31708/B

~~YMM. AA7~~

22101296398

Digitized by the Internet Archive
in 2016 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b28764262

LEXICON MEDICUM GRÆCO-LATINUM BARTHOLOMÆI CASTELLI

NOVISSIME

RETRACTATUM ET AUCTUM

AB HIERONYMO FIORATI

ET ALIIS CELEBER. PATAVINIS SCRIPTORIBUS.

TOMUS PRIMUS.

VENETIIS;

M. DCC. XCV.

TYPIS MODESTI FENTII.

SUPERIORUM PERMISSU.

WELLCOME HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

TYPOGRAPHUS VENETUS
AD LECTOREM.

QUod primum nobis propoſuimus cum Lexicon Caſtellianum daremus, idem nunc præſtamus. Nimirum, ut Medicinæ Tyrones nihil deſiderent, quod ad Medicorum tum veterum, tum juniorum vocabula interpretanda pertineat. Quod cum faceremus, illud etiam curavimus, ne liber inutilium & levium rerum copia in immenſum creſceret: & ne aliquis ad plenam perfectamque artis cognitionem ingentia hæc volumina ſatis ſibi eſſe fortaſſe judicaret. Sed nec impenſæ pepercimus nec labori, ut lectorum utilitati, quam honeſta ratione quærimus, pro virili conſuleremus. Cum enim a celeberrimis Profeſſoribus intelligeremus recentiſſimorum Auctorum libros Medicinæ Tyronibus ob id præcipue negotium faceſſere, quod in nova ſæpius vocabula incidant, eaque a nulla Lexicographorum explicata: nos eam curam ſuſcepimus, ut quæ voces ab iis recentiſſimis inventæ, & excogitatæ ſunt, ad nos deferrentur. Quas igitur ipſi multo labore, & patientia collectas ad nos ſubinde & noviſſime attulerunt, has peculiaribus notis * Π deſignavimus. Cumque Lexicum Caſtellianum Genevæ editum multa utilia in Mantiſſa præſertim continere intelligeremus, hanc ipſam adjecimus, ne quid ſtudioſæ juventutis emolumento deeſſe poſſit. Vale.

TYPOGRAPHUS GENEVINUS
AD LECTOREM.

COmmunis Scientiarum omnium ſors eſt & conditio, ut tot fertilium ingeniorum lucubrationibus nova incrementa capiant. Et ſi cuiquam alii hac in parte præ reliquis ſibi arrogare aliquid fas eſt, jure id medicæ arti erit licitum. Nullis quippe Sapientum effatorum limitibus illa clauſa eſt, ſed in totum univerſæ naturæ campum excurrit, & quidquid omni ſtudio & ſagacitate conquiſivit, ea tot experimentis, & inde eductis rationibus perveſtigat & rimatur intimius: unde plurima nova ex tam vaſto rerum oceano tanta ſagacium animorum cura prolici neceſſe eſt. Et hæc tam copioſa rerum in dies inventarum ſoboles, nova certe, quibus aliis proponantur, poſtulat nomina, quod facile admittent omnes; qui etiam rerum cognitarum copiam, vocum hactenus receptarum penum excedere cognoſcunt. Prout igitur quilibet rem ſuam, vel propter naturæ affinitatem, vel quamcumque convenientiam, appellare amat, ita rebus novis antiqua vel applicat, vel nova comminiſcitur nomina. Non accuſabimus nunc, cui mederi non poſſumus licentiam, qua tot novæ barbaræ vulgo voces præter neceſſitatem in ſcientias ad obſcurandum eas, introductæ ſunt. Medicinam quoque tale aliquid expertam eſſe, illa probant vocabulorum monſtra, quibus ſuam jactabundi ſolent obvelare Chymici, ita (an jure, neſcio) dicti, imperitiam. Sed quicquid horum ſit, ferendum eſt, quod mutari non poteſt; & adeo magis cogitandum de eo fuit, quomodo diſcentium ſuccurreretur diligentiæ, quam qua ratione libertati ingeniorum nullis legibus circumſeptæ, meta ſcriberetur. Nec novum hoc eſt inſtitutum, præcipue inter Medicorum filios, qui ante ſe docentium explicarunt linguam. Galenus Hippocratis in loquendo novam ubertatem peculiari libro evolvit, quod idem Erotianum præſtitiſſe, notum eſt, & plures alios, & præcipue Anutium Foeſium; Joannes vero Rhodius in Lexico Scriboniano non Largi tantum loquendi formulas, ſed univerſæ antiquitatis Latinæ fere expoſuit. Noſtra ætate manifeſtior id exigebat medicæ artis ſtatus & ratio, ubi in tot peculiares abibat ſectas & diſciplinas, quæ omnes nova augmenta oſtentant ſua: hinc ſingulæ fere partes ſuos etiam Interpretes nactæ ſunt. Præter enim illos, qui vel integræ artis propriis nominibus explicandis occupati fuerunt, ut Joannes Gorræus, Otto Brunsfelſius, Guilielmus Rheginus, *& alii, præprimis chymiatrica* Martinum

Ru-

Rulandum, Gerardum Donænm, Leonardum Turneiſerum, Guilelmum Jonſtonum, Jo: Chriſtoph. Sommerhovium *oſtendit; de morborum ſynonimis* Henricus Rebelius *egit*, *&* Joannes Manardus, *plantarum varia nomina* Joannes Bauhinus *egregie collegit; ſimplicium catalogum* Fridericus Mullerus *exhibuit; pharmaceuticum Lexicon* Jo. Helfricus Junken *compilavit; & in aliis alii præclaram laudem ſunt promeriti, quos ſingulos enumerare hujus loci non eſt. Quæ ad univerſam artem ſpectant, ſibi explicanda ſumpſit* Bartholomæus Caſtellus *laudibili ſtudio, quem elegit* Jacobus Pancratius Bruno, *Profeſſor dum viveret Altdorfinus haud incelebris, ut ſuis novis obſervationibus jugi diligentia augeret & continuaret tam felici ſucceſſu, ut poſt annorum aliquot excurſum, omnia prioris editionis exempla divenderentur: quod obſervans Vir ſedulus, non deſtitit, novis collectis plurimis adnotationibus locupletare ſuam operam, aliorum etiam ſtudio, & collatis ſymbolis adjutus, adeo ut novam editionem jam prælo paraſſet, quæ jure ſuo pro locupletiſſimo in hoc genere libro haberi debet; ſed morte præventus luci exponere publicæ minus potuit: quam tibi quidem, Benevole Lector, nunc exhibemus, ne quid communi uſui deſtinatum, maximeque proficuum pereat. Tu illis fruere, & ne quid obſcurum ſit, expreſſas in textu literarum notas, ita explicandas intellige.*

Ex Hippocrate.

A. L. & Aq. h. e.	De Aere Locis & Aquis.
L. I. H.	Locis in homine.
R. V. I. A.	Ratione victus in acutis.
M. Mul.	Morbis mulierum.
	Ex Galeno.
U. P.	De Uſu partium.
L. A.	Locis Affectis.
Al. fac.	Alimentorum Facultatibus.
S. F.	Simplicium Facultatibus.
M. M.	Methodo Medendi.
C. M. S. L.	Compoſitione medicamentorum ſecundum loca.
C. M. P. G.	Compoſitione medicamentorum per genera.
c. 1. 2. 3. &c.	Commentum 1. 2. vel 3. in aliquem librum Hippocratis.
	Ex Ariſtotele.
H. A.	De Hiſtoria Animalium.
P. A.	Partibus Animalium.
	E Plinio.
H. N.	Hiſtoria naturalis.
	E Veſalio & Spigelio.
H. C. F.	De Humani Corporis Fabrica.
	E Libavio.
S. A. Ch.	Syntagma Arcanorum Chymicorum.
	E Rolfinkio.
O. & M. M. Sp.	Ordo & Methodus Medicinæ Specialis.
Ch. I. A. F. R.	Chymia in Artis formam redacta.
	E Lindeno.
S. M.	Selecta Medica.
	E Franciſco de le Boe Sylvio.
Pr. M.	Praxis Medica.
Th. Ch.	Theatrum Chymicum.
	E Dogmatibus Medicinæ Generalis a me editis.
P. C. D. P.	Pars. Caput. Dogma. Pagina.

L E-

LEXICON MEDICUM.

A.

A α. inter literas omnium primam eſſe, pueris notiſſimum. *A*, & *Ab* etiam in principio nominum Medicorum occurrens negationem aliquam importare docuit Zacchias *Quæſt. Medico-Legal. lib. I. Tit.* 2. *quæſt.* 10. *n.* 16. quemadmodum & Græcum α particulam στερητικὴν, h. e. privativam, vel negativam eſſe ex Grammaticis conſtat, & multa in hoc Lexico ſeqq. nomina ſatis ſuperque confirmabunt. * Præterea nota hæc alphabetica magni uſus eſt in medicina. ā enim cum linea ſupra hanc notam ducta accipitur pro *Ana*, quod interdum brevitatis cauſa ita ſcribitur ā ā, & ſignificat partes æquales ingredientium medicamenta. Hanc præpoſitionem *ana* Græci eodem ſenſu accipiebant, quo noſtri auctores: Hippocrates enim de *morb. mulier.* poſtquam de peſſario ad conceptionem juvandam apto, deque ſingulis peſſarium ingredientibus verba fecit, addit ἀνὰ ὀβολὸν ἕκαστον, h. e. ſingulorum drachmam. Hoc ſenſu Dioſcorides quoque non ſemel uſurpat, ut in his propoſitionibus; ἀνὰ οὐγκίαν μίαν, ἀνὰ δράχμας ιβ΄. Plura in hanc rem afferri poſſent, ſed ex allatis abunde conſtat, apud antiquos notam hanc æqualitatis ſignum fuiſſe. In quodam celebri Dictionario Gallico legitur, *Ana* eſſe plantam medicinalem: at hæc definitio a vero aliena eſt.

* *A. A. A.* Chymici ita ſcribunt *Amalgama*. V. *Amalgama*.

Aabam, vocatur a Chymicis quibuſdam *Plumbum*. Rulandus *in Lexic. Chymic.*

* *Abactus*, Chambers ait, antiquos Medicos hac voce uſos fuiſſe, ut ſignificarent abortum illum, quem ars, vel remediorum vis adjuvat: nam naturalem abortum appellari *Aborſum*. Ego tamen neminem Medicorum inveni, qui hanc vocem eo ſenſu acciperet, præter unum latinitatis pene corruptæ, qui abortum vocavit *Abactum ventrem*: hinc, opinor, Chambers errandi occaſio fuit.

* *Abada*. Animal quadrupes, ferociſſimum, quod in Africa reperitur. Caput habet crinibus ornatum, & quod equinum figura refert, licet magnitudine non exæquet. Cauda bovinæ ſimilis, ſed brevior. Cornua duo gerit: alterum in ſummitate capitis, alterum in fronte, quod hujus regionis naturales Philoſophi adverſus venena remedium eſſe crediderant. V. Valleſner. T. 3. p. 367.

Abaiſir, i. e. *Spodium*. Muller *in Lex. M.*

Abalienatus, idem quod *corruptus*. Uſurpatur de parte totaliter deſtructa, & ſui remotionem poſtulante apud Scribon. Larg. ex recenſione Joh. Rhodii *compoſ. vel n.* 227. Dicitur & de ſenſuum internorum & externorum corruptione, *n.* 180. Quemadmodum & *alienari* ſimpliciter ſumitur pro *corrumpi*, apud Celſ. *lib.* 5. *cap.* 26. *l.* 7. *c.* 16. *l.* 8. *c.* 10. Scribon. *n.* 20. Vid. Rhodii *Lexicon Scribonianum.*

Abaptiſton, ἀβάπτιστον, ſcil. *Trepanum* (uſitatius quam *Abaptiſta*, ſubintelligendo *Terebella*) vide infra *Terebella*.

* *Abaremotemo*. Arbor Braſiliæ montibus innaſcens. Cujus radices colorem rubrum exhibent, cortex ad cinerem accedit. Hæc amara guſtu percipitur, ex qua decoctum ad ſordida ulcera detergenda paratur. Cortex quoque in pulverem redactus eidem uſui inſervit. Dict. Trev.

Abarnahas, terminus Spagyricus, præſertim in negotio tranſmutationis metallorum, denotans *Lunam plenam Magneſia*, vel ipſam *Magneſiam*, & vocatur *Abarnahas perfectum*; item *Ovum ruffum*; in Senjori Zadith filii Hamullis Chymia, *Theatr. Chym. Vol. V. p.* 205. *ſeq. &* 449.

Abartamen, id eſt, *Plumbum*. Ruland. *in Lex.*

Abarticulatio, ἀπάρθρωσις, idem, quod *Dearticulatio*, Gr. διάρθρωσις, id eſt, ea naturalis oſſium per articulationem conjunctio, quæ evidentem motum habet, ad differentiam *Coarticulationis*, Gr. συνάρθρωσις dictæ, qua indicatur ea oſſium naturalis commiſſio, quæ exiguum, obſcurum, aliquando nullum motum præ ſe fert, ex Gal. *com.* 2. *in Hipp. de artic. t.* 8. Jungatur Foeſ. *in Oecon. Hippocr. p.* 69.

Abas, idem quod *Tinea*, Arab. Saphatum, teſtimonio P. Sorbait *Medic. Pract. Tract.* 6. *c.* 14. *in princ. p.* 757. quamvis auctoritatem omiſerit.

* *Abavi Abavo* ſeu *Abavon*. Arbor procera in Æthiopia naſcens, quæ fructum gignit cucurbitæ ſimilem.

Abbreviatio, Gr. βράχυνσις, vel βραχυσμὸς, quid communiter ſignificet, ex aliis Lexicis quoque conſtat. Hujuſmodi *abbreviationes* in ſcriptura Medicis eſſe uſitatiſſimas, patet ex eorum ſcriptis præſertim e formulis remediorum. Dicitur & *Abbreviatura*. Legatur de his Joh. Theod.

Theod. Schenck. *de præſcrib. medic. formul.* *p. m.* 84. Alias *abbreviatio* quoque uſurpatur Spagyrice de *proceſſu* quodam breviori, v. g. *Philoſophia Adrop* a Guidono a Monte *in Deſcriptione illius. Theatr. Chym. Vol. VI. pag.* 557. 558. Jung. Libav. *in Apoc. Hermet. part. poſter. T. II. oper. p.* 348.

* *Abditæ Cauſæ. Abditæ cauſæ* ſunt, in quibus requiritur ex quibus principiis noſtra corpora ſint, quid ſecundam, quid adverſam valetudinem faciat. Quarum cognitionem Medico perquam neceſſariam eſſe Dogmatici Medici contendunt. Eum enim recte curaturum, ajunt, quem prima origo cauſæ non fefellerit.

Abditus, pro *inditus*, vel *abſconditus* accipitur apud Scribon. Larg. *n.* 132. *abditum* veſica pro veſicæ incluſum. Celſus *Medicin. l.* 1. *in præfat. p. m.* 4. *abditas* vocat cauſſas minus evidentes & morbos continentes, in quibus requiritur, ex quibus noſtra corpora ſint, quid ſecundam, quid adverſam valetudinem faciat, quarum tamen notitiam nec ſemper poſſibilem, nec etiam neceſſariam eſſe e Th. Sydenham demonſtravit Theod. Janſon ab Almeloveen *in Invent. Novantiq. p.* 99. 100.

Abdomen, ab *abdendo*, communiter idem eſt, quod *imus venter*. Græce γαςήρ, præſertim Ariſtoteli *l.* 1. *Hiſt. an. c.* 13. vocatur, qui ſuperius quidem cartilagine enſiformi, ad latera coſtis ſpuriis, interius ſepto tranſverſo, inferius autem oſſibus pubis circumſcribitur, ac dividitur in partem ſupremam, quam in ſpecie ἐπιγάςριον, *Epigaſtrium*, nominant, cujus latera ſub coſtis ſpuriis & cartilagineis *Hypochondria* dicuntur; in partem mediam, quæ eſt *regio umbilicalis*, τὰ περὶ τὸν ὀμφαλὸν, Hipp. 2. *aph.* 35. cujus latera *Ilia* appellantur: & in partem infimam ſeu *Hypogaſtrium*, ὑπογάςριον, Hippocr. ἦτρου d. l. cujus latera *Inguina*, Græce βουβῶνες, vocantur; ejus vero pars piloſa, αἱ ὑπὲρ τὰ αἰδοῖα τειχώσεις, *Pubes* nominatur. Damnavit vocabulum *Abdomen* Caſp. Bauhinus *in Theatr. Anat. lib.* 1. *c.* 1. ſed abſque addita ratione, more videlicet judicis, haud dubie reſpiciens ad loca Plinii *Lib.* 2. *hiſt. nat. c.* 37. & *lib.* 8. *c.* 51. ubi vocab. hoc ſcrophis & ſuibus adjudicavit. Conſentit Spigel. *l.* 1. *de H. C. F. c.* 3. Verum nihilominus defendi poſſe auctoritate Celſi *l.* 4. *c.* 1. *fin.* recte judicavit Joh. Ant. van der Lynden, *Medic. Phyſiolog. l.* 2. *c.* 4. *art.* 1. §. 1. *p.* 38. quem ibidem de hoc vocabulo prolixius differentem legere, ſi libet, licet. Strictius quoque aliquando *Abdomen* ſumi poſſe vel pro parte anteriori imi ventris, vel pro communibus & propriis membrorum ad ſtabulum nutritionis & officinam procreationis ſpectantium integumentis, vel pro hypogaſtrio & ſumine, nolumus præfracte impugnare.

Abductio, ἄπαγμα vel ἀπόκλασμα, idem, quod *Abruptio*, eſt *fracturæ ſpecies*, quæ prope articulum per totam oſſium craſſitudinem fit, ita ut a ſeſe plurimum diſtent. Quales fracturæ a recentioribus καυληδὸν *caulatim factæ fracturæ* nuncupantur, teſte Gal. *com.* 3. *in Hipp. de iis, quæ in medic. fiunt t.* 31. Jungatur Foeſ. *Oec. pag.* 67. *Abducere* etiam pro *bibere* ſumptum legitur apud Scribon. *n.* 122. notante Rhodio *in Lex. Scribon.* Alias Muſculi *Abductores* vel *Abducentes* vocantur in Anatomicis, qui a corpore vel parte vicina membrum vel partem ſemovent, v. g. *Abductores* manuum, digitorum, pedum &c. vide Barthol. & alios. His opponuntur *Adductores* vel *Adducentes*, qui admovent. * Item apud Cœlium Aurel. ſignificat motum corporis vehementem, & violenter factum, ut eorum, qui onera ingentia tollunt, vel inter laborandum vehementer exercentur. Id inter præcipuas dolorum Iſchiatic. & Pſoatic. cauſas auctor recenſet. *Morb. chron.* lib. 5. cap. 1.

Abebæos, ἀβέβαιος, Lat. *infirmus*, debilis, *inconſtans* dicitur apud Hippocr. *de ſignis* 2. *aph.* 37. adde Dieterich. *Iatrei Hippocr. n.* 1.

* *Abelmoſch.* Nomen granorum cujuſdam plantæ Ægyptiæ ambram gryſeam redolentis. Alcæa Ægyptia villoſa Caſparis B. vel Ægyptia moſchata Parkeriſon, vel Belmuſchus Ægyptia Caſp. B. vel Moſch. Arabum Veslingii eſt planta, cujus grana vocantur *Abelmoſch*. V. Raj.

Abeſamum eſt *Lutum Rotæ*. Ruland. & Guilielm. Iohnſon *in Lex. Chym.*

* *Abeſſi*, vel *Rebis*, Excrementa, ſeu id, quod ex alimentis poſt chyli confectionem ſupereſt.

Abeſtus, idem quod *Asbeſtus*, de quo inferius. Videtur Lectio mendoſa. Ruland. *d. loc.* Dicitur & *Albeſten*, *ibid.*

Abeſum, id eſt, *Calx viva*. Rul. & Iohnſ. *in Lex. Chym.*

Abevacuatio, ἀποκένωσις, h. e. partialis evacuatio. Vide *Cenoſis*.

Abicum, id quod *Coopertorium*. Rul. & Iohnſ. *d. l.*

Abit, vel *Aboit*, id eſt, *Ceruſſa*, Rul.

Ablactatio, ἀπογαλακτισμὸς, vocatur, cum fœtus a lacte materno depellitur: legitur apud Hip-

Hippocr. *de dentitione*, *ed. Lind. II.* 11. vid. Foeſ. *p.* 72.

* *Ablaſtos*, ἀβλαςὴς ἄβλαςος, non germinans, ſine germine, non pullulans, infœcundus. Theophr.

Ablatio, ἀφαίρεσις, triplicem in Medicina habet ſignificationem: prima eſt Hippocratis, quando *in lib. de flatib. III.* 13. definivit per additionem & *ablationem*; additionem eorum, quæ deficiunt; *ablationem* horum, quæ excedunt, & hæc omnes evacuationum & remotionum ſpecies complectitur. In ſpecie tamen uſurpavit de ſubtractione victus, 1. *aph.* 19. de ſanguinis e venis remotione, 7. *aph.* 53. *Coac. t.* 360. Jungatur Foeſ. *d. l. p.* 100. Dieter. *Iatrei n.* 133. Altera eſt Galeni *l. de morbor. temp. c.* 6. ubi ſignificat *tempus remiſſionis* poſt paroxyſmum, ſive ad integritatem veniat, ſive non. Vocatur & *Intervallum*. Vide *Dialeimma*. Tertia eſt Chymica, denotatque *abſtractionem* per partem ſuperiorem, variiſque modis perficitur. In ſiccis, quæ lenius adhærent, deterſio fieri poteſt per pedem leporinum, vel ſimilia: quædam penna, cultellis auferimus: quædam detergimus adſtricto panno, vel ſcopis, iiſque ſetaceis, ferreis, igneis, &c. Rul. & Iohnſon. *in Lex.* Eſt & ſignificatio ἀφαιρέσεως peculiaris apud Hippocr. *de dec. orn. V.* 22. & *rapinum* notat, ſed eſt extra pomœria artis Medicæ.

Abluentia vocantur medicamenta, quæ & *Abſtergentia*, ῥύπτοντα ϗ ἀποπλύνοντα dicuntur, quæ ſuccum mordicationem facientem, præſertim in inteſtinis, leniendo ſecum educunt, & mordicationis fiunt medela, Galen. *l. de Simpl. fac. c.* 12. Hæc *adſtringentibus* opponuntur, *l.* 1. *d. t. c.* 37. *Abſtergentia* vel *Detergentia* duum alias ſunt generum: alia detergunt ſordes, quæ ſaltem ſunt in ſuperficie, & hæc proprie *Abluentia* dicuntur; alia, quæ etiam ſordes in materia impactas detergunt, quæ rectius *Detergentia* vocantur, Fallop. *de Med. purg. ſimpl. c.* 10. *Tom. I. Oper. p.* 55.

Ablutio, ἀπόνιψις, καζακλυσμὸς, alia eſt *externa*, quæ fit in balneis, ſive totius corporis, ſive certorum ſaltem membrorum: alia *interna*, ad quam Veteres magnam copiam ſeri lactis propinare ſoliti ſunt, cujus meminit Gal. *de ſal. diæt. t.* 18. alia eſt *Chymica*, quæ eſt exaltatio crebris infuſionibus res immundas *abluens* & ad puritatem reducens. Eſtque vel Imbibitio, vel Cohobatio Rul. & Iohnſ. *in Lex.* In negotio tranſmutationis metallorum quæ & qualis dicatur *Ablutio*, legatur *in Operibus Mineralibus* Joh. Iſaaci *c.* 26. *Th. Chymic. Vol. III. p.* 435. quamvis adeo obſcure, ut vix queas intelligere, quid velit. Paulo aliter *in Roſario abbreviato*, *ibid. p.* 654. *Abluere* eſt inhumare, deſtillare & calcinare. Jungatur & David Lagnæi *Harmonia Chymica Vol. IV. p.* 749. *ſeqq. &* 764. Pertinet quoque hic *Ablutio Latonis* ænigmatica, & fit per Lac Virginis, h. e. per Mercurium Philoſophorum reſolutum, ſeu reductum, qui & Azoth dicitur & Aqua permanens. Libav. *Synt. Arcan. Chym. l.* 7. *c.* 8.

Abnelecten, id eſt, *Alumen*. Dicitur & *Asfor*. Rul. *in Lex. Chym.*

Aboit, vide *Abit*, i. e. *Ceruſſa*. Dicitur & *Alkarat*. V. Idem.

Abolitio pulſus, ἀσφυξία, vide *Aſphyxia*. *Pulſus*.

* *Abolus*, ἄβολος, qui nondum emiſit dentes ætatis indices.

Abomaſum, Barth. *Abomaſus*, ἤνυςρον, vide *Enyſtron*.

Abominatio, ἀποσιτία, idem ſignificat, quod *Faſtidium ciborum*, & differt ab Inappetentia: illud vocabulum uſurpavit P. M. de Caldera *Tom. A Oper. p.* 105. D. Jung. Joh. Anglicus *Roſ. Angl. p. m.* 328.

Abortus, *Aborſus*, indiſcriminatim accipiuntur, quamvis ex Nonio Marcello differentiam aliquam ponat Dieterich. *in Iatr. n.* 202. *Aborſum* dicens fœtus corruptelam, quæ fit in primis menſibus: *Abortum* vero, quæ prope tempus. Caſp. Barthius *adverſ. l.* 38. *c.* 15. vix Latinum eſſe vocabulum *Aborſus* judicat. Et cui bono hæc λεπτολογία? Græce dicitur, ἄμβλωσις, ἐκτρωσμὸς, φθορὰ, ἀποφθορὰ, διαφθορὰ, ἐκβολὴ, ἐξάμβλωσις. Eſt vero nihil aliud, quam fœtus imperfecti vel immaturi excluſio a cauſis internis, vel externis violentis inducta. Pleraſque *abortus* cauſſas enumeravit Galen. *c.* 2. *in l.* 3. *Epidem. t.* 8. Medicamenta *abortum* promoventia Græcis dicuntur ἀμβλωτικὰ, φθόρια, ἐκβόλια, ἀπωφθόρια. An licitum ſit talibus uti medicamentis ad provocandum abortum propter aliquem caſum, aut vitæ periculum, prolixe ventilavit Caſp. Reies *Camp. Elyſ. quæſt.* 51. Jungatur & Dieterich. *d. l.*

Abrabax, vox Magica, quæ & *Abraxas*, dies anni literis numeralibus comprehendens. Lib. *in Exam. Philoſ. novæ Crollianæ Tom. IV. Oper. p.* 55.

Abracadabra eſt vox caballiſtica, & magica, quam Serenus loco amuleti commendavit in curanda febre ſemitertiana, *in ſua Medicina metrica c.* 52. modum vero utendi ulterius declaravit Robert. Keuchenius, *in not.*

ad h. l. pag. 275. *ſeq.* Plura etiam de hac voce legantur apud eumdem *in proleg. p.* 59. Verum apage has aniles & diabolicas τεοθρείας. Nobis Chriſtianis abominanda hæc characterologica ſunto.

* *Abracalau*, vox occulta ratione, ſeu verius imaginaria virtute agens, cui eadem vis tribuitur, ac voci *Abracadabra*. V. Buxtorf. Hæc amuletorum genera tanquam ſuperſtitioſa a D. Chryſoſt. & Aug. damnantur.

* *Abraham*, de quo Sacra Hiſtoria. Summus hic vir medicinæ peritus fuiſſe dicitur, eamque Ægyptios docuiſſe cum apud eos commoratus eſt. Tota hæc opinio eo niti videtur, quod Magi Perſæ Abrahamum cum Zoroaſtre confundunt, qui ipſorum religionis, & philoſophiæ auctor fuit. V. Diction. Jam.

Abraſio, ξυσματώδης, διάθεσις, eſt ſuperficiaria quædam partium membranearum exulceratio, ita ut quædam ſecedant ramenta, quemadmodum in ſpecie *abraſionis* in inteſtinis meminit, ejuſque noxam exponit Galen. *c.* 3. *de rat. vict. in ac. t.* 33.

Abraſum, ἀπόσυρμα, vide *Apoſyrma*.

Abric, id eſt, *Sulphur*. Dicitur & *Kibit*, *Kibut*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

* *Abromos*, graviter olens, fœtidus: nam βρωμᾶσθαι de leonibus, hircis, atque id genus aliis animalibus graviter olentibus dicitur; & *a* hic auget; item non viroſus, nec tetri odoris, atque ſic *a* privat. Hinc cum Dioſcorides ait mare abromum fieri ἄβρομον γίνεσθαι, intelligit virus deponere, & ſalſuginem, ut interpr. Bud.

* *Abrotanoides*. Coralli ſpecies, aut plantæ lapideæ, ita dictæ, quod *abrotano* fœm. ſimilis ſit. Hanc ſcopulis in fundo mari innaſci Cluſius putat.

* *Abrotanites*, ἀβροτονίτης, vinum ex abrotano confectum, cujus conficiendi modum tradit Dioſcorides l. 5. c. 62. Hoc cum diuretica ſit virtute præditum, juvat imbeciles ſtomacho, arquatos, & nauſea laborantes.

* *Abrotanum*, ἀβρότανον, planta notiſſima, cujus deſcriptionem a Botanicis pete. Satis ſit hic monere, Miller. decem & octo abrotani ſpecies recenſere.

* *Abrotoninus*, ἀβροτόνινος, & ἀβροτονίτης, ex abrotano confectus, ut abrotoninum oleum, aut unguentum, & abrotoninum vinum. Dioſcor. ab abrotono herba ſeu planta perpetuo viventi; & ſic nominata, quod aſpectu ſit mollis, & tenera. V. Matiol.

Abruptio, vide *Abductio*.

Abſcedentia, ſive *quæ abſceſſerunt*, τὰ ἀφεστῶτα vocat Hippoc. omnia, quæ, cum corpus ſecundum naturam ſeſe habeat, vel unita aliis partibus ſunt, vel congrua: cum præter naturam affectum eſt, unionem vel contactum non amplius ſervant. Ita Hipp. oſſa in ulceribus annuis & chronicis abſcedere dixit 6. *aphor.* 45. Huc pertinet etiam Expanſa, de quibus ſuo loco Gal. *c.* 2. *de iis*, *quæ in medic. t.* 25.

Abſceſſio, ἀπόστασις, inter alias ſignificationes hanc quoque recipit, quod denotet continuitatis vel contiguitatis ſolutionem, quæ fieri ſolet plerumque in criſi imperfecta a materia morbifica ad aliam partem vergente & collecta. Quo pertinent *aphoriſmi* 31. 32. 74. *ſect.* 4. *&* 2. *prognoſt. t.* 34. 65. Alias vocabulum *Abſceſſio* latius quoque acceptum legitur apud eumd. Hippocr. & Galenum, quatenus denotat tranſitum unius febris in aliam, *l.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 21. vel omnis generis evacuationes, morbis acutis ſupervenientes, *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 39. *& l.* 1. *Ep. ſ.* 2. *t.* 8. ubi Galen. *in Comm.* cum additione appellat ἀπόστασιν κατ' ἔκρουν *abſceſſionem cum effluxu*. Plura vid. apud Dieterich. *Iatr. n.* 93. quamvis in eo mihi videatur hallucinatus, dum in Galenum cenſoria virgula uſus eſt, ideo, quod vocabulo *Abſceſſionis* plane inuſitatam & Hippocratis menti adverſam ſignificationem attribuerit, *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 68. quaſi perfectam criſin *apoſtaſis*, *metaſtaſis* vero imperfectam *d. textu* notaret, quod tamen ex ipſo commentario evinci nequit. Quin potius mihi videtur Gal. *ibidem* demonſtrare diſtinctos ſolutionis modos in morbis acutis contingentes, videlicet 1. per evacuationem manifeſtam, quæ eſt criſis perfecta. 2. per *abſceſſum* ad partem ignobiliorem, ceu imperfectam criſin. 3. per metaſtaſin ſive tranſmutationem in morbum lentum ſive chronicum, minus tamen periculoſum, qui ſucceſſive, cauſſa peccante per loca convenientia educta, ſolvitur.

Abſceſſus ἀπόστημα, præter illas ſignificationes, quas cum Abſceſſionis vocabulo communes habet, utplurimum denotat tumorem præter naturam, cujus materia collecta vel ob caloris vitalis debilitatem degenerat aut in pus, aut in ſaniem; aut certo quodam *folliculo* & membrana incluſa vel ſpeciem pultis, ut in *Atheromate*: vel mellis, ut in *Meliceride*: vel ſevi, ut in *Steatomate*, præ ſe fert. Hinc diſtinctio inter *Abſceſſus ſine & cum folliculo* introducta fuit. Interdum etiam in *abſceſſibus* reperiuntur carbones, teſtæ, amurca, lutum, lapi-

lapides, & aliæ id genus corporum proprietates, quæ omnes toto genere ſunt præter naturam. Hieron. Fabr. ab Aquapend. *de Operat. Chirurg. p. m.* 142. *Edit. Patavin.* * Hippocrates nomine *abſceſſus* non modo intelligit tumores, & quæ vulgo dicuntur *apoſtemata*, ſed quaslibet evacuationes, quæ, ut ipſe ait, per effluxiones fiunt. Vid. 2. Epid. Sect. 1. Intelligit quoque humorum collectiones non ſuppurantes, ut varices, & gravitates lumborum. Ibidem. Ex Galen. Com. 2. in 1. Epid. 21. intelligit quoque cum alius morbus tranſit in alium.

Abſciſſio, ἀποκοπὴ, quadruplicem habet ſignificationem. I. *Exitum morbi*, qui citra declinationem terminatur, vel propter ægrotantium imbecillitatem, vel propter cauſſæ morbificæ vehementiam & ferociam, quando ſupra vires exiſtit, quod lethalium morborum eſt proprium. Galen. *l. de tot. morb. temp. c.* 1. *&* 5. II. Significat *ſpeciem fracturæ oſſis*, quæ & ἀποθραῦσις vocatur, cum oſſis pars abſcinditur & detrahitur, vel reſectæ alicujus partis mollioris, nervi videlicet, aut tenuis particulæ genæ, aut præputii, *ex 6. aph.* 19. *&* 7. *aph.* 29. vocatur & ἐγκοπή. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 74. III. Dicitur *Abſciſſio* de *vocis obſcuritate* & interceptione, apud Dioſcor. *lib.* 2. *c.* 146. unde & Celſus *vocem abſciſſam* vel ſuppreſſam vocavit. Scribon. Larg. *n.* 72. 100. Adde Rhod. *in Lex. Scrib.* Dicitur & *vocis amputatio* apud Cæl. Aurelian. *l.* 2. *de morb. chronic.* c. 6. IV. *Abſciſſionis* vox etiam ſumitur pro *operatione chirurgica*, qua pars quædam corrupta, vel alia materia vitioſa inſtrumento ſecante reſcinditur, apud Hildan. *in Centuriis Obſervationum*, alioſque Auctores.

Abſconſio, idem, quod *ſinus*. Græce κόλπος, Latine etiam *Caverna* dicitur, quamvis nonnulli dicant, *abſconſionem* eſſe, quod penetrat ſub cute, & ſeparatur ab eo cutis, *Cavernam* illud, quod concavat inflectiturque ſub cute, & dilatatur in ea. Illam Græci in ſpecie dicunt ῥακώδη, *lacernoſum ſinum*, attritæ videlicet veſti lacernæque ſimilem. Hanc vero ὑπώνομα, *cuniculoſum*. Ingraſſias *in Avic. de Tum. p.* 2. *Tract.* 1. *c.* 1. *p. m.* 81.

* *Abſinthites*, ἀψινθίτης, epith. vini ex Abſinthio, cujus conficiendi varias rationes tradit Dioſcorides *l.* 5. c. 49. Abſinthii vinum cacoſtomacho laborantes juvat, urinam movet, calculos expellit, lieni, ictero, menſtruis deficientibus, & pleriſque hypochondriorum morbis medetur. Advertendum tamen eſt, hujus vini copiam magnam bibendam eſſe, ut vomitum excitet.

* *Abſinthium*, ἀψίνθιον, planta vulgo notiſſima, cujus undecim ſpecies numerantur a James in Diction. Med. A Miller tamen viginti tres ſpecies recenſentur, ſed dictæ tantum ſpecies ſunt, quorum uſus recipitur in medicina. Cum plures ſint hujus plantæ facultates, quam hic referre poſſimus, V. Gal. Plin. præſertim Dioſcor. l. 3. c. 26.

Abſorbeo, ἀναπίνω. Vide *Anapinoma*. *Abſorbentia*, ἀναπίνοντα, dicuntur medicamenta, quæ ſiccitate ſua terreſtri ſalia acria & acida in humoribus corporis humani hærentia imbibunt, unde & *Imbibentia* vocantur. An vero recte Aperientibus annumerentur, uti fecit Dn. D. Waldſchmidt *Inſtit. l.* 5. *c.* 16. §. 12. aliis ventilandum relinquimus, nobis per accidens talia dicenda eſſe videtur.

Abſtemius proprie ſignificat illum, qui vino abſtinet, unde & Græcis ἄοινος. An vero etiam lata ſignificatio, quam Blancardus *in Lexico ſuo* ipſi tribuit, quod is, qui cibis & potu a Medico interdictis ſe abſtinet, auctoritate nitatur, nobis non conſtat.

* *Abſtentio*. Vox hæc a Cœl. Aurel. ſumitur pro *ſuppreſſione*, *retentione*, detentione. Hoc ſenſu ab eodem Acut. l. 3. c. 17. accepta *abſtentio ſtercorum*, quæ ſatyriaſim plerumque comitatur: & Acut. l. 2. c. 5. *abſtentas officiorum naturalium egeſtiones*, idem ſignificat. Idem adjectivo *abſtenta* ad aliud ſignificandum uſus eſt Acut. l. 2. c. 16. Hoc enim pleuræ tribuit, & ſign. *impedita*, ut ex his verbis patet: *hinc denique quoties tumore denſatur* (Pleura) *oſſibus vicinantibus abſtenta ire latius prohibetur*.

Abſtergentia, vide *Abluentia*. Recentiores e Carteſianis principiis vim *abſtergentem* in aſperis, duriuſculis, pectinatis, & ſcopalibus particulis ſordes abradendo auferentibus conſiſtere volunt.

Abſtinentia, ἀσιτία, νηστεία, dicitur plerumque de cibo & potu, eſtque debita alimentorum intermiſſio & carentia, quæ duplex eſſe poteſt: alia omnimoda & *totalis*, quæ Græcis etiam λιμοκτονία dicitur, Galen. *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 61. alia *particularis*, quo pertinet *victus tenuiſſimus*, & *tenuis*, quando æger, non niſi quod oportet, aſſumit. Celſ. *l.* 2. *c.* 16. Rolfink. *Ord. & Med. Medic. Comment. l.* 14. *ſect.* 1. *c.* 6. *Dogm. noſtra Medicinæ General. Part. V. c.* 2. *dogm.* 10. Scrib. Larg. *n.* 6. Rhod. *in Lex.* Dicitur & *Abſtinen-*

ſtinentia, generaliter de omni re. Scrib. n. 52. & 122.

Abſtracticius, vel *Abſtractivus*, nonnullis hodiernis Chymicis vocatur ſpiritus e vegetabilibus paratus, quatenus opponitur ſpiritus per fermentationem productis. Et locum habet in illis plantis, quæ multo abundant ſale volatili. Ita Spiritus Cochleariæ *abſtractivus* melior eſt eo, qui per fermentationem paratur. Legitur vero hoc vocabulum apud Dan. Ludovici *Pharmac. diſſ.* 1. *p.* 457.

Abvacuatio, ἀποκένωσις, denotat *largiorem evacuationem*, corpori plus æquo plethorico, cacochymico convenientem, quando præſertim palindromia materiæ peccantis urget, ex Galen. *art. parv. c.* 96. vertente ita Græcum vocabulum Nicol. Leoniceno. Alias Latinum eſt inuſitatum.

Abundantia, *Abundans*, περίσσωσις περισσὸς. Vide *Periſſos*, *Periſſoſis*. Significatio etiam ex aliis Lexicis jam nota eſſe debet.

Abuſus, κατάχρησις, quid ſignificet, aliunde etiam notum eſt. *Abuſus* rerum non naturalium, ut & medicamentorum chirurgicarumque operationum, ſunt cauſſæ procatarcticæ morborum. Vide paſſim *Inſtitutiones Medicas*.

* *Abutilm*, Nomen Arabum. Nos Malvam appellamus, de qua Botan. Miller ſexdecim hujus plantæ ſpecies diſtinguit. Tam ſemina, quam folia ad uſum medicum recipiuntur, ac folia quidem ad ulcera detergenda, ſemina ad urinam ciendam, & arenulas renum expellendas.

Abyſſus, ἄβυσσος, proprie ſignificat infinitam aquarum congeriem, quæ fundum non habet. Tropice vero etiam pro materia prima accipitur a Guil. Menenſ. *tract. Aurei velleris l.* 1. *cap.* 7. *in Theatr. Chym. Vol. V. pag.* 274. Eſt & terminus Paracelſiſtarum myſticus, quo denotatur proximum receptaculum ſeminalis materiæ cavum, ſolidum, ut plurimum humidum, quia & ſemina ſunt ſpiritualia, & humida, propter quæ omnia ſunt facta. Libav. *in Exam. Philoſ. vivent. Tom. IV. p.* 139.

* *Acacia*, ἀκακία de qua Botan. Hipp. de morb. mul. 11. 53. v. 2. ejus uſum ad capill. defluvium commendat.

Acacos, ἄκακος, ſumtum legitur de morbo nullum vitæ periculum conjunctum habente a D. Pechlino *l.* 1. *Obſ. Phyſ. Med. Obſ.* 71. *p.* 188. & in ſpecie *de Aphthis puerorum*.

Academia quid ſignificet, aliunde debet conſtare; *Academia* vero *Paracelſi* dicitur *univerſa Natura*, per quam Deus ſeſe cernendum præbet tam potentem, tamque ſapientem, modo quæramus eum. Dornæus *de Genealog. mineral. c.* 7. *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 576.

Acæria, ἀκαιρία, *Acæros*, ἄκαιρος, ſignificat *importunitatem* & *intempeſtivum*. Vide *importunitas*.

Achai eſt *Aqua Aluminis*. Dicitur & *Achabi*; item *Feſeol.* Rul. *in Lex.*

Acaid eſt *Acetum* vel *Acetoſum*. Rul. & Jonhſon. *in Lex. Chym.*

Acalai, id eſt, *Sal*. Dicitur & *Alet*. Iidem.

Acalcum, id eſt, *Stannum*, Jupiter. Mul. *L. M.*

Acamatos, ἀκάματος, media eſt omnium membrorum figura, quaſi *ſine fatigatione* dixeris, eaque optima. Galen. *l.* 2. *de mot. muſc. c.* 1. Occurrit & apud Hippocr. *c.* 1. *de fract. t.* 16. ubi mendoſe nonnulli ἀκάμπτος legerunt, animadvertente Foeſ. *Oec. p.* 15.

Acanor, *Furnus Philoſophorum*. Mul. *L.M.*

Acantha, ἄκανθα, generaliter ſignificat *ſpinam* qualemcumque: preſſius ſi ſumatur, animalium quorundam, ut Echinorum piſcium notat *aculeos*. Hinc piſcis quidam *Galeus* ad differentiam aliorum Galeorum vocatur *Achanthias*, ἀκανθίας, *Aculeatus*, *Spinoſus*, a duobus aculeis, quos in dorſo habet. Rondelet. *l.* 13. *de piſc. c.* 2. De Galeo vero vide infra in GA. In ſpecie vero *Acantha* etiam dicitur *ſpina dorſi*, ſeu potius vertebrarum dorſi proceſſus in id facti, ut violentiam extrinſecus incidentium & medullæ damnum parantium retundant. Gal. *l.* 12. *de V. P. c.* 15. Junge *Comment.* Caſp. Hofm. *ad h. l. n.* 921. Dicitur alias ῥάχις. Vide infra *Rhachis*. Derivatio Blancardi ab ἀκή & ἀνθίστημι commentitia & inepta videtur. Cum ἀνθίστημι jam ſit verbum compoſitum, in nomine vero *Acantha* ne veſtigium quidem verbi ἵστημι obſervare liceat.

Acanthabolos, ἀκανθάβολος, dicitur Æginetæ *l.* 6. *c.* 32. inſtrumentum chirurgicum pro extrahendis ſpiculis, ſpinis piſcium, turundis, pilis, &c. quod Celſus *Volſellam* dixit *l.* 7. *c.* 30. Ejus delineatio habetur apud Scultetum *Armam. Chirurg. Tab. II. Fig. I.* Recurvum quoque aliud *Achantaboli* nomine ad faucium chirurgiam commodum exhibet idem ex Aquapend. *Tab. X. Fig. I.*

Acanthice, ἀκανθικὴ, μαστιχή. Gorrhæus contendit illud eſſe lacrymam in ſummitate helſinis, aut parietariæ incluſam, eamque ſuaviſſimo guſtu præditam: ſed eum duabus de cauſis deceptum fuiſſe opinor, primum quod ex Theo-

Theophr. hic eſt fructus cardui argentei, deinde quod vox græca εὔϛομον, quam vertit *guſtus ſuaviſſimi*, hoc loco ſign. morbis oris conveniens.

Acanthis, ἀκανθίς, vide *Carduelis*.

* *Acanthus*, ἄκανθος, de qua Botanici, ſic dicta, quia ſpinis referta, & aculeis: ſunt qui fruticem, alii ſpinoſam eſſe herbam tradunt; item echinus ſeu erinaceus, vel, ut alii, erinacei genus; habet enim erinaceus aculeatum totum fere corpus.

* *Acanus*, ἄκανος, ſpinæ genus eſt: hinc acanodes, ἀκανώδης, acanaceus; ſpeciem acani gerens, ſeu qui ex acani genere eſt, ut cum dicitur planta aliqua eſſe acanodes; ſic dicitur etiam illud, quod veluti malum extulerat in carduorum genere. Teophr. Hiſt. Pl. 6. 4.

Acardios, ἀκάρδιος q. d. *Lat. Secors*, *Excors*, qui ignavus, timidus, imbecilliſque eſt, quemadmodum cor reaſſumere dicuntur ii, qui ad rem fortem obeundam excitantur. Gal. *l.* 3. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 4.

Acari eſt animalculum minimum, quod juxta Ariſtot. in cera gignitur. Alii vero tribuunt hoc nomen *pediculis* ſub cute & cuticula latitantibus, qui *Cirrones*, vel *Cyrones* vulgo dicuntur. Aldrov. *l.* 5. *de Inſect. c.* 4. Nic. Piſo *de morb. cogn. & cur. l.* 1. *c.* 4.

* *Acaricola*. Planta Braſiliæ, cujus radices cum ſint aromaticæ inter præſtantiora aperientia collocari merito poſſunt. Indi ſucco foliorum utuntur ad vomitum excitandum. Piſon.

* *Acarus*, animal ita dictum propter ipſius parvitatem, quæ ſectionem non admittit. Nam vox *Acarus* a κείρω, ſeco, & α priv. deriv. Ex muſcæ ovulis naſci ajunt. Eſt autem animal infeſtiſſimum tum vegetantibus, tum animalibus. Interdum facta ſibi via inter cutem, & cuticulam pruritus moleſtiſſimos parit. Non raro etiam in puſtulis ſcabiei, & variolarum repertum fuit. Carioſos quandoque dentes obſidet. Oleum, Sulphur, odores fortiores, præſertim vapor nucis myriſticæ dum comburitur, hæc animalia necant.

Acarnan, ἀκαρνάν, ἄκαρνος, ἄκαρνα, *Acarne*, eſt piſcis *Orpho* ſimilis ratione carnis: colore vero differt, cum ſit albus, ſquamis argenteis. Carne eſt candidiſſima, facile concoquitur, diſtribuitur, & bonum ſuccum gignit. Rondelet *l.* 5. *de piſc. c.* 20. Aldrov. *l.* 2. *h. tit. c.* 10.

Acatalepſia, ἀκαταληψία, *incertitudinem* in cognoſcendo ſignificat. Ejus contrarium κατάληψις. Galen. *l. de ſect. c.* 5.

(Π) *Acatapoſis*. Deglutitio difficilis. Vogelius.

Acataſtatos, ἀκατάϛατος, dicitur *Inconſtans*, uſurpaturque de febribus apud Hippocr. quæ nihil certi neque in periodis, neque in urinis retinent, ſed ſemper variant. 4. *de R. V. I. At.* 52. De horrore *Coac. t.* 584. De urina *l.* 1. *porrhet. com.* 1. *t.* 31. *Coac.* 198. De tempore *l. de Humor. VII.* 15. De morbis in genere 3. *aphor.* 8. Junge Foeſ. *Oec. p.* 15. Dieter. *n.* 26.

Acatharſia, ἀκαθαρσία, *impuritatem humorum non purgatorum*, ſordes & illuviem, ipſam etiam intermiſſam purgationem ſignificat apud Hipp. *lib.* 3. *de Morb. II.* 2. *& III.* 3. *c.* 3. *de fract. t.* 33. adde Foeſ. *d. l. p.* 14.

* *Acaulis*, ἄκαυλος, planta caulis expers, ſine caule, cujus folia, flores, nullo interpoſito caule, radici hærent.

Acazdir, id eſt, *Stannum*. Dicitur & *Alkain*, *Alomba*. Rul. & Iohnſ. *d. l.*

Accatem, *Accatum*, id eſt, *Aurichalcum*. Rul. & Iohn. *in Lex*.

* *Acceleratores urinæ*. Nomen hoc obtinuere muſculi quidam, qui lotio excernendo, jaculandoque ſemini inſerviunt. Quorum originem non pauci Anatomici a ſphinctere ani, vel a criſtis oſſium iſchium repetunt: verum hos deceptos fuiſſe Cowper oſtendit.

Acceleratores vocantur muſculi penis ab ipſius urethræ parte ſuperiore, dum ſub oſſibus pubis progreditur, procedentes, qui etiam venas cavernoſi corporis urethræ coarctant, quemadmodum legitur *in Supplementis Actor. Eruditor. Lipſ. Tom. II. ſect. XI. p.* 507 *&* 510. ex Giulielmi Cowper Chirurghi Angli *Myotomia reformata cap.* 5. *& appendice*.

Acceſſio, παροξυσμός, eſt deterius tempus totius in morbis intermittentibus periodi. Frequentius autem apud Latinos in uſu eſt vocabulum *Paroxyſmus*, de quo ſuo loco. Dicitur & *Exacerbatio*. *Acceſſio* quoque idem ac ἐπισημασία, ſcil. proprium in febribus intermittentibus invaſionis febrilis ſpecificæ ſymptoma. Vide Rhod. *in Lexic. Scrib. Acceſſio*, Græce ἀρχὴ καὶ ἐπισημασία, dicitur primi paroxyſmi εἰσβολὴ vel *invaſio*, ſeu tempus illud indiviſibile, quo humor morbum faciens vel fovens moveri incipit. Jonſton. *Synt. Med. P. II. l.* 1. *tit.* 1. *cap.* 1.

* *Acceſſorius*. Epithet. quod Wiliſius cuidam nervo tribuit.

* *Acceſſus*, pro coitu, ſeu conjunctione maris cum fœmina ſumitur.

Ac-

Accib, id eſt, *Plumbum*, Rul. & Johnſ.

Accidens, συμβεβηκὸς in genere notat omne id, quod ſubſtantiæ opponitur. Specialiter vero in Medicina ſumitur pro omni eo, quicquid corporis diſpoſitionem neceſſario ſequitur, ſive illud ſecundum, ſive præter naturam fuerit. Aliquando vero, & quidem recte, ſtrictius ſi accipitur, ea, quæ ſanorum diſpoſitionem conſequuntur, *Accidentia* vocantur. Galen. *l.* 1. *Meth. med. c.* 9. Unde licet Interpretes Latini etiam de rebus p. n. uſi ſint vocabulo *Accidentis*, in Græco tamen textu nunquam non occurrit vocabulum σύμπτωμα. *Non accidentia*, ὀχ' ὑπάρχοντα, Græce a recentioribus vocari ἀσυμβεβηκότα quæ non exiſtunt, quamvis exiſtere poſſent, ut dolore vacare, & hujuſmodi alia, ſcripſit quidem Gal. *comm.* 1. *in prognoſt. Hipp. t.* 27. verum in nullo Auctore hoc reperire licet, neque in aliquo Lexico invenitur.

Accipiter, ἱέραξ, vocabulum haud expers æquivocationis. Vel enim ſignificat genus *avis rapacis*, voracis, acuto viſu præditæ, de cujus variis ſpeciebus, uſuque in Medicina legatur Ulyſſ. Aldrovand. *l.* 4. *Ornitholog. & l.* 5. Adde Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *p.* 313. vel ſignificat piſcem, ut eſt apud Athen. *l.* 7. *c.* 38. *& l.* 8. *c.* 9. qui etiam *Milvus* dicitur, de quo Rondelet *l.* 10. *de piſc. c.* 8. Aldrov. *h. tit. l.* 2. *c.* 5. Vel in Chirurgicis ita vocatur *faſciæ* vel deligationis ſpecies naſo deſtinata, vel cum duabus vel tribus faſciis, Gal. *de faſciis n.* 46. 47. *&* 53. Reliquæ ſignificationes, videlicet, quod vir quidam illuſtris, qui primus Cereri templum poſuiſſe fertur ex Antonio Liberali *in Metamorph. Accipitris* nomen habuerit; & quod ſpecies tormentorum bellicorum, quæ hodieque vernacule *Musket*, Ital. *Moſchetti* appellantur, *Accipitris* quoque nomine venerint, non ſunt hujus loci.

Accommodatus, οἰκεῖος, dicitur de eo, quod in unoquoque corporis membro, & figura, & colore, & magnitudine optime ſeſe habet. Gal. *c.* 1. *de fract. t.* 2. Dieter. *n.* 605.

Accretio, vide *Augmentatio*.

Accubitus dicitur, quando aliquis cum alio in uno lecto concumbit, abſque tamen congreſſu venereo. Et de hoc diſputat Joh. Bapt. de Lamzvveerde *in Hiſtor. molarum uteri*, an virgo vel vidua ſolo *accubitu* concipere poſſit, *c.* 21. *p.* 181.

Accuratoria vocatur Lullio Synopſis vel Epitome de lapide Philoſophico, *in Theatr. Chym. Vol. III. p.* 72.

Accuſatio, idem quod *Indicatio*, quatenus denunciare videtur Medico, quid ſibi faciundum ſit juxta methodum medicinalem. Mich. Gavaſſetius *de Indic. curat. c.* 4. *p. m.* 50.

* *Aceanus*, ἀκέανος leguminis genus rotundum, & durum, frangique, & diſſolvi difficile.

Acedia, ἀκηδία, *incuriam*, neglectionem ſignificat, a κῆδος, cura. Quid vero ſignificet apud Hipp. *l. de Glandul. VIII.* 11. non adeo evidenter liquet. Interpretes reddiderunt per magnum tædium & moleſtiam. Foeſ. legit ἀκιδίη p. 15.

* *Acemella*, herba ad calculos terendos comminuendoſque plurimum commendata. Hujus deſcriptio extat in Actis Lipſ. an. 1701, 1702. De eadem, ut liquido conſtat ex com. A. B. p. 169. loquuti ſunt Cæſalpinus, & Tournefortius.

Acephalos, ἀκέφαλος, proprie ſignificat *monſtrum ſine capite*, ſive *capite carens*. Quod vero naturaliter populi tales fuerint aut hodieque ſint, de quibus apud Plin. *lib.* 5. *H. N. cap.* 8. & alios, merito hodie pro fabula habetur. Jung. Zacchiæ *Quæſt. Med. Legal. l.* 7. *Tit.* 1. *q.* 2. *n.* 35. De monſtris vero *Acephalis* Obſervationes collectas lege etiam apud Bonet. *Medic. Septentrional. Collatit. l.* 1. *ſect.* 2. *c.* 1. *p.* 15. *ſeqq.*

Aceratos, ἀκήρατος, h. e. *incorruptus*, ſincerus. Uſurpatur de humore apud Hipp. *l. de Affect. XLVI.* 6. Dicitur & ἀκηράσιος, ἀκήριος, i. e. *incorruptibilis*, Foeſ. *p.* 16.

Acerbus, ςρυφνός, vide *Striphnos*.

Acerides, ἀκηρίδες, (male ἀγκηρίδες, monente Foeſ. *p.* 16. & C. Hofmanno *in notis* ἀνεκδότοις *ad Gal.* 3. *de iis q. in med. t.* 14.) vocarunt *Emplaſtra*, *quæ carent cera*. Tale etiam legitur apud Gal. 4. *de C. M. P. G. c.* 14. *fin.* Talis eſt compoſitio decantatiſſima, quæ *emplaſtrum Norimbergenſe* & *Irnſingerianum* ab auctore vocatur.

Aceroſus, idem quod *Furfuraceus*, πιτυρίας, Epitheton panis viliſſimi, qui omnium minime nutrit. Dicitur & *Canicaceus* a *canicis*, ſive furfure farinaceo. Jonſton. *Synt. Med. p.* 45.

* *Aceſcentia*. Nomen hoc tribuitur alimentis, humoribus, aut medicamentis, quæ nonnihil acida ſunt, aut exiguo calore fermentata acida fieri poſſunt. Porro rerum acidarum uſus maxime ſolet conducere, ubi humores putreſcere incipiunt; quo fit, ut nimio calore corpus æſtuet, ſitis ardens excitetur.

* *Aceſias*. Medicus Græcus, de quo nihil habemus, niſi eum infeliciſſimo plerumque ſucceſſu medicinam exercuiſſe, ut negotio, quod alicui male, & infeliciter ceſſiſſet, Aceſias interfuiſſe diceretur.

Ace-

Aceſis, ἄκεσις, idem, quod ἄκος, *medelam*, *curationem* ſignificat. Hippocr. *de præcept. l.* 3. *IV.* 10. Verbum ἀκέεσθαι, *mederi*, ſanare, quod legitur 1. *de fract. t.* 34. Hinc & ἀκεςος, *ſanabilis*, vocatur, quo aliquoties uſus Hipp. ut & oppoſito ἀνήκεςος, *incurabilis*, 3. *de artic. t.* 103. Foeſ. *d. l.* Ἄκεσις quoque dicitur Medicis ſpecies *Chryſocollæ factitiæ* ex pueri urina, quæ medicinæ uſibus inſervit. Gorr. *in definit. ex Plin. l.* 33. *c.* 5. item Aceſia, ἀκεσία, ſanatio, & ἀκεςόν, quod ſanationi conducit. Erotianus.

* *Aceſo*. Filia Æſculapii, quam medicinæ peritiſſimam fuiſſe fabulantur. Clerc contendit, antiquos hoc nomine ſignificare voluiſſe aerem puriſſimum, & eo utentibus ſaluberimum.

Aceſtoris, ἀκεςορίς, dicitur *medicatrix*, Hippocr. *l. de flat. l.* 8. & contracte ἀκεςρὶς, pro *obſtetrice* ponitur, *l. de Carn. in fin.*

Aceſtra, ἄκεςρα, acum ſignificat, ſicut ex *Onomaſtico Latino-Græc.* Vulcani demonſtrat Rhodius *in Diſſert. de Acia c.* 10. *p.* 133. unde ἀκεςής *ſartorem* notat, ſicut e loco Xenophontis conſtat, *p.* 134.

Acetabulum, κοτύλη, κοτυληδών, variis gaudet ſignificationibus. I. & quidem generalius denotat *oſſis cavitatem* alterius oſſis caput profundius excipientem. Gal. *de Oſſib. in proœm.* Specialius vero applicatur cavitati, quæ eſt in extrema cervicis ſcapulæ parte, caput brachii excipiens. Galen. *c.* 1. *de artic. t.* 21. Græcis ὠμοκοτύλην, h. e. *humeri acetabulum* dici teſtatur Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 52. Huic in inferioribus reſpondet ſinus profundior oſſis coxæ, qui femoris caput globoſum excipit, itidem ſpecialiſſime *Acetabulum* vel *Cotyle* dictus a Ruffo *l.* 3. *de partib. c.* 5. Mundinus *in Anat. pyxidem* appellavit. Papias *vertebram*, quia in ea caput femoris vertitur. Linden. *d. l.* §. 107. II. *Acetabula*, *Cotyledones*, κοτυληδόνες ab Anatomicis veteribus & recentioribus carneæ moli vel glanduloſæ, quæ in homine *placentæ uterinæ* vel *hepatis uterini* nomine venit, unanimiter attributa ſunt. Quid vero proprie in illa carnea mole vocabulum *Acetabula* denotet, nondum ſatis liquet. Ex Hipp. 5. *aph.* 45. nihil certi determinari poſſe videtur, num ipſam totam placentam, an vero vaſorum umbilicalium inſertionem in illam voluerit intellectam: quantum quidem ex Erotiano licet colligere, æque ac Diocles intelligit in utroque latere uteri cavitatem, in qua fœtus nutriatur, quod minus placet Erotiano in κοτυληδόνες, quem vide. Gal. *in lib. de diſſect. matric. c.* 10. & *aliis in locis* ſtatuit, *Acetabula* eſſe vaſorum, quæ ad matrices perveniunt, orificia in uteri cavitatem hiantia, quamvis in humano genere potius *Acetabulares eminentias* quaſdam (κοτυληδονώδεις ἐξοχάς,) ſaltem adeſſe ſtatuat, quales etiam recto inteſtino in hæmorrhoidibus eſſe ſolent. Reliquas veterum ſententias collegit Hier. Fabr. ab Aquapendente *de form. fœt. c.* 4. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 350. *ſeq.* Dieterich. *Iatr. n.* 472. Ex recentioribus Harveus *in Additamentis Exercitationum de generat. anim. tit. de Acetabulis*, dixit, eſſe cellulas plurimas exiguæ capacitatis, per carnoſam ſubſtantiam diſperſas, atque albumine ſive materia mucilaginea refertas, magnitudine ſpongiæ majoris, loculamenta non excedentes, inque ſingulas earum totidem vaſorum umbilicalium ramulos tenuiſſimos profunde penetrare, & in iis alimentum fœtui recondi. An quoque in humano genere *Acetabula* vere occurrant, & olim & hodieque in controverſiam venit ita, ut ex utraque parte celebres Anatomici & Medici ſteterint & adhuc ſtent, quam litem noſtram facere nec loci hujus eſt, nec inſtituti concedit ratio. III. *Acetabulum*, κοτύλη, ὀξύβαφον, ἐμφάτιον quoque *menſuram pharmaceuticam* liquidorum ſignificat: verum & hic de quantitatis certa determinatione diſcrepantes Auctorum ſententias videre licet apud Lindenum *Select. Medic. Exerc. XVI.* §. 100. *ſeqq.* Rhodius *in Diſſ. de Ponder. & Menſ. ad finem* ſcribit: *Acetabulum* continere olei drachmas 18. vini ℥ij & ʒxij Mellis ℥iij ʒ9. P. Zacchias ex Plinio menſuram quindecim drachmarum eſſe ſcripſit. *Quæſt. Medico-Legal. l.* 5. *tit.* 4. *quæſt.* 2. *n.* 19. IV. *Acetabulum* & *Cotiledon* de plantis quoque quibuſdam dici ex Dioſcoride & Fuchſio teſtatur Bauhin. *Pinac. l.* 7. *ſ.* 8. & 6. *p. m.* 285. 287. Vide plura de vocabulo κοτύλη & κοτυλήδονες apud Foeſ. *Oecon. p.* 350. *ſeq.*

* *Acetaria*. Olus quodcunque aceto conditum eſtur in cibis.

Acetaria vocantur opſonia vel condimenta, quæcunque cruda cum aceto, oleo & ſale manduntur, Gall. *Salade d' herbes*. Quod Brunfels. *in ſuo Onomaſtico* exiſtimet, Græcis ὀξύβαφον dici, non videtur accurate dictum. Hoc enim nomen pertinet vel ad vaſculum, in quod acetum infundebatur ad intingendos cibos, vel ad menſuras, Cotylæ quartam partem, i. e. 24. drachmas ſignificans.

Acetoſa eſt nomen plantæ notiſſimæ apud Botanicos. Deinde nonnullis Chymicis vocabulum hoc tribuitur cum adjectivo *Eſurina* Spiritui Veneris, uti legitur in Morley *Collect. Chym. Leidenſ. c.* 497.

Acetum, ὄξος, dicitur proprie liquor aciditate terreſtriori ac fixiori imprægnatus. Schroder. *Pharmacop. Medico-Chym. l. 4. cl. n. 368.* Fr. Hoffm. *in clavi ad Schroder. h. l.* de hujus natura & viribus prolixe diſſeruit Galen. *l. 1. de ſimpl. fac. c. 17. ſeqq.* Dioſcorid. *l. 5. c. 21.* Jul. Alexand. *l. 18. Salubr. c. 8.* Bruyerin. *de re cibaria l. 10. c. 3.* Generationem vel confectionem *aceti* ex recentioribus egregie deſcripſit etiam Thomas Williſ. *de fermentat. c. 7.* Martin. Kerger. *h. t. ſect. 1. c. 10. p. 96. ſeqq.* Ex noviſſimis Nobiliſſ. D. D. Joh. Bohn. Lipſienſ. Acad. Prof. Publ. celeberrimus, *in Diſſertat. Chymico-Phyſic. IX. §. 26. ſeqq.* ſtatuens, fieri *Acetum* mediante fermentatione peculiari, non quidem deſtruente ſulphureas particulas, ſed potius involvente, & tartareas ſalinas acidas magis magiſque recludente & in fluorem cogente; unde & *Acetum* Tartarus liquidus, & Tartarus rurſus *Acetum* ſolidum & ſiccum recte dici poſſit. Jungatur & Nob. D. D. Wedelius *Ph. Acroam. l. 2. ſ. 1. c. 6.* *Acetum portatile* dicitur Tartarus albus ablutus ſiccatus & decies in *aceto* acerrimo infuſus, cujus proceſſus videatur *in Collection. Chym. Leidenſ.* Chriſt. Love Morley *c. 6. p. 3.* In Chymicis *Acetum* etiam de variis rebus prædicatur. *Acetum Philoſophorum* dicitur *aqua Mercurialis*, quam alias *Lac Virginis* appellant, quo metalla ſolvi perhibent. Sine hoc nihil ſolvitur, nihil deſtillatur, nihil fermentatur. Circa materiam, ex qua fiat, diſcrepant Auctores. Alii cum Theophraſto vitriolum; alii teſtudines marinas per ſublimationem & deſtillationem; alii aquam pluvialem ſupra Antimonium putrefactam; alii mel & ſalem Tartari eſſe dixerunt. Rul. & Iohnſ. *in Lexic. Schroder. d. l. l. 2. c. 5.* Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Compoſiti magis *Aceti* Philoſophorum ſalibus acidis ſulphuris & Aluminis aucti deſcriptionem tradidit Jac. le Mort. *Chym. Med. Phyſ. c. 13. p. 137.* Alii Mercurium ipſum poſuerunt, qui & *acetum acerrimum* & *fortiſſimum* aliquoties appellatur a Dav. Lagneo *Harmon. Chym. in cap. 1. Theatr. Chym. Vol. IV. p. 719. 721. 725.* &c. *Acetum Chymicorum metallicum* fieri ex rore Majali, vel hydromelite addito ſtibio loco fermenti, notavit Libavius *Syntagm. Arc. Chym. l. 6. c. 8. & l. 7. c. 22.* Deſcriptionem etiam *Aceti* omnia ſolventis ex Iſaaco tradidit *l. 8. c. 9.* Ex hac varietate deſcriptionum an certum effectum ſperare aut promittere licebit? mihi ſane non videtur. *Acetum radicale* eſt *acetum* deſtillatum ex ſua radice vel matrice: dicitur etiam Aqua ſolvens, Dorn. Rul. & Iohnſ. Vel *Acetum radicatum* nonnullis eſt liquor ille acerrimus *aceti*, qui abſtracto phlegmate in fundo reſtat. Fit ex Cryſtallis fæcum *aceti* deſtillando per retortam cum cohobiis: vel *acetum* vini bonum impone in retortam, deſtilla lento igne phlegma, refunde hoc capiti mortuo ſæpius, & digere in fimo, tandem deſtilla. Et primo quod erit ſeorſim, cape; quod poſterius igni fortiſſimo prolicitum prodit, eſt *acetum radicatum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* *Acetum amineum* eſt album. Iohnſ. *Acetorum* in Pharmaceuticis uſuatium, qua ſimplicium, qua compoſitorum, hiſtoriam & catalogum vide *in Diſpenſatoriis Norimbergenſi, Auguſtano, Londinenſi, aliiſque*, nec non in Schrod. *l. 2. c. 47.* Jac. le Mort. *Pharmac. Medico-Phyſica c. 20. p. m. 146. ſeqq.* *Acetum Eſurinum* Zwolferi eſt ſpiritus Veneris Cryſtallis viridis æris paratus, de cujus examine legatur idem *Chym. Med. Phyſ. c. 17. p. 214.* Deſcriptiones diverſas Aceti Antimonii juxta D. de Mort., Febvre & Vreeswyk, videre licet in D. Helvici Iunken *Lexico Chymico-Pharmaceut. Part. 1. ſtatim ab initio pag. 1. 2. 3.* nec non Acetum deſtillatum parandi modos *p. 3. & 4.* Verbum *Acetare* legitur apud Apulejum *de medicam. herbar. c. 3.* quod expoſuit Gabr. Humelberg. in acredinem verti, qualis eſt in *aceto*. Item ſignificat commovere, agitari, *comm. ad ill. loc. p. 49.*

* *Achariſton*, ἀχάριστον, epith. plurimorum Antidotorum, Collyriorum, quorum deſcriptio apud multos Auctores medicos extat.

Achariſtum, ἀχάριστον, dicitur confectio contra catarrhos a cauſa frigida, & difficilem reſpirationem, ita vocata, quod ſit gratis & ſine munere danda, cujus deſcriptio extat *in Antidotario* Nicolai, *operibus Meſuæ annexo fol. mihi 371.*

Achates, ἀχάτης, dicitur gemma, quæ ex fluvio Siciliæ ejuſdem nominis, in quo primum reperta fuit, nomen adepta, coloribus & rerum imaginibus, quas ab ipſa natura formatas repræſentat, valde varians. Ejus virtutes dicuntur eſſe, venenis reſiſtere, præſertim viperino, ſitim ſedare, viſui prodeſſe, reddere facundum & diſertum. Plura de *Achatis* hiſtoria & variis ſpeciebus legantur apud Andr. Chioccum *in Muſæo Calceolariano ſect. III. p. 246. ſeqq.* pluribus.

Acheir, ἄχειρ, vide *Demanus*.

* *Achicholon*, ex Cœl. Aur. fornix, ſeu tholus, vel teſtudo, ſeu camera in thermis, quæ duplex, altera ξηρὸς, ſeu ſudatorium, *aſſa* apud Cic. altera τῶν ἔξω οἶκον, altera μελανχτικὸν appellata.

* *Achi-*

* *Achilejon*. Spongiæ genus, ex qua linamenta vulneribus indenda conficiuntur. Primus Achilles his linamentis uſus fuiſſe dicitur. Gorræus.

* *Achillejos*. Placentæ genus ex hordeo Achillis confectæ. Gorræus.

* *Achilleis*, ἀχιλληΐς. Hordei ſpecies, de qua meminit Theophr. Galenus ait, hanc a Ruſtico quodam Achille ſic dictam: probabilius tamen eſt, genus hoc hordei, quod optimum eſſet, ita appellatum. Nam Achilles Græcorum dux præſtantiſſimus fuit. Hipp. l. 3. de morb. ex hac hordei ſpecie decoctum adverſus febres ardentes, & Regium morbum parat.

Achilleus, ἀχίλλειος, ἀχιλληΐς, epitheton denotans *magnum*, plenum & optimum. Deſumtum ab *Achille* quodam, qui agricola Babronius fuiſſe dicitur. Legitur apud Hipp. *l.* 3. *de morb. XXX.* 4. *&* *XXXI. l.* 4. & apud Theophraſt. *hiſt. pl. l.* 8. *c.* 10. *de cauſſ. plant. l.* 3. *c.* 26. & 27. vide & Foeſ. *Oec. p.* 114.

Achlys, ἀχλύς, vel ſignificat *aeris caliginem*, & turbationem, cujus craſſamentum eſt medium inter nebulam & nubem, craſſius nebula & nube tenuius. Gal. *c.* 2. *in* 1. *prorrhet. Hipp. t.* 11. Vel in ſpecie ita dicitur *oculorum caligo* quædam & obtenebratio, ex levi & ſuperficiaria exulceratione nata, nigrum pupillæ occupans. Galen. *in def. Medic.* & Aetio *l.* 3. *tetrab.* 2. *c.* 25. In qua ſignificatione acceptum legitur & apud Hipp. *l.* 2. *Prorrhet. XXIIX.* 33. Dicitur & ἀχλυώδεις τῶν ὀφθαλμῶν *Coac. t.* 218. cui opponitur ἡ καθαρότης *puritas* oculorum, *t.* 217. Ægri quoque ἀχλυώδεες, *Caliginoſi*, vocantur, quorum oculi tenebris & caligine obducuntur. *Coac. t.* 35. Venti quoque talem *caliginem* inferentes vocantur ἀχλυώδεες. 3. *aph.* 5. Metaphorice etiam ἀχλὺς ſive *caligo* utero attributa legitur *l.* 2. *de morb. mul. LVII.* 2. Confer ad Foeſ. *p.* 115. Dieter. *num.* 144. Linden. *Sel. Med. Ex. IV.* §. 92. Erotianus definit: Ἀχλὺς λέγεται ποιάτις ἀμαύρωσις καὶ σκοτία περὶ τὰς ὀφθαλμὰς Ἀχλὺς dicitur quædam obſcuritas & caligo oculorum: *in voce* ἀχλυώδες.

Achmadium, *Achimadium*, corruptum ex Arabico *Achman* vel *Achiman*, vocabulum denotans *Antimonium*. Fallop. *tr. de metall. & foſſil. c.* 29. *p. Tom. I. Op. p. m.* 332.

Achne, ſignificat I. *lintei ramentum*, aut *lanuginem* deraſam, ex qua penicilli & turundæ vulnerariæ aut concepta linamenta fieri ſolent. In qua ſignificatione aliquoties legitur apud Hipp. *in Mochlico ſtatim in principio* 2. *de art. t.* 45. *l.* 1. *de morb. mul. XXXV.* 3. *l.* 2. *h. t. LXI.* 17. conf. Erotianus. II. tribuitur hoc nomen ἄχνη *ſordibus oculi* inſtar lanuginis inareſcentibus *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 23. Unde & ἀχνώδες ὄμμα, i. e. *lanuginoſus* oculus vocatur, *Coac. t.* 225. quamvis alii ἀχλυῶδες legant. III. dicitur etiam de tenui aquarum & *maris aſpergine* vel ſpuma, *l. de intern. aff. l.* 21. Adde Foeſ. *d. l.*

Achores, ἀχῶρες, vocantur *manantia ulcera cutis* in capite & genis infantum plurimis ac minimis foraminibus cutem perforantia, ex quibus tenuis & glutinoſa effluit ſanies. Huic morbo affinis eſt *Favus* & *Cerion*, de quibus infra ſuis literis. Vide Gal. *l.* 1. *de Com. Med. ſec. loc. c.* 8. Jung. Sennert. *Med. Pr. l. V. Part.* 1. *c.* 32. Generantur *Achores* ex ſalſo nitroſoque ſucco cum portionibus glutinoſis miſto, quem pituitam Salſam vocavit Paulus Barbette *Chir. Part. III. l.* 2. *c.* 2. Videatur & Foeſ. *p.* 116. *ſeq.* Vocatur & ab aliis *Cruſta Lactea*, *Lactumen*, *Tinea*, præſertim ſi *Achores* diutius durent & tardius ad curationem diſponantur. Vide *Tinea.* Walther. *in Sylv. Medic. p.* 14. *& p.* 789. ubi plures Auctores collegit, quibus ex noviſſimis jungi poterit Junken. *Chym. Exp. Cur. Par. II. ſ.* 2. *c.* 2. p. 810. *ſeq.*

Achoriſtos, ἀχώριστος, h. e. *inſeparabilis*. Dicitur de accidentibus, ſymptomatibus, & ſignis, quæ diſpoſitionem ſecundum vel præter naturam ſemper comitantur. Ita mollities humidi, durities ſicci dicuntur *inſeparabilia*. Galen. *l.* 2. *de Temp. c.* 4. *&c.*

* *Achreion*, ἀχρεῖον, inutile. Hipp. hoc nomen tribuit partibus corporis, quæ ob imbecillitatem inutiles redditæ ſunt. Foeſius.

Achroi, ἄχροοι, fere iidem, qui λείφαιμοι dicuntur, *decolores* homines, pallidi, & ſanguine defecti, apud Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 115. cujus textus notatu digni expoſitionem dedimus *in Remoris ac Impedimentis Purgationis Ex. IV. & V.* in ſpecie vero horum vocabulorum explicationem legere licet *Ex. IV. th.* 29. 30. Cauſſæ hujus coloris defectus poſſunt eſſe variæ, cum quidam *exſangues* eſſe poſſint & decolores a nativitate; quidam vi morbi; alii ob nimiam evacuationem prægreſſam.

* *Achromos*. Calvus, qui primus Hippocratis libros e Græco in Latinum transſtulit, putavit *Achromos* eſſe nomen mulieris remedium dyſenteriæ certiſſimum apud ſe habentis. Cujus opinionem falſam tamen ſequutus eſt Tiraqueau. Cur enim verba Hipp. Epidem. l. 7. πορνείη ἄχρωμος δυσεντερίης ἄκος, non hoc potius modo interpretemur? ſc. *excedens fornicatio dyſen-*

ſenteriæ remedium? Non enim inaudita hæc curandi ratio, licet in uſu non ſit. Nam Aetius ait, fornicationem dyſenterias chronicas ſedare. Paulus Ægineta idem iiſdem pene verbis confirmat, quæ recentiorum Medicorum nonnulli tranſcripſiſſe videntur. Ideo vero deceptum fuiſſe Calvum opinor, quod, cum Medicos, qui Hippocratem ſequuti ſunt, non inſpexerit, & remedii genus leve, ridiculumque videretur, ad eam interpretationem confugiendum ſibi eſſe neceſſarium duxit.

Achyron, ἄχυρον, *paleam*, *feſtucam*, præſertim frumentorum ſignificat, Hipp. *I. Prognoſt. t.* 123. *de nat. mul. XXIX. 63.* 166. Sed & exterius putamen in ſemine cucumeri ita vocatur, *l. de diæt. XIV.* 17. Hinc ἀχυρώδης ἄρτος, *panis aceroſus*, vocatur, qui plurimas habet *paleas* admixtas, vel ſolis *paleis* conſtat, Foeſ. *p.* 116. & ἀχύρωσις dicitur *ratio commiſcendi paleas cum argillas* aliove luto ab hirundinibus excogitata. Aldrov. *l.* 17. *Ornith. c.* 16.

Acia legitur quidem apud Corn. Celſum *l.* 5. *de medic. c.* 26. de glutinatione vulnerum attribuens ſuturæ & fibulæ quæ utraque applicanda labiis vulnerum, ut non tantum cutem, verum etiam aliquid de carne apprehendant, quo fortius hæreant, nec cutem abrumpant. Et utramque optimam eſſe ex acia molli, non nimis torta, quo mitius corpori inſideat? Quid vero vocabulum hoc ſignificet, non certo conſtat. Guil. Pantinus *in Not. ad h. l. p. m.* 435. fortaſſi acu legendum eſſe putat. Verum quomodo acus mollis dicenda. Barthol. Caſtell. expoſuit per filum per foramen acus trajectum, quo vel partes corporis diſſectas inter ſe committere, vel caput faſciæ ſubjectis partibus aſſuere conſuevimus, provocans ad filum & nodum, ῥάμμα καὶ ἅμμα, apud Gal. C. 2. *de iis, q. in med. f. t.* 75. Adde Foeſ. *p.* 550. Enimvero licet hæc expoſitio ſuturæ applicari poſſet, minus tamen ad fibulam quadrare videtur. Quomodo Joh. Jacob. Chifletius *in libell. de Acia Celſi propriæ ſignificationi reſtituta*, & Joh. Rhodius *in Diſſertatione de Acia ad Celſi mentem*, qui magno apparatu omnia congeſſit, quæ modo aliqua ratione huc faciunt.

Acicys, ἀκικυς, vocatur *infirmus*, debilis, cui κικὺς, h. e. *robur* ad motionem non ineſt. Legitur apud Hipp. *l.* 4. *de morb. XVI.* 28. Junge Foeſ. *p.* 16.

Acida Bilis, vide *Bilis atra*, & *Melancholia*.

Acida Pituita, vide *Pituita*.

Aciditatio, vocatur ſymptoma ventriculi, quando vinum aſſumtum in illo acorem contrahit, quod in hypocondriacis contingit. Phil. Hœchſtetter. *Part. II. Obſervat. rar. Dec. V. Caſu I. in Schol. & Caſu II. in Schol.*

Acidnos, ἄκιδνος, quaſi ἄκινος, idem, quod ἀκικυς, *infirmum*, virium alacritate privatum ſignificat apud Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. XXVII.* 3. *de nat. pueri XXXVII.* 5. *præcept.* 14. Junge Foeſ. *d. l.*

Acidulæ (Græcum Latino reſpondens apud veteres non occurrit: comprehendi tamen debent ſub iis aquis, quas Hipp. *lib. de A. Loc. & Aq.* vocat τὰ πογέα ὕδατα, item ἀλυκὰ, & Gal. *l.* 1. *art. cur. ad Glauc. c.* 9. & alibi, τὰ ὕδατα ἀλμώδη, νιτρώδη, θειώδη, marinas, nitroſas, ſulphureas &c.) ſunt aquæ medicatæ metallicæ actu frigidæ (ad differentiam *Thermarum*, de quibus infra *in lit. T.*) acidi magis vel minus ſaporis, mineralibus plerumque ferri, vitrioli, nitri, aluminis, quandoque etiam auri eſſentiis in terræ abyſſo impraegnatæ. Duo igitur iis inſunt: Mineralis ſubſtantia, ceu pars potior; & Phlegmatis liquor, ſeu aqua ſubſtantiæ minerali vehiculum præbens. Schroder. *Pharm. Medic. chym. l.* 3. *c.* 3. Eſſentiam mineralium conſiſtere in ſubtiliſſimis mineralium variorum particulis & ſpiritibus ex actione & reactione in Martem vel pugnam oris, quæ cauſſa etiam, quod acidulæ ſint potandæ ex ipſo vivifico fonte, vel ſcaturigine ipſa, recte docet Fr. Hoffm. *in clav. ad h. Schrod. l. p.* 144. Dividuntur in *Naturales*, quas Galenus appellat αὐτοφυῆ, ſponte natas, *l.* 1. *de S. F. c.* 17. Hipp. *v. l.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 19. ὕδατα ἀτεχνέα, aquas arte carentes; & *Artificiales* ſive artificioſas, τεχνικῶς κατασκευασθέντα, Gal. *comm. ad d. l. Hipp.* Schroder. *d. l. c.* 17. Fr. Hoffmannus *in Clav. ad h. l.* Hiſtoriam & catalogum variarum *Acidularum* videre licet apud Tabernamontan. in ſuo vernaculo libro, *Theſaurus Aquarum* inſcripto, ut & Joh. Weker. *Antidotar. Spec. l.* 1. *ſect.* 3. ubi ſub nomine *Balnearum* & internas acidulas complectitur. In ſpecie de *Acidulis* Helvetiæ legatur Joh. Jac. Wagnerus *in Hiſt. Helvetiæ Barioſ. ſect.* 3. *art.* 8. *p.* 103. *ſeqq.* Ex recentioribus Arcanum *Acidularum* prodere tentavit Petr. Giurius, uti extat in *Actis Erud. Lipſ.* 1682.

Acidus, ὀξὺς, quid ſignificet, ſenſibus magis perſpectum eſt, quam ut verbis exprimi commode poſſit. Ejus tamen hodieque in medicina frequentior applicatio tricas peperit non paucas. Quas ut breviter pro inſtituti ratione expediamus, *Acidum* accipitur vel de qualitate quadam guſtatili, qua præternaturali, in humoribus, ali-

alimentis, medicamentis occurrente, cujus virtus juxta Galenum quidem conſiſtit in hoc, quod mordicet abſque calefactione, & vis fermentandi quoque inſit, *l.* 1. *de S. Fac. c.* 37. item, quod natum ſit incidere, extenuare, dividere, farctuque liberare, perpurgare citra excalfactionem, *l.* 5. *c.* 26. Enim vero inſufficiens hæc eſt enumeratio. Hinc recentiores recte quoque *Acido* cuidam tribuerunt vim congelandi, coagulandi, figendi, incraſſandi, obſtruendi, fermentationem cohibendi, & ita frigus totius corporis, pallorem & infirmitatem efficiendi, quatenus nimirum *Acidum aliud* in fixis, vitriolaceis, aluminoſis portionibus, *aliud* vero in nitroſis, volatilibus conſiſtit. Vel ex principiis Philoſophiæ Carteſianæ *Acidorum* particulæ, modo gladiolis, modo novaculis, modo acubus & aculeis, modo etiam cuneolis aſſimilantur, unde & *Antacida* varia eſſe debent. Dolæus *Encyclopæd. Med. l.* 1. *c.* 3. §. 19. *p.* 53. Vel ſumitur pro principio quodam ſalino conſtitutivo & ſubſtantiali omnium corporum naturalium, ita ut una cum altero, quod *Alkali* appellant, ad conſtitutionem rerum naturalium in initiis earum tum in mixti partibus concurrere nonnulli modernorum docuerint, quæ ſententia etiam tantum invenit applauſum, ut in multorum ſcriptis Medicis nil niſi *Acidum* & *Alcali* ferme legatur. Imo non modo naturalium rerum, ſed & præternaturalium, morborum puta cauſſarumque morbificarum originem ex illis duobus deducere non veriti ſint. Qua de cauſſa etiam palmaria Medicinæ objecta & Architectonica Naturæ inſtrumenta appellata fuerint. Enimvero quantis commentum hoc ingenioſum adhuc ſcateat tenebris obſcuriſſimis, evidentiſſimis contra quandoque contradictionibus, cuilibet, cujus animus novitatis vanæ cupidine non præoccupatus & occæcatus fuerit, legenti recentiorum, videlicet Takenii, Swalbe, Davidis de Beke, Barneri, aliorumque ſcripta, nullo negotio patebit: ita ut idem judicium, quod Galenus quondam de Chryſippi ſcriptis tulit, de his quoque ferre ſalva veritate liceat. Oportet ter & quater multo cum otio, ſtudioque & diligentia non mediocri perlegere, atque ita demum credere, id in illis reperiri, quod in proverbio eſt, cum ajunt: *Nihil apprehende & fortiter tene*: adeo ænigmata ſunt mirabili quadam obſcuritate perplexa, *l.* 3. *de Hipp. & Plat. Decr. c.* 4. Quid? quod jam inſufficientiam horum principiorum agnoverit & faſſus ſit D. D. Johannes Bohnius *in Epiſtola ad D. Langelottum publice edita*. An *aciditas* naturalis in fermento ventriculi chylificante & ſucco pancreatico occurrat, etiam hodieque in dubium vocatur. Enimvero noſtri non eſt inſtituti, controverſias has ventilare aut dirimere. *Acidum* quoque dicitur de quibuſdam Chymicis medicamentis, v. g. Acidum Tartari ſcil. ſimplex, quod convenit cum Cryſtallis Tartari. Unde compoſita Acida v. g. Acidum Tartari aluminatum, Acronium, Cinnamomeum, Rubrum, apud Rolfink. *Chym.* 1. *a. ſ.* 1. *l. IV. ſ. Art.* 1. *c.* 8. *ſeqq.* legitur de *Acido* ἄλις σπουδῆς.

Acies, ἀκὶς, quid communiter ſignificet, ex aliis Lexicis notum eſt. Jo. Rhodius pro ſua ingenii acie, ſæpe nimis curioſa & ſuperflua, Medicam ei tribuit ſignificationem, quam e diverſis Latinis probatis Auctoribus, etiam Medicis, Cæſalpino, Claudino, probare conatur, quod *Acies* ſit *Chalybs*, Græce στόμωμα, dicta a Chalybibus, primis ejus inventoribus, ſeu ferrum, igne fuſionis vehementiſſimo depuratum, ad argenti albedinem maxime accedens. Verum ſit ita: cui bono autem iſta eſt notitia, ſiquidem manet nihilominus in foro Medico minus uſitata, tropica, & ſenſum magis obſcurans, quam declarans? In alio Lexico hanc *Aciei* ſignificationem confirmatam vidi auctoritate Plinii, abſque tamen allegato loco: poſtquam vero Plinium evolvi, nullibi de chalybe egiſſe obſervavi; de ferro vero *lib.* 34. *H. N. c.* 14. ubi quidem *Aciei* bis terve mentio fit, ſed quod chalybem ſignificet, reperire non potui.

Acineſia, ἀκινησία, Latine *Immobilitas*, generaliter quid ſignificet, notius eſt, quam ut opus ſit prolixa expoſitione; videlicet *Motus privationem* vel motum localem abolitum. Specialiter vero Galeno ita dicitur *media illa quies*, quæ ſyſtolen & diaſtolen pulſus intercedit, *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 7. Vocatur & ἡσυχία, ἠρεμία, i. e. *Quies*.

Acinoſa tunica, eadem quæ *uvea*, ῥαγοειδὴς, vide *Oculus Rhagoides*. Dicitur & *Aciniformis* apud Ingraſſiam *Commen. in Avic. de Tumor. p. n. p. m.* 292.

Acinus, σταφυλὴ, ῥὰξ, vide *Staphyle*. *Cion.*

Acis, ἀκὶς, vocatur *cuſpis* teli vel ſagittæ, & pertinet inter cauſſas vulnerum: unde aliquoties legitur apud Hipp. *l.* 5. *Epid. XX.* 2. 4. 5. XXI. 6. Junge Foeſ. *p.* 17.

Acmaſticos, ἀκμαστικὸς, epitheton febris, quæ & *Homotonos*, ὁμότονος, dicitur, *Synochi ſpecies*, quæ ſimilem ſervando efferveſcentiam continuam ad finem uſque terminatur. *Epacmaſtica* vero, ἐπακμαστικὸς σύνοχος appellatur, quando continuo creſcendo procedit: e contra παρακμαστικὸς, *paracmaſtica* febris, quæ decreſcendo movetur, ex Gal. *l.* 9. *Meth. med. c.* 4.

Acme, ἀκμὴ, proprie ſignificat, juxta Etymolo-

mologicum Auctorem, *ſummam ferri aciem* quaſi ab ἀκὴ, *acies*, vel ἥκη quod ab ἥκω, *venio*, deſcendit, quia omnia penetrat. Igitur ἀκὴ dicitur; & pleonaſmo literæ μ, ἀκμὴ. Verum hæc ſignificatio non eſt hujus loci. Ab hac tamen dependet altera generalior tralatitia, quando ſummum uniuſcujuſque rei *vigorem* & incrementum denotat. *Vigor* enim dicitur, quaſi *vis agendi*, & *Vigentes*, quaſi *vi agentes*, virtute pleni. Hinc *vigor* corporis, *vigor* ætatis ſæpe legitur apud Auctores. Eſt vero *Vigor ætatis* nihil aliud, quam *ſtata ætas* Scaligero *in Poetic.* media inter juventutem & ſenectutem, in qua promptitudo ad actiones motuſque & robur corporis vigent. Galen. *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 2. Leonicenus reddidit *Conſtitutam*, alii *Conſtantem*, alii *Subſiſtentem* vocarunt. Inde translatum vocabulum ad alia omnia ſummam perfectionem adepta, quin & ad ipſos morbos. Sic enim Medici tertium morborum tempus ἀκμὴν, *ſtatum*, *vigorem* appellant, in quo ſummum habent impetum, & cauſa eorum *viget*, floretque vis mali: unde Herotianus ex mente Hippocr. Ἀκμὴν πάθες definit, quod ſit præſentia ſignorum magnitudinem morbi oſtendentium; qui idem Hippoc. per ἀνθεῖν, *florere*, eleganti metaphora expreſſit *ſtatum morbi* vel vigorem, *l.* 2. *Epid. ſ.* 1. *n.* 24. Vide ſis Linden. *Sel. Med. Ex. XII.* §. 83. *ſeqq.* De voce vero ἀκμὴ conſule etiam Foeſ. *p.* 17. Dieter. *Iatrei n.* 29.

Acne, ἄκνη, vide *Ionthos*.

* *Acneſtis*, ἄκνησις, ſpina dorſi, ſic appellata, quod bruta eam κνῆσαι, h. e. ſcalpere nequeant, ſed opus ſit, ut ab alio fricetur: proprie in ſolis quadrupedibus, ſed eſt etiam herbæ nomen apud Nicand. in Ther.

Acneſtis, ἄκνηστις, dicitur pars illa ſub ſcapulis, ubi ſpina medium dorſum efficit in quadrupedibus. Pollux *l.* 2. *c.* 3. medium τῆς ἰσφύος, i. e. lumborum denotare ſcripſit.

Aco, *Aquo*, σάραχος, *Sarachus*, *Sarachinus*, *piſcis* eſt apud Epirotas, & Inſubres frequens, nec non in lacu Commenſi, cujus deſcriptio habetur apud Aldrov. *l.* 5. *de piſc. c.* 58. Inter cibos ſat probos rite præparatus commendatur *ibidem*.

Acoe, ἀκοὴ, vide *Auditus*.

Acoelios, ἀκοίλιος. *q. d. Deventris*, h. e. ita extenuatus, ut ventre quis carere videatur. Galen. *l.* 4. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 4.

Acoetos, ἄκοιτος, epitheton mellis, quod per ſe fluit, ut muſtum & oleum apud Plinium *l. XI. H. N. c.* 15. & maxime laudabile eſt.

Acolaſtos, ἀκόλαστος, Ethicum potius, quam Medicum, ſignificans *petulantem*, *laſcivum*. In qua ſignificatione & de moribus ſumitur ab Hippocr. *l.* 4. *Epid. VII.* 7. Adde Foeſ. *d. l.*

* *Acomia*, ἀκομία, comæ, ſeu cæſariei defectus, calvitium.

Acone, ἀκόνη, *cos*, *pila*, vel *mortarium*. Legitur apud Hipp. in utraque ſignificatione, 4. *de R. V. I. A. t.* 123. & *l. de viſu III.* 7. Foeſ. *dict. l.* vide *Cos*.

Aconion, ἀκόνιον, Latine *Coticula*, diminutivum Cotis. Dicitur & de medicamento ophthalmico, in quo medicamenta dura & ſolidiora, gemmæ multæ atque ebenum ad cotem atteruntur, ne oculum lædere queant. Gorr.

* *Aconitum*, ἀκόνιτον, ſic dictum, quod in cautibus, ſeu ἐν ταῖς ἀκόναις provenit: quod etymon ſequutus Ovid. Met. l. 7. cecinit: *Quæ quia naſcuntur dura vivacia caute, Agreſtes aconita vocant.* Et Plin. l. 27. c. 3. naſcitur, inquit, in nudis cautibus, quas aconas nominant, & ideo aconitum aliqui dixerunt, nullo juxta ne pulvere quidem nutriente: alii, quoniam vis ejus eadem in morte eſſet, quæ cotibus ad ferri aciem deterendam. V. Botan. in primis Tourn. Raj. Lemer.

Acontias, ἀκοντίας, vide *Cenchrias*.

Acopon, ἄκοπον, dicitur omne id in genere, *quod laſſitudinem*, κόπον, *tollit*. In qua ſignificatione uſus Hippocr. 2. *aph.* 48. Vide Dieterich. *Iatr. n.* 30. In ſpecie translatum vocabulum ad *medicamenta Topica*, quæ illitu blando laſſitudinem ex multo vehementique motu corporis & laboribus obortam tollere valent. Tandem uſus paulatim nomen hoc extendit etiam ad alia medicamenta laſſitudini tollendæ non dicata, ſimilem ſaltem linimenti vel olei conſiſtentiam habentia. Gal. *l.* 7. *de C. M.* P. *G. c.* 11. *ſeqq.* Jung. Foeſ. *d. l.* & *p.* 18. Gorr. *in defin.* Gemma quoque aliqua *Acopis* Plinio vocatur *l. XXIII. H. N. c.* 10. ideo, quod cum illa oleum ferveſactum perunctis laſſitudinem ſolvat.

Acor, ὀξύτης, communiter idem eſt, quod *Aciditas*. In ſpecie tamen Galeno ita dicitur ſpecies *corruptionis acidæ alimentorum* in ventriculo, unde acidi ructus proveniunt, juxta Gal *l.* 5. *de Uſ. part. c.* 4. Sunt vero alimenta illa corruptelæ acidæ obnoxia frigidiora magiſque pituitoſa. *l.* 3. *de ſymptom. cauſſ. c.* 1. Cæterum *Acori* in ventriculo naturali multum tribuiſſe Helmontium, patet *extr. Plura furens. n.* 14. id quod intelligendum de fermento ventriculi acidiuſculo, ſi rite ſe habuerit. Vide Rolfink. *Ord. & Meth. Med. Spec. l.* 2. *ſ.* 2. *c.* 14. 15. quamvis & hodieque ſint, qui *acorem* fermenti pernegent, & inter non Entia referre non dubitent.

Acordina, id eſt, *Tutia Inda*. Rul. *in Lex.*

Acoria, ἀκορία, emphaticum hoc vocabulum legitur in aurea ſententia Hippocr. *l. 6. Epid. ſ. IV. t.* 20. ἄσκησις ὑγιείης, (vel juxta Foeſ. ὑγιης) ἀκορίη τροφῆς ἀοκνίη πόνων. h. e. Exercitatio ſanitatis vel ſana eſt, veſci citra ſatietatem, & impigritas vel alacritas ad labores. Et hic verus eſt ſenſus atque genuinus. Quare mirandum, quod accuratiſſimus alias Interpres Hippocraticorum vocabulorum Foeſius *in Oec. p.* 18. quemadmodum & Henr. Stephan. *in Theſauro*, vocabulum hoc verterint per *inſatiabilem* edendi cupiditatem & inexplebile ciborum deſiderium. Quid dictu abſurdius, quam hoc, quod exceſſus cupiditatis ciborum nunquam non vitioſus, cum Bulimo & Appetentia canina coincidens, faciat ad exercitationem vel conſervationem ſanitatis? Sic bonus ſæpe dormitat Homerus.

Acos, ἄκος, idem, quod ἄκεσις, i. e. *auxilium*, medela. Huic opponitur ἄχος, *nocumentum*, exitium. Vide *Aceſis*.

Acoſmia, ἀκοσμία, Galeno dicitur in ſpecie *inordinatio*, vel ἀταξία dierum criticorum in febribus, quemadmodum κόσμος eorum ordinem ſignificat, Gal. *c. 3. in prog. Hipp. t.* 7. Alias & Calvi dicebantur ἄκοσμοι, teſte Polluce *l.* 2. quia ſublatis capillis humani capitis tota pulchritudo evaneſcit. Keuchen. *ad Samonic. p.* 118.

Acrepalos, ἀκραίπαλος, i. e. *crapulam prohibens* & impediens. Dioſc. *l.* 1. *c.* 25. Gorr. Vide *Crapale*.

Acri, vox Arabica denotans *titillationem genitalium* in utroque ſexu, frequentius in muliebri, cum tenſione ſpaſmodica vaſorum ſpermaticorum & inflatione ventris, nec non ſudore frigido. Dicitur & *Araſcon*, *Arſatum*, *Brachuna*. Species Satyriaſeos eſſe creditur ab Interpretibus. Avic. *l. 3. fen.* 21. *tract.* 1. *c.* 5. & 6.

Acraſia, ἀκρασία, apud Hipp. ſignificat *incontinentiam* circa cibum, potum, & rem genitalem, imo & circa cæteras res non naturales, *l. de Humor. III.* 110. & alibi. Dicitur alias & ἀκολασία, Gal. 5. *de ſan. tu. c.* 1. *fin.* In quibuſdam locis ἀκρασία quoque denotat *debilitatem* partis & impotentiam, & ita coincidit cum vocab. ἀκράτεια, de quo paulo poſt. Ita *in Coac. t.* 164. *l. de int. aff. XXXVI.* 7. *l.* 4. *Epid. VII.* 3. & *alibi*. Vide Foeſ. *p.* 18.

Acratia, ἀκράτεια *impotentiam*, debilitatem & inefficacitatem ſignificat apud Hipp. *Prorrhet. l.* 1. *ſ.* 3. *t.* 60. *Anac. t.* 477. 5. *aph.* 16. & paſſim ſæpius, quæ loca collegit Foeſ. *d. l.* ibi. & adjectivum ἀκρατὴς pro debili accipitur & impotente 3. *aph.* 12. 7. *aph.* 40. Aliquando vero ſumitur exceſſive utrumque, & coincidit cum ἀκρασία, *incontinentia*, quando cupiditas affectuum vincit hominem. Gal. *l.* 4. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 2. Vide Dieter. *n.* 31.

Acratiſma, ἀκράτισμα, ἀκρατισμός, eſt *ſpecies jentaculi* veterum Græcorum, quando ſolo pane in mero macerato veſcebantur, de quo lege Lang. *l.* 1. *ep.* 55. & Linden. *S. M. Ex. IX.* §. 65. qui ex Dorotheo *doctr.* 18. βυκκὰ ἄκρατον, *buceam mero intinctam* appellari ſcripſit.

Acratos, ἄκρατος, i. e. *merus*, ſincerus, non mixtus. Vide *Merus*.

Acrea, ἄκρεα, ἀκραλέα, idem, quod ἀκρωτήρια. Vide *Acroteria*. Legitur apud Hipp. 1. *Prorrh. ſ.* 2. *t.* 8. *l.* 1. *Epid. com.* 2. *t.* 23. & 75. *l. de Humid. uſ. IV.* 13. *IV.* 3. &c. Vide Foeſ. *p.* 21. *ſeq.*

Acreſperon, ἀκρέσπερον *ſummam veſperam* ſignificat, h. e. incipientem, apud Hipp. *l.* 7. *Epid. XIV.* 10. Foeſ. *p.* 22.

Acretopoſia, ἀκρητοποσία, hoc eſt, *vini meraci*, cui nihil admixtum eſt, *potio*. Hipp. 6. 6. *aph.* 31. Videatur Dieterich. *in Iatr. n.* 13. Ut autem uſus hujus in oculorum doloribus locum habeat, obſervanda eſt Velſchii cautela, ut nimirum præcedat purgatio in cacochymia urgente & venæ ſectio in plethora, *Notis ad Jerem. Martii Obſerv. in Sylloge*.

Acribes, ἀκριβὴς, *exquiſitum*, *accuratum*, exactum ſignificat, ἀκρίβεια, exactam accuratamque rationem. Utrumque legitur aliquoties apud Hipp. v. g. de aere uſurpatur *l. de Morb. ſacr. XVII.* 12. *de febr.* 4. *aph.* 59. *d. diæta* 1. *aph.* 5. *de remediis* 1. *aph.* 6. Legitur & apud Gal. *l.* 1. *ad Glauc. c.* 8. *l.* 14. *M. M. c.* 3. Confer. ad Foeſ. *p.* 22. Dieterich. n. 34.

Acrimonia, *acre*, δριμύτης, δριμὺ, vide *Drimys*.

Acris, ἀκρὶς, proprie & ſtricte *ſummitatem montis* vel *cacumen* ſignificat. Per translationem etiam de prominentia oſſium accipitur apud Hipp. 1. *de artic. t.* 63. Foeſ. *d. l.* Deinde ſignificat etiam *Locuſtam*, de quo infra in *Locuſta*.

Acriſia, ἀκρισία, apud Hipp. ſumitur duplici ſenſu: vel quatenus ſignificat *nullam criſin* aut nullum morbi judicium futurum, vel *malam criſim*, Gal. . 1. *Epid. t.* 46. quamvis accurate loquendo poſterior ſignificatio ſit incongrua, & potius ab illa phraſi abſtinendum eſſet, quandoque quidem *mala criſis* cum naturæ robore non poteſt conſiſtere, quod tamen ad *Criſis* formalem rationem requiritur. Vide *Criſis*.

Acritos, ἄκριτος, duo ſignificat, *I. Temerarium*, *abſque ſolutione Critica* & præter rationem. In qua legitur apud Hipp. *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 36. *l.* 1. *Porrhet. ſ.* 3. *t.* 10. &c. II. ſignificat *Concre-*

tum,

tum, congelatum, v. g. ita ſumitur de gelu, exponente ita Foeſ. *p.* 23.

Acroaſis, ἀκρόασις, idem, quod ἀκοὴ, *auditionem* vel actum audiendi ſignificat. Hipp. *in Præcept.* IX. 25. *&* *jurejurand. l.* 18.

Acrobyſtia, ἀκροβυστία, vide *Acropoſthic*.

Acrochir, ἄκροχειρ, vel ἀκρόχειρον, dicitur ab Hipp. & Gal. *ſumma* & *extrema manus*, cujus termini ſunt ulna cum radio, & extremi digitorum apices. Dividitur in tres partes minores: Carpum ſeu Brachiale, Metacarpum ſ. Poſtbrachiale, & Digitos. C. Hofm. *in argum. ad Gal. l.* 1. *&* 2. *de V. P. n.* 14. Fallop. *expoſ. de Oſſib. t.* 27. *Tom. I. Oper. p. m.* 521.

Acrochireſis, *acrochiriſmos*, ἀκροχείρησις, ἀκροχειρισμὸς, ἀκροχειρεῖν, dicitur ſpecies luctæ vel exercitationis, quando duo ſummis manibus inter ſe colluctantur & ſeſe raptant citra reliqui corporis congreſſum. Meminit hujus luctæ Hipp. *l.* 2. *de diæt. XLII.* 17. *l.* 3. *XXIII.* 7. *XXVI.* 32. Gal. *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 8. *& l.* 5. *c.* 3. Vide & Foeſ. *d. l.* Lang. *d. l. Ep.* 52.

Acrochliaron, ακροχλίαρον, h. e. ἄκρως χλιαρὸν, *ſumme tepidum*, quod eſt medium exquiſite inter frigidum & calidum, ſignificat, apud Hipp. 3. *de V. R. I. A. t.* 29. vid. Gal. *comm. ad h. l.*

Acrocholia ἀκροχολία, (rectius, quam ἀκρηχολία, vel ἀκραχολία, quia Greci compoſitiones ſuas per *o* μικρὸν conficere ſolent) ſignificat promptam excandeſcentiam & iram facilem ſimulque vehementem. Legitur apud Hippocr. *l.* 1. *Epidem.* notante Foeſ. *Oecon. p.* 21.

Acrochordon, ἀκροχορδὼν, eſt genus *verrucarum* dolens, *penſile*, & foras prominens, exilique veluti pediculo ceu baſi innitens, ad differentiam μυρμηκιῶν vel *verrucarum ſeſſilium*, de quibus infra *ſuo loco*. Sunt vero *Acrochordones* vitioſi multi ſucci nutricii ad exteriora & cutim repentis ſoboles, ex Gal. 3. *aph.* 26. Aetius & Celſus (*l.* 5. *c.* 28.) deſcribunt, quod ſint *verrucæ* duriores ſub cute aſperiores, calloſæ & plerumque teretes, cuti concolores, infra tenus, ad cutim latiores, raro tamen magnitudinem fabæ excedentes, juniores maxime infeſtantes, ſic dictæ, vel quod vertice ſuo ſimiles ſint reſectæ chordæ ſecundum extremitatem, vel quod in imo anguſtæ ſint, ut pendere videantur. Ex ejuſmodi verruca nomen Q. Fabio Maximo factum, ut *Verrucoſus* diceretur, teſte Plutarcho *in Ejus Vita*, & ex veteri inſcriptione:

Q. FABIUS MAXY. VERUCOSUS.

Meminit quoque Q. Serenus Sammonicus *c. de Verrucis* tollendis.

Interdum exiſtit turpi verruca *papilla*,
Hinc quondam Fabio verum cognomen adhæſit.

Ad quem locum vid. Keuchen. *in not. p.* 294. Adde & Foeſ. *Oec. p.* 25. Dieter. *n.* 38.

Arochoriſmus, ἀκροχορισμὸς, dicitur feſtiva ſaltatio, & refertur inter exercitia corporis, crurum, manuum, & brachiorum propria. Andr. Baccius *de Therm. l.* 7. *c.* 7. *m.* 449.

* *Accrocheir*, ἀκροχειρ, ab Hipp. dictum fuit totum id, quod a cubito ad extremam uſque digitorum aciem eſt.

* *Acrocholus*, ἀκρόχολος, ſumme bilioſus, qui ſubito, & repente bile æſtuat, & accenditur: hinc acrocholia, ad iram propenſio, & facilitas.

Acrocolia, ἀκροκώλια, dicuntur Hipp. & Ariſtoteli *extremitates membrorum*, nec non edulia ex illis parata, videlicet aures, pedes, roſtra. Loca illius ſunt *l.* 3. *de diet. XX.* 14. *XXV.* 12. *XXVII.* 29. *l.* 2. *de morb. mul. LIV.* 25. Hujus vero eſt *l.* 23. *probl.* 40. Budæus quoque addit χορδὰς καὶ χόλικας, inteſtina & exta. Celſo & Gaza vertuntur *trunculi*. Talia hodieque ad Gelatinas parandas in re cibaria accipi ſolent. Cur Erotianus hanc vocem expoſitione minime egentem ſuo caverit, ceu nimis notam, non video. Confer. ad Foeſ. *p.* 23.

Acrodrya, ἀκρόδρυα, vocantur in genere omnes arborei fructus, qui alias ὀπωρῶν, Latine *Pomorum* nomine veniunt, in ſpecie vero ii, qui in ambitu putamen habent lignoſum, eoque concluduntur, ut ſunt Juglandes, Avellanæ, Caſtaneæ, &c. & *Nucum* καρύων appellatione comprehenduntur. Hipp. generalius ſaltem accepiſſe videtur *de Nat. pueri II.* 12. & *de Hum. IIX.* 25. Hinc recte etiam negavit C. Hofm. vocabulum hoc ſignificare certum fructum, *l.* 3. *Var. Lect. c.* 24. Δρῦς enim vetuſtiſſimis *arbor* eſt. Idem *com. ad Gal. LL. de V. P. n.* 1132. Junge Foeſ. *d. l.*

* *Acrolenion*, ἀκρωλένιον ſummitas, aut extremitas cubiti.

Acromion, ἀκρώμιον, eſt *ſummus humerus*, humerive pars ſumma exterior & prominens, brachioque hærens. Inſuper ea eſt compactio, qua os ſcapulæ a ſpina tenue inchoatum paulatimque plenius effictum ad *Acriomii* locum pervenit, ibique brachio connectitur. Alii præter hæc ambo, quæ conjunguntur, tertium os eſſe inquiunt, quod in hominibus ſolum deprehenditur, idque *Cataclida*, κατακλεῖδα, & *Acromion* appellari exiſtimant a Gal. *de Oſſib. c.* 4. *& l.* 13. *de Uſ. P. c.* 10. quamvis C. Hoffman. *ad h. l.* 104. doceat,

ceat, Galenum duo hæc vocabula diſtinxiſſe, & κατακλεῖδα os parvum ſcapulæ cartilaginoſum ſignificare, ἀκρώμιον vero *ſummum humerum*.

Achromphalion, ἀκρομφάλιον, ſic dicitur *pars media umbilici*, de quo infra *ſuo loco*.

Acropathos, ἀκρόπαθος, dicitur de morbo, qui ſummam corporis partem aliquam afficit. Uſurpatur ab Hippocr. de uteri orificio affecto *l. de ſuperfœt. XIV.* 1. de cancro occulto *l.* 2. *Prorrhet. XIIX.* Junge Foeſ. *Oec. p.* 24.

* *Acrophyes*, ἀκροφυὴς in ſummitate & cacumine proveniens.

Acropis, ἄκροπις (alii ἀκροωπὶς, vel ἀκρωπὶς,) eſt epitheton *linguæ*, quæ ſua ipſius extrema effformare nequit, h. e. propter motus facultatem in *articulata*, Gal. *in expoſ. voc. Hippoc.* quamvis Foeſ. *in Oec. p.* 24. ex ipſis textibus *Hipp. l.* 7. *Epid. XXIII.* 21. *XXVI.* 7. *&* *XLII.* 49. potius ad ægrum ipſum pertinere hoc epitheton exiſtimet, id quod minime certum eſt, cum Hippocr. haud infrequens ſit, ipſa nomina affectuum abſtracta cum epithetis ægrorum concretis permiſcere.

Acroploa, ἀκρόπλοα, apud Hipp. dicuntur, *quæ in ſummo extant*, veluti in ſuperficie innatantia, *l.* 1. *de morb. X.* 66. add. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Foeſ. *p.* 24.

Acropoſthia, ἀκροποσθία, vel ἀκροποσθίη, dicitur *Præputium*, aut ſumma vel extrema *præputii* pars, glandem penis integens. Idem fere ergo, quod πόσθιη. Hæc præputari & reſecari ſolet adhuc Judæis & Turcis. Legitur hoc vocabulum apud Hippocr. *l.* 6. *aph.* 19. *Ioac. t.* 504. *l.* 4. *de morb. XXIV.* 7. Adde Foeſ. *p.* 24. Gorr. *in Def.* Dieterich. *n.* 35.

Acropſilon, ἀκρόψιλον, vocatur *membrum in extremitate nudum*, & legitur apud Hippocr. de pudendo in extrema parte denudato, *lib.* 4. *Epid.* 6. Vide Foeſ. *p.* 25.

* *Acrorrhinion*, ἀκροῤῥίνιον, tota naſi ſummitas, ſeu totus naſi ambitus.

Acros, ἄκρος, proprie ſignificat *ſummum*, *extremum*. Ita dicitur de naſo ἀκρόῤῥις. Hippoc. *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 3. alias uno vocabulo ἀκροῤῥίνιον. Uſurpatur & de ſtatu corporis, qui ad ſummum bonitatis pervenit, *aph.* 17. *de æſtate* 3. *aph.* 18. Per translationem vero etiam id, quod *optimum* eſt, ſignificat, v. g. Unguentum Irinum ἄκρον, i. e. *optimum* apud Dioſc. *l.* 1. *c.* 67. Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. XXIIX.* 4. Confer. ad Foeſ. *p.* 23. Dieter. *n.* 36. Derivatio Blancardi ab ἀκείζω eſt inepta, cum hoc ceu verbum frequentativum derivetur juxta regulas Etymologiæ a nomine primitivo, ἄκρος.

* *Acroſampis*, ἀκροσαμπὶς, quod in ſumma tantum parte, & in ſuperficie putredinem contraxit, quod leviter putreſcere, & mutari cœpit.

Acroſapes. ἀκροσαπὲς apud Hipp. *l. de Alim.* IX. de cibo dicitur, qui in juvenibus *leviter putreſcens*, in ſenibus vero perfecte & ad ſummum tranſmutabilis eſt & offerendus. In quem locum tamen recte animadvertiſſe videtur Valeſius *in Comm. p. m.* 243. hoc Epitheton ſignificare *concoctu facile*, & modum hunc loquendi fluxiſſe a quodam Medicorum dogmate, quamvis falſo, concoctionem ciborum putreſcentia quadam perfici. Nam ſæpe ex falſo dogmate nomina fluunt, quæ ab Auctoribus retinentur, etiamſi in illo dogmate non acquieſcant.

Acroteria, ἀκρωτήρια, alias ἄκρεα ἀκρωλέα, dicuntur Hipp. *extremæ corporis partes*, videlicet caput, manus, & pedes. Horum refrigerationem in morbis acutis exitioſam eſſe ob flammæ vitalis, vel per coagulationem ſanguinis, vel nimiam conflagrationem prægreſſam defectionem, docet Hipp. 7. *aphor.* 1. *&* 20. legitur & 2. *de R. V. I. A. t.* 44. *ſ.* 3. *t.* 33. *ſ.* 4. *t.* 16. 26. Adde Galen. *in comm. ad illa loca*, & junge Foeſ. *p.* 25. Dieter. *n.* 37.

Acroteriaſmos, ἀκρωτηριασμὸς, vocatur extremarum corporis partium, videlicet *manuum & pedum*, vel putreſcentium, vel quorum oſſa perierunt, per ſerram *reſectio*; cujus modum accuratum vide apud Aquapend. *in Oper. Chirurgic.* & Hildan. *in Tract. de Gangrena & Sphacelo*. Vocabulum vero Græcum ſic deſcripſit Gorr. in *definitionibus*. In aliis vero Lexicis allegatur Dioſcorides *l.* 7. *c.* 1.

Acrothorex, ἀκροθώρηξ, vocatur ille, qui *leviter vino inebriatus* eſt, & opponitur ab Ariſtotele τῷ μεθύοντι σφόδρα, valde ebrio, *l.* 3. *prob.* 2. Erotian. *in Onomaſtico* & Foeſii *Oec. p.* 275.

Acſuo eſt *Corallium rubrum* Rul. & Ionhſon. *in Lex.*

Actin, *Actis*, ἀκτὶν, ἀκτὶς, vide *Radius*.

Actinoboliſmus, ἀκτινοβολισμὸς, ἀκτινοβολία, vide *Diradatio*. Junge Willis. *In Brut. Part.* 1. *c.* 15.

Actio, ἐνέργεια, πρᾶξις, idem, quod *Functio*, *Operatio*. Quandoque late ſumitur, quandoque ſtricte. In lata ſignificatione complectitur & activos motus, vel *actiones*, *activas*, ἐνεργείας, δραστικὰς, vel πρακτικὰς, quæ ſunt motus agentis, ſive motus activi partium organicarum, v. g. Manus *actio* eſt apprehenſio: Pedis, ambulatio &c. & *paſſivas*, παθητικὰς, quales ſunt ſenſuum, quæ fiunt recipiendo ſpecies ſenſibiles. Ita oculi *actio* dicitur viſio: Auris, auditus. Sed & *utilitates* & *uſus* partium quarundam comprehenduntur, dum quæ-

dam membrorum organicorum partes miniſtrant agentibus, quaſi ſtando in ſuccenturiis, v. g. ut oculus videat, non eſt ſatis, illum bene habere, ſed & opus eſt ciliis, ſuperciliis, palpebris &c. uti loquitur C. Hoffm. *in Gal. de Uſ. P. n.* 954. In ſtricta vero ſignificatione quamvis in medicina minus frequenti veri motus partium organicarum ſaltem *Actionum* nomine veniunt. Sunt vero in genere nihil aliud, quam *Accidentia ſanitatis* & *morborum prima*, quæ diſpoſitionem vel facultatem corporis humani ejuſque membrorum ſecundum & præter naturam ſeſe habentem immediate conſequuntur, dividunturque in tres claſſes; *Naturales*, *Vitales*, & *Animales*: ſecundum Mœbium in *Vitales*, *Animales* & *Genitales*, quarum omnium quædam ſunt *Nobiliores*, quædam *Ignobiliores*: aliæ *Publicæ*, aliæ *Privatæ*. Omnino igitur ab *Operibus*, quæ ἔργα vel ἐνεργήματα dicuntur, probe ſunt diſtinguenda, utpote quæ ſecundam accidentium & ſymptomatum claſſem conſtituunt, contra opinionem Galen. *l.* 1. *Meth. med. c.* 5. ubi dixit, nihil referre, ſive *Opus* ſive *Actionem* inter loquendum dixeris. De *Actionum* differentiis vide plura in *Inſtitutionibus*. Diviſio in *Animalem*, quæ a cerebro, & *Naturalem*, quæ a cerebello dependet, inſufficiens eſt & inepte a Blancardo propoſita.

Activus, δραςικὸς, vide *Draſticus*.

Actuatio, Lat. dicitur de rebus, præcipue medicamentis potentia talibus, quæ ut operentur actu, opus habent mutatione a calore noſtro vel temperamento vitali. Eſt igitur *Actuatio* illud *mutationis momentum*, τῆς μεταβολῆς ἀφορμὴ, a calore noſtro vitali dependens, cujus beneficio virtus medicamentoſa elicitur, & humoribus vitalibus atque ſpiritibus noſtri corporis applicatur, & ita in actum deducitur. Vide Galen. *l.* 3. *de Temp. c.* 4. vel manifeſtatio virtutis latentis vi naturali caloris noſtri facta, verbis Blaſii Villa-franca *in lib. de methodo refrigerandi potum per nitrum p. m.* 23. Ut enim *actu* talia ſint, id a nobis accipiunt, *d. l. c.* 1. Jungatur Diſputatio noſtra *de Purgat. modo ac viis ad alv. th.* 14. & *Dogmata Medic. Gener. P. VI. c.* 2. *dogm.* 2. *p.* 686. *ſeq.*

Actus, ἐνέργεια, opponitur δυνάμει, *potentiæ*, hinc & in Medicina remedium *actu* tale, τὸ κατ' ἐνέργειαν, contradiſtinguitur ab illo, quod eſt poteſtate tale, τὸ δυνάμει, Gal. *lib.* 1. *de Simpl. fac. c.* 9. Illius cognitio facilis eſt, quia in ſenſus incurrit, & tactu percipitur, ignem eſſe calidum v. g. & glaciem frigidam, *l.* 2. *de Temp. c.* 2. Eſt & *Actu tale* perfectius eo, quod potentia tale, quia hoc nondum tale eſt, ſed poteſt ſaltem tale eſſe. Illud vero jam præſens ipſa energia. Dicitur autem *Tale Actu*, v. g. Calidum, frigidum, humidum, ſiccum &c. vel quod ſummam habet ejuſmodi qualitatem, vel vincentem qualitates contrarias, vel ad cognati generis mediocre aliquid, vel ad unum quodlibet a nobis eſt collatum. *l.* 3. *de tit. c.* 1. Breter: Res eſt in ſe magis perſpicua, quam ut opus ſit verbis. *Actus activorum* ſunt in patiente diſpoſitio, id eſt forma agit ſecundum materiæ diſpoſitionem, ſcribit Dav. Lagneus *in Harmon. Ch.m. Theatr. Vol. IV. p.* 750.

Acuitas idem ſignificat, quod *acredo* vel *acrimonia*, & legitur in Marcelli Cumani *Obſervat.* 16. *apud* Velch. *in Sylloge*, cujus nota videatur.

Acuitio, vel verbum *Acuere*, ὀξύνειν, uſurpatur tropice haud raro de medicamentis, quæ aliis natura debilioribus adduntur, ut ſtimulum his addant, & eorum vim medicamentoſam adaugeant. Sic Spiritu ſalis *acuitur* ſuccus citri, & Spiritu nitri *acuitur* acetum ad ſolutionem. Schroder. *l.* 1. *c.* 13. Hoffman. *clav. ad h. l.*

Acumen, ſpeciatim Anatomico ſignificatu ſumſit D. Enricus Deventer, Belga Medicus, *in ſuo Novo Lumine pro obſtetricantibus c. III. p.* 16. 17. dicens, *Acumina* ſibi dici, v. g. oſſis pubis oſſa ſedentaria, quia illis inſidemus, atque ita *Acumen* oſſis ſacri eſſe os coccygis.

Acureb, notat *Vitrum*. Rul. & Iohnſ.

Acus βελόνη, ῥαφὶς inter inſtrumenta Chirurgica venit, & varium obtinet uſum. In ſpecie vero *acus interpunctoria*, qua utuntur in ſuffuſionibus ſive cataractis in oculo removendis, Galeno dicitur παρακέντριον. *Com.* 1. *de iis q. in med. f. t.* 6. Græcum vocabulum ῥαφὶς legitur apud Hippocr. *l.* 2. *de morb. LXIV.* 12. Apud Gal. etiam extat ῥαφίον, *acicula*, notante Foeſio *in Oec. p.* 551. Varias *Acus* Chirurgicas exhibet Scultetus *Armam. Chirurg. Part. I. Tab. VII. IIX. XIV. & XVII.* Cæterum nomen hoc & locum invenit in Anatomicis, dum acuti illi proceſſus prope mamillares, vel potius appendiculæ in oſſe petroſo vocantur a Fallopio *Acus oſſeæ*, *in obſervat. Anat. Tom. I. Oper. p.* 364. vide *Graphioides*. Ad docimaſticen metallicam pertinent etiam *Acus exploratoriæ* dictæ, quæ ſunt exiles latiuſculæ virgulæ metallicæ, quæ lapidi Lydio aſtrictæ teſtantur de puritate metallorum & monetarum, vulgo *Streich Nadeln.* De his lege D. Ol. Borich. *Docimaſt. Metall.* §. 18. Porro *Acus* etiam eſt nomen piſcis duum generum, Ariſtotelis & Oppiani, uterque tamen ad alimenta minus commodus, quia fere exſuccus, de quibus vide Rondelet. *l.* 8. *c.* 3. & 4.

Al-

Aldrov. *l.* 1. *de Piſc. c.* 22. *ſeqq.* Hujus anatomen ab Ol. Borrichio communicatam vide *in Act. Hafn. Vol. II. obſ.* 48. *p.* 149. *ſeqq.*

Acuſios, ἀκούσιος, i. e. *invitus*. Opponitur ἑκουσίῳ, *ſpontaneo*. Extat & Partic. ἄκουσα, apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XLII.* 10. Quod participium Galen. *in expoſit. Vocum Hippocraticar.* perperam per πεπληρωμένην, h. e. repletam expoſuit, cum invitam ſignificet, recte animadvertente Foeſio *Oecon. p.* 21.

Acuſticus, ἀκουστικός, i. e. *ad auditum pertinens*, auditorius: ita nervus *acuſticus*, medicamenta *acuſtica*, i. e. auditum juvantia.

Acuſto, idem, quod *Nitrum*. Rul. & Iohnſ.

Acutus, ὀξύς, quid proprie ſignificet, aliunde notum eſſe debet ac poteſt. In Medicina vero in genere notat omne id, quod celeriter & cum violentia aut periculo movetur, & dicitur cum de rebus non naturalibus, tum præternaturalibus. Ita *Acutæ exercitationes* apud Galen. *l.* 5. *de ſan. tu. c.* 3. τὰ γυμνάσια ὀξέα ſunt, quorum celeres ſunt motus, Synonyma τοῖς σφοδροῖς, vehementibus. Frequentius vero prædicatur *Acutum* de morbis: ſuntque *acuti morbi*, τὰ ὀξέα νοσήματα, in genere, magni, qui ob ſui magnitudinem & ſymptomatum vehementiam celeriter ad vigorem properant, & cum ægri periculo tempora ſua percurrunt. Gal. 2. *aph.* 23. Magnitudo morbi & ſymptomatum vehementia a cauſſæ internæ motu & activitate vehementiori dependet, mutationem inferens magnam vel ad ſalutem, vel ad interitum. Hinc nullæ certæ de illis inſtitui poſſunt prædictiones, Hippocr. 2. *aph.* 19. Dividuntur communiter in tres claſſes: (1) videlicet *in morbos Peracutos*, νοσήματα κατοξέα, qui intra ſeptem dies communiter terminantur, ubi tamen nonnulli λεπτολογοῦντες rurſus diſtinguunt *Perperacutos* a *Peracutis*; per illos intelligentes *Acutiſſimos*, ὀξύτατα, qui etiam primis quatuor diebus ad terminum properant, & exemplum habetur *in Hipp. l.* 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 77. *ægr.* 6. (2) in *Acutos ſimpliciter*, ὀξέα ἁπλῶς νοσήματα, qui plerumque quatuordecim diebus judicantur: & (3) in *Acutos ex decidentia* τὰ ὀξέα ἐκ μεταπτώσεως, qui quandoque ad quadrageſimum uſque diem extenduntur. Plura vide apud Gal. *l.* 2. *de diebus Crit. c.* 12. Gal. *com.* 3. *prognoſt. t.* 25. *Acutos morbos* & præſertim *febriles* maximam partem continuos eſſe docet. Idem *l.* 2. *de criſ. c.* 12. *Febris acuta* etiam ſimpliciter ὀξύς vocatur abſque additione πυρετὸς, apud Hippocr. *l.* 4. *Epid. XIII.* 19. Plura de hoc vocabulo vide etiam apud Foeſ. *Oec. p.* 455. *ſeqq.* Dieterich. *Iatr. n.* 621.

(Π) *Acyeſis*, ſterilitas muliebris, conceptionis defectus. Vog.

* *Acyli*, ἄκυλοι, ilicis glandes, quas Hipp. l. de diæt. 2. crudas, & aſſatas alvum ſiſtere, coctas vero minus, tradit.

* *Acymon*, ἀκύμων, fœtu carens: hinc acymon nedys, ἀκύμων νηδύς, uterus fœtu carens, & ſterilis.

Adal eſt terminus Paracelſicus, quo indicatur ſubſtantia, vel virtus ſubſtantialis plantarum, quando purum ab impuro jam eſt ſeparatum, in qua virtute dependent gradus diverſi facultatum operativarum in corpus humanum. Ejus meminit *in fragm. de re herbar. l.* 1. §. *de Incarnativ.*

Adam, in Chymia ænigmatice notat *Lapidem Philoſophicum*, item *Mercurium Philoſoph.* qui ſuam *Evam* occultam in corpore ſuo geſtet. Hinc vocatur etiam *Adam Philoſophicus*. Dornæus *de tranſmut. metall. c.* 6. 8. *&* 9. *Lapis* quoque dicitur *Adamicus ibid. in Theatr. Chym. Vol.* 1. *p.* 508. 509. 520.

Adamas, ἀδάμας, refertur inter lapides pretioſiſſimos & gemmas maximæ æſtimationis & multorum nummorum. Cryſtallum & cognationis vinculo & generationis modo pene imitatur. Videatur de hoc Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 3. *p.* 202. *ſeqq.* ubi ſimul fabuloſam illam ſententiam Plinii de invincibili ejus duritie, & ſoliditate, ita ut omnem vim ignis & ferri eludere dicatur, refutatam reperies. Apud Galen. etiam dicitur ἀπαθής, *impatibilis*, vel omnis affectionis & paſſionis expers, *l.* 1. *de ſan. tu. c.* 4. & multum terræ habere, *l.* 9. *de S. Fac.* *Adamas* ex Lunæ cælo & ejus terra fieri legitur *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 317. Aliter ejus generatio deſcribitur *in Vol. IV. p.* 427. quando vapor naturæ per ſe ſublimatur ſine acceſſu pinguedinis ſulphuris, & venit ad locum aquæ puræ ſalis, fiunt *Adamantes*, & hoc in locis frigidiſſimis, ad quæ non poteſt pervenire pinguedo illa. An *Adamas* venenis intus ſumtis recte annumeretur, ventilavit Senert. *M. Pr. l.* 3. *Pr.* 2. *ſ.* 2. *c.* 7. *quæſtion.* 2. *& l.* 6. *P.* 6. *c.* 7. *Adamas factitius* ex hyacintho, ſapphiro, legitur apud Libav. *S. A. Ch. l.* 6. *c.* 4.

Adamita, *Adamitum*, Paracelſo vocatur duriſſimum in albo. Sunt duriſſimi albi lapides, & *Adamita* eſt lapis proprie qui in veſica reperitur, *l.* 1. *de Tart. tract.* 1. *c.* 1. *Adamitum* eſt proprie Lithiaſis. Id *in Fragm. ad h. l.*

Adarce, *Adarcion*, *Adarcis*, ἀδάρκη, ἀδάρκιον, ἀδαρκις, ſecundum ſubſtantiam eſt veluti ſpuma concreta aquæ ſalſæ, concreſcens ad arun-

dines & ſtipulas. Acerrimum eſt calidiſſimumque, & propterea deleterium, & impoſſibile ut intra corpus ſumatur. Foris vero impoſitum permiſceri ſolet aliis mitioribus, quæ vim ejus retundant, & ita cum fructu adhibetur, teſte Gal. *l.* 11. *de S. Fac. h. tit.* Rulandus & Iohnſ. *in Lex. Chym.* dicunt, eſſe carnem marinam ſecundum nonnullos, & præcipue in Cappadocia & Galatia naſci. Indiacum nativum veluti in arundinibus ndiæ ſponte naſci velut ſal Indum in Canna. Eſt vero *Adarce* ſimilis colore flori lapidis Aſii, & in forma melli halcyonio & aliqnando cavo proxima, ut poſſit videri lacuſtre quaſi halcyonium. Et quia appendet arundinibus, *Pericalamitum* & *Calamochium* quondam dicebatur. Hodie, niſi fallor, *Balla marinum* vocant. Ita videmus, Medicos uti his ridiculis, ſæpius contemptis nobilioribus: nonnunquam etiam res ita obſcuris vocant vocabulis, ut Oedipo ipſo foret opus. Hactenus Rul. & Iohnſ. De *Adarcii* viribus docet quoque Dioſcor. *l.* 1. *c.* 137. Et jungatur Chioccus, qui etiam *Aclyoniis* adjunxit *Muſc. Calceol. ſectione* 1. *p.* 24.

Adarico notat *Auripigmentum*, ut & *Adarnech.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Adarticulatio, ἀρθρωδία. Vide *Arthrodia*. Ingraſſ. Latinum vocabulum applicat Græco προσάρθρωσις, quod idem eſt cum διαρθρώσει. *Comm. in G. al. lib. de Oſſibus pag.* 26. Vide *Diarthroſis*.

Adaxomæ, ἀδάξομαι, idem quod ὀδάξομαι, *pungor*, *lancinor*, prurio, mordeor. Extat apud Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. LVI.* 4. *LXIV.* 10. Junge Foeſ. *p.* 4.

Addephagia, ἀδδηφαγία, vel ἀδηφαγία, *voracitas* dicitur, præſertim pueris familiaris, dum panis eſu largiori capiuntur, quam potiſſimam cauſſam lumbricorum vel vermium eſſe cenſet C. Hoffm. *l.* 3. *Apol. pro Gal. c.* 213. *l.* & quidem ex Gal. *c.* 7. *in* 6. *Epid. t.* 7.

Additamentum, ἐπίφυσις, idem quod Appendix. Vide *Epiphyſis*. *Additamentum necatum* vocari pro eſſum ulnæ ſive oſſis cubiti inferioris, teſtatur Veſal. de *H. C. F. l.* 2. *circa fin. p.* 208.

Additio, πρόσθεσις, idem quod *Appoſitio*, *Adjunctio*, eſt alterum in Medicinæ definitione Hippocratica membrum, oppoſitum τῇ ἀφαιρέσει, quando ea, quæ deficiunt, mediante arte reſtituuntur. Hoc vero pro diverſis ſcopis quamplumis multifariam quoque perficitur, quam varietatem nunc exponere non eſt hujus loci. Eſt & *Additio* vel *Appoſitio* opus naturæ ad nutritionem neceſſarium, quando portiones ſucci nutricii parti nutriendæ vel toti corpori offeruntur; ut incrementum capiat, ſive id fiat per arteriarum extremitates, ſive per nervorum fibroſas diviſiones. Hic enim inter ſe diſcrepant Auctores recentiores. Nobis prior hactenus viſa eſt veriſimilior ſententia.

* *Addix*, ἄδδιξ, menſura quatuor choenicas capiens.

Adductio, παραγωγή, vide *Attractio*, *Paragoge*. *Adductores* qui dicantur Muſculi, vide *Abductio*.

Adec eſt *Lac acetoſum*. Rul. & Iohnſ. *in Lexic. Ch.*

Adech Paracelſo vocatur ſpiritus hominis vitalis, & internus auctor operationum vel functionum intrinſecarum, *l.* 2. *Chirurg. magnæ c.* 13. Hunc ſpiritum quoque infici in peſte, & mediante hoc peſtem fieri Epidemicam contagioſam, docuit *l.* 5. *de apoſtem. tract.* 3. *c.* 7. Dorn. Ruland. & Iohnſon. paulo aliter deſcripſerunt: *Adech* eſt interior homo noſter & inviſibilis, ſingulorum exemplaria præfigurans in animo noſtro, quæ poſtea exterior homo manibus ſuis imitatur & effingit. Quid hoc aliud, quam actus Ratiocinationis, ſive Animæ Rationalis actus ſecundi?

* *Adectos*, ἄδηκτος, morſu carens: hinc ἄδηκτος, adicta ſunt medicamenta mordacitatis expertia, atque acrimoniæ.

Adectos. ἄδηκτος, epitheton medicamentorum morſu carentium, quæ Corn. Celſus *Lenia* vocat, quod iis, quibus admoventur, leniant & a mordacitate liberent, notante Andr. Tiraquello *de Nobilitat. &c. c. XXXI.* §. 275. *fol.* 126. *b.*

Adedentes, vide *Phagedæna*.

Adehemeſt, id eſt, *Lamina*. Dicitur & *Ajonec*, *Alhohonec*. Rul. & Iohnſ.

Adelos, ἄδηλος, dicitur Latine *Inſenſibilis*, non evidens. Potiſſimum uſurpatur de *Tranſpiratione*, quæ fit per poros cutaneos abſque ſudore evidente, dum vapores, & fuligines inſenſibiliter exhalant & avolant. Vide *Diapnoe*. Ἄδηλα προσκαιρα dicuntur ab Empiricis, quæ ſenſibus quidem uſurpari & cognoſci poſſunt, ſed nondum tamen apparuerunt. Gorr. *ex Gal. l. de ſectis*.

Adelphixia, *Adelphixis*, ἀδελφιξία, ἀδελφιξις, Latine *Fraternitas*, *Fratratio*, vocatur Hipp. *communio*, conſenſio, & cognatio partium aliarumque rerum cum in ſtatu ſecundum, tum præter naturam. Hipp. *c.* 3. *de artic. t.* 100. E enim ἀδελφίζεσθαι eidem dicitur ſumma familiaritate cum alio gaudere. Quo verbo etiam ali-

aliquoties uſus, v. g. *l.* 1. *de Morb. mul. XXXIV.* 4. *XXXIIX.* 14. *c.* 3. *de fract. t.* 35. Adjectivum quoque ἀδελφέα dicitur de *morbis conſimilibus* prioribus, *l.* 1. *de morb. mul. LXII.* ubi alii ἀδελφέα legunt, quod 1. & *l.* 2. *Epid. ſect. III.* 125. occurrit. Vide Foeſ. *p.* 5.

Ademonia, ἀδημονία, *angorem*, *anxietatem animi* ſignificat. Et adjectivum ἀδήμων, *anxium*, graviterque mœſtum; quod legitur apud Hipp. *l.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 75. & Participium ἀδημονέως *l. de virg. morb. II.* 26. Vide Foeſ. *d. l.*

Aden, ἀδὴν, vide *Glandula*.

Adenoides, ἀδενοειδὴς, epitheton *Paraſtatarum*, ſive corporis glanduloſi ad veſicæ fundum ſiti, in quod vaſa deferentia inſeruntur. Vide *Paraſtata. Proſtata*.

Adenoſus Abſceſſus vocatur tuberculum crudum, durum, atque omnino contumax diſcuſſu, ſoboles limoſi pituitoſique ſanguinis, glandulam mentiens etiam circa loca glandularum expertia enatam. De his legatur M. Aur. Sever. *l. de noviſſ. obſ. abſceſſ. c.* 5.

Adeps, ϛέαρ. Dicitur & *Sevum*, *Sebum* & *Axungia*, ἀξεγγία, ἀξέγγιον (ita legitur apud Gal. *l.* 7. *de C.M.P.G.c.*5. Vide Linden.*S.M. Ex. IIX.* §. 76.) differt a *pinguedine*, quod ille craſſior ſit, in animalibuſque totam naturam magis terreſtrem habentibus proveniens, velut in humidioribus pinguedo. *Adeps* quoque non tam facile igni appoſitus liquatur & funditur, fuſus vero celerrime coit & conglaciatur, multoque apparet *pinguedine* durior. Quod ſi vero voles, omnem oleoſam & pinguem in animantibus ſubſtantiam *Adipem* appellato, ut plerique Medici. Sed & *Pinguedinem* totum hoc genus appellare tibi licet, verbis Gal. *l.* 11. *de S. Fac.* Ita quoque pro Synonymis habet P. Barbette *Chirurg. P. III. L.* 1. *c.* 3. nec alii recentiorum diſtinctionem aliquam obſervarunt. Uſus etiam cum *Pinguedine* eſt communis. Vel enim ad caloris conſervationem & augmentationem, vel ad partium emollitionem, vaſorum diſtributionem, motus facilitatem, alioſque ſimiles uſus facit. Utrumque & *Adipem* & *Pinguedinem* partibus organicis ſimplicioribus ſecundariis annumerare, veritati magis conſonum videtur, quam humoribus, aut excrementis, utilibus licet, aſſociare. Rul. & Iohnſ. *in append. Lex. Chym.* ita *Adipem* deſcripſerant, quod ſit pinguedo coagulata vel condenſata, quam conſiſtentiam habet a ſalinis portionibus. Etenim ſi deſtilletur adeps, deſtillatione partes ſulphureæ aſcendunt, & remanent in fundo portiones ſalinæ, unde liquor ille poſt deſtillationem non amplius coagulatur, & *Oleum Adipis* dicitur. * Adeps Viperæ ex Cloniſ. Meord. de Vipera ejuſdemque morſus proprietate quadam, quam ἰδιοσυγκρασίαν vocant, medetur, ſi frictione in vulnus immittatur. Angli auctoris aſſertioni, felici experimento Feltriæ quoque habito, obſervatio reſpondit.

Adeptus, terminus Paracelſo & Helmontio familiariſſimus, quo notatur ſingularis quædam a Deo donata & conceſſa cognitio. Helmont. *Adeptum medendi* appellat, quem opponit Galenicæ & Paganæ ſcientiæ Medicæ, atque peculiare donum Dei habetur nobilius & ſuperius, quam quod e cognitione præexiſtente ſenſuum formatur in intellectu, imo quod nec proprie doceri vel demonſtrari poteſt. Plura vide *in præf. tract. de Lithiaſi*. *Adeptæ Sophiæ* meminit Paracelſ. *l.* 1. *de peſte*, cum addit: *Adeptæ Philoſophiæ l.* 2. *Chirurg. magn. tr.* 3. *c.* 1.

Adhærentia, πρόσφυσις, vide *Proſphyſis*.

Adiachytos, ἀδιάχυτος, i. e. *minime diffluens* aut diffuſus. Uſurpatur topice de iis, qui veſtitu & cultu ſunt frugali, minimeque diſſoluto. Hippoc. *l. de dec. ornatus II.* 18. Junge Foeſ. *d. l.*

Adiaphoros, ἀδιάφορος, vide *Indifferens*.

Adiapneuſtia, ἀδιαπνευςία, h. e. *impedita perſpiratio*, Gal. *l.* 11. *M. M. c.* 10. Eſt cauſa primaria febrium, quando nimirum fuliginoſa & vaporoſa effluvia per habitum corporis & poros cutaneos exhalare nequeunt, ſed regurgitantia ad maſſam ſanguineam confuſione ſua inſignes perturbationes in ſanguine producunt, & ſubinde copioſius congeſta & ſubactionem reſpuentia turgeſcentiam & febriles efferveſcentias pariunt. Vide Thom. Willis. *de febrib. c.* 2. §. *Dum ſanguis*. Confer etiam ad Rolfink. *O. & M. M. Spec. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 33.

Adiaptotos, ἀδιάπτωτος, nomen eſt Medicamenti Colici, cujus deſcriptio habetur apud Galen. *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 4. & nomen hoc ideo accepiſſe videtur, quod ad omnem inflammationem efficax ſit. Gorræus.

Adiarrhoea, ἀδιάῤῥοια, dicitur eorum, quæ excerni deberent, omnimoda retentio ac inhibitio. Erotian. *in Onomaſtic. Hippocr. p. m.* 18. *b.*

Adib, eſt nomen animalis, cujus hepar commendatur ab Avicenna in omni hepatis imbecillitate, *l.* 3. *fen.* 14. *tr.* 1. *c.* 18. *fin.* Inteſtinum & ſtercus in Colica, *d. l. fen.* 16. *tr.* 4. *c.* 14. Si rabioſum fuerit illud animal, de ejus morſu & cura agitur *l.* 4. *fen.* 6. *tr.* 4. *c.* 5. Uno verbo, Lupus.

Adi-

Adibat, id eſt, *Mercurius*, Rul. & Johnſ.

Adjectio, *Adjunctio*, προσαγωγὴ, idem quod πρόσθεσις, *Additio*, opponiturque ab Hipp. τῇ ἀφαιρέσει, *ablationi*, *de Inſomn. V.* 11. *& alibi*. Plura loca, ubi verbo προσάγειν uſus Hipp. collegit Foeſ. *Oec. p.* 532.

(Π) *Adipſia*, *Adipſon*, appetitus potulentorum ſuppreſſio, ſive ſitis feriatio. Cull. Sauvag. Linn. Vog. Sitis debilitas, ſeu imminutio, ſeu abolitio. Sagar.

Adipſon, ἄδιψον, in genere omne id dicitur, *quod ſitim abigit* vel arcet, qualia deſcribuntur a Galen. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 3. Alias ſpeciale Græcis fuiſſe epitheton *ptiſanæ* hordeaceæ, teſtatur Lang. l. 1. *ep.* 57. Ita & Hippocr. hoc titulo exornavit *ptiſanam* & *oxymel* in *l. de R. V. I. A. ſ.* 1. *t.* 18. *& ſ.* 3. *t.* 30. Vid. Foeſ. *p.* 5. Gorr. *in def.*

Adjutorium, idem quod humerus, brachium, os habens unicum. Ita vocatur a Joh. Anglico *Roſ. Angl. p.* 1060. *c. de dislocatione adjutorii*. Legitur & in Veſalii *de H. C. F. p. m.* 207. Deſcribitur vero claris verbis ab Albucaſi: Adjutorium eſt os illud, quod eſt inter cubitum uſque ad caput ſpatulæ, *l.* 3. *Meth. med. c.* 11. *p. m.* 206. *Adjutorium* etiam ſæpe ſumitur pro medicamento topico vel externo, quod præmiſſis internis parti affectæ quaſi in ſubſidium applicatur, a Theodoro Priſciano paſſim *in ſuis phænomenis euporiſtis ad fratrem Timotheum*.

Adjuvantia, συνεργητικὰ, dicuntur Medicamenta, quæ naturæ & calori vitali ſuccurrunt miniſterialiter & inſtrumentaliter. Fallop. *de tum. p. n. c.* 17. *Tom.* 1. *Oper. p.* 635.

Adiyliſtos, ἀδιύλιστος, vocatur *vinum non defæcatum* vel per ſaccum non colatum. Id quod fieri ſolet in vinis conditis ad ſaporem, vel in aliis ad reprimendam eorum vehementiam. Gorr. *p.* 6.

Admirabilis, θαυμαστὸς, quid ſignificet, ex aliis Lexicis jam in trivio notum eſt. Eſt vero in Medicina epitheton lapidis factitii Admirabilis, cujus deſcriptio legitur in D. Iunken *Corp. Pharmac. Tom. II. p.* 61. & D. de Spina *Manuali p.* 543. Ingreditur liquorem antipodagricum Mynſichti Trinunus dictum, *Armament. ſect.* 20. Hyperbolici tituli Auctori huic valde familiares.

Admiratio, θαῦμα, quid ſignificet, aliunde notum eſt. Hanc paſſionum omnium poſt voluptatem & dolorem primam ſtatuit Charltonus, quando novi inſolitive cujuſvis ſpecies ſenſum perculuit, *Exerc. Pathol. IIX.* §. 23. Alias hoc vocabulo uſus quoque eſt Ioſtrerius, inſcribens libellum ſuum de erroribus variis, qui committuntur circa uſum Veſicantium, Cucurbitularum, purgationis & victus, *Admirationes Medicas*.

Admiſurab, *Terram* ſignificat.

Adnata, vel *Agnata*, ἐπιπεφυκὼς, vocatur tunica oculi prima ordine, craſſior & validior, ſuperficie plana, colore candido, (unde & *Alba tunica* dicitur, & *Album oculi*) oculum tum oſſibus, tam palpebris conjungens, inque ſuo thalamo ſtabiliens, quare & ab officio ſuo *Conjunctiva* vocatur. Hanc tunicam, quamvis non habeat vaſa conſpicua in bene habentibus, opthalmiæ h. e. inflammationis oculorum conſtituere ſubjectum, communi Doctorum conſenſu conſtat. Ulteriorem hujus tunicæ deſcriptionem vide *in Anatomicis*. Vide *Agnata*.

Adoleſcens, *Adoleſcentia*. Vide *Juvenis*. *Meiracion*. *Adoleſcentia* media eſt inter puberem ætatem & vigorem conſiſtentem, cujus temperies calida & humida eſt ſaluberrima & veris temperaturæ correſpondens. Petr. Mich. de Calderia *Tom. II. Oper. p.* 218. *A.*

Ados, eſt aqua, in qua ferrum candens extinguitur. Rul. & Iohnſon. *in Lexic.*

Adplumbatum, idem quod *ferruminatum*, legitur apud Scribon. *n.* 271.

Adram, id eſt, *Sal gemmæ*. Idem.

Adraſtea, ἀδράστεια, epitheton Deæ apud Ethnicos *Nemeſis* dictæ, juxta Strabon. *l.* 13. *Geograph.* ab *Adraſto* Rege, qui primus huic Deæ templum erexit, appellatæ. Hujus *Deæ Legem* neminem effugere poſſe, dixit Gal. *l.* 6. *de U. P. c.* 12. Eſt vero lex illius nihil aliud, quam potentia vindicandi ab adverſariis veritatis lumen & ſplendorem, præſertim in determinandis rerum cauſis, ut cogantur tandem palmam dare. Frequentiſſime pariter ad illam provocavit contra Gal. C. Hoffm. *in ſcriptis ſuis*. Plura de hac Dea videantur in Adagiis Eraſmi *Ghiliad. II. cent.* 6. *adag.* 38. & d. Hoffm. *ad Gal. LL. de V. P. n.* 374.

Adrianum, eſt nomen medicamenti compoſiti & ab Adriano Imperatore inventi contra affectus capitis omnifarios ex cauſſa frigida, cujus deſcriptio extat *in Antidotar.* Nicolai *in operib. Meſuæ fol. m.* 370. *b.*

Adſamar ſignificat *Lotium* vel *Urinam*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Adſellare, verbum antiquum denotans *exonerationem alvi*, ſive excretionem quotidianam. *Sellæ* enim *familiæ*, vel *familiaricæ* vocabantur a rei ruſticæ ſcriptoribus loca illa ad ſeceſſum neceſſaria, teſte Keuch. *in not. ad Sammonic. p.* 197.

Ad-

Adſtantes, παρέοντες, dicuntur Hippocr. ii, qui ægris præſto ſunt miniſtrando, curamque gerendo, ex Hippocr. 1. *aph.* 1. Junge Dietr. *n.* 655.

Adſtrictio, στύψις, habetur pro effectu frigiditatis, Gal. *l.* 9. *de S. F.* §. *Terra Samia*, vim habet glutinandi opera craſſæ terrenæque frigiditatis, *l.* 7. *d. tit.* §. *Centaur. minus*. Dicitur & *Conſtipatio*. Gorræus ita deſcripſit: Quod ſit qualitas guſtatilis, quæ a frigido vincente perficitur in craſſa & terrena ſubſtantia. Itaque propria facultate contrahit & denſat meatus; refrigerat & repercutit; per accidens autem calorem excitat & auget, conducitque ad concoctionem. Enimvero non ſolum ad ea, quæ guſtu percipiuntur, refertur hæc qualitas, verum tribuitur & aliis rebus in paſſiva ſignificatione. Ita Alvi *adſtrictio*, Pororum cutis, &c.

Adſtringens, στύφον, eſt cujus ſubſtantia eſt craſſ.rum partium, παχυμερὴς, terrena & frigida, habens vim ſiccandi, humores depaſcendi, parteſque roborandi, Gal. *l.* 5. *de S. F. c.*14. quamvis recentiores ſalinis *ſtypticis* & ponticis portionibus, uno verbo, fixis illam adſcribant, quæ ſub terreſtribus optime intelligi & comprehendi queunt. Conveniunt in pleriſque cum *Acerbis* & *Auſteris*, de quibus *ſupra*. Celeberrimus D. D. Bohn. *Adſtringentium* potentiam in terreſtreitate pontica, h. e. acore particulis terreis determinate combinato, conſiſtere ſcripſit *Diſſert. Chymico-Phyſ. XI.* §. 16.

Adulteratio, δόλωσις, δόλισμὸς, in Pharmaceuticis ſignificat medicamentorum fraudulentam corruptionem ſub ſpecie genuina. De quibus plura occurrunt apud Schroder. Rolfink. & alios rerum Pharmaceuticarum ſcriptores. *Adulterari* apud Dioſcorid. Græce per δολίζεσθαι exprimitur frequentiſſime. Catalogum *Adulterinorum ſimplicium* collegit I. D. Horſtius *in Part. I. Diſpenſ. Pharmac. Univerſ. L.* 4. *c.* 17. *p. LXXV. ſeqq.*

Adulterinum, *Adulterinus*. Paracelſus plane abuſive & tropice tranſtulit hoc vocabulum ad ventriculi vitium, quando corpus aut ſaltem ventriculus nimium obruitur aſſumtis, ob inordinatam animæ brutalis appetentiam, quia ſupponit, animam illam ſenſitivam eſſe inſtar maris, & corpus inſtar fœminæ, & mutuum illud commercium ſeſe habere ad inſtar conjugii, *Paramiri l.* 2. *c.* 8. *& tr. de Alvi fluxu*. §. *Cauſſa*. Alias *Adulterina* dicuntur medicamenta ſpuria & ſuppoſititia, quæ vel ratione ſubſtantiæ, vel ratione facultatis, vel ratione utriuſque videntur habere ſpeciem bonitatis, accuratius vero examinata falſa & vitioſa deprehenduntur, docente Schenk. *de comp. & præſc. medic. formul. p. m.* 95.

Aduſtio, idem quod *Combuſtio*, de qua inferius. *Adurere* os dixit de Ephemero Scribon. *n.* 193. *Aduſtio* Spagyrica dicitur, quando commiſcetur, aut *aduritur*, aut corrumpitur humiditas ſubſtantialis rei, *Th. Chym. Vol. IV. p.* 869.

Adynamia, ἀδυναμία, Lat. *Impotentia*. Hoc vocabulum meo quidem judicio optimum & accuratiſſimum inter omnia alia, genus conſtituit in definitione morbi, non modo ex mente Ariſtotelis *in Categoriis*, quod ægri dicantur, qui habent impotentiam naturalem, ſcilicet ad functiones neceſſarias; ſed etiam ex ſuffragio ipſius Galen. *de diff. morb. c.* 2. dicentis, quod ſanitas non operatione, ſed potius per potentiam ſit definienda, quoniam & dormientes, aut alioquin in tenebris & otio degentes, aut ſæpe diſcumbentes, neque ulla parte corporis movemur, neque alium rei extrinſecæ ſenſum habemus, nihilominus tamen ſani ſumus. Igitur cum ſanitatis contrarium ſit morbus, deberet & hic potius per ἀδυναμίαν, *impotentiam*, definiri, quam per aliud genus, quamvis Gal. ipſe non fecerit. Et fruſtra ſibi metuit C. Hoffmann. *Apol. pro Galen. l.* 3. *c.* 8. *A. B.* objici poſſe, hoc vocabulum eſſe nudum nomen: non enim peti inde poteſt ulla indicatio. Quin imo nec peti debet: veræ enim indicationes non a morbo, ſed a cauſſa petendæ ſunt; quemadmodum nec a ſanitate, ſed a cauſſis ejus indicationes conſervatoriæ deſumuntur. Junge *Dogm. noſtr. P. II. c.* 2. *D.* 2. *p.* 113. & *Prophylæum p.* 53. Vide *Impotentia*.

Adynamon, ἀδύναμον, vini factitii genus eſt. In muſti ſextarios viginti additur aquæ dimidium. Fervet, donec excoquatur aquæ menſura. Datur ægris, quibus vini noxa timetur. Eſt enim *invalidum*, unde illi nomen. Dioſcorid. parem muſti & aquæ menſuram miſcet, & lento igni leniter decoquit, donec aqua tota conſumatur: cumque refrixerit, id in picatum dolium fundit. Hæc Gorræus.

Adynatos, ἀδύνατος, duplicem habet ſignificationem. Vel enim notat *Impoſſibile*, ſive quod fieri non poteſt, vide *Impoſſibilis*. Vel ſignificat *Impotentem*, h. e. viribus fractum, ad actiones obeundas imbecillem. In qua uſus Hippocr. *l.* 1. *Prorrh. c.* 2. *t.* 3. *Coac. t.* 53. & 175. Adde Foeſ. *Oec. p.* 6.

Æazo, αἰάζω, idem quod θρηνέω, h. e. *lamentor*, lugeo, gemo. Erot. in *Onom.* & Foeſ. *p.* 8.

Æedes, ἀηδὴς, h. e. *inſuavis*, *injucundus*, *ingratus*. Uſurpatur de alimentis palato non acceptis,

ceptis, ſed ſaltem comparative, Hipp. 2. *aph.* 38. Idem quoque de medicamentis intelligi poteſt, Dieter. *n.* 10.

Ædoea, *αἰδοῖα*, Latine *Pudenda*, h. e. *partes genitales* utriuſque ſexus vocantur Hippocr. 3. *aph.* 21. & 5. *aph.* 22. Jung. Dieter. *n.* 14.

* *Ædoepalmos*, *αἰδοίπαλμος*, morbus pudendorum, ut ſatyriaſis, & priapiſmus.

(Π) *Ædopſophia*, Flatuum ex veſica per urethram, vel ex utero per vaginam emiſſio. Sauvag.

Ægagropilus, *αἰγαγρόπιλος*, ab *αἰγαγρὸς rupicapra*, & *πῖλος*, *pila*, vel *globulus*, ex flocculis laneis confectus, eſt in ventriculo primo aut ſecundo *Rupicaprarum* occurrens maſſa quædam frequentius oblonga, rarius rotunda, duplici ſubſtantia conſiſtens, quarum interior aut fibras radicum, aut filamenta & cauliculos plantarum ſucco concreto & exſiccatione in pulverem ſubtilem faceſſente compacta refert; exterior coriaceam cutim, interdum tamen lignoſum corticem quendam, rariſſime cruſtam lapideam æmulatur, coloris ut plurimum cineritii aut nigri, magnitudinis variæ, quæ manum tamen in pugnum contractam vix unquam excedat, ex alimentis vegetabilibus & mineralibus, familiaribus copioſius aſſumtis per fermentum ventriculi facultate coagulativa infectum genita, in ſe quidem præternaturalis, ratione tamen efficaciæ, quam experientia hactenus confirmavit, ſalutaris, & variis in affectibus ſingulari cum emolumento ſæpius a Medicis exhibita in certa doſi. Vulgo, *Gemſeutulgen.* Hujus accuratam deſcriptionem virtutumque variarum commendationem ex profeſſo publicavit Georgius Hieronymus Velſchius, Doctor Medicus Auguſtanus, *diſſertat. de Ægagropilis*, quæ lectu haud indigna, modo mortuo non inſultaſſet leoni, & *θεσπέσιον* C. Hoffmannum non adeo temere perſtrinxiſſet, quod alio loco & tempore ſeverius animadvertere conſtituiſſem, niſi & mors illius me a propoſito revocaſſet. Meminit quoque ex Velſchio Rolfink. *Ægagropilorum*, *Ord. & Med. Sp. l.* 8. *ſ.* 2. *c.* 1. *fin.*

Ægeirinon, *αἰγείριον*, nomen *Unguenti*, quod Lat. *Populeum* vel *Populneum* vocatur, *ab αἴγειρος*, *populus*. Deſcribitur ab Æginet. *l.* 7. *c.* 19. Gorræus.

Æger, *Ægrotus*, *νοσερὸς*, *νοσώδης*, quid ſignificet, notius eſt, quam ut opus ſit verbis. Breviter, *qui laborat morbo*. Dicitur & *Inſalubris*, de quo inferius.

Ægias, *αἰγιὰς*, (perperam a Foeſ. *αἰγις*, *p.* 8. poſitum, quod aliam habet ſignificationem) apud Hipp. ſignificat concretionem albicantem pupillæ oculi inhæreſcentem, aciei caliginem offundentem, eamque obſcurantem, ſive ex craſſiore excrementitio humore enata fuerit, ſive ex ulcere relictæ cicatriculæ ſubalbicans fuerit. *Coac. c.* 218. l. 2. *Prorrh.* XXIIX. 33.

AEgidion, *αἰγίδιον*, eſt nomen *Collyrii*, quo fluxiones commode ſiſti poſſunt, quod genus *σατικὸν* appellant. Deſcriptio habetur apud Aetium citante Gorræo.

AEgilops, ſive *Anchilops*, *αἰγίλωψ*, *ἀγχίλωψ*, quamvis quidam Medicorum differentiam inter hæc duo vocabula conſtituant; quod *Anchilops* ſit tumor in magno oculi angulo nondum ruptus, *AEgilops* vero jam ruptum tumorem ſignificet, (quod capræ huic vitio peculiariter obnoxiæ ferantur.) Dicitur & *fiſtula lachrymalis*, quia ulcus ex tuberculo rupto faciilime ſinuoſum evadit & in fiſtulam abit, quam aliquando alius ſequitur affectus, *ῥυὰς*, *Rhyas* dictus, quando caruncula in angulo oculi abſumitur. Sufficit nunc, hanc diſtinctionem ab Auctoribus non ſemper obſervari, nec quoad cauſſas & generandi modum multum inter ſe differre. Hinc Gal. *l. Introduct. ſeu Medicus c.* 15. deſcripſit omnes dictos affectus complexus: *AEgilops* vel *Anchilops* eſt abſceſſus quidam ad angulum oculi, qui naribus propior eſt, pus continens, quod erumpens aut os exedit, aut ad angulum, aut uſque ad nares deſtillat. Jungatur *l.* 5. *d. C. M. S. L. c.* 2. Cauſſa cum aliis ulceribus eſt communis, humor nimirum acris, ſalſus, lixivioſus, ſepticus & corroſivus. Hinc facile in fiſtulam abit, præſertim ſi ulcus neglectum fuerit. Eſt affectio ægre curabilis propter corporum tenuitatem ſubjecto oſſe corrupto, juxta Aet. *l.* 7. *c.* 87. nihilominus feliciter ſe quoque abſque cauterio actuali curaſſe teſtatur Hildan. *Cent. V. Obſ.* 22.

AEglia, *αἰγλία*, *ἀγλίη*, apud Gorræum idem, quod *αἰγιάς*.

AEgoproſopon, *αἰγοπρόσωπον*, idem, quod *αἰγίδιον*, nomen Collyrii. Gorræus.

AEgyption, *αἰγύπτιον*, dicitur unguentum album, oleoſum, quod & *μενδήσιον* appellatum eſt, compoſitum ex liliis & aromatibus. Meminit aliquoties Hipp. *in libris de Nat. mul.* quæ loca collegit Foeſ. *p.* 9. quæ huc transferre non eſt operæ pretium. Vocatur & *ἔλαιον*, oleum, ob conſiſtentiam oleoſam. Alias & *in Diſpenſatoriis* legitur unguentum Ægyptiacum ſimplex & Magiſtrale compoſitum Hildani, hodieque utrumque Chirurgis uſitatiſſimum ad putredinem & excreſcentias abſumendas validiſſimum, & baſis utriuſque ærugo eſt; vel viride æris. Jungatur & Zwel-

Zwolferi *Animadverſio in Pharmacop. Auguſt.* Ægyptium quoque eſt epitheton lini aut fili, quo ſpongiam involvit Hipp. quo firmior & durior ſit in Polypi curatione, *l.* 2. *de Morb. XXXIII.* 9. Item corii vel alutæ, ceu mollioris & validioris ad parandas ſpiras, 3. *de fractur. t.* 29. Item Aluminis, *l. de Ulcer. X.* 3. 4. *XII.* 11. Ægyptii olei & unguenti varias deſcriptiones ſuppeditat Galenus *in Lexico*, αἰγύπτιον ἔλαιον.

Aeides, ἀειδὴς, h. e. *indecorus*, *deformis*. Legitur apud Hippocr. 2. *aph.* 54. Huic opponitur εὐειδὴς, *formoſus*, decorus. Jungatur Dieterich. *Iatr. n.* 9.

* *Aeineſes*, ἀεινεφὴς, legitur & ἀεινεφὴς idem, quum alicui oculi nubecula aliqua ſunt obducti.

* *Aeipales*, ἀειπαλὴς, qui ſemper vibratur, qui perpetuo motu agitatur, epithetum cordis, quod continuo vibretur.

Aeipatheia, ἀειπάθεια, dicitur paſſio vel *affectio perpetuo durans*, nec remiſſionem habens. Hinc & ἀειπαθὴς, *ſemper patiens*, quo uſus Ocellus *de univerſo*, citante Scapula.

AEolaſthæ, αἰολᾶσθαι, ſignificat *errare*, *vagari inſtar venti*, & legitur apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LIIX.* 20. Adde Foeſ. *p.* 13.

AEolipylæ, αἰολόπυλαι, vocantur ex commento Paræi vaſa illa ænea punctum vel foramen habentia anguſtiſſimum, quo aqua infunditur & ad ignem collocata, ignis actione aqua in aerem flatumque mutata, ſpiritum vel aerem, quem ante nullum habebant, magno murmure & ſtrepitu emittunt &c. Par. *l.* 10. *Chir. in Apologiſmo II. ad Carol. IX. Regem Gall. poſt præf.*

AEon, αἰών, ſumitur apud Hipp. pro *tota hominis vita* & *ætate*, *l.* περὶ αἰῶνος, & 2. *de fract. t.* 21. Foeſ. *p.* 14. qui etiam ex Erotiano monſtrat, αἰῶνα ſignificare *medullam ſpinalem*, apud Hippocr. *l.* 7. *Epid. LII.* 8. verum Linden. *ibid.* κενεῶνα poſuit.

EOoneſis, αἰώνησις, hoc eſt *Perfuſio*, *Aſperſio*. Verbum etiam αἰώνάω ſignificat *profundo*. Nomen vero legitur apud Hipp. *de humid. uſu l.* 8. Vide Erotian. *in Onomaſt. p. m.* 15.

AEora, αἰώρα, ſignificant *geſtationem*, & in ſpecie *penſilem* apud Aet. *Tetrab.* 1. *l.* 3. *c.* 6. allegante Foeſio. Tales *penſiles geſtationes* ab Athenienſibus introductæ tempore Bacchanalium. Verbum αἰωρεῖσθαι & ἀπαιωρεῖσθαι etiam denotat *attolli*, *ſuſpendi*, & legitur apud Hipp. *l.* 2. *de fract. t.* 56. *l.* 3. *t.* 77. & activum αἰωρέειν *l.* 1. *de morb. mul. XCIII.* 20. Plura vide apud Foeſ. *Oec. p.* 14.

AEpos, αἶπος, *locum acclivem*, arduum ſignificat apud Hippocr. *l.* 2. *de morb. XLIX.* 11. *L.* 13. *LXIIX.* 4. *de int. aff. XLVII.* 16. quamvis Linden. vel ἧπαρ vel ἑσπέρην poſuerit, excepto unico loco *l.* 7. *Epid. LII.* 8. ubi retinuit αἶπος. Confer. ad Foeſ. *p.* 13.

AEquale, τὸ ὁμαλὸν, ὁμαλὲς, ἴσον, de rebus naturalibus, ſecundum & præternaturalibus prædicari ſolet. Gal. *c.* 2. *in progn. t.* 21. Denotat vero non ſolum rerum ſaltem numero, vel etiam ſpecie differentium convenientiam ratione quantitatis, ſed etiam ratione qualitatis. E. G. *AEquale temperamentum*, ἰσότης τῆς κράσεως, quando vel nullus exceſſus caloris vitalis aut alterius qualitatis in corpore humano ejuſque membris obſervatur; vel quando exceſſus caloris aut frigoris, humiditatis aut ſiccitatis ſimplex, vel compoſitus adeſt quidem in latitudine ſanitatis, ille tamen ſemper eandem ſervat indolem. Item *AEqualis Pulſus*, ὁμαλὸς σφυγμὸς, dicitur, cum omnes ictus eundem inter ſe ſervant ordinem & proportionem, ita ut ſecundus reſpondeat primo, tertius ſecundo, & ſic deinceps. Gal. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 10. *AEqualis urina*, οὖρον ὁμαλὲς, vocatur, quæ quoties mingitur, eandem præ ſe fert ſemper ſpeciem, ratione coloris, conſiſtentiæ, & contentorum. Sic & de reliquis excrementis, v. g. *AEquale pus*, eſt proprietas puris laudabilis, τὸ πύον ὁμαλὸν, 1. *prognoſt. t.* 42. De rebus præternaturalibus quoque uſurpatur, quando *AEqualis morbus* dicitur, qui perpetuo ſibi conſtat, & *æquales* habet motus & ſymptomata ſemper ſimilia, Gal. *c.* 2. *aph.* 23. Sed & de diverſis ſpecie rebus ſumitur *AEqualitas*. Ita *vinum æquale æquali aqua* mixtum, h. e. tantum vini, quantum aquæ, & vice verſa, continens, Gr. οἶνος ἴσος, vel uno verbo ἰσοκρατὴς dicitur Hippocr. 7. *aph.* 56. *l.* 2. *de morb. XXXIIX.* 6. *AEqualis inæqualitas* in pulſu, ὁμαλὴ ἀνομαλία vocatur, quando priſtinam naturam quidem immutantes, ſive magnitudine, ſive qualitate *æqualia* vel *inæqualia* capiunt incrementa: nam quatenus *æqualitatem* commutant, vocantur *inæquales*; ſed quatenus *æqualem* ſemper mutationem aſſequuntur, *æqualiter* dicuntur mutari, ex Gal. *l.* 2. *de diff. pulſ. c.* 11.

AEquantia ſenſum, vocantur in Jul. Cæſ. Claudini *de ingreſſ. ad infirm. l. II. ſect. II. c.* 33. *p. m.* 335. Anodyna digerentia, & Græce dici poſſunt ὁμαλύνοντα vel ὁμαλίζοντα, ſcil. τὴν αἴσθησιν. Vide etiam infra *Homalos*.

AEque, *AEquis portionibus*, ponderibus &c. Vide *Ana*.

* *Æquinoctium*, ἰσημερινὰ, obſervat Hipp. l. de A. L. & A. utrumque æquinoctium, præſertim vero autumnale in exhibendis pharmacis eſſe periculoſum.

Æquilibrium, terminus eſt Mechanicus, qui a Carthefianæ Philoſophiæ ſectatoribus etiam ad forum Medicum, quin potius Phyſicum transfertur, & ſignificat proportionem juſtam & naturalem partium qua fluidarum, qua ſolidarum ad compoſiti corporis conſtitutionem concurrentium, ut in motu & vigore ſuo vel etiam in quiete vel tenore ſuo maneant. Unde Th. Craanen *in ſuo lumine rationali* aliquoties æquilibrii mentionem fecit, & D. D. Fr. Hoffmannus fundamentis Medicinæ annumerare non dubitavit *c. II.* §. 16.

Æquipollens, ἰσοσθενής vide *Iſoſthenes*.

Aer, ἀήρ, quid proprie ſit, e Phyſicis addiſcendum eſt. *Aer* tanquam magnum recipiens hujus Macrocoſmi conſiderari poteſt, in quo omnis generis ſemina & ſpiritus mundi, tanquam in proprio domicilio, hoſpitare ſolent, Jac. le Mort. *Med. Chym. Phy. c. 9. p.* 89. Junge Rob. Boyle *Suſpiciones de latentibus quibuſdam aeris qualitatibus*. Cæterum in Medicina conſideratur potiſſimum, ut res non naturalis ſumme neceſſaria, & cauſſa ſanitatis morborumque procatarctica, pro ejuſdem uſu vel abuſu, cum per inſpirationem, tum ambiendo, corpus noſtrum afficiens. Ab Hippocrate deſcribitur, quod ſit ſpiritus corpora noſtra ambiens, iisque circumfuſus, omnium, quæ corpori accidunt, auctor & dominus, utpote cujus naturalia corrumpendi & conſervandi vis eſt maxima, *l. de Flatib. IV.* 8. 9. Triplicem ejus differentiam conſtituiſſe dicitur ab Herodiano, ut primo ſit id, quod vulgo ita nominatur; ſecundo, in nobis latens Spiritus; & tertio per ſeceſſum abiens maleolens flatus. Ejus varias quoque conſtitutiones & καταστασίας ſive mutationes tradidit *l. de Aer. Loc. & Aq.* quæ omnes a Medico probe attendendæ, & perſpiciendæ ſunt, monente Gal. *c.* 8. *in l. 6. Epid. & c. 2. de Humor. t.* 29. Quia fini etiam legi meretur Charletoni *Exercit. Patholog. V. & X. 33. ſeq.* Inquiri etiam poſſunt loca varia de *Aere* in Dolæi *Encyclopædia Medica*, quæ monſtrabit Index, & laud. D. D. Bohn. *Diſſ. Medico-Phyſica IV. per totum*, item *annexa ejuſdem Diſſert. de Aeris in hæc ſublunaria influxu*. A Chymicis quoque *Aer* diverſimode accipitur. Libav. ſcripſit: *Aerem Chymicorum* non eſſe inſtar Elementaris reſolutum, ſed in forma magis fixa oleiformem cum citrinate, *Synt. Arc. Chym. l. 7. c.* 35. & eſſe organon ſeu machinam omnium, per quam fiunt omnia, ex Hermete Ægyptio notavit idem *in Exam. Philoſ. ſect. 36. De Aere Chymico* videatur etiam Becherus *in Oedipo Chym. Tit.* 4. §. 4. Ænigmatice quoque *Aer* appellatur *Lapis Philoſophicus* in *Harmonia Chymica. Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 725. *ſeq.*

* *Aera* αἶρα, malleus, ſecuris, vel ſemen frumentaceum ex frumenti corruptione proveniens, quod Lat. vocant lolium.

Aerdadi ſunt ſpiritus corporei in aere degentes. Dom. *In Diction. Paracelſ.*

Æreolum, χαλκοῦς, vide *Chalcus*.

Aereus, ἀέριος, ἠέριος, dicitur de omni, quod participat de aeris natura, vel quoad ſubſtantiam, vel quoad efficaciam. De illis ſtatuit Fallop. *Aerea* conſpiſſari quidem poſſe, ſed non congelari, *tr. de metall. & foſſil. c.* 11. *Tom. I. Oper. p.* 301.

Aerificatio dicitur, quando aqua per fermentationem ultimata diſcontinuatione in ipſum aerem reſolvitur. Caſpar. Cramer *Colleg. Chym. Diſſert. I. c.* 4. §. 3.

Aerologice, ἀερολογικὴ ſcil. pars, vocatur primum Diætologiæ membrum, agens de aeris ſalubri uſu, quam neminem ex profeſſo tractaſſe ſcripſit Joh. Ant. van der Linden, ut merito inter Medicinæ deſiderata reponatur, *in Manuductione ad Medicinam* a Chr. Gunth. Schellammero *ad introduct. Conring. annexa p.* 91.

Aeromeli, ἀερόμελι, id eſt *mel aereum*: epitheton mellis, vel quod ex *aeris rore* factum eſt, unde mel roſcidum, Droſomeli, dicitur Aldrov. *de inſect. l.* 1. *c.* 2. Apes quoque αἰθέρος νέκταρος ἐργάτιδες, ætherei nectaris opifices dicebantur a Poetis græcis: vel quod faucibus & organis reſpirationis medeatur, teſte Dioſcoride. Vide *& not.* Keuch. *ad Samonic. p.* 147.

Aerophobæ. Aeris timor generaliter phreniticis adſcribitur. Cælius Aurel. *Acut. morb. lib.* 3. *cap.* 12.

Aeroſis, ἀέρωσις, eſt ſanguinis attenuatio & in halitus reſolutio, pro ſpirituum vitalium continuatione & flammæ vitalis pabulo, ex Gal. *l.* 11. *Meth. med. c.* 3. Hujus *ſubtiliationis* & quaſi rarefactionis pro nutrienda flammula vitali cauſſam ſtatuit Charlton. *d. l.* §. 3. *aerem* in pulmones inſpirando attractum, conſimili prorſus modo, quo per folles inſufflato *aere* flamma in lignis promtius accenditur. Quod paradoxon prolixius deductum *in Oecon. anim. Ex. IIX.* num adeo firmis nitatur rationibus, ut aſſenſum mereatur, ventilavimus *in Dogmat. noſtr. p.* 583.

Æruginoſa bilis, ἰώδης χολὴ, vide *Bilis*.

Ærugo, ἰός (quæ vox Græca etiam aliorum metallorum rubiginem ſignificat,) *Viride Æris*, eſt *rubigo æris*, vel cupri, guſtantibus acrem qualitatem offerens, digerendi, depaſcendi, & corrodendi non teneram modo, ſed & duriorem carnem, vim habens. Gal. *l. 9. de S. Fac.* Eſtque vel nativa, vel factitia. De utraque legatur Dioſc. *l.* 5. *c.* 91. 92. Rol. & Johnſ. *in Chym. Lex.* Schroder. *Pharm. l.* 3. *cap.* 12. De *Ærugine* factitia ſive *Ære viridi* parando videantur Junken *Lexico Chymico-Pharmaceut. Part. I. p.* 8. 9. Sed & Latinum *Ærugo*, aliis adjungitur metallis, Ita *Ærugo* ferri & plumbi legitur apud Fallop. *tr. de comp. med. c.*11. *Tom.* 1. *Op. p.* 149.

Ærumna eſt ægritudo animi cum labore conjuncta. Fernel. *Phyſic. l. 6. c.* 12.

Æryſipelas plane vitioſe ſæpius legitur pro *Eryſipelas* in *Tom. I. Oper.* Petr. Mich. de Calderia.

Æs, χαλκός, idem quod *Cuprum*, eſt metallum ignobilius, durius plumbo, mollius ferro, conſtans portionibus ſulphureis, mercurialibus, & ſalinis, quamvis hoc negare velit Frid. Hoffm. *Clav. ad Schrod. d. l.* Enimvero non video, quid obſtet, quo minus ſalinas etiam concurrere portiones quis credat, præſertim ſi vera eſt hypotheſis Williſii & aliorum, quod ſal rebus & corporibus naturalibus compactionem, ſoliditatem, nec non pondus & durationem largiatur, *de Ferment. c.* 2. *&* 3. Cur *Cyprium æs* vocetur, vide Joh. Rhod. *ad Scribon. n.* 16. Appellatur & *Philoſophicum*, de cujus viribus vide *Th. Chym. Vol. I. p.* 631. A Chymicis *Æs Veneris* nomine exornatur. Species varias *æris* recenſet Rul. *in Lex. Chym.* v. g. *Purum* ſive *nativum rubrum* ab omnibus aliis metallis liberum: *Æs*, quod excoquitur ex pirite, h. e. marcaſita, Item ex aliis ſpeciebus, ex nonnullis terræ generibus, luteis & purpureis, chryſocolla & cæruleo etiam, unde & varia a coloribus epitheta obtinuit, Rubeum, Flavum, Cæruleum, Nigrum. Item *Æs caldarium*, abſtractum, reſiduum. *Æs uſtum* ſive *crematum* fit ex æreis clavis compoſitis cum ſulphure & ſale, aut etiam alumine in vaſe fictili. Dioſc. *l.* 5. *c.* 41. Gal. vocat κεκαυμένον χαλκόν & habet vim adſtringendi & cicatricem inducendi, præſertim ſi lotum fuerit. *l. 9. de S. Fac. & alibi.* De modis parandi *Æs uſtum* variis legatur Junken *d. l. p.* 10. *ſeq. Squama æris* λεπὶς τοῦ χαλκοῦ, ejuſdem eſt virtutis. *Æris flos*, χαλκοῦ ἄνθος dicuntur *ſquamæ ex ære* fuſo & in alias fornaces translato, flatu crebriore excuſſæ, ut docuit Plin. *l.* 34. *H. N. c.* 1. Hippocrati ſimpliciter ἄνθος dicitur, *de morb. l.*2. *XXXIX.* 21. *ſeqq.* adde Rhod. *not. ad Scribon. n.* 34. Non eſſe confundendum cum *Chalchanto* monet idem *n.* 31. *Panes ærei* dicitur maſſa *æris* in fornacibus per fuſionem cocta & parata. Æs etiam generalius accipitur quandoque, denotans quamcunque mineram metallicam, quæ in fodinis reperitur, vulgo *Erb*, item illud metallum mixtum, e quo monetæ cuduntur, Rul. In Spagyricis *Æs Hermetis* vocatur corpus illud imperfectum in magiſterio Lapid. Philoſ. nondum præparatum, ſicut eſt initio. Dicitur alias Pulvis Solis, Caput corvi, Terra citrinata, Continens & Contentum, Plumbum noſtrum, Leo viridis &c. Confer ad Lagnei *Harmon. Chym. in Th. Chym. Vol. IV. p.* 718. *ſeqq.* Imo ibidem ipſe Lapis Philoſophicus *Æs* vocatur. *p.* 727.

Æſchos αἶσχος *deformitatem* ſignificat, præſertim corporis, vel membri cujuſdam. Legitur apud Hipp. 1. *de artic. t.* 64. Cauſam deformitatis monſtroſæ Paracelſ. ſtatuit eſſe deficientem naturam in diſgregatione debita maſſæ ſeminalis poſt conceptionem, *l.* 3. *de morb. inviſib. Deformitatis* in facie mentio fit apud Scrib. *n.* 184.

Æſchromytheo, αἰσχρομυθέω, i. e. *turpia & obſcœna loquor*. De deliris uſurpavit Hipp. l. 3. *Epid. ægr. XI. poſt ſtat. peſt. & l.* 4. *VII.* 8. Galen. *c.* 1. *Prorrh.* 27. Vide Foeſ. *p.* 14.

Æſchropoieo, αἰσχροποιέω, ſignificat *turpia facio*, ſive artes turpiter dehoneſto. Hipp. *de arte in princip.*

Æſtas, θέρος, dicitur pars anni calidior & ſiccior utplurimum, quando Solis radii vertici noſtro propiores vim ſuam potentius exerunt. Si autem veri ſimilis fuerit, ſudores multos expectandos eſſe docet Hippocr. 3. *aphor.* 6. *Æſtatis morbos* recenſet idem 3. *aphor.* 13. *&* 21. In ſpecie meminit quartanarum febrium *æſtivarum* 2. *aphor.* 25. Quod purgatio per vomitum inſtituenda ſit *æſtate*, docet 3. *aph.* 4. verum neque perpetuum eſſe, recte monet Valleſ. *in ann.* neque etiam rationes ſat gravis ſunt momenti. Æſtas quoque Hippocr. dicitur θερινὴ ὥρα, 4. de *R. V. I. A. t.* 1. Vide Foeſ. *p.* 268. Dieter. *n.*390. Legi quoque merentur, quæ de *Æſtatis* origine & naturali conſtitutione egregie diſſeruit Linden. *Ex. XI.* §. 196. *ſeqq.* Ænigmatice quoque *Aeſtas* refertur inter nomina Lapidis Philoſoph. *Vol. IV. Th. Chym. p.* 727.

Æſtates, Plin. *l.* 28. *c.* 12. vitia cutis ab aduſtione Solis. Mercur. *de Decorat. c.* 8.

Æſtheſis, *æſtheterion*, *æſtheticos*, *æſthetos*, αἴσθησις, αἰσθητήριον, αἰσθητικὸς αἰσθητὸς. Vide infra *Senſus*, *Senſorium*, *Senſificus*, *Senſibilis*.

Æſtimatio, τίμησις, quid hoc vocabulum in genere

nere ſignificet, ex aliis quoque Lexicis notum eſſe poteſt. Placuit vero D. G. Ern. Stahlio P. P. celeberrimo in Fridericiana Illuſtri in forum Medicum transferre, *æſtimationem* geminam ſtatuenti, unam *partium*, alteram *læſionum*. Per illam intelligit accuratum λογισμὸν ſive conſiderationem motuum vitalium, ſenſationis, conſtrictionis & relaxationis, &c. per hanc vult intellectam varietatem graduum læſionis & corruptionis ſive deſtructionis, quemadmodum prolixius hæc legere licet *in quodam Propemptico Inaugurali ad Dn. Lud. Frid. Gualtheri Diſput. de Inflammationis Pathologia*.

Aeſiphara eſt incineratio carnis, vel ſubſtantiæ corporis. Dorn. in *Dition. Parac.*

Æſtuarium vocatur inſtrumentum, in quo longurius ab igne candens concluditur, & ita applicatur partibus nimia frigiditate languentibus, Paræus *l.* 25. *Chir. c.* 13. Aliud quoque *æſtuarium* ſudatorium totum hominem excipiens deſcripſit Palmarius *de morb. contag. l.* 1. *c.* 17. *p. m.* 37.

Æſtuatio, καῦσις, idem quod *Ardor*, vel *Exæſtuatio*, quam excitat materia quædam ignea, vel acris; eſtque effectus effervefcentiæ, vel accenſionis. Ita *Æſtuatio* ſequi dicitur uſum purgantium fortiorum a Fallop. *de med. ſimpl. purg. c.* 3. *Tom. I. Oper. p. m.* 23.

Æſtus, καῦμα, idem quod *Ardor*, *Uſtio*. Extenditur ad quoslibet fervores, ſive ſint externi a ſole, pharmaco, igne, ſive interni a febribus & inflammationibus, in qua ſignificatione legitur apud Hippocr. 4. *aph.* 65. & 7. *aph.* 13. quamvis hunc locum Galen. generalius expoſuerit, per *æſtus* intelligens & febres, & aeris fervores, & cauteria, & eſcharas, *in comm.* In priori ſignificatione ſumtum occurrit *l. Epid. ſect. III. t.* 6. Hinc *æſtas æſtuoſa* dicitur, & *l. de ſal. diæt. t.* 4. *æſtati* hic tribuitur effectus, quod faciat *æſtuoſa* corpora & ſqualida, καυματώδη καὶ αὐχμηρά. Junge Foeſ. *Oec. p.* 329. Dietr. *Iatr. n.* 452. Linden. *Ex. XI.* §. 183. 189.

(II) *Æſtus volaticus*, ſubitus fugaxque æſtus cum rubore faciei.

Ætas, ἡλικία, refertur inter res naturales ad ſanitatis & morborum generationem ſymbolam ſuam conferentes. Eſt vero *ætas* nihil aliud, quam aliqua vitæ periodus & ſpacium mobile, quo hominis temperamentum vitale evidentem ſubit mutationem. Et hæc ratio eſt, quod, quemadmodum ſanitas variat ſecundum *ætatum* differentias; (unde *ætatem* ab *ætate* diſtinguere oportet, ex *l. 6. Epid. ſ.* 8. *t.* 29) ſic etiam diverſis in *ætatibus* diverſi quoque oriantur morbi: & cuique *ætati* ſui ſint morbi familiares, quorum catalogum ſigillatim recenſet Hippocr. 3. *aph. a.* 21. *ad* 31. Junge Dieter. *n.* 375.

Aethale, αἰθάλη & αἴθαλος, vide *Fuligo*. Legitur apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. CXXIIX.* 10. & Gal. *l.* 3. *de præſ. ex pulſ. c.* 7. Adde Foeſ. *p.* 9.

Æther, αἰθὴρ, late dicitur *cœlum*, vel *dium* ſupra aeris regionem infimam exiſtens, nubibus incluſis, ut patet ex Hippocr. *l. 6. Epid. ſ.* 4. *t.* 19. Stricte vero *cœlum ſerenum* ſupra aerem & nubes expanſum ſignificat, Gal. *com. ad h. l.* Hodieque a nonnullis *æther* habetur pro principio quodam univerſali conſtitutivo corporum naturalium, quod intime ſeſe inſinuat in atomos materiales; & ab ejus majori minorive copia & potentia vires corporum naturalium deducere conantur, nimium quantum hoc commetto ſibimetipſis blandientes & placentes.

Aethes, ἀήθες, Lat. *inſolens*, *inconſuetum*, uſurpatur de ſputo, *I. Prorrh. com.* 3. *t.* 30. quamvis Foeſ. exiſtimet, legendum eſſe εὐήθεα, ex loco parallelo *Coac. t.* 350. Vid. Foeſ. *p.* 7.

Æthiops, αἰθίοψ, quod nomen præter ſignificationem cognitam, a regione Africæ, quando hominem in Æthiopia natum denotat, a Chemicis translatum occaſione coloris nigricantis ad proceſſum quendam & medicamentum, *Æthiops mineralis* dictum, e Mercurio vivo & ſulphure vel floribus hujus inter ſe mixtis diverſa proportione & accenſis ad conflagrationem ſulphuris uſque paratum, cujus meminit Theod. Mayerne *in formul. Part.* 1. *Praxeos Medicæ annexis*, & occurrit *in Pharmacop. Pateana*; quamvis & apud alios abſque igne, ſola tritura & agitatione, ſub alia tamen proportione in mortario vitreo cum piſtillo fieri poſſe legatur. Utrumque modum etiam propoſuit Junken *d. l. p.* 11.

Æthołices, αἰθόλικες, aliis αἰθάλικες, dicuntur *puſtulæ* in ſuperficie corporis ortæ fervidæ, ab αἴθω, *uro*. Meminit earum Hippocr. *de humid. uſ. X.* 5. ubi Latinus Interpres *edit. Linden.* expreſſit per *Dothienes* ſive *Furunculos*. Adde Foeſ. *p.* 10. Varias acceptiones recenſet Erotianus *in Lex. Hipp.* Galenus, qui legit αἰθόλικες *in Lex. Hipp.* cyclos definit in cute coeuntes, qui ita dicantur ab αἴθειν, *urere*, & hinc derivat αἰθολυκώδεα, quæ his ſimile quid notant, & ab aliis αἱμάλωπα appellantur.

Æthya, αἴθυια, vide *Mergus*.

Ætia, αἰτία, αἴτιον, vide *Cauſſa*.

Ætiologia, αἰτιολογία, vocatur quibuſdam Medi-

Medicinæ pars *Pathologica*, in qua non ſolum cauſſæ morborum, ſed & morbi ipſi & ſymptomata pertractantur. Gal. *l. introduct. c.* 7. Verum de hoc vocabulo vide meam ἐπίκρισιν *in Dogmatibus P. II. c.* 1. *d.* 1. *p.* 106.

Ætites, ἀετίτης, vocatur *lapis* quidam inter minus pretioſos pertinens, alio, dum quatitur, intra ſe ac velut in utero prægnans lapide, qui *Collimus* dicitur, coloris vel albicantis vel gallæ ſimilis, vel ſubrutili, vel nigricantis. Differentias hujus lege apud Schroder. *Pharmac. I. c.* 8. *n.* 1. *Aquilæ* dicitur *lapis*, quia in aquilæ nido reperiri creditur, ad promovendum partum. Aldrov. *l.* 1. *Ornith. c.* 1. De viribus alias partum promovendi, vel etiam cohibendi, pro diverſitate applicationis, ſi vel brachio ſiniſtro vel coxæ alligatur, aut imponitur, legatur Dioſcorid. *l.* 5. *c.* 161. & Guilielm. Menens *Aurei Velleris l.* 2. *c.* 1. *in Theatr. Chym. Vol. III. p.* 487. quem uſum etiam fabuloſum judicavit Dan. Ludovici *Diſſert.* 1. *Pharmac. p.* 789.

Aetoma, ἀέτωμα, ſignificat *ſupremam partem domus*, triangulari forma, in altum ſublatam, & culmen ædium. Legitur apud Hipp. 3. *de artic. c.* 23. Gal. *in comm. ad h. l.* Jung. Aldrov. *d. l.* Foeſ. *p.* 6. Dicitur alias & ἀετὸς, *vinctum tecti*, Lat. *Teſtudinatum*.

Affectio, *Affectus*, πάθος, πάθημα, ab *afficiendo* dictum, de multis effertur rebus; ſed in Medicina receſſus, in ſtatum p. n. qualeſcunque illi fuerint, *Affectus* ſive *Affectiones* ut plurimum nuncupantur. Gal. *l. de cur. rat. per S. M. c.* 3. quamvis in Græco vocabulum διάθεσις habetur *comm. in Hipp. de iis, quæ med. t.* 1. *l.* 3. *de L. Aff. c.* 4. Nonnulli pro majori ſubtilitate vocab. *Affectus* ad diſpoſitionem morboſam, quæ eſt in fieri vel ἐν σχέσει, referunt; vocabulum vero *Morbus* ad factam, firmam & ſtabilem impotentiam naturalem, quæ eſt in ἕξει. Gal. *l. de diff. ſympt. c.* 1. & *l.* 1. *de L. A. c.* 2. E contrario ſunt ex recentioribus, qui *Affectionem* & verbum *Afficere*, *Affici*, etiam rebus ſecundum naturam, videlicet Sanitati, Cauſſis, & Accidentibus ejuſdem applicare non dubitarunt; ſiquidem *Afficere* nihil aliud eſt, quam in aliud corpus agere, illudque alterare; & *Affici* idem, quod ab alio pati & mutari. Præter has ſignificationes non infrequens quoque eſt acceptio vocabuli *Affectus* pro motibus & *perturbationibus* vel paſſionibus *animi*, quibus non modo profundius anima noſtra affici, & veluti concuti videtur, quoties eas patitur, ſed & quarum magna vis eſt *afficiendi* & mutandi ſanguinem & ſpiritus, & per hos totum corpus, ut non immerito inter cauſſas potentiores Procatarcticas ſanitatis & morborum referri ſoleant ac debeant. De quibus legi merentur, quæ ſcripſit Charlton. *Ex IIX. Patholog.* & Th. Willis. *tract. Anim. Brut. P.* 1. *c.* 8.

Affectus Implicatus, *Magnus*. Vide *Implicatus*. *Magnus*.

Affectus Præcordialis, *Melancolichus*, *Flatulentus*, *Mirachialis*. Vide *Hipochondriaca*. *Melancholia*.

Affenicum eſt *Anima*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Affeos, pro *Aphros*, ἀφρὸς, id eſt, *Spuma*. Iidem.

Affidra, h. e. *Ceruſſa*. Iidem.

Affion, idem quod *Opium*. Dicitur & *Offium*. Eſt & nomen Electuarii, ab Indis Orientalibus in Bantam parati ad excitandam ferociam, ut & ſtimulum Venereum, propter *Opium*, quod ingreditur, ita dicti, ex Joh. Jac. Sahr. *Itinerar. Ind. Orient.* notarunt Naturæ Curioſi *Ephem. A. II. Obſ.* 69.

Afflatus, ἐπίπνοια, vel *Adflatus*, dicitur, quando aura vel vapor aliud corpus cum violentia quadam veluti percellit. Ita de ſerpentibus dicitur apud Scribon. *num.* 165. Item de vento. Rod. *in Lexic. Scribon.*

Afflictio dicitur ægritudo animi cum vexatione corporis conjuncta. Fernel. *Phyſiol. l.* 6. *c.* 12.

Affodius, aliis *Afudius*, *Afrodius*, epitheton Serpentis, vel plane ejuſdem cum *Hæmorrhoo*, vel maxime ſimilis, & occurrit apud Arduynum *de Venen. l.* 6. *c.* 8. vide Aldrov. *Hiſtor. Serp. & Drac. l.* 1. *c.* 5.

Afformas, i. e. *Vitrum*. Rul. & Iohnſ.

Affuſio, πρόσχυσις, quid ſignificet, notum eſt, videlicet liquoris alicujus in aliam rem infuſionem. Aliquando vero concretive ſumitur & reſpondet Græco παρέγχυμα. Vide *Parenchyma*. Gal. *Introd. c.* 9. Interdum etiam pro *Suffuſione* ſive *Cataracta oculi* accipitur, uti videre eſt apud Foreſt. *l. XI. Obſ.* 30. *Schol.*

Afra avis, vide *Struthiocamelus*.

Afrob eſt *Plumbum noſtrum*, *corpus immundum*, Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

* *Agalactia*, ἀγαλακτία, lactis inopia, aut defectus, aut etiam lactis abundantia: ſumpto α priv. vel intenſ.

Agalactos, ἀγάλακτος, apud Hippocr. dicitur fœmina, quæ *ſine lacte* eſt poſt puerperium, propter ſiccitatem naturalem, ob quam etiam menſes parcius fluentes ante impragnationem habuit, *de nat. puer. XL.* 19. 20. ad quod textum junge *Notam* Jac. Sonii *Aphor.* 40. videatur & Hippoc. *lib.* 1. *de morb. mul. XCIX.* 6.

Mi-

Miru n, quod hoc epitheton Foeſ. *in Oeconom. Hipp.* omiſerit.

(Π) *Agalaxis*, lactis defectus. Vog.

Agallochum, ἀγάλλοχον, idem quod *Lignum Aloes*, ξυλαλόη, eſt lignum exoticum pretioſum, ex Arabia atque India advectum, ſaltem in fruſtis, & quidem raro, magnis punctis & venis variegatis maculatum, ponderoſum, amarum, ſua veolens ſi accendatur, adſtringens. De cujus viribus & uſu vide apud Dioſcor. *l.* 1. *c.* 21. Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *nu.* 13. Fr. Hoffm. *in clav. ad h. l.* qui adhuc dubitat, num *Agallochum* veterum idem ſit cum *Ligno Aloes* Officinar.

* *Aganoblepharon*, ἀγανοβλέφαρον A. Cælio l. 7. c. 7. dicitur cum palpebris inter ſe coaleſcentibus oculus aperiri non poteſt, ſeu cum palpebræ cum albo oculi cohærent. Aganoblepharos autem, græce ἀγανοβλέφαρος, ſignificat blanda ſupercilia, & blandos oculos habentem, ex aganos, ἀγανός, blandus, & blepharon, βλέφαρον, palpebra.

Agape, ἀγάπη, communiter ſignificat *Amorem*, *Dilectionem*: vide *Amor*. Specialiter vero etiam cibationis quædam ſpecies hoc nomine appellata fuit, v. g. *Merenda* & *Veſperna*. Fr. Bonamic. *de Alim. l.* 3. *c.* 40.

Agar Calcem ſignificat. Iohnſ. *in Lex.*

Agaricum, ἀγαρικόν, dicitur fungus albus, trunco laricis adnatus. Eſtque duplex, Mas & Fœmina. Dioſcorid. incertus ex aliorum ſententia ſcribit, eſſe radicem ſilphii ſimilem, non tamen denſam, ſed rariorem, *l.* 3. *c.* 1. De *Agarici* hiſtoria, viribus, & uſu vide Dioſc. *d. l.* Schroder. *l.* 4. *cl.* 3. *n.* 403. Fr. Hoffm. *in clav. ad h. l.* Rolfink. *de purgantib. ſect.* 1. *art.* 1. *c.* 1. Freitag. *Auror. Med. l.* 2. *c.* 28.

Agathon, ἀγαθόν, communiter *Bonum* ſignificat, h. e. præſtans, commodum, utile. Et in hac generali ſignificatione *Bona*, quæ in rerum natura continentur, alia animi ſunt, alia corporis, alia fortunæ, ſive externa, nec præter hæc ullum aliud bonorum genus excogitari poteſt, verbis Galen. *orat. ſuaſ. ad artes c.* 6. In ſtrictiori ſignificatione vero apud Hippocr. ἀγαθόν denotare *firmum*, ſtabile, certum, ac *perpetuum*, teſtatur idem Galen. *c.* 2. *de fract. t.* 31. Junge Foeſ. *p.* 1. Dieterich. *n.* 2.

Agelæos, ἀγελαῖος, idem quod ἀγοραῖος, epitheton *panis*, qui gregarius, vilior, forenſis, *venalitius*, *cibarius* Latine vocatur. Gorr.

(Π) *Ageneſia*, rei venereæ impotentia in viro. Libidinis defectus. Cull.

Agens, *Agere*, δρᾶν, ἐνεργεῖν, quid communiter ſignificet, ex aliis conſtat Lexicis. Idem quod *Operari*, *Afficere*. Dicitur de eo, quod motum ex ſeipſo habet. Opponitur τῷ *pati*, πάσχειν, quod motum obtinet ex alio, Gal. *lib.* 1. *de L. Aff. c.* 3. Ita medicamenta dicuntur *agere* in corpus noſtrum, ad differentiam alimentorum, quæ magis *pati*, quam *agere* creduntur. Gal. *l.* 3. *de Temp. c.* 4. Inter *agens* & *patiens* juſta debet eſſe proportio. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 387.

Agerasia, ἀγηρασία, h. e. *Inſeneſcentia*. Gal. *l. de Marcor. c.* 2. & *Ageros*, ἀγήρως, homo dicitur, qui *ſenii eſt expers*. ibid.

Ageratus lapis, ἀγήρατος, dicitur ſpecies lapidis vilioris, quo coriarii olim uſi ſunt, & ſutores calceamenta expoliverunt, facultatis mixtæ, adſtringentis & digerentis. Meminit ejus aliquoties Gal. *l.* 9. *de S. F. l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 3. *&c.*

Ages, ἀγὴς, idem quod ἀγοςὸς, *volam manus* ſignificat. Gorr. *ex Heſychio.*

Ageuſtia, ἀγευςία, ſignificat *jejunium*, quando aliquis nihil guſtat de cibo vel potu, quamvis non occurrerit nobis in lectione Medicorum Græcorum. Videantur vero *Lexicographi Græci*.

Agglutinatio duplicem habet ſignificationem, unam propriam, & idem ſignificat, quod *Glutinatio*, κόλλησις, ἐπικόλλησις, προσκόλλησις, quando corpus unum alteri per *glutinum* jungitur; alteram impropriam, quando beneficio ſucci nutritii fit *Appoſitio* vel *Additio* novæ carnis, v. g. in ulcere, Gal. *l.* 3. *M. M. c.* 10. Hinc *Agglutinans* medicamentum προσκόλλημα, κολλητικόν, dicitur, quod ad ulceris ſanationem requiritur, & debet eſſe ſiccans, vel adſtringens, *l.* 5. *c.* 1. Vide *Additio*.

Aggregatum, hodiernis Phyſicis & Chymicis uſitatiſſimum eſt epitheton corporis ex minimis, vel homogeneis, h. e. ejuſdem ſpeciei, vel heterogeneis, ſeu diverſarum ſpecierum corpuſculis conſtans, & unum quantum contiguitate coagmentatum, non habito reſpectu ad quale, aut eſſentiale illarum atomorum ſive molecularum. Differt a *Mixto*, quod immediate ex principiis materialibus conſtat, adeo firmiter per contiguitatem conjunctis, ut vel difficillime vel prorſus non ſeparari queant. A *Compoſito*, quod ex mixtis componitur, & facilius diſſolvi poteſt. Hanc *Aggregationis* & *aggregativi* motus notitiam ad veram corporis mixti vivi & in ſpecie humani ceu ſubjecti Medici theoriam maxime neceſſariam eſſe probe etiam inculcavit D. G. E. Stahl. *in Diſſert. de Temperamentis c.* 1.

(Π)

(Π) *Agheuſtia*, *Ageuſtia*, *jejunium*. Guſtus imminutus, vel abolitus. Cull. Guſtus debilitas aut cibandi impotentia. Sauvag. Suppreſſio facultatis qua diverſos ſapores percipimus, cum vel ſine anorexia. Sag.

Agitatio, vide *Vibratio*. *Agitatio* humorum per purgantia producta non ſufficit ad purgationis effectum, Fallop. *tr. de purg. ſimpl. c.* 3. *Tom. I. Oper. p. m.* 15. *Agitationes*, quæ manibus, baculis, vaſorum commotione fiunt, ad ſolutiones concretorum magnopere neceſſarias & experientia confirmat, & recte notavit D. D. Bohn. *Diſſert. Chymico Phyſ.* 1. §. 25.

(Π) *Aglactatio*, lactis defectus. Linn.

* *Aglie*, ἀγλίη apud Hippocr. exp. ſubalba cicatrix in oculis, ἡ ἐν ὀφθαλμοῖς ὑπόλοσκος οὐλή.

* *Aglia*, ἀγλίη, Hippocratis vox, quam Galenus *in exegeſi* interpretatur ſubalbam in oculo cicatricem, vel compactum in eodem humorem.

Agloſſoſtomographia, ἀγλωσσοςομογραφία, h. e. deſcriptio oris ſine lingua, quod perfecte loquitur. Titulus eſt libri a Jac. Rolando de Belegad. ſcripti & in Lat. verſi a Car. Reigero. *Eph. Nat. Curr. Ann. III.* Junge Bonetum *Medic. Septentr. l.* 2. *ſect.* 18. *c.* 23. *p.* 460.

(Π) *Aglutitio*, deglutitio impedita. Linn.

* *Aglyces*, ἀγλυκής, expers dulcedinis, amarus. Theoph.

Agme, ἀγμὴ & ἄγμα, vide *Fractura*.

Agnata, vel *Adnata*, ἐπιφυόμενα, dicuntur Gal. duplicia. Quædam plane familiaria propriaque conſpiciuntur, tum plantarum, tum animalium naturis; ut lana, pili, cornua: item ova, fœtus, fructus arborum quodammodo huc referri poſſunt: quædam non omnino talia, ut viſcum, fungi & ſimilia, ſi quæ diverſæ plane naturæ alicui corpori vegetabili vel animanti *adnaſcuntur*. Gal. *l.* 11. *de S. Fac.* §. *Ovorum facultas*.

Agnata, *Tunica*, vide *Adnata*.

Agnina, ſcil. membrana, dicitur *Amnios* tunica, teſte Barthol. *l.* 1. *An. c.* 36. *p.* 301. Videantur & lectu dignæ D. Caroli Drelincurtii *Caſtigationes de Tunica Agnina Lugduni editæ*.

* *Agniſticos*, ἀγνιςικὸς, luſtrandi expiandique vim habens. Expiationes autem, luſtrationesque olim veteres adhibebant etiam in nonnullis morbis, quorum originem, quia hæc neque humana ratione intelligi, neque his remediis ſanari poterant, ad Deos referendam putabant. Ita apud Hipp. l. de morbo ſacro hunc Medici Diis tribuebant: in quo graviter ab eo reprehenduntur.

* *Agnodes*, ἀγνώδης, urticeus, frutex quidam in arborem aſſurgens, quem latini vocant viticem: ab ἁγνὸς, caſtus, quoniam matronæ in Theſmophoriis caſtitatem cuſtodientes, his foliis cubitus ſibi ſternunt. Dioſc. l. 1. c. 136., & ex eo Plin.

Agnoea, ἄγνοια, vide *Ignorantia*.

Agnus, vide *Ovis*.

Ago, ἄγω, i. e. *Duco*, pro *Educo*, Hipp. 1. *aph.* 21. 23. 4. *aph.* 2. & 4. Vide Dieter. *n.* 6. Scrib. *n.* 133. 188.

Agoge, ἀγωγὴ, duplicem habet ſignificationem, generalem & ſpecialem. Secundum illam denotat *ordinem*, *viam*, rationem & ductum, totum rei ſtatum & tenorem, vitæ rationem ac inſtitutum. Ita de morbi tenore uſurpatur ab Hippocr. l. 7. *Epid. LVI.* 16. Pro curandi regula ſumitur a Gal. *l.* 2. *de cur. rat. ad Glauc. c.* 3. Secundum hanc vero denotat *æris ſtatum* vel παράςασιν, ut *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *tract.* 8. Junge Foeſ. *Oec. p.* 3.

(Π) *Agomphyaſis*, dentium vacillatio. Vog.

Agon, ἀγὼν, vide *Certamen*. Alias *Agon*, ἀγὼν, ſignificat *ſummum vitæ periculum*. Unde verbum *Agonizare*, & *ægri agonizantes* dicuntur, qui ex ſuperante jam morbo & natura proſtrata animam afflaturi de proximo ſunt. Jureconſultis vocantur *Conſtituti* aut *poſiti in extremis*, *Laborantes in extremis*. Vide Zacch. *Quæſt. Medico-Leg. l.* 2. *tit.* 1. *q.* 19. *n.* 6.

Agonia, ἀγονία, *ſterilitatem* in utroque ſexu ſignificat. Verum vocabulum hoc minus uſitatum, quamvis ἄγονος adjectivum, *ſterilis*, etiam reperiatur. Vide *Gonimos*.

Agonia, ἀγωνία, *angorem* ſignificat, & verbum ἀγωνιᾶν juxta Gal. *l.* 2. *de ſympt. cauſſ. c.* 5. *ad finem*, affectum animi compoſitum ex ira & timore; illa quidem ſanguinem & ſpiritum foras agente, & fundente, hoc vero utrumque ad vitæ principium & interiora, cum refrigeratione eorum, quæ in ſummo corpore ſunt, reducente & contrahente. Derivatur ab ἀγὼν, *certamen*, lucta. Unde & ἀγωνία *certamen* quandoque ſignificat. Vide Henr. Stephan. in *Theſauro Græco-Lat.* Vide & infra *Angor*. Hoc vocabulum *Agoniæ* ulterius declaravit Helmont. *tr. de Ideis morb. ſ. n.* 9. dicens: *Agoniam* non eſſe colluctationem ſolius ſpei & timoris, ſed etiam iræ & metus, iræ & diſſimulationis, ſpei & iræ, odii & timoris, ſpei & triſtitiæ, &c. Ad ſummam *Agoniam* ſignificat in genere colluctationem diverſorum affectuum animi inter ſe contrariorum. Jung. Leonth. Fuchſii *comm. ad Gal. l.* 2. *de ſympt. cauſſ. c.* 8. *p. m.* 124. *b.* ubi

ubi egregie vocabulum hoc explicavit per trepidationem ante certamen ex ira & metu mixtam. Iræ motus a ſpe victoriæ dependet: Metus ex timore ne ab adverſario vincatur.

Agoniſtice, ἀγωνιςικῶς, *certatorie*. Adverbium hoc occurrit apud Gal. *l. de maraſmo c.* 8. & dicitur de uſu aquæ frigidiſſimæ largiori in ſtatu febris eryſipelaceæ acutioris, ita ut aqua certare debeat adverſus ſanguinis fervorem acriorem. Poteſt etiam commode aliis remediis potentioribus applicari.

Agoniſticon, ἀγωνιςικὸν, vocatur aqua *frigidiſſima* apud Ægin. *l.* 2. *c.* 30. citante Gorræo *in def.*

Agonos, ἄγονος, *ſterilis*, cui opponitur γόνιμος, fœcundus. Vide *Gonimos*.

Agoræos, ἀγοραῖος, *forenſis*, *venalis*; epitheton panis vilioris: idem quod ἀγελαῖος ſignificans, de quo paulo ſuperius.

Agoſtus, ἀγοςὸς, vocabulum hoc Poetis magis, quam Medicis uſitatum, ſignificat extremam manum interiorem, ſive *volam*, vel *manum cum ulna & radio*, quia ulnis & brachiis manibuſque ſimul complectimur aliquid & ad nos adducimus. Gorr. *in def. p.* 3. Vide *Ages*.

Agreſta, ὀμφάκιον, *Omphacium*, dicitur ſuccus ex uvis immaturis, quæ Gr. ὄμφακες vocantur, expreſſus, colatus, inque doliis repoſitus, & vaſe clauſo aſſervatus. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *p.* 201. Hinc paratur ſyrupus de *Agreſta* Offic. Notetur ob ſaporis ſimilitudinem oleum ex olivis immaturis expreſſum *Omphacinum* dici.

Agreſten dicitur *Tartarus acidus lapillatus*. Procedit enim omnis acetoſitas ex ſalibus de minera vitriolata, *Fragm. ad tr.* 5. *de Tartaro*.

Agreſtis, ἄγριος, primum in genere dicitur de omni vegetabili, quod ſponte abſque cultura in campis, pratis, & ſylvis enaſcitur, & ita opponitur τῳ ἡμέρῳ, h. e. hortenſi, domeſtico per culturam enato, apud Gal. *l.* 6. 7. & 8. *de Simpl. fac.* Deinde etiam prædicatur de morbis quibuſdam gravioribus & vehementioribus, & ſignificat *ferum*, ut ἄγριος λειχὴν, h.e. *agreſtis lichen*, id eſt *fera* impetigo, *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 2. *in fin.* & Gorr. ſcabiei quandam ſpeciem, ἀγρίαν, i. e. *feram*, appellari dicit, quæ cito ſerpit, & exulcerationem concitat, certoque anni tempore revertitur, aſperior omnibus aliis & curatu difficilior. Imo & de hominum indole moribuſque uſurpatur τὸ ἄγριον, *feritas*, apud Hippocr. *l. de A. L. & Aq.* LIII. 11.

* *Agrielæa*, ἀγριελαία, oliva agreſtis, ſeu oleaſter. Dioſc. 1. 138. ponitur & adjective *agrielæon*, & ſignificat ex oliva agreſti confectum, vel oleaſtrinum, puta medicamentum.

* *Agriocordamum*, & lepidum, ἀγριοκάρδαμον, & λεπίδιον dicitur a quibuſdam *herba*, Iberis: apud Ægin. quaſi naſturtium agreſte; Ætio dicitur *cardamine*.

* *Agrioſelinon*, ἀγριοσέλινον, apium ſilveſtre V. Dioſcor. 1. 78. Mattiol. Tourn.

Agricultura, γεωργικὴ, quid ſignificet, ex aliis Lexicis jam conſtare debet. Ejus uſum pro ſanitate conſervanda ſingularem quotidiana experientia ſatis teſtatur, ut non opus ſit allegare teſtimonia.

Agrippæ, quaſi *Ægrippæ*, ab ægro partu dicuntur, quorum in naſcendo non caput, ſed pedes primi exierunt, & inter partus difficiles hi merito referuntur, imprimis ſi brachia ſurſum porrigant ſupra caput, ubi plerumque fœtus vita periclitatur in anguſtiis, dum diutius in medio ventre ſive pectore ſub axillis conſtrictus ſubſiſtere cogitur. Dici volunt Etymologi ab *ægritudine* ex *pedibus*. Vide Gell. *l.* 16. *N. A. c.* 16. & Non. *c.* 19. *Agrippini partus* obſervatio quoque habetur apud Joh. Nic. Binninger. *Cent.* 1. *Obſ.* 3. *p.* 59.

Agrœcopyrrhoneios, ἀγροικοπυῤῥώνειος, dicitur *Philoſophus Pyrrhonius*, *agreſtis*, h.e. adeo rudis, crudus & craſſus ex *Scepticorum* numero, ut ne ſuos quidem affectus agnoſcere fateatur. Gal. *l.* 4. *de diff. pulſ. c.* 2. adde Foeſ. p. 3.

Agronomos, ἀγρόνομος, epitheton brutorum in agris paſcua quærentium. Vide *Hylonomos*.

Agrophon, ἄγροφον, idem quod ὀρεινὸν, *montanum*, Gal. *in Exeg. voc. Hippocr.* notante Foeſ. *d. l.*

Agrumina, cæpe, porrum &c. Captivac. *pract. lib.* 3. *c.* 2.

Agrypnia, ἀγρυπνία, vide *Vigiliæ*. *Pervigilium*.

Agrypnocoma, ἀγρυπνόκωμα, idem quod *Coma vigil*, notante Blancardo *in Lexic.* qua vero auctoritate nixus ſit, inquirere nolumus.

Agyion, ἀγυῖον, expoſuit Galen. per *imbecille*, *debile*. Uſus hoc vocabulo Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul.* XLII. 8. de Embryonibus. Alias ſignificat *mutilum*, membris carens, præcipue manibus & pedibus. Heſychius expreſſit per ἄναρθρον. Derivatur ab α privativa & γυῖον, *membrum*. Quæ ſignificatio cur non ad illum quoque locum Hippocratis applicari poſſit aut debeat, non video rationem. Sane ipſe contextus hoc videtur velle, quando Princeps ibidem recenſet quaſdam cauſſas abortus præmaturi, antequam plenarie formatus adhuc fuerit.

Agyr-

Agyrtæ, ἀγύρται, olim, teſte Platone *l.* 2. *de Republ.* dicebantur illi *circulatores*, arioli, & *præſtigiatores*, qui ante januas divitum ſtipem petituri oppidatim quæſtus cauſſa oberrabant, & divina quadam virtute, carminibus & ſacrificiorum myſteriis ſe morbos infligere, inflictos quoque curare, & ſi quid ſceleris a divitibus, aut eorum proavis eſſet commiſſum, id magica ſacrificiorum celebritate, ſuffimentorumque odore expiare, eorumque inimicos, tam ſontes, quam inſontes carminibus oblædere poſſe gloriabantur. Lang. *l.* 1. *ep.* 33. & *l.* 3. *ep.* 6. Verum hodieque *Agyrtæ* vocantur omnes Pſeudo-Medici & Circumforanei, qui congregata coactaque multitudine pharmaca aliqua oſtentant, eaque prædicantes divendunt, miſere ſimplici populo imponentes, ut eſt apud Henr. Steph. *in Indice Theſauri ſui celeberrimi*, voce ἀγύρτης. Italis *Cerletani*, *Montambanchi* vocari, teſtatur C. Hoffm. *com. ad Gal. LL. de V. P. num.* 1017.

Ahius, i. e. *Sal foſſile*, Rul. & Iohnſ.

Ahuſal eſt *Arſenicum*, *Sulphur*. Id.

Aidris, ἄϊδρις, *inſcium*, ignarum ſignificat, cui opponitur ἴδρις *gnarus*, ſciens, peritus, a verbo ἴσημι, ſcio. Hipp. *in Ep.* 2. *ad Damaget. n.* 340. Democrit. *ad Hipp. de nat. hom. n.* 3. Vide Foeſ. *Oec. p.* 9.

Aio, ἀΐω, ſignificat apud Hipp. *audio*, percipio, & legitur *l.* 2. *de Morb. II.* 18.

Aipathia, ἀειπάθεια, h. e. *perpetua patibilitas*, ut ἀπάθεια, *impatibilitas*. Hanc ſtatuere in Medicina, abſurdum eſſe judicat Galen. vel quiſquis Auctor fuerit Artis Medicin. *c.* 8. & cum eo C. Hoffman. *in Apolog. pro Gal. l.* 3. *c.* 10. *D. & c.* 11. *F.* ne confundantur duæ partes Medicinæ principes, Conſervativa, & Curativa. Alibi tamen ſano ſenſu eam quoque admitti poſſe, & quidem ſub parte ὑγιεινῇ, exiſtimat hic *Inſtit. Med. l.* 4. *c.* 1. §. 5. Dum enim quotidiano victu reſarcire opus habet, quod ob ſubſtantiæ fluorem ſingulis diebus decedit, profecto curat lapſum parvum. Quid? quod ſi totum hominem a nativitate morbum vere dixiſſe Democritum *in epiſt. ad Hippocr.* ſtatuunt eruditi, an non hoc modo locum inveniet *Aipathia?*

Aiſſo, ἀΐσσω, i. e. *irruo*, *prorumpo*, ut & ἀΐσσομαι, quod idem ſignificat. Utroque uſus Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. LXIII.* 4. *& LXV.* 6. Vide Foeſ. *Oec. p.* 14.

Aitruad, Arab. idem, quod *Antimonium*. Fallop. *tr. de met. & foſſil. c.* 29. *Tom. I. oper. p.* 332.

Akibot ſignificat *Sulphur*. Rul. & Iohnſ. *in Lexic.*

Akon, *cotem* ſignificat, de qua ſuo loco. Ruland.

Ala æquivocum eſt vocabulum. Quid communiter ſignificet, ex aliis notum eſt Dictionariis πτέρυξ, πτερύγιον. Vide *Pteryx*, *Pterygion*. In Anatomicis vocabulum *Alæ* variis corporis partibus attribuitur. Ita locus ſub humero concavus multis glandulis & exterius pilis ſcatens, oppoſitus loco ſuperhumerali ſive epomidi dicitur *Ala*. Gr. μασχάλη, μασχαλίς, Latine etiam *Axilla* nuncupatur. Hipp. 2. *de artic. t.* 66. Gal. *in com. ad h. l. Hipp. de glandul. II.* 20. 21. Eſt ad recipiendos humores opportunus locus, ubi etiam quandoque fœtor oritur, *fœtor alarum* dictus, Gr. δυσώδεις μάσχαλαι, *com.* 2. *de hum. t.* 1. Porro *Alæ* etiam dicuntur de *naſo*, ſuntque tenuia cartilagineaque corpuſcula utrique naſi lateri a parte inferiori adnata, quæ etiam *Pinnæ* appellari ſolent, Gr. πτερύγια. Ita & partes auris utriuſque exteriores capiti annexæ *Alæ* appellantur, πτερυγώματα, Gal. *Introd. c.* 10. *Pulmones* quoque ab Hippocr. *Coac. t.* 400. in tres *alas* πτέρυγες dividuntur, ſupernam, mediam, & infernam, quæ alias Lobi appellari ſolent. In ſinu muliebri ſub labiis deliteſcentes carunculæ geminæ rimam conſtituentes *Alæ* vocantur Anatomicis, πτερύγια ἢ πτερυγώματα, Rolfink. *de part. genit. P. II. c.* 37.

Alabandicus lapis, ἀλαβανδικὸς λίθος & ἀλαβάνδινος, eſt lapis ſubniger & flavus, pellucens, quaſi ſegmentis quibuſdam aut fiſſuris diſcriminatus. Tritus pilos nigros efficere dicitur. Gorr. *in def.*

Alabari Plumbum ſignificat. Ruland. *in Lex.*

Alabaſtrites, ἀλαβαστρίτης, vel *Alabaſtrum*, dicitur lapis candidus notiſſimus ab Agricola inter marmora relatus, *l.* 7. *de nat. foſſil.* Cui tamen dicam ſcripſit C. Hoffm. *Paralip. Offic. c.* 72. quia eſt non minus fragilis, quam ulla terra figulina. Unde *Marmor incoctum* vel imperfectum ſaltem dici poſſet, juxta Schroder. *Pharmac. l.* 3. *c.* 8. Fr. Hoffmannus *Clav. ad h. l.* tres conſtituit *Alabaſtri* ſpecies, unam candicantem, alteram cum maculis nigris, & tertiam in rufo candicantem, quæ propterea a Dioſcorid. *l.* 5. *c.* 153. *Onyx* appellata fuit. Huic uſto & cum reſina & pice excepto virtus diſcutiendi durities, ſtomachi dolores levandi, & gingivas reprimendi cum cerato ab eodem tribuitur. Junge Chioc. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 390. *ſeq.* Unguentum de *Alabaſtro* in Officinis eſt uſitatiſſimum in dolore capitis tollendo commendatum.

De *Alabaſtro glaciali* legatur Imperatus *l.* 24. *Hiſt. Nat. c.* 13. 14.

Alacab, i. e. *Sal Ammoniacus*. Rul.

Alacuoth dicitur Arab. ille, qui in coitu Venereo ſimul excernit alvum ob reſolutionem ſpirituum. Avic. *l.* 3. *fen.* 20. *tr.* 1. *c.* 40.

Alafi, id eſt, *Sal Alkali*.

Alafort idem ſignificat. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Alafreg eſt ſpecies *Aeruſſæ*. Ruland. & Iohnſon.

Alahabar, h. e. *Plumbum*. Rul. Iohnſ. vero ſcripſit, ſignificare *Calcem*.

Alahatibis, id eſt, *Lapis Rubeus*. Ruland.

Alaia, ἀλαῖα i. eſt, *cæca* & *inconſpicua*. Epitheton tabis, quæ orta eſt, quando in medullam fluxio facta fuit, Hipp. *l. de Loc. in Hom. XIIX.* 8. ubi quidem in Græco ἄλλη habetur, nihilominus in verſione Latina legitur *occulta ac inconſpicua*. Recte igitur animadvertit Foeſ. reponendum ἀλαία, quia ἀλαιὸς vel ἀλαιὸς, vel ἀλαὸς dicitur *cæcus*, qui inaniter aliquid inveſtigat, aut gradiendo aberrat, uti Heſychius explicavit. Vide Foeſ. *p.* 26. & Galenus *Lex.*

* *Alalcterion*, ἀλαλκτήριον, idem quod ἀλκτήριον, auxilium, remedium, depulſorium, propulſatorium: ab ἀλάλκω depello, propulſo.

Alamandina refertur inter gemmas vel lapides, & dicitur fieri ex cælo & terra Martis a Ger. Dorneo *de Gemmar. ſtructura* in *Th. Chym. Vol. I. p.* 487. Haud dubie vero intelligendus lapis *alabandinus*.

Alanſuta, Epitheton *venæ*, quæ olim ſecta fuit contra fœtorem oris, ſita intra mentum & labium inferius. *Avic. l.* 1. *fen.* 4. *doct.* 5.

Alaris, ſive *Aliformis*, πτερυγοειδὴς, dicitur de diverſis partibus. Vide *Aliformis*.

Alaſalet, i. e. *Armoniacum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Alaſtar, i. e. *Æs uſtum*. Iidem.

Alaſtor, ἀλάςωρ, dicitur homo *facinoroſus*, maleficus, exitioſus, pernicioſus, ab Hipp. *l. de morb. ſacr. IV.* 41. Plura de hoc vocabulo vide apud Foeſ. *d. l. p.* 26.

Alaſtrob, juxta Ruland. *plumbum*; ſecundum Iohnſon. vero *calcem* ſignificat.

Alathar dicitur *minerale*, inter *atramenta* pertinens, & generatur ex majoribus granis atramenti, & accipit vim ferream, eritque rubeum aut croceum, quemadmodum deſcribitur ab Avicenna *de conglutinatione Lapidum*, *in Th. Chym. VI. p.* 885. *ſeq.*

Alatus, πτερυγώδης, dicitur apud Hippocr. de iis, quibus ſcapulæ retro prominent, & extant veluti alæ avium, eſtque ſignum tabis periculoſum, ob vitioſam thoracis conformationem anguſtam, *l.* 3. *Epid. comm.* 3. *t.* 70. Adde Galen. *in comm. ad h. l.* item *ad l.* 1. *Epid. comm.* 1. *t.* 18. & *l.* 6. *Epid. c.* 3. *t.* 13. item *l.* 2. *de Temper. c.* 6. & *l. de cauſſ. morb. c.* 7. Aretæum *l.* 1. *c.* 8. Vide Foeſ. *Oec. p.* 540. *ſeqq.* Porro proceſſus quoque duo oſſis cuneiformis in capite ſive ſphenoidis vocantur *Alati* a Gal. *l. de oſſib. cap.* 1.

Alauda, κόρυς, κόρυδος, κορυδαλος, κορυδαλλὶς vocatur avicula notiſſima duplicis generis, *criſtata*, & non *criſtata*. Illa quoque dicitur *Galerita*. Utriuſque uſus eſt commendatus in cibis & Medicina. Ejus deſcriptionem prolixiorem cum uſu lege apud Aldrov. *l.* 18. *Ornithol. c.* 10. *ſeqq.* In colicis doloribus laudari, teſtatur Keuchen. *ad Seren. p.* 211. *Alauda* quoque appellatur piſcis quidam ſaxatilis, duplicis pariter generis: *Criſtata*, & non *criſtata*, carnis ſubſtantiæ *Galeritæ* ſimilis, cibus nullius fere pretii, de qua videatur Rondelet. *l.* 6. *de piſc. c.* 21. 22. & Aldrovand. *l.* 1. *de piſc. in fin.*

Alaurat, i. e. *Sal nitrum*. Rul. & Iohnſon. *in Lex.*

Alazon, ἀλαζών, *oſtentatorem* & *jactatorem* ſignificat in Ethicis, qui ſe ſimulat probum & multiſcium. Legitur vero apud Hipp. *l. de morb. ſacro II.* 3. & derivativum ἀλαζονικὸν, hoc eſt, *quod jactationem præ ſe fert. l. de Medico IV.* 9. vid. Foeſ. *p.* 26.

Alba Pituita, vide *Leucophlegmatia*.

Alba Terra, dicitur *Lapis Philoſophicus*, i. e. compoſitum ex Mercurio & Sulphure. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 721. 727. 729. 749.

Alba Vitiligo, vide *Vitiligo*.

Albadara, eſt nomen Arabicum *oſſiculi ſeſamoidei*, primo pollicis articulo ad metatarſi oſſis caput appoſitum *majuſculi* (ad differentiam ſecundi ſecundo pollicis articulo ſubſtrati,) forma & magnitudine piſi majoris decorticati &c. Barthol. *Anat. libell.* 4. *c. ult.*

Albagiazi Arab. dicitur *Os ſacrum*, teſte Fallop. *Expoſ. de Oſſib. cap.* 22. *Tom. I. pag.* 515.

Albanum, i. e. *Sal urinæ*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Albara, idem quod Leuce, Morphea, Vitiligo. Walth. *Sylv. Med. p.* 1059. *ſeqq.*

Albaras, eſt *Arſenicum*. Rul. & Iohnſon. *in Lex.*

Albatio, idem quod *Albificatio*, terminus eſt Spagyricus, pertinens ad traſmutationem metallorum, præſertim cupri in argentum. Vocatur

tur & *Elixir ad Lunam*, *Tinctura ad Lunam*: item *Attincar*. Formulas plures videre licet apud Paracelſ. *in Manuali primo*, & apud alios. B. Rolfink. vanitatibus his nullam tribuit fidem, *l.* 6. *Chymiæ c.* 13. Dicitur & *Dealbatio*. Rul. & Iohnſon. deſcripſerunt *Ablationem*, quod ſit deſtructio corporis per cineſactionem, ſive combuſtio in cineres. Vide & Libav. *S. Ch. Arc. l.* 4. *c.* 15. 16. *&c.*

Alberik, id eſt *Album Æris*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Albi, i. e. *Sublimati*. Iidem.

Albificatio, vide *Ablatio*.

Albor, λευκότης, idem quod *Albedo*, quid in genere ſignificet, notum eſt. In ſpecie dicitur de *Albumine*, de quo p. p. *Albor* quoque vocatur *urina*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Albora, ſignificat apud Paracelſum *mixtam ſcabiei malignæ ſpeciem*, ex tribus Morphea, Serpigine, & Lepra, *l. de ulcerib. c.* 42.

Albot notat *Crucibulum*. Rul. & Iohnſ.

Albotar, eſt *Ceruſſa*. Dicitur & *Albuhar*, item *Alſitas*. Rul. & Iohnſ.

Albotim, *Albotai*, *Albotra*, *Albuhen*, *Altilibat*, ſunt Synonyma, *Terebinthinam* ſignificantia. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Albotis, ſpecies morbi, quæ Græce τέρμινθος dicitur. Vide *Terminthos*.

Albugineus humor oculi, Latino-barbara appellatio. Vide *Aqueus humor*. *Albuginea* quoque dicitur *Teſtium tunica* immediate eorum ſubſtantiam ambiens a colore albo, ceu nervea, craſſa, & valida. Barthol. *Anat. l.* 1. *c.* 22. Alii ad innominatam oculorum *tunicam* hoc epitheton applicant, uti fecit Blancardus *in Lex. Med.*

Albugo, λεύκωμα. eſt affectus oculorum, & quidem corneæ eorum tunicæ, quando macula quædam alba in illa, ex condenſatione humoris impacti, vel propter cicatricem vulneris ulceriſve, vel propter viſciditatem crudam ipſius humoris, oritur, viſum quodammodo lædens. Differt a *Nubecula*, νεφέλιον, vel ὀμίχλη, dura craſſitie, Æginet. *l.* 3. *c.* 22. Generaliter utraque ſpecies *Cicatricum* οὐλῶν nomine comprehenditur. Senn. *M. Pr. l.* 1. *p.* 3. *ſ.* 2. *c.* 16.

Albula, æquivocum eſt. *Albulæ*, ἄλβουλα, vocantur aquæ aluminoſæ mirum in modum adſtringentes, & vulneribus medentes. Galenus *l.* 8. *M. Med. c.* 2. Quin & Rhetiæ mons nivibus jugiter obſitus, hoc nomine *Albula* indigitatur. Eſt & epitheton Tiberis, fluvii Italiæ, ex Apennino monte Romam fluente. *Albula* etiam maculam in oculis ſignificat, & ita idem eſt, quod *Albugo* apud Ingraſſiam & Paracelſum, *Manual. II.* Piſcis quoque aliquis vocatur *Albula*, in Lacu Tigurino, inter cibos bonos laudatus, de quo legatur Aldrovand. *l.* 5. *de Piſc. c.* 53. *ſeq.*

Album, λευκόν, de variis dicitur rebus. In Officinis cum epitheto *Græcum* dicitur de *ſtercore canino*, cujus præparationem tradidit Libav. *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 28. *fin.* aliam *in Alchym. Pharmac. P. II. c.* 11. *in Tom. II. Oper. Album* nigrum vocari ſtercus murium ſ. Muſcerdam ſcripſit Etmuller. *in Collegio ad Schroder. Tom. I. operum edit. noviſſ. p.* 795. *b.* In Anatomicis *Album oculi* vocatur *Tunica Adnata*; de qua ſuperius. In Phyſicis etiam idem eſt, quod *Albumen*, de quo mox. In Chymicis *Album* notat *Ceruſſam*, vel ſimpliciter vel cum epitheto *Hiſpanicum*, notante Fallop. *de metall. ſeu foſſil. c.* 28. *Tom. I. p.* 330. *Album* ſumitur pro *Albatione*, *Albedine*, hoc eſt *Tinctura Tranſmutatoria* metallorum, Paracelſ. *Manuali I. Album* vel *Candidum* quoque tribuitur, tanquam epitheton, variis compoſitionibus medicamentorum, v. g. *Unguentum Album ſine & cum Camphora*, *Emplaſtrum Album coctum*. Galen. *l.* 2. *de C. M. S. G. c.* 14. Uſurpatur quoque de *Menſtruis Albis*, Hippocr. *t.* 4. *Epid.* 13. 5. Vide *Albus*.

Album, λεύκωμα, λευκόν, dicitur humor vel liquor in ovo lentus, vitellum undique cingens & ambiens. Vocatur Anaxagoræ ὄρνιθος γάλα, hoc eſt, *Lac avis*, Latine *Album ovi*, *Albor*, Scribon. *n.* 24. 26. Rhod. *in Lexic. Scribon. Ovi candidum*, *Albugo*, *Albumentum*. Craſſitie variat, dum ad obtuſam ovi, acutamque partem liquidius, in aliis craſſius viſitur. De ejus hiſtoria vide Harveum *de Gen. Anim. Ex. XII. & LX.* Uſus illius in foro Medico magis externus, ad paranda collyria & anacollemata, quia habet vim refrigerandi, agglutinandi, & adſtringendi, quam internus; quamvis Hippocrates febricitantibus exhibuerit *albumina* 3. vel 4. ad refrigerandum & egerendum. Hippocr. *l.* 3. *de Morb. XXX.* 12. Vide Schroder. *Pharm. l.* 5. *p.* 319.

Alburnum, ligni pars exterior cortici vicinior, mollior, & albidior. Dodon. *pempt.* 1. *l.* 1. *Hiſt. ſtirp.*

Alburnus, λευκίσκος, nomen piſciculi vilioris æſtimationis, carne molli & parum pingui præditi, de quo videatur Aldrov. *l.* 5. *de piſc. cap.* 37.

Albus, λευκός, præter notiſſimam coloris candidi

didi ſignificationem piſcem denotat apud Salvianum, qui Geſnero *Capito Lacuſtris* dicitur, dura carne, & difficilis coctionis, ut ita omnium piſcium ferme ſit viliſſimus. Aldrov. *d. l. c.* 55.

Alcaheſt, vide *Alkaheſt*.

Alcali, vide *Alkali*.

Alcaol, eſt *Lac acetoſum*, vel *Mercurius*. Rul. & Iohnſ.

Alcar, ἄλκαρ, idem quod βοήθημα, h. e. *auxilium*, remedium, Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Vide Foeſ. *p.* 30.

Alce, ἄλκη, rectius fortaſſis, quam *Alces*, *Equicervus* aliis, eſt animal quadrupes biſulcum, ad cervi, quo tamen major eſt, naturam accedens, timidum, comitiali morbo obnoxium, adverſus illum tamen morbum ſingulare præbens remedium. Etenim *ungula* illius, præprimis dextri pedis poſterioris, creditur ſpecifica virtute adverſus epilepſiam præcavendo & curando, interne exhibita, & externe amuleti inſtar ſuſpenſa conducere. Quamvis Dudithius *in epiſt. ad Monav. apud Scholtz. epiſt.* 49. fabuloſum dixerit illud περίαμμα. Lectu non indigna eſt epiſtola. Sane plurima ſunt vana adhuc in Medicina remedia, quæ tamen experientia putantur eſſe confirmata. Verum experientia vah! quam σφαλερή, teſte Hippocr. *l.* 1. *aph.* 1. De *Alcis* hiſtoria & uſu legatur Aldrov. *lib.* 1. *de quadr. biſulc. c.* 32. Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 1. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Ἀλκὴ quoque *auxilium* ſignificare, unde ἀναλκὴς, quod non juvat, ſcribit Erotian. *Onom. p.* 14. *f.*

Alcebris, *vivum* eſt *Sulphur*, Ruland. & Iohnſ.

Alcedo, ἀλκύων, vide *Halcyonia*.

Alcharit, eſt *Argentum vivum*. Iohnſ. *in Lex. Chym. l.* 2.

Alchazonon, eſt *Lutum Rotæ fabrorum*. Rul.

Alchemia, idem quod *Chymia*, de quo vocabulo infra in *CH*.

Alchien, eſt nomen rei & rebus proprium multorum nominum, & rei, quam Græci vocant χαραλαχική, ſcil. præparatio, & vocant illam Medici naturam, diſcretam, præparativam omnium ciborum, & eſt res, quæ virtute ſua attrahit generationem, & corruptionem, & per eam eſt augmentum. Ita deſcribitur *in l.* 3. *Quartorum Platonis. Thet. Chym. Vol. V. p.* 128.

Alchitrum, eſt *oleum juniperi*, *pix liquida*: ſignificat etiam *Arſenicum præparatum* ad abluendum. Rul. & Iohnſ.

Alchymia, vide *Chymia*.

Alchytran, appellatur *fæx diſtillationis*. Dicitur & *Alkytran*. Ruland. & Iohnſ. *Alchytran* apud Meſuen eſt ſimplex quoddam medicamentum ad dentes dolentes, cavos & verminoſos. Chymici ſic vocant ſalis ſpeciem, videturque vox illa a Græco χύτρα, *olla*, deſcendere, ut ſit alumen catinorum, ſive ſal in ollis fuſus, aut ex illis fuſoriis extractus. Alii aliter componunt. Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 39.

Alciman, notat *Antimonium*, ſicut & *Alcoſol*: aliis *Alkoſol*. Rul. & Iohnſ. Dorn.

Alcob, i. e. *Sal Ammoniacus*. Rul.

Alcoſol, eſt *Antimonium*. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Alcohol, *Alchool*, *Alcool*, *Alkol*, *Alcol*, vox eſt Arabica, de cujus derivatione & ſignificatione vide Rolfink. *Chym. l.* 4. *ſect.* 8. in quam tamen animadvertere non dubitavit D. D. Wedel. *Pharmac. Acroam. l.* 1. *ſ.* 1. *c.* 4. *p.* 16. 17. aliam ſubſtituens derivationem. Duo diverſiſſima denotat: primum pulverem tenuiſſimum, ac pollinis farinæ tenuiſſimæ inſtar, fere impalpabilem; deinde ſpiritum vini reiteratis deſtillationibus rectificatiſſimum, ut accenſus totus conſumetur, nec fæces aut phlegma relinquat. Libav. Schroder. Rolfink. Ruland. Iohnſ. & alii. Ita noviſſime Iunken varios Alcohol vini parandi modos ex Helmontio, Boyleo, Glaubero, le Mort tradidit & uſum expoſuit *d. l. p.* 13. *ſeqq.* Quamvis recentiores adhuc Chymiatri ad quoſvis ſpiritus ſubtiliſſimos & rectificatiſſimos applicaverint. Vid. & D. D. Wedel. *Ph. I. A. F. R. l.* 1. *ſect.* 1. *c.* 1. *p.* 7. & *Acroam. l.* 1. *ſ.* 1. *c.* 3. *p.* 16. Hæc duo tamen diverſa ſignificata in hoc conveniunt, quod ambo ſint tenuiſſimarum partium. Paracelſ. *l.* 2. *de Tartar. tr.* 3. *c.* 5. *in Schol.* ut ita *Alcool* ſit purior ſubſtantia rei ſeparata ab impuritate ſua. Ruland. Modus parandi dicitur *Alcoholiſatio*: Producta, *Alcoholiſata*.

Alcol, etiam eſt *Acetum*. Rul. & Iohnſ.

Alcola, idem eſt quod *Aphtha*, apud Avic. *l.* 1. *fen.* 2. *doct.* 3. *c.* 3. Vide *Aphtha*. *Alcola* Paracelſo dicitur Tartarus urinæ, id eſt excrementum, cujus ſignum eſt *Alcool*, id eſt Tartarus reſolutus in minutas partes, in ſal reſolutus, & fit multipliciter. Aliquando enim exeunt cum urina granula alba, aliquando videtur in urina, aliquando pruina. Hinc Alcolæ triplex forma, 1. Reſoluta, eaque vel alba, vel rubra. 2. Arenoſa, alba & rubra. 3. Mucilaginoſa, vel viſcoſa. Ab *Alcola* urina dici-

dicitur *Alcolita*. Paracelſ. *de Urin. jud. l.* 1. *tr.* 2. *c.* 1. 2. 3.

Alcone, eſt *Aurichalcum*. Rul. & Iohnſ.

Alcor, eſt *Æs uſtum*, veluti grana. Iidem.

Alcore, ſignificat *Lapidem* quendam, habentem folia ſimilia argento. Iidem.

Alcuba, eſt *Butyrum crudum*. Iidem. Dicitur & *Alumbair*.

Alcubrid, vel *Alcur*, idem eſt quod *Sulphur*. Dicitur & *Aluzar*. Iidem.

Alcyonia, vide *Halcyonia*.

Aldabaram, vocantur a Ioh. van Horno *Microcoſm.* §. 59. duo oſſicula ſub pollice pedis poſita, & minori fabæ quadantenus ſimilia. Circa quod nomen plura ex Riolano annotata reperies in Nobiliſſ. D. D. Joh. Mauricii Hoffmanni Collegæ & affinis noſtri honoratiſſimi *Annotationibus ad h. l. p.* 249.

Alecharith, notat *Mercurium*. Ruland. & Iohnſ.

Alechil, i. e. *Tripes*. Iidem.

Alectorius, ἀλεκτόρειος, vel ἀλεκτορεία, lapis dicitur, qui in ventriculis aut hepate galli gallinacei quandoque reperitur, & habet utplurimum figuram lupini, magnitudinem ejuſdem aut fabæ, colorem vel in cinereo candidum, vel fuſcum, ſed dilutum, interdum cryſtallina ſpecie eſt, ſed coloris obſcuri, fibraſque interdum habet rubras. Gorr. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Agricola *de nat. foſſil. l.* 6. & prolixius Chioccus *Muſ. Calceol. ſ.* 3. *pag.* 343. *ſeqq.* Guil. Menens. *Aur. Vell. lib.* 2. *c.* 1. *in Theatr. Chymic. Vol. V. p.* 388. Quod vero dicitur, reddere divites, bellicoſos eum portantes, excitare Venerem, oratoriam tribuere facultatem, amicos conciliare, non obſtante Alberti auctoritate, quam defendere conatur Chioccus, omnino nobis fabuloſum & hyperbolicum videtur, cum hujuſmodi affectus ſupra naturam ſint lapidum.

Aleimma, ἄλειμμα, vide *Linimentum*. Dicitur & ἄλειφα, item ἄλειφαρ, de quibus mox.

Aleion, ἄλειον, epitheton *aquæ*, ſignificans *conferto imbre collectam* aquam: ἄλειον enim *confertum notat*. Gorr.

Aleipha, ἄλειφα, idem quod ἔλαιον, *oleum*, adeps, aut *linimentum*. Frequens Hippocrati dictio, v. g. *l.* 2. *de Morb. XXVI.* 14. *l.* 1. *de morb. mul. C.* 39. *CXXI.* 6. & alibi ſæpius. Plura vide apud Foeſ. *p.* 27. Galenus *Lexico Hipp.*

Alema, *Aleton*, ἄλημα, ἀλητόν, vide *Farina*, idem quod ἄλευρον. Foeſ. *p.* 29.

Alembic, notat *Mercurium*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Alembicus, dicitur vas illud ad deſtillationem uſitatiſſimum, quod & *Galea*, *Pileus*, *Capitellum* dicitur, & imponitur vaſis inferioribus, & cucurbitis, ad recipiendos vapores; eſtque duplex, alius *Roſtratus*, alius *Cæcus*. Ille dimittit vapores humidos per roſtrum vel canale in vas recipiens: hic vero ſublimationibus inſervit, eſtque etiam in vertice aliquando perforatus, humores adſcendentes emittens. Libav. *Prax. Alchym. in princ.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Jungatur e noviſſimis D. D. Wedelii *Pharm. Acoram. l.* 1. *ſ.* 5. *c.* 1. *p.* 201. Hoc improbavit Morley *in Collect. Chym. Leidenſ. prolegom. c.* 2. ſtatuens, *Alembicum* potius eſſe nomen cucurbitæ vaſis anguſti colli & fundi capacioris. Num vero Chemicorum priorum celeberrimorum conſentientium ſententias adeo libere liceat rejicere, & ob quam rationem id fiat, nolumus ventilare.

Alembroth, eſt ſpecies *Salis factitii*, qui vocatur *Clavis Artis Chimicæ*, qua corpora, ſi ea referantur, fiunt apta ad tranſmutationem. Dicitur & interdum *Sal fuſionis*, aut *Sal fixionis*. Varios parandi modos vide apud Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 38. Vocatur & *Elebrot*, diciturque habere naturam halonitri & aluminis, & extrahi in Cypro ex peculiari terra, in monte Olympo, forma & colore ſanguinis concreti, &c. ibid. *in annotationibus*. *Alembroth* eſt Sal *Mercurii*, vel Sal *Philoſophorum*, & *Artis*. *Alembroth defæcatum* eſt *Sal Tartari*, & magiſterium magiſtrorum. Dorn. *in Dict.* Rul. & Iohnſ. *in Lexic. Ch. Alembroth* dicitur eſſe vocab. Chaldaic. quod ſignificat Clavem Artis. In tractatulo incerti Auctoris Mer fugi dum bibit. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 975.

Alenon, ἄληνον, epitheton *olei amygdalarum*, ut ſcribit Aet. *l.* 7. *c.* 69. citante Gorræo.

Aleore, ἀλεωρή, *munimentum*, præſidium, *ſolatium* ſignificat, & legitur in Hipp. *Præcept. VI.* 19. Vide Foeſ. *Oec. p.* 29.

Aleſos, ἄλεος, & ἀλεὸς ſubſtantivum quoque nonnullis videtur, ſignificans *calorem*. Et huc referunt locum Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XIV.* 6. 8. Unde ἀλεὸς, vel ὤλεος, *calidus*, & verbum ἀλεάζειν, *calefacere*, vide Foeſ. *p.* 27.

Ales, ἀλες, frequenter apud Hipp. occurrit, pro ἀλὲς, *confertum*, *coacervatum* ſignificans. Ita excrementa ἀλέα, *coacervata* leguntur, *l.* 4. *Epid. XXXIX.* 10. *l.* 7. *XVII.* 8. menſtrua *l.* 1. *de morb. mul. XXXVII.* 12. *l. de Sterilib. III.* 10. uteri ἀλέες, *d. l. XXXVII.* 8. Plura de hoc vocabulo vide apud Foeſ. *p.* 28. 29.

Ales, eſt *Sal compoſitum*. Rul. & Iohnſ.

Aleuron, ἄλευρον, *farinam* ſignificat, ab ἀλέω, Hipp.

Hipp. *l. de nat. mul. CI.* 35. & *l.* 2. *de morb.* *LXXII.* 2. 3. Unde ἀλδροτησις cribrum farinaceum. Vide *Creſera*.

Alexandrinum ἀλεξανδρείνη, ſcil. ἔμπλαςρος, ſive *Emplaſtrum* viride, ad extrahendum, cujus deſcriptio habetur apud Celſ. *l.* 5. *c.* 19. Gorr.

Alexanthi, i. e. *Filos æris*, item *Altingar*. Rul. & Iohnſ.

Alexaſthæ, ἀλέξασθαι, ſignificat *auxilium ferre*, *juvare*. Hipp. *de ſal. diæt.* t. 4. Foeſ. p. 28.

* *Alexeterium*, ἀλεξητήριον, quoddam Amuletum verterunt, at Budæus munimen, & integumentum eſſe potius, quam amuletum ſcribit, ut tradit Henr. Steph. in Lex. Alexeteria appellantur etiam arcentia, ſubmoventia, & amolientia. V. Gal. in Therap.

Alexipharmaca, *Alexiteria*, ἀλεξιφάρμακα, ἀλεξιτήρια, præter rationem & neceſſitatem a nonnullis diſtinguuntur, quaſi illa dicantur medicamenta venenatarum beſtiarum morbos ſanantia, ex Gal. *l.* 5. *de S. Fac.* c. 18. aut quod cum Gorræo illa inter hæc externa ſignificent. Ludunt etiam, qui ἀλεξιθήρια ſcribunt. Commentum quoque eſt ridiculum apud Blancardum, quando diſcriminis inter hæc duo vocabula rationem deducere a diverſa compoſitione & verbum τηρέω *conſervo* obtrudere non veretur, cum illa terminatio Græca τήριον in multis aliis Græcis nominibus occurrat, & mere ſit paronymica, nullam compoſitionis ſpeciem conſtituens. Neque enim beſtiæ ſervari debent, aut iis auxilium ferri, quod tamen emphaſis vocabuli per θ ſcripti intenderet. Paucis: Sunt Synonyma hæc duo vocabula. Notant vero medicamenta *Alexipharmaca* duplicia: *Generalia* & *Specialia*. Illa, quæ omnibus venenis reſiſtunt, cor, quin potius ſanguinem ſufficienter roborando, ut reſiſtant portionibus malignis & venenoſis, expellendo, ſubigendo, vincendo; hæc, quæ ſpecialiter huic, vel illi, vel iſti veneno reſiſtere creduntur. Occulta utraque agere qualitate hactenus judicatum. Enimvero cum hodieque venenorum vis & efficacia magis innotuerit, quorum quædam ſanguinem & liquorem nervoſum, flammam vitalem & ſpiritus animales nimis fundendo, liquando, diſſipando; quædam illos repente coagulando, putrefaciendo; quædam vero mixto operantur modo: hinc facile ex natura indicantium & indicatorum colligere licet, quod *Alexipharmaca* alia nimiæ colliquationi & fuſioni reſiſtere debeant, figendo, præcipitando, & ad æquabilem mixtionem & motum reducendo, cujus efficaciæ ſingulare exemplum de Pomo Citrio legi poterit apud Fr. Hoffm. *in Clav. Schrod. l.* 4. *p.* 444. *ſeq.* alia vero ſpirituaſcentiam & volatiliſationem ſanguinis & ſpirituum, reſolvendo, attenuando, & coagulationi, vel congelationi, nec non putredini reſiſtendo, promoveant; alia vero mixta ex utraque facultate operandi ratione, mixtis etiam venenis opponantur. Jungantur *Dogmata noſtra Med. Gen. P. VI. c.* 2. *p.* 715. In quibus vero particulis materialibus non ſolum, ſed & in quo principio formali activo ſingulorum *Alexipharmacorum* virtus ſpecifica conſiſtat, hoc omnino occultum eſt & manet, non minus, quam aliorum medicamentorum.

Alexipyretos, ἀλεξιπύρετος, dicitur de remediis contra febres, ſive *febrifugis* dictis. Scrib. Larg. *n.* 95. quamvis Rhod. *in notis* arguat, potius legendum eſſe ληξιπύρετος, ἀπὸ τῦ λήγειν τῦ πυρετῦ, quod *finiat febres*. Quaſi vero non ambo vocabula, ceu Synonyma tolerari poſſent, cum nil obſtet.

Alexir, dicitur *medicina Chymice præparata*. Rul. & Iohnſ.

Alexiterium, ἀλεξιτήριον, vide *Alexipharmacum*. Generalem ſignificatum illi adſcribit tamen Galenus *in Lex. Hipp.* ἀλεξιτήριον, inquiens, βοήθημα καὶ γὰρ ἀλέξασθαι βοηθεῖν ἐςιν.

Alezaram, eſt *Lotura plumbi*. Iidem.

Alfacta, dicitur *Deſtillatio*. Iidem.

Alfadidam, h. e. *Scoria Auri*, *Ferri*, *Cupri*, item *Cuprum uſtum*. Iidem.

Alfatide, eſt *Sal Ammoniacus*. Rul.

Alfeſera, *Alpheſera*, eſt nomen confectionis apud Meſuen *in Operib. fol.* 116. *b.* in affectibus nervorum ſpaſmodicis a feſera vel pheſera, id eſt radicis vitis albæ, notante Manardo *ad ill. loc.* non amplius eſt uſitata.

Alfoi, eſt *Sal Ammoniacus*. Rul.

Alfuſa, ſignificat *Tutiam*. Idem.

Algali, eſt *Nitrum*. Rul. & Iohnſ.

Algamet, ſignificat *Carbones*. Iidem.

Algaroth, vide *Algeroth*.

Algema, *Algos*, ἄλγημα; ἄλγος, & *dolorem*, & morbum, quem *dolor* comitatur, ſignificat. Hipp. 4. *aph.* 11. 6. 7. & alibi paſſim. Jungatur Foeſ. *Oec. p.* 27. Dieterich. *Iatr. n.* 39. Vide *Dolor*. Conf. Galenus *Lexico Hipp.*

Algerie, eſt *Calx*. Rul. & Iohnſ.

Algeroth, eſt *Mercurius vitæ*. Johnſ. Schrod. *l.* 3. *c.* 18. In Morleii *Collect. Chym. Leid. c.* 57. *proc.* 3. & 4. dicitur *Pulvis Algaroth*, ab Algarotho Medico Veronenſi ita dictus, ex antimonio & mercurio ſublimato paratus, ex Hartmann.

mann. *Tyrocin. Chym. c.* 12. item *Succinum Antimonii.*

(Π) *Algor*, moleſtia, qualis a ſummo aeris frigore excitatur. Sauv.

Algos, ἄλγος, vide *Algema.*

Aliani, ſunt *Spagyri palpitantes.* Dorn.

Alica, χόνδρος, etiam cum adſpiratione *Halica* (quod vocabulum in genere *Granum* ſignificat) quid proprie ſit, an res factitia, an nativa aliqua ſeminis ſpecies, non adeo planum eſt. Galen. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 6. ex tritici genere eſſe ſcripſit Plinius *l.* 18. *H. N. c.* 17. & *c.* 11. ſibimetipſi non conſtat. In priori enim loco claris verbis annumerat frumentis vernis, quæ ſunt Milium, Panicum, Lens, Cicer, *Alica.* In poſteriori vero factitium quid e Zea ſtatuit, cujus parandi modum etiam ibidem tradit. Nobis placet poſterior ſententia, quod factitium quid ſit *Alica*, perſuadente hoc ipſo Principe Coo. *l. de affect. XLII.* 7. ubi alicam & ptiſanam junxit, & inter ſorbitiones fortiores retulit. Ac videntur χόνδρος & πτισάνη generalia fuiſſe apud veteres omnium frugum ſiccatarum, decorticatarum, & in grumos tuſarum nomina. Num vero modus ille parandi, quem e Conſtantino Cæſare tradidit Gorræus, & ex hoc Henr. Stephan. *in Theſauro*, quod *Zea* in aqua fervente macerata, expreſſa, & gypſo arenaque candidiſſima permiſcetur, & iterum cribro cernitur, ſanitati humanæ conveniens ſit, merito dubitatur ob gypſi vim noxiam. Dicitur latine etiam *Far*, quamvis Hor. Augen. *l.* 6. *Epiſt.* & *Conſ. Medic. ep.* 2. *Tom. I. p. m.* 54. multum inter ſe differre Far, & Alicam ſcripſerit. Foeſius χόνδρος, ſive Alicam deſcripſit, quod ex Zea decorticata, & in grana plura contuſa leguminis loco cum juſculis coctum editur, celeberrimum, & valde tritum in omnibus morbis, apud antiquos, alimentum. Quæ deſcriptio valde convenit cum uſitatiſſimo noſtro pultis genere.

Alices, maculæ, quæ præcedunt variolas. Campolong. *de Variolis c.* 32.

Alicornu, *Cornu*, i. e. *Unicornu.* Legitur apud Fallop. *de metall. ſeu foſſil. c.* 38. *p. Tom. I. Op. p.* 353.

Alienatio mentis, vide *Delirium.*

Alienum, ἀλλότριον, dicitur, cujus præſentia naturæ noſtræ incommodat. Eſtque duplex, quantitate tale, vel qualitate. In ſpecie *Alienæ caliditatis*, θερμότητος ἀλλοτρίης, ex Ariſtot. Gal. *l.* 2. *de diff. febr. c.* 9. meminit, deſcribens, quod ſit externa, non inſita, neque familiaris unicuique, in quo exiſtit. Talis naturæ eſſe calorem febrilem, præſertim in febribus putridis dictis, licet ſubſtantia ab inſito non differat, teſtatur C. Hoffm. *de feb.* aliquoties. *Alienum* pro corrupto ſumitur apud Scrib. *n.* 201. Celſ. *l.* 7. *c.* 16.

Aliformis, πτερυγοειδής, epitheton proceſſuum binorum oſſis cuneiformis ad palati latera occurrentium, a ſimilitudine alarum veſpertilionum Barthol. *Anat. libell.* 4. *c.* 8. *p.* 818. ita & par muſculorum maxillæ inferioris *Alare* vel *Aliforme* dicitur apud eundem *l.* 3. *Anat. c.* 11. *p.* 536. quod Veſalius temporalis muſculi partem eſſe exiſtimavit.

Aligulus, denotat Confectionem. Rul.

Alima, eſt ſpecies *Arenæ* in Aurifodinis, e qua Plumbum fit. Idem.

Alimentum, τροφή, varias habet ſignificationes, quarum quædam propriæ ſunt. Ex illis latiſſima eſt, quando ſumitur pro omni eo, quod ad alendum corpus quaqua ratione neceſſarium eſt. Et ita coincidit cum vocabulis, *Victus*, *Diæta*, complectiturque cultum corporis, veſtitum, habitationem, & ſimilia. *Strictior* eſt, quando ſignificat rem cibariam, vel cibos potuſque, & ita amictui contra diſtinguitur. Ita accipitur 4. *aph.* 24. Horum naturam conſiſtere in τῷ *Vinci*, quemadmodum Medicamenti in τῷ *Vincere*, cum grano ſalis accipiendum eſt, cum & alimenta virtute polleant operandi & ſuo modo vincendi, ſicuti medicamenta aliquid pati debent a noſtro calore. *Alimentorum* optimorum determinatio eſt impoſſibilis. Referuntur enim ad varia individua. Vide Caſp. Hoffm. *l.* 5. *Inſtit. Med. c.* 5. §. 4. *ſeqq. Dogm. noſtra Med. Gen. Part. V. c.* 2. *d.* 2. *p.* 596. *ſeqq. Strictiſſimæ* ſignificationes ſunt, quando de chylo, ſucco nutritio, ipſis corporis partibus appropriando & aſſimilando, imo & de ſanguine ipſo, ſumitur *Alimentum* τροφή. Confer, ſi placet, ad Foeſ. *p.* 625. Dieter. *n.* 841. 845. Linden. *Ex. XIII.* §. 205. *ſeqq.* Latine dicitur & *Nutrimentum*, de quo etiam infra in *NU.*

Alindeſis, ἀλίνδησις ἀλινδὴς fuit *corporis exercitatio*, quando oleo delibuti ſeſe in *pulvere volutabant.* Hipp. *l.* 2. *de diæt. XLII.* 15. *l.* 3. *X.* 1. *XXVI.* 35. *l. de Inſomniis VI.* 11. Unde & loca, ubi equi ſe volutare ſolent, ἀλινδῆθρα dicta ſunt, ex Scholiaſte Ariſtoph. *in Ranis.* Legatur Lang. *l.* 1. *ep.* 32. adde & Foeſ. *Oec. p.* 30.

Alinthiſar, idem quod *uveæ procidentia.* Walther. *Sylv. Med. p.* 1611.

Aliocab eſt *Sal ammoniacum.* Dicitur & *Alemzadar.* Dorn. Rul. & Iohnſ.

Ali-

Alipænos, ἀλίπαινος, ἀλίπαντος ab α privativo & λιπαίνειν *pingueſcere*, dicta ſunt de iis, quæ pinguedinis ſunt expertia, & ſicca medicamenta externa, unde & *Gal. l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 15. ἄλιπῆ vocavit, quæ cruentis protinus vulneribus imponuntur, ad reprimendam inflammationem & accelerandam conglutinationem, ex Celſi *l.* 5. *c.* 19. Opponuntur Emplaſtris λιπαροῖς quæ pinguia recipiunt, unde & idem Celſus *Lenia* appellavit. Vide Lang. *l.* 1. *ep.* 77.

* *Aliapaſma*, eſt pulviſculus, qui oleo commixtus ad inhibendos ſudores plurimum valet, ab ἀλείφω inungo. Blanc. *in Lex.*

Alipili dicebantur Balneatorum miniſtri alarum pilos volſella evellentes. Ant. Fumonell. *de Baln. p. p. princip.*

Alipta, παιδοτρίβης, ille olim dicebatur *qui athletas ungebat*. Unde & locus ille, ubi hoc faciebat, *Alipterium* vocabatur, teſte Lang. *l.* 1. *ep.* 51. Meminit *Aliptarum* Gal. *com.* 1. *de artic. t.* 62.

Aliſteles, *Alizeles*, dicitur *Sal Ammoniacum*. Ruland.

Alitura, θρέψις, idem in quod*Lex.* Apud Vide infra ſuo loco. Blancard. *in Nutritio*. Gellium occurrit.

Alkaes, eſt *ſubtilis pulvis alchochos*. Rul. *in Lex.*

Alkaſial, eſt *Antimonium*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Alcâheſt, *Alcaheſt*, vocabulum Arabicum vel barbarum, de cujus origine & ſignificatione nihil certi conſtat. Dicitur, *Quaſi Alcali eſt*. Significat vel Sal *univerſale*, quod trium regnorum, Mineralis, Vegetabilis, Animalis, climata pervadit, centra ſpecierum Macrocoſmi reſerat, ſingularique prærogativa, violata omni reactionis lege, dum agit, immutabile manet, vitalis naturæ ac ſpecifica dos, uti ſatis quidem ſpecioſe, (modo in rei veritate exiſteret tale Sal) deſcripſit Rolfink. *Chym. in art. ſ. red. l.* 5. *ſ.* 1. *art.* 2. *c.* 2. Vel notat Mercurium peculiariter præparatum in medicinam hepatis ad cuſtodiendum illud ab hydrope & omnibus ejus ſpeciebus, quæ ex hepate veniunt, uti deſcripſit ex Paracelſ. *l.* 2. *de virib. membror. princip. c.* 6. Iohnſ. *in Lex. Chym. l.* 1. ubi plura legi poſſunt, quemadmodum & apud Helmont. *tr. Poteſtas medicam.* & alibi, qui etiam loco Mercurii Tartari ſalem volatilem admittit, *in tract. de febrib.* alibi vero veram liquoris *Alchaeſt* præparationem occultam permanſuram uſque ad mundi confuſionem docet, ceu a Deo reſervatam, *de Lithiaſ. c.* 8. *n.* 2. Hujus liquoris ſubtiliſſimi, & ſpirituoſiſſimi vires eſſe, extrahere ſulphur etiam ex mineralibus vult Polemann. *Myſterii Sulphuris Philoſ. t.* 11. *in Th. Chym. Vol. VI. p.* 650. imo eſſe univerſale ſolvens, perenne & immutabile, quod reducit omne corpus viſibile in liquorem ſui concreti, ſervata ſeminum poteſtate, forma eſſentiali & nativa integra; quemadmodum liquorem hunc definivit ex Paracelſi & Helmont. ſententia Fr. Hoffm. *in Clav. ad Schroder. p.* 3. quamvis & hic alibi, videlicet *p.* 82. dubitaverit, an in rerum natura unquam fuerit talis liquor & *Menſtruum univerſale* ſolvens, aut artificio ullo poſſit parari, ob diſtinctam liquidorum & ſolidorum corporum naturam. Unde & Schroder. *l.* 2. *c.* 57. ſatius duxit de eo tacuiſſe, quam aliquid incerti tradidiſſe &c. Relinquamus igitur ridentes has vanitates & ἀσύστατα figmenta, tantis involuta tenebris ab Auctoribus, ut nihil de eo literis conſignatum occurrat ea intentione, quo intelligatur, ſed ut non intelligatur, verbis laud. Rolfink. *d. l.* Mitiorem ἐπίκρισιν D. D. Wedelii vide *in Ejus Pharmac. p.* 31. De triplici vero *Alchaeſt*, vegetabili, animali & minerali, legi poterit Cnœfelius *in Ephemerid. Nat. Curioſ. Deciſ. I. Ann. VI. in Appendic. Alcaheſt Glauberi* nihil aliud eſſe, quam Alcali ex calcinatione Tartari & Nitri emergens & per deliquium ſolutum ſcripſit D. D. Bohn. *Diſſ. Chymico-Phyſ. VI.* §. 26. Margravius vero putat Liquorem Nitri fixi eſſe *Alcaheſt* Glauberi. Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 299. videatur Iunken *d. l. p.* 12. Spiritus Veneris quoque dicitur *Alcaheſt* Zwolfero Id. *d. l. c.* 497. Chriſtian. Balduinus in *Hermete ſuo Curioſo invento XI.* meminit non ſine jactantia Alkaheſt Hermetici a ſe inventi.

Alkali, id eſt *Oleum gallinæ*. Rul.

Alkali, *Alcali*, terminus Spagyricus novus, denotat hodieque alterum commentitium principium univerſale ſalinum rerum omnium naturalium & præternaturalium, oppoſitum *Acido*, principio ſuperius deſcripto, volatile & fixum, lixivioſum, urinoſum, ab Acido actuationem accipiens, & tamen viciſſim illud actuans, & quæ ſunt aliæ proprietates ab amatoribus horum commentatorum attributæ, quæ in Tachenio, Bechero, Barnero, aliiſque legi poterunt. Nos adhuc acquieſcimus in ἐπικρίσει ſupra de *Acido* data, ſalva diſſentientium auctoritate. Ruland. vocat principium Chymicorum ſymbolicum. In ſpecie tamen *Alcali* quoque dicit eſſe *Vitriolum foſſile* ſeu *fuſile*. Aliis quoque generalius ſignificat *Lapillum ſalis* modo ex calcibus reverberatis

ſtis poſt humorem extractum, & denuo poſt abſumptum humorem coagulatum. Alkaliſatum ſal Chymicis dicitur, quod ignem fert vehementiorem, nec avolando evaneſcit in auras. Chr. Meretti *Notis ad Ant. Neri Art. vitrar. l.* 1. *c.* 6. *p.* 298. Per ſimilitudinem vero ſaltem *Alcali* nomine veniunt, quando res integræ calcinantur, & denuo ad conſiſtentiam reducuntur, ut ſunt *Magiſteria Margaritarum*, Coralliorum &c. Rul. & Johnſ. *in Lex.* Vide etiam de *Alcalibus* Libav. *S. A. Ch. l.* 5. *c.* 15. *l.* 8. *c.* 38. *Alkali* & *Sal Alkali* vocatur in proceſſu lapidis philoſophici opus illud, quod provenit ex denigratione ſecunda, & alio nomine *Mercurius extractus de Cambar* vocatur. Lagneus *Harm. Chym. in Th. Chym. Vol. IV. pag.* 739. & Senior de Chymia *Vol. V. pag.* 207. Alias omnium prima ſignificatione vocabuli *Alkali* fuit hæc, quando ſal paratus ex herba Kali dicta per combuſtionem, quod fuit *Alkali Arabum*, cui reſpondet *Alkali Syriacum* & *Saracenicum*, de quibus omnibus legi poterit Libav. *d. l.* & ex recentioribus Chriſt. Meretti *d. l. l.* 1. *c.* 1. *p. m.* 283. *ſeqq.* Hinc & corpora naturalia, in quibus particulæ *Salis alcali* prævalent, *Alcalina*, vel *Alcalica* frequenter dicuntur apud recentiores.

Alkalia, i. e. *Vas.* Rul. & Iohnſ.

Alkalid, i. e. *Æs uſtum.* Iidem.

Alkant, vel eſt *Mercurius*, vel *ſpecies Ætramenti.* Rul.

Alkantum, eſt *Æs uſtum*, vel ſpecies *aromatica*, vel ſecundum quoſdam *Arſenicum*. Idem.

Alkanzi, *Alcanzi* vocatur Electuarium vel Confectio apud Meſuen *diſtinct.* 1. *de Electuariis in Operibus fol.* 107. *b. c.* quod non amplius in uſu eſſe Interpretes notarunt.

Alkara, i. e. *Cucurbita.* Rul.

Alkaranum, i. e. *Duenec viride.* Rul. & Iohnſ.

Alkaſa, i. e. *Albat*, *Alkazoal*, idem. Iidem.

Alkermes, *Alchermes*, vide *Confectio.*

Alkian, dicitur ſpiritus nutriens & regens hominem, per quem fit converſio nutrimenti & generatio animalis, & per ipſum conſiſtit homo, & eſt ſubſtantia permixtibilis omnium horum: ita deſcribitur in *Quartor. Platon. l.* 3. *Th. Chym. Vol. V. p.* 135. Dari etiam *Alkien terræ* legitur *l.* 4. *p.* 170.

Alkibric, *Alchibric*, eſt *Sulphur vivum*, idem quod *Kibric*, vel *Chibric*, de quo infer. Rul. & Iohnſ. *Sulphur incombuſtibile*, vocatur *in Th. Chym. Vol. V. p.* 492.

Alkin, i. e. *Cinis Clavellatus.* Rul. & Iohnſ.

Alkin, eſt *fumus*, vel notat *Carbones.* Iidem.

Alkitram, eſt *pix liquida.* Iidem.

Alkoel, eſt *plumbum exquiſitum de minera.* Alii dicunt, quod ſit *Lapis Lazuli*; alii vero, quod ſit *Antimonium.* Rul. & Iohnſ.

Alkol, idem quod *Alcahol.*

Alkoſor, id eſt *Camphora.* Rul. & Iohnſ.

Alky plumbi, eſt *materia dulcis ex plumbo.* Iidem.

Alkimia, *pulvis* eſt de *Baſiliſco.* Iidem.

Allabrot, eſt quoddam genus ſalis confectum. Iidem.

Allantoides, ἀλλαντοειδὴς, q. d. *Farciminalis*, dicitur membrana fœtum involvens, farcimini ſimilis in brutis, præſertim ruminantibus, ſaltem occurrens, & truncum corporis circumdans, urinæque colligendæ præcipue dicata. Gal. *l. de diſſect. vulv. c.* 10. Homines & canes, & feles, & id genus alia utrinque dentata deſtitui, docet Hier. Fabr. ab Aquapend. *de form. fœtus c.* 6. Hanc etiam in humano corpore dari Needham tueri voluit *Diſq. de form. fœtu c.* 3. Harvejus negat, re diverſam eſſe membranam a *Chorio*, ſed a Veteribus eandem membranam modo *Chorion* a vaſorum copia, modo a figura *allantoidem* appellari. *Exerc. de gen. anim. addit.* 4.

Alliaræris, terminus Spagyricus in negotio lapidis Philoſophici denotans *Æs Philoſophicum*, quod etiam *Æs album*, *aqua Mercurii*, aliiſque infinitis nominibus appellatur. Wilhelm. Tecenenſis *tr. Lilium e ſpinis evulſum. c.* 2. *in Th. Chym. Vol. IV. p.* 889.

Alligatura, pro *Ligatura*, vel *Deligatione* ponitur in Scribon. *n.* 209. & *Alligatus* pro *Deligatus n.* 80. & 209.

* *Allioticum*, eſt medicamentum Galenicnm ad depurandum ſanguinem aptum, ab ἀλλιόω, muto, vario. Fit ut plurimum ex rad. Taraxic., Cicor., Bellid., Lactuc., Acetoſ., Fumar., in aqua vel jure coctis.

Allochoos, ἀλλοχόος, *alienus*, aliena loquens. Dicitur de iis, qui deliri nec mente, nec verbis ſibi conſtant. Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ. II.* 90. quamvis in Græco textu Linden. σιαλοχόοι poſuerit; in Latino vero *aliena loquentes*, retinuerit, cum tamen σιαλοχόοι *ſalivatores* potius ſignificet.

Allochroeo, ἀλλοχροέω, i. e. *colorem muto*, alium atque alium colorem induo. Legitur apud Hipp. *l. de int. affect. XXXIIX.* 4. Foeſ. *Oec. p.* 31.

Allodemia, ἀλλοδημία, *peregrinationem* ſignificat, apud Hipp. *l. de int. aff. LI.* 32. quamvis vi-

videatur mendum, & legendum potius ἀποσιμία. Foeſ. *Oec. p.* 30.

Alloeoſis, ἀλλοίωσις, & *Alloeticos*, ἀλλοιωτικός. Vide *Alteratio* & *Alterantia*.

Alloeotropeo, ἀλλοιοτροπέω, ſignificat *varie immutor*. Hipp. *d. l. XL.* 4. Foeſ. *d. l.*

Allognoeo, ἀλλογνοέω, idem quod παραφρονέω, *deliro*, Gal. *in Exp. voc. Hippocr.*

(Π) *Allotriophagia*, rerum non eſculentarum devoratio arbitraria. Sauvag.

Alma, id eſt, *Aqua*. Rul. & Iohnſ.

* *Alma*, ἄλμα, ſaltus, apud Hippocratem primus motus, vel prima agitatio fœtus in utero, ut ait Heſychius. Talem autem agitationem, & verbo ἀσκαρίζειν ab eo ſignificari quidam tradunt.

Almabri, dicitur *Lapis Ambræ ſimilis*. Ruland.

* *Almaea*, alme, Lat. muria, Græc. ἀλμαῖο & ἄλμη. Quidam almæas, ἀλμαίας apud Dioſcor. l. 2. c. 208. ſalgma interpretantur, ut & alibi apud eundem, veluti l. 3. 78. & 79.

Almager, idem quod *Synopida*, de quo inferius. Rul.

Almagra, eſt Bolum *rubrum*, *Laton*, *Terra rubra* & *lapis ipſe*, vel idem eſt *Almagra*, quod *lotum*, vel *lotio*. Rul. & Iohnſ. Legitur & de *Sulphure albo* in negotio Lapid. Phil. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 729.

Almakanda, *Almakiſt*, id eſt *Lithargyrium*. Rul. & Iohnſ.

Almarcat, id eſt, *ſcoria auri*. Iidem.

Almargen, *Almalgor*, id eſt, *Corallium*. Iidem.

Almariab, *Almarchaz*, etiam *Lithargyrium*. Iidem.

Almarkaſita, i. e. *Mercurius*. Iidem.

Almartak, id eſt *Lithargyrinus cinis*. Iidem.

Almatatica, i. e. *Metallum Cupri*. Iidem.

Almechaſite, i. e. *Cuprum*. Iidem.

Almeliletu, Avicennæ dicitur calor quidam p. n. febrili remiſſior, qui etiam poſt febrem remanere poteſt, de quo vocabulo prolixius diſſeruit P. m. de Calderia *Tom. I. Oper. p.* 138.

Almene, id eſt, *Sal lucidum*, vel *gemmæ*. Rul. & Iohnſ.

Almetat, i. e. *Scoria auri*. Rul.

Almiſadir, i. e. *Sal armoniacus præparatus*. *Amiſadir*. Idem.

Almizadir, eſt *viride æris*. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Alnec, id eſt *Stannum*. Rul. & Iohnſ. Dicitur & *Allenec*.

Aloe, ἀλόη, primario nomen eſt plantæ craſſioribus foliis conſtantis, & perpetuo virentis, cujus deſcriptionem petas e Botanicis. Ex illa planta paratur ſuccus inſpiſſatus inter purgantia mitiora pertinens, cujus hiſtoriam & ſpecies cum uſu & viribus vide apud Dioſcorid. *l.* 3. *c.* 25. Gal. *l.* 6. *de S. F.* §. *Aloe*. Freitag. *Aur. Medic. l.* 2. *c.* 5. Schrod. *l.* 4. *cl.* 4. *n.* 442. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Rolfink. *de purgant. ſect.* 1. *art.* 2.

Aloedarium, ἀλοηδάριον, eſt medicina ad ventrem ſolvendum *aloen* recipiens, nec eam quidem ſolam, ſed plurimis aliis medicamentis admixtam. Ejuſmodi compoſitiones multas deſcripſit Aet. ex Oribaſ. & Pilagrio *l.* 3. *c.* 101. & *ſeqq.* citante Gorræo. Eſt hoc nomen a recentioribus Medicis uſurpatum. Ita Raimund. Mindererus tractatum ſuum *Aleodarii* nomine inſignivit.

Aloſel, *pannus*, *quo vas operitur*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Alogar, *Alohoc*, id eſt *Argentum vivum*. Idem.

Alogotrophia, ἀλογοτροφία, vocatur ea vitioſa partis alicujus nutritio, quæ conjuncta eſt cum illius figura vitiata: ita in Rachitide, ſi oſſa vertebrarum dorſi ab altera parte plenius alantur in infantibus, neceſſe eſt ea incurvari, quod fieri per *alogotrophiam* docet Charltonus *Exerc. X. Pathol.* §. 42. *p. m.* 200.

Alopecia, ἀλωπεκία, *capillorum defluvium*, eſt propter vitiatos humores ſic appellata, quod vulpibus frequenter accidat. Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 2. in qua locus affectus apparet ſcaber, colore prorſus exſangui, *de trem. fac. par. c.* 6. quamvis ibidem mutationem capillorum in alium colorem potius eſſe ſtatuat *Alopeciam*. Celſus *Aream* vocat *l.* 6. *c.* 4. Evenit autem pilis hoc vitii genus eadem fere cum ſtirpibus ratione, quæ corrumpuntur intereuntque interdum penuria nutrientis ipſas ſucci, interdum immutatione hujus in alienum contrarium, *d. l.* Sola figura differt ab *Ophiaſi*, non generatione, nec ſolutione. Utriuſque cauſſa eſt ſuccus nutritius pilorum vel deficiens, vel vitioſus, acris, malignus, & poſtulat eandem ſui remotionem, aut correctionem.

Alopex, ἀλώπηξ, vide *Vulpes*. *Muſculos Pſoas* etiam a quibuſdam dici ἀλώπεκες, ſcribit Weſal. *de H. C. F. l.* 2. *c.* 38. & Fallop. *in Obſ. Anat. Tom. I. p.* 390.

Alos, *Aloſanthi* pro *Halos*, & *Haloſanthos*, dicitur *Sal* & *Flos ſalis*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Aloſa, θρίσσα, φρίσσα, *Clupea*, piſcis marinus eſt, ad oſtia tamen fluviorum pinguior & me-

melior, alias inter cibos mediocriter bonos pertinens. Aldrov. *l.* 4. *de piſc. c.* 4. Jul. Alexandr. *l.* 14. *Sal. c.* 10. Bruyerin. *de re cibar. l.* 22. *c.* 19.

Alpheſera, vide *Alſeſera*.

Alphitidon, ἀλφιτιδὸν, ſcil. κάταγμα, dicitur *fractura*, quando os in multas tenues particulas farinæ inſtar comminuitur, qua ſimilitudine ei nomen inditum eſt. Poteſt & vocari *farinatim fractum os*. Gal. *c.* 1. *de fract. t.* 50. Dicitur & καρυηδὸν, *fractura inſtar nucis fractæ*. Gorr.

Alphiton, ἄλφιτον, *Polenta* dicitur, & in genere ſignificat quamlibet *farinam*; Hippocr. tamen reſtrinxit ad *hordei toſti* ſive *fricti farinam*, *l.* 2. *de Diæt. VIII.* 24. quamvis ex aliis locis conſtet, illum quoque frumentorum granis applicaſſe, v. g. triticeæ polentæ, *l.* 1. *de morb. mul. CXII.* 3. *l.* 2. *VI.* 19. *l. de nat. mul. XLV.* 6. Item ervi, lentiumque torrefactarum ἄλφιζα leguntur, *l. de int. aff. XXV.* 37. Vide Foeſ. *p.* 34. & Gal. *in Lex. Hipp.*

Alphus, ἀλφὸς, Lat. *Vitiligo*, vel generaliter accipitur pro macula cutanea ſubaſpera, ſive alba, & *Leuce* dicitur, non tamen continua, ſed veluti guttulæ quædam diſperſæ apparent, ſive nigra, quam Celſ. *l.* 5. *c.* 28. *Melanen* vocat: vel ſtricte, quando ſolum albam maculam denotat, ut eſt apud Celſ. *d. l.* Unde Feſtus ἀλφὸν quaſi *Album* dictum vult. *Alphos* ex humorum vitioſitate maligna, quæ in cute eſt, oriri, quemadmodum & de *Lepra* planum eſt, docet Gal. *com.* 3. *de humor.* Nimirum portiones ſanguinis impuri, aquei, aut atrabiliarii, maligne corrupti ſeroſæ, vel lymphaticæ, diverſimode corruptæ, congelatæ, aceſcentes, & ſub cute ſtagnantes hujuſmodi maculas gignere poterunt.

Alramuti, id eſt *Cineritium*. Rul.

Alratica eſt, quando vulva mulieris non eſt perforata, aut eſt foramen parvum, & quidem vel naturaliter, vel accidentaliter. Albucaſ. 2. *meth. med. c.* 72. *p. m.* 119. Vide *Atreti*.

Alſamach, vel *Alſemach*, eſt Arabibus foramen in oſſe petroſo, uti notavit ex Jacobo de Partibus & Andrea Bellunenſi Æmil. Pariſan. *l.* 11. *de Subtilit. Exerc.* 1. *c.* 1. *p.* 449.

Alſech, id eſt *Alumen Jameni*, ſive *plumoſum*. Rul. & Iohnſ.

Alſclat, i. e. *Æs uſtum*. Ruland.

Alſiracoſtum eſt nomen compoſiti medicamenti in febribus multæ caliditatis valde laudati apud Meſuen *in Operib. p.* 113. a Siracoſt, quod Maniam Arabib. ſignificat.

Alſus, *Alſioſus*, κρυώδης, i. e. frigidus. Prius legitur apud Ciceronem, poſterius apud Plin. *H. N. l. XX. c.* 13. ubi ruta cruda in cibo illis commendatur. Vitioſe autem in Indice Alphioſus legitur.

Altambus, i. e. *Lapis rubeus*, ſcil. ſanguis venarum hominum. Rul.

Altanus, nomen venti meridionalis, vel partim e meridiana, partim occidentali plaga ſpirantis. Idem.

Altaris, i. e. *Argentum vivum*. Dicitur & *Antaris*. Rul. & Iohnſ.

Alterans, ἀλλοιωτικὸς, epitheton virtutis medicamentoſæ, quando remedia vel auxilia abſque manifeſta evacuatione aut etiam augmentatione mutationem aliquam evidentem in humoribus, ſpiritibus, & partibus ſolidis inducunt. Qui ad qualitates primas, dictas vulgo, caliditatem puta, frigiditatem, humiditatem, & ſiccitatem reſtringunt vim *alterantem*, præter neceſſitatem limites *alterantium* reſtringunt. Junge ſis *Dogmat. noſtra M. G. P. VI. c.* 2. *d.* 8. *p.* 706. *ſeqq.* ubi etiam Catalogum *Alterantium* reperies.

Alteratio, ἀλλοίωσις, varias habet ſignificationes. *Generaliter* denotat *qualitatum mutationem*, h. e. in aliam naturam & a præſenti diverſam tranſitionem; in qua ſignificatione etiam evacuationes & adjectiones comprehenduntur, Linden. *S. M. Ex. XII.* §. 335. *ſeqq.* *Alterationem* triplicem conſtituit haud male Fallop. Unam, quæ plane non lædit, v. g. ſi cutis alicui nigreſcit. Alteram, quæ toto genere eſt præter naturam, & læſionem infert. Tertiam, quæ medio ſe habet modo, & vel ad ſtatum ſec. nat. vel p. n. referri poteſt, pro majori vel minori exceſſu. *Tr. de Tum. p. n. c.* 3. *Tom. I. p.* 620. *Stricte* vero ſignificat mutationem qualitatum contradiſtinctam ab evacuatione & appoſitione, quemadmodum p. a. de *Alterantibus* dictum eſt. *Magis* adhuc *ſtricta* eſt ſignificatio, quando per *alterationem* mutatio præſentis qualitatis in contrarium accipitur, Gal. *l.* 1. *de Temp. c.* 2. *Strictiſſime* ſumitur, quando ſignificat alimenti concoctionem, vel quæ fit in ventriculo, *l.* 3. *de ſympt. cauſſ. c.* 2. vel quæ fit in toto corpore, uſque dum in ſimilitudinem partis, quæ nutritur, tranſmutatur, *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 6. *Alterari* quoque, ἀλλοιοῦσθαι, ab Hipp. dictum eſt de partibus ſolidis, videlicet muſculis, 2. *de artic. t.* 21. Jung. Foeſ. *p.* 30.

Altey plumbi, eſt *materia dulcis ex plumbo*. Rul. & Iohnſ.

Althænomæ, ἀλθαίνομαι, idem quod θεραπεύομαι, *ſanus fio*, curor. Legitur apud Hipp. *l.* 2. *de morb. XXXIII.* 22. *XXXIV.* 9. adde Foeſ. *p.* 29.

Althanacha, id eſt *Auripigmentum*, *Alernet*, *Albimec*, idem Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Althexis, quibuſdam *Althaxis*, ἄλθεξις, ἄλθαξις, *ſanationem*, medelam ſignificat, a verbo ἀλθεῖν, *ſanare*, mederi, aut etiam ἀλθίσκειν. Hoc nomine uſus eſt Hippocr. 2. *de artic. t.* 37. ubi quædam exemplaria habet ἄλθηξις, & 2. *de fract. t.* 12. in quo loco & verbum compoſitum ξυναλθάσσομαι, h. e. *una ſanus fio*, occurrit. Verbum ἀλθίσκειν legitur *l.* 2. *de morb.* *XXXIV.* 28. 34. Foeſ. *p.* 30. & Erotianus in ἀναλθέα, ubi ἄλθεσις ἡ ἴασις καὶ ἡ θεραπεία. Conf. in ἄλθεσθαι.

Altimar, eſt *æs uſtum*. Rul. & Iohnſon.

Altimio, eſt *fæx plumbi*. Iidem.

Altincar, dicitur ſpecies ſalis *factitii*, ad purganda fundendaque metalla, cujus præparationem diverſam vide apud Libav. *S. Ch. Arc. l.* 8. *c.* 38.

Alingat, eſt *flos æris*, vel viride æris. Rul. & Iohnſ.

Altinuraum, eſt *vitriolum*. Iidem.

Altolizoim, vocatur apud Helmont. *Lutum Paracelſi* (de quo infra ſuo loco) optime contuſum, calcinatum, & uſque in olei formam bullitum, quod *Fel terræ* etiam vocatur, quia eſt *Sal amarum*. Sonat vero all tho oli *geſotten*, h. e. *totum converſum in oleum*, per ebullitionem. Quæ luti eminentiſſima præparatio paucis mortalium ſub brevi hoc ſyrmate innotuit hactenus, Helm. *de lithiaſ. c.* 7. *n.* 22.

Altrix, idem quod *Nutrix*, vel *Nutritiva* dicitur facultas, Gr. θρεπτικὴ δύναμις. Appellatur alias *Anima vegetativa*, & Platoni dicitur *Appetitrix*, Gal. *comm.* 5. *in* 6. *Epid. t.* 5.

Altus, ὑψηλός, quid proprie ſignificet, aliunde notum eſt. Tropice dicitur de ſomno nimio v. g. *Altus ſomnus*, *Altus ſopor*, apud Seren. Samonic. vide Keuch. *in not. p.* 282. *ſeq.*

Aludel, vel *Alutel*, vocatur *Vitrum ſublimatorium*, Rul. & Iohnſ. Meminit etiam Paracelſ. *l.* 5. *de mort. rer. nat.* Parari poteſt etiam fictile. *Aludel* eſt capitellum duplicatum, imo & quadruplicatum. Morley *Collect. Chym. Leid. proleg. c.* 2.

Aludit, id eſt *Mercurius*. Rul. & Iohnſ.

Alvearium vocatur cavitas illa juxta meatum auditorium, ubi ſordes flavæ & amaræ, quæ Cerumen vocantur, gignuntur. Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 9.

Alvech, eſt *Jovis*, h. e. *ſtanni corpus purum*. Iid.

Alveloi, vide *Bothria*. *Phathnia*.

Alveus tropice vocatur Pequeto uterque ramus lacteus tumidior a receptaculo chyli proveniens ſub diaphragmate, cum epitheto *Ampullaſcens*. Barthol. *libell. I. Anat. c.* 3. *appendic.* 2. *p.* 615.

Aluſir, eſt *rubedo*. Rul. & Iohnſ.

Alumboti, id eſt *Plumbum uſtum*. Iidem.

Alumen, στυπτηρία, a vehementer adſtringendo ita dictum. Gal. *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 2. eſt ſalſugo terræ naturæ Saturninæ, conſtans ex acido ſpiritu & ſale terreſtri, Fr. Hoffm. *Clav. Schrod. l.* 3. *c.* 24. §. 58. Junge Doxoſcopiam Phyſicam Iungii *cap. de Alumine*. Galenus numerat ſeqq. ſpecies: *Sciſſile* vel *Fiſſile*, σχιστήν, *Rotundum*, στρογγύλην, & *Humidum* ſive *liquidum*, ὑγράν, *l.* 9. *de S. Fac.* Schroder. vero quinque genera officinalia proponit: *Rupeum*, ſeu *Glaciale*, *Pulmoſum*, ſive *lapidem Amiantum*, *Sciſſile*, *Saccharium* ſive *Zuccarinum*, ex rupeo mediante albumine ovi & aqua roſacea paratum. *Catinum*, quamvis hoc proprie non ſit *alumen*, ſed ſal ex cineribus lignorum quorundam extractum. Vim habet adſtringendi & exſicandi potentem. Dicitur etiam omnia vegetabilia præcipitare. Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 90. Rulandus vero multo plures recenſet ſpecies & differentias aluminis, quas omnes huc adducere non videtur operæ pretium. Mentio quoque ſæpe fit *Aluminis* in *Voluminibus Theatri Chymici*, præſertim *Aluminis Iameni*, cujus præparatio proponitur *Vol. XI.* p. 95. Eſt vero *alumen ſciſſum*. Rul. A Chymicis notatur charactere literæ O. *Alumen uſtum*, στυπτηρία κεκαυμένη, Chirurgis notiſſimum, uſitatiſſimum in excreſcentiis vulnerum abſumendis. Laudat & Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 6. *Aluminis Chalcitidis*, *Ægyptii*, & *Melini* etiam meminit idem alibi, quæ loca vide apud Foeſ. *Oec. p.* 592. Galenus *exeg.* στυπτηρίην χαλκῖτιδα ſimpliciter dici pro chalcitide monet. Plura quoque de *Alumine* legantur in Ferrante Imperato *Hiſt. Nat. l.* 13. *c.* 19. *ſeqq.*

Alunibur, id eſt *Luna*. Rul. & Iohnſ.

Alunſel, i. e. *Stilla*. Iidem.

Aluſar, eſt *Manna*. Iidem, ut Dornæus.

Aluſen, i. e. *Sulphurata*. Iidem.

Aluſia, ἀλουσία, h. e. *Illotio* ſive *Lotionis defectus*, Gal. 2. *aph.* 50.

Aluta, σκῦτος, in genere omne *corium* ſignificat, juxta Heſychium. Unde & opifices, qui id præparant, *Alutarii* vocantur. In foro Medico vocatur *Aluta* illud *Corium*, quo utuntur Medici & Chirurgi ad emplaſtra illinienda. Ejus exterior pars durior & denſior, interior vero mollior, quæ Hippocr. *Caro alutæ*, ἡ σὰρξ τοῦ σκύτεος, dicitur, 2. *de art. t.* 29. vi-

de Gal. *in com. Scribon. n.* 81. Rhod. *in not. ad h. l.* de Græco vocab. σκῦτος, vide Foeſ. *Oec. p.* 575. *ſeqq.*

Alvus, ἡ κάτω κοιλία, dicitur *venter inferior*, per quem fæcum & excrementorum craſſorum naturalis fit excretio. Hæc interdum in latitudine ſanitatis, & in ſtatu præternaturali excedit, interdum etiam deficit. Illa dicitur *Alvus liquida*, κοιλία ὑγρὴ, in qua liquida dejiciuntur, Gal. *c.* 2. *in prorrh. t.* 3. huic opponitur *Alvus dura*, σκληρὰ κοιλία, 3. *aph.* 25. quando pauca eaque indurata, Gr. σκύβαλα dicta excernuntur. *Alvus fluida*, vel *fluxa*, citatior vel cita, κοιλία ὑγροτέρα, quando liquidæ dejectiones ſunt frequentiores: quo pertinent *Lienteria*, *Diarrhœa*, *Alvus adſtricta*, ἐπισχεθεῖσα, quando exceſſive ſiſtitur & reſtat, nimiumque retinentur excrementa, *c.* 2. *in l.* 1. *Epid. t.* 75.

Alyce, ἀλύκη, *Alyſis*, ἄλυσις, ἀλυσμὸς, ἄλυξις idem ſignificant. Derivantur a verbo ἀλύζειν, ἀλυκτεῖν, *angi anxietate vexari*. Nomina igitur illa denotant *anxietatem*, & *corporis inquietudinem* propter anxietatem, cum a fervente & corpus inæquabiliter commovente materia primis in viis vellicatur ſtomachus, adeoque natura exagitatur, ut præſentem rerum ſtatum faſtidiat, ſubindeque corporis figuram mutet, membraque diſſolute admodum diſpergat, Foeſ. *in not. ad Hipp. l. Epid. p.* 1056. *ſeq. Oecon. p.* 33. Dieterich. *Iatr. n.* 34. Inter recentiores egregie *Anxietatum* cordis & præcordiorum deſcripſit generationem Franciſc. de le Boe Sylvius *Pr. Med. l.* 1. *c.* 34. §. 87. *Anxietas* cordis & præcordiorum partim mali focum abdomen, parteſque in tenue inteſtinum ſeſe exonerantes, ac imprimis pancreas, partim mali fomitem manifeſtat. Humorem non tantum acidum, qui dolores lancinantes, rodenteſve, aut perterebrantes parit, ſed inſuper glutinoſum, qui partibus omnibus firmiter adhærens ab iiſdem recedit lentius, ac difficilius, ac proinde urget pertinacius: quin a bile oppreſſa inhalitus, flatuſque viſcoſos, lentoſque diductus notatam auget *anxietatem*.

Alypias eſt purgans bilis atræ & ſpecies Turbith. Fallop. *l. de purg. ſimpl. c.* 25. *Tom. p.* 100. quamvis idem notaverit apud Galen. medicamentum ἄλυπον eſſe ſaltem leniter ſubducens, ſive minorativum, *d. l. c.* 16. *p.* 62.

* *Alyſſon*, ἀλυσσὸν, herba ſic appel. quod rabiem pellat; nam hydrophobos rabiem ſentire non patitur, ut tradunt Dioſc. & Pl. item Plut. Symp. l. 3.

Alzegi, i. e. *Atramentum*. Rul. & Iohnſ.

Alzemafor. i. e. *Cinabrium*. Iidem.

Alzilat, eſt *pondus trium granorum*. Iidem.

Alzimar, eſt *Viride*. Ruland.

Alzofar, i. e. *Æs uſtum*. Rul. & Iohnſ.

Amaldyno, ἀμαλδύνω, & ἀμαλδύνομαι, ſignificat *corrumpo*, deleo, aboleor, & corrumpor. Activum legitur apud Hipp. *l. de nat. puer. XI.* 16. Paſſivum *lib. de genit. III.* 1. *l.* 1. *de morb. mul. XV.* 13. *XIIX.* 4. *l.* 1. *LXXIIX.* vide Foeſ. *p.* 35. Herodianus paulo aliter.

Amalgama, *Amalgamatio*, eſt *calcinatio* vel impaſtatio metallorum facta *per hydrargyrum*, ſive argentum vivum. Rul. *in Lex Chym.* Iohnſ. Schroder. *l.* 1. *c.* 3. & Frid. Hoffm. *in clav. ad h. l.* Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 3. D. D. Bohn. *Diſs. Chym. Phyſ.* §. 11. *ſeqq.* D. D. Wedel. *Ph. I. A. F. R. l.* 1. *ſ.* 4. *c.* 5. *p.* 52. & noviſſime videatur D. Iunken *Lexicon Chymico-Pharmaceuticum Part. I. p.* 17. *ſeq.* Amalgama Argenti, Auri ex methodo le Febvre. Hujus laboris quoque ſæpe mentio fit *in Th. Chym. Voluminibus* pene omnibus. Fallop. dicit *Amalgama* eſſe quoque Mixturam Aquarum fontium (an leg. fortium (cum metallis *tr. de morb. Gall. c.* 26. *T.* 1. *p.* 731. *Amalgama* dici quaſi *Hamalgama*, juxta Palmarium, ab ἅμα, *ſimul*, & ἀλγεῖν, *dolere*, vel γαμεῖν, *nubere*, vel μαλάττειν, *mollire*, teſtatur Libav. *de Igne nat. c.* 30. Dividitur in vulgare Auri cum argento vivo vulgari, e Philoſophicum cum Mercurio Philoſophorum. *Ibid.* Alias & ſolutionem Martis cum Sulphure *Amalgamationem* appellare non dubitavit Schroder. *d. l. p.* 27. unde & Lagneus *Amalgama* in genere dixit *Mollificationem*, *in Harmon. Chymic. in Th. Chymic. Vol. IV. p.* 72?.

Amandinus lapis, eſt gemma coloris varii. De ejus qualitatibus conſule Albertum. Rul. *in Lex.*

Amaracinon, ἀμαράκινον, vocatur unguentum præſtantiſſimum, paratum ex oleo & aromatibus variis, ita dictum ab *amaraco*, ἀμαράκῳ, quod idem eſt ac σάμψυχον, vulgo *Majorana*. Deſcriptio habetur apud Dioſcor. *l.* 1. *c.* 68. Gorr.

Amarum, πικρὸν, dicitur ſecund. Gal. *l.* 4. *de S. Fac. c.* 19. 22. & aliquoties alibi, quod calidam habet facultatem & ſiccam, & cineri eſt ſimile. Generari quoque credit omnia *Amara* ex calefactis dulcibus, ſive a calore ingenito, ſive ab igne, quod tamen non videtur veritati conſonum. Secundum recentiores *Amari* natura conſiſtit in ſalinis portionibus lixivioſis, & alcalicis, per ſulphureas vel oleoſas determinatis, & modo ſaltem affectionis aliquo ab *Acri* differt.

fert. Pechlin. *de purg. c.* 16. Willis *de ferment. c.* 2. *Amarum* oriri ex mixtura ſpirituoſarum, ſulphurearum, & ſalinarum portionum exiſtimat, id quod de quibuſdam, non vero de omnibus *amaris* concedi poterit.

Amarygæ, ἀμαρυγαί, hoc nomine quidam *oculos*, quidam vero *ſupercilia* intelligunt. Gorr.

Amatoria febris, Febris paucarum horarum a magno frigore incipiens, ex vehementi concubitus expectatione. Vog. Vide *Chloroſis*.

Amatoria veneficia, vide *Philtron*.

Amatorius muſculus qui dicatur in utroque oculo, videantur Anatomici. Barthol. *Anat. l.* 3. *c.* 8. G. Bidloo. *Tab. XI. fig.* 10. *E.*

Amauroſis, ἀμαύρωσις (q. d. *Obſcuritatem*) *Obfuſcatio*, eſt totius lucis in oculo impedimentum, acutis morbis accidens, quæ eſt imbecillis facultatis animalis indicium, Galen. *c.* 2. *in l.* 1. *prorrh. t.* 11. Clarius *Amauroſis* eſt, cum oculus extinguitur defectu ſpirituum. Spiritu non influente ceſſat calor quoque. Hujus defectu neceſſario frigent & rigent oculi. Linden. *Ex. IV.* §. 92. Nullum vero manifeſtum in oculo apparet vitium, ſed pupilla integra & plane pura conſpicitur. Differt ab ἀμβλυωπία, ſolo gradu minore, Gorr. Hippocr. aliquoties meminit ἀμαυρώσεως, v. g. *c.* 3. *l.* 1. *prorrh. t.* 26. *Coac. t.* 225, & 485. Plura loca vide Foeſ. *Oec. p.* 36.

* *Amazones*, ἀμαζονίδες, quas ajunt conſueviſſe, maſculos, ſtatim ac editi in lucem fuerant, luxare, quo nimirum claudi fierent, ut maſculum genus fœmineo inſidias non ſtrueret. De horum claudicatione agit Hipp. l. de Art.

Amazonios, ἀμαζόνιος, epitheton *paſtilli vel trochiſci*, cujus deſcriptio videatur apud Gal. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 3. Gorr. Facit ad ſtomachi ſubverſiones & vomitus.

Ambar, *Ambarum*, communiter *Ambra*, ἄμβαρ, *Ambraca* Fallop. eſt odoramenti genus, de quo variæ ſunt ſententiæ. Alii tradunt, in maris profundo veluti fungum concreſcere, & procellis in litus ejici, aut devorari a piſce quodam, in cujus corpore poſtea reperitur. Alii putant, ipſum e fontibus quibuſdam ſcaturire, bituminis modo aut ſulphuris. Tria ejus produntur genera, *fulvum*, *ſubalbidum*, *atrum*. Calefacit & ſiccat cerebrum, & olfactum roborat; ſenibus & natura frigidis opem mirifice præſtat. Hæc Gorr. Schroderus poſteriori ſententiæ accedens dixit, eſſe bituminis genus, ex fontibus & alveis maris ad litus eructatum, & duplex ſtatuit: unum *Ambra Griſea* vocatur valde odorata; alterum *Citrinum*, quod *Succinum* conſtituit. *Sperma Ceti* quoque *Ambræ ſubalbidæ* nomine quandoque venire, docet *l.* 3. *Pharm. c.* 29. Junge Hoffm. *in Clav. ad h. l.* item C. Hoffm. *Paralip. Off. c.* 64. 65. D. Juſtum Klobium in Acad. Wirtembergenſi octodecim opiniones de *Ambra Gryſea* recenſuiſſe, & tandem eam, quamvis hæſitabundum, amplexum eſſe, quæ ſtatuit, eam eſſe *Merdam Avis Indicæ* in Madagaſcar, *Aſchibobuch* dictæ (licet & alteri faverit, quæ tradit, *Merdam* eſſe *Balænarum* quarundam Trompæ dictarum) legitur *in Actis Philoſophicis* Olemburgii Angli Anni 1667. menſ. Octobr.

Ambe, ἄμβη, *crepido*, lignum aliquod ſupra gradum ſcalæ Hippocraticæ, ad repoſitionem brachii in cavitatem alligandum, Galen. *c.* 1. *de art. t.* 14. 19. Ejus deſcriptionem & delineationem tradidit etiam Scultetus *Arm. Chirurg. Part.* 1. *Tab. XXIV. fig.* 1. & 2. Quin & in genere ſuperciliofam eminentiam, quæ eſt in ore alicujus vel ambitu, ſignificat, unde & ad oſſa per ſimilitudinem refertur ab Hippocr. 4. *de artic. t.* 64. Vide Foeſ. *Oecon. p.* 37.

Ambidexter, ἀμφιδέξιος, dicitur is, qui ſiniſtra, perinde ut dextra, utitur. Hæc felicitas denegatur mulieribus ab Hipp. 7. *aph.* 43. ob caloris nativi infirmitatem, videl. ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, vide Foeſ. *p.* 42. Diet. *Iatr. n.* 50.

Amblosis, *Ambloma*, *Amblotica medicamenta*, ἄμβλωσις, ἄμβλωμα, ἀμβλωτικά, vide *Abortus*.

* *Amblothridion*, ἀμβλωθρίδιον, fœtus abortivus, item medicamentum abortum provocans. V. *Abortus*.

Amblyopia, ἀμβλυωπία, ἀμβλυωγμός, ἀμβλυωσμός, idem ferre quod ἀμαύρωσις, hoc eſt *Hebetudo oculorum*. Vide *Amauroſis*. Perperam a Matth. Sylvatico, ob ignorantiam Græcæ Linguæ, mutatum in *Ampliopeam*, aut *Ampliopiam*; Dieterich. *n.* 48.

Ambon, ἄμβων, eſt margo, labrum, ſive ſupercilium cotilarum in dearticulatione, Galen. *l.* 2. *de V. P. c.* 17. Item crepido, & ita idem, quod ἄμβη, *Ambe*, *c.* 1. *de artic. t.* 19. Adde Foeſ. *p.* 37. varias & longe diverſas ſignificationes adducit Erotianus.

Ambra, vide *Ambar*.

Ambroſia, ἀμβροσία, eſt epitheton quoddam ſplendidum nonnullarum Compoſitionum Alexipharmacarum, ſive Theriacalium, idem ſignificans, quod *Athanaſia*, ἀθανασία, veluti immortalitatem promovens. Meminit illius Gal. *l.* 4. *de L. A. c.* 8. Ita & in ſpecie Philippi Macedonis An-

Antidotus ad venena omniumque venenoſorum ictus & internos corporis morbos dicta fuit *Athanaſia*, *l. 2. de Antidot. c.* 8. Sunt vero omnes celefacientes & exſiccantes, *l.* 8. *M. M. c.* 7. *Ambroſia* eſt etiam nomen plantæ, apud Dioſcor. *l.* 3. *c.* 129. & Gal. *l.* 6. *de S. F. h. t.* & tribuitur diverſis: verb. gr. Tanaceto, Abrotano, Artemiſiæ, Botryi, de quo vide Bauhin. *in Pinace*. Abraham Frambeſarius integrum libellum medicum ſcripſit, vocans *Ambroſiopœam*; qui ſtatim ab initio *Ambroſiam* definivit, quod ſit pura medicamenti eſſentia, naturæ cæleſtis æmula, ſpiritus inſtar e corporea concretione, relicto craſſamento elementari extracta, tantaque elaborata induſtria, ut exigua mole plurimum polleat, citraque faſtidium, & citra noxam exhiberi queat. Diviſit quoque in *Univerſalem* & *Particularem* &c.

Ambulatio, βάδισις, eſt actio utriuſque cruris, quæ ab homine fit, altero quidem in terra firmato, altero vero circumlato, & ita perficitur per firmationem & motum. Illius inſtrumenta ſunt Pedes; hujus autem totum Crus, Galen. *l.* 3. *de V. P. c.* 5. Ejus conſideratio in ſtatu ſec. & præt. nat. Medico neceſſaria eſt & utilis. *Ambulatoria inſtrumenta* quoque vocantur *Pedes*, βαδιστικὰ ὄργανα. *d. l. c.* 8.

Ambulo, nomen morbi cum epitheto *flatulentus* & *furioſus*, qui & *Flatus furioſus* vocatur, item *Vareni*, eſtque inflatio cum dolore varie periodica a vaporibus ſubtiliſſimis vehementiſſime in variis corporis partibus oberrantibus oborta, quemadmodum ita deſcribitur & peculiari caſu proponitur a D. D. Joh. Michaelis *Prax. Clinic. Special. Caſ. XIX.*

Ambuſta, *Ambuſtiones*, πυρίκαυστα, κατακαύματα, idem quod *Combuſta*. *Combuſtiones* ſunt, quæ igne, vel ardente aqua comburuntur, ita ut bullas aliquando excitent, Galen. *l.* 9. & 11. *de S. F.* Conſtat autem, ſi quis in aqua ferventi uſtus fuerit, hunc etiam affectum πυρίκαυστον (non *Piricauton*, uti recte correxit C. Hoffm.) id eſt, *ambuſtum* igne nominari, *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 4. vide etiam Keuchen. *in not. ad Samon. p.* 254.

(Π) *Ambuſtio*, plaga igne corporibus ex igne candentibus, aut radiis ſolis in focum coactis, ſuccedentibus phænigmo, phlycthænis vel eſchara, Sag.

Ameibo, ἀμείβω, ſignificat apud Hippocr. *muto*, permuto, 1. *de iis q. in med. f. t.* 17. & *l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 19. ubi quidam καταμείβειν legunt. Foeſ. *p.* 38.

Amenenos, ἀμενηνός denotat *debile*, *infirmum*, ab α & μένος, *robur*, Hippocr. *l.* 2. *prorrhet. XXXVI.* 13. & *l.* 1. *de morb. mul. XIV.* 12. Foeſ. *dict. l.*

Amenorrhoea, menſes tempore quo fluere ſolent, vel ſolito parciores, vel non omnino fluentes citra graviditatem. Cu'l.

Amentia, ἄνοια, idem quod *Mentis alienatio*, *emotio*, *aberratio*. Dicitur & *Dementia*, eſtque delirii ſpecies, & ratiocinatricis functionis veluti paralyſis & abolitio, Gal. *l. de diff. ſympt. c.* 3. Cujus cauſſam veram determinare difficillimum eſt, ſi nullus morbus corporis concurrerit, ideo quod mentis humanæ naturam & affectiones minus exploratas habeamus, ita, ut unicuique cum Cicerone I. *Tuſc.* roganti: Ubi, aut qualis eſt Mens? Ubi tua, aut qualis? poteſne dicere? reſpondere cum Lactantio *l. de opif. c.* 16. liceat, Mentis rationem incomprehenſibilem eſſe quis neſciat, niſi qui omnino illam non habet, cum ipſa Mens, quo loco ſit Mens aut cujuſmodi, neſciatur? Jung. Charlton. *Ex. Path. VIII.* §. 3. Vide *Delirium*.

Amentum, vide *Ancyle*. *Amentum* etiam χοίνιον dici, & denotare ligamentum miſſile, quod in medio lanceæ ligatur, rectius miſſilis, & alias habere ſignificationes, quæ huc non pertinent, ſcribit Rhodius *de Acia* p. 201. *Amentum* quoque dicitur *Alumen ſciſſum*. Rulando *in Lexico*.

Amethodicum, ἀμεθοδικὸν dicitur quod ſine methodo & ratione certa fit aut proponitur, ut ſolent Empirici. Blancard. *in Lex.* quamvis non conſtet, cujus auctoritate hoc vocabulum poſuerit.

Amethyſta, ἀμέθυστα dicuntur in genere *medicamenta*, *quæ ab ebrietate præſervant*, Galen. *lib.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. Nonus *de part. morb. curat. c.* 15. *p. m.* 19. Hinc etiam dictus *Amethyſtus lapis*, ἀμέθυστος, gemma vel lapis pretioſus, coloris violacei, aut vini ſubrubri vel nigri aqua diluti, cujus quidem nobilioris patria eſt India; viliorum vero Arabia, Ægyptus, Galatia &c. quin & Bohemia. Non immerito vero virtus hæc ebrietati reſiſtendi in hoc lapide fictitia habetur a Plutarcho. Confer. ad Chiocc. *Muſ. Calc. ſ. III. p.* 189. *ſeqq.* Rul. *in Lex. Chym.*

Ametria, ἀμετρία, Latine *Immoderantia*, *Immoderatio*, in genere eſt a juſta temperie receſſus, Galen. *lib.* 4. *M. M. c.* 4. opponitur ſymmetriæ. Hoc vocabulum verum genus logicum conſtituere in definitione morbi C. Hoffman. *in Animadverſ. ad Montan. cap.* 1. §. 8. cenſet, definiens morbum, quod ſit ἀμετρία temperamen-

menti, organiſationis & unitatis. Enimvero cum hoc genus non reſpiciat ad effectum immediatum morborum, videlicet actiones læſas, mihi non videtur adeo accuratum, ſed potius retinendum eſſe genus ἀδυναμίαν, ſive *Impotentiam agendi*.

Amia, ἀμία, piſcis nomen eſt, in mari, fluviis, & ſtagnis degentis, commodumque præbentis ſui generis cibum, ſi rite paratus fuerit, de quo vide Aldrov. l. 3. *de Piſcib. c.* 20.

Amiantus, ἀμίαντος (perperam a nonnullis per th vel θ ſcribitur) lapis eſt in Cypro natus, alumini ſciſſili ſimilis, e quo elaborato, utpote flexili, telas ſpectaculi gratia texunt, quæ ignibus injectæ ardent quidem, ſed flammis invictæ ſplendidiores exeunt, Dioſc. *l.* 5. *cap.* 156. Dicitur alias *Alumen plumoſum*, item *Lapis Asbeſtus*, ἄσβεστος. Differt ab Alumine ſciſſili, quod hoc ſit combuſtibile. De Lapide vide Schrod. *lib.* 3. *cap.* 8. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Dorn. Ruland. Johnſon. *in Lexic.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſ. III. p.* 286. *ſeqq.* Mentio quoque telarum paratarum a Venetis fit *in Theatr. Chym. Vol. V. p.* 391. Perperam vero illud linum vel *Lapidem Asbeſtum* hodieque reperiri negarunt Monardes & Amatus, uti recte oſtendit ex Joh. Brabo, Mizaldo, Langio *l.* 1. *ep.* 66. & VI. Aldrovando Caſp. Reies *Camp. Elyſ. qu.* 25. *n.* 2. & 11. Vocatur & *Salamander Salamandra*. Dorn. Rul.

Amidum, pro *Amilum*, vel *Amylum*, eſt albiſſima farina concreta in panes ad ſolem. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Aminæus, ἀμίναιος, epitheton vini & vitis, ab *Aminæo* Italiæ oppido dictum, in Campania. Duplex habetur apud Galenum *l.* 12. *M. M. c.* 4. videlicet *Aminæum Neapolitanum*, & *Aminæum Siculum*. Eſt & *Aminæum* factitium apud Conſtantin. Cæſar. *l. de Agricult.* 8. *c.* 21. notante Gorr. Adde Keuchen. *not. ad Sam. p.* 204. *ſeqq.*

Amma, vide *Hamma*. In Græco enim eſt aſpiratum ἅμμα ab ἅπτω.

Ammion, ἄμμιον, vide *Minium*.

Ammochoſia, ἀμμοχωσία, vocatur remedii genus exſiccando corpori idoneum, eo ſuper arenam decumbente, & arena ſuperingeſta. Oportet autem calentiſſimam eſſe & marinam, ſi ejus copia haberi poſſit. Fluviatilis enim humectantior eſt. Eſt autem & Sal ad eam rem efficacior, quam arena. Oribaſ. *l.* 19. *c.* 8. *Collect. med.* notante Gorræo *p.* 29.

Ammochryſos, ἀμμόχρυσος, vocatur lutum aureo colore præditum ad Thermas Fabarias ſive Piperinas Helvetiæ repertum. Joh. Jac. Wagner *in Hiſtor. Helvet. Curioſ. Sect.* 5. *art.* 5. *p.* 337. ubi etiam ex Hildani deſcriptione Thermarum Piperinarum nomen Aurenii addidit.

Ammodites, *Ammodytes*, idem quod *Pſammodytes*, ἀμμοδύτης, ψαμμοδύτης nomen eſt ſerpentis grandioris in arena latentis, cujus deſcriptionem cum ejus veneno, & adverſus hoc remediis, videas apud Aldrov. *l.* 1. *de ſerpent. & drac. cap.* 3.

Ammoniacum, ἀμμωνιακὸν, dicitur 1. de *ſucco*, vel *Gummi quodam* ferulæ in Libya naſcentis, cujus duo habentur genera. Unum purius ligni & arenarum expers, maxime coloratum, thuri ſimile, minutis glebis conſtans, odore caſtorei, guſtu amaro, quod & θραυστὸν ſive θραῦσμα vocatur, quaſi *fruſtum* aut friatura: Alterum impurius & lapidoſius, quod φύραμα quaſi *commixtionem* appellant. De Gummi Ammoniaco vide Gorr. *p.* 29. C. Hoffm. *in Officin. l.* 2. *c.* 10. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 369. Rolfink. qui inter purgantia retulit, *tr. de purgant. ſect.* 1. *art.* 3. Deinde dicitur de *Sale*. Vide *Sal. Ammoniaca Salia* varia confici poſſe pro variis adhibitis ſpiritibus acidis notavit Morley *in Collect. Chym. Leidenſ. c.* 190.

Ammonion, ἀμμώνιον, dicitur *Collyrium* maximæ commoditatis in multis oculorum morbis, quod & alio nomine ὑγιείδιον appellatur. Refertur ab Aetio *l.* 7. inter τὰ νάρδινα καὶ τὰ θεοδότια collyria, notante Gorræo *dict. l.*

Ammonis Cornu, vocatur *lapis*, coloris cinerei, omni armatura vacuus, & ita nodoſus, quaſi juncturis cohæreat, arietis cornu tam forma, quam colore referens, Rul. *in Lex.* ubi varias *Ammonitis* ſpecies recenſet. Talia cornua Ammonis haud raro in agro & ſolo Altdorffino & vicinis locis reperiri provoco ad teſtimonium Mauritii Hoffmanni, qui non ſolum icones Horti Medici Altdorffini delineationi addi curavit, verum etiam magnam copiam ejuſmodi lapidum collegit.

Ammonitrum, ἀμμόνιτρον, vide *Fritta*.

Amna, Paracelſo dicitur *Aqua*, quæ currit per calces, & ubi terra eſt alba, ſicut eſt in Anglia, *l.* 1. *de Tartaro, tract.* 5. *c.* 2. *in Schol.*

(Π) *Amneſtia*, omnis memoriæ feriatio. Sauvag. Memoriæ imminutio aut plenaria abolitio. Sag.

Amnios, *Amnion*, ἄμνιος, ἄμνιον (in neutro uſurpavit Linden. *Phyſiol. Med. l.* 2. *c.* 7. §. 17.) apud Galen. *lib.* 6. *de Hippocr. & Plat. decr. c.* 6. & *de fœt. form. c.* 2. legitur ἀμνειὸς, (quod tamen correxit ſua manu C. Hoffm. *Græca Baſil. edit.*) eſt membrana interior fœtum involvens,

vens, ſive interius fœtus involucrum, unde & *Amiculum* appellatur, quod fœtum *amiciat* & obvolvat. Membrana hæc liquorem illum aqueum, cui fœtus quaſi innatat, non a ſudore fœtus, multo minus ab urina, ſed a colliquamento aqueo, partim ſeminali a conceptione redundante, partim ſucci nutritii relicto provenientem continet. Videatur Harvejus *de gener. animal. in append. tit. de Membran.* Barthol. *l.* 1. *An.* 5. *c.* 36. Jung. laud. ſupra D. D. Hoffm. Jun. *Diſſert. in Horne Microcoſm. p.* 293. Vocabuli etymologiam & veram ſignificationem ſe juxta cum ignorantiſſimis neſcire, ingenue fatetur C. Hoffm. *com. in l.* 15. *de V. P. n.* 2067. & ex hoc Linden. *d. l.*

* *Amnis alcaliſatus*, eſt aqua ducta per calces terrarum, ex qua deſumptum eſt *Alcali*, Dorn. Rul. & Iohnſ.

Amolynton, ἀμόλυντον, Cælius Aurelian. vertit, quod attrectatum manibus nihil a ſe inquinamenti dimittit, *lib.* 2. *de morb. acut. c.* 37. Hinc *Amolynta* dicuntur, *non inquinantia medicamenta* ſimilia his, quæ proprie *Epithemata* dicuntur, Galen. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 11. ubi ad *Acopa* referuntur, de quibus ſupra dictum.

Amongabriel, i. e. *Cinabrium*, Dorn. Rul. & Iohnſ.

Amor, ἔρως, quid in genere ſignificat, aliunde cognitum eſſe debet. Strictius vero in Medicina plerumque ſumitur de *Amore conjugali* vel *libidinoſo*, & refertur inter cauſſas procatarcticas ſanitatis & morborum, quatenus vel moderatus, licitus & honeſtus, vel immoderatus, illicitus, & turpis fuerit, ſiquidem eſt vehementior quædam animi paſſio & perturbatio, in qua ſpiritus vitales & animales fervidiores redduntur. Charlton. *Ex Pathol. VIII.* §. 26. Willis. *An. Brut. p.* 1. *c.* 9. Ad immoderatos & illicitos potiſſimum ſpectat *Affectus Eroticus* dictus, de quo integram epiſtolam ſcripſit Lang. *l.* 1. *epiſt.* 24. quandoque cum delirio conjunctus; præſertim in ſexu fœminino, unde & *Amor inſanus* appellatur, de quo videatur Sennert. *Med. Pr. l.* 1. *P.* 2. *c.* 10. Ob *Amorem* filius regis ab Eraſiſtrato deprehenſus legitur apud Galen. *c.* 1. *in prognoſt. t.* 4. Aliud exemplum legitur de fœmina quadam *in lib. de iis, qui morbum ſimulant.*

* *Amorge*, ἀμόργη, vide *Amurca.*

Ampelis, ἀμπελίς, avis nomen eſt, quæ & *Garrulus Bohemicus* dicitur, cujus deſcriptionem vide apud Aldrovand. *l.* 12. *Ornithol. cap.* 18. Hujus caro inter cibos gratiſſimos, & ipſo Turdo etiam præferenda refertur.

Ampelitis, ἀμπελῖτις, vide *Pharmacitis*. Epitheton *Terræ bituminoſæ*, Gorr. *p.* 30.

* *Ampelocarpon*, ἀμπελόκαρπον, herbæ nomen, quæ & aparine, apud Dioſc. *l.* 3. *c.* 183.

* *Amphariſteros*, ἀμφαρίστερος, vide *Amphidexios.*

Amphemerinus, ἀμφημερινὸς, ſcil. πυρετὸς, Lat. *Febris quotidiana*. Vide *Febris. Quotidiana.*

* *Amphibius*, ἀμφίβιος, h. e. utrinque vitam habens, tribuitur lacertæ cuidam *Ivana* vel *Iguana* dictæ ab habitatoribus Inſulæ Hiſpaniolæ, ubi hoc animal reperitur. Apud eos hæc *lacerta amphibia* erat in cibis, & quidem expetitis, ſaporis quidem gratiſſimi, ſed quibus dolores venereos præſentes augeri, aut male ſopitos tam vehementer recrudeſcere obſervatum fuit a Conſalvo Fernandez ab Oviedo, *Hiſt. Ind. lib.* 13. *c.* 3., ut crediderit inde Liſterus exercit. de lue venerea, luem veneream ab indigenis primitus ideo conceptam fuiſſe, quod lacerto, ſeu, ut ille ait, ſerpenti illo veſcerentur.

* *Amphibleſtroides*, ἀμφιβληστροειδὴς, vide *Retiformis.*

Amphibranchia, ἀμφιβράγχια, *Tonſillæ*, Hippocrati dicuntur & *partes vicinæ*, *l. de int. aff. LX.* 6. & *l. de dieb. crit. V.* 10. Vide Foeſ. *p.* 41.

Amphicathezomæ, ἀμφικαθέζομαι, id eſt *Circumſedeo*. Verbum exprimens modum *Inſeſſus* in Semicupium, ut decoctum circumcirca partes irriget, & mulier prorſus immergatur, Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. XXX.* 10.

* *Amphicauſtis*, ἀμφίκαυστις, duplicem habere dicitur ſignificationem: 1. notat. *montanum hordeum*, quod & ζυγρα dicitur; deinde *pudendum muliebre*, teſte Euſtathio. Gorr. *p.* 32.

* *Amphidexios*, ἀμφιδέξιος, vide *Ambidexter*. Alias e contrario aliquis etiam dici poteſt ἀμφαρίστερος, *ambilævus*, & per metaphoram de omine infauſto uſurpari quiret; alias & illos, male tamen ἀμφιδεξίους appellari obſervat Galenus *in exegeſi*, qui in dextra uteri parte fuerunt collocati.

Amphidion, *Amphideon*, ἀμφίδιον ἀμφίδεον, proprie ſignificat *armillam muliebrem*, qua vel collum, vel brachia circumdantur. Per metaphoram vero Hipp. hoc nomine indigitavit ſummam uteri oſculi extremitatem rotundam, vel oram, *lib.* 1. *de morb. mulier. LXXXIII.* 8. Plura de hoc vocabulo vide apud Foeſ. *p.* 42. Galen. *in Exeg. voc. Hippoc.* quod vero Blancard. *in Lexic.* poſuerat ἑλικοειδὴς ἐπανάστασις, in illo loco non occurrit.

* *Amphidromia*, ἀμφιδρομία, dicebatur quintus a par-

a partu dies, quo mulieres, quæ in partu adfuiſſent, & obſtetricando juviſſent, manus abluere ſolebant, ac infantem geſtantes focum circumcurſare. Athen. *l.* 9.

Amphimetrion, ἀμφιμήτρειον, eſt epitheton ſignorum affectus matricis ſignificantium, q. d. circa matricem. Legitur apud Hippocr. *l.* 6. *Epid. ſ.* 8. *t.* 38. ubi in edit. Linden. occurrit Latina verſio, *Circa meſſem.* Foeſ. *d. l.* Conf. Galen. *in Exegeſi.*

Amphipneuma, ἀμφίπνευμα, hoc eſt, *circumcirca urgens ſpiratio*, & eſt ſpecies & ſymptoma magnæ difficultatis in reſpirando, cujus meminit Hippocr. *lib.* 4. *Epid. XXIV.* 17. Foeſ. *p.* 43.

Amphipolos, ἀμφίπολος, ſignificat *pediſſequam*, vel *miniſtram*, quæ heram circumſtat, apud Hippocr. *l.* 5. *Epid. XII.* 15. Foeſ. *d. l.*

Amphisbæna, ἀμφίσβαινα, nomen ſerpentis æqualis ubique craſſitiei, ita ut duo capita in extremitate utraque habere videatur, quamvis Aldrov. illud revera defendat, qui prolixius deſcripſit, & uſum ejus varium Medicum monſtravit, *l.* 1. *Hiſt. Serp. & Drac. c.* 10.

Amphiſcelos, ἀμφίσκελος. Meminit hujus vocis Dieterich. *Iatrei n.* 50., ſcribens, legi illam apud Duretum ad Hollerium, & eandem in pedibus habere ſignificationem, quam habet in manibus ἀμφιδέξιος, *ambidexter*, de quo p. a. Verum ut taceam carere hanc auctoritate, inepta quoque eſt compoſitionis ratio in hac voce, cum emphaſis debeat eſſe in δέξιος vel ἀριστερὸς, *dexter* aut *ſiniſter*, non vero in σκέλος, *crus.*

Amphiſmila, ἀμφισμίλη (perperam *Amphiſmela*, quia in Græco eſt Iota) ab ἀμφὶ *utrinque*, & σμίλη, *ſcalpellus*, *cultellus*, idem quod μαχαίριον eſt, *culter Anatomicus*, utrinque acie præditus ad ſectionem, cujus inter alia inſtrumenta meminit Gal. *l.* 1. *Anat. adm. c.* 10. Caſtell.

Amphiſphalſis, ἀμφίσφαλσις, dicitur *circumactio*, *circumductio*, oberratio. Uſus Hippocr. de cruris circumductione, ut in ſedem ſuam revertatur. 4. *de artic. tit.* 47. Foeſ. *p.* 43.

Amphitane, idem quod *Chryſocolla*, Fallop. *tr. de metall. ſeu foſſil. c.* 31. *Tom.* 1. *p.* 334.

Amphodonta, ἀμφόδοντα, dicuntur animalia quæ in utraque maxilla dentes habent, *utrinque dentata.* Hipp. 1. de *artic. c.* 28. Foeſ. *d. l.*

Amphora, κεράμιον, ἀμφορεὺς, fuit menſura certa liquidorum apud veteres, & quidem duplex: *Italica* continens libras LXXII. Gal. *de pond. & menſur. c.* 4. & *Attica*, quæ capacior, utpote quæ præterea *urnam* contineret, hoc eſt dimidiam circiter *amphoram*. Hæc in ſpecie dicta Atticis μετρητής. Gorræus *p.* 32. Rhodius *de Pond. & Menſ. p.* 40. ſcribit: *Amphora* capit congios octo, vel olei libras 72., vini lib. 80., mellis 180.

Amplexatio, ſive *Baſiatio*, ſpagyrice dicitur, quando *Mercurius Philoſophorum*, ceu *mulier candida*, juncta fermento aureo, quod eſt *maritus ruber*, ſuſtinet motum & agitationem, & fit frequens reflexio halituum ſuper corpus in fundo. Libav. *Tom. II. Op. pag.* 395.

* *Ampnoe*, ἄμπνοή, reſpiratio.

Ampotis, ἄμπωτις, proprie ſignificat *æſtus marini reciprocationem*, aut aquæ marinæ receſſum a litore, quaſi mare eam recedentem rebibere & abſorbere videatur. Per translationem vero Hippocr. uſurpavit de *Humorum receſſu* & recurſu ad interiores partes, & ita fere coincidit cum *palindromia*, *l. de Hum. ſtatim in princ.* Gal. *c.* 1. *aph.* 2. *l.* 4. *de San. tu. cap.* 10. *fin.* Vide etiam Foeſ. *p.* 40. Dieter. *n.* 226.

Ampulla, λήκυθος, πομφόλυξ, quid proprie ſignificet, notum eſt. Per translationem *Ampullas* vocavit Paræus prima delineamenta trium viſcerum, cordis, hepatis, & cerebri poſt conceptionem, *l.* 23. *Chirurg. c.* 9. In Chymicis *Ampullæ* vocantur vaſa ampliora, ut Cucurbita, Pellicanus &c. Morley *in Collect. Chym. Leid. proleg. cap.* 2.

Ampullaſcens, vide *Alveus.*

Amputatio, vide *Sectio.* Valde καταχρηστικῶς & licenter uſum eſſe de virtute medicamenti Thryphera dicti Scrib. *n.* 230. teſtatur Rhod. *in Lex.* Vide *Amputatura.*

(Π) *Amputatura*, ſolutio continui in partibus tum mollibus tum oſſeis, cum artus, articuli, vel partis totali ſeparatione reſiduo trunco. Sauvag. Vulnus detruncatione partis totalis factum. Linn.

Amuleta, περιάμματα, περίαπτα appellantur, quod de collo ſuſpendantur, aut alicui corporis parti alligentur, Gal. *l.* 1. *de rem. fac. par. c.* 1. *fin.* & ſunt medicamenta, quæ occulta quadam virtute, & mira efficacia nos latente aliquid in corpore præſtare creduntur. Helmont. *amuleta* & *periapta* appenſa agere credit vi influentiæ partim citra evaporationem illorum, partim cum ἀποῤῥοαῖς, quæ etiam ſenſim viribus minuuntur. Dividit etiam in Oſſea, Cornea, Animalia, Plantas, Lapidea, Salina, Tranſparentia, & Opaca, *tr. Poteſt. medicam. n.* 61. Circa omnium illorum uſum multum vani-

vanitatis, quin & multum ſuperſtitionis concurrere, quotidiana teſtatur experientia, unde recte Gal. vocavit ἄλογα, irrationabilia, *abſurda*, rejiciens tanquam fabulas aniles hujuſmodi manganias, *l. 6. de S. Fac. in proœm.* quamvis aliqua fortaſſis ſint, quæ naturalibus & non plane occultis viribus operantur, propterea non prorſus rejicienda. Videatur Dieterich. *Iatr. n.* 683. Amuleta quoque in peſte propoſuit Hildan. *Epiſt.* 96.

Amurca, ἀμόργη, dicitur *ſedimentum* vel recrementum *olivarum* expreſſarum, *fæx olei*, Hipp. 7. *aph.* 45. (Gal. *in comm. ad h. l.*) *de Ulceribus IX*, 6, 7. Ejus uſus commendatus in ulceribus. Calefacit enim & exſiccat in gradu ſecundo, ſecundum Gal. 6. *de S. Fac.* Vide de Foeſ. *p.* 39. Gorr. *p.* 29. *& ſeqq. Amurcam* quoque appellavit renum ſuccenturiatorum humorem, credens ſe ſcapham appellare, D. Joh. Jac. Harder. *in Pœon. & Phythagor. Exercit. Anatomico-Medic. II. p.* 12.

Amyche, ἀμυχὴ, eſt *ſuperficiaria* & levior *continuo ſolutio*, vel præternaturalis, vel artificialis. In illa ſignificatione legitur apud Hipp. *l. de int. aff. XXXV.* 7. quæ in *Coac. t.* 444. dicuntur ἀμυχώδεα ἐξανθίσματα, *ſuperficiaria efflorefcentiæ* cum ulcuſculis. In hac uſus eſt Gal. de inciſuris per ſcarificationem *l.* 2. *de curat. ad Glauc. cap.* 7. Vide Foeſ. *p.* 41.

Amyčticos, ἀμυκτικὸς, rectius, quam ἀμικτικὸς, h. e. vim habens lacerandi, laniandi, a verbo ἀμύσσω, *dilacero*. Eſt epitheton medicamentorum illitorum corrodentium apud Joh. Tagaultium *Inſtit. Chirurg. l.* 6. *c.* 11. *p. m.* 467. Occurrit etiam apud Cæl. Aurelian. *l.* 2. *de morb. chronic. c.* 6.

Amydros, ἀμυδρὸς, ſignificat *obſcurum* & vix conſpicuum. Legitur apud Hipp. de aſtris uſurpatum, *l. de Inſomn. IIX.* 5. Foeſ. *d. l.*

Amigdalæ, vide *Tonſillæ*. Botanica ſignificatio non eſt hujus loci.

Amygdalatum eſt lac artificiale, ſive emulſio ex amygdalis aliiſque ſeminibus albicantibus lege artis parata. Blancard. *in Lex.*

Amylum, ἄμυλον, ἀμύλιον, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXXVI.* 3. dicitur, quod *ſine mola fiat*, ut teſtatur Dioſc. *l.* 1. *c.* 123. Foeſ. *p.* 40. Fiat autem ex tritico & ſiligine, eſtque cum cibus, tum medicamentum, Gal. *l.* 1. *de Alfac. c.* 8. & *l.* 5. *de S. Fac. c.* 34. *alibique. Amyla* in genere quoque dicuntur *Fæculæ Chymicorum*. Libav. *S. Arc. Ch. l.* 2. *c.* 1. *&* 21.

Amyon, ἄμυον, dicitur membrum *emuſculatum*, h. e. ita extenuatum, ut muſculorum delineationes non habeat ſenſui ſatis apparentes. Hipp. 3. *de artic. t.* 81. ubi jungitur ἄσαρκον, *carnis expers*. Foeſ. *d. l.*

Amythaonis medicamentum, ἀμυθάωνος φάρμακον, vocatur compoſitio quædam vel ad emplaſtra, vel ad malagmata pertinens, valens ad præcordiorum tenſionem, articulos contractos convulſoſque. Digerit enim, diſcutit & extrahit. Deſcribitur apud Ægin. *l.* 4. *c.* 32. Gorr. *p.* 31.

An, dicitur pater Sulphur. *Anfir*, filius Mercurius. *Anfirario*, Spiritus, Sal. Rul. & Iohnſ.

Ana, ἀνὰ, eſt terminus Pharmaceuticus, quo utuntur Medici, *æqualitatem menſuræ* vel *ponderis* deſignaturi, Hipp. *l.* 1. *de morb.* [*mul. C. I.* 41. quamvis Lind. omiſerit, Foeſ. *Oec. p.* 43. Imo *Anatica proportio* æqualitatem infert, Libav. *T. II. p.* 343.

Anabaſis, ἀνάβασις, *Aſcenſus*, vel *aſcenſio*, idem eſt quod *augmentum*, vel incrementum ſive morbi totius, ſive particularis paroxyſmi, Gal. *l. de morb. tempor. c.* 2. *l.* 1. *de Criſ. c.* 3. Hinc *Anabatica* febris, ἀναβατικὸς πυρετὸς, eſt febris continua, quæ & *Epacmaſtica* dicitur, de qua ſupra in *Acme*.

Anabetto, ἀναβήττω. Vide *Extuſſio*.

Anablepo, ἀναβλέπω, ſignificat apud Hipp. viſum prius amiſſum recipio, *l.* 7. *Epid. XXV.* 10. Foeſ. *p.* 46.

Anablyo, ἀναβλύω, h. e. *ebullio*, efferveſco. Hippoc. *l. de morb. ſacr. IIX.* 18. & *l.* 1. *de morb. mul. CIV.* 13. Foeſ. *d. l.*

Anabole, ἀναβολὴ, ſignificat *rejectionem materiæ per ſuperiora*, idem quod ἀναγωγὴ. Vide *Anagoge*. Galen. Vomitum vocat ἀναβολὴν *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 3.

Anabrochiſmos, ἀναβροχισμὸς, non ἀναβρογχισμὸς, uti quidem legitur apud Gal. *cap.* 4. *de R. V. I. A. t.* 12. ſiquidem a βρόχος, i. e. laqueus, derivari debet. Significat enim *Illaqueationem*, eſtque nihil aliud quam pilorum in palpebris oculum infeſtantium (qui affectus τριχίασις vel τρίχωσις dicitur) per chirurgiam ablatio. Ægin. *l.* 6. *c.* 13. Vide Foeſ. *d. l.*

Anabroſis, ἀνάβρωσις, quæ & διάβρωσις dicitur, eſt *ſolutio* continuitatis ex eroſione ab humoribus mordacibus introducta, Gal. *l.* 5. *de L. A. c.* 5. *l.* 4. *M. M. c.* 1.

Anacar, ἀνάκαρ, ſignificat apud Hipp. *in partem ſuperiorem*, εἰς τὸ ἄνω μέρος, uti ἐπίκαρ, *in partem inferiorem*, Gorræus. Foeſ. ex Gal. *expoſ. voc. Hippocr.* quamvis locum Hipp. nullus horum citaverit.

Anacatharſis, ἀνακάθαρσις, *purgationem per*

 ſpu-

ſputa in ſpecie ſignificare apud Hipp. 5. *aph.* 8. teſtatur Gal. *in com. ad h. l.* confirmat Dieterich. *n.* 56. quamvis Blancardus late expoſuerit per omne medicamentum per ſuperiora purgans, v. g. Vomitorium, Sternutatorium, Maſticatorium, &c. qua auctoritate, non eſt mearum partium, inquirere. *Anacathartica* medicamenta Blaſius in ſtrictiore ſaltem ſignificatu vocavit *Thoracica* & *Expectorantia* aliis nuncupata. *Med. Univerſ. p. m.* 64. 65. 87. 88.

Anaceſtos, ἀνάκεςος, i. e. *incurabilis*. Foeſ. *p.* 47.

Anachmus, eſt *ſpiritus incorporeus*. Dorn. *in Dict. Paracelſ.*

Anachrempſis, ἀνάχρεμψις, dicitur Lat. *Exſcreatio*, ſive per ſcreatum ſputi rejectio. Hipp. *Coac. t.* 24. 244. 320. & alibi. Idem eſt, quod ἀπόχρεμψις, Foeſ. *p.* 56. 57.

Anacinema, ἀνακίνημα, ſignificat *commotionem corporis*, quæ inter exercitationes ponitur ab Hipp. *l.* 1. *de Diæta XLII.* 5.

Anaclaſis, ἀνάκλασις, vocatur *articuli reflexio* cum recurvatur & retorquetur in exteriorem partem, ut de interna manus extenſione ſcripſit Hipp. 1. *de fract. t.* 11. Plura apud Foeſ. *p.* 47.

Anaclinterium, ἀνακλιντήριον, contracte ἀνάκλιντρον, Lat. *Recubitorium*, dicitur ſella vel ſedile ita formatum, ut homo reclinato corpore veluti decumbere queat. Legitur in D. a Deventer *Lum. Nov. Obſtetr. c. XXVI. p.* 91.

Anacliſis, ἀνάκλισις, dicitur *decubitus ægrorum*, Hipp. *de dec. orn. XI.* 1. ἀνακλισμὸς vero vocatur ea pars ſellæ, in quam dorſo recumbimus. *l. de artic. t.* 22. Foeſ. *d. l.*

Anacoche, ἀνακωχὴ, ἀνακώχησις, dicitur *inhibitio*, *retentio*, *mora*, *retardatio*; a verbo ἀνακωχέω, *inhibeo*, *remoror*, quo aliquoties uſus Hippocr. 1. *de artic. t.* 30. & *c.* 2. *t.* 47. *l. de Corde IIX.* 15. Vide Erot. *in Onomaſt. p.* 18. *f.* Foeſ. *p.* 48.

Anacollema, ἀνακόλλημα, dicitur medicamentum, quod in affectionibus oculorum fronti imponitur, & veluti *agglutinatur* ad reſtringendum fluxiones, Gal. *de rem. fac. parab. c.* 10. & *l.* 11. *de S. Fac.* §. *Ovor. fac. l.* 6. *de C.M. S. G. c.* 8. Pertinet ad *Frontalia*, Morell. *de form. rem. l.* 2. *ſ.* 2. *c.* 1.

Anacomide, ἀνακομιδὴ, dicitur *refectio*, recreatio ægri ex morbo, *Coac. t.* 220. 235. & *l. de Affect. XXXIIX.* 9. Nam verbum ἀνακομίζειν ſignificat, ægrum *reficere*, *l.* 2. *de morb. XV.* 14. 26. *XXI.* 17. 1. *de fract. t.* 48. Dicitur etiam ſimpliciter κομιδὴ & κομίζειν, *l. de Affect. XLV.* 13. *L.* 13. & κομιςικὸς, reficiens *d. l. L.* 1. Foeſ. *p.* 47.

Anaconchizo, ἀνακογχίζω, idem quod ἀνακωχέω, *inhibeo*. Hipp. *Mochlico I.* 4. Foeſ. *d. l.*

Anaconchyliſmos, ἀνακογχυλισμὸς, vel ἀνακογχυλιασμὸς, h. e. *Gargariſmus*, a verbo κογχυλίζειν, quod *gargarizare* ſignificat, & paſſim apud Gal. occurrit. Vid. Gorræum *in definit. pag.* 33. De *Gargariſmo* vide plura *ſuo loco*.

Anacos, ἀνακῶς, adverbium Hippocraticum ſignificans *diligenter*, *prudenter*. Legitur in *l. de Carnib. edit.* Foeſ. *p.* 254. *n.* 66. ubi vid. etiam *Annot. hujus ad hunc locum*.

Anacteſis, ἀνάκτησις, eſt *virium reſtauratio* & reparatio, idem quod ἀνάληψις, Hippocr. *l. d. vet. med. IX.* 6. Foeſ. *p.* 48.

Anacuphiſma, ἀνακούφισμα, corporis *allevationem* & *ſublevationem* ſignificat, quæ pertinet inter corporis exercitationes. Hipp. *l.* 1. *de Diæt. XLII.* 6. Foeſ. *d. l.*

Anacycao, ἀνακυκάω, i. e. *perfundo*, admiſceo, ſubigo. Legitur apud Hippocrat. *l.* 2. *de morb. mul. XLIX.* 37. *LXII.* 10. *LXXXIIX.* 11. Foeſ. *d. l.*

Anacycleon, ἀνακυκλέων, i. e. *Circulator*, idem quod *Agyrta*. Hippocr. *l. de dec. orn. I.* 21. Foeſ. *d. l.*

Anacypto, ἀνακύπτω, i. e. *ſurſum tendo*, ad ſuperiora feror. Hipp. *l.* 5. *Epid. XX.* 9.

Anacyrioſis, ἀνακυρίωσις, denotat *gravitatem* & *auctoritatem Medici*, quam habere debet apud ægros. Hippocr. *de decent. ornat. IX.* 9. Foeſ. *d. l.*

Anadiploſis, ἀναδίπλωσις, eſt *paroxyſmorum reduplicatio*. Gal. *de Typis c.* 4. Dicitur & *Epanadiploſis*, ἐπαναδίπλωσις, a fermenti febrilis copia & heterogeneitate dependens; fit hoc ſymptoma in ſemitertiana. Gorr. *p.* 32.

Anadoſis, ἀνάδοσις, eſt nutrimenti per vaſa *diſtributio*, quod idem eſt ac digeſtio. Differre dicitur διάδοσις, quod hæc ſit traditio vel porrectio nutrimenti in ſingula inviſibilium meatuum, vaſorum, extimarumque partium ſubſtantiam intimam, Gal. *l.* 1. *de fac. nat. c.* 6. Verbum etiam ἀναδίδωμι ſignificat *diſtribuo*, & uſurpatur ab Hipp. de doloribus, *l.* 1. *prorrhet. comm.* 3. *t.* 26. & *l.* 4. *Epid. XIII.* 21. Foeſ. *p.* 45.

Anadrome, ἀναδρομὴ, apud Hipp. eſt *doloris recurſus* ex inferioribus ad ſuperiora, *l.* 1. *prorrh. II. t.* 35. 51. *Coac. t.* 308. 314. 316. Foeſ. *d. l.* In genere etiam *Anadrome* ſignificat humorum recurſum. Charlton *Oecon. Anim. Exerc. III.* §. 9. & G. Thomſon. *in explicatione Terminor. Artis præmiſſa Acui Magneticæ*.

Anadromos, ἀνάδρομος, eſt epitheton piſcium a ma-

a mari in fluvios aſcendentium. Vide infra *Zerta*.

Anædes, ἀναιδὴς, *impudens*. Hinc Adverb. ἀναιδές, *impudenter*. Ab Hippocr. vero per translationem ſumptum pro *affatim*, copioſe de aqua in aſperam arteriam irruente, *l. de Corde III.* 1. Foeſ. *d. l.*

Anænomæ, ἀναίνομαι, i. e. *renuo*, reſpuo. Legitur apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. XXIV.* 4. Foeſ. *pag* 46. Erot. *in Onom. p.* 27. *f.*

Anæſtheſia, ἀναισθησία, i. e. *Senſus privatio*. Vide *Stupor*. Præcipue de ſenſus Tactus privatione accipi & exponi ſolet, in quo ſignificatu & D.D. Wedelius expoſuit *Pathol. Dogm. ſect.* III. *c.* 6. *p.* 546. *ſeqq.* Modum vero, quo fiat ejusmodi *ſtupor*, ſatis plauſibiliter tradidit D. D. Sthal *in Diſſert. Medic. De molibus humor. convulſivis cap.* 7. *p.* 26.

Anaſolis dicitur Haly Abbati *Pract. l.* 9. *c.* 33. cura gingivæ denudatæ, ita notante Joh. Walthero *Syl. Medic. p.* 678.

Anagargalicta, ἀναγαργάρικτα, *Anagargariſtum*, ἀναγαργάριστον, vide *Gargariſmus*.

Anagnoſis, ἀνάγνωσις, non modo communiter *Lectionem* ſignificat, uti patet ex Hippoc. *Præcept. X.* 10. vide *Lectio*: ſed etiam *perſuaſionem* denotare quidam volunt, quemadmodum & verbum ἀναγινώσκειν, ita plerique Interpretes verterunt apud Hippocr. 1. *de artic. t.* 3. Vide Foeſ. *Oec. p.* 45.

Anagoge, ἀναγωγή, eſt *reductio*, receſſus humorum. In ſpecie *per ſuperiora excretionem* ſignificat apud Hipp. *Coac. t.* 334. Apud Dioſcor. *l.* 2. *parabil. c.* 30. & Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 4. ſignificat ἀναγωγὴ *rejectionem ſanguinis*, ἐξ ἀναγωγῆς ſignificat *repetitis vicibus*, ſicut fit reſpiratio. Linden. *S. M. Ex. V.* §. 49.

Anagraphe, ἀναγραφὴ, dicitur *medicamentorum præſcriptio*, vulgo *Recepta*. Harum copiam in promptu habere debet Medicus ex præcepto Hipp. *l. de dec. orn.* VIII. 18. Foeſ. *p.* 45.

Anaiſſo, ἀναΐσσω, h. e. *reſilio*, irrumpo, ſurſum cum impetu feror, ſæpe uſus Hipp. de morborum *recurſu*, ut *ſ.* 3. *Prognoſt. t.* 1. *Coac. t.* 299. *l. de morb. ſacr. l* 14. *l. de int. aff. LI.* 23. *l. de virg. morb II.* 8. &c. Vid. Foeſ. *p.* 46.

Analces, ἀναλκὴς, dicitur *imbecillum*, eviratum, viribus deſtitutum, ab ἀ & ἀλκὴ, *robur*, Hippoc. *l. de A. L. & Aq. XXXIII.* 6. Foeſ. *p.* 49.

Analdes, ἀναλδὴς, id eſt, *non capiens* aut afferens *incrementum*, *inſaluòris*. Hipp. *d. l.* XXXVII. 11. Foeſ. *d. l.*

Analentia, eſt terminus Paracelſicus fictus, ſpeciem Epilepſiæ denotans, quemadmodum & *Catalentia* & *Epilentia*, *tract.* 2. *de morb. ament. c.* 1.

Analepſia vocatur Epilepſia, quæ provenit a ſtomacho, quaſi læſio converſiva ad caput, uti vult Joh. Anglic. *Roſ. Angl. p.* 35. Verum hodieque non eſt in uſu.

Analepſis, ἀνάληψις, dicitur *rejectio*, renutritio, Gal. *l. de marcor. c.* 9., idem quod ἀνακομιδὴ, vel ἀνάθρεψις. Hinc *Analeptica*, ἀναληπτικὴ, dicitur pars Diæteticæ, ſive victus ratio, quaſi Refectricem dicas, & debetur his, qui convaleſcunt ex morbo. Gal. *l.* 5. *de ſan. tu. cap.* 4. *ad Thraſybul. c.* 30. *Analepſis*, ἀνάληψις etiam dicitur de modo appendendi membrum fractum, præſertim manum per mitellam, Hipp. 2. *de iis q. in med. t.* 33. Foeſ. *p.* 49.

Analgeſia, ἀναλγησία, ſignificat *indolentiam*, ſive defectum doloris, tum in ſtatu ſec. nat. tum in præternaturali propter partis ἀναισθησίαν & ſtuporem.

Analmyron, ἀνάλμυρον, *inſulſum* ſignificat. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Foeſ. *p.* 50. Gorr.

Analogiſmus, ἀναλογισμὸς, eſt comparatio cauſſarum morbidarum præſidiorumque juvantium per ſimilitudines, Gal. *de opt. ſect. ad Thraſyb. c.* 11. ſive *Analogiſmus* eſt ratio, quæ ab evidenti auſpicatur, rei obſcuræ faciens cognitionem, *c.* 1. *Prognoſt. t.* 6. (quamvis in Græco textu non habeatur.) Dogmaticorum propria, quemadmodum *Epilogiſmus* Empiricorum, ceu communis ratio & omnium aſſenſu conſpecta. *Analogiſmum* etiam ab indicatione vera dogmatica excluſum vult Gal. *d. l.* ſed male, noſtro quidem judicio. Videantur *noſtra Dogmata Med. Gen: P.* IV. *c.* 1. *d.* 3. *p.* 459. *ſeq.* Medicina Rationalis ſive Dogmatica etiam vocatur ἀναλογιστικὴ, & Medici Dogmatici ἀναλογιστικοὶ, Gal. *l. de ſect. ad tyron. c.* 1. *fin. Analogiſmus* fuit olim curatio per remedia mediante ſimilitudine inventa. Dividitur in *Empiricum* & *Dogmaticum* a Sanctorio *Method. vitand. error. in Medic. fol.* 181.

Analoſis, ἀνάλωσις, *conſumtio*, imminutio, idem, quod μείωσις. Dicitur de cerebro apud Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 1. a verbo ἀναλίσκειν, conſumere, quo uſus idem 1. *aph.* 14. & *l. de vet med* XIX. 17. 31.

Analthes, ἀναλθὴς, *incurabile* ſignificat; Hipp. 4. *de artic. t.* 26. Foeſ. *p.* 49.

Analtos, ἄναλτος, h. e. *inſulſus*, ſine ſale. De cibariis frequenter uſurpavit Hipp. *l.* 2. *de morb. LII* 14. *LIII.* 35. *l. de nat. mul. XXXII.* 20. *l.* 2. *de morb. mul.* XXI. 12. item de ſputo *l.* 1. de

de morb. mul. XXV. 4. vide Foeſ. *p.* 50.

Analyſis, ἀνάλυσις, eſt alicujus corporis in ſua principia reſolutio. Huc pertinet Anatomica partium corporis humani demonſtratio, ut & pertractatio alicujus argumenti vel materiæ fundamentalis & ſecundum omnes ejus partes inſtituta.

Anamix, ἀναμὶξ, adverb. ſignificans permixtim, *promiſcue*, legitur apud Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. XXXXIV.* 4. quamvis Linden. legat ἀναμίξα. Foeſ. *d. l.*

Anamneſis, ἀνάμνησις, Lat. *Recordatio*, *Reminiſcentia*, Gal. *l. de plenitud. c.* 9. Hinc & *Anamneſtica*, ἀναμνηστικά, ſigna quædam dicuntur ad Diagnoſtica pertinentia, quæ præteritum ſtatum ſive ſecundum ſive præter naturam in memoriam revocant. Vocantur alias *Rememorativa*. Vide *Dogm. noſtr. Med. Gen. P. III. c.* 1. *d.* 6. *p.* 303.

Anance, ἀνάγκη, Lat. *Neceſſitas* dicitur, Coactio. Hinc verbum ἀναγκάζω, cogo, *neceſſitate* impello, & ἀναγκαῖος, *neceſſarius*, deſcendunt. Omnibus his vocabulis uſus eſt Hipp. v. g. 1. *aph.* 8. 19. 3. *aph.* 11. 6. *aph.* 50. *&* 58. Vide Dieterich. *n.* 51. *ſeqq.* Quod vero in ſpecie etiam Ἀνάγκη violentam operationem chirurgicam, præſertim extenſionem, aut impulſionem in luxatis & fractis membris Hipp. ſignificet, uti vult Gal. *c.* 2. *de fract. t.* 42. & alibi, non mihi videtur vero ſimile, quia ſaltem illa ſignificatio ex connexione & applicatione expreſſa ad materiam talem reſultat. Vide *Neceſſitas.* Ἀναγκαῖος, *neceſſarius*, dicitur vel de rebus, quæ æternitatem ſive perpetuitatem a natura nacta ſunt, ut ita fiant, & ordinem ex *neceſſitate* habent, quibus opponuntur *Res Contingentes* & opinione nitentes τὰ ἔνδοξα; vel de *rebus ſeriis* ad commodam vivendi rationem apprime facientibus, ex *Coac. t.* 98. Vide Foeſ. *p.* 44.

Anandries, ἀνανδρίες, dicitur *Eviratus*, *Effœminatus*, quales ſunt caſtrati. Hippoc. *l. de A. L. & aq. XLIX.* 4. quamvis Linden. cum Mercuriali legat ἐνάριες. Dicuntur & ἄνανδροι, quod vocabulum proprie ſignificat *fœminam virum non expertam*, *l.* 1. *de morb. mul. XIII.* 19. Foeſ. *p.* 50.

Anapalin, ἀνάπαλιν, h. e. *ex adverſa parte*, *econtrario*: opponitur τῷ κατ' ἴξιν, ſive *e directo*. Hipp. 1. *prorrh. III. t.* 33. Gal. *in comm. ad h. l.* & *c.* 32. 1. *aph.* 21.

Anapalindromeo, ἀναπαλινδρομέω ſignificat *Recurro*, & quidem *per oppoſitum*. Dicitur de faſcia, quæ circumvoluta ad eum locum recurrit, ubi prior deſiit. Hipp. 1. *de fract. t.* 30. Foeſ. *d. l.*

Anapauſis, ἀνάπαυσις, *otium*, *remiſſionem*, quietem ſignificat, Hippoc. 4. *aph.* 13. *de nat. hum. II. t.* 1. *l. de Med. IV.* 23. Unde & verbum ἀναπαύομαι, *requieſco*, *ceſſo*, quod legitur 2. *de R. V. I. A. t.* 50. *&* *ſ.* 4. *t.* 34. Vide Foeſ. *d. l.* Dieter. *n.* 59. Vide *Requies*.

Anapetia, ἀναπέτεια, ſignificat *expanſionem meatuum*, quæ obturationi eorundem opponitur. Occurrit apud Gal. *l.* 1. *de morb. diff. c.* 5. ad quem locum vide Leonth. Fuchſ. *Commentar. p. m.* 22. *b.*

Anaphalantiaſis, ἀναφαλαντίασις, dicitur *defluvium pilorum* in ſuperciliis, ſicut Φαλακρότης in *capite*. Gaza *ſalitium* vocat, ſed tantiſper, inquit, dum melius vocabulum invenerit, Gorr. *p.* 35.

* *AnaphlyEtænotos*, ἀναφλυκταίνωτος, ex quo puſtuma eruperunt, nec erumpunt.

Anaphoneſis, ἀναφώνησις, Lat. *Vociferatio*, vide *Clamor.* Eſt vehementior exclamatio pectus & vocis organa exercens, inque iis calorem nativum excitans, corporis ſolidas partes corroborans, excrementa attenuans & repurgans. Plura hujus exercitationis commoda vide apud Gorr. *p.* 35. Jung. Rhodius *in Diſſert. de Acia c.* 6. *p.* 67. ubi prolixius hujus exercitii utilitatem variis teſtimoniis demonſtrat.

Anaphora, ἀναφορά, ſignificat apud Hippoc. *gratiam* vel *meritum*, quod alicui debetur, *l. de arte IV.* 13. Deinde etiam notat *rejectionem materiæ per os*. Foeſ. *Oec. p.* 56. Ita & ἀναφορικοί, dicuntur οἱ αἱμοπτοϊκοί, qui ſanguinem ex infernis partibus per os rejiciunt, Gorr. ita verbum ἀναφέρω habet diverſas ſignificationes; vel enim ſumitur pro *perferre*, tolerare, *l.* 4. *de morb. XVII.* 9. *XX.* 30. *XXI.* 3. *XXIII.* 38. Vel notat *reſtituere ſanitati*, 2. *aph.* 43. *& l.* 4. *de morb. XXVII.* 50. vide Dieterich. *n.* 63. Vel ſignificat *vehementer ſpirare*, aut *reſpirare*, *l.* 2. *prorrhet. XX.* 2. Jung. Foeſ. *p.* 55. *ſeqq.*

Anaphoryſſo, ἀναφορύσσω, idem quod φορύω, φορύσσω, *pinſo*, *ſubigo* ad modum farinæ. Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. LXIII.* 29. *LXXXII.* 6. & *l.* 2. *LXXXV.* 19.

Anaphrodiſia, ἀναφροδισία, dicitur impotentia Venerea, ſive ineptitudo ad congreſſus conjugales, & legitur apud Bonet. *Med. Septentr. l.* 3. *ſect.* 33. *c.* 7. *p.* 876.

Anaphron, ἄναφρον, h. e. *ſine ſpuma*. Hipp. *l. de Humor. III.* 2. Foeſ. *p.* 16.

Anaphyrao, ἀναφυράω, ſignificat *ſubigo*, *commi-*

miſceo. Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. XLVII.* 19. 24. Foeſ. *d. l.*

Anapinomæ, ἀναπίνομαι, *abſorberi*, exſugi ſignificat. Hipp. 2. *de art. t.* 52. Foeſ. *p.* 51.

Anaplaſis, ἀνάπλασις, dicitur Hipp. *confirmatio*, membri fracti reſtitutio, compoſitio & *reparatio*, ita ut fracturæ extrema ſeſe mutuo contingant, & partes e directo ſtatuantur. Eſt idem, quod διάπλασις, uti patet *ex* 3. *de iis q. in med. f. t.* 19. & 32. vide Foeſ. *d. l.*

Anapleroſis, ἀναπλήρωσις, in genere ſignificat *Repletionem*. Alias ſpecialiter ita dicitur pars Chirurgiæ, qua reſtituuntur deficientia. Idem ſignificat, quod πρόσθεσις, *appoſitio*. Barbett. *Chirurg. P.* 1. *c.* 1. Hinc & ἀναπληρωτικὰ dicuntur medicamenta, quæ alta vulnera carne complent, cicatrices incraſſant & limpidant. Gal. *de dynamid.*

Anapleuſis, ἀνάπλευσις, dicitur *fluctuatio*, *innatatio*, & uſurpatur de oſſe corrupto ab Hippocr. *Coac.* 1. 239. quando ob pure corruptum ſeparatur, ut *fluctuet*, ſideretur, & decidat. In ſpecie quoque de dentibus corruptis exundantibus & deciduis legitur *l.* 4. *Epid. IX.* 1. De ſquamula oſſis corrupti apud Ægin. *l.* 6. *c.* 107. dicitur verbum ἀναπλεῖν, reſolvi, & emergere. Foeſ. *d. l.*

Anapneuſis, ἀνάπνευσις, *Anapnoe*, ἀναπνοὴ, vide *Reſpiratio*.

Anapſyxis, ἀνάψυξις, eſt *refrigeratio*, Hippoc. 3. *de fract. t.* 8. Uſus eſt etiam aliquando verbo ἀναψύχειν, *refrigerare*, v. g. *d. l. t.* 5. 14. &c. Foeſ. *p.* 57.

Anapathia, *Anapathos*, legitur apud Etmuller. *T. I. Oper. ed. nov. p.* 254. *a* & 857. *a.* verum perperam & vitioſe ex ignorantia vel negligentia Græcæ Linguæ, deberet enim ſcribi *Anaudia*, *Anaudos*, de quo infra.

Anaptyo, ἀναπτύω, ſignificat *expuo* materiam e partibus inferioribus ſurſum retractam per os. Hipp. *Coac. t.* 389. 390. *Progn. II. t.* 43. Foeſ. *p.* 52.

Anaptyſsomæ, ἀναπτύσσομαι, i. e. *explicor*, expandor, *extendor*. Legitur apud Hipp. *l. de int. aff. LI.* 5. 16. *de dieb. Crit. III.* 4. & *IV.* 1. Foeſ. *d. l.*

Anariſteſis, ἀναρίστησις, ſignificat *abſtinentiam a prandio*, *l. de Inſomn. IV.* 13. & *XIV.* 11. Vide *Impranſus*. Foeſ. *p.* 52.

Anarma, ἄναρμα, idem quod *Atomi*, ἄτομοι corpuſcula minutiſſima ſimpliciſſima, q. d. *impactibilia*, Gal. *fragm. de ſubſt. fac. nat.*

Anarrhegnymæ, ἀναῤῥήγνυμαι, i. e. *diſrumpor*, diffringor, Hipp. 2. *de fract. t.* 22. & ulcera ἀναῤῥηγνύμενα dicuntur, quæ præpopere cicatrice obducta rurſus recrudeſcunt, *Coac. t.* 430. *l.* 1. *de morb. XIX.* 6. Dicitur etiam ἀνελκοῦμαι alias *d. l. XIIX.* 10. 11. Foeſ. *d. l.*

Anarrhinon, ἀνάῤῥινον, i. e. *per nares rediens*, q. d. ἀνὰ ῥινῶν Gorr. *p.* 34. Foeſ. *d. l.* alii explicant *per cutem*. * Sic etiam dicitur ea herba, quæ alias ἀντίῤῥινον antirrhinum, ex eo nomen ſortita, quod ſemine ſit vituli narium ſimilis.

Anarrhoea, ἀνάῤῥοια, eſt fluxionis ſpecies, & quidem catarrho contraria, quando humor ab inferiori parte ſurſum fertur. Coincidit partim cum ἀναγωγῇ, partim cum ἀναῤῥοπίᾳ, de qua voce mox dicendum. Legitur apud Schneider. *l.* 1. *de Aatarrh. c.* 3.

Anarrhopia, ἀναῤῥοπία, dicitur *humorum verſus ſuperiora inclinatio* & latio, quemadmodum e contrario καταῤῥοπὴ eorundem *verſus inferiora* impetum & *inclinationem* ſignificat. Utramque obſervandam Medico inculcat Hipp. *l. de Humor. I.* 11. Ad inteſtina quoque revoluta applicat Linden. *Ex. IV.* §. 100. Foeſ. *p.* 321.

Anarthos, ἄναρθος, dicitur homo craſſus, carnoſus, *articulis non apparentibus*, h. e. *informis præ craſſitie*, Hipp. *l. A. L. & Aq. XVII.* 5. Alibi dicuntur ὑπερπαχέες q. *ſupercraſſi. d. l. XXXIIX* 3. Foeſ. *p.* 52.

Anas, νῆσσα, νῆτα, νῆττα, ſignificat avem quandam aquaticam palmipedem. Sunt vero *Anates* vel *domeſtici*, vel *feri*. Reliquas differentias, nomina, proprietates, quis enumeret? Vide Aldrov. *l.* 19. *Ornithol. c.* 24. *ſeqq.* Cum victu gaudeant, impuro ſordidoque præſertim domeſtici, carnem habent pravæ concoctionis ferinæ fortaſſis meliorem.

Anaſarca, ἀνασάρκα, vel diviſum, ἀνὰ σάρκα, quæ & *Cataſarca*, *Hypoſarcidium*, & *Epiſarcidium* dicitur, Hydropis ſpecies eſt prima & mitiſſima, in qua humidi ſubſtantia, tenuis, copioſa, & cruditates in tota inferiore thoracis regione acervantur, habituſque totus pituitæ plenus redditur, Gal. *com.* 4. *de R. V. I. A. t.* 111. Diciturque *Anaſarca* & *Aqua inter cutem*, vel *intercus*, quod per carnem ille humor pituitoſus crudus fluat, *l. de fin. Med.* Vocatur etiam *Leucophlegmatia*, pro qua Hipp. utitur disjunctis vocibus λευκὸν φλέγμα, 7. *aph.* 29. quique ea corripiuntur, una voce ab eodem λευκοφλεγματοῦντες dicuntur, *Coac. t.* 248. Deſcribi poterit ex veris Artis principiis, quod ſit intumeſcentia in toto corporis habitu notabilis, & veſtigium impreſſi digiti retinens, cum languore, pallore, reſpiratione difficili, aliiſque ſymptomatibus cachexiam comitantibus, proveniens

niens a ſucci nutritii & lymphæ aquoſa impuritate excedente & ſtagnante, ſanguinis & flammæ vitalis deficientem ſpirituoſitatem ſimul conjunctam habente. Hinc appoſite ſatis jam olim Serenus Samonicus in carmine appellavit *Lymphaticum errorem*. Keuch. *not. ad eund. pag.* 193.

Anaſecoo, ἀνασηκόω, i. e. *rependo per æquipondium*, a σήκωμα. Communiter ſignificat *reſarcire* & addere quod deficit. Legitur apud Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 23. Foeſ. *p.* 52.

Anaſpaſis, ἀνάσπασις, i. e. *retractio*. In ſpecie de ventriculo dicitur, apud Hipp. *l. de vet. med. XX.* 11. quamvis Foeſ. legi malit ἀνάπαυσιν *Oec. p.* 52. Enimvero nulla cogit neceſſitas permutandi, cum ſenſus ſit clarus: ventriculum ſcil. adhuc a priori fermentatione ferventem indigere majori retractione, ſcil. a novis alimentis & quiete. Quod ſi enim ἀνάπτυσις legatur, non video, quomodo excuſari poſſit ταυτολογία Hippocrati minime familiaris.

Anaſpongizo, ἀνασπογγίζω, ſignificat *ſpongia abſtergere*, emundare. Hippoc. *l. de Ulcer. IV.* 12. Sed & *lanæ illinere*, medicamentum aliquoties denotat, v. g. *l. de nat. mul. XXV.* 6. *l.* 1. *de morb. mul. CXVII.* 4. & ſæpius alibi. Foeſ. *d. l.*

Anaſſytos, ἀνάσσυτος, i. e. *ſurſum impulſus*, diciturque de Aere, a σύομαι, vel potius σεύομαι, *agitor*, impellor, l. 2. *de morb. mul. XVI.* 11. Foeſ. *p.* 53.

Anaſtalticus, ἀναςαλτικὸς, vide *Cataſtalticus*.

Anaſtaſis, ἀνάςασις, in ſpecie ſignificat apud Hipp. *exſurrectionem*, cum æger ad egerendum ſurgit. *Coac. t.* 616. 620. 621. *l.* 3. *Epid. ægr.* 3. & alibi. Alias verbum ipſum ἀναςῆναι, vel ἀνιςάμενος, uſurpatur de in ſtatu reconvaleſcentiæ conſtitutis, 4. *aph.* 32. Vide Foeſ. *d. l.* Dieterich. *n.* 7.

Anaſtello, ἀναςέλλω, & ἀναςέλλομαι, h. e. *retraho*, diduco. Hipp. *de vuln. c. XIX.* 4.

Anaſtoecheioſis, ἀναςοιχείωσις, q. d. *Reelementatio*, ſeu Reſolutio in elementa, eſt colliquatio, ſeu reſolutio aut diſſolutio, aliquando totius corporis ſubſtantiæ, aliquando ſuccorum, qui in venis ſunt duntaxat. Quod autem ex ea colliquatione provenit, alias ad ventrem confluit, alias ad urinas, alias ad ſudores pellitur. Gal. *l.* 3. *de ſympt. cauſſ. c.* 2. 2. ἀναςοιχείωσιν, ἀνάλυσιν καὶ σύντηξιν, idem æſtimare videtur. Caſtell. Vide *Colliquatio*.

Anaſtomoſis, ἀναςόμωσις, h. e. *Oſculorum apertio*, duas potiſſimum habet ſignificationes: 1. Denotat oſculi vel extremitatis in vena vel arteria apertionem, ex qua ſequitur ſanguinis profluvium, uti in hæmorrhagia narium, menſtruo fluxu, & hæmorrhoidibus; aliquando vero & a pulmonibus, & e ventriculo hoc modo ſanguis rejicitur. Hujus cauſſas tres propoſuit Gal. *l.* 5. *M. M. c.* 2. vaſis imbecillitatem, ſanguinis copiam, & denique ejuſdem acrimoniam corroſivam. Eſt ergo ſpecies ſolutionis continui, quamvis & in ſtatu ſec. naturam locum habeat, uti dictum de menſtruis & hæmorrhoidibus. Differt a διαπηδήσει ſive *tranſudatione*, quod in hac tanta vaſorum apertio nondum ſit, ſed ſaltem tunicarum rarefactio cum ſanguinis tenuitate, *Ibid.* Egregie quoque hunc terminum expoſuit Cl. Wedelius *Patholog. Dogm. ſect.* 2. *c.* 12. *p.* 366. *ſeqq.* & appoſite *Reſerationem* vaſorum Latine vocavit. Secundum hanc ſignificationem appellantur *Anaſtomotica*, ἀναςομωτικὰ, medicamenta, quæ ora vaſorum aperiendi vim habent, calida ſcil. acria & quodammodo mordacia, Gal. *l.* 5. *de S. Fac. cap.* 14. quod vero etiam addiderit, debere eſſe craſſarum partium, non videtur veritati conſonum: quin potius contrarium locum haberet, ut eſſe debeant tenuium partium. Hippocrati tale medicamentum dicitur ἀναςομωτήριον, *l. de nat. mul. CV.* 24. Latine quoque *Deobſtruens* dici ſolet. Verum num quid obſtat, quo minus hæc ſignificatio etiam ad alia Vaſorum genera præter ſanguinea transferri & applicari queat, v. g. ad Vaſa lymphatica, ductus ſalivales, quorum etiam in catarrhoſis & rheumaticis affectionibus, hydrope & aliis ſimilibus fieri ſolet ἀναςόμωσις, & *apertio?* Ego non video. Obiter notetur, vocabulum A'ναςομώτερος, ab Hipp. plane accipi in contraria ſignificatione, ita ut denotet *reſtrictiorem*, *arctiorem* uterum, de quo prædicatur *l.* 1. *de morb. mul. I.* 17. vid. Foeſ. *p.* 53. II. *Anaſtomoſis* ſignificat mutuam *venarum & arteriarum connexionem* & veluti *Exoſculationem*, vel *Inoſculationem*, unde & *Oſculatio* verti poſſet; de quo integro capite egit Gal. *l.* 6. *de V. P. c.* 17. quamvis in aſſignando uſu rem acu, quod dicitur, non tetigerit, neque ejus Commentator C. Hoffmannus ὁ μακαρίτης. Eſt vero notiſſima utilitas, ut ſanguinis motus reciprocus, & circulatio eo expeditior fieri poſſit per totum corpus, de qua ſuo loco plura dicenda. De variis vaſorum Anaſtomoſibus vide apud Bartholin. *Anatom.* ſua & loca quærantur in Indice; quamvis hodieque ſint, qui venarum & arteriarum *Anaſtomoſes* auſint negare. Ita Blancardus ſomnium vigilantium appellare non eſt veritus ob rationem, quod hypotheſis hæc circulationis legi vim inferret. Enimvero non ſuf-

ſufficit dixiſſe, ſed & probare hanc rationem debuiſſet. Sane, poſito ſaltem, non conceſſo, ſi in tenuioribus utriuſque generis vaſis fieret mutua ἀναςόμωσις, ut ſanguis ex arteriis promptius tranſire poſſet ad venas, hoc non inferret vim circulationi, quin potius hanc juvaret.

* *Anaſtragalos*, ἀνας-ράγαλος, talo, ſeu talis carens, h. e. oſſiculum fere quadratum intra infimos tibiæ, & ſuræ proceſſus comprehenſum; ut neque cerni, neque tangi poſſit. V. Anatom.

Anataſis, ἀνάςασις, eſt *tentio ad loca ſuperna* per traductionem, Gal. *in defin. Med.* cui opponitur κατάςασις, de quo infra in *Catataſis*. Alias verbum ἀνατείνεσθαι, *contentis eſſe viribus*, firmis & integris, aut contra obniti & ſe erigere ſignificat, quod totum Celſus per firma viſcera complexus eſt ex Hipp. *l.* 2. *prorrh. XI.* 7.

Anates, morbus ani, ſeu podicis, ex Feſto, & gloſſis Balbi. Jan. Laurenbergius in *Antiquario*.

Anathermænomæ, ἀναθερμαίνομαι, i. e. *recaleſco*, revocor ad calorem. Uſurpavit Hipp. ſæpe de membris externis antea refrigeratis, v. g. *l.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 25. *l.* 3. *ægr.* 12. *l.* 1. *prorrh. ſ.* 2. *c.* 31. 32. aliquando etiam de febrili recaleſcentia, v. g. *Prognoſt. S. II. t.* 63. *Coac. t.* 35. vide Foeſ. *p.* 45.

Anathlaſis, ἀνάθλασις, idem quod ἔκθλιψις, *eliſio, expreſſio*. Erot. *in Onom. p. m.* 21. *b.* Foeſ. *d. l.*

Anathrepſis, ἀνάθρεψις, i. e. *renutritio*, *refectio*, qua corpus reſtauratur, & cutis per extenuationem largior corrigitur. Hipp. *l. Epid. ſ. III.* Verbum ἀνατρέφομαι, dicitur de victu reconvaleſcentium. Hipp. *de vet. med. XXIII.* 21. Dieter. *n.* 55.

Anathymiaſis, ἀναθυμίασις, vide *Evaporatio*.

Anatome, *Anatomia*, ἀνατομὴ, eſt humani corporis, ut & brutorum abditarumque ejus partium artificioſa diſſectio & ſpeculatio, ut ſenſibus, quæ in iis deliteſcant, patefiant, pleniorque & facilior earundem inſtituatur curatio Gal. *def. med.* Hujus ſtudium maximum jam olim apud veteres fuiſſe non modo Medicos, ſed etiam Philoſophos, teſtatur idem *l.* 2. *Anat. adm. c.* 1. Hujuſmodi exercitia vocantur ἀνατομικαὶ ἐγχειρήσεις, & qui exercent, *Anatomici*, ἀνατομικοὶ, dicuntur, *d. t. l.* 1. *c.* 5. Dupliciter inſtituitur, in mortuis, qua brutis, qua hominibus: & in vivis, brutis tantum. Homines enim minime vivos eſſe diſſecandos recte judicat idem *l.* 2. *de Temper. c.* 6. Meo quidem judicio *Anatomia* ad Phyſicam potius, quam Medicinam pertinere videtur, ſiquidem corporis naturalem conſtitutionem inveſtigat. Jung. Bartholin. *in proœm. Anat.* Porro vocabulum hoc Chymici quoque in ſuum rapuerunt forum, eam appellantes *Anatomiam Spagyricam*. Dornæus *tract. vita Brevis* in *Theatr. Chym. Vol.* I. *p.* 460. *Anatomia Eſſata* quid ſignificet, vide *Eſſatum*. Apud Ruland. *Anatomia Aſſata* dicitur parens morborum, *in Lex.* ut & Iohnſon.

Anaton, *Anatrom*, id eſt *Baurac*. Dorn.

Anatreſis, ἀνάτρησις, *perforatio* dicitur, idem quod τρῆσις, ſumiturque pro trepanatione a Galen. *lib.* 6. *de C. M. P. G. c.* 2.

Anatribe, ἀνατριβὴ, idem quod ἀνάτριψις. Legitur apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 135.

Anatripſis, ἀνάτριψις, idem quod τρῖψις, quamvis illud uſitatius ſit apud veteres, quam hoc, ſignificat *frictionem*, non ſolum eam, quæ ab inferiori parte ſurſum procedit, ſed etiam quamcunque. Gal. *c.* 3. *de iis q. in med. f. t.* 25.

Anatris, vel *Antaris*, eſt *Mercurius*. Rul. & Iohnſ.

Anatron, 1. ſumitur pro *felle vitri*, quod nihil aliud eſt, quam ſpuma materiæ, ex qua vitrum fieri debet. 2. *Pro terra Saracenica*, cujus ſunt tres ſpecies. Nigra, Rubra, Cærulea. 3. *Pro excreſcentia alba ac lapidea*, quæ in Petris creſcit, in modum Uſneæ albæ, a quibuſdam Sal Nitrum vocata, Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Schroder. *l. Pharm.* 2. *c.* 79. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l. p.* 92. *Sal Anatron* eſt mixtura ſalina ad fuſionem & purgationem metallorum excogitata, cujus deſcriptionem vide apud Schroder *d. l.* Meminit cum contemtu D. Ludovici *Pharm. Diſſert. p.* 440. Dicitur & *Anathron* & *Anatrum*, item *Anaton*.

Anatrope, ἀνατροπὴ, dicitur *ſtomachi ſubverſio* aut diſſolutio, cum in vomitiones effunditur, & breviter inappetentia, nauſeabunda affectio, ita ut interdum vomitiones contingant, Gal. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 1. Vulgo etiam vernacula dicitur: *Der Magen tehrt ſithum*. Alias verbum ἀνατρέπειν, in genere ſignificat *ſubvertere*, diſturbare, apud Hippocr. 4. *artic. t.* 35. Foeſ. *p.* 54.

Anaudia, ἀναυδία, idem quod ἀφωνία, *vocis privatio*, & ἄναυδος, *mutus*, idem qui ἄφωνος, ab α & αὐδὴ, *vox*. Hipp. *Coac. t.* 34. & 359. *l.* 3. *Epid. ægr.* 3. *p. ſtat. peſt.* Foeſ. *d. l.*

* *Anaxyride*, ἀναξυρίδες, braccarum ſive feminalium id genus erat, quibus Scythas uſos fuiſſe Hipp. *de A. A. L.* teſtatur, & ob eam cauſam ad coitum ineptos affirmat.

Ancha, idem quod *Coxa*, legitur apud Avic. *l.* 4. *ſen.* 5. *tr.* 1. *c.* 24. *ſeqq.* Aliquoties etiam occurrit apud Foreſt. *l.* 6. *Obſ. Chirurg.* 49. *in Schol.* & *l.* 8. *Obſ.* 7. *Schol.*

Anchilops, vide *Ægilops*.

* *Anchos*, ἄγχος, ſuffocatio, ſtrangulatio.

Anchyle, vide *Ancyle*.

(Π) *Anchylomeriſma*, Partium concretio. Sag.

Anci, Græce γαλιάγκωνες, an a ſimilitudine τῶν, γαλῶν, *muſtellarum*, an alia cauſa ita dicantur, viderint illi, qui diligenter talia inquirere ſolent. Gal. *c.* 1. *de artic. t.* 19. Sunt vero ii, quibus ex luxatione brachii, vel ex capitis humeri prolapſum in alam brachium brevius redditur, *de artic. t.* 88. Foeſ. *p.* 132.

Anciſtron, ἄγκιστρον, vide *Hamus*, idem quod ἀγκιρομήλη, apud Hipp.

Ancon, ἀγκών, eſt *cubiti gibbus*, eminentia, aut cubiti flexura, vel gibbi medium, cui innitimur, diciturque ἀγκὼν alterum majus & acutiſſimum oſſium cubiti, quod & *Olecranon*, ὠλέκρανον, h. e. *ulnæ verticem* & *cubitum* vocant Attici, verbis Gal. *l.* 2. *V. P. c.* 2. vide *Brachium*.

Ancora, id eſt *Calx*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Ancoralis, *proceſſus*, vide *Coracoides*.

Ancoſa, id eſt *Lacca*, Rul. & Iohnſ.

Ancteres, ἀγκτῆρες, dicuntur *Fibulæ*, quibus vulnerum labia longius diſſita conjunguntur, quæ operatio propterea ἀγκτηριασμὸς, *Inſibulatio* dicitur, teſte Gorræo, Lang *l.* 1. *ep.* 77. Gal. *l.* 3. *M. M. c. ult.* Vices ſuſtinent *Suturæ*. Parantur ex Emplaſtris fortiſſime adhærentibus. In ſpecie etiam ita dicta fuit quando hiſtrionibus & comœdis per præputium trajiciebatur fibula. Rolfink. *de part. genit. Part. I. c.* 50.

Ancubitus, dictus olim fuit affectus oculorum, quando in illis quaſi arenæ & parvæ petræ eſſe videntur. Alias & Petrificatio, vocabatur. Joh. Anglic. R*oſ. aug. p.* 867.

Ancyle, ἀγκύλη, denotat in ſpecie *articulorum contractionem*, artuum motus difficiles, & ligationem, h. e. obſtrictos articulos. Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 6. Celſus per contractos recenti cicatrice articulos vertit *l.* 5. *c.* 18. Provenit ab humoribus infarctis, quorum interventu muſculorum tendo non obſequitur, idque potiſſimum in poplite, cubito, & digitis contingit. Hippocr. hac voce uſus junxit articulis induratis, *l. de Humid. uſ. XI.* Dicitur & Æginetæ ἀγκύλωσις, a verbo ἀγκυλοῦσθαι, Lang. *lib.* 1. *ep.* 82. Rhod. *ad Scribon. n.* 255. Huic affectui opponitur τὸ ὀρθόκωλον, de quo vide infra *Orthocolon*. Vide Foeſ. *p.* 1. Cum additione etiam de aliis partium motibus localibus impeditis dici ſolet, de quibus vocabulis mox.

Ancylidoton, ἀγκυλιδωτὸν, ſignificat *anſulatum* vel anſulam habens. Gorr. *p.* 2.

Ancyloblepharon, ἀγκυλοβλέφαρον, vitium eſt in oculis, in quo palpebræ vel inter ſe, vel cum alba aut nigra oculi parte concreſcunt, aut cohærent. In cauſſa eſt ulcus negligenter & imperite curatum: ſeneſcendo enim quod diduci debuit & potuit, conglutinatur. Ἀγκύλωσις τοῦ βλεφάρου dicitur Aetio, qui & πρόσφυσιν τοῦ βλεφάρου, id vitii appellavit *l.* 7. *c.* 66.; ubi ejus curationem perſequitur. E Recentioribus videatur Aquapend. *Oper. Chir. cap. h. tit.* Meliorem & minus dolorificum curandi modum obſervavit Hildan. *Cent.* 6 *Obſ.* 7. Junge Scultet. *Armam. Chirurg. P. I. Tab. XXX. fig.* 7.

* *Ancyledotum*, ἀγκολοδωτὸν pro ἀγκυλωτὸν; apud Hippocr. i. e. anſulatum, ſive anſulam, vel annulum habens, ancyle enim ſignificat etiam anſam, ſeu anſulam.

Ancylogloſſum, ἀγκυλόγλωσσον, eſt *vitium linguæ*, aut congenitum membranis inferioribus, quæ linguam vinciunt, diuriuſculis & brevioribus a natura productis, aut adnatum, i. e. accidentarium, cum ulcus ſub lingua cicatricem duriorem contraxit. Dicitur hoc malum etiam *Ancylion*, ἀγκύλιον, Ægin. *l.* 6. *c.* 29. Conjunctum eſt cum difficultate loquendi ſumma. Modum curandi Chirurgicum docet Aquapend. *d. l. tit. Linguæ Chirurgia*. Non ſemper eſſe, præſertim in infantibus recens natis neceſſariam illam ligamenti ſolutionem, & experientia confirmat, & teſtatur hiſtoria apud Hildan. *Cent.* 3. *Obſ.* 28. quam grave periculum ex temeraria & plane non neceſſaria illa ſolutione ſecutum fuerit. Junge Bartholin. *l.* 3 *Anat.* 15. *Ephem. Nat. Cur. Ann. III. p.* 576.

Ancylomele, ἀγκυλομήλη (mendoſe ἀγκυρομήλη) dicitur *ſpecillum hamatum*, quo Medici vulnera pertentant, Gal. *in Exp. voc. Hipp.* Gorr. *pag.* 2.

(Π) *Ancyloſis*, articulorum rigor, quo flexus eorumdem aut extenſio prohibetur. Vog.

Ancylotomus, ἀγκυλότομος, *cultellus* dicitur, vel *ſcalpellum*, quo membranæ illæ linguam contrahentes & vincientes reſcinduntur. Quamvis & in genere accipiatur pro *cultello aciem incurvam habente* ab Ægin. *d. l c.* 30.

Ancyra, ἀγκύρα, vide *Uncus*. Hoc nomine quoque apud Epicharmum venire *pudendum hominis*, ſcribit Heſychius, teſte Gorr. *p.* 3.

Ancyroides, ἀγκυροειδής, vide *Coracoides*,

Ancy-

Ancyromele, ἀγκυρομήλη, rectius ἀγκυλομήλη. Vide *Ancylomele*. *Hamus*.

Andarac, id eſt *Auripigmentum Rubeum*. Rul. & Iohnſ.

Andas, dicitur *Reſolutio Salis*, vel *Sal reſolutum*. Paracelſ. *de ulc. apoſtem. &c. l.* 1. *c.* 1.

Andena, eſt *chalybs*, ex regionibus orientalibus advecta, *quæ liqueſcit igne*, haud ſecus atque aliud quodque metallum, fundique ſe permittit in formas. Rul. & Iohnſ.

* *Andrachlos*, ἀνδράχλος, herba quædam ita dicta, quod ſit viro ſimilis. V. Botanic.

* *Andrachne*, ἀνδράχνη, portulaca: in hæmodia dentibus affricata, & ſuccus illitus optimum eſt remedium. V. Botanic.

Andranatome, vel *Androtome*, ἀνδρανατομή, ἀνδροτομή, dicitur *diſſectio corporis humani*, præſertim maſculi aut virilis, & utrumque habetur in M. Aur. Severini *Zootome Democrit. l.* 1. *c.* 1. *p.* 36., & *l.* 2. *c.* 1. *p.* 91. *ſeq.*

Andrapodocapelos, ἀνδραποδοκάπηλος, vide *Mango*.

Andreios, ἀνδρεῖος, h. e. *virilis*, *generoſus*. Tribuitur metaphorice etiam vino robuſto & potenti, Erot. *in Onom. p.* 21. *&* 83. Foeſ. *p.* 57. Quidam etiam ſcribunt ἄνδριος. Eſt autem vinum generoſum, quod aquæ multum fert & admitt. Linden. *Ex. X.* §. 111.

Andria, dicitur *Mulier Hermaphroditica*, ſexus virilis genitalibus etiam prædita, de qua legatur obſervatio apud Bonet. *Med. Septentr. l.* 3. *ſ.* 32. *c.* 4. *p.* 859. *ſeqq.*

** *Androcoeteo*, ἀνδροκοιτέω, idem quod ἀνδρῦμαι, (de quo p. p.) i. e. *cum viro concumbo*. Legitur apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 160. quamvis ἀρσενοκοίτης, (quod idem eſt cum ἀνδροκοίτης) alias in ſacro Codice nefandum concubitum maris cum mare ſignificat. *I. Cor. VI.* 9.

Androgenia, ἀνδρογένεια, apud Hipp. dicitur generis ſucceſſio per viros, aut *virilis ſexus propagatio*. Foeſ. *Oec. p.* 57.

Androgyni, ἀνδρόγυνοι, dicuntur *viri effœminati*, quando ſemen mulieris maſculam naturam habens prævaluit in conceptione ſemine viri fœmineo, ex mente Hipp. *l.* 1. *de diæt. XXI.* 16. Opponuntur ibi τοῖς ἀνδρείοις, *virilibus*. Hoc nomine quoque appellantur *Hermaphroditi*, de quibus *ſuo loco*.

Andronion, ἀνδρώνιον, nomen eſt *paſtilli ab Androne* Medico compoſiti, qui refertur inter vehementia medicamenta contra carbunculum ab Ægin. *l.* 4. *c.* 25. item ad herpetem, *c.* 20. Vide Gorr. *p.* 36.

Androtome, ἀνδροτομή, vide *Andranatome*.

Andrumæ, ἀνδροῦμαι, Hipp. ſignificat *viro conjungi*, *concumbere*, τῷ ἀνδρὶ ξυνοικῆσαι, uti exponitur *l. de virgin. morb. III.* 36. ubi & tales ἀνδρούμεναι, *viro cohabitantes*, vocantur. Alias & ἀνδρωθῆναι ſignificat *virilem ætatem attingere*, 3. *de art. t.* 104. Foeſ. *p.* 57. Opponitur τῷ ἀνανδρωθῆναι, h. e. *virum non eſſe expertam*. Unde ἄνανδροι dicuntur *fœminæ virum non expertæ*. Vide ſupra *Anandries*.

Anebos, ἄνηβος, vide *Impuber*.

Anecas, ἀνεκὰς, adverbium, ſignificans *ſurſum*. Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul.* 4. *l. II.* 2. *XXXVII.* 12. Foeſ. *p.* 58.

Anecestos, ἀνήκεστος, idem quod ἀθεράπευτος, ἀνυπομόνητος, *incurabilis*, *intolerabilis*. Hipp. 3. *de artic. t.* 103. & 2. *de R. V. I. X. t.* 40. Foeſ. *p.* 59.

Anecho, ἀνέχω, id eſt *promineo*, emineo, *intumeſco*. Uſus Hipp. de hæmorrhoidibus *tumentibus*, *l.* 5. *Epid. X.* 14. Foeſ. *d. l.*

Anecpyetos, ἀνεκπύετος, i. e. *non ſuppurabilis*. Vide *Ecpyiſco*.

Aneilema, *Aneileſis*, ἀνείλημα, ἀνείλησις, *involutionem*, & in ſpecie torminum & flatuum in inteſtinis *involutionem* ſignificat. Hipp. *de vet. med. XL.* 16. & *l.* 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 55. Derivatur a verbo ἀνειλεῖσθαι, *ſurſum volvi*, quod legitur *revolvi*, *Prognoſt. ſ.* 2. *t.* 24. Foeſ. *p.* 57.

Aneleo, ἀνηλεῶς, adverb. ſignificans *timide*, invite, *citra affectum*. Hippocr. *l. de affect. XXXIIX.* 13. Foeſ. *p.* 59.

* *Anemiobolæon*, ἀνημιοβολαῖον valens pretium ſemioboli, ex ἀνὰ, & ἡμιοβόλιον, ſemiobolus, græcorum pondus: de quo vid. *Q. Seren. in hexam. & Gal. de pond. & menſ. c.* 3. *l.* 6. *C. M. S. L. c.* 1.

Anemius, ἀνέμιος, epitheton *Furni*: vide *Furnus*.

* *Anemolia*, ἀνεμωλία, herba, quæ eadem eſſe creditur cum anemone. *V. Theophr. H. P. l.* 7. *c.* 10.

Anemos, ἄνεμος vide *Ventus*.

Anencephalos, ἀνεγκέφαλος *Excerebratus*, i. e. tropice amens, ſtolidus. Gal. *l.* 3. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 4. quamvis & propria ſignificatio applicari poſſit monſtris ſine cerebro natis, qualium obſervationes colligit Bonet. *Medic. Septentr. l.* 1. *ſect.* 2. *c.* 8. *p.* 29. *ſeqq.*

Anenios, ἀνήνιος, qui *ſine mœrore eſt* aut triſtitia, *innocuus*, *illæſus*. Foeſ. *Oec. p.* 58. Quod vero ibidem ſtatuit, δυσήνιος idem ſignificare cum ἀνήνιος non videtur cum aliis teſtimoniis concordare: cum δυσήνιος ſignificet vel valde anxium, & qui levi de cauſa mœrorem concipit; vel qui difficulter habenis contineri poteſt,

eſt, i. e. effrenem; ab ἡνία *habena*. Vide Henr. Steph. *in Theſ.*

* *Aneos*, ἄνεος mutus, tacitus, vocis expers, item impos animi; ἄφονος, καὶ τὴν νοῦν ἐκπεπληγμένος apud Hipp.

* *Aneoſtaſie*, ἀνεοςασίη mentis ſtupor, quo aliquis ſtat aneos, & veluti attonitus.

Anepicritos, ἀνεπίκριτος, dicitur de eo, *quod neque ſenſu, neque intellectu dijudicari poteſt*, qualis eſt diſſenſio & concertatio Empiricorum. Gal. *de ſect. c.* 5. Vide *Acatalepſia*. Foeſ. *p.* 58.

(Π) *Anepithimiæ*, appetitus deficientes. Cull.

Aner, ἀνήρ, vide *Vir*.

Anerectos, ἀνέρεικτος, ἀνέρεικτος, ἀνήρεικτος h. e. *non freſus* aut fractus mola vel piſtillo. De farina, aut pane ex farina minus pura, nec cribro vel incerniculo parata, aut a furfuribus ſecreta dicitur, apud Hippocr. *l. de Affect. XIV.* 13. Foeſ. *d. l.*

Aneſis, ἄνεσις, h. e. *remiſſio*, vide *Dialeimma*. Legitur apud Galen. *de temp. tot. morb. c.* 8. Vide & Aetium *Tetrab.* 2. *l.* 1. *c.* 9. & 10. allegante Foeſ. *p.* 59.

Aneticus, ἀνετυκὸς, epitheton remediorum, vim remittendi habentium, ab ἀνίημι, *remitto*, & blanda vel placida dicuntur, notante Andr. Tiraquell. *de Nobilitat. c. XXXI.* §. 275. *fol.* 127. *a.*

Aneuryſma, ἀνεύρυσμα, dicitur *arteriæ dilatatio*, quæ fit ſinu in arteria ex vulnere facto, quod nec mutare obductum, conglutinatum, aut carne contectum fuit. Gal. *de Tum. p. n. c.* 11. Clarius ſic deſcribi poteſt: *Aneurſma* eſt tumor p. n. continuo pulſans, digitis facile cedens, at iterum illico ſeſe extendens, ab arteriarum interioris tunicæ ruptura, & exterioris dilatatione. Barbette *Chirurg. P. II. L.* 1. *c.* 16. De hujus exemplis & curandi ratione vide ſis Hildan. *Cent. III. Obſ.* 42. *ſeqq. tit.* & Thom. Bartholini Hiſtoriam *Aneuryſmatis* diſſecti, cum epiſt. Joannis Van Horne ejuſdem argumenti, alioſque recentiores; imprimis legi meretur obſervatio D. Ruyſchii *Aneuryſmatis* in brachio periculoſi feliciter curati, *in Centuria Obſerv. Anatomico-Chirurg. Obſ.* 11.

Anfaka, id eſt *Coagulum*. Rul. & Iohnſ. *in Lexic.*

Angeiologia, ἀγγειολογία, rectius fortaſſis *Angeiotomia*, ἀγγειοτομία, cum prioris etymi nulla videatur adeſſe ſufficiens ratio, eſt vaſorum in temporibus, vel fronte diſſectio artificioſa, cujus modum deſcripſit Æginet. *l.* 6. *c.* 5. & ex hoc Gorræus *p.* 2.

Angeion, ἀγγεῖον: vide *Vas*.

Angelicus pulvis, epitheton eſt hyperbolicum nimis jactuoſe & minus vere attributum *Mercurio vitæ* apud Schroder. *Ph. l.* 3. *c.* 15. Nominis hujus defenſionem vide ſis apud Libav. *Synt. Ch. Arc. l.* 4. *c.* 17.

Angi, dicuntur *Bubones*, ſeu tumores in inguinibus. Fallop. *de morb. Gall. c.* 90. *Tom. I. p.* 738.

Angina, ab *angendo*, quod *angat* guttur, Græce συνάγχη, vel κυνάγχη, quod poſterius Hippocrati magis eſt familiare, phlegmone, vel inflammatio aliis extra collum, ut partes tumeſcant, aliis intra tonſillas, ut ſimul partes quoque afficiantur reſpirationis, & ægra ſpiratio ſequatur. Galen. *in defin. Med.* aliter *Angina* eſt anguſtia faucium, cum ſpirationis & deglutitionis difficultate, aliiſque ſymptomatibus, proveniens ab inflammatione faucium & larynnis legitima vel ſpuria. Quod vero Medici recentiores poſt Hippocr. ſingulis anginæ ſpeciebus & differentiis certa impoſuerint nomina, videlicet *Synanchen*, συνάγχην, appellantes, cum interni faucium, hoc eſt loci, ubi ſimul conveniunt gutturis gulæque extrema, muſculi inflammati ſunt: deinde *Cynanchen*, κυνάγχην, quando interni gutturis muſculi inflammantur, ita ut æger inſtar anheloſi canis linguam exerat: tertio *Paraſynanchen*, quando exteriores faucium muſculi inflammationem patiuntur: denique *Paracynanchen*, παρακυνάγχην, cum externi gutturis muſculi inflammatione laborant, quemadmodum ex Æginet. *lib.* 3. *cap.* 27. recenſet Gorræus *pag.* 253. & ex parte etiam ſequitur Barbette *Chirurg. dict. l. cap.* 18. Videtur plane ſupervacanea eſſe ἀκριβολογία, ita ut Galen. recte dixiſſe videatur de iis, *lib.* 4 *de Loc. Aff. c.* 3. tum primum homines res ipſas neglexerunt, quum nimio ſtudio nomina quærere inciperent. Auctores, qui hunc affectum pertractarunt, veteres & recentiores vide apud Walther. *Sylv. Medic. p.* 55. *ſeqq.*

Angioſpermos, ἀγγειόσπερμος epitheton plantarum, quæ ſemina vel fructus ſuos ferunt, binis membranulis cinctos, non facile a nucleo ſeparabilibus. Vide DD. Joh. Georg. Volcameri *Floræ Norimberg.* & *in Actis Erud. Lipſ. A.* 1700 *in Novemb. p.* 527.

Anglicus ſudor, h. e. *Febris ſudatoria epidemica*, ὑδροπύρετος, dicitur quædam ſpecies febris peſtilentialis colliquativæ, cum multis ſudoribus aliiſque ſymptomatibus malignitatem magnam ſignificantibus, a maſſæ ſanguineæ per contagioſa fuſoria effluvia (quæ in ſale volatili ſubacido conſiſtere credit Franc. de le Boe Sylvius

vius *P. M. l.* 1. *c.* 58. §. 17. & in ſpecie in ſuccum Pancreaticum magis volatilem, quam acrem refert, *c.* 30. §. 40. *&* 114.) nimia colliquatione & diſſolutione proveniens. Plura de hac febre legantur apud Sennert. *de febrib. l.* 4. *c.* 15.

(Π) *Angone*, faucium præſocatio acuta ſine inflammatione. Vog.

Angor, ἀγωνία, ἀδημονία, eſt nativi caloris contractio, & in centrum retractio, ad quam ſequitur ejuſdem cordis dolor, palpitatio & triſtitia, peſſimumque eſt ſignum, ſi in principio acutarum febrium advenerit. Gal. *com.* 1. *de hum. & com.* 2. *in lib.* 1. *Epid. t.* 75. *lib.* 4. *de diff. pulſ. c.* 3. Obiter mirandum, quod neutrum vocabulum Græcum ſatis emphaticum expoſuerit Foeſ. vel Gorræus, quamvis utriuſque ἐκτρίβυασι eleganter diduxerit Henr. Stephan. *in Theſauro.*

Angos, ἄγγος, idem quod ἀγγεῖον, ſignificat in genere *vas*, & conceptaculum humorum. In ſpecie tamen Hippocr. accepiſſe pro *utero*, l. 6. *Ep. ſ. V. t.* 17. quamvis inſolenter exiſtimat Galenus *in comm.* Rationem hujus expoſitionis dedit Proſp. Martianus *in Annot. ad Hipp. d. l. p.* 352. Dixit *vas*, ut indicaret humores morboſum uterum afficientes in ejus cavitate conſiſtere, non per ejus tunicas exteriores diſperſos. Hi enim non ita mammis communicantur, quemadmodum illi, qui in cavitate conſiſtunt. Enimvero mihi neque ratio adducta ſatis liquida, neque veris anatomicis principiis conformis videtur.

Anguilla, ἔγχελυς, piſcis eſt fluviatilis notus, olim inter delicatiſſimos apud priſcos habitus, & hodie menſis divitum opiparis ſaltem apponitur. Uſus quoque ejus in Medicina laudatur in dolore aurium, alopecia, hæmorrhoidibus, præſertim pinguedinis. Plura vide apud Aldrov. *l.* 4. *de piſc. c.* 14. Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 72. Bruyerin. *de re cibar. l.* 19. *c.* 39. & ex recentioribus D. Chriſtian. Franciſc. Paulin. de *Anguilla* cœnarum Helena.

Anguis, ὄφις. in genere ſignificat *ſerpentem*. In ſpecie vero accipitur pro ſerpente non venenato, qualis eſt *anguis Æſculapii*, *Pareas*, παρείας, dictus, de quo legatur Aldrov. *l.* 1. *Hiſt. ſerp. & drac. c.* 16.

Angulus, κανθός, *Canthus*, dicitur de oculis eſtque oculi pars communis ſuperioris & inferioris palpebræ, vel eſt extremum utriuſque palpebræ connexum. Habet autem uterque oculus angulum duplicem, unum majorem juxta nares, ſub quo *caruncula lachrymalis*, ἐγκανθίς propterea dicta, delitеſcit; alterum minorem juxta tempora, παρωπίας, *hirquus*, Polluci *l.* 2. *c.* 4. dictum, Galen. *l. Introd. c.* 10. Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 10. §. 88. quamvis *hirquus* etiam pro utroque *angulo* ſumatur. *Angulus* operis vocatur *Lapis Philoſophorum*, apud Lagneum *in Harmon. Chym. Vol. IV. p.* 729.

Anguſtia, *Anguſtatio*, στενοχωρία, pertinet ad differentias eſſentiales, vel ſpecies morborum organicorum vaſis & meatibus, quando p. n. coarctantur, & anguſtiores redduntur, cujus iterum variæ habentur ſpecies ſubalternæ, v. gr. *Obſtructio*, *Subſidentia*, *Coaleſcentia*, *Compreſſio*, de quibus ſingulis ſuo loco. Galen. *l. de diff. morb. cap.* 7.

Anhaldinum, eſt epitheton corroſivi alicujus, cujus deſcriptio habetur apud Hartman. *Prax. Chimiatric. Tom. I. oper. edit. in folio Francofurt. p.* 114.

Analhaltinus, epitheton Aquæ & Spiritus medicamentorum confortantium & pretioſorum; & aquæ quidem deſcriptio habetur *in Diſpenſatoriis uſitatis*. Spiritus vero in D. de Spin. *Lex. P. p.* 869.

(Π) *Anhelatio*, reſpiratio citatiſſima, profunda, levis, fugax. Lin.

Anhelitus, *Anheloſi*, vide *Aſthma*. *Orthopnœa*. A Chymicis *Anhelitus* ſumitur pro *fimo*, aliis pro *fimo equino*. Rul. *in Lex.*

Aniadon, *Aniadum*, *Aniadus*, terminus eſt Paracelſicus, ſignificans vel rerum efficaciam & vires eſſentiales.

* *Anicetum*, ἀνίκητον, Emplaſtri genus propter miranda, & multa ipſius opera ſic appellatum. Crato hoc cum Meſiane confundit, in quo reprehenditur a Gal. *de comp. med. P. G. l.* 6. Hinc miror, quid nonnullis Medicis in mentem venerit *Aniſum* pro *Aniceto* uſurpare, ut fecit *Renod. de mat. Med. pharm.*

Anidroſis, ἀνίδρωσις, i. e. *ſudoris nullitas* vel *privatio*. Hippoc. *l.* 7. *Epid. LI.* 11. Hinc & febris, quæ *ſine ſudore* & criſi in longum tempus protrahitur, propter exagitatam a purgantibus naturam, dicitur ἄνιδρως καὶ ἄκριτος, 4. *de R. V. I. A. t.* 44. Adverbium ἀνιδρωτί, i. e. *ſine ſudore*, aliquoties uſurpavit etiam Hippoc. *l.* 1. *prorrh. com.* 2. *t.* 27. *c.* 3. *t.* 30. *Coac. t.* 297. 299. Foeſ. *pag.* 62.

Anima, ψυχή, ſubintellige *Humana*, duplicem habet potiſſimum ſignificationem. Prima eſt Philoſophica, quatenus denotat in homine ſubſtantiam illam incorpoream & immortalem abſtractive a corpore conſideratam. Altera eſt Medica, quatenus *anima* ſignificat principium illud activum & proximum *animæ* in prima ſignifica-

ficatione ſumptæ inſtrumentum, cujus beneficio membra corporis vivunt, ſentiunt, moventur, & omnes in vita actiones edunt. Hanc intellexit Hipp. quando *l 6. Epid. ſ. V. t.* 5. hominis *animam* perpetuo fieri, vel naſci uſque ad mortem dixit. Ideo vero naſcitur, quia perpetuo moritur. Finis namque ab origine pendet. Eſt enim ignis, a quo in exiſtendo & operando dependet, natura fluxa & caduca, & alimenti ea propter indiga perpetui, pluris aut paucioris, prout vel ætas, vel anni tempeſtas, vel alia quæcunque ἀπὸ τῶν ἔξωθεν externa neceſſitas poſtulaverit, quemadmodum egregie locum hunc explicavit Linden. *S. M. Ex. XV.* §. 39. Hanc intellexiſſe Galenum, nullum eſt dubium, quando ſcripſit, quod *anima* aut temperamentum ſit activarum qualitatum, aut illud, quod temperamento alteratur, & organo velut in operando utitur, *l.* 3. *d. L. A. c.* 7. Ad ſummam: *Anima hæc* eſt *calor*, *ſpiritus*, *aura*, *ignis*, *flamma vitalis*, *biolychnium*, *natura*, vel quocunque tandem nomine appellare libuerit. Ea potiſſimum in & cum ſanguine (quam Virgil. propterea *purpuream animam* haud inepte dixit) ſuam habet exiſtentiam & perennitatem, unde Gal. ipſum *ſanguinem* appellare *calidum nativum*, non eſt veritus, *l. adv. Lycum c.* 7. In hac ſignificatione vocavit Williſ. *animam brutalem*, quia hac ratione non differt ab *anima brutorum*, *d. l.* In tropica ſignificatione a Chymicis & Spagyricis *anima* accipitur in genere pro omni ſimplici per ſe volatili, poteſtatem habente ſecum rapiendi corpus, ac deferendi ab igne. Dion. Zacharius *in Th. Chym. Vol. I. p.* 740. In ſpecie medicamenta ſimplicia artificioſe per reſolutionem & extractionem exaltata *animarum* nomine exornantur, v. g. *anima* Aloes, Rhabarbari, Veneris &c. apud D. D. Wedelium & alios. In opere lapidis philoſophici, *anima* notat *aquam mercurialem philoſophicam*, *Vol.* III. *p.* 26. *Vol. IV. p* 75. 721. *ſeq.* imo etiam *lapis phil. animæ* nomine appellatur *p.* 728 *ſeq.* Vide etiam *in Vol. V. Indice*. Aul. *in Lex.* Specialiſſime *anima Saturni* dicitur *Altec* vel *dulcedo plumbi* ſuaviſſima, quæ aceto extrahitur. Dorn. Rul. & Iohnſ. Modus deſcribitur in Proc. Paracelſi, qui habetur in *Th. Chym Vol III. p:* 363. & ab Antonio Nero *Artis vitrariæ l.* 7. *c.* 123.

Animal, ζῶον, dicitur, quod præter vitam & facultatem vegetativam ſenſu quoque & motu locali gaudet. *Animalium* naturam exponere quamvis ad Medicum proprie non ſpectet, neque etiam ſubjectum Medicinæ conſtituant (quod Plempius *in Fundam. ſuis* voluit) quatenus tamen ad materiam Medicam ſpectant, vel diæteticam, vel pharmaceuticam, eatenus ad objectum Medicinæ referri haud immerito debent. *Animal* veluti *parvum mundum* eſſe, veteris naturæ periti dixerunt; teſte Galen. *l.* 3. *de V. P. c.* 10. *fin.* Simpliciter poſitum plerumque contradiſtinguitur ab homine. Dicitur alias *Brutum*, *Beſtia*. *Beſtiola* pro *inſecto*, ſumitur Rhod. *in Lex. Scrib. Animalia ſunt* terreſtria, aquatilia, quadrupeda, bipeda, volatilia, inſecta &c. *Animal* quoque ſpagyrice vocatur *Lapis Philoſ.* & quidem *nobiliſſimum*, ad exemplum majoris mundi, & minoris, ſcil. hominis factum Libav. *Apoc. Herm. P. prior. c.* 21. Lagn. *in Harm. Chym. Th. Chym. Vol. IV. p.* 627.

Animalis Facultas vel *Virtus*, vide *Facultas*.

Animalis Motus, vide *Motus*.

Animalis Spiritus, vide *Spiritus*.

Animatio, eſt vocab. ænigmaticum alchymiſtarum, in negotio tranſmutationis metallorum, quando terra alba foliata eſt fermentanda cum aqua ſulph. philoſophica, vel cæleſti. Libav. *S. q. Ch. l.* 7. *c.* 8. *Animatus Mercurius* dicitur, quando per perfecti metalli conjunctionem ad certam ſpeciem eſt perductus, de quo legi poterit idem *Apoc. Hermet. Part. prior. c.* 10.

Animellæ dicuntur glandulæ ſub aurium radicibus & univerſo ſpatio inferiori maxilla circumſcripto contentæ, vaſorum diſtributionibus præfectæ, quæ & lacticinia appellantur. Veſal. *l.* 6 *de H. C. F. c.* 5. *p. m.* 22.

Animi & *Animæ Deliquium*, vide *Lipothymia. Syncope*.

Animi pathemata, vide *Affectus*.

Animus, νοῦς, νόος, θυμὸς, γνώμη, διάνοια, idem quod *mens*, aliquando ſumitur late pro *anima* in genere, & ita de brutis quoque dicitur apud Gal. *l.* 6. *An. adm. c.* 1. quod omnia animantia habeant corpus *animi* moribus & facultatibus conforme, quamvis in Græco legatur ψυχή. Uſitatius vero ſtricte ſignificat vim ac virtutem *animæ* humanæ ratiocinativam, dijudicativam & cognoſcentem. Egregie differentiam *animi* & *animæ* propoſuit Linden. *Ex.* XIII. §. 476. *ſeq.* ex Nonio & aliis Grammaticis, quamvis *animam* in poſteriori ſignificatione accepiſſe videatur, dicens: *Animus* & *anima* hoc diſtant: *animus* eſt, quo ſapimus: *anima*, qua vivimus. Sapimus *animo*, fruimur *anima*. Sine *animo anima* eſt debilis. Medicis *anima* vitalis eſt; *animus* animalis eſt &c. Vide *Mens*.

Aniſcalptor vocatur muſculus latiſſimus, qui to-

totum fere dorſum tegit cum ſuo compari. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 2. *p.* 561.

Aniſos, ἄνισος, vide *Inæqualis*.

Aniſoſthenes, ἀνισοσθενὴς, vide *Iſoſthenes*.

Aniſotachys, ἀνισοταχὺς, epitheton pulſus, *inæqualis cum celeritate* conjuncti. Gorr. p. 38.

Anneteſtes, dicuntur Paracelſo ſcoptice *Medici Galenici*, ceu ignorantes, cæcutientes in rerum principiis & cauſſis inveſtigandis. *Fragm. de morb. Gallic.*

Annora, eſt *calx ovorum*, vel *calx viva*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Annotatio, ἐπισημασία, dicitur ipſum principium paroxyſmi febrilis, quando ſolent ægri horrere, refrigerari, oſcitare, pandiculare, dormitare, & alia quædam his ſimilia pati, Gal. 2. *aph.* 1. Dicitur & εἰσβολὴ παροξυσμȣ̃. Verum eſt & alia *Annotatio* vel *Epiſemaſia* Hecticarum febrium propria, quando ægri una vel altera hora poſt aſſumptum cibum calorem, & pulſuum celeritatem magnitudinemque intendi ſentiunt, abſque tamen horrore, refrigeratione, aut alio antea dictorum ſymptomatum. Hinc ἐπισημασία ἄθλιπτος, *annotatio incompreſſa* dicitur *l. de diff. febr. c.* 9.

Annuens eſt epitheton muſculi capitis recti interni minoris ad differentiam recti interni majoris, ab uſu ita vocati, quod caput flectat & *annuere* faciat. Legitur *Act. Erud. d. l.* 508. & c 22. *Myologiæ Reformatæ* Guilielmi Cowper Chirurgi Angli.

Annuitio, dicitur apud Plin. motus capitis in partem anteriorem. Vide *Renubus*.

Annulus, δακτυλίδιον, κρίκος, quid proprie dicatur, ex aliis Lexicis notum eſt. Eorum quoque varium eſſe uſum in Medicina, experientia teſtatur. In ſpecie *annuli purgatorii* e Saturni vitro parati meminit Quercet. *de Med. Hermet. def. c.* 9. & ex hoc Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 20. *Annulum* aureum ore detentum extrahere e corpore argentum vivum ſcribit Joh. Zecchius *de morb. Gall. c.* 19. *p. m.* 58. *Annularis digitus* dicitur *minimus* in manu. *Annularis* vel *annuliformis cartilago* κρικοειδὴς quæ ſit, vide *Cricoides*.

Annus, ἔτος, ἐνιαυτὸς, quid ſignificet, notum eſt. Hunc communiter trecentis & ſexaginta quinque diebus, & quarta diei parte inſuper conſtare dicunt, quamvis Hipparchus adhuc quingenteſimam ſeptuageſimam ſextam diei partem addiderit, quæ ſubtilitas eſt ſupervacanea. Gal. *princ. com. de ſeptim. partu*. *Anni tempora* Gr. ὧραι τȣ̃ ἔτȣς, aliquando ſimpliciter ὧραι, aliquando καιροὶ dicuntur. Veteres olim duo ſaltem conſtituiſſe, *æſtatem* nimirum & *hyemem*, demonſtrat ex Theophraſto Lind. *Ex. XI.* §. 196 Recentiores vero in quatuor diviſerunt, addendo illis duobus adhuc alia, *ver* & *autumnum*, de quibus omnibus ſuo loco. *Anni tempora*, eorumque viciſſitudines variis morborum mutationibus anſam dare, docet Hipp. *ſect.* 3. *aphor.* Hinc eorum temporum temperies & mutationes probe ſunt obſervandæ. *Anni tempora conſtantia* καθεςεῶτες καιροὶ dicuntur, quando tempeſtive fiunt, morboſque ſtabiles & boni judicii promittunt: quæ vero ſunt *inconſtantia*, ἀκατάςατοι, inſtabiles & difficilis judicii, patet ex 3. *aph.* 8. *Annus Philoſophicus* eſt *menſis vulgaris*, Dorn. & Rul. *Annus Amadin* eſt vita longa, Dorn. *Anni unius opus* vocatur *Lapis Philoſophicus*, quia in *annum* hujus operis poteſt fieri perfectio, nempe de groſſo in ſubtile, de fixo volatile. Lagn. *in Harm. Chym. Th. Chym. Vol.* IV. *p.* 771. *ſeq.*

Ano, ἄνω, ſignificat *ſurſum*, & opponitur τῷ κάτω, *deorſum*. Jungitur ſæpe apud Hipp. & alios cum nomine κοιλία, *venter*, & denotat os ventriculi & œſophagum, 4. *aph.* 4. inferior vero inteſtina. Ipſa quoque purgantia quædam dicuntur ἄνω, quæ ſunt *vomitoria*, quædam κάτω, quæ per *alvum* educunt, *l.* 5. *Epid.* II. 6. Jung. Linden. *Ex.* XIII. §. 357. *ſeqq.* Dieter. *Iatr. n.* 70. Dicitur & aliquando ἄνωθεν, quamvis hoc ſit temporis & loci adverbium, 7. *aph.* 32. Vide & Foeſ. *p.* 65. 66.

Anocheilon, ἀνώχειλον, ſignificat *labium ſuperius*, cui opponitur κατώχειλον, labium inferius, & utrumque legitur in D. D. I. M. Hoffmann. *Ideæ Machin. Human. ſect.* 28. §. 1.

Anochyros, ἀνώχυρος, i. e. *non munitus*, ab α, & ἐχυρὸς, vel ὀχυρός, *munitus*, firmatus. Legitur apud Hippocr. *l. de A. L. & Aq.* LIIX. 1. Foeſ. *d. l.*

Anodia, ἀνοδία, *iter invium* ſignificat tropice Hipp. *l. Præcept.* II. 8. pro inepta & incongrua diſcendi ratione, cui opponitur εὐοδίη, ἡ εὐοδὴς τέχνη, *ars pervia* & facilis, *l. de dec. orn.* IV. 10. Foeſ. *p.* 62.

Anodmos, ἄνοδμος, *inodorus*. Uſurpavit de jure laudabili Hipp. *Coac. t.* 206. Dicitur & ἄνοσμος, *t.* 172. & opponitur δυσώδης, *fœtidum*. Foeſ *dict. l.*

Anodus, eſt id, quod ex nutrimento ſeparatur a renibus, Dorn Rul. & Iohnſ *in Lex.* cui opponitur calx, quod eſt ſuperfluum, i. e. urina, Parac. *l.* 1. *de Tartar. tract.* 3. *c.* 2. *in annot.* Græcum ἄνοδυς, ſignificat *edentulum*, de quo infra in lit. *E.*

Anodyna, ἀνώδυνα, *medicamenta* dicuntur *dolorem lenientia* & ſedantia. Suntque duorum generum. Quædam proprie talia vocantur, & revera dolores mitigant, unde & παρηγορικὰ, *Paregorica* appellantur, quæ ſunt temperata, noſtroque calori maxime convenientia: Gal. *l.* 5. *de S. F. c.* 19. Quædam vero improprie talia ſunt, veluti ſi quiſquam hominem mortuum ἀνώδυνον appellet, i. e. doloris expertem, *d. l.* Suntque ea, quæ refrigerando & ſtupefaciendo doloris ſenſum tollunt, alias *Narcotica* quoque dicta, *ex l.* 2. *ad Glauc. c.* 6. qualia ſunt opiata. Gorr. *p.* 40. 41.

Anodynia, ἀνωδυνία, idem quod ἀπονία, ἀνοχλησία, & ſignificat *indolentiam*, doloris abſentiam, moleſtiæ vacationem. Gal. *com.* 2. *in l.* 1. *Epid. t.* 46. & *l.* 6. *in Epid. t.* 5.

Anodynum minerale, i. e. Sal prunellæ. Phil. Hecſtet. *Obſer. med. Dec.* 1. *c.* 6.

Anoea, ἄνοια, vide *Amentia*.

Anomalia, ἀνωμαλία, in genere *inæqualitatem* ſignificat. Ita ἀνώμαλος σφυγμὸς, *inæqualis* pulſus dicitur. In ſpecie vero *Anomalia* eſt ſenſus humoris pauci & minime acris per corporis habitum ante febrem leviter moti, eſtque ſymptoma ante acceſſionem febrilem exoriens, ſicut rigor & horror. Pertinet ergo ad *Epiſemaſiam*, ἐπισημασίαν, ſive *Annotationem*. Gorræus *p.* 41. Refertur etiam a Gal. inter ſigna menſium ſuppreſſorum, *l.* 6. *de L. A. c.* 5.

Anomalus abſceſſus, qui & *multiformis* eidem vocatur, M. Aur. Severino dicitur, qui continet præter humorem etiam ſubſtantiam aliquam ſolidam p. n. & propterea natura talium abſceſſuum inter alienam & animatam media. De his integrum librum dictus Auctor inſeruit *libro de Abſceſſibus*, *h. t.*

Anomoeomeres, ἀνομοιομερὲς, *diſſimilare* dicitur, quod ex diſſimilaribus partibus eſt conflatum. Galen. *l.* 7. *M. M. c.* 6. Vocantur & ἑτερογενῆ, Gorræus *p.* 39. Perperam vero in Medicina pro *organicis* tantum habentur *diſſimilares* partes, cum omnes etiam *ſimilares* alias dictæ, os, fibra, nervus, vena, arteria, conſiderari debeant, quatenus ſunt *organicæ*, h. e. facultatem habent agendi, vel uſum præſtandi, in qua ſanitatis formalis ratio conſiſtit. Vide *Dogm. Med. Gen. P. I. c.* 2. *dogm.* 6. *p.* 26. *ſeq.*

Anomoeos, ἀνόμοιος, *diſſimilis*. Dicitur & *Heterogeneus*. Uſurpatur ab Hipp. de humoribus præter naturam, & vitioſis, qui vel ſurſum, vel deorſum removeri debent, quo ſcilicet vergerint, *l.* 6. *Epid. ſ. II. t.* 9. Foeſ. *p.* 62. Aliquando & pro ἄνισος, *inæqualis*, ponitur.

Anomphalos, ἀνόμφαλος, vocatur, qui umbilico caret, quales fuerunt Adam & Eva, utpote creati, non per vaſa umbilicalia nutriti, unde etiam ἀνόμφαλοι depicti, quemadmodum ſcripſit D. P. Ammann. *Irenic. p.* 1. 102.

Anontagius, *lapis* eſt *philoſophicus*, ſulphur fixum a natura. Dorn. *in Dict.* Rul. & Iohnſ. *in Lexic.*

Anonymus, ἀνώνυμος, i. e. *nomine carens*. Fuit quondam epitheton ſecundæ cartilaginis in gutture, quæ tamen poſtea nomen accepit *Cricoides*, κρικοειδὴς dicta, vel *annuliformis*, de quo vocabulo paulo ſuperius. Vocavit vero inter alios *anonymon*, Theophil. Protoſpatarius *d. H. C. F. l.* 3. *c.* 15. *p. m.* 178.

Anorchides, ἀνόρχιδες, dicuntur *qui ſine teſticulis naſcuntur*, ſicut e Fortunat. Fidel. notavit P. Ammann. *Irenic. p.* 136.

Anorexia, ἀνορεξία, i. e. *inappetentia*, ciborum faſtidium, cum ſtomachus intemperie affectus, aut humorum redundantia gravatus cibos refugit. Ægin. *l.* 3. *c.* 37. Fermentum enim ventriculi deſtructum eſt. Idem ſignificare videtur, quod *aſitia*, vel *apoſitia*, ἀσιτία, ἢ ἀποσιτία, i. e. *abſtinentia a cibo*, juxta Gal. 4. *aph.* 19. quamvis alibi inter ἀσίτους & ἀποσίτους diſtinguat *c.* 1. *in l.* 1. *Epid. t.* 29. Ἀνόρεκτοι duplicis ſunt generis: quidam enim ſimulatque *dapes* libarunt, veluti ſatiati protinus abſtinent, Græcis propterea ἀψίκοροι dicti; hos olim *Tædulos* Latini appellabant: alii vero ſunt qui nihil omnino appetunt. Galen. *l.* 1. *de cauſſ. ſympt. c.* 7. Hinc per ὑποστροφὴν ab Ægin. h. e. *faſtidium* deſcribitur, *d. l.* Linden. *Ex. XIV.* §. 63. Plures de ἀνορεξία, vel *inappetentia*, Auctores vide apud Walther. *Sylv. Med. p.* 103. *ſeq.* ubi *appetitum dejectum* vocat.

Anorgiſmenon, ἀνοργισμένον, ſignificat apud Hippocr. *remollitum*. Galen. *in Exeg. voc. Hipp.* Gorr. *p.* 39.

Anoſia, ἀνοσία, i. e. *morbi carentia*, diciturque de actu ſanis, eſtque alter finis particularis Medicinæ, ne ſani in morbos incidant, uti patet ex elegantiſſimo loco Hipp. *l.* 2. *prorrhet.* quem citavit Dieter. *n.* 449.

(Π) *Anoſmia*, olfactus imminutus vel abolitus. Cull. Sauvag. Sag. Olfactus defectus. Vog.

Anotaſier, eſt *ſal ammoniacum*. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Anſer, χὴν, inter aves majores aquaticas palmipedes eſt notiſſima. Ejus hiſtoriam, differentias, & uſum in cibis atque Medicina, vide, ſi curæ eſt, apud Aldrov. *l.* 19. *Ornith. c.* 17. *ſeqq.* Bruyerin. *de re cibar. l.* 15. *c.* 7. 9. Claud.

Deo-

Deodat. *l.* 1. *c.* 36. Renat. Moræum *ad Schol. Salern. c.* 65. Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 46. *Anſeres* e ligno in mare projecto naſci, Claki dictos, legitur apud Menenſ. *Aurei Veller. l.* 1. *c.* 12. *in Th. Chym. Vol. V. p.* 331.

Antachates, ἀνταχάτις, eſt *ſuccinum*, vel *lapis alterius coloris* bituminoſus, qui, cum uritur, myrrham redolet, ut ſcribit G. Agricola, allegante Gorr. *p.* 39.

Antacida dicuntur remedia, quæ acidis humoribus & particulis reſiſtunt, proque horum varietate etiam varia eſſe debent. Legitur apud Dolæum *Encyclopæd. l.* 1. *c.* 3. §. 19. *p.* 55. Græce etiam dici poſſent ἀντοξέα.

Antagoniſta, ἀνταγωνιστής, epitheton muſculorum aliis contrariorum, v. gr. Abductor & adductor brachii ſunt *antagoniſtæ*. Barthol. *Anat. l.* 1. *c.* 5. *p.* 41.

Antal, eſt *lotio pura*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Antalgicus, ἀνταλγικὸς, eſt epitheton *remediorum dolorem* in genere *ſedantium*. Unde Jonquetus emulſionem ſuam *antalgicam* vocavit, cujus meminit Roſin. Lentilius *Miſcellan. Medic. Pract. p.* 514.

Antali, vide *Entali*.

Antaphrodiſiacos, ἀνταφροδισιακὸς, epitheton medicamentorum ſemen extinguentium & ſtimulum venereum. Legitur apud Wedel. *Amæn. Med. l.* 2. *ſect.* 2. *c.* 18. *p. m.* 455. *ſeqq.* ubi & Latine ex parte per antivenerea expreſſit.

Antapodoſis, ἀνταπόδοσις, legitur apud Hipp. 1. *aph.* 12. (quamvis Galen. ibidem legerit ἐπίδοσις) denotatque *ſtatam periodorum febrilium reciprocationem*, vel repetitionem, & viciſſitudinem. Dieter. *n.* 68.

Antatrophon, ἀντάτροφον, eſt epitheton Trochiſcorum D. Scretæ uſitatorum contra atrophiam, quorum deſcriptio videatur in Roſin. Lentilii *Miſcell. Medico-Pract.* P. *III. p.* 59. quamvis & ad ſcrophulas, gibboſitatem, & rachitidem uſum eſſe Auctorem *ibidem* etiam legatur.

Antecedens, προηγούμενη, ſcil. *cauſſa*. Vide *Cauſſa*. *Antecedentia* alias ſigna Laur. Bellino dicuntur, quæ quemlibet morbum antecedunt, *in Opere noviſſime edito p.* 247. *ſeqq.*

Antecho, ἀντέχω, vel ἀντέχομαι, i. e. *reſiſto*, *renitor*. Legitur de ventre reluctante, ut medicamentis moveri non poſſit. Hipp. *l.* 2. *Epid. II.* 16. *VIII.* 11. Foeſ. *p.* 63.

Antemballomenos, ἀντεμβαλλόμενος, vide *Subſtitutus*.

Antembaſis, ἀντέμβασις, ſignificat Galeno mutuam inſertionem ſive *mutuum ingreſſum*, *l. de Oſſib. in prooem.* ubi verbum ἀντεμβαίνω occurrit, ad quem locum nomen quoque verbale expoſuit Ingraſſias *comm. p.* 42.

Antemetica, ἀντεμετικὰ vocantur remedia vomitum præternaturalem compeſcentia. Occurrit apud Willis. *Pharm. Rat. Part. I. ſect.* 2. *cap.* 3.

Antendeixis, ἀντένδειξις, i. e. *contraindicatio*, ſive *contradictio* indicationum, quando aliquid occurrit in homine, quod primariæ indicationi refragatur & *contrariatur*. Galen. *l.* 9. *M. M. c.* 17. Hocque dicitur *contraindicans*, ἀντενδεικνύμενον, *de Opt. ſect. c.* 22.

Anteneaſmus, vel *Anteneaſmum*, idem quod *Enthuſiaſmus*, ſpecies maniæ periculoſæ nimium, dum irritantur ægri tanquam maniaci, & in ſe manus violentas injiciunt. Hi ſubito corripiuntur cum ſaltatione manuum & pedum. Videtur igitur coincidere cum chorea S. Viti laſciva & irata. P. Zacchias *Quæſt. Medico-Legal. l.* 2. *tit.* 1. *q.* 18. *n.* 31. *ſeqq.* ex Garioponto *l.* 1. *c.* 11.

Antephialticus, ἀντεφιαλτικὸς, eſt epitheton *remediorum contra incubum*, & legitur apud Frider. Hoffm. *in Meth. medendi Wallæana l.* 1. *c.* 19. *p. m.* 288.

Antepialepticos, ἀντεπιληπτικὸς, dicitur de virtute medicamentoſa epilepſiæ & motibus convulſivis reſiſtente, & paſſim a recentioribus Medicis uſurpatur. Vide *Anti*.

Anteprima materia vocatur apud Paracelſ. *tinctura*, quæ materiam corporis primam tingere & mutare vel ſecundum, vel p. naturam poteſt, *l.* 2. *Chirurg. magn. cap.* 11.

Antera, pro *Anthera*, apud Dorn. *in Diction.* Vide *Anthera*.

Antereiſis, ἀντέρεισις, *renitentiam* ſignificat, *obluctationem*, vel obnixam firmitatem, qualis oſſibus tribuitur apud Hipp. 3. *de artic. t.* 58. Foeſ. *d. l.*

Anterit, i. e. *Mercurius*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Anteros, ἀντέρως, idem quod ἀμέθυστος lapis dicitur. Gorr. *p.* 39. Vide *Amethyſtus*.

* *Anthele*, ἀνθήλη, pannicula, ſcilicet lanoſus ille flos, qui in plantis quibuſdam conſpicitur, velut in arundine: idem & pappus dicitur. V. Botan. præſertim Jul. Ponted. in Antolog.

Anthelix, ἀνθέλιξ, dicitur *pars auriculæ externæ*, *Helici* oppoſita, anfractuoſa, & inferior ad confinia temporum ſita, introrſum ſurſumque imbricata. Linden. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 11. §. 4.

Anthelminthica, ἀνθελμινθικὰ, vocantur *medicamenta contra vermes*, quæ interimendo, ſuffocando, liquando, deſtruendo operantur. Bonet. *Mercur. Compital. l.* 10. *p.* 458.

* *Anthemis*, ἀνθεμίς, argemona, in officinis chamomilla. V. Botan.

* *Anthemurgos*, ἀνθεμουργός, apis ita dicta, quod ex floribus opus ſuum, videlicet mel, conficiat. Nam ἄνθεμον ſign. flos, ἔργον opus. De apium uſu in Medicina vid. Aldrov. de juſ. c. 1. Serod. l. 5. cl. 4. n. 94.

Anthera ἀνθηρὰ, vocabulum æquivocum eſt. 1. Dicitur de *medicamentis aridis*, ex metallicis præprimis compoſitis, colorem floridum habentibus, ac prærubrum. Meminit harum compoſitionum Gal. *l.* 4. & 5. *de C. M. S. L.* Celſ. *l.* 6. *c.* 11. Apud Æginet. *l.* 7. *c.* 13. etiam ἀνθηρὸν legitur, & in fœmin. ἀνθηρὰ, *lib.* 2. *c.* 39. In omnibus illis compoſitionibus ſandaracham invenies. 2. In Botanicis *anthera* ſignificat medium illud croceum & rubrum, in quibuſdam floribus, v. g. liliis, croco, &c. 3. Hinc & crocos chymicos congrue dici poſſe *anthera mineralia* voluit Libav. *S. A. Ch. l.* 5. *c.* 20. Paracelſo vero extractio de hyacinthis *anthera* appellatur, *de Icterit. c.* 2. Dorn. Rul. & Iohnſ. Alias ἀνθηρὸν Hippocr. in genere dicitur *floridum*, prærubrum & ſanguineum, v. gr. homines ἀνθηροὶ, id eſt, *floridi*, *l.* 1. *prorrh. ſ. II. t.* 56. *Coac. t.* 162. Corpus ἀνθηρὸν, l. 6. *Epid. ſ. III. t.* 3. Sputa ἀνθηρὰ, *d. l. ſ. IV. t.* 4. & *l.* 2. *Ep. ſ. III. t.* 17. *l.* 4. *de R. V. I. A. t.* 72. &c. Foeſ. *p.* 60.

Anthereon, ἀνθερεών, dicitur *mentum*, pars faciei, in qua barba naſcitur, exponente Heſych. Confirmare videtur hanc ſignificationem locus Hipp. *l.* 5. *Epid. XXIV.* 7. & *l. de Venis XXVI. l.* 8. Vide Foeſ. *p.* 61.

Anthia, ἀνθία, dicitur piſcis quoddam genus, uti conſtat ex Oppian. Ariſtotel. Rondelet. *l.* 6. *c.* 11. *ſeqq.* Aldrov. *l.* 1. *de piſc. c.* 19. Uſum quoque in Medicina, v. g. fellis contra exanthemata: adipis contra tumores & abſceſſus &c. notavit e Kiranide Aldrov. *d. l.*

Anthines, *Anthinos*, ἀνθινής, ἀνθινός, epitheton vini & olei. Vinum ita dicitur οἶνος ἀνθινής, quod *floribus conditum*, & bene odoratum, ſive fragrantius redditur, ut exponit Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* vide Foeſ. *p.* 50. *ſeqq.* Oleum vero ἀνθινὸν vocatur *liliaceum*, vel *ſuſinum*, quod μύρον, unguentum appellatur Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. CXIIX.* 29. *ſeqq.* Mixtura quoque illa, quæ *Cyceon*, κυκεὼν vocatur, ἀνθινὴ, dicitur *l. de int. aff. XIII.* 47. Vide *Cyceon*.

* *Anthologia*, ἀνθολογία, florigera meſſis. Lucian. Apud Botan. *Anthologia* eſt illa pars Botanices, quæ in florum natura, & varietate explicanda verſatur. V. Antholog. Julii Pontederæ.

Anthonor, idem quod *Anthanor*, de quo infra. Rul.

Antophylli, apud Andr. Cæſalpin. Cariophylli aromatici, G. Bauhin. *Plin. lib.* 11. *ſect.*

Anthos, ἄνθος, *flos* latine, apud Hippocratem πολύσημος vox eſt, & Galenus obſervat, non florem tantum ſignificare, qui plectendis coronis aptus ſit, ſed ſemina etiam florum, & radices ἐχυθήματα, & præterea ea ſputa cruenta & ſanguineis fibris quaſi intertexta; & tandem ad mineralia transfertur, & ita ἄνθος, *æris florem*, notat Hippocr. *l.* 2. *de morb. XXXIII.* 21. *XXXIV.* 8. 33. Strictiſſime vero ἄνθος, *roſmarinum*, vel *flores roſmarini* ſignificat. In Chymicis *quintam eſſentiam*, ſive *elixir auri*; item *medicinam extractam ex perlis* notat Parac. *l.* 3. *de vit. long. c.* 1. *de Gradib. & Compoſ. in ſcholiis*. Rul. & Iohnſ. Ἄνθος γλυκὺς (perperam, ſed γλυκὺ) mercurii quid vocetur videatur in Hartmanni *Miſcellaneis Chymicis & Medicis Tom. VI. oper. p.* 10. *Anthos philoſophorum* dici modum transmutandi metalla aliquem, qui fit per vitriolum, vult Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 7. Vide infra *Flos*.

Anthoſmias, ἀνθοσμίας, dicitur *vinum odoratum*, fragrans, *floridum*, purum, nobiliſſimum. *Flos* enim *vini* idem eſt, quod *vinum* egregium & purum, uti conſtat ex Plauti *Ciſtell. act.* 1. *ſc.* 2. Differt ab *anthino*, quod hoc ſit vinum medicatum ab herbis odoratis fragrantiam acquirens; illud vero ab uvis nativam fragrantiam obtineat. Vide ſis Linden. *Ex. A.* §. 130. *ſeqq.* Aliter expoſuit *anthoſmian* Lang. *l.* 1. *ep.* 27. ſcilicet, quod ſit vinum aquæ maris quinquageſima parte muſto addita mixtum, ex Athenæo *l.* 1. *Dipnoſoph.* vide Foeſ. *p.* 61.

Anthracia, ἀνθρακιή, dicitur *congeries prunarum* ſive carbonum accenſorum, apud Hippocr. *l. de nat. mul. LVII.* & *l.* 1. *de morb. mul. CI.* 28. Menſes quoque muliebres aduſti, nigri, carbonibus ſimiles eidem appellantur ἀνθρακώδεα ἐπιμήνια, *l.* 1. *de morb. mul. XXIV.* 11. Foeſ. *p.* 62.

Anthracites, ἀνθρακίτης, vide *Schiſtus lapis*.

Anthracoſis, ἀνθράκωσις, in ſpecie *carbunculum*, vel in *oculi bulbo*, vel in *palpebra* occurrentem denotat apud Æginet. *l.* 3. *c.* 22.

Anthrax, ἄνθραξ, proprie *carbonem accenſum*, hoc eſt *prunam*, ſignificat, uti patet ex 5. *aphor.* 11. Junge Dieterich. *n.* 66. Per tranſlationem in Pathologicis *anthrax* vocatur *carbunculus*, tumor p. n. inflammatorius, ex ſanguine nimis aduſto & craſſiore, partem, in qua colligitur, depaſcente obortus. Vide & Galen.

len. 6. *aphor.* 45. Apud Serenum etiam *carbo* vocatur. Adde Keuchen. *in not. ad h. l. p.* 241. *ſeq.* Dicitur alias & Latine *ignis Perſicus*. Vide Barbette *Chirurg. P.* II. *c.* 12. Auctores de *anthrace*, vel *carbunculo* vide apud Walther. *Sylv. Med. p.* 302. *ſeqq.* Dicitur etiam de *lapide pretioſo*, qui *carbunculus* vocatur, de quo infra. Vide *Carbunculus*. Adde *Th. Chym Vol. IV. p.* 796.

Antrope, ἀνϑρωπὴ, vel ἀνϑρωπεινὴ, dicitur *cutis humana* apud Herodot. notante Veſalio *l.* 2. *de C. H. F. c.* 5. *princ.*

* *Anthropophagus*, idem ſonat ac humana carne veſcens, ab ἄνϑρωπος, & φάγω. Sunt, qui putant ab Hiſpaniolæ indigenis luem veneream ideo profectam fuiſſe, quod humana carne veſcerentur. Vid. Aſtr. l. 1. c. 11. Fernandez ab Oviedo Hiſt. Indiar. l. 13. c. 3.

Anthropometria, ἀνϑρωπομετρία, ſignificat deſcriptionem corporis humani, & omnium ejus membrorum ſecundum tres dimenſiones, longitudinem, latitudinem, & profunditatem, cum in ſe, tum ad invicem, qualem tradit Etsholzius notante Wedelio *Patholog. Dogm. ſect.* 1. *c.* 5. *p. m.* 53.

Anthropos, ἄνϑρωπος, vide *Homo*.

Anthropoſophia, ἀνϑρωποσοφία, hoc eſt ſcientia naturam hominis, & ejus ſtructuram internam & externam exponens, atque ita æquipollens Phyſiologiæ hominis anatomicæ, legitur apud Charlton. *Oecon. Anim. Exerc.* III. §. 10.

**Anthyllion*, ἀνϑύλλιον, herba, de qua Dioſc. & Plin. Ruell. hanc vocat ſalſulam.

Anthypnotica, ἀνϑυπνωτικὰ, vocari poſſunt medicamenta *ſomnum abigentia*.

Anthyſterica vult etiam appellari medicamenta contra paſſionem hyſtericam, Blancard. *in Lex.* ſed an in quodam Auctore Græco legerit, an vero ipſe hæc nomina finxerit, de eo non conſtat.

Anti, ἀντὶ, præpoſitio e Grammaticis notaſignificans *contra*, *adverſus*. Sæpe conjungitur in Medicina aliis nominibus aut verbis ad exprimendam virtutem remedii alicujus ſpecificam adverſus hunc vel illum affectum, v. gr. *antepileptica*, *antemetica*, *antinephritica*, quamvis & haud raro omittatur, & nihilominus ſignificatio curatoria intelligatur, v. gr. *medicamenta colica*, *nephritica*, *arthritica*, &c.

Antiades, ἀντιάδες, vide *Tonſillæ*. Alias *antiades* dicuntur *tonſillæ inflammatæ*. Nic. Piſo *de morb. cogn. & cur. l.* 2. *c.* 2.

Antiagri, tonſillarum tumor, Ulpiniano. Riolan. *Enchirid. Anatom. l* 4. *c.* 7.

* *Antichoerodicum*, ἀντιχοιροδικὸν, epitheton medicamenti ad pudendorum morbos ſanandos apti. Χοιρὸς enim ſignificat Porcum, & pudenda muliebria. V. Rolf. *de part. Genit. P.* 2. *c.* 32. Hinc non inepte medicamenta antichoerodica appellari poſſunt ea, quæ morbis venereis occurrunt. V. Aſtruc. *de morb. ven.* lib. 4. c. 12.

Antiballomenos, ἀντιβαλλόμενος, idem quod ἀντεβαλλόμενος, vide *Subſtitutus*.

Anticadmia eſt tertium genus *cadmiæ* foſſilis, quod & *pſeudocadmia* dicitur. Appellatur vero *anticadmia*, non quod *cadmiæ* opponatur, ſed quod ſubſtituatur in hujus locum. Fallop. *tr. de metall.* & *foſſil. c.* 22. *Tom. I. Oper. p. m.* 307.

Anticar, id eſt *Borax*. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lexic.*

Anticardium, ἀντικάρδιον, ſic dicitur cavum illud, quod eſt ſub pectore, carneum molleque, ad os ventris pertingens. Vocatur etiam σφαγὴ. Ruffus vero cavitatem eam pectoris, quæ eſt ad claviculas, tradit ab Homero dici λαυκανίην, a Medicis vero ἀντικάρδιον & σφαγὴν. Gor. *p.* 39. Dicitur & *ſcrobiculus cordis*.

Anticatarrhalis, epitheton vel conſilii, vel medicamenti contra catarrhos directi. Ita conſilium *anticatarrhale* legitur apud Roſ. Lentilium *Miſcell. Medico Pract. P.* II. *p.* 503.

Anticauſoticus, epitheton remediorum contra febrem ardentem vel cauſum. Ita in D. D. Iunken *Corp. Pharm. P. II. p.* 493. deſcriptus legitur ſyrupus *anticauſoticus*.

Anticheir, ἀντίχειρ, eſt magnus digitus manus, qui & *pollex* & *promanus* dicitur. Gal. *l. de muſc. diſſect. c.* 22. & *l.* 1. *de V. P. c.* 22. Ita vero dictus, quod appoſitis ſibi quatuor digitis æqualem habeat uſum, vel quod locum totius manus tutari poſſit. C. Hoffm. *in com. ad hunc Gal. l. n.* 63. Hippocr. δάκτυλον μέγαν, *digitum magnum* appellavit, *c.* 1. *de iis, q. in med. f. t.* 21. Eſt vero digitus primus a carpo ſive brachiali incipiens, eique per diarthroſin inſertus, reliquis quatuor digitis multo inferior, & illis non recta, ſed ex obliquo appoſitus. Per hunc manus actiones omnes habet firmiores. Tantum enim roboris præbet, quantum reliqui digiti ſimul ſumpti. Hinc & a *pollendo pollicem* Latini appellavere. Gorr. *p.* 40.

Anticipans, προληπτικὸς, & *anticipatio*, τὸ προλαμβάνειν, dicitur de morbis, quorum paroxyſmorum ordines vel periodi ſtatim ab initio aliquid futuri temporis accipiunt, Gal. *l.* 1. *de cris. c.* 3. vel qui cum diverſis horis ſemper

accedat & remittat, prævenit quidem continuo, citiuſque horas abſolvit. Ita & menſtrua *anticipata* opponuntur *poſtpoſitis*. Vide *Poſtpoſitio*. E contrario qui tardat & ſerius abſolvit periodum, *hyſtereticus*, ὑςερητικὸς, ſive *poſterius veniens*, vel ſubſequens; & *tardatio* illa, vel *ſubſecutio*, τὸ ὑςερίζειν, nuncupatur. Caſtell.

Anticnemion, ἀντικνήμιον, dicitur Gal. 2. *de fract. t.* 34. media & carne vacua tibiæ pars a ſummo deorſum in longitudinem protenſa, in gracilibus conſpicua. *Prima tibia* aut *anterior* vocatur, quod craſſiori & inſigniori *tibiæ* parti opponatur. Foeſ. *p.* 63. Latine *ocrea*, quamvis hanc verſionem nonnulli improbent.

Anticolica remedia dicuntur, quæ colicis doloribus brevi demulcendis omnium paratu facillima exiſtunt. Legitur hoc epitheton *in Indice Act. Erudit. Lipſ. A.* 1700. *p.* 563.

Anticontoſis, ἀντικόντωσις, apud Hipp. eſt *renixus conti*, aut qui conto vel ſcipione fit, cum videl. loco cruris baculo corpus fulcitur, 3. *de artic. t.* 76. 103. Adde Foeſ. *p.* 64.

Antididomæ, ἀντιδίδομαι, h. e. *ex adverſo reſpondeo*, diciturque de ſignis morbo ex adverſo reſpondentibus. Hippocr. *Coac.* 145. Foeſ. *p.* 63.

Antidinica, ἀντιδινικὰ, dici poſſunt *medicamenta contra vertiginem*. Blancard *in Lex.* An vero in Græco quodam ſcriptore Medico hoc vocabulum occurrat, certo affirmare non poſſumus.

Antidotarium, ἀντιδοτάριον, i. e. *Diſpenſatorium*, de quo vocabulo infra *ſuo loco*.

Antidotus, ἀντίδοτος, Fœminin. Latinum apud Gell. *lib.* 17. *c.* 16. & in neutro *Antidotum* ſcil. *medicamentum* eſt, quod non extrinſecus impoſitum, ſed intus aſſumptum, malignas, cæcas, & latentes corporis affectiones ſanat, Gal. l. 1. *de Antidot. c.* 1. Verum mos eſt junioribus Medicis, *Antidotos* appellare non modo, quæ adverſus mortifera medicamenta, quæque ad morſus ictusve venenoſos exhibent; ſed etiam, quæ contra malas corporis affectiones, præſertim diutinas, valent, ex aliquo ulcere aut abſceſſu ſurgentes, *l.* 2 *c.* 6. Vide *Alexipharmaca*. *Antidotus* quoque myſtice appellatur *lapis Philoſoph.* apud Lagneum, *in Harmon. Chym. Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 727. *ſeqq.*

Antifebrile, vide *Febrifuga*.

Antifides, dicitur *calx metallorum*, Rul. *in Lex. Chym.*

Antihecticum eſt nomen ſpeciale medicamenti, a Poterio inventi, quod & antimonium diaphoreticum Joviale nuncupatur, teſte Iunken. *d. l. p.* 19. ubi & varios præparandi modos ex Wedelio, Etmullero, Colleg. Leidenſi propoſuit.

Antilepſis, ἀντίληψις, *apprehenſio*, apud Hipp. ſignificat modum deligationis, videlicet vinculorum in partem contrariam, aut ſanam, involutionem, aut appenſionem, aut veluti occupationem quandam, ut deligatæ partes firmius contineantur; ut in humeri deligatione, quando fit per alteram alam vinculi circumductio, aut inguine laborante, ea quæ fit ad alterum inguen, 1. *de iis, q. in med. f. t.* 16. Foeſ. *Oec.* 64. Alias Lat. *apprehenſio* ſumitur pro *indicatione*, quatenus Medicus id apprehendit, quod eſt utile ad finem ſuum obtinendum. Mich. Gavaſſetius *l. de Indicat. curat. c.* 4. *p. m.* 50. 51.

* *Antillæ*, ſunt inſulæ a Chriſtophoro Columbo anno 1492. detectæ, ubi luem veneream endemiam antiquitus fuiſſe, & inde in Europam tranſmiſſam eſſe plurimi, & graviſſimi Auctores conſentiunt. V. Ant. Muſ. Braſſav. in reſponſ. ad primam quæſtionem Alexandri Fontanæ, Joan Bapt. Mont. in tract. de Morb. Gallico; Gabr. Fallop. tract. de morb. Gall. c. 1. Aſtruc. l. 1. c. 9.

Antilobium, ἀντιλόβιον, ἢ ἀντιλοβὶς, dicitur pars illa exigua in auricula, quæ infimæ parti, quem lobum appellant, ſuperpoſita eſt. Ruffus ſcribit, *antilobida* vel *oblobium* dici helicis extremum ſubbreve. Lind. *Medic. Phys. l.* 1. *c.* 11. §. 4.

Antilogia, ἀντιλογία, vide *Contradictio*.

Antimonium, idem, quod *ſtibium*, ςίμμι, ἢ ςίβι, eſt minerale ad metallinam naturam proxime accedens, e ſulphure, mercurio crudo, cum portionibus terreſtribus, & paucis ſalinis mixtis conſtans. Ejus hiſtoriam & vires, nec non medicamenta ex illo parata, deſcripta vide paſſim in Auctoribus, v. g in Baſilica antimonii ab Hamero Poppio conſcripta & operibus Hartmanni addita *Tom. I. in fol. edit. Francfurt* 1690 *p.* 136. *ſeqq. in Th. Chym V. I. p.* 563. ubi duplex ſtatuitur a Dornæo, *nigrum* & *album*, quod magneſia dicitur, *l. de Transmut. Metall. c* 14. *can.* 5. Item *p.* 616. *ſeq. plurib.* Libav. *S. A. Chym. l* 7. *c.* 22. *Apoc. Herm.* Part. *prior. c.* 13. & *alibi*. Schroder. *Pharmac l.* 3. *c.* 17. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* qui etiam tantas huic minerali tribuit laudes, ut ſit quaſi fons & ſcaturigo præſtantiſſimorum medicamentorum, &

cor-

cornu Amaltheæ ſalutarium remediorum. Contra in C. Hoffm. *Paralip. Officin. c.* 90. reperies decretum totius Collegii Pariſienſis contra *ſtibii* uſum A. 1566. publicatum, ſtatuens, eſſe deleterium, nec poſſe quavis præparatione emendari, ut intro citra moleſtiſſimam noxam poſſit aſſumi. An fortaſſis utrinque peccatum eſt in judicando, cum in exceſſu, tum in defectu? Sane perdifficile eſt & periculoſæ res aleæ, arbitrium facere. Ænigmatice a Spagyricis *antimonium* vocatur *lupus*, *Proteus*, *radix metallorum*, *Saturnus philoſophorum*, *magneſia Saturni*; & exprimitur hoc caractere ♁. *Marcaſita plumbea* dicitur *antimonium philoſophorum*. *Th. Chym. Vol. VI. p.* 475. De antimonio diaphoretico hujuſque variis parandi modis videatur Iunken. *Lex. Chym. Pharm. part.* 1. *p.* 22. *ſeqq.* Ipſe quoque *lapis philoſ.* vocatur *antimonium* in Lagnei *Harmon. Chym. Th. Vol.* 4. *p.* 427.

Antinephritica, ἀντινεφριτικὰ, *medicamenta contra morbos renum*. Blanc. *in Lex.*

Antiparalyticus, ἀντιπαραλυτικὸς, epitheton medicamentorum internorum & externorum contra paralyſin probatorum. Ita apud Hartmann. extat *in Praxi Chymiatrica*, oleum *antiparalyticum*, *Tom. I. oper. in fol. p.* 84. *edit. Francf.* quod tamen alii potius in gangræna & ſphacelo pro ſecreto habent, mihi certe etiam ſuſpectum eſt in paralyſi & atrophia particulari; cum virtutis illius ſufficientem rationem non videam, an in ſulphure ferri ea conſiſtat, nec ne.

Antipathes, ἀντιπαθὴς, eſt ſpecies *coralli nigri*, ſecundum Dioſc. *l.* 5. *c.* 140. arboris figura magiſque ramoſi, & vices eaſdem cum *corallio* habentis. Adſtringit enim & refrigerat mediocriter. Georg. Agricola ſcribit, non aliud videri, quam *hæmatiten nigrum*, *l.* 4. *foſſil. p.* 248. *l.* 5. *p.* 254.

Antipathia, ἀντιπάθια, dicitur ſpecies *qualitatis occultæ*, oppoſita *ſympathiæ*, quando inter duas res vel odium aliquod naturale occurrit, vel una alteram fere inexplicabili ratione afficit, eamque removere aut deſtruere annititur. Ita Galen. *l.* 11. *de S. F.* §. *Coria vetera*, de iis combuſtis ſcriptum eſſe a quibuſdam tradit, quod attritiones ſanent ex *antipathia* quadam. Enimvero licet nec *ſympathiam*, nec *antipathiam* omnem negare velimus aut poſſimus, neque tamen hoc quoque diſſimulabimus, quod multa vana, abſurda, & falſa in enumeratione exemplorum ad utramque illam qualitatem concurrere ſoleant; quemadmodum hoc etiam publice contra Digbæi *diſſertationem de pulvere Sympathetico* ad oculum demonſtravimus. *Sympathiæ* & *Antipathiæ* rationem omnem haud inepte deduci poſſe e corpuſculorum ἀτμοειδῶν, vel effluviorum occurſantium diverſorum motibus & configurationibus variis gaudentium, vel mutua cohæſione & combinatione, vel reciproca arctatione & repulſione exiſtimat Charlton. *Ex. X. Pathol.* §. 43. Enimvero Ioh. Marcus Marci vult adhuc efficacius intercedere principium vitale, videlicet vel Archeum, & ejus vim conſervativam, quæ tranſit in alterius corpus, vel ideam aliquam hoſtilem, aut necantem, aut corrumpentem, quæ recipitur in alterius ſphæram radioſam, ex effluviis maximam partem conſtantem, *Phil. Veter. reſt. Part. V. ſect.* 1. *ſubſect.* 3. & *ſect.* 3. *ſubſect.* 1. Enimvero mihi videtur in totius hujus argumenti explicatione frequentior fallacia petitionis ejus, quod eſt in principio, committi, dum obſcurum per æque obſcurum, incertum per incertius demonſtratur. Effectus *Antipathiæ* recenſet etiam Rolfink. *O. & M. M. Spec. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 199. (Π) *Antipathia*, eſt certarum rerum viſu, olfactu, aut guſtu percipiendarum talis averſatio, ut ex earumdem perceptione gravia ſymptomata inducantur. Vog.

Antiperiſtaſis, ἀντιπερίστασις, dicitur *circumobſiſtentia*, ſive caloris aut frigoris compreſſio & coarctatio, ob contrariam circumfuſi corporis qualitatem. Ita Theophraſt. *l. de igne* rationem, cur in hyeme corpora robuſtiora ſint, & felicius alimenta concoquant, ponit in collecto calore potentiori per *antiperiſtaſin*. Hæc etiam cauſſa eſt inflammationum internarum hyemali tempore familiarium, v. gr. pleuritidis, peripneumoniæ &c. 3. *aph.* 23. Dicitur vero ἀντιπερίστασις emphatice, ἀντὶ, quia contrarium, περὶ, quia cohibens, στάσις, quia indimotum, ſcilicet frigus, cujus obſeſſione ignis unitur, unione roboratur, roboratus incaleſcit. Vide Dieterich. *Iatr. n.* 448. & Linden. *Ex. X.* §. 115.

Antipharmacum, ἀντιφάρμακον dicitur *medicamentum contra venena*, & ita idem, quod *alexipharmacum*. Dioſc. r. Blancard. *in Lex.*

Antiphyſica, ἀντιφυσικὰ, vide *Carminativa*.

Antipodagricus, ἀντιποδαγρικὸς, idem quod antarthriticus, epitheton medicamentorum internorum & externorum in doloribus arthriticis probatorum. Ita *in operib.* Hartmanni in ſpecie *Praxi Chymiatrica* occurrit deſcriptio vini *antipodagrici* & aquæ *antipodagricæ*. Rul. *Tom. I. oper. in fol. p.* 72. 73.

Antipoeeo, ἀντιποιέω, Hippocrati ſignificat *reſiſtere malo*, juvare, 2. *de artic. t.* 42. Vide Foeſ. *Oec. p.* 64.

Anti-

Antipraxia, ἀντιπραξία, ſignificat functionum & temperamentorum in diverſis membris contrarietatem, quam veteres excogitarunt, ad declarandam in affectibus hypochondriacis ſymptomatum concurrentium varietatem ſæpe contrariam, v. g. hepatis intemperies calida, & ſtomachi frigida etiam in vulgus pene notæ communiter incuſantur. Quam licet nonnulli ex recentioribus inficiari non vereantur, inter quos & B. Etmullerus, ideo quod ſanguis debito circulo diſtributus proportionaliter calefaciat & ſtomachum & hepar, adeoque debitam craſim obtineant: inſufficiens tamen hæc ratio nobis videtur, ſiquidem, non obſtante illa proportionali convenientia temperamentorum in ſingulis organis, nihilo minus ſano ſenſu aliqua etiam contrarietas ſtatui & defendi poterit. Ut taceamus, videri nobis illos confundere ſtatum ſec. nat. cum ſtatu pr. nat. ita ut, licet concederetur, non dari ἀντιπραξίαν in illo, non ſtatim liceret inferre, quod nec in ſtatu præternaturali occurrat.

Antipyreton, ἀντιπυρετὸν, rectius dicitur, quam *antifebrile*, quod mixtum e græco & latino compoſitum eſt, idem quod ληξιπυρετὸν; epitheton medicamentorum contra febres. Occurrit *in Catalogo medicamentorum rariorum* D. D. Johann. Behem Medici Veneti A. 1667. typis excuſo.

Antiquartium vocatur practicis quibuſdam recentioribus medicamentum *ſpecificum contra febrem quartanam*, quale eſt Riverii. Ita & *antiquartium Peruvianum* dicta fuit *china china*, de qua ſuo loco. Meminit & *eſſentiæ antiquartiæ* D. D. Wedel *Th. I. A. F. l.* 2. *ſ.* 2. *c.* 8.

Antiquus, παλαιὸς, idem quod *vetus*. *Antiqui* morbi, id eſt *inveterati*.

Antirrhope, ἀντιῤῥοπὴ, ἢ ἀντιῤῥοπίη ſignificat in *contrariam partem propenſionem*, vel inclinationem, & uſurpat Hippocrat. de nare inclinata mediante habena in contrarium retrahenda, 2. *de artic. t.* 46. Foeſ. *d. l.*

Antiſecoſis, ἀντισήκωσις, dicitur *æqualis repenſio*, aut ad æquilibrium reductio, *adæquatio*, idem quod ἀντιστάθμησις, a verbo ἀντισηκῶσαι, quo utitur Hipp. in figurata quidem ſignificatione, pro reficere, & cibum deperditum reponere, aut rependere, 2. *de R. V. I. A. t.* 28. Foeſ. *d. l.*

Antiſpaſis, ἀντίσπασις, *revulſio*, *retractio*, dicitur humoris fluentis in contrariam partem retractio & averſio. Hujus ſpecies ſunt quatuor propoſitionum differentiis. Nam *revulſio* fit aut ab inferiori parte ad ſuperiorem, aut a dextra ad ſiniſtram, aut ab anteriori ad poſteriorem, aut ab interiori ad externam, Gal. *l. de hirudin. revulſ. &c. c.* 3. quamvis *l.* 5. *M. M. c.* 3. tres tantum enumeret. Meminit Hippoc. quoque *revulſionis*, *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 8. Foeſ. *d. l. & p.* 65. Gorr. *p.* 40. An, & quomodo hæc fieri poſſit per venæ ſectionem, ſtante circulationis ſanguinis principio indubitato, ſane difficillimum eſt explicatu. Nobis ſufficere videtur, quod aliquando natura defectum ſanguinis e parte læſæ oppoſita detracti reſarcire cogatur a parte læſa vel affecta. *Antiſpaſticon* ἀντισπαστικὸν, appellatur in genere auxilium in diverſa revellens, Galen. *l.* 13. *M. M. c.* 11.

Antiſpoda, ἀντίσποδα, dicuntur medicamenta, quæ eadem cum τῷ σποδίῳ, quod & σποδὸς, dicitur, facultate pollent, ita ut in *ſpodii* penuria in ejus locum ſubſtitui poſſint; quorum meminit Dioſcor. *l.* 5. *c. de pompholyge*, cujus ſpecies *ſpodium* eſt, Gorr. *d. l.*

Antiſtathmeſis, ἀντιστάθμησις, vide *Antiſecoſis*.

Antiſterigma, ἀντιστήριγμα, apud Hipp. dicitur *fulcrum*, quo aliquid obfirmatur & fulcitur 1. *de artic. t.* 74. Derivatur a verbo ἀντιστηρίζεσθαι, *obniti*, obfirmari, quod legitur apud eund. *c.* 3. *de art. t.* 103. & 4. *h. t. t.* 58. vide Foeſ. *p.* 65.

Antiſternon, ἀντίστερνον, id eſt *dorſum*, de quo ſuo loco. Gorr. *d. l.*

Antitaſis, ἀντίτασις, cum oſſa, quæ diſſident, ad hoc, ut e directo admoveantur, prius retrorſum trahuntur. Hæc ad *oppoſitum tractio* ἀντίτασις dicitur. Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 5.

Antithenar, ἀντίθεναρ, vocatur a Riolano muſculus adducens pollicem tertius, teſte Bartholin. *l.* 4. *An. cap.* 9. *p.* 577. quemadmodum & alter adducens muſculus *Hypothenar* eidem dicitur.

* *Antitomum*, pharmacum, ἀντίτομον φάρμακον, remedium, quod ſecatur, paraturque adverſus morbi dolores, & vim.

Antitragus, ἀντίτραγος, eſt *pars craſſior anthelicis* oppoſita *trago*, uti deſcripſit Ruffus. Quid vero *anthelix* ſit, & *tragus*, vide *ſuo loco*. Gorr. *d. l.* Lind. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 11. §. 4.

Antitypos. ἀντίτυπος, vide *Reniſus*.

Antivenereus, epitheton minus accuratum medicamentorum venerem extinguentium, atque ita idem ſignificat, quod ἀνζαφροδισιακὸς, de quo paulo ſuperius. Uſus D. D. Joh. Behem, Med. Venet. *in catalogo ſuo medicamentorum rariorum*. Et elixir *antivenerei* deſcriptio e balſamo.

ſamo copayba habetur in Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 137.

Antrum cum epitheto *buccinoſum* vocatur *cochlea auris*, teſte Bartholin. *libell.* 4. *Anat. c.* 6. *fin.*

Antylion, ἀντύλιον, nomen eſt *malagmatis* valde adſtringentis, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. Gorr. *d. l.*

Anus ἀρχός, δακτύλιον, ἕδρα, κύσσαρος, κυσός, idem, *podex*, *culus*, dicitur inferior corporis pars, in qua eſt recti inteſtini extremum, per quod excrementa redduntur, Gal. *l.* 5. *de V. P. c.* 15. Hujus exterior pars muſculo ſphinctere donata *anulus*, δακτύλιος, dicitur *l. Introduct. c.* 10. *Ani* partes craſſiores muſculoſæ vocantur *nates*. Sumitur & ἀρχὸς pro *toto inteſtino recto*, ex 5. *aph.* 58. Vide Foeſ. *p.* 98. Dieterich. *n.* 111. *Anus* in genere fœminino mulierem vetulam ſignificat. Vide *Græa*.

(Π) *Anxietas*, moleſta ſenſatio circa præcordia, quæ præſentem rerum ſtatum faſtidit. Vog. Vide *Alyce*. *Angor*.

Anydria, ἀνυδρία, *cælum ſiccum* & ſqualidum ſignificat, uno verbo, *ſudum*, Hipp. *l.* 2. *Epid. ſ. I.* 6. *l.* 1. *Epid. ſ. I. t.* 7. Hinc & adjectivum ἄνυδρον, i. e. ſiccum, *ſqualidum*, de diverſis anni temporibus prædicatur, v. g. de vere & æſtate, *l.* 2. *Epid. ſ. III.* 3. de autumno 3. *aph.* 14. Vide Foeſ. *p.* 65. Dieter. *Iatr. n.* 69.

Anyperbletos, ἀνυπέρβλητος, i. e. *inſuperabilis*, *incoctilis*. Legitur de carne bubula apud Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 98. Foeſ. *d. l.*

Anypeuthynos, ἀνυπεύθυνος, dicitur de eo, quod rationi reddendæ non eſt obnoxium. Sunt autem illa in arte, quæ ſenſibus ſunt obvia, & minime examinanda. Hipp. *Præcept. VI.* 8. Foeſ. *d. l.*

Anyſtos, ἀνυςὸς, ſignificat *expeditum ſermonem*, *promptum verbis*, quod etiam Medicum decet. Hipp. *de dec. orn. II.* 31.

Aocleſia, ἀοχλησία, vide *Anodynia*.

Aocnia, ἀοκνία, *impigritas*, vel *ſedulitas*. Hanc in laboribus commendavit ad ſanitatis exercitium proficuam Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ. IV. t.* 20.

Aoncon, ἄογκοι, dicitur *carens tumore*, & in ſuperlativo ἀογκόζατον, quo uſus eſt Hipp. de corpore valde gracili, minimeque tumente, *ſ.* 2. *de nat. hum. t.* 4. Quidam etiam exponunt per ſolidiſſimum, ut externæ aeris injuriæ minus ſit expoſitum. Foeſ. *p.* 66.

Aorgeſia, ἀοργησία, ἀόργητος, *iræ vacuitas*, Lat. & *Lentitudo* dicitur, oppoſitus affectus iracundiæ, quando quis neſcit iraſci. Mart. Akakia *in Gal. art. parv. p.* 118.

Aornos, ἄορνος, dicitur locus *carens avibus*, ob exhalationes malignas præſertim e lacubus, avibus advolantibus necem adferentes: qualis fuit in Campania circa lacum rotundum Averni nomine indigitatum. Talis lacus *aornus* etiam in Epiro, qui peſtilenti exhalatione inſignis nec ipſe ſinit volucres cælo frui libero, ſed exanimatas dejicit. Plura vide de his locis apud Georg. Agricol. *de re metall. p. m.* 147. 148.

Aorta, ἀορτὴ, epitheton *arteriæ magnæ*. Vide *Arteria*; quamvis apud Hipp. vocabulum ἀορ-ζαί, *aortæ*, potius de bronchiis aſperæ arteriæ & ramis per pulmonum lobos diſperſis ſumi videatur, uti patet ex *l. de loc. in hom. XXVII.* 14. Vide Foeſ. *d. l. & p.* 67.

Aortra, *aortron*, ἀορτρὰ, ἄορτροι, dicitur ſuſpenſa utrique pulmonis pars, quam Linden. etiam per *articulum* vertit, *l.* 2. *de morb. LII.* 1. *Coac. t.* 400. Apud Dioſcorid. etiam legi ἀορτρὶς ſcribit *d. l.* Ad ſummam, notante eodem ex Gal. circa horum vocabulorum lectionem ὁ πάνυ τὸ σαφές ἐςι.

Apæoreomæ, ἀπαιωρέομαι, vide *Aeora*.

Apagma, ἄπαγμα, vide *Abductio*. Strictius expoſuit Gal. hoc vocabul. *l.* 6. *M. M. c.* 5. quod ſit appellatio Medicorum propria, vulgo inuſitata, quoties oſſis finis, qua parte cum alio maxime committitur, abruptus eſt. Foeſ. *d. l.*

Apallage, ἀπαλλαγὴ, in genere quidem omnem *mutationem*, in ſpecie vero apud Hippocr. liberationem a morbo ſignificat, 2. *aph.* 45. a verbo ἀπαλλάττω, *muto*, de quo vid. Dieterich. *n.* 74. & Foeſ. *Oec. p.* 68. qui multis locis ex Hipp. demonſtrat, ſignificare quoque hoc verbum evacuare cum emollitione.

Apanchomenos, ἀπαγχόμενος, qui *ſtrangulatus*, qui ſuſpendio ſuffocatus eſt, occurrit apud Hipp. *l.* 2. *aph.* 43.

Apanteſis, vel *Apantoma*, ἀπάντησις, ἀπάντωμα, *obviam itionem*, & id, quod alteri occurrit, ſignificat, Hipp. *l. de dec. hab. V.* 11. *& IX.* 14. quamvis alii legant ἀπαντώμενα. Intelligit vero per *apanteſin* officium Medici, quo mature conſulit, emendare in futurum errores commiſſos, & docere unumquemque, quid ſui muneris ſit apud ægrum, quid fieri de tempore in tempus debeat, quid non fieri, egregie exponente hoc Linden. *S. M. Ex. II.* §. 26.

Aphanthiſmus, ἀπανθισμὸς, eſt ſubtiliſſima linea, quæ ægre videri poteſt, quaſi tu exuleſcentem lineolam diceres, cui ſimillimæ ſunt venarum quædam propagines filorum araneæ aut capillo-

pillorum modo anguſtæ & extenſæ, quæ *venæ capillares* dicuntur. Gal. *de ven. & arter. diſſect. c.* 8.

Apanthropia, ἀπανθρωπία, ſignificat hominum averſionem & ſolitudinem, refertorque inter ſymptomata melancholiæ, & ſignum habetur leucophlegmaticorum, *Coac. t.* 482. Cl. Wedelius ἀπανθρωπίαν & ἀπανθρώπους, refert ad tertiam melancholiæ ſpeciem & gradum deſcribens, quod adeo mœſti ſint, & omnia mundana ſodalitia vitent, ſimul abſurda loquantur & faciant: Inſani, quorum cerebellum contumax vapor ex atra bile labefactat, ut conſtanter aſſeverent, quæ ſibi concepere in animo incongrua & abſurda. *Patholog. Dogm. ſect.* 3. *c.* 9. *p. m.* 597.

Apanticry, ἀπαντικρὺ, ſignificat *palam*, evidenter, manifeſte. Hipp. 3. *de fract. t.* 34.

Aparachytum, ſcil. vinum, ἀπαράχυτος οἶνος, eſt vinum meraciſſimum, originale ſcil. vinum, cui marina aqua non eſt admixta. Gal. *l.* 4. *de C. M. S. G. c.* 7. & *l.* 12 *M. M. c.* 4. Erant autem hujuſmodi vina generoſa; ignobilibus vero aut imbecillis vinis marina immiſcebatur, indeque τεθαλασσωμένος οἶνος, vel θαλάσσιος, vel θαλασσίας, dicebatur. Celſus modo *ſalſum* ſimpliciter vocat, *l.* 1. *c.* 6. modo *ſalſum Græcum*, *l.* 3. *c.* 24. & alibi. Græcorum enim inventum erat, vinorum ſola ignobilia condientium mari; quomodo? docet Dioſcor. *l.* 5. *c.* 27. itemque Columella *l.* 12. *c.* 25. quare? docet Plutarch. *quæſt. nat. X.* Species ſalſi ſeptem recenſet Plin. *l.* 14. *H. N. cap.* 8. *Aparachyton* etiam dicebatur ἀθάλασσον, h. e. maris expers, cum Horat. 2. *Sat.* 8. *v.* 15. Hæc ex Linden. *S. M. Ex.* §. 63.

Apara ſcenaſia, ἀπαρασκευασία dicitur, cum, quæ neceſſaria ſunt ad balneum, ſunt imparata, neque rite ſuppetunt. Hipp. *c.* 3. *de R. V. I. A. t.* 44.

Aparegoretos, ἀπαρηγόρητος, dicitur de eo, quod nullius eſt ſolatii, nullum affert commodum. Hipp. *de dec. orn. VI.* 8.

Apartes, ἀπαρτὴς, *ſuſpenſus*, ſeparatus, penſilis. Uſurpatur de naſo ab Hipp. 2. *de art.* 47. Foeſ. *p.* 69.

Apartroſis, ἀπάρθρωσις, vide *Abarticulatio*.

Aparti, ἀπαρτὶ, ἀπαρτίως, adverbium eſt Hippocraticum, ſignificans *integre*, *exquiſite*, exacte. 2. *de R. V. I. A. t.* 43. & 1. *aph.* 20. Foeſ. *d. l.*

Apartiſis, ἀπάρτισις, *compagem* & connexionem *perfectam*, integritatem & *perfectionem* ſignificat. Uſurpatur de nervis ab Hipp. 2. *de artic. t.* 25. Foeſ. *p.* 70.

Aparyo, ἀπαρύω, i. e. *detraho*, exhaurio. Hippocr. *l. de intern. aff. X.* 20. 21. 22. Foeſ. *d. l.*

Apate, ἀπάτη, *deceptionem*, fallaciam ſignificat. Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ. V. t.* 13. Hinc ἀπατεὼν dicitur *impoſtor*, quod legitur 3. *de artic. t.* 20. Verbum habetur ἀπαζάω, *decipio*, & compoſitum idem ſignificans ἐξαπαζάω, quod occurrit *l. de vet. med* III. 18. Foeſ. *d. l.*

Apathia, ἀπάθεια, ſignificat *affectuum* p. n. *defectum*.

Apaudao, ἀπαυδάω, proprie & ſtricte ſignificat, *loquendi facultate deſtituor*, unde Erotianus ad mentem Hippocratis idem eſſe pronunciat, ac ſine voce eſſe. In latiori vero ſignificatione omnem virium defectionem & imbecillitatem (quam plerumque & vocis defectus comitatur) denotare ſolet, uti patet ex Hipp. 1. *aph.* 9. *l. de Gland. X.* 12. *l. Præcept. IIX.* 7. *l.* 1. *de morb. mul. C.* 28. Quin & de morbo deficiente uſurpatur *l.* 2. *Epid. ſ. I.* 31. Hinc deſcendit *compoſitum* προαπαυδάω, quod ſignificat vel antea viribus deficio, vel *antea* voce deſtituor. Hipp. *l.* 1. *prorrh. ſ.* 1. *t.* 8. Vide Foeſ. *d. l.*

Apauriſcomæ, ἀπαυρίσκομαι, h. e. *conſumor*. Legitur apud Hipp. *l.* 4. *de morb. XXX.* 9. Foeſ. *dict. l.*

Apechema, ἀπήχημα, dicitur quaſi, ut in echo fit, reſponſio quædam, eſt a contraria ictus parte facta calvariæ fractura vel fiſſio, de qua etiam Celſus *l.* 8. *c.* 4. Negavit vero eam contingere P. Ægineta l. 6. *c.* 90. In medio reliquit Marcellus Vergilius *comm. ad Dioſcor. l.* 4. *c.* 24. ex quo hæc deprompſimus. Æginetæ ſubſcribit Gorræus, quia os calvariæ ſuturas habet, quæ teſte Gal. *l.* 9. *de V. P. c.* 17. impediunt, ne ictus una in parte acceptus alteram, quæ ultra ſuturam eſt, violet, ſed noxa terminetur ad ipſam ſuturam. Provocavit vero ad experientiam multis obſervationibus confirmatam Job. a Meckren *Obſ. Medico Chirurg. c.* 1. *p.* 20. 21. Latine dicitur *contrafiſſura*. Hanc ab Hipp. vocari ξυμφορὰν, *calamitatem l. de vuln. c. XVIII.* 2. credidit Scultet. *Armam. Chirurg. P.* 1. *T. XXIX.* poſt fig. 10. §. 21.

Apeiros, ἄπειρος, duplicem habet ſignificationem: 1. notat *infinitum*, a πέρας terminus. Vide *Infinitus*. 2. *inexpertum*, a πεῖρα, *experientia*. Vide *Imperitia*.

Apeitheumena, ἀπειθεύμενα, dicuntur Hipp. ea, in quibus æger Medici præceptis minime ſe præſtat morigerum, *l.* 2. *prorrh. VII.* 1. Hinc & hujuſmodi ægri dici poſſunt ἀπειθέοντες, *immorigeri*. Foeſ. p. 71.

Apel.

Apella, λεπτόδερμος, Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 3. & *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 7. dicitur, cui præputium ex morbo, vel ſectione deficit, aut ita contractum eſt, ut glandem amplius tegere nequeat. Romani etiam *recutitum* vocant. *Apella* propterea epitheton Judæorum ob circumciſionem eſſe ſolet. Morbus vero retracti præputii alias *paraphimoſis* vocatur.

* *Apelos*, ἄπελος, ulcus, vulnus.

Apempoleſis, ἀπεμπόλησις. Occurrit hæc vox apud Hipp. *l. de dec. habitu V.* 15. Refertur ibi inter virtutes & decora Medici. Foeſius *in Oec.* expoſuit per venditionem, nundinationem, jungens cum purgationibus, q. d. nundinatio ac venditio medicamentorum ad purgandum neceſſariorum, quorum ſcientiam habere debet. Hanc verſionem videtur confirmare Henr. Steph. *in Theſ. Gr.* Verum an nundinatio hæc ad τὸ πρέπον Medici pertinet? Minime. Magis igitur mihi placet verſio Hier. Mercurialis, plane contrariam ſignificationem tribuentis, ſcil. quod notet alienitatem a mercimoniis. Hunc ſecutus Linden. *in edit. Hipp. noviſſ.* quamvis *in S. M. Ex. II.* §. 30. *ſeqq.* limitaverit, niſi æger ipſe urgeat, metu, ne non detentus mercede, velut hamo, Medicus ſe deſerat, vel curationem protrahendo quæſtum ex morbi longitudine faciat uberiorem. Alias paciſci cum ægrotis præjudicat honeſtati atque utilitati.

Apenes, ἀπηνές, ſignificat *immite*, injucundum, quod, cum ſumitur, moleſtiam quandam exhibet, uti exponit Gal. *com.* 1. *de R. V. I. A. t.* 18. Huic opponitur τὸ προσηνὲς, *mite*, ſuave, jucundum. Graviter ergo hallucinatus eſt Gorræus, qui in def. plane invertit utriuſque ſignificationes.

Apepſia, ἀπεψία, in genere *cruditatem* ſignificat, de quo infra. In ſpecie vero eſt ſymptoma ventriculi, & denotat abolitam ejus chylificationem ob defectum, vel vitium fermenti, aut temperamenti vitalis, hoc eſt, intemperiem frigidam & humidam.

Apepton, ἄπεπτον, vide *Crudum*. *Apepta phymata*, ἄπεπτα φύματα, ſolitus eſt Hipp. nominare *cruda tubercula*, ſeu tumores p. n. nervoſa corpora vertebris ipſis atque ſpinali medullæ inſita extendentes, cauſſam nempe gibborum effectricem, teſte Gal. 4. *de L. Ar.* 3.

Aper, κάπρος, (quæ vox græca multos ſcriptores in errorem duxit, ut verterint latine per *caper*, recte notante Ul. Aldrovando *l.* 1. *de quadr. biſulc. c.* 37. quamvis ex contextu evidentiſſime pateat, non eſſe ipſius Aldrovandi ſcriptum, ſed alterius continuantis opera illius, cum Aldrovandum ibidem cum laude allegaverit) primo & proprie ſignificat *verrem* ſive *ſuem ſylveſtrem* utriuſque ſexus, *imo* & *porcellum ſylveſtrem* complecti poteſt. Ejus uſus non ſolum in cibo notiſſimus, & in deliciis magnatum, unde & *aprugna caro* ſuillæ domeſticæ præfertur. Deodat. *Panth. Hyg. l.* 1. *c.* 33. ſed & in Medicina habetur. De utroque vide Aldrov. *d. l.* Bruyerin. *de re cib. l.* 13. *c.* 3. Schroder *l.* 3. *cl.* 5. *n.* 3. *Aprum* totum primum appoſuiſſe Servilium Rallum ex Alex. ab Alex. *Genial. dier. l.* 5. *cap.* 21. notavit Th. Janſ. van Almeloveen *R. I. On. p.* 4. Secundario & per ſimilitudinem quandam *aper* etiam *piſcem* quendam *marinum* denotat, cujus deſcriptionem vide apud Rondelet. *l.* 5. *de piſc. c.* 27. Aldrov. *l.* 3. *h. t. c.* 12. quem etiam male verterunt nonnulli per *caprum*, quemadmodum & κάπρισκος dici debet *porcellus marinus*. Rondel. *d. l. c.* 16. Delineatum etiam hunc piſcem exhibet Paræus *l.* 24. *Chir. c.* 21.

Apereugomæ, ἀπερεύγομαι, ſignificat *eructor*, vel eructando aliquid ejicio, item *averſor*, apud Hipp. *l.* 2. *de morb. LIIX.* 8. Foeſ. *p.* 71.

Aperientia, ἀναςομωτικὰ, vide *Anaſtomoſis*.

Aperiſtaton, ἀπερίςατον, eſt epitheton ulceris, quod non eſt magnum, nec ulli graviori noxæ conjunctum. Gal. *l.* 2. *de C. M. S. G. c.* 1. h. e. quod nec vitioſi humoris influxu impetitur, nec ſordidum, nec inflammatum eſt, nec in circumpoſita carne intemperiem ullam habet. Sic dicitur ἀπὸ τῆς περιςάσιος, quæ apud Græcos afflictionem, periculum, & cladem ſignificat. Gorr.

Aperittos, ἀπέριττος, epitheton eſt ciborum, qui *minimum habent excrementi*, quales ſunt carnes ſylveſtrium animalium, & eorum, quæ ſiccioribus locis victitant. Oppoſita ſunt τοῖς περιττωματικοῖς, Gorr. *p.* 42.

Apertus, pro exulcerato ſumitur, ut *apertæ* ſtrumæ, apud Scrib. Larg. *n.* 81. vid. Rhod. *in not.* & *Lex. Scrib.*

* *Apeucos*, ἀπολκος, epith. a Theophr. tributum arboribus, quæ reſinam non exſudant.

* *Apeſcolymenos*, ἀπεσκολυμμένος, cui penis circumciſus eſt.

Apeuthyſmenos, ἀπευθυσμένος, h. e. *directus*. Ita Græcis vocatur *inteſtinum rectum*, poſtremum ex craſſis, per quod alvi fæces rejiciuntur. Gorr. *p.* 42.

Apexabo eſt farciminis genus e ſanguine vel cruore coagulato & condenſato cum lardo & cumino vel aromatibus potiſſimum conſtantis, cibi vilio-

vilioris minuſque ſanitati convenientis, quod etiam Leonem Imperatorem *conſtit.* 58. ſevere prohibuiſſe notavit P. Ammann. *in Irenica p.*181.

Aphæreſis, ἀφαίρεσις, duo ſignificat: in genere omnem *ablationem* in Medicina neceſſariam, ceu alteram in ejus definitione Hippocr. partem oppoſitam τῇ προσθέσει, additioni. Medici enim officium palmarium hoc quoque eſt, removere ea, quæ removenda ſunt. In ſpecie vero pars chirurgiæ, quæ aufert ea, quæ ſunt ſuperflua. Hanc Barbette appellavit ἐξαίρεσιν. Hipp. quoque hoc vocab. uſus de ſanguinis largis detractionibus noxiis, *Coac. t.* 360.

Ἀφαιρεσία, in qua non ſolum animæ facultatibus, ſed anima ipſa privatur animal. Sennert. *Pract. l.* 1. *part.* 3. *c.* 30.

Aphaniſmos, ἀφανισμὸς, Lat. *evaneſcentia* dicitur, a verbo ἀφανίζω quod ſignificat deleo, eximo. Hipp. *l. de Hæmorrh. V.* 9. *VI.* 2. & paſſivum ἀφανίζομαι, *diſpareo*, evaneſco, quod frequentius occurrit, v. g. *ſ.* 2. *prognoſt. t.* 68. *ſ.* 3. *t.* 10. *l.* 1. *ſ.* 2. *prorrh. t.* 1. *ſ.* 3. *t.* 5. *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 38. 66. & plura loca vide apud Foeſ. *p.* 110.

Aphaſſomenos, ἀφασσόμενος, h. e. *contrectatus*, digitis confricatus, Hipp. *l.* 2. *de morb. XXX.* 9. *XXXVII.* 2. *l. de nat. mul. VII.* 5. in quo loco legit Lind. ἐσαφάσσῃ, fortaſſis majoris ἀκριβείας gratia, Foeſ. *d. l.*

Aphebriork, i. e. *ſulphur.* Rul. *in Lex.*

Apheideo, ἀφειδέω, i. e. *audacter aliquid perago*, nihil parco. Hippocr. 2. *de artic.* 46. Foeſ. *p.* 111.

Aphelia, ἀφέλεια, dicitur ſimplicitas docendi faciendique Medicinam methodicæ ſectæ propria, Galen. *l.* 4. *M. M. c.* 4.

Aphelicesteros, ἀφηλικέστερος, dicitur *profectioris ætatis homo*, qui florentem ætatem jam exegit. Hipp. *l.* 7. *Epid. tr.* 1.

Aphepſema, ἀφέψημα, i. e. *decoctum*. Legitur in remediis græcis Marchion. *libro de morb. mul. cap.* 4. annexis. Dioſcorid. *l.* 1. *c.* 2. *& alibi.*

Apheſis, ἄφεσις, vel ſignificat morbi *remiſſionem*, ſolutionem, & liberationem, ut Hipp. *Coac.* 575. vel ſumitur de emiſſionibus ſagittarum, *l. de artic. c.* 1. *t.* 11. vel denotat membrorum quorundam vel omnium, totius corporis exſolutionem & languorem, *l.* 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 37.

Aphicneomæ, ἀφικνέομαι, ſignificat *devenio*, pervenio. Inde ἀφιγμένοι, quod legitur 1. *aph.* 4. Dieter. *n.* 136.

Aphiemi, ἀφίημι, i. e. *remitto*, tollo, dimoveo. Hipp. 2. *prorrh. XLIII.* 4. 4. *aph.* 30. 5. *aph.* 13. Foeſ. *p.* 112. Dietr. *n.* 137.

Aphilanthropia, ἀφιλανθρωπία, hoc nomine vocavit D.D. Wedelius primum melancholiæ gradum, quando homines triſtes & meticuloſi gaudia & converſationes non amant, nec afficiuntur jocis, nec aliis diverſionibus animi aut exercitiis, ſed potius amant ſoli eſſe. Pertinent huc etiam citra cauſſam manifeſtam lacrymantes, & ex his levamen quærentes. *Patholog. Dogm. ſect.* 3. *c.* 9. *p.* 596.

Aphiſtemi, ἀφίστημι. Vide *Apoſtaſis*. *Apoſtema.*

Aphlegmantos, ἀφλέγμαντος, i. e. pituita carens. Eſt nota boni puris apud Hippocr. *l.* 2. *prorrh. XII.* 2. *Coac. t.* 402.

Aphodos, ἄφοδος, *reliquiarum alimenti excretionem*, *ſtercus* ſignificat, Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 24. Galen. *in comm. ad h. l.* Dicitur alias ἀποπάτημα, item ἀφόδευσις, Lat. *receſſus*. Verbum ἀφοδεύειν *ventrem exonerare* ſignificat, *l.* 7. *Epid. IX.* 5. *l. de fiſtul. IV.* 6. Latine *adſellare*, de quo verbo ſupra ex Keuch. *in not. ad Samonic. p.* 197. Ἀφόδευμα etiam *ſtercus* ſignificat, & ἀφοδευτήριον, *latrinam*. Ἀφόδιον, idem quod ἄφοδος. Et hoc Nicander in theriaca & alexipharm. mutavit in ἀφόρδυον, interferendo lit. ρ metri cauſſa. Vide Foeſ. *p.* 112. Linden. *Ex. XIII.* §. 251.

Aphonia, ἀφωνία, i. e. vocis carentia, privatio, ſeu defectio, *obmuteſcentia*, quæ ægris ſolet accidere, læſis duntaxat iis, quæ voci efformandæ ſubſerviunt inſtrumentis, vel etiam iis, quæ reſpirationi deputavit natura, vel ob recentem quandam exſolutionem & afflictionem virtutis, Gal. *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 23. Per exuperantiam etiam hoc vocabulum epilepſiam, apoplexiam, catalepſim, ſincopen, alioſque id genus affectus complectitur, teſte Holler. *in Hipp. Coac.* Vide Dieterich. *Iatr. n.* 143. & Foeſ. *in Oec.* τὸ ἄφωνον duobus modis accipi, & pro privatione vocis, & pro ejuſdem depravatione, docet Gal. *l.* 4. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 4. Lat. *invocale* vocatur. * Ex Clariſs. Zanini Epiſtola ad Moor ad calcem T. 2. Ballonii V. E. Aphonia quandoque magnam vocem, magnamque ejulationem ſignificat, cum littera α apud Græcos dictioni præpoſita modo neget, & deſtruat, modo intendat augeatque. Zaninus in hunc ſenſum explicat Coacam: Qui ex doloribus aphoni fiunt, crudeliter moriuntur. A praxi id confirmatum eſt.

Aphoretos, ἀφόρητος, h. e. *intolerabilis*, vehemens. Tribuitur febribus apud Hipp. *l. de Criſib. IV.* 11. item avaritiæ, *Ep. ad S. P. Q. Abderit. n.* 20. Alibi dicitur ἀφορός, *l.* 1. *de*

de morb. mul. LXIV. 16. ubi inepte redditur in Lat. per *ſterilis*, Foeſ. *d. l.*

Aphoriſmus, ἀφορισμὸς, eſt oratio, quæ omnes rei proprietates breviſſimis verbis circumſcribit, Galen. *c.* 1. *aph.* 1. qui & definitiones appellat aphoriſmos, *c.* 3. *de iis, quæ in med. f. t.* 32.

Aphorme, ἀφορμὴ, dicitur *occaſio*, cauſſa externa & manifeſta, ex qua aliquid fit. Vocatur & πρόφασις. Uſurpatur præcipue *de cauſſis procatarcticis* morborum. Hippoc. *l. de Int. aff. L. LIV.* 2. *l.* 2. *Epid. ſ.* 1. 78. *l.* 5. *cam.* 3. *t.* 14. 16. 18. 25. Foeſ. *d. l.*

Aphrizo, ἀφρίζω, idem quod ἀφριάω, *ſpumo*, ſpumam reddo, Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. XVI.* 4. *XLIV.* 7. *l.* 4. *de morb. XXV.* 23. Foeſ. *p.* 113.

Aphrodes, ἀφρώδης, *ſpumoſus* vel ſpumeus. Uſurpatur cum de ſanguine, tum de excrementis, Hipp. *Coac. t.* 450. 607. 7. *aph.* 30. Foeſ. *d. l.* Dieter. *n.* 142.

Aphrodiſia, *Aphrodiſiaſmus*, ἀφροδίσια, ἀφροδισιασμὸς, res venereæ, uſus veneris, coitus viri cum fœmina, Hipp. 6. *aph.* 30. Ejus nimius & illicitus uſus, quin & deficiens licitus morbis graviſſimis anſam præbet. Hinc in ſpecie *epilepſia* dicitur *aphrodiſiaſtica*. Caſp. Reies *Camp. Elyſ. quæſt.* 46. *n.* 18. *Aphrodiſia* quoque dicitur *ætas venerea*. Rul. & Iohnſ. *in Lex. Aphrodiſiacum* vocatur medicamentum veneris œſtrum excitans, quemadmodum extinguentia *antaphrodiſiaca* dici poſſunt, de quo vocabulo paulo ſuperius dictum eſt, quemadmodum & de altero quamvis minus accurate compoſito *antivenereus*.

Aphroditarium, ἀφροδιζιάριον, nomen eſt aridi medicamenti, quod conſtat thure, ſquama æris, malo punico, ceruſſa, amylo, pari pondere inter ſe mixtis, apud P. Æginet. *l.* 4. *c.* 40. Hoc nomine quoque appellatur collyrium quoddam a Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L.* Gorr. *p.* 65.

Aphrogala, ἀφρόγαλα, *lac ſpumoſum*, ſive tantopere agitatum, ut totum in ſpumam verſum ſit. Remedium adverſus calidam intemperiem ventriculi commendatum a Gal. *l* 7. *M. M. c.* 4. Videtur etiam hoc nomine appellari poſſe *flos lactis* vulgo dictus, vulgo *Milcharum*, vel in Norico *Rern*, quem *capillaceum* vocaſſe Alex. Petronium *l.* 3. *de Victu Rom. c.* 19. notavit I. H. Velſchius *ad Marcell. Cuman. Obſ.* 23. *in Sylloge Curr. & Obſ. M. Cent.* 1. *p. m.* 52.

Aphrolitrum, ἀφρόλιτρον, *Aphronitum*, ἀφρόνιτρον, h. e. ſpuma nitri. Quamvis C. Hofſman. *Officin. Paralip. c.* 63. *Litron* & *nitron* dialecto ſaltem differre ſtatuat; eſt tamen magna inter utrumque dictum medicamentum differentia apud Galenum, quam tradit *l.* 9. *de ſimp. Fac.* §. *Aphrolitrum*, in hoc potiſſimum conſiſtens, quod illud ſit farinæ ſimile; hoc vero congelatum & coactum. Illud mediam habet facultatem inter aphronitrum & ſalem; huic ſola ineſt vis detergendis, vel digerendi. Gorr. *p.* 65.

Aphronitrum, *flos petræ*, vel *parietis*, res eſt leviſſima, gleboſa, & friabilis, ſpumoſa, mordens, coloris pene purpurei, & hæc optima. Naſcitur in muris & petris. Quodammodo virtus ſimilis eſt ſali aduſto. Rul. *in Lex. Aphronitrum* quoque nonnulli vocant ſpumam ſalſam maſſæ vitrorum liquatæ innatantem. Libav. *Apoc. Herm. pr. c.* 17.

Aphrontiſteo, ἀφροντιστέω, ſignif. *negligo*. Hipp. *Præcep. VI.* 27. *X.* 5. Foeſ. *d. l.*

Aphros, ἀφρὸς, vide *Spuma*.

Aphroſelenos, ἀφροσέληνος, lapis eſt, quem aliqui *ſeleniten* appellant, quod imaginem lunæ repræſentet, velut in ſpeculo. Unde & *ſpecularium* dicitur Græc. σπεκλάριον; quamvis C. Hoffm. *in Paralip. c.* 75. ſubſcribere nolit. Contrarium autem defendit Chioc. *Muſ. Calceolar. ſect.* 3. *p.* 283. *ſeq.* Noſtrum non eſt, hanc dirimere litem.

Aphroſyne, ἀφροσύνη, id eſt *amentia*, *delirium*, idem quod ἄνοια. Legitur apud Nic. Fiſon. *de cogn. & cur. morb. l.* 1. *c.* 15.

Aphtha, ἄφθα, de ulceribus ſuperficiariis oris cum interni, tum externi dicitur. Sunt enim *aphthæ* ulcera oris ſuperficiem occupantia cum moleſto caloris p. n. ſenſu conjuncta, vel a ſero ſanguinis chyloſo acriori ſalino & ichoroſo, vel a lacte ſimiliter corrupto provenientia. Unde pueros lactantes præcipue infeſtare ſolent, Gal. 3. *in* 3. *Epid. t.* 12. & Hippocr. inter morbos infantiles recenſuit, 3. *aph.* 24. Aliquando aliis quoque corporis partibus exulceratis verbum ἀφθᾶν, attribui legimus apud eundem v. gr. de pudendis muliebribus *l. de nat. mul. LVI.* 1. *LXXX.* 1. *l.* 1. *de morb. mul. LVII.* 1. Huc pertinet etiam *Coac. t.* 529. ubi ἀφθώδεα ῥήματα, de gravidis leguntur, item de fiſtula pulmonum, ſive aſpera arteria, *l.* 2. *de morb. LXIIX.* 2. & Galen. teſticulos ἀφθᾶνζας curandos docet, *l.* 9. *de C. M. S. L.* c. 8. ubi vitioſe legitur in Gr. ἀφθόνες. Jung. Dieter. *num.* 135. Erotianus ex Hippocrate exanthematum genus, quæ præcipue infantum ora occupant.

Aphthartos , ἄφθαρτος , dicitur *incorruptibilis ;* quod de corporibus mixtis , & præſertim quæ ex arteriis , venis , nervis & carne conſtant, prædicari non poſſe docet Gal. *l.* 14. *d. V.* P. *c.* 2.

(Π) *Aphthoſa febris* , febris maligna cum ulcuſculis in ore ſuperficialibus , fungoſis, mucoſis, quæ aphthas vocant. Vog.

Aphya , *Apua* , ἀφύα dicitur piſciculus minutus, cujus varias ſpecies & deſcriptiones vid. apud Aldrov. *l.* 2. *de piſc. c.* 28. *ſeqq.* Flatulentum gignere ſuccum teſtatur idem *ibid.* Hinc ἀφυώδης , epitheton coloris , denotans exalbidum , *Aphyam* , vel *Apuam* , *piſcem* referentem , Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. III.* 2. *IX.* 7. Occurrit apud eundem & verbum ἀφύω , *exalbeſco*, *l. de int. affect. XLIII.* 8. Foeſ. *p.* 113. conf. Erotian. *in* χρῶμα ἀφυῶδες & Galen *in* Ἀφύη.

Aphyſos , ἄφυσος, i. e. *expers flatuum* , non faciens flatus. Gorr. *p. 66.*

Apionta, ἀπίοντα, dicuntur *excreta*, *ſecedentia*, quæ egeruntur. Uſurpatur de ſemine virili , Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XXXIII.* 12. Alias & alvi egeſtiones quoque ita vocantur *l.* 4. *Epid. XXV. 6. l. 6.* quamvis & generaliter de aliis excrementis dici poſſit, v. gr. de ſudore *l. 6. Epid. ſ. VIII. t.* 21. Ita & verbum ἀπιέναι, *abire*, *ſecerni*, ſignificat, *l.* 1. *de morb. mul. XXVII.* 6. 7. vide Foeſ. *p.* 71.

Apis, μέλισσα, μέλιττα, eſt animalculum inſectum notiſſimum , mellificum , cujus prolixam deſcriptionem cum uſu vide, ſi curæ eſt, apud Aldrov. *de Inſect. c.* 1. ubi & tradit , Cumanæ regionis incolas *apibus* veſci . Uſus in Medicina hic maxime laudari ſolet , quod ſiccæ & contritæ , aut etiam combuſtæ pilorum generationem promoveant . Schrod. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 94.

Apites, ἀπίτης , epitheton vini ex pyris facti, Gorr. *p.* 43.

Apleſtia , ἀπληστία , dicitur *inſatiabilitas* , vitium animi peſſimum, cui opponitur αὐτάρκεια , *contentum eſſe ſua ſorte*. Gal. *l. de dign. & cur. an. morb. c.* 9.

Apleuros, ἄπλευρος, q. d. *decoſtis*, i. e. coſtis carens . Gal. *l.* 4. *de Hippocr. & Platon. decr. c.* 4.

Aplytos , ἄπλυτος , *illotus* dicitur Latine . Tribuitur lanæ, quæ alias lana ſuccida dicitur, ab Hipp. εἴριον ἄπλυτον , *in additam. librorum de morb. mulier.*

Apneuſti, ἀπνευστί, adverbium ſignificans *ſine reſpiratione*, vel uno ſpiritu aliquid perficere , v. gr. bibere uno hauſtu . Hipp. *de int. aff. XIII.* 23. Foeſ. *p.* 72.

Apnoe , ἄπνοια , id eſt defectus ſpirandi , Gal. *l.* 2. *M. M. c.* 2. unde & ἄπνους ἀναπνοὴ eidem dicitur *l.* 1. *de diffic. reſpir. c.* 8. h. e. reſpiratio ſpiritu privata , non quod in totum abolita ſit , neque enim manere poſſet vita , ſed quod adeo parva, rara, & tarda, ut periiſſe videatur ; qualis *apnœa* in uteri ſtrangulatu , apoplexia , ſyncope , & lethargo accidit , ideo, quod inſtrumentorum reſpirationi deſtinatorum reſolutionem ob defectum influentium ſpirituum , ſpirandi quoque privatio conſequatur. Junge ſis Fr. de le Boe Sylvium *Pr. Med. l.* 1. *c.* 34. §. 13.

Apnus , ἄπνους, epitheton reſpirationis adeo parvæ & tardæ , ut plane ſpiritus periiſſe videatur.

Apobænon, ἀποβαῖνον, vide *Eventus*.

Apobamma, ἀπόβαμμα, *intinctus*, ab ἀποβάπτω, leniter intingo. Idem, quod *embamma*. Meminit illius Cardanus *l.* 5. *de ſubtil. rer.* quod vulgus Medicorum liquorem, in quo aureos nummos , vel catenas ignitas extinxerunt, aut coxerunt ad confirmationem ſpirituum , & membrorum principalium , *apobamma* vocaverit . Penottus *de medicam. Chym. in Theatr. Chym. Vol. I. p. 626.*

* *Apobioſis* , ἀποβίωσις, mors, interitus.

Apobraſſomai , ἀποβράσσομαι , legitur apud Hippocr. *l. de nat. pueri XLV.* 4. & ibidem ſignificat *ejaculor*, *ejicior*, dicitur de ſeminis fervidi ejaculatione ad gemellorum diverſi ſexus generatione ex mente quidem & hypotheſi Coi . Quid vero nomen ἀπόβρασμα proprie ſignificet, non certo conſtat. A quibuſdam Auctoribus accipitur pro furfure tritici , ab aliis pro ſpuma maris, quæ ſignificationes non ſunt hujus loci.

Apobregma, ἀπόβρεγμα , *dilutum* . Vide infra *Dilutum*.

Apocapniſmos, ἀποκαπνισμὸς , vide *Fumigatio*.

Apocartereon, ἀποκαρτερέων, dicitur , qui inedia ſe conſumit & fame. Hippocr. 3. *de R. V. I. A. t.* 17. Foeſ. *p.* 73.

Apocataſtaſis, ἀποκατάστασις , dicitur a verbo ἀποκαθίστασθαι , ſignificat *reſtitutionem in integrum*, *ſubſidentiam*, ceſſationem , pro ſubjecti , de quo dicitur , conditione . Quando de urinis prædicatur , earum ſubſidentiam & reſtitutionem in integrum exprimit Hipp. *l.* 7. *Epid. LV.* 20. ad quem locum vid. Linden. *Ex. XVI.* §. 241. *ſeqq.* Item de lingua prius inarticula-

cula-

culata, iterum reſtituta Hipp. *d. l. XXVI.* 11. De morbis & tumoribus ſubſidentibus & evaneſcentibus, idem *6. aph.* 49 Jung. Foeſ. *Oec. p.* 73. Dieterich. *Iatr. n.* 81.

Apocatharſis, ἀποκάθαρσις, in genere idem eſt, quod *expurgatio*. Hinc apud Thucyd. *l.* 2. ἀποκαθάρσεις, χολῆς, bilis expurgationes, ſive per vomitum, ſive per ſeceſſum, leguntur in peſte illa Athenis memorabili. Medicamenta quoque ἀποκαθαρτικὰ vocantur, quæ ſimpliciter καθαρτικὰ dicuntur A. Tiraquell. *de Nobilit. c. XXXI.* §. 275. *fol.* 127. *b.*

Apocaulizomæ, ἀποκαυλίζομαι, id eſt, in *tranſverſum frangor*; unde & fractura dicitur καυλιδὸν, *caulatim*. Vide *Cauledon*. Verbo uſus eſt aliquoties Hipp. 1. *de artic. t.* 63. *c.* 2. *t.* 25. 28. Foeſ. *dict. l.*

Apocenoſis, ἀποκένωσις, vide *Cenoſis*. *Apocenoſes*, fluxus humorum ſine febre.

Apocerigma, ἀποκήρυγμα, ſignificat *denunciationem*, quæ ægris fit in morbis, ſive id, quod ægris debet revelari & indicari, apud Hipp. *II. prorrhet. XL.* 8.

Apochoreon, ἀποχωρέον, idem eſt, quod *excrementum* in genere, ſive quod e corpore excernitur. Et verbum ἀποχωρέειν ſignificat *excernere*, & dicitur de excreationibus. Hipp. 4. *aphor.* 47. item de alvo & urina, 7. *aphor.* 69. Idem eſt, quod διαχωρέειν, ἐκκρίνειν, ἀποκενοῦν, & ſimilia.

Apochrempſis, ἀπόχρεμψις, apud Hipp. *d. l. & Coac. t.* 242. *excreationem ſputi* ſignificat, & *apochremma*, ἀπόχρεμμα, *ſputum*, *l. de Loc. in hom. XXIX.* 15. a verbo ἀποχρέμπτεσθαι, *excreare*. Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 27.

Apochyliſma, ἀποχύλισμα, ſignificat ſuccum extractum & inſpiſſatum ex vegetabilibus, & reſpondet termino officinali Rob. de quo inferius ſuo loco. Lat. etiam *ſuccago* dicitur.

Apochyma, ἀπόχυμα, vide *Zopiſſa*.

* *Apocynor*, ἀπόκυνορ, frutex, qui canes in cibo datus necare dicitur. Plin. l. 24. c. 10. Dioſcor. 4. 81.

Apoclaſma, ἀπόκλασμα, idem quod *apagma*, Vide *Abductio*. Dicitur & ἀποκεκαυλισμένον, ap. Hipp. *l. de fract.*

Apocleiſis, ἀπόκλεισις, *excluſionem* ſignificat, & *ciborum faſtidium*, eſtque idem quod ἀσιτία Hipp. *l.* 7. *Epid. XLIIX.* 16. a verbo ἀποκλείεσθαι, *excludi*, *averſari*, faſtidire, *l.* 3. *de diæt. XXVI.* 3. 6. *l. de int. aff. l.* 69. Foeſ. *p.* 74.

Apoconchizo, ἀποκογχίζω, h. e. *in concham teſtamve repono*, concha excipio, Gorr. *p.* 54.

Apocope, ἀποκοπὴ, vide *Abſciſſio*.

Apocriſis, ἀπόκρισις, idem quod ἔκκρισις, *expulſionem*, excrementum ſignificat, & quicquid e corpore veluti redundans educitur. Hinc *apocritica facultas*, ἀποκριτικὴ δύναμις, ap. Gal. *l. de fac. natur.* legitur, h. e. *expultrix*, ſecretrix, qua ſingulæ partes ſupervacua removent, vel excernunt. Alias quoque apud Hippocr. *apocriſis morboſa* eleganter dicitur de effluviis aeris contagioſis, ſive de morboſa quadam qualitate per exhalationem aeri impreſſa, alias miaſma dicta, *l. de nat. hum. c.* 2. *t.* 4. quæ cauſſa fit morborum epidemicorum peſtilentialium. Vide Charlton. *Ex. X. Pathol.* §. 34. *ſeqq.* Vide *Contagium*.

Apocruſticon, ἀποκρουστικὸν, dicitur medicamentum, repellendi virtutem habens & adſtringentem, Gal. *l.* 11. *M. M.* 15. Rolf. *Ord. & Meth. med. ſpec. l.* 4. *ſect.* 1. *c.* 14. Eſtque de natura frigidorum. Gal. *l.* 6. *C. M. S. L. c.* 1.

Apocyeſis, ἀποκύησις, *partum* ſignificat. Legitur apud Gal. *l.* 1. *de cauſſ. morb. c.* 7. Jung. Fuchſ. *comm. ad. h. l. p. m.* 50. *b.*

Apodacrytica, ἀποδακρυτικὰ, dicuntur medicamenta *lachrymas moventia*, & *iterum ſupprimentia*. Poſſent uno verbo dici *delacrymativa*; nam & Columella & Plinius delacrymare ea ſignificatione dicunt. Meminit illorum Gal. *l.* 4. *d. M. C. S. L. c.* 5.

Apodeixis, ἀπόδειξις, *demonſtratio*. Vide infra.

Apodyterium, ἀποδυτήριον, eſt conclave ante balnei ingreſſum ſitum, in quo balneaturi veſtes exuebant. Lang. *l.* 1. *Epiſt.* 51. ubi & *coniſterium* dicitur. Vocatur & *ſpoliarium* apud Proſp. Alpin. *de Medicin. Ægyptior. l.* 3. *cap.* 16. *p. m.* 106. *a.*

Apoeum, ἄποιον, in genere ſignificat expers omnis qualitatis, quæ ſenſu deprehendi poteſt, *inſipidum*, quod neque adſtrictionem, neque acrimoniam, aut aliam inſignem facultatem obtinet, qualis inter humidas ſubſtantias commendatur aqua, & inter ſiccas amylum. Galen. *l.* 1. *de Alim. fac. c.* 8. Vide *Inſipidus*.

Apogalactiſmus, ἀπογαλακτισμὸς, vide *Ablactatio*.

Apogeuomæ, ἀπογεύομαι, ſignificat *deguſto*, Hipp. *l.* 1. *Ep. II.* 12. Foeſ. *p.* 72.

(Π) *Apogeuſia*, ſapor in ore depravatus. Vog.

(Π) *Apogeuſis*, guſtus abolitus. Vog. Vide *Agheuſtia*.

Apoginomæ, ἀπογίνομαι, ſignificat *decedo*, *abſum*. Uſurpatur de morbis, Hippoc. *de morb. ſacr. III.* 15. ubi verbum oppoſitum προσπίπτειν jungitur, i. e. accedere. De ſanguine effluente etiam dicitur, *l.* 4. *Epid. I.* 10. Aliquando etiam

iam denotat muri, ap. Hippocr. *d. l. XX.* 14. *XXIX.* 3. l. 1. *de morb. mul. XLII.* 6. Et ita opponitur γίνομαι, naſcor, fio, *l. de ſeptim. part.* X. 4. Aliquando idem ſignificat, quod devenire, vel progreſſu temporis fieri, *l.* 4. *Epid. IV.* 2. 19.

Apoglaucoſis, ἀπογλαύκωσις, vide *Glaucoma*. Occurrit apud Dioſcorid. *l.* 1. *c.* 64. & Joh. Ant. Saracenus reddidit per oculorum *glaucomata*.

Apogona, τὰ ἀπόγονα, dicuntur *vitalia fœcunda*, fœtus vitalis. Hipp. *l.* 2. *Epid. ſ. III.* 113. & *l.* 6. *ſ. VIII.* 6. Foeſ. *p* 72.

Apolauſis, ἀπόλαυσις, *fruitio*, uſumfructum, commodum ſignificat. Verbum notum ἀπολαύω, fruor, Hippoc. *l. de vet. med. XX.* 3. 15. Nomen apud Gal. occurrit *lib.* 3. *de fac. nat. c.* 6.

Apoleia, *defectum*, *jacturam* ſignificat. Ita apud Non. *de M. P. C. c.* 54. ἀπόλεια τῆς μνήμης legitur, i. e. defectus vel *jactura* memoriæ.

Apolepſis, ἀπόληψις, crebro uſurpatur Hippocrati, & *interceptionem*, cohibitionem, & retentionem ſignificat. Dicitur vel de urinis aliquoties *ſ.* 4. *de R. V. I. A. t.* 14. *c.* 2. *in* 1. *prorrhet.* t. 16. & *c.* 3. *t.* 28. & *alibi*: vel de alvo (quæ & alias ἀπολελαμμένη κοιλίη eidem vocatur, ſive ἀπολημμένη) *Coac.* 1. 603. vel de venis, quando nimium opplentur, ita ut extinctionibus caloris nativi periculum immineat, *de R. V. I. A. ſ* 4. *t.* 23. Quia de cauſſa etiam ſpirituum interceptiones fiunt, *d. lib. t.* 21. 26. Tandem etiam de morbo prædicatur, *l.* 2. *Epid. ſ.* 6. *t.* 16. Legitur etiam aliquando ἀπόλημψις, pro ἀπόληψις, uti ἀνάλημψις, pro ἀνάληψις, *de Humid. uſ. X.* 7. Vide plura apud Foeſ. *in Oec. p.* 75. *ſeqq.* Vocatur etiam quandoque κατάληψις, ἢ ἐγκατάληψις. Vide *Interceptio*. *Apolepſia* quoque legitur in Cl. Wedelii *Theorem. Medic. Part.* II. *ſect. V. t.* 16. quod ἀφωνίαν *vocis interceptionem* ſignificet: qua auctoritate & quam bene, meum non eſt indagare.

Apolexis, ἀπόληξις, eſt ætas a vigore recedens, & propius ad vitæ terminum accedens, prima ſenectus, apud Hippocr. *in præcept. XI.* 11. Opponitur enim eidem ἀπολίνωσις, *vigor ætatis*.

Apolinoſis, ἀπολίνωσις, dicitur Æginetæ *curandi ratio* fiſtulas *per linum crudum*. Vide infra *Omolinon*.

Apologia, ἀπολογία, *defenſionem* ſignificat. Gal. *l.* 5. *de ſan. tu. c.* 1. Alias Latinum *defendere*, etiam pro *arcere* aut *præcavere* accipitur, uti oſtendit Keuchen. *ad Seren. p.* 34. *ſeqq.*

Apolyſis, ἀπόλυσις, ſignificat *ſolutionem*, liberationem, excluſionem, pro diverſitate rerum, de quibus dicitur, v. gr. de fœtus excluſione, *l.* 5. *Epid. VI.* 9. item, ſecundinarum, *l.* 2. *prorrhet.* XXX. 18. de morbi ſolutione, *Coac. t.* 384. *ſeq.* denique de ligamentorum & faſciarum reſolutione, *C.* 2. *de fract. t.* 15. Junge ſis Foeſ. *Oec. p.* 77. ἀπολυσίαν dicit Erotianus, vel membrorum ſolutionem, vel faſciarum remiſſionem.

Apomagma, ἀπόμαγμα, *abſterſorium*, exterſorium ſordibus & excrementis detergendis idoneum ſignificat. Hipp. *de Medic.* III. 4.

Apomathema, ἀπομάθημα, dicitur oblivio ejus rei, quam antea didicimus: uno verbo, *dediſcere*. Hipp. 3. *de fract. t.* 8.

Apomeli, ἀπόμελι, eſt ſpecies decocti, parati ex melle vel favis cum aceto commixtis, & tantiſper decoctis, quoad utrorumque qualitates inter ſe uniantur, & aceti vis retundatur. Dicitur alias ὀξύγλυκυ, ἢ ὀξυγλυκὲς, Gal. l. 3. *de fract. t.* 49. Medium locum habere inter mulſam & oxymel, ejuſdemque plurimum in Peloponneſo fuiſſe uſum ſcribit Gal. *l.* 8. *M. M. c.* 4. præditum eſt vi extergendi, alvum & urinam movendi, calidioribus tamen & bilioſis naturis adverſum & inconveniens.

Apomylenas, ἀπομυλήνας, dicitur *protendens labra* compreſſim. Gal. *in Ex. voc. Hippocr.* Gorr. *p* 45. & plenius explicat Erotianus, quod nempe fiat hæc, quando mentum diſtorqueatur vel convellatur cum pareſi, præcipue ex vulnere.

(Π) *Apomythoſis*, ſuccuſſio cutis & capitis tremula, violenta, cum expiratione ſonora, quaſi ſtertoroſa. Sauvag.

Aponencemenos, ἀπονενοημένως, id eſt, *animo averſo*, vel ob nimium faſtidium, vel propter delirium, Hipp *l.* 3. *Ep. poſt ſtat. peſtil. ægrot.* 2. vel juxta Galen. *ſ.* 3. *t.* 73.

Aponeuroſis, ἀπονεύρωσις, quaſi pronervatio, vel *denervatio*, ita dicitur extremitas muſculorum, quæ alias τένον, *tendo* appellatur, Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 4. Sunt vero duplicis generis *aponeuroſes*: Quædam ſunt carnoſiores, σαρκώδεις, quædam nervoſiores, νευρώδεις, *c.* 2. *de art. t.* 6.

Aponia, ἀπονία, idem quod *anodynia*. De quo vide ſupra. Gorr. *p* 45. Medicamenta quoque ἄπονα dicuntur, quæ nullum tormentum aut dolorem excitant. Tiraquell. *de Nobilit. c. XXXI.* §. 275. *fol.* 127. *b.*

Aponitroſæ, ἀπονιτρῶσαι, eſt ulcus *nitro aſpergere* & perfricare. Hipp. *l. de ulcer. XII.* 12.

Apopalleſis, *Apopalſis*, ἀποπάλλησις, ἀπόπαλσις, ex-

expulſionem, *extruſionem*, eyibrationem ſignificat apud Hipp. a verbo ἀποπάλλεσθαι, quamvis circa hoc magna ſubſit difficultas, quæ videatur apud Foeſ. *p.* 78.

Apoparthenevomæ, ἀποπαρθενεύομαι, id eſt, virginitate privor, *devirginor*. Hipp. *l. de A. L. & Aq.* XLII. 4.

Apopatema, ἀποπάτημα, *apopateſis*, ἀποπάτησις, vide *Aphodos*. *Apopatos*, ἀπόπατος, locum ad ſeceſſum denotare etiam monſtrat Linden. *Ex.* XIII. §. 252. Alias ἀπόπατος, ipſum alvi excrementum etiam ſignificat, *fimum* apud Dioſcorid. *l.* 2. *c.* 98. alibi & Erotianus ἀπόπατοι αἱ ἀφοδεύσεις.

Apopedao, ἀποπηδάω, ſignificat *exilio*, & uſurpatur ab Hipp. de articulis luxatis, eque loco naturali elapſis, 3. *de artic. t.* 48. & 115. *vel ſect.* 4. *t.* 1. Foeſ. *p.* 79.

Apopheugo, ἀποφεύγω, id eſt, *liberor a malo*, e morbo evado. Hipp. *l.* 1. *de morb. mul.* XLI. 8. XLII. 12. *L.* 2. *l. de nat. mulier.* LII. 1. LXXI. Foeſ. *p.* 86.

Apophlegmatiſmus, ἀποφλεγματισμὸς, eſt medicamentum pollens facultate pituitam vel lympham eliciendi e capite, perque os excernendi. Gal. 6. *de San. tu.* 10. Offertur vel forma *gargariſmi*, vel *maſticatorii*, vel *unguenti*, rectius *eclegmatis*. Schroder. *Offic. Pharm. l.* 1. *c.* 3. Formulas vide ap. Rolfink. *O. ac Meth l* 6. *ſ.* 4. *c.* 3. & apud alios.

Apophrades, ἀποφράδες, a ſingulari ἀποφρὰς *nefandus*, quo epitheto Andr. Laurentius *l.* 2. *de Criſ. c.* 1. indigitavit dies nefaſtos & infauſtos, in quibus nulla criſis vel mala in morbis acutis lethalibus metuenda, qui tamen ab eventu demum innoteſcunt.

Apophraſſo, ἀποφράσσω, ſignificat *obturo*, *obſtruo*, diciturque de menſibus ſuppreſſis. Hipp. *l.* 1. *de morb. mul l.* 19 Foeſ. *d. l.*

Apophthora, ἀποφθορὰ, ἀποφθείρω, *abortio*, vide *Abortus*.

Apophyas, ἀποφυὰς, eſt *appendix*, vel adnatum, ramus ac ſurculus. De venis utitur Hipp. *l. de venis*, XVII. 8. Paulo poſt vero appellat παραφυάδης, XXVI. 6.

Apophyſis, ἀπόφυσις, eſt extranea oſſis pars, inſtar tuberculi prominens, ſed adnata appendix, Gal. *de Oſſib. in proœm.* Latine etiam *proceſſus* dicitur. Differt ab ἐπιφύσει, quod hæc ſit adnatum quid, & contiguum; illa vero ipſius oſſis continuata portio, Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 1. *Apophyſes* etiam dicuntur Hippocrati excreſcentiæ carneæ tantum in maſſa carnea, & fœtu fœminino apparentes, quaſi proceſſus ac exortus membrorum, & protuberantiæ, non vero certæ & exactæ diſtinctiones, quales in fœtubus maſculis obſervari dicit, *l. de ſeptim. part.* VIII. 22. 23.

Apopieſma, ἀποπίεσμα, eſt expreſſio humorum, quæ fit ex deligationibus, in vulnere, aut fracturis. Hipp. *c.* 3 *de fract. t.* 31.

Apoplanao, ἀποπλανάω, ſignificat errabunde abducere; uſurpavit de venis Hipp. *l. de venis* XXVI. 4.

Apoplecta vocatur vena jugularis interna, ad aſperæ arteriæ latus aſcendens. Barthol. *Anat. libell.* 1. *c.* 6. Hanc male ab antiquis ſoporalem dictam eſſe vult Blancard. *in Lex.* Verum ſi arteriæ carotidis nomen non improbatur, non video ſtringentem rationem, ob quam adeo male factum ſit, ut vena *apoplecta*, cujus ramus cum arteriæ carotidis ramo fertur, eodem quoque nomine appelletur.

(II) *Apoplectica*, febris continua apoplexiæ ſuperveniens. Vog.

Apoplexia, ἀποπληξία, quod ſit ablatio ſenſus & motus in toto corpore, ſeu vehemens & repentina totius corporis reſolutio ac ſtupor, ex Gal. *l.* 3. *de L. A. c.* 10. & *c.* 2. *aph.* 42. nullum amplius eſt dubium. Verum quænam hujus affectus vera ſit cauſſa, adeo incertum eſt e veterum & recentiorum monumentis determinare, ut, quo aliquis ſe velit deflectere, reperiatur trabs in omnibus, ſicut in proverbio dicitur. Nihilominus veritati maxime conſentanea nobis videntur, & philiatris propterea commendanda, quæ de hujus affectus cauſſis & generatione tradidit Willis *tr. de anima Brutor. Part.* II. *c.* 8. ut & Sylvius *Prax. Med. l.* 2. *Prax. Med. c.* 21. Dicitur & Latinis *Sideratio*. Apud Hipp. *apoplexiæ* vocabulum aliquando ad certa ſaltem corporis membra refertur, *l.* 2. *Prorrh.* XXIII. 9. In ſpecie ad linguam & brachium, *Coac. t.* 359. ad dextrum aut ſiniſtrum latus, *t.* 477. quæ ſpecies alias *paraplegiæ*, παραπληγίας, aut ἡμιπληγίας nomine venire ſolet, Foeſ. *Oec. p.* 70.

Apoplecticæ venæ, vide *Jugulares venæ*. Interdum & medicamenta vocantur *apoplectica* pro *antapoplectica*. Ita aquæ apoplecticæ in Diſpenſatoriis, in ſpecie aqua apoplectica mineralis Zvvelferi leguntur *in Pharmacop. Reg. cl.* XV.

Apopnixis, ἀπόπνιξις, idem quod πνιγετὸς, *ſuffocatio*, præfocatio. Legitur apud Moſchionem cum epitheto τῆς μήτρας, i. e. *uteri* vel matricis, *de morb. mul. c.* 127.

Apopſopheo, ἀποψοφέω, ſignificat crepitum ventris emittere, Hipp. *l.* 6. *Epid ſ.* 3. *t.* 19.

Apo-

Apopſychia, ἀποψυχία, idem quod ἀψυγία, Gal. *c.* 3. *in* 1. *prorrhet. t.* 20. ſummum animi deliquium.

Apoptoſis, ἀπόπτωσις, eſt vinculorum relaxatio & remiſſio ſecundum Erotianum, & ita coincidit cum ἀπόλυσις, de quo ſuperius; niſi quod ἀπόλυσις latius ſit.

Apopytizo, ἀποπυτίζω, i. e. *exſpuo*, Hipp. *l.* 7. *Epid. XV.* 34. Foeſ. *p.* 80.

Aporego, ἀπορέγω, ſignificat *porrigo*, præbeo. De manu uſus Hippocr. 1. *de fract. t.* 4. Fœſ. *d. l.*

Aporia, ἀποεία, vide *Angor*, *Alyce*.

* *Aporotes*, ἀπόρωτος, epitheton, quod Dioſcor. tribuit oſſibus, quæ non coierunt, & callum obduxerunt, ſeu quæ non conferbuerunt.

Aporrhaides, ἀπυῤῥαΐδες, dicuntur *murices aculeati*, ſive conchylia. Aldrov. *l.* 3. *de teſt. c.* 14.

Aporrhipſis, ἀπόῤῥιψις, *rejectionem* ſignificat, v. gr. veſtimentorum, uti faciunt ægri æſtuantes aut delirantes. Hippocr. *de R. V. I. A. t.* 44.

Aporrhoea, ἀπόῤῥοια, *defluxus*, vel influxus, idem quod *contagium*, miaſma, effluvium, apocriſis morboſa. Vide *Apocriſis*. *Contagium*. *Effluvium*. Dicitur & ἀποῤῥοὴ, *defluvium*, v. g. ἀποῤῥὴ τῶν τειχῶν, *defluvium capillorum*, quod legitur in Moſchion. *remediis*, *Græcis* vel *de morb. mul. annexis n.* 2. Vide *Alopecia*. *Calvities*.

Apos, rectius *apus*, ἄπυς, dicitur ſpecies avis *hirundini* ſimilis, majoris tamen, plurimum volantis, ob pedes breviſſimos ad rependum potius, quam inſiſtendum factos. Licet Germani & Belgæ ab *apodum* in cibis uſu abhorreant, non tamen ingratas eſſe vult Aldrov. *lib.* 17. *Ornith.*

Apoſcemma, vel *Apoſcepſis*, ἀπόσκημμα, ἢ ἀπόσκηψις, vocatur *decubitus humorum*, cum qui prius unum membrum infeſtant humores, eo relicto, ad alterum tranſeunt. Galen. *l.* 2. *ad Glauc. c.* 7. Propterea & ipſi *morborum tranſitus* & *tranſmutationes* ita dicuntur apud Hipp. 6. *aph.* 56. Galeno quoque appellantur ἀποσκήμματα, *corporis excrementa*, quæ in alvum deponuntur, totumque corpus, aut etiam partem quandam veluti humoribus in eam decumbentibus exonerant, *c.* 2. *Prognoſt. t.* 13.

* *Apoſcepſis*, etiam exponitur ſcarificatio apud Hipp. de morb. l. 1.

Apoſceparniſmus, ἀποσκεπαρνισμὸς, eſt ſpecies una fracturæ cranii, vel etiam alterius oſſis, cum ipſum velut a latere finditur, perinde ac ſi aſcia ligni fragmentum abſcindatur: ſiquidem σκέπαρνος *aſciam* ſignificat. Fit telo levi & acuto. Gorr.

Apoſchaſis, *Apoſchaſmus*, ἀπόσχασις, ἀποσχασμὸς, *ſcarificationem* ſignificat, & levem cutis inciſuram. Videtur & venæ ſectionem ſignificare ex *l.* 5. *Epid. XXVI.* 12. *XXVII.* 1. & *l.* 7. XXXIV. 15. *XXVII.* 2.

Apoſigeſis, ἀποσίγησις, *reticentia* dicitur, Hipp. *l. de dec. orn. II.* 26. ubi videtur reſponſio arguta & præmeditata innui.

Apoſitia, ἀποσιτία, *ciborum faſtidium*, vide *Anorexia*; quamvis ab hac differre videatur ita, ut *anorexia*, quæ & *aſitia* dicitur, ſit inappetentia; *apoſitia* vero faſtidium, Gal. *c.* 1. *in* 1. *Epid. t.* 29. Multi enim non appetunt, qui tamen nec faſtidiunt, Linden. *S. M. Ex. XIII.* §. 79. Dicuntur hinc ἀπόσιτοι. Gal. *d. l.*

Apoſiticos, ἀποσιτικὸς, dicitur apud Hipp. de iis, *quæ faſtidium cibi* & inappetentiam *faciunt*, notante Gorræo *p.* 46. *ex Gal. Exeg. voc. Hipp.* Adde Foeſ. *p.* 80. 81.

Apoſmilæno, ἀποσμιλαίνω (Erotian. & Foeſ. exiſtimant, legendum potius eſſe ἀπομυλλαίνω) ſignificant *in acutum* ducor, aut *incurvor*. Hipp. uſurpavit de maxilla *incurvata*, 2. *de artic. t.* 31. Foeſ. *d. l.*

* *Apoſpadon*, ἀποσπάδων, is cui teſtes avulſi & exſecti.

Apoſparaſſo, ἀποσπαράσσω, id eſt, *avello lacerando*. At *Apoſparthazo*, ἀποσπαρθάζω, denotat *palpito*, vibro. Illud retinuit Linden. hoc vero Foeſ. & alii in loco Hipp. *l.* 2. *de morb. X.* 9.

Apoſpaſma, ἀπόσπασμα, Lat. *divulſum*, dicitur omnis ſolutio continui, quæ partibus organicis accidit, Galen. *de conſtit. art. c.* 6. *de diff. morb. c.* 11. in ſpecie dicitur de ligamentis divulſis, *l.* 4. *M. M. c.* 1. & *c.* 3. *de iis*, *quæ in medic. f. t.* 31. *Apoſpaſmata* etiam vocavit recrementa vel producta metallica, qualia ſunt, Tutia, Melanteria, Miſy, Sory & ſimilia, D. Ludovici *diſſert.* 1. *Pharmac. p.* 538. quamvis mendoſe legatur ibi *apoſpagmata*.

Apoſphaceliſis, ἀποσφακέλισις, Hipp. dicitur ſideratio vel mortificatio carnis, quæ fit in vulneribus, fracturis, a fortiori, quam par erat, ligatura, *de artic. t.* 35.

Apoſphage, ἀποσφαγὴ, denotat *mactationem*, jugulationem, apud Hippocr. *l. de vet. med. XL.* 24.

Apoſphagma, ἀπόσφαγμα, exponitur Galeno apud Hippocr. fœtulenta colatura, aut excolamentum, quod & *hypoſphagma* dicitur. Intelligi autem poteſt ſanguis, qui ſuppoſito vaſe pecudi jugulatæ defluit, & excipitur, ac in cibum

bum varia conditura formatur, teſte Plinio *l.* 28. *H. N. c.* 14.

Apoſphinxis, ἀπόσφιγξις, eſt *conſtrictio*, quando pars faſciis conſtringitur. Hipp. 2. *de iis*, *quæ in med. f. t.* 28. *c.* 4. *de art. t.* 35. *ſ.* 2. *de fract. t.* 19.

Apoſpongiſmus, ἀποσπογγισμὸς, eſt ſpongiæ vel ſiccæ vel aqua perfuſæ admotio, vel ad detergendas ſordes, vel ad ſedandos dolores, pruritus, vel ad ſpiritus refocillandos, Gorr. *p.* 46.

Apoſtagma, *Apoſtalagma*, ἀπόςαγμα, ἀποςάλαγμα, dicitur id multum, quod, priuſquam uvæ calcentur, deſtillat. Ob dulcedinis prærogativam ſingularem vocatur etiam γλεῦκος, aliis *protropum*. Linden. *Ex. X.* §. 206. 207.

Apoſtaſis, ἀπόςασις, idem eſt quod *abſceſſus*, de cujus vocabuli variis ſignificationibus ſuperius actum. Specialiter fracturam oſſis denotat, cum fragmentum aliquod ab oſſe diſcedit, Hipp. 3. *de fract. t.* 27. & 20. Dicitur & quædam ἀπόςασις κατ' ἔκρον ἢ κατ' ἐκροὴν, cum morbus excreatione quadam, aut per effluxum ſolvitur, ad differentiam ἀποςάσεως in alios morbos, quæ alias *metaſtaſis* appellatur. Junge ſis Foeſ. *Oec. p.* 83. 84. Græcos etiam *receſſus* qualitatum ab halitu temperato vocaſſe ἀποςάσις, ſcribit Fallop. *tr. de purg. ſimpl. c.* 4. *Tom.* I. *p.* 136. Ita morbi dicuntur *receſſus* a naturali conſtitutione: magnitudo morbi eſt major receſſus. Hor. Augen. *Tom. III. Ep. & Conſ. Medic. l.* 6. *p. m.* 232.

Apoſtaxis, vide *Staxis*.

Apoſtema, ἀπόςημα, vide *Abſceſſus*.

Apoſterigma, ἀποςήριγμα, eſt fulcrum & *ſtabilimentum*, quod ſine deligatione affectæ partis, ad eam ſtabiliendam, apponitur, qualecunque fuerit, ſive ſuperdetur, ſive ſubſternatur, veluti caput pulvinis, lanis etiam & pannis mollibus firmatur, Gal. *com.* 3. *de iis*, *quæ in medic. f. t.* 36. Aliam quoque ſignificationem huic vocabulo competere, ita ut infixum & inhærentem morbum, vel *oppilationem* denotet, probari poſſe videtur ex Hipp. *l. de flatib. XIV.* 1. niſi lectio ſuſpecta & mendoſa fuerit, uti exiſtimat Foeſ. *Oecon. p.* 84. Nihilominus hanc ſignificationem admittit & confirmat Linden. *Ex. IV.* §. 15. 16. Et Caſp. Theophil. Bierling. *in Theſauro p.* 1128. de doloribus in inteſtinis hærentibus uſurpavit. Verbum ἀποςηρίζω, i. e. *fulcio*, firmo, legitur *l.* 2. *prorrhet. XXIII.* 13.

Apoſtracos oſteon, ἀποςρακὸς ὀςέον, dicitur os ita exſiccatum & exangue, ut in teſtam mutatum ſit. Hipp. *de vuln. c. XXIII.* 6.

Apoſtrophe, ἀποςροφὴ, *averſationem* & faſtidium ciborum ſignificat apud P. Ægin. *l.* 3. *c.* 73. Vide Linden. *Ex. XIV.* §. 63.

* *Apopſygma*, ἀπόψυγμα, ſtercus, id, quod excernitur: & apopſyxis, ἀπόψυξις, ventris exoneratio.

Apoſymbebecota, ἀποσυμβεβηκότα, dicuntur ſigna, quæ alias οὐχ' ὑπάρχοντα vocantur, quaſi *non exiſtentia*, qualia ſunt ἀναλγία, i. e. doloris abſentia, & privationem denotare videntur. Gal. *comm.* 1. *in progn. Hipp. t.* 27. Jung. *Dogmata noſtra Med. Gen. p.* 300.

Apoſyringumæ, ἀποσυριγγοῦμαι, ſignificat in fiſtulam degenerare, vel excavari, Hipp. *l. de loc. in hom. XX.* 4. & *l. de venis XXVI.* 9. ἀποσιριγγῶσθαι τὴν χολὴν idem eſt ac ἀποφυσᾶν, *efflare bilem*, apud Erotianum.

Apoſyrma, ἀπόσυρμα, dicitur deſquamatio cutis, aut *abraſio*. Eſt ſolutionis continui ſpecies, abraſa ſc. cute, Hipp. *l. de Hum. uſ. V.* 20. *Apoſyrmata* igitur Græci vocant, quod Latini *abraſa*, ſuntque exulcerationes ſuperficiariæ, quæ cutem habent ſuſpenſam, Gal. *l.* 1. *de C. M. S. G. c.* 13. Scrib. Larg. *n.* 215. Rhod. *in Lex. Scrib.* Exponitur alias quoque locus deſquamatus & fruſtulum in ulceribus a partis ulceratæ ſubſtantia abraſum.

Apotanyo, ἀποτανύω, ſignificat *protendo*, extendo. Hipp. 2. *de fract. t.* 2.

Apoteleſma, affectus ſive exitus paſſionum. Cælius Aurel. *chron. l.* 1. *c.* 12.

Apotelmatizo, ἀποτελματίζω, dicitur *e luto vel cœno eruo*, *ſordes & fæces repurgo*. Hipp. uſurpavit tropice de veritate pura dicenda, *l. de dec. orn. II.* 36. Linden. reddidit *audeo*, *confido*.

Apotheca, ἀποθήκη, hodieque in vulgus notiſſimum vocabulum in germanam linguam receptum, quo indigitatur officina vel taberna, in qua medicamenta, qua ſimplicia, qua compoſita præparantur, aſſervantur, & venalia proſtant, unde & apothecarii vocantur earum tabernarum poſſeſſores.

Apotherapia, ἀποθεραπεία, in genere notare poteſt *curationem abſolutam*, ſive ad finem perductam, a verbo ἀποθεραπεῦσαι, quod uſurpaſſe videtur in hac ſignificatione Hipp. *Præcept. IV.* 28. Apud Gal. vero *apotherapia* ſignificat partim finem perfectæ exercitationis, & poſtremam partem, quando adhiberi ſolet vel frictio, vel unctio, vel balneum, ad laſſitudinem tollendam: partim pro ipſa ſpecie quadam exercitationis, quando inter ipſam ſpiritus fit cohibitio, aut frictio, aut motus tardiores, & mediocres cum frequenti interpoſita quiete, uti

uti conſtat ex Gal. 3. *de ſan. tu. c.* 2. *ſeq.* Ea pars quoque Medicinæ, quæ hoc docet, *apotherapeutica*, ἀποθεραπευτικὴ propterea dicitur.

Apothermum, ἀπόθερμον, dicitur condimentum quoddam acre, cujuſmodi eſt, quod ex ſinapi, oleo & aceto, vel aceto ſolo fit. Gal. *l. de atten. dict. c.* 11. Obiter quoque monendum, minus recte quoſdam ex Gal. *l.* 1. *de alim. fac. c.* 13. ſtatuere, quod *apothermum*, ſana, ſiræon, & hepſema ſynonyma ſint, cum ex ipſo textu nunquam hoc evinci poſſit.

Apotheſis, ἀπόθεσις, Hippocrati eſt fracti membri & deligati *debita repoſitio* & collocatio, ut eo ſitu contineatur, *l.* 3. *de iis, quæ in medic. f. t.* 26. Verbum ἀποθέσθαι ſignificat & *deponere*, i. e. removere, Galen. *l.* 3. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 5. quod Latin. *depono* ſæpius occurrit ap. Scribon. *n.* 45. 207. 210. *&c.* Vid. Rhod. *Lex. Scrib.*

Apothlimma, ἀπόθλιμμα, interdum expreſſæ alicujus rei retrimentum, interdum etiam ipſum ſuccum ab aliqua re expreſſum ſignificat, teſte Gorr. *p.* 44.

Apothrauſis, ἀπόθραυσις, eſt detractio partis oſſis diſrupta ſuperficie, ſic ut, quod aufertur, ſupernatet. Dicitur etiam *Apocope*.

Apotimao], ἀποτιμάω, ſignificat *magni æſtimare*. Hipp. 3. *de art. t.* 46.

Apotocos, ἀπότοκος, dicitur *germen abortivum*. Uſurpatur tropice de morbis veluti *abortivis*. Hipp. 3. *de artic. t.* 54. Foeſ. *p.* 86.

Apotos, ἄποτος, dicitur, *qui non bibit* nec potum deſiderat. Et tales ἀπότους dari, neque eſſe adeo contra naturam exiſtimat Hartmann. *in Diſput. Chymico Medica VIII. Epithem.* 4. *& Diſp. XIII.* §. 14. *Oper. in fol. Tom. IV. p.* 55. *&* 100.

Apotrepomæ, ἀποτρέπομαι, h. e. *revertor*, avertor. Hipp. de ſuppuratione imminente, ſed inhibita uſurpavit, *l.* 4. *Epid. XVI.* 18. Foeſ. *d. l.*

Apotropæos, ἀποτροπαῖος, dicitur vel de *diis gentilium averruncatoribus*, *vejovibus*; vel de *ſacrificiis*, quæ illis facta ſunt. Hippocr. *l. de Inſomn. XI.* 7. Poſſunt & *amuleta* ſic vocari. Foeſ. *d. l.*

Apotychia, ἀποτυχία, vide *Calamitas*. *Erratum*.

Apoxe & *Apoxera*, ἀπόξυ & ἀπόξηρα, dicuntur Hippocrati *partes acuminatæ*, vel quæ in extremitate tenuantur, & præ ſiccitate in acutum tendunt. Quidam ὑπόξηρα legunt *d. l. t.* 2. Vid. Foeſ. *p.* 78.

Apozema, ἀπόζημα, vide infra *Decoctum*.

Apozeugnymi, ἀποζεύγνυμι, ſignificat *removeo*, aufero; proprie *ſejungo*. Idem eſt, quod ἀφαιρεῖσθαι, cui opponitur τὸ προσθῆναι, *addere*. Legitur apud Hipp. *l. de loc. in hom. XX.* 13. Foeſ. *p.* 72.

Apozymos, ἀπόζυμος, i. e. *fermentatus*, ſive per fermentationem intumeſcens. Uſurpavit Hipp. *de ventre l.* 2. *prorrh. XXXI.* 10. quamvis Linden. ὑποζύμους poſuerit. Videantur annotationes Foeſ. *ad h. l. in operibus Hipp. p.* 105. *F.* & *Oec. p.* 73.

Apparatus, κατασκευὴ, vocatur Chirurgis inſtrumentorum neceſſariorum expedita repoſitio & collocatio, ut omnia prompta ſint manibus Chirurgi & miniſtrorum, quæ plurimum confert ad citam, tutam & jucundam curandi rationem. Quod vocabulum aliquoties occurrit in Sculteti *Armam. Chirurg.* quæ loca ex indice primo haberi poſſunt. Quamvis & ad alias partes Medicinæ executioni inſervientes diæteticam & pharmaceuticam applicari poſſit, ſiquidem pro curatione rite perficienda & illorum mediorum & inſtrumentorum *apparatus* neceſſarius eſſe ſolet.

Appendix, Græc. ἐπίφυσις, vide *Ephiphyſis*.

Appenſio, ἀνάληψις, vide *Analepſis*.

Appetitus, *Appetentia*, ὄρεξις, ὁρμὴ, alias etiam ἐπιθυμία dicitur. Ita deſcribi poſſet, quod ſit perceptio vel commotio animæ ſenſitivæ ad cibum & potum, proveniens a ſpirituum animalium intenſione per fermenti in ventriculo partim aciditatem, partim ſalſedinem acrem majorem & liberiorem excitata. Quidni enim & illud deſiderium ad actiones animales referri poſſet ac deberet, cum revera ſentiat quiſque ſe deſiderare alimenta? Senſus autem ad functiones animales pertinet. Poteſt igitur & actio naturalis rationes cauſſæ ſtimulantis, quæ acor eſt fermenti, dici, & animalis reſpectu perceptionis, quæ fit per ſpiritus animales animæ ſenſitivæ emiſſarios. Ejus ſunt duæ ſpecies, *fames*, & *ſitis*; de quibus ſuo loco.

Appetitus caninus, ὄρεξις κυνώδης, (Dekers in not. ad Barbette *Pr. Med. l.* 4. *c.* 1. *lit. g.* κυνορεξίαν appellat) eſt ſpecies nimiæ famis, vehemenſque comedendi deſiderium, quo & plurima edunt, & maxime gravati aſſumpta fere inalterata paulo poſt revomunt. Gal. *l.* 1. *de ſympt. cauſſ. c.* 7. *l.* 6. *de L. A. c.* 3. Provenit vero a fermento ventriculi corrupto nimiumque acido, ipſum orificium ventriculi vellicante, & ſpiritus animales ibidem præſentes irritante, deinde a copia etiam ipſum ventriculum ad contractionem ſtimulante, ut vel evomat, vel citius ad inteſtina crudum chylum

ſum dejiciat, & ita alvi profluvium ſequatur cœliacum, ſive lientericum. Gal. *d. l.* Junge ſis Sylv. *Pr. Med. l.* 1. *c.* 2. & alios, præſertim Sennert. P. *M. l.* 3. *p.* 1. *ſ.* 2. *c.* 4. Differt a *Bulimo*, quod in hoc vomitus aut alvi fluxus non concurrat, ſed periculum lipothymiæ urgeat. Dicitur aliquando etiam *phagedæna*, teſte Gal. 3. *in* 6. *Epid. t.* 37. *Appetentia canina* dicitur etiam de *pica* ſive *appetitu depravato*. Vide *Diſp. Medicar. Baſileenſ. Decad. II. Diſp. VII.*

Appetitus deperditio, amiſſio, carentia, vide *Anorexia*.

Appetitus depravatus, vide Pica.

Applicatio, ἐφαρμογὴ, προσοικείωσις, dicitur plerumque illa artificis, vel Medici, vel Chirurgi actio, quando remedia interna, vel externa ægro manu ſua imponit, injicit, & ita corpori communicat: ut, *applicatio* clyſteris, emplaſtri &c.

Appoſitio, quæ & *adjunctio*, *addictio* & *proſtheſis*, πρόσθεσις, dicitur, vide *Additio*.

Apprehenſio, & *Apprehenſorium*, vide *Antilepſis*. *Apprehenſio* etiam aliquando ſumitur pro *catalepſi*, ſive *catocha*. P. Zacchias *Quæſt. Medico-Legal. l.* 2. *tit.* 1. *q.* 15. *n.* 9. 10.

Appropriatio, προσοικείωσις, eſt actio caloris nativi vel flammæ vitalis, qua humores & ſpiritus corporis ejuſque partibus ſolidis ita uniuntur, ut functiones ſibi proprias edere & perficere valeant. Imo flamma vitalis ſemetipſam una cum ſanguine ſeſe appropriat & inſinuat. Alias & *appropriata* dicuntur medicamenta, quæ certæ parti corporis deſtinata creduntur. Hæc qua ratione, ſalvis veris artis principiis, præſertim vero cum ſanguinis motu circulari, defendi queant, vide *in noſtris Dogmat. Med. Gen. Part. VI. cap.* 2. *d.* 12. *p.* 721. *ſeqq.*

Approximatio dicitur ſpecies curationis tranſplantatoriæ per contactum immediatum in animale vel vegetabile ſubjectum apud Etmuller. *in Medico Theor. & Praxi inſtructo, Appendice Partis II. Therapeuticæ & Hygienes* §. 8.

Apracta, ἄπρακτα, cognominantur genitalia membra ignava & ad generationem inepta, vel impotentia. Nicol. Piſo *de M. C. & C. l.* 3. *c.* 47.

Apſinthatum, ἀψίνθατον, fuit genus potionis ad ventriculum accommodatæ, cujus aliquot formulæ leguntur apud Aet. *l.* 3. *c.* 69. 70. 71. *&c.* haud dubie ita dictum, quod magna ex parte *abſinthio*, quod Gr. ἀψίνθιον dicitur, conſtaret. Unde & ἀψινθίτης οἶνος, *vinum abſinthites*, dicitur, hodieque notiſſimum. Gorr. *p.* 68.

Apſirrhoon, ἀψίῤῥοον, *retrorſum fluens*, apud Hipp. teſte Gorræo *p.* 68.

Apſychia, ἀψυχία, i. e. *animi* deliquium, *defectio*. Idem quod *lipopſychia*. Occurrit apud Hipp. *l.* 2. *de morb. V.* 4. *ſ.* 4. *de R. V. A. t.* 58. 61. 62. *c.* 3. *in* 1. *prorrh. t.* 20. *Coac. t.* 226. *l.* 1. *de morb. mul. LXXXIIX.* 21. Ἄψυχος, *inanimatus*, Gal. *l.* 1. *de temp. c.* 8. ab ἀψυχεῖν, quod idem eſt Hippocrati ac λειποθυμεῖν, teſte Erotiano & Galeno.

Aptiſtos, ἄπτιστος, non *decorticatus*, de granis non decorticatis dicitur, v. g. tritico, apud Hippoc. *de vet. Med. XXIII.* 10. πτίσσειν enim eſt corticem tundendo detrahere, vulgo *Rnaven*, Foeſ. *p.* 87. 88.

Aptyſtos, ἄπτυστος, *ſputo carens*: eſt epitheton pleuritidis periculoſioris, in qua nihil expuitur. *Coac. t.* 381. *l.* 1. *de morb. XXV.* 1. & *l.* 3. *XX.* 1. Cauſſa eſt fervor ſanguinis acrior cum ſiccitate conjunctus. Foeſ. *d. l.*

* *Apuloſis*, ἀπούλωσις, cicatricis obductio, vel cum vulneris cicatrix contrahitur: hinc apuloticon, Græc. ἀπουλωτικὸν, quod vim habet cicatricem obducendi. Paſſim apud Med. & Chir.

Apuloticus, ἀπουλωτικὸς, idem quod epuloticus, de quo infra lit. *E.* id eſt, *cicatricem ducens*.

Apyetos, ἀπύητος, ſignificat morbum aliquem externum, vel etiam humorem, qui non ſuppurabilis eſt, & legitur apud Pechlin. *l.* 1. *Obſ. Phyſ. Med. Obſ.* 67. *p.* 174. quamvis in alio auctore vetuſtiore Græco non invenerim, idem ergo, quod ἀνεκπύητος apud Hippocr. Differt autem ab ἄπυος, quod ſignificat *ſine pure* actu deficiente.

Apyrexia, ἀπυρεξία, dicitur *febris intermiſſio* & ceſſatio, ſive de intermittentibus, in diebus ſcilicet intercalaribus, ubi in paroxyſmo omnis materia febrilis eſt difflata, donec nova ad plenitudinem congeratur, ſive de continuis etiam, quando, curatione rite inſtituta, ſequitur vera & totalis febris ceſſatio, & vacuitas. Celſo *integritas* dicitur. Gorr. *p.* 48.

Apyromele, ἀπυρομήλη, ἢ ἀπυρηνομήλη, dicitur *ſpecillum non habens nucleum*, Vocatur alias μηλωτὶς, *ſpecillum auricularium*. Gal. *in Ex. dict. Hipp.* Foeſ. *d. l.*

Apyron, ἄπυρον, quod *ignem non expertum* eſt. In ſpecie dicitur de ſulphure vivo apud Dioſcor. *l.* 5. *c.* 124. ἄπυρος etiam hodieque dicitur proceſſus quidam chemicus æthiopis nomine veniens, quando *abſque igne* ſola trituratione

ne perficitur. Vide *Æthiops*.

Aqua, ὕδωρ, quid proprie ſignificet, notiſſimum eſt, eſtque principium corporum naturalium materiale, unde & *omniſeminaria* dicitur. Jung. ex noviſſimis D. D. Bohnii *Diſſ. Chym. Phyſ. V.* Jac. le Mort. *Chym. Med. Phyſ. c. 7. p. 34. ſeq.* In Medicina conſideratur, quatenus eſt res non naturalis, quæ in potum, aut alium uſum alimentoſum vel medicamentoſum cedit homini, & ita cauſa fit procatarctica ſanitatis & morborum. Ejus igitur differentias & facultates probe perſpectas habere, Medici plurimum intereſt, quando quædam puræ, quædam luculentæ, quædam ſalſæ, quædam aluminoſæ, quædam paluſtres, quædam aeris aut alterius rei naturam imitantur. Inter omnes vero optima cenſetur, quæ ἄποιος, expers omnis qualitatis, & quoad guſtum, & quoad adoratum. Gal. *com. 3. de hum. t. 3.* De *aquis* mineralibus vel metallicis vid. *Acidulæ* & *Thermæ*. *Aquæ* deſcriptionem Phyſico-Medicam inter noviſſimos etiam egregie propoſuit Johann. Schreyer, Medicus Crzenſis, in tract. *Fluidum Magnum* membris aliquot prioribus, quæ videantur. Porro vocab. *aqua*, Græce ὕδωρ, quandoque apud Hippocratem ponitur pro decocto, v. g. *aqua* hordei, 4. *de R. V. I. A. t. 71.* *aqua* malvæ, *l. 1. de morb. mul. XLIII. 17. LIV. 2. XIII. 24.* *aqua* mercurialis, *l. 7. Epid. XXXI. 23. XLVI. 7. &c.* A recentioribus vero de *aquis deſtillatis* potius, qua ſimplicibus, qua compoſitis, uſurpari ſolet. Uſurpatur etiam vocab. ὕδωρ, *aqua*, aliquando pro ſero, quo in ſanguine ſupernatat, aut ejuſdem vehiculum conſtituit, *l. de Genitura V. 5.* Dicitur vero alibi ὕδρωψ, *lib. 4. de morb.* alias ichor. An & *lympha* hinc ſubintelligenda? Vide Foeſ. *Oecon. p. 633.* Chymici *aqua* dicitur mater, radix, & ager omnium mineralium, Dorn. *in Genealog. mineral. c. 2. ſeq. Th. Chym. Vol. I. p. 571.* Alias *aqua philoſophorum* iiſdem dicitur humidum radicale, ſeu *aqua* primordialis corporum, quæ triplex exiſtit, animalis, vegetabilis, mineralis, adæquata ad recipiendas formas ſulphurum in regno ſuo, vita & mors rerum. Iid. Acetum etiam & omnis liquor corroſivus *aqua* corrodens vocatur, vel *aqua* ſolvens. *Aquæ fortes* dicuntur etiam corroſivæ, cauſticæ, ſtygiæ, quæ pro diverſitate ſcoporum ſalibus mineralibus acrioribus & corroſivis certa proportione commixtis violento igne deſtillantur; quo pertinet *aqua regia* ſolutioni auri deſtinata; item *aqua gradatoria*, quæ ad gradandum tincturas adhibetur, Libav. *S. A. Ch. l. 8. cap. 31.* *Aqua ingreſſiva* dicitur, quæ pertinet ad tranſmutationem metallorum, quæque cogit ingredi rubinum philoſophicum in argentum fixum, ut aureo tingat, Id *d. t. l. 7. c. 10.* *Aquæ deſcenſoriæ*, quæ per deſcenſum deſtillantur, *l. 8. c. 37.* *Aqua Æſculapii*, quæ ex aceto paratur, & eſt dulcis liquor aceti, participans naturam Jovis & Veneris, *d. l. c. 28.* quamvis, teſte Sala *Anat. Antimon. part. 2. c. 1. p. 328.* hoc nomine veniat *aqua* ex plumbeo vaſe deſtillata, quam Zapata commendat ad epilepſiam, notante D. D. Wedelio *Ph. I. R. F. R. l. 2. ſ. 1. c. 1. p. 67.* *Aqua alma* & *cæleſtis* eſt vinum rectificatum. *Aqua fæcum vini* eſt ea, quæ fit ex calce fæcum vini ſuper marmor diſſoluta ad modum olei tartari. *Aqua permanens* dicitur ea, quæ fit ex duobus perfectiſſimis metallis ſole & luna, & eſt ipſe mercurius philoſophorum. Dicitur & *aqua virginea viſcoſa*. *Aqua ſaturnia* eſt, quæ naturam retinet primorum trium, ut ſunt *aquæ* thermarum a natura dictorum naturaliter medicatæ, per quæ tranſeunt. *Aqua alegri* eſt *aqua calcis*. *Aqua cerebri*, i. e. *aqua* tartari. *Aqua elſabon*, vel *holſobon ſalmatina* dicitur *aqua ſalis* communis. *Aqua lilii* eſt auripigmentum. *Aqua nitri* eſt ſal alkali vel *aqua fortis*. *Aqua pugilum* dicitur *aqua regia*, ſive regis balneum minerale. Morley *Coll. Chym. Leid. c. 64.* *Aqua rubicunda*, *aqua* megi, ſegi, id eſt *aqua vitrioli*. *Aqua vitri* eſt vitrum aqua ſolutum. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* *Aqua ſafferanica* quid ſit, vide apud Lang. *Harm. Chym. c. 12. Th. Chym. Vol. IV. p. 780.* *Aqua* Tettuciana in agro Piſtorienſi, aqua B. Virginis Veronenſium. Capiv. *prax. lib. 3. c. 17.* *Aqua* lactis, ſerum, Ant. Beniv. *de abdit. morb. cauſis*. *Aquæ* indomitæ, veteribus quæ ſolem habent averſum non fluentes ad ortum. Mercat. *de Indic. med.*

Aqua intercutem, *intercus*, vide *Hydrops*.

Aqua mulſa, μελίκρατον, vide *Hydromel*.

* *Aqua picis liquidæ*, C'eſt l'eau de Goudron, Italis Catrame, Inventum Georgii Berklei ex Diario univerſali, ſæculi XVIII. 8. Novemb. 1746. Hagæ Comitum edito. Commendatur a Berkleio ut remedium fere univerſale.

Aquæductus, ὑδροχόη. Tropice Fallopius *aquæductum* vocavit canalem quendam offeum in offe petroſo ad auditum ſpectante, qui alias *meatus cæcus*, (quod tamen epitheton rejicit dictus auctor in *Obſ. Anat. Tom. I. Oper. p. m. 366. & 406.*) aliis *cochlearis*, vel *capreolaris* dicitur, & deſcribitur etiam a Barthol. *libell. 4. An. c. 6. p. 714.*

Aquar-

Aqualiculus, ἐπίσειον, ἐπίσιον, qui & *pubes* nonnullis dicitur, eſt ea trunci pars, in quam thorax finitur, ubi & maſculorum pudenda conſtituta ſunt, quin & fœminarum ad femoris utriuſque exortum, ut ſub hoc occultentur. Gal. *Introduct. c.* 10. Vide *Hypogaſtrium*.

Aquarius, id eſt ferrum, Rul. & Iohnſ.

Aquaſter, Paracelſo *viſio* quædam eſt, repræſentans rem aliquam, quæ re ipſa non eſt, *l.* 1. *de vit. long. c.* 3. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Aquatias, & ſuperlat. *aquatiſſimum*, Scrib. Larg. *n.* 42. 26. Rhod. *in Lex. Scrib.*

Aquatile, *Aquaticum*, ἔνυδρον, de animalibus dicitur, quæ in aquis vivunt, generantur, aut degunt. Gal. *l.* 3. *de alim. fac. c.* 24

Aquatum, ὑδαρὲς, vide *Aqueum*, idem quod dilutum.

Aqueum medicamentum, ὑδάτινον φάρμακον, dicebatur olim, quod ad oculorum affectus adhibebatur. Gal. *c.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 19. dicitur alias *collyrium liquidum*. *Aquea* etiam dicuntur ſimplicia, malva, blitum, atriplex &c. *de attenuant. diæt. c.* 2.

Aqueus humor oculi, *albugineus*, rectius *albumineus*, quia albumini ovi reſpondet, ὑγρὸν ὑδατοειδὲς, Gal. *l.* 1. *de cauſ. ſympl. c.* 2. ᾠοειδὲς, Aet. *l.* 7. *c.* 1. eſt materia fluida, paulo tamen craſſior, quam aqua, anguſtiis illis, quæ intra corneam prominentem & tunicam araneam ciliareque ligamentum relinquuntur, comprehenſa, humoremque cryſtallinum anterius alluens, ſpecierum viſivarum refractionem, uſque ad pupillam continuans, vicinas partes ab exſiccatione defendens, aliosque uſus ad viſionem neceſſarios præſtans, de quibus legantur Anatomici, & inter hos Aquapend. *de Viſione c.* 5. Plemp. *Ophthalmogr. l. d. c.* 16.

Aquiductus, ὑδραγωγὸς, vide *Hydragogos*. Latinum legitur apud Cæl. Aurelian. *de Tard. paſſ. l.* 3. *c.* 3.

Aquila, ἀετός, proprie & communiter ſignificat avem majorem, & reginam inter volatilia, cujus deſcriptionem, ſpecies, & uſum vide apud Aldrovand. *l.* 1 & 2. *Ornitholog.* Ejus anatome ab Olao Borrichio facta & deſcripta legitur *in Actis Hafnienſ. Vol. I. Obſ.* 2. *pag.* 6. *ſeqq.* & muſculorum hujus hiſtoria a Nic. Stenone communicata *Vol. II. Obſ.* 127. *p.* 320. Tropice & ænigmatice in chemia varia ſignificat. Inter alia potiſſimum denotat *mercurium philoſophorum* vel *metallorum*, id eſt metallum in primam ſui materiam redactum, uti patet ex Ruland. & Iohnſ. *in Lex.* Sumitur & pro *ſale ammoniaco*, Hoffm. *Clav. Schrod. p.* 4. Ita *aquila alba* dicitur, quod ex *ſale ammoniaco* & communi ſublimato paratur, Lib. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 39. nec non in confectione lapidis philoſ. ſpirituale & cryſtallinum ſublimatum, cujus gluten eſt vera *aqua mercurialis*; *Apoc. Herm. Part. poſt. c.* 2. *Aquilæ lachrima* appellatur liquor ex dicto ſale modo volatili, modo fixo concinnatus, *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 18. *Aquila cæleſtis* admirandarum virtutum, & panacea omnibus morbis profligandis apta (ſi diis placet) ex mercurio eſſentificato paratur, *l.* 6. *c.* 19. *Aquila nigra* dicitur ſpiritus cadmiæ venenatæ, quem cobaltum dicunt, quam nonnulli credunt, eſſe materiam mercurii philoſophorum, *l.* 7. *c.* 18. *Aquila veneris* eſt, quæ fit ex croco facto ex ærugine in reverberio vel cæmento, junctoque ſale ammoniaco ſepties ſublimato; *l.* 3. *c.* 8. Sic & plures aliæ appellationes apud eundem occurrunt, v. g. *aquila rubra*, *ſalutifera*, *vitriolata*, *expanſa*, *fixa*, *hæmatina*, *præcipitata*, *volans &c.* quæ ibi videantur. *Aquila volans per aerem*, & *bufo gradiens per terram* quale ſit magiſterium, vide *in Roſar. abbreviat. Tract.* 5. *Th. Chym. Vol. III. p.* 679. Lapis quoque philoſ. hoc nomine venit apud Lagn. *Harm. Chym. Vol. IV. p.* 727. *Aquila* quoque piſcem marinum denotat in cœnoſis locis degentem, monſtruoſum & palato ingratum, quin & plebi exoſum, cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. *l.* 3. *de piſc. c.* 48. *De aquila* ſolari magnetica admiranda in nuptiis Imperatoris & Imperatricis celebratis Paſſaviæ 1646. a Chriſtoph. Adolpho Balduino facta & ab eodem deſcripta, vide ejus *Hermetem curioſum* invento & experimento primo.

Aquilo, vide *Boreas*.

Aquoſa urina, quæ & *cruda* dicitur. Vide *Urina*.

Aquoſus hydrops, vide *Aſcites*.

Aquula, vide *Hydatis*.

Ara parva, βωμὸς μικρὸς, dicebatur ſpecies faſciæ quædam & deligationis elegantioris Soſtrato tributæ, apud Gal. *de faſciis n.* 96.

Arabicus lapis, ἀραβικὸς λίθος, eſt marmor album in Arabia repertum, maſculoſo ebori ſimile; unde *gemma Arabica*, quæ, ut Plin. ſcribit *l.* 37. *H. N. cap.* 10. ebori ſimillima eſt, & hoc videretur, niſi abnueret duritia, Georg. Agricol. *l.* 7. *de nat. foſſil. p. m.* 310. Elephanti ſimilis, deſiccantis abſtergentiſque facultatis eſt, Gal. *l.* 9. *de Sim. Fac.* §. *h. t.* Hinc tritus illitu hæmorrhoides exſiccat, caniſque ejus dentifricio optimus eſt, Gorr. *in def. p.* 48. Videtur proxime accedere ad naturam alabaſtri. Plin. *l.* 36. *c.* 8. *Arabicæ* quoque vocantur pillulæ quæ-

quædam, quarum deſcriptio in Diſpenſatoriis Norimbergenſi, Auguſtano, Londinenſi habetur.

Arachne, ἀράχνη, vide *Aranea*.

Arachnoides, ἀραχνοειδὴς, vide *Aranea Tunica*.

Arados, ἄραδος, Hippocrati ſignificat *perturbationem humorum*, quæ fit ab inordinata & tumultuaria fermentatione colliquativa; qualis v. gr. oritur in ventriculo ex diverſi facultate cibariis 1. *de R. V. I. A. t.* 18. & *ſ.* 4. *t.* 94. item ex purgantibus etiam mitioribus, *l.* 4. *de Morb. XXX.* 4. ad quem locum vide *Diſp. noſtram I. de Remor. & imped. Purgant. c.* 34. *ſeq.* Extenditur etiam ad perturbationem, quæ in quavis corporis parte ſentitur, *de cap. vuln. XXII.* 1. Habetur pro effectu calidi excedentis. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 88.

Aræon, *Aræoticon*, ἄραιον, ἀραιωτικὸν. Vide *Rarum*, *Rarefaciens*.

Aræoſyncritos, ἀραιοσύγκριτος, dicitur homo rara corporis mixtura & compage præditus, Gal. *l. 6. de ſan. tu. c.* 5.

Aranea, vel *Araneus*, ἀράχνης, ἀράχνη, φαλάγγιον, (quamvis in fœminino potius *telam aranei* ſignificet) eſt inſectum venenatum, puncturis ſuis nocens, cujus prolixiorem deſcriptionem legere licet apud Aldrov. *de inſect. l.* 3. *c.* 12. Veneni naturam & ~~ſymptomata deſc~~ripſit Sennert. *l. 6. M. Pr. Part.* 8. *c.* 24. Verum non ſolum in Medicina conſideratur, ut noxium quid morſu ſuo, contra quem cum admiratione prædicat trifolium Gal. *de Ter. ad Piſon. c.* 4. ſed etiam ut utile medicamentum, quatenus pulſibus & temporibus applicatum febriles paroxyſmos arcere dicitur, (hinc eſt laudatiſſimum emplaſtrum antifebrile Strobelbergeri) aut amuleti inſtar appenſum, icterum curare creditur. In ſpecie tela aranei vulneraria habetur, & inflammationes ſedans, Gal. *l. XI. de Si. Fac.* Schrod. *l.* 5. *Phar. c.* 4. §. 98. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Ova quoque *araneorum* unguento Nardino mixta contra dolorem dentium ab Archigene commendata leguntur apud Gal. *l.* 5. de *C. M. S. L. c.* 9. Quæ de lapide *araneorum* vulgo perhibentur, merito inter fabulas & nugas referuntur a D. Simone Pauli, *Quadripart. cl.* 2. Succus e telis *araneorum* combuſtis commendatur ad verrucas, callos &c. Libav. *Synt. Ch. T.* 1. *l.* 8. *c.* 12.

Aranea Tunica vel *Araneoſa*, ἀραχνοειδὴς, eſt oculi tunica propria, quæ cum retina perfectam ſphæram efficit, inveſtiens humorem cryſtallinum ſcil. anterius ad modum telæ araneæ ſubtilis, ne impediat lumen ad humores. Gal. *de Anat. vivor.* Linden. *in Phyſiolog. Med. l.* 2. *c.* 10 *art.* 7. etiam vitream tunicam a Ruffo *araneoſam* appellari, oſtendit e verbis *lib.* 2. *cap.* 3.

Araneoſus pulſus, ἀραχνοειδὴς σφυγμός, legitur apud Gal. *in def. med.* qui adeo parvus, velut brevi auræ agitatu moveatur. Et ἀραχνῶδες οὖρον, *araneoſa* urina, legitur apud Hip. *Coac. t.* 582.

Arbor Dianæ ſive Philoſophica dicitur modus ille cryſtalliſationis, quando aqua fortis mercurio & argento incorporata in aquam effuſa in fruticem quaſi ſe explicat, frondes, folia, fructus &c. exhibentem, eſtque nihil aliud, quam fluor nitri metallo & mercurio accreſcens. D. D. Bohn. *Diſſ. Chym. Phyſ. II.* §. 6. *Arbor* Philoſophorum, Chemicis quibuſdam etiam vocatur proceſſus quidam, qui ex mercurio revivificato paratur. Dicitur quoque *Arbor* Hermetis.

Arbor maris, eſt *corallum*, quod fruticis inſtar in mari creſcat vegetetque. Dorn. *in Dict. Paracelſ.* Rul. & Iohnſ.

Arbor pyramea. Quint. Seren. *c.* 28. Morus, ſub qua Pyramus adoleſcens Memphiticus, Thisbes amore flagrans, ſemet interfecit, auctor. Ovid. 4. *Metamorph.* Hamelberg. *in c. l.*

Arbor vitæ, cujus meminit Helmont. peculiari tractatu, h. t. & intelligit tale remedium, cujus beneficio vita prorogari poſſet, vires lapſas recreando, detinendoque vitam aliquo uſque affluxu. Et tale credit præbere cedrum ejuſque lignum, cujus præparandi modum ibidem monſtrat. Nos permittimus ſuo quemque abundare ſenſu.

Arbores, eſt *cutis plane defœdatio* morboſa, neque ulla eſt in principio exulceratio, ſed in proceſſu temporis. Idem quod *Morphea*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Arbyla, ἀρβύλη, dicitur Hippocrati genus calceorum, quod exacte pedes integros uſque ad malleolos conſtringit & munit. Hinc etiam πηλοπατίδες, quaſi *luticalcæ*, quod iis aptiſſime lutum calcari queat. Meminit horum calceorum, 4. *de artic. t.* 13. Latin. *Perones* vel *ſocci* etiam dicuntur. Foeſ. *Oec. p.* 89.

Arca Arcanorum dicitur *mercurius philoſophorum*, in quo duo, tria, quatuor latent, &c. Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 27.

Arcanum, (Græce dici poteſt ἀπόῤῥητον, ἀπόκρυφον, μυστήριον,) eſt genus remedii, cujus modus præparandi ſingularis, vel efficacia abſtruſior relinquitur ne vileſcat. Paracelſus deſcripſit, quod ſit principale aliquod medium, quod per experientiam inveſtigari debet, *de Therm. Piper. c.* 4. Hujuſmodi *arcanis* excogitan-

tan-

tandis & fingendis nimiam hodieque adhuc impendunt operam Chemiatri, plus tribuentes experientiæ fallaci licet, quam rationi demonſtrativæ. Rectiſſime vero Capivaccius verum artis medicæ *arcanum* dixit indicationem. Vide *Dogm. noſtra P. IV. cap.* 1. *d.* 3. *De arcanis* Paracelſi legatur Helmont. *tr. h. tit.* Alia *arcana*, vel ſecreta detecta videſis apud Libav. Schrod. Rolf. & *in Theatr. Chymici Voluminibus pene omnibus*, & loca quære in indice. *Arcanum materiale* eſt extractum ſpecificum materiæ corporis vicinius. Cum autem materia corporum mixtorum ſit ex duplici elemento, humido ſcil. & ſicco, (aer enim & ignis formalia potius ſunt, & efficientem habent rationem:) itaque & hoc *arcanum* æmulans ipſorum conditio eſt duplex: *Aqua ſtillatitia* & *coagulum ſpecificum*. *Arcanum ſpecificum* eſt extractum naturæ interioris, cujuſque ſpeciei ſubſtantiam referens propius, ut in illa agnoſci queat. Itaque & ea induſtria elaborandum eſt, ne craſis ſubſtantialis pereat. Inde enim ſpecificum dicitur, & diſſentit ab *eſſentia quinta*, quæ propter ſummam ſubtilitatem nobilitatemque videtur pene a ſua ſpecie ad æthereorum claſſem defeciſſe. At *arcanum ſpecificum* mixtorum ſubſtantiam formamque & differentiam ſpecificam ex corpore penetrali productum exhibet propinquius, eſtque duplex: unum *formalius* eſt, & vocatur *aſtrale*; alterum *materialius*. Hæc Dorn. Rul. & Iohnſ. Hodieque duo medicamenta præcipue hoc nomine ſpecioſo exornata uſum retinuerunt, videlicet *arcanum* duplicatum Minſichti, & *arcanum* corallinum; quamvis prius rite præparatum multo ſit ſecurioris uſus poſteriori, modo inter alia & cautela obſervetur a D. D. Wedelio inculcata *Pharm.* I. *A. R. l.* 1. *ſ.* 4. *c.* 4. *p.* 51. De *arcano corallino* ejuſque variis præparationibus juxta Marggrav. *in coll. Leid.* & juxta la Febure videatur Iunken *Lex. Chymico-Pharm. P.* I. *p.* 39. 40.

Arceo, ἀρκέω, ſufficio, vel potius imperſonaliter ἀρκέει, ſatis eſt, *ſufficit*, aliis confert. Apud Hipp. occurrit ſæpius 2. *de art. t.* 43. *ſ.* 3. *t.* 64. *t.* 52. 53. *l.* 1. *de morb. IV.* 14.

Archæus, ἀρχαῖος, vetus antiquus, priſtinus. Vel dicitur de tota Medicina veteri, Hippocr. integrum ſcripſit librum περὶ ἀρχαίης ἰατρικῆς; Vel de naturali ſtatu, qui fuit ante morbum, *l.* 1. *de morb. XXXIII.* 5. *l. de Steril. XXIV.* 20. Vel in ſpecie de ſitu vel ſede naturali alicujus membri vel oſſis, 1. *de artic.* 62. *ſ.* 2. *t.* 46. *ſ.* 4. *t.* 45. & 57. *c.* 3. *de fract. t.* 63. *Archæus* etiam ſcribitur pro *Archeus*, de quo p. p. Rul.

Arche, ἀρχή, vide *Principium*. *Initium*.

Archegonos, ἀρχήγονος, vide *Primigenius*.

Archelogia, ἀρχηλογία medica vocatur tractatio thematica de ratione & experientia abſtracte conſiderata, & ſecundum omnes Medicinæ partes diducta, eſtque norma univerſa Medicinæ, protomathia, primæ concluſiones & cauſſæ omnium medicorum dogmatum, prout deſcripſit D. Gothofred. Schultzius, Medicus Islebenſis *in præfat. ad Diſſert. de Tinctura Bezoardica D. I. Michaelis p. m.* 30.

Archenda dicitur pulvis paratus ex foliis liguſtri Ægyptii, Alcanna vel Elharmæ Ægyptii dicti, quo pedes poſt balneum emplaſtrabant illi populi, & mire commendabatur contra nimiam humiditatem & fœtorem imbecillitatemque pedum vi adſtrictoria & roborante. Proſp. Alpin. *l.* 3. *de medicin. Ægyptior. l.* 3. *c.* 18. *p. m.* 113. *b.*

Archeus, vocabulum eſt Helmontio frequentiſſimum, denotans vel cauſſam efficientem internam totius mundi, unde univerſalis *Archeus* influus eidem dicitur, tr. *Archeus faber*. Joh. March. *Archeum* deſcripſit ab Helmontio in quibuſdam recedens, *in Philoſ. V. Reſt. P. IV. ſect.* 2. *ſubſeq.* 2. non videntur vere realia, ſed potius abſtractivi mentis conceptus & notiones parum uſus obtinentes in arte noſtra. Ab hoc *Archeo* corrupto per varias ideas *archeales* dictas, provenire quamplurimos morbos, propterea etiam ab illo *archeales* dictos, demonſtrare conatur tr. *de Ideis morboſis, & morbis archealibus*. Contra *Archeum* exorbitantem vel deficientem egregie diſſeruit Petrus Guiſſonius *in Epiſtolica Diſſertatione de tribus principiis annexa Petri Poterii operibus medicis Part. III. p.* 20. *ſeqq. Archeus* Paracelſi & ἐνορμῶν Hippocratis ſunt idem. Guil. Thomſon in *explicatione terminorum artis præmiſſa acui ejus magneticæ*. Vel *Archeus* ſpecies inviſibilis eſt, oberrans, & ſe a corporibus ſeparans, Medicis vis atque virtus naturæ. Dicitur & mineralium diſpenſator a Dorneo *Genealog. miner. cap.* 8. *in Th. Chym. Vol. I. p.* 576.

Archiater, ἀρχίατρος, in duplici ſignificatione ſumitur. Primo pro Principis alicujus, aut Imperatoris, Regis &c. Medico, quam acceptionem defendit Hier. Mercurial. *l.* 4. *V. L. c.* 1. Deinde pro primario inter Medicos alicujus collegii, qualis eſſe ſolet, qui vel Decani officio fungitur, vel Senior vocatur. Et hanc ſignificationem præ priori tuetur C. Hoffman. *l.* 5. *V. L. c.* 27. *Comes archiatrorum* olim diceba-tur,

tur, cui delegata fuit poteſtas arbitrandi in arte egregia, & cæterorum *archiatrorum* vel collegarum dirimendi conflictus, C. Hoffm. *d. l.* *Archiater* etiam dicitur Archeus, de quo p. a.

Archidoxis, hoc vocabulo inſcribitur ſcriptum quoddam Paracelſi chymicum, quod magicum appellat Libav. *in Exam. Philoſ. nov.*

Archimagia, *Chymica*, dicitur ars conficiendi aurum vel argentum, quæ meretur titulum *artis ſupernaturalis* & *metaphyſicæ*, apud Menens *tr. Aurei Veller. l.* 1. *c.* 4. *in Theatr. Chym. Vol. V. p.* 255.

Archimia differt ab *Alchimia*, diciturque in ſpecie ars tranſmutationis metallorum imperfectiorum in perfectiora. Libav. *Alchym. Pharmac. præfat. T. II. oper. p.* 22.

(Π) *Archoptoma*, Inteſtini recti procidentia. Vog.

Archos, ἀρχὸς, vide *Anus*.

Arcos. eſt æs uſtum, Aycophes, Azaphora. Rul. *in Lex.*

Arctatio, ξυμ vel συμπίλησις, idem quod *conſtipatio*. In ſpecie de inteſtinis dicitur ex inflammatione conſtipatis. Confer. ad Linden. *Ex. IV.* §. 25. Eſt ſpecies *anguſtationis* meatuum, de qua ſupra. Accipitur etiam ſpecialiter de anguſtia genitalis muliebris, ſive vulvæ, præternaturali. P. Zacchias *Quæſt. Medic. Legal. l.* 3. *tit.* 1. *quæſt.* 8. *num.* 27. Dicitur etiam *arctitudo*. Eſt aliquando per ſectionem medicabilis. Id. *l.* 10. *Deciſ.* 40. *num.* 12. *&* *Deciſ.* 48. *num.* 16. 17. *Arctata* pars quoque dicitur per chirurgiam, v. g. fibulis conjuncta, Scrib. Larg. *num.* 206.

Arctos, ἄρκτος, vide *Urſa*.

(Π) *Arctura*, unguis curvatura lateralis cutem ſecans. Inflammatio digiti cum ulceratione laterali unguis. Lin.

Arcualia oſſa dicuntur aliis *oſſa ſincipitis*, aliis *oſſa temporum*, notante Barthol. *An libell.* 4. *c.* 6. *p.* 707. 718. *Arcualis ſutura*, i. e. coronalis.

Arcuatio, vocatur a quibuſdam *gibboſitas anterior*, quando accidit cum communitate oſſium *caſſi*, i. e. *ſterni*. Avicen. *l.* 3. *fen.* 21. *tr. c.* 12.

Arcuatus morbus, *Arquatus*, vide *Icterus*.

Ardas, *Ardalos*, ἄρδας, ἄρδαλος, *ſordes*, inquinamentum, idem quod ῥύπος ἢ μολυσμός, a verbo ἀρδαλῶσαι, *inquinare*, quo uſus Hippocr. *l. de nat. mul. LXII.* 6. *l.* 1. *de morb. mul. XXXVI.* 4.

Ardea, ἐρωδιός, eſt ſpecies avis aquaticæ, fiſſipedis, cujus deſcriptionem, differentias, uſum in cibis, & Medicina legere licet apud Aldrov. *l.* 20. *Ornithol. c.* 8. *ſeqq.* Bruyerin. *de re cibar. l.* 15. *c.* 66. Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 47. alioſque. Piſciculenti aliquid ſubolere guſtatu, ſcribit Jul. Alexandr. *l.* 13. *ſal. c.* 4.

Ardens febris, vide *Febris. Cauſus*.

Ardentia ſunt, quæ in cibum & potum non aſſumpta ſunt uſtionibus obnoxia natura propria, ut carabe, terebinthina, gagates, & ſimilia. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Ardo, ἄρδω, ſignificat *irrigo*, *adaquo*. Legitur apud Hipp. *l. de L. I. H. II.* 4. *VI.* 7. *XIV.* 11. *XIIX.* 14. *l. de Carnibus vel principiis XIII.* 5. *l.* 2. *de diæt. XXXII.* 11. 17. *l. de Cord. V.* 13. vide Foeſ. *Oec. p.* 91.

Ardor, καῦμα, vide *Æſtus*. *Ardor ſtomachi*, vel *ventriculi* eſt ſpecies cardialgiæ, quando ardens dolor in ventriculo ejuſque orificio ſiniſtro & gula percipitur a particularum bilioſarum cum acido-acribus effervescentia fibras & nervoſas partes lancinante. Gr. καύσωμα τοῦ στομάχου dici ſcribit Senn. *Med. Pr. l.* 3. *P.* 1. *ſ.* 2. *c.* 16.

Ardor urinæ, vide *Dyſuria*.

Area dicitur *maſſa fodinarum*, ſive locus, ubi metalla effodiuntur, Rul. *in Lex.* in foro medico pathologico ſpecies eſt *alopeciæ*. Vide ſupra *Alopecia*.

Arefactio, ξήρανσις, idem quod *exſiccatio* fortior, eſtque ſpecies quædam præparationis medicamentorum humiditate quadam ſcatentium, ut in pollinem vel pulverem redigi queant. Ita coagulum hinnuli cervei *arefacere* juſſit in loco, ubi neque ſol, neque luna accedere poterit, Scrib. Larg. *comp.* 13. Vide & *n.* 60. 92. 123. 127. Rhod. *in Lex. Scrib. Arefactio* ſumitur etiam pathologice pro aridura ab Hartm. *in Prax. Chymiatrica* pro conſumptione infantium.

Aregon, ἀρηγὸν, epitheton eſt unguenti cujuſdam pretioſi, cujus deſcriptio in Diſpenſatoriis occurrit. Dicitur qſ. *Auxiliare*.

Aremaros, idem quod *Cinnabaris*, vel *Cinnabrium*. Rul. *in Lex.*

Arena, *Arenula*, ψάμμος, ψάμμιον, alias *ſabulum*, antiquis harena, eſt materia ſicca, minutiſſimis granulis conſtans, varii coloris, rubra, flava, candicans, e portionibus ſalinis lixivioſis, & fœculentiis tartareis invicem coagulatis genita, quandoque materiam calculi renum, vel veſicæ, præbens, quandoque etiam ſtatim e ſero pertranſeunte abluta & excreta: unde *urina arenoſa*, ψαμμῶδες οὖρον, appellatur, & tales ægri *arenoſi vel arenuloſi*, Hor. Aug. *l.* 12. *Epiſt.* & *Conſ. Med. ep.* 1. Vide Thom. Willis. *Exerc. de Urin. c.* 5. Fr. Sylvius *lib.* 1. *Pr. Med. c.* 55. §. 44. generationis *arenarum* cauſ-

cauſſam in læſas a frigore externo glandulas conglobatas, & longum in dorſo decubitum refert. Verum præſtitiſſet, ſi rem clarius expoſuiſſet. *Arenas* rubras ſignum eſſe doloris nephritici conſtat ex Hipp. *6. Epid. ſ.* 1. *t.* 5. etiam calculi veſicæ, ex 4. *aph.* Confer ad Dieterich. 79. *Iatr. nu.* 939. *Arenæ* ſpecies recenſet Ruland. *in Lex.* quales ſunt: Vilis, foſſilis, candida, metallica, ſabulum, rubra, cinerea &c.

Arenamen, eſt *bolus Armenus*. Rul. & Iohnſ. Dicitur & *Arenarmei*.

Arenatio, idem quod *ſaburratio*, eſt remedium externum ſimile pene illutationi, ægrotantibus maxime utile, quando calentiſſima arena e mari, vel deficiente illa e fluvio corpori ægrotantis confertim ſuperingeritur, loci recubitu aſſidue permutato. Andr. Baccius *de Therm. l.* 2. *c.* 17. *p. m.* 118.

Areola in anatomicis vocatur circulus papillam ambiens, in virginibus pallidior, in prægnantibus & lactantibus fuſca, in vetulis fere nigricans. Barthol. *Anat. l.* 2. *c.* 1. Bidloo *Anat. Tab. XIX. fig.* 3. & 5.

Ares, vocabulum eſt a Paracelſo fictum, quo exprimi aut denotari debet occultus diſpenſator in tribus principiis, unde ſingula conſtant, qui rebus omnibus formam & ſubſtantiam cuique ſuam peculiariter diſponit, ut propriam & non alienam induant naturam, *de vit. long.* De *Are* vide etiam ap. eund. *l.* 2. *de Gradib.* ſive *Theſſal. ſecund. c.* 2. *Ares* ἄρης alias Græce *Matrem* ſignificat. Vide *Mars*.

Arete, ἀρετὴ, *virtus*, idem quod vigor, de corporis vigore uſurpat Hipp. *l.* 2. *prorrhet. XXXIII.* 10. Vide *Virtus*.

* *Aretalogus* eſt, qui de ſuis virtutibus prædicat, ex ἀρετὴ, & λόγος. Apud Aſtruc idem eſt ac arcanorum medicorum inventor, fautor, & diribitor, quibus minime credendum eſſe ait lib. 4. c. 13. *de morb. ven.*

Arſar, id eſt *Arſenicum*. Dicitur & Arſag, Rul. & Iohnſ.

Argemon, *Argema*, ἄργεμον, ἢ ἄργεμα, dicitur ulcuſculum oculi, quod in iridis circulo naſcitur, partem quidem aliquam candidi, partem etiam nigri comprehendens. Id extra quidem iridem rubicundum, intra vero candidum apparet. Per ipſum tunica uniformis aliquando procidit, ſi profundius ſordidiuſque evaſerit; quo vitio qui laborant, ἐπαργέμους vocat Galenus. Vide Foeſ. *Oec. p.* 90. Deſcribit perfecte ex Hippocrate Erotianus.

* *Argemone*, ἀργεμώνη, herba ſic dicta, quod argema & nubeculas in oculo ſanare dicitur. Dioſc. 2. 208. Plin. & alii Bot.

Argenti ſpuma vel flos, ἀργύρου ἄνθος, dicitur, quo utitur Hippocrates ad uteri ulcera cum vino & aqua ſubluenda, *l. de natur. mul. XXIX.* 146. Argenti ſpuma alia dicitur *lithargyrum*, de quo infra.

Argentum, ἄργυρος, ἄργυρον, eſt metallum notile, candidum, auro tamen imperfectius, Schroder. *l.* 3. *Pharm. c.* 10. Fr. Hoffm. *in Clavi ad h. l.* A Chymicis *luna* dicitur, hocque ſigno ☽ indigitatur. *Argentum* inveniſſe Erichthonium Athenienſem e Plin. *H. N. l. VII. c.* 56. Hygino *fab.* 274. notavit Th. Janſ. ab Almeloveen *Rer. Inv. Onom. p.* 5. De hujus ſpecifica virtute cephalica corroborandi cerebrum, ſpiritus animales reficiendo & irradiando, præſtat judicium noſtrum ſuſpendere, quam graviſſimæ huic controverſiæ inter celeberrimos Medicos agitatæ ſeſe implicare, præſertim cum ipſi peritiſſimi Chymiatri dubitent, an poſſibilis vera ſolutio *auri* & *argenti*, ita ut a calore noſtro actuari, & in uſum converti queat. De *argento foliato* idem locum habet judicium, quod de *auri* foliis ſive laminis, de quo infra *aurum*. *Argentum metallum* proximum poſt aurum, album albedine pura, mundum, durum, ſonans; cujus tinctura alba eſt, ex *argento* vivo puro fere fixo, claro, albo, & tali de ſulphure mundo, fixo, albo, claro, quod cecidit ſuper ſubſtantiam argenti vivi, dicit ei pauca fixatio, color & pondus. Eſt quaſi filia naturæ proponentis aurum, coeunte argento vivo & ſulphure albo, non uriente. Habetur triplex: 1. *Foſſile purum*, ſine opificio fornacum, & plerumque parumper ſaxis adhæreſcens: *Rude foſſile*, varii coloris, rubri, plumbei, nigri, purpurei, cinerei, ruffi: & 3. *Artificiale*, quod excoquitur ex metallis & mineralibus; de quibus & pluribus aliis huc pertinentibus prolixius egit Ruland. *in Lexic. Chym.* Inquiri etiam poſſunt *Indices Voluminum VI. Theatri Chymici*, ubi multa reperies de *argento*, quæ omnia huc inſerere inſtituti non permittit ratio. *Argenti recrementum* dicitur *ſcoria*, ἕλκυσμα Græce. Vide *Helcyſma*. Chymici multa jactitarunt de tinctura *lunæ* vel *argenti* cærulea, ſed eam alii cautiores ſuſpectam reddiderunt, imo D. Olaus Borrichius negare non dubitavit *argentum* puriſſimum præbere cæruleam tincturam, quemadmodum legitur *in Act. Haſn. Vol. I. Obſ.* 68. *p.* 129.

Argentum fugitivum, idem quod Mercurius.

Argentum vivum, vide *Hydrargyros*.

Arges, *Argus*, ἀργῆς, ἀργᾶς, Dorn. eſt nomen ſerpentis, qualis juveni cuidam in os ingreſ-

greſſus legitur, mortem cum convulſionibus inferens, apud Hippocr. *lib. 5. Epid. XXXII. 6. 7. ſeqq.*

Argilla, ἄργιλος, terra eſt candida, unde & *creta figularis* dicitur, friabilis, & pinguitudinis expers, *l. 9. de Sim. Fac.* Accipitur vero quandoque latius varii coloris ſpecies comprehendens, ut nigram, luteam, pumiceam, purpuream, viridem, cæruleam, cineritiam, G. Agricol. *in Dialogo, qui dicitur Bermannus p.* 452. Confer. ad C. Hoffm. *Paralip.. c.* 43. & Imperat. *H. N. l.* 2. *c.* 1. Adhibetur *argilla* ad perlutationem, quod Scrib. Larg. exprimit per circumdata ex *argilla*, *n. 76. & 122. Argillarum* varia genera recenſet Rul. *in Lex.*

Argiſtata, id eſt *incerata*. Rul. & Iohnſ.

Argos, ἀγρὸς, *inelaboratum*, crudum ſignificat, aut nondum præparatum. Legitur de tritico apud Hippocr. *de vet. med. XXII.* 8. Significat & *ignavum*, otioſum; unde ἀργία, quaſi ἀεργία, otium, deſidia, *pigritia*, quæ etiam noxia, & cauſſa morborum, *l. 5. de ſan. tu. c.* 11.

Argyritis terra, ἀργυρῖτις γῆ, quæ ex argenti metallis ſumpta pluribus parvis terræ particulis plures parvas argenti mixtas habet particulas, Gal. *d. l.* eſt etiam *Argyritis* ſpecies quædam lithargyri, ſive ſpumæ argenti, ſic dicta vel a materia, quod ex argento, hoc eſt, mixtura plumbi & argenti fieret, ut ſcribit Plin. *l. 33. H. N. c. 6.* vel a colore tantum, quod inſtar argenti candida eſſet, ut ait Dioſcorid. *l. 5. c.* 102. etiamſi forte argenti nihil haberet; ſiquidem eam, quæ ex argento conficeretur, Galabritin appellari tradit. Poteſt enim illi color albus citra argenti admixtionem artificioſa coctura conciliari. Gorræus *in def.* Vide *Lithargyros*.

Argyrodamas, ἀργυροδάμας, ita dicitur talci ſpecies colore argenteo ignibus invicti, cujus laminæ tenuiſſimæ, ſi devorentur, hærent infixæ ventriculo, faucibus & gulæ, *inde periculum inflammationis & ſtrangulationis. Andr. Cæſalpin. *Art. Med. l. 3. c.* 32. & ex hoc P. Zacch. *Quæſt. Medico-Legal. l. 2. tit. 2. q. 4. n.* 24.

Argyrogonia, ἀργυρογονία, dicitur a Gaſtone Clavone *ſemen argentificum*, ex argento prius ſoluto perfecte concoctum, ſeu tinctura argentifica candidi coloris, ſicut *chryſogonia*, *ſemen aurificum*, de quo ſuo loco. Vide Apolog. Argyropœæ *in Th. Chym. Vol. II. p.* 24. Jung. & *Vol. IV. p.* 388.

Argyropœa, ἀργυροποιΐα, eſt ipſa *ars*, quæ docet modum conficiendi argentum metallis & mineralibus imperfectioribus, non tam illa quæ in argentifodinis exercetur, quam hæc, quam jactitant Spagyrici ope vel lapidis philoſophici, vel mercurii philoſophorum, vel illius *ſeminis argentifici*, de quo p. a. Videantur etiam loca ibidem *e Theatro Chym.* allegata. An fortaſſis rectius hæc dici poſſet ἀργυροφθορεία, ſive ars argentum, quod jam ante in promptu fuerat, vana ſpe lucri deſtruendi, dilapidandique? Ita quidem cenſuiſſe videtur Rolf. *Chym. l. 1. c.* 10.

Argyros, ἄργυρος, vide *Argentum*.

Argyrotrophema, ἀργυροτρόφημα, ſpecies eſt edulii e lacte confecti, ad attemperationem caloris & ſqualoris in corpore, ut eſt apud Gal. *l. de ſuccor. bon. & vit. c.* 13.

* *Aria*, ἀρία, arbor inter eas quæ maxime ſerotino germinata florent. (Plin. l. 16. c. 25.) apud Theophr. l. 3. c. 6. hiſt. plant. hiemis initio fructus profert.

Arheumatiſtos, ἀῤῥεμάτιςος, eſt epitheton membrorum externorum vel artuum, præſertim articulorum a *fluxionibus* arthriticis adhuc *liberorum* apud Al. Frillian. *l. 11. c.* 1. & ex hoc Schneider. *de Catarrho l. 1. c. 2. p.* 27.

Aricymon, ἀρικύμων, dicitur fœmina, quæ cito concipit & imprægnatur, fœcunda, Hippocr. *de ſuperfœtat. X. 10. 11. l. de Sterilib. XI.* 13. Dicitur & alibi ἐναρικύμον, *l. de A. L. & Aq. VIII.* 13.

Ariditas corporis, vide *Maraſmus*. Dicitur & *ariditas* ſummorum pilorum lanuginoſa ſuperficies, pulvere conſperſis aſſimilis, Gr. ξηρασία, Gal. *def. med. Ariditas* quoque *linguæ* eſt ſymptoma ſuperveniens febrium, cum halitus e ſanguine in pulmones delato per aſperam arteriam effuſi eandem exſiccant. Fr. Sylv. *Pr. M. l. 1. c. 30. §.* 60.

Aridum, ξηρὸν, καρφαλέον, καταξηρον, idem quod *ſiccum*, de quo infra ſuo loco. De cute *arida*, cum quadam duritie, 5. *aph.* 71.

Aridura eſt corporis vel membrorum omnimoda conſumptio vel ſideratio, ut vocant, Dorn. Rul. & Iohnſ. Idem quod *febris hectica*, Dolæus *Encyclopæd. l. 4. c.* 4. Alias hodieque nomen hoc valde uſitatum eſt, ſumiturque pro atrophia particulari vel tabe membrorum. Ita Hartman. *in Prax. Chymiatric. part. poſter. c.* 183. de *aridura* membrorum inſcripſiſſe legitur.

Aries, κριός, valde eſt æquivocum vocabulum; proprie vero notat *ovem marem*. Vide *Ovis*. Æquivocationem expediit Aldrov. *l. 1. de quadr. biſulc. c.* 8. Quo pertinet ſignificatio *cereviſiæ Vratiſlavienſium*, *aries* dicta, teſte Cratone, *Conſil. Med.* 169. apud Laur. Scholz.

Ari-

Arigeos, ἀῤῥίγως, i. e. *citra rigorem*, ſine rigore, Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 23. Foeſ. *p.* 92.

Arilla, γίγαρτον, vide *Gigarton*.

Ariobarzanios, ἀριοβαρζάνιος, nomen eſt emplaſtri apud P. Æginet. parotidas induratas emolliens, *l.* 3. *c.* 23. *&* *l.* 7. *c.* 17.

Aris, ἄρις, inſtrumentum fabrile, aut ſcobinam fabri ſignificat. Meminit ejus Hipp. 1. *de artic. t.* 61. Vide Foeſ. *Oec. p.* 93.

Ariſton, ἄριστον, *prandium*, & verbum ἀριστᾶν, *prandere* ſignificat, quo ſæpius utitur Hippoc. *de veter. medic.* Veteres *prandium* alio tempore & quidem commodiori inſtituiſſe hora, nimirum tertia ab ortu ſolis, demonſtrat Lang. *l.* 1. *Ep.* 35. *Ariſton magnum* & *parvum* vocantur medicamenta compoſita contra phthiſin, dolorem ventris, febres mixtas. Avic. *l.* 5. *ſumm.* 1. *tr.* 1.

Ariſtophaneion, ἀριστοφάνειον, nomen eſt *emplaſtri emollientis*, quod conſtat picis libris quatuor, apochymatis libris duabus, ceræ libra una, opopanacis unica, aceti hemina. Gorr. *p.* 51.

Arithmos, ἀριθμὸς, Latin. *Numerus* dicitur, vide *Numerus*. Hipp. vero differentiam *numericam* vel individualem, qua morbus a morbo diſcrepat, per hoc vocabulum determinavit, 1. *de R. V. I. A. t.* 8. Vide Foeſ. *d. l.*

Arlada, *Arladar*, eſt realgar aduſtum, vel calcinatum. Laudatur a Paracelſo in ulceribus malignis, *l. de ulc. c.* 2. Meminit & Foreſtus *l.* 3. *Obſerv. Med. Obſ.* 7. *ſub finem* ad polypi curationem.

Arles crudum, ſunt guttulæ cadentes in Junio, & quidem ſæpe noctu. Paracelſ. *de grad. & comp. l.* 4. *c.* 6. cum Scholiis Dorn. *in Dict. Par.*

Armarium Unguentum, vide *Hoplochriſma*.

Armatura, *Conceptus*, Arab. *Abges*, vide *Amnios*.

Arme, ἁρμὴ, a verbo ἄρω, apto, ſignificat vel in genere commiſſuram, coalitum, & corporis compagem, uti vult Erotianus, vel in ſpecie ſuturam, quales occurrunt in capite, ſicut expoſuit Gal. *in exegeſi*. Legitur vero apud Hippocr. *l. de venis XVII.* 10. quamvis Linden. ἁρμονίας retinuerit. Foeſ. *in Oec. p.* 94.

Armena Bolus, vide *Bolus*.

Armenius lapis, ἀρμένιος λίθος, eſt lapis maculis viridibus, cæruleis, & ſubnigris relucens, ſicut *lapis Lazuli*: a quo non differt, niſi ſola maturitate: *Lazuli* enim maturior. Uterque autem in unis iiſdem ſcaptenſulis reperitur. Dicitur *Armenius*, quod olim ex Armenia ad nos translatus fuerit; hodie tamen & in Germania producitur, videl. in Comitatu Tirolenſi, ut & in Lygiis ad Goldebergam. Tribuitur utrique vis purgatrix melancholiæ, & confortativa ſive cardiaca. Legantur Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *&* 4. & Fr. Hoffm. *Clav. ad h. l.* Differentiam aliquam inter utrumque conſtituit Chiocc. *in Muſ. Calceol. ſect.* 4. *p.* 467. *ſeqq.* Uſum ad purgandum ſuſpectum merito fecit C. Hoffm. *Paralip. Offic. c.* 76. Canicula Armeniæ ænigmatice dicitur de materia vel mercuriali, vel ſulphurea ad Lapid. pertinente, apud Lagneum *Harm. Chym. in Theatr. Chym. Vol.* 4. *p.* 762.

Armenos, ἄρμενος, dicitur commodus, congruus, *conveniens*. Imprimis vero τὰ ἄρμενα ſignificant apud Hippocratem ad Chirurgi uſum *accommodata inſtrumenta*, aliaque neceſſaria. imo omnia, quæ ad agendum ſunt commoda, *l. de iis, q. in med. f. t.* 6. Galen. *in comm. ad h. l.* Foeſ. *p.* 93. Ita etiam, quæ balneo parando neceſſaria ſunt, vocantur ἄρμενα, 3. *de R. V. I. A. t.* 44.

Armilla manus membranoſa dicitur ap. P. Barbette *Chirurg. l.* 5. *c.* 1. ligamentum illud circulare, tendines multiplices univerſæ manus circulo aliquo comprehendens in regione carpi in varia arte facile diviſibile. Ideo Linden. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 14. *art.* 12. §. 83. duplex conſtituit: unum carpi ſuccingens, revera unicum, ſed latum, robuſtumque ſimul omnes tendines flectentium muſculorum continens: alterum, quod eſt in dorſo carpi, ex ſex inter ſe connexis, & ſingulis annuli inſtar obvolutis circa extendentium tendines.

Armoniacum, vide *Sal.*

Armoracia, radicula ſylveſtris. Dodon. *pempt.* 5. *l.* 3. *c.* 6.

Armus, ὦμος, idem quod humerus. Ita *armus* vitulinus legitur apud P. Morell. *de præſcrib. formul. remed. ſect.* 1. *c.* 15. quod ille recipi etiam poſſit ad materiam deſtillandi inſtaurantem aquam caponis.

Armuthæus lapis, corrupta voce dicitur a Nichepſo Medico *Armenius lapis*, teſte Aetio *l.* 2. *Sermon. c.* 47. & ex hoc Fallop. *tr. de metall. ſeu foſſil. c.* 32. *Tom. I. p.* 337.

Arnacis, ἀρνακὶς, dicitur pellis agnina cum lana & villis. Uſurpat Hippocr. *l. de ſuperfœt. XXIV.* 4. item tegumentum laneum, quod cruribus circumdatur, *lib.* 1. *de morb. mul. LXXXIV.* 16.

Arnaldia eſt nomen morbi olim in Anglia familiaris, maligni, lenti, & chronici, quemadmodum hoc egregie demonſtravit e Chronico

M 2 An-

Anglico Anonymi Dn. Daniel Guilielmus Mollerus, in quadam *Philologico Hiſtorica Diſſertatione* de hoc ipſo nomine habita mihique communicata. Quamvis vero neque de nominis origine, neque de ſignificatu ſpeciali morbi quicquam certo conſtet, cum in nullo alio Auctore nomen hoc reperire licuerit, ſi tamen meæ conjecturæ locus aliquis dabitur, exiſtimo ſignificaſſe ſpeciem aliquam luis Venereæ ſive morbi Gallici mitiorem, non quidem perſuaſus ridicula magis, quam veroſimili nominis hujus deductione, quod Arna agnam & Aldia Longobardis ancillam ſignificet, ſed quod ex ipſo textu Chronici pateſcat, morbo huic ſuperveniſſe capillorum defluvium, & quod reges nihilominus convaleſcentes robuſtiores facti ſint. Jam vero conſtat inter alios e Benedicti Victorii Faventini *lib. de Morbo Gallico c.* 10 quod inter ſymptomata morbi Gallici quintum ſtatuerit alopeciam ſive pilorum caſum, & quidem ut ſignum morbi minoris nequitiæ & minoris malignantis naturæ, cui non neceſſe ſit ſuccurrere, quia ſignificat naturæ robur mordaces ex putredine humores redditos ad cutim e corporis profundo propellere valens, ubi radices pilorum corrumpentes hos deciduos faciunt. Quod vero apud alios præſertim vilioris ſoltis homines ad mortem lues hæc etſi cum defluvio capillorum comitata fuerit, hoc haud dubie contigit propter aliam concurrentem inco is maritimis ſeptentrionalibus Endemicam, quæ ſcorbuti nomine hactenus diu ſatis innotuit: Liber & locus extat in Aloyſii Luiſini *volumine Aphrodiſiaco Tom. I. p.* 554.

Arohot, id eſt *Argentum vivum*. Rul. *in Lexic.*

Aroma, ἄρωμα, eſt medicamentum grati penetrantiſque odoris, & ſaporis, in genere calidum, volatilioris & ſpirituoſæ naturæ humoribus & ſpiritibus activitatem & motum inducens, incidens, attenuans, aperiens, diſcutiens. Talia ſunt non ſolum fructus, aut ſemina, ſed etiam radices, cortices, & flores, ſucci vel gummi, quorum Catalogum vide apud Schroder. *Phar. l.* 2. *c.* 8. imo integræ plantæ, vel herbæ aromaticæ propterea dictæ, quas allegat Fr. Sylv. *Pr. M. l.* 1. *c.* 2. §. 40. *& XXXIV.* §. 94. Ex his quæ præparantur compoſita, ut ſunt, infuſa, extracta, olea, & alia, *Aromatica* dicuntur, Gorr. *p.* 57. In ſpecie etiam vocab. *Aroma* quandoque accipi pro *myrrha*, demonſtrat Linden. *S. M. Ex. X.* §. 125. *ſeq. Crocum* etiam κατ' ἐξοχὴν *Aroma Philoſophorum* appellari, teſtis eſt Fr. Hoffm. *Clav. Schrod. p.* 459. quod nomen etiam *Aroph Paracelſi* (de quo p. p.) obtinet.

Aromatitis, ἀρωματῖτις, eſt gemma ex bitumine conflata in lapidis modum, quæ myrrham colore & odore refert, unde & nomen reperit. In Arabia creditur gigni, & in Ægypto, circa Piſas Reginis frequentata, Gorr. *def.*

Aroph Paracelſi, dicuntur vel flores elegantiſſime Chymice per ſublimationem præparati ex lapide Hæmatite cum ſalis Ammoniaci æquis portionibus, quibus magna virtus in quartana, plica Polonica, & morbo hypochondriaco tribuitur. Fr. Hoffmann. *Clav. Schrod. p.* 179. Vel dicitur de croco cum pane vino madefacto, inque vaſe clauſo poſito per aliquot dies in fimum equinum, & tandem deſtillato ex Helmont. *de Lithiaſi c.* 7. *n.* 14. *c.* 8. *n.* 23. *Aroph* etiam meminit Paracelſus, liquorem eſſe ſtatuens, per deſtillationem paratum, vimque habere renum operationem delendi, dicens, *l.* 2. *de vir. membr. c.* 10. *Aroph* etiam dicitur *Mandragora* Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex. Aroph* nonnulli recentiores exponunt, quod ſit vocabulum technicum Paracelſi, denotans medicamentum, quod calculum humanum frangendi vim habet. Hoc alii admirati ſequaces putarunt denotare & explicare illud *Aroma Philoſophorum* Etmull. *in MSS. Chym.* Vide *Aroma*.

Arquata, eſt nomen *avis* cujuſdam, quæ & *Numenius*, νεμήνιος, dicitur, a menſe Junio. Ejus deſcriptionem cum uſu in cibis vide apud Aldrov. *l.* 20. *Ornith. c.* 21.

Arquatus morbus, vide *Icterus*.

* *Arrhabdota*, ἀῤῥάβδωτα, ſunt inter oſtrea; q. d. minime virgata; (quibus opponuntur rhabdota quæ pectinatim diviſa interpretatur Gaza apud Ariſt.) conchæ dicuntur non pectinatim diviſæ, ſeu non ſtriatæ, aut virgatæ.

Arrhaphon, ἄῤῥαφον, i. e. *ſuturis carens*. Dicitur de cranio & legitur apud D. Melch. Sebizium *Exerc. Med. p. m.* 132. ubi cauſſa cephalalgiæ incurabilis habetur, & apud Johannem de Murlato *in ſuo Vade mecum Anatomico Exercit. V. in annexis p. m.* 211.

Arrhen, vel *Arſen*, ἄῤῥην, ἄρσην, vide *Mas*.

Arrhoea, ἀῤῥοια, ἀῤῥοίη, *fluxionem ſuppreſſam* ſignificat, ac proprie de menſium ſuppreſſione dicitur, Hippocrat. *l. de Loc in hom. ſub fin.* quamvis in editione Lindeni non occurrant ea quæ de morbis mulierum leguntur *in editione Foeſii p.* 423. *ſeq.* Perperam mihi videatur ſcribi ἀῤῥοιή, vel ἀῤῥοιά, in quibuſdam exemplaribus. Vide Foeſ. *in Oec. p.* 95. Quomodo Erotiani paraphraſis, qua per ἀῤῥωςίαν interpretatur, expli-

explicare nititur Foeſius *in Oecon.* ſed dubito, an ſatis rationibus ſuffultus.

Arrhoſtia, ἀῤῥωςία, ἀῤῥώςημα, *infirmitas*, imbecillitas. Sæpe ſumitur pro morbo, ut 2. *aph.* 31. *&* 3. *a.* 5. Alias etiam ad mentis imbecillitatem notandam ſolet adhiberi.

Arrythmus, ἄῤῥυθμος, vide *Arythmus*.

Ars, τέχνη, verum eſt genus Medicinæ, quicquid nonnulli Arabum ſecuti placita regerant. Jung. Diet. *n.* 829. Nobis ſufficit ἐπίκλησις τοῦ θεοῦ Piccarti *in Philoſ. Altdorff. Diſp. XXXI. th.* 46. Denominatio (ſcil. diſciplinarum, vel habituum mentis) a fine petenda eſt ultimo, ut docet Philoſophus. Quæcunque igitur terminantur operatione, ſunt artes: quorum terminus eſt ſola cognitio, ſcientiarum nomine venire debent. Imo κατ᾽ ἐξοχὴν vocab. hoc Medicinam ſignificat. 1. *aph.* 1. Cum vero *artes* aliæ ſint *determinatæ*, ὡρισμέναι, quæ præſuppoſitis omnibus requiſitis ſemper fine ſuo potiri poſſunt: aliæ ſint μὴ ὡρισμέναι, *non determinatæ*, alias conjecturales, ςοχαςικαὶ dictæ, ſciendum Medicinam ad poſteriorem claſſem pertinere non ratione præceptorum, ſed ratione finis, qui non ſemper attingi poteſt. Gal. *de opt. ſect. ad Thraſyb. c.* 4. juxta tritiſſimum Ovidii:

Non eſt in medico, ſemper relevetur ut æger &c.

Nihilominus ſub ſe plures habet *artes determinatas* inſtrumentales, & ſano ſenſu mechanicas, ut ſunt: *Ars* Gymnaſtica, Coquinaria, Pharmaceutica, Chymica, & aliæ. Medicina etiam nunquam non ex præceptis rite per exercitationem applicatis finem ſuum aſſequi annititur. Et ut hoc eo commodius fiat, duobus veluti cruribus, vel inſtrumentis, vel quomodocunque appellaſſe libet, utitur, in univerſalibus Theorematis, Methodo; in particularibus, exercitatione, tanquam qui iter aliquod ingredi ſtudent, utroque invicem utuntur crure: qui altero claudus eſt, uno duntaxat utitur, & longo ſpatio, & ſæpe errans, viam peragit, verbis Gal. *l.* 9. *M. M. c.* 6. *Ars* tranſmutationis metallorum dicitur *Ars* Hermetica, item Philoſophica, vel Philoſophorum. Libav. *Synt. Chym.* Jung. Lin. *Ex. V.* §. 12. An *Ars* dominetur naturæ, an contra? in utramque partem ventilari ſolet Topice. Enimvero præſtat poſteriori opinioni adſtipulari. Licet enim videatur *Artem* operibus naturæ perfici, nihilominus illa nihil præſtare poſſet, niſi objectum & ſubjectum ſuum haberet ex & in natura. Vide *Th. Chym. Vol. II. & VI.* & quære in Indice.

Arſacum, vide *Acrai*.

Arſaltos, idem quod *Aſphaltos*. Ruland. *in Lex.*

Arſatum, vide *Acrai*.

Arſenicum, ἀρσενικὸν, Fernel. *Arrenicum* e Gal. Græc. ἀῤῥενικὸν, perperam vero & corrupte Archenicum, notante Libav. *Defenſ. Syntagm. A.* 2. *Not.* 5. eſt ſuccus mineralis, pinguis, inflammabilis, inſigni ſua corroſiva qualitate deleteria vitæ noſtræ infeſtus, propterea jure merito inter venena ſtricte dicta referendus. Equidem Fr. Hoffmann. *Clav. ad Schrod. l.* 3. *c.* 27. limitare conatur, duplicia conſtituens venena, alia, quæ omnibus & ſemper nocent: alia, quæ interdum quidem nocent & interimunt, interdum tamen & ſecundum artem adhibita in uſum medicum venire poſſunt, quibus poſterioribus *Arſenicum* annumerat. Verum non eſt noſtri nunc inſtituti, diſtinctionem illam venenorum examinare. Nobis ſufficit, communiter a Doctoribus venenis potentioribus annumerari *Arſenicum*, & quæ ſimili facultate corroſiva ſummaque acrimonia operantur, propterea *Arſenicalia* dici. Vid. Thom. Willis. *de febrib. cap.* 12. Congener eſt *Sandarachæ*. Dicitur & communi nomine *Auripigmentum*, quamvis in hoc differant, quod *Arſenicum* ſtricte dictum coloris albi ſit tantum factitium, quid per ſublimationem ex auripigmenti ſcobe & ſale anatice, id eſt, æquali quantitate mixtis, confectum, quod & *auripigmentum cryſtallinum* dicitur; *Auripigmentum* vero & *Sandaracha* ſint nativa; hoc rubri vel ſublutei coloris, illud citrini; quamvis & *Sandaracha* detur factitia ex *Auripigmento*. De *Arſenici* præparationibus ad uſum medicum legatur Schroder.

* *Arſura*, ſive incendium, morbi genus quod olim venere contrahebatur, & quod idem volunt fuiſſe cum gonorrhœa virulenta, quæ hodie impura venere concipitur. V. Gullielm. Becket, & Aſtruc. l. 6. ſecul. XVIII. In opere MS. Joannis Ardern Chirurgi Angli, qui exeunte decimo quarto ſæculo vixiſſe creditur, & in collectaneis quibuſdam Medicis, quæ ſcripta dicuntur circa annos 1390. & 1440. fit mentio de hac arſura Anglice *burning*, ſive *brenning* dicta.

Artaba, ἀρτάβη, eſt menſuræ aridorum ſpecies Ægyptia, habens modios quinque, aliis tres, Gorr. ſeptem, hodieque eſt inuſitata. Gal. *de pond. & menſ. c.* 5.

Artemiſia, ἀρτεμισία, præter hoc quod ſit nomen herbæ notiſſimæ, eſt quoque terminus Paracelſicus, per quem vel ars Chymica ipſa, vel medicamentum quoddam vomitivum Chymicum denotatur, quod vocab. ſeveriſſime perſtrinxit

xit contra Scheunemannum Libav. *in Defenſ. Synt. Tom. III. Oper. p.* 38.

Artemiſion, ἀρτεμίσιον, nomen eſt menſis apud Macedones ſolum, in cujus initium incidit æquinoctium vernum. Gal. *cap.* 1. *in l.* 1. *Epid. t.* 1.

Artemonium, ἀρτεμώνιον, eſt nomen collyrii, quo Galenus ſcribit, Baſſum ſodalem ſuum uſum fuiſſe ad multa oculorum vitia. Deſcribitur *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Artenna, nomen avis aquaticæ palmipedis, quæ & *Diomedea* dicitur, quod in inſulis Diomedieis, quæ hodie *Tremiti* vocantur, ſaltem reperiatur, cujus deſcriptionem cum uſu in cibis vide apud Aldrov. *l.* 19. *Ornithol. c.* 3.

Arteria, ἀρτηρία, eſt vocabulum æquivocum, cum de aſpero & lævi canali ſive vaſe accipi ſoleat. Olim veteres tantum illos canales duriores, qui pulmonem ingrediuntur, a recentioribus *aſperæ arteriæ* nomine appellatos, *arterias* dixiſſe teſtatur Gal. *l. 6. de Hipp. & Plat. decr. c. 9.* unde & medicamenta illa, quæ ad vocis læſionem, aſperæque arteriæ vitia uſurpari ſolita fuere, *Arteriaca*, ἀρτηριακά, vocabantur *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 1. *ſeq.* Jung. C. Hoffmann. *Inſt. Med. l.* 2. *c.* 13. §. 2. Et videtur, vocabulum *Arteriæ* primario quoque illi vaſi vel canali aſpero competere, vi etymologiæ, quando *arteria* dicitur quaſi ἀεροτηρία. Verum poſtmodum a recentioribus vocab. *arteriæ* potius ad vaſa ſanguinea pulſantia tranſlatum fuit, ita ut hæc hodie etiam ſimpliciter *Arteriæ* dici ſoleant. Canalis vero cartilagineus & durior ad pulmonem excurrens cum additione *aſpera arteria* ſemper vocatur. Quod ſi tamen generali quadam deſcriptione utraque vaſa aſpera & lævia complecti placuerit, hæc dari poterit; *Arteria* eſt pars ſimilaris ſecundi generis (vel rectius organica, ſimplicior) teres, fiſtuloſa, vel aerem, vel ſanguinem continens. De ſingulis nunc ſeorſim.

Arteria aſpera, ἀρτηρία τραχεῖα, ab inæquali interna ſuperficie ſic appellata, βρόγχος, fiſtula vel canna pulmonum, eſt canalis rotundus ſemper patulus, ex faucibus per collum in pulmonis lobos excurrens, & per hoc in plures ramos diviſus, aerem cum pro ſanguinis ventilatione & attemperatione inſpiratione admittens, tum pro vocis & ſermonis efformatione, fuliginumque excluſione reddens. Dividitur commodiſſime in *Truncum*, ceu portionem indiviſam, quæ fauces inter & pulmonem interjacet, anterius & ad latera cartilagineis annulis ſemicircularibus diſtinctis conſtantem, poſterius vero ubi gulæ adjacet, membranoſam; & *Ramos*, qui communiter *Bronchia*, βρογχία, appellantur. Trunci caput & principium *larynx*, λάρυγξ, vocatur, vocis formationi & expreſſioni præprimis dicatum, quinque *cartilaginibus* inſignioribus præditum, ut ſunt, *Scutiformis*, θυρεοειδὴς, *annuliformis*, vel annularis, κρικοειδὴς, duæ *gutturniformes*, ſive gutturnales, ἀρυταινοειδεῖς, quæ ſimul junctæ rimulam, quæ *Glottis*, γλωττὶς, dicitur, efformant, cui quinta propterea *Epiglottis*, ἐπιγλωττὶς, dicta, operculum quoddam præbet. Alias truncus *aſperæ arteriæ* ſpecialiter *Bronchus*, βρόγχος, appellari ſolet. Quando in pulmonem ſeſe inſinuat, dividitur in propagines majores minoreſve, ceu ramos, quæ *Bronchia*, βρογχία, dicuntur, partim cartilagineæ, partim alias craſſioris membranaceæ ſubſtantiæ. Gal. *l.* 4. *de L. A. c.* 8. annulos illos literam G referre ſcripſit, quæ bronchia rami arteriæ & venæ pulmonalis fideliſſime comitantur. Plura legantur in Anatomicorum veterum & recentiorum ſcriptis.

Arteriæ aſperæ ſectio, vel *perforatio*, vide *Laryngotomia*.

Arteria, ἀρτηρία, ad differentiam prioris *Lævis*, λεῖα, dicenda, Gal. 7. *de Uſ. P. c.* 8. 9. & alibi, eſt vas pulſans, ἀγγεῖον σφύζον, ſive vas membranaceum, ortum habens a corde, teres, & cavum, duplicique compactum tunica, vel, ſecundum alios, pluribus ſanguinem cum ſpiritu vitali a corde per impulſum excipiens, & ad alias corporis partes deferens. Differt a *vena* craſſitie, pulſatione, & uſu. *Arteria* craſſior; Vena tenuior & ſimplicior. *Arteria* pulſat; Vena non pulſat. *Arteria* ſanguinem exportat a corde ad partes; Vena reportat. *Arteriarum* in corpore diſtincte occurrentium binæ ſunt, *Pulmonalis*, & *Aorta* ſive *Magna*.

Arteria Pulmonalis, ἀρτηρία πνευμονικὴ ἢ πλευμονικὴ, quam ex falſa quadam hypotheſi veteres *Venam arterioſam*, φλέβα ἀρτηριώδη, appellarunt, exiſtimantes, ſolas venas a dextro, ſolas vero arterias a ſiniſtro dependere cordis ventriculo, Galen. 7. *admin. Anat.* 4. eſt vas membranoſum pulſans, ejuſdem compagis cum *arteria magna*, duplicique tunica conſtans, ſanguinem e cordis dextro ventriculo, dum ſeſe coarctat, excipiens, & per amplum pulmonum parenchyma diſtribuens: unde etiam ſtatim ab exortu in dextrum ſiniſtrumque truncum vel ramum ad dextram ſiniſtramque pulmonis partem excurrentes dividitur. Pulmonum has arterias quidam ad differentiam reliquarum appellarunt ἀρτίας, quos redarguit Erotianus,

in Lex. Hippocr. quod arteriæ tanquam ἀεροτῆρες dicantur.

Arteria Magna, Aorta, Maxima, Craſſa, μεγάλη, ἀορτὴ, μεγίςη, παχεῖα, eſt vas membranoſum, amplum, craſſum, ſanguinem ſpiritu vitali turgidum e cordis ſiniſtro ventriculo coarctato cum impulſu excipiens, eundemque per totum corpus, mediantibus trunci ramis ac propaginibus, deferens. Hinc mox ab exortu ſuo propter exſiccationem nonnunquam plane rigido ac cartilagineo valvulis tribus lunaribus adverſus ſanguinis regurgitationem munito, poſtquam binas propagines coronarias dictas ad peripheriam cordis & pericardium dimiſit, in duos truncos inſignes, *Aſcendentem* & *Deſcendentem*, dividitur.

Arteriæ Aortæ, Truncus aſcendens, τὸ μέρος τῆς ἀρτηρίας, ἀνωφερόμενον, *l.* 26. *de V. P. c.* 10. 11. circa jugulum mediaſtino thymoque ſuffultus dividitur partim in ἀποφύσεις, ramos *ſubclavios*, quorum propagines ſunt: Intercoſtalis ſuperior, Mammaria interna, (a qua Mediaſtina) Vertebralis, Cervicalis ſeu muſcularis, item Axillaris, Scapularis interna & externa, Thoracica inferior, &, ad brachium ubi pervenit, Brachiea, Radiea, Cubitea. Partim etiam juxta ſubclavios exſurgunt Carotides ad aurium radices excurrentes, quæ iterum in externam & internam diſtinguuntur, omnibus capitis continentibus & contentis partibus propagines ſuas largientes.

Arteriæ Aortæ Truncus deſcendens, τὸ μέρος κάτω φερόμενον, *d. l.* etiam quamplurimos de ſe dimittit ramos & propagines, ſive ἀποφύσεις, Galeno dictas, ſuntque ex his potiores, & quidem antequam ad os ſacrum in ramos inſignes geminos diſtrahitur, e trunco prodeunt Arteriæ *Intercoſtales inferiores, binæ Phrenica, Cœliaca*, quæ in duos ramos dividitur, *Hepatica* & *Splenica*, dictos, quorum ſurculi ſunt, Hepaticæ quidem *Pylorica, Cyſtica gemella, Epiploica dextra, Inteſtinalis* & *Gaſtroepiploica dextra*: Splenicæ vero propagines, antequam lienem ingreditur, *Gaſtrica Coronaria, Epiploica ſiniſtra, Gaſtroepiploica ſiniſtra*, & *Vas breve arterioſum*. Porro e trunco prodeunt *Meſenterica ſuperior* & *inferior, Emulgentes, Spermaticæ, Lumbales*. Tandem e trunco bifurcato fiunt *Iliacæ duæ*, quarum utraque in *externam* & *internam* diſtinguitur. Hujus propagines ſunt *Glutea, Hypogaſtrica, Hæmorrhoidalis externa*, & in nondum natis *Arteriæ Umbilicales*; in natis vero coaleſcentes ligamenti indolem præ ſe ferunt. Externæ vero *Epigaſtrica, Pudenda*, poſtea extra abdomen progreſſa *Cruralis*, eaque vel *Externa*, vel *Interna*, item *Iſchiatica*, *Tibialis*, & ſic ad extremum pedem uſque pergens. Hæc omnia Anatomica potius oculari demonſtratione, quam e ſcriptis addiſci poterunt. Nihilominus jungere libet veterum & recentiorum Anatomicorum monumenta prolixius hæcce declarantia, cum noſtri non ſit inſtituti, perfectam tradere Anatomiæ doctrinam.

Arteriaca, ἀρτηριακὴ, ſcil. ἀντίδοτος, vide *Arteria*.

Arteriotomia, ἀρτηριοτομία, eſt ſpecies chirurgicæ operationis, videlicet artificioſa, & in gratiam ſanitatis inſtituta, per phlebotomum facta inciſio arteriæ cujuſdam. Olim periculoſiſſima habita ob periculum aneuryſmatis, (de quo ſupra) præſertim ſi in brachio inſtitueretur, ita ut jam tempore Galeni quidam Medicorum negaverint, fieri poſſe arteriam vulneratam, quæ ad manum eſt, coire, partim experientia, partim ratione ſtructuræ fere cartilagineæ nixi. Galenus tamen contrarium evicit obſervatione quadam propria in juvene agreſti, cui loco venæ arteria fuit ſecta, feliciter tamen a Gal. per deligationem & vulneraria præſidia curata, *l.* 5. *M. M. c.* 7. Hodieque etiam tantum periculi non ſubeſſe creditur, modo induſtria in deligando adhibeatur, & tales eligantur arteriæ, quibus os quoddam ſubjiciatur. Hinc in cubito data opera nemo facile ſuadebit. Controverſiam hanc prolixe ventilavit B. Rolfink. *Ord. & Meth. Comment. l.* 4. *ſ.* 3. *per totum*. Modum incidendi & delectum arteriarum tradidit P. Barbette *Chirurg. P. III. l.* 1. *c.* 9. Hujus tamen operationis inutilitatem pariter ac periculum denuo ante oculos ponere non dubitavit D. Graen. *in Lum. Rat. Medico noviſſime edito* ſive *Praxi Reformata c.* 1. *p.* 9. cui & nos lubentes volentes aſſentimur.

Artetiſcos, Artetiſcus dicitur, qui membri alicujus defectum patitur. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Artoicum, eſt oleum rubrum ex radicibus herbarum una cum pane ſimul in fimo digeſtis arte tractum. Iidem. Rectius igitur ſcriberetur *artoicum*, ab ἄρτος videlicet deducendum, i. e. *panis*. Rul. vocat & *Pannoniam*.

Arthrembolus, ἀρθρέμβολος, dicitur inſtrumentum, quo mediante os articuli luxatum injicitur in locum vel ſedem naturalem, & legitur apud Jac. Sponium *in Aphor. nov. Hipp. ſect. III. Aph. XXCII. in not.*

Arthritis, Arthritica, Arthetica, articularis morbus, vel dolor ἀρθρίτις, ἄρθρων πόνος, eſt artuum vitium, ſive articuli tumor dolorificus, quem

quem fluxio in eum decumbens excitavit. Galen. *l. 6. M. M. c.* 20. unde & ægri *arthritici* dicuntur. Potiores ſpecies ſunt *Chiragra*, quando articulos manus infeſtat; *Podagra*, quando pedum; *Gonagra*, quando genu; *Iſchias*, quando coxam vel coxendicem occupat, *l.* 10. *de C. M. S. L. c.* 2. Martianus tamen quartam quoque addidit ex Hipp. *in Not. ad eund. p.* 215. quæ κεδμάνων nomine venit, & ſunt articulorum dolores diuturni non admodum vehementes, quorum materia a prædominio pituitoſa eſt. Hæc ſpecies Scythis quondam familiaris &c. Ex recentioribus fundamentis accuratior hæc dari poteſt deſcriptio: *Arthritis* eſt dolor exquiſitus circa partes nervoſas articulorum cum vel ſine inflammatione & tumore, proveniens a ſolutione continui per particulas ſalinas diverſi generis, ſibique valde contrarias acidas fluidas ſucci nervoſi, & lixivioſas tartareaſque ſucci nutritii cum ſanguine arterioſo delati, mixtas & effervеſcentes facta. Clariſſime, εἴτις ἄλλος, morbi hujus naturam e cauſſis ſuis & curationem deſcripſit Thom. Willis. *tract. de Anim. Brut. P. II. c.* 14. Dividitur *in calidam* & *frigidam*, quæ etiam *nodoſa* dicitur, pro prærogativa, vel acidarum, fluidarum, aut fixarum majori. E noviſſimis Joannes Colbath, Medicus Anglus & Collegii regii Londinenſis membrum, in ſuo tractatu *de podagra* cauſſam arthritidis ad alcali referre auſus eſt, ſuamque ſententiam phænomenis certis confirmare, quemadmodum legitur *in Actis Erudit. Lipſ. A.* 1698. *in Novembr. p.* 525. *Arthritis ſcorbutica vaga* eſt ſpecies peculiaris *arthritidis*, majorem & malignam, h. e. cum gravioribus ſymptomatibus, vires vitales aggravantibus ſtipatam, cauſſæ heterogeneæ mixtæ vitioſitatem præſupponens, de qua legatur idem *Tr. de Scorbut. c.*5.

(Π) *Arthrocace*, ulcus medullæ oſſium, ſæpius in epiphiſibus, cum carie, exoſtoſi, & dolore. Sauvag. Lin.

Arthrodia, ἀρθρωδία, eſt ſpecies *diarthroſeos*, vel *dearticulationis*, quando articuli cavum leve ſuperficiarium & capitulum etiam depreſſum concurrit. Gal. *l. de oſſib. in princ.* Talis eſt in occipitis oſſe, & vertebra prima colli, P. Barbette *d. l. c.* 3. Lindenus vocari poſſe dixit *adarticulationem*. Opponitur illi *enarthroſis*, ἐνάρθρωσις, cum ſinus os excipiens magnus, proceſſus oſſis excipiendi inſignis, qualis eſt femoris cum acetabulo iſchii. *Ibid.*

(Π) *Arthrodinia*, Rheumatiſmus chronicus. Cull.

Arthron, ἄρθρον, vide *Articulus*.

(Π) *Arthropuoſis*, dolores artuum vel partium muſcoloſarum, ſæpe poſt contuſionem, profundi, obtuſi, diuturni; tumor vel nullus vel modicus, & diffuſus, phlogoſis nulla, pyrexia primum lenis tandem hectica, & ſimul partis apoſthema. Cull.

Arthroſis, ἄρθρωσις, *articulationem* in genere ſignificat. Unde & adjectiv. ἀρθρώδης, adverb. ἀρθρωδῶς deſcendunt, quæ leguntur apud Gal. *l. de oſſib. in pr.*

Artia, ἀρτία, ἀρτίη, generaliter idem aliquando eſt quibuſdam, quod ἀρτηρία; ſpeciatim vero arteria bronchialis, ut notat Erotianus *in ſynagoge*; at vero ſimul notat rectius dici ἀρτηεῖαι, quod hæ quaſi ἀρτηεῖαι ſint, per enallagen literarum dictæ ἀρτηρίαι.

Articularis morbus, paſſio, affectio, vide *Arthritis*.

Articulus, *Articulatio*, *Articulamentum*, Scrib. Larg. *nu.* 206. 214. 263. ἄρθρον σύνθεσις κατ' ἄρθρον eſt naturalis oſſium diverſorum ſyntaxis, vel compoſitio, & differt a *ſymphyſi*, συμφύσει, quæ eſt oſſium naturalis unio vel coalitio. Dividitur in *diarthroſin*, διάρθρωσιν, *dearticulationem*, quæ eſt articulatio laxior & oſſium ſtructura, quorum motus eſt evidens, (vid. ſupra *abarticulatio*) in *ſynarthroſin*, συνάρθρωσιν, quæ eſt articulatio ſtrictior, ceu oſſium motum manifeſtum non habentium compoſitio; & in *ginglymum*, γίγγλιμον, (juxta C. Hoffm. γιγγλυσμὸν,) cum os unum excipit ſuo ſinu proceſſum alterius, & contra os alterum ſuo ſinu proceſſum prioris; qualis eſt in oſſe femoris, & tibia, in humero, & ulna. Gal. & Barbett. *de l.* quorum ille *articulum* in genere clarius etiam alibi deſcripſit hoc modo: *Articulus* eſt, cum duo oſſa ita invicem coeunt, ut alterum quidem ipſorum ſit, quod movetur, alterum velut ſedes quædam ei, quod movetur, & firmamentum, ut in oſtiorum cardinibus apparet, unde moventi cavitas (quæ cotyle, κοτύλη, id eſt, *acetabulum*, & *glene*, γλήνη, ſive *pupilla*, dicitur) & ei quod movetur, convexitas, *caput* & *condylus*, κεφαλὴ καὶ κόνδυλος, appellata, ineſt, *l.* 1. *de mot. muſc. c.* 9.

Artifex, δημιουργὸς Hippoc. Gr. τεχνίτης Gal. quid in genere ſignificet, omnibus notum eſt. Reſtringitur vero haud raro ad Medicum, qui artem medicam per experientiam confirmatam callet. Unde Galeno, *artificem fieri*, Gr. τεχνωθῆναι dicitur *l.* 2. *de Criſ. c.* 9. Specialiter quoque dicitur de Chymicis & Spagyricis, *in Th. Chym.* aliquoties.

Artios, ἄρτιος, ſignificat id quod *perfectum*, *integrum*, omnibus numeris abſolutum, illæſum,

ſum, æquale, aptum eſt, apud Hipp. Ita ἀρτίως κεκειμένα, perfecte judicata 1. *aph.* 20. leguntur; de vertebris inter ſe æqualibus & apte cohærentibus, 3. *de artic.* 29. In ſpecie dies pares dicuntur ἄρτιαι, in quibus difficiles fiunt criſes, & opponuntur imparibus, quæ dicuntur περισσαί. Vide 3. *in* 1. *Epid. t.* 13. 14. Foeſ. *p.* 95.

Artiphyes, ἀρτιφυής, dicitur de numero pari, perfecto & integro critico, qualis eſt juxta Hipp. decimus quartus, & quadrageſimus ſecundus dies *l. de ſeptimeſtri VIII.* 8. 9. 10.

Artiſcus, ἀρτίσκος, in genere *trochiſcum* ſignificat, panis exigui figura. Specialiter vero & κατ' ἐξοχήν, *artiſci* dicuntur ii, qui e viperæ carnibus cum pane mixtis coctiſque præparantur ad theriacæ compoſitionem, unde & *theriaci*, θηριακοί, appellantur. Modum præparandi monſtravit Gal. *t.* 11. *de S. F.* §. *Caro viperæ.* Noſtro etiam adhuc ſeculo magnis impenſis Venetiis allati fuere pro confectione theriacæ. Verum vanitatem horum trochiſcorum egregie aperuit & ſolide demonſtravit Joh. Zwolf. *in Pharmac. Aug. Animadverſ. ad Cl. XII. p. m.* 209. *ſeq. in fol.* unde & hodieque Alcool vel pulvis viperarum ſubſtituitur in theriacæ compoſitione.

Artiſtomon, ἀρτίστομον, ſignificat *undique planum* & æquale; in ſpecie de telis uſurpavit Hipp. *l. de cap. vuln. XIV.* 3. Alioqui etiam ἀρτίστομος dicitur is, qui verba integre profert, non mutila aut truncata. Foeſ. *d. l.*

Artiypochros, ἀρτιύπωχρος, dicitur *color ſubpallidus*, & ſubluteus Hipp. *l. d. intern. aff. XXXVI.* 13. Foeſ. *d. l.*

Artizoos, ἀρτίζωος, de pueris, qui brevis ſunt vitæ, ob moleſtiam, quam paſſi ſunt in partu difficiliori, ita ut in genitalibus diu hæſerint, *l. de ſuperfœt. VII.* 5.

Artocreas, ἀρτόκρεας, vide *Paſtatum*.

Artopta, ἀρτόπτη, dicitur vaſculum ſive teſtus piſtorius, in quo placenta vel ſimilis maſſa farinacea coqui & parari ſolet. Legitur in Henr. Deventer. *Lumin. Nov. pro Obſtetricant. C. XVII. p. m.* 61. ubi tropice fœminæ ſine ulla fere difficultate parienti applicavit. Alias de hujus vocabuli *artopta* & *artopticius panis* ap. Plin. *H. N. l.* 18 *c.* 11. alia Lexica Græca & Lat. videantur.

Artomeli, ἀρτόμελι, fuit ſpecies cataplaſmatis ex pane & melle paratis extrinſecus impoſiti præſertim præcordiis, cujus meminit Gal. *l.* 10. *M. M. c.* 6. *l* 11. *c.* 15. *l.* 13. *c.* 15. Male igitur per juſculum vertit Caſtellus, fortaſſis loca Galeni non recte inſpiciens.

Artos, ἄρτος, vide *Panis*.

Artus, τὰ κῶλα, extremæ ſunt & compoſitiſſimæ corporis partes, manus & pedes. Eorum cognitionem neceſſariam commendat Gal. *l.* 3. *adminiſtrat. c.* 1. Van Horne deſcripſit, quod ſint membra e trunco exporrecta *in microcoſmo* §. 57. ad quem locum vide D. D. Hoffmanni *Diſſert. Anatom. p.* 233.

Artyma, ἄρτυμα, i. e. *Condimentum*. Vide infra *ſuo loco*.

Arvina, idem quod lardum, pinguedo, λίπος. Legitur apud Stoker. *Practic. morbor. particul. c.* 10. in formula unguenti mirabilis contra paralyſin, & ex hoc apud Walther. *Sylv. Med. p.* 383.

Aryſter, ἀρυστήρ, eſt vas aliquod cavum ad hauriendum, velut cyathus, cotyla aut calix. Uſus Hipp. *l. de genitur. VIII.* 29.

Arytænoides, ἀρυταινοειδής, q. d. *gutturnalis*, epitheton eſt cartilaginum duarum laryngis ab *arytæna*, quod gutturnium aut infundibulum ſignificat, Gal. *de vocal. inſtrum. diſſect. c.* 4. *l.* 7. *de V. P. c.* 11. Ab hac cartilagine muſculi eandem conſtringentes dicuntur *Arytænoidei*, de quibus vide Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 11. *p.* 442. Vide *Arteria aſpera*.

Arythmus, vel *Arrhythmus*, ἄρυθμος, ἢ ἄῤῥυθμος, pulſus ille, qui nullum rhythmum, ordinem aut proportionem obſervat, non vero plane abolitum pulſum ſignificat, cui opponitur εὔρυθμον, rhythmum certum obſervans; dicitur & καζ ἀῤῥυθμος. *Arrhythmi* pulſus ſpecies numerantur tres. *Pararhythmus*, quando viciniæ ætatis rhythmum obſervat: *Heterorhythmus*, qui plane alterius ætatis ordinem ſervat: *Ecrhythmus*, qui nullius ætatis rhythmum retinet. Gal. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 9.

As, *Aſſarium*, ἀσσάριον μνᾶ, accipitur 1. de toto, quod dividitur in duodecim partes, quæ dicuntur unciæ, 2. eſt ſpecies ponderis habens drachmas duas Gal. *l. de pond. & menſ.* ex libro Cleopatræ *de munditiis*.

Aſa vel *Aſſa*, homonymon eſt: (I.) Dicitur hoc nomine duplex gummi, ſuaveolens unum, quod *Benzoin* appellatur: Alterum fœtidum, quod *Aſa fœtida* vocatur. De utroque vide Schroder. *l.* 4. *cl. n.* 372. & 377. (II.) *Aſa* vocatur a Baſilio Valentino *remedium univerſale* ad omnes morbos externos etiam deſperatiſſimos probatum, (ſi Dis placet) cui reſpondent *Phalaja*, ceu univerſale ad omnes morbos internos commendatum; utrumque tamen eandem materiam præſupponens, *tr. de arcanis mundi*. (III.) *Aſa* denique *fœtida* quoque ænigmatice a Spagyricis

ricis dicitur *Mercurius*, ab odore, quem habet, quando recenter de abſurdo corpore ſuo extractus eſt. Guido Magn. de Monte *t. de Adrop. Philoſ. in T. VI. Theatr. Chym. p.* 548.

Aſabon, id eſt *Sapo*. Rul. & Iohnſ.

Aſæſtus, ἄσαιστος, vide *Calcarius lapis*. *Calx*.

Aſagen, i. e. *Sanguis Draconis*. Ruland. & Iohnſ.

Aſagi, i. e. *Vitriolum*, vel atramentum rubeum. Azep. idem. Iidem.

Aſamaz, i. e. *Vitriolum*. Iidem.

* *Aſaminthos*, ἀσάμινθος, Solium balneatorium. Henr. Steph.

Aſapes, ἀσαπὴς, & adverb. ἀσαπέως, idem quod ἄρεπτον, *crudum*, non perfecte coctum aut elaboratum. Adverbialiter de ſputo utitur Hipp. in pleuritide 1. *de R. V. I. A. t.* 33. Dicitur alias ἄσηπτον, *non putrefactum*, ex veterum hypotheſi erronea coctionem & putrefactionem confundentium.

Aſaphatum, eſt *Serpigo* vel *Impetigo*, aut intercutanea ſcabies in poris generata, vermiculorum inſtar. Si comprimatur cutis, prodeunt fila oblonga nigro capite. Dorn. Rul. Iohnſ.

Aſaphia, ἀσάφεια, eſt *vocis obſcuritas*, vel propter vocem efformantium organorum & nervoſi generis vitium, vel propter mentis læſionem, 2. *in* 1. *prorrh. t.* 3. ἀσαφεῖς, ægri dicuntur Hipp. qui obſcure loquuntur, nec clare differunt. *Coac. t.* 175. item ἀσαφὴς, lingua, 7. *Epid. XII.* 12. 13. & *LIII.* 15. Dicitur & ἀσαφώδης παράκρουσις, 1. *in* 1. *prorrh. t.* 33.

Aſarcon, ἄσαρκον, ſtricte ſignificat *excarne*, ſive deſtitutum omni carne. Verum apud Ariſt. *l.* 2. *d. P. A. c.* 10. comparative ſaltem accipi de capite, quod cum medio & infirmo ventre corporis humani comparatum parum carnis habeat, docet Melch. Sebiz. *Ex med. p. m.* 153. *ſeq.*

Aſbeſtus, ἄσβεστος, *inextinctus*, dicitur de calce viva vel cruda, v. g. κονία, vel τίτανος ἄσβεστος. Gorr. Vide & *Amiantus*.

Aſcalabotes, ἀσκαλαβώτης, item καλώτις, eſt genus lacertæ, cujus meminit Gal. *XI. de Sim. Fac.* §. *Draco marin.* Et *l. de Theriac. ad Piſ. c.* 9. dicitur *Stellio*. Hujus deſcriptionem vide apud Aldrov. *l.* 1. *de quadr. digit. ovip. c.* 10.

Aſcardamyctes, ἀσκαρδαμύκτης, dicitur, qui *inconniventibus oculis* fixis & immotis intuetur. 2. *Epid. ſ.* 6. *t.* 4. Σκαρδαμύττειν enim *nictare* & connivere ſignificat.

Aſcarides, ἀσκαρίδες, vide *Helminthes* apud Aldrov. *l.* 1. *de quadr. digit. ovip. c.* 10. Erotianus proprie ſignificare notat tenues vermiculos, qui in puerorum voracium excrementis inveniuntur, quia optimi ſcriptores aſcarides appellant, qui in aqua putrida reperiuntur.

Aſceles, ἀσκελὴς, *decrus*, qui caret cruribus. Gal. *l.* 4. *de Hipp. & Pl. dec. c.* 4.

Aſcenſus morbi, idem quod *augmentum*, de quo vide infra ſuo loco. *Aſcenſus* quoque vel *Aſcenſio* accipitur de modo quodam ſublimationis, & deſtillationis chymicæ. Cui opponitur *deſcenſio*. Libav. & alii. Vide *Deſtillatio*.

Aſceſis, ἄσκησις, vide *Exercitatio*.

Aſcete, ἀσκητὴς, idem ſignificat, quod *Athleta*. Attici enim *Athletas*, ἀσκητὰς, h. e. *exercitatores* vocant, teſte Foeſ. *Oecon. p.* 104.

Aſchemon ἄσχημον, *deforme* ſignificat. Hinc in comparativo Hippoc. uſurpavit ἀσχημονέστερον σκέλος, crus deformius vocans. 3. *de artic. t.* 103.

Aſchia, idem quod *Thymallus*, nomen vulgare piſcis fluviatilis. Etmuller. *Operum Tom. I. pag.* 816. *b.* Vide *Thymallus*.

Aſcia, σκέπαρνος ἢ σκέπαρνον, proprie denotat inſtrumentum fabrile, quod *ſecuris* etiam vocatur, quæ in ſummitate incurvata eſt. Unde ad vinculi & deligationis ſimplicis genus transfertur, quæ parum a recto declinat, in obliquum tamen nondum vergit inſigniter. Gal. 3. *de fract. t.* 40. *de iis, quæ in medic. f. t.* 2. Hujuſmodi deligatio dicitur Hipp. σκεπαρνηδὸν facta, *d. l.* de fracturis. Junge Foeſ. *p.* 571. Hoc vinculi genus egregie delineavit uſumque monſtravit Scultet. *Armam. Chirurg. P.* 1. *Tab. LIV. fig.* 3. *ſeqq.*

Aſcites, ἀσκίτης, Paracelſo vitioſe *Aſclites*, hydropis ſpecies eſt, velut *hydrops utricularius* dicta, in qua in membrana abdominis interiore, Græcis peritonæo dicta, aut potius inter peritonæum & omentum humor ſeroſus veluti in utre quodam continetur, cum pauciſſimo ſpiritu, unde eam vocat Hipp. *aquoſum hydropem*. Præcipua ejus cauſſa frigiditas eſt, Gal. 4. *aph.* 11. Accuratius ita deſcribi poterit: *Aſcites* eſt intumeſcentia ventris inferioris ſive abdominis, ut & crurum, aliquando & ſcroti genitaliumque, cum multis aliis gravioribus ſymptomatibus, a collectione & extravaſatione ſeroſarum & lymphaticarum portionum, acreſcentium, propter vitium, præſertim obſtructionem, organorum colatoriorum, renum, glandularum, hepatis & pancreatis inducta proveniens. Jungatur P. Barbette *Pr. M. l.* 4. *c.* 4. & Fr. Sylv. *l.* 1. *Pr. M. c.* 17. §. 8. 9. *ſeq. c.* 39. §. 2.

Aſclepios, ἀσκληπιὸς, nomen eſt ſmegmatis aridi, quod deſcriptum legitur apud P. Ægin.

l. 7. *c.* 13. item trochiſci apud Aet. *l.* 14. & Gal. *l.* 3. *de C. M. S. G. c.* 13. item collyrii ex Scribonio apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. quod *Athenippum* etiam dicitur.

Aſclites, perperam uſurpatur pro *Aſcites* apud Avic. *l.* 3. *fen.* 14. *tr.* 4. *c.* 15.

Aſcos, ἀσκὸς, utriculum, vel *utrem* ſcorteum ſeu coriaceum ſignificat. Unde aliquando additur epitheton σκυτινος. Ejus uſus etiam olim fuit ad affectam partem fovendam, quando implebatur materia aliqua, aqua nimirum calida, vel oleo, uti videre eſt apud Hipp. *l.* 2. *de morb. XII.* 18. 30. *XIV.* 13. *l.* 7. *Epid. XXV.* 12. & 4. *de R. V. I. A. t.* 83. *Utre* etiam flatibus repleto diſtento & ſuppoſito uſus eſt ad ſpinæ directionem & articuli luxati repoſitionem, 3. *de artic. t.* 50. & *c.* 4. *t.* 61. Vide ſis Foeſ. *p.* 104. & utris.

Aſe, ἄση, emphaticum eſt vocabulum, in quo unico includitur πόνος πολὺς, multus labor, ut Aretæus loquitur. Primum & communiter ſignificat *faſtidium*, ex 5. *aph.* 61. quod faſtidium etiam de pica gravidarum intellectum vult Dieterich. *in Iatr. num.* 113. item *Coac. t.* 142. *l.* 1. *Epid. ægr. XI.* deinde *anxietatem* circa cor aut ſtomachum, *l.* 7. *Epid. IX.* 6. Hinc febres appellantur ἀσώδεις, 4. *de R. V. I. A. t.* 47. denique *conſilii inopiam*, anxietatem, & ita idem cum ἀλυσμῷ, de quo ſupra. Ad ſummam: ἄση, implaciditatem, inſignem moleſtiam corporis exprimit. Hinc & ἀσηρὸν, ἀσώδες, moleſtum, noxium ſignificat, 2. *de fract. t.* 75. *ſ.* 3. *t.* 46. *ſ.* 1. *de artic.* 65. *ſ.* 2. *t.* 40. 49. 1. *prorrh. ſ.* 2. *t.* 28. Erotianus ἀσηρὸν interpretatur ἀσιειοποιητικὸν, quod moleſtiam cauſſatur.

Aſeb, dicitur *Alumen*. Rul. & Iohnſ.

Aſed, i. e. *Leo*. Iidem

Aſedenigi, i. e. *Hæmatites*. Iidem.

Aſegen, i. e. *Sanguis Draconis*. Dicitur & *Azogen.* Iidem.

Aſellus, ὄνισκος, vocabulum eſt πολύσημον in Medicina, quemadmodum & *aſinus*, ὄνος. Præter vulgatiſſimam enim illam ſignificationem, quando quadrupes animal illud contemptum & deſpectum, ſarcinis tamen portandis aliiſque negotiis multis utiliſſimum, quin imo in re medica multa remedia offerens, videlicet lac, lienem, renes, teſtes, penem, ungulas, urinam, ſtercus, de quibus videatur Aldrov. *l.* 1. *de Quadrup. c.* 2. *p. m.* 343. *ſeqq.* ſignificat quoque piſcem, nec tamen unum eundemque ſed varium, de qua ſignificatione adi ſis prolixe differentem Linden. *Ex. XI.* §. 20. *ſeqq.* De *Aſellis* vide Rondelet. *l.* 9. *de piſc. c.* 9. & Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. cap.* 1. *ſeqq.* Comparantur piſcibus ſaxatilibus bonitate nutrimenti a Gal. *l.* 8. *M. M. c.* 2. Porro ſignificat & inſectum ſive animal multipes (unde a Latinis *millepedis* vel *millepedæ*, item *cutionis*, aut *porcellionis* nomine, Gr. κυβαεὶς, indigitatur, vide Linden. *Ex. XI. Sel. Med.* §. 21. Junge Aldrov. *l.* 5. *de Inſect. c.* 13.) in aquariis vaſis & ſterquiliniis enaſcens, quod ad digitorum contactum in orbem ſe contrahit, Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. Tandem & *Axes* ipſos *Aſinos* appellare conſuevit Hipp. & *parvos axes Aſellos*, quos etiam *ſuculas* vocant, 3. *de fract. t.* 48. *ſ.* 3. *t.* 40. *ſ.* 3. *de artic. t.* 25. & *ſ.* 4. *t.* 51. Junge Foeſ. *p.* 455.

Aſemos, ἄσημος, dicitur de iis, quæ citra evidentem ſignificationem, præſertim criticam, & præter rationem contingunt; aut quæ levioris ſunt momenti, & nullam effatu dignam ſignificationem præ ſe ferunt. Ita ἄσημα πνεύματα, ſpirationem exiguam, obſcuram, ac velut interceptam, nullamque fere ſui ſignificationem edentem denotant, *l.* 6. *Epid. ſect.* 7. *t.* 13. juxta Valeſ. dolores lateris in febribus tenuiores ἄσημα ἀλγήματα, *Coac. t.* 419. *Aſema*, ἄσημος κρίσις eſt, quæcumque a uullo dierum indicantium fuit indicata; unde *ſine ſigno* dicitur. Gal. *l.* 3. *de Criſ. c.* 10. Adverb. ἀσήμως eandem cum adjectivo habere ſignificationem apud Hipp. videatur Foeſ. *d.* 100. *ſeqq.* At ἀσήμους τόπους, κατ' ἀντίφρασιν appellare Hippocrat. docet Erotianus τοὺς πολυσήμους, qui ad venas, arterias & nervos pertinent.

Aſenec, i. e. *Sol.* Rul. & Iohnſ.

Aſeph, h. e. *Alumen ſciſſum*. Iidem.

Aſepton, ἄσηπτον, vide *Aſapes*.

Aſilus, *OEſtrus*, *Tabanus*, οἶστρος μύωψ, inſectum eſt, in ore habens aculeum, binis pennis volans. Deſcripſit Aldrov. *l.* 3. *de Inſect. c.* 4. In ſpecie *Aſilum* dici illud inſectum, quod boves laceſſat, vult Plin. *l.* 31. *c.* 2. *H. N.* Idem ex magorum commentis tradit, vermiculos, e quibus *Aſili* fiunt, antequam pennæ germinent, contra febres alligari, *l.* 30. *c.* 11.

Aſines & *Aſineos* (adverb.) ἀσινὴς ἀσινέως, *innoxium*, & ſine noxa ſignificat, a verbo σίνω, *noceo*, cum α privativo. Hinc Hipp. rupturæ pectinis ἀσινέες dicuntur, *l.* 2. *Epid. ſ. I.* 70. *c.* 1. *in* 1. *Epid. t.* 10.

Aſingar, i. e. *Viride æris*. Dicitur & *Aſugar*, *Aſmiar*, *Aſigni*, Rul. & Iohnſ.

Aſinus, ὄνος, vide *Aſellus*.

Aſtracus, ἀσ/ρακος, dicitur ſpecies locuſtæ, quæ

quæ & *ὄνος*, *Aſinus*, dicitur Dioſcoridi *l.* 2. *c.* 57. Confirmat virtutem adverſus ſcorpionum ictus Gal. *l. XI. de Sim. Fac.* §. *Dracomarin.*

Aſitia, ἀσιτία, vide *Anorexia*. *Apoſitia*. *Inedia*.

Aſius lapis, vide *Aſſius*.

Aſmaga, dicitur *permixtio*, vel *commixtio quorundam metallorum* ad invicem. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Aſodes, ἀσώδης, vide *Aſe*.

Aſopor, i. e. *Fuligo*. Rul. & Iohnſ.

Aſpaltum pro *Aſphalthum*. Iidem.

Aſpaſia, medicamentum locos muliebres conſtringens, deſcriptum a Capivac. *Prax. l.* 4. *c.* 4. fit ex ſola lana, infuſo gallar. immatur. imbuta.

Aſpera arteria, vide *Arteria aſpera*.

Aſperſio, πρόσκλυσμα, ῥατισμός, ῥατὶς, & ῥανὶς, ῥαντισμα, notiſſima eſt applicatio alicujus materiæ medicæ vel liquidæ, vel pulverulentæ ſuperficiaria & rara, ſeu minutatim facta. Scrib. Larg. *n.* 46. 207. & alibi. Vide Rhod. *in Lex. Scrib.* Hinc & talia medicamenta, quæ *aſperguntur*, Græce συμπάσματα, Latine *Aſpergines* vocari vult Blancard. *in Lex.* quamvis nos nullibi legerimus.

Aſperum, *Aſprum* per ſyncopen. Scrib. Larg. *n.* 180. vide Rhod. *in Lex.* τραχὺ, *Aſperitas*, *Aſpritudo*, Scrib. Larg. *num.* 21. 22. & alibi, τραχύτης, dicitur de ſuperficie partis vel membri inæquali. Omne *aſperum* eſt inæquale, ſed non viceverſa. Gal. *c.* 3. *de iis*, *quæ in med. f. t.* 11. Oritur vel ab adſtrictione & nimia ſiccitate, vel ab acrimonia, *l. de ptiſana c.* 5. Eſt ſpecies differentiæ morborum organicorum eſſentialis in ſuperficie, cui opponitur *Lævitas*, λειότης. In ſpecie *aſperæ palpebræ*, τραχέα βλέφαρα, dicuntur, cum everſæ ſanguinolentiores apparent, & magis aſperæ carnoſæque & fici acinis ſimiles. Gal. *l. Introd. c.* 15.

Aſphaleia, ἀσφάλεια, *ſecuritatem*, firmitatem denotat, & ἀσφαλές tutum, *ſecurum*, firmum, 5. *aph.* 22. *&* 2. *aph.* 15. Gal. *l.* 12. *de V. P. c.* 6. Jul. Alex. *not. ad h. l.* Dicitur quaſi τὸ μὴ σφάλλον ἢ σφαλλόμενον, expers lapſus. Vide Dieterich. *Iatr. n.* 120. 121.

Aſphaltitis, ἀσφαλειτις, dicitur prima lumborum vertebra, quæ & a renibus νεφρίτις. Gorr. Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. *&* 34.

Aſphaltum, vide *Bitumen*.

Aſphyxia, ἀσφυξία, id eſt *pulſus privatio* ſive defectio, cum non percipitur noſtro tactui motus, atque hoc per totum animal accidit, ut nulla uſquam arteria moveri videatur, quod tamen ſi ad veritatem exigas, in corpus vivum nunquam cadit; ad noſtrum tamen tactum frequenter reperitur, Gal. *l.* 1. *de præſ. ex pulſ. c.* 2. quam Hipp. vocat *ſpirituum interceptiones*, πνευμάτων ἀπολήψιας ἀνὰ τὰς φλέβας, 4. *de R. V. I. A. l.* 26. (vide ſupra *Apolepſis*.) Eſt immediatus comes gravioris animi deliquii, quod pro lubitu *lipopſychia*, aut *ſyncope*, quin & *aſphyxia* dici poterit. Cauſſa immediata *pulſus deficientis* eſt in ſanguine naturali effervescentia & rarefactione circa cor deſtituto, ut propterea cor non ſatis expandatur, contrahaturque, & ſanguis inſufficienter in arterias effundatur. Fr. Sylv. *Pr. Med. l.* 1. *c.* 34. præſertim §. 43. Ἄσφυκτοι dicuntur *pulſu privati*, & in quibus motus nullus ſub ſenſum cadit in ulla corporis parte cujuſcumque arteriæ. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 3.

Aſpidiſcos, ἀσπίδισκος, proprie ſignificat ſcutulum, vel ornatum exteriorem ſcutorum. Metaphorice vero ita vocari muſculum ſphincterem ani quaſi verticillum ſcripſit Cæl. Aurel. *Tard. paſſ. l.* 3. *p.* 452.

Aſpis, ἀσπὶς, idem quod *ſerpens*, ſed venenato ſuo morſu pernicioſiſſimus. Ejus tres ſpecies conſtituit Gal. *t. de Theriac. ad Piſon. c.* 8. quarum prima dicitur *cherſæa*, altera *chelidonia*, tertia *ptyas*, quæ pernicioſiſſima. Siquidem, perinde ac ſi tunc ratione prædita foret, æſtimata intervalli diſtantia collum eouſque extendit, & celeriter hominibus inſpuit venenum. Hac ſpecie ferunt Reginam Cleopatram ſibi citra ſuſpicionem repente mortem conſciviſſe, cum Imperator Auguſtus eam vivam captam vellet in triumphum Romæ ducere, P. Ægin. *l.* 5. *c.* 19. Plura de *Aſpide* in genere, & ejus pluribus ſpeciebus vide apud Aldrov. *l. de ſerp. & drac. c.* 7. Nihilominus ex his pernicioſiſſimis ſerpentum generibus olim emplaſtrum confectum fuit δι' ἀσπίδων dictum, diſcutiens valentiſſime ſtrumas, aliaſque durities, ad dolores arthriticos pariter utile, teſte Aetio *l.* 15.

Aſpredo, τράχωμα, eſt affectus palpebrarum, diciturque durities, & aſperitas inæqualis, quæ intra palpebras oritur. Gal. *def. medic.*

Aſſala, i. e. *Nux moſchata*. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Aſſaliæ, vermes ſunt intra aſſeres creſcentes. Dicuntur etiam *Coſſi*, *Teredines*, *Termes*, *Thripes*, *Xylophagi*, ξυλοφάγοι. Dorn. Ruland. *Aſſaliarum* meminit Paracelſ. *l.* 2. *de morbi Gall. puſtulis & ſymptom. c.* 7. in Ictéritia commendans. Verum ſuſpicari quis poſſet, non tam

tam Teredines aut Coſſos intelligi debere, quam *aſellos* ſive *millepedes* in locis humidis creſcentes, de quibus paulo ſuperius. Hos enim valde in Ictero commendari, e Dioſcoride & Galeno conſtat.

Aſſangi, dicitur *Pulvis* decidens de parietibus ſalſis. Vocatur & *Aſanirgi*. Rul. *in Lex.*

Aſſatio, ὄπτησις, eſt ſpecies coctionis ciborum artificialis, quæ fit ab extrinſeco & alieno calore fortiori & exſiccante. Species ſeu modi *aſſationis* plures ſunt: vel enim igni admoventur ea, quæ aſſari debent; vel in aliquo vaſe reponuntur, cui ſubjicitur ignis, affuſo aliquo, ſed inſufficiente, aut plane nullo humore. Illuc pertinent etiam *frixa*, quæ propterea Aſſorum ſunt ſpecies. Huc referre licebit *toſtionem*, ςάθευσιν, Ariſtot. *l.* 4. *Meteor. c.* 3. Renat. Morcau *ad Schol. Salernit. c.* 7. *p.* 138. *Aſſata* & frixa ſiccius dare corpori alimentum, docet Galen. *l.* 3. *de alim. fac. c.* 2. Græce dicuntur illa ὀπτὰ, hæc τηγανιςὰ. Ovorum *aſſorum* meminit Scrib. Larg. *n.* 221.

Aſſatura dicitur animal, vel caro aſſa, quales ſi ſtatim poſt remotionem ab igne cooperiuntur & panno involvuntur, *Aſſaturas ſuffocatas* vocavit Sanctes Ardoynus, & inter venena retulit, noxam & curationem proponens *l.* 4. *de Venen. c.* 9.

Aſſerac, idem quod Aſſis, & eſt ſpecies Bangues, quæ Ægyptiis eſt Aſſis. Differt ab Opio & Maſſac Turcarum, de quo legatur Hartmann. *tract. de Opio Theor. III. quæſt.* 3. vid. *Bange* & *Aſſis*.

Aſſervatio, idem quod *Conſervatio*, dicitur in Pharmaceuticis ſimplicium collectorum in debitis vaſis & locis ad uſum neceſſaria repoſitio, ut ſemper in promptu ſint. Jac. le Mort *Pharm. Med. Phyſ. c.* 7. D. Schenk. *Synt. Comp. & præſcr. med. form. p. m.* 19.

Aſſidens ſignum, συνεδρεῦον, quod & *mox apparens* dicitur, quod plerumque morbo accidit, ut in febre ardente lingua aſpera, ſicca, ſitis, vigiliæ. Differt tamen a *Pathognomonico*, quod hoc ſit plane inſeparabile, illud non item, Gal. 3. *in* 3. *Epid. t.* 34. Exemplum ſit morbus lateralis, in quo acuta febris, ſpirandi difficultas, tuſſis, pungens dolor lateris ſunt pathognomonica, ſcil. collective ſumpta; quod autem dolor ad hypochondrium, vel ad claviculam perveniat, aut quod facilius in latus patiens, quam in alterum æger decumbat, *Aſſidentia* ſigna ſunt, *c.* 1. *aph.* 12.

Aſſiduus uſurpatur a Fernelio pro *Continuus*. Ita *febres aſſiduas* vocavit, eaſque intermittentibus oppoſuit, *Method. cur. febr. c.* 6. *ſerme ad finem*.

Aſſimilatio, ἐξομοίωσις, ὁμοίωσις, dicitur nutritionis ſupplementum, quando id, quod nutrit, alteratur, & ei, quod nutritur, ſimile fit, Gal. 3. *de fac. nat.* 1. Porro ut hæc fiat, *Agglutinatio*, ſive *Adhærentia*, πρόσφυσις, præcedat oportet, quemadmodum & hanc *Appoſitio*, πρόσθεσις, *l.* 1. *de F. N. c.* 11. Nomine a *Nutritione* diſſidet, re autem non diſſidet, *l.* 4. *de Cauſſ. Sym. c.* 2. Perficit hanc functionem non ſecus ac reliquas naturales dictas anima, ſive vis plaſtica, ſive calidum innatum & flammula vitalis. Charlton. *Oecon. Anim. Ex.* 1. §. 1. *ſeqq.*

Aſſis vel idem eſt quod *Opium*, *Meconion*: vel eſt *pulvis ex cannabis foliis* paratus, cujus cum aqua mixti bolos quinque aut plures caſtaneæ magnitudinis Ægyptii devorant, aliquibus per horam homines quaſi ebrii facti amentias ſuas produnt, & in ecſtaſi manentes viſionibus deſideratis oblectantur. Proſ. Alpin. *de Medic. Ægypt. l.* 4. *c.* 2. *p.* 121. *b.* Vocatur & Aſſerac Turcis. Vide *Bange*.

Aſſiſtentes, ſive *Aſtites glanduloſi*, vide *Paraſtatæ*.

Aſſius lapis, ἄσσιος λίθος, (perperam per ſimplex ſ.) ab *Aſſo*, urbe Troadis, quæ eſt regio minoris Aſiæ, Helleſponto adjacens, alias minor Phrygia dicta, appellatus eſt lapis tophaceus mollis, friabilis, & laxus, vim habens ſine morſu carnes molliores colliquandi, præſertim vero hac virtute prævalet *Aſſiæ petræ* flos dictus, qui innaſcitur farinæ tenuiſſimæ, qualis molarum parietibus adhærere viſitur, Gal. *l.* 9. *de Sim. Fac.* Dioſcor. *l.* 5. *c.* 142. ubi per ſimplex ſ. ſcriptum legitur, ad locum generaliorem, Aſiam minorem, fortaſſis reſpectu habito. Plin. *l.* 2. *c.* 96. *l.* 36. *c.* 17. *Sarcophagum* appellat ideo, quod in eo condita cadavera, intra 40. dies una cum oſſibus, ſolis dentibus exceptis, conſumantur. Reliquas illius virtutes collegit Chioccus *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 349. *ſeqq.*

(Π) *Aſſodes*, febris in qua æger febre irrequietus eſt, & implacide moleſteque ſe habet, vel faſtidio agitatur. Vog.

Aſſos, i. e. *Alumen*. Rul.

Aſſuetudo, vide *Conſuetudo*.

Aſſumptio, πρόσληψις, προσφορὰ, dicitur de omni materia, alimento, & medicamento, quod per os corpori communicatur, quæ *Aſſumpta*, τὰ προσφερόμενα, appellantur, quamvis & aer in-

inter illa quoque referatur. Vid. Iohnſton. *Synt. Med. l.* 1. *Tit.* 1. *c.* 1.

Aſtacus, ἄςακος, vide *Cancer*.

Aſtakillos, a Paracelſo dicitur ulcus gangrænoſum, malignum, ſerpens ad tibias pedum a ſale mercuriali in ſanguine occurrente. Dicitur eidem quoque *Araneus*, vel *Ulcus Aranei l. ulcer. c.* 18.

Aſtarzof, unguentum vocatur vel linimentum, quod recipit lithargyrium, ſperniolam cum ſuccis ſedi majoris & Nympheæ. Vel etiam ita dicitur mixtura ex aqua roſarum & camphora, apud Paracelſ. *d. l. c.* 38.

Aſteos, ἀςεῖος, *probum*, laudabilem ſignificat Hippocrati, & opponitur τῷ φλαύρῳ καὶ βλαβερῷ, vitioſo & noxio, *l. de Helleboriſm.* 12. *de Alim. IIX.* 14. X. 9. 10. *Coac. t.* 218. Vid. Foeſ. *Oecon. p.* 104. & Jung. *Exerc. noſtr. II. de Remor. purg.* §. 13.

Aſter, ἀςὴρ, *Aſtrum*, ἄςρον, vide *Stella*.

Aſter Samius, vide *Terra Samia*.

Aſter Thalaſſius, ἀςὴρ θαλάσσιος, vide *Stella Marina*, dicitur zoophyton quoddam marinum. Vide *Stella*. Commendavit Hippocr. cum braſſica & vino odorato ad uteri aſcenſum dictum, & ad dolores hyſtericos, *l. de nat. mul. XXIX.* 85. *l.* 2. *de morb. mul. LXXIX.* 7. vide Foeſ. *p.* 105. Alias & *Aſter* nomen eſt medicamenti ab Andromacho excogitati adverſus deſtillationes & dolores varios. Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 5.

Aſterges, ἀςεργὴς, denotat durum, *compactum*, ſeverum, & opponitur laxo ſive molli, blando. Hipp. *de Glandul. XI.* 14. quamvis Foeſ. *d. l.* aliud vocab. ſubſtituere velit magis accommodum, nimirum ἄςεγον. Ego ſane non video tantam immutandi neceſſitatem. De ligno crudeliore legitur ἀςεργέςερον, 2. *de fractur. t.* 64. quamvis & illum locum mutatum velit Foeſ. *d. l.*

Aſterias, ἀςερίας, ἄςειος, ἀςρίτης, ἀκρόβολος, vide *Aſtroites*.

Aſthenes, ἀσθενὴς, vocatur *infirmus*, *imbecillis*, debilis, ab α privativo & σθενὸς, *robur*. Legitur apud Hippocr. *l. de vet. med. XXI.* 6. 7. ubi hæc differentia notanda venit, quod ἀσθενὴς dicatur, qui nondum actu ægrotat, ſed *debilem* habet naturam; ἀσθενέων vero qui actu languet. Uſurpatur quoque de cibis & alimentis, *l.* 6. *Epid. ſ. IV. t.* 16. & *ſ. V. t.* 20. *c.* 1. *de R. V. I. A. t.* 30. quæ ſcil. non multum præbent nutrimenti, qualis eſt Ptiſana. Apud Gal. quoque ſubſtantivum ἀσθένεια, *infirmitas*, *debilitas* occurrit, *comm. ad d. l. ult.* vide Foeſ. *p.* 101. Dieter. *n.* 115.

(Π) *Aſthenia*, languor aut debilitas corporis. Vog.

Aſthma, ἄσθμα, id eſt *Anhelatio*, creber & moleſtus anhelitus, affectus eſt, in quo propter anguſtiam organorum reſpirationis & bronchiorum oppilationem apparet, ſumme moveri uſque ad operta ſcoptula & ſcapulas, thoracem, etiam citra febrem, motu celeri ac denſo, ut etiam in iis, qui velociter cucurrerunt, quique reſpirando pinnas narium movent, quas inſpirando contrahunt, expirando dilatant. Gal. *c.* 2. *in* 3. *Epid. t.* 4. Accuratius ita definiri poſſet: *Aſthma* eſt difficilis reſpiratio, frequens, denſa, cum ſibilo vel ſono, quandoque & tuſſi, proveniens ab inſigni anguſtatione vel obturatione bronchiorum pulmonis intrinſecus vel extrinſecus facta. Cauſſæ enim variæ hunc affectum producere valent, v. gr. Pituita viſcida, flatus & halitus, aquoſa collectio ſive hydrops, pulmonis tubercula. Graviſſima *Aſthmatis* ſpecies eſt, quod Willis inter morbos convulſivos refert, & *Aſthma convulſivum cum tuſſi* appellat, *de morb. convulſ. c.* 12. ſcorbuticis interdum familiare, unde & *Aſthma Scorbuticum* appellare licet. Confer etiam ad Sylv. *Pr. Med. t.* 1. *c.* 22. §. 22. & P. Barbette *l.* 4. *c.* 3. alioſque. Vitioſe etiam dictum legitur *Aſma* apud Joh. Bauerium de Imola *in Conſil.* 8. & 32.

Aſtites, vide *Paraſtatæ*.

Aſtomos, ἄςομος, dicitur, *qui caret ore*, & creditum fuit olim, fuiſſe gentem quandam toto corpore hirtam, & veſtiri in India frondium lanugine; *ſine ore*, halitu tantum viventem, & odore, ut ex Plinio refertur a Menens *Aurei Veller. l.* 1. *c.* 10. in *Th. Chym. Vol. V. p.* 202. Verum Olearius & alii Itinerariorum ſcriptores fallaciam hanc detexerunt.

Aſtrabes, ἀςραβὲς, quod minime torquetur, *indiſtortum* ſignificat apud Hippocr. 2. *de art. t.* 19. & *in Mochlic. VII.* 5.

Aſtragalus, ἀςράγαλος, ἄςειος, item τέτρωρος, *Talus*, vulgo *Os balliſtæ*, *Quatrio*, eſt primum inter oſſa tarſi & principaliſſimum eorum, quæ ad pedes movendos pertinent, in circumferentias quaſdam deſinens, magnum quidem & maximis ſupernis oſſibus dearticulatum, in medio tibiæ & calcanei locatum. Gal. *l.* 3. *de V. P. c.* 6. & 8. *de oſſ. c.* 22. Clarius: Eſt os quaſi cubicæ figuræ irregularis, ad pedis tibiæque articulationem comparatum. Superius enim per ginglymum tibiæ conjungitur, ad latera utrinque malleolo comprehenditur, ligamentis validis copulatum, anterius capitulo rotundo ſinui oſ-

ſis

-ſis ſcophoidis adaptatur; inferius partim protuberat, partim mediante profundo ſinu cum calcaneo ligamentis cartilagineis connectitur. Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 21. In Medicina præ aliis commendantur *Aſtragali Leporum* & *Porcorum*. Illorum quidem contra epilepſiam, difficultatem partus, colicam & calculum; horum vero ad fracturas oſſium, capitis & colli dolores, teſte Schroder. *Pharm. lib.* 5. *cl.* 1. *n. XXIV. & XXXIV.*

Aſtrape, ἀςραπὴ, *coruſcatio*, fulgur. Refertur inter cauſſas procatarcticas epilepſiæ a Gal. *de pu. epil. c.*2.

Aſtrion, ἄςειον, idem quod *Aſtragalus* ſive *Talus*. Iohnſ. Ingraſſ. *comm. in Gal. l. de Oſſib. p.* 164.

Aſtrobles, ἀςροβλὴς, ἀςρόβλητος, idem quod ἀποπληκτισμὸς, ſideratus, *Apoplecticus*. Gorr. *p.* 60.

Aſtroboliſmus, ἀςροβολισμὸς, idem quod *Sphacelus*, de quo infra, quamvis proprie de plantis, quæ ſub canicula pereunt, quaſi ſidere perculſæ, dicatur. Matth. Flacius *l.* 2. *de vit. & mort. c.* 24. *p. m.* 96.

Aſtrocynologia, ἀςροκυνολογία, vocatur ſcriptum *de diebus Canicularibus* noviſſime editum, cujus mentio facta *in Act. Erud. Lipſ. A.* 1702. *M. Decemb. p.* 514.

Aſtroites, idem quod *Aſterias*, lapis maculis plurimis ſtellarum formam habentibus notatus, globi dimidiati figuram habens. Eſtque duplex: Unus, ubi maculæ ſtellatæ ſunt diſperſæ: Alter, in quo viſuntur ita compactæ, ut erucis ſimiles ſint maculæ. Naſcitur in India & Carmania. Qui colore candido eſt, præfertur cæruleo *Ceraunia* dicto. Habetur pro periapto adverſus nævos maternos infantum, Eraſm. Franciſc. *P. II. Hort. Indic. p.* 1218. *Aſterias* etiam idem quod *Accipiter*. Aldrov. *l.* 5. *Orn. c.* 1. *Aſtroites* varios majores, minores, magis vel minus concinne radiatos exhibet Joh. Bauhin. *in deſcript. Font. & Baln. Bollenſ. l.* 4. *p. m.* 31.

Aſtrologia, ἀςρολογία, vocatur ſcientia, vel *ars divinandi ex Aſtris*, eorum vario poſitu, aliiſque attributis, quam nonnulli adeo credunt eſſe neceſſariam Medico, ut propterea ſtellarum ortus, occaſus, phaſes varias, inter cauſſas morborum & ſanitatis referre non dubitaverint. Enimvero licet aſtrorum influxum vel efficaciam in aerem & corpora ſublunaria, quin & in ipſum hominem, nolimus præfracte ire inficias; quia tamen plurimum vanitatis & ſuperſtitionis ſubeſt in *Aſtrologia judiciaria*, quemadmodum egregie hactenus hoc aperuit Clariſſ. Dn. Sturmius, aliique ex recentioribus Aſtronomis, abſque peritiæ ſuæ detrimento & jactura hac ſcientia carere omnino poterit Medicus.

Aſtrum, ἄςρον, idem quod ἀςὴρ, *ſtella*, *ſidus cæleſte*. Vide *Stella*. Tropice *Aſtrum*, apud Chymicos quoque dicitur virtus & potentia rerum ex præparationibus acquiſita, ut, *Sulphuris Aſtrum* ejus eſt accenſio, qua vertitur in oleum præſtantiſſimum. *Mercurii Aſtrum* eſt ejus ſublimatio, qua miram acquirit vim & potentiam naturali ſua majorem & ſubtiliorem. De hoc vide D. Joh. Michaelis *not. in Schroder. Pharmaceut. lib.* 3. *c.* 16. Dicitur alias *Alcol*, *Quinta Eſſentia*, *Extractum*, *Sperma &c.* Dorn. Rul. & Iohnſ. *Aſtrum Solis* vel *Auri Lunæ*, &c. legitur apud Dorn. *de Tranſm. metall. c.* 13. in *Th. Chym. Vol. I. p.* 534. *Aſtrum ex igne* eſt ardens ignis inſtar, & vehementis impreſſionis. Dorn. *in Dict. Parac.* Aſtrum etiam attribuitur certis medicamentis vel trochiſcis aut orbiculis aſteriſco ſignatis, unde & apud Gal. *Aſter* invincibilis, anodynus, ſomnifer legitur *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 3. & *alibi*. Vel Chymicis quibuſdam non tam propter figuram, quam propter virtutem inſigniorem & quaſi aſtralem, v. gr. Aſtrum ſerpentum. Vid. Rolfink. *I. A. F. R. l.* 3. *ſect.* 13. *c.* 1. & 2.

Aſtur, idem quod *Accipiter*, *Aſterias* Aldrov. *l.* 5. *Ornith. c.* 1.

Aſub, i. e. *Galaxia*. Rul. & Johnſ.

Aſubedegri, h. e. *lapis ſcindens alios lapides*. Iidem.

Aſulci, i. e. Lapis Lazuli. Iidem.

Aſvoli, i. e. *atramentum*, fuligo. Iidem.

Aſymphoros, ἀσύμφορος, ſignificat non *incommodum*, ſive non damnoſum, apud Hipp. *l.* 1. *de diæt. XXXVI.* 6. Vide *Conferens*.

Aſymphyton, ἀσύμφυτον, id, quod *non* eſt *continuum*, ſignificat: epitheton partium diſſimilarium, apud Hipp. *l. de arte XVII.* 8. Paucis: Pars ab aliis diſtincta & ſeparata ita dicitur. Foeſ. *p.* 105.

Aſymptoton, ἀσύμπτωτον, ſignificat id, quod non concidit, neque compreſſum eſt; veluti συμπίπτειν dicitur, quod prius tumefactum concidit & contrahitur. Hipp. *l. de humor. III.* 17. 52. Galen. *l.* 1. *de art. cur. ad Glauc. c.* 8.

Aſynethes, ἀσυνήθης, *inconſuetus*, *inſuetus*, *inſolens*, dicitur; & opponitur τῷ συνήθει. Uſurpatur de rebus non naturalibus ab Hipp. 2. *aph.* 49. 50. Jung. Dieter. *n.* 119.

Atac, i. e. *Talcum*, vel *Nitrum*. Rul. & Iohnſ.

Atactos, ἄτακτος, vide *Ataxia*.

Atanor, i. e. *Olla perforata*. Iidem.

Ataractopœeſia, ἀταρακτοποιησίη, Hippocrati dicitur emphatice *actio* Medici *intrepida*, ne quid animo perturbato fecerit, *l. de dec. ornat. XI.* 12.

Ataxia, *Acoſmia*, ἀταξία καὶ ἀκοσμία, in genere privationem vel *defectum ordinis* decentis ſignificant. Ut enim κόσμου, i. e. decentis conſtitutionis proprium eſt τάξις, *ordo*, & ob eam rem appellaverunt mortales Univerſum hoc *Coſmon*, argumento *ordinis*: ita *Acoſmias*, i. e. indecentis conſtitutionis proprium eſt *Ataxia*, *ordinis* carentia, ex Gal. *cap.* 3. *Progn.* Hinc quæ *ſine ordine* contingunt, ἀτάκτως καὶ πεπλανημένως fieri dicuntur. Hippocr. 2. *in* 1. *Epid. t.* 25. & 33. In ſpecie vero *Ataxia* & *Acoſmia* eſt ordinis nullitas circa dies criticos, & circa paroxyſmos, *d. l.* & *l.* 3. *Epid. ægr.* 9. *poſt ſtat. peſtil.* Pulſus quoque dicitur ἄτακτος, *inordinatus*, qui nullum magnitudinis, celeritatis, aut æqualitatis ordinem obſervat; cui opponitur ordinatus, contrario modo ſeſe habens. Et febris *erratica* dicitur ἄτακτος, vel ἄτυπος, quæ nullum ſervat typum vel ordinem in periodis, Gal. *l. de Typis c.* 4.

Ataxmir [illegible] cura oculi, quæ adhibetur, quando pili præter naturam in palpebris oculi ſub pilis naturalibus excreſcunt, & ipſi nocent oculo, cujus curæ quatuor modos tradidit Albucaſ. *l.* 2. *M. M. c.* 11. 12. *p.* 96. & *ſeqq.*

Atebras, dicitur *uncus aquinus*, vel *vas ſublimatorium*, Rul. *in Lex.*

Atechnia, ἀτεχνίη, Hippocrati dicitur *artis expers*, in quo nihil recti, neque pravi quicquam ineſt, *l. de art. VII.* 5. alias ſpecialiorem ſignificationem ἀτέκνου, i. e. *amoribus non conciliati*, vide ſis apud Linden. *S. M. Ex. IX.* §. 22. Unde & *Atechnia* idem quod *Agonia*, Lat. *Sterilitas*, teſte Fel. Platero *l.* 2. *Prax. c.* 19. *Tom. I. p. m.* 660. Libidinis defectus. Lin.

Atenes, ἀτενὲς, fixum, *immotum*, rigidum, intentum dicitur, v. gr. de oculo, 3. *prorrhet. t.* 32. *Coac. t.* 351. *l.* 5. *Epid. XXXV.* 13. & *l.* 7. *XVII.* 24. Et verbum ἀτενίζειν ſignificat *fixis aliquem intueri oculis*, non ſolum apud Hipp. *d. l.* 7. *XV.* 31. ſed & aliquoties in Nov. Teſtam.

Ater ſuccus, vide *Melancholia*. *Ater*, idem quod *Niger*, μέλας.

Ateramnia, ἀτεραμνία, ἀτεραμνότης, *cruditatem*, & *in coquendo pervicaciam* ſignificat, ex Hippocr. *t. de A. L. & Aq. VII.* 5. ubi duritiei, σκληρότητι conjungitur. Unde *Ateramna* dicuntur, quaſi *indomita*, ea cibaria, quæ concoqui non poſſunt, neque in coctura intumeſcunt, veluti ſemina quædam cerealia, Galen. *l. de ſuc. bon. & mal. c.* 5. Per metaphoram ad animum indomitum, ingenium refractarium, & morum aſperitatem, inhumanitatem, refertur, ex Hipp. *de præcept. VI.* 25. De ventre quoque & inteſtinis ſiccioribus & durioribus legitur, *d. l. de A. L. & Aq. V.* 4. Vide Foeſ. *p.* 105. *ſeqq.*

Ateres, ἀτηρὴς, *noxium*, lædentem, Hippocr. denotat, *d. l. LV.* 14. quamvis Heſychius exponat per ἀκαταπόνητον, qui nec precibus, nec laboribus frangi poteſt, Foeſ. *p.* 106.

Athanaſia, ἀθανασία, eſt epitheton quorundam Antidotorum, ſatis quidem jactuoſum, Gal. 8. *de C. M. S. L. c.* 7. & *alibi*. Vide Gorr. *p.* 8. Calidæ & ſiccæ eſſe temperiei illa medicamenta, dicit *l.* 8. *M. M. c.* 7. Idem eſt quod *Ambroſia*, quaſi immortalitatem tribuens, de quo ſupra. Occurrit & *in Diſpenſ. Aug.* compoſitio Nicolai. *Athanaſia magna* dicta, in dyſenteria & hæmorrhagiis variis commendata. Dubitari tamen poſſet, an calida & ſicca tenuium partium ingredientia quantitate & virtute reliquis prævalentia effectum illum promittere queant; & mirum, quod Zwolferus non monuerit. Salſe vero perſtrinxit P. Amman. *in Irenic. p.* 44.

Athanor, eſt nomen furni Chymici, ſive Philoſophici compoſiti, cujus prolixam deſcriptionem legere licet apud Mart. Ruland. *Lex. Chym.* & Labav. *in Apoc. Hermet.* Meminit & Rolfink. *Chymic. l.* 2. *c.* 17. Vocatur & *Uterus Spagyricus*, vel *Chymicus*, & deſcribitur a Dorneo *de tranſmut. metall. c.* 3. in *Th. Chym. Vol. I. p.* 503. *ſeq.* *Athanor* habetur *fornax ſublimationis*, in *Quartorum l.* 4. *Platon. d. l. Vol. V. p.* 180. & applicatur ad *Bonum Henricum*, ab Orthelio *in Epil. & Recapit. in Nov. Lum. Sendivog. Vol. VI. p.* 457. Athanor Arabibus idem eſt quod *furnus*. Hodieque autem hoc nomine veniunt *furni turriti*. D. D. Wedel. *Ph. I. A. F. R. l.* 1. *ſ.* 5. *c.* 2.

Athara, ἀθάρα, communiter Æolici ἀθήρα, vide *Athera*. Illud legitur apud Galen. *l.* 2. *de art. cur. ad Glauc. c.* 10. & latine redditur per *farinam elixam*.

Athares, ἀθαρὴς, vel de virgine incorrupta, vel de ferro indomito dicitur. Vide *Lexica*.

Athelxis, ἄθελξις, *ſuctionem* vel *attractionem* ſignificat, quæ ſuctione, vel mulgendo fit, a verbo ἀθέλγομαι, quo uſus Hipp. *l. de Hum. I.* 31. & compoſito ἐξαθέλγομαι, *exſugo*, *emulgo*, 2. *de iis, q. in med. ſ. t.* 27. Vide Foeſ. *p.* 7.

Athena, ἀθήνα, dicitur emplaſtrum laudatum ab Aſclepiade, & deſcriptum ab Oribaſio, Ae-

tio, & Ægineta, *l.* 7. *c.* 17. allegante Gorræo *p.* 8. Refertur vero inter ἔμμοτα, ab Ægin. *l.* 4. *c.* 40. *fin.*

Athenatorium, dicitur coopertorium ſpiſſum vitreum ſuper cucurbitam, habens collum gracile & ſpiſſum, quod intrat cucurbitam, non exterius eam ambire debet. Uſus ejus ad ſublimationem, *Th. Chym. Vol. III. p.* 33.

Athenippum, *Athenippium*, ἀθηνίππιον, eſt epitheton collyrii ab auctore *Athenippo*, Scribon. Larg. *n.* 26. 27. & Rhod. *in not. ad h. l.* Gorr. *p.* 8.

Ather, ἀθήρ, quod in hordeo aculeatum eſt ſignificat, & per translationem teli cuſpidem aculeatam. Hipp. *l.* 3. *de morb.* XXX. 4. & *l.* 5. *Epid.* XXI. 6. Foeſ. *p.* 7.

Athera, ἀθήρα, eſt *pulticula liquidior* & ſorbilis ex tritico zeave molitis, inque tenuiſſimum pollinem redactis confecta, infantibus conveniens, Dioſcor. *l.* 2. *c.* 114. Hordei ſubtiliſſimum dicit Erotianus.

Atherina, ἀθερίνη ἀνθερίνη, dicitur *piſciculus* multis ſpinis intra carnem refertus, alias boni ſucci & digeſtionis cibum præbens. Deſcribitur ab Aldrov. *l.* 2. *de piſc. c.* 36.

Atheroma, ἀθέρωμα, rectius ἀθήρωμα, eſt ſpecies abſceſſus cum folliculo, in quo aliquid pulti ſimile continetur, peculiari tunica incluſum. Vide *Abſceſſus*, & Gal. *l.* 2. *M. M. c.* 4. 2. P. Barbette *Chirurg. P. II. l.* 1. *c.* 9. & alios.

Athleticus, vel *Athletarum habitus*, ἀθλητικὴ, ἕξις, διάθεσις, dicitur illa bona corporis conſtitutio, quæ ad ſummum quidem bonitatis pervenit, ſed cum ſummo periculo conjuncta eſt ſubitæ mutationis in deterius, ex 1. *aph.* 3. propter nimiam ſcil. corporis repletionem. Dum enim exercitiis augent calorem *athletæ*, ob id multis frui poſſunt alimentis, Gal. *comm. ad h. l.* Hinc *athletas* dictos non injuria quis dixerit generoſo nomine notari, vel a certamine & præmio, vel a ſumma miſeria, ſiquidem nullum genus miſerius eſt *athletis*, quod ad bonam valetudinem attinet. *Exhort. ad art. l. c.* 6. Dieter. *n.* 11.

Athliptos, ἄθλιπτος, dicitur *incomprehenſa invaſio febrilis*, de his febribus, quæ ſtatim initio acceſſionum pulſum in magnitudinem & celeritatem mutant, nec fit prius tardus aut parvus, ideo, quod eam inæqualitatem, quæ initiis febrium fere ſentitur, non percipiant, veluti neque frigus, neque rigorem, neque ſtomachi vellicationem, neque compreſſionem, quæ fit initiis acceſſionum, ſanguine quaſi a tota ſuperficie externa recedente, & ad viſcera confluente: unde & pulſus inæquales tunc fiunt, & parvi, & tardi, & languidi. Gal *l.* 3. *de præſ. ex pulſ. c.* 7. Foeſ. *Oec. p.* 8. Pulſus ἄθλιπτος dicitur Galeno *lib.* 1. *de differ. febr. c.* 7. quando nullo modo ad celeritatem, ea pars pulſus, quæ ſyſtole dicitur, tendit, ſed æqualis & liber habetur.

Athlon, ἆθλον, vide *Certamen*.

Athorectus, ἀθώρηκτος, dicitur apud Hipp. qui *non* eſt *ebrius*, *l. de ſterilib.* XI. 16. & *de ſuperfœtat.* XI. 1. Foeſ. *p.* 8.

Athreo, ἀθρέω, ſignificat perpendo, *conſidero*. Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul.* XXIII. Foeſ. *pag.* 8.

Athrix, ἄθριξ, *debilis*, idem quod μαδαρός. Legitur apud Gal. 3. *de C. M. S. L. c.* 4.

Athroeſma, ἄθροισμα, in ſpecie *cumulum* obſervationum denotat, Empiricæ ſectæ familiarem, ut eſt ap. Gorr. *in def.* a verbo ἀθροίζω.

Athroezo, ἀθροίζω, ſignificat *congrego*, cumulo. Uſus Hippocr. 5. *aphor.* 63. Dieter. *Iatr. n.* 12.

Athroon, ἀθρόον, *confertum*, *coarcervatum*, denſum, & in ſe collectum ſignificat, Foeſ. *p.* 8. ex Galen. 7. *aph.* 35. *Coac. t.* 359. *ſeq.* 609. *l.* 3. *Epid. ægr.* 4. *poſt ſtat. peſt.* & *alibi*. Hinc & ἀθρόως, *cumulatim*, *confertim* denotat, 2. *aph.* 18. inter proprietates ſolutionis continui doloroſæ refertur. Gal. 1. *de Sympt. cauſ. c.* 6. Dieter. *n.* 13.

Athymia, ἀθυμία, dicitur *animi abjectio*, deſperatio, conſternatio, triſtitia, apud Hipp. *Coac. t.* 4. & 482. *l.* 5. *Epid.* XXXII. 15. & *l.* 7. XLVII. 1. Et ἄθυμος ſignificat eum, qui *animo eſt abjecto*, triſti, deſperato, *l.* 3. *Epid. ægr.* 2. *poſt ſtat. peſtil.* Foeſ. *p.* 8.

Atincar, vel *Atinkar*, i. e. *borax de petra*, *Baurath.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Atlas, ἄτλας, ἀτλάντιον, vocatur ultima colli vertebra, dorſo ſcil. proxima, ſic dicta tum quod reliquas colli vertebras ſuſtineat, tum quod ferendis oneribus potiſſimum laboret, Gorr. & Linden. *in Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 17. Alii vero nomen hoc primæ attribuerunt colli vertebræ, inter quos & P. Barbette *Chirurg. P. III. L.* 1. *c.* 3. & Horne *in Microſcom.* §. 31. ad quem locum vide D. D. Hoffmanni *Diſſert. Anat. p.* 119.

Atmoſphæra, ἀτμόσφαιρα, dicitur aer corporum naturalium peripheriam ſaltem contingens atque ambiens. D. D. Bohn. *diſſ. Chym. Phyſ.* IV. §. 2. Sub quo aere comprehenduntur ſimul illa effluvia, quæ e corporibus naturalibus qua animatis, qua inanimatis exſpirare & procedere hacte-

haſtenus obſervarunt naturæ ſcrutatores, præſertim Rob. Boyle. Videantur ejuſdem *Exercitationes de atmoſphæris corporum conſiſtentium.*

Atmus, ἀτμὸς, vide *Halitus. Vapor.*

(II) *Atochia*, partus difficillimus, qui ſine arte prorſus abſolvi non poteſt.

Atocos, ἄτοκος, Galeno dicitur *ſterilis*, non quidem ea fœmina, quæ ad conceptum minus eſt idonea, ſed quæ vidua eſt, & viri congreſſu ac rebus venereis abſtinet, *cap.* 7. *in* 6. *Ep. t.* 18. Ἀτόκιον quoque dicitur medicamentum, quod concipiendi facultatem adimit, ſec. Gorr. *def.*

Atolmia, ἀτολμία, vide *Eutolmia.*

Atomus, ἄτομος, eſt corpuſculum individuum *inſectile*, juxta Epicuri, Leucippi, Democriti & Aſclepiadis hypotheſin, principium omnium corporum naturalium univerſale, teſte Gal. *l.* 2. *de Fac. n. l.* 1. *c.* 14. *l.* 2. *c.* 6. *de Theriac. ad Piſon. c.* 11. Caſp. Cramer. *Chymic. Collegii Diſſert.* 1. *c.* 4. §. 4. *Atomum* deſcripſit, quod ſit particula corporis, qua non datur minor, & tamen §. 5. diviſit in ſimpliciorem ſive elementarem, & concretiorem. *Atomos* cum vacuo rejiciendas eſſe hodieque cenſuit Cel. G. G. Leibnitius, uti conſtat ex *Act. Erud. Lipſ. A.* 1698. *M. Sept. p.* 438.

Atonia, ἀτονία, idem quod ἀῤῥωςία, ἀσθένεια, *imbecillitas*, infirmitas corporis. Medicorum olim fuiſſe terminum, teſtatur Galen. 4. *M. M.* 4. Commode tamen in uſum rurſum vocarunt recentiores; inter quos eſt Etmullerus, qui Atoniæ cauſſas etiam diverſas tradidit *Tom. I. Oper. p.* 196. *a.* Vinum quoque natura infirmum vel tenuius, ἄτονον dici vult Linden. *Ex. X.* §. 63. Stricte ἄτονον vocari quoque *vitium Stomachi*, quod cum ſiccitate & ardore ejus, & inrequiebili, ut ita dicam, vel inextinguibili ſiti conſiſtit, ab eo, quod exſiccat omnem ſtomachi humorem, voluit Scribon. Larg. *n.* 105. Verum Rhodius *in Not. ad h. l.* potius ex Marcello ἔγκαυσιν dici debere hunc affectum cenſet, & propterea non admittendam eſſe Scribonii lectionem ſtatuit; quamvis ἀτονία, ſive languor, aut laxitas ſequatur.

Atopos, ἄτοπος, *abſurdum* ſignificat, *inconveniens*, malum: de lacrymis voluntariis & involuntariis legitur apud Hipp. *IV. aph.* 52. Jung. Dieter. *n.* 124.

Atra bilis, vide *Bilis. Melancholia.*

Atrachelus, ἀτράχηλος, dicitur homo valde brevi cervice aut collo præditus, apud Gal. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 9. Alias in nullo Lexico occurrit, quantum ego ſcio. Huic opponitur μακροτράχηλος, longo collo præditus. Significat & *decollatum*, Gal. *l.* 4. *de Hipp. & Plat. decr. t.* 4.

Atractus, ἄτρακτος, proprie *fuſum ad lanificium aptum* ſignificat, ut & *ſagittæ lignum*; & ita extra forum medicum ſpectat. Meminit vero hujus vocabuli Hippocr. bis, & primum *in l. de Viſu II.* 2. ubi *fuſum* ſignificat, deinde *in l.* 5. *Epidem. XII.* 15. 6. ubi *verticillum* in Latino legitur. Ubi obiter notandum, quod in illa hiſtoria de famula Dyſeridis in Lariſſa non exprimatur, quomodo ille lapis verticillo ſimilis ad uterum pervenerit. An fortaſſis intruſit in vaginam profundius, ne concipere poſſet, & ita Veneri eo licentius vacare poſſet? quemadmodum mihi fuit aliquando relatum, quod fœmina quædam obſtetricans aliis ſub prætextu procidentiæ uteri curandæ globulos cereos ſat grandes in muliebrem ſinum impulerit.

Atramentum, μέλαν, varias habet ſignificationes. Communiter denotat *ſcriptorium* vel librarium, τὸ μέλαν γραφικὸν, Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8. vel ſignificat in Medicina plerumque *chalcanthum*, ſive *vitriolum*, & dicitur *atramentum ſutorium*, χάλκανθος. Vide ſuo loco *Vitriolum*: Confer. *ad Lexic. Chym.* Rul. ſub vocab. *Atramentum*, & Joh. Rhod. *in Lex. Scrib.*

Atreces, ἀτρεκὴς, & adv. ἀτρεκέως, non una ſignificatione ſumitur apud Hippocr. Interdum ſignificat *exactum*, curioſum, perfectum, accuratum, *l. de ætate* (qui in pleriſque appendix eſt de Carnib.) *XXII.* 3. 6. *l. de veter. med. XXI.* 10. 18. *in Mochlico*, *XXI.* 10. *XXV.* 8. interdum *vere* vel *revera*. Hinc vocabulum ἀτρεκὲν pro *veritate* etiam ponitur *de nat. pueri XXXV.* 11. quamvis non videam, quid obſtet, quo minus etiam per accuratum verti poſſit: interdum *penitus*, *ex toto*, prorſus, ut 1. *de artic. t.* 63. Plura vide apud Foeſ. *p.* 106. *ſeq.*

Atremas, *Atremeas*, *Atremes*, *Atremeon*, ἀτρέμας, ἀτρεμέας, ἀτρεμὴς, ἀτρεμέων, a verbo ἀτρεμέειν, *quieſcere*, *immotum eſſe*, (quod legitur apud Hippocr. 1. *aph.* 3.) ſignificat intrepide habentem, *quietum*, (unde & ἀτρεμία idem quod ἡσυχία, *quies*, juxta Heſych.) uti patet ex *l.* 5. *Ep. XXIV.* 6. repetitur *l.* 7. *Epid. XVIII.* 9. 2. *de iis*, *quæ in medic. f. t.* 15. & 2. *de fract. t.* 77. Vide Foeſ. *Oec. p.* 107. 108. & Dieter. *n.* 125.

Atreſia, ἀτρησία, morbus dicitur, quo laborantes dicuntur ἄτρητοι, *imperforati*. Lat. *Imperforatio* dici poſſet, ſi liberet. Legitur vero *Atreſia* apud D. Pechlin. *in Obſerv. l.* 1. *Obſ.* 25. ubi geminas hiſtorias notatu dignas recenſuit.

Atreta, vide *Atreti.*

Atre-

Atreti, *Imperforati*, ἄτρητοι, dicuntur in utroque ſexu, quibus anus aut genitalia perforata non ſunt, ſive id ex natura fuerit, ſive ex morbo acciderit, carne vel membrana ſupercreſcente, & meatum obſtruente. Gal. 3. *de ſympt. cauſ.* 4. Arab. dicitur *Alratica*, vide ſupra. Ad quam claſſem morborum referendi ſint *Imperforati* dicti, dubitatur. Caſpar Hoffman. *in Inſtit. l.* 3. *cap.* 141. morbis in ſitu annumerat, quemadmodum & *Apolog. pro Gal.* 3. *cap.* 226. Montanus vero ad morbum meatuum ſive viarum refert, teſte eodem Hoffm. *d. l. c.* 104. *A.* Verbum ſalvo aliorum judicio exiſtimo, conſtituere peculiarem ſpeciem ad tertiæ differentiæ eſſentialem morborum ſolutioni nimirum continui oppoſitam, & ita eo potius referendam. Hoc certum eſt, ad morbos in ſitu minus recte ferri. Vid. *Dogm. noſtr. p. II. c.* 4. *d.* 8. & *Chirurg. oper.* Fabric. ab Aquapend. *de glande non perforata*, *hymene non perforato*, & *ano non perforato*, *p. m.* 84. 94. 100. *edit. Patav.* Ultimi exemplum a nativitate vidi ante quam plures annos in vico Neila dicto Nariſcorum, qui filiolus perfecte *Atretus* in ano paulo poſt obiit. De *Atretis* in ſexu fœminino legatur etiam P. Amman. *in Irenico p.* 152. *ſeqq.*

Atrices vocantur tubercula parva circa anum, quæ interdum recedunt & tempore redeunt, ſaltem in principio. Annumerantur condylomatibus & fico a Valeſco de Tarant. *Philon. Pharmac. l.* 4. *c.* 35. *p. m.* 516. Foreſtus vero *l.* 23. *Obſ.* 9. *in Schol.* Attrices per duplicatum t. expreſſit, & e Valeſio deſcripſit, quam ſcripturam etiam D. D. Stahl vel ſub ejus præſidio Dn. Iuch. *in Inaugurali Diſſert. de motu hæmorrhoidali c.* 4. *p.* 12. retinuit.

Atrici, dicuntur vulnera occulta in extremitate inteſtini recti naſcentia, ita tamen ut aliquando concavitas horum non ita tangat inteſtinum, ut perforet ipſum. Iſaac. *l.* 9. *Theoricæ c.* 32.

Atrophia, ἀτροφία, i. e. *nutritionis defectus*, quando ex nutrimento fructus non percipitur, Galen. 2. *M. M.* 7. uno verbo *Macies*, *Tabes*, *Contabeſcentia*; quamvis hæc duo vocabula diſtinguat Franc. Sylvius *l.* 1. *P. M. c.* 37. §. 6. in quo capite ex profeſſo de *Atrophia* ſolide tractat, *Maciem* dicens, ſi ſola pinguedo abſumitur, nec æque reſtituitur; *Tabem* vero, ſi caro ſimul minuitur. Eſt igitur in genere *Atrophia* immunita nutritio; quam corpus vel ejuſdem certa membra naturaliter quidem abſumptis portionibus quibuſdam nutritiis, nullis vero in earum locum ſuccedentibus, perpeti coguntur. Videatur Celſus *l.* 3. *c.* 22. Eſt igitur duplex, univerſalis totius corporis, & particularis in determinatis tantum partibus, artubus præſertim. Cauſſæ poſſunt eſſe variæ, internæ vel externæ, quæ in eo omnes conveniunt, quod vel impediant ſucci nutritii proventum ſufficientem, vel ejuſdem debitam diſtributionem. An a faſcino inferri poſſit *Atrophia* pueris, legatur Sennert. *Med. Pr. l.* 6. *p.* 9. *c.* 1. & Roder. a Caſtro *Med. Polit. l.* 4. *c.* 1. *Atrophiam* a vermiculis dorſalibus etiam in dubium vocat Fr. Hoffm. *in Meth. med. l.* 1. *c.* 19. Singularis quoque ſpecies eſt *Atrophiæ in oculo* cum ex longa imbecillitate, vel alia quadam latente cauſa, oculus paululum quaſi propulſus, deinde cavatus ad radicem cum dolore minor evadit, obſcureque aut nihil omnino videt. Gal. *l. Introduct. c.* 15.

Attæ dicuntur Feſto, qui ob crurum, vel pedum vitium plantis inſiſtentes terram attingunt magis, quam ambulant.

Attagar, id eſt *Lapis*, Rul. & Iohnſ.

Attagen, ἀτταγὴν, & ἀταγὴν, Fœmin. *Attagena* avis nota inter delicias cibarias, vulgo *Daſelhun*, cujus deſcriptionem & uſum in cibis atque Medicina lege ſis ap. Aldrov. *l.* 13. *Ornith. c.* 10. Bruyerin. *de re cib. l.* 15. *c.* 38.

Attalus, ἄτταλος, *Attalicum*, ἀτταλικὸν, epitheta ſunt quarundam formularum medicamenti apud Gal. *in libr. de compoſ. med. ſec. loc.* & *genera*, hodieque minus uſitata, ſed obſoleta. Vide Gorr.

Attelabas, vide *Locuſta*.

Attenuans, λεπτύνον, dicitur & de cibis, & de medicamentis, quæ acri & calida facultate prædita craſſos ſuccos attenuant, colliquant, incidunt & reſolvunt. Gal. 14. *M. M.* 15. Hodieque dicuntur portionibus ſalinis, nitroſis, lixivioſis, alcalicis, volatilibus vel evectis operari.

Attenuatio, λεπτυσμὸς, λεπτότης, idem quod *extenuatio*, dicitur totius molis collapſus vel ſubſidentia, ejuſque ſignum eſt cutis laxitas. Hippocr. 3. *in* 6. *Epid. t.* 29. & Galen. *in comm.* Coincidit cum *Atrophia*, de qua p. a. Junge 4. *aph.* 23. Dicitur & *Gracilitas*, quæ corporis eſt exilitas, quam a macie quidem diſtinguit: illam naturalem, hanc præternaturalem tenuitatem, quæ [Gr. ἰσχνότης dicitur, ſtatuens, Linden. *Ex. XIV.* §. 23. 24. Sumitur & mechanice pro *comminutione* D. D. Bohn. *Diſſ. Chym. Phyſ. VII.* §. 4. Vide *Comminutio*. In opere ſpagyrico conjugii maſſæ ſolis & lunæ *attenuatio* dicitur ſecunda clavis, quoniam rigiditas cor-

corpori ineſt, & flexibilitas, & inquinatio. *Theatr. Chym. Volum. V. p.* 452.

Atticus, ἀττικός, epitheton mellis optimi, & ceræ, ſive propoleos, apud Scribon. Larg. paſſim.

Attilus, dicitur *piſcis fluviatilis*, Pado flumini proprius, cartilagineus, ſturioni magna ex parte reſpondens, cujus caro mollis & fluxa, palatoque minus jucunda. Aldrov. *l.* 5. *de Piſc. c.* 1.

Attincar Veneris, formula eſt tincturæ ad lunam, apud Paracelſ. *Manual.* 1. Vide *Albatio*.

Attingat, id eſt *flos æris*. Rul. & Iohnſ.

Attingir, i. e. *Capſula terrea*. Iidem.

Attondere, vide *Tondere*. Scrib. Larg. *n.* 10.

Attonitus morbus, idem quod *Apoplexia*, de quo vocab. vide ſupra.

Attractio, ἑλκή, in genere dicitur ea ſpecies motus localis, quando res quædam ex alio loco mediante vi quadam motrice alterius trahentis movetur, ut huic propius adjungatur. Dividi poteſt in *manifeſtam*, quæ etiam proprie talis eſt, quando trahens principium externum in ſenſus incurrit una cum modo tractionis, eſtque vel naturalis, vel artificialis. Ita manu res attrahimus; ut labiis infantes alliciunt lac e papilla, quæ attractionis ſpecies *ſuctio*, ἐκμύζησις, dicitur: ita, quando ore attrahimus inſpirando aerem, ſpecialiter *Epiſpaſmus*, ἐπισπασμός, Hippocrati vocatur, 5. *in 6. Epid. t.* 32. Sic inſtrumentis etiam variis perfici ſolet attractio artificioſa: & in *occultam* & *intrinſecam*, veluti impropriam, quæ etiam vel corporis & partibus attribuitur, qua de cauſſa *attractrix*, ἑλκτικὴ δύναμις, *facultas*, vel virtus excogitata fuit, cujus beneficio ſingulæ partes ſibi peculiares ſuccos nutritionis gratia appetere & attrahere valent, Galen. 5. *de L. A.* 1. vel etiam medicamentis, præſertim purgantibus, aliiſque rebus, magneti, ſuccino, &c. Verùm poſteriorem hanc in univerſam, occultam ſcil. & intrinſecam recentiores rejiciunt, ceu commentitiam, & plane metaphoricam, ex aliis principiis evidentioribus rem ipſam declarantes. In ſpecie purgantium vim attractricem nos quoque impugnavimus *diſp. de purgat. mod. ac viis ad alv.* & Joh. Nic. Pechlin. *t. de purgantib.* Reliqua philoſophis ventilanda & dirimenda relinquimus.

Attractivum, Paracelſo dicitur, quod natura præſtat, *de Therm. Piper. c.*4. Item *Attractiva* dicuntur medicamenta, quæ vim ad ſe trahendi habent, ex ſimilibus etiam *attractivis* compoſita. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Attractorius, idem quod *attractivus*, ἐπισπαστικός, vide *Epiſpaſticos*.

Attrahens, ἐπισπαστικὸς ἑλκτικὸς, vide *Attractio*. *Epiſpaſticus*.

Attrita dicuntur Plinio intertrigines Mercur. *de morbis puer. l.* 1. *c.* 1.

Attritio, ἔκθλιμμα, παράτριμμα, dicitur ſolutio continui ſuperficiaria cuticulæ & cutis a compreſſione oborta, ita v. gr. ex itinere pedes aut femora atteruntur. Gal. *l.* 11. *de S. Fac.* §. *Coria vetera*; & *l.* 1. *de C. M. S. G. c.* 5. *Attritio* quoque eſt ſpecies *Cardialgiæ*, quando ventriculus ab aſſumpto cibo, antequam excernatur, exæſtuans *atteri* videtur, cum anguſtia & compreſſione anhelitus, ut ſtatim præfocari videatur. Sennert. *Med. Pract. l.* 3. *part.* 1. *ſect.* 2. *c.* 15. Uſurpatur etiam *Attritionis* vox a modernis Phyſicis & Chymicis phyſiologice in declarando fermentationis negotio, ubi partes ab inteſtino motu agitatæ, præcipue craſſiores, ſalinæ & terreæ ſeſe atterunt & comminuunt, quemadmodum paſſim in eorum ſcriptis legitur.

Atureb, i. e. *Vitrum Azazeze*. Rul.

Atypos, ἄτυπος, idem quod ἄτακτος, *erraticus*, epitheton morborum inordinato modo invadentium, Gal. *de Typis c.* 4. Alias ἄτυποι quoque vocantur, qui non ſatis expedito plectro linguæ utuntur, quaſi aerem non ferientes, nec verba ſatis apte conformantes aut exprimentes; cujus linguæ vitii ſpecies ſunt iotaciſmus & Lambdaciſmus, de quibus Roſ. Lentil. *in Miſcellan. Medico-Practic. Part. II. ſub finem p.* 646. Porro ἄτυποι vocantur decenti membrorum forma carentes, uti patet e Budæi Lexico Græco-Latino aliiſque.

Avanſis, αὔανσις, a verbo αὐαίνεσθαι, exſiccari, areſieri, in genere *exſiccationem* ſignificat. Hinc etiam verbum αὐανθῆσαι de uteris præ labore exſiccatis uſurpavit Hippocr. *lib.* 1. *de morb. mul. XVI.* 5. Specialiter tamen ſubſtantivum plantarum refertur, ut idem ſit quod γῆρας ſenium in animalibus. Fit enim utrumque ab immodica ſiccitate. Gal. *l.* 1. *de ſan. tu.* 2.

Avante, αὐάντη, alii αὐαντὴ, vel ſecundum Galenum αὐαψὴ, ſpecialiter Hippocrati *morbus ſiccatorius* dicitur, deſcriptus *l.* 2. *de morb. LXIV.* 1. cujus cauſſa a fermenti in ventriculo aciditate valde volatili & flatulenta, nec non ſucci pancreatici conſimili vitioſitate deducenda videtur.

Auchen, αὐχὴν, id eſt *Cervix*, *Collum*, de quo ſuo loco.

Auchmus, αὐχμὸς, id eſt *ſqualor*, immoderatam ſiccitatem denotat. Frequenti in uſu apud Hippocrat. præſertim de anni temporum ſicciore conditione, v. gr. *in lib.* 2. *Epid. t.* 4. de hyeme, in genere de omnibus anni temporibus, 3. *aph.* 7. *&* 15. Hinc adjectivum αὐχμηρὸν, *ſqualidum*, de æſtate, *d. l. aph.* 13. de hyeme, *aph.* 11. Opponitur ἔπομβρον & ἐπόμβριμ, pluviarum copia *d. l.* Vide Dieterich. *num.* 132. Alias Joh. Martinius Profeſſ. quondam Regius Pariſienſ. *in prælectionibus ſuis ad Hippocr. L. de A. L. & Aq.* expoſuit vocab. αὐχμὸς etiam de moderata ſiccitate auſtrali & boreali *p. m.* 17. 18.

Auctio, *Augmentatio*, αὔξησις, idem quod *Accretio*, proprie dicitur ſpecies illa nutritionis, quando corpora & partes, aceedentibus de novo portionibus iis, e quibus antea conſtabant, virtute flammæ vitalis aſſimilatis ſecundum omnes dimenſiones augentur, accreſcunt uſque ad naturæ determinatam quantitatem. Charlton. *Oec. An. Ex.* 1. §. 1. Quæ vero extenduntur, nec tamen reficiuntur, ſpeciem falſæ *augmentationis* præ ſe ferunt. Gal. *l.* 1. *de nat. fac. c.* 7. Hinc τὰ αὐξανόμενα, *quæ augentur*, plurimum habere calidi nativi, & propterea plurimo indigere alimento dicuntur, 1. *aph.* 14. Improprie *Accretio* vel *Auctio* fit, quando in mixto quædam res heterogeneæ accreſcunt, aut agglutinantur, eſtque citra aſſimilationem. Fallopius *auctionem* propriam dixit, quæ fit a principio intrinſeco; impropriam vero, quæ ab externo: *tr. de metall. ſive foſſil. c.* 8. *T. I. p.* 286. De *Accretione* duplici vid. Becheri *Oed. Chym. Tit.* 6. §. 1.

Audacia, τόλμη, vide *Tolme*.

Aude, αὐδὴ, vide vox.

Auditorius meatus, πόρος ἀκουστικός, eſt rotundum foramen, quod ad aures pertinens non ſolum uſque ad cerebri membranam pertingit, ſed etiam nervum auditorium contingit, qui in ipſum a cerebro deſcendit, Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 6. quod & *cæcum foramen* dicitur τυφλὸν τρῆμα, *l. de nerv. diſſ. c.* 6. Anterius claudit tympanum, ſive membranam tympani, interius complectitur præter oſſicula tympani, Malleum, Incudem, Stapedem, ipſas cavitates anfractuoſas, Labyrinthum, & Cochleam. Vide *Aures*.

Auditus, ἀκοὴ, eſt actio animalis externa, qua ſpecies ſonoræ, mediante aere externo, ad auriculæ antrum exterius, deinde ad aerem inſitum & in antrum interius, labyrinthum, & cochleam delatæ a nervo auditorio ibidem implantato excipiuntur, & a ſpiritu animali percipiuntur. Vide Anatomicos, & ex recentioribus Th. Willis. *de anim. brut. P.* 1. *c.* 14. D. Du Verney, Anatomic. Pariſ. celeberrimi, *tract. de auditus organi ſtructura uſu & affectibus*, cujus etiam mentio fit *in Act. Erud. Lipſ.* 1683. Gunt. Chriſt. Schelhammeri Prof. in Acad. Julia librum de *Auditu*.

Auditus gravitas difficultas, δυσηκοΐα, βαρηκοΐα, vide *Surditas*.

Averſio, ἀποτροπὴ, Galeno idem quod *Revulſio*, vide *Antiſpaſis*. Gal. 2. *in* 6. *Epid. t.* 29. & 5. *aph.* 68. Verum admittit latiorem ſignificationem, dum *Averſio* in genere notat auxilium evertens motum materiæ morbificæ ad partem aliquam inconvenientem, cujus ſpecies ſunt Revulſio, Derivatio, Repulſio. Albertin. Botton. *l.* 1. *de morb. mul. c.* 28. *Averſio* quoque idem quod nauſea. Hinc *averſus* ab omni eſca ſtomachus legitur apud Scribon. L. *n.* 186. *Averſionem uteri* vocavit Mercatus ejus motum ad varias partes factum, (quamvis fictitium potius, quam revera ita ſe habentem) & prolixius de hoc argumento egit *l.* 2. *de mul. affect. cap.* 12. *p. m.* 221. *ſeqq.*

Aves, ὄρνιθες, pertinent ad claſſem rerum non naturalium in Medicina, quatenus vel alimentum, vel etiam medicamentum præbent hominibus. Eo ſunt ſalubriores, quo ſicciori præ aliis animalibus præditæ ſunt temperamento, utpote aridioribus cibis gaudentes, paucoque potu utentes, Gal. 4. *in* 6. *Ep. t.* 26. *l.* 3. *de alim. fac. c.* 19. Specialiter *Avis Medica* dicitur *Pavo*, ob inſignem ejus vivacitatem, ut & utilitatem in Medicina, teſte Schrod. *Pharm. l. V. cl. II.* 1. *n.* 65. *Aves Cypriæ*, vel *Aviculæ Cypriæ*, dicuntur illæ *candelæ odoratæ pro fumo* ex maſſa trochiſcorum paratæ, quæ & *baculi* a forma oblonga dicuntur, quemadmodum paratur cera Hiſpanica vulgo dicta, varii coloris, ad obſignandas literas uſitatiſſima. Quæ Chymicis dicantur *Aves Hermeticæ*, & quid ſit *Avis*, quæ noctu volat ſine alis, videatur apud Dorn. *de tranſmut. metall. c.* 11. *in Th. Chym. Vol. I. p.* 725. *Vol. IV. p.* 355. Libav. *Tom. II. p.* 333. De duabus *Avibus Hermeticis* videatur Senior de Chemia *in Th. Chym. Volum. V. p.* 206. 208.

Augites, αὐγίτης, eſt nomen gemmæ viridis pallentis, vilioris topazio, quæ & *Callais* vel *Calais* alio nomine dicitur, Plin. *l.* 37. *cap.* 8. & Agric. *l.* 6. *foſſil. p. m. m.* 292.

Augmentatio, vide *Auctio*,

Augmentum, αὔξησις, ἐπίδοσις, ἀνάβασις, idem eſt quod *Aſcenſus*, *Incrementum*, ceu Sy-

Synonyma ſecundum tempus morborum denotantia juxta Galen. *l.* 1. *de Criſ. c.* 3. quando diſpoſitio p. n. magis magiſque ſeſe per ſymptomata interiora aut frequentiora exerit, ſpecialiter in febribus, quando calor febrilis una cum aliis ſymptomatibus ingraveſcit, *l.* 2. *de diff. febr. c.* 11. ſi cruor nimis efferveſcit, cum pulſu forti & vehementi, ſi vigiliæ, phrenitis, aut dolor capitis immaniter urgeant. Willis. *de febr. c.* 11. Dicitur & ἐπακμὴ, & morbus in *augmento*, ἐπακμάζειν, Dieter. *n.* 29.

* *Aulica ægritudo.* De *quatuor aulicis ægritudinibus* liber extat Aloyſii Loberæ Abulani, h. e. ex civitate Abula, quæ nunc Avila in vetere Caſtilia, inter quas hic Auctor recenſet morbum Gallicum, neque ſane mirum, cum teſte Caſpare Torella *de dolor. in pudend.* morbus ille in ulteriori Hiſpania *morbus Curialis* vocetur, eo quia *curiam ſequitur.*

Aulos, αὐλὸς, &. diminut. αὐλίσκος, vide *Fiſtula.*

Aura, πνοὴ, idem quod Exhalatio aerea, ſpiritus, vapor. Imprimis vero nonnulli modernorum hoc vocabulo delectantur, quibus ſcrupulum movet terminus *Flammæ* ad exprimendum principium vitale ſanguineum, ſive calidum nativum, ſecuti Helmontium, qui integrum tractatum conſcripſit & inſcripſit, *Aura vitalis.* Verum res omni caret difficultate. Alio enim reſpectu Flamma, alio vero Spiritus, Aura Vitalis, & alio rurſus aliter appellari poteſt.

Aurancum, vel *Aurantum*, id eſt *Teſtæ ovorum.* Rul. & Iohnſ.

Auraric, id eſt *Mercurius*, idem quod *Azoch.* Iidem.

Aurata, *Orata*, χρύσοφρυς, ἱερὸς ἰχθὺς, *piſcis ſacer*, ἰώνισκος, *piſcis* littoralis nomen eſt, qui teſte Athenæo *l.* 7. omnium ſuaviſſimus, palatoque gratiſſimus olim habebatur. Vide Aldrov. *l.* 2. *de piſc. c.* 17. Bruyerin. *l.* 10. *de re cibar. c.* 1. J. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 10.

Aures, ὦτα, dicuntur auditus inſtrumenta, Gal. *de diff. inſtr. odor. c.* 2. &, qua frons ad tempora porrigitur, in ipſius terminis ſitæ ſunt. Dividitur *Auris* in *Externam* & *Internam*. Illa dicitur *Auricula*. τὸ ὠτίον, (vid. Joh. Rhod. *in Lex. Scrib.*) & gaudet membrana admodum ſenſili, a parte etiam poſtica glandulis nonnullis Parotides dictis. (Unde & inflammatio circa illas glandulas vel abſceſſus eodem nomine indigitatur.) *Auriculæ* pars ſuperior potiſſimum *Ala* dicitur; πτερύγιον, Ruffo; quamvis & toti auri externæ hoc nomen tribuatur: inferior *lobus*, λοβὸς. Partes minutiores *Alarum* ſunt quoad ambitum *Helix*, id eſt *Anfractus*, & ſuperior poſteriorque tortuoſa & introrſum imbricata portio, cujus finem ἀντιλοβίδα dixerunt; & *Xiſter*, ξυστήρ. Huic oppoſita interior protuberantia *Anthelix*, ἀνθέλιξ, quaſi ob anfractus dicta. Cavitas auris externæ interior *Scapha* appellatur, σκάφος, item *Concha*, Conchula, κογχίον. Conchæ oppoſita eminentia juxta temporis fines *Tragus*, τράγος, & altera huic adverſa ἀντίτραγος, *Antitragus*, dicuntur. Ad hanc, *aurem* nimirum *internam*, concurrunt ſeqq. partes, *Os petroſum*, λιθοειδὲς ὀστοῦν, in quo quinque foramina, quorum primum *Meatus auditorius*, πόρος τῆς ἀκοῆς, ἢ ἀκουστικὸς dicitur, Hipp. *l. de Glandul.* σκολιὸς πόρος καὶ στενὸς, &. tres cavitates inſigniores, *Concha*, κόγχη, *Cochlea*, & *Labyrinthus*: *Tympanum*; membrana ſatis valida in extremitate circulo oſſeo munita; tria oſſicula, *Malleus*, *Incus* & *Stapes*, quibus nonnulli addunt quartum, quod *Cochlear* appellavit Linden. *Phyſiol. Med. l.* 2. *c.* 12. §. 26. Vaſa ſanguinea, Nervus auditorius & Muſculi. Quæ omnia prolixius deſcripta reperire licet in ſcriptis Anatomicorum, & in ſpecie in H. F. ab Aquapend. *tr. de aure auditus organo.* Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 9.

Aures cordis, vel Auriculæ, τὰ ὦτα τῆς καρδίας, Hipp. οὔατα, *l. de cord. t. VI.* 2. ſunt duo ſinus minores membranoſiores, quam cor, concavi, in utraque cordis baſeos parte ſiniſtra collocatæ ad ſimilitudinem aurium, Gal. *l.* 7. *de adm. Anat. c.* 9. & 6. *de V. P. c.* 15. quarum dextra excipit ſanguinem e principio trunci venæ cavæ, & coarctata exprimit in ventriculum cordis dextrum; ſiniſtra vero e principio venæ pulmonalis (alias Art. venoſa dictæ) recipiens per Syſtolen offert ventriculo cordis ſiniſtro, teſte Harvæo, primo circulationis ſanguinis vel inventore, vel reſtauratore, *Ex. de motu cordis & ſang.* Confirmantibus quoque hoc pleriſque omnibus recentioribus Anatomicis.

Aureum vellus, dicuntur ſcripta Chemiæ de auro & argento, & libri in velleribus conſcripti. Robert. Vallenſis *de verit. & antiquit. art. Chemicæ* in *Theſ. Chym. Vol. I. p.* 19. ex Suida, quamvis in hoc de velleribus nihil reperire in Græco potuerim, ἐν τοῖς παλαιοῖς, in veteribus. Hoc nomine quoque Guil. Meneus ſcriptum ſuum indigitavit in *Th. Chym. Vol. V.*

Aureus eſt nomen ponderis idem ſignificans, quod ſolidus, i. e. drachma una cum dimidia, Joh. Anglic. *Roſ. Anglic. p. m.* 885.

Auri-

Aurichalcum, idem quod *Orichalcum*, vocatur æs illud factitium flavum, colorem auri præ ſe ferens. Unde & tropice *Hypocryſin* ſignificat. Vide Blaſ. Vigenerium *tr. de Igne & Sale c.* 47. in *Th. Chym. Vol. VI. pag.* 76. Paratur vero ex cupro mixtura lapidis calaminaris fuſo, quamvis colorem auro ſimilem intenſius acquirat, adjecta Marcaſita argentea & parva quantitate Tutiæ cum cupro fuſis. Jac. de Mort. *Metallurg. contr. p.* 271.

Auricolla, quaſi *Auri gluten*, quid ſignificet, vide *in Turba Philoſ. ſerm.* 24. *Th. Chym. Vol. V. p.* 20.

Auricula, vide *Auris*. *Aures* tropice etiam funguli illi frutici Sambuci adnati, vulgo *Dolumderſd mamlein*, *Auriculæ Judæ* vocantur, quæ appellatio ad Botanicos pertinet.

Auricularius, ὠτικὸς, epitheton Medici, Gal. *ad Thraſyb. c.* 24.

Auriga, dicitur ſpecies faſciæ, ad latera deliganda, cujus deſcriptio videatur ap. Gal. *de faſciis n.* 100. In Anatomicis lobus quartus hepatis olim dictus etiam *Auriga*. Vide *Focus*.

Aurigo, *Aurugo*, Scrib. Larg. *n.* 110. & *Auriginoſus*. Vide *Icterus*.

Auripigmentum, vide *Arſenicum*.

Auriſcalpium, ὠτογλυφὶς, inſtrumentum auribus purgandis deſtinatum, & aliis uſibus ad aures curandas accommodatum. Vide Rhod. *in Lex. Scrib.*

Aurium abſceſſus, vide *Parotis*.

Aurium affectiones, ſive *morbi*, τὰ ἐν τοῖς ὠσὶ πάθη, varii occurrunt, de quorum curatione legatur etiam Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L.*

Aurium dolor, vide *Otalgia*.

Aurium igneus fervor, vide *Pyroſis*.

Aurium inflammatio, φλεγμονὴ ἐν ὠσὶ, ex natura inflammationum in genere intelligitur.

Aurium ſonitus, *tinnitus*, vide *Tinnitus*.

Aurium ſordes, vide *Cerumen*.

Aurium ſpeculum vel *ſpecillum*, vide *Speculum*.

Aurium vermes, σκώληκες ἐν ὠσὶ, vide *Vermis*.

Aurium ulcus, *Aures exulceratæ*, ἕλκος ἐν ὠσὶ, ex natura ulceris innoteſcunt.

Aurora; nomen *Aurora* tropico ſenſu impoſuit alicui ſuo ſcripto Medico, *Auroram obſtetricum* vocans, Henricus Deventer Medicus Belga, cujus etiam meminit *in præfatione Novi ſui Luminis pro obſtetricantibus &c. c. IX. p.* 36.

Aurum, χρυσὸς, eſt metallorum omnium nobiliſſimum, ſolidiſſimum, colore flavum, ex principiis digeſtis, adeoque fixis compactum, potiſſimum Sulphure & Mercurio. Plura de *Auri* admiranda natura, principiis, generatione & affectionibus &c. videantur in Andreæ Caſſii tractatu, quem *Cogitata de principe terrenorum ſidere* inſcripſit, præſertim *c.* 1. 2. 3. *ſeqq.* Dicitur *Rex Metallorum*, & *Solis* nomine, atque charactere ☉ a Chymicis inſignitur. Num vero tanta ſit vis & efficacia in corpus humanum, vel potius ſanguinem & ſpiritus medica, non eſt hujus loci prolixe ventilare. Videantur, quæ ſupra de *Argento* dicta ſunt. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* De *Auri* hiſtoria legatur Schrod. *l. III. c.* 9. & Fr. Hoffm. *in Clavi ad ill. loc.* Rolf. *Diſp. de Auro*, & *Ord. ac M. Comm. l.* 13. *c.* 4. Plura de *Auro* invenies in omnibus ſex Voluminibus Theatri Chym. quæ loca quæras in Indice. Ceterum apud Chymicos ſeu veros, ſeu ſophiſticos & impoſtores, non unum habetur *Aurum*, ſed varium. Eſt *Aurum vulgi*, quod & *Naturale*, diciturque per eſſentiam. Eſt aliud *Philoſophicum*, quod in opere Lapidis Phyſicorum (qui & ipſe *Aurum Philoſophorum* dicitur) crebro occurrit. *Aliud* appellant *Medicum*, aliud *Magicum* &c. Varias Auri potabilis præparationes collegit Iunken *in Lex. Chym. Pharm. p.* 1. *p.* 51. *ſeqq.* De *Sophiſtico Auro* vid. infra *Sophiſticatio*. De *Auro potabili* (quod fortaſſis citra injuriam *putabile* dixit Crollius) cui libet tempus terere lectione nugarum vel jactationum, adeat varia Chymicorum ſcripta. Judicium vero de his & ſimilibus *Aureis Medicinis* non ineptum legat apud Libav. *Apocalypſ. Hermet. Part. prior. C.* 19. *Aurum Horizontale* eſt *Mercurius* factus *Diaphoreticus dulcis*, ut mel, & inſtar *Auri* fixus, Helmont. *tr. de Lith. c.* 8. *n.* 4. Vide *Horizontale*.

Auſter, νότος, *Notus*, ventus ita dicitur meridionalis, calidus & humidus, morborum feraciſſimus, uti patet ex 3. *aph.* 5. Rationem reddidit Gal. *c.* 2. *in* 1. *Epid. t.* 62. quia facit diſſolvere corpora, humoreſque fundere, adeoque putrefacere ſimul, præſertim ubi cum largioribus conjunctus ſit imbribus. Temporis anni diſpoſitio, quo *Auſter* ventus frequentius flat, *Notia*, νότιος, vel *Auſtralis*, *Auſtrina* dicitur. Vide Dieter. *Iatr. num.* 578. 579.

Auſterus, αὐστηρός, *Auſter*, Scribon. Larg. *n.* 18. 8. dicitur de eo, quod terreſtris eſt naturæ, cum ſalinis tartareis permixtæ, vim habens adſtringendi, ab *Acerbo* ſola intenſione diverſum, Gal. *lib.* 1. *de Sim. Fac. c.* 37. Habere *Auſtera* vim calculos producendi, quatenus glutinoſitatem & tenacitatem rerum fluidarum inferunt, oſtendit Fr. Sylv. *Pr. M. l.* 1. *c.* 55. §. 50. Eorum utilitatem tradit *c.* 13. §. 32. 47. 38. & alibi.

Au-

Autarcia, αὐτάρκεια, eſt animi tranquillitas, qua quis ſua ſorte contentus eſt, & opponitur τῇ ἀπληςίᾳ. Gal. *de dign. ac cur. an. morb. c.* 9. Vide *Apleſtia*.

Autetes, αὐτέτης, vide *Autites*.

Authades, αὐθάδης, arrogantem & ſuperbum ſignificat, qui præ ſe ceteros deſpicit. Vitium ingens in Medic. *l.* 26. Dicitur & ἰδιογνώμων, *contumax*.

Authemeron, αὐθήμερον, αὐθημερὸν, i. e. *eo ipſo die*, apud Hipp. 4. *aph.* 10. Dieter. *n.* 126. Hinc & medicamentum dicitur *Authemeron*, quod eo die quo adhibitum eſt, medetur ac juvat; cujus generis duo habentur apud Gal. *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 2. ad lienis affectus. Dicitur & αὐθωρὸν, Gorr.

Authoritas, ἀξιοπιςία, de Auctoribus Medicis dicitur, quibus ſecure fides haberi poteſt, iis nimirum, qui non ob inanem gloriam, neque ex dogmatum amore compulſi, neque altercandi ſtudio irritati aliquid ſcribunt, judicio Galeni *de opt. ſect. ad Thraſyb. c.* 14. τίς ἐςιν ὅποσι.

Autites, αὐτίτης, nonnullis αὐτέτης, epitheton eſt vini, vel, quod *hornum* dicitur, id eſt hujus anni, quo bibitur, quaſi αὐτοετίτης, uti exponitur locus Hippocr. *lib.* 3. *de mor. XV.* 33. vel quod eſt *ſincerum*, non dilutum aqua, ἀπαράχυτον, quam ſignificationem urget Linden. *Sel. M. Ex. VII.* §. 24. Vid. Foeſ. *Oec. p.* 109.

Autocinetos, αὐτοκίνητος, αὐτόδρομος dicitur de eo, *quod per ſe movetur*, apud Hipp. *l. de hebdomad.* allegante Foeſ. *d. l.*

Autolithotomus, (rectius fortaſſis *Hautolithotomus*, aut ad imitationem vocis Terentianæ Heautontimorumenos, *Heautolithotomus*,) vocatur ille, qui ſibimetipſi calculum ſectione exemit, quæ hiſtoria admiratione digna communicata a D. D. Reiſelio legitur *in Ephemer. Nat. Cur. Decad. I. Ann. III. Obſ.* 192.

Automatos, αὐτόματος, & αὐτομάτως, denotat *ſpontaneum*, *ſponte*, ultro, non alterius adminiculo, 1. *aph.* 2. 4. *aph.* 21. 6. *aph.* 5.

Autophoſphorus, αὐτοφωσφόρος, idem ſignificat, quod Phoſphorus, de quo infra ſuo loco. Legitur autem illud in Tenzelii *vernaculis Menſtruis Colloquiis Anno* 1692. *menſ. Octobr. p.* 837. Num vero Auctor propria licentia hoc poſuerit, an vero ex alio Auctore deſumpſerit, mihi non conſtat.

Autopſia, αὐτοψία, vocabulum erat olim Empiricæ ſectæ proprium, quo ſignificabant memoriam eorum, quæ frequenter & eodem modo viſa eſſent. Verum & hodieque ad Medicinam Dogmaticam, vel rationalem ſumme neceſſaria eſt *Autopſia*, ceu eorum obſervatio & memoria, quæ proprio intuitu unuſquiſque inſpexit. Gal. *de partib. art. medic. c.* 2. Sane per *Autopſiam*, ſive ocularem demonſtrationem, acceſſerunt hoc ſeculo quamplura inventa Anatomica, artem Medicam illuſtrantia, quibus carendum fuit veteribus non ſine gravi detrimento. E recentioribus quoque hanc *Autopſiæ Medicæ*, (qua non ſolum per viſum, ſed & per reliquos ſenſus externos obſervata comprehendit) neceſſitatem & utilitatem egregia oratione h. tit. demonſtravit celeberrimus D. Paulus Ammannus Profeſſor Lipſienſis.

Autopyros, αὐτόπυρος ἢ αὐτοπυρίτης, eſt epitheton panis, qui & *Syncomiſtus*, συγκομιςὸς dicitur, quando totum triticum nulla detracta ſiliginea parte, ſed furfure ſolum ſecreto, in panificium cedit ſic, ut inter furfuraceum & ſimilagineum medius ſit. Hic, qualem ex natura habet farinam triticum, talem etiam ſervat, Gal. *l.* 2. *ad Glauc. c.* 7. Celſus *l.* 2. *c.* 18. deſcripſit, cui nihil ademptum eſt, ita ut e farina paucis etiam furfuribus & utriculis confuſa paretur, exponente Guil. Pantino, *in comment. ad h. l. p. m.* 285. Vocatur *Panis domeſticus*, *ſecundarius*, *cibarius*, *confuſaneus*. Iohnſt. *Synt. Med. p.* 45. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.*

Autumnus, φθινόπωρον, dicitur anni tempus tertium poſt æſtatem, Arcturo oriente incipiens, & Vergiliarum occaſu deſinens, in quo humores & ſpiritus poſt præcedentem æſtum incipiunt defectionem pati. Hinc morborum feraciſſimus dicitur.

Autumnuſque gravis, *Libitinæ quæſtus acerbæ*. Horat. *l.* 2. *Sat.* 6. *v.* 19. *Autumno* morbi in genere acutiſſimi & pernicioſiſſimi familiares ſunt, imprimis vero phthiſis vel tabes, ex 3. *aph.* 9. & 10. Catalogum morborum *Autumnalium* vide *d. l. aph.* 22. Quid *Autumnus* dicatur in opere *Lapidis Philoſophici*, videatur in Magiſtr. Ortulani *Pract. Alchimic. & Mag.* Valentini *opere*, quæ extant in *Th. Chym. Vol. IV. p.* 917. 943. Imo etiam ipſe *Lapis Phil.* dicitur *Autumnus* ap. Lagneum *Harm. Chym. d. l. p.* 727.

Auver, i. e. *Aqua pura vel levis*. Ruland. *in Lexic.*

Avulſum, *Avulſio*, vide *Apoſpaſma*.

Auxeſis, αὔξησις, verbum αὔξεσθαι, vide *Augmentatio & Augmentum*.

Auxiliatio, *Auxilium*, βοήθημα, βοήθεια, idem quod *Remedium*, de quo infra ſuo loco. Scrib Larg. *n.* 67. 106.

Axea commiſſura, τροχοειδὴς, vide *Trochoides*.

Axil-

Axillaris vena, ἡ διὰ τῆς μασχάλης φερομένη φλέψ, quæ per axillam percurrens major humerali per totum brachium in ramos ſcinditur duos, ſuperiorem, inferiorem, externum, internum: ille *vena hepatica*, hic *ſubalaris*, *baſilica*, & *vena cubiti interna* appellatur, Gal. *l.* 3. *de adm. anat. c.* 5. Eſt ergo *Axillaris vena* ſoboles inſignior venæ ſubclaviæ thoracis cavitatem egreſſæ. Ita & *Arteria Axillaris* dicitur *ſubclavia* thoracem egreſſa Anat. Barthol. *libell.* 2. *c.* 2. *p.* 652.

Axiologos, ἀξιόλογος, i. e. *effatu dignus*. Tribuitur etiam abſceſſui ab Hippocr. *Coac. t.* 150.

Axioma, ἀξίωμα, vocatur propoſitio indemonſtrabilis, apud Gal. *l.* 1. *M. M. c.* 4. Illorum duo numerat in arte Medica Salvius Sclanus, ceu univerſaliſſimas propoſitiones, ſcilicet, quod ea, quæ ſunt præter naturam, debent amoveri, & ſic per contraria; & quod ea, quæ ſunt ſec. nat. debent conſervari, & ſic per ſimilia. *Comment. in* 1. *aphor.* 16. *p. m.* 249.

Axiepiſtia, ἀξιοπιςία, vide *Authoritas*.

Axirnach dicitur adeps, qui generatur in tunicis palpebræ ſuperioris, & plurimum quidem accidit pueris. Albucaſ. *l.* 2. *M. M. c.* 10. *p. m.* 55.

Axon, ἄξων, vide *Epiſtropheus*.

Axungia, ἀξούγγιον, ἀξυγγία, ὀξύγγιον, Dioscor. *l.* 3. *c.* 104. ςέαρ *l.* 2. *c.* 87. ab axium unctione ita dicta, teſte Iſidoro Hiſpal. *lib.* 20. *Orig.* 2. ſpecialiter quidem adipem ſuillum inveteratum denotat, juxta Gal. *l.* 7. *de C. M. S. G. c.* 4. uſu tamen receptum, quod in genere ſevum vetus, ςέαρ χρονίζον, *Axungia* quoque dicatur, *d. l.* 7. *c.* 5.

Axungia de mamia, quæ interdum etiam *Mumia de medullis* ſcripta reperitur, eſt *medulla oſſium*. Dorn. Rul. & Iohns. *in Lex.*

Aycophos, id eſt *Æs uſtum*. Rul. & Iohnſ.

Azaa, i. e. *Magra*, *Terra rubra*. Iidem.

Azagor, h. e. *Viride æris*.

Azamar, *vermilionem* vel *minium* ſignificat. Rul. *in Lex.*

Azamo, i. e. *Color Indus*. Rul. & Iohnſ.

Azanec, i. e. *Armoniacus*. Iidem.

Azarnot, dicitur *Auripigmentum*. Iidem.

Azci, i. e. *Atramentum*. Iidem.

Azec, i. e. *Atramentum viride*. Iidem.

Azedegrin, dicitur *Lapis hæmatites*. Iidem.

Azef, h. e. *Alumen ſciſſum*. Iidem.

Azeg, i. e. *Vitriolum*. Iidem.

Azegi, h. e. *Aqua atramenti*. Iidem.

Azem, i. e. *Butyrum coctum*. Iidem.

Azemaſor, i. e. *Minium* vel *Cinnabrium*. Iidem.

Azenſali, dicitur *lapis* quidam *niger*, qui in auro reperitur. Eſt etiam *muſcus* in *petris* creſcens. Rul. *in Lex.*

Azimar, i. e. *flos æris*, vel *æs uſtum*. Iidem.

Azius, dicitur *Lapis*, ſuper quem ſal creſcit. Iidem.

Azob, dicitur *Alumen Saccharinum*. Iidem.

Azoch, *Azock*, *Azoth*, barbara ſunt vocabula Paracelſica, quibus inſignitur *Mercurius*, præſertim Philoſophorum, h. e. argentum vivum, ex quovis corpore metallico tractum, Mercurius corporeus, Rul. *Lex. Chym.* B. Rolfink. Non ens. Alias Paracelſo *Azoth* quoque appellabatur medicina univerſalis, ex Mercurio, Sole & Luna parata, rerum ſpeciem omnem exuta, & intenſiſſimam induta vim, atque centralem quandam virtutem generaliſſimam, reliquas omnes medicinas in ſe concludens, non aliter, quam prima reliquas omnes ſubſtantias excluſis accidentibus. Hanc in enſis pomo concluſam, quocunque locorum ierit, geſtaſſe ſecum perhibetur. Idem. De Eliæ Johannis Hesling *Azoth* legatur Fr. Hoffm. *ad Schroder. l.* 3. *c.* 15. §. 22. *p.* 226. Audactius exprobravit ejus uſum Iunken. *Chym. Experim. Part.* 1. *ſect.* 5. *cap.* 1. *Azoth* idem eſt, quod *Liquor ſublimati Mercurii*, ſive argenti vivi, (id eſt, vulgaris hydrargyri vitriolo & ſale juncti & ſublime acti) qui etiam vocatur *Aqua permanens*, *Cryſtallus Philoſophorum*, *Luna Phyſica*, & quocunque alio nomine myſtico appellari ſolet, Libav. *S. Ch. Arc. l.* 3. *c.* 14. Adde *Theatr. Chym. d. l. p.* 901. B. Etmuller in quinque claſſes diſpeſcuit ſignificationes vocabuli *Azoth*, docens (1) notare Mercurium metallicum ex perfecto metallo reſuſcitatum. (2) Mercurium Philoſophorum duplicatum, ſive *Rebis* Sulphure ſolari & Mercurio univerſali conſtans, de quo illud vulgare circumfertur: Ignis, & *Azoth* ſufficiunt. (3) Juxta nonnullorum ſententiam remedium ſummum ex Mercurio, Sole, & Luna paratum. (4) Mercurium fixatum in igne, non deſtructibilem, qui proximus eſt gradus ad lapidem Philoſophorum, qualem fuiſſe ſuum Azoth falſo olim Heslingius affirmavit, cum ſaltem fuerit vehemens Emetico Catharticum Mercuriale. (5) Summam illam medicinam univerſalem & Panaceam Paracelſi in capulo enſis geſtatam &c. Legitur & deſcriptio *Azoth* compoſiti apud Fumanell. *de Peſtis curatione c.* 24. & *Azoth* Auri factit. in Morley *Collect. Chym. Leidenſ. c.* 81. De *Azoth* ſive ſale Hermetico Chr. Ad. Balduini videatur eju-

ejuſdem Inventum X. *in Hermete ſuo curioſo*. Mercurium præcipitatum ſubrubum, quibuſdam *Azoth* dici, notavit & deſcripſit illum in *Chym.* J. A. F. R. *l.* 5. *ſect.* 6. *c.* 3. *p.* 367.

Azragar, i. e. *viride æris*. Rul. & Iohnſ.

Azub, dicitur *Alumen*. Iidem.

Azubo, dicitur *vas chymicum*. Iidem.

Azuc, h. e. *corallum rubeum*. Iidem.

Azumen, i. e. *pondus baccatum*. Iidem.

Azuric, h. e. *vitriolum rubrum*. Iidem.

Azurium, dicitur maſſa quædam dura Chymica, facta ex duabus partibus Mercurii, tertia parte Sulphuris, & quarta ſalis ammoniaci. Alberti Magni *Chymia* in *Th. Chym. Vol. II. p.* 437.

Azyges. ἀζυγὲς, dicitur quoque *os Cuneiforme*, Gorr. Vide *Sphenoides*.

Azygos, ἄζυγος, id eſt *ſine pari*, dicitur vena quædam, quæ eſt propago venæ cavæ ex trunci ſuperioris parte dextra, plerumque inter quartam & quintam coſtarum radicem enata, juxta dorſi vertebras deſcendit, ſpatiiſque intercoſtalibus, præſertim octo inferioribus, ramos largitur, tandemque inter acuta diaphragmatis principia duplici extremo terminatur. *Sine pari* dicitur, non quod nullæ reſpondeant arteriæ intercoſtales, quod voluit C. Hoffm. *c. in Galen. l.* 16. *de V.* P. *n.* 1114. ſed quod parem e ſiniſtra venæ cavæ parte natura non formavit propaginem; quamvis interdum naturam, omiſſa etiam dextra ἀζύγῃ, ex ramis ſubclaviis prope mammarias binas venæ ſine pari æmulas propagines, quemadmodum in brutis ruminantibus ramos intercoſtales & lumbales emittentes produxiſſe, experientia rerum magiſtra Anatomicos docuerit. Quod Galenus ſemper ſub corde exortam venam *Azygon* obſervaverit, *l.* 5. *de L. A. c.* 2. noſtro vero ſeculo propter thoracis brevitatem ſupra cor & pericardium exoriatur, ad quintam plerumque thoracis vertebram, quemadmodum Gorræus & Caſtellus ſcripſerunt, nugæ ſunt, cum ipſe Galenus quoque illam ſupra cor originem aliquoties confeſſus ſit, demonſtrante Bauhino *l.* 2. *Theatr. c.* 18. *in notis*. Quemadmodum & hoc principio circulationis ſanguinis repugnat, quod per hujus venæ ramulorum orificia aperta materia pleuritica effundatur, cum affluxus per venas nullus fiat ad partes, ſed per arterias.

Azymar, id eſt *Vermilio*. Rul. *in Lex.*

Azymus, ἄζυμος, id eſt *fermenti expers*. Rhod. *in Lex. Scribon.* In ſpecie de pane non fermentato dicitur, qui nemini prorſus eſt accommodus, Gal. *l.* 1. *de alim. fac. c.* 2. Verum cum ex hodiernis principiis innotuerit *Fermentationis* etiam humorum, præſertim ſanguinis, neceſſitas pariter & utilitas, ejuſdem defectum quoque per *Azymiam* exprimere quidni liceret? cum & Plato in Timæo carnem quandam ἄζυμον appellare non dubitaverit?

B

* B*Aaras*, βαάρας, radix herbæ cujuſdam mirabilis. Ob miram hujus plantæ vim Galli vocant *eſtore ou matragon*, herba præſtigiatorum. V. Botan.

* *Baba*, βάβα, vox inarticulata, qualis contingit iis, qui incubo corripiuntur, vel fœminis hyſterica paſſione laborantibus.

Babuzicarios, βαβυζικάειος, idem quod ἐφιάλτης, Latine *Incubus*, a βαβάζω, inarticulate loquor. Vide *Ephialtes*.

Baear, idem quod *pondus*. Rul. *in Lex. Chym.*

Bacca, κόκκος, hac voce appellantur fructus malis minores, qui conjunctivi quidem creſcunt, ſed, quam acini diſperſius rariuſque, v. gr. lauri, olivæ, aliaque ejuſmodi.

(Π) *Bacchia*, vari ſeu puſtulæ glandularum ſebacearum cum notis maculiſque coloratis chronicis. Lin.

Bacchus, βάκχος, præter vulgarem ſignificationem, qua Deaſtrum Gentilium vini præſidem notat, nomen eſt quoque piſcis cujuſdam. Vide *Mugil*.

Bacharis, βάχαεις, vox Hippocratis & unguentum aliquod Lydium notat, ex Galeni exegeſi λύδιόν τι μύρον.

Baculus, vide *Aves*. *Baculi* quoque dicuntur quædam medicamenta pectoralia in trochiſcorum conſiſtentiam, ſed in formam oblongam inſtar bacillis redacta, ut *Baculi* pectorales Francofurtienſium, quorum deſcriptio legitur in Joh. Gelfric. Junken. *Corpore Pharmaceutico Chym. Medico part. prior. ſect.* 3. *c.* 6. *p.* 358. *Bacillus* etiam dicitur inſtrumentum, cui ſpongiæ alligantur, apud Hildan. *l. de ichor. & melic. c.* 29. Dicitur & *Baculi Bacilli ferrei*, variæ formæ, Rul. *in L. Ch.* uncinati, ſucula incluſi &c.

Badiſis, βάδισις, inceſſus, vel *ambulatio* dicitur, eſtque actio crurum. Gal. *l.* 1. *M. M. cap.* 6.

Bæos, βαιός, *paucus*, idem quod ὀλίγος, Hipp. *in Lege*. Vide Foeſ. *Oec. p.* 128.

Balac, id eſt *Ceruſſa*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Bala-

Balæna, perperam *Balena*, βάλαινα, piſcis eſt grandior ex *Cetaceorum* genere, multo ſanguine calente præditus, Gal. *l. 6. de V. P. c. 9.* fiſtulam in capite pro aeris attractione & aquarum ejectione habens, & in hoc differens a piſce, *Muſculus* dicto. Carnem habet duram & excrementitiam, propterea cum acrioribus condimentis debet comedi, Gal. *l. 3. de Al. fac. c. 31.* Videatur de *Balœna vera* & *vulgo dicta* Rondelet. *de piſc. l. 16. c. 11. 12. ſeq.* Aldrov. *l. 1. de Cet. c. 2.* Bruyerin. *de re cibar. l. 22. c. 3.*

Balandina, dicitur *lapis factitius*, compoſitus ex argento vivo ferri, & eſt coloris rubei valde, & reſplendet ratione ſulphuris decocti &c. Lull. *de animæ tranſmut.* in *Th. Chym. Vol. IV. p.* 190.

Balnus, βάλανος, vide *Glans*.

Ballaſius, aliis *Ballaſius lapis*, vel gemma eſt, purpureo ſeu roſeo colore rutilans & flammeſcens, a nonnullis *Placidus* dictus. Eſt tertia ſpecies *Carbunculorum* in Calceoarii *Muſ. ſect. 3. p.* 237. Pluries etiam compertum eſt, quod exterior pars unius lapidis repræſentet *Ballaſium*, interior carbunculum, & ex hoc dicitur, *Balaſium* eſſe domum carbunculi. Ejus virtus eſſe dicitur, quod varias cogitationes ac luxuriam auferat ac reprimat, conciliet amicorum diſcordias, & ſanitatem corpori humano inducat; in ſpecie tritus & potus cum aqua oculorum infirmitatibus medeatur, & hepatis doloribus ſubveniat. Quod vero domus, viridaria, aut vineæ, a fulgure, tempeſtatibus, & a vermibus immunes reddantur, non tam mirum dicendum, quam nugatorium. Rul. *in Lex. Chym.*

* *Balauſtrion*, βαλαύστιον, flos mali ſylveſtris Punici, cui adſtringendi vim tribuunt Medici.

Balbis, βαλβὶς, ſignificat cavitatem oblongam cum repagulo, juxta Foeſ. *in Oecon. p.* 118. Unde βαλβιτώδης legitur apud Hppocr. *in Mochlico*, vel juxta Linden. *de oſſium natura, IV.* 8. de parte brachii verſus cubiti gibbum extrema, qua excipit veluti in ſinum proceſſum cubiti, quod dicitur κορώνη ſive cornix, cum manus eſt extenſa. Alias etiam ſignificat Heſychio locum, in quo equeſtre exercitium tractari ſolet, quod non eſt hujus loci.

Balbuties, τραυλότης, τραυλισμὸς, ψελλότης, ψελλισμὸς, eſt vitium vocis humanæ, vel ſermonis, proveniens a linguæ affectu vel connato, vel adſcito. In genere ſignificat omne impedimentum linguæ; in ſpecie vero vel hæſitationem, quando alii in loquendo nunc ſubſiſtunt, nunc ſermonem præcipitant, quod Græce etiam dicitur βατταρίζειν, vulgo *Stottern*, *Stamlen*, id quod a linguæ nimia immobilitate & ligamentorum ejus laxitate deducendum eſſe credit C. Hoffm. *lib. 3. Inſt. c.* 138. §. 1. vel ineptitudinem exprimendi literas quaſdam, præſertim caninam R, cujus cauſſam ad ſiccitatem ligamentorum linguæ & hujus brevitatem refert idem; quamvis mihi non videatur rem acu tetigiſſe, cum in expreſſione lit. R lingua potius retrahatur & attollatur verſus palatum, non vero ad dentes extendatur, quod vitium etiam *Blæſitas*, & *Blæſa lingua* appellatur, vulgo *Biſpeln*: vel quando pleno ore loquuntur, *Balatrones* & *Bambaliones* dicti, vulgo *als mann ſie Cren im Maul hatten*, vel uno vocab. *Bren. Maul*, cujus cauſſa in laxitate & humiditate nimia linguæ & ligamentorum conſiſtere videtur. Hinc etiam diahrræis facile capi, docet Hippocr. *6. aph.* 32. Jung. Dieter. *n.* 837. C. Hoffm. *d. l.* Vide infra *Atypos* & *Iotaciſmus*, *Lambdaciſmus*.

Balitiſtera, id eſt *Terra rubra*. Ruland. & Iohnſ.

Balliſtæos. Vide *Aſtragalus*.

Balneabilis eſt epitheton aquarum ſalutarium, quæ extrinſecus corpori adhibentur & potabilibus opponuntur: quæ diſtinctio occurrit in Jac. Franciſc. Vicarii D. in Acad. Friburg. Prof. Publ. *Hydrophylacio*, ſicut legitur in *Act. Erudit. Lipſ. menſ. Dec.* 1699. *p.* 541. *ſeq.*

Balneum, *Balneæ*, λουτρὸν, βαλανεῖον, *Balineum*, Scrib. *n.* 214. vide Rhod. *Lex. Scrib.* eſt res non naturalis externa, & remedium corpori potiſſimum lavando, detergendo, quin & ad ſudationem deputatum. Cum ſimpliciter dicitur, *Balneum aquæ dulcis* intelligendum eſt. Tempore Hippocratis in Græcia non adeo frequenti fuiſſe in uſu teſtatur Gal. 3. *de R. V. I. A. t.* 44. & *c. 3. de iis, quæ in medic. f. t.* 32. At apud Romanos nimia luxuries in apparatu *Balneorum* fuerat, de qua legatur Lang. *l. 1. Ep.* 50. Jung. Gorr. *in def.* Dividi ſolent in *Naturalia* & *Artificialia*. De illis vide *Thermæ*. Hæc iterum in *Calida* & *Frigida*. *Balneorum* utilitas ampliſſima in omnis fere generis morbis, maxima vero redundat in corpora tabida, niſi alia quædam ſontica impedimenta obſtiterint. Plura videantur apud Dieterich. *Iatr. n.* 508. *Laconicum* dictum vaporoſum potius eſt, & *Sudatorium*, vel *Æſtuarium* rectius, quam λουτρὸν, aut *Balneum* dicendum. De hoc Rolfink. *Ord. ac Meth. l. 6. ſ. 1. c.* 10. De hujus apparatu veteri lege ſis Rhodii *notas ad Scrib. Larg. n.* 60. De *Balneis voluptuoſis*, v. g. Darii, videatur etiam Henricus de Rocchas, *tract. de Aq. ſulphureis c.* 1. in *Th. Chym. Vol. VI. p.* 728. Præter hanc ſignificatio-

nem *Balneum* quoque ſignificat inſtrumentum vel furnum deſtillationibus præprimis deſtinatum, eumque geminum: unum dictum *Mariæ*, vel *Maris*: alterum *Roris*, vel *Vaporis*. Illud eſt, quando res diſſolvenda in conveniente vaſe aquæ calidæ in ſuo aheno contentæ imponitur, & ita operatio deſtillatoria perficitur. Cui quodammodo reſpondet *Balneum ſiccum* dictum, quando capella arena, cineribus aut limatura martis repleta eſt. Hoc vero vocatur, quando vas rem diſſolvendam continens, vel etiam res ipſa diſſolvenda aquam non contingit, ſed ſaltem a vapore aſcendente diſſolutio fit. Dorn. *in Dict.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Wcker. *Ant. Gen. l.* 3. *c.* 39. 40. Vide *Furnus*, *Deſtillatio*. Eſt & *Balneum arenæ*, cujus uſus eſt ad mundationem argenti vivi factam per elevationem, & mentio ejus fit in Auguſt. Panthei *Arte & Theoria tranſmutationis metall. Part.* 2. *c.* 3. in *Th. Chym. Vol. II. p.* 532. Aqua regia etiam dicitur *Balneum Minerale Regis*, ſive aqua pugilum. Morl. *Coll. Chym. Leid. c.* 64.

Balſamatio, in ſpecie ſumitur pro *conditura cadaverum*, Gr. σμυρνισμός. Vide *Conditura*.

Balſamoſaccharum, eſt medicamentum compoſitum recentiorum fere conveniens cum elæoſaccharis, quamvis hodieque minus uſitatum. Meminit vero ejus D. D. Wedel. *Ph. I. A. F. R. l.* 2. *ſ.* 1. *c.* 4. *p.* 246.

Balſamus, *Balſamum*, βάλσαμον, varias obtinet ſignificationes, proprias & tropicas. I. Strictiſſime & κατ' ἐξοχὴν dicitur de ſucco arboris alicujus in Arabia, præſertim ad metropolin Meccham, Judæa, Palæſtina cultæ, Arab. *Baleſſam* vel *Balſam* dictæ, qui ſuccus etiam *Opobalſamum* dicitur. Huic vicina & viribus affinia ſunt *Balſamum Tolutanum*, & *Indicum*, omnia nativa, de quibus legatur prolixius Schroder. *Pharm. l.* 4. *cl. n.* 2. 373. *ſeqq.* Jungatur Hoffm. *in Clavi ad h. l.* & celeb. D. Joh. G. Volcameri tractatus, dictus: *Examen & ſinceritas Opobalſami*, & B. Rolfink. *Ord. ac Meth. Spec. l. XI. ſ.* 1. *c.* 6. *ſeqq.* Jungatur & Rhodius *ad Scribon. n.* 33. & Chiocc. *Muſ. Calceol. ſ. V. p.* 637. *ſeqq.* Haud dubie & Gal. horum aliquod intellexit *l.* 6. *de Sim. Fac. II.* ſignificat medicamenta artificialia valde ſuaveolentia & penetrantia, ſpirituoſa virtute prædita, interni & externi uſus, liquidiora, quæ recte quoque *Balſamelæa* dici poſſunt: aliquando etiam deſtillata, & ſolidiora, inſtar craſſioris unguenti parata, quorum varias formulas paſſim in Medicorum libris Practicis reperire licet. *Balſamorum artificialium* ſignificationem egregie explicavit Celeb. D. D. Wedel. *Pharmac. I. A. F. R. l.* 2. *ſ.* 1. *c.* 7. *Balſamum mortuum* vocatur liquor ex Aloe & Myrrha in ſpiritu vini diſſolutis factus, quo cadavera imbibuntur & ſiccantur. Morl. *Coll. Chym. Leid. c.* 100. Ad improprias & tropicas ſignificationes referre libet III. quando *Balſami* nomen tribuitur a Chymicis *Salibus fuſis & liquatis*, v. gr. *Balſamus* Salis gemmæ, Tartari (huc pertinet *Balſamus Samech* Paracelſi, cujus deſcriptio habetur in Morl. *Coll. Chym. Leid. c.* 469.) Saturni &c. Plures *Balſamorum* mineralium & metallicorum præparationes collegit Junken *in Lex. Chym. Pharm. B.* 1. *p.* 59. *ſeqq.* IV. Tralatitia etiam eſt, quando de humoribus & ſpiritibus in corpore humano occurrentibus dicitur, v. gr. portio ſanguinis glutinoſa ſive fibroſa calore fuſa, *Balſamus naturæ*, teſte Linden. *Sel M. Ex. XI.* §. 93. Dorn. Rul. & Iohnſ. ſignificationes *Balſami* ita expoſuerunt: *Balſamum* eſt ſubſtantia corporum a putredine conſervans. *Balſamus* alias a nonnullis ſcribitur. Eſt *internus*, & *externus*. *Internus* in humano corpore temperatiſſima quædam eſt ſubſtantia, non amara, non dulcis, non acerba, neque ſal minerale, ſed ſal liquoris, quod a putrefactione validiſſime præſervat humana corpora. Dicitur etiam *Naturæ corporis gluten* temperatiſſimum. Brevius ſic definitur: Eſt ſalis interioris liquor, ſuum a corruptione corpus tutiſſime præſervans naturaliter. *Externus* vero *Terebinthina* vocatur a Paracelſo, nullam ignis violentiam paſſa, ſed digeſta. Item, eſt omne, quod celeriter ſanat, a Germanico ſermone ad Chirurgiam adaptatum nomen, duabus dictionibus *baidjamen*, id eſt *celeriter conjunctum*, (ridicula ſane derivatio.) Dicitur etiam oleum ex omni corpore deſtillatum, & ad ſummum gradum puritatis adductum. *Balſamus de mumiis* eſt *Balſamus* de carne tractus. *Balſamus Elementorum* externus eſt *Liquor Mercurii externi*, alias *Mumia elementorum* externorum, & proprie rerum firmamentalis eſſentia, quam etiam nonnulli quintam vocant. *Balſamus corporis Hermetici* dicitur habere ſingularem harmoniam cum corpore humano *in Aphor. Baſilianis Th. Chym. Vol. IV. p.* 328. *Balſamus Philoſophorum* eſt aurum potabile, *ibid. pag.* 788. Valde quoque improprie V. accipitur, quando aqua officinalis uſitatiſſima gravidis pro fœtu corroborando *Balſamus Embryonum* appellari conſuevit. Denique VI. nobis impropriiſſima videtur ſignificatio, quando de humore corporis noſtri excrementitio, puta bile flava, prædicatur, quod hæc ſit ſanguinis *Bal-*

ſa-

ſamus verus, Ger. L. Blaſ. *Medic. gener. part.* 1. *l.* 2. *ſect.* 2. *ſubſect.* 1. *c.* 2. cui opinioni paradoxæ alii quoque moderni Doctores ſubſcripſerunt, nondum vero ſatis confirmarunt.

Balux, item *Chryſamos*, vel rectius *Chryſammos*, χρύσαμμος, dicebatur olim Hiſpanis & Latinis arena aurea, e qua aurum conficiebatur, ex Plin. *H. N. l.* 33. *c.* 4. *Th. Chym. Vol. II. p.* 360. *tr. Mirandul. de Auro lib.* 3. *cap.* 1.

Bamahemi, ſunt curriculi ſupernaturalium. Dorn. *in Dict.*

Bamma, βάμμα, idem quod *Embamma*, de quo inferius ſuo loco.

Banauſia, βαναυσία, apud Hipp. ſumitur pro ſordida & illiberali, nec non quæſtuoſa profeſſione, vel arte, *l. de dec. orn. l.* 20. De circulatoribus & circumforaneis commode intelligi poterit.

Bange ſive *Bengi* eſt remedium in forma pulveris, vel maſſæ in India Orientali apud Indoſtanos regni Magni Mogol incolas uſitatum pro ſcopo Venerem ſtimulandi, & paratum ex cannabis foliis & ſemine; quod ſi verum ſit, cannabis non erit Anti-Venereum. Confer Ad. Olearii *Itinerarium*. Meminit & hujus Itinerarii D. Ludovic. *Pharmac. diſſ. I. p.* 720.

Baobab, *Bahobab*, fructum proprie denotat, quo Æthiopes ad extinguendam ſitim utuntur, teſte Proſp. Alpino *de Plant. Ægypt. c.* 17. Fructui vero illi ſimilem lapidem deſcripſit quoque A. Chioccus *Muſ. Calceol. ſect. III. p.* 414. appellans *Baobab lapideum*.

Baptus, βαπτὸς, eſt ſpecies lapidis bituminoſi, mollis, odore excellentis. A tinctura nomen accepit. Sunt enim, qui exiſtiment, anchuſæ radicem intinctam fuiſſe. Agric. *de nat. foſſil. l.* 4. *p. m.* 246.

Barach panis, i. e. *Nitrum ſalis*. Rul. & Iohnſ.

Baras, vide *Albaras*. *Baras* legitur in M. Aur. Severini *Pyrotechnia Chirurg. l.* 2. *part.* 1. *c.* 36. Idem quod *Alphus*, *Leuce*.

Barathrum, βάραθρον, dicitur *Antrum*. Vide *Charonium*.

Barba, πώγων, eſt pars viri ſecundaria, piloſa, & ad genas, eo jam perfecto, in mento proveniens: una enim eſt ex iis, quæ ὕστερα μορία, h. e. *poſtgenitæ partes* appellantur, quales ſunt dentes, & pili. Oritur vero ab humoribus nutritiis calidioribus & ſiccioribus. Dividitur *Barba* in ſuperiorem, quæ ſub naribus in ſuperiori labio progerminat, & μύσταξ, *myſtax*, vel προπωγώνιον & ὑπορρίνιον vocatur; & inferiorem, quæ πάππος, vel ὑπήνη dicitur. Prima lanugo erumpens Græcis dicitur χνοῦς. Gorr. *in def. voc.* πώγων *p.* 399. Ad provocandos pilos in *barba* eadem conferre medicamenta, quæ in alopecia curanda commendantur, teſtatur Galen. 5. *in* 6. *Epid. t.* 4. *Barbam* ſingulare ornamentum eſſe virorum, & venerabundos facere, docet idem *l.* 11. *de V. P. c.* 14. ad quem loc. vide C. Hoffm. *in comment. n.* 825. *ſeqq.* Interim mulieres dari barbatas obſervationes teſtantur, quo etiam pertinent Rhod. *Cent. III. Obſ.* 40.

* *Barbaroſſæ pillulæ*, ita dictæ, quod iis uſus eſſet Chairedinus ille Barbaroſſa Rex Algerii Franciſco I. Gallorum Regi ſuppar. Ratio autem harum pillul. conficiendarum extat apud Petrum Bayrum Med. Caroli II. Ducis Sabaudiæ, in Enchiridio de medendis corporis affect. cap. de dol. muſc. ex morb. Gallic. gen. circa an. 1537. Hic porro Auctor miram hujus remedii vim ad ſanandam ſyphilidem prædicat.

Barbarum, *Barbara*, Scrib. Larg. *n.* 207. βάρβαρον, eſt epitheton emplaſtri glutinantis ad vulnera cruenta & ſanguinem fundentia, (unde & emplaſtra hæc & vulnera ipſa ἔναιμα appellantur,) bitumen recipientis & ita ſiccioris, ut videre eſt apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. G. c.* 22. Jung. Rhodium *ad Scrib. l. c.*

Barbus, μυσθὸς, *Myſthus*, dicitur piſcis quidam vulgo etiam notus, in fluviis potius quam lacubus occurrens, a quibuſdam, v. g. Cardano & Platina, inter cibos nullius pretii relatus; ab aliis vero, ut Geſnero & Salviano, cibis concoctu facilibus & boni ſucci annumeratus. Ova ejus vim habere venenatam, & quidem colliquativam, teſtantur obſervationes apud Aldrov. *l.* 5. *de Piſc. c.* 16. ubi plura de hoc piſce. Adde Jul. Alex. *l.* 15. *Salubr. c.* 7. Bruyerin. *de re cibar. l.* 22. *c.* 18. Timæum de Guldenklee, *l.* 2. *caſ.* 7.

Bardadia, id eſt libra. Rul. & Johnſon.

Barnabus, *Barnaas*, ſalpetræ urinarium, urina ſalis petræ, item acetum acerrimum. Iidem.

Barnacles, eſt nomen avium peregrinarum in Lancaſtria, Ceſtria & Jugis Darbiæ occurrentium a D. Carolo Leigh Anglo deſcriptarum in *Hiſt. Natural. dictarum provinciarum l.* 1. *c.* 10. Vide *Acta Erud. Lipſ. A.* 1701. *in Novemb. p.* 514.

Barometrum, vel *Baroſcopium* vocatur modernis naturæ ſcrutatoribus inſtrumentum aliquod, in quo, mediante mercurio infuſo, aëris pondus & preſſio ſecundum minutiſſimas variationes obſervari & oſtendi poteſt, quale Rob. Boyle, Hookius, Cl. Dn. Sturmius & alii deſcri-

ſcripſerunt. His jungi poterit ſuccincta de iis relatio *in Actis Philoſ.* Oldenb. *de anno* 1665. *in Februar.*

Barones vocantur vermiculi in pinnis nati, quibus compreſſis illi exeunt. Vocantur & *Nepones*. Joh. Anglic. *Roſ. Angl. p.* 885.

Baros, βάρος, onus, *Barys*, βαρὺς, *gravis*, ſunt vocabula notiſſima in quotidiano uſu. In Medicina tamen denotat moleſtiam & ſpeciem laſſitudinis, præcipue in artubus, v. g. in genubus, apud Hipp. 4. *aph.* 20. item de capite, Gal. *l. de odor. inſtr. c.* 4. De fœtu quoque cum multo mucore referto ad abortum proclivi legitur 5. *aph.* 45. Vide Dieterich. *n.* 146. 148. & infra.

Barurac, eſt *vitrum*. Ruland.

Baryecoia, βαρυηκοΐα, *obauditio*, obauditus, imbecillitas eſt auditus. Dicitur & δυσηκοΐα. Vide *Surditas*.

Baſaltes, βασάλτης, eſt *lapis* multangularis, colore ferri, duriſſimus, ut non facile ſecari, aut vulnerari poſſit. Gorr. *p.* 72.

Baſaniſmus, βασανισμὸς, ἢ βάσανος, a verbo βασανίζειν, *explorare*, probare, diligenter conſiderare, ſignificat examinationem, inveſtigationem, probationem, apud Gal. *l.* 3. *de Temp. c.* 6. Verbo vero uſus eſt Hipp. *l. de humid. uſu I.* 25. Commodiſſime vero uſurpatur de medicamentis aut remediis, de quorum virtute nondum conſtiterit, ſed noviter inveſtigantur. Dicitur & βάσανος a quibuſdam *coticula* illa, in qua aurum & argentum attritum colore, tanquam trutina, examinatur, *lapis lydius*, vulgo *probierſtein*. De hoc vocab. vide plura apud Libav. *in Defenſ. Syntagm. Act.* 2. *not.* 37. Dicitur & ars probandi metalla *Docimaſtice*, de quo vocab. vide ſuo loco.

Baſanites, i. e. lapis mortariorum medicinalium; item lapis, ex quo fiunt cotes ferrei coloris & duritiei. Joſ. Laurent. *Amalth. Onom. p.* 108.

Baſcanon, βάσκανον, Faſcinum, vide *Faſcinum*.

Baſiatio, vide *Amplexatio*.

Baſilare os, vide *Cuneiforme os*.

Baſileion, βασίλειον, eſt *collyrium* σμηκτικὸν, ad principia ſuffuſionum, & omnem viſus hebetudinem & cicatrices efficax, apud Aet. *l.* 7. citante Gorræo, *d. l.*

Baſilica vena, vide *Axillaris*.

Baſilicum, βασιλικὸν, præter ſignificationem botanicam, quam in Pinace Bauhini, aliiſque herbariis invenire licet, epitheton eſt emplaſtri officinalis, quod alias *Tetrapharmacum* dicitur, a quatuor ſimplicibus, e quibus paratur. Occurrunt & hujus nominis emplaſtra apud Celſum *l.* 5. *c.* 19. & Scribon. Largum, teſte Gorræo *in def.*

Baſilidion, βασιλίδιον, eſt *collyrium* ψωρικὸν, diverſum a ſuperiori. Deſcribitur a Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. *ad fin.* Gorr. *d. l.*

Baſiliſcus, βασιλισκὸς, dicitur eſſe ſerpens venenatiſſimus, parum flavus, tres in capite eminentias habens, qui tantummodo conſpectus, &, quando ſibilat, auditus, videntes ſe & audientes necare, imo, ſi animal quoddam illum etiam mortuum attingit, ſtatim mori fertur, ut eſt apud Gal. *l. de Theriac. ad Piſon. c.* 8. Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 1. *in Schol.* Plura de *Baſiliſco* vide apud Aldrov. *l.* 2. *de ſerp. & drac. c.* 2. Sennertus *Med. Pr. l.* 6. *p.* 8. *c.* 12. *Baſiliſci* nomine duo animalium genera venire dicit, ſerpentem & avem ex ovo galli gallinacei natam; & illum in rerum natura eſſe veneno potentiſſimo præditum. Plura legantur de *Baſiliſco* in *Ephemerid. Naturæ Curioſorum Anni Tertii Obſerv.* 128. & 190. *Baſiliſcus* dicitur Alchymiſtis *Mercurius Philoſophorum ſublimatus*, Libav. *in Syntagm.* Lullius vero peculiarem lapidem ſpagyrice confectum *Baſiliſcum* vocavit, qui mercurium occidit, in perfectum argentum abſque igne congelat & figit, Guido de Monte *tr. de Aldrop. Phil.* in *Th. Chym. Vol. VI. p.* 563. Alias & ipſe lapis philoſophicus *Baſiliſcus* vocatur apud Langeum *in Harmon. Chym. Vol. IV. p.* 727. Imo fuerunt, qui materiam lapidis Phil. ſtatuerunt eſſe pulverem animalis *Baſiliſci*, uti patet *ex Vol. III. p.* 150. *Baſiliſci* nomen etiam a Paracelſo tribuitur lui Venereæ *in Chirurg. l.* 3. *c.* 1.

Baſioglosſi, βασιόγλωσσοι, vocantur duo muſculi ab oſſe hyoide vel ypſiloide oborti & in medium linguæ deſinentes, unde *parypſiloidei* vocantur. De quibus vide Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 13. *p.* 550.

Baſis, βάσις, in genere *fundamentum* ſignificat; in ſpecie dicitur de latiore parte cordis, & ſuperiori, cui ad latera binæ auriculæ adhærent: appellatur & κεφαλὴ, *caput*, vertex, Gal. *l.* 6. *de V. P. c.* 7. cui opponitur inferior & anguſtior apex, aut *mucro*, dicta, κορυφὴ καὶ πυθμὴν: 2. de medicamentorum compoſitorum potiori parte, ſive illo medicamento ſimplici, uno vel pluribus, quæ reliqua vel quantitate vel viribus ſuperant, unde compoſitum plerumque denominationem ſortitur: 3. apud Hipp. quoque *plantam pedis* ſignificat, *l. de artic. ſect.* 3. *t.* 103.

Ba-

Baſium, σόμιον, idem quod *oſculum*; allegorice ſignificat tincturam extemporaneam Martis & Veneris, ſive chalybis & cupri, a Cloſſæo excogitatam, apud Schroder. *Ph. l.* 3. *c.* 11.

Bathmis, βαθμίς, βαθμὸς, dicitur ſedes, baſis, ſinus, & *receſſus oſſis*, in quem alterum os inſeritur, v. g. de cubiti cavitate ſigmatoide, in quam ima brachii pars cardinis modo immittitur. Hippocr. 1. *de fract. t.* 10. *Bathmoides* etiam vocantur ſinus ac cavitates in brachiis utrinque ſingulæ, in quas extendentibus totam manum & flectentibus cubiti ipſius proceſſus, *coronæ* dicti, ingrediuntur. Gal. *l.* 2. *de Uſ. Part. c.* 15.

Bathrum, βάθρον, βάθειον, ſedem, ſubſellium, ac fundamentum ſignificat; in ſpecie *ſcamnum chirurgicum*, luxatis partibus reſtituendis valde idoneum, denotat, cujus deſcriptionem & iconem videre licet ex Oribaſio *de Machinam.* apud Gorræum. Vocatur *ſcamnum Hippocraticum*, βάθρον ἱπποκράτειον, Gal. 1. *de artic. in proœm.* Clarius adhuc deſcripſit, modumque utendi egregie monſtravit Sculter. *Armam. Chirurg. P. I. Tab. XXIII. fig.* 5. *& Tab. XLVII. & L.* Metaphorice etiam tribuitur aeri, quod lunæ ſit ſedes, ap. Hippocr. *l. de flatib. V.* 22.

Bathys, βαθὺς, fuit olim epitethon caſei præſtantiſſimi & optimi, qui Romæ apud divites in deliciis habebatur. Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 17.

Batia, idem quod *Retorta*, ſive *Cucurbita* colli recurvi. Morley *Collect. Chym. Leidenſ. prolegom. c.* 2.

Batitura vide *Battitura*.

Batos, βατὸς, idem quod βατίς, piſcis genus denotat, *Rajæ* nomine Latinis veniens, a βάτος, quod rubum ſpinoſum ſignificat. Aculeos enim habent Rajæ læves, λειοβάτοι, quidem in ſola cauda extrema, aſperæ vero multo plures. Rondelet. *l.* 12. *de Piſc. c.* 2. *ſeqq.* Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. c.* 48. *ſeqq.* Linguam *Rajæ* uſurpavit Hipp. in peſſo ad menſium redundantiam, *l. de nat. mul. LXVIII.* 3. 4. *Monſtroſæ Rajæ* aſperæ baſiliſci ad inſtar iconem videre licet in *Muſ. Calceol. ſect.* 1. *p.* 91. ubi ſimul elegans morale de his piſcibus ex Olao Magno reperies.

Batrachites, βατραχίτης, eſt lapis, vel gemma ignobilior, bullæ inſtar, altera parte quodammodo cava, altera convexa, cujus tres ſpecies traduntur: prima ranæ colore, ex qua nomen habet: ſecunda eboris: tertia, quæ e nigro rubet, Agricol. *l.* 6. *de nat. foſſ. p.* 305. Differt a vero *Buffonite* lapide, qui in capitibus buffonum reperitur, uti hoc prolixe auctoritatibus non ſpernendis aut irridendis demonſtravit Andr. Chioccus *Muſ. Calceol. ſ.* 3. *p.* 362. *ſeq.* Hic dicitur etiam *Crapaudino*, a Gallico *Crapaud*, quod *Buffonem* ſignificat. Auctor laudatus hunc os potius eſſe ſtatuit, quale etiam in capite Cyprini piſcis invenitur. Eſt igitur *Batrachites* minerale; *Buffonites* vero ab animali deſumptus. Sunt tamen alii non vilioris auctoritatis Doctores, qui poſteriorem negant, quod citat etiam Fr. Hoffm. *Clav. Schroder. l.* 5. *c.* 1. §. 7. *n.* 646. Noſtrarum non eſt partium, controverſiam hanc dirimere.

(Π) *Batrachus*, βάτραχος, tumor ad frænulum linguæ folliculoſus materiem ſpiſſam aut tofaceam complexus. Vog. Eſt & parvum animal amphibium. Vide *Rana*. *Ranula*.

(Π) *Battariſmus*, vitium pronuntiationis, quo ſermo præcipitatur, unaque ſyllaba aliquoties cum celeritate repetitur. Vog.

Battitura, i. e. *ſquama*, v. g. *Battitura* æris, metallorum. Gr. λεπίς, Arab. Cubel. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Baul, i. e. *urina*. Rul. & Iohnſ.

Baurac, Arab. i. e. *Nitrum*, de quo infra. In genere etiam quodlibet genus ſalſuginis *Baurac* dicitur Rul.

Bayda, id eſt Vas, ſuper quod deſtillatur. Idem.

Bdalſis, βδάλσις, *mulctum*, vel ſuctionem ſignificat. Gal. *l.* 1. *de ſympt. cauſ. c.* 7.

Bdella, βδέλλα, vide *Hirudo*. Præter ibi dicta, adnotat Galenus *in exeg. Hipp.* Dioſcoridem ita nominare κιρσώδη φλέβα varicoſam venam, ipſi tamen Galeno videtur primo ſignificatu animal notare, in quo & Heſychius conſentit.

Bdellium, βδέλλιον, ſignificat & gummi, & arborem, unde colligitur, de qua vide Botanicos. De illo vero legatur Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 376. Jung. Hoffm.

Bdellos, βδέλλος, *fœtorem* extinctæ lucernæ, item *crepitum ventris* ſignificat. Joſ. Laur. Am. *Onom. p.* 110. *Lexic. Græco-Latin.* Budæi aliorumque.

Bdelygmia, βδελυγμία, βδελυεία, a verbo βδελύσσεσθαι, id eſt faſtidire, abominari, ſignificat *moleſtum faſtidium*, & nauſeam, præcipue ciborum, apud Hippocr. *l. de int. aff. XXIX.* 2. Βδελυγμίη etiam fœtorem abominabilem & nauſeabundum denotat *l. de fiſtulis I.* 3. Jungatur Foeſ. *Oecon. p.* 120.

Beatus, μακάειος. In Chemicis *Beata* viriditas

tas Vitrioli dicitur, & deſcribitur ab Hartmanno in *Miſcellan. Chymico-Medicis hoc tit.*

Bebæos, βέβαιος, *firmus*, vide *Conſtans*.

Bechica medicamenta, βηχικὰ ea dicuntur, quæ tuſſim ſedant. Βὴξ enim *tuſſis* eſt. Gal. *l.* 1. *de Sim. Fac. c.* 1. Suntque duplicata; alia ſedant incraſſando, *l.* 5. *c.* 20. Dicuntur alias *Pneumonica*, vel *Thoracica*, quorum catalogum paſſim in pharmaceuticis ſcriptis reperies.

* *Bechion*, βήχιον, tuſſilago, herba notiſſima, ſic dicta, quod tuſſientibus ſit utilis.

Becos, βέκος, hoc vocabulo Phryges panem olim appellaſſe, teſtatur Gal. *l.* 2. *de diff. pulſ. c.* 5.

Begma, βῆγμα, (quidam ſcribunt & legunt cum ρ βρῆγμα) non tam tuſſim, quam ſputum, quod tuſſi rejicitur, notat, uti conſtat ex Hipp. *l.* 2. *de morb. XLIV.* 8. derivatur a βρήσσειν vel βήσσειν, quod valet poſt tuſſim expuere, teſte Galen. *in exeg. Hipp.*

Belenites, *Belemnites*, ἀπὸ τῦ βέλυς ἢ βελέμνυ, telo vel ſagitta, cujus figuram quodammodo refert; eſt lapis teres, pyramidalis, varii coloris repertus, & prodeſſe dicitur contra calculum, icteritiam, fluxus ventris; & ſpecialiter commendatur in febribus intermittentibus, quod habeat vim fermentum febrile præcipitantem. Dicitur alias *lapis lyncis*, vel *Lyncurius* veterum, quod crediderint ex urina Lyncis ſive Lupi cervarii coagulata generari, quod tamen potius pro figmento habendum videtur. Dictus etiam eſt *Dactylus Idæus*, a figura digiti, & monte Ida Inſulæ Cretæ, ubi olim reperiebatur; at hodieque in Boruſſia, Pomerania &c. occurrit. Plura apud Schrod. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 12. & Hoffm. *in Clav. ad ill. loc. p.* 182.

Belemnoides, vel *Beloides proceſſus*. Vide *Graphioides*.

Beleſon, i. e. *Balſamus*. Rul. & Iohnſ.

* *Belladonna*, Solanum furioſum, ſolanum maniacum a multis etiam appellata, & ſolanum lethale. De vi hujus herbæ deleteria legatur Cl. Hoechſtæderus Dec. obſ. 7. In eandem rem legi etiam meretur obſ. 161. M. N. C. Decur. 3. an. 7. qua compertum eſt ſex liberos aſſumpto rob baccarum ſolani ſomniferi, (Belladonnæ videlicet) quod loco baccarum ebuli confectum fuit, ſomno expergefactos, in tantum furorem actos fuiſſe, ut nudi per vias, ac plateas diſcurrerent. V. Mercurial. l. 1. de venen. Wepffer. tract. de cicut. aquat. Lobel. in adverſ.

Bellaria, πέμματα, ἴτρια, τραγήματα, ἐπιδόρπια, in genere dicuntur omnia, quæ in ſecunda menſa apponi ſolent; in ſpecie tamen a Gal. pro placentis mellitis ſumpta fuiſſe, patet ex *l. de bon. & mal. ſucco c.* 14. & *l.* 1. *de Sim. Fac. tit. Papaver.* Jung. Lang. *l.* 1. *Ep.* 56.

Belliculi, vel *Bellirici marini*, ſunt ſpecies conchyliorum ſive cochlearum marinarum, umbilicali figura conſtantes, vel candido colore cum maculis flavis conſperſæ, vel flavo, cum nigricantibus lineis ad imaginem cochleæ circumductis præditæ. Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 1. *p.* 57.

* *Bellis minor*, ad grumoſum ſanguinem diſſolvendum, & diſcutiendum quacumque ex cauſa præſtantiſſima herba eſt. V. Etmuller. Helm.

Belloculus, quaſi *Beli oculus*, eſt gemma, oculi effigiem quodammodo exprimens, olim apud Aſſyrios ad ſuperſtitiones grata, a ſignatura vero affectibus oculi prodeſſe credita. Agric. *l.* 6. *Foſſil.* & Chioccus *ſect.* 3. *c.* 379. *ſeqq.* Oſw. Croll. *deſignatur*.

* *Beloacon*, βελέακον, q. d. telorum remedium: ſic a quibuſdam dicitur ὁ δίκταμνος, ut habetur apud Dioſcor.

Belone, βελόνη, i. e. *Acus*. Vide ſupra.

Belonoides, βελονοειδὴς, i. e. *acus formam habens*. Vide *Graphioides*. *Acus*.

Belos, βέλος, vide *Sagitta*.

* *Belotocos*, βελότοκος, aliis δίκταμνος, ſeu pulegium sylveſtre; apud Dioſcor. quod & ſagittarum, & partuum ejiciendorum remedium ſit.

Belulcum, βελυλκόν, *quaſi* τὸ βέλος ἕλκον, dicitur inſtrumentum chirurgicum telis extrahendis accommodatum, variæ figuræ, de qua videatur Ambroſ. Paræus *l.* 10. *Chirurg. c.* 18. *ſeqq.* H. F. ab Aquap. *de Oper. Chirurg. p. m.* 150. *ed. Patav. in fol.*

Benat noctis, vide *Planta*.

Benedictum, eſt epitheton *Lenientium* pharmacorum, ab Arabum interpretibus introductum; præſertim quidam Helidæus de Paduanis in tract. ſuo *de purgantibus MS.* frequentius hoc termino de rhabarbaro ſimiliſque notæ mitioribus uſus eſt. Jung. Rolfink. *O. & M. Spec. Comm. l.* 5. *ſ.* 1. *c.* 6. Ita in Diſpenſatoriis notiſſimum eſt Electuarium Lenitivum, quod vocatur *Benedicta Laxativa*. Ita Rulandus *aquam* vocavit *Benedictam* infuſum ſuum vomitorium, de quo apud Schroder. *l.* 3. *c.* 17. Alias & ipſe Lapis Philoſophorum vocatur *aqua Benedicta*, item *lapis Benedictus* a Lagneo *in Harm. Chym. in Th. Ch. Vol. IV. p.* 719. Mynſicht. quoque aquam ſuam Serpilli *benedictam* vocavit *Arm. ſect. XIX.* ob multiplicem uſum ſub finem deſcri-

ſcriptionis annexum. Plures alias *benedictas* deſcriptas vide ſis in D. David. de Spina, Phyſici Francofurt. & Prof. P. extraordin. Heidelberg. *Manuali Pharmaceutico-Chemico noviſſime edito p.* 34.

Benefacio, ἐφαρμόζω, λυσιτελῶ, verbum hoc frequentiſſime occurrit apud Scribon. Larg. Hinc & in epilogo vel peroratione vocat omnes, quas edidit compoſitiones, *benefacientes*. Legitur & apud eundem, *facit bene*, num. 129. 213. *melius*, n. 131. *optime facit*, n. 112. hoc eſt, prodeſt, convenit, conducit &c. quamvis C. Barth. *Adv. l.* 1. *c.* 14. parum putet latinum.

Beneolentia, εὐώδη, ſcil. remedia, medicamenta, ſunt ſpecies *odoratorum*, quæ ἰσμώδη in genere dicuntur, reſpondent proportione quadam iis, quæ linguæ ſunt dulcia: opponuntur *Graveolentia*, δυσώδη. Gal. *l.* 4. *de S. F. c.* 22. Illorum effluvia a corporibus aeri ambienti permixta, ac deinde per narium inſpirationem in cerebrum delata familiaria ſunt ſpiritui animali, & cerebri naturæ; horum vero ſunt adverſa & ingrata.

Benignus, εὐήθης, quaſi *boni maris*, eſt terminus differentiæ morborum accidentalis a cauſſæ morbificæ conditione deſumptæ, quando morbus habet ſymptomata naturæ ſuæ congrua, & mitiora propter cauſſæ morbificæ qualitatem non nimis a ſtatu naturali recedentem. Huic opponitur *malignus*, κακοήθης, ſive mali moris, quando ſymptomata non reſpondent morbi naturæ, ſed vehementiora ſunt, aut plura cum virium majori proſtratione. Eleganter *malignitatem* ſobolem latentis alicubi cacochymiæ pravæ appellavit Linden. *S. M. Ex. IIX.* §. 57.

Benzoin, vide *Aſa*. De *olei Benzoini* præparatione & viribus, & in ſpecie, quod de mercurio participet, quia cuprum dealbat, & aurum confirmat, lege Vigenerii *Tract. de Igne & Sale cap.* 35. *in Th. Chym. Vol. VI. p.* 49. De *floribus Benzoes* ſcrupulum D. D. Bohnii, an phthiſicis conveniant, vide in ejuſd. *Diſſ. Chym. Phyſ. XI.* §. 6. 7.

Bercos, id eſt *Rotundum*. Rul. *in Lex.*

Bereni ſecum, Artemiſia, Sanctes Ardoinus *l.* 2. *c.* 11.

Berenicium, βερενίκιον, eſt epitheton *Nitri*, apud Gal. *l. 6. de C. M. S. L. c.* 1. *l. 3. de C. M. S. G. c.* 2. & alibi; valens maxime ad vulnera nervorum.

Beriberi, eſt nomen morbi apud Indos, *Paralyſis ſpecies*, dum veluti nictando genibus, ac elevando crura, tanquam oves, ingrediuntur, de quo plura vide apud Jac. Bontium *Meth. med. c.* 1. *Beriberi Spurium* deſcripſit, & hiſtoriam illius prolixe propoſuit ex Bartholino Bonet. *Medic. Septentrion. l.* 1. *ſ.* 17. *c.* 27. *p.* 180.

(Π) *Beriberia*, vide *Beriberi*.

Berilliſtica, eſt ars in ejuſmodi ſpecillis, quæ *Berilli* dicuntur, viſiones obſervandi. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Berna, hoc eſt *vas vitreatum*, *Birmina*. Rul. & Iohnſ.

Berrionis, i. e. *Colophonia*, Gummi Juniperi. Alia *Vernix*. Rul.

Bers dicitur electuarium, quo Ægyptii utebantur ad deliramenta incitanda, cujus deſcriptio apud Proſp. Alpin. *l.* 4. *de medic. Ægypt. c.* 122. *a.*

Beryllus, βήρυλλος, lapis vel gemma eſt pellucida, colore viridi, ſed diluto, ita ut duos colores ſibi ineſſe, unum viridem, alterum pallentem, tradiderint, imo octo genera ex varietate colorum ex mente aliorum recenſet Gorræus. Chymici docent, *Berylii* ſtructuram conſtare ex Lunæ & Jovis cælis æqualibus cum terræ Lunæ. *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 487. Aliter Lullius *de tranſm. metallor. in Vol. IV. p.* 191. De ejus viribus medicis traditur, valere contra vitia hepatis, ſuſpiria, eructationes, oculorum fluxiones, contuſiones &c. Hodieque tamen ejus nulla fit mentio. Chiocc. *in Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 221.

Berytion, βηρύτιον, eſt nomen medicamenti ophthalmici, ſive collyrii, quo *Berytius* quidam ad maximas epiphoras uſus eſt, & deſcribitur a Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. Eſt & *Paſtilli* nomen ad dyſentericos perutilis, *l.* 9. *cap.* 5. Gorr. *p.* 74.

Bes, item *Beſſis*, Gr. διμοιρία, eſt nomen ponderis continentis duos aſſis trientes, h. e. uncias octo. Vulgo Marca. Legitur apud Celſum. Rhodius *de ponder. & menſ. p.* 40. *Bes* unciæ VIII.

Beſachar, *Fungus* dicitur. Dorn. Ruland. & Iohnſ.

Beſonna, in ſpecie vocatur *Muſcarum fungus*. Rul. & Iohnſ.

Beſſanem vocatur rubedo externa ſimilis rubedini ejus, in quo incipit lepra, quæ apparet ſuper faciem & ſuper extremitates & proprie in hyeme & frigore. Avic. *lib.* 4. *fen.* 7. *tr.* 2. *cap.* 8.

Beſtia, *Beſtiola*. Vide *Animal*. *Beſtiola* etiam in ſpecie dicitur aranea minima in leguminibus nata ſolifuga, de cujus noxa & cura legatur Ardoin. *de venen. l.* 8. *c.* 18.

Bex, *βὴξ*, id eſt *Tuſſis*, de qua inferius ſuo loco.

Beyn, vide *Gabricus*.

Bezaar, *Bezoar*, *Bezehard*, *Pa-Zahar*, vi etymi in genere idem eſſe poſſet, quod antidotus, vel alexiterium; ſiquidem apud Perſas *Pa* contra, *Zahar* vero venenum ſignificare traditur. Hinc etiam a Medicis derivativum *Bezoarticum* uſurpatur non ſolum de medicamentis, quæ lapis *Bezoar* ingreditur; ſed & frequentius de aliis, quæ inſigni, imo etiam meliori, quam ille, pollent venena & malignitates expellendi virtute, ſuntque vel ſimplicia, vel compoſita, utraque ex vegetabilium & animalium etiam claſſibus deſumpta, v. gr. ex vegetabilibus ſimplicibus radix anthoræ, vel contrayervæ primas tenere creditur. Ex animalibus cervi cornu, & os de corde cervi, nec non unicornu prærogativæ palmam ferme ſibi adſciverunt. E compoſitis *tinctura Bezoartica* D. D. Michaelis hodieque celebratiſſima eſſe ſolet, nec immerito ob ingredientia alexiteria præſtantiſſima, cujus deſcriptionem expoſuit *peculiari libello*. Ita Chymiatri plurimum etiam attribuunt *Bezoarticis* ſuis *mineralibus* varii generis, *Solari*, *Lunari*, *Joviali*, *&c.* circa quorum tamen uſum, an ratione ſecuritatis cum aliis alexipharmacis vegetabilium vel animalium jure poſſint certare, nemini vitio vertendum, ſi dubitet. Specialiter tamen & proprie *Bezaar* vel *Bezoar* de lapide quodam duplicis ſortis accipitur, *Orientali* & *Occidentali*. *Orientalis* eſt lapis in capricervæ orientalis Indicæ vel Perſicæ viſceribus, præſertim ventriculis, aliiſque cavitatibus internis concretus & repertus, figura rotunda, ovali, ſeſſili, variante, intus paululum cava, utpote meditullio paleam, pilos, vel ſimile quid continente, ſuperficie levi & ſplendente, colore plerumque atro virente, aut dilutius virente cineritio, palleſcente, magnitudine & pondere etiam valde variante, ſubſtantia e laminis veluti cæparum ſeſe invicem incumbentibus compacta, virtute inſigni alexipharmaca, cordiali, & diaphoretica commendatus. *Occidentalis* vero eſt lapis in capricerva occidentali Peruviana repertus eodem modo, ut prior, concretus, magnitudine vero illo major plerumque, ſuperficie etiam ſcabra, colore vario, albicante, nigricante, obſcure virente, (qui optimus habetur) viribus alexipharmacis & diaphoreticis, Orientali quodammodo cedens; de quibus cum integri tractatus, & diſquiſitiones publice proſtent, lectorem ad illa ſcripta remittimus. Jungantur iis, quæ occurrunt apud Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 12. & Fr. Hoffm. *Clavi d. l.* Lapis *Bezoar factitius* naturalem repræſentans quomodo parari poſſit ex magiſterio ſive Zacca herbarum alexipharmacarum, vide ex Jac. le Mort *Chym. Med. Phyſ. c.* 15. *p.* 198. Secundario & veluti *καταχρηστικῶς* nomen hoc etiam tribuitur aliquando lapidibus in Damis ſive Capris montanis repertis, ut *Bezoar Germanicum* appellentur, quamvis non ſint proprie lapides, ſed pilæ, unde *Ægagropilæ* vel *Ægagropili* dicuntur, de quibus ſupra. Tandem *Lacrymas Cervorum* coagulatas & in lapideam duritiem veluti concretas veteres nonnullos *Bezehardt* nominaſſe, & pro antidoto efficaciſſimo habuiſſe contra quodvis venenum, teſtatur Lang. *l.* 2. *Ep.* 24. Vocatur & Moſchus ex oculis cervi. Legatur & Joh. G. Agricolæ *Cervologia German. P.* 2. *c.* 4. *Bezoar* Minerale, terra quædam medicata Pedemontana. Hercules a Saxonia *de plica c.* 67.

Bezar, vel *Beſar*, lapis viridis dicitur. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Bia, *Biæum*, *βία*, *βίαιον*, vide *Violentia*. *Violentum*.

Biarghetunſim, id eſt *Ceruſſa*. Ruland.

Bibere, *πίνειν*, eſt ore potulenta haurire, & ſorbere. Linden. *S. M. Ex. XIII.* §. 356. Vide *Potus*.

Bibitorius muſculus in anatomia vocatur ille oculi muſculus, introrſum verſus naſum oculum movens, Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 8. *p.* 513. *Bibitoriæ* rotulæ quæ dicantur, vide in Etmuller. *Oper. Tom. I. p.* 1000. *a. & Tom. II. p.* 1783. *a.*

Biblos, *Biblion*, *βίβλος*, *βίβλιον*, vide *Liber*.

Biceps, *δικέφαλος*, epitheton monſtrorum duo capita obtinentium, quorum varias obſervationes ex aliis collegit Bonetus, *Medic. Septentrion. l.* 1. *ſect.* 2. *c.* 2. *p.* 17. *ſeqq. Biceps* quoque vocatur muſculus cubiti flexor primus. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 8. *p.* 571. quemadmodum & tibiæ flectens eodem nomine appellatur *dict. l. c.* 12. *p.* 580.

Bicaudalis, epitheton muſculi in aure exteriori occurrentis & valde variantis, ita ut & *Tricaudalis*, interdum unica ſolum cauda conſpicuus obſervetur, unde & *Intricalis* nomen nactus a G. Bidloo *Anat. Tab. XII. fig.* 1.

Bichichiæ, epitheton pilularum, vel potius *trochiſcorum arteriarcorum* ex ſucco liquiritiæ, ſaccaro, amylo, tragacantho & amygdalis excorticatis cum Mucilag. ſem. cydon paratorum apud Raſen *l.* 9. *c.* 55. vertente Galentio de S. Sophia *fol. m.* 41. *a.*

Bi-

Bicongius, i. e. *duo Congii*, ſive menſura duodecim ſextarios continens. Vide *Chus*.

Bicorneos, vide *Hyoides*.

Bifidus dicitur, quod prius ſimplex poſtea in duas partes dividitur & quaſi finditur. Quod vero tumor quidem in recens natis e latice ſeroſo cerebri ac cerebelli in dorſi vertebrarum ſpinoſos proceſſus deſcendente obortus, *Spinæ Bifidæ* nomine inſigniatur, legere eſt, verum abſque ratione hujus appellationis, in *Actis Erud. Lipſ. de A.* 1699. *M. Novemb. p.* 519.

Bifurcatus, epitheton in Anatomicis occurrens, quando pars quædam, vel vas, quod ordinarie ſimplex eſſe ſolet, duplicatum & veluti in duo crura inſtar furcæ diviſum notatur. Ita D. Ruyſch. pelvim in renibus bifurcatam, imo & trifurcatum obſervavit *Cl. Obſerv. Anatomico-Chirurg. Obſ.* 79. & veſiculam felleam bifurcatam *d. l. Obſ.* 90. quales mirabiles naturæ luſus etiam in vaſis & canalibus quandoque occurrunt.

Biladen, id eſt *Chalybs*.

Bilinguis, δίγλωττος, quod tropice ſignificet hominem verſutum, ſimulatorem, cui candor omnis deficit, ex aliis ſcriptoribus Politicis novimus. *Bilinguem* etiam dici hominem duarum linguarum peritum oſtendimus infra in voce *Diglottos*. Proprie vero etiam ſignificat hominem duas linguas in ore habentem, qualem obſervatione e Joh. Doleo notavit Bonet. *Med. Septentr. l.* 5. *ſect.* 25. *c.* 1. *p.* 301.

Bilis, χολὴ, *Fel*. Non eſt noſtrarum partium, omnia nunc commenta veterum & recentiorum de *Bile* hic proponere & ventilare, ſed ſaltem terminum medico ſenſu exponere. Hinc ſufficere facile poteſt, communi Doctorum conſenſu certum eſſe, quod ſimpliciter ſumptum vocab. *Bilis*, donet *Naturalem*, *Flavam*, Gr. ξανθὴ dictam, quæ in hepatis vaſis vel poris choledochis & veſicula fellis naturaliter inveniri, & ab utriſque per communem ductum ad inteſtinum duodenum excerni ſolet. Eſt igitur *Bilis* excernendum naturale, ſive liquor excrementitius, ex ſanguinis ſalino-ſulphureis ob longiorem moram effœtis redditis, portionibus, paucoque ſero dilutis conſtans, a maſſa ſanguinis in glanduloſo hepatis parenchymate ſecretus, ad dicta vaſa & receptacula collectus, & excretus. Uſus hujus in inteſtino duodeno eſt indubitatus, Chyli e ventriculo immediate huc tranſlati ſegregabilitatem, & diſſolutionem in utiles & fœculentas portiones una cum ſucco pancreatico, ceu contrariæ facultatis, mediante aliqua fermentationis lucta, promovere. Quæ circa alias quoque utilitates veteres & novi Auctores tradiderunt: item, an denuo cum chylo ad ſanguinem quædam *Bilis* portiones loco novi fermenti & Balſami vitalis redeant; an vero ſtatim e veſicula fellea per certas arteriolas ad ſanguinem refundantur, uti conſectatus eſt Fr. de le Boe *Sylv. Diſp. Med. VI.* & quæ ſunt alia, aliis & alibi ventilanda relinquimus. Porro *Bilis præternatur.* & *vitioſa* fit per varios corruptionis modos, & varia ſortitur epitheta, vel a colore, vel a conſiſtentia, vel ab alia circumſtantia petita, quæ paucis annectere lubet. Ita quædam dicitur *Bilis pallida*, ὠχρὰ vel χλωρὰ, quæ ad naturalem proxime accedens, vel a ſeroſis aut aquoſis portionibus copioſioribus diluentibus (unde & *aquoſa* & *humida*, ὑδατώδης ἢ ὑγρὰ, appellatur) vel a minori aculeo lixivioſo præditis ſalinis, colorem obtinet remiſſiorem. Huic contraria eſt *rubra*, ἐρυθρὰ, *ſubrubra*, ὑπέρυθρος, *ruffa*, vel ignei coloris, πυῤῥὰ, (quæ ſaltem ſunt gradus differentiæ) quæ majoris lixivioſitatis indicium præbent, & particularum ſalinarum combuſtarum, vel nimium aſſarum copiam præſupponunt, quales etiam particulæ coagulatæ intenſe rubentes haud raro cum urina excerni, & ad matulam affigi firmiter ſolent, teſte Willis *de Urin. c.* 5. §. *Uſitatum*. *Vitellina*, λεκιθώδης, h. e. ovorum crudorum vitellis colore & conſiſtentia ſimilis, ex aſſumptis alimentis per климbilioſas regurgitantes ex inteſtino in ventriculum portiones corruptas admixtas depravatis nata, & mediante vomitu innoteſcens. Sic & *Porracea*, πρασοειδὴς ἢ πρασώδης, mixta eſt ex chyloſis & bilioſis (an & ſucci pancreatici vitioſi?) portionibus heterogeneis corruptis, vitriolaceis conflata, & per vomitum in ſenſus incurrens. Porro quoque *Bilis Glaſtea*, ſive glaſtum colore cæſio referens ἰσατώδης, *æruginea*, (*noſa*) ἰώδην, *cærulea*, κυανέη ἢ κυανίζουσα, *obſcura*, aut *fuſca*, ὀρφνώδης, ἢ φαιὰ, mixtæ & heterogeneæ ſunt *Bilis* ſpecies, gradu corruptionis & colorum variantes, quæ liquoris bilioſi, ſuccique pancreatici concurrentem vitioſam efferveſcentiam & corruptionem præſupponunt, uti hoc innuit rectiſſime Sylvius *l.* 1. *c.* 30. §. 112. & *c.* 46. §. 37. E quo Auctore alia quædam *Bilis p. n.* epitheta, addere libet, ut ſunt, *Bilis heterogenea*, quæ conſtat diverſis partibus, aliis acrioribus, aliis obtuſioribus, *l.* 1. *c.* 48. §. 6. *Copioſa* & ſimul *acrior*, cujus cauſſas recenſet *c.*18. §. 11. Huicque contraria *pauca*, & *iners*, §. 12. *Spirituoſa* & *volatilis*, quam credit eſſe cauſſam veram Icteri, *cap.* 46. §. 41. *ſeq.* & Ructuum nidoroſorum, *c.* 7. §. 21. Vomitoria-

rumque febrium, *cap.* 30. §. 112. *Pinguior* & *oleoſa*, ceu cauſſa faſtidii ciborum, *c.* 2. §. 8. Ardentiſque totius corporis, vel inteſtinorum, vel lumborum doloris, *c.* 11. §. 18. *&* *c.* 14. §. 16. *Fluida* vel *Fluxilis* aut *Turgens*, auctor Choleræ & DiarrhϾ, qualem etiam per purgantia fortiora gigni & expelli conſtat, *cap.* 7. §. 46. *Glutinoſa* & *ſpiſſa*, huicque affinis *Calculoſa*, cauſſa obſtructionis, præſertim meatuum bilariorum, *cap.* 45. *&* 46. Plura ſi cui legere placet de *Bilis* natura, generatione, varietate & uſu, ille præter Hipp. & Gal. monumenta aliorumque veterum ſcripta, ex recentioribus legat Franciſc. Gliſſonii *Anatomiam Hepatis* & Marcelli Malpighii *Exercit. de Hepate c.* 5. *ſeqq.* alioque. Per *Biles* in plurali & *Flavam & Atram* ſimul intelligi, oſtendit Joh. Rhodius *in Not. ad Scribon. Larg. n.* 136. *Bilis* Anatomiam Chymicam, h. e. Medicamenta e *bile* parata vide in Morley *Collect. Chym. Leidenſ. c.* 96. 97. Quod vero nonnulli ex Recentioribus veterum de quatuor humoribus in corpore humano ad ſanguinis ſyſtaſim concurrentibus opinionem jam dudum obſoletam rurſus in forum Medicum inducere non verentur, dum non ſolum ſanguinis portiones ſulphureas cum ſalinis permixtas excrementitio *Bilis* nomine non tam exornare, quam deturpare audent, ſed etiam cum Johanne de Muralto *in ſuo Vade mecum Anatomico Exerc. III.* §. 2. partem chyli butyroſam & nobiliorem *Bilis* alimentalis titulo inſignire non dubitant, mihi non arridet, cum illa confuſa terminorum acceptio majorem in animo lectoris pariat obſcuritatem.

Bilis atra, μέλαινα χολὴ (vide *Melancholia*,) denotat apud Gal. humorem melancholicum, *lib.* 7. *aph.* 32. *c.* 1. *de nat. hum. t.* 27. *&* *c.* 5. *in* 6. *Epid. t.* 14. cum autem æque obſcurum ſit apud illum, & reliquos omnes antiquiores, quid proprie ſit humor melancholicus ſive naturalis, ſive præternaturalis, declarari hoc debet ex recentiorum hypotheſibus Phyſiologicis Pathologiæ rite applicatis, ſecundum quas *Bilis atra* nihil aliud eſt, quam humor excrementitius acidus in pancreate naturaliter collectus, & ad inteſtinum duodenum ſecretus (qui ſimpliciter *Melancholia* dici commode poteſt) præternaturaliter ſe habens, præſertim nimia aciditate corroſiva & exulcerativa peccans. Vid. *Not. noſtr. ad Jeſſen. Judic. de S. V. S. M. p.* 161. Quamvis & *Bilis flava* per mixturam hujus acidi p. n. pancreatici liquoris corrupta in *Atram Bilem* degenerare poſſit, teſte Fr. Sylvio *lib.* . *Pr. Med. c.* 46. §. 37. imo ipſum ſanguinem, & ſpirituum animalium liquorem, ſi in eum regurgitaverit, ille nimium acidus liquor *Atrabilarium* facere queat, unde graviſſimorum morborum ilias provenit. *Atra Bilis* quoque myſtice appellatur *Nigredo illa* prima in præparatione *Mercurii Philoſophorum* & *Lapidis Philoſophici*, quam offert in prima operatione; de qua apud Libav. *T. II. Oper. in Apoc. Herm. Part. poſt. in proœm.*

Binſica, hoc nomine Rabbini vocant ægritudinem mentalem, & in ſpecie *Atrophiam organi phantaſiæ*, teſte Helmont. *tr. Venatio ſcient. n.* 51. *&* *de magnet. vuln. cur.* §. 148.

Biolychnium, βιολύχνιον, idem quod *Flamma vitalis*, ſive *Calor nativus*, de quo infra. Epitheton Charltono, aliiſque recentioribus non infrequens. Alias vocabulum hoc accipitur de ſingulari quodam ſecreto ex ſanguine humano parato; uti videre eſt apud Beguin. *Tyrocin. l.* 3. *c.* 1. in notis Glukradii, ubi ſimul mentio fit Johannis Erneſti Burggravii, qui integrum libellum de hujuſmodi *Biolychnio* conſcripſit & edidit.

Bios, βίος, βιοτὸς, βιοτὴ, dupliciter ſumitur, 1. frequentius pro *vita* ejuſque curriculo; 2. rarius pro *victu*, h. e. alimentorum uſu ad vitam neceſſario. Vide ſuo loco *Vita*, *Victus*.

Biothanati, βιοθάνατοι, dicuntur Foreſto *l.* 1. *Obſ.* 1. *in Schol.* ii, qui *violenta morte* perierunt. Verum non videtur vocabulum a bonis Auctoribus approbatum.

Bipula eſt vermis apud Ariſt. *l.* 5. *hiſt. animal. c.* 29. interprete Gaza. Mercur. *de morbis puer. l.* 3. *c.* 7.

Bira, vide *Cerevisia*.

Birſen, Arabicum vel Perſicum nomen denotans inflammationem vel apoſtema pectoris: *Bir* enim *pectus* ſignificat, teſte Avicenna & aliis. Caſp. Theophil. Bierling. *in Theſauro p.* 270.

Biſcoctus, δίεφθος, διπυρίτης, potiſſimum dicitur de pane iterum cocto, quem & ἔξοπτον, h. e. *valde aſſatum* dici exiſtimat Linden. *Ex. XVI.* §. 139. *ſeqq.* Jungatur locus Hipp. *de Int. Aff. XXIIX.* 16. Habet vim deſiccandi, & cum ſiligineus eſt, neque nimium toſtus, minus omnium excrementi relinquit. Renat. Moreau *ad Schol. Salernit. c.* 17. *p.* 263.

Biſmuthum, *Biſemutum*, *Marcaſita*, vulgo *Miſmuth*, eſt recrementum metallicum in generatione metalli alicujus ex portione quadam ad generationem metalli inepta productum, inque corpus minerale albicans durum ac fragile mutatum. Schrod. *l.* 3. *Ph. M. c.* 18. Verum Olaus Wormius *Muſæi c.* 8. ad ſui generis metallum

refert, licet aliquando argentum in ſe contineat. Libav. quoque inter metalla referre non dubitavit, *Defenſ. Syntagm. A.* 2. *N.* 53. Eſt vel ſolidius ſectionemque admittit, vel interdum laxius, inſtar Galenæ. Datur & *Marcaſita aurea*, vulgo *Boid Roiſt*. *Plumbum* etiam *ſcriptorium* a nonnullis ad *Biſmuthi* ſpeciem refertur, Hoffman. *in Clav. Schrod. d. l. pag.* 329. Viribus recremento plumbi reſpondet; uſus quamvis rariſſimus, & non niſi externus. *Biſemutum* appellavit leviſſimum, pallidiſſimum, & viliſſimum plumbum Ruland. *in Lex.*

* *Biſſon*, Oppiano βίσον, Dioni βίσων. Plin. boves feris ſimiles eſſe dicit, ſetoſos, colla jubis horridos. V. Ionſth. hiſt. nat. Anim. Cornubus alexiterica vis ineſſe putatur.

Bithnimalca, idem quod *Gaſteranax*, (de quo in litera *G.*) h. e. peculiare principium activum in ventriculo reſidens, functionum chylificationis, & diſtributionis, ſegregationiſque excrementorum præſes, quod nomen finxit Dolæus *in Encyclopæd. Med. l.* 3. *c.* 1. 3. & 4.

Bithrinati, id eſt *vitro obductum*. Rul.

Bithynos, βιθυνὸς, duo ſignificat medicamenta. 1. eſt nomen emplaſtri, ad hydropem efficacis, cujus deſcriptio habetur apud Gal. *lib.* 9. *de C. M. S. L. c.* 3. deinde *Paſtillus* dicitur *Bythynus*, *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 22. Gorr. *p.* 75.

Bitumen, ἄσφαλτος, ἀσφαλτὸν. Specialiter denotat ſuccum pinguem aquis marinis aliiſque ſtagnantibus marinæ non diſſimilibus, & optimum eſt mari mortuo, (quod propterea lacus *Aſphaltites* dicitur) veluti ſpuma innatans, poſtea vero reſiccatum ad littora pice ſicca durius efficitur, tenaciſſimumque redditur. Optimæ notæ habetur, ponderoſum, validum odorem vibrans, purpureoque atrum vergente colore præditum ſit. Ejus virtus eſt cum moderata calefactione exſiccatoria & glutinatoria, Gal. *l. XI. de S. F.* Schrod. *l.* 3. *c.* 32. Hoffm. *in Clav.* aliique plures. Gorr. *in Def.* aliter diſtinguit *Bitumen* ἄσφαλτον, in *liquidum* & *foſſile*. Illud, quod inſtar olei ſit propter pinguitudinem, poſtmodo tamen vel ſponte, vel coctione, inſpiſſatur. Meminit illius Scrib. Larg. *n.* 52. ad inunctionem narium. Dicitur & *Zacynthium*, (perperam Saguntinum, cum in agro Saguntino non deprehendatur) ζακυνθία ἄσφαλτος, Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 13. vid. Rhod. *ad Scrib. Larg. n.* 208. quemadmodum ſiccum *Judaicum* quoque vocatur. Hoc vero ſiccum e terra eruitur, lapidum aut carbonum modo, nigrum, ſplendenſque picis inſtar; & ab aliis Gagatis aut Foſſilis Carbonis, aut Petræ nomine venit. Vide *Lithanthrax*. *Bitumen* etiam tribuitur a Paracelſo excremento urinæ *Alcola* dicto, (de quo ſupra) quod ipſe Tartarum mucilaginoſum etiam appellat *in Fragment. Medic. ad L.* 1. *de Tartar. c.* 9. & alibi. Dornæus deſcripſit *Bitumen*, quod ſit ſulphurea terra, *in Diction.* item Rul. *in Lex.* qui multa genera etiam propoſuit. Liquidum oleo ſimile, petroleum: Odoratum, Saxonicum, tetrum, camphoræ nativæ: Nigrum craſſum foſſile carbonibus ſimile. *Bitumen perverſum* eſt liquor incertus &c.

Biventer, διγαστρικὸς, vide *Digaſtricus*.

Blabe, βλάβη, noxam, læſionem ſignificat, a verbo βλάπτειν, nocere; cui opponitur ὠφελέειν, prodeſſe. Hippocr. *l. de Alim. III.* 3. *ſeqq.* Idem quoque σίνεα dici ab Ionico σίνειν, & noxia βλαβερὰ ἡ σινόμωρα docet Galen. *c.* 3. *de R. V. I. A. t.* 14.

Blacciæ apud Rhazen. dicuntur *morbilli*, notante Ingraſſia *Comm. in Avic. l. de Tum. p. n. p.* 194. 195.

Blachmal, eſt *materia liquefactione plurium una metallorum confuſa in ſulphur injecta*. Iohnſ. *in Lex. Chym.*

Blactara, i. e. *Ceruſſa* vel *blancta*. Rul. *in Lexic.*

(Π) *Blæſitas*, vitioſa litterarum *R.* & *S.* pronuntiatio. Vog. Vide *Blæſus*.

Blæſus, *Blæſſus*, βλαισοσὸς, βλαισὸς, vitium aliquod in figura membrorum corporis, præſertim externorum ſignificat. Frequentius tamen de cruribus extrorſum diſtortis uſurpari ſolet. Alias Latinis *Valgi* dicuntur. Gal. *de cauſſ. morb. c.* 7. *c.* 3. *de iis, quæ in medic. fiunt t.* 31. Jung. M. A. Severin. *de gibb. valg. & var. P.* 11. *c.* 2. Quibus opponuntur ῥοιβοὶ, vel ῥαιβοὶ ῥοικοὶ, *Vari*, quibus crura introrſum vertuntur; quamvis C. Hoffmannus mendam ſubeſſe exiſtimet, & invertendam eſſe utriuſque ſignificationem doceat, *l.* 3. *Inſt. c.* 59. §. 5. & *l.* 3. *Apolog. pro Gal. c.* 99. Utinam vero rationem addidiſſet, cum Auctores & Lexicographi non conſentiant in illam ſignificationum inverſionem. An incertitudo ſignificationis fortaſſis inde oborta eſt, quod utrumque vitium in cruribus ſemper concurrat? Dum enim genua extrorſum vergunt, pedes extremi coeunt; quod ſi vero hi diducuntur extrorſum, genua coarctantur. *Blæſitas* etiam dicitur de illo, cui lingua impedita eſt, ut literam aliquam exprimere non poſſit. Vide ſupra *Blæſitas*.

Blanca mulierum, *Blancta*, *Ceruſſa*. Rul. *in Lex. Blanca* etiam dicitur compoſitio lenitiva a colore albo, quod colores purget albos phlegmati-

maticos, & olim fuit triplex, magna, media, & minor. Unius deſcriptio extat *in Antidotario Nicolai inter Opera Meſuæ fol. mihi* 373. *a.*

Blandus, ἠύς, ἠύς, idem quod *Mitis*. Eſt epitheton plerumque ignis a Pharmacopæis & Chymiſtis receptum ad differentiam ignis fortioris.

Blas, terminus eſt Helmontianus novus, & ſignificat in genere motum localem & alterativum aſtrorum, a quorum utroque oriuntur temporum mutationes, tempeſtates atque viciſſitudines &c. Vide *Aſtrale*.

Blaſtema, βλάστημα, βλάστησις, *germinationem*, *germen* ſignificat in genere, a verbo βλαστάνειν, propullare, germinare, & occurrit illud quatuor in locis (notante Foeſ. *in Oec. p.* 122.) apud Hippocr. v. gr. *de Humor. I.* 35. *l.* 4. *Epid. XXIV.* 8. *& l.* 6. *Epid. ſect.* 2. *l.* 10. *de Ulcer. V.* 3. Quamvis vero obſcurum ſit, qualia *germina* p. n. in illis locis intellexerit, nobis tamen videtur, potius exponendum eſſe per eruptionem alicujus materiæ ſive puſtuloſæ, ſive cruſtoſæ, ſive fungoſæ, aut alterius conſiſtentiæ. Et ita alter locus *in Epid.* cujus expoſitio apud Gal. non occurrit, erit perſpicuus, quod tumores glandularum ſint eruptionum cutanearum, id quod experientia teſtatur, præſertim in pueris & puellis, v. g. pone aures, maxillas, ad collum tumores ſignificare ſcabioſam exulcerationem præſentem, vel futuram. Hinc Valleſii commentum ad illum loc. plane ἄκυρον, & improprium nobis videtur. Vide etiam infra *Germen*.

Blatta, eſt vocabulum valde æquivocum, præcipue vero duas habet ſignificationes: 1. denotat inſecti genus, & ita reſpondet Græcum σίλφη, *Silphe*, vel etiam τίλφη, quæ ſignificatio iterum tribui ſolet variis inſectis, vel vermiculis, de quibus omnibus legatur Ulyſſ. Aldrovandus *l.* 4. *de Inſectis c.* 9. *edit. Bonon. p. m.* 499. *ſeqq.* ubi etiam exponit σίλφις ἄνευ πτερῶν & βδέουσας, id eſt *Blattas* ſine alis & fœtentes, quarum ex Archigene meminit Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. *& l.* 5. *c.* 9. ad effectus aurium & dentium. 2. denotat Teſtaceorum ſpecies, vel potius opercula conchyliorum, ſi oblonga fuerint; ſi rotunda, Buccinorum & Purpurarum habentur, quamvis indiſcriminatim, ſed perperam, a Pharmacopolis & Aromatariis vendi ſoleant. Dicitur cum epitheto *Balatta Byzantia*, βλάττιν vel βλάττιον βυζάντιον, item ὄνυξ, Dioſc. *l.* 2. *c.* 10. *Unguis odoratus*, non quod ſuaviter oleat, ſed quod odor ſit gravior, caſtoreum æmulans. De his legantur Rondelet. *l.* 2. *de Teſtac. c.* 15. Aldrovand. *l.* 3. *de Teſtac. p. m.* 294. *ſeqq.* item *p.* 346. *ſeqq.* Chioccus *in Muſ. Calc. ſect.* 1. *p* 44. Schroder. *Ph. l.* 5. *cl.* 3. *n.* 74. *Ungui odorato* tribuitur interne ſumpto virtus alvum laxandi, lienem emolliendi. Externe ſuffitus contra epilepſiam & ſuffocationem uteri commendatur; in reliquis cum aliis concharum teſtis viribus reſpondens.

Blechrus, βληχρὸς, ſignificat *Debilis*, *Lenis*, & eſt epitheton uſitatum morborum, præſertim febrium, apud Hippocr. 5. *aph.* 64. *l.* 5. *Epid. XXII.* 24. *XXXVI.* 12. & paſſim alibi; de quibus locis vid. Foeſ. *Oec. p.* 123. Dieter. *Iatr. n.* 156.

Blema, βλῆμα, vide *Intritum*.

Blenna, *Blena*, ſive *Mucus*, βλέννα, μύξα, eſt humor excrementitius craſſior concoctus per palatum & nares defluens, minuſque acris & mordax, propterea & craſſior pituita ab Hipp. vocatur, Galen. *l. de tot. morb. temp. c.* 3. *& l.* 2. *de ſem. c.* 6. Βλέννα & βλένα frigidus humiduſque eſt ſuccus, quem omnes homines phlegma vocant, ut ſcribit Gal. *l.* 2. *de fac. nat. c.* 9. Vide *Phlegma*. Dicitur & Hippocrati βλαίννα *l.* 2. *de morb. XII.* 6. Unde & derivativa βλεννώδης, vel βλαιννώδης, vel de ipſis excrementis *mucoſis* legitur, *lib.* 4. *Epid. in princ.* vel de hominibus, in ſpecie mulieribus, *l. de Carnib. vel de ætate*, *XXI.* 8. Foeſ. *d. l.*

Blennus, βλέννος, βλίνος, βλινὸς, Suidæ βλίων, eſt piſcis littoralis, nullius pene pretii, quod vel ex nomine *mucum* denotante conſtare poteſt, cum carnem habeat mollem, excrementitiam, inſipidam, & ita ingratam. Ejus deſcriptionem vide apud Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 26.

Blepharides, βλεφαρίδες, vide *Cilia*.

Blepharon, βλέφαρον, vide *Palpebra*.

(Π) *Blepharotis*, ſufflammatio palpebrarum. Vog.

(Π) *Blepharoptoſis*, palpebræ utriuſque, vel alterutrius allongatæ, retractæ, introverſæ vel extra verſæ ectopia. Sauv.

Blepharoxyſtum, βλεφαροξυστον, eſt inſtrumentum Chirurgicum radendis, vellendis, concinnandiſque palpebris aptum, in *Trachomate*, ſive aſperitudine calloſa palpebrarum interiorum, quæ & τύλωσις, vocatur. P. Ægineta *l.* 3. *cap.* 22. Gorr. *in def. p.* 76.

Bleſtriſmus, βληστρισμὸς, Hippocrati incontinentem corporis *jactationem* & inquietudinem ſignificat, qua corpus perpetuo exagitatur, aut incontinenter disjicitur. Dicitur alias quoque

ῥιπτασ-

ῥιπτασμός, *l.* 1. *Epid. ægr.* 2. Provenit a ſanguinis nimia & tumultuaria effervescentia in febribus acutis. Verbum quoque βληστρίζειν Hippocr. in uſu fuit, idem ſignificans, ſcil. *jactare ſeipſum*, *l.* 1. *de morb. VII.* 17. De phrenitide. Aretæus uſurpat βληστρίζεσθαι, h. e. *jactari*. Foeſ. *p.* 122.

Bleta alba eſt epitheton urinæ lacteæ renum morboſorum, & refertur inter cauſſas phthiſeos apud Paracelſ. *l.* 11. *de Tartaro*, *tract.* 3. *c.* 3.

Bletus, βλητός, *ictus* dicitur, cujus latus propter internam malignam inflammationem, v. g. pleuritidem, peripneumoniam, præſertim mox poſt obitum, lividum, aut maculoſum, tanquam ex ictu aut plaga, conſpicitur. Hipp. *Coac. t.* 400. *ſ.* 1. *de R. V. I. A. t.* 35. De fœtu quoque in utero hac ratione extincto legitur *l.* 1. *de M. M. CX.* 8. ubi in ſeq. exponitur per πελιδνὸν, lividum.

Blicare, id eſt *præſil præparatum*. Rul. *in Lex.*

Blincta, i. e. *Terra rubra*. Idem.

Blityri, βλίτυρι, eſt vocabulum fictitium, plane nihil ſignificans, proverbii loco a Galeno uſurpatum cum altero *Scindapſus*, σκινδαψός, ad irridendam nimiam fingendorum novorum terminorum vanitatem, *l.* 3. *de diff. pulſ. c.*4. & *l.* 2. *M. M. cap.* 7.

Blumati, *terreum* eſt *vas vitreatum*. Iohnſ. *in Lex.*

Boa, βόα, βόη, Plinio dicuntur papulæ rubentes cutaneæ, vulgo *bitbblatterlein*, ſive puſtulæ ichoroſæ, *l.* 24. *H. N. c.* 9. & *l.* 26. *cap.* 11. quamvis & nomen ſit ſerpentum maximorum in Italia, apud eundem, *l.* 8. *c.* 14. Jungatur Aldrov. *l.* 1. *de ſerp. & drac. c.* 19. Vide *Papula*, *Puſtula*. *Boa*, hodie morbus Gallicus apud Hiſp. Delecamp. *in hunc locum*. Plinio *l.* 26. *c.* 11. tumor crurum ex labore viæ collectus. Laurembergius *in antiquario*. Rei ruſticæ ſcriptoribus morbus boum, notante Julio Scaligero *in Feſto*.

Boax, vide *Boops*.

Bochetum, dicitur *Decoctum ſecundarium* ex ligno ſancto, Salſaparillia, china & aliis ſudoriferis paratum. Blaſ. *Medic. Univ. p.* 79.

Bocia, dicitur *vas vitreum* firmiter clauſum, ventre rotundum, collo oblongum & ſtrictum ad menſuram dimidii pedis vel circa. Dicitur alias & *Ovum*, *Sublimatorium*, *Urinale*, *Cucurbita*, Lagn. *in Harm. Chym. Th. Chym. Vol. IV. p.* 769.

Bodagi, i. e. *Aliud vas*. Rul.

Bodid, i. e. *Ovum*. Idem.

Boe, βοή, vide *Clamor*.

Boethema, βοήθημα, Auxilium, *Remedium*, vide *Remedium*.

Bof, i. e. *Calx viva*. Ruland.

Bolbideon, *Bolbition*, βολβίδιον, βολβίτιον, dicitur parvus polypus, vel ſepiola parva, apud Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. XXV.* 6. & *XXIX.* 34. Foeſ. *d. l.* Gorr. *p.* 76. Galenus *exeg.*

Bolbiton, βόλβιτον, *ſtercus*, *bubulum* in ſpecie apud Hipp. ſignificat, cujus uſum ad fotum & ſuffitum in affectibus uterinis commendavit, *l. de nat. mul. II.* 17. *XXIX.* 173. 174. *l.* 1. *de morb. mul. LXXXV.* 13. *CXXIII.* 13. *l.* 2. *LXXIV.* 21. Foeſ. *p.* 124.

Bolchon, βολχόν, appellant quidam *Bdellium*, teſte Dioscor. *lib.* 1. *c.* 80. Gorr. *p.* 76.

Boleſis, dicuntur *Corallia*, Rul.

Boletto, idem quod *Fritta*, de quo inferius in lit. F.

Boliſmus, mendoſe pro *Bulimus* legitur apud Avicenn. *l.* 3. *fen.* 13. *tr.* 2. *c.* 15. 16.

Bolus, ἡ βῶλος, dupliciter ſumi ſolet, generaliter & ſpecialiter. Generaliter idem eſt, ac *gleba*, ſive terra pinguis & limoſa, &c. Specialiter vero 1. ſignificat terræ quoddam genus ex pallido rubrum lentore pingui præditum in levorem calcis affuſo humore promptiſſime ſolubile, ac aſſumptum butyri inſtar liqueſcere viſum, vaporibus, martialibus imprimis, impraegnatum, Schroder. *l.* 3. *c.* 2. Præ reliquis laudatur *Bolus Armena*, ἡ ἐκ τῆς ἀρμενίας βῶλος, a Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Terra Samia in fin.* quæ ſcilicet ex Armenia & finitimis locis affertur, quamvis non rejiciendæ ſint aliorum quoque locorum, in quibus fodiuntur *boli* v. g. *Toccavienſis*, quam Armena non inferiorem commendavit Joh. Crato *Conſil.* 79. apud Scholz. item *epiſt.* 123. 130. *Orientalem* ab Armena diſtinguit idem, *epiſt.* 107. ceu ex Cappadocia Conſtantinopolin allatam. *Wittebergicam* approbat Schrod. *d. loc.* & F. Hoffm. *in Clav.* ad illum locum. Ex quo etiam conſtat, dari *bolos* alius coloris, videlicet *albos* ex Hetruria, *cinereos* e Fionia & Boringia, Daniæ Inſula, item *Norvvegicos*. *Bolis*, præſertim *Armenæ*, tribuitur præter vim exſiccantem, adſtringentem, conſolidantem, roborantem, etiam virtus alexipharmaca in ipſa peſte ſalutaris. Ejus tamen uſum ſuſpectum reddere conatus eſt Langius *l.* 1. *ep.* 18. *Bolus* dicitur *lutum*, quod minerale nullum in ſe habet, Dorn. Rul. & Iohnſ. *Boletus* idem ſignificat. Deinde *Bolus* ſignificat

eer-

certam medicamenti formam, mellis fere conſiſtentia paulo craſſiore conglomeratam [tanta quantitate, quantam bucca fere capere poteſt. Dividitur in *Purgantem*, *Diaphoreticum*, *Alterantem* & *Roborantem*. In officinis pro uſu nulli extant, ſed ex præſcriptione Medici ſtatim parantur. Petr. Morell. *de formul. remed. l.* 1. *ſect.* 2. *c.* 1. Schroder. *l.* 2. *c.* 42. Parantur ex electuariis, pulpis, conſervis, pulveribus, in conſiſtentiam deglutibilem redactis. Spagyricis quoque *bolus* dicitur *coagulum ſpecificum*, quod eſt eſſentiale chymicum, ut ſit eſſentia quædam liberata ab impuris & alienitatibus per coagulationis nondum ſegregata, conſtitutaque, ut ſit eis conſiſtentia & forma homogenea, qualis eſt bolaris.

Bombax, *Goſſypium*, Cotta, Cottonum, ξύλον, primo denotat plantam ipſam exoticam in Syria & Cypro copioſam, ferentem ſemina in multa lanugine involuta inſtar nucis crinitæ inclufa; ſecundo ipſa quoque *lanugo* hoc nomine vocatur. Seminis uſus in phthiſicis & aſthmaticis laudatur, *Lanuginis* rarior internus, frequentiſſimus externus. Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 59.

Bombus, βόμβος, eſt murmur, vel ſtrepitus reſonans ex flatibus, qui in amplitudinem effunduntur & evolvuntur ex locorum anguſtiis. Si hujuſmodi ſonus in auribus percipitur in acutis morbis, lethale habetur ſignum ab Hip. *Coac. t.* 135. In inteſtinis craſſis fieri a portionibus chyloſis in flatus reſolutis, docet Galen. *l.* 3. *de ſympt. cauſſ. c.* 2. unde & ſonori crepitus quandoque excernuntur.

Bombylius, βομβύλιος, & βομβυλιός, eſt genus poculi, vel vaſculi cum anguſtiore orificio a reſonando ita dictum, cujus meminit Hippocr. *lib.* 3. *de morb. XXIV.* 62. quamvis cum epitheto ἐυρυςόμυ, latioris. Verum mendoſum eſſe locum & ſubſtituendo ςενοςόμυ, ingenioſe demonſtravit Foeſ. *in Oecon. p.* 125. Jungatur Galen. *c.* 2. *in* 6. *Epid. t.* 32.

Bombyx, βόμβυξ, & βομβύλιος, eſt vermis lanificus, ſericum texens, oriturque tum ſponte, tum ex ovis. Ejus hiſtoriam admirandam prolixe reperies apud Ulyſſ. Aldrov. *l.* 2. *de Inſect. c.* 6. *p. m.* 278. *multiſque ſeqq.* Jungatur ex recentioribus *Diſſertatio Epiſtolica de Bombyce* Marc. Malpighii *Regiæ Societati Anglicæ dicata*, de quo etiam videantur *Acta Philoſophica* Oldenburgii *An.* 1669. *menſ. Julio*. Quærantur & alia de hoc inſecto loca *ibidem in Indice*. Papiliones bombycis κατ' ἐξοχὴν *Bombylii* dicuntur, teſte eodem. Uſurpantur in Medicina integri, ſericum cum textura & folliculi, teſte Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 97. Verum non eſt flocci facienda animadverſio Fr. Hoffmanni *in Clavi ad h. l. p.* 703. Dicitur & *Bombyx ſylveſtris*, e genere erucarum viridium ſimili metamorphoſi cum *bombyce* domeſtico mutabilium, de cujus uſu in Medicina nihil adhuc conſtat.

Bonati, i. e. *vitreati*. Rul. *in Lex.*

* *Boni*, ἐσθλοὶ, apud Hipp. l. 2. de M. P. ſunt quicumque fulvi, ſimi, oculis magnis; contra mali, quicumque fulvi, naſo acuto, oculis parvis. Ibid. Hipp.

Bonum, ἀγαθὸν, καλὸν, notiſſimum quidem, & communiſſimum eſt vocabulum, & in genere ſignificat, quod quis aut eligere, aut agere, aut cui confidere poteſt ac debet, ex Galen. *l.* 7. *de Hippocr. & Plat. decr. c.* 2. Sumitur vero vel abſolute & per ſe, vel comparative & ſecundum quid, reſpectu perſonarum, vel alterius alicujus rei. *Bona per ſe* & abſolute, quæ in rerum natura continentur, alia animi, alia corporis, alia exteriora ſunt, nec præter hæc ullum aliud bonorum genus excogitari poteſt, Gal. *Orat. ſuaſor. ad artes*, *c.* 6. *Reſpective bonum* dicitur, vel ut ſignum, vel ut ſignatum. Sub utroque reſpectu *bonum* aliquando etiam complectitur *minus malum*, *c.* 20. *in* 6. *Epid. t.* 38. *Bonum* etiam pro certo, ſtabili, vero, & perpetuo poſitum eſt, *c.* 2. *de fract. t.* 31. Plura huc facientia vide ſis apud Dieter. *Iatr. n.* 2.

Boops, *Boax*, *Box*, βῶξ, βόαξ, βόηξ, eſt nomen piſcis littoralis, qui inter cibos concoctu faciles refertur, ita ut etiam ægris apponatur. Vide Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 41. Bruyerin. *l.* 20. *c.* 9.

Boraco, vocatur etiam *capiſtrum auri*. Ruland.

Borades, i. e. *Limatura*. Ruland.

Borax, *Borrax*, factitium quod ſit, & nitri veluti ſpecies, unde & nomine ſuo proxime accedit ad Arab. *Baurac*, hoc eſt *Nitrum*, extra dubium eſt. Ex qua vero materia præparetur, & quomodo, incertum adhuc habetur. Venetiis confici ex cremato quodam lapide candido & fiſſili, quem *boracem crudum* vocant, & Kentm. *Nitrum nativum ſciſſile;* docet Caſp. Hoffman. *in Paralipom. Offic. c.* 55. Conſentit in hoc Frider. Hoffmannus *in Clavi ad Schrod. lib.* 2. *c.* 79. quod ex minera quadam conficiatur; ſed modum nobis eſſe adhuc ignotum, fatetur. At Paracelſus *boracem* optimum fieri ex Aluminis, Salis Armoniaci & Tartari calcinati æquis portionibus in aqua bullientibus, & in

in alcali coctis, vult *in Appendic. Chirurg. oper. Manuali I. Chym.* Schroder. vero *d. l.* prolixiorem formulam tradit, addendo dictis mineralibus Nitrum, Sal commune, Gummi Arabic. & Maſtichen: & aquæ loco ſubſtituit urinam. Quam compoſitionem ceu inutilem rejecit Frid. Hoffmannus *dicto loco*. Quoad vires, commendatur *Borax Venet.* in difficili partu, retentis ſecundinis, & menſtruis. Verum illum effectum in dubium vocare conatus eſt Caſp. Hoffmannus *d. l.* Vocatur & *Attinkar naturale*. Ruland.

Borbonicus, *Borbonenſis*, epitheton eſt thermarum patronymicum, quarum deſcriptionem *in peculiari tractatu* demonſtravit Arcimbaldus edente Joh. Panhalio, vide *Act. Erud. Lipſ. An.* 1700. *M. Novemb. p.* 454. *ſeqq.*

Borborodes, βορβορώδες, *cœnoſum*, cœnum referens, lutulentum ſignificat, nimirum a βόρβορος, *cœnum*, fimus. Uſurpatur ab Hippocr. de pure fœtido, 7. *aphor.* 44. 2. *progn. t.* 70. *Coac. t.* 409. de urina fœtente, Gal. *comm.* 4. *aph.* 69. de odoribus cœnoſis, Hippocrat. *de hum. VI.* 7.

Borborygmus, βορβορυγμὸς, eſt ſonus, vel murmur, in craſſis inteſtinis factum a flatu, qui neque multus ſit, ſed cum humiditate quadam moderata ad alvum movetur. Galen. *lib.* 3. *de ſymptom. cauſſ. cap.* 2. & 4. *aphor.* 73. Linden. *S. M. Ex. VI.* §. 69. Differt a *Bombo*, quod hic ſit ſiccior flatus, cum majori ſono prodiens. Frequenti quoque in uſu eſt apud Hippocr. verbum compoſitum βορβορύζειν, διαβορβορύζειν, & ὑποβορβορύζειν, de ventre & inteſtinis, *dict. aph.* & 4. *de R. V. I. A. t.* 64. *ſ.* 3. *prorrhet. Coac. t.* 62.

Boreas, βοῤῥᾶς, βορέας, βοῤῥᾶς, aquilo, eſt ventus quidem e quatuor cardinalibus, qui a ſeptentrione ſpirat, frigidus & ſiccus, Galen. *l.* 1. *de Temper. c.* 2. unde & ab Ovid. *l.* 1. *Triſt. el.* 2. *v.* 27. gelidus *boreas* dicitur. In temporum & corporis mutationibus potentiſſimus, & propterea Medico maxime conſiderandus. Opponitur auſtro, 3. *aphor.* 5. Quæ aeris tempeſtas Βόρειον, ſcil. κατάστημα dicitur, frigida & ſicca. Quod vero *l.* 2. *de diæt. V. Boream* frigidum & humidum ſtatuerit Hippocr. ex alio principio id aſſeruit, videlicet omnes ventos habere naturam humectandi, tum vegetabilium, tum animalium corpora, quia neceſſe eſt omnes ventos ſpirare a nive, glacie, fluminibus, ſtagnis, terra humecta &c. *ibid. IV.* 2. Cæteris paribus alias *borealis* vel *aquilonaris* conſtitutio commodior & ſalubrior habetur plantis & hominibus, auſtrina, Hipp. *de A. L. & A.* & ex hoc Renatus Moreau *in Schol. Salern. Membr.* 7. *p.* 88.

Boritis, dicitur lapis philoſophorum, qui ſapientum æs liquefacit, & velut aqua fluxibilis vertit. Turba Philoſoph. *ſerm.* 22. *in Th. Chym. Vol. V. p.* 19. & ex hoc Rul. *in Lex.*

Boriza, vide *Lunaria*.

Borrhos, Βοῤῥὸς, dicitur *vorax*, edax, v. g. de aqua & vigilia, 6. *Epid. ſ.* 6. *t.* 20. In fœmin. Βοῤῥὰ, cibum, alimentum ſignificat, *l.* 1. *de morb. mul. XXXVII.* 3. Et homines, qui multum poſſunt comedere, dicuntur ἄνθρωποι Βοῤῥοὶ, ut Aſiatici, Gal. *in comm. ad l. Epid.*

Borſella dicitur inſtrumentum ad artem vitrariam pertinens, quo vitra pro re nata coarctant vel extendunt & lævigant. Delineationem eorum vide apud C. Merett. *in append. ad Neri artem vitrar. p.* 437.

Bos, Βοῦς, dicitur animal vulgo notiſſimum, quadrupes, plerumque bicorne, biſulcum, ruminans, laboribus agreſtibus, victui & medicinæ valde accommodum. Vocabulum hoc aliquando generaliter accipitur de utroque ſexu; aliquando ſpecialiter de ſolo maſculo, qui & *Taurus* dicitur, quemadmodum fœmina *Vacca*, ἡ Βοῦς. Integram *bovis* hiſtoriam prolixiſſime lege ſis apud Ulyſſ. Aldrov. *l.* 1. *Quadruped. biſulc. c.* 1. *Bos* ſicciore eſt temperamento, quam ſus. Hinc *carnes bubulæ* alimentum corpori ſuggerunt non mediocre, neque diſſipatu facile, ſanguinemque gignunt aliis æquo craſſiorem; propterea melancholicis frequentior harum uſus noxius habetur, Gal. *l.* 3. *de Al. fac. cap.* 2. Plura de carnis bubulæ dotibus vide apud Linden. *Ex. XIII.* §. 505. *ſeqq. l. Alex. l.* 11. *Salub. c.* 9. Bruyerin. *de re cib. l.* 13. *cap.* 4. *Bobus* aliquando cornua deficere, videl. in Scythia, ideo quod præ frigore regionis cornua non enaſci queant, teſtatur Hipp. *l. de A. L. & Aq. XLIV.* 6. 7. Quæ de *bove* in uſum medicum cedere poſſunt, videantur apud Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 5. & Fr. Hoffmann. *Clav. ad h. l. p.* 643. *Boves* quoque dicuntur piſces cartilaginei quidam, & *Rajæ* ſpecies, inter cibos non poſtremæ bonitatis pertinentes, cum carne ſint molliore, quam reliquæ Rajæ. De iis vide Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. c.* 52. Vitulus etiam marinus *bovis* nomine venit, teſte eodem *l.* 1. *de Cet. c.* 10.

Boſa Ægyptiis dicta fuit *maſſa* parata *ex farina loliacea ſeminibus cannabis & aqua*, ejuſdem virtutis inebriativæ, qua aſſis, de quo vide ſupra. Pr. Alpin. *l.* 4. *de medic. Ægypt. c.* 2. *p.* 121. *b.*

Boſcades, Βοσκάδες, eſt epitheton columbarum, quæ in turribus nidum collocant, quos in agris extruere nonnullæ ſolent. Vocantur a quibuſdam *agreſtes*, ad differentiam domeſticarum τῶν κατοικιδίων, Galen. *lib.* 2. *de C. M. S. G. c.* 10. *fin.* Βοσκὰς quoque dicitur picis ſiccioris quoddam genus, quod viſci inſtar lentum eſt. Gorræus.

Botamum, i. e. *plumbum lotum*. Rul.

Botane, Βοτάνη, vide *Herba*.

Botanicon, Βοτανικόν, eſt nomen emplaſtri, quod deſcribitur ab Æginet. *l.* 7. *c.* 17. & meminit etiam ejus *l.* 4. *c.* 22. Gorr. *p.* 76.

Bothor, vide *Exanthema*. *Bothor* idem quod *Apoſtema narium*, apud Walther. *Sylv. Med. p.* 183. *Bothor* triplicem apud Arabes habere ſignificationem, latam unam pro omni tumore, ſtrictam pro tumore cum ſolutione continui, & ſtrictiſſimam pro parvis tumoribus ſcribit Fallop. *de tum. p. n. c.* 2. *Tom. I. p.* 619.

Bothrium, Βόθριον, *foveola*, (1) ſignificat alveolum & cavitatem cujuſque dentis, quemadmodum Phatnion oſſa, quibus continentur dentes. Gal. *de oſſib. c.* 5. *fin.* (2) *Bothrion* dicitur ulcus cavum corneæ tunicæ in oculo, parvum, anguſtum, puncturis rotundis ſimile, ulculſculoque altius. Gal. *Introduct. c.* 15. Ita quoque deſcripſit P. Æginet. *l.* 3. *c.* 22. addens etiam purum. Verum quod interpres Latinus Joh. Guinterius Anderpacus in verſione non ſolum mutaverit vocab. in *Botryon*, ſed etiam, ut fucum ſuæ verſioni faceret, addiderit, ob uvæ ſimilitudinem ita appellari, non reſpondet Græco textui, in quo expreſſe legitur Βόθριον. Ita quoque deceptus Foreſtus *l. XI. Obſ.* 17. *in Schol.* Differentiam ab aliis oculi ulceribus ibidem reperire licet. Cauſa eadem, & generationis modus, cum aliis ulceribus communis eſt. Vid. Senn. *M. Pr. l.* 1. *P.* 3. *ſ.* 2. *c.* 18. Capivaccio dicitur *Foſſula*, *Pract. l.* 1. *c.* 33. vide inf. *Foſſula*. Erotianus Βοθρείας dicit, & deſcribit, quod ſint in oculis cava ulcera.

Botin, *Butino*, eſt *Terebinthina*, item *Balſamus terebinthinæ*, quando certo ſuo tempore colligitur ſecundum hanc influentiam balſamicam, Rul. *in Lex. Ch.* Meminit *Botin. deſtillati* ad extrahendum florem æris, Theophr. Parac. *l.* 10. *Chirurg.*

Botium, vide *Bronchocele*.

Botothinum, terminus Paracelſicus obſcurus, quem exponit per florem morbi. Unde *Podagram* vocavit *Locuſtam gummatam Bolothinam*, *l.* 2. *de Podagric.* §. *Necromantia*.

* *Botri uvarum*, Βότρυς, V. Botan. hic ſatis ſit indicare, hos eſſe calidos, humidos, alvum moventes, maxime vero albos, ut viſum Hipp. l. 2. de Diæt.

Botryites, *Botritis*, Βοτρυΐτις, ſpecies *Cadmiæ* uvæ ſpeciem referens, quæ in editiori parte fornacum, in quibus uritur, colligitur. Nam quæ in inferioribus reperitur, *Placitis*, πλακῖτις, vocatur, Gorr. *d. l.* Quamvis Schrod. *l.* 3. *c.* 19. aliter diſtinguat, in *Botritin*, quæ in media parte fornacis, *Placitin*, quæ in editiore, & *Oſtracitin*, quæ in infima. Uter rectius diſtinxerit, fortaſſis inquirere ſupervacuum, cum viribus vix ac ne vix quidem diſcrepent.

Botus, *Botia*, *Botus barbatus*, eſt vas chymicum, quod dicitur alias cucurbita, de quo infra; item vas ſuper vas, vas fuſorium, vel deſcenſorium, crucibulum, junco, factum ad fundendum. Vide *Bocia*.

Bovillæ priſcis Medicis, morbilli noſtris. Raym. Vinarius *de peſte l.* 3.

Bovina affectio, vocatur *vermis* inter cutem & carnem perambulans & illam perforans, quod in plurimis bobus utriuſque ſexus obſervatur, uti ex Alſaharavio notavit Walther. *Sylv. Med. p.* 928.

Boxus, dicitur *viſcus* in arbore naſcens, qualis eſt viſcus quercinus, Donr. *in Dict.*

Brabyla, & ζὰ Βράβυλα, dicuntur *pruna*, & quidem magna dulcia, atro-cærulea, vulgo *Damaſcena* & *Hungarica*, & referuntur inter ea, quæ exiguum alimentum præbent corpori, malique ſucci apud Galen. *l.* 2. *de Al. fac. c.* 38. Succus tamen coctus etiam refertur inter ſtomachica medicamenta, *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 1.

Bracherium, dicitur vinculum & ſubligaculum Chirurgorum, quo utuntur in curandis & deligandis herniis, de quo vide H. F. ab Aquapend. *de Oper. Chirurg. c. de inteſtin. Herniæ.* Ambr. Paræum *l.* 7. *Chirurg. c.* 15. Barbett. *Chirurg. P.* 1. *C.* 7. Scultet. *Armam. Chirurg. P. I. Tab. XXXIIX. fig.* 3. & 5. *Tab. XXXIX. fig.* 9.

Brachiæus dicitur muſculus flexor cubiti ſub bicipite latens, cujus ulterior deſcriptio petatur ex Anatomicis, ſpeciatim Bartholin. *l.* 4. *c.* 8. *p.* 57.

Brachiale, vide *Carpus*.

Brachium, ὁ Βραχίων, vel ſumitur late pro omni eo, quod a ſummo humero ad extremam uſque manum protenditur, totus ſcil. ille oſſium ductus *Humeri Radii*, atque *Ulnæ*, cum ſuis muſculis circumpoſitis & ipſa oſſa veſtientibus, vaſis & communibus integumentis, Gal. *com.* 2. *de fractur. in princ.* Lind. *Exerc. XIII.* §. 412. Reald. Columb. *l.* 1. *Anat. c.* 23. quamvis ibidem

dem de oſſibus ipſi ſolum ſermo ſit vel ſtricte, (quæ ſignificatio Medicis propria eſſe debet) pro illa parte manus late acceptæ, quæ ſcapulis annexa eſt, cujus termini ſunt inferne articulus, qui in curvatura cubiti eſt, quem *ancona*, ſive *cubitum*, cui innitimur, vocamus; ſuperne autem *humeri articulus*, Gal. *l.* 2. *de motu muſ. c.* 2. & *l. de inæq. intemp. c.* 2. Jungantur aliorum Anatomicorum ſcripta. Quod vero Lind. *dict. l. & in Phyſ. l.* 2. *c.* 14. *art.* 10. *Brachium* acceperit pro illa parte, quæ inter cubitum & extremam manum interjacet, ulna & radio conſtans, an non dici poterit, quod fuerit hallucinatus? Sane loca Galeni, quibus nititur, obſcuriora ſunt, quam ut hoc probent. Aliquando adhuc ſtrictius accipitur pro totius *brachii* parte, quæ inter duas juncturas humeri & cubiti intercedit, *c.* 1. *de art. t.* 4. *Brachium* factitium chirurgicum delineatum vide apud Paræum *Chirurg. l.* 22. *c.* 12.

Brachuna, idem quod *Acrai*, vide *Acrai*.

Brachychronius, Βραχυχρόνιος, idem quod *brevis*, de morbo dicitur, qui brevi tempore finitur. Gal. *in def. med.*

Brachypnoea, Βραχύπνοια, frequentius ſignificat *brevem*, & ſimul ex longis intervallis factam *ſpirationem*, ex Gal. *l.* 3. *de diff. reſpir. c.* 8. Hinc & *brachypnous*, ὁ Βραχύπνοος, ἢ Βραχύπνους dicitur, Latine *breviſpirus*, qui & rarum & parvum ſpiritum trahit, *c.* 3. *in* 3. *Epid. t.* 74. idque malum dependet ab imminente ſanguinis perfrigeratione & flammæ vitalis extinctione. Interdum tamen etiam Βραχύπνους ſaltem de brevem ſpiritum trahente abſque raritate intelligi debet. Hipp. *l.* 2. *Epid. ſect.* 3. *n.* 70. *&* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 19. Vide Foeſ. *Oec. p.* 127.

Brachypotæ, Βραχυπόται, ἢ Βραχύποτοι, dicuntur, qui parum ex longo intervallo bibunt, Galen. 3. *in* 3. *Epid. t.* 74. quamvis hoc nomine venire ſtatuat eos quoque, qui rarius quidem, ſed paulo copioſius bibunt, *l.* 1. *de diff. reſpir. c.* 12. Vide iterum Foeſ. *d. l.* Vide *Parvibibulus*.

Brachys, Βραχὺς, vide *Brevis*.

Bracium, alii *Brachium*, i. e. *Cuprum*. Rul. Vide *Æs*.

Bractea, ἔλασμα, ἐλασμὸς, πέζαλον, idem quod *Lamina*, ſolea, e variis metallis parata, diverſis uſibus medicis, præſertim chirurgicis deſtinata: vulgo *ein Blech*. Rul. *in Lex.*

Bradypepſia, Βραδυπεψία, eſt tardior, imbecilla, & imperfecta cibi concoctio, & ita ſymptoma actionis diminutæ ventriculi, non niſi tardius alimenta concoquentis, ex Gal. *de diff. ſympt. c.* 4. Ægre vero & plus juſto longiori tempore fit chylificatio vel culpa alimentorum, vel culpa fermenti; alimentorum vitio accidit, ſi vel quantitate nimia, vel qualitate vitioſa fermentationi debitæ reſiſtentia ingeruntur; fermenti culpa contingit, quando vel deficit, vel iners eſt, veluti pinguidius, viſcidius, aquoſius. Franc. Sylv. *l.* 1. *Pr. Med. c.* 7. §. 9. *ſeqq.* An vero omnem imminutam chylificationem neceſſario comitetur alimentorum excretio minus, quam decebat, immutata, unde nihil, vel parum nutrimenti roboriſque ab aſſumptis alimentis accedit ægro, quemadmodum idem deſcripſit §. 3. merito in dubium vocari poteſt. Verum hæc diſceptatio excedit inſtituti noſtri limites.

Bradys, Βραδὺς, vide *Tardus*.

Branchus, Βράγχος, τὸ, eſt ſpecies catarrhi, fauces, guttur, & aſperam arteriam afficientis, Gal. *l.* 5. *de ſan. tu. c.* 8. *& l.* 3. *de ſymp. cauſſ.* Latin. *Raucedo*, *Raucitas*, vocis aſperitas, antique *Ravis*, ex Plaut. *Pœnulo A.* 3. *Sc.* 5. *& Captiv. prolog.* Cauſſam ejus vide in *Catarrhus*. *Branchi* vel *Branchæ* etiam vocantur tumores glanduloſi in faucibus, qui amygdalas duas quaſi præ ſe ferunt, unde difficilis fit exſcreatio & anxia ſpiritus attractio. Roland. *l.* 2. *M. M. c.* 16.

Branta, ſive *Bernicula*, eſt ſpecies *Anglici anſeris* & *Scotici*, de quo multa fabulati ſunt, quod vel ex arboribus naſcatur, a caudice & ramis dependens; vel ex putridis lignis generetur, cujus deſcriptionem exhibet Aldrov. *l.* 19. *Ornith. c.* 23. Caro ejus vulgari anſere inſuavior eſt, nec a divitibus expetitur.

Braricia, i. e. *Vitrum*. Rul.

Braſe, i. e. *Carbones*. Idem.

Braſium, vide *Byne*.

Braſmos, Βρασμὸς, idem quod ζύμωσις, *fermentationem* ſignificat, ſicut hoc ex antiquiſſimo Græco auctore Pharnutho demonſtravit D. Windet Anglus M. D. in ſuo ſingulari libello *de vita functorum ſtatu ſect. III. p.* 30. Dicitur & ἐκβρασμός.

Braſſidellica Ars dicitur ab herba *Braſſidella*, vel Braſſatella, quæ alio nomine vocatur ophiogloſſum, lanceola, eſt ſpecies curationis vulnerariæ apud Paracelſum, *l.* 2. *de vit. long. c.* 14. per appoſitionem dictæ herbæ ſuper vulnus recens. Poſſunt & alia imponi, v. g. Perſicaria, Telephium, cortex juglandis arboris, &c. Libav. *Apocal. Herm. P. prior. c.* 12.

Bregma, Βρέγμα, Βρέχμα, & Βρεχμὸς, dicitur pars capitis media & anterior, ſupra frontem ſita, & a lateribus ad tempora uſque protenſa.

Hæc an recte dicatur *ſyncipur*, nolumus litem noſtram facere. Si placet, legas de hujus vocis obſcuræ derivatione C. Hoffm. *l.* 2. *Inſt. c.* 59. §. 2. Linden. *Phyſiol. l.* 2. *c.* 8. §. 16. Conſtat *Bregma* duobus oſſibus propemodum quadratis, quorum unum dextrum, alterum ſiniſtrum eſt. Ambo autem parte quidem poſteriore lateribus ſuturæ lambdoidis, anteriore vero ſuturæ coronali, a lateribus προκολλήμασι, ſive ſuturis λεπιδοειδέσι, ſuperiori denique ea ſutura terminantur, quæ utrique communis eſt, & ſecundum longitudinem capitis recta procedit, (quam ὀβελιαίαν nominant, h. e. *ſagittalem*.) Conſtant, ut & reliqua fere omnia cranii oſſa, duabus ſquamis, inter quas valde fiſtuloſa raraque apparent; niſi quæ temporum oſſibus conjunguntur, ubi tenuiſſima quidem ſunt, ſed ſolida & minime fiſtuloſa. Nec fruſtra quidem hæc oſſa natura machinata eſt, quod toto vitæ decurſu tenuia & halituoſa cerebri excrementa maxime per ſyncipur diffiari oportebat. Eſt enim cerebrum ea cranii parte, quam reliquis, copioſius. Sunt, qui ἀπὸ τῦ βρέχειν, *humectare*, madefacere, dictum putent, quod hæc pars capitis humidiſſima molliſſimaque ſit, præſertim in infantibus fere membranacea, utut videri poſſit βεβρέχθαι, h. e. *madefacta eſſe*. Ex quo forte etiam obſtetrices partem eam *fontem capitis* appellant. Huic parti, quia ſuturæ dictæ, coronalis, & ſagittalis, ibi concurrunt, & tranſitum facilem concedunt, embrochæ ſive ſtillicidia commode adhibentur, ſed & in phthiſicis fonticuli inuri ſolent. Gorr. Jung. Sculter. *Arm. Chirurg. Part.* 1. *Tab. XXVI. fig.* 2. *ſeqq.* Meminit *Bregmatis* Hipp. *de Cap. vuln. III.* 1. & 5. *Bregma* etiam aliquando pro *Begma* ſcribi Gr. Βρῆγμα. Vide ſupra *Begma*.

Brenthus, Βρένθος, eſt ſpecies *anatis* vel *mergi*, Bœotiis inter delicias habita. Aldrov. *l.* 19. *Ornith. c.* 50.

Brephos, τὸ Βρέφος, ſignificat *infantem*. An a τρέφω, mutato τ in β, an vero a φέρβω, per metatheſin ε & ρ derivari debeat, Philologi diſputent.

Brevis, βραχὺς, diverſimode prædicatur apud Hipp. 1. *aph.* 1. de vita noſtra; cujus expoſitionem prolixiorem vide ap. Dieter. *n.* 163. Jactantia eſt, ſi qui contra illud veriſſimum dictum artem brevem, & vitam longam pollicetur. 2. de pulſu a Gal. *de pulſu ad tyr. c.* 2. quamvis fortaſſis abſque aliqua utilitate in Medicina. 3. de morbis eorumque temporibus, qua univerſalibus, qua particularibus. Dicuntur Βραχυχρόνιοι, h. e. *brevi tempore durantes*, ad oppoſitionem τῶν μακροχρονίων, id eſt, *Chronicorum*. 4. de doctrinæ genere. Hanc brevitatem cum perſpicuitate vix ac ne vix quidem conjunctam eſſe, aliquoties urſit Gal. v. g. *c.* 1. *de iis, quæ in med. ſ. t.* 5. 15. *l.* 5. *de ſan. tu. c.* 1. 2. *aph.* 8. & alibi. *Brevis* quoque eſt epitheton cujuſdam muſculi cubitum extendentis apud Barthol. *l.* 4. *An. c.* 8. *p.* 572.

Brexantes βρέξαντες, epitheton ranarum parvarum viridium, apud Gal. l. 10. *de Sim. Fac.* ubi vanitatem detexit illius remedii, ſanguinis nimirum dictarum ranarum, in prohibenda regeneratione pilorum; haud dubie vero ita dictæ a ſono & voce illarum, de qua apud Ariſtoph. in *Ranis*.

Brithos, τὸ βρῖθος *pondus*, gravitas, moles dicitur. Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. X.* 11. *LXXVII.* 10. *LXXXVII.* 28. *in Epiſt. ad Damaget.* 252. a verbo βρίθω, quod eſt *pondere gravare*, incumbere, *l.* 1. *de morb. mul. XIII.* 12. & *l. de flat. XVII.* 9. *XXI.* 3.

Brochos, βρόχος, ſignificat *laqueum*. Vide *Laqueus*.

Brochthus, βρόχθος, i. e. *Gula*, idem quod *Bronchus*. Linden. *Phyſ. l.* 2. *c.* 6. §. 199. Significat & poculi genus, aut lagenulam. Hippoc. *de morb. LXVII.* 6. & *LXXII.* 5. Foeſ. *in Oec. p.* 128.

Brochus, βρόχος, dicitur, cui ſuperius labrum prominet, cui vitium eſt contrarium mento, cui mentum exſtat. Aliter deſcripſit antiquiſſimus auctor Franc. Mar. Grapaldus *de part. ædium fol.* 128. *Brochi* latine dicuntur, qui ſunt ore producto, dentibus prominentibus, Gr. προσόδοντες. Alias & *Brunci*. Non confundendi vero cum *Broncis* aut *Bronchis*, qui gutturis vitio laborant, *Gutturoſi* Ulpiano dicti *l. qui clav.* §. 2. *ff. de ædil. ed.* quamvis Nonius *Gramm. l.* 1. 102. aliter deſcripſerit: *Bronci* ſunt producto ore & dentibus prominentibus; quem falſitatis arguit Lind. *Ex. XI.* §. 40. quem vide.

Brodium, eſt terminus Pharmaceuticus, idem ſignificans, quod *juſculum*, ſive liquorem aliquem, in quo alia res ſive medicamentum ſolidius vel aſſervatur, vel diluitur; ita dicuntur *Brodium* ſalis communis, ſalſuginis ex olivis, Salis Armoniaci *in Theatr. Chym. Vol. I. Tr. de Medic. Chym. p.* 607. *ſeqq.*

Broma, τὸ βρῶμα, *cibum*, *edulium*, eſculentum ſignificat, ad differentiam τῦ πόματος, quod potum, Gal. *l.* 1. *de alim. fac. c.* 1. & *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 89. ubi per ἔδεσμα exprimit; in ſpecie vero ſolidum cibum, qui, uti commo-

moliɩione indigeret, ita & negotium exhibere calori noſtro poſſet, ingenioſe demonſtrat Lind. *Ex. XIII.* §. 290.

Bromion, βρόμιον, nomen eſt emplaſtri aut malagmatis, *Acopi*, apud P. Æginet. *l.* 7. *c.* 19. & Aet. *l.* 15. Gorr. *p.* 80.

Bromus, βρόμος, alii βρῶμος ſcribunt, *avenam* ſignificat apud Galen. & alios.

Bronchia, βρόγχια, dicuntur rami aſperæ arteriæ. Gal. *exeg.* βρόγχην dicit, & deſcribit cartilagineam arteriam. Vide *Arteria aſpera*. *Bronchialem arteriam* ex arteriæ aortæ trunco deſcendente oriundam primum inveniſſe D. Frideric. Ruyſch., teſtatur Fr. de le Boe Sylvius *M. Pr. l.* 1. *c. XXIV.* §. 1.

Bronchocele, βρογχοκήλη, i. e. *Hernia gutturalis*, *ſtruma*, χοιράς, dicitur tumor magnus, durus, rotundus, in aſpera arteria oboriens, ſive ad fauces, Gal. *l.* 2. *de C. M. S. G. c.* 17. *&* *l.* 6. *c.* 14. Dicitur & *Scrophula*, a ſcrophis, quibus hic morbus eſt familiaris, Lang. *l.* 3. *Ep.* 4. Huc pertinet & *Natta*, vel *Nacta*, quæ, ut ſcribit Guido, eſt excreſcentia magna carnoſa, veluti caro natium, vel ancharum, diverſæ quidem formæ & magnitudinis, cujuſmodi ſunt melopepon & cucurbita. Tales tumores diverſa ſortiuntur nomina pro formæ & membri, in quo eſt, varietate, Foreſt. *l.* 3. *Chirurg. Obſ.* 7. *Schol.* Dicitur & *Botium*, vel *Bocium*, Goſſum, quamvis hoc vocabulum latius extendat ad quaſvis excreſcentias carneas, etiam verrucas, nodos, condylomata, imprimis ad illas excreſcentias, quæ oriuntur in fœminis ex ſuppreſſis menſibus; in viris ex hæmorrhoidibus, Paracelſ. *l.* 8. *de natur. & cura morbi Gallic. c.* 1. *l. de ulcerib. c.* 30. Videtur etiam referri poſſe ad abſceſſus cum folliculo. Siquidem aliquando in *bronchocele* caro hebes, aliquando humor aliquis, melli, adipi, pulti, aquæve ſimilis, includitur, Foreſt. *l. d.* Cauſſa eadem, quæ aliorum ſcirrhoſorum tumorum in glandulis, & circa glandulas, nimirum lympha excrementitia viſcoſior, vel alia congelativa aut nimium coagulativa vitioſitate peccans, & abundantius collecta circa dictas partes, ibidemque ſtagnans. Atque ita veterum pituitam cum melancholia mixtam exponendam eſſe arbitramur. De curatione *ſtrumarum* per ſolum contactum mira narrantur de regibus Angliæ & Galliæ. Quod tangere ſoleant, aut ſoliti ſint, certum eſt. An vero curatæ fuerint illo contactu, credat, qui volet. Nobis videtur cum Dieter. *Iatr. n* 924. μὴ κατὰ λόγον.

Bronchotomia, βρογχοτομία, eadem operatio chirurgica, quæ & Laryngotomia dicitur, de quo vocabulo inferius *ſuo loco*.

Bronchus, βρόγχος, βρόγχη, βρογχίη, vide *Arteria aſpera*.

Bronte, βροντή, vide *Tonitru*.

Brotos, βροτός, i. e. *mortalis*, epitheton hominis eſt, mortalitatem ejus exprimens. Sumitur ergo pro ipſo homine v. gr. 3. *aph.* 12. Vocabulum alias Poetis magis, quam aliis ſcriptoribus, uſitatum.

Bruchus, vide *Eruca*, *Bruchum* vomitu rejectum, in fruſto carnis, ad parvæ pilæ magnitudinem, velut in ſiliqua recluſum, notavit Foreſt. *lib.* 18. *Obſ.* 19. *Schol. Bruchi*, i. e. vermes majales, exſiccati & rabioſo exhibiti intra breve tempus a rabie liberabunt, ſuperveniente ſomno, ſcribente Hartmanno *in Praxi Chymiatric. Tom. I. Oper. in fol. p.* 16.

Bruma, idem quod *hyems*, præſertim ejus portio circa ſolſtitium, quando dies eſt breviſſima. A *Brumo*, i. e. Bacco, ita dictam eſſe, vult Joſ. Scaliger. Gr. βραχεῖα ἡμέρα.

Brumaſar, terminus ſpagyricus, ſignificans *argentum*, vel *lunam*, quemadmodum *ſoloma ſolem* vel *aurum*, in opere Petri Silento, quod extat *in Th. Chym. Vol. IV. p.* 986.

Brumati terreum, id eſt *Vas vitreatum*. Ruland.

Brunus, *ignis ſacer S. Antonii*, idem quod *eryſipelas*. Idem.

Brutius, eſt epitheton picis, quæ pinguiſſima & reſinoſiſſima eſt. Plin. *l.* 15. *H. N. c.* 7. teſte Rhod. *ad Scribon. n.* 210.

Brutobon, nomen unguenti cujuſdam Græci brutum & barbarum, notante J. H. Velſchio *ad Marcell. Cuman. Obſerv. XI. in Syllog. Cur. & Obſ. Medic. Cent. I. p.* 40. 42. quamvis non conſtet quale ſit unguentum.

Brutum, ἄλογον, eſt epitheton animalium ratione carentium, idem ſignificans, quod irrationale, Gal. *Orat. ſuaſor. ad art. c.* 1. Dicuntur & eidem βοσκήματα, 4. *de R. V. I. A. t.* 1. *Brutorum* cor vocatur lapis Philoſ. *Th. Ch. Vol. IV. p.* 727.

Brychios, βρύχιος, dicitur *profundus*, ſubmerſus, idem quod ὑποβρύχιος. Hipp. *de venis*, *XXIV.* 3.

Brygmus, βρυγμός, eſt *dentium* inter ſe colliſorum *ſtridor* ac ſtrepitus. Species quædam motus convulſivi maxillæ inferioris, proveniens ab effluviis nitroſis, acribus, & vellicantibus, & ab exploſione ſpiritus animales in illis muſculis & nervoſis partibus irritantibus. Confer. ad Willis. *Pathol. Cereb. P.* 1. *c.* 4. *p. m.* 54. 55.

55. Infantibus & pueris familiaris, præſertim verminoſis. Sæpe etiam comes rigoris febrilis eſſe ſolet *ſtridor dentium*, ex Hippocr. *l. de nat. mul. XXX.* 15. *XXXI.* 16. *l.* 2. *de Morb. XLII.* 3. *l.* 1. *de Morb. Mul. LXXXVI.* 16. *LXXXIX.* 4. *l.* 2. *XLV.* 56. Verbum quoque eſt βρύκειν & βρύχειν, Hippocr. uſitatiſſimum, quod ſignificat *dentibus ſtridere*. Loca, ſi placet, vide *in Oec.* Foeſii *p.* 129.

Bryon, βρύον, alias σπλάγχνον, ſignificat *muſcum* molliorem arborum, præſertim quercuum corticibus adnaſcentem, quem canos arborum villos Plinius appellat, *l.* 11. *H. N. c.* 23. Hipp. ad uteri ſuffitus adhibuit, *l. de nat. mul. XXIX.* 169. & 181. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXII.* 9. In ſpecie βρύον θαλάσσιον notat *Algam*, ſive muſcum marinum, quem ad uteros inflammatione laborantes adhibuit Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. LXXXII.* 4. Hinc etiam adjectivum derivatur *Bryodes*, βρυῶδες, quod de vinculo molliuſculo & algæ ritu cedente uſurpatur, ulceribus circumdando, & opponitur adeo duro, ut premat, Gal. *l.* 3. *M. M. c.* 4.

Brytia, βρύτια, dicuntur uvarum partes ſolidæ, quæ muſto expreſſo ſuperſunt, quemadmodum στέμφυλα, olivarum reliquiæ poſt olei expreſſionem. Gal. *l.* 2. *de Alim. fac. c.* 9.

Bryton, βρῦτον, eſt potionis genus ex hordeo, quod Ariſt. πῖνον vocavit. Eo qui temulenti fiunt, non in omnem partem, inquit, corruunt, ut cæteri, ſed retrorſum duntaxat, & ſupini. Alii dicunt ex obriza fieri, alii vero etiam ex milio. Gorr. *in def.*

Bubalus, *Buffalus*, βύβαλος, eſt animal quadrupes, ex boum ferorum genere, bovi ſimile, ſed majus altiuſque, corpore valde craſſo, cute duriſſima, membris macilentis. Carnes ejus in cibis, nec boni ſaporis, nec commodæ ad nutrimentum. Ex ungulis & cornibus annuli facti laudantur adverſus nervorum ſpaſmos & contracturas. Vid. Aldr. *l.* 1. *de Quadr. biſulc. c.* 6. De *Bubalo* veterum, *c.* 5.

Bubaſticum, βυβαστικόν, epitheton ulceris, quod eſt præhumidum, & pueris maxime in ſuperficie oritur, notante Gorræo *p.* 77. ex Aetio *l.* 4. *c.* 21. Rationem hujus appellationis reddere non licet.

Bubo, βουβών, ſignificat partem & morbum: *Partem*, quæ alias dicitur inguen, locus ille ad latera pubis, ubi femur & coxendix coeunt. Dieter. *n.* 159. Barth. *l.* 1. *Anat. in procem.* Cum vero in illo loco *glandulæ* plures ſitæ ſint, illæ aliquando *bubonum* nomine venire ſolent. *Morbum*, ſi illæ glandulæ tumore afficiuntur, vel inflammatorio, vel eryſipelaceo, vel ſcirrhoſo, *bubones* κατ' ἐξοχὴν appellantur. De inflammatione benigna vel maligna eryſipelacea loquitur Hipp. 4. *aph.* 55. Cauſa horum tumorum cum aliarum partium ſimilibus communis, niſi quod glandulæ ad humiditates abundantes qualeſcunque vitioſas magis ſint diſpoſitæ & opportunæ. Gal. *l.* 13. *M. M. c.* 5. ubi ſimul *bubonum* vocab. glandularum etiam in collo, capite, & ſecus aures tumoribus attribuit. *Bubo* dividitur in benignum, & malignum, hicque rurſus in venereum & peſtilentialem, P. Barbette *Chir. P. II. l. I. c. XI.* *Bubo* quoque nomen eſt avis cujuſdam, alias *noctua* dictæ, cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. *l.* 8. *Ornith. c.* 2. De hac ave varia deſcripta ſunt remedia. Verum pleraque vana & inutilia, ſuperſtitioſa aut ſuperflua, rectiſſime judicat idem *d. l. p. m.* 518. *ed. Bonon.*

* *Bubonium*, βουβώνιον, bubonium: dicitur After Atticus, quoniam inguinum morbis egregie medetur. Dioſc. l. 4. c. 120. Pl. l. 27. c. 5.

Bubonocele, βουβωνοκήλη, *Hernia*, ſeu *ramex inguinalis*, eſt ſpecies tumoris ad inguina molioris vel durioris, pro diverſitate cauſſæ continentis, quæ vel pars corporis, videl. portio peritonæi plus nimis dilatati, vulnerati aut rupti, aut omenti, aut inteſtinorum ſubſidens eſſe poteſt, ita tamen, ut in inguine ſubſiſtat, nec deſcendat in ſcrotum, P. Æginet. *l.* 3. *c.* 53. Gal. *l. de Tum. p. n. c.* 16. vel collectio & ſtagnatio excrementitiæ humiditatis ad glandulas: & ita ejus natura & generationis modus ex deſcriptione *Bronchoceles* facile intelligi poterit.

Bubula, ſine adjectione, *Caro*, h. e. caro bovis, ap. Scrib. Larg. *n.* 188. Vide Rhod. *in Lex. Scrib.*

* *Bucardios lithos*; βουκάρδιος, λίθος, bucardia gemma ſic dicta, quod bovis cor figura referat. Plin.

Bucca, ὁ γνάθος, ab Anatomicis ea pars appellatur, quæ utrique malæ ſubjecta eſt, Gal. *c.* 2. *de artic. t.* 3. & inflari poteſt, Barthol. *l.* 3. *An. c.* 11. Sumitur etiam pro ipſo ore. Prolixiorem deſcriptionem vide *in prælim. Anatom.* Piccolominei, *p.* 313.

Buccacraton, βουκκάκρατον, dicebatur *buccea* vel *buccella* illa panis vino intincta, mane loco jentaculi olim ſumpta, de quo vide Linden. *Exerc. IX.* §. 65. Cur vero inſalubre dixerit hoc jentaculum, non licet hariolari.

Buccatum, i. e. *Vitreatum*. Rul. & Iohnſ.

Buccea, *Buccella*, βούκκα, ψωμός, Græco-barbare ſignificat fructum aliquod majus minuſve, quod

quod una vice aliquis poteſt ore comprehendere & devorare. Paracelſus etiam *buccellam* appellat excreſcentiam carneam Polypi in naſo, quia exiſtimat, eſſe portionem carnis buccarum aberrantem, & naſo ſeſe inſinuantem, *l. de Ulcerib. c.* 20. Verbum quoque *buccellare* ſignificat *cibare*, *fruſtillare*. Rul. & Iohnſ.

Buccelaton, βυκκέλατον, eſt medicamentum in panis formam concinnatum, purgandi vim habens. Latine dici poteſt *buccella purgatoria*. Paratur ex ſcammonio præparato cum ſuis corrigentibus, indito in fermentum, in artiſcos formato, inque clibano cocto, juxta Act. *l.* 3. *c.* 100. P. Ægineta vero in forma electuarii ſolidioris cum melle (vel placentæ mellitæ, cum toſtionem præceperit,) paravit, *l.* 7. *c.* 5. ex ſcammonio toſto cum ſeminibus opii, piperis, aniſi, fœniculi.

Buccina, κήρυξ, *Buccinum*, eſt ſpecies quædam animalium ὀστρακοδέρμων, quorum totius corporis integumentum teſtæ aut lapidi palam eſt ſimile, Gal. 3. *de Al. fac. cap.* 33. ſive teſtaceorum turbinatorum *purpuræ* affine, variæ formæ, cujus prolixiorem deſcriptionem, & differentias, uſum quoque in cibis & Medicina, reperire licet apud Ul. Aldrov. *lib.* 3. *de Teſtac. c. 6.* & Chiocc. *in Muſ. Calceol. ſ.* 1. *p.* 49. Dicitur & *Murex*, quamvis generalius hoc ſit vocabulum, purpuram quoque complectens. *Teſtam buccinorum* purpurarumque duriſſimam eſſe, & ideo uſtam adhiberi debere, qua ratione vim deſiccandi obtineat, ſcribit Gal. *l.* 11. *de Sim. Fac.* §. *de Buccinis & Purpuris*, & *l.* 1. *de C. M. S. G. c.* 16. *fin.*

Buccinator vocatur muſculus mole ſua buccas conſtituens, rotundus, in tubicinibus maxime conſpicuus, de quo plura apud Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 11. *p. m.* 533.

Buccula dicitur carnoſa ſub mento pars. Barthol. *d. l. p.* 532.

Bucellatio vocatur modus ſiſtendi ſanguinem imponendo linamentum ſuper venam vel arteriam, uti ſcribit ex Avicenn. Fallop. *de Vuln. partic. c.* 10. *Tom. II. p.* 208.

Buceras, *Buceros*, βούκερας, βουκέρως, dicitur *fænum Græcum*, ejuſque ſemen, ap. Hippocr. *ſ.* 1. *de morb. mul.* XCIII. 24. Vocatur & *Telis* Gr. τῆλις.

Buction dicitur Severino Piriæo in *opuſc. phyſiologico anatomico* de virginum notis *l.* 1. *c.* 5. *p.* 47. Hymen ſive clauſtrum virginale inter nymphas deliteſcens. Vide *Hymen.*

Buelon, verriculum, quo utuntur, qui calculum extrahunt. Sanct. Barolitanus *de Calc. veſic. c.* 10.

* *Buffelo*, animal bovi ſimile, ſed majus altiuſque. Ex ungulis, vel cornubus annuli fiunt, qui ſi in digitis vel manuum vel pedum ſubinde geſtentur, adverſus ſpaſmos mirifice laudantur. V. Iohnſt. h. n. a. Aldrov. Vide *Bubalus*.

Bufo, φρύνος, eſt animal ob venenoſitatem ſuam abominabile, deterrimum & notiſſimum, ad *ranarum* ſpeciem accedens. Eſtque vel terreſtris, qui notior; & paluſtris, minus vulgatus. Ejus uſus medicus internus in pulvere ſiccato licet hodieque in dubium vocari nec poſſit, nec debeat, utpote obſervationibus fide dignis ſatis ſuperque confirmatus, uti videre eſt apud Schrod. *Pharm. l.* 5. *cl.* 1. *num.* 7. & F. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* cum tamen natura nimium quantum animal hoc abhorreat, annon melius foret abſtinere ab ejus uſu interno, præſertim cum aliorum gratiorum medicamentorum copia minime deſtituamur, prudentiorum judicio relinquo. Quid? quod externus quoque uſus ei, cui applicatur, ſi innotuerit, horrorem & metum incutere haud dubie ſoleat. De ſingulari amuleto adverſus peſtem vide Helmont. *tr. Tumulus Peſtis*, *tit. Zenexton*. Plura apud Fr. Hoffmann. *d. l. Bufo* Spagyricis etiam dicitur *lapis Philoſophicus* a Lagneo *in Harmon. Chym. Th. Chym. Vol. IV. pag.* 727. Quid ſit *bufo groſſus de lacte*, timet ipſe hariolari ex eodem *d. l. p.* 759.

Bufonites lapis, *Bufonius lapis*, *Crapaudina*, Chelonites, vide *Batrachites*. Hoffm. *ad Schroder. d. l. p.* 646. fabulas & nugas ſapere exiſtimat, quod lapis hic in bufonibus reperiatur. De virtute ejus inſigni, virus omne eliciendi, & inflationes a venenatis beſtiis illatas diſcutiendi, ſolo ſaltem contactu & attritu blando, teſtatur Aldrov. *lib.* 4. *de Inſectis cap.* 3. *p. m.* 469. *l.* 5. *c.* 12. *p. m.* 620. An *Bufonites* collo ſuſpenſus dolorem dentium auferat, quemadmodum ejuſmodi exemplum legitur in Roſin. Lentilii *Miſcellan. Medico-Pract. Part. II. p.* 424. per experientiam ulteriorem confirmatione indiget.

Bugantiæ, perniones. Mercat. *lib.* 1. *cap.* 12.

* *Bulbus*, βολβός, radix ſubrotunda, vel pluribus tunicis in orbem ſe amplexantibus, vel pluribus ſquammis imbricatim fere diſpoſitis coagmentata fibras plurimas ex ima ſede ſeu baſi emittens. Ital. *Cipolletta*. Interdum latius ſumitur pro radice quavis uno tubere conſtante etiam ſolida ſubſtantia, & continua, nec diviſa in ſquammas, & tunicarum involucra: ut

ut Croci, & Colchici radices bulloſæ cenſentur. V. Botan.

Bugones, βουγόνες, vocantur apes ſpuriæ, vernacule *milde bienen*, natæ ex putrefacto bove, unde & nomen acceperunt. Varro *de Re ruſtica l.* 2. *c.* 5. Pulvis ex illis contritis factus cum melle mixtus pilos gignere ſcribitur. De apum proventu e bobus putrefactis prolixius deſcripto videatur Ul. Aldrov. *l.* 1. *de Inſect. c.* 1. *p. m.* 58. *ed. Bonon.*

Buleuma, βούλευμα, vide *Conſilium*.

(Π) *Bulimia*, appetitus eſculentorum majori copia quam quæ digeri poſſit. Cull.

Bulimus, βούλιμος, vehemens, frequentior, & nimium aucta fames, eſt ſymptoma p. n. actui appetitus ciborum, etiam cum animi deliquio, proveniens ab halitibus fermenti in ventriculo acidioris orificium ventriculi vellicantibus & pungentibus, P. Barbette *l.* 4. *Prax. c.* 1. cum not. Dekeri, Franc. Sylvius *l.* 1. *Pr. c.* 2. §. 5. Qui cum Galeno cauſſam in refrigeratione oris ventriculi & indigentia quærunt, ex *l.* 1. *de cauſſ. ſympt. c.* 7. operam perdunt. Dicitur & a nonnullis βουλιμία, item βούπεινα, magna eſuries, *furcilla*. Vide Linden. *Sel. Med. Ex. XIII.* §. 58. *ſeqq.* Differt ab *appetentia canina*, quod in hac vomitiones ſequantur ex nimia ingluvie; in *bulimo* non item, ſed animi deliquium ſit hujus comes & ſymptoma proprium atque inſeparabile, uti Linden. *d. l.* §. 74. teſtatur.

Bulithos, βούλιθος, ſignificat *calculum in bobus* repertum, quales non modo in veſicula fellea ſæpius a laniis inveniuntur, verum etiam in renibus & veſica, quales leguntur *in Ephemerid. Nat. Cur. Decad. II. Ann. VI.* ut ita recte dicatur, Ariſtotelem deceptum fuiſſe & fefelliſſe, quando *ſect. X. probl.* 42. hominem ſolum calculoſum fieri credidit, deque ratione illius aſſerti ſollicitus fuit.

Bulla, πομφόλυξ, dicitur flatus incluſus humido circum extenſo. Ita enim generari ſcripſit Gal. *c.* 7. *aph.* 34. Adde Dieter. *n.* 708. *Bullæ* fiunt circumtenſo humore ſpiritui flatuoſo, & ſolet hoc magis accidere, quando humor aliquid tenacitatis habet; tunc *bullæ* quoque magis ſtabiles & difficulter ſolubiles eſſe ſolent. Eſt ergo *bulla* ſoboles flatuum cum ſuperficiaria viſcoſitate majori minorive, per agitationem & conquaſſationem obortorum. De hujus generatione & differentiis plura lege ſis *in notis ad Jeſſenii Judic. de S. V. S. M. p.* 190. *ſeq.* Quid *bullæ* in urinis ſignificent, indicat Hipp. 7. *aph.* 34. quamvis alii etiam ad alios morbos flatulentos hoc ſignum extendant, Dieter. *n.* 708. Paracelſ. *de urin. judic. t.* 2. *c.* 3. *Bullæ* dicuntur etiam puſtulæ, cum oculis obortæ, tum ex combuſtione in aliis quoque partibus excitatæ, Gal. *l.* 6. *&* 9. *de Simpl. Fac.*

(Π) *Bulloſa febris*, febris maligna in qua veſiculæ ſero obſervantur repletæ, magnitudine nucis avellanæ, & majores in variis corporis partibus, facie non excepta, & citra cutis inflammationem, erumpentes. Vog.

* *Bumelios*, βουμέλιος, exp. q. d. bubula fraxinus: fraxini quædam ſpecies eſt a Macedonibus ſic appellata. Theoph. Pl. 3. 11. & 4. 9.

* *Bunion*, βουνιὰς, & βούνιον, utrumque rapi genus: Dioſc. hinc apud eundem 5. 56. bunites oenos, βουνῖτις οἶνος, eſt vinum ex bunio.

Bupeina, vide *Bulimus*.

* *Buphthalmus*, βούφθαλμον, herba ſic appellata quod flores gignat bovino oculo ſimiles. Dioſc. l. 3. c. 157. Plin. l. 21. c. 8. Mattiolo.

Bupreſtis, βούπρηστις, eſt animal inſectum quoddam, cantharidi & ſpecie & viribus adſimile. Gal. *l.* 11. *de S. Fac.* §. *h. t.* Dicitur a βου, particula intenſiva: vel a βοῦς, bos, quod animal bobus imprimis exitioſum ſit, teſte Plin. *l.* 22. *c.* 22. quod nominis indicium urget Joh. Rhod. *ad Scribon. Larg. n.* 190. quamvis & equis pariter noxium notaverit P. Veget. *Art. Veter. l.* 3. *c.* 78. & πίμπρασθαι, inflammare, & inflare. Integram *Bupreſtis* hiſtoriam vide apud Ul. Aldrovand. *l.* 4. *de Inſect. t.* 6. Dicitur etiam quibuſdam Græcis βουδάκνη, a valde mordendo. Venenum ejus acre, nitroſum, imo cauſticum & corroſivum eſt. Quod ſi quis *Bupreſtem* biberit, antidota tradidit Scrib. Larg. *n.* 190. Galen. *l.* 2. *de Antid. c.* 7. Nihilominus *Bupreſtes* ad utilitatem quoque medicam fuiſſe olim adhibitos, v. gr. ad uteros inflandos & purgandos, teſtatur Hippoc. *l.* 1. *de morb. mul. c.* 25. 42. & quidem ſine alis, pedibus, & capite, *l. de nat. mul. XXIX.* 90. Et Dioſc. *l.* 2. *c.* 66. ad carcinomata, lepram, & impetigines curandas aliis admixtos fuiſſe confirmat. Præter vermem autem notat etiam oleris ſylveſtris genus apud Dioſcoridem, teſte Galen. *in exegeſi Hippocr.*

Bur, terminus Helmontianus, ſignificans ſuccum mineralem, in quem aqua in terra fraceſcens aliquando tranſit, juxta ſpecies per directionem ſeminum electas, quemadmodum *Leſſas* dicitur liquor ſeminalis, ex aqua fraceſcente ad plantarum generationem faciens, *tr. Elementa n.* 13. *Bur.* prima mineralium ſoboles dicitur, *tr. Aqua. n.* 7. Jung. Andr. Caſſii *Cogitata de Auro c. IV. p.* 45. 46.

Bu-

Burac, eſt *omne genus ſalis*. Alii vero diſtinguunt; ut Baurac, Denequat, *Borago*, Borax, Uritar, Angar. Rul.

* *Buraſſos*, βούρασος, fructus, qui folliculo, & involucro palmæ arboris includitur. Dioſc. l. 1. c. 151.

Burdo, *Burdus*, vocatur *Hinnulus equi* vel *muli;* cujus poſterioris teſticuli & jecur qualem vim habeant medicam, docet Aldrov. *l.* 1. *de Quadr. c.* 4. *fin.*

Burina, i. e. *pix*. Rul.

Buris vocatur *Hernia ſcirrhoſa*, ex lapideitate apoſtematis duri genita. Avicen. *l.* 3. *fen.* 2. *tr.* 1. *c.* 3.

Burſa teſtium, vide *Scrotum*.

Burſalis vocatur muſculus femoris obturator internus ob ſimilitudinem quandam cum marſupio. Barthol. *lib.* 4. *An. cap.* 11. *p.* 580. In figuræ vero explicatione *p.* 576. vocatur a Bartholino *Marſupialis*. Græce βουρσοειδὴς ἢ μαρσυποειδὴς dici poſſet.

Buteo, βουτίων, τειόρχης, eſt ſpecies *accipitris*, cujus deſcriptionem vide in Aldrov. *lib.* 5. *Ornith. c.* 7. Hujus ſingularis uſus eſt in cibis, cum carnem obtineat optimam & teneram, ut & in Medicina, quando teſticuli cum melle cocti & oblati laudantur ad arcendam conjugalem infirmitatem, *p.* 372. *ed. Bonon.*

Butiga, eſt inflatio totius faciei, quæ & *gutta roſa* vel *rubea* vocatur. Rul.

Butler, nomen eſt hominis, qui lapidem mirabilis efficaciæ habuit, de quo integrum tractatum ſcripſit Helmontius, inſcriptum *Cutler*. Plura de illo & ejus obitu violento vide ap. Fr. Hoffman. *in Clav. Schrod. l.* 2. *c.* 65. *p.* 89. *ſeqq.* Deſcriptio lapidis *Cutleri* occurrit in Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 375.

Butyrum, βούτυρον, & in maſculino *Butyrus*, βούτυρος, perinde enim eſſe docet Gal. *c.* 10. *de Sim. Fac. & l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 1. dicitur (1) ipſa lactis ſubſtantia, & pars ejus pinguis ab ipſo multa agitatione & conquaſſatione ſecreta. Etenim *Butyrum* fit ex eo, quod in lacte pinguiſſimum eſt, Gal. *d. l. de S.* F. Unde etiam nonnullis oleum ex lacte appellatur. Paratur copioſiſſimum e lacte bubulo, (hinc & nominis originem habere ex Johan. Petro Arluno notavit J. Rhod. *in Lex. Scrib. t. Butyrum*) quamvis omnino ex ovillo & caprillo lacte parari poſſit, teſte Plinio *l.* 28. *c.* 9. nec video, cur Gal. *d. l.* hoc mirum viſum fuerit. Quin & ex humano lacte parari poſſe norunt lactantes mulierculæ, abundantia ejus gaudentes: quo *butyro* nihil præſtantius contra phthiſin eſſe dixit Fr. Hoff. *Clav. Schrod. p.* 662. Butyrum olim Romani non multum fuiſſe in uſu, vult C. Bartholin. *in Adverſ. l.* 53. *c.* 14. Limitavit vero Rhod. hoc intelligendum eſſe de florente Republ. *Not. ad Scribon. n.* 43. quem huc porro referas. Scythas olim ex equino lacte *butyrum* paraſſe, teſtatur Hippoc. *l.* 4. *de morb. XXV.* 22. *ſeqq.* ubi ſimul modus parandi traditur, locus ſane lectu dignus & jucundus. Jungatur Linden. *Ex. XVI.* §. 110. *ſeqq.* multis. Molliendi facultate præditum eſt, vimque habet olei, Dioſcor. *l.* 2. *c.* 81. Singularem vim venenis reſiſtendi oleoſitate ſua, & acrimoniam illorum infringendi valde deprædicat Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 8. *in Schol.* (2) A Chymicis hoc vocabulum translatum ad liquores oleoſos ex mineralibus paratos; v. g. ex antimonio & mercurio ſimul deſtillatis paratur *Butyrum antimonii* dictum, de quo Rolfink. *Chym. l.* 3. *ſect.* 1. *art.* 4. *c.* 12. & alii: ita *in Collectaneis Chym. Leid. c.* 52. 53. varii ejus proceſſus proponuntur. Libav. vocat etiam *butyrum ſublimati. Synth. Ch. T.* 1. *l.* 3. *c.* 14. Ita & Magiſterium *Saturni* ſive plumbi dicitur *butyrum*, a dulcedine & conſiſtentia, Rolfink. *d. l. l.* 5. *ſect.* 2. *c.* 12. Rul. *in Lex. Butyrum arſenici* ad cancros commendatum a Paracelſo, de cujus tamen periculo vide Libav. *Synth. Ch. T.* 1. *lib.* 7. *c.* 26. *Butyrum ſciſſile* Crolii vide in *Chym.* & apud Libav. *T.* 2. *Alchym. Pharm. c.* 36. Poterius quoque ſingulare *butyrum margaritarum* antihecticum finxit, teſte eodem Rolfink. *d. l. c.* 41. (3) Pharmacopœi etiam compoſitionibus uſitatioribus unguentorum potabilium, rubri & viridis *Butyri* titulum attribuerunt, vulgo *Vote und grune Butter*, cum baſis ſit *Butyrum*. Vide Diſpenſatoria.

Byne, βύνη, dicitur hordeum maceratum, germinans, ac una cum lingulis toſtum, uti recte deſcripſit Aetius *l.* 50. *c.* 29. Vocatur & *Braſium*, vulgo *Matta* vel *Maltum*. German. *Malh.* Ex hac cocta cum aqua & lupulo condita fit potus ille notiſſimus, *Cereviſia* ſive *Bira*. Peſpicuam magis deſcriptionem & declarationem vide apud Thom. Willis. *de Ferm. c.* 7.

Byrethrum. Occurrit hoc vocabulum apud Foreſt. *l. X. obſ.* 132. *ſchol.* & denotat ſpeciem alicujus ſacculi capitalis, vel pileoli medicati, ſive cucuphæ ex ſpeciebus cephalicis paratæ. Verum nullam hujus appellationis invenire licet rationem aut anſam, aut etiam auctoritatem. Neque enim in Græco aut Latino tale vocab. occurrit. An fortaſſis Auctor voluit appellare *Baretum*, a Gallico *Barette*, vel *Berettum* ab Ital.

Ital. *Berretta*, quorum utrumque pileolum vel capitium ſignificat?

Byrſa, βύρσα, id eſt *Corium*. Vide infra *Corium*.

Byrſodepſicon, βυρσοδεψικὸν, eſt epitheton Rhus ſutorii, ſignificans corium *tingens* & concinnans. Cæl. Aurel. *l.* 4. *Tard. paſſ. c.* 3. *p.* 462.

Byſauchen, βυσαύχην, dicitur proprie, qui humeros attollens cervicem contrahit. Uſurpatur etiam de iis, qui morboſa rigiditate cervicis laborant, & obſtipa cervice incedunt, teſte Keuchen. *in notis ad Seren. p.* 150.

Byſma, βύσμα, a βύω, quod ſignificat *oppleo*, *obturo*, dicitur *obturamentum*, vel *epiſtomium* in vaſis, quale de doliis oleariis ſumptum, & cum ſordibus officinæ fullonum, & fructu ſive ſemine ſerpentis mixtum igni multo accenſo injectum ad ſuffitum hyſtericum ordinavit Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. VII.* 7. Qui vero ibidem *amurcam* infuſam, (ceu ad exulcerationes ſedis, & genitalium utriuſque ſexus utilem, teſte Dioſcor. *l.* 1. *c.* 134.) per hoc vocab. intelligunt, nulla ratione niti videntur. Huc pertinet & adverbium βύζην Hippocrati non infrequens, ſignificans *acervatim*, cumulate, denſe, v. gr. de menſibus largiter cum impetu prorumpentibus, *l. de nat. mul. VI.* 3. *&* *l.* 1. *de morb. mul. XIV.* 5. Eidem quoque veſtis probe contexta, denſa & plena dicitur εἷμα βεβυσμένον, *d. l. II.* 3. 6. cui opponitur τὸ μαλθακὸν, rarum, laxum, molle.

Byſſus, βύσσος, eſt lini genus tenuiſſimum & nobiliſſimum naſcens in India & Ægypto, ex quo olim pretioſiſſimæ veſtes conficiebantur. Gorr. Unde *Byſſinus*, βύσσινος. Qui *Byſſum* per colorem purpuræ exponunt, eos recte carpit Henr. Steph. *in Lexic. ex Luc. XVI.* Ariſtoph. Scholiaſt. *Byſſum* exponit per pudendum muliebre. Dicitur & βύττος.

Bythos, βυθὸς, *profundum*, *altum*, imum gurgitem ſignificat. Uſurpatur ab Hippocr. de fundo ventriculi, ad quem gula cibos transmittit, *in Epiſt.* item de profunditate maris *ibid.* & tropice de *ſupina ignorantia*, *in Præcept. VI.* 1. & de extrema pernicie rurſus *in Epiſt.*

C

C*Ab*, Aurum ſignificare vult Mart. Rul. in *Lex. Ch.*

Cabala, *Cabbala*, *Caballa*, *Cabalia*, *Caballiſtica ars*, *Cabula*, *Gaballa*, *Kabala*, vel ab Hebræo *Kibel*, *recepit*, vel juxta Crollium (ſi Libavio *in Exam. Philoſ. nov.* credimus) a *Gabalis*, quod ſpiritum ſiderum hominis denotat, quem voluit forte ex homine exire, in cælum aſcendere, & attrahere magnetice omnem ſcientiam. Deſcendens vocabulum ſignificat doctrinam non ſcriptam, viva voce tanquam per manus acceptam a Patribus, ἄγραφον ἀκρόαμα. Receptio ſcientiæ per colloquium dicitur, Lagn. *in Harm. Ch. Vol. IV. Th. Ch. p.* 785. Cabala medica appellatur, quæ circa curationem morborum occupata eſt. *Cabalam* medicam ex recentioribus acriter defendere conatus eſt Guilielm. Iohnſon. *in Lex. Chym.* contra Germanos. Enim vero rectius ii nobis facere videntur, qui vel inter μαγγανεύματα, præſtigias, & fraudes, vel etiam inter nugamenta & luſus otioſorum ingeniorum referre non dubitant, ut ſunt Joh. Langius *in Epiſt.* Andr. Libavius, J. Cunr. Dieter. *in Latr. n.* 507. Rob. Keuch. *in Not. ad Q. Sereni prolepom.* Prolixe hac de re Sennert. *in Conſ. & Diſſenſu &c. c.* 13.

Cabalatar, id eſt *Sal nitrum*. Ruland. Dicitur alias *Cabulator*, de quo p. p.

Cabbalica ars, καββαλικὴ τέχνη, pro καταβλητικὴ, dicitur ſpecies *Palæſtricæ*, ſive Luctatoriæ artis, quaſi *proſtratoria*, id eſt, vim proſternendi habens: & *Caballicus magis*, καββαλικώτερος, non qui robuſtior, ſed qui magis in hac arte verſatus fuerit, appellatur. Gal. *ad Traſybul. c.* 45. Foeſ. *p.* 294. *Oecon.*

Cabebi, *Cabeb*, id eſt, *ſquama ferri*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Cabeliavus, dicitur Belgis ſpecies *Aſelli* piſcis, vel *Lucii*, de quo plura vide apud J. Ant. Linden. *Sel. Med. Ex. XI.* §. 81. *ſeqq.*

Cabulator, id eſt *ſal nitrum*. Mich. Toxites, & Iohnſ. *in Lex.*

Cacabulum, notat locum ad ſeceſſum & alvum exonerandam. Acon. *in Lex. Med.* citante Joſ. Laurent. *in Amalth. Onom.*

Cacabus, κάκκαβος, κακκάβη, κακάβη, idem quod *olla*, vel *lebes*, aut *ſartago*, in qua aliquid coquitur. Meminit illius ſæpius Scrib. Larg. Jung. Joh. & Rhod. *in Lex. Scribon.* Sunt *Cacabi* vel fictiles, vel ænei. Ruland. & Iohnſ. deſcribunt, quod ſit vas continens chores tres, vulgo, *Eine Daſanne oder Beſſel.*

Cacangelia, καταγγεμια, idem quod κακορῥημοσύνη, *maledicentia*, *procacitas*. Legitur apud Hippoc. *l. de Arte in princ.* quamvis legatur *ibid.* καταγγελίη, vide Foeſ. *Oec. p.* 301.

Cacaotetl, ſive *Lapis Corvinus* Indiæ, qui calefactus tonitru edere dicitur apud Borel. *Hiſt. & Obſerv. Cent.* 2. *Obſ.* 38.

Cacatio, ἀποπάτησις, idem quod *Aphodos*. Vide ſupra.

Cacatoria febris dicitur Sylvio febris quædam intermittens cum alvi dejectione copioſa & quandoque torminoſa, ægros valde affligens, quæ & *Dejectoria* aut *Catharctica* vocari poteſt. Juxta Sylvii hypotheſin dependet a bile minus volatili, ſed magis acri, & ad notatum ſucci pancreatici acceſſum, acriori adhuc reddita ipſa inteſtina mordente, & ad contentorum propulſionem irritante. Sylv. *l.* 1. *Prax. Med. l.* 1. *c.* 30. §. 39.

Caccionde an ſit nomen patronymicum nec ne, mihi non conſtat. Pilulæ vero quædam vocantur *de Caccionde*, quarum baſis eſt terra Catechu; & commendantur ſpecialiter adverſus dyſenteriam a D. D. Georg. Baglivio, Medico & Anatomico Romano, *Prax. Med. l.* 1. *c.* 9. *p. m.* 73.

Cacedærium Tartarum, eſt materia peccans in corpore humano generata a ſeparationibus facultate ſegregativa, non ſuccedente mox expulſiva. Rul. & Iohnſ. *in Lex. Chym.*

Cachexia, καχεξία, dicitur *malus corporis habitus*, & opponitur τῇ εὐεξίᾳ, h. e. bono corporis habitui, per *Habitum*, ἕξιν, intelligendo externam & in ſenſus, præſertim viſum & tactum, incurrentem corporis κατασκευὴν, ſive conſtitutionem, ſecundum quam aliquis carnoſus, vel gracilis, duro, vel molli, denſo, vel raro, bene, vel male colorato corpore præditus eſſe dicitur. Dieter. *in Iatr. n.* 454. Extenditur etiam a quibuſdam ad *Maciem*, *Tabem*, vel *Atrophiam*, monſtrante hoc Linden. *S. M. Ex. XIII.* §. 51. 197. quando ſcil. intumeſcentia imprimis crurum jam concurrerit, cujus ſingulare & rarum exemplum legi poteſt apud Rolfink. *Ord. ac Meth. Comm. l. XIV. S.* 1. *c.* 5. Eſt alias veræ cacochymiæ ſoboles, & plerumque hydropis prodromus, & nutritionis depravationem complectitur. Cauſſa a laud. Rofink. adducta, Sal ſcil. reſolutum, *d. l. II. ſ.* 3. *cap. XI.* eſt nimis generalis. Definitio Iohnſtoni *in Syntagm. Pract. P. III. t.* 5. *Tit.* 6. *c.* 2. *art.* 2. ita poteſt ac debet ſuppleri: *Cachexia* ex univerſi corporis in tumidam & male coloratam mollitionem diffuſio, proveniens a ſucci nutritii chyloſi diverſimoda vitioſitate, ſanguinis quoque varii generis corruptionem ſupponente. Jung. Fr. Sylv. *Pr. M. l.* 1. *c.* 39. P. Barbette *Chirurg. P. III. l.* 1. *c.* 14. peculiarem quidem cauſſam, videl. obſtructionem vaſorum lymphaticorum videtur ſtatuere. Sed & hæc ſucci nutritii & ſanguinis vitioſitatem præſupponit. *Cachecticus*, καχεκτικὸς, dicitur, qui *cachexia* laborat. Gal. *de cur. rat. per S. M. c.* 19.

Cachimia, vide *Cachymia*.

Cachlex, κάχληξ, eſt lapillus, vel calculus, præſertim qui in aquis & maris littoribus reperitur, teſte Suida, qui etiam ſpeciem aliquam animalculi cujuſdam hoc nomine venire dicit. Lapillos illos, qui κάχληκες dicuntur, ignitos, & in ſero lactis extinctos imbuere hoc vi adſtrictoria contra dyſenteriam utili, teſtatur Gal. *l.* 10. *de S. F.* §. *Serum lactis*.

Cachrys, κάχρυς, (Gorræus rectius ſcribi vult κάγκρυς, *Canchrys*) κάγχρυ, & κάχρυ, ſignificat *ſemen roriſmarini*, apud Dioſcorid. *l.* 3. *c.* 87. imo ipſum etiam Roſmarinum ſive Libanotidem ex Hippoc. *de nat. mul. XXIX.* 75. Dicitur 2. & germinatio arborum quorundam, videlicet quercus, abietis, piceæ, juglandis &c. ſive verna, ſive autumnalis veluti κύημα & rudimentum. Κάχρυς, Theoph. *l.* 3. *Hiſt. Plant. c.* 7. 3. ſignificat Hordeum toſtum in furno, ut facilius commoli, & in farinam redigi poſſit, Suidas & Gorr. *in Def.* Meminit hujus vocab. fortaſſis in hac ſignificatione Gal. *l.* 7. de *C. M. P. G. c.* 6. dicens, nihil habere virtutis emollientis, ſed digerentis. In hac quoque ſignificatione Hippocr. accepit, *de nat. mul. XXIX.* 69. *l.* 2. *de morb. LXV.* 14. *& l.* 3. *XXX.* 13. Vide Foeſ. *in Oecon. p.* 294. De hoc vocabulo etiam legatur Joh. Rhod. *ad Scribon. Larg. n.* 70.

Cachunde ſive *Cachundica* confectio Chinenſium vocatur electuarium confortans, cujus deſcriptio videatur in Roſ. Lentilii *Miſcell. Medico-Practic. Part. III. p.* 113. & rurſus e Zac. Luſit. meminit *p.* 289.

Cachymia, *Cachimia*, *Kakimia*, terminus eſt Paracelſicus, quo denotatur corpus metallicum imperfectum, vel immatura metalli minera, quod non eſt ſalinum, neque metallum, ſed pene metallicum, cum primam materiam metallicam habeat, & ex primis tribus metallicis ducat originem. *Cachymiæ* dividi poſſunt in Sulphurea, ut Marcaſita, Chiſeta, Cobleta; 2. in Mercurialia, ut Arſenicalia, Auripigmentalia &c. 3. in Salina, ut omnia Talcica. Ger. Dornæus *Genealog. mineral. cap.* 20. *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 587. Allegoricam & ænigmaticam *Cachymiarum* applicationem vide, ſi placet tempus terere, paſſim in ſcriptis Paracelſi, præcipue *in Paramiro*. Cachymiarum vitam conſiſtere in ſpiritu Mercuriali tingente; contra mortificari per ſublimationem ſale & vitriolo, dixit *l.* 4. *&* 5. *de vit. rer. nat.* Iohnſonus 30. ſpecies *Kachimiarum* hodieque reperiri cognitas jactitat, quas tamen enumerare non vult, fortaſſis nec poteſt.

Cacia ferrea, id eſt *Cochlear ferreum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Cacoalexiterium, κακοαλεξιτήριον, idem, quod *Alexiterium*, h. e. remedium, quod præſens virus expellit. Utitur Helmont. *tr. de peſte* §. *præſervatio*.

Cacochroi, κακόχροι, i. e. *pravo calore præditi* ſcil. in facie. Differunt ab ἀχροίοις, ſive decoloribus. Gal. *comm. de R. V. I. A. t.* 118. Ioh. Martinius *prælect. in Hipp. de 4. L. & Aq. t.* 27. *p. m.* 46. Jung. Marcell. *ad Dioſcor. l.* 3.

Cacochymia, κακοχυμία, eſt vitium humorum vitalium, præcipue maſſæ ſanguineæ, qualitate p. n. afficiens, & proveniens a collectione portionum heterogenearum & vitioſarum corpori alendo ineptarum, vel unius, vel varii generis. Pro varietate degenerationis ad hujus vel illius excrementi indolem quatuor ſunt *Cacochymiæ* ſpecies: Bilioſa, ſive Cholerica, Pituitoſa, ſive Phlegmatica, Atrabiliaria, ſive Melancholica, & Seroſa, quamvis duæ poſteriores fortaſſis conjungi poſſent. Dividi etiam poteſt ac debet in benignam & malignam, quæ poſterior & putrida recte dicitur a Linden. *Ex. XVI.* §. 242. ejuſque fructus eſt Dyſenteria, §. 170. De *Cacochymia* plura vide *in Dogmat. Noſtris Part. II. c.* 7. *D.* 9. In ſpecie a Galeno quoque κακοχυμία ad cibum mali ſucci reſtricta fuit, *l. de bon. & mal. ſucci cibis*, qui alias dicitur eidem τροφὴ κακόχυμος, cui opponitur εὐχυμία καὶ τροφὴ εὔχυμος.

Cacocnemos, κακόκνημος, i. e. *malis ſuris præditus*; alii per *macilentum* exponunt. Ital. *di cattivi garetti*. Joſ. Laur. *Amalth. Onom.*

Cacodes, κακώδης, ſignificat *male olens*, & dicitur de vomitu, Hipp. *Coac. t.* 556. *& l. de ſuperfœtat. XIII.* 6. Foeſ. *p.* 302.

Cacoethes, κακοήθης, vide *Malignus*, & *Cacoethia*, κακοήθεια, vide *Malignitas*. In ſpecie *Cacoethe ulcera*, κακοήθη ἕλκη, dicuntur quæ omnibus rite decenterque factis nihilominus non ſanantur, Gal. 4. *M. M.* 5. ſcil. propter materiæ affluentis putreſcentem acrimoniam.

Caconiæ, κακονίαι, vitioſe κανονίαι, *Canoniæ*, de quo poſtea.

Cacopathia, κακοπάθεια, id eſt, *paſſio mala*, afflictio. Hipp. *de vet. med. XXXIIX.* 13.

Cacophonia, κακοφωνία, dici poteſt in genere *vitiata vox*, cujus ſpecies ſunt v. g. ἀφωνία, δυσφωνία, ex Gal. *de diff. ſympt. c.* 3.

Cacophraſtus, epitheton Theophr. Paracelſo attributum, uti quidem ipſe queritur, a malevolis; quamvis ſemetipſum quoque ita appellaverit *in præfat. ad tr. Paragranum*. Sane obſcœnum, quo utitur in ſcriptis, & ſordidum dicendi genus, hoc titulo haud indignum illum eſſe, demonſtrare ſatis ſuperque videtur.

Cacorema, κακόρημα, rectius κόρημα. Vide *Corema*.

Cacorrhemoſyne, κακορρημοσύνη, vide *Cacangelia*.

Cacorrhythmus, κακόρρυθμος, idem quod ἄρυθμος. Vide *Arythmus*.

Cacos, κακὸς, *malum* ſignificat. Uſitatiſſimum Hippocrati in præſagiendo. Opponitur τῷ ἀγαθῷ, 2. 2. *aph.* 33. An ſemper vero idem ſignificet, quod *lethale*, merito Galenus dubitavit, & nos cum illo. Jung. Dieterich. *Iatr. n.* 428. Foeſ. *p.* 301.

Cacoſinon, *Cacoſinoteron*, *Cacoſinotaton*, κακόσινον, κακοσινώτερον, κακοσινώτατον, idem quod *nocens*, *nocentius*, vel *nocentiſſimum*. Hippocr. 3. *de fract. t.* 63. Vide Foeſ. *p.* 302. & Gorr. *p.* 205.

Cacoſis, κάκωσις, *mala diſpoſitio*, vitium, a verbo κακοῦσθαι, quod ſignificat male affici. Κάκωσις τοῦ σώματος, *vitium corporis*, legitur apud Hipp. *de intern. aff.* φωναὶ κακούμεναι, voces vitiatæ, 3. *Epid. l.* 10. *&* 32.

Cacoſitia, κακοσιτία, *faſtidium ciborum*, & κακόσιτος, *qui faſtidit cibos*. Joſ. Laur. *Amalth. On. p.* 128.

Cacoſphyxia, κακοσφυξία, *vitioſum pulſum* in genere ſignificat, Gal. *de diff. ſympt. c.* 4.

Cacoſtomachus, κακοστόμαχος, dicitur de alimentis, quæ vel ſtomachus reſpuit, vel eundem offendunt. Oppoſita ſunt ζῶα εὐστόμαχα, ſtomacho grata. Gorr. *in defin.* Ionſt. *Syſtem. P. I. l.* 1. *c.* 2. *art.* 1.

Cacoſtomos, κακόστομος, i. e. qui mali oris eſt. Joſ. Laur. *d. l.* Ital. *di mala bocca*.

Cacothanatao, κακοθανατάω, ſignificat *miſeræ mortis pericula ſubeo*, ſive miſerabiliter morti me trado Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 3. *de L. Aff. cap.* 6.

Cacothymia, κακοθυμία, *vitium animi eſt*, improbis & imperitis commune, in his emendabilius, in illis malignius. Linden. *S. M. Ex. II.* §. 29.

Cacotropeein, κακοτροπέειν, eſt maligne ſive *perverſe agere*, *moribus eſſe perverſis*. Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. LXV.* 6. Jung. Foeſ. *p.* 302.

Cacotrophia, κακοτροφία, in genere *vitioſam nutritionem* ſignificat, Gal. *de diff. ſympt. c.* 4.

Cacumen, ἄκρον, *Summum*. Vide *Acron*.

Cadaver, νεκρὸν, quid proprie ſignificet, etiam pueris in triviis notum eſt, ſcil. vel animal

mal, vel hominem vita deſtitutum, ſive mortuum. Ejuſmodi *Cadavera* olim ad exercendas operationes Anatomicas adhibita fuiſſe, teſtatur Galen. *in Libris de Adminiſtrat. Anatom. in ſpecie l.* 2. *princ. Cadaverum* cruentationem, cujus rationem Helmont. in Spiritus mumiales vel inſitos refert *de magnet. vuln. cur. n.* 113. & quod aquis ſubmerſa maneant, non eſt hujus loci examinare. *Cadaveris* humani cujuſdam raram fragilitatem ſtatim poſt obitum lege ſis *in Ephemerid. Nat. Cur. Tom. III. Obſ.* 127. *Cadaverum* condituram antiquam & hodiernam vide apud Rolfink. *de Purgant. ſect.* 1. *art.* 2. *c.* 43. *&* 44. & ex noviſſimis Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 100. *Cadaveris* humani phthiſi correpti manum maculas infantiles ad contactum tollere, aſſerit Helm. *tract. Demens Idæa n.* 46. *Cadaver* humanum eſſe frigidius glacie, vult idem, *tr. Ort. imag. morb. n.* 15. Ejus fœtorem ſtomachum ſubvertere, teſtatur *tr. Cuſtos errans, n.* 46. *Cadaveris* humani vermes a ſemine menſtruoſo gigni, voluit Paracelſ. *l.* 2. *Paragraphor.* §. 3. *Cadaver* quoque appellat in oppoſitionem Spiritus vel Tincturæ, *de caduco matriſ.* §. 3.

Cadmea, καδμεῖα, a *Cadmo* Agenoris Phœnicum Regis filio, qui Thebas in Bœotia condidit, unde & Arx Thebana *Cadmea* dicitur. Inde obortum proverbium: *Cadmea victoria*, καδμεῖα νίκη, quo uſus eſt Gal. *l.* 1. *de diff. reſpir.* c. 2. *in fin.* victoria inutilis, & victori minime glorioſa.

Cadmia, καδμεῖα, aliis *Climia*, *Chlimia*, duplex dicitur: *Nativa*, quæ iterum gemina: Metallica, quæ Cobaltum, & Metalli expers, quæ Lapis calaminaris eſt. *Factitia* varia, Botryitis, Capnitis, Calamitis, Oſtracitis, Placitis, in quarum differentias inquirere, cum C. Hoffm. *Paralip. offic. c.* 94. *A.* ſupervacuum arbitramur. Vid. Schrod. *l.* 3. *Pharm. c.* 19. & Fr. Hoffmann. *in clav. ad ill. loc.* Galenus quoque utriuſque ſpeciei meminit, nativæ quidem ſatis obſcure, *l.* 9. *de S. F.* §. *Molybdæna*; factitiæ vero *ibid.* §. *Cadmia.* Pluribus etiam deſcripſit Ruland. *in Lex. Chym.* De hac & ejus vi venenata legi etiam poteſt *Obſerv.* 78. *Tom. II. Ephem. Nat. Curioſ.* Quod, & quomodo æs tingere poſſit, lege in Vogel. *tr. de Lap. Phyſ. condit. c.* 7. *Vol. III. Th. Ch.*

Caducus ſimpliciter & cum adjectione *Morbus*, vide *Epilepſia.*

Cadus, κάδος, eſt nomen vaſis vinarii, & certæ quoque menſuræ, videlicet amphorarum octoginta. Amphora vero libris octo, vel unciis nonaginta ſex æſtimatur. Linden. *S. M. Ex. X.* §. 140. Dicitur & μετρητής. Gorr. *p.* 292.

Cæcilia, vide *Cœcilia.*

Cæmentatio, *Cæmentum*, *Cœmentum*, *Cimentum*, & *Cimentatio*, legitur apud Gerard. Dorn. *de Tranſm. Metall. c.* 20. *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 548. *ſeqq.* Per ſimplex *e* & per *œ* legitur in Ruland. & Iohnſon. *Lex.* Habet in Chymia peculiarem ſignificationem. His enim ita dicitur corroſio ſicca, qua corpus aliquod metallicum cum ſalibus corrodentibus, quæ etiam *Cæmentum* dicuntur, ſtratificatum calcinatur. Solum aurum & argentum ſuſtinent *cæmentationis* violentiam, ceu ultimum ſupplicium, nec mutantur in calcem, ſed ſaltem conſumptis reliquis metallis imperfectis admixtis, puriora evadunt, Rolf. *in Chymia l.* 2. *c.* 3. Jung. Schroder. *Pharmac. l.* 3. *c.* 8. *p.* 362. *ſeq.* D. D. Wedel. *Ph. I. A. F. R. l.* 1. *ſ.* 4. *c.* 6. *Pharmac. Acroam. l.* 1. *ſ.* 4. *c.* 6. D. D. Bohn. *Diſſ. Phyſ. Chym. XII.* §. 22. A Joh. Helfr. Iunken *Cæmentatio* deſcribitur, quod ſit calcinatio clauſa, ad differentiam illius, quæ fit igne aperto, *Corp. Pharmaceutico-Chymico-Medico ſect.* 1. *cap.* 6. *p.* 20. *Cœmentum* vulgare & regium deſcriptum traditur *ſect. III. c.* 5. *p.* 233. *Cœmentationem* ſpeciem calcinationis dixit Paracelſ. *l.* 7. *de reſuſcit. rer. nat. Cæmentorum* varias ſpecies peculiari libro collegit Idem. E noviſſimis varias Cæmentorum deſcriptiones tradidit D. Iunken. *in Lex. Chym. Phar. Part.* 1. *p.* 76. *ſeq.* In genere quoque *Cæmentare* uſurpari pro ſtratificare, h. e. alternas res quaſdam ponere, vult Rul. *d. l. Cœmentum* pro luto, quibus vitra & alembici occluduntur, accepit Helmont. *tr. Complex. atque Miſ. Elem. ſigni n.* 37.

Cæo, καίω, uro, vide *Cauma*, *Cauſis.*

Cæros, καιρὸς, occaſio eſt, & opportunitas rei cujuslibet agendæ, quomodo apud Hipp. 1. *aph.* 1. καιρὸς ὀξὺς dicitur, quod Medico maxime conſiderandum, cujus prudentiæ & pietatis eſt officium, in omnes occaſiones temporis habere oculum paratum, eſſe oculatum ad quamvis arripiendam occaſionem, præſertim, ubi in acie res, atque cito ſolet momentum occaſionis præterire. Unde εὔκαιρος dicitur, cui opponitur ἄκαιρος ἰατρὸς, Dieter. *Iatr. n.* 425. Dicuntur & *morbi tempora* Galeno καιροὶ, quorum quatuor numerantur, qua univerſalia totius morbi, qua particularia ſingularum periodorum in intermittentibus, de quibus ſingulis ſuo loco. A ſubſtantivo καιρὸς deſcendit καί-

καίειος, quod præter ſuam receptam & generalem ſignificationem, qua *opportunum* notat, apud Hippocr. in ſpecie periculo & morti *opportunum*, h. e. lethale ſignificat, v. g. de vulneribus, quæ certiſſimam & celerrimam mortem adferunt, *de artic. ſect.* 2. *t.* 10. Gal. 3. *in prorrhet. t.* 29. & in genere de morbis periculoſis & lethalibus, Hipp. *l.* 1. *de morb. IV.* 1. 1. 9. 10. 11. Praſin Homericam ex Iliad. ϑ. *v.* 84. *&* 326. ideoque veteribus uſurpatam demonſtravit Foeſ. *in Oec. p.* 300.

Cæſar, *Cæſareus*, *Cæſo*, Gr. ὑστεροτομοτοκία, de partu vel fœtu ex utero matris ſive mortuæ, ſive vivæ ſectione uteri & abdominis extracto dicitur, de quo legatur integer tractat. Franc. Rouſſeti *de partu Cæſareo*, & Sennert. *Med. Pr. l.* 4. *P.* 2. *ſect.* 6. *c.* 8. & Ioh. Scultet. *Auctar. primo ad Armamentar. Tab. X. fig.* 7. *p. m.* 28. *edit. Amſtelodam.* Singularis obſervatio *Cæſareæ* operationis, nimirum fœtus mortui poſt 21. menſes in uteri tuba deliteſcentis matre ſalva exciſi a D. Abrahamo Cypriano, in Acad. Franeker. Profeſſore legitur *in Actis Erud. Lipſ. A.* 1701. *M. Febr. p.* 82. *ſeqq.*

Cæſius, vide *Glaucoma*, *Glaucoſis*, *Glaucos*.

Caſa, *Caſ*, *Caſur*, vide *Camphora*. Rul. & Iohnſ.

Cagaret, vide *Mœna*. Rhod. *ad Scrib. Larg. n.* 71.

Cagaſtrum, vocatur a Paracelſo ſemen morbificum non connatum, vel hæreditarium, ſed adſcititium ex corruptione, ad differentiam *iliaſtri*. Suntque morbi *cagaſtrici*, pleuritis, peſtis, febris &c. *tr. Labyrinth. Medicor. CXI.*

Cachos, pro *Chaos*, de quo infra. Iohnſ.

Cal, eſt *arſenicum citrinum*. Significat & *acetum*. Rul. & Iohnſ.

Calae, *Calaem*, *Calaemum* eſt ſpecies *ſtanni* indici, quod ignis examini ſubjectum tranſmutatur in ſpeciem ceruſſæ, qualis fit ex plumbo & ſtanno noſtrate, Libav. *Alchym. tranſmutat. Defenſ. contra Guibert. in T. III. p.* 183. De ejuſdem tranſmutatione in argentum per cæmentationem legatur idem, *Syntagm. Arc. Ch. l.* 7. *c.* 10. & 16.

Calamedon, καλαμηδὸν, epitheton differentiæ alicujus fracturæ, quæ etiam dicitur εἰς ὄνυχα, quando fit ſecundum partem aliquam recta, in extremo autem lunata, Gorr. *in Def.* quamvis Joh. Siglic. *in quad. Diſp. de Fractur.* hanc ab illa diſtinguat, & fracturam σχιδακηδὸν, h. e. *aſſulatim*, ſive inſtar ligni fiſſi factam cum καλαμηδὸν coincidere ſtatuat.

Calaminaris, *Calamina*, Ruland. & Iohnſ. *cadmia lapidoſa*, metalli expers eſt lapis, qui reperitur in metallorum fodinis, foſſilis, ſubflavus, non admodum durus, luteum, dum accenditur, fumum eructans, cujus uſus externus ſiccans & adſtringens eſſe ſolet. A Glaubero naturæ aluminaris, ab aliis vero Martialis habetur, quælibet acida & humida abſorbens, indeque ulceribus curandis valde proficuus. Et ejus magiſterium merito ſuſpectum habetur a Frid. Hoffmann. *in Clav. ad Schrod. l.* 3. *c.* 8. quamvis Paracelſ. crudum quoque intus adhibuerit, *l.* 2. *de Tartar. tr.* 3. *c.* 3. *& tr.* 2. *de morb. ex Tartaro*, *c.* 2. *de externo uſu*, *l. de præparat.* 1. Ejus uſus etiam eſt ad faciendum aurichalcum, dum cupro colorem illum aureum tribuit. *Lapidis calaminaris* igniti, & in aquis ophthalmicis extincti in gratiam collyrii meminit Libav. *Alchym. Pharm. c.* 10. Unguentum etiam ſuum ophthalmicum euporiſton e lapide calaminari tenuiſſime trito & cum medulla crurum vituli vel butyro majali probe mixtum paravit Joh. Crato, cujus deſcriptio *Conſil.* 61. a Laurent. Scholtz. collect. videatur & ap. River. *Prax. Med. l.* 2. *c.* 8. *p. m.* 162.

Calamitas, ἀποτυχία, pro infelici & damnoſo eventu ſumitur, v. g. de purgantium ἀποτυχίαις, Gal. *c.* 2. *de R. V. I. A. t.* 11. Scrib. Larg. *n.* 231.

Calamitis, καλαμῖτις, eſt differentia *cadmiæ factitiæ*, dicta ita a figura *calami*, quam a pertica ferrea, cui, dum æs fuſum ea agitatur, adhæreſcit, acquirit, Schroderus *lib.* 3. *cap.* 19. Agricola quoque *calamiten* appellat ſtirpem lapideam in mari natam, a forma calami ſic dictam, *l.* 4. *Foſſil. in fin.*

Calandra, *Chalandra*, χάλανδρα, dicitur volucris ex *alaudarum* genere, eſtque alauda maxima, cujus caro inter cibos laudatiſſimi ſucci refertur. Aldrov. *l.* 18. *Ornith. c.* 13.

Calatiæ, dicuntur homines laſcivi & impudentes, a *Caleo*, juxta Iohnſ. *in Lex. l.* 2.

Calbeum, vide *Galbeum*.

Calcadis, *Calcadinum*, dicitur *vitriolum album*, aliis *ſal Alkali*. Rul. & Iohnſ.

Calcaneus, *Calcaneum*, *Calx*, *os Calcis*, Gr. πτέρνα, maximum & principaliſſimum eſt os pedis, ad firmationem pertinens, quod aſtragalo ſubeſt, Gal. *l.* 3. *de U. P. c.* 7. *& l. de Oſſib. c.* 14. In hoc os chorda totius corporis maxima & robuſtiſſima, hoc eſt, tendo communis trium muſculorum pedis, (quamvis C. Hoffm. *comm. ad Gal. l.* 3. *de U. P. n.* 151. quatuor muſculorum exiſtimat eſſe tendinem, plantarem etiam addens) inſeritur. Barthol. *Anat. l.* 5. *c.* 21.

Cal-

Calcanthos, *Calchantum*, pro *Chalcanthum*. Rul.

Calcar, idem quod *Calcaneum*.

Calcaria dicitur ſpecies fornacis calcinatoriæ apud vitrarios, qua in conflandis vitris utuntur, cujus deſcriptio habetur in Anton. Neri *de arte vitrar. l.* 1. *c.* 2. & Merett. *in not. ad eund. p. m.* 268.

Calcarius lapis, eſt ſaxum, unde *calx* paratur, Schrod. *l.* 3. *c.* 8. Habetur ineptus ad vitrum propter ſal acidum, Helmont. *de Lithiaſ. c.* 3. *n.* 7.

Calceamentum, vide *Calceus*.

Calcedonius, vulgo *Cacedonius*, (an *Carchedonius* Agricolæ, quem ſpeciem carbunculi dixit *in libr. de metall.*) eſt lapis inter pretioſos infimus, variis coloribus, lucidis & opacis conſtans, ſtriatus, purior tamen & præſtantior marmore, Parac. *tr. Cælum Philoſ. fere ſub fin.* & *l.* 4. *Philoſ. c.* 6. Ignis per attritionem elicitur, *tr. de Podagr.* Dicitur etiam de tartaro & calculo morbifico, *l.* 1. *de Tartar. tr.* 1. *c.* 2.

Calcena, *Calcenon*, *Calcenonia*, *Calcinonia*, dicitur minera tartarea morboſa, ſive calx tartarea. Parac. *d. l. l.* 2. *c.* 1.

Calcetus, idem quod *Calcenonius*, vel *Calcenos*. Sanguinem *calcetum* dixit Parac. *l.* 2. *de Tartaro tr.* 3. i. e. ſanguinem tartareis portionibus ſcatentem.

Calceus, *Calceamentum*, ὑπόδημα, ὑποδημάτιον. *Calceorum* commodam formam & præparationem Medico quoque ſcitu neceſſariam eſſe, patet ex Hipp. 4. *de artic. t.* 12. *ſeqq.* & Gal. *in comm. ad h. l. Calceamentorum* clavis transfixorum ὑποδημάτων ἡλοκοπημένων meminit *l.* 10. *de C. M. S. L. c.* 1. De *calceis* veterum vide Rhod. *ad Scrib. L. n.* 161. ubi & minora calceamenta dicuntur *Calceoli*. Ibid. duplicis *Calcei* mentio fit. *Calceorum Indicorum* virilium & muliebrium, ex coƈto corio ad unguem concinnatorum, admirabili artificio affabre faƈtorum meminit Chioccus *in Muſ. Calceolar. ſeƈt. VI. p.* 714.

Calcidicum, dicitur medicamentum ex arſenico. Rul. & Iohnſ.

Calcifraga, epitheton Scolopendrii, apud Scrib. *L. n.* 150. Adde Rhod. *ad h. l.* Idem quod *Saxifraga*.

Calcigradus, πτερνοβάτης, dicitur, qui calci fortius inſiſtit inter ambulandum, quam anteriori pedis parti, Hipp. *ſ.* 3. *de art. t.* 111.

Calcinatio, (annon Græce dici poſſet τιτάνωσις, uti etiam exiſtimat Ruland. *in Lex.* a verbo tranſitivo τιτανοῦμαι, quod a τίτανος,) *calx* in genere ſignificat ſpeciem tranſmutationis corporum, ſive diſſolutionis, διαχείσεως, unde Paracelſo primus gradus tranſmutationis dicitur, *l.* 7. *de natur. rer.* id quod olim potiſſimum de ea tranſmutatione intelligebatur, quæ per ignem fit. Ita enim deſcripſit *Calcinationem* Theodor. ab Hogelande, quod ſit rei per ignem pulveriſatio ex privatione ſuæ humiditatis partes conſolidantis, *Th. Chym. Vol. I. p.* 184. Et ita *incineratio* maxime huc ſpeƈtat. Verum poſtmodo Chymici alios etiam modos excogitarunt *Calcinationis*, vel per ſal, vel per ſulphur, vel per aquam fortem, vel per fuliginem mercurii, vel per argentum vivum, Paracelſ. *l.* 5. *de nat. rer.* Hinc Schroder. *l.* 1. *c.* 14. & *l.* 2. *c.* 36. ita in ordinem redegit *Calcinationem*, diſtinguens in eam, quæ fit per ignem, & eam, quæ per corroſionem. Illa ſubdividitur in incinerationem, & reverberationem; quo & extinƈtio rei ignitæ pertinet. Hæc per corroſionem compleƈtitur amalgamationem, præcipitationem, vaporationem, (quæ in ſpecie etiam philoſophica dicitur, v. gr. de cornu cervi philoſophice calcinato, Rhod. *ad Scrib. n.* 122. quamvis & reliquæ corroſionis ſpecies hoc epitheto exornari ſoleant,) fumigationem, & cæmentationem. Referri quoque huc debet illinitio liquoris corroſivi: de quibus omnibus in ſuis locis. Jungatur Rolfink. *l.* 2. *Chymiæ c.* 4. Noviſſime *Calcinationis* rationem & differentias perſpicue & accurate propoſuit Celeb. D. Bohnius *Diſſ. Chymico-Phyſ. XII.* per totum. D. D. Wedel. *Ph. I. A. F. R. l.* 1. *ſ.* 4. *c.* 1. Jung. Jac. le Mort. *Chym. Med. Phyſ. c.* 18. *p.* 223. *ſeqq.* *Detonationem* quoque *per nitrum*, vulgo *verbuſſen*, eſſe nihil aliud, quam philoſophicam ſive *Chymicam Calcinationem*, ſerio urget Libav. *defenſ. contra Scheunem. II. Not.* 46. Idem in *Calcinatione* non perire vires nativas metallorum & gemmarum, ſed potius illam eſſe clavem ad interiores latebras, qua ſeris apertis protrahuntur, fiuntque aƈtuoſæ naturæ, contra Riolanum acriter propugnat *Syntagm. Art. Ch. l.* 5. *cap.* 17. Ita nec in *Calcinatione* corporis fieri diminutionem, imo potius multiplicationem, voluit Quercet. *Reſp. ad. Aubert. Th. Chym. vol. II.* & alibi. Sic & Rob. Boyle e ſuis experimentis de deteƈta penetrabilitate vitri a ponderabilibus partibus ignis elici poſſe putavit conſeƈtarium illud: In *Calcinatione* per ignem faƈta non perdi particulas humidas aliaſque fugaces metallorum, ſed ſaltem diſſolvi, quia ex hujuſmodi calcibus rurſus iterum fieri potuit metallum ſolidum malleabile, *d. l. Coroll.* 2. Ta-

2. Talia per chymicam *Calcinationem* præparata dicuntur *Calcinata* vel *Calces*. Vide *Calx*. In ſpecie quoque *Calcinatum majus* vocatur omne id quod arte ſpagyrica dulce factum eſt, quod ex propria ſua natura non erat, ut mercurius dulcis, ſaccharum Saturni. *Calcinatum magnum mercuriale* Paracelſi ſecundum Maets deſcriptum videatur in Morley *Coll. Chym. Leid. c.* 280. *Calcinatum* vero *minus* dicitur omne id, quod a natura dulce, & citiſſime curat, verb. gr. ſaccharum, manna, terebinthina, &c.

Calcoidea oſſicula vocantur a Fallopio tria oſſicula tarſi, quæ & *cuniformia* dicuntur, teſte Bartholin. *libell.* 4. *Anat. c.* 21. *p.* 756.

Calculifragus, λιθονθρυπτικὸς, epitheton pulveris apud Morley *Collect. Chym. Leidenſ. c.* 128.

Calculus, *Calculoſus morbus*, λιθίασις, λιθὶς, λίθος, (λιθίδια in ſpecie dici poſſent arenulæ illæ ad *calculi* generationem concurrentes, vel ejus prodromi vel recrementa, Dieter. *in Iatr. n.* 503.) *Calculoſitas* in genere dicitur de omni materia dura, concreta, excrementitia, & toto genere præternaturali, qualem non ſolum in renibus & veſica, ſed etiam in aliis corporis humani membris & cavitatibus productam eſſe, obſervationes Medicorum teſtantur, quarum auctores pleroſque citavit J. C. Dieterich. *in Iatreo d. l.* & D. Joh. Lechel. *in Diſſ. Inaug. h. tit.* quibus addi poſſunt obſervationes variæ *in Ephemeridibus Nat. Carioſ. Tom. I. II. & III. &c.* In ſpecie & ſtrictius, quin & frequentius accipitur ſaltem de *calculo renum & veſicæ*. Hujus cauſſas, præſertim materialem & efficientem, paſſim a Medicis antiquis & recentioribus exercitam prolixius ventilare, an ſcil. ſit ſpiritus, aut principium quoddam lapidificum? an Paracelſi tartarus, vel tartarum? an Dulech Helmontii? an pituita Galeni, & ejus ſectatorum? an calor nimius, an vero frigus ad ejus concretionem concurrat? non eſt hujus loci vel inſtituti; ſed ſufficiat hanc ſaltem definitionem adjeciſſe: *Calculus* in genere eſt ſymptoma excernendi p. n. retenti, videlicet materiæ excrementitiæ duræ, magis vel minus concretæ, compactæ & condenſatæ, genitæ ex portionibus excrementitiis ſalinis, nimium fixis & terreſtribus, intervenientibus quandoque lentis etiam & viſcidis maſſæ ſanguineæ heterogeneæ, & portionibus activis ſufficientibus conſtitutæ, compagem facile deferentibus, in diverſis locis collectis & ſubſiſtentibus, beneficioque caloris ſucceſſive concretis, coagulatis, & lapidum fictilium ſive teſtarum inſtar induratis. Pro hujus deſcriptionis meliori intellectu confer. ad Th. Willis. *Exerc. de ferment. c.* 2. & 12. & *de Urin. c.* 5. Materiam *calculi* mucaginoſam excretam ſtatim ab aere externo in *calculum* flavum riguiſſe legitur *in Act. Hafn. Vol. III. Obſ.* 70.

Caldarium, a *Caldus*, pro *Calidus* ſignificat ahenum, in quo quid fervefit. Blancardus *in Lexic.* ſcribit *Caldarium* denotare balneum Laconicum.

Calderiæ Balneæ fuerunt thermæ Italicæ prope Ferrariam, ad urinæ difficultatem utiles. Foreſt. *l.* 26. *Obſ.* 1. *in Schol.*

Caldus, *a*, *um*, pro *Calidus*, θερμὸς, frequenti in uſu apud Scribon. Larg. v. g. *Caldus* ptiſanæ cremor, *n.* 184. *calda* farina, *n.* 179. podraga, *n.* 158. *&c. caldum* vinum, *n.* 179. oleum *n.* 198. *&c. calda* aqua, Rob. Keuch. *not. ad Seren. p.* 205.

Calefaciens, θερμαίνων, διαθερμαίνων, idem quod *Calidus*, θερμός, θερμαντικὸς, ſcil. effective dicitur de omni materia medica, quæ vim habet corporis noſtri calorem vitalem fovendi adaugendi, portioneſque inflammabiles & activas multiplicandi vel actuandi. Eſtque vel actu, ἐνεργείᾳ, vel poteſtate talis, δυνάμει, Gal. *L.* 2. *de S. F. c.* 3. Jung. Diet. *n.* 388. Græce etiam ἐκθερμαίνον dicitur Hipp. 5. *aph.* 19. Conſiſtere hæc efficacia creditur ſecundum hodierna principia in plurimo motu particularum ſubtilium, ſpirituoſo ſalinarum & auræ ætheræ; ſive materiæ ſubtilis, quæ occurrentes aliis corporis iis majorem motum conciliare queunt. Jac. le Mort. *Pharmac. Med. Phyſ. c.* 8. *p.* 30.

Calefactum, vide *Caleſcens*.

Calenture, nomen morbi cujuſdam peregrini, quo navigantes verſus Indiam Occidentalem infeſtantur, dum Tropicum appropinquant, & conſiſtit in depravata imaginatione, cum pulſu debili, æquali, lento, abſque febre & calore excedente, de quo legatur Bonetus *Medic. Septentr. l.* 1. *ſect.* 6. *c.* 2. *p.* 83. item *Acta Philoſoph.* Oldenburg. *An.* 1668. *M. Junio* ex Obſervationibus D. Stubbes.

Calenum, epitheton vini alicujus apud Athenæum *l.* 1. *c.* 21. cujus quidem origo obſcura valde eſt, & an idem cum *Careno* vel *Caræno*, teſte Lind. *Sel. M. Ex. X.* §. 24.

Caleſcere, & *Calefactum eſſe*, θερμαίνεσθαι, καὶ τὸ τεθερμάνθαι, vel *Caleſcens*, & *Calefactum*, τὸ θερμαινόμενον, καὶ τὸ τεθερμασμένον, quomodo differant, monſtravit Gal. exemplo ferventis aquæ in frigidum lebetem infuſæ, & ferventis lebetis frigidam aquam excipientis. Illic aqua calefacta eſt, & lebes calefit juxta typum

pum febrium putridarum. Hic lebes calefactus eſt, & aqua calefit, ad morem febrium hecticarum, *l.* 1. *de diff. febr. c.* 1. In eo autem conveniunt *caleſcens* & *calefactum*, quod utrumque conſiſtat in receptione portionum ignearum & inflammabilium, a quibus ſubjectum illud, quod recipit, temperiem illam calidam in minori majorive exceſſu acquirit & obtinet.

Calichapa, vera ſpina alba. Rondel. *Meth. Cur. l.* 2. *c.* 23. *p.* 473.

Calidarium vocatur Celſo pars balnei veterum, quod Græci πυειατήειον vel ὑπόχαυςον vocarunt. Vid. infra *Hypocauſtum*. Confer. *ad Celſ. l.* 1. *c.* 4. & adde Guil. Pantini *notas ad h. l.*

Calidum, *Calor*, θερμὸν, θερμότης. *Calidum* & *Calor* accipitur dupliciter, ſubſtantialiter, & accidentaliter, ſive qualitative, Gal. *comm.* 1. *aph.* 14. In illa dicitur de *calido nativo*, quod Hippoc. *d. aph.* θερμὸν ἔμφυτον dixit, & 6. *Epid. ſ. V. t.* 9. ψυχὴν, animam hominis. Hodieque dicitur *flamma*, *ſpiritus*, *aura*, *calor vitalis*, *anima medica*, *Archeus* particularis hominis. Eſtque proximus animæ incorporeæ humanæ ſocius, vehiculum & inſtrumentum, quo mediante fit, & recte dicitur actus corporis organici, omnium coctionum & actionum in corpore opifex. Gignitur (φύεται) a portionibus ſulphureis exaltatis, & ſpirituoſis, uno verbo, activis & vegetativis, primum una cum ſemine parentum in generatione communicatis, poſtea in ſanguine continua homogenearum particularum, ex aſſumptis rite chylificatis & ſanguificatis, beneficio fermentationis elicitarum elaboratione, ſucceſſione, & aſſimilatione continuatis, una cum ſanguine perpetuo uſque ad extremum vitæ terminum per totum corpus, & ad omnes ejus partes diffluens & influens. Hinc patet, quid ſit ſentiendum de diſtinctione illa inter *calidum inſitum*, & *influens*. Nimirum ratione primæ ſaltem originis in generatione dici poterit inſitum, quia communi conceptus maſſæ inſeritur, mox vero, dum formatur fœtus, & formatus eſt, fit influens. Ut ita non differant realiter, ſed duntaxat conſiderandi modo. An porro in omnibus animantibus hoc *calidum* ſubſtantiale ſit reapſe diverſum ab anima ipſa, non eſt hujus loci ventilare, ſed pertinet ad phyſicam. In homine hoc videtur veroſimile, quod *calidum nativum* materialiter conſideratum, quatenus conſiſtit in portionibus ſanguinis ſulphureis, volatilibus, & ſpirituoſis, ſive igneis & aereis, ſit elementaris naturæ. Formaliter vero, ſive ratione ſui principii ſubſtantialis ſpecifici, quo contradiſtinguitur ab aliis animantibus, quod in homine indubitanter immateriale eſt, animæ videlicet humanæ, conſideratum, eſt ſupraelementaris naturæ, & θεῖόν τι. Accidentaliter, ſive qualitative iterum dupliciter accipitur: vel, ut efficiens, vel, ut effectus. De illa ſignificatione vide p. a. *calefaciens*, cui addi poterit diſtinctio inter *calefaciens*, vel *calidum* ſecundum & præter naturam. Illud pertinet ad cauſſas ſanitatis internas & externas: hoc ad cauſſas morborum. *Calidum* ut effectus idem eſt, quod *caleſcens*, & *calefactum*, de quibus etiam p. a. dictum. Et hoc etiam cum in ſtatu ſecundum, tum præter naturam occurrit. Illuc pertinent temperamenta *calida*, ſimplicia & compoſita; huc morbi omnes *calidi* ſimplices & compoſiti, ſive intemperies *calida*, item *calida* & humida a plethora p. n. *calida* & ſicca a bilioſo ſanguine dependentes. De utraque ſignificatione *calidi* ut efficiens, & ut effectus, poro hæc quoque notanda diſtinctio, quod aliud ſit per ſe, aliud per accidens. Per ſe *calidum* efficiens dicitur, quod propriis inſitiſque viribus proxime nulliuſque interventu id præſtat: ita vinum & aromata per ſe calefaciunt. Per accidens vero *calidum* efficiens eſt, quod non propriis viribus, ſed alterius interventu operatur: v. gr. quando aer frigidus conſtipando ſpiracula cutis fervidos halitus foras proruptures intro repellens in cauſſa eſt, ut ſanguis febrili effervefcentia turgeſcat. *Calidum* vero, ut effectus per ſe & per accidens, dicitur, quod a cauſſa *calida* vel per ſe, vel per accidens producitur. Vide Charlton. *Exerc. Pathol.* 4. §. 10. Ad *accidentalem calorem* quoque referendus *calor artificialis*, qui ad artificis nutum accendi, dirigi & adminiſtrari poteſt; cujus uſus in Medicina ampliſſimus, v. g. in diætetica, pharmaceutica, chymica, & in chirurgicis operationibus quibuſdam. Eſtque duplex: *Alius* ſimplex, alius mixtus. Simplex eſt, qui uni duntaxat operationi, ſive illa ſit digeſtionis, ſive ſeparationis, inſervit. *Calor naturalis* eſt, quando radii ſolares vel per ſe materiam ſibi applicatam excoquunt, vel in ſpeculo concavo collecti rei applicantur. Hujus ignis uſus eſt apud artifices. Poſſunt enim hoc diſſolvere & calcinare. *Calor cinerum* eſt, quando partes fixiores per cineres eliciuntur. Hic medius eſt inter balnei & arenæ *calorem*. Proinde illius ope non modo ſubtiliores, & ad naturam aqueitatis ſimplicis approximantes ſubſtantiæ propelluntur, ſed etiam calidiores & fixiores partes eliciuntur. *Calor fimi* eſt, quando, vaſe in fimo poſi-

poſito materiamque continente, digeſtio fit. Hic *calor* multi uſus eſt apud artifices in infundendis, digerendis, & putrefaciendis rebus. Adhibetur interdum fimus equinus, in quo vas ſepelitur. Aliquando vas ligneum fœno vel ſtramine impletum, cui vapor e fervente aqua applicatur, fimi in locum adhibetur. *Calor digerens* eſt, quo materia diſſolvenda digeritur, id quod aut athanore, aut fimo perficitur. *Calor fortis* eſt, quando igne interiori & auctiori res ſeparantur. Eſtque impeditus, aut liber. *Calor impeditus* eſt, quando ignis a materia vel vaſe, ne illud proxime tangat, aut alio vaſe impeditur. Eſtque arenæ, vel ſcobis. *Calor arenæ* medius eſt inter cinerem & ſcobis ferri, eſtque quando vas materiam continens in catino arenario arena circumdatum ſubſtantiam fixiorem, quam cineres propellere nequibant, protrudit. Ubi advertendum eſt, arenam ſubtilem non adeo violentum *calorem* præbere, quam groſſam. *Calor ſcobis* aut *ſcoriæ ferri* ſuperiore intenſior, & aperto vicinior eſt, quando ex ſcobe, vel ſcoria ferri res propelluntur. *Calor liber* eſt, qui proxime materiam, aut vas materiam continens tangit. Hoc *calore* proliciuntur, quæ contumacius liquorem emittunt, ſive id fiat ob ſiccitatem & paucitatem, ſive quod ob viſcoſitatem & homogeneitatem ille terreis partibus pertinacius adhæreat. Taceo, quod calcinationi, fuſioni, & aliis operationibus inſerviat. Eſtque *carbonum* vel *flammarum calor*, quando *calor prunarum* flagrantium materiam vel vas proxime tangit. Hujus uſus eſt in infuſionibus, cæmentationibus, probationibus, calcinationibus, & diſſolutionibus. *Calor flammarum* eſt, quando adhibito conveniente alimento, flammæ materiam attingunt. Hic *calor* vocatur ignis vivus, quo reverberantur & calcinantur omnium metallorum corpora, nec non ſpiritus tandem propelluntur. *Calor veſicæ levis* eſt, quo ex materia veſicæ impoſitæ, applicato alembico, ſubſtantia humida prolicitur. Hæc ex Rulandi & Iohnſ. *Lexic.* De *caloris* varietatibus in Chymia plura quære, ſi libet, *in Theatro Chymico*, v. gr. *Volumine I. pag.* 179. 702. In ſpecie in Opere Lapidis Philoſophici *Vol. IV. p. 66.* 404. 762. *ſeqq. Vol. V. p.* 489. *& alibi.*

Caliendra vocantur congeries artificioſæ capillorum, quibus caput hodieque tegi ſolet, ne frigore externo tam facile id lædatur. Gallice *les perruques* vocant, quem terminum & Germani retinent. Latino vero *caliendra* uſus eſt Dolæus *Encyclopæd. l.* 1. *c.* 14. §. 12. *p.* 219.

Calieta, *Caliette*, Paracelſo dicuntur funguli flavi in fruticibus juniperorum occurrentes, *l. de Icteric. c.* 2. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Calico, vide *Achlys*, item *Amavroſis*.

(Π) *Caligo*, vide *Achlys*. Viſus imminutus vel prorſus abolitus ob repagulum opacum inter objecta & retinam oculo ipſo vel palpebris inhærens.

Calix, ἡ κύλιξ, eſt ſpecies vaſis, ex quo potus hauriri ſolet. Varro *l.* 5. *de Ling. Latin.* exiſtimat, *calicem* dictum, quod calidum eo veteres biberint, notante Rhodio *ad Scrib. L. n.* 122. De *calicum* incruſtatione videatur idem *n.* 135. Parantur vero *calices* ex varia materia, ligno, argilla, metallo &c. In ſpecie *calicum* cereorum, κυλίκων κείνων meminit Gal. *com.* 4. *de R. V. I. A. t.* 5. *Calices*, multos magnoſque exſiccare, etiam ſuo tempore frequens fuiſſe, conqueritur idem *l.* 1. *M. M. c.* 1. *Calices* etiam dicuntur oculi, ſive gemmæ florum prodromi, ut, oculi populi arboris; vel *Calix* eſt folliculus, quo flos primum, mox ſeminis fœtus clauditur, Schroder. *l.* 1. *Pharm. c.* 2. Huc pertinet Græcum κάλυξ apud Gorr. *in def.*

Callæon, κάλλαιον, *barba galli gallinacei*. Vide *Palear*.

Callarias, καλλαρίας, eſt genus piſcis marini: ſed quale, adhuc fere incertum. Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. c.* 2. putat, eſſe *Aſellum minorem*, Belgarum *Schelfiſch*, cui conſentit hæſitanter Rondelet. *l.* 9. *de Piſc. c.* 15. *Muſtelam vulgarem* appellans. Uterque etiam ab Oppiano in *Halieut. Clariam* contracte appellari credidit. Verum hanc opinionem utramque ceu erroneam rejicit I. A. Linden. *Ex. XI.* §. 28. *ſeqq.* ſtatuens, *Callariam* eſſe piſcem maris Euboici ad vada occurrentem, quod ibi plurimum nutrimenti reperiat; minime vero e genere aſellorum eſſe.

Callena, ſpecies eſt *ſalis petræ*. Parac. *Schol. in libr. de gradibus*, Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Calliblepharon, καλλιβλέφαρον, dicitur medicamentum palpebris exornandis accommodum, Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 6. Cum vero pluribus modis palpebræ deformari poſſint, patet non unum eſſe genus τῶν καλλιβλεφάρων. Potiſſimum vero pollent virtute mediocriter deſiccante, & abſumente humiditates vitioſas. Unde & facultas hæc καλλιβλέφαρος δύναμις dicitur, Gal. *l.* 7. *de S. Fac.* §. *Fuligo*. Tali virtute quoque pollet Sal Armoniacum, *l.* 9. Vid. Gorr. *in def. p.* 206.

Callicreas, καλλίκρεας, vide *Pancreas*.

Callionymus, καλλιώνυμος, καλλίχθυς, eſt nomen piſcis marini, qui etiam *Uranoſcopus*, οὐρανοσκόπος, dicitur, ab oculis ſupra caput a na-

tura collocatis, quibus recta cælum intuetur; ob quam prærogativam etiam nomen *Callionymi* accepit, non ob formæ pulchritudinem, quæ ipſi nulla eſt, cum potius aſpectu ſit ingratus ac deformis. Habet præ aliis piſcibus fel copioſius, quod commendatur in collyriis ad oculorum & aurium affectus a Gal. *l.* 10. *de S. F.* §. *Chole l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. *&* *l.* 4. *c.* 4. Vide de hoc piſce Ariſt. *l.* 2. *H. A. c.* 15. Rondelet. *l.* 10. *de Piſc. c.* 14. Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 51. qui etiam nomen hoc alii piſci Romano *Fiatola* dicto tribui dicit, *d. l. c.* 24. Rob. Keuchen. *ad Seren. in proleg. p.* 93. Hippocrates quoque ejuſdem aliquoties meminit inter ſicciſſimos referens, *l.* 2. *de diæt. XIIX.* 4. & propterea ægris concedit, v. g. Leucophlegmaticis, *l. de int. aff. XXIII.* 22. in ſplenico morbo, *XXXIII.* 39. in morbis craſſis, *n. LIII.* 26. Foeſ. *p.* 302.

* *Calliphyllon*, καλλίφυλλον, ex quo Hippocr. Chariti cuidam acuto morbo laboranti potionem paravit, *l. XII. M. P.*

Callone, καλλονὴ, dicitur Hipp. *vitæ decor*, honeſtas & ornamentum, *l. de dec. habit. I.* 8. Foeſ. *d. l.*

Callopiſmus, καλλωπισμὸς, *ornatum* aliquem *externum* ſignificat viſui gratum. Hippocr. *de Medico III.* 2. *IV.* 11.

Callos, κάλλος, vide *Pulchritudo*.

Calloſitas, *Callus*, τύλωσις, τύλωμα, τύλος, πῶρος, in genere dicitur de omni duritie cutanea, carnea, & oſſea, qua naturali, qua præternaturali. Frequentius tamen de *Callo* circa oras fracturæ genito, de cujus generationis modo vide Gal. *com.* 1. *de fract. t.* 41. & H. F. ab Aquapend. *l.* 4. *Pentat. c.* 6. *Calli*, πῶροι, quoque dicuntur nodi illi in morbis articularibus, de quorum generationis modo videatur Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 9. *&* *l.* 10. *de C. M. S. L. c.* 2. Specialiter vero *Calloſitas* & *Callus* dicitur, Gr. τύλος & τύλωσις, durities palpebrarum in oculis, Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. Scrib. *n.* 36. *ſeq.* Senn. *M. Pr. l.* 1. *P.* 3. *ſ.* 2. *cap.* 3. proveniens a ſucco acido tartareo ſive coagulativo. De *calli* in fiſtulis generatione legatur H. F. ab Aquapend. *l.* 5. *Pentateuch. c.* 11. *Calli* in matrice meminit Foreſtus *l.* 28. *Obſ.* 45. *Schol.* De *callo* in plantis digitiſque manuum & pedum, quo & *Clavus* pertinet, Gr. ἧλος, videatur idem *l.* 4. *Chir. Obſ.* 12. *Schol.* Gal. vocavit *calloſas excreſcentias*, *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 9. Paracelſus vero *in Chirurg. tr. de ulceribus*, *c.* 59. *vel* 60. aliter plane accipit, *Callum* dicens apoſthema vel ulcus, quod oritur a ſucco nutritio acriori & arſenicali pruritum vehementem excitante. Interdum etiam malignitatem luis Gallicæ ſubeſſe teſtatur idem *l.* 7. *de Gall. puſtulis &c. c.* 5. Tandem ſingularis in ſtatu corporis naturali occurrit *Calli* vel *Calloſitatis* ſignificatio, dum portio quædam in cerebro, ejuſque parte interiori, medulla dicta, dicitur *Corpus Calloſum*, quia ſubſtantia eſt aliquantum durior inſtar *Calli*, τυλώδης τῶς, Gal. *l.* 9. *Anat. admin. c.* 3. ubi duabus extuberantiis anterioribus ventriculi vel ſinus cerebri incumbere videntur. Th. Bartholin. *l.* 3. *Anat. cap.* 6. Th. Willis. *Anat. Cereb. cap.* 10. *n.* 5. Malpighius *de Cer.*

Calomelanos, eſt nomen medicamenti Mercurialis cujuſdam, quod etiam *Mercurius Zoticus* vocatur. Vide *Zoticus*.

Calonia, καλωνία, eſt epitheton Myrrhæ apud Hipp. *de Nat. mulier. VI.* 11.

Calopodium, καλοπόδιον, forma illa lignea, qua utuntur, varia, ad conficiendos calceos ſutores. Galen. proverbialiter uſus in egregia ſententia *l.* 5. *de San. tu. c.* 11. Sicut impoſſibile eſt ſutoribus unico uti *calopodio* ad omnes homines; ita & Medicis unica vitæ, vel victus ſpecies conducente.

Calor, vide *Calidum*.

Calos, καλὸς, καλῶς, vide *Bonus*.

Calva, *Calvaria*, κράνιον, Latine *Cranium*, dicitur os capitis, *c.* 1. *de oſſib.* quod quaſi κράνος, ſive galea cerebrum contineat, Gal. 8. *de V. P.* 8. pars capitis oſſea & capillata exterius, cujus partes externæ ſunt Sinciput, Occiput, Vertex, Tempora, quas inveſtiunt pili cum communibus corporis integumentis. Conſtituitur *Calvaria* in adultis octo oſſibus, uno frontis, duobus ſyncipitis, uno occipitis, duobus temporum, & duobus communibus cum maxilla ſuperiore, nempe Cuneiformi & Spongioſo. Th. Barthol. *Anat. l.* 3. *procem.* *&* *l.* 4. *c.* 4. Craſſitudo illi magna eſt, ut validum ſit, non tamen ſolida, ſed cavernoſa, tranſmittendis excrementis idonea.

Calvata, φαλακρὰ, appellat Hippocrates ferramenta, quæ rotunditatem quandam levem habent in extremis partibus; cujuſmodi ſunt ſpecillorum capitula, & quæ *Nucleata*, πύρηνα, appellantur, & *Spatularia*, σπαθομήλαι. *Oblonga* vero his contraria nuncupant προμήκη, quorum extrema minime ſunt rotunda, ſed mucronata, ad ſuffuſionem & cataractam punctione tollendam accommodata inſtrumenta quodammodo ſimilia, Gal. *com.* 1. *de artic. t.* 43.

Calvities, *Calvitium*, φαλάκρωσις, φαλάκρωμα, μαδάρωσις, μάδισις, μαδαρότης, eſt defectus capil-

capillorum, potiſſimum in ſyncipite. Differre quidem dicit Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 2. ab *Alopecia*, *Area*, *Ophiaſi* & *Tinea*, quod hæ ſpecies ab humoris nutritii vitio proveniant; *Calvities* vero propter humoris defectum. Enimvero an hæc differentia ſemper obſervetur, merito dubitandum. Cauſas *Calvitiei* enumerat Barthol. *Anat. l.* 3. *c.* 1. & in ſpecie nimiam Venerem ex Ariſtotele Lang. *l.* 2. *Epid.* 7. *Calvi* dicuntur φαλακροὶ, Hippocr. 6. *aph.* 34. Dividi poſſunt in natura, & ex morbo tales, Fr. Valleſ. *de ſacr. Philoſ. c.* 9. Jung. Dieter. *n.* 883. *ſeq.* Foeſ. *Oec. p.* 650.

Calumenon, καλέμενον, καλεόμενον, h. e. *vocatum* vel nominatum, aut, quod appellatur & καλεῖσθαι, *vocari*, Hipp. adjicere ſolitus eſt, interdum quidem, ſi appellatio Græcis omnibus nullo pacto uſitata fuit, interdum vero ſi abrogata, & interdum, ſi artificioſum quiddam demonſtrat, Gal. *c.* 3. *de R. V. I. A. t.* 24.

Calumnia, ἐπήρεια, λοιδορία, contumelia. Has quomodo perferre homo debeat, egregie docet Gal. *de dignoſ. & cur. animi morb. c.* 3. Σοὶ πάντων τοῦτο φιλοσόφημα καρτερεῖν ἐπηρεαζόμενον: Hoc ſit ſapientiæ ſtudium, æquo animo ferre *calumnias*.

Calx, ἡ τίτανος, Gorræo etiam κονία, variis gaudet ſignificationibus. (1) Communiter denotat materiam illam candidam, interdum & alius coloris, quæ paratur ex lapide calcario, vi ignis in furno vel clibano cremato, cæmentariis opificibus notiſſima. Similis quoque fit ex oſſibus piſcium magnorum, ut & ex teſtis buccinorum, & oſtrearum crematis, teſte Dioſcorid. *l.* 5. *c.* 133. Vocatur hæc poſterior *Calx peregrinorum*, Theoph. Par. *Manual. I.* item *Calx manica alba*, Rul. & Iohnſ. *in Lexic.* Eſtque vero duplex *Calx viva*, τίτανος ἄσβεστος, & ſimpliciter ἄσβεστος, cui poſt uſtionem nulla affuſa eſt aqua; & *extincta*, σβεσθεῖσα, vel ἐσβεσμένη, quæ affuſa aqua veluti in pultem abit. Illius vis eſt ignea, mordens, eſcharotica, imo ejus ignis abditus aliquando actualem ignem videtur ſuperare. Oleo facillime permiſcetur; aquam vero odit. Hujus vis per aquam eſt fere extincta, quamvis cruſtam nihilominus efficiat, Gal. *l.* 9. *de Sim. Fac.* §. τίτανος Circa uſum medicum occurrit apud eundem duplex. *Calx lota & illota*, πεπλυμένη καὶ ἄπλυτος, *l.* 3. *de C. M. S. G. c.* 2. illa introducta fuit ad ſal lixivioſum, quo abundare creditur, eluendum. Imo Sal duplex ineſſe, lixiviale & acidum, docet Helmont. *de Febr. c.* 9. *n.* 25. Verum Fr. Hoffman. *in Clav. Schröder. l.* 3. *c.* 8. negat, & propterea ceu ineptam & ſupervacaneam illam lotionem rejicit, quod Chymicis ventilandum relinquimus. (2) In Chymica ſignificatione *Calx* dicitur pulvis quilibet per ablationem ſuperfluæ humiditatis in partes tenuiſſimas, & veluti impalpabiles, comminutus, Ruland. & Iohnſ. *in Lex.* & ita idem eſt, quod *calcinatum*, de quo ſupra vid. *Calcinatio*. Huc pertinent *Calces* omnis generis Metallorum & Mineralium, de quibus legatur Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 5. & *Alchym. Pharmac. c.* 9. & ex noviſſimis D. D. Wedel. *Ph. I A. F. R. l.* 2. *ſ.* 1. *c.* 9. Specialiter *Calx viva Philoſophorum* vocatur, quæ ex argento vivo paratur, *d. l. Synt. c.* 12. Vocatur & *Minera Alchemica*, de qua in Lullii *Clavicula*, *c.* 2. *ſeqq. Th. Chym. Vol. III. p.* 297. *ſeqq. Calx Saturni* dicitur ceruſſa cum aceto deſtillato rectificato calcinata, aut in Sole. M. Joh. Iſaac. *Oper. miner. c.* 42. *d. l. p.* 347. Huc quoque referri debent aliæ appellationes, v. gr. *Calx permanens*, id eſt incremabilis materia. *Calx lignorum*, quæ eſt cinis eorum, quæ in vitrum aut aliam materiam converti nequit, Ruland. (3) *Calx* quoque Paracelſo dicitur excrementum urinæ, quia ſpiritum calcis habet, & diſtinguitur ab *Anodo*, de quo ſupra, vide *L.* 1. *de Tart. tr.* 3. *c.* 2. *Calces terræ* eidem quoque ſunt Terræ bolares, vel argillaceæ, ut Creta, *d. l. Tr. c.* 5. *c.* 2. *in not.* (4) Materia in articulis Podagricorum concreta *Calx* vocatur a Paracelſo & aliis. (5) Denique *Calx* in Maſcul. genere idem eſt, quod *Calcaneus*, πτέρνα, de quo paulo ſuperius. Hinc & tertius pedis poſterior pars *Calx* dicitur, Gal. *Introduct. c.* 10.

Calypter, καλυπτὴρ, dicitur *operculum*, & in ſpecie carneum, quod hæmorrhoides tegit. Hipp. *l. de hæmorrhoid. III.* 13. Foeſ. *p.* 303.

Camara, καμάρα, in genere *cameram*, fornicem, aut teſtudinem ſignificat, Linden. *Sel. M. Ex. V.* §. 10. Unde & cerebri pars convexa per cavitatem cranii καμάριον καὶ ψαλιδοειδὲς, fornicata dici poteſt, Gal. *l.* 8. *de U. P. c.* 11. Vid. Hofm. *comm. ad h. l.* In ſpecie vero *Camera* vel καμάρα dicitur locus ad auriculæ cavum cameratus, ſive aditus ad foramen, cujus pars ſuperior ἄστακος, *Aſtacus*, & quod ſubeſt, *Areola*, κρόταν, vocatur, Lind. *Phyſ. Med. lib.* 2. *c.* 11. *art.* 1. §. 4.

Camaroſis, *Camaroma*, καμάρωσις, καμάρωμα, præter architectonicam ſignificationem, qua *Concamerationem* denotat, apud Medicos ita dicitur oſſis fractura, cum ex alterutra refractum par-

parte ſimilem *cameræ* figuram acceperit, Gal. *def. Med.* unde recentiorum nonnulli vehementiſſimas fracturas vocant *Camaromata*, quæ partem intermediam exaltatam habent. Ἐγγισώμαζα vero dicuntur, quæ in medio ſui membranæ innituntur, Gal. *l. 6. M. M. c. 6.* Juxta P. Æginetam *l. 6. c. 90.* fractura cranii in ſpecie ſeu calvariæ ita dicitur, in qua os fractum cameræ modo utrinque extollitur, Gorr. *in defin. p.* 206. Recentiores Latine *Camerationem* vocarunt, deſcribentes, quod ſit ſpecies fracturæ cranii, ſive diviſio hujus, in qua pars affecta cameræ modo exaltata relinquitur, ac intro a ſanis fracturæ partibus oſſa magis recedunt, membraniſque cerebri innituntur, quas contactu ſuo premunt, uti deſcripta legitur in *Obſervationibus Medico-Chirurgicis Latine redditis* Jobi a Meckeren Chirurgi Amſtelodamenſis *c.* 1. *p.* 12.

Camatos, κάματος, vide *Labor*.

Cambar, eſt terminus ſpagyricus, cujus deſcriptionem & explicationem non minus obſcuram vide *in Turb. Philoſ. ſerm.* 44. *&* 50. Ridiculam derivationem a *Canna*, i. e. *ignis*, & *Bar*, *filius*, in Anonymi *Chym. l.* 2. in *Th. Chym. Vol. V. p.* 34. 37. 484.

Cambil dicitur *Terra rubra*. Rul.

Cambium olim dicebatur humor nutritius, qui ex ſanguine originem trahens ita coctus, præparatus, & parti nutriendæ appropriatus eſt, ut proxime in ſubſtantiam partis deperditæ transeat, & cum illa naturam ſuam *cambiat* mutetque, Sennert. *Inſt. Med. l.* 1. *c.* 9. Arabum eſt commentum, cujus nulla certitudo aut neceſſitas, uti recte judicat Ger. Blaſius *Med. Gen. l.* 2. *ſect.* 2. *ſubſect.* 1. *c.* 3.

Cambuca, item *Cambucca membrata*, dicitur ſpecies bubonis vel tumoris ulceroſi ad inguina, vel juxta genitalia ex vaſe ſpermatico, Parac. *de ulcer. c.* 24. *libell. Theoric. c.* 4. *de ulcer.* Ruland. *in Lex.* Eſt ſignum luis Gallicæ.

Camelopardalis, vel barbare *Camelopardalus*, καμελοπάρδαλις, non ita dicitur, quod a Pardo & Camelo ſimul generetur, ſed a magnitudine corporis *Camelus*, a variis maculis *Pardus*, cujus deſcriptionem tradit ex variis Auctoribus Aldrovand. *l.* 1. *de Quadrup. c.* 35. Fuit cibus populo Judaico olim interdictus, *Deuter. XIV.*

Camelus, κάμηλος, Ion. κάμμηρος, quia κάμπτει τὰς μηρὰς, femora curvat, proprie ſignificat animal quadrupes vaſtum, in dorſo vel unum, vel binos habens gibbos, ruminans, cornibus carens, Gal. *l.* 6. *de admin. Anat. c.* 3. Veſcitur ligneo & ſpinoſo alimento. Valde vero delectatur Junci odorati ſive Schœnanthi flore & ſummitatibus, in Arabia ſecus vias frequentiſſime creſcentibus, unde & vulgo *camelbeu* dicitur, Gal. *l.* 1. *de Antid. c.* 14. In cibis uſus non adeo frequens, imo Judaico populo *d. l.* prohibitus. Caro eſt peſſimi ſucci, & concoctu difficillima, uti equorum & aſinorum domeſticorum, Galen. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 2. In Medicina cerebrum *cameli* ſiccatum, & ex aceto bibitum epilepticos curare dicitur apud Galen. *l. de Theriac. ad Piſ. c.* 9. Fel ex melle potum idem efficere, & in angina conferre; caudam arefactam alvum ſolvere, ſetas e cauda contortas, & alligatas ſiniſtro brachio quartanis mederi narrat Plin. *l.* 28. *c.* 8. Jungatur Aldrov. *lib.* 1. *de Quadr. biſulc. c.* 34.

Cameratio, vide *Camaroſis*.

Camet, *Cames*, i. e. *Argentum*. Ruland. & Iohnſ.

Caminus, κάμινος, vide *Fornax*, *Furnus*. Apud Rul. *in Lexic. Chym. Caminus* ſignificat Campanam.

Camiſia fœtus, vide *Chorion*.

Cammarus, κάμμαρος, κάμμορος, *Gammarus*, vide *Cancer*: & conferatur omnino Erotianus, qui poſt longe diverſas variorum ſententias adductas κάμμορον medicamentum eſſe refrigerans convenientius dici aſſerit. Allatas autem variorum conjecturas exſcribere longum foret, unde lectorem ad ipſum Erotianum remittimus, cum quo non minus conferendus Gal. *exeg. Hipp.*

Camno, κάμνω, verbum, ſignificat *Laboro*, ægroto, ex Hippocr. *VII.* 65. Dieter. *Iatr. n.* 430.

Campana, κώδων. In Chymicis *Campanæ* dicuntur receptacula illa, quibus pro parando ſpiritu Sulphuris acido Gas hujus concentratum & in aquoſam tenuem materiam collectum excipitur. D. D. Wedel. *Pharmac. Acroam. l.* 1. *ſ.* 5. *c.* 1. *p.* 201. Unde Spiritus Sulphuris per *campanam* appellatur, & *Campanarius* apud D. de Spina *in Lex. Parm.*

Campe, καμπὴ, ſignificat *flexuram*, flexionem, a κάμπτω, flecto, cujus meminit Galen. *l. XI. de U. P. c.* 11. quando reſpirationis principium non e directo opponitur arteriæ, ſed facit ambagem & deflexionem. Vid. C. Hoffm. *comm. de U. P. n.* 518. Dicitur & hoc nomine *Poples*; quia flectitur, qui alias proprio nomine ἰγνὺς appellatur Gorr. *Flexio cruris*, κάμπη, *c.* 3. *de artic. t.* 113.

Camphora, *caphur*, *caſur*, *capur*, *camphura*, κά-

κάφυρα, non eſt ſpecies bituminis, uti Georg. Agricola, Cardanus, Cæſalpinus &c. ſtatuerunt, ſed eſt lacryma reſinoſa, ſive gummi reſinoſum proceræ cujuſdam arboris peregrinæ, e cujus meditullio per rimas exſudat; eſtque duplex: vel granulata, abſque artificio collecta: vel in panes orbiculares coacta, ſingulari artificio, organorum peculiarium beneficio. De hac prolixius legatur Gothofr. Mœb. *Anatomia Camphoræ*, Schrod. *l.* 4. *Ph. Med. Chym. cl.* 2. *n.* 378. Fr. Hoffm. *in Clave ad d. l.* Iunken. *Chym. Exper. Part.* I. *ſect.* 3. *c.* 11. *p. m.* 239. De Elixiris *Camphoræ* præparatione, virtuteque anodyna Jac. le Mort. *Chym. Med. Phyſ. c.* 15. *p.* 188. *ſeqq.* C. Hoffm. *Paralip. Officin. c.* 63. in medio reliquit, nihil determinans, an vegetabile, an vero minerale ſit *Camphora*. Legatur etiam Eraſm. Franciſci *Hort. Indic. part.* 1. *p.* 708. qui Linſchotti, A Coſta, & aliorum ſcrinia compilavit. *Camphor.* ſive *Caphura* artificialis quomodo fiat, deſcripſit Hartmann, *in Miſcellaneis Chymico-Medicis*. De *Camphora* Culanica ex corticibus radicum Cinnamomi & oleo ex eadem Camphora deſtillato notavit ex Horti Malabarici *Tom. I. I. circa finem* P. Ammann. *in Irenic. p.* 39.

Campter, καμπτὴρ, in genere *flexuram*, vel *incurvationem* denotat; ſpecialiter vero metam curſorum, quam præfixam habent, ſignificat. In qua ſignificatione uſus eſt per comparationem in deſcriptione nervorum ſexti paris recurrentium, natura quaſi in διαύλῳ, h. e. geminato, & reciproco curſu concurrente, *l.* 7. *Uſ.* P. *c.* 14. quam metam alibi in eadem comparatione νύσσαν, appellavit, *l.* 16. *c* 4. Vid. Hoffm. *comm. ad prior. loc. n.* 481.

Campton, καμπτόν, *flexile*, dicitur, cui opponitur τὸ ἀκαμπτόν, quando ex curvo fit rectum. Gorr.

Campylon, καμπύλον, a verbo καμπυλέεσθαι, (non καμπύλεσθαι,) quod ſignificat *incurvari*, flecti, & idem eſt quod κάμπτεσθαι, dicitur tortuoſe *incurvatum*, flexum. Crebro adjectivum illud uſurpavit Hipp. de palpebra inverſa & retorta *I. prognoſt. t.* 12. Gal. *l.* 10. de *U. P. c.* 9. qui affectus alias dictus καμπυλότης βλεφαρίδων, *palpebrarum recurvatio*; item καζάκλασις, nec non ἴλλωσις, *Coac. t.* 218. Jung. C. Hoffm. *com. ad Gal. LL. de U. P. n.* 746. Item de oſſibus brachii coſtarum 1. *de art.* 4. *l. Mochlic. IX.* 3. *ſ.* 3. *de artic. t.* 38. Verbo vero καμπυλέεσθαι, id. eſt *incurvari*, flecti, uſus *d. loc. t.* 113. Vide Foeſ. *Oec. p.* 304.

Canabil, vide *Eretria*.

Canadella, vide *Chanadella*.

Canalis, σωλὴν, in genere ſignificat inſtrumentum aliquod rotundum, cavum, oblongum, per quod materia deſcendere poteſt ac ſolet. Et in hac ſignificatione a Medicis omnis generis vaſa, arteriæ, venæ, nervi frequentiſſime *canales*, alias ductus quoque dicti, nuncupantur. In ſpecie *Canalis* urinarii meminit Barthol. *Anat. l* 1. *c.* 32. Imo teſte Gorræo, ob ſimilitudinem ab Anatomicis medium quoque foramen, quo omnes cervicis vertebræ perviæ ſunt, & ſpinalis medulla a cerebro deſcendit, σωλὴν, *Canalis* dicitur, & alio quoque nomine ἱερὰ σύριγξ, quaſi *ſacram fiſtulam* dicas, aut *magnam*. In ſpecie vero, ob formæ ſimilitudinem, *Canalis* denotat inſtrumentum chirurgicum, concavum & oblongum, in quod membrum fractum, crus aut femur, imponitur & continetur, apud Hipp. 3. *de iis, quæ in med. ſ. t.* 18. Gal. *com.* 3. *d. loc. t.* 36. Æginet. *l.* 6. *c.* 106. Celſ. *l.* 8. *c.* 10. & alios. Paratur vel ex ligno vel materia fictili, imo etiam ex ſtramine cum linteo parari ſolet; vulgo *ein troglein*. Quales varii monſtrantur a Sculteto *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIII.* Poteſt etiam ad alia inſtrumenta Chymica applicari hoc vocabulum, quæ concava ſunt, & ſiphonum vices præſtant, & ita pro *Cannula* accipi. Dicitur & in diminutivo *canaliculus*, vel *canalicula*, σωληνάριον, Ruland. *Canaliſculus*.

Cance, vaſis genus. Rul. *in Lex.*

Cancellus, vel eſt diminutivum *cancri*, & dicitur Græce καρκίνιον, & in plur. καρκινάδες, Aet. *l.* 2. *c.* 139. Vide *Cancer*: vel denotat portam aut valvam, ex multis aſſulis vel ferreis portionibus decuſſatim conjunctis paratam, vulgo *ein gitter*. Græce κιγκλίς, a κλείω, *claudo*. Rul. *in Lex.*

Cancer, καρκῖνος, eſt valde æquivocum vocabulum. Præter illas ſignificationes, quæ non ſunt hujus loci, in Medicina quadruplicem obtinet ſignificationem. 1. *Cancer* dicitur vel in genere omne animal cruſtatum, exangue, Plin. *l.* 9. *t.* 30. vel in ſpecie duo eorum præcipua genera *cancros marinos* & *fluviatiles*, qui poſteriores potiſſimum & *Aſtaci*, *Cammari*, *Gammari*, ἄσταχοι κάμμαροι, Gr. vocari ſolent; priores vero κατ' ἐξοχὴν *Cancri* dicuntur. Jung. C. Hoffm. *comm. de V. P. n.* 539. aliquando etiam *Carabi*, κάραβοι, Aldrov. *l.* 2. *de Cruſt. c.* 2. Huc quoque pertinent *Cancellorum*, καρκινίων ſpecies, quorum omnium deſcriptiones & differentias huc afferre, nimis prolixum foret. Videatur vero apud Aldrov. *lib.* 2. *de Cruſt.* & Ron-

Rondelet. *l.* 18. Quod attinet ad eorum uſum in cibis, de iis omnibus dixiſſe ſufficiat cum Iohnſtono *Syntagm. l.* 1. *Tit.* 1. *c.* 2. *art.* 6. duræ eſſe carnis, & difficilis concoctionis, ſed firmi, ſi vincatur, alimenti. Cauto igitur opus eſſe iis, qui commendant in atrophia, phthiſi, hectica, ne citius, quam par eſt, extinguant igniculum ſuperſtitem. Imo ſuſpectam eſſe illam magnificam horum commendationem, rectiſſime monet Caſp. Hoffmann. *Inſt. l.* 5. *c.* 22. §. 12. Reliquus uſus in Medicina internus & externus videatur apud Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 75. Hoffmann. *in Clav. ad dict. locum*. Jung. Galen. *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 3. *de Theriac. ad Piſ. c.* 9. *l.* 2. *de antidot. c.* 15. *& alibi*. 2. *Cancer* appellatur ob aliquam ſimilitudinem cum forma cancri, præſertim in mamillis fœminarum, teſte Gal. *l.* 2. *ad Glauc. c.* 10. tumor quidam præter naturam, fuſci & lividi coloris in quo venulæ quædam exaltatæ primo occultæ (& *Cancrum latentem* vocant κρυπτὸν καρκῖνον, Hippoc. *6. aph.* 38. Galen. *de atr. bil. c.* 4.) deinde manifeſtæ a craſſo & nigriore ſanguine fœci vini aſſimiles ſunt, Gal. 11. *M. M.* 9. quæ ſi exulcerentur, faciunt *Cancrum exulceratum*, καρκῖνον μεθ' ἑλκώσεως, Gal. 4. *aph.* 24. Circa hujus affectus graviſſimi cauſſam magnæ occurrunt difficultates & diſſidia apud Auctores. Plerique ab atra bile deducunt. Paracelſ. *de ulcer. c.* 3. & *in Fragment.* in Colcothare vel Realgare Microcoſmico cauſſam ponit. Helmontius a ſale alcalico corroſivo deducit, *Schol. Hum. paſſ. dec. c.* 1. *n.* 32. Joh. Walæus ſalem & terram in corpore abundantem concretam, a quibus ſerum eſt ſegregatum, ſtatuit cauſſam, *Med. Pr. l.* 2. *c.* 25. Nobis placet ſubſcribere primæ opinioni, per atram bilem intelligendo toto genere præternaturalem, coagulativam, & tandem depaſcentem ſive exulcerantem; ſupra ad vocab. *Bilis Atra* deſcriptam. Unde retinemus hanc deſcriptionem: *Cancer* eſt tumor rotundus, lividus, aut ſubniger, venis circumcirca turgidis & repletis, cum vel ſine exulceratione, a bile atra diverſimode corrupta ſtagnante exortus. Qui cum Paracelſo *dicto loc.* & *de Podagr.* ad ſolas mammas fœminarum & ſcapulas virorum reſtringunt *cancrum*, nimis arctos ejus ſtatuunt cancellos. Græce etiam dicitur καρκίνωμα, *Carcinoma*, quod vocab. Gorræus ad affectum corneæ tunicæ in oculo, ſi ad hanc undique venæ ſanguine plenæ & liventes concurrunt, vult a Græcis ſæpe reſtringi. Confunditur haud raro etiam *Cancer* cum Gangræna, notante Joh. Rhod. *ad Scrib. Larg. n.* 62. *&* 114. item cum Herpete, Eſthiomeno, cum ulceribus malignis, *l.* 2. *Cancri* cura per cancrum vivum laudatur a Parac. *l. Principior. de myſter. verm. Cancer albus* quod dicatur Gallis, recrementum quoddam album cretaceum oris internas partes linguamque totam infantum ſæpe occupans, & niſi mature detergatur, exulcerans, ſcribit Paræus *l.* 23. *Chir. c.* 17. & haud dubie intelligit *Aphthas*. Os jugale quoque καρκῖνε, nomine venire apud Pollucem, teſtis eſt Aldrov. *d. l.* & Gorræus, forſan quia ita committuntur extremitates, uti chelæ vel forcipes cancrorum inter ſe coeunt. 4. Denique Fraſciæ quandam ſpeciem *cancrum* καρκῖνον dici, quæ capiti convenit, & in plures partes Cancrorum pedes referentes ſciſſa eſt, videre eſt apud Gal. *de Faſciis*. *Cancer* infiltratus, qui coſtis adhæret Adr. Spigel. *in præl. prior.*

Canchrys, *Chancry*, vide *Cachrys*, *Cachry*.

Cancinpericon, i. e. *Calidus fimus equi*. Rul. *in Lex.*

Cancrena, idem quod *Gangræna*: vocab. Paracelſo frequens, quamvis & Langius uſus ſit *l.* 1. *ep.* 12.

Candela, λύχνος, κηρὸς, quid ſignificet etiam pueris notum eſt. Aliquando uſum Medicum habet applicata in meatus affectos. *Candelarum* fumum abortum promovere, paſſim Practici veteres & recentiore ſcriptis teſtati ſunt. Deinde ob formæ oblongæ ſimilitudinem, &, quod accendantur, *candelæ* quoque fumales ex maſſa Trochiſcorum paratæ nomen obtinuerunt, de quibus vide Weker. *Antidot. ſpec. l.* 2. *ſect.* 48. Schrod. *l.* 2. *c.* 86. Dicuntur & *Apes Cypriæ*, & *Bacilli*, de quibus ſupra. Candelæ quoque inter chirurgica inſtrumenta referuntur. Ita *cereas candelas* exhibet depictas ad carunculas in meatu urinario Scultetus *Arm. Chir. Part. I. Tab. XVII. fig.* 12. & *candelam uterinam Tab. XXII. fig.* 4.

Candidus, *Candor*, proprie idem eſt, quod *Albus*, *Albedo*, de quo ſupra. Tropice etiam ad animum ſincerum applicatur frequentiſſime. *Candidare* dicitur quartum regimen, & tribuitur Soli *in Th. Chym. Vol. V. p.* 40.

Candiſatum dicitur confectio ſaccharo canto facta abſque additione amyli, & motitatione recipiens formam angularem & cryſtallinam. D. D. Wedel. *Ph. I. A.* F. *R. l.* 2. *ſ.* 2. *c.* 2. *p.* 106.

Caneon, *Canion*, κάνεον, κάνειον, κανεῖον, κανίον, apud Hipp. pro ollæ *operculo* ponitur, per quod oppoſito calamo & arundine ſuffitus in uterum deferebatur, *l. de m. mul. XXVI.* 1. 2.

1. 2. & *l.* 2. *XXIV.* 22. *ſeqq.* Alias *caniſtrum* aut ciſtam ſignificat, vide Foeſ. *Oecon. p.* 304.

Canfora, idem quod *Camphora*. Ruland.

Canicaceus, πιθύρινος, idem quod *Furfuraceus*, Aceroſus. Vide *Aceroſus*, *Furfur.*

Canicidium dicitur ſectio canum vivorum anatomica, & uſus eſt hoc vocabulo D. Drelincurtius, in cujus Experimentis Anatomicis XVII. *Canicidia* cum omnibus repertis phænomenis egregie deſcripta leguntur.

Canicula, κυνίδιον, diminutivum *Canis*, item *Catellus*, tot ſignificationibus gaudens, quot vocabulum *canis* accipitur. Vide *Canis*.

Canicularis, dicitur de tempore, in quo *Canicula*, ſive *Sirius*, σείριος, ſtella illa fulgida primæ magnitudinis in ſidere, *Canis major*, κύων, vocato (ad differentiam Canis minoris, προκύων dicti, qui ortum Canis majoris ſolet præcedere) cum ſole heliace oritur; qui dies dicuntur *caniculares*, vulgo *Dunds Zae*, quo tempore magni æſtus & ardores eſſe ſolent, κυνοκαύματα dicti propterea a Plin Valer. *l.* 3. *c.* 14. quorum cauſſa falſo temereque in ſtellam illam refertur, cum a Sole ſolo dependeat, uti rectiſſime hoc demonſtravit Linden. *S. M. Ex. XI.* §. 167. *ſeqq.* Dies illos ineptos eſſe ad purgantium uſum, conſtat ex Hippocr. 4. *aph.* 5. & tempus illud generationi lumbricorum favere, vult Paracelſ. *tr. de lumbr.*

Caninus, κυνικὸς, denominat. a *Cane*, dicitur de omni eo, quod vel participat de natura canis, vel cum cane aliquam habet convenientiam. In illa ſignificatione, ceu propria, omnia membra canis *canina* appellari poſſunt. Ita *canina pellis* (quamvis incertum ſit, num de *cane* terreſtri, an marino ſit intelligendum,) commendatur adverſus podagram duplici calceo indita apud Scrib. Larg. *n.* 161. Vide Rhod. *ad h. l.* Huc pertinent & *caninum* ſtercus, *canini* pediculi &c. nec non *canina membrana* ſive tunica fœtum catellorum involvens, referta vaſis cum funiculo ad meſenterium pertingentibus, Th. Barthol. *Anat. l.* 1. *cap.* 36. *fin.* In tropica vero ſignificatione accipitur de *Appetentia Canina*, Gr. ὄρεξις κυνώδης, dicta, de qua *ſupra in lit. A.* item de *Dentibus Caninis*, Gr. vocatis κυνόδοντες, & ſunt duo utrinque mandibulæ inferiori & ſuperiori inhærentes, inter inciſorios & molares, qui *canum* dentibus quam ſimillimi ſunt, inferiori baſi lati, parte ſuperna acuti, ut, ſi quid propter duritiem ab inciſoribus dentibus minui minus potuit, id frangant. Gal. *l. de Oſſ. c.* 5. Ita per ſimilitudinem dicitur κυνοδέσμιον vinculum illud, quo membri genitalis cuticula cum glande colligatur, alias *Frænum* dictum. Græci etiam κύνα appellant; Latine *Canem* aut *caninum vinculum* dicere poſſumus, Gorr. Pertinet & huc *Spaſmus cynicus*, ſive *caninus*, σπασμὸς κυνικὸς, ſpecies convulſionis particularis muſculorum maxillarium, per quam os, naſus, oculus, atque adeo dimidia faciei pars in obliquum torquetur; item κυνανθρωπία, qui affectus idem cum lycanthropia. Ut taceamus alias denominationes plantarum de *Cane*, de quibus conſulantur Botanici & Gorr. *p.* 256.

Canis, κύων, eſt homonymum valde vocabulum. Præter aſtronomicam ſignificationem, de qua p. a. in voce *Canicularis*, & anatomicam, de qua in voce *Caninus* dictum fuit, duo denotat animalia in quibus multa occurrunt diverſa, ſeu corporis ſpecies formam, ſeu animi mores, Terreſtre ſcil. & Aquaticum ſive Marinum. Illud eſt cicur, hominiſque amans; hoc inſidioſum & ferum: illud quadrupes, hoc non: illud latrabile, hoc ad latrandum minus habile. Gal. *l.* 2. *M. M. c.* 7. Utrumque in Medicina perſpectum eſſe debet propter uſum & noxam. *Canis terreſtris* & domeſticis uſus olim etiam fuit in cibis, teſte Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 2. ubi dicit, canes juvenes ſive catulos ac pingues, & potiſſimum cum fuerint caſtrati, apud quaſdam gentes frequentiſſime comedi. Verum noſter orbis in epulas non admittit, Bruyerin. *de re cibar. l.* 13. *c.* 37. In Medicina quis ſit *Canis* quadrupedis uſus, videri poteſt apud Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 8. & Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Prolixiorem autem *Canis terreſtris* in genere & ſecundum ſpecies deſcriptionem, deque ejus uſu in cibis & Medicina, ut & ad alia quævis invenies apud Aldrovand. 3. *de Quadr. digit. vivip. c.* 1. *ſeqq.* Noxa graviſſima ſive venenum canis conſiſtit in morſu, ſi rabioſus fuerit, quod communicatur per particulas ſalivales dentibus adhærentes, quamvis & aliis modis citra morſum communicari queat & ſoleat. Videatur Senn. *l.* 6. *P.* 8. *c.* 30. *Med. Pr.* ubi etiam ſymptomata & ſigna enumerantur, inter quæ hydrophobia ſive metus aquarum ferme palmarium, & quod mors poſtea ſequitur, occurrit. Cuncta vero teſtantur illius veneni naturam non tam eſſe volatilem, fuſoriam, & arſenicalis naturæ, quam lentam, coagulativam, vel congelativam & putrefactivam. Confirmat hoc Gal. *c.* 3. *in Epid. t.* 72. ubi appellat venenum hoc, τὸν τῆ κυνὸς ἰὸν, & affectos illo λυσσοδήκτας. Quod vero *l.* 6. *de L. A. c.* 5. dicit ſolum *canem* rabie affici, nec ullum aliud animalium, hoc experientiæ & auctoritatibus alio-

aliorum repugnare videtur. De lupo rabioſo ruſticum lethaliter lædente mihi perſpecta eſt hiſtoria. Remedia euporiſta vide *l. 3. de med. facile par.* In ſpecie Antidotum Apul. Celſi laudatur apud Scribon. Larg. *n.* 171. Confer. infra *Rabies*, *Hydrophobia*. De *cane marino*, qui *Cetaceis* ob magnitudinem annumeratur, & *Galeorum*, *Muſtelarumque* ſpecies eſt, *Carcharias*, *καρχαρίας γαλεὸς* etiam dictus, ob dentium acutiſſimorum copiam, videatur Ul. Aldrov. *l. 3. de Piſc. c. 32. ſeqq.* Uſus ejus in cibis ob carnis ſoliditatem a Rondeletio *l. 13. c. 5.* commendatur, a Galeno vero *l. 3. de Al. Fac. c.* 31. improbatur. In Medicina ad dentium affectus potiſſimum laudari, dentitionemque infantum promovere ſuſpenſos *canis* piſcis dentes *d.* Aldrov. *loco* videre eſt. Noxa ejus conſiſtit in hoc, quod urinatoribus inſidietur, & cum his luctetur, Plin. *l. 4. H. N. c. 46.* Utriuſque animalis terreſtris & marini dantur & ſpecies minores, quæ *Caniculæ*, *Catuli*, *Catelli*, *κυνίδια* nomine veniunt. *Canis* Coraceni, & *Catulæ* Armeniæ hieroglyphicam ſignificationem in negotio Lapidis Philoſophici præparandi, vide ſis *Theatr. Chym. Vol. III. p. 38. tr. de Alchym. incert. auct. c. 41. & Vol. IV. p. 736. &* 762. Suidas & Euſtathius pudendum muliebre dicunt *κύονα*, cujus cauſſam non potuit invenire Bartholinus *in Anatomia*.

Canities, *Canitia*, Rhod. *in Lex. Scrib. πολιότης, πολίωσις, ἡ πολιά*, & in plur. *αἱ πολίαι* ſcil. *τρίχες* eſt pilorum in album commutatio vel ordinaria in ſenectute, vel extraordinaria ante legitimam ætatem, vel etiam a morbo. Hanc ſaltem deſcripſit Gal. *in def. Med.* *Canitiei* cauſſam vide ſis apud Hippocr. *de nat. puer. XIX. 4. ſeqq.* Alias veteres putarunt, fieri *canitiem* a ſiccitate, quemadmodum arborum folia ex ſiccitate albeſcunt. Sed hos refutat Ariſtoteles *l. 5. de gen. an. c. 5. & ſ. 10. probl. 36.* putredinem potius *canitiei* cauſſam dicens. Subſcripſit T. Barthol. *Anat. l. 3. c. 1.* hoc etiam phænomenon addens, quod, qui tecto capite incedunt, citius caneſcant, nec tamen ita exſiccantur, quam qui nudum caput aeri exponunt; deinde quidam ab ortu ſtatim caneſcant, quod non a ſiccitate. Verum neutra ſententia rem nobis videtur acu tetigiſſe. Non prior, quia experientia teſtatur eſſe *canos*, qui corpore ſuccipleno præditi ſunt. Quomodo igitur *canities* eſſet a ſiccitate? nec poſterior, quia eadem experientia teſte *cani* ſunt nihilominus vegeti & incolumes, qui vigor cum putredine humoris conſiſtere nequit. An igitur cauſſa potius in peculiari ſucci nutritii diſpoſitione ſalina & terreſtri quærenda & ponenda erit?

Canna, *κάλαμος*, variis pollet ſignificationibus, 1. denotat *arundinem*, *κάλαμον*, vallarem & vulgarem, *φραγμίτην*, Gal. *l. 7. de S. Fac. h. t. 2.* *Caſſia fiſtula*, illud inter Cholagoga celebratum, etiam *Canna* dicitur, Schroder. *l. 4. cl. 3. num.* 416. 3. In Anatomicis oſſa tibiæ dicuntur *Cannæ*, majus quidem *κατ' ἐξοχὴν* Tibia dictum, *Canna major*, ſc. *Focile majus*; & *Fibula*, ſive *minus*, *Canna minor*, Barthol. *Anat. l. 4. c.* 21. Ita & *Canna* accipitur ſæpius pro *Aſpera Arteria*, ſive Broncho & Bronchiis apud Avic. *l. 3. fen. 10. tr. 1. c. 1. & alibi* 4. Inſtrumentum quoddam chirurgicum *Canna* vocatur, & idem eſt quod *Siphunculus*, Rul. *in Lex.* Ita *cannam* argenteam in cranium perforatum epileptici infigendam eſſe, ut vapores epileptici exhalent, ſuadet Paracelſ. *Paragraphor. l. 3. c. 4. §. 1.* Diminutivum quoque *cannula* frequenti eſt in uſu apud Chirurgos, quales diverſas monſtrat Scultetus *in Armamentario ſuo Chirurgico*, & quæri poſſunt *in Indice primo*.

Cannibales dicuntur populi occidentalis Indiæ, olim Gigantes, quorum venenum, quo ſagittas inficiebant, rabiem excitaſſe legitur apud. P. Zacchiam *Quæſt. Medico-Legal. l. 2. tit. 1. quæſt. 17. n. 7.* ex Oviedo de Orientalibus Indiis.

Cannula, diminutivum Cannæ. *Cannulæ* Sympaticæ dicuntur Enbalia, quorum efficaciam admirandam notavit Theoph. Bonetus *Medic. Septentrion. Collatit. l. 2. ſect. 7. c. 6. p.* 340.

Canon, *κανὼν*, *regulam*, normam, ad quam res aliqua conficitur, ſignificat. In Medicina *canonem* idem eſſe, quod Methodum medicinalem, videtur conſtare e Paracelſo, quando opponit *Canones Medicorum* arcanis, ſive remediis ſecretis *d. l.* & propterea *canonicam curam*, ſive curam regularem non in omnibus morbis locum habere ſtatuit *de caducis par.* 4. *Canonicum* remedium eidem ſunt purgationes, ſyrupi, confortantia, *d. l.* *Canonis* etiam meminit *l. 2. de Podagric.* De canonibus metallorum ſeptem vid. Dorn. *de tranſmut. metall. c. 24. Th. Ch. Vol. I. p.* 558.

Canoniæ, *κανονίαι*, perperam *κακονίαι* dicuntur, qui ventre ſunt ſubſtricto, non prominente aut prominulo, ſed veluti ad regulam directo. Hippocr. *l. de A. L. & Aq. l. V. 9.* Dicuntur & *Proceri* Zuingero & Erotiano. His opponuntur *σαρκώδεες*, carnoſi, craſſi. Foeſ. *Oec. p.* 304.

Cantacon, eſt *Crocus hortulanus*. Rul. *in Lex.*

Cantarelli, vocantur vermes quidam, qui in vernacula lingua vocantur *Vermes Majales*, qui in oleo macerati oleum eadem cum ſcorpionum oleo virtute imbuere dicuntur. Horſt. *l.* 8. *Obſ. & Ep. Med. Obſ.* 8. *Tom. II. Op. p.* 409. Referuntur inter *Scarabæos*, & in ſpecie *Unctuoſi* cognominantur, quia ab attactu liquorem unctuoſum acrem fortiterque olentem emittunt, qui liquor vomitum, ſeceſſum & urinam movere dicitur a Glaubero, cum tamen per ſe urinam moveat. Borellus *Cent.* 4. *Obſ.* 27. Meminit & cum animadverſione D. Ludovici *Diſs. I. Pharmac. p.* 417.

Cantherios, aliis *Cantherius*, ϛρωτὴρ, κτενάεις, Gorr. *trabem* ſignificat, quæ ab una columna ad aliam pertingit, qua uſus ad repoſitionem humeri Hipp. *l.* 1. *de artic. t.* 20. Vid. Comm. Gal. *ad. h. l.*

Cantharides, κανθαρίδες, *Muſcæ Hiſpanicæ*, ſunt animalia inſecta, volatilia, quorum variæ quidem ſpecies deſcribuntur ab Aldrovando, *l.* 4. *de Inſect. c.* 4. In eo tamen convenire debent, quod aureum & ſplendentem colorem habeant. Quæ in Medicina receptæ ſunt, producuntur ex genere quodam vermiculorum, *Erucis* ſimilium, natorum ex humore foliis arborum nonnullarum, v. gr. Populi, Fraxini &c. adhærente. Præſtantiores autem habentur, quæ in frumento aut pratis reperiuntur, verſicolores, & luteas in alis tranſverſas lineas habent, corpore oblongo, craſſæ, recentes, uti deſcripſit Schrod. *in Pharm. l.* 5. *cl.* 4. *n.* 98. Quod vim habeant cauſticam, & quidem eſſentialiter, uti loquitur Parac. *l. de renov. & reſtaur.* corroſivam & veſicatoriam, jam omnibus pene innotuit. Unde uſus externus earum receptiſſimus in parandis veſicatoriis. At intra corpus ſumptæ olim pro veneno habitæ fuerunt, teſte Gal. *l.* 2. *de antidot. c.* 7. quod peculiariter veſicam exulcerare creditum fuerit, *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 1. unde & varia apud eundem legi poſſunt alexiteria. Jungatur Scribon. Larg. *n.* 189. Rhod. *in not. ad h. l.* Ex recentioribus tamen ſunt, qui uſum quoque internum defendere ſatagunt, nixi auctoritate Hippocratis, qui hydropicis propinaſſe legitur, 4. *de R. V. I. A. t.* 122. & Ictericis *l. de intern. affect. XXXIX.* 20. inter quos recentiores eſt Joh. Lang. *l.* 1. *ep.* 47. Th. Barthol. *Cent.* 5. *Hiſt.* 82. citante Fr. Hoffmanno *in clav. ad d. Schroder. loc.* Jungantur *Ephemerid. Nat. Cur. T. I. Obſ.* 133. Enimvero quid cogit nos ad ſuſpecta, & cum tanto periculo conjuncta confugere, cum in tanta medicamentorum farragine ſecuriora abundent? Oportet Medicum quam maxime intendere utilitatem ægrotantium; ſin minus, ut certe eos non lædat, juxta aureum præceptum Galeni *c.* 2. *in* 1. *Epid. t.* 40. Laudandus ergo hoc in caſu Paracelſus, qui *l.* 2. *de Tart. tr.* 3. *cap.* 5. *in not. Cantharides* quidem ceu diureticum fortiſſimum in calculo adhiberi teſtatur, ſed non eſſe laudabile medicamentum cenſet, quia corroſivum. Neque etiam intrinſecus in balneo approbat, *l.* 1. *de Tart. tract.* 3. *c.* 2. *in not.*

Cantharus, κάνθαρος varia ſignificat, quorum aliqua non ſunt hujus loci, v. gr. Poculi genus, tum olim Bacchi proprium, tum hodieque etiam uſitatum. Quædam vero huc quoque ſpectant: 1. quando denotat piſcem quendam ſive littoralem ſive pelagium, qui, & *Scarabæus* a nonnullis dicitur, cujus uſus quondam in cibis fuit, quamvis non adeo commodus ob carnem nimis mollem & præhumidam, ſi Ovidio credimus & Rondeletio. Videatur de hoc piſce Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 20. Deinde ſignificat Inſectorum varias ſpecies, quæ Latine *Scarabæi* dicuntur, de quibus omnibus idem legatur *dicto de inſectis loco*. Ex his ſpecialiter in uſum venit medicum *Scarabæus cornutus*, ſive *Cervus volans*. *Scarapelaphus*, vulgo *Schoter*, Gr. κάραβος, ut & *Pillarius*, ſive ſtercorarius, Gr. κοπρεῖος, *Rob Rafer*, de quorum uſu medico præter Aldrov. *d. l.* legi poteſt Schrod. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 114.

Canthus, κανθός, vide *Angulus*.

Cantianus epitheton eſt Pulveris Anglici Comitiſſæ de Kent ex *Pharmacopæa Bateana*, cujus deſcriptio etiam extat in D. D. Junken *Corp. Pharm. P. II. p.* 203. & in D. D. de Spina *Lex. Ph. p.* 749. quamvis in priori auctore epitheton *Cantianus* non extet.

Cantum, *Cantium*, καντὸν, καντίον, vocabulum eſſe Græcorum medii ſeculi, ſeu a puritate veteris elegantiæ recedentium, vult e Salmaſio & Meurſii Gloſſario oſtendere Linden. *Sel. M. Ex. X.* §. 16. & ſignificare *anguloſum*, atque eſſe epitheton ſaccari cryſtalliſati, & propterea animadvertit in eos, qui *Saccharum candum* ſcribunt, cum debeat *cantum*, vel *cantium* ſcribi. Enimvero ſtante hac ſignificatione, quod anguloſum denotet, cur non potius *canthum*, vel *canthium* ſcribendum eſſet? cum κανθὸς per θ angulum ſignificet, non vocab. κανὸς, quod verbum nuſpiam in Lexicis occurrit.

Canutum, i. e. *Calamus*, vel *Canna*. Dicitur & *Cannutum*. Rul. *in Lex.*

Capella ſignificat in Chymicis vernaculo potius idiomate, quam Latino, vas fictile, in quo are-

arena continetur, cui vaſa cum materia diſtillanda immittuntur. Dicitur alias *Catinus arenarius*. Vel etiam vaſculum aliquod ex oſſibus calcinatis vel ſimili materia confectum, in quo ſeparatio metallorum puriorum ab impuris inſtituitur. Vide infra *Cupella*.

Caper, τράγος, vide *Hircus*, *Capra*. Quando vero piſcis quidam *Caper* vocatur, illud factum eſſe vel ex ignorantia, vel ex confuſione Græcæ Linguæ cum Latina, ſciendum, dum potius dici debuiſſet *Aper*, cum Græcum κάπρος, non caprum, ſed *aprum* ſignificet. Vide *Aper*.

Capetus, κάπετος, dicitur *foſſula*, ſcrobs, *fovea*. Sumitur apud Hippocratem de foraminibus imperviis, quæ in medio ſcamno chirurgico excavantur, quorum uſus eſt ad vectes firmandos, *ſ*. 4. *de artic. t.* 52. & 58. Jung. Gal. *in com. ad ill. loc.* & Foeſ. *in Oec. p.* 305. vide *Bathron*.

Caphura, καφȣ́ρα, idem eſt quod *Camphora*. Vide paulo ante.

Capilacteum, αφρόγαλα, vide *Aphrogala*.

Capillamentum, τρίχωμα, τριχωμάτιον, proprie ſignificat omne piloſum villoſumque in brutis & hominibus tegmen, quemadmodum πτέρωμα, pennoſum in avibus. Et ita idem eſt quod *Capillitium*. Tropice vero *capillamenta* ſunt etiam filamenta illa tenuia, in florum medietate ſurgentia, Schrod. *l.* 1. *c.* 2.

Capillaris, τριχώδης, τριχοειδὴς, dicitur de omni eo, quicquid pili ſpeciem refert. In ſpecie vero de venis extremis, quæ *capillares* dicuntur. Vide *Apanthiſmus*. *Capillares* etiam vermiculi infantium vocantur. G. H. Velſchio, qui aliis *Crinones*, *Comedones* & *Dracunculi* dicuntur, *in Exercit. altera hoc tit. tractatui de Vena Medinenſi annexa*.

Capillatio, vide *Trichiſmos*.

Capillitium, naturaliter idem quod *Capillamentum*. Præternaturalem vero ſignificationem vide infra in Voc. *Trichiaſis*.

Capillorum defluvium, vide *Alopecia*.

Capillus, θρὶξ, ſpecialiter *pilos capitis* ſignificat, quos inter congenitos refert Th. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 1. Idem quoque copioſiſſimos *capillos* eidem tribuit, quia homo præ cæteris animalibus cerebrum habet maximum. *Capillos* in lepra cadere, legitur apud Paracelſ. *Schol. in lib. Paragraph.* Sumitur & aliquando late pro *Pilis* ſive *Crinibus* in genere. *Capilli* nomen quoque refertur inter nomina Lapidis Philoſ. a Lagneo *in Harm. Chym. Vol. IV. p.* 727.

Capillus, i. e. *Lapis Rebis*, Rul. & Iohnſ.

Capiplenium vocari quibuſdam catarrhum, ſcripſit Schneiderus *l.* 1. *de Catarrho c.* 3. Enimvero e noviſſimis celeberrimus Georg. Baglivus Medicus & Anatomicus Romanus in elegantiſſimo ſuo libro *de Praxi Medica ad priſcam obſervandi rationem revocanda l.* 1. *c.* 13. *n. IV. p.* 116. *ed. Batavæ Lugd.* de aſſidua capitis gravitate, quæ Græce καρηβαρεία vocatur, accipit, Romanis valde familiaris & quaſi endemica. Interim optandum eſſet, ne tot abſurda & barbara vocabula in artem medicam introducerentur, temereque fingerentur.

Capiſtratio, vide *Phimoſis*.

Capiſtrum, φιμὸς, φίμος, κημὸς, quid proprie ſignificet, e triviis notum, nec hujus loci. Per ſimilitudinem dicitur de quibuſdam faſciarum chirurgicarum capiti applicandarum ſpeciebus, apud Gal. *de faſciis*. *Capiſtrum* auri dicitur *Borax*. Rul. & *in Lex.* (Π) *Capiſtrum* eſt & ſpaſmus maxillæ inferioris; immobilitas ejus, qua os arcte clauditur. Vog.

Capitatus, *a*, *um*, κεφαλωτὸς, quod formam rotundam capitis ſimilem habet. Eſt epitheton in plantis frequens, v. gr. Braſſica *capitata*, thymbra *cephalote*, vel *capitata*. Keuchen. *ad Seren. p.* 176.

Capitelium, eſt aqua ſaponis, Iohnſ. *in Lex.* vel lixivium, Libav. *Apoc. Herm. part. pr. c.* 2. Paræus *Chirurg. l.* 25. *c.* 32. Fallop. *de Cauteriis cap.* 5. *Tom. I. p.* 537. An Paracelſus hanc quoque intellexerit, quando tr. *don Farb Suchtem* de tinctoribus ſcripſit, quod ſi *Capitella* ſapientum alcali uſurpent, colores pannorum eluantur, qui alias ſola aqua elui nequeunt, nolo determinare.

Capitiluvium, i. e. *Lotio capitis*, eaque vel roborans, vel mundificans. Legitur apud D. D. Wedel. *Pharm. Acroam. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 7. *p.* 351.

Capitis Dolor, vide *Cephalalgia*.

Capitis vena, vide *Cephalicus*.

Capito, καπίτων, cognomentum Artemidori Medici, qui Hippocratis ſcripta edidit, cujus aliquoties meminit Gal. *com.* 1. *de nat. hum. t.* 1. *de his*, *quæ in med. ſ. in proœm. c.* 1. *de Hum. t.* 24. alibique ſæpius. *Capito* etiam eſt epitheton quorundam piſcium fluviatilium, v. g. Squali veterum, item orphi Germanorum, quorum uſus eſt in cibis, de quibus videatur Aldrov. *l.* 5. *de Piſc. c.* 17. *ſeqq.* Appellative idem eſt, quod μακροκέφαλος. Vide infra.

Capitulum, idem quod *caput minus*, ſive proceſſus aut protuberantia oſſis minor ab alio oſſe excepta. Cui reſpondet Græcum κόνδυλος. Vide *Caput*.

Capnelæum, καπνέλαιον, eſt ſpecies Reſinæ, quæ

quæ ſponte fluit, Gr. *αὐτόῤῥυτος* ἢ *πρωτόῤῥυτος* di-ƈta, calidior, tenuior, liquidiſque omnibus reſinis liquidior, ut ad oleum fere accedat, quæ igni expoſita multum emittit fumum, unde nominis in Cilicia impoſiti ratio patet. Dicitur & *picis flos*, Gr. *πισσανθής*, Gal. *c. 6. in 6. Epid. t.* 5. Add. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. & *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 1. Foeſ. *in Oec. p.* 305.

Capnias, *καπνίας*, vel eſt ſpecies Jaſpidis, uti ex Aetio teſtatur Gorræus, qui valde turbido colore eſt, vel etiam ſpecies vitis, partim albas, partim nigras uvas ferentis, uti ajunt Theophr. *l.* 5. *de cauſ. plant. c.* 3. & ex hoc Linden. *Ex. X. S. M.* §. 9.

Capniſton, *καπνιστὸν*, ſcil. *ἔλαιον*, epitheton olei, quod per aromata ignem concipientia, fumo ſuo ipſis ſubjectum, ſuffumigatur, & vim aromaticam fragrantemque acquirit; cujus conficiendi rationem docuit Aetius *l.* 1. teſte Gorræo. Quomodo vero differat a *καπνελαίῳ*, ex collatione deſcriptionum facile erit intellectu.

Capnitis, *καπνῖτις*, vide *Cadmia*.

Capnus, *καπνὸς*, vide *Fumus*. Eſt & epitheton plantæ, de quo legantur Botanici.

Capo, vide *Capus*.

Capra, *αἴξ*, *καρανὼ* Cretenſibus, *capella*, & ejus mas ſive dux, *hircus*, *τράγος*, per errorem, vel latiniſmum etiam *κάπρος*, item *caper*, (quod vocab. Varro *hirco caſtrato* competere docet) animalia ſunt notiſſima, quadrupedia, biſulca, ruminantia, cornigera, quorum deſcriptionem prolixiorem petere licet ex Aldrovand. *l.* 1. *de Anim. quadrup. biſulc. c.* 9. Uſus eorum in cibis & Medicina, de quibus, & in ſpecie de uſu alimentario præter dictum Auctorem videatur Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 2. Bruyerin. *l.* 13. *c.* 16. *ſeqq.* Iohnſton. *Synt. Part.* 1. *l.* 1. *tit.* 1. *c.* 2. *art.* 4. *punct.* 1. *p. m.* 68. De uſu vero medico iterum paſſim Galenus; ſuccincte vero Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 9. & in hunc Fr. Hoffm. *in Clav.* De *lactis caprini* natura vide *Lac.* Quod ex utriſque, *capra*, & *hirco*, gignitur, tenellum adhuc vocatur *hœdus*, *ἀπαλίας*, & *ἔριφος*, qui vere naſcitur; *χίμαρος*, qui in hyeme. *Hœdorum* carnem nonnulli adeo in deliciis habent, ut continuo tempore, quo in promptu haberi poſſunt, iis veſci abſque nauſea ſoleant. An vero de natura vel hircinæ vel caprinæ participet vitioſa, merito in dubium vocatur. Conſulantur dicti Auctores. *Capra alpina*, vide *Rupicapra*.

Caprea, vide *Capreolus*. *Rupicapra*.

Crapeolaris, ſive *Hederarius anfractus*, *κισσοειδὴς*, *ἑλικοειδὴς*, eſt arteriarum & venarum ſpermaticarum ad utrumque teſticulum deſcendentium non recto itinere, ſed inſtar capreoli aut hederæ variis modis involutarum connexus, Gal. *l.* 1. *de ſem. c.* 12. Vocantur & *vaſa præparantia*, *corpus varicoſum*, *pampiniforme*, *pyramidale*, quia ex anguſto principio in latiorem baſin ſeſe explicat. Vid. Th. Barth. *Anat. l.* 1. *cap.* 21. Hunc plexum comitari quoque vaſa lymphatica, per *αὐτοψίαν* anatomicam certiſſime conſtat.

Capreolus, item *Capreus*, fœmina *Caprea*, *δορκὰς*, *δὸρξ*, *δόρκος*, animal biſulcum, ſylveſtre, aſpectu elegans, cornua exigua alens, alacre, curſu velociſſimum, pellem maculoſam habens, cujus caro inter delicias menſarum referri ſolet, nec immerito, ob carnis concoctu facilis gratique ſaporis bonitatem; imo etiam febricitantibus conceſſa, Rolfink. *Ord. ac Meth. com. l.* 14. *ſect.* 1. *c.* 17. Uſus medicus legatur apud Schroder. *d. l. n.* 13. & Hoffmann. *d. l.* Deſcriptio habetur in Aldrov. *l.* 1. *de Quadr. biſ. c.* 16. Quod *capreolus* in anatomicis *helicem* ſive ambitum auris exteriorem, ob tortuoſitatem, ſignificet, docet Barthol. *l.* 3. *c.* 9.

Capricerva, (an poſſet Gr. dici *τραγέλαφος*,) nomen eſt animalis diverſi, & Indiæ orientalis, & Indiæ occidentalis, unde duplex *Bezoar* deſumi ſolet. Vide *Bezoar*. Ob formæ cum *capra* & *cervo* ſimilitudinem ita dicitur. Vide Schroder. *d. l. num.* 25. 26. Hoffmann. *ad eund.* Aldrovando etiam dicitur *hircus bezoarticus*, vel *capra bezoartica*, *d. l. cap.* 21.

Capricornus, i. e. *Plumbum*. Rul. *in Lex.*

Caprimulga, id eſt vipera magna non venenata. Fallop. *c.* 8.

Caprizans, *δορκαδίζων*, eſt epitheton Herophilianum pulſus irregularis & inæqualis, quando motum arteria interpellat velut & interrumpit, ita ut motus a quiete alter celerior primo, & vehementior ſit, per ſimilitudinem, quam cum capris habet, quæ eo modo videntur ſalire, quaſi geminum quendam motum facientes. Gal. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 29.

Capſa, *Capſula*, *Capſella*, Plin. *κάψα*, *καψάκιον*, *κιβωτὸς*, Dioſc. *l.* 3. *c.* 26. *κιβώτιον γλωσσόκομον*, in genere & propria ſignificatione thecam, receptaculum, loculamentum, in quo edulia, veſtes, & res quævis aſſervari poſſunt, ſignificat. In ſpecie *capſa* dicitur Iohnſono & Rulando, cujus fundum eſt filis ferreis contextum. Quid *gloſſocomon* in chirurgicis ſignificet, vide ſuo loco, *lit. G.* Capſula pro inſtrumento chirurgico ad fonticulum inurendum a Caſſerio Placentino inventa videatur apud

Aqua-

Aquapendent. & Sculteturn *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. I. fig.* 10. Per metaphoram etiam quædam partes corporis *Capſulæ* dicuntur, v. g. Pericardium dicitur *capſula cordis*, Paracelſ. *l.* 1. *de virib. membr. c.* 3. *it. tr.* 1. *de morb. ament. c.* 4. *& tr. de hydrope*, cui reſpondet Gr. κουλεός, *culeus*, vel vagina, apud Hippocr. *l.* 1. *de Cord. III.* 7. Glandulæ illæ renibus adjacentes Caſſerio *renes ſuccenturiati*, a Bartholino dictæ *capſulæ atrabiliares*, *Anat. l.* 1. *cap.* 18. *p.* 188. *ſeq. Capſulas* dici in extremo vaſorum deferentium ſemen aſſervantes conſtat ex eodem, *l.* 1. *c.* 23. *p.* 230. Adeſt etiam in Hepate *capſula communis*, vel *vagina portæ*, indicio Gliſſonii, quæ membrana eſt ex peritonæo, ſed craſſior atque carnoſior, portæ truncum, ubi hepar intrat, & porum biliarium involvens roboris ergo, & ut portam in transferendo ſanguine juvet, hepatis tunicæ circumcirca continuatur & ad portæ normam divaricatur, ad ultima uſque capillaria cum illa diviſa. Verbo: Peritonæi eſt tunica, qua portæ vena indigebat, quia arteriæ munus obit, verbis ejuſdem *d. l. c.* 14. ubi legi plura poterunt.

Captioſus, σοφιστικός, vide *Sophiſticus*.

Capus, *Capo*, ἀλεκτρυὼν ἐκτομίας, h. e. *gallus caſtratus*, cui teſticuli ſunt exempti. De hujus uſu & in cibo, & in Medicina legantur Aldrovand. *l.* 15. *Ornithol. c.* 17. Jul. Alex. *l.* 13. *c.* 2. Bruyer. *de re cib. l.* 15. *c.* 20. An nimia illa ſaginatio corpori noſtro adeo proficua eſſe poſſit, non ſine cauſſa dubitatur, cum pinguedo ſuperflua & fere excrementitia magis noceat, quam proſit. De *aqua caponis* deſtillata, vid. Diſpenſatoria: ſed & in hanc animadvertit Zwolff.

Caput, κεφαλὴ, poet. τὸ κάρα, κάρηνον, diverſimode ſumitur: 1. in phyſicis vel anatomicis, & quidem proprie *caput* dicitur ſuprema corporis pars, quam nonnulli *ventrem ſuperiorem* vel *ſummum* dicunt, collo terminatur, & partes animales ſtricte dictas continet. Gal. *l.* 3. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 8. totum illud, quod collo ſuprapoſitum eſt, *caput* eſſe dixit. Totum oſſeum, pro tutiori munimento animæ ſenſitivæ (addo & rationalis) domicilium præcipuum. Hinc & *membrum divinum* & *manſio partis divinæ*, nimirum *animæ*, vocatur, *Quartor. Plat. l.* 4. *Th. Chym. Vol. V. p.* 155. Dividitur in *calvariam* & *vultum*, vel juxta alios *partem capillatam*, quæ *calva* dicitur, & non *capillatam*, quæ *facies* nuncupatur, Th. Barthol. *l.* 3. *Anat. in princ.* Linden. *Phyſ. Med.* l. 2. *c.* 8. *art.* 2. Deinde per ſimilitudinem aliis quoque partibus attribuitur. Ita *caput cordis*, κεφαλὴ καρδίας dicitur, eſtque ampla & orbicularis ſuperna ejus pars, quæ alias *baſis* vocatur, Gal. *l.* 6. *de U. P. c.* 7. Et *caput oſſis* eſt extrema tenuis proceſſus oſſium pars craſſior & orbiculata, *l. de oſſib. in proœm.* Imo omne id, quod in oſſium extremis rotundum eſt & craſſius, Gorr. *in def.* 2. In Chymicorum ore frequentiſſimum eſt *caput mortuum*, id eſt terra mortua vel fæx, Iohnſ. Vel clarius deſcribitur, quod ſit reſidua illa materia craſſa & ſicca, quæ in deſtillationibus, præcipue mineralium, remanet. Communiſſime autem remanentiam vitrioli notat, Schroder. *l.* 1. *c.* 3. quamvis & Libav. meminerit *capitis mortui* de ſublimato, *Synt. Arc. Chym. l.* 7. *c.* 27. *fin.* 4. Denique ænigmatice Hermeticis *caput corvi* dicitur *mercurius philoſophorum* in vitro hermetice obſignato occluſus, vi ignis lenioris coagulatus & fixatus, &c. Libav. *d. l. c.* 13. nec non *Apoc. Herm. part. poſter.* adde *Theat. Ch. Vol. IV. p.* 718. 727. 745. 753.

(Π) *Caput obſtipum*, Incurvatio colli. Vog. Vid. *Obſtipitas*.

Caputpurgia, per licentiam medicam dicuntur medicamenta omnia, quæ capitis purgandi gratia applicantur, ſive naribus indantur, & dicuntur *Errhina*, ἔρῥινα, ſive ori, ut colluendo vel mandendo per ſputum caput purgent, & vocantur ἀποφλεγματίζοντα, vel *apophlegmatiſmi*, Gal. 5. *de S. F.* 20. De utriſque vid. ſuis locis. B. Rolfink. tres ordines conſtituit *caputpurgiorum* addendo dictis duobus *ſternutatoria*, ſive πταρμικὰ, *Ord. ac Meth. com. l.* 6. *ſect.* 4. *c.* 1. quamvis hæc quoque ſub errhinis generaliter ſumptis comprehendi poſſint. Meminit & *caputpurgiorum* Foreſt. *l. XI. obſ.* 2. *in Schol.* Legitur & aliquoties in Avicennæ ſcriptis, ubi & caput mundificantia topica ſive externa complectitur, v. g. *l.* 5. *ſum.* 2. *tract.* 1. & alibi.

Capyridia, καπυρίδια vel καπύρια vocantur formæ quædam placentarum, quæ vel non, vel parum differunt a ſpiris, ſimblitis, quæ & τρακτά vel τρακται dicuntur, quemadmodum hoc patet e Dictionario Græco-Latino Budæi, ut & Aldrovando *l.* 1. *de Inſect. c.* 3. *p.* 159. *edit. Bononienſ.*

Carabe, vide *Succinum*, quamvis Paracelſ. ad alia quoque tranſtulerit. Ita vitellum ovi in *caraben* mutari a ſole, legitur *l. de Tart. morb. c.* 9. *Carabe* ex aſphalto, *l.* 7. *Paragraph.* §. 4.

Ca-

Carabus, κάραβος, valde ambiguæ eſt ſignificationis. Interdum enim pro inſecto in lignis aridis nato ſumitur, & pertinet ad *ſcarabæos*: vide *Cantharus*; vel pro *locuſta marina*, vel etiam pro *cammaris* vel aſtacis, teſte Aldrov. *l.* 2. *de Cruſtac. c.* 2. Vide *Cancer.*

Caracoſmos dicitur *oxygala* equinum nonnihil ad cæruleum vergens. Magnatibus Tartaris in deliciis eſt, cujus parandi modum ex Gul. Rubrici *Itinerario Tartariæ* monſtrat. Linden. *S. M. Ex. XVI.* §. 127.

Caranna vocatur reſina, vel gummi potius arboris exoticæ, eſtque viribus tachamacæ ſimilis, Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 380. Jung. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.*

Carbaſus, fœm. plur. neutr. *Carbaſa*, κάρβασος, ἄρμενον, linteum tenue ſignificat; vel etiam fila e lino ſubuli, quibus utuntur Chirurgi ad excipiendos pulveres, vel unguenta, & applicandum parti affectæ, vel etiam ad exſiccandam ſuperfluam in ulceroſis locis humiditatem, Scrib. Larg. *n.* 227. An quodammodo illi reſpondet corruptum nomen vernaculum Chirurgaſtrorum noſtrorum *torben oder turbn.?* Alii aliter pronuntiant.

Carbo, vide *Anthrax*. *Carbones cæli*, dicuntur Stellæ. Rul. *in Lex. Carbo Petræ*, vide *Bitumen*. *Carbones* quoque ad uſum medicum transferri, patet ex titionibus e ligno tiliæ paratis, quorum uſus ad ſanguinis grumos laudatur. Alii contra epilepſiam commendant. *Carbo*, qui ſub artemiſia reperitur, habetur etiam ſecretum contra epilepſiam. De hoc vid. Dekers *in not. ad Barb. Prax. Med. l.* 1. *c.* 1. *lit. n.* Alias *carbonum* uſum in pyrotechniæ operationibus variis ſumme neceſſarium, ignique aperto lignorum præferendum cum delectu illorum egregie monſtravit etiam D. D. Böhn. *Diſſert. Chym. Phyſ. III* §. 22. *Carbo* quoque dicitur *lapis philoſophicus* a Lagneo *Harm. Chym. Th. Ch. Vol. IV. p.* 727. Et in ſpecie, ejus *nigredo* dicitur *carbo montis p.* 739. & Senior de Chymia, *Vol. V. p.* 207.

Carboanthes eſt titulus libri vel operis Paracelſici, in quo tranſmutationes declaravit in forma & eſſe; Valent. de Rethiis. Vide *T.* 6. *Oper. Paracelſ.*

Carbon Paracelſo dicitur *ſtercus humanum*, teſte Schroder *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 23.

Carbunculus, ἄνθραξ, vel ſignificat tumorem illum igneum & malignum, qui dicitur *anthrax*, aut *carbo*, de quo ſupra in *Anthrax*; vel ſignificat gemmam pretioſam rutilantem rubentemque (unde & *rubinus* dicitur) cujus rubedo eſt inſtar ſanguinis, Laccæ Indicæ, aut coloris coccei, & *pyropus* vocatur. Plures ſpecies *carbunculi* recenſet Ruland. *in Lex. Chym.* Confer. etiam ad *Muſæum Calceol.* Chiocci *ſect.* 3. *p.* 234. *ſeqq.* Ejus virtutes medicas vide ſis apud Schrod. *l.* 3. *c.* 5. *Granatos* quoque præſertim orientales & *hyacinthos* ſub *carbunculis* comprehendi teſtatur idem *ibid.*

Carcaros, κάρκαρος, vide *Querquera*.

Carcax, vocatur ſpecies papaveris, cujus caput adeo grande habetur, ut ejus cavitas ſextarium cum dimidio capiat, uti ſcribit Hartm. *in Tract. de Opio Theorem. II. quæſt.* 3.

Carcer, φυλακή, εἱρκτή, quid ſignificet, nemo non novit. Cur vero in forum medicum produxerim, anſam dedit Paracelſus, qui non conſideravit *carcerem*, veluti locum plectendis ſontibus deſtinatum, obſcurum, a converſatione ſeparatum; ſed tanquam remedium ad coercendos motus & corporis & animi vagos & libidinoſos idoneum, v. gr. in curandis Choreis p. n. qualis dicitur S. Viti, &. revera non abſque plauſibili ratione, *tr.* 2. *de morb. ament. c.* 3.

Carcharias, καρχαρίας, vide *Canis*. Jung. Lind. *XI.* §. 67. *ſeqq.*

Carcharodonta, καρχαροδόντα, dicuntur animalia, quæ acutis & ſerratis ſunt dentibus, Gal. *l.* 8. *de V. P. c.* 2. ſunt inter quadrupedia urſus, leo; inter piſces Galeus ſive canis marinus, propterea *carcharias* dictus. Videatur Lind. *d. l.* & jungatur C. Hoffmann. *comm. in Gal. de V. P. n.* 685. 773. 802.

Carchedonius vocatur lapis quidam pretioſus vel gemma. Menens. *Aur. Vell. l.* 2. *Th. Chym. Vol. V. p.* 396.

Carcheſium, καρχήσιον, Foeſ. rectius *carcheſia* Latine dici vult, ſignificat extrema mali nautici foramina, quæ rudentes excipiunt. Hinc κάλως καρχήσιος, *rudens* dicitur, Gal. 3. *de artic. t.* 25. Oribaſio καρχήσιος βρόχος, *laqueus carcheſius*, *l. de laqueis*. Uſum chirurgicum hujuſmodi laqueorum & erecti ad inſtar mali ligni vid. *dict. loc. apud. Hipp. & Gal. Carcheſium* etiam poculum aliquod ſignificare, non eſt hujus loci. Jung. Foeſ. *in Oec. p.* 311. & Gorr.

Carcinoma, καρκίνωμα, vide *Cancer*. Malignitatem in hoc malo demonſtrat Rhod. *ad Scrib. Larg. n.* 202. *Carcinoma* quoque affectus tunicæ corneæ in oculo dicitur apud Non. *de M. P. C. c.* 70.

Carcinos, καρκῖνος, vel κάρκινος, idem quod *Cancer*.

Carcinuſtæ, καρκινοῦσθαι, ſignificat *implicatis* crinibus eſſe vel fibrillis. Uſurpatur etiam de radi-

radicibus *crinitis*. Rob. Keuchen. *not. ad Seren. p.* 148.

Cardameleum, καρδαμήλειος, nomen medicamenti alicujus, cujus meminit Galen. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 7.

Cardamyſſo, καρδαμύσσω, vide *Scardamyſſein*.

Cardia, καρδία, de duobus partibus principalioribus dicitur: 1. de *corde*: 2. de *orificio ventriculi* ſiniſtro, quod alias *ſtomachus* dicitur, propter affinitatem maximam, quæ eſt illi cum corde & mutuum conſenſum, Gal. *l.* 2. *de Hippocr. & Plat. decr. c.* 8. & 4. *aph.* 75. Adiſis Erotian. *in* καρδιώσσειν, Foeſ. *in Oecon. p.* 305. Nimirum nulla ſunt nullius etiam membri, quæ pari vehementia, æque cito, æque ſubito, æque graviter in conſenſum trahunt *cor* hominis, verbis Linden. *Ex. XIII.* §. 132. An vero propterea ſedes animæ & torus radicalis in *ſtomacho* recte ponatur ab Helmont. *tr. Sedes animæ*, non eſt hujus loci ventilare.

Cardiaca, ſcil. medicamenta καρδιακά, dicuntur *cordialia*, quæ cordi tam intus data, quam extrinſecus applicata conveniunt, Iohnſton. *Synt. Med. Part. II. l.* 4. *tit.* 4. *cap.* 4. Rectius autem ita deſcribi poterunt: *Cardiaca* dicuntur, quæ ſanguinis diſtributionem e corde, flammæque vitalis continuationem debitam quovis modo promovent & facilitant, idque vel attenuando, & debitam ſpirituaſcentiam excitando, vel nimiam effervеſcentiam & colliquationem cohibendo, & diſſipationem ſpirituum infringendo. Hinc alia calida, alia frigida dicuntur. Egregie horum naturam expoſuit Th. Willis. *Pharmaceut. Rat. ſect.* 6. *cap.* 1. Catalogum utrorumque vide paſſim apud Practicos. Sufficiat allegaſſe Iohnſton. *dicto loco*. Rolfink. *Ord. ac Meth. commen. l.* 8. *ſect.* 2. *c.* 1. *ſeqq.*

Cardiaca paſſio, *Cardiacus morbus*, *Cardialgia*, *Cardiogmus*, καρδιακὴ διάθεσις, *Cardiaca*, & *ſtomachica exolutio*, ἔκλυσις καρδιακὴ ἢ στομαχικὴ, ὀδύνη τῆς καρδίας plerumque habentur & haberi poſſunt pro ſynonymis, licet fortaſſis quidam aliquam differentiam vel ratione graduum commenti ſint, vel etiam ratione ſubjecti, quando καρδιωγμὸν ad palpitationem cordis retulerunt. Inter quos Erotianus præcipue referendus in ἐκκαρδιώσσειν. Conf. Gor. *in def.* Linden. *S. M. Ex. XIII.* §. 133. *ſeq.* Hoc inficiari nolo, καρδιωγμὸν majorem affectus vehementiam tacite exprimere. Deſcribi vero in genere poterit, quod ſit vehementiſſimus & tantum non intolerabilis dolor ſtomachi ſive orificii ventriculi ſiniſtri, vel ſuperioris vulgo, quamvis perperam dicti, ut & præcordiorum in genere cum graviſſimis quandoque aliis ſymptomatibus, palpitatione cordis, animi deliquio, nauſea, & vomendi conatu vehementiori, immoderato ſudore particulari thoracis, cervicis, capitis, cruribus vero & pedibus ſiccioribus, nec non & febre inordinata ſive ſymptomatica, (quales propterea *cardiacas* appellavit *Sylv. l.* 1. *Pr. c.* 30. §. 28. 102.) proveniens a ſolutione continui vel per ſuccos acerrimos ſive nimium acidos, ſive per halitus vel auram acidam acrioremque vellicando, lancinando, mordendo facta. Cauſſas vero externas omnes ad diſpoſitionem ſucci pancreatici & biliaris præternaturalem huc concurrentes prolixius hic recenſere, excederet limites inſtituti noſtri. Vid. Gal. 3. *aph.* 65. *Introd. c.* 13. ex recentioribus Sennert. *Med. Pr. l.* 3. *P. I. ſ.* 2. *c.* 15. De *Cardialgia* ex aſſumptis hirundinibus vid. Rhod. *ad Scrib. L. n.* 199. Qui hujuſmodi graviori morbo laborant, *Cardiaci*, καρδιακοί, dicuntur. Gorr.

Cardimelech, terminus fictitius Dolæi, quo exprimere voluit particulare quoddam principium activum reſidens in corde, deſtinatum functionibus vitalibus vulgo dictis, reſpirationi & ſanguinis per corpus diſtributioni, de quo videatur d. auctor *Encyclop. l.* 2. ubi ſæpius occurrit, quæ loca quæri poſſunt *in Indice*. An vero figmentis his terminorum novum lumen accedat arti noſtræ, aliis judicandum relinquimus. Nobis videntur multo clariores termini: Spiritus vitalis, calidum nativum, flamma vitalis, & ſimiles.

Cardinamentum, γιγγλυμοειδὲς, appellat Hippocr. inferiorem partem brachii, qua cum cubito dearticulatum eſt, propterea quod cardines concavas partes quaſdam, quaſdam eminentes habeant, quarum illæ prominentias admittunt, hæ vero cavitates ingrediuntur. Gal. *c.* 1. *de fract. t.* 10. Fallop. vocat *cardinatam commiſſuram* in *Indice ad Tom. I. Oper.* quæ explicatur *in Obſerv. Anat. p.* 359.

Cardiogmus, vide *Cardiaca paſſio*.

Cardiotrotus, καρδιότρωτος, dicitur, cui cor eſt vulneratum. Legitur apud Galen. *de opt. ſect. c.* 4.

(Π) *Carditis*, ſufflaminatio cordis, cujus ſigna apud Vog. Sauvag. & alios.

Cardo, γίγγλυμος, vide *Ginglymus*. Quid vero Paracelſ. per vocem *cardo* intellexerit *l.* 7. *de puſtul. ulcerib. aliiſque malis Gallicis c.* 6. non licet hariolari.

Cardonium eſt vinum herbis medicatum, ita ut

ut muſtum recens iis affundatur, & defœcatio ſubſequatur. Modum parandi vide apud Paracelſ. *de ulcerib. c.* 56. Adde Rul. & Iohnſ. *in Lexic.*

Carduelis, *Achantis*, ἀκανθὶς, eſt avicula nobis notiſſima, elegans, cantuque ſuavi commendata, cujus deſcriptionem & ſpecies vide apud Aldrov. *l.* 18. *Ornith. c.* 3. Cibum quidem non ineptum, ſed exiguum præbet earum caro. Plus voce, quam patina hominem delectare recte dixit Platina. Adde Bruyerin. *de re cib. l.* 15. *c.* 49. Stercus illarum aut etiam aqua, de qua biberunt, in epilepſia infantili a vulgo aliquando laudatur, quemadmodum & aliarum. Sed eventus non reſpondet expectationi. Præſtat abſtinere ab hujuſmodi ſordibus.

Carebaria, καρηβαρία, ſpecies doloris vel moleſtia capitis, veluti gravitas quædam capitis, Hippocr. 5. *aph.* 22. Gal. *in comm.* auſtrinam tempeſtatem & odoramenta gignere hanc capitis gravitatem, teſtatur idem 3. *aph.* 17. *&* 5. *aph.* 28.

Carena eſt vigeſima quarta pars guttæ. Rul. & Iohnſ.

Carenum, κάρηνον, vide *Caput*. Galen. 5. *aph.* 6.

Carica, interdum *Caryca*, ἰσχὰς qſ. ἰσχνὰς *ficus* arboris fructum in ſole vel furno exſiccatum proprie ſignificat. Aliis *ficus paſſæ* dicuntur. Interdum tamen & de recenti fructu ſumitur vocabulum. Inter cibos boni & mali ſucci referuntur *Caricæ* pro diverſa temperie ventriculi recipientis, a Galen. *l. de bon. & mal. ſucc. cib. c.* 8. ubi tamen & earum virtus alexipharmaca laudatur. Vide Bruyerin. *de re cib. l.* 11. *c.* 38.

Caricum, καρικὸν, dicitur medicamentum quoddam cathæreticum, ſordida ulcera detergens, & carnes exedens, recipitque acria calida, helleborum nigrum, ſandaracham, æris ſquamam, plumbum uſtum, ſulphur, auripigmentum, & cantharides; quæ omnia oleo cedrino miſcentur, & ſubiguntur ad formam linimenti, & medic. liquidi. Hippoc. *de ulcerib. XI.* 7. *ſeq.*

Carides, καρίδες, ſquillæ, ſpecies cancrorum, Gal. *lib.* 3. *de Alim. fac. c.* 34. Aldrovand. *de Cruſtac. l.* 2. *c.* 9.

Caries, τερηδὼν, eſt morbus ſolutæ unitatis, in partibus duris, oſſibus videl. cum deperditione ſubſtantiæ a materia acri & corroſiva proveniens, Hippocr. *lib.* 2. *de morb. VII.* 1. Reſpondet igitur ulceri, quod eſt in partibus mollibus. *Dogm. noſtr. Part.* 2. *c.* 5. *dogm.* 8. Gal. *de cauſſ. morb. c. ult. Caries* pudendorum quæ dicatur, vide *Caroli*.

Carina τρόπις, proprie unam navis partem ſignificat. Metaphorice etiam dicitur de ſpina dorſi apud Galen. *l.* 11. *de V. P. c.* 11. Jung. C. Hoffmann. *comm. ad h. l. n.* 905. *Carinam* quoque a quadam figuræ ſimilitudine vocaſſe Malpighium rudimentum illud fibroſum in ovis, cum hic Auctor nobis non ad manus fuerit, excerpere placuit e D. D. Stahlii *propemptico ad Diſput. Inaugural.* Dn. Georgii Dan. Coſchwizii *de Hæmophyſi*.

Carium terræ, id eſt *gluten*. Rul.

Carmen, ἔπος, ἐπῳδὴ, quid ſignificet, aliunde jam notum eſſe debet. Cæterum in ſuperſtitioſa Medicina *Carmina* fuiſſe ad ſanandum uſitata, ita quidem, ut aliquando his majorem vim attribuerit, quam ſolis verbis, teſtatur Keuchen. *ad Seren. in prolegom. p.* 65. *ſeqq.* & prolixius adhuc multis teſtimoniis comprobavit regius quondam in Curia Pariſienſis Senator Andr. Tiraquell. *de Nobilit. &c. c. XXXI.* §. 285. *fol.* 136. *b.*

Carminativa, ſcil. medicamenta ξαντικὰ, διαξαντικὰ, per metaphoram a *carminando*, ſive lanas pectendo & diſcerpendo dicuntur, quæ flatus & vapores in corpore moleſtos ſua vi attenuante & diaphoretica diſcutiunt, & per inſenſibilem tranſpirationem reſolvunt. Proprie *Flatus diſcutientia*, Gr. ἀντιφυσικὰ, Rolf. *Ord. ac Meth. com. l.* 6. *ſ.* 4. *c.* 1. Sunt calida & ſale volatili aut ſpirituoſis portionibus ſcatentia: quamvis flatus non ſemper hujuſmodi calidis curari poſſint aut debeant, de quo alibi. Helmont. quoque ridet illa remedia, inſanum decretum appellans, *tr. de Flatib. n.* 17. *Carminativæ* curæ quoque meminit Paracelſ. in lapillis inteſtinorum, *lib.* 2. *de tartar. tract.* 1. *cap.* 4.

Carmot, vocatur *Materia Lapidis Philoſophici* apud Lagn. *Harm. Chym. Vol. IV. p.* 719.

Carnicula legitur apud Fallop. *Expoſ. de Oſſib. c.* 12. & ponitur pro *Caruncula*, in ſpecie de illa, quæ dentibus circumfuſa, diciturque gluten dentium.

Carnifex Spagyricus, dicitur *Vulcanus*, ſive Ignis in negotio Lapidis Philoſophici. Fr. Baſilius Valent. *de lap. philoſoph. Germ. p.* 12.

Carniformis abſceſſus dicitur, qui coactioris firmiorisque eſt ſubſtantiæ, oſtracoſa præditus duritie, ſubjectæ particulæ affinis, tubere haud multum elato, ſed lato expanſoque, membranis plerumque fibris filiſve intertextus; plurimum ad muſculos, qua ſe ad articulos appellunt, ori-

oriri ſuetus. Differt a Sarcomate. M. A. Severin. *de noviſſ. obſ. abſceſſ. c.* 2.

Carneolus, *Cornelus*, *Corneolus*, vide *Sardius lapis*.

Carnivorus, σαρκοφάγος, vide *Sarcophagos*.

* *Carnopurulenta*, σαρκοπυώδεα, quæ expuuntur ad inſtar carnium purulentarum. Hipp. l. 4. M. P. obſervavit Menandrii cæci uxorem, cui id contigit, prope vigeſimam diem occubuiſſe.

Carnoſa cutis, vide *Panniculus carnoſus*.

Caro, σάρξ, κρέας, *Caro* in genere eſt Medicis quicquid ex ſanguine partium fibris aut vaſis circumfuſo concrevit mollius aut durius, a calore ſtipatum, prout comparatur vel ad compaginandas firmandaſque fibras vice glutinis, vel ad replenda ſpatia. Vel ſic poteſt deſcribi: *Caro* eſt pars ſolida quantitate, ſitu, connexione, figura varia, calida & moderate humida, mollis, rara, ad albedinem vel rubedinem vergens, ad id, ut corpulentiam roburque adferat, & ad motum partium conferat, aut humorum ſegregationi, vaſorum tutelæ, ſimilibuſque uſibus inſerviat, Ger. Blaſ. *l.* 2. *Med. Gen. ſect.* 1. *ſubſect.* 1. *c.* 2. Eam ex diverſæ materiæ particulis concretam, plus tamen alcalinis & dulcibus conſtantem, quam acidis, in ſeparatione vero Chymica offerre phlegma copioſum, ſal volatile, oleum & ſal fixum demonſtravit J. Helf. Iunken. *Chym. Experim. Part. I. ſect.* 3. *c.* 4. *p.* 100. *ſeqq.* Dividi poteſt in *proprie dictam*, & *improprie dictam*. Per *illam* intelligitur ea, quæ maſculorum fibris, ſive fibratis potius tendinibus obnaſcitur, ſimplex, mollis & rubicunda. Dicitur uno verbo *Muſculoſa*. Hinc & Hippocrati σάρκες idem eſt, quod *muſculi*, teſte Gal. *c.* 1. *de fract. t.* 12. *& com.* 2. *t.* 68. *Improprie dicta* ſubdividitur in *Parenchymata* & *Propriam* cuilibet parti. Ad illa pertinet Hepar, Lien, Pulmo, quamvis hodieque recentiorum quidam negent eſſe parenchymata, id eſt affuſiones ſanguinis veluti concreti; ſed potius vel glandulas eſſe ſtatuant, vel membranarum congeries in cellulas & concamerationes, de quibus vid. Malpighii *Exercitationes de Hepate, Liene &c.* Cordis *caro* non recte dicitur parenchyma, cum ſit revera muſculoſa, quicquid alii regerant. Propria eſt vel *Membranoſa*, vel cujuſque partis membranoſæ carnoſa ſubſtantia, ut in œſophago, ventriculo, inteſtinis, utero, veſica; vel *Glanduloſa*. Vide *Glandula*. An huc quoque Cerebri ſubſtantia referenda cum Malpighio? Jungatur Linden. *Medic. Phyſiol. l.* 2. *c.* 16. *art.* 20. §. 321. *ſeqq.* Bartholin. *Anat. procem. edit. noviſſ. p.* 5. Qui oſſium quoque ſubſtantiam *Carnem* vocant, nixi auctoritate Galeni, *XI. Meth. med.* 1. (quamvis κατὰ ῥητὸν non dixerit) mihi videntur vocabulo valde abuti. In præternaturali ſtatu excreſcentiæ *carneæ*, *Caro* excreſcens, luxurians, eminens, *n.* 227. mentitur ſolum *carnem*, & æquivoce talis dicitur. In Phytologia etiam per tropum ſubſtantiæ illæ molliores fructuum ſucculentorum *Carnes* appellari ſolent, v. gr. *Caro* cydoniorum, citri, caſſiæ, prunorum &c. Schrod. *l.* 1. *c.* 2.

Caroenum, quibuſdam *carenum*, κάροινον, dicitur, quod caput, τὸ κάρα, aggravet; eſtque vinum decoctum ita, ut tertia pars abſumpta ſit, duæ tantum remaneant, Gorr. Plura vide apud Linden. *Ex. X.* §. 19. *ſeqq.* & Keuchen *ad Seren. p.* 216. *ſeqq.*

Caroli vocantur puſtulæ in membro virili venereæ, quæ & *caries pudendorum* dicuntur. Marcell. Cuman. *Obſ.* 20. apud I. H. Velſch. *in Syl. Cur. & Obſ. Med. Cent. p. m.* 48. *& Obſ.* 73. *p.* 77.

Caros, *Carus*, κάρος, ſive *Sopor*, eſt deperditio ſenſus & motus in toto animalis corpore, illæſa manente ſpirandi facultate, læſa autem anteriore cerebri parte, & temporum muſculis: (ſed tamen & medius ventriculus ſæpe conſentit: ſequitur inde ſomnus profundus, oculis perpetuo clauſis. Nec tamen ita periit ſenſus, quin, ſi pungantur, ſentiant, non tamen propterea vel loquuntur, vel oculos aperiunt) ſi vero ſpirationem adeo vehementer opprimat, ut quis vel magno conatu vix ſpirare poſſit, eorum exemplo, qui per gravem ſomnum ſtertere ſolent, apoplexia tunc affectio nominatur, cui Paralyſis ſæpiſſime ſuccedit. Hæc ex Galen. *l.* 4. *de L. A. c.* 2. *l.* 13. *M. M. c.* 21. *& c.* 2. *in* 1. *prorrh. t.* 29. olim Caſtellus. Enimvero cum hodieque non ſatiem animum Philiatri diſcendi cupidum, affectum hunc paulo accuratius deſcribere libet: *Carus* veterni ſpecies eſt affectio ſoporoſa, lethargo major, apoplexia paulo minor, huic tamen valde affinis, ut in ipſam non raro tranſeat, cum reſpiratione tamen adhuc paulo liberiori, a prohibita per portiones impuras ſeroſas vel alia ratione heterogeneas ſpirituum animalium e medulla cerebri verſus corticem expanſione proveniens. Jungatur Th. Willis. *de Anim. Brutor. Part.* 2. *c.* 4. Hinc καρώδεις, quod vel gravedinem capitis, vel ſoporiferum ſignificat Erotiano.

Caroſis, κάρωσις, i. e. *Soporatio*, ſive *ſomnolentia*. Moſchion. *de morb. mul. c.* 134.

Caroticus, καρωτικὸς, dicitur de eo, quod caput

put vehementius afficit, v. g. de vino generoſo vehementer inebriante. Lind. *d. l.* §. 111.

Carotides, καρότιδες, ἢ καρρωτικαὶ ἀρτήειαι, ſunt duæ illæ arteriæ, quæ ab arteria magna e ſiniſtro cordis ventriculo emergentes recta ad caput feruntur, omnibus, quæ ſunt ſupra cor, partibus diſtributæ, Gal. *l.* 16. *de U. P. c.* 12. *&* *l.* 5. *de Hip. & Pl. Decr. c.* 7. ſed has non recte carotidas ſive *ſoporarias* dici cenſendum eſt, ſed obtinent ſaltem nomen ex communi Medicorum & Philoſophorum poſt Hippocr. opinione credentium, ſoporis ſedem eſſe has arterias. Vide *Arteriæ Aortæ truncus aſcendens*, Jung. Barth. *Anat. Lib.* 2. *c.* 4.

Carphaleon, καρφαλέον, *aridum*, *ſiccum* ſignificat. Hippocr. *6. Epid. ſ. 6. t.* 29. *&* 5. *aph.* 71. ut & alibi de cute ſicca uſurpavit. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 311.

(Π) *Carphologia*, vide *Carphos*.

Carphos, κάρφος, *paleam*, *feſtucam* ſignificat Dioſcor. *l.* 5. *c.* 85. Hinc verbum καρφολογεῖν, & Hippocr. ἀποκαρφολογεῖν, *feſtucas* & *paleas legere*, quod eſt phreneticorum ſymptoma. Dicitur & κροκιδίζειν, *ſ.* 1. *Prognoſt. t.* 23.

Carpio, *Carpius*, κύπρινος, *Cyprinus*, λεπιδωτὸς, eſt nomen piſcis nobis notiſſimi, in lacubus frequentis, in fluviis vero delicatioris. De uſu in cibis & Medicina vide partim apud Aldrovand. *l.* 5. *de Piſcib. c.* 40. partim apud Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 76. Eſt & alius piſcis *carpio* dictus, qui in ſolo lacu Benaco capitur, delicatior, de quo etiam Aldrovand. *d. l. c.* 50.

Carpos, καρπὸς, vide *Fructus*.

Carpus, καρπὸς, aliis *Brachiale*, Arab. *Raſceta*, eſt pars manus, qua cubito per articulum conjungitur: vel quod utrinque inter manum & brachium intercedit, utramque inter ſe aptans, id dicitur *Carpus*. Quot oſſiculis conſtet, diſſentiunt Anatomici, dum quidam ſeptem, quidam octo numerant. Non multum refert, utri parti calculum quis adjecerit. Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. *art.* 12. §. 81. *ſeqq.*

Carſia, id eſt aqua ſalis. Rul. & Iohnſ.

Carta, κάρζα, apud Hippocr. ſignificat *valde*, admodum. 3. *de R. V. in Ac. t.* 26. *&* 42. Jung. Galen. *in comm.*

Cartilago, χόνδρος, eſt particula ſimplex in animalis corpore, quæ aliarum quidem omnium eſt duriſſima, toto autem oſſe eſt mollior. Gal. *l.* 7. *de Uſ. P. c.* 3. Quamvis autem diverſa ſit ab oſſe *cartilago*, ſæpe tamen ætatis ſpatio in os degenerat, imo vero nulla fere ſunt oſſa, quæ ante cartilagines non fuerint. Oſſa namque omnia & dentes genis adhuc concluſi infantibus *cartilago* ſunt, quæ tandem in oſſa duratur, uti *cartilagines*, quæ inter ſterni oſſa continentur. Dividi poſſunt *cartilagines* 1. in illas, quæ aliis connaſcuntur oſſibus, eademque connectunt vel abſque alio medio, ut in oſſibus pubis & ſterni, vel interjectu communium ligamentorum, ut in connexione per διάρθρωσιν, & in has, quæ per ſe conſtituunt partes, de quibus p. p. in duriores, quæ oſſeæ evadunt cum tempore, & in molliores, articulos colligantes, & ligamentorum naturam fere referentes, unde χονδροσυνδέσμους vocant, Barthol. *Anat. libell.* 4. *c.* 2. Inter ſpecialiores *Cartilagines* ſunt præcipuæ ſeqq.

Cartilago enſiformis, χόνδρος ξιφοειδὴς, Gal. *l.* 6. *de U. P. c.* 3. *&* *l. de art. & ven. diſſect. c.* 5. *cartilago mucronata*, quæ eſt extrema ora medii oſſis pectoris, quæ eſt propter os ventriculi, cui alligatur. Aliqui ſunt, qui totam pectoralis oſſis figuram, (non eam tantum, quæ in imo ejus eſt) quia gladii ſimilitudinem repræſentat, *enſiformem cartilaginem* dicant eſſe. Gal. *l. de Oſſib. c.* 13. Jung. Barth. *d. l. c.* 18.

Cartilago innominata, Gal. recentioribus vero *Annularis*, κρικοειδὴς dicta, quæ eſt ſecunda laryngis *cartilago*, in internis partibus, quæ œſophagus eſt, poſitionem habens. Gal. *l.* 7. *de U. P. c.* 11. & eſt intruſa cartilagini Thyrioidi. Eſt inſtar annuli Turcici, quo pollicem muniunt in emittendis ſagittis. Baſis eſt reliquarum *cartilaginum* aſperæ arteriæ. Barthol. *lib.* 2. *Anat. c.* 11.

Cartilago ſcutiformis, θυρεοειδὴς χόνδρος, perperam θυροειδὴς, recte notante Linden. *Medic. Phyſiol. l.* 2. *c.* 13. *art.* 15. §. 94. male a Caſtello *Peltalis*. Peltæ enim rotundæ erant, cum figura hujus cartilaginis ſit quadrilatera, ut Scuta. Ejus gibboſitas apparet in gutture, ac *Adami pomum* appellatur. In medio diſtinguitur linea, unde duplicem alii conſtituere, cum revera duplex rariſſime inveniatur. Divulſam in medio obſervavit in Studioſo a nimio cantu Barthol. *d. l.* ubi plura ad ejus perfectam deſcriptionem pertinentia reperies. Præter has, dantur aliæ peculiares *Cartilagines* conſiderandæ, & quidem in ipſa quoque Larynge; videlicet: *Binæ cartilagines*, ἀρυταινοειδεῖς, *Gutturniformes*, ſive *Arytenoideæ*, quæ in una parte conjunctæ inſtar gutturnii rimam pro modulanda voce, *Glottidem*, γλωττὶς dictam efformant. Item *Epiglottis*, ἐπιγλωττὶς, *Cartilago*, quæ rimam illam claudit & tegit, ne ex cibo vel potu in tracheam cum periculo ſuffocationis quædam incidant, ſed commode in

gulam

gulam abire queant. Reliquæ *cartilagines* aſperæ arteriæ *ſemicirculares* & ſigmoideæ σιγμοειδεῖς, non libet inter peculiares referre. Nec *Narium* quoque *Cartilagines quinque*, quarum duæ ſupremæ naſi oſſibus adhærent, tertia ſeptum conſtituit, ſive interſtitium inter duo naſi foramina, reliquæ vero duæ pinnas conſtituunt, per membranoſa ligamenta colligatæ, commode inter peculiares referri non poſſunt, cum ad naſi conſtitutionem faciant. De his videatur Barthol. *d. l.* 3. *Anat. c.* 10. *Cartilaginum* in genere præcipuus uſus eſt duplex: Unus, ut partes quaſdam læves ac politas ad motus promptitudinem efficiant, in articulis ſcil. Alter, ut violentiæ foris occurſantium mediocriter cedant. *Cartilaginis* enim ſubſtantia maxime idonea eſt ad tegendum & defendendum partes ſubjectas. Non enim poteſt comminui & frangi, ut dura & friabilia, neque incidi & contundi, ut mollia & carnoſa. Hæc Caſtell. Verum nec alii uſus excludendi ſunt, ut: Connexionem facere oſſium, quæ dicitur συγχόνδρωσις: Partes prominentes, vel etiam curvas formare, ut in aſpera arteria, larynge: Cavitates explere, Operculi operam præſtare, Fulcrum præbere, de quibus Barthol. *libell.* 4. *c.* 2. *Cartilago* quoque de ſpinis piſcium dicitur, ſpecialiter vero & κατ᾽ ἐξοχὴν, *Cartilaginei piſces* dicuntur, qui ſpinam dorſi cartilaginem intus medullam habentem obtinent, Græcis propterea χονδράκανθοι dicti; aliis & σελάχη, vel σελαχώδη: ſuntque duum generum: Plani, ut ſunt Raja, Paſtinaca & his ſimiles; & Longi atque Rotundi, v. gr. Galeæ, de quibus legatur Aldrovand. *l.* 3. *de Piſc. cap.* 31.

Caruncula, σαρκίον, accipitur vel in ſtatu ſecundum, vel præter naturam. In illo dicitur de *carunculis* in utroque oculi cantho, vel angulo occurrentibus, quarum illa, quæ in majori ſive interno exiſtit, *Lacrymalis*, in externo vero *Innominata* eſt, Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 8. *Carunculæ* quoque appellantur *cuticulares Alæ* ſive Nymphæ in ſinu muliebri, teſte eodem *l.* 1. *c.* 35. quo etiam *carunculæ myrtiformes* ſpectant, quæ ſunt reliquiæ fracti hymenis, *d. l. c.* 33. In renibus *carunculæ papillares* minus coloratæ inſtar glandularum, reliqua *carne* duriores occurrunt, de quibus idem *d. l. c.* 17. *Carnoſam* quoque illam particulam in ſummo ore pendentem, quam alias *Columellam*, aut *Uvam*, vel *Uvulam* vocant, a Galeno *carunculam* appellari conſtat, *ex l. 6. de C. M. S. L. c.* 3. *in princ.* Præternaturaliter uſurpatur hoc vocab. (1) de portiunculis, quæ in dyſenteria excernuntur, quas Hippocr. *carnes*, σάρκες, vocavit, 4. *aph.* 26. (2) de *carunculis* capillaribus cum urina a renibus excretis. 4. *aph.* 76. qui affectus etiam dicitur *Trichiaſis*, τριχίασις. Ita & Celſus *l.* 6. *c.* 8. *carunculas* quaſdam in naribus naſci ſcripſit, Polypum etiam per *carunculam* definivit. Ita & aliæ *Excreſcentiæ carneæ caruncularum* nomine venire poſſunt, quamvis Hippocrati σαρκοφυΐαι, 3. *d. fract. t.* 45. aliis ὑπερσαρκώσεις, aut σαρκώματα dicantur.

Carus, vide *Caros*.

Caryca, quibuſdam pro *Carica*. Eſt & denominativum haud dubie ab urbe quadam Peloponneſi *Carya*; unde *Caryca lingua*, καρύκη Gr. confuſa valde & abſurda dicta Galeno *l.* 2. *de diff. pulſ. c.* 2. *Caryca*, καρύκη, fuit olim peculiare bellarium, edulium, condimentum, embamma, Lydorum primum inventum, paratum ex ſanguine & aliis ἡδύσμασι, id eſt aromatibus & ſuavibus condituris. Hinc & omne *conditum*, quod jus ſapidum facere & infuſcare poſſet Lydiæ *carycæ* ad inſtar, *caricam* appellare liceat. Plura vide de hac re apud Linden. *S. M. Ex. X.* §. 73. *ſeqq.* Lang. *lib.* 1. *ep.* 58. Conf. Galen. *exegeſi*.

Caryceia, καρυκείη, idem quod *Caryca*. Gal. *l.* 4. *de ſan. tuend. c.* 5.

Carycoides, καρυκοειδές, dicitur Hippocr. excrementum colorem ſubcruentum inſtar *Carycæ* condimenti illius ex ſanguine parati præ ſe ferens. 24. *Epidem. XIV.* 10. Plura apud Foeſ. *Oecon. p.* 310. Nec minus expoſitam vocem habes apud ipſum Erotianum.

Carydon, καρυδὶν, vide *Alphitidon*.

Caryon, κάρυον, vide *Nux*.

Caryophyllum, καρυόφυλλον, nomen & floris, & aromatis, & arboris. Nullius horum expoſitio eſt hujus loci.

Caryoti, καρυωτοὶ, ſcil. βάλανοι, nomen *dactylorum* ſive fructuum *palmæ* optimorum, qui in Syria & Palæſtina creſcunt. Gal. *lib.* 2. *de Al. Fac. c.* 26.

Caſa, Gr. καλύβη, οἴκισκος, οἰκίσκη, οἰκίδιον, tugurium vel vile domicilium ſignificat, qualia ſunt metallifoſſorum circa fodinas. Rul. *in Lex.*

Caſcarilla, h. e. cortex Chinæ Chinæ, vide *China*.

Caſchu, idem quod *Catechu*, de quo paulo poſt.

Caſeus, τυρὸς, quid ſit, omnibus notum eſt. Lac coagulatum & glaciatum, per præcipitationis modum. Uſus ejus in diæta & Medicina

varius. Cum in *caſeis* ſingulatim permagna ſit differentia tum pro animalium natura, tum pro præparandi *modis*, & præterea ipſorum ætate, non licet hic eam exponere varietatem. Conſulantur Auctores, utpote Gal. *l. 3. de Al. Fac. c.* 17. *&* *l.* 10. *de S. Fac. c.*17. *& lib.*10. Th. Willis. *de ferment. c.* 11. Bruyerin. Moræus, C. Hoffm. Iohnſt. alii. An commune vitium ſit omnium *caſeorum*, ſuccum habere vitioſum & craſſum, uti *d. l.* ſcriptum reliquit Gal. ulterius ventilandum relinquitur. Pro negativa facit Hippocr. *de vet. medic. XXXVII. 9. ſeqq. & de affect. XLIX.* 11. Uſum medicum etiam vide ſis apud Scribon. Larg. n. 158. adverſus podagram. *Caſeum* deſcripſit Paracelſ. *l.* 1. *de Tart. tract.* 5. *c.* 2. quod ſit Tartarus alabaſtrinus & incurabilis, viſcus inexpulſivus. Imo hoc vocabulum tropice ad ipſos morbos renum applicuit, *caſeum*, vel *lac ſegregatum* aut *caſeatum* ægritudinibus renum annumerans *in Fragment. & Scholiis ad dict. libros de Tartaro*. Verum rem ipſam magis obſcurat illis terminis, quam ut declaret. *Caſeus præparatus* Rulando & Iohnſono dicitur reſidentia viſcoſa manens in fundo lactis ex calceo defluentis, *in Lex.*

Caſia, κασία, plerumque *Caſſia*, κασσία, duplicem potiſſimum obtinet ſignificationem, quarum neutra quidem proprie huc pertinet, ſed ad Botanicam. Paucis tamen indicaſſe ſufficiat. (1) Significat aroma quoddam, quæ & *Caſſia lignea*, *Xylocaſſia* dicitur, ad Cinnamomi fere naturam accedens; de qua videatur Gal. *de S. F. l.* 7. *& alibi*. (2) Purgans quoddam cholagogum, quod *Caſſia fiſtula*, ſiliquoſa, ſolutiva, κασσία, σύριγξ, dicitur. Hæc veteribus Græcis fuit ignota. Licet enim Gal. etiam aliquoties *in libr. de Antid. & de C. M. S. L.* mentionem fecerit *Caſſiæ fiſtulæ*, ſemper tamen intelligit illam aromaticam, quæ etiam fiſtuloſa videtur. De ſolutiva videatur Rolfink. *de purgant. ſect.* 3. *art.* 2. *c.* 1. Schroder. *lib.* 4. *cl.* 3. *num.* 416.

Caſſa barbaris dicitur *Thorax*. Fallop. *expoſ. de Oſſib. c.* 18. *Tom. I. p.* 508.

Caſſale vulnus, i. e. vulnus pectoris. Legitur apud Marcell. Cuman. *Obſ.* 65. apud D. Velſch. *in Syllog. cur. & Obſ. Med. Cent. I. p. m.* 73. 74. Derivatur ab Arabico *Cas*, i. e. pectus.

Caſſatum, eſt ſanguis in venis invalidus & emortuus, grumoſus, ſanguinis boni tranſitum & motum obſtruens. Paracelſ. *l.* 7. *Archidox.* §. *de Specifico Diaphoretico*, & ex hoc Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Caſſia, κασσία, vide *Caſia*.

Caſſia mellis dicitur ſpecies Caſſiæ extractæ pro clyſteribus, quam compoſitionem ingreditur Mel, ut conſervetur, in cujus tamen præparatione fraudem Pharmacopœorum detexit Joh. Anton. Loddettus Dialog. *de impoſtur. nonnull. Pharmacopœor.* addito *declarationi fraudum & errorum apud Pharmacopœos commiſſorum* Liſſeti Benancii *opera Bartholini Latinitati donatæ p.* 149.

Caſſiteros, κασσίτερος, vide *Stannum*.

Caſſoleta dicitur ſpecies ſuffimenti humidi, cujus deſcriptionem tradidit P. Morellus *l.* 2. *de præſcr. remed. form. ſect.* 2. *c.* 9. *m.* 293. *edit. Baſ.*

Caſſowarius, nomen avis exoticæ, nobis incognitæ, quam ingluvie carere legitur in Nehem. Grew. Anglicæ Societatis Regalis Collegæ *Inchoata Anatome comparativa ventriculorum & inteſtinorum*, cujus mentio fit *in Actis Erud. Lip. A.* 1682. *p.* 60.

Caſſus, vide *Laparos*.

Caſtalticum, corrupte pro *Cataſtalticum*, καταςαλτικὸν, idem eſt quod repreſſorium, ſtipticum. Dieter. *Iatr. n.* 408.

Caſtellum, idem quod *Lacuſculus*, λακκίδιον. Rul. & Iohnſ. *Caſtellum Urinæ* quid dicatur Paræo, vide apud eund. *l.* 22. *Chir. c.* 9.

Caſtigatus, *a*, *um*, Gr. dici poſſet σωφρονισθείς,) dicitur de Mamillis & Papillis apud Q. Serenum. Si *caſtigatas* ſtudium eſt ſervare papillas, &c. quid vero *Caſtigatæ mammæ*, expoſuit Hier. Mercurial. *lib.* 5. *Var. Lect. c.* 5.

Caſtitas, σωφροσύνη, ἀγονία, proprie continentiam circa res Venereas ſignificat. Hinc *Caſti ſua natura* dicuntur σωφρονικοὶ φύσει, qui etiam a libidinoſis cogitationibus abſtinent. Gal. *l.* 6. *de L. A. c. ult. Caſtitatis* ſedem veram in renibus eſſe magis, quam in teſticulis, voluit Paracelſ. *lib.* 2. *de vit. membr. c.* 10. quam opinionem denuo propugnare voluerunt Joach. Oelhaſius, Dan. Sennert. & Caſp. Hoffm. verum abſque ſucceſſu, cum pugnare videatur cum principiis Anatomicis, quibus conſtat, renibus nihil eſſe commercii cum reliquis partibus genitalibus. *Caſtitatem* non comparari poſſe medicamentis, ſed evitatione occaſionis & objectorum irritantium, egregie docuit P. Ammann. *Irenic. p.* 40.

Caſtor, κάςωρ, *Fiber*, animal eſt amphibium, aqua & terra ambiens, vivens piſcibus & fructibus arborum. Ejus deſcriptionem vid. apud Aldrovand. *l.* 2. *de Quadruped. digit. vivipar. c.* 12. ubi etiam ejus uſum in cibis & Medici-

na

na exponit, & *in Ephemerid. Nat. Curioſ. An. II. Obſ.* 251. Anatomicam ejus deſcriptionem etiam legere licet *in Actis Philoſophicis* Oldenburgii *Anni* 1669. *M. Julio*. Jungatur Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 14. Ob convenientiam cum hoc animali maximæ pernicitatis in piſces graſſandi, avis quædam ſpecies, videl. Mergus cirratus major, Bellonio dicitur etiam *Caſtor* vel *Fiber*, ut eſt apud eund. Aldrovand. *Ornith. l.* 19. *c.* 62. Urinæ quoque lacteæ excretionem *Caſtoris* nomine venire ex Drauwiz. *de Scorbut. c.* 9. videatur *in Ephemerid. Nat. Cur. A. I. Obſ.* 89.

Caſtorium, καςόειον, καςώειον, ſunt teſticuli *Caſtoris* quadrupedis exciſi, purgati & exſiccati, virtutis valde attenuantis, diſcutientis, nervos nervoſaſque partes roborantis, ſpirituſque animales excitantis, multique in Medicina uſus. Adulterari ſolent gummi Ammoniaco, quod cum *Caſtoris* ſanguine ſubactum veſiculis inditur exſiccaturque. Schroder. *d. l.* In hunc animadvertit Fr. Hoffm. *in Clavi ad h. l.* negando *Caſtorium* eſſe teſticulos, qui adeo parvi ſunt, ut gallorum gallinaceorum teſticulos vix ſuperent, ſed potius eſſe tumores, ceu crumenæ inguinis veſtitæ pellicula ſatis craſſa, quibus parva ſemper annexa eſt, impleta liquore oleagineo & cineroſo, ſemper liquido manente, cum illis craſſior contineatur, qui poteſt exſiccari ad pulveriſandum. Confirmatur hæc ſententia plurimis auctoritatibus *in Ephemerid. N. Cur. d. l.* De *Caſtorii* viribus videatur & Gal. *l. XI. de Simpl. Fac.* Dioſcorid. *l.* 2. *c.* 26. Pontici *Caſtorii* vires diverſas eſſe ab Hiſpanico, ex Strabone oſtendit Rhod. *ad Scribon. n.* 175.

Caſtratus, εὐνοῦχος, εὐνουχισθεὶς, dicitur, cui teſticuli ſunt exſecti, & ita vis genitalis ablata. *Caſtratio*, quæ Gr. εὐνουχισμὸς, ἐκτομὴ, ὀρχοτομία dicitur, in brutis utriuſque ſexus adhibetur, teſte Gal. *l.* 1. *de ſem. c.* 15. *Caſtratum* animal ſemper fœminæ redditur ſimile, aut his quæ ſunt ætatis minoris, idem *l.* 10. *de S. F.* §. *Bolis & l.* 11. §. *Pinguedo & adeps*. Caro etiam *caſtratorum* ſuavior & præſtantior eidem habetur *lib.* 1. *de ſem. c.* 15. *& l.* 2. *de Al. F. c.* 2. Quomodo vero mutatio corporum ratione temperamenti vitalis, morum, habitus corporis a *caſtratione* dependeat, non eſt adeo in aprico. Videatur de hac quæſtione Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 22. An *caſtratio* hominum excuſari & defendi poſſit nec ne, meam nolo facere litem. In maniaco adhibuit Sam. Formius apud River. *in obſ. commun.* In ſumme libidinoſo detrectavit Balth. Timæus a Guldenklee *l.* 3. *caſ.* 52. *Caſtratio* etiam ſumitur pro *Herniotomia*, & *Caſtratores* ſunt *Herniotomi* vulgares, in qua ſignificatione hoc vocabulo uſus Scultetus *Arm. Chir. Part. I. Tab. XXXIX.* ſimul improbans, quod in omni Hernia teſticulos eximant, in ſola Sarcocele ſaltem hoc admittens. Per metaphoram quoque medicamentorum fortiorum & malignorum, præſertim purgantium electivorum correctio dicitur *caſtratio* apud Helmont. *tr. Pharmacopol. ac Diſpenſator. modern. n.* 49. Jung. *Exerc. noſtr.* 1. *de Remor. Purg.* §. 38. Item farina craſſior, κρίμνον dicitur *Caſtrata*. Vide *Crimnon*. Diet. *n.* 478.

Caſtrenſis, Militaris, ςρατιωτικὸς ςρατόμματικὸς, eſt epitheton etiam morborum quorundam contagioſorum & epidemicorum, præſertim febrium, quarum meminit Helmont. *de Feb. c.* 10. 20. *nu.* 7. Endemicas appellans, non adeo incongrue, in quibus non tam effervescentia caloris, quam maligna cruditas ex victu & rerum non naturalium uſu pravo collecta peccare & urgere ſolet. Peſtilentibus annumeravit & ſatis perſpicue deſcripſit Th. Willis. *de Febr. c.* 14. nec non *pecul. tract.* Joh. Valent. Willius Medicus Danus.

Caſus, in Latino valde æquivocum eſt. Vel enim idem eſt quod *Symptoma*, σύμπτωμα; Gal. *de opt. ſect. ad Thraſyb. c.* 13. *&* 1. *aph.* 12. aliiſque in locis. Vide *Symptoma*. Vel idem eſt, quod *Fortuitum*, & opponitur Arti, vel Providentiæ, Gr. dicitur τύχη vel τύχης ἔργον. Gal. *l.* 11. *de U. P. c.* 7. *de ſub-figur. Empir. c.* 12. Interdum & Gr. dicitur αὐτόματον. Hipp. *de Arte IX.* 5. *ſeqq.* & Gal. *c.* 1. *in Prognoſt. Hipp. t.* 4. id eſt *ſpontaneum*, quod ſine ulla deliberatione aut conſultatione contingit. Vel idem eſt, quod *Lapſus*, πτῶσις, vel κατάπτωσις, v. gr. ex alto *l.* 5. *M. M. c.* 2. Vel idem eſt quod *morbus præſens*: in qua ſignificatione ſumpſit Paracelſ. *l.* 1. *Paragr. c.* 1. §. 4. *&* 5. Vel denique idem quod *Hiſtoria morbi* integra, obſervatio Empirica; unde frequentiſſime dici ſolet: *Caſus* Medicinales v. g. laudati Timæi a Guldenklee, pro: Obſervationes Medicæ Practicæ. Collegium *Caſuale*, h. e. in quo tractantur & exponuntur ſpeciales morborum ſingularium hiſtoriæ. Vide *Hiſtoria*.

Cata, κατὰ, vide *Secundum*.

Cataballo, καταβάλλω, ſignificat *dejicio*, demitto, *proſterno*. In qua ſignificatione ſumpſit Hipp. *l. de Nat. Hum. t.* 2.

Catabaſis, κατάβασις, *deſcenſus*, a verbo καταβαίνω, *deſcendo*, cui opponitur ἀναβαίνω, aſcendo. Verbum legitur apud Hipp. 6. *aph.* 22.

Cata-

Catabibazo, καταβιβάζω, emphaticum verbum *humorum deorſum* factam *excluſionem* & deturbationem exprimens apud Hipp. 3. *in* 1. *prorrh*. *t*. 51.

Catablacevo, καταβλακεύω, ſignificat *ignavum eſſe*, deſidem, negligentem in actionibus, & præſertim in curando apud Hippocr. 3. *de artic*. *t*. 83. idem quod κατοκνέω, quod legitur *in Mochlic*. *XI*. 7. Deſcendit a voce *Blax*, βλὰξ, quod nomen eſt piſcis nullius plane utilitatis, aut pretii.

Catablema, κατάβλημα, ſignificat, *quod injicitur* aut applicatur, in ſpecie fimbriam vel *ligamentum*, quod parti injicitur ad deligationem conſtringendam. Hipp. 2. *de artic*. *t*. 32. Æginetæ dicitur ἐπίβλημα, aliis περίβλημα. Foeſ. *in Oecon*. *p*. 312.

Catabronchizo, *Catabrochthizo*, καταβρογχίζω, καταβροχθίζω, utrumque ſignificat *deglutio*, a βρόγχος & βρόχθος, *gula*, *guttur*. Hipp. *Coac*. *t*. 632. & *t*. 62.

Catacauma, κατάκαυμα, vide *Ambuſta*. Hipp. *Coac*. *t*. 158. interdum ſimpliciter *Cauma*, καῦμα. Jung. Linden. *Ex*. *XI*. §. 189.

Cataceclimenos, κατακεκλιμένος, dicitur qui propter morbi vehementiam & virium imbecillitatem decumbit. Hipp. 2. *prorrhet*. *t*. 39. quamvis alii κατακεκλασμένως, *fractos viribus* legant. Idem eſt quod κατακλινὴς, κλινηρὴς, κλινοπετὴς, *Clinicus*, & opponitur τῷ ὀρθοστάδην. Foeſ. *Oec*. *p*. 314.

Catacecramenos, κατακεκραμένος, de fractura dicitur, quæ dependet, aut ſuſpenſa eſt. Hipp. 3. *de fract*. *t*. 74.

Catacerasticos, κατακεραςικὸς, idem quod ἐπικεραςικὸς, vide *Epicerasticos*.

Catacermatizomenos, κατακερματιζόμενος, a verbo κατακερματίζεσθαι, quod proprie ſignificat in minutulos nummos dividi, a κέρμα, *nummulus*, minutiæ æris. Sed & in genere dirimi in minutiſſimas partes denotat. Uſurpat Hipp. de calore febrili, qui in totum corpus diſtrahitur, 4. *de R. V. I. A. t*. 39.

Catacheo, καταχέω, vide *Catachyſis*.

Catachlidao, καταχλιδάω, vel καταχλιδέω, uti videtur conjugari apud Hipp. *in præcept VI*. 8. ſignificat *deliciis nimium indulgere*, luxu diffluere. Idem quod κατατρυφᾶν.

Catachloos, κατάχλοος, ſignificat *valde virens*. Dicitur v. g. de excrementis bilioſis corruptis 7. *Epidem*. *XI*. 27. quamvis plerique legant κατάχολον, quæ lectio non arridet.

Catachreſis, κατάχρησις, vide *Abuſus*.

Catachriston, κατάχριςον, dicitur medicamentum, quod *illinitur*, Hipp. *l*. 1. *de M. M. CXXIII*. 16.

Catachyſis, κατάχυσις, *effuſionem*, *perfuſionem* ſignificat a verbo καταχέω, *perfundo*. Ita de frigidæ aquæ *perfuſione* uſus Hipp. 5. *aph*. 21. & 7. *aph*. 42. de aqua calida. Dieter. *Iatr*. *n*. 447. 448.

Cataclaſis, κατάκλασις, *perfractionem*, *perverſionem* in genere ſignificat. In ſpecie frequenter de oculi perverſione cum palpebræ pervertuntur. Idque alterutrius muſculorum oculos claudentium convulſionem indicat. Hipp. 6. *Epid*. *ſ*. 1. *t*. 31. ubi etiam *t*. 30. de membrorum *perfractionibus* legitur. Vide *Campylon*.

Catacleis, κατακλεὶς, dicitur os cartilaginoſum, imo cartilago in commiſſura omoplatæ vel ſcapulæ cum clavi ſita. Reperiri in ſolis hominibus teſtatur Gal. *l*. *de Oſſibus c*. 14. Confer. *l*. 13. *de U. P. c*. 11. Alibi prima Thoracis coſta parva dicitur, & quaſi *Subclavium*. Gal. *de diſſect*. *muſc*. *c*. 12. Vide C. Hoffmann. *comm*. *ad Gal*. *l*. *de U. P. n*. 103. & *not*. *ad l*. *cit*. *de Oſſib*. qui recte reprehendit, quod κατακλεὶς etiam ἀκράμιον dicatur.

Cataclines, κατακλινὴς, *lecto affixus*, vide *Cataceclimenos*.

Catacliſis, κατάκλισις, inclinationem, declinationem, *incurvationem*, item *decubitum* denotat, v. g. κατάκλισις ἡμικύκλιος, *incurvati*, *ſemicircularis*, uti eſt in Græca lit. C. juxta veteres. Vid. Hoffmann. *d*. *l*. *n*. 385. Gal. *l*. 2. *de mot*. *muſc*. *c*. 4.

Cataclyſma, κατάκλυσμα, Hipp. *de ſal*. *diæt*. *t*. 15. Vide *Clyſter*.

Cataclyſmi, vehementiores aquarum illiſiones, vulgo Medicor. Irrigationes. Cælius Aurel. *Chronic*. *l*. 1. *c*. 16.

Catacores, κατακορὴς, abundans, *ſuperfluum* ſignificat. Addit rei, cui jungitur, in ſpecie bili, intenſionem. Uſurpatur adjective & adverbialiter. Quando ſimpliciter ponitur, nihilominus bilis ad exceſſum reſtringendum eſſe, vult Foeſ. *n*. *Oec*. *p*. 315. v. gr. apud Hipp. *Coac*. *t*. 612. & *t*. 608. id quod & Interpretes obſervarunt. Hinc & κατακορὴς φάρμακον, ſignificat bilem meracam largius evacuans medicamentum, apud Hipp. *l*. 5. *Epid*. *VIII*. 10. 14. Dicitur & adverb. κατακορέως. Hipp. 3. *de R. V. I. A. t*. 13. vide Gal. *in comm*. *ad h*. *l*. Jung. & Lind. Ex. *IV*. §. 77.

Catacremnamæ, κατακρέμναμαι, ſignificat *dependeo*, & uſurpatur ab Hipp. de gurgulione inflammato & intumeſcente, *l*. 2. *de Morb*. *X*. 3. Deſcendit a κρημνὸς, præcipitium.

Ca-

Catacruo, κατακρέω, proprie *depellere* ſignificat. Apud Hipp. vero diffindere & profundius *pertundere* & *diſcindere* denotat, *l. de Ulcer. XV.* 4. *& l. de Medico VII.* 1. 3. Unde & κατάκρουσις, h. e. *percuſſio*, inter operationes chirurgicas & remedia impinguantia externa refertur a I. C. Claudino *de Ingreſſu ad infirm. l.* 2. *ſect.* 2. *c.* 27. & ita idem ſignificat, quod ἐπίκρουσις. Vide infra *Epicruſis*.

Catadartheo, καταδαρθέω, verbum proprie ſignificans *dormire*, a δαρθάνω, *dormio*, quamvis Scholiaſtes Ariſtoph. a δέρμα; pellis, cum Ætymologo deducens reſtringat ſignificationem dicendo, idem eſſe atque in pellibus dormire. Uſus Hipp. *l.* 5. *Epid. XVII.* 1. *& l.* 3. *de diæt. XVI.* 15.

Catadechomæ, καταδέχομαι, ſumo, *ſuſcipio*. Uſurpavit Hippocr. *de alimento*, *lib.* 7. *Epid. XXII.* 8.

Cata, *dicen*, κατά δίκην, id eſt *jure merito*, æque ut par eſt. Frequenti uſu apud Hipp. v. gr. *l. de Cord. III.* 10. *l.* 1. *de morb. mul. LXXXVII.* 14. *l. de vuln. c. V.* 3. Foeſ. *in Oec. p.* 313.

Cataduloo, καταδουλόω, proprie ſignificat *in ſervitutem redigo*. Metaphorice vero ſpiritus frango, animum ſubigo. Hippocrat. 2. *de fract. t.* 61.

Catægizo, καταιγίζω, ſignificat cum impetu deorſum irruo, *delabor*, ab αἴσσω, irruo. De ventis & procellæ impetu proprie dicitur. Unde & καταιγὶς *procellam* ſignificat. Metaphorice de doloribus & morbis cum impetu irruentibus ſæpe uſus eſt Hipp. *l.* 3. *de Morb. VII.* 25. *XXIV.* 57. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXVII.* 2. *l.* 7. *Epid. XIIX.* 16. Foeſ. *d. l.* Præcipue de morbi ſtatu accipitur, teſte Linden. *Ex. XII.* §. 81. 87.

Catæoneſis, καταιόνησις, i. e. *irrigatio*, perfuſio, fit humore aliquo in partem aliquam effuſo. Quo quidem remedii genere utimur, cum aliqua de cauſſa balneo excludimur. Differt ab *Embroche*, ἀπὸ τῆς ἐμβροχῆς, quando poſt illam lanam aut linteum ſuperponimus, quod poſt embrocham non fit. Gorr. *in def.*

Cataglischræno, καταγλισχραίνω, verbum ſignificans *viſcoſum efficio*. Hipp. 1. *de R. V. I. A. t.* 33. *& ſ.* 3. *t.* 10. Gal. *in comm. ad h. l.*

Cataglyphe, καταγλυφή, ſculpturam excavatam ſignificat in Chirurgicis. Hipp. 4. *de artic. t.* 53. *& Mochlic. XXIII.* 8. 10.

Catagma, κάταγμα, vide *fractura*.

Catagmaticus, καταγματικὸς, dicitur de remediis ad fracturarum curationem neceſſariis, v. *Deligatio catagmatica*, καταγματικὴ ἐπίδεσις, Gal. 1. *de C. M. P. G. c.* 4. Item *Emplaſtra catagmatica*, quæ in fracturis cranii ſpecialiter dicuntur *cephalica*, κεφαλικά, habentque abſtergendi, digerendi & ſiccandi poteſtatem, quibus plerique & paululum ex adſtringentibus admiſcent, *l.* 1. *h. tit. c.* 16.

Catagoge, καταγωγὴ, ductus, ſedes, loci vel partis alicujus circumſcriptio vel regio dicitur, Hipp. *l.* 7. *Epid. III.* 14. veluti ſi quis umbilicum contrectans manum toti ventris regioni admoveat, Foeſ. *d. l.*

Catagyioo, καταγυιόω, proprie ſignificat *membra debilito*, a γυῖον, *membrum*. Uſurpatur de nimia virium imbecillitate & enervatione. Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 17. *& l.* 2. *de morb. mul. LVI.* 15. *de Glandul. VIII.* 11.

Catalemma, κατάλημμα, vide *Comprehenſamentum*.

Catalentia, fictus eſt a Paracelſo terminus, ſpeciem Epilepſiæ ſignificans, quemadmodum & *Analentia* & *Epilentia*, *de morb. ament. tr.* 2. *c.* 1. *& l.* 3. *Paragraph. c.* 1. §. 1.

Catalepſis, *catalepſia*, Lang. *l.* 1. *ep.* 25. eſt deperditio ſenſus viſus, apertis palpebris, ſervata tamen ſecundum naturam ſpiratione, in qua poſteriore cerebri potiſſimum & nervorum exortus intemperie frigida & ſicca afficiuntur. Gal. *l.* 4. *de L. A.* 2. licet alibi *catalepſin* dicat eſſe ſpiritus cohibitionem, *de muſc. diſſect. c.* 26. & alibi dicat, *catalepſin* fieri refrigerata prima parte ſenſitiva, id eſt, cerebro ipſo: quæ refrigeratio cum fortis fuerit, mixta humiditati facit lethargicas paſſiones; cum ſiccitate vero eas, quæ a Græcis καταλήψεις dicuntur, Lat. *Interceptiones*; (aliis *Deprehenſiones*) 2. *aph.* 3. *in comm. Gal.* Eundem affectum vocant κατοχὴν, *catochen*, & qui eo laborant *Catochos*, κατόχους, *l.* 4. *de cauſ. pulſ. cap.* 16. Hæc Caſtellus. Clarius ut explicetur terminus *Catalepſis*, καζάληψις, accipitur late & ſtricte. Late & quidem rarius pro omni interceptione, v. g. Sanguinis in vaſis, Hippocr. *l. de Medic. VII.* 8. quæ alibi ἀπόληψις eidem dicitur, vide *Apolepſis*, item ἐγκαζάληψις. Senſuum, Aurelian. *l.* 2. *acut. c.* 5. Spirituum, Gal. *l.* 2. *de ſan. tu.* 12. *& l.* 3. *cap.* 2. Cutis conſtrictio, dum ita digitis apprehenditur, ut candens ferramentum recte & in ſine noxa immittatur, Hipp. 1. *de artic. t.* 50. De interceptione urinæ & ſanguinis legitur 2. *Epid. ſect.* 3. *n.* 75. quam *l.* 6. *ſ.* 2. *n.* 35. ἐγκαζάληψιν vocavit. Ad hanc latam ſignificationem quoque pertinet, quando illa deligandi ratio, ubi vin-

vinculum aliquod articulis oblæſis ſuper injicitur, ad ea, quæ oblæſa ſunt, comprehendenda & continenda, aut extremitas vinculi, quod ultimo ſuper injectum reliquas obvolutiones firmiter continet, *catalepſes*, καταλήψεις, dicuntur. Hipp. 2. *de iis*, *quæ in medic. f. t.* 15. *&* *t.* 17. 18. Stricte ſumitur pro affectu ſoporoſo, quem nonnulli eundem cum *comate vigili* eſſe ſtatuunt, Lang. *d. l.* Alii vero negant, ut Dieterich. *Iatr. n.* 863. quod ſi Galeni deſcriptio ſupra *d. l.* locum habuerit, non video, quæ ſit inter utrumque differentia: vide *Coma*. Tandem & tropica ſupereſt ſignificatio, quando κατάληψις denotat veram, firmam & indubitatam rei alicujus perceptionem & cognitionem, Gal. *de ſectis c.* 6. *&* *de opt. ſecta in princ.* cui opponitur ἀκαταληψία. In ſpecie tribuitur loco generis Indicationi *comprehenſio* in definitione, de qua prolixius vide Mich. Gavaſſet. *l. de Indicat. curat. cap.* 2. *ſeqq.* Dicitur & *Apprehenſio*, de quo ſupra.

Catalotica, καταλωτικὰ, medicamenta ſunt, quæ cicatrices groſſas æquant & limpidant; Galen. *l. de Dynamid.* An a καταλοάω vel ἀλοάω, tero?

Catalyſis, κατάλυσις, ſignificat *diſſolutionem* vel *reſolutionem*, v. g. artuum, Hipp. *l.* 4. *Epid. XXIIX.* 31. Quod dicantur οἱ καταλυόμενοι apud Hipp. 2. *aph.* 43. illi, qui jam jam morituri ſunt, & in procinctu mortis, unanimis quidem Interpretum eſt conſenſus. Jung. Dieter. *n.* 438. Enimvero ſi per ἀπαγχομένους proprie ſtrangulati laqueo aut manu veniunt intelligendi, nihil obſtat, quo minus etiam *diſſoluti* exponi poſſint de *detracto* laqueo, aut manu reſoluta, cum Celſo *l.* 2. *c.* 8. *fin.* qui vocat *Detractos ex ſuſpendio*.

Catamanthano, καταμανθάνω, *addiſco*, conſidero. Hipp. 6. *aph.* 5.

Catamarænomæ, καταμαραίνομαι, *emarceſco*. Dicitur de tumoribus, qui detumeſcunt, ſubſidunt, & deſinunt. Hipp. 2. *prorrhet. XI.* 33.

Catamaſſaſthæ, καταμασσᾶσθαι, *dentibus conterere*, commanducare ſignificat. Uſus eſt Hipp. de Epileptica, quæ linguam dentibus contrivit & devoravit, *l.* 5. *Epid. XXII.* 10. (repetitur *l.* 7. *XXXVII.* 10.

Catamattevomenos, καταματτευόμενος, *contrectans*, vide *Mattevo*, vel *Matos*.

Catamenia, καταμήνια, vide *Menſtruum*.

Catamolynthis, καταμωλυνθεὶς, *remiſſum*, *debilitatum*, ſenſim languidum ſignificat, a μῶλυς vel μῶλυξ, ignavus, hebes, indoctus. Galen. *c.* 3. *in prorrhet. Hipp. t.* 77. de tuberculis ad aurem uſus eſt.

Catamyo, καταμύω, *nicto*, oculis conniveo, *claudo* ſignificat. Legitur apud Hippocr. 7. *Epid. XLI.* 24. Per ſyncopen etiam καμμύω aliquando dicitur.

Catanæſimumæ, καταναισιμοῦμαι, non καταναισιμοῦμαι, ſignificat *conſumor*, ab ἀναισιμόω, αἰσιμόω, *expenſas facio*. Hipp. *de glandul. II.* 8. quamvis alii etiam exponant per *reflector*, ab ἀνασιμοῦσθαι, *reſimum fieri*. Foeſ. *Oec. p.* 319.

Catanancazo, καταναγκάζω, *per vim cogo*, *compello*, *depello*. Uſurpatur in operatione chirurgica, quando id, quod loco ſuo excidit, vi adhibita reſtitui & reponi debet. Hipp. 1. *de art. t.* 15. 20. 21. 62. 65. 69. *&* *ſ.* 3. *t.* 49. *&* *in Mochlico IX.* 16. *XI.* 12. *XV.* 5. *&c.* Legitur & ſimpliciter ἀναγκάζω 2. *de fractur. t.* 10.

Cataniphthis, κατανιφθεὶς, *elotus*, exterſus, a verbo κατανίζω, pro κατανίπτω, *perluo*, *perfundo*. Participio uſus eſt Hipp. de diarrhœa per lac decoctum elota, quæ ſponte deſinit: 2. *prorrhet. XXXII.* 2. Verbo vero de vulnuſculis circa tumores factis aceto eluendis ad grumum tollendum, *l. de ulcerib. XV.* 6. *XVII.* 3.

Catanizo, κατανίζω, vide *Cataniphthis*.

Catanoeo, κατανοέω, *valeo ſenſuum integritate*, intelligentia, idem quod καταφρονέω. Hipp. *l.* 5. *Epid. XVII.* 6. Jung. Foeſ. *d. l.*

Catantia, κατάντην, *declivitatem*, deorſum inclinationem ſignificat, ab ἀντάω, vel ἄντω, *occurro*. Hippocr. 1. *de iis*, *quæ in med. f. t.* 19. Hinc & κατάντη *declivia* denotant, *ſ.* 2. *h. t. t.* 11.

Catantis, κατάντης, *declivis*: vide *Catantia*.

Catantlema, καταντλημα, ſignificat *lotionem per infuſionem aquæ factam*; idem fere, quod ἐπάντλημα, vel ἐπάντλησις. Legitur apud Moſc. *de morb. mul. c.* 50. Vide *Epantleſis*.

Catapaſma, κατάπασμα, dicitur medicamentum aridum ex ſicco medicamentorum pulvere conflatum, ad extergendum, repurgandum, diſcutiendum cuti aſperſum, Æginet. *l.* 7. *c.* 13. Dicitur & καταπαςὸν φάρμακον, Gorr. *in def.* quamvis & generaliter omne, quo aliquod corpus conſpergitur, ſignificet. Dicitur & σύμπασμα, vel διάπασμα, vel ἔμπασμα, ἐπιπαςὸν, Gorr.

Catapaſmus, καταπασμὸς, dicitur Aureliano ſpecialiter poſt humeros atque colla devexo ductu mitis & lenis defricatio, aut levis deductio, *l.* 1. *paſſ. tard. c.* 5. Foeſ. *d. l.*

Catapaſtum, καταπαςὸν, vide *Catapaſma*.

Catapavomæ, καταπαύομαι, ſignificat evaneſco,

ſco, *ceſſo*, Gal. 1. *prorrhet. t. c.* 35. unde κατάπαυσις, finem, *requiem* denotat; & tumores ſubſidentes καταπαυόμενα vocantur.

Catapeltes, καταπέλτης, vide *Catapulta*.

Cataperus, κατάπηρος, *mutilus*, vide *Peroſis*.

Cataphora, καταφορὰ, eſt affectio veternoſa, gravis in ſoporem delatio, Gal. 3. *prorrhet. t.* 1. qua ægris ſopori gravi ſimile quid accidit, fiuntque tum omnis ſenſus, tum vocis expertes *l.* 1. *de dieb. Crit. c.* 4. Nihil differt a *Comate*, licet Galenus voluerit. Vide *Coma*.

Cataphracta, καταφράκτα, nomen faſciæ ſive ligaturæ thoracis, a ſimilitudine Thoracis Romani, quem *cataphractam* dicunt, Gal. *de faſciis n.* 79. *ſeqq.* Ejus figuram exhibet cum uſu Scultetus *Arm. Chir. Part. I. Tab. XXXVI. fig.* 7.

Cataphroneo, καταφρονέω, vide *Catanoeo*. Sumitur & in malam partem, ſignificans *contemno*. Hinc εὐκαταφρόνητον, quod facile contemnitur. Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 10.

Catapino, καταπίνω, devoro, *deglutio*: vide *Catapoſis*.

Cataplaſma, κατάπλασμα, eſt medicamentum externum ſive topicum, variæ pro diverſitate ingredientium virtutis, & diverſi uſus; eſtque compoſitio mollis, pulti ſimilis, ex aliquo farinæ genere, floribus & aliquo humido, ſive unctuoſo parata, Gal. *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 2 Quæ craſſiora ſiccioraque ſunt, Emplaſtra & Cerata: quæ liquidiora, συγχείσματα, & Unguenta appellantur Gor. *Cataplaſma*, id eſt, *ſuperpoſitum medicamentum*. Scrib. Larg. *n.* 158. Jung. Schroder. *l.* 2. *c.* 44. Morellus *l.* 2. *de form. remed. ſect.* 1. *c.* 13. aliique plures.

Cataplexis, κατάπληξις, id eſt *ſtupor*, *ſtupefactio*, v. g. oculorum, Hipp. *l.* 7. *Epid. XXX.* 8. quæ alias *oculus ſtupefactus*, ὀφθαλμὸς καταπλὴξ eidem vocatur, 5. *Epid. XXI.* 22.

Catapoſis, κατάποσις *deglutitio*, eſt prompta cibi, potus, medicamentorum per gulam deſcenſio, Gal. *l.* 7. *de U. P. c.* 16. Verbum etiam καταπίνειν, *deglutire* ſignificat, Hipp. 4. *aph.* 35. Unde καταπότιον, *catapotium* medicamentum, quod deglutiri debet, *Pilula*. Dieter. *n.* 441. Modum *deglutitionis* vide apud Anatomicos, præſertim Bartholin. *l.* 2. *Anat. cap.* 12. vide *Deglutitio*.

Catapotium, κατάποτον ἢ καταπότιον, vide *Catapoſis*, & *Pilula*.

Catapſyxis, κατάψυξις, idem quod περίψυξις, *refrigeratio magna* corporis & membrorum dicitur, cum refrigerationis ſenſus cum dolore ſentitur, abſque cutis & ſuperficiei inæquali motu, Gal. *de rigor. trem.* &c. Præſertim vero apud Hipp. de extremarum partium frigore, ceu malo ſigno, in febribus uſurpatur, *ſ.* 1. *prorrhet. t.* 26. 30. *ſ.* 3. *prorrh. t.* 61. 72. *Coac. t.* 243. 587. 647. & *ſ.* 4. *d. R. V. I. A. t.* 27. *Epid. LII.* 10. & *LIII.* 4. Hujuſmodi refrigerationis cauſſam conſtituunt portiones vitioſæ, vel crudæ, vel congelativæ, vel coagulativæ, malignæ, quæ ſpiritus vitales obtundunt, & continuationem flammæ vitalis impediunt. Vocatur & *Infrigidatio*, *Perfrictio*.

Cataptoſis, κατάπτωσις, morbus non eſt, ſed ſymptoma Epilepticorum & Apoplecticorum, attonitam in *terram concidentiam* vel caſum ſignificans, Galen. *l. de tot. morb. temp. c.* 4. 5. Significat quoque in genere *Decidentiam*, & quidem vel proprie, quæ eſt motus alicujus membri organici præter voluntatem deorſum vergens, proveniens ex paralyſi & relaxatione p. n. muſculorum ac tendinum, neque indiget muſculo agente, de qua Gal. *l.* 1. *de mot. muſc. c.* 7. Fere idem quod καταῤῥοπία, de qua p. p. Vel tropice dictam, ubi denotat ſtatum *Neutrum ſanorum*, quando ad morboſam aliquam diſpoſitionem inclinant. Vid. *Dogm. noſtr. Prælimin. p.* 9.

Catapulta, καταπέλτης, eſt tormentum bellicum, quo lapides vel ſagittæ jaciebantur, qua ratione & Tychon læſus legitur apud Hippocr. *l.* 5. *Epid. XXXIV.* 1. Vide Valleſ. *ad h. l. t.* 93.

Cataracta, *catarrhacta*, (aliis *catharracta*, ſed vitioſe) καταῤῥάκτα & καταῤῥάκτης. In foro medico ad affectus oculi translatum hoc vocabulum, *cataracta*, qui alias *Suffuſio*, *Hipochyma*, ὑπόχυμα, ὑπόχυσις, vulgo *Staar*, dicitur, eſtque notante Caſtello juxta Galenum, pituita inter uveam & cryſtallinum humorem coagulata prohibens ſpiritum viſibilem ab oculo exire & intrare, *l. de ocul. part.* 4. *c.* 12. vel Suffuſio eſt, cum cernendi facultas deperditur, apparente, ſive non apparente in oculis malo aliquo, & aut propria affectione moleſtatis, aut oris ventriculi, aut cerebri ex cognatione & conſenſu iiſdem afflictis, *l.* 4. *de L. A. c.* 2. quam vocant Græci ὑπόχυμα, *l.* 10. *de V. P. c.* 1. Helmontius *cataractas* oriri dicit, ſi latex vel digeſtionum vitia reperiat, vel aliena ſecum eo deferat, *tr. Retenta. p. m.* 362. *ed. Lugdun.* De hoc affectu vid. Senn. *M. Pr. l.* 1. *P.* 3. *ſect.* 2. *c.* 28. & alios.

(Π) *Catarrhalis febris*, febris veſpertina catarrhi ſocia. Vog.

Catarrhecticus, καταῤῥηκτικὸς, dicitur de eo, *quod penetrat*, prorumpit; v. gr. de vino tenuium partium, quod vim habet diureticam, 3. *de R. V. I. A. t. 6.* de Oxymelite *t.* 31. de Peplio *ſ.* 2. *t.* 11.

Catarrheuma, καταῤῥεύμα, *defluxio*, Lang. *l.* 2. *ep.* 16. vide *Catarrhus*.

Catarrhexis, κατάῤῥηξις, a verbo καταῤῥήγνυσθαι, effundi, perrumpere, ſignificat *effuſionem*, *eruptionem*, v. g. alvi, Hipp. *Coac. t.* 240. *l.* 4. *XIIX. 6.* Verbo quoque ipſo ſæpius uſus eſt Idem, v. g. de alvo 1. *prorrhet.* 31. *ſ.* 2. *t.* 58. *ſ.* 5. *t.* 47. & alibi, item de tumoribus, *lib. 6. Epid. ſ.* 8. *t.* 37. *Coac. t.* 623. de mammis & aliis membris fluidioribus factis, *de nat. puer. XLIII. 16.* 18. & *l.* 1. *de morb. mul. I.* 5. 6. vid. Foeſ. *pag.* 320. (II) *Catarrhexis* eſt & ſanguinis puri ex alvo profluvium. Vog.

Catarrhoecus, καταῤῥοικὸς, ſumitur active & paſſive. Active ſignificat *deſtillationes efficiens*. Hippoc. 5. *aph.* 34. paſſive de morbis etiam a deſtillatione ortis dicitur. Dieter. *n.* 444.

Catarrhopia, καταῤῥοπία, ſignificat *declivitatem*, *inclinationem deorſum*, quemadmodum ἀναῤῥοπὴ, *reclinationem ſurſum*. Vide *Anarrhopia*. Adjectivum κατάῤῥοπος, de variis dici poteſt rebus, ſignificans *deorſum vergens*, declinans, declivis, deorſum propendens, v. gr. *l. 6. Epid. ſ.* 2. 5. 39. *de flatibus ſ.* 1. *t.* 13. de morbo remittente *lib. de Humor. III.* 81. 99.

Catarrhyſis, κατάῤῥυσις, *defluxionem*, id eſt, declinationem deorſum ſignificat. Vide *Hyporrhyſis*. Hip. 1. *de iis, quæ in med. f. t.* 19. Gal. *in comm.*

Catarrhus, κατάῤῥοος, ἢ κατάῤῥυς & κάταῤῥος, Lat. *Deſtillatio* ſeu defluxus, a verbo καταῤῥέω, *defluo*, eſt multorum humorum delatio ex cerebro per palati foramina & nares, quæ in exitu una cum flatu exeunte ſtrepitum quendam faciunt, Gal. *defin.* Naſcitur ejuſmodi *deſtillatio* a cerebri intemperie frigida & humida, & ab omnibus, quæ replent caput. *Catarrhus* generaliter denotat *omnem fluxum* aut delapſum materiæ peccantis a quacunque parte, & ad quamcunque fluat partem, & in hac ſignificatione comprehendit omnem *Rheumaticam affectionem* vel *Rheumatiſmum*, Gr. ῥόον. In qua ſignificatione etiam dicitur κατάῤῥευμα, Lang. *l.* 2. *ep.* 16. Specialiter ſignificat vitioſæ materiæ in capite, vitio aut proprio, aut adſcititio, ut cauſſarum internarum & externarum, collectæ, præter naturam ex illo in partes ſubjacentes defluxum. Hujus tot ſpecies conſtitui poſſunt, quot partes, ad quas materia deſcendit. Hipp. *l. de Loc. in homine XIIX.* ſeptem fluxiones e capite numerat, in oculos, in nares, in aures, in thoracem, in ventrem inferiorem, in ſpinalem medullam, in vertebras & muſculos lumborum, & in coxam. Verum hodieque tres præcipue, ceu evidentiores, retinentur ſub hoc nomine *Catarrhi*, prima quæ ad nares, & dicitur *Coryza*, κόρυζα, cujus meminit Hipp. 2. *aph.* 40. Secunda, quæ ad fauces, & vocatur *Branchus*, βράγχος, *Raucedo*, non βρόγχος, Hippocr. *d. l.* Tertia ad pectus, & appellatur in ſpecie *Catarrhus*. Aliquando *Deſtillatio* hujuſmodi fit cum inſigni ebullitione ſanguinis febrili, quæ febres propterea dicuntur *Catarrhales*, quas ad Intermittentes refert Fr. de le Boe Sylvius *l.* 1. *Pr. M. c.* 30. §. 8. 35. & quarum cauſſa ſunt humores in capite collecti, in paroxyſmo ſoluti, & ad defluxum commoti §. 109. præprimis vero lympham vitiatam, ceu cauſſam, & glandulas in cerebro exiſtentes, ceu ſubjectum accuſat, *c.* 27. §. 29. Hujusmodi febres quandoque Epidemicas & malignas eſſe, teſtantur Obſervationes Th. Willis. *de Febrib. c.* 17. Varietas inſignis eſt *catarrhorum* cum ratione qualitatis materiæ vitioſæ, dum alius calidus, frigidus, acris, ſalſus, acidus, pituitoſus, mixtus, dici poteſt. 4. *de R. V. I. A. t.* 30. Gal. *in com.* In ſpecie pituitoſorum *catarrhorum* ortum ab alimentis viſcidis & aere frigido deducit Sylv. *c.* 13. §. 14. tum ratione ætatis juvenilis, ſenilis, qui frequentior Hipp. 5. *aph.* 31. tum ratione temporis, v. g. æſtatis & hyemis, 3. *aph.* 12. 13. Ratione etiam modi defluxionis ſive motus cauſſæ peccantis differunt *Catarrhi*, cum vel lente delabitur materia, vel cum impetu ruit. Huic pertinet *Catarrhus ſuffocativus*, πνιγώδης, ἢ κάταῤῥος συντόμως ἀπολλύς, *d. aph.* 12. eſtque humoris excrementitii præceps a capite ad organa reſpirationis defluxio, & ad ipſum quandoque cor, cum difficillima reſpiratione & ſuffocationis metu, Sylv. *c.* 22. §. 11. Atque hæc de *Catarrho* ſufficiant. Plura peti poſſunt ex Practicis, & e prolixiſſimo opere Schneideri de *Catarrho*. Legi etiam a Philiatris poterit P. Barbette *Prax. c.* 4. *cum not. Dekeri.* Imprimis etiam jungatur Dieter. *Intr. n.* 445. *Catarrhus* ceu extra naturam & medicam conſiderationem, relegari quidem vult Helmont. *de lithiaſ. c.* 1. & in peculiari tractatu inſcripto: *Catarrhi deliramenta*. Sed non eſt hujus loci, illius Novatoris importuni nugas ventilare, licet invenerit hodieque quoſdam adſtipulantes.

Catartiſmus, καταρτισμὸς, κατηρτισμὸς, eſt *trans-*

tranſlatio oſſium a ſede p. n. ad naturalem, apud Æginet. *l. 6. in multis capp.* Verbum παταρτίζω, *in debitum repono locum*, metaphorice ſignificat *Reconciliationem*.

Cataſarca, κατασάρκα, vide *Anaſarca*.

Catasbennyſthæ, καπασβέννυσθαι, ſignificat *extingui*, ſedari: dicitur de tuberculis ad aures absque ſuppuratione & dolore rurſus diſcuſſis & evaneſcentibus, Hippocr. *lib.* 1. *Epid. ſect.* 1. *t.* 10.

Cataſceve, κατασκευὴ, Galeno dicitur abſoluta & *perfectiſſima* corporis *exercitatio*; quam per immodicos in certaminibus labores etiam totum diem aliquando continuatos, præparato jam ad eam corpore, obeunt athletæ, *l.* 3. *de ſan. tu. c.* 2. Foeſ. *p.* 322. Significat quoque ſtructuram organicam corporis humani concinnam. Gal. *c.* 2. *de R. V. I. A. t.* 31.

Cataſchaſmos, κατασχασμὸς, *ſcarificationem* & quidem *profundiorem* ſignificat in gangrænoſa vel ſphaceloſa corruptione neceſſariam: legitur apud Dioſcorid. *l.* 7. *c.* 1.

Cataſcheſin, κωτάσχεσιν, vide *Scheſis*.

Cataſeiſis, κατάσεισις, *concuſſionem*, vel potius *extenſionem*, ſive diſtenſionem ſignificat. Hipp. 3. *de artic.* 51.

Cataſillæno, καπασιλλαίνω, idem quod σιλλαίνω, *ludibrio habeo*, dicteriis & ſcommate excipio, a σίλλος, quod eſt poema illuſorium, ſive ſcomma. Unde *Sillographi* ſunt Satyrici apud Gell. Verbum illud uſurpavit Hipp. *in præcept. VII.* 11.

Cataſpao, κατασπάω, *deorſum duco*, detraho Hippocrates aliquoties de menſtruis provocandis *l.* 1. *de morb. mul. XXIV.* 5. 6. *c.* 1. *CVI.* 5. *CXXII.* 1. de mammis carnoſis & grandioribus *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 21. ubi opponitur ἀνασπᾶσθαι, retrahi, quod de mammis gracilibus dicitur.

Cataſtagmos, καταςαγμὸς, *deſtillationem* ſignificat. An vero etiam ad Catarrhos hoc nomen adhiberi poſſit, uti Celſus de recentioribus Græcis ſcripſit *l.* 4. *c.* 5. de eo dubitat Schneider. *de Catarrho ſect.* 1. *c.* 4.

Cataſtalagmos, καταςαλαγμὸς, ςάλαξις, dicitur *deſtillatio*, & legitur apud Hartmann. *in Tyrocin. Chymic. c.* 4.

Cataſtalticus, καταςαλτικὸς, barbare ex ignorantia Græcæ Linguæ *Caſtalticus*, idem quod repreſſorius, ſtipticus, vim adſtringendi habens. Dicitur & ſimpliciter *Stalticus*, ςαλτικὸς, Dieter. *Intr. n.* 408.

Cataſtaſis, κατάςασις, vox Hippocrati familiariſſima, in genere *conſtitutionem*, habitudinem, ſtatum, conditionem alicujus rei ſignificat. Κατάςασις Galeno eſt forma & idea alicujus rei, Holler. *not. in* 3. *aph.* 13. Frequenter de conſtitutione anni temporum & aeris, qui & cælum vulgo dicitur, uſurpavit Hipp. v. gr. 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 9. & 37. *t.* 60. 63. & alibi ſæpius, ſi nude & ſimpliciter poſitum eſt. De morborum etiam forma & conditione, 1. *aphor.* 12. 1. *Epid. ſ.* 3. *t.* 10. 3. *Epid. ſ.* 3. *c.* 34. *Prognoſt. ſ.* 3. *t.* 7. & ſæpius. Gal. *lib.* 1. *de criſ. c.* 4. De coloris & totius corporis externo habitu, 2. *prorrh. VII.* 5. Sed & *collocationem* & *reſtitutionem oſſis* vel *membri* in priſtinum locum ſignificat, Hipp. *ſect.* 3. *de fract. t.* 38. Vide Dieter. *n.* 446. Foeſ. *p.* 322. *ſeqq.*

Cataſtema, κατάςημα, eſt veluti *fulcimentum*, & innixus, a verbo καταςῆσαι, *ſiſtere*, reprimere, moderari. Hippoc. *lib.* 1. *de morb. mul. XLVIII.* 4.

Cataſtole, καζαςολὴ, eſt modeſtia in veſtitu, ſeu *modeſtus habitus*. Hippocr. *de ornat. V.* 7. *VII.* 16. *IX.* 7.

Cataſtoreſthinæ, καζαςορεσθῆναι, proprie ſignificat *proſtratum eſſe*, humi dejectum. Tropice dicitur de *humoribus evictis*, ſedatis & ad excretionem diſpoſitis, Hippocr. *de vet. med. XXXIV.* 22.

Catataſis, καζάτασις, eſt ad *iuferna loca corporum tractio*, quæ obitur partim organis tentoriis e regione oppoſitis, partim tranſumptione in contrarium, nempe tranſmiſſis per rotulas principiis, quæ tentionem moliuntur, ac ſuperius annexis. Oppoſita huic eſt *Anataſis*, ἀνάτασις, quæ eſt tentio ad loca ſuperna per traductionem, Galen. *in defin.* Ἀνατείσθαι, *contentis eſſe viribus*, firmis & integris, aut contra obniti, & ſe erigere ſignificat, quod totum Celſus per firma viſcera complexus eſt. (Quamvis & nomen καζάτασις, & verbum κατατείνειν, vel κατατεῖναι, non ſolum de tentione, ſed & de omni repoſitione aut collocatione membri apud Hippocrat. accipiatur, teſte Erotiano, *Onomaſtic. cum not. Barthol. Euſtachii fol. m.* 64. 65. ita ut idem ſignificet, quod καθίδρυσις. Jung. Foeſ. *p.* 324.)

Catatilao, κατατιλάω, ſignificat, *conſpurcare*, inquinare, Hippocr. *l. de Nat. mul. XXIX.* 124. ubi de linteo, cui pinguia illini debent, ad applicandum uſurpatur. Dicitur & ἐγκατιλᾶν, aut ἐγκατίλλειν, aliis ἐγκατειλεῖν, *l.* 2. *de morb. mul. LXXXIV.* 4.

Catatrecho, κατατρέχω, id eſt *procurro*, inſulto. C. Hoffmann. *de Uſ. Part. n.* 1166.

Catatripſis, κατάτριψις, dicitur *attritio* inſtrumento.

mentorum, cum nimia ſiccitatꝫ functionum organa languida, exoluta, & infirma evadunt, translatione ſumpta a veſtibus aut vaſis, quæ longo uſu atteruntur & exſiccantur. Hipp. *6. Epid. ſ. 3. t.* 1.

Cataudeſis, καταύδησις, *vociferationem* ſignificat apud Hippocr. *in Præcept. XIII.* 3. quæ moleſtiam affert. Dicitur alias φωνασκίη Aretæo. Foeſ. *p.* 325.

Cataxis, κάταξις, *fractio*, Gorr. *ibid.* Inuſitatum, nec occurrit in Henr. Stephani *Theſauro*. Sed verbum κατάξαι, *frangere*, legitur apud Platon. *Euripid.*

Catecheſis, κατήχησις, dicitur *inſtructio* Medici, quæ fit viva voce ad adſtantes, vel ægros. Hipp. *in præcept. X.* 10.

Catechomenos, κατεχόμενος, vide *Catoche*.

Catechu, nomen *Terræ Japonicæ*, quæ eſt genus terræ exoticæ, colore purpureum, punctulis albis intertextum, ac ſi ſitum contraxiſſet, ſapore auſteriuſculum, maſticando liqueſcens, & ſubdulcem poſt ſe ſaporem relinquens. Uſus creditur eſſe in catarrhis exſiccandis, capiteque roborando, Schroder. *l.* 3. *in fin.* Nonnulli ex recentioribus ſtatuunt eſſe artificiale quid paratum ex Terra quadam Vitriolacea & Glycyrrhiza, quamvis de modo præparandi nondum certo conſtet. Confectio *Catechu* deſcripta & laudata videatur in D. Viti Riedlini *lineis Medicis A.* 1695. *menſ. Aug. num.* 28. & Roſin. Lentilii *Miſcellaneis Medico-Practicis Part. III. p.* 51. ubi & *Caſchu* dicitur, D. Ehrenfriedi Hagendornii *Tractatu Phyſico-Medic. de Catechu ſeu Terra Japonica*.

Cateilumenos, κατειλούμενος, *introrſum convolutum* ſignificat. Hippocr. uſurpavit de ructu, *Coac. t.* 432. item de voce implicata, retenta, & quaſi involuta, φωναὶ, κατειλῆσαι, *3. Epid. ſ. 3. t.* 32.

Catellus, vide *Canis*.

Catena, σειρὰ, ἅλυσις, quid ſignificet, omnibus notum eſt. Pertinet in foro medico ad inſtrumenta chirurgica. Oribaſ. *de machinam. c.* 2. Rul. *in Lex.*

Catepedanos, κατηπεδανὸς, vide *Epedanos*.

Catephes, κατηφὴς, *ſubtriſtem*, *demiſſum* ſignificat. Hipp. utitur de vultu, *Coac. t.* 388. de oculis, *7. Epid. XV.* 31. *& XXII.* 11.

Catergaſticos, κατεργαστικὸς, *conficiens*, opprimens, exercens, Hipp. de taciturna animi abjectione, *Coac. t.* 482. Verbum eſt κατεργάζεσθαι, Foeſ. *p.* 326.

Catertemenon, κατηρτημένον, *concinnum*, *compoſitum* ſignificat, a καταρτίζω. Dicitur de ſermone apud Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 41. Unde & καταρτισμὸς. Vide *Catartiſmus*.

Cathæmon, κάθαιμον, *cruentum* ſignificat, ex Euripid. Linden. *Ex. XIII.* §. 449.

Cathæreſis, καθαίρεσις, differt a κάθαρσις, licet ab uno verbo καθαίρω deſcendant, & ſignificat *detractionem*, aut *ſubtractionem*, & extenuationem corporis aſque purgatione aut ſanguinis miſſione, v. g. quæ fit nimio motu & exercitiis, Hippocr. *6. Epid. ſ. 3. t.* 2. Vid. Gal. *in com.* quamvis Lat. *Detractio* non ſemper ita ſtricte ſumatur, ſed etiam late pro evacuatione per alvum, vomitum, os &c. Scrib. Larg. *n. 6. 9.* 100. 135. 136. *Detractio* etiam eſt imminutio vel demptio. Ita detracto pondere, Id. *n.* 97. Vid. Rhod. *in Lex. Scribon. p.* 373.

Cathæreticos, καθαιρετικὸς, etiam a verbo καθαίρω, quatenus ſignificat conſumo, abſumo, *depaſcor*. Differt igitur a καθαρτικὸς, purgans; & eſt epitheton medicamentorum, quæ carnem excreſcentem imminuunt, depaſcunt, & ad ſtatum naturalem deducunt, Galen. *l.* 5. *de S. Fac. c.* 2. Gradu minori differunt a Cauſticis ſive Septicis, aut Eſcharoticis, & per accidens cicatricem inducere dicuntur, cum non ſint ejuſdem cum Epuloticis naturæ, v. gr. Aſiæ petræ flos, Æs uſtum, *d. loc. c.* 15. Libav. *Synt. Arc. Chym. l. 7. c.* 30. Eorum facultas conſiſtit in ſalinis acrioribus, lixivioſis, & alcalicis valde evectis particulis.

Cathammizo, καθαμμίζω, ſignificat *in arena me occulto*, quod dicitur de quibuſdam piſcibus, Aſello, Paſſere, &c. ex Ariſtotele *l. 9. H. A. c.* 37. Linden. *Ex. XI.* §. 206.

Cathariotes, καθαριότης, munditiem, *puritatem* ſignificat, quæ Medicum decet. Hipp. *l. de dec. orn. V.* 22. idem quod καθαρότης.

Catharma, κάθαρμα, *purgamentum*, excrementum, quod in purgatione reiicitur & expurgatur. Hipp. *l. 5. Epid. XIX.* 2.

Catharmos, καθαρμὸς, duo ſignificat, (1) purgationem, & ita coincidit cum vocab. κάθαρσις, Hipp. *l. 2. de morb. mul. XX.* 21. (2) *expiationem*, ſive curationem per expiamenta vana & magica, quæ ſignificatio Hippocr. eſt frequentior, v. g. *l. de morb. ſacr. II. 7. III.* 10. 14. *&c.*

Catharodes, καθαρῶδες, de oculis, *5. Ep. XXXV.* 13. recte a Lindeno pro mendo habetur, ſubſtituente καρώδεα, *Ex. IV.* §. 92.

Catharos, καθαρὸς, *purus*, *depurgatus*, mundus. Dicitur & καθάρειος. Uſurpatur non ſolum de corpore ejuſque membris, v. g. Alvus pu-

pura, 7. *aph.* 67. vel juxta Galen. 64. contra dicuntur corpora μὴ καθαρὰ, *non pura*, 2. *aphor.* 10. ſed etiam de excrementis, v. g. de urina, 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 33. & de fæcibus alvi, 4. *de R. V. I. A. t.* 57. *Coac. t. ult. Puritas* quoque vaſorum commendatur pro ægris, 4. *in* 6. *Epid. I.* 8.

Catharſios, καθάρσιος, idem quod καθαρτικὸς, h. e. *purgans*. Uſitatum Nono *de M. P. C. c.* 285. *ſeqq.*

Catharſis, κάθαρσις, purgatio, vide *Purgatio*. *Menſtruum*.

Catharticus, καθαρτικὸς, *purgans*, *purgatorius*. Vide *Purgans*.

Catheautonperas, καθ' ἑαυτὴν πέρας, nomen Menſis apud Macedones tantum, in cujus principium incidit Solſtitium brumale. Galen. *c.* 1. *in* 1. *Epid. t.* 1.

Catheɛtice, καθεκτικὴ, ſc. δύναμις, *retentrix facultas*. Vide *Retentio*.

Cathelin, καθελεῖν, a verbo καθαιρέω, idem quod κολάζω, *caſtigo*, vide *Colazo*, Gal. 3. *de R. V. I. A. c.* 30.

Cathemerinos, καθημερινὸς, idem quod ἀμφημερινὸς, *quotidianus*, epitheton febris. Vide *Quotidiana*. Galen. 2. *de diff. febr. c.* 7.

Catheſtecos, καθεστηκὼς, καθεστὼς, *conſtans*, *conſiſtens*. Uſurpatur ab Hippocrate de ætate, 1. *aph.* 13. de anni tempore, 3. *aph.* 8. Eſt autem *Conſtans*, quod vel ſuam naturam ſervat, & non immutatur, vel quando ad ſummum pervenit, & nunc incipit declinare. Vide *Cathiſtemi* & *Cataſtaſis*. Eſt & Diætæ accuratæ & ad unguem obſervatæ epitheton apud Plutarch. *in præcept.* ὑγιεινοῖς. Jung. Dieter. *n.* 421. 422. Foeſ. *p.* 297.

Catheter, καθετὴρ, *Catheterus*, Lang. *l.* 2. *ep.* 19. eſt fiſtula cannulave urinaria, cujus extremum aliquo linimento aut oleo illinimus, & ad removendam urinæ ſuppreſſionem virgæ immittimus, Galen. *ad Thraſibul. cap.* 23. Sive eſt inſtrumentum chirurgicum cavum, & altera parte recurvum, quo urina retenta elicitur, & veſicæ vitia probantur; ἀπὸ τοῦ καθίεσθαι, id eſt ab *immittendo*, ſive infundendo, quod eo inſtrumento injici ſolent, quæ injicere expediat, Gal. *l.* 5. *Meth. Med. c.* 5. & 7. Cæterum καθετὴρ ab Hippocrate non pro eo inſtrumento uſurpari voluit Galenus *in expoſ. voc. Hipp.* ſed pro linimento torto, quod intra ulcera inditur, *l.* 2. *de morb. mul. XLVI.* 8. 9. ubi quidem monet Foeſius legi in ſuo codice non καθετῆρι, ſed καθετηρίῳ, atque forte ex hoc emendandum Galeni locum; verum ſibi conſtare potius Galenum putamus, ex ratione derivationis, quia verſatile linamentum vulneri immittitur, ſeu καθίεται, & res eodem recidit, ſive diminutum ſignificatum ſive integrum admittas. Helmont. pro ſuo adverſus Galen. & ejus ſectatores œſtro rejicit, ceu atrox atque cruentum, & alium *Cathetera* commodiorem ſe inveniſſe gloriatur ex corio vel aluta; *de Lithiaſ. c.* 7. *n.* 34. verum experientia confirmat etiam uſum catheteris e metallo facti innoxium, nec cruentum. Figuram cum uſu vide apud Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XVII. fig.* 7. & *XL. fig.* 6.

Catheteriſmus, καθετηρισμὸς, eſt adminiſtrationis chirurgicæ ratio, qua injicimus per *Catheterem* in veſicam id, quod ad ejus curationem convenit, vel eximimus id, quod urinam impedit, ne urina reddatur, ſive concretus intus ſit ſanguis, ſive calculus, ſive aliud quippiam, recto ſiphone immiſſo, quem Græci καθετῆρα vocant. Caſt. Æginet. *l.* 6. *c.* 59.

Cathidryſis, καθίδρυσις, *in priſtinum locum repoſitio partis*. Vide *Cataſtaſis*. Verbum καθιδρύσαι, *reponere*, legitur apud Hippocr. *prorrhet. XXIIX.* 23. 28.

Cathimia, *Cathmia*, dicitur, 1. *vena mineralis ſubterranea*, e qua effoditur aurum & argentum, juxta quoſdam metallifoſſores. 2. *id, quod creſcit in fornacibus auri vel argenti*. 3. *aurum*. 4. *argenti ſpuma*. 5. *fumus adhærens parietibus*, dum æs uſtum ſit. *Cathmia affidia*, id eſt *Cadmia* argenti ſecundum colorem lithargyrii, id eſt plumbi uſti. *Cathmia*, id eſt auri, æris, argentive ſpuma. Dicitur & *Cathmia ferri*, Rul. *in Lex. Chym.*

Cathinnymæ, καθίννυμαι, ſignificat *deſideo*, inſideo, idem quod καθίζομαι, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. XLIV.* 13. *LIII.* 2. *LXI.* 23. *XCI.* 4. *ſ.* 1. *de fract. t.* 17. quamvis vitioſe ibidem legatur καθίκνυσθαι.

Cathiſtamæ, *Cathiſtemi*, καθίσταμαι, καθίστημι, multiplicem & variam habet ſignificationem apud Hippocrat. Interdum *conſiſtere* ſignificat, ac veluti firmari, *l.* 7. *Epid. XXIII.* 30. *l.* 4. *Epid. XXIII.* 1. Interdum *in proprium locum repono*. Vide *Cataſtaſis*. Galen. *c.* 3. *de fract. t.* 38. Interdum ſignificat *corpus præparo*, compono ad aliquod negotium, v. g. ad purgationem, *l.* 2. *de morb. mul. XXIV.* 17. ad totam curationem, 2. *prorrhet. XX.* 6. in integrum reſtituo, εἰς τὸ αὐτὸ, *d. l. XLII.* 8. *Coac. t.* 164. Interdum *ſubſideo*, detumeſco, v. gr. de tumoribus & tuberculis, 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 81. *l.* 7. *XXIII.* 3. De urinis ſubſidentibus ſæpiſ-

ſime, *l.* 1. *Epid.* *ſ.* 1. *t.* 16. *ſ.* 2. *t.* 31. & alibi. Vide Foeſ. *p.* 298. *ſeq.* Linden. *Ex. XVI.* §. 247. Interdum *ſedari* in paſſivo, v. g. de phthiſi, *l.* 5. *Epid.*

Cathizeſthæ, καθίζεσθαι, idem quod καθίνυσθαι, & καθίδρυσθαι, deſidere, in *priſtinam ſedem collocare*. Hipp. 2. *de fract. t.* 58.

Cathodos, κάθοδος, *deſcenſum* ſignificat. Uſurpatur de diſpoſitione menſtrui ſanguinis ad excretionem in virginibus & maturis viro, *l.* 1. *de morb. Virgin. Il.* 2. & miror, quod Foeſ. *p.* 300. per ingreſſum & reverſionem expoſuerit, nulla urgente ratione aut neceſſitate.

Catholceus, καθολκεύς, appellatur *faſcia oblonga*, quæ capitis totum vinculum, quod πλεισκέπαστρον dicitur, continet, & prohibet, ne ipſum vinculum diducatur, Gal. *de faſciis*. Gorr.

Catholicus, καθολικός, id eſt *univerſalis*, item *panacea*, epitheton eſt quorundam medicamentorum, qua evacuantium, qua alterantium, hyperbolicum, quaſi ad omnia utilium. Vide *Panacea*. Hodieque etiam humores vitales per totum corpus diffuſos & ſpiritus a Phyſiologis fluida catholica appellari receptum eſt, ſicut ex ſcriptis eorum conſtat.

Cathygræno, καθυγραίνω, *humectare*, madefacere ſignificat, & quidem de alvo uſurpatur ab Hippocrat. 4. *aph.* 27. *Coac. t.* 19. 153. 281.

Cathygros, κάθυγρος, *exceſſive humidum* ſignificat. Legitur de utero vel matrice apud Hipp. 5. *aph.* 62. Vide Dieter. *n.* 423.

Cathylomaneo, καθυλομανέω, ſignificat proprie *frondibus & foliis abundare*, *luxuriare*, idque de arboribus, quæ ſupervacuis frondibus luxuriando ſylveſcunt, dicitur. Translatum vero ab Hippocr. ad mulieres, quarum natura ſæpe ita luxuriat, ut mature reſecanda, *in epiſt. ad Dionyſ.*

Catias, κατιάς, dicitur *Scalper* vel *Scalpellus exciſorius*, ad exſcindendum fœtum mortuum, apud Æginet. *libr.* 6. *cap.* 74. Foeſius vult deductum a καθιέναι, immittere, *pag.* 327. Verum annon commodius derivaretur ab ἅπτω, mitto, vel ἰός, telum, cum præpoſit. κατά, quæ *deorſum* vel *in* ſignificat?

Catilleno, κατιλλαίνω, *diſtorqueo* ſignificat, Galen. 3. *in* 3. *Epid. t.* 32. unde κατιλλῶσαι φωναὶ, *voces diſtortæ*. Vide *Cateilumenos*.

Catinus, *Catillus*, Græce τρύβλιον, τρυβλίδιον, παροψὶς in genere ſignificat *paropſidem*, in qua cibi apponuntur. Denotat etiam aliquando *ollam* vel *trullam*, item *Catinus* vel *Catillus æreus*, *ferreus*. Illius ſignificationem aliam apud Paræum vide ſupra in *Caſtellum*. *Catinum* eſt etiam epitheton aluminis, quamvis non ſit alumen, ſed Sal Alkali. Vide *Alumen*. De *Catillo cinereo* vulgo *Capella* legatur etiam Iunken *Lex. Ch. Ph. V. I. p.* 80. *ſeqq.*

Catiſchon, κατίσχον, *continens*, dicitur ſcil. *alvum*, cui opponitur ὁ βραχὺ καθαιρόμενος, qui celeriter purgatur, 6. *Epid. ſ.* 8. *t.* 33.

Cat'ixin, κατ' ἶξιν, vide *Ixis*.

Catma, *limatura auri* dicitur, Rul. & Iohnſ.

Cato, κάτω, in genere ſignificat *infra*, *deorſum*. Specialiter vero apud Hippocrat. denotat *ventrem inferiorem*, ſive *alvum*, quæ alias dicitur ἡ κάτω κοιλίη, 4. *Epid. XX.* 16. Unde & purgationes per alvum dicuntur κάτω, quibus opponuntur ἄνω, per vomitum, 2. *aphor.* 7. *ſeqq.* Jungatur Dieter. *n.* 451. Linden. *Ex. IV.* §. 12. quamvis alibi τὴν ἄνω κοιλίην ſignificare velit ventriculum ipſum, & τὴν κάτω, in ſpecie inteſtinum colum in loco Hippocr. 3. *de morb. XV.* 2. Vid. Linden. *d. l.* §. 26. & *Ex. VII.* §. 69. An vero adeo certa ſit hæc conjectura, alii videant. Quid enim obſtat, quo minus per τὸ κάτω omnia inteſtina, & præſertim craſſa, intelligantur?

Catoblecta animalia dicuntur odorifero Zibethi unguine turgida, apud Lang. *l.* 1. *Ep.* 63. Vide *Zibethum*.

Catoblepas, aut *Catoblepon*, κατωβλέπων, dicitur fera apud Æthiopes ad fontem Nigris dictum, cujus deſcriptio habetur apud Plinium *l.* 8. *H. N. c.* 21. & ſolo aſpectu homines interimere legitur. Nomen hoc obſtinuit propter capitis gravitatem, ut oculos ſemper in terram dejiciat. Meminit & F. Zachias *Quæſt. Medico-Legal. l.* 7. *tit.* 1. *quæſt.* 4. *num.* 3.

Catoche, qui & *Catochus*, κατοχὴ κάτοχος, vigilans ſopor eſt, Gal. *l.* 3. *de L. A. c.* 5. eſtque ſolius cerebri affectus, veluti & per totum corpus convulſiones *c.* 3. *in* 1. *prorrh.* 1. 69. Aliter: eſt in ſomnum, ſed ſine ſomno & febre, propenſio, per quam & oculi manent aperti, & ſervatur ſecundum naturam ſpiratio. Eo qui detinentur, κάτοχοι & κατεχόμενοι dicti ſunt. Habent autem tenſos apertoſque oculos, non ut Comatoſi & Cataphorici, clauſos. In his ſiquidem humiditas affectionis cauſſa eſt, nervorum firmitatem roburque diſſolvens; in illis vero propter ſiccitatem tenſio oritur, Galen. *c.* 2. *in* 1. *prorrh. t.* 56. Vide *Catalepſis*. Eſt quoque *Catochus*, κάτοχος, faſcia longior, quæ in orbem faciei & capiti circum-

cumdatur, ut operculum comprehendat, *l. de faſc.* Alias & generaliter κατεχόμενα dicuntur, *quæ retinentur*, v. g. urinæ, apud Hippocr. 1. *prorrh. ſ.* 2. *t.* 25.

Catocheilon, κατώχειλον, *labium inferius*, vide *Anocheilon*.

Catochites, (haud dubie a κατέχω, detineo, vel κάτοχος. Perperam igitur apud Ruland. & Iohnſon. *Cathochites* ſcriptum occurrit) κατοχίτης, Corſicæ lapis eſt, cæteris major, mirabilis, ſi vera traduntur, impoſitam manum, veluti gummi, retinens, Plin. *l.* 37. *H. N. c.* 10. Veluti magnes ferrum, ſagda lignum, gagates, & ſuccinum paleas attrahunt & retinent: ſic *Catochites* carnes & manus retinet innato gummi ſeu glutine lentiſſimo. Rul. *in Lex.*

(Π) *Catochus*, ſpaſmus generalis ſenſim factus ſine diſpnœa. Vide *Tetanus*.

Catoecidius, κατοικίδιος, h. e. *familiaris*, *domeſticus*, paratu facilis. Uſurpatur ab Hipp. de extenſionibus corporis promptis & expeditis, 4. *de art. t.* 62.

Catomiſmus, κατωμισμὸς, *ſubhumeratio*, a verbo κατωμίζω, *ſubhumero*, humerum ſuppono, vel in humerum ſuſtollo, eſt in humeros ſublatio, & reſtituendi articulum alterius humeri in priſtinum locum modus, apud Hippocr. 1. *de artic. t.* 23.

Catopin, κάτοπιν, ſignificat *retro*, *pone*, poſt, Hippocr. *l.* 1. *de morb. mulier. XXVI.* 30. & *l.* 2. *XXXIII.* 22.

Catopter, κατοπτὴρ, vide *Speculum*. *Dioptra*. Galenus *Exeg.* ſpeciatim ita dici monet inſtrumentum pro diſtendendo ano, ſicut dioptera devaricatorem vulvæ.

Catorchites, κατορχίτης, vide *Sycites*.

Catoterica, κατωτερικὰ, dicuntur medicamenta *dejectoria*, quæ & ὑπήλατα vocantur, quibus renes, veſica & gibba hepatis cum multo vitioſo ſucco ſunt referta, expurgantur, Gal. 7. *M. M.* 13. Uno verbo: Purgantia per alvum, Hipp. 5. *Epid. X.* 15. Linden. *Ex. VI.* §. 69. *Ex. XII.* §. 49. 52.

Catoxys, κατοξυς, *peracutus*, dicitur de morbo acuto in comparativo, vel ſuperlativo gradu, qui celerius & majori cum periculo movetur, quam acuti ſimpliciter, & in quo ſtatim ſymptomata ſumma ſunt omnia, Hipp. 1. *aph.* 7. Vid. Com. Gal. *ad h. l.* Foeſ. *p.* 327. Diet. *n.* 450.

Catulaſter, βούπαις, eſt ætatis nomen, ſignificatque juvenculum, adoleſcentem, magnum puerum, qui ea ætate eſt, qua catulire incipit, hoc eſt oſtendere ſe velle maritari, ut Varro interpretatur, *l.* 2. *de re ruſtic. c.* 9. Lind. *Ex. XIII.* §. 63. *ſeqq.*

* *Catulus*, σκυλάκιον, ſumitur apud Medicos pro canibus junioribus, & recens natis. Quorum carnes in alvo ſicca, in aqua intercute, in morbo Dorſali, in Pleuritide, Lateris Tuberculo, Repletione & plurimis aliis morbis ab Hippocrate celebrantur, *de Aff.* 5. 2. *in Af.* 5. 2. *de Morb. II.* 5. 3. *de Diæt. III.* Ex Catulis recens natis fit oleum in nervorum affectionibus mira præſtans.

Catus, *Felis*, αἴλουρος, γαλεότης, animal eſt notiſſimum, libidinoſum, viſu acutum, qua *Domeſticus*, qua *Sylveſtris*, ſive ferus. Utriuſque deſcriptionem vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Quadr. digit. vivipar. c.* 10. *ſeqq.* Olim, & hodieque a quibuſdam populis carnem illius, præſertim domeſtici, in cibum veniſſet teſtantur Bruyerinus *l.* 13. *de recibar. c.* 36. & Iohnſt. *Synt. Med. Hygien. l.* 1. *c.* 2. *art.* 4. *punct.* 2. verum nos abhorremus. Quem uſum medicum præbeant, legatur apud Schroder. *l.* 2. *cl.* 2. *n.* 15. & Hoffmann *in Clav. ad hunc loc.* ubi etiam mentio fit *cati* cujuſdam peregrini *Zibethini*, *Civetta* dicti. Rhod. *ad Scribon. n.* 38. qui in Indiis & Regno Peruano magna copia reperitur, qui liquorem fragrantiſſimum concretum excrementitium inter teſticulos collectum in utriculis offert; qui dicitur Officin. *Zibethum*. Plura *d. l.* legantur. Jungatur & Aldrov. *l.* 2. *de Quadr. dig. vivip. c.* 22.

Cavatus, κοιλωθεὶς, a verbo *Cavo*, pro *Excavatus*. Uſus eſt de ſcalpro medicinali Scribon. Larg. *n.* 53.

Cava vena, vide *Vena*.

* *Cava pura*, κοῖλα τὰ καθαρὰ, Matthæus Pinus in ſuo comp. in Hipp. oper. interpretatur *ulcera*, quorum cavitatem maxime replet herba Lagopyrus nomine. V. Hipp. *l. de Ulcer.*

Caucaloides, καυκαλοειδὲς, eſt epitheton molæ, ſive patellæ, quam per periphraſin appellavit καυκαλοειδὲς ὀςῦν, i. e. *caucali flori ſimile Os*. Moſchion. *de morb. mul. c.* 91.

Cauda, κόκκυξ, οὐρὰ, κέρκος, quid communites ſignificet, omnibus notum eſt. In Anatomicis dicitur extremitas ſpinæ, vel potius oſſis ſacri, quæ & *cuculus*, οὐροπύγιον, vel ὀῤῥοπύγιον dicitur, item *Os coccygis*, ex tribus vel quatuor oſſibus & duabus cartilaginibus conſtans, quamvis aliquando excreverit etiam in hominibus, quemadmodum & in brutis quampluribus ordinarie, ut numerus oſſium & cartilaginum haud dubie major fuerit, notante Barthol. *libell.* 4. *de Oſſib. t.* 104. Carnes *caudarum* in bru-

brutis duriores & crudiores eſſe, ſtatuit Galen. *de bon. & mal. ſucc. cib. c 6.* Porro etiam *Clytoris* vel *Mentula muliebris*, præſertim ſi præternaturali magnitudine peccaverit, *caudæ* nomine venit, teſte Walthero *Sylv. med. p.* 1036. *ſeq.*

Caudatio vocatur Blaſio *Med. Univ. p. m.* 334. prolongatio Clitoridis, quam etiam *caudæ* nomine exprimi p. a. diximus.

Caverna, ἄντρον, idem quod *Cavitas*, *Fovea.* Accipitur aliquando de partibus naturalibus. Unde & Os ſupra naſi radicem occurrens *cribriforme*, ἠθμοειδές, dictum, *cavernoſum*, πολύτρητον dicitur, Galen. *lib.* 8. *de V. P. c.* 7. & *Penis coles* Latinis vocatur *cavernoſus nervus*, qui Græcis σηραγγώδης νεῦρον, *in 6. Epid. t.* 2. aliquando de præternaturali conſtitutione. Ita de dentibus exeſis *cavernam* uſurpavit Scribon. Larg. *n.* 95. De *cavernis* Helvetiis vid. Joh. Jac. Wagneri *Hiſtoria Helvetiæ Curioſa Sect. II. art.* 8. *p.* 36. *ſeqq.*

Cavicula, ſive *Cavilla*, idem quod *Malleolus* pedis, ſive *Raſcetta*, & occurrit apud Foreſt. *l.* 6. *Chirurg. Obſ.* 57. vide *Raſcetta*. *Cavillam* vocari Halyabbati os cuneiforme notavit Schneider *de Catarrh. ſect.* 2. *c.* 2.

Cavillatio, σόφισμα, ἀπάτη, παρεγχείρησις, eſt ratio ſubdola, ſimilitudinem quandam cum veris rationibus habens, quam quis, mendacii ſibi conſcius licet, vincendi tamen cauſſa profert. Sane prægnans vitium, & quo vix aliud Medicum dedecet magis. Galen. *l.* 9. *de Hippocr. & Plat. decr. c.* 7. Lind. *Ex. X.* §. 266.

Cavitas, κοιλότης, τὸ κοῖλον, in Phyſiologicis & Pathologicis conſtituit ſpeciem aliquam organicæ conformationis vel integræ, vel vitiatæ. Unde morbis in *cavitatibus* dicuntur τῶν κοιλοτήτων, *de diff. morb. c.* 15. Vid. & Galen. *de Oſſib. c.* 12. & *c.* 3. *de artic. c.* 7. quod vocabul. Græc. κοιλία etiam ſignificet aliquando omnem cavitatem, uti vult Erotianus & Dieterich. *n.* 468. nondum mihi poſſum perſuadere cum Foeſ. *p.* 345. Sane nulla neceſſitas urget *aph.* 20. *ſ.* 6. ita generaliter exponere.

Cauledon, *Caulatim*, καυληδὸν, hoc eſt *caulis in morem facta fractura*, eſt ſpecies fracti oſſis, quæ fit per tranſverſum, in qua fracti oſſis partes ita a ſe diſſident, ut e directo non jaceant, Galen. *l.* 6. *M. M. c.* 5. P. Ægineta auctor eſt, τὸ καυληδὸν κάταγμα dici etiam ῥαφανηδὸν, & σικυηδὸν, a ſimilitudine fractæ radiculæ & cucumeris.

Caulias, καυλίας, eſt epitheton Laſeris, ſive liquoris ex caule ſilphii, plantæ illius Syriacæ, præſertim Cyrenaicæ collectus, quemadmodum ille, qui ex radice inciſa colligitur, *Rhizias*, ῥιζίας, dicebatur, Lang. *l.* 1. *ep.* 62. qui ſuavem odorem & fragrantem ei tribuit, quod quomodo cum Aſa fœtida, quæ ſuccus Silphii vel Laſeris Syriaci dicitur apud Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 172. ingratiſſimum & inſuetis vix tolerandum odorem ſpirante quadret, non video. An fortaſſis Langius ironice exponendus? quamvis & Indiarum incolis Javanis ac Malajis gratiſſimum ſit odoramentum, & ſuaviſſimum condimentum, teſte Jac. Bontio *de Medic. Indor.* & Fr. Hoffmann. *in clav. ad d. Schrod. l.*

Caulis, καυλὸς, ſignificat (1) *caulem* ſive ſcapum plantarum, Galen. *l.* 2. *de Al. Fac. c.* 70. & in ſpecie κατ' ἐξοχὴν, *caulem* laſeris vel ſilphii, apud Hippocr. 2. *de R. V. I. A. t.* 34. (2) *Penem* ſive membrum virile, Gal. *l.* 14. *de U. P. c.* 12. unde & fortaſſis Latinum *Coles*. (3). *Collum uteri*, Sinum muliebrem, veluti vaginam penis, C. Hoffmann. *de U. P. n.* 963. ex Ariſt. *libr. H. L. c.* 5. quamvis Linden. haud inepte conjectandum proponat, annon potius αὐλὸς ibi legendum ſit? *Medic. Phyſiol. l.* 2. *c.* 7. *art.* 14. §. 130.

Cauloton, καυλωτὸν, quod in *caulem* excreſcit. Epitheton Betæ, Linden. *Ex. XVI.* §. 171.

Cauma, καῦμα, *ardor*, æſtus; vide *Æſtus. Catacauma.*

Cauniace, καυνιακὴ, epitheton medicamenti externi, apud Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 15.

Caurus, λιβόνοτος, eſt nomen venti, & quidem *Auſtri*, ſi ſiccior & frigidior fuerit, Gal. 3. *in Epid. t.* 3.

Cauſa, *Cauſſa*, αἰτία, αἴτιον, in Medicina tantum pro efficiente accipi ſolet cum ſanitatis, tum morborum. Ejus differentias varias vide *in Dogm. noſtr. P.* 1. *c.* 5. *P.* 11. *c.* 7. Charlt. *Ex. Pathol. IV.* Rolfink. *O. & M. com. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 2. & alios, præſertim Inſtitutioniſtas. Galen. *cauſſam morbi* in genere deſcripſit per id, quo præſente afficimur, & quo ſublato ſtatim ceſſat affectus, *l. de L. A. c.* 2. aut, quod ei, qui fit, morbo aliquam generationis partem tribuit. Receptiſſima diviſio eſt in *Procatarcticas*, προκαταρκτικὰς, *Antecedentem*, προηγουμένην & *proximam* ſive *continentem*, quam cum morbo confundit Linden. *Ex. VIII.* §. 69. 71. Vocabul. *cauſæ* aliquando pro ipſo vitio accipi, teſtatur Rhod. *ad Scribon. Larg. n.* 228. Unde & verbale *cauſatio* noxam denotat, *ibidem*. *Cauſarum* diviſionem perperam cavillatur Paracelſ. *Paragran. Tr.* 2. *de Aſtron.* item *Tract. de Podagra*, unicam ſubſtituens *cauſſam*, *Magicam Anaſtromiam*,

miam, *tr. de morb. caduc.* Nugæ.

Cauſis, καῦσις, vide *Uſtio*.

Cauſodes, καυσώδης, vide *Cauſus*. Qui *febrem ardentem*, καυσώδη πυρετὸν, a *Cauſo* diſtinguunt, præter neceſſitatem λεπτολογοῦσιν.

Cauſoma, καύσωμα, idem quod καῦμα, πύρωσις, *ardor*, inflammatio. Gorr.

Cauſticus, καυστικὸς, *urens*, vel *vim urendi habens*, vel dicitur de medicamentis, quæ vehementer calida ſunt, & conſiſtentia craſſa, quæque ignis inſtar corpus colliquant, & ſæpe eſcharas, hoc eſt cruſtas, ritu cauterii, ſcilicet actualis, efficiunt, Galen. *lib.* 5. *de Simpl. Fac. c.* 15. quocirca & ἐσχαρωτικὰ appellantur. Eorum materia ſunt, Lixivium, Calx viva, Auripigmentum, Sandaracha, Chalcitis, & id genus alia, quæ multis ſalinis acerrimis, lixivioſis, fixis tamen, abundant. Quomodo *cauſtica* operentur in corpus vivum & mortuum, vid. apud Helmont. *tract. Ignot. hoſp. morb. n.* 76. 77. & *tr. Poteſt. medicam. n.* 60. vel dicitur de affectione corporis urente, quæ reſultat ex febre ardente, Hippocr. 1. *prorrhet. ſ.* 2. *t.* 36. item de cauſſis externis, quarum virtus eſt, morbum & acutum, & periculoſum, & velocis judicationis reddere, *t.* 60. Vid. Galen. *ad h. l.*

Cauſus, καῦσος, aliis eſt καύσων, quod & Paracelſus retinuit, *l.* 10. *Paragr.* §. 3. & Linden. *Ex. XVII.* §. 198. id eſt *febris ardens*, quæ eſt ſpecies febris continuæ acutæ, cum æſtu vehementiori, aliiſque ſymptomatibus, inſigniorem ſanguinis phlogoſin & incendium arguentibus, proveniens a ſanguinis ſulphureis portionibus abundantis per cauſſas externas inducta effervescentia, accenſione & caloris intenſiſſimi per totum corpus diffuſione; niſi ſumma malignitas adfuerit, in quo caſu extrema frigere ſolent, *ex* 4. *aph.* 48. Linden. *Ex. VIII.* §. 47. Vocantur hæ febres & πυρετοὶ καυσώδεες, 4. *aph.* 54. Paracelſus nomine etiam *Flammulæ* comprehendit *in Frag. Medic.* Plura de hac febre, hocque nomine καῦσος, apud Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 1. *ſeq.* Foeſ. *in Oec. p.* 329. Dieter. *n.* 453. C. Hoffmann. *de febrib. c.* 52. (ubi rationem quoque reddit veræ pronuntiationis per *cav*, non per *cau*, quam de verbo ad verbum excerpſit, quemadmodum alia quoque bene multa, Franc. Pienſ. *de feb. tract. ſpec. c.* 6. *p. m.* 79.) Thom. Williſ. *de feb. c.* 11. qui, meo quidem conto, ſi rem metiri liceret, optime hanc doctrinam expoſuiſſe mihi videtur. *Cauſus* quoque eſt epitheton viperæ, vel ſerpentis marini, magnitudine cubitali, qui alias & *Dipſas*, item *Preſter* vocatur, uti deſcripſit ex Aetio Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 12. *in Schol.*

Cautela, *Cautio*, εὐλάβεια, προφυλακὴ, uſitatum Medicis eſt vocabulum, quando ad evitandam aliquam graviorem noxam aut errorem aliquid præcipitur, aut manifeſtatur, aut prohibetur, Galen. *de ſubfig. Empir. c.* 1. Foreſt. *l.* 2. *Obſ.* 10. & 21. *in Scholiis*, Heurn. *paſſim in not. ad aphor. Hippocr.* Hujuſmodi *Cautelas & Cautiones* plures reperies etiam in Not. Rhodii *ad Scribon. Larg.* Videatur ſaltem Index poſterior Rhodii, *h. t.* Et Lud. Septalius *Animadverſiones* & *Cautiones Medicas* edidit, quas etiam Joh. Rhodius notis illuſtravit. In ſpecie *Cautela* Rulando & Iohnſono dicitur in arte Spagyrica habitu comparata quædam induſtria, qua facilius obeunt ſuas operationes, ac perficiunt artis hujus profeſſores.

Cauterium, *Cauter*, καυτὴρ, καυτήριον, eſt quod urendi vim habet. Uſurpatur tam pro medicamento, quod poteſtate urit, quam pro ferro candente, cujus uſus plerumque neceſſarius eſt vel ad ſiſtendum ſanguinis profluvium, undecunque manaverit, vel ad intercipiendas defluxiones, vel ad oſſa carioſa, & maligna ulcera. Id ferrum καυτῆρα Hippocrat. appellavit. (*l. de hæmorrhoid. V.* 2. quod perperam *in edit. Linden.* per *Clyſterem* in Latin. verſum eſt.) Erat autem, ut ſcribit Gal. *in Exeg. voc. Hippocr.* æreus calamus perforatus in fundo, per quem parvum ferrum, adurens demiſſum adurebat. Hæc Caſtellus ex Gorræo. Clarius: *Cauterium* duplex eſt: Aliud dicitur *Actuale*, aliud *Potentiale*. Illud fit igne vel materia quadam ignita, quæ varia eſſe poteſt, inter quas tamen ferrum candens reliquis palmam præripit uſus frequentia. Figura vero, forma, & magnitudo hujuſmodi ferramentorum variat pro diverſitate partis applicandæ, de quibus conſulantur Chirurgiæ Doctores, præſertim Hier. Fabr. ab Aquapend. *in Operat. Chirurg.* & M. Aurel. Severinus *in Chirurgia ſua efficaci*, Petrus Paulus Magnus, Chirurgus quondam Romanus in eleganti tractatu Italico de *Cauteriis*, Scultet. *Arm. Chirurg. Tab. LV.* aliique plures. Hoc fit medicamentis cauſticis, ſive vim colliquandi partes ſolidas molliores habentibus, quorum etiam formulæ variæ extant, lapidis, olei, ſpiritus, butyri, lixivii, inter quas tamen lapis corroſivus ex lixivio paratus facile primas tenet. Jung. Paræus *l.* 25. *c.* 32. ubi quædam *Cauteria potentialia* vocat *Serica*, vel *Holoſerica*, vel quod ſine dolore operentur, vel quod carius emerit Auctor a quodam Chymiſta. Rulandus & Iohnſon. hanc diviſionem ita propoſuerunt:

runt : *Cauterium*, *Kautir*, eſt inſtrumentum Chirurgorum, quo aperiunt cutem & carnes exuſtionibus in putridis & ulceribus obnoxiis locis. Eſt etiam medicamentum ſimplex corroſivum, quo cutis abſque dolore fricatur. Plura de *Cauteriis* vide apud Fallop. *tr. de Cauteriis Tom. I. Oper. p.* 534. *ſeq.* Peculiaris noxæ & detrimenti ex cauterio ſub genu ante purgationem facto, ita ut locus cauteriſatus cancroſus factus ſit, meminit Lanfrancus *Tract.* 3. *doctr.* 3. *c.* 18. Rolfink. *O. ac M. com. l.* 4. *ſect. V. part.* 1. *c.* 1. *ſeq.* Scribon. Larg. hujuſmodi *Medicamenta Cauſtica* & *Eſcharotica* vocavit *Quaſi Cauterium*, *n.* 114. 240. Utrum præferendum ſit, num *actuale*, an *potentiale?* non eſt hujus loci dirimere. Peculiaris *Cauterii potentialis* meminit Libavius parati ex affuſa aqua forti, vel ſpiritu ſulphuris in liquorem ferri, *Syntagm. lib.* 6. *cap.* 1. Aliud produxit *l.* 8. *c.* 38. Helmontii invectiva gravis in *cauteria* irrita tranſeat, *de Lithiaſ. c.* 15. *n.* 12.

Cavus, *va*, *vum*, κοῖλος, λη, λον, *Concavus*, dicitur de omni eo, quod *cavitatem* aliquam habet, ſive naturalem, ſive præternaturalem. In ſpecie vero κοῖλα, aliis κῦλα, h. e. *Cava*, dicuntur eæ oculorum *cavitates*, quæ in palpebris, qua ſuperioribus, qua inferioribus (quæ tamen quandoque ſpecialiter ὑπόκοιλα, quaſi ſubcava dicuntur) occurrunt, in morbis vero chronicis & a cruditate obortis, ut cachexiis, diuturnis hæmorrhoidibus, longis mulierum profluviis, & inchoantibus ophthalmiis, intumeſcere per flatulentiam quandam ſolent, qui tumor per verbum Gr. κοιλοιδιᾶν indigitatur. Meminit hujus quoque tumoris Hippocr. 2. *de morb. XLV.* 7. Sunt & qui *cava*, ζὰ κοῖλα, interpretantur oculorum *cavitates*, quæ utraque naſi parte cernuntur, quæ tamen κανθοὶ dicuntur. Κοῖλον quoque vocari, ſive *cavam* illam in ima pedis planta *cavitatem*, quæ ſuſpenſis tarſi oſſibus efficitur, poſt calcem, quam πεδίον & *planum pedis* ſequitur, quod ςῆθος πεδὸς, i. e. *pectus pedis* dicitur, conſtat ex Hippocr. *l.* 5. *Epid. XXI.* 3. & Galeno *c.* 3. *de artic. t.* 92. Jungatur Foeſ. *Oec. p.* 343. *ſeq.*

Ceaſma, κέασμα, *fiſſura*, fragmentum, a verbo κεάζω, *findo*, divido, quod legitur apud Hippocrat. *l.* 2. *de morb. mul. XXXIV.* 10. *XLIII.* 4.

Cebi, gallinæ hepar torrefactum. Paul. Bagell. *de morb. pueror.*

Cebus, κῆβος, *Cephus*, κῆφος, animal eſt e ſimiarum genere, caudam habens, & ancipiti natura partim hominem, partim quadrupedem beſtiam imitatur, Ariſt. *l.* 2. *H. A. c.* 9. Dicitur *Cercopithecus*, de quo plura legantur apud Aldrovand. *l.* 2. *de Quadr. vivip. digit. c.* 6. Muſculos temporales exiles & debiles ei tribuit, ſimiles homini & lynci, Gal. *l.* 11. *de U. P. c.* 2. *Cercopitheci* Indici inuſitatæ formæ Anatomen deſcriptam vide *in Act. Haſn. Vol. I. Obſ.* 36. *p.* 67. *ſeqq.* & alterius *Vol. II. Obſ.* 9. *p.* 13.

Cechynos, κεχυνὼς, *hians*, dicitur de brutis & hominibus os apertum habentibus, ſive ore *hiantibus*. Imprimis tribuitur piſci Aſello taleos, uti videre eſt apud Linden. *Ex. XI.* §. 61.

Cecis, κηκὶς, vide *Cicis*.

Cecryphalos, & *Cecryphalon*, κεκρύφαλος, & τὸ κεκρύφαλον, *Reticulum* dicitur, quo mulierum crines continentur & religantur. Dicitur & κεφαλοδέσμιον, item κρεκύφαιτον. Meminit Hippocr. *de Steril. XI.* 6. 8. & *de Superfœt. X.* 6. 8. Ob ſimilitudinem quoque *Reticulum*, κεκρύφαλος, dicitur quadrupedum ruminantium una maxilla dentatorum ventriculus peculiaris, qui Omaſum præcedit. Ariſt. *l.* 2. *de H. A. c.* 17. Barth. *l.* 1. *An. c.* 9.

Cedma, κέδμα, diuturna dicitur ad articulos defluxio, præcipue in coxendicem, Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 22. Gal. *in com.* Proſper Martian. κέδμαζα quartam ſpeciem Arthritidis conſtituit. Vide *Arthritis*. Quibuſdam vero ea quoque, quæ partes genitales occupat, κέδμα vocatur. Foeſ. *in Oec p.* 331. Keuchen *ad Seren. p.* 280. Uſus eſt hac voce etiam Hippocr. aliis in locis, v. gr. *l. de A. L.* & *A. L.* 1. *LII.* 1. *l. de Loc. in Hom. XIX.* 1. 3. *l.* 1. *de morb. III.* 11. & *l.* 7. *Epid. LVIII.* 12. Hinc. κεδματώδεα apud Erotianum.

Cedrelæum, κεδρέλαιον, *oleum Cedri*, vide *Cedria*.

Cedria, *Cedrium*, *Cedrinum*, κέδρεια, κέδρειον, κέδρεινον, plerumque indifferenter accipiuntur cum pro *oleo*, quod e *Cedro* naſcitur, tum pro pice vel *reſina Cedri*, e magna *Cedro*, quæ κεδρελάτη vocatur, emanans, quæ nihil aliud eſt, quam cruda *Cedri lacryma*. Illud habetur liquidius, hæc ſolidior. *Cedrini* meminit Hippocr. *lib.* 2. *de nat. mulier. XXIX.* 81. & 141. *l.* 1. *de morb. mulier. CXI.* 13. Jungatur Foeſ. *d. loc. Cedrinum* pro *Cedria* etiam accipi, patet ex Galen. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 3. collato *l.* 2. *c.* 1. de *Cedria* quoque mentionem fecit Scribon. Larg. *n.* 58. & 267. ad quæ loca vide notas Rhodii. *Cedria*, Gummi *Cedri*, Rul. *in Lex. Cedrinus* etiam dicitur de Morbis; ſed quinam illi ſint, non exponit, *l.* 1. *Paramir. de orig. morb. ex. trib. primis ſubſt. c.* 6.

Cedve,

Cedve, idem quod *Aer*. Rul. *in Lex.*

Cedvrini, legitur apud Paracelſ. *de vit. long. l.* 5. *c.* 5. quamvis non certo conſtet, quid hoc vocabulo velit intellectum.

Ceimelion, κειμήλιον, eſt pretioſa ſupellex recondita, aut opes reconditæ. Uſus Hipp. metaphorice de imperitia dicens, quod ſit malus theſaurus, & κακὸν κειμήλιον, malæ opes reconditæ, *in Lege III.* 6.

Ceimenon, κείμενον, *quod reponitur*. Dicitur de urina, quæ in matula reponitur ad judicium, ut ſubſideat, Hippocr. *l.* 1. *Epid. ægr.* 2. *&* 4. *&* 5. *l.* 3. *ægr.* Aliquando tamen & de faucibus non inflammatis uſus eſt: φάρυγξ ἐ φλεγμαίνουσα, κειμένη δὲ, quomodo exponi debeat non adeo certo conſtat. Mihi videtur potius de *uvula* ſive columella commode poſſe intelligi, quæ ſubſidet, etiamſi non fuerit inflammata. Valleſius *in comment. ad h. l.* 2. *nimir. l.* 2. *Epid. ſ.* 2. *t.* 28. metaphorice exponit pro faucibus afflictis, compreſſis, male habentibus. Cum Interpretes in multos & varios ſenſus abeant, quemlibet ſuo abundare ſenſu permittimus.

Ceiriæ, κειρίαι, *lumbrici lati*, Gal. *l.* 4. *M. M. c.* 17. Vide *Helminthes*.

Celatus, epitheton aeris, qui vere ita dicitur, cum veluti in puteo quodam inter magnorum ædificiorum anguſtias & ſublimiorum murorum undique includitur, ut nec a ſole illuſtretur, nec a ventis perfletur, hinc craſſus, obſcurus & inſaluberrimus habetur. P. Zacch. *Quæſt. Medico-Leg. lib. X. conſil.* 20. §. 6.

Cele, κήλη, id eſt *Hernia*, ramex. Vernacule per *Rupturam* exprimitur. Vide *Hernia*.

Celefoli, eſt materia mucilanigoſa de ſtellis, & ingreditur compoſitionem Spermioli Paracelſ. *de ulcer. & apoſtem. c.* 5. quamvis in vernaculo eodem libro legatur *Cerefolii*. *Celefol.* Paracelſ. *de Ulceribus c.* 5. Vide *Cœlifolium*.

Celer, ταχὺς, dicitur, qui brevi tempore motum ſuum perficit, v. gr. Pulſus *celer*, Galen. *l.* 2. *de dign. pulſ. c.* 1. aut cum brevi tempore arteria diſtenditur, *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 7. Medicamentum celeres effectus habens, Scribon. L. *n.* 28. *Celeris* perfuſio, Hippocr. 3. *de R. V. I. A. t.* 50. quamvis Galen. *in comm.* exiſtimet, ibi potius πυκνὴν, *frequentem*, intelligi, cum ſæpe *celer* cum frequente confundatur. Enimvero frequentia præſupponit *celeritatem*. *Celeres* excretiones, 2. *aph.* 18. Adde Dieter. *n.* 816.

Celeritas, ζάχος, Galen. *l.* 2. *de dign. pulſ. c.* 1. Eſt proprietas motus, *l.* 3. *de diff. reſp. c.* 3. Cui opponitur βραδύτης, *tarditas*. Infinita *celeritas*, Scribon. *num.* 221. Dicitur & *Velocitas*.

Celeriter, ταχέως, τάχα, ἐν τάχει, *cito*. Jungitur cum adverb. ἀθρόως, Hippocr. 2. *aph.* 18. Jung. Dieter. *n.* 816. *Cito* vel *celeriter* ſaneſcere legitur *l.* 1. *de morb. mulier. XCII.* 14. & *celeriter* curam adhibere, *ibid.* 15. Ulcera *cito* putreſcere, cito augeri, *ibid.* 16. *Celeriter* & cito ſputum exſcreare, 2. *prognoſt. t.* 43. *Cito* & *celeriter* mori, *lib.* 3. *de morb. IV.* 11. Jung. Foeſ. *p.* 612. *Celerius* etiam pro celeriter, Scrib. *n.* 46. 106. *Celerrime*, *n.* 128.

Celis, κηλὶς, i. e. *Macula*, idem quod σπῖλος, vide *Macula*.

Cellæ vocabantur partes Balnei, teſtudinis inſtructæ & concameratæ, cum ad ſudationem, tum ad lavacrum deſtinatæ. Fumanell. *de Baln. in princ.*

Cello, κέλλω, i. e. *moveo*. Linden. *Ex. XI.* §. 38.

Cellulæ vocantur in Inteſtino colo ſpatia illa & cavitates, in quibus ſtercora aliquandiu morantur, quarum deſcriptionem & delineationem vide apud Barthol. *Anat. l.* 1. *c.* 11. *p.* 91. 94.

Celotomia, κηλοτομία, id eſt *Herniæ ſectio*. Legitur *in Ephem. Nat. Curioſ. Dec. II. Anni III. Obſ.* 95.

Celſa, muſculus vitæ, pulſus per ſingulas partes corporis oberrans. *Das Serq.* Rul. *in Lex.* Sed Paracelſus inter affectus cutaneos refert, annumerans *Teſtudinibus*, *l. de ulc. & apoſtem. c.* 31. & provenire ait e ſale accidentali coagulato. Eſt flatus vel vapor, vel ſpiritus quidam ſpurius & ſylveſtris, ſub corporis integumentis deliteſcens, & exitum motu ſuo quærens. (Π) *Celſa* eſt & ſenſus flatus vaporis aut formicarum oberrantium ſubter cute. Vog.

Cementatio, *Cementum*, vide *Cæmentatio*.

Cenchramis, κεγχραμὶς, *granum in ficu* dicitur vel carica, quod milii granum & magnitudine, & colore, & figura referat. Uſus Hippocr. *l. de nat. mul. CV.* 12. Gal. *l.* 1. *de S. Fac.* tit. *Meſpilum*.

Cenchrias, κεγχρίας, (a κέγχρος, quod *milium* ſignificat) vel eſt epitheton *Herpetis*, qui propterea *Herpes miliaris* dicitur, Gal. *l.* 14. *M. M. c.* 17. Vide *Herpes*. Vel epitheton eſt *ſerpentis*, qui *Cenchrites* & *Cenchruis* dicitur, & *Acontias*, ἀκοντίας, eſtque magnitudine duorum cubitorum, figura craſſa in tenuem abeunte, colore viridi maxime juxta alvum, ut milium colore referat, unde nominis ratio. De ejus natura, morſu & nocumentis, vide Aetium *l.* 13. *c.* 27. Æginet. *l.* 5. *c.* 18. qui κέγχρινον vocat,

cat, Foreſt. *l.* 30. *Obſerv.* 12. *Schol.* Aldrov. *lib.* 1. *de Serp.* & *drac. c.* 12. & 13. Vide *Jaculus*. Mentionem quoque facit *Cenchritarum avium* ex Oppiano Aldrovand. *lib.* 19. *Ornithol. cap.* 18. & inter anſeres feros refert, qui laqueis & retibus capiuntur.

Cenchris, κέγχεις, vide *Tinnunculus*.

* *Cenchrona*, ventus proprius Phaſianorum, quem κεγχρόνα patrio vocabulo appellant. De vi, & actione hujus venti in eorum corpora diſputat Hipp. de *A. L. A. S.* 2.

Ceneangia, κενεαγγείη, proprie & primum *vaſorum inanitionem* ſignificat, atque ob id aſitia, id eſt ciborum abſtinentia, κενεαγγεία, id eſt *vaſorum inanitio*, ſæpius dicitur, tanquam nomine generis etiam in ſpecie homines uti conſueverint, Galen. 2. *de R. V. I. A. t.* 47. Hæc Caſtell. Cæterum κενεαγγια, vel κενεαγγεία in genere *vaſorum exinanitionem* ſignificat, quæ fit ob evacuationem, ſive ea ſit ſenſui manifeſta, ſive occulta. Et in hac ſignificatione ſæpe uſus eſt Hippocr. 1. *de R. V. I. A. t.* 19. 21. *ſ.* 2. *t.* 47. *l.* 3. *de morb. II.* 22. & *l.* 1. *de morb. mul. XIV.* 6. Quod vero in ſpecie etiam ſignificet purgationem artificialem in 1. *aph.* 2. quod vult Valleſ. *in comm.* & ſubſcribit Dieterich. *n.* 455. nullam plane video rationem. Quin potius exiſtimo, ſanguinis e vaſis evacuationem primario ſpontaneam, conſequenter tamen & artificialem illo vocab. intelligi, quemadmodum hoc *in Diſp. ad h. aphor.* demonſtravimus. Adjectivum quoque κενεαγγικὸς legitur apud Hippocrat. *l. de Humid. Uſq. V.* II. & *i. prorrhet. ſ.* 2. *t.* 5. Verbum κενεαγγέω occurrit *l.* 1. *de morb. mulier. XVI.* 4. *ſ.* 3. *de artic. t.* 56. & *ſ.* 4. *t.* 41. Jung. Foeſ. p. 332.

Cenebrium, κενέβρειον, κενέβειον, ſignificat *carnem morticinam* κρέας νεκριμαῖον, ἢ θνησίδιον, Erotian. *ex Hipp.* quamvis Foeſius in hoc invenire haud potuerit. Vid. *Oecon. pag.* 332. *ſeqq.*

Ceneon, κενεὼν, ſignificat vel totam illam alvi cavitatem, quæ a coſtis ad oſſa *Ilii* ſubtenditur, vel laterum mollitudines & inanitates, quæ præcordiis ſubſunt, in quibus meſenterium & tenuia inteſtina continentur. Vocatur & λαπάρη, λαγὼν, item *Ile*, *Ilia*, Galen. *comm.* 2. *progn. t.* 1. & *c.* 2. *de iis*, *quæ in medic. ſ. t.* 16. Hippocr. *Coac. t.* 452. & alibi ſæpius, quæ loca vide apud Foeſ. *Oec. p.* 331. Κενεῶνα, id eſt *ile*, locum eum vocat Hippocr. qui inter iliorum oſſa & coſtas ſpurias intercedit, propterea quod κενὸς, i. e. vacuus & caſſus oſſibus eſt, quaſi *caſſum* dixeris, Gal. *c.* 3. *de artic. t.* 74. Locus etiam, ubi umbilicus infantium eſt, κενεὼν dicitur, Moſch. *de morb. mul. c.* 41.

Ceneos, κενεὸς, idem quod κενὸς, *vacuus*, inanis. Vide *Cenos*.

Cenigdam, *Cenigotam*, item *Ceniplam*, *Cenipolam*, inſtrumentum notat chirurgicum, quo cranium aperitur in epilepſia. Paracelſ. *l.* 3. *Paragraph. c.* 4. §. 1. Iohnſ. *in Lex.*

Ceniotemium, eſt remedium purgans in morbo Gallico apud Paracelſ. *l.* 2. *de vit. long. c.* 12. ſed quale ſit, non expreſſit. Dolæus vero ſcripſit eſſe Mercurium ſpecifice ad Luem Veneream præparatum, *Encyclopæd. l.* 3. *c.* 15. §. 9. *p.* 663.

Cenos, κενὸς, Ion. κενεὸς, id eſt *vacuus*, inanis, item *vanus*. Hippocr. 7. *aph.* 24. & 2. *de iis*, *quæ in medic. ſ. t.* 9. ubi vid. *Comm. Gal.* Opponitur plenus, πλήρης, Galen. *l.* 3. *de diff. pulſ. c.* 6. Quid ſint κεναὶ χῶραι πνεύμονος, *vacua* loca pulmonum, vide apud C. Hoffm. *de U. P. n.* 456. Κενὸς, etiam *ſpatium* ſignificat in capite, 7. *aph.* 51. Vide *Vacuus*.

Cenoſis, κένωσις, a κενόω, *vacuatio*, *evacuatio*, exinanitio, dicitur generaliter, ſi quid vel naturæ ſponte, vel arte Medici ex toto corpore vel aliqua parte detrahitur & expellitur. Quod ſi totalis vel univerſalis fuerit, ſimpliciter κένωσις vocatur. Si vero portio ſaltem aliqua ſubtrahitur, ἀποκένωσις, *abevacuatio*, appellatur. Opponitur repletio, πλησμονὴ, 2. *aph.* 22. Meminit quoque *aph.* 8. *item* 1. *aph.* 3. 4. *aph.* 41. &c. Jung. Dieterich. *n.* 458. Varias *evacuationis* ſpecies vide propriis ſuis nominibus & locis.

Centaureum eſt alias nomen plantis tributum diverſis, unde *Centaureum majus* & *minus* in Botanicis leguntur. In Chymicis vero *Centaureum minerale* Cardilucio vocatur Panacea Antimonii, & Glaubero Purgans Univerſale, cujus deſcriptio legatur in Iunken *Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 181.

Centaurus, κένταυρος, ſignificat monſtrum, ſuperiore parte quidem hominem, inferiore parte equum referens. Hoc fabuloſum eſſe, & per rerum naturam fieri non potuiſſe, demonſtrat Gal. *l.* 3. *de U. P. c.* 1. ubi vide Comm. Hoffm. *n.* 114. 119. 122.

Cento, κέντων, veſtem e variis panniculis contextam pauperculorum ſignificat. Meminit Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 14. de vaſe probe panniculis inveſtiendo & circummuniendo.

Centotauros, κεντόταυρος, idem quod *Centaurus*. Hoffm. *n.* 118. *d. l.*

Centratio, legitur apud Paracelſ. *l.* 4. *Chir. de ulcerib. c.* 3. & intelligitur principii ſalini mutatio in corroſivam & ulcerantem qualitatem. Unde

Unde & *centrum ſalis* dicitur principium ulcerum, *ibid. & cap. ſeq.*

Centrium, κέντειον, epitheton emplaſtri cujuſdam, a verbo κεντεῖν, pungere. Ut ita huic reſpondeat Germanicus *Stich-pflaſter*. Meminit hujus Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 10.

Centrina, κεντρίνη, piſcis aculeatus, a κεντεῖν, pungere, cujus deſcriptionem, ſpecies, uſum in cibis & Medicina vide ſis apud Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. c.* 41.

Centrum, κέντρον, proprie vocatur circuli medium punctum, Gal. *l.* 10. *de U. P. c.* 12. Enim vero frequentiſſimo quoque in uſu eſt hujus vocabuli tropica & ænigmatica acceptio apud Paracelſum. Ita *Centrum* omnium creaturarum homo, *centrum* vitæ cor, & ſpiritus animalis cerebrum, Paracelſ. *Tab. V. Theoricæ*. *Centrum* mulieris matrix *Paramir. l.* 4. *de orig. morb. matric.* &c. *Centrum* morborum diſſolutorum dicitur Stomachus, *l.* 1. *Paragraph. c.* 1. §. 1. *Centrum* colicæ Inteſtina, *Schl. in LL. de Tart. Centrum terræ* dicitur Spagyricis locus vacuus, ubi nihil quieſcere poteſt. Leſchus *de lap. Phil. tract.* 2. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 423. Et quis omnes nugas colligeret? Plura videantur *in Theatr. Chym. Vol. I.* v. g. *p.* 296. 391. 467. 484. At Andr. Libav. hanc parabolicam & myſticam *centri* ſignificationem graviter perſtrinxit *in Exam. Philoſ. vivent.* Hartman. *ſect.* 6.

Centumcellis, Thermæ quondam celebres in Tuſcia Italiæ, vide Joh. Rhod. *ad Scrib. L. n.* 146.

Cephalæa, κεφαλαία, cerebri & membranarum ejus ſymptoma, eſt capitis diuturnus dolor, difficulter ſolubilis, qui a parva occaſione vehementes habet acceſſiones, ita ut neque voces aut motum tolerare poſſit infirmus, ſed tranquillitatem, obſcurumque cubiculum quærat, ob doloris vehementiam, cum nonnulli veluti malleo ſe percuti, alii caput ſibi contundi diſtendique ſentiant, non paucis ad oculorum radices dolor extendatur, (quod ſignum eſt cerebri membranas affectas eſſe. Nam quandoque in Pericranio tantum eſt, qui in ſuperficie ſolum hæret dolor) ſuis intermiſſionibus circumacti, non ſecus ac qui *cephalalgia* laborant. Sed in *cephalæa* affectæ partes redduntur multo debiliores, quam in *cephalalgia*, Galen. *lib.* 3. *de L. A. c.* 9. & *l.* 2. *de C. M. S. L. cap.* 2. Brevius ex Aretæi *l.* 1. *de chron. aff.* 2. ita deſcribitur, quod ſit Capitis dolor inveteratus, ægre cedens, contumax, & pertinax. Jung. Dieter. *n.* 459. & Foeſ. *in Oecon. p.* 335. Differt a *cephalalgia* ut magis & minus. Thomas Willis. *de Anim. Brutor. Part.* 2. *c.* 1. appellat *Dolorem capitis habitualem*, quemadmodum *cephalalgiam* Accidentalem, vel *Occaſionalem*. Cauſſam vero *cephalææ* peculiarem geminam eſſe recte ſtatuit, unam partis affectæ, h. e. fibrarum nervearum ad membranas, tendines, carnes muſculoſas, aliaque corpora ſenſilia pertinentium vel malam conformationem, vel debilitatem; alteram materiæ morbificæ, ſanguinis, ſeri, ſucci nutritii, liquoris nervoſi, vitioſe diſpoſitorum promptam ac facilem congeſtionem, quæ omnia prolixius deducta *d. l.* reperies.

Cephalalgia, κεφαλαλγία, quibuſdam (ſed fortaſſis vitioſe) *cephalargia*, vide Rhod. *ad Scrib. Larg. n.* 99. quamvis Phavorinus defendat, vid. Rhod. *in not. p.* 162. Accipitur quandoque late & generaliter pro omni capitis dolore, aliquando ſtricte pro dolore capitis, qui nec diuturnus eſt, nec cum magna capitis imbecillitate conjunctus, ſed qualis a crapula, a ſole, a labore, aut febribus excitari ſolet, Gal. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. & 2. Meminit Hipp. 3. *aph.* 13. inter morbos æſtatem ſiccam & autumnum pluvioſum ſequentes. Et hæc ſpecies non præſupponit aliquam præviam partium capitis pravam diſpoſitionem; ſed ſaltem a cauſſa occaſionali humores & ſpiritus vitioſam acquirunt diſpoſitionem, & ita fibras dictas earum continuitatem diverſimode ſolvendo afficiunt, doloremque gignunt. Vid. Th. Willis. *d. l.* Jungantur alii Practicorum libri. Capite dolentes dicuntur κεφαλαλγικοὶ, Hippocr. 1. *prorrh. ſ.* 2. *t.* 56. Apud Scribon. *num.* 206. etiam κεφαλαλγία de diuturno capitis dolore exponitur. De peculiari quadam ſpecie *cephalalgiæ* conſenſualis quam *Iliaco-Hematiticam* vocavit, egregie deſcripta videatur D. D. Stahlii *Propempticon ad diſp. Inaugur.* Dn. Joh. Conr. Tuſenbach. *de Podagræ nova Pathologia*. Statuit etiam ibid. eſſe eandem cum Clavo Hyſterico Thom. Sydenhamii.

Cephale, κεφαλὴ, id eſt *Caput*, vide *Caput*.

Cephalicus, κεφαλικὸς, dicitur de omni eo, quod ad caput, ejuſque partes pertinet. Ita *cephalica vena*, κεφαλικὴ φλέψ, dicitur ramus ſuperior venæ Axillaris ſive Humerariæ, quia in capitis affectibus ſecari ſolet ab antiquis & Chirurgis recentioribus ſive imperitis, ſive ſuperſtitioſis, quamvis nulla peculiaris præ aliis venis cum capite ſit communio, Barthol. *Anat. libell.* 1. *c.* 7. Ita *cephalica medicamenta*, κεφαλικὰ φάρμακα, dicuntur, quæ ſpecifica quadam virtute & idioſyncraſia capiti prodeſſe creduntur, Iohnſton. *Synt. l.* 4. *Therapeut. Tit.* 4. *c.* 1. *art.* 1. & 2. Vel ita deſcribi poſſunt, quæ ner-

nervos reſpiciunt confortandos, & ſpiritus dulcificandos, qualia omnia particulis ſubtilioribus prædita acrium ſpicula mitigant, & ſine impedimento in ipſos ſpiritus animales penetrant. Suntque ut plurimum volatilia, nam fixiora per accidens talia ſaltem dicuntur. J. H. Iunken. *Chym. Exper. Part. II. ſect.* 1. 7. Specialiter vero & ſtricte *Cephalica Emplaſtra* vocantur, quæ capitis fracturis uſque ad craſſæ meningis duplicaturam pertingentibus deſtinata ſunt, quorum virtus eſt, ut oſſium ſquamam ſurſum attrahant, & in priſtinum locum revocent, & fragmenta cum ex capite, tum ex aliis corporis oſſibus educant. Nonnulli communi genere hæc etiam vocant *Catagmatica*, proprie vero nuncupata *Cephalica fortiora* ſunt. Siquidem ex alto ſuperficiem extimam non oſſa modo, ſed his multo quoque magis humorem aliquem craſſum & viſcoſum, vel omnino depravatum, ſua caliditate attrahunt. Caſtell. ex Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 18. Ant. Sarracen. *in not. ad Dioſcor. p. m.* 61. Scribon. *n.* 201. Horum materiam vide etiam *l.* 3. *M. Med. c.* 2. *Cephalica* quoque accipitur pro *cephalalgia* a Paracelſ. *l.* 2. *de Tartar. tr.* 3. *c.* 4. *in explic.*

Cephaline, κεφαλίνη, vocatur juxta Gorræum ea linguæ pars, quæ eſt ad fauces, quam & γεῦσιν plerique nuncupant, quod in ea guſtus putetur eſſe acutior. Enimvero mendum mihi videtur ſubeſſe, cum nec Bartholin. nec C. Hoffmann. nec Lindenus hujus nominis in deſcriptione Linguæ partium meminerint, accurati alias Græcorum terminorum indagatores. Quid? quod nec ratio hujus appellationis ulla ſeſe offerat.

(Π) *Cephalitis*, proprie inflammatio cerebri juxta Sauvag. qui eam ſic indicat: *Febris* acuta cum delirio ſomnolento & carphologia.

Cephaloides, κεφαλοειδὴς, ſignificat *capitis formam habens*, non vero capite præditum, uti Gorræus iterum perperam expoſuit. Ita Papaver, Pœonia, & aliæ herbæ ſecundum ſignaturas plantarum Crollianas κεφαλοειδεῖς dici poſſent.

Cephalonoſos, κεφαλονόσος, dicitur morbus Epidemicus malignus, qui alias *Febris Hungarica* vocatur, vulgo *Haupt-kranckheit*. Joh. Cunrad. Rhumel. in *libello Prophylace Luis Epidemicæ* κεφαλονόσȣ *inſcripto*.

Cephaloponia, κεφαλοπονία, idem quod *Cephalalgia*, quo vocabulo uſum eſſe Gariopontum antiquiſſimum Medicum *l.* 1. *c.* 2. hoc titulo inſcripto notavit Foreſt. *l.* 9. *Obſ.* 62. *in ſcholio*.

Cephalos, κέφαλος, non eſt idem quod *Capito*, quamvis ita Latine reddi poſſit: ſed in ſpecie eſt epitheton quorundam piſcium *Mugiles* dictorum, non tam quod capite ſint grandiore, ſed quod caput in metu abſcondant, totos ita occultari credentes, Aldrovand. *l.* 4. *de Piſc. c.* 6. Gal. *l.* 3. *Al. fac. c.* 25.

Cephalotos, κεφαλωτὸς, vide *Capitatus*.

Cephalotrotos, κεφαλίτρωτος, nuncupari poteſt, qui *in capite vulneratus* eſt, ad imitationem νευρότρωτος, ςομαχότρωτος.

Cera, κηρὸς, quid ſit, notum eſt: nimirum nihil aliud, quam favi, ex quibus mel eſt expreſſum, Aldrov. *l.* 1. *de Inſect. c.* 3. ubi prolixam *ceræ* hiſtoriam & uſum varium reperies; vel eſt expreſſorum favorum recrementum, uti Gorr. deſcripſit. Unde & iiſdem cum melle particulis conſtare, ſed flexilibus ramis tenacius ſibi implicatis & multo craſſioribus, nec ſpicula ſua facile exerentibus ſcribit Iunk. *Chym. Exper. P.* 1. *ſect.* 2. *c.* 9. Medium quodammodo tenet calefacientium, refrigerantium, humectantium, ſiccantium, ita tamen, ut ad caliditatem inclinet. Partium quadantenus eſt craſſarum & emplaſticarum, ideoque digerit, maturat, &c. Gal. *l.* 7. *de S. Fac.* §. *h. t.* Dioſc. *l.* 2. *c.* 105. Schrod. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 94. *Ceræ* reſolutionem Chymico-Phyſicam vide in Iunken. *Chym. Med. Phyſ. P.* 1. *ſ.* 2. *cap.* 9. *p.* 139. *ſeqq.* Adeo uſitata officinis eſt, ut vix emplaſtrum reperias, cujus non exhibeat conſiſtentiam. Hinc *cera* materies Emplaſtrorum dicitur Gal. *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 2. *Ceræ Virginea* quid ſit, vide *Propolis*. Curationem ridiculam Choreæ S. Viti ex iracundia, quam Vitiſtam dixit, per *ceream* imaginem, vide apud Parac. *de morb. ament. tr.* 2. *c.* 3. *Ceram Ponticam* optimam olim habitam fuiſſe, conſtat ex Galeno *d. l.* & paſſim aliquoties, nec non ex Scribon. Larg. *n.* 86. ubi vid. *not. Rhod.* Hoc certum eſt, quod habeat pro favorum viribus, ex quibus exprimitur, varias facultates. An *flava* ſemper ſit præferenda *albæ* per inſolationem, uti vult Fr. Hoffm. *in Clav. Schrod. ad d. l.* dubitatur, quia aliquando ſaltem corpus & materiem alicujus mixti præbere debet, non vero virtutem aliquam vel efficaciam. *Ceræ chymicæ* quæ ſint, vide apud Rolfink. *Chymiæ l.* 5. *ſ.* 14. *c.* 4. *Cera ſacra* idem quod *Virginea*, Rhod. *ad Scrib. Larg. n.* 84. *Cera tracta*, Κηρὸς τρακτὸς, quid ſignificet, vide apud Keuchen. *ad Seren. p.* 101. ſcil. *cera* tractatione dealbata. A. Sereno dicitur *cera coacta*.

Ce-

Cerea, vel *cera*, ſordes aurium ex Math. *de Grad. in IX. Rhaſ.*

Ceraæ, κεραίαι, dicuntur mulieres, quarum uterus propriis ex morbis, tum qui in proceſſibus & cornibus conſiſtunt, tum qui in collo aut fundo, vel aliquando plura, quam prius, vel aliquando pauciora, aut nulla, vel mala excernit menſtrua, Gal. 3. *de ſympt. cauſ. c.* 4. (quamvis in græco textu vocab. hoc non extet) ſed potius ipſa cornua uteri, uti recte Gorr. & Linden. *in Phyſ. Med.* docent. Vocantur alias & πλεκτάναι, cirri, Gal. *l. de diſſect. vulv. c.* 3.

Cerago, κήρινθος, eſt alimentum, quo apes veſcuntur mellificantes. Ariſt. *l.* 9. *H. A. cap.* 40. Aldrovand. *d. l. c.* 1.

Ceramice, *Ceramitis*, κεραμικὴ, κεραμῖτις, ſcil. γῆ, ſignificat *terram figulinam*, argillam, apud Hippocr. *l.* 1. *de morb. XII.* 13. *l.* 3. *I.* 18. *de int. affect. IIX.* 20. Conf. Galenus *Exeg. Hipp.*

Ceramium, *Ceramnium*, eſt nomen menſuræ liquidæ, quæ Latinis *Amphora* dicitur, vel *Cadus*, continens in Italia Choas 8. Notabatur olim κρμ. Galen. *l. de pond. & menſ. c.* 2. *&* 3.

Ceramos, κέραμος, *fictile*, *tegula*. Gal. *l.* 1. *de temp. c.* 6.

Ceranites, κεραννίτης, quamvis in Gr. Baſil. legatur κεραννίτος, fortaſſis mendoſe, epitheton Paſtilli multiplicis uſus, apud Gal. *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 12. *circa fin.*

Euranthemus, κηράνθημος, epitheton apum glutinis apud Aldrov. *d. l. p.* 84.

Ceras, κέρας, vide *Cornu*.

Ceraſiatum, eſt nomen medicamenti purgantis ex ſucco ceraſorum & pomorum dulcium purgato cum eſſentia Mercuriata paratum apud Libav. *Synt. Art. Ch. l.* 8. *c.* 12.

Ceraſios, eſt epitheton unguenti magni & parvi, apud Meſuen *in Operibus fol.* 159. *a.* quamvis interpretes Sylvius & Manardus terminum hunc non expoſuerint.

Ceraſma, κέρασμα, a verbo κεράσειν, vinum aqua miſcere, Lang. *l.* 1. *ep.* 29. ſignificat *aquæ mixturam*, qua aquæ frigiditatem calidiore addita frangimus, uti vult Gal. *in comm. ad* 3. *de R. V. I. A.* notante Gorr.

Ceraſophoros, κερασοφόρος, i. e. *Cornutus*, vide *Corniger*.

Ceraſtes, κεράστης, κεραστὴς, nomen eſt ſerpentis vel viperæ, ita dictæ ab eminentiis alias binis, alias quaternis, & juxta Solinum, Plinium & Arabes quadrigeminis, quæ quidem in ipſius capite cornicula præſeferunt, Sarac. *in not. ad Dioſcor. p.* 136. *&* 137. *a* Meminit & Galen. ex poemate Andromachi *de Theriac. ad Piſ. c.* 6. Eſt vero longitudine cubitali, ad ſummum duorum cubitorum. Corpus ei colore arenoſum, juxta caudam deſquamatum, morſu nocentiſſimum, contra quod virus vide remedia apud Dioſcor. *Theriac. c.* 16. Aet. *l.* 13. *c.* 28. Jung. Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 12. *Schol.* imprimis Aldrovand. *l.* 1. *de Serp. & drac. c.* 4.

Ceratio, κήρωσις, καζακήρωσις, ἐγκήρωσις, *inceratio*, denotat actum, quo aliquid cera involvimus. Chymici utuntur hac voce de magiſterio Lapidis, Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 2. Rulandus vero ex Gebero definit, eſſe mollificationem rei duræ, vel ſucci non-fuſibilis ad liquefactionem. *Ceratio* fit, quando continuato calore fluida fit ac mollis materia, Ger. Dornæus *de tranſmut. metall. c.* 8. *fin. Th. Ch. Vol. I. p.* 520. *Cerantur* corpora calcinata cum corporibus reſolutis, & hoc imbibendo, vel *cerando*. Melior *inceratio* fit cum Azoth vivo, i. e. Mercurio, & gutta ſaponis. Richard. *Anglic. Roſar. min. c.* 12. Jung. Alb. Mag. *Alchym. in Theatr. Ch. Vol. II. p.* 41. 442. & *Vol. III. p.* 76. *ſeqq.* & 370. *Vol. IV. p.* 408. *& ſeqq.* Ad ſummam, *ceratio* eſt ſpecies Fuſionis, vel Colliquationis.

Ceratites, κερατίτης, eſt *Unicornu foſſile*, vide *Monoceros*.

Ceratium, κεράτιον, primo denotat *Siliquam*, fructum arboris ejuſdem nominis, quæ & *Ceratonia* dicitur. Hanc pravi ſucci edulium appellat, lignoſum ac concoctu difficile, Gal. *l.* 2. *de Alim. Fac. c.* 33. Quæ ſignificatio non eſt hujus loci. Secundo eſt nomen ponderis antiqui minoris, continens *grana quatuor*. Dicitur & *Karat*. Alii dicunt, habere duos æreos cum duabus tertiis particulis, Galen. *de pond. & menſ. c.* 3.

Ceratogloſſi, κερατόγλωσσοι, vocantur bini muſculi linguam recta deorſum verſus interiora moventes, ſi ſimul agunt, ſi vero alteruter, ad latus alterutrum flectens, de quibus vide Barthol. *l.* 2. *An. c.* 13. *p.* 550.

Ceratoides, κερατοειδὴς, *Cornea*, ſeu *corniformis* tunica, vel membrana oculi ſecunda eſt, a dura meninge orta, (tunicam choroidem complectens,) craſſa admodum, ſed parte ejus media tenuiſſima, & denſiſſima, ſplendida, ad ſplendorem recipiendum, & tranſmittendum, cornibus admodum extenuatis ſimilis, unde eam a cornu ſimilitudine *ceratoidem*, *corneam*, & *corniformem* appellant, Galen. *l.* 10. *de U. P. c.* 3. Jungatur Barthol. *Anat. l.* 3. *c.* 8. *p. m.* 515.

Ceratomalagma, κηρατομάλαγμα, non differt a

cera-

cerato. Vide *ceratum*. Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 11.

Ceratum, vel *cerotum*, κηρωτὸν, vel κηρωτὴ, item *Ceratomalagma*, Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 11. eſt medicamentum topicum vel externum, conſiſtentia medium inter Unguentum & Emplaſtrum. Foeſ. *p.* 337. Nomen a *cera* habet. Vocant & *ceroneum*. Fiebat olim ex *oleo* & *cera* tantum. Cæterum confundunt cum unguento ſæpius; proprie tamen medicamentum eſt conſiſtentia medium inter Unguentum & Emplaſtrum, illo durius, hoc mollius. Horum compoſitionem vide ſis apud Schrod. *l.* 2. *c.* 53. Morell. *in method. præſc. form. l.* 2. *ſ.* 1. *c.* 10. aliosque. Veteribus non fuiſſe unam *cerati* conſiſtentiam, aut temperaturam, ſed aliud quandoque ſpiſſum, aliud tenerum, demonſtrat Joh. Rhod. *ad Scribon. L. n.* 81.

Ceraunius, κεραύνιος, dicitur vulgo *lapis fulmineus*, *Donnerſtein*, *cuneus fulminis*, quia communi etiam modernorum Phyſicorum & Carteſianorum conſenſu creditur cadere de nubibus cum tonitru, & eſſe nihil aliud, quam corpus ſolidiſſimum, genitum in magno fulmine ex diutina exhalationis valde terreſtris & denſæ incluſione, quæ cum invehitur in nubem frigidam & aquoſam ab humore circumfuſo conglobatur & conglutinatur, hujuſmodique maſſam & mixturam facit, & ab igne fulgureo in ſolidiſſimum corpus lapideum induratur. Varia quoque forma & coloribus variis exornatus viſitur, prout variæ ac diverſæ ſunt exhalationes terreſtres & metallicæ ab inferioribus ad ſuperiores partes exhalantes. Plura de hoc lapide vid. apud Andr. Chiocc. *in Muſ. Calceol. ſ.* 3. *p.* 305. *ſeqq.* Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Ceraunochryſos, κεραυνόχρυσος, eſt *Aurum fulminans*, vel ſclopetans. Rolfink. *Chym. l.* 5. *ſ.* 2. *c.* 27.

Ceraunos, κεραυνὸς, vide *Fulmen*.

Cerberus, κέρβερος, præter propriam Canis infernalis Ethnicorum tricipitis ſignificationem, in foro Chymico denotat triplicem Mercurium ex ſale, hydrargyro, & chalcantho. Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 7. *c.* 10. *Cerberus* quoque *triceps* vocatur medicamentum purgans famoſiſſimum ex Diagrydio ſulphurato, Antimonio diaphoretico, & Cremore Tartari paratum, a Roberto Comite de Warwich inventum, & a Marco Cornacchino peculiari methodo ſatis prolixa deſcriptum & exornatum, quæ legi poteſt in Hartmann. *Operibus Chymicis in fol. p.* 144. *ſeqq.* a D. D. Wedelio magnopere laudatum, quamvis loco ſcammonii ſulphurati, reſinam illius ſumendam eſſe, ceu magis efficacem, ſuaſerit. *Pharm. I. A. F. R. l.* 2. *ſ.* 4. *c.* 2. *p.* 168.

Cerchnaleon, κερχναλέον, vide *Cerchnos*.

Cerchnos, κέρχνος, κέρχνον, καὶ τὸ κέρχνεται, καὶ οἱ κερχνασμοὶ, analoga ſunt ſecundum Galenum *in Exeg.* & ortum habent a κέρχνω, κέρχω, exaſpero, *raucum ſonum edo*, eſt vero aſperitas quædam faucium & raucus ſonus gutturis, cum exiguo ad tuſſiendum conatu, ita ut, ſicut vomitum nauſea, ita tuſſim hoc ſymptoma præcedat, ex Galen. *l.* 2 *de cauſſ. ſympt. c.* 4. *&* 5. Cauſſa ex natura Catarrhi & Tuſſis petenda. Imprimis alimenta κερχνώδεα accuſantur ab Hippocr. 3. *de artic. t.* 61. qualia ſunt pinguia, acida, & acria. Κερχναλέον, vel κερχαλέον dicitur etiam ſonus creperus & raucus in faucibus *l.* 7. *Epid. VII.* 3. *& XI.* 7. ubi ὑποκερχαλέον legitur, *tit. XII.* 6. tuſſis rauca, βὴξ κερχαλέη. Κερχνὸν Attici dixerunt aridum, Erotianus *in Lex. Hippocr.* ab hoc eſt *Cerchnodes*, κερχνώδης, quod alii καροκώδης, & κερκώδης ſcribunt, & talis eſt, qui tumore aſperæ arteriæ laborat: ab Atticis autem dicitur vas, quod tracheæ ſimilitudinem habet. Conf. Erotianus.

Cercis, κερκὶς, *Radius*, duas obtinet potiſſimum ſignificationes, (1) denotat *Os Cubiti vel Brachii ſuperius*, quod brevius & minus ſtatuitur, quod cum altero oſſe, *Ulna*, ὠλένη, Gr. dicto, Brachium conſtituit. Ita ut *Radius* ulnam inferius, hæc illum ſuperius excipiat. Vid. C. Hoffm. *de U. P. n.* 92. Linden. *Medic. Phyſiolog. l.* 2. *c.* 14. *&* 74. *ſeqq.* Barthol. *Anat. libell.* 4. *c.* 20. (2) inſtrumentum, quo medicamentum teritur & movetur, veluti *rudicula* aut *piſtillum*, Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 3. Dicitur alias & τειβύδιον atque ὕπερος, item δοίδυξ, quod etiam *cochleare* ſignificat. Jung. Foeſ. *p.* 334.

Cercopes, κέρκωπες, dicuntur *verſuti*, & notæ fraudolentiæ homines, ut ſatis indicat proverb. κερκώπων ἀγορὰ, *cercopum forum*, vel cœtus. Meminit Gal. *in lib. de prænotion. c.* 9.

Cercopithecus, vide *Cebus*.

Cercoſis, κέρκωσις, *Cauda*, item *Mentula muliebris*, *Nympha*, Gr. Κύων, a quibuſdam *Tentigo*, *Virga*, *Symptoma turpitudinis* vocatur, eſtque morbus muliebris auctæ magnitudinis in *Clitoride*, ſive carnoſa illa & ſpongioſa ſubſtantia in ſinus muliebris parte media ſuperius deliteſcente occurrens, a nimio portionum ſpirituoſarum per frequentem contrectationem attritionemve inducto affluxu oborta. Senn. *l.* 4. *M. Pr. part.* 1. *ſect.* 1. *c.* 2. cujus circumciſionem tradit Æginet. *l.* 6. *c.* 7.

Cerdac, id eſt *Mercurius*. Rul. *in Lex.*

Cerealis, δημήτειος, epitheton ſeminum quorundam, quæ inter *frumentacea guſtamenta*, σιτηρὰ γεύματα, referuntur, ut ſunt lens, faba, lupinum, cicercula, panicum, milium, piſum, fœnum græcum, avena, tipha, cicera, & quæcunque id genus alia. Dicuntur alias pleraque & *Legumina* χέδροπα & ὄσπρεια, quia manibus carpuntur, *l. de attenuant. vict. c.* 6. ex his panis non fit, niſi ſumma neceſſitate, *lib.* 1. *de Al. Fac. c.* 16. Horum quædam, dum coquuntur, non intumeſcunt, propterea ἀτέραμνα dicta *de bon. & mal. ſucc. cib. c.* 5. vide *Ateramnia.* Jung. de *Cerealibus* Rolfink. *O. ac M. com. Gen. l.* 2. *ſect.* 3. *c.* 69.

Cerebella urina, a calore *cerebri* dicitur Paracelſo *Schol. in libr. de urin. l.* 2. *c.* 1. nimirum non penitus lactea, & ſecum ſemper portat ſpumam albam, quæ ſuperficiei circulari adhæret; & ex his judicandos eſſe cerebri morbos arbitratur.

Cerebellum, ὀπιόθιον, ἐγκέφαλος, ἐγκράνιον, παρεγκεφαλίς, poſterior eſt cerebri pars ex multis & parvis corporibus coagmentata, Gal. *l.* 9. *Anat. oper. c.* 2. Totum namque cerebrum in duo diviſum eſt, anterius & poſterius, ſed ſupernis tantum partibus. Nam ſua baſi continuum eſt, non ſibi modo, ſed ſpinali etiam medullæ, & per hanc *cerebello*. Durius autem ſicciuſque eſt reliquo cerebro; quod quo ulterius procedit, eo ſiccius evadit. Colore quoque diverſum eſt. Nam cum reliquum candidum ſit, *cerebellum* velut uſtione quadam ſubflavum eſt, & plenum animali ſpiritu, quem nervis duris a ſpinali medulla prodeuntibus impertit. Hæc Caſtellus. Accuratiorem *cerebelli* deſcriptionem pete ſis ex Bartholin. *Anat. l.* 3. *c.* 5. Th. Willis. *Anat. cerebr. c.* 15. 16. *ſeqq.* ubi peculiarem hypotheſin de ſpiritibus *cerebelli* proponit.

Cerebrum, ἐγκέφαλος, (nam nominatur ita, quod ἐν τῇ κεφαλῇ, h. e. in capite ſitum habet) animæ rationalis eſt domicilium, nervorum & ſenſus omnis motuſque voluntarii principium, ſubſtantia nervis ſimillimum, niſi quod mollius. Nam id illi conveniebat, ut quod ſenſus quidem omnes recipit, omneſque imaginationes atque mentis motiones complectitur, Gal. *l.* 9. *Meth. Med. l.* 8. *de U. P. c.* 4. Subſtantia ipſius glandularis eſt alba, veluti e ſpuma quadam concreta & humida, *libr. definit.* Anterior cerebri pars duplex quoque ſtatuitur, dextra, & ſiniſtra, duoſque ſinus ſeu ventres habet, dextrum & ſiniſtrum, qui a corpore calloſo, quod τυλοειδὲς dicitur, dirimuntur. Hi poſteriore ſui parte in tertium ſinum mediocrem ſub pſalloide concurrunt, a quo meatus eſt longus τοῖς γλουτίοις, id eſt *natibus* (ita enim ob ſimilitudinem quandam vocant) ſubditus, qui in ſinum alium quartum, omnium poſtremum, minimumque inter cerebelli baſin ſpinalemque medullam ſitum, incidit. Hæc Caſtellus. Enimvero hodieque multo accuratiorem & clariorem *cerebri* deſcriptionem reperire licet apud Barthol. *d. lib. c.* 3. *ſeqq.* Thom. Willis. *in Anat. Cerebri capp. prioribus.* Malpigh. *ex Epiſt. de cerebro.* Car. Fracaſſat. *ep. Reſponſor. ad Malpigh. de cerebro*, ut alios paulo vetuſtiores taceamus, C. Hoffmann. Lindenum, multoſque plures. A Paracelſo & ejus aſſeclis *cerebrum* dicitur Luna Microcoſmica *de Peſtilit. Tr.* 2. & 4. & remedia *cerebri* per Lunam dirigi creduntur, *Paragram. tr.* 3. Idem quoque *cerebrum* dividit in *Macrocoſmi* vel *Archei*, & *Microcoſmi*, *Tr. de trib. eſſent.* Morbos quoque aliis alias partibus competentes *cerebro* quoque adjudicat, ut lepram, tabem, icteritiam, & ſimiles alios, uti paſſim in ſcriptis ejus videre licet. Spagyrice *cerebrum* ſignificat aquam; & *cerebrum arietis*, aquam albuminis ovi. *Cerebrum bovis*, id eſt Tartarum combuſtum. Rul. *in Lex.* & Iohnſ. *Cerebrum* aliquando pro capite ſumi, conſtat ex Marcel. Seren. & Keuchen. *ad eund. in not. p.* 91. *Cerebrum* etiam vocatur Lapis Phil. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 727.

Cerefactio, dicitur operatio Spagyrica, quæ fit diſſolutione & congelatione, *in Allegoriis ſapient. diſtinct.* 1. *in Th. Chym. Vol. V. p.* 78.

Cerelæum, κηρέλαιον, compoſitio eſt ex *cera* & *oleo*, apud Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 2. Alias hoc nomine quoque venire poteſt *Oleum ceræ*, cujus deſcriptionem vide apud Rolfink. *Chym. l.* 3. *ſ.* 2. *art.* 2. *c.* 2. quod & *Butyrum ceræ* appellat & κηρέλαιον.

Cereviſia, mendoſe *Cerviſia*, ζῦθος, *Bira*, eſt potus Septentrionalibus præſertim populis notiſſimus, ex hordeo ut plurimum, ut & ex tritico, rarius (qui etiam nocentior) ex avena, aliove frumenti genere paratus, decoctus cum aqua, & lupulo conditus. Cujus præparandi modum ex *Malto*, vel *braſio*, vel *byne*, egregie deſcripſit Th. Willis. *de ferment. c.* 7. Ejuſdem fermentationem monſtrat Mart. Kerger. *de ferm. ſect.* 2. *c.* 5. Differentias plures ſuccincte tradidit Iohnſton. *Syſtem. Part. Hygien. l.* 1. *tit. c.* 3. *art.* 3. *Cerviſiæ* fuiſſe vetuſtiſſimum uſum, conſtat ex Athen. *l.* 1. & 10. a quo etiam vocatur vinum ex hordeo, οἶνος ἐκ τῶν κριθῶν, οἶνος κρίθινος, item ex Herod. Theophraſto, *Epigram. Græc.* Jung. C. Barth. *l. XI. Adverſ. c.* 32. Linden.

den. *S. M. Ex. VI.* §. 9. C. Hoffman. *Inſtit. l.* 5. *c.* 27. Rolfink. *O. ac M. com. l.* 14. *ſ.* 1. *c.* 25. Kerger. *c. l. ſ.* 3. *c.* 2. Inter cauſſas morbificas refertur ab eodem Rolfink., *d. l. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 78. Viſcoſitatem ei tribuit pipere vel butyro corrigendam Paracelſ. *l.* 1. *de Tart. tr.* 2. *c.* 1. *in not.* Anſam dat morbis Tartareis, *Tr.* 1. *de Morb. ex Tart. c.* 2. In ſpecie acida eſt cauſſa colicæ, *tr. de Colic.* Ab aciditate præſervativum ſingulare commendat oleum caryophyllorum aut oleum caryophyllatæ, *l.* 3. *de conſerv. rer. natur. in fin.* Integrum alias tractatum de *cereviſia* paucis abhinc annis edidit D. Meibomius, qui videatur. *Cereviſiam* menſe Martio coctam diutius ſervari & augeri tum in bonitate, quam jucunditate, uti legitur *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 664. *tr. de Medic. Chym. tit. de hydromelite*, fortaſſis magis opinione, quam veritate nititur. Certe hic locorum fallit. Helmont. appellat periphraſtice *cereviſiam*, ſumen, liquamen, aut conſummatum jus granorum, *tr. Imago ferm. imprægn. n.* 2. Vide etiam *Zythos*.

Cerificatio, dicitur gradus tertius in proceſſu Gebri Arabis, qui legitur *in Th. Chym. Vol. IV.* 38.

Cerion, κηρίον, *Favus*, proprie ſignificat opus illud apum artificioſiſſimum, cellulis anguloſis ſucco melleo plenis diſtinctum & exornatum, de quo videatur Aldrov. *lib.* 1. *de Inſect. c.* 1. Hujus decoctum in aqua maceratum ſæpe propinat Hipp. *in febre*, *l.* 2. *de morb. XLI.* 21. *LII.* 34. *LVI.* 19. *l.* 3. *XXX.* 1. Tropice vero per ſimilitudinem Κηρίον, *Favus*, quoque dicitur ulcus multis foraminibus pervium, ex quibus melli ſimilis humor excernitur, Gal. *defin. Med.* Quod in capite frequentius occurrat, movit haud dubie Galenum, & alios, ut capitis affectibus annumeraverint, Gal. *l. de tum. p. n. c.* 15. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 18. Differt ab *Achore*, foraminum magnitudine, quæ in Achore minor eſt. Aetius *l.* 2. *tetrab. c.* 68. etiam vult, appellari *Melicerida*. Sed *Meliceris* proprie eſt abſceſſus ſpecies cum folliculo, de quo *ſuo loco*. *Cerium* etiam in muſculoſis partibus, in articulis, & plantis pedum oritur: ſæpe etiam ſextam colli vertebram occupat, & aliquando etiam coſtas invadit. Meminit hujuſmodi ulcerum & Hipp. *l.* 2. *prorrhet. XIIX.* 4. Cauſſa haud dubie in portionibus ſalino-ſulphureis cum pituita mixtis & excrementitiis alcali collectis & corruptis ponenda erit. P. Barbette *Porriginem*, *Achores*, & *Favum* confundit, *in Chirurg. P.* 3. *l.* 2. *c.* 1.

Ceritus, *cerritus*, item *cereritus*, μαινόμενος, παρεμμανής, παράμφακτος, δημητρεόληπτος, idem ſignificat, quod *Delirus*, *Maniacus*, furioſus. Tres enim præſides furoris erant apud antiquos, Ceres, Luna, Bacchus, inde *Ceriti*, *Lunatici*, *Bacchi*. Et ex Nonio *ceriti* & *larvati* male ſani, aut *Cereris* ira & larvarum incurſione animo vexati. Meminit hujus vocabuli P. Seren. *in carm. med. t. Phreneſi & cap. purg.* ad quem locum vide *not. Rob. Keuchen. p.* 115.

Cerno, κερνῶ, *aſperum ſibilum edo*. Unde κερνῶδες, idem quod κερχνῶδες, *aſperitas faucium*. Vide *Cerchnos*.

Cerno, ὁράω, βλέπω, idem quod *video*, deinde ſignificat cribro trajicere, *cribrare*. Ita apud Apul. *cernere cribro*, legitur. Scrib. Larg. *n.* 100. & Rhod. *in Ibidic. primo* Gr. κοσκινίζω, σινιάζω. Vide *Cribrum*.

Cernua, ὀρφὸς, *Orphus*, nomen piſcis, ſed qualis certo intelligi debeat, obſcurum. Alium enim vult Gal. 3. *de Al. fac. c.* 31. qui inter duræ carnis piſces refert: alium Ariſtot. Athenæus, Bellonius. Vid. Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 11. *&* 36. *l.* 5. *c.* 34.

Ceroma, κήρωμα, ſignificat unguentum ex *cera* oleo ſubacta, quo inungebantur Palæſtritæ. Unde *Ceromaticus*, qui *ceromate* inunctus, apud Juvenal. Apud Hippocr. pro *unguento* aut *cerato* in genere ſumitur, 4. *de R. V. I. A. t.* 78. Vide Foeſ. *p.* 337.

Ceropiſſos, κηρόπισσος, *medicamentum ex cera & pice conſtans*, aut nomen emplaſtri vel cerati ex cera & pice confecti, quo ſplenium illini jubet Hipp. aperta frontis cute, *l.* 2. *de morb. XIIX.* 12.

Certamen, ἀγὼν, ἆθλον, quid ſit, notum eſt. Eatenus vero ad forum medicum ſpectat, quatenus priſcorum ſæculis ad Gymnaſticam vel Athleticam pertinuit, dum vir operarius naturalia munia exequens, vere bono habitu præditus in certamen deſcendens non lucta modo, ſed & curſu cum aliis certavit, aut jaculo, aut arcu, aut diſco. Gal. *ad Thraſybul. c.* 33. Vide *Athleticus*.

Certator, ἀθλητὴς, vide *Athleticus*.

Certatorie, ἀγωνιστικῶς, vide *Agoniſtice*.

Cervicalis dicitur de *Arteria* & *Vena*, apud Barthol. *libell.* 1. *Anat. c.* 6. *p.* 638. *& l.* 2. *c.* 2. *p.* 652.

Cervix, αὐχὴν, τράχηλος, δειρὴ, eſt æquivocum. Aliquando accipitur late, & idem eſt quod *collum*, pars ſcil. intermedia inter thoracem & caput. Hippocr. *ſ.* 3. *Progncſt. t.* 16. Gal. *in comm.* Barthol. *Anat. l.* 2. *cap.* 13. vocat appendicem ad medium ventrem. Conſtat le-

ſeptem vertebris intra cavitatem ſpinalem medullam a cerebro continuatam excipientibus, de quibus, ut & reliquis partibus, qua exterioribus, qua interioribus, videantur Anatomici. In hac ſignificatione dicitur *cervix rigida* apud Scribon. Larg. *n.* 255. & *valida cervice* præditi, κρατεραύχενες, Hipp. 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 3. Aliquando ſtricte pro parte poſteriore *colli*, Barthol. *d. l.* Aliquando metaphorice. Ita *cervix* uteri Collum dicitur, canalis, ſive meatus oblongus, ſitus inter orificium interius & exterius, inſtar vaginæ penem excipiens. Vide *Caulis*. Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 7. *art.* 12. §. 114. Barthol. *l.* 1. *c.* 30. Ita & *oſſium proceſſus*, vel ἀποφύσεις, dicuntur *cervices* Galen. *l. de oſſib. procem.* Barthol. *libell.* 4. *c.* 1. *in fin.*

Ceruiculæ ſpiritus eſt *oſſis de Corde Cervi*. Rul.

Cerumen, ὠτὸς ῥύπος, κυψελὶς, *aurium ſordes*, *Marmorata*, eſt excrementum aurium naturale, Gal. *l.* 10. *de Simpl. Fac. in fine*, humor calidus, ſiccus, quandoque humidus, conſiſtens, ſubflavus, amarus, ex ſero, bile & pituita conſtans in exteriore aurium meatu, partim a calore tenuia diſſipante, partim ab externo frigore diſſipationem inhibendo uniente collectus, inde inſtrumenti ope extrahendus, uti deſcripſit Ger. Blaſius *in Medic. General.* Uſus ejuſdem medicus externus in curandis paronychiis a Galeno *d. l.* adductus, aut quod medeatur ictibus ſcorpionum, conglutinet vulnera, fiſſuras cutis &c. ex Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 23. non improbatur. At internus, pro præſentiſſimo in colica remedio in potu ſi ſumatur, ceu ſordibus, minime nobis probatur, delicias has aliis relinquentibus.

Ceruſa factitia, Gerſa Serpentariæ, Holler. *de mat. Chir. l.* 2. *c.* 5.

Ceruſina, κηρουσιανὴ, epitheton medicamenti, quod a Philippo Trallianis fuit datum, apud Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 5. *in fin.* contra phthiſicos & ſuppuratos.

Ceruſſa, *Ceruſa* Palladio. Vid. Rhod. *in Indic. prior. ad Scrib.* ψιμμίθιον, ψιμμύθιον, Scrib. *n.* 184 fit e plumbo, & eſt ejus veluti ærugo, per calcinationem vaporoſam. Modum vide ſis apud Dioſcor. *l.* 5. *c.* 103. & Schroder. *l.* 3. *c.* 12. Olim fuit laudatiſſima, quæ in Rhodo, Corintho aut Lacedæmone parata. Eſt autem fere omnibus nota *Ceruſſa*. Meminit ejus aliquoties Galenus & Scribon. Quando torretur, donec ſimilis fiat Sandarachæ, dicitur *Scandix*. Lavatur etiam *Ceruſſa* Cadmiæ modo, Dioſcor. *d. l.* Ruland. *in Lex.* Paracelſ. *ceruſſam* plumbum mortuum appellat, de *mort. rer. natur. l.* 5. Jung. Libav. *Synt. arc. Chym. l.* 5. *c.* 10. Tribuitur etiam artificialibus hoc vocabulum, v. g. *Ceruſſa* Antimonii, quæ eſt Antimonium Diaphoreticum ex Regulo ejus paratum. Schroder. *l.* 3. *c.* 17.

Ceruſſea urina, dicitur apud Paracelſ. quando eſt alba, ut *ceruſſa*, eſtque ſignum mortis, aut ſignificat oppilationem hepatis, *l.* 2. *de Urin. judic.*

Cervus, *Cerva*, ἔλαφος, ἄῤῥεν καὶ θῆλυ, animal utriuſque ſexus notiſſimum, biſulcum, ferum vel ſylveſtre, vivaciſſimum, certis temporibus ſalaciſſimum, præſertim mas, qui cornutus eſt. Unde & *Cervus* quaſi κεραὸς, cornua gerens dictus. Fœmina eſt ἀκέρως, nec habet cornua. Utriuſque deſcriptionem pleniorem reperies apud Aldrovand. *l.* 1. *de Quadrup. biſulc. c.* 27. Uſus imprimis maris non ſolum in victu, ſed & in Medicina frequentiſſimus, dum Cornua, Os de Corde Cervi (quod tamen cum bubuli cordis oſſe ſæpiſſime permutatur), Genitale, Teſticuli, Sanguis, Lacryma, Medulla, Sevum, Talus, Aſtragalus, Corium, Lapis, adhibentur, de quibus omnibus vide Aldrovand. *d. l.* & ſuccincte apud Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 17. Hoffmann. *in Clav. ad ill. loc.* Joh. Georg. Agricol. *vernac. deſcriptionem Cervi*. Pertinet huc *Elaphografia*, h. e. *Cervi* deſcriptio Phyſico-Medico-Chymica D. Joh. Andreæ Graba Collegæ Nat. Curioſ. cujus mentio quoque fit in Oldenburgii *Actis Philoſoph. Ann.* 1668. *menſ. Septemb.* Sparſim etiam invenire licet apud Galen. aliquid de *Cervo*, de carne, quod ſuccum vitioſum generet, *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 2. Et proximam aſinorum carni eſſe dixit, *de attent. vict. c.* 8. de *Cornibus*, *l.* 11. *de S. Fac. t. Cornua cervi*: de *Medulla*, quod ſit blandiſſimum medicamentum, *de Theriac. ad Piſon. c.* 9. & *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 16. inter Democratis Acopa. Ita & apud Scribon. Larg. mentio fit *Hinnulei cervi*, *n.* 13. cujus coagulum laudatur contra epilepſiam; Cornuum, *n.* 122. lacrymarum, *n.* 163. de quibus *in notis p.* 239. Rhod. ex Scaligero ſcribit, quod centeſimo demum anno cervis lacryma naſcatur, ſummum ad venena ſudoriferum, de cujus veritate merito dubitare quis poſſet. De *oſſe cordis cervi* legatur etiam apud Paracelſ. *l. de morbis Tartareis*, *c.* 11. & *tr. de peſtilit.* Cur cornua cervi quotannis menſe Februario decidant, & mox intra tres vel quatuor menſes nova regenerentur & indureſcant, reprobatis variis opinionibus, plauſibili ratione

A a 2 phy-

phyſica declaravit D. D. Staahl *in Propemptico ad Diſp. Inaug.* Dn. Leop. Alb. Labach. Sileſ. *de Lapid. Manati*. *Cervus volans* dicitur *Scarabæus Cornutus*. Vide *Cantharus*.

Ceſſo, vide *Eao*, *Pavo*.

Ceſtreus, κεστρεύς, vide *Mugil*.

Cetaceus, κητώδης, epitheton animalium marinorum grandiorum, in quorum numero ſunt Phocæ, Balenæ, Delphini, Libellæ, grandiores Thunni, &c. de quibus in ſumma dicendum, quod omnes ejuſmodi habeant carnem duram, pravi ſucci, & excrementitiam, Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 37. Plura de his vide apud Aldrov. *l.* 1. *de Cetis*.

Cete, *cetum*, κῆτος, vel ſumitur late pro omni piſce *Cetaceo*, h. e. grandiore, qui etiam Latine dicuntur *Piſtrices*. Vide *Cetaceus*: vel ſtricte aliquando pro *Balæna*. Vide *Balæna*. Aldrov. *d. l. c.* 2. Apud Paracelſ. *in Fragm. Med. Cetum* dicitur Scabies arborum.

Cevil, eſt terminus Paracelſicus, denotans induratam quandam ſubſtantiam in terra ad ſimilitudinem calculi in homine, e terreo Tartaro indurato per ſpiritum urinæ, qui eſt in liquore terræ. Eſtque appropriatum remedium contra lithiaſin, quia ſeſe invicem frangunt & conterunt, *Tr.* 1. *de morb. ex Tart. c.* 4. Dicitur & *Ludus* eidem & Helmont. *tr. de Lithiaſ. c.* 8. *n.* 23.

Chæte, χαίτη, proprie *jubam* ſignificat in quadrupedibus. Uſurpatur tamen & de *cæſarie*, vel coma humana, præſertim de capillis, qui a parte poſteriore ſecundum occiput prominent, ut & de pilis circa tempora oriundis. Gorr. *p.* 501.

Chalao, χαλάω, remitto, *relaxo*. Frequens verbum apud Hippocr. *de remiſſione morbi & ſymptomatum*, v. g. *l.* 7. *Epid. II.* 35. *VII.* 17. *XXVII.* 6. 28. *XXXIX.* 8. *&c.* Vide Foeſ. *Oec. p.* 673. Hinc deſcendit τὸ χαλαρὸν, quod dicitur de inteſtino recto, Hipp. *l.* 3. *de artic. t.* 41. etiam de cute, 5. *aph.* 71.

Chalaſis, *Chalaſmos*, χάλασις, χαλασμὸς, *relaxatio*, opponitur tenſioni, ad eundem modum, quo duritati mollities, eſtque remedium laſſitudinis tenſivæ. Hipp. *6. Epid. VII.* 29. Gal. *l.* 3. *de ſan. tu. c.* 6.

Chalaſticos, χαλαστικὸς, *relaxans*, dicitur de medicamentis, quæ tenſioni medentur, Gal. *l.* 5. *de S. F. c.* 11. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 9. Et licet tenſio multis contingat modis, & ita non videatur una *laxantium* eſſe ſpecies, ſed alia humectando *laxant*, alia calefaciendo, alia molliendo, alia vacuando, alia tumores p. n. purgando, alia aliud quippiam faciendo. Attamen ſi proprie univerſalem quandam *Laxantium* medicamentorum ſubſtantiam & naturam conſtituere licet, ea certe erit ex genere modice calefacientium, adde & humectantium. Summa: Parum vel nihil differre videntur ab *Emollientibus*, de quibus ſuo loco. Vid. *Dogm. noſtr. part.* 6. *c.* 2. *dogm.* 9.

Chalaza, *Chalazion*, *Chalazoſis*, χάλαζα, χαλάζιον, χαλάζωσις, *Grando*, in foro medico ſignificat tuberculum grandini ſimile & pellucidum in palpebris concretum, otioſi humoris in palpebris colluvies, Æginet. *l.* 6. *c.* 16. Galen. *in defin.* Eſt igitur vitium, quod oculos infeſtat, cujus cauſſa eſt humor quidam lentus poſt congeſtionem concretus. Affinis affectus *Crithæ* vel *Hordeolo*, vel *Poſthiis*, Gal. 4. *de C. M. S. L. c.* 7. ut & ſimilis *Lithiaſi* in palpebris, unde conjunxit Sennert. *in Pr. Med. l.* 1. *p.* 3. *ſ.* 2. *c.* 4. *Grando* quoque vel *Chalazium* dicitur appendix illa albuminis ovorum, quod vernaculo Avis *der dogel* nomine exprimitur. Libav. *Epiſtol. Chym. l.* 2. *ep.* 11. Velſch. *in Syllog. Obſervat. ad Marcelli Cumani Obſ.* 59. *p. m.* 71.

Chalbane, χαλβάνη, vide *Galbanum*.

Chalcanthum, χάλκανθος, vide *Vitriolum*.

Chalcedonius, χαλκηδόνιος, eſt epitheton medicamenti contra purulentas, & inveteratas aurium affectiones. Gal. *l.* 3. *d. C. M. S. L. c.* 1.

Chalcidica, χαλκιδίκη, eſt epitheton *Lacertæ* cujuſdam, quæ etiam *Seps*, σήψ, σῆψις, vocatur, cujus morſum tumor pellucidus ſequitur, veluti nigrore in ambitu plagæ relucente. Verum eadem lacerta vino pota propriis morſibus ſuccurrere creditur. P. Æginet. *l.* 7. *lit. S. in Seps*, & Foreſt. *l.* 3. *Obſ.* 12. *in Schol.*

Chalceium, χαλκεῖον, *æreum* ſignificat, Foeſ. reddidit officinam fabri. Rectius, omnia inſtrumenta ex ære parata complectitur, ut ſunt follis, fiſtula, vaſa, ahena, lebetes, ollæ, uti demonſtrat C. Hoffm. *in Cal. de U. P. n.* 280.

Chalcitis, χαλκῖτις, eſt medicamentum & recrementum metallicum, colore æris, intercurſantibus oblongis venis ſplendentibusſque. Naſcitur in iiſdem metallis, in quibus *Sory* & *Miſy*, mediumque inter ea non tantum loco, ſed & conſiſtentia, *Sory* ſcil. tenuius, & *Miſy* craſſius, nec non viribus. Habet vim adſtringentem & adurentem: uno verbo, *Eſcharoticam*. Dicitur & *Atramentum rubrum*, *Pyrites ærosus*. Speciem æris præ ſe fert, nativa: nunquam factitia. Alia eſt cruda, alia uſta & lota,

lota, cujus color cinereus eſt, Gal. *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 3. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 18. *in fin. & alibi.* Dioſcor. *l.* 5. *c.* 115. Schroder. *l.* 3. *c.* 18. Hoffm. *in Clavi ad h. l.* Celebre & notum eſt in Officinis *Emplaſtrum Diachalcitidos*, quod & *Diapalma* vocatur, ex Gal. *d. l. c.* 4. Rul. *Chalcitiden* deſcribit, quod ſit lapis, unde æs coquitur. Unde & *Lapis ærarius*, *Marchaſita*, *Pyrites* eidem vocatur. Deinde alteram quoque ſignificationem addit, quod ſignificet *Alumen capillare*, ſive *Schiſtum*. Hinc & locum illum Hippocr. *l. de ulcerib. XII.* 12. ubi χαλκῖτις ςυπτηρίη legitur, de alumine exponendum eſſe volunt. Uſurpavit etiam ſæpius Scribon. Larg. in compoſitionibus, *num.* 37. 47. 240. Vid. Rhod. *in Not. p.* 76.

Chalcoma, χάλκωμα, idem quod χαλκεῖον, *vas æreum* ſignificat. Hinc vaſa Corinthiaca, χαλκώμαζα dicta, tum primum ex ære fieri cœperunt, cum Corintho a L. Mummio devaſtata incendio, ſimulacra ex omnifariis æris, argenti & auri metallis conflata in unam maſſam confluxiſſent. Lang. *l.* 1. *Epiſt.* 29.

Chalcos, χαλκὸς, vide Æs. Per χαλκὸν νώροπα, apud Homer. *Iliad. β.* intelligi *Noricum æs*, ſive Germanicum ex Alpibus Noricis, teſtatur C. Hoffmann. *d. l. n.* 44.

Chalcus, χαλκοῦς *æreolum*, eſt nomen ponderis Medici & Attici. Eſt autem ſexta pars oboli, & ita duodecima ſcrupuli. Pendet autem circiter grana duo, cum olim ſcrupulus 24. grana contineret. Apud Fernel. *Therapeut. l.* 4. *c.* 6. legitur in maſcul. *æreolus*.

Chalcute, idem quod *Æs uſtum*. Ruland. & Iohnſ.

Chalepos, χαλεπὸς, communiter *difficilis*, gravis ſignificat. Enimvero, ſi quod aliud, magnum eſt, & plenæ ſignificationis epitheton apud ſuos, quod Latini idcirco multis reddunt & æque magnis, ſed ſumptis ſemper e natura rei, cui apponitur. Par pari quippe nequeunt, verbis Linden. *Ex. XIII.* §. 310. Etenim non nudam difficultatem denotat, ſed difficultatem cum periculo aut damno conjunctam. Ita tota Medicina habetur difficilis, quia, quæ in illa continentur, periculum conjunctum habent. Ita Criſis dicitur *difficilis*, 1. *aph.* 1. Ita ſani tenuem victum *difficulter* ferunt, 1. *aph.* 5. h. e. cum periculo & detrimento. Junge 5. *aph.* 55. *l.* 5. *Epid. V.* 96. *&c.* Vid. Dieter. *n.* 916.

Chalicraton, χαλίκρατον, *vinum mixtum* vel aqua temperatum ſignificat: χάλις enim, vel χάλιξ, *vinum* ab antiquiſſimis Poetis dicebatur. Keuchen. *ad Q. Seren. not. p.* 203.

Chalinos, χαλινὸς, proprie frenum ſignificat. Apud Aurelian. vero & Pollucem hoc nomine quoque venit angulus oris & compago, vel pars buccarum circa labiorum confinia, quod ſit inſtar freni vel retinaculi oris. Blanchard.

Chalybs, vide *Ferrum*.

Chama, χήμη, *Cheme*, eſt nomen conchæ marinæ capacioris, vel hiantis. Nam utraque ſignificatio a verbo χῶ applicari poteſt. *Hiatulas* vertit Gaza & C. Hoffmann. *ad Gal. de U. P. n.* 539. *Chamarum* deſcriptionem, differentias, & uſum in cibo vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. cap.* 58. *ſeq.* Gal. *l. de bon. & mal. ſuc. cib. c.* 4. *Chema*, vel *Cheme*, χήμη, eſt quoque nomen menſuræ apud Atticos duplicis. *Chema* major pendet drachmas tres & vigeſima pars eſt Cotyles: minor duas drachmas, & trigeſima pars eſt Cotyles. Utitur Hippocrat. *l.* 1. *de morb. mul. CI.* 17. *CIIX.* 20. Quamvis nihil certi de pondere *Chema* ex his locis conſtet. Unde veroſimilius videtur, per Chemam non certum pondus, ſed potius certam menſuram, quantum conchæ marinæ, *Chama* dictæ, mediocris teſta capit, indicari, cujus certum pondus exprimi nequeat ob rerum diverſam gravitatem; quemadmodum & hodie cochlearis capacitas incerto modo vulgo uſurpatur, in rebus præſertim, ubi parum refert, p lus minuſve paulo quis ſumat. Confer ad loca Galen. 5. *de C. M. S. L. c.* 7. *& l.* 3. *c.* 3. Foeſ. *p.* 677. *ſeq.*

Chambar, dicitur *Magneſia*. Rul. Vide *ſuo loco*.

Chamæleon, χαμαιλέων, & nomen plantæ eſt, de qua conſulantur Botanici, & nomen animalis ovipari, figura plane lacertam repræſentantis, cujus deſcriptionem pleniorem vide ſis apud Ariſtot. *l.* 2. *de H. A. cap.* 11. & Aldrov. *l.* 1. *de Quadr. dig. ovip. cap.* 14. *Chamæleontis* cujuſdam Ægyptiaci fortaſſis Anatomiam ſuccinctam lege ſis in Oldenburg. *Actis Philoſophicis de An.* 1669. *M. Julio*, ubi abſque litera h. ſcriptum occurrit. Accuratiorem adhuc deſcriptionem cum confirmatione varietatis colorum tradidit Dn. Georgius Whelet Eques Anglus, ceu αὐτόπτης *in Itinerario Dalmatico Græco &c.* uti conſtat ex *Actis Eruditor. Lipſ. Ann.* 1689. *M. Septembr.* Hujus fel una cum aliis commendatur contra trichiaſin ſive pilos palpebrarum inutiles apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8. *Chamæleontem* Africanum in liquore Balſamico aſſervatum quondam habuit Ammann. uti ſcripſit *in Irenic. p.* 188.

Cha-

Chamæcelus, χαμαίζηλος, *humilis* : de loco uſurpatur vel *ſedili*, a pud Hippocr. 3. *de fra-ctur. t.* 61. item de *humero*, vel potius epomide, ſuperiori humeri parte in humero avulſo, *ſ.* 1. *de artic. t.* 62.

Chambroch, denotat *Trifolium*, apud Helmont. *in Indice*.

Chameunia, χαμευνία, *humi decubitum*, vel *humicubationem* ſignificat, qua voce uſus Galen. *cap.* 3. *aph.* 29. & 30. Quo Foeſius credit, idem eſſe quod σκληροκοιτία, aut σκληροκοιτέειν, *duriter cubare*, durum cubile, cujus meminit Hippocr. *de vict. ſalubr. t.* 12. vel 13. & Gal. *in comm.*

Chandothen, χανδόθεν, adverb. ſignificans *hiatim*, *hianter*, item affatim, copioſe. Uſus Hippocr. *l. de Glandul. VIII.* 7. quamvis in edit. Linden. legatur ἐνδόθεν. Vid. Foeſ. *pag.* 674. qſ. *Hians*, *Hiatulus*.

Channa, *Channe*, aliis, ſed perperam *Canna*, Gr. χάννος, χάννη, eſt nomen piſcis marini, vel potius in locis ſaxoſis degentis, *Percæ* ſimilis, tenera carne præditi, duriori tamen, quam perca, de quo videatur Aldrov. *l.* 1. *de Piſc. cap.* 10. Huic ſimilis eſt alius *Cannadella*, vel rectius *Channadella* dictus, qui a Maſſilienſibus etiam *Channa* vocatur *d. l. c.* 11.

Chaomantia, eſt ars, qua præſagium ſumitur ex aere. Rul. Iohnſ. & Paracelſ. de *ſignat. rer. l.* 9.

Chaos, χάος, proprie ſignificat molem illam indigeſtam vel materiam primam in prima creatione a DEO ex nihilo factam, e qua poſtmodo corpora naturalia cuncta creata & producta fuerunt. Tropice vero ſumptus eſt terminus Paracelſicus denotans *Aerem*, *Paragran. Tr.* 2. *Aſtron. Chaos* eſt elementum aeris, *tr. de morb. Tartar.* Vid. *d. l.* & *tr. de peſte*, 2. *c.* 3. *Chaos Microcoſmi* eſt aer, qui diſperſus per totum corpus cauſſa eſt epilepſiæ, ut ſpaſmus feratur ex eodem, ſicuti venti exteriores impetu quodam moventur, *in Schol. ad Paragraphor. l.* 2. *c.* 2. & aliis pluribus in locis. Spagyrici circa negotium Lapidis Philoſophici aliud adhuc *Chaos* finxerunt, deſcribentes *Chaos Spagyricum*, quod ſit formarum particularium & materiarum ſuarum cum univerſali forma, ſuaque materia confuſio, *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 286. & 418. *tit. Philoſoph. Chym.* & *Vol. II. p.* 9. *Chaos minerale* vocatur lapis mineralis, qui aurum præparatum, corallia, margaritas, reddat potabilia, dictus Abyſſinis *Biſtumi*, Arnoldo *Chifſir* minerale, *Syntagm. arc. Chym. l.* 7. *c.* 8. ὑπνώμια. *Chaos viciſſitudinem* legitur apud Helmont. *de Ideis morboſ. num.* 26. *Chaos Mercurii* quid dicatur Chymicis, vide in Morley *Coll. Chym. Leid. cap.* 62. *proc.* 2. *Chaos mentale* vocantur ſpecies & ideæ ſenſibiles ſeu memorativæ confuſe ſubjecto vel cerebro exiſtentes, de qua ſignificatione prolixius egit Joh. Marc. *Philoſ. vet. reſt. Part. III. ſect.* 6. *p.* 270. *ſeqq.*

Chaoſda, epitheton Paracelſicum Peſtis, q. d. *Peſtis Aerea*, *in Fragm. medic.*

Chaova vocatur Decoctum Ægyptiis uſitatum ex ſeminibus *Bon* paratum fabas imitantibus, de cujus viribus legatur Proſp. Alpin. *de Medicin. Ægypt. l.* 4. *c.* 3. *p.* 122. *b. ſeqq.*

Chara, χαρά, vide *Gaudium*.

Charabe, idem quod *Succinum*. Vide *Carabe*. Succus quoque Populi arboris *Charabe* dictus fuit P. Aponenſ. *Conciliat. controverſ. diff.* 132.

Character, χαρακτήρ, *Sigillum*, duplicem potiſſimum habet ſignificationem, propriam & impropriam. Proprie *Characteres* ſunt figuræ certæ ab artifice ſeu fingente, ſeu pingente excogitatæ, ut ex inſtituto & conſenſu cum aliis pluribus, vel paucioribus aliquid ſignificet. Hujuſmodi *Characteres* ſunt *Officinales*, quibus pondera & menſuræ denotantur, v. g. Uncia ℥, drachma ʒ, ſcrupulus ℈, Libra *lib.*, ſeu ℔ &c. item *Chymicis*, de quibus vide Schrod. *in princ. Pharm. Medico Chym.* Libav. *Exam. Phil. viv. ſ.* 28. alios. Jungatur & Schenk. *Synt. Comp.* & *præſ. med. form. p. m.* 28. *ſeqq.* Improprie *character* vel *characteriſmus* ſignificat hæreditariam quandam diſpoſitionem & veluti jus gentilium, quæ locum habet in multis morbis, præſertim chronicis, & ad eorum cauſſam antecedentem pertinet. Ita epileptici naſcuntur ex epilepticis, arthritici ex arthriticis, tabidi ex tabidis &c. Rolf. *Ord. ac Meth. comm. l.* 2. *ſect.* 3. *c.* 33. De ſtatu naturali *character* dici poteſt, per quem v. g. homo alterum cognoſcit. Ita facies corporis & lineamenta ejus dicuntur *character*.

Charadra, χαράδρα, *torrentis alveum*, ſulcum, ac *voraginem* ſignificat, quam torrens rapido ſuo impetu efficit & excavat; aut ſalebroſum & confragoſum locum. Unde verb. χαραδρόω deducitur, quod ſignificat *excavo* in torrentis alveum, aut *cavernoſum reddo* : & χαραδρωθέω in paſſiva ſignificatione, quo uſus Hippocrat. *l. de Flat. XVII.* 1. Plura vide apud Foeſ. *d. l.*

Charadrius, χαράδριος, nomen aviculæ, quæ

& *Gal.*

& *Galgulus* dicitur, & *Hiaticula*, cujus deſcriptionem exhibet Ul. Aldrov. *l.* 20. *Ornithol. c.* 67. de qua ſcribit Ælianus, quod eximio naturæ beneficio affecta ſit, dum icterico morbo laborantes ſolo hujus aviculæ intuitu a morbo liberet, croceos bilis vapores vel effluvia alliciendo. Ob id ſub velamine vendebatur, ne licitator remedii particeps fieret, antequam emeret. Quamvis vero Joh. Langius videatur aſſenſum præbere *l.* 2. *eq.* 36. rectius tamen Aldrovandus noſtro fecit judicio, qui nugas vocavit.

Charaxis, χάραξις, *orbitam* ſignificat, vel ſcrobes effoſſas, in quibus ſudes defiguntur. Χάραξ enim *ſudem* notat. Proprie huc non pertinet. Meminit ſaltem Linden. *Ex. XI.* §. 75.

Charieis, *Charieſteros*, *Charieſtatos*, χαρίεις, χαριέστερος, χαριέστατος, *Gratioſum* in poſitivo, comparativo, & ſuperlativo gradu ſignificat, eſtque epitheton Medici, non quidem eo ſenſu, quo illuſtribus perſonis tribuitur; ſed quatenus apud alios celebris & acceptus habetur, & majorem longe lateque ſibi exiſtimationem atque laudem conſecutus eſt, quod fit, quando artem ſuam theorematis non fallacibus apprehendit, & uſu atque obſervatione ſedula confirmavit. Ita enim Aglajam cum majeſtate venerandam, Thaliam cum humanitate amabilem, Euphroſynen cum decore prudentem, illas *Gratias* dextra quaſi præferet, & dubium ſine dubio faciet omnibus, magis ne ob virtutem amandus, quam honorandus ſit ob neceſſitatem, ut verba Lindeni noſtra facere liceat. *Ex. II.* §. 15.

Charis, χάρις, *gratiam* ſignificat, *indulgentiam*, & ſpecialiter eam, qua ægro interdum gratificamur, aut eum exhilaramus, ejuſque gratiam aucupamur, & noſtra perſuaſione obſequentem nobis Medicis reddimus. Hujuſmodi *gratificationes* recenſet Hippocr. *l.* 6. *Epid.* §. 4. *t.* 7. *vol.* 8.

Chariteſia Irenæi dicuntur *Theſſala Philtra*, uti ſcribit P. Ammann. *Irenic. p.* 239.

Charme, vel *Charmis*, χάρμη, χάρμις, eſt epitheton cujuſdam *Antidoti* veteris, cujus deſcriptio carminice legitur ap. Gal. *l.* 1. *de antidot. c.* 4. ab auctore *Charmide*, qui non integram libram mille Atticis drachmis vendidit, & gratis fere emptori dare exiſtimavit.

Charonius, χαρώνειος, eſt epitheton regionum, & foſſarum, & antrorum ſubterraneorum. Paucis: denotat loca inacceſſa præ putore, aut alioquin peſtifera, a *Charonte* Stygio nauclero ita dicta, qualis erat Phrygiæ regio, *Charonia* dicta, apud Strab. *l.* 12. Meminit Gal. *c.* 2. *de nat. hum. t.* 2. *l.* 7. *de V. Part.* 8. (ad quem locum vid. annot. C. Hoffman. *n.* 464.) *l.* 1. *in* 1. *Ep. in procem.* & exponit per βαροδμεῖα, gravem odorem ſpirantia *l. de util. reſp. c.* 4. ita ut vel unica inſpiratione homines moriantur, quaſi acutiſſime ſtrangulati, Aret. *l.* 1. *c.* 7. Jung. Foeſ. *p.* 675.

Charopos, χαροπὸς, *colorem oculi gratum* ſignificat, qualis eſt cæli & maris, uti *cæſius* aut cæruleus. De oculis uſurpavit Hipp. 2. *Epid. ſ. V.* 3. & *ſ.* 6. *n.* 6. Linden. vertit oculos *ravos*, 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 70. ubi tamen certo non conſtat, an de oculis exponi debeat. Cælius Aurelian. etiam de urina tenui & aquoſa, & ita ſubalbida, ut coloraturæ liquidæ colorem fingat, uſus eſt *l.* 5. *Tard. paſſ. c.* 3. Foeſ. *d. l.*

Charta, χάρτης, notiſſimum omnibus, quid hodieque ſit, & unde paretur. *Charta combuſta*, vel cinis inter ſiccantia εὐπόριστα relata fuit, Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 5. & *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 5. & 7. & *alibi*. Num vero noſtra *Charta* combuſta ſubſtitui poſſit ac debeat, ἐπίκρισιν mihi non vendicabo. Tropice *Charta Virginea* vocatur tunica *Amnios*, Barthol. *l.* 1. *An. c.* 36. *p.* 301.

Chartilago, pro *Cartilago*.

Chaſco, χάσκω, ſignificat *hiare*, ore eſſe hiante & aperto, idem quod χαίνω, Hipp. *l.* 4. *Epid. XXIX.* 8. uſus etiam de utero poſt menſtruas purgationes aperto & hiſcente *l.* 2. *Epid. III.* 113. & *l.* 6. *ſ.* 8. *t.* 9. Jung. Dieter. *n.* 587. *Os hians* habetur pro ſigno ſtultitiæ, & dicuntur hujuſmodi ſtolidi κεχηνότες, Lind. *Ex. XI.* §. 61.

Chaſme, *Chaſmos*, χάσμη, χασμός, *hiatus*, *oſcitatio*, dicitur a χάσμω, *hio*, eſtque vel naturalis, aut in latitudine ſanitatis occurrens, actus ipſe *oſcitandi*, h. eſt exploſio flatus & diſcuſſio e muſculis. Confer ad C. Hoffmann. *Inſt. l.* 3. *c.* 87. §. 9. cujus cauſſa eſt flatus, vel vapor quidam in muſculis contentus, ut ſcribit Galen. 7. *aph.* 56. quam cauſam etiam agnoſcit Sylv. *l.* 1. *M. Pr. c.* 30. §. 82. & *c.* 34. §. 69. in hoc diſcrepans (quod & mihi veroſimile videtur) illos halitus flatulentos ad pulmones tendere, & ita excitare *oſcitationem*, quamvis revera modus generationis ſit ſatis obſcurus in hoc quotidiano accidente. Helmont. ad hos ventriculi ſtomachum reducit cauſſam *Oſcitationis*, *de ſeb. c.* 99. §. 27. *ſeq.* vel p. n. ubi quidem eadem cauſſa, ſed vel exceſſu, vel qualitate vitioſa peccans. An vero ad motus depravatos animales, & quaſi convulſivos recte referatur, cum naturaliter quotidie fere fiat, dubitari poſſet. Ego litem meam non faciam.

Eſto levior depravatio. Aſſiduarum *oſcitationum* medela eſt longa ſpiratio, Hipp. *l.* 2. *Epid. ſ. III.* 69. *&* *l.* 6. *ſ.* 2. *n.* 19. Χασμοὶ etiam dicuntur hiatus cutis & *fiſſuræ*, ſcalpello inductæ, & loci ſcalpello exaſperati, in quibus ſanguinis grumi reſiſtant. Hipp. *de Ulcer. XV.* 6. Imo *Hiatus* quoque Anatomicis vocantur ſpatia illa, quæ cutis relinquit in quibuſdam corporis membris pro alimento, ſpiritu, luce, ſono admittendis, emittendiſque variis ſuperfluis, Joh. van Horne *Microcoſm.* §. 64. D. D. Hoffmann. *Diſſert. An. ad h. l. p.* 264.

Chauliodonta, χαυλιοδόντα, dicuntur animalia, quibus *dentes ſunt exerti*, ut Aper. Gal. *l.* 1. *U. P. c.* 2.

Chaunos, χαῦνος, *laxus*, fungoſus, mollis & digitis cedens. Epitheton tumorum, apud Hipp. 5. *aph.* 67. ubi opponuntur τὰ ἔνωμα, *interius crudi tumores*, *&* *l.* 2. *Ep. ſ.* 3. *n.* 128. ubi opponitur τὰ ἄνω νεμέμενα, *ſurſum paſcentes*. Dicitur & de Oſſibus, quæ rara, *laxaque* ſunt, & facile callum faciunt, 1. *de artic. t.* 65. Per translationem vero & improprie urina etiam χαῦνον οὖρον, *laxa* & mollis vocatur, quæ nullo craſſo aut lento ſucco permixta eſt, ſed tenuis & aquea conſpicitur, *l.* 4. *Epid. VI.* 18. Foeſ. *d. l.* quamvis mihi videatur de Enæoremate ipſo, ceu contento & nubecula *laxa* illud dici, cui opponitur tenuis. Χαύνωσις τῆς μήτρας, h. e. *laxitas uteri*, legitur apud Moſchion *de Morb. mul. c.* 139. quamvis interpres quidam per laſſitudinem reddiderit.

Chedropos, χέδροπος, *Cerealis*, vide *Legumen.*

Cheix, *Chix*, χεῖα, eſt epitheton *calceamenti* vel crepidarum. Χῖαι κρηπῖδες Hippocrati dicuntur *Chix crepidæ*, ad pedis diſtorſionem curandam accommodatæ, 4. *de artic. t.* 12.

Cheilocace, χειλοκάκη, ſive *Labriſulcium*, vocatur affectus quidam in Anglia & Hybernia familiaris, interdum Epidemius, infantibus præſertim moleſtus, ſub quo labra admodum tumeſcunt, tumore duro & nonnihil rubicundo, ſed nequaquam fervido, aut inflammatorio, qui nunquam ſuppuratur, uti notavit ex Arn. Bootii *de affectib. omiſſ. c.* 10. Theoph. Bonet. *in Sepulchreto vel Anatom. Pract. l.* 1. *ſect.* 21. *Obſ.* 18. *p.* 361. & Mercur. Compital. *l.* 10. *p.* 426.

Cheilon, χειλών, *Labeo*, vide *Labeo.*

Cheiles, χεῖλος, *labrum*, vide *Labium.*

Cheimiuſa, χειμιῶσα, participium, cujus tamen verbum non occurrit in Lexicis commodum. Haud dubie a χεῖμα, vel χειμών, hyems. Significat *refrigeratam*, rigentem, *frigore condenſatam* carnem. Legitur apud Hipp. *de Loc. in Hom. XLI.* 6. Foeſ. quidem ſubſtantivum χειμίη exponit, quod ſit *frigus*, horror, ex Gal. & inde χειμιῶσα deducit. Idem etiam fecit H. Steph. *in Theſauro*. Sed neuter auctoritatem addidit, qua ſubſtantivi uſus demonſtrari poſſet.

Cheimon, χειμών, *hyems*, vide *Hyems*. Χειμών etiam *frigus hybernum* quandoque denotat; unde χειμερινά, *hyberna*, *l.* 4. *Epid. III.* 6.

Cheir, χείρ, manus, vide *Manus*.

Cheirapſia, χειραψία, eſt *manuum contactus* & defricatio, quam ſcabioſi & pruritu tentati affectant, Cæl. Aurelian. *l.* 3. *acut. c.* 18.

Cheiri, *Cheury*, *Keyri*, duo ſignificat: 1. *Leucoium luteum*, vel violam luteam petræam, cujus flores in Officinis *Flores Cheiri* dicuntur, Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 93. Deinde apud Chymicos *Argentum vivum* denotat. Cum adjectione reperitur, ut, *flos Cheiri* ex argento, ſignificat *album Elixir*; vel ejus quintam eſſentiam, ut, *Flos Anthos*, auri *rubrum Elixir*. Alii *Aurum potabile* eſſe volunt: alii *Antimonium*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Aliter vero expoſuit Libav. *Synt. Arc. Ch. l.* 7. *c.* 7. Vocant, inquiens, *Chelidonium Philoſophorum*, vel *Cheiri*, propter colorem aureum florum: ſicut Anthos illum modum, qui fit per Vitriolum, interdum *Cheiri & Chelidonium lapidem* rubrum, ad quem ſumunt Solem Philoſophorum, ſeu Cinabarinum Mercurium; ſed *Anthos* album, pro quo Vitriolatum capiunt; quanquam in utroque ſit uterque. Hæc ille. An Paracelſ. per liquorem *Cheiri in l.* 2. *de Tartar. c.* 3. de Peſte intelligat Mercurialem, uti veroſimile eſt, non certo conſtat. Alias Paracelſus *Cheiri* Veneri tribuit, *Anthos* Marti, *l.* 3. *de vit. long. c.* 2. & ipſis longævitatis effectum adjudicat, *l.* 4. *c.* 1. Finxit etiam *Cheiri Microcoſmicum* in homine. *Labyrinth. Med. c.* 4. Somnia.

Cheiriater, χειρίατρος, *Chiriater*, idem quod Chirurgus. Legitur *in Diſp. Inaug.* G. P. Ritteri *de Remediis vulnerariis* §. 8. Ita & *Chiriatricus* tribuitur ceu epitheton remediis & operationibus chirurgicis, in Harderi *Apiario Obſ.* 75.

Cheiris, χειρὶς, *chirothecam*, *manicam* ex pellibus factam ſignificat, manus involucrum uſitatum, qualibus etiam opus aliquando in morbis externis manuum ad muniendum ab externis injuriis, fovendum & refocillandum. Aliis *pellis manicata*, item *Manicium*, vel *Manicia* dicuntur. Ioh. Rhod. *ad Scrib. Larg. n.* 16. *p.* 55.

Cheiriſma, *cheiriſmus*, χείρισμα, χειρισμὸς, eſt *manuaria tractatio*, cum Medicus circa partem affectam aliquid manibus operatur, Hipp. 1. *de artic. t.* 65. *ſ.* 1. *de iis*, *q. in med. ſ. t.* 19. a verbo χειρίζειν, & χειρίζεσθαι, *manibus aliquid tractare*, quo etiam ſæpe uſus Hipp. v. g. *d. l.* & 1. *fract. t.* 5. Foeſ. *p.* 676.

Cherixis, χείριξις, vel late ſumitur pro *Chirurgia* ipſa, imo pro omni abſolute rerum omnium in ipſa curatione adminiſtratione, Galen. *c.* 1. *de fract. t.* 49. quamvis C. Hoffm. corrigere auſus fuerit, ſubſtituens χείρισιν, a χειρίζω, quia litera ξ abſque ratione Grammatica inſerta eſſe videtur. Dicitur & μεταχείριξις,

Chele, χηλὴ, etiam Latine *Chela*, 1. ſignificat *ungulam biſulcam*, vel *forficem cancrorum*, ſive brachium denticulatis forcipibus: inſtrumentum Chirurgicum, ſive *ſpecillum bifurcum*, ſumma parte acie præditum, & inciſum, ungulæ inſtar, quod commendat Hipp. in curatione polypi, *l.* 2. *de morb. XXXIII.* 18. *XXXIV.* 16. 18. quamvis in edit. Lindeni ſemper occurrat μήλη. Sunt etiam 3. χηλαὶ Ruffo Epheſio *ciliorum extrema* per ſomnum ſeſe contingentia. Denique *Chelæ* dicuntur *fiſſuræ alarum*, *pedum*, *pudendi*, Polluci, *l.* 4. *c.* 25. Vide Foeſ. *p.* 677.

Chelidon, χελιδὼν, *hirundinem* ſignificat. Vide *Hirundo*. Cavum quoque, quod flexu fit in brachio, olim fuiſſe vocatum χελιδόνα, *hirundinem*, demonſtravit Linden. *Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 73. & *Ex XIII. Sel. Med.* §. 414.

Chelidonius, χελιδόνιος λίθος, lapis vel gemmula eſt, quæ reperitur in ventriculis pullorum hirundinum primo partu excluſorum, creſcente luna diſſectorum. Et quidem duo inveniuntur diverſi coloris, unus niger, alter ruffus: vel unus colore vario, alter ſimplici; magnitudine ſeminis lini, & ejuſdem formæ, Dioſcor. *l.* 2. *c.* 60. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 17. Hoffm. *in clavi*. Plura de hoc lapide, ejuſque uſu vario videantur apud Aldrov. *l.* 17. *Ornithol. c.* 6. Chioc. *in Muſ. Calceol. ſ.* 3. *p.* 359. *ſeqq.* Dantur & lapides minerales, ſive foſſiles, *Chelidonii* dicti, ex Melitenſi inſula, qui huic deſcriptioni conveniunt; quos incolæ oculos ſerpentum vocant petrificatos. An de ſerpente illo, qui *Chelidonius* vocatur, vel Aſpis *chelidonia*? cujus meminit Gal. *l. de Theriac. ad Piſ. c.* 8. & Ægineta *l.* 5. *c.* 19. ex utroque Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 12. Schol. *Chelidonia*, vel *Chelidonium* de plantis dici, conſtare poteſt e Botanicis. *Chelidonia* quoque Spagyrice accipi pro *Auro*, aut pro *Elixir* auri vel argenti, vide ſupra in *Cheiri*.

Tom. I.

Chelmon, χελμὼν, vide *Chilon*.

Cheloma, χήλωμα, eſt rima in ſagitta exſculpta bifida, cui nervum ipſius arcus applicant inter jaculandum. Gal. *in exeg. voc. Hipp.*

Chelon, χελὼν, vide *Chilon*.

Chelone, χελώνη, *Teſtudo*, eſt inſtrumentum chirurgicum, quod in organis ad id collatum eſt, ut corpora, quæ reſtituuntur, paulatim & minime concuſſa extendantur, quemadmodum *teſtudines* animalia lento gradu procedunt. Hujuſmodi *Teſtudinum* variæ ſunt figuræ, & varii uſus, de quibus Oribaſius *in machinamentis*. Aliæ cubitos & ſpatham attollunt, aliæ nihil attollunt, ſed ſaltem extendunt. *Teſtudo* quoque Chymicis dicitur argillaceum in medio furni tegmen catinorum, dimidium cylindri ſegmentum referens, concavum, & parte inferiori hinc inde varie exciſum, ut flammam eo liberiorem admittat &c. deſcribente D. Olao Borrich. *in tr. Docimaſtica Metallica* §. 8. *Teſtudinatum tecti* quid ſit, vide *Aetoma*. De *Teſtudine* animali, ſcutum in dorſo gerente, marina & terreſtri, ejuſdemque utilitate in ſtu & Medicina vide Aldrov. *l.* 2. *de Quadr. vi dig. ovip. c.* 1. *ſeqq.* Bruyerin. *de re cib. l.* 22. *c.* 271. Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 90. & alios.

Chelonion, χελώνιον, pars gibba dorſi, quæ collo proxime ſubjacet, ſic dicta a teſtudinis figura. Gorr.

Chelonites, vide *Bufonites*. Rul. & Iohnſ. e Plin. *l.* 37. *c.* 10. meminerunt *Chelonitis* vel *Chelonitidis* gemmæ, quæ ſimilis ſit teſtudinibus; interdum & alterius figuræ, nempe oblongæ, referentis aquaticam concham tornaticam. Interdum exacte referunt conchas marinas S. Jacobi dictas. Repertæ ſunt in veteri Marchia ad fluvios Tangrum & Albim. De uſu nihil addunt.

Chelys, χέλυς, proprie *teſtudinem* denotat. Per translationem aliquando *pectus* ſignificat, Hipp. *l. de reſect. l.* 5. Hoffm. *Com. de Uſ. Part. n.* 338. Hinc verbum χελύσσεσθαι, χελύττεσθαι, tuſſiendo e pectore educere, veluti teſtudine, item ἀναχελύσσεσθαι, hinc & deſcendit.

Chelyſcion, χελύσκιον, vitioſe χελίσκιον, quod ſignificat *tuſſiculam*, & quidem ſiccam. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Foeſ. & Gorr.

Cheme, χήμη, vide *Chama*.

Chemia, pro *Chymia*, vide ſuo loco.

Chemoſis, χήμωσις, (vitioſe χύμωσις,) eſt vitium oculorum, cum album oculi nigro ſu-

peremінet, eoque ſublimius evadit, adeo ut hiatus cujuſdam ſimilitudo appareat inter nigrum & album, Galen. *in defin.* Ægin. *l.* 3. *c.* 22. quamvis & alibi rubram carnoſamque corneæ oculi tunicæ inflammationem χήμωσιν vocarit, *l. de facil. parab.* Utriuſque cauſſa haud dubie in portionum crudiorum nutritiarum una cum ſanguine affluentium ſubſiſtentia conſiſtit.

Chenalopex, Χεναλώπηξ, vide *Vulpanſer*.

Cheon, χιών, *nivem* ſignificat. Vide *Nix*.

Cheramis, Χηραμὶς, epitheton *conchæ cavæ*, quam *hiatulam* vocant. Vide *Chama*; & conf. Erotian. Dicitur παρὰ τῦ χηραμῦ, quod locum cavum, *antrum*, ſaxum cavum, *luſtrum* denotat. Uſurpavit aliquando Hipp. *l.* 3. *de morb.* *XIIX.* 66. 71. *XXV.* 77. & alibi ſæpius, quæ loca collegit Foeſ. *p.* 678.

Cherio, *cherionis*, *cherio*, eſt nihil aliud, quam calor aut frigiditas earum rerum, quæ corpus relinquit, & in naturam abit. Exemplum de camphora. Hæc frigiditatem ex *cherione* ſuo habet. Quare præſentiſſimum remedium eſt inhinflaturis. In ſubſtantia autem primarum ſuarum calida manet, quemadmodum ſulphur & ſpiritus ſalis, una cum mercuriali. Sic etiam gemmæ & herbæ. Præterea quicquid natura producit, ſuum *cherionem* habet, h. e. elementare accidens externum. Unde *cherionia natura* dicitur, & morbis naturæ *cherioniæ* opponi debent *cherionia* recepta, Paracelſ. *l.* 2. *de grad. & compoſ. c.* 3. *&* 4. Contradiſtinguitur *Relolleo*, quod intrinſecam naturam eſſentialem denotat. Hinc mortem non eſſe *cherioniam*, ſed *Relollaceam* ibid. dixit. Iohnſ. ita deſcripſit: *Cherio* eſt externorum elementorum occulta accidentalis virtus, & non-qualificata natura caliditatis vel frigiditatis. Meminit & *cherioniæ* qualitatis. *Relolleo Paradox.* 5. *n.* 19. Nobis videtur *cherio* reſpondere temperamento elementari, *Relolleum* vitali, quamvis in eo non ſubſcribamus, vires medicamentorum eſſe potius ab elementari, quam vitali.

Chermes, *Kermes*, eſt nomen fructus notiſſimum *cocci infectorii*, vel *grani tinctorii*, vulgo *ſcarlati*, unde famoſiſſima *confectio Alkermes Monſpelienſium* paratur. Vid. Schrod. *l.* 4. *ſect.* 1. *n.* 93. & Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Impugnavit vero hoc D. Martin. Bernhardus a Berniz. Reg. Maj. Polon. Archiater *in literis ad Dn. D. Sachs*, negans idem eſſe *chermes* cum *cocco*; ſed illud ex ilice, hoc vero ad radices polygoni Polonici circa Thorunium copioſe creſcentis naſci, ſcripſit. Vid. *Nat. Curioſ. Ephem. T. III. Obſ.* 104. & jungatur *T. I. Obſ.* 8. De Segerit.

Chernibion, χερνίβιον, vas ſignificat, in quo aqua ad manuum ablutionem in ſacrificiis recondebatur, Latin. *vas aquiminale*, aut *aquimanile* dicitur, Gr. etiam χέρνιβον, ἢ χέρνιψ. Ab Hipp. vero accipitur pro *matula*, hoc eſt vaſe, in quod urina excipitur, *l.* 7. *Epid. XLI.* 7. Foeſ. *p.* 677.

Cherſa, idem quod *fecula*, deſignat radicem in farinaceum pulverem comminutam vel tritam, quem laborem merito Zwolferus *in Animadverſionibus ad Pharmac. Auguſt.* & Ettmuller. *in Not. ad D. Ludovici Diſſert. Pharmaceut.* improbarunt ceu inutilem & viribus omnibus deſtitutum; quamvis alii adhuc defendere conentur, præſertim DD. Wedel. *in Pharmac. Acromatic. l.* 2. *ſect.* 3. *c.* 2. *p.* 317. *ſeqq.* plauſibiliter ſatis oſtenderit e præparandi modo, quod non omnes vires pereant. An diſtinguendum igitur erit inter ſimplicia, quibus *feculæ* parantur, quorum aliia magis ſunt volatilia, vel fixa? De *Cherſis* legatur Rolf. *Chymiæ l.* 5. *ſect.* 3. Jungatur Schrod. *l.* 2. *c.* 59. & Fr. Hoffm. *Clav. ad h. l.*

Cherſæa, χερσαία, eſt epitheton *aſpidis* e tribus generibus, quorum meminit Gal. *l. de Theriac. ad Piſ. c.* 8. & Ægin. *l.* 5. *c.* 19. Dicitur quaſi *Terreſtris*.

Cherſydrus, χέρσυδρος, eſt nomen ſerpentis amphibii, Gal. *l. de Theriac. ad Piſon. c.* 6. In principio enim in aquoſis degit locis, & *hydrus* appellatur ab ipſis aquis, h. e. *natrix*; poſtea vero ſicca incolit loca, unde ex compoſitione *cherſydri* nomen acquiſivit, Aet. *l.* 13. *c.* 35. & ex hoc Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 12. *Schol.* Aldrov. *l.* 1. *de Serp. & drac. c.* 17. *hydrum* vel *natricem*, & *cherſydrum* pro uno eodemque ſerpente habet, ubi pleniorem ejus deſcriptionem, deque noxa & uſu invenire licet.

Cheuſis, χεῦσις, h. e. *liquatio*, *fuſio*, cui τὸ πάχος, *craſſities* opponitur. Uſus Hipp. de lacrymarum tenuatione, *l.* 6. *Ep. ſ.* 8 *t.* 23. quamvis omnes Interpretes γεῦσις legant, & pro ſapore accipiant, quam & Linden. retinuit. Placet tamen Foeſii ſententia *in Oec. p.* 677.

Chezanance, χεζανάγκη, ſic dici poteſt omne remedium, quod neceſſitatem cacandi affert. Alias ap. Æginet. *l.* 7. *c.* 9. epitheton eſt unguenti ex melle & alumine parati & cocti, quoad rubeſcat, quo ſedes perungitur. Facile enim copioſa citra laborem ſubducit. Aetius quoque emplaſtrum hoc nomine exornavit, quod umbilico impoſitum alvum movit. Gorr. *p.* 505.

Chia, χία γῆ, dicitur gleba terræ, quæ in

Chio

Chio inſula provenit albicans, & pollens vi adſtringendi, purgandi, extenuandi. Pulcherrimum eſt adverſus ambuſta remedium, Gal. *l.* 9. *de S. F.* §. *Terra Samia.*

Chiacum, Χιακὸν, epitheton collyrii, cujus materia vino *Chio*, h. e. auſtero, & aquæ marinæ experte lævigatur & miſcetur, quale propoſuit χιακὸν κολλύριον, P. Æginet. *l.* 7. *c.* 16. Et Aetius *l.* 7. varios collyriorum modos tradit, teſte Gorræo.

Chiadus, Paracelſo idem quod *Furunculus*, *Dothien.*

Chiaſmos, χιασμὸς, denotat concurſum duarum rerum, ſub forma aut figura crucis. Paucis: χιασμὸς, eſt *forma crucis*. Idem & adverbium χιαςὶ, vel χιαςικῶς, ſignificat. Ita nervi optici utriuſque oculi occurrunt χιαςικῶς. Imo juxta Barthol. *libell.* 3. *Anat. c.* 2. plane confunduntur, in qua unione fruſtra quærunt identitatem ſpeciei viſibilis in utroque oculo, cum & utraque auris eandem ſimul & ſemel percipiat ſpeciem ſonoram, nec tamen de nervis Acuſticis talis unio notata ſit. Latine etiam dicitur χιασμὸς, *figura decuſſata*, *Cruciata*, *Andreata*. Vid. C. Hoffmann. *Comm. in Gal. de U. P. num.* 684. 693. 594. 756.

Chiaſtos, χιαςὸς, *laquei* nomen, apud Oribaſium ſic dicti, quod habenæ capita decuſſatim inſtar literæ X. invicem occurrant.

Chiazo, χιάζω, hoc eſt, *cancellos facio*, emendo aliquid factis χιασμοῖς, cancellis, *lituras facio per cancellos*. C. Hoffmann. *d. l. num.* 694.

Chiffir, *chifir*, teſte Libavio *Synt. Art. Chym. cap.* 8. dicitur in præparatione Lapidis philoſophor. *Lapis animalis*; quemadmodum mineralis vocatur *chaos minerale*.

Chiliodinamon, χιλιοδύναμον, epitheton *Polemonii* herbæ, q. d. *Mille virtutibus* vel facultatibus *pollens*, h. e. ad quam multa utilis, Gal. *l.* 8. *de S. Fac. t. Polemonion.*

Chilon, *cheilon*, χείλων, dicitur, qui labiis præditus majoribus: uno verbo, *Labeo*. Ita inter piſces, qui *Capitones* dicuntur, quidam etiam appellantur χειλῶνες, hoc eſt *Labeones*. Lind. *Ex. XI.* §. 38.

Chimethlon, aliis, ſed fortaſſis mendoſe *Chymetlon*, Græc. χείμεθλον, aut χίμεθλον. Vide *Pernio.*

Chimolea laxa, terminus eſt Paracelſi obſcurus, & obſcure explicatus. Dicit enim ſignificare pulverem, qui ſeparatur de floribus ſalſarum minerarum, *l.* 2. *de morb. Gall. c.* 4.

Chimus, quid ſit, apud Paracelſ. certo non conſtat. Hoc ſaltem dixit, quod *Chimus*, *Realgar*, & *Aurum* ſint una minera, & tamen quodlibet eorum habere diverſam naturam & virtutem. Ex conſequentibus tamen hoc licet colligere, per *chimum* intelligi debere fæcem mineræ, maſſam fæculentam, vulgo *Schlacken*, *l.* 2. *Chirurg. magn. c.* 11.

China, *chinna*, *Cina*, *Cinna*, nomen eſt radicis exoticæ ex India, vel orientali Chinarum regno, vel occidentali Hiſpania nova, & Peru allatæ. Utriuſque deſcriptio in Botanicis quæratur, cum non ſit noſtri jam inſtituti. Hic ſaltem libuit inſerere, quod hodieque ejuſdem uſus non ſolum in lue Venerea, ſed & in omnibus pene morbis chronicis, ubi ſanguinis lympha impuritate peccat, probatus innotuerit. Inſigniter vero eam laudibus extulit Amat. Luſitan. *cent.* 2. *cur.* 31. Jung. Schrod. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 94. Hoffmann. *in Cl. ad. h. l.* & alii. Plane diverſum eſt medicamentum, quod dicitur *china de china*, aut *china china*, *cina cina*, *china chinarum*, *Cortex Peruvianus* in Offic. eſtque ſpecies aromatis, cinnamomi formam referens, cujus uſus contra febres, præſertim quartanas, noſtris temporibus admodum frequens eſſe cœpit, ita ut pro vero euporiſto in omnibus pene febribus habeatur, non ſolum intermittentibus & benignis, ſed etiam continuis & malignis, quemadmodum laudes hujus corticis in ſcriptis hodiernis, quorum etiam *in Actis Eruditorum Lipſienſ.* mentio facta eſt, proſtant, & D. D. Joh. Lud. Apinus, Archiater Seren. Princip. Solisbacenſis & Poliater Hersbruc. *in ſua Febris Epidemicæ Hiſtorica relatione* variis exemplis comprobavit, ſimulque ſelectum Corticis illius, *Caſcarilla* vel *Schacharilla* dicti, demonſtravit, quamvis pene exoleſcat. Thomæ Willsi dicitur *Cortex Pervianus de feb. c.* 6. Plura qui deſiderat, legat citatos Auctores a Fr. Hoffm. *d. l. n.* 99. de Cinnamomo *p.* 443. Alias Regni *Chinæ* Medicinam ſub *Specimine Medicinæ Sinicæ* edidiſſe Andr. Cleyerum, Archiatrum Societatis Indicæ, conſtat ex *Actis Lipſ. An.* 1682.

Chioli, idem quod *Furunculi*. Parac. *l.* 5. *de Gallic. ulcer. apoſtemat. &c. c.* 6.

Chion, χιὼν, vide *Nix.*

Chiragra, χείραγρα, eſt ſpecies *Arthritidis*, quando manus infeſtat. Vide *Arthritis.*

Chirapſia, χειραψία, vocatur *manuum contactus*, & legitur apud Cæl. Aurel. *Acutor. l.* 3. *c.* 18. *p. m.* 223.

Chiromantia, χειρομαντεία, ſtricte ſignificat artem prædicendi vel vaticinandi ex manibus, ſignaturis & lineamentis. Latius tamen accipere videtur Parac. ſtatuens artem, quæ docet in ho-

homine, brutis, & herbis ſignaturarum & lineamentorum ſingularem utilitatem in Medicina, ita ut abſque hac ſcientia non poſſit aliquis verus & perfectus eſſe Medicus. Verum quod Paracelſus in pluribus fumos vendat, hoc inficias ire nec poſſumus, nec volumus.

Chiron, χείρον, i. e. *deterior*, pejor. Frequens terminus Hipp. 1. *aph.* 3. *ſ.* 2. *aph.* 38. 53. 54. Vide Dieter. *n.* 921.

Chironax, χειρώναξ, *opificem*, *operarium*, qui manibus opus ſuum tractat, ſignificat, Hippoc. 1. *de R. V. I. A. t.* 16. *ſ.* 2. *t.* 48. idem quod χειροτέχνης, *Artifex* bonus, χειρώναξ ἀγαθὸς, *l.* 2. *de Cord. VI.* 6. Ars vel *artificium manuarium*, χειρωναξίς, vocatur, 3. *de artic. t.* 86.

Chironium, χειρώνιον, eſt epitheton ulceris maligni inveterati, ægre cicatricem ducentis, & quod oras habet duras, calloſas, & tumentes, Gal. Idem quod *Telephium*, quale eſt Herpes excedens, *Phagedæna*, *Carbunculus &c. l.* 14. *M. M. c.* 17. 6. *aph.* 45. Dictum eſt a *Chirone*, qui primus tale ſanaſſe dicitur, *lib.* 2. *M. M. cap.* 2.

Chironomia, χειρονομία, eſt ſpecies *exercitationis*, vel motus *manuum certa quadam lege & arte* factæ, vel manuum ad rhythmum motio & inter corporis exercitationes reponitur. Hip. *lib.* 2. *de Diæt. XLIII.* 2. *& l.* 3. *XXVI.* 33. Gal. *l.* 5. *de tu. ſan. c.* 3.

Chirotechnes, χειροτέχνης, proprie idem quod *Chironax*, χειρώναξ, de quo ſuperius. Accipitur tamen ab Hipp. pro *Artifice*. Unde & Medicus ab eo dicitur χειροτέχνης, *l. de vet. medic. XIII.* 18.

Chirotheca, χειροθήκη, quid ſignificet, ex aliis Lexicis pueris etiam notum eſſe poteſt & debet. Pertinent vero chirothecæ ad veſtitum, atque ita etiam ad ſanitatis vel conſervationem, vel reſtitutionem. Chirothecæ odoratæ Romanæ quomodo fiant, videatur in Hartmanni *Miſcellan. Chymico-Medica Operum in Fol. Tom. VI. p.* 51.

Chirotribia, χειροτριβία, eſt exercitatio in arte, & *Uſus medicus*. Idem quod τριβὴ, vel τὸ τεχνωθῆναι Galeni. Uſus Hippocr. *in præcept. X.* 18.

Chirurgia, *chirurgus*, *chirurgicus*, χειρουργία, χειρουργὸς, χειρουργικὸς. Eſt autem *Chirurgia* in genere nihil aliud, quam *manualis operatio*, Gal. *l.* 6. *Meth. Med. c.* 6. Proprie eſt ea Medicinæ pars, quæ manu medetur, *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 2. non tamen excluſis aliis remediis. Vid. Rhod. *ad Septal. n.* 200. *p.* 288. Vel accuratius. Eſt pars miniſtra Medicinæ, quæ docet rectam operationem beneficio manus, & inſtrumentorum pro ſanitate vel conſervanda, vel recuperanda, adminiſtrationem. Vide *Dogm. Med. gen. noſtr. part. VII.* Libav. *in Medic. Hipp. & Mermeticæ typo*. Unde inſtrumenta vocantur *Chirurgica*, & operationes *Chirurgicæ*, Artifex *Chirurgus*, cujus officium quintuplex eſt, conjungere Separata, ſeparare Conjuncta, removere Excedentia, reſtituere Deficientia, & corrigere Curvata. In omnibus iis tria ſibi maxime proponere debet *Chirurgus*, tum ut cito curet, jucunde, & citra dolorem, tum ut maxime tuto. Ac rurſus ut tuto curet, tria potiſſimum conſiderabit. Unum primumque, ut abſolutionem operis aſſequatur; alterum, ut, ſicubi hanc non conſequatur, ſaltem curandum, ne lædat; tertium, ut vitium non revertatur facile. Hæc enim qui præſtiterit, merito optimus *Chirurgus* cenſebitur. Gorr. & Caſtell.

Chiton, χιτὼν, *tunica* ſignificat. Vide *Tunica*.

Chium vinum, χῖος, οἶνος, quod in inſula *Chio* colligitur. Molle eſt, ut ſcribit Dioſcor. *l.* 5. *c.* 10. aptum potui. Bene alit, & minus inebriat, fluxiones cohibet, oculorum medicamentis utile. Hinc Scribon. Larg. ad collyria uſus, *n.* 26. *&* 36.

Chlæna, χλαῖνα, pallium, *lænam*, vel veſtimentum, quod cæteris veſtibus ſuperimponitur, ſignificat. Nova pallia vertit Erot. *in Onomaſtic. c.* 123.

Chlevaſtes, χλευαστὴς, *deriſorem*, ſubſannatorem ſignificat, a χλευάζω, *derideo*, quod a χλεύη, ludibrium. Linden. *Ex. X.* §. 268. *ſeq.*

Chliæneſthæ, χλιαίνεσθαι, *incaleſcere*, intepeſcere ſignificat. Uſus Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſect.* 2. *n.* 12. & de febribus, *Coac. t.* 158. Scribon. *n.* 217.

Chliaros, χλιαρὸς, *tepidus*, a præced. verbo χλιαίνεσθαι. Gal. vocat febres mitiores χλιαρὰς, & opponit acutis, quæ ſunt fervidiores, 4. *aph.* 37. Eſt vero *tepidum*, medium inter calidum & frigidum, Galen. *l.* 1. *M. M. c.* 7. Adde I. Alex. *not. in Gal. l.* 7. *M. M. c.* 8.

Chliaſma, χλίασμα, *tepefactorium* dicitur, & in ſpecie *fotus humidus*, cui opponitur πυρίας, *fotus ſiccus*. Utriuſque meminit Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. LIIX.* 15. & illius tantum *ſ.* 4. *de R. V. I. A. Art.* 78. Vocat vero alibi θέρμασμα, *ſect.* 2. *de R. V. I. A. t.* 2.

Chloe, χλόη, Ion. χλοίη, *herbam viventem* notat, a χλόος, χλοῦς, *viror*, aut viriditas palleſcens. Dicitur & χλώρασμα, Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 11.

Chlo-

Chloriazo, χλωριάζω, aut χλωριάω, cum *virere palleſco*, Hipp. *l.* 4. *Epid. XXI.* 19.

Chloros, *Chloreos*, χλοερός, contr. χλωρός, ambiguæ ſignificationis, apud Hippoc. & incertum, quemnam colorem proprie denotet. Modo namque ex virore palleſcens, interdum pallidum, luteum, aut ſubpallidum denotat, Gal. *c.* 2. *de R. V. I. A. t.* 22. *& c.* 2. *progn. t.* 44. Vide Foeſ. *p.* 679. Oculi quoque dicuntur χλωροὶ, h. e. *lutei*, ſignum ſunt Icteri, Hipp. *l.* 2. *de morb. XXXV.* 4. 30. Sed & inſignis cacochymiæ & viſcerum obſtructionis, ſi herbacei coloris, quos Plautus vocat *herbeos oculos*, Lind. *Ex. X.* §. 17. Eſt & nomen piſcis, qui *Gobio*, vel *Gobius*, dicitur. Vide *Gobio*.

Chnus, χνȣ̃ς, velut tomentum, aut lanarum raſuram & rejectamentum ſignificat, quo culcitræ infarciuntur, quod ex tenera lana & molli villo fit. Uſus Hipp. de ſplene aquoſo laxo, *l.* 1. *de morb. mulier. LXXXVII.* 7. Alibi vult Foeſ. *h. l.* ſonum vel ſtrepitum in faucibus denotare, ut *l. de int. affect. XI.* 16. quamvis & hoc in loco retinere poſſit primam ſignificationem, dum fauces veluti *lanugine* repletæ ſibilum edunt, tanquam per fiſtulam.

Choa, vide *Chus*.

Choacum, χοακὸν, nomen emplaſtri, quod deſcribitur a Celſo, *l.* 5. *c.* 19. quamvis etiam legatur *Coacum*.

Choana, χόανος, χόανον, χῶνος, χῶνος, proprie *infundibulum* ſignificat, uti patet ex Hipp. ubi gula deſcribitur, tanquam *infundibulum*, per quod cibus & potus in ventriculum infunditur, *l. de cord. I.* 12. Alias & *Choana*, χόανος, ſeu χόανον, a χέω, i. e. *fundo*, liquefacio, vas dicitur ex argilla, quo argentarii utuntur & Chymici in fundendis ac liquefaciendis metallis, Caſtell. Vide *Infundibulum*. Per metaphoram & Cavitas in cerebro, quæ *Infundibulum* Latine dicitur, *Choana*, χοάνη, aut propter uſum excipientem & principium ejus amplius πύελος, Pelvis dicta, hoc nomine venit; eſtque nihil aliud, quam cavitas orbicularis, nonnunquam triangularis, facta ex pia matre, ubi cerebri baſin ſuccingit, unde & cerebri ventriculi inveſtiuntur, Th. Bartholin. *Anat. l.* 3. *c.* 6. Jung. Gal. *l.* 9. *de U. P. c.* 3. C. Hoffman. *in comm. ad h. l. n.* 662. Vide *Pelvis*.

Chocolata, *Chocolate*, item *Succolata*, eſt maſſa quædam ſolida, ezotica, vel in placentas, vel cylindros formata, ſaturate rubea, friabilis, ſine odore, ſimilis fere ſanguini Draconis, cujus baſis potiſſima eſt fructus Cacao, dictus Avellana Mexicana. De hac confectione habes integrum libellum Anton. Colimeneri de Ledeſma, Latine redditum a M. Aur. Severino, cura D. D. I. G. Volcameri editum. Jung. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 404. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Proſtant & hodie vernaculi tractatus de *Chocolata* juncti cum The & Caffe. Apud P. Zacchiam aliquoties legitur *Chacolata* Inda *in Quæſt. Med. Legal. l.* 9. *tit.* 8. *quæſt. unic.* de *Chaccolata* & Aqua vitæ.

Choenicis, χοινικὶς, χοινίον, eſt nomen *Modioli*, vel terebellæ, ceu inſtrumenti chirurgici ad perforandum & reponendum cranium, cujus meminit Gal. *l.* 6. *M. Med. c.* 6. Celſ. *l.* 8. *c.* 3. Æginet. *l.* 6. *c.* 90.

Choenix, χοῖνιξ, eſt menſura Atticorum arida, continens cotylas tres ſive ſextarium unum & dimidium, ſive duas libras menſurales cum quadrante. Signum fuit ✠ Gal. *de pond. & menſ.* Gorr.

Choeras, χοιρὰς, *ſtrumam* ſignificat. Vide *Struma*.

Choeros, χοιρὸς, vide *Porcus*.

Cholagogus, χολαγωγὸς, dicitur de medicamentis, quæ *bilem evacuant*, Galen. 4. *aph.* 2. qua ſimplicibus, qua compoſitis. Catalogum eorum tum apud alios, tum apud Iohnſton. *Synt. Med. Part. II. L.* 4. *tit.* 3. *c.* 2. *art.* 1. *punct.* 3. reperire licet, quamvis multa concurrant cum veris principiis minime concordantia.

Cholas, χολὰς, Lat. ſecundum Gazam *Cholago*, omne cavum hypochondriorum & *Ilium* dicitur, ex Ariſtot. *l.* 1. *H. A. c.* 13. vel quod hepar, ceu bilis colatorium contineat; vel a cavitate, quaſi κοιλὰς. Utitur & Homerus hac voce, *Iliad. δ. verſ.* 527. ubi tamen pro *inteſtinis* potius ſumitur.

Chole, χολὴ, *bilem* ſignificat. Vide *Bilis*.

Choledocos, χολιδόχος, i. e. *bilem continens*, aut recipiens. Epitheton commune & veſiculæ fellis, & vaſis Hepaticis, πόροι χοληδόχοι unanimiter dictis, & vaſi felleo communi ad inteſtinum duodenum excurrenti, ut patet ex Gal. *t.* 4. *de U. P. c.* 13. Vide C. Hoffmann. *in comm. n.* 223.

Cholegon, χοληγὸν, (item χολῆνον,) idem quod *Cholagogum*. Uſus Hipp. *l.* 1. *de morb. XLIII.* 15. In libro vero *de L. I. H. XXXIIX.* 7. *& XL.* 10. vocavit χοληγαγόν. Vide Foeſ. *p.* 683.

Cholera, χολέρα, Foeſ. χολερὰ, quaſi *biliaris*, Gal. 1. *progn. t.* 25. eſt acutus affectus cum vomitibus bilioſis multis, alvique dejectionibus, ſuris quoque ſe contrahentibus, ac frigeſcentibus extremitatibus, fiuntque in his ægris pulſus mino-

minores & obſcuriores. *Cholera* duplex eſt Hippocr. altera *humida*, in qua, ut omnes norunt, vehemens eſt excretio bilis ſupra infraque erumpentis, inteſtina graviter torquentur, accedunt convulſiones, ſæpe etiam crurum ſuræ contrahuntur. Alteram *ſiccam choleram* vocat Hipp. ab eadem provenientem cauſſa, ac circa eadem conſiſtentem, (falſum hoc) at citra ventris dejectionem & vomitum, Gal. *in definit.* Hic morbus ex continua ciborum cruditate proveniens quibuſdam accidit certis intervallis, omnemque corporis redundantiam educit, una cum vitioſis humoribus magnam quoque bonorum partem evacuans, Gal. *l.* 7. *Meth. Med. c.* 11. Tantus eſt impetus tantaque vis erumpentis humoris bilioſi. Χολερικοί, ſeu χολεριῶντες, dicuntur a Medicis cholera morbo laborantes. Nomen habet non tam a χολή, quam a χολάς, i. e. inteſtinum, per quod materia ex ventre excernitur. Hæc quondam Caſtell. de hoc affectu. Quibus accuratiora annectemus. *Cholera-morbus* rectius derivatur a χολή, quam ἀπὸ τῶν χολάδων, uti voluit Trallianus, Diet. *n.* 925. Eſt morbus acutiſſimus, interdum omnibus aliis velocior, ita ut ſub uno die ſæpe vitæ terminum fecerit. Duplex eſt juxta Hipp. *Humida*, & *Sicca*, 4. *de R. V. I. A. t.* 102. 103. quæ ab una cauſa provenire minime poſſunt, cum in ſicca venter ſaltem infletur, & ſtrepitus inſint, & laterum lumborumque dolor urgeat, nihil autem per alvum ſecedat, ſed adſtringatur. In humida vero omnia pene contrario modo ſeſe habent. *Humidæ* cauſa ergo nulla alia eſt, quam humorum excrementitiorum bilis & ſucci pancreatici ſimul peccantium propria acrimonia in inteſtinis tenuibus nimia effervefcentia ſtimulans, & motum inteſtinorum periſtalticum convellens, invertens, ipſumque etiam ventriculum convellens, Syl. *l.* 2. *Prax. Med. c. XI.* §. 12. *&* *XV.* §. 5. *ſeqq.* cui conjuncta eſt totius maſſæ ſanguineæ effervefcentia tumultuaria & colliquativa. Unde non mirum, ſi tam cito interimat ægrum. In *ſicca* vero flatus ſicciores, veluti per torrefactionem, a ſanguine acriter excandeſcente & combuſto ſicciori, inſufficienti bilis ſecretione, & ſucci pancreatici nimia auſteritate oborti peccant; quemadmodum ex eodem *d. l.* & alibi patet. *Cholera* a Paracelſo ſumitur pro ipſa *Bile* paſſim in ſcriptis ſuis; quemadmodum & Æ. Lampridium accepiſſe notavit Rhod. *in Indic. prior. ad Scribon.*

Cholericus, χολερικός, *bilioſus*, duas diverſas habet ſignificationes. 1. Enim accipitur pro eo, quod naturam æmulatur bilis excrementitiæ, nondum tamen in eam penitus degeneravit. Ita *cholericum* temperamentum in latitudine ſanitatis, & intemperies *cholerica* in ſtatu p. n. Sanguis *cholericus* ſeu bilioſus ad utrumque ſtatum ſpectans, ceu cauſa, in quo portiones ſalinæ volatiles & ſulphureæ acres prævalent, unde calor major, & ſanguinis motus intrinſecus fortior obſervatur, nutritio vero minor. Ita homines dicuntur *cholerici* vel *bilioſi*, tali ſanguine & temperamento, ſive vel p. n. præditi, uti paſſim ex veteribus & recentioribus conſtat. 2. Accipitur pro iis, qui *cholera-morbo* laborant, uti dictum. Unde Hippocr. χολερικὰ πάθεα vocavit, *l.* 5. *Epid. XXVII.* 6. 8. *XXIX.* 15. *&* *l.* 7. *XXXV.* 4. *XL.* 8. Alibi etiam χολερώδεα dicuntur, *Coac.* 535.

Cholobaphinon, χολοβάφινον, eſt epitheton æris auri colorem mentientis. Dicitur *æs coronarium*, Libav. *Synt. Arc. Ch. l. 6. c. 6.*

Choloma, χώλωμα, *choloſis*, χώλωσις, χωλεία τῦ σκέλους, Galen. *6. aph.* 60. vel communiter *omnem membri diſtortionem* & depravationem quoad motum ſignificat, Gal. *c.* 4. *de art. t.* 11. vel ſpecialiter *claudicationem*, quando crus vel longius fit, interius luxatum, vel brevius, ſi foras luxatio fit, *ex 6. aph.* 60.

Cholos, χωλός, *Claudus*, etiam in lata & ſtricta ſignificatione. Hinc & manus *clauda*, χωλὴ χείρ, dicitur, Hipp. 4. *prorrh. l. 6.*

Chondroſyndeſmus, χονδροσύνδεσμος, i. e. *cartilagineum ligamentum*, Gal. *lib.* 1. *de temper. c. 9.* Hinc & συγχόνδρωσις, unio oſſium cartilaginis interventu facta. Vide *Cartilago*.

Chondrus, χόνδρος, Far. Vide *Alica*, *Cartilago*. Ad priorem ſignificationem per translationem pertinet & hæc, quando thuris mica, ſeu granum χόνδρος λιβάνου dicitur, alias *Manna Thuris*, Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. Jung. Rhod. *ad Scribon. n.* 104. *p.* 172.

Chone, χώνη, idem quod *Chona*. Vide ſupra, Gal. *l. 9. de Anat. operat. c.* 1.

Chora, χώρα, i. e. *regio*, locus, in quo homines degunt. Hujus accuratam notitiam maxime eſſe neceſſariam ad conſervandam & recuperandam ſanitatem, patet ex Hipp. 1. *aph.* 2. & prolixius *l.* 1. *de A. L. & Aq.* Jung. Diet. *n. 936.* Χῶραι etiam dicuntur cavitates oculorum, ceu *regiones*, quæ ſuperciliis ſubjacent. Galen. *l.* 8. *de U. P. c. 6.* item *Spacium*, vel *Spatium*, h. e. locum aliquem vacuum, Gal. *l. de inæq. temp. c.* 2. *&* *l.* 10. *M. M. c. 6. alibique.*

Chorda, *Corda*, χορδὴ, dupliciter accipitur. Proprie pro *fidibus* & nervis canoris extenſis ſu-

ſuper inſtrumenta Muſica, Galen. *lib. de trem. palpit. c.* 7. & *l.* 3. *de L. A. c.* 6. ſæpiuſque alibi. Per translationem & improprie denotat *Tendinem*, Gr. τένων dictum. Vide *Tendo*. Avic. *l.* 4. *fen.* 4. *tr.* 4. *c.* 1. Apud alios, præſertim Poetas, *Inteſtina* quoque χορδαὶ dicta ſunt, unde *chordapſi* derivationem petunt. Paracelſus etiam per *chordas* intellexit *pudenda*, unde *curam chordarum* vocavit, *l.* 7. *de orig. & cur. morb. Gallic. c.* 11. & *l.* 8. *c.* 3.

Chordapſus, χορδαψὸς, idem quod *Ileus*, *Volvulus*: Vide *Eileos*.

Chorea, χορεία, communiter motionem pedum & corporis ad rhythmum & legem Muſicam denotat, quæ *Saltatio* dicitur, & ita inter Exercitationes corporis indifferentes ad ſanitatem & morbos referri poteſt. Specialiter vero ſignificat morbi Convulſivi ſpeciem, quæ *Chorea S. Viti* a ſacello S. Viti, quod eſt in finibus Ulmenſium, appellatur, malum affine *Tarantulatis*, quando mulieres quotannis ſaltu cum perturbatione mentis eouſque ſeſe nocte dieque exercent, donec ecſtaticarum inſtar corruant, qua ratione reſtitutæ ſibi videntur, ut parum vel nihil ſentiant per integrum annum uſque ad ſolſtitium æſtivum circa diem S. Viti occurrens. Horſt. *in Epiſt. med. ſ.* 7. *de admir. convulſ.* Hujus affectus cauſſam naturalem perſuaſurus Th. Willis. in ſpiritus animales œſtro quodam ceu copula heterogenea exploſiva excitari, ac effrænes evadere docet, *de convulſ. morb. c.* 7. Paracelſ. *Choream S. Viti* diviſit in *Choream Laſcivam*, & *Iratam*, vel *Æſtimativam*, *Tr.* 2. *de morb. Ament. c.* 3. ubi etiam curam utriuſque tradit; illius quidem haud plane ineptam, hujus vero ſuperſtitioſam, aut vanam. Liquorem etiam Sapphiri peculiariter tollere hunc affectum, legitur apud eund. *l.* 2. *de virib. membr. c.* 4.

Choregia, χορηγία, proprie ſignificat *officium Choragi*. Generaliter etiam notat *erogationem*, *ſumptuum*, contributionem; ſed Gal. accepit pro *redundantia materiæ* ad morbi generationem facientis *l. de cur. rat. per S. M. c.* 19. Jung. Fuchſ. *comm. ad h. l. pag.* 185. *b.* 286. *a.*

Choreo, χορέω, dupliciter ab Hippocr. ſumptum: (1) ſignificat procedo, *progredior*, πρὸς βίην, ad virtutem aut robur, *ſ.* 2. *de Nat. hum. t.* 13. (2) pro *exeo*, excernor, v. g. de Urina, 2. *prorrhet. XXXI.* 15. Et ζὰ χωρέοντα quævis dicuntur *excreta*, 1. *aph.* 23. Jung. Dieter. *n.* 937. Lind. *Ex. XIII.* §. 248. *ſeq.*

Chorion, χορίον, quibuſdam etiam χωρίον, eſt nomen membranæ fœtum involventis exterioris, totum uterum replentis, cui placenta adhæret uterina, ita dicta, quod multæ venæ arteriæque ſint in ipſo tanquam in choro quodam congreſſæ ac diſpoſitæ; aut, quod inſtar circuli fœtum ambiat. Pleniorem hujus membranæ deſcriptionem vide in Anatomicis, Hier. Fabric. ab Aquapend. *de form. fœtus*, Harv. *Exercit. de generalib. animal. in additament. h. tit.* Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 36. Qui per ω ſcribunt χωρίον, hanc dant rationem, quod hæc membrana fœtus veluti ſedes & domicilium ſit, vel quod una cum fœtu χωρεῖ exeat. Caſtell. Quod tamen improbat C. Hoffmann. *com. in Gal. de U. P. n.* 1068.

Choroides, χοροειδὴς, dicitur de diverſis membranis, ob copiam vaſculorum ſanguineorum *chorio* membranæ in utero ſimilibus. Ita *Plexus choroidei*, χοροειδῆ, πλέγματα ἢ συςρέμματα ſunt convolutiones membranarum cerebri ex multis venis & arteriis prope medium cerebri ventriculum conſtitutæ, Gal. *l.* 9. *de Anat. Oper. c.* 3. & *l.* 9. *de Uſ. Part. c.* 7. Ipſa quoque tenuis cerebri membrana, alias *Pia mater* dicta, vocatur χεροειδὴς, eo quod cerebri vaſa non aliter ſuſtineat, quam τὸ χορίον vaſa ad fœtum pertinentia complectitur, *l.* 8. *de Uſ. Part. c.* 9. Sic & *Oculi tunica Retiformis*, vel ἀμφιβληςροειδὴς, alias dicta etiam χοροειδὴς, humorem vitreum oculi ambiens vocatur, Gal. *l.* 10. *de U. P. c.* 2. Caſtell.

Chorus, χορὸς, vel idem ſignificat quod χορεία, *chorea*, ſaltationem, *tripudium* vel *cœtum* aut multitudinem *hominum ſaltantium*, & quidem manibus junctis facta *corona*, vel *circulo*. Vide C. Hoffman. *in com. ad Galen. l. de U. P. n.* 790. Barthol. *d. l.*

Chreia, χρεία, eſt vocabulum emphaticum, *uſum*, *officium*, neceſſitatem alicujus rei exprimens, περὶ χρείας τῶν μορίων. C. Hoffm. *in comm. n.* 8. Gorr. *in def. p.* 514.

Chrema, χρῆμα. Ab Hipp. vocabulum hoc ſumitur pro omni *re*, & ita idem quod πρᾶγμα, Hippocr. *l. de A. L. & Aq. XII.* 12. *XVII.* 7. *XX.* 6. Ita ventriculus dicitur χρῆμα ἰσχυρὸν, *res* valida, *l.* 4. *de morb. XXXI.* 13. & Pulmo *ibidem* rara vel laxa res, *7.* Videantur & loca alia, v. g. 3. *de fractur. t.* 63. & *in epiſt. ad Philopœmen.* Adde Foeſ. *p.* 684. *ſeqq.*

Chreſimos, *chreſtos*, χρήσιμος, χρηςὸς, id eſt *utilis*, proficuus, commodus. Ita de purgantibus, Hippocr. 4. *aph.* 2. Molles tumores χρηςοὶ, 5. *aph.* 67. & horror a ſudore ἐ χρηςὸς, non eſt proficuus, 7. *aph.* 4. Et Eunuchi in ſpe-

ſpecie ad generationem dicuntur ὀ χρηςοὶ, *inutiles*, *l. de genitur. III.* 6.

Chreſmologus, χρησμολόγος, *fatidicus*, idem quod μάντις, *vates*, aut certe ſpecies vatis, Galen. *c.* 1. *de R. V. I. A. t.* 16. a χρησμὸς, *Oraculum*.

Chreſtomatheia, χρηςομάθεια, ſignificat *Utilia*, *Excerpta* & explicationes ſelectiores in aliqua ſcientia. Ita B. C. Hoffmannus Annotationes & Scripta quædam Phyſiologica & Pathologica nomine χρηςομαθειῶν exornavit, quæ Illuſtris Guido Patinus pluribus annis poſt obitum Auctoris Lugduni Anno 1698. exprimendos curavit. De hoc vocab. vide laudati Hoffman. *Com. in Gal. de Uſ. P. n.* 2.

Chriſis, χρίσις, vide *Inunctio*.

Chriſti manus, eſt epithethon *ſacchari depurati cum aq. roſar. cocti*, & in rotulas fuſi, additis margaritis præparatis, vel omiſſis. Vide Diſpenſatoria. Lang. *l.* 3. *ep.* 1. *c.* 6.

Chriſtos, χριςὸς, a χρίω *ungo*, ſignificat id, quod *ungendo applicatur*. Olim φάρμακα, præſertim externa triplicis fuere ſortis: ἐπίπασζα, quæ vulneribus ſanandis imponebantur: χριςὰ, quibus telorum cuſpides inficiebant: & πιςὰ, vel ποζὰ, Hippocrati dicta, *l. de affect. XLIII.* 1. Primi generis ſemper bona: quæ ſecundi, ſemper mala: quæ denique tertii, pro voluntate offerentis, aut bona aut mala erant. Atque ita obtinuit apud eos, qui Medici non erant. Linden. *Ex. XIII.* §. 323.

Chrōma, χρῶμα, duo ſignificat: 1. *Colorem*, Hippocr. 4. *aph.* 21. *Coac. t.* 125. & *alibi*. Dicitur & χροιὰ, *t.* 608. Vide *Color.* 2. *Corporis habitum*, exteriorem, ſive *Cutem*, *l. de Inſomn. IV.* 16. *l.* 4. *Epid. XXII.* 20. & *l.* 5. *XXIV.* 18.

Chromatiſmus, χρωματισμὸς, *colorationem*, ſignificat, ſive modum naturalem, ſive artificium, colorem rebus certum conciliandi. Vide Libav. *Synt. Art. Chym. l.* 6. *c.* 2. 3. *ſeqq.* Vide *Coloritio*.

Chromis, χρόμις, γρόμυς, nomen piſcis litoralis, cujus uſus in cibis, de quo legatur Aldr. *l.* 2. *de Piſc. c.* 14.

Chronicus, *Chronius*, *Polychronius*, χρονικὸς, χρόνιος, πολυχρόνιος, denotat *diuturnum*, & eſt epitheton morborum, qui tardius moventur. Ita 3. *aph.* 14. coryzæ *chronicæ*; hemorrhoides *chronicæ*, 6. *aph.* 12. Et opponuntur *Brevibus*. Vide *Brachychronius*, & *Brevis*. Hunc terminum aliquoties retinuit Paracelſus.

Chronizo, χρονίζω, *morari*, cunctari, moram facere ſignificat. Hipp. 4. *aph.* 10.

Chronos, χρόνος, ſignificat *Tempus*. Vide *Tempus*.

Chros, χρὼς, apud Iones *corporis carnoſam partem* & ſubſtantiam ſignificat, in quo genere cutis & muſculi ſunt, membranæ, & viſcera, Galen. *de fract. t.* 7. 9. & *ſ.* 3. *t.* 6. Jungatur *Coac. t.* 243. ubi ſuperficiem corporis denotat, Foeſ. *in Oecon. p.* 685.

Chryſammos, χρύσαμμος, h. e. *aurea arena*, quam Galenus terram χρυσῖτιν vocavit, *l.* 9. *de S. F.* in qua portiunculæ aut fruſtula quædam auri parva reperiuntur, quæ negotio huic dediti beneficio ignis & fornacum colliquando aut fundendo extrahunt. De qua auri faciendi antiqua arte legatur Jo. Franc. Pici Mirandulæ *de auro l.* 3. *cap.* 1. *in Theatr. Chym. Vol. II. pag.* 360. De hujuſmodi glebis & arenis auro puro turgidis plura legantur ex aliorum ſcriniis compilata in Eraſm. Franciſ. *Hort. Orient. & Occid. Ind. T. I. Part.* 2. *p. m.* 1116. *ſeqq.*

Chryſe, χρυσῆ, nomen emplaſtri, cruentis vulneribus accommodati, ex thure, alum. ſciſſil. colophon. reſin. oleo, auripigm. & oxelæo parati, apud Æginet. *l.* 7. *c.* 17.

Chryſitis, χρυσῖτις, idem quod *Chryſammos*. *Chryſitis* etiam dicitur *Lithargyrium auri*, Dioſcor. *l.* 5. *c.* 102.

Chryſobalanus, χρυσοβάλανος, *glans aurea*, quid proprie denotet, non conſtat. Bauhinus tamen in Pinace exiſtimat ex mente aliorum, *Nucem moſchatam* eſſe intelligendam. Occurrit apud Galen. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 3.

Chryſoceraunius, χρυσοκεραύνιος, vide *Ceraunochryſos*.

Chryſochalcos, χρυσοχαλκὸς, idem quod *Aurichalcum*. Rul. & Iohnſ. Dicitur & *Orichalcum*.

Chryſocolla, χρυσοκόλλα, quaſi *gluten auri*, eſt minerale coloris late viridis, venereæ, ſalinæ, nitroſæ, & fuſoriæ naturæ. Duplex eſt: *Nativa* & *factitia*. Inter nativas Armeniaca primas, ſecundas Macedonica, tertias Cypria tenet. Quamvis & in Germania ſint excellentes, in Sileſia, nec non & in Hungaria, alibique. Eſt *Borax* nativus. Et poſſet dici *Chryſocolla* viride ſciſſile, ſicut *Ærugo æris viride raſile* dicitur. Eſtque quaſi ſpecies nitri. Plinius *l.* 33. *H. A. c.* 5. *Factitia* vel ex ipſa nativa depurata paratur, vel etiam ex urina infantum. De facultatibus *Chryſocollæ* leniter eſcharoticæ, colliquativæ, ſiccantis, vide Gal. *l.* 9. *de S. F. in fin.* Dioſcor. *l.* 5. *c.* 104. Jung. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Chiocc. *in Muſ. Calceol. ſect.* 3. *p.* 375. *ſeq.* *Borax* etiam *Chryſocolla Aurifabrorum* vocatur a C. Hoffmann. *Paralip. Offic. c.* 55.

Chryſogonia, χρυσογονία, eſt *ſemen artificum* ex auro prius ſoluto, perfectiſſime concoctum, ſeu *Tinctura aurifica* rubri coloris &c. Videatur Gaſton. Claveii *Apolog. Chryſopœia*, & *Argyrop. Th. Chym. Vol. II.*

Chryſolithus, χρυσόλιτος, eſt lapis pretioſus, vel gemma aurei coloris, (unde & nomen quaſi *Lapis aureus*.) Duplex habetur: Veterum, qui *Topazius* modernorum, & *Topazius* veterum, qui *Chryſolithus* recentiorum gemmariorum. Duo ſunt genera: *Orientalis*, & *Europæus*, quorum ille hunc & colore & duritie ſuperat. A ſignatura coloris judicatur, naturæ eſſe & virtutis ſolaris, h. e. Cardiacæ & Cephalicæ. Proinde creditur timores nocturnos, & melancholiam minuere, intellectum confortare &c. Plura vide apud Ruland. *in Lex.* Schroder. *l.* 3. *c.* 5. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Dicitur & *Chryſopaſſus*, Parac. *tr. Cœlum philoſophor.* item *Etheſius*, Rul. & Iohnſ.

Chryſomanes, χρυσομανὴς, dicitur, qui nimio auri deſiderio ducitur, *auri inſane* quaſi *cupidus*. De hoc vocabulo vide Linden. *Ex. X.* §. 208. Annon & *Chryſopœi* hoc nomine venire poſſent?

Chryſoplycius pulvis, dicitur, qui plumbo duritiem, argento vivo & ſtanno difficilem liquationem dat, quam utramque qualitatem ferro adimit. Helmont. *tr. Natura contr. neſc. n.* 40.

Chryſopoeia, χρυσοποιΐα, eſt pars Spagyricæ vel Chymiæ, quæ monſtrat artificium ex metallis imperfectioribus aurum verum conficiendi, beneficio Mercurii philoſophorum, ceu *Chryſogonias*, vel *Chryſopœi* pulveris, uti vocat Helmont. *tr. formar. ortus*, *n.* 21. Adhuc incertum & valde dubium, an poſſibilis ſit naturalibus viribus. Rolfink. licet fere penitus ad negativam inclinaverit, tamen difficillimam eſſe ſtatuit, *Chym. l. 6. c.* 13.

Chryſopus, χρυσωπὸς, vocatur Petr. Caſtello ſuccus ille Indicus purgans, Gummi Gotte alias dictus, teſte Rolfink. *de Purgantib. ſect.* 13. *art.* 8. *cap.* 1.

Chryſos, χρυσὸς, Latine *Aurum* dicitur. Vide *Aurum*.

Chryſulca, epitheton *Aquæ Stygiæ*, quæ *Regia* dicitur, ſolvendo auro deſtinata, Rolfink. *d. l. l.* 3. *ſ.* 1. *art.* 4. *c.* 14. Helmont. *tr. Pharmac. ac Diſp. mod. n.* 15. *tr. Humor. paſſ. decep. c.* 1. *n.* 78.

Chryſum, Lat. χρυσοῦν, *Aureum*, nomen eſt vel Collyrii apud Aet. *lib.* 7. ad incipientes ſuffuſiones efficacis: vel Peſſi valentis ad inflammationes uteri, apud eund. *l.* 16. *c.* 83. Vide Gorr. *p.* 515.

Chus, χοῦς, *Choa*, *Congius*, eſt menſura liquidorum apud Atticos, capiens ſextarios ſex, vel cotylas Atticas duodecim. Aut habet olei libras novem, vini decem, mellis tredecim, cum dimidia, Galen. *de pond. & menſur.* Linden. vini ſaltem tribuit libras octo, cum unciis quatuor, *Ex. X.* §. 227. Rhodius *ad Scrib. num.* 628. & *in diſſ. de pond. & menſ. p.* 40. *Larg. Congium* denas libras pendere ſcripſit, quod inſculpta decuſſis manifeſtat.

Chybur, *Chibur*, denotat Sulphur. Hoc præparatum unice extollit Paracelſ. in affectibus pulmonum, ut nihil melius eo valeat. Vocat Balſamum pulmonis & pectoris, neque majus arcanum in viribus rerum quærendum. Paracelſ. *l.* 2. *de vir. membr. ext. c.* 14. Jung. Iohnſ. *in Lex.*

(† *Chylaria*, urinæ mucoſæ, albæ, paucæ, & quaſi vermicoſæ excretio. Vog.

Chylarion, χυλάριον, diminutive idem quod *Chylus*, χυλὸς, quæ vox in ſpecie ptiſanæ ſuccum denotat. Quaſi *Sucatiunculam* diceres. Χυλάριον legendum eſſe in Hippocr. *l. de int. affect.* XL. 17. exiſtimat Foeſ. *Oecon. p.* 685. quamvis in edit. Linden. χαράδειον legatur.

Chylificatio, χύλωσις, χυλοποίησις, vulgo *coctio prima*, eſt actio ventriculi propria (quamvis non negari poſſit, initium accipere in ore, & ſupplementum in inteſtinis, præſertim tenuibus) qua aſſumpta alimenta per os, beneficio caloris nativi, ſive flammæ vitalis appropriata, allaborante quoque viſcerum adjacentium, præſertim hepatis, calore, mediante ſucco quodam ſpirituoſo acido, aut juxta nonnullos moderate acido-ſalſo, quod Fermentum dicitur ventriculi, fermentationis moderatæ modo in ejuſmodi ſubſtantiam, quæ cremori vel ſucco ptiſanæ ſimilis eſt, & proxime converti poteſt in ſanguinem, tranſmutantur. Vid. Joh. Wallæi *Epiſtolæ de motu Chyli & ſang.* Dieterich. *Iatr. n.* 157. & 117. Caſp. Hoffmann. *com. ad. Galen. de Uſ. P. n.* 180. Th. Bartholin. *Anat. l.* 1. *c.* 9. aliique ex recentioribus plures, præſertim Charlton. *in Oec. anim. Exerc. II.*

Chyliſma, χύλισμα, a χυλίζω, *ſuccum exprimo*, ſignificat *ſuccum expreſſum*, Dioſcor. *l.* 3. *c.* 125. Unde hanc vocem ei auctori propriam vocavit Rhod. *in Indic. ad Scribon. prior.* B. tamen Rolfink. etiam *Extractis* hoc nomen applicare non dubitavit. Unde extractum quoddam vocavit *Chyliſma Catholicum*, & *Hologogum*, *Chym. l.* 4. *ſect.* 3. *c.* 12.

* *Chylopœa* organa, ſunt inſtrumenta, quæ ad chylum conficiendum ſunt apta. Quæ duplicis generis ſunt. 1. Os cum ſuis inſtrumentis maſticationi inſervientibus: Ventriculus cum ſuis muſculis digerentibus, & inteſtina cum ſuis muſculis. 2. Diaphragma, muſculi Abdominis, & Pectoris, denique motus arteriarum, & Hepatis. V. Boherav. Inſt. M.

Chylus, χυλός, generaliter *ſuccum* ſignificat cum in animantibus, tum in plantis paulum incraſſatum, Galen. *lib.* 1. *de Simpl. Fac. cap.* 36. Apud. Hippocratem vero ſpecialiter accipitur pro *ſucco ptiſanæ*, & ſorbitionem ſignificat, quam Ptiſanam colatam vocant, expreſſam hordei ſubſtantiam continentem, non cremorem, qui eſt aqua hordei expreſſa apud Latinos, non ſuccus ipſius ſubſtantiæ hordei, cui tota & integra ptiſana, h. e. non colata opponitur, 1. *de R. V. I. A. t.* 28. 41. 47. *l.* 5. *Epid. X.* 12. 16. *l.* 7. *II.* 421. *V.* 9. 20. & alibi ſæpius, quæ loca videri poſſunt apud Foeſ. *pag.* 686. Propter ſimilitudinem cum hoc ptiſanæ ſucco ſpecialiſſime etiam *Chylus*, χυλὸς, dicitur ſuccus ex aſſumptis cibis, nativi caloris & fermenti in ventriculo contenti vi, per fermentationem (quam antea *Chylificationem* diximus) elaboratus, partim tenuioribus, partim craſſioribus portionibus conſtans, Gal. *l. de atr. bile cap.* 3. & *l.* 4. *de Uſ. Part. c.* 3. Cur Lindenus ſcribere maluerit *Chilus*, non video rationem. Vocat vero pultem illam, quæ in ventriculo, ceu publica olla, coquitur quotidie, & præter *cremorem*, quem χυμὸν, vel ſuccum, appellat, habet etiam *ſcoriam*, ſeu recrementa ciborum, *Ex. XIII.* §. 281. Quemadmodum vero indubitatæ veritatis & in confeſſo eſt omnium, quod *Cylus* ſit materia ſanguinis; ita per quas vias, quo motu, & an ad viſcera quoque, præſertim hepar & lienem, feratur, pro ſanguificatione, nondum inter Anatomicos prorſus expeditum eſt; hodie tamen expeditæ veritatis eſſe videtur, chylum ex inteſtinis per vaſa lactea primi & ſecundi generis ad commune receptaculum collectum lymphaque dilutum ſucceſſive per peculiarem ductum a Perqueto inventum, ad venam ſubclaviam aſcendere, ibique ſanguini permiſceri, ut mox cordi communicetur, & hujus ope una cum ſanguine per totum corpus diſtribuatur, quemadmodum hoc prolixius in Phyſiologorum & Anatomicorum ſcriptis legi poterit. Nihilominus ſunt adhuc e celeberrimis Anatomicis & Phyſiologis, v. gr. Willis., Johann. van Horne, Swammerdamm, Peierus, qui venas meſaraicas etiam admiſerunt, de quibus videatur Theod. Jans ab Almeloveen *Invent. Novantiq.* §. 23. *p.* 198. 199. quorum ſententias adducere non admittit inſtituti ratio. Videatur Th. Barthol. *in Anatom. d. loc.* & alibi.

Chymia, *Alchymia*, *Chemia*, *Chimia*, χυμία, σπαγυρία, *Spagyrica*, (hæ ſcribendi varietates a diverſa derivatione obortæ ſunt, & adhuc ſalva orthographia defendi poſſunt. Vid. Rolfink. *l.* 1. *Chymicæ c.* 8. Libav. *Synt. A. Chym. in pr.*) generaliter artem, materiam quandam ſolidam liquandi, aut ſolvendi ſignificat, Ruland. *in Lex.* Specialiter vero tribus potiſſimum gaudet ſignificationibus: 1. ſumitur pro arte, quæ monſtrat modos diverſos, medicamenta ſimplicia vel compoſita concreta ſolvendi, aut ſoluta coagulandi, ut purum ab impuro ſeparetur, & vis medicamentoſa eorum exaltetur, ut promptior reddatur. Hæc definitio fere coincidit cum Rolfinkii *d. loc. c.* 11. 12. Et hæc *Chymia* eſt medica, parſque Pharmaceuticæ. Unde & Pharmacia ſelectior vocatur maritanda cum Galenica, D. D. Wedel. *in Ph. I. A. F. R. in proœm. p.* 4. Verum Medicinæ ſaltem miniſtra aut ſerva, quam tamen hodieque multi non ſine præjudicio Artis Medicæ, ſuæque dignitatis ultra τὸ πρέπον, laudibus extollunt: 2. ſumitur pro arte μεταλλουργικῇ, ſive tranſmutandi metalla imperfectiora in perfectiora, Aurum & Argentum. Et in hac ſignificatione ſumpſit Joh. Fr. Picus de Mirandula, *l.* 2. *de auro c.* 1. *in Theatr. Chym. Volum. II. pag.* 323. 3. accipitur pro arte, quæ occupata eſt in præparatione *Lapidis Philoſophici*, ſive per hunc intelligatur *Medicina Univerſalis*, per quam omnes morbos ſanari poſſe aliis perſuadere conantur, ſive illud ſemen *Chryſo* vel *Argyropœum*, quo mediante tranſmutatio fit metallorum in aurum & argentum. Sed Rolfink. calculum noſtrum addere eo minus dubitamus, quo magis perſuaſum nobis habemus, veriſſimum hactenus fuiſſe illud proverbium, cujus meminit Guido Pancirollus *in nov. repert. part. poſt. tit.* 7. Nunquam vidi Alchimiſtam divitem, cui reſpondet Italicum: *Non ti fidare all' Alchimiſta povero, e Medico ammalato*. Artifices Chymiæ vocantur Chimici, Chymici, Chymiatri, Alchymiſtæ, Spagyrici, Philoſophi, Adepti, quæ duo epitheta fortaſſis vel hyperbolice, vel Ironice ſunt accipienda.

Chymicophanta, χυμικοφάντης, dicitur Georgio Thomſono *in Explicatione quorundam terminorum artis*, *Acui ſuæ Magneticæ præmiſſa*,

is, qui videtur eſſe Chymiſta, nequaquam tamen realiter eſt.

Chymolea, vide *Kymolea*.

Chymoſis, vitioſe pro *Chemoſis*. Vide ſupra.

Chymoſum, dicitur Paracelſo genus nutrimenti ex aſſumptis in chylum mutati, & ita idem quod *Chylus*, e quo aliquando & vermes Aſcarides generantur, *l.* 2. *Panagraph.* §. 2.

Chymus, χυμὸς, quamvis communi ſignificato nihil aliud, quam ſuccum, humorem præſertim coctione paululum incraſſatum denotet, & ita a vocabulo *Chylus*, χυλὸς, nihil differat; quidam tamen, qua veteres, qua recentiores, aliquam differentiam urgere ſolent. Ita Galen. *l.* 1. *de Simpl. Fac. c.* 36. *Χυμὸν* vult ſignificare *guſtatoriam facultatem*, vel qualitatem, quam *Saporem* vocavit, qui eſt in plantis & animalibus; *Chylum* vero ſuccum ipſum incraſſatum, in quo *Sapor* ineſt. Lindenus vero *Ex. XIII.* §. 282. ita differre ſcripſit, ut *Chymus* ſit cremor & portio *Chyli* melior. Ita etiam nonnulli ex recentioribus *Chymum* dicunt eſſe chylum jam a fæcibus ſeparatum in Glandulis Meſaraicis & Receptaculo Lumbari lympha dilutum & fluidiorem redditum, uſque dum in venam ſubclaviam ſanguis permixtus nomen *Chymi* amittat. Rul. & Iohnſ. vero plane contrarium innuerunt, docentes *in Lexic. Chymum* eſſe maſſam, item fæcem.

Chyſis, χύσις, vide *Fuſio*.

Chytlon, χύτλον, dicitur *inunctio*, quæ cum *multa aqua & oleo* fit. Hinc verbum χυτλάζω, *aqua & oleo ſimul perfundo*, Foeſ. *pag.* 686. & verbum χυτλῦσθαι, quod ſignificat, aqua & oleo ſimul contuſo tritoque inungi aut perfundi, Galen. *lib.* 2. *de Simpl. Fac. c.* 25. Opponitur τῷ ξηραλείφειν.

Chytra, χύτρα, id eſt *olla*, vas fictile, in quo aliquid coquitur. Idem ſignificat χύτρινος apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XXIV.* 21. *ſeqq.* Χυτρείδιον *ollulam* denotat, *l. de Ulcer. XII.* 2. Χύτρα πλατύστομος, ampli orificii *olla*, legitur apud Gal. *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 112.

Cibarium, idem quod *Cibus*. Vide *Cibus*.

Cibarius panis, h. e. ſecundarius, in quo ſatis uber copia furfurum relicta eſt. Celſ. *l.* 12. *c.* 18. C. Hoffm. *Inſt. Med. l.* 5. *c.* 6. §. 4.

Cibatio, τροφὴ, idem quod ciborum vel alimentorum aſſumptio. Chymice vero *Cibatio* ſignificat *Corporationem*. *Cibatio* vocatur nutritio materiæ ſiccæ noſtræ, Ripleus *in Axiom. Philoſ. Th. Chym. Vol. II. p.* 115. Vel eſt ſubtilis ingroſſatio, & craſſi ſubtiliatio, Quercet. *Reſponſ. ad Aubert. ibid. p.* 175.

Cibus, σῖτος, σιτίον, varie ſumitur: late, ſtricte, ſtrictius; & tropice, vel improprie. *Late*, pro *omni alimento*, quod per os aſſumitur, v. gr. apud Hippocr. l. 6. *Epid. ſect.* 4. *t. ult.* Labores *cibos* præcedant. *Stricte*, pro ſolidioribus alimentis, & ita contradiſtinguitur *potui*, quæ acceptio eſt communiſſima, nec opus habet teſtimoniis. *Strictius*, quando ſignificat frumentum, panem, & quæ ex frumentis parantur frumentacea alimenta, Gal. *c.* 1. *de R. V. I. A. t.* 18. Unde σιτηρὰ γεύματα, *frumentacea guſtamenta*, ibid. in textu leguntur. *Tropice & improprie* ſumitur *cibus*, σῖτος, vel pro *maſſa chyloſa*, ex aſſumptis alimentis in ventriculo elaborata, notante Lindeno, ab Hipp. *l.* 5. *Ep. II. ſ.* 7. *ſeqq. Ex. XIII.* §. 185. vel pro *excrementis* alvi *indigeſtis* & crudioribus, Hipp. *d. l. & l.* 4. *XXIX.* 5. Plura vid. in Foeſ. *p.* 586. *Ciborum* varietatem non ſemper eſſe noxiam, probari poteſt ex Scrib. Larg. *n.* 184. ubi vide Rhod. *ad h. l.*

Cicada, τέττιξ, eſt inſectum ἐγκέλαδον, ſonoram vocem edens, *Gryllis* ſimile, rore vivens, unde ore caret, & in pectore aculeatum quid habet, quo rorem lambit. In Italia vulgaris notitiæ, alicubi incognita. Hujus pleniorem deſcriptionem vide ſis apud Aldrov. *lib.* 2. *de Inſect. c.* 13. Uſus earum olim fuit non modo in cibis, ſed & in Medicina, præſertim contra colicos affectus, cum granis piperis imparibus, apud Gal. *l.* 11. *de S. Fac.*

Cicatrix, οὐλὴ, proprie notat cutem, quæ in ulcere a natura per medicamenta exſiccantia, quæ & *cicatriſantia*, ἐπουλωτικὰ, dicuntur, regeneratur. Hanc non eſſe veram cutem, ſed cuti ſaltem ſimilem, unanimiter Anatomici ſtatuunt, & ſubſcripſiſſe videtur Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 2. quod ſit ex carne exuſta, & quaſi exſiccata. Particulatim *Cicatrix oculi* dicitur *Albugo*. Vide ſupra *ſuo loco*. Gr. dicitur etiam ὠτειλὴ, quamvis hoc vocab. aliquando etiam pro ipſis ulceribus ſumi monſtret Foeſ. *ex* 1. *de artic. t.* 44. *& l. de vuln. c. XIX.* 3. At mihi potius labia vulneris aut ulceris ſignificare videtur. Paracelſ. vocem *Cicatrix* etiam accepit pro affectibus cutaneis externis, ut ſunt, Morphea, Sirones &c. *Archidox. l.* 9. *& de vit. long. l.* 2. *c.* 11. *Cicatricula* etiam appellatur a quibuſdam particula illa ovulis generationis adhærens, quæ a mare fœcundata beneficio liquoris genitalis, vel virtualiter, vel materialiter mediantibus particulis ſubtiliſſimis & ſpirituoſiſſimis (quæ etiam Spiritus plaſtici nomen merentur) principium ſit formationis fœtus; in

qua ſignificatione deſcripſit D. D. Peierus *in Exerc. Anatomico-Medicis Pœonis & Pythagoræ Epiſtolicis Ex.* 19.

Cicatriſans, ἐπουλωτικόν, vide *Epuloticum*.

Ciccus, κίκκος, eſt ſpecies cicadæ parvæ & contemptibilis, teſte Heſychio. Unde proverbium apud Linden. *Ex. V.* §. 52. quamvis & *Ciccus* ſit anſeris feri ſpecies, apud Aldrov. *lib.* 19. *Ornith. c.* 10.

Cicindela, *Lampyris*, λαμπυρὶς, *Noctiluca*, *Nitedula*, inſectum eſt alatum, in tenebris ignis modo lucens. Vulgo *Vermiculus S. Joannis*, cujus ſplendoris cauſam in humorem diaphanum, quem in alvo continet, referunt. Hujus inſecti deſcriptio legatur apud Aldrov. *l.* 4. *de Inſect. c.* 8. accuratior adhuc hodieque habetur cum figuris in Dominici Bottoni *Pyrologia Tipographica*, quod conſtat *ex Actor. Eruditor. Lipſ. Supplement. Tom. II. ſect. IV. p.* 189. *ſeqq.* De uſu medico, quamvis raro, vide Schrod. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 100.

Ciconia, πελαργός, potiſſimum ſignificat Avis ſpeciem in vulgus notam, cauda & alis nigris, in reliquis corporis partibus pennatis albam, roſtro & pedibus oblongis rubicundis (quamvis & dorſo nigram, ventre ſaltem albam dari in locis quibuſdam deſertis paludoſis ex Aldrovand conſtet) de qua vide plura apud dict. Aldrov. *lib.* 20. *Ornith. cap.* 1. *Ciconiam* cibi cauſſa primum occidiſſe Sempronium Rufum e Salmaſio *ad Tertullian. de Pall.* notavit Th. Janſ. ab Almelov. *Rer. Inv. Onom. p.* 14. Hujus avis uſus quamvis in cibis hodieque nullus ſit, haud dubie propter victus rationem ſuſpectam, in Medicina tamen non carere utilitate, legatur præter *dict. loc.* apud Schrod. *lib.* 5. *cl.* 2. *n.* 48. Imprimis contra peſtem commendat Paracelſ. *tract.* 1. & 2. *de peſtilitate*. Stercoris *ciconiarum* laudes contra epilepſiam ſuſpectas haud incongrue reddidit Galen. *l.* 10 *de Simpl. Fac.* §. *Stercus anſer*.

* *Cicuta*, κώνειον, a Dioſc. l. 4. c. 81. Inter venenatas ſtirpes refertur, cui omnes Botanici adſtipulantur, & plurima experimenta favent. Hanc Athenienſes morte damnatis propinabant, & Socratem eadem aſſumpta periiſſe conſtat. Omnes antiqui noxiam hujus plantæ qualitatem ab inſita eidem frigiditate oriri putaverunt. Quorum omnium ſententiis adverſatus Veeplierus Cicutam eſſe calidam, & acrem probavit. Neque ſine ratione, nam ad emolliendos tumores hepatis, lienis, ſtrumis utiliter in emplaſtris recipitur. Non eſt prætermittendum hanc plurimorum oculos ſimilitudine Chærefolii, aut Petroſelini feſelliſſe, comeſtamque mortem intuliſſe. Vid. *Tract.* Clariſſim. Stoork *de Cicuta*.

Cignus eſt nomen menſuræ liquidorum, cujus meminit Rhodius *Avic. l.* 62. *c.* 6. & 31. & continere ſcribit drachmas duas in Diſſert. *de Pond. & Menſ. p.* 40.

Cilia, ταρσοὶ, ſunt extremæ palpebrarum partes, ſemicirculares, & veluti cartilagineæ, quæ in ſomno clauſis oculis committuntur. Iis & pili ſemper fere eandem ſervantes magnitudinem infiguntur, qui etiam ab aliis *Cilia* vocantur. Barth. *l.* 3. *Anat. c.* 8. Hoffmann. *in com. ad Gal. de U. P. n.* 737. 741. *Ciliare* ligamentum quid dicatur, videatur etiam apud Barthol. *d. l.* & G. Bidloo *Tab. XI. fig.* 13.

Ciliaris, derivativum a præcedente, eſtque epitheton ligamenti in oculo ex circumferentia uveæ, ubi duplicata membrana ejus ſe reflectit ad pupillam, quod *ciliare* dicitur Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 8. *p. m.* 915. *Ciliares* vero nervos & proceſſus deſcriptos & delineatos exhibet Chriſtian. Wedelius *in Epiſtola Anatomica problematica ad D. Frid. Ruyſchium*. Vid. *Acta Erud. Lipſ. A.* 1700. *M. Octobr. p.* 434. *ſeqq.*

Cillo, aliud vitium a *Cilone*, vel *Chilone*, & ſignificat eum, cui perpetuum ſuperius cilium pluſquam celleret, ſive tremeret perpetua agitatione. Quod ſe in fœmina vidiſſe meminit Linden. *d. l.* & nos in alia ſimiliter vidimus.

Cilo, προκέφαλος, C. Hoffm. φοξός, dicitur, cui frons eſt eminentior, ac dextra ſiniſtraque velut reciſa videtur. Hinc oblongum & compreſſum videtur caput. *Cilo* dictus, cui frons veluti cellit, & exurgit. Linden. *Ex. XI.* §. 38. C. Hoffmann. *ad Gal. de Uſ. P. n.* 694.

Cimentatio, idem quod *Cæmentatio*. Vide ſupra *ſuo loco*.

Cimex, κόρις, eſt vermis vel inſectum parvum latiuſcule compreſſum, & (præſertim domeſticus ſive lectularius) morſu valde moleſtum, cujus deſcriptionem vide apud Aldrovand. *l. de Inſect. c.* 2. Cæterum etſi ſit animal abominandum, non tamen utilitate carere in Medicina conſtat ex Gal. *de S. Fac. l.* 11. Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 101. *Cimices* ex noſtris excrementis naſci, ceu hoſpites & vicini noſtræ miſeriæ, dicit Helmont. *tr. Imag. Ferm. impraegn. n.* 9.

Cimolia terra, κιμωλία γῆ, eſt terra modice pinguis, rara, mollis, candida, aut in candido purpurea. Habet vim mixtam refrigerandi, ſiccandi, & modice digerendi. Gal. *l.* 9. *de S. Fac.*

Fac. §. *Terra Samia*. Dicitur & *Cimolia creta* a Scrib. Larg. *n.* 245. ab inſula *Cimolo*, vulgo *Terra Saponaria*. Hodie vel ignota, quæ tamen veteribus fuit familiaris; vel hac appellatione noſtris temporibus non adfertur, notante Rhod. *ad Scrib. d. l. n.* 320. vel *Cretæ vulgari* nomen hoc competit.

Cinabaris, vide *Cinnabaris*.

Cinædus, κίναιδος, nomen aviculæ, cujus fel commendatur ad pilos circa oculos ſuperfluos a Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8. *Cinædi* alias dicuntur turpiter viventes, ex Cælio apud Lind. *Ex. XI.* §. 39.

Cinclesis, *Cinclismos*, κίγκλισις, κιγκλισμὸς, vox eſt Hippocratis, quæ motum denotat thoracis, quo ſubito elevatur & ſubſidit. Galenus *in exeg.* definit brevem & frequentem motum, Conf. ad Hipp. *l. de art. t.* 67. & *ſ.* 4. *t.* 46. Foeſ. *p.* 337. Hoffm. *in com. ad Gal. de U. P. n.* 107. Latine dici poſſet *Criſſatio*, *Criſſatum*, a *Criſſa* ave, quæ & *Motacilla* dicitur, Gr. κίγκλος, quæ caudam aſſidue motat & agitat, cujus aviculæ deſcriptionem vide apud Aldrov. *l.* 17. *Ornithol. c.* 22. *ſeqq.* quamvis & alias aves ſub nomine *Cincli*, *Motacillæ* ſimiles deſcripſerit *l.* 20. *c.* 56. Dicitur & διακίγκλισις, a διακιγκλίζω, quod occurrit apud Hippocr. *de art. t.* 64. applicatur etiam *Cinclisinus* ad obſcœnum cinædorum motum in coitu, qui alias *criſſatio* eſt, conf. Heſych. *in* σιγλίζειν & κίγκλος. (Π) *Cinclesis*, eſt & palpebrarum nictitatio perpetua. Vog.

Cindynos, κίνδυνος, *periculum*. Apud Hippocr. vero *grave periculum* vitæ notat, uti conſtat ex 5. *aph.* 12. & 34. Jung. Dieter. *n.* 462.

Cinefactio, idem quod *Cineratio*, vel *Incineratio*, aut *Calcinatio*. Eſt operatio, qua fiunt *cineres*. Eſtque duplex, occluſa & aperta. Rul. *in Lex.*

Cineo, κινέω, *moveo*, cieo ſignificat. Verum in Medicina diverſimode ſumitur. Vel enim *movere* dicitur de humoribus prius quieſcentibus. Ita humores arthritici *moventur* ut plurimum vere & autumno, *6. aph.* 55. Vel de turgeſcentibus, & urgentibus, & ita includit *evacuationem*, 1. *aph.* 22. Vel ſignificat omnem mutationem a Medico inductam, 2. *aphor.* 29. & 1. *aph.* 20. Vel etiam dicitur de corporis *motu locali*, 4. *aph.* 14. 15. Vel denique de præternaturali oſſium *dimotione* κινεῖσθαι accipitur, 2. *de fract. t.* 39. Jung. Dieter. *n.* 463. Foeſ. *p.* 338. Imo & morbus dicitur κινέμενος i. e. qui *movetur*, quique diverſis horis ſemper accedit ac remittit. Cui contrarii ſunt affectus ἑστῶτες, iiſdem horis ſubinde ſaccedentes & remittentes.

Cineratio, τέφρωσις, idem quod *Cinefactio*, vel *Calcinatio*. *Cineratio* quid ſit in opere Lapidis Phil. vide *Vol. IV. Th. Ch. p.* 858. 930. 958. de quibus *ſuo loco*. Vide *Incineratio*.

Cinereus, *Cineraceus*, τεφροειδὴς, ἔντεφρος, τεφρώδης, de colore dicitur cineri ſimili, eſtque poſtremus color in negotio Lapidis Philoſoph. teſte Lagneo *Harm. Chym. c.* 8. *Vol. IV. Th. Ch. p.* 763. Specialiter eſt epitheton *Collyrii*, quod & *Tephrium*, τέφριον, dicitur, Scribon. Larg. *n.* 26. 47. Rhod. *in not. ad prior. loc. p.* 65. ubi vocatur etiam *Collyrium ſpodiacum*.

Cineritium, *ciniritium*, eſt cœmentum auri, vel argenti. A nonnullis *Regale* vocatur. Item ſignificat & vas aurifabri, in quo aurum & argentum calcinatur. Rul. *in Lex.* Eſt & modus colamenti per *Cineritium*. *Theat. Chym. Vol.II. in fin.* Rolf. *Chym. l.* 2. *c.* 2. In Pathologia quoque *Cineritium* dicitur illud, quod poſt humorum, aut alterius rei putredinem (vel potius effervefcentiam & combuſtionem) remanet ſub forma terrea & craſſa, nec poteſt in vapores aut fuligines tenues mutari. Deſumpta ſimilitudine a lignorum uſtione, quæ ſecundum partes aliquas inflammabiles ignem & fumum concipiunt, ſecundum alias minime, ſed in cineres mutantur. Petr. Mich. de Calderia *in Avic. de Febr. Tom. I. Oper.* 121.

Cinerula, σπόδιον, vide *Spodium*.

Cinesis, κίνησις, *motum* ſignificat. Vide *Motus*.

Cinetus, idem quod *Diaphragma*, de quo *ſuo loco*. Vide Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 3.

Cingens, vide *Hypezocos*.

Cingulum, ζώνη, vide *Zona*. Quid ſit *Cingulum ſapientiæ* Rulando, quomodo paretur & uſurpari debeat, videatur in Hartmann. *Praxi Chymiatr. Operum in fol. Tom. I. p.* 25.

Cinificatum, idem quod *calcinatum*. Rul. & Iohnſ.

Ciniflones, οἱ ἐπὶ τοῖς σποδοῖς θερμαίνοντες, eſt epitheton *Pſeudo-Chymicorum*, vel *Chymicaſtrorum*, Dieter. *num.* 829. Lang. *l.* 1. *Ep. Med.* 52.

Cinis, τέφρα, σποδὸς, σποδίον, (quamvis hoc ad metallicos *cineres* reſtringi ſoleat, vide *Spodium*) ſic appellantur non ſolum lignorum uſtorum, ſed omnium aliarum rerum reliquiæ. Habet autem in ſe diverſas particulas & qualitates. Quædam enim ſunt terrenæ, quædam fuliginoſæ, tenuium partium, quæ hodieque ſalinæ, alkalicæ, lixivioſæ vocantur, & cum aqua in maceratione *cineris* una abeunt. Verum

rum non eſt omnis *cinis* eadem facultate & temperatura præditus, ſed variis pro combuſtæ materiæ diverſitate, Gal. *l.* 8. *de S. Fac. Tephra*. Ita omnium animalium uſtorum *cinis* eſt acris & diſcuſſorius, alius magis, alius minus, *l.* 6. *de* C. *M. S. L. c.* 1. *Cinis ſarmenticius*, τέφρα κληματίνη, olim in uſu fuit, de cujus virtutibus vid. Dioſcorid. *l.* 5. 135. Galen. *l.* 9. *de* C. *M. S. L. cap.* 8. Rul. *in Lex. Chym. Cinis clavellatus* alias dicitur, qui ex fæcibus vini poſt ſpiritus vini deſtillationem relictis per combuſtionem & elixivationem fit, quamvis & ſub hoc nomine alia ſalia alkalia etiam ex Iſatide, ligno Querno, &c. ſubintelligantur, Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 412. Hoffm. *in clav. ad h. l.* Proprie non eſſe *cinerem*, ſed ſalem, a priori & poſteriori demonſtravit Celeb. D. D. Wedel. *Ph. I. A. F. R. l.* 2. *ſ.* 1. *c.* 9. *p.* 95. *Cinis clavellatus*, id eſt *Alkali*. Dicitur & *cinis hederæ*. Rul. & Iohnſ. *in Lex. Cinis ex cinere* eſt aqua extracta. *Cinis cineris* eſt congelatum coagulans, Iidem. Hoc nomine etiam venit ipſe Lap. Phil. Lagn. *Harm. Chym. Vol. IV. Th. Ch. p.* 727. Paracelſ. *cinerem* in genere vocat *Sal*, *de morb. Tartar. c.* 10. De *cineribus* vegetabilium vide Rolf. *Chym. l.* 5. *ſ.* 7. *c.* 11. ubi etiam de *cineribus clavellatis*. *Cinerum* quoque uſus eſt in operationibus chymicis, v. g. in digeſtione, Id. *l.* 2. *c.* 2. De ſingularibus quibuſdam *cineribus* lege Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 4. *c.* 19. De *Cinere Hermetico* in præparatione Lapidis Philoſophici *in Apoc. Hermet. parte poſter.* Helmont. ſtatuit, *cinerem* humanum nihil continere terræ, *tr. Terra. n.* 10. Idem aſſerit, *Cinerem* lignorum eſſe ex aqua, quia lignum totum ex aqua, *tract. Complex. atque Mixtion. figm. n.* 36.

Cinnabaris, *Cinabaris*, *cinabrium*, κιννάβαρι, quale proprie Minerale fuerit, non fuiſſe veteribus adeo perſpectum, colligere licet e Dioſcor. *l.* 5. *c.* 109. & Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* Hinc factum, ut cum *Minio* confudiſſe videantur, animadvertente Sarracen. *in not. ad Dioſcor. d. l.* Hodieque certo certius eſt, duplicem eſſe *Cinnabarim*, *Nativam*, & *Factitiam*. *Illa* eſt terra mineralis lapideſcens, conſtans ex Sulphure & Mercurio exquiſite ſecum mixtis in materia terreſtri inſtar lapidis compactis & hoſpitantibus; interdum purior, interdum impurior reperta. Interdum etiam minera Solaris reperitur intermixta. Vide Schroder. *l.* 3. *c.* 16. & Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Ex noviſſimis etiam Diſſertationem de *cinnabari nativa* ad normam Acad. Nat. Cur. ſcripſit D. Gabr. Clauderus Medicus Ducal. Sax. cujus mentio quoque fit *in Act. Erud. Lipſ.* 1684. *Cinnabaris nativa* quoque vocatur *Electrum minerale immaturum*, quod Helmontio *Metallus primus* ſive *maſculus* vocatur. Vide *Metallus*. Uſum illius ſuſpectum reddere auſus eſt D. Bartholin. ob ſulphur nigrum Arſenicale, uti patet *ex Act. Hafn. Vol. I. Obſ.* 41. *p.* 77. *Cinnabaris nativæ* cremorem, ſublimationem, & in Mercurium currentem reductionem legere licet in Junken. *Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 85. *ſeqq.* Cinnabaris vulgaris Officinarum quomodo paretur, *ib. Factitia* eſt vel ſpecies, Mercurii ſublimati, Schroder. *d. l. c.* 15. Hoffm. *ad h. l.* vel cum additione *Cinnabaris Antimonii* ex floribus Antimonii cum aqua forti parata. Vid. eoſd. *l.* 3. *c.* 17. Si placet, poterit etiam legi Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Plura de *Factitia* apud Libav. *Synt. A Ch. l.* 7. *cap.* 25. *Cinabrium* vocatur etiam ipſe Lapis Phil. Lagn. *Harm. Ch. d. l. Cinnabaris Antimonii* eſt nihil aliud, quam Mercurius ſublimatus dulcis, ſulphure ſive Tinctura Antimonii impregnatus, & ita Cinnabari nativæ quoad uſum poſtponenda, D. D. Wedel. *Ph. I. A. F. R. c.* 2. *ſ.* 3. *c.* 4. *p.* 139. Quod Helmontio dicatur *Cinnabaris*, vide *in tr. in Herb. Verb. & Lap. &c.*

Cinnamomum, *cinnamum*, Rhod. *ad Scrib. Larg. in Ind. priori*, κιννάμωμον, inter aromata præſtantiora notiſſimum, ſumme tenuium partium, nec tamen ſumme calidum. Gal. *l.* 7. *de S. F.* Verum cum ſit cortex arboris cujuſdam, Botanicis relinquimus. Hujus reſolutionem Chymicam vide apud Junken. *Chym. Med. Phyſ. P. I. ſ.* 3. *c.* 1. *p.* 154. *ſeqq.*

Cinnioglottus, *Cinxtus*, ſunt termini a Paracelſo ficti, denotantes interitum, mortem, corruptionem totalem corporum mineralium, *Chirurg. l.* 5. *c.* 7.

Cinnus, κυκεών, eſt miſcela plurimarum rerum. In ſpecie vero ſignificat potionis genus ex multis liquoribus confectum. Hinc deſcendit verbum *concinnare*. Meminit hujus vocabuli Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 9. Vide Linden. *Exerc. X.* §. 198. Vide *Cyceon.*

Cinzilla, eſt nomen Paracelſicum, denotans ſpeciem *Herpetis exedentis* maligni, *Zona* alias dictam, quemadmodum ex deſcriptione colligere licet, Parac. *de ulc. & apoſtem. c.* 33. Vide *Zona*.

Cion, κίων, vide *Columella*.

Cionis, κιονὶς, idem quod κίων, *Columella*. Vide *ſuo loco*. Ita quoque dicitur affectus gurgulionis, vel *uvulæ*, quando ex fluxione majorem craſſitiem obtinuit, & ita opponitur ἱμάσι. Vide *Corrigia*.

Ciparium, vulgo *Civerium*, edulia ex carne cuniculi conciſa cum Zing. Cinnam. bono & omphacis. Franciſcus Tornaſius *de peſte*.

Circa, *Circum*, περὶ, quid ſignificet, ſc. partes vicinas, vid. apud Gal. 4. *aph.* 80. Dieter. *n.* 669.

Circites, ſunt circuli ex areſactis, uti e Feſto notavit Rhodius *de Acia p.* 78. Reliqua vocabula ibi occurrentia huc non pertinent.

Circos, κίρκος, & per metatheſin literarum etiam κρίκος, denotat annulum, fibulæ ſpeciem, anſulam, cujus variam ſignificationem notavit etiam Rhodius *de Acia p.* 79. ubi etiam ex Hippocrate *de Mochlic. & de fractur.* oſtendit, quod κρίκοι ſint annuli orbiles ex corio Ægyptio inſuti ad cruris luxati diſtenſionem.

Circuitus, περίοδος, vide *Periodus*.

Circularis motus, vide *Circulatio*.

Circulatio, *Circularis motus*, Gr. dici poſſunt περίοδος, περιδρομὴ, fortaſſis etiam κύκλωσις ἢ περικύκλωσις, frequentis uſus eſt in Medicina. Accipitur vero (1) Phyſice partim generaliter, de περιώσει Platonica, de qua vide *Circumpulſio*: partim ſpecialiter de *motu ſanguinis reciproco*, qui geminus notatur: Quidam *Univerſalis*, quando ſanguis omnis e ſiniſtro ventriculo cordis in arteriam aortam, ſive magnam per impulſum influit, & mediantibus hujus ramis & ſurculis in totum corpus diffunditur, poſtea a venæ cavæ, & in abdomine venæ etiam portæ ſurculis & ramis etiam in toto corpore diſtributis idem ſanguis recipitur, & per illos ad truncum venæ cavæ defertur, & ex hoc ad cor, ad auriculam dextram, & ex hac in ventriculum dextrum redit. Cujus *circuitus* primus inventor & auctor præcipuus Guilielmus Harvæus Anglus, Medicus Regius, & in Collegio Medicorum Londinenſi Anatomiæ & Chirurgiæ Profeſſor, qui peculiarem ſcripſit Exercitationem Anatomicam *de Motu cordis & ſanguinis in animalibus*. Hunc mox ſecutus eſt Herm. Conringius, libello etiam *de generatione & motu ſanguinis* edito; Joh. Walæus, & paulo poſt quamplures alii. Vide Dieter. *in Iatr. n.* 15. Eſtque hodie adeo recepta & ſenſuum fide anatomicaque experientia confirmata ſententia, ut qui vellet eam præfracte negare, vel impugnare, ille adverſus ſolem loqui videretur. Altera *Circulatio ſanguinis particularis* eſt, quando e dextro cordis ventriculo exprimitur in arteriam pulmonalem, vulgo venam arterioſam dictam, per ſubſtantiam pulmonum diſtributam, e cujus ramis viciſſim tranſit in venam pulmonalem, vulgo arteria venoſa dictam, ejuſque ramos, qua mediante redit ad cor ejuſque auriculam ſiniſtram, & ex hac in ventriculum ſiniſtrum. Quem motum etiam C. Hoffm. agnovit & admiſit, licet alii impugnaverint. De hoc vide Bartholin. *Anat. l.* 2. *c.* 9. quamvis in embryonibus & recens quoque natis paulo aliter fiat, mediante peculiari canali & foramine ovali, de qua *circulatione* vid. *d. l. c.* 8. *ſub. fin.* Ita & *Circulatio ſpirituum animalium* a nonnullis Phyſicis & Medicis ſatis veroſimiliter aſſeritur, v. g. Henr. Regio, Rogerſio aliiſque. Sic mentio fit tractatus cujuſdam Religioſi congregationis S. Mauri de hoc argumento *in Act. Erud. Lipſ.* 1684. Bartholin. vero in dubio reliquit hanc hypotheſin, *Anat. Libell.* 3. *cap.* 1. (2) Accipitur chymice vel ſpagyrice, eſtque exaltatio eſſentiarum per *circularem* in vaſe Hermetico, vel Geranio reductionem & ab impuritatibus ſeparationem, Rolf. *Chym. l.* 2. *c.* 2. Paracelſ. dicit eſſe ſpeciem putrefactionis, *l.* 7. *de transmut. rer. natur.* De *Circulatione* Chymica legatur etiam D. D. Bohn. *Diſſ. Chym. Phyſ. XII.* §. 18. D. D. Wedel. *Ph. I. A. F. R. l.* 1. *ſ.* 3. *c.* 5. Quæ ita præparantur, appellantur *Circulata*, Paracelſ. *Archidox. l.* 6. 8. 9. *& l. de renov. & reſtaur.* Hinc legitur *Circulatum majus & minus*, *Circulatum ſolvens*, apud Libav. *Synt. A. Ch. l.* 8. *c.* 14. *& c.* 25. *Circulatum minus Paracelſi* e floribus * ci a ſale communi bis ſublimatis affuſo Spiritu Vini paratum legitur, e *Collect. Leidenſ.* in Junken. *Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 87. Idem meminit alius abſtruſioris *Circulationis* & *Circulati* circa negotium Lapidis Philoſophici in *Apocal. Herm. part. poſter.* Videatur & Rul. *in Lex. Circulatum majus* vocatur quoque Paracelſo *Liquor Alcaheſt*, ſive *Menſtruum univerſale*, quod & *Acetum Radicis* eidem appellatur, ſecundum modernorum Chymicorum ſententiam. Peculiarem quoque phyſicum ignis elementaris *circularem* motum excogitavit Gerard. Dornæus *in l. de Nat. luce tract.* 1. Phyſica Geneſis die tertio. Vid. *Vol. I. Th. Chym. Aquæ Circulatæ* meminit Paracelſ. *l.* 2. *de vir. membr. c.* 7. *Aquæ vitæ circulatæ*, *tr.* 2. *de membr. contract. c.* 3.

Circulator, περιοδευτὴς, idem quod *Agyrta*. Vide ſupra ſuo loco.

Circulatorium vocatur vas illud, ubi infuſus liquor aſcendendo & deſcendendo quaſi in *circulum* rotatur. Uſus ejus in ſublimationibus, exaltationibus, & *circulationibus* poſitus eſt. Varia hujus generis vaſa a variis ingeniis ſunt excogitata, ex quorum numero duo duntaxat magni momenti & uſus nobis placent. *Pelecanus*, & *Diæta*. Rul. *in Lex.* Meminit *Circula-*

culatorii Paracelſ. *tr.* 2. *de membr. contr. c.* 3.

Circulatum, vide *Circulatio*.

Circulus, κύκλος, eſt proprie figura, quæ a medio ſuo undique diſtat æqualiter. Vocatur vero medium *centrum* Gal. *l.* 10. *de U. P. cap.* 12. Hujus figuræ encomium aliquoties attigit, uti loca notavit Cl. Hoffm. *in comm. ad Gal. l. de U. P. n.* 641. ut & Paracelſ. *Paragran. Tr.* 2. *de Tartar. morb. c.* 1. & *com. in* 1. *aph.* 1. *Hipp.* Et apud priſcos erat *Circulus* in honore, propterea quod mundus ſit ſphæricus, *ib.* Et *Circulare corpus* plane undique ſibi ſimile dicitur, Gal. *l.* 2. *de cauſſ. pulſ. c.* 13. Applicatur porro ipſis partibus corporis. Ita Malæ ipſæ vocantur Hippocr. οἱ κύκλοι προσώπȣ, *circuli faciei*, *l.* 2. *de morb. XLIIX.* 12. & *circuitus oculorum*, τὰ κύκλα τῶν ὀφθαλμῶν *circuli oculorum*, vel orbes. *l.* 7. *Epid. VI.* 3. *Circulos* ſeptem in oculo expoſuit Gal. *l.* 10. *de Uſ. P. c.* 2. & 3. Ita & de urina dicitur, quod faciat in vitro aliquando *circulum*, & vocantur Hippoc. urinæ *circulares*, *d. l.* 7. *XLII.* 39. *Circulus* quoque Chymicis dicitur inſtrumentum rotundum vitris abſcindendis ex ferro factum. Rul. *in Lex. Circulus quadruplex* eſt ſpecies, quæ dicitur *Plinthius laqueus*. Galen. *de faſc.* Referuntur & *Circuli* inter inſtrumenta chirurgica, quales uterinos exhibet Scultetus *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXII. fig.* 6. 7. & *Tab. XLIII. fig.* 5. *Circulo* curare, κύκλῳ θεραπεύειν, quod extat apud Vegetium *de re veteri nav. l.* 2. *c.* 6. eſt rite ſervatis omnibus a minimis remediis ad majora progredi, quemadmodum expoſuit Hartmann. *Diſp. Chymiatrico-Medica I. Actuario* 2.

Circumciſio, *Circumſectio*, περιτομὴ περικίρεσις, olim fuit ritus ſacer Judæis injunctus, ut præputii, quo glans membri virilis tegitur, portio abſcinderetur, ex *Gen. c. XVII.* Hic mos & Turcis Perſiſque hodieque adhuc receptus. Verum etiam inter affectus p. n. refertur a Gal. *in def. Medic. Circumciſio*, quod ſit ablatio cutis glandem contegentis. Et opponitur παραφυμώσει, quando glans tegi nequit præputio. Fœminis quoque aliquando neceſſariam eſſe *circumciſionem*, vel *circumſectionem* Clitoridis, aut Nympharum, conſtat ex Rolf. *Ord. ac Meth. General. dicat. part. Part.* 2. *c.* 38. & Th. Bartholin. *Anat. l.* 1. *c.* 34. Modum amputandi tradit Æginet. *l.* 6. *c.* 70. Ita & in viris, ſi præputium totum denigruerit, *circumcidendum* eſſe docet *d. l. c.* 57.

Circumferentia, περιφέρεια, dicitur ambitus circuli vel corporis rotundi, ſive extremitas, Gal. *l.* 10. *de U. P. c.* 12.

Circumforaneus, idem quod *Circulator* vel *Agyrta*. Vide *Agyrta*.

Circuminduro, περισκληρύνω, *obduro*. Verbum uſurpavit Hippocr. de frigore exceſſivo cutem obdurante, 5. *aph.* 20.

Circumlitio, περίχρισις, περιχριστὸν, rectius περίχριστον, Marcell. medicamentum *Perichriſtarion*, generaliter omne denotat, quod circa partem aliquam affectam undequaque illinitur. Stricte vero de medicamentis ocularibus, quando palpebræ oculorum oblinuntur, ne quid intra oculum fluat, dicitur Scribon. Larg. *n.* 29. Rhod. *in not. ad h. l. p.* 68. Dioſcoridi vocantur ὀφθαλμικαὶ περιχρίσεις, *l.* 1. *c.* 131.

Circumoſſalis membrana, *circumoſſia*, περιόστιος, vide *Perioſtium*.

Circumpulſio, περίωσις, vox eſt Platonica, quam Thomas Cornelius Conſentinus *peculiari Epiſtola ad Marcellum Creſcentium* explicat, & applicat motibus illis, qui alias vulgo ob fugam vacui fieri dicuntur, v. gr. aeris ſive ſpiritus inſinuatio, in inſpiratione, ſanguinis motus circularis, chyli motus, &c. docetque eam fieri ob pleni potius neceſſitatem, quia quicquid movetur, continuo propellit, & hoc proximum, & quod ultimo pellitur, ſuccedit in locum ejus, quod principio movebatur. Hanc περίωσιν Cl. Dn. Sturmius per circulationem corporum, uti conſtat ex ejuſdem *Phyſica Conciliatrice Part. gener. c.* 9. §. 13. *p.* 95. quam etiam *peculiari Diſſertat.* egregie declaravit.

Circumſedeo, ἀμφικαθίζομαι, vide *Amphicathezomæ*.

Circumſtantia, τὸ περιστατικὸν. Hac appellatione Medici comprehendere ſolent, quicquid ad indicantis principalis neque eſſentiam, neque eſſentiæ connexæ pertinet. Hujus generis ſunt in rebus vulgo naturalibus dictis, Proprietas cum Hominis, tum Partis laborantis, Vires, Ætas, Sexus, Vitæ genus, & Conſuetudo. In præternaturalibus, Morborum tempora, Paroxyſmi, Numerus, & Symptomata. In non naturalibus denique, Cælum & Solum. Hæc ſunt, quæ rectum uſum moderantur, ſeu, quomodo agendum, indicant, verbis doctiſſimi Linden. *Ex. IIX.* §. 69. Vid. Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 2.

Circumtego, περικαλύπτω, uſurpatur ab Hippocrat. 5. *aph.* 59. in experimento imprægnationis, dum inferne partes fœminæ veſtimentis probe circumtegi jubet, ut vapor ſive ſuffitus in ſinum muliebrem immittatur. Diet. *in Iatr. n.* 673.

Circumvagatio, περίσφαλσις, vide *Periſphalſis*.

Cir-

Circus, κίρκος, varias habet ſignificationes : 1. hoc nomine venit ſpecies Accipitris, magnitudine, audacia, & viribus inſignis, cujus deſcriptio videatur apud Ul. Aldrovand. *Ornitholog. l.* 5. *c.* 4. *p.* 351. *ed. Bonon.* 2. κίρκος quoque dicitur de gemmis populi arboris & germinibus primis, ſicut notavit ex Heſychio Welſch. *in Sylloge ad Marcell. Cumani Obſerv. I. p.* 28. 3. vel locus, vel ipſe curſus in orbem; Gr. δίαυλος. Vide *Diaulos*.

Cirlus, vide *Lutea*.

Cirnao, κιρνάω, i. e. *miſceo*, item διακιρνάω. Utroque uſus Hippocrat. Illo *lib.* 9. *de morb. XXXV.* 14. & *l.* 2. *de morb. mul. VI.* 22. Hoc vero *l.* 2. *de diæta XXXI.* 16. & *l. de int. aff.* XLIIX. 9.

Cirrhos, κιῤῥὸς, eſt nomen coloris, præſertim in vino, & denotat *fulvum*, h. e. quod ex rufo & igneo pallet, Gal. *l.* 4. *de S. Fac. cap.* 23. Vocatur & *Gilvus*. Eſt autem medius color inter album flavumque. Dioſcorides vero dicit vinum κιῤῥὸν eſſe medium inter album & nigrum, quæ latior eſt acceptio. *l.* 5. *c.* 8.

Cirrus, πλεκτάνη, vide *Ceræa* & *Polypus*.

Cirſocele, κιρσοκήλη, i. e. *Hernia Varicoſa*. Vide *Hernia*. Cirſocele dicitur, quando teſticuli infinitis quaſi nodis vel varicibus infeſtantur & inſigne pondus accedit, ita ut impediatur ſeminis prolifici elaboratio. P. Ammann. *in Irenic. p.* 133. 142.

Cirſos, κιρσὸς, *Varix*, vide *Varix*.

Ciſſeris, κίσσηρις, Attice κίττηρις, pumex, vide *Pumex*.

Ciſſinum, κίσσινον, nomen Emplaſtri ad nervorum vulnera etiam diuturna, ut & puncturas, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 17.

Ciſſybium, κισσύβιον, poculum dicebatur Græcorum ex ligno hederæ confectum, quod duplici de cauſſa laudat Lang. *l.* 1. *ep.* 19. primum, quia hedera vini temulentiam ſuo frigore arcere creditur; deinde, quod cauponum fraudes, qui vinum aqua miſcent, detegat. Nam teſte Catone *de re ruſtic. c.* 110. ſi vinum lymphatum in vas hederaceum effunditur, tum vinum per poros reſudat, & effluit, aqua vero ob craſſiorem vino ſubſtantiam remanet. Verum hodieque damnum ad emptorem ſaltem redundaret, ſi hæc pocula in uſu eſſent.

Ciſt, vel alias *Kiſt*, eſt capacitas duarum menſurarum vini, vel ſeſquimenſuræ juxta locorum diverſitatem, circiter libras quatuor continens. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Ciſta, κίστη, κιστὶς, κίστις, dicitur *Capſa* vel *Capſula*, in qua aliquid aſſervatur, præſertim edulia, veſtimenta, medicamenta. Occurrit in ſpuriis, quæ adjecta ſunt, *l.* 1. *de morb. mul.* III. 16. Vide Foeſ. *p.* 339.

Ciſterna, ὑδροδοχεῖον, vel ὑδροδόκος Gr. dici poſſet, ſignificat vas, vel receptaculum, in quo aqua colligitur, v. gr. pluvialis, in defectu aquæ fluviatilis & fontanæ. Tranſlata tamen hæc vox per Anatom. ad partes quaſdam corporis. Ita quartus Ventriculus Cerebri, vel Cerebelli proprius *Ciſterna* Arantio dictus, C. Hoffmann. *com. ad Gal. de U. P. n.* 631. 638. Ita D. Joh. Ferdin. Hertodius a Todenfeld, Medicus Brunnenſis Moraviæ Acad. Cur. haud incongrue concurſum vaſorum lacteorum in mammis lactantium, *Ciſternam mammariam* appellavit. *Ephem. Nat. Cur. An.* I. *Obſ.* 6.

Citharus, κιθαρὸς, pectus, latus, piſcem notat, teſte Heſychio. Prior ſignificatio eſt apud Hippocratem variis locis, quo Galenus θώρακα interpretatur. Piſcis notionem addit Galenus *de alim. fac. L.* III. *c.* 30. Hoffmann. *in comm. de U. P.* monet etiam κιθαρὰν ſcribi. Erotianus tandem nos docet, Dorienſibus deberi id nominis, qui eo thoracem appellant.

Cito, ταχὺ, ταχέως, τάχα, bifariam accipitur: vel quatenus reſpicit morbi principium, vel quatenus ipſam operationem, de qua dicitur. Ita ſcreatio *cito* facta bona eſt in morbis pectoris & thoracis, non ſolum ratione initii morborum, ſed & ſi ſputum *prompte* & expedite excerni poteſt, Gal. 2. *progn. t.* 43. quamvis poſterior mihi videatur frequentior eſſe acceptio. Vide 2. *aph.* 18. 36. & plura alia loca, quæ collegit Foeſ. *p.* 512. Dicitur etiam *Cite* apud Scrib. Larg. *n.* 198. approbante Rhod. *ad h. l. p.* 284.

Citrinatio, dicitur nihil aliud eſſe, quam completa digeſtio, *in Corrector. Richard. Anglic. c.* 12. *Theatr. Chym. Vol.* II. *pag.* 396. Ruland. & Johnſ. deſcripſerunt per reſuſcitationem, vel reſurrectionem.

Citrinulus, *Citrinolus*, *Citrinus*, eſt lapis medius inter Cryſtallum & Berillum. Dicitur etiam *Saxifragus*. Paracelſ. *l.* 1. *de præparation.* & *l.* 2. *de Tartar. Tr.* 3. *c.* 5. *Citrinulus* eſt cryſtallus pallida, Rul. Ex ea fit liquor in modum alkali contra calculum. Alias & *Citrinus* vel *Citreus* dicitur de colore flavo pomum *citrium* æmulante, qualis color reperitur in urina ſanorum, Will. *de urin. c.* 2. Ita Paracelſ. icterum flavum vocavit *Icteritiam Citrinam*, *l. de*

l. de Icteritiis c. 1. Emplaſtrum quoque vulgaris notitiæ in Officinis vocatur *Citrinum* a colore. Et eſt nomen Malagmatis apud P. *Ægin. l.* 7. *cap.* 18.

Citrones, occurrit in Paracelſ. *Philoſ. ad Athenienſ. l.* 1. *t.* 14. ubi dicit: In ſegregatione aquarum inter alia orta eſſe varia corpora, piſces, animalia carnea, corpora ſalina, & alia corpora in mari occurrentia, ut Corallia, Trina & *Citrones*. Sed quid ſint, non exponit.

Citta, *Ciſſa*, κίττα vel κίσσα, idem quod *Pica*, *Malacia*. Vide *Pica*. Fœminæ *pica* laborantes dicuntur κιττῶσαι, Gal. *l. 6. de San. tu. c. 9.*

Civetta, vide *Catus*.

Civitas, πόλις, quid ſignificet & pueris conſtat. *Civitatum* ſitum Medicus intueri & perſpectum habere debet, ut experimentis judicet, quæ ratione didicit. Gal. *l. quod opt. Medic. &c.*

Clados, κλάδος, *ramum* ab arbore avulſum, aut *talum* ſignificat, quæ implantatur. Uſus Hippoc. *l. de nat. pu. XXIV.* 2. *XXV.* 7. 9. Derivativum κλαδαρὸς, *vibratilis*, vibrans inſtar rami teneri. Græcos quoque κλαδαρὸν vocaſſe lumbos fluctuantes ad laſciviam, qui motus alias exprimitur per *Criſſare*, teſtatur R. Keuchen. *ad Seren. p.* 184.

Clar, eſt terminus artificialis, ſignificans Pollen oſſeum, quod paratur ex oſſibus cranii vitulini anterioribus per coctionem a pinguedine depuratis, poſtea ad albedinem calcinatis, in lapide porphyrio ſubtiliſſime tritis, denuo aqua viva humectatis, rurſus in tigillo clauſo calcinatis, & rurſus ſubtiliſſime poſt refrigerationem tritis. Quo pulvere catilli per cribrum inſperguntur, ne rimas contrahant, D. Iunken. *Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 79. *ſeq.*

Clamor, βοὴ, βοάω, *clamo*, eſt vocis magnitudo & ſonus intenſior, fit aliquando cauſſa rupturæ vaſorum, Gal. 4. *in 6. Epid. t.* 5. *& l.* 4. *de L. Aff. c.* 8. Aliquando parit ſimilem inflammationi affectum circa membranam faucium, & muſculos, *l.* 4. *de L. Aff. c.* 6. qui affectus comparatur laſſitudini ulceroſæ vel inflammatæ, quæ manibus, cruribus, & lumbis accidit, poſt nimium laborem. Scilicet portiones ſpirituoſæ & humidæ abſumuntur, fibræ membranæque exſiccantur, & anguſtantur, *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 1. Interdum *Clamor* eſt ſymptoma morborum Tartareorum, ut Medicus debeat judicare ex *clamore* ſemper, quod Tartarus adeſt, quia urit & pungit inſtar cultri, Paracelſ. *l.* 2. *de Tartar. tr.* 1. *c.* 2. *in not.* Interdum etiam debet eſſe aliquale remedium pro excitandis ſyncope ſive animi deliquio graviori correptis *Clamor* vel vociferatio, quemadmodum e Practicorum ſcriptis de Syncope conſtat.

Clangor, *Clange*, κλαγγὴ, vocem ſonoram ſignificat, alias anſerum & gruum propriam. Unde κλαγγώδης φωνὴ, vox *clangoroſa*, quæ fit etiam in homine ob reſiccationem voci deſtinatorum inſtrumentorum, Hippocr. 1. *prorrh. ſ.* 2. *t.* 17. *&* 19. *ſ.* 2. *t.* 12. Erotianus a frequentiori vomitu derivat, quem omnino confer. Denotat vero acutam vocem cum ſtridore. Frequentius quoque in aliis locis uſus eſt Hippocr. quæ collegit Foeſ. *p.* 339. *ſeqq.*

Clareta, ſignificat *albumen ovorum*, λεύκωμα, λευκὸν τῦ ὠῦ. Rul. *in Lex.*

Claretum, dicitur *vinum aromatum infuſione imprægnatum*, atque cum ſaccharo dulcoratum. Dicitur alias *Vinum* vel *Potus Hippocraticus*, Schroder. *l.* 1. *c.* 3. Modum componendi monſtrat Petr. Morell. *de form. remed. ſect.* 1. *cap.* 6. Schenk. *Syntagm. comp. medic. cl.* 2. *ſ.* 2. *c.* 4. etiam ad *Moretum* & *Mulſum* ſive *Hydromel* extendit. *Claretum* vel *Vinum artificiale* duplex eſſe poteſt: *Alterans* & *Purgans*. Utraque exempla vide apud Schrod. *l.* 2. *cap.* 63. Weker. *Antidot. ſpec. l.* 2. *ſect.* 6.

Clarificatio, dicitur ſpecies, vel modus depurationis liquidorum, præſertim decoctorum; fitque diverſimode. Vide Weker. *Antid. gener. l.* 3. *c.* 37.

Claritas, σαφήνεια, plerumque de dictis & verbis perſpicuis evidentibuſque accipitur, cum maxima ſit virtus dictionum *claritas*, Galen. *l.* 1. *de Nat. fac.* 1. licet pleriqde hominum relictis *claris* & notis (Gr. τὰ σαφῆ καὶ γνώριμα) delectentur potius ænigmatice dictis, τοῖς αἰνιγματωδῶς εἰρημένοις. Ga. 2. *in* 1. *prorrh.* 58.

Clarum, τὸ σαφὲς, λαμπρὸν, præter illam ſignificationem, de qua in præced. dictum eſt, denotat id quod fit ex cryſtallo. Rul. *in Lex.*

Claſis, *Claſma*, κλάσις, κλάσμα, a κλάω, *frango*, *Fractionem*, *Fracturam* ſignificat. Vide *Fractura*. Quamvis etiam de muſculorum vel potius tendinum diſtortione, aut reflexione, uſurpetur, ubi fere irrita & inanis eſt muſculorum actio, notante Foeſ. *p.* 340.

Claſſicus, quid in Scholis ſignificet, notum eſt, nimirum Auctores Claſſici dicuntur, qui diſcipulis commendantur. Tales autem in Medicina dari aut admitti debere, acriter impugnavit P. Ammann. *in Irenic. p.* 217. *ſeqq.*

Clau-

Claudiacon, κλαυδιακὸν, nomen eſt *Collyrii*, quod deſcribitur a P. Æginet. *lib.* 7. *c.* 19.

Claudicatio, *Clauditas*, χώλωσις, χωλεία, χώλωμα, vide *Choloma*.

Claudo, κλείω, κατακλείω, quid vulgo ſignificet, notum.. Antiquis etiam uſitatum *Cludo*, ut eſt apud Scrib. Larg. & alios. Vid. Rhod. *in Ind. prior. ad Scrib. p.* 362. Specialiter in Medicina dicitur de oculis, quando per ſomnum *clauduntur*; item de utero. Hippoc. 5. *aph.* 51. Sed in Græco legitur μύειν, ξυμμύειν, cui opponitur τὸ χαίνειν, χάσκειν. Sic & vulnus cicatrice *claudi* dicitur.

Claveatio, γόμφωσις, vide *Gomphoſis*.

Clavellati cineres qui dicantur, vide *Cinis*.

Claviculæ, uſitatius quam *Claves*, αἱ κλεῖδες, κληῖδες, item κλεῖς, Gal. 8. *Anat. admin.* c. 1. Vocantur & *Furculæ*.. *Ligulæ* dicuntur duo oſſa ſita tranſverſim in pectoris ſummo ſub collo, ita dicta vel quod thoracem claudant ſuperius, quemadmodum ſeptum tranſverſum inferius, Gal. *d. l.* & inſtar *clavis* ſcapulam firment cum ſterno; vel quod antiquas ædium *claves* referant, ſimiles literæ ſ. Latinæ, Bart. *Anat. libell.* 4. *c.* 19. Jung. C. Hoffm. *comm. in Gal. de U. P. n.* 101. *ſeq.*

Clavis, κλεὶς, κλειδίον, præter vulgarem ſignificationem accipitur: 1. in Medicina pro *Clavicula*, de qua antea: 2. accipitur tropice. Ita *Menſtrua*, præſertim mineralium, h. e. corpora ſolventia vocantur *Claves*, quia clauſtra mixtorum aperiunt, & ad anteriora viam parant, Libav. *Alchym. Pharmac. c.* 4. Imo omnis proceſſus, monſtrans ſecretiorem aliquam operationem, *Clavis* nomine venit, Nicol. Flammell. *in Annot. ad Dion. Zachariæ. opuſc. Vol. I. Theatr. Chym. p.* 781. vide & *p.* 293. 298. præſertim in negotio Lapidis Philoſophici.

Clauſtrum, κλεῖθρον, κληῖθρον, præter communem ſignificationem, in Medicina denotat locum anguſtum ſub tonſillis ad gutturis aditum, veluti gutturis *clauſtrum*. Hippocrat. *lib.* 2. *de morb.* XXIIX. 3. 14. conf. Galenus *exegeſi*.

Clauſura, ſæpe in Anatomicis & Pathologicis dicitur de meatibus, canalibus aut aliis cavitatibus vel naturaliter vel præternaturaliter occluſis. Ita D. Ruyſchius clauſuras Tubarum Fallopianarum frequenter ſe obſervaſſe & inde ſterilitatem dependiſſe ſcripſit *Centur.* I. *Obſ. Anatom. Chirurg. Obſ.* 83. *Clauſura* uteri eſt ſpecies arctationis (de quo vocab. *ſupra*) dum membrana quædam vel nervea vel carnea obtenditur ante os uteri modo intimius, modo extimius, modo largius, modo arctius, P. Zacch. *Quæſt. Med. Leg. l.* 3. *tit.* 1. *quæſt.* 8. *n.* 27. Efficit igitur atretam, de qua voce etiam *ſupra* dictum. Idem quoque Auctor *Clauſuram* Monialium deſcripſit, quod ſit locus, e quo Moniales egredi, & in quem externi ingredi ſine piaculo non debent, *l.* 8. *tit.* 3. *quæſt.* 1. *n.* 5.

Clauthmos, κλαυθμὸς, i. e. *Fletus*, vide infra. Dicitur & κλαυθμυρισμὸς, quod occurrit apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 99. quemadmodum & verbum κλαυθμυρίζω, (de quo mox) ſæpius ad eundem legitur, *ibid.*

Clauthmyrizo, κλαυθμυρίζω, a κλαίω, *flere*, ejulare ſignificat cum anhelitu & ſuſpirio, uti ſolent pueri, Hippocr. *ſ.* 3. *Progn. t.* 34. Per flere cum magna ſpiritus contentione expoſuit Galen. Hinc κλαυθμώδεις ἀναπνοαὶ dicuntur luctuoſæ & ejulabundæ reſpirationes, quæ fiunt interrupto ſpiritu aut cum ſonitu gemebundo, 6. *aph.* 54. Et vox acuta κλαυθμώδης, in febribus malignis male legitur, *Coac. t.* 257. quamvis *in prorrhet. ſect.* 2. *t.* 12. legatur κλαγγώδης, (de qua paulo ſuperius in *Clangor*) quæ tamen non multum diſcrepant. Foeſ. *p.* 340. Dieter. *n.* 466.

Clavus, γόμφος, ἧλος, proprie ſignificat inſtrumentum aliquod vel ligneum, vel metallicum, acutum in uno extremo, in altero plerumque craſſius & rotundum, quo aliquid alteri corpori affigitur. Ad ſimilitudinem hujuſmodi *Clavi* etiam parare curavit per artificem *clavum* ex auro capitatum, cujus in palatum exulceratum intruſi beneficio loquela penitus amiſſa artificioſe recuperata fuit, Amat. Luſitat. *cent.* 5. *cur.* 14. Similem ex argento ad eundem uſum cum ſucceſſu paratum confirmat Foreſt. *lib.* 32. *Obſ.* 13. 16. Per tranſlationem *Clavus* quoque ſignificat verrucarum ſpeciem, non tam tuberculum, quam impreſſionem calloſam ad perioſtia uſque penetrantem, præſertim ad digitos, & plantas pedum ex calcei preſſu & intertrigine, acuto interdum dolore ſponte ferientem, ſemper vero ingredienti moleſtam. Vulgo a forma *Oculus gallinaceus* dicitur; cujus cauſſa conſiſtit in ſucco nutritio craſſiori & ſalino adhærente perioſtio, & portionibus excrementitiis mixto. Rolf. cauſam horum *clavorum* dicit eſſe ſal reverberatum, *Ord. & Meth. comm. l.* 2. *ſect.* 3. *c.* 11. *Clavus* quoque dicitur affectus quidam in oculo, videlicet calloſum in albo oculi tuberculum, a figuræ ſimilitudine ita dictum, Celſ. *l.* 7. *c.* 7. cujus cauſſa etiam in ſucci nutritii ſtagnatione & con-

& congelatione ponenda erit. *Clavus* etiam accipitur pro *Condylomatibus induratis matricis*, Avic. *l.* 3. *fen.* 21 *tr.* 4. 22. Pathologice *Clavus* dicitur dolor capitis certo loco firmius inhærens, inſtar *clavi* infixi ſupra vel prope ſupercilia. Valeſius de Taranta *Philon. Pharmaceut. l.* 1. *c.* 7. *p. m.* 20.

Cleidion, κλειδίον, vel eſt epitheton *Paſtilli* magnopere adſtringentis, & in dyſenteria, hæmoptyſi, cæliaca &c. utilis, quales deſcribuntur apud Gal. *l.* 9. *de C. M. P. L. c.* 5. & Æginet. *l.* 7. *c.* 12. vel nomen *Epithematis*, ejuſdem cum paſtillis facultatis, apud Aetium *l.* 9. Nominis vero ratio adſtrictoriam virtutem exprimit, quaſi *claudentem*. Κλειδίον enim idem eſt quod *Clavis*, vel *Clavicula*.

Cleis, κλεὶς, vide *Clavis*.

Cleiſagra, κλεισάγρα, (fortaſſis melius κλειδάγρα) dici poteſt ſpecies arthritidis jugulorum, ſive clavicularum articulationem obſidentis. Paræus *l.* 17. *Ch. c.* 1.

Cleithron, κλεῖθρον, vide *Clauſtrum*.

Cleizo, κλκίζω, aut κλήζω, i. e. *celebro*, publice commemoro cum laude. Hippocr. 3. *de artic. t.* 20.

Clepſydra, κλεψύδρα, fuit olim vaſculum ab antiquis excogitatum pro horologio, de cujus ſtructura & parandi modo prolixe ſcripſit Gal. *l. de cujuſque animi peccator. notitia atque medela*, *c.* 5. Hinc translatum ad labores Chymicos, quibus *Clepſydra* vel *Clepſydria* eſt ſubductio liquoris per vaſis ſolidi ſubtus perforati foramen, quod *Oculus* dicitur. Ea res olim fiebat in horariis machinis. Unde nomen habet; quanquam non aqua tantum ſubducatur, ſed & oleum & fuſiones mineralium. Rul. & Iohnſ. *in Lex. Clepſydra* quoque dicitur inſtrumentum, per quod fieri poteſt ſuffitus in orificium matricis, Paracelſ. *l. de Ictericiis*, *c.* 3.

Clepto, κλέπτω, ſignificat *furari*, clanculum ſubtrahere. Uſus Hippocr. de oculi ſplendore & videndi acie imminuta, *de ſal. diæt. t.* 33. *&* *l.* 2. *de morb. XII.* 9. Per translationem etiam ſignificat *animum fallere*, & judicium ſubtrahere. Quo ſenſu accepit Idem *l.* 5. *Epid. XIV.* 3. quod alibi per συγκλέπτειν expreſſit, de *cap. vuln. XV.* 3. *XVI.* 2. quamvis in priori loco mendoſe legatur συμβλέπει pro συγκλέπτει, uti ex verborum connexione & ſenſu patet.

Clibanus, aliis *Cribanus*, κλίβανος, κρίβανος, ſignificat *Teſtum*, ſive *Furnum* minorem, ſub & in quo panes & alia edulia coqui poſſunt. Unde *Panis Clibanites*, ἄρτος κλιβανίτης, κριβανίτης, dicitur, qui diſtinguitur ab ἰπνίτη in *furno* cocto, Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 2. Vide *Furnus*.

Clidion, κλείδιον, vide *Cleidion*.

Clima, κλίμα, in genere *Declivitatem* ſignificat, a κλίνω, *inclino*. Receptior tamen eſt ſtricta ſignificatio Geographica, quando ſignificat ſpatium terræ vel regionum duobus parallelis incluſum, tanto disjunctis interſtitio, ut dies longiſſimus dimidia hora in uno longior vel brevior ſit, quam in altero. Vitruv. *l.* 1. *c.* 1. Et hanc *climatum* terræ diverſitatem ſcitu neceſſariam rectiſſime dixit Paracelſus, quia diverſam etiam curam morborum parit, & diætam in morbis inſtituendam variat, & ſalium ſpecies diverſas facit, *lib. de Tartar. morb. c.* 2. *l.* 2. *de Podragic. & l. de caduco matric.* §. 8.

Climacion, κλιμάκιον, vel κλιμάκειον, apud Hippocr. ſignificat *Scalam*. Hippocr. 1. *de artic. t.* 17. Idem quod *Climax*, κλίμαξ. Conf. Gal. *exeg.*

Climacter, κλιμακτὴρ, vel idem denotat, quod κλιμάκιον, *ſcalæ gradum*, Hippocr. *d. l. t.* 18. *&* 21. *& ſ.* 4. *t.* 55. vel per translationem ſignificat annum ſcanſilem, & ita idem quod *Climactericus* annus, κλιμακτηρικός. Tales anni ſunt per certos gradus, vel certam diſtantiam, aut numerum ſeptenarium & nonarium diſtincti, & inter hos quadrageſimus nonus, & ſexageſimus tertius præ aliis notatu digniſſimi habiti, quod in his inſignes mutationes & pericula vitæ metuenda ſint, quemadmodum ex Plinio, Cenſorino, Gellio, & aliis conſtat. Invenerunt etiam adhuc hodieque fidem inter Chriſtianos & eruditos. Quicquid tandem horum ſit, placet nobis ſententia Rolfink. *Ord. ac Meth. Gen. l.* 4. *ſ.* 1. *c.* 8. Tutius eſſe, non aperire ægris annorum *climactericorum* periculum, cum imaginatio tantas turbas ciere poſſit, ut fatum acceleret ante tempus. Et p. p. Ut in numeris fundamentum non habet, ita nec curſum ſuum abſolvit vita ἐν τῷ θείῳ conſiſtens, & in natura.

Climax, κλίμαξ, vide *Scala*.

Climia, *Chlimia*, idem quod *Cadmia*, Libav. *Apoc. Herm. part. prior. Climia Ereps* eſt *Cadmia Auripigmenti*, Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Cline, κλίνη, *lectum* ſignificat, a κλίνεσθαι, quod in illo recumbamus vel reclinemus, Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. XXXVII.* 12. ubi tamen legitur κλιςίην, quod idem eſſe cum κλίνην vult

vult Erotianus *l. de nat. mul. IV.* 8. *l. de Sterilib. XXVII.* 12. Vide *Lectus*.

Clineres, κλινῆρες, vide *Clinopetes*.

Clinicus, κλινικὸς, dicitur vel de Medico, qui ægros lecto affixos inviſit & curat. Unde & illa Medicina *Clinice* dicitur apud Plin. *l.* 29. *c.* 1. de Hippocrate auctore primo *Clinices*, & Lang. *l.* 1. *ep.* 51. vel de ægro, qui lecto affixus eſt. Et ita idem quod κλινοπετὴς, Plin. *l.* 25. *c.* 5.

Clinodia, dicuntur omnis generis gemmæ, & pretioſa, quæ ornatus gratia in auribus, collo, pectore &c. geſtantur. C. Hoffm. *com. de U. P. n.* 823.

Clinoides, κλινοειδὴς, *lecti formam habens*. Tres proceſſus, vel apophyſes, oſſis ſphenoidis in capite dicuntur κλινοειδεῖς, quod lectum repræſentent: quarum poſtica ſuperiorem, duæ vero anticæ inferiorem lecti partem referunt, Gorr. Aſt revera quatuor ſunt proceſſus minores, qui *ſellam turcicam* dictam, vel ephippium efformant. Vide Barthol. *Anat. libell.* 4. *c.* 8. & Lind. *Medic. Phyſiolog. c.* 8. §. 89.

Clinopale, κλινοπάλη, *concubitum venereum* in lecto, velut colluctationem, & palæſtram ſignificat, ex Sueton. *in vit. Domitiani c.* 22. Hinc hebetiorem & debiliorem Veneris uſum *clinopalem nudipèdalem* dici poſſe, exiſtimat Lang. *l.* 2. *ep.* 9. ubi & aliam ſignificationem ſacrorum Judaicorum nudipedalium ex Tertulliano & Hieronymo adduxit, quæ non eſt hujus loci.

Clinopetes, κλινοπετὴς, *lecto affixus*. Dicitur & κλινῆρις. Opponitur τῷ ὀρθοστάδην vel ὀρθοστάδιος, qui erecto corpore incedit. An vero hoc epitheton ſolum de ſanis, & illud ægris proprium ſit, vide ἐπίκρισιν noſtram *in Dogm. Gen. p.* 335.

Cliſia, κλισία, Hippocr. idem eſt, quod κλίνη. Vide *Cline*; denotatque *lectum* vel *ſellam*, in qua reclivi cervice etiam recumbere poſſumus. Alias *caſam*, vel tugurium ſignificare ex Lexicographis conſtat.

Cliſmos, κλισμὸς, idem ſignificat, quod κλισία vel κλίνη, *lectum* aut *ſellam recubitoriam*. Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. XLI.* 12.

Cliſſus, dicitur Paracelſ. *Philoſ. l.* 4. *tr.* 1. *c.* 2. virtus illa, vel viciſſitudo occulta rerum, vadens & rediens, unde primum exivit, oriens, & occidens. Ita omnes herbarum flores ad veſperam flacceſcunt, mane iterum expanduntur. Et virtus radicis primum in caulem tranſit, & reliqua, quæ ſurgunt ex eis, tandem in eas revertitur, per autumnum ibidem deliteſcens, & per hyemem uſque ad ver & æſtatem. Rul. & Iohnſ. *Lex.* Sumitur etiam pro *Clyſſo*, qui eſt opus Chymicum, de quo infra.

Clitoris, κλειτορὶς. Reperitur & κλητορὶς, item κλειθορὶς, & κλειδόριον, *mentula*, vel *penis muliebris*, ob ſimilitudinem formæ cum virili, veteribus etiam *Nympha*. Eſt particula corporis ſolida in ſexu fœminino, ſita in ſuperiore parte media matricis vel ſinus muliebris, ubi concurrunt nymphæ ante meatum urinarium inſtar penis parvuli interdum protuberans, ſubſtantia poroſa, nervoſaque conſtans, cujus accuratiorem deſcriptionem videre & legere licet in Anatomicis, præſertim Rolf. *O. ac Meth. Gen. dicat. part. Part.* 2. *c.* 42. Bartholin. *Anat.* l. 1. *c.* 34. *Clitoridem* inveniſſe Fallopium aut Columbum, ſcribit Idem *ibidem*. De ejus uſu laſcivo Jung. C. Hoffm. *in com. de U. P. n.* 1064. *Clitoridem* dimidii digiti longitudine propendentem in ſcorto obſervavit bis Rhodius *Cent.* III. *Obſ.* 43.

(Π) *Clitoriſmus*, clitoridis intumeſcentia extra ſinum pudoris. Lin.

Clonodes, κλονώδης, i. e. *vibratus*, epitheton pulſus vehementis, vel magni, & ſimul inæqualis etiam in una pulſatione; coincidit ferme cum *convulſivo*. Eſt ſimilis jaculorum vel virgarum vibrationi. Gal. *l.* 2. *de cauſſ. pulſ. c.* 6. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 28. *& alibi*.

Clonos, κλόνος, ſignificat *motum*, qualis eſt tumultuantium, *inordinatum*. Idem, quod ταραχὴ, θόρυβος. Per translationem *motus Convulſivus Epilepticorum* dicitur κλόνος, aut *motus Clonicus*, uti paſſim in Practicis hoc tit. videre eſt, præſertim apud Rolf. *Meth. cogn. & cur. morb. cap. partic. Diſp. VII.* & *in Epitom. meth. cogn. & cur. morb. corp. partic. l.* 1. *part.* 1. *c.* 15. i. e. *Vibratio*.

Cludo, *cluſus*, idem quod *claudo*, *clauſus*. Uſurpatur a Scribon. Larg. *n.* 42. 97. Vide Rhod. *Indic. prior. in ill.*

Clunes, γλουτοὶ πυγαὶ, idem quod *Nates*. Vide infra *ſuo loco*.

(Π) *Cluneſia*, dolor in podice. Vog.

Clydon, κλύδων, *fluctuationem*, & flatulentiam ſignificat. Eſtque ſymptoma actionis læſæ, ſcil. chylificationis partim imminutæ, partim depravatæ, cujus cauſſa vel in aſſumptorum alimentorum ineptitudine, ſi videlicet cibi & potus flatuoſi ſint, vel in fermenti chylificantis cruditate flatulenta, vel etiam in utroque vitio ſimul quærenda. Meminit Gal. *de diff. Sympt. c.* 4.

Clyma, fæx auri, vel argenti. Domin. Leonis *l.* 4. *ſ.* 1. *c.* 24. *p.* 363.

Cly-

Clypeus, ἀσπὶς, quid ſignificet, notum eſt. Quid vero fuerit *Clypeus balnei* apud Vitruv. *l.* 5. *c.* 10. in balneis veterum uſitatus, paucos hactenus aſſecutos eſſe teſtatur Rhod. *ad Scrib. Larg. n.* 104. qui tamen ex Franciſci Robortelli explicatione Ruderum balnearum Piſanæ urbis aliquo modo declarat, quod fuerit inſtrumentum æreum *clypei* inſtar rotundum, quo obſtruebatur lumen illud in hæmiſphærio magno balnearum, ad quos vapores, qui aſcenderant, per alveolos communi concurſu ferebantur, & exibant. Hunc *clypeum* catena ferrea ſuſpenſum aut reducere, aut demittere potuerunt, ut pro hominum arbitrio, qui lavabantur, caloris temperatura fieret, *p.* 112.

Clyſma, κλύσμα, vide *Clyſter*. *Clyſmatica* ars dicitur Chirurgia *infuſoria*. Vide *Infuſio*.

Clyſſiformis Deſtillatio dicitur, quando per retortam tabulatam deſtillantur, quæ accendi & detonari apta ſunt. D. D. Wedel. *Ph. I. A. F. R. l.* 1. *ſ.* 3. *c.* 3.

Clyſſus, κλύσσος, an a κλύζω, *abluo*, vel a κλύδων, *fluctuatio*, deduci debeat ac poſſit, obſcurum eſt. Eſt terminus technicus chymicus, denotatque ſpiritus minerales compoſitos. Præſertim vero Antimonium baſis *clyſſi* ſtatuitur. Triplex dicitur: minoris, medii, & majoris apparatus, quorum omnium deſcriptionem vide apud Rolfink. *Chymiæ l.* 3. *ſect.* 2. *art.* 1. *c.* 24. Schroder. *l.* 3. *c.* 17. ubi vocatur *Aqua Stimmi Sulphurea*, Hoffmann. *in clavi ad illum locum*. Aliter vero deſcripſerunt *clyſſum* Ruland. & ex hoc Iohnſ. Hinc & *clyſſum* pro ſynonymo *Quintæ Eſſentiæ* ſumpſit Jacob le Mort. *Chym. Medico Phyſ. c.* 15. *p.* 192. *Clyſſus* etiam in genere deſcribitur, quod ſit ſpecies Chymica, cum ejuſdem rei ſpecies diverſæ, ſeorſim elaboratæ, rurſus conjunguntur, v. gr. cum Sal, Sulphur & Spiritus ſeorſim extracta, v. gr. ex Carduobened. & Tabaco, iterum conjunguntur. Morley *Proleg. Coll. Chym. Leid. c.* 4. *Clyſſus* Philoſophorum eſſe dicitur, quando ſpiritui, oleo & aquæ admiſcetur ſal ipſorum, quod extrahatur e capite mortuo in cineres redacto, ſuper quos affunditur aqua calida, quæ ebulliendo levi igne extrahit ſalem, aqua deinde illa filtratur per linteum, ſicut deſcripſit Roſ. Lentilius *Miſcellan. Medico-Pract. P. III. p.* 132. & exemplis ibidem alibique confirmavit.

Clyſter, *clyſterium*, κλυστὴρ, κλυστήριον, item *clyſma*, *clyſmus*, κλύσμα, κλυσμὸς, & a modo applicationis ἔνεμα, *Enema*, quaſi *Injectio*; quamvis Medici hujus temporis *Clyſteris* & *Enematis* Græcis vocibus in Latinitatem aſſumptis, quam Latinis malint uti. Bifariam accipitur, videlicet late, & ſtricte. Late ſignificat quamvis ablutionem, aut injectionem aliquam in partem quamlibet, ut ſunt anus, uterus, veſica, penis, aures, ſinus, & fiſtuloſa ulcera. Eſt igitur *clyſter* medicamenti genus, quando liquidum intra partem aliquam corporis injicitur. Stricte vero denotat injectionem liquoris in anum, vel inteſtinum rectum, beneficio fiſtulæ alicujus vel canalis, qui ἔλασμα dicitur, teſte Linden. *Ex. IV.* §. 101. Quæ fiunt in uterum, vocantur μητρεγχύται: quæ in aurem, ὠτεγχύται: quæ in veſicam, καθετῆρες, Gal. *l.* 5. *Meth. med. c.* 7. Qui termini omnes etiam de inſtrumentis ibidem accipiuntur. Dividuntur *clyſteres* in Purgantes, & Alterantes. Alii addunt Corroborantes. An etiam dentur Nutrientes, non eſt hujus loci determinare. Sano ſenſu non videtur negandum. Modum componendi, & præparandi *clyſteres* vel *Enemata* vid. apud Weker. *Antidot. gen. l.* 1. *c.* 16. Schrod. *l.* 2. *c.* 45. Morell. *Meth. preſcr. form. l.* 2. *ſect.* 2. *c.* 14. & 15. Schenk. *Syntagm. comp. & præſcr. med. Part. ſpec. claſſ. ſect.* 2. *c.* 4. Multas vero horum formulas vide ſis apud Veker. *Antidot. ſpec. l.* 2. *ſect.* 9. *Clyſterum* fuiſſe uſum nobilem apud veteres, demonſtrat Linden. *d. l.* Scribon. Larg. etiam vocavit *cluſterem*, *n.* 179. propter mutuum veteribus V & Y uſum, notante Rhod. *ad h. l. Clyſter* nocturnus, qui nocte integra retinendus, ſicubi refrigerandum impenſe, Rodericus a Caſtro *de Morb. mul. l.* 1. *c.* 2.

Cnacos, *cnecos*, κνακὸς, κνηκὸς, ſignificat colorem ex albo & fulvo mixtum, C. Hoffm. *Var. Lect. l.* 2. *c.* 10.

Cnaphos, κνάφος, & *carduum fullonum*, & *officinam fulloniam*, denotare videtur. Unde κνάφειος κάθαρσις, *ſordes in officina fullonia*. Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. VII.* 7. Jung. Foeſ. *p.* 341.

Cnema, κνῆμα, rectius κνῆσμα, vide *Cneſma*.

Cneme, κνήμη, *tibiam* ſignificat, vide *Tibia*.

Cnemodactylæos, κνημοδακτυλαῖος, eſt nomen muſculi digitos pedis extendentis, qui & *Longus* dicitur, a ſuperiori tibia anterius exorti, & quatuor diſtinctis tendinibus in quatuor digitos deſinentis. Blaſ. *Med. Un. p. m.* 219.

* *Cneorum*, κνέωρον, herba quædam, quæ & κνῆστρον, a κνάω, rado: hinc patet, cur inſtrumentum illud ferreum, quo Chirurgi ad aliquid radendum utuntur, appelletur κνηστήριον, κνῆστρον. Cæterum *cneoro*, ejuſque ſucco uſus eſt Hipp. in aqua intercute, ad colluendos uteros;

ros, ut videre eſt in lib. *de In. Af. S.* 2. *de N. M. S.* 2.

Cneſera, κνησέρα, vide *Cneſera*.

Cneſis, κνῆσις, idem quod κνῆσμα, vel κνησμός, *puncturam, pruritum*, vellicationem, morſum ſignificat. Legitur de pectoris dolore punctorio apud Hipp. *Coac. t.* 469. Jung. Foeſ. *p.* 342.

Cneſma, κνῆσμα, *ramentum*, aut *raſuram*, quale poſt pruritum & ſcalptum ſequi ſolet, ſignificat. Aliis κνῆμα legitur, fortaſſis mendoſe. Illo uſus eſt Hipp. de plumbi *ramentis de nat. pueri. IX.* 21.

Cneſmos, κνησμός, *pruritum* & *ſcalptum* ſignificat. Poſteriorem confirmat ſignificationem Gal. *c.* 5. *in 6. Epid. t.* 4. deſcribens per impetum & motionem per ungues effectam, quem in prurientes partes animantia faciunt, idque a natura omnibus ineſt. Hinc κνησμώδης, *pruriginoſus*, quod de puſtulis latis negatur, *6. aph.* 9. ſcil. ob humiditatem obtundentem ſalinam nitroſam acrimoniam. Eſt enim κνησμός, *pruritus*, dolorifica voluptas in cute excitata ab acri ſalſo ichore tenui, ſine exulceratione, Dieter. *n.* 467.

Cneſter, *cneſtis*, *cneſtron*, κνηστήρ, κνῆστις, κνηστεῖον, contracte κνῆστρον, *radulam*, aut inſtrumentum ferreum, quo aliquid raditur, aut cultrum, quo quid ſecamus, ſignificat. Hinc τυροκνῆστις, dicitur *culter*, quo coqui caſeum deradunt aut diſſecant. Vox κνηστήρ legitur apud Nicandr. *in Ther. & Alexipharmac.* Alias κνῆστρον etiam nomen plantæ eſt, quæ alias *cneoron* aut *Thymelæa* dicitur. Sed hæc ſignificatio non eſt hujus loci. Vide Foeſ. *d. l.*

Cnethomæ, κνήθομαι, idem ſignificat, quod ἀδάξομαι, prurio, lancinor; de quo verbo ſupra *ſuo loco*. Hoc vero uſum & delectatum eſſe D. Apoſtolum Paulum 2. *Tim. IV.* notavit Rhodius *de Acia p.* 147.

Cnicelæon, κνικέλαιον, i. e. *oleum Cnicinum*. De hoc legatur Dioſcor. *l.* 1. *c.* 44.

Cnidelæon, κνιδέλαιον, i. e. *oleum e grano Gnidio* expreſſum. Dioſcor. *d. l. c.* 43.

Cnidios, κνίδιος, vide *Gnidius*.

Cnidoſis, κνίδωσις, ſignificat *pungentem pruritum*, aut *uredinem*, qualis ab urtica excitatur, quæ Gr. κνίδη dicitur. Uſus Hippocr. aliquoties 2. *prorrh. XXXVII.* 1. 3. *XXXIIX.* 6. *XLVII.* 10.

Cnipos, κνιπός, a κνίζω, quod per translationem etiam ſignificat *moleſtus ſum*, ſcrupulum injicio, ſtomachum facio, dicitur de faſtidioſo. qui attingere in menſa nihil eorum ſolet, quo populus utitur, quin & in omni deliciarum affluentia, niſi quid novum atque inexpectatum, & ad ambitionem, non ad utilitatem comparatum apponatur; conſuetus electitia ſectari, nihil invenit, quod ad palatum faciat; uno verbo: *Cupedius*. Linden. *Ex. X.* §.82.

Cnipotes, κνιπότης, dicitur *prurigo*, *pruritus* cum *ſiccitate*. Uſurpavit Hipp. de ξηροφθαλμία, *l. de Loc. in hom. XXI.* 8. Scilicet ab effluviis aut vaporibus ſalinis acrioribus, aut alcalicis exaltatis. Conf. Gal. *exeg.*

Cniſmos, κνισμός, idem quod *cneſmos*, *pruritum* ſignificat, Gorr. *p.* 233.

Cniſſa, κνίσσα, vide *Nidor*.

Cniſſoregmia, κνισσωρεγμία, ſignificat *nidoroſum ructum*, quemadmodum ὀξυρεγμία ructum acidum. Videantur *Dogmata noſtra Medicinæ P. II. c.* 11. *dogm.* 3. *p.* 282.

Cnyma, κνῦμα, vel *levem pruritum* aut moleſtam puncturam ſignificat, uti uſurpavit Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. XXV.* 33. quamvis paſſim καῦμα legatur, de plumbeo peſſulo in pudenda immiſſo æſtum faciente, qui eximendus rurſus, & aquæ frigidæ prius immergendus. Vel ſignificat juxta Galen. *in Exeg. voc. Hipp.* vocem ad levem quendam ſtrepitum & ſonum imitandum. Unde particip. κνυζόμενος, *qui leviter ſuſpirat*. Hinc. κνυζηθμός, *querulus canum gannitus* & ſonus proprie dicitur. Foeſ. *d. l.*

Co, *Cos*, *Coos*, κῶ, κῶς, κῶος, nomen inſulæ & urbis in mari Ægæo mediterraneo ſitæ; Patria Hippocratis, qui propterea *Cous* paſſim dicitur. Zona eadem gaudet cum Inſula *Gnido*, exquiſite temperata, juxta Gal. 3. *aph.* 14. Vinum *coum*, κῶος οἶνος, eſt quinta vini ſalſi ſpecies, juxta Plin. *l.* 14. *c.* 8. cujus ex Italico vino faciendi modum artificialem ſcribit a Catone demonſtratum fuiſſe, ſuper omnia in Sole quadriennio maturandum præcipiente, de quo & Conſtantinus Cæſar *Agricultur. l.* 8. *c.* 23. Aliqui, inquit, muſti partes tres, & aquæ marinæ partem unam ad tertias coquunt. Alii ſalis drachmas 12. defruti congium, muſti congium unum, ſpicæ Delticæ drachm. 16. in vini albi metretas duas admiſcent. Gorr. *p.* 259.

Coactile, πῖλος, *veſtem* vel *indumentum* ſignificat, *ex coactis lanis compactum*. Hinc *Coactiliarius*, πιλοποιός, qui *pileos* ex *coactis lanis* conficit. Joh. Rhod. *ad Scrib. L. n.* 230. quamvis C. Hoffmann. rectius generaliorem tribuat ſignificationem pro omni eo ſumens, qui facit ἐμπίλια, Lat. *Impilia*, πιλητὰ κτήματα, h. e. omnis generis res ex lana compacta paratas. Unde

de Germanicum noſtrum *Filb*, eſſe videtur. *Com. ad Galen. de U. P. n.* 883.

Coactio, *coactus*, *cogi*, vide *Anance*. *Coactor*, idem quod *coactiliarius*, teſte Rhod. & Hoffmann. *dd. ll.* Alias *coactio* quoque eſt nomen paſſionis in animalibus, ex qua varia ægritudinum genera naſcuntur, ideo ſic appellata, quod ab injuria, labore & *coactione* contingat, Veget. *in Mulomedicina c.* 37. 38. *p. m.* 32. 33.

Coacus, epitheton Textuum quorundam & ſententiarum Hippocraticarum, a patria *Co* inſula ita nuncupatum, ad prædictionem maxime facientium, unde *coacæ prænotiones* vocantur, quas præter Libavium Joh. Iohnſtonus elegantibus notis declaravit.

Coadjuvans, *cooperans*, *σύνεργος*, *coadjutrix*, ſumitur in bonam & in malam partem. Illuc pertinet, quando Medici ad præceptum Hipp, debent eſſe *σύνεργοι*, *cooperarii* naturæ. Huc pertinet, quando dicitur de cauſſæ morbificæ quadam ſpecie, quæ ſua virtute morbum efficere non poteſt, ſed alteri auxiliatur; ut, libido articularem morbum promovet, & ſanguinis eruptionem remigatio. Gal. *l. Introduct. c.* 8.

Coadunatio, Ruland. & Iohnſono dicitur elaboratio, qua uniuntur diſgregata. Gr. ἕνωσις dici poteſt. Appellatur nonnunquam ſpeciei excellentioris nomine *coagulatio*. *Coadunatio* eſt ſolutionis reductio in his, in quibus fieri poteſt. Ejus ſpecies ſunt duæ: *compoſitio*, & *coagulatio*. Vide *Compreſſiva*.

Coagulatio. Magna occurrit ambiguitas & æquivocatio circa hoc vocabulum, ita ut fere Delio quis opus haberet natatore. Potiſſimum autem dupliciter accipitur, late & ſtricte. Late æquipollet vocabulis *coadunatio*, *concretio*, *congelatio*, Gr. *σύγκρισις*, *πῆξις*, Galen. *lib.* 1. *de Temper. fin.* Ruland. & Iohnſ. deſcribunt *coagulationem* per comprehenſionem, quando totum ſimul comprehenſum remixtumque ad uniformem ſubſtantiam *coagulatur*, aut coit. Et in hac ſignificatione ſæpiſſime etiam ſumitur in ſcriptis Chymicis. Stricte vero dicitur, quando quibuſdam ſegregatis reliquum concreſcit. Vocatur *coagulatio* per ſegregationem. Huc pertinet vulgatiſſima lactis *coagulatio*, quam primus docuit Ariſtæus, ſicut e Diodor. Siculo *l.* 4. *c.* 83. notavit Th. Janſ. ab Almelov. *R. I. On. p.* 37. Hinc B. Rolf. dixit *coagulationes* fiunt diſcuſſione humiditatis; harumque duas ſpecies conſtituit, *Fixationem* & *Præcipitationem*, de quibus ſuo loco, *Chym. l.* 2. *c.* 2. Jung. Wil. *de ferment. c.* 12. *Coagulatio* eſt humoris in quacunque re externa vel interna privatio. Jac. le Mort. *Chym. Med. Phyſ. c.* 5. *p.* 30. Iunken. *coagulationem* duplicem conſtituit Chymicam, unam calidam, quæ eſt rei liquidæ ad ſolidam maſſam per humiditatis mediante calore privationem reductio: alteram frigidam, qua res in calido diſſolutæ in frigido coagulantur. *Chym. Med. Phyſ. P. I. ſ.* 1. *c.* 4. *p.* 72. Ad ſimilitudinem artificialium operationum terminorum horum acceptio haud infrequens eſt in deſcribenda ſanguinis & humorum aliorum præternaturali certa *concretione* apud recentiores Medicos, præſertim Th. Willis. *de febrib. malign.* Sylvium *in Prax. Med. l.* 1. *c.* 17. §. 5. *c.* 20. §. 5. *c.* 30. §. 104. & ſæpius alibi, quemadmodum & in hujus Indice videre licet.

Coagulum, *πυτύα*, *ζάμισος*, aliis Dioſcor. Gal. Ægin. ſcribitur *πιτύα*, ſed mendoſe, recte notante Henr. Stephano *in Theſauro*, & ſubſtituente *πυτία* (quæ tamen ſcriptura mihi etiam mendo non carere videtur ob nullam derivandi rationem) a *πήγνυμι*, concreſcere facio, vel *πήπτω*, Ariſt. *t.* 3. *de H. An. c.* 21. *πυετία*, proprie nihil aliud eſt, quam lactis vel lactei liquoris in ventriculo animalium, quæ adhuc ſugunt, concretio & condenſatio, Schrod. *l.* 2. *c.* 36. Vid. C. Hoffm. *l.* 2. *Var. Lect. c.* 28. Horum varia in Medicina uſitata eſſe conſtat ex Gal. v. g. hinnuli *l.* 2. *de Antidot. c.* 10. pulli cervini, *c.* 15. leporis, *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 1. Jung. Ægin. *l.* 7. *voc. Pytia*. Scribon. Larg. *num.* 188. 197. *&* *ad h. l.* Rhod. *in not.* ubi ſimul facultas omnis *coaguli* exprimitur, quod ſit acris naturæ & tenuis diſcutientiſque, id quod & Gal. docuit *lib.* 10. *de S. Fac.* Videatur & Dioſcorid. *lib.* 2. *c.* 86. Alias vulgatior uſus *coaguli* conſiſtit in præcipitando lacte ad efformandos caſeos, uti patet ex Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 17. & Thom. Will. *de ferment. c.* 11. Spagyrici quoque ſibi finxerunt Ænigmatica *coagula* Rul. & Iohnſ. Baſil. Valent. *coagulationem* denegat Mercurio, & tribuit Sali, *tr. repetitionis de lapid. Phil.* Tranſeant hæ nugæ. Præternaturaliter etiam quandoque *coagulum* dicitur de portionibus quibuſdam vitioſis, maligne corruptis, humores, præſertim ſanguinem, ad *coagulationem* cogentibus, uti apud Will. & alios videre licet.

Coaleſcentia, *σύμφυσις*, *ξύμφυσις*, *ξυμφὰς*, ſignificat unionem & compaginem duorum corporum antea diſparatorum ex argum. Hippocr. 6. *aph.* 19. 24. 7. *aph.* 28. Stricte vero ſæpius de oſſium *coalitu* & unione ſumitur ab eodem 2. *de artic. t.* 34. *&* *ſ.* 4. *t.* 63.

Coalternæ febres vocantur, quando duæ febres concurrunt in ægro, ita ut brevi a fine integro paroxyſmi unius invadat alter paroxyſmus alterius ſpeciei. Laur. Bellin. *in Opuſculis Med. tit. de febrib. p. m.* 253.

Coarctatio vocatur ſubmerſio pulſus & parvitas in principio paroxyſmi febrilis. Avic. *l.* 4. *fen.* 1. *t.* 2. *c.* 2. Alias *Coarctatio* in genere eſt *Auguſtatio*, στενοχωρία, de quo ſupra, vel *Conſtructio*, στῆψις, de quo paulo inferius.

Coarticulatio, συνάρθρωσις, vide *Abarticulatio*.

Cobaltum eſt *Cadmia nativa*, recrementum metallicum, vel minerale terreum, colore fere nigrum, argenti vel æris particeps; muſcarum venenum, Schroder. *l.* 3. *cap.* 18. Jung. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* ubi duplex eſſe dicit, aliud metalli expers, & lapidis ſpeciem; aliud metalli ferax.

Cobites, κωβίος, κῶθος, ὀξύρυγχος, vel δακόλιθος, dici poſſet. Nomen piſciculi in aquis fontanis & rivis degentis, diverſæ ſortis; cujus uſus in cibis ſolet eſſe, vel vulgaris, vel in majori æſtimatione, uti eſt *Cobitas*, *Barbatula*, *Fundulus*. Vid. Aldrov. *l.* 5. *de Piſc. c.* 30. 31.

Coccalos, κόκκαλος, *nucem pineam* ſignificat. Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 70. Pertinet ad Botanicam. Conf. Gal. *exeg.*

Coccon, κόκκον, *granum mali punici* ſignificat, nec etiam hujus eſt loci. Uſus Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. LXIII.* 36. teſte Foeſ. *p.* 346. quamvis Linden. κυκεῶνα poſuerit.

Coccos, κόκκος, *Granum* quodvis aut *Baccam* denotat. Stricte vero ab Hipp. ſumptum pro *Cocco Cnidio*, ſive baccis laureolæ: quarum deſcriptio etiam huc non ſpectat. Vid. Hipp. *d. lib.* 1. *de morb. mul. LXIII.* 19. *CXX.* 25. *CXXIII.* 9. 26. &c. Quid *Coccus Polonica* ſit, vide *Ephem. Nat. Cur. A. III. Q.* 104. De *Grano Tinctorio*, κόκκῳ βαφικῷ, conſulas etiam Herbariæ rei ſcriptores.

Coccyx, κόκκυξ, vide *Cauda*. *Cuculus*.

Cochab, nomen ſideris cæleſtis, quod operationem ſuam habere exiſtimatur in Cete & Balænas, quando ſemina emittunt, Paracelſ. *Tr.* 1. *de Peſtil.*

Cochlax, κόχλαξ, *Silex*. Vide infra *Silex*.

Cocchia, κοκκία, epitheton *Pilularum* officinalium uſitatiſſimarum. Deſcriptio eſt Rhaſis *l.* 9. *ad Almanſ.* Videntur ita dictæ a forma, quæ granum vel baccam κόκκον repræſentat. An non & a κόχος derivari poſſent, quod humorem copioſe defluentem ſignificat?

Cochinella, vel *cochinilla*, eſt nomen inſecti vel vermiculi in baccis granorum Chermes geniti, tincturam elegantem Scarlatinam præbens. Ejus quoque uſus hodieque inſignis eſt in Medicina. Jungantur obſervationes de Cochinilla *in Act. Philoſoph.* Oldemburgi *Anno* 1618. *menſ. Octobr.*

Cochlea, κόχλος, κοχλία, *Limax*, eſt nomen animalculi cujuſdam teſtacei, exanguis, terreſtris, aquatici & marini, cujus deſcriptionem, & ſpecies, ut & uſum in cibis, atque Medicina, prolixe reperies apud Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 29. *& ſeqq.* qui & æquivocationem expedit. Rondelet. *de Teſtac. l.* 2. *c.* 26. Quoad uſum jungatur Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *num.* 18. Bruyerin. *l.* 12. *de R. C. c.* 51. Olim Africanam in uſu potiſſimum fuiſſe, non ſolum conſtat e Galeno aliquot in locis, ſed & e Scrib. Larg. *n.* 122. Cochleæ carnem & mucum commendavit ad ani procidentiam Hipp. *l. de fiſtul. IV.* 3. De ſaginandis *cochleis*, ut fiant ſalubriores, vide Rob. Keuch. *ad Q. Seren. p.* 200. *ſeqq.* Aqua *limacum* hodieque uſitata, cujus deſcriptio e Mortono legi poterit in D. David de Spina *Manuali p.* 84. Tropice dicitur de cavitate quadam in *Aure*, vid. *Auris*. Barthol. *Anat. Libell.* 4. *c.* 6.

Cochleare, *Cochlear*, *Cochlearium*, Paracelſ. κοχλιάριον, quale ſit inſtrumentum ad capiendos cibos liquidiores uſitatiſſimum, & pueris liquet. Sumitur & pro menſura medica, eſtque vel majus, vel minus, Gal. *de puer. epilept. ſub fin. l.* 7. *M. med. c.* 11. Rhodius *in Diſſert. de pond. & menſ. p.* 40. ſcribit, *Cochlearium* minus continere drachm. unam, majus drachm. 2. Significat & inſtrumentum ad elevandam uvulam relaxatam, *l.* 6. *de C. M. S. L. cap.* 3. cujus figuram vide apud Aquapendent. & Scultetum *Arm. Chir. Par. I. Tab. IX. fig.* -. *Cochlearis*, quo calculi eximuntur, *Tab. XVII. fig.* 5. & *Cochlearis* anſerini *Tab. XVI. fig.* 7. quæ in textu Spathula roſtro anſerino prædicitur, quod Franc. Sylvius invenit. Tropice hoc etiam nomine exornavit ab aliquali formæ ſimilitudine oſſiculum auditus quartum D. Lindenus, quod alias orbiculare dicitur, notante Barthol. *libell. Anat. c.* 7. *p. m.* 714.

Cochlia, κοχλίη, vide *Cochlea*.

Cochone, κοχώνη, *commiſſuram coxæ ad ſedem* denotat, teſte Foeſ. *part.* 351. *ſeq.* Uſus Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XIIX.* 13. *& lib.* 2. *h. t. XXII.* 6. Conf. Gal. *exeg.*

Cocomicus, *a*, *um*, terminus Paracelſicus ſatis obſcurus; videtur autem innuere aliquod flamen

men vel ſperma heterogeneum communicatum corpori, vel de cælo, vel e terra, cujus ratio dari non poteſt. Ita podagræ generatio dicitur *cocomica*. *Tr. de Podagricis l.* 2.

Coctio, πέψις, πέπανσις, πεπασμὸς, *Concoctio*. In genere omnis *Coctio* nil aliud eſſe videtur, quam ſtatus maturationis, vel maturitatis, aut perfectionis in ſuo genere; ſed quatuor potiſſimum ejus ſunt ſpecies ſecundum quadruplicia ſubjecta. Ita alia eſt *coctio alimentorum*, alia *humorum*, alia *excrementorum*, alia deniquе *morborum*, vel potius *cauſſarum morbificarum*. *Alimentorum coctio* eſt vel artificialis, vel naturalis. Illa fit per calorem externum, ignem diſſolventem compagem rerum coquendarum, emollientem, alterantem, & ad aſſumendum præparantem. Cujus iterum variæ ſunt differentiæ ad coquinariam pertinentes: *Elixatio*, *aſſatio*, *toſtio*, *&c.* de quibus omnibus ſigillatim ſuis in locis & literis initialibus. Hæc fit in ventriculo, diciturque *chylificatio*, de qua ſupra ſuo loco: alias *coctio prima* vocatur. *Humorum coctio* omnis fit beneficio caloris vitalis vel biolychnii, & ſub ſe comprehendit *ſanguificationem*; quæ *coctio ſecunda* appellatur, *lactis*, *ſeminis*, *ſuccorum nutricii* & *nervoſi elaborationem*, *nutritionem*, quæ *coctio tertia* dici ſolet; de quibus omnibus ſuo loco. *Excrementorum coctio* conſiſtit in perfecta ſegregatione portionum inutilium ab utilibus, & inutilium collectione ad loca convenientia, & cuilibet excremento a natura deſtinata. Huc pertinent *urinæ coctio*, Galen. 1. *de criſ. cap.* 27. *alvi fæcum*, *ſudoris*, *&c. coctio*. Tandem *morborum*, ſive cauſſarum *coctio*, quæ ſecundum nonnullos Gr. πεπασμὸς aut πέπανσις, ſtricte dicitur, Dieter. *n. 668.* eſt, quando materia vitioſa peccans morbifica diſponitur beneficio flammæ vitalis vel ad expulſionem e corpore, vel ad remotionem in alia loca convenientiora & ignobiliora, vel ita ſuperatur & ſubigitur, ut ad priſtinam bonitatem humorum utilium reducatur. Profper. Martian. *comm. in Hippocr. p.* 347. Modus fere omnibus *coctionibus* communis eſt, & dicitur *fermentatio*, de qua inferius *ſuo loco*. Habet & quælibet *coctio* ſua certa organa, vel inſtrumenta, quibus perficitur. Tandem ut ſingulæ *coctiones* recte cognoſcantur, & an perfectæ, vel imperfectæ, validæ vel debiles ſint, dignoſcantur, ſunt diverſa *coctionum ſigna*. Imprimis vero *ſigna coctionis* materiæ morbificæ de reconvaleſcentia hominis vel ſalute futura, ſive per criſin, ſive per lentam ſolutionem, teſtantur, Galen. *l.* 1. *de criſ. c.* 7. Hæc de vocab. *Coctionis* hoc loco ſufficiant.

Cocus, vide *Coquus*.

(Π). *Cocyta* animalculum venenatum intra partem receptum. Partis ſtigma dolore furioſo. Lin.

Codeſella, nomen Italic. ſignificat *carbunculum peſtilentem*, vel anthracem, Foreſt. *l. 6. Obſ.* 21. *Schod.*

Codia, κωδεία, κωδία, κώδεις, ſignificat *caput*, præſertim papaveris, dicitur & *ſcaphium*, σκάφιον, Lind. *S. M. Ex. X.* §. 185.

Codon, κώδων, vide *Campana*.

Codoſcellæ vocantur *bubones*, ſive tumores inguinum, ſcribente Fallop. *tract. de morb. Gal. c.* 90. *Tom. I. p.* 738.

Cæcilia, *Cæcula*, aliis *Cæcilia*, τυφλῖνα ἢ τυφλαῖνα, τυφλώψ, nomen ſerpentis, cujus morſus & venenum eadem cum *amphisbœna*, aut vipera infert ſymptomata, teſte Foreſto *l.* 2. *Obſerv.* 12. *Schol.* Hujus deſcriptionem proliхiorem & uſum in Medicina vide apud Aldr. *l.* 1. *de Serp. & drac. c.* 11.

Cœcitas, alii *Cæcitas*, τυφλότης, τύφλωσις, eſt abolitio viſus in oculis, a quacunque tandem cauſſa oriatur. Senn. *l.* 1. *M. Pr. p.* 3. *ſect.* 8. *c.* 44. Ita *Cœcitates* ſequi plerumque læſionem pupillæ cum profuſione aquei humoris, vult Gal. *l.* 1. *de ſympt. cauſſ. c.* 2. quamvis rariſſime etiam viſus aliquando redeat, denuo collecto illo humore. *Cœcitas*, quia privatio eſt, opponitur rebus, quæ exiſtunt, ſive entibus poſitivis ab eodem *l. de V. S. adv. Eraſiſtratum c.* 9.

Cœcus, τυφλὸς, dicitur, qui viſu caret. Per metaphoram vero quibuſdam partibus corporis attribuitur, v. gr. *inteſtinum* inter craſſa primum dicitur *cœcum*, τυφλὸν ἔντερον. Ubi enim tenue inteſtinum deſinit, illinc *cœcum* una cum *colo* incipit. Ita vero vocatur, quia in uno extremo impervium inſtar utriculi ileo & colo adhæret. Ejus pleniorem hiſtoriam & uſum legito apud Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 10. quamvis e noviſſimis auctoribus Philippus Verheyen, Lovanienſ. Profeſſor Regius *in Anatomia Corpor. Hum. Tract. II. p.* 42. docent, inteſtini cœci titulo non tam appendicem vermiformem, quam cum veteribus globoſam inteſtini craſſi partem, quæ ab inſertione inteſtini ilei deorſum pendet ac in dextra ilei regione ſita, renique illius lateris annexa habetur, deſignari, uti notarunt *Actor. Eruditor. Lipſ. Collectores Menſ. Octobr. Anno* 1693. *p.* 334. Ita & foramen illud anguſtius, quod ex duobus foraminibus, quibus quinta nervorum conjugatio a cerebro excipitur, prope aures eſt collocatum, cui

ſubdi-

ſubditur labyrinthus quidam, quem natura effecit muſculis temporalibus conſulens, nervum eis durum ſimul & labiis immittens, dicitur *cœcum*, τυφλὸν τρῆμα, Galen. *l. 9. de U. P. c.* 13. non quod revera impervium ſit, ſed quod anfractuoſum, ut veteres ſeta vel funiculo injecto exitum non reperirent, cum non ſit recta perforatum. Gorr. *p.* 471. Et in chymicis alembicus *cœcus* vocatur, qui caret foramine, aut roſtro; Rolfink. aliique.

Cœleſtinus, epitheton Paracelſicum coloris, cœruleum exprimens colori cœli ſimilem, vulgo *Himmelblau*. Talis circulus in urina fœminarum ſignificare dicitur putrefactionem leproſam in matrice. Ita & bulla *cœleſtini* coloris in medio urinæ facta lepræ præſentis, & aliquando etiam alopeciæ ſignum eſt, juxta Parac. *l.* 2. *de urin. judic. c.* 3.

Cœleſtis, οὐράνιος, dicitur de omni, quod a *cœlo* dependet. Ita ſtellæ dicuntur ſubſtantiæ vel corpora *cœleſtia*, τὰ κατ' οὐρανόν, Gal. *l.* 2. *de dieb. Crit. c.* 2. Ita nonnulli ſtatuunt *colorem cœleſtem*, qui ſiderum motu & lumine omnia corpora concavo lunæ orbi ſubjecta penetrat, vivificat, & fœcunda facit. Hic *cœleſtia* cum terrenis ineffabili ſympathia & cognatione connectit, admirationeque dignos effectus producit, verbis Langii *l.* 1. *ep.* 13. Jungantur, quæ mox ad vocab. *Cœlum* proponentur. Medicamenta quoque hoc titulo condecorata leguntur, v. gr. Aqua *cœleſtis* Londinenſium, ita notante D. D. David de Spina *in ſuo Manuali Pharmaceut. Chymico c.* 40. quamvis *in ipſo Diſpenſatorio Londinenſi* invenire haud potuerim. Quidam etiam morbos *cœleſtes* fingere non veriti ſunt. Libav. *in defenſ. Syntagm. contra Scheun. II.* 24.

Cœlia, κοιλία, vide *Cavitas. Venter.*

Cœliaca, κοιλιακή, i. e. *ventralis diſpoſitio.* Communis morbus eſt ventriculo & inteſtinis, in quo materiæ non mordaces egeruntur ob inteſtinorum imbecillitatem, quæ retinere contenta ne exiguo quidem tempore poſſunt, ſed ea illico excernunt, perinde ac ſi grave onus aliquod deponerent, haud ſecus, quam in ſtranguria, in qua ob acrimoniam & vellicationem veſicæ jugiter, quicquid ad eam pervenerit, excernit, quod molem ipſius vel exiguam ſuſtinere nequeat, Gal. *l. 6. de L. A. c.* 2. Unde κοιλιακοὶ dicuntur, quibus excrementa lævia humentia & ſemicocta alvo continenter fluida redduntur aliquanto, poſtquam aſſumpta fuerint, tempore. Cauſſa hujus mali eſt aſſidua cibi corruptio & cibus cacochymus: ad hæc, frigiditas, aut vehemens ardor, aut plagæ ventri inflictæ. Ex longis quoque morbis facile hic morbus contrahitur. Dicitur & *lienteria*, quamvis nonnulli differentiam quandam inter *cœliacam paſſionem* & *lienteriam* quærant, quam tamen ſubtilitatem minime neceſſariam eſſe arbitror. Paucis: Eſt ſpecies alvi fluxus p. n. in quo cruda & chyloſa, aut etiam plane non chylificata rejiciuntur, proveniens cum a fermenti in ventriculo aciditate volatili, tum ſucci pancreatici excedente aciditate ad expulſionem tunicas incitante. Duas *cœliaci affectus* conſtituit ſpecies Fr. Sylvius *l.* 1. *P. M. c.* 13. §. 3. & 4. *Paſſio ventriculoſa* vocatur, & ægri *ventriculoſi*, qui ſubito univerſa dejiciunt, apud Rhod. *ad Scrib. p.* 159. Aliquando *Coiliaci* in libris antiquis inveniri, teſtatur Keuch. *ad Q. Seren. p.* 189. Alias & in anatomicis *arteria cœliaca* vocatur, quæ multos ramos emittit ad ventriculum, inque duos ramos dividitur. Barth. *libell. Anat. c. 5. p.* 655.

Cœlicus, a, um, οὐράνιος, haud dubie idem ſignificat, quod cœleſtis. *Cœlica* eſt epitheton calcinationis Bartholetto *in Encyclopædia*, quæ & phyſica dicitur, quæ fit beneficio ſpeculi incenſorii concavi, cujus deſcriptio habetur apud Schroder. *Pharmac. l. 3. c.* 17. Jung. not. D. Joh. Michaelis *ad h. l.*

Cœlifolium vocatur quibuſdam materia illa, quæ in pratis quandoque menſibus æſtivis reperitur, Paracelſo *celifoli* dicta *de ulcerib. c.* 5. Vocatur & ſputum majale, aliis purgamentum ſtellarum, item *Cœli flos*, de cujus virtutibus medicis videatur Hier. Velſchius *in Sylloge Obſerv.* & quidem ad Hier. Rufneri *Obſ.* 113. *p. m.* 62. Hartm. *Prax. Chymiatr. Tom. I. oper. p.* 105.

Cœloma, κοίλωμα, dicitur ulcus in cornea oculi tunica latius Bothrio, rotundum, & minus profundum. P. Ægin. *l. 3. c.* 22. Galen. *l. Introd. c.* 15.

Cœlos, Cœlon, κοῖλος, κοῖλον, *cavum* ſignificat. Vide *Cavus.*

Cœloſtomia, κοιλοϛομία, eſt vitium illud, quando vox in ore tanquam in ſpecu obſcuratur, & velut in receſſu auditur, uti Quintilian. deſcripſit *l. 2. c.* 9. Et hoc idem eſſe, quod ἀσήμειαν, aſemiam, vult P. Zacchias *Quæſt. Medico-Legal. l. 1. t. 3. quæſt. 9. n. 5. ſeqq.* ubi perperam aſymia per y legitur ob ignorantiam Græcæ linguæ, ubi ἄσημος ſignificat obſcurum. Vide *Aſemos. Aſaphia.*

Cœlum, οὐρανός, κοῖλον. Multi etiam ſcribunt *cælum*, &c. Eſt vocabulum valde homonymum ſive æquivocum. Omiſſis ſignificationibus, quæ non

ſunt hujus loci, *vel* ſignificat locum ſiderum vel ſtellarum fixarum & plantarum. Horum ſcientiam Medico valde neceſſariam eſſe nonnulli arbitrantur, Hipp. & Galen. auctoritates producentes, uti ex recentioribus Rolf. *in Ord. ac Meth. ſua*. *Vel* ſignificat more vulgi *aerem*, qui ſupra nos eſt uſque ad nubium regionem, uti quidem colligere eſt ex Hippocr. 1. *Epid. ſ.* 3. *t.* 1. ubi manifeſte τὰ ὀράνια, cœleſtia ſcil. corpora, in Græco habetur. Alias licet ſæpius apud Gal. *edit. Lat.* occurrat vocabulum *Cœli* ſtatus, in Græco tamen tantum vocabulum καζάςασις reperitur abſque additione vel *cœli*, vel aeris. *Vel* ſignificat tropice aliquas concavas partes corporis. Ita ſpecialiter κοῖλον, *cœlum*, vocatur ſuperioris palpebræ ſuperficies, ſicut *hypocœlum*, ὑποκοιλον, pars inferior, quæ ei reſpondet, ex Ruffo Linden. *Medic. Phyſiol. l.* 2. *c.* 10. §. 85. Sunt & qui ζὰ κοῖλα oculorum interpretantur cavitates, quæ ſub oculis & utraque naſi parte cernuntur, quæ tamen κανθοὶ dicuntur, quæ partes in pravo corporis habitu, crapula, cachexia, hydrope, plerumque intumeſcunt, Foeſ. *in Oecon. p.* 443. Sic etiam dicitur *cœlum*, ὀρανὸς, vel ὀρανίσκος, palatum, ἡ ὑπερῴα apud Ariſt. *l.* 2. *de part. an. c.* 17. *in princ.* Et Plinio *cœlum* capitis calvaria dicitur, dum cerebrum viſcerum excelſiſſimum dixit, proximumque cœlo capitis *l.* 11. *H. N. cap.* 37. *Vel* varias chymicas habet ſignificationes Paracelſ. *d. l.* *Cœlum* quoque ſignificat Chymicis quintam eſſentiam, formas rerum eſſentiales. Libav. *Alchym. Pharm. cap.* 18. Huc pertinet ſignificatio *cœli*, quæ legitur apud Lentilium *Miſcell. Medico-Pract. P. III. p.* 130. quod *cœlum* philoſophorum dicatur, quando radices ſeminales morborum tolluntur, dolores & paroxyſmi mitigantur & prohibentur, quando conſentanei ſpiritus ſpecifici fiunt. Ita *cœlum* betonicæ pro capite, *cœlum* ſuccini pro paralyſi, quando ſcil. illa ſimplicia cœlificantur & ſpiritualia redduntur. Papæ! *Cœlum ſpagyricum* eſt ſuprema pars vaſis philoſophici Rul. & Iohnſ. Denique & quidem valde abuſive, imo phantaſtice, h. e. ficte, *cœlum philoſophorum* ſignificat *lapidem philoſophorum*, medicinam catholicam. Rul. Videantur & Baſilii Valentini ſcripta *de rebus natur. & ſupernatur. de lapid. Philoſoph.* & alii hujuſmodi Scriptores.

Cœmentum, vide *Cæmentatio*.

Cœna, δεῖπνον, cibationem veſpertinam ſignificat. Quod vero tempus veteribus ordinarium fuerit, non facile definiveris. Plerumque tamen ſole occidente cœnaſſe, licet viri graves occupationum cauſſa ſæpe diſtulerint uſque ad accenſa lumina, teſtatur Linden. *Ex. XVI.* §. 223. *Cœnam* largiorem fuiſſe olim, quia parcius pranſi ſunt, conſtat etiam ex Gal. *l.* 7. *Meth. med. c.* 6. Et revera noſtræ ſanitati plus conduceret, ſi hodieque conſuetudo illa ſervaretur. Jung. C. Hoffm. *Inſtit. l.* 5. *c.* 28. & *Dogm. noſtr. Part. V. c.* 2. *Dogm.* 8. Lang. *l.* 1. *ep.* 55. quamvis hujus ratio, quod luna ad cibariorum concoctiones multum conferat, non ſit magni roboris, cum & tempore novilunii bene concoquantur & chylificentur alimenta. Prandium largius *cœna* inter cauſſas morborum retulit Rolf. *O. acs M. com. l.* 2. *ſect.* 3. *c.* 28. quamvis Lucianus Belus de Rocha contracta, (vel ſecundum alios Ant. Maria Bettus) in pecul. tractatu *de cœnæ & prandii portione*, prandium largius defenderit contra Oddum. *Cœna ſecundaria* Gr. dicitur ἐπίδειπνον, quaſi *poſtcœnium*, apud nos in conviviis nuptialibus frequens.

Cœnologia, κοινολογία, *Conſultatio*, collegiandi ratio, eſt Medicorum concilium, collocutio, ac communis conſideratio, quæ fit pluribus Medicis convocatis, ad cognitionem de morbo inquirendam & in curatione mutuam operam præſtandam. Hipp. *in Præcept. VII.* 4.

Cœnonia, κοινωνία, *communicatio*, vide infra.

Cœnos, κοινὸς, *communis*. Dicitur & de partibus corporis, quæ pluribus deſtinatæ ſunt uſibus, quales ſunt inteſtina &c. Hoffman. *in Gal. de U. P. n.* 248. 250. *Communia organa*, arteriæ, venæ, nervi, Gal. *lib.* 16. *de U. P. cap.* 1. & de morbis *communibus* multis populis, qui & πάγκοινοι, πάνδημοι vocari ſolent. Quibus opponuntur *privati*, σποράδες, ἡ σποραδικοὶ, Hoffm. *Inſt. l.* 3. *c.* 5. §. 5. Ita leguntur *communes mentis conceptus*, κοιναὶ ἔννοιαι, Gal. *l. de plenit. c.* 8. *Communis ſermo*, i. e. univerſalis, κοινὸς λόγος, *c.* 1. *de R. V. I. A. t.* 13.

Cœnotes, κοινότης, dicitur de hypotheſibus methodicæ ſectæ, quæ *communitates* dicuntur, quia ſunt ſaltem univerſales quædam notiones, ex quibus indicationem remediorum omnem peti poſſe cenſuerunt ejus ſectæ aſſeclæ. Tres autem in univerſum ſtatuerunt, adſtrictionem, fluxionem, & mixtum ex utroque. Soranum libros de *communitatibus* ſcripſiſſe teſtatur Cel. Aurelian. *l. IV. Tard. paſſ. c.* 1. *p. m.* 445. Vide *Methodicus*. Galen. *l.* 9. *contra Julian. c.* 5. & *de opt. ſect. ad Thraſyb. c.* 32. Aquæ etiam quædam ophthalmicæ *communitatis* epitheto inſignitæ leguntur in Schroderi *Pharmacop. l.* 11. *c.* 38. cujus tamen tituli rationem invenire haud fuit integrum.

Cœnum, βόρβορος, *lutum*, fimus. Vide *Borborodes*.

Cœruleus, κυανὸς, vel κύανος, nomen coloris intermedii inter nigrum & rubrum, qualis eſt cæli ſereni, ſapphiri &c. in ſpecie lapis Lazuli vocatur *cœruleum*, Rul. & Iohnſ. Videatur & D. Joh. Laur. Bauſchii *Schediaſma poſthumum de cœruleo & Chryſocolla*. *Cœrulea tunica* in oculo χιτὼν κυανὲς vocatur, alias *uvea* dicta, rhagoides, Galen. *l.* 10. *de U. P. cap.* 3. *&* 4. Icteritiam quoque & urinam *cœruleam* dixit Paracelſ. *l. de Icterit.*

Cœte, κοίτη, vide *Cubile*.

Cœtonetes, κοιτωνητὴς, *cubicularis*. Vide *Cubile*.

Cogitatio, φροντὶς, διάνοια, vide *Phrontis*. Oſſa *cogitationis* quæ ſint, vide *Arcualis*.

Cognatio, συγγένεια, dicitur de ſimilitudine & *communione* mutua rerum, inter quas ἀδελφότης, fraternitas, potiſſima habetur, apud Gal. 3. *de fract. t.* 34. Vide *Adelphixia*.

Cognitio, γνῶσις, quid ſignificet, notum eſt. Duplex datur quoque in Medicina, una externa & perfunctoria, quæ facilior, & altera interna & accurata, quæ difficilior, Gal. *de dignit. & cur. anim. morb. c.* 6. Quæ vero in *cognitionem* veniunt, aut ſenſu, aut ratione deprehenduntur, *l. an. ſang. in arter. c.* 5. quamvis in textu Græco non occurrat. Quo plenior vero & certior eſt noſtra de rebus *cognitio*, tanto majore ipſis cum fiducia atque ſecuritate utimur, Linden. *Ex. XI.* §. 6.

Cognomen, ἐπωνυμία, eſt nihil aliud, quam epitheton ſive *adjectivum* aliquod, ſubſtantivo additum, v. gr. homo ſimus, aquilus, cæſius. Gal. *l.* 4. *de diff. pulſ. c.* 8.

Cohabitatio dicitur vita conjugalis includens congreſſum venereum, quæ communiter triennalis in judiciis requirebatur ad probandam coeundi impotentiam, uti videre eſt apud P. Zacchiam *Q. M. L. l.* 10. *deciſ.* 17. *Rot. Rom. n.* 5.

Cohibitio, *cohibeo*, ἐποχὴ, ἐπίσχεσις, vide *Epiſcheſis*.

Cohitus, *cohire*, *coheundi*, &c. paſſim legitur pro *Coitu*, *coire* &c. apud Albertin. Botton. *de morb. mulierum*, præſertim *l.* 2. *capp. prioribus*.

Cohobatio, eſt liquoris corpori ſæpius affuſi frequens abſtractio, ſeu deſtillatio & reiterata affuſio, vel exaltationis virium gratia, vel etiam majoris fixationis cauſſa, Rolf. *Chym. l.* 2. *c.* 2. Ger. Dornæus *de tranſm. metall. c.* 1. D. D. Bonhnius *Diſſ. Chym. Phyſ. XI.* §. 27. Paracelſus tamen etiam de morborum duratione uſus, *Cohob* vocans, quando morbus remediis non facile cedit; unde medicamenta ſecundum *Cohob* danda, h. e. repetitis vicibus offerenda, *l.* 2. *de Tartar. Tr.* 2. *c.* 5. *& alibi*.

Cohol, pro *Alcohol*, in ſpecie dicitur de collyriis ſiccis, ſub forma pulveris tenuiſſimi præparatis. Avic. *l.* 5. *ſumm.* 2. *tract.* 2.

Cohos eſt, quicquid cutis in toto corpore concludit, veluti in circulo, alluſione ad *chaos* facta, quo jam in ordinem divinitus redacto, & non, ut prius, informi, cuncta creata comprehenduntur ad minoris ordinati *Cahos* vel *Cohos* utilitatem, ex Parac. *l. de ulcerib. c.* 9. Rul. & Iohnſ. *in Lex. Chym.*

(Π) *Coilima*, intumeſcentia abdominis ſubita, flatulenta. Vog.

Coiloſomoi, κοιλόσομοι, qui e palato loquuntur aut e naribus. Jul. Cæſ. Scaliger. *de cauſ. ling. lat. l.* 1. *c.* 14.

Coincidentia, παρέμπτωσις, q. d. *Intercidentia*, eſt, cum aliunde in aliud vas humor fluit, Gal. *l.* 7. *de admin. Anat. c.* 16. *& l. de plenit. c.* 6. Specialiter in oculo *coincidentia* eſt, ubi in meatum porumve opticum, qui a baſi cerebri veniens oculo videndi facultatem tribuit, humor, adaperto vel rupto vaſe, incidit, obturatque eum, unde cum dolore viſus offenditur, *l. Introduct. c.* 15. Pulſus quoque quidam dicitur παρεμπίπτων, *coincidens*, quando non expectato intervallo ſupervacuus aliquis ſentitur. Opponitur deficienti, τῷ διαλείποντι, Gorr. *p.* 362.

Coindicantia, συνενδεικνύμενα, vocantur, quæ cum propriis cujuſque morbi indicationibus in curatione conſpirant, v. gr. vires vitales, ſive naturæ robur, ætas, regio, anni tempus, conſuetudo, & id genus alia, quæ a propriis indicantibus indigitata præſidia veluti confirmant & approbant. Galen. 13. *meth. med.* 16. quamvis etiam ad methodum conſervatricem applicari poſſent, ſi liberet; nam & in his illa attributa omnia attendi debent & ſolent. Vid. *Dogm. noſtr. P. IV. c.* 3. *dogm.* 4. *p.* 470. Comprehenſio illa *Coindicantium* & *Coindicatorum* dicitur *coindicatio*, συνένδειξις.

Coitus, λαγνεία, Hipp. συνουσιασμὸς, συνδυασμὸς, συνουσία, *concubitum* maris & fœminæ venereum ſignificat, partiumque genitalium communicationem, quam actionem prolixius deſcribere non eſt operæ pretium, cum Rolf. & alii nihil intermiſerint amplificationis in deſcriptione hujus *in Ord. Met. Generationi dicat. part.* Videantur, ſi placet, & alii Anatomici. Vide infra *Lagneia*. *Coitio* & *Coire* etiam ſumitur pro *Coali-*

Coalitione aut *Coaleſcere*, Gal. *3. meth. med. c.* 4. Item de unione medicamentorum in unam maſſam, v. g. in coctione emplaſtrorum, Scrib. Larg. *n.* 212. 213. & alibi ſæpius.

Cola, κῶλα, dicuntur *Artus*. Vide ſupra ſuo loco.

Colamentum, ἀπήθημα, περιήθημα, in offic. *Colatura* eſt liquefactæ rei a fæce ſuæ turbulentiæ ſeparatio, Joh. Auguſtin. Pantheus *in Voarchadumiæ portione* 2. Vide *Theatr. Chym. Vol. II. in fin. p.* 532.

Colatio, ἤθησις, ἠθισμὸς, ab ἤθω, *colo*, eſt ipſa actio, qua liquida per cola varia tranſmittuntur ad ſeparandas fæces. Eſt ergo ſimilis *Cribrationi*, quæ ſiccorum eſt, illa vero humidorum. Differentiæ *colationis* ſunt variæ: Quædam calidiſſima, quædam tepida, quædam frigida colantur; quædam uno, alia duobus, alia tribus colis egent. Quædam per ſubſidentiam colantur. Weker. *Antidot. gener. l.* 3. *c.* 38. Joh. Aug. Pantheus *d. l.* tres modos *colationis* tradidit, per Manicam Hippocratis, per Cinericium, per Balneum Arenæ. Jung. D. D. Bohn. *Diſſert. Chym. Phyſ. XV.* §. 2. *ſeqq.*

Colatorius, Græce dici poſſet ἠθητικὸς, quamvis non reperiatur uſitatum: dicitur de quibuſdam membris corporis, quorum uſus eſt ſanguinem ab excrementis purgare. V. g. Hepar eſt organum *colatorium* pro bile ſequeſtranda; Renes pro ſero, &c. Os quoque naſi dicitur *Colatorium*. Os *colatorii* quoque dici *Cuneiforme* ſcribit Bartholin. *libell.* 4. *An. c.* 8. *p.* 718. Vide *Ethmoides*.

Colazo, κολάζω, proprie ſignificat *punio*, *caſtigo*. At per metaphoram ab Hipp. & Galeno ſumitur pro *refrænare*, *temperare* violentiam alicujus rei, v. g. acetum melli mixtum in oxymelite, dicitur bilioſam mellis naturam caſtigare, vel temperare, refrigerare, Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 30. Gal. *in comm.* Ita diæta κεκολασμένη legitur, h. e. *temperata*, ap. Lucian.

Colcodea, id eſt efficiens, ſive dator formarum.

Colcothar, proprie apud Parac. dicitur *Vitriolum fixum de Nat. rer. l.* 7. *de reſuſcit. rer. natur.* quando videlicet phlegma a vitriolo deſtillando abſtrahitur, atque hoc toties, donec *Colcothar* phlegma, ſive aquam omnem, imbiberit, neque ulla amplius aqua deſtillaverit, licet igne urgeatur. Dicitur *ſerpens*, ſeu *lacerta viridis*, *quæ propriam caudam devoravit*. Communius tamen intelligitur *Caput mortuum Vitrioli*, ſimplici modo citra cohobationem rubificatum, vel atramentum rubrum ſeu citrinum. Ironice vocatur *Henricus rubeus* in deriſionem aliquorum ementitorum Chirurgorum & Circulatorum, qui hoc ſolo medicamento conabantur omnia ulcera & vulnera curare, & huic unico remedio, tanquam ſacræ anchoræ, innitebantur, (quemadmodum & hodieque Balneatores & Chirurgaſtri facere ſolent) perdentes potius ægros, quam ſervantes, Ruland. *in Lex.* Quamvis Helmont. nimium laudibus evehat in ulceribus, *Tr. Scabies & ulcer. Scholar. n.* 35. E *Colcothare* verum fieri *Sulphur Vitrioli*, negat idem, *tr. Duumvirat. n.* 9. *Colcothar* vi medica ditiſſimum vocat, *de Lithiaſ. c.* 8. *n.* 21. Frequentem ejus uſum vide apud Paracelſ. *in libris Paragraphor. & alibi*.

Coleos, κολεὸς, exponitur a Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* membrum in vulnere, quod recte extrahi poteſt. Verum Foeſ. *in Oec. p.* 367. exiſtimat, mendoſam eſſe hanc expoſitionem; ſibique videtur κωλεός, idem eſſe quod κωλα, κωλῆ, aut κωλῆ, aut κωλὴν, quod ſignificat vel *pernam* aut *petaſonem*, vel ſaltem *peticlos*, aut *extremos pedes*, ut apud Hipp. 7. *Epid. XXXIII.* 13.

Coleritium, *coloritium*, Iohnſ. eſt liquor compoſitus ex corroſivis metallorum inimiciſſimis materialibus, quo probatur aurum ad Lydium lapidem affricatu, & cui nullum metallum præter aurum ſolum reſiſtere poteſt, unde cognoſcitur e veſtigio, ſi quod aliud auro permixtum ſit, hoc omne mox evaneſcit mutato colore ea parte, qua *Coleritium* illitum fuerit, cætera non madefacta colorem affricati haud ſervante. Putum vero ac purum nihilo prorſus immutatur eo liquore, Ruland. *in Lex.*

Coles, *Colis*, καυλὸς, *penem*, ſive *membrum virile*, mentulam, virgulam ſignificat. Vide *Caulos*. Eſt particula corporis inſignis ad extremum collum veſicæ ſita, qua mares fœminas exſuperant, Gal. *l. 6. de U. P. c.* 8. Hujus deſcriptionem accuratam vide in Anatomicorum ſcriptis, præſertim apud Bartholin. *Anat. l.* 1. *c.* 24. D. D. I. M. Hoffmann. in *mach. hum. ſect. XI.* §. 13. *ſeq. p.* 86. *ſeqq.* *Penem* cancroſum feliciter amputatum a D. Ruyſchio, opera Chirurgorum conjuncta, vide in ejuſd. *Centuria Anatom. Chirurg. Obſ. XXX.*

Colica, κωλικὴ διάθεσις, eſt morbus plenioris (i. e. craſſioris) inteſtini diuturnus, in quo cruciatus intolerabiles, difficultates ſpirandi, ſudores, perfrictionesque ſuboriuntur, Gal. *in defin.* Suntque *Colicus* & *Volvulus* inteſtinorum

etiam

etiam inflammationes, quorum alter tenuioris inteſtini affectus eſt, alter plenioris. Quare dejectiones includuntur, & flatus inteſtinis involuti, eo quod exitum non habeant, dolores vehementes, & tormina excitant, *l. Introd. c.* 13. *& l.* 2. *de L. A. c.* 5. Inde *Colica medicamenta* ſunt, quæ ad ſedandum coli dolorem ſunt comparata, quæ quidem etſi anodyna ſunt, a communi tamen anodynorum forma differunt, quod quæ proprie *Colica* appellantur, aromatis odoratis ac urinam cientibus ſeminibus permiſcentur. Et quanquam *colica* vocentur, non tamen ad *Colicos* tantum, ſed ad omnem dolorem in quacunque corporis parte factum ſedandum admoventur; quo factum eſt (inquit Galen. *init. l. 6. de L. A.*) ut Antidotos omnes dolorem ſedantes Veteres *Colicos* nuncupaverint, *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 4. Vide *Narcotica*. Quamvis vero κωλικὴ variis de cauſſis oriri poſſit, ſic tamen potiſſimum dicitur, quæ a frigido craſſoque aut viſcoſo humore, aut flatuoſo ſpiritu excitatur. Eum conſequuntur nauſea & vomitus pituitoſi atque corrupti humoris multo graviores & magis aſſidui, quam per nephriticos affectus. Ad hæc excrementorum retentio, ut ne flatum quidem, neque etiam ructum poſſint emittere, adeſt. Sæpe etiam veluti circuire videtur dolor, aut plurima loca occupare, & modo in hac, modo in illa parte vehementior fieri, cum nephritici dolores eodem in loco ſtabiles jugiter infeſtent. Difficile tamen eſt diſcrimen, adeo ut non modo plebeji, ſed Medici quoque non ſemper diſcernant, omneſque eos dolores, ſive renes, ſive ureteres, ſive meſenterium, ſive tenuia etiam inteſtina occupent, κωλικὴν indifferenter appellent. *Colica paſſio* accipitur quandoque late pro omni Inteſtinorum dolore, quandoque ſtricte pro dolore inteſtini *Coli*; quamvis Th. Willis. utrumque neget, & potius partes quaſvis abdominis, & viſcera omnia totius ventris ſubjectum hujus morbi ſtatuat, *Part.* 2. *de An. Brut. c.* 15. id quod in medio relinquimus. Alias *in d. l.* affectum hunc quoad Ætiologiam & Therapiam egregie expedivit. Jungatur Linden. *Ex. IV. VII. & VIII.* ex quo conſtabit, apud Hippocratem non fuiſſe obſervatam differentiam inter *Colicam* & *Iliacam paſſionem*, Sylv. *Prax. Med. l.* 1. *c.* 14. E quorum hypotheſibus talem annectere libet deſcriptionem: *Colica Paſſio*, vel *Dolor Colicus*, eſt præternaturaliter aucta licet varia perceptio tactus in inteſtinis, præſertim *Colo*, cum variis ſymptomatibus conjuncta, imprimis alvo utplurimum vehementer adſtricta, proveniens a ſolutione continui membranarum & partium nervoſarum in parte affecta per varias cauſſas, videlicet intemperiem materialem a diverſo humorum & ſpirituum vitio dependentem, vel obſtructionem graviorem, oborta, & vehementer urgente. Hujus affectus primam originem aliquando latere in acido quodam acetoſo crudeli, tormina tam in ſtomacho, quam in inteſtinis plerumque crudelia gignente, haud inepte ſtatuit Helmont. *tr. A ſede anim. ad morb. n.* 10. Parac. tot *Colicæ* ſpecies conſtituit, quot ventorum genera; & *Colicæ*, ventorumque, ac tempeſtatum eundem eſſe generationis modum dixit, *in Paragran. Labyrinth. & alibi*. *Colicam* quoque Zibethinam Moſcharam, non ventoſam, bilioſam, vocari debere voluit *in Paragr. t.* 1. *Colice*, ſubintellige Antidotus, dicitur etiam medicamentum contra Coli dolorem apud Scrib. Larg. *n.* 120. *ſeq.* Rul. *in Lex. Colicam* deſcripſit per Tartarum reſolutum in inteſtinis, morbumque fixum in colo inteſtino. Sed hæc deſcriptio juſto ſtrictior eſt.

Coliphius, epitheton panis apud veteres, quo ſolo uſi ſunt in prandio abſque aliis cibis, parato ex flore tritici ſiligineo, addito fermenti momento modice piſto, & in oblongam formam redacto, uti legitur apud Lang. *l.* 1. *ep.* 55.

Colla, κόλλα, *Gluten*, vel *glutinum* ſignificat. Idque omne dicitur, quo ſicca corpora ſecum uniuntur. *Colla libraria* ex ſimila & garo habet virtutem emplaſticam, & concoquendi vi prædita eſt, quibuſcunque eam partibus illinas, Gal. *l.* 7. *de S. F.* Æginet. *l.* 7. *c.* 3. Alias ex variis rebus paratur. Præſtantiſſimum eſt ex auribus taurorum & genitalibus. Fit & ex quibuſvis pellibus inveteratis & decoctis. Rhodiacam cæteris prætulit Dioſcor. *l.* 3. *c.* 101. Vocari ſolet vel ταυροκόλλα, vel ξυλοκόλλα. Auro *glutinum* eſt Santerna, ferro Argilla, æris maſſis Cadmia, laminis Alumen, Stannum æramentis, ſtanno Argentum, marmori & plumbo Reſina, &c. Gorr. *p.* 234. Alias vocabulum *Glutinis* tranſtuliſſe ad Phyſiologiam & Pathologiam Joh. Baptiſt. Contoli Jatro-Phyſicum Bononienſem *in ſua brevi inſtructione Medica de Glutine in corporibus humanis producto* legitur *in Act. Erud. Lipſ. A.* 1698. *M. Mart. p.* 137. Quid? quod ipſe Hipp. *l. de Carnib.* prolixe de glutinoſitate partium corporis, περὶ τῆς κολλώδεος tractaverit, & cerebrum eſſe metropolin τῆς κολλώδεος *glutinoſi* ſtatuerit, quamvis rem acu non tetigerit. Jung. Jac. Spon. *Aphor. nov. ſect.* 1. *aph.* 27.

Col-

Collapſus Corporis, ξύμπτωσις, 1. *aph.* 3. idem quod *Contabeſcentia*, *Concidentia*, *Imminutio*, μάρανσις, Linden. *Ex. XIII.* §. 229. Dieter. *n.* 588. Vide *Symptoſis*.

Collatenna, eſt nomen vulnerarii ſpecifici apud Parac. *l.* 2. *de vit. long. c.* 14.

Collatio, idem quod *Comparatio*, vide *ſuo loco*.

Collativus, Feſt. *Conlativus*, a verbo *Collatare*, Gr. dici poſſet συμπλατυνθείς, dicitur apud Plautum de ventre propter cachexiam hepaticam tumido & magno, ſeroſaque cacochymia ſtagnante pleno Cappadocis lenonis, *Curcul. Act.* 2. *ſc.* 1. de quo loco vide Linden. *Ex. IX. Select.* & de hoc vocab. §. 13. *ſeqq.*

Collectio, συλλογὴ, συςροφὴ, σύςασις, de variis uſurpatur, v. g. de medicamentis ſimplicibus, ubi quidem modi peculiares quandoque obſervari ſolent, uti legitur apud Schrod. *Pharm. l.* 1. *c.* 27. quorum tamen aliquos merito, ceu figmenta & phantaſiæ ſomnia, rejicit Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Dicitur etiam *Collectio* de humorum peccantium in aliquam partem confluxu & coacervatione, unde inflammationes, aliaque tumorum genera oriri ſolent, Rhod. *ad Scrib. n.* 206. Excell. Dn. D. Maur. Hoffmann. Dn. Affinis, Compater & Collega honoratiſſ. *in Prud. Medic. Diſp.* 23. *Collectio* quoque ſignificat modum quendam cognoſcendi compoſitum, quando videlicet aliquid ſenſu, memoria, & ratione ſimul cognoſcitur, quæ & *Connumeratio* & *Conſummatio*, συναείθμησις καὶ συγκεφαλαίωσις, dici ſolet, Gal. *c.* 1. *de iis*, *q. in medic. ſ. t.* 3. Pulſuum quoque *Collectiva inæqualitas* legitur apud eundem *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 30. quæ ex inæqualitate plurium pulſuum eſt conflata. Gr. συςηματικὴ ἀνωμαλία.

Collegium, συνέδειον, ſignificat ſocietatem aut cœtum certum proborum doctorumque virorum, Gal. *adverſ. Jul. c.* 1. Ita *Collegium* Medicorum & olim fuerunt, qui Medici Archiatri dicebantur, probante C. Hoffmann. *l.* 5. *Var. L. c.* 27. Hinc & *Collegiandi ratio* idem ſignificat, quod *conſultatio Medica* inter plures Medicos, C. Hoffm. *Orat. Iſagog.* 2. *p.* 131. Capivacc. *Collegiandi* artem Medicam ſcripſit *Oper. p. m.* 931. *ſeqq.*

Colleſis, κόλλησις, vide *Conglutinatio*.

Colleticus, κολλητικὸς, h. e. *facultatem habens glutinandi*, & conjungendi diviſas partes, Gal. *l.* 5. *de S. Fac. c.* 2. Unde *colletica* ſive *Glutinatoria* medicamenta vocantur, quæ diviſas partes in priſtinam unitatem reducunt. Ita P. Æginet. *l.* 7. *c.* 17. emplaſtra κολλητικὰ vocat. Eſt autem *glutinantium* materia diverſa pro corporum varietate, quæ glutinari debent, v. g. quæ ex argenti ſpuma, ſive lithargyro, oleo & aceto præparantur, imbecillam mollemque carnem glutinant: quæ bitumine, ærugine, ſquama, aloe & myrrha conſtant, robuſtam & duram. Caſtell. & Gorræus *d. l.* Vide *Colla*.

Colliciæ dicuntur lacrymalium punctorum in unum ductum in utroque latere concurſus humorum palpebrarum in narium cava derivantes. Occurrit hoc vocabulum apud Nic. Stenonem *de Muſc. & Gland. p. m.* 38.

Colliculum, idem quod *Nympha*, νυμφὴ, caruncula membranoſa in pudendo muliebri gemina, rimam vel ſinum tegens, quam etiam in Ægyptiis mulieribus circumciſam fuiſſe voluit Gal. *Introd. c.* 10.

Colligamen, *colligamentum*, *colligatio*, σύνδεσμος, idem quod *Ligamentum*, de quo vide infra.

Colligantia eſt nota conſenſus alicujus morborum quoad locum vitiatum, unde & morbi *colligantiæ*, *ſocietatis* aut *connexionis* dicuntur. Blaſ. *Medic. Univerſ. Fundam. p. m.* 21. Uſus & jam olim Conſtantinus de Stomacho *c.* 3. in Operibus Iſaaci annexo.

Colliquamentum, in ſpecie Harveo dicitur humor ille & materia colliquata tranſparens, quæ paucis poſt conceptum diebus propria tunica tenuiſſima atque orbiculari contenta, humoreque eo, in quo fœtus poſtea natat, longe purior, in cujus medio fibræ ſanguineæ & punctum ſaliens (primum futuri fœtus fundamentum) citra ullam præterea cujuslibet rei præſentiam clare diſcernuntur, eſtque prima pars genitalis. In ovo gallinaceo etiam oculus ab eo vocatur, quemadmodum deſcripſit *de Gener. animal. Ex. LXIX. p. m.* 445. Conſentit etiam Bohnius *in Circ. Anat. Phyſiol. Progymn. IV. p.* 54. *colliquamentum* genitale fluidum albicans vocans, & nihil aliud eſſe dicens, quam ipſum ſanguinem ſucceſſu temporis purpuram inducentem.

Colliquatio, item *Liquatio*, *Fuſio*, τῆξις, ἔκτηξις, σύντηξις, ἀνάλυσις, diverſimode accipitur pro diverſitate ſubjecti, de quo dicitur. Vel enim dicitur de humoribus utilibus, præſertim ſanguine, quando nimium attenuatur, & ejus fibroſitas aut naturalis glutinoſitas deſtruitur. Hanc etiam agnovit Galen. *l.* 3. *de ſympt. cauſſ. c.* 2. Unde *Febres colliquativæ* nomen ſuum acquiſiverunt, πυρετοὶ συντήκοντες, quia ſanguis in illis propter igneas copioſas portiones accenſas & ef-

& effervescentes nimium liquatur. C. Hoffm. *de febr. c.* 55. Franc. Piens *Tr. Spec. de febr. c. 6. num.* 2. Qualem ſanguinis & reliquorum humorum *colliquationem* etiam producunt Purgantia fortiora, & quædam Venena, uti conſtat *ex noſtr. Diſp. I. de Remor. Purg.* §. 29. *ſeqq.* Charlton. *Ex. X. Pathol.* §. 27. Willis. *de febr. c.* 12. qui duo per *Fuſionem* expreſſerunt, quod perinde eſt. Vel dicitur de ipso corpore & ejus partibus, non tam ſolidis, quam humidis, inſinuatis & appropriatis, pinguedine nimis attenuatis, unde ſoliditas corporis imminuitur, & moles carnoſa contabeſcit, quæ alias *conſumptio* Latinis dicitur. Hinc Hipp. conjunxit τήκεσθαι, καὶ φθίνειν, *colliqueſcere & tabeſcere*, 5. *Epid. II.* 10. ad quem locum vide Lind. *Ex. XIII.* §. 192. *ſeqq.* ubi egregie *colliquationis* naturam declaravit. Et in hac ſignificatione frequentius occurrit ap. Hipp. & Gal. v. g. 2. *aph.* 28. *ſ.* 3. *de iis, quæ in medic. f. t.* 32. *&c.* Vel dicitur de Excrementis, quæ propterea Lat. *Colliquamenta*, συντήξεις, dicuntur, quatenus veluti effectus ſequuntur *Colliquationem* humorum & corporis, 4. *aph.* 21. *ſ.* 4. *de R. V. I. A. t.* 112. *c.* 2. *in* 1. *Epid. t.* 35. *c.* 3. *in* 3. *Epid. t.* 66. *ſ.* 2. *progno̗ſt. t.* 35. Unde & veteres difficillime *colliquationem* ab *excretione* diſtinguere potuerunt, teſte Gal. *de opt. ſect. c.* 28. Imo in hac ſignificatione *Colliquatio* idem eſt, quod *Fluxio Methodicorum*, ſive ῥύσις. Denique dicitur de artificiali, & præſertim Chymica rerum ſolidiorum vi ignis liquefactione, quæ & *Fuſio* appellatur. Rolfink. vocat *Liquefactionem*, eſtque duplex, *ſimplex & probatoria*, *Chym. l.* 2. *c.* 2. Wedel. liquefactionem vocavit & fuſionem, quamvis hoc nomen potius de metallis prædicari & mineralibus exiſtimet *Pharmac. Acroam. l.* 1. *ſect.* 2. *c.* 7. *p.* 46. Imo Ruland. adhuc ſtrictius deſcripſit, reſpiciens ad præpoſitionem *cum* præfixam, quod ſit plurium fuſilium in igne ad unum compoſitum per igneam eliquationem conjunctio, *in Lex.* Vide *Liquatio*.

Colliſio, idem quod *Contuſio*, θλάσις, θλάσμα. Vide *Contuſio*. Alii tamen diſcrimen faciunt inter *Colliſionem* & *Contuſionem*, illam dicentes eſſe ſolutionem continui in oſſe factam, hanc vero in carne. Petr. Martyr Tronus *de vulner. cap. fol. m.* 64. *b.*

Colliſorius eſt epitheton motus particularum diverſarum, quæ ſeſe mutuo impingunt & colliduntur, quale quidem in fermentatione neceſſario contingit, quemadmodum non ſolum Willis. *de fermentat.* docuit, ſed & Cl. Stahlius noviſſime explicavit *in Zymotechnica c.* 2. *p.* 7.

Collix, κόλλιξ, ἡ κόλιξ, *paſtillum*, vel *trochiſcum* ſignificat, Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ.* 6. *n.* 55. *l. de intern. aff. XXV.* 3°. Æginet. *l.* 1. *c.* 27. Vide Foeſ. *Oec. p.* 347. Galen. *in exeg.* Eſt & panis rotundi genus, teſte Ariſtoph. Speciem panis etiam dicit Heſychius, quam ſpecialius deſcribit Erotianus *in ſynagog.* quod ſit placentæ forma, quam alii ἰγεία dicunt.

Collodes, κολλώδης, *Glutinoſus*. Vide *Colla*.

Collodium legitur apud Paracelſ. *l.* 2. *de Vit. long. c.* 9. quid vero ſignificet, non conſtat.

Collum, αὐχὴν, vide *Cervix*. *Collum uteri* rectius diceretur *Os uteri*, quia intus eſt, ubi uterus deſinit, quam exterior extremitas, quæ mulieris pudendis conjungitur, quæ potius *colli uterini os* non ſine ratione vocaretur, Gal. 5. *aph.* 46.

Collurio, eſt nomen avis rapacis, *Lanariorum* genus minus, inter Accipitres vel Falcones minores referendum, cujus iterum ſunt diverſæ ſpecies, majores & minores, de quibus vide Aldrov. *l.* 5. *Ornith. c.* 12. *ſeq.*

Collutio, γαργαρισμὸς, vide *Gargariſmus*.

Collymus, *Collimus lapis*, vide *Aetites*.

Collyrium, *Collarium*, Salmaſio ad Solin. κολλύριον, κολλύειον, duabus gaudet ſignificationibus, antiqua & nova. Olim *collyrium* denotavit medicamentum ſiccum, ad inſtar Glandis vel Peſſi, vel Turundæ, longum, rotundum, cohærenſque ex ſuccis, liquoribus, ſeminibus, fructibus, & metallicis compoſitum, quod in uſum aſſervabatur. Eo vero utebantur intro penitius immiſſo in uterum, in anum, in aures, in naſum. Vid. Hipp. *l.* 1. *de morb. LXXX.* 6. Galen. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 13. Unde & vulgo *Glandes*, *Turundæ*, & *Globuli* dici ſolent, Rhod. *ad Scribon. L. n.* 142. Hodieque vero de medicamentis Topicis, quæ oculis admoventur accipi ſolet; licet & hæc ſtricta ſignificatio veteribus uſitata fuerit, uti conſtat e Scribon. *n.* 19. *ſeqq.* Rhod. *in not. ad h. los.* Suntque *Collyria* duum generum. Quædam enim *liquida*, ὑγροκολλύρια, quæ inſtillantur, aut guttatim inſtillantur: quædam *ſolida* vel *ſicca*, ξηροκολλύρια, quæ barbara voce dicuntur *Sief*, Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. cap.* 5. Jungantur alii Scriptores, v. g. Weker. *Antidot. Gener. l.* 1. *cap.* 45. *Special. l.* 2. *ſect.* 41. Petr. Morell. *in Method. formul. l.* 2. *ſect.* 2. *c.* 4. Schrod. *l.* 2. *c.* 86. Hoffm. *in clav.*

Coloboma, κολόβωμα, h. e. *mutilum*, ſive *curtum*, Gal. *l.* 2. *Meth. med. c.* 2. Dicitur de iis, quæ deficiunt, v. g. in labiis, narium alis, auri-

auribus, oculorum angulis, quarum glandularum defectus ſpecialiter *Rhœas*, ῥοιάς, vocatur, de quo vocab. *ſuo loco*.

Coloeos, κολοιός, vide *Graculus*.

Colon, κῶλον, dicitur Inteſtinum quintum in ordine a ventriculo, ſecundum autem in craſſis, inter cæcum & rectum medium, Gal. *l*. 6. *admin. Anat. c*. 9. quod excrementa ex diſtributione ſegregata ſuſcipit, *Introd. c*. 11. Unde propter ſui latitudinem ipſum ſolum quidam *ventrem inferiorem* appellarunt, 4. *de R. V. I. A. c*. 112. Abſcedit longiſſime a centro Meſenterii, quod non expediat, venas meſaraicas valde exugere ea, quæ continet, excrementa. *Cæco* autem, ut ait Galen. ad portionem reſpondet. Sicut enim Cæcum valde extuberat, globoſumque eſt, ita & *Colon* tota ſui longitudine multos habet medios globos, & veluti cellulas, exiguas quidem, nec tamen tantas, quantas Cæcum, (hoc enim totum veluti quidam venter eſt) ſed ad portionem ejus ſimilitudinemque factas. In eo craſſiores fæces diutius commorantur, donec excernendi tempus appetat. Itaque fit, ut ſæpe ab his male afficiatur, variiſque morbis tentetur, pro contenti excrementi qualitate. Hæc Caſtellus. Quamvis non in omnibus rem acu, quod dicitur, tetigerit, v. g. quod *Colon* a meſenterii centro longiſſime diſtet, ratio hæc potius eſt, quod venæ lacteæ pauciſſimæ adſint, per quas chylus ad centrum illud exprimi & diffluere poſſet, cum jam materia maximam partem ſit excrementitia. Comparatio quoque cum *Cæco* inteſtino non reſpondet Autopſiæ Anatomicæ, qua novimus, in adultis hominibus Cæcum inteſtinum minime amplum eſſe aut extuberare, ſed minuſculum eſſe & anguſtæ capacitatis. De *Inteſtini Coli* & *Cæci* ſtructura vid. Anatomicos, præſertim Barthol. *l*. 10. *c*. 10. *Colon* eſſe locum vel ſedem *Colicæ*, etiam dixit Paracelſ. *l*. 2. *de Tartar. Tr*. 1. *c*. 5. & 6. *in explic. Colo infeſtari*, pro *Colica* laborare, legitur apud Scrib. L. *n*. 122. ubi etiam ſæpe occurrit *Coli dolor*, pro *Colica*. Et apud Plinium aliquoties *Colum*, pro morbo inteſtinali ſumptum occurrit, v. g. *l*. 26. *H. N. c*. 1. reliqua videantur *in Indice*.

Colophonia, κολοφώνια, dicta eſt antiquis *reſina pinea*, quod *Colophone* præcipua apportaretur. Nam & ex Gallia & Tyrrhenia adferebatur. Eadem quoque alio & ſimplici nomine φρυκτὴ dicebatur. Erat autem omnium fere reſinarum maxime parabilis, & in penuria Maſtiches ſubſtituebatur. Præter hanc autem, quæ φρικτὴ dicebatur, aliam fuiſſe *Colophoniam* Chiæ maſtichæ perſimilem, & molliens aliquid habentem, uti ſcribit Gal. *l*. 7. *de C. M. P. G. cap*. 3. Hæc Gorræus *p*. 236. Jungantur Schrod *l*. 4. *cl*. 2. *n*. 381. Fr. Hoffm. *in clav. ad h. l*. *Coloſonia* legitur ſæpius apud Scribon. L. *n*. 137 *ſeqq*. ubi vide Rhod. *in not. ad primum locum*. *Colophoniam* ex Terebinthina fieri in fundo relictam, teſtatur & Paracelſ. *Tr*. 4. *de Peſtilit*.

Color, χρῶμα, quid proprie ſit, & an reale quid etiam in tenebris exiſtens, an vero ſaltem modificatio lucis per reflexiones & refractiones, Phyſicis dirimendum relinquemus. In foro Medico conſideratur, ut ſignum Phyſiologicum ſanitatis, & Pathologicum ſive morboſæ diſpoſitionis in humoribus, corpore ſolido & excrementis in rebus non naturalibus. Imo ad omnes partes miniſtras ſeſe extendit, ut ita *colorum* differentias probe perpendere debeat Medicus, quemadmodum hoc pluribus teſtimoniis ex Hipp. Galen. & aliis confirmari poſſet. *Colores corporum* omnes a ſole dependere dixit Paracelſ. *de peſtilit. tr*. 1. *Colores* non deſignare fictos humores, ſed imitari proprietates vitæ mediæ vult Helmont. &c. *tr. Schol. Humor. paſſ. decept. c*. 1. *n*. 49.

Coloratio, *Chromatiſmus*, χρωματισμός, ἐπίχρωσις, coloris inductionem, vel ſuperficiariam vel penetrantem ſignificat. Ita veteres colorem unguentis conciliaſſe conſtat ex Scrib. *n*. 228. 230. Vide Rhod. *ad h. l*.

Coloritium, vide *Coleritium*. Et gradatio coloris per paſtam acutam, quam *Coleritium* etiam nominant. Itaque tingendi modus quidam eſt, metallis principaliter deſtinatus; nec valet niſi in ſuperficie. Non enim alte penetrare poteſt propter corpulentiam, niſi diluatur liquore copioſo paſta, atque ita commutetur in formam lixivii, Rul. *Lex*.

Coloſſinus, *Coloſſenus*, κολόσσινος, eſt ſpecies vel differentia coloris rubri, ita dicta a colore floris *cyclaminis*, *flos Coloſſinus* dicti, a *Coloſſis* urbe Troadis non procul Laodicea, ubi herbæ illius proventus copioſus, & lanæ eo colore imbutæ commendabantur, C. Hoffm. *Var. Lect. l*. 2. *c*. 9.

Coloſtrum, τροφαλίς, dicitur lac primum poſt partum. De *coloſtri* lactei uſu & noxa breviter etiam diſſeruit D. Joh. de Muralto *in ſuo Vade mecum Anatomic. Exerc*. 1. *p. m*. 23. Deinde etiam a nonnullis tribuitur emulſioni ex terebinthina cum vitello ovi paratæ, uti vult Blancardus.

Colo-

Colotes, κωλώτης, *ſtellio*, vide *Aſcalabotes* Hinc

Colotoides, κωλωτοειδὴς, *ſtellionum* ſeu lacertarum tunicis *ſimilis*, i. e. variegatus, & variis quaſi guttulis reſperſus. Dicitur de excrementis apud Hippocr. *l.* 4. *Epid. XXIX.* 10. quamvis apud Linden. aliter legatur ὡς ἐν βδήροισι κωλώτῃ ; ἐνδέναι, &c. Enimvero Foeſ. *in ſua edit.* probat, omnia exemplaria habere vel κωλοτοειδέα, vel κωλωτοειδέα, quæ lectio & nobis veroſimilior videtur.

(Π) *Colpocele*, eſt tumor hernioſus in vagina emergens, reponibilis in decubitu ſupino, natibus elevatis, ſponte recedens plerumque, indolens, abſque ſignis aliorum tumorum qui hic enaſci ſolent. Sag.

(Π) *Colpoptoſis*, tumor in ſinu muliebri, vel extra pendens, annularis, mollis, perforatus, (prolabitur ſubinde una tantum ruga vaginæ) per quod foramen digitus immiſſus altius orificium uteri uterumque in ſua quaſi ſede abſque colpocele deprehendit, reponibilis: torquet inſuper ægram dyſuria, teneſmus. Vog.

Colpos, κόλπος, *ſinum* ſignificat; quando in medio carnoſarum partium humor cum ſanguinis affluxu conſiſtit & putreſcit, & ſibi jam exitum paravit; in hac apertura, vel exulceratione differt ab abſceſſu, Gal. *de iis*, *q. in med. f. t.* 27. cum longo tempore cum ſubjectis partibus cutis agglutinari nequit, hujuſmodi affectum *ſinum* nominant. Id *l.* 2. *ad Glauc. c. princ.* & *l. de tum. p. n. c.* 4. Differt a fiſtula partim flexuoſitate, partim calloſitate, quæ in ſinu non occurrunt. Dicitur & *ulcus ſinuoſum*. In Anatomicis vero & Phyſiologicis *ſinus* dicitur de certis partibus, v. g. *collo uteri*, quod dicitur *ſinus muliebris*, vel *ſinus pudoris*, κόλπος γυναικεῖος, ἢ αἰδοῖος, Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 7. §. 129. *ſeqq.* Bartholin. *Anat. l.* 1. *c.* 30. Et cavitates, quas format reduplicatio meningis craſſæ ſive duræ matris, *ſinus* vocantur, quamvis in Græco κόλπος, vocabul. nondum invenerim, ſed Galen. vocat διπλώσεις *l.* 9. *de Uſ. Part. c.* 6. & κοιλίας, *l.* 9. *adm. Anat. l.* 1. quorum quatuor communiter numerantur, recentiores vero tres adhuc addiderunt, quos tamen in omni ſubjecto reperiri negat Barthol. *l.* 3. *c.* 2.

Colum, ἠθμὸς, ὑλιστὴρ, eſt id, per quod liquida colantur & transmittuntur ad ſeparationem vel depurationem. Græco nomine non differt a *cribro*, ſed Latino, quia *cribrum* dicitur, per quod ſicca trajiciuntur. Differentiæ *colorum* ſunt variæ cum quoad materiam, tum quoad formam, tum quoad alia accidentia. Materiam præbent charta bibula, linum, lana, cannabis, juncus, metalla. Oblongum lineum *colum*, pyramidis figura, vel laneum dicitur *manica Hippocratis*, *Caligæ*. Ita *colum* novum, rarum, denſum, detritum, ſimplex, duplex, &c. vocatur. Vide Weker. *Antidot. gen. l.* 3. *c.* 38. De *colo junceo*, id eſt ſporta juncea vel ſpartea, vid Scribon. Larg. *n.* 271. & Rhod. *not. ad h. loc.* *Colum* etiam idem eſt quod *colon*, ſcil. inteſtinum.

Columba, *Columbus*, πεϱιστερὰ, eſt animal volatile notiſſimum, admodum fœcundum, calidiſſimum, cerealibus vivens: eſtque vel domeſtica, vel ſylveſtris. Huc pertinent *palumbus* & *turtur*, quorum omnium prolixam deſcriptionem, genera, differentias, uſum in cibis & Medicina, vide ſis apud Aldrovand. *l.* 15. *Ornithol. a c.* 1. *ad* 10. Jul. Alexand. *l.* 13. *Sal. c.* 3. Bruyerin. *de reb. cibar. l.* 15. *c.* 24. 25. 26 Adde Schrod. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 49. Ejus anatomica hiſtoria quoque ab Ol. Borrichio deſcripta occurrit *in Actis Hafn. Vol. I. Obſ.* 96. *p.* 185. *ſeqq.* Ænigmatice *columba alba* quoque dicitur pulvis albus præcipitatus ex antimon. ungar. cum Aq. fort. commun. deſtill. & in aquam frigidam inſtillatus. Rolfink. *Chym. l.* 3. *ſ.* 1. *art.* 4. *c.* 15. item plumbo ineſſe *columbam albam*, quæ & *ſal metallorum* dicitur, docet Graſſeus *in arca arcani*, in *Th. Chym. Vol. VI. p.* 214. & medicamentum quoddam ex argento vivo ſublimato, & hydrargyro crudo paratum, quod olim *panaceam Cæſaream*, vel *theriacam theriacarum* vocarunt. Quercetan. appellavit *lenem & ſuavem columbam ex omnivoro draconem*, & *aquilam cæleſtem*, teſte Libav. *Apoc. Herm. part. prior. c.* 6. Quis non rideat hunc ſyncretiſmum draconis, *columbæ*, aquilæ? Quid, quæſo, eſt ἀσύγκλωστα συγκλώθειν, ſi hoc non eſt?

Columella, κίων, κιονὶς, *Columna*, item *gargareon*, *gurgulio*, γαργαρεὼν, *uva*, *uvula*, *ſtaphyle*, σταφυλὴ, eſt caruncula membranoſa, vel ſpongioſa, in fine palati a faucibus dependens, vocis inſtrumentum, quod hiante ore conſpicitur, Galen. *in def.* Dicitur & *plectrum*, πλῆκτρον, i. e. vocis refractorium, *l.* 7. *de Uſ. P. c.* 5. Ejus deſcriptionem vide apud Anatomicos, præſertim Barthol. *l.* 3. *c.* 12. ubi negat ad vocis formationem facere, cum etiam hac parte penitus abſumpta non tamen vox lædatur, quemadmodum & nos obſervavimus. Nic. Piſo tamen exiſtimat vocab. *columella* rectius tribui affectui inflammatorio *gurgulionis*, quando

do longior tenuiorque fit, ut columnæ modo extendatur, *de M.C.& C. l.* 2. *c.* 1. De morbis *uvulæ* vide apud Practicos. Geminam vidit in Hugone Mauritio Gallo Dn. D. Mauritius Hoffmannus Senior, notante hujus filio *in Diſſ. Anat. pag.* 52. *in Act. Hafn. Vol. III. Ob.* 13. *cum Scholio*. Ab Hippocrate etiam pathologice dicitur morbus in pudendo muliebri, quando pars illa, quæ *turbo* & *columella* a figuræ cum uvulæ faucium ſimilitudine dicitur, excreſcit. *l. de Nat. Mul. LXI.* 2. 6. *l.* 2. *de morb. mul. XCII.* 1. Jung. Linden. *Med. Phyſiolog. l.* 2. *c.* 7. §. 148.

Columna, κίων, idem quod *Columella*. Alias & pars carnoſa in medio naſi prominens labio vicina *columna* appellatur, Barthol. *l.* 3. *c.* 10. ex Ruffo *l.* 1. *c.* 4. Gal. *Introduct. c.* 10. Linden. vocat diſſepimentum inter utrumque naſi tubum, *Medic. Phyſ. l.* 2. *c.* 12. §. 10. Latinis *interſeptum*. Alias quid proprie ſignificet *columna*, etiam pueri norunt. De *columnis* in veterum balneis & *columnis miliaribus* lege Lang. *l.* 1. *ep.* 50. Differentiam *columnæ* & pilæ attingit C. Hoffm. *com. ad Gal. de U. P. n.* 495. * *Columna* eſt etiam inſtrumentum, quo Hippoc. uti conſuevit ad Femur, Humerum, Spinam & Tibiam reponendum. V. *de Fr. S.* 2. *de Art. S.* 1. *S.* 4 Hoc ſenſu accepta græc. dicitur ςύλος.

Colymbades, κολυμβάδες, dicuntur olivæ muria conditæ, inque ea innatantes. Condiendi rationem Conſtantinus Cæſar explicat, *l.* 9. *c.* 33. *de agricult.* Gorræus *p.* 237.

Colymbæna, κολυμβαίνα, Lat. *Natatrix*, nomen aſtaci, vel *ſquillæ marinæ*, apud Galen. *l.* 8. *de C. M. S. L. cap.* 4. quamvis mihi videatur mendum ſubeſſe, cum nemo alius hujus nominis mentionem fecerit, hinc exiſtimo legendum eſſe *colybdænæ* κολυβδαίνας, juxta Heraclidem *in Opſartyco* apud Athen. *l.* 3. Vid. Aldrov. *l.* 2. *de Cruſtat. c.* 9. Alias *colybdæna* ſignificat *mentulam marinam*, ſpeciem urticæ Zoophytæ apud eundem de Zoophytis *l.* 4. *de Exanguibus c.* 1.

Colymbethra, κολυμβήθρα, vide *Dexamene*.

Colymbus, *Colymbas*, *Colymbis*, κόλυμβος, κολυμβὰς, a natando, κολυμβᾶν, eſt nomen avium aquaticarum, (quaſi dicas *natatrix*, *urinatrix* avis, vulgo *Gucher*, *Zaucher*,) ſuntque duum generum, majores & minores. Quarum deſcriptionem, differentias, uſum in cibis, lege apud Aldrov. *l.* 19. *Ornithol. c.* 51. *ſeqq.*

Coma, τρίχωσις, κόμη, idem quod *capillitium*, vide *Crines*.

Coma, κῶμα, id eſt *ſopor*, ſive propenſio & *delatio in ſomnum*, eſt, cum vigilare ægri nequeunt, non apertos habentes oculos, ſed conniventes, & alto ſomno detinentur, Gal. *com.* 1. *in* 3. *Epid. t.* 7. Vide *Caros*. Hippocrates vero *cataphoram*, καταφορὰν, omnem ad ſomnum propenſionem appellat. Eſt enim in ſomnum delatio, non valentibus infirmis vigilantium munia obire, ſed cum palpebras claudere cupientibus, tum dormire ſperantibus. Cum autem ægri clauſis palpebris dormire nequeunt, ſed plurimum vigilant, *coma* ἀγρυπνῶδες, i. e. *pervigil*, & non ſomniculoſum vocat, *Com.* 1. *in* 1. *prorrh. t.* 1. Aliquando & apud Latinos *marcor* pro *comate* ponitur, Gal. 4. *de ſan. tu. cap.* 4. Marcere enim corpore ſignificat, atque languore & inertia teneri; unde Celſus de lethargo dicit: *Marcor* eſt inexpugnabilis dormiendi neceſſitas, *l.* 3. *c.* 1. Hæc Caſtellus. Quoad vocabulum κῶμα, *coma*, an a verbo κωμάζω, i. e. crapulæ, & comeſſationibus indulgeo, derivandum ſit, uti vult Gal. *l. de Comate c.* 1. Grammaticis relinquimus. Hoc nobis ſufficiat, *coma* & *cataphoram* eſſe pro ſynonymis habenda, cum Galen. 1. *in* 1. *prorrh. t.* 32. & 1. *in* 3. *Epid. t.* 7. Dividitur a practicis in *coma ſomnolentum* & *vigil*. *Illud* eſt deſiderium dormiendi p. n. actum cum ore hiante, proveniens a ſpiritibus animalibus, per portiones vaporoſas vel ſeroſas impuras inquinatis, & ad fixationes pronis, intemperiem cerebri frigidam præſupponentibus. Vide ex recentioribus Will. *de An. Brut. Part.* 2. *c.* 4. Differt a lethargo, quod *comatoſi* non ſint obliviosi, ſed facilius expergiſcibiles. In lethargo ſomnus actu p. n. uget; qua ratione & a Caro diſcrepat. Hoc, ſcil. *coma vigil*, eſt proclivitas ad ſomnum continua, ſed fruſtranea; plerumque febri, phrenitidi, aut lethargo ſuperveniens, & proveniens a ſpirituum animalium portionibus impuris, narcoticis & vaporoſis craſſioribus inquinatorum, & ita debita activitate deſtitutorum per & propter febrilem efferveſcentiam nimia agitatione, Willis. *d. l. c.* 5. Hinc comatodes, qui comate laborant. Erotianus.

Combibo, συμπίνω, metaphorice pro *imbibo* dicitur, quando medicamenta liquida a parte, cui applicantur, excipiuntur, & veluti imbibuntur, ita ut illa huic ſeſe inſinuent. Uſurpatur a Scrib. L. *n.* 20. & 227.

Combinatio, idem quod *concretio*, *compoſitio*, aut *coagulatio late ſumpta*, qua nimirum, quæ plura ſunt & ſeparata, ita invicem agglomerantur, ut ex iis unum continuum, fluidum æque ac ſolidum conflетur corpus, uti pro-

lixius

lixius hoc vocabulum expoſuit & per exempla illuſtravit Cl. D. D. Bohn. *Diſſ. Chym. Phyſ. II. per totam.*

Combinativa, ſive *Combinatoria fermentatio*, vide *Confermentatio*, & *Reſolutivus.*

Combuſtio, καῦσις, idem quod *Ambuſtio*, ſcil. *Ignitio*, corpora comburendo in calcem redigens, Rul. Rolf. *Chym. l.* 2. *c.* 3. Hinc & *combuſtum*, καυθὲν, cum ambuſto (de quo ſupra) coincidit. De *combuſtis* vide Gal. 9. *de S. Fac. in princ.*

(II) *Combuſtura*, vulnus igne factum inducta eſchara. Linn.

Comedo, *Comeſtio*, *Comeſtum*, ἔδω, φάγω, ἐσθίω, ἐδωδὴ, ἐσθιόμενον, ſunt termini notiſſimi, denotantes aſſumptionem alimentorum ſolidorum, vel eſculentorum, & ipſa *eſculenta*, ſive cibum. In infinitivo dicitur & *comeſſe*, apud Scrib. Larg. *n.* 12. Subſtantivum quoque *comedo*, Gr. φάγος, in uſu eſt, idem ſignificans, quod *lurco*, ſcil. capacis gulæ hominem, & bonorum ſuorum conſumptorem, ſive qui gulæ ac ventri immodice deditus comedit omnem ſubſtantiam ſuam; unde & a Latinis appellantur tales homines *ventres*, Linden. *Ex. XI.* §. 128. *Comedones* etiam appellantur a quibuſdam Medicis vermiculi illi in dorſo infantum & puerorum per poros cutaneos prominentes cum ſubſequente contabeſcentia, qui alias dicuntur *crinones*, de quo vocabulo paulo inferius plura videantur. *Comeſtibile* idem quod cibus, alimentum.

Comes, nomen dignitatis & prærogativæ. Ita *comes* archiatrorum nominabatur olim unus ex archiatris, quem adhuc prioribus ſeculis *archiatrum* κατ' ἐξοχὴν vocarunt, cui delegata fuit poteſtas arbitrandi in arte, eorumque diſtinguendi conflictus, quos judicare ſolus ſolebat affectus, C. Hoffmann. *l.* 5. *Var. Lect. c.* 27. Hier. Mercurial. *l.* 4. *Var. Lect. c.* 1.

Comez, eſt *gutta ſemis*, Rul. *in Lex.*

Comide, κομιδὴ, vide *Educatio.*

Comiſte, κομιστὴ, idem quod τροφὴ, *cibus*, alimentum, a verbo κομέω & κομίζω, curam gero, *alo*, nutrio, Heſych. Hinc derivativum κομιστικὸν, *nutriens*, apud Hippocrat. *l. de affect. XLIX.* 8. Vide Linden. *Ex. XVI.* §. 173.

Comitialis morbus, aliquando ſimpliciter idem quod *epilepſia*. Vid. infra *lit. E.* Rationem hujus appellationis duplicem tradunt Interpretes: Primum, quod olim concidente epileptico *comitia* interrumpebantur, unde & *ſonticus*, *ſacer morbus* dictus fuit, ἱερὰ νόσος, ἡ θεῖλαπτος. Deinde, quod in *comitiis* eo correpti maxime infeſtarentur, & detegerentur, quam rationem etiam Medicorum filii maxime amplexantur, Rhod. *ad Scribon. L. n.* 12. Rob. Keuchen. *ad Q. Seren. p.* 184, *ſeq.*

Commagenum, κομμαγηνὸν, ſæpe *Comagenum*, epitheton unguenti cujuſdam, cujus meminit Gal. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. quod & *Syriacum* alias dicitur. Vocatum vero ita a *Comagene*, Syriæ parte, ubi fiebat, & unde apportabatur. Vim habuit calefaciendi & relaxandi. Mentio quoque fit apud Gal. *l.* 3. *de San. tu. c.* 10. unguenti *Commacini*, κομμακίνε, cui pares vires tribuit; ſed videtur mendoſa eſſe lectio, & ſubſtitui debere *Commagenum*, quod facilis lapſus ſit, quodque alibi nuſquam *Commacinum* legatur, recte notante Gorræo *in def. d. l.*

Commanducatio, pro *maſticatione* uſurpatur aliquoties apud Scrib. Larg. *n.* 9. 53. 55. 104. 165. Aliis quoque dicitur *manducare*, *mandere*, *commandere*, Rhod. *in Lex. Scrib.*

Commemoro, λέγω, idem quod *dico*, Gal. *l. de dign. & cur. an. morb. c.* 5. *in pr.* De maxime neceſſariis nihilo pejus eſt bis terve eadem *commemorare.*

Commentarius, ὑπόμνημα, explicationem alicujus loci, vel rei ſignificat, ſi quid perſpicuum deſideraverit, Gal. *c.* 3. *de art. t.* 44. Dicuntur & ὑπομνήματα, quæ unuſquiſque ſtudioſorum conficit ſibi ex Auctorum lectione, *commentarii* ſeu libri ad memoriæ ſtudium confecti. *Adverſaria* quidam vocant ex Cicerone. Ab aliis *commentaria* ſignificatu vocabuli hodie non ita trito, C. Hoffm. *comm. in Gal. l. de U. P. n.* 869.

Commentatio, ἐξήγησις, explicatio, *explanatio*, ſcil. alicujus ſcriptoris antiquioris, cujus conditiones vide apud Gal. 2. *in* 1. *Epid. t.* 46. *fin. & in* 3. *Epid. t.* 4.

Commercium, κοινωνία, *communio*. Vide *Confluxio.*

Commi, κόμμι, vide *Gummi*. In genitivo *commis* ſæpe uſurpat Scribon. Larg. *n.* 23. 27. 28. 30. *&c.* Vide Rhod. *Lex. Scribon. & not. ad num.* 72.

Comminutio, θρύψις, λείωσις, Gal. *l.* 11. *de U. P. c.* 8. σύθειψις, eſt, cum in minutiſſimas partes per colliſionem rem aliquam redigimus. Dici poteſt & *contritio*. Inſervit ei nonnunquam rei exſiccatio, toſtio, cribratio. Nam cum non omnia ſimul poſſint attenuari ſubtiliſſime, per anguſtum cribrum excutienda ſunt ſubtilia, & opus cum craſſioribus repetendum, Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Eſt vel naturalis, vel artificialis. Ad illam pertinet *comminutio*, quæ fit dentibus,

tibus, præſertim molaribus, Gal. *d. l.* Hæc fit variis inſtrumentis, imprimis autem in mortario. Jung. Rhod. *in Not. ad Scribon. n.* 111. De *comminutionis* ſignificatione diverſa accurate ſcripſit Celeb. D. D. Bohn. *Diſſ. Chymico-Phyſ. VII.* ubi & *attenuatio* dicitur.

Commiſſura, ξυμβολὴ, vide *Junctura. Raphe.*

Commiſtio, *Commixtio*, σύμμιξις, μίξις, κρᾶσις, a κεράννυσθαι, *permiſceri*, Gal. *l.* 12. *de U. P. c.* 3. cum res diverſæ in unam veluti maſſam, vel acervum, conjunguntur. Quod fieri non poteſt, ut per totum aliquid cum alio miſceatur, niſi prius fuerit comminutum, Gal. *d. l.* Frequentiſſimum etiam in pharmaceuticis vocabulum. Specialiter vero *commixtionis* ſpecies Chymicis ea eſt, cum corpori calcinando vel ſulphur, vel vitriolum, vel ſal culinarium adduntur, iiſque igni admotis res ipſa in calcem redigitur, de qua ſpecie vide plura apud Rolf. *Chym. l.* 2. *c.* 3. * *Commixtio* etiam apud Hip. idem eſt ac generatio & interitus. Sic enim eſſe interpretatur.

Commoderatus, σύμμετρος, epitheton ſani corporis. Vide *Symmetria*. *Commoderatio* etiam de anni temporibus inter ſe reſpondentibus dici poteſt *argumento* 3. *aph.* 111. &c. videatur Dieterich. Iatrei *ad vocab.* ἄραδος, *n.* 947.

Commodus, ἄρμενος, vide *Armenos. Chreſimos.*

Commorior, ξυναποθνήσκω, dicitur de morbis, qui ad mortem uſque comitari ſolent hominem. Hippoc. 2. *aph.* 39. 5. *aph.* 7. Jung. Diet. *Iatr. n.* 591.

Commotica, κομμωτικὴ, ſcil. ars, eſt pars Medicinæ a *coſmetica* differens, quod circa fucum & pulchritudinem, vel ornatum adſcititium verſetur; *Coſmetica* vero naturalem tueatur pulchritudinem, Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 2. C. Hoffman. *in Comm. ad Gal. de U. P. n.* 7. Unde & κομμωτικὰ medicamenta dicuntur pigmenta & fucus, quibus mulieres ſuæ formulæ lenocinantur, ut vitia naturæ artificio celent. Dicitur Lat. *ars comptoria*, *fucatrix*, a κομμὸς, ornatus fictus; *fucus*, mangonium.

Commotio, ὄχλησις, ἐνόχλησις, ab ὀχλέω & ἐνοχλέω, *commoveo*, moleſtiam & tumultuariam agitationem humorum, vel excrementorum, vel materiæ morboſæ ſignificat. De *commotione Tartari* legatur Parac. *l. de morb. Tartar. c.* 12. Tom. Willis. vocat *efferveſcentiam immodicam*, quam egregie in vino declaravit *Ex. de ferm. c.* 7. Poteſt & *fermentatio inordinata*, *tumultuaria* vocari. Vide *Arados*. Unde hoc vocabulum pro adæquato genere & ratione formali febrium continuarum habuit Th. Sydenham. *Method. curand. febr. in princip.* Quid per *commotiones ſanguinis activas & paſſivas* in pathologia velit intellectum D. D. Stahlius videatur *in ejus propemptico ad Diſp. Inaugur.* Dn. Chriſtiani Alberti Richteri *de Venæſectionis patrocinio*; ſiquidem omnia huc inſerere nimis prolixum foret.

Communicantes febres dicuntur, quando in concurſu duarum febrium in uno ægro, decedente paroxyſmo unius, ſtatim & abſque ulla mora ſequitur paroxyſmus alterius. Laurent. Bellin. *in Opuſc. Med. tit. de febr. p. m.* 353.

Communicatio, κοινωνία, dicitur de ſpecie generationis morborum per conſenſum, quando materia morbifica vel per μετάπτωσιν, hoc eſt *tranſmiſſionem* in alium locum relicto priori, vel per ἐπιγέννησιν, h. e. per *novi morbi generationem* ſuperſtite adhuc priori, communicatur. Rolf. *O. ac Meth. comm. l.* 2. *ſect.* 3. *c.* 5.

Communis, *Communitas*, vide *Cœnos. Cœnotes.*

Commutatio, ὑπαλλαγὴ, μεταβολὴ, idem quod *mutatio*, de quo infra *ſuo loco*. Vide *Apallage.*

Compactio, idem quod *Compages*. Quamvis Paracelſus etiam de ipſa corporis & partium ſoliditate, quam congelationem etiam vocat, acceperit, quam a ſale obtinere exiſtimavit *Paramir. l.* 3. *c.* 1.

Compages, *Compaginatio*, ξύμφυσις, σύστημα, *compago*, in genere ſumitur pro ſtructura, & organica denſitate & ſoliditate corporis ſuorumque membrorum. In ſpecie vero unionem, coalitionem, cohærentiam ſignificat, qua oſſa inter ſe uniuntur, Hippocr. *ſ.* 2. *de artic. t.* 34. *ſ.* 4. *t.* 31. Dicitur Hippocrati ξυμφυὰς, 3. *de fract. t.* 63. Ita maxilla inferior ex duobus oſſibus exacte *compaginatis* conſtare dicitur apud Gal. *com. ad dict. primum de artic. locum.*

Comparatio, παραβολὴ, dicitur, quando una res cum alia confertur, in quibus conveniat, aut diſcrepet. Oportet enim ea, quæ inter ſe *comparantur*, & in quibuſdam diſſidere, & in quibuſdam convenire, Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 2. Hujuſmodi *comparationum* catalogum prolixum reperire licet ap. eundem, quas conſignavit Aloyſ. Mundella *in Theatro vel Indice Galenico*, & Ant. Muſ. Braſſavol. *in Indic. ad Gal.* Effectus *comparare*, h. e. conferre, ſcil. medicamentorum, legitur apud Scrib. Larg. *n.* 38. *Comparanda* non debent tamen habere magnam inter ſe differentiam, monente Linden. Ex. *XII.* §. 6. ex Ariſtot. 3. *Top.* 1. Legi etiam poſſunt in *Theatro Chym.* variæ *comparationes*.

Compaſſio, ξυμπάθησις, eſt communicatio af-

fec-

fectus, vel affectio per conſenſum, Hippocr. *in præcept. XIII.* 1. Vide *Conſenſus*.

Compendium, βραχύλογος διδασκαλία, ἐπιτομὴ, σύνοψις, ſuccincta pertractatio dicitur, in qua res ſaltem per ſummas contrarietates proponuntur aphoriſtice, relictis intermediis, ceu ex extremis cognoſcendis, Gal. *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 4. Hæc diſcendi ratio, licet non careat utilitate ad primam & perfunctoriam cognitionem, inſufficiens tamen eſt, neque artificem facit peritum, uti oſtendimus *in Medic. Dogm. Prælim. Dogm. l. p.* 3. Ita & Gal. *compendiariam* ἐπίτομον experiundi viam, ceu fallacem, damnat *l.* 2. *de Temper. c.* 6. *Compendium* etiam pro utilitate, lucro & quæſtū accipi demonſtravit Joh. Rhod. *ad Scrib. n.* 22. & *in Lex. Scrib.*

Compertus, idem quod *Expertus*. Vide *Experimentum*. Scrib. *n.* 106.

Compeſco, συνείργω, accipitur pro reprimo, exſicco, abſumo, v. gr. carnem luxuriantem in ulcere. Scrib. Larg. *n.* 42. 90. 239. 240. Rhod. *in Lex.*

Competens, τὸ δέον, *Competenter*, δεόντως, dicitur de omni eo, quod ad rem facit, quodque conveniens eſt. Diet. *n.* 179.

Complano, λειαίνω λεαίνω, ſignificat apud Hip. 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 4. aſperitatem per medicamina tollo. Gal. *in comm.*

Completio, ἐπιπλήρωσις, dicitur de arteriis, ſpiritu a corde ſuppeditato repletis, ex mente Eraſiſtrati. Hæc differre dicitur ab *Impletione*, quod in contractione arteriarum non omnis ſpiritus evacuetur. Eſt ergo *Completio* ſaltem additio alicujus ad reſarciendum defectum, Gal. *l.* 4. *de diff. pulſ. c.* 17.

Complexio, *Complexus*, ἐπιπλοκὴ, συμπλοκὴ, tripliciter accipitur: 1. pro diverſarum rerum conjunctione, v. g. morborum plurium complexione, unde & *Morbi Complicati* dicuntur, Dieter. *Iatr. n.* 574. ubi ἀλληλοδιαδοχίαν morborum vocat. Ita *febrium complexio* eſt, quando duæ febres diverſis temporibus invaſerunt. *Confuſio* vero, κρᾶσις, quando eodem tempore inceperunt, Gal. *l.* 2. *de diff. febr. c.* 8. Sic pulſuum *complexio* dicitur de differentiis pulſuum compoſitis *l.* 1. *de cauſſ. pulſ. c.* 11. Deinde etiam pro *Coitu* & conjunctione maris & fœminæ, Scrib. Larg. *n.* 18. *Complexio* aliquando accipitur vulgariter pro *Temperamento*, apud Paracelſ. paſſim, Rul. & Iohnſ. *in Lex. Muſculi complexi* qui dicantur, vide Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 2. *p.* 569. Nervos *complexos* D. Bidlous. vocat undecimam nervorum Tab. IX. exhibitorum claſſem, dum pluribus tubulis oriuntur & dum deorſum tendunt, uno complexu omnes continentur ex medullæ caudæ medio corpore prodeuntes &c.

Compoſitio, σύνθεσις, quid ſignificet, pueris quoque notum eſt, ſcil. diverſorum conjunctionem, vel coadunationem, Rul. Frequentiſſime dicitur de medicamentorum ſimplicium conjunctione. Unde *medicamenta compoſita*, σύνθετα φάρμακα, vocantur. *Compoſitum* omne naturam ſapere ſimplicium *componentium* demonſtravit Gal. *l.* 1. *de Elem.* 3. Hinc *compoſiturus* medicamenta ſimplicium naturam probe cognitam habere debet, *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 14. *Compoſitus morbus* eſt, qui opponitur ſimplici, & coincidit cum *Complicato*, vel *Confuſo*, *l. de Typ. c.* 3. De *Compoſitione Philoſophica*, quæ fit per viam Lapidis Philoſophorum, deque *Eſſentiis Compoſitis* prolixe legatur Libav. *Alchym. Pharmac. c.* 32. *alibique*. Aliquando *Compoſitio*, *Compoſitum* abſque additione medicamenti, accipitur pro pharmaco *compoſito*, apud Scrib. Larg. *n.* 5. 8. 10. 26. 200. 205. 253. *& aliis in locis*, de quibus vide in Rhodii *Lex. Scrib.* & ejus notas *p.* 11. Et vocabulum *Syntheſis* etiam ſic acceptum legitur apud Q. Seren. *c. de lumbric. & tin. purg. verſ. ult. p.* 19. *ed* Keuch. Vid. not. Keuchen. *ad h. l. p.* 210.

Compotatio, συμποσία, συμπόσιον, οἰνοφλυγία, eſt veluti concertatio cum oblectatione in potando; unde hujuſmodi homines *Compotatores*, συμπόται, vocantur. Gal. *de dignoſc. & cur. an. morb. c.* 6.

Comprehenſamentum, κατάλημμα, dicitur de tertio interveniente vinculo, in faciendo nodo, Gal. *c.* 2. *de iis, quæ in medic. ſ. t.* 7. contracte *Comprenſio*, Scrib. *n.* 227.

Comprehenſio, κατάληψις, idem quod firma & vera cognitio, quæ etiam vocari poteſt *Comprehenſiva imaginatio*, cui opponitur *Incomprehenſibilitas*, ἀκαταληψία, Gal. *l. de ſect. ad eos, qui introd. c.* 5. Hinc & *Comprehenſibile*, καταληπτὸν, coincidit cum *Cognoſcibili*, τῷ γνωστῷ, *l. de opt. doc. gener. in princ.* Vide *Catalepſis*.

Compreſſæ vulgo vocantur a Chirurgis pulvilli, ſive ſplenia, h. e. panni linei complicati partibus leniter comprimendis accommodati. Blaſ. *Med. Un. p. m.* 72.

Compreſſio, θλίψις, θλᾶσις, eſt modus vel ſpecies anguſtationis cavitatum, canalium, aut pororum, facta ob externæ cujuſdam rei violentiorem contactum. Ita *Compreſſio pulſus*, θλίψις σφυγμοῦ, apud Gorr. *p.* 182. & *Compreſſio ſtomachi*, quæ fit ex ciborum copia ſola quantitate moleſtorum, Galen. *Iſag. in Pulſus, c.* 10. *fere in fin.* Eſt igitur laterum cujuſcunque

que vaſis, vel canalis, vel pori forinſecus facta adſtrictio, differens ab obſtructione, vel oppilatione, quod hæc ſit meatuum anguſtatio ab interpoſito aliquo intus corpore, *l.* 1. *de ſympt. cauſſ. c.* 5. *& de diff. morb. cap.* 7. *Compreſſio muſculorum* legitur apud Scrib. Larg. *n.* 84. *Compreſſionis* vocabulum minus accurate ſumpſit Paracelſus, per *Compreſſiones Thoracis* intelligens omnes morbos Ventriculi, qui fiunt a Tartari vitio, *l.* 2. *de Tartar. tract.* 1. *c.* 2. *& alibi.* Alias *Compreſſio* idem eſt quod *Conſtrictio.* Dicitur & *Oppreſſio. Compreſſio* pulſus, θλῖψις σφυγμοῦ dicitur, quando incipiente paroxyſmo febrili ſatis parvi & inæquales notantur pulſus. Galen. *l.* 1. *de diff. febr. c.* 7.

Compreſſiva Medicina dicitur Avicennæ medicamentum ſiccum, cauſſans in membro ſiccitatem & coadunationem ipſius ad ſeipſam, unde obturatur tranſitus & meatus. Et ex fortitudine compreſſionis & coadunationis partium membri ad invicem coguntur humiditates ſubtiles in ejus concavitatibus permanentes exprimi violenter ex motu ejus oppoſito. Avic. *l. de virib. cord. tr.* 2. *c.* 7.

Compſevomenos, κομψευόμενος, ſignificat eum, qui ad oſtentationem aliquid perficit cum induſtria, a verbo κομψεύεσθαι, venuſte & oſtentationis gratia facere. Hinc & κομψεία, idem quod πανουργία, & κόμψευμα, *facetiæ*, quæ dedecent Medicum, Gal. *l.* 3. *de San. tu. c.* 13. Lind. *Ex.* 10. §. 165. & κομψὸς πανοῦργος, *vaframentum* & *vafer.* Uſus Hipp. 4. *de art. t.* 43. Vide Gal. *in com.* Foeſ. *Oec. p.* 347.

Comptoria, κομμωτικὴ, ſcil. ars. Vide *Commotica.*

Compunctio, παρακέντησις, & *perforatio*, quæ fit acu, Gal. *l.* 10. *de U. P. c.* 6. Vide *Paracenteſis*, *Thlaſis.*

Conarium, κωνάριον, *Conoides corpus*, ſive *Turbinatum*, κωνοειδὲς σῶμα, *Glandula Pinealis*, eſt particula cerebri, veluti firmamentum quoddam, venis a magna vena cava propagatis adjacens, Gal. *l.* 9. *de oper. Anatom. c.* 3. cujus ſubſtantia glandula eſt, figura autem *Cono* perquam ſimilis; unde ei nomen quoque eſt impoſitum. Utilitatem autem eandem eſſe exiſtimant aliqui, quæ eſt Pyloro ventriculi: nam ut hunc confirmant eſſe glandulam, prohibereque ex ventriculo cibum prius, quam is coctus ſit, in tenue inteſtinum tranſumi; ad eundem modum & hanc glandulam, *Conarium*, in principio meatus ejus conſtitutam, qui ſpiritum ex medio ventriculo in Parencephalidis ventriculum tranſmittit, cuſtodem quendam eſſe ajunt, & velut œconomum non plures ſpiritus de ſeſe emittentem, quam quantum ſpiritus mitti oportet, Gal. *l.* 8. *de U. P. c.* 14. Jung. C. Hoffm. *comm. ad h. l. n.* 648. Recentiorum ſententiam de hac *Glandula* videas apud Barrh. *Anatom. l.* 3. *c.* 6. Th. Willis. *Anat. Cerebr. c.* 14. Warthon. *de glandul. c.* 23. M. Malpigh. *Exerc. de Cerebr.* D. D. Joh. M. Hoffmann. *in Not. ad Microcoſm. Horn. p.* 100. *ſeqq. Glandulam pinealem* petroſam totam avellanæ nucis magnitudine, ceu cauſam cephalalgiæ continuæ & lethalis obſervavit in cerebro cujuſdam ægri præternaturali capitis figura præditi D. Berlingerius Gipſæus Profeſſor quondam Bononienſis, uti legitur *in Act. Erudit. Lipſ. Ann.* 1699. *M. Sept. p.* 396. 397.

Conatus, πεῖρα, πειρασμὸς, ὁρμὴ, ἐπιχείρησις, ſignificat actionis intenſionem fere ſupra vires, & cum quadam violentia. Italis *Sforzi* vocantur. Rhod. *in Lex. Scrib.* v. g. *Conatus* in meiendo difficilis doloris plenus in ſtranguria, Linden. *S. M. Ex. XVI.* §. 32.

Concaleo, *Concaleſco*, *Concaleſio*, συνθερμαίνομαι, ſignificat calorem acquiro ab alia re calida, per contactum juncta. Scrib. Larg. *n.* 1. *&* 84.

Concavatio, idem quod *Arcuatio*, de quo ſuperius.

Concauſſa, συναίτιον, dicitur, quæ licet effectum ſua vi producere valeat, generat tamen alteri cohærens, ut lapis in veſica & inflammatio. Nam ambæ urinæ ſuppreſſionis cauſſa ſunt, etſi utraque illam generare poſſit, Galen. *Introd. c.* 8.

Concavus, vide *Cavus.* In ſpecie *Concavum metallicum ardens* vocatur ſpeculum quoddam, omne genus metalli, ipſum etiam ferrum breviſſimo temporis ſpacio fundens, de quo videatur Relatio Pariſiis miſſa *in Actis Philoſophic.* Oldemburgii *Ann.* 1669. *in Julio.*

Concedo, ἐνδίδωμι, idem quod *Remitto.* Ita *concedere* inflammationem, tumorem, duritiem &c. Dicitur Galen. *c.* 2. *in progn. Hipp. t.* 73.

Concentratio, eſt terminus chymicus, qua vis medicamentoſa, ſive ſpiritus, ſive ſalis, ſive ſulphuris in concreto quodam intrinſece coercetur, & veluti in centrum repellitur.

Concentus, ἁρμονία, vide *Harmonia.*

Conceptaculum, ἀγγεῖον, idem quod *Vas.* Vide *Angos.*

Conceptio, κύησις, eſt ſeminis comprehenſio in uteris mulierum ad fœtus generationem, ejuſque retentio, Dieter. *Intr. n.* 486. Galenus dicit, eſſe motum contractionis uteri, dum ſemen in ſeipſum ejaculatum amplectitur, veluti manu quadam avidiſſime *l.* 3. *de ſem. c.* 2. Inter recentio-

centiores nondum certo conſtat, an *Conceptio* in utero fiat, an vero in tubis, quod ſuſpicatur Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 27. An maſſa ſeminalis a maſculo concurrat ad *conceptionem*, quod negat Guil. Harvæus *de gener. anim. & in ſpecie append. Exerc. de Conceptione*, quam tamen hypotheſin reprobavit Barthol. *d. l. c.* 28. Noſtrum jam non eſt arbitria facere de his quæſtionibus. Quid? quod magna adhuc inter recentiores ſagaciſſimos etſi naturæ rimatores Phyſiologos & Anatomicos occurrat diſſenſio, ut animus lectoris fluctuet, dubiique ſit conſilii, cui velit aut poſſit aſſentiri. Ita licet hodieque pro rata habita fuerit Harvæi ſententia, quod ſeminis maſculi moles corporea nihil ad fœtus materiam conferat neque in viviparis, neque in oviparis, ſi tamen fides habenda Antonii de Leewenhoek Anatomiæ & Contemplationi Epiſtoliæ, quando obſervaſſe ſe ſcripſit, in ranis maſculis ſuper femellas inſidentibus, quod ovis harum communicaverint animalcula, quorum incomprehenſibilem numerum in teſticulis diſſectis etiam invenit, ut & alia huc facientia, quæ ibi videantur, ita ut Vir ille curioſus non dubitaverit animi ſui ſenſa exprimere, quod ſibi videatur ex ſolo maſculino ſemine fructum prodire, fœminam vero inſtar naturæ agri fructum tantum fovere, alere atque augere, quis inter eos arbitrum ſe ſiſtet? *Conceptio* Spagyrica in negotio Lapidis Philoſophici dicitur, quando materia candida, ceu Mercurius, & ſpiritus rubeus tingens, ceu maritus, poſt fermentationem a calore externo inductam, (quæ *Conjugium* & *Amplexus* vocantur) quieſcunt in vitro Hermetico, Libav. *Apocal. Herm. part. poſter. T.* 2. *p.* 395.

Conceptus, τὸ κύημα, eſt illa maſſa, ex qua formatur fœtus in utero. Vocatur & *Ovum* aſſerente Harvæo *Exerc. I. de gener. anim.* qui omnia animantia, etiam vivipara, atque hominem adeo ipſum, ex ovo progigni, primoſque eorum *conceptus*, e quibus fœtus fiunt, ova quædam eſſe credidit, & hodieque ſuos invenit adſtipulatores. Nos in medio relinquimus, præſertim, quod inter noviſſimos hypotheſin hanc de ovario & ovis in animalibus viviparis in dubium plurimis argumentis vocaverit Joh. Hieronym. Sbaragli Medicus Bononienſis, quæ ſi fuerint ſufficienter ſoluta, & nos poſtmodum de Generatione ex ovo ſententiæ prompte accedemus. Dicitur & *Conceptum* apud Scribon. Larg. *in epiſt. p.* 3. *ed. Rhod.* Vide *Fœtus*.

Conceſſio, *Conceſſum*, ἐνδεχόμενον, id, quod licet, 1. *aph.* 7. Diet. *n.* 288.

Concha, *Conchula*, κόγχη, κόγχιον, varias habet ſignificationes. (1) Notat animal *Teſtaceum* omne, ſive lævibus ſ. teſtis aſperis præditum; aliquando tamen contradiſtinguitur a Purpuris, Cochleis, Oſtreis, Conchyliis, uti prolixe oſtendit Aldrov. *l.* 3. *de Anim. exanguib. c.* 1. De *Concharum* virtute Medica vide præter d. Auctor. & Schrod. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 78. Harum omnium ſuccum ventrem ſolvere teſtatur Gal. *l.* 3. *de S. Fac. c.* 15. (2) ſignificat apud Anatomicos cavitatem auriculæ & auris externæ præcipuam partem, inter Helicem & Anthelicem, Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 9. quamvis & *Cochlea* poſt membranam tympani occurrens *Concham* vocaverit, *libell.* 4. *c.* 6. (3) Veteres quoque, præſertim Comicos, pudendum muliebre *Concham* vocaſſe, clare demonſtravit Rolf. *Ord. & Meth. part. gener. dic. Part.* 2. *c.* 33. (4) *Concham* etiam vocari patellam in genu, vult Gorræus *in def. p.* 233. quamvis alii *Conchum* dicant. (5) Diverſa quoque vaſorum & menſurarum genera denotat. Ita apud Hippocr. menſuram ſignificat, Græc. σκαφὶς dictam, quæ *Conchæ* capacitatem æquet, & myſtra duo contineat, ſive drachmas ſex ponderis, *l. de nat. mul. XXIX.* 2. *l.* 1. *de morb. mul. CVI.* 6. *CIIX.* 33. Vide *Cheme*, & Foeſ. *in Oec. p.* 543. *Concha* quoque dicitur labrum, vel vas æneum, ſeu pelvis tonſoria, Foreſt. *l.* 6. *Obſ.* 54. Item alveolus vitreus, ſive vas vitreum, in modum alvei formatum, cum ore & manubrio, Rul. *in Lex.* De *Conchis* ſaxatilibus ſive lapideis vide *A.* 3. *Ephem. Nat. Cur. Obſ.* 70.

Conchis, quaſi *concha*, dicitur faba cum valvulis, ſive involucris cocta, demonſtrante Rhodio *ad Scrib. Larg. n.* 233.

Conchus, κόγχος, vel idem eſt quod *Concha*, vel ſignificat aliquando Cranium. Cavitates quoque oculorum *Conchi* dicuntur Polluci. *Conchum* Græcorum fuiſſe vilem cibum, & facilem paratu, vult Lind. *Ex. X.* §. 74.

Conchylis, κογχυλὶς, *Conchylium*, κογχύλιον, idem quod *Concha*, Scribon. Larg. *n.* 191. In ſpecie vel eam denotat, quæ *Purpura*, πορφύρα, dicitur, cujus deſcriptionem, ſpecies, & uſum vide apud Aldrov. *d. l. c.* 5. Meminit prioris vocabuli Rob. Keuchen. *in not. ad Q. Seren. p.* 252. 295. Vel *Conchylium* alias accurate loquendo differt a Purpura, Buccino, aliiſque conchis, eſtque peculiaris oblonga ſpecies, quam deſcriptam invenies apud d. Aldrovand. *l. c. c.* 15.

Concidentia, ξύμπτωσις, σύμπτωσις, idem quod *Collapſus*, de quo ſupra. Cui opponitur

μιτεωρισμὸς, aut ἐπίδοσις εἰς ὄγκον, craſſities, & in molem majorem elatio. Meminit τῆς ξυμπτώσιος, Hipp. 1. *aph.* 3. Cauſſa *Concidentiæ* corporis & vaſorum eſt nimia evacuatio & repentina, Dieter. *n.* 588.

Concinnitas, ἁρμονία, vide *Harmonia*. Alias *Concinnare* ex diverſis aliquid conficere ſignificat. *Cinnus* autem eſt commixtio plurimorum, & in ſpecie potionis genus ex multis liquoribus confectum, ita dici ſolet teſte Non. Marcello. Hinc & *vinum Concinnatitium* idem quod Factitium, σκευαςὸς οἶνος. Vide Lind. *S. M. Ex. X.* §. 198.

Concoagulatio legitur in Robert. Boyle *Exerc. de nat. determin. effluv. c.* 2. *edit. Lat. Genev. p.* 22. 23. & denotat diverſorum ſalium ſimul diſſolutorum & ad cryſtalliſandum ſepoſitorum concretio mixta in cryſtallulos mixtam figuram obtinentes.

Concoctio, πέψις, πεπασμὸς, idem quod *Coctio*, de quo vocab. vide *ſupra*.

Concordia, *Concordantia*, συμφωνία, dicitur, quando plures Auctores in una aliqua re, vel materia conſentiunt, quod optimum eſt hiſtoriæ judicatorium, Gal. *de ſubſig. Empir. c.* 10. nihil magis fide dignum, quam *Concordia* ſuſpicione carens, *l. de. V. S. adv. Eraſiſtratum*, *c.* 5. Sumitur & a Paracelſo pro Harmonia & *Concentu* tropico rerum, v. g. Elementorum: quam tamen parabolicam *Concordantiam* non incongrue reprobat Libav. *T.* 4. *de Philoſophia Harmonica Mag. Fratr. Roſ. Cr. p.* 283. Dicitur & eidem *Conformitas*.

Concretio, πῆξις, σύμπηξις, eſt materiæ liquidioris in maſſam ſolidiorem condenſatio. Ferme coincidit cum *Congelatione*, ut patet ex Willis. *de ferment. c.* 12. §. *Congelatio*. Ita de Gypſo poto ſcribit Scribon. Larg. *n.* 182. quod in aliqua parte ventris concreſcat, id quod potum eſt, & tactu quaſi ſaxum percipiatur. Hinc *concretile*, πηκτὸν, dicitur, quod condenſari & indurari poteſt, Gorr. *pag.* 372. Lind. *Exerc. V.* §. 117.

Concubitus, συνουσία, idem quod *Coitus*. Vide *ſupra*.

Concupiſcentia, ἐπιθυμία, & *Concupiſcibilis facultas*, ἐπιθυμητικὴ δύναμις, eſt vis animæ ſenſitivæ, qua deſiderat & expetit objecta talia, quæ ſibi conveniunt, v. g. alimenta, & omnis generis voluptates. Hæc *cupiditas* conſiſtit in ſpirituum animalium cujuſque partis propriorum motu vegetiori, & expanſione ampliori, juxta Willis. *de An. Brutor. Part.* 1. *c.* 9. Jung. Charlton. *Ex. IIX. Patholog.* §. 28. Dicitur & Gr. ὀργασμὸς, *turgeſcentia*, nam qui turgent ab aliqua materia, titillantur, commoventur & concitantur; unde & per *concupiſcere* a poſteriori explicari poteſt, Diet. *n.* 624. *Concupiſcentia* ſi exceſſerit, quomodo debeat corrigi, docet Rolf. *O. ac M. com. Gen. l.* 14. *ſ.* 3. *c.* 8. haud dubie ex Gal. *l. de cognoſc. & cur. anim. morb. c.* 6.

Concurſus, συνδρομὴ, vide *Syndrome*.

Concuſſio, τὸ ῥῖγος, Gal. idem quod *Rigor*. Vide *Rigor*, item *Cataſeiſis*.

Condenſatio, πύκνωσις, vel obſtructio meatuum corporis facta a refrigerantibus, adſtringentibus & ſiccantibus; *Condenſatio* artificialis dicitur & *Inſpiſſatio*, de quo infra *lit. I.* Gorr. *p.* 395. Unde *Condenſantia medicamenta*, πυκνωτικὰ φάρμακα, omnia frigida ſunt, quare poros cutis, & meatus in unoquoque corpore *condenſant* & contrahunt: cæterum inſtrumentum undique totum conſtringere nequeunt, Gal. *l.* 5. *de S. F. c.* 14. Coincidunt ferme cum *Incraſſantibus*, παχυντικοῖς.

* *Condimentaria*, folia hortenſia, ſunt folia, puta, Salviæ, Dauci, Hyperici, quibus olim ad condendos cibos antiqui utebantur, & nunc quoque noſtri utuntur. Horum foliorum uſum Hippocr. commendat in morbis Pulmonis, in Tonſillis, in Uvæ morbo. V. *de M.* 2. *S.* 3. *ib. S.* 2.

Condimentum, ἥδυσμα, ἄρτυμα, dicitur, quicquid cibum reddit gratiorem, ita ut non per ſe ſit edendo, ad ſuavitatem tamen alimentorum conferat, Gal. *l.* 4. *de S. F. c.* 16. præſertim ſi fuerint acria, *c.* 17. Inter *Condimenta* Sal primas merito tenet, judicio Scholæ Salernitanæ, vid. Renat. Moræum in eandem *de conſervat. valet. c.* 8. & 9. *p.* 145. *ſeqq.* C. Hoffm. *l.* 5. *Inſt. c.* 13. &c. Alias ἡδύσματα dicuntur *Unguenta* ipſa quibus ad ſuavitatem odoris *Aromata* adjuncta ſunt: alii non unguenta, ſed *aromata* ipſa ſic appellant, juxta locum Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXI.* 1. Imo in genere ἡδύσματα, dici poſſunt, quæcunque rem aliquam jucundiorem reddunt, quemadmodum Gal. *l.* 3. *de alim. fac. c.* 11. pinguedinem & adipem carnium *Condimenta* eſſe dixit, & Plut. quietem laborum ἄρτυμα eleganti metaphora vocavit.

Conditio, κατάςασις, *Conſtitutio*, vide ſupra *Cataſtaſis*. Cui addi poterit *Conditio ægri* ſcitu neceſſaria: de qua eleganter Lindenus. *Conditionis* notitia cum plurimum conferat ad notitiam cauſſæ, Hippocrat. ipſe hanc jubet interrogando protinus bene inquirere. *Exerc. VIII.* §. 24. Paracelſ. per *Conditionem* intelligit unam & ſimplicem qualitatem, v. g. caliditatem, frigiditatem &c. quatenus opponitur *Complexioni*,

ſive

ſive temperiei, quæ in mixtione qualitatum conſiſtit, *Paramir. l.* 1. *c.* 4.

Conditor, pen. brev. δημιεργὸ, idem quod *Creator*, *Opifex*, de Deo & de natura dicitur Galen. *l.* 3. *de U. P. c.* 10. *& alibi*. *Conditor* etiam profeſſionis dicitur Hippocrates a Scrib. Larg. *in ep. ad C. Jul. Calliſtum*.

Conditor, pen. long. dicitur, qui rem aliquam artificioſe præparat, ut vel aſſervari melius, vel gratior fieri poſſit, v. g. qui ſaccaro res palato gratiores reddit. Gr. ὀψαρτύτης, (cur non & ſimpliciter ἀρτύτης?) Ita & ταριχευτὴς in ſpecie dicitur, qui ſale carnes condit & aſſervat. Vide plura p. q. ad vocab. *Conditura*.

Conditum, κονδῖτον, ἀρτυτὸν, in genere ſignificat omne id, quod artis opera gratum redditum eſt, ſive alimentum, ſive medicamentum fuerit, vid. Schrod. *l.* 2. *c.* 46. In ſpecie variis cupediis compoſitis, qua alimentoſis, ſolidis & liquidis, qua medicamentoſis tribuitur. Ita vinum aromatibus *conditum*, aliis Mulſum *Conditum* vocabatur. Gal. *de facile parabil. tit. de Obſtructione renum*. Vide Foeſ. *in Oecon. p.* 348. An idem cum Vino Hippocratico dicto, ſive *Clareto*, de quo ſupra? Ita quoque formula Medicamenti ſuavis, conſiſtentia Electuariis & Conſervis ſimilis, ex variis & ſuavibus parata, *Conditi* nomine venit. Dicitur & quibusdam *Opiata*, Morell. *l.* 1. *Meth. præſcr. form. rem. ſect.* 2. *c.* 4. Ita legitur *Conditum* ſuave e pyris & perſicis paratum, apud Claud. Deodatum *Panth. Hygiaſt. l.* 1. *c.* 29. Dicitur *Conditum Compoſitum* Wekero *Antidot. gen. l.* 1. *c.* 32.

Conditura vel idem ſignificat quod *Condimentum*, ἄρτυμα, materia illa, qua aliquid *conditur*, ſal, ſaccharum, muria, aromata &c; vel denotat modum condiendi, & artem, Gr. ἄρτυσις dictam, qua alimenta vel medicamenta alioqui faſtidioſa, palato & ſtomacho grata redduntur, aut etiam in longius temporis ſpatium integra aſſervantur, Wekeri. *Antid. gen. l.* 3. *c.* 23. Translatum hoc quoque vocabulum ad corporum mortuorum præparationem, ne putredine tam facile pereant. De hac *Conditura* Cadaverum lege ſis Foreſt. *l.* 29. *Obſ.* 29. Rolf. *tr. de purgant. ſect.* 1. *art.* 2. *c.* 43. *ſeq.* ubi σμυρνισμὸν vocat. Latine etiam dicitur *Balſamatio*. Sub quo titulo etiam D. Gabriel Clauderus tractatum conſcripſit. Verum diverſos modos Balſamationis, cum veterum, tum Clauderi & Bilſii ventilavit D. Tobias Andreæ, uti conſtat *ex Actis Erudit. Lipſ. A.* 1683. Modum quoque *conditura* vaſorum & viſcerum exenteratorum peculiarem habuiſſe D. Bilſium ex Anatomicorum ſcriptis hodieque conſtat.

Conductio, σπασμὸς, idem eſt quod *Convulſio*. Cæl. Aurel. *Acutor. l.* 3. *c.* 6. *p. m.* 182.

Conductor appellatur inſtrumentum chirurgicum, Terebræ, qua caſei explorari ſolent, non abſimile, concavum, quod in Lithotomia poſt factam inciſionem in ſulcum catheteris immittitur, ut catheter eximi poſſit. Blaſ. *Med. Un. p. m.* 72. 341.

Condyloma, κονδύλωμα, eſt carnis excreſcentia calloſa in digitis manuum ac pedum, præſertim vero circa anum & pudenda muliebria occurrens, ſic dictum, quod promineat in modum articuli, quem κόνδυλον appellant. Ideo vero præcipue in ſede oritur, ruga aliqua corporum in ano reduplicatorum inſurgente, ac præter naturam intumeſcente. Quum enim ſinuoſus ſit anus, rugas coagmentatas habet; ubi vero amplius intumuerit, tunc fit *Condyloma*. Et aliquando quidem citra inflammationem fit, & molle eſt, quandoque vero cum inflammatione, tumque durum eſt & dolorificum. Hæc Gorræus *p.* 238. Caſtellus. Enimvero omnino etiam cauſſam ſupponunt morbificam, portiones ſucci nutricii corruptas & excrementitiis mixtas, quandoque de malignitate venerea, vel Gallica participantes, Parac. *de nat. & orig. morb. Gall. l.* 8. *c.* 1. Ad *Condylomata* ceu ſpecies pertinent Thymus & Ficus. Iohnſton. *Synt. Med. Noſocomic. l.* 5. *tit.* 4. *c.* 1. Medicamenta topica adverſus *Condylomata* lege apud Scrib. Larg. *num.* 224. *ſeqq.* Gal. *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 6. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 10 *& l.* 4. *c.* 13. Hæmorrhoides quoque cœcæ vel protuberantia venæ hæmorrhoidalis vocatur κονδυλώδης αἱματῖτις. Hipp. *de Hæmorrhoidib. III.* 12. 13. item ſimpliciter κονδύλωσις, ut *hæmorrhois* indicetur, quæ tuberoſam habet eminentiam, & ab ea, quæ mori fructum refert, diſtinguitur, Foeſ. *d. l.*

Condylus, κόνδυλος, i. e. *tuberculum*, *nodus*, dicitur gibboſa explantatio radii & cubiti, quæ carpo dearticulatur; ob id etiam aliquando *capita* dicuntur, & *apophyſes*, Gal. *l.* 2. *de U. P. c.* 2. Dicuntur & *epiphyſes*, i. e. *artuum capita*: ubi enim os ~~medullam~~ habet, ejus finibus utrinque caput inſtar operculi cujuſdam, ut plurimum vides adnaſci, *l.* 10. *de U. P. c.* 18. Vide *Articulus*. Deinde & vocabulum κόνδυλος ſignificat præternaturalem protuberantiam in dentibus, apud Hippocr. *l.* 4. *Epidem. IX.* 8. *XVII.* 8.

Confectio, *Confectum*, vel accipitur pro *ſubactione*. Ita *confectum* thus legitur, κατειργασμένον, aceto acerrimo, apud Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 1. Vel *confecta* dicuntur materiæ ſaccharo ſicco obductæ, & ceu tectorio quodam obductæ, quod artificium *confectionis* nomine venit, Weker. *l.* 1. *Antidot. gen. c.* 48. Schrod. *l.* 2. *c.* 47. Quin & tabulæ, morſuli, rotulæ, *confectiones ſolidæ* vocantur, Weker. *d. l. c.* 42. Imo & electuaria quædam confortantia, vel cardiaca, *confectionis* titulo inſigniuntur, uti conſtat de decantatiſſima *confectione alkermes*, de qua videantur Diſpenſatoria, Schrod. Rolfink. & alii. Huc pertinet *confectio humain* ad oculos, cujus deſcriptionem vide apud *O. ac M. l.* 7. *ſect.* 2. *c.* 2.

Conferens, ξυμφέρον, a verbo ξυμφέρω, συμφέρω, *confero*, apud Hipp. ſignificat, quod utile eſt, & prodeſt, ſcil. ad ſanitatem. Eſtque unum criterium ex duobus, quo dignoſcitur omnis indicati, vel remedii in methodo conſervandi ſanitatem & medendi certitudo & veritas; præprimis evacuationum criticarum & ſpontanearum, *ex* 1. *aph.* 2. *&* 4. *aph.* 47 Hinc & loca illa, per quæ hujuſmodi evacuationes fieri ſolent, dicuntur χωρία ξυμφέροντα, loca *conferentia*, i. e. lege naturæ commoda, 1. *aph.* 21. Ita & de anni tempore accipitur, v. gr. de autumno aquilonio & ſicco, 3. *aph.* 14. Huic opponitur ἀσύμφορον, *inutile*, damnoſum.

Confermentatio, dicitur *Fermentatio combinativa*, ſive *combinatoria* ad differentiam *fermentationis reſolutivæ*, eſtque motus efficientis in materia principiorum ejus pro circumſcriptione loci, temporis & caloris conjunctivus, quemadmodum eam prolixius deſcripſit D. D. Stahl. *in Diſquiſ. eleganti de Sanguificat. c.* 3.

Confertus, *Confertim*, ἀθρόος, ἀθρόως, vide *Athroon*.

Confidentia, vide *Fiducia*. *Eutolmia*.

Confirmatio, ἰσχύρησις, *affirmatio*, & *confirmaturio* ἰσχυραίνω, ἢ διϊσχυρίζω. Vide *Iſchryeſis*. Alias & *confirmare* idem eſt quod *confortare*, reficere. Scribon. Larg. *n.* 104. 107. & de iis remediis, quæ dentes confirmant, *n.* 57. 59. 60. Græce dici poſſet ἱδρύομαι, fixam ſedem acquiro, *ex.* 4. *aph.* 11. ubi de hydrope ſicco dicitur, quomodo *confirmetur*.

Confita, i. e. fæx liquida ſtyracis. Parmacop. Londin.

Confluentia, terminus Paracelſicus, ſignificans *concordantiam* & conjunctionem, vel confœderationem microcoſmi cum aſtris, morbi cum remediis, *l.* 1. *de podagr. morb.*

Confluxile, σύῤῥουν, Gal. *l.* 1. *Meth. Med. c.* 2. Vide *Confluxio*.

Confluxio, ξύῤῥοια, terminus eſt Hippocraticus, in loco notatu & explicatu digniſſimo *de Aliment. IV.* 24. ξύῤῥοια, μία, ξύμπνοια μία, ξυμπαθέα πάντα, *Confluxio una*, *conſpiratio una*, *conſentientia omnia*. Et mirum, Foeſium horum terminorum expoſitionem *in Oeconomia ſua Hippocratica* neglexiſſe. Quam certum vero eſt, per *confluxionem* & *conſpirationem* hoc in loco intelligi admirandum illum corporis humani omniumque partium non tantum ſolidarum, & humorum ſpirituumque vitalium & animalium conſenſum, concordantiam, & mutuam operam; ut recte Galenus *l.* 1. *med. c.* 6. Totum corpus *conſpirabile* & *confluxile* idem eſſe, ac ſi dixiſſet Hippocr. omnes particulas mutuo a ſe affici. Ita qua ratione hoc in omnibus ac ſingulis fiat, optandum eſſet, ut aliquis accurate & ex veris principiis oſtendere ſibi proponeret. Dicitur & Latinis *commercium*, *conſortium*, κοινωνία. Confer ad Gal. *l.* 2. *de cauſſ. pulſ. c.* 12. *l.* 3. *de fac. nat. c.* 13.

Confœderatio, Paracelſo idem quod *confluentia*, *commercium*, *conſenſus*, *tr. de Tabe*. §. *Contraria*.

Conformatio, διάπλασις, eſt ſecunda ſpecies, vel differentia eſſentialis, aut modus conſiderandi ſubjectum Medicinæ, hominem, quoad organicam ſtructuram vel ſoliditatem, & ſub ſe comprehendit quatuor ſpecies vel claſſes, 1. *conformationem* ſtricte dictam, διάπλασιν quoad *figuram*, σχῆμα, quoad *cavitates* & *meatus*, κοιλίας, ἢ πόρυς, & quoad *ſuperficiem*, ἐπιφάνειαν. *Magnitudinem*, τὸ μέγεθος, 2. 3. *Situm* vel *poſitum*, θέσιν ἢ κοινωνίαν. 4. *Numerum*, τὸν ἀριθμόν. Quæ *conformatio* & ejus ſpecies, ſi præternaturaliter ſeſe habuerint, dicuntur *morbi malæ conformationis*, vel morbi organici. Videantur Inſtitutioniſtæ, in ſpecie *Dogmata noſtra Part. I. c.* 3. *& Part. II. c.* 4.

Conformitas, vide *Concordantia*.

Confortans, *Confortativum*, Græce dici poſſet, κραταιωτικὸν, βεβαιωτικὸν, aut καρδιακὸν, quaſi cordiale, eſt terminus technicus, pharmaceuticus & chymicus, diciturque de medicamentis, quæ corda hominum atque naturam corroborant, ut virtus expulſiva ejus valeat accidentia noxia excludere. Clarius *confortantia*, vel *confortativa* deſcribi poſſunt, quæ humorum, potiſſimum ſanguinis & liquoris nervoſi, ſpirituoſitatem, vitalitatem, & activitatem, in quibus potiſſimus naturæ vigor conſiſtit, ocyus promovere valent. De vi *confortativa* macrocoſmi-

coſmica & microcoſmica, vide Paracelſ. *de trib. prim. Eſſent. c. 9.* An vero in auro talis ſit vis *confortativa* cordialis, quemadmodum idem ſtatuit, ut & in ſmaragdo, non abſque ratione hodieque in dubium vocatur. Quid? quod de gemmis & coralliis, in quibus tamen evidentior adhuc vegetabilitas, non veriti ſint dubitare. Imprimis vero hanc materiam ventilarunt Petrus Monavius & Thomas Eraſtus, quorum ille vim *confortantem* auri & gemmarum defendit; hic vero negavit. Legantur hac de re *epiſtolæ* a Laur. Scholzio *collectæ ep.* 208. 209. *ſeqq. & 291. ſeqq.*

Confricatio dicitur in pharmaceuticis ſpecies trituræ, eſtque levis quædam attritio, per quam res facile pulverabiles digitorum friatu, aut ſolidioris corporis *confricatu* cito lævigantur, ut amylum, ceruſſa, quæ ſtatim ut *confricantur*, pulverantur, ſicque *confricatio* & *attritio* ſecundum magis & minus tantum diſcrepare videntur, verbis I. D. Horſtii *Diſpenſat. Pharmac. Univerſ. Part. I. l.* 2. *c.* 10. *p.* 26. Alias *confricatio* etiam radicibus & fructibus ſucculentis adhibetur ad ſuccum commodius exprimendum. D. D. Wedel. *Pharm. Acroam. l.* 1. *ſ.* 2. *c. 6. p.* 51.

Confricatrices, *frictrices*, fœminæ valde libidinoſæ dicuntur, clitoride abutentes, Th. Barthol. *l.* 1. *Anat. cap.* 34. Cur has non putaverit C. Hoffm. dici poſſe τειβάδας, *comm. in Galen. de U. P. n.* 1064. non video rationem; licet enim Cæl. Aurelianus *de morb. chron. l.* 4. *c. ult.* τειβάδας vocaverit, quæ ἰλίσβῳ libidinem hanc exercuerunt; eadem tamen eſt ratio τειβῆς cum clitoride, niſi quis has vocare velit συωτειβάδας, *confrictrices*.

Confuſæ febres dicuntur Laur. Bellino, quando plures febres ejuſdem vel diverſi generis eodem tempore affligunt ægrum, ſimul incipientes & una deſinentes, ita ut vix diſcerni poſſint, nihilominus ſervant ſingulæ naturam ſuam, neutraque illarum prævalet. *In Opuſcul. Medic. tit. de febr. p. m.* 252.

Confuſaneus, αὐτόπυρος, epitheton panis domeſtici & quotidiani. Vide *Autopyros*. Legitur apud Iohnſton. *Synt. Med. p.* 45.

Confuſio, κρᾶσις, vide *Complexio*. Porro *confuſio*, σύγχυσις, eſt commixtio liquidorum, quæ per ſe fluere poſſunt: itaque & conſiſtentia tum partibus, tum toti aquea eſt & fluida. Quæ enim eliquata ſunt, poſteaque *confunduntur*, ut pix, & cera, & reſina &c. principaliter ſunt colliquationis, licet miniſtret illis *Confuſio* obiter, cum & ſine *confuſione* poſſent congredi. Rul. & Iohnſ. alias *Confuſio* in malam partem accepta compoſitioni non æquipollet: cum talis *Confuſio* ſit abſque artificio, ἀλόγως καὶ ἀμεθόδως, Schenk. *S. C. & Pr. M. E. p. m.* 32. *ſeqq. Confuſio* quoque inter affectus oculorum refertur, quando propter ruptionem tunicarum, quæ in profundo ſunt, aliquando ex percuſſione, aliquando ſponte obortam, humores oculi *confunduntur*, cum pupillæ alteratione, ut primo major appareat, tandem vero contabeſcat & minor ſeipſa appareat. Galen. *def. Med.* Meminit quoque *Confuſionis* omnium Hippocr. *6. Epid. ſ.* 3. *t.* 1. vocans ξύγχυσιν ὅλων, qua nihil aliud innuitur, quam cruditatum collectio, & inde dependens vitioſa nutritio, dum excrementitia cum utilibus permixta ſunt, cujus cauſſa vel ſignum eſt alvi ſtupor, i. e. dejectio alvi deficiens, quemadmodum hunc locum recte expoſuit Valleſ. *in com.* Quid *confuſæ literæ* ſignificent ap. Scrib. Larg. *n.* 231. Philologis inquirendum relinquimus. Jung. Rhod. *in not. ad h. l.*

Confutatio, ἔλεγχος, i. e. alicujus hypotheſeos, vel ſententiæ circa aliquam rem ex fundamentis veris vel veroſimilibus improbatio. Hæc in Medicina duplex eſt: Una quidem ex Anatome, altera ex conſequentia logica, vel rationali, ex notatu digniſſimo loco Galeni *l. 6. de P. c.* 13.

Congelati, dicuntur *Ecſtatici*, quibus nullum movetur membrum, præter ſpiritualia, ſed ſunt veluti rapti, & interdum exiſtimant, ſe aliquid vidiſſe & audiviſſe. Valeſc. *de Tarant.* Phil. *Pharm. l.* 1. *c.* 22.

Congelatio, πῆξις, frequens in uſu terminus medicus, ſed diverſimode accipitur. Phyſice conſiderata *Congelatio* coincidit cum *concretione*. Vide *Concretio*. In foro medico pathologico *Congelationes*, πήξεις, omnes ægritudines dicuntur, quæ a cauſſa frigida & vehementibus algoribus ortum duxerunt, Galen. *l. de diff. morb. c.* 5. Scilicet, quando fit ſanguinis ſpirituumque p. n. fixatio. In ſpecie *catalepſin* & *nervorum rigorem* ſic vocant. Caſtell. Ita in peſte *Congelationem* ſanguinis fieri vult Paracelſ. *tr.* 2. *de peſtilit.* quamvis rectius *Coagulatio* dicatur. Imo de dentibus *Congelatio* dicta fuit, i. e. ſtupor. Joh. Anglicus *Roſ. Angl. p. m.* 929. In foro pharmaceutico & chymico *Congelatio* dicitur, quando materia prius liquidior condenſatur & concreſcit inſtar glaciei ſuper aqua, Rul. Ita & adeps *congelari* dicitur apud Scrib. Larg. *n.* 271.

Congenitus, συγγενὴς, vide *Connatus*.

Conger, *Congrus*, γόγγρος, κόγχρος, eſt ſpecies

cies ſerpentis marini, plane ſimilis anguillæ, unde & a nonnullis *anguilla marina* dicitur, cujus deſcriptionem & uſum in cibo ac Medicina lege ſis apud Aldrovand. *l.* 3. *de Piſcib.* *c.* 25. Galen. inter piſces duræ carnis refert *l.* 3. *de Alim. fac. c.* 31.

Congeſtio, συμφορὰ, συμφόρησις, συναθροισμὸς, (an non & ἀλία vel συναλία, a verb. ἀλίζω & συναλίζω?) idem quod *Collectio* quamvis a nonnullis diſtinguatur ab hac, quod *Congeſtio* fiat lente, Collectio vero cum impetu & confertim. Iohnſton. *Syntagm. Med. Noſocom. Special. l.* 1. *Tit.* 1. *c.* 1. *Congerere* medicamenta legitur apud Scrib. *n.* 38. A. M. A. Severino *l. de abſceſſ. per congeſt.* deſcribitur, quod ſit lenta humoris in parte, quæ nutritur, inquinati ac ſuperflui coacervatio, *c.* 8. ubi & abſceſſus hoc modo productos *Congeſtiles* appellat. Modum, quo fieri ſoleant *congeſtiones* humorum per cauſſas propiores & remotiores egregie aperuit & deſcripſit D. D. Sthaal. *in eleganti ſua diſſertatione de Motibus Humanorum Convulſivis cap.* 8. *& ſeqq. p.* 28. *ſeqq.* Vere non minus quam accurate *congeſtiones* ſive collectiones (nam hi termini commode pro ſynonymis haberi poſſunt) ſanguinis, ſeri huic commixti & lymphæ in eas, quæ ad locum patentiorem, & alias, quæ in parvum fiunt, diviſit, quarum illæ ad ſecretionem tantum ſpectant, hæ quoque excretionem ſubſequentem habent, priores valde particulares, poſteriores vero univerſaliores appellans. Ibid. *c.* 11. *p.* 39. *ſeqq.*

Congius, vide *Chus*.

Conglaciatio, idem quod *Coagulatio*, vel *Congelatio*; legitur apud D. D. Bohn. *Diſſ. Chym. Phyſ.* III. §. 20.

Conglutinatio, κόλλησις, eſt ſpecies unitionis adverſus ſolutam unitatem in partibus carnoſis factam, quæ & *Coalitus*, σύμφυσις, dicitur Gal. *Art. medic. c.* 90. quamvis hoc vocab. etiam de duris partibus ſumatur. Vide *Coaleſcentia*. *Conglutinatio* quoque eſt per glutinum compoſitio, manente natura *conglutinatorum*. Itaque & reductio hic eſt, ſeu reſtitutio in integrum. *Glutinum* autem pro natura cujuſque varium eſt, & dicitur hic omne, quod viſciditate tenaci conjungit alterum alteri, aut etiam coercet. *Congluten* vel *Conglutinativum* dicitur Paracelſo, quod ex putrefactione in *gluten* coloratum deſcendit, & ſubſtantia propria utriuſque corporis, ſubſtantialis ſcil. & vitalis, *l.* 1. *de Tart. c.* 3. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Congrego, ἀθροίζω, id eſt, *accumulo*. Vide *Athroezo*.

Congruitas, Parac. rectius *Congruentia*, ἁρμονία, ἐναρμοσία, idem quod *Concordantia*. Paracelſ. *Paragran. tr.* 4. Hinc Adject. *Congruum* idem quod *conveniens*, *conferens*, de quibus ſuis locis.

Congrumatus, pro concretus, grumoſus, paſſim a recentioribus Medicis uſurpatur, v. gr. de ſanguine in ecchymomate a contuſione, quemadmodum in Collegiis manuſcriptis aliquoties obſervavimus.

Congrus, γόγγρος, vide *Conger*.

Conia, κονία, tria ſignificat, *Lixivium*, *Calcem*, *Cinerem*. Ita Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 4. *Lixivium deſtillatum*, κονιαν ςακτὴν exponit. Ex reliquiis enim quorumlibet corporum uſtorum ablutis *lixivium* fieri poteſt, præditum diverſis facultatibus, pro ejus, quod eluitur, natura. Ejus enim, quod empyreuma, ſeu igneam naturam habet acerrimam, ipſum quoque acerrimum eſt, ejus quod tale non eſt, etiam moderatius. Idem vero etiam ſimpliciter ςακτὴ appellatur. *Conia* enim nihil aliud, quam *ablutio cinerum* eſt, *t.* 7. *de S. Fac.* §. *Conia*. Alias datur & κονία ἀσβέςου, *lixivium calcis*. Quod ſi *cineri calx* addatur, id *lixivii* genus πρωτόςακτον appellatur. P. Ægineta auctor eſt *l.* 7. *c.* 3. §. *Conia*, q. d. quod primum deſtillaverit, & eluentibus potiſſimum medicinis accommodatur. Sunt & alia *lixiviorum* genera, varias ſortita appellationes ab artificibus, quibus illa inſerviunt: ut πηλοποιητικὴ & σαπωναειτικὴ, quorum illud figulis, hoc vero ſaponariis in uſu eſt, niſi quis malit paratum ex ſapone *lixivium* intelligere. Ab hac κονίας ſignificatione quoque dictæ ſunt *urinæ lixivio ſimiles*, οὖρα κονιώδεα apud Hippocr. *Coac. tit.* 582. quamvis aliis placuerit vertere per urinas pulverulentas aut cineritias; nobis tamen prior verſio magis arridet, quarum urinarum cauſſam egregie & ſolide expoſuit Cl. Willis. *de urin. c.* 4. De reliquis binis ſignificationibus teſtimonia adeo certa non proſtant, quemadmodum ex Henr. Steph. *Theſaur.* conſtare poteſt. Adde tamen ex Galeni *exegeſi*, quod κωνίας οἶνος, *conios* vinum ſit picatum.

Coniema, κονίημα, dicitur parietis *incruſtatio*, aut *tectorium*, aut opus albarium, quo parietes calce aut gypſo dealbati inducuntur & uſus Hipp. *l.* 7. *Epid. X.* 9. quamvis potius *ibid.* ipſum parietem dealbatum ſignificare videatur. Foeſ. *Oec. p.* 348.

Conjectura, ςοχασμὸς, dicitur rei cujuſdam notitia, non ſimpliciter demonſtrativa & infallibilis, ſed ſaltem probabilis. Cujus cognitionis, cum

cum iterum varii dentur gradus, dum alia magis fallax & incerta, alia certior magis habeatur *conjectura*, in Medicina ſaltem ea locum habet, quæ *artificioſa*, κατὰ τέχνης ἢ ϛοχασμὸς τεχνικός, dicitur, & quam proxime ad veritatem accedit, Gal. *l.* 1. *de criſ. c.* 9. Et hac de cauſſa refertur quoque Medicina inter *artes conjecturales*, vel *conjectrices*, ϛοχαϛικὰς, *l. Introduct. c.* 5. quamvis *de opt. ſect. ad Thraſyb. c.* 4. non tam propter præcepta, quæ ſatis firma ſunt, *conjectricem* dici velit, quam propter eventum, quod non ſemper fine ſuo potiatur. Jung. C. Hoffmann. *Inſtit. l.* 1. *c.* 1. §. 3. *ſeqq.* & *Dogmat. Medic. Gen. Noſtra proleg. p.* 4. Regnare vero videtur imprimis *conjectura* in parte Semiotica, quæ tamen ita eſt & eſſe debet artificialis, ut ad ſcientiam, quod ait Eraſtus *orat. de laud. Medicinæ*, prope accedat. Regnare etiam in determinandis medicamentorum, præſertim purgantium, doſibus, ſcire ſane convenit & ſapienti ϛοχασμῷ colligere & dijudicare, quando, quanta, quænam, quomodo individuo cuivis apta, neceſſaria, congrua, utilia: artificioſe autem conjicere viri eſt, qui vires omnium, quæ ad eam artem pertinent, didicerit, memoriæque mandaverit, & in artis operibus, diligentia adhibita, ſe exercuerit, verbis notatu dignis, Dieter. *Iatr. n.* 2.

Conis, κόνις, *Pulvis*. Item *Pediculus*.

Coniſalos, κονίσαλος, Atticum vocabulum ſignificans terram in palæſtris athletarum & deambulantium pedibus conculcatam, ſudoremque eorum vel olei aſpergine irrigatam, quæ fere eundem cum ſtrigmentis uſum in molliendis & diſcutiendis bubonum & lactantium uberum & aliis tumoribus præſtabat, uti conſtat ex Galen. *l.* 10. *de S. F.* §. *Sudor*, ubi & πάτος dicitur, i. e. via conculcata. Vide Lang. *l.* 1. *ep.* 51.

Coniſterium, κονιςήειον, idem quod *apodyterium*, de quo ſupra. Lang. *d. l.* Significat & infimam partem furni chymici, quæ Latinis *Cinerarium* dicitur.

Conjugatio, *Conjugium*, συζυγία, ζεῦγος, idem quod *Copulatio*, *Conjunctio* duarum rerum. (1) Dicitur de partibus numero duabus in corpore exiſtentibus, quæ ſemper æqualiter a medio abeſſe volunt, Gal. *l.* 15. *de U. P. c.* 2. (2) de pulſibus, vide *Conjugationes pulſuum* aliquot *l.* 1. *de cauſſ. pulſ. c.* 8. (3) *Conjugium* dicitur copulatio maris & fœminæ. Hæc ſignificatio ſpagyrico ſenſu applicatur diverſimode. Paracelſ. *l. de morb. Tartar. cap.* 22. *Theat. Ch. Vol. I.*

Conjuncta cauſſa, vide *Continens*. *Cauſſa*.

Conjuncti quoque *morbi* dicuntur; & diſtinguuntur in connexos & conſequentes, quorum diſcrimen in hoc conſiſtit, quod morbo morbus accedat in connexis, ſuccedat in conſequentibus. Nempe ibi prior cauſſa manet duratque, hic abit & ceſſat. Hoc per μεζάπτωσιν fit, illud per ἐπιγένεσιν, Linden. *S. M. Ex. VI.* §. 19. *Conjuncta morbi eſſentiæ* dicuntur, quæ quidem ab eſſentia ipſius ſunt inſeparabilia, ut magnitudo, motus, mos. Diſtinguuntur ab *adjunctis* morbi, quæ ſunt cauſſæ & ſymptomata. Hæc conſequentia; illa antecedentia. *Conjuncta* ſigna dicuntur, quæ ſunt pathognomonica, & una cum antecedentibus & ſuccedentibus morbi naturam aperiunt. *Conjuncta* vero & *adjuncta* uno nomine appellantur *connexa morbi*, ἐπησιώδη. Idem *Ex. IIX.* §. 68.

Conjunctio, συζυγία, idem quod *Conjugatio*. Interdum ſumitur pro *compoſitione*, v. g. *conjunctiones medicamentorum*; Helmont. *tr. Pharmacopolium*, *&c. Conjunctio* quoque deſcribitur, quod ſit *copulatio* ſeparatarum qualitatum, vel adæquatio principiorum, cujus ſynonymon eſt *connexio*, eique opponitur *ſolutio*, ſuntque duo principia arduæ ſcientiæ ſpagyricæ. Ripleus *in Axiom. Philoſoph. in Theatr. Chym. Vol. II. p.* 113. 114. *Conjunctionem* etiam Spagyrici *fermentationem* dixere, M. Joh. Iſaac. *Oper. Mineral. l.* 1. *c.* 156. *d. l. Vol.* III. *p.* 409. Et: *Conjungere* eſt *imprægnare*, *dealbare* & *rubificare*. *Roſar. abbrev. Tract.* 2. *d. l. p.* 654. & Lagn. *in Harm. Chym. Vol. IV. p.* 751. *ſeqq.* De hac *conjunctione* videatur & Lullii *Practica cap.* 12. *d. l. p.* 144. & de *Conjunctione ſolis & lunæ*, *p.* 340. Vide & Orthelii *Commentar. in nov. Lum. Sendivogii c.* 11. *Vol. VI. pag.* 426. *ſeqq.*

Connatus, ξυγγενὴς, συγγενὴς, ξυγγ γονὼς, *congenitus*, dicitur Hippocrati de eo omni, quod homini competit a prima nativitate, ejuſque rationem eſſe docet, quod ab homine hæc omnia habente genitus ſit, & deinde nutritus in homine hæc omnia habente, *ſect.* 1. *de nat. hum. t.* 27. In ſpecie de nativa vel *connata* diſpoſitione & propenſione ad morbum aliquem; unde & morbi tales *Connati* vocantur & *Hæreditarii*, *prorrhet.* 2. *&* *l.* 3. *Epidem. ægrot.* 6. Ex eadem *cognatione*, qui tali morbo laborat, inſolita phraſi eidem appellatur ξυγγονῶς. *Prorrhet.* 2. Foeſ. *pag.* 437.

Connexio, συμπλοκὴ, idem quod *Conjunctio*, *Conjugatio*, *Commercium*. Ita partes Medicinæ adeo *connexas* eſſe & implicitas, ut nullo modo diduci ſine totius profeſſionis detrimento poſſint, ſcripſit Scrib. L. *num.* 200. *Connexa* & *Connexi Morbi* quid ſint, vide *Conjuncta*.

Con-

Conniveo, σκαρδαμύσσω, ἢ καρδαμύσσω, dicitur, quando quis oculorum palpebras cito claudit, & cito aperit, uno verbo quoque appellatur *Nictare*, vel *Nictari*. Galen. 5. *in 6. Epid. t.* 2. Foeſ. *Oecon. pag.* 596. Cui opponitur ἀσκαρδαμύσσειν. Vide *Aſcardamyctes*. Vocantur & Græce μύειν, ξυμμύειν, cum oculi clauduntur ex ſomno per membranam illam, qua oculus quaſi veſte integitur. Ita & uterus dicitur ξυμμύειν a conceptu Hippoc. 5. *aph.* 51. cum ejus os perangustum fit, uti explicavit Philotheus, & clauditur. Vide plura apud Dieter. *n.* 587. Abuſiva vero eſt licentia, quando Hæmorrhoides apertæ appellantur *Conniventes*. Quæ *valvulæ Conniventes* in inteſtinis dicantur Kerkringio, videre licet *in Obſ.* 39. licet vero de his ſcripſerit, de his nihil ſcriptum ſe vidiſſe, egregie tamen monſtravit Theod. Jan. ab Almeloveen *in Inv. Novantiqu.* §. 21. *p.* 180. *ſeq.* quod videre potuiſſet, ſi voluiſſet, tum apud Hieron. Fabricium *de Inteſtinis* & Linden. *in Phyſiologic.*

Connumeratio, συγκείθμησις, vide *Collectio*. Eſt opus mentis, quæ plures res ſimul comprehendo conſiderat, Gal. 3. *de iis, quæ in med. ſ. t.* 3. Dicitur & *Conſummatio*.

Connutritus, ξύντροφος, dicitur de morbis una nobiſcum educatis, & longinquo tempore hominum corpora infeſtantibus & quaſi connatis. Hippocr. 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 6. Gal. *in comm. & l. de A. L. & Aq. XI.* 3. Idem quoque ſignificat, quod οἰκεῖον, *familiare*, accommodatum, conveniens. 3. *de fractur. t.* 23. *& t.* 44. Gal. *in comm.*

Conoides corpus, κωνοειδὲς σῶμα, vide *Conarium*.

Conops, κώνωψ, vide *Culex*.

Conquaſſatio, συσσεισμὸς, eſt ſpecies *Comminutionis*, qua humidiora concreta, in mortario lapideo aut vitreo, aut tudicula lignea contunduntur, donec per ſucculentiam propriam aut affuſum liquorem in pulticulam abeant, quam etiam ſi mollior fuerit, *Pollinem* vocant. D.D. Bohn. *Diſſ. Chym. Phyſ. VII.* §. 27. Præter illam Chymicam & Oeconomicam ſignificationem hodieque adhuc alia phyſica ſingularis efficaciæ & neceſſitatis proponitur, & a quibuſdam urgetur ac defenditur, v. gr. a D. D. Wedelio *Ephemerid. Nat. curioſ. Dec. I. Ann. VI. & VII. Obſ.* 2. & in ejuſdem *Phyſiologia Reformat. c.* 9. *p.* 271. *ſeqq.* quæ fit ab & in corde, quando ſyſtole ſua portiones ſanguinis & chyli admixtas comminuit, ut eo promptiores fiant ad fluxum, ſimulque etiam heterogeneæ diſponantur ad ſecretionem; quo etiam tendit ſua hypotheſi Guilielm. Cokburn. *Oecon. anim. p. m.* 29. *&* 32. Enimvero licet ea negari minime poſſit, an vero tantæ ſit potentiæ, ut ejus vis per totum corpus ſeſe extendat, & hac ſola fiat ſecretio utilium ab inutilibus, nondum videtur ſatis demonſtratum; interim liberum unicuique ſit amplecti hanc hypotheſin vel relinquere.

Conſcientia, συνείδωσις, eſt actus animæ rationalis, & ita homini proprius affectus, quando mens humana relinquens animam ſenſitivam vel facultates animæ corporeas, ſua ſponte ad ſe redit, & vel propter occaſionem expergefacta, & erroris ſui conſcia, contra hanc animam brutalem inſurgit & colluctatur. Th. Willis. *de Anim. Brut. P.* 1. *c.* 7. Hujus quoque puritati ſtudere debet Medicus.

Conſenſus, συμπάθεια, συμφωνία, ὁμολογία, uſurpatur in ſtatu ſecundum & præter naturam. In illo idem eſt quod *Concordantia*, *commercium*, opera mutua: in hoc vero ſignificat, quando ad aliquam partem morbo correptam aliæ etiam non temere aut perfunctorie, ſed graviter compati ſolent. Ita jecore affecto ſingultus ſuccedit, compatiente ſtomacho, Gal. *6. aph.* 16. Per *conſenſum* quoque dupliciter affici dicitur, uno modo, cum aliquid transmittitur ad aliquam partem, ut puta fumoſus vapor a ventriculo ad oculos; alio modo, quando impeditur communicatio illius, quod alteri deberet communicari, Gal. *l.* 3. *de L. A. c.* 1. *& alibi*, Charlton. addidit tertium modum, quando pars compatitur ob mutuam connexionem, vel operis ſocietatem. *Ex. III. Pathol.* §. 1. De rarioribus *conſenſibus* partium in ſtatu p. n. vide *Ephemer. Nat. Cur. Ann. I. Obſ.* 20.

Conſequens, ἑπόμενον, συμβεβηκὸς, ſignificat in foro medico id, quod vel ſanitatem, vel morbum ſequitur. Et ita æquipollet vocabulo *Accidens* & *Symptoma*. Galen. *l.* 1. *M. M. c.* 9. Vide *Dogm. noſtr. Part. I. cap.* 8. *dogm.* Quid ſint *Morbi conſequentes*, vide p. a. in *Conjuncta*.

Conſerva, terminus eſt Pharmaceuticus, qui denotat flores, herbas, rarius radices, rariſſime carnes aut pulpas fructuum tenuiſſime inciſas, vel tuſas, & ſaccharo exacte mixtas, Weker. *Antidot. gen. l.* 1. *c.* 31. Hæc actio dicitur *Conſerviſatio*, Schroder. *l.* 2. *c.* 48. Vide Schenk. *Syntagm. Comp. & præſcr. med. Part. ſpec. cl.* 3. *ſect.* 2. *c.* 1.

Conſervatio, σύλαξις, dicitur de re in ſua natura & per proprium calorem ſubſtentata, cui opponitur *Corruptio*, quæ fit per immoderationes externas, videlicet caloris, aut frigoris exceſſus, Gal. *l.* 4. *de S. F. c.* 14. Hinc non adeo

adeo a veritate declinavit Paracelſus dicens: Hominem in ſe habere *conſervatorem* & deſtructorem ſanitatis; modo rem obſcuris terminis non ita defœdaſſet. *Labyrinth. Medic. c.* 7. *Conſervatio* & *Conſervantia* quoque uſurpantur in Pharmaceuticis de ſimplicibus quibuſdam, quæ adduntur aliis vel ad præcavendam eorum conſumptionem, uti Magneti ferrum adjungitur, Camphoræ grana pſyllii, milii; vel ne corrumpantur, quo pertinent Sal, Saccharum, Mel & alia Condimenta, qua ratione *conſervantur* Cappares, Cucumeres, Olivæ, Cydonia &c. De *conſervatione* hujuſmodi medicamentorum legatur I. D. Horſt. *Part. I. Diſpenſ. Pharm. Univ. l.* 4. *c.* 12. *p.* 71.

Conſervativus, a, um, φυλακτικὸς, vel dicitur de parte Medicinæ principali, quæ ſanitatem præſentem tuetur. Vocatur alias *Methodus conſervandi ſanitatem*, ὑγιεινή. Vid. *Dogm. noſtr. Part. IV. c.* 2. cui opponitur *Methodus medendi*, θεραπευτική. Vel tribuitur etiam cauſſis, quæ dividuntur in *Conſervatrices* & *Effectrices*, ſcil. ſanitatis, αἴτια φυλακτικὰ, καὶ ποιητικὰ τῆς ὑγιείας. Gal. *Art. Medic. c.* 84. *Conſervantia* Phyſicorum (h. e. Spagyricorum) præſertim ſunt medicamenta vitam & corpus a corruptionibus præſervantia. Talia potiſſimum ex iis rebus petenda, quæ longiorem vitam ac temperatiorem a natura nacta ſunt vegetabilia, quæcunque ſemper virent, & longiori tempore perſeverant. Inter mineralia, quæ mumialis eſſentiæ liquoris multum habent, & inter metalla, quæ ſunt ærugini minus obnoxia. Talia non ſunt *Conſerva* roſar. violar. &c. quæ *Conſervatione* ipſamet indigent, & mutuantur a ſaccharo, Rul. *in Lex.*

Conſidentia, ἀποκατάστασις, vide *Apocataſtaſis*. Eſt & ſpecies anguſtationis cavitatum vel meatuum, quando latera concidunt; Gr. συνίζησις. Jul. Alex. *not. ad Galen. de diff. morb. T. II. p.* 297.

Conſideratio, σκέμμα, quid ſignificet, notum eſt. Tres *conſiderationes*, quæ tamen poteſtate unum ſunt, ſtatuit Galenus: primam, de propriis & communibus ſpeculari; ſecundam, an ſimilia vel diſſimilia ſint ea, quæ inter ſe conferantur, diſcernere; tertiam, quid idem, & quid diverſum ſit in rebus, conſiderare. *l.* 9. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 5.

Conſilium, βουλεῦμα, quid in genere ſignificet, notius eſt, quam ut opus ſit verbis. In Medicina *Conſilium* dicitur ſententia illa, quam Medicus vel ſolus, vel cum aliis prius conſultans de hominis ſtatu vel ſec. naturam, vel præter nat. fert, & quid agendum ſit, juxta judicationes utriuſque methodi, præcipit aut præſcribit. Vide *Conſultatio*.

Conſiſtentia duplicem potiſſimum habet ſignificationem medicam: (1) de ætate, vel morbo, quando uſurpatur: Gr. dicitur ἀκμὴ, & ita idem ſignificat quod *Status*. Vide *Acme*, ex Galen. 2. *de diff. febr. cap.* 11. (2) uſurpatur de humoribus aliiſque materiebus, qua utilibus, qua inutilibus, & denotat eorum conſtitutionem, ratione tenuitatis, vel craſſitudinis, ſoliditatis aut corporeitatis. Ita de Urinæ *conſiſtentia* legitur apud Galen. *l.* 9. *Meth. med. c.* 4. Græce dicitur σύστασις, quod vocabulum & recentiores retinuerunt, uti patet ex Cl. Th. Will. Ex. *de Urin. cap.* 1. 3. 6. *&c.* quamvis Græcum vocab. σύστασις apud Hippoc. collectionem, aut concretionem, vel *coacervationem* alicujus materiæ denotet, *Coac. t.* 238. *de morb. ſacr. XVIII.* 13. Verbum *Conſiſto* etiam aliquando ſumitur pro *Exiſto* cum alia quadam re. Scrib. Larg. *n.* 19. 27. 90. 102. 160. *&c.*

Conſolidans, idem quod *Sarcoticum*, aut *Epuloticum*. Ita Rul.

Conſolidativum, *Conſolidatura*, medicamentum vulnera & ulcera carnibus recentibus *explens*, & *cicatricem obducens*, ἐπουλωτικὸν, *incarnans*, σαρκωτικὸν, vocatur; de quibus ſuo loco. *Conſolidare*, quoque numeratur inter quatuor regimina Lapidis Philoſ. ap. Lagn. *in Harm. Chym. c.* 6. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 753. *fin.*

Conſolor, παρηγορέω, vide *Paregoreo*.

Conſortium, κοινωνία, vide *Communicatio*. *Confluxio*. Tale *conſortium* tribus modis fieri ſcripſit Galen. 1. *in* 3. *Epid.* 4. vel propter viciniam, vel propter genus, vel propter familiaritatem operis.

Conſperſio, κατάπασμα, vide *Cataplaſma*.

Conſpicuus, ἐπίδηλος, manifeſtus, *evidens*, dicitur de homine, qui ſenſu increſcere deprehenditur, quod fit a ſeptimo ad decimum quartum annum, Hippoc. *l. de Carn. XIII.* 13. deinde etiam de diebus quibuſdam, qui futuræ criſeos præbent indicium in morbis, unde Latinis *Indices* vocantur. Tales ſunt cujuſque ſeptimanæ dies quartus, ex 2. *aph.* 24. Vide Foeſ. *p.* 224. Dieter. *n.* 314.

Conſpirabile, *Conſpiratio*, ξύμπνουν, ξύμπνοια, vide *Confluxio*.

Conſpuendus, καταπτυστος, dicitur de eo, qui ſui emolumenti & ornamenti nullam curam gerit. Gal. *in orat. ſuaſor. ad artes c.* 5.

Conſtans, ἐνσταθὴς, βέβαιος, ſumitur de bona conſtitutione corporis, & de morboſa. In illa dicitur a Metrodoro finis bonorum eſſe corporis

conſtans & firma conſtitutio σαρκὸς ἐυςαθὲς κα-τάςημα, apud Clement. Alexandr. In hac legitur apud Hippocr. 3. *aph.* 8. de morbis *conſtantibus* boni moris, & æqualibus, item 2. *Epid. ſect.* 1. *nu.* 20. Diet. *n.* 361. Foeſ. *p.* 252.

Conſtantia, βεβαιότης, ἐυςαθία, dicitur de corpore & animo. De illo legitur apud Galen. *c. de nat. hum. t.* 39. ubi firmitatem corporis ab humore melancholico dependere ſtatuit, quemadmodum & *com.* 2. *de hum.* De anima vel mente occurrit apud Hippocr. *l. de dec. orn. IX.* 15.

Conſtellatio, eſt terminus Aſtrologicus, denotans certum conſortium & comunionem Aſtrorum ratione luminis vel influentiæ. Enimvero cum res nondum adeo expedita ſit de Influentiis, vel virtutibus Aſtrorum omnium in hæc inferiora, ſiquidem & Phyſici, Mathematici & Medici fuerunt, hodieque ſunt, qui eas in dubium adhuc vocent, Clariſſimi, v.gr. Th. Willis. *de febr. c.* 9. qui negat, Criſes a Lunæ ſiderumque influentiis dependere; & ſupra laud. Dn. Joh. Chr. Sturnius *in Tab. ſuis Aſtronomic.* (quamvis hactenus noſtrum addere calculum nondum libuerit) hinc patet, quam incerta hæc ſit *Conſtellationum* & *Concordantiæ* ſuperiorum cum inferioribus ſcientia, nec adeo Medico ſcitu neceſſaria.

Conſtellatum, eſt epitheton unguenti contra dolores dentium, & ad ſananda vulnera, cujus baſin conſtituunt lumbrici vivi purificati a ſordibus (quidam etiam hos prius nutriunt aliquandiu vitellis ovi ad duritiem coctis) exſiccantur poſtea in furno ſive clibano, dein pulveriſatis iis alia ingredientia adduntur & cum pinguedine aprugna & urſina in formam linimenti rediguntur, quemadmodum deſcriptio extat in Kesleri Redivivi *Proceſſ.* 170. Verum quæ ſit hujus nominis ratio, hariolari quidem non licet.

Conſternatio, ἔκπληξις, vide *Ecplexis*.

Conſtipatio, ςύψις, idem quod *Adſtrictio*. Vide ſupra ſuo loco. *Conſtipationem* a Tartaro deducere conatus eſt Paracelſ. paſſim in ſcriptis ſuis, præſertim vero in *l. de Tartar.*

Conſtitutio, κατάςασις, vide *Cataſtaſis*.

Conſtrictio, vel idem eſt quod *Adſtrictio*, ςύψις. Hæc per fundentia curatur. Ita verbum *conſtringere* ſumitur a Scrib. Larg. *n.* 104. Ita & *Conſtrictiva*, ςυπτικὰ, dicuntur Chirurgis medicamenta labia vulnerum comprimentia, Rul. Vel dicitur de Motu cordis, quando coarctatur, ut ſanguinem in arterias exprimat. Gr. συςολη. Vide *Cor. Syſtole*.

Conſtructio, idem quod *Generatio*, aut *Factio* alicujus rei, cui opponitur *Deſtructio*. Lombard. *Margarit. pretioſ. c.* 16. in *Theatr. Chym. Vol. V. p.* 659.

Conſuetudo, ἔθος, ἐθισμὸς, in Medicina ſignificat vel rerum non naturalium uſum per longum temporis ſpatium uno eodemque modo continuatum, quemadmodum hoc Hippocr. paſſim & Galen. integro libello *h. tit.* & ſparſim alibi hujus *Conſuetudinis* efficaciam, neceſſitatem, & utilitatem inculcavit; quorum loca omnia ſi placet inquirere, conſulatur Franc. Valleriola *Loc. Comm. l.* 1. *c.* 6. & Aloyſ. Mundellæ *Theatr. Galenic. lit.* C. vel ipſam corporis & omnium ſuarum partium continentium, contentarum, & impetum facientium conſtitutionem eodem ſemper modo ſeſe habentem, per & propter conſuetum rerum non naturalium uſum. Dividitur in Bonam & Pravam; illa conſervanda, hæc prudenter & leniter corrigenda mutandaque eſt. In genere *Conſuetudo* dicitur altera & adventitia natura, ἐπίκτητος φύσις, Gal. *l.* 2. *de mot. muſcul. c.* 7. & *c.* 3. *in l. de iis, q. in med. f. t.* 20. Quid per *Conſuetos* & *conſueta*, εἰθισμένοι, συνήθεις, & συνήθεια, intelligendum ſit, ex dictis facile conſtat. Videatur Hipp. 2. *aph.* 49. 50. una cum Commentatoribus ad illa loca, in ſpecie Dieter. *num.* 237. *ſeqq.* & *num.* 801. Quid *Aſſuefactio* vel *conſuetudo* motuum præternaturalium in generatione morborum præſertim ſpaſmoticorum præſtet, egregie monuit D. D. Sthaal. *in Propemptico ad Diſp. inaugur. de Motu ſanguinis Hæmorrhoidali* Dn. Iuch. Erfurtenſ.

Conſultatio, συμβέλευσις, ſignificat illud officium Medici, quo quemadmodum nullum inter omnia Medicorum opera eſt illuſtrius, utpote quo ſolo a doctis Medicis indocti diſcernuntur; ita res ipſa facile teſtatum facit, in Medicina univerſa nihil quoque eſſe conſultandi metodo difficilius. Eſt vero *Conſultatio* nihil aliud, quam cum uno vel pluribus aliis Medicis inſtituta conſideratio ſtatus alicujus, ſive ſecundum, ſive præter naturam cum ſuis cauſſis & conſequentibus, & rite facta utriuſque Methodi Conſervativæ aut Curativæ per Indicationes & Remedia applicatio. Dicitur & *Collegiandi officium* a C. Hoffmann. *orat. Iſag.* 2. *a me edita p.* 131. ubi plura de hoc argumento reperies. Legatur & Claudini elegans libellus *de ingreſſ. ad infirmos*. Inculcavit hujus muneris neceſſitatem & utilitatem ipſe Hipp. *de præcept. VII.* 1. *ſeqq.* *Conſultationes* olim vocabantur *Deliberationes contentioneſque* apud Scribon. Larg. *in epiſt. ad Calliſtum princip.* ad quem

quem locum vide notas Joh. Rhodii *p.* 15. Animæ quoque noſtræ pars dicitur *Conſultans*, βυλευόμενον μέρος, a Galen. *de form. fœtus c.* 6. Eſtque hæc functio animæ rationalis propria, uti patet ex Th. Will. *Tr. de An. Brutor. Part. I. cap.* 7. differtque ab appetente, vel concupiſcente, quæ facultas vel vis quoque eſt Animæ Brutorum, vel corporeæ *d. l. c.* 9.

Conſummatio, συγκεφαλαίωσις, idem quod *Connumeratio*, de quo ſupra, i. e. in ſummam collectio. Gal. *l.* 1. *de iis, q. in med. f. t.* 3. Alias *conſummare* idem eſt quod *perficere*. Ita Scrib. Larg. *in Epiſt. ad C. Jul. Calliſt. p.* 4. dicit: Per antiquos Auctores *conſummari*, i. e. perfici profeſſionem. Vide plura loca *in Lexic. Scribon.* Rhodii.

Conſummatum, eſt epitheton Juris, ſive Brodii, vel liquidioris alimenti, ad culinam potius pertinentis, quam Pharmaciam, quod paratur ex carne, v. g. vitulorum, pullorum, caponum, perdicum, cancrorum, molliſſime etiam cum oſſibus contuſis cocta, additis aliis ſimplicibus nutrientibus, confortantibus, alterantibus, etiam aromatibus. Gallic. *Conſumè*. Schenk. *S. C. & Pr. M. F. p.* 109. 118. Morell. *de præſcr. form. l.* 1. *ſect.* 1. *c.* 16.

Conſumptio, σύντηξις, vide *Colliquatio*, *Analoſis*. Cauſſam *conſumptionis* corporis dicit Paracelſus eſſe Sulphur, item Sal; reſiſtere vero Mercurium *tr. de trib. Eſſentiis c.* 1. *ſeqq. Conſumere* etiam de tempore, & cibis uſurpatur, Scribon. Larg. *n.* 16. 17. 140. i. e. abſumere, impendere. Vide *Lex. Scrib.* Rhodii.

Contabeſcentia, vide *Atrophia*, *Analoſis*, *Colliquatio*, *Conſumptio*, *Maraſmus*, *Phthiſis*. Vid. Lind. *Ex. IX.* . 51.

Contactus, ψαῦσις, dicitur, quando duæ partes ita naturaliter conjunctæ ſunt, ut ſeſe contingant. Cui opponitur *abſceſſio*, διάστασις, ἀπόστασις, Gal. *c.* 2. *de iis, quæ in med. f. t.* 25. Ita corpora, quæ cor attingunt, videlicet pulmo, pericardium &c. dicuntur ψαύοντα τῆς καρδίας, *l.* 3. *de præſag. ex pulſ. c.* 4. *fin.* Verbum etiam ψαύεσθαι, Hippocr. non infrequens fuit, v. g. *de fract. t.* 17. *ſ.* 3. *h. t. t. ult.* 3. *de artic. t.* 4?. *l.* 4. *Epid. XX.* 18.

Contagio, *contagium*, ἀπόῤῥοια, ἀπόκεισις, Ciceroni olim *l.* 2. *de Divinat.* dicebatur ea vis, quæ a ſtella defluit, & in ſublunaria influit, Lind. *Ex. XI.* §. 187. Hodieque vero plerumque & potiſſimum per *Contagium* intelligitur vis illa vel activitas, qua affectus quiſpiam reſidens in uno corpore ſui ſimilem excitat in alio; & quidem vel immediate & corporaliter per contactum, vel mediate & ad diſtans. Th. Willis. *de febrib. cap.* 12. Charlton. *Ex. Pathol. X.* §. 34. D. D. Maur. Hoffmann. *de morb. contag. Diſp.* 1. *ſeq.* Vide *Apocriſis*, *Aporrhœa*.

Contemplabilis, θεωρητός, dicitur de diebus *indicibus*, quarto, undecimo, & decimo ſeptimo, ex quorum diligenti obſervatione intelligitur, quando, & qualis futura ſit criſis. Hipp. 2. *aph.* 24. Vide Dieter. *n.* 391.

Contemplatio, θεωρία, ſignificat rei alicujus tractationem & conſiderationem in mente, quæ ſi prolixa fuerit, brevibus verbis exprimi non poteſt, Gal. *l.* 5. *de ſan. tu. c.* 1. *Contemplari*, ἐπιβλέπειν, i. e. cognoſcere, deliberare, ſcire, non dubitare, eſt Medico ſumme neceſſarium. Paracelſ. *comm. in* 1. *aph.* 1. Vide & Dieter. *n.* 311.

Contemptus, καταφρόνησις, vide *Cataphroneo*.

Contenſio, idem quod *Tenſio*, τάσις, vide *Taſis*.

Contenta, ἰσχόμενα, ἐνισχόμενα, dicuntur ab Hipp. 6. *Epid. ſ.* 8. *t.* 19. humores in ſolidarum partium ſpatiis, vaſis, & cavitatibus concluſi, qui tamen non hac tantum ratione contineri dicuntur, ſed quod etiam ab ipſis ſolidis partibus regantur & gubernentur. Quod enim ii gignantur, quodque uſibus corporis inſerviant, id habent a ſolidis partibus. Hæc quidem Gorræus *p.* 198. & Caſtellus. Enimvero hæc ſententia repugnat veris hodiernis Artis principiis, quibus docemur, partes ſolidas potius ab humoribus vitalibus & ſpiritibus ſuam obtinere activitatem, ut ſint organicæ. Vide *Dogm. noſtr. P. I. c.* 2. *dogm.* 3. & 5. *Contenta* quoque dicuntur, quæ urinis ſanorum aut ægrorum præter aquoſam ſubſtantiam inſunt, Gr. παρεφιστάμενα. Suntque vel univerſalia, vel particularia, naturalia, aut præternaturalia. Will. *de Urin. c.* 3. & 5. *Dogmat. noſtr. P.* 3. *c.* 4. *d.* 9. & 11. quamvis Paracelſ. *contentum* dixerit non illud, quod in urina, ſed quod ſupra urinam eſt. Schol. *in libr. de urin. c.* 3.

Contentio, τὸ διαφέρεσθαι, ἔρις, idem quod *Controverſia*, *Diſputatio*, eſt diſcrepantia opinionum, quando unus alteri aſſenſum denegat, & diſſentit. Hæc aliquando juſta eſt, aliquando condonanda, Gal. *l.* 3. *de diff. pulſ. c.* 1. Olim etiam *conſultationes* Medicorum dictæ fuerunt *contentiones*, Scrib. Larg. *Epiſt. ad Calliſt. in princ. Contendentium lis diſputatioque* Celſ. *prœm. l.* 1. *Contendere* quoque *ibid.* & *compoſ.* 38. accipitur pro *Aſſeverare*, Rhod. *in Lex. Scrib. Contentio* quoque dicitur συντονία,

de nervoſis & fibroſis partibus, per ſpiritus animales aut vitales repletis, aut de ſtamine in textrina extenſo, per planas, Gal. *l.* 1. *de ſem. c.* 15. In ſtatu p. n. dicitur ζάσις, σύντασις, *contentio*, i. e. *Extenſio*, *c.* 1. *in* 1. *Epid. t.* 10. & 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 30. Opponitur huic *Relaxatio*, ἄνεσις.

Contentus, æquivocum apud Latinos eſt vocabulum. Vel enim ſumitur pro eo, quod ab aliquo continetur, Linden. *Ex. XV.* §. 71. Gr. ἰσχόμενος, ἐνισχόμενος, συνεχόμενον. Vide *Contenta*, Gal. *l. de plenitud. c.* 3. ubi & mentio fit *Contentricis facultatis*, συνεχτικῆς δυνάμεως: vel ſumitur pro eo, quod eſt *expanſum*, Gr. συντεταμένον, cui opponitur *relaxatum*, κεχαλασμένον, 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 30. Gal. *in comm.* Vide *Contentio*. Per translationem etiam *Pulſus* hoc modo dicitur *contentus*, εὔτονος, i. e. vehemens, qui cum reniſu quodam pulſat, *l.* 3. *de diff. pulſ. c.* 5. vel etiam ſignificat *ſatiabilitatem*, quæ Gr. dicitur αὐτάρκεια, & qui *contentus* ſua ſorte, αὐτάρκης; cui opponitur ἀπληςία, *inſatiabilitas*. Gal. *de dignoſc. & cur. animi morb. c.* 19. *in fin.*

Continens, & hujus vocabuli æquivocatio ex præcedente pateſcit. Quando ſignificat rem, quæ aliam recipit, fovet, & ſervat, Gr. dicitur ἴσχον, συνέχον. Ita partes ſolidæ ſunt *continentia* reſpectu fluidarum. Et quædam cauſſæ morbificæ dicuntur *Continentes*, quæ ſemper morbum fovent. Imo febres quædam dicuntur *Continentes*, σύνοχοι, a *continuis* diſtinctæ, quæ ſine exacerbatione perdurant uſque ad finem, Sylv. *l.* 1. *Prax. c.* 29. §. 3. Deinde & *continens* dicitur, qui ſuos affectus per rationis moderamen vincere poteſt, Gr. ἐγκρατὴς: cui opponitur *Incontinens*, ἀκρατὴς, qui eſt mancipium cupiditatum & affectuum, Gal. *l.* 4. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 2. Magis adhuc reſtrinxit ſignificationem vocabuli *Continentia*, ἐγκράτεια, ad victum Marſil. Cognatus, libellum ſuum *de ſanit. tuenda* hoc titulo *de Continentia* inſcribens. Hermetici tropicam quoque attribuunt variam ſignificationem verbo *continere*, v. gr. ſumitur pro *informare*, *vivificare*, *exaltare*; vel pro *cohibere* & *inhibere*, ne avolet, aut efferatur; vel in *potentia habere* aliquid, ut poſtea in actum deducatur, Libav. *Apoc. Hermet. Part. poſt. Tit.* 2. *Oper. p.* 390. Rhaſes magnum ſuum opus multis libris conſtans inſcripſit *continens*. Fallop. *tr. de purg. c.* 15. *Tom. I. p.* 52.

Contingens, τὸ ἐνδεχόμενον, dicitur vel de iis, quæ a voluntate & arbitrio hominis pendent; vel de his rebus, quæ pendent a ſuis cauſſis & præviis diſpoſitionibus in natura. Priorum non eſt determinata veritas quoad nos: poſteriora admittunt prædictiones veritatis, quæ micare poſſunt radiis, ex ſolerti diſpoſitionum conſideratione. Rolf. *O. ac Meth. Gen. l.* 3. *ſect.* 2. *c.* 3. Jung. Gal. *de ſubſig. empir. in fin.* Ita res non naturales quædam, ceu cauſſæ & media ſanitatis & morborum, poſſunt dici *Contingentes*, ut ſunt Medicamenta, Operationes chirurgicæ, in reſpectu ad ſex reliquas, Aerem, Cibum & potum &c. Charlton. *Ex. IV. Pathol.* §. 5.

Continuitas, *continuus*, συνέχεια, συνεχὴς, triplici gaudet ſignificatione: (1) in ſtatu ſec. naturam, de partium ſolidarum ſingularum integritate *continua*, ſive ἐνώσει naturali, cui opponitur differentia eſſentialis tertia morborum, *continuitas ſoluta*, vel *continuitatis ſolutio*, λύσις τῆς συνεχείας, cujus ſpecies vide apud Gal. *l. de diff. morb.* 11. & *l.* 4. *M. M. c.* 1. Dieter. *n.* 437. (2) in ſtatu p. n. de morbis, & in ſpecie de febribus, quædam dicuntur *continuæ*, συνεχεῖς, quæ in totum non intermittunt, licet aliquando quædam remiſſio appareat. *l.* 1. *Epid. ſ.* 3. *t.* 2. vide comm. Gal. *in h. l.* Recentiores vero *continuas* iterum ſubdiviſerunt in *continentes*, σύνοχοι, de quibus p. a. vocab. *Continens*; & *continuas* ſtricte dictas συνεχεῖς, quæ etiam non quidem totaliter intermittunt, interim vel quotidie, aut tertio, aut quarto die, aliove, exacerbationem habent. Sylv. *l.* 1. *c.* 31. (3) ſumitur pro indicatione medica contra ſolutam unitatem; v. gr. ulceris indicatio dicitur vel unitio, vel agglutinatio, vel coitio, vel *continuitas*, aut *continuatio*, συνέχεια. Galen. *l.* 4. *Meth. Med. c.* 10.

Contorqueo, ἐπιςρέφω, accipitur ab Hipp. de vertebris colli intortis, 4. *aph.* 35. *Contorſio* aliquando etiam idem eſt, quod *Ileus*, volvolus, chordapſus, ſeu miſerere mei, Rul. & Iohnſ. *Contorſio* quoque vocatur ſpecies diſlocationis oſſis incompletæ, in qua non exit totaliter, Avic. *l.* 4. *fen.* 4. *tr.* 2. *c.* 1. Foreſt. *l.* 9. *Obſ. Chirurg. Obſ.* 1. *Schol.* In ſpecie *contorſio* eſt luxatio vertebrarum dorſi in latus aliquod, & ita ſpecies gibboſitatis, Avic. *l.* 3. *fen.* 21. *tr.* 2. *c.* 12.

Contorſio vocatur affectus capitis rarus Arnoldo Bootio inter omiſſos numeratus, B. vero Meibomio bis viſus, quando caput in unam ſolum partem convertitur & torquetur, cujus exemplum ſingulare legitur apud Pechlinum *l.* 2. *Obſ.* 31. *p. m.* 293. de cujus cauſa dubitat,

an in uno latere obſtructio, ſive ſpaſmotica contractio, an vero muſculorum in altera parte pareſis ſit dicenda.

Contractio, συςολὴ, vocabulum eſt homonymum. In ſtatu naturali ſumitur de actione muſculorum propria, Gal. *l.* 1. *de mot. muſc.* 9. Jung. Charlton. *Oecon. anim. Ex. XI.* Nic. Sten. *de Muſcul. & Gland.* Anonym. *de rat. mot. muſc.* apud Willis. *Anat. Cerebr.* alioſque Anatomicos. Qua ſignificatione etiam de corde dicitur, quando ſanguinem e venis in ventriculos receptum in arterias, pulmonalem & aortam, exprimit ſeſe *contrahendo*, cui opponitur *diaſtole*, διαςολὴ, quæ non eſt vera diſtenſio, ſed ſaltem *relaxatio*, ſeu ad priſtinam figuram regreſſus. Vide *Cor*. Vera autem *diſtenſio* ſaltem in arteriis per ſyſtolen cordis magis oppletis locum habet, unde pulſus oritur. Vide *Pulſus*. 2. In ſtatu præternaturali accipitur de partium ſolidarum abbreviatione aut corrugatione, cum impotentia, viriumque & actionum ſuarum deſtitutione, Galen. *de opt. ſect. ad Thraſ. cap.* 51. Quæ membra dicuntur *contracta*, συνεςαλμένα, Hipp. 2. *de iis, q. in med. f. t.* 32. quibus opponuntur *diducta*, vel *expanſa*, ἐκπεπταμένα. Et affectus hic tendinum nervorumque proprius vulgo dicitur *contractura*. Paracelſ. *Theoric. fig. morb. univerſ. Tab.* 4. Rul. Helmont. *Sed anim. n.* 32. *&c.* cujus cauſſa haud dubie in acido quodam ſpiritu vel halitu nervoſis partibus inimico ponenda, Gr. ἀγκύλη, vide *Ancyloſis*. *Contractæ* febres vocantur, quæ breviores in ſuo genere exactis morbis habent paroxyſmos, & his opponuntur *productæ*, quæ longiores habent paroxyſmos. Ioknſton. *Syntagm. Medic. Univerſ. Part. II. Lib.* 1. *tit.* 1. *c.* 2. *p.* 167.

(Π) *Contractura*, vide *Contractio*. Artus unius vel plurium contractio diuturna, rigida. Cull.

Contradictio, ἀντιλογία, quando quis alterius ſententiæ & verbis κατ' ἀντικρὺ e directo ſeſe opponit, eaque inficiatur. Fit vero non ſolum juſte, de quo Linden. *Ex. XII.* §. 162. ſed & haud raro falſo, vel ex petulantia, dum inter homines dantur, qui ſemper *contradicere* audent, eaque vituperare, quæ nunquam didicere, vel cognovere. Gal. *c.* 3. *in Hipp. l. de iis, q. in med. f. t.* 32. Et adverſus hos leges ſtatuendas optavit *l. adv. Julian. c.* 1.

Contrafiſſura, ἀπήχημα, vide *Apechema*.

Contrahens, vide *Contractio*. *Contrahens* quoque in parte pharmaceutica dicitur medicamentum, συνάγον, Gr. quod coincidit cum *condenſante*, πυκνωτικῷ. Galen. *l.* 5. *de S. F. cap.* 14.

Contraindicatio, ἀντίδειξις, *contraindicans*, ἀντενδεικνύμενον, vide *Antendeixis*.

Contralunaris, Græce verti poſſet ἀντισέληνος, vel ἀντισεληνιαῖος. Uſus hoc vocabulo Dieter. de fœminis menſtrui immunditiæ ſuæ tempore concipientibus. *Intr. n.* 586.

Contrarius, ἐναντίος, quid in genere ſignificet, notiſſimum eſt. Ita & in foro medico *contrarium* dicitur de corporibus diverſis. Ita magnum parvo, laxum denſo, plenum vacuo eſt *contrarium*. De qualitatibus & potentiis; ita calidum frigido, humidum ſicco, aperiens obſtruenti, & viceverſa, *contrariatur*: imprimis vero in methodo medendi omne fert punctum, ceu ſcopus univerſaliſſimus, *contraria contrariorum eſſe remedia*, τὰ ἐναντία τῶν ἐναντίων ὑπάρχειν ἰάματα, quemadmodum hoc paſſim ex Hipp. & Gal. ſcriptis liquet, de cujus axiomatis limitatione vide ſis *Dogm. noſtr. P.* 4. *c.* 3. *dogm.* 3. *p.* 482. *ſeqq.* In ſtricta ſignificatione *contraria* dicuntur, quæ utrinque a medio æqualiter diſtant. Gal. *c.* 5. *in 6. Epid. t.* 20. *Contraria* realiter in natura exiſtere negare auſus eſt Helmont. *tr. Natura contrariorum neſcia*. Verum an feliciter & accurate hoc fecerit, non eſt hujus loci ventilare. Accipitur & *contrarium* de ſententiarum repugnantia & oppoſitione, & ita pene coincidit cum *contradictione*, in qua acceptione rectiſſime dixit Libav. *Alchymiæ transmutat. defenſ.* 2. contra Guibert. *Apolog. c.* 9. *T. III. pag.* 159. *Contrarii abſurditas veritatem contrarii confirmat*. *Contrarius* quoque idem aliquando eſt, quod *adverſarius*, hoſtis. Ita Medicus *contrarius* vocatur is, qui fas profeſſionis egreditur, Diis hominibuſque inviſus, apud Scrib. Larg. *n.* 199. *edit. Rhod.*

Contritio, σύντριμμα, συντριβὴ σύντριψις, idem quod ſimplex *tritura*, *tritus*, *tritio*, τριβὴ τριμμός, eſt ſpecies comminutionis rerum craſſiorum & ſolidiorum, vel ſimplicium, vel compoſitarum. Wekerus *Antidotar. gen. l.* 3. *c.* 6. vocat *tuſionem*, ubi vide plura Schenck. *Syntagm. comp. & præſc. med. p. m.* 289. Dicitur & craſſa minerva *pulveriſatio*. Vide *Pulvis*. *Species*. Jung. *Lexic.* Rhodii *Scribonian. p.* 367. Aliquando, ſed abuſive, *contritio* vocatur ſolutio corporum, quæ fit per corroſionem. Vide *Corroſio*. Ita incertus Auctor *de Magni lapidis compoſ. c.* 39. in *Theatr. Chym. Vol. III. p.* 36. *Contritionem draconis* vocavit, quæ non fit ſuper marmore, nec manibus hominum, ſed eſt tantum aqua, quæ terit, & penetrat corpus & draconem de natura ſua propria & virtute.

Con-

Controverſia, τὸ διαφέρεσθαι, ἔρις, vide *Contentio*.

Contumax, *contumacia*, quid ſignificent, & quod ſint ſynonyma vocum *pertinax* & *pertinacia*, ex aliis Lexicis jam notum eſſe poteſt ac debet. Gr. ἀπειθής, ἐπίμονος, &c. In ſpecie vero eſt egregium epitheton morborum quorundam, qui vel diu durant, alias chronici dicti; vel ſæpe repullulant, vel in aliam faciem permutantur, vel alias novaque ſymptomata producunt, quemadmodum egregie morborum contumaciam expoſuit D. D. Sthaal. *in Propemptico quodam ad Diſp. Inaugural.* Dn. Hermann. Paul. Iuch. *de Hæmorrhoidalium motuum ſpaſmoticis affectibus*.

Conturbatio, τάραξις, vide *Taraxis*. Legitur apud Jo. Stephanum *Paraphraſ. in Avic. l. 3. fen. 3. c. 6. p.* 158.

Contuſio, θλάσις, θλάσμα, Ionice φλάσμα, vel dicitur de morbo & ſpecie ſolutionis continui, cum grave aliquid ſupra corpus incidit, ac id ipſum collidit & continuitatem ſolvit citra deperditionem manifeſtam ſubſtantiæ aut externam rupturam, ubi plerumque in parte carnea cruor ſub cute colligitur; & *ſuggillatio*, ἐκχύμωμα; ſive effuſio dicitur, quia venæ exiguæ ſub cute rumpuntur, Gal. *c. 3. de his, q. in med. f. t. 30. de tum. p. n. c.* 105. In ſpecie quoque θλάσις, *contuſio*, dicitur cranii vel calvariæ receſſus & incurvatio a violenta illiſione abſque fractura; quale quid ſtanneis vaſis & plumbeis contingere videmus, ſi foris illidantur Gal. *in def. Medic.* Jung. P. Æginet. *l. 6. c.* 60. & Job. a Meekren *Obſ. Chirurg. l. 1. p. 3. ed. Lat. Blaſii*. Res illa, quæ eſt cauſſa *contuſionis*, dicitur *contundens*, θλῶν, corpus grave ac durum, *Meth. Med.* 2. Membrum vero vel pars affecta, *contuſum*, θλασθὲν, διαθλασθὲν, *l. 1. de. C. M. P. G. cap.* 4, item θλάσμα, Ionice, φλάσμα. Jung. *Lex. Scribon.* Rhodii *p.* 367. Vel dicitur de modo dividendi rem craſſiorem & ſolidam in particulas minores, ita plerumque coincidit cum *contritione*, quamvis hæc in minimas particulas dividat, *Contuſio* etiam portiunculas craſſiores complecti poſſit. Fit illa *Contuſio*, vel piſtillo in mortario, vel alio inſtrumento graviori, quo res ſolida diſſolvi poteſt. *Contuſum* dicitur etiam jus confortativum, ad cujus præparationem poſt coctionem carnoſarum partium oſſa etiam contunduntur in mortario, ut ſuccus exprimi poſſit. Eſt ſpecies juris conſummati reſtaurantis. Blaſ. *Med. Un. p. m.* 78.

(Π) *Contuſura*, Fibrarum ſolutio citra ſubſtantiæ diſſolutionem. Linn.

Convaleſcentia, ἀνάληψις, ἀνάστασις ἐκ νόσου, eſt ſtatus ille hominis, in quo morbo prius defuncti & debiles incipiunt reſumere vires, & fieri rurſus habiles ad obeunda munera in termiſſa, verbis Linden. *Ex. XIII.* §. 241. Tales dicuntur *Convaleſcentes*, ἀναληπτικῶς, ἀγόμενοι, vel ἀναλαμβάνοντες ἐκ νόσου. Hos habere optimum licet paucum ſanguinem, unde renutritione & attemperatione potius tractandos eſſe, quam evacuationibus, recte docuit P. M. de Calderia *Tom. II. Oper. p.* 35. *A.* At ars, quæ ſpectat ad eos, *analeptice* dicta fuit, ἀναληπτική, Gal. *de conſtit. art. med. c.* 20. quæ potiſſimum in dextra rerum ſex non naturalium applicatione conſiſtit. Statum *convaleſcentiæ* quidam ad *neutrum* referre non dubitant, quod quidem per nos licet, quamvis citra neceſſitatem urgentem fiat, vide *Dogm. noſtr. Prælim. p.* 8. 9.

Convenientia, *Conveniens*, duabus potiſſimum gaudet ſignificationibus: 1. ſignificat ſimilitudinem quandam, & idem eſt quod *concordantia*, ὁμοιότης, ἁρμονία, Gal. *de ſubfig. empir.* 2. idem denotat, quod utile; *congruum*, conferens, σύμφορον, ἁρμόζον, προσῆκον. Dieter. *Iatr. n.* 105. 589. 728. 919. Scribon. Larg. *n.* 97. 101. Vide *Chreſimos*.

Converſatio, ὁμιλία, vide *Homilia*.

Convexus, κυρτὸς, κυφὸς, ſignificat protuberantiam & *gibbam*, qua naturalem, qua præternaturalem; & opponitur ei *Cavum* τὸ κοῖλον, Gal. *6. aph.* 46. Ita hepatis pars exterior verſus hypocondria ſpectans dicitur *convexa*, *gibba*, κυρτή, quemadmodum interior *ſima*, σιμή, Ruff. *l. 1. c.* 28. allegante Lind. *Phyſiol. Med. l. 2. c. 5.* §. 91. In ſtatu p. n. *gibboſi* in dorſo ex vertebrarum ſitu murato & luxatione dicuntur *convexi*, κυρτοί, alias κυφοί, ὑβοί. Galen. *dicto loco*. Hinc & hypochondriorum tumores & protuberantiæ κυρτώματα, i. e. *convexitates* ſive *gibboſitates* leguntur apud Hipp. *Progn. ſect. 2. t.* 25. Jung. Galen. *comm. ad h. l.* quo nomine & gravidarum venter protuberans venit, 2. *prorrh. XXXV.* 6. nec non a flatibus diſtenta alvus, *l. 4. Epid. VII.* 6. lien tumidus, & veluti *convexus*, κυρτὸς σπλὴν, *l. 2. Epid. ſ. 2. n.* 65. Vide Foeſ. *p.* 366.

Convivium, συμπόσιον, quid ſignificet, notius eſt, quam ut indigeat verbis. Conſideratur vero in Medicina, ut res non naturalis, medio ſe habens modo ad ſanitatem vel conſervandam, vel deſtruendam. Illo reſpectu *Convivium* eſt commilitonum homilia, alacritatis animi.

mi pabulum, amicitiæ philtrum, & benevolentiæ parens. Imo, uno verbo, (juxta Ariſtarchi ſententiam) *convivium* ſobrie inſtitutum præſens animi corporiſque eſt pharmacum, deſcribente Langio *l.* 1. *Ep.* 1. Adde *l.* 5. *ep.* 6. Hoc vero reſpectu, quando ſc. abuſus intervenit, pertinet ad cauſſas procatarcticas morborum, & in ſpecie ad victum largiorem & importunum. Fucum in faciebus *conviventium* fœminarum detectum lege apud Gal *orat. ſuaſ. ad art. c.* 6.

Convolvulus, ἶψ, eſt nomen inſecti, vel vermiculi, qui ſe involvit pampino vitis. Dicitur & *involvulus*, apud Plautum & *volvox*. Plura vide apud Linden. *Sel. Med. Ex. V.* §. 109. *ſeq.* Deſcriptionem reperies ap. Aldrovand. *l.* 4. *de inſect. c.* 4.

Conus, κῶνος, (1) ſignificat figuram, quæ a plurimis rectis lineis circuli extenſis in unum punctum coeuntibus circumſcribitur, Gal. *l.* 10. *de Uſ. P. c.* 12. *l.* 3. *de dign. pulſ. c.* 2. Helm. *tr. Formarum ortus n.* 39. Unde & corpus hujuſmodi figuram habens *Conus* dicitur, i. e. inverſus turbo, pyramis: (2) ſignificat *nucem* quandam, quam Hippocr. κόκκαλον, recentiores ϛρόβιλον vocant, quam haud dubie etiam Gal. intellexit, inter edulia multi ſeminis referens, *l.* 5. *de Simpl. Fac. c.* 23. *Picem liquidam* nonnullis κῶνον appellatam fuiſſe, ſcripſit Dioſc. *l.* 1. *c.* 94. vid. Ant. Saraceni *Scholia ad h. l.* (3) *Conus furioſus* dicitur vaſis chymici ſpecies, in quo aliquid funditur ſive liquatur. Morley *in Proleg. Collect. Chym. Leid. c.* 2. *fin.*

Convulſio, σπασμὸς, quæ vox etiam in Latinitatem recepta, *Spaſmus*. Qui vero ex recentioribus diſcrimen aliquod inter *Convulſionem* & *Spaſmum* dari ſibi perſuaſum habent, nec auctoritate ſufficienti, nec ratione certa nituntur: non illa, quia plerique veterum & recentiorum Græcorum & Latinorum indifferenter iis uſi ſunt: non hac, qui Latinum nomen *Convulſio* vix alio uſitato ac ne vix quidem quam per vocem σπασμὸς exprimi ſolet vel poteſt. Cum omnes arbitrarii motus muſculis obeantur, quando ad ſua capita retracti, unaque particulam, cui inſeruntur, ſimul attraxerint, ſi affectus aliquis p. n. in tenſionem muſculos ducens iiſdem acciderit, hunc motus ſequitur ſimilis quidem naturali, ſed citra voluntatem, & vocatur affectus *Convulſio*. Galen. *l. de Trem. palpit. &c. c.* 8. *&c.* Libet tamen accuratius & clarius exponere: *Convulſio*, σπασμὸς, interdum accipitur late, comprehendens omnes motus convulſivos, præſertim *epilepſiam*, ut 3. *aph.* 25. *ſect.* 5. *aph.* 2. 3. 4. 70. *& ſ.* 7. *aph.* 18. *& alibi.* De *epilepſia* vero vide infra *ſuo loco*. Interdum ſtricte vocatur *Convulſio*, vel in toto corpore, vel certo membro, muſculoſarum partium contractio permanens & rigiditas durans, proveniens a ſpiritu animali ſive liquore nervoſo portionibus exploſivis nitro ſulphureis inquinato, juxta Willis. *in Pathol. cerebri*; vel a nimia fibroſarum partium repletione & diſtenſione, juxta Sylv. *Pr. M. l.* 2. *c.* 23. §. 9. *ſeqq.* Univerſalis tres ſunt ſpecies; *Tetanus*, τέτανος, (quamvis & hoc vocab. generaliter pro omni ſpaſmo proprie dicto accipiatur) quando totum corpus æqualiter rigidum & immotum eſt: ἐμπροσθότονος, ſi corporis muſculi anteriores contrahuntur, & corpus verſus anteriora convellitur quo morbo laboraſſe mulierem apud *Luc. c. XIII.* exiſtimat Dieter. *num.* 779. & ὀπισθότονος, quando corpus ad poſteriora convellitur, & in deorſum ac ſcapulas contorquentur. Particularis *ſpaſmi* ſpecies ſunt in oculis, *ſtrabiſmus*, ϛραβισμὸς, quando oculi vel ſurſum, vel deorſum, vel ad latera contorquetur. In ore, *ſpaſmus cynicus*, σπασμὸς κυνικὸς, eſtque affectio muſculorum maxillarium, per quam os, naſus etiam, labrum, adeoque dimidia faciei pars in obliquum torquetur. Vocatur & *oris tortura*. Gal. 4. *de Loc. aff.* 2. In mandibula, τρισμὸς, quando dentes invitis nobis cum ſonitu concutiuntur, quamvis hic affectus ad motus *convulſivos* particulares potius pertineat. Datur tamen & vera *Convulſio* mandibulæ inferioris, ita ut os occluſum permaneat; in pene *ſatyriaſis*, σατυρίασις, de quibus omnibus *ſuo loco*. Convulſiones interiorum partium leguntur apud Scribon. Larg. *num.* 165. Plura de vera *ſpaſmi* natura & cauſſis lege apud Cl. Willis. de *Morbis Convulſivis c.* 1. 2. *ſeqq.* Datur & *convulſio flatulenta*, vulgo *Chramphus*, ex flatulento ſpiritu muſculos & tendines replente, præcipue pedum, qui levi quandoque frictione ſanantur. Linden. *l.* 3. *art. med. cap.* 8. Helm. *de Lithiaſ. c.* 9. *n.* 315. Alias Corn. de Bontekoe nimis audacter bonam etiam ſignificationem tribuit, *convuſionem* dicens eſſe motum animalem partium muſculoſarum & fibroſarum, internarum & externarum, quemadmodum hoc patet *ex Opuſc. de Natura* §. 4.

Convulſivus, σπασμώδης, vel dicitur de affectibus *convulſionem* quadantenus æmulantibus, ita tamen, ut non revera ſpaſmi ſint, ſed motus ſaltem *convulſivi*. Gal. *l.* 1. *de præſag. ex pulſ. c.* 4. *& c.* 3. *in prorrh. t.* 59. Th. Willis. omnibus morbis generaliter attribuit *d. l.* Vel uſurpatur de pulſu, qui alias *vibratus*,

κλο-

χλονώδης, vocatur, in quo ad utrumque terminum tenditur arteria, quem convulſio ſequi ſolet, Gr. σπασμώδης σφυγμὸς, Gal. *l.* 2. *de cauſſ. pulſ. c.* 12. & 1. *de diff. pulſ.* 28.

Convulſum, σπᾶσμα, dicitur ſpecies ſolutionis continui partium nervoſarum, quales ſunt fibræ, tendines, ligamenta, tunicæ, citra rupturam, Hippoc. 5. *aph.* 25. Galen. *de art. med. conſt. c.* 6. *l.* 2. *meth. med. c.* 2. Spaſmata quoque ſumuntur pro contentionibus ac conceſſionibus totius thoracis, quibus a facultate animali commovetur ad expectorandum & repurgandum ſputum. Aut contractiones corporis & concuſſiones ſignificant, quæ cum rigore fiunt, aut horrore initio pleuritidis: cum ſanguis & ſpiritus ad locum inflammatione tentatum feruntur, ex Hipp. *Coac. t.* 382. & 425. exponente ita Foeſ. *Oecon. p.* 578.

Cooperarius, *Cooperans*, vide *Coadjuvans*.

Coopertio, περιςολὴ, tegumentum, *amictus*, vel amiculum, quo corpus ab aeris injuria munitur, quod legitur apud Hipp. *l. de dec. ornat. IX.* 8. Deducitur a verbo περιςέλλειν vel περιςέλλεσθαι, *cooperire*, *tegere*, quo aliquoties uſus Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 44. *lib.* 2. *Epid. ſect.* 2. *n.* 57. *ed. Lind. l.* 3. *Epid. ſ.* 3. *ægr.* 3. & 15. Gal. *l.* 3. *de diff. reſpir. c.* 11. Item de ventre & utero fœtum inveſtiente *l.* 1. *de morb. mul. LI.* 13. Legitur & de medicamento, quod denti imponitur, ut involvat, veluti emplaſtrum, apud Scrib. L. *nu.* 56. Cartilago quoque θυροειδὴς, ſive peltalis aut ſcutiformis, dicitur *coopertoria* Caſtello.

Cooptatio dicitur, quando res in deſtillatione fixantur, & præſertim, ſi res fixandæ aquam in ſe contineant, uti vitriolum &c. Iohnſon. *in Lex.*

Coordinatio, σύνταξις, vide *Syntaxis*.

Cooſtrum, dicitur *intermedia pars diaphragmatis*. Rul. *in Lex.*

Copaivæ balſamus dicitur exoticum quoddam oleum nativum denſius a loco natali, quemadmodum Peruvianus, Indicus, aliique. Meminit ejus aliquoties Jacobus le Mort *in Chym. Medico Phyſica*, præſertim *c.* 16. Egregium in Gonnorrhœa elixir antivenereum. Junge Morley *Coll. Chym. Leidenſ. c.* 137.

Copal, eſt nomen *Reſinæ* duriuſculæ, admodum candidæ, vel ex albo flaveſcentis, pellucidæ, ſuaveolentis, in maſſam redacta, quæ aſportatur ex India occidentali, ſive nova Hiſpania, ubi ex vulnerata arbore gettatim ſtillat. Dicitur & *Pancopal*. Habet vires calefaciendi, humectandi, reſolvendi. Vid. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 382.

Copella, eſt nomen medicamenti chymici vel paſtæ, qua crucibulum obducitur, ad purificationem facientis, cujus deſcriptio extat in Hartmanni *Miſcellan. Chym. Medic. h. tit. Tom. VI. Oper. in fol. p.* 6.

Cophos, κωφὸς, non ſurdum & mutum tantum notat, ſed & ἀμαυρὸν καὶ ἀσθενῆ, hebetem & infirmum, & hinc verbum κωφόω, quod idem ſignificat, ac ἀμαυρόω ἀμβλύνω, obſcurus vel hebes ſum, Gal. *in exeg.*

Cophoſis, κώφωσις, Lat. *Surditas*, eſt abolitus, vel valde imminutus auditus, proveniens a deficiente ſpiritus animalis per nervum acuſticum affluxu & diſtributione propter varios morbos internos, vel externos inducta. In ſpecie *ſurditatis* a tympani relaxatione meminit Willis. *Anim. Brut. part.* 1. *c.* 14. Alia duplex eſt: alia in fieri, quæ fugax eſt, & levis, qualis repente fit in febribus, Galen. 4. *aph.* 28. & 60. & 1. *in* 1. *prorrh. t.* 32. alia habitualis, ſtabilis & fixa, quæ a variis morbis internis provenire poteſt. Foeſ. *Oec. pag.* 370. Dieter. *Iatr. n.* 491. Alias duas ſpecies recenſet Linden. *Ex. IV.* §. 79. Κωφὸς etiam *mutum* ſignificat: Vide *Mutus*; quia *muti* a nativitate plerumque *ſurdi*. *Eph. N. C. ann. I. O.* 15. *Schol.*

Copia, πλῆθος, ἁδρότης, idem quod *multitudo*, *abundantia*. Vide *Plethos*. *Hadros*.

Copiſcus, κόπισκος, eſt ſpecies thuris in Arabia & Smilo naſcentis, quod indico minus multo & fulvius eſt. Dioſcorides huic ſecundum locum attribuit *l.* 1. *c.* 8.

Copos, κόπος, *Laſſitudo*, *Fatigatio*, dicitur talis affectio corporis, qua pleræque functiones animales ob debilitatem quandam ſucci nervoſi præpedite ac minus vegete exercentur. Hinc potentia locomotiva vacillat, & ita affecti otium & ſeceſſum amant, corporis exercitia & labores devitant, penſa quævis ægre ſuſcipiunt, eaque ſtatim delaſſati remittunt, ut liceat (quidni vero liceret?) verba de *laſſitudine* ſcorbutica Cl. Th. Willis. *de Scorbuto c.* 4. ſano ſenſu generalius accepta huc referre. Diſtinguitur *laſſitudo* in eam, quæ ſanis etiam competit poſt corporis exercitia & labores propter diſſipatos ſpiritus vitales & animales prius novo pabulo reſarciendos; & in hanc, quæ præternaturalis eſt, & morbos comitatur. Et hæc triplex eſſe dicitur: *Tenſiva*, *phlegmonoſa*, & *ulceroſa*. *Tenſiva*, τινώδης, eſt, quando ob copiam ſanguinis vaſa diſtendentem citra inſignem impuritatem muſculoſæ partes & fibroſæ impediuntur, ne per ſpiritus animales expandi ſatis queant. Quæ ſpecies etiam ad latitudinem ſanitatis pertinere videtur. *Phlegmonoſa*, φλεγμονώδης, quæ & æſtuo-

ſtuoſa vocatur, eſt, quæ a plethora cum efferveſcentia conjuncta dependet, & non ſolum diſtendendo, ſed & æſtum inferendo membris muſculoſis & nervoſis afficit. Linden. *Ex. XIV.* §. 86. 87. Dicitur & ὀςεοκόπος. Hæc vel iis ut plurimum contingit, qui validi licet, aſſueti tamen exercitationibus non ſunt, vel acute febricitantes comitatur. Unde & tales febres κοπώδεις, ἢ κωπιώδης dicuntur Hippocrati 4. *aph.* 31. *&* 74. 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 24. *Coac. t.* 642. quamvis ſi jam malignitas quædam concurrerit, tertia ſpecies *laſſitudinis* p. n. potius intelligi debeat, quæ eſt *ulceroſa*, ἑλκώδης, & hæc provenit ab impuritate ſanguinis & ſucci nervoſi plerumque ſeroſa & ſalina cum defectu ſpirituaſcientiæ & activitatis debitæ conjuncta. Hæc ſi fuerit in iis, qui ſunt in ſtatu decidentiæ, h. e. nondum revera ægrotant, ad morbos tamen valde diſpoſiti, dicitur *laſſitudo ſpontanea*, κόπος αὐτόματος, & ſignificat morbos imminere, Hipp. 2. *aph.* 5. Quædam vero ſequitur & comitatur morbos jam præſentes, imprimis vero ſcorbuti ſymptoma ſolet eſſe familiariſſimum. Willis. *d. l.* & alii Auctores, qui de ſcorbuto ſcripſerunt. Κόπον aliquando etiam ipſum *laborem* vehementiorem ſignificare exiſtimat Foeſ. *ex Hippocr.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 12. *Oecon. pag.* 248. Enimvero non video tantam neceſſitatem, cum ſenſus etiam integer ſit, ſi per *laſſitudines* vertatur vocabulum κόποι.

Copragogum, κοπραγωγὸν, i. e. *ſtercus e primis viis educens*, vocatur electuarium e zizibis leniens apud Rul. *curat. Empiric. cent. X. cur.* 69. & ex hoc apud Luc. Tozzum *Pract. Med. Part. II. p.* 130.

Copriemetos, κοπριήμετος, id eſt *merdivomus*, quando quis ſtercora vomitu per os rejicit in ileo deſperato. Uſus hac voce Hipp. 2. *Ep. ſ.* 1. *n.* 71. *edit. Lind.*

Copros, κόπρος, *ſtercus*, fimus, excrementum alvi in prima coctione ſegregatum ſignificat. Dicitur & Hippocr. κόπριον, κόπρανον, *Coac. tit.* 214. *&* 602. Conſideratur vel ut res ſec. nat. quatenus eſt conſequens ſanitatis, vel ut res non naturalis, quatenus eſſe poteſt cauſſa procatarctica ſanitatis & morborum, vel ut res p. n. tanquam ſymptoma, ſi excrementa videlicet corrupta morbum ſequantur; vel ut medicamentum, quamvis ſordidum, & merito quoad internum uſum abrogandum. De facultatibus diverſorum ſtercorum vide Gal. *lib.* 5. *de S. F. c.* 17. *& l.* 10. *tit. Copros.*

Copton, κοπτὸν, κοπτὴ, dicitur medicamentum ad *placentæ* formam contundendo redactum, dictum, quod non coqueretur, ſed tunderetur. Meminit Æginet. *l.* 7. *c.* 18. tanquam externum & parti affectæ ſtomacho, vel jecinori, imponendum. Interim & Gal. ad interna arteriaca dicta, h. e. quæ contra tuſſim & alia aſperæ arteriæ vitia adhiberi poſſunt, retulit *coptarium*, κοπτάριον, h. e. placentulam contra tuſſientes, *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 2.

Copula, dicitur Capivaccio genus ſomni naturalis, & nihil aliud denotat, quam immobilitatem partis ſenſitivæ, *l.* 1. *Practic. c.* 18. *p. m.* 528. *ſeq.*

Copula, σύνδεσμος, idem quod *ligamentum*, vide infra *lit. L. Copulatio*, vide *Conjugium*. *Copula* carnalis vocatur ipſe coitus maris & fœminæ, imo etiam ſimpliciter *Copula* apud P. Zacchiam *in Quæſtionibus Medico-Legalibus*. Loca quærantur *in Indice*.

Coquus, ὁ μάγειρος, miniſter Medici, Gal. *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 11. qui proprie alimenta præparat ad victum quotidianum pro conſervanda, aut recuperanda ſanitate. Per metaphoram ad Pharmacopœum quoque refertur, dum & ipſe *coquendo* quædam facit medicamenta. Imo & ventriculus dicitur *Coquus* noſter communis tropice; eſt enim coctionis officina & inſtrumentum, non quidem propria facultate, ſed beneficio fermenti & adjacentium viſcerum caloris vitalis. Vide *Chylificatio*. Dicitur & *cocus*, præſertim in plurali *coci*, ad differentiam infinitivi paſſivi *coqui*, vid. *not. ad Scrib. Larg. n.* 111.

Cor, καρδία, dicitur ratione neceſſitatis & utilitatis principaliſſima pars ſolida organica corporis, carnea, muſculoſa, conſtans duabus cavitatibus, quæ *ventriculi* dicuntur, ſiniſtro anguſtiori, dextero capaciori per intermedium carneum ſeptum multis ſcrobiculis, ſed imperviis præditum diſtinctis, & duabus ad baſin, ſive partem latiorem annexis appendiculis, quæ *auriculæ*, vel *aures cordis* vocantur, exterius membrana quadam veluti amiculo munita, quæ *pericardium* appellatur, e vena cava ad auriculam dextram ſanguinem a toto corpore refluum excipiens, abhinc in ventriculum dextrum aſſumens, inde per contractionem & coarctationem in arteriam pulmonalem per ſubſtantiam pulmonis expellens, poſtea per venam pulmonalem refluentem in auriculam ſiniſtram, & ex hac in ventriculum ſiniſtrum recipiens, medianteque contractione cum contractione ventriculi dextri coincidente in aortam, ſive arteriam magnam, per totum corpus diſtribuens. De *cordis* ſtructura videantur Anatomici, & inter hos Lind. *Med. Phyſiolog. l.* 2. *c.* 6. Bartholin. *Anat.*

nat. l. 2. *c.* 6. Tropice *cor* quoque dicitur *macrocoſmi* ſol, & viceverſa *cor* hominis ſol *microcoſmi*. Parac. *de Peſtil. Tract.* 1. *&* 2. alibique. Inter metalla *cor* dicitur *aurum*, inter elementa *ignis*. Rul. *in Lex.*

Coracine, *ſphragis*, κορακίνη, σφραγὶς, eſt nomen paſtilli, quem ex Aſclepiade recitat Gal. *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 11.

Coracinus, κορακῖνος, nomen piſcis, qua fluviatilis, præſertim in flumine Nilo, qua marini, cujus deſcriptionem, uſumque in cibo & Medicina vide apud Aldrov. *l.* 1. *de Piſc. c.* 15. Bruyerin. *de re cib. l.* 19. *c.* 40. Differt a *corvo*, vel *corace*, de quo mox. Dicitur & *Graculus*. Gal. 3. *de alim. fac. c.* 31.

Coracobrachiæus, vide *Coracoides*.

Coracoides, κορακοειδὴς, eſt epitheton proceſſus acuti exiguique in interiore parte oſſis cervicis & ſcapulæ, qui, cum anchoræ vel corvini roſtri ſimilitudinem referat, *ancyroides*, ἀγκυροειδὴς a nonnullis, *coracoides* ab aliis nuncupatur, quandoquidem extrema ejus pars, uti corniculæ roſtrum, ad exteriora inclinat, Gal. *l. de oſſib. t.* 14. *c.* 1. *de art. t.* 2. De hujus oſſis deſcriptione, vide & Bartholin. *libell.* 4. *Anat. c.* 19. qui & σιγμοειδῆ dici, & per hunc proceſſum & cĩvitatem ſcapulam cum brachio jungi teſtatur. Ab hoc proceſſu ptopter originem & adhæſionem nomina quoque obtinuerunt muſculi *coracoidei*, de quibus vide eund. *Anat. l.* 4. *c.* 2. *& l.* 3. *c.* 12.

Cōllatum, eſt nomen medicamenti apud Paracelſum, cum epitheto *diaphoreticum*, cujus deſcriptionem vide apud eund. *l.* 3. *de morbo Gall. c.* 25. & explicationem apud Lib. *Apoc. Hermet. part. prior. c.* 5.

Corallinum, epitheton *Arcani* cujuſdam Paracelſici, quod alias dicitur *mercurius ſublimatus rubeus non corroſivus*, cujus deſcriptionem ex Crollii *Baſil. Chymic.* repetit Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 7. *c.* 29. *fin.* Liquoris *corallini* meminit Parac. *l.* 3. *de vit. long. c.* 12. *Arcanum corallinum*, quod ex eſſentia auri eſt, laudat idem Paracelſ. adverſus Podagram *l.* 2. *de vit. long. c.* 1. de triplici *arcano corallino* Paracelſi vide Libav. *Apoc. Herm. p. prior. c.* 5. Hujus *arcani corallini Paracelſici* modum præparandi manifeſtare quoque voluit Helmont. *de febrib. c.* 10. §. 10. 11.

Corallium, *Coralium*, *Corallus*, κοράλλιον, κόραλος, imo & *Curalium*, quaſi τῇ κουρᾷ ἁλωτὸν, i. e. *tonſura & præſectione captum*, *Baſad* Arab. an inter vegetabilia, an vero mineralia referri debeat, valde dubium eſt. Ex utraque parte militant Viri doctiſſimi. Gorræus per lapidem ex pingui in mari arboris in formam concretum deſcripſit. Schroderus quoque *l.* 3. *c.* 6. lapidibus pretioſis ſubjunxit; cui ſubſcripſit Fr. Hoffmann. *in clav.* vocans lapideam ſeu ſaxeam in fruticis ſpeciem concretionem, Helmont. *tr. Poteſtas medic. n.* 62. etiam lapidibus annumeravit, quamvis *tr. de Lith. c.* 1. *n.* 16. plantam lapideam dixerit. C. Hoffm. vero *l.* 2. *Officin. c.* 153. §. 24. vegetabilibus annumerare non dubitavit, imitatus Ferdin. Imperatum *l.* 27. *Hiſt. nat. c.* 2. dicentem: *Li coralli ſono numerati tra le piante, ch' an vita nell' umore*. Fruticem quoque marinum & plantam vocavit Chiocchus *in Muſ. Calceolar. ſect.* 1. *in princ.* Noſtrarum non eſt partium, litem hanc dirimere; utpote, quod in foro medico ignorare parum affert detrimenti, ſcire parum emolumenti. Quemadmodum & hunc ſcrupulum: An *corallia* in fundo maris mollia naſcantur, & demum in aerem liberum producta indurentur in lapideam concretionem. De quo dubio videantur dicti Auctores. Placet tamen Frid. Hoffmanni ἐπιεικεια, diſtinguendo inter illorum germinationem & perfectionem: quoad illam, mollia eſſe poſſunt; quoad hanc, dura quoque reperiuntur in profundo maris. De eorum generatione, differentiis, viribus, quas quidem Chymici pene incredibiles attribuunt, videantur modo laudati Autores, quibus jungantur Paracelſ. paſſim in ſcriptis ſuis, Croll. *in Salſil. Chym.* Ruland. *in Lex.* Iohnſ. &c. Jungatur & Iunken. *Chym. Med. Phyſ. P.* 1. *ſ.* 4. *c.* 8. *p.* 309. De *coralliis factitiis* vide etiam Paracelſ. *lib.* 7. *de transmut. rer. natur.* Meminit & Ruland. *d. l.*

Corax, κόραξ, *Corvus*, Lat. æquivocum eſt nomen: (1) ſignificat *avis* rapaciſſimæ & notiſſimæ genus, cujus deſcriptionem & uſum vide apud Aldr. *l.* 12. *Ornith. c.* 1. adde Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. 51. (2) eſt nomen *piſcis* marini, corporis forma *milvo* piſci ſimilis, carne duriori præditi, non tamen contemnenda in cibis. De hoc vide Rond. *l.* 10. *de Piſc. c.* 7. Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 57. Hiſtoriam de *corvis* albis in Wetteravia vide *in Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obſ.* 57. (3) *morbus* quoque in oculo, qui *ægilops* alias vocatur, Haliabbati dictus fuit *corvus*, teſte Manardo *in Epiſt.* (4) *Corax*, nomen eſt etiam medicamenti, videlicet *paſtilli* perutilis ad putridorum ulcerum, præſertim pudendorum nomas, cujus deſcriptio bis habetur apud Aet. *l.* 1. teſte Gorræo *p.* 241.

Corda, *Chorda*, χορδὴ, vide *Chorda*.

Cordinema, κορδίνημα, ſcribitur & σκορδίνημα, ſigni-

ſignificat autem idem quod καρηβαρία, vide ſupra *Carebaria*, i. e. *capitis gravitatem*, eo quod τὸ κάρα διατείνεσθαι, caput in orbem vertatur, ita exponente Erotiano *in Onomaſtico p. m.* 58. quamvis Hippocr. ſemper uſus ſit vocab. σκορδίνημα pro *tenſione membrorum*, & verbo σκορδινᾶσθαι, tendi, *l.* 2. *Epid. ſ.* 3. *n.* 34. *&* *l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 4. ubi legitur σκορδινισμὸς, *tenſiones membrorum* cum oſcitatione, *& l. de ſuperfœt. IX.* 3.

Cordis compreſſio, cartilaginis mucronatæ depreſſio mulierculis. Septalius *de morb. mucronatæ cartil. c.* 2.

Cordolium, καρδιαλγία. Laurenbergius *in antiquario*.

Cordoſum, epitheton eſt fili contorti, inſtar reſtis ex diverſis filis, ut capreolum repræſentet, ſicut e Nicol. Florentino notavit Rhodius *de Acia p.* 212. barbare quidem, ſignificanter tamen ita vocari.

Cordyla, κορδύλη, nomen piſcis. Vide *Thunnus*.

Core, κόρη, primum ſignificat *puellam*, *virginem*, quæ nondum nupſit, Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 4. *Coac. t.* 549. Jung. C. Hoffm. *in Galen. de Uſ. Part. l.* 7. *n.* 482. dicitur & eidem ἡ κῦρος *l.* 6. *Epid. ſ.* 8. *t.* 28. deinde ſignificat *pupillam*, mediam iridis in oculo partem, per quam viſus peragitur, ſive minorem oculi circulum intra iridem comprehenſum, per quem cernimus. Eſtque nihil aliud, quam tunicæ, quæ ῥαγοειδὴς, *Uvea* dicitur, foramen, in eum uſum a natura factum, ut per ipſum res viſibiles humori cryſtallino, vel potius ſpiritui animali & nervi optici expanſioni retiformi facilius paterent. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 8. In hac ſignificatione uſus Hippocr. 2. *prorrh. XXIIX.* 16. 31. Vide Foeſ. *Oec. p.* 349.

Corema, κόρημα, ſignificat vel *purgamentum* quod verrendo collectum eſt, vel ipſas quoque *ſcopas*, quibus verritur, Gorr. *in def. d. l.* quamvis nullam addiderit auctoritatem. Medica menta quoque ad exterendam & levigandam cutim commoda vocat P. Ægineta κορήματα. *l.* 7. *voce Oſyris*.

Coris, κόρις, id eſt *Cimex*, vide ſupra.

Corium, βύρσα, δέρμα, δέρις, σκύτος, quid ſit, etiam vulgo notum eſt, nimirum cortex, quo caro tegitur, quodque deglubi a carne poteſt, Lind. *Ex. V.* §. 42. *Coria* molliri per oleum dixit Galen. *l.* 2. *de S. F. c.* 5. *Coria* vetera uſta ad attritiones commoda eſſe legitur, *l.* 2. *de S. F.* De aliis *Corii* uſibus variis vide Aldrov. *l.* 1. *de Quadruped. biſ. c.* 1. *p. m.* 334. *ſeqq. ed. Bonon. Cortex* quoque exterior granorum & fructuum *Corium* dicitur, *v.* g. *Coria malorum*, Scrib. Larg. *n.* 111. mali granati, *n.* 234. unde contracte *malicorium* dicitur *in offic.* Vide Rhod. *in not. ad h. l.* & *in Lex. Scribon.* Ervum ſine *corio*, Veger. *l.* 3. *c.* 4. *Corium terræ* legitur apud Rul. *in Lex. Coriaceum*, de animalibus legitur, βυρσῶδες, apud Gal. *l.* 3. *de Al. F. c.* 41.

Cornelus, *Carneolus*, vide *Sardius lapis*.

Corneſta, idem quod *Retorta*. Morley *Collect. Chym. Leidenſ. proleg. c.* 2.

Corneus, κερατοειδὴς, *Corniformis*. Vide *Ceratoides*.

Cornicula, vocatur inſtrumentum chirurgicum parvum excavatum, quod majoribus membri aridi vaſis adhibitum ſine igne & ſolo oris ſuctu per exile & ſummum foramen nutrimentum potenter attrahit, teſte Sculteto *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XII. fig.* 7. ex Hildan. *Obſerv. Chir. Cent. I. Obſ.* 80. & Tulp. *l.* 3. *Obſ.* 49.

Cornicularis proceſſus, vide *Ancyroides*.

Corniger, κερασφόρος, epitheton animalium, quibus cornua naturaliter accreſcere ſolent capiti. Dicitur & *cornutus*. Talibus animaliuus plerumque deeſſe dentes ſuperiores notavit Gal. *l.* 6. *de Anat. admin. c.* 3.

Cornix, κορώνη, κόμβα, κηρόνυξ, eſt nomen avis rapacis corvini generis, cujus deſcriptionem, differentiam, & uſum vide apud Aldrov. *Ornithol. l.* 12. *c.* 2. Adde Schrod. *l.* 5. *cl.* 2. 50. *Cornix* etiam de oſſium proceſſibus acutis dicitur, Galen. *de oſſib. in proœm. l.* 2. *de U. P. c.* 14. Ita cubiti acutum proceſſum vocavit κορώνην Galen. *c.* 2. *in Hipp. de artic. in proœm.* & Hippocrat. *ſ.* 2. *de artic. t.* 5. κόρωνον, acutam apophyſin maxillæ inferioris. Barthol. *Anatom. libell.* 4. *c.* 11. *p.* 726. Horn. *Microc.* §. 12. D. D. Hoffm. *Diſſ. Anat. ad h. l. p.* 33. 34. Vocantur autem ita hujuſmodi acuti proceſſus propter ſimilitudinem roſtri *cornicis*, Foeſ. *Oec. p.* 350.

Cornu, κέρας, dicitur proprie de eminentiis illis inſtar oſſium duris & ſiccis in quorundam animalium capitibus naturaliter productis, plerumque binis, rarius una, propriæ defenſionis gratia; quæ tamen inſignem etiam uſum præſtant in Medicina, quorum catalogum vide apud Schrod. *l.* 2. *c.* 25. Apud Scribon. Larg. *n.* 8. 60. 161. legitur *cornum*, *corni*, *cornorum*, & plura hujuſmodi inflexionis & declinationis exempla collegit ex aliis Rhodius *in Lexic. Scribon. p.* 367. Junge Robert. Keuchen. *ad Seren.*

pag. 144. *&* 209. Aliquando tamen & præternaturaliter tales prominentiæ cum in brutis, tum in homine obſervatæ ſunt. Vide Hildan. *Cent.* 1. *Obſ.* 25. *Ephemer. Nat. Curioſ. Tom. vel Ann. I. Obſ.* 30. & Nobiliſſ. D. D. Georg. Franci *Exerc. de Cornutis*. Jung. Boneti *Medic. Septentrion. l.* 1. *ſect.* 3. *c.* 1. *p.* 43. *ſeqq.* Ita pathologice *Cornua* quoque dicuntur additiones ſpiſſæ ſingulariter naſcentes ſuper juncturas in extremitatibus propter vehementiam operationis, Avic. *l.* 4. *ſen.* 7. *tr.* 3. *c.* 14. Appellantur quoque *Cornua*, κέρατα, κεραίας, uteri proceſſus, vel prominentiæ ad latera fundi uterini utrinque occurrentes, ubi vaſa deferentia inſeruntur, quæ tamen magis in non gravidis, quam gravidis notari poſſunt, Spigel. *de Hum. corp. ſabr. l.* 8. *c.* 19. Aquapend. *de form. fœtus.* Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 29. Vide *Ceræa*. Caſtellus vocat *apices matricis*. In ſpecie *Cornu Cervi* in chymicis eſt *alembici roſtrum*. Eſt autem in medicinalibus apud Paracelſ. herba vulneraria ob ſimilitudinem foliorum ad ejuſmodi *cornua* alludentem naturaliter ex arte ſignata, Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Cornumuſa, idem quod *Corneſta*, vel *Retorta*. Morley *d. l.*

Cornuſtibium, a cornu, & ſtibio, h. e. gutto Corneo, in quo reponitur ſtibium. Anton. Nebriſſenſis *quinquagen. c.* 44.

Corolla, ςεφάνη, vide *Corona*.

Corona, Gr. ςεφάνη, ςέφανος. Ad ſimilitudinem per metaphoram, circulus varii coloris ab uvea tunica ocul. dependens, *Corona* dicitur, Galen. *c.* 1. *in progn. Hipp. t.* 10. Spigel. *l.* 10. *de H. F. c.* 9. quæ alias *Iris* vocatur. Ita & circulus ille in radice, vel baſi glandis in membro virili ſatis altum marginem habens, *Corona* appellatur, teſte Rolfink. *O. ac Meth. part. genital. part.* 1. *c.* 52. Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 24. De *corona ſerpentina* ficta lege Libav. *tract. Chym. de Igne naturæ, cap.* 42. Barth. Euſtach. quoque *coronas* vocavit eminentias oſſium acutas, curvas, aut rotundas, *Opuſc. Anat. p. m.* 187. 188. quamvis ad Gr. κορώνη vocabulum hæc ſignificatio pertineat. Vide *Cornix*.

Coronarius, ςεφανιαῖος, vide *Stephanæos*. Os *coronale* dici os frontis, ſcribit Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 6. *p.* 706.

Corone, κορώνη, vide *Cornix*.

Coros, κόρος, *ſatietatem cum repletione* ſignificat, juxta Gal. *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 57. quamvis & alibi per *novella germina* e ramis adnata vertatur vox κόροι, teſte Foeſ. *Oec. p.* 349.

Corpulentia, πάχος, παχυσμὸς, εὐσαρκία, παχύτης, *Corpulentus*, *Corporatus*, εὔσωμος, εὐσώματος, παχὺς, εὔογκος, εὔσαρκος, opponitur maciei & extenuationi corporis, & abſumpto, ἀτροφία, καὶ λεπτῇ, καὶ ἐκτετηκυίᾳ διαθέσει, 2. *aph.* 35. 44. *l.* 3. *aph.* 25. *l.* 5. *aph.* 46. *ſ.* 2. *progn. t.* 19. Gal. *l.* 2. *de temper. cap.* 4. *&* *de ſal. diæt. t.* 12. Vide Diet. *Iatr. n.* 662. 663. 664. Dicitur & *Obeſitas* & *Obeſus*.

Corpus, σῶμα, χρὼς, quid in genere ſignificet, ex Philoſophicis perſpectum eſſe debet & poteſt; Schrod. *l.* 1. *c.* 5. In Medicina vel de *Corpore* humano, ceu ſubjecto artis accipitur, vel de objecto, cauſſis & mediis ſanitatis & morborum corporis. Quamvis Rul. & Iohnſ. animam quoque appellaverint *Corpus inviſibile*, ſiquidem tenet medium inter *corpus viſibile*, qua de cauſſa *corpus* ea parte vocatur, & *inviſibile* dicitur, quia participat de ſpiritu inviſibili. Chymicis Paracelſicis *Corpus* id omne dicitur, in quo virtutes rerum deliteſcunt, Iohnſ. Hinc non dubitant etiam Morborum *corpora* comminiſci, Paracelſ. *tr. Paragran. tr.* 2. Placet nobis egregiam *Corporis* animalis & ita etiam Humani, (quod eſt Artis Medicæ ſubjectum) deſcriptionem annectere e Rob. Boyle *eleganti libello de Corporum animalium poroſitate Latine reddito*: *Corpus* animalis non eſt rudis & indigeſta materiæ moles, ſed ingenioſa plane machina ad variarum operationum exercitium mirabiliter conſtructa, puta ad nutritionem, generationem, ſenſationem, varioſque diſcrepantes locales motus, & propterea diſſimilarium ac organicarum partium (addere libet imo & ſimilarium) varietatem perite & varie conſtructam requirens.

Corpuſcularis, eſt epitheton Philoſophiæ hodieque magis receptæ e Democritea Schola ortum ſuum habentis, quando ex atomis omnia corpora conſtare ſtatuitur. Ettmuller. *Tom.* 1. *operum p.* 49. *b.*

Corre, *Corſe*, κόῤῥη, κίρσῃ, a κείρω, *tondeo*, ſignificat *tempora*, vel *maxillæ*, quæ tonderi ſolent, Gorr. *p.* 24. Idem quod κρόταφος.

Correctio, διόρθωσις, ἐπανόρθωσις, ἐντροπὴ, vel dicitur de corpore & ejus membris, vel incurvatis, vel in ſitu p. n. exiſtentibus in priſtinum ſitum naturalem reſtituendis, Galen. *c.* 2. *de iis, q. in med. f. t.* 35. *c.* 3. *h. t.* Hipp. 2. *de artic. t.* 46. *&* *ſ.* 4. *t.* 64. Vid. *Dogm. Med. Gen. Part. VII. c.* 1. *dogm.* 4. Sumitur etiam pro curatione cauſſarum morbificarum a Gal. *l. de art. med. conſtit. c.* 19. & opponitur *Conſervationi*, *l. art. med. cap.* 86. 87. *Correctiones*

quo-

quoque fiunt in medicamentis, v. g. quando purgantibus validioribus adduntur quædam medicamenta illorum vehementiam infringentia, & flammæ vitalis continuationem conſervantia, quæ propterea dicuntur *Corrigentia*: aut quando in præparatione fit ſeparatio puri ab impuro, quem modum tantum *correctionis* titulo dignatus eſt Paracelſ. *Paragran. tr.* 3. *&* *l.* 1. *defenſ.* 3. Vide & Libav. *Alchim. Pharm. c.* 19. Vel accipitur de mente ſive propria, ſive alterius, quando ea in opinione perverſa hærens reducitur veluti in viam, & emendatur: in qua ſignificatione expoſuit vocabulum ἐντροπὴ per *correctionem* & quidem modeſtam, Linden. *Exerc. II.* §. 20. dum Medicus conatur ægro fugienda diſſuadere, & perſuadere ſequenda, debita dexteritate, ita tamen ut, ſi urgente neceſſitate oratio amorem requirat, ratio amorem præferat.

Corrector vocatur D. Henrico a Deventer illud medium, quo non ſolum opium, ſed & alia venena vegetabilia leni & amico modo veneno & nocivis qualitatibus privantur, retentis qualitatibus medicamentoſis, & ab illo deſcribitur *Lum. Nov. Obſtetric. cap.* 26. *p.* 97. *ſeqq.* Idem quoque ſalem & oleum vocavit univerſalem omni veneni vegetabilis *correctorem*, *ib. p.* 104.

Corrigia, ἱμὰς, *lorum* proprie ſignificat. Per translationem etiam uſurpatur de tendinibus & ligamentis, quæ Gal. Græce vocavit ἱμαντώδεα, 1. *progn. t.* 7. Uvulæ vel gurgulionis affectus, cum longior, ſiccior & gracilior evaſerit, dicitur ἱμὰς vel ἱμάντωσις, Aetio *l.* 8. *c.* 43. Differt ἀπὸ κιονίδος, quod in hac gurgulio non extenuatus, ſed craſſitiem ex fluxione majorem adeptus ſit, Gorræus p. 192.

Corripio, ἐπιλαμβάνω, idem quod *invado*. Vide *Epilambano*. Unde dicitur *Correptus* morbo, malo, vel vitio, Scrib. Larg. *n.* 6. 16. 96. 99. 101. 171. ubi etiam *correptio*, i. e. acceſſio vel *invaſio morbi* legitur.

Corroboratio, *Corroborans*, ῥῶσις, ῥωστικὸς, τόνον διδὼν τοῖς μορίοις, idem quod *Confortatio*, *Confortans*. Vide ſupra. Dicitur de illa efficacia, qua vires vitales partium & corporis deficientes, vel imbecilliores reſtituuntur, Gal. *l.* 1. *ad Glauc. c.* 19.

Corroſio, διάβρωσις, *eroſio*, dicitur & ἀνάβρωσις, vide *Anabroſis*. Præter illam ſignificationem Pathologicam magis adhuc recepta eſt Pharmaceutica & Chymica, qua deſcribitur *corroſio*, quod ſit calcinatio res coagulatas per corrodentes ſpiritus in calcem reducens. Eſtque duplex: *Vaporoſa*, vel *Immerſiva*, quarum omnium ſpecies expoſitas vid. apud Rul. & Iohnſ. Accuratius adhuc *Corroſionis* ſpecies expoſuit D. D. Bohn. *Diſſ. Chym. Phyſ. XII.* §. 7. Media illa & materiæ, quibus *corroſio* perficitur, dicuntur *Corroſiva*, διαβρωτικὰ, qualia etiam ſunt Chirurgorum medicamenta, quæ ſuperfluam carnem & excreſcentias depaſcunt, exedunt & abſumunt. Alias καθαιρετικὰ, νεμόμενα, σηπτικά. Vide *Cathæretica*. Ruland. & Iohnſ. *Corroſivum minus* Paracelſi quod dicatur, vide in Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 147.

Corrugatio, ῥίκνωσις, *rugoſitas*, dicitur de cute, quando propter extenuationem coincidit, & in rugas contrahitur, Gal. 3. *in* 6. *Epid. t.* 29. aliis *t.* 21. Huic opponitur ἔκτασις, *extenſio* cutis cum refectione ac repletione, Foeſ. *Oec. p.* 554. Ita & Oculi Tabes nihil aliud eſt, quam *corrugatio* tunicarum aut pupillæ, Gal. *l.* 10. *de U. P. c.* 5. An *corrugatio* fibrarum in muſculis ſufficiat ad motum animalem, ventilat D. Bohn. *Circul. An. Ph. Progymn. XXIX.* negativam amplectens.

Corruptio, φθορὰ, διαφθορὰ, quid in genere ſignificet, e Phyſicis ſciri poteſt. Specialius quatuor modis viventia cuncta *corrumpi* poſſe, docet Gal. *l. de maraſmo c.* 1. ubi *Corruptio* & *Marcor* pro ſynonymis habentur. In Medicina reſtringitur *Corruptio* ad hominem, eique competentes partes continentes, contentas, & impetum facientes; nihilque aliud eſt, quam receſſus a ſtatu naturali ad naturæ contrarium. Suntque ejuſdem varii gradus, quorum ultimus conſiſtit in tanta everſione ad naturæ contrarium, ut non poſſit iterum ex naturæ coctione ad priſtinam naturam redire, Gal. 2. *aph.* 17. *Corruptum* quoque dicitur, quod alienum eſt a natura, indicatque ſui remotionem, *l.* 9. *meth. med. c.* 10. *fin. Corruptio* etiam attribuitur rebus non naturalibus, præſertim alimentis. Hinc elegantiſſime Linden. *Ex. V.* §. 119. Sane *corruptio*, inquit, ciborum multorumque & multigenerum, neque conſuetorum, ac alia ſuper aliam cruditas per ſe ſatis ſunt adducendo hominem in certum vitæ diſcrimen. Quin & *Corruptiones* aeris, aquarumque cauſſantur morbos, uti patet non ſolum ex Hipp. *de A. L. & Aq.* ſed & ex Paracelſ. *Labyrinth. Med. c.* 11. quos morbos *Cagaſtricos* vocat a *Cagaſtro*. Vide ſupra *Cagaſtrum*. *Corruptio* Chemiſtica nihil aliud eſt, quam totius a natura compoſiti ſuas in partes reſolutio. Gerard. Dorn. *Art. Chem. l.* 1. *c.* 5. *in Th. Chym. Vol.* I. *p.* 198. Quid vero idem per *Rotam corruptio-*

ptionis intelligat, *tr. Artif. ſupernat. c. 6. 7.* videatur *p.* 296. Quibuſdam Spagyricis *corruptio* ſignificat terram nigram, quæ in operatione circa Lapidem Philoſophorum incipit poſt ſublimationem & deſtillationem ſubſidere in aqua uſque ad fundum vaſis, alias *Fœtidum menſtruale* quoque dicta. M. Joh. Iſahac. *Oper. Mineral. c. 26. in Theat. Chym. Vol. III. p.* 435. Vide etiam *Deſtructio*.

Corſe, vide *Corre*.

Corſufle, eſt terminus ſpagyricus, denotans compoſitionem quandam, quæ mutato nomine Ixir dicitur, de quo plura *in Turba Philoſoph. ſerm.* 30. *&* 31. *Th. Chym. Vol. V. p.* 24.

Cortex, φλοιὸς, φλοὺς, φλεῦς, exteriorem cruſtam & tegmen, vel involucrum radicum, arborum, fructuumque ſignificat, quorum in Officinis uſitatiorum catalogum vide apud Schrod. *l.* 2. *Pharm. c.* 9. *Cortex extenſus* ſignum eſt perfectæ maturitatis, non rugoſus, Gal. *l.* 2. *de Antidot. c.* 15. *Cortex* corium tegens deſcribitur a Lind. *Ex. V.* §. 42. Vide *Corium*. *Cortex* ovi pro *Teſta* venuſte legitur apud Q. Seren. Keuchen. *in not. ad illum p.* 205. In Anatomicis quoque *Cortex* dicitur exterior ſubſtantia cerebri cinerei coloris ad differentiam interioris candidioris, quæ medullaris & calloſum corpus dicitur, quemadmodum paſſim in ſcriptis Anatomicis legere eſt. Aliis vocatur *Corticalis ſubſtantia cerebri*. *Cortex* quoque in genere ſequiore vel fœminino legitur apud Scrib. Larg. *n.* 60. quamvis Barthius non ſatis Latinis addiderit. Vide Rhod. *in Lex. Scribon. p.* 368. *Cortex æris* eſt *bracilum*, vel *Bracium*, flos æris. *Cortex maris* eſt *Acetum Philoſophicum*. Rul. & Iohnſ.

Corvinus lapis dicitur ille, qui calefactus tonitru edere, & in India reperiri fertur, ab Incolis *Cocaote* vocatus, haud dubie propter portiones ſulphureo nitroſas volatiles abundantes, Borell. *Cent.* 2. *Ob.* 38. Fr. Hoffm. *Clav. ad Schrod. l.* 3. §. 153.

Coruſcatio, ἀστραπὴ, vide *Aſtrape*.

Corvus, κόραξ, vide *Corax*.

Corycus, κώρυκος, legitur & κώρυκος, ſignificat *follem grandem*, vel *pilam majorem*, qua olim in *Corycino* balnei ædificio colluderent. Aliis deſcribitur per ciſtulam pannariam, aut vaſculum, utri vel folli ſimillimum ex pellibus conſutum. Alii teſtantur fuiſſe *Lanceam*, aut *Naviculam*. Vid. Lang. *l.* 1. *ep.* 52. Prima ſignificatio ſpectat ad exercitia corporis, dicitur κωρυκομαχία, teſte Gal. *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 8. Junge Foeſ. *p.* 349. Annon hodieque luſus pilæ majoris huc ſpectaret? quæ pila Gallice dicitur & vernacule *un balon*. Diminutivum eſt κορυκίδιον, *Corycidium*, quod fuit etiam concavum ex pellibus ſcutum & involucrum, quod ſagittantes ſiniſtro apponebant, Lang. *d. l.* Hoc nomine quoque *pila* minor manuaria venire poſſet. Hoc vocab. κόρυκος non debet confundi cum *corycus*, κώρυκος, per ω, quod ſignificat *ſpecum*. Unde *corycæus auſcultator*. Vide Hoffm. *l. 6. Var. Lect. c.* 3.

Corydos, *Corydallus*, κόρυδος, κορύδαλλος, id eſt *alauda*, *galerita*. Vide *Alauda*. P. Æginet. *l.* 7.

Corymbos, κόρυμβος, *baccam hederæ* ſignificat. Sumitur & pro *mammis* a Q. Sereno *Medic. cap. de Mammis ſanandis*. Vide Rob. Keuchen. *not. pag.* 160. * Utuntur etiam hac voce Botanici ad deſcribendam extremitatem caulis, ita ſubdiviſam, & floribus, aut fructibus onuſtam, ut Sphærica figura inde oriatur, ut in Sambuco aquatica, Cœpa, Porro, &c.

Coryphe, κορυφὴ, primario *verticem* capitis ſignificat, qui eſt media & ſumma inter ſinciput & occiput pars, unde velut a centro circulus, capillorum proventus incipere videtur, Galen. *l. Introd. c.* 10. Dicitur etiam στεφάνη, (quo & Latini reſpexiſſe videntur, dum *verticem* dixerunt a *vertendo*, nimirum propter fluxum capillorum, quod illic velut in gyrum vertantur; quam etiam ob cauſſam quidam ex Græcis ἑλιγμὸν, & πόλον, ἀπὸ τοῦ πολεῖν, h. e. a *vertendo*, eandem partem appellarunt. Caſtell.) Aliis linea illa, qua capilli alii ad dextram, alii ad ſiniſtram vertuntur, κορυφὴ vocatur. Unde & δικόρυφοι, i. e. *bivertices* vocantur, non ii quidem, quibus os ſummum geminum eſt, ſed illa potius linea diſcrimenque capillorum. Secundario etiam aliis partibus attribuitur, v. g. *Principium Meſenterii*, quo ſpinæ dorſi alligatum eſt, vocatur κορυφὴ, i. e. *apex*, ſeu principium *Meſenterii* a Gal. *l.* 16. *de U. P. c.* 10. Item appellatur alibi ἄρτημα, *vinculum*, v. g. *l. 6. de Admin. Anat. c.* 6. *&* 4. *in* 6. *Epid. t.* 7. Jung. C. Hoffmann. *comm. in Galen.* 4. *de U. P. n.* 216. Ita & *baſis cordis*, veluti operculum ventriculorum cordis, dicitur κορυφὴ, teſte eodem C. Hoffmann. *d. l. n.* 336. hinc κορυφάδες connexio juxta umbilicum dictæ ſunt, auctore Gal. *in exeg.*

Coryza, κόρυζα, eſt ſpecies *catarrhi*, in qua materia peccans per nares ſecernitur, Latinis *Gravedo*. Hipp. uſus hoc vocabulo, & derivativo κορυζώδης, 3. *aph.* 20. *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 32. *& ſ.* 3. *t.* 6. Vide Foeſ. *Oecon. p.* 349. & ſupra *Catarrhus*.

Cos, ἀκόνη, eſt lapis, in quo cultri & alia inſtrumentia ſecantia, aut pungentia terendo acui ſolent. *Cos Medica* vero eſt lapis, in quo tritura nonnullorum ſimplicium medicamentorum, quæ *præparata* in Officinis dici ſolent, fieri ſolet. Meminit Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. cap.* 4. Alibi vocavit *cotem oculorum*, ἀκόνην, ὀφθαλμικὴν, haud dubie vel quia lapis plerumque cavitatem oculi repræſentat, vel quia Collyria lævigari in illo ſolent, Galen. *l.* 9. *S. F.* §. *de Lapidibus*. Dicitur alias *Porphyrites* lapis, ſuper quem alio lapide verſatili fit lævigatio aſperſa aliqua aqua deſtillata conveniente, ut fiat inſtar pultis. Vide Schroder. *l.* 2. *c.* 76. *Cotis Naxiæ* mentionem facit Galen. *l.* 9. *S. Fac.* §. *Oſtracites coticula*. Vide *Lydius*.

Coſcinos, κόσκινος, id eſt *cribrum*. Unde κοσκινίζω, *cerno*, cribro. Vide *Cerno*. *Cribrum*.

Coſmetica, κοσμητικὴ, eſt pars Medicinæ miniſtra ad Diæteticam & Pharmaceuticam pertinens, quæ tradit modum per media (quæ etiam *Coſmetica* vocantur,) naturalem ſervandi, aut reſtituendi pulchritudinem. Vide *Decoratio*. Hæc quomodo differat a *commotica*, vide ſupra *Commotica*. Quamvis Rolfink. hanc differentiam non attenderit, ſed *Coſmetica* remedia vocaverit etiam fucos ad album & rubrum, *Ord. ac Meth. Gen. l.* 7. *ſect.* 2. *c.* 12. 13. *Coſmeticum* Crollii ad delendas maculas & tollendam ſerpiginem vide etiam apud Libav. *Synt. Arc. Chym. lib.* 7. *c.* 30. *Coſmeticum album* quomodo paretur & applicetur, e Collect. Leid. notavit Iunken. *Lex. Chym. Ph. P. I.* 88.

Coſmetorges, eſt vocabulum a Dolæo effictum, quo explicare & exprimere voluit Microcoſmetora, h. e. animam ſenſitivam particulariter in cerebri globoſa parte ſedem ſuam habentem in furorem actam, & ad iram commotam mediante ſanguine nimis efferveſcente & ſcoriis ſulphureis referto. *Encyclopæd. l.* 1. *c.* 2. §. 10. *p.* 14. Plura loca, ubi hujus vocabuli fit mentio, quærantur *in Indice*.

Coſmographia, κοσμογραφία, eſt proprie ars & pars Matheſeos, tradens deſcriptionem, conſtitutionem Orbis terrarum, & ejuſdem partium. Hanc Medico ſcitu eſſe neceſſariam, urget Paracelſus non in eum finem, ut ſciat, quales caligas induant incolæ diverſi, ſed qui ex morbis diverſis infeſtentur, *Defenſ.* 4. Idem per hypotheſi illa accepta, quod *Homo* dicatur parvus *Mundus*, duplicem conſtituit *Coſmographiam Macrocoſmi & Microcoſmi*. *Labyrinth. Med.* per hanc intelligens partem Phyſiologicam Medicinæ, & Anatomiam, *de morb. Tartar. c.* 12. 18. *& alibi ſæpius*.

Coſmos, κόσμος, variis gaudet ſignificationibus: 1. denotat *Mundum* univerſum, quæ acceptio non eſt hujus loci; 2. apud Hippocratem ſignificat ordinem, & rerum ſeriem, cum in genere, tum in ſpecie, circa criſin & dies criticos. Vide *l.* 2. *de morb. mul. XLII.* 13. *XLIX.* 42. *ſ.* 3. *Prognoſt. t.* 7. Hinc & κόσμιοι, teſte Erotiano, ſunt ἔντακτοι, *bene ordinati*, & κοσμηταὶ dicebantur, qui præerant adoleſcentibus ad moderandos eorum mores, Foeſ. *Oecon.* 350. Gorr. 3. ſignificat Galbei dicta. Vide *Galbeum*.

Coſſum, Paracelſo dicitur exulceratio circa nares gravior, proveniens ex mente illius, ex ſulphure albo, & ſale ſciſſo Martiali *l. de apoſtem. ulceribus*, *c.* 39. Aliquando etiam participat de malignitate Gallica ſeu Venerea, *l. de ulcer. Gall. aliiſque affectibus*, *l.* 3. *c.* 5. Jungatur Marcell. Cuman. *Obſ.* 84. apud I. H. Velſch. *in Syllog. curat. & Obſ. Medic. Cent. I. p.* 81. *Coſſi* etiam Italis, vel *Coxi* vocari Varos & ſimiles tumores parvos & duros in faciei cute obortos, ſcribit Foreſt. *l.* 5. *Obſ. Chirurg. Obſ.* 7.

Coſſus, θρὶψ, τερηδὼν, eſt nomen vermiculi e lignis nati, præſertim e robore, & quartum genus *teredinis*, cujus deſcriptionem & uſum medicum vide apud Ul. Aldrov. *l.* 6. *de Inſect. c.* 5. Legitur & aliquando in plur. *Coſſes*, *ibid.* Imprimis vero farina illa *Teredinum* hodieque notiſſima eſt & familiaris mulierculis noſtris in exſiccandis excoriationibus infantum, Schrod. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 117.

Coſta, πλευρὰ & πλευρὸν, indifferenter ſumitur. Quid ſignificet, jam notum eſt. *Coſtæ* ſunt oſſa pectoris, quæ a collo toto ad ilia uſque ex anteriore parte ad utrumque latus protenduntur, Gal. *l. Introd. c.* 10. *&* 3. *de artic. t.* 37. Dividuntur in *legitimas & ſpurias*. Utrarumque deſcriptionem prolixiorem pete ſis ex Anatomicis veteribus & recentioribus, & inter hos e Barth. *libell.* 4. *Anat. c.* 17. *Coſta extrema* eſt, non parva illa revera ſpuria, quæ ab illis diſcedit, & carnoſæ parti diaphragmatis obducta eſt, ſed ipſi proxima, cui manifeſta jam membrana tenuis intus ſubtenditur, continuata cum ea, quæ omnes coſtas ſubcingit, & alias *Pleura* vocatur, Gal. *l.* 5. *de Anat. adm. c.* 3. *fin.* *Coſta ſartoria* vocatur vulgo *bas fiſchbein*, eſtque firmamentum Ceti maxillæ fere oſſeum, quo utuntur ſartores ad firmanda veſtimenta, præſertim in ſexu fœminino. Uſus in Me-

Medicina eſt largior, dum præbet largam mucaginem, & meminit illius Dan. Ludovici *Diſſert. I. Pharmac. p.* 314.

Cotaronium, terminus eſt Paracelſicus, ſignificans *liquorem*, in quem veluti principium materiale reſolvi poſſunt corpora naturalia, quin & ipſa Elementa. Reſpondere videtur *Mercurio*, *tr. Labyrinth. Medic. c.* 3.

Cothon, κώθων, fuit poculi fictilis genus ampli & capacis, quo ſe compotando invitabant, quæ compotandi ratio per verbum κωθωνίζεσθαι, & κωθωνίσαι, & ſubſtantivum κωθωνισμὸς exprimebatur, Foeſ. *Oec. p.* 366. Foreſt. *l.* 9. *Obſ.* 28. *in Schol.* Caſp. Hoffm. *in Gal. de U. P. n.*222. Apud Hippocratem vero *in Epiſtola ad Cratevam n.* 23. ſignificat *vas fictile*, in quo flores, folia aut radices conduntur. Ita & Galen. vaſculum fictile ad urendam cadmiam κώθωνα κεραμικὸν vocavit, *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 6.

Cotis, κοτίς, Hippocrati *Occiput* & poſteriorem capitis partem ſignificat, *l.* 2. *de Morb. XII.* 43. *&* *XX.* 3. Vide Foeſ. *p.* 350.

Cottabiſmus, κοτταβισμὸς, remedii nomen, cujus mentio fit a P. Ægineta in curatione Cachexiæ, *l.* 3. *c.* 47. Quale vero fuerit, non eſt facile dictu. Poteſt intelligi eo nomine *aquæ ſuperfuſio*, eo fere modo, quo veteres Athenienſes in illo convivali ludo, qui κότταβος dicebatur, facere ſolebant, ut Athenæus & Suidas ſcriptis ſuis prodiderunt. Poteſt & ſimpliciter accipi de *ablutione*, *deterſioneque* per *ſpongiam facta*, Auctore Phavorino, qui in Lexico ſuo κοτταβίζειν per ἀποσπογγίζειν interpretatur. Hæc Gorræus. Alii per *vomitum* explicant. Vide Henr. Stephan. *Theſaur. Græc. in Indic. voc.* Κότταβος.

Coturnix, χεννίον, ὄρτυξ, ὀρτύκη, eſt nomen avis nulli non genti notæ, loca campeſtria amantis, inque ſegetibus mox maturis latitantis, & pulveri cœnove ſeſe obvolventis, cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. *l.* 13. *Ornith. c.* 22. Creditur innoxie helleboro veſci, Gal. *l.* 2. *de Al. Fac. c.* 6. & hoc fieri propter convenientiam temperamentorum, *l.* 3. *de Temper. c.* 4. & multos ex eſu *coturnicum* diſtentionibus hypochondriorum correptos notavit idem, 5. *in* 6. *Epid. t.* 35. Jungat. Schroder *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 52.

Cotyle, κοτύλη, *Cotyla*, *Cotyledon*, idem quod *Acetabulum*. Vide ſupra ſuo loco. *Cotyla* ſanguinis apud Galenum conſtat unciis duodecim circiter. Petrus Salius *de Affectibus particularibus cap.* 22.

Cotylis, κοτυλὶς, h. e. *concavitas coxæ* vel coxendicis, Hipp. *de oſſ. nat.* quamvis alii legant κοτύλη, Gorr. Conf. Gal. *exeg.* qui plenius deſcribit.

Covrap, ap. Indos in genere omnem *ſcabiem* ſignificat: κατ᾽ ἐξοχὴν vero illam *Herpetis* vel *Impetiginis* ſpeciem moleſtiſſimam dictis populis Endemicam, quæ ut plurimum alas, faciem, pectus, inguina, imo aliquando totum corpus occupat, cum pruritu intolerabili, adeo ut ægri dies noctesque manus abſtinere a ſcalpello nequeant, ſed ſtatim iſtam voluptatem, quam ex unguium attritu homines ſentiunt, acerba pœnitentia ſequitur, ingens nempe dolor in crudis & cuticula detectis partibus, quas ungues aperuerunt, dum mordicans ac nitroſus iſte humor peccans partes nervoſas vellicat, & inde interulæ vel induſia ſine cruſtarum laceratione avelli nequeunt. Hujus cauſſa conſiſtit in ſero acerrimo & corroſivo. Vide plura ap. Jac. Bontium *meth. med. morb. Indiæ Or. c.* 17.

Coxa, *coxendix*, *Iſchion*, ἰσχίον, Paracelſ. paſſim *Schia*, magnum femoris oſſis caput eſt, cujus cavitas *Acetabulum*, κοτύλη vel κοτυληδών, vocatur, Gal. *l.* 2. *de fract. t.* 70. unde affectus articularis illius oſſis *Iſchia* & *Coxendix* appellatur. Inde *Iſchiadici* & *Coxarii*, i. e. *Coxæ* morbo laborantes, *l.* 7. *de* C. *M. P. G. c.* 16. *Iſchion*, ἰσχίον, etiam aliquando ſignificat ligamentum ipſum, quo femur *coxendicis acetabulo* colligatur; interdum vero ipſum articulum. Sed & *Iſchia*, ἰσχία, dicuntur a quibuſdam partes carnoſæ ex utroque ſacri oſſis latere, quæ & σκαφία Græcis, a Latinis *Clunes* appellantur. *Os* autem *coxendicis* eſt apophyſis oſſis ſacri, ad *coxendicis* acetabulum undique pertinens. Os enim ſacrum, qua parte femoris caput ei inſeritur, *Iſchion* vocatum eſt. (Hæc Caſtellus. Enimvero videtur *Os ſacrum* cum *Oſſe innominato* confudiſſe, ſiquidem *Os Iſchium* eſt pars Oſſis innominati, non ſacri, quod inter duo innominata interjacet cum vertebris dorſi contiguum. Videantur Anatomici, in ſpecie Barthol. *libell. de Oſſib. c.* 15. *&* 16.)

Crabatus, κράβατος vel κράββατος, Latine alias *Grabatus*, idem quod κλίνη, lectus. Vide *Cline*, *Lectus*. Duos κραβάτους pro puerpera requiri, unum duriorem, ſi in ſella mulier parere nequit, alterum molliorem poſt partum, legitur apud Moſchion. *de morb. mu* *c.* 48.

Crabro, σφὴξ, eſt inſecti veſp s ſimilis majoris nomen, cujus ictus potius inter cauſas morbificas, quam alius quidem inter remedia referri debet. Deſcriptione apud Aldr. *l.* 3. *de Inſect. c.* 7.

Cra-

Crade, κράδη, *ramum ficulneum* ſignificat, Hipp. *de ſuperfœt. XXI.* 5.

Cræno, κραίνω, duplicem habet ſignificationem apud Hipp. Vel enim ſignificat *deſino*, ad finem pertingo, *ſ.* 3. *de artic. t.* 33. vel denotat *perficio*, effectum reddo, *l. de Virgin. morb. II.* 25. Foeſ. *Oec. p.* 352.

Cræpale, κραιπάλη, *crapula*, ſignificat omnem capitis noxam, quæ ex vino vel alio potu generoſo largius ſumpto fit, Hippocr. 5. *aph.* 5. Galen. *in comm. h. l.* παρὰ τὸ κάρηνον, πάλλειν, a caput percellere. Qui differentiam inter *crapulam* & *ebrietatem* fingunt, λογομαχοῦσι, Foeſ. *p.* 353. Diet. *n.* 475. Inter cauſſas vitam abbreviantes rectiſſime quoque *crapulam* retulit Helmont. *Tract. Mortis Occaſiones*; ſi ſcil. vel frequentior fuerit, vel potus noxius. *Crapulam* privationis intellectus cauſſam ſtatuit Paracelſ. *Tract.* 1. *de morb. ament. c.* 4. & *hydropis tr. h.* 1. Quæ *ebrietati* vel *crapulæ* reſiſtunt remedia, dicuntur ἀκραίπαλα, ἀμέθυςα, Diet. *d. l.* Inter quæ refert Dioſcorides Crocum, *l.* 1. *c.* 25.

Crama, κρᾶμα, *vinum dilutum*, & aqua temperatum ſignificat. Celſus *dilutam potionem* vocat. Gorr. *p.* 244.

Crambion, κραμβίον, decoctum *crambes* vel braſſicæ denotat. Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. XIV.* 12.

Crampus, idem quod *ſpaſmus flatulentus*, Helmont. *de Lithiaſ. c.* 9. *n.* 135. Vide *Convulſio*.

Cranium, κρανίον, quaſi *parva Galea*, *Calva*, *Calvaria*, eſt os capitis craſſum, rarum, rotundum, oſſibus ſeptem (alii plura numerant) compactum, ſuturiſque veris tribus, Coronali, Lambdoide & Sagittali diſtinctum, Cerebrum contingens, atque utramque meningem contingens, quod quaſi κράνος, i. e *galea*, cerebro adjaceat, ſic dictum, Gal. *l.* 8. *de U. P. c.* 9. Accuratiorem deſcriptionem videre licet apud Anatomicos recentiores, præſertim Barthol. *libello* 4. *Anat. c.* 4. 5. & 6. Th. Willis *Anat. cerebri c.* 4. De uſu *Cranii* medico videatur Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 23. inter partes corporis demortui quinta, Fr. Hoff. *in Clav. ad h. l. p.* 675. *ſeqq.* Adde & Rhodium *ad Scrib. L. n.* 16.

Cranocolaptes, κρανοκολάπτης, epitheton *Aranei* cujuſdam, qui quartum genus conſtituit apud Aet. *l.* 13. *c.* 18. ſublongi, viridis, ſtimulumque ſub collo habentis, atque ſi quem irruat, loca circa caput petentis. Junge Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 12. *Schol.* & Ul. Aldr. *l.* 5. *de Inſect. c.* 12.

Cranter, κραντὴρ, a κραίνω, perficio, epitheton dentium molarium, qui omnium noviſſimi enaſcuntur. Iidem quoque σωφρονιςῆρες, ὀψίγονοι, ſero nati appellantur, vulgo etiam *dentes ſapientiæ*, quod eo tempore naſcuntur, quo homo incipit ſapere, videlicet ut plurimum ab anno 18. ad 26. Gorr. *p.* 245.

Crapula, vide *Crapale*.

Crapula, Plin. *l.* 16. *c.* 11. Reſina lota, non fæx reſinæ, ut quidam volunt. Marſilius Cagnatis *Variar. obſer. l.* 2. *c.* 1.

Craſis, κρᾶσις, *mixturam* in genere, uſitatius vero *temperiem*, *temperamentum*, apud Medicos ſignificat. Quid vero proprie ſit, non omnes accurate expoſuerunt: Vulgares *complexionem* vocant. Galenus prolixos de *Temperamentis* libros conſcripſit. Verum multa ἀλλότρια inſeruit. Generalior de *Temperamento* doctrina ſpectat ad Phyſicum. In foro medico accipitur de *Temperamento vitali* & actuali, quod quidem *Elementare* non excludit, ſed ſubjective includit, eſtque nihil aliud, quam ſpecies vel differentia eſſentialis ſanitatis prima, ceu facultas corporis humani ejuſque partium, functiones ſuas obeundi, proveniens a caloris vitalis in & cum ſanguine debita facta appropriatione, & continuatione. Plura vide *in noſtris Dogmat. Gener. Med. Part.* 1. *c.* 3. E recentioribus doctrinam de *Temperamentis* Phyſiologico. Phyſiognomico-Pathologico Mechanice egregie tradidit D. D. G. E. Sthaal. *in diſſert. lectu digna hoc ipſo titulo*, cujus deſcriptionem ἀξιομνημόνευτον addere libet: *Temperamentum* eſt legitima partium corporis ſolidarum & fluidarum inter ſe mutua proportio, qua utrarumque debitus motus, depuratio & conſervatio per ſecretiones & excretiones in fluidis, & debita flexilitas in ſolideſcentibus conſervetur. Huic reſpondet quoque *Facultas Medicamentorum*, quæ etiam nihil aliud eſt, quam *Temperamentum Actuale* ſpecificum, dependens a vitali principio eſſentiali portiones Elementares informante & exaltante. Ubi tamen notetur, effectum aliquando a *Temperamento Elementari* etiam provenire, qua tali, id quod per accidens fieri dicendum, v. g. quando Aloe aut Rhabarb. ſiccant & adſtringunt. Hoc non tam a *Temperamento vitali* & eſſentiali dependet, cujus virtute potius fermentationem augent, fundunt, liquant; quam a *Temperie* portionum terrearum, ſiccarum, quibus ſcatent, deſtructo aut oppreſſo vitali *Temperamento*. Vide etiam *Dogm. Med. Gen. P.* 6. *c.* 2.

Craſſena, terminus Paracelſicus, ſignificans portiones ſalinas, putrefactivas, & corroſivas, facientes ulcera, tumores diverſæ formæ, *libell. Theorico de Ulcer. c.* 6.

Craſſities, *Craſſitudo*, *craſſus*, πάχος, παχυσμὸς, παχύτης, παχὺς, eſt nomen notiſſimæ ſignificationis. De his vocabulis vide Dieter. *n. 662. ſeqq.* Lind. *Ex. X.* §. 148. Attribuitur vero in Medicina diverſis rebus, v. gr. 1. Moli corporis, *Corpulentiæ*, vide *Corpulentia*. 2. *Membranis*, ita membrana exterior & prima cerebrum inveſtiens, quæ vulgo *Dura mater* vocatur, dicitur *Craſſa meninx*, Gal. *l. 9. de admin. Anat. c.* 1. παχεῖα μήνιγξ ἢ σκληρά, quam accurate delineatam exhibet D. Bidloo *Anatom. Tab. V. & VI.* 3. *Venis*, 1. *de art.* 53. φλὲψ παχεῖα. 4. *Pulſui*, eſtque *pulſus craſſus*, qui & *turgidus* appellatur, & coincidit cum magno, Galen. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 5. παχὺς ἢ ἁδρὸς, cui opponitur λεπτὸς, ἢ ἰσχὸς, tenuis, vel gracilis. 5. *Medicamentis*, quæ alias dicuntur, *craſſarum partium*, παχυμερῆ, quæ non facile in tenues partes diſſolvi poſſunt, quibus opponuntur τὰ λεπτομερῆ; *tenuia*, ſive tenuium partium, Galen. *l.* 1. *de S. M. Fac. c.* 3. *& alibi*. *Craſſum emplaſtrum*, id eſt ſpiſſum, Scrib. Larg. *n.* 205. *Craſſe* obtinere, *n.* 46. 228.

Crateo, κρατέω, verbum hoc ſignificat apud Hippocrat. *vinco*, ſupero, *contineo*, & paſſivum κρατεῖσθαι, *vinci*, ſuperari, 5. *aph.* 45. *l.* 7. *Epid. V.* 22. *l.* 6. *l.* 5. *t.* 37. Unde & κεκρατημένοι dicuntur deplorati, ægri, & *a morbo victi*, quibus deneganda medicina, *l. de Art. IV.* 6. quamvis etiam de *alvo adſtricta* accipiatur, teſte Linden. *Ex. IV.* §. 99. Jung. Foeſ. *p.* 353. Dieter. *n.* 477.

Crater, κρατὴρ, communiter *poculum amplius* ſignificat. Rulandus vero *Craterem* deſcripſit per *ahenum*, quod inferius amplius, ſuperius vero anguſtius eſt. Diminutivum eſt *Craterium*, κρατήειον, Foeſ. *p.* 353.

Crateraucben, κρατεραυχὴν, ἢ κραταυχὴν, *hominem valida cervice* præditum, robuſtum ſignificat, Hipp. *6. Epid. ſ.* 1. *t.* 3. Galen. *in comm.*

Cratibula, ἐσχάριον, φρύγετον, eſt inſtrumentum ex bacillis ferreis quadratis, & digitalis craſſitudinis, juxta ſe in acutum ita poſitis, ut ſemidigitale ſpatium interſit, factum focis conficiendis, carbonibus ſuſtentandis, & cineribus demittendis inſerviens, Rul. & Ionhſon. Meminit ejus Willis. *tr. An. Brutor. Part. II. n.* 9. pro foco ſicco parando in paralyſi.

Cratos, κράτος, proprie *robur*, vim & potentiam ſignificat. Ita & κρατυσμὸς, *robur*, *firmitudinem ætatis* florentis vireſque denotat, apud Hipp. *6. Epid. ſ.* 8. *t.* 29. a verbo κρατύνεσθαι, *roborari*, firmari, ſolideſcere, quo uſus Hipp. de oſſibus coaleſcentibus poſt fracturam, *l. de fract.* 41. *& ſ.* 2. *t.* 6. Improprie etiam a nonnullis κράτος pars ea manus, quæ ſub digitis eſt, & quidem interior magis, quam exterior, quia in interioribus totam Natura potentiam apprehendendi & continendi poſuit, dicitur, Gorr. *in def. p.* 245. Linden. *Medic. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 85.

Cratyſmos, *cratynomæ*, κρατυσμὸς, κρατύνομαι, *robur*. Vide *Cratos*.

Crauros, κραῦρος, i. e. *friabilis*. Dicitur & θραυςὸς, εὔθραςος, & ψαθυρὸς, & accipitur de omni eo, quod nec lentoris, nec pinguedinis quicquam habet, Gorr. *d. l.* & Linden. *S. M. Exercitat. U.* §. 41.

Creatio, *Creatura*, *Creator*, κτίσις, κτίσμα, κτιςὴς, ἢ κτίζων δημιεργία, δημιεργὸς. Horum vocabulorum ſignificatio ſi late accipiatur pro omni effectione naturali & opere, contradiſtinctis artificialibus, coincidit fere cum *Generatione*, & in hoc ſenſu Galen. *Naturam* vocat δημιεργὸν, quod Interpretes expreſſerunt per *Creatorem*. Et illius ſummam ſapientiam in *creatione* corporum naturalium, præſertim vero noſtra aliquoties deprædicavit *in l.* 1. *de Uſ. Part. c.* 18. *l.* 9. *de Hippocr. & Plat. decret. c.* 8. *&* 9. *& paſſim alibi*. Verum & hæc ſignificatio potius Phyſica, quam Medica dicenda. In hac latiori acceptione quoque verbo κτίζειν, aut κτίζεσθαι, uſus eſt Hipp. 3. *de artic. t.* 41.

Creber, πυκνὸς, πυκινὸς, *frequens*, cujus interveniens quietis tempus eſt breve, Gal. *de Pulſib. ad Tr. c.* 4. Dicitur de reſpiratione πυκνὸν πνεῦμα, *crebra ſpiratio*. Et fœmina apud Hippocr. *l. 6. Epid. ſ.* 4. *t.* 4. πυκνοπνεύματος fuiſſe legitur; de Pulſu, Gal. *d. l. & l.* 2. *de dignoſc. pulſ. c.* 1. *alibique*; de morbis, v. gr. *Crebra* febris, πυκνὸν πῦρ, *l.* 2. *de morb. mul. XIV.* 4. quamvis fortaſſis rectius per *denſum* vertatur; *Crebra* fluxio, πυκινὴ ῥοὴ, *de Glandul. IX.* 19. Quod vero Galen. *d. l. de dign. pulſ.* differentiam aliquam inter celeritatem & *crebritatem* vult omnibus viribus comminiſci, non videtur neceſſarium, ſed mera inanis λεπτολογία. Alias Græcum πυκνὸς aliquando & *denſum & durum* denotat, v. gr. alvi *durities*, πυκνότης κοιλίης, 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 1. venæ *condenſatæ*, *induratæ*, φλέβες πυκνωθεῖσαι, *de ſalub. diæt. t.* 17. & carne *denſa* præditi vocantur πυκνόσαρκοι. *Ibid.*

Crece, κρέκη. De lapſu Galeni circa hanc vocem, quam in Hippocrate extare putavit, ab hoc fictam, ejuſque ſignificationem, quod ſonum odioſum notet, videatur Foeſ. *Oecon. Hipp. p.* 353.

Credo,

Credo, πιςεύω, *fidem adhibeo*, fido. Verbum notiſſimum. Uſus eſt Hipp. 2. *aph.* 27. Vid. Diet. *n.* 683. In genere quoque recte dixit Galen. quod id, quod quiſque maxime cupit, etiam facillime *credat*, *de præc. ad Poſthum. c.* 10. Vix credendi effectus ſimplicium laudantur a Scrib. Larg. *n.* 19.

Cregyon, κρήγυον, *bonum*, acceptum, ſignificat idem quod ἀγαθόν. Uſus Hippocrat. *Coac. t.* 30.

Cremaſis, *Cremaſmus*, κρέμασις, κρεμασμὸς, *ſuſpenſio*, appenſio. Legitur apud Hipp. 4. *de artic. t.* 52. 60. *ſ.* 3. *de artic. t.* 56. Deſcendit a verbo κρεμάσαι, *ſuſpendere*, quo etiam ſæpe uſus Hipp. 1. *de art. t.* 14. *ſ.* 4. *t.* 43. 44. 46. &c. Foeſ. *Occon. p.* 353. *ſeq.*

Cremaſteres, κρεμαςῆρες, dicuntur muſculi duo, utrinque ſcil. unus, a quibus teſtes ſurſum trahuntur. Eorum uterque gracilis & longus & cum vaſis ſpermaticis a muſculis hypogaſtrii deſcendit ad ipſos teſtes, eos relevans. Contrariis carent muſculis, qui contrarium motum efficiant. Nullus enim eſt, qui teſtes ad inferiora revellat, quod ſatis ſua gravitate ima petant, ægris præſertim & ſenibus. De his muſculis vid. & Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 22. *p.* 214. Similia duo corpora muſculoſa etiam utero adeſſe, quæ κρεμαςῆρες dici poſſint, exiſtimat Gal. *l.* 14. *de U. P. c.* 11. *fin.* & *l.* 2. *de ſemin. c.* 5. C. Hoffmann. *in comm. n.* 1038. *Cremaſteres* quoque denotant petiolos, vel pedes uvarum, teſte Linden. *Ex. X.* §. 192.

Cremer, nomen morbi Hungarici fere Endemii, quando nauſeam ex cibo vario inordinate ſumpto vel a potu nimio contrahunt, & ſtatim allio ulnam manus in parte domeſtica fortiter fricant, hancque partem ſibi dolere dicunt. Poſt uſum alicujus Aquæ cordialis ſtatim evaneſcit. *Ephem. Nat. Cur. Tom. vel Ann. II. Obſ.* 28.

Cremnos, κρημνὸς, duo ſignificat apud Hipp. 1. *Labra pudendi* muliebris & eminentias ſive alas, *l. de loc. in homin. ed.* Foeſ. *p.* 423. vel *l.* 2. *de morb. mul. l.* 3. 5. juxta Linden. 2. ſignificat *labra ulcerum*, *d. l. de Loc. in hom. XLI.* 2. *edit. Lind.* Jung. Foeſ. *Oec p.* 354.

Cremor, χυμὸς, item χυλὸς. Vide *Chylus*, *Chymus*. Eſt enim *cremor* idem quod *chymus*, Galen. *l.* 3. *de nat. fac. c.* 4. *Cremor ptiſanæ*, χυλὸς πτισάνης, eſt, ubi a decoctione quis Priſanam colaverit, deinde cremorem a decocti parte aquoſa ſeparaverit, *c.* 1. *de R. V. I. A. t.* 26. In pharmaceuticis quoque & chymicis vocabulum hoc frequenti in uſu eſt; ubi tamen notat potius formam ſiccam pulveris. Ita notus eſt *Cremor* Tartari in Diſpenſatoriis, & apud Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 408. *Cremor* Cryſtalli, *l.* 3. *c.* 8. *n.* 8. *Cremor* ſilicis, *d. l. n.* 18. Talci, *n.* 20. Saturni, *l.* 3. *c.* 14. *Cremor* vel Lac Sulphuris, Libav. *Alchym. Pharm. c.* 36. Schrod. *l.* 2. *c.* 28.

* *Crenæ* ſunt quædam, inquit Ruellius, in extremis oris inciſuræ, a quibus Crenata herbarum folia declarantur, ſicuti quæ per ambitum ſerræ in morem denticulata ſunt, Serra dicuntur. Inciſuræ crenatæ obtuſiores ſunt ſerratis.

Crepatio, *Crepatura*, Gr. λακὶς, λάκισμα, proprie ſignificat rupturam partis alicujus mollis, ſed tenſæ cum ſonitu, qualis ſonitus etiam crepitus nomine venire ſolet, de quo p. p. ita de inteſtinis, utero dicitur illa membra crepuiſſe, quamvis non ſemper ſonus percipi queat, Wedel. *Pathol. Dogm. ſect.* 1. *c.* 6. *p.* 101. *Crepatura* Paracelſo vocatur Hernia inteſtinalis, *in Prælect. Chirurg. circa fin.*

Crepido, ἄμβη, ἀμβώνη, vide *Amba*, *Ambon.*

Crepinum, Paracelſo idem quod *Tartarus*. *Crepinum introverſum*, id eſt *Tartarus* correctus, *l.* 3. *de morbo Gallico*, *cap.* 30. Imo in *l.* 1. *de orig. & generat. luis Venereæ* hunc affectum *crepinum* dicendum eſſe, a modo curandi ſtatuit.

Crepitatio, vide *Decrepitatio*.

Crepitus, φύσα, φύση, πέρδησις, πορδὴ, *flatum* per anum emiſſum cum ſono ſignificat. Siquidem alii ſunt ſilentes & ſine ſtrepitu, φῦσαι σιγώδεες. *Crepitus* vero vocantur φῦσαι ψοφώδεες, ἢ ἐν βρώμῳ, Hippocr. 1. *Epid. ſ.* 3. *t.* 1. & 4. *Epid. XX.* 13. *l.* 1. *Progn. ſ.* 2. *t.* 24. Generatio horum ex natura & doctrina flatuum petenda. Eſſe a Sulphure immundo, & ardere, vel accendi poſſe, ridicule ſtatuit Paracelſ. *l.* 1. *de Tartar. tr.* 2. *c.* 2. *in not. Crepitus lupi* eſt ſpecies fungi, Chirurgorum orbicularis, vulgo *Boviſta* dicti, adverſus hæmorrhagias celebratiſſimi. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 441. In ſpecie *Crepitus oſſium* vocatur ſymptoma quoddam ſcorbuticum, rarius tamen ſuperveniens, quando oſſium capita ex membri vel corporis quovis motu etiam leviori ſtrepitum edunt ingentem, quaſi nuda eſſent. Willis. de *Scorbut. c.* 9. *Crepitus tendinis* vocatur ſonus tendinis in manu ſiti, cum digito premitur, a Joh. Muys ~~in Prax.~~ *Chirurg. Ration. Dec. II. Obſ.* 5.

Crepuſculum, ἑσπέρα, ὀψινὴ ὥρα, eſt tempus veſperæ poſt Solis occaſum, ſic fortaſſe appellatum, quod res incertæ *creperæ* dicantur. Id quo-

quoque tempus noctis, an diei ſit, incertum eſt. Linden. *S. M. Ex. XVI.* §. 221. *ſeq.*

Creſcitiva Virtus dicitur ſpecies *Vegetativæ* aut *Nutritiæ facultatis*, quæ in totius corporis diametris addit ſecundum proportionalitatem naturalem, quatenus ipſum ad finem augmenti perducat per illud, quod ipſum ex nutriente ingreditur. Avic. *l.* 1. *fen.* 1. *doctr.* 6. *cap.* 1. Vocatur alias *Augmentativa Virtus*.

Creſco, αὐξάνομαι, αὔξομαι, idem quod *Augeor*, incrementum capio. Vide *Auctio*. Quid per *Philoſophiam creſcentium & Fontium* intelligat Paracelſ. legatur *in Labyrinth. Medic.* *l.* 11.

Creſera, κρησέρα, *Cribrum pollinarium* ſignificat, quo farina expurgatur & cribratur. Vocatur & ἀλευρότησις Polluci, *l.* 6. *c.* 11. Legitur & κρησέρη, *l.* 2. *de morb. mul. XI.* 32. Vide Foeſ. *Oecon. p.* 354. 355.

Creta, ſignificat *Terræ* ſpeciem notiſſimam, γῆς κρητικὴν, candidam, quamvis Renodæus & vireſcentem & nigricantem faciat; quæ tamen non ſunt in uſu. An Gr. κιμωλία γῆ dicenda, vide *Cimolia*. De *Cretæ* vulgaris uſu vide Schroder. *l.* 3. *cap.* 2. *n.* 3. De ſpeciebus *Cretæ* ſive *Creticæ terræ* legatur & Mercurial. *l.* 3. *Var. Lect. c.* 21. Ruland. & Iohnſon. *Creta* generaliter accipitur pro *Terra medicata & bolari*; quam ſuſpicionem confirmat Scribon Larg. qui *Terram Samiam* aliquoties *Cretam* vocavit, *n.* 83. 86. 112. 189. Vide *Lex. Scrib.* Rhodii *p.* 368. *Creta ſutoria*. Vide *Melanteria*. Præter uſum medicamentorum *Cretæ*, de quo apud Schrod. *d. l.* & Mynſicht. *Armament. Medico Chymic. ſect.* 8. *in fin.* de *Mopſulis diacretæ*, hodieque abuſus *Cretæ* Zythepſis noſtris eſt familiariſſimus, quando cereviſiam tempore æſtivo aceſcentem magna copia *cretæ* vulgaris injecta emendare conantur, non ſine diſpendio ſanitatis, quia redditur Calcaria, & acris, alkalizata, Paracelſ. *l.* 5. *de Tart. Tr.* 5. *c.* 2. *in explic.* Quid? quod haud raro portionibus impuris ſcatere ſoleat *Creta*. *Creta Vitrioli* vocatur Colcothar dulcificatum, quando in aqua ſolvitur calida, qua rubor tollitur & poſt exhalationem remanet colcothar ſubdulce albicans. Hartm. *Praxi Chymiatric. Tom. I. Oper. in fol. p.* 121.

* *Crethmum*, κρῆθμον, herbæ genus, de quo V. Dioſcor. & alios Botan. Hippocr. de *N. M. S.* 1. *& de M. M.* 1. *ſ.* 3. Crethmi corticem, radicem, & ſemina laudat, ſi aqua intercus in uteris oboriatur. Commendat pariter ad dolores uterinos levandos, de *N. M. S.* 2. ad menſes & puerperia detrahendum de *N. M. S.* 1. nec cum in aliis morbis.

Cretus, i. e. *cribratus*, a *Cerno*, idem quod *Cribro*. Scrib. Larg. *n.* 70. 115. 122.

Cribratio, Gr. dici poſſet κοσκινισμὸς, eſt ſpecies ſecretionis, qua ſolidiora in minores particulas redacta, aut etiam pulpoſa per cribrum trajiciuntur, ad ſeparandum tenuiora a craſſioribus. D. D. Bohn. *Diſſ. Chym-Phyſ. XV.* §. 2.

Cribratorium, *Cribratio*, κόσκινος, κρητέρα, quid proprie ſit, in vulgus notum eſt. Dicitur & quandoque *Colum*, ἠθμός. Pertinet ad inſtrumenta etiam Diætetica, Pharmaceutica, & Chirurgica. Unde rectiſſime vocavit Gal. *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 2. *Cribrum Medicum*, κόσκινον ἰατρικὸν. Actio ipſa dicitur *Cribrare*, *Percribrare*, *Cernere*. Vid. *Lex. Scrib.* Rhodii *p.* 368. ejuſdemque notas *ad d. Auth. nu.* 61. 75. Per translationem etiam *Cribrum* in Anatomicis uſurpatur, v. g. *Os ethmoides*, ſive *Cribriforme*, *Cribroſum*, ad radicem naſi occurrens, cujus deſcriptionem vide apud Barthol. *libell.* 4. *c.* 8. & *Cribrum Renum*, quod a veteribus fictum eſſe ſtatuit Idem, *l.* 1. *Anatom. cap.* 17.

Cricoarytænoidæi dicuntur duo muſculi, laryngem aperientes, de quibus legatur Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 11. *p.* 442.

Cricoides, κρικοειδὴς, epitheton *Cartilaginis* ad *Laryngem* pertinentis, ita dicta, quia *annuli* figuram imitatur. Κρίκος enim *annulum* & circulum ſignificat, uti conſtat ex Hipp. *libell. de Anat. l.* 3. *in Mochlic. XXV.* 5. Dicitur & a quibuſdam *Cymbularis*, *Coopertoria*, Caſtell. Cartilaginis deſcriptionem vide apud Barthol. *Anat. l.* 2. *c.* 11. Aquapendens vocat *Innominatam*, cum tamen a Galeno & Oribaſio *Cricoides* jam appellata fuerit, *Tract. de Larynge vocis organo*, *part.* 1. *&* 3. *c.* 5.

Cricos, κρίκος, vide *Circos*.

Cricothyroidei vocantur muſculi, qui judice Bartholino rectius dicerentur *Thyrocricoidei*, *d. l. p.* 439.

Cridones, Vermiculi intercutanei, Hoſt. *epit. med.* §. 5.

Crimmon, κρίμνον, dicitur *farina craſſior*, caſtrata, negligentius molita, & ſaltem per cribrum laxiora habens foramina trajecta, Dioſcor. *l.* 2. *c.* 112. Galen. *l.* 7. *de S. F.* §. 6. *h. tit.* Meminit & aliquoties hujus vocabuli Hippocr. de potu agens, in quo farina craſſior macerata fuit, *l.* 2. *de morb. XIV.* 15. *XXIIX.* 11. & ſæpius alibi. Aliquando vero uſus eſt fœminino κρίμνη, etiam *polentam* craſſiorem indicans, v. g. *l. d. nat. mul. XXIX.* 53. quamvis Lind. κρίμνον reti-

retinuerit. Derivativum etiam χειμνώδης, *polentarius*, *farinaceus*, de ſedimentis urinæ craſſioribus furfuraceis ſæpe uſurpavit, *7. aph.* 21. *Progn. d. l. Coac. t.* 263. 588. cruditatum excrementitiarum & corruptarum copiam in maſſa ſanguinea indicantes. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 355. *ſeq.* Dieт. *n.* 478.

Crinale vocatur inſtrumentum quoddam Chirurgicum, Ophthalmicum, cujus figuram cum uſu exhibet Scultet. *Arm. Chirurg. Part.* 1. *Tab. IV. fig.* 1. *& Tab. XXXI. fig.* 5.

Crinatum, κρινάτον, epitheton *ſuffimenti*, vel *Thymiamatis*, apud P. Æginet. *l.* 7. *c.* 22. h. e. *liliaceum*, a κρίνον *lilium*.

Crines, τρίχες, ſing. θρὶξ, *Pilus*, quid ſignificet, ſatis conſtat. Sunt vero *Pili* partes corporis ſecundariæ tenues, longæ, ſiccæ, ex cute erumpentes, a ſucci cujuſdam pene excrementitio-nutritii ſulphureo-ſalini crudi preſenti copia obortæ. Variant autem ratione coloris propter variam ſanguinis & ſucci nutritii conſtitutionem & temperiem. Qui *crinibus* vel *pilis* abundant, *piloſi*, hirti, *hirſuti*, δασεῖς vocantur; qui vero carent iis locis, in quibus eſſe deberent, præſertim in capite, *Calvi* appellantur. *Pilos* quoque non carere medicamentoſa virtute, vide apud Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 23. Locus, ubi *pili* abundant, præſertim in capite, dicitur *Capillitium* τρίχωσις, τρίχωμα, Gorr. *in def.* Signaturam *crinium* eſſe valde fallacem, recte judicavit Parac. *l.* 9. *de Nat. rer.*

Crinitus, *a*, *um*, κερκινούμενος, dicitur de plantis, quarum radices multis fibrillis vel capillamentis ad latera diſperſis per terram diffunduntur, inſtar pedum cancrorum, apud Theophr. ſæpe. Vide Keuch. *not. ad Seren. p.* 148.

Crinomenos, κρινόμενος, id quod *judicatur*. Vide *Criſis*.

Crinomyron, κρινόμυρον, unguentum *liliaceum*, quod & *Ægyptium album* & *Suſinum* vocabatur, ſignificat. Conſtabat lilio & quibuſdam aromatis, Gorr. *p.* 246.

Crinones, vocantur nonnullis Practicis *verminculi cutanei*, qui & *dracunculi* aliis dicuntur, ſummum pruritum ſub cuticula excitantes, & atrophiam ſive maciem corpori inferentes, haud dubie a ſucco nutritio vitioſo & coagulato provenientes, quorum capitula cineritii coloris e cute erumpunt, ſi inunctio facta fuit prius linimento ex farina triticea, & melle parato, hinc vel novacula abraduntur, vel cruſta panis, Tim. a Guldenklee *l.* 5. *caſ.* 23. Vide *Dracontion*.

Criogenes, κριογενής, epitheton trochiſcorum ad expurganda ulcera ſordida, apud P. Ægin. *l.* 7. *c.* 12.

Criomyxos, κριόμυξος, vocatur proprie *muco in naribus abundans*, inſtar arietis. Tropice uſurpatur de hominibus ſtupidis, & vacui cerebri, Gal. l. *6. meth. med. c.* 3. C. Hoffm. *com. ad Gal. de U. P. n.* 1025.

(Π) *Cripſorchis*, cujus unus teſtis, aut ambo abſconditi. Vog.

Criſimos, *Criticus*, κρίσιμος, κριτικός, vel de *morbis*, qui *judicantur*, vel de *diebus*, in quibus *judicari* ſolent, accipitur, apud Hippocr. Gal. *l. de dieb. judicat. c.* 3. *&* 3. *progn. t.* 1. Vide Dieter. *n.* 482. Foeſ. *p.* 359. Frequentior tamen eſt poſterior acceptio. *Signa* quoque *criſima* fuſiſſime reperies apud Gal. 1. *aph.* 12. *& l.* 1. *de criſ. c.* 3. 7. 8. *&* 14. *l.* 3. *c.* 4.

Criſis, κρίσις, *Judicium*, *Judicatio*. Quam certum vero & expeditum eſt, vocabulum hoc frequentiſſime uſurpatum in Medicina non denotare *judicium* forenſe vel judicationem; tam intricatum, multiſque difficultatibus adhuc implicatum eſt, quid Hipp. Gal. & alii veteres recentioreſque Medici per *criſin* intellexerint, aut potius, quænam ſit hujus vocabuli genuina ſignificatio. Interdum enim *criſis* dicitur ſubita morbi in melius pejuſve ad vitam, aut mortem mutatio: interdum ea, quæ antecedit judicium, humorum agitatio: interdum integra totius morbi ſolutio: interdum illa tantum morbi ſolutio, quæ ad bonum fit, nomine *criſeos* venit, Galen. *l.* 3. *de criſ. c.* 1. Quæ varietas ſententiarum oborta eſſe videtur a neglecta conſideratione comparationis inter *judicium* forenſe & *judicium* medicum; quæ ſi probe attendatur, res mihi videtur expeditu facilior, quænam ſignificatio adæquata ſit dicenda. Nimirum quemadmodum ad *judicium* forenſe ad minimum tria neceſſario requiruntur: *Judex*, *reus*, & *teſtimonia*; ita quoque in criſi medica res ſeſe habere debet. Reo reſpondere ægrum, nullum eſt dubium. Teſtibus vel teſtimoniis comparari poſſe attributa varia cauſſarum & ſubjecti probe examinata & conſiderata, hoc etiam nemo facile inficias ibit. Quæritur ſaltem de *judice* medico, quis conſtitui debeat ac poſſit. Sane æger vel morbus non poteſt ſimul judicis & rei partes ſuſtinere. Ergo vel natura, i. e. vigor flammæ & temperamenti vitalis adhuc in ægro ſuperſtes, vel Medicus judicis vices ſubire debent. Quia vero Medici opera ſaltem miniſterialis eſt reſpectu naturæ, quæ dicitur ab Hippoc. morborum medicatrix; igitur ſatis eſt, naturæ judicis medici officium attribuiſſe. Quibus ita poſitis

ſitis facile quilibet rem hanc antea intricatam penitius conſiderans, neque quamvis mutationem ad vitam, vel mortem, in melius vel deterius, recte dici *criſin*, quia mutatio, quæ fit in deterius, non fit virtute, aut vigore naturæ, ſed potius vi morbi, & ita deficit judex competens, quo deficiente quis vellet dicere *criſin?* neque humorum agitatio antecedens *criſis* appellanda, quia adhuc ſub judice lis hæret, an illa agitatio a viribus vitalibus, an vero a vehementia cauſſæ morbificæ oborta ſit: quemadmodum nec in foro inquiſitio & ventilatio actionum proprie dicitur *judicium*, aut ſententia, ſed potius, quando actio deciditur per *judicem*. Relinquitur ergo, *criſin* ſaltem dici adæquate, quando beneficio virium vitalium, h. e. naturæ & adhuc ſufficientis vigoris humorum & ſpirituum cauſſæ morbificæ fit remotio, & ægri a morbo liberatio; id quod Gal. ipſe fateri coactus eſt *l.* 3. *de criſ. c.* 1. quod ea, quæ repente fit, per excellentiam κρίσις dicatur, & a natura, ea, quæ præter naturam ſunt, ſuperante, exquiſite perficitur. Quam meam de *criſis* ſignificatione ſententiam prolixius expoſitam reperies *in Dogm. Med. Gen. P. III. c.* 6. *dogm.* 8. *ſeqq.* Concidit ergo, ſtante hac ſententia, diſtinctio inter *criſin bonam* & *malam*, cum mala nulla detur. Siquidem judice ſavente, h. e. naturæ robore ſufficiente, in malum non poteſt fieri mutatio. Implicaret enim contradictionem manifeſtam. Diſtinctio vero in *criſin perfectam* & *imperfectam* ſuo ſtat talo, quarum illa cum manifeſta materiæ peccantis evacuatione, hæc cum remotione ad alium locum ignobiliorem conjuncta eſt. Quod ſi tamen aliis placuerit retinere illas tricas & ambiguitates, per nos illis liceat. Jungi vero poſſunt circa hoc vocabulum, Foeſ. *Oec. p.* 357. Dieter. *nu.* 479. *ſeqq.* Præter hanc ſignificationem *Criſis* etiam requiritur in Medico, h. e. *judicium* exactum & rectum de viſis fieri & auditis, de futuris prædicendis, de agendis juxta veram methodum. Quam difficile vero hoc ſit, judicavit Hippoc. ſtatim ab initio 1. *aph.* 1. Prudentia igitur & exercitatione opus eſſe, quis non intelligit? Adde Lind. *Ex. V.* §. 6.

Criſpatura, ὀλοπτείνησις, proprie dicitur de pilis contortis, & legitur apud Galen. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 3. *fere ad fin.* Improprie nonnulli recentiores Medici uſurpant de ſpaſmodica contractione partium membranacearum & fibroſarum. Ita ſunt, qui ureterum *criſpaturam* accuſant in calculo renum urgentem, quamvis fortaſſis non abſque rationibus adhuc de ea dubitari poſſit; quod ulterius ventilare non eſt hujus loci.

Criſpella eſt forma alimenti, vel medicamenti, quale exemplum contra hæmorrhoides commendatum tradidit Joh. Anglic. *Roſ. Angl. p. m.* 167. *ſeqq.*

Criſſa avis, *Criſſatum*, κίγκλος, κιγκλισμὸς, vide *Cinclismus*. *Criſſare* quid ſit, vide *Clados*.

Criſta, λόφος, eſt prominentia illa mollis capitibus gallorum gallinaceorum ſuperpoſita, Gal. *l.* 2. *de A. Fac. c.* 21. Ad hujus ſimilitudinem & proceſſus acutus oſſis cribriformis & medius *criſta galli* dicitur, Barthol. *libell* 4. *c.* 8. Pathologice quoque appellantur *Criſtæ* illæ *excreſcentiæ carneæ* fungoſæ *in ano* pullulantes obortæ ut plurimum ex fœdo concubitu, de quo tacere præſtat, ad quarum radices plerumque fiſſuræ ſive rhagades adſunt. Ital. *Creſte*. Meminit *Criſtarum* Aquapend. *in tract. de Oper. Chirurg. ed. Patav. p. m.* 102.

Criterium, κριτήριον, normam & fundamentum, ſecundum quod judicium aliquod inſtituitur, ſignificat. Gal. *l.* 1. *de U. P. c.* 8. Adde C. Hoffm. *in Appendice Commentar.* in qua variæ lectiones continentur, *n.* 1143.

Crithe, κριθὴ, *Hordeum* ſignificare, ex Botanicis conſtat. Diminutivum κριθίδιον, *hordeolum* ſignificans, legitur pro decocto hordeo apud Hipp. *l. de nat. mul. XLIX.* 3. 4. Ad ſimilitudinem *hordei*, nomen quoque hoc tribuitur *tuberculo* oblongo palpebræ cilio externa parte, qua pili ſunt, adnaſcenti, a materiæ crudæ cum ſanguine affluentis collectione oborto. Meminit hujus Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ.* 2. *n.* 10. Galen. *defin. Med & Introduct. c.* 16. ubi & ποσθία, *præputiolum* vocatur, *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. & 8. *fin.* Ægin. *l.* 3. *c.* 22. aliique.

Criticus, κριτικός, idem quod κρίσιμος, ſcil. *ad criſin faciens*, vel pertinens, vel ut cauſſa, vel ut ſubjectum, vel ut ſignum. Vide *Criſimos*. Cæterum apud Æginetam *Criticon* eſt nomen medicamenti topici contra ſtigmata, h. e. cutim punctatis maculis decoloratam laudati, fortaſſis ab Auctore *Critone*, cujus in eodem quoque loco meminerat, *l.* 4. *c.* 7.

Croce, κρόκη, *tramam*, vel ſubtegmen ſignificat; ſed ſumitur apud Hippocr. pro *filo*, *l.* 2. *de morb. XIIX.* 11. Idem ſignificare vocab: κροκὶς exiſtimat Foeſ. *p.* 360. ex Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1.

Crocidizo, κροκιδίζω, idem fere quod καρφολογέω, floccos evello vel colligo. Vide *Carphos*, a κροκὶς, floccus.

Crocinum, κρόκινον, nomen collyrii & unguenti apud Ægin. *l.* 7. *c.* 16. *&* 20.

Crocodes, κροκώδης, epitheton paſtilli vel *trochiſci*, quaſi *croceus* dicti, ob magnam quantitatem *croci*, quæ compoſitionem illam ingreditur. Ægin. *l.* 7. *c.* 12.

Crocodilus, κροκόδειλος, dicitur animal Ægyptiacum amphibium, quadrupes, oviparum, cujus deſcriptionem & differentiam inter terreſtrem & aquaticum, vim venenoſam per morſum, uſum in cibis medicamentoſum prolixius videre licet apud Ul. Aldrov. *l.* 1. *de Quadr. dig. ovip. c.* 15. Jungantur obſervationes communicatæ per Doct. Stubbes *in Act. Philoſoph.* Oldenburg. *Ann.* 1608. *in Junio*. Meminit aliquoties Gal. v. g. *l.* 4. *de U. P. c.* 2. quod ſolus *Crocodilus* non moveat inferiorem maxillam, *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 13. quod adeps *Crocodili* conditus ſit odoramentis, *l. de Theriac. ad Piſon. c.* 10. quod adeps *Crocodili* ejus animalis morſum certo curet, *l.* 10. *de S. Fac.* quod ſanguis *Crocodili terreſtris* viſum acuere dicatur, ſed ſe noluiſſe experiri; & quod ſtercus hujus inter coſmetica retulerint mulierculæ deliciosæ, &c. *Crocodili terreſtres* ſunt nihil aliud, quam *Scinci*, quorum uſus eſt iratas uxores conciliare, & in veneris conflictu victoriam reportare, verbis Lang. *l.* 2. *ep.* 65. Horum ſtercus jucundo nidore pollens *Crocodilea* vocatur, & non modo contra epilepſiam ex aceto mulſo bibitur, ſed etiam eſt fucus egregius mulieribus, monſtrante Rhodio *ad Scribon. L. n.* 14. *Crocodilum* ſolo anhelitu venenoſo inficere, teſtatur Paracelſ. *l.* 2. *de peſte cum addition. tr.* 3. Idem etiam *Crocodilos* inter ſerpentes manifeſte refert, *l. principior. ſeu de myſter. verm. c.* 6.

Crocomagma, κροκόμαγμα, eſt retrimentum *crocini* unguenti, ita dictum, quod expreſſis unguenti *crocini* odoramentis & in formas digeſtis paretur. Μάγματα enim appellantur, quæ expreſſa aliqua materia relinquuntur craſſa, fœculenta & lignoſa. Variæ vero ſunt differentiæ *crocomagmatis*, variique uſus. Vide Gal. *l.* 2. *de Antidot. c.* 5. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. *in fin.* Dioſcor. *l.* 1. *c.* 26. P. Ægin. *l.* 7. *c.* 12. Scrib. *L. n.* 5. 30. 70. 299. Rhod. *in not. ad nu.* 4. Adde Gorræum *in def.*

Crocophantos, κροκοφαντὸς, κροκοφαντίον, dicitur ſacculus ſtupa contextus, cui *crocus* inditur, cujus meminit Galen. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2.

Crocus, *crocum*, κρόκος, κρόκον. Utrumque in uſu eſſe demonſtravit Rhod. *in Lex. Scribon. p.* 368. Vel enim ſignificat plantam bulboſam, flore purpureo autumnali, cujus ſtamina flammea inſtar antheræ conſtituunt aroma notiſſimum *crocum officinalem*, ad cibos & medicamenta commendatiſſimum, de quo vide Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 110. ut & veteres novoſque alios quamplurimos Auctores. Rulando vocatur *crocus* flos. Vel denotat calcem purpuream ad *croceum* colorem vergentem, quæ paratur ex antimonio, vel marte, vel venere. Idem *l.* 1. *c.* 3. *lit.* C. Libav. deſcribit per magiſterium minerale tingens, & per modum efflorescentiæ naſcens, *Synt. Arc. Chym. l.* 5. *c.* 20. ubi etiam putat, haud inepte dici poſſe *antheram mineralem*. Species vero ex variis mineralibus & metallis paratas recenſet *cap. ſeqq.* Varias *Crocorum metallicorum*, *Auri*, *Martis*, *Veneris*, & *Antimonii* præparationes tradidit Iunken *in Lex. Ch. Ph. P. I. pag.* 89. *ſeqq. Crocus metallorum* eſt ille ipſe, qui ex antimonio paratur. Jung. Rolfink. *Chym. l.* 5. *ſect.* 10. *Crocus* vel *crocum* etiam a Galen. dicitur de *vitello ovi*, qui λέκυθος alias Gr. vocatur, *l.* 3. *de facil. parab.* Foeſ. *Oec. p.* 360. *Crocum Arabicum* vocatur etiam compoſitio quædam ſpagyrica ſatis obſcure deſcripta, quæ & *oleum Arabicum* dicitur, Ariſtot. *de perfecto Magiſterio*: *Th. Chym. Vol. III. p.* 116. Lapis Phil. vocatur *Crocus*, *Vol. IV. c.* 727.

* *Crommyon*, κρόμμυον, cæpa ſic dicta, quia capitata: cujus uſus maximus eſt non ſolum in cibis, ſed etiam in Medicina plane admirabilis. Juvat enim atrabiliarios, compeſcit vomitum, alvum leniter ſubducit, ebrietatem diſcutit, morbo regio occurrit, fœcunditatem promovet, & alia mira præſtat, ut videre eſt apud Hippoc. variis locis. Epilepſia tamen laboranti a cæpis abſtinendum idem monet *l. de M. S. & de M. P. VII. S.* 2. refert ex cæparum uſu, cholericam bilis eruptionem ortam fuiſſe.

Crommyoxyregmia, κρομμυοξυρεγμία, ſignificat ructum acidum fœtentem & odorem cæparum referentem. Legitur apud Ariſtoph. vid. *Dogmata noſtra Med. Gen. P. II. c.* 11. *dogm.* 3. *p.* 282.

Cronos, κρόνος, vide *Saturnus*.

Crotaliſtria, idem quod *Ciconia*, apud Petr. *c.* 27. quod roſtri colliſu ceu crotalo ſonum efficiat. Linden. *Ex. X.* §. 273. Vide *Ciconia*.

Crotaphi, κρόταφοι, *tempora*, dicuntur oſſa duo cranii, utrinque ſingula ad aures ſita, trilatera, parte ſuperiore ſuturis λεπιδοειδέσι, ſive ſquamoſis poſteriore laterum τῆς λαμβδοειδοῦς additamentis, anteriore ſutura, quæ cranio & oſſi σφηνοειδεῖ communis eſt, terminata. Sunt autem omnium cranii oſſium infirmiſſima, tum quod tenuiſſima ſint, quod pertuſa meatu auditorio & cava-

cavata, partim ad genæ ſupernæ diarthroſin, partim ad venæ jugularis ramos intus & foris excipiendos. Non ſunt vero ſimplicia, ſed multiformia, Caſtell. & Gorræus *p.* 250. Dicuntur *oſſa temporum*, quia vocab. *tempora* etiam latius accipitur, pro tota regione laterali inter oculos & aures. Jung. Bartholin. *l.* 3. *Anatom. proœm. & libell.* 4. *c.* 6.

Crotaphitæ, κροταφῖται, vocantur *temporales* muſculi, quia *temporum* cavitatem & regionem occupant, oſſaque *temporum* tegunt; maxillam vero inferiorem movent & ſurſum trahunt, atque ita os claudunt. Galen. *l. de muſc. diſſect. c.* 6. Barthol. *Anat. l.* 3. *c.* 11.

Croton, κρότων, *Ricinum* ſignificat, & ad Botanicos pertinet. Vid. Hipp. *l.* 2. *de morb. mul.* 79. 11. Alias & Galenus κρότωνας apud Hippocr. *l.* 2. *de morb.* 14. per *bronchia* pulmonum exponit, Foeſ. *p.* 360. Meminit etiam κροτώνων Galen. *l.* 10. *de S. Fac.* §. *De ſanguine viridium ranarum*, & inſecta intelligit, quæ bovibus, ovibus, & canibus (hinc & κυνοκραισαὶ, *raiſtæ canum* vocantur) infeſta, quorum hiſtoriam cum uſu in Medicina vide apud Aldrov. *l.* 5. *de Inſect. c.* 5. & e Seren. *c.* 36. *in not. ad h. l.*

Crotone, κροτώνη, *excreſcentiam fungoſam* in arboribus proprie ſignificat, uti patet ex Theophraſt. *l.* 1. *de plant. c.* 13. Dicitur alias γόγγρος, τρέμνον, *fungus*. Per translationem etiam excreſcentias & *tumores fungoſos* ad oſſium panniculos obortos κροτώνας dici, teſtatur Lang. *l.* 1. *ep.* 42.

Crucialis, eſt epitheton inciſionis chirurgicæ, quæ fit decuſſatim. Legitur in Ruyſchii *Centur. Obſerv. Anatom. Chirurg. Obſ. LX.*

Cruciatus, πόνος λυπηρὸς, ἄλγος σφοδρότατον, *dolorem intenſiſſimum* ſignificat & tantum non intolerabilem, quique animam in conſenſum pertractam conficiat mœrore ac ſæpe deſperatione, qualis eſt dolor calculi, arthriticus, colicus, & præſertim *cardiaca paſſio*, ſive *cardiogmus*, Lind. *Ex. XIII.* §. 129. 130. & *dolor* hepatis in Cappadoce Hepatico, *Exerc. IX.* §. 41. Jung. & Scrib. Larg. *n.* 90. 171. Reſpondet doloribus in *cruciariis*, h. e. cruci affixis.

Crucibulum, eſt vas fuſorium ex terra igni contumaciſſima factum, acutiore baſi vel fundo & tereti in ampliorem capacitatem forma triangulari vel rotunda deſinentem, pro fundendis & liquandis metallis & mineralibus formatum. Rul. & Iohnſ. *Lex.* Apud Hartmann. *in Prax. Chymiatr.* legitur in plurali *crucibulos Tom. I. Oper. in fol. p.* 133.

Crucium vinum dicebatur, quod in extremis offerri ſolitum eſt reis ad ſupplicium mortis deductis. Lind. *Ex. X.* §. 102.

Crucus, pro *Crocus*. Rul.

Cruditas, ὠμότης, *Crudus*, ὠμὸς, ἔνωμος, proprie de fructibus immaturis dicitur, deinde refertur ad cibos, humores, excrementa, morbos, quæ omnia ſi nondum acceperunt perfectam conſtitutionem in quolibet ſuo genere, *Cruda*, aut *Cruditates* dici poſſunt. Principium vero *crudorum* humorum potiſſimum a ventriculi ejuſque fermenti imbecillitate dependet, unde & morbus ipſe ἀπεψίας, vel δυσπεψίας, *Cruditatis* nomine exprimitur. Opponitur *cruditati* & *crudis*, coctio & cocta, πέψις, πέπανσις, πέπονα. Vide Foeſ. *Oec. p.* 692. Dieter. *n.* 945. *Cruditates* genitrices multorum morborum eleganter & vere appellavit Linden. *Ex. XIII.* §. 149. *Crudus* etiam vocatur, qui *cruditatibus* laborat, Celſ. *l.* 2. *c.* 10. ubi dicit, *crudo* non eſſe ſanguinem mittendum, & Scrib. Larg. *n.* 122. in quo prohibet, ne *crudus*, i. e. *cruditates* in ventriculo habens, ſumat medicamentum.

Crudivorus, ὠμοφάγος, dicitur de brutis & hominibus barbaris carnes *crudas* devorantibus, de quibus recte dicit Ariſtot. *l.* 9. *Hiſt. anim. c.* 1. quod talibus omnia ſint infeſta, & ipſi aliis.

Cruentus, αἱματώδης, αἱματηρὸς, dicitur de humoribus, vel excrementis potius, cruore, vel ſanguine extravaſato mixtis, v. g. de ſputo *cruento*, Ægin. *l.* 3. *c.* 31. Hipp. *Coac. t.* 390. expreſſe vocatur αἵματι ξυμμεμιγμένον, *ſanguine mixtum*; de urinis, *Coac. t.* 22. 272. 581. & alibi: de excrementis Hipp. *de nat. hum. ſect.* 2. *t.* 10. *l.* 3. *Epid.* Unde & dyſenteria αἱματηρὴ, *Cruenta* dicitur, Gal. 3. *in* 3. *Epid.* 70. *& ad* 5. *aph.* 65. De ſudore *cruento* vide Baricellum, & alios.

Cruma, κροῦμα, ſignificat *ſonum*, qui ex pulſatis organis muſicis percipitur, a κρούω, pulſo. Uſus Hipp. *l.* 1. *de Diæt. XV.* 16.

Crunion, κρούνιον, nomen eſt medicamenti compoſiti, quod vim habet vehementem movendi urinam; quare ſic dictum eſt a *torrentis*, Gr. κρουνὸς, ſimilitudine. Legitur apud Aet. *l.* 12. *Gorr.*

Cruor, apud Latinos ambigua gaudet ſignificatione. Aliquando ſumitur late pro *ſanguine*, & ita æquipollet Græco αἷμα. Vide *Sanguis*. Paracelſ. paſſim in ſcriptis. Ita enim aliquoties legitur apud Willis. Vel ſumitur ſtricte, & quidem pro *ſanguine venoſo*, Helmont. *tr. Blas human. n.* 21. *ſeqq.* vel pro *ſanguine extra vaſa* exi-

exiſtente a *χρέω*, Perott. *ad Mart.* Scribon. L. *n.* 195. 196. Vel pro *ichore ſanguineo*, Galen. *de Urin. c.* 22. *& l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. Gr. ἰχώρ. Vide *Ichor*. Vel etiam pro *ſanguine congelato*, Gr. θρόμβος αἵματος, ut paſſim in Auctoribus legitur. Peculiarem deſcriptionem *Cruoris* legimus apud Paracelſ. *l.* 1. *de Tart. tract.* 1. *c.* 3. in notis: Viſcus ſecundæ generationis eſt *Cruor*, qui deſcendit a ſalibus: eſt enim *Cruor* ſal egeſtum, i. e. rejectum & ſeparatum a primo ſale. Verum hæc ſunt Bœotica ænigmata.

Cruralis, epitheton *venæ* & *arteriæ* per crura & pedes excurrentium apud Barth. *libell.* 1. *An. c.* 9. *p.* 644. *& libell.* 2. *c.* 6. *p.* 658.

Crureus vocatur muſculus oſſi cruris affixus tibiam extendens. Barthol. *l.* 4. *An. c.* 12. *p.* 581.

Crus, σκέλος, in plur. *Crura*, σκέλη, dicuntur extremæ corporis partes, quæ thoracem, & imum ventrem prætergrediuntur, ut quicquid prominet ultra os ſacrum & carnoſos muſculos ibi inferne uſque ad pedes, id *Crura* dicatur. Dividit hæc Galenus in partes tres: εἰς μηρόν τε, ϰ κνήμην, ϗ πόδα, femur, tibiam & pedem, Gal. *Introd. c.* 10. *& alibi*. Suntque ambulationis inſtrumenta, *l.* 15. *de U. P. c.* 8. (unde & a currendo vocabulum deducitur per metatheſin literarum) & inceſſus fundamenta, *l. de parv. pilæ exerc. c.* 2. *fin. Crus* brevis deſcribitur a Dieterichio, quod ſit pars organica corporis a coxendice ad imum pedem protenſa, *Iatr. n.* 774. Æquipollet *pedi* anatomice ſumpto, Linden. *Ex. VII.* §. 56. *Crus* contabeſcens per colliquationem σκέλος τηκόμενον legitur apud Hipp. *6. aph.* 60. Sumitur tamen & aliquando ſtrictius pro parte pedis, quæ ſub genu ac poplite utrinque eſt, uti hoc demonſtrat ex Polluce *l.* 2. *c.* 4. Lind. *Medic. Phyſiol. l.* 2. *c.* 12. §. 116. *Crura factitia* deſcripta vide apud Paræum *l.* 22. *Chir. c.* 13.

Cruſta, vocabulum eſt πολύσημον. Vel ſumitur de animalibus *cruſtam* habentibus in ambitu corporis, ſive *cutim cruſtaceam*. Et ita Græcis dicitur ὄστρακον, & animalia *cruſtacea*, *cruſtata*, ὀστρακόδερμα, μαλακρόστακα. Gal. *de puer. epil.* etiam dicuntur ὄστρεια *c.* 5. de quibus vide Aldrov. *l.* 2. *de Exanguibus cruſtatis*. De *cruſtaceis* Offic. Schrod. *l.* 2. *c.* 27. Vel accipitur pro *eſchar*. Gr. ἐσχάρα, ἐφελκὶς, quæ ulceribus veluti ſeptum, vel ſua ſponte, vel arte pyroticorum, ſive cauſticorum medicaminum uſu adnaſcitur, Gal. *l.* 5. *meth. med. f. c.* 5. Scrib. Larg. *n.* 25. Rhod. *in not. ad. h. l.* Talia media dicuntur *Eſcharotica*, ἐσχαρωτικὰ, ſuntque duplicia, ignitum ferramentum, & medicamentum ſepticum, vel cauſticum, *l.* 5. *de S. F. c.* 15. Talia medicamenta abundant ſalinis acerrimis lixivioſis portionibus, uti patet ex lapide ſeptico parato ex lixivio fortiſſimo. Legitur & apud Hippocr. ἐσχαρώπεπτα κεϊμνὰ, farinas & pultes farinaceas *cruſtam* facientes in craticula coctas, *l.* 4. *Ep. XXIII.* 11. Vel ſumitur pro *cuticula*, quæ liquoribus aut etiam partibus ſolidis ex aliqua congelatione ſuperficiaria adnaſci ſolet. Hanc Gal. vocat πεκνὸν ἐπίγαγον, *l.* 2. *de Al. Fac. c.* 23. Talis *cruſta* obſervatur quoque in ſanguine extravaſato, de qua videantur *notæ noſtræ ad Jeſſen. p.* 174. *ſeqq.* Willis. vocavit *cremorem*, *de febrib. c.* 1. Ita & in urinis conſpicitur quandoque *cruſta* albicans in ſuperficie concreſcens a particulis ſalis fluidi cum fixi portionibus combinatis. Idem *l. de Urin. c.* 5. *Cruſtam* quoque tribuit gulæ, ventriculo & inteſtinis in ſuperficie interiori, Barthol. *l.* 1. *c.* 9. *&* 10. quam *cruſtam villoſam* vocat Willis. *Pharmac. Rat. Part. I. ſect.* 1. *c.* 2. & in parte poſtica, ſive convexa glandulis numeroſiſſimis annulatis conſitam eſſe docet.

(II) *Cruſta lactea*, achores in facie ſive ulcuſcula manantia plurimis ac minimis foraminulis, unde tenuis & glutinoſa caries exit, cutim perforantia. Vog. Cull.

Cruſtula, idem, quod *Ecchymoma*, in oculo, h. e. ſanguis, qui ad conjunctivam tunicam a ſuis deſcendit arteriis, cum ipſa crepuerint. Fit autem duobus modis, ſcilicet ex oculi percuſſione & fiſſura conjunctiva; vel ex apoſtemate in conjunctivæ, & non ex ſui, fiſſura. Iſaac. *l.* 2. *Viatici c.* 3.

Cruſtuminatum, κρυστυμίνατον, genus dicitur portionis ex *cruſtumiis pyris* præparatum, cujus meminit Aetius *l.* 5. De illis vero pyris optimis vide Scrib. Larg. *n.* 104. & Rhod. *in not. ad h. l.* ut & *in Lex. Scrib. p.* 369.

Crux, σταυρὸς, quid ſignificet, notum eſt, & proprie ad Medicum non pertinet. Videatur Lipſii libellus de *Cruce*. De ſignatura *Crucis* hieroglyphica videatur Joannis Dee Londinenſis *Monas Hieroglyphica Theor. XVI.* in *Theatr. Chym. Vol. II. p.* 197. *ſeq.* Signaturas *Crucis* veſtimentis cælitus impreſſas malum quid portendere, vult Paracelſ. *Philoſ. l.* 2. *c.* 8. *Meteor. c.* 9. *& l.* 2. *de Meteoris*; *& de Meteoris ex Elemento ignis c.* 33. Legatur quoque, ſi placet, de forma *crucis* qualis fuerit, C. Hoffm. *Com. ad Galen. de U. P. n.* 694. Tropice etiam *crux cervi* vocatur a venatoribus *oſſiculum de corde cervi*, a figura, quam quodammodo refert, quod plu-

plurimum ad cordis affectus valere vana potius perſuaſio nobis videtur, quam experientia, multo minus ratione vera confirmata ſententia.

Crybden, κρύβδην, ſignificat *clam*, latenter, occulte. Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul.* *LXXXII.* 12.

Crymodes, κρυμώδης, eſt epitheton febris continuæ & ardentis accenſæ ab eryſipelate circa pulmonem conſiſtente, quemadmodum ex Aetio *l.* 5. *c.* 89. notavit Gorr. Derivatur a κρυμὸς, idem quod κρύος, *frigus*, *algor*, q. d. febris algida vel frigida, ſcil. ratione partium externarum.

Cryos, κρύος, *frigus*, algor, glacies, & per metaphoram durities cruſtæ. Linden. *Exerc.* *V.* §. 41.

Cryphina, κρύφινα ἢ κρύφια, *animi ſenſa occulta* denotat, Hippocrat. *l.* 7. *Epid. plane in fine*; quamvis Lind. κρύφιμα retinuerit. Foeſ. *p.* 360.

Cryptos, κρυπτὸς, *occultum* ſignificat vel latentem, uſurpavit Hippocr. de Cancro, 6. *aph.* 38. Vid. Dieter. *num.* 483. Vide *Occultus*.

Cryſorchis, κρυσόρχεις, eſt teſticuli, aut *teſticulorum occultatio* vel receſſio. Galen. *in def. Med.*

Cryſtallinus, κρυςαλλοειδὴς, vel dicitur de humore oculi in medio ſito, duriuſculo, non omnino rotundo, ſed aliquantulum plano, pellucido & puro, ceu medio viſionis adæquato, & fere primario, cujus deſcriptionem & uſum vide in Anatomicorum ſcriptis, præſertim Barthol. *Anat. l.* 3. *c.* 8. Dicitur hic humor etiam *glacialis*. Vel uſurpatur de membris corporis ſumme frigidis. Ita χεῖρας, vocavit κρυςαλλίνας, *cryſtallinas*, Hipp. *l.* 7. *Epid. XV.* 36. h. e. quaſi congelatas.

Cryſtalliſatio eſt operatio chymica ſalybus & ſalinis concretis propria, quatenus poſt corporatum liquoris illa diſſolventis quantitatem certam corpuſcula ſalina congregari rurſus & uniri incipiunt, donec vel ſola, vel cum aliis metallicis aut mineralibus combinata in diaphanam compagem diverſæ, cuivis tamen ſalis propriæ, figuræ abeant. D. D. Bohn. *Diſſert. Chym. Phyſ. XIII.* §. 23. *ſeqq.* D. D. Wedel. *Pharm. Acroam. l.* 1. *ſect.* 3. *c.* 3. *p.* 44. *ſeqq.* ubi *cryſtalliſatio* per coagulationem ſpontaneam & ſucceſſive ab intra perficiendam deſcribitur.

Cryſtallus, κρύςαλλος, communiter deſcribitur, quod ſit ſuccus intra terram frigore concretus. Itaque ex marmorum ſaxorumque canalibus effoditur, vel venis fibriſque detectis, aliquando aratro excitatur, & torrentibus defertur. Andr. Chioccus *in Muſ. Calceolar. ſect.* 3. *p.* 193. *ſeqq.* Ferd. Imperatus *l.* 24. *c. ſeqq.* & Frid. Hoffman. *in Clav. ad Schroder. l.* 3. *c.* 8. §. 73. Eſt igitur *cryſtallus* corpus foſſile, ſive minerale lapidoſum, & gemma peculiaris ex aqueo ſucco, ſed cum terrea ſiccitate a frigore congelata, vel potius beneficio ſpecificæ & eſſentialis formæ lapidificæ (ſive ſpiritum, ſive ſemen petroſum dixeris, perinde erit) producta. De ejus virtutibus medicis vide Rul. Chioccum *d. l.* Schroder. *d. l.* & alios. Summatim: Facultatis eſt refrigerantis, præcipitatoriæ. Inde confert in omni alvi fluxu bilioſo, dyſentericis, cholericis, &c. *Cryſtallus* artificialiter ſumpta Chymicis dicitur lapillus fragilis per congelationem factus. Vide Ruland. *Lex.* Huc pertinent *cryſtalli* Nitri, Tartari, Solis, Martis, Mercurii, Veneris, Sulphuris, vegetabilium, de quibus legantur Libav. *in Syntagm. Arc. Chym. l.* 8. *c.* 39. *Alchym. Pharmac. c.* 22. Schroder. *in diverſis locis, quæ in indice quæri poſſunt*, *Diſpenſatoria*, *aliorumque Practicorum ſcripta*, & e noviſſimis Helf. Iunken *Lex. Chym. Ph. P. I. p.* 99. Nos oportet brevitati ſtudere. *Cryſtallus* etiam pro ipſa glacie accipitur, haud dubie ex communi opinione, quamvis falſa ſupra tradita, apud Hippocr. 5. *aph.* 24. Dieter. *n.* 484. *Cryſtalli* quoque Pathologice vocantur puſtulæ per univerſum corpus diſperſæ, lupini magnitudine, albæ ac inſtar cryſtalli diaphanæ, quas cum phlyctænis coincidere exiſtimat Ingraſſias *comm. in Avic. de Tum. p. n. p. m.* 194. E recentioribus quoque hoc nomine uſus D. Binninger. *Obſerv. Med. cent.* 2. *Obſ.* 94. *p.* 336.

Ctedones, κτηδόνες, vocantur *fibræ*. Vide infra *Fibræ*.

Cteis, κτεὶς, *pecten*, *pubes*, pili decoratus dicitur in hypogaſtrio juxta pudenda, ubi pili inhorreſcunt, Hippocr. 7. *aph.* 39. Alias proprie *pecten*, κτεὶς, dicitur inſtrumentum dentatum, quo capilli explicantur. Dieter. *n.* 485. A quibuſdam etiam κτένες dicuntur dentes quatuor primores acuti vel inciſores, qui & διχαςῆρες, τομεῖς, & γελασῖνοι dicti. Sunt etiam, qui κτένας vocant partem manus externam, τῷ θέναρι, ſive volæ oppoſitam, quam propterea alii ὀπισθένap, alii προκάρπιον, alii δῶρον appellant. Sunt & κτένες θαλάσσιοι, *pectines marini*. Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 69. Caſtell. Gorr.

Ctenos, κτῆνος, *Jumentum*, *Pecus*. Hinc κτηνιατρικὴ, Vide *Veterinaria*.

Ctiſis, *Ctizo*, κτίσις, κτίζω, vide *Creatio*.

Cubaris, κυβαρὶς, ſpecies inſecti, quod dicitur *millepeda*. Vide *Aſellus*.

Cuba-

Cubatio, καζάκλισις, vide *Cataclyſis*.

Cubiformis, κυβοειδὴς, eſt epitheton oſſis, quod & *cubicum* dicitur, eſtque os, quod ab externis oſſis partibus, pedis firmum in terra ſtatuitur, externiſque *tarſi* partibus eſt locatum, & articulatur cavitati calcanei ad finem adjacenti, Galen. *l.* 3. *de U. P. c.* 7. Et hoc unicum os ex quatuor tarſi oſſibus ſolum nomine donatum eſt, cum reliqua tria careant nominibus. Eſt autem os hoc, ut reliqua *tarſi* oſſa, intus cavum, foris gibbum, cubo ſimile, quod latera ſex habeat cubo communia, admodum inæqualia & fere aſpera. Caſtell. Jung. Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 21. Dicitur & *os teſſeræ*, Arab. *grandinoſum*, item πολύμορφον. Eſt etiam epitheton dorſi *auriculæ* ſeu *conchæ* partis externæ verſus caput, quæ aliis dicitur κυρτοειδὴς, *gibbiformis*. Lind. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 11. §. 4.

Cubil, i. e. terra rubra. Rul. *Lex.*

Cubile, *Cubiculum*, κοίτη, quamvis hoc vocabulum & *lectum*, & fulcrum, & omnia ad lectum pertinentia comprehendat, uti patet ex Hippocr. *6. Epid. ſ.* 4. *t.* 19. & *ſ.* 8. *t.* 27. *ſ.* 2. *de R. V. I. A. t.* 50. Hinc κοιτωνητὴς, *cubicularius*, qui *cubiculo* præeſt, vocatur, Galen. *l. de præcogn. c.* 5. quem Atticiſſantes σωματοφύλακα vocant. Jung. Foeſ. *Oecon. p.* 346.

Cubitus, κύβιτος, πῆχυς, eſt generaliter os, quod inter humerum & carpum, quo *brachiale* dicitur, ſitum eſt. Specialiter alterum ſaltem illius partis os grandius, quod alteri ſubeſt *radius* dicto, vocatur, Græc. Focile majus πῆχυς, ἀγκὼν, vide *Ancon.* ὠλέκρανον, Specialiſſime proceſſus quoque & articulatio illa ulnæ, cui reclinati inniti ſolemus, *Cubitus* appellantur, Gr. ὠλέκρανον, κορώνη, κορωνὸν. Vid. Foeſ. *Oec. p.* 360. *ſeq.* & 505. *ſeq.* Dieter. *n.* 3. Hoffmann. *in Galen. de U. P. n.* 92. Vocabulo κύβιτος uſus Hippocr. *l. de Loc. in hom. XI.* 11. Iung. Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 72. *ſeqq.* Muſculi quidem *cubitum* flectentes & extendentes vocantur *cubitei*, flexor quidem *internus*; extenſor *externus*. Bartholin. *l.* 4. *An. c.* 9. *p.* 575. Eſt & πῆχυς, *cubitus*, menſuræ nomen, qua verum intervallum dimetimur, eſtque extenſio a cubito uſque ad ſummum medium digitum pedis unius & dimidii, Hippoc. 1. *de fract. t.* 16. Ab hoc derivantur πυχυαῖος, *cubitalis*, 2. *de fract. t.* 3. item ἡμιπηχυαῖος, δίπηχυς, τρίπηχυς, ἑξάπηχυς, *ſemicubitalis*, *duorum*, *trium*, *ſex cubitorum* ſcil. longus, quæ ſæpe apud Auctores occurrunt. Caſtell.

Cubus, κύβος, ſignificat vel corpus, vel figuram hexedram, ſex quadratis lateribus conſtantem, qualis eſt teſſeræ, Galen. *l.* 8. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 3. Unde corpora alia ſimilem *figuram habentia* dicuntur κυβοειδῆ, *cubiformia*, *vel cubica*. Κύβος, *cubos*, quoque a quibuſdam dici ſpinæ vertebras, & *præſertim* colli, vult Gorræus *in defin.*

Cuculatum majus dicitur *aqua vitæ*, ſive ſpiritus vini. Rul. *Lex.*

Cucullaris dicitur muſculus, qui Galeno *Trapezius*, τραπέζιος, vocatur, ſcapulam movens vario modo, ob formam cucullum Monachorum referentem, Barthol. *l.* 4. *An. c.* 3. *p.* 564.

Cuculus, κόκκυξ, æquivocum eſt, ſignificat enim vel avem notiſſimam inter rapaces referendam, accipitri ſimilem, cujus deſcriptionem & uſum medicum vide apud Aldr. *Ornith. l.* 5. *c.* 17. & Schrod. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 53. Avem hanc ſanguinem vomere, ſi alvi fluxus, vel dyſenteria epidemica invaſerit homines, ſcripſit Paracelſ. *de peſt. Tractat.* 1. Vel piſcem, de quo legatur idem Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 4. Gal. 3. *de Al. fac. c.* 31. inter piſces carnis duræ refert. Vel oſſis ſacri extremitatem. Vide *Cauda*.

Cucupha, nomen *Pileoli*, qui paratur ex ſindone vel linteo tenuiori, cum pulvere ſpecierum cephalicarum cotone vel goſſypio excepto & interpuncto, ſeu interpaſſato, ut vocant. Videatur Petr. Morell. *l.* 2. *de meth. præſcr. remed. form. ſect.* 2. *c.* 3. Schrod. *l.* 2. *c.* 78. qui ſæculis annumeravit.

Cucurbita, σίκυον, σικύα, σίκυς, σίκυνος, Cucumis. Quid proprie ſit, Botanicis relinquimus. A figuræ vel formæ ſimilitudine *Cucurbitæ* vel *Cucurbitulæ* Medicis dicuntur vaſcula illa, quæ cuti cum flamma affigi ſolent, cum vel ſine ſcarificatione. Dicuntur & *Ventoſæ*, præſertim Italis. Parantur e materia metallica, vel cornea, Dieter. *n.* 772. Quæ ſine ſcarificatione apponuntur, dicuntur leves, Gal. *l.* 3. *de L. A. c.* 4. Hippocrates vocavit σικύας, *l. de Medico*, *VI.* 1. *l.* 4. *de morb. VI.* 9. Dividuntur in magnas, & parvas, quæ *Cucurbitulæ* vocantur. Magnæ meminit Hippoc. 5. *aph.* 56. & Gal. *l.* 2. *ad Glaucon. cap.* 6. *alibique*. Vid. & Rhod. *ad Scrib. Larg. n.* 46. Chymicis *Cucurbita* dicitur vas plerumque turbinatum, in cucurbitæ vel pyri formam turgeſcens ec. *Lex.* & Iohnſ.

Cucurbitula, vide *Cucurbita*.

Culatum, i. e. *Calcinatum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Culbicio, veteribus dictus fuit affectus ſtranguriæ ſimilis, vel potius ardoris urinæ ſpecies, Gallorum *chaude piſſe*, ab inflammatione para-

 ſtata-

ſtatarum mediante acri & putreſcente ſemine producta dependens. G. H. Velſch. in *Sylloges Cur. & obſerv. Medic. Epiſagmatis Obſ. 67. p. m.* 42.

Culcitra, ἐφάπλωμα, quid ſignificet, ex aliis Dictionariis vulgaribus conſtare poteſt ac debet. *Culcitra* perforata, cui fœmina parturiens in ſella obſtetricali inſidet, duplici modo deſcripta & depicta videatur in Henr. a Deventer *Lum. Nov. Obſtetr. c. XXVI. p.* 91.

Culeus, κωλεός, *ſaccum coriaceum* ſignificat. Eſt & nomen menſuræ liquoris omnium maximæ, qua Romani uſi ſunt. Continebat enim viginti amphoras, auctore Plin. *l.* 14. *H. N. c.*4. Interdum tamen paulo plus minuſve continentia vaſa *Culei* quoque vocabantur. Gorræus *p.* 244.

Culex, κώνωψ, dicitur inſectum bipenne, aculeum habens in ore, cujus prolixam deſcriptionem cum ſpeciebus tradidit Aldrov. *l.* 3. *de Inſect. c.* 5. Remedia pro necandis & fugandis *culicibus* vide apud Gal. *l.* 3. *de fac. parab.* 69. & P. Ægin. *l.* 5. *c.* 1. Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 12. *Schol.* Maculæ in febribus malignis epidemicis dicuntur Hippocr. κωνώπων ἀναδήγματα, *culicum* morſus, propter ſimilitudinem, *l.* 2. *Epid. ſect.* 3. *n.* 21. *l.* 7. *XXXIX.* 2. *Coac. t.* 564. Hodieque dicuntur communiter *petechiæ*, febres *petechiales*. Quis ergo dubitaret morbos hoſce Hipp. tempore fuiſſe cognitos?

Culicula, legitur hoc vocab. apud Parac. *de puſtul. Gallic. & clauditate*, *l.* 10. *c.* 1. ſed quid proprie intelligat, non certo conſtat.

Culter, *Cultellus*, μάχαιρα, μαχαίριον, μαχαιρίς, quid in genere ſignificet, notum eſt, nimirum inſtrumentum, quo uti ſolemus ad diſſecandum corpora ſolida, mollia, v. g. carnes, membranas. *Cultri* uſus varius in Medicina. In anatomicis *Cultros* exciſorios vocavit Gal. ἐκκοπεῖς, *l.* 7. *Anat. adm. c.* 12. inciſorium vero ἐγκόπιον, *l.* 8. *c.* 6. *Cultrum* falcatum, & raſorium chirurgicum depictum & deſcriptum vide apud Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig.* 2. & *Tab. XX. fig.* 2. De *cultro* venatorio vide Rhod. *ad Scrib. n.* 13. *Cultelli* utrinque acuti meminit Rul. *in Lex. Cultellos* quatuor e chalybe, partim inſtar ſerræ dentatos una cum aliis rebus, ligno, ferramentis, globis capillorum &c. in ventriculo agricolæ cujuſdam mortui repertos, recenſet Lang. *l.* 1. *Ep.* 38. *fin. Culter* in anatomicis tertius Lobus Hepatis vocatus fuit, ut eſt apud Theoph. Protoſpatarium *l.* 2. *de H. C. F. c.* 11. Vide *Focus*.

Cultrivorus, μαχαιροφάγος, qui *cultrum* involuntarie deglutivit, cujus geminum exemplum de ruſtico Boruſſo & Bohemo vide allegatum apud Dieter. *Iatr. n.* 468. & alia duo de Baſileenſi & Londinenſi apud Bonetum *Medic. Septentrion. l.* 3. *ſect.* 1. *c.* 16. *ſeqq. p.* 509. *ſeqq.*

Culus, ἀρχός, ἕδρα, idem quod *Anus*, Podex. Vide *Anus*.

Cumanus lapis eſt ſpecies *Cadmiæ foſſilis*, ſeu potius *pſeudo-cadmiæ*, prorſus ineptus. Fallop. *tr. de metall. & foſſil. c.* 12. *Tom. I. oper. p.* 307.

Cumulatim, ἀθρόως, vide *Athroon*. *Cumulans*, *Cumulatum*, vide apud Scribon. *n.* 122. 227. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Cuna, *Cunæ*, λίκνον, κοιτίς, i. e. lectulus parvus pro infantibus, ita fabricatus pedibus & ſpondis ſuis, ut ad utrumque latus facile moveri poſſit. Moſchion retinuit etiam in Græco κῦναι, & plur. κῦναι, *de morb. mul. c.* 14.

Cunctatio, μέλλημα, μέλλησις, dicitur mora illa noxia & tarditas in applicatione membrorum, quam in acutis ſemper pernicioſam recte dixit P. M. de Calderia *Tom. I. Oper. p.* 64. *B.*

Cunealis, vocatur ſutura cranii inter ſpurias relata, quæ a lateribus oſſis cuneiformis, ubi oſſi frontis committitur, in anteriori cranii parte tranſverſim ad oſſis ethmoidis angulos fertur. Balſ. *Med. Un. p. m.* 104.

Cuneatio, σφήνωσις, i. e. applicatio in formam *cunei*, κατὰ σφῆνα. Legitur apud Scrib. *n.* 47. Vid. Rhod. *ad h. l.* & *in Lex. Scrib.* Proprie vero *cuneatio*, σφήνωσις, eſt *cuneo* adacto facta diviſio & fiſſio. Uſus Hipp. 3. *de fract. t.* 40.

Cuneiformis, σφηνοειδής, epitheton oſſis in media baſi capitis, & cerebro inſtar baſis ſubſtrati, ita ut omnia fore capitis & maxillæ ſuperioris oſſa tangat, ὀστοῦν σφηνοειδές. Dicitur & *os baſilare*, *os palati*. Gal. *de oſſib. c.* 1. ſcribit apud veteres fuiſſe controverſum, ad quam pertineat partem, quod a nonnullis inter cranii, ab aliis inter genæ ſuperioris oſſa numeretur, quia inter utrumque eſt medium: vicit tamen eorum opinio, qui id cranio tribuunt. Eſt igitur unum ex oſſibus cranii, quod in capitis baſi collocatum inter capitis & genæ ſuperioris oſſa velut σφὴν, id eſt *cuneus* adigitur, atque immittitur. Sic dicitur a *cunei* forma vel potius uſu, quod omnibus ſuis partibus *cunei* modo ſe inſinuet inter oſſa capitis omnia, & prope omnia genæ ſupernæ. Nam os occipitis tangit λαμβδοειδές, atque ab eo diſtinguitur ſutura communi, deinde longo tractu attingit oſſa temporalia, & ſupra hæc angulum bregmatis. Vide Barth. *libell.* 4. *Anat. c.* 8.

Cu-

Cuneus, *Cuneolus*, σφὴν, σφηνίσκος. Pertinet etiam *Cuneus* ad machinas medicas, & paratur præſertim ad humeri caput in alam prolapſum, ac deinceps ad alios quoque uſus, Orib. *de machinam. c.* 4. Linteamentum in *cunei* formam contortum & inditum dicitur *cuneolus*, σφηνίσκος, Æginet. *l.* 6. *c.* 4. Interpres reddidit *obturamentum*.

Cuniculus, κύνικλος, κυνικῦς, δασύπυς, eſt animalculum lepori ſimile, in Iberia frequens, Gal. 3. *de al. fac. c.* 2. cujus deſcriptionem & uſum in cibis atque Medicina, vide apud Aldrov. *l.* 2. *de Quadrup. digit. vivip. c.* 24. 25. Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 19.

Cunnus, i. e. *pudendum muliebre*, τὸ γυναικεῖον. Vide *Vulva*. Rolfink. *O. ac Meth. Generat. dicat. part. Part.* 2. *c.* 32.

Cupedius, κνιπὸς, *faſtidioſus*, vide *Cnipos*.

Cupella, *Copella*, *Capulla*, eſt catillus cinereus, utpote ex meris cineribus compactus, & lævore oſſium, aut ex aliis rebus parato conſperſus, ad aurum & argentum poliendum, & depurandum, dum tenuibus plumbi bracteis involvitur, vaſculo immittitur, & igni imponitur. Hæc depuratio metallorum nobiliorum vocatur *cupellatio*, de qua legi poteſt ſatis perſpicue Jacob. le Mort *Metallurg. contract. ſect.* 2. *p. m.* 265. 266. Iunken. *Lex. Ph. Ch. P. I. p.* 99. *ſeqq.*

Cuperoſa, id eſt *Æs uſtum*. *Cuperoſum* eſt vena mineralis cupri ſubterranea. Rul. *Lex. Cuperoſa* florida eſt dilutum chalcanthoſum, cujus deſcriptionem vide apud Libav. *Synt. Arch. Chim. l.* 8. *c.* 41. Fallopius ſcribit, *cuperoſum* eſſe chalcanthum puriſſimum, quod non habet admixtum æs, vel ferrum, *tract. de Tum. p. n. c.* 27. *Tom. II. Op. p.* 303.

Cuphos, κῦφος, dicitur *levis*, & deſcribitur per ſuapte natura tendens ad ſuperiorem locum. Si de alimentis prædicatur, conſiſtentia debet eſſe rara & nullo negotio penetrabilis calori, & proinde concoctu facilis, citoque tranſiens. Si de morbis, denotat eorum remiſſionem & cauſſæ motum minorem, uti 6. *aph.* 7. videre eſt. Vid. Dieterich. *Iatr. n.* 474. Linden. *Ex. V.* §. 90. Hinc deſcendit verbum κυφίζω, *levo*, *elevo*, proprie de onere. Metaphorice ad animum & corpus & ad morbos transfertur. Hipp. 2. *aph.* 27. Dieter. *n.* 473. Vide *Levis*.

Cupiditas, ἐπιθυμία, dicitur animi paſſio quædam, vel perceptio, affectus aut pathema, amoris effectus vel comes, qua anima diſponitur ad expetendum in futurum res, quas ut ſibi, vel corpori convenientes voluptatemque parituras repræſentat. Fit hoc, ſpiritus animales, ceu emiſſarios ſuos, diffundendo vel expandendo, ut rei ſenſoriæ expetendæ ſpeciem in ſe admittant. Vide Cl. Thom. Willis. *de Anim. Brutor. part. I. c.* 9. & Charlton. *Ex. VIII. Pathol.* §. 24. 28.

Cuprum, χαλκὸς, idem quod *Æs*. Vide *Æs*.

Cura apud Latinos eſt æquivocum vocabulum. Vel enim ſignificat animi motum mixtum, triſtitiæ, & deſiderio reſpondentem, qua quis de re aliqua ſollicitus eſt. Gr. dicitur ἐπιμέλεια φροντὶς, μελεδὼν & μελεδώνη, μεέιμνη, vide *Merimne*, quod ultimum Hippocr. in uſu habuit, v. g. *l.* 1. *de morb. mul. LXI.* 3. 13. *l. de int. aff. VII.* 42. Dicitur & μελεδὴ, *l.* 1. *de morb. mul. XCII.* 15. Hinc animi motus & exercitatio, ſi moderatior fuerit, facit ad ſanitatem, *l.* 5. *Epid. ſ.* 5. *t.* 10. *vel* 11. Quod ſi vero nimia fuerit, magnus morbus eidem dicitur, dum in melancholiam morbum degenerat, *l.* 2. *de morb. LXX.* 1. Vel ſignificat idem quod *Medela*, *Sanatio*, Gr. θεραπεία, *curatio*, ἴασις. Vid. 1. *aph.* 6. Eſtque ea morbi ſublatio, quæ jam facta eſt, non quæ adhuc fit, Galen. *cap.* 1. *de R. V. l. A. t.* 3. Duplex habetur: Una a natura, altera ab arte. Linden. *Ex. VII.* §. 17. Morbi *curabilitas* a cognitione recta dependet. *Ex. VIII.* §. 61. *Cura*, medicina, *Curator*, Medicus, ſcripſit Rob. Keuchen. *ad Seren. not. p.* 94. *Curatio* etiam aliquando ponitur pro purgatione, v. g. apud Scrib. Larg. *n.* 222. *Curatus* adeps ſuillus, e. i. *purgatus*. Vid. Rhod. *not. ad h. l. & Lexic. Scribon. p.* 369.

Cura, *Cure*, κουρὰ κυρή. Græcum vocab. Latinis ſignificat tonſuram capillorum, quæ vel ſanitatis, vel ornatus gratia inſtitui ſolet. *Detonſi* Gr. κειρόμενοι vocantur. Hipp. 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 9. Gal. *in comm.* 4. *ad h. l.*

Curallium, κυράλιον, κυράλλιον, idem quod *Coralium*. Vide ſupra. Rob. Keuchen. *not. ad Seren. p.* 276.

Curatoria, *Curatrix*, θεραπευτικὴ, Medicinæ pars princeps dicitur, quæ tum factum morbum tollit, tum fienti occurrit; minime vero (uti voluit Caſtellus,) imminentem aut futurum præcavet. Hæc enim eſt functio conſervatricis partis, ὑγιεινῆς. Utitur vero *Curatoria* tribus partibus miniſtris, diætetica, pharmaceutica, & chirurgica. Videantur paſſim Inſtitutioniſtæ.

Curculio, κὶς, τρὼξ μίδα, eſt nomen inſecti minimi, quod ex frumento naſcitur, & quidem variæ formæ, aliud e tritico, aliud ex hordeo, aliud ex leguminibus, de quibus omnibus videatur

tur Aldrovand. *l.* 2. *de Inſect. c.* 9. Legitur & *Gurgulio*.

Curioſitas ſumitur & in bonam, & in malam partem. Illo reſpectu idem eſt quod *diligentia*, *cura*, retentio animi ad rem recte perficiendam, Græc. ἐπιμέλεια, σπουδὴ, Rhod. *in Lex. Scribon.* Ita Hippoc. 2. *prorrhet. XV.* 8. utitur de eo, qui *curioſe* victum obſervat ad præcavendum arthritidem, ἐπιμελῆς τρόπον. Hoc vero reſpectu Græce dicitur περιεργία, περιττὴ ἐπιμέλεια, Galen. *l. de V. S. adv. Eraſiſtratæos*, *c.* 4. Eſtque inutilis & ſupervacanea circa rem aliquam opera & ſollicitudo. Ita Galenus frequentem ſyllogiſmorum conſtructionem peſſimam *curioſitatem* dixit, *l.* 2. *de Hipp. & Plat. dec. cap.* 3.

Curmi, κοῦρμι, genus eſt potionis, *zytho* vel cereviſiæ noſtræ æmulæ ex hordeo factæ, cujus potu ſæpe pro vino veteres uſi ſunt. Verum noxium humorem gignere, dolorem capitis, & nervorum vires reſolvere dicitur, apud Dioſcor. *l.* 2. *c.* 110. Non videtur eſſe nomen Græcum, ſed ejus gentis, in qua parabatur. Gorr. *p.* 244.

Curſus, δρόμος, quid ſignificet; in trivio notum eſt. At in Medicina conſideratur, ut actio curruum. Siquidem eſt ambulatio vehemens, C. Hoffmann. *ad Gal. de U. P. p.* 177. Eſtque ſimul motus corporis vehementior, & res non naturalis, ad ſanitatis conſervationem, vel deſtructionem, pro uſu, vel abuſu, faciens. Utilitatem monſtrat Hippoc. *l.* 1. *de Diæt. XXX.* 10. *XXXIV.* 12. Noxam vero docet Gal. *l. de parv. pilæ exercit. c.* 33. Aliquando ſumitur abuſive pro fluxu: *Curſus* urinæ, Seren. *de remed.* §. *Veſicæ & calculo purg.* Keuchen. *in not. ad ill. p.* 215. *Curſus* menſtruus *p.* 227. *ſeq.*

Curtum, κολόβωμα. Vide *Coloboma*, &. Æginet. *l.* 6. *c.* 26.

Curvamen, κύρτωμα, ὕβωμα, extuberantiam & gibboſitatem, vel ſecundum, vel præter naturam denotat, Hippocrat. 2. *prognoſt. t.* 25. Ita ventris tumor in prægnante dicitur κύρτωμα τῆς γαστρὸς, 2. *prorrhet. XXXV.* 6. de liene *l.* 1. *Epid. ægrot.* 1. In ſpecie vero ὕβωμα vocari *curvamen* omne vertebrarum, patet ex Galen. *c.* 3. *de artic. t.* 53. Dicitur & *obſtipitas*, σκολίωσις, *d. l. t.* 40.

Curvus, κυρτὸς, ὑβὸς, σκολιὸς, γαυσὸς, quid ſit ex præced. deſcriptione facile patet. Κυρτὸς legitur de ventriculo, apud Hippoc. *l.* 4. *Epid. VII.* 6. de liene *l.* 2. *ſ. n.* 65. Ὑβὸς proprie de gibboſis in dorſo dicitur, 4. *aph.* 46. Jung. Dieter. *n.* 848. Huic opponitur λορδὸς, Galen. *in com. ad h. l.* σκολιὸς in compoſito uſus ἰθυσκόλιος, 3. *de artic. t.* 40. & verbo σκολιαίνεσθαι, ad latus *incurvari*, *t.* 48. γαυσὸς vel γαῦσος legitur 2. *de fract. t.* 69. & 4. *de art. t.* 61. 64.

Cuſcuta, eſt proprie nomen plantæ herbis adnaſcentis intricatiſſimæ, quæ ſignificatio non eſt hujus loci. Improprie Paracelſo ſignificat excreſcentias in oſſibus, vulgo *Uberbein*, *l.* 7. *de Orig. cauſſ. & cur. morb. Gallic. c.* 11. & *l.* 8. *cap.* 3.

Cuſpis, αἰχμὴ, ἄκρον. Per translationem dicitur extremitas in pene, ſive glans, Roſſink. *O. ac Meth. part. gener. inſerv. part.* 1. *c.* 47. & ſpecies quædam deligationis, ſive faſciæ, *n.* 91. apud Gal. de faſciis.

Cuſtodia, φύλαξις, διαφύλαξις, προφύλαξις, idem ſignificat quod *Conſervatio*, *Præſervatio*. *Cuſtodes* pororum, φρουροὶ, dicuntur muſculi, Galen. *l.* 2. *de mot. muſc. c.* 4. & *Cuſtodiam* ſalutis facere, legitur apud Scrib. Larg. *n.* 84. vide Rhod. *Lex. Scribon. p.* 370. Plane ſingulariter *Cuſtos* Helmontio ſignificat muci productorem, ſive poteſtatem muci effectricem: Tr. *Cuſtos errans* 5. *n.* 27. Quid *Cuſtos membranæ*, Gr. μηνιγγοφύλαξ, dicatur in Chirurgicis. Vide infra in voce *Meningophylax*.

Cutaceus, δερμώδης, idem quod *Coriaceus*, βυρσώδης, epitheton quorumdam animalium, concoctu difficiliorum, Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 41.

Cutambuli dicuntur vel vermiculi ſub cuticula, aut ſuper eam repentes & titillantes, cum moleſtia; vel dolores vagi ſcorbutici inſtar talium vermiculorum diſcurrentium cum magno cruciatu & moleſtia ægrum infeſtantes, ab ichore tenuiſſimo volatili peculiari malignitate ſcorbutica inquinato provenientes. Vocantur & Veredarii vermes, vernac. *Lauſſende Baren.* D. Joh. Nic. Binniger. *Obſ. Med. Cent.* 4. *Obſ.* 42. *p.* 418. Vide & *Vareni*. *Varus*.

Cuteus labor Paracelſo dicitur generatio Tartari quotidiana, id eſt uſnea ſuper uſneam, vel quaſi Tartarum ſuper Tartarum, *lib.* 1. *de Tartar. tr.* 3. *c.* 3. Verum quis intelligit hæc ænigmata Bœotica?

Cuticula, ἐπιδερμὶς, δερμὶς, cutis ſuprema, & veluti tegumentum cutis aut operculum, eſt pars ſolida magis, ſimilaris, tenuis, exſanguis, poroſa, tegendæ cuti deſtinata. Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 1. negat, eſſe partem corporis: ſed an rationibus ſufficientibus, dubito, quas ventilare non eſt hujus loci. Valvuloſam quoque eſſe Marcell. Malpighius primus invenit & declaravit *in Exercitatione Epiſtolica de externo tactus organo*. Sub *cuticula* arctiſſime connexum eſſe

corpus reticulare & mucoſum tunicæ retiformi in oculo ſimile egregie docuit D. D. Joh. Maurit. Hoffmannus &c. *in idea Machinæ humanæ Exercit. I. ſect.* 2. §. 7. *p.* 7. Cæterum cuticulam cum foraminulis, ſulcis in manu, protuberantiis veſiculoſis, crinibus, perforantibus aſperitatibus accurate delineavit Gothofr. Bidloo *Anatom. Tab. II.* Meminit ἐπιδερμίδος aliquoties Hipp. v. g. *de nat. pueri XVII.* 3. 7. 14. 18. *XIIX.* 1. *& alibi ſæpius in eod. libr.*

Cuticularis, δερματώδης, epitheton membranæ exterioris cerebrum inveſtientis, vulgo *Dura mater* dictæ, apud Gal. *l.* 9. *admin. anat. c.* 1. Defectus *cutis* lethalis in fœtibus diverſa exempla recenſet Ruyſch. *in Obſerv. Anatom. Chirurg. Cent. Obſ. LXXI. & ſeqq.*

Cutio, a cutis duritie, idem quod *Millepeda*, *Aſellus*, Cubaris. Vide *Aſellus*. Rhod. *ad Scribon. Larg. n.* 31. & Lind. *Ex. XI.* §. 21.

Cutis, δέρμα, eſt pars ſolida exterior, ceu integumentum corporis commune, & tactus inſtrumentum; cujus deſcriptionem videre licet in Anatomicis, in ſpecie apud Barth. *l.* 1. *Anat. c.* 1. Laudatus Joh. Maur. Hoffmann. *d. l.* §. 8. *ſeqq. p.* 8. *ſeqq.* Accurate delineavit per microſcopium ſeſe exhibentem Bidloo *d. l.*

Cyamus, κύαμος, proprie *fabam* ſignificat. Galenus *in exeg.* vult idem eſſe, quod Dioſcor. θοσκύαμον vocat. Ob figuræ vero ſimilitudinem etiam inſectum illud *Millepeda*, quando ſeſe contrahit, κύαμος vocatur, teſte Rhod. *ad Scrib. Larg. n.* 39. Vide *Faba*.

Cyanus, κύανος, vide *Cœruleus*.

Cyar, κύαρ, *foramen in acu* ſignificat apud Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 123. *& l.* 2. *de morb. XXXIII.* 15. 17. Apud Pollucem v. *l.* 2. κύαρ, dicitur interius auris foramen. Lindenus vertit *Curvedo*, *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 11. §. 4.

(Π) *Cyaſma*, macula fuſca in fronte, labiis, aut manibus gravidarum. Vog.

Cyathiſcos, κυάθισκος, dicitur Specilli chirurgici pars altera concava in pravi *cyathi* modum, qua aliquid vel extrahi, vel infundi poteſt. Gorr. Ægin. *l.* 6. *c.* 11.

Cyathos, κύαθος, ita dicitur liquoris & rei aridæ communis menſura apud Romanos, ligulas ſive cochlearia quatuor continens, eratque Sextarii pars duodecima. Apud Atticos vero etiam communis liquidorum & aridorum menſura erat, ſed capiens conchas duas, ſive myſtra quatuor, ſive chemas quinque, ſive ſeſquiunciam. Rhod. ex Heſychio etiam tribuit uncias duas *ad Scrib. n.* 1. Alibi vero *n.* 127. ſeſcunciam, uti patet ex Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. c.* 7. *l. de pond. & menſ. c.* 4. 5. *ſeq.* Ægin. *l.* 9. *fin.* Apud Rom. *Cyathi* nota erat C. apud Græcos vero X. Gorr. *p.* 251. Rhodius *in Diſſ. de Pond. & Menſ. ferme ſub finem* Cyathum continere ſcribit olei ℨ 12. vini ℨ j. S. ℈ 4. Mellis drachmas 2. ſcrupul. 4. *Cyathorum cereorum*, κυάθων κηείνων, quoque meminit Gal. *de R. V. I. A. t.* 42.

Cybitos, κύβιτος, vide *Cubitus*.

Cybium, κυβίον, dicitur *Pelamys*, ſeu piſcis marinus grandior, qualis *Thunnus* eſt, in fruſta cubica vel quadrata diviſus, ex Plin. *l.* 32. *H. N. c.* 11. Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. c.* 18. An vero idem, aut quid ſignificet *Cybium* apud Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. in fin.* certo non conſtat.

Cyboides, κυβοειδὴς, vide *Cubiformis*.

Cybos, κύβος, vide *Cubus*.

Cyceon, κυκεὼν, dicitur miſcellanea potio, alimenti & potus rationem ſimul habens. Duplex videtur olim fuiſſe: Vilior cum aqua & farina mixtus; alter generoſior & delicatior cum vino & variis farinis, melle etiam interdum & caſeo paratus, uti patet ex Hippocr. *l.* 2. *de diæt. IX. t.* 2. quamvis in poſteriori ſignificatione frequentius ſumatur. Aliquoties ejus meminit & alibi Hipp. v. g. 2. *R. V. I. A. t.* 40. *l.* 2. *de morb. XXXIX.* 19. *XLIIX.* 37. *l. de nat. mul. XXXII.* 21. *l.* 1. *de morb. mul. LXXXII.* 7. *lib.* 6. *Epid. ſ.* 6. *t.* 5. *& alibi ſæpius*. Vide Foeſ. *Oec. p.* 562. Lang. *l.* 1. *ep.* 58. Lind. *Ex. X.* §. 107. Dicitur & *Cinnus*. Vide ſupra. Deſcendit a verbo κυκάω, miſceo, *concinno*, quod legitur apud Hippoc. *in epiſt. ad Damagetum n.* 295. quemadmodum & compoſita, ξυγκυκάω, *commiſceo*, *l. de int. aff. XIII.* 53. καταχυκάω & προσκαταχυκάω, *l.* 3. *de morb. XXX.* 12.

Cycina, idem quod *Lithargyrum*. Rul.

Cycliſcus, κύαλισκος, duplicem habet ſignificationem. Primo ſignificat idem quod *Trochiſcus*, Gal. *l.* 10. *de S. Fac.* §. *Chole*. Deinde denotat ſcalprum exciſorium cavum, ſic dictum, quod ima ſui parte ad circuli figuram accedat, cujus uſus fuit præcipue in fracturis capitis, quum illæ uſque ad membranas pervenerunt. Verumtamen non abſque periculo adhiberi potuit, cum quatiat immodice caput. Gal. *l.* 6. *Meth. med. c.* 6. Æginet. *l.* 6. *c.* 90.

Cyclopion, κυκλώπιον, idem quod *album oculi*, ſive totum illud, quod in oculo albicat. Ariſtotel. *l.* 4. *de hiſt. anim. c.* 8. Gorr. *p.* 253.

Cyclops, κύκλωψ, nomen quidem fabuloſum Poetarum de nonnullis hominibus unum ſaltem oculum in vel ſub frontis medio habentibus, inter quos Polyphemus apud Homerum & Virgilium

gilium jure refertur. Obſervationes tamen teſtantur, talia monſtra aliquando in lucem producta fuiſſe, inter quæ notatu digna eſt obſervatio Borrichii de duobus, uno maſculini, altero fœminini ſexus Pariſiis a Chirurgo Tamponette ex utero extractis, quibus unus erat oculus rite confirmatus grandior cum duplici nervo optico, ſub media fronte ad radicem naſi ſitus, quam legere licet apud Bonettum, *Medic. Septent. l.* 1. *ſect.* 22. *c.* 2. *p.* 221. qui deſumpſit *ex Act. Hofn. Vol. I. Obſ.* 93. *p.* 182. *ſeqq.*

Cyclos, κύκλος, vide *Circulus*. Latine etiam *Cyclus* dicitur modus Methodicorum curandi per Diatnion, ita ut unus ſit reſumptivus, alter metaſyncriticus, quemadmodum eos deſcripſit Cæl. Aurelianus Methodicæ ſectæ deditus, *l.* 1. *Tard. Paſſ. c.* 1. *p. m.* 249. 250. 254.

Cycnarion, κυκνάριον, dicitur Collyrium colore album, ἄδηκτον, citra morſum, ubi Amylum, terra Samia & ceruſſa Rhodio prævalent. Mentio fit hujus medicamenti apud Gal. *l. Introduct. c.* 14. *l.* 4. *C. M. S. L. c.* 1. Æginet. *l.* 7. *c.* 16. ubi & *rubeus Cynus* deſcribitur. Dicitur enim Cyneus vel Cygnus, κύκνος.

Cycnus, κύκνος, *Cygnus*, *Olor*, eſt proprie nomen avis palmipedis aquaticæ, ad genus anſerinum (cum quibus tamen iniodio vivit) forma, victu, & ideo fortaſſis etiam facultatibus, accedentis, cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. *l.* 19. *Ornithol. c.* 1. Schrod. *l.* 1. *cl.* 2. *n.* 61. Improprie quid notet, vide *Cycnarion*.

Cydar, id eſt *Jupiter*. Rul.

Cydoniatum, *Cydonatum*, κυδώνατον, idem quod *Diacynodites*, compoſitio ex malis Cydoniis parata, additis aliis ſpeciebus. P. Ægin. *l.* 7. *c.* 11.

Cyema, κύημα, vide *Conceptus*. *Fœtus*.

Cygnus, κύκνος, vide *Cycnus*.

Cylichnis, *cylichne*, κιλιχνὶς, κυλίχνη κυλικίς, vitioſe κυγχνὶς, ſignificat parvum calicem, aut pyxidem medicamentariam. Galen. *Exeg. Dict. Hipp.* Foeſ. *Oec. p.* 471.

Cylindrus, κύλινδρος, vide *Magdaleon.*

Cyllo, idem quod κυλλός, vide *Cyllos*, i. e. *mutilus*, Lind. *Ex. XI.* §. 39.

Cyllos, κυλλός, *Cylloſis*, κύλλωσις, in genere *claudum*, curvum, mancum, *mutilum* ſignificat, Hipp. & Gal. tamen in ſpecie κυλλοὶ dicuntur, quibus crura extrorſum ſunt diſtorta, & intus ſinuata, vel incurvata, *l.* 3. *de artic. t.* 87. *& ſ.* 4. *t.* 3. *& alibi*. De aure quoque legitur 2. *de art. t.* 33. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 363.

Cymatodes, κυματῶδες, *undoſus*, fluctuans, eſt epitheton *pulſus* inæqualis, præſupponentis impuritatem flatulentam & ſeroſam in ſanguine cum debilitata continuatione flammæ vitalis conjunctam. Tribuitur ſenibus a Walæo. *Inſtit. Medic. l.* 2. *c.* 5. Lege Galen. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 26.

Cymbalaris, vide *Circoides*.

Cymbiforme, idem quod *Naviculare*, σκαφοειδὲς, vide *Naviculare*.

Cynanche, κυνάγχη, vide *Angina*.

Cynanthropia, κυναιθρωπία, eſt delirium Melancholicum, in quo homines exiſtimant ſe mutatos eſſe in canes, eorumque mores æmulantur. Laur. Bellin. *de morb. capitis &c. p. m.* 513.

Cynchnis, κύγχνις, Hippocrati paneus calix eſt, & uſurpatur pro vaſe, in quo vel medicamenta aſſervantur, vel exhibentur. Γατεινὴν πιθάκνην, interpretatur Galenus *in exeg.*

Cynicus, κυνικὸς, vide *Caninus*. *Convulſio*.

Cyniphes, vel culices, vel *muſcas* denotat. Helmont. credit, ea fuiſſe inſecta, quæ Moſes juſſu Dei in Ægypto in plagam produxit, nec Magi poterant imitari, *de Lithiaſ. c.* 1. *nu.* 15. Jung. Aldrov. *l.* 3. *de Inſect. c.* 1. *&* 5.

Cynnabar, idem quod *Cinnabaris*. Rul.

Cynnia, *Cymia*, *Carora*, ſignificat vas ſimile urinali. Rul.

Cynocephalus, κυνοκέφαλος, eſt nomen animalis ſimiæ quodammodo ſimilis, capite vero canem repræſentantis, cujus deſcriptionem vid. apud Aldrov. *l.* 2. *de Quadr. dig. vivip. c.* 7. Meminit aliquoties Gal. *l.* 1. *Admin. Anat. c.* 3. *l.* 11. *de U. P. c.* 2.

Cynodectos, κυνόδεκτος, hoc eſt, qui a *cane morſus eſt*. Legitur apud Dioſcorid. *l. c.* 99. *edit. Saraceni*.

Cynodes, κυνώδης, *caninus*. Vide *Caninus*.

Cynodeſmion, κυνοδέσμιον, dicitur vinculum, quo membri genitalis cuticula cum glande colligatur, id quod etiam κύνα, *canem*, appellarunt. Gorr. *p.* 254. Dicitur alias *frenum*, χαλινόν. Vide Linden. *Medic. Phyſiol. l.* 2. *c.* 7. §. 78. Enimvero P. Ammann. aliam ſignificationem vocabulo *Cynodeſmus* tribuit *in Irenic. p.* 149. *ſeqq.* ſcribens denotare colligationem vel cohæſionem canum utriuſque ſexus in congreſſu, cujus cauſam Graf. *de Org. Viror. p.* 95. in defectum veſicularum ſeminalium refert, hinc beneficio alicujus excreſcentiæ ſpongioſæ circa oſſiculum penis canini tempore coitus tumefactæ in coitu detinentur, donec ſufficiens quantitas ſeminis affluxerit. Verum Ammannus exiſtimans canum cohæſionem fieri poſt ſeminis ejaculationem, ſtatuit illam fieri ob intumeſcentiam penis, ob quam orificium internum vi aperit uſque in cavitatem uteri, quod poſtea conſtringitur, & ita

inter

inter anguſtias hæret non ſecus atque in partu difficili caput fœtus humani in vagina, collum vero in interno orificio clauſo remorari contingit.

Cynodontes, κυνοδόντες, *dentes canini*. Vide *Caninus*. Meminit eorum Hippocr. 3. *aph.* 23. Vulgo ab oculis *augenzane*, Dieter. *n.* 488.

Cynolophoi, κυνόλοφοι, dicuntur eminentiæ ſive proceſſus extantes in vertebris, quæ arcent occurrentia. Alex. Benedictus *l.* 1. *de hiſt. part. hum. corp. c.* 6. *p. m.* 1185. & *l.* 5. *cap.* 24. *p.* 1265.

Cynolyſſa, & *Cynolyſſus*, κυνόλυσσα & κυνίλυσσος, idem ſignificat, & illud quidem, quod *Rabies canina*, hoc vero quod *Rabioſus*. Leguntur apud Martin. Liſterum *Exercit.* 3. *de morb. Chronic. p. m.* 104.

Cynoraiſtæ, κυνοραισταὶ, vide *Croton*.

Cynorexia, κυνορεξία, vide *Appetitus Caninus*.

Cyon, κύων. Vide *Canis*, *Caninus*, *Canicularis*.

Cyophoria, κυοφορία, ſignificat *graviditatem fœminæ*, ſive tempus, quo mulier utero gerit. Uſus eſt hoc nomine Dolæus *Encyclopæd. Fract. l.* 3. *c.* 13. *p. m.* 588. Verbum κυοφορέω, *gravida ſum*, uſurpavit Lucianus, notantibus Lexicographis.

Cyphi, κῦφι, eſt confectio quædam aromatica ad ſuffitum, qua quondam Ægyptii ſacerdotes uſi, Dioſc. *l.* 1. *c.* 24. Concinnabatur olim ex ſexdecim rebus, quas recenſet Linden. *S. M. Ex. X.* §. 151. Sed poſtea etiam Antidotis addita. Unde tales compoſitiones, *Cyphoideæ*, κυφοειδεῖς, dictæ ſunt Gal. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 7. P. Æginet. *l.* 7. *c.* 22. Rhod. *ad Scrib. Larg. n.* 70. Hier. Mercurial. *l.* 3. *Var. Lect. c.* 2. Duæ potiſſimum ſpecies: una Scolaris & magna dicta, ex tribus rebus conſtans: altera Lunaris, ex 28. Ægin. *d. l.*

Cyphos, *Cyphoſis*, *Cyphoma*, κῦφος, κύφωσις, κύφωμα, ſignificat *gibboſitatem*, gibberoſitatem, ceu morbum malæ conformationis, confuſionem in figura vitiata dorſi ob vertebrarum ſitum verſus exteriora mutatum, & luxationem plerumque a cauſſis externis violentis inductam. Et licet Hipp. *gibboſitatem* quoque ab aſthmate, aut tuſſi, fieri poſſe dixerit, 6. *aph.* 46. rarum tamen hoc eſt, & cauſſæ vehementia nihilominus reſpondet quoque externæ cuidam violentiæ. Leguntur illa vocabula apud Hipp. 3. *de art. t.* 2. & *ſeqq.* & Galen. *in com. ad illos*, *ut* & *ad cit. aph.* Dicitur & ὀπισθοκύφωσις, item κύρτωσις, & qui hoc affectu laborant, κυφοὶ, κυρτοὶ, *gibboſi* vocantur. Huic opponitur λόρδωσις, de qua ſuo loco. Jung. & M. A. Severin. *l. de gibb. valg.* & *varis part. priori.*

Cyprinum, κύπρινον, eſt nomen olei ſpiſſioris vel unguenti potius a floribus cyperi, qui magna copia ingrediuntur & ita baſin conſtituunt, ita dicti, cujus deſcriptio pompoſa habetur apud Dioſcoridem *l.* 5. *c.* 65. *ed. Sar.* Cerati ex *Cyprino* meminit Celſus *l.* 4. *c.* 23. contra morbum uterinum.

Cyprinus, κυπρῖνος, nomen piſcis ariſtuloſi, Linden. *Ex. XI.* §. 230. Vide *Carpio*. Adde Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 76. Eſt epitheton Pulveris, qui uſurpatur ad capillos cum naturales, tum artificialiter compactos (qui Calientra apud Dolæum vocantur) a ſordibus mundandos, ſiccandos & exornandos, cujus aliqua etiam deſcriptio extat in Morley *Coll. Chym. Leid. c.* 153.

Cyprium æs, i. e. *Cuprum*. Scribon. Larg. *num.* 16. Μέλαν τὸ κύπριον definit Galenus Cyprium cinerem, cujus uſus eſt ad oculos, *exeg.*

Cypſele, *Cypſelis*, κυψέλη, κυψελίς, idem eſt quod *Cerumen*, ſive Aurium ſordes. Vide *Cerumen*. Unde & κυψελόβυστα nuncupantur, quæ ſordium altitudine adobruta latent. Rhod. Keuchen *ad Q. Seren. p.* 241.

Cyrænia, *Crocomma*, i. e. *fæx olei*, & de *Croco*. Rul. & Ionſ.

Cyrcanao, κυρκανάω, ſignificat *miſceo*, turbo, confundo. Legitur apud Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. LXXXIII.* 5.

Cyrebia, κυρήβια, idem quod ἄχυρα. Vide *Achyron*. Legitur hæc vox apud Hipp. *l. de nat. mul. LIV.* 5. *l.* 2. *de morb. mul. XLII.* 5. *LXXXI.* 5. Vide Foeſ. *Oec. p.* 365. 366. Scribitur & κυρήβια. Gorræus *p.* 255.

Cyrenaicus, κυρηναικὸς, eſt epitheton Succi, *Laſerpitium* veterem dicti. Scrib. Larg. *n.* 167. Rhod. *in not. ad h. l.* Meminit & Æginet. *lib.* 7. *c.* 3.

Cyreo, κυρέω, ſignificat *contingo*, evenio, incido, Hippocr. 4. *de art. t.* 36. ubi mendoſe in Græc. Galeni edit. Baſil. legitur κηρήση. Dicitur & κύρω. Compoſita ſunt ξυγκυρέω, *contingo*; quod legitur *l.* 1. *de morb. XXIII.* 5. προσκυρέω, *l. de præcept. XII.* 11.

Cyriacus, κυριακὸς, epitheton eſt paſtilli ad nomas & putredines utilis. Appellatur & alio nomine *Aſclepias*, ἀσκληπιὰς. Gorr. *d. l.*

Cyrios, κύριος, quod in ſubſtantivo *Dominum* ſignificet, notum, ſed non eſt hujus loci. Hippocrati adjective eſt epitheton dierum, qui in morbis certe aliquid judicant & decernunt, & in quibus *Criticis* ſtricte dictis, κρισίμοις ἡμέραις. Occurrit autem *l.* 1. *de morb. X.* 12. *XI.* 8. *XXII.*

XXII. 27. XXIV. 7. & in ſuperlat. κυριώτατα, l. 1. de morb. mul. XXXIII. 9.

Cyrtoides, κυρτοειδὴς, *gibbiformis*. Vide *Cubiformis*.

Cyrtoma, *Cyrtoſis*, κύρτωμα, κύρτωσις, idem quod κύφωσις, *gibboſitas*, Latine *Quaſſatio*. Vide *Cyphoſis*. *Curvus*. Tumores hypochondriorum κυρτώμαζα vocavit Hippocr. 2. *progn. t.* 25.

Cyſos, *cyſſaros*, κυσὸς, κύσσαρος, *Anum*, podicem ſignificat, & idem quod ἀρχὸς. Vide *Archus*. *Anus*. Occurrit apud Hipp. *l. de nat. puer. IX.* 16. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 366.

(Π) *Cyſſoti*, ani inflammatio, dolor, teneſmus. Vog.

Cyſteolithos, κυστεόλιθος, idem quod *Lapis Spongiæ*, ab uſu & virtute calculum veſicæ frangendi ita dictus. Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 19. Verum an non majori jure ipſe *Calculus Veſicæ* hoc nomine venire poſſet?

Cyſthepaticus, κυσθηπατικὸς, eſt epitheton ductum biliarium in hepate bovino in veſiculam fellis, modo tribus, modo quatuor oſculis hiantium, qui potius ratione inſertionis *Hepaticyſtici* nominandi eſſent. Occurrit *in Actis Eruditor. Lipſ. A.* 1693. *M. Octobr. p.* 434. ex Philippi Verheyen Profeſſ. Lovanienſis *corporis humani Anatomia*.

Cyſticæ Arteriæ & *Venæ* dicuntur Anatomicis non tam quæ ad veſicam urinariam, quam quæ ad fellis veſiculam excurrunt. Barthol. *libell.* 2. *Anat. c.* 5. *p.* 655. *Cyſtica* medicamenta dicuntur, quæ veſicæ urinariæ deſtinata ſunt, & cum Nephriticis coincidunt. Morellus *de mater. med. ed. Blaſ. p.* 354.

Cyſticus, κυστικὸς, *Veſicalis*, epitheton venarum gemellarum e trunco venæ portæ ad veſicam felleam occurrentium, de quibus videantur Anatomici. De Hernia *cyſtica* vide *Ecploma*.

(Π) *Cyſtirrhagia*, Mictio cruenta e veſica dolorifica, qua ſanguis urinam non æqualiter perfundit, ac in imo ſubſidens in grumos concreſcit, ejus quoque portio aut grumus interdum citra urinam excidit, hæmorrhoides veſicæ appellant. Vog.

Cyſtis, κύστις, *veſicam* ſignificat primario & abſque adjectione illam, quæ urinam excipit, & foras per intervalla excernit, Hippocr. *l.* 4. *aphor.* 77. *ſeqq. & alibi*. Hujus deſcriptionem pleniorem vide ſis *in ſcriptis Anatomicis*, in ſpecie Thom. Bartholin. *l.* 1. *Anat. c* 20. Deinde & ſecundario cum additione folliculus ille bilem flavam ſub hepatis cava parte continens κύστις χοληδόχος, *Veſica fellis*, dicitur, Galen. *l.* 4. *de U. P. c.* 12. *& alibi*. Hujus hiſtoria videatur apud laud. Barthol. *d. l.* 1. *c.* 15. Veſicam felleam oſſeam notavit Rhodius *Cent. III. Obſ.* 3. Cæterum dantur etiam *Veſicæ* minores in Anatomicis naturales, quales ſunt *Veſiculæ ſeminales* ſive cellulæ, de quibus vide eund. *d. l.* 1. *c.* 23. Et ſi Malpighio credendum, ipſa ſubſtantia pulmonum tota *veſicularis* eſt, pene infinitas *veſciculas* orbiculares & ſinuoſas ex tenuiſſimis & leviſſimis membranis efformatas continens. Id *l.* 2. *c.* 9. *Veſica parva* Græce dicitur κύστιγξ, juxta Galen. *in expoſ. voc. Hippocr.* Dari quoque *Veſicas præternaturales*, v. g. *Hydatidas*, & alias, ex practicis obſervationibus conſtare poterit. De hydrope *veſicali* vide Eugalen. *de Scorbut. n.* 32. *p. m.* 153. *ſeqq.*

(Π) *Cyſtocele*, prominentia veſicæ per muſculi obliqui annulum, ſub qua urina nonniſi preſſo exterius tumore redditur. Vog.

(Π) *Cyſtoptoſis*, membranæ veſicæ urinariæ interioris protuberantia extra uretram. Vog.

Cythion, κύθιον, nomen eſt *Collyrii*, quod a cinereo colore etiam τέφριον vocatur, & deſcribitur a Corn. Celſ. *l.* 6. *c.* 6. Gorr.

Cyzicenus, κυζικηνὸς, epitheton *emplaſtri* facientis ad ulcera chronica & nervos præciſos apud Galen. *l.* 4. *de C. M. P. G. cap.* 13.

Δ. D.

Δ Hac littera olim ſymbolice quartanam febrem fuiſſe ſignatam, quæ litera aliis major eſt, patet ex Galen. 3. *in* 3. *Epid. t.* 71.

* *Dacer*, δάκαρ, genus quoddam caſſiæ.

Daceton, δακετὸν, eſt epitheton animalium, quæ morſu lædunt. Δακεζὰ θηρία legitur apud Nonum *de Morb. particul. cur. c.* 270.

Dacno, δάκνω, ſignificat *mordeo*. De Aquilone vento uſurpatur, quod oculos *mordeat*, Hippocr. 3. *aph.* 17. Hinc deſcendit δακνώδης, *mordax*, quod uſurpatur de frigido in ulceribus, 5. *aph.* 20. Jung. Dieter. *Iatr. n.* 172. 173. Gorræus *pag.* 68. vertit per *mordacitatem*, & deſcripſit per tangibilem qualitatem, quæ in corpus ſubiens exaſperat, & punctionis ſenſum inducit. Talis qualitas tribus ſaporibus ineſt, acido, amaro, & acri: Acido quidem, ut frigido ſimul & ſubtili: frigidum namque non niſi in raris corporibus, qualia ſunt vulnerata omnia, oculi, os, nares, & venter, *mordicat*. Amaro vero & acri, ut calidis, *mordacitas* ineſt. Frigidum præſtat condenſando; calidum in duriora ſubiens diſſolvendo, fundendo, operatur. Dicitur & febris *mordax*;

πυρε-

πυρετὸς δακνώδης, quæ manum Medici perpetim & æqualiter acri calore afficit & *mordet*, quales ſunt billioſæ, cum omni tempore, tum præcipue in ſtatu. Idem *in def.* De *mordacibus* humoribus agit Gal. *l. de plenit. c.* 8.

Dacrygelos, δακρυγέλως, qui *lacrymatur ridens*. Joſ. Laurent. *Amalth. Onom. p.* 237.

Dacryodes, δακρυώδης, *Lachrymoſus*. Dicitur improprie de ulcere humido & famoſo, apud Hipp. 3. *de fract. t.* 7. Erotianus.

(Π) *Dacryoma*, punctorum lacrymalium coalitus. Vog.

Dacryon, δάκρυον, ſignificat *Lacrymam*, quæ proprie eſt liquor excrementitius, ſeroſus, aut lymphaticus, ex oculorum glandulis prorumpens occaſione magnorum animi pathematum, doloris, triſtitiæ, commiſerationis, gaudii repentini &c. ſpiritus animales & ſanguinem ita agitantium & compellentium, ut portiones ſeroſas & lymphaticas largius ibidem deponant & dimittant. De *lacrymarum* natura, origine, & excretione legantur Warthon. *de Glandul. c.* 26. Th. Barthol. *Anat. l.* 3. *c.* 8. Th. Willis. *de Anim. Brut. Part.* 1. *c.* 15. Glandulæ oculorum etiam Anatomicis dicuntur *Lacrymales*, & viæ illæ, ſive vaſcula, *Canaliculi Lacrymales*, *Puncta Lacrymalia*. Dividuntur *Lacrymæ* in Naturales & Præternaturales. Illæ ſunt, quas modo deſcripſimus. Hæ vero, quæ vel invitis nobis effluunt, Involuntariæ dictæ, ἀκούσια δάκρυα, quæ in febribus malum præbent ſignum, Hippocr. 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 80. Jungatur 4. *aphor.* 52. 1. *Prognoſt. t.* 10. *l.* 4. *Epid. XXVII.* 12. *&* *l.* 6. *ſect.* 1. *t.* 16. Vel Sanguineæ, cum ſanguineæ guttulæ lacrymarum inſtar ex oculis fluunt, Dieter. *Iatr. n.* 174. Improprie uſurpatur de ſuccis plantarum ſponte promanantibus, & in reſinam vel gummi concreſcentibus. Ita ſuccus papaveris *Opium*, δάκρυον, *Lacryma* dicitur, Rhod. *ad Scribon. num.* 86. *Lacryma Thuris*, Ægin. *l.* 7. *c.* 3. Gummi Oleæ Æthiopicæ, Scribon. *n.* 252. ſiccus lacteus Ficcum, Keuchen. *ad Seren. p.* 220. Vide Schroder. *l.* 1. *c.* 2. *lit. L.* Sordes quoque induratæ in oculorum angulis in cervis repertæ odoris gravis & penetrantis *Lachrymæ* Cervi vocantur, de quarum virtute medicamentoſa vid. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 17. Dicitur contra venena & venenatos morbos Antidotum pretioſis regum theſauris anteponendum. Frid. Hoffm. *in Clav. Schroder. ad d. l. p.* 659. Vide & C. Reies *camp. El. q.* 67.

Dacryopoeos, δακρυοποιὸς, i. e. *lacrymas ciens*. Dicitur de quibuſdam medicamentis acribus, ut ſunt Cæpa, Raphanus marinus &c. Ioſ. Laur. *Am. On. p.* 237.

Dactylethra, & *Dactylithra*, δακτυλήθρα & δακτυλίθρα, ſignificat *digitale*, quod ex diverſis rebus paratum digitis applicatur. De *digitalibus* purgantibus ex Oribaſ. *Collect. Med. l.* 8. *c.* 6. legatur Rhod. *ad Scribon. Com.* 180.

(Π) *Dactylion*, digitorum concretio. Vog.

Dactylios, δακτύλιος, *orbiculum paſtillum* ſignificat, apud Hipp. *de nat. muliebr. CV.* 24. Vide Foeſ. *Oec. p.* 145.

Dactylodochme, δακτυλοδόχμη, eſt menſura quatuor digitorum tranſverſorum, qua intervalla dimetimur. Dicitur & δοχμὴ, παλαιστὴ, δῶρον, Lat. *palmus*, Gorr. *p.* 99.

Dactylos, δάκτυλος, vel *fructum palmæ* denotat, quæ ſignificatio Botanicis relinquitur: vel ſignificat *digitum*. Horum quinque ſunt ordinarie in omni manu & pede hominum. In manibus peculiaribus nominibus gaudent. Primus & cæteris oppoſitus craſſior, *pollex*, ἀντίχειρ, quaſi *promanus* vocatur. Vide *Anticheir*. Secundus, *Index*, λιχανὸς, item *ſalutaris*. Tertius, *medius*, μέσος & longiſſimus. Quartus, παράμεσος, quaſi *medio proximus*, alias *annularis* dictus. Quintus minimus, *auricularis*, μικρὸς. In pedibus carent nominibus propriis. Singuli terna oſſa, internodia, & articulationes habent. Conſulantur Anatomicorum ſcripta, v. g. Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 88. *ſeqq.* C. Hoffm. *Inſtit. libr.* 2. *c.* 104. *& in comm. ad Gal. LL. de Uſ. Part. n.* 45. *ſeqq.* Barth. & *l.* 4. & *libell.* 4. *Anat. Dactyli marini* dicuntur Balani oſtreacei inter dura ſaxa in mari prope Anconam geniti, apud Aldrov. *de Serpent. & dracon. l.* 2. *c.* 5. *Dactylus* ſive *digitus* eſt minima quoque menſura, quibus rerum intervalla dimetimur.

Dactylothece, δακτυλοθήκη vocatur Paræo inſtrumentum chirurgicum ad erigendum pollicem, vel alium quemvis digitum alias ſemper pendulum ex læſione, *l.* 22. *Chir. c.* 10.

Dædalus, vocatur *Mercurius*, Lang. *Harm. Chym. c.* 1. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 121.

Dædion, δαΐδιον, diminutivum, *tædulam* ſignificans. Vide *Dæs*.

Dæmon, δαίμων, eſſe vocabulum μέσον & ambiguæ ſignificationis, in bonam ac malam partem, conſtat ex aliis Lexicographis, præſertim Henr. Stephani *Theſauro Græco*. Significat vero *Numen* vel *Genium* bonum, vel malum, item *Fortunam*. In bona ſignificatione accepit haud dubie Galen. *l.* 10. *de Uſ. Part. c.* 12. Vide Cl. Hoffm. *in comm. n.* 761. In mala vero *comm.* 1. *in Prognoſt. t.* 4. frequentior hodieque in foro

medico acceptio mala, quando ſumitur pro *Diabolo*, qui & *Cacodæmon* appellatur. In qua ſignificatione legitur apud Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 19. *Schol. l.* 30. *Obſ.* 8. *Schol.* Lang. *in Epiſt.* aliquoties apud Wier. Senn. & alios. Huc pertinet *Dæmonium Caninum* vel *Lupinum*, quo nomine etiam exprimuntur *Cynanthropia* & *Lycanthropia*. Dolæus *Encyclopæd. l.* 2. *c.* 4. §. 2. *p.* 56. Chymici abuſive accipiunt in bonam partem. Ita Crollius ſingulis elementis *Dæmones* ineſſe dixit, teſte Libav. *in Exam. Philoſ. viv. ſec. deſcr. Hartm. p.* 141.

(II) *Dæmonia*, Inſania chronica, partialis, furibunda, meticuloſa de dæmonibus. Lin.

Dæmonis ſtercus. Aſphaltus. Jo. Tagul. *l.* 2. *c.* 4. *Inſt. Chir.*

(II) *Dæmonomania*, delirium melancholicum, quod vulgo diaboli potentiæ tribuitur. Sauvag.

Dæs, δαὶς, & per contractionem δᾷς, *tædam* ſignificat, apud Hipp. & materiam *tædariam*, *l.* 1. *de morb. mul. X.* 8. *LXIII.* 39. *CIIX.* 21. *l. de Steril. IIX.* 26. *XIII.* 31. *XIIX.* 18. *XXI.* 2. Diminutivum quoque δαΐδιον, *tædula*, legitur apud eundem *l.* 1. *de morb. mul. XXIIX.* 3. *XXIX.* 5. *& alibi*. Vide Foeſ. *Oec. p.* 145.

Dætis, δαιτὶς, *tædam magnam* denotat, Gal. *in Ex.* quamvis Foeſ. potius *parvam* ſignificare velit, quia eſt diminutivum, *d. l.*

Dalni, nomen eſſe inſectorum, e ſtercoribus oriundorum, incertum, patet ex Parac. *l. Philoſ. ad Athen. t.* 20.

Dama, vide *Rupicapra*.

* *Damaſonium*, δαμασώνιον, ſic dicta, quod domandi vim habeat, venena ſcilicet: dicitur etiam aliſma.

Damnoſus, ἀσύμβορος, βλαβερὸς, vide *Aſymphoros*.

* *Danace*, δανάκη, nummus quidam barbricus, ſexta pars drachmæ. Ita ſi quis apud vetuſtiores Medicos inveniat medicamenta exhibita fuiſſe pondere Danaces, intelligere debet ſextæ partis drachmæ, h. e. ſcrup. ſem., ſeu gr. 10.

Damnum, βλάβη, idem quod *noxa*, læſio, detrimentum. Vide *Blabe*.

Daphnelæon, δαφνέλαιον, i. e. *Oleum Laurinum*. Dioſcor. *l.* 1. *c.* 49.

Daphnia, δαφνία, vocatur Gemma comitiali morbo medens, Plin. *l.* 37. *H. N. c.* 10. Anſh. Boet. *hiſt. gemmar. p.* 555. a Lauri figura ita dicta.

Darato, δάρατος, idem quod ἄζυμος, *qui fermento caret*. Epitheton panis, apud Nicandr. Vide Gorr. *p.* 55. Heſychio dicitur δαρὸς.

Dariadeſtus, epitheton obſcurum apud Parac. *in Fragm. medic. l. de Epidem. c.* 1.

Darſis, δάρσις, i. e. *excoriatio*, qua cutis a ſubjectis partibus ſcalpello deciditur & ſeparatur. Gal. *l.* 3. *Anat. admin. c.* 2. a verbo δέρω. Aliquoties uſus etiam eſt phraſi hac κατὰ δάρσιν ſeparare partes ab aliis Lyſer. *Cultr. Anat. l.* 1. *c.* 2. *p.* 22. 23. Meminit & Vaſel. *l.* 2. *de H. C. F. c.* 5.

Darta, idem quod *fera Impetigo*. D. Binninger. *Obſ. Med. Cent.* 4. *Obſ.* 89.

Dartus, δάρτος, nomen eſt membranæ, vel involucri, Teſtes inveſtientis, & quidem in viris communis, unde etiam ab aliis ſub ſcroti nomine comprehenditur, & conſtat ex panniculo carnoſo etiam tenuiori, quam alibi, veniſque & arteriis referto. Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 22. In fœminis vero propria eſt teſtium, & quidem unica, quia communibus carent. Gal. *de diſſect. matric. c.* 9. Barthol. *d. l. c.* 26.

Das, δᾷς, idem quod δαὶς, vide *Dæs*.

* *Daſcillus*, δάσκιλλος, Piſcis ita dictus, quod umbroſa & obſcura ſectetur: veſcitur, ut ajunt, cœno, & ſtercore. Cujus uſum in Medicina tradunt Aldrov., Ionſth. & alii.

Daſymma, δάσυμμα, oculi vitium, vel idem, quod τράχωμα, vel gradu minori differens, vide *Thracoma*. Aet. *l.* 7. Gorr. *p.* 100.

Daſypus, δασύπους, h. e. villoſos pedes habens. Stricte *Cuniculum* ſignificat, interdum & *Leporem*, de quibus ſuis locis. Legitur apud Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. c.* 9.

Daſys, δασὺς, ſignificat *denſus*, *aſper*, *piloſus*, *hirſutus* vel *hirtus*, pro conditione rerum, de quibus prædicatur. Ita Hippocr. de lingua uſurpat, δασεῖαι γλῶτται, *aſperæ*, propter ſiccitatem linguæ, 1. *prorrhet. ſ.* 1. *t.* 3. *Coac. t.* 234. De capillis uſus 6. *aph.* 34. de palpebris *denſis*, Gal. *comm. ad prorrhet. text.* ubi & δασύφωνος, legitur, qui *denſam* habet vocem; δασύστερνος, qui *piloſum* habet pectus: de reſpiratione *denſa* Gal. *c.* 3. *de fract. t.* 61. de urina, 1. *prorrh. ſ.* 3. *t.* 3. *Coac. t.* 176. 583. 593. *Epid. LIII.* 8. *l.* 7. Jung. Dieterich. *n.* 175. Hinc δασύτης, vel δάσος, *aſperitas*, *villoſitas*, *denſitas*, C. Hoffm. *comment. in Gal. de Uſ. Part. n.* 724.

* *Datura*, ſeu Stramonium fructu ſpinoſo, de quo Botanici. Hujus ſemen in pulverem redactum, & ad drach. ss. in potu exhibitum mentem turbat ac alienat. V. Boerhaav. *de vir. medicam. p.* 3 *cl.* 4. *c.* 9.

Daura, Paracelſo dicitur *Helleborus niger*, teſtimonio D. Ludovici *Pharmac. p.* 139. Dicitur & nonnullis *Dura*.

Dea-

Deacuminata, ἀπόξη, vide *Apoxe*.

Dealbatio, λευκασμὸς, vel λεύκωσις, vel pertinet ad Coſmeticam partem; v. g. quando dicitur *dealbatio* dentium, cicatricum, Foreſt. *l.* 31. *Obſ.* 4. 7. vel pertinet ad Spagyricam. *Theatr. Chym. Vol. III. p.* 34. 38. *ſeq.* Adde *Vol. V. p.* 201. *ſeq.* & 477.

Deambulatio, περίπατος, proprie denotat motum corporis moderatiorem & exercitationem leviorem. Tropice vero etiam de animo uſurpatur. Ita cura vocatur animæ *deambulatio*, Hippocr. *6. Epid. ſ.* 5. *t.* 11.

Deargentatio, ἀργύρωσις, dicitur Tinctura Metallorum ignobiliorum, v. g. Cupri in colorem argenteum, cujus modum ſat perſpicue tradidit Jacob. le Mort. *Metallurg. contract. ſ.* 2. *p. m.* 271.

Dearticulatio, διάρθρωσις, vide *Abarticulatio*.

Deauratio, χρύσωσις, dicitur Tinctura fucata metallorum, monetarum, &c. in colorem aureum, quales aliquot tradidit Paracelſ. *Manual. primo*. Vide Jacob. le Mort. *d. l.*

Debilis, ἀβέβαιος, βληχρὸς, ἀσθενὴς, vide *Abebæos*, *Blechros*, *Aſthenes*. *Debilitatis* cauſſa in flammæ vitalis ſanguineæ impotentia conſiſtit. Hinc *debiles* dicuntur μικρόσφυκτοι, parvo pulſu præditi, teſte Linden. *Ex. X.* §. 155. *Debilitatis* morboſæ univerſalis, vel particularis cauſſas vide apud Helmont. *tr. Ignotus hoſpes morbus*, *n.* 74. dextre veris & perſpicuis principiis applicandas & explicandas.

Debitum cum epitheto *Conjugale* frequenter occurrit apud P. Zacchiam *Quæſt. Med. Leg. l.* 10. *Conſil. 36. alibique*, pro cohabitatione, & coitu conjugum venereo.

Debus, terminus Paracelſicus, remedium adverſus iram, cujus meminit *tract. Apocrypha de vulner.* §. *de apocryphis vulner. bilis*.

Decamyron, δεκάμυρον, nomen Malagmatis apud Oribaſium, ſic dicti, quod ex decem aromatum generibus paretur. Refertur ab Aetio & Æginet. *l.* 7. *c.* 18. ubi per Græcum νάρδυ intelligi debet unguentum Nardinum, recte notante Gorræo *pag.* 111. Meminit Keuchen *ad Seren. not. p.* 181.

Decantatio, κατάχυσις, idem quod Defuſio, quando liquor aliquis a materia, quæ ſe præcipitavit, lente citra colationem aut filtrationem defunditur, & paſſim in Auctoribus occurrit, ut non opus ſit teſtimonia peculiaria apponere.

Decanus, δεκανὸς, nomen officii & dignitatis diverſæ ſignificationis, pro varietate ſtatus vel eccleſiaſtici, vel ſecularis, uſitatum hodieque etiam in Univerſitatibus, ubi Præſes in aliqua Facultate *Decanus* vocari ſolet, eſtque dignitas ambulatoria. Olim in malam partem quoque fuiſſe uſurpatum pro præſtigiatoribus, conſtat ex Galen. *l. 6. de S. Fac. mox a principio*.

Decatorthoma, δεκακόρθωμα, dici poteſt medicamentum compoſitum, quod ex decem ſimplicibus parari & componi ſolet. Keuchen. *ad Seren. d. l.* Coincidit fere cum δεκάμυρον.

Decens, τὸ δέον, vide *Deon*.

Decerno, κρίνω, idem quod *Judico*. Vide *Criſis*.

Decidentia, κατάπτωσις, vide *Cataptoſis*. Dicitur etiam μεζάπτωσις, eſtque epitheton quorundam morborum acutorum, qui ultra quatuordecim dies uſque ad vigeſimum, imo quandoque ad quadrageſimum protrahuntur, Gal. *comm.* 1. *in prognoſt. Hipp. t.* 25. & *alibi*, unde vocantur Acuti per *decidentiam* vel ex *decidentia*.

Deciduus dicitur de *Uvula relaxata*, aut *procidente*, quam Joh. Stephan. vocat *Deciduam Uvam*. *Paraphraſ. in Avicen. l.* 3. *fen.* 1. *cap.* 12. *p.* 232.

(II) *Decimana*, Febris ad erraticas referenda decimo quoque die recurrens. Vog.

Declaratio, ἑρμήνεια, ἐξήγησις, idem quod *Explicatio*, Interpretatio. Galen. 4. *de diff. pulſ. c.* 2.

Declinatio, παρακμὴ, dicitur illud morbi tempus vel univerſale, vel etiam paroxyſmorum particulare, quando cauſſa morbifica victas porrigit manus calori vitali, ſive naturæ victrici, cum ſymptomatum remiſſione. Sequitur ſtatum vel vigorem morbi, & præſente *declinatione* ceſſat periculum mortis. Et ſi quis moritur, non *declinationis* merito, ſed erroris ſuperadditi novique morbi inde dependentis culpa moritur. Vid. *Dogmat. noſtr. p.* 424. *Declinatio* quoque dicitur ex Avicenna ſpecies dislocationis oſſium, aut luxationis imperfectæ, quæ & *Contortio*, in qua os non totaliter exit e ſua ſede, vocatur, Foreſt. *l.* 9. *Obſ. Chirurg. Obſ.* I. *in Schol.*

Declivis, *Declivitas*, καζάῤῥοπος, καταῤῥοπία, vide *Catarrhopos*.

Decoctio, ἕψησις, ἄφεψις, late idem eſt quod *Coctio*, de quo *ſupra*. Frequentius tamen Latinum uſurpatur de coctione artificiali, vel culinaria, vel pharmaceutica. Stricte vero *Decoctio*, ἄφεψις, denotat perfectam & plenariam alicujus rei coctionem, ad differentiam coctionis inchoatæ vel imperfectæ, quæ ſimpliciter *Coctio* dici poteſt. Medicorum *Decoctiones* fieri ſolent lento igne, clementer & curtis ignibus.

Keu-

Keuchen. *ad Seren. p.* 88. Jung. Rhod. *in Lexic. Scribon. lit. D.*

Decoctum, ἀπόζημα, ἕψημα, ἀφεψηθὲν, in genere denotat omnem decoctionis effectum, ſive materiam, quæ cocta eſt. Specialiter vero in Pharmaceuticis eſt forma medicamenti liquida, (barbare etiam *Brodium* dicta) conſtans ex liquore viribus medicamentoſis imprægnato, interveniente debita ſecundum artem coctione. Differentias, & modum parandi *Decocta* artificioſum vide apud Weker. *Antidot. gener. l.* 1. *cap.* 14. *Special. l.* 2. *ſect.* 7. Morell. *l.* 1. *Form. Rem. ſ.* 1. *c.* 1. Schroder. *l.* 1. *c.* 3. *lit. D. l.* 2. *c.* 49. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* alioſque plures. Helmont. *Decocta* ſuſpecta reddere auſus eſt, quod non ſint entia, qualia per deſtillationem proliciuntur, ſed tranſlationes entis in medium peregrinum, *tr. Aditus præcluſus ad condum n.* 9. & præſertim febricitantibus non competere, *tr. de febrib. c.* 8. *n.* 3. Enimvero videtur adverſus ſolem loqui. Quod vero Solenander in imbecillitate ventriculi *Decoctorum* Stomachicorum dictorum uſum improbet *ſ.* 5. *p. m.* 513. ob aqueam humiditatem nimis relaxantem, majorem præ ſe fert veriſimilitudinem. Verum non eſt hujus loci, pluribus hæc ventilare. *Decoctum* gradatum, in quo reſtant vires reſiduæ. Georg. Melich. *in præcept. General. diſpenſatorii.*

Decollatus, ἀτράχηλος, vide *Atrachelus*. Jung. Rhod. *ad Scrib. n.* 194.

Decolor, *Decoloratio*, ἄχροος, ἀχροια, vide *Achroi.*

Decompoſitum, vocabulum augens ſignificationem compoſiti. In Phyſica Triſmegiſti legitur deſcriptio, *Th. Ch. Vol. I. p.* 374. *Compoſita* ſunt ea, quæ patiuntur corruptionem & componuntur. *Decompoſita* vero ſunt illa, quæ jam in compoſitione per corruptionem & generationem convenerunt.

Decoratio, κόσμος, Fallopio dicitur conſervatio. vel reſtitutio pulchritudinis naturalis vel in univerſo corpore, vel in parte per ſe, & ars hoc præſtans eidem etiam vocatur *Decoratoria*, tr. de *Decoratione c.* 2. *Tom. II. p.* 327. Vide *Coſmetica.*

Decortico, λέπω, vide *Lepis.*

Decoſtis, ἄπλευρος, vide *Apleuros.*

Decrementum, παρακμὴ, dicitur vel de ætate, quæ ſequitur conſiſtentem, & alias *ætas decreſcens* vocatur; vel de morbo, ubi idem eſt, quod *Declinatio*. Opponitur *Incrementum*, αὔξησις. Legitur apud Paracelſ. *Paramir. l.* 1. *c.* 3. *fin.*

Decrepitatio, vel etiam ſimpliciter *Crepitatio*. Gr. ψόφος, dicitur *Strepitus* ille, quem edunt ſalia vim ignis experta, aut igni injecta, ob portiones nitroſas adhærentes; ita etiam aqueæ portiones oleoſis admixtæ & pinguibus ſuper igne crepitare ſolent. Legitur prius vocabulum apud D. Ludovic. *Diſſert. I. Pharm. p.* 434. Accuratius hanc operationem deſcripſerunt celeberrimi Chymiatri D. D. Wedelius *Ph. I. A. F. R. l.* 1. *ſ.* 4. *c.* 3. *p.* 50. & D. D. Bohn. *Diſſ. Ch. Ph. XII.* §. 6. Jung. Morley *Coll. Ch. Leid. c.* 370. Sal *decrepitatus* quid ſit & quomodo fiat, vide apud St. Blancard. *Chym. vernac. c.* 13. §. 2.

Decrepitus, ἐσχατογέρων, παρήλιξ, dicitur, qui ad ſenium extremum pervenit, & ad octuageſimum annum, vel paulo plus ſeſe extendit. Ætas quoque dicitur *decrepita*, ἔσχατον, γῆρας, ὑπέρμετρον, ἀκρότατον. Gal. *c.* 2. *aph.* 28. Jung. Dieter. *Iatr. n.* 375. Dicitur & in ſubſtantivo *Decrepitas*, apud P. Zacch. *Q. M. L. l.* 1. *tit.* 1. *q.* 9. *n.* 2. *& alibi.*

Decreſcens, παρακμαστικὸς, dicitur de ætate, vide *Decrementum*, & de morbo, præſertim febre, quæ eſt ſpecies continuæ vel continentis. Vide *Acmaſtica*. Sylv. *lib.* 1. *Prax. c.* 28. §. 4.

Decretorius, κρίσιμος, κριτικὸς, idem quod *Indicatorius*. Vide *Criſimos.*

Decrus, ἀσκελὴς, vide *Aſceles.*

Decubitus, vel de corpore dicitur, & idem eſt quod *Cubatio*, Gr. dicitur κατάκλισις. Vide *Cataclisis*. *Decubitus* ægrorum optimi, qui naturalibus ſimiles ſunt, Hippocr. *in progn.* Rolf. *O. ac M. com. Spec. l.* 3. *ſect.* 2. *c.* 16. vel de humoribus de parte in aliam fluentibus, & vocatur ἀπόσκηψις, ἀπόσκημμα. Vide *Apoſcepſis.*

Decurſus, ἀποδρομὴ Gr. dici poſſet, plerumque durationem alicujus rei, vel temporis, vel morbi denotat. Quamvis & verbum *decurro* aliquando ſignificet properare ad aliquid, v. g. ad medicamenta. Celſ. *l.* 6. *c.* 8. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 371.

Decurtatus, μείουρος, vel μειουρίζων, mendoſe μύουρος, eſt ſpecies debilis pulſus & deficientis, quando perpetuo diminuitur, nec minui deſiſtit, donec prorſus deficiat; quod ſi iterum redeat, & de integro augeatur, *decurtatus reciprocus*, μείουρος παλινδρομῶν vocatur, Gal. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 11. Quod ſi in eo nulla ſervetur æqualitas, motuque ipſo frequenter deficiat, *deficiens inæqualis* appellatur, μείουρος ἀνώμαλος, 2. *de cauſſ. pulſ.* 11. Pulſus omnis *decurtatus* provenit ab imbecillitate facultatis pulſificæ, h. e.

h. e. flammæ vitalis deficiente continuatione & activitate.

Decuſſatio, *Decuſſatim*, Decuſſata figura; idem eſt quod Chiaſmos, χιασμὸς, de quo jam ſupra dictum, vide *Chiaſmos*. Pertinet etiam hoc nomen ad deligationis ſpecies chirurgicas, quando faſciæ *decuſſatim* circumvolvuntur.

Decuſſio, χάσις, *decuſſorium*, χαςηεία, *Decutio*, χάζω. Vide *Schazo*. *Decuſſorium* inſtrumentum peculiare in cranio læſo cum ſuppuratione ad piam matrem, vide apud Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig.* 11. *& Tab. XXIIX. fig.* 1. ut & apud Paræum *l.* 9. *Chir. c.* 21. Jung. Blaſ. *Med. Un. p. m.* 73.

Deduco, Gr. dici poſſet κατάγω, ἐξάγω, ſignificat etiam *evacuo*: v.g. *Deducere per nates*. Scribon. Larg. *n.* 9. Rhod. *in Lex. Scrib. d. l.*

Defectio, vel de viribus corporis dicitur, vel de animo. Vide *Eclyſis*. *Lipothymia*. *Syncope*. Alias & *Defectio* olim dictus fuit *morbus lienis*, quando deficit trahere ab hepate fæces ſanguinis, ex hypotheſi hodieque abſoleta & anatomicis principiis plane repugnante. Legitur vero apud Iſaacum *l.* 9. *Theoricæ c.* 35.

Defectus, ἔνδεια, ἐνδεὲς, ἔλλειψις, πυείεργον, ſignificat abſentiam vel carentiam alicujus, quod uſu æſtimatur, Galen. *l.* 1. *de cauſſ. pulſ. c.* 11. Opponitur *ſuperfluum*, περίγρον, & utrumque a natura alienum, *l.* 1. *de U. P. c.* 32. Adjective etiam defecta criſis, ἐλλιπὴς κρίσις, Gal. eadem eſt, quæ criſis imperfecta, ἀτελὴς, *l.* 3. *de Criſib. c.* 7.

Defenſio, ἀπολογία, vide *Apologia*.

Defenſivum, eſt vulgare Chirurgis epitheton quorundam topicorum, quæ pertinent ad ἀποκρουστικά, ſive *repellentia*, verum ſaltem eorum proprie, quæ non ipſi parti affectæ, ſed vicinæ applicantur, pro interceptione: unde & διαληπτικά, *intercipientia*, & effectus διάληψις, *interceptio* vocatur, Rolf. *O. ac M. Med. Spec. l.* 4. *ſect.* 1. *c.* 15. Paracelſus etiam ad interna tranſtulit, per *defenſiva* intelligens *confortativa*, & quæ ſymptomata graviora prohibent, quo pertinent gemmæ, & Spiritus auri, *libr.* 2. *de peſte c.* 4. *&* 5. *& in fragm. de Peſte*, quamvis fortaſſis præter meritum.

Deferentia vaſa, vide *Ejaculantia*.

Deferveſco, *Deferveo*, ἀποζέω, vide *Apozeo*.

Deficio, ἐκλείπω, ἀπαυδάω, ἐλλείπω, & de corpore, & de animo dicitur. Vide *Defectio*. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 371. 372. In ſpecie *pulſus deficiens* ἐκλείπων dicitur, qui admoventi digitos videtur exolutus, & paulo poſt prorſus deſinit ob defectum ſpirituoſitatis in ſanguine. Gal. *l.* 2. *de cauſſ. pulſ. c.* 3.

Definitio, ὅρος, ὁρισμὸς, eſt oratio explicans eſſentiam rei, Gal. *l.* 4. *de diff. pulſ. cap.* 2. *& ſeqq. alibique ſæpius*. Debet vero continere genus, differentias, ſubjectum, cauſſam efficientem, ſi perfecta eſſe velit *d. l.* Quæ talis *definitio* dicitur in acquirenda cognitione morbi, eadem dicitur indicatio in exequenda curatione, verbis elegantiſſimis Lind. *Ex. IX.* §. 19. De *definitionis* in Medicina utilitate vide Rolfink. *O. ac M. Med. Sp. l.* 2. *ſect.* 2. *c.* 2. *ſeqq.* Interdum eſſentiales, interdum cauſſales proponi ſolent, C. Hoffm. *Com. de U. P. n.* 409.

Defixus, vide *Devotatus*.

Deflagratio, ἐπιφλόγισμα, vide *Epiphlogiſma*.

Defloror, ἀπωπαρθενέυομαι, idem quod *devirginor*, virginitatem depono. Vide *Apoparthenevomæ*.

Defluvium capillorum, vide *Alopecia*. In genere *defluvium* reſpondet Græco, ἀπορρὸη, vide *Aporrhoe*.

Defluxio, *Defluxus*, κατάρρυσις, κάζαρρος, ῥευματικὸς, dicitur, quando materia peccans vel una cum ſanguine, vel liquore nervoſo, aut lympha a parte aliqua ſuperiori tranſit ad aliam inferiorem, ſive internam, ſive externam. Vide *Catarrhyſis*. *Catarrhus*. *Fluor*. *Rheumatiſmus*.

Deformitas, *Deformis*, αἶσχος, ἀειδὴς, vide *Æſchos*, *Aides*.

Defreus, θρεισμὸς, ἄρυρα, quaſi fracta ſeges, vel *defrenſa*. *Frendere* fabam, fruges, ἐρεικεῖη, idem, quod frangere. Inde *nefrendes* pueri, qui per ætatem adhuc dentibus frangere non poſſunt. Rob. Keuchen. *ad Serenum p.* 96.

efrutum, ἕψημα, σίραιον, dicebatur olim ſpecialiter *muſtum ad dimidias coctum*, quemadmodum *ſapa* muſtum ad tertias coctum. Mediæ eſt facultatis lenis & citra acrimoniam extergentis. Ad condiendos cibos veteribus fuiſſe uſitatiſſimum, demonſtrat Lind. *Ex. X.* §. 19. 29. 36. *ſeqq.* 60. *ſeqq.* Poteſt tamen hoc vocabulum haud inepte aliis ſuccis ad ſpiſſitudinem coctis attribui, qui alias Arabib. & in offic. *Rohob* vocari ſolent. Gorr. Dieterich. etiam exiſtimat Græce dici poſſe ἀπόζεμα, *n.* 734. *fin.*

Defunctus, θανὼν, τεθνηκὼς, idem quod *mortuus*.

Degeneratio, νοθευσις, νοθεία, dicitur, quando res quædam a priſtina ſua indole & natura recedit & mutatur in deteriorem. Ita ſanguis *degenerare* dicitur vel admixtione rei extraneæ, vel demum errore indignati, vel avocati archei. Helmont. *tr. de febrib. c.* 11. *n.* 6.

Deglu-

Deglutitio, καζάποσις, vide *Catapoſis*. *Deglutitoris* inſignis, qui fruſta cultrorum, catenarum, araneas, coria, lacertos, bufones, calculos &c. ſine damno *deglutivit* & devoravit, hiſtoriam recenſet D. Binninger. *Obſ. Medic. Cent.* 5. *Obſ.* 7. *p.* 492. *ſeqq.*

Degmos, δηγμὸς, in genere *morſum* ſignificat, & in ſpecie oris ventriculi, ab humorum & fermenti acrimonia, & malignitate dependentem, apud Hippocr. *Coac. t.* 636. Quomodo differat a διωγμὸς, vide Lind. *Ex. XIII.* §. 137.

Dei, δεῖ, imperſonale, ſignificans *decet*, *oportet*, & monſtrat neceſſitatem Medico in actionibus, præſertim in applicatione remediorum pharmaceuticorum & chirurgicorum. De cujus verbi emphaſi vide Dieter. *n.* 177. Inde τὸ δέον, *decorum*, neceſſarium. Vide & *Oportet*.

Deicticos, δεικτικὸς, *Indicans*, *Index*. Vide *Index*.

Deidizomæ, *deidiſſomæ*, δειδίζομαι, δειδίσσομαι, διδίσσομαι, ſignificat *metuo*, timeo, & uſus eſt Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XLI.* 17.

Dejectio, ὑποχώρημα, ita ſolet Hipp. vocare in ſpecie excrementa per alvum exeuntia, 7. *aph.* 64. *& alibi*; & quidem non tantum naturalia, verum etiam frequentius præternaturaliter ſe habentia. Sunt vero duplicia: Alia ſincera, quæ unum tantum obtinent colorem: Alia permixta & variegata; unde diverſa quoque *in prænot. Prognoſt. Coac. textibus* tradidit Hippocr. prognoſtica & eventus boni, vel mali præſagia. Legitur & hoc vocab. apud Scrib. Larg. *n.* 90. 92. 142. & in diminutivo *dejectiuncula*, *n.* 52. Vocatur & διαχώρημα τῆ κοιλίης, apud Hippocr. *Coac. t.* 601. ubi optimam *dejectionem* deſcripſit. In aliis vero textibus ſeqq. malas addidit. Inquiratur in indice Ionſtoni *ad Coac. Hippocr.* De præſagio ex *dejectionibus* legatur quoque Rolfink. *O. ac M. Med. Spec. l.* 3. *ſect.* 2. *c.* 19.

Dejectorium, κατωτερικὸν, vide *Catoterica*. Lind. *Ex. XII.* §. 47. 53.

Deile, δείλη, in Lexicis exprimitur per *crepuſculum*, quod incertum eſſe an diei, an vero noctis intelligendum ſit, ex Lindeno ad vocem *Crepuſculum* jam dictum eſt. Etenim conſtat ex aliis Græcis Auctoribus, δείλην & de matutino & de veſpertino dici. Interpretes tamen Hippocratis, præſertim Foeſius *ad l.* 2. *Epid. ſ.* 1. *p.* 996. *ſeq. & l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 14. per veſperam vertunt, quaſi ſignificatio hæc ſit certiſſima, quamvis non videam, quid obſtet, quo minus aſcarides & alii morbi autumnales ſub crepuſculum matutinum vehementiores eſſe queant.

Deilos, δειλὸς, *timidum* ſignificat, veiut ad omne opus ob imbecillitatem *tædioſum*, Galen. *c.* 1. *de R. V. I. A. t.* 22. Foeſ. *Oec. p.* 146.

Deima, δεῖμα, notat *terrorem*, *metum*, terriculamentum, qualis eſt, qui a ſpectris incutitur. Hpp. *l. de Virgin. morb. I.* 6.

Deinos, δεινὸς, hoc eſt *gravis*, terribilis, eſt epitheton exaggerans. Uſurpat Hipp. de febre *l.* 7. *Epid. ſ.* 1. *t.* 17. ubi Gal. & alii Interpretes hecticam febrem intelligunt. Verum non video, quomodo hoc quadret cum addito epitheto πεμφιγώδης, h. e. bullam aut *flatum referens*, inflatus. Sane hecticorum corpora potius arida & exſucca conſpiciuntur. Videtur igitur potius malignæ febris lente ex ſumma cacochymia flatulenta obortæ ſpecies intelligenda hic eſſe. Fortaſſis non male dici poſſet *febris cachectica*.

Deinoſis, δείνωσις, denotat *exaggerationem*, amplificationem. Legitur de ſuperciliis diſtentis, & convulſione retractis, apud Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 44.

Deipnon, δεῖπνον, ſignificat *Cœnam*. Vide *Cœna*. Aliquando tamen & late pro omni cibo, vel cibatione videtur ſumi, v. g. 2. *prorrh. XII.* 4.

Deire, δειρὴ, *cervicem* aut *collum* ſignificat. Vide *Cervix*. Legitur apud Hipp. *l.* 2. *de mor. mul. LIV.* 15.

Delacrymativus, ἀποδακρυτικός, vide *Apodacrytica*.

Delapſio, ἔκπτωσις, idem quod *prolapſus*. Vide *Ecptoſis*.

Delatio, idem quod *indicatio*, quatenus Medico oſtendit & repræſentat, ſive per ſimile, ſive per contrarium, quod apprehendere & præſtare debet pro fine ſuo obtinendo. Mich. Gavaſſetius *l. de indic. curat. cap.* 4. *p. m.* 50.

Delectatio, ἡδονὴ τὸ ἥδεσθαι, idem quod *oblectatio*, *voluptas*, eſt animæ perceptio & paſſio, vel commotio excitata ab objectis externis ſub ſpecie bonorum a ſenſibus externis perceptis, conſiſtens in ſpirituum, ceu animæ emiſſariorum, expanſione & diffuſione. Huic opponitur *dolor*, de quo p. infra. De cauſſis *delectationis* & doloris, legi quidem poteſt Gal. *l.* 1. *de ſympt. cauſſ. cap.* 6. Lang. *l.* 1. *ep.* 41. Verum accuratius hanc materiam pertractarunt Charlton. *Ex.* VIII. *Pathol.* §. 21. *ſeq.* & Tit. Will. *de Anim. Brut. Part.* 1. *c.* 8.

Deleſis, δήλησις, ſignificat *noxam*, detrimentum, idem quod λύβωσις, φθορὰ, Hipp. *in Juramento. II.* 3.

Deleterios, δηλητήριος, ſignificat *pernicioſum*, ſumme noxium. Eſque epitheton venenorum.

Dei-

Galenus deſcribit *deleteria*, quæ nec ægris, nec ſanis proſunt, *l. 6. in Epidem. t.* 5. Idem etiam omnia omnium purgantium naturam vocavit *deleteriam* naturæ noſtræ adverſam, *c.* 2. *de R. V.* I. *A. t.* 12. id quod de fortioribus & electivis dictis intelligendum eſt. Vide *Diſp.* 1. *noſtram de Remoris Purgationis*.

Delictum, ἁμάρτημα, ἁμαρτὰς, ἁμαρτία, ἀμπλακία, idem quod *error*, *peccatum*. Qualia ab ægris, adſtantibus, a Medico, committi ſolent. Unde & apud Hippocr. & Gal. paſſim eorum fit mentio, v. g. 2. *de R. V.* I. *A. t.* 40. 48. *l.* 4. *Epid. XI.* 18. Gal. 2. *in* 1. *prorrhet. t.* 14. Vide Foeſ. *Oec. p.* 36. Dieter. *n.* 46.

Deligatio, *Deligatura*, ἐπίδεσις, eſt operatio chirurgica, qua pars læſa & ſoluta continuitate laborans faſciis debitis munitur, aut ad unitionem promovetur. De hac paſſim Hippoc. *in l. quæ ad medic. pertinent*. Item, *de fractur. de vulner. ulcer. de Partic.* Tres ſpecies *deligationis* recenſet ex Avicenn. Aquapend. *l.* 2. *Pentateuch. c.* 5. Foreſt. *l.* 6. *Obſ.* 11. *Schol. Glutinatoriam*, ſeu incarnativam, *retentivam* & *expulſivam*. Vide *Epideſis*.

Deliquium, vel ſumitur pro virium animi & corporis jactura, & ita idem eſt, quod *lipothymia*, *defectio*, *ſyncope*, *eclyſis*, de quibus ſuo loco: vel accipitur chymice pro ſpecie quadam διαχεύσεως, ſive *diſſolutionis*, eſtque *liquatio* per deſcenſionem facta, quando corpora coagulata cellæ, aeri, puteo, aut alii frigido & humido loco, ſuper marmore, tabula vitrea, vel in manicam Hippoc. ut vocant, expoſita, externæ humiditatis hiſce corporibus ſeſe adjungentis adjuvamine in liquorem reſolvuntur, & in ſubjectum vas defluunt atque deſtillant. Reſolvuntur autem in frigido potiſſimum pulveres calcinati, ſalia & ejuſmodi alia corpora ſalium naturam redolentia. Sed omnia, quæ in frigido reſolvuntur, in calido rurſus coagulantur. Et hoc eſt *deliquium* in aere, vel vaporoſum. De hoc deliquio legatur etiam ex noviſſimis D. D. Wedel. *Ph. I. A. F. R. l.* 1. *ſ.* 2. *c.* 1. Aliud quoque eſt *deliquium embapticum* cum res in humorem demerſa eouſque continetur, donec deliquerit, Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Jung. & Rolfink. *Chymic. l.* 2. *c.* 2.

Deliramentum, φλεδὼν, idem quod *Nugæ*. Proverb. locutio.

Delirium, παραφροσύνη, παρακοπὴ, eſt generale nomen, denotans alienationem mentis, h. e. depravatam imaginationem & ratiocinationem, uno verbo inſaniam, dementiam, *deſipientiam*, ſine & cum febre, comprehenditque varias ſpecies, phrenitidem, lethargiam, maniam, melancholiam, ſtupiditatem, quas omnes egregie declaravit & deſcripſit Th. Willis. *de Anim. brut. Part.* 2. *c.* 10. *ſeqq.* Generalis vero *delirii* ratio formalis in hoc conſiſtit, quod ſpiritus animales aut nimis irritati, aut in confuſionem acti huc intra globoſam cerebri ſubſtantiam inordinate & tumultuoſe ferantur, & propterea incongrue animæ rationali phantaſmata offerantur, & proinde intellectus & voluntatis actus depravati ſequantur. An interdum in *delirio* ſola phantaſia vel imaginatio depravetur, ſalva ratiocinatione, & viciſſim an ſola ratiocinatio, ſalva phantaſia, lædi poſſit, uti Caſtell. ex Galen. *l. de differ. ſympt. cap.* 3. non eſt hujus loci ventilare. De *delirio* vide Diet. *Iatr. n.* 649. 653. Vide etiam *Inſania*. *Delirare*, eſt de *lira* ſeu recto rationis recedere & aberrare. *Liram* veteres vocabant foſſam rectam, quæ contra agros tuendos ducebatur, & in quam uligo terræ decurrit, Lind. *Ex. XII.* §. 169. Foeſ. *in Oecon. p.* 480. *& alibi*. *Deliriorum* initium a ſomno deducere conatur Helm. *tr. Demens Idea*, *n* 30. *ſeqq.* & *tr. Jus Duumviratus*, *n.* 30. & ita animæ ſenſitivæ attribuit, *de Lithyaſ. n.* 38.

Delitiæ, τρυφὴ, idem quod *gaudium*, *oblectatio*. Illas etiam vires corporis frangere, ſi immodicæ fuerint, teſtatur Gal. *l.* 3. *de U. P. cap.* 10.

Deloo, δηλόω, ſignificat *indico*, manifeſto, teſtor. Uſus Hippocr. 1 *aph.* 12. & 2. *aph.* 17. Vide Dieter. *n.* 182. Hinc δῆλον, manifeſtum, notum ſignificat, & δηλωτικὸς, *indicativus*, quo nomine indigitavit ſigna *diagnoſtica* communiter dicta. Linden. *Ex. IV.* §. 51.

Delphax, δέλφαξ, idem quod *ſcropha*, ſive ſus fœmina, quod δελφύας, i. e. *matrices*, *porcellorum* conceptacula haberent ita dicta. Unde & *porcelli* δελφάκια vocantur. Lang. *l.* 1. *ep.* 61.

Delphinus, δελφὶν, nomen piſcis eſt ex cetaceorum genere, Galen. *l.* 3. *de Al. fact. cap.* 37. duræ carnis, ob nimiam pinguedinem lardo porcorum non cedentem, *porcus marinus* dicti, cujus prolixam deſcriptionem cum uſu in Medicina vide apud Ul. Aldrov. *l.* 1. *de Cetis*, *c.* 7. Anatomen *delphini* ſeptentrionalis, ſive *phocœnæ*, lege *in Ephem. Natur. Cur. Ann.* III. *Obſerv.* 20.

Delphus, item *Edelphnus*, terminus Parac. quo denotatur ſeparatio aliqua de mineralibus, v. g. de Arſenico, *tr.* 2. *de Peſtelit. Repetit. l.* 2. *de Tartar. tract.* 2. *c.* 3.

Delphys, δελφὺς, *uterum* ſignificat Hippocrati *l.* 2. *de Sterilib. XII.* 8. idem quod μήτρα, ὑςέρα, h. e. totum genitale mulierum membrum, matrix, naturæ arvum, conceptorium, vulva, & ſi qua ſunt alia ſynonyma, quæ videantur apud Rolfink. *O. ac Meth. part. gener. dic. Part.* 2. *c.* 11. Linden. *Medic. Phyſiol. l.* 2. *c.* 7. §. 94. cujus deſcriptionem organicam & partes deſcriptas habere licet in anatomicis libris, præſertim apud Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 28.

Delta, δέλτα, vocatur etiam pudendum muliebre, ut eſt apud Suidam, haud dubie ob figuram triangularem ſphæricam, notante Lindeno *Ex. Phyſiol. Medic. c.* 7. *artic.* 15. *p.* 318.

Delticus, terminus Paracelſicus impreſſionem vitæ alienæ, ad prolongationem vitæ facientem, denotans. Verum ſunt φλεδόνες. Legitur apud Parac. *l.* 1. *de vit. long. c.* 9.

Deltoides, δελτοειδὴς, h. e. figuram literæ Græcæ Δ. triangularem repræſentans, eſtque epitheton muſculi humerum vel ſuperiorem brachii partem occupantis, carnoſi & triangularis, quem Nic. Steno in duodecim muſculos diſtinxit, inter ſe unitos. Plura de hoc muſculo videantur apud Barthol. *Anat. l.* 4. *c.* 2.

Delumbatus, Delumbis, quid ſignificet in aliis Lexicis quoque exponitur. Quod infans ab obſtetrice imperita in partus negotio *delumbari* queat, notavit D. Henr. a Deventer *Art. Obſtetric. c. XLIX. p.* 263.

Demadeſco, καθυγραίνω, βρέχομαι, h. e. probe madefio. Scribon. *n.* 73.

Demanus, ἄχειρ, qui manibus caret. Galen. *l.* 4. *de Hippocr. & Pl. decr. c.* 4.

Demas, δέμας, ſignificat *Corpus*. Quare ita vocetur, videatur apud Macrob. *in Scipion. ſomn. lib.* 11. citante Linden. *Ex. XVI.* §. 107.

Dementia, ἄνοια παράνοια, idem quod *amentia*, *delirium*. Vide *Amentia*. *Delirium*. Helmont. quod ſit vis ſoporifera errans, *tr. de Retentis*.

Demerſio, παραποντισμὸς, ponitur pro *ſubmerſione*, ab Helmont. *de Lithyaſ. cap.* 9. *n.* 46.

Demetrios, δημήτειος, vide *Cerealis*.

Demitto, καταβάλλω, καθίημι, idem quod *immitto*, *injicio*, unde καζάβλημα, vide *Catablema*. Verbum ſæpius occurrit apud Scrib. Larg. *n.* 123. 130. 255. &c. Vide Rhod. *in Lex. Scrib.*

Demiurgia, *Demiurgos*, δημιυργία, δημιυργὸς, *creationem* & *creatorem* ſignificat, q. d. publicum opus, & publice operans. Imprimis vero generationi hoc competit, in qua ſignificatione frequenter accipitur apud Galen. Latine quoque vocatur *opifex*, *opificium*. Vide *Creatio*.

Demonſtratio, ἀπόδειξις, eſt terminus potius philoſophicus, quam medicus, ſignificans probationem ex evidentibus, certis & indubitatis, tum ſenſu, tum intellectu talibus deſumptam, Gal. *l.* 1. *meth. med. c.* 4. & 5. An tales etiam locum habeant in Medicina, ventilari ſolet, & ſano quoque ſenſu affirmari poteſt, cum & ars medica ſua habeat propria & confeſſa principia, quibus nititur. Pudeat ergo illos Medicos, qui in artis ignominiam illa principia in dubium vocare, imo omni ſtudio annihilare conantur.

Demorſus, idem quod Morſus, δῆξις. Legitur apud Fuchſ. *comm. in Gal. l.* 1. *de Sympt. cauſſ. cap.* 1. *p. m.* 100. *b.* Vide *Dacno*.

Demos, æquivocum eſt vocabulum. Vel enim populum, cœtum multorum hominum ſignificat, & ita in Græco penultima circumflectitur, δῆμος, quæ ſignificatio huc non pertinet. Vel, ſi in Græco ultima gravi accentu exprimitur, δημὸς, denotat *pinguedinem*, uti patet *ex Epiſtola* Democriti *de natura hominis ad Hippocrat. n.* 63. Vide Foeſ. *Oec. p.* 148.

Demotivus lapſus, id eſt *repentina mors*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Demulceo, παρηγορέω, h. e. mitigo, *lenio*. Vide *Paregoreo*.

Dumuſculatum, ἄμυον, vide *Amyon*.

Denarius, vel *denarium pondo* in Lat. verſione apud Gal. *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 11. & alibi ſumitur pro *drachma*. Hinc in Græco δράχμα legitur. Idem pondus quoque denotari per *denarium cruciatum* in Scribonio, exiſtimo. Vide *Lexic. & Indic.* Rhodii *Scribonian.* Idem *in diſſ. de ponder. & menſ.* ſcribit denarium capere ſcrupulos III. & $\frac{3}{7}$. *p.* 41.

Denervatio, ἀπονεύρωσις, idem quod *Tendo*. Vide *Aponeuroſis*.

Denigratio, μελασμὸς, μέλασμα, Hippocrati dicitur, quando vel pars a frigore externo nigrorem contrahit, 5. *aph.* 17. & 20. Vide Dieterich. *n.* 529. vel quando ex ſanguine extra venas refuſo per contuſionem, aut aliam cauſſam externam nigreſcit. Dicitur alias *ſugillatio*, ἐκχύμωμα, Hippocr. 2. *de fract. t.* 28. *l. de humid. uſ. IIX.* 4. quæ *denigratio* ſæpe principium putredinis gangrænoſæ aut potius ſphaceloſæ eſt, *ibid. XI.* 25. *c.* 2. *Progn. t.* 9. *l.* 2. *prorrh. t.* 7. *Coac. t.* 493. Vid. Foeſ. *p.* 404. Dicitur & *denigratio* de artificialibus apud Scrib. *n.* 208. & *in Theatr. Chym. Vol. III. de Alchymia incerti auctor.* 32. *ſeqq. Denigratio* quoque

que vocatur Spagyricis initium operis in magiſterio Lapidis Philoſ. eſtque materiæ vel elixiris prima diſſolutio, fitque *nigra*, unde & *caput corvi* dicitur, & eſt ſignum ſolutionis. Vocatur etiam acetum Philoſophor. Lagn. *Harmon. Chym. cap.* 1. 6. & 11. *in Vol. IV. p.* 725. 752. 775. item *in Allegoriis ſapientium diſtinct.* 10. *Vol. V. p.* 74. Senior de Chymia *ibid. p.* 207. *ſeq.*

Denodatio, id eſt *diſſolutio*. Rul.

Dens, ὀδὼν, ὀδὲς, Ion. propria & notiſſima ſignificatione denotat partes oſſeas in utraque maxilla occurrentes, certis alveolis, quæ βόθρια dicuntur, infixas, quæ radices vocantur, & partim ſupra gingivas extantes. Infixio illa dicitur γόμφωσις, clavatio. Non enim aliter hærent, quam clavi in parietibus. *Dentes* ſunt triplicis ordinis: Primores in utraque maxilla quatuor, *inciſores* τομεῖς, & γελασῖνοι vocantur. Proxime iis adſtantes acciti & ſocii, *canini*, & *oculares*, κυνόδοντες. Reliqui latiores *molares*, μύλοι, item κραντῆρες appellantur. *Dentium* deſcriptionem vide Apud Anatomicos, in ſpecie Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 13. & 24. *ſeqq.* Dieter. *n.* 600. Bartholin. *Anat. libell.* 4. *c.* 12. 13. *Dentes* arma hominum dicuntur apud Keuchen. *ad Seren. p.* 289. Per metaphoram quoque *dens* vocatur primario proceſſus ſecundæ colli vertebræ, & per conſequens tota illa vertebra ob ſimilitudinem, quam habet proceſſus cum dente, Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ.* 2. *n.* 69. Vocatur & ὀδοντοειδὴς, h. e. *Dentiformis*, Gal. *c.* 2. *in* 1. *prorrh. t.* 55. & *l.* 4. *de L. Aff. c.* 3. Vid. Foeſ. *Oecon. p.* 443. Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 15. *p.* 735. Dicitur & πυρηνοειδὴς, *nucleiformis*.

Denſitas, *Denſus*, δασὺς, vide *Daſys*, & πυκνότης, πυκνὸς, quæ leguntur apud Hipp. 5. *aph.* 63. 67. quamvis & crebritatem ſignificet, ſi de pulſu vel reſpiratione prædicatur, v. g. *l.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 4. Vide *Creber*.

Dentagra, ὀδοντάγρα, *forfex dentaria*, vel forceps *dentes* extrahens, forceps dentium. Dicitur & ψαλὶς, Lat. *Dentiducum*, *Dentarpaga*, *Odontagogum*, Rhod. *ad Scrib. n.* 53. Harum forficum ſpecies & figuras varias vide apud Paræum *l.* 16. *c.* 27.

Dentalis lapis, dicitur materia illa tartarea, vel tophacea, quæ ex vitioſis portionibus coagulatis adhæret dentibus, & in lapideam fere duritiem conſolidatur, apud Helmont. *tr. Alimenta Tartari inſontia n.* 23.

Dentalium, *Dentale*, eſt ſpecies conchylii, vel conchula parva oblonga, &c. Vid. & Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 79. Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 5. Ingreditur compoſitionem Ung. Citrini Offic. Hodieque vero dentaliorum ſive conchularum ſympathicarum dictarum virtus contra anginam alioſque gutturis affectus inclaruit, notante Boneto *Medic. Septentr. Collatit. l.* 2. *ſect.* 7. *c.* 6. *p.* 340. e Simone Aloyſio Tuſtecio.

Dentarius, ὀδοντικὸς, epitheton Medici vel Chirurgi, qui ex profeſſo artem dentes evellendi & curandi exercet. Gal. *ad Thraſybul. c.* 24. ubi & *ocularius* & *auricularius*, ὀφθαλμικὸς ἢ ὠτικὸς legitur.

Dentarpaga, vide *Dentagra*.

Dentes, σινόδων vel σινόδες, nomen piſcis, ita dicti a dentium & qſ. mutilorum æqualitate inſtar paxillorum, qui citharæ aptantur, Lind. *Ex. XI.* §. 77. Deſcriptionem vero & uſum in cibis laudabilem vide apud Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 12.

Dentes Columellares, Varroni, & Plinio, qui alias Varroni, Canini Vritn. *ad c.* 7. *l.* 2. *Varron. de re ruſtica*.

Dentiducum, ὀδοντάγωγὸν, vide *Dentagra*.

Dentifricium, ὀδοντότριμμα, dicitur medicamentum, quo utimur ad dentes confricandos, & a ſordibus purgandos, quin & gingivarum circumſitarum, quando humore fuerint prægnantes, depurationem & abſterſionem. Horum formulas vide apud Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. c. ult. fere ad finem*. Weker. *l.* 2. *Antidot. Spec. ſect.* 47. Morell. *lib.* 2. *ſect.* 2. *c.* 7. Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 7. *c.* 31. *fin.* Suntque non ſolum ſicca in forma pulveris, ſed & liquida. Schrod. *l.* 2. *c.* 61. Paræus *d. l. c.* 28.

Dentio, ὀδοντοφυέω, aliis & μυλιάω, (quod in ſpecie de molarium proventu dici poſſet) hoc eſt, dentes accipio, dicitur de pueris, plerumque ſeptimeſtribus, Hippocr. 3. *aph.* 25. Foeſ. *Oec. p.* 443. Jung. Dieter. *Iatr. n.* 599. & Keuchen. *ad Seren. p.* 206. Hinc *Dentitio*, ὀδοντίασις, ὀδοντοφυΐα, ſignificans ipſam dentium eruptionem, quæ plerumque cum dolore & pruritu gingivarum fit, qui Græce dicitur ὀδαξισμὸς, & a ſolutione continui violenta & urgente dependet.

Dentiſcalpium, ὀδοντόγλυφον, dicitur inſtrumentum chirurgicum, non ſolum, quo dentes a ſordibus purgantur, vide *Odontoglyphon*; ſed etiam apud Scultet. id ſignificat, quo gingivæ a dentibus ſeparantur ad commodiorem evulſionem. *Arm. Chir. Part. I. Tab. X. fig.* 10.

Denudatio, γύμνωσις, dicitur de oſſibus, quæ in fractura eminent, Gal. *c.* 4. *de artic. t.* 16. *Oſſa denudata*, γυμνέμενα.

Deo, δέω, ſignificat *ligo*, conſtringo, cui opponitur λύω, ſolvo, relaxo. Legitur apud Hipp. 3. *de iis, quæ in medic. ſ. t.* 25.

Deobſtruens, ἀναςομωτικὸς, ἐκφρακτικὸς, idem quod *aperiens*, epitheton facultatis medicamentoſæ. Vide *Anaſtomoſis*.

Deon, δέον, *decorum*, opportunum, quod decet, officium, a δεῖ, decet, oportet: vide ſupra *Dei*, Gal. *cap.* 4. *de art. t.* 50. ζα' δεόντα urget Hippocr. 1. *aph.* 1. non ſolum in Medico, ſed & in ægro & adſtantibus. Jung. Dieter. *n.* 179.

Deoppilantia, *Deoppilativa*, etiam dicuntur medicamenta *aperientia*, *deobſtruentia*. Helmont. *tr. Aditus precluſ. ad cond. viſc. n.* 3.

Deorſum, κάτω, vide *Cato*. *Deorſum* nihil excernit, eſt ſignum pathognomonicum ilei, ſi cum aliis jungatur. Linden. *Ex. IV.* §. 64.

Depaſcens, νομώδης, epitheton ulceris putredinoſi & proſerpendo erodentis vicinas partes, quod proprio nomine *phagedæna*, φαγέδαινα, & *herpes exedens* dici ſolet, Gal. 6. *aph.* 45. Hipp. alias vocat hujuſmodi ulcera νομὰς, 2. *prorrhet. XXI.* 1. *l. de ulcer. XII.* 11. Æginet. *l.* 4. *c.* 44. quamvis alias vocab. νομὴ, *nome*, etiam diſtributionem faſciarum, & involutionem pro deligandi ratione commodam ſignificet, teſte Gal. *cap.* 2. *de iis, q. in medic. f. t.* 7. Vide Foeſ. *Oec. p.* 432.

Depello, κατακαγκάζω, h. e. deorſum pello, deorſum cogo. Vide *Catanancazo*.

Deperditio, ἀποφθορά, id eſt *abortus*. Vide *Abortus*.

Dephlegmatio, idem quod *rectificatio*, quæ competit chymicis liquidis, præſertim ſpiritibus, quando vel per cohobationem, vel alia ratione, a phlegmate liberantur. Occurrit hic terminus paſſim in Chymicorum ſcriptis.

Depilatio, μάδισις, aliis & μάδησις, item ψίλωσις, id eſt *glabrities*, pilorum defluvium. Hippoc. *l.* 2. *Epid. ſ.* 1. *n.* 49. *l.* 3. *ſ.* 3. *t.* 25. *l.* 7. *ſ.* 6. *t.* 22.

* *Depilativa* ſic luem veneream appellat Thomas Rangonus Patavinus Profeſſor *in ſuo tract. de Morbo Gall.* Nam præcipua ſymptomata, quæ tunc temporis lue venerea infectos obſidebant, erant pilorum defluvium, unguium, dentiumque caſus.

Depilatorium, ψίλωθρον, dicitur medicamentum, quod pilos corrumpit, eſtque triplicis generis. Quædam κατ' ἐξοχὴν ψίλωθρα vocantur: quædam craſſiores pilos attenuant, alia vero penitus extirpant, quæ ultima ſunt periculoſi uſus ob vim corroſivam. Galen. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 4.

Depilis, ἄθριξ, μαδαρὸς πειμάδαρος, h. e. *pilis carens*. Vide *Athrix*. Quamvis & μαδαρὸς, & πειμάδαρος prædicetur de ulceribus glabris, h. e. nimio humore diffluentibus, putridis, malignis, 6. *aph.* 4. & *l.* 6. *Epid. ſ.* 8. *t.* 2. & de urinæ ſedimento lævi & raro, *l.* 7. *Epid. XLI.* 6.

Deploratus, ἀνέλπιςος, idem quod *Deſperatus*. Hippocr. deſcribit per victum a morbo κεκρατημένον ὑπὸ νοσημάτων, & talibus ægris vetat adhibere medicinam, *l. de arte XIII.* 1. *XIV.* 4. 5. Vide Foreſt. *l.* 2. *Obſer.* 20. *in Schol. ſub fin.* & *Dogmat. noſtr. in proleg. p.* 12.

Deplumatio, Latine dici poteſt effectus palpebrarum oculi, qui Græce πτίλωσις vocatur, ubi cum tumore calloſo palpebrarum pili quoque earumdem decidunt, eſtque compoſita affectio ex madaroſi & ſclerophthalmia ex mente Aetii *l.* 7. *c.* 78. nec ſemper conjunctum habere pilorum defluvium docet Ægineta, notante Ingraſſia *comm. in Avic. de Tum. p. n. p.* 360.

Depono, ἀποτίθημι, vide *Apotheſis*.

Deporrigo, ἀπορέγω, vide *Aporego*.

Deprehenſio, καζάληψις, vide *Catalepſis*. Alias *Deprehenſio* quoque pro *dignotione* accipitur, Scrib. *n.* 183. 184. Vide Rhod. *in Lex.*

Depreſſio, ἔσφλασις, idem ſignificat quod preſſio, introceſſio, ſcil. cranii. Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XXIX.* §. 15. *ſeqq. poſt. fig.* 10.

Depreſſus, ταπεινὸς, *humilis*, epitheton capitis in oſſe, ſive extremitatis in oſſe rotundæ & orbiculatæ, quæ extremitas interdum oblonga & depreſſa eſt, προμήκης ϗ ταπεινὴ, interdum in mucronem definit & *corne* vocatur. Galen. *de oſſib. in proœm.*

Depſo, δέψω, *mollio*, ſubigo ſignificat; coriariorum more, quando coria macerant & ſubigunt. Hipp. 2. *de artic. t.* 13. Gal. *in comm.* Ita de cera quoque dici teſtatur.

Depuratio, Græc. dici poſſet καθαρισμὸς, *mundatio*, ſumitur a Chymicis pro exaltatione alicujus rei. Vid. *Theatr. Chym. Vol. II. p.* 95. in Ægidii de Vadis *Dialogo c.* 8. & *Vol. III. p.* 56. *Roſar. abbreviati tract.* 3. Lang. *Harm. Ob. c.* 5. *in princ. Vol. IV. p.* 747. *Depuratoria febris* vocatur Th. Sydenham febrium intermittentium epidemicarum quædam ſpecies mitiſſima, in qua natura ita omnia ſymptomata moderatur, ut materiam febrilem coctione præparatam certo ſuo tempore ad exitum diſponat, vel per juſtam διαφόρησιν, vel per διαπνοὴν ſive tranſpirationem paulo liberaliorem, ita ut recte etiam *primaria naturæ febris* dici mereatur, quemadmodum deſcripſit eam *Obſerv. Med. de morb. acut. ſect.* 5. *c.* 6. *p. m.* 400. Jungatur e noviſſimis Joh.

Pe-

Pechet, Medicus Anglus, *in Promptuario Praxeos Medicæ c.* 20. *p. m.* 99. *ed. Amſtelodam.*

Derbia vocatur a Chirurgis *Impetigo*. Fallop. *tr. de Ulcer. c.* 23. *Tom. I. p.* 612. 613.

Deris, δέρις, idem quod δέρμα, *cutis*, *corium*, *aluta*. Hipp. 2. *de art. t.* 8.

Derivatio, παροχέτευσις, ὑποχέτευσις, dicitur in Medicina, quando humor aliquis evacuatione indigens, ſi per convenientem locum fieri nequit, artis auxilio evacuatur per proxima, v. gr. ſi per urinæ vias propter læſam veſicam, aut renes educi nequeat ſeroſus humor, per alvum educendus. De ſanguinis *derivatione* agenus ſcripſit Gal. 3. *meth. med. f. c.* 3. *Derivatio* ad vicina loca fit, cum id, quod per palatum vacuatur, per nares derivatur. Vid. Rolf. *O. ac* M. *Med. Sp. l.* 4. *ſect.* 1. *c.* 15. *Derivationem* in febribus eſſe impertinentem, non adeo inepte ſcripſit Helmont. *de febrib. c.* 5. *n.* 40. In pleuritide etiam non ſemper attendenda, *tr. Pleura furens n.* 8. *Rivare* eſt per rivos ducere. *Derivare* eſt a rivis ad latera divertere. Caſtell. *ex Oribaſio*.

Derma, δέρμα, h. e. *Cutis*, item *Corium*. Vide *ſuo loco*.

Dermatodes, δερματώδης, epitheton craſſioris & exterioris membranæ cerebrum inveſtientis, *Dura Mater* dictæ, quaſi *Cutanea*, vel *Coriacea*. Gorr. *p.* 101.

Dertron, δέρτρον, quid ſignificet apud Hippocrat. *l.* 5. *Epid. XIII.* 4. 7. non adeo certum eſt. Foeſ. *in Oec. p.* 147. exiſtimat, vel *Omentum*, vel *Peritonæum* denotare. Sed Linden. vertit ex Cornarii opinione per *inteſtinum* tenue.

Deſcenſio, κατάβασις, *Deſcenſus*, proprie dicitur de motu corporis, vel humoris moderatiori, vel remiſſiori deorſum, cui opponitur ἀνάβασις, *aſcenſus*. Vide *Catabaſis*. Dicitur & de ruptionibus deorſum factis, 6. *aph.* 22. Vel accipitur chymice pro *deſtillatione per deſcenſum*, eſtque calida vel frigida. Illa eſt liquoris e corporibus eliciti vi caloris inverſo vaſe deſtillatio. *Deſcenſio* frigida eſt, quando liquor diſſolutus in frigido *deſcendit*: eſtque *Deliquium*, vel *Filtratio*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.* Rolf. *Chymiæ l.* 2. *c.* 2. Denique *Deſcenſio* ſumitur abuſive pro mutatione alicujus rei in deterius, ver. gr. quando ex Auro fit Mercurius. Ruland.

Deſcenſorium, dicitur fornax, vel *furnus Chymicus*, in quo fit deſtillatio per deſcenſum. Ruland.

Deſiccatio, *Deſiccans*, ξήρανσις, ξηραντικὸς, idem quod *Siccatio*, *Siccans*. Vide *Siccitas*, *Siccus*. *Deſiccatio oculi* eſt idem ac ſpaſmus oculi. Galen. *in lib. ſpurio de oculis c.* 13. *Deſiccatio* quoque a Chymicis, licet improprie, ad *Calcinationes* refertur. Jac. le Mort. *Chym. Medico-Phyſ. c.* 3.

Deſideo, ἐξανίσαμαι, h. e. *exſurgo ad exonerandam alvum*. Occurrit aliquoties apud Hippocr. *l.* 1. *Epid. ægrot.* 4. *l.* 7. *Epid. IX.* 4. & ſubſtantivum ἐξανάστασις conatus ad *deſidendum*, 2. *progn. t.* 14. & Gal. *c.* 1. *in* 1. *Epid. t.* 25. dicit: Comes mordacitatis eſt aſſidue *deſidere*. In hac ſignificatione quoque uſus Scrib. Larg. *n.* 227. Jung. Rhod. *in Lex. Scrib.* Dicitur & Latinis *Adſellare*, de quo verbo ſupra *ſuo loco*.

Deſiderium, ὁρμὴ, ὄρεξις, ἐπιθυμία, idem quod *Appetitus*, *Cupiditas*, de quibus *ſupra*.

Deſidia, ἀργία, *ignavia*. Vide *Argus*. Dicitur & *deſidies*. Rhod. *in Lex. Scrib. pag.* 377.

Deſipientia, παραφροσύνη, idem quod *Delirium*, cum ægri nihil rationi conſentaneum dicunt, aut agunt. Gal. 7. *aph.* 14. Vide *Delirium*.

Deſme, δέσμη, *faſcem* ſive *faſciculum* ſignificat. Legitur apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 155. Vide *Faſciculus*.

Deſmidion, δεσμίδιον, ſignificat *Faſciculum*, ceu diminutivum vocabuli δεσμὸς, vinculum. Sumitur pro *Manipulo*, ut eſt apud Scribon. Larg. in Græco, vel, ut Celſus exponit, quantum manus complexu ſumitur, unde & δεσμίδιον χειροπληθὲς dicitur Gorr. *p.* 102.

Deſmos, δεσμὸς, *vinculum*, ligamentum, *faſcem*, vel faſciam ſignificat. Uſus Hipp. *de fractur. t.* 60.

Deſperatus, ἀνέλπιστος, hoc eſt, de quo non ſpes amplius ſupereſt. Vide *Deploratus*. Dicitur de morbis & ægrotis morbo incurabili correptis, v. gr. hydrope, 7. *aph.* 47. *Deſperata ulcera*, ἀπεγνωσμένα ἕλκεα, quoque dicuntur, quorum curationem plerique aggreſſi non abſolverunt, ſed tanquam ab inſanabilibus deſtiterunt, Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 5. Morbi ex *deſperatione* provenire ſolent, quorum meminit Parac. *in Fragment. Medicis ad Tom. I. referendis cap. de deſperatis morbis*; & de eorum cura agitur *in Vol. I. Theatr. Chymici in tract.* Penoti *de medicam. Chymicis p.* 628.

Deſpumatio, Græce dici poteſt ἀπαφρισμὸς, vel ἐπαφρισμὸς, dicitur ſpumæ detractio, cujus materia non ſolum eſt ſuccus quidam concretus, lentus & includens flatum; ſed & ſimul ſordes omnis levior a calore ignis expurgata, vel etiam gravior albuminibus coacta & colligata.

De

De hac actione Coquinaria & Pharmaceutica vide Weker. *Antid. Gen. l.* 3. *c.* 36. & D. Wedelium *in Pharmac. Acroam. l.* 1. *ſect.* 2. *c.* 7. *p.* 63. *ſeq.* *Deſpumatio* etiam per translationem vocatur in febribus intermittentibus materiæ febrilis, jam ſubactæ & quaſi devictæ expulſio ſeu ſeparatio. Th. Sydenham. *Meth. Cur. febr. p. m.* 70.

Deſquamatio, *Deſquamatum*, ἀπόσυρμα, vide *Apoſyrma*.

Deſquamatorium, epitheton Trepani, quod & *Exfoliativum* dicitur, quo tantum oſſis eximere licet, quantum videbitur. Paræus *l.* 9. *Chirurg. c.* 5. & inter noviſſimos Cornelius Sollingen. *in Operationib. Chirurg.* allegantibus *Actis Eruditor. Lipſienſ. de Anno* 1693. *M. Auguſt. p.* 342.

Deſtillatio, aliis *Diſtillatio*, Gr. ςάλαξις, καταςαλαγμός, apud Latinos eſt æquivocum vocabulum. Vel enim Pathologice, & idem eſt quod *Catarrhus*, *Catarrhyſis*, & *Defluvio*, *Rheuma*, de quibus *ſuo loco* dictum: vel accipitur pharmaceutice, aut chymice, & eſt artificioſa prolectatio, vel extractio eſſentiæ medicamentoſæ ſub forma vaporis coagulata in formam liquoris, quæ defertur per ſtillicidium, translata a vaſe materiæ in excipulum deorſum locatum. Quod itaque *deſtillandum* eſt, reſolubile in conſiſtentiam humidam eſſe neceſſe eſt, aut cum humore eſſe, ſive is connatus ſit, ſive foris adjectus. Sunt autem talia maxime vaporoſa, & quæ ſpiritus oleoſos habent. Unde ſi *deſtillanda* per naturam non ſunt talia, per artem eo ſunt deducenda. Et eſt inventa *Deſtillatio* eſſentiæ extrahendæ gratia principaliter, quanquam & famuletur abſtractionibus, depurationibus, & ſimilibus. *Deſtillationis* tres numerantur ſpecies. *Per aſcenſum*, cum, antequam *deſtillet* eſſentia extracta, ſublimetur ſpecies aerea, debetque ea eſſe continua ab initio ad finem, cum opere interrupto vix aſcendat id quod reliquum eſt. Per *deſcenſum*, vide p. a. *Deſcenſio*. *Per inclinationem*, quæ fit vaſe materiam continente inclinato, roſtro deorſum vergente; cumque illud vas plerumque ſit *Retorta* dictum, etiam hæc *Deſtillationis* ſpecies *per Retortam* opus nominatur. Quamvis & nonnunquam *Deſtillatio* per deſcenſum dicatur, quod parva fiat elevatio, indeque maxime deorſum reflexio, vel quod ſpiritus maxime deorſum revocentur & ſine alembico in curvatura coagulati deſcendant. Hæc Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Adde Rolfink. *Chymiæ l.* 2. *c.* 2. (qui etiam *Deſtillationis* alicujus naturalis mentionem fecit, qualis fit in generatione pluviæ, ſed hæc eſt extra forum Medicum). Junge ex antiquioribus Matthiol. *de ratione deſtillandi aquas ex plantis*, Weker. *Antid. Gen. l.* 3. *c.* 39. *ſeq. aliquot.* & ex recentioribus D. D. Wedel. *Pharmac. Acroamat. l.* 1. *ſect.* 3. *c.* 3. *p.* 99. *ſeqq.* D. D. Joh. Maur. Hoffmann. *Diſſert. Chymic. X. h. tit.* I. Helfric. Junken. *Corp. Pharmaceut. ſect.* 1. *c.* 3. *p.* 11. *ſeqq.* De *deſtillatione Spagyrica* in ſpecie circa negotium Lapidis Philoſophici quære *in Theatr. Chymic. Indiculus Vol.* II. *p.* 411. 441. 451. *ſeq. Vol.* III. *p.* 377. 435. 562. 733. *Vol.* IV. *p.* 749. *Vol.* VI. *p.* 271.

Deſtringo, ἀποψάω, ſignificat ſudorem & ſudorulentas corporis ſordes lacinia aut incurvata fricantis manu aut ſtrigili detergere. Lang. *l.* 1. *epiſt.* 51.

Deſtructio, Gr. φθορά, διαφθορά, idem quod Corruptio, Chymicis dicitur *diſſolutio*, vel deperditio priſtinæ & nativæ ſuæ formæ, vel conſiſtentiæ, & mutatio in alienam. Vid. Parac. & *Theatr. Chym. paſſim.* v. g. *Vol.* I. *p.* 294. Talis *Deſtructio* ſpagyrica difficilior habetur labor, quam *conſtructio*. Lagneus *Harm. Chym. c.* 6. & Alan. *in Th. Chym. Vol.* IV. *p.* 749. Vide etiam *Corruptio*.

Deſudatio, ἐφίδρωσις, vide *Ephidroſis*. Apud Avicennam *Deſudatio* notat Sudationem largiorem, quam ſequuntur interdum puſtulæ, tanquam ſudoris fæces inobedientes ad exſudandum, unde & *Hidroa*, ἱδρῶα, *Sudamina vocantur*, perperam vero ὑδρῶα. Avic. *l.* 4. *fen.* 7. *tr.* 3. *c.* 8. Ingraſſ. *com. in Avic. l. de tum. p. n. p.* 172. 183. 191. *&c.*

Deſurrectio, ἐξανάςασις, *deſurgo*, idem quod *Deſido*, vel *Deſideo*, h. e. ſecedo ad ponendam alvum. Vide p. a. *Deſideo*. Jung. Scribon. *n.* 112. 140. 142. Rhod. *in not. ad.* 112. 140.

Detentio, aliquando ſignificat idem quod *Catalepſis*, *Catoche*, de quibus vocabulis jam ſuo loco dictum eſt. Zacchias *Quæſt. Medico-Legal. l.* 2. *Tit.* 1. *q.* 15. *n.* 9. 10.

Detentus, ἐχόμενος, proprie qui ab altero habetur, & ita in alterius poteſtate eſt, ſive vi coactus, ſive neceſſitate. Unde & Gal. exponit per κατεχόμενος, ἢ βιαζόμενος, 6. *aph.* 16. Lind. *Sel. Med. Ex. XII.* §. 17. *Detenta* quoque dicuntur ea, quæ *Retenta*, quæ noſtro commodo natura ad tempus moratur, *Ex. XV.* §. 71. Differunt a *Contentis*, quod hæc in genere dicantur, quod ratione ſuæ liquiditatis, vel fluiditatis contineri habeant neceſſe.

Detergens, ῥύπτων, idem quod *Abſtergens*. Vide

Vide *Abluentia*. Jung. Gal. *l.* 8. *meth. med.* *c.* 4.

Deterſorius, ῥυπτικὸς, idem quod *Abſterſorius*, Gal. 1. *de R.V.I.A.t.* 18. *Deterſorium* vocabatur Locus Balnei, in quo ſudor detergebatur, & ungebantur unctione indigentes, Fumanell. *lib. de Balneis mox a principio*.

Detonatio, eſt terminus chymicus, quo indicatur operatio deflagrationis & calcinationis per Nitrum in præparationibus Antimonialibus, de quibus vide Rolfink. Schroder. & alios, præſertim e recentioribus celeberrimos Chemiatros, D. D. Wedel. *Ph.I.A.F.R.lib.* 1. *ſect.* 4. *cap.* 3. D. D. Bohn. *Diſſ. Chym. Phyſ. XII.* §. 20. *&c.* Prolixum vero *Detonationis* effectum, qui eſt per fuſum Stibium penetrare, penitus liquare, attenuare, Mercuriale, Arſenicale & Sulphureum recrementum in fumum vertere, purgare, & figere, vide apud Libav. *Defenſ. Synt. Chym. contr. Scheunemann. II. not.* 46.

Detonſus, κειρόμενος, a κείρω, *tondeo*. Inde κέρα, tonſura. Vide *Cura* Græc.

Detos, δετὸς, *vinctum tecti*, idem quod ἀέτωμα, 3. *de artic. t.* 23. Vide *Aetoma*.

Detractio, καθαίρεσις, vide *Cathæreſis*.

Detritio, ῥάκωσις, eſt affectus ſcroti, ſcil. cutis in ſcroto multa & nimia *extenſio*, Gal. *in defin. med.* Æginet. *l.* 6. *c.* 67. In genere etiam *Detritio* ſumitur pro *tritura*. Scrib. Larg. *n.* 130.

Devalgatus, βεβλαισσομένος, dicitur quorum oſſa ſunt valga. Opponitur *Demancato*, κεκυλλωμένῳ, Galen. *c.* 4. *de art. t.* 10. 11. Vide *Blæſus*.

Devenio, ἀφικνέομαι, vide *Aphicneomæ*.

Deventris, ἀκοίλιος, qui carere videtur ventre. Vide *Acœlios*.

Devirgino, ἀποπαρθενεύομαι. Vide *Apoparthenenomæ*. *Devirginatio* legitur in Scribon. *n.* 18. Barth. *l.* 39. *c.* 16. *Adverſar.* putat, eſſe fœmellis proprium. Sed tamen & *Devirginare* puerum, dicit Varro apud Non. Marcell. *de prop. ſerm. in Cornucopia*, Nic. Perotti *p. m.* 1473. *lib.* 27.

Devoro, καταπίνω, idem quod *Deglutio*. Proprie *devorare* eſt magna aviditate multum cibi ad ſe rapere, non mandere, vix guſtare, adeoque ventriculum implere, ut oneri ſit non tantum, verum etiam revomatur ſæpe, verbis Linden. *Exerc. XIII.* §. 201. 302. *Devorare* medicamentum, paſtillos, mel, legitur apud Scribon. *n.* 87. 94. 116. 135. 155. 165. 198. Celſ. *l.* 4. *c.* 4. In Chymicis *Devoratio* quoque dicitur, quando Aurum depuratur Antimonio in igne fuſionis. B. D. Etmuller. *ad T. Ludov. Pharmac.*

Devotatus, idem quod *Defixus*, & utroque nomine appellatur, qui maleficio aut incantamento prohibitus eſt a Venereo congreſſu & ligatus. Apul. *de medic. herb. c.* 7. *n.* 1. Humelberg. *comm. ad h. l. p.* 65.

Deurens, καύσων, idem quod *Cauſos*, *Febris ardens*.

Deus, θεὸς. Neque hujus mentio omittenda in Medicina, cum ille ſit Auctor principaliſſimus omnium bonorum, & ita quoque artis Medicæ, cauſſa primaria ſanitatis, & operationum Medicarum ſalutarium. Quod vivis valeſque, hoc ipſius *Dei* eſt. Quod medendi ſcientiam calles, conceſſu & beneficio *Dei* eſt. Quod cura tua feliciter ſub manu ſuccedat, benedicente Deo eſt. Quod uſque & uſque proficis in cognitione Naturæ & Artis, gratia Divina eſt. Imo quod & ægrotes, a Deo juſte nos caſtigante dependet. *Deus* enim eſt, qui vulnus facit, & manus ipſius ſanat. Hinc & Hippolyt. Guarinonius *in ſuo lectu digniſſimo Germanico tractatu de Cauſſis ſanitatem & vitam hominis deſtruentibus*, primam ſtatuere non eſt veritus, & Rolf. fecit *O. ac M. Med. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 29. Plura videantur apud Lind. *Ex. III. Select. Med.*

Deuſtio, ἔγκαυσις, vide *Encauſis*. Galen. *de inæq. intemp. c.* 7.

Deuteria, δευτέρια, δευτερεῖα, *Deuterias*, δευτερείας, *Deuterinar*, δευτερεῖναρ, Linden. *Ex. X.* §. 198. Accipiuntur hæc vocabula pro vino ſecundario, viliori, *Lora* alias dicto, parato ex aqua vinaceis affuſa illa macerante. Alias etiam Græcos τρύγα, Aſiaticos σεμφυλίτην vocaſſe auctor eſt Galen. *l.* 2. *Al. fac. cap.* 9. Vide *Lora*. Dioſcorid. *l.* 5. *c.* 13. etiam πότιμον, appellari ſcripſit. Eſt potionis genus vile & noxium, de cujus viribus Galen. & Dioſcor. *d. l.* Lang. *l.* 1. *ep.* 27. *fin.* ubi *& Thamna* dicuntur. (II) *Deuteria*, ſecundinarum retentio. Vog.

Deuterion, τὸ δευτέριον, item τὰ δεύτερα, ſignificat *ſecundinas*, vel *ſecundas*, ita dictas, quod ſecundo poſt fœtum natum loco ordinarie & naturaliter excludantur. Hippocr. vocat τὰ ὕστερα, 5. *aph.* 49. τὸ ὕστερον, 2. *prorrh. XXX.* 18. *& l.* 2. *Epid. ſ. V.* 42. χόρια, ſuntque nihil aliud, quam membranæ fœtum prius continentes, præſertim exterior *Chorion* dicta cum placenta Uterina. Nam interdum *Amnios* ceu interior cum fœtu ipſo excluditur galeæ inſtar in-

inhærens. De his vide Harveii *Additamenta ad Exercit. de gener. animal.* Barthol. *l.* 1. *Anat. cap.* 36. Dieter. *num.* 876. Quæ p. n. retentæ in affectionem graviſſimam conjiciunt fœminas. Unde remedia fere eadem, ac ad partum neceſſaria, ſunt adhibenda, de quibus apud Hipp. Gal. & Practicos videre eſt.

Deuteropathia, δευτεροπάθεια, idem quod συμπάθεια, *Conſenſus*. Uſurpatur de morbis per conſenſum, primo, qui per πρωτοπάθειαν obortus eſſe dicitur, ſupervenientibus. Legitur & apud Helmont. *de Lithiaſ. c. 9. n.* 54.

Dexamene, δεξαμενή, in genere *receptaculum* ſignificat. Reſtringitur vero ad receptaculum aquarum ſive *labrum*, aut *ſolium aquæ calidæ*, in quo qui lavantur, etiam innatare poſſunt. Dicitur alio nomine κολυμβήθρα, Gal. *l.* 2. *de Tem. c.* 2. & ἔμβασις. Gorr. *p.* 101.

Dexios, δέξιος, h. e. *dexter*, duplicem habet ſignificationem. Primo denotat illam corporis regionem, vel illud latus, in quo hepar ſitum ſuum obtinet. De hoc *dextro* corporis latere recepta eſt opinio veterum, quod *dextra* ſint robuſtiora & calidiora ſiniſtris, & mares etiam magis in *dextero* uteri latere concipiantur & generentur, Hippocr. 5. *aph.* 48. & quod arteriæ ſint majores *dextri* lateris ſiniſtris, & quod morbi *dextri* lateris ſint periculoſiores. Enimvero videtur in pleriſque eſſe mera imaginatio & differentia fictitia. Imo dubitare quis etiam de rationibus Bartholini *l.* 4. *Anat. c.* 1. poſſet, ob quas *dextram* manum agiliorem eſſe docuit ſiniſtra. Enimvero non licet, nec libet hoc loco controverſari. Vide C. Hoffm. *comm. in Galen. de U. P. n.* 854. *ſeqq.* Deinde ſignificat idem quod *felix*, *congruus*, conveniens, v. g. *Dexter* uſus rerum non naturalium dicitur, qui opponitur *ſiniſtro* vel abuſui; quæ ſignificatio eſt per translationem. In utraque ſignificatione *Dextro* opponitur *ſiniſtrum*, τὸ ἀριστερόν. In circulo neque *dextrum*, neque *ſiniſtrum* dari, neque in natura, non male ſcripſit Helmont. *de Lithiaſ. cap. 9. n.* 45.

Dexis, δῆξις, *morſus*. Vide *Dacno*.

Dexiumæ, δεξιοῦμαι, ſignificat *comiter excipio aliquem*, ac veluti dextra prehenſum deduco, aut dextram alicui porrigo. Legitur apud Hipp. *l. 7. Epid. IX.* 8.

Dextans, in Gr. δεκάμορον, eſt nomen *ponderis unciarum decem*, tota libra diviſa in duodecim uncias. Meminit Scrib. L. *n.* 203.

Dexter, δεξιός, vide *Dexios*.

Dia, διά, hæc præpoſitio in Medicina frequentiſſimi uſus eſſe ſolet in appellationibus medicamentorum compoſitorum a baſi, vel potiori ſimplici ingrediente deſumptis, & ſignificationem obtinet præpoſitionis *De:* v. g. *Diacodion*, *Diacydonion*, *Diaphœnicon* &c. quorum etiam aliqua ſuo ordine in ſeqq. exponentur.

Diabebos, διαβεβώς, *diductum*, divaricatum & diſparatum ſignificat. Uſurpavit Hipp. *de malleolis* 4. *de artic. t.* 22.

Diabetes, διαβήτης, eſt *Urinæ profluvium*, *Hydrops ad matulam*, *Hydrops matellæ*, *Dipſacos*, *Diarrhœa in urina*, ὕδερος, εἰς οὖρα διάρροια, διψακός, ſynonyma ſunt, cum continuo & exuberanter per urinam redditur id, quod bibitur, nihil plane immutatum, Gal. *l. 6. de L. Aff. c.* 3. *& l. de diff. ſympt. c.* 6. Paſſio hæc talis eſt, qualis circa alvum Lienteria & Bulimos, extinctio, ut diceret quiſpiam, utriuſque virtutis, & retentricis & alteratricis, *l.* 1. *de criſ. c.* 12. Conſentit quidem quodammodo veſica, & copia urinæ premitur, at nec ipſe morbus, nec morbi cauſſa eſt in veſica, ſed in ſolis renibus. Eſt autem attrahendæ urinæ inexplicabilis cupiditas, & ejus retinendæ impotentia. Attractionem tantam excitat vel calida & ſicca renum intemperies, vel humor bilioſus acris, ſalſus & renes aſſidue irritans, inque ipſo renum corpore impactus, vel, ut ait Aretæus, morbus aliquis acutus in renes firmatus & per criſin malignitatem ſuam in eos deponens, vel venenum aliquod deleterium, ex eorum genere, quæ veſicam & renes infeſtant, quale id eſt, quod a Dipſade ſerpente funditur. Hæc enim omnia ſitim ingentem movent, ob quam aſſidue æger bibit. Potum autem hunc avide renes attrahunt, antequam etiam in ventriculo concoquatur, ſed eum propter imbecillitatem non retinent, ſed talem effundunt, qualis ſumptus eſt, qua in re *Diabetes* appetentiæ caninæ perſimilis eſt, quam ὄρεξιν κυνώδη vocant. Nec vero id ſolum, quod bibitur, protinus crudum mingitur, ſed humor etiam copioſus a renibus colliquato corpore trahitur, in eoque *Diabeten* proprie conſiſtere Aretæus arbitratur, definiens eſſe σαρκῶν καὶ μελέων ἐς οὖρον σύντηξιν, hoc eſt carnium & membrorum in urinam colliquationem, ob quam & ſumma totius corporis macies eſt, & copioſior multo urina redditur, quam potus eſt. Quod ſi vel modico tempore a mejendo abſtinuerint, tument lumbi, teſtes & ilia. Rarum id prorſus mali genus, & a Galeno bis tantum viſum. Eo autem nomine appellatur, quod humor corporis nullo in loco conſiſtat, ſed ſubinde de loco in locum διαβαίνει, h. e. pertranſit, non aliter, quam aqua per ſiphonem,

quem

quem *διαβήτην* vocant Mechanici, ut ſcribit Colum. *l.* 3. *c.* 10. Latini nullum illi peculiare nomen dederunt. Hæc Gorræus & Caſtellus. Verum hujus affectus analyſin & expoſitionem per cauſſas veriorem & certiorem nobis reliquit Cl. Willis. *Pharmaceut. Rat. Part. I. ſect.* 4. *cap.* 3. ſtatuens, cauſſam proximam in ſanguinis deliquio, ſive nimia ſeroſitate colliquativa conſiſtere, dum compages ſanguinis nimis eſt laxata & diſſoluta. Paracelſus cauſſam hujus affectus ponit in ſale reſoluto & ſciſſo per ingreſſum acuti ſalis, *l.* 2. *de Tart. tract.* 3. *c.* 2. ubi plura legantur, & *in fragmen. ad Tom. III. referendis.* Lectu etiam digna eſt Mart. Liſteri *Exercitatio II. Medicinalis de hoc affectu* aliquot exemplis illuſtrata. Obſervationes de *Diabete* varias vide *in Ephem. Nat. Cur. Ann. II. Obſ.* 162. 167. 175. 198. & *Ann. III. Obſ.* 183.

Diabibaſco, *διαβιβάσκω*, pro *διαβιβάζω* ponitur, & ſignificat *tranſcendo*, traduco, tranſmitto, apud Hipp. 1. *de fract. T.* 29.

Diaborborizo, *διαβορβορίζω*, ſignificat *murmuro*. Dicitur de hypochondriis apud Hipp 5. *aph.* 64. Vid. Dieterich. *n.* 184. Lind. *Ex.* 6. §. 69. Vide *Borborygmos*.

Diabotanum, *διὰ βοτανῶν*, dicitur emplaſtrum ex herbis confectum, cujus deſcriptionem vide in Gal. *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 2.

Diabroſis, *διάβρωσις*, idem quod *ἀνάβρωσις*; vide *Anabroſis: eroſio*, a re acri & mordaci facta, ſive interna, ſive externis, igne, vel medicamentis, quæ propterea *διαβρωτικὰ* appellantur, media quodammodo inter *ἐκφρακτικὰ καὶ καυστικὰ*, i. e. extergentia & adurentia; ſunt enim extergentibus valentiora, & urentibus debiliora. Vide *Corroſio*.

Diacadmias, *διὰ καδμίας* nomen Emplaſtri a *Cadmia* ceu baſi ita dicti, apud Scribon. Larg. *comp.* 242. cui ſimile legitur apud Galen. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 14. a Lucio uſurpatum interque Epulotica relatum.

Diacarcinon, *διὰ καρκίνων*, nomen Antidoti Cancris adverſus morſum canis rabidi, quo & Æſchrion optimo cum ſucceſſu uſus legitur apud Gal. *l.* 11. *de S. Fac.* §. *De cancris uſtis*. Vid. Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 27. *Schol.*

Diacaryon, *διακαρύων*, i. e. *Rob. nucum*, Gal. *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 2. Vide *Diſpenſat. Auguſt.*

Diaceltateſſen, terminus Paracelſicus, ad curam febrium ſpectans, quo uſus *l.* 2. *de vit. long. c.* 5. Videtur autem vomitum per Mercurium excitatum intelligere. In Rul. & Ionhſ. legitur *Diateſſadelton*, i. e. *Mercurius præcipitatus*. Alii volunt *Diaceltateſſen* Paracelſi eſſe medicamentum Chymicum, quod præbet Mercurius vivus a liquore Alcaheſt ſolutus. Aſt quia illo liquore ſeſe carere hodieque fatentur Chymici, quare & hoc medicamentum manet in occulto, & fortaſſis citra Artis detrimentum.

Diacenes, *διακενῆς*, ſignificat *fruſtra*, in vanum. Aliquoties legitur apud Hipp. *l.* 7. *Epid. U.* 22. *X. XLI.* 24.

Diacenos, *διάκενος*, ſignificat *cavernoſum*, fiſtuloſum, non vero ſimpliciter vacuum. Dicitur de corporibus poroſis, qualia ſunt Spongia & Pumex. Galen. *l.* 4. *de diff. pulſ. c.* 6.

Diachalaſis, *διαχάλασις*, a verbo *διαχαλᾶν*, ſignificat in ſpecie *ſuturæ laxationem* & diſſolutionem, apud Hipp. *l. de vuln. capit. XV.* 5. 6. *XVI.* 1. 2. ubi & *ῥῆξις κατὰ τὴν ῥαφὴν*, *ruptio circa ſuturam* vocatur.

Diacheiriſmos, *διαχειρισμὸς*, *tractatio manuaria*, quæ manibus perficitur. Dicitur de medicamentorum præparatione apud Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ. III.* 41. A verbo *διαχειρίσασθαι* & *διαχειρίζεσθαι*, manibus aliquid tractare, quod occurrit *l.* 2. *de morb. mul. IV.* 11.

Diacheome, *διαχέομαι*, proprie ſignificat *tranſfundi*, quando liquor de vaſe in aliud *diffunditur* vel potius *transfunditur*, ita ſumpſit Hipp. *l. de Affect. XLV.* 18. de vino per transfuſionem refrigerato, quam ſignificationem perperam omiſit Foeſ. *in Oeconom.* Tropice vero etiam ſignificat *diſſipari*, diſcuti. Uſurpavit Hipp. de tuberculo, *l.* 4. *Epid. XXVI.* 3. Activum *διαχεῖν*, *diſcutere*, legitur apud Dioſcorid. *l.* 3. *c.* 170.

Diachorema, *Diachoreſis*, *διαχώρημα*, *διαχώρησις*, a verbo *διαχωρέω*, generaliter ſignificat omnis generis *Excrementa & Excretiones* e corpore factas, Foeſ. *Oec. p.* 162. Gorr. *in def.* In ſpecie vero *Excrementa alvi* & *Excretionem per alvum*, *aph.* 14. 18. *ſ.* 4. *aph.* 47. *ſ.* 5. *aph.* 64. Vide Dieterich. *n.* 204. *ſeqq.* Lind. *Ex. XIII.* §. 253. *ſeq.* Dicitur & Lat. *Diſtributio*.

Diachoriſis, *διαχώρισις*, *διαχωρισμὸς*, ſignificat *ſeparationem* & diſjunctionem, a *χωρὶς*, *ſeorſim*. Legitur apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 129.

Diachriſta, *διαχριστὰ*, dicuntur P. Æginetæ *l.* 1. *c.* 46. medicamenta, quæ faucibus, columellæ, palato, linguæ ad pituitam detergendam applicantur.

Diachriſu, *διαχρυσοῦ*, nomen emplaſtri ad fracturas, *Aureum* dicendi, apud Galen. *ſpur. l. de Dynamidiis* §. *Ad oſſa fracta*.

Diachylon, *διαχυλῶν*, Emplaſtrum dicitur ex ſuccis compoſitum, emolliens, concoquens, Gal. *l.* 7.

l. 7. *de C. M. G. c.* 9. Vide & *Diſpenſatoria*. Variæ ejus in illis occurrunt deſcriptiones.

Diachyſis, διάχυσις, dicitur *Liquefactio*, *Fuſio*, eſtque corporis ſicci ad humidius alteratio & permutatio. Contraria τῇ πήξει, *concretioni* vel *coagulationi*. Humiditas autem corporibus ſiccis inducitur, vel novo humore ſuperinducto, vel reſolutione partium aquearum, quæ antea in corpore latebant compreſſæ & conſtipatæ; vel diſſolutione partium terreſtrium prius in unum coactarum. Ad primam ſpeciem pertinet *Elixatio*, *Maceratio*: ad ſecundam *Fuſio*: ad tertiam *Chylificatio* referri poſſet. Pathologice quoque uſurpari poteſt, ut ſit determinatio alicujus modi cauſſandi morbos, & ſignificet *Diffuſionem*, h. e. nimiam fluxionem, quæ opponitur στάσει, ſ. ſtagnationi, quemadmodum egregie expoſuit Bernardinus Ramazzinus Medicus Mutinenſ. *in deſcriptione conſtitutionis Anni* 1650. *in territorio Mutinenſi*, quæ extat *in Ephemerid. Nat. Curioſor. Dec. II. Ann. IX. p.* 53. διαχυτικὰ medicamenta vocantur, quæ diffundendi, & diſſolvendi vim habent apud Dioſcorid. *l.* 1. *c.* 78. & *l.* 3. *c.* 59. *de Terebintho & Aniſo*.

Diachytos, διάχυτος, eſt epitheton vini, quod & ὑπόχυτος οἶνος vocatur, quod paratur uvis in ſole ſiccatis loco clauſo per dies ſeptem incratibus totidem pedes a terra alte, noctibus a rore defenſus, octavo die calcatis. Ita fieri *optimi odoris ſaporiſque vinum*, teſtatur ex Plin. *l.* 14. *c.* 9. Lind. *Ex. X.* §. 118.

Diacinclizo, διακιγκλίζω, vide *Cincliſmos*.

Diacinema, διακίνημα, dicitur *dimotio*, cum oſſa paulatim exceſſerunt, *prolapſio* parva oſſium, apud Celſ. *l.* 8. *c.* 14. Ολίσθημα vero *integra* oſſium *prolapſio* vocatur. Hippocr. 3. *de fract. t.* 51. A verbo διακινέω, *dimoveo*, 2. *de artic. t.* 13.

Diaclyſma, διάκλυσμα, ſignificat ſpecialiter *collutionem oris*, per liquores, qui in ore detinentur, iterumque expuuntur, & ſub ſe comprehendit *Gargariſmum*, & *Apophlegmatiſmum*. Schroder. *l.* 2. *c.* 61.

Diacnæo, διακναίω, ſignificat *corrumpo*, lancino, *corrodo*. Dicitur & ἀποκναίω. Hippocr. *l.* 1. *de morb. X.* 35. *lib.* 2. *de morb. mul. XIII.* 13. *XV.* 11. Significat & *defrico*, Rhod. *ad Scr. n.* 55.

* *Diacnicon*, διακνήκον, medicamentum ex ficis, & cnico compoſitum, quod Galenus de *S. T. l.* 4. commendat in ea ventris affectione, cum cibus corruptus per alvum non deſcendit. Porro cnicus eſt ſpecies quædam ſeminis, vel herba croco ſimilis. Hinc κνηκός, ή, όν, flavus, inclinans in candidum.

Diacoccymelon, διακοκκυμήλων, vide *Diaprunum*.

Diacochlacon, διακοχλάκων, epitheton *Lactis*, in quo ſilices igniti extincti prius ſunt. Hipp. vocat διαπεπυρωμένον, *l.* 7. *Epid. III.* 4. Lind. *Ex. XVI.* §. 82.

Diacodyon, διακωδύων, eſt *confectio ex capitibus papaveris*, cujus varias formulas veterum tradidit Galen. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2.

Diacolocynthis, διὰ κολοκυνθίδων, vide *Hiera*.

Diacomizo, διακομίζω, idem, quod ἀνακομίζω, *reſtauro*, de quo vide ſupra *Anacomide*. Hipp. *l.* 2. *de morb. LXIX.* 23.

Diacomma, διάκομμα, *diſſectum*, *diſciſſum* ſignificat, etiam a διακόπτω, *diſſeco*, Hippocr. 2. *prorrh. XXV.*

Diacones, δι' ἀκόνης, nomen Emplaſtri Critonis ex *Cote* parati, apud Galen. *l.* 6. *d. C. M. P. G. c.* 2.

Diacope, διακοπή, *diſciſſionem*, præciſionem & *diſſectionem* profundam ſignificat, apud Hipp. 7. *aph.* 24. *l. de cap. vul. VIII.* 6. a verbo διακόπτω, quo frequentius uſus idem 6. *aph.* 18. 29. 50. *Coac. t.* 503. 504. Vid. Dieter. *n.* 187. Foeſ. *Oec. p.* 150. Sumitur pro omni magno & profundo vulnere, Gal. *comm. ad* 6. *aph.* 18.

Diacopregia, διακοπρηγία, dicitur medicamentum topicum e *ſtercore caprino* factum, teſte Blancardo, quamvis nobis non licuerit in Græco Auctore Medico invenire hoc vocabulum.

Diacorallium. Alexandri, non a Corallo, ſed ab Anagallide appellatum, quia non adſtringit, ſed penetrat. Heurnius *Meth. prax. l.* 2. *c.* 15.

Diacorum, δι' ἀκόρυ, confectio ex *Acoro*, ſive *Calamo aromatico*, a Meſue excogitata, cujus deſcriptionem & commendationem Zwolferianam vide *in Diſp. Auguſt. Claſſ.* 14.

Diacriſis, διάκρισις, idem quod κρίσις, in morbis humorum ſecretionem vel excretionem & *judicationem* denotat, Hipp. *l. de genitur. V.* 8. Verbum διακρίνω, excerno, *ſecerno*, occurrit *in Coac. t.* 137. & *l.* 2. *de morb. LXIX.* 30. Opponitur τῷ συγκρίνειν, quod ſignificat miſcere, Galen. *l.* 4. *M. M. c.* 4. Denotat etiam chymicam ſolutionem. Vide *Solutio*.

Diacritice, διακριτική, dicitur a quibuſdam facultas *diſcretrix* vel *ſecretrix*, quæ bonum a malo ſecernat, & dijudicet in morbis, & hanc quintam nonnulli ſtatuunt quatuor miniſtris addendam. Gorræus *p.* 104. Enimvero exulent in Medicina hæ abſtractivæ ſubtilitates Philoſophicæ.

Diacrocium, electuarium de ovo. Plater. *de Curat. febrium peſtilentialium Tom.* 2. *c.* 2.

Dia-

Diacrocon, διὰ κρόκȣ, διάκροκον, nomen Collyrii ſicci, quod *Crocum* recipit, apud P. Æginet. *l.* 7. *c.* 16. Gorr. *in def. p.* 105.

Diacydonium, διὰ κυδωνίων, ſcil. μήλων, confectio ſtomachica ex ſucco malorum *Cydoniorum*, vel *codoneorum*, hodie adhuc uſitatiſſimum, commendatum vero & olim a Galeno, *l.* 6. *de San. tu. c.* 15. Jung. *Diſpenſatoria*, ubi & *Diacydoniati laxativi* mentio fit.

Diadaphnidon, διὰ δαφνίδων, nomen Emplaſtri ad extrahendum & pus movendum, a *baccis lauri* ingredientibus ſic dicti, cujus deſcriptionem vide apud Celſ. *l.* 5. *c.* 19.

Diadema, διάδημα, generaliter quidem omnem *faſciam* denotat. Specialiter vero exprimit *faſciam capitis*, ſive *redimiculum*; qualia commendantur in doloribus capitis, ubi futurarum relaxatio metuitur. Foreſt. *l.* 9. *Obſ.* 53. *Schol.*

Diadexis, *Diadoche*, διάδεξις, διαδοχὴ, dicitur *humorum exceptio*, vel ſucceſſio, vel de parte ad aliam partem tranſitus, Hippoc. 6. *Epid. ſ.* 2. *cap.* 28. & Aretæus *l.* 2. *de cur. morb.* Vide Foeſ. *p.* 149. Vocatur & ἔκδεξις, Gorr. *p.* 103.

Diadoſis, διάδοσις, communiter *diſtributionem* quidem ſignificat, ut ita idem ſit, quod ἀνάδοσις, vide *Anadoſis*, Gal. *l.* 2. *de nat. fac. c.* 5. Verum denotare quoque poteſt *remiſſionem*, aut *ceſſionem morbi*, a verbo διαδίδωμι, quod in hac ſignificatione ſumpſit Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 22.

Diæreſis, διαίρεσις, ſignificat *diviſionem*. A Galeno ſumitur generaliter pro *ſolutione continui*, cujus quatuor conſtituit ſpecies, *vulnerationem*, *contuſionem*, *eroſionem*, *ruptionem*, *l.* 5. *Meth. Med. c.* 2. Jung. Dieterich. *Iatr. n.* 15. *pag.* 128. Notat & *diſtinctionem*, Gal. *l.* 9. *de Hipp. & Plat. dec. c.* 6.

Diæta, δίαιτα, dicitur *victus ratio*, *vivendi modus ac lex*, *certa victus inſtitutio* & norma, non in ſolo cibo & potu conſiſtens, verum in omnibus aliis rebus non naturalibus quotidianis, Aere, Otio, Exercitatione, Venere, Somno, Vigiliis, Repletione, Inanitione, Animi Affectibus, Gal. *ad Thraſybul. c.* 25. 3. *in* 3. *Epid. t.* 9. In *Diæta* duo hæc potiſſimum ſunt præcepta, in quibus tota fere vertitur: integram ſanitatem ſimilibus conſervandam; inclinatam autem & in vitium ruentem prope modico contrariorum uſu corrigendam eſſe. Diſciplina, quæ hanc inſtituit, *Diætetica*, διαιτητικὴ, dicta eſt pars artis Medicæ miniſtra, cum quæ ſanis ad imminentes morbos arcendos, tum quæ ægris ad præſentes profligandos debetur, Gal. *l.* 11. *M. Med. c.* 15. Caſtell. & Gorr. Jung. Dieterich. *n.* 186. Lind. *Ex. XIII.* §. 206. *ſeqq.* Rhod. *ad Scrib. n.* 122. Rolf. *O. ac M. Med. Sp. l.* 14. *ſect.* 1. *c.* 1. *ſeqq. Dogmat. noſtr. med. gen. Part. IV. c.* 1. *Diæteticam* olim tempore Homeri minus fuiſſe excultam refert Lang. *lib.* 1. *ep.* 51. Verum ex Iamblicho *in vit. Pythagor.* notavit Rhod. *ad Scribon. in not. pag.* 17. Pythagoreis in pretio fuiſſe maxime *Diæteticam*, Pharmaciam minus probatam. In ſtrictiori ſignificatione pro ſolo victu ſumpſit Helmont. *tr. victus ratio*, & ſobrietatem ſtatuit eſſe totius *Diætæ* cardinem, *n.* 16. ubi ſimul Diætæ remedia in curandis morbis infida dixit & languida, *n.* 17. 18. verum ratione frivola. Non enim ideo victus ratio præſcribitur in curatione commoda, ut præſens morbi cauſſa per illam tollatur, ſed & ut cauſſæ futuræ proventus inhibeatur. Hinc rectius ſcripſit Scrib. Larg. *compoſ. num.* 200. Implicitas Medicinæ partes inter ſe & ita connexas eſſe conſtat, ut nullo modo diduci ſine totius profeſſionis detrimento poſſint. Ex eo intelligitur, quod neque Chirurgica ſine *Diætetica*, neque hæc ſine Chirurgia, id eſt ſine ea parte, quæ medicamentorum uſum habet, perfici poſſint, ſed aliæ ab aliis adjuventur, & quaſi conſummentur. Jung. Rhod *not. ad h. l. p.* 288. Strictiſſime *Diæta* etiam ſignificat *Decoctum Diaphoreticum* ex ligno ſancto & ſimilibus paratum, vel etiam additur epitheton *Diæta ſudorifica*, vel ſi purgantia addantur, *Diæta Sudorifico Cathartica*. Balſ. *Med. Univ. p.* 79.

Diætema, διαίτημα, idem quod *Diæta*, quamvis Gal. præter cibum & potum reliquas res non naturales ita vocaverit, ad *Thraſyb. c.* 28.

Diaginomæ, διαγίνομαι, ſignificat apud Hipp. *ſuperſum*, vitam retineo, evado. Legitur *l.* 1. *de morb. XXIV.* 10. & *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 19.

Diaglaucium, *Diaglauciu*, διαγλαυκίȣ, eſt nomen Collyrii ad incipientes lippitudines & ophthalmias laudati a Scribon. Larg. *compoſ.* 22. ita dicti a *Glaucio* ſucco herbæ, in Syria & Parthia pronatæ. Ejus vero uſum recentioribus exoleviſſe recte animadvertit Victor Trincavell. *de cur. part. l.* 4. *c.* 4. notante Rhodio *ad. d. Scribon. loc. in notis p.* 61.

Diagnoſis, διάγνωσις, *Dignotio*, eſt præſentium per ſigna cognitio, Gal. *c.* 1. *prognoſt. t.* 5. Rolf. pro tota Pathologia ſumpſiſſe videtur, *in Ord. ac. Meth. l.* 2. *ſ.* 1. *c.* 3. & *ſ.* 2. *c.* 1. *ſeqq.* Plerique omnes Inſtitutioniſtæ ad morbos ſaltem reſtrinxerunt, ſed perperam, cum & ſanitatis præſentis per ſigna cognitio ſit ſcitu neceſſaria. Vide *Dogm. noſtr. P.* 3. *c.* 1. *dogm.* 2. & *c.* 2. *per totum*. Signa, quæ hanc cogni-

tionem promovent, dicuntur *Diagnoſtica*, διαγνωστικά, alias & δηλωτικά. Vide *Deloo*. Jung. Dieter. *n.* 1. quamvis Linden. proprio auſu & auctoritate vocab. *Diagnoſtica* aliter acceperit pro *Pathognomonicis*, ſive propriis & demonſtrativis ſignis, *Ex. IV.* §. 51. contra receptam omnium aliorum ſententiam. Medicus quoque, ubi per ſigna rem ſ. vel p. n. dignoſcit, dici poteſt διαγνωστικός, vel διαγνώμων, *arbiter*, vel diſcernendi potens. Dieter. *d. l.*

Diago, διάγω, vel ſignificat vitam duco, *perago*, ut Hippocr. 3. *aph.* 18. vel ad morbos refertur tempora ſua *tranſigentes*, *l.* 1. *Ep. ſ.* 1. *t.* 20. Jung. Foeſ. *p.* 148. Dieter. 183.

Diagrydium, vide *Scammonium*.

Diaiſſo, διαΐσσω, ſignificat cum impetu tranſeo, *percurro*. Frequenti in uſu apud Hippocr. *Coac. t.* 139. *l.* 1. *de morb. XXI.* 13. *l.* 1. *de morb. mul. LIIX.* 8. *l.* 2. *XXIV.* 7. Dolor quoque διαΐσσων πόνος dicitur, qui a parte primario affecta celeriter tranſit cum impetu ad partes vicinas, Gal. *l.* 2. *de L. Aff. c.* 7.

Dialambano, διαλαμβάνω, ſignificat intermiſſionem ſumo, vel *intervallum facio*. Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. XCIII.* 20.

Dialegomæ, διαλέγομαι, Hippocrati ſignificat ſermonem profero articulatum, vel locutionem, quæ etiam ſignum præbet notandum in ægris, uti patet *l.* 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 38. & 73. *l. de Carnib. XIX.* 1. 9. 12. *l.* 7. *Epid. ſ.* 7. *t.* 2. *Coac. t.* 228. *l.* 1. *prorrh. ſ.* 3. *t.* 36. *ſ.* 4. *de R. V. I. A. t.* 66.

Dialeimma, διάλειμμα, *intermiſſio*, eſt illud *intervallum*, quo febris ad *infebricitationem*, Gr. ἀπυρεξίαν venit, antequam ſequens annotatio adveniat, Galen. *l. de morb. temp. c.* 3. Dicitur quidem in ſpecie in febribus ἀπυρεξία; in aliis vero morbis intermittentibus, ut Cephalæa, Epilepſia, Podagra, Calculo, ſimpliciter διάλειμμα, ἀπὸ τοῦ διαλείπειν, h. e. ab *intermittendo*. Significat ergo apud Hipp. εἰλικρινῆ ἄνεσιν, ſinceram & puram *remiſſionem*. Vide Gal. 4. *aph.* 43. Datur enim & in continuis quibuſdam febribus quædam mutatio remiſſionem æmulans; ſed non eſt pura & *plenaria intermiſſio*. Accipitur & generaliter de *intervallis temporis*, Gal. *l.* 6. *de ſan. tu. c.* 7. Vide *Intervallum*.

Dialeipo, διαλείπω, *intermitto*. Frequens verbum Hipp. de *febribus intermittentibus*, quæ dicuntur πυρετοὶ διαλείποντες, & quibus opponuntur continuæ ſive *non intermittentes*, μὴ διαλείποντες. Utrarumque cauſſam veram præ aliis expoſuit Cl. Th. Willis. *de febrib. c.* 3. & *c.* 7. Illarum conſiſtit in ſucco nutritio heterogeneo ſanguini permixto, & tandem ad effereſcentiam incitante. Harum ratio fundatur in intrinſeca ſanguinis ad efferveſcentiam ob copiam ſulphurearum & ſpirituoſarum portionum exceſſivam diſpoſitione. Aliquando vero & διαλείπειν dicitur de *febribus continuis* ſuas mutationes & aliquales remiſſiones particulares periodicas habentibus, teſte Gal. *c.* 2. *in* 1. *Epid. t.* 2. Διαλείπειν etiam accipitur de ligaturæ *intermiſſione* in fractura cum ulcere vel vulnere, ubi ſpatium relinquitur pro ulceris curatione, Hipp. 3. *de fract. t.* 5. & 6. ubi διάλειψις, aliis διάλυψις, legitur, h. e. *intermiſſio deligationis*. Vide & Dieter. de hoc verbo *num.* 188. Vide *Intermittens*.

Dialepſis, διάληψις, vide *Interceptio* & *Dialeipo*.

Dialoes, διάλοης, dicitur de medicamentis *Aloen* baſin habentibus. Ita *Hiera* officin. *Picra* vocatur *Dialoes* a Galen. *lib.* 6. *de ſan. tuend. c.* 7. Ab Ægineta vero dicitur medicamentum in forma ſicca topicum, alias *Catapaſma* dictum, ad ulcera curanda faciens, *Dialoes*, *l.* 7. *c.* 13. ut & *Collyrium* quoddam *c.* 6.

Dialyſis, διάλυσις, *diſſolutionem* ſignificat; & quidem de corpore & ejus membris denotat *languorem* & impotentiam ſuæ functionis propriæ, *l.* 4. *Epid. XXV.* 6. cui opponitur σύντασις, *contentio corporis*, firmitas, Galen. 1. *in* 6. *Epid. t.* 18. Verbum quoque διαλύω, *diſſolvo*, h. e. languidum reddo, ita accipitur ab Hippocr. & præſertim de ventis dicitur, v. g. Auſtro, 3. *aph.* 17. unde & νότιοι διαλυτικοί, auſtri *diſſolventes* corpora vocantur, *d. ſ. aph.* 5. Dieter. *n.* 289.

Diamarenatum, dicitur confectio ex ceraſis acidis in pulpam redactis & per cribrum trajectis, cum ſaccharo, ut & aromatibus parata, unde dividitur in *Diamarenatum ſimplex*, & *compoſitum*, apud Schrod. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 85. Meminit & hujus medicamenti, contra febrem bilioſam commendans, ſed parari ſcripſit ex acinis quibuſdam creſcentibus in Veenlandia, *l.* 5. *Obſ.* 7. *in Schol.*

Diamaſtema, διαμάσημα, vide *Maſticatorium*.

Diameno, διαμένω, *permaneo*, duro ſignificat. Uſurpavit Hipp. de morbis fixam ſedem ſibi parantibus, 2. *aph.* 27. 28. Dieter. *n.* 190. Legitur & *l.* 6. *Epid. ſ.* 8. *t.* 50.

Diamnes, vocatur Barbaris Medicis propria affectio veſicæ, in qua urina egreditur involuntarie aut ignoratur ejus exitus, ſicut in ſomno. Diſtinguitur igitur a Diabete, expreſ-

ſe

ſe a Joh. Anglico *Roſ. Angl. Tom. I. p.* 512. 516.

Diamoron, διὰ μόρων, nomen medicamenti in offic. notiſſimi, ſive *Rob. ex Moris* parati, cujus varios parandi modos etiam Galen. tradidit *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 1. Videantur *Diſpenſatoria*.

Diamotoſis, διαμότωσις, idem quod μότωσις, a μοτὸς, linteamentum, quod vulneri inditur. Significat ergo *inſertionem linteamentorum* in cavitatem ulceris. Gorr. *p.* 106.

Diamperes, διαμπερὲς, διαμπερέως, adverbium uſitatum Hippoc. & ſignificat *per totum*, prorſus, 3. *de fract. t.* 76. *l.* 2. *de morb. LX.* 3. *l. de intern. aff. IX.* 8. Uſus eſt quoque adjectivo διαμπερὴς, *penitus penetrans* & tranſiens, de dolore, *l.* 2. *de morb. mul. XVII.* 3. Vide Foeſ. *Oecon. p.* 153.

Diamydao, διαμυδάω, ſignificat nimio humore *marceſco* & corrumpor. Hippocr. *de cap. vuln. XXIIX.* 2.

Diana, Chymicis ænigmatice dicitur *Argentum Philoſophorum*, *Luna alba*, *Terra virgo*. Libav. *Alchym. Pharmac. c.* 31. *Dianæ arbor* quæ dicatur, vide *Arbor*.

Dianacathizo, διανακαθίζω, h. e. *colloco ad ſedendum*. Hipp. *l.* 2. *de morb. LXXIIX.* 15.

Dianancaſmos, διαναγκασμὸς, *coactionem*, & per vim alicujus membri reſtitutionem ſignificat. Hipp. 3. *de artic. t.* 49. ubi quidam διαναγκομένυ legunt.

Dianapavo, διαναπαύω, ſignificat *interquieſco*, per intervalla poſt motum vehementiorem quiete reficior, Hipp. 2. *aph.* 48. & *de ſal. diæt. t.* 26. Dieter. *n.* 191. idem quod ἀνάπαυσις. Vide *Anapauſis*.

Dianiſteſmos, διανίστησμος, *jentaculum*, & quidem frugi, ita dictum a ſugendo, idem quod ἀκράτισμα. Lang. *l.* 1. *ep.* 55.

Dianoea, διάνοια, ſignificat *mentem*, animum, ratiocinandi facultatem. In qua ſignificatione legitur apud Hipp. 2. *aph.* 33. *Coac. t.* 488. & *l.* 7. *Epid. l.* 14. Vide *Animus*. Dieter. *n.* 192. Aliquando & προαίρεσις, *conſilium* denotat *præmeditatum*. Ita natura dicitur agere ἐκ ἐκ διανοίης, *non ex præmeditato*, *l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 2. Foeſ. *Oecon. p.* 153.

Dianoema, διανόημα, *cogitationem* ſignificat, deque ægrorum imaginationibus & præceptionibus animi Medico probe conſiderandis ſumitur ab Hippocrat. *l.* 1. *Epid. ſ.* 3. *t.* 1. Vide *Imaginatio*.

Dianoſeo, διανοσέω, *morbum traho*, cum varietate afflictionis, ſignificat, apud Hipp. 1. *prorrh. ſ.* 3. *t.* 7. 26. 32. Foeſ. *d. l.*

Diantæos, διανταῖος, ſignificat *adverſus*, ex adverſo penetrans per totum, nullibi conjunctus. Dicitur de tendinibus, vel τόνοις nervoſis vertebrarum, apud Hipp. 3. *de artic. t.* 31. item de habena cum duobus ſeparatis loris, *t.* 49. de laqueo cum binis appendicibus adverſis in inſtrumento, quod dicitur γλωσσοκόμιον, Gal. *l.* 7. *de U. P. c.* 14.

Diantlizomæ, διαντλίζομαι, *valde laboro*, *tanquam in ſentina* haurienda. Uſus Hipp. *in præcept. VI.* 25.

Diapaſma, διάπασμα, idem quod κατάπασμα. Vide *Catapaſma*.

Diapedeſis, διαπήδησις, Lat. q. d. *Perſudatio*, *Tranſudatio*, eſt ſpecies viarum vel meatuum relaxatorum, ceu cauſſa morborum in cavitatibus apertis, conſiſtens in vaſorum tunicis extenuatis & rarefactis, ut ſeroſæ ſanguinis portiones tranſire poſſint, Gal. *l.* 3. *de cauſſ. ſympt. c.* 2. Fit ergo ex tunica rarefacta, ſanguine vero tenuato, unde tranſcolatur ſanguis, & ſudoris, aut roris more tranſmittitur, *l.* 5. *meth. med. c.* 2. Differt ab *Anaſtomoſi*, in qua tum majorum vaſorum ora aperiuntur, tum ſanguis cum impetu & copia prorumpit. Quod ſi contigerit aliquando διαπήδησις apertis etiam vaſorum oſculis, vaſa quidem omnino exigua ſunt, ex quibus ſanguis copioſus & cum impetu emanare non poteſt.

Diapegmata, διαπήγματα, διάπηγα, dicuntur in chirurgicis inſtrumentis veterum majoribus *intercolumnia*, ſive partes tranſverſariæ ad crurum laterumque compaginem firmandam. Gorr. 9. *p.* 107.

Diapeplegmenos, διαπεπλεγμένος, ſignificat *Divaricatus*, Digreſſus. Dicitur de cruribus, Hippocr. *Prognoſt. ſ.* 1. *t.* 18. Gorr. De hujus vocabuli varia lectione vide C. Hoffm. *com. in Gal. de U. P. n.* 147. a verbo διαπεπλῆσθαι, quod etiam denotat *divaricari*, vel cruribus diductis jacere, Gal. *c.* 2. *de fract. t.* 70.

Diaperæotheis, διαπεραιωθεὶς, *tranſmiſſus*, tranſiens. Dicitur ab Hipp. de murmure flatuoſo, *Coac. t.* 282.

Diaphanes, διαφανὴς, proprie *pellucidus*, lucidus, tranſparens ſignificat. Dicitur de urinis, Hipp. 4. *aph.* 72. *Coac. t.* 759. Dieter. *n.* 199. de venis, *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 22. de auribus præ ſiccitate pellucentibus, *Coac. t.* 192. Dicitur de Auro, quod ex Antimonio & Oc invicem fuſis paratur, apud Oſwald. Croll. *in Chymia aucta ab Hartmann. Tom. II. oper. p.* 76. Deinde denotat etiam valde candens & *ignitum*, & uſurpatur de cauteriis ferramentis ignitis,

1. *de*

l. de artic. t. 44. l. de hæmorrhoid. 23. V. 4. unde & ſimpliciter διαφανία dicuntur, l. de Viſu. l. 17. Ita de furni teſtis candefactis uſurpatur l. 2. de morb. XLIV. 17. A priori ſignificatione, lapis quoque Specularis dictus fuit διαφανής, quod vitro ſimilis tranſluceat. Unde & lamina illius antiquitus vitri loco feneſtris inſertæ fuerunt, teſte Gal. l. 9. de admin. Anat. cap. 3. Ejus virtutem vero ſine morſu exſiccantem, præſertim ſi uſtus fuerit, laudat l. 4. de C. M. P. G. cap. 1. Videatur & Chiocc. Muſ. Calceolar. ſect. 3. p. 281. ſeqq. Diaphanitatem omnibus rebus ineſſe, dixit Parac. tr. de morb. color.

Diaphero, διαφέρω, verbum eſt πολύσημον, & variæ ſignificationis apud Medicos Græcos. Communiter enim denotat *diſcrepo*, differo, uti paſſim apud Hipp. videre eſt, præſertim l. 1. de morb. XI. 50. 55. & alibi. Porro ſignificat *duro*, l. de intern. aff. XIII. 18. item *perfero*, tolero, ibid. & XLIII. 19. l. 5. Epid. VII. 15. Ulterius ſumitur pro *tranſmittere* ad diverſa loca materiam, delegare, l. 4. de Morb. VII. 12. Tandem etiam pro *confero* ponitur, & idem ſignificat quod ξυμφέρω, 5. aph. 22. Vide Foeſ. Oec. p. 160.

Diapheugo, διαφεύγω, ſignificat *effugio*, evado, ſupero, Hippocr. 5. aph. 6. & 10. 7. aph. 50. Coac. t. 367. quamvis & in aliis ſimplicitet φεύγω poſuerit: v. g. t. 379. 380. Dieter. Iatr. n. 201.

Diaphlyxis, διάφλυξις, notat effuſionem, *perfuſionem*, humectationem, a verbo διαφλύω, perfundo, humecto. Gal. in Exeg. voc. Hipp. Foeſ. p. 761. Gorr. p. 109.

Diaphœnicon, διὰ φοινίκων, dicitur *medicamentum ex Palmulis* vel dactylis. Eſtque vel internum, *Confectio de Dactylis* apud Meſuen diſtinct. 3. de Electuariis fol. mihi 114. b. vel externum, emplaſtrum ſtomachicum, calidum & frigidum, Meſuæ in Diſpenſat. Auguſt. Meminit & emplaſtri διὰ τῶν φοινίκων, Gal. l. 1. ad Glaucon. c 14.

Diaphoiniſſomæ, διαφοινίσσομαι, ſignificat *rubeſio*, aut colore puniceo inficior. Hipp. Coac. t. 467. 489.

Diaphonia, διαφωνία, ſignificat *diſſenſionem*, diſcordiam, quam in Medicis abeſſe debere monet Lang. ex Galen. l. 1. ep. 26. quia ignorantiæ ſuſpicionem gignit.

Diaphora, διαφορά, *Differentia*, dicitur notio, qua in Medicina ſanitas vel morbus ab alia ſanitate, vel morbo diſcrepat. Dicuntur interdum & *modi*, *ſpecies*. Dividuntur communiter in *Eſſentiales* & *Accidentales*, quamvis perperam a pleriſque Inſtitutioniſtis antiquioribus ad morbum ſaltem relata fuerit hæc diſtinctio; cum & ſanitatis dentur *Differentiæ Eſſentiales* & *Accidentales*. Vide Dogm. noſtr. P. 1. c. 3. 4. P. II. c. 36. Rolfink. etiam excogitavit diviſionem *differentiarum*, deſumptam a ratione cauſſæ formalis, materialis, & efficientis, quam vide in O. ac Med. Sp. l. 2. ſect. 3. c. 113. Generalior acceptio de *differentiis* ætatum, corporum, regionum, cuilibet nota eſt, & patet ex verbo διαφέρω. Vide *Diaphero*.

Diaphoreſis, διαφόρησις, in genere omnem evacuationem, quæ per habitum corporis & poros cutaneos fieri poteſt, ſignificat; non modo *inſenſibilem evaporationem*, quæ ἄδηλος διαφόρησις, ἢ διαπνοὴ, *inſenſibilis tranſpiratio* vocatur, & portiones vitioſas ſub ſpecie halitus evacuat, Gal. l. 13. Meth. med. c. 16. ſed etiam, quæ fit *per ſudorem*, & ſenſibiliter; unde & medicamenta ſudorem moventia διαφορητικὰ, *Diaphoretica* hodieque appellari ſolent, Rolfink. O. ac Meth. Med. Sp. l. 6. ſect. 1. c. 1. Suntque duplicia: alia, quæ per rarefactionem & ſpiritualſcentiam adauctam operantur, cum *Attenuantibus* convenientia: alia, quæ figendo, & nimiam ebullitionem compeſcendo agunt, cum *Præcipitantibus* coincidentia. De his medicamentis legatur Willis Pharm. Rat. P. I. ſect. V. c. 1. & 2. Wedel. Amœnit. Mat. Med. l. 2. ſect. 2. c. 6. p. 343. ſeqq. B. Etmuller. in Schroder. dilucidat. paſſim & prolixe.

Diaphoros, διάφορος, præter communem ſignificationem, qua denotat *Differens*, *Diſcrepans*, a διαφέρω, ab Hipp. quoque accipitur pro eo, quod ad rem facit, quod *multum intereſt*, & eſt magni momenti, 1. de artic. t. 70.

Diaphrades, *Diaphradeos*, διαφραδὲς, διαφραδέως, aperte, *liquido*. Hipp. de Loc. in hom. IV. 4.

Diaphragma, διάφραγμα, *Septum tranſverſum* dicitur, quod Antiqui φρένες appellarunt, quia, ut putant aliqui, eo inflammatio, mens ægrotat, quamvis veritatem hujus aſſerti in dubium vocaverit Willis. tr. An. Brut. Pathol. c. 10. Dictum vero *Diaphragma*, quod mediam & infimam corporis regionem, h. e. thoracem & abdomen διαφράττει, h. e. *dividat*, quaſi ſeptum quoddam medium. Eſtque muſculus rotundus, obliquus, in medio membranoſus vel nervoſus, in circumferentia carnoſus, palmarium reſpirationis organum; cujus prolixiorem deſcriptionem videre licet in ſcriptis Anatomicis, v. g. Bar-

Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 3. Porro vocabulum hoc *Diaphragma* aliis tribuitur partibus ob aliquam ſimilitudinem, v. g. Interſtitio illi faucibus ad gurgulionem vel uvulam, Hipp. *l.* 2. *Epid. ſ.* 2. *n.* 86. *Septo* in naribus, Gal. *c.* 1. *in* 6. *Epid. t.* 4. *Septo laxo* & rugoſo, quo ventriculi cerebri diſtinguuntur, Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 6. *Membranæ tympani* in aure. Id. *d. l. c.* 9. *mediaſtinum* dicitur διαφράττων ὑμὴν, Gorræus *in def. p.* 109.

(Π) *Diaphragmitis*, vide *Paraphrenitis*.

Diaphratton, διαφράττων, vide *Diaphragma*.

Diaphros, διαφρος, idem quod ἀφρίζων, *ſpumans*. Gal. *in Exeg.*

Diaphthora, διαφθορὰ, generaliter quidem omnem *corruptionem* ſignificare ſolet: ſpecialiter vero apud Hippocr. notat *Abortum*, ſeu fœtus corruptionem, & coincidit cum φθορὰ vel ἀποφθορὰ. Vide *Abortus*. Occurrit hæc vox apud Hippocr. *Coac. t.* 515. 516. *& l.* 1. *de morb. mulier. X.* 17. Ita & verbum διαφθείρω ſignificat *abortio*, vel fœtum corrumpo, Hipp. 5. *aph.* 53. *l.* 1. *de morb. mulier. XXXVII.* 2. *XCIIX.* 9. *l.* 7. *Epid. XXII.* 4. *XXXVII.* 7. Jung. Dieter. *n.* 202. *Corruptio* quoque *ciborum* in ventriculo dicitur διαφθορὰ, Gal. *l.* 2. *de Loc. aff. c.* 1.

Diaphylacticos, διαφυλακτικὸς, *conſervativus*, idem quod προφυλακτικός. Ita apud Nonum *de M. P. C. c.* 154. leguntur διαφυλακτικὰ τῶν μαςῶν, i. e. mammillas *conſervantia*, & apud Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 2. de capillis conſervantibus dicitur.

Diaphyſis, διάφυσις, ſignificat *interſtitium*, intervallum, ſeptum, diſcrimen, ſpatiorum intercapedinem, Hippocr. *l. de arte XVII.* 19. 2. *de fract. t.* 37. *in Mochlici principio*, vel juxta Linden. edit. *de Oſſib. II.* 6. 10. *IV.* 10. in quibus tamen locis potius prominentiam aliquam vel partem ſolidam proceſſus modo prominentem ſignificare arbitramur cum Fallopio *in Obſ. Anat. T. I. Op. p.* 362. Paræus διάφυσιν diei vult Ligamentum tertium, quo os tibiæ firmatur in articulo cum oſſe femoris *l.* 5. *Chir. c.* 36. Dicitur & de *pediculo*, ex quo fructus arboris inhæret ſurculo, & dependet, *l. de octim. part. IV.* 12.

Diaplapſis, διάπλασις, vide *Conformatio*. In ſpecie vero ita dicitur a Chirurgis fracti oſſis compoſitio ejuſmodi, ut comminuti oſſis extrema ſe contingant, & omnes ejus partes ſibi ex adverſo collocentur, & in priſtinam unitatem reducantur, Gal. 1. *de fract. t.* 1. Gorræus *p.* 107. Interdum διάπλασις reſtrictum me legiſſe memini *in quodam MS. Chirurgico* ad correctionem curvatorum in tenellis corpuſculis, quæ manuum ope fit ſine inſtrumentis durioribus, ad differentiam ἐπιθέσεως, quæ fit ope inſtrumentorum. Vide *Epitheſis*. Verbum διαπλάττω & διαπλάττωμαι, & *conformare*, & partem in ſuum locum reſtituere ſignificat, Gal. 2. *de artic. t.* 46. Foeſ. *p.* 154.

Diaplaſma, διάπλασμα, Dioſcoridi unctio vel fomentum toti corpori illitum, notante Scapula *in Lex.* quamvis locum Dioſcoridis reperire non potuerimus.

Diapleſſomæ, διαπλήσσομαι, i. e. *divaricor*. Vide *Diapeplegmenos*.

Diaploce, διαπλοκὴ, dicitur *implicatio*, & ſumitur pro ſuccorum, qui ad alimentum idonei futuri ſunt, miſcela ac permixtione. Hipp. *l. de Aliment. III.* 5.

Diapne, mictio involuntaria. San. Barolitan. *de ardore urinæ*.

Diapnoe, διαπνοὴ, ſignificat *perſpirationem* ſive *tranſpirationem*, quando per corporis habitum & poros cutaneos aer ſubit, & rurſus expiratur una cum effluviis vaporoſis, aut fuliginoſis. Dicitur & ἄδηλος διαπνοὴ, *inſenſibilis perſpiratio*, quod hi motus obſcuri ſint, & nativi caloris beneficio per occulta cutis ſpiracula tenuentur, cujus meminit Gal. 7. *aph.* 28. *& in l. de ſal. diæt. t.* 2. *fin. Diapnœam* vocat Helmont. & diverſam a ſudore eſſe oſtendit *tr. Tumul. peſtis*, §. *Præparata ſedes*.

Diaporema, διαπόρημα, idem quod ἀπορία, *anxietatem*, æſtuationem, & corporis jactationem inquietam ſignificat. Hippocr. 2. *de R. V. I. A. t.* 44.

Diapreſſomæ, διαπρήσσομαι, Ion. pro διαπράσσομαι, ſignificat *conficio*, perficio, exequor, *perago*. Frequenti in uſu apud Hippocr. *l.* 1. *de diæta XXXI.* 10. *l.* 2. *IIX.* 6. 31. *l. de inſomniis I.* 8. 11. *l. de fiſtul. II.* 15. In ſpecie de actu Venereo ſumitur, *l.* 2. *prorrhet. IIX.* 16.

Diaprunum, vel *Diaprunis*, διακοκκυμήλων, nomen confectionis ex *Prunis*, vel electuarii, & quidem vel ſimplicis alterantis, vel compoſiti laxantis & ſolutivi. Vide *Diſpenſatoria Norimb. & Auguſt. Diapruni ſolutivi* uſum reprobat, ceu deterioris commatis, Linden. *Ex. XII.* 128.

Diapſycho, διαψύχω, ſignificat proprie *refrigerare*. Verum Linden. exiſtimat, etiam aliquando denotare *Exſicco*, *Ex. V.* §. 104. Enimvero mihi non videtur neceſſaria expoſitio coacta & violenta in illo loco Athenæi, cum revera quoque cibi fortiores, quales ſunt calidiores,

res, per frequentiorem coctionem, refrigerentur, diſſipatis portionibus calidis.

Diapternes, medicamentum ex perna, & caſeo. Guil. Bud. *de morb. artic. curandis*.

Diapteroſis, διαπτέρωσις, dicitur Erotiano *in Onomaſt. p.* 37. *F. aurium repurgatio*, quod purgandis auribus interdum pennas adhibeamus, ut tibicines repurgandis tibiis. Alioqui διαπτέρωσις notat alarum expanſionem, & eſt idem quod διάπτυξις. Verbum διαπτερῶσαι etiam ſignificat *alas expandere*, explicare, Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 26. Foeſ. *Oec. p.* 155.

Diapyema, *Diapyeſis*, *Diapyon*, διαπύημα, διαπύησις, διάπυον, *ſuppuratum* & *ſuppurationem* ſignificat, 7. *aph.* 45. *Prognoſt. ſ.* 1. *t.* 31. & 40. Verbum διαπυέω, *ſuppurare* notat, 4. *aph.* 82. & 5. *aph.* 47. Vide Dieter. *n.* 193. 194. Unde & medicamenta *ſuppurantia* διαπυητικὰ vocantur, ſuntque moderate calida & humida, alias *maturantia* dicta, Gorr. *p.* 107. Verbum διαπυίσκω idem quod ἐπυΐσκω, *ſuppuro*. Vide apud Gal. *de tum. p. n. c.* 3.

Diarceo, διαρκέω, idem quod βοηθέω, *ſuccurro*, auxilium fero, ſuppetias affero ſignificat apud Erotian. *in Onomaſt. p.* 38. *d.*

(Π) *Diaria*, Febris terminanda inter ſeptimanam dimidiam. Vog. Linneus ſynocham vocat.

Diarius, ἐφήμερος, vide *Ephemerus*.

Diarochæ, διάροχαι, ad officinas Chirurgorum pertinens vox eſt, & uſurpatur ab Hippocrate, explicatur ab Erotiano, quod ſint faſciarum ſpiracula, & in illis interſtitia: dicuntur vero παρὰ τὴν ῥόχην, quæ ſpecies ἀναπνοῆς, exhalationis eſt.

Diaromaticum, vocari poteſt medicamentum ex aromatibus compoſitum. Legitur apud D. D. Ludovici *diſſ.* I. *Pharmac. p. m.* 56.

Diarrhage, διαῤῥαγὴ, *diſruptionem* ſignificat, uſurpaturque de oſſibus ad tempora ab Hippoc. *Coac. t.* 188.

Diarrhectus, διάῤῥηκτος, id eſt *diſruptus*, a διαῤῥήγνυμι, diſrumpo. Dicitur & Lat. *Directus* de Liene, apud Plaut. *Curcul. a.* 2. *ſ.* 1. de quo verbo vide Linden. *Ex. IX.* §. 71.

Diarrhepo, διαῤῥέπω, ſignificat *divergo*, vel in utramque partem inclino. Dicitur de iis, qui ob cruris brevitatem, dum ambulant, in utramque partem inclinare & propendere coguntur. Hipp. 3. *de artic. t.* 94.

Diarrhodon, διάῤῥοδον, medicamentum ex *Roſis* dictum, vel internum, vel externum. Inter notiſſima confectio, vel ſpecies ſunt ſpecies *Diarrhodon* Abbatis, in *Diſp. Not.* & *Auguſt.* Inter cætera plura occurrunt hoc nomine *Collyria* apud Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. Gorr. *p.* 108.

Diarrhoea, διάῤῥοια, *alvi profluvium* in genere ſignificat præternaturale, Galen. *in defin.* & 1. *Progn. t.* 28. Specialius vero denotat alvi fluxum diſtinctum a Dyſenteria, Fluxu hepatico, Lienteria, & aliis. Et poteſt deſcribi, quod ſit frequens, largior, & diuturna excretio fluidorum ſeroſorum, & bilioſorum excrementorum, cum utilibus permixtorum, magis vel minus acrium, cum, vel ſine febre, torminibus, proveniens a bile ſalina longius e vaſis ſuis ad inteſtinum duodenum effuſa cum ſucco pancreatico, maſſam chyloſam e ventriculo exeuntem nimis colliquante, & ad excretionem inteſtina ſtimulante. Præter veteres Auctores Hipp. 3. *de diæt. XII.* 248. & Galen. videantur Diet. *n.* 195. Linden. *Ex. VII.* §. 65. Thom. Willis. *de febr. c.* 10. & *Pharmac. Rat. P. I. ſ.* 3. *c.* 3. Fr. de le Boe Sylvius *l.* 1. *Pr. Med. c.* 11. §. 7. *c.* 13. §. 6. *ſeqq. Diarrhœa* in urina, vide *Diabetes*. Διάῤῥοια τῦ σπέρματος vocatur profluvium ſeminis præternaturale, quod alias *Gonorrhea* dicitur. Moſchion. *de morb. mul. c.* 138.

Diarthroſis, διάρθρωσις, *dearticulatio*, dicitur aliquando generatim omnis oſſium compoſitio ad motum voluntarium comparata. Latine *Junctura*. Sed nonnunquam ſpeciatim ſumitur pro ea oſſium commiſſura, quæ motum inter ſe evidentem habet, Galen. *c.* 2. *de artic. t.* 9. Vide *Abarticulatio*. Jung. Foeſ. *p.* 156. C. Hoffman. *in com. ad Gal. de U. P. n.* 658. Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 1. ubi tres ſpecies διαρθρώσεως conſtituit. ἐνάρθρωσιν, ἀρθρωδίαν, γίγγλυμον, de quibus *ſuo loco*. Vocatur & προσάρθρωσις.

Diaſchis, διαχὶς, *diſciſſionem*, diviſionemve aliquam ſignificat. Dicitur de vena diviſa apud Hipp. 3. *de fract. t.* 63.

Diaſchon, διαχών, ῶσα, όν, ſignificat penetrans, procedens, perrumpens. Legitur de oſſibus coſtarum fractis, quæ ad thoracis interiorem cavitatem non penetrant, Hippocr. 3. *de artic. t.* 15. item de venis, *l. de venis XXVI.* 2.

Diaſcinci, vel *Diaſcincu*, διασκίγκυ, epitheton *Antidoti Mithridatis*, Eupatoris, a baſi *Scinco* ita dicti, qua uſus eſſe Rex adverſus venena legitur apud Gal. *l.* 2. *de Antidot. c.* 9.

Diaſcordium, eſt uſitatiſſima Antidotus in officinis, cujus Auctor primus fuit Hier. Fracaſtorius, & revera ipſis prolixioribus & ſatis inconcinne compoſitis Antidotis aliis longe anteferenda. Deſcriptio occurrit *in Diſpenſatoriis*, neque negligenda in illam animadverſio Zwolf. Sylvius tamen in minori doſi multo efficaciorem

rem deſcriptionem Diaſcordii excogitavit & poſteritati reliquit, quæ extat *l.* 1. *Prax. c.* 58. §. 22. *ſeqq.* ut & in Morlei *Coll. Chym. Leid. c.* 154.

Diaſeſagmenos, διασεσαγμένος, per totum *refertus* ſignificat, a διασάττω, i. e. *confertim impleo*, refercio. Dicitur de arteria valde repleta, ceu cauſſa pulſus pleni, apud Galen. *l.* 4. *de dign. pulſ. c.* 2. Idem quod ναστὸς, vel ναστότερος.

Diaſetho, διασήθω, ſignificat *cribro*, incerno. Unde διασῆσαι, *incernere*, quod legitur apud Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. LXV.* 4.

Diaſmyrnon, vel *Diaſmyrnes*, διασμύρνης, διάσμυρνον, epitheton Collyriorum, quæ multum recipiunt σμύρνης, i. e. *myrrhæ*. Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Sang. columbæ*, & *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. Scribon. Larg. *n.* 26. ad quem locum vide Rhodii *notas p.* 65.

Diaſoſtica, διασωστικὴ, dicitur I. A. van der Linden pars Medicinæ ὑγιεινὴ ſive *conſervandi ſanitatem*, in *Introduct. ad Medicinam edita a Schelhammero in part. poſter. Introduct. Conring. p. m.* 89. Dividitur in generalem & ſpecialem.

Diaſpao, διασπάω, ſignificat *divello*, non *evello*, apud Gal. *l.* 1. *de U. P. c.* 7. notante C. Hoffm. *in comm. n.* 1143. διάσπασις, *diſperſionem* notat, vel diſtractionem, *divulſionem*. *Divulſio* inter cauſſas morbificas relata eſt vera diviſio ſeu diſtractio ac remotio a contactu, cujus ſenſus veluti undas in nervis facit, & flexiones fortiores, dependetque a ſtimulo divellente. Laur. Bellin. *de ſang. miſſ. in Opuſculis. p. m.* 170.

Diaſpermaton, διὰ σπερμάτων, nomen medicamenti Topici, vel *Malagmatis*, ita dicti, quod *ſemina* recipiat, præſertim Fœnugræcum, Galen. *l.* 7. *de C. M. P. G. t.* 7. & aliter apud P. Æginetam *l.* 7. *c.* 18. Meminit tamen idem alterius interni, uti videtur, remedii *Diaſpermaton* dicti, quod vim narcoticam obtinuit, quamvis deſcriptionem non addiderit, *l.* 5. *M. Med. c.* 13. Extat vero apud Æginet. *l.* 7. *c.* 12. ſub titulo *Trochiſcorum* vel *Paſtillorum*.

Diaſphage, *Diaſphaxis*, διασφαγὴ, διάσφαξις, proprie denotat *hiatum in muro* interrupto, aut diruto. Sumitur & tamen latius pro omni interſtitio, aut *ſeparatione*. Uſus Hipp. *l. de Loc. in hom. VIII.* 5. & *l.* 2. *Epid. ſect. I.* 69. *Fiſſura* illa *in Hepate*, ubi vena umbilicalis ingreditur, ab Herophilo dicta fuit διασφαγὴ, teſte Gal. *l.* 6. *Adm. Anatom. c.* 8. Vid. C. Hoffm. *com. in Gal. de U. P. n.* 1077.

Diaſphyxis, διάσφυξις, ſignificat *pulſationem* arteriarum, & ita idem quod σφυγμὸς, Hipp. *l. de Alim. X.* 15.

Diaſtaſis, διάστασις, in genere *diſtantiam*, dimenſionem, diſparationem ſignificat. Numerantur vero tres *dimenſiones*, vel διαστάσεις, in latum, longum, & profundum, Gal. *l. de pulſ. ad tyron. c.* 2. Specialiter vero ſumitur de *oſſium diductione*, quæ vel per ſuturam, vel coalitionem mutuam juncta eſſe debent, Hippocr. 3. *de fract. t.* 63. Galen. *c.* 2. *de artic. t.* 1. & *in defin. Med.* Interdum dicitur διάστημα, *c.* 3. *de iis, quæ in med. f. t.* 31. Hoc vocab. διάστημα aliter tamen exponit *in Exeg. dict. Hippocr.* quod notet corporum ipſorum compoſitionem, vel compagem laxam lanis ſimilem. Eadem vox ab Hippocr. ſumi videtur pro intervallo, in quo Medicus ab ægro diſceſſit, *l. de dec. orn. XII.* 7. aut pro intervallo morbi, quo mutari ſolet. Vox vero διάστασις interdum *diſtenſionem* & porrectionem convulſivam ſignificat, Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 26. Venarum *diſtenſiones* vocat etiam διαστασίας Aret. *lib.* 2. *acutor. c.* 2. Ventriculi διάστασιν *l. eod. c.* 7. Aliquando idem notat, quod διαστολὴ, Galen. *l.* 4. *diff. pulſ. c.* 8. 9. & 17. Jung. Foeſ. *Oec.* 157. Vide *Interſtitium*.

Diaſtema, διάστημα, vide *Diaſtaſis*. *Interſtitium*.

Diaſtole, διαστολὴ, *dilationem* & *diſtenſionem* ſignificat, & diverſis rebus tribuitur. Communiter dicitur de motu arteriæ, quando a cordis ſyſtole impulſo ſanguine diſtenditur, qui motus dicitur *Pulſus*. Vide *Contractio*. Deinde de Corde ipſo dicitur. Eſt nihil aliud, quam reditus ad naturalem ſtatum cum dilatatione, poſt præcedentem ſyſtolen, ventriculorum quidem cordis, ut ſanguinem iterum ex auriculis expreſſum recipiant; auricularum vero, ut ex principiis venarum Cavæ & Pulmonalis admittant, Waleus *de motu chyl. in Anat. Barthol. edit. ult. p.* 785. *ſeq.* Hanc *Dilatationem* propterea motum cordis accidentarium vocavit, ejuſque potius paſſionem, quam actionem, Bartholin. *l.* 2. *Anat. c.* 6. *p.* 371. In genere quoque διαστολὴ dicitur omnis *elevatio & extenſio in longum, latum & altum*, cordis, cerebri, & membranarum in ſenſum tactus cadens, Gal. *in defin.* Διαστολαὶ quoque vocantur Empiricis ſermones, quibus proprium quid a communi diſtinguitur, alias διορισμοὶ dicti, Gal. *c.* 1. *de R. V. I. A. t.* 18. Vide Foeſ. *d. l.*

Diaſtoleus, διαςολεύς, idem quod διαςολατεὶς, Foeſ. *Oeconom. p.* 415. *ſeqq.*

Diaſtomotris, διαςομωτεὶς, ſcil. μύλη, in maſculino διαςολεὺς, generaliter omne inſtrumentum dilatatorium ſignificat, qualia ſunt, *Speculum Oris*, *Ani*, *Uteri*, quorum effigies vide in Chirurgicis, Aquapendente, Paræo, Sculteto, & aliis. Specialiter vero de *Specillo*, quo os clauſum diducitur, accipi poſſet. Vide Galen. *in Exeg.*

Diaſtremma, διάςρεμμα, διαςροφὴ, ſignificat *perverſionem*, *diſtorſionem* membri, eſtque ſpecies luxationis, qua non ea modo, quæ juxta articulum ſunt, nervoſa, ſed & ipſe articulus leviter depravatur, ſuaque ſede commovetur, vulgo *verrenckung*. Leguntur apud Hipp. *l.* 2. *prorrh. XVI.* 24. *Coac. t.* 22. Eadem notione & talia membra διεςραμμένα, 2. *de iis, quæ in med. f. t.* 73. a verbo διαςρέφεσθαι, quod ſignificat diſtorqueri, perverti, apud eund. 4. *aph.* 49. *Prognoſt. ſ.* 1. *t.* 10. *Coac. t.* 218. *l.* 2. *prorrhet. XVI.* 18. Vid. Dieter. *n.* 107. *Diſtorſiones*, in recens natis infantibus refert Fallop. ad luxationes, & prolixius eas exponit *tract. de Luxation. c.* 15. *Tom. II. p.* 87.

Diaſtrephomæ, διαςρέφομαι, vide *Diaſtremma*.

Diaſulphuris, epitheton Medicamentorum internorum & externorum compoſitorum, a Mart. Rulando præſertim excogitatum, v. g. *Balſamus Diaſulphuris*, ſive oleum, item *emplaſtrum Diaſulphuris* ejuſdem. Utriuſque ſæpiſſime mentio fit in Curationibus illius Empiricis, v. g. *Cent. I. Cur.* 83. *ſeqq. & alibi*. Deſcriptiones quoque proponuntur a Morleo *Coll. Chym. Leid. cap.* 445. 446. an vero genuinæ ad mentem primi Auctoris, nolumus determinare. Ita *Tincturam Diaſulphuris* Jac. le Mort. tradidit, quæ legitur *d. l. cap.* 439.

Diataſis, διάταϲις, i. e. *diſtentio*, vel *diſtenſio*. Dicitur de membris in fractura, quando ab inferiore parte intenduntur, & a ſuperiore continentur. Hipp. 3. *de iis, q. in med. f. t.* 19. 22.

Diatecolithu, διὰ τηκολίθυ, nomen medicamenti, vel antidoti, ita dicti a *lapide Judaico*, Græc. τηκόλιθος, qui ingreditur, apud Æginet. *l.* 7. *c.* 11.

Diateſſadelton, dicitur *Mercurius præcipitatus* a Rul. & Iohnſ. Vide *Diaceltateſſon*.

Diateſſaron, διατεσσάρων, epitheton medicamenti compoſiti ex quatuor ſimplicibus. Eſtque vel *Internum*, quod deſcripſit Ægin. *l.* 3. *c.* 77. & in officinis *Theriaca Diateſſaron*, quæ ferme palmam præripit Theriacæ Andromachi ob majorem ſimplicitatem. Vid. Animad. Zwolferi ad *Diſp. Aug.* vel *Externum* Emplaſtrum, quod videre eſt apud Gal. *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 14.

Diatettigon, διὰ τεττίγων, i. e. medicamentum ex cicadis, epitheton Antidoti nephriticæ, apud Ægin. *l.* 7. *c.* 11.

Diathermæno, διαθερμαίνω, idem quod θερμαίνω, *Calefacio*. Videtur tamen præpoſitio διὰ augere ſignificationem, & *excalfactionem*, ſive intenſiorem calorem indigitare, Hipp. 7. *aph.* 51.

Diatheſis, διάθεσις, ſignificat *diſpoſitionem* aut conſtitutionem alicujus corporis. Et Græcum & Latinum vocab. uſitatiſſimum eſt in Medicina, ſed ſub diverſa notione. Receptiſſima eſt ſignificatio, quæ denotat *facultatem* & *affectionem*, vel ſec. vel præter naturam; conſtituitque genus ſanitatis & morbi: de quo vide *Dogm. noſtr. P. I. c.* 2. *dogm.* 2. *& P. II. c.* 2. *d.* 2. Confer ſi placet, ad C. Hoffmann. *Apolog. pro Gal. l.* 3. *p.* 1. *ſ.* 1. *c.* 4. *ſeqq.* & *animadv. in Montan. c.* 1. *&* 2. Interdum late ſumitur, complectens morbum, cauſſam & ſymptomata: interdum ſtrictius, pro diſpoſitione, vel conſtitutione morboſa, quæ eſt adhuc in fieri, vel in principio, nondum conſummata, Gal. 5. *in* 6. *Epid. t.* 3. Huic opponitur *diſpoſitio permanens*, *l. de diff. ſympt. c.* 1. Sumitur etiam pro ἕξει, vel habitudine, *l. ad Thraſyb. c.* 12. Complicatos quoque affectus a Græcis vocari διαθέσεις, teſtatur Lang. *l.* 1 *ep.* 4. *Diatheſes* & ſymptomata pro uno eodemque habuit Helmont. *tract. ignot. hoſp. morb. n.* 66.

Diatheſmos, idem quod διάφυσις, fiſſura, ruptura, Erotiano.

Diatrecho, διατρέχω, *percurro*, pervenio cum celeriori motu. Hippocr. *l. de intern. aff. XLII.* 15.

Diatrepomæ, ſignificat *commoveor*, perturbor, deterreor. Hippocrat. *l.* 5. *Epid. XXX.* 22.

Diatreſis, διάτρησις, h. e. *perforatio*. Uſurpatur a D. D. Georg. Franck a Frankenau *in Ephem. Nat. Cur. Ann. I. Decad. III. Obſ.* 123. 206. ceu remedium externum contra imperforatum anum, dubiique eventus.

Diatretos, διάτρητος, i. e. *perforatus*, Gal. de hamo uſurpavit *l.* 8. *Anat. adm. c.* 4.

Diatribo, διατρίβω, tero tempus, cunctor, moror, *protraho* ſignificat, Hipp. *l. de vuln. cap. XXVII.* 2. Subſtantivum διατριβὴ, *mora*, notat *converſationem*, vel commorationem cum alio, *l. de Medico. XI.* 8.

Diatrion pipereon, τὸ διὰ τριῶν πιπέρεων, nomen Specierum, vel Confectionis Stomachicæ, quæ recipit *tria Piperis genera*, longum, al-

album, & nigrum. *l.* 4. *de ſan. tu. c.* 5. Vide *Diſpenſatoria*.

Diatritarius, vide *Diatrite*.

Diatrite, *Diatritos*, διάτριτος, i. e. *triduana inedia*, unde *Diatritarii* dicebantur, qui eam præceperant, item *Theſſalii* ab auctore Theſſalo, Methodicæ ſectæ chorago. Inventum fuit Empiricorum, conſiſtens totum in victus ratione, quam ita inſtituebant in omnibus ægris, ut primum in quarto die ipſos cibarent, poſt in ſexto, mox in octavo, deinde in decimo. Prima quidem cibatio poſt primam *Diatriton*, deinde alternis diebus. Gal. 4. *meth. med.* 4. Sed nugas eas & deliramenta multis in locis ridet.

Diaulodromos, διαυλόδρομος, vide *Diaulos*.

Diaulos, δίαυλος, ſignificat curſum reciprocum, revertentem, ac recurrentem. Dicitur & Circenſis, cum quis ad metam perveniſſet, flectens eo rurſus recurrebat, unde curſum inceperat. Pertinet ad exercitationes corporis & motus concitatiores, & meminit Hippocr. *l.* 1. *de diæta XXXIV.* 12. *l.* 2. *XLI.* 12. *l.* 3. *IX.* 9. *XXIII.* 5. Gal. *l.* 7. *de Uſ. Part. c.* 14. & *l.* 16. *c.* 2. Qui tales curſus exercebant, vocabantur διαυλόδρομοι, aut dicebantur διαυλοδρομεῖν, *diaulon* currere, *curſum Circenſem* peragere, Foeſ. *Oecon. p.* 159. C. Hoffm. *in Comm. ad Gal. de U. P. n.* 481.

Diazoma, διάζωμα, idem quod διάφραγμα, *ſeptum tranſverſum*. Vide *Diaphragma*. C. Hoffm. *d. l. n.* 201. 238.

Diazoſma, διάζωσμα. Interpres Gal. vertit *cingulum*, rectius *munimentum*, *tegumentum*. Eſt alias vocabulum Architectonicum. Occurrit apud Gal. *l.* 8. *de Uſ. P. c.* 12. Vide C. Hoffm. *d. l. n.* 1175.

Diazoſter, διαζωστήρ, ſic a quibuſdam peculiari nomine vocatur duodecima dorſi vertebra, a cinctu ſic dicta, quod per eam partem cingimur. Gorræus *p.* 105.

Dicæos, δίκαιος, variam & multiplicem habet ſignificationem apud Hipp. ut inquit Erotianus *Onom. p.* 35. *b. c. ſeqq.* Interdum idem quod εὔλογον, h. e. rationi conſentaneum, *æquum*, 1. *de fract. t.* 3. Interdum ſimile & *æquale*, Hipp. *ſ.* 1. *de artic. t.* 34. 3. *de fract. t.* 31. Interdum *juſtum* & utile, 1. *de artic. t.* 21. Vide Foeſ. *Oec. p.* 165.

Dicenteton, δικέντητον, nomen collyrii calidi & acris ex ærugine, miſy, ſucco papaveris & gummi parati, lacrymas moventis, quo Ægineta uſus in ξηροφθαλμία *l.* 3. *c.* 23.

Dichalcon, δίχαλκον, pondus ſignificat *duorum æreolorum*, h. e. tertiam partem oboli, ſiquidem *obolus* ἓξ χαλκοῦς, *ſex æreola* continet. Proinde male apud Ægin. *l.* 3. *c.* 29. *in fin.* ſcriptum eſt Elaterii δίχαλκον ὅ ἐστιν ἡμιωβόλιον, cum ἡμιωβόλιον non duo, ſed tria contineat æreola, uti animadvertit Gorræus *p.* 113.

Dichaſteres, διχαστῆρες, epitheton Dentium *Inciſorum*, Gr. τομεῖς. Vide *Dens*.

Dichophyia; διχοφυΐα, vitium eſt pilorum, quando finduntur & bifurcantur. Gal. *in defin. Med.* Cauſſam vulgus dicit eſſe vermiculos in pilis natos.

Dichotomos, διχότομος, ſignificat in genere diviſum quid in duas partes æquales. Stricte uſurpat Galen. de Luna, quando eſt quadrangula *l.* 3. *de dieb. Critic. c.* 2.

Dichromos, δίχρωμος, ſignificat *Bicolor*. In ſpecie de quibuſdam Emplaſtris, quæ & *Gilva* dicuntur, coloris ambigui, Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 1. Æginet. *l.* 7. *c.* 17. Neque enim particularis alicujus medicamenti nomen eſt, ſed multorum, quæ duplici colore prædita ſunt. Horum colorum autem rationem explicat Gal. *l.* 2. *ad Glauc. cap.* 8. Quidam eadem quoque vocant διπρόσωπα, *Diproſopa*, id eſt, *bifacia*. Caſtell.

Dicleis, δικλεῖς, epitheton *januæ bifidæ*, binas valvas continentis, q. d. *biforis*, Hippocrat. 1. *de artic. t.* 23. Plura vide in Foeſ. *p.* 165.

Dico, λέγω, vide *Dictio*, *Dictum*.

Dicocta, δίκοκτα, dicebatur aqua calefacta prius, & poſtea nive refrigerata, teſte Gal. *l.* 7. *meth. med. c.* 4.

Dicræos, *Dicrus*, *Dicranos*, δίκραιος, δικροῦς, δίκρανος, quaſi δικάρανος, *bifidus*, biſulcus, veluti duos vertices habens, Hippocr. *l. de loc. in hom. XIII.* 4. 5. 6. 7. 8. *l. de Ven. XXV.* 10. (quamvis Linden. διακραίνη ſcripſerit) *Coac. t.* 230. *l. de dieb. judicat. II.* 7. *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 12. Vide Foeſ. *p.* 166.

Dicrotus, δίκροτος, i. e. *bis feriens* vel pulſans. Dicitur de ſpecie quadam pulſus, quando diaſtole arteriæ non perfecte abſolvitur, ſed intercipitur, pro ſubductione, aut inhibiti ſpiritus vitalis quantitate; deinde repetitur &, abſolvitur, Gal. *defin. med.* Non vero propterea duo ſunt pulſus, ut Archigenes voluit, ſed eſt unus pulſus, cum arteria nondum perfecte fuit dilatata, ſed ictus ſaltem interceptus, quemadmodum ex malleis incudem percutientibus, & poſtea reſilientibus apparet, Gal. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 17. Cauſſa hujus pulſus haud dubie conſiſtit in impedita æquali ſpirituaſcentia ſanguinis, cordis ſyſtolen intercipiente, & dependente

a portionibus excrementitiis, præſertim fuliginoſis & fumoſis admixtis. Jung. *l.* 2. *de præſag. ex pulſ. c.* 8.

Dicrus, δίκρως, vide *Dicræos*.

Dictum, εἰρημένον γνώμη, *Dictio*, λέξις, quid ſignificet, notum eſt. In Medicina non eſſe temere *dictionem* obſcurandam, aut mutandam, monuit Gal. 3. *M. M.* 10.

Dictyoides, δικτυοειδὴς, i. e. *Retiformis*, *Reticularis*, epitheton implicationis, ſive plexus & contextus ramorum & ſurculorum arteriæ carotidis ad baſin cerebri, *Rete mirabile* alias dicti, cujus deſcriptionem vide ap. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 6. Will. *Anat. cerebr. c.* 4. *Reticulare* quoque *corpus* ex obſervatione Malpighii vocatur commune integumentum cuticulæ ſubjacens, diſtinctum a cuticula, ad quod pupillæ nerveæ proximum tactus organum definunt. Hoc eſſe ſubjectum nigredinis, non cuticulam, præter Malpighium *Exerc. de Tactus organo* a D. Pechlino confirmatus aſſeruit D. D. Hoffm. *Diſſ. Anatom. ad Horn. Microcoſm. p.* 265. Vide & ſupra *Choroides*, & infra *Rete*.

Didactos, διδακτὸς, διδάσκω, proprie ſignificat *doctum*. Apud Hippocr. vero etiam denotat *exquiſitum*, accuratum, diciturque de ornatu, *l. de dec. ornat.* II. 7.

Didaſcalia, διδασκαλία, vide *Inſtitutio*.

Diductum, Celſo eſt ſeparatio partium, in qua amplius ſuturæ aut fibulæ non eſt locus, uti interpretatur Rhodius *de acia p.* 109.

Didymæa, διδυμαία, eſt nomen *Malagmatis*, vel *Cataplaſmatis*, ad iſchiadicos, & pleraque alia ſimilia mala utilis, cujus deſcriptio habetur apud Gal. *l.* 10. *d. C. M. S. L. c.* 2.

Didymi, δίδυμοι, h. e. *Gemini*, *Gemelli*, proprie dicuntur fratres uno partu editi, Hippocr. 5. *aph.* 38. Porro eodem nomine quoque veniunt *Teſtes*, qua viriles, qua muliebres, Galen. *l.* 14. *de U. P. c.* 12. & 14. Rolf. *O. ac. Meth. de Part. Gener. inſerv. Part.* 1. *c.* 4. & *P.* 2. *c.* 2. Hos non eſſe glandulas, ſed potius congeriem minutiſſimorum vaſculorum ſeminalem materiam elaborantium & ſuſcipientium obſervarunt Graf. Horne, & alii, quibus moderni Anatomici omnes adſtipulantur. Glandulas tamen exiguas intertextas adeſſe & rationibus & auctoritatibus comprobare auſus eſt D. D. Hoffm. Jung. *Diſſ. Anat. ad Microc. Horn. p.* 171. Vide *Orchis*. Propter aliquam ſimilitudinem tandem duæ protuberantiæ & eminentiæ in ſubſtantia cerebri occurrentes, ſupra & ante conarium, *Didymia*, διδυμία, vocantur, Latine *Teſtes*, quæ alias *Glutia*, γλουτία, parvæ nates dictæ ſunt, teſte Gal. *l.* 8. *de U. P. c.* 14. quamvis in recentioribus quatuor protuberantiæ numerentur, quarum duas majores *Nates*, γλουτία, minores vero *Teſtes*, ſive διδυμία, appellarunt. Vide Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 6.

Diecholion, διεκβόλιον, idem quod ἐκβόλιον, medicamentum *fœtum ejiciens*. Legitur in Hip. *l.* 1. *de morb. mul. CXXIIX.* 1.

Diecho, διέχω, quid proprie ſignificet, in Hippocratis loco, *l.* 5. *Epid. XI.* 12. non adeo planum eſt. Equidem plerique Interpretes per *penetrare* exponunt. Verum non videtur congrue dictum de vomitu, quod ægrum per ſex menſes penetraverit; quia mihi videtur, convenientius verti per *diſtinere*, h. e. Vomitus per ſex menſes ægrum diſtinuit.

Dielinnyo, διελιννύω, ſignificat quieſco, a labore ceſſo, *otior*, Hippocr. 2. *de R. V. I. A. t.* 50.

Diema, eſt vocab. Paracelſ. notans peculiares ſpiritus, qui lapidibus inſunt & inhabitant: Philoſ. *ad Athen. l.* 1. *t.* 13.

Diemi, δίημι, idem quod διαίνω, *humecto*; madefacio ſignificat. Hipp. *d. l. t.* 5.

Dierectus, διάῤῥηκτος, vide *Diarrhectus*.

Dierſæ, διέρσαι, a verbo διείρειν, ſignificat *trajicere*, tranſmittere. Hippocr. 4. *de artic. t.* 48. 55.

Dies, ἡμέρα, apud Medicos non ſolum *lucem*, ſed etiam *noctem* complectitur, non id tempus tantum, quo Sol ſupra terram fertur, appellantes diem, ſed etiam tempora noctis illi adjacentia, Galen. *l.* 2. *de criſib. c.* 2. Dicitur alias *Dies naturalis*, qui complectitur menſuram temporis 24. horarum. Dividuntur *dies* a Medicis in *fauſtos*, & *infauſtos*; item in *dies Criticos*, *Indices*, & *Intercalares*. Diet. *p.* 376. Quando nocti opponitur, vocatur *Dies* civilis, Linden. *Ex. XI.* §. 196. *Dies naturalis* quatuor ſua continet tempora, quæ quodammodo reſpondent quatuor anni temporibus. *Aurora* leni tepore vernat: *Meridies* Solis æſtu incaleſcit: *Crepuſculum* inſtar autumni qualitates aeris evariat: Deinde *nox* altera hiems frigore torpet, quo pori corporis, ne calor naturalis diffletur, conſtringuntur, Lang. *l.* 1. *ep.* 55. Jung. Hier. Mercurial. *l.* 3. *V. L. c.* 1. Quod *Dies* in maſculino genere notet ſpatium duodecim horarum, juxta Grammaticos, uti notavit Rhod. *in Lex. Scrib.* non videtur univerſaliter verum.

Dieſis, δίεσις, *tranſmiſſionem*, diviſionem, item *humectationem*, vel madefactionem notat, a δίημι, de quo p. a. Vide *Diemi*. Eſt alias vox Muſicorum propria & principium Muſices elementorum ſignificat, in quo ſenſu legitur apud

apud Gal. *l.* 2. *de diff. pulſ. c.* 8. Jung. C. Hoffm. *l.* 1. *V. L. c.* 19.

Dieſtecos, διεστηκώς, ſignificat *disjunctum*, diſparatum. Dicitur de oſſibus, in Hipp. *Coac. t.* 187. item de urinis divulſis, 7. *aph.* 33. i. e. variantibus in colore & ſubſtantia. Vide Dieter. *n.* 209. Foeſ. *Oec. p.* 164.

Diethicos, διηθικὸς, h. e. *percolatus*, a διηθέω, colo. Dicitur de vino, quod & vinum *ſaccatum* dicitur, Theophraſt. *l.* 6. *de cauſſ. plant. c.* 24. ubi ſaltem ἠθικὰς τῶν οἴνων legitur. Vide Rhod. *ad Scribon. n.* 122. Vide infra *Saccatus*.

Diexodos, διέξοδος, idem quod ἔξοδος, in genere ſignificat *exitum* & viam, per quam aliquid excernitur, v. g. in ſternutatione, 7. *aph.* 51. in pituitæ collectione, 7. *aph.* 54. Jung. Dieterich. *n.* 208. de alvi excrementis, *Prognoſt. ſ.* 2. *t.* 13. 1. *de fractur. t.* 46. Unde & nates, vel anus, dicuntur Ariſtoteli τὸ διεξοδικὸν, quod excrementa per illam partem tranſeant, *l.* 1. *hiſt. an. c.* 13. notante Cl. Hoffm. *ad Gal. de U. P. n.* 177. quamvis menda ibi ſit in numero, dum c. 16. pro 13. legitur.

Differentia, διαφορὰ, vide *Diaphora*.

Difficilis, *Difficultas*, χαλεπὸς, χαλεπότης, vide *Chalepos*. Exprimitur etiam in compoſitis vocabulis *difficultas* per particulam δυς, v. g. δύσκειτος, *difficilis* judicatu, δυσεντερεία, *difficultas* inteſtinorum, δυσουρία, urinæ *difficultas*, vel ardor, de quibus vide ſingulis ſuo loco. Jung. *Lexic. Scribon.* Rhodii.

Diffidentia, ἀπιστία, dicitur, quando æger nullam fiduciam ponit in Medicum, aut quando Medicus de ſanitate ægri deſperat. Utraque eſt pernicioſa. De illa vide Lind. *Ex. II.* §. 30. De hac egimus vocab. *Deſperatio*. *Diffidere* propriis donis a natura conceſſis eſt *diffidere* Deo, Parac. *Fragm. Medic. ad Tom. I. referendis cap. de Deſperatis morbis*.

Diffinitio, ὁρισμὸς, idem quod *Definitio*. Occurrit ſæpiſſime in Petri Aponenſis *Conciliatore controverſiarum*, quæ loca videantur in ejus indice.

Diſſlatio, διαπνοὴ, idem quod *Tranſpiratio*. Vide *Diapnoe*.

Digaſtricus, διγαστρικὸς, quaſi *Biventer* vocatur Muſculus quidam maxillæ inferioris, ideo quod in medio tendinoſus factus bis carnoſus conſpiciatur. Dicitur & *Graphioides* a proceſſu ſtyliformi, Bartholin. *l.* 3. *Anatom. c.* 11. *p.* 536. Quamvis Lower. *de Corde c.* 1. omnes muſculos *Biventres* eſſe docuerit, notante & approbante D. D. Hoffm. *in Diſſ. An. ad Horn. Microc. p.* 252.

Digerens, *Digeſtivus*, vide *Digeſtio*.

Digeſtio, ἀνάδοσις, διαφόρησις, vide *Anadoſis*, *Diaphoreſis*. Verum Latinum vocabulum varias habet ſignificationes. In genere ſignificat mutationem & maturationem ſimplicem, qua in calore *digeſtorio* res concoquendæ diſponuntur ad vim ſuam exerendam. Eſtque vel *Naturalis*, vel *Artificialis*. *Illa* fit in ventriculo, quando alimenta vi fermenti & caloris vitalis concoquuntur & præparantur, ut in chylum permutentur. Imo Helmontius ſex in corpore *digeſtiones* numeravit, de quibus vide paſſim in ſcriptis ſuis, præſertim *tr. Retenta*: item *Blas Human. n.* 22. *& alibi*. *Hæc* iterum duplex: Alia reſpicit uſum cum naturali quodammodo concurrentem, quatenus nimirum internus calor noſter per medicamenta artificialia diſponitur & excitatur, ut humores *digerat*, & diſponat ad ſegregationem inutilium ab utilibus. Talis *digeſtio* alias dicitur quoque *Præparatio* humorum, v. gr. ante purgantium uſum olim quoque uſitatiſſima, unde & talia medicamenta *Digeſtiva* vel *Præparantia* dici ſolent; quorum Catalogum vide apud Rolf. *O. ac M. Med. Sp. l.* 5. *ſ.* 2. *c.* 1. *ſeqq.* Talis *digeſtio* Chirurgis uſitata, quando Topicis *digeſtivis*, alias *Maturantibus* dictis, materia ſtagnans, collecta vel congeſta diſponitur beneficio caloris noſtri æſtuantis ad ſuppurationem & ſecretionem. Alia eſt mere artificialis & Chymica. Hanc in genere deſcripſit Ruland. *Digeſtio* eſt operatio, vel gradus Chymicus, ſimilis ventriculo, in quo & per quem materia coquitur in melius, ad ſeparationem puri ab impuro. Vel eſt ſubtiliatio μακροχρονικὴ, res crudas in calore *digeſtivo* diſſolvens. Eſtque vel *Putrefactio* vel *Extractio*. Ger. Dornæus *in tr. Artificium ſupernatural. cap.* 5. quod habetur *in Theatr. Chym. Volum. I. p.* 289. *digeſtionem* deſcripſit per concepti ſeminis a ſemine fomentum, quo medio quidem oritur Medicina perfecta & plusquam perfecta. Eadem verba leguntur in Ejuſd. *tr. de Philoſ. Chemica*, *d. l. p.* 421. De *Digeſtionis Chymicæ* laudibus etiam hyperbolicis vide Libav. *tr. Alchymia Pharmac. c.* 24. *in Tom.* 2. *Oper. p.* 185. & *Epiſtolam* Joel. Langelotti *ad Naturæ Curioſos*, quæ legitur *Anno III. Ephemerid. Nat. Cur. Obſ.* 59.

Digitale, δακτυλήθρα, vide *Dactylethra*.

(Π) *Digitium*, primæ phalangis digitorum invita & conſtans incurvatio. Vog. Lin. & Sag. hoc nomine appellant dolorem periodicum articuli qualiſcumque digitorum cum emaciatione, & oſſis friabilitate.

Digi-

Digitus, δάκτυλος, vide *Dactylus*.

Diglottos, δίγλωττος, q. d. *bilinguis*. Olim ita dicebatur homo duarum linguarum peritus, quod miraculum habebatur, Gal. *l.* 2. *de diff. pulſ. c.* 5. Vide *Bilinguis*.

Dignotio, διάγνωσις, vide *Diagnoſis*. Dicitur & τέκμαρσις.

Digreſſio, πληχάς, vide *Plechas*.

Digæmaton, διὰ τῶν αἱμάτων, nomen Antidoti adverſus lethalia venena, & ſagittæ vulnera, ita dicti, quod inter alia recipiat *ſanguinem* anatis maris & fœminæ, & anſeris. Deſcriptionem vide apud Gal. *l.* 2. *de Antidot. c.* 8. *fin.* Æginet. *l.* 7. *c.* 11.

Dihalon, δι᾽ ἁλῶν, dicitur Emplaſtrum ex *ſalibus* communi & nitro paratum, Æginet. *l.* 7. *c.* 17. Valet ad ulcera ſordida.

Dii, θεοί. Vide *DEUS*. De *Diis* tribus Hermetis, vide Libav. *Tom. IV. Oper. p.* 50. & 129.

Diipetes, διιπετής, id eſt repente fluens, *diffluens*. Epitheton genituræ vel ſeminis prompte defluentis, apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XXXIX.* 1. Vide Foeſ. *Oec. p.* 164.

Diiſchyrieo, διισχυρίζω, affirmo, aſſevero. Vide *Iſchyreſis*.

Dilanians, accipitur pro *Corroſivo*, ſive *Catheretico*; & legitur apud Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 11. *in Scholiis*.

Dilatatio, εὐρυσμὸς, ἀνευρυσμὸς, διευρυσμὸς a verbo εὐρύνω, διευρύνω, idem quod *Rarefactio*. Vel ſumitur p. n. & dicitur de meatibus & cavitatibus dilatatis: ita *dilatationes* vaſorum fieri etiam a ſanguine largius ad partes molliores promoto, abſque ſtaſi aut turgeſcentia docuit noviſſime D. D. G. E. Staahl. *in laudata Diſſert. de Motibus humorum ſpaſmoticis cap.* 9. *p.* 34. *ſeqq.* vel pharmaceutice de effectu medicamentoſo. Opponitur *Conſtructioni* πυκνώσει, στυφώσει, Hippocr. 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 1. Porro *Dilatatio* idem eſt quod *Diaſtole*, de quo ſupra. Verbum *dilatare* etiam aliquando ſumitur pro *extendere*, præſertim manibus emollire & tractare rem medicamentoſam, apud Scrib. Larg. *n.* 50. 205. 210. 112.

Dilatatorium dicitur inſtrumentum chirurgicum ad ſenſim diducendum os & dentes notiſſimum, hodieque etiam Balneatoribus notiſſimum. Vide Sculter. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XII. fig.* 5. & *Tab. XXXII. fig.* 7. Blaſ. *Med. Un. p.* 73. 341.

Diligentia, σπουδὴ, vide *Spude*.

Dilutum, ἀπόβρεγμα, a *Diluo*, quod eſt diſſolvo aliquid liquore. Dicitur de formulis medicamentorum liquidis, v. g. *Diluta* purgantia, Libav. *Alchym. Pharmac. c.* 38. *Tom. II. p.* 220. *Dilutum* a Rulando ſtricte ſumitur pro lixivio per cineres, vel terram facto. Verbum *Diluo* frequenter occurrit in Scribonii compoſitionibus. Vide *in Lex. Scrib.* Rhodii.

Dimenſio, διάστασις, vide *Diaſtaſis*. De Chymicorum *trina dimenſione* vid. Ger. Dorneum *art. Chemic. l.* 1. *c.* 6. & Joh. Aug. Pantheum *Art. & Theor. tranſmut. metallic. Vol. II. Th. Chym. p.* 476.

Dimidium, ἥμισυ, quid ſignificet, notum eſt. Frequenter illis additur in Medicina, quæ non perfectionem debitam acquiſiverunt, aut in quibus aliquid deficit, Galen. 3. *in* 1. *Epid. t.* 5. Exprimitur vulgo per particulam *Semis*.

Diminutum, μινύθημα, vide *Minythema*.

Dimitto, διαλείπω, ἀφίημι, idem quod *remitto*, *deſino*. Vid. Diet. *n.* 137. 188. Sumitur & pro *Emittere*, v. gr. *Dimittere* ſanguinem, Rhod. *in Lex. Scribon.*

Dimotio, διακίνημα, vide *Diacinema*.

Dinos, δῖνος, ſignificat *vertiginem*, & ſi tenebræ oculis obverſantur, dicitur σκοτόδινος, σκοτίδινος, item ἴλιγγος. Vide *Ilingos*, Gal. *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 42. Legitur vocab. δῖνος apud Hippocr. *l. de cap. vuln. XX.* 4. Deſcribi poteſt vero *Vertigo*, quod ſit imaginatio depravata falſæ circumgyrationis objectorum, ſui ipſius, interdum cum viſus obſcuratione, caſu, palpitatione cordis, aliiſque ſymptomatibus, proveniens a ſpirituum animalium vaporoſorum, aut flatulentorum, tumultuariam ſanguinis agitationem, ſimilemque vitioſitatem præſupponentium, inordinata agitatione & commotione. Videatur Willis. *Part.* 2. *de Anim. brut. c.* 7. Sylv. *l.* 5. *P. M. c.* 34. §. 74. aliique Practici. Paracelſ. refert inter morbos caducos *Paragraph. l.* 3. *c.* 1. §. 2. Cauſſam ejus dicit eſſe virus rotans, Helmont. *tr. Ignota actio regim. n.* 25. *Dinos*, δινὸς, quoque eſt Erotiano ſaltationis genus, ſic fortaſſe dictum, quod in gyrum agatur, *Onomaſt. p.* 36. Jung. Foeſ. *p.* 166.

Dinotatio, διάγνωσις, idem quod *Dignotio*. Vide *Diagnoſis*.

Diobolon, διώβολον, eſt pondus *duorum obolorum*, ſive ſcrupuli unius. Unde διωβολαῖος, *diobolaris*. Dicitur de paſtillis talis ponderis apud Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L.* Vide Gorræum *p.* 113. Vocatur & *Gramma*, γράμμα.

Diodos, δίοδος, *tranſitus*, via, idem quod διέξοδος. Dicitur & διόδευσις, Hipp. *prorrh. ſ.* 3. *t.* 35. *l. de flatib. XIV.* 2. *l.* 5. *Epid. XXIX.* 19. *l.* 7. *XXV.* 9. Vide *Diexodos*.

Diæ-

Diœceſis, διοίκησις, *diſpenſationem* ſignificat. Gal. *c.* 1. *de iis*, *q. in med. f. t.* 1.

Diogmos, διωγμὸς, *fugam perſecutoriam* ſignificat. Differt a δηγμὸς, quod *morſum* notat. Vide *Cardiogmus*, Lind. *Ex. XIII.* §. 137.

Dioliſthæno, διολισθαίνω, ſignificat *elabor*, dilabor, effugio. Dicitur de rebus lubricis elabentibus, Hipp. 2. *de artic. t.* 56.

Diomedea avis, ita dicta ab inſulis *Diomedeis*, quæ hodie *Dremiti* vocantur, cujus deſcriptionem & uſum in cibo & Medicina vide apud Aldrov. *l.* 19. *Ornithol. c.* 3.

Dion, δῖον nomen menſis apud Macedones tantum, in cujus initium incidit æquinoctium autumnale. Galen. *c.* 1. *in* 1. *Epid. t.* 1.

Dioncoſis, διόγκωσις, vocabulum eſt Methodicorum, ſignificans διάτασιν, ſive *diſtenſionem*, tumefactionem corporis, vel a fuſione humorum & inundatione, vel a collectione excrementorum factam. Gal. *de opt. ſect. c.* 28. Huic opponitur ξύμπτωσις.

Dionyſia, διονυσία, nomen Emplaſtri Heræ Cappadocis, quod mirabile habetur ad abſceſſus, item ad mammas & inguina, vim habens trahendi, & per latentes meatus diſcutiendi. Deſcriptionem vide apud Ægin. *l.* 4. *c.* 18. Aet. *l.* 15. Gorr. *in def. p.* 111. Meminit & Gal. *l. 6. de C. M. P. G. cap.* 16. Eſt nomen Hederæ διονυσία, quod non eſt hujus loci.

Dionyſiſci, διονυσίσκοι, dicuntur oſſeæ eminentiæ, quæ prope tempora naſcuntur. Vocantur & κέρατα, *Cornua*, detorto a cornigeris animalibus nomine. Sic dicuntur a Baccho, quem Poetæ Cornutum finxerunt. Hæc Gorr. *d. l.* & Caſtellus. Sed mirum, quod alii Anatomici Græci non meminerint. Auctor definitionum medicarum inter affectus p. n. numerat.

Dionyſius, διονύσιος, eſt Auctoris nomen, cujus leguntur Collyria & Emplaſtra apud Celſum, *l. 6. c. 6:* Scrib. Larg. *cap.* 212. Vel eſt nomen *Lapidis*, ſive gemmæ nigræ, vel fuſcæ, duræ, mixtæ, ſeu ſparſæ, rubentibus maculis vel guttulis, quæ trita ex aqua ſaporem vini & odorem facit. Inde reſiſtere fertur ebrietati, quia reſolvit & expellit vapores, unde fit ebrietas. Gemma eſt pretioſa, de qua conſule Plin. *l.* 37. *c.* 10. Solin. *in polyhiſtor. c.* 40. Albert. *in ſuo lapidario*, & alios. Hæc Ruland.

Dionyſos, διόνυσος, nomen *Collyrii* apud Aet. *l.* 7. & referri poteſt inter *Diaſmyrna* & *Chiaca*. Nam & Myrrham continet, & vino *Chio* lævigatur. Non diſſimilem ab eo compoſitionem habet Æginet. *l.* 7. *cap.* 16. titulo Malabathrini Collyrii & Iſothei, Gorræus *d. l.*

Diopos, δίοπος, (vitioſe, notante Foeſ. *pag.* 167. δίοπτος,) a διέπειν, regere, adminiſtrare, ſignificat *rectorem navis*, vel gubernatorem, apud Hippoc. *l.* 5. *Epid. XXIIX.* 16. & *l.* 7. *XX.* 4.

Dioptra, δίοπτρα, *ſpeculum*. Ita dicuntur inſtrumenta ad ſinum muliebrem, vel anum, vel alias cavitates dilatandas. Vocatur & κατοπτὴρ, κάτοπτρον. Quod ad ſedem dilatandam uſurpatur appellatur διόπτειον, h.e. *ſpecillum*, Æginet. *l.6.c.*78. Alias *Dioptra* ſignificat *perſpicillum*, ad objecta diſtantia accuratius contemplanda. *De Belgicis Dioptris* vide C. Hoffmann. *in Comm. in Gal. de U. P. n.* 719. 727. Vide *Dyoptra*.

Dioptriſmos, διοπτρισμὸς, vocatur illa operatio chirurgica, quæ applicat *ſpecilla*, vel *ſpecula* corporis ſinubus dilatandis, ano, utero, ori, &c. Ægin. *l. 3. c. 66.*

Dioptron, διοπτρον, idem quod *lapis Specularis*, alias *Diaphanes* dictus. Vide *Diaphanes*. Keuch. *ad Q. Seren. p.* 166.

Doriſmos, διορισμὸς, vide *Diaſtole*. *Limitatio*.

Dioroſis, διόρωσις, apud Hippocratem eſt illa mutatio, qua aliquid in ſeroſum vel aqueum humorem convertitur, uti teſtatur Galenus *in exegeſi Hippocratis*.

Diorrheſis, διόρρησις, *ſereſcentiam* notat, idem quod διέρησις: vide *Diureſis*; quamvis hoc vocab. potius excretionem ſeri per meatus urinarios ſignificet, notante quoque C. Hoffm. *ad Foeſ. Oec. in M. S.*

Diorthoſis, διόρθωσις, *directionem* & correctionem ſignificat, & quidem chirurgicam membrorum fractorum, luxatorum, & a ſede naturali dimotorum, Hippocr. 4. *de artic. t.* 64. *ſ. de iis*, *q. in medic. f. t.* 2. a verbo διορθοῦν, *corrigere*, in priſtinum locum redigere, quo uſus idem 2. *de artic. t.* 46. ubi & διόρθωμα pro διόρθωσις, legitur.

Dioryx, διώρυξ, *foſſam*, canalem, & *aquæductum* ſignificat. Hipp. *l. de A. L.* & *Aq. XXXVII.* 8.

Dioſcuros, διόσκουροι, idem quod *Parotis*, juxta nonnullos. Gal. *in def. medic.* Gorr. *p.* 112.

Dioſphyron, διόσφυρον, alias διόσπυρον, apud Theophr. *lib. 3. H. Pl. cap.* 23. eſt fructus ceraſo ſimilis, relatus inter alimenta pauci nutrimenti, & parvi ſucci. Gal. *l.* 2. *de Al. fac. c.* 38.

Dio-

Dioſpoliticon, διοσπολιτικὸν, perperam in Caſtello *Diaſpoleticum*; eſt compoſitum medicamentum carminativum, cujus geminam deſcriptionem tradit Gal. 4. *de ſan. tu cap.* 5, Legatur & P. Ægin. *l.* 7. *c.* 11. ubi refert inter Antidotos, & vocatur *Dioſpolites*, διοσπολίτης.

Diota, (an *Dyota*?) eſt vaſculum vel poculum paratum ex ligno juniperino laricino, betula, & cinnamomo, caryophyllis, cum reſina incruſtatum. Rhod. *ad Scrib. n.* 135.

Diphros, δίφρος, *ſellam* ſignificat, & uſus Hippocr. de *ſella* perforata ad excipiendum ſuffitum, vel fomentum in ſinum muliebrem, *l. de Steril. XVI.* 5. Δίφρος μαιευτικὸς, i. e. *ſella obſtetricalis*, ad partum neceſſaria & commoda deſcribitur a Moſchione *de morb. mul. c.* 46. 47.

Diphryges, διφρυγὲς, eſt perfecti æris veluti fæx ſubſidens, & cohærens imæ fornacum parti, tanquam uſtorum in foco lignorum cinis ablato ære viſitur, Gorr. *d. l.* Schrod. *l.* 3. *c.* 19. *n.* 2. deſcribit, quod ſit genus recrementi metallici, quod ſubſidet, dum æs in fornace fuſum aqua frigida perfunditur. Rulandus vero diſtinxit *Diphryges* in *Nativum* & *Factitium*. Vid. Dioſcor. *l.* 5. *c.* 120. Plin. l. 44. *c.* 13. Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Diaphryges*, ut & *alibi*, vires ejus, valde extollit. Verum hodieque rariſſimi eſt uſus, dicente Schrodero.

Diphthera, διφθέρα, vide *Iſale*.

Diplangium, idem quod *Diploma*, Rhod. *ad Scrib. n.* 73. Vide *Diploma*.

Diplao, διπλάω, h. e. *diffringo*, in fragmenta reſolvo. Legitur apud Hippoc. *l.* 1. *de morb. mul.* CI. 4.

Diplaſiaſmus, διπλασιασμὸς, id eſt *Duplicatio*, quæ eſt duorum muſculorum, qui ab ipſa ſcapula excipiuntur, ad exteriora poſterioraque membrum circumagunt, quatenus ambo ſimul agentes brachii circumductionem efficiunt. Gal. *l. de muſc. diſſect. c.* 18.

Diploe, διπλόη, dicitur oſſis calvariæ *duplicata lamina*, & interior ejus pars rara ac laxa, cavernoſa & molliſſima, qua oſſa inter ſe connectuntur. Hippocr. *l. de cap. vuln. H.* 2. 3. *XXIV.* 3. Galen. *l.* 6. *meth. med. cap.* 6. διπλόη quoque dicitur propria uteri tunica, veluti ex duabus tunicis compacta, pumicis inſtar foraminoſa, de qua vide Rolfink. *O. ac Meth. de Part. gener. dicat. P.* 2. *c.* 23.

Diploma, δίπλωμα, idem quod διπλοῦν ἀγγεῖον, *duplex vas*. Lat. etiam *Diplangium* dicitur, Rhod. *ad Scrib. Larg. n.* 73. Coquere vero *in diplomate* nihil aliud eſt, quam aquam fervidam in magno quodam lebete continere, ac poſtea vaſculum, quod pharmacum coquendum in ſe habet, imponere, circa lebetem vero præuſtas prunas aut ligna accenſa, fumum non edentia, ſuccendere, & ita coquere, Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2. *l.* 4. *de ſan. tu. c.* 8. In arte deſtillatoria *Diplomati* reſpondet *Balneum Maris* vel *Mariæ*. Vide *Balneum*.

Diploos, *Diplus*, διπλόος, διπλοῦς, ſignificat geminatus, *duplicatus*, duplex. Hippocr. *l.* 1. *Epid. XLVI.* 13. & *l. de morb. ſacro VI.* 6.

(Π) *Diplopia*, viſionis vitium, quo objectum duplicatum vel multiplicatum apparet. Sauvag. Sag.

Dipnoos, δίπνοος, *biſpirus*, dicitur de vulneribus penetrantibus, vel de foramine, duobus veluti oculis prædito. Galen. *in Exeg. dict. Hipp.* Foeſ. *p.* 168.

Diproſopos, διπρόσωπος, vide *Dichromos*.

Dipſa, δίψα, *ſitim* ſignificat, quæ eſt cupiditas animæ ſenſitivæ excitata in ſiniſtro cumprimis orificio ventriculi, tunicaque interna gulæ, faucium & ventriculi, confirmataque per motum aliquem ſpirituum & ſanguinis præcipue, ab effluviis & halitibus ſalſis, muriaticis lixivioſis concurrentibus. Eſtque vel Naturalis, quæ omnium prima nuper nati paſſio eſt, Sylvius *l.* 1. *Pr. Med. c.* 1. §. 1. vel Præternaturalis, Aucta, Imminuta, Depravata, Abolita; de quibus omnibus *d. l.* Hippocr. *l.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 23. meminit *Sitis* levioris & ſuperficiariæ. Jung. noſtra diſp. V. *de Remor. Furg. th.* 2. & *ſeqq.* Legatur & Dieter. *n.* 210. quamvis ejus cauſſam, nimirum calorem & ſiccitatem non approbemus. Helmont. ſitim vocat præconem laticis vel deficientis, vel alieno vitio corrupti, *tr. Latex humor & Tuſſis n.*27. Plura vide *in Indice*

Dipſacos, διψακὸς, vide *Diabetes*. Eſt alias nomen plantæ, quæ & *Labrum Veneris* & *Carduus fullonum* vocatur.

Dipſas, διψὰς, nomen eſt ſerpentis valde venenati a cujus læſione ægri vehementiſſime æſtuant, & ſitiunt, & ut plurimum fatiſcentes intereunt, Gal. *l. de Theriac. ad Piſon. c.* 8. Ejus deſcriptionem vide apud Ul. Aldrov. *l.* 1. *Hiſt. Serp. & drac. c.* 8. Terra quoque arida dicitur διψὰς, *ibid.*

Dipſeticos, διψητικὸς, dicitur de iis, quæ *ſitim excitant*, & opponitur ἀδίψῳ. Andr. Tiraquell. *de Nobil. cap. XXXI.* §. 275. *fol.* 1296.

Dipſodes, διψώδης, *ſiticuloſus*, a δίψα, *ſitis*. Vide Dieter. *n.* 212. Hipp. mentionem facit 4. *aph.* 54. & 5. *aph.* 64.

Dypy-

Dipyrenon, διπύρηνον, inſtrumentum chirurgicum, quod *Specillum* vocatur, biceps, duo capita habens, veluti nucleos averſa ſui parte, ſummaque ſui cuſpide, qua aliquando perforata erat, ut linum velut acus traheret. Meminit Gal. *l.* 2. *de ſem. c.* 1. *l.* 9. *de admin. Anat. c.* 1. Hippoc. vocat μήλην κασσιτερίνην ἐπ' ἄκρης τετρημένην, *Specillum* ſtanneum in extremo perforatum, *l. de fiſtul. II.* 14. Jung. Foeſ. *Oec. d. l.*

Dipyrites, *Dipyros*, διπυρίτης, δίπυρος, epitheton panis *biſcocti*, ſeu bis ignem experti, qualis panis nauticus eſſe ſolet. Meminit Hippoc. *l. de int. aff. XXIIX.* 16. Jung. Lind. *Ex. XVI.* §. 142.

Diradiatio, ἀκτινοβολισμὸς, apud Helmont. ſignificat actum ſpiritus animalis momentaneum, quo defert animæ, vel voluntatis imperium & nutum ad muſculos, ceu organa motus voluntarii, *tr. de Lithiaſ. c.* 9. *n.* 75. Dicitur & *Irradiatio*. Confirmat hanc ſententiam Charlton. *Oec. An. Ex. XI.* §. 3.

Directorius, idem quod *Dirigens*, vide p. p.

Directus, ὀρθὸς, idem quod *Rectus*, apud Scrib. *n.* 142.

Dirigens, vel *Directorius*, dicitur de medicamentis ſimplicibus, quæ in compoſitione adduntur baſi juvandi gratia, non quidem ad nutum Medici, quod talia ſint, ſed quatenus vel vehiculum præbent, vel quod parti affectæ habeantur veluti appropriata. Schenk. *Synt. Comp. & præſc. med. form. p. m.* 22. *ſeqq.* Jung. *Dogm. Medic. Gen. noſtra p.* 750. *ſeqq.*

Dis, particula adaugens ſeparationem, v. g. *Diſcocta*, pro coquendo diſſoluta. De hac particula vide Rhod. *in Lex. Scribon. p.* 375. Italis familiaris particula negationem, vel remotionem aliquam ſignificans in compoſitis vocabulis.

Diſcerptio, τίλμα, vide *Tilma*.

Diſceſſus, præter communem & omnibus notam ſignificationem, Chymicis peculiariter dicitur ſeparatio unitorum, cum penitius unita caloris ſolventis potiſſimum efficacia ſeparantur, diſceduntque. Hoc perficitur exſpiratione & reſolutione commixtorum. *Diſceſſus* per *exſpirationem* eſt, cum pars in ſpiritum attenuata diſcedit. Et expiratio tunc nominatur principaliter, cum in aerem liberum elevatur dimittiturque. Quando enim excipitur, deſtillatio vel ſublimatio nuncupatur, quæ operationes nonnunquam pro *exſpiratione* famulantur. Eſt autem *Exſpiratio* in humidis vapidiſque, Rul. & Iohnſ. *Lex.*

Diſciſſio, διακοπὴ, vide *Diacope*.

Diſcobolos, δισκοβόλος, qui *diſcum* in ſublime jaculatur. Comprehenditur ſub Athletis in lata ſignificatione, Dieter. *n.* 11.

Diſcoides, δισκοειδὲς, epitheton humoris Cryſtallini, q. *diſciformis*, apud Aet. *l.* 7. *c.* 1. quia habet aliquam compreſſam rotunditatem. Gorr. *d. l.*

Diſcoloratio, idem quod *Decoloratio*, ἄχροια, vide *Achroi*.

Diſcordantia, *Diſcrepantia*, διαφωνία, opponitur *Concordantiæ*, vel *Concentui*, *Conformitati*, de qua ſupra. Vide *Concordia*, ut ex oppoſitione facile innoteſcat.

Diſcrepo, διαφέρω, idem quod *Differo*.

Diſcreta purgatio Fallopio dicitur ea, quæ certum & determinatum humorem evacuat, *tr. de purg. ſimpl. c.* 1. *Tom. I. Op. p.* 4.

Diſcretio, διορισμὸς, vide *Diaſtole*. Galen. 3. *meth. med. c.* 3.

Diſcretivus, διαγνωστικὸς, vide *Diagnoſis*.

Diſcretorium, dicitur etiam *ſeptum tranſverſum*, Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 3.

Diſcrimen, eſt apud Latinos ambiguæ ſignificationis. Vel enim idem eſt quod διαφορὰ, differentia, de quo ſupra, vide *Diaphora*. Vel ſignificat periculum, damnum, Scribon. *n.* 70. Vel etiam eſt nomen faſciæ, reſpondentis *Tholo* Glaucii, Gal. *de faſciis n.* 11.

Diſcriminatio, διάφυσις, vide *Diaphyſis*.

Diſcuneatio, σφήνωσις, eſt cuneo adacto diviſio, vel divulſio. Dicitur & *Cuneatio*. Tale quid fit, quando ligna finduntur, Hippocr. *de fract. t.* 40. Galen. *in Comm.* Jung. Foeſ. *Oecon. p.* 605.

Diſcus, δίσκος, orbis ex ferro, ære, lapide, ligno, qui exercendi corporis cauſſa in auras projiciebatur. Pertinet igitur ad exercitia corporis, Gal. *l. de parv. pilæ exercit. c.* 5. Vide *Diſcobolos*. Aliter expoſuit Andr. Cæſalpin. dicens, *Diſcum* fuiſſe apud antiquos luſorium inſtrumentum, quod, qui longius projeciſſet, victor erat, hodie *Rullam* vocari, ſive ligneam rotulam, quæ filo circumducta & projecta longius rotundo plana tranſigit *l.* 8. *de Plantis c.* 76. *p. m.* 366. *Diſcus Solis* dicitur Chymicis *Argentum vivum ex auro*, Rul. Sed ab aliis refertur inter non Entia, a Fallopio inter Chymiſtarum mendacia, *tr. de Metall. ſ. foſſil. c.* 37. *Tom. II. p.* 345.

Diſcuſſio, *Diſcutiens*, *Diſcuſſorius*, διαφόρησις, διαφορητικὸς: vide *Diaphoreſis*. Verbum *Diſcutio* legitur etiam apud Scribon. *n.* 12. 44. 206. 214. *& alibi.*

Diſephthos, δίσεφθος, *biſcoctus*, idem quod *Dipyros*, Lang. *l.* 1. *Epid.* 66. Proverb. κράμβη δίσε-

διέφθος θάνατος. De Braſſica διεφθῷ vide & Gal. *l.* 1. *de Al. Fac. c.* 1.

Diſgregatio, διαχώρησις, & διαχώρισις, Græcis nominibus dici poteſt pro diverſo conſiderandi modo. Vide *Diachoreſis* & *Diachoriſis*. Proſper Martian. in *Annotationibus ad Hippocrat.* 1. *aph.* 22. *p.* 432. 433. per *Diſgregationem*, non ſemper intelligi debere voluit exactam ſeparationem unius ab alio, ita ut diverſa occupent loca; quæ Græce diceretur διαχώρησις, a διὰ & χῶρα, locus, ſed etiam ſignificare tantum ſeparationem illius mixtionis, quæ eſt in fieri, & diſſolutionem vel deunionem, ita ut unus humor præ altero proprias vires exerat, cui ſignificatui reſponderet Græca vox διαχώρισις, a διὰ & χωρίζω, ſeparo: quam poſteriorem ſignificationem etiam arripuit D. D. Wedelius *Pathol. Dogm. ſect.* 2. *c.* 2. 198. 199. *ſeqq.* Enimvero, quod uterque celeberrimus Auctor *diſgregationem* poſteriorem cauſſam cruditatum conſtituat, mihi ſalva eorum auctoritate veroſimile non videtur, niſi per abuſivam cruditatis acceptionem evitandam potius quam inducendam id explicetur. Certe in cruditate proprie tali non eſt *diſgregatio* humorum urgens, & prædominium unius humoris præ altero; ſed ſolum inſufficiens, & imperfecta mixtarum portionum concoctio, ulteriori digeſtione, fermentatione & motu progreſſivo cum calore vitali indiga, ut ad maturitatem & perfectionem perveniat.

Disjunctus, Gr. dici poſſet διάζυγος, διάζευκτος, eſt epitheton morborum apud Fernel. *l.* 1. *Patholog. cap.* 10. Suntque *Disjuncti morbi*, qui in diſtantibus ſejunctiſque partibus conſiſtunt, quarum nec functio, nec uſus eſt communis, nec una alteri affectum confert & impertitur. His opponuntur *Conjuncti*, σύζυγοι, & ſubdividuntur in *Connexos* & *Conſequentes*, de quibus vide ſupra ſuis locis. Jung. Linden. *Ex. VI.* §. 19.

Diſlocatio, idem quod *Luxatio*, ſcil. egreſſus oſſis e ſede ſua naturali, in qua fuit conjunctum, Avic. *l.* 4. *fen.* 5. *tr.* 1. *per totum*. Foreſt. *l.* 9. *Obſ. Chirurg.* 1. *in Schol.*

Diſpenſatio, διοίκησις, vide *Diœceſis*.

Diſpenſator, διοικητὴς, ἐπίτροπος. In Medicina accipitur pro Pharmacopœo, præſertim quando occupatus eſt in componendis medicamentis, ubi prius ſimplicia colligit, & ordinate collocat, dicitur *diſpenſare* in Officinis.

Diſpenſatorium, terminus eſt technicus, notans vel locum & officinam, vel ſæpius librum, in quo agitur de compoſitionibus medicamentorum. Græcis ἀντιδοζάειον fuiſſe dictum, demonſtrat egregie Schenk. *S. C. & P. M. F. p.* 359. Ita habemus in promptu *Diſpenſatorium* Norimbergenſe, Auguſtanum, Londinenſe, Romanum, &c. Helmontius, eadem perſtringens & examinans, & ita dici vult a *diſpenſatione* ſive ſubſtitutione unius pro altero, *tr. Pharm. & Diſpenſ. modern. n.* 24.

Diſperſio, διασπασις, vide *Diſpao*.

Diſperſus, *morbus*, σποράς, vel σποραδικὸς, vide *Sporadicus*.

Diſplicentia, δυσαρέστησις, a δυσαρεστέω, *diſpliceo*, dicitur de hominibus jam ad ſtatum p. n. vergentibus, melancholicis, Galen. *l.* 8. *meth. med.* *Diſplicens corpus* apud Scribon. *num.* 188. exponit Rhodius per marcidum, vulgo melancholicum. Cælius Aurelian. *l. de morb. chron. c.* 4. dicit de Veneris uſu, quod *diſplicere* facit ſibimet corpus cum pallore, & quadam debilitate, vel mœſtitudine.

Diſpoſitio, διάθεσις, vide *Diatheſis*. *Diſpoſitio* materiæ conſiſtit in particularum minimarum inter ſe ordinatarum figura ex principiis modernæ Philoſophiæ. Linden. *Ex. X.*

Diſruptio dicitur ſpecies puncturæ vehementioris & majoris, quando punctio pervenit ad carnem, & ita indiget regimine vulneris & regimine doloris. Avic. *l.* 4. *fen.* 4. *tr.* 2. *c.* 9.

Diſſectio, διακοπὴ, ἀνατομή, vide *Anatome*. *Diacope*.

Diſſector, Anatomicus. Valeſ. *in Hippoc. de alimen.*

Diſſenſio, διαφωνία, vide *Diaphonia*. *Diſſenſio*, quæ in verbis cernitur, cum eadem ſententia ſervatur, omittenda eſt; cum ſenſum immutat, non eſt plane contemnenda, Galen. *cap.* 3. *de humor. t.* 29.

Diſſeptum, id eſt *Diaphragma*, *Septum tranſverſum*. Barthol. *l.* 2. *Anatom. c.* 3.

Diſſidentia, διάστασις, διάστημα, vide *Diaſtaſis*: idem quod *Diſparatio*.

Diſſimilaris, ἀνομοιομερὴς, vide *Anomœomeres*. Idem eſt quod *Inſtrumentalis*, ὀργανικὸς, Gal. *de diff. morb. cap.* 3. quamvis ſi accurate rem conſideres, etiam *ſimilares* corporis partes ſint organicæ, v. g. Vena, Arteria, Nervus &c.

Diſſimilis, ἀνόμοιος, *Diſſimilitudo*, ἀνομοιότης, quid ſignificet, notum eſt. Ejus vero rationem quoque habendam eſſe in Medicina, præſertim quoad morbos & ſymptomata, teſtatur Hippoc. *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 20. *ſ.* 1. *de iis, quæ in med. f. t.* 1. *ſ.* 3. *aph.* 3. & Gal. *in com.* Cauſſam *diſſimilitudinis* creaturarum, ita ut nihil in rerum natura poſſit videri in omnibus & per omni-

omnia ſimile cuipiam alteri, eſſe Ignem multiplicem, qui pro diverſitate ſubjecti, in quod influit, variatur, vult Ger. Dorneus *de Tranſmut. metall. cap.* 3. *in Theatr. Chym. Vol. I. pag.* 503.

Diſſipo, σκεδάω, σκεδάννυμι, idem quod *Diſpergo*. Ita Galen. *l.* 9. *Meth. Med. c.* 17. puerorum ſubſtantiam facillime *diſſipari*, propter humiditatem, ſcripſit. Aliquando etiam idem eſt quod *Diſcutio*, v. gr. *Diſſipare* ſuppurationem, vel inflationes. Scribon. *n.* 89. 263.

Diſſologiſtos, διϲϲολόγιϲτος, dicitur de eo, quod dupliciter efferri poteſt, vel duplicem admittit ſcripturam, apud Galen. *c.* 1. *de iis*, *q. in med. ſ. in principio*.

Diſſolutio, διάλυσις, vide *Dialyſis*. Quod ſi animi defectum denotat, Græce etiam dicitur ἔκλυσις. Præter illam Pathologicam ſignificationem uſitata quoque hæc dictio eſt Chymicis, eſtque prima ſpecies ſeparationis ſive διακρίσεως, Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 2. *Diſſolutio* mixtioni opponitur, Gaſto Claveus *in Apolog. Chryſopœiæ & Argyrop. Vol. II. Theatr. Chym. p.* 28. 30. 174. *&c.* & deſcribitur ibidem, quod ſit mixti corporis partium eſſentialium, quæ unicam formam conſtituebant, ſecretio in alias partes, manentibus in illis quibuſdam ſenſilibus accidentibus prioris materiæ aut ſubjecti. Talem *diſſolutionem* mixti, præſertim aquarum Thermalium egregie diviſit Fallop. in *Naturalem*, quando portiones in ipſo fluxu quædam ſegregantur, uti videre licet in Thermis Carolinis, ubi canalibus adhæret tophacea materia: & *Artificialem*, quæ triplex eſt: per *Coctionem*, per *Evaporationem*, & per *Elambicationem*, *tr. de Aq. Thermal. c.* 9. *Tom. I. p.* 222. De diviſione *Diſſolutionis* in *majorem* & *minorem*, vide *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 296. In Pharmaceuticis etiam *Diſſolutio* vocatur, quando medicamenta ſimplicia & compoſita diluuntur in humore quopiam idoneo ad conſiſtentiam mediocrem, liquidiorem aut craſſiculam, uti deſcripſit Joh. Dan. Horſt. *part. I. Diſp. Pharmac. Univ. l.* 2. *c.* 17. *p. XXX.* An vero recte Trituræ ſpeciem dixerit, dubitamus.

Diſſolutus morbus vocatur Dyſenteria apud Walther. *Sylv. Medic. p.* 488.

Diſtantia, dicitur aliquando pro *Dimenſione*, vide *Dimenſio*. Gr. διάστασις.

Diſtemperantia, δυσκρασία, vide *Diſcraſia*.

Diſtemperies, idem quod *Intemperies*. Legitur apud Petr. Mich. de Calderia aliquoties.

Diſtenſio, apud Latinos diverſas obtinet ſignificationes. Vel enim accipitur pro *dilatatione* v. g. arteriarum in pulſu, uti Heraclides apud Gal. *l.* 4. *de diff. pulſ. c.* 10. & ita reſpondet Græco διαστολή, διάστασις, vel fortaſſis rectius διάζασις. Vide *Diaſtaſis*. *Diaſtole*. *Diataſis*. Vel dicitur de corporis *diſtenſione* in oſcitatione vel hiatu, Gal. *l.* 3. *de diff. reſpir. c.* 10. ubi in Græco habetur σκορδινόμενοι. Vel notat ſpeciem convulſionis, quæ σέτανος vocatur. Vide *Convulſio*. Hipp. 4. *aph.* 57. Gal. *in com. & l.* 3. *de L. Aff. c.* 10.

Diſtichia, *Diſtichiaſis*, διστιχία, διστιχίασις, item διτριχίασις, eſt morbus in numero aucto pilorum palpebræ alterutrius, vel utriuſque, dum alius ſub ordine naturali ordo ſucceſſit, partim a copia ſucci nutritii pilorum proprii, partim a cutis poroſitate pilorum proventui favente dependens, Gal. *in def. med.* Æginet. *l.* 6. *cap.* 8. & 11. in quo ultimo mendoſe legitur δυσυχία.

Diſtillatio, pro *Deſtillatione* ſæpe uſurpatur.

Diſtinctio, διαίρεσις, διορισμός, idem quod *diviſio*, ſcil. totius in partes, generis in ſpecies, univerſalis in particularia. Significatio eſt notiſſima. Res vero ipſa non caret uſu in Medicina.

Diſtortio, *Diſtorſio*, διάστρεμμα, διαστροφή, vide *Diaſtremma*, Hippocrat. 2. *de iis*, *q. in med. ſ. t.* 33. Oculi *diſtortio* ſpecialiter dicitur *Strabiſmus*, item ἴλλωσις, de quibus vide *ſuo loco*.

Diſtractio, διάσπασις, deſcribitur a Rul. quando partes *diſtrahuntur*, qualibet manente in ſua homogenea. Itaque quaſi divulſio quædam hic fit diverſorum antea cohærentium aut unitorum, circa reſpectum extractionis unius in altero exiſtentis vel comprehenſi. *Diſtractio* autem eſt duplex: *Separatio*, aut *Calcinatio*.

Diſtributio, apud Latinos diverſimode accipitur. Si de humoribus nutritiis, reſpondet Gr. ἀνάδοσις, vide *Anadoſis*. Vel de excrementis, dicitur Græce διαχώρησις: vide *Diachorema*. Aliquando etiam ſumitur pro *diſtinctione*, vel *diviſione*, apud Libav. *Defenſ.* 2. *Syntagm. arc. Chym.* contra Henn. Scheunem. *not.* 53.

(Π) *Diſtrix*, exilitas pilorum modum excedens. Vog.

Ditrichiaſis, διτριχίασις, idem quod διστιχίασις, eſt oculi morbus, cum pilis naturalibus alii ſubnaſcentes ipſum pungunt, fluoremque concitant. Galen. *introd. c.* 15. Vide *Diſtichia*. Gorr. *p.* 122.

Divaporatio, ἐξάτμισις, dicitur in ſiccis, fumidis, vel halabilibus exhalatio. Nam Chymici ſpiritum tam humidum habent, quam ſiccum. Ruland. & Iohnſ. *in Lex. Chym.*

Divergo, διαῤῥέπω, vide *Diarrhepo*.

Diverſorium, quid proprie ſignificet, aliunde notum eſt. Tropice vero a quibuſdam recen-

ribus, ni fallor, D. Rivino, dicitur de Glandulis Meſaraicis & Receptaculo lumbari, in quibus chylus e vaſis lacteis affluens moram quandam nectit & affuſione lymphæ diluitur, atque ita ad ulteriorem motum & aſcenſum per ductum Pequetianum diſponitur.

Divertallum, Paracelſo dicitur, quicquid ex elementis generatur, *Philoſ. ad Athen. l.* 2. *text.* 5. eſt generatio elementorum. Rul.

Divinatio, *Divinatrix*, πρόγνωσις, προγνωστική, vide *Prognoſis*. Rulandus *Divinationem* deſcripſit, quod ſit incertum præſagium, vel prædictio a cogitatione ex propria luce deſumptis, ut cum dicitur: Hoc mihi mens mea, vel cor præſagiit, vel animus meus. Vide Libav. *Tom. IV. Oper. p.* 33.

Divinum, θεῖον, apud Hippocr. variis gaudet ſignificationibus. Ita dicitur principium illud & primaria cauſſa rerum humanarum, vel in hominibus, in ſpecie ſexus fœminini, *l. de Nat. Muliebr. I.* 2. 11. Vel ſignificat aliquid ita occultum & incomprehenſibile, cujus cauſſam neque ſenſu, neque cogitatione aſſequi poſſis, *l. de morb. ſacr. I.* 4. 6. 9. *II.* 5. *Prognoſt. ſ.* 1. *t.* 4. Vide Galen. *ad h. l.* In ſpecie a pleriſque Interpretibus accipitur τὸ θεῖον, ſive divinum, pro aeris conſtitutione peculiari, quæ magis proprietate totius ſubſtantiæ, quam primis ſuis qualitatibus noſtra corpora offendat. Dicitur alias νοσερὰ ἀπόχεσις, Hippoc. *l.* 2. *de nat. hum. t.* 4. Confirmat Charltonus *Ex. Pathol. X.* §. 22. & nos *in Dogm. Med. Gen. p.* 191. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 267. Dicitur Arculano Amor inſanus *Divina paſſio*, teſte Foreſto, *l.* 10. *Obſ.* 29. *in Schol.* Alias Avicennæ & Iliſcus vocatur. Vide *Iliſcus*. De *Divino* in Chymia vid. Libav. *de igne natur. c.* 25. τὸ θεῖον etiam ſignificat *Sulphur*: vide infra *Sulphur*. Alias epitheton *Divinus* additur quibuſdam medicamentis ceu hyperbolicum Encomium, v. gr. Aqua *Divina* Fernelii, cujus deſcriptio extat etiam in Iunken. *Lex. Chym. Ph. p.* 1. *p.* 31. Ceratum *Divinum* Scalteti *in ſuo Armamentario Chirurgico*, & multa alia.

Diviſio, διαίρεσις, quotupliciter accipi poſſit, legatur apud Gal. *l.* 9. *de Hipp. & Plat. decr. in fin.* De *diviſione* Medicinæ ſpecialis in Commentatoriam & Conſultatoriam vide Rolfink. *in O. ac M. Med. Sp. t.* 1. *ſ.* 1. *c.* 2. *Diviſio* quoque dicitur de operatione Pharmaceutica, quando artifex v. g. maſſam pilularum *dividit* in globulos, vel alias particulas. Vid. *Lex. Scribon.* Rhadii *p.* 376.

Divitiæ, πλοῦτος, quid ſignificet, in triviis notum eſt. *Divitiarum* finis juxta naturam haud longius profertur, quam, ut ne eſuriamus, ne ſitiamus, ne algeamus, Gal. *l. quod opt. Medicus &c.* Hinc *divitiis* præſtare non virtutis, ſed fortunæ munus dixit, *l. de cogn. & cur. an. morb. c.* 9. Vide *Dives*.

Dium, αἰθήρ, vide *Æther*. Sub *Dio* exponere vocat προεξαιθριάζειν Gal. *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 2.

Diureſis, διούρησις, proprie ſignificat *excretionem urinæ*, vel ſeri per meatus urinarios: unde & virtus διουρητική, medicamentorum & medicamenta *Diuretica*, διουρητικὰ φάρμακα, nomen habent, aut ſalinæ naturæ, aut actualiter humidæ tenuis, ſive ſeroſæ. Hippoc. *de affect. XLIV.* 37. *l.* 2. *prorrh. XXXI.* 7. Gorr. *d. l.* Confer ad Gal. *l.* 11. *meth. med. c.* 19. & *l.* 5. *de Simp. Fac. c.* 20. Catalogum horum medicamentorum vide paſſim in Practicis, præſertim Rolfink. *Ord. ac M. Med. Sp. l.* 9. *ſ.* 4. Egregie etiam de iis ſcripſit Iunken. *Chym. Med. Phyſ. P. II. ſ.* 1. *c.* 4. *p.* 484. *ſeqq.* Foeſius tamen *in Oecon. p.* 167. exiſtimat, vocab. διούρησις, & verbum διουρεῖσθαι, aliquando apud Hippocr. ſumi pro διόρρωσις & διορροῦσθαι, mutatione in ſerum ſive ſereſcentia, ſeroſum fieri, v. g. *l. de ſteril. III.* 14. 15. *l.* 1. *de morb. XXIIX.* 5. 8. *L.* 14. *adde* 12. (Π) *Diureſis* eſt etiam immodica urinæ prorſus aquæ excretio in morbo ſpaſtico periodica. Vog.

Diuturnus, χρονικός, μακροχρόνιος, vide *Chronicus*. Dicitur & *Diutinus*. Junge *Lex. Scrib.* Rhodii *pag.* 376.

Divulſio, διάσπασις, vide *Diaſpao*. *Divulſio* urinæ eſt, cum hypoſtaſis hinc inde eſt divulſa, & quaſi hinc inde nebuloſa. Parac. *l.* 1. *de Urin. judic. c.* 2.

Diurnus, ἡμερινός, dicitur de morbis & præſertim de febribus, quarum paroxyſmi accidunt in die & opponuntur nocturnis, νυκτερινοῖς. Petr. Mich. de Calderia *Tom. I. Oper. p.* 305.

Dydros, δίυδρος, idem quod δίυγρος, Hipp. *l. de intern. aff.* alii legunt δίαιθρος.

Dygros, δίυγρος, *humidum*, perhumectatum ſignificat, vel *dilutum*. Hippocrat. *l. de intern. aff. XXII.* 8. *XLVI.* 3. & alias *in eodem libro*.

Dilyſmos, διυλισμὸς, *liquationem*, *tranſcolationem*, vel *ſaccationem* ſignificat, a verbo διυλίζω, *liquare*. Dicitur de *vino liquato*, οἶνος διυλισμένος. Plura vide apud Linden. *S. M. Ex. X.* §. 219. *ſeqq.*

Dladus, dicitur *Stella*, quæ habet *Cataractam*, arte ſc. Paracelſ. *fragm. de Anat. Ocul.*

Dnopheron, δνοφερὸν, *caliginem*, tenebroſum, atrum ſignificat. Ita & δνοφερώδης. Hipp. *l. de morb. ſacr. XV.* 6. 16.

Do-

Dochme, δοχμὴ, *palmum* ſignificat, ſive menſuram apud Græcos, qua rerum dimetiuntur intervalla. Sic dicta eſt ἀπὸ τῦ δέχεϑαι. Conſtat ex quatuor digitis, ſubintellige tranſverſis. Vide *Dactylodochme*, item *Palaſte*.

Dochmos, δοχμὸς, δόχμιος, h. e. *obliquus*, recurvus. Uſus Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. XXXVI.* 1. Erotian. *Onomaſt. p.* 37. *d.*

Docimaſtice dicitur ars, quæ modum tradit explorandi corpora præcipue foſſilia, ut cognoſcatur, quantum vel metalli vel mineralis in iiſdem deliteſcat. D. Ol. Borrich. *in tr. h. tit.* §. 1.

Docos, δοκὸς, *trabem*, vel *tignum* ſignificat, quemadmodum & δοκὶς, *trabeculam*, vel parvam trabem. Inter inſtrumenta chirurgica ad curandas fracturas meminit Hippoc. 2. *de fract. t.* 48.

Doct..etus, dicitur Paracelſo quoddam remedium contra cancrum, *tr. Labyrinth. Medic. c.* 10. In Indice quoque legitur *Dactyletus*.

Doctor, Διδάσκαλος, eſt notiſſimus honoris titulus, quemadmodum Viris eruditis, & in aliis ſcientiis atque facultatibus probe peritis & exercitatis, ita & Artem Medicam rite callentibus, publica Superiorum auctoritate, præviis examinibus & probationibus probe exantlatis ſolemniter attributus. Dicuntur autem Medici *Doctores*, non quod neceſſe ſit, ut doceant alios, ſed quod tantam ſibi Artis Medicæ comparaverint ſcientiam, ut data occaſione alios quoque docere poſſint, Linden. *Ex. XII.* §. 192.

Doctrina, διδασκαλία, παιδεία, inter Medico neceſſaria refertur ab Hipp. *Lege II.* 8. Jung. Lind. *Ex. I.* §. 17. Dividitur in latam vel *diffuſam*, Gr. διεξοδικὴν & *compendiariam*, κατ' ἐπιτομὴν. Illa quidem reddit perfectos artifices: interim tamen neque hæc tanquam inutilis rejicienda, cum ſummam totius rei brevibus complectatur, Gal. 3. *de iis, q. in med. f. t.* 17. Quod vero ſint, qui per compendiariam *doctrinam* non verentur artem noſtram brevem & vitam longam promittere, illi magnopere falluntur, & alios quoque fallunt, cum ad artificem peritum minime ſufficiat methodus, aut doctrina compendiaria, ſed requiratur longa circa particularia exercitatio, uti rectiſſime hoc paſſim inculcavit Galenus.

Dodecadactylon, δωδεκαδάκτυλον, nomen *Inteſtini*, inter tenuia primi, a longitudine *duodecim* digitorum tranſverſorum ſic appellati, Latine *duodenum* dicti, Helmont. *tr. Septuplex digeſtio n.* 2. Cohæret mediante pyloro, ſive orificio dextro ipſi ventriculo. Vid. Gal. *l.* 6. *de Adm. Anat. c.* 9. Olim quidam non dignati ſunt vocare inteſtinum, priuſquam in anfractus orbeſque convolvatur, ſed ipſum ἔκφυσιν, *productionem*, *appendicem*, appellarunt, *cap.* 12. Hodieque clarum inſertione duorum ductuum Biliarii & Pancreatici. Junge Bartholin. *Anat. l.* 1. *c.* 10. qui longitudinem 12. digitorum in dubium vocavit.

Dodecatheon, δωδεκάϑεον, epitheton Antidoti cujuſdam ex duodecim ſimplicibus conſtantis, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 11.

Dodra, antiquis potionis genus ex novem ſpeciebus confectum. Raymundus Mindererus, *Aloedarii c.* 12.

Dodrans, σπιϑάμη, nomen ponderis & menſuræ in quantitate continua & diſcreta uſitatum, ſignificans tres quartas partes totius, v. g. novem uncias, aut duodecim digitorum. Occurrit apud Scribon. Larg. *n.* 42.

Doedyx, δοίδυξ, ſignificat *Cochleare*. Significat & *Radium* ſive *Piſtillum*, cum quo aliquid in mortario tunditur. Gorr. *p.* 114.

Dogga, proprie nomine Arabico vocatur *Panaritium* ſive *Reduvia* apud Avenzoar *l.* 8. *Theor. c.* 18. & *l.* 4. *Pract. c.* 17. allegante Ingraſſia, *com. in Avic. lib. de Tum. p. n. p.* 289.

Dogma, δόγμα, *ſententiam* vel opinionem de aliqua re vel materia ſignificat, C. Hoffm. *in com. ad Gal. de U. P. n.* 53. Unde quædam *dogmata* ſunt incerta, quædam probabilia, quædam abſurda &c. Gal. *l.* 8. *de Hipp. & Plat. decret. c.* 9. & *alibi*. Enimvero aliquando ſpecialiter & accurate *Dogma* Medicum dicitur, quod nititur vera ratione & experientia. Hinc & *Medicina Dogmatica* & *Medici Dogmatici*, δογματικοὶ, item λογικοὶ, contradiſtinguuntur ab aliis ſectis, Methodica & Empirica, earundemque ſectatoribus. Galen. *de ſubfig. Empir. c.* 7. 8. & 9. & *alibi*; *l. de ſecta*, *de opt. ſect. &c.* Jung. Gorræum *d. l.* & alios.

Dolicholithos, δολιχόλιϑος, hoc nomine appellavit D. Georg. Hier. Velſchius lapidum genus ex Comitatu Tyrolenſi ad ſe allatum, nigricans, Phaſeolos magnitudine & figura accurate repræſentans, attritione nonnihil odoratum. *Ephem. Nat. Cur. Ann. I. Obſ.* 157.

Dolichos, δολιχὸς, interdum & δόλιχος, triplicem habet ſignificationem. I. notat legumen oblongis ſiliquis conſtans, quod aliis *Phaſeolus*, aut *Lobus* dicitur Gal. *l.* 1. *de Al. Fac. c.* 28. Deinde ſignificat *Curſum*, aut certum curriculi ſpatium, duodecim, aut ſecundum alios, viginti quatuor ſtadiorum, ita & curſum diu continuatum, Gal. *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 10. *fin.* Junge

C. Hof-

C. Hoffm. *comm. ad Gal. de U. P. n.* 481. ubi & δολιχεύειν, i. e. *dolichum currere*, & δολιχόδρομοι legitur. Denique adjectivum eſt, & ſignificat *longum*, prolixum. Vide Lexicographos.

Dolium, πίθος, quid ſignificet, & pueri norunt. Varium quoque uſum habent *dolia* in arte Medica & Pharmaceutica. Præſertim vaporarii hydropicorum per *dolium* meminit Gal. *l. de util. reſp. c.* 4. *Dolia*, quæ muſto vel vino replentur, collocanda eſſe cum interſtitio, ne inter ſeſe vitio ſerpant, ex Plinio *l.* 14. *c.* 21. notavit Lind. *Ex. X.* §. 184. *Doliolum* diminutivum eſt, Græc. πιτάκιον. *Doliola* ex Tamarice parata ſpleneticis proficua laudat Rhod. *ad Scribon. c.* 128. Parantur etiam ex larice, Junipero, betula &c.

Dolor, ἄλγος, ἄλγημα, ὀδύνη, πόνος, &c. in genere triſtis eſt ſenſus, ut *Voluptas* blandus, vel ſuavis: Gal. *l.* 2. *de L. A. c.* 2. Unanimi quoque Medicorum conſenſu certum eſt, *Dolorem* non eſſe morbum, ſymptoma; & quidem Actionem læſam. Qualis vero actionis læſæ ſpecies ſit, nondum expeditum eſt. Plerique veteres & recentiores ſtatuunt, actionem eſſe *Depravatam* & quidem actionem *Tactus*; Nobis vero veroſimilius videtur, eſſe *p. n. Auctam*, uti demonſtravimus *in Dogm. N. Med. Gen. n.* 273. *ſeqq.* Alii referunt ad animi paſſiones ſive Affectus, v. g. Willis. *de An. Brut. Part. I. c.* 9. & Charlton. *Ex. Barthol.* 8. Differentiæ *doloris* ſunt multifariæ, v. g. *Dolor* Gravativus, Tenſivus, Acutus, Punctorius, Rarus, Levis, vel cum ſtupore quodam Pulſativus, Ulceroſus, Pruriginoſus, Criticus, &c. Inter recentiores videatur & Laur. Bellin. *in ejus opuſc. Medic. tr. de morb. cap. p.* 568. *ſeqq.* Cauſſa *doloris* proxima conſiſtit in ſolutione continui partium nervoſarum repente & cum vehementia, ſed diverſimode fiente, unde anima mediantibus ſpiritibus animalibus perſentiſcit. Cæterum quod vocab. *Dolor* etiam ſumatur pro ipſo morbo & parte affecta, patet ex Rhod. *ad Scrib. in Not. p.* 16. & Rob. Keuch. *ad Q. Seren. in not. p.* 116.

Dolus, δόλος, δολοφροσύνη, ſignificat *deceptionem*, fallaciam, aut circumventionem. Omnis *dolus malus* abſit a Medico, ceu viro probo, cui ſuprema lex eſt: Salus Ægri. *Fallacias* etiam Chirurgicas quære apud Sculter. *Arm. Chirurg. in Indice primo lit. F.*

Domeſticus, οἰκεῖος. Per translationem in Medicina notat id, quod naturæ eſt familiare, conveniens, accommodum. Unde & morbi quidam dicuntur *domeſtici*, h. e. οἰκεῖοι, Hipp. 2. *aph.* 34. Vide Dieter. *n.* 605. Ita & de muliere quadam ſibi ſimiliari vel *domeſtica* uſurpat Hipp. *de nat. puer. IV.* 9. Hoc quoque epitheto exornatur *Syrupus de Spina Cervina* in Diſpenſatoriis, quando *domeſticus* vocatur, haud dubie ad commendationem pro uſu frequentiori, quamvis non ubique ſit in uſu ob nauſeam & ſegnitiem, ob quas etiam exulare juſſit Ludovic. *in Pharmac. Diſſert. I. p.* 152. Alii vero ejus uſum in infantibus valde commendare non verentur.

Domina, δεσπότις. In Medicina præbet epitheton aquæ ad partum & menſes promovendos pretioſioris Mynſichto, ut Aquam *Dominarum* vocaverit *Arm. ſect. XIX.*

Dominatus, δυναστεία, a δυναστεύω, *dominor*, dominatum teneo, prædominor. Dicitur vel de tempeſtate, quæ vel in toto anno, vel in certa ejus parte prævalet & *dominium* obtinet, Hipp. 3. *aph.* 5. Gal. vocavit κρατῆσαι, *c.* 3. *in* 3. *Epid. t.* 8. vel de humoribus prærogativam præ aliis & ſuper alios habentibus, 6. *Epid. l.* 5. *t.* 18. ubi πρόστασις legitur, quod vocabulum Galen. *per dominatum* expoſuit, a verbo προστατεῖν, præeſſe. Vide Dieter. *n.* 214. Ita Aer dicitur δυνάστης, *dominus*, dominans, prædominans in omnibus ſymptomatibus, Hippocr. *l. de flatib. IV.* 9.

Domus, *Domicilium*, (veteribus *Domicolium* teſte Keuchen. *d. l. p.* 128.) Gr. οἶκος, quid ſignificet, nemini non notiſſimum eſt. *Domorum* vero quoque rationem eſſe habendam Medico exemplo reconvaleſcentium demonſtrat Gal. *l.* 7. *Meth. med. c.* 6. Jung. *l.* 10. *c.* 8. & *alibi*. Ita inter cauſſas morbificas refertur *domus* recenter calce illita a Gal. *l.* 7. *de U. P. c.* 8. (ad quem locum adde C. Hoffmann. *comment. n.* 465.) *comm.* 1. *in* 1. *prorrh. t.* 8. *l. de Uſ. reſpir. cap.* 4. *&c.* Quomodo *domus* elotæ, vel clauſæ virus peſtilens infringant, ſcripſit Helmont. *in Tumul. peſtis*. §. *Præſervatio*. Cæterum vox *Domus* per metaphoram cochlearum quoque teſtis & ſpeluncis ferarum tribuitur, docente Keuchen. *ad Seren. p.* 185.

Donum, δῶρον, vide *Doron*. *Donum Veneris* quid dicatur Chymicis, vide apud Libav. *defenſ. I. contra Scheunemann. Tom. III. Oper. p.* 20.

Dorcadizon, δορκαδίζων, vide *Caprizans*.

Dorcas, δορκάς, vide *Capreolus*.

Dorea, qui interdiu, non noctu videt, Rhaſ. & Mer. *de affect. oculor. c.* 1.

Doris, *Doridos humor*, ſignificat *aquam marinam*, præſertim apud Poetas. Uſus Q. Serenus *in Medicina metrica*. Vide Keuchen. *in not. ad illum p.* 159. 271.

Dormio, vide *Somnus*. *Dormire* an aperto ore

ore conducat, vide C. Hoffmann. *in comm. ad Gal. de U. P. n.* 402. 813.

Dormitatio, uſurpatur pro ſomnolentia ab Hartmanno in *Prax. Chymiatr. T. I. p.* 97. *edit. Cardeluc.* de oleis Chymice deſtillatis, in ſpecie de uſu olei Croci.

Doron, δῶρον, ſignificat *donum*, rem aliquam gratis ab altero acceptam. Ita ipſa quoque Medicina *Donum Dei* jure dicitur, & Medicus a Siracide *cap.* 38. Ita ſanitas inter bona temporalia præſtantiſſimum *Dei donum* laudatur. Porro Græc. δῶρον idem ſignificat, quod δοχμὴ *palmus;* unde δίδωρον τετράδωρον, πενζάδωρον, &c.

Dorpeſtos, δόρπηςος, aut δορπηςὸς, ſignificat *cœnam*, aut cœnæ tempus, apud Hipp. *l.* 5. *Epid. XI.* 17. Jung. Foeſ. *p.* 169.

Dorpos, δόρπος, idem quod δορπηςὸς, *cœna*, Gorr. *p.* 114. quamvis Lang. *l.* 1. *ep.* 55. per *prandium* verterit, quod & cœnam ἐπιδόρπιδα dici ſtatuerit.

Dorſalis, νωτιᾶιος, dicitur de *Medulla ſpinali* a Gal. 5. *aph.* 65. Eſt etiam epitheton certæ ſpeciei Atrophiæ, quæ dicitur *Tabes Dorſalis*, quæ libidinoſis & Veneri nimis deditis familiaris; in qua febris expertes bene quidem comedunt, nihilo tamen minus colliquantur & marceſcunt, conquerentes ſibi videri ex ſuperioribus partibus a capite veluti formicas in ſpinam prorepere, & una cum urinæ alvique excretione ſemen quoque liquidum copioſe effluit, unde ad generationem poſtea fiunt inepti. Cujus cauſſa ſine dubio in ſucci nutritii ſanguiniſque tenuioris vitio colliquativo ſpiritus quoque animales irritante conſiſtere videtur.

Dorſum, νῶτον, in plur. νῶτα, dicitur poſterior pars Thoracis, ſive medii ventris a cervice uſque ad ſeptum tranſverſum. Celſus vocab. νῶτον plerumque reddidit per ſcapulas *in text. Hipp.* 2. *prorrh. XXXVI.* 14. 15. *XLIV.* 3. 6. *aph.* 22. Verum ſtrictius, quam par eſt, recte animadvertente Foeſ. *Oec. p.* 436. Alii latius acceperunt *Dorſum*, dicentes totam poſteriorem corporis partem ab occipite uſque ad extremum Coccygem, triginta quatuor vertebris compactam, uti Ariſt. *l.* 1. *Hiſt. An. c.* 15. Verum accuratius Anatomici lumbos & os ſacrum cum coccyge ad continentes imi ventris ſive abdominis referunt; *Dorſum* vero poſteriorem Thoracis partem conſtituunt. Bartholin. *l.* 2. *Anat. in proœm.* Gr. dicitur μεζάφρενον, Gal. *Introd. c.* 10. Pars naſi ſuperior oſſea & immobilis dicitur Dorſum, cujus pars acuminata *Spina* vocatur. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 10. Bidloo *Anat. Tab. XIII. fig.* 1.

Doſis, δόσις, uſitatiſſimum Medicis vocabulum, quo innuitur *quantitas* medicamenti vel ſimplicis, vel compoſiti, quæ una vice homini præſertim ægro exhibetur. Ejus inventio determinata adeo eſt difficilis, ut nihil ſit, quod in praxi Medica artem magis reddat conjecturalem, quam ſingulorum præſidiorum quantitas, Gal. *de cur. rat. p. S. M. c.* 12. Nihilominus omnem operam impendat Medicus, præſertim in purgantibus, ne vel ægrum in diſcrimen vitæ conjiciat, vel Medicus ſeſe ludibrio exponat, Paracelſ. *defenſ.* 3. *& Paragr. l.* 3. *c.* 4. §. 1. Vid. *Dogm. noſtr. Med. Gen. P. VI. c.* 5. *p.* 755. *ſeqq.* & *not. ad Jeſſen. de Sang. V. S. miſſ. p.* 131. De *Doſibus* plerorumque medicamentorum vide præter alios, apud Schroder. *l.* 1. *c.* 33. & Excell. D. D. Georg. Franci, Prof. Heidelberg. *Appendicem Synopſeos Inſtit. Medic. continentem Delineationem Doſium Medicamentorum.*

Dothien, δοθιὴν, id eſt *Furunculus*, Gal. *l.* 2. *meth. med. c.* 2. de quo nomine notavit Galenus, quod nec locum affectum repræſentet, nec cauſſam, quæ ipſum efficit. Significat autem tumorem ἀποςηματώδη, ex craſſis humoribus in carnoſis plerumque partibus conſiſtentem, mitem quidem, cum ſolam cutem occupat, ſed pervicacem & malignum, ubi ſubter actis radicibus erumpit, *l. de tum. p. n. c.* 15. Jung. *l.* 5. *de C. M. S. L. c.* 7. eſt ex genere inflammationum in abſceſſus degenerantium, & reſpondent *Varis*. Meminit quoque Hippocr. *l. Affect. XXXV.* 12. *& l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 28. Vid. & Ægin. *l.* 4. *c.* 23. Junge Sennert. *l.* 5. *Med. Pr.* 1. *c.* 9. Cauſſa ejus conſiſtit in ſanguinis craſſioris & fæculenti extravaſati collectione.

Doxa, δόξα, duplicem habet ſignificationem: (1) notat *opinionem* incertam de aliqua re. Unde, qui tales fovent opiniones, dicuntur δοξαςικοί. (2.) ſignificat famam, *gloriam*, & honorem, cujus etiam rationem probe habere debet Medicus, monente Hippocrat. *l. dec. orn. V.* 8. ad quem locum vide egregiam Exercitationem Lin. *S. M. Ex. II.* §. 23. Vide & *Gloria*.

Dracatium, id eſt *Saturnus*. Ruland. & Iohnſ.

Drachma, δραχμὴ, nomen eſt ponderis & menſuræ. Duplex fuit olim, *Ægyptia*, *& Attica*. Illa pendet obolum, ſcribente Cleopatra; hæc vero ſcrupulos tres, vel obolos ſex, qualis etiam hodieque uſitata eſt in Officinis. Harum octo faciunt unciam. Signum eſt ʒ. Olim fuit ✓ Gal. *de ponder. & menſ cap.* 2. Menſuralis drach-

drachma etiam octava pars unciæ eſt, & nonageſima ſexta libræ. Dicebatur & olim ὁλκὴ, *Holca*, cujus nota fuit Gal. *d. l.* Vide Gorr. *p.* 115.

Drachum, eſt terminus Paracelſicus obſcurus, cujus meminit *in Philoſophia l.* 4. *tract.* 1. *cap.* 3. *in fin.* Videtur denotare ultimam diſſolutionem elementi aquæ, vel ejus conſumptionem.

Draco, δράκων, eſt vocabulum multæ ſignificationis. (1) nomen eſt *piſcis marini*, qui & *Araneus* a quibuſdam vocatur, cujus pleniorem deſcriptionem lege apud Aldr. *l.* 2. *de Piſc. c.* 50. De hujus ictu venenato & remediis adverſus illum egit quoque Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Sulphur*, *&* *l.* 11. §. *Draco marinus &c.* Alias caro ejus inter alimenta nihilominus refertur, & quidem duræ carnis, *l.* 2. *de Al. fac. c.* 31. (2.) ſignificat *Serpentem* variæ formæ & magnitudinis monſtroſæ, de quo legatur d. Aldrov. *l.* 2. *de Serpent. & Dracon. c.* 12. ubi ſtatim ab initio homonymiam hujus vocabuli prolixe declarat. Huc referri debent obſervationes de *Draconibus Carpathicis*, & eorum ſpeluncis; quæ extant *in Ephem. Nat. Cur. An. III. Obſ.* 139. *&* 194. Præter has proprias ſignificationes (3.) a Spagyricis frequentiſſime tribuitur hoc nomen *Mercurio*, ſive *Argento vivo*, non ſolum in operationibus Lapidis Philoſophici, uti videre eſt *in ſcriptis* Baſilii Valentini, & paſſim *in Theatr. Chym.* Rul. *in Lex.* Libav. aliquoties; ſed & in operationibus medicamentoſis e Mercurio paratis. Ita Mercurius dulcis ſublimatus ſive meteorizatus dicitur *Draco mitigatus*, Schroder. *l.* 3. *c.* 15. *p.*406. Duo *Dracones* Quercetani ſunt Argentum vivum ſublimatum & Regulus Antimonii, Libav. *Apoc. Hermet. Part. prior. c.* 9. *Draco* etiam dicitur *Sulphur*, quod extrahitur e corporibus per magiſterium, Luc. Rodargirus *de ſolut. Philoſ. c.* 6. *in Th. Chym. Vol. V. p.* 735. Reliquas ſignificationes ceu huc non pertinentes omittimus.

Draconites, *Dracontias*, ſive *Drachates*, δρακοντίας λίθος, nomen Gemmæ lapideæ, de qua Plinius pluribus *l.* 37. *c.* 19. quod fiat e cerebro draconum. Sed niſi viventi abſcindatur, nunquam gemmeſcit, invidia animalis mori ſe ſentientis. Igitur dormientibus draconibus caput amputari debet, & ita auferri. Rul. Ei tribuunt virtutem omnia venena fugandi, & venenoſos morſus curandi. Tales etiam *Draconites* ex noſtris Hydris & Chelydris colligi ferunt nonnunquam, de quibus idem Rul. opinatur, vel ex cerebro hydriorum colligi, vel ex ſpuma per attritionem mutuam excitata generari. Enimvero Fr. Hoffm. detexit hanc fraudem, *in Clav. ad Schroder. l.* 3. *c.* 8.

Dracontion, δρακόντιον, Latine *Dracunculus*, duplicem potiſſimum habet ſignificationem: *Botanicam*, quæ non eſt hujus loci, dum plantam Aro ſimilem acrioris facultatis denotat. Ruland. vult, etiam hoc nomen competere Craſſatellæ vel Ophiogloſſo *in Lex.* Et *Pathologicam*, quando ſignificat ulcus, quod lationem habet nervi a proxima parte. Dicitur vero *Dracunculus*, quod nervus in motibus membri recedat in ulcus, & ſeſe in illo occultet, Galen. *in def. Medic.* Vel ſunt corpuſcula nervoſa, frequentius in tibiis genita, calore, craſſitudineque lumbricis ſimilia, in Arabiæ locis familiaria, Galen. *l.* 6. *de loc. Aff. cap.* 3. quem tamen affectum ipſe nunquam vidit. Aetius ex Leonida *Dracunculum* lumbrico ſimilem eſſe dixit, interdum magnum, alias parvum reperiri, & frequentius quidem in cruribus, aliquando vero & in brachiorum muſculis oriri & conſiſtere; naſci autem in Æthiopia atque India maxime pueris, lumbricis latis non abſimilem, moverique ſub cute ſine moleſtia; verum temporis progreſſu circa *Dracunculi* extremitatem ſuppurationem fieri, cuteque aperta *Dracunculum* caput exerere, quem ſi quis tentet attrahere, dolorem ingentem moveri, præſertim ſi eum abrumpi contigerit. Quod enim intus relinquitur, acerbiſſimos dolores excitare; proinde ut ne intro animal recurrat, valido filo brachium conſtringi oportere, idque quotidie agendum eſſe, ut *Dracunculus* progrediens paulatim integer excludatur. Verum Soranus, ut refert ex eo P. Ægineta, *l.* 4. *c.* 59. non exiſtimat animal eſſe, ſed nervoſam quandam ſubſtantiam, quæ opinionem motus ſolum præbeat. Sed quid revera ſit, nemo Medicorum explicare poteſt, qui Europam incolunt; poſſe tamen animal eſſe ratio nobis dictitat, cum non modo in ventriculo atque inteſtinis creari, verum etiam ex cute erumpere tum pediculos, tum majora quandoque animalia compertiſſimum habeamus ex hiſtoriis. Incertitudinem quoque hanc, quid de veterum *Dracunculis* ſtatuendum ſit, non diffitetur Horſt. *l.* 8. *Conſult. & Epiſt. Medicin. Obſ.* 8. *Tom.* II. *oper. p.* 409. Meminit & eorundem *in Inſtit. Med. Diſp. XI. in additam. Tom.* I. *oper. pag.* 299. Item Caſp. Reies *Camp. Elyſ. quæſt.* 36. *n.* 7. Jungatur D. Etmullerii Obſervatio de *Crinonibus*, quæ extat *in Actis Eruditor. Lipſienſ. An.* 1682.

Dra-

Dracunculus, δρακόντιον, vide *Dracontium*.

Dragantum, vel idem quod *Tragacanthum*, ſpecies Gummi cujuſdam, vel eſt idem quod *Vitriolum*, vulgo *Zegi*, præſertim *Hiſpanicum*. Rul. *in Lex.*

Drageta, idem quod *Tragea*, apud Foreſt. *l.* 3. *Obſ. Chirurg. Obſ.* 3. *in Schol.*

Dragmis, δραγμὶς, dicitur *Pugillus*, quantum tribus digitis comprehenditur, Hipp. *l.* 2. *de morb. LIII.* 26. *l.* 1. *de morb. mul. CI.* 58. *l. de nat. mul. XXIX.* 11. *XC.* 4. *l. de int. aff. LIIX.* 6. Interdum ſcribitur per χ δραχμὶς quam ſcriptionem etiam Linden. retinuit. Verum videtur accuratior eſſe per γιδραγμὶς, quia deſcendit a verbo δράττω, prehendo: unde & δράγμα, *manipulus*.

Draptos, δραπτὸς, *dilaniatum*, divulſum, dilaceratum ſignificat. Galen. *in Exeg. dict. Hipp.*

Draſticos, δραςικὸς, i. e. *Activus*. Uſurpatur de medicamentis præſentis efficaciæ & multarum virium; in ſpecie de purgantibus fortioribus uſurpari quoque ſolet.

Driff, *Drif*, Helmontio dicitur *Lapis Burleri*, vel ejuſmodi poteſtativum fermentativumque remedium, tr. *Butler. Ephem. Nat. Cur. Ann. II. Obſ.* 53. *Schol.* Plura de *Drif* vide apud Joh. Marcum Marci *in Philoſ. veter. reſtit. P. IV. ſect.* 1. *ſubſect.* 9. Ejus efficaciam ſuſpectam reddidit D. Ludov. *in Pharmac. Diſſert. I. p.* 125. Alii ex modernis docent parari *Driff* ex capite mortuo Vitrioli Veneris beneficio ſalis volatilis urinæ a fœtore liberati: differt hoc Driff a Mercurio Diaphoretico, ut & Oleo Vitrioli Veneris. D. Etmull.

Drimyleon, δειμυλέων, i. e. *acris leo*. Ita impudentiſſime appellaſſe Menodotum Empiricum omnes Medicos & Philoſophos, qui ratione niterentur δειμυλέοντας & δειμυμώρυς, id eſt *acres fatuos*, ſive ſtultos, teſtatur Galen. *l. de ſubfig. empir. c.* 13.

Drimymoros, δειμύμωρος, *acris ſtultus*. Vide *Drimyleon*.

Drimyphagia, δειμυφαγία, ſignificat *eſum acrium*. Uſus aliquoties hac voce Dioſcorides: uſi & alii Medici. Gorræus *in defin. p.* 116.

Drimys, *Drimytes*, δειμὺς, δειμύτης, vide *Acre*. Confundi interdum cum *Acido*, τῷ ὄξει, docet Gal. 1. *in* 6. *Epid. t.* 29.

Drogiſta, μυρεψὸς, μυροπώλης, idem quod *Pigmentarius*, Pigmentorum inſtitor. Rhod. *ad Scribon. in not. p.* 62.

Dromedarius, vel *Dromeda*, eſt genus *Camelorum*, cujus deſcriptionem pleniorem vide apud Aldrovand. *l. de Quadrup. biſulc. c.* 34. & circa ſtructuram Anatomicas obſervationes in Oldenburg. *Actis Philoſoph. Ann.* 1669. *in Julio.*

Dromos, δρόμος, vide *Curſus*.

Dropaciſmus, δρωπακισμὸς, vide *Dropax*.

Dropaciſtos, δρωπακιςὸς, dicitur vel de *Dropacibus*, vel de ſimilibus topicis medicamentis, quæ *dropacum* modo illinuntur, quæ alias a Gal. appellantur πιττωζα, *Picata* medicamenmenta. *c.* 3. *de iis*, *q. in med. f. t.* 32.

Dropax, δρώπαξ, eſt medicamenti rubificantis forma quædam, interdum liquidioris, in modum malagmatis, interdum ſiccioris, emplaſtri modo, prout uſus exigit, parata, vel ad alimoniam & vitam partibus conciliandam, vel etiam ad vitia inveterata & contumaciora educenda inventa. Dividitur in ſimpliciorem, & compoſitum: in *Dropacem* veterum & recentiorum. Vid. Morell. *Form. rem. l.* 2. *ſ.* 1. *c.* 14. Schroder. *l.* 2. *c.* 53. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Dicitur & *Picatio*, πίττωσις, item δρωπακισμὸς. Rolf. *O. ac M. Med. Sp. l.* 4. *ſ.* 9. *p.* 2. Vocatur & ψίλωθρον, *depilatorium*, ab effectu, quod pilos evellat. Keuchen. *ad Q. Seren. p.* 196.

Droſatum, δρόσατον, idem quod *Roſatum*. Keuchen. *d. l. p.* 226.

Droſomeli, δροσόμελι, *mel roſcidum*, quod & ἀερόμελι vocatur, q. d. *mel aerium*. Hodieque dicitur *Manna*. Junge Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 39. Vide *Mel*, *Manna*.

Droſos, δρόσος, vide *Ros*.

Drupa, δρυπετὴς, epitheton Olivæ, q. d. *decidua*, caduca, Æginet. *l.* 1. *c.* 81. De hoc vocab. vide Hier. Mercurial. *Var. Lect. l.* 1. *c.* 3. & C. Hoffm. *l.* 5. *V. L. cap.* 1.

Dryinus, δρύϊνος, q. d. *Querculus*, nomen ſerpentis venenoſiſſimi, & fœtentis, cujus meminit Galen. *l. de Theriac. ad Piſon. c.* 8. Æginet. *l.* 5. *c.* 15. Ita dicitur, quia ad quercuum radices degit. Delineationem & deſcriptionem ulteriorem vide apud Aldrov. *l.* 1. *Hiſt. ſerpent. & drac. c.* 14. Dicitur & *Chelydros*, χέλυδρος.

Dryopetis, etiam ſignificat *Ranunculum viridem*, ſive *Calamiten*, a calamis, in quibus degit, ita dictum. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 31.

Drypetes, δρυπετὴς, vide *Drupa*. Dicitur etiam *Drupus* de aliis fructibus maturis & deciduis Gorræus *d. l.*

Dualitas, δυὰς, i. e. numerus binarius, quam nonnulli materiam infinitam eſſe dixerunt, ſed ſtulte, judicio Galen. *l.* 3. *de dieb. Crit. c.* 11. *Dualitatem* morbum dixit, quemadmodum *Unitatem*

tatem ſanitatem, Ger. Dorneus *in tract. de Vita brevi*, *Tom. I. Theatr. Chym.* imo mortem per diſſectionem ab unitate receſſum & corruptionem. Idem *tr. Phyſica Geneſis p.* 357.

Duamir, ſpecies Serpentum ingredientium compoſitionem Theriacæ. Ruland. Sunt ergo Viperæ.

Dubel coleph, eſt compoſitio e Corallio & Carabe. Rul. *in Lex.*

Dubelech, dicitur apoſtematum cavitas in genere manifeſta cum ſolutione continui. Rul. & Iohnſ.

Dubletus, idem quod *Nodus*, eſtque Tumor pituitoſus ad abſceſſus cum folliculo pertinens. Amat. Luſit. *Cent.* 3. *cur.* 100. *in Schol.* Foreſt. *Chirurg. Obſ. l.* 3. *Obſ.* 7. *Schol.* Habetur alias pro vocabulo generali apud Arabes, quod æquipollet Græco ἀπόςημα, & Latino *Abſceſſus*, ſive *Vomica*, I. H. Velſch. *ad Marcell. Cuman. Obſ.* 8. *Cent. I. p. m.* 38. Legitur & *Dablet* ibidem. Item *Dubelet* & *Dubeletti* in operibus Meſuæ *fol.* 362. *b.*

Ducia a Barbaris dicta fuit *Guita*, vel *Cara per Stillicidium*, Fallop. *tr. de aq. therm. & met. c.* 10. & 13. *Tom. I. p.* 229. 249. Apud Andr. Baccium legitur *Duccia*, cujus duplicem modum tradidit *de Therm. l.* 2. *c.* 14. *p.* 112. *ſeqq.* Inter Balnea etiam Lucenſia quartum vocatur de *Ducciis l.* 3. *p.* 313.

Duco, ἄγω, i. e. *Educo*. Vide *Ago*. Aliquando *ducere* etiam idem eſſe, quod *Bibere*, monſtrat Keuchen. *ad Q. Seren. pag.* 193 194. Alias *Duco* ſumitur pro *Traho*, ἕλκω. Unde

Ductilis, *Ductibilis*, ἕλκιμος, εὐέλκιμος, dicitur de eo, quod diſtractum propter viſciditatem non divellitur, ſed continuum manet. Uſurpatur de farina triticea, Hippocr. 2. *de artic. t.* 44. *vel.* 45. Per metaphoram etiam Galen. attribuit dolori hepatis continuato & qſ. viſcido, *l.* 2. *de L. Aff. cap.* 8. Ita & Metalla *Ductibilia* vocantur omnia, quæ ſunt liquabilia, quæ originem ducunt ex Mercurio. Nam materia eorum eſt ſubſtantia aquea, mixta cum ſubſtantia terræ, commixtione forti, & non poteſt unum ab altero ſeparari. Richard. Anglicus *in Correctorio c.* 5. *Theatr. Chym. Vol. II. pag.* 288.

Ductus, ab Anatomicis ſæpe ſumitur pro *Canalis*, σπλήν. Vide *Canalis*. Ita apud Bartholin. leguntur *Ductus* Chyliferus *libell.* 1. *c.* 3. *appendic.* 2. *Ductus* Lactei, Roriferi, Biliarii, Pancreaticus, Lymphatici, &c. Quære *in Indice* dict. Auctoris. Ductus Muci excretorios invenit Nic. Steno Peier. *Exerc. XXII.* & *Ductum* Proſtatæ Joh. Dan. Major cum Caſp. Manhio Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 23.

Dudaim, Hebr. *Mandragoram* denotare dicit Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 201. quod ventilare non eſt hujus loci.

Duelech, vide *Dulech*.

Duella, dicitur tertia unciæ pars, octonis ſcrupulis terminata. Rhod. *ad Scrib. n.* 145.

Ducnec, eſt *Mercurius Philoſophorum*, qui & *Leo viridis*. *Dux* ſolutivus auri, Libav. *Apoc. Hermet. part. poſter. in procem.*

Duenech, eſt *Antimonium*. Rul. & Iohnſ.

Duenez, *limatura ferri*. Iidem.

Dulcacidum, ὀξύγλυκυ, (an non & γλυκόξυ) quando mixtura eſt facta dulcis & acidi. Robert. Keuchen. *ad Q. Seren. p.* 126. 127. 243.

Dulcedo, *Dulcor*, γλυκύτης, *Dulcis*, γλυκύς, dicitur vel de qualitate guſtatili, ſive ſapore; vel materia ſuavem ſaporem habente, & moderato ſuo calore cognata & familiari. Hinc & Hippocr. κατ' ἐξοχὴν per γλυκὺ intellexit ſanguinem in oppoſitione ad τὸ πικρὸν, amarum, id eſt bilem flavam, *l. de nat. hum. t.* 4. Dulcia proprie dicta ex acido conſtare, probare conatus eſt diverſis phænomenis & experimentis Iunken *Chym. Med. Phyſ. P. I. ſ.* 2. *cap.* 8. *p.* 133. *ſeq.* Interdum *dulce*, γλυκὺ, pro vino *dulci* poſuit *lib.* 2. *de morb. mul. LXXXIIX.* 1. Dicitur Latinis *paſſum*. Accipitur aliquando latius pro omni ſapore ſuavi, quatenus opponitur ſalſo, acri, amaro. Ita quicquid ἄποιον eſt, *dulce* vocatur, v. g. aqua *dulcis*, licet ſit inſipida. Præter has proprias ſignificationes accipitur *Dulcedo* & *Dulcis* pro voluptate & Grato. Ita ab Anatomicis v. g. Columbo *Clitoris* dicta fuit *Dulcedo Amoris*, Bartholin. *lib.* 1. *Anat. c.* 34. A Chymicis Ceruſſa vocatur *Dulcedo Saturni*, Rul. De *Dulcedine* Saturni vide quoque Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 7. *c.* 36. De *Dulcedine* Vitrioli & Mercurii, *l.* 8. *c.* 14. &c.

Dulciarius, σιτοποιός, vocatur piſtor, qui panes mellitos conficit, ſive bellaria & placentas ex melle. Gal. *l.* 1. *de ſem. c.* 4.

Dulcichinum, Bulbocaſtanum. Doronicum Calamus & Juncus odoratus Moly. *Epiſt.* 4.

Dulech, *Duelech* terminus eſt Paracelſicus & Helmontianus. Rul. ita deſcripſit: *Dulech* eſt Tartari ſpecies, in humano corpore, lapis ſpongioſus, periculum & dolorem maximum creans. Verum Paracelſus contradiſtinguit a Tartaro, dicens eſſe medium quid inter Tartara & calculos, *l. de morb. Tartareis c.* 11. & *alibi*. Quid Helmontius de *Duelech* ſtatuat vide *in tract. de Lithiaſ. c.* 3. 4. *ſeqq.*

Duo,

Duo, δύο, quid ſignificet, notum. *Duo* diſſimilia non poſſe conjungi ſine medio, legitur in M. Joh. Iſaaci *oper. mineral. cap.* 141. *Theatr. Chym. Vol. III. p.* 508. Ita & Lapidem Philoſ. vocari *Opus ex Duobus*, vide in Lagn. *Harmon. Chy. c.* 2. *Vol. IV. p.* 744. *ſeq.*

Duodenus, vide *Dodecadactylos*.

Duplex, διπλῦς, vide *Diploos*.

(H) *Duplicana*, Febris paroxiſmi ſimiles alternati. Lin. Tertiana duplex vulgo.

Duplicatio, διπλασιασμὸς, vide *Diplaſiaſmos*.

Dupondium, διπόντιον, nomen ponderis, pendetque drachmas quatuor. Gal. *lib. de pond. & menſ.* ex Cleopatra.

Duracena, epitheton malorum *Perſicorum*, ſeu peculiaris ſpecies, a quorum nucleis cultro, aut dentibus caro ægre avellitur. Lang. *l.* 1. *ep.* 67.

Duratio, διάρκεια, ſignificat rei alicujus permanentiam abſque omni viciſſitudine, uniformem conſtantiam. Helmont. *tr. de Tempore n.* 35.

Duratus, σκληρωνθεὶς, pro *Induratus*, a verbo *Duro*, i. e. ſolidius aliquid reddo. Ita & Rhodius expoſuit verbum activum & paſſivum, Durare corpus, id eſt firmare, & Durari, id eſt firmari, atque opponit verbo mollire, molliri, *de Acia p.* 208. *Durata* ova, caſeus &c. *Duratum* etiam pro *Macerato* accepit Scrib. *n.* 23. Vid. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 377.

Durdales, dicuntur Paracelſo Spiritus corporei, inhabitatores arborum. *Philoſoph. ad Athen. l.* 1. *text.* 13. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Duritia, *Durities*, σκληρότης, σκληρυσμὸς, *Durus*, σκληρὸς, dicitur de qualitate tactili corporum ſolidorum, quando tactui renituntur, nec ſponte cedunt. Græc. ἀντίτυπα. Gorræus dividit *Durum* in tres ſpecies: in ſumme, vel abſolute *durum*, ut terra: in exceſ. ſive *durum*, ut os, cornu, unguis &c. & in comparative *durum*, quod reſpectu alterius mollioris ita dicitur, licet abſolute non ſit *durum*. Ita Pulſus *durus* Galen. dicitur σκληρὸς σφυγμὸς, ubi arteria ſiccior rigidiorque in modum corii apparet, *l. de pulſ. ad Tyron. c.* 3. Ita *Dura* mater vocatur membrana ſive meninx *Craſſa* exterior, cerebrum inveſtiens, ſaltem comparative ad interiorem Tenuiorem, quæ *Pia* mater vocatur. Omnem *Duritiem* eſſe ex Sale, vult Parac. *Paramir. l.* 2. *c.* 1. Ita *durities* Tartari ex ſale miner. *l.* 1. *de Tart. tr.* 4. *c.* 2. *in not. Duritia* alia eſt naturalis, alia præternaturalis. Inter has pertinet *durities* mammarum, Scrib. *num.* 220. Hepatis, Lienis, quæ *Scirrhus* dicuntur. *Dura ulcera* Gr. ὀχθώδη, i. e. verrucoſa vocant, quæ callum contraxerunt, & prætumidas ac duras oras habent, Galen. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 12. Cur *dura* corpora non ſentiant, vide C. Hoffm. *comm. ad Gal. de U. P. n.* 160. Accipitur etiam pro *ſiccitate* & *aſperitate*. Ita cutis *durities* apud Hippocr. *l.* 4. *Epid. XXVII.* 11. Aliquando pro *obſtructione*. Ita Alvus *dura* legitur 3. *aphoriſmo* 5. Interdum tropice *Durus* ſumitur pro gravi, moleſto. Ita Anginæ & Paraplegiæ Hippocr. dictæ ſunt *duræ*, *libr.* 6. *Epid. ſ.* 7. *t.* 1. Ita Acetum *durum* apud Q. Seren. *in lib. metrico* §. *Porrigini depellendæ*. Vide Keuchen. *in not. p.* 98.

Dux, ἡγεμὼν, Ckymicis vocatur *Mercurius Philoſophorum*. Vide *Duenec*.

Dynamis, δύναμις, ſignificat *facultatem*, *potentiam*, a qua actio procedit. Terminus in Medicina uſitatiſſimus. Vel ita deſcribitur, quod ſit proprietas totius ſubſtantiæ vel eſſentiæ, Galenus 4. *in 6. Epid. tex.* 5. *& alibi*. Uſurpatur vel de corpore humano, ejuſque partibus, & ita plane coincidit cum *Diſpoſitione*. Vide *Diatheſis*. Non ſolum de membris ſolidis, ſed & humoribus Hipp. *lib. de vet. medic. XXXIX.* 5. 6. ita de ſemine dicitur, quod inſit δύναμις πλαςικὴ, *vis* plaſtica ſive *facultas* formatrix, quæ eadem eſt cum Anima vegetativa. Vid. C. Hoffmann. *de gener. hom. l.* 2. *c.* 1. *ſeqq.* Imo ſunt ex recentioribus Phyſiologis nonnulli, qui vocabulum hoc ad omnia corpora naturalia mixta extendunt, ſtatuentes δυνάμειν æquipollere *Naturæ*, & ſignificare ejus vim ab Auctore Deo primum inditam agendi & movendi materiam, atque ita ſpecifice formandi, ut forma uniuſcujuſque corporis mixti ſubſtantialis ſit & dici poſſit δυνάμεις, h. e. virtus vel vis propria, ab omnibus aliis diſtinguens. De qua ſignificatione videatur celeb. Gotofr. Guil. Leibnitii *Specimen Dynamicum in Act. Erudit. Lypſ. Anni* 1695. *M. April p.* 145. *ſeqq.* ejuſdemque ulterior declaratio *in dictis A.* 1698. *M. Septembr. p.* 427. *ſeqq.* vel de remediis, imprimis medicamentis, quæ etiam nihil aliud ſunt quam proprietates & diſpoſitiones ſecundum totam eſſentiam, a quibus operatio procedit. De his vide *Dogm. Noſtr. Med. Gen. P. VI. c.* 2. Dicuntur autem δυνάμεις, ſive *facultates*, ad oppoſitionem eorum, quæ actu ſunt. Nam *facultates* indigent alio principio, quod prius in actum deducat, ſive actuet, nimirum calore noſtro, vel flamma vitali. Ignis vero operatur actu ſecundo citra noſtram

ſtram actuationem, & aqua refrigerat immediate &c. Δυνάμεις quoque haud raro vocantur ipſæ medicamentorum *compoſitiones* apud Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. ὠτικαὶ δυνάμεις, *l.* 4. *c.* 1. ὀξυδερκεῖς δυνάμεις, i. e. aciem exacuentes compoſitiones, *l. adverſ. Lyc. c.* 7. τετραφάρμακος δύναμις, Tetrapharmacum medicamentum. Δύναμις ſumitur quoque a Philoſophis technice pro arte ςοχαςικῇ, *conjecturali*, qualis ipſa quoque eſt *Medicina*. C. Hoffmann. *inſtit. l.* 1. *c.* 1. §. 2. Lind. *Ex. V.* §. 12. Dogm. noſtr. *in proœm.* Jung. Foeſ. *p.* 170. Gorræum *p.* 147. Vide *Vires*.

Dynaſtevo, δυναςεύω, ſignificat principatum obtineo, prævaleo, *prædominor*. Uſus Hipp. 3. *aph.* 5. Jung. Dieterich. *n.* 214. Unde δυνάςης, *dominator*. Vide *Dominatus*.

Dyota, eſt vas Circulatorium a duabus auribus, vel una utrumque brachium lateribus applicatum habente dictum. Hujus inferior pars eſt in modum cucurbitæ, cui impoſitus eſt Alembicus, in ſummo canalem, qui liquori infundendo inſerviat, habens, in loco autem conveniente duobus roſtris incurvato & in cucurbitam a Capitello humorem condenſatum devehentibus præditum. Rulandus & Johnſ. *in Lex.*

Dys, δὺς, particula aliis vocabulis præfigi ſolita, notat imperfectionem, *difficultatem*, malignitatem, vel tale quid. In genere nihil boni, ſed potius malum quid ſignificat, verbi gratia, *Dyſenteria*, *Dyſthymia*, *Dyſuria*, &c. Vide Dieter. *n.* 215.

Dyſalthes, δυσαλθὴς, *curatu difficilis*, apud Hipp. 3. *de artic. t.* 10.

Dyſanagogos, δυσανάγωγος, eſt epitheton materiæ, quæ per excreationem difficulter ſurſum movetur ob lentorem & viſcoſitatem. Dioſcorid. *l.* 1. *c.* 1.

Dyſanios, *dyſenios*, δυσάνιος, δυσήνιος, ſignificat *anxium*, moroſum, *triſtem*, qui non eſt animo ſecuro, ſed fere ſemper angitur. Hipp. *l.* 3. *Epid. ægrot.* 2. *poſt ſtat. peſtil.* Gal. *in Comm.* 3. *in l.* 3. *t.* 82. Junge Foeſ. *dicto loco*. Gorræus δυσήνιος plane contrario modo interpretatur, quod ſit is, qui non facile triſtatur *p.* 119.

Dyſæſtheſia, δυσαισθησία, in genere *ſenſus difficultatem*, ſive defectum ſenſuum, h. e. abolitam ſenſationem, vel imminutam ſignificat. Galen. *de diff. ſympt. c.* 2.

Dyſcheres, δυσχερὴς, ſignificat *difficilis* tractatu, a δὺς & χεὶρ, quaſi d. *manibus non facile tractabilis*. Unde adverbium δυσχερῶς, *difficulter*, cum moleſtia, legitur apud Hippocrat. 1. *aph.* 25. Idem quod δυσφόρως. Dieter. *n.* 224.

Dyſchreſtos, δύσχρηςος, ſignificat *diſcommodus*, incommodus, inutilis, quo difficulter uti poſſumus. Contrarium eſt εὔχρηςος, *commodus*, utilis. Occurrit apud Hipp. 2. *aph.* 54. Dieter. *n.* 225.

Dyſchroos, *Dyſchrus*, δύσχροος, δύσχρυς, *male coloratus*, fere coincidit cum ἄχροοι, de quibus ſupra. Vide *Achroi*. Opponitur huic εὔχρυς, *bene coloratus*. Utrumque legitur in Hippocr. 5. *aph.* 41. Jung. Dieter. *n.* 226.

Dyſcineſia, δυσκινησία, ſignificat *impotentiam movendi*, h. e. vel abolitum, vel imminutum motum localem, Gal. *de ſympt. diff. c.* 2. Huic opponitur εὐκινησία, *facilitas ad motum*, mobilitas. Illud legitur apud Hippocr. 3. *aph.* 17. Jung. Dieterich. *n.* 218.

Dyſcoeteo, δυσκοιτέω, ſignificat *moleſte cubare*, aut decumbere. Occurrit apud Hippocr. 2. *de R. V. I. A. t.* 25.

Dyſcolos, δύσκολος, ſignificat *difficilis*, moleſtus. Dicitur de morbis non facilibus ſolutu, gravioribus, cum periculo conjunctis, interdum & ſine periculo. Frequenter legitur apud Hippoc. 1. *prorrh. ſ.* 3. *t.* 25. 28. 29. *Coac. t.* 11. 13. 37. 309. item de ſignis malis & moleſtis, *Coac. t.* 160. 276. Hinc & verbum δυσκολαίνω, *moleſtiam facio*, exhibeo, quod legitur 1. *prorrh. ſ.* 3. *t.* 16. Vide Foeſ. *p.* 172.

Dyſcophos, δύσκωφος, vocatur, qui *graviter ſurdus* eſt, aurium gravitate laborans. Hipp. *Coac. t.* 197.

Dyſcraſia, δυσκρασία, ſignificat *Intemperiem*; & opponitur Temperamento, ſive κράσει. Vide *Craſis*. Eſt autem *Intemperies* duplex. Alia Sanitatis: alia Morborum. Illa eſt abſque manifeſta læſione actionum conjuncta. De utraque vide Inſtitutiones, & præſertim *Dogmata noſtra*, *P.* 1. *cap.* 5. & *Part.* 2. *c.* 3. Dicitur etiam ſæpe de ipſis humoribus, v. gr. *Dyſcraſia* ſanguinis, id eſt ſanguinis *intemperies*, hoc eſt in qualitate quadam exceſſus, aut defectus.

Dyſcrites, δύσκριτος, *judicatu*, vel ſolutu *difficilis*. Uſurpatur de morbis ad cryſin difficulter pervenientibus, ſive qui difficulter judicantur, Hippocr. 3. *aphor.* 8. ubi opponuntur εὐκρινέες, *judicatu faciles*, 4. *aph.* 29. 30. *Coac. text.* 15. Alias vocantur & ἄκριτοι. Vide *Acritos*, & δύσλυτοι, *difficulter ſolubiles*. Gal. *comm. ad d. aphor.* 30. Jung. Foeſ. *p.* 173. & Dieter. *n.* 219.

Dyſecoia, δυσηκοΐα, idem quod βαρυηκοΐα, *audi-*

auditus difficultas, Foreſt. *l.* 12. *Obſ.* 12. *Schol.*

Dyſegertos, δυσέγερτος, h. e. *qui difficulter e ſomno excitatur*. Legitur apud Nonum *de M. P. C. c.* 29.

Dyſelcia, δυσελκία, ſignificat *difficilem ulcerum curationem*, qualis eſt in corporibus mollibus & multo humore præditis, v. g. in hydropicis. Legitur apud Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ.* 1. *n.* 75. Hujuſmodi humor vocatur δυσελκής, in quo ulcera ægre ſaneſcunt, cui opponitur εὐελκής. Utrumque legitur 2. *de R. V. I. A. tit.* 15. Prius etiam *l.* 2. *de morb. l.* 5. vide Foeſ. *p.* 261.

Dyſenios, δυσήνιος, idem quod δυσάνιος, vide *Dyſanios*.

Dyſenteria, δυσεντερία, *difficultas inteſtinorum* cum exulceratione. Unde & Galen. *l.* 6. *de L. A.* ἕλκωσις ἐντέρων, exulceratio inteſtinorum vocatur. Celſus Latine expreſſit per vocab. *Tormina*, *l.* 2. *c.* 8. Ita & Scribon. *n.* 85. *Dyſentericos*, id eſt *torminoſos*, ſcripſit. Deſcribitur *in defin. medic. Galeno adſcriptis*, quod ſit exulceratio inteſtinorum, cum inflammatione, & cruentarum, aut etiam ſtrigmentoſarum, ſordium excretione, morſum & alvi dolorem, ac inteſtinorum afferens. Vide & Dieter. *n.* 216. Confer *ad Hippocr. l. de Affect. XXV. & lib.* 1. *de Diæta XIX.* 14. 15. *ſeqq.* Junge Linden. *Ex. XVI.* §. 34. 35. Accuratior definitio hæc fieri poſſet: *Dyſenteria* eſt excretio alvi p. n. frequens, cruenta, ſtrigmentoſa, aut purulenta, interdum & aquea, vel lymphatica, cum dolore ventris, ſuperveniente teneſmo, virium proſtratione, aliiſque ſymptomatibus, proveniens ab interna inteſtinorum exulceratione & vaſculorum corroſione, per & propter acetrimoniam humoris ſanguinis, bilis, ſucci pancreatici, liquoris lymphatici oborta, febrem magis vel minus malignam conjunctam habente. Videatur Willis. *Pharmac. Rat. Part.* 1. *ſect.* 3. *c.* 3. *de febrib. c.* 10. *n.* 4. Sylv. *l.* 1. *c.* 11. §. 12. *ſeqq.* P. Barbette *l.* 4. *c.* 5. *& alii*. Obſervationem de Dyſenteria ἀκόπῳ, ſive indolente vide *Ephem. N. Cur. Ann. II. c.* 43.

Dyſepulotus, δυσεπούλωτος, dicitur de ulcere, quod *cicatrice difficulter obducitur*. Interdum coincidit cum ulcere κακοήθει, ſive *maligno*, interdum differt, quatenus citra diſpoſitionem malignam partis affectæ ab humorum acrium affluxu ulcus oritur, Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 18. Dicuntur & Philopono δυσάπουλα, Gorr. Vide Foreſt. *l.* 7. *Chirurg. Obſ.* 12. *Schol.*

Dyſexanalotos, δυσεξανάλωτος, ſignificat id, quod *difficulter conſumitur*, Hipp. de alimento uſurpavit *l. de Alimento XI.* 4. ubi & oppoſitum ejus legitur εὐεξανάλωτον, *quod facile conſumitur*. Lindenus ita deſcripſit: Proprie δυσεξανάλωτον illud eſt, quod ſemel appoſitum membris perquam difficulter a calore atteritur, & cum inſenſibili tranſpiratione digeritur, *Ex. XIII.* §. 61.

Dyſexodos, δυσέξοδος, ον, dicitur de eo, quod *difficilem habet exitum*, aut minatur, Hipp. *l.* 4. *Epid. XIX.* 13.

Dyſhæmorrhois, ſuppreſſio ſuetarum hæmmorrhoidum, Sag.

Dyſiatos, δυσίατος, Ion. δυσίητος, h. e. *curatu difficilis*. In Comparativo δυσιητότερος occurrit apud Hippocrat. *l.* 11. *prorrhet. t.* 96. quemadmodum & δυσίητος aliquoties apud illum reperitur, ut mirum ſit, quod Foeſius *in Oecon.* id omiſerit.

(Π) *Dyslochia*, lochiorum ſuppreſſio aut imminutio. Vog.

(Π) *Dyſmenorrhoea*, menſtrua ſuppreſſa ſeu dolorifica. Lin.

Dyſodes, δυσώδης, ſignificat *graveolens*, fœtidus. Occurrit frequenter apud Hippocr. v. g. 4. *aph.* 47. 7. *a.* 44. 69. *l.* 1. *prorrhet. ſ.* 3. *t.* 66. *Coac. t.* 292. Hinc & ſubſtantivum δυσωδία, *fœtor*, quod etiam legitur *Coac. t.* 406. Contrarium eſt εὐώδης & εὐωδία. Dieter. *Iatr. n.* 227.

(Π) *Dyſodia*, exalatio fœtida ex toto corpore aut ejus parte. Vog.

Dyſoneiros, δυσόνειρος, eſt epitheton, quod ſignificat *inſomnia perturbans*, ſomnum per inſomnia moleſta inquietum reddens. Legitur apud Dioſcor. *l.* 5. *c.* 7. de vino novo. Jung. Linden. *Ex. X.* §. 28.

(Π) *Dyſopia*, viſus duplicatus appellatur a Vogelio, ſed rectius Cul. viſum depravatum vocat, in quo vitio objecta non niſi certa luce, vel ad certam diſtantiam, vel in certa poſitura clare videntur.

Dyſorexia, δυσορεξία, dici poteſt juxta Blancardum *appetitus imminutus*, ad differentiam anorexiæ, ſive appetitus aboliti, verum in nullo Auctore alio, neque etiam in Lexico Stephani vel Scapulæ Græco reperire licuit.

Dyſorgia, δυσοργία, ſignificat *iram gravem*, vehementem. Hippocr. *l. de vet. medic. XIX.* 28. *l. de Humor. IV.* 3. ubi δυσοργησίαι legitur.

Dyſpathia, δυσπάθεια, h. e. *ad patiendum difficultas*. Gal. *libr.* 1. *de U. P. c.* 15. *l.* 2. *c.* 7. & 8. Adjectiv. δυσπαθής, cui opponitur εὐπάθεια, i. e. diſpoſitio facilis ad paſſionem, vel affectum, *ibid. &* 4. *de U. P. c.* 14.

Dyſ-

Dyſpepſia, δυσπεψία, juxta Etymologiam ſignificat *difficultatem concoctionis*, ſcilicet in ventriculo. At Galen. vult, rectius tribui hoc vocabulum *depravatæ* alimenti *concoctioni*, ſive alimentorum in ventriculo corruptelæ, *de ſym. diff. c.* 4. Eſtque ſymptoma actionis naturalis depravatæ. Depravatur autem, cum alimenta in qualitatem a natura alienam permutantur. Ea gemina ſtatuitur, κνισσώδης ἢ ὀξώδης, h. e. nidoroſa & acida. Hæc e frigidis, illa ex calidis provenit, ſcil. fermentum ventriculi depravantibus. Caſtell.

(II) *Dyſpermatiſmus*, ſeminis in actu venereo tarda, impedita, & ad generationem inſufficiens emiſſio. Cul. Sauvag.

(II) *Dyſphagia*, moleſtia deglutitionem impediens ſine notabili reſpirationis difficultate.

Dyſphonia, δυσφωνία, id eſt *vocis difficultas*, quemadmodum *Aphonia*, ἀφωνία, ejuſdem abolitio, Galen. *de diff. ſympt. c.* 3. Oritur vel a vitio ſpirituum animalium & intemperie organorum voci inſervientium, vel a læſa eorundem ſtructura organica.

Dyſphoria, δυσφορία, *Dyſphoros*, δύσφορος, ſignificat *difficultatem*, moleſtiam, difficile, *moleſtum*. Utrumque frequenter legitur apud Hippocratem 1. *prorrh. ſ.* 2. *t.* 54. *Coac. t.* 2. 265. 479. *lib.* 5. *Epid. XXIV.* 18. *lib.* 7. *Epid. LVII.* 20. *lib.* 2. *aph.* 13. 54. *l.* 1. *prorrh. ſ.* 2. *t.* 43. *Coac. t.* 8. 11. *&c.* Contrarium eſt εὐφορία, εὔφορος, *tolerantia* & tolerabilis. Dieter. *n.* 223.

Dyſpnoea, δύσπνοια, id eſt *difficilis reſpiratio*, difficultas ſpirandi, Galen. *l.* 1. *de diff. ſpir. c.* 1. Eſtque ſymptoma læſæ reſpirationis, commune aſthmaticis, orthonopnoicis, peripneumonicis, ſynanchicis, phthiſicis, hydropicis, ſcorbuticis, & aliis ſimiliter male affectis, a quo ægri δυσπνοϊκοὶ appellantur, Galen. *in defin. & alibi*. Cauſſæ igitur variant, quamvis proxima & conjuncta non variet, quæ eſt impedita aeris per aſperam arteriam reciprocatio, ſive ea ab obſtructione, ſive a diaphragmatis per flatus tenſione aut compreſſione, ſive ab aliis cauſſis provenerit, Jung. Dieterich. *n.* 221. Peculiarem cauſſam mediatam *diſpnœæ* diuturnæ connexionem pulmonum ad latera cum pleura per fibroſos nexus ſtatuit Bartholin. *Anat. l.* 2. *c.* 9. Plura de variis reſpirationis læſæ ſpeciebus vide apud Will. *Pharm. Rat. P.* 2. *ſect.* 1. *c.* 2. *& ſeqq.*

Dyſpnoon, δύσπνοον, δύσπνουν, idem quod δύσπνοια, *difficultas reſpirandi*. Legitur apud Hippocratem *Coac. t.* 17.

Dyſrachitis, δυσραχῖτις, eſt nomen Emplaſtri apud Gal. *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 3. Valet ad fiſtulas, calloſos ſinus &c.

Dyſthanatos, δυσθάνατος, vel active, vel paſſive ſumi poteſt, tum de eo, quod difficilem & moleſtam mortem infert, tum de hominibus hujuſmodi mortem laborioſam oppetentibus. Hippocr. *libr.* 1. *prorrh. ſ.* 2. *t.* 20. Galen. *in comment. ad h. l.* Repetitur *Coac. t.* 249.

Dyſtheneo, δυσθενέω, ſignificat *viribus deficio*, infirmis ſum viribus. Hippocr. *lib.* 2. *de morb. LII.* 24. *LVI.* 8. ubi tamen in ed. Linden. legitur δυσθυμεῖ & *LXV.* 7. ubi δυσθενεῖ occurrit.

Dyſtherapeutos, δυσθεράπευτος, id eſt *difficulter curabilis*, vel curatu difficilis. Dicitur de ulceribus apud Gal. *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 1.

Dyſtheſia, δυσθεσίη, ſignificat *diſplicentiam*, moroſitatem. Erotian. *Onomaſt. p.* 37. *b.*

Dyſthrayſtos, δύσθραυστος, i. e. ægre fragilis. Dioſcorid. *l.* 1. *c.* 4. *& paſſim alibi.*

Dyſthymia, δυσθυμία, id eſt *animi mœror*, abjectio & deſponſio, & verbum δυσθυμεῖν, animum deſpondere, triſtari, Hippocr. *6. aph.* 23. *l.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 75. *l.* 3. *Epid. ægr.* 2. *poſt. ſtat. peſtil.* Foeſ. *Oec.* 172. Dieter. *n.* 217. Opponitur εὐθυμία, animi tranquillitas, præſentia.

Dyſtocia, δυστοκία, *partum difficilem* ſignificat, a δυστοκέω, difficulter pario, quod legitur apud Hipp. 5. *aph.* 35. Partus vero difficultas a variis cauſſis dependet, quarum aliæ fœtum, aliæ uterum concernunt. Vid. Diet. *n.* 12. Conſulantur Auctores *de morb. mulier.* Mercatus, Rod. a Caſtro, & alii. Jungatur & *Epiſtola* D. Joh. Lud. Hannemanni *in Act. Haſn. Vol. III. Obſ.* 14.

Dyſtoechiaſis, δυστοιχίασις, dicitur a Medicis ordinis pravitas pilorum in palpebris. Vide Foreſt. *l.* 11. *Obſ.* 46. *ſchol.* Lat. *Hiſpiditas*.

Dyſuria, δυσουρία, in genere eſt *urinæ difficilis excretio*. Quatenus vero diſtinguitur a Stranguria & Iſchuria, ſignificat doloroſam urinæ excretionem, ſive Ardorem Urinæ, Hippoc. 3. *aph.* 31. *&* 7. *aph.* 48. Eſt igitur Dyſuria ſive ardor urinæ mictio cum dolore intenſiori & ardore proveniens a ſolutione continui in orificio veſicæ, aut meatu urinario per cauſſas varias inducta, Sylv. *libr.* 1. *P. M. c.* 57. §. 11. In generali ſignificatione videtur accepiſſe Linden. *Exerc. IV.* §. 98. *& VI.* §. 13. Obſervationem ſingularem mulieris *dyſuriæ* extinctæ, in cujus corde duo calculi reperti ſunt, vide apud Helmontium, *tr. Retenta in edit. fol. p. m.* 381.

E.

E.

E & H Græcum merito conjungitur, quia veteres hæc duo elementa uno eodemque charactere notarunt, teſte Galen. 3. *in 6. Epid. t.* 48.

Eao, ἐάω, ſignificat *ſino*, miſſum facio, ceſſo. Uſus Hippocr. 1. *aph.* 20. Vide Dict. *Iatr. n.* 229.

Ear, ἔαρ, contracte ἦρ, ſignificat *Ver*, inter quatuor anni tempora primum, & ſaluberrimum, ex Hipp. 3. *aph.* 9. Accipitur vero diverſimode *Ver*: vel Aſtronomice, quando Sol ingreditur ſignum Arietis in Zodiaco: vel ſaltem vulgariter, quando remittente frigore blandior incipit tempeſtas, quod in diverſis regionibus quoque variat. Conſtitutio ejus eſt calida & humida, temperatiſſimaque, unde & corpora ſana, Gal. *l.* 3. *de cauſſ. pulſ. c.* 6. Huic reſpondet pueritia & juventus inter ætates, ex 3. *aphor.* 18. Jung. Dieter. *n.* 228.

Ebenum, dicitur & *Ebenus*, ἔβενος, *Habenus* & *Hebenum*, lignum eſt exoticum, cujus arborem depictam habet Dominic. Chabræus. Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 129. quidem nullius uſus eſſe ſcripſit in Medicina, præterquam quod Parac. oleum ac ſal ejus maxime commendet. Enimvero Fr. Hoffman. *in clav. ad h. l.* non dubitat aſſerere, magnam habere cum ligno Guajaco affinitatem, & eſſe inſignis efficaciæ contra luem Gallicam. Ejus virtutem eſſe calefacientem, deterſoriam & ſubtilem, & inter ocularia medicamenta propterea commendari, teſtatur Gal. *l.* 6. *de S. P.* & *P.* Æginet. *l.* 7. De *Ebeno* factitio ex aliis lignis parando, vide Libavium, *Synt. Arc. Chymic. l.* 6. *c.* 3.

Ebet vocatur infirmitas dentium, quando quis habet dentes frigoris, caloris, duritieique impatientes: Joh. Stephanus *Paraphraſ. in Avic. l.* 3. *fen.* 7. *cap.* 25. *p.* 222.

Ebriecatum, eſt terminus Paracelſicus, ſignificans alienam ſapientiam hominis, quæ recedit & deflectit ab humana ſapientia, quale quid fieri videmus in ebriis. Plura de hoc vide *Philoſoph. ſagac. l.* 1. *cap.* 5.

Ebrietas, μέθη, quid ſignificet, notum eſt, quando nimirum plus bibitur, quam ut vinci poſſit a natura. Ridiculam Jacobi Foroliviensis Etymologiam vide apud Dieter. *n.* 524. Pertinet inter cauſſas morborum externas, Galen. *l. de cauſſ. morb. c.* 3. & plerumque excitat febrem Diariam. Linden. *Ex. X.* §. 240. *ſeqq.* ubi plura de hoc malo reperies. In ſpecies prolificationi obeſſe teſtatur Lang. *l.* 2. *ep.* 9. C. Hoffm. *in Galen. de U. P. num.* 806. De aliis malis effectibus vide plura in Auctoribus. Jung. Helm. *tr. Spiritus vitæ n.* 13. Dicitur & οἰνοφλυγία. Vide *Oenophlygie*.

Ebron, id eſt *Paradiſus*, locus ille purus & amœnus, in quo fuerunt Adam & Eva Protoplaſtæ ante lapſum. Paracelſ. *l. de gener. Stult. l.* 1. *tr.* 2.

Ebſemech, nomen eſt *Argenti vivi* ex Cambar ſublimati. Lagn. *Harm. Chym. c.* 1. *in Th. Chym. Vol. I. p.* 728.

Ebullitio, ἀνάζεσις, dicitur ſpecies *Effervescentiæ*, vel *Elixationis* fortioris materiæ liquidæ cum generatione bullarum, a calore fortiori. Sumitur & pro Fermentationis gradu majori. Vide *Fermentatio*. Placet etiam nobis Diviſio *Ebullitionis* (quæ ad Fermentationem quoque commode applicari poteſt) in *Perfectivam* & *Corruptivam*. Illa eſt in exemplo Muſti, quum reſidentia liquidat, ac vinum puriſſimum reſultat. Hæc vero contingit ex humorum a vitioſis cibis genitorum prava qualitate ac per hoc naturam ſtimulante, ita quidem, ut, ſi valida virtus ſit, nihilominus perfectiva evadere poſſit; ſi vero natura ſuccumbere cogitur, ad mortem permutatur, eſtque fervor vini ſimilis, quum corrumpitur, aut in acetum permutatur. Ingraſſ. *comm. ad Avic. de Tum. p. n. pag.* 204. Quid magis concinne ad hodierna principia dici potuiſſet?

Ebur, Gr. ἐλέφας, vide *Elephas*.

Ecbænon, ἐκβαῖνον, vel ἐκβησόμενον, vide *Eventus*.

Ecballo, ἐκβάλλω, duplicem habet apud Hipp. ſignificationem. Vel enim denotat *abortio*, vel fœtum ejicio abortivum, *l.* 1. *de morb. mul. LXXXVI.* 4. *CX.* 8. 9. 12. *l.* 4. *Epid. XV.* 7. Hinc talia remedia eidem dicuntur ἐκβόλια *dict. loc. de morb. mul.* & *l. de nat. mul. XC.* 1. Vide *Abortus*. Vel ſignificat *Os aliquod* exarticulatione dimoveo, vel *ſede ſua ejicio*, 4. *de artic. t.* 32. quamvis in Græco legatur ἐμβάλλειν, injicere, quod potius contrarium eſt verbo ἐκβάλλω. Sed hoc potius approbant Cornarius & Foeſ. *in Oec. p.* 185. nec improbat C. Hoffm. *in not. MMSS. ad ill. loc.*

Ecbolios, ἐκβόλιος, vide *Ecballo*. *Abortus*.

Ecbraſſo, ἐκβράσσω, ſignificat *cum impetu ejicio*, velut ebulliendo expello. Unde ἔκβρασμα, *rejectamentum*, quod de maris ſordibus uſurpatur. Verbum legitur apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. VI.* 2. *l. de int. aff. I.* 19. *l. de glandul. II.* 16. Jung. Foeſ. *p.* 185. Ἐκβράσματα quoque vo-

vocantur papulæ ardentes & fervidæ, quæ alias ἐκζέματα dicuntur, Gorr. *p.* 126.

Ecbyrſoma, ἐκβύρσωμα, dicitur Articulus, vel os cute extans, foras eminens, veluti extra corium eminentia & ejectio, q. d. *Excutatio*, Gal. 4. *de artic. t.* 34. Aliquando & ἐκβύρσωσις, *l. Medicus vel Iſagog. c.* 17.

Eccatharticos, ἐκκαθαρτικὸς, h. e. *purgans per exteriora*, ſcil. per poros cutis, competitque nitroſis & amaris. Gal. *l.* 5. *de S. F. c.* 12. Synonymon eſt ἐκφρακτικὸς, τῶν πόρων. Pertinet ad *Diaphoretica*, & opponitur τοῖς ἐμπλαστικοῖς, Obturantibus. Deſcendit a verbo ἐκκαθαίρω, vel ἐκκαθαίρομαι, *expurgo & expurgor*, quod uſurpavit Hipp. de iis, quæ e thorace rejiciuntur, 2. *de R. V. I. A. t.* 27. Hinc ἐκκάθαρσις, *expurgatio*, idem quod *Purgatio*.

Ecchaunoo, ἐκχαυνόω, ſignificat *tumidum reddo*, & inflatum inani aliqua concepta opinione & aura populari, Hipp. 3. *de art. t.* 20. Junge Linden. *S. M. Ex. XIII.* §. 10.

Ecchloumæ, ἐκχλοιοῦμαι vel ἐκχλοοῦμαι, ſignificat apud Hipp. *vireo*, aut ex *virore palleſco*, qualis color in cachecticis & ictericis, hepaticis & ſanguine defectis apparet, *Coac. t.* 490. 621. *l.* 2. *Epid. ſ.* 2. *n.* 31. Jung. Foeſ. *p.* 195.

Ecchyloma, *Ecchyloſis*, ἐκχύλωμα, ἐκχύλωσις. Vide *Extractio*, *Extractum*.

Ecchyma, ἔκχυμα, idem quod ἔκζεμα, Erotian. *Onom. p.* 41. *fervida eruptio*, Puſtula, quamvis Barthol. Euſtach. *ad h. l.* notaverit, vocab. hoc non reperiri in Hipp. Poteſt & uſurpari fœm. ἔκχυσις, *effuſio*. Verbum ἐκχέω, *effundo*, legitur 6. *aph.* 20. de ſanguine extravaſato.

Ecchymoma, *Ecchymoſis*, ἐκχύμωμα, ἐκχύμωσις, i. e. effuſio, *Sugillatio*, & eſt affectio circa cutem, cum tenuibus in ipſa venis contuſis ſanguis per fiſſuras effunditur, nondum in grumos coactus, ſed poſtquam per διαπήδησιν effuſio ipſa facta eſt. Contingit ſane aliquando, ubi ita coierit, temporis progreſſu eundem liveſcere, & denigrari, parvis nimirum grumulis ex diſperſo in multas cutis partes ſanguine coactis. Gal. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. & *l.* 4. *meth. med. c.* 1. eandem vocat ἐκχύμωσιν ſolutionem continuitatis, cum contuſione & ruptione conjunctam. Generatim vero Hippocr. ſolitus eſt vocare *Ecchymoſes*, ex vaſculis ſanguinis effuſiones & inanitiones, & alio nomine κενώσιν, *l.* 6. *Epid. ſ. II. t.* 9. quæ effuſio in phlegmone quoque fit a cauſſa interna, ubi ſanguis e vaſis effunditur, & tumor excitatur tactu mollis & cedens. Diſtinguit tamen Galen. 6. *aph.* 20. Phegmonem ab Ecchymoſi, quod in Phlegmone ſanguis per muſculorum cavitates ſola ratione contemplabiles ſecundum minimas ſui partes effunditur: in *Ecchymoſi* vero in ſpatia effluit, quæ venis adjacent. Species *Ecchymomatis* ſunt *Hypopion & Hypoſphagma*, ὑπώπιον καὶ ὑπόσφαγμα, & ſanguinis ad ungues concurſus ex plaga. Atque id quidem proprie ſignificat *Ecchymoſis*. Hæc Caſtell. Jung. Foeſ. *p.* 196.

Eccliſis, ἔκκλισις, ſignificat *declinationem*, oſſis a ſede ſua emotionem & exceſſum, *luxationem* ad exteriora. Hipp. 4. *de art. t.* 4. Verbum ἐκκλίνεσθαι, *luxari*, foras prorumpere, occurrit *d. t.* 61. quamvis in Græco textu, ut & apud Foeſ. *Oecon. p.* 186. legatur τὰ ἔξω ἐγκλινόμενα, quod fortaſſis mendoſum eſt, pro ἐκκεκλιμένα, ſenſu verborum ſuadente.

Eccope, ἐκκοπὴ, *Exciſio*, diviſio eſt Calvariæ, qua os offenſum refractum eſt, Gal. *in def. med.* Ægin. *l.* 6. *c.* 90. Verum poteſt etiam accipi de operatione chirurgica, qua aliquid e corpore excinditur, ab ἐκκόπτω, *exſcindo*. Dicitur & ἐκτομή.

Eccopeus, ἐκκοπεὺς, idem quod ἐκτομεὺς, dicitur culter, vel *Scalper exciſorius*, quo utebantur antiqui in oſſium ſectionibus, ac præcipue capitis, Gal. *l.* 4. *adm. Anat. c.* 4. & *l.* 7. *c.* 2. Horum ſcalprorum tres ſpecies ponit Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 6. cavos, anguſtos, & planos. Primi vocantur κυκλίσκοι ἢ κυκλισκωτοὶ καὶ φακωτοὶ lenticulares: ſecundi στενοὶ, anguſti, ξυστῆρες: tertii μηλωτοὶ, ſpecilli formam habentes. Jung. Ægin. *dicto loco*. Foeſ. *p.* 186.

Eccoprizo, ἐκκοπρίζω, ſignificat *alvi fæces depono*, Hipp. *l.* 1. *Epid. ægr.* 4. *poſt ſtat. peſtil.* Hinc & medicamenta promoventia excretionem alvi mitiora dicuntur ἐκκοπρωτικὰ, quæ movendi tantum ſtercoris, & ea, quæ in ſpatiis inteſtinorum primæque regionis viis continentur, dejiciendi vim habent. Lind. *Ex. XII.* §. 50.

Eccrinologica, ἐκκρινολογικὴ, dicitur pars quædam Diætologiæ & quidem quinta, docens excernendorum in corpore ejuſque partibus neceſſarium ſalubrem uſum, notante Joh. Ant. van der Linden. *Manuduct. ad Medicinam* a D. Schelhammero addita D. D. Conringii *Introductioni ad Medicinam p.* 92.

Eccriſis, ἔκκρισις, ſignificat *excretionem*, expulſionem, ſive materiæ excrementitiæ, aut morbificæ e corpore remotionem, ſive per alvum, ſive per alias vias convenientes. Dicitur de perfecta Criſi. Accipitur etiam pro ipſa ma-

materia, quæ excernitur, 2. *aph.* 15. V. Dieter. *n.* 250.

Ecdexis, ἔκδεξις, idem quod διαδοχὴ, *ſucceſſio*. Vide *Diadexis*.

Ecdora, ἐκδορὰ, ſignificat *excoriationem*, Dioſcor. *l.* 5. *c.* 129. in ſpecie de *excoriatione* urethræ ſumpſit P. Ammann. *Irenic. p.* 141.

Ecdorios, ἐκδόριος, dicitur de medicamentis urendi vim habentibus, ſive cauſticis, quæ cutem abradunt & exulcerant, quaſi *Excoriantia*, ἀπὸ τοῦ ἐκδέρεσθαι, Dioſc. *l.* 3. *c.* 70.

Echecollon, ἐχέκολλον, dicitur medicamentum *glutinoſum*, & tenax, quod affectæ parti appoſitum extrinſecus firmiter adhæret, ut ipſum vinculo contineri non neceſſe ſit. Idem diſtrahendo plurimum extendi poteſt. Gorr. *in defin. p.* 162. Meminit Galen. *c.* 2. *de iis, q. in medic. f. t.* 23.

Echeion, ἠχεῖον, uſurpatur de vaſis in theatris collocatis. Occurrit apud Gal. *l.* 7. *de U. P. c.* 5. Vide C. Hoffm. *in comm. n.* 445. & *l.* 1. *V. L. c.* 19.

Echel, id eſt *Sol*, Laur. Ventura *de Lap. Philoſ. c.* 30. *in Theatr. Chym. T. II.*

Echidna, ἔχιδνα, *Vipera*, dicitur & ἔχις. Sumitur vel generaliter pro omni ſerpente, vel ſpecialiter pro ſpecie ſerpentis viviparæ, quæ ſerpentibus communibus habetur venenoſior, hieme in ſcopulis ſopita deliteſcens & terra obtecta, Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *num.* 37. Plura vide de ejus venenoſitate, in quo conſiſtat, apud Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Dicitur quaſi *Vivipara*, quod tamen aliis quoque ſerpentibus commune. De virtute carnis *Viperarum* diaphoretica & alexipharmaca vide Gal. *in lib. de Antid. de Theriaca ad Piſon. ad Pamphilian.* & *l.* 11. *de S. Fac.* Ægin. *l.* 7. *c.* 3. *lit. E.* Jung. Aldrovand. *Hiſt. Serp. & Drac. l.* 1. *c.* 2. Bald. Angel. Abbatium *tr. de admir. Viperar. nat. & facultate*. *Echis* Vipera maſculus, *Echidna* Vipera fœmina. Rul.

Echies, dicuntur catuli, ſeu filii *Echidis*. Idem & Iohnſ.

Echinophthalmia, ἐχινοφθαλμία, dicitur *Inflammatio palpebrarum*. Foreſt. *l.* 7. *Obſer.* 20. *Schol.*

Echinus, ἐχῖνος, eſt vocabulum multæ ſignificationis, cujus homonymiam vide ſis apud Aldrovand. *l.* 2. *de Quadrup. digit. viperar. c.* 37. & *l.* 3. *de Teſtac. c.* 40. Latinis dicitur etiam *Erinaceus*. Denotat vero duo præſertim animalium genera, unum *terreſtre*, aculeatum, cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. *l. priori citato*; de cujus viribus præter illum ſcripſit quoque Gal. *l.* 11. *Simpl.* Jung. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 22. Item *Act. Haſn. Vol. I. Obſ.* 20. *p.* 49. *Erinacei* terreſtris anatomia legitur *d. l. Obſ.* 90. *p.* 173. Alterum marinum, teſtaceum, de quo vide Aldrov. *in loco poſteriori allegato*. De uſu ejus in cibis legatur Gal. *l.* 2. *de Al. fac. c.* 38. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. cap.* 14. Bruyer. *de re cib. l.* 21. *c.* 10. Porro vocab. ἐχῖνος quoque notat *ſinum ventris interiorem* in animalibus, qui aſper, cancellatus, cruſtatus, & magnitudine reticuli, Lat. *Omaſum*. Gorr. *p.* 162. *Omaſum* nihil aliud eſſe, quam inteſtinum rectum, διαῤῥήδην ſcripſit C. Hoffm. *l.* 3. *Inſt. Med. c.* 31. §. 8. In ſpecie Gallinarum *tunica ſtomachi interior Echinus* quoque vocatur, Aldrov. *l.* 9. *Ornithol. c.* 2. Significat quoque vas vel *ollam* apud Hipp. *l. de nat. mul. CIII.* 4. & *alibi*, notante Erotiano *p.* 50. *b.* Reliquæ ſignificationes Botanicæ non ſunt hujus loci.

Echis, ἔχις, vide *Echidna*.

Echo, ἔχω, verbum notiſſimum, ſed diverſæ ſignificationis apud Hippoc. notante Foeſ. *Oec. p.* 256. Notiſſima eſt ſignificatio, quando notat *Habere*. Interdum vero ponitur pro *ſignifico*, 3. *de R. V. I. A. t.* 14. Gal. *in comm.* Interdum pro *utero gerere* accipitur, *l.* 4. *Epid. XII.* 19. Aliquando pro *Sum*, ut *l.* 2. *Epid. VI.* 37. Interdum ſumitur pro *Præbeo*, παρέχω, *l. de Medico IV.* 23. Aliquando *Detineo* ſignificat, & ita dicitur de morbis, qui ægrum detinent, vel infeſtant, *Prognoſt. ſ.* 2. *t.* 65. Et ita paſſiv. ἔχομαι, *detineor*, de homine morbo detento & correpto ſæpe accipitur, 4. *aph.* 34. 35. Jung. Dieter. *n.* 267. Lind. *Ex. XII.* §. 122. 123. *XIII.* §. 21. 25.

Echo, ἠχὼ, eſt Sonus reciprocus, qui ab imitatione vocis humanæ imago quoque dicitur, eſtque reſonantia ex repercuſſione ſimplici, vel multiplici ejus ſoni, a quo eſt emiſſus, quem etiam obiter audiunt alii præſentes. Libav. *Defenſ. Syntagm. contra Scheunem. II. not.* 57. *Tom. III. Oper. p.* 111.

Echos, ἦχος, ſignificat *ſonum*, ſonitum, & pertinet inter ſymptomata qualitatum audibilium mutatarum. Legitur apud Hipp. 1. *prorrhet. ſ.* 1. *t.* 18. *Coac. t.* 131. 161. 193. 194. Foeſ. *p.* 265.

Eclactizo, ἐκλακτίζω, ſignificat *calcitro*, calces jacto, excalcitro. Legitur apud Hippocr. *Coac. t.* 109. *ſ.* 4. *de artic. t.* 64.

(Π) *Eclampſia*, vide *Eclampſis*; artuum vel muſculorum plurimorum ſpaſmus chronicus, acutus cum ſenſuum obſcuratione. Sauvag.

Eclampſis, ἔκλαμψις, item ἐπίλαμψις, ſignificat ſplendorem, fulgorem, *effulgeſcentiam* & emicationem, quales ex oculis aliquando prodeunt, Hipp. *Coac. t.* 218. ubi λαμπηδών vocatur. Metaphorice ſumitur de emicatione flammæ vitalis in pubertate & ætatis vigore, *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 5. quam ab aere deducere non veritus eſt Charlton. *Pathol.* §. 2. Deſcendit a verbo ἐκλάμπω, *effulgeo*, emico, quod legitur in propria & metaphorica ſignificatione, v. gr. 1. *prorrh. ſ.* 3. *t.* 32. *Coac. t.* 351. *l. de vet. medic. XXIX.* 26. *l.* 1. *Epid. ſ.* 3. *t.* 10. Foeſ. *p.* 187.

Ecleænomæ, ἐκλεαίνομαι, ſignificat *exteri*, levigari, leniri, explanari, & ſumitur de cicatricibus, quæ delentur, 2. *prorrh. XXIIX.* 33.

Eclectica, dici poterit quoque Medicina illa, quæ hodieque ex veris fundamentis Phyſiologicis, Anatomicis, & Chemicis proponitur, ad differentiam ſectarum aliarum, quale fuerunt olim Methodica, Empirica, Galenica, & hodieque Paracelſica, Helmontiana, quemadmodum & hunc terminum Philoſophi applicare ſolent ad ſuas diſciplinas & ſcientias.

Eclectos, ἐκλεικτὸς, dici r de forma medicamenti *Arteriaci*, Lat. *Linctus*, & Offic. *Loob.* Vocatur & *Eclegma*, in affectibus arteriæ aſperæ frequens, Galen. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2. ἔκλειγμα ἀρτηριακὸν. Ore aſſumptum ſenſim liqueſcit & deglutitur. Vide Weker. *Ant. gen. l.* 1. *c.* 33. *Spec. lib.* 2. *ſect.* 24. Schrod. *l.* 2. *c.* 50. Morell. *de formul. remed. l.* 1. *ſ.* 2. *c.* 3. & alii. Significare poteſt & in genere *Electuarium.*

Ecleipo, ἐκλείπω, ſignificat *deficio*, item animi deliquium patior. Hippocr. 6. *aph.* 29. & 1. *prorrh. ſ.* 2. *t.* 38. Dieter. *n.* 251.

Ecleucos, ἔκλευκος, *valde albicans*, aut candidus. Dicitur de habitu corporis, *Coac. t.* 614. *l.* 2. *Epid.* 1. 76. Dicuntur alias tales ὑπόλευκοι, aut κοχρῶτες, de excrementis, 1. *prorrh. c.* 2. *t.* 18. & *Coac. t.* 615.

Eclipſis, ἔκλειψις, eſt terminus Aſtronomicus denotans obſcurationem luminis Solaris, vel Lunaris reſpectu viſus noſtri. Num *Eclipſes* ratione ſanitatis in homine malum portendant, aut cauſſas morbificas internas diſponant, hodieque a nonnullis Aſtronomis in dubium vocatur. Noſtrum non eſt dijudicare. Spagyricis *Eclipſis* dicitur ænigmatice *Caput Corvi*. Rul. & Iohnſ. quando Aqua Mercurialis, cui Sol & Luna inerant, in ſuperficie omnino nigra apparet in operatione Lapidis Philoſophici, uti colligere eſt ex M. Joh. Iſaaci *lib.* 2. *Oper. Miner. c.* 25. *ſiq. Theatr. Chymic. Vol. III. p.* 434. Paracelſ. quoque *tr. de Peſtilentia Eclipſes* vocat *irregularitates pulſuum* in homine. Metaphorice *Eclipſin* quoque dici poſſe de artium & ſcientiarum per tempus aliquod obſcuratione, quando non floruerunt. Ita in ſpecie in Indice Etmulleri *ad Medicum Theoria & Praxi generali inſtructum Part. prior.* legitur, ſub ſeculo VI. ad XIV.

Ecloge, ἐκλογὴ, idem quod ὑπόμνημα, *Excerptum*, Explicatio hiſtorica. Ita dicuntur ἐκλογαὶ τῶν ἀνατομῶν, *Hiſtoriæ Anatomicæ*, C. Hoffmann. *comm. in Gal. de U. P. n.* 2. & 869.

Eclyſis, ἔκλυσις, ſignificat *exſolutionem*, virium proſtrationem, & deliquium facultatum animalium, & vitalium languorem, provenientem ab impedita flammæ vitalis ſanguineæ continuatione, vel propter oppreſſionem & ſuffocationem, vel propter diſſipationem ſpirituum; & ita idem eſſe vult, quod *Lipothymia*, Dieter. *n.* 252. Vide Sylv. *Pr. Med. l.* 1. *c.* 34. Willis. *Pharm. Rat. Part.* 1. *ſ.* 6. *c.* 1. Meminit hujus vocabuli Hippoc. 7. *aph.* 8. 1. *prorr. ſ.* 1. *t.* 24. *Coac. t.* 245. 249. 256. Vid. Lind. *Ex. XIII.* §. 474. Verbum eſt ἐκλύομαι, *viribus deficio*, 2. *aph.* 41. *l.* 1. *prorrh. ſ.* 3. *tit.* 28. *Coac. t.* 158. 588. Ἔκλυσις etiam aliquando ſignificat alvi ſolutionem, *Coac. t.* 636. Confer ad Lind. *Ex. IV.* §. 71. Jung. Foeſ. *p.* 188.

Ecmæno, ἐκμαίνω, h. e. *vehementer inſanio*, vel deliro. Hippocrat. *l.* 3. *Epid. ægr.* 4. & 13. *poſt ſtat. peſt. l.* 1. *prorrh. ſ.* 1. *t.* 10. 17. *ſ.* 2. *t.* 41.

Ecmageion, ἐκμαγεῖον, *expurgatorium*, abſterſorium, vertit C. Hoffmann. *in comm. ad Gal. de U. P. n.* 202. 1060. Verum in Lexicis redditur per expreſſum alicujus rei ſimulacrum. Eſt epitheton Lienis apud Gal. *l.* 3. *de U. P. c.* 7. quia νόθον ἧπαρ, ſpurium hepar, & ita veluti *ſimulacrum*. Prior vero ſignificatio non quadrat ad principia hodierna, cum lien non ab hepate ſanguinem accipiat, ſed hepati tradat.

Ecmaſſo, vel *Ecmatto*, ἐκμάσσω, ἢ ἐκμάττω, ſignificat *efformo*, & fingo. Hippocrat. aliquoties uſurpavit, *l. de nat. mul. CV.* 24. *l. de Steril. XVII.* 8. *l.* 2. *de morb. XIV.* 28. Significat quoque ἐκμάττω, *abſtergo*, *l. de int. aff. XLIII.* 31. Galen. *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 4.

Ecmiænomæ, ἐκμιαίνομαι, ſignificat *polluor*, contaminor, præſertim effluvio ſeminis, & ita idem eſt Hippocrat. quod ὀνειρώττω, *l. de ſuperfœtat. XIIX.* 9. quamvis in edit. Linden. legatur ἐκμαίνηται, deſæviat. Hier. vero Mercuria-

rialis vult, legendum eſſe ἐκμιαίνηται, *l.* 2. *V. L. c.* 11.

Ecnephias, ἐκνεφίας, *nube proveniens*. Dicitur de imbre, de vento, de febre, apud Hippocrat. teſte Galeno *in Exeg.* Gorr. *pag.* 127. reddidit cum Sole factus, cum tamen & de Sole dicatur ἐκνεφίας, i. e. *æſtuoſus*, *nubium expers*, aut e nubibus prorumpens, Foeſ. *p.* 189.

Ecnesteuo, ἐκνηστεύω, *jejunium longius perfero*. Hippocr. *l.* 2. *de morb. LIII.* 32.

Ecpaglos, ἐκπάγλως, adverb. ſignificat *vehementer*, ſtupendum in modum. Frequens Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. X.* 3. *t.* 2. *LVI.* 3. & *in epiſt. ad Philopœmenem n.* 4.

Ecpaleo, ἐκπαλέω & ἐκπαλαίω, *eluctor* ſignificat, evibro, vi quadam emoveor. Uſus Hipp. de articulorum emotione violenta e ſua ſede. Unde ἐκπάλησις, *emotio*, ἐκπαλὴς, *emotus*, 3. *de fract. t.* 63. 3. *ad art. t.* 88, 93. Gal. *comm. ad d. l. t.* 98.

Ecpepieſmenos, ἐκπεπιεσμένος, everſus, expreſſus, *protuberans*, dicitur de ulcere labra protuberantia habente, Hippocr. 3. *de fract. t.* 7. licet alii legant ἐκπεπληγμένον, de quo poſtea.

Ecpeplegmenos, ἐκπεπληγμένος, vide *Ecplexis*.

Ecpeptamenos, ἐκπεπταμένος, *expanſus*, hians, apertus. Dicitur de vulneribus hiantibus, 2. *de iis, q. in medic. f. tex.* 25. 31. de figuris membrorum, *l. de vet. medic. XXXIX.* 10.

Ecphero, ἐκφέρω, ſignificat *perfero* ad debitum tempus, & uſurpatur de gravidis fœtum ad maturitatem geſtantibus, Hippocr. *lib. de nat. mul. XIX.* 1. *lib.* 1. *de morb. mul. XXXVII.* 1. & 13. *de Sterilib. XXIII.* 3. Alias proprie ſignificat *effero*, exporto, unde ἐκφερόμενα dicuntur, quæ cum urina excernuntur, *lib.* 7. *Epidem. XXI.* 28.

Ecphraxis, ἔκφραξις, id eſt *pororum apertio* & reclufio, Galen. *l.* 11. *M. M. c.* 13. ubi opponitur τῇ ἐμφράξει. Inde ἐκφρακτικὰ medicamenta oppoſita Emplaſticis. Vide *Deobſtruens*. Dicuntur & ἐκκαθαρτικὰ Vide *Eccatharcticus*.

Ecphyas, ἐκφυὰς, idem quod ἔκφυσις, *appendix*. Epitheton inteſtini cæci, C. Hoffm. *Comm. in Gal. de U. P. n.* 258. Vide *Ecphyſis*.

(Π) *Ecphyſe*, flatuum ex uretra, aut uteri vagina, eruptio. Vog.

Ecphyſeſis, ἐκφύσησις, *Efflatio*, ſive *Exſufflatio*, eſt expiratio aeris copioſiſſimi confertim facta, Gal. *l.* 2. *de mot. muſcul. c.* 9. *l.* 2. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 4. Ejus opifices ſunt muſculi omnes intus inter coſtas ſiti, adjuti etiam iis, qui ad thoracem perveniunt ex ſcapulis & dorſo, atque aliis etiam magnis, qui in Epigaſtro habentur, Galen. *l.* 8. *de U. P. c.* 7. *l.* 2. *de diff. reſp. cap.* 13. Oritur a ſanguinis ſpirituoſi, vel vaporoſi nimia efferveſcentia. Eſtque duplex, ψοφώδης, ἢ ἄψοφος, cum ſono, & ſine ſtrepitu, *l. de uſ. reſpir. c.* 2. & *l.* 4. *de L. Aff. c.* 2. Vide C. Hoffm. *d. l. n.* 606. Utraque eſt ſpecies ἐκπνοῆς, *expirationis*, ſed violentæ, *l. de uſ. pulſ. c.* 7.

Ecphyſis, ἔκφυσις, in genere *proceſſum*, appendicem in aliqua parte naturalem ſignificat, Gal. *l.* 2. *adm. Anat. c.* 5. In ſpecie ita dicitur *Inteſtinum duodenum*, Galen. *l.* 5. *de U. P. cap.* 3. In oſſe dicitur alio nomine ἀπόφυσις, Vide *Apophyſis*.

Ecpicrumenos, ἐκπικρούμενος, *amareſcens*, dicitur de ore, Hippocr. 4. *aph.* 17. Jung. Dieter. *n.* 255. ob portiones bilioſas regurgitantes per pylorum in ventriculum, effluvia verſus ſtomachum & gulam emittentes. Gal. *l. de plenit. c.* 11.

Ecpieſma, ἐκπίεσμα, 1. generaliter dicitur oſſis in multas partes diffractio, in qua intruſæ oſſis partes deorſum, vel introſum ſeparantur, & membranam ſubiacentem innixu ſuo premunt, Gal. *in def. Med.* 2. ſpecialiter ἐκπίεσμα vocatur talis fractura cranii, ubi fracturæ oſſicula deſcendunt, & meningem cerebri comprimunt, Æginet. *lib.* 6. *cap.* 90. Significat & ἐκπίεσμα apud Medicos rei cujuſque detrimentum, quod expreſſo ab ea ſucco ſupereſt, nec id tantum, ſed etiam ſæpenumero ſuccum ipſum, ut cum dicitur μυροβαλάνου ἐκπίεσμα, vel quod idem eſt, μυροβαλάνου πίεσμα, quod & ἀπόθλιμμα & μάγμα appellatur. Sumitur in ea ſignificatione apud Dioſcor. *l.* 4. *c.* 160.

Ecpieſmos, ἐκπιεσμὸς, in genere *Expreſſionem* notat. Specialiter inter affectus oculi refertur, diciturque prolapſus totius oculi extra ſuam cavitatem, ut prominens appareat. Differt tamen a *Procidentia*, πρόπτωσις dicta, quod in hac uvea tantum tunica, in illa totus oculus fere erumpat. Hoc malum intellexit Celſus, cum ait, nonnunquam ingentem inflammationem tanto impetu erumpere, ut oculos ſua ſede propellat, *l.* 6. *c.* 6.

Ecplageomæ, ἐκπλαγέομαι, *percellor*, perterreſio. Hipp. *Prognoſt. ſ.* 3. *t.* 34.

Ecpleroma, ἐκπλήρωμα, *Supplementum* vocatur, quod a Chirurgis intruditur ad complendum ſinum, vel cavitatem aliquam, pro

meliori deligatione, veluti ſunt pilæ parvæ, duræ, coriaceæ, & ſimilia. Hippocr. *Mochlic. VIII.* 17.

Ecplethrizo, ἐκπλεθρίζω, pertinet ad motus corporis celeres, quando quis in ſexta parte ſtadii, quæ πλέθρον dicitur, prorſum retrorſumque viciſſim, idque ſæpe in utramque partem ſine flexu curſitat, unoquoque curſu breve quiddam de ſpatio demit, quoad denique in uno greſſu conſtiterit. Gal. *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 9.

Ecplexis, ἔκπληξις, *Stupor*, obſtupeſcentia dicitur, cum ægri apertis oculis quieti manent attonitis ſimiles, neque aliquid agunt, aut dicunt, Gal. *com. ad* 7. *aph.* 14. vel eſt mentis conſternatio & *Ecſtaſis* ex aliqua repentina perturbatione proveniens, *Def. med.* Jung. Dieter. *num.* 256. Huic opponitur περιχάρεια, *exceſſus gaudii*, & ſcimus amborum occaſione plures interiiſſe ſubito, Gal. *l.* 12. *meth. med. cap.* 5. Charlton. expoſuit per *Animæ contractionem* & ſubſequentem *Exanimationem*, *Ex. VIII. Pathol.* §. 24. Deſcendit a verbo ἐκπλήσσομαι, percutior, conſternor. Quod vero idem verbum etiam ſignificet *hiare*, aut diductis eſſe labris & oris, unde ἐκπεπλεγμένον, vel ἐκπεπληγμένον ἕλκος, ulcus diſtans, hians, diductum, ex Galeno & Homero conatur probare quidem Foeſ. *p.* 190. mihi non videtur cum Lexicographis reſpondere, ſed mendum ſubeſſe & ſubſtituendum verbum ἐκπλίσσομαι per ι, & præterit. ἐκπεπλιγμένον, egredior, dehiſco. &c.

Ecpnoe, ἐκπνοή, ſignificat *Expirationem*, ceu motum thoracis, quo aer, vel ſpiritus foras fertur, & fit, ut docet Galen. *l.* 2. *de muſc.* tantum conſidentibus in ſe muſculis, qui inſpirationem fecerunt, eſtque actio valde remiſſa, quæque etiam eſt in non valentibus loqui, C. Hoffmann. *Com. in Galen. de U. P. n.* 474. Huic opponitur εἰσπνοή, *Inſpiratio*, de qua paulo inferius. Vide *Eiſpnoe*. Jung. Sylv. *lib.* 1. *Pr. med. c.* 23. Willis. *Pharm. Rat. P. II. ſect.* 1. *c.* 4.

Ecpſycheo, ἐκψυχέω, ſignificat *exanimor*, animo deficio, idem quod λειποψυχέω, Hippocr. *l.* 1. *de morb. IV.* 2. *XIII.* 15. 16. quamvis in primo loco legat Foeſ. ἐκψύχουσι, præter neceſſitatem.

Ecpterumæ, ἐκπτεροῦμαι, *alatus fio*, quaſi alis ſubditis in altum vehor. Legitur apud Hipp. *l.* 1. *de diæt. XIIX.* 8.

Ecptoma, *Ecptoſis*, ἔκπτωμα, ἔκπτωσις, dicitur Hippocr. oſſium, vel articulorum e ſede ſua prolapſio vel emotio citra fracturam. *Excidentia*, *Luxatio*. Idem quod ἐξάρθρωσις, ἐξάρθρημα, 1. *de fract. t.* 1. §. 3. *de iis, q. in med. ſ. t.* 31. (vide Gal. *in comm.*) *l.* 1. *de morb. V.* 15. At vero *in l.* 3. *Epidem. in ſtat. peſtil.* ἐκπτώσιες ſignificat partium corruptarum decidentias & mutilationes. Cum additione ὑστέρων etiam de ſecundinis excidentibus legitur 5. *aph.* 49. Vide Dieter. *n.* 257. & de utero *prolapſo*, *l. de Natur. muliebri*. Verbum quoque ἐκπίπτω de omenti prolapſu uſurpatur 6. *aph.* 58. Dieter. *n.* 254. Cæterum de *Luxatione* ejuſque differentiis, vide Chirurgiæ ſcriptores veteres & recentiores. Ita inter hos inveni apud Ruyſchium *in Obſerv. Anat. Chir. Cent. I. Obſ.* 98. prolapſum veſicæ urinariæ in ſcrotum, ita ut propterea non dubitaverit titulo *Herniæ cyſticæ* inſignire.

Ecpyema, ἐκπύημα, ἐκπύησις, dicitur ab Hippocr. copioſa puris collectio, tumore aliquo, præſertim phlegmone, ſuppurato, *vomica*, *abſceſſus cum ſuppuratione*, *Coac. t.* 630. 7. *aph.* 20. 22. Verbum eſt ἐκπυΐσκω, in pus vertor, *aph.* 20. vel ἐκπυέω, 7. *aphor.* 38. *ſ.* 2. *prognoſt. t.* 52. Vide Dieter. *Iatr. n.* 258. 259. Hinc & medicamenta *virtute ſuppuratoria pollentia*, ἐκπιπτικὰ vel ἐκπυΐσκοντα vocari conſtat e Gal. *l.* 5. *S. F. c.* 2. 6. & 8.

Ecpyriaomæ, ἐκπυριάομαι, ſignificat *igneſco*, incendor. Hippocr. 5. *aph.* 63. Dieter. vero ἐκπυρόω, vel ἐκπυροῦμαι, expoſuit, *n.* 260.

Ecregma, ἔκρηγμα, primo notat abſceſſus *ſegmentum*, fruſtum abruptum. Ita Gal. legit 4. *de artic. t.* 63. quamvis in omnibus Exemplaribus occurrat, ἐκρήγμασι. Foeſ. *p.* 192. Deinde ſignificat *eruptionem*, vel puſtulam, 7. *Epid. VII.* 5. Verbum ἐκρήγνυμι, *erumpo*, effringo, legitur 4. *aph.* 82. & 7. *aph.* 57. Dieter. *n.* 262.

Ecrexis, ἔκρηξις, *rupturam* ſignificat, & uſus eſt Hippocr. de vulva vel matrice *l. de Steril. lib. III.* 1.

Ecrhythmos, ἔκρυθμος, *nullum ſervans rhythmum*, eſt ſpecies Pulſus *Arrhythmi*, Gal. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 9. Vide *Arrhythmus*.

Ecroe, ἐκροή, *effluxum*, aut effluvium ſignificat, & curſum, per quem humor expurgandus elabitur & effluit. Hippocr. *l.* 2. *Epid. I.* 52. Deſcendit a verbo ἐκρέω, *effluo*, vel ἐκρύω, 6. *aph.* 27. Dieter. *n.* 261. Hinc provenit & ἔκρους, vel ἔκροος, *effluxus*, *l. de virg. morb. II.* 7. Foeſ. *d. l.* Item ἔκρυσις, idem quod ἐκροή.

Ecrytizo, ἐκρυτίζω, ſignificat *erugo*, h. e. rugas

gas tollo. Jul. Alex. *Ann. in l.* 1. *Galen. de C. M. S. L. cap.* 3. *Tom. II. Oper. p.* 790.

Ecſarcoma, ἐκσάρκωμα, *Exſcreſcentia carnea*. Vocatur alias ὑπερσάρκωσις, Gorr. *p.* 128.

Ecſtaſis, ἔκστασις, Hippocrati *vehementem mentis emotionem* & delirium ſignificat. Confer *ad Coac. t.* 486. *l.* 2. *prorrhet. XVI.* 12. 13. 14. Adde Gal. *comm.* 2. *in* 1. *prorrh. t.* 19. Alia eſt *cum ſilentio*, κατὰ σιγῆς, *d. l.* Alia ἔκστασις μελαγχολικὴ, quæ *furioſa* dicitur, μανικὴ, *mentis emotio*, qualis eſt atra bile percitis, & plerumque in furorem erumpit, 7. *aph.* 5. Dieter. *num.* 263. *c.* 1. *in* 1. *prorrh. t.* 14. Vigilias habet conjunctas, & ita Comati contraria. Ita & verbum ἐξίστημι, ſignificat *graviter delirare*, *Coac. t.* 437. 1. *prorrh. ſ.* 1. *t.* 19. *ſ.* 2. *t.* 3. 48. *ſ.* 3. *t.* 5. 6. & alibi ſæpius. Vide Foeſ. *p.* 218. *ſeqq.* Vide *Delirium*. Aliis tamen ſignificat abſtractionem mentis a corpore ad contemplanda cæleſtia, quam alio nomine ἀναγωγὴν appellant. Vide *Catalepſis*. *Enthuſiaſmus*. Senn. *Medic. Pr. lib.* 1. *p.* 2. *cap.* 30. Ἐκστατικὴ δύναμις dicitur facultas alienandi animum, qualis eſt in Hyoſciamo, Coriandro viridi, & Ephemero. Caſtell.

Ecſtrophios, ἐκστρόφιος, *Extractorius*, epitheton remediorum hæmorrhoidibus cæcis extrahendis, aperiendiſque convenientium, quo poſtea facilius medicamenta adhiberi poſſint. Vide Gal. *lib.* 9. *de C. M. S. L. c.* 7. Unde & effectus ibid. dicitur ἐκστροφὴ, *extractio*.

Ecſyringumæ, ἐκσυριγγοῦμαι, in fiſtulam abeo, *fiſtuloſus fio*. Dicitur de abſceſſibus, vel ulceribus, quando in fiſtulas degenerant, Hippocrat. *Coac. t.* 395. In *Prognoſt.* vero *ſ.* 2. *t.* 64. ſimpliciter effertur per συριγγοῦμαι, Foeſ. *pag.* 193.

Ectanyo, ἐκτανύω, idem quod ἐκτείνω, *extendo*. Hipp. *de fract. p.* 63.

Ectarattomæ, ἐκταράττομαι, commoveor, *perturbor*. Hipp. 4. *aph.* 60.

Ectaſis, ἔκτασις, *extenſio*, eſt cutis affectus, cum in longitudinem & latitudinem extenditur. Opponitur huic ῥίκνωσις, *corrugatio*, *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 21. item σύγκαμψις, *inflexio*, 3. *de iis q. in medic. ſ. t.* 20. * Triplicem Ectaſim noſcit Duretus ad c. 24. Coacar. Prima eſt ſtuporis, qua attoniti ſtupent, ἔκστασις ἁπλῶς dicta, altera ſilentii, cujus & Lexicographus meminit, nempe σιγῶσα: tertia terroris, & rabiei φρενιτικὴ. Sed ſibi minime conſtans ad Coac. 93. inſaniam vehementem, & immanitatis plenam, quæ eo teſte, Græcis θηριώδης μελαγχολικὴ dicitur, ἔκστασιν μελαγχολικὴν vocat. Hic maniam, chronicam nempe, eandemque ferocem inſaniam fortaſſe intellexit, in primo vero caſu phrenitidem, quæ morbus acutus eſt aut acutis aliquando ſupervenit, quæque & ipſa quandoque eſt immanitatis, irarum, & rabiei plena.

Ectelynſis, ἐκθήλυνσις, *effœminatio*, *mollities*. Dicitur metaphorice de cutis & carnis laxitate & mollitie, 5. *aph.* 16. *de humid. uſ. III.* 2. (ἀτονίαν vocat Gal. *in comm.*) Uſurpatur etiam de cruribus, *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 12. de vinculi laxitate in deligationibus, 3. *de iis, q. in med. ſ. t.* 6. Unde & ἐκτεθηλυσμένον legitur, 3. *de fract. t.* 81. & *lib.* 1. *de morb. XXIX.* 12. a verbo ἐκθηλύνω, *effœmino*.

Ethexis, ἔκτηξις, *colliquationem* ſignificat. Vide *Colliquatio*. Hippocr. 2. *prorrhet. XV.* 5. *&* ἐκτηκόμενον αἷμα, ſanguis *colliquatus*, fuſus, *Coac. t.* 639. Et quia *colliquationem* illam ſanguinis ſequitur macies, poteſt ἔκτησις hanc quoque denotare. Ita ἐκτετηκὼς dicitur de abdomine tabefacto, 2. *aph.* 35. Vide Dieter. *n.* 265.

Ecthlimma, ἔκθλιμμα, vocat Hippocr. *exulcerationem*, quæ fit in ſumma cute ex compreſſione violenta. Gal. *comm.* 2. *de fract. t.* 65.

Ecthlipſis, ἔκθλιψις, *eliſionem*, *expreſſionem* denotat, v. gr. oculorum, *Coac. t.* 218. Foeſ. *p.* 186.

(Π) *Ectopia*, partium ſolidarum e ſua ſede dimotio ſenſibus obvia. Sauvag.

Ecthyma, ἔκθυμα, ab ἐκθύειν, quod ſignificat *cum impetu ferri*, erumpere, denotat papulam ſuper cutem erumpentem, *effloreſcentiam* cutaneam ab humoribus ſuperfluis ſalſis & tenuibus ſub cuticula coagulatis. Dicitur & alio nomine ἐξάνθημα, quo pertinent Variolæ, Morbilli, Petechiæ, &c. Vide Linden. *S. M. Ex. XI.* §. 189. Hujuſmodi *Ecthymata*, ſtribligines nigras, vibices, pellis vocat tincturas ſuperficiales, quæ Archeum denotant affectum, Helmont. *Tumul. Peſtis* §. *Præparata ſedes*.

Ectome, ἐκτομὴ, idem quod ἐκκοπὴ, *exciſio*, exſectio. Vide *Eccope*.

Ectomias, ἐκτομίας, ἔκτομος, i. e. *Caſtratus*, *Eunuchus*, Exſectus. Vide *Caſtratus*.

Ectomon, ἔκτομον, præter vulgares ſignificationes notat etiam helleborum nigrum vel veratrum, ab effectu forte, quod ejus uſus nimius virilitatem adimit. Galenus *in Lexico Hippocr.* ἐλλέβορον μέλαν interpretatur.

Ectrapelogaſtros, ἐκτραπελόγαστρος, ἢ ἐκτραπελογάστωρ, *monſtroſum habens ventrem*.

Ectra-

Ectrapeles, ἐκτράπελος, dicitur de omni eo, quod a communi ſeu ordinaria natura degenerat. Linden. *Ex. XI.* §. 142. 143.

Ectrepſis, ἔκτρεψις. Hoc vocabulum pro ἔκτειψις ſubſtituendum eſſe Hippocr. 1. *de iis quæ in med. f. t.* 19. volunt Foeſ. *in Oec. p.* 194. & C. Hoffman. *in not. MMSS. ad Gal. comm. in h. l.* quia ex connexione textus colligere licet, denotare hic corporis tractandi mutationem & perverſionem ad latera commodam, a verbo ἐκτρέπω, *perverto*. Ἔκτειψις vero *deletionem* ſignificat, quamvis non ſit diſſimulandum, nomen ἔκτρεψις in aliis Lexicis non occurrere, & optimus forte interpres τῆς ἐκτρέψεος eſt Galenus *in exegeſi Hipp.* εἰς ζ΄ σπλάγχνα ἔσω παράλλαξις.

Ectrimma, ἔκτειμμα, *intertriginem*, attritum, h. e. cuticulæ, vel cutis extremæ exulcerationem ſignificat, quales fieri ſolent circa os ſacrum femore fracto, & longo tempore eodem habitu collocato. Hippocr. 3. *de fract. t.* 26.

Ectripſis, ἔκτειψις, vide *Ectrepſis*.

Ectrope, ἐκτροπὴ, ſignificat *diverticulum*, per quod materia peccans abſcedit, & veluti cuniculis actis in ſinum recipit, Hippoc. *l.* 2. *Epid. ſ. I.* 45. Sunt ergo ἐκτροπαὶ veluti divortia & ſubterfugia, & a populari via deflexiones, digreſſiones, commutationes, quæ in humorum tranſpoſitu fiunt, Foeſ. *p.* 194.

Ectropion, ἐκτρόπιον, eſt ſuborta caro in palpebra, quæ ſua gravitate palpebram foras evertit, Gal. *in defin.* Ægin. *lib.* 3. *cap.* 22. vocat ἐκτροπλὴν τῶ βλεφάρε, *everſionem palpebræ*, ubi etiam cauſſam dicit eſſe cicatricem.

Ectroſis, *Ectroſmos*, ἔκτρωσις, ἐκτρωσμὸς, a verbo ἐκτιτρώσκω, abortio. Vide *Abortus*.

Ectylotica, ἐκτυλωτικὰ, vitioſe ἐκτιλωτικὰ, vel ἐκτιλλωτικὰ, ſignificare medicamenta *Callum abſumentia* vult I. D. Horſt. *Part. I. Diſpenſ. Pharmac. Univ. lib.* 2. *cap.* 14 *p. XIII.* ſed qua auctoritate nitatur, non conſtat. Nos in nullo Græco Auctore reperire potuimus. Si vero licitum eſt fingere, poſſent etiam dici ἐκπωρωτικὰ. Sunt autem nihil aliud, quam καθαιρετικά. Vide *Cathæreticos*.

Eczema, ἔκζεμα, *puſtula ardens* & fervida dicitur, dolorem ciens citra ſaniem, Ingens enim fervor omnem materiam abſumit, Gorr. *pag.* 126. Caſt. Vel potius cauſſa in fuliginoſis ſiccioribus effluviis cum pauca humiditate junctis conſiſtit. Apud Dioſcorid. legitur ἐκζέομα, & quidem rectius, quam ἔκζεμα, ita etiam ἔκζεσις, effervescentiam ſignificat.

Edaphos, ἔδαφος, ſolium, *pavimentum domus*, ſignificat, Moſchion. *de morb. mul. c.* 163.

Edax, βορρὸς, vide *Borros*. *Edaces* dicuntur multi cibi: *Voraces*, qui præ aviditate tuburcinantur, & raptim manducant, Lind. *Ex. XIII.* §. 159. *Edacitas* refertur inter cupiditates nimias nocivas, eſtque deſiderium alimenti ſolidioris, quemadmodum *Bibacitas* liquidioris, Jul. Alex. *lib.* 22. *Salubr. c.* 6.

Edelphiſmenos, ἠδελφισμένος, vide *Adelphixia*.

Edelphus dicitur Paracelſo, qui ex elementorum natura prognoſticat, Rul. & Iohnſ. Vide Paracelſ. *l.* 2. *de Tartar. tr.* 2. *c.* 3. *in Scholiis ad h. l.*

Edentulus, ἀνόδυς, νωδὸς, id eſt, dentes non habens, *carens dentibus*. Hunc ſemper mancum pronunciavit Fallopius, ideo quod omnes literas exprimere non poſſit. *Tract. expoſit. de Oſſib. c.* 16. *Tom. I. p.* 503. Obſervationem infantis bimuli dentibus adhuc carentis vide apud Bonet. *Med. Septentr. Collat. l.* 18. *ſect. IV. c.* 5. *p.* 327.

Edes, *Edez*, id eſt *Aurum Elempius*, *Electrum*. Rul.

Edeſma, ἔδεσμα, *edulium*, idem quod βρῶμα, vide *Broma*.

Edic, *Edich*, *Edir*, i. e. Mars, ferrum, chalybs. Rul.

Educatio, apud Latinos duplicem habet ſignificationem. Vel enim accipitur de victus ratione pueris competente, & ita Gr. dicitur τροφὴ, uti patet ex Galen. *l. quod an mores ſeq. temp. corp. cap.* 10. item κομιδὴ. Æginet. *l.* 1. *c.* 5. Vel ſumitur pro *Inſtitutione puerorum*, & ita vocatur παιδεία, διδασκαλία, παιδωμαθία, παίδων διαγωγὴ, Gal. *de cogn. & cur. an. morb. cap.* 7. cujus neceſſitatem in Republ. egregie inculcat Lang. *l.* 3. *ep.* 6. De *educatione* pro futuro Medico vide Linden. *Ex. I.* §. 21. *ſeqq.*

Eductio, ἀναγωγὴ, Dieter. *n.* 54. Vide *Anagoge*. *Educere* aliquando accipit pro *Bibere*. Rhod. *ad Scribon. n.* 122.

Edulcoratio, γλύκανσις Græce dici poſſet, duo ſignificat: 1. modum medicamenta, vel alimenta liquida, vel ſicca ſaccharo vel melle dulcia reddendi ad gratiorem ſaporem; 2. modum medicamenta Chymica a ſalina acrimonia liberandi affuſione aquæ frequenti, quæ Ablutio, vel etiam Lotio vocatur. Hujuſmodi *Edulcorationis* aliquoties meminit etiam Schroder. v. g. in præcipitationibus & ſublimationibus Vitrioli, alibique. Deſcripſit & Jacob. le Mort. *Chymic. Medico-Phyſ. c.* 18. Duplici modo *edulcorationem* perfici, uno, qui fit mediante Sale Alcali, & locum habet in pulveribus corroſivis, v. gr. Mercurio præcipitato rubro, dulci &c. altero, qui

qui fit aqua vel frigida, vel calida. Legitur in Morley *Coll. Chym. Leid. c. 266.*

Edulium, ἔδεσμα, vide *Broma. Cibus.*

Effectivum, ποιητικὸς, eſt proprium Artium, unde & Medicina dicitur ἐπιστήμη ποιητική. Gal. *art. medic. c. 3.*

Effectus, ἔργον, dicitur omne id, quod ab alio, tanquam a cauſſa ſua, producitur, & dependet. Dicitur & *Effectum*. *Effectuum* varietas ab una cauſa dependet, a materiæ diſpoſitione. Ita Sol terram adurit & indurat, ceram liquefacit, Lang. *l. 2. ep. 17.* Alias qualis cauſſa, talis effectus. Si cauſſa per ſe agit, ſequitur effectus per ſe. Si cauſſa per accidens operatur, *effectus* quoque per accidens ſtatuendus. Unius *effectus* poſſunt etiam plures eſſe cauſſæ, ſed ſubordinatæ; & vice verſa unius cauſſæ plures *effectus*, Libav. *de Philoſ. Harmon. Mag. T. IV. Oper. p.* 283. Sæpe etiam *Effectus* accipitur pro medicamentorum utilitate, quam actu præſtiterunt in corpore humano, Scribon. *n.* 19. 97. 75. 106. *&c.* Vid. *Lexic.* Rhodii.

Effervescentia, ζέσις, ἔκζεσις, terminus hodieque in Medicina receptiſſimus, denotatque interdum idem quod *Fermentatio*, de quo vocab. infra: interdum vero & frequentius exceſſivam fermentationem, ſive motum intrinſecum vehementiorem, aut nimiam agitationem alicujus liquoris mixti, ex activis & paſſivis portionibus conſtantis, obortam vel a calore quodam extraneo, vel interno quodam fomite heterogeneo ad luctam illam irritante. Videatur ex recentioribus Cl. Willis. *de effervescentia vini de ferment. c. 7.* & *de febr. c. 1.* ubi & ſanguinis *effervescentia* deſcribitur, quemadmodum & *c. 2. ſeqq.* in artificialibus quoque alia calida, alia frigida, Sylv. *l. 1. Pr. Med. c.* 14. §. 8. 16. *c.* 19. §. 71. Inter naturales etiam referenda *Inteſtinalis* ex confluxu bilis & ſucci pancreatici, *c.* 11. item *Vitalis*, quæ excitatur ex portionibus ſalinis, oleoſis, volatilibus ſanguinis permixtis cum portionibus acidis Lymphæ, *c.* 19. §. 2. 3. *ſeqq.* Quamvis utraque ab aliis recentioribus Phyſiologis in dubium vocetur, imo negetur, v. gr. prior a D. D. Bohn. *Circ. An. Prog. X.* poſterior ab eodem *d. l. Prog. IV.* verum non eſt noſtri inſtituti arbitrium facere, quænam opinio ſit amplectenda. Medicamenta quoque compoſita *effervescere* dicuntur ob contrarietatem ſimplicium ingredientium, Scribon. *n.* 45. 207. 250. *Effervescentia* Chymica eſt, quando cum evidenti motu perficitur mediante furni igne, ubi ſpiritus ſubtiliores avolant, ut, niſi vas alicubi rima ſit præditum, diſſiliat. Iunken. *Chym. Med. Phyſ. p. 1. ſ. 1. cap. 4. p. 62.*

Efficacia, δύναμις, idem quod *Virtus*, Potentia agendi in aliud. Hinc & *Efficax* dicitur medicamentum aliquoties apud Scrib. L. Vide Rhodii *Lexic. Efficacia* per experientiam nota dicitur rerum virtus, Ger. Dorn. *Specul. Philoſoph. P. 2. c. 3.*

Efficiens, δραστικὸς, ποιητικὸς, eſt nomen notiſſimum *cauſſæ*, qua aliud producitur, aut fit. Hæc in Medicina vel ſola, vel potiſſimum intelligitur, quando cauſſæ fit mentio. Vide *Cauſſa*. Jung. Lind. *Ex. XII.* §. 100.

Effides, id eſt, cinis Plumbi, vel Ceruſſa. Rul. & Iohnſ.

Effila, maculæ, vel tinctura a Sole facta in facie, vel alia parte in cute. Rul. & Iohnſon.

Efflatio, ἐκφύσησις, vide *Ecphyſeſis.*

Efloratio, ἐξάνθημα, ἐξάνθισμα, vide *Exanthema.*

Efflorescentia, idem. Vide *Exanthema.*

Effluvium, ἀπόῤῥοια, vide *Aporrhœa*. Cæterum, cum *Effluviorum* conſideratio hodieque in Philoſophia & Medicina inſignem fœneretur lucem & utilitatem, eorum miram ſubtilitatem, determinatam naturam, & inſignem efficaciam tribus per hos titulos diſtinctis Exercitationibus egregie pro ingenii ſui ſagacitate Robert. Boyle deſcripſit.

Effluxus, ἐκροή, vide *Echroe. Exerrheſis.*

Effœminatio, ἐκθήλυνσις, vide *Ecthelynſis*, vide & *Androgyni.*

Effractura, Paræo dicitur tertia fracturæ cranii ſpecies, ſeu oſſis depreſſio, quando vehementiſſimo ictu labat os, & intro effringitur. Differt a Contuſione, in qua os non labat. *l. 9. Chir. c. 6.*

Effrenis, idem quod immoderatus, exceſſivus cum aliquo impetu. Ita *effrenes* humores dicti ſunt *Turgentes*. Fallop. *tr. de purg. ſimpl. c. 16. Tom. I. p. 67. Effrenis* purgatio eſt nihil aliud, quam ὑπερκάθαρσις, quam Barbari *Effrenitationem* vocaverunt. Id. *d. l. c. 7. p.* 35.

Effugio, διαφεύγω, vide *Diapheugo.*

Effulgescentia, ἔκλαμψις, vide *Eclampſis.*

Effuſio, ἐκχύμωμα, ἐκχύμωσις, vide *Ecchymoma.*

Egelidum, medium inter calidum & frigidum. Reſ. *med. Epiſt. 63.*

Egeſtio, ἔκκρισις, idem quod *Excretio*. Vide *Eccriſis*. Plerumque de alvi excretione ſumitur. Verbum *Egeſturire* legitur inter ſigna calculi veſicæ apud Ionſton. *Syntagm. Medicinæ Univerſ. p.* 1001. quo nihil aliud innuitur quam quod alvus etiam irritetur ad excretionem, quan-

quando calculus ſtimulat ad meiendum, hinc ægros ſæpe teneſmo laborare ſcripſit Sennert. *Pr. Med. l.* 3. *Part.* 8. *ſect.* 1. *c.* 2.

Egoitas, terminus Helmontianus barbarus, quo indicatur Intellectus noſtri lumen, veluti intrinſecum contemplans, deliberans, *tr. Confeſſio, Auctoris. n.* 7.

Egregorſis, ἐγρήγορσις, *Vigilia*, vigilantia, expergefactio, cujus eſſentia & ratio formalis conſiſtit in libertate & expanſione ſpirituum animalium, in cerebro & toto nervoſo genere, Galen. *def. Med.* Willis. *de An. brut. part.* 1.*c.* 17. *ſub fin.* Jung. Charlton. *Ex. VII.* §. 4. ubi *Vigilias* vocat *Exercitium ſenſuum internorum & externorum*. Jungatur Bohn. *Circ. Anat. Phyſiol. Progymn. XXX. in principio*. De pulſibus *expergiſcentium* vide Galen. *l.* 3. *de cauſſ. pulſ. c.* 10.

Ejaculantia, vel *Ejaculatoria* vaſa dicuntur, quæ & *Deferentia* appellantur, quæ ſemen in teſtibus elaboratum excipiunt, deferunt & in congreſſu ejiciunt in colem, quorum deſcriptionem vide in Anatomicis, ſpeciatim in Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 21. *ſeqq.* Pertinent huc veluti partes, Corpus variciforme, Paraſtatæ, Proſtatæ, Veſiculæ ſeminales &c.

Eice, εἰκῆ, adverbium uſitatum Hippocrati, ſignificans *temere*, abſque conſilio, negligenter, in elegantiſſima gnome: μηδὲν εἰκῆ, μηδὲν ὑπεροράν, *nihil temere, nihil inconſiderate*, 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 25. Legitur & *l.* 6. *Epid. ſ.* 8. *t.* 49.

Eidechtes dicitur, quod vel aſpectu, vel fœtore eſt abominandum & exoſum. Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. VIII.* 1. *XVII.* 9.

Eideſis, εἴδησις, ſignificat *ſcientiam*, vel *conſcientiam*, uti vult Lind. *Ex. III.* §. 3. Occurrit apud Hipp. *de dec. orn. VI.* 2.

Eidos, εἶδος, in genere *ſpeciem*, quæ generi ſubjicitur, ſignificat, quæ & aliis nominibus διαφορά, τρόπος, *differentia, modus*, a Medicis dicitur, teſte Gal. *c.* 1. *de iis, q. in med. f. t.* 8. *&c.* 2. *t.* 3. Specialiter vero apud Hippocr. denotat corporis *naturam* & *temperamentum*, & differentiam ab aliis corporum naturis, Gal. *c.* 2. *de nat. hum. t.* 14. *l. de ſal. diæt. t.* 5. *l.* 2. *prorrh. XVII.* 2. 8. 12. *&c.* Jung. Foeſ. *p.* 181.

Ejectio, ἐκβολή, idem quod *Excretio*. Dicitur & *Dejectio*. Vide ſupra.

Eilamides, εἰλαμίδες, dicuntur Polluci *membranæ cerebrum inveſtientes* binæ, ideo quod cerebri medullam involvant, ab εἰλέω. Vocantur alias *Meninges*, Gorr. *p.* 125.

Eilema, εἴλημα, εἴλυμα, ſignificat apud Hippocrat. *convolutionem* inteſtinorum doloroſam, aut tormina, & refertur inter morbos a flatibus, *l. de flatib. XIV.* 1. Linden. deſcripſit, quod εἰλήματα ſint dolores fixi, & veluti clavi muro pacti, quorum cauſſa eſt flatus intra tunicas inteſtini incluſus, *Sel. M. Ex. IV.* §. 14. ſignificat & *Involucrum*. Vide *in lit. I.*

Eilon, *Ileum* Lat. eſt nomen inteſtini tenuis ordine tertii, quod incipit ubi jejunum definit, omnium longiſſimum, a frequentibus circumvolutionibus ita dictum, cujus deſcriptionem vide apud Anatomicos, & in ſpecie Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 10.

Eileos, εἰλεός, & cum aſpir. εἱλεός, *Ileus*, eſt affectus inteſtini *Ilei* vehementiſſimus. Dicitur & *Volvulus*, cujus prolixam deſcriptionem & expoſitionem egregie tradidit Linden. *Ex.* IV. *per totum, & ſeqq.* Jung. Dieter. *num.* 340. Sunt & qui ſcribunt, ἴλεος, Heſych. Vocatur & *Miſerere mei*, *Chordapſus*. Meminit Hipp. 3. *aph.* 22. Interdum ſub *Colica* comprehenditur a Veteribus. Apud Scribon. *n.* 116. deſcribitur, quod ſit inflatio inteſtinorum; ſed monet recte Rhodius *in Not.* verius dici inflammationem. Ex recentioribus vid. Sylv. *l.* 1. *Pr. Med. c.* 15. P. Barbette *l.* 4. *c.* 7. & ex noviſſimis Anglis Joh. Pechey *in promptuario Praxeos Medicæ.* 31. & Joſeph. Iakſon *in Enchiridio Medico c.* 23. Ex his ſeq. deſcriptio dari poteſt: *Ileus*, vel *Paſſio Iliaca* eſt dolor acerbiſſimus inteſtini Ilei, vel etiam (ſec. nonnullos) cæci, cum conſtipatione alvi, tumore ventris chordæ inſtar tenſivo, ſubſequente etiam rejectione fæcum per os, aliiſque graviſſimis ſymptomatibus, proveniens ab inflammatione quandoque gangrænoſa, aut alia graviori ſolutione continui dictæ partis, per ſanguinis motum impeditum oborta, inteſtinorum motum periſtalticum invertente. * Item ſignificat ſepimentum, obſignationem, occluſionem. Proſtat Hipp. aph. 44. 6. in Coac. quoque relatus, qui ſic habet: *Quibus ex ſtillicidio urinæ eileos ſupervenit in ſeptem diebus pereunt, niſi, Febre ſuperveniente, ſatis urina fluxerit*. Non minus Celſus, quam Galenus, quos ſecuti ſunt recentiores Interpretes, de paſſione iliaca locutum fuiſſe Hippocratem arbitrantur. Cum vero hoc ſenſu aphoriſmus abnormis Galeno Com. 6. *aph.* 44. viſus ſit, ita prope finem Commentarii ſe explicuit: Melius eſt itaque, ſi fateamur nos ignorare, quæ in hoc aphoriſmo Hippocrates dixerit: neque enim ratio eorum indicat veritatem, neque experientia docet. Suſpicatur quoque ibidem num aphoriſmus legitimus ſit. Omnino res adhuc latere, niſi Clariſſ. Zanini in Epiſtol. ad Moor rem acu, ut dicitur, teti-

tetigiſſet. Pro ileo, omnimodam veſicæ occluſionem, Iſchuriam nempe, intelligendam eſſe contendit. Ita & ſenſus aphoriſmi apertiſſimus eſt, & Praxi ad amuſſim reſpondet.

Eiletheres, εἰληθερὲς, aliis ἐγβθηρὲς, ἑλαθερὲ, ſignificat *in* vel *a Sole calefactum*. Legitur apud Hipp. *l. 2. de morb. XXX. 7. LXVI. 17. LXIIX.* 20. Et εἱλιθερεῶν dicitur *inſolatus*, qui in Solis radiis corpus exponit, Gal. *l.* 8. *meth. med. f. cap.* 2.

Eilicrines, εἰλικρινὴς, *ſincerus*, purus, merus, impermixtus, dicitur de ſubſidentia in urina, *Coac. t.* 586. εἰλικρινέως adverb. *pure*, *ſincere*, legitur de criſi, *l.* 4. *Epid. III. 9.*

Eilumenos, εἰλὑμενος, *contortus*, convolutus, ab εἰλέομαι, vel εἰλέω, *contorqueo*, coarcto, *c.* 3. *in* 3. *Epid. t.* 32.

Eiothos, εἰωθὼς, *conſuetus*, perennis, ſolitus. Ita εἰωθεῖα κίνησις, motus *conſuetus*, perennis. Legitur apud Hippocr. *l.* 1. *de morb. XXX.* 18. Jung. Lind. *Ex. XIII.* §. 230. *ſeqq.*

Eirion, εἴειον, εἶρος, *lanam*, & quidem, ῥυπαρὸν, *ſuccidum* ſignificat, quæ vim mitigandi & dirigendi habet, præcipue ubi bene carminatæ ſunt. Legitur & ἐεία οἰσυπηρὰ ob *œſypum* & *ſuccum ſordium*, quo imbutæ ſunt, Hippoc. 2. *de fract. t.* 72. *l.* 3. *t.* 24. *l.* 4. *de art.* 1. 24. *l. de ulcer. XV. 6. l.* 2. *de morb. mul. LXV. 6. 7. l. XVI. 7. & alibi*. Videatur Foeſ. *p.* 183. 184.

Eiryomæ, εἰρύομαι, idem quod ἕλκομαι, *trahor*. Frequens Hippocr. 1. *prorrh. ſ.* 2. *t.* 10. *Coac. t.* 51. *l.* 2. *de morb. mul. XXII. 6.* Foeſ. *d. l.*

Eiſagoge, εἰσαγωγὴ, vide *Tyrocinium*.

Eisbole, εἰσβολὴ, proprie *injectionem* ſignificat. Medicis vero denotat *inſultum*, & *agreſſionem primam* morbi, vel paroxyſmi, quæ alias & ἐπισημασία dicitur, Galen. *l. de temp. morb. c.* 6. Item *irruptionem*.

Eiſpnoe, εἰσπνοὴ, *Inſpiratio*. Eſtque pars reſpirationis, qua aer intra pulmonem per os & nares trahitur ad cordis & ſanguinis ventilationem, Gorr. Jung. C. Hoffmann. *comm. in Galen. de Uſ. P. n.* 316. vel potius (juxta modernorum Phyſiologorum ſententiam) ad ſanguinis rarefactionem & elaſticitatem continuandam. Vide infra *Reſpiratio*. De *Inſpiratione* integra & læſa vide apud Will. *Part.* 2. *Pharm. Rat. ſect.* 1. *c.* 1. 2. 3.

Elaboratio, Gr. dici poſſet ἐξεργασία, φιλοπονία, eſt operatio manuaria, qua res in ſubſtantia, eaque potiſſimum materiali, mutata *elaboratur*. Id enim nunc *elaborare* appellamus, cum remotis ignobilioribus materiæ partibus, quæ ſeu obiter adhærent, ſeu quovis modo adminiculum præbent eſſentiæ, præſtantiſſimam elicimus. Itaque & maxime viget hic impuri a puro ſegregatio. *Elaboratio* aut eſt ſolutio, aut coadunatio. Hæc Rul. & Iohnſ. *Elaborationis* Chymicæ, vel Philoſophicæ modos ſex vide apud Libav. *Tract. de Igne naturæ c.* 37. *Tom. II. Oper. p.* 79. *Elaborare*, i. e. *multum laborare*, anniti, valde laborare, Scrib. *n.* 38. Rhod. *in Lexic.*

Elæomeli, ἐλαιόμελι, genus quoddam Reſinæ Palmyris Syriæ familiare. Id ex vetuſtis arborum caudicibus manat pingue, unguinoſum, craſſius melle, reſina tenuis, perinde quaſi nunc lapidibus quibuſdam, quod πετρέλαιον nominat. Iis, quibus inſederit, hæret admodum pertinaciter, atque ſi edatur, marcore conſumit, & viribus deſtituit, veternumque inducit, Gorr. *in def. p.* 131. Junge P. A. Matthiol. *in Apolog. adv. Anat. Luſitan.* §. *h. t.* Legitur & apud Dioſcor. ipſum *l.* 1. *c.* 37.

Elæon, ἔλαιον, id eſt *Oleum*, ab ἐλαία, *Olea*. Nam *Oleum* ſimpliciter dictum denotat *Oleum olivarum*, h. e ſuccum pinguem ex olivis maturis expreſſum. Trium enim generum *Olea* occurrunt in Medicina uſitatata: *Olea expreſſa*, de quibus vide Schroder. *l.* 2. *t.* 71. *cocta per infuſionem* & *coctionem*, *d. l. c.* 72. & *deſtillata d. l. c.* 70. Jung. Fr. Hoffm. *in clav.* De *Oleis Expreſſis* & *Coctis* non inepte quoque ſcripſit Jac. le Mort. *Pharm. Med. Phyſ. c.* 28. *p.* 204. *ſeqq. Olea* in genere, præſertim communi, mediæ eſſe naturæ inter humectantia & ſiccantia, docet Galen. *lib.* 2. *de S. Fac. c.* 25. *Olea* in genere omnia ſalinæ eſſe naturæ, & a ſalibus perfectione ſaltem differre, ita ut *Olea* ex ſalibus & hæc viceverſa ex illis confici queant, expreſſe ſcripſit Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. I. ſ.* 2. *c.* 1. *p.* 78. Aliquando vocab. ἔλαιον etiam accipitur apud Hippocr. pro *pinguedine*, vel adipe, v. g. Vituli marini, ſeu Phocæ, *l. de nat. mul. XXII.* 13. *XXIX.* 167. 181. *lib. de exſectione fœtus*, *IV.* 5. Anſeris, *l. de nat. mul. XXIX.* 124. 135. 140. *LXV.* 3. *LXIIX.* 2. *LXXX.* 2. Suis, *l.* 1. *de morb. mul. XC.* 11. Vide Foeſ. *p.* 197. *Butyrum* quoque vocari ἔλαιον ἀπὸ γάλακτος, *oleum de lacte*, teſtatur Lind. *Ex. XVI.* §. 119. Derivativum eſt ἐλαιώδης, *Oleoſus*. Ita nuces, amygdalas, & ſemina alia habent ἐλαιώδεις, *oleoſam* ſubſtantiam, C. Hoffmann. *l.* 3. *V. L. c.* 22. Vide *Oleum*.

Elæopines, ἐλαιοπίνης, *oleo infectus*, imbutus. Uſurpatur de veſtibus ſordidis, quibus opponuntur puræ, Hipp. *de ſal. diæt. t.* 11.

Elæoſaccharum, Gr. dici poteſt ἐλαιοσάκχαρον, eſt terminus Pharmaceuticus, denotans mixturam Olei deſtillati cum Saccharo, v. g. olei ℈j, ſacchari ℥j, vel circiter, Schrod. *l.* 1. *c.* 3. Ejus encomium & formulas vide apud Rolfink. *Chymiæ l.* 4. *ſect.* 6. *c.* 1. *ſeqq.*

Elaguir, *vitriolum viride*. Rul.

Elambicatio dicitur modus *Diſſolutionis* aquarum Thermalium ad inveſtigandam virtutem mineralem, fitque duplici modo, uno in balneo Mariæ, qui difficilior, altero igne in vitris, quem prolixius deſcribit Fallop. *tr. de Aq. Therm. c.* 9. *Tom. I. p.* 224. Andr. Bacc. *de Therm. l.* 2. *c.* 3. *p. m.* 87.

Elanula, *Alumen duriſſimum inſtar ferri*. Rul.

Elaphocamelos, ἐλαφοκάμηλος, i. e. Cervicamelus, vocatur animal quadrupes, partim cervum, partim camelum referens, ex Peru Indiæ Occidentalis regione Antuerpiam delatum, cujus deſcriptio prolixior extat in Matthiol. *l.* 5. *Epiſtolar. p. m.* 211.

Elaphos, ἔλαφος. Hinc *Elaphographia*, i. e. *Cervi deſcriptio*. Vide *Cervus*.

Elapſ, *Elops*, ἔλωψ, ἔλωψ, nomen ſerpentis, cujus meminit ex Aetio Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 18. *in Schol.* De hoc videatur Aldrov. *Hiſt. Serpent. & Drac. l.* 1. *c.* 15.

Elapſus, ἔκπτωσις. Legitur apud Augen. *Tom. III. p.* 115. Vide *Ecptoſis*.

Elaſis, ἔλασις, *Elater*, ἐλατὴρ, hodieque etiam a recentioribus ſunt introducti termini, quibus expulſionem impetuoſam & agitationem ſpirituum, præſertim animalium, nec non cauſſam & principium, unde illa expulſio dependet, explicare. Coincidit cum *Exploſione*, de quo vocab. paulo inferius. Imprimis vero Aeri inſignis *Elater* tribui ſolet, ſeu ſpontanea vis dilatandi ſeſe: num vero in omnibus ita ſeſe habeat, fortaſſis alia occaſio ventilandi ſeſe offeret. Meminit etiam hujus ex Pecqueto Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 9. *p.* 427. Vide *Elaſticus*.

* *Elaſticitas*, ἔλασις ab ἐλαύνειν impellere. Ital. *Molla*. Eſt vis quædam in corporibus, qua preſſa, aut tracta, aut circumvoluta, aut inflexa, ſe ſe ad naturalem ſtatum reſtituere conantur. Quatenus ad partes ſolidas noſtri corporis refertur, ſignificat, fibras cum diſtentæ ſunt, ſe ſe contrahere niti; quatenus, ad fluida transfertur, ſignificat, ea cum compreſſa ſunt, ſeſe dilatare conari. Conſulantur præſertim Alphonſ. Borel. Laur. Bellin. aliique. Huc referri poteſt ſententia Methodicorum, qui morbos omnes ad tres communitates retulerunt, ſtrictum, laxum, & mixtum.

Elaſma, ἔλασμα, in genere denotat *Laminam*. Vide infra *lamina*. In ſpecie vero ſignificat fiſtulam Clyſteris, quæ ano immittitur, demonſtrante Linden. *Ex. IV.* §. 101. Deſcendit a verbo ἐλαύνω, vel ἐλάω, quod varias obtinet ſignificationes, v. g. ſignificat *diduco*, extendo, quando de materia dura diducta uſurpatur. Item agito, *moveo*, ſtimulo, unde ἐλατὴρ, ἐλαστικός, *Elater*, *Elaſticus*, qui termini latinitati quoque donati hodieque frequentiſſimo ſunt in uſu apud Williſium, & alios, dum ſpiritui animali & liquori nervoſo attribuitur qua ſec. qua p. nat. virtus *Elaſtica*, & impetum faciens. Vide *Tract. Anat. Cereb. de An. Brut. de Morbis Convulſivis*. Ita & Aeri tribuitur *vis elaſtica* nitroſa, & penetrabilis. Malach. Truſton. *de reſpir. pag.* 33. Vide & Cl. Sturmii *Collegium Curioſum*, & p. a. *Elaſis*.

Elaſſon, *Elatton*, ἐλάσσον, ἐλάττων, *minor*. In ſpecie Hippoc. uſurpavit de *minoribus* ſtatura corporis, 2. *aph.* 54. Dieter. *n.* 270. de Vino tenuiori, vel *minori* legitur in Sacris *Joh.* 2. *v.* 10. Vide Rhodii *Lex. Scribon. Exiguum* Vinum.

Elaterium, ἐλατήριον, ſumitur ſtricte & late. *Stricte* pro medicamento purgante valido, quod fit ex Cucumere agreſti, ſuccus ſcil. inſpiſſatus ex fructu Cucumeris per expreſſionem, de quo Schrod. *l.* 4. *cl.* 3. *n.* 443. Rolfink *P. ac M. M. Sp. l.* 5. *ſ.* 6. *c.* 5. *& tr. de Purg. ſect.* 3. *Art.* 5. Libav. *Synt. Arc. Chym. lib.* 8. *c.* 7. *Late* pro omni valido purgante per alvum, notante Galen. *c.* 5. *in* 6. *Epid. c.* 35. & plurimis locis ex Hippocr. Hoc confirmat Foeſ. *d. l.* Jungatur & Joh. Nic. Peclin. *de Purgant. c.* 21. Derivatur ob ἐλαύνω, *agito*, commoveo.

Elaton, ἐλατὸν, Ariſt. 3. *Meteorol. c. ult.* i. e. *Malleo ductile*, proprietas metallorum. Vide *Malleabile*.

(II) *Eleoſis*, numeroſa vel ampla ulcera chronica, carioſa, fœtida, cum pyrexia lenta. Vog. Sauvag.

Electio, ἐκλογὴ, αἵρεσις, quid ſignificet, notum eſt. Eſt vero præſertim circa uſum & præparationem remediorum Diætæ, Pharmaciæ, & Chirurgiæ maximæ neceſſaria *electio*, uti patet ex Methodo medendi. Ita aliquando propter conſuetudinem eligendus cibus & potus paulo deterior, Hippocr. 2. *aph.* 38. De *Electione* ſimplicium medicamentorum vide Weckeri *Antidotar. General. l.* 1. *c.* 1. *ſeqq.*

* *Electrica*, vis ab Electro, ſeu Succino dicta, quod ſi ſuper pannum aliudve corpus aſperum,

& ſic-

& ſiccum, donec caleat, fricetur, paleas, papyri fruſtula, auri folia, cæteraque levia corpora attrahit, repellitque. Multis aliis corporibus, gemmiſque communis eſt: in Cryſtallo, & Vitro eminere dicitur. Veteribus Philoſophis haud prorſus ignota fuit. V. Robertus Boyle, Academ. Florent., F. Hauksbee, Graveſand., Muskemhroek, Guerikius; Joann. Jacob. Theiliny, Th. Fayn Acad. reg. ſcient. Abb. Nolet. Anonymus, & alii. Certe Patavii conſtat Paralyticos, hoc eſt eos, quibus aliqua pars corporis reſoluta fuit, ab Electrizatione magnum emolumentum percepiſſe, plures autem convulſionibus obnoxios hoc remedio ad ſanitatem perductos.

Electrodes, ἠλεκτρώδης, *Succino ſimilis*. Uſurpavit Hipp. de alvo dejicente ſuccino ſimilia, hoc eſt, excretione alvi ſplendicante & recente, *l.* 4. *Epid. XXII.* 16. Vide Foeſ. *p.* 261.

Electrum, ἤλεκτρον, *Succinum*, nihil aliud eſt, quam ſuccus bituminoſus, ſeu reſina terræ & arborum vetuſtarum optime digeſta, exinde in mare traducta, atque ibidem præcipue concreta, Schroder. *l.* 3. *c.* 30. Fr. Hoffm. *in Clavi ad h. l.* eſtque duplex: Album, & Citrinum, in Officinis uſitatum. Plures alias ſpecies propoſuit Andr. Chioccus *Muſ. Calceolar. ſect.* 2. *p.* 180. *ſeqq.* Eleganter quoque *ſuccini* hiſtoriam tradidit Iunken. *Chym. Exp. cur. Par. I. ſect.* 4. *c.* 7. *p.* 302. *ſeqq.* Sunt tamen alii, qui *ſuccinum* ſpeciem picis foſſilis ſeu bituminis eſſe ſibi perſuaſum habeant, propterea quod & in locis longe a mari diſtantibus & e montibus terræ firmæ effodiatur. Vide *Act. Philoſoph.* Oldenburg. *Ann.* 1666. *menſ. Novembr.* Jungatur & *Acta Hafn Vol. I. Obſ.* 57. *p.* 110. *ſeq.* Dicitur & *Carabe*, *Gleſſum*. A *Succino* paleas & feſtucas attrahi, quemadmodum a Magnete ferrum, vulgatiſſima eſt opinio, cujus etiam meminit Gal. *l.* 2. *de nat. fac. c.* 14. quam tamen nihili æſtimare conatus eſt Pechlin. *de purgant. c.* 2. Medicamenta ex *Succino* vide paſſim in Pharmaciæ Scriptoribus, præſertim ſupra alleg. Schroder & Hoffmanno. De *Succino artificiali* idque parandi modo legatur Jac. le Mort. *Ch. Med. Phyſ. cap.* 10. *p.* 110. *ſeq. Electrum* quoque Populi albæ lacrymam dicunt, quæ juxta amnem Eridanum deſtillat, & in ſpiſſitudinem coit, aureo colore, quod ſi levigatum bibatur, ſtomachi & alvi fluxiones & ſanguinem compeſcit, Ægin. *l.* 3. *c.* 3. Apud Chymicos etiam diverſas & ex parte quoque ſatis obſcuras obtinet ſignificationes. *Electri* annulos ait ex Paracelſo Iohnſonus, digitis geſtari ſolitos, præcavere, ut nunquam aliquis ſpaſmo, vel odontalgia, vel epileſia corriperetur, adeo ut ſimul atque Epileptici digito, quem annularem vocant, annulus talis applicatus eſt in paroxyſmo, ſubito de illo depulſus, & quaſi digitis abſterſus evanuerit, & æger a lapſu confeſtim reſurrexerit. Imo ſi quis annulorum iſtorum in digito annulari geſtetur, & abditus quidam morbus foras erupturus eſt, annulum iſtum exſudare videas jugiter, & ab inſigni quadam ſympathia decolorari cernas ad oculum.

Electuarium, *Electarium* etiam dicitur, & eſt medicamentum Syrupo & Eclegmate craſſius, conſtans ex medicamentis durioribus pulveriſatis, melle, ſyrupo, ſaccharo ſyrupiſato, vel alii alicui convenienti liquori melligineo, id eſt, mellis conſiſtentiæ accurate mixtis, Schroder. *l.* 1. *c.* 3. Weker. *Antid. gen. l.* 1. *c.* 28. Dividuntur in *Alterantia*, & *Purgantia*. Utrorumque Catalogum vide apud Weker. *Ant. Spec. l.* 2. *ſect.* 21. Schrod. *l.* 2. *c.* 15. & prolixiſſime Iunken *Artis Pharmaceut. ſect.* 3. *c.* 8. *p.* 459. *ſeqq.*

Elementatus, *a*, *um*, Paracelſo ſignificat exceſſum aliquem caloris, vel frigoris. Ita Pulſus *elementatus*, calidus, vel igneus, & Pulſus *elementatus* frigidus dicitur, *in Scholiis ad libros de Urinis*.

Elementum, ϛοιχεῖον, vocatur corpus ſimplex, ex quo quidque primum conſtituitur, & in quod ultima reſolutio fit, cujus partes non ſunt diverſi generis, ſed homogeneæ. Refertur autem *Elementum* ad aliquid, ſicut & Pars, Gorr. *p.* 432. *Elementum* appellatur minima pars ejus rei, cujus eſt *elementum*. Omnium autem corporum, quæ gignuntur & corrumpuntur, quatuor ſunt *Elementa*: Ignis, Aer, Aqua, Terra. Ut minimum intelligatur id, quod minime diviſionem ſuſcipere poteſt, Gal. *l.* 8. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 2. Enimvero fuerunt, & ſunt, qui numerum illum quaternarium impugnant, non ſolum ex Philoſophis recentioribus Gaſſendicis, ſeu Democriteis, ſed etiam ex Medicis, præſertim Chymicis. Libav. *Synt. A. Chym. l.* 7. *c.* 34. Zacharias *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 739. Ita & Cl. Willis. *de ferment. c.* 1. in dubium vocavit. Noſtri nunc non eſt inſtituti hæc prolixius ventilare, præſertim cum Medici facile acquieſcere poſſint in *Elementorum* ſenſibilium hypotheſi, qualia etiam dici poſſunt partes ſimilares reſpectu diſſimilarium, & magis compoſitarum. *Elementum primum & ſecundum* quid

 Car-

Carteſio & ejus ſectatoribus dicatur, in illius ſcriptis inquiratur. Prius deſcripſit ſuccincte D. Joh. Schreyer Medicus quondam Cizenſis, quod ſint ſubtiliſſimæ, mobiliſſimæ, velociſſimæ ac penetrantiſſimæ particulæ ignem conſtituentes, ſolaris corporis hoſpes ac productum, *tract. Fluidum magnum Membr. V.* §. 4. *p.* 1. Illius *Elementi* primi & ſecundi aliquoties meminit Theodor. Craanen *in Lumin. ſuo Rationali ad Henr. Regii Praxin Medicam*, & noviſſime Frid. Hoffmann. *in Fundament. Medicinæ c.* 2. §. 28. Verum an non hiſce terminis obſcura per æque obſcura declarentur, alii judicent. *Elementa* porro matrices rerum dicuntur, & ex quibus generantur omnia. Rul. De *Elementis Chimicis* vide Libav. *Alchym. Pharmaceut. c.* 8. Interdum & *Elementum* dicitur de primis principiis artium & diſciplinarum; de literis, ceu principiis vocum; de cauſis rerum &c. Unde Libav. *d. l.* Et quis omnes acceptiones hujus vocabuli huc vellet compilare?

Elenchus, ἔλεγχος, ſignificat communiterabſtractive vel *argumentum*, probationem; vel *criminationem*, accuſationem; vel *dedecus*, opprobrium. Hipp. vero in concreto ſumpſit de Medicis indoctis, *l. Præcept. VI.* 3. Vocatur & redargutio eorum, quæ non ſe recte habent. Opponiturque τῇ δοκιμασίᾳ, approbationi, Gal. 3. *in Epid. t.* 20. *fin.*

Eleoſceinum apium, quod ſoli in montibus expoſitum naſcitur.

Elephantinus, ἐλεφάντινος, nomen eſt *Emplaſtri*, quod habet ceruſſæ partes 30. ceræ partes 45. olei heminam, aquæ ſextarium. Eſt autem compoſitio percandida; ideoque *Elephantina* nominatur. Habetur apud Aetium gemina. Gorr. *p.* 133.

Elephas, *Elephantus*, ἐλέφας, vocabulum diverſarum ſignificationum: (1) notat animal quadrupes vaſtiſſimum, cujus prolixam deſcriptionem & uſum in Medicina vide apud Ul. Aldrov. *l.* 1. *de Quadrup. c.* 9. C. Hoffm. vocat ſapientiſſimum, & proboſcidem habet loco manus, *comm. in Gal. de U. P. n.* 27. 28. Hujus animalis anatomicam hiſtoriam noviſſime tradidit A. Moulins Medicus Collegii Trinitatis prope Doublinum, uti patet *Ex Act. Erud. Lipſ.* 1684. (2) *Ebur* ſeu dentes *Elephanti*, decantatiſſimi etiam in Medicina uſus, de quo etiam vide Aldrov. *d. l. c.* 14. Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 20. *Eboris* vires vermes necandi & icterum curandi extulit Jac. le Mort. *Pharmac. Chym.* unde deſumpſit Morley *Coll. Chym. Leid. c.* 155. Hoc uſtum, vel calcinatum vocatur *Spodium*, cum additione *ex Ebore*. (3) Significat *Morbum*, & quidem malignum duum generum: aut *Lepram Arabum*, quæ *Græcorum Elephantiaſis* vocatur, ἐλεφαντίασις, ἐλεφαντία, quam & Medici cancrum totius corporis definiunt. Apud Ruland. hæc leguntur quoque epitheta: *Heracleus morbus*, *Leo*, *Satyriaſis*, *Leontiaſis*. Vide & Keuck. *ad Seren. p.* 124. Caſtellus ſeqq. de hoc morbo notavit: *Elephas* (qui & *Elephantiaſis* dicitur) morbus eſt, in quo naturalis faciei figura mutatur, reſimatur naſus, labra craſſa fiunt, extenuantur aures ad Satyrorum effigiem, Gal. *l. de cauſſ. morb. c.* 7. ex ſanguine melancholico primam generationem habens, quam affectionem, cum incipit, σατυρίασιν nominat, tum a genarum rubore & facie Satyris perſimili, tum propter inexplicabilem & impudentem coeundi libidinem. Aliqui vero oſſeas eminentias, quæ in temporibus fiunt, ſic vocant. In aliis autem partibus quoque fiunt tales oſſium eminentiæ, quas *Exoſtoſes* vocant, *l. de tum. p. n. c.* 14. Ἐλέφας καὶ ἐλεφαντίασις univerſi corporis cancer eſt, qui nullam omnino admittit curationem. Id nominis nactum eſt hoc malum, quod in eo cutis corio *Elephanti* ſimilis videatur. Nam maculis quibuſdam ad atrum colorem vergentibus inficitur, atque inæqualiter aſpera, craſſa, ac veluti ſquamis fœda, livens, ferinaque redditur. Nec *Elephas* quicquam (apud aliquos) a Lepra Arabum differt. Sunt vero alii, qui differentiam inter *Lepram* & *Elephantiaſin* conſtituunt, præſertim hanc, quod *Lepra* cutem occupet, *Elephantiaſis* carnem. Vide Rhod. *ad Scribon. n.* 250. Vocarunt & veteres morbum hunc ἡράκλειον, h. e. *Herculeum*, quod nullus eo major ſit & violentior. Nam morbo ingraveſcente primum quidem ſtupet cutis, deinde ſenſum prorſus amittit, ut ne acu quidem compuncti dolorem ſentiant, aut fervente aqua affuſa urantur. Hæc Caſtell. Videatur & Ionſton. *Synt. med. Pr. Part. III. L.* 1. *tit.* 1. *c.* 11. Nobis ita definire placet: *Elephantiaſis* eſt ſcabies vel totius corporis, vel etiam certi membri, cancroſa, maligna, ſicca, & furfuracea, vel ſquamoſa, cum tumore cancroſo, & aliis plurimis ſymptomatibus gravioribus ſtipata, proveniens a maſſæ ſanguineæ ſalina maligna coagulatione & lenta putredine, ſuccum nervoſum & nutritium ad νέκρωσιν diſponente, & graviſſime corrumpente. Vide & D. D. Maur. Hoffm. *Sciagr. Morb. Contag. Diſp. ult.* 40. Signa *Elephantiaſis* videantur apud Hildan. *in Epiſt.* 24. Cur vero hujuſmodi homi-

mi-

mines adeo ſalacitate nimia afficiantur, non adeo planum eſt determinare. Aut *Elephantiaſis* ſignificat *Arabibus* tumorem pedum ulceroſum malignum & ſanguinis atrabiliarii putredine corroſiva & corruptione ſuccum nutritium quoque perdente obortum. Vide Ionſton. *d. l. c.* 10. Hanc quoque intellexit Lang. *l.* 1. *ep.* 12. & 17. (4) *Elephas* quoque notat Chymice *Aquam fortem*, Ruland. *in Lex. Elephantias* quoque ſignificat *ſerpentem*. Aldrov. *Hiſt. Serp. ac Drac. l.* 1. *c.* 1. §. *Epitheta*, & *c.* 15.

Elepodatum, id eſt *limatum*. Ruland. & Iohnſ.

Elerſna, idem quod *Molybdæna*. Iidem.

Eleſmatis, id eſt *Plumbum uſtum*. Iidem.

Elevatio eſt vocabulum diverſæ ſignificationis. Dicitur de Pulſu, vel potius arteriæ diſtenſione, & ita reſpondet Græco διαςολὴ: vel de tumore, ſeu intumeſcentia membri. Ita *Elevatio* ſtomachi Foreſt. *l.* 18. *Obſ.* 30. *in Schol.* Gr. dicitur ἔπαρσις, ἔπαρμα. *Elevationes* jecoris, lienis, hypochondriorum leguntur aliquoties apud P. M. de Calderia *Tom. II. Oper. p.* 14. Vel dicitur Chymicis artificioſa *ſubtiliatio* & *ſublimatio* (μετωρισμὸς) quando partes ſpirituales a corporeis, ſubtiles a craſſis, non fixæ a fixis, inſtar fumi, vi ignis *elevantur*, & a ſummitate capitelli condenſantur. Eſt & vel ſicca, vel humida. Sicca, vulgo *Sublimatio*, eſt, qua partes ſiccæ ſubtiliores elevantur, cum adhærentia ſui vaſis. Ita Flores Sulphuris & alii parantur per ſublimationem. Vide de hac Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 2. nec non D. Wedel. *Pharmac. Acroamat. l.* 1. *ſect.* 3. *c.* 4. *p.* 111. *ſeqq.* Humida dicitur alias *Deſtillatio*, de qua vide ſupra ſuo loco.

Elevativus, eſt epitheton Aquæ, quæ *Elevativa* dicitur D. Joh. Schteyero Medico Cizenſi *in tract. Fluidum Magnum Membr. X.* §. 1. & 2. *p.* 37. 38. & eſt ſupracæleſtis ad primordia aquæ chaoticæ pertinentis, ex qua ſidera prodiiſſe ſcribit Becherus. Diſtinguitur a Congelativa, quæ eſt in globo terraqueo.

Elevatorium, (perperam *Elevaterium*) eſt nomen inſtrumentorum chirurgicorum diverſorum, quale etiam Paræus invenit, de quo vide Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. III. fig.* 4. *Elevatorium* linguæ *Tab. XI. fig.* 7. Blaſ. *Med. Un. p.* 73.

Elidrium, *Elidrion*, vel eſt gummi *Maſtix*, vel notat *Mercurium*, ſive *Rhaponticum*. Vel eſt maſſa metallica parata ex duabus partibus argenti, una auri, & una æris inter ſe mixtis. Rul.

Eligii morbus dicitur Joh. Anglico *fiſtula* propter curationem, quia patiens fiſtulam habens ex itinere ad locum illum calefit, & ita materia conſumitur atque curatur. *Roſ. Angl. p.* 1029.

Elinnio, ἐλιννύω, ſignificat otior, *ferior*, quieſco, immoror. Verbum frequens Hippocr. 2. *de R. V. I. A. t.* 53. *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 5. *ſ.* 4. *t.* 13. *l.* 1. *de fract. t.* 9. 45. *l.* 3. *de iis*, *q. in med. f. t.* 20.

Eliotropia, rectius *Heliotropia*,) eſt nomen Gemmæ, vel lapidis pretioſi, cujus mentio fit in Ger. Dornei *tr. de gemmar. ſtract. Th. Ch. Vol. I. p.* 487. ubi dicitur, quod gignatur ex cælo Veneris & ex cælo & terra Martis cum terra Lunæ. Aliter paulo ejus compoſitio traditur a Lullio *in Tract. Animæ tranſmutatio. Vol.* IV. *p.* 190.

Eliquatio, idem quod *Colliquatio*, vide ſupra *ſuo loco*.

Elixatio, ἕψησις, eſt ſpecies coctionis notiſſimæ in re culinaria, qua maſſa quædam ſolida per liquidum affuſum vi caloris externi fervefactum diſſolvitur, coquitur & emollitur, aut liqueſcit; quemadmodum fit quotidie in culina, ubi videre eſt, panem aquæ aut lacti incoctum, motu igniculorum (qui per ollæ corpus penetrant in liquorem primum, & hinc in panem) diſſolvi panem & attenuari, & liquefactum permiſceri cum aqua, aut lacte, atque ita redigi in unum corpus quaſi homogeneum, quod pultem nominamus. Linden. *Ex.* XIII. §. 166. ubi etiam *Elixationem* in ventriculo fieri ſtatuit pro chyli elaboratione, quamvis alii ſint, qui negent, & fermentationem urgeant, cum tamen fermentatio *Elixationi* minime opponatur, quemadmodum colligere licet ex Will. *de ferment. c.* 7. *ſub fin.* & *c.* 9.

Elixir, terminus Pharmaceuticus & Chymicus, de cujus origine & etymologia legi poterit Rolf. *Chym. l.* 4. *ſect.* 2. *c.* 1. ubi & variæ ejus ſignificationes occurrunt. Apud Rulandum ſeqq. leguntur: *Elixir*, *Eler*, id eſt, Medicina. *Elixir* medicina eſt incomparabilis conſervandæ vitæ & pellendis morbis dicata. Vel *Elixir* eſt fermentum, cujus minima quantitas ſui generis ingentem molem in paſtam ſibi ſimilem penetrando conglutinat. *Paſta* h. l. eſt ſpiritus vitæ hominum, internuſque vitæ balſamus. Eſt interna corporis conſervatrix in eo ſtatu, in quo illud reperit. *Elixir* autem externus arte balſamus ab externis conquiſitus ac præparatus in ſpagyricum fermentum. Vel *Elixir* etiam eſt medicina fermentata, vel ex aſ-

ro ſolo, vel ex ſeptem metallis. Vel *Elixir* eſt ſpecies ex pluribus diverſi generis ſimplicium ſpeciebus compoſita. Itaque cum Oleum Terebinthi componitur cum floribus Sulphuris, & oleo Myrrhæ; quando quintæ vini eſſentiæ miſcetur tinctura Croci; magiſteria vegetabilium magiſteriis mineralium, ſeu eſſentiis, ſeu extractis aliis, & ſimilia coadunantur in medicinam compoſitam, *Elixir* vocantur. Potiſſimum tamen excellunt *Elixiria* liquida, quæ forma ſua repræſentant aquas bezoardicas, aliaſque ſtillatitias compoſitas, quibus ob cognationem nomen communicatur. Aliis *Elixir* diſtat ab omnibus aliis eſſentiis, quod fiat ex pluribus, & detur vel ad ſanitatem in eodem ſtatu detinendam, vel ad imminentes morbos arcendos, præſervandumque a putredine. Hodieque communiter accipitur pro liquore ſpirituoſo, facultatibus præcellentibus, mediante infuſione, imprægnato. Hinc convenit utplurimum cum *Tincturis liquidis*, Schrod. *l.* 2. *c.* 52. Rolfink. *d. l. & ſeqq. capp.* Jung. Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 8. *c.* 43. & D. Wedel. *Pharm. Acroam. l.* 2. *ſect.* 2. *c.* 7. *p.* 302. *ſeqq.* & prolixius D. Iunken *Corp. Pharmac. ſect.* 3. *c.* 9. *p.* 565. *ſeqq.* *Elixir* etiam dicitur Lapis Philoſophicus Robert. Vallenſis *de verit. & antiquit. Chym. c.* 1. eſtque vel perfectum, vel imperfectum. Vide plura *in Theatr. Chym. Vol. I. II. III. & V.* Lacinius dicit: *Elixir* paratur ex tribus, Sole, Luna, & Mercurio, conſiſtentiæ mediæ inter molle & durum, mollius ac ſubtilius, quam Mercurius. Secus enim aurum exinde paratum fit intractabile. Ex *Elixir* fit Azoth, & eſt prima pars laboris circa Lapidem Philoſophicum. *Elixir* duplex eſt: album, rubrum &c. Rul. In *Elixir Paracelſi* animadvertit Helmont. *tract. Arcana Paracelſ.* Hodieque etiam commendatur a Chymiatris. *Elixir proprietatis Paracelſi* duplici modo paratum, vel cum acido ſive ſpiritu Sulphuris, vel ſine acido cum alcali paratum. Plures formulas Elixir Paracelſici videbis in laud. Iunk. *loc. cit. p.* 568. *ſeqq.* Quid Frundekio *Elixir arboris vitæ* dicatur *in Tractatu h. tit.* nimirum præparatio lapidis Hæmatitis cum Sale Ammoniaco, videatur in *Collect. Leidenſ. c.* 213. *&* 332.

Elixis, ἔλιξις, ſignificat *Linctum*, idem quod ἔκλειγμα, Hipp. *lib.* 7. *Epid. VI.* 10. *IIX.* 12. Vide *Ecleigma*.

Elixiviatio vocatur operatio, quando poſt calcinationem alicujus materiæ affuſa aqua ſal aliquod extrahitur fixum. D. Wedel. *Ph. Acroam. l.* 1. *ſ.* 1. *c.* 4. *p.* 21.

Elleborus, *Elleboriſmus*, pro *Helleborus*, *Helleboriſmus*, ponitur. Vide infra *Helleborus*.

Ellobos, ἔλλοβος, dicitur de ſeminibus, quæ in ſiliquis continentur, ut fabæ, phaſeoli &c. Gorr. *ex Theophraſt. p.* 134.

Ellychniotos, ἐλλυχνιωτὸς, *linimenti* genus apud Chirurgos, Galen. *Introduct. c.* 19. ſic dictum, vel quod in *Ellychnii* formam componeretur; vel, quod verius eſt, ex eadem materia conſtaret, ex qua *ellychnia* fiebant, quibus vis erat ad ſupercreſcentia ulcera non mediocris, Gorræus *p.* 135.

Ellychnium, ἐλλύχνιον, ſignificat *funiculum* in candelis, ſive *lucernarium*, ut flamma continuetur. Extinctus vero ab Hippocr. ad ſuffocationem uteri in ſuffitu commendatur, *l. de nat. mulier. XXII.* 12. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXI.* 6.

Eloanx, dicitur *Auripigmentum*. *Elome*, idem. Rul.

(Π) *Elodes*, febris cum profuſiſſimo ac perpetuo ſudore inde a primo die, & magno virium lapſu. Typhodes, & ſudor Anglicanus ejus ſpecies ſunt. Vrg.

Elogium ſignificat apud Paræum *Renunciationem*, ſive Judicium Medici de ægri ſtatu. Vide *Renunciatio*. Alias notum eſt, quod *Elogium* idem ſit quod Commendatio, Laus.

Elongatio, eſt ſpecies luxationis imperfectæ, Græce παράρθρημα, ad differentiam *Luxationis*, vel *Exarticulationis* perfectæ, quæ ἐξάρθρημα, vocatur. Illa fit, quando ligamentum ſaltem articuli elongatur, ita tamen, ut os non penitus exeat e junctura. Foreſt. *l.* 9. *Chirurg. Obſ.* 1. *Schol.* *Elongatio* etiam accipitur pro remedio chirurgico, & quidem primo in curatione luxationis, Fallop. *tr. de luxat. c.* 3. *Tom. II. p.* 65. Idem quod *Extenſio*.

Elopitinium, *Dragantum*, *Vitriolum*. Rul.

Elos maris, *plumbum uſtum*. Idem.

Elpis, ἐλπὶς, *Spes*, eſt inter affectus animi, cujus ſignificatio notiſſima, de hujus natura vide Willis. *P.* 1. *An. brut. c.* 9. Charlton. *Ex.* 8. *Pathol.* Hæc cupiditas futuri cum opinione fovet ægrum, etiam dum mors fere in labris eſt. Ægroto enim dum anima eſt, ſpes eſſe dicitur. Uſus Hippoc. hoc vocabulo 4. *aph.* 74. Jung. Dieter. *n.* 276. Spem aliquando fruſtrari, ut moriatur aliquis, de quo Medicus fuit ſecurus, teſtatur Linden. *Ex. III.* §. 10.

Elutriatio, μεταγγισμὸς, dicitur materiæ liquidæ ex uno vaſe in aliud transfuſio, ut vel ſordes craſſiores, vel etiam materia exſiccanda per affuſum liquorem vel macerata, vel lævigata

gata prius a liquore illo iterum liberetur. Vide paſſim in libris Pharmaceuticis.

Eluvies, vel *Eluvio*, ſignificat in genere Effluvium materiæ fluidæ, aquæ vel alius, quemadmodum ex aliis Lexicis conſtat. In foro Medico denotare excrementum quoddam uteri vitioſum & humoris lymphatici ceu materiæ fluoris albi, teſtatur Pechlin. *Obſ. Ph. Med. l.* 1. *Obſ. 36. fin.*

Eluxatio, ἐξάρθρωσις, idem quod *Luxatio*, *Exarticulatio*.

(II) *Elytrocele*, hernia in vagina uteri eminens. Vog.

Elytron, ἔλυτρον, ſignificat *tegumentum*, involucrum, vaginam, putamen. Ita tunicas ſpinalem medullam involventes Hipp. vocavit ἔλυτρα, Gal. *de art. t.* 33. Ita quoque ſeminum folliculi vocantur apud Dioſc. *l.* 2. *c.* 11. & *l.* 4. *c.* 167. Unde & ἐλυτροειδὴς dicitur tunica teſtium propria, quaſi *Vaginalis*, eſtque proceſſus peritonæi, & in ea fieri hernias vult Rolf. *O. ac M. gen. dic. part.* 1. *c.* 16. qui ab ἐρυθροειδεῖ diſtinguit. Alii tamen eandem eſſe arbitrantur. Vid. Barthol. *l.* 1. *An. c.* 7. Hac fœminas carere, dixit Gal. *l. de diſſect. vulv. c.* 9. Vide *Vagina*.

Elz, *Elzimar*, id eſt, *flos æris*. Rulandus.

Emaciatus, λεπτυνόμενος, idem quod *Extenuatus*. Vide *Leptyſmos*.

Emanſio commodius vocabulum videtur Ettmullero ad exprimendum menſium defectum, quam Suppreſſio, quia hoc nomen rectius de actu fluentibus cohibitis uſurpatur.

Emballo, ἐμβάλλω, *Embole*, ἐμβολὴ, & verbum & nomen hoc accipitur chirurgice de repoſitione oſſis articulatione ſua elapſi, apud Hippocr. 1. *de fract. t.* 9. *ſ.* 2. *t.* 40. 51. 52. Per metaphoram etiam ſignificat *hoſtiliter* vel *violenter invadere*, aggredi, *l.* 5. *Ep. XIII.* 7. Jung. Foeſ. *p.* 202.

Embamma, ἔμβαμμα, hoc eſt *Intinctus*, eſt ſpecies condimenti liquidi, in quod intingimus cibum ad ſaporis commendationem, appetitum excitandum, aut cruditates p. n. digerendas; quale fuit olim acetum conditum, vinum ſaccharo edulcoratum: item Moſtarda e ſinapi. Gorr. *p.* 135. & Rolf. *O. ac M. M. Sp. l.* 14. *ſ.* 1. *c.* 24.

Embaphion, ἐμβάφιον, acetabulum, ſive vaſculum, quo medicamenta vel alimenta induntur, aut menſurantur. Legitur apud Hippocr. *l.* 1. *de morb. mulier. CI.* 1. *l.* 2. *LXXIV.* 21. *LXXXVII.* 14. *LXXXIX.* 8. *Atramentarium* quoque dici ἐμβάφιον, alias μελανδοχεῖον, monſtrat Linden. *Ex. V.* §. 26.

Embaſis, ἔμβασις, inſeſſus, *labrum*, ſolium aquæ calidæ, in quo quis lavatur. Dicitur & κολυμβήθρα, Gorr. δεξαμένη. *d. l.*

Embate, ἐμβάτη, ſignificat *pelliceum indumentum*, vel tegumentum, Hippocr. *l. de int. aff. LIX.* 15. Quidam volunt etiam, aliquando idem eſſe quod ἔμβασις, labrum, aut pelvim ad lavandum. Foeſ. *d. l.*

Embole, ἐμβολὴ, vide *Emballo*. *Repoſitio*.

Emboriſma, Emboriſmum, corrupto vocabulo Latino, legitur pro Anevryſma: quemadmodum & *Hyporyſma*. Ingraſſ. *comm. ad Avic. de Tum. p. n. p.* 112. *fin.*

Embothrumæ, ἐμβοθρῦμαι, *foveam recipio*, incavor in foveam, vel ſcrobem. Hipp. *l. de Cord. IV.* 17.

Embotum, notat Corniculum auriculare, altero extremo latiore, altero anguſtiore, teſte Foreſt. *l.* 12. *Obſ.* 9. *Schol. in fin.* Meminit & P. Morellus *l.* 2. *de formul. remed. l.* 2. *ſect.* 2. *c.* 9. *circa finem*, quamvis talis tubulus vel ſyphunculus aliis quoque corporis partibus adhiberi poſſit, v. gr. utero, peni, quemadmodum videre licet apud Clandin. *l.* 2. *de Ingreſſ. ad infirmos ſect.* 2. *c.* 29. *p. m.* 315. & in *Obſervationibus* Marcelli Cumani *a Welſchio collectis Obſ.* 21. quamvis hic non probet hoc nomen, exiſtimans ἔμβολον, embolum eſſe dicendum, h. e. *Injectorium*, Infundibulum, *in Not. ad h. l.*

Embregma, *Embroche*, ἔμβρεγμα, ἢ ἐμβροχὴ, medicamenti, vel auxilii genus eſt, cum locis affectis liquore aliquo humectatis perfuſiſque lanam deinceps, aut linteum eodem liquore imbutum imponimus, imbecillius Cataplaſmate. Sed tamen ubi commode aptari id non poteſt, ut in capite, ibi ἡ ἐμβροχὴ apte adhibetur, & illis ſimiliter, qui propter imbecillitatem ferre non poſſunt Cataplaſmatum gravitatem: item præcordiis inflammatis per initia morborum, quo tempore intempeſtivus eſt uſus Cataplaſmatum: præterea fracturis & contuſionibus, cum Emplaſticis uti non licet, Caſtell. Meminit & C. Hoffm. *com. ad Gal. de U. P. n.* 366. 574. Schroder. ita deſcripſit: *Embrocha*, irrigatio, inſtillatio, ſtillicidium, eſt fomentationis genus, cum liquor fomentans ſtillatim ſeu guttatim in partem fomentandam funditur, *l.* 1. *c.* 3. Dicitur & *Embrochatio*, *Impluvium*. Vide P. Morell. *Meth. præſcr. form. l.* 2. *ſ.* 1. *c.* 7. Vocatur & ἐπιβροχὴ, Gal. *l.* 13. *Meth. M. c.* 22.

Embrithes, ἐμβριθὴς, *gravis*, ponderoſus, per metaphoram de morbis dicitur. Hippocr. *in Epiſt. ad Sen. Abderit. fin.*

Embrocatio, *Embroche*, vide *Embregma*.

Embrontetos, ἐμβρόντητος, *attonitus*, proprie a tonitru, conſequenter & de apoplexia correptis dici poteſt, Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 69. *Schol.*

Embryo, *Embryon*, ἔμβρυον, *fœtum in utero*, & quidem jam membris ſuis delineatum ſignificat. Differt ergo a vocab. κύημα, conceptus, de quo ſupra; item a γονὴ de quo infra, Gal. *l.* 1. *de ſem. t.* 9. Dieт. *n.* 377. Hipp. meminit 5. *aph.* 31. 48. 60. Per metaphoram etiam uſurpavit vocab. de aliis involutis & incluſis, *tr. de Caducis*, §. 2.

Embryonatum, de Sulphure interno, quod præcellit, Spagyrice dicitur, ab origine ſpecifica, ut Sulphur embryonis, auri, lapidis &c. *Embryonati* ſulphuris duæ notandæ conditiones. Una ex fixa volatilis fit: altera purus & vivus eſt ignis inviſibilis & viſibilis. Utraque in ſimilem conſummationem tranſit, ligni videlicet ac morbi. *Embryonati ſulphuris* extractio fit vel per ſublimationem, vel per deſcenſum. Videatur Ger. Dornæus *de genealog. miner. c.* 17. in *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 584.

Embryothlaſtes, ἐμβρυοθλάστης, inſtrumentum dicitur chirurgicum, ad contundenda oſſa in extrahendo fœtu accommodatum, quod & πίεστρον dicitur, Hipp. *l. de morb. XCVI.* 4. Gal. etiam exponit per θλάσις, vel θλάστης, Foeſ. *p.* 507.

Embryotomia, ἐμβρυοτομία, idem quod ἐγκαζατομὴ τῦ ἐμβρύȣ, i. e. *exſectio fœtus in utero mortui*. Foeſ. *in not. ad lib. Hipp. h. tit.* Differt ab Hyſterotomia vel Hyſterotomotocia, quæ eſt fœtus vivi per ſectionem uteri exemptio, ſive Partus Cæſareus. Cæterum *Embryotomia* etiam embryonis diſſectionem anatomicam notat juxta Blancard.

Embryulcos, ἐμβρυȣλκὸς, idem quod ἐλκυστὴρ, ὄνιξ, uncus ferreus ad extrahendum fœtum. Ἑλκυστὴρ legitur apud Hipp. *d. l.* Deſcriptionem & delineationem vide apud Chirurg. Scriptores, præſertim Aquapendent. *de oper. Chirurg.* Operatio quoque dicitur ἐμβρυοελκία, ἢ ἐμβρυȣλκία, Ægin. *l.* 3. *c.* 76. *fin.* quam Rolfink. ἐμβρυȣστερȣλκίαν vocavit, *O. ac M. M. Spec. l.*4. *ſ.* 1. *c.* 35. deſcribens, quod ſit portentoſum artis Medicæ opus terribile intuentibus, puerperis deſperabundis exoptabile. De hac vid. Aquapend. *l. cit.* Paræus *l.* 23. *Chir. cap.* 26. Hildan. *cent.* 6. *Obſ.* 64. & *in epiſt. ad P. Croquerum*. P. Barbett. *Chir. P.* 1. *c.* 23. & e noviſſimis Cornelius Sollingen Med. D. & Chirurgus Hagenſis *in peculiari tractatu Chirurgiæ ſuæ annexo*.

Embula, id eſt, Canna, vel *fiſtula*. Rul.

Emedullo, ἐξεντερίζω, id eſt cortice libero, exentero, λεπίζω. Rhod. *ad Scrib. n.* 74. 95.

Emericus, nomen lapidis pretioſi adeo duri, ut ab artificibus adhibeatur ad ferrum, chalybem & alias gemmas cryſtallo aut chalybe duriores ſecandas. Rob. Boyle *tr. de corp. ſolid. poroſit. c.* 2. & 6.

Emeſia, ἐμεσία, *Emeſis*, ἔμεσις, *Emeſma*, ἔμεσμα, idem quod ἔμετος, *vomitus*. Vide *Emetos*. Hipp. *l.* 2. *de morb. XXXVI.* 8. *XXXIX.* 25. *LXXII.* 8. *l.* 1. *prorrh. ſ.* 2. *t.* 28.

Emeticum, ἐμετικὸν, i. e. *Vomitorium*. Vide *Emetos*. *Vomitoria*.

Emetocatharticum, ἐμετοκαθαρτικὸν, dicitur hodiernis quibuſdam Medicis, præſertim Chymicis, medicamentum ſurſum deorſumque purgans, in quibus fingendis & excogitandis ſicut curioſi eſſe ſolent præter neceſſitatem & utilitatem, ita nec intermittunt nova quoque comminiſci, & attribuere nomina, ut eo facilius applauſum inveniant.

Emetos, ἔμετος, *Vomitum* ſignificat, qui nihil aliud eſt, quam excretio violenta per os, proveniens a ventriculi motu convulſivo, per ſpirituum animalium in fibris tunicarum præſentium irritatorum exploſionem, quemadmodum egregie hoc demonſtravit Willis. *Pharm. Rat. Part. I. ſ.* 2. *cap.* 1. Cauſſæ externæ *Vomitionis* ſunt omnia illa irritamenta improportionata, tunicam interiorem ventriculi nerveam vellicantia, ſive ori ingeſta, ut Alimenta, Medicamenta, quæ propterea dicuntur ἐμετικὰ, *vomitoria*, Venena; vel in ventriculo genita, h. e. materies quædam, & ſaburra corrupta &c. *Vomitus* alius eſt ſpontaneus, 1. *aph.* 2. 6. *aphor.* 15. alius arte factus, de quo vide Willis. *d. l. ſ.* 2. *c.* 2. Verbum eſt ἐμέω, *vomo*, Dieter. *n.* 278. 279.

Eminentia, ἐξοχὴ, ἐξάνθημα, ſignificat omnem protuberantiam, vel tumorem etiam exiguum, præternaturalem. Eſtque vel ulceroſa, Foreſt. *l.* 8. *Obſ.* 17. *Schol.* vel non ulceroſa, ut callus, verrucæ. Scribon. *n.* 227. de quibus omnibus ſuo loco. Vide *Protuberantia*.

Emiſſarius dicitur in Medicina de ſpiritibus animalibus, qui ſunt animæ rationalis *Emiſſarii*, Charlton. *Ex. VIII. Pathol.* & alii. *Emiſſarium* puris, i. e. ulcus, Scribon. *n.* 206. 229. Ita *Emiſſarium* idem eſt, quod Excerniculum, de quo vide infra *ſuo loco*. D. Wedel. *Pathol. ſect. II. c.* 3. *p.* 206. 207.

Emmenagoga, ἐμμηναγωγὰ, ſunt medicamenta ſanguinem menſtruum fœminarum ſubſiſtentem promoventia, caute a Medicis præſcribenda, fœmellis præſertim cœlibibus ſuſpectis. De horum

rum natura, uſu & efficacia legatur Cl. Wedelius *in Amœnit. Med. l. 2. ſect. 2. c. 11. p. m.* 393. *ſeqq.*

Emmenia, ἐμμήνια, idem quod καταμήνια, ſanguis menſtruus fœminarum. Vide *Menſtruum*.

Emmotos, ἔμμοτος, Linamentarius, dicitur de eo, qui, vel quod curatione indiget per *linamenta*, διὰ μοτῶν θεραπείας. Ita de hominibus uſurpatur, 3. *de artic. t.* 55. 59. de utero *l. de nat. mul. VI.* 5. *l.* 2. *de morb. mul. XXIX.* 4. & 5. *aph.* 47. Vide Dieterich. *n.* 280. de ulceribus, 3. *de artic. t.* 93. *l. de intern. aff. XVI.* 11. Jung. Foeſ. *p.* 203.

Emogia, vitioſe ob ignorantiam vel negligentiam Græcæ Linguæ pro *Hæmodia* legitur, id eſt Stupor dentium. Joh. Stephan. *Paraphraſ. ad Avic. l.* 3. *fen.* 7. *c.* 23. *p.* 222. Vide *Hæmodia*.

Emolliens, μαλθακτικὸς, μαλακτικὸς, dicitur de remediis, quæ temperata humiditate & calore blando vim habent ſolidiora & duriora reſolvendi. Vide *Dog. Med. Gen. P. VI. c.* 2. *dogm.* 9. Coincidit cum χαλαστικοῖς, *Laxantibus*, de quibus ſupra. Vide *Chalaſticos*. Jungatur & D. Wedelius *Amœn. Med. l.* 1. *Sect.* 2. *c.* 1. *p.* 42. *ſeqq.* ubi prolixius expoſita reperies. *Emollitio* dicitur μάλθαξις, 3. *de R. V. I. A. t.* 13. *Emollitio* oſſium qui fiat, vide *Os*.

Emotio, ἔκστασις, vel de mente dicitur, & ita pertinet ad *Delirium*: vide *ſuo loco*; vel de parte corporis, & ita coincidit cum *Luxatione*, aut morbo in ſitu mutato.

Empaſma, ἔμπασμα, idem quod κατάπασμα, inſperſio. Vide *Catapaſma*.

Empeiria, ἐμπειρία, *Experientia*. Dicitur & πεῖρα, 1. *aph.* 1. Eſtque nihil aliud, quam ejus, quod frequenter & eodem modo viſum eſt, comprehenſio & memoria, Galen. *ad Thraſyb. c.* 11. Eſt ſumme neceſſaria in arte Medica, ceu ſubſidium, criterium & fulcrum artis, ſed non ſolum, quin etiam ratio conjungenda. Qui vero ſoli *Experientiæ* confidunt, dicuntur *Empirici*, cujus ſectæ primus auctor extitit Heraclion, qui naturæ cognitionem, rationalemque diſciplinam nihil ad Medicinam pertinere profeſſus, in uſu & experimentis eam poſuit. Vide Gal. paſſim *in ſcriptis*, potiſſimum in *Theatr. Mundellæ*, voc. *Experientia*. *Experientia* eſt vel univerſalis, vel particularis, vel ſingularis. Ita eſt conſenſio omnium exemplorum: Illa conſenſio multorum exemplorum: Hæc, cum in uno aliquid obſervatum eſt, Dieter. *Iatr. n.* 665. ubi plura de hoc argumento reperies. Dicitur alias proverbialiter ſtultorum magiſtra *Experientia*, Linden. *Ex. XII.* §. 119. 182. *Experientiam* deſcripſit Ger. Dorn. quod ſit veritatis manifeſta demonſtratio, *Spec. Philoſ. cap.* 3. *Th. Chym. Vol. I. p.* 243. Ita etiam laudavit Meneus *in Aur. Vell. l.* 2. *Vol. V. p.* 404. At Hippocr. *d. l.* fallacem eam dixit, σφαλερὴν, ſi ſcilicet ratione deſtituatur. Ἐμπείρων vocatur, qui gnarus eſt alicujus rei, Linden. *Exerc. XIII.* §. 150.

Empephlaſmenos, ἐμπεφλασμένος, infarctus, *intro cedens*, depreſſus. Dicitur de oſſe, *l.* 2. *prorrhet. XXII.* 2.

Emperos, ἔμπηρος, idem quod πηρὸς, *mutilus*, membris non abſolutus, Hipp. *l.* 1. *de morb. l.* 8. *III.* 12. Conf. Erotianus.

Emphaſis, ἔμφασις, *repræſentationem*, ſive ſpecularem oſtenſionem ſignificat in definitione Indicationis apud Gal. *l.* 2. *M. M. c.* 7. prolixius genus hoc exponente Mich. Gavaſſetio *de Indic. cur. c.* 2. *p. m.* 48. *ſeqq.*

Empheres, ἐμφερὴς, *ſimilis*, affinis, Hippocrat. 3. *de R. V. I. A. t.* 7. Linden. *Ex. XI.* §. 148. 150.

Empheromenos, ἐμφερόμενος, dicitur de contentis in urinis, nebula, ſedimento, ſublimamento, Hippoc. *l.* 7. *Ep. XXI.* 28. quamvis Lind. legerit ἐμφερόμενα. Vide Foeſ. *p.* 206.

Emphracticos, ἐμφρακτικὸς, *obſtruens*, infarciens, idem quod ἐμπλαστικὸς, Galen. *l.* 5. *de Simpl. Fac. c.* 11. eſt viſcoſæ, vel terrenæ naturæ, mordacitatis expers, & corpori applicatum tenaciter adhæret, ibid. Opponitur τῷ ἐκφρακτικῷ. Vide ſupra *Ecphraxis*.

Emphragma, ἔμφραγμα, *obturamentum*, impedimentum. Legitur apud Hippocr. *l. de part. octimeſtr. II.* 8.

Emphraxis, ἔμφραξις, *Obſtructio*, eſt meatuum, aut cavitatum naturalium ſtipatio, ex copia, vel vitioſa qualitate, puta lentore & craſſitie humorum proveniens. Et ita pertinet ad morbos organicos, ceu modus certus, per quem meatus anguſtantur. Vide *Dogm. noſtr. p.* 254. 255. An plenaria detur vaſorum ſanguineorum in vivo homine *obſtructio*, in dubium noviſſime vocavit D. Gaetke *in Diſſert. Inaug. de Vena Portarum*, *ſect.* 3. *p.* 35. aſt mihi nullum videtur dubium: verum quod abſque mox ſubſequente ſanguinis corruptione diu durare poſſit, de hoc merito dubitatur.

Emphron, ἔμφρων, id. eſt *mentis compos*, Hippocrat. *Coac. t.* 139. *modeſtus*, *l.* 7. *Epid. VII.* 10.

Emphyſema, ἐμφύσημα, *inflationem* ſignificat ex

ex flatuoſi ſpiritus copia in corporis cavitatibus collecta, tumorem flatulentum, Hipp. *l.* 3. *Epid. ægr.* 13. *poſt ſtat. peſtil. l.* 4. *de R. V. I. A. t.* 115. (ad quem locum vide Noſtr. Diſp. V. *de Remor. purg.* §. 17.) *l.* 2. *Epid. ſ.* 3. *n.* 122. 123. Reſtrinxit Blaſius hoc vocabulum ad humorem flatulentum palpebrarum, *Med. Univ. p.* 194. Significat & Inſufflationem. Vide *Flatus. Inſufflatio.*

Emphytos, ἔμφυτος, *Innatus*, Nativus, connatus. Dicitur de calore noſtro vitali apud Hippocr. 1. *aph.* 14. quod tamen non ita intelligendum eſt, quod idem numero calor maneat, qui ab initio conceptionis fuit, ſed ſaltem idem ſpecie. Continuatur enim, inſtar flammæ, per multiplicationem. Vide *Calidum. Ingenitus.*

Empiplao, *Empiplemi*, ἐμπιπλάω, ἐμπίπλημι, h. e. *impleo*, repleo, apud Hippocr. *l. de R. V. I. A. t.* 44. & 7. *aph.* 55.

Empipto, ἐμπίπτω, *incido*, vel *intervenio*, *invado*. Vel dicitur de morbis & ſymptomatibus intervenientibus, Hipp. 4. *aph.* 46. Junge Dieter. *n.* 282. vel dicitur de diebus quaſi Criticis *intercidentibus*, παρεμπίπτουσι, in quibus Criſes fiunt, ſed ſecundariæ & imperfectæ Gal. *c.* 3. *progn. t.* 1. Vide *Invado.*

Empirica, ἐμπειρική, vide *Empeiria*. De triplici genere *Empiricæ* vide Keuchen. *in prolegom. ad Q. Seren. p.* 50.

Emplaſſomæ, ἐμπλάσσομαι, i. e. *intus formor*, imprimor, obſtruor. Aliquoties uſus hoc verbo Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. IX.* 11. *X.* 6. *XIII.* 11. & *l.* 2. *de morb. XIII.* 3.

Emplaſticos, ἐμπλαστικὸς, idem quod ἐμφρακτικὸς, *obſtruens*. Vide *Emphracticus.*

Emplaſtrum, ἔμπλαστρος, nomen medicamenti externi ſolidioris, quam Ceratum & Unguentum viſcidum, quod linteo, vel alutæ inductum corpori & cuti applicatur, & adhæreſcit, P. Morell. *Meth. Form. remed. l.* 2. *ſect.* 1. *c.* 11. Weker. *Antid. gen. l.* 1. *c.* 37. *Emplaſtrorum* vero hiſtoriam & catalogum vide apud eundem Auct. *ſpec. l.* 2. *ſect.* 29. Schrod. *l.* 2. *c.* 53. & alios, præſertim D. Iunken. *in Corp. Pharmaceut. ſect.* 3. *c.* 10. prolixiſſime Emplaſtrorum materiam pertractantem. Quod dentibus imponitur, vocavit Scrib. *quaſi Emplaſtrum*, *num.* 56. *Emplaſtrum* animatum tradidit Libav. *Synt. A. Ch. l.* 1. *c.* 18. *Emplaſtris* nihil eſſe admiſcendum, quod non poſſit per totum generaliter diſſolvi, vult, & fortaſſis non abſque ratione, Helmont. *Pharmac. ac Diſp. Modern. n.* 57. Ars conficiendi *Emplaſtra* dicitur *Emplaſtropœia*, ἐμπλαστροποιΐα, Gal. *l.* 6. *de C. M. P. G.*

Emplattomena medicamenta, ἐμπλαττόμενα, dicuntur eadem, quæ ἐμπλαστικά, quæ exiguis totius corporis meatibus adhærent, & prohibent, ne quid per urinas, aut cutim effluat, aut diffletur. Gal. *l.* 8. *M. M. c.* 2.

Empneumatoſis, ἐμπνευμάτωσις, *inflatio*, idem quod ἐμφύσημα: vide *Emphyſema*, Gal. *in defin. Medic.* Uteri ἐμπνευμάτωσις, Æginet. *l.* 3. *c.* 70. Nominatur & πρῆσις vel πρῆσμα. Foeſ. *p.* 204.

Empoleo, ἐμπολέω, i. e. *dego*, vivo, verſor. Hipp. *l.* 4. *de morb. XXIII.* 20

Emporevomæ, ἐμπορεύομαι, ſignificat *invado*, inſector. Dicitur de iis, qui temere in artem Medicam inſultant, & nundinantur quæſtus gratia, Hipp. *l. de arte l.* 13.

Emprion, ἐμπρίων, *ſerratus*, eſt epitheton pulſus inæqualis, in quo pars arteriæ alia magis diſtenta videtur, alia minus, & proprius habetur omnis magnæ inflammationis. Galen. *l. de pulſ. ad tyr. c.* 11.

Emproſthotonos, ἐμπροσθότονος, eſt ſpecies convulſionis. Vide *Convulſio.*

Empſychoſis, ἐμψύχωσις, ſignificat *animæ in corpus migrationem*, ſive animæ cum corpore conjunctionem. Dicitur & μετεμψύχωσις, Gal. *fragm. de ſubſt. fac. natur.* Meminit & Helmont. hujus vocabuli *tr. Jus duumviratus*, §. 9. Latine dici poſſet *Animatio.*

Empyema, ἐμπύημα, item ἐμπύησις, ἐμπύη, Aretæo triplicem habet ſignificationem. (1) Significat omnem ſuppurationem in genere, ſive mutationem in abſceſſum purulentum, & ita coincidit cum vocab. διαπύημα, *Diapyema*, Galen. *com. ad* 5. *aph.* 8. *ad* 7. *aph.* 44. *l. de Tum. p. n. c.* 3. *com.* 1. *in prognoſt. t.* 40. (2) ſignificat *collectionem puris in pulmonibus*, qui affectus & *Vomica pulmonis* dicitur, & coincidit cum Phthiſi, quo pertinet 5. *aph.* 10. (3) & quidem uſitatiſſime ſignificat puris collectionem in cavitate Thoracis extra pulmonum ſubſtantiam. Huc ſpectant 5. *aph.* 8. 7. *aph.* 38. Comm. Galen. *in* 6. *aphor.* 27. & 7. *aph.* 44. Ægroti, in quibus ſuppuratio fit, dicuntur ἔμπυοι, vel ἐμπυικοί, Gal. *l.* 4. *de cauſſ. pulſ. c.* 2. & alibi. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 205. Dieter. *n.* 284. 285.

Empyos, ἔμπυος, *ſuppuratione affectus*. Vide *Empyema*. Dicitur etiam de *lineamentis* ad ſordes purulentas abſtergendas, ἔμπυοι μοτοί, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. XLVI.* 12.

Empyreuma, ἐμπύρευμα, ſignificat *ignitionem* quandam, ſive calorem ſiccum adventitium, veluti combuſta accipiunt, Galen. *l.* 9. *de S. Fac. in princ.* ex Ariſtot. *l.* 2. *de part. anim.*

c. 2. *in fin.* Tale *empyreuma* etiam aquis deſtillatis ineſſe, teſtatur Lang. *l.* 1. *ep.* 53. & C. Hoffm. *in præfat. ſuper Officinalia*. *Empyreuma* quoque notat reliquias caloris febrilis poſt paroxyſmum. Diſpoſitio quædam eſt neutra, mediaque inter febrem & febris intermiſſionem, intermittentium & putridarum febrium propria, ut ſoluta acceſſione ſuperſit nonnihil caloris vel in ipſis humoribus relicti, vel adhuc ſolidis etiam partibus impreſſi, quem aliqui febris fomitem appellant. Huic contraria eſt ἀμυρεξία, ſive *Infebricitatio*. Hæc Caſtell. & Gorr. *p.* 138.

Empyros, ἔμπυρος, Hipp. dicitur *febricitans*, qui febre detinetur, *l.* 2. *de morb. XXXVI.* 23.

Emulgentes Arteriæ & Venæ dicuntur rami ab Arteriæ Aortæ & Venæ Cavæ trunco deſcendente excurrentes ad Renes inſignes, quorum illi ſanguinem adferunt, ut ſuperfluum & inutile ſerum cum ſalinis portionibus eflœtis deponant; hi vero ſanguinem ab illis recrementis liberatum revehunt ad truncum Venæ Cavæ. Barthol. *libell.* 1. *c.* 88. & *libell.* 2. *c.* 5.

Emulſio, eſt nomen medicamenti liquidi a junioribus inventi, quod lac colore æmulatur, ex medulla fructuum, ſeminumve lacteſcentium contuſorum & tritorum paratum, interveniente liquore appropriato. Pertinet formula inter medicamenta Magiſtralia, quæ ex tempore præſcribuntur & parantur, non Officinalia, quia mox mucum contrahit & corrumpitur. Hujus hiſtoriam & deſcriptionem vide apud Weker. *Antid. ſpec. ſect.* 5. P. Morell. *Form. Rem. l.* 1. *ſ.* 7. *c.* 7. Schroder. *l.* 2. *c.* 14. Schenk. *de med. comp. p.* 150. *Emulſorium* legitur pro *Emulſione* apud Foreſt. *l.* 26. *Obſ.* 6.

Emunctorium, dicitur locus, per quem fit expurgatio vitioſi aut inutilis, Rul. & Iohnſ. Ita Glandulæ dicuntur *Emunctoria*; ita Cutis eſt corporis *emunctorium*, Paracelſ. *Paramir. tract.* 2. *c.* 9. *ſeqq. l.* 3. *Tract.* 4. &c. Ita Naſus cerebri dicitur *Emunctorium* &c.

Enæ Chartarum apud Marc. Empir. pro imæ, id eſt filamenta Chartæ tenuia, quæ ipſam reddunt horridam, Salmaſ. *in Solinum*.

Enæmos, ἔναιμος, & ἐναίμων (1) dicitur de medicamento topico, quod glutinat, Galen. *l.* 4. *M. Med. c.* 5. imponiturque maxime cruentis vulneribus ſiſtendo ſanguini, *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 21. cum cruor, qui αἷμα dicitur, ex cute ipſa vulnerata, vel etiam ex carne in roris ſpeciem diſtillat, atque ideo & *ſanguinarium*, & *cruentis opitulans*, & *glutinatorium* dicitur, *l.* 3. *d. tit. t.* 2. Meminit aliquoties Hipp. 3. *de fract. t.* 3. *l.* 4. *de artic. t.* 26. *l.* 5. *Epid. XXXIV.* 12. *l. de ulcer. II.* 13. Conſtat ex medicamentis non pinguibus, ideoque ἀλίπαινα (vide ſupra *Alipæna*) nominantur; cum debeant ſiccare, & citra abſterſionem leniter adſtringere. Maxime ex bitumine componuntur, cumque varii ſint generis, duo tamen habentur præſtantiſſima: unum βάρβαρον, *Barbarum*: alterum *Cyzicenum*, κυζικηνὸν, appellatum (de quibus ſupra ſuis locis) Celſus *l.* 5. *c.* 19. (2) dicitur de corpore, & ejus partibus *l.* 2. *ſect.* 3. *n.* 110. *l.* 6. *Epid. ſ.* 6. *t.* 27. de venis, *l. de venis XXVII.* 7. ubi opponitur ὀλίγαιμος, *pauci ſanguinis* vena, de nervo, *l. de Humid. Uſ. V.* 6. ad quem locum Interpretes non conveniunt, quid per Nervum ſanguineum intelligendum ſit. Foeſ. exiſtimat, panniculum carnoſum, qui ſub cute occurrit, denotari. Erotian. vero per venam exponit. Jung. Linden. *Ex. XIII.* §. 449. *ſeqq.*

Enæorema, ἐναιώρημα, ſignificat Hippocrati & aliis ſublime quiddam in urina *innatans*, & per mediam urinam pendulum, Lang. *l.* 2. *ep.* 41. *Sublimamentum* Latine dici poſſet. Dicitur & νεφέλη, *Nubes* vel *Nubecula*, Galen. *com.* 2. *in Progn. t.* 29. & Erotianus, qui ex Hippocrate ἐπαναιώρημα dicit forte rectius. Variant vero ἐναιωρήματα in ægris. Interdum eſt tenuius, & nubeculæ ſimile, quod vocat Hippocr. ἐναιώρημα ἐπινέφελον, *l.* 3. *Epid. ægr.* 1. 3. & 5. interdum geniturae vel maſſæ ſeminali ſimile, & vocatur γονοειδές, *l.* 1. *Epid. ægr.* 1. & *l.* 3. *Epid. ægr.* 3. interdum rotundum, diſperſum, non reſidens, ϛρογγύλον, διεσπαρμένον, ὅτι οὐχ ὕδρυτον, *l.* 1. *Epid. ægr.* 1. & *l.* 3. *ægr.* 11. *poſt ſtat. peſt.* Idem dicitur & μετέωρον, i. e. *ſublime*, ſuperficiem ſuperiorem occupans, *l.* 3. *Epid. ægr.* 3. 9. 12. *poſt ſtat. peſt.* Urina cum *ſublimamentis* dicitur οὖρον ἐναιωρευμένον, ἢ ἐναιωρούμενον, 1. *prorrh. ſ.* 1. *t.* 4. & 31. *Coac. t.* 198. Sed aliquando oculi dicuntur ἐναιωρευμένοι, *ſublimes*, ſuſpenſi, quales cernuntur in moribundis, 1. *Prognoſt. t.* 10. Vide Foeſ. *p.* 208.

Enanteſis, ἐνάντησις, dicitur Galeno *occurſus vaſorum* ſanguiferorum, quando vaſis deſcendentibus alia aſcendentia obviam veluti veniunt, notante Boneto *Anat. Pract. l.* 1. *Part. I. Obſ.* 8. *p.* 11. Qualem *occurſum* aliquando obſervari inter venam mammariam & epigaſtricam in recto abdominis muſculo, teſtatur Barthol. *lib.* 1. *An. c.* 6. *p.* 55.

Enantios, ἐναντίος, vide *Contrarius*.

Enarges, ἐναργὴς, *manifeſtum*. Uſurpavit Hippocr. de inſomniis 1. *prorrh. ſ.* 1. *t.* 5. & *Coac.*

Coac. t. 90. Dicitur & liquidus, Galen. *l.* 2. *de ſan. tu. cap.* 4.

Enaricymon, ἐναειχύμων, idem quod ἀειχύμων, *fæcundus, da.* Vide *Aricymon*.

Enarthroſis, ἐνάρθρωσις, eſt ſpecies διαρθρώσεως, cum cavum excipientis oſſis altum admodum eſt, caputque, quod in id inſeritur, oblongum, Galen. *l. de oſſib. in procem.* Ejus pauca ſunt exempla, ut cruris cum iſchio, & forte tali cum oſſe navis ſpeciem referente. Latine dici poteſt *Inarticulatio*. Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 1.

Enaulia, ἐναυλία, proprie dicitur via interior, vel trames, aut fiſtularis via, aut interior habitatio, ac domicilium. Sed Hippocr. metaphorice uſurpavit de vulvæ interiori cavitate, ſive vagina, vel collo, *l.* 2. *de morb. mul. XIIX.* 13. Verbum ἐναυλίζομαι ſignificat *immorari*, permanere, 2. *de nat. hum. t.* 10.

Encanthis, ἐγκανθίς, duplicem habet ſignificationem. Vel enim accipitur pro immoderato augmento angulorum oculi, cui opponitur ῥοιάς, *Rhœas*, immoderata eorundem diminutio, Galen. *l. de diff. morb. c.* 9. Vel ſumitur pro exceſſu & carnis excreſcentia in oculi angulo majore, *l. defin. medic.* nec eſt tumor toto genere *p. n. l. de tum. p. n. cap.* 17. Pterygio oculorum plerumque ſuccedere ſolet. Alias malum hoc canibus frequens minus homines corripit, & eos magis, qui in mari verſantur. Cujus duæ differentiæ obſervantur: ſiquidem aliquando hoc carnis incrementum benignum eſt, & tenerum, laxum, & ſine dolore, quod medicamentis ſiccis conſumendum eſt: aliquando vero malignum, durum, inæquale, cum dolore punctorio, quod manu curare, & ſcalpro evellere oportet. Caſtell. De medicamentis πρὸς ἐγκανθίδας vide, Galen. *l.* 4. *de C. M. S. c.* 7. De hoc affectu legatur & Aquapendens *tr. Operat. Chir. h. tit.* Quod & Caruncula in angulo majori naturaliter ſe habens dicatur ἐγκανθίς, vult C. Hoffm. *comm. ad Galen. l. de U. P. n.* 750.

Encardion, ἐγκάρδιον, late ſignificat medium uniuſcujuſque rei, *meditullium*. Stricte vero dicitur medulla caudicis, ἐγκάρδιον, quæ & ἐντεριώνη apud Dioſcor. *l.* 1. *c.* 12. Strictiſſime quoque locum ſignificat, ubi cor ſitum obtinet. Gorr. *p.* 122.

Encarpos, ἔγκαρπος, *fructuoſus*, in ſe fructum habens. Unde ἐγκάρπια dicuntur fructus, vel poma, quæ multum ſeminis in ſe habent, & hæc ſunt διαχωρητικά, alvum ſubducentia. Hipp. *l.* 2. *de diæt. XXIIX.* 2.

Encarſio, ἐγκάρσιος, *tranſverſus*. Refertur ad modos frictionis a Galen. *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 3. *princ.*

Encatacecleiſmenos, ἐγκατακεκλεισμένος, *interclusus*, interceptus. Uſurpat Hipp. de excrementis, quæ longo tempore non dejecit alvus, 1. *de R. V. I. A. t.* 32.

Encatadamaſthen, ἐγκαταδαμασθέν, dicitur corpus *afflictum, perdomitum*. Hippocr. *l.* 7. *Epid. XXXIX.* 3.

Encataleipomæ, ἐγκαταλείπομαι, ἢ ἐγκαταλιμπάνομαι, ſignificat *relinquor*, & dicitur apud Hipp. de iis relictis, vel morborum reliquiis, quæ poſt morbi judicationem aut ſolutionem adhuc in corpore humano de materia peccante, vel ejus effectu reſidua ſunt, ex 1. *aph.* 12. *l.* 2. *Epid. ſect.* 3. *n.* 72. *l.* 6. *ſect.* 2. *t.* 12. *vel* 32. juxta Lind. in qua ſectione aliquoties hoc verbum legitur. Vide Dieter. *n.* 233.

Encatalepſis, ἐγκατάληψις, idem quod ἀπόληψις, vel κατάληψις: vide *Apolepſis*. *Catalepſis*. Legitur apud Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 12.

Encatantleſis, ἐγκατάντλησις, ſignificat apud Hippocr. perfuſionem aqua factam, atque coincidit cum ἐπαντλήσει. Vide *Epantleſis*. Legitur *l. de decent. ornat. VII.* 17.

Encathiſma, ἐγκάθισμα, eſt *ſeſſio in aqua medicata* ab imis pedibus, vel feminibus, uſque ad umbilicum, ita ut ſupernæ partes non madeſcant, Galen. *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 13. Hodieque vocatur *Semicupium*. In quibus affectibus hoc remedii externi genus conveniat, non eſt hujus loci determinare. Alias vocatur & *Inſeſſio*. Vide *Inſeſſio*. Meminit For. *l.* 27. *Obſ.* 24. *Schol.* Hild. *de dyſent. c.* 19. *& de lithotom. c.* 9. Habet & Pathologicam ſignificationem, qua denotat corporis abſceſſus, tumores, excreſcentias, corpori velut inſidentes & balneis fomentiſque indigentes, Apul. *l. de medic. herb. c.* 38. *n.* 3. Humelberg. *comm. ad h. l. pag.* 143. Legitur & *Encatheſma*. Diminutivum ἐγκαθισμάτιον legitur apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 35.

Encauma, ἔγκαυμα, in genere ſignificat *Inuſtionem*, puſtulam ex uſtione contractam. Deinde ita dicitur ulcus in oculo, quod a febre utplurimum cum cruſta impura in nigro, aut albo oritur. Ac in nigro quidem dum fit, ſæpe profundum eſt, ac fere ſemper in ipſa expurgatione major tunicarum eroſio contingit, adeo ut humores paulatim diffluant, & totus oculus effundatur. Hæc ex Aetio *l.* 7. *c.* 26. Gorræus *p.* 122. Cauſſa eſt eadem, quæ aliorum ulcerum, materia nimirum ichoroſa ſalinis, lixivio-

ſis,

ſis, corroſiviſque particulis ſcatens. Ægineta ἐπίκαυμα appellavit, *lib.* 3. *c.* 22.

Encauſis, ἔγκαυσις, vocatur *Æſtus*, ardor, *incenſio*, *inuſtio*. Dicitur vero ita a Galen. *l.* 1. *de diff. febr. c.* 3. illa caloris actio in corpus, quam inducunt cauſæ externæ, ſive ſolis operatio, ſive ignis, ſive affectus vehementiores &c. *Encauſis* quoque dicitur pictura, vel cælatura per cauteria potentialia peracta, de qua Libav. *Synt. Arc. Ch. l.* 1. *c.* 23. & *l.* 6. *c.* 6. Vocatur & Pictura *Encauſtica*, & Artifex *Encauſtes*.

Encauſtum, ἔγκαυστον, materia illa, qua perficitur cælatura, vel pictura *Encauſtica*, cujus tres numerantur ſpecies: *Cerographia*, κηρογραφία, *Ceſtrographia*, κεστρογραφία, & *tertia*, quæ *penicillo* peragitur, Libav. *d. l.* Hinc & cælati, ſculpti, dicuntur ἐγκαυστοί, teſte Rhod. *ad Scribon. n.* 231. In Officinis quoque quibuſdam materia Atramenti ſcriptorii dici ſolet *Encauſtum*. Quod nomen etiam in re vitraria idem ſignificat, quod Amauſum vel Smaltum, Merett. in *Neri Art. vitraria l.* 6. *c.* 93. *p. m.* 165. De *Encauſto* Hermetico a Chr. ad. Balduino invento videatur in Ejuſdem *Hermete Curioſo Inventum VI.*

Enceimæ, ἔγκειμαι, i. e. *incumbo*. Uſurpatur de utero, quando iſchio incumbit. Hippoc. 5. *aph.* 47. Diet. *n.* 234.

(Π) *Encephalocele*, cerebrum aut cerebellum per hiatum calvariæ extrorſum eminens. Vog.

Encephalos, ἐγκέφαλος, *Cerebrum*. Vide ſupra *ſuo loco*.

Enceris, ἐγκηρίς, *grumus ceræ*, vel maſſa informis, quando liquata infunduntur mortario in frigore, Galen. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 2. *l.* 3. *c.* 4. *l.* 4. *c.* 5.

Enceroſis, ἐγκήρωσις, vide *Inceratio*.

Enchalinomæ, ἐγχαλινῶμαι, ſignificat *frenor*, vel frenis cingor. Hippocrat. *lib. de venis XXVII.* 8.

Encharaxis, ἐγχάραξις, Medicis dicitur *Scarificatio*, quæ eſt cutis & ſubjectæ carnis per ſcalpellum ſectio, non punctim, ſed cæſim facta. Differt a Phlebotomia, quod hæc uno vulnere venam adaperiat, illa multis vulnuſculis & ſectionibus cutem dividat. Differentiæ potiſſimum tres conſtitui poſſunt. Aut enim tenuis & ſuperficiaria eſt *ſcarificatio*, aut magna & profundior, aut intermedia, Galen. *l.* 2. *ad Glauc. c.* 7. Plura de *ſcarificatione* vide apud eundem integro libell. *de cucurbitul. ſcarificat. &c.* Imprimis vero ad renutritionem facere, teſtatur Oribaſ. *lib. de ſcarific. cap.* 20. citante Rhodio *ad Scrib. n.* 55. Jung. & Petri Pauli Magni Romani Chirurgi libellus Italicus inſcriptus: *Diſcorſo ſopra le ventoſe*.

Encheireſis, ἐγχείρησις, proprie ſignificat generationem, vel *tractationem manibus factam*; vel ſi quis negotium aliquod propria manu aggreditur; Exercitium. Ita Galen. libros ſcripſit ἐγχειρήσεων ἀνατομικῶν, de cujus tituli Latina verſione vide C. Hoffmann. *Var. Lect. l.* 2. *c.* 13.

Encheiria, ἐγχειρία, idem quod ἐγχείρησις, manus aggreſſio, *adminiſtratio manuaria*. Legitur apud Hipp. 2. *de artic. t.* 40. Libavius partem Chymiæ, quæ agit de inſtrumentis & operationibus, vocavit *Encherian*, *tract. de Igne naturæ cap.* 36.

Enchondros, ἔγχονδρος, duplicem habet ſignificationem, a primitivo χόνδρος, quod & *granum*, & *cartilaginem* notat. Itaque & derivativum hoc 1. ſignificat *granuloſum*, grumoſum, in qua ſignificatione uſus eſt Dioſcorid. *lib.* 1. *c.* 83. deinde *Cartilagineum*, teſte Gorræo, *p.* 123.

Enchorios, ἐγχώριος, idem quod ἐνδήμιος, vernaculus. Vide *Endemius*. *Epichorius*.

Enchrimpto, *Enchripto*, ἐγχρίμπτω ἐγχρίπτω, idem quod χρίμπτω, ſignificat *applico*, admoveo, *implico*, appropinquo. Uſus Hippocr. de oſſibus, quæ in fracturis inter ſe *implicantur*, & mutuo attactu ſe offendunt, *de artic. t.* 35. de compoſ. προσεγχρίμπτω, *l.* 3. *t.* 112. de utero ad inguina, pectinem & veſicam procumbente, *l.* 2. *de morb. mul. XXXIII.* 15. Junge Foeſ. *p.* 179.

Enchriſta, ἔγχριστα, vocantur medicamenta liquida, quæ *illinuntur*. Celſ. *l.* 5. *c.* 24.

Enchylos, ἔγχυλος, quaſi dicas *Inſuccatus*, udus, madidus. Idem quod νοτερός, Galen. *l.* 4. *de diff. pulſ. c.* 2.

Enchyma, ἔγχυμα, idem quod ἔγχυσις, *infuſionem* ſignificat. Ita plenitudo quoad vaſa vocatur πλῆθος κατὰ τὸ ἔγχυμα, non ſolum ſanguinis, verum etiam ad omnem vaſorum arte factorum repletionem applicari poteſt. Gorræus *p.* 124. Vide *Infuſio*.

Enchymoma, *Enchymoſis*, ἐγχύμωμα, ἐγχύμωσις, *humorum vitalium* in partes ſolidas *infuſionem* ſignificat apud Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ.* 4. *n.* 26. quale quid fieri videmus in ira, verecundia, aut gaudio, quod ſanguis in venulas cutaneas rapiatur, ut color vividus, floriduſque appareat. Huic opponitur *Ecchymoma* & *Ecchymoſis*, de quo ſuperius.

Enchytos, ἔγχυτος, dicitur de eo, *quod infun-*

funditur & inſtillatur. In ſpecie ἔγχυζα vocantur medicamenta, quæ oculis inſtillantur, ut Fœnugræci decoctum, Lac muliebre, & alia Collyria liquida, Gal. *lib. de rem. fac. parab. c.* 10.

Enciſſevomæ, ἐγκισσεύομαι, ſignificat *implicor*, inſtar hederæ. Legitur apud Hippocr. de venis XX. 7. Poſſet etiam uſurpari de venis ſpermaticis pampiniformibus.

Enclydaſticos, ἐγκλυδαστικός, h. e. *intus fluctuans*, aut fluctus faciens. Dicitur de aqua apud Hippocr. 3. *de R. V. I. A. t.* 40. De pure *l.* 1. *de morb. XI.* 4.

Enclyſma, ἔγκλυσμα, idem quod *Clyſma*, vel *Enema* ſignificat. Vide *Enema*. *Clyſter*. Legitur apud Dioſcorid.

Encœlion, ἐγκοίλιον, ſignificat *Abdomen*. *Hira*, videlicet omnia viſcera ſub coſtis recondita, ἐγκοίλια vocantur. Linden. *Ex. IX.* §. 57. 58.

Encolpiſmus, ἐγκολπισμός, proprie *inſinuationem* ſignificat. Uſurpatur vero de applicatione remediorum uterinorum in ſinum muliebrem a Moſchione *de morb. mul. c.* 132.

Encope, ἐγκοπή, ſignificat proprie *inciſionem*, qualis aliquando contingit in capitis oſſibus, eſtque ſoluta continuitas ab aliquo acuto diſſecante facta. Coincidit cum vocibus διακοπή & ἕδρα. Caſtell. Gorr. *p.* 123. Improprie etiam ſignificare poteſt *impedimentum*, interceptionem. Derivatur a verbo ἐγκόπτω, *incido*, impedio; in qua poſteriori ſignificatione legitur apud Hipp. *in præcept. XI.* 3.

Encranis, *Encranion*, ἐγκρανίς, ἐγκράνιον, vide *Cerebellum*.

Encraſicholus, ἐγκρασίχολος, nomen *piſciculi littoralis*, ad *Sardas* vel Sardonos Italorum pertinentis. Sale conditus uſurpatur ad cibum. Cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 3.

Encrates, ἐγκρατής, id eſt *validus*, firmus, robuſtus. Hippocrat. *lib.* 7. *Epid. VII.* 14. *IIX.* 14.

Encris, ἐγκρίς, *placentæ* genus, dum farina bene ſubacta in oleo primum coquitur, mox mel adjicitur. Ταγηνίας Pollux vocavit, quod patinis fere frigatur. Gorr. *d. l.* C. Hoffmann. *l.* 3. *V. L. c.* 13. *fin.*

Encryphias, ἐγκρυφίας, epitheton *panis*, qui & ἀγοραῖος, i. e. *forenſis*, aut *venalis* dicitur, quod in foro vendendus exponatur. Gorr. *d. l.*

Encylindotos, ἐγκυλίνδωτος, *in orbem* vel *cylindri* formam *convolutus*. Dicitur de lana utero applicanda, *l.* 1. *de morb. mul. CII.* 57. Foeſ. *p.* 178.

Encymon, ἐγκύμων, dicitur *prægnans*, *gravida*, ab ἐγκύω, concipio. Gal. *cap.* 3. *in progn. t.* 30.

Encyro, ἐγκύρω, ἢ ἐγκυρόω, ſignificat *incido*, irruo. Hippocr. uſurpat de flatibus *l. de vet. med. XLI.* 1. Jung. 1. *de artic. t.* 45. At vero ἐγκυρᾶσαι definit Erotianus, quod ἐπελωτικὸν vel κατελωτικὸν eſt: ſed mendum ſubeſſe auguratur in Hippocratis libris Foeſius, quod anne forte in voce ἐγκυρᾶσαι potius quærendum, & ἀγκυρᾶται legendum eſt metaphorica ſignificatione.

(Π) *Encyſtis*, tumor frigidus, indolens, membrana incluſus & materiem ſpiſſam complexus. Atheroma, ſteatoma, teſtudo, talpa, meliceris ſunt ejus ſpecies. Vog.

Endedinemenos, ἐνδεδινημένος, *intro convolutus*, introrſum converſus. Eſt epitheton oculorum vitioſe ſe habentium, aut etiam inſtabilium, & δινήσει quadam affectorum, apud Hippocr. *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 27. Linden. reddidit per tremulos oculos a tremore, vel motu convulſivo muſculorum ocularium mira celeritate atque inceſſanter oculi orbitam in omnem partem raptantium, *Ex. IV.* §. 93.

Endeia, ἔνδεια, *indigentia*, defectus, *penuria* dicitur, quæ opponitur *Plenitudini*, *Abundantiæ*. Huc pertinet κενεαγγείη, vaſorum inanitio, 1. *aph.* 2.

Endeixis, *Indicatio*, communitas, ſcopus. Terminus frequentiſſimus in arte Medica, & præſertim in Methodo Medicinali. Eſtque nihil aliud, quam monſtratio, vel determinatio juvantis, vel indicati ex indicante, h. e. accurata determinatio agendorum in Medicina ex cauſis modoque generationis cum ſanitatis, tum morbi. Hinc duplicis generis ſunt *Indicationes*. Aliæ ſunt *Conſervatoriæ*, ad methodum ὑγιεινὴν ſpectantes: aliæ *Curatoriæ*, ad methodum θεραπευτικὴν pertinentes. Quamvis plerique confundant, & in genere tres conſtituant etiam medendi methodum concernentes *indicationes*: *Præſervatoriam*, quam ad cauſſam, Gr. προφυλακτικὴν: *Curatoriam*, quam ad morbum: & *Vitalem*, quam ad vires corporis referunt. De quibus vide paſſim in Auctoribus, præſertim apud Rolfink. *Ord. ac M. Med. Sp. l.* 4. *ſect.* 1. *cap.* 11. *ſeqq.* Noſtram vero ſententiam invenies *in Dogm. Medic. Gen. Part. IV. c.* 1. 2. 3. *&* 4. Egregie quoque de *Indicationibus*, *Indicantibus*, & *Indicatis* diſſeruit Linden. *Ex. VIII.* §. 63. *ſeqq. & alibi*, quorum loca vide in *Indice* illius Auctoris.

Endemos, *Endemics*, ἔνδημος, ἐνδήμιος, *Vernaculus*, alicui populo familiaris, quaſi *Patrium* dice-

dixeris, eſt epitheton morborum communium, multis in una regione viventibus ob cauſſam communem illi regioni familiarem, Galen. *c.* 1. *in* 1. *Epid. in procem. & in defin.* Vernaculi morbi ſunt, qui in quibuſdam locis abundare ſolent. Differunt ab *Epidemicis*, quod hi certis ſaltem temporibus infeſtare ſoleant, propter cauſſam vitio aeris infecti aut intemperatioris conſtantis prægreſſi contractam. Illi vero nullo non tempore ſolent eſſe familiares, v. g. Scorbutus maritimorum & paluſtrium locorum incolis. Vide *Dogm. noſtr. P. II. c.* 6. *Dogm.* 11. *Vernaculo* morbo revera *vernaculum* remedium extare aſſeruit Hartmann. *in Diſp. Chymico-Med.* 1. *Auctar.* 7.

Endeſis, ἔνδεσις, *colligationem*, *connexionem* per vinculum ſignificat, & ea pedis pars apud Hipp. hoc vocabulo intelligitur, in quam tibiæ oſſa deſinunt, & ad talos ligamentis connectitur, *l. de venis XXIV.* 2.

Endica, ſignificat *fæces in fundo*. Morienes vero ita ſcripſit: *Endicam* quære in vitreis vaſis & repone tantiſper, donec aceſcat. Nam in dulci materia nihil præſtare poteris. Hæc corporibus addita & in terram ſic mutatis, conſervat illa, ne comburantur. *Endica* omnibus corporibus utilis, idonea reddens & vitalia, præſervat a putredine & ignis conſumptione. Dicitur & *Moſe hazuania*. Hæc Ruland.

Endœaſtos, ἐνδοιαςὸς, ſignificat *dubius*, anceps. Frequens vocab. Hippocr. *l.* 2. *prorrhet. XXIV.* 2. *Coac. t.* 121. *l. de Criſib. IV.* 11. *l.* 1. *de morb. I.* 9. *III.* 10. *l.* 2. *Epidemiorum ſ.* 4. *n.* 20.

Endon, ἔνδον, *Interne*. Vide *Exo*.

Endoſis, ἔνδοσις, *remiſſio*, intermiſſio, dicitur de febribus, præſertim continuatis, quando ſuis particularibus acceſſionibus inſignes habent ad remiſſionem, aut declinationem mutationes, Galen. *c.* 3. *in* 1. *Epid. t.* 2. Differt ab ἀπυρεξία, quod hæc de febrium intermittentium totali remiſſione dicatur. Verbum ἐνδίδωμι ſignificat *remitto*, & non modo de febribus, ſed & de aliis morbis & ſymptomatibus ceſſantibus & remittentibus accipitur, *com. in progn. t.* 73. De corpore quoque ſumitur, quando a morbo non minuitur, nec decrementum capit, 2. *aph.* 28. Dieter. *n.* 289.

Endromis, veſtis dicitur balnearia, hirſuta villi longioris, quæ ex Gallia mittebatur, cujus uſus in balneis & gymnaſiis præcipuus erat. Ant. Fumanell. *de Baln. in princ.*

Enedre, ἐνέδρη, ſignificat proprie *inſeſſionem*, Hinc & ἔνεδροι dicuntur Hippocrati, qui equis firmiter inſident, *l. de A. L. & Aq. XLVII.* 7. Verum vocab. ἐνέδρη ſtrictius uſurpavit de applicatione & impoſitione ferularum Chirurgica, *n. de fract. t.* 65. *ſ.* 3. *t.* 13. 40. Alias vocab. ἔνεδρα etiam *cavillationem* denotare monſtravit Linden. *Ex. X.* §. 266.

Enellagmenos, ἐνηλλαγμένος, i. e. inter ſe *alternatus*, alius alium recipiens. Uſurpatur de vertebris, quarum proceſſus ita committuntur, ut vertebra vertebram alteram viciſſim excipere videatur, 3. *de artic. t.* 45. *vel* 46.

Enema, ἔνεμα, vide *Clyſter. Infuſum*.

Eneos, ἐνεὸς, idem quod κενεὸς, *vanus*, inutilis, & per tropum *ſtolidus*, qui nec audit, nec videt. Hippocr. 2. *de iis, q. in med. ſ. t.* 9.

Enereiſis, ἐνέρεισις, compreſſionem, *illiſionem* ſignificat. Hippocr. *d. tit. l.* 3. *t.* 6. Unde & ἐνερεισθεὶς, *impactus*, *infixus* denotat, *l.* 6. *Epid. ſ.* 6. *t.* 26.

Energema, ἐνέργημα, proprie *Opus* ſignificat, quod ſequitur actionem tanquam effectus. Ita Excernenda & Retinenda ſunt *opus* functionum naturalium. Chylus eſt ἐνέργημα chylificantis ventriculi &c. Interdum tamen pro ἐνεργεία ſumitur. Ita Cruciatus ἐνέργημα ὀδύνης, *opus* doloris vocatur. Linden. *Ex. XIII.* §. 309.

Energia, ἐνέργεια, vide *Actio*. *Operatio*.

Energos, ἐνεργὸς, ſignificat non ſolum actuoſum, alacrem ad functiones, ſed & moribus cultis præditum, humanum apud Hippocr. *l. de A.* L. *& Aq.* notante Joh. Bapt. Perſona *comm. in Gal. l. quod an. mor. ſeq. &c. p. m.* 289. *& alibi*.

Energumeni, ἐνεργούμενοι, in malam partem ſumpto vocabulo dicuntur *Obſeſſi* a *Dæmonio*, ſive vere tales, ſive falſo & ex mentis errore. Qua ſignificatione accepit D. Binninger *Obſerv. Medic. Cent.* 5. *Obſ.* 32. *p.* 523. *ſeqq.* Singularem etiam & plane admirandam *Energumenæ* hiſtoriam refert Joh. Matth. Neſter. *Obſerv.* 2. *Promptuario Macaſii annexa*.

Enervatio, æquivocum eſt. Vel enim idem ſignificat, quod ἀπονεύρωσις, id eſt, *tendo*, Gal. *l.* 1. *de* L. *Aff. c.* 6. de quo ſupra: vel proprie notat *repurgationem* a fibris & membranulis, quæ etiam Curatio dici ſolet, teſte Rhod. *ad Scribon. n.* 212. vel tropice accipitur pro *debilitatione*, Gr. ἔκλυσις. Vide *Eclyſis*. Dieter. *n.* 253.

Engaſtrimythos, ἐγγαστρίμυθος, dicitur proprie, *qui concluſo ore loquitur*, quod ventre vocem edere videbatur. Translatum vero ad mulierem fatidicam *Pythiam*, quæ divaricatis cru-

cruribus ex ventre inferiore & partibus genitalibus vaticinium protulit. Hippocr. *l.* 5. *Epid. XXV.* 8. *l.* 7. *XVII.* 7. Jung. Jac. Rolandi de Belebad. *Agloſſoſtomographiam c.* 6. in *Anno III. Ephemer. Nat. Cur. p.* 588. Latine dici poteſt *Ventriloqüus*, de quo vocab. etiam infra *ſuo loco*.

Engenes, ἐγγενὴς, *ingenitus*, congenitus, idem etiam quod οἰκεῖος, *domeſticus*, familiaris. Gal. *in Exeg. dict. Hipp.*

Engeraſco, ἐγγηράσκω, *ſeneſco*, inſeneſco. Hipp. 2. *aph.* 54. idem quod ἀπογηράσκω, *d. l. aph.* 53. Dieter. *n.* 231.

Engignomæ, ἐγγίγνομαι vel ἐγγίνομαι ſignificat inſum, *innaſcor*, invado. Uſus Hippocrat. 4. *Aph. XLIV.* de tuberculis aut doloribus poſt febres longas ſeſe in articulos inſinuantibus. Et mirum, quod neque Foeſius, neque Dieterich. verbi emphaſin expoſuerint.

Engiſoma, ἐγγείσωμα, ἐγγίσωμα, inſtrumentum dicitur, quod in calvariæ fracturis fuit adhibitum, vel etiam juxta alios eſt oſſis pertuſio, cum pars affecta in profundum deſcendit, ac ſuper illæſum os corruit. Galen. *l.* 6. *M. M. cap.* 6. *&* *def. Med.*

Englottogaſtor, ἐγγλωττογάστωρ, i. e. *linguam in ventre habens*, dicitur, cui in ſolius ventris commodum cura eſt intenta. Linden. *Exerc. XI.* §. 131.

Engomphoſis, ἐγγόμφωσις, idem quod γόμφωσις, vide *Gomphoſis*.

Engonios, ἐγγώνιος, *Angularis*, quando duo membra connectuntur ad angulum ſive rectum, ſive obliquum. Hippoc. 1. *de iis, quæ in med. f. t.* 17. *ſ.* 3. *t.* 20. *Mochlic. IX.* 14. *XXII.* 5. Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 5. Vide Foeſ. *Oec. p.* 177.

Eniautos, ἐνιαυτός, vide *Annus*. Hinc ἐνιαύσιος, *annuus*, dicitur de morbis & ulceribus, 5. *aph.* 45. *&* *l.* 1. *de nat. hum. t.* 42.

Eniſchomenos, ἐνισχόμενος, vide *Contentus*.

Eniſtemi, ἐνίστημι, *inſiſto*, inhæreo, urgeo. Hippocr. *l.* 5. *Epid. XXXI.* 7. Unde ἔνστασις, *inſtantia*, dictio Democriti ſectatoribus familiaris, cum morbos atomorum in vacuos meatus ingreſſu & obſtructione oriri docuit, hujuſmodi ingreſſionem, infixionem ſignificans. Hier. Mercur. *lib.* 4. *Var. Lect. cap.* 13. Foeſ. *pag.* 211.

Enixa, idem quod Puerpera, & aliquoties legi in ſcriptis P. M. de Calderia, *Tom. II. Oper. p.* 74. 77. *&c.* Alias apud Chymicos *Enixum* eſt epitheton Salium Tertii generis ex acido & alcali geniti, quod alias *Neutrum*, *Tertium*, juxta Glauber. *Mirabile*, juxta alios *Anomalum* dicitur, & utriuſque vires, ſed refractas poſſidet. Vide David. von der Beke, qui Barnerum caſtigat. Hodiernis etiam *Sal ſalſum* appellari ſolet, quod ex acido & alcali junctis reſultat, v. g. Tartarus Vitriolatus, & alia. Hæc Enixa vel Media ſalis rurſus dividit Iunken in *Acidia*, *Salſa*, *Armonicalia*, *Vitriolica*, *Nitroſa* & *Aluminoſa*, quemadmodum eorum deſcriptiones videri poſſunt *in Corpore ejus Pharmaceutico ſect. III c.* 23. *p.* 297.

Enneapharmacos, ἐννεαφάρμακος, medicamentum ex novem ſimplicibus conſtans. Ita dicitur Peſſus quidam, qui ad uteri & ſedis inflammationes confert. Galen. *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 6. Æginet. *l.* 7. *c.* 24. *fin.* Antidotus Heraclidis apud Gal. *l.* 2. *de antidot. c.* 14. Ita & Emplaſtra quædam apud Aet. & Celſ. *enneapharmaca* dicuntur, teſte Gorræo *p.* 142.

Enneazo, ἐννεάζω, ſignificat *adoleſco*, juvenor. Hipp. 2. *aph.* 54. Dieter. *n.* 293.

Enoch creditur *Hermes Triſmegiſtus* fuiſſe, juxta pleroſque Spagyricos. Zacharias in opuſculo *Th. Chym. Vol. I. p.* 723. Menens. *Aurei Veller. l.* 1. *c.* 4. *in Vol. V. p.* 256.

Enochdianus Paracelſo dicitur, qui longævitate æmulatur *Enochum* Prophetam. Hinc *Enochdiama vita* eidem eſt vita admirabiliter longæva. Vid. *l.* 4. *de vita long. c.* 6. *l.* 5. *c.* 2. *&* 5.

Enochleo, ἐνοχλέω, *infeſto*, *perturbo*, moleſtia afficio ſignificat. *Coac. t.* 195. *&* 2. *aph.* 50. 4. *aph.* 57. Vide Dieter. *n.* 294. Vide *Infeſto*.

Enodios, ἐνόδιος, in via poſitus, *in via habitans*. Apud Hippocr. vero eſt nomen proprium *lib. de morb. ſacr. IV.* 40. Junge Foeſ. *pag.* 211. 212.

Enœceſis, ἐνοίκησις, vide *Inhabitatio*.

Enomos, ἔνωμος, *crudus*. Vide *Cruditas*. Hipp. 5. *aph.* 67. Vid. Dieter. *n.* 296.

Enormon, ἐνορμῶν, *impetum faciens*. Dicitur & ſimpliciter ὁρμῶν, epitheton Spirituum aptiſſimum, & rei naturam exprimens, videlicet ſummam levitatem, tenuitatem, & activitatem. Vide *Pneuma*. Hippocr. *lib.* 6. *Epid. ſ.* 8. *t.* 19. ubi tamen ſimplex verbum legitur ὁρμῶντα, quod idem eſt, Gal. *l. de rigor. c.* 5.

Enphlebotomeo, ἐμφλεβοτομέω, ſignificat Hippocr. *diſtribuo venas in multas partes*, vel ramos, vel propagines, *l. de ven. XXVI.* 6. Conf. Erotianus.

Enrhythmos, ἔνρυθμος, epitheton pulſus alicujus, qui ordinis rationem obſervat aliquam. Differt ab εὔρυθμῳ ſaltem gradu, cum hic ita dicatur, quando exactus ordo inter pulſus invicem ſubſequentes obſervatur, reſpectu celeritatis, vehementiæ & æqualitatis. Nihilominus ad-

adhuc *ἔνρυθμος* dici poteſt, licet unum attributum non plenarie adſit. Junge Gal. *lib.* 1. *de diff. pulſ. c.* 9.

Ens, *τὸ ὄν*, vel Metaphyſice, vel Medice exponi poteſt. Illa ſignificatio non eſt hujus loci, ſed petenda a Philoſophis. Secundum hanc coincidit cum *Exiſtente*, *Subſtantia*, *ὑπάρχον*, *ὑφεςὼς*, Gr. dictis, Gal. *l.* 2. *Meth. med. c.* 7. *fin.* A Paracelſicis & Chymicis aliter deſcribitur *Ens*, quod ſit extractum minerarum primum, quæ nondum attigerunt perfectionem, ſuntque ſeminales potentiæ fœcundiores. Hinc nominari ſolet & materia prima, quæ eſt cujuſque generis, & vim ad id proximam habet, ex qua primum motus naturalis ad ſubſtantiam exiſtit. Petitur primum Ens e Mineralibus potiſſimum. Hinc enim metallorum & gemmarum actu quidem illis vacuæ, at potentia fœcundæ inveniuntur. Ita Illuſtr. Boyleus *Ens* ſuum *Veneris* e Colcothar Vitrioli prius edulcorato aqua pluviali ſublimando cum duplici quantitate Salis Ammoniaci conficit, notante Joh. Franc. Vigani, *Medull. Chym. p.* 5. Paulo aliter a Marggravio paratum legitur in Morley *Coll. Chym. I. Leid. c.* 530. Deſcriptio *Entis Veneris* ſimilis legitur in Roſ. Lentilii *Miſcell. Medico-Curioſ. P. II. p.* 577. Iunken. *Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 108. & Joſeph. Iakſon in curatione Maniæ aliquoties loco Vomitorii commendavit *Enchirid. c.* 7. & 8. *Ens veneni* vocatur impuritas mucilaginoſa, & tartarea, quæ non habet in ſe virtutem expulſivam, ſed ſtypticam, aluminoſam & adſtringentem, & omnibus alimentis ineſt, *Introductione ad vitalem Philoſophiam Tract. altero. Part. priori c.* 14. 15.

Enſiformis, *Enſiculatus*, *ξιφοειδὴς*, eſt epitheton Cartilaginis parti infimæ Sterni adnatæ, gladii vel enſis effigie, figura triangula; interdum penitus oſſæ. Dicitur & *Mucronata*, cujus deſcriptionem vide apud Anatomicos, præſertim Bartholin. *libell.* 4. *de Anat. c.* 18. Vocatur alias & *Furcella*, vel *Furcula*, quod in fine nonnunquam bifida obſervetur.

Enſtacton, *ἔνςακτον*, q. d. *Inſtillatitium*, nomen Collyrii ita dicti, quod oculis inſtillaretur liquidum. Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. Æginera vero vocavit *ςακτικὸν*, *l.* 7. *c.* 16. Rhod. *ad Scrib. num.* 34.

Enſtalaxis, *ἐνςάλαξις*, vide *Inſtillatio*.

Enſtaſis, *ἔνςασις*, *Inſtantia*. Vide *Eniſtemi*.

Entalium, *Entali*, *Entale*. Vide *Dentalium*. *Entali* quoque idem quod *Alumen ſciſſum*, quod aliquando generatur ex Sale gemmæ, Paracelſ. *tr.* 2. *Chirurg. magnæ cap.* 8. Rul. Unde & in genere Sal *Entalicum* dicitur acidum aluminoſum, quæ omnia ex frigido coagulantur. Parac. *Paramir. l.* 2. *c.* 6. Tale Sal *Entalicum* ſtatuit idem cauſſam icteritiæ, *l. de Icterit. c.* 1. Sal *Entalicum* Microcoſmi rejicitur per alvum. *Paragraph. l.* 1. *c.* 2. §. 2.

Entaſis, *ἔντασις*, *intenſionem*, aut internam tenſionem ſignificat, quæ & ſimpliciter *ζάσις*, aut *ξώντασις* vocatur. Legitur in Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 27. 21. *lib.* 4. *Epid. XIII.* 19. Gal. *Com. in* 3. *Epidemiorum t.* 5. & *comm.* 3. *d. l. t.* 17.

Entaticos, *ἐντατικὸς*, *intenſivus*, tribuitur medicamentis internis & externis Venerem ſtimulantibus; alias *Incentiva*, dictis; item *Satyrica*. Dieter. *n.* 206. *in fin.* Tale Emplaſtrum legitur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 17.

Enteradenes, *ἐντεραδένες*, h. e. Glandulæ inteſtinales, quas D. Joh. Conr. Pejerus egregie deſcripſit *peculiaribus Exercitationibus*, & hoc nomen Græcum ipſis attribuit *in ep. ad D. Joh. Jac. Harder.* quæ occurrit in Pœonis & Pythagoræ *Exercitationibus Epiſtolicis Anatomico-Medicis Ex.* 32. vocavit & illius ſcriptum hic *Enderadenographiam*.

Enterenchytæ, *ἐντερεγχύται*, vocantur inſtrumenta chirurgica ad Clyſteres inteſtinis injiciendum deſtinata. Scult. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XIII. fig.* 4. 5.

Enterione, *ἐντεριώνη*, idem quod *ἐγκάρδιον*, Vide *Encardion*.

(Π) *Enteritis*, inflammatio inteſtinorum. Lin.

Enterocele, *ἐντεροκήλη*, eſt *Hernia inteſtinalis*, quando inteſtina prolabuntur vel ad inguina, vel ad ſcrotum, ob rupturam peritonæi, & tumorem gignunt, Galen. *l. de differ. morb. cap.* 10. Hujus obſervationes & curationes vide apud Hildan. *Cent.* 2. *Obſerv.* 81. *ſeqq. cent.* 6. *Obſerv.* 73. & *alias*. Tales ægri vocantur *Enterocelici*, *d. l.*

(Π) *Enterocele ovularis*, Hernia inteſtinalis foraminis ovalis in ſuperiori & interna femoris parte prope perinæum. Vog.

Enteromphalos, *ἐντερόμφαλος*, dicitur *Hernia umbilicalis*, quando inteſtina umbilicum protuberare faciunt. Dicitur & *ἐξόμφαλος*, quamvis hoc vocab. omnem umbilici protuberantiam denotet, ab aliis quoque cauſſis obortam. Hildan. *epiſtol. ad Mich. Doring. in oper. p.* 900. Affectus hic mulieribus præſertim tempore partus haud raro contingere ſolet.

Enteron, *ἔντερον*, *Inteſtinum*, & pluraliter *ἔντερα*, *Inteſtina*, dicuntur corpora oblonga, cava, rotunda, membranoſa, ventriculi orificio dextro

ſtro ad extremum anum protenſa, diſtribuendi ad vaſa lactea chyli & continendi, expellendarumque fæcum inſtrumenta, fibris circularibus aliiſque prædita, & varie circumgyrata, quorum prolixiorem deſcriptionem reperies in Anatomicis, ſpecialiter Bartholin. *lib.* 1. *Anat. c.* 10. 11. & D. Bidloo *Anat. Tab.* 39. & 40. Etſi vero revera unum & continuum ſit *Inteſtinorum* corpus, loco tamen, magnitudine, numero orbium & anfractuum variare & diſtingui, hincque ſenarium reſultaſſe numerum, ita ut tria priora dicantur *Tenuia: Duodenum*, *Jejunum*, & *Ileum*; tria reliqua *Craſſa*: *Cæcum*, *Colon*, & *Rectum*, notum eſt, de quibus omnibus ſuo loco. Gal. *l.* 5. *de U. P. c.* 3. *l.* 6. *Anat. admin. cap.* 6. Jung. Diet. *n.* 295. Ob hanc diviſionem dixit Linden. *Inteſtinum* re unum, appellatione geminum. *Ex. IIX.* §. 2. Aliquando & ἔντερον in ſingulari κατ' ἐξοχὴν denotat *Colon*, apud Hippocr. *l.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 3 notante Gal. *in comm.* Jung. *l. de humor. XI.* 16. Ἔντερα quoque ſignificat ſacculum, vel folliculum, in quem medicamenta ad fotum immittuntur, forte quia ut veſica, ſic & *Inteſtina* ad eum uſum accommodari poſſunt. Hippoc. *l.* 3. *de morb. I.* 20. Foeſ. *p.* 212. Per metaphoram etiam Lumbrici terreſtres dicuntur ἔντερα γῆς, *inteſtina* terræ, notante Foreſt. *libr.* 21. *Obſervatione* 29. *Schol.*

Enteropiplocele, ἐντεροπιπλοκήλη, eſt nomen herniæ in ſcroto potiſſimum, quando omentum & inteſtina ſimul devolvuntur & prolabuntur. Hinc Gal. ad tumores compoſitos refert, *l. de tum. p. n. c.* 15.

Enteroſcheocele, ἐντεροσχεοκήλη, dicitur nonnullis ex licentia Græcis familiari componendi voces, *Hernia ſcrotalis Inteſtinalis*, quando inteſtina in ſcrotum prolabuntur. Vide *Oſcheocele*.

Entheaſticos, ἐνθεαστικὸς, epitheton Melancholici, qui putat, a majori quadam vi ſe defendi & exornari, vaticinaturque futura. Videatur Æginet. *l.* 3. *c.* 4. Latine *Divinaculus*, *Vaticinator*.

Enthemata, ἐνθέματα, vocari, quæ cruentis vulneribus confeſtim injiciuntur, ad reprimendas inflammationes & inhibendum ſanguinem, ſcripſit Andr. Tiraquell. *de Nobil. c. XXXI.* §. 275. *fol.* 130. *b.* ſed nullum Auctorem, ubi occurrat, addidit, quamvis ipſius auctoritas omni exceptione major ſufficere poſſit.

Enthermos, ἔνθερμος, idem quod πολύθερμος, *impenſe calidus*. Hippocr. *l.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 13. 19. Gal. *in comm.*

Enthetos, ἔνθετος, in genere dicitur *Impoſitus*, *Inditus*. Specialiter vero ſumitur de medicamentis, quæ naribus imponuntur ad ſiſtendam hæmorrhagiam. Hippocr. vocat ἐντεθέντα, *lib.* 4. *Epid. XXII.* 2. & *l.* 6. *ſ.* 6. *t.* 25. a verbo ἐντίθημι, *impono*, ingero, *l.* 6. *ſ.* 2. *t.* 2.

Enthlaſis, ἔνθλασις, internam colliſionem & contuſionem, *Illiſionem* ſignificat, a verbo ἐνθλάζω, *imprimo*, introrſum cogo, quod uſurpavit Hippocr. *lib. de int. aff. XLVII.* 11. 13. Jung. Foeſ. *pag.* 211. Gal. *lib. de diff. morb. c.* 11. Vide *Illiſio*. *Sennert. Inſtit. Med. l.* 2. *part.* 1. *c.* 10.

Enthraſſo, ἐνθράσσω, idem quod θλάσσω, *perturbo*, moleſtiam affero, *pungo*. Hipp. 3. *de artic. t.* 47.

Enthuſiaſmus, ἐνθουσιασμὸς, id eſt *fanatica perculſio*. Pertinet ad deliria melancholica. *Enthuſiaſmum* Paracelſicum pro ſingulari artis Medicæ notitia acquirenda vocat *Diabolicum* Libav. *Tom. IV. oper. pag.* 79. Vocatur & *Raptus*. Vide infra.

Enthymematicos, ἐνθυμηματικὸς, epitheton & proprietas boni Medici, quod debeat eſſe *argutus*, *præmeditatus*, & acris in reſpondendo. Hipp. *de dec. orn. II.* 26.

Entomon, ἔντομον, vide *Inſectum*.

Entrichoma, ἐντρίχωμα, dicitur a quibuſdam extremus palpebrarum ambitus, ſive extrema ora, in qua excreſcunt cilia. Gorr. *p.* 144.

Entrimma, ἔντριμμα, vide *Intritum*.

Entrope, *Entropia*, ἐντροπὴ, ἐντροπίη, ſignificat *pudorem*, verecundiam, Hipp. *l. de dec. orn. I.* 16. *V.* 5. Linden. reddidit, *Modeſta correctio*. *Ex. II.* §. 20.

(Π) *Entropium*, palpebræ inferioris inverſio introrſum. Vog.

Entypoſis, ἐντύπωσις, dicitur humeri acetabulum, alias ὠμοκοτύλη. Eſtque articulatio humeri cum brachio. Gorr. *p.* 144.

Enulon, ἔνουλον, *caro* dicitur *gingivarum interna*, quemadmodum externa dicitur οὖλον, & media inter dentes ἁρμὸς. Gorr. *ex Polluce*, *p.* 143.

Enur, eſt occultus vapor aquæ, ex quo lapides generantur. Rul. & Iohnſ.

Enureo, ἐνουρέω, idem quod οὐρέω, *mingo*, mejo, immingo. Hippocr. *l.* 7. *Epid. XV.* 43. ubi tamen Linden. cum Cornario exponit per *mingere in ſtratum*, in qua ſignificatione etiam uſus Nic. Pico *d. M. C. & C. l.* 3. *c.* 41. & antiquior Nonus *de M. P. C. c.* 180. Hinc etiam nomen ἐνούρησις, *immictio*, h. e. Urinæ incontinentia, quod una cum verbo legitur apud Solenandr. *Conſil. XI. p. m.* 345.

(Π) *Enu-*

(Π) *Enureſis*, vide *Enureo*. Urinæ e veſica fluxus involuntarius non dolens. Cull.

Enydreomæ, ἐνυδρέομαι, id eſt *madefio*, humeſtor. Erotian. *Onom. p.* 41. *c.* 1.

Enypnion, ἐνύπνιον, *Inſomnium*, idem quod ὄναρ, ὄνειρος, ὄνειρον, quid ſignificet, notum eſt. Referunt *Inſomnia* a Medicis inter ſigna ſanitatis & morborum, quamvis valde dubia & incerta. Hinc Hippocr. integrum ſcripſit libellum de *inſomniis*, & Gal. tractatum de præſagio ex *inſomniis*. Ex recentioribus vero egregie de *inſomniis*, quid ſint, & eorum generationis modo egit Th. Willis. *de Anim. Brutor. Part. I. t.* 16. Dicitur & *Somnium*. Videatur & de *Inſomniis* Caſp. Rejes *C. El. q.* 37. Jungatur deſcriptio *Somnii* apud Linden. *Ex. XV.* §. 37.

Enypoſapros, ἐνυπόσαπρος, *intus ſubputridus* ſignificat, & uſurpavit Hippocr. de ſputo in hepaticis, *Coac. t.* 446.

Enyſtron, ἤνυστρον, eſt ventris ſinus in quadrupedibus, dictus *Abomaſum*. Hic venter eſt magnitudine amplior *Omaſo*, quod ἐχῖνον vocant, forma oblongior, cancellis intus & cruſtis multis, magnis & levibus inornatus. Ab eo proxime inteſtinum ſequitur. Gorr. *pag.* 178. Jung. Ariſt. *lib.* 3. *de part. an. cap.* 14. Barr. *lib.* 1. *Anat. c.* 9. *Abomaſum* prorſus eſſe fictitium contra Gazam ſcripſit C. Hoffm. *l.* 2. *Inſt. Med. c.* 31. §. 8.

Eon, ἠών, dicitur totus oculorum ambitus. Gorr. *p.* 175.

Epacmaſticos, ἐπακμαστικὸς, *accreſcens*, Vide *Acme*. Dicitur & ἀναβατικὸς. Vide *Anabaſis*, *ſuo loco*.

Epacros, ἔπακρος, dicitur de eo, quod in ſummitate acutum eſt, vel in anguſtum tendit. Hippocr. *lib. ſecundo de morb. LIX.* 25. Foeſ. *p.* 221.

Epaeiromæ, ἐπαείρομαι, *attollor*, inſurgo ſignificat. Uſurpatur de humoribus inordinate commotis. Hipp. *l. de humid. uſu*.

Epagogion, ἐπαγώγιον, dicitur genitalis membri *Præputium*, apud Dioſcor. *l.* 3. *c.* 25. quamvis dubitet, apud quem eſt caput 23. Verum approbat C. Hoffmann. *l.* 4. *Var. Lect. c.* 33. Quod vero Gorræus *p.* 146. ſcripſerit ἐπαγώγια ſignificare *præputia* tantum male affecta, nullam prorſus video rationem.

Epaio, ἐπαΐω, ſentio, *percipio*. Frequens verbum Hippocr. 2. *prorrh. XXVI.* 2. 4. *l.* 2. *de morb. XXI.* 9. *l.* 1. *de morb. mul. XLII.* 5. *l.* 2. *LIIX.* 15.

Epaiſſo, ἐπαΐσσω, & med. ἐπαΐσσομαι, ſignificat *cum impetu irruo*, irrumpo. Legitur in Hippocr. *lib. de nat. puer. IX.* 7. Linden. vertit per *Exſilio*.

Epaleipho, ἐπαλείφω, proprie ſignificat *ſuperlino*, translatitie exacuo, *irrito*, in qua ſignificatione legitur de cancro exaſperato, Hippocr. *l.* 5. *Epid. X.* 21.

Epanacleſis, ἐπανάκλησις, *revocatio*. Dicitur de calore, Hipp. *l.* 5. *aph.* 21. & *l. de humid. uſ. XI.* 15. Diet. *n.* 307. Junge *Dogmata noſtra Med. Gen. P. IV.* 2. *p.* 480. 481.

Epanadidomi, ἐπαναδίδωμι, ſignificat *increſco*, ingraveſco. Uſurpatur de morbis ab initio minus vehementibus, progreſſu vero temporis in gravius tendentibus, *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 29. & *l.* 1. *de morb. mul. XLI.* 5.

Epanadiploſis, ἐπαναδίπλωσις, *reduplicatio*. Vide *Anadiploſis*. Vocatur & ἐπανάληψις, *repetitio*. Gal. *l. de morb. tempor. c.* 8.

Epanalepſis, ἐπανάληψις, *repetitio*. Vide *Epanadiploſis*.

Epanaphero, ἐπαναφέρω, *reaſſumo*, repeto ſignificat, & quidem apud Hippocr. de viribus reſumptis uſurpatur, *Coac. t.* 1. ubi ἐπανενέγκαντες, ſeſe *recolligentes*, occurrit.

Epanapneo, ἐπαναπνέω, ſubinde & crebro *reſpiro*. Hippocr. *l.* 7. *Epid. XLVI.* 13.

Epanaſtaſis, ἐπανάστασις, *prorumpens eminentia*, *eruptio*, puſtula. Legitur in Hipp. *Coac. t.* 220.

Epancylotos, ἐπαγκυλωτὸς, dicitur Laquei ſpecies apud Oribaſium, quo ſinus ſuper ſinum injicitur, faciens ad corpora figuranda. Gorr. *p.* 146.

Epanemeo, ἐπανεμέω, ſignificat *vomitum ſubinde repeto*, revomo. Hipp. *Coac. t.* 568.

Epanereugomæ, ἐπανερεύγομαι, *crebro eructo*. Hippocr. 3. *de R. V. I. A. t.* 59.

Epanorthumæ, ἐπανορθοῦμαι, idem quod διορθοῦμαι. Vide *Diorthoſis*.

Epanthiſma, ἐπάνθισμα, ſignificat *Effloreſcentiam*, idem quod ἐπάνθημα. Occurrit apud Hipp. 1. *prorrh. ſ.* 1. *t.* 21. *ſ.* 2. *t.* 25. *Coac. t.* 579. a verbo ἐπανθέω, *effloreſco*, quod legitur *l.* 7. *Epid. XXIII.* 19.

Epantleſis, ἐπάντλησις, *perfuſionem aquæ*, aut infuſionem ſignificat, qualis fieri ſolet in balneis. Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 50.

Epaphæreſis, ἐπαφαίρεσις, in genere dicitur *repetita ſublatio*, vel evacuatio. In ſpecie vero vocatur ita ſanguinis miſſio repetita, apud Gal. *l. de cur. rat. per ſang. c.* 1.

Epaphros, ἔπαφρος, *ſpumans* ſignificat, idem quod ἀφρώδης. Occurrit in Hippocr. *ſ.* 1. *prorrh.*

ſ. 2. *t.* 60. & *ſ.* 3. *t.* 1. ubi mendoſe legitur ἐπάφων, notante C. Hoffmann. *in Notis* ἀνεκδότοις *ad Gal. opera*, *h. l.* Foeſ. *p.* 223.

Epargemos, ἐπάργεμος, dicitur, qui in ulcuſculo oculi, quod ἄργεμα dicitur, laborat. Vide *Argemon*.

Eparita dicitur Paracelſo lutum quoddam argillaceum, haud dubie a calore atro-rubente. Unde & *Tartarus Eparitinus*, *l. de morb. Tartareis c.* 4.

Eparma, *Eparſis*, ἔπαρμα, ἔπαρσις, in genere *omnem tumorem*, vel *intumeſcentiam* in parte aliqua obortam ſignificat. Neque ullam video ſufficientem rationem, ob quam Interpretes ſtatuerint, ſtricte & ſpecialiter denotare tumorem ad aures obortum, cum Hipp. ſemper exprimat addendo παρ' ὖς, *ad aures*, v. g. *Coac. t.* 626. *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 10. *Lib.* vero 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 1. vocab. ἔπαρμα, plane omiſerit, notante Gal. *in comm.* Uſurpatur vero etiam de præcordiorum tumore, *l.* 3. *Epid. ægr.* 3. *poſt ſtat. peſt.* item de ventris tumore, *Coac. t.* 86. 142.

Epauriſcomæ, ἐπαυρίσκομαι, ſignificat *haurio*, *fruor*, fructum capio. Frequens Hippocr. *l.* 4. *de morb. II.* 2. 4. *XI.* 12. 18. *XVI.* 38. 39. *XIIX.* 4.

Epauxes, ἐπαυξὴς, *increſcens*, incrementum capiens ſignificat, diciturque de morbis. Fere idem quod ἀναβατικὸς, vel ἐπακμαστικὸς. Legitur apud Hippocr. *l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 26. Aet. *l.* 3. *c.* 8. notante Foeſ. *p.* 222.

Epedanos, ἠπεδανὸς, ſignificat *Debilis*, infirmus, quaſi ἀπεδανὸς. Cui opponitur ἔμπεδος. Legitur illud apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XIII.* 9. *XLIV.* 3. *CVI.* 3.

Epencranis, ἐπεγκρανὶς, vide *Cerebellum*. Sic vocat Eraſiſtratus apud Galen. *l.* 8. *de U. P. cap.* 13.

Ephebæon, ἐφήβαιον, *Pubes*, *Pecten*, item *Aqualiculus*, id totum dicitur, quod eſt ab hypogaſtrio, ſeu imo ventre, (quem & *Sumen* vocant) uſque ad pudenda. Gorr. Caſtell. ex Galen. *Introd. c.* 10. ubi & ἐπίσειον & ἥβη vocatur. Unde & *Ephebia*, ἐφηβία, *Pubertas*, & *Ephebi*, ἔφηβοι, *Puberes*, denominantur. Gal. *l.* 2. *de temper. c.* 5. & *comm. de ſal. diæt. t.* 7. ubi puberum deſcribitur ætas, quod ſit media inter pueros & adultos. Alias *Ephebeum* quoque vocabatur apud Romanos & Græcos locus peculiaris in palæſtris & medius, & erat exhedra ampliſſima, in qua Rhetores, Philoſophi & alii liberalibus ſtudiis addicti ſedentes diſputabant. Lang. *l.* 1. *ep.* 51.

Ephedra, ἐφέδρα, eſt nomen herbæ arboribus inſidentis, quæ Polygonum bacciferum ſcandens Bauhino dicitur in Pinace. Alias hoc nomine quoque venire inſtrumentum quoddam chirurgicum reponendis membris luxatis idoneum, ſcribit Joh. Laurent. *Amalech. Onom. p.* 309.

Ephedrana, ἐφέδρανα, idem quod γλουτοὶ, *nates*, vel natium prominentiæ. Gorræus *Defin. p.* 161. ex Polluce, Cœl. Rhodig.

Ephedria, ἐφεδρεία, apud Gal. ſignificat obſervationem, dijudicationem, & correctionem, *l. de cogn. cur. animi morb. c.* 1.

Ephedron, ἔφεδρον, eſt *ſella* firmior, & ſedile ſtabile, in quo æger, vel etiam Chirurgus, aut Medicus, firmiter deſidere poſſit. Hipp. *l.* 2. *de morb. XLV.* 9. & 2. *de fract. t.* 3.

Ephelcis, ἐφελκὶς, dicitur *ramentum*, ſeu cruoris exigua guttula, quæ interdum tuſſi in hæmoptica paſſione reijcitur, Galen. *l.* 4. *de L. Aff. c.* 5. item ulcerum cruſtula, *l.* 3. *de ſymptom. cauſſ. c.* 2.

Ephelis, ἐφηλὶς, eſt *aſpredo* & *nigrities in facie* ex ardore ſolis progenita, aut etiam ab inflammatione ortum ducens. Quæcunque enim cauſſa ſimilem aſperitatem & colorem excitarit, perinde eſt. Legitur apud Hippocr. *l.* 2. *prorrh. XXXI.* 9. *l. de Aliment. IV.* 18. *l. de ſteril. VI.* 8. 2. *l. de morb. mul. LXIIX.* 1. Plinius aliquando *diſcolorem a Sole cutem*, aliquando a Sole uſta, vel a Sole aduſta interpretatur, eoque vitio deformes *Solatos* appellat. Alii *vitia cutis* ſimpliciter Latine reddunt. Linden. vertit *Maculas Solares*, *Ex. XI.* §. 189.

Ephemerides, ἐφημερίδες, vocantur proprie conſignationes, & calendaria, quæ ſiderum ortus & occaſus ac tempeſtates dieſque faſtos indicant. Lang. *l.* 1. *ep.* 36. Per translationem vero apud Helmont. *Morbi concentrici*, qui aſtra reſpiciunt, & præſertim ad Lunæ ſyzygiam moventur, vocantur *Ephemerides* ægrorum, v. g. Epilepſia, *tr. de Morb. Archeal. n.* 18. Vulgus etiam vernacule dicere ſolet: Perpetuum habet calendarium hic, vel ille æger.

Ephemerus, ἐφήμερος, eſt epitheton quarumdam febrium intermittentium, quarum tota conſtitutio unica acceſſione horarum viginti quatuor circumſcribitur, Gal. 4. *aph.* 55. Jung. Dieter. *n.* 565. Latine *Diaria*, unicum durans diem, ſcil. ut plurimum. Nam *Synochus ſimplex* non putris dicitur etiam Medicis *Ephemera plurium dierum*. *Ephemera* meminit Hippocr.

pocr. 4. *aph.* 55. *l.* 2. *Epid. ſ. III. n.* 60. Cauſſam veram harum febrium vide apud Willis. *l. de febr. c.* 8. quæ eſt ſubtilium & ſpirituoſarum ſanguinis portionum accenſio, vel effervefcentia. Jung. Sylv. *l.* 1. *M. P. c.* 28. Fr. Piens *de febr. part. ſpec. c.* 1. Quod vero Helmont. ſcripſit, *Ephemeram* ſedere in ſtomachi cavo, & plerumque ex vitiato cibo oriri, propterea etiam a vomitu, vel peracta digeſtione ſponte ceſſare, particulariter ſaltem verum eſt *Tr. de febrib. c.* 9. §. 23. Richart. Morton. *in Pyretologia Exercit. I. c.* 2. cauſam conſtituit harum febrium ſpiritus animales agitatos & nimium motos, qui tamen potius videntur eſſe productum accenſi vel effervefcentis ſpirituoſi, qui ſpiritus animales in cerebro commovet & exagitat.

Epheſis, ἔφεσις, ſignificat *provocationem in jus*, vel ad litem. Applicatur vero non inepte deſiderio laſcivo fœminarum, dum viri congreſſum anxie deſiderant & ad Venerem quaſi provocant. Moſchion. *de morb. mul. c.* 128. 138.

Epheſtias, ἐφεστιὰς, nomen *Emplaſtri* egregie *reſiccantis*, quod & μάγος alio nomine dicitur. Ejus deſcriptio habetur apud Aet. *l.* 10. inter remedia Hydropicorum. Gorr. *p.* 161.

Ephialtes, ἐφιάλτης, Latine *Incubus*, vel *Incubo*, Gr. etiam ἐπιβολὴ καὶ πνιγαλίων, eſt nocturna corporis oppreſſio, & quædam quaſi ſuffocatio, cum quis ab initio ſomni ſupinus jacens, grandi ſe mole opprimi, atque ab alio invadi imaginatur, cum difficili reſpiratione, immobilitate ac voce præpedita prope ſuffocari æger videatur. Ea autem cauſſa nulla eſt alia, quam materies quædam vaporoſa incongrua ſpiritibus animalibus, præſertim in cerebello, ſtuporem aliqualem inducens, ut mox a functionum ſuarum ſenſitivarum & locomotivæ muniis paululum ceſſent. Hinc una cum Corde Pulmones, Diaphragma, & Thoracis muſculi impediuntur & quaſi conſtringuntur, quemadmodum egregie modum generationis *Incubi* deſcripſit Th. Willis. *An. Brut. P.* 2. *c.* 6. Hinc noſtro judicio *Incubus* potius ad morbos pectoris vel medii ventris, quam ad capitis morbos referendus eſſet.

Ephidroſis, ἐφίδρωσις, ambiguæ ſignificationis eſt vocabulum apud Hipp. monente Galeno aliquoties *in comm. ad prorrh.* v. g. *com.* 1. *t.* 7. *c.* 2. *t.* 7. & 60. *c.* 3. *t.* 33. Plerumque tamen *Sudatiunculam* tenuem ſignificat, inutilem & malæ notæ. Nihilominus aliquando etiam uſurpatur de ſudore bono & critico, *c.* 3. *in* 1. *prorrh. t.* 17. *Coac. t.* 36. & 136. A Th. Williſio accipitur generaliter pro omni *Sudatione* vel *Sudore. Pharm. Rat. Part. I. ſ.* 5. *c.* 1. *ſeqq.* Vide *Hidros*.

Ephippium, ἐφίππιον, hujus vocabuli propria ſignificatio non eſt hujus loci, ex aliis Lexicis jam nota. Per comparationem tributum hoc nomen oſſi *ſphenoideo*, ſive *cuneiformi*, ob quatuor parvos proceſſus formam *ephippii*, ſive ſellæ, quæ equo imponitur, repræſentantes. Sinus glandulam pituitariam excipit. Barthol. *Anat. IV. c.* 8. *p. m.* 718.

Ephiſtamæ, ἐφίσαμαι, ſignificat *innato*, & dicitur de materia urinæ innatante. Hippoc. 7. *aph.* 34. Diet. *n.* 366.

Ephodos, ἔφοδος, triplicem habet ſignificationem apud Hippocr. (1) ſignificat vias & meatus, per quos corporis recrementa deponuntur, *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 34. & *ſ.* 5. *t.* 2. (quamvis alii textum hunc aliter explicent per aggreſſiones naturæ. Verum ex ſubſeqq. verbis patet, de *viis* & meatibus *excretoriis* ſermonem eſſe) (2) *invaſionem* notat *hoſtilem*, incurſum, vel inſultum, 3. *Progn. t.* 3. (3) ἔφοδοι Hipp. ſæpe dicuntur rerum ſimilium, vel diſſimilium *acceſſiones*, quæ corporis temperaturam juvant, vel lædunt, 1. *de diæt. XXIV.* 11. *XXV.* 5. 7. Foeſ. *p.* 256.

(II) *Epiala*, vide *Epialos*.

Epialos, ἠπίαλος, eſt epitheton febris cujuſdam, in qua ſimul ægri febricitant, & rigore corripiuntur, *uti* deſcribit Gal. *l.* 2. *de diff. febr. c.* 6. Dici poſſet *febris algida*, aut *cum tremore*, ab antiquis Latinis *Quercera* dicta. Eſt vero lenta & mitis febris, cujus meminit Hipp. *l. de A. L.* & *Aq. IV.* 7. *l. de ſuperſœt. XXIX.* 3. *l.* 4. *Epid. X.* 9. De genere Quotidianarum eſſe videtur, unde veteres a pituita vitrea & acida deduxerunt. Verum cauſſa ejus vera ex cauſſa febris *Quotidianæ* potius deducenda, de qua vide Willis. *de feb. c.* 5. & Piens *part. ſpec. de febr. c.* 10. Vide *Quotidiana*. Ab hoc eſt ἠπιαλώδης πυρετὸς febris, in qua rigor & tremor concurrunt juxta Erotianum in Ἠπιάλτης πυρετός.

Epialtes, ἐπιάλτης, idem quod *Ephialtes*, i. e. *Incubus*. Vide *Ephialtes*.

Epibehlemenos, ἐπιβεβλημένος, dicitur Hipp. veſtimentis, vel ſtragulis tectus, aut *amiculo opertus*, *l.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 14.

Epibroche, ἐπιβροχὴ, vide *Embregma*.

Epicæros, ἐπίκαιρος, vel ſignificat *opportunus*, tempeſtivus, Hipp. *l.* 1. *Epid. ſ.* 3. *t.* 12. *l.* 3. *ſ.* 3. *t.* 29. & *l.* 1. *de R. V. I. A. t.* 2. & 24.

vel

vel idem eſt quod *inſignis*, magnus, notabilis, & uſurpatur de morbis & membris corporis, Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 51. *l.* 2. *de fract. t.* 17. 22. *&* *ſ.* 3. *t.* 47. 63. *l.* 3. *de artic. t.* 59. 108. Vel etiam notat *periculoſum* valde & inſignem habens malignitatem, *l. de virgin. morb. II.* 18. *&* *l.* 1. *Epid. ægr.* 8. Vide Foeſ. *p.* 227.

Epicanthides, ἐπικανθίδες, dicuntur *ambo oculorum anguli*, alias κανθοὶ dicti. Gorr. *p.* 149.

Epicar, ἔπικαρ, i. e. *ad partem inferiorem*. Opponitur τῷ ἄνακαρ. Vide ſupra *Anacar*.

Epicarpium, ἐπικάρπιον, dicitur medicamentum regioni pulſus in carpis manuum applicandum, qualia ſunt Emplaſtra, vel Unguenta antifebrilia, item Confortativa, ut Sacculi pro pulſibus &c. Aliis *Pericarpia* dicuntur. Vide *ſuo loco*.

Epicauma, ἐπίκαυμα, eſt velut ex igne facta cruſtoſa *exulceratio*, quæ oculi nigro accidit. *Inuſtio* Lat. dici poſſet. Galen. *defin. Med.* Vide *Encauma*. Jung. Foreſt. *l. XI. Obſ.* 17. *Schol.*

Epiceraſticos, ἐπικεραστικὸς, dicitur & καταστικὸς epitheton medicamentorum, quæ vim habent temperandi & obtundendi malignitatem vel morſum, i. e. ichoreſcentiam ſalinam corroſivam & ulceroſam humorum in aliqua parte contentorum; veluti uva paſſa mordentes in ventriculo humores obtundit. Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 2. vide & *l.* 2. *de Simpl. fac. c.* 12. ubi & ἐπικεράννυνζα dicuntur. Videatur & Pet. Morell. *de Materia medica p. m.* 342. *edit. Ger. Blaſii.*

Epiceros, ἐπίκηρος, vide *Hypoceros*.

Epichærecacia, ἐπιχαιρεκακία, *malevolentia*, quando quis alterius malis oblectatur. Refertur inter cauſſas morbificas a Rolf. *O. ac. M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 107.

Epicheiron, *Epicheirion*, ἐπίχειρον, ἐπιχείειον, idem quod σῶςρον, ſive præmium, quod Medico, vel Chirurgo ſolvitur pro opera & ſtudio Hipp. *in præcept. II.* 9. a verbo ἐπιχειρίζω & ἐπιχειρίζομαι, manum admoveo alicui negotio. Hipp. *l.* 5. *Epid. X.* 18.

Epichliænomæ, ἐπιχλιαίνομαι, ſubinde caleſco, *intepeſco* ſignificat, & quidem plerumque præternaturaliter ap. Hippocr. *Coac. t.* 621. *l.* 4. *Ep. XIX.* 7. *l.* 2. *ſ.* 2. *n.* 29. *l.* 6. *ſ.* 7. *t.* 2.

Epichnus, ἐπίχνες, ſignificat ſordes, vel *lanuginoſam concretionem*, & metaphorice aliquoties tribuitur oculis ſqualidis, & obtenebratis. Hippocr. 1. *prorrh. ſ.* 1. *t.* 17. *Coac. t.* 561.

Epicholos, ἐπίχολος, i. e. *bilioſus*, dicitur de corpore, Hippocr. *l.* 5. *Epid. XI.* 14. *XIII.* 6. idem quod *Cholericus*.

Epichordis, ἐπιχορδὶς, dicitur *Meſenterium*. Areteo *l.* 2. *de cauſſ. & ſin. ac morb. c.* 6. citante Foeſ. *p.* 235. Ita vero vocatur, quia ſupra chordas, i. e. inteſtina ſitum eſt.

Epichorios, ἐπιχώειος, idem ſignificat, quod ἐπιχήμιος, vide *Epidemius*, quamvis etiam ſumatur pro ἐγχωείῳ ſive *Endemio* de ſcorbuto apud Suidam *l.* 6. *Geograph.* Vide *Ephemerid. Nat. Curioſ. Dec. I. Ann. II. Obſ.* 284.

Epicindynos, ἐπικίνδυνος, *valde periculoſus*, Hippocr. 4. *aph.* 43. Vide Dieter. *n.* 317. Opponitur τῷ ἀσφαλὴς, ſecurus, item ἀκίνδυνος. *Ibid.*

Epicœlis, ἐπικοιλὶς, *Cilium* ſignificat, uti interpretatur Gaza, quo nomine veteres extremum ambitum genæ ſuperioris deſignarunt. Gorr. *p.* 140.

Epicœmaſis, ἐπικοιμάσις, *decubitum ad dormiendum*, & ipſam dormitionem ſignificat, a verbo ἐπικοιμάομαι, 5. *aph.* 27. Jung. Dieter. *n.* 316. Legitur & hoc vocab. 2. *de art. t.* 50. Sed quomodo verſio Latina quadret, *vellicationem* aut ſcalpturam reddens, non video. An cum Cornario legendum ἐπίκνησις?

✻ *Epicolica* dicitur Gliſſonio ea corporis pars, quæ colo inteſtino accumbit, notante Blancardo *in Lexic.*

Epicophoſis, ἐπικώφωσις, idem quod κώφωσις, *ſurditas*: vide *Cophoſis*; quamvis ſtricte *ſurditatem* potius alio morbo ſupervenientem ſignificare videatur. Legitur apud Hippocr. 1. *prorrh. ſect.* 3. *t.* 49.

Epicraſis, ἐπίκρασις, proprie *contemperationem* ſignificat. In Medicina vero ita dicitur *curationis ratio per vices* inſtituta, quæ opponitur ei, qua confertim & in totum cauſſa morbifica removetur. Galen. *l.* 9. *meth. med. c.* 10. Neque vero neceſſe eſt ſemper evacuationem intelligi: ſed & per ἐπίκρασιν curatio perfici poteſt ſucceſſive & per vices alterando, mitigando, ad excretionem diſponendo vitioſos humores, permiſſa ſoli naturæ evacuatione, quæ eorum partem vel convertat in alimentum ſanguinis, vel per alvum, urinas, ſudorem, aut aliter expurget. Caſtell.

Epicrateia, ἐπικράτεια, ſignificat *exſuperantiam*, quæ duplex eſt: alia materialis, alia virtualis, vel qualitativa. Galen. *l.* 3. *de S. Fac. c.* 16.

Epicrateticus, ἐπικρατητικὸς, apud Gal. ſtricte dicitur de facultate coercendi, aut retinendi al-

alvum, quæ tribuitur juri gallinarum, & opponitur τῷ ὑπακτικῷ, ſubducendi virtuti, *l.* 11. *de S. Fac.*

Epicratis, ἐπικρατίς, apud Hippocr. ſignificat *ſudarium*, ſive linteum ad detergendos ſudores, item ex tenui ſtamine paratum capitis tegumentum & involucrum. Hippocr. *in Præcept. IX.* 14.

Epicriſis, ἐπίκρισις, id eſt, *Adjudicatio*, Gal. *ad Thraſib. c.* 6. Quæ mutua inter ſe dependentia connectuntur, per appellatam ἐπίκρισιν a Græcis, id eſt *adjudicationem*, judicanda ſunt.

Epicruſis, ἐπίκρουσις, certa quædam dicitur *percuſſio*, qua mangones puerorum tanquam præſidio ſuccurrunt iis, quibus a natali die gracilia ſunt membra. Galen. *l.* 14. *Meth. med. c.* 16.

Epictenion, ἐπικτένιον, locus eſt imi ventris ſupra pectinem, unde & ἐπίσειον, & *Pubes* alias dicitur, Hippocrat. *l.* 1. *de morb. mul. LXXXVI.* 3. Significat & *lanuginem* in lanificio pectini inſidentem, & Galenus notat *exegeſi Hipp.* quam inſubditio medicamento exhibet Hippocrat. *ibid.* C. 10. *CXX.* 8. Jung. Foeſ. *p.* 228.

Epicyema, *Epicyeſis*, ἐπικύημα, ἐπικύησις, *Superfœtatio*, *Superimprægnatio*, eſtque ſecundus fœtus conceptus gravida jam exiſtente muliere, id quod fit, cum fœtu jam concepto non clauditur exacte uterus, ſed ſemen aliud, vel potius ovulum, etiam poſtea intro admittit, *lib. de ſuperfœtat.* Tempore partus rem non carere periculo, experientia nos quoque docuit. Aliquando & mola carnea cum fœtu conjuncta ἐπικύημα vocatur, *lib.* 5. *Epid. V.* 14. Jung. Dieter. *Iatr. p.* 875. *ſeqq.*

Epideipnon. ἐπίδειπνον, vide *Poſtcœnium*.

Epidelos, ἐπίδηλος, ſignificat *conſpicuus*, evidens, & dicitur vel de homine, qui ſenſu increſcere deprehenditur, ut primo, ſecundo, tertio & quarto ſeptenario &c. Hippocr. *l. de Carnibus XIII.* 13. Vel uſurpatur de diebus futuram criſin manifeſtantibus, qui latine *indices*, vel *indicativi* vocantur, 2. *aph.* 24. Vid. Diet. *n.* 314.

Epidemios, *Epidemos*, ἐπιδήμιος, ἐπίδημος, eſt epitheton morborum ex genere communium, id eſt *populariter graſſans*, a communi, ſed tamen inſolita & minus familiari cauſſa ortus. Cauſſa vero illorum non ſemper eſt aeris vitium malignum & venenatum, ſive peſtilens, ſed interdum etiam ſaltem conſtans & diu perdurans anni temporum intemperies & dyſcraſia, humores & ſpiritus ad communem vitioſitatem diſponens; quemadmodum patet ex hiſtoriis febrium *Epidemicarum* apud Willis. *cap.* 17. Qui ab illa cauſa proveniunt, ſunt vere *Contagioſi*, *Peſtilentes*, hi non item, quamvis recte dicantur *Maligni*. Epitheton hoc poſtea ipſis remediis contra peſtem & morbos peſtilentes addi cœpit: hinc legitur Aqua *Epidemia* Londinenſis in D. David. de Spina *Manuali Pharm. Chym. p.* 59. quamvis *in ipſo Diſpenſatorio Londinenſi* 1680. *edito* non extet.

Epideris, ἐπιδερίς, ſic dicitur aliquibus in pudendo muliebri adnata caruncula, quæ alis *Nympha*, aut *Clitoris* vocatur. Gorr. *ex Polluce p.* 145. Rolf. *de Part. generat. Part.* 2. *c.* 42.

Epidermis, ἐπιδερμίς, vide *Cuticula*.

Epideſis, ἐπίδεσις, genus ligationis eſt ad ſanguinis profluvium fluentibus vaſis injectæ, quanquam ipſum vas circulo non complectatur, ſicut vinculum. Verum cum ex parte ſuo complexu committat quodammodo vulnerati membri labra diffidentia, & quæ ſuperimpoſita ſunt, contineat, merito inter claudentia remedia numeratur, ex Galen. *l.* 5. *meth. med. cap.* 3. Verum non video, quid obſtet, quo minus omnis *deligatio* in genere ἐπίδεσις vocari poſſit. Vide *Deligatio*.

Epideſmos, ἐπίδεσμος, dicitur faſcia, quæ plagulis aut ſpleniis ſuperinducitur & ſuperligatur. Latine *ſuperfaſciatio*, *ſuperligamen*, Hippocr. 3. *de iis*, *quæ in med. f. t.* 6. Huic opponitur ὑπόδεσμις, de quo *ſuo loco*.

Epididymis, ἐπιδίδυμις, ita dicitur appendix & parvus quidam veluti teſticulus, teſtis capiti ſuperimpoſitus, cujus hiſtoriam & uſum vide apud Anatomicos, præſertim Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 22. 23. Inepte vertitur *Supergeminalis*. C. Hoffmann. *in Comm. ad Gal. de U. P. n.* 1016.

Epidorpion, ἐπιδόρπιον, dicitur *menſa ſecunda*, ubi bellaria, quæ etiam hoc nomine venire ſolent, apponuntur. Lang. *l.* 2. *ep.* 51.

Epidoſis, ἐπίδοσις, *Additamentum*, vel incrementum ſignificat, a verbo ἐπιδίδωμι, *augeor*, increſco. Utrumque & de corporis naturali incremento, & de morborum augmento ſumi poteſt. Idem ergo eſt quod *augmentum*, vel *augmentatio*. Hipp. *l.* 2. *aph.* 31. 32. *l.* 5. *Epid. XIII.* 8. *l.* 6. *ſ.* 4. *t.* 26. Gal. *l.* 1. *de criſ. c.* 5. & *l. de Morb. tempor. c.* 2. Jung. Foeſ. *p.* 225. Deter. *n.* 315. Lind. *Ex. XV.* §. 91. Eſt ſpecies ſecunda temporum morbi particularium, ſecundum Gal. *de opt. ſect. c.* 37.

(II) *Epidoſis*, Ad. ad Caſtel. primum ſignificatum. Appendicum mollium incrementum incon-

conſuetum ſanum. Species ſunt penes prælongi, auriculæ pendentes, præputia longiſſima, clitoriſmus, caro pubis fœminarum Africanarum, naſones, labia tumida oris &c. Sag.

Epidrome, ἐπίδρομὴ, *accurſionem*, affluxumve humorum ſignificat. Gal. exponit per ἐπιῤῥοὴν, 3. *de iis, quæ in med. f. t.* 31.

Epieices, ἐπιεικὴς, ſignificat *æquus*, moderatus, *lenis*. Frequenti in uſu apud Hippocr. præſertim etiam adverbium ἐπιεικέως. Tribuuntur vero vel hominibus, Gal. *c.* 3. *in prorrh. t.* 67. vel morbis, & ſymptomatibus morbos comitantibus, & leniter ſeſe habentibus. 1. *prorrh. ſ.* 1. *t.* 12. *Coac. t.* 143. 209. 255. 374. *l.* 5. *Epid. XV.* 2. *XXIIX.* 3. & alibi ſæpius. Lind. *Ex. VII.* §. 5. Vide Foeſ. *p.* 226. Subſtantivum quoque ἐπιείκεια, *æquitatem*, moderationem & lenitatem ſignificat, 3. *de fract. t.* 34. Tropice notat probabilitatem, veroſimilitudinem.

Epigaſtrion, ἐπιγάστειον, vide *Abdomen*. Barthol. *l.* 1. *Anat. in princ. Epigaſtricam Venam* & *Arteriam* deſcriptas vide in Anatomicorum monumentis.

Epigeios, ἐπίγειος, *terreſtris*, terræ propior, humilis. De plantis dicitur *humilibus*. Gal. *l.* 4. *de S. F. c.* 15.

Epigennema, *Epigeneſis*, ἐπιγέννημα, ἐπιγένεσις, *Superveniens*, accidens priori accedens, ab ἐπιγίνομαι, *ſupervenio*, accedo. Dicitur de omni re præternaturali, quæ manente priori ſupervenit, ſive morbus novus fuerit, ſive ſymptoma. Cauſa quoque morbifica propagata dicitur κατ' ἐπιγένεσιν. Differt a μεταπτώσει, quod in hac prior focus morbidus ceſſet & alius fiat. Legitur ſubſtantivum apud Hipp. *Coac. t.* 230. Verbum vero ἐπιγίνομαι frequentius occurrit. Unde & ſymptomata, ceu ſigna, quæ non ſtatim a principio morbi adſunt, dicuntur ἐπιγινόμενα, accedentia, *ſupervenientia*, 6. *aph.* 35. & *alibi*. Vide Galen. *in com.* Foeſ. *p.* 224. Dieter. *n.* 312. Rolf. *O. ac M.M. Sp. lib.* 2. *ſ.* 3. *c.* 5. & *l.* 3. *ſ.* 2. *c.* 48. Linden. *Ex. VI.* §. 22. *ſeqq. VII.* §. 12. 14. *XII.* §. 125. Ἐπιγένεσις etiam Latinitati donatum uſurpatur de modo formationis fœtus & animalium, qui fit per additionem partis poſt partem, quemadmodum patet ex Harveji *de gener. animal. Exerc.* 45.

Epiglottis, ἐπιγλωττὶς, id eſt *Superlingula*, eſt membrana cartilaginoſa, rotunditatis oblongæ, in interiori gutturis parte collocata, Gal. *l.* 1. *de Loc. aff. cap.* 1. vel eſt laryngis quinta cartilago, quæ rimam *Glottis* dictam ex junctura duarum Arytænoidearum obortam tegit & claudit, ne ex cibo & potu aliquid in aſperam arteriam decidat, ſed clauſa in gulam abeat; quamvis Bartholinus exiſtimet, aliquid de liquidis in tracheam tranſire, *l.* 2. *Anat. c.* 11. Legitur apud Hipp. *lib. de Corde II.* 1. Vide & Lang. *l.* 2. *ep.* 44.

Epiglottum, Paracelſo dicitur inſtrumentum argenteum ſimile ferreo inſtrumento, quo utuntur calcearii, & adhibetur ad palpebras ſurſum tollendas, ponitur que ſubtus ſupercilia, & pili diriguntur. *Scholio in lib. 6. Paragraphor. de Lepra*.

Epiglutis, ἐπιγλουτὶς, dicitur *femoris & natis pars exterior*, quemadmodum pars ſub natibus ad femur depreſſa ὑπογλουτὶς, vocatur. Gorr. ex *Ariſt. lib.* 1. *Hiſt. an. cap.* 14. vid. *p.* 145.

Epigonatis, *Epigonis*, ἐπιγονατὶς, ἐπιγονὶς, & ἐπιγουνὶς, dicitur μύλη, *Mola*, ſive *Patella genu*, eſtque os cartilaginoſum, latum, rotundum, intus læve, & cavum, toti genu ſuprapoſitum. Duabus conſtat ſubſtantiis, oſſea interiori, altera cartilaginea exteriori. Ad latera aſperum eſt, quo commodius tendines tibiam extendentes aptentur. De hac vide Anatomicos, & in ſpecie Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 21. Legitur apud Hippocr. *l. de ven. XXIV.* 3. *XXV.* 2. An *Patella* frangi poſſit, fruſtra in dubium vocatur, ſiquidem D. Fr. Ruyſchius *in Centur. Obſervat. Anatomico-Chirurgic. Obſ.* 3. exemplum notatu dignum propoſuit, ſimul docens, patellam aliter eſſe conſtitutam in corporibus vivis, aliter in ſceletis; nimirum in his per exſiccationem ita induratur, ut difficile ſit eam frangere; in illis eſt extrinſece duriori lamina ſolum obducta, intus vero ſubſtantia oſſeoſpongioſa prædita.

Epigonon, ἐπίγονον, Hipp. idem eſt quod ἐπικύημα, *ſuperfœtatio*, *l.* 1. *de diæt. XXIV.* 1. Gorr. *d. l.*

Epilabe, ἐπιλαβὴ; ita dicitur *apprehenſio*, anſa, & locus, qui prehendi poſſit, quique injectum vinculum firmat & retinet, eminentiam aliquam habet, quæ injectis laqueis moræ ſit, ut inhæreant, nec elabantur. Hipp. 3. *de artic. t.* 50. Jung. Foeſ. *p.* 228. a verbo ἐπιλαμβάνω, *apprehendo*.

Epilampſis, ἐπίλαμψις, *Effulgeſcentia*. Vide *Eclampſis*.

Epilempſis, ἐπίλημψις, idem quod *Epilepſia*. Legitur apud Hippocr. *Coac. t.* 599. ex mente Foeſ. *p.* 228. quamvis Lind. ἐπίληψιν legerit, quod etiam veroſimilius, & magis congruum. Vide *Epilepſia*.

Epilentia, Paracelſo dicitur quoque *Epilepſia*, *Def.* 2.

Epilepſia, ἐπιληψία, ἐπίληψις, *Morbus comitia-*

tialis, (vide *Comitia*,) *Caducus*, *Herculeus Sacer*, *Puerilis*. Vide Dieter. *n.* 319. Lang. *l.* 1. *Epiſt.* 25. Late etiam *Convulſionis*, σπασμῦ, nomine venit, (vide *Convulſio*) & eſt primaria ſpecies morborum convulſivorum, poteſtque ex principiis recentiorum veris commode ita deſcribi, quod ſit varia & mixta actionum animalium læſio, imprimis vero motus animalis depravatus, interdum & abolitus, convulſivus, chronicus, vel totius corporis, vel quarundam ejus partium, cum aliis pluribus ſymptomatibus, ſtridore, ſpuma oris, clamore, compreſſione dentium, præſertim vero contractione pollicis, proveniens a ſpirituum animalium, ſive nervoſi liquoris, per auram malignam nitroſam, vel vitriolaceam exploſivam, vel congelativam irregulari commotione, expanſione, agitatione, præſertim in appendice cerebri medullari & nervorum principio facta, ex hypotheſibus Th. Willis. *de morb. convulſ. c.* 2. & 3. Paracelſus refert inter *morbos Caducos*, quorum ſex numerat, Theriaca morbor. *Tab. V.* cujus cauſſam ſtatuit Mercurium, vel potius fumum Mercurii, *Scholion ad l.* 3. *Paragraphor. c.* 2. §. 3. Helmontius ab Archeo furioſo deducit, *tr. de Ideis morboſ. n.* 34. & virus vocat inebrians, ſoporiferum, & quodammodo furioſum, quod primitus circa ventriculum eluceſcit, *tr. de morb. Archeal. n.* 17. *Epilepſiæ* per conſenſum ab aura adſcendente exemplum evidens vide *in Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obſerv.* 336. ut & in tract. Galeni *de puero Epileptico*. Qui hoc morbo laborant, vocantur ἐπιληπτικοὶ, Hipp. 2. *aph.* 45. & ſymptomata convulſiva ζὰ ἐπιληπτικὰ, 5. *aph.* 7. *Coac. t.* 522.

Epileſmon, ἐπιλήσμων, *oblivioſum* ſignificat, cui memoria debilitata eſt ſpirituum animalium impedita actuatione. Legitur apud Hipp. *Coac. t.* 161.

Epilogiſmus, ἐπιλογισμὸς, communis eſt quædam ratio, & omnium aſſenſu comprobata. Vide *Analogiſmus*.

Epimeles, ἐπιμελὴς, *ſollicitus*, curioſus. In ſpecie uſurpatur de eo, cui victus ratio curæ eſt, 2. *prorrh. XV.* 8.

Epimorios, ἐπιμόριος, *ſuperpartialis*, epitheton differentiæ pulſuum, reſpectu numeri ad numerum, cum, quot eſt diſtentio ſive diaſtole temporum, totidem eſt ſyſtole, ſive concidentia. Gal. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 9.

Epimylis, ἐπιμυλὶς, idem quod μύλη, ἐπιγονατὶς, *Mola*, *Patella genu*. Vide *Epigonatis*. Junge Foeſ. *p.* 329.

Epinemeſis, ἐπινέμησις, ἢ ἐπινέμασις, *adminiſtrationem*, aut diſtributionem ſignificat; qualis Medico neceſſaria propter ſubjectorum varietatem, ut ſciat addere, vel adimere, prout circumſtantiæ exigunt. Hippocrat. *in præcept. VI.* 29.

Epineneucos, ἐπινενευκὼς, id eſt *annuens*, vel innuens. Epitheton pulſus inæqualis in una pulſatione & diverſis arteriæ partibus, quoties pulſus magnus circa duos Medici digitos medios ſentitur, minor autem ſub extremis, Gorr. *p.* 151. Galen. *in Iſag. pulſ.* Dicitur & περινενευκὼς, *circumnuens*, Galen. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 20. Hecticis familiaris, *lib.* 14. *de cauſſ. pulſ. c.* 10.

Epinephelos, ἐπινέφελος, nubeculam offerens, *nubiloſus*. Dicitur de urinæ ſedimento nubeculam repræſentante, Hippocr. 4. *aph.* 71. *Coac. t.* 575. *l.* 3. *Epid. ægr.* 1. & 3. Uſurpatur etiam de Autumno *nubiloſo*, *l.* 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 3.

Epinoema, ἐπινόημα, *commentum*, inventum ſignificat, hoc ſeculo in Medicina frequens. Legitur vero apud Hippocr. de ſcala quadam, in qua perverſa ſpina reducebatur, 3. *de artic. t.* 20.

Epinotion, ἐπινώτιον, idem quod ὠμοπλάτη, *Scapula*, Gorr. *p.* 152.

Epinyctis, ἐπινυκτὶς, *puſtulam nocturnam* ſignificat. Eſt ſpecies exanthematis, ἐξανθήματος, vide *Exanthema*. Plinio dicitur *Puſtula livens & noctibus inquietans*. Hinc enim nomen ſumit, vel quod noctu oriatur, vel quod infeſtet, magnumque dolorem moveat. Cauſſa eadem, quæ aliarum ſolutionum continui ſuperficialium, ſive exulcerationum cutanearum, ſcil. portiones ſubtiliores ſalinæ, vel ſeri ſanguinei, vel ſucci nutritii lymphatici.

Epios, ἤπιος, id eſt *mitis*, lenis. Uſurpatur de febribus benignioribus ab Hipp. *l. Epid. XXIIX* 7. *l.* 7. *Epid. I.* 6. 14.

Epiparoxyneſthæ, ἐπιπαροξύνεσθαι, id eſt *ſuperexacerbari*, acceſſionem morbi repetere, ingraveſcere, veluti reduplicare. Dicitur de febribus, quarum paroxyſmi plures habent inſultus ac veluti reduplicationes, uti in Semitertiana, quæ tertio die duplicem habet acceſſionem cum quotidiana continua & ἀναδιπλώσεις quaſdam. Provenit hoc a materiæ febrilis heterogenea turgeſcentia. Hippocr. *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 23. Eſt & ἐπιπαροξύνεσθαι, *irritari*, & de abſceſſibus ſub aure obortis dicitur, 1. *prorrhet. ſ.* 3. *t.* 70. Finxiſſe hinc videtur propria auctoritate Blancard. nomen *Epiparoxyſmus*, in alio enim ſcriptore Medico vix occurret.

Epipaſtos, ἐπιπαστὸς, idem quod καταπαστὸς; vide *Cataplaſma*: Gorr. Ἐπίπαστα quoque olim vo-

vocabantur medicamenta, quæ vulneribus ſanandis apponuntur, Lind. *Ex. XIII.* §. 323.

Epipechy, ἐπίπηχυ, dicitur *pars cubiti ſuperior*, ſicut ἀγοςὸς, inferior, de quo vide ſupra. Vide *Agoſtus*. Gorr. *p.* 152.

Epipephycos, ἐπιπεφυκὼς, *Adnatus*. Vide *Adnata tunica*.

Epiphænomenos, ἐπιφαινόμενος, dicitur de iis ſymptomatibus, quæ poſt morbum præſentem apparent, nec una cum morbo ſtatim ſunt præſentia, Hipp. 1. *aph.* 12. An aliqua differentia ſit τῶν ἐπιφαινομένων ab ἐπιγενομένοις, uti vult Lind. *Ex. XII.* §. 125. valde dubito. C. Hoffm. vocat νεωτερισμὸν, novationem vanam, *Inſtit. lib.* 4. *c.* 28. §. 18. Vide *Epigennema*, Diet. *n.* 312. 331.

Epiphania, ἐπιφάνεια, ſignificat habitum corporis exteriorem, ſummam corporis. Uſus eſt Theon Medicus *l.* 4. *de particul. exercitiis*, teſte Galen. *l.* 3. *de tuend. ſan. c.* 8. Vide *Superficies*.

Epiphlebos, ἐπίφλεβος, dicitur, cui venæ ſunt amplæ & prominentes, quales ſunt gracilioris & calidioris temperamentis, Hippoc. *l.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 25. Aretæus *l. de cur. morb. ac. c.* 2.

Epiphlogiſma, ἐπιφλόγισμα *Deflagratio*, incendium ſuperveniens, ſive ardor, vel fervor alicujus partis, veluti a flamma obortus, propter exuberantem humorum, præſertim ſanguinis, caliditatem. Hippoc. 5. *aph.* 2. Jung. Diet. *n.* 332.

Epiphoiteos, ἐπιφοιτέος, *accedens*, ſuperveniens. De dolore legitur *Coac. t.* 332.

Epiphora, ἐπιφορὰ, generaliter omnem *impetum humorum*, imprimis ſanguinis, inflammatorium in totum corpus, vel aliquam partem ſignificat, ab ἐπιφέρεσθαι, cum impetu ferri, Scrib. Larg. *n.* 243. Vide Rhod. *in Lex. Scrib.* Specialiter vero influxum humoris in oculos inflammatorium denotat, Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. *l. Introduct. c.* 15. Dieter. *n.* 891. 15. (Π) *Epiphora*, vitioſus ex oculis humoris lacrimalis, ſebacei vel purulenti effluxus. Sauvag.

Epiphoros, ἐπίφορος, dicitur fœmina *gravida*, ſive utero gerens, aut vicina partui; aut juxta alios ſumitur de illa, quæ facile concipit. Legitur apud Hippocr. 1. *prorrhet. ſ.* 3. *t.* 11. (vide Gal. *in comm.*) *Coac. t.* 414. 517. 519. 523. 537. Jung. Holler. 2. *in comm. ad hæc loca p.* 1010. & 1017. Ionhſton. *in Not. ad d. l.*

Epiphyſis, ἐπίφυσις, i. e. *Appendix*, eſt oſſi quid adnatum, non continuum, ſed contiguum, veluti accretio ab ἀποφύσει, quæ proceſſus eſt oſſis continuus, ſeu ejus continua portio, Hipp. 2. *de fract. t.* 35. Vide Gorr. *p.* 153. & Foeſ. Barthol. *libell.* 4. *c.* 1. *fin.* Ἐπιφύσιες quoque dicuntur prominentiæ palpebris adnatæ ex craſſioribus quibuſdam humoribus excrementitiis obortæ, *l.* 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 48.

Epipigma, quod & *Epipoma*, ἐπίπωμα, dicitur, eſt inſtrumentum ligneum, figuram habens literæ Π. & inverſi ц. uſurpatum ad prolapſum humeri caput reponendum, Oribaſ. *de machinam. c.* 4.

Epiplaſma, ἐπίπλασμα, in genere idem eſt, quod *Cataplaſma*. Specialiter dicitur de farina triticea in hydrelæo decocta, & vulneribus impoſita apud Galen. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 2. *in princ.*

Epipleroſis, ἐπιπλήρωσις, *ſuperimpletio* ex opinione Eraſiſtrati dicebatur, quando arteriæ in dilatatione replebantur ſpiritu a corde immiſſo, Gal. *l.* 4. *de diff. pulſ. c.* 6. & 17.

Epiplexis, ἐπίπληξις, *increpatio*, objurgatio Medico quandoque neceſſaria. Hipp. *l. de dec. orn. IX.* 16. & verbum ἐπιπλήσσω, *increpo*. *XI.* 18.

Epipocle, ἐπιπλοκὴ, idem quod συμπλοκὴ, vide *Complexio*.

Epiploce, ἐπιπλοκήλη, eſt ſpecies *Herniæ*, quando *Omentum* prolabitur in tunicas & cavitatem ſcroti. Gal. *de diff. morb. cap.* 10. Eſtque morbus in ſitu.

(Π) *Epiploitis*, omenti inflammatio. Sag.

Epiploocomiſtes, ἐπιπλοοκομιςὴς, epitheton hominis, qui præ brutis maximum habet omentum. Quamvis hoc impugnaverit Veſalius, ſcribens, quod omnia fere quadrupedia majori omento ſupra inteſtina explicato undique donata ſint, quam homines, & ita de hominibus extraordinario & quodammodo præternaturali omenti augmento præditis expoſuerit. Lat. *Omenti geſtatores* reddens, *l.* 5. *de H. C. F. c.* 4. Vel etiam ita dicitur, qui hernia laborat *Epiplocele* dicta, Gal. *l.* 6. *Adm. Anat. c.* 5.

Epiploomphalon, ἐπιπλοόμφαλον, eſt *Hernia umbilicalis*, orta a prolapſu omenti in umbilicum per violentiam continuum ſolventem excitata. Gal. *in defin.*

Epiploon, *Epiplun*, ἐπίπλοον, ἐπίπλουν, *Omentum*, quaſi Operimentum, aliis *Rete*, *Reticulum*, *Zirbus*, eſt pars membranoſa duplicata, veluti ex duplici peritonæo & adipoſa ſubſtantia conſtans, arteriis veniſque & paucis nervulis intertexta, inteſtinis veluti innatando incumbens. Ejus hiſtoriam vide in Anatomicis, præſertim Barthol. *l.* 1. *c.* 8. Vocab. Græcum occurrit apud Hippocr. 5. *aph.* 46. 6. *aph.* 58. *lib.* 1. *de morb. III.* 36. *Coac. t.* 502. *l. de nat.*

mul. XIX. 5. *& alibi ſæpius.* Adde Dieter. *n.* 322.

Epiploſcheocele, ἐπιπλοσχεοκήλη, herniam omentalem in ſcroto ſignificat, quo vocabulo uſus eſt D. D. Chriſtoph. Maur. Hoffmannus *in Diſſertatione ſua Inaugurali hoc titulo.*

Epipolæos, ἐπιπόλαιος, levis, perfunctorius, *ſuperficiarius*, mitis. Dicitur de ſiti parva, Hipp. *l. 6. Epid. ſ.* 4. *t.* 23. Vide Exercit. *de Remor. purg. Diſp. V.* §. 2. de oſſe, quod minus profundum eſt, ſed in ſuperficie extat, *l. de cap. vuln. XXV.* 4. *XXIX.* 2. de febre miti, 2. *aph.* 28. Vide Dieter. *n.* 323.

Epipolaſis, ἐπιπόλασις, *redundantiam* humorum & fluctuationem ſignificat, Hippocr. *l. de hum. II.* 51. ubi opponitur καζάβασις, deſcenſus humorum. Deſcendit a verbo ἐπιπολάζω, *redundo*, fluctuo. Hippocr. 1. *de Nat. hum. t.* 22. *l.* 1. Epid. *ſ.* 2. *t.* 67. *l.* 2. *de diæt. XXV.* 3. Apud Chymicos *Epipolaſis* eſt, cum ſublimatum ad ſuperficiem duntaxat aſcendit, eique inſidet. Et quidem primum e centro ad ſuperficiem eſſentiæ extrahuntur, ſed nonnunquam eadem operatio inſervit repurgationi. Duplex eſt: *Humida, & ſicca.* Illa dicitur, cum e re in humore excedente collocata ſublimatum enatat, emergitque uſque ad ſummum, ubi ſubſiſtens apparet. Itaque & *Sublimatio per Enatationem* ſeu *Emerſionem* appellari poteſt. Adjuvatur autem hæc levitatis naturalis inclinatione & diſſidio diverſarum, & procuratur non modo per calorem actualem, ſed & potentialem. *Epipolaſis ſicca* eſt, cum immediate ex reipſa ſublimatum effloreſcit, eique cohæret proxime in ſicco. Et peragitur modis variis, opera caloris elevantis, & clauſuris apertis viam egreſſui laxantis. Hæc Rul. *in Lex.*

Epipoma, ἐπίπομα, vide *Epipigma.*

Epiponos, ἐπίπονος, ſignificat *laborioſus*, moleſtus, difficilis. Uſurpatur de excrementis difficulter prodeuntibus, Hipp. 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 15. *lib.* 2. *Epid. ſ.* 3. *n.* 51. *l.* 1 *prorrh. ſ.* 2. *t.* 24.

Epiporoma, ἐπιπώρωμα, dicitur *Callus*, vel tophus *in articulis* enatus & induratus, apud Hipp. *lib.* 2. *prorrh. XV.* 2. 7.

Epiptyxis, ἐπίπτυξις, *complicatio*, occluſio *labiorum.* C. Hoffmann. *comm. in Gal. de U. P. n.* 1169.

Epipyretto, ἐπιπυρέττω, ſignificat *inſuper febricito*, diciturque de ægro, in quo febris & repetitur, & ingraveſcit, 1. *prorrh. ſect.* 1. *t.* 15. *Coac. t.* 95.

Epirigeo, ἐπιῤῥιγέω, ſignificat *inſuper*, vel ſubinde *rigeo*, quando rigores frequentiores & repetiti urgent. Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 7.

Epirrhoe, ἐπιῤῥοὴ, *influxum* ſignificat, vel affluxum humorum in partem, a verbo ἐπιῤῥέω *influo*, Hippocr. 5. *aph.* 23. Vide *Influentia*, *Influxus.*

Epiſarcidium, ἐπισαρκίδιον, idem quod *Hypoſarcidium.* Vide *Anaſarca.*

Epiſcheſis, ἐπίσχεσις, inhibitionem, *ſuppreſſionem*, retentionem excernendorum denotat. Gal. *c.* 2. *in* 3. *Epid. t.* 4. ab ἐπίσχω, *cohibeo*, ſupprimo, ſiſto, 5. *aph.* 50.

Epiſchion, ἐπισχίον, dicitur *Os pubis*, *Pecten*, quod eſt os tranſverſum & latum in imo ventre, quod pubi ſubjacet & munit inteſtina. Gorræus *p.* 153.

Epiſcon, ἐπισχών, dicitur de ægro, in quo morboſa acceſſio ceſſat, inhibetur, aut differtur Hippocr. *Coac. t.* 79. *l.* 5. *Epid. XXXI.* 7. *l.* 7. IX. 5. 15. XLIV. 5.

Epiſcleros, ἐπίσκληρος, *induratus.* Legitur de ventre, Hipp. 1. *prorrhet. ſ.* 3. *t.* 46.

Epiſeion, ἐπισεῖον, ἐπίσιον, idem quod ἐφήβαιον: vide *Ephebæum*; id eſt, *Pubes*, *Aqualiculus.* Occurrit apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul.* LXXXIX. 5. *l.* 2. VI. 5. *& alibi ſæpius.* Piccolm. *Præl. Anat. p.* 72.

Epiſemaſia, ἐπισημασία, in genere *ſignificationem*, vel *conſignificationem* & *annotationem* ſignificat, a verbo ἐπισημαίνω, indicium vel ſignum aliquod præbeo, quod in hac ſignificatione legitur apud Hipp. *l. de nat. puer. V.* 5. *&* 4. *de R. V. I. A. t.* 89. In ſpecie vero ſignificat primum inſultum febrilem, in quo ægri ſolent horrere, refrigerari, oſcitare, pandiculari, dormitare, aut aliud quid ſimile pati. Vide *Annotatio.* Denique & ſpecialiſſime verbum ἐπισημαίνεσθαι, ſignificat *ſuſcipere aliquam notam*, aut characterem, *ex epilepſiæ paroxyſmo.* Unde & pueri tales dicuntur ἐπίσημα παιδία, & qui carent, ἄσημα. Hipp. *l. de morb. ſacr.* IX. 5. 9. X. 1.

Epiſpaden, ἐπισπάδην, *affatim*, unico hauſtu, avide. Inter Compotatores vulgo effertur: *hauſticos.* Occurrit apud Hippocr. *l. de int. aff.* XXIX. 4.

Epiſpaſmos, ἐπισπασμὸς, vel idem eſt quod ἔσπνοή, *Inſpiratio*, uti vult Galen. *c.* 5. *in* 5. *Epid. t.* 32. vel juxta alios celeriorem & præternaturaliter crebram inſpirationem notat. Poſſet etiam exponi de *Attractione* in genere. Unde ἐπισπαστικὰ φάρμακα, idem quod ἑλκτικὰ, *Attrahentia*, *Attractiva* dicta, de quibus vide in genere ſupra *Attractio.* Quibus Hippocrates intellexerit *ſorbitiones* per ἐπισπαστικὰ ῥοφήματα in febribus ardentibus, 4. *de R. V. I. A. l.* 18.

Galen. *in comm.* conſtare poſſe negat; at Hor. Augen. exponendum eſſe textum per alimenta ſorbilia purgantibus mixta, *Tom. II. Epiſt. & Concil. Medic. p. m.* 344. Specialiter *Epiſpaſticum* dicitur medicamentum aridum inſperſile ad malignorum ulcerum curationem non inefficax, Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. cap.* 5. Ἐπισπαστικὸν Emplaſtrum, quod aperit & educit pus, vel ſi quid aliud ſubeſt, Scribon. L. *n.* 216.

Epiſphacelizo, ἐπισφακελίζω, ſignificat prorſus *ſphacelo*, h. e. totali mortificatione & νεκρώσει corrumpor. Hipp. 1. *de artic. t.* 63. unde & ἐπισφακέλισις, *totalis mortificatio*, 3. *de art. t.* 55. Junge *t.* 59.

Epiſphæria, ἐπισφαίρια, dicuntur anfractus cerebri & gyri exteriores, ut vaſa ſanguinea per cerebri ſubſtantiam melius diſtribuantur, adnotavit Blancard. *in Lex.*

Epiſphales, ἐπισφαλὴς, valde *periculoſus*, Hipp. 2. *aph.* 35. & *l. de vet. med. XVII.* 13. Jung. Dieterich. *n.* 327.

Epiſphragizomæ, ἐπισφραγίζομαι, ſignificat *obſigno*, inſigno. Ita Chymici *obſignant* vaſa ſigillo Hermetico. Vide *Sigillum*. Rhod. *in Lex. Scribon.* Signare vas, ne vires evaneſcant.

Epiſphyrion, ἐπισφύριον, dicitur fibulæ ſpecies, qua antiqui ocreas ſupra malleolum conſtrinxiſſe ex Homeri *Iliad. V.* ſcribit Rhod. *de Acia p.* 19.

Epiſplenos, ἐπίσπληνος, *lienoſum*, lienis tumore vexatum ſignificat. Hippocr. *l.* 7. *Epid. LII.* 7.

Epiſtagmos, ἐπισταγμὸς, inſtillationem in genere ſignificat. Quod vero apud Dioſcorid. *l.* 3. *c.* 23. catarrhum denotet, exiſtimat C. V. Schneider. *de Catarrho*, *l.* 1. *ſect.* 1. *c.* 4.

Epiſtaſis, ἐπίστασις, vel ſignificat apud Hippocratem idem quod ἐπίσχεσις, *ſuppreſſio*, retentio excernendorum, *l.* 1. *prorrh. ſ.* 3. *t.* 46. 62. *Coac. t.* 233. 244. 487. *&c.* vel ſignificat *ſuperficiem* urinæ, inſidentiam, & opponitur ὑποστάσει, *ſubſidentiæ* in urina. In hac ſignificatione ſumitur, 7. *aph.* 35. & verbum ἐφίστασθαι, *aph.* 34. Vide Foeſ. *p.* 232. Dieterich. *n.* 25.

Epiſtateo, ἐπιστατέω, ſignificat Hippocr. *morbis præſum* & ægrorum curam habeo, *l. Præcept. V.* 13. *X.* 12. Dicitur & προστατέω, *præficior*, dicto loco, X. 8.

Epiſtaxis, ἐπίσταξις, ſignificat στάξιν, id eſt *ſanguinis e naribus ſtillationem repetitam*, a verbo ἐπιστάζω, ſæpius *ſanguinem e naribus ſtillo*. 1. *prorrh. ſ.* 3. *t.* 56. *Coac. t.* 87. 237.

Epiſteme, ἐπιστήμη, vide *Scientia*.

Epiſtomion, ἐπιστόμιον, in genere ſignificat *Operimentum*, vel Obturamentum. Chymicis vero *epiſtomia* dicuntur ſpiracula in furnis, ſive *Ventilia*, quæ & *Regiſtra* vocantur. Morley *in Collect. Chym. Leidenſ. Prolegom.*

Epiſtoreo, ἐπιστορέω, ſignificat *inſterno*, videlicet corpus durum re molli, uti fit in chirurgicis operationibus, quando inſtrumenta dura involvuntur & ſuperſternuntur ſtragulis, aut linteis mollibus, ne lædant, Hipp. 3. *de art. t.* 49. & *ſ.* 4. *t.* 59.

Epiſtrophe, ἐπιστροφὴ, in genere *inverſionem* ſignificat. Specialiter vero ſumitur pro *Recidiva* morbi, quando morbus, qui ceſſavit, revertitur, Hippocr. *Coac. t.* 256. Dicitur alias ὑποστροφὴ, aut ὑποτροπὴ. Verbum quoque ἐπιστρέφω ſumitur de vertebrarum perverſione, quando colum intorquetur, 4. *aph.* 35. Vide Dieter. *n.* 326.

Epiſtropheus, ἐπιστροφεὺς, nomen primæ colli vertebræ apud Medicos antiquos. Nam ea ſuper ſecundam vertitur, veluti ſuper axem, quam ob cauſſam etiam ſecunda hæc ἄξων a veteribus dicta fuit. Gorræus *d. l.*

Epiſynanche, ἐπισυνάγχη, occurrit nomen hoc in Epiſtola quadam Mich. Piccarti ad Caſp. Hoffmannum, in qua deſcripſit ſuam adverſam valetudinem, quando poſt febrem catarrhalem curatam, Norimbergam profectus & per octiduum ibidem commoratus morbo alio infeſtatus fuit, quem Medicos *Epiſynanchen* appellare ſcribit, in quo collum ita afficiebatur, ut cibum reſpueret & potus per nares rediret, a quo tamen etiam feliciter liberatus fuit. Extat Epiſtola *in Mantiſſa II. Epiſtolarum ad C. Hoffmannum annexa G. Richteri Epiſtolis ſelectioribus p. m.* 587. Verum in nullo Græco auctore Medico, neque etiam in aliis Lexicis reperire potui. Legitur quidem in veteri quodam Lexico ἐπισυνάγγαι ex Theophraſt. *l.* 4. *de cauſſ. plantar. c.* 12. ſed ſignificat locum in Aſia; quamvis & alia lectio annotata ſit, nempe αἱπυσυνάγγαι. An fortaſſis Epiſynanche idem erit affectus cum Paraſynanche?

Epiſynthetice, ἐπισυνθετικὴ, vide *Supercompoſitiva*.

Epitaſis, ἐπίτασις, Hippocr. dicitur morborum, præſertim febrium, *intenſio* & acceſſionis initium, 4 *de R. V. I. A. t.* 114. Verbum quoque ἐπιτείνομαι, ſignificat *augeſco*, gliſco, *Coac. t.* 126. & *libr.* 5. *Epid. XXI.* 18. Vide Lind. *Exerc. XV.* §. 94. Interdum vero ἐπίτασις quoque idem ſignificare videtur, quod ἐπίστασις, *ſuppreſſio*, retentio, 2. *in prorrh. t.* 46. & 48. quamvis alii legant ἐπίστασις. Foeſ. *p.* 235.

Epi-

Epitecnos, ἐπίτεκνος, *fœcundus*, h. e. diſpoſitus ad generationem liberorum. Dicitur de utroque ſexu. Hipp. 5. *aph.* 62. *Fœcunditatis* cauſſa potiſſimum in bona temperie maris & fœminæ conſiſtit. Dieter. *n.* 486. imprimis vero ſobria victus ratio exigitur. Lang. *l.* 2. *ep.* 9. *Fœcunditatem* ſeminis oriri potiſſimum ex motu in actu amoris minimis particulis impreſſo, probabiliter hodierni docent Doctores, inter quos celebr. D. Bohn. *Circul. Phyſiolog. progymn.* 1. *p.* 17. 18. & Joh. Ba-Lamzvveerde *de Hiſtor. molar. uter. c.* 22. *p.* 246.

Epitedeuma, ἐπιτήδευμα, vocatur *vitæ inſtitutum* vel genus, quod homo obit, aut utilitate, aut neceſſitate adductus, Gal. *com.* 2. *in* 1. *Epid. t.* 1. Legitur & apud Hippocr. 2. *prorrhet. XI.* 23. *XV.* 9.

Epitex, ἐπίτεξ, Ionice, ſignificat *partui vicinam*. Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. LI.* 9.

Epithema, ἐπίθημα, ἐπίθεμα, varias habet ſignificationes: (1) notat *Operculum*, Hipp. *l.* 2. *de Morb. XXV.* 15. *l.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 8. Gal. *l.* 2. *de U. P. c.* 9. (2) eſt nomen medicamenti externi, ſive topici generale, ſive liquidum ſit, ſive ſolidum. Specialiter tamen in Praxi denotat recentioribus medicamentum liquidum, quod panno, ſpongia, linteo, ſtuppa exceptum parti alicui imponitur, quorum deſcriptionem & exempla vide apud Schrod. *l.* 2. *c.* 56. Weker. *Antid. gen. l.* 1. *c.* 19. *& Spec. l.* 2. *ſect.* 13. P. Morell. *Form. remed. l.* 2. *ſect.* 1. *c.* 3. (3) apud Veteres *Epithema* notabat medicamentum externum Ceratis valentius, ex unguentis & ſimilem vim habentibus compoſitum, Galen. *l.* 7. *Meth. Med. c.* 4.

Epitheſis, ἐπίθεσις, varias in Lexicis obtinet ſignificationes. In genere ſignificat *impoſitionem*, item invaſionem, porro etiam defenſionem. In chirurgicis vero ſignificare correctionem membrorum curvatorum, quæ fit mediantibus inſtrumentis, ad differentiam διαπλάσεως, quæ correctio fit manibus, in tenellis corporibus, me legiſſe memini in Collegio quodam manuſcripto Chirurgico.

Epithreptos, ἐπίθρεπτος, bene habitus, *bene nutritus*. Legitur in Hippocr. *l.* 2. *prorrhet. XXXIII.* 4.

Epithymia, ἐπιθυμία, vide *Cupiditas*.

Epitocos, ἐπίτοκος, *fœcundus*, de fœminis legitur, Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 8. *t.* 55. Alias dicuntur ἐπίτεκνοι, 5. *aph.* 62. de quo p. a.

Epitome, ἐπιτομὴ, idem quod *Synopſis*. Vide *Compendium*.

Epitrope, ἐπιτροπὴ, *cura*, procuratio. Vide *Cura*. Hipp. *l. dec. orn. XII.* 8.

Epoche, ἐποχὴ, primum dicitur *ſuſpenſa ſententia*, nihilque certi definiens: quod eſt de nulla re pronunciare, nec aſſeverare certo, Gal. *de opt. doc. gen. in princ.* Deinde aliquando idem ac ἐπίσχεσις, *ſuppreſſio*, retentio, *c.* 2. *in* 3. *Epid. t.* 4. Vide *Epiſcheſis*.

Epocheteuſis, ἐποχέτευσις, *Derivatio*, idem quod παροχέτευσις, vide *Derivatio*; a verbo ἐπωχετένομαι, *derivor*, quod legitur apud Hip. *l. de Venis XXI.* 9. quamvis Lind. ἐποχετεύομαι poſuerit, quam ſcriptionem reprobavit Foeſ. *p.* 236.

Epode, ἐπωδὴ, ἐπωδὸς, in genere *Incantationem* ſignificat, vide *Incantatio*. In ſpecie vero notat curandi rationem præſtigioſam per certa carmina & cantilenas, de qua vide Lang. *l.* 1. *ep.* 33. *& l.* 2. *ep.* 46. Rob. Keuchen. *in proleg. ad Serenum*. Qui tales cantiones accinit, dicitur ἐπωδὸς. Jung. Gal. *l.* 17. *de U. P. in fin.* C. Hoffm. *comm. ad l. n.* 1140.

Epodynos, ἐπώδυνος, valde *dolens* ſignificat. Hipp. *c.* 2. *in l.* 1. *prorrhet. t.* 18.

Epoedeon, ἐποιδέων, *intumeſcens*, tumidus. Idem quod οἰδαλέος, *d. l. t.* 18.

Epombros, ἔπομβρος, ſignificat *pluvioſus*, valde pluvius, de tempeſtate dicitur apud Hipp. 3. *aph.* 11. 12. 13. Unde ἐπομβρία, *tempeſtas pluvioſa*, 3. *aph.* 15. Dieter. *n.* 335.

Epomis, ἐπωμὶς, dicitur ſuperior humeri pars, quæ ſuperjecta eſt humeri articulo cum brachio, *Superhumerale*. Occurrit apud Hipp. 2. *de art. t.* 4. *& l.* 3. *t.* 44. Gal. *l.* 1. *Admin. Anat. c.* 11. Vide C. Hoffm. *ad Gal. de U. P. n.* 105.

Epomphalion, ἐπομφάλιον, ἐπομφαλικὸν, dicitur medicamentum, quod umbilico impoſitum alvum movet. Talia vide apud Ægin. *l.* 7. *c.* 9.

Epops, ἔποψ, vide *Upupa*.

Eporediana balnea, vulgo Porretana. Joan. Pen. Arlunus *de Balneis*.

Epoſilinga, id eſt *Squama ferri*. Rul. & Iohnſ.

Epſilomenos, ἐψιλωμένος, *denudatus*, carne exutus. Dicitur de Oſſibus 5. *aph.* 22.

Epulis, ἐπουλὶς, dicitur *Tuberculum* & carnis excreſcentia *in Gingivis* proveniens, & ad intimos molares dentes ſeſe extendens, ita ut æger aliquando os aperire nequeat, Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. c.* 9. Cauſſa eſt ſolutio continui, facta per inflammationem, & ſuccum nutritium ſanguinis dimittens. Vid. Scribon. *n.* 61. & Rhod. *in not. Ephem. Nat. C. An. II. Obſ.* 255.

Epu-

Epuloticus, ἐπȣλοτικὸς, epitheton medicamentorum, quæ non liquare, ſed indurare carnem, deſiccare, & cicatricem inducere apta ſunt. Suntque omnia terreſtri ſiccitate prædita, & adſtringentia, vide Gal. *l.* 5. *de S. Fac. c.* 16. Dicitur & συνȣλωτικὸν, Gal. *l.* 13. *M. M. c.* 5.

Epureo, ἐπȣρέω, *urinam facio*, idem quod ſimplex ȣ̓ρέω. Lind. *Ex. V.* §. 71.

Equicervus. Vide *Alce*, cujus deſcriptionem vide etiam apud Aldrov. *lib.* 1. *de Quadruped. biſulc. c.* 32.

Equi Clibanus, ſimus equinus Chymic. Alb. Magnus *de mineralibus l.* 3. *t.* 1. *c.* 10.

Equitatio, ἱππεία, ἱππασία, ἵππευσις, eſt motus corporis quandoque fortior, quando equo inſidens curſum abſolvit. *Equitatio* continuata ſolet etiam ſterilitati anſam dare, teſte Hipp. *de A. L. & A.* & Lang. *l.* 2. *ep.* 9. Quod Th. Sydenham equitationem in phthiſi tanquam certiſſimum remedium commendaverit & D. D. Stahlius illud ſpecioſe propugnare non dubitaverit *in quodam Propemptico ad Diſp. Inaugur. de Fundamentis pathologiæ practicis Dn. Joh. Sam. Carl. Oering.* ulteriori adhuc diſquiſitione & confirmatione indigere omnino arbitror, de qua phthiſi, de quo morbi tempore particulari, an in principio, vel augmento &c. intelligendum ſit, & quænam alia circa uſum illius remedii adhuc obſervanda ſint? quandoquidem phthiſin adeo eſſe intricatum & difficilem morbum nemo inficiabitur, atque ideo præter equitationem recte adhibendam etiam aliis adminiculis & remediis congruis opus eſſe nullum mihi eſt dubium. Interea nihil de auctoritate & fide laudatiſſimorum illorum Auctorum volo derogatum.

Equus, ἵππος, homonymon eſt vocabulum. Proprie notat animal quadrupes notiſſimum, ſolidipes, utriuſque ſexus, cujus prolixam deſcriptionem reperies in Aldrovand. *l.* 1. *de Quadruped. ſolidip. c.* 1. & uſum medicum apud Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* XXI. *Equi* Anatome deſcripta legitur *in Act. Hafnienſ. Vol.* I. *Obſ.* XI. *p.* 36. *ſeqq.* De *Equis* praſinis lege Lang. *l.* 1. *ep.* 78. & Fr. Hoffmann. *in clavi ad Schrod. l.* Improprie vero ἵππος, *Equus*, dicitur oculorum quidam affectus, quibuſdam inſitus, quibus oculi nullo tempore manere poſſunt quieti, ſed ſubinde nictant inſtabiles, Gal. *l. def. med. & c.* 1. *prognoſt. t.* 21. *& c.* 2. *in* 1. *prorrhet. t.* 11. Cauſſa ſine dubio in inveterata ſpirituum animalium agitatione in muſculis palpebras moventibus conſiſtet. An vero propterea non ſit morbus dicendus, quia Medicorum nemo meminit, non eſt nunc mearum partium ventilare. Sane in ipſa actione viſus aliquod impedimentum præbere mihi non videtur dubium.

Eradicativus dictum olim fuit de purgatione fortiori & de purgantibus violentioribus, ad oppoſitionem *Minorativæ* purgationis. Fallop. *de purg. ſimpl. c.* 16. *Tom.* I. *p.* 61.

Erectimancus, ὀρθόκυλλος, ὀρθόκωλος, vide *Orthocolos*.

Erectus, ὀρθὸς, idem quod *Rectus*, dicitur de corpore vivo & plerumque ſano. Unde & Galen. egregie hoc demonſtravit, *Erectum* eſſe, provenire & ab animo & ſpirituum præſertim animalium vigore. Nam illis abſentibus corpus deorſum fertur & in terram declinat, *l. de palpit. trem. rigor. c.* 4.

Eregmos, ἐρεγμὸς, in ſpecie *Fabam freſam* fractamque ſignificat, ut ita ſit idem in faba, quod ptiſana in hordeo, aut χόνδρος, in alica. Late tamen aliquando de omni legumine freſo accipitur, notante Gal. *com.* 4. *aph.* 46. Foeſ. etiam vult, interdum pro *lomento*, aut farina fabarum ſumi, quod negat Gorræus *p.* 154. Dicitur & ἔρεγμα, ἔριγμα, ab ἐρείκω, *frango*, quod aliquoties occurrit in Hip. v. g. *l.* 2. *de morb. LXV.* 14. *l. de morb. mul. CIV.* 5. *l.* 2. *VI.* 28. Subſtantivum ἔριγμα legitur *Coac. t.* 631. *l.* 2. *de morb. mul. LXXIV.* 13.

Ereiſma, ἔρεισμα, ſignificat *fulcimentum*, vel ſtabilimentum. Idem quod ἔρμασμα, σήριγμα, v. g. in chirurgicis, per faſciam & vinculum, Gal. *c.* 3. *de iis, q. in med. f. t.* 36. *&* 2. *de fractur. t.* 77. Deinde ſignificat illiſionem cum impreſſione, aut impetu. Hippocr. 2. *de fract. t.* 24. Deſcendit ab ἐρείδω, *innitor*, adurgeo. Unde ἀντερείδω, *renitor*.

Eremæos, ἠρεμαῖος, *quietus*, lenis. Dicitur de igne apud Hippocrat. *l.* 1. *de morb. mul. LXIV.* 11.

Eremos, ἔρημος, *deſertus*, derelictus, deſtitutus. Uſurpat Hipp. de oſſe curatione deſtituto, *l.* 7. *ep. in fin.*

Erethiſmos, ἐρεθισμὸς, generaliter in Medicina ſignificat omne *irritamentum* comprehendens cuncta, quæ quovis modo vires vitales reddunt infirmiores, & ita flammam ſive calorem vitalem labefactant, aut criticos conatus impediunt, ſive ſint acres & vitioſi humores in corpore, & alia præternaturalia, lumbrici, calculi &c. ſive res externæ, vigiliæ, ira, mœror, quemadmodum ita expoſuit Gal. *c.* 2. *de R. V. I. A. t.* 54. Unde & hujuſmodi res dicuntur σημεῖα ἐρεθιστικὰ, *ſigna irritantia*. Legitur in hac ſignificatione vocab. ἐρεθισμὸς, 1. *aph.* 20. In ſpecie ali-

aliquando ſumitur pro *irritatione* facta per alvum, *l.* 1. *Epid. ægr.* 2. & 12. Vid. Foeſ. *Oec. p.* 237.

Eretria, *Eretrios*, ἐρετρία, ἡ ἐρετριὰς, ſc. γῆ terra. Eſt ſpecies terræ, quæ nomen habet ab urbe Eubœæ *Eretria*, ſita prope Chalcidem. Arab. dicitur *Canabil*. Sunt duæ ipſi colorum differentiæ, Alba & Cinerea. Modice pinguis. Vim habet extergendi validam; ſi lavetur, aut uratur & poſtea lavetur, magis adhuc ſiccat. Vide Dioſcor. *l.* 5. *c.* 171. Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* Quod vero Foreſt. terram rubram minutam, ut arenam, ſcripſit *l.* 7. *Chirurg. Obſ. XI. in Shol.* non quadrat cum Dioſcoridis deſcriptione. Meminit & Hipp. *libr* 3. *de morb. XXIV.* 7. & 11.

Ereuthos, ἔρευθος, ſignificat *Ruborem*, v. g. faciei, ſignum plenitudinis ſanguinis, ſed etiam aliquando lixivioſitatis nimiæ & ichoroſitatis ſalinæ, præſertim in ſcorbuticis. Vocabulum legitur apud Hipp. *l.* 3. *Epid. ægr.* 12. *poſt flat. peſt.* a verbo ἐρεύθω, *rubeo*, *l.* 2. *Epid. ſ.* 1. *n.* 36.

Ereuxis, *Eryge*, *Ereugmos*, ἔρευξις, ἐρυγὴ, ἐρευγμὸς, dicitur Latine *Ructus*, eſtque proprie nihil aliud, quam excretio flatuum per os. Dicitur & *Eructatio*, cujus cauſſa nulla alia eſt, quam inordinata fermentatio & diſſolutio alimentorum facta a fermento quodam heterogeneo & improportionato ad materiam diſſolvendam, unde effluvia vaporoſa & halitus excitantur, qui coagmentati prius, poſtmodo ſurſum tendentes, cum impetu exitum per ſtomachum & gulam ſibi parant, & hinc ſonora flatus excretio, quæ *Ructus* nomine venit. Vid. Sylv. *l.* 1. *Pr. Med. c.* 9. In hypochondriacis haud dubie ab aciditate ſucci pancreatici & fermenti chylificantis *acidi ructus* ſunt frequentes, unde ὀξυρεγμεία dicitur. Vide *Oxyregmia.* Vocab. ἔρευξις legitur apud Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 32. *vel* 33. & *l. de Humor. II.* 17. Foeſ. etiam ſcripſit, quibuſdam ἔρευξιν omnem tranſpirationem & emiſſionem ſpirituum per corpus denotare. Sed nullo probavit exemplo. Legitur & aliquando ἔρευξις, *l.* 6. *Epid. ſ.* 8. *t.* 22.

Ergalia Andr. Libavio dicitur pars miniſtra *Encheriæ*, explicans inſtrumenta alchemica. *Alchymiæ l.* 1. *c.* 2. & 3.

Ergaſterium, ἐργαςήειον, idem quod *Laboratorium*. In ſpecie *ergaſterion* quoque dicitur pars furni, in qua materia medica mediante capella, alembico, retorta, &c. reponitur, & Chymice alteratur. Morley *in Collect. Leid. proleg. c.* 1.

Ergata, nomen *machinamenti*, vel inſtrumenti *extractorii*, quod ad cochleæ fœminæ, πτειικόχλξιον dictæ, conſtitutionem concurrit. Oribaſ. *de machinam.*

Ergma, ἔργμα, *impedimentum* ſignificat, vel *ſeptum*. Hipp. *l. de Steril. III.* 2.

Ergon, ἔργον, *Opus*, omnem partium corporis actionem & functionem indicare, præcipue tamen ad ſenſiles animi facultates referri vult Foeſ. *Oec. p.* 263. & quidem ex Hipp. *l.* 6. *Ep. ſ.* 8. *t.* 35. In ſpecie ἔργα τῆς φύσεως, *opera naturæ* dicuntur, quando irritata agit in alienum ſubjectum cum vi quadam, ſed felici ſucceſſu, v. g. in ſternutatione, tuſſi, ex Gal. *l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 3. C. Hoffman. *l.* 3. *Inſtit. c.* 9. §. 2. Linden. *Ex. XV.* §. 142 Imprimis vero ἔργιν tale notat actum, vel *opus*, quod cum moleſtia quadam conjunctum eſt, aut difficultatem quandam præ ſe fert. Hinc ἐργώδης, idem quod χαλεπὸς, *difficilis*, moleſtus, Hipp. 2. *aph.* 37. & 4. *aph.* 15. Vid. Diet. *n.* 337. Nec moleſtia carent ἔργα κύπειδος, *munia* Veneris, de quibus vide Rob. Keuch. *ad Q. Seren. not. p.* 217. Vide *Opus*.

Ericeron, ἐεικηρὸν, eſt *ſpecies Collyriorum* τῶν ςατιχῶν, cujus aliquot differentiæ ab Aetio recenſentur. Non dubium eſt, ſic vocari a fructu *Erices*, quem recipiunt, quem Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L.* inter mediocriter adſtringentia enumerat. Gorr. *p.* 155.

Ericis, ἐρικὶς, *Hordeum craſſius diviſum* etiam ſignificat, teſte Galen. *in exeg. dict. Hippocr.*

Erictos, ἐρικτὸς, *freſus*, fractus. Vide *Erigma*.

Erigma, ἔριγμα, vide *Eregmos*.

Erimoides, legitur apud Parac. *l.* 2. *de Tartar. tr.* 3. *c.* 3. *in comm.* & videtur ex contextu innoteſcere, quod denotet ſabulum, vel ſubſidentiam in urina arenoſam.

Erinaceus, ἐχῖνος, Vide *Echinus*.

Erion, ἔριον, *Lanam* ſignificat, magni in Medicina uſus. Ejus duæ ſunt differentiæ: *pura*, & *ſordida*. *Pura* dicitur, quæ lota eſt; *ſordida* vero illota, quam Græci ἔριον ῥυπαρὸν ἢ οἰσυπηρὸν, Hipp. vero πινοον & πιῶδες, appellat. Eſt autem πίνος idem quod ῥύπος, ſordes. Vide *Eurion*, *Lana*.

Eriphos, ἔριφος, i. e. *Hœdus*, pullus caprinus tenellus, ſeu caper tenellus, ea propter uti natura cum capris convenit, ita & viribus, quas tamen ratione juventutis teneriores & imbecilliores obtinet. Schroder. *lib.* 5. *cl.* 1. *n.* 9.

Erodenium, eſt indicium alicujus rei, vel futuræ hiſtoriæ, quæ tantiſper adhuc latet homines, donec adveniat, tum demum vocatur ex

ex incerto notum, & certius præſagium. Hinc dicitur *Erodenium corpus*, quod indicat diſpoſitionem ſingularem. Item Hiſtoria *Erodenia*, Paracelſ. *de Podagricis lib.* 2. §. *Necromantia.* Rul. *in Lex.*

Eros, ἔρως, vide *Amor*.

Eroſio, διάβρωσις, idem quod *Corroſio*. Vide *ſupra*.

Erotoleptos, ἐρωτόληπτος, dicitur proprie is, qui *ardet amore mulieris honeſto*. Linden. *Ex. XV.* §. 46.

Erotomanes, ἐρωτομανὴς, vocatur, qui furore quodam ſectatur vagas & illicitas libidines, Linden. *d. l. Erotomaniam* etiam aliquando in canibus venaticis fuiſſe veram obſervatam, ita ut libidinarentur, non tamen coiverint vel ſe commiſcuerint, notavit Lentilius *Miſcell. Medico-Pract. Part. II. p.* 530.

(Π) *Erotomania*, deſiderium amantium pudicum. Lin.

(Π) *Errana*, febris paroxyſmi diſſimiles omnes. Lin.

Erraticus, ἄτακτος, ἄτυπος, vide *Atactos*, *Atypos*. *Erraticæ* Luis Venereæ meminit Parac. *l.* 8. *de Gallicis papulis & aliis ſymptom. cap.* 9. & Locorum *erraticorum* in morbo Gallico, *lib.* 3. *Chirurg. magn. de morb. Gall. cap.* 5.

Erratum, *Error*, ἁμαρτία, διαμαρτία, σφάλμα, πλάνη, quid ſignificet, notum eſt. *Erroribus* quoque expoſitam eſſe artem Medicam, & eos, qui eam exercent, fatetur Gal. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. ubi cauſſas quoque errorum adduxit, ignorantiam, malam judicationem, negligentiam in conſcribendo. *Errores* hujuſmodi notari intereſt & artis & poſteritatis. Lind. *Ex. XII.* §. 160. *ſeqq.*

Errhinon, ἔῤῥινον, Latine *Naſale*, epitheton medicamentorum, quæ *naribus*, quæ Græci ῥῖνας vocant, capitis purgandi gratia induntur, Gal. *l.* 5. *Simpl. Fac. c.* 20. Materiæ & formulæ variæ ſunt, de quibus vide Weker. *Antidot. Gen. lib.* 1. *c.* 18. & 47. *ſpec. lib.* 2. *ſect.* 11. P. Morell. *Form. Rem. l.* 2. *ſ.* 2. *c.* 8. Schroder. *l.* 2. *c.* 55. Rolfink. *O. ac M. M. Sp. lib.* 6. *ſect.* 4. *c.* 1. *Errhinorum* ſpecies ſunt *Ptarmica*, πταρμικά, *Sternutatoria*, quæ ſternutationem movent.

Errhipſis, ἔῤῥιψις, projectio *proſtratio* & dejectio dicitur apud Hippocr. cum corpus velut mortuum ac inanime omni robore perfecte exoluto & remiſſo proſtratum eſt, quod extremum virium lapſum denotat, *l. de humor. III.* 15. Jung. Gal. *com.* 1. *ad hunc lib. t.* 24. Ἔῤῥιψις ὀμμάτων, *oculorum projectio*, cum oculi præ imbecillitate amplius aperti eſſe nequeunt, ſed eorum vis omnino languida eſt & proſtrata, oculoque ferocienti opponitur, qui delirium portendit, *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *ſub fin.* Vide Foeſ. *p.* 242.

Errhomenos, ἐῤῥωμένος, *valens*, validus, ſanitatem præ ſe ferens. Uſurpatur de diverſis rebus naturalibus & non naturalibus apud Hippocr. v. gr. de vultu, *Coac. t.* 296. *l.* 2. *Epid. ſ. VI.* 12. de vigiliis, *l. de Criſib. IX.* 1. de animo vel mente, 2. *aph.* 33. Vid. Linden. *Ex. XIII.* §. 298. 491.

Error externus, ἀποτυχία τῆς ἐνεργείας, dicitur quando natura in agendo excidere cogitur ab intentione operis deſtinati, ob non bene ſe habentes cauſas externas. *Ex. XV.* §. 147. Vid. Senn. *Inſt. l.* 2. *P.* 3. *ſ.* 1. *c.* 2. & C. Hoffm. *lib.* 3. *Inſt. cap.* 9. §. 7. & 9. *Errores* hujuſmodi externi fiunt poſtea cauſſæ morborum. Rolfink. *O. ac Med. Sp. libr.* 2. *ſ.* 3. *cap.* 25. *Error lymphaticus* vocatur Hydropis ſpecies *Anaſarca* a Q. Seren. notante Keuchen *in not. p.* 193.

Eruca, vocabulum eſt homonymon, & plantam & animal inſectum ſignificans. Priorem Botanicis relinquimus. Juxta poſteriorem Gr. dicitur κάμπη, Latine etiam *Bruchus*. Eſtque inſectum vulgaris notitiæ, originem trahens vel ex ſtirpium excrementis, vel ex ovis papilionis. Species totidem ſunt, quot plantarum, inquit Schroder. *lib.* 4. *cl.* 4. *n.* 102. *Erucarum* vero deſcriptionem prolixiorem pete ex Aldrov. *libris de Inſectis*, præſertim *l.* 2. *c.* 1. *ſeqq. Erucas* ex opere pueri prodiiſſe una cum aliis mirandis notavit Lentil. *d. l. Part. I. pag.* 90. In ſpecie *Erucas*, quæ in piceis naſcuntur, & propterea πιτυοκάμπαι appellantur, facultate eſſe Cantharidum, teſtatur Galen. *l.* 11. *de S. F.* tit. *Pityocampe*, Jung. Lang. *l.* 1. *ep.* 81.

Eructatio, ἔρευξις, vide *Ereuxis*.

Erugo, ἐκρυτίζω, vide *Ecrytizo*.

Eruptio, ἔκρηξις, ἔκρηγμα, καταῤῥῆξις, vel ſignificat excretionem alicujus materiæ confertim & largiter factam, verbi gratia *Eruptio* ſanguinis, puris, in qua ſignificatione aliquoties legitur apud Scribon. Larg. *n.* 46. 66. 84. 206. 240. Vide *Lexic. Scribon.* Rhodii. Vel notat affectiones ulceroſas cutaneas, & ita idem eſt quod *Exanthema*, ἐξάνθημα, Gal. *lib.* 5. *de C. M. S. L. c.* 6. Æginet. *l.* 4. *c.* 9. Vide *Ecregma*.

Eryge, ἐρυγὴ, ἔρυγμα, *Ructus*. Vide *Ereuxis*.

Erygmatodes, ἐρυγματώδης, epitheton *morbi flatulenti* & ructuum effectivi, qualis eſt hypochon-

chondriaca affectio. Gorr. *ex Hippoc. pag.* 157. Conf. Galen. *exegeſi*.

Eryma, ἔρυμα, ſignificat *munimentum*, vallum, *propugnaculum*, & tribuitur Deo apud Hippocr. *de morb. ſacr. IV.* 56. Viris bonis *in epiſt. ad S. P. Q. Abder. in princ.*

* *Eryngium*, celebre diureticum. Eſt autem Planta Italis notiſſima, quæ primo vere turiones emittit, quibus ſimili modo ac ſummitates aſparagi conditis veſcuntur.

Eryſibe, ἐρυσίβη, vocatur *Rubigo*, morbus frugum & fructuum. Vide *Rubigo*.

(Π) *Eryſipelacea*. Febris ephemera eryſipelatis expulſionem efficiens. Vog.

Eryſipelas, ἐρυσίπελας, eſt tumor præter naturam, non alte deſcendens, ſed in cute conſiſtens, a bilioſo ſanguine obortus, colore pallido rubente, Galen. *l.* 14. *meth. med. c.* 1. & *l.* 2. *ad Glauc. c.* 1. vel ex veris principiis ita deſcribi poteſt: *Eryſipelas* eſt intemperies calida & ſicca cum materia, plerumque particularis certi membri, rariſſime totius habitus externi corporis, cum tumore leviori, rubedine diluta, dolore acerrimo, proveniens ab effervescentis ſanguinis bilioſis portionibus ichoroſis tenuioribus ſubſiſtentibus & efflorescentibus. Dividitur in *Purum* & *Spurium*, quod poſterius participat vel cum inflammatione, vel alterius Tumoris p. n. genere, Galen. *dicto loco*. *Eryſipelas* vero vocatur, quaſi *Vicinitraha* aut *Vicinirubra*, ab ῥύω, & πέλας, vel ἐρυθρὸς, *c.* 3. *de iis, quæ in med. ſ. t.* 30. Habet & alia nomina, ut *Ignis Sacer S. Antonii*. Vide Dieter. *n.* 343. Helmont. appellavit *Apoſtema maxime igneum*, in quo excandeſcit ſpiritus vitalis a cauſſa morbifica laceſſitus, & veluti ad iram provocatus, *tr. Natura Contr. neſcia n.* 30. & *Blas humanum.* 28. Species *Eryſipelatis* eſt *Zona*, vel ζωστὴρ., de quo infra. Jung. *Eph. N. C. Ann. III. Obſ.* 4. Iunken. etiam meminit alius *Eryſipelatis*, quod *Puerile* vocat, inter morbos infantiles referens; quodque ſæpe purpuræ miliaris ſpecie efflorescit, alias internis torminibus infantes affligit, quiete privat, & excrementa alvi ex flavo virideſcentia ſecedere facit, hujus cauſſam refert in matrum diſpoſitionem bilioſam texturamque rariorem, & externas ſubitam ſanguini phlogoſim inducentes, *Chym. Med. Phyſ. Part. II. ſect.* 2. *c.* 2. *ſeqq.* *Eryſipelatodes*, ἐρυσιπελατώδης, dicitur, quod indolem *eryſipelatis* præ ſe fert, quamvis non ſit ex aſſe.

Erythacos, ἐρυθακὸς, vide *Rubecula*.

Erythema, ἐρύθημα, *ruborem*, vel rubedinem ſignificat, idem quod ἔρευθος: vide *Eruthos*. Uſurpatur ſæpe ab Hippoc. 7. *aphoriſmo* 49. *ſ.* 4. *de R. V. I. A. t.* 26. *l.* 1. *Epid. ægr.* 14. & *in Coacis textibus* aliquoties. Vide Foeſ. *pag.* 242.

Erythrinus, ἐρύθρινος, al. ἐρυθεῖνος. Lat. Plinio *Rubellio* (quamvis hoc nomine aliud piſcis genus veniat) eſt piſcis marinus ita dictus a colore rubro, cujus deſcriptionem & uſum in cibis vide apud Aldrovand. *l.* 2. *de Piſcib. c.* 9.

Erythrion, ἐρύθριον, nomen eſt Malagmatis, cujus deſcriptio habetur apud Æginet. *lib.* 7. *c.* 18.

Erythroeides, ἐρυθροειδὴς, epitheton tunicæ teſtium intimæ. Vide *Elytron*.

Erythros, ἐρυθρὸς, *Ruber*, rubens dicitur. Hippoc. 4. *aph.* 71. 5. *aph.* 65. & alibi ſæpius. Vide *Ereuthos*.

Eſaphe, ἐσαφὴ, *contrectationem digitis immiſſis factam* ſignificat, a verbo ἐσαφάω vel ἐσαφάσσω, *digitis contrecto*, quod aliquoties uſus Hippocr. *lib. de nat. mul. XI.* 12. *XXXI.* 14. *XXXIII.* 3. & alibi ſæpius. Vide *Eſmaſamenos*.

Eſca, *eſculentum*, βρῶμα, σῖτος, idem quod *Cibus*. Vide *Broma*, *Cibus*.

Eſchara, ἐσχάρα, *cruſtam* ſignificat: vide *Cruſta*. Alias proprie ſignificat locum, ubi focus ſtruitur. Rhodii *ad Scribon. n.* 25. *Eſcharas* fieri miniſterio ſalium acutorum, docet Helmont. *tr. poteſtas medicam. n.* 4. Hinc *Eſcharoticus*, ἐσχαρωτικὸς, *cruſtam inducens*, de quo etiam ſupra in voc. *Cruſta*.

Eſcharopepa, ἐσχαρόπεπα, epitheton τῶν κριμνῶν farinarum craſſiorum apud Hippocr. *l. IV. Epidem. XXIII.* Foeſ. *Oeconom. pag.* 245.

Eſchatiæ, ἐσχατιαὶ, dicuntur Hippocrati *membrorum extremitates*, aut extremæ partes, 1. *de fract. t.* 40.

Eſchatos, ἔσχατος, *extremus*, ſummus, ultimus. Quando tribuitur morbis, ſignificat *extreme* periculoſus, quibus nulli alii ſunt acutiores, 1. *aph.* 6. quando doloribus, exprimit *acutiſſimam* etiam & maximam moleſtiam 1. *aphor.* 7. quando diætæ, vel victui tenui, *ſummam* tenuitatem denotat *ibid.* Jung. Diet. *n.* 345.

Eſchiamenos, ἐσκιαμένος, dicitur de membris corporis velatis & tectis, veluti umbraculo. Hippocr. *l.* 2. *de morb. XXXV.* 3.

Eſcura, idem quod *Eſchara*, caro nigra emortua, quæ per cauterium, vel medicamentum corroſivum a bona vivaque carne ſeparatur ac deciditur, Rul. *Lex.*

Eſdra, ἔσδρα, eſt nomen *Antidoti* cujuſdam prolixæ ex valde contrariis compoſitæ, & quidem ex 50. circiter ſimplicibus apud Ægin. *l.* 7. *c.* 11. qui πολύχρηστον vocat, & vehementer deſiccandi vim tribuit.

Eſebon, vel *Alſebon*, id eſt *Sal commune*. Rul. & Ionhſ.

Eſmaſamenos, ἐσμασάμενος, *manum immittens*, ad contrectandum, vel imprimendum. Verbum ἐσμάσσω vel ἐσμάττω, *imprimo*, legitur apud Hippocratem *l. 1. de morb. mul. XCVI.* 20. *&* 3. *de art. tex.* 47. Coincidit cum ἐσαφάω. Vide *Eſaphe*.

Eſmyrniſmenos, ἐσμυρνισμένος, *Myrrhatus*. Epitheton vini myrrha conditi.

Eſoche, ἐσοχὴ, dicitur *eminentia* & excreſcentia, aut tuberculum intus latens in ano, quemadmodum ἐξοχὴ tale ſignificat in dicta parte foris eminens. Apud Gal. utrumque legitur cum remediis, *de fac. parabil. lib.* 1. *cap.* 6. 7. *&* 51.

Eſphlaſis, ἔσφλασις, intropulſio, ſignificat *ceſſionem partis introrſum factam* a re externa violenter imprimente. Legitur de oſſe Cranii apud Hippoc. *l. de vuln. VII.* 5. ubi & verbum ἐσφλᾶσθαι, & ἐσφλώμενον, *imprimi*, *impreſſum*, occurrit. De hac legitur obſervatio ſingularis apud Bonet. *Med. Septent. l.* 1. *ſect.* 3. *c.* 17. *p.* 54. & *Act. Hafn. Vol. III. Obſ.* 69.

Eſſatum potentiale eſt virtus, potentia & vis medicamentoſa, quæ ineſt vegetabilibus & mineralibus. Quam virtutem ſi beneficio extractionis ſibi junxerit Spiritus vini, vocatur *Vinum Eſſatum*, quando vino deſtillato rectificatoque adduntur herbæ, ut earum extrahat eſſentias, ut Vinum de Meliſſa, Pulmonaria &c. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* ex Parac. *l.* 8. *Paragraph. c.* 2. §. 2. item *in Schol. ad h. l.* & in Theſſallo II. *de gradibus & compoſ. c.* 2. Quin & alia medicamenta inſigni virtute medicamentoſa imprægnata *Eſſata* vocari patet ex eodem *l.* 2. *de Tartaro Tract.* 1. *c.* 6.

Eſſentia, ὀσία, dupliciter accipitur: Phyſice & Medice, vel Chymice. Juxta illam ſignificat rerum naturalium quidditatem, ſive internum principium ſubſtantiale, aut formam, quæ dat eſſe rei: vocatur & *Natura*, de quo infra. Chymice accipitur generaliter & ſpecialiter. Generaliter *Eſſentia* eſt extractum ſimplex e rebus tota ſua natura perfectis productum. Et nominatur *Eſſentia* ideo, quod in elementariis loculamentis nata & comprehenſa totius ſubſtantiæ mixturæ pars ſit perfecta; natura & eſſentiali ratione virtuteque inſtructa. Talis poteſt fieri ex omni mixtorum genere, Minerali, Vegetabili & Animali, magno cum proventu, quemadmodum hoc plurimis exemplis monſtravit Rolfink. *Chymiæ l.* 4. *ſect.* 1. *per totum*. Junge Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 8. *c.* 1. 2. 3. D. D. Wedel. *Pharmac. in A. F. R. lib.* 2. *cap.* 7. *&* 8. Plures etiam extant in Morley *Coll. Chymic. Leid.* quæ loca videant. in Indice. Specialiter *Eſſentia* eſt duplex, *Succus* & *Myſterium*; Rul. Ad *Myſterium* pertinet *Eſſentia quinta*, ſive *Quinta Eſſentia*, quæ eſt materia corporalis ex omnibus, quibus vita ineſt, ſeparata ab omnibus impuritatibus ac corruptibilitatibus ſubtiliſſime purgata, in qua omnis rerum potentia eſt & medicina. Vel eſt aliquid præter elementa, nec ex craſi horum ortum, Rul & Iohnſ. *in Lexic.* Vide *Quinta*. Quod in *Eſſentiarum Chymicarum* præſertim ex Antimonio & ſimilibus mineralibus venenoſis elaboratione vanæ occurrant ſæpe jactationes, teſtatur Libav. *Tract. de Igne Nat. c.* 35. De differentia inter *Eſſentiam* Philoſophice & Chymice acceptam non inepte ſcripſit Helmont. *tract. Tria prima Chymic. princip. & c. n.* 76. 77. Abuſive quoque vocab. *Eſſentiæ* ſumi, quando *Eloſaccharis* tribuitur, notavit Schrod. *l.* 1. *c.* 3. *lit. E.*

Eſſentiale, ὀσιώδης, in genere dicitur, quod participat de eſſentia alicujus rei, ſive ad eſſentiam pertinet. In ſpecie vero Chymicis *Salia Eſſentialia* vocantur, quæ parantur ex Decoctis vegetabilium, & modus deſcribitur ab Ang. Sala, ut a Rolf. *Chym. l.* 5. *ſ.* 1. *art.* 1. *c.* 5. *ſeqq. p. m.* 286. *ſeqq.* quamvis juxta aliorum ſententiam non ſint vera Salia, ſed ſaltem ſaliniformia. Hæc ſalia *Eſſentialia* ſunt nihil aliud quam Tartarus plantarum conflatus ex acido & alcali: Morley *Collect. Chym. Leid. cap.* 11. In ſpecie *Eſſentiale* ſuum *principale* vocavit Kreuchnerum Nitrum Vitriolatum *d. l. c.* 300.

Eſſentificatum, dicitur de Mercurio, vel argento vivo ſublimato puro, quando inſtar cryſtalli pellucet. Hinc *Eſſentificatum Criſtallinum* Libav. *Apocal. Hermet. part.* 1. *c.* 8. *Tom. II. Oper. p.* 452. Vel dicitur de Spiritibus Alcalicis deſtillatis, addito Sale proprio, v. gr. Spiritus C. C. eſſentificatus.

Eſſeræ, *Saire*, vocantur puſtulæ parvæ ſcabiei: bullarum inſtar, vel ſquamarum, niſi quod carnem habeant exuberantem. Rul. Paracelſus vocat *ſquamulas pediculares*, & deducit ex vaporibus Talci, vel Cachimiæ, hinc morbum familiariſſimum metallifoſſoribus dixit, *tr. de ulcerib. & apoſtemat. c.* 47. Foreſtus ad *Epinyctidas* retulit *Obſ. Chirurg. l.* 1. *Obſ.* 15. *Schol.* Jungatur quoque de hoc affectu legendus Ingraſſias *comm. ad Avic. de tum. p. n. p.* 186. *ſeqq.*

Eſſodinum, eſt *certum* rei futuræ *præſagium* ex indicio. Rul. Opponitur igitur *Eredinio*, de quo *p. ſupr.*

Eſthiomenos, ἐσθιόμενος, dicitur depaſcens, *exedens*, corroſivus, de morbis, quorum cauſſa conſiſtens in ſalinis corroſivis & acerrimis portionibus depaſcitur & corrumpit ſolidam quoque carnoſarum & aliarum partium mollium, quin & aliquando durarum ſubſtantiam. Ita dicitur *Herpes* ἐσθιόμενος, ſive *exedens*, Ulcus *depaſcens*, Lupus, Zona ſerpens, vel Zoſter, Galen. *l. de tum. p. n. c.* 9. Rul. *in Lex.* Paracelſ. *in fragm. Med. ad Tom. II. pertinentibus* omne *Eſthiomenon* a ſale Arſenicali deducit: item, ex ſale Mercuriali Herpetem ſive Lupum: *l. de ulcerib. c.* 7. *& alibi*. Excrementa quoque alvi quædam dicuntur ἐσθιόμενα, *corrodentia*, Hippocr. *l.* 4. *Epidem. XII.* 7.

* *Eſula*, planta quædam eſt de genere tithimalorum lacte quodam acerrimo ſcatens, ut etiam externis corporis partibus admota acriter pungat, ac fere corrodat. V. Mattiol. Turnef. Ex eſu hujuſce plantæ, quam pro oxalide habuerunt, binos pueros enormibus vomitionibus, & alvi dejectionibus correptos fuiſſe, Jo: Franciſcus Scardona Rhodig in ſuo lib. 3. de cogn. & cur. morbis c. 2. Patavii ſe vidiſſe teſtatur.

Eſuries, & *Eſuritio*, idem quod *Fames*, Gr. λιμὸς. Vide *Fames*.

Eſurinum, Paracelſo dicitur *Acetoſum medicamentum*, quod ſua natura famem tantam excitare valet, ut etiam appetat non eſculenta, & eadem concoquat, *l. de Tartareis morb. cap.* 16. Non inepte quoque Charltonus Fermentum ventriculi chylificans vocavit *Acidum Eſurinum*, *Oecon. An. Ex. II.* §. 6. Ita & *Spiritus Veneris* nonnullis vocatur *Acetoſa Eſurina*, Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 497. Aceti *eſurini* deſcriptio videatur apud Poterium *Pharmac. Spag. l.* 2. *c.* 10.

Eteſiæ, ἐτησίαι, dicuntur quidam *Venti anniverſarii*, qui poſt exortum Caniculæ ſpirant Boreales, vel *Aquilonares*, temperantque æſtum ſolarem per 40. circiter dies. Unde ſi defecerint, non temere ſuſpectum reddunt aeris ſtatum, teſte Hippocr. *in* 1. *Epid. t.* 7. *& c.* 3. *in* 3. *Epid. t.* 8. & *lib.* 2. *ſ. III.* 5.

Ethas, ἐθὰς & ἠθὰς dicitur, qui alicui rei aſſuetus eſt. Ita uterus vocatur *aſſuetus* genituræ & conceptui, *l.* 1. *de morb. mul. lib.* 12. *XXVII.* 5. Homines morbo *aſſueti*, ἐθάδες τῇ νόσῳ *lib. de morb. ſacr. XIV.* 1. Morbi *conſueti* vel familiares etiam ita appellantur, *l.* 2. *de morb. mul. XVII.* 12.

Ethees, dicitur *Aurum Rhenanum*, pretioſum, Rul. *Lex.*

Ethel, & *ignem* & *nigredinem* denotat. Turba *fol.* 16. *Ethelia* eſt corpus aduſtum ſiccum, rubrum & album, *Auri colla*. *Ethilia* Tinctura rubra. Eſt & flos albus auri. Hæc Ruland. Idem quod Terra alba, Sulphur album, Magneſia, Lagn. *Harm. Chym. cap.* 1. *Vol. IV. pag.* 297.

Etheſius, dicitur *Chryſolithus* lapis, Rul. & Iohnſ. Vide *Chryſolithus*.

Ethica, idem quod *Hectica*. Vide *Hectica*.

Ethmoides, *Ethmos*, ἠθμοειδὴς, ἠθμὸς, vide *Cribratorium*.

Ethos, ἔθος, ἐθισμὸς, vide *Conſuetudo*.

Ethos, ἦθος, vide *Mos*.

Etnos, ἔτνος, ſignificat edulium ex omnis generis leguminibus confractis & elixis. Legitur apud Hipp. *l.* 4. *de R. V. I. A. t.* 112. *l.* 2. *de morb. LII.* 14. *l.* 2. *de morb. mul. XXIIX.* 33. *l.* 7. *Epid. XXXIII.* 11.

Etos, ἔτος, idem quod ἐνιαυτὸς. Vide *Annus*.

Etron, ἦτρον, pars infima ventris, *Hypogaſtrium*. Vide *Abdomen*.

Etymologia, ἐτυμολογία, i. e. explicatio nominis, ratione ſuæ originis. Ea licet ſcitu neceſſaria Medico ſit, fallax tamen, & incertum præbet argumentum, teſte Galen. *l.* 2. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 2.

Evacuatio, κένωσις. Vide *Cenoſis*. Duplex eſt, alia naturalis, artificialis alia. Id quod ſupra omiſſum eſt.

Euæmia, εὐαιμία, i. e. bonitas ſanguinis. Legitur apud Fernel. *l.* 2. *Pathol. c.* 14.

Eualthes, εὐαλθὴς, qui *facile ſanatur*, Hippoc. 2. *de artic. t.* 47. *& c.* 4. *t.* 35. inde Erotianus εὐαλθέα εὐθεράπευτα.

Euanaleptos, εὐανάληπτος, qui *facile ex morbo vires recolligit*; fere idem qui cum priori, Hippoc. *l.* 6. *ſ.* 4. *Epid. t.* 8.

Euanaſphaltos, εὐανάσφαλτος, idem quod εὐαλθὴς, cui opponitur δυσανάσφαλτος, *qui difficulter curatur*, Hippocrat. *lib. de Alim. VI.* 5. 7.

Evaneſco, ἀφανίζομαι, vide *Aphanizomæ*.

Euanthes, εὐανθὴς, *floridus*. Pro diverſa tamen ſubjectorum, de quibus dicitur, natura, diverſimode quoque exponi debet, v. g. quando de ſanguine, ſignificat *rutilantem*, Hippocrat. *Coac. t.* 631. Si de urina, *rubicundam* & pellucidam notat, *ibid. t.* 586. Deſcendit a verbo εὐανθέω, *bene floreo*, *l. de nat. mul. VIII.* 1. quamvis ſuſpecta lectio videatur pro προθέω, *excurro*.

Euaphion, εὐάφιον, nomen medicamenti ad hæmorrhoidas, ſic dicti a lenitudine, cujus meminit Gal. *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 7.

Euapolytos, εὐαπόλυτος, dicitur de eo, *quod facile abſolvitur*, recedit, aut abſcedit. Hipp. 1. *de art. t.* 69. *& in Mochlic.*

Evaporatio, *Evaporans*, διαφόρησις, διαφορητικός. Vide *Diaphoreſis*. *Evaporatio* quoque Chymicis dicitur ſublimatio liquidæ materiæ, & reſolutio in halitus. Eſt & ſecundus modus Diſſolutionis artificialis aquarum Thermalium ad inveſtigandas particulas minerales. Vide *Diſſolutio*. De *Evaporatione* aquæ, quæ fit, cum Aqua paradiſi adſcendit in cœlum, ac guttatim in terram decidit, vide M. Joh. Iſaaci *oper. miner. c.* 24. *in Th. Chymic. Tom. III. p.* 430.

Eubaſtactos, εὐβάστακτος, i. e. *qui probe ſuſtentatur*. Uſurpatur de vulnere in deligatione re aliqua molli ſuppoſita probe ſuſtentato, Hipp. 3. *de fract. t.* 31.

Eucardios, εὐκάρδιος, idem quod εὐςόμαχος, *ventriculo gratus*, Galen. *in exeg. Dict. Hipp.*

Eucata ceptos, εὐκαζάσκεπτος, *bene deorſum vergens*. Junctum legitur cum p. a. dicto εὐβάστακτος, de vulnere. Hipp. *d. l.*

Eucheres, εὐχερὴς, *facilis*, periculo vacans. Dicitur de convulſionibus, Hipp. 1. *prorrhet. ſ.* 3. *t.* 27. *Coac. t.* 349. Opponitur δυσχερὴς, *difficilis*. Vide ſupra *Dyſcheres*.

Euchorea, εὔχροια, *bonitas coloris*, v. gr. Faciei, Hippocr. *Coac. t.* 67. & 213. Dicitur alias ſaturus rubor, qui fixus & ſtabilis, non refluus, ut in verecundiam datis, Linden. *Ex. IV.* §. 60. Index eſt ſanguinis boni, & ſanitatis documentum. Tales homines dicuntur εὔχροοι, Hippocr. 5. *aph.* 42. cui opponuntur δύχροοι. Jung. Diet. *n.* 164. Εὔχροον quoque nomen eſt Emplaſtri apud Scribon. Larg. *comp.* 203. & meminit quoque Gal. *lib.* 4. *de* C. *M. S. L. cap.* 7. Jung. Rhod. *in not. ad Scribon. loc.*

Euchylos, εὔχυλος, *ſucci bonitate præditus*. Adv. εὐχύλως legitur apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XXXIII.* 2. Dicitur & εὔχυμος.

Euchymia, εὐχυμία, i. e. *ſuccorum in corpore bonitas*, Gal. *l.* 2. *S. Fac. c.* 13. Imprimis dicitur de alimentis bonum ſuccum nutricium præbentibus. Unde Gal. integrum libellum conſcripſit de boni & mali ſucci cibis, περὶ εὐχυμίας καὶ κακοχυμίας. Εὔχυμος quoque dicitur τροφὴ, nutrimentum *boni ſucci*, *l.* 6. *de ſan. tu. c.* 7.

Eucinetos, εὐκίνητος, *motu facilis*, expeditus ad motum, mobilis, Hippocr. 3. *aph.* 17. Vide Diet. *n.* 353.

Eucælios, εὐκοίλιος, dicitur de ceraſis recentibus, quod *alvum leniter ſubducant*, plus tamen, quam natura per ſe faceret, apud Dioſcorid. *lib.* 1. *cap.* 134. *vel juxta Saracen.* 157.

Eucraſia, εὐκρασία, *temperamentum bonum* ſignificat, id eſt conveniens uniuſcujuſque naturæ, ætati, ſexui, & vitæ conditioni. Hinc magna eſt ejus latitudo, Galen. *l.* 1. *de ſan. tu. cap.* 5. Et qui tales adeptus eſt, dicitur εὔκρατος, *bene temperatus*; qui caret, δύσκρατος, Galen. 2. *de Temper. cap.* 1. In quo vero conſiſtat temperamentum, de eo vide ſupra *Craſis*.

Eucrines, εὐκρίνης, duplicem habet ſignificationem. Vel enim notat *diſtinctum*, explicatum, *diſcretum*, Galen. *c.* 2. *de iis*, *q. in med. ſ. t.* 2. & 22. vel ſignificat *judicatu facilis*, & dicitur de morbis, Hippocr. 3. *aph.* 8. ubi opponuntur etiam δύσκριτοι, *judicatu difficiles*. Item *l.* 2. *Epid. ſ.* 1. 20. 21. Idem de ſignis *boni judicii*, v. gr. de excrementis alvi, *Coac. t.* 615. Dicitur & εὔκριτος, 1. *aph.* 12. Jung. Diet. *n.* 354. 355.

Eucyclos, εὔκυκλος, *orbicularis*, circularis. Dicitur de deligatione partem affectam circumcirca complectente, Hippocr. 2. *de iis*, *q. in med. ſ. t.* 2. quamvis alii ἔγκυκλος legant.

Eudepſetos, *bene mollitus*, ſubactus. Legitur de Corio, Hippoc. 2. *de art. t.* 13.

Eudia, εὐδία, ſignificat *ſerenitatem*, & tranquillitatem aeris, maris, cæli, regionis. Occurrit aliquoties, ut & adjectivum εὔδιος, *ſerenus*, apud Hippocr. v. gr. 3. *aph.* 12. *l. de A. L. & A. XXV.* 4. *XXVI.* 4. *XXXII.* 2. *l. de Inſomn. XI.* 1. *l.* 7. *Epid. LI.* 13. Vide Foeſ. *Oecon. p.* 247. Diet. *n.* 349.

Eudiapneuſtos, εὐδιάπνευστος, dicitur, *cui libera eſt corporis tranſpiratio*, quod hominum genus nec aſſidue ægrotat, nec longo tempore, ideo quod excrementa fuliginoſa & vaporoſa facile per halitum digerantur. Gorr. *p.* 159.

Euecoos, εὐήκοος, dicitur *qui auditu pollet*, Hipp. 3. *aph.* 17. Jung. Diet. *n.* 351.

Euceplytos, εὐέκπλυτος, dicitur de eo *quod vim habet detergendi*, abluendi. Epitheton Ptiſanæ apud Hippoc. 1. *de R. V. I. A. t.* 18.

Euecticus, εὐεκτικός, vide *Euexia*

Eueides, εὐειδὴς, vide *Pulchritudo*.

Euelces, εὐελκὴς, *cui ulcera facile ſanantur*. Vide *Dyſelcia*.

Euelpidion, εὐελπίδιον, epitheton *Collyrii* liquidi *Diarrhodon* dicti, quod & *Diaſmyrnum* vocatur Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Euembolos, εὐέμβολος, dicitur Chirurgus *luxata inſtaurandi & reſtituendi probe peritus*, teſte Lang. *l.* 1. *ep.* 82.

Euemes, εὐεμὴς, *facilis ad vomendum* pronus ad vomitum, cui opponitur δυσεμὴς, Hipp. 4. *aph.* 6. Dieter. *n.* 352.

Euenios, εὐήνιος dicitur, *qui facile cedit*, & compeſcitur, v. gr. Torpor, ap. Hippocr. *l. de Virgin. morb. II.* 16.

Even-

Eventatorius, hoc epitheton legitur apud I. C. Claudinum *de ingreſſu ad infirmos lib.* 2. *c.* 2. & uſurpatur de Venæ ſectione, quæ ſolum refrigerationis, non evacuationis, gratia inſtituitur. Fortaſſis rectius diceretur, *Eventilatoria*.

Eventilatio, proprie dicitur, quando aliquid jactatur in aere, v. gr. linteamina, Ruland. Verbum *eventillo* Gr. dicitur γικμάω, vel εὐλικμάω.

Eventus, ἀποβαῖνον, ἀποληγόμενον, ἐκβησόμενον, Hippoc. dictus, 2. *prorrh. XVII.* 6. *de dec. orn. IX.* 3. *ſ.* 4. *de R. V. I. A. t.* 66. terminus eſt notiſſimus, denotans *exitum* morborum ſive ad ſalutem, ſive ad mortem. Dicitur & *Terminatio morbi*, Dieter. *num.* 823. De *eventus* diviſione. Vid. *Dogm. Med. G. P. III. c.* 6. *Dogm.* 3.

Euepæſthetos, εὐεπαίσθητος, *ſenſu acri* & exquiſito *præditus*, Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. LXV.* 4.

Euepia, εὐεπὴ, *facundia*, verborum elegantia etiam Medico conveniens ad perſuadendum ægris. Hippoc. *l. de dec. orn. II.* 33.

Eueres, εὐήρης, ſignificat proprie *remigationi aptum*. Late tamen tribuitur omni inſtrumento etiam Medico Chirurgico idoneo, & *ad uſum expedito*, & Hippocr. *l. de Medico*, *III.* 8.

Everriculum dicitur Paræo *Specillum*, quo poſt extractum calculum veſica expurgari poteſt a ſabulo, ſanguinis grumis, aliiſque præter naturam corpuſculis, *l.* 16. *Chir. c.* 42.

Everſio, ἐκτροπὴ, ἐκτρόπιον, ſtricte dicitur de *affectu palpebrarum*. Vide ſupra *Ectropion*. Jung. Foreſt. *l.* 15. *Obſ.* 41.

Euethes, εὐήθης, i. e. *boni moris*. Vide *Benignus*.

Euexia, εὐεξία, eſt *bona corporis habitudo*, vel *bonus corporis habitus*, Gal. *l. de ſan. tu. c.* 8. uti huic oppoſita *Cachexia*, id eſt *pravus corporis habitus*, εὐεξία καὶ καχεξία. De hac ſuperius dictum in *Cachexia*. Illam complent bona omnium partium temperies, actionum robur, euchymia, ſanguinis, carnis, totiuſque corporis ſymmetria, quemadmodum hoc patet ex eleganti deſcriptione apud Hipp. *in præcept. IX.* 2. *ſeqq.* Eſt autem duplex ἡ εὐεξία: una eſt ἁπλῶς, quæ in optima corporis conſtitutione deprehenditur: altera vero μετὰ προσθήκης εὐεξία, quam habent ſingulæ corporum naturæ propriam, & in comparatione dictam. Itaque ἡ ἁπλῶς εὐεξία ἕξις, nihil aliud eſt, quam perfecta & abſoluta ſanitas, quæque non facile a cauſſis inſalubribus offenditur, ſed quia ἕξις, i. e. habitus eſt, firma conſtanſque perſeverat. Quæ autem ab hac deficit, modo nondum vitioſa ſit, non jam εὐεξία, ſed ab omnibus ὑγίεια, *ſanitas*, nuncupatur, ſcil. in latitudine, quæ eadem eſt cum μετὰ τῆς προσθήκης εὐεξία. Tunc enim non ſimpliciter, ſed hujus vel illius εὐεξία dicitur. Sic ἡ τῶν ἀθλητῶν εὐεξία, *bonus athletarum habitus*, non ſimpliciter talis dicitur, quoniam optima non eſt, quam periculo proximam eſſe Hippocr. pronunciavit, & negavit, natura eſſe comparatam. Nam ut reliqua habuerit optima, attamen ſanguis, & præcipue carnoſum genus in ea ſupra modum excrevit, ex 1. *aph.* 3. Hæc Caſtell. Derivatur ab *Euexia*

Euecticus, εὐεκτικὸς, & non modo dicitur de hominibus, qui tali gaudent εὐεξίᾳ. Dieter. *n.* 356. ex Plutarcho; ſed etiam ars, & pars Medicinæ, quam alii *Gymnaſticam* vocant, *Euectica* appellatur, quæ optimum corpori habitum inducere ſtudet, Gal. *ad Thraſybul. c.* 30. & *de ſubfig. emp. c.* 4. Jungatur Lang. *l.* 1. *ep.* 51.

Eviſtiola, denotat affectum externum in nucha excreſcentem, a cerebri impuritate inveterata, quam Lepram vocat abuſive Paracelſ. *Schol. in lib.* 6. *Paragraphor.*

Eule, εὐλὴ, *vermis*. Et quidem εὐλαὶ, dicuntur peculiariter illi, qui in corpore ex vulnere, vel ulcere naſcuntur. Occurrit hoc vocabulum apud Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. CI.* 43. 47.

Eulogium, dicuntur Rhaſi *Exanthemata*, *Variolæ*, & *Morbilli*, teſte Foreſt. *l.* 6. *Obſ.* 41. *in Schol.*

Eulytos, εὔλυτος, *ſolutu facilis*. De excrementis uſurpatur apud Hipp. 2. *Prognoſt. t.* 65. *Coac. t.* 135. 455. 644. De orificio uteri, *l.* 2. *de morb. mul. IIX.* 19.

Eumenes, εὐμενὴς, *benevolus*, amicus, Hippoc. 3. *de R. V. I. A. t.* 30. *lib.* 1. *de morb. mul. LXIII.* 23. Aliquando & firmum, ſcil. abſque violentia, notat, 2. *de artic. t.* 28. 32.

Eune, εὐνὴ, *cubile*, cubatio, Hippocr. 2. *de R. V. I. A. t.* 50. ubi jungitur cum κοίτη. Vide *Cubile*. Interdum vero etiam *coitum* ſignificat, *l.* 5. *de morb. mul. LXI.* 6.

Eunoſos, εὔνοσος, dicitur, qui proclivis eſt ad morbum ſive labilis in paſſionem, ut ſcripſit Cæl. Aurel. *l.* 1. *Act. morb. c.* 1. *p. m.* 10.

Eunuchion, lactuca, ab effectu, quia venerem comprimit. Rod. a Caſtro *lib.* 1. *cap.* 15. *de morb. mul.*

Eunuchus, εὐνοῦχος, vide *Caſtratus*. Meminit Hipp. 6. *aph.* 28. Jung. Dieter. *n.* 357. Dicitur & Latinis *Spado*.

Euochia, εὐωχία, *Convivium*, epulæ lautæ, opi-

opiparæ. Hinc verbum εὐωχέομαι, *epulor large*, quo uſus Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. XIV.* 4.7.

Euochos, εὔοχος, *validus*, firmus, firmiter tenens. De vinculo uſurpatur, Hippocr. 3. *de artic. t.* 22. & de figura corporis, ſive poſitu ad membrum læſum citra moleſtiam tenendum, 3. *de fractur. t.* 63.

Euodes, εὐώδης, *ſuaveolens*, contra δυσώδης: vide *Dyſodes*. Ε'υώδης legitur *l.* 5. *Epid. XXVII.* 7. eſt & nomen Collyrii εὐῶδες apud Scrib. L. *n.* 26. Vid. Rhod. *in not. ad h. l.*

Euodia, *Evodos*, εὐοδία, εὔοδος, εὐοδής, *facilis via*. Vide *Anodia*.

Evomitio, idem quod Vomitus. Vide *Emetos*.

Euoncos, εὔογκος, *juſta mole præditus*, mediocriter tumidus. De ventre Hippocr. 2. *prognoſt. t.* 19.

Euparagogos, εὐπαράγωγος, *agilis*, diſpoſitus. De oſſibus apud Hipp. 1. *de fract. t.* 41.

Eupathia, εὐπάθεια, vide *Dyſpathia*.

Eupeges, εὐπηγής, *ſolidus*, compactus, denſus. Tribuitur utero, Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. LXXVII.* 3.

Eupetes, εὐπετής, *promptus*, facilis, proclivis. Uſurpatur de excretionibus & fluxionibus, *l.* 1. *de morb. mul. XCI.* 9. *l.* 2. *de morb. XXVII.* 13. de geſtatione in utero, *l. de Septim. partu III.* 15. & alibi ſæpius, Ε'υπέτεια quoque ſignificat *otium*, ignaviam, 2. *de Nat. hum. t.* 14. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 251.

Euphlectos, εὔφλεκτος, dicitur de eo, *quod facile flammam concipit*. Lind. *Ex. IX.* §. 61.

Euphorbium, εὐφόρβιον, eſt ſuccus concretus alicujus Plantæ arboreſcentis, quæ & *Euphorbia* dicitur Plinio & Sereno (vide Keuchen. *in not. ad Seren. p.* 284.) acerrimæ & cauſticæ facultatis. Unde correctione opus eſt. Vide Schroder. *l.* 4. *cl.* 4. *n.* 444.

Euphoria, *Euphoros*, εὐφορία, εὔφορος, *tolerantia*, *toleratu facilis*. Pertinet inter Criteria dextri uſus remediorum, una cum altero ξυμφορία, Hipp. 1. *aph.* 2. & 23. *c.* 1. *in* 1. *prorrh. t.* 22. *Coac. t.* 257. *l.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 12. & *ſ.* 7. *t.* 6. Jung. Dieter. *n.* 363.

Euphrone, εὐφρόνη, idem, quod νύξ, *Nox*. Non ſolum vocab. Poetis uſitatum, ſed & Hippocr. *l. de nat. mul. CVII.* 4. *l.* 1. *de morb. mul. LXII.* 17. 20. 22. & *alibi*. Foeſ. *p.* 254.

Euphyia, εὐφυΐα, *bonitatem naturæ* ſignificat, Hippocrat. 4. *de artic. t.* 64. Gal. *l.* 1. *de U. P. c.* 9. Ε'υφυΐα, i. e. *partium naturalis conſtitutio*, & bona diſpoſitio. C. Hoffm. *com. ad d. Gal. l. n.* 37.

Eupnœa, εὔπνοια, *reſpirationis facilitas*, vel *Reſpiratio* ſec. naturam, cui opponitur δύσπνοια, *Difficultas reſpirandi*, de qua ſupra in *Dyſpnœa*. Indicat vero εὔπνοια, neque thoracem, neque cor, neque pulmonem, neque ſeptum tranſverſum, neque ullas partes adjacentes affectu aliquo detineri, Gal. *c.* 1. *prognoſt. t.* 25. Balneum quoque, quod levem reſpirationem facit, dicitur εὔπνοον, 3. *de R. V. I. A. t.* 58.

Euporia, εὐπορία, *promptitudo*, expeditio, facilitas operandi, Hippocrat. 2. *de iis*, *q. in med. f. t.* 1. Hinc εὐπόριστα, dicuntur Medicis remedia vel *facile parabilia*, quæ apud ſingulos copioſe in promptu ſunt, Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. vel promptæ activitatis. Ita Galen. & Dioſcor. integros libellos περὶ εὐπορίστων ſcripſerunt, quos & alii recentiores ſunt imitati.

Eurhythmia, εὐρυθμία, vel dicitur de *pulſus concinnitate*, quando ſuum *rhythmum* & ordinem ætati, naturæ, & temperamento proprium ſervat, & talis pulſus dicitur εὔρυθμος, a ſanginis homogenea fermentatione & diſtributione æquabili dependens, Gal. *l.* 1. *de differ. pulſ. cap.* 9. Alias & εὐρυθμία in genere dicitur de chirurgica curandi ratione jucunda, cum Chirurgus compoſite & expedite inſtrumentis utitur ad artem accommodatis, Hippocr. *l. de dec. orn. VII.* 20. & 2. *de iis*, *q. in medic. f. t.* 1. Jung. Lind. *Ex. XVI.* §. 2.

Eurœos, εὔροιος, a quibuſdam ita dictus *lapis Judaicus*, quaſi *facile fluens*, quod urinam movere, & calculos frangere dicatur. Gorr. *p.* 160.

Euros, εὐρώς, ſignificat *ſitum*, *mucorem*, humorem corruptum & putrefactum. Legitur ap. Willis. *de ferm. c.* 8. ubi rationem illius corruptionis tradidit. Unde εὐρώδης, vel εὐρώεις, de eo dicitur, quod *mucoris* particeps eſt, *ibid.*

Eurrhus, εὔρροος, εὔρους, *fluidus*, facile fluens. Dicitur de corporibus diſpoſitis ad excretionem, Hipp. 2. *aph.* 9. Vide Dieter. *n.* 358.

Eurus, εὖρος, ventus ab Oriente ſpirans, Gal. 5. *M. M.* 7. ſalutaris præ aliis. Dicitur & *Subſolanus*. Vide Dieter. *n.* 578. Commentum Paracelſicum de *Euro Microcoſmico* hominis in Pyſoro vide Parac. *de Colica*. *Euro notus* eſt ventus participans de plaga cæli Septentrionali & Orientali.

Eurychoria, εὐρυχωρία, *ſinus*, ſpatium, cavitas interna, Gorr. *Capacitatem* reddidit. Caſp. Hoffm. *com. ad Gal. de U. P. n.* 1167.

Euſarcos, εὔσαρκος, *bene carnoſum*, *quadratum* ſignificat, ſed tamen σύμμετρον, cujus carnoſa moles non eſt impedimento in actionibus obeundis. Tale corpus nec gracile, nec minus craſ-

craſſum, ſed medium inter hæc conſtituitur, Galen. *l.* 1. *de Temper. c.* 9. *&* *l.* 3. *de cauſſ. pulſ. c.* 11. Galen. *com. de ſal. diæt. t.* 5. Egregiam εὐσάρκυ deſcriptionem reperias apud Linden. *Ex. XV.* §. 109. Junge Diet. *n.* 359. Legitur vocab. apud Hippocrat. 4. *aph.* 7. 5. *aph.* 21.

Euſchemoſyne, εὐσχημοσύνη, ſignificat *decentem habitum* Medici, ſive ornatum, cum artis ſuæ, quam ſibi longo præceptionum uſu confirmavit, dignitatem & auctoritatem morum honeſtate & probitate, omniſque Philoſophiæ & melioris litteraturæ utilis & neceſſariæ cognitione veluti conditam exornat, atque inde ſibi gratiam, exiſtimationem, & celebritatem apud alios conciliat. De hac integrum libellum ſcripſit Hippocr. περὶ εὐσχημοσύνης. Jungatur Lind. *Exerc. II.* §. 15. *ſeqq.*

Euſchetos, εὔσχετος, ſignificat *bene retentum*, apud Hipp. 3. *de iis, q. in med. f. t.* 2.

Euſemiæ, εὐσημία, *bonam ſignificationem*, ſive bonorum ſignorum præſentiam ſignificat. Legitur apud Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 34. Hinc εὔσημος κρίσις dicitur, quæ cum bonis ſignis a ſua indicatoria die fuit indicata, ut quum undecimo die coctionem in urina, noctem gravem, quæ acceſſionem præcedit, inſultus cum concuſſione pulſuum, criticam commotionem & ſudores bonos citra horrenda pericula habuit, Gal. *l.* 1. *de dieb. Critic. c.* 7.

Euſitia, εὐσιτία, bonum appetitum ad cibos & *bonam cibationem* denotat. Inde εὔσιτοι dicuntur, qui cibi deſiderio tenentur, & bono ſunt ventriculo. Verbum eſt εὐσιτέω, *cibum appetentia capio*, cui opponitur ἀσιτέω, *averſor cibos*. Utrumque legitur in Hippocr. 2. *aph.* 31. 32. Vide Dieter. *n.* 360. εὔσιτος vero *in Coac. t.* 127.

Euſplanchnos, εὔσπλαγχνος, dicitur is, *qui robuſtis eſt viſceribus*, Hipp. *l.* 2. *prorrh. XI.* 6. *XVII.* 8.

Euſtalia, εὐσταλίη, *decens* ac ſuccincta *diſpoſitio* ac conſtitutio *alicujus rei*, vel partis dicitur. Ita de genu legitur apud Hipp. 4. *de art. t.* 64. & Adjectivum εὐσταλὴς de membris corporis, 3. *de fractur. t.* 52. *l. de ſuperfœt. V.* 5. Adverb. εὐσταλέως quoque non infrequens Hippocr. notat, decenter, ſuccincte, *compoſite*, *l. de dec. orn. XI.* 13. *l. de iis, q. in med. f. t.* 16. *l.* 2. *t.* 14.

Euſtathes, εὐσταθὴς, *ſtabilis*, conſtans, firmus. Tribuitur ab Hipp. anni temporibus, *l.* 3. *Epid.* ſub finem ſtatus peſtilentis; & morbis, 3. *aph.* 8. ubi & ἀκατάστατοι opponuntur, i. e. *inconſtantes*. Item *l.* 2. *Epid. ſ. I.* 20. 21. Uſurpari etiam poteſt de firma corporis conſtitutione ſana, & de nutritione firma, uti oſtendit Dieter. *n.* 361.

Euſtomachus, εὐστόμαχος, i. e. ſtomacho vel *ventriculo conveniens* & utilis. Epitheton cibi ventriculo grati, apud Galen. *l.* 6. *de Tu. ſan. c.* 9. *fin.*

Eutamieutos, εὐταμίευτος, *facile parabilis*. Dicitur de extenſione, quæ facile promitur, & reconditur, Hipp. 2. *de art. t.* 32.

Eutaxia, εὐταξία, h. e. *ordinata* corporis *conſtitutio*, & legitur apud G. Thomſon. *in Aeu Magnetic. Latine reddita per Gothofred. Heniken. c.* 10. *p.* 65.

Euthanaſia, εὐθανασία, uti Theologis notat beatam & placidam mortem fidelium, ita in Medicina ſignificat mortem facilem abſque gravioribus ſymptomatibus, v. g. convulſionibus. In qua ſignificatione Octavium Cæſarem Auguſtum accepiſſe auctor eſt Sueton. *in vit. Octav. cap.* 99.

Euthenia, εὐθηνία, *vigor*, *exuberantia*, proſpera valetudo, a verbo θηνέω, proſpere habeo, *bene valeo*, *exubero*, quo uſus Hippocr. *l. de A. L. & Aq. XXXII.* 9. *l.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 26.

Eutheſia, εὐθεσίη, exponitur a Galeno per *ingenitum corporis habitum*, quemadmodum & annus εὐθεσίης vocatur, h. e. fertilis & fœcundus, *in exeg. Dict. Hipp.* Proprie tamen & ſtricte potius videtur ſignificare partium corporis bonam collocationem & *ſitum optimum*. Hinc εὔθετα Hippocrati dicuntur, *quæ bene ſunt collocata* & diſpoſita, 3. *de iis, q. in med. f. t.* 21. & verbum εὐθετίζω, de oſſibus *bene collocatis*, 2. *de fract. t.* 65. & *l.* 1. *de artic. t.* 73. Transfertur etiam ad firmam & bonam deligationem, & ſpleniorum collocationem, 1. *de fract. t.* 32. Metaphorice vero εὔθετοι Hipp. dicuntur accommodati, opportuni, *l. de dec. orn. II.* 21. 27.

Euthymia, εὐθυμία, dicitur *animi tranquillitas*, bonitas, lætitia, ſecuritas, quæ in ægris etiam utilis ad excitandam ſpirituaſcentiam. Meminit Hipp. *l.* 5. *Epid. XXVI.* 15. *& l.* 7. *XLV.* 1. ubi ſimul ἀθυμία, *animi abjectio*, opponitur. Qui lætum hujuſmodi animum habet, dicitur εὔθυμος.

Euthyntos, εὐθυντὸς, dicitur de eo, *quod e curvo in rectum reduci poteſt*. Huic opponitur τὸ καμπτὸν. Vide *Camptos*. Gorr. *p.* 160.

Euthyoria, εὐθυωρεία, *Rectitudo*, rectus trames, recta via. Non eſt aliud quam directio quædam meatuum, per quos humorum deductio-

ctiones fieri commode poſſunt. Hipp. alias peculiari nomine ἴξιν vocavit, *de R. V. I. A. t.* 29. (vide comm. *ad h. l.*) *l.* 1. *de morb. mul. XXXIII.* 12. & aliquoties *in L. de fract. Oecon. p.* 284. Etiam ἰθυωείη legitur 3. *de fract. t.* 31. Quamvis vero hæc *rectitudo* & conſenſus partium κατ' ἶξιν quotidiana experientia confirmata ſit, ejus tamen rationem reddere valde difficile, ſi non impoſſibile, ſatente Lind. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 15. §. 12. *ſeqq.* & §. 63. quamvis a vero minime aberraſſe nobis videatur Anton. Alvarez, *Rectitudinem* & directionem dicens in locorum communione & fibrarum ratione conſiſtere. *Part. I. Conſ.* & *epiſtol. Medicin. de pulſ.* 11. *contra Salvium Sclanum p. m.* 64.

Euthyporos, εὐθύπορος, *directus*, in rectum procedens. Epitheton tenſionis, quando membrum fractum tenditur in directum, Gal. *l.* 6. *meth. med. c.* 5.

Euthys, εὐθὺς, *Rectus*. Dicitur & ἰθὺς. Unde κατ' ἰθὺ, *e directo*, legitur apud Hipp. 1. *de iis, q. in med. f. t.* 15.

Eutocos, εὔτοκος, idem quod ἐπίτεκνος, *fœcundus*. Vide *Epitecnos*.

Eutolmia, εὐτολμία, eſt affectus animi ſanitatem conſervando aut recuperando adjuvans, qui dicitur *Confidentia*, ſive animi concitatio, cum ad adipiſcendum magnum aliquod bonum, aut depellendum malum animus movetur. Martin. Akakia *in Hal. art. parv. p.* 113. & 124. Opponitur huic ἀτολμία, *diffidentia*, *animi dejectio*.

Eutonos, εὔτονος, *valens*, firmus, robuſtus. Præſertim dicitur de corpore, ejuſque membris ſolidis debitum tonum, vel tenorem obtinentibus, Hipp. 3. *aph.* 17. Uſurpavit etiam de exercitio valido abſque celeritate, Gal. *l.* 2. *de ſan. tuend. c.* 9. Lind. *Ex. X.* §. 110. ita ſcripſit. Græci εὔτονον vocant, cui unus velut & perpetuus tenor atque conſtantia virtutis ac mollitudinis eſt.

Eutrapelia, εὐτραπελία, ſignificat *comitatem*, affabilitatem, & debitam facilitatem, quam requirit in Medico Hipp. *de dec. orn. VII.* 2. Αὐστηρὸν, *auſteritas*, *n.* 3. opponitur.

Eutrophia, εὐτροφία, id eſt *bona* & *uberior nutritio*, Gal. *l.* 3. *de ſan. tu. c.* 8. Opponitur huic ὀλιγοτροφία, *parcior nutritio*. Ibid.

Eutropos, εὔτροπος, *variabilis*, facile mutabilis. Hoc vocabulo veteres ambigua ſignificatione uſos eſſe partim in bona, partim in mala, teſtatur Gal. *c.* 3. *in* 1. *prorrhet. t.* 6.

Eutychia, εὐτυχία, *felicitatem*, fortunam bonam ſignificat, qua quandoque gaudent imperitiores Medici, Hipp. *de arte V.* 8. Opponitur ἡ ἀτυχία, *fortuna adverſa*.

Evulſio, ἀποτιλμὸς, ἐκτιλμὸς, τιλμὸς a verbo ἀποτίλλω, *evello*, cujus meminit Hippocr. 1. *Prognoſt. t.* 23. *Dentium evulſionem* inveniſſe Æſculapium tertium, e Cicron. *l.* 3. *de Nat. Deor. c.* 22. notavit Th. Janſ. ab Almelov. *R. I. On. p.* 20.

Exacerbatio, παροξυσμὸς, vide *Paroxiſmus*.

Exactus, σχεθρὸς, idem quod ἀκειβὴς, *accuratus*, Hipp. *l.* 3. *de artic. t.* 60. Vide Gal. *com. ad h. l.* & *c.* 1. *de fractur. t.* 45. *Exactior* uſus legitur apud Scribon. Larg. *n.* 97. ubi tamen Rhodius *in Lexic.* notat, cultioribus Latinis non eſſe vocem adeo puram; Martiali vero & Plinio Juniori non diſplicuiſſe.

Exaeireumenos, ἐξαειρευμένος, *elevatus*, aſſurgens. Dicitur de tumoribus p. n. apud Hippocr. 2. *de fract. t.* 72. & verbum ἐξαείρομαι, *attollor*, *t.* 64.

Exæmos, ἔξαιμος, *exſanguis*, idem quod λείφαιμος, defectus ſanguine ob multam profuſionem. Unde verbum ἐξαιμάσσομαι, ſanguinor. Linden. *Ex. XIII.* §. 462. *ſeq.*

Exærumæ, ἐξαιρεῦμαι, ſignificat *perflari*, ab aere perſpirari. Legitur in Hippocr. *de nat. puer. XXXI.* 5. quod male Scapula reddidit evaneſco, contra ſenſum.

Exæſios, ἐξαίσιος, ſignificat *immoderatum*, ingens, excedens. Hippocrat. *lib.* 7. *Epid. XLVII.* 19.

Exæthriazomenos, ἐξαιθειαζόμενος, *aeri libero*, vel ſub dio *expoſitus*. Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ. III.* 9.

Exaliptes, ἐξαλείπτης, ἐξαλίπτης, idem quod *Alipta*, unctor. Vide *Alipta*.

Exallage, ἐξαλλαγὴ, cum additamento τῆ χροὸς, dicitur immutatio coloris, & refertur inter vitia oculorum, quando humores in oculis colore peccaverint, unde παρόραξις ſive depravatum de coloribus judicium ſequitur, ut ictero laborantibus, qui quicquid viderint, flavere arbitrantur. Theophraſt. *l.* 4. *de cauſſ. plantar.* Nonus & alii.

Exalma, *Exalſis*, ἔξαλμα ἔξαλσις, i. e. ſaltus, *exultus*, in ſpecie de vertebrarum e ſuo loco eruptione, aut expulſione, dicitur, Hipp. 3. *de artic. t.* 45. 46. a verbo ἐξάλλομαι, *exilio*. *Ibid.*

Exaltatio, Gr. dici poteſt μετεωρισμὸς, terminus eſt Spagyricus, denotatque *Sublimationem*. Vel eſt operatio, qua res affectionibus mutata ad altiorem ſubſtantiæ & virtutis dignita-

gnitatem perducitur. Eſtque duplex: *Maturatio*, quæ nihil aliud eſt, quam exaltatio e rudi cruditate ad maturum & perfectum; cujus ſpecies quatuor ſunt: *Digeſtio*, *Circulatio*, *Fermentatio*, & *Projectio*; de quibus ſuis vide locis. De *Gradatione* vide etiam ſuo loco. Vel *Exaltatio* ita deſcribitur, quod ſit ſubtiliatio, μικροχρονικὴ, res ſenſim diſſolvendo in puriorem ac majorem virtutis ſuæ gradum tranſponens; & fit *Circulatione*, aut *Ablutione*. Hæc Rul. & Iohnſon. Vide & Georg. Riplei *Axiomata Philoſophica XII. Portarum in Th. Chym. Vol. II.* & Joſ. Quercetani ad Jac. Aubertum, *Ibid.* nec non Libav. *Apocal. Hermetic. part. poſter.* Notabilia & *Porta X.* de Exaltatione *in Tom. II. p.* 433. *ſeq. Exaltatio Aquæ* dicitur ipſe Lapis Philoſoph. apud Lagn. *Harm. Chym. Vol. IV. p.* 719.

Exambloſis, *Exambloma*, ἐξάμβλωσις, ἐξάμβλωμα, i. e. *Abortus*. Vide *Abortus*.

Examen, ἐξέτασις, ἐξετασμὸς, ſignificat *accuratam perveſtigationem alicujus rei*. Ita dicitur *Examen*, *Examinatio* alimentorum, medicamentorum, ægrorum, membrorum &c. *Examen* Vitrioli legitur in Ger. Dorneo *Genealog. miner. c.* 15.

Exanaſtomoſis, ἐξαναστόμωσις, idem quod ἀναστόμωσις, *oſculorum in vaſis apertio*. Vide *Anaſtomoſis*.

Exanaſtrophe, ἐξαναστροφὴ, *Reconvaleſcentia*, & verbum ἐξαναστρέφω, *reconvaleſco*, ſignificat, Dieter. *n.* 298.

Exanemumæ, ἐξανεμοῦμαι, flatu, vel *vento diſtendor*, elevor. Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. LII.* 1. *& de nat. mul. LXIV.* 1.

Exangizo, ἐξαγγίζω, *exhaurio*, evacuo. Hipp. *l. de vet. med. XL.* 9.

Exanguis, ἔξαιμος, vide *Exæmos*. *Exangues* quoque corporis partes dicuntur oſſa, cartilagines, quæ humore naturæ ſuæ analogo aluntur lentore & albedine prædito, Gal. *c.* 3. *de artic. t.* 65.

(II) *Exania*, ſphinteris ani & inteſtini recti inverſi procidentia. Sauvag.

Exanimatio, duplicem admittit ſignificationem: (1) denotat veram *mortem*, & ita idem eſt quod θάνατος. Quo ſenſu legitur apud Scrib. *n.* 196. (2) apparentem ſaltem mortem, & ita coincidit cum *animi deliquio*. Græce dicitur ἀψυχία, ἐκψυία, ἔκλυσις. Vide *Apſychia*, *Eclyſis*, *Ecpſychia*.

Exantes, ἐξάντης, id eſt *ſanus*, incolumis, q. d. ἔξω τῆς ἄτης *extra noxam*, Legitur in Hipp. *l.* 1. *de morb. X.* 56. *l.* 3. *III.* 11. *l.* 5. *Epid. XIX.* 1. *lib.* 1. *de morb. mul. LXIX.* 4.

Exanthema, ἐξάνθημα, item ἐξάνθισμα, in genere denotat omnem *effloreſcentiam*, aut eruptionem præternaturalem in cute, ſive cum aliqua ſolutione continui fuerit, ut ſunt Puſtulæ, Papulæ, Variolæ, quo etiam pertinent alia nomina, *Echraſmata*, *Eczeſmata* &c. Sive abſque ſoluta continuitate colorem ſaltem cutis mutatum, ſive maculas cutaneas. Quo pertinent *Morbilli*, *Petechiæ*, *Maculæ Scorbuticæ*, *Hepaticæ*, *Lentigines*, &c. Vide Gal. *com. ad l.* 6. *aph.* 9. Hipp. Dieter. *n.* 299. Foeſ. *Oec. p.* 213. *ſeq.* Verbum eſt ἐξανθέω, *effloreſco*, erumpo: quod etiam Hipp. de ulceribus uſurpavit, *l. de morb. ſacr. VII.* 8.

Exanthropia, ἐξανθρωπία, idem eſt quod ἀπανθρωπία tertius gradus Melancholiæ juxta Wedel. *Patholog. Dogmat. ſect. II. c.* 9. *p.* 597. Vide *Apanthropia*.

Exaploſis, ἐξάπλωσις, vide *Synneuſis*.

Exapſis, ἔξαψις, *accenſionem*, inflammationem ſignificat. Uſurpatur de alimentorum corruptione, quando in ventriculo ſucceduntur & æſtuoſi fiunt, quem affectum caſeo tribuit Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 91. Provenit vero hoc a fermenti chylificantis nidoroſa & ſalina ſulphurea qualitate vitioſa.

Exaragma, ἐξάραγμα, idem quod σύντριμμα, ſignificare vult Gal. *colliſionem*, *confractionem*, *in Exeg. dict. Hipp.*

Exarchiatros, ἐξαρχίατρος, dubium eſt, quid proprie ſignificet. C. Hoffm. inclinat in hanc ſignificationem, quod *Exarchiatri* ſint Comites Archiatrorum, qui præſunt Collegio Medico, *l.* 5. *Var. Lect. c.* 28. Quemadmodum & ἔξαρμα denotat talem Medicum, qui præ aliis artis ſibi inſignem peritiam paravit, *d. l. c.* 26.

Exarma, ἔξαρμα, idem quod ἐξάρημα, *tumor elatus*. Hipp. *l.* 4. *Epid. XX.* 12.

Exarſio ſignificat intemperiem valde calidam abſque tumore a ſanguinis exæſtuatione & nimia efferveſcentia inductam, & quidem cum ſiccitate, qualis in febribus hecticis reperitur. Fallop. *de Tum. p. n. cap.* 3. *Tom. I. p.* 621.

Exartema, ἐξάρτημα, idem quod *amuletum*, *periaptum*, ligatura, ubi plerumque ſuperſtitioſa, aut vana, aut magica coincidunt. Robert. Keuchen. *in proleg. ad Q. Seren. p.* 54.

Exarthrema, ἐξάρθρημα ἐξάρθρωμα, ἐξάρθρωσις, *Luxatio* dicitur, & quidem totalis, quando totus articulus a ſua ſede naturali excidit. Galen. *l.* 2. *M. M. c.* 2. Dicitur & ἔκπτωσις, & ἔκπτωμα. Vide *Ecptoma*. *Luxatio* vero parva vocatur παράρθρημα. Vide *Luxatio*.

Exarthros, ἔξαρθρος, Hippoc. dicitur quaſi *exarticulatus*, cui articuli natura prominent & exerti ſunt, 1. *de artic. t.* 35. Gal. *in comm. ad h. l.* quamvis & æger, cui membrum luxatum eſt, ἔξαρθρος dici poſſit.

Exarticulatio, ἐξάρθρασις, vide *Exarthrema*.

Exaryſis, ἐξάρυσις, *exhauſtionem* ſignificat, idem quod ἀπάντλησις, vel ἐξάντλησις, Gorr. *p.* 144. Derivatur a verbo ἐξαρύω, quo ſæpe uſus Hipp. *l. de Loc. in hom. XL.* 3. 12.

Exaſperatio, ἀπαγείωσις, ἐξαγείωσις, τραχύτης, idem quod *Aſperitas*. Vide *Aſperitas*. Dicitur vel de morbo in ſuperficie, quando partis alicujus ſuperficies præternaturaliter inæqualis fit, quæ lævis eſſe debeat, *Dogm. Med. Gen. l.* 2. *c.* 4. *dogm.* 5. Et in hac ſignificatione legitur apud Scribon. L. *num.* 72. *&* 222. Ita fauces *exaſperatæ* &c. vel de remedio, quo nimium lævigata exaſperantur. Hipp. 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 4. & Galen. *in comm.* Talia medicamenta dicuntur τραχύνοντα, *Exaſperantia*, qualia ſunt acria, acida, & adſtringentia, Galen. *cap.* 1. *de R. V. I. A. tit.* 18. *Exaſperare* etiam ſæpe a Medicis uſurpatur pro *exacerbare*, quando v. g. Dolor dicitur *exaſperari*, h. e. augeri, exacerbari.

Excæcatio, idem quod *Cæcitas*.

Excalefactio, idem quod *Calefactio*, θερμότης, vel θέρμανσις.

Excandeſcentia, ὀξυθυμίη, dicitur ſpecies *Iræ* celerioris, quando quis levi etiam de cauſſa ad iracundiam commovetur. *Præceps ira* quoque vocatur, & conſiſtit in ſpirituum vitalium & animalium præpropera accenſione & agitatione, ſanguiniſque præſertim circa præcordia æſtu & ebullitione ad habitum corporis quoque diffuſa. Pertinet igitur inter affectus & pathemata animi, quæ medio modo ſeſe habent, ita ut quandoque cauſſa morbifica eſſe poſſit, Gal. *l.* 2. *de diffic. reſpir. c.* 10. quandoque vero remedium præbeat pro calore excitando, Hipp. *l.* 2. *Epid. ſ. IV.* 26. Qui ad hujuſmodi iram proclives ſunt, appellantur ὀξύθυμοι, Galen. *c.* 2. *in* 3. *Epid. t.* 78. Vide Foeſ. *Oec. p.* 457.

Exacaſtratus, idem quod *Caſtratus*. Vide ſupra. Scrib. *n.* 9. Rhod. *in Lexic. Scrib.*

Excavatio, λόρδωσις, vide *Lordoſis*. Alias in genere *Excavatum*, idem quod *Cavatum*. Vide *Cavatus*.

Exceptio dicitur de medicamentis ſiccis, quando incorporantur liquore quodam. Ita pulveres & ſpecies Theriacam ingredientes dicuntur *excipi* melle, & ſimile quid etiam fieri ſolet in ſyrupis compoſitis, ubi ſicca ſaccharo *excipiuntur*.

Excerebratus, ἀνεγκέφαλος, tropice dicitur inſipiens, *amens*. Galen. *l.* 3. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 4.

Excerniculum vocant haud raro recentiores Medici partes excretioni alicujus humoris dicatas. Ita capſulas renales atrabiliares Petruccius vocavit *excerniculum*, & receptaculum atræ bilis, *Spicil. Anat. p.* 72. & D. D. Wedel. *Pathol. ſect. II. c.* 3. culum & cuticulam, uterum, penem, inter flatuum *excernicula* & emiſſaria recenſet.

Excerptum, ἐκλογὴ, vide *Ecloge*.

Exceſtrenſe vocatur oleum quoddam e multis ingredientibus vegetabilibus oleo maceratis & coctis, cujus deſcriptio extat *in Pharmacopœa Coll. Lond. p.* 325. *ſeqq.*

Excidentia, ἔκπτωσις, vide *Ecptoſis*.

Excipulum dicitur Vaſculum vitreum, quo excipitur liquor e retorta vel alembici roſtro deſtillans. Occurrit apud Paræum *Chirurg. l.* 26. *c.* 5. *&* 9. Legitur & in Petri Guiſſonii *Diſſert. Epiſtolica de tribus Chymicorum principiis*.

Exciſio, ἐκκοπὴ, ἐκτομὴ, vide *Eccope*.

Excitatio refertur inter ſpecies motuum naturalium, quæ comprehendit ſub ſe fermentationem, digeſtionem, maturationem, volatiliſationem, putrefactionem &c. quando videlicet a cauſſa vel interna ſubſtantia ſpirituoſa a tenuiori vel externa agente particulæ mixti moventur, ut varias novas determinationes ſuſcipiant a textura, poris & diſpoſitione corporis, quemadmodum terminum hunc ita accepiſſe P. Franciſcum Tertium de Lanis S. I. Brixienſem *Tom. III. Magiſterii Artis & Naturæ Libr. XV.* legitur *in Actis Eruditor. Lipſ. de Anno* 1693. *M. April. p.* 146.

Exclamatio, βοὴ, idem quod *Clamor*. Vide ſupra ſuo loco.

Excluſſorium idem ſignificat, quod fœtum pellens, vel abortum promovens medicamentum. Uſurpatur a Theodoreto Priſciano *in Phænomenon. l.* 3. *Gynæcia dicto c.* 6. *p. n.* 147.

Excoctio, ἑφθότης, eſt ſpecies *Elixationis*, vel *Colliquationis*, quæ fit ob nimiam humiditatem, non autem ſiccitatem, uti fit in carnibus elixis, quæ nimia redundante humiditate *excoctæ*, & exactæ ſunt. Et tribuitur metaphorice corpori, quod per nimium ſomnum, veluti per quandam elixationem, diſſolvitur. Hipp. 4. *de R. V. A. t.* 55. Galen. *in comm. Excoctio*, & *Excoctior* dicitur de liquatione metallorum crudorum, vulgo *Schmelben*. Rul.

Excoriatio, δάρσις. Vide *Darſis*. *Excoriatorius*, vel *Excorians*. Vide *Ecdorius*.

(Π) *Excoriatura*. Cutis remota a carnibus vivis. Lin.

Excors, ἀκάρδιος, idem quod *Secors*, quaſi ſine corde. Epitheton tropicum meticuloſi. Gal. *l.* 3. *de Hipp. & Pl. Decr. c.* 4.

Excorticatio, λέπισμα, idem quod *Decorticatio*, id eſt *Corticis* exterioris detractio, uſitata v. gr. in 4. ſeminibus frigidis majoribus, Schroder. *l.* 1. *c.* 14. Fr. Hoffm. *in Clav. p.* 28.

Excrementum, *Excretum*, *Excernendum*, item haud raro abſtractive *Excretum*, Gr. περίττωμα, διαχώρημα, (vide *Diachorema*) in genere notat omne id, quod in corpore alendo nec confici, nec aſſimilari potuit. Cumque corpori non adnaſcatur, nec adcreſcat, propterea per ipſius laxiora intus ſpatia ſupervacaneum errat, Gal. *l.* 1. *de ſan. tu. c.* 3. Vel *Excrementum* generaliter eſt omne ſuperfluum per naturam ejectum. Rul. Accuratius vero ita deſcribi poſſunt *Excrementa*, quod ſint ea quæ vel ex opificis inſtituto, vel propter copiam, vel propter degenerem conditionem ex corpore ſecerni & ejici poſtulant. Unde fluit quoque diviſio in *Excrementa Naturalia*, ſive ſec. naturam, & *Præternaturalia*. Utrorumque Catalogum vide *in noſtris Dogm. Medic. Gen. P. I. c.* 9. & *P. II. c.* 11. Jung. Dieter. *n.* 205. 206. notanda quoque diſtinctio in *liquida* & *ſolida*, Linden. *Ex. XI.* §. 108. dividuntur & in *Excrementa* primæ, ſecundæ & tertiæ coctionis. Dieter. & plerique Inſtitutioniſtæ.

Excreſcentia, ὑπερσάρκωσις, σαρκοφυΐα, *caro excreſcens*, luxurians, eſt ſpecies morbi in numero excedente, quando maſſa quædam carnoſa p. naturaliter parti alicui accreſcit, ex luxuriante ſucco nutritio, aut per ſolutionem continui aberrante; quo pertinent σύκωσις, *ficus*, *polypus*, *unguis in oculo* &c. Σαρκοφυΐας meminit Hipp. 3. *de fract. t.* 45. quamvis mihi videatur potius ſignificare regenerationem carnis deperditæ neceſſariam non ſuperfluam; ὑπερσάρκωσις vocatur a Galen. *l.* 3. *meth. med. c.* 6. & ulcus, cum excreſcentia carnis dicitur ὑπέρσαρκον, *l.* 2. *m. c.* 2. Vid. & Scribon. *n.* 37. & 228. Verrucas ſimileſque *excreſcentias* collecto in conum lumine Lunæ per vitrum ſuperradiatas, donec frigus intro ſenſerint, ſponte deinceps evaneſcere, ſcripſit Helmont. *tr. Formar. Ort. n.* 55.

Excretio, διαχώρησις, vel ſumitur proprie pro ipſa actione excernenda rejiciendi, eſtque Naturæ munus. Lind. *Ex. XIII.* §. 258. vel, quod frequentius, pro *Excremento* ipſo actionem excretoriam præſupponente. Vide *Excrementum*.

Excuſſio quibuſdam recentioribus ſignificat exiſtentiam cauſſæ morbificæ extra partem affectam, v. g. in palpitatione cordis cauſſa morbifica vel ab intra & circa cor, & dicitur ab *Oppreſſione*, vel aliunde eſt, & dicitur ab *Excuſſione*. Bonet. *Anat. Pract. l.* 2. *ſ.* 8. *Obſ.* 31. *in not. p.* 655.

Excuſſus, Ital. *Scrollato*, dicitur, quando quid madefactum iterum in aere agitatur, ut ſuperflua humiditas adhærens ſeparetur, ne medicamentum, cui intingitur, nimis adhæreat. Scrib. L. *num.* 10. Vide Rhod. *in not.*

Excutatio, ἐκβύρσωμα, vide *Ecbyrſoma*.

Exechebronchos, ἐξεχέβρογχος, *gutturoſus* dicitur, qui guttur in anteriorem partem prominens habet. Hipp. 3. *de artic. t.* 8.

Execheglutos, ἐξεχέγλουτος, vocatur, qui prominentes habet nates, q. d. *Cluneminulus*, quales ſunt, quibus utrumque femur in exteriorem partem luxatum eſt. Hipp. *d. l. t.* 95.

Exedens, ἐσθιόμενος, vide *Eſthiomenos*.

Exegeſis, ἐξήγησις, eſt obſcuræ orationis *explicatio*. Gal. *l.* 2. *de diff. reſp. c.* 1. & *com.* 2. *in* 1. *Epid. t.* 56. Medico quoque neceſſaria & utilis. Dicitur & *Explanatio*.

Exelaſis, ἐξέλασις, vide *Exploſio*.

Exelcoſis, ἐξέλκωσις, i. e. *Exulceratio*. Legitur apud Moſch. *de morb. mul. c.* 135.

Exelcyſmus, ἐξελκυσμὸς, oſſis, vel oſſium deductio a ſuperficie in profundum. Galen. *in def. med. fin.*

Exemplum, παράδειγμα, quid ſignificet, notum. Horum obſervationes Medico maxime neceſſarias eſſe, docet Gal. *l.* 9. *Meth. Med. c.* 4. *in princ.* & *l.* 2. *de cauſſ. pulſ. c.* 13.

Exenterizo, ἐξεντερίζω, vide *Emedullo*.

Exenthropiſmenos, ἐξανθρωπισμένος, ab ἐξανθρωπίζω, id eſt *ad hominis uſum* & *naturam accommodatus*. Legitur apud Hipp. *l. de octimeſtr. partu. III.* 26.

Exerama, ἐξέραμα, *vomitum*, vel materiam vomitu rejectam ſignificat, a verbo ἐξεράω, *vomitu rejicio*, quo uſus Hippocr. *l.* 4. *de morb. XXIII.* 16. Significat etiam *exhaurio*, 2. *de morb. LIX.* 28.

Exercitatio, ἄσκησις, *Exercitium*, ἄσκημα, γυμνάσιον. Dicitur de corpore & animo. Utraque neceſſaria ſcitu in Medicina, & utilis. Interdum etiam per abuſum noxia. *Exercitatio* corporis conſiſtit in motu locali corporis, & membrorum validiori. Cujus varias eſſe differentias docuit Fr. Valleriola *libr.* 2. *LL. CC. cap.* 10. Vide *Dogm. Noſtra Med. Gen. P. V. c.* 5. *dogm.* 2. & dividi poſſunt in Serias & Ludicras. Illæ

Laborum, hæ *Ludorum* nomine venire ſolent. Quid ſit *Exercitatio* ſanitatis, ἄσκησις ὑγιης, docet Hippocr. *l. 6. Epid. ſ.* 4. *t.* 22. Quando *exercitatio* ſalubris, vel inſalubris ſit, monſtrat Gal. *Art. med. c.* 85. *Exercitatio* acuta, cujus celebres ſunt motus, γυμνάσιον ὀξὺ, corpus extenuat; contraria craſſum reddit. Multa corpus ſiccat, mediocris obeſum præſtat, *lib.* 5. *de ſan. tu. cap.* 3. *Mentis exercitatio* dicitur quando animus exercetur in artis alicujus ſtudio cum aſſiduitate, & cura. Hippocr. etiam vocat τριβὴν, item χειροτριβίην, uſum artis præceptorum, *l. Præcept. X.* 16. 18. Hanc quoque inculcavit, ceu neceſſariam Gal. *l.* 2. *de loc. Aff. c.* 1. ubi tres modos propoſuit; quorum primus verſatur circa corporis partes & membra, ſecundus circa cauſſas & diſpoſitiones, tertius circa accidentia & ſymptomata. Videantur plura loca, ſi placet, *in Theatro* Mundellæ, aliiſque Auctoribus.

Exerchoma, ἐξέρχομαι, *abeo*, recedo, & uſurpatur aliquoties de morbo apud Hippocr. *l.* 2. *de morb. XIII.* 23. *LXVII.* 22. *l. de int. aff. XLIX.* 17. *LI.* 50. *LIII.* 17.

Exerrhoſis, ἐξέῤῥωσις, ἐξεῤῥύησις, ἢ ἐξέῤῥευσις, idem quod ἐκροὴ, *effluxus*, *effluvium*. Legitur in Hipp. *l. 6. Epid. ſ. 6. t.* 27.

Exerythros, ἐξέρυθρος, ſignificat *prærubrum*, ſive valde rubrum. Alii de rubore extrinſeco exponunt. Utrumque verum eſſe poteſt pro diverſitate ſubjecti, de quo dicitur, licet prior ſignificatio ſit uſitatior. Uſurpatur vero apud Hipp. de oculis, *c.* 3. *l.* 1. *prorrh. t.* 45. de excrementis & urinis, *d. l. t.* 35. & *ſ.* 1. 31. *Coac. t.* 569. Vide Foeſ. *p.* 217.

Exeſtiæ, ἐξεςίαι, dicuntur eminentiæ & *extantia fila in linteis*, quæ interdum debita opera, interdum etiam temere fiunt. Et meminit hujus vocabuli Hipp. 2. *de iis*, *q. in medic. f. t.* 26. Mendoſe legitur a Gal. & Erotiano ἐξάσις, vel ἐξασίας.

Exeſus, διαβεβρωσμένος, idem quod *Corroſus*, corruptus, σήπτος. Dicitur de dentibus apud Scrib. L. *n.* 53. 95.

Extriaſmenos, ἐξητριασμένος, id eſt *colatus*, percolatus, Gal. *in exeg. Dict. Hipp.*

Execucrineo, ἐξευκρινέω, ſignificat Hipp. *coapto*, diſtincte & convenienter compono, diciturque de oſſibus rite in naturalem ſedem reſtitutis, 2. *de fract. t.* 62.

Exeunuchizo, ἐξευνουχίζω, ſignificat *caſtro*. Vide *Caſtratus*.

Exfoliativum, vide *Deſquamatorium*.

Exhalatio, ἀναθυμίασις, dicitur & *Evaporatio*. Græce etiam πνεῦμα vocatur, uti patet ex Dieter. *n.* 697. quia nihil aliud eſt, quam aer, vel ſpiritus per calorem in aerem e corporibus mixtis elevatus & diſcedens. Tres *exhalationum* ſpecies conſtituit Galen. *l. de cauſſ. morb. c.* 3. *fuliginoſam*, *vaporoſam*, & *fumoſam*, quamvis alibi etiam *flatuoſæ* meminerit, *comm.* 5. *in* 6. *Epid. t.* 15. Verum nimis ſtricte uſurpavit vocabulum *exhalationis* de excrementitiis & præternaturalibus; cum tamen revera etiam ipſe calor noſter vitalis & Flammula, ſive Biolychnium nihil aliud ſit, quam *exhalatio ſpirituoſa*, ignea, quemadmodum hoc jam olim in publica quadam Diſput. *de Fermentat. ſanguinis* defendere non dubitavit, & ſuo calculo Charlton. *in Oecon. Anim. Ex. I.* aliique comprobarunt. *Exhalatio* quoque *Artificialis*, vel Chymica datur, cum ſpiritus ſicci per calorem in aerem elevati diſcedunt.

Exhauſtio, ἐξάρυσις, vide *Exaryſis*.

Exhibitio, πάρεξις, dicitur Hippocrati, quando æger ſe Medico exhibet & ſiſtit, ad dignoſcendum & curandum, 3. *de iis*, *q. in med. f. t.* 19. (vide Gal. *in comm. ad h. l.*) Ita & verbum παρέχω, *exhibeo*, hac ſignificatione ſumitur *l. de int. aff. XXXVII.* 13. Sed & de Medici officio dicitur, quod & reciproce ſeſe ægro *exhibere* debeat expeditum, 1. *aph.* 1. Vid. Dieter. *n.* 654.

Exiatros, ἐξίατρος, vide *Exarchiatros*.

Exinanitio, κένωσις, vide *Cenoſis*.

Exipoticos, ἐξιπωτικὸς, epitheton aliquod medicamentorum *digerentium* aut præparantium, quod Galen. coincidere exiſtimat cum ἐπισπαστικοῖς, vel attrahentibus, *l. 7. de C. M. P. G. c.* 9. Enimvero major emphaſis latet in vocabulo ἐξιπωτικὸν, ad hodierna principia faciens, quatenus modum tacite exprimit, per quem operantur; nimirum ſegregando excrementitias portiones ab utilibus & in organis viſceribus colatoriis veluti exprimendo, & ad excretionem ita diſponendo, de quo modo plura legantur *in Diſp. noſtr. de Purgat. modo ad alvum*, *annexa Remoris Purgationis*, §. 43. *ſeqq.*

Exiſchios, ἐξίσχιος, dicitur ſpecialiter *Os femoris luxatum* ex acetabulo *Iſchii*, vel coxæ, item *Coxa luxata*. Unde & illi homines, quibus nates rotundæ extant & coxa eminet, ἐξίσχιοι vocantur, quos paulo ſuperius ἐξεχέγλουτους, diximus. Vid. Hipp. *Mochlic. XI.* 10. *XXV.* 10. & 3. *de art. t.* 103.

Exiſchon, ἐξίσχων, id eſt *prominens*, tumidus, extans, cui opponitur ἔγκοιλος, *incavatus*. Dicitur utrumque de oculis, 1. *Prognoſt. t.* 10.

Exiſtimativa Virtus, vocatur ſpecies animæ ſen-

ſenſitivæ exaltata, ultra *Imaginativam*, qua animal judicat, quod lupus eſt inimicus, & proles dilecta. Accedit proxime ad Rationalem, Avic. *l.* 1. *fen.* 2. *doctr.* 1. *c.* 5.

Exitelos, ἐξίτηλος, ſignificat evanidum, exoleſcens, *exile*, diciturque de alimentis nullum incrementum conferentibus. Hipp. *de Alim. I.* 7. Prædicatur etiam de defectu aliquo naturæ minori, *Præcept. IX.* 10. inde Erotianus idem dicit ἀσθενὴς, ac infirmus.

Exitialis, *Exitium*, ὄλεθρος, ὀλέθειος, idem quod *Perniciofus*, *Pernicies*. Dicitur de eventu morbi funeſto, & ſignis eundem indicantibus.

Exitura, generaliter eſt omne *Apoſtema*, quod ſaniem ejicit. Rul. Walther. *in Sylv. Med. p.* 10. Latine etiam *Abſceſſus ſuppuratus* dici poteſt. Sæpe legitur hoc vocab. in Avicenna, idem ſignificans, quod *Abſceſſus*, quando materia colligitur in tumorem calidum, *l.* 4. *fen.* 3. *tr.* 1. *c.* 20. *ſeqq.* Jung. Foreſt. *l.* 1. *Obſ. Chirurg.* 1. *Schol.* Paracelſus vero latius extendit, *Exituram* dicens, quod omne excrementum alias naturale quidem, ſed corruptum ſit *Exitura*, v. g. mucus purulentus, urina putreſcens, ſudor & ſtercus putreſcens. Pus in auribus ipſi dicuntur *Exituræ*, *l. de Ulceribus & Apoſtem. ſuppur. c.* 59.

Exitus, ἔξοδος, διέξοδος, vide *Diexodos*. Scribon. L. *num.* 192. Sumitur etiam aliquando pro *Eventu* morbi.

Evmiraldus vocatur *lapis* quidam *factitius*, aut *nativus*, cujus compoſitio vel generatio ſatis obſcure deſcribitur a Lullio *Tract. Animæ transſmutat. Th. Ch. Vol. IV. p.* 190.

Exo, *Exothen*, ἔξω, ἔξωθεν, particula uſitata Hippocrati, in genere ſignificans *Externe*. Juncta vero cum articulo τὰ, vel ſignificat *partes corporis externas* & remotiores a corde, ceu fonte caloris, ut ſunt manus, pedes, naſus, aures, labia, & aliquando tota cutis, uti patet *ex* 4. *aph.* 48. collato *cum* 2. *Prognoſt. t.* 4. Videatur Lind. *Med. Phyſiol. lib.* 2. *cap.* 15. §. 11. vel denotat *cauſſas externas* remotiores concurrentes in ſanitatis, vel morborum generatione. Quo pertinet 1. *aph.* 1. Jungatur Dieter. *n.* 306. Aliquando ſimpliciter poſitum ἔξω, *foras*, notat *locum exteriorem*, quo vergit materia morbifica ſalutariter, 6. *aph.* 37. & 1. *Prognoſt. t.* 40. Huic opponitur εἴσω, *intus*.

Exochas, *Exoche*, ἐξοχὰς, ἐξοχὴ, dicitur in *ano* genitum *tuberculum*, quod callum nondum contraxit. Si namque jam contraxit, κονδύλωμα vocatur, *p.* 146.

Exoculatio, ἐξομμάτωσις, dicitur vel *totalis oculi ablatio*, vel *virtualis ejuſdem privatio*. C. Hoffm. *V. L. l.* 4. *c.* 39.

Exoculatus legitur apud D. Henr. a Deventer *in Arte obſtetricandi Cap. XLV. p.* 200. pro orbo oculis, aut cujus oculi lumen non capiunt.

(II) *Exocyſtis*, vide *Exocyſte*.

(II) *Exocyſte*, membranæ tum veſicæ corpus tum ipſius collum interne obveſtientis procidentia per meatum urinarium facta. Sauvag.

Exodos, ἔξοδος, *Exitus*, Vide *Diexodos*.

Exolcyſmos, ἐξολκυσμὸς, idem quod *Exelcyſmos*. Vide p. ſuperius.

Exomphalos, ἐξόμφαλος, ſubſtantive & adjective accipitur. Subſtantive ſignificat *Umbilici prominentiam*. quæ variis de cauſſis fit, Gal. *defin. med.* Hinc *Herniæ umbilicalis* ſpecies complectitur. Adjective notat *homines tali umbilici prominentia laborantes*, ſive rupto omento, aut peritonæo, aut procidente inteſtino, vel laxatis muſculis tranſverſis, ſive carne ſubnata, ſive ſanguine, aut alio humore ibidem collecto. Gal. *l. de tum. p. n. c.* 16.

Exoncoma, ἐξόγκωμα, vocatur magnus & valde prominens tumor. Latin. *Protuberantia*, & uſurpatur a Galeno de protuberante vertebra poſt luxationem, *l.* 4. *de L. A. c.* 3. Legitur apud Hipp. *l. II. Epid. ſect.* 2. *edit. Foeſ. p.* 1017. & mirum, quod Foeſ. neque *in Oeconomia ſua*, neque *in Annotationibus ad illum locum* vocem hanc expoſuerit.

Exoneiroſis, ἐξονείρωσις, *pollutio nocturna*, ſive ſeminis in ſomno excretio. Eſt ſpecies *Gonorrhœæ*. De hac voce & verbo ἐξονειρώσσω lege Lind. *Ex. XV.* §. 35. *ſeqq. fere per totum*. Vide infra *Gonorrhœa*.

Exophthalmia, ἐξοφθαλμία, dicitur *Oculi totius prominentia* extra ſuam orbitam, qualem ex hypochondriaca obſtructione cum inſigni tumore conjuncta obortam notavit Bonetus *Med. Septentr. l.* 1. *ſ.* 22. *c.* 64. *p.* 260.

Exoptos, ἔξοπτος, percoctus, *excoctus*. Hipp. *l.* 7. *Epid. LV.* 15. Vide *Biſcoctus*.

Exoreſcentia, febris exacerbatio. Petrus Merenda *de rat. evacuationis l.* 2.

Exornatorius, κοσμητικὸς, κομμωτικὸς: vide *Commoticus*, *Coſmetica*.

Exoſis, ἔξωσις, *expulſionem* ſignificat, Hipp. 3. *de artic. t.* 45. a verbo ἐξῶσαι, *expellere*, quod legitur *l.* 9. *Epid. ſ.* 2. *t.* 2. quod idem eſt, quod ἐκκενῶν, *evacuare*, Gal. *in comm.*

Exoſſis, *Exos*, epitheton piſcis *Huſonis Ichthyocollæ*, ita dicti, quod oſſibus & ſpinis careat, Vide Schrod. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 81. Aldrov. *l.* 4.

l. 4. *de Piſc. c.* 11. *& l.* 5. *c.* 4. Hirudo quoque *Exos* dicitur, teſte R. Keuchen. *ad Seren. p.* 233.

Exoſtoſis, ἐξόςωσις, Lat. *Exoſſatio*, *oſſis eminentia* & extuberatio, quacunque corporis parte præter naturam contigerit. Peculiari tamen nomine oſſium tubera, quæ in genis contingunt, σατυειασμοὶ dicuntur. Non dubium eſt hujus tumoris, qui præter naturam eſt, materiam craſſam eſſe & melancholicam. Sunt autem hujuſmodi tumores Gallico morbo laborantibus familiares. Hæc Gorr. *p.* 145. & Caſtell. *ex Gal. l. de Tum. p. n. c.* 14. Meminit *e. l.* 14. *M. M. c.* 7.

Exothen, ἔξωθεν, vide *Exo*.

Exoticomania, ἐξωτικομανία, nomine hoc a Roſ. Lentilio efficto indicatur amor remediorum peregrinorum, qua ſimplicium, qua compoſitorum, quam etiam rectiſſime improbavit *in Miſcell. Medico-Practicis Part. II. p.* 548. cui opponitur *Exoticadenia*, ἐξαδενία, h. e. odium erga medicamenta peregrina, quæ etiam nulla digna laude eſt, *d. l.*

Exoticus, ἐξωτικὸς, *extraneus*, peregrinus. Remedia *exotica* dicuntur, quæ aliunde e peregrinis terris transferuntur; & horum uſum non ſemper præferendum eſſe domeſticis, judicat Schroder. *l.* 1. *c.* 13. & Fr. Hoffm. *in clav. ad h. l. p.* 26.

Expanſus, ἐκπεπταμένος, vide *Ecpeptamenos*.

(Π) *Expectoratio*, pulmonis feroſa e trachea evacuatio. Lin.

Expeditio, εὐποεία, idem quod *promptitudo*, facilitas in operationibus Medicis & Chirurgicis. Hipp. 2. *de iis, q. in medic. f. t.* 1. Vide *Euporia*. *Expeditus* pro *liberatus*, curatus, legitur apud Scrib. L. *n.* 171.

Expellens, ὠτικὸς, ἐκκριτικὸς, epitheton eſt medicamentorum virtutem expellendi habentium, præſertim virtus peſtilens ad exteriora. Ita Decoctum *expellens* ejuſmodi legitur apud Iunk. *in Corp. Pharmaceut. Sect. III. c.* 7. *p.* 401.

Expergefactio, ἐγρήγορσις, vide *Egregorſis*.

Experientia, πεῖρα, ἐμπειρία, vide *Empeiria*. *Experientiæ* varias ſpecies propoſuit Cornel. Bontekoe *in opuſculo de experientia*.

Experimentator dicitur Paracelſo, qui utitur remediis ſine ſcientia ad ſortem. *Paragran. tr.* 1. *de Epilepſia*, *l.* 1. *de morb. Podagric.*

Experimentum, vocatur remedium, quod per experientiam innotuit; quamvis ratio virtutis nondum ſatis perſpecta. Paracelſ. vocat *Experimentum ad ſortem* & ſine ſcientia. *Labyrinth. Medicor. c.* 6. Alias etiam ſæpe ſumitur pro ipſa *Experientia*. Vide Dieter. *n.* 667. Quod ſæpe etiam *Experimenta* fallant, teſtis eſt magiſtra ſtultorum *Experientia*.

Explanatio, ἐξήγησις, idem quod *Explicatio*. Vide *Exegeſis*.

Explantatio, ἀπόφυσις, vide *Apophyſis*. Legitur apud Ingraſſ. *comm. in Galen. l. de Oſſib. p.* 22.

Expletio, πλήρωσις, πλησμονὴ, idem quod *Repletio*, *Impletio*.

Exploratio, quid ſignificet, ex aliis Lexicis jam notum eſſe debet. Refertur autem in foro Medico inter chirurgicas operationes, denotans modum per inſtrumenta inquirendi in affectus attributa, v. g. profunditatem, cuniculos &c. Blaſ. *Medic. Un. p.* 38. *Exploratoria* inſtrumenta lege apud eund. *d. l. pag.* 71.

Exploſio, ἔξελασις, ἐξέλαυσις, ἐκκροτισμὸς, hodieque terminus eſt receptiſſimus: quo exprimitur impetus ille, quem præſtat pulvis pyrius, aurum fulminans & ſimiles mixturæ nitroſulphureæ, dum igni admoventur. Poſtea tropice applicatur ad ſpiritus animales, dum motum animalem ſive localem efficiunt in ſtatu ſec. & præter nat. ex hypotheſi Williſii *de ferment. c.* 10. *& Patholog. cerebr. c.* 1. 2. 3. *alibique*.

Expoſitio, ἔκθεσις, idem quod ἐξήγησις, *explicatio*.

Expreſſio, ἐκπιεσμὸς, ἔκθλιψις, eſt humidæ & tenuis ſubſtantiæ ſeparatio a ſicca & craſſa per violentam & validam compreſſionem facta. Fit autem vel torculari, vel prælo, vel manu, vel aliis inſtrumentis, prout neceſſitas, aut vis major exigit. *Expreſſionis* uſus latiſſime patet in infuſis, decoctis, ſyrupis, oleis, & id genus aliis. Weker. *Ant. Gen. l.* 3. *c.* 31. Rulandus paulo aliter deſcripſit: *Expreſſio* eſt extractio per prælum, quo coacta res ſubſtantiam forma liquida effundit. Ejus uſus excellit in ſuccis, & aliis quibuſdam extrahendis.

Expulſio, ὦσις, ἀπόκρισις, ἔκκρισις, vide *Apocriſis*, *Eccriſis*. Adde & Rolf. *O. ac M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 28. *Expulſoria ligatura* dicitur, quæ in antiquis ulceribus & ſinubus locum habet, ut collectam e fundo materiam & colluviem extrudat, &, ne quid amplius in locum affectum confluat, valide prohibeat. Foreſt. *l.* 6. *Obſ. Chirurg.* 11. *Schol.*

Expultrix facultas, ἀποκριτικὴ δύναμις. Vide *Apocriſis*. Gal. *l.* 5. *de Loc. Aff. c.* 7.

Expurgatio, ἐκκάθαρσις, idem quod *Purgatio*. Vide inf. *in Pur.*

Exquiſitus, ἀκριβὴς, γνήσιος, vide *Acribes*.

Exſic-

Exſiccatio, *Exiccatio*, ξήρανσις, ἀποξήρανσις: *Exſiccans*, ξηραντικός. Vide *Siccatio*, *Siccans*, *Siccus*.

Exſolutio, *Exolutio*, ἔκλυσις, vide *Eclyſis*.

Exſpiratio, *Expiratio*, ἔκπνοή, vide *Ecpnoe*. De *Exſpirationis* ſpecie convulſiva vide Gal. *l.* 2. *de ſympt. cauſſ. c.* 2. & 4. *aph.* 68.

Exſpuitio, πτύσμα, πτύσις, vide *Ptyſis*. Hujus organon linguam eſſe vult Jacob. Rolandus de Belebad *in tr. Gloſſoſtomograph. c.* 3. Vide *Ephem. N. C. Ann. III. in fin.*

Exſuccatio, ἐκχύμωμα, idem quod *Sugillatio*. Vide *Ecchymoma*. Hipp. 3. *de iis, quæ in med. ſ. t.* 30.

Exſuctio, ἐκμύζησις, idem quod *ſuctio*, h.e. violenta attractio liquoris, quemadmodum infantes lac e papilla eliciunt ore.

Exſudatio, ἐφίδρωσις, vide *Ephidroſis*.

Exſufflatio, ἐκφύσησις, vide *Ecphyſeſis*.

Exſuperantia, ἐπικράτεια, vide *Epicrateia*.

Exſurrectio, ἀνάστασις, vide *Anaſtaſis*.

Exta, σπλάγχνα, ἱερά, idem quod *viſcera*, præſertim abdominis. In ſpecie etiam ſolum de hepate uſurpatur a Poëtis, teſte Aldrov. *l.* 19. *Ornith. c.* 17. Coincidit cum vocabulis ἐγκοίλιον, & *Hira*. Vide *Encœlion*. Unde & olim Sacrifici gentilium vaticinantes ex inſpectione viſcerum *Extiſpices* vocabantur, teſte Hoffm. *com. ad Gal. de U. P. n.* 189.

Extenſio, τάσις, ἔκτασις, κατάτασις, ἀνάτασις, vide *Anataſis*, *Ectaſis*, *Catataſis*, *Taſis*. *Extenſio qualitatum* in ſubjecto aliquo eſt acquiſitio formæ accidentariæ, *Th. Chym. Vol. IV. p.* 377.

Extenuatio, λεπτυσμός, λέπτυσις, dicitur totius molis corporis detractio, imminutio & collapſio, aut ſubſidentia, aut utcunque appellare libet: cui opponitur παχυσμός, *Incraſſatio*, Gal. *c.* 3. *in 6. Epid. t.* 29. Duplex vero eſſe poteſt *Extenuatio*: alia, quæ fit ab evacuatione ſenſibili, aut inſenſibili portionum utilium & nutritiarum excedente: altera, quæ oritur a cacochymia, ſive collectione & præſentia portionum vitioſarum & inutilium. Dieter. *n.* 499.

Extergens, *Exterſorius*, ῥυπτικός, idem quod *Abſtergens*, *Detergens*. Vide *Abluentia*.

Exterior, *Externus*, *Extimus*, ἔξω, ἔξωθεν. Vide *Exo*.

Extinctio, σβέσις, communiter dicitur de flamma ignis vi quadam oppreſſa & e medio ſublata. In foro medico vero a nonnullis accipitur de ſpecie quadam mortis, quando flamma vitalis ſuffocatur & ſupprimitur. Id quod etiam in iis, qui naturali morte intereunt, fieri circa dextrum ventriculum ſolet. Verbum *extinguo* etiam Gr. dicitur, ἀποσβέννυμι. Hippocrat. 1. *aph.* 14. Jung. Dieter. *num.* 88. Verbum σβεσθῆναι etiam uſurpatur de tuberculis præter rationem evaneſcentibus, Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 63. Gal. *com. ad h. l.* Vide Foeſ. *p.* 560.

Extra, ἔξω, vide *Exo*.

Extractio, ἐξαγωγή, ἑξολκή, ἐξελκυσμός, ἐκχύλωσις, accipitur dupliciter: 1. & proprie, chirurgice & corporaliter, quando opera manuaria & inſtrumentorum congruorum aliquid extrahitur. Quo pertinet *Extractio* fœtus, calculi, globorum e vulnere; de quibus vide in Chirurgicis: 2. Pharmaceutice & improprie, & ita *Extractio* eſt digeſtio e corporea concretione partes ſubtiliores ac puriores ab affuſo aliquo menſtruo apprehenſas, relictis fæcibus, diſſolvens. Ruland. Adde Weker. *Antidot. Gen. l.* 3. *c.* 35. Rolf. *Chym. l.* 4. *ſ.* 3. *c.* 1. *ſeqq.* Jacob. le Mort. *Chym. Medico Phyſ. cap.* 15. Interdum etiam *Extractio* ſumitur pro *Evacuatione*, & coincidit cum *Eductione*. Vide Diet. *n.* 6. & 54.

Extractum, Gr. dici poſſet ὀπός, vel ἐκχύλωμα, eſt, quod e corporea concretione, relicta craſſitie elementari, extrahitur. Eſtque hoc quaſi medulla & pars nobiliſſima ſubſtantiæ totius in elementis producta, & quaſi ſeminata, in quorum quoque ſinu conſervata eſt, & ad nobilitatis ſuæ perfectionem innutrita. Habet quidem radicem quadantenus ab elementis. Cum vero etiam ab elementis ſeu matricibus ſuis pleraque quam exactiſſime liberentur, (nam inæqualis eſt in his quoque elaboratio) conſtat inde, quomodo a magiſteris differant, cum quibus elementa potius conjuncta manent, (niſi interdum negligatur quiddam, aut inter depurandum ſecedat) veruntamen exaltantur ad æmulationem *Extractorum*. Deinde etiam, quantas habeant in celeriter juvando, ob ſubtilitatem eſſentiæ penetrantem corpora tota, prærogativas, patet. Ruland. & Iohnſon. Confer etiam ad Lib. *Synt. Arc. Ch. l.* 1. *c.* 5. & *l.* 8. *c.* 9. *ſeqq.* Liquor ille pro diverſitate materiæ varius, quo fit *Extractio*, dicitur a Medicis & Chymicis *Menſtruum*. Plura circa *Extractorum* Hiſtoriam vide apud Weker. *Antidot. gen. l.* 1. *c.* 34. & *Spec. l.* 2. *ſ.* 26. Schroder. *l.* 2. *c.* 57. cum *Clavi* Frid. Hoffmann. Rolf. *d. l.* Wedel. *Pharmac. Acroam. l.* 2. *ſect.* 2. *c.* 8. Iunken. *Corp. Pharmaceut. ſect. III. c.* 12. *p.* 677. *ſeqq. plur.* ubi etiam Eſſentias liqui-

quidas ad Extracta refert. Alias idem Auctor notanter *in Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 113. ſcripſit. Prout diverſa ſunt vegetabilium & animalium conſtitutiva, pro eo & diverſa requiruntur menſtrua: gummoſa aquoſis, reſinoſa ſpirituoſis extrahi amant generaliter. Vide *Diſpenſatoria Norimberg. & Auguſtan.* cum Zwolferi *Animadverſ.* & alios Auctores, imprimis & D.D. Wedel. *Ph. I. A. F. l.* 2. *ſ.* 2. *c.* 7. & 8. Impugnavit earum virtutem & Magiſteria prætulit Helmont. *tract. Pharm. ac Diſpenſat. modern. n.* 21. 22.

Extraneus, ἐξωτικός, vide Exoticos.

Extravaſatus, *Extravenatus*, dicitur de ſanguine, qui e vaſis effluxit, ſive adhuc hæreat intra partes corporis molliores, ſuggillationem, vel ecchymoma conſtituens; ſive penitus e corpore ſeparatus fuerit. Illud vocabulum frequentius in uſu eſt. Hoc legitur apud Joh. Bapt. Carcan. *ſerm.* 2. *lect.* 5. *fol. m.* 84. *b.* *Extravenari* vel etiam Extravaſari etiam dicitur de ſanguine propter læſam arteriam coaleſcentem in aneuryſmate ſtagnante & ſacculum efformante apud Hildan. *de gangr. & ſphacelo. c.* 4.

Extraverſio, *Extravertens*, *Extraverſum* hodieque a Chymicis uſurpari ſolet pro oppoſito *Concentrationis*, quando vis quædam ſalina, alcalica, vel acida, prius intus deliteſcens evocatur, ut eo citius vires ſuas exerat, v. g. in Mercurio vivo Sulphur peregrinum in mineris aſſociatum operibus artis ſolet *extraverti*, unde vomitus, ſeceſſus, ſalivationes, &c.

Extremus, ἔσχατος, vide *Eſchatos*. Omnium metallorum *extrema* vocantur Sulphur & Argentum vivum a Nicol. Flamello *in Annotation. additis Th. Chym. Vol. I. p.* 733.

Extuberatio, idem quod *protuberantia*. Dicitur etiam de ἐξαρθρώσει vertebræ, vel luxatione. Gal. *lib.* 9. *de Hippocr. & Plat. decr. cap.* 4.

Extuſſio, ἀναβήττω, ἐκβήττω, ſignificat materiam per *tuſſim* excerno. Occurrit apud Gal. 7. *aphor.* 37. *l.* 7. *de Simpl. Fac.* §. *Conus*. *Extuſſitum* dicitur ἀναβηχθέν, *l. de conſt. art. med. c.* 16.

Exuberatio, dicitur de labore Spagyrico, quando tanquam ex uberibus emulgetur & extrahitur labore, v. g. cum Argento vivo minerali fit aqua prima. Libav. *Apoc. Hermet. Part. poſter.* Vid. *Tom. II. Oper. p.* 421. Aliter Lull. *in Practica cap.* 27. quod Exuberatio humidi nutritivi & nutrientis ſit appropriare nutrimentale ad temperamentum proportionatum qualitatibus nutriti, ut non ſit nimis frigidum, aut calidum, &c. *Vol. IV. Th. Ch. p.* 164.

Exuberes, alias Græce ἀπογάλακτοι, dicuntur pueri qui uberum ſuctum jam deſueverunt, quemadmodum *Sububeres*, ὑπομάζιοι, qui adhuc ſugunt, & ſunt ſub ubere. Keuchen. *ad Seren. p.* 206.

Exulceratio, ἕλκωσις, ἕλκωμα, ἕλκος, vide *Helcoma*, *Helcos*.

Exumbilicatio, ἐξόμφαλος, ὀμφαλοκήλη, dicitur alias *Hernia umbilicalis*, *Umbilici procidentia*, πρόπτωσις τοῦ ὀμφαλοῦ, Ægin. *lib.* 3. *cap.* 51. Ægri quoque vocantur *Exumbilicati* ab Ingraſſia *comm. ad Avic. de tum. p. n. p.* 249.

Exungulare, roſarum folia liberare a foliis, i. e. partibus albis, quæ capiti proximæ, Nic. Menander *de Roſ.*

Exuros, ἔξυρος, ſignificat *in anguſtum tendens*, coarctatum. Uſus Hippocrat. de pudendis *lib.* 2. *de morb. mulier. XLI.* 6. & de peſſariis *d. l. XXV.* 13.

Exuſtio, idem quod *Deuſtio*, ἔγκαυσις, vide *Encauſis*.

Exuviæ, ἔνερα, λάφυρα, λεβηρὶς, vocantur cuticulæ, quas ſerpentes præſertim tempore verno exuunt & deponunt. Appellatur etiam ab aliis *Senecta*, *Syphar*, *Spolium*, *Vernatio*, *Exuvium*, Foeſ. *p.* 376. Vide Aldrov. *lib.* 1. *hiſt. Serp. & Drac. cap.* 1. Harum *Exuviarum* vero virtutem medicam lege apud Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *c.* 33. Alias & in latiori ſignificatione *Exuviæ* quoque ſignificant omnia tegmina, veſtes, lectos, indumenta, & ipſam quoque corporis cutem, teſte Keuchen. *ad Q. Seren. p.* 214. Vide *Leberis*, *Geras*.

Exydatoo, ἐξυδατόω, i. e. *in aquam reſolvo*, diluo, in aqueam naturam converto. Legitur apud Hippoc. *l. de fiſtul. III.* 2. & *l.* 4. *Epid. XXVII.* 21. Hinc ἐξυδάτωσις, idem quod ἀποτυχία τῆς αἱματώσεως, *fruſtrata ſanguificatio*, quando loco ſanguinis humor aquoſus generatur & colligitur, unde prompte aqua inter cutem emergit. Gor. *pag.* 146.

Exygiæno, ἐξυγιαίνω, ſignificat *convaleſco*. Hipp. 2. *de fract. t.* 12.

Exygros, *Exygrænomenos*, ἔξυγρος, ἐξυγραινόμενος, i. e. *perhumidus*, valde humidus, perliquidus. Dicitur de Excrementis. Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 4. *Coac. t.* 613. *c.* 1. *de morb. mulier. XXII.* 4.

Ezezich, id eſt, *Sal.* Ruland. & Iohnſon. *in Lex.*

Fa-

F.

FAba, κύαμος, eſt vocabulum æquivocum. Proprie notat *legumen* & fructum *ſiliquoſum*, de quo vide Botanicos, & Schroder *lib.* 4. *cl.* 1. *n.* 140. & paſſim apud Gal. Dioſcor. Mercur. *V. L. l.* 2. *c.* 6. & alios. Ob cujus aliqualem ſimilitudinem, præſertim reſpectu hili, glans penis *Faba* a quibuſdam nationibus dicta fuit, teſte Rolf. *O. ac Meth. part. gener. dicat. Part. I. c.* 52. Deinde & improprie *Faba* eſt nomen ponderis, nimirum tertia pars ſcrupuli. Rul. & Iohnſ. quamvis & circa hujus determinationem res valde ſit incerta propter varietatem *fabarum*. Siquidem *Faba Ægyptia* multo major, quam vulgaris, vel noſtra, teſte Galen. *lib.* 1. *de Al. Fac. c.* 19. Apud Scribon. aliquoties occurrit doſis medicamenti determinata per magnitudinem *fabæ*, ubi tamen interdum intelligenda eſt *faba* major drachmæ ponderi reſpondens, interdum Lupini granum quatuor granis pondere reſpondens. Vide Rhod. *in Not. ad Compoſ.* 13. 74. 75. 95. Pythagoram quoque Ovum Philoſophorum, h. e. Lapidem vegetabilem, animalem & metallicum *Fabam* appellaſſe, vult Marcellus, docente Joh. Chryſippo Faniano *tr. de Artis metallicæ metamorphoſi in tr. Chymic. Vol. I. p.* 41. Vide *Cyamos.*

Fabacium olim dicebatur *edulium ex fabis paratum*. C. Hoffm. *l.* 4. *L. c.* 38. Legitur etiam in fœmin. *Fabacia*, genus libi e fabis confecti. Apitius *in Culinaribus*. Ital. *Torta di fave. Favanella*. Joh. Laurent. *Amalt. Onom. pag.* 348.

Faber, *Fabricator*, τέκτων δημιουργὸς, quid proprie ſignificet, notum eſt. In foro medico ſumitur tropice. Ita natura, anima, flamma vitalis, imo & Deus ipſe dicuntur *Fabri* naturales. Vide *Demiurgos*. *Faber* quoque nomen Piſcis, cujus deſcriptionem & uſum vide apud Aldrov. *l.* 1. *de Piſcib. c.* 25. Athenæo χαλκεὺς dicitur. Inſtrumentum etiam aliquod operoſum & magnum *faber* vocatur apud Oribaſ. *de machinam. c.* 25. *in claſſ.* 7. *oper. Gal. edit. Baſil. Latina*.

Facetiæ, κόμψευμα, vide *Compſenomenos*.

Fach eſt medicina Turcica, conferens omnibus venenis. Sanctes Ardoyn. *l.* 1. *de venen. p. m.* 63.

Facies, πρόσωπον, *vultus*, dicitur pars capitis anterior in homine non capillata, comprehendens quicquid tota fronte, auribus, oculis, naſo, & ore ad mentum uſque circumſcribitur, Gal. *l. Introduct. c.* 10. Dividitur in ſuperiorem, quæ *frons* dicitur, & inferiorem, in qua organa ſenſuum externorum ſunt, ut oculi, nares, aures, & os, in quo lingua aliæque partes latitant. Barthol. *l.* 3. *Anat. in proœm.* Vide & C. Hoffm. *com. in Gal. de U. P. n.* 763. In brutis vocari *faciem* προτομὴν, & in avibus ῥάμφον, notarunt ex Polluce Gorr. & Caſtell. *Faciei* conſideratio ad prognoſin utilis eſt, vel in ſtatu ſec. vel p. n. De illa egit Hippoc. *Coac. t.* 128. 296. de bono colore, *ibid. t.* 213. 214. 1. *prorreth. ſ.* 2. *t.* 14. *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 34. Ad hanc vero pertinet, *facies cadaveroſa*, ſive *Hippocratica* dicta προσώπου διαφορὴ, quæ deſcripta legitur *Coac. t.* 212. Vide *Dogm. noſtra P. III. c.* 6. *d.* 4. Sylv. *Prax. Med. l.* 1. *c.* 37. §. 17. Utramque conſiderationem conjunxit Rolf. *Ord. ac M. Med. Sp. l.* 3. *ſ.* 2. *c.* 25. De *faciei* conſenſu cum aliis corporis partibus vide *Ephem. Nat. Cur. An. I. Obſ.* 20. Per metaphoram aliarum quoque rerum eminentiæ πρόσωπα, ſive *facies* dicuntur, uti patet ex Hippocr. *l.* 2. *de morb. XII.* 9.

Facilitas, *Facilis*, ῥαστώνη, ῥάδιος, ῥᾶος, εὐφορία. Vide *Euphoria. Rhados*, vel *Rhaſtone*.

Facinum dicitur *metallum*, vel minera metalli. Rul.

Facio, ποιέω, eſt proprietas quoque artis Medicæ, & pertinet ad Medici, ægri, adſtantium officia, ex Hippocr. 1. *aph.* 1. Vid. Diet. *n.* 702. Alias verbum *Facio* varias habet ſignificationes, omnes tamen ex Lexicis Latinis communibus notas, Confer, ſi placet etiam ad I. Rhodii *Lex. Scrib. p.* 383.

Facultas, δύναμις, vide *Dynamis*. Confer etiam *ad Dogm. Noſtr. pag.* 20. 85. 706. *ſeqq.*

Fæcula, *Fæx*, vide *Fecula*, *Fex*.

Falcanos, alio nomine eſt *Arſenicum*, vulgariter *Auripigmentum*. Rul.

Falciformis, δρεπανοειδὴς, vocatur ſinus ille, quem efformat membrana cerebri exterior, ſive *Dura Mater* reduplicatione in capitis vertice, & cerebrum dividit in dextram & ſiniſtram partem, quia parte poſteriore latior, anguſtiore arctatur, ut falcis meſſoriæ figuram repræſentet. *Falx* etiam ab anatomicis vocatur, Barth. *l.* 3. *Anat. c.* 2.

Falco, φαλκὼν, eſt nomen avis rapacis ad *Accipitres* pertinentis, cujus prolixam deſcriptionem, differentias, uſum, & morbos ei familiares vide apud Aldrov. *l.* 6. *Ornitholog. per totum*. Meminit & Helmontius *Falconis* peſte correpti, qui per plateam delatus infecerit a-

lios omnes *falcones*, qui triduo abinde iſthac delati ſunt. *Tumul. Peſtis* §. *proprietas peſtis*.

Faldella vocatur ſplenium ſive lineamentum tortile, τρεπτὸς μοτός, ad uſum chirurgicum. Legitur in Jeremiæ Martii *Obſervationibus* apud Velſchium in *Sylloge Obſerv.* 54.

Falernum, φάλερνος, epitheton *vini generoſi* a loco, monte Campaniæ *Falerno*, ita dicti, craſſioris & fulvi coloris, cujus meminit Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 10. Dicitur & *Aminæum* ab oppido hujus nominis in Campania. Hinc & vitis & uva *Aminæa*. Rhod. *ad Scribon. n.* 64. Adde *n.* 30. Confer. & ad Jul. Alex. *Annot. ad Gal. l.* 1. *de Antid. c.* 1.

Fallacia, ἀπάτη, vide *Apateo*, *Dolus*.

Falſitas, *Falſum*, τὸ ψεῦδος, quid ſignificet, notum, nimirum quicquid vero contrarium eſt, & eſſe non debet, Dorneus *in Philoſ. ſpeculat. c.* 2. *Th. Ch. Vol. p.* 240. Non admittit excuſationem, vel conſolationem, Galen. *c.* 3. *in* 1. *prorrh. t.* 13. quamvis non omne *falſum*, ſtatim ſit deridendum, *l.* 8. *Hippoc. & Plat. decr. c.* 9.

Fal, δρεπάνη, δρέπανον, vide *Falciformis*.

Fama, φήμη, δόξα, vide *Doxa*. *Fama* deſcribitur, quod ſit *Nomen bonum*, Lind. *Ex. X.* §. 90. Qui *famam* proſequuntur, ſæpe famem aſſequuntur, *Ex. XI.* §. 42.

Famelicum, λιμώδης, λιμῷ ἐχόμενος, λιμοκρατούμενος, fame correptus, vel detentus. Vide *Fames*. *Febres* quoque *Famelicas* vocavit Sylvius, quibus conjuncta eſt *Fames* inexplebilis & rabida, *l.* 1. *Prax. cap.* 30. §. 27. 147.

Fames, λιμὸς, πεῖνη, in genere ſignificat omnem ciborum defectum & inediam, Galen. 2. *aph.* 16. Accuratius tamen exponitur per *αἴσθησιν ἐνδείας*, per *ſenſum indigentiæ* qui fit in orificio ventriculi ſiniſtro & nervis ad illud excurrentibus, *l.* 4. *de U. P. c.* 7. Et hæc dicitur *Fames Animalis*; quemadmodum defectus alimenti in toto corpore *Fames Naturalis*, C. Hoffmann. *C. ad Gal. L. L. de U. P. num.* 198. *Fames* conſiderari poteſt dupliciter, in ſtatu ſecundum, & in ſtatu præter naturam. Illo modo conſiderata eſt cupiditas, vel deſiderium eſculentorum, proveniens ab effluviis & halitibus acidis, ſpiritus animales in orificio ventriculi ſiniſtro & ejuſdem nervis & per continuitatis conſenſum ipſius ventriculi gulæque tunica interna moleſtiæ quodam ſenſu & afficientibus, & contrahentibus, quorum impreſſio cerebro communicatur, in quo itidem ſpiritus animales cerebri afficiuntur, & per hos proſecutio rei deſideratæ exſuſcitatur; quemadmodum hoc nervoſe deſcripſit Th. Will. *de An. Brut. P. I. c.* 9. Jungatur Bohn. *Circul. Anat. Progymn. VIII.* ubi recte negare videtur famem naturalem qua talem, vulgo deſcriptam, quia in ſanis oritur deſiderium ad alimenta, antequam defectus alimenti in corpore animadverti poſſit. Cauſſam vero illorum halituum blande acidorum recte cenſet Sylvius Alimentorum prius aſſumptorum reliquias reſtitantes, atque a deglutitæ continuo ſalivæ parte ipſis adhærente magis magiſque fermentatas, *lib.* 1. *Prax. Med. c.* 2. §. 3. *Fames præternaturalis* quadruplex eſt: *Aucta*, *Abolita*, *Imminuta*, *Depravata*, de quovis videatur Sylv. *d. l.* Ad nimiam etiam pertinet βούλιμος, vide ſupra *Bulimos*, λιμαγχία, λιμοκτονία, de quibus infra lit. *L.* Ad abolitam ἀνορεξία, ἀσιτία, ἀποσιτία, vide *Anorexia*. Ad depravatam pertinent vocab. *Pica*, *Citta*, *Malacia*, de quibus etiam ſuis in locis. A vocabulo *Fames* deſcendunt *Famelicus*, λιμώδης, *Fameſco* vel *Fameo*, λιμώττω. Dieter. *n.* 504. Linden. *Ex. XIII.* §. 146.

Familiaris, οἰκεῖος, vide *Domeſticus*.

Famula, οἰκέτης, vide Hippocr. *l. de A. L. & Aq. XLIX.* 1.

Far, χόνδρος, vide *Alica*. *Far* eſt nomen commune: hinc *Far* adoreum, triticeum, hordeaceum, zeæum, Jul. Alex. *Not. in l.* 8. *meth. med.* Gal. *c.* 2. *& in l.* 4. *de ſan. tu. c.* 4. Ad hordeum inciſum reſtrinxit Mercurial. *lib.* 4. *U. L. c.* 18.

Farciminalis, ἀλλαντοειδής, vide *Allantoides*.

Farctura, *Fartura* dicitur in Pharmaceuticis, quando exenterata animalia, aut excavati fructus medicamentoſis, vel alimentoſis rebus, ſive ad jucunditatem ſive ad peculiarem utilitatem replentur. Joh. Dan. Horſt. *Part. I. Diſpenſ. Pharm. Univ. l.* 2. *c.* 30. *p. XXXVI.*

Farctus, *Infarctus*, ἔμφραξις, idem quod *Obſtructio*. Vide *Emphraxis*.

Farina, ἄλφιτον, κρίμνον, vide *Alphiton*, *Crimnon*. *Farinarum* officinalium Catalogum vide apud Schroder. *l.* 2. *c.* 58. Jungatur & D. D. Wedel. *Pharm. I. A. F. R. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 1.

Farrea nubes, dicitur Sereno Sammoniaco *Furfuratio*, ſive *Pityriaſis*, *c.* 3. Junge Heurn. *de morb. c.* 5.

Faſcia, σπάργανον, ἐπίδεσμος, vide *Epideſmus*: *Faſciola*, σπαργάνιον. Unde & *Faſciatio*, ἐπίδεσμος, ἢ σπαργάνωσις dicitur. Varium *faſciarum* apparatum, delineationem & uſum quære in Scultet. *Armam. Chirurg. & Indice*. De verbo *faſciare* vide Keuchen. *ad Seren. p.* 90. Per metaphoram *Faſcia* quoque tribuitur quibuſ-

buſdam corporis partibus. Ita membrana exterior renum a Peritonæo laxe adhærens *Faſcia renum* vocatur, Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 17. Et muſculus tibiæ, Abductor dictus, *Faſcia lata* appellatur. Id *l.* 4. *c.* 12. Vocatur & *Inſtita*, *Benia*. *Faſcialis* Muſculus vocatur inter flexores Tibiæ, qui & *Sartorius* dicitur, omniumque fere muſculorum longiſſimus. Barthol. *d. l. p.* 581. *Faſcialis* eſt quoque epitheton lumbricorum latorum inteſtinalium, qui æqualiter ſunt extenti, ad differentiam cucurbitinorum, qui inſtar ſeminum cucurbitæ cohærentium exhibent ſuas connexiones. Blaſ. *Med. Un. p.* 336.

Faſciculus, δεσμίδιον, χειροπληθὲς, in foro medico idem eſt quod *Manipulus*, ſive quantum manu comprehendi poteſt, Rhod. *in Lex. Scribon.* Ant. vero Muſa Braſſavolus *in Indice Galenico* vult eſſe, quantum duobus digitis comprehendi poteſt. Φάκελλος etiam Græce dicitur Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. XCIII.* 11. Vide Foeſ. *p.* 649. Quid per *faſciculos* in ſubſtantia renum intelligat D. Gothofr. Bidloo, unum eorum delineatum exhibens, videatur *in Anatomic. Tabul. XLIII. fig.* 4. & 5.

Faſcinum, βάσκανον, *Faſcinatio*, βασκανία, habetur pro genere quodam incantationis, quando ſeu intuitu, ſeu laudatione, non ſolum infantes & homines, ſed & agni, pulli gallinæ, equi &c. inficiuntur. Refertur inter cauſſas morborum occultas. De hoc argumento vide I. Lang. *l.* 2. *ep.* 36. Sennert. *Med. Pr. l.* 6. *part.* 9. *c.* 1. Inter noviſſimos prolixiſſime hoc argumentum pertractavit D. D. Formmannus, *integro lib. h. tit.* *Faſcinum* quoque olim vocatum fuiſſe *Membrum virile*, teſtis eſt Rolfink. *de partibus generationis*, *part.* I. *c.* 43.

Faſtidium eſt cibi & potus, vel alterutrius averſatio, Gr. ἀνορεξία, ἀποσιτία, de quibus omnibus ſupra lit. *A.* dictum. Junge, ſi placet, Sylvium *l.* 1. *P. M. c.* 3.

Faſtigiati Furni vocantur, qui pluribus aludel ſive ſublimatoriis impoſitis ſunt exornati, D. Ludovic. *Pharmac. p.* 203. Videatur etiam de his Glauber. *in Furn. Philoſ.*

Fatalis Linea quæ dicatur, vide *Linea*.

Fatigatio, κόπος, πόνος, vide *Copos*.

Fatuitas, μώρωσις, νωθρότης, coincidit cum *Amentia*, de qua ſupra. Eſt enim mentis læſio, qua una cum memoria ratio etiam perit; Foeſ. *Oec. p.* 423. Williſius expreſſit per *Stupiditatem*, qui hoc argumentum egregie explicavit, *de An. Brut. Part.* 2. *c.* 13.

Fatum, εἱμαρμένη, ſignificat aliquam neceſſitatem inevitabilem a cauſſa quadam ſuperiori dependentem. Quo etiam pertinet *Adraſtea*, de qua ſupra. Duplex *Fatum* conſtituit Lang. *l.* 1. *ep.* 78. Aliud *Divinum & naturale*, quod ex indiſſolubili cauſſarum cohærentia dependet: aliud *conditionale*, ſive neceſſaria ex hypotheſi ſcil. veritatis, aut quæſiti conſecutio. Paracelſ. per *Fatum* ſigna quædam ex homine, vel re mortua deſumpta intelligit, item Manes, *l.* 1. *de vit. long. c.* 7. *l.* 2. *Philoſoph. c.* 1. & de modo pharmacandi, *tr.* 4.

Fauces, φάρυγξ, dicuntur ſpatium internum, ſive interior oris locus, ubi ſimul conveniunt & gulæ & gutturis partes extremæ, Gal. *l.* 4. *de L. Aff. c.* 3. *in fin.* & *c.* 4. *Progno. t.* 16. Jungatur Dieter. *Iatr. num.* 889. Appellantur & Græce ἰσθμὸς, *Iſthmus*, vel ἰσθμιον, Galen. 3. *aph.* 26. Vocab. vero φάρυγξ aliquando & ipſam Gulam denotat, teſte Lang. *l.* 2. *ep.* 43. & confirmatur ex epiſt. Democriti ad Hippocr. in hujus operibus occurrente, *de Natura hominis n.* 40. Videatur Foeſ. *Oecon. p.* 651. in plurali φάρυγγες, affectus, ſive morbos *faucium* ſignificare conſtat ex Hippocr. 3. *aph.* 5. *l.* 6. *Epid. ſ. VII.* 11. 12. Adde Galen. *com.* 3. *in* 3. *Epid. t.* 66.

Faviformis, Græce dici poſſet φηκοειδὴς, eſt epitheton abſceſſuum vel ulcerum putridorum & cæcorum, quæ circum adductis digitis primoribus expreſſa ſanioſum mucorem forulatim reddunt, ad eum fere modum, quo favus mel. Legitur apud M. Aur. Severinum *de noviſſime obſervatis abſceſſib. c.* 20.

Favilla, αἰθάλη, idem quod *fuligo*, eſtque nihil aliud, quam ἔκκαυμα τῶ λιγνυώδεος, h. e. *fuligo* uſta. Applicatur commode portionibus ſanguinis aduſtis. Vide Lind. *Ex XV.* §. 126. 127.

Faulex, id eſt *Chalybs*. Rul.

Favonius, ζέφυρος, nomen venti ab occidente ſpirantis, ſive occidentalis. Ruland. Eſtque humidus & lenis, Galen. *comm.* 3. *de hum. t.* 13.

Faunorum ludibria, Plin. *Natur. hiſt. lib.* 25. *c.* 4. Incubus. Idem *lib. eodem c.* 7. morbus ſonticus, item Comitialis.

Faunus, φαῦνος, nomen Deaſtri, vel Dæmonis gentilium fictitii, ſive Satyri laſcivi, cujus ideo mentio fit in foro medico, quod olim Ethnici ſuperſtitioſi perſuadere voluerint, Incubum ab hujuſmodi dæmonibus inſultantibus oriri, quod ceu fabuloſum merito repudiandum. Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 50. 51. *in Schol.* Rhod. *ad Scrib.* Helmont. *tr. Venatio Scientiar. n.* 35. vocat *Ens* rationis.

Favus, κηρίον, vide *Cerion*. *Favi* ſingularem

rem deſtillationem pro ſolutione auri vide apud Libav. *Synt. Arc. Chym. lib.* 3. *cap.* 5. Dicitur & ab Ingraſſia *Favoſa tinea*, item *Favoſitas*, *comm. ad Avic. de Tum. p. n. pag.* 172. 175.

Febris, πυρετὸς, & frequentiſſime quoque apud Hippocr. *in Epidemiis*, πῦρ, teſte Foeſ. *Oec. p.* 545. Secundum communem omnium hominum conſenſum eſt caliditas præter naturam, maxime quidem in totum animal effuſa; ſin minus, at omnino vel in plurimis partibus, vel in nobiliſſimis accenſa, Galen. *com.* 1. *in* 6. *Epid. t.* 29. cum is calor adeo auctus eſt, ut hominem offendat, & actionem cordis lædat, *lib.* 8. *meth. med. c.* 1. Accuratius tamen & ex hodiernis artis principiis *Febris* generaliter deſcribi poteſt ſeq. in modum, quod ſit intemperies cordis & totius corporis p. n. calida, ſed diverſi generis, cum variis ſymptomatibus, mitioribus, vel vehementioribus, proveniens a ſanguinis diverſimode ſeſe habentis varia præternaturali fermentatione, benigna vel maligna, cum vel ſine corruptione aut congelatione, aut coagulatione putrefactiva. Vel cauſſaliter ex Willis. *de febr. c.* 3. quod ſit motus inordinatus ſanguinis, ejuſque nimia effervescentia, cum calore, ſiti, aliiſque præterea ſymptomatibus, quibus œconomia naturalis varie perturbatur. Qui plura circa *Febrium* etymologiam, deſcriptionem, differentias deſiderat, ille quærat, & inveniet paſſim in vet. & rec. ſcriptis præſertim Galen. *de diff. & cauſſ. febr.* & ex recentioribus C. Hoffmann. *de febr.* Sennert. *h. t.* Dieterich. *n.* 78. Sylv. *lib.* 1. *Pr. Med. c.* 27. *ſeqq.* Franc. Piens. *de febb.* Th. Sydenham *tit. eod.* & quamplures alios. Potiores quoque differentias deſcriptas vide in *hoc Lexic.* ſuis locis, v. g. *Ephemera*, *Quotidiana*, *Tertiana* &c. Deſcriptio *Febris* apud Lind. *Ex. XV.* §. 34. ſtrictior eſſe videtur, competens ſaltem benignioribus, ſalutaribus, & intermittentibus, quando ſcripſit: *Febris* eſt fervor toties repetitus & a Naturá excitatus in ſpiritu, ut ſe impedientem materiam ſubigat & diſponat ad excretionem, & excernat, quam primum poſſit, eaque excretá viribuſque receptis, quarum in laborioſo hoc opere fecit jacturam, deinceps pergat libere & inculpate fungi officio ſuo. Helmontii hypotheſin de *febrium* natura vide ſis *in pec. tr. de inaud. febrium doctrina*. Quæ adverſus Williſium ſcribere abſque applauſu auſus eſt Edmund. Demeara, lege *in Examine Diatribes Williſianæ*. Cornel. quoque Bontekoe non veritus eſt ad unum omnes de *febribus* Auctores veteres ac recentiores incuſare errorum cum circa theoriam, tum circa praxin, *in quadam Diatriba*, ſed qualem ille ſententiam defenderit, hactenus nobis nondum innotuit. Noviſſime etiam de *Febribus* D. Laur. Bellini labor in publicum prodiit in operis ſui argumenta varia continentis *Membro IV. h. tit. a. p.* 247. *ad* 437. quamvis, pace illius Viri laudatiſſimi, ejuſdem deſcriptio juſto latior videatur, quæ ita ſe habet: *Febris* eſt vitium ſanguinis aut in motu, aut in quantitate, aut in qualitate, aut in horum aliquibus, aut in omnibus, cum hæc definitio ſalva veritate pluribus aliis morbis humoralibus, præſertim a ſanguine dependentibus, facile poſſit applicari. Rich. Morton, Collega Londin. Regius & Cenſor *in ſua Pyretologia* ſtatuit de omnibus febribus etiam leviſſimis, ſomitem febriferum eſſe deleterium ſive venenum, uti patet *ex Act. Eruditor. Lipſ. A.* 1693. *M. April. p.* 150. *ſeqq.* Non inepte quoque febrium generationis modum ſuccincte licet & generaliter propoſuit Joh. de Muralto *in Vade mecum Anatomico Exerc. III.* §. 6. *p. m.* 85. 86. Qui *febre* laborat, dicitur *Febricitans*, *Febriens*, paſſim in Auctoribus.

Febriſuga, ληξιπύρεζα, dicuntur medicamenta febrem ſedantia, vel tollentia, vel *Antifebrilia*, Galen. 2. *de Antidot. c.* 6. Tale Acopon deſcribit *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 12. Dieter. *n.* 745. etiam vocari dicit ζά τῦ πυρετῦ σβεςήεια, *febrem extinguentia*. Alii ſcribunt ἀλεξιπύρετα, ſed melius ληξιπύρετα. Rhod. *ad Scrib. n.* 95. *Febriſugi* admirabilis præparationem ex Stanno & Mercurio tradit Libav. *Synt. A. Ch. l.* 7. *c.* 35. Centaurium minus κατ' ἐξοχὴν *Febriſuga* vocatur teſtimonio Botanicorum & Schrod. *l.* 4. *cl.* 1. *num.* 83. *Antifebrile Crollii* vide *in Diſpenſatoriis*, & d. Schroder. *lib.* 5. *cl.* 3. *n.* 78.

Fecla, φέκλη, Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 8. & σφέκλη, Æginet. *l.* 7. *c.* 3. in τρύξ, Rhod. *in Lex. Scrib.* id eſt *fex vini*, vel *aceti*. Rul. & Iohnſ. Idem quod *Fecula*.

Fecoſitas, idem quod *Feculentia*, refertur inter ſpecies luti, & exponitur per quandam *ſpurcitiem*. Fallop. *tr. de Therm. aq. & metal. cap.* 16. *Tom. I. Oper. p. m.* 252.

Fecula, *Fæcula*, τρύξ, generaliter idem ſignificat, quod *Fex*, de quo paulo inferius. Scrib. *n.* 226. 228. 230. Specialiter eſt terminus Pharmaceuticus, vel Chymicus, (quamvis modus præparandi non adeo ſit artificioſus, ut inter Chymicos labores relatus fuerit) & notat *Extractum farinaceum*, ſive Amylum ex radicibus quibuſdam viridibus paratum per ſubſidentiam

tiam

tiam ad inſtar fecum, Libav. *Alchym. Pharmaceut. c.* 1. & 21. qui etiam exiſtimat, in deſpectum artis hoc nomen eſſe impoſitum, cum hujuſmodi farina ſit potius medulla, cremor, & flos quidam ſeſſilis talium radicum. At Zwolferus contrarium ſtatuit, dicens, *Feculas* eſſe pulveres farinaceos ſucco ſuo nativo orbatos, conſequenter etiam omnis virtutis & efficaciæ expertes. *Animadv. in Pharmac. Auguſtan. in Mantiſſ. Hermetic. h. tit.* Vocantur & *Gerſæ*, *Ceruſſæ*, ibid. *Fecularum* Catalogum lege apud Schrod. *l.* 2. *c.* 59. Confirmat judicium Zwolferi F. Hoffm. *in Clav. ad Schrod. d. l.* At Cl. D. D. Wedelius duriorem ſententiam Zwolferi ſtatuens laudem debitam *feculis* conceſſit, *Ph. I. A. F. R. l.* 2. *ſ* 3. *c.* 3. *Fæcula* vocatur etiam condimentum ex fece vini factum acidum, Turneb. *Adverſar.* Item Uva pinguis decocta uſque ad craſſitudinem mellis, Joh. Laurent. *Am. On. p.* 349. *Fecula*, φέκλη, σφέκλη, notat etiam lixivium, vel condimentum lixivii ad inſtar ſarmentorum acrimoniam habens, quo mulieres capillum ungere ſolent, ut rutilus eſſet crinis. Keuchen. *ad Q. Seren. p.* 103. Paracelſo *Fecula Urina* vocatur, cum urina vernacule frangi dicitur, ſeu corrumpitur, ſignum nutrimenti, *lib.* 1. *de Urin. Judic. tract.* 2. *c.* 1. Eſt ſpecies Rubini in urina, *in Scholiis ad d. l.*

Feculentus, τρυγώδης, vide *Fex*.

Fedum, id eſt *Crocus*. Rul. & Iohnſ.

Fel, χολή, idem quod *Bilis*. Vide *Bilis*. Helmontii de *felle* opinionem lege *in Scholar. Humoriſt. paſſiv. decept. c.* 2. §. 24. *Fellis* genera in officinis uſitata tradit Schroder. *l.* 2. *c.* 30. quamvis omiſerit piſcium *fel*, quod tamen non minus laudatur in medicamentis ophthalmicis, teſte Galeno & aliis. *Fel vitri* vocatur ſpuma vitri, Ruland. Libav. *Apoc. Herm. part. prior. c.* 17. Dicitur alias *Aphonitrum*. *Fel Draconis* eſt Argentum vivum ex Stanno. Rul. & Iohnſon. Centaurium minus quoque appellatur *Fel terræ*. Scribon. *n.* 227. Rhod. *in not. ad h. l.* *Fel* etiam refertur inter nomina Lapidis Philoſ. *in Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 727.

Felebris, *Fellebris*, θηλάσιμος, θηλοτὸς, dicitur, *qui lac ſugit*, vel qui adhuc lacte vivit. Keuchen. *ad Seren. p.* 290.

Felicitas, εὐτυχία, vide *Eutychia*.

Felilech, *Faules*, eſt *Ferrum*. Rul. & Iohnſ.

Felis, αἴλουρον, vide *Catus*. De *fele* per os pariente ex Bartholino vid. *Ann. I. Ephemer. Nat. Cur. Obſerv.* 109. *Schol.* & Rolfink. *de part. gen. inſerv. Part.* 2. *c.* 45. *Felis* ex ore mulieris & viri rejectæ geminam hiſtoriam vid. *d. l. Ephemerid.*

Fella, id eſt Aqua Sulphurea, vel ſulphurata. Rul.

Felliflua paſſio dicitur *Cholera* apud Cæl. Aurelianum, notante Dolæo *Encyclopæd. l.* 3. *c.* 4. §. 1. *p.* 415.

Femen, πεείναιον, vide *Interfeminium*.

Femina, vide *Fœmina*.

Femur, μηρὸς, an Latinum a *ferendo* deſcendat, quod totius corporis reliquum ferat & ſuſtineat veluti onus, in medio relinquimus. Idem fere quod *Crus*. Os magnitudine cunctis animantis oſſibus præſtat, ſupra coxendici, infra tibiæ oſſi alligatur, cujus cervicis duo ſunt exigui proceſſus, quos *Trochanteres*, τροχαντῆρας, vocant, quorum exteriorem, qui longe major eſt, *Gluton*, γλουτὸν, appellant. Galen. *de oſſib. c.* 21. Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 21.

Feneſtra, θυρὶς, ὀπὴ, quid proprie ſignificet notum eſt, nec hujus loci exponere. Per metaphoram *Feneſtra* quoque ab Anatomicis vocatur meatus auditorius interior, nec non duo foramina in cavitate conchæ ſtatim poſt tympanum occurrentia, unum ovale, alterum rotundum, Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 6. & Lind. *Medic. Phyſiolog. l.* 2. *c.* 11. §. 15. 16.

Fera, θὴρ, θηρίον, ſignificat animal infenſum, quod difficillime, aut plane non cicurari poteſt. Qualia dantur in ſolo ſaloque, Linden. *Ex. XI.* §. 91. Leonem & alia ſimilia grandiora & ferociora animalia κατ' ἐξοχὴν *feras* appellari, teſtatur Galen. *l. quod anim. mor. ſeq. temp. c.* 2.

Fera regia, βασιλικὸν θηρίον, idem eſt quod *Baſiliſcus*, de quo adhuc dubitatur, an fuerit in rerum natura, Galen. *l.* 10. *de S. Fac. in procem.* Per translationem θηρίον etiam non ſolum de hominibus dici patet ex Linden. *d. l.* §. 115. 119. ſed etiam ex Hippocrat. conſtat, quoſdam morbos θηρία, *feras*, appellari, v. g. ulcera maligna, *Coac. t.* 467. 468. uti quidem vult Foeſ. *Oec. p.* 270. quamvis Linden. & alii animalcula in interaneis genita, v. g. lumbricos ſive vermes intellexerint. Utramque opinionem admiſit Iohnſton. *in Notis ad hos textus*. Jung. *lib.* 6. *Epid. ſ.* 7. *t.* 7. *cum comm. Galen.*

Ferculum, idem quod *Cibus*, *Cibarium*, βρῶμα.

Ferinus, θηριώδης, ſignificat naturam, vel indolem fere nocivam & malignam obtinens. Transfertur ad morbos malignos inſignem humorum pravitatem præſupponentes, Galen. *c.* 1. *in* 6. *Epid.*

Epid. *t.* 14. Ita lumbrici non ſolum hoc nomine veniunt, ſed & Tuſſis, 6. *Epid.* *ſect.* 2. *t.* 17. Deſipientia ſive mentis emotio, *c.* 1. *in* 1. *prorrh.* *t.* 25. & *c.* 3. *t.* 31. *Coac.* *t.* 85. & 155. de ulceribus mali moris theriomata dicta præcipue ab aliquibus dici monet Erotianus, qui addit & vermes, quia in illis gignantur, ita dici, & ipſam phthiſin, forte quoniam pulmonum ulcus. Ægri quoque vocantur θηριώδεις, *ferini*, hujuſmodi morbis malignis correpti, *l.* 4. *Epid.* *VIII.* 7. Jung. Foeſ. *Oec.* *d.* *l.* Victus quoque *ferinus*, θηριώδης, vocabatur brutis communis, quo priſcis ſeculis homines utebantur, Hipp. *de veter. medic.* *VII.* 4. *XIII.* 22. Ad animum etiam referri poſſe *feritatem*, τὸ ἄγριον, ἀγριότητα, quod idem eſt ac τὸ θηριῶδες, vide *Agrion*.

Fermentatio, ζύμωσις, quid proprie ſignificaverit olim, minus fuit perſpectum. Hinc ſaltem apud Hipp. mentio *Fermentationis*, ζυμώσεως, & verbi ζυμοῦσθαι, *fermentari*, facta in ſtatu p.n. quibus nihil aliud indicavit, quam elevationem aliquam in tumorem, diſtentionem & inflationem, v. g. Hepatis *fermentatio*, i. e. intumeſcentia, *l.* 5. *Epid.* *III.* 24. Venter *fermentatus* *l.* *de vet. med.* *XX.* 8. Et quamvis hoc in loco non ſit ſermo de ſtatu p. n. tamen minus perſpicua eſt *Fermentationis* ſignificatio. Urinæ *fermentatio* *c.* 2. *in* 1. *prorrhet.* *t.* 40. Alvi fecum *fermentatio* *Coac.* *t.* 604. Ita nec apud Galen. alio ſenſu occurrit. Recentiores vero Medici ex Philoſophia Platonica in uſum revocarunt, generaliter *per fermentationem* intelligentes terreni cujuſdam & ſolidi motionem & ab aere intus concepto diſtentionem, inflationem, & in tumorem levem elevationem. Quam Platonicam deſcriptionem integro libello *Anatomia Fermentationis Platonicæ* dicto declaravit Ant. Gunth. Billichius, & hunc viciſſim *Exercitationibus* illuſtravit Conringius. Hos poſtmodo alii ſecuti ſunt viri doctiſſimi, applicantes ad humores, præſertim ſanguinem & chylum, v. g. Th. Willis. *Exerc. de ferment.* & *de febrib.* Jung. Mart. Kerger. *tract. de fermento*: Mart. Schook. *h. t.* Ex quibus hæc deſcriptio ſufficere poteſt. *Fermentatio* eſt motus quidam intrinſecus & varia agitatio particularum alicujus corporis mixti activarum & paſſivarum cum tendentia ad perfectionem, vel propter mutationem ad aliud. Et ita duplicis generis eſt: Naturalis una, alia præternaturalis. *De fermentatione* in ventriculo, vide voc. *Chylificatio*. Adde Barthol. *lib.* 1. *Anat.* *c.* 9. & alios. A Chymicis quoque *fermentatio* in uſum tranſlata. Vel *Fermentatio* eſt *fermenti* cum *re fermentanda* incorporatio. Rolfink. *Fermentationem* cum Putrefactione conjunxit, ceu gradu ſaltem differentes, *Chymiæ lib.* 2. *c.* 2. Jung. Jac. le Mort. *Chym. Medico Phyſ. cap.* 4. Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. I. ſ.* 1. *c.* 4. *p.* 60. *ſeqq.* Imprimis vero & ſingulariter *fermentatio* ad negotium Lapidis Philoſophici applicata legitur in ſcriptis Spagyricorum, præſertim Gerard. Dornæi *Theatr. Chym. Vol. I.*

Fermentum, ζύμη, quid ſit, obſcurum. Communiter, ſed ſtrictius juſto tribuitur in panificio maſſæ farinaceæ, quæ acorem contraxit, Gal. *l.* 6. *de S. F.* §. *Zyme*. Sed revera etiam aliis rebus ſimilem affectum præſtantibus attribui poteſt, & in genere deſcribi, quod ſit materia firma, tanquam fixa, quæ ſuæ naturæ materiam ad ſuam firmatam conditionem præparat, quæ etiam ante præparationem non magis, quam illa habebat, ut, *fermentum* panis eſt farina firmata in paſtam, quæ farinam ſimilem, raram & diſcontinuam in aliam paſtam fermentatam adducit. Rul. De varietate *fermentatorum* pro diverſo uſu & materiæ fermentandæ conditione vid. Willis. *d. l.* *c.* 6. & *ſeqq.* Kerger. *ſect.* 2. *c.* 1. *de fermento*. *De fermento* chylificante, vide *Chylificatio*. An particularia dentur *fermenta* naturalia in diverſis corporis partibus, non concedit loci anguſtia hic ventilare. Spagyricis *fermenti* vox ſæpe ab uſive ſumitur pro ſole, luna &c. Vide *Theatr. Chym.* *Vol. III.* Libav. *dicto loco*. Imo ipſum Lapidem Philoſophicum, metalla ipſa nomine *fermentorum* complectuntur. Et ſicuti parum *fermenti* paſtæ multam farinam in ſuam naturam & paſtam convertere poteſt: ita etiam *fermentum Chymicum* fermentandum, cui adjunctum eſt, ſibi aſſimilat. Intelligunt autem Philoſophi, i. e. Spagyrici, per *fermentum* verum corpus & veram materiam, quæ proprio ſuo Mercurio conjuncta illam in ſuam naturam convertit: deinde etiam Lapidem ipſum volunt eſſe *fermentum* corporis perfecti. Rul. & Iohns. De *fermentatione* & *fermentis* Lapidis Phyſici, vel Philoſophici vide plura *in Th. Chym. Volum.* *IV.* *p.* 607. *Vol. VI.* *p.* 110. *ſeq.* *Fermentum album*, id eſt argentum. Feld. idem. *Fermentum*, id eſt Elixir, idem.

Ferox, θρασύς, vide *Thraſos*.

Ferramentum, σιδήριον, *inſtrumentum ferreum* Chirurgis neceſſarium ſignificat. Hipp. *l.* 3. *de fract.* *t.* 39. & *l.* 1. *de artic.* *t.* 43. Vocatur & σίδηρος, 6. *Epid.* *ſ.* 6. *t.* 5.

Ferratus, σιδηρόδετος, vel dicitur de re aliqua

qua

qua ferro munita, vel etiam a Medicis ſumitur de liquore ſpiritu ferri impraegnato, v. g. Aquae *ferratae*. Acidulae *ferratae*. Rolfink. *O. ac Meth. M. Sp. l. 9. ſ. 3. c.* 1. Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 1. *c.* 10.

Ferretum vocatur *Æs nigrum*, vel *Cyprium*, vel ex *ferro factum*, quod officinae plus nimio urendo efficiunt. Libav. *Synt. Chym. l. 6. c.* 4. *Ferretum* Hiſpanicum eſt optimum aes uſtum.

Ferrugo, ἰὸς σιδήρυ, id eſt *rubigo ferri*. De hujus virtute Medica vide Dioſcor. *l.* 5. *c.* 93. *Ferrugo* vel ſumitur pro ferri vitio & ſitu, & ita idem eſt quod *Rubigo*; vel etiam pro *ſcoria ferri*, vel caca, Graec. σκωρία dicta, quae & *Stercus* dicitur; Scribon. *n.* 188. Rhod. *in annot.* Ruland. & Fr. Hoffmann. *in Clav. ad Schroder. l.* 1. *c.* 2. *Ferruginis* & ulcerum eandem eſſe generationem, vult Paracelſ. *Paragran. tract.* 1.

Ferrum, σίδηρος, dicitur metallum ignobilius conſtans ex Mercurio & Sulphure minus liquabili, crudiori, ſeu, ſi mavis, ex Sale, quae partibus terreis crudioribus immixta ſunt, Schrod. *l.* 3. *c.* 11. Fr. Hoffmann. vero *in Clavi* negat, de Sale nobis aliquid conſtare. *Ferrum* invenit Celmes & Damanaeus in Cypro: item Idaeus Dactylus, ſicut e Clemente Alexandr. *Strom.* notavit Th. Janſ. ab Almelov. R. *I. On. p.* 26. ubi plura ad ferrum pertinentia occurrunt. Purgatum *ferrum* per ignem in furno Anemio fortiſſimum fit *Chalybs*. Unde etiam *Medulla ferri* dicitur Libavio *Apocal. Herm. Part. prior. c.* 20. Modus conficiendi chalybem e ferro juxta le Mort legatur in Iunken. *Lex. Ch. Ph. P.* 1. *p.* 82. *Ferrum potabile* Willis. apud eundem *d. l. p.* 116. Et in uſu interno loco *ferri* ſemper *Chalybem* recipere praeſtat, monente Schrodero. De *Chalybis* & ferri depurati virtutibus variis, praeparationibus & medicamentorum formulis, conſulantur veteres & recentiores Practici, & inter hos Libav. *d. l.* & *Synt. Arc. Chym. l.* 2. *c.* 21. Schroder. & F. Hoffm. *d. l.* Willis. *Patolog. Cerebri c.* 11. & alii. Porro *Ferrum* eſt duplex: *Nativum* & *Factitium*. Nativum eſt purum, & reperitur in fodinis, grana veluti, ſeu maſſa. Alterum autem conflatum, ſeu excoctum eſt id, quod excoquitur in officinis ferreis, & quidem vel ex lapidibus ferreis, vel ex terra rubra ferrugine quaſi laeſa, ut in Sileſia, Marchia. Species ſingulas enumerare huc non pertinet. Sufficiant haec ex Rulando & Iohnſon. Aliquando & *Ferrum*, σίδηρος, accipitur pro *Ferramentis*, ſive inſtrumentis ferreis, ad ſectionem, vel uſtionem neceſſariis. Hipp. 8. *aph.* 6. Add. Dieter. *Iatr. n.* 771. Rhod. *ad Scribon. in procem. p.* 19. *Ferrum* quoque vocatur Lapis Phil. *Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 727.

Ferſae vulgo dicuntur *Morbilli*, a fervore fortaſſis, juxta Foreſt. *l.* 6. *Obſ.* 32. *in Schol.*

Feru, *Zegi*, id eſt *Stannum*, *Metallum*. Rul. & Iohnſ.

Ferula, νάρθηξ, aequivocum eſt, 1. notat plantam, de qua vide Botanicos, 2. in chirurgicis ſignificat ad deligationem fracturarum uſitatiſſimum inſtrumentum, videl. *Aſſulas* leves ad firmandum oſſa repoſita neceſſarias, Hipp. 1. *de fract. t.* 41. *l.* 3. *t.* 12. & 3. *de iis, q. in med. f. t.* 11. Harum apparatum cum uſu monſtravit etiam Sculter. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. LII. fig. X.* & explicavit *ad Tab. LVI. p.* 145.

Fervor, idem quod *Æſtus*, *Efferveſcentia*, Graec. καῦμα, ζέσις, φλόγωσις. Vide *Æſtus*, *Cauma*, *Efferveſcentia*.

* *Feſtuca*, κάρφος, idem ac palea. Feſtucas colligere apud Medicos ſign. aegros morti proximos quaelibet minima, ceu paleas, plumas, & aliarum rerum fragmenta colligere, quod eſt lethale ſignum.

Fex, *Faex*, Graece, τρύξ, proprie dicitur de recremento inutili vini quod Gr. σφέκλη dicitur. Rhod. *in Lexic. Scribon. p.* 384. quemadmodum Olei recrementum *Amurca* vocatur. Gal. *l.* 1. *de S. Fac. c.* 17. Dioſcor. *l.* 5. *c.* 132. Vocatur alias exſiccata *fex vini Tartarum* vel *Tartarus*. De *fece uſta*, quod acre eſt medicamentum, Galen. *libr.* 1. *de C. M. S. L. c.* 7. & alibi, Dioſc. *d. l.* Latius vero denotat omne excrementum. Hinc & frequentiſſime *Feces* pro excremento alvi ponuntur. Sedimentum quoque in urina hoc nomine venit; unde *Urina feculenta*. Chymicis in genere *Fex* inter adjectanea eſt, quae a puris eſſentiis ſeparata ſeponuntur & ſubſidunt. *Fex vitri*, id eſt *Sal vitri*. Rul. De *fecibus* Lapidis Philoſophici videantur *Oper. Mineral.* M. Iſaacii *l.* 1. *c.* 113. & *l.* 2. *c.* 33-34. Quid per *Fecem coeli* intellexerit Libavius, legatur *T. II. Oper. p.* 43. ſcil. *in Tract. de Igne naturae c.* 23.

Fiber, κάστωρ, vide *Caſtor*.

Fibra, ἴς, *Villus*. Plur. ἶνες, *fibrae*, dicuntur fila quaedam oblonga, gracilia, alba, ſolida, valida, omnis generis corporis partibus inſerta, uti recte deſcribit Gorraeus *p.* 195. Vel ex Galeno: *Fibrae* ſunt tenues quaedam, & ſubtiliores nervorum, & ligamentorum propagines, aponeuroſes & derivationes, quibus opitulantibus (perinde ut manus digitis) nervi & mu-

muſculi actiones ſuas obeunt, *l.* 5. *de U. P. c.* 11. & *l.* 1. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 10. accuratiorem vero Fibrarum conſiderationem tradunt Willis. *Anat. Cerebr. c.* 19. Bartholin. *Anat. l.* 1. *c.* 15. Dividuntur in *Nervoſas* & *Sanguineas*. Illarum potiſſimum tres ſunt: Rectæ, obliquæ, & orbiculares, vel circulares. Harum vero meminit Hippocr. *l. de Carn. vel Principiis IX.* 16. & *l.* 2. *de morb. XLV.* 34. *Fibræ* vocantur & κτηδόνες, *l. de Cord. XII.* 10. Vide Foeſ. *p.* 282. *Fibra jecoris* pro jecinore: Keuchen. *ad Q. Seren. p.* 171. Alias Lobi hepatis *Fibrarum* nomine venerunt, ut eſt apud Theoph. Protoſpatarium *l.* 2. *de H. C. F. c.* 11. Dicitur & in diminutivo *Fibrilla* pro *fibra* a Carteſio Barthol. *d. loc. c.* 2. A Botanicis per translationem *Fibræ* ſumuntur vel pro filamentis & ſtaminibus plantarum, arborum, intextis; vel capillamentis extrinſecus adnaſcentibus, ex. gr. radicibus & ſimilibus, Schroder. *l.* 1. *c.* 2. *Lit. F.* Priores etiam κτηδόνες, vocantur a Theophraſto *l.* 5. *Hiſt. pl. cap.* 2.

Fibula, περόνη, ſtricte ſignificat os tibiæ exterius & tenuius, quod & *Sura*, *Canna minor*, *Focile minus* appellatur, cujus deſcriptionem vide apud Bartholin. *Anat. libell.* 4. *c.* 21. Tibiæ extrinſecus attenſum, ut radius cubito. Late vero varias obtinet ſignificationes: v. gr. ſumitur pro Radio, qui cubito in brachio jungitur, Hipp. *l. de Loc. in hom. XI.* 7. 8. *ſeqq.* Etiam pro appendice oſſis, *d. l. XI.* 5. 6. *ſeqq.* Plura loca vide apud Foeſ. *p.* 503. *Fibula* quoque ad inſtrumenta chirurgica & machinas refertur ab Oribaſ. *de Machin. c.* 4. Rul. Unde actio illa *fibulatio* vel *infibulatio* dicitur, & pars *fibulis* arctata legitur apud Scrib. *n.* 206. Cæterum doctiſſimus Rhodius magnam operam impendit proponendi Fibulæ notationem, deſcriptionem, & differentiam in ſua *Exercit. de Acia cap.* 4. *ſeqq.* verum cum ipſe fateatur, quaſdam fibulas non eſſe Medicas, non operæ pretium mihi videtur, prolixiorem hic proponere ſingularum expoſitionem, præſertim quod *cap.* 2. *p.* 6. ſcripſerit de Fibula præter raritatem parum conſtare, ac fere voce tenus. Hinc etiam alia nomina *in dicta diſſertatione* occurrentia, ut *Fibularium*, *Fibulatio Fibularum*, & fortaſſis compoſita, ſuo loco relinquere placet. Fibularum chirurgicarum obſcuritatem laudatus Auctor aliquoties agnoſcit *c.* 7. ut non niſi conjecturis earum notitia nitatur. Interim, cui placet, Auctorem ſibi comparet, & ſi quæ ſibi commoda viſa fuerint, ad vocem Fibulæ in hoc Lexico pro lubitu adjungat. *Fipula*, *Fixula*, *Fiſula*, quia non ſunt amplius in uſu, prætermittuntur.

Ficatio, σύκωσις, vide *Ficus*.

Ficatus, συκωτός, dicitur, cum de viſceribus animalium ficuum ſiccarum eſu ſaginatis, tum de eduliis ex hujuſmodi viſceribus paratis, præſertim vero de jecinore, Galen. *l.* 3. *de Alim. Fac. c.* 11. *com.* 3. *de R. V. I. A. t.* 11. Jul. Alex. *not. ad loc. prior.* Foeſ. *Oec. pag.* 594.

Ficedula, συκαλὶς, a ficuum eſu ſic dicta, nomen avis æquivocum eſt. Primo enim notat aviculam parvam, quæ & *Paſſer gramineus*. *Atracapilla* vocatur, cujus deſcriptionem, uſumque in cibo & Medicina pete ex Aldrov. *l.* 11. *Ornithol. c.* 36. deinde avem majorem, alias *Gallinago* dicta, de qua inferius *Gallinago*. Ita ex Alberto vocavit Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 54.

Fictile, ſcilicet vas, κεράμιον, ὀςράκιον, ἀγγεῖον, i. e. vas figulinum, teſtaceum, Hippoc. *l. de nat. mul. CI.* 12. *l.* 2. *de morb. mul. LXXII.* 15. Scribon. Larg. *n.* 65. 279.

Ficus, σῦκον, primo ſignificat fructum arboris, quæ *Ficus* dicitur, Gr. συκῆ, quæ ſignificatio non eſt hujus loci. Hinc συκίτης οἶνος, *vinum ex ficubus*, ſive *Caricis* maceratis paratum, quod & κατερχίτης οἶνος dicitur, Dioſc. *lib.* 5. *c.* 41. Et συκιὸν, *decoctum ficuum* ſive *caricarum* appellatur, Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. XXIIX.* 8. *XXXI.* 7. Deinde denotat affectum p. n. nimirum excreſcentiam aliquam carneam, & quidem vel in oculo, ejuſque palpebris, Hipp. & Gal. 3. *in* 3. *Epid. t.* 48. vel in mento, & eſt tumor natus ex craſſiori humore, & feroſiori tenuitate, quam Varus, Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. c.* 4. & 7. *in fin.* vel in ano, a thymo ſola magnitudine differens. Vel in digitorum extremis, Jul. Cæſ. Arantius *l. de Tum. p. n. c.* 72. *p. m.* 299. Synonyma horum affectuum ſunt σύκωσις, σύκωμα, *Ficatio*, *Ficoſus tumor*, vel *Ficoſa eminentia*, *Mariſca*. Cauſſa vero in ſucco nutritio corrupto, & propter ſolutionem continui aberrante & collecto conſiſtit. *Ficus cutis*, *Lichen* Plinii & Dioſcor. dicitur verruca innaſcens cuti ad crura equorum, quæ medicamentum aptum ad matricem præbent. Rul. *Ficus* etiam ſumitur pro *Tinea*, & ulcerum capitis manantium ſpecie, teſte Heurn. *de morb. capitis c.* 7. Capivacc. *Med. Pr. l.* 1. *c.* 5.

Fida, i. e. *Aurum*, *argentum*. Rul.

Fidda, *Fidde*, id eſt *Luna*. Idem legitur *in Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 957.

Fides, πίςις. *Fides* notat aſſenſum, quem Me-

Medicus præbet ad ea, quæ audivit, aut legit. Hanc non debere eſſe temerariam, ſed perſpectam & cautam, aliquoties inculcavit Galen. v. gr. *l.* 1. *de ſem. c.* 2. *& l. de peccator. animi proprior. cognit. & medela c.* 6. *&c.* *Fidem Hippocratis* ſcriptis habendam eſſe, demonſtravit Lind. *Ex. IV.* §. 7.

Fidicinalis, epitheton eſt muſculorum in digitis, qui alias lumbricales Anatomicis vocantur, ab uſu dictorum *Fidicinales*, quem præſtant iis, qui Muſicam inſtrumentalem fidibus exercent, Guil. Kouper. *in Myologia Reformata c.* 28. vid. *Supplementa Actor. Lipſienſ. Tom. II. ſect. XI. p.* 509.

Fiducia, πεποίθησις, *Confidentia*, eſt *fides* ægrorum in Medicos firma. Hæc quantum valeat ad curationem felicem reddendam, docet Hippocrates *in Prognoſt. proœm.* & ex hoc Lind. *Ex. XV.* §. 4. Et Avic. dixit: *Confidentia*, quam habet infirmus de Medico, plus facit ad ſanitatem, quam Medicus cum omnibus ſuis inſtrumentis.

Fiens, γινόμενος, Quænam ſit differentiæ ratio inter *Fientem* & *Factum* morbum, explicare quoque non infeliciter auſus mihi videtur Ingraſſias *comm. ad Avic. de Tum. p. n. p.* 49. comparatione inſtituta ab Homine *Fiente* & *Facto*. Homo *fiens* dicitur & dici poteſt non ſolum ille, qui eſſe ſuum adhuc in generatione habet & formatione in utero perficienda, poſtquam vero perfectus in lucem egreditur, homo procul dubio factus eſt; ſed etiam ille quoque, qui *factus* licet, toto tamen adoleſcentiæ tempore, dum adhuc increſcit & augetur, propter illam futuram quantitatem *fiens dicendus*; poſtquam vero jam adultus, *factus* dici meretur. Ita & morbus *fiens* dicendus, cum ille, gigni incipit, eſtque in principio; tum hic, qui nondum ad vigorem ſuum pervenit, vel ſtatum, partibus aliis denuo adductis continuo increſcit. Imo illi quoque *fientes* dici ſolent & poſſunt, qui etiam in ſtatu ſuo opus habent portionibus cauſſæ morbificæ continuo ſuccedentibus, ut eſſe ſuum retineant, quales ſunt Cauſus, Tertiana, & alii ſimiles. Vide plura *d. l.*

Figens, vide *Fixatio*.

Figulinus, vide *Fictile*.

Figura, σχῆμα, *Figuratio*, varias habet ſignificationes: 1. dicitur illa diſpoſitio & conſtitutio extremitatis corporis, ſive ſpecies corporis externa, quæ in oculum incurrit, Jul. Alex. *ann. in Gal. l.* 7. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 7. ubi quidem in genere *Figura Sphærica*, ſive circularis, prærogativam obtinet ante reliquas omnes, teſte Gal. *l.* 1. *de U. P. c.* 11. *l.* 4. *c.* 7. *l.* 7. *c.* 7. *l.* 8. *c.* 11. *l.* 10. *c.* 15. Jung. C. Hoffm. *comment. ad dict. loc.* præſertim *n.* 641. 642. Schroder. in genere figuram latius deſcripſit, quod ſit, quæ reſultat ex conformatione & configuratione, quæ res ſcilicet vel bene habita, pinguis, carnoſa, ſucculenta, vel e contra male habita, macilenta, ſtrigoſa, gracilis: vel ampla, magna, extenſa, vel e contra, *l.* 1. *c.* 34. In ſpecie vero membrorum corporis *figura media* optima dicitur, ubi nulla exceſſiva tenſio aut flexio nimia ocurrit, quæ ſunt extremæ, Gal. *l.* 2. *de mot. muſcul. c.* 1. Hinc & *recta* membri *figura* ſervanda, & obſervanda in chirurgicis, & ea vocatur, quæ eſt maxime accommodata ad functionem illius membri propriam, Hippoc. 1. *de artic. t.* 49. Gal. *in comm. in Foreſt. l.* 8. *Obſ. Chirurg.* 2. *Schol.* Qualis *figura* corporis naturalis ſi fuerit vitiata, conſtituit *morbos figuræ* vel adventitios, vel nativos, Galen. *de diff. morb. c.* 7. In hac ſignificatione quoque tribuitur medicamentis, v. gr. *Figura Emplaſtri*, Scribon. Larg. *n.* 157. Vide Rhod. *in Lex.* 2. *Figura* etiam de morbis ipſis dicitur, Hipp. *6. Epid. l.* 8. *n.* 44. 3. *Figura* idem ſignificat, quod *Character*. Vide ſupra *Character*. Rhod. *ad Scribon. n.* 199. Dieter. *n.* 683. *Figurata medicamenta* dicuntur Fallopio, quæ certam obtinent formam vel *figuram* externam, ut ſunt Rotulæ, Trochiſci, Pilulæ, &c.

Filamentum tropice dicitur de materia illa viſcida concreta pilorum inſtar in urinis quorundam ægrorum occurrente, quam a ſale volatili & oleoſo gigni exiſtimat Sylv. *l.* 1. *Pr. Med. c.* 55. §. 48. Vide *Trichiaſis*.

Filellum, vide *Canis*.

Filetum, dicitur vinculum illud nervoſum ſub lingua, quod obſtetrices ſolent ungue, aut numuli acie reſecare ſtatim poſt partum: ſæpe etiam a Chirurgaſtris forfice, aut phlebotomo diſſecatur non ſine vitæ & ſermonis periculo, teſte etiam nuperrima experientia, cum tamen rariſſime illam neceſſariam obſervaverimus operationem. Occurrit vocabulum illud apud Omnibon. Ferrar. *lib.* 3. *de morb. infant. c.* 44. *p. m.* 130.

* *Filicula*, δρυοπτέρις, de quo Botanici. Gal. *S. M. F. L.* 6. ait, *hanc guſtu miſtam qualitatem præferre, in radice vero item acerbam*. Facultatem habet ſepticam, ſeu putrefacientem, proinde etiam pilis glabram cutem efficit.

Filius, υἱός, quid proprie ſignificet, & pueris in trivio notum eſt; ita & quid *Filia*, θυ-

-γάτηρ, ſit. Tropice tamen & ænigmatice a Spagyricis applicatur variis operibus, v. g. in negotio Lapidis Philoſophici. Libav. *Apocal. Hermet. Part. poſter. Tom. II. Oper. p.* 395. Jung. & *T. IV. p.* 736. 758. *Filius* quoque *unius oſtum* eſt *Vitriolum* vel *Auripigmentum*. *Filius unius diei* dicitur *Ovum*, item *Lapis Philoſophicus*, *Filius Veneris*, *Aurichalcum*. Rul. & Ionhſ.

Filletin, i. e. *Lamina ferri*. Rul.

Filones dicuntur *fibræ lapidum*. Fallop. *tr. de Metall. ſ. foſſil. c.* 8. *Tom. I. p.* 287.

Filtratio, eſt ſubductio per *filtrum*. Id autem colum Chymicum eſt. Itaque & *colatura*, ſeu *percolatio* appellari poteſt. Fit potiſſimum in humidis, e quibus aquoſitas tenuis tranſit, reſiſtentibus ſpiſſis & oleoſis. Praxis ejus principaliter ſic habet. Charta emporetica convolvitur, aut complicatur, vel loco ejus pannus villoſus conſuitur in ſacci formam, aut vaſi applicatur, veluti infundibulo &c. Liquor infuſus ſinitur paulatim in excipulum deſtillari, unde hæc operatio *deſtillatio per filtrum* dicitur. Vel *Filtratio* eſt deſcenſio frigida, humores aquoſos per *filtrum*, ſeu chartam bibulam convolutam, vel complicatam, in modum infundibuli, relictis in *filtro* fecibus, dimittens. Sed pro *filtro* etiam alia adhibentur, utpote Manica Hipp. Pannus laneus, lineus, ſetaceus &c. Hæc Rul. & Iohnſ. Vide ſupra *Colatio*. Jung. Rolf. *Chym. l.* 2. *c.* 2. Wedel. *Pharm. Acroam. l.* 1. *ſect.* 2. *c.* 4. *Filtratura* quoque apud quoſdam recentiores legitur pro *Colatura*, h. e. maſſa illa, quæ per filtrum aut colum jam tranſiit. *Filtratio* quoque Phyſiologice dicitur peculiaris cujuſdam fluidi a ſanguine per glandulas quaſi per cribra ſecretio a D. Bernardo Conor *in Epiſtola de ſectione animali p.* 5. quæ extat *in ſuo Evangelio Medici*, cujus mentio ſupra facta in voce *Evangelium*.

Filtrum, quid in genere ſignificet in foro Medico-Chymico, ex præcedentibus jam conſtat. Noviſſime autem nomen hoc tributum legitur cuidam lapidi exotico Mexicano rariori & pretioſiſſimo, qui ſub profundo aquarum in quibuſdam ſinus Mexicani locis inſtar fungi ad centum circiter ulnarum ſuccreſcit altitudinem & in aperto aere lapideſcit, cujus fruſta majora magno in pretio habita, vel in formam ollæ aut mortarii redacta, ut aquam recipere poſſint, ſingulari virtute pollent aquam purificandi, ut certam etiam ſecum inſenſibilium quantitatem deponat, quo purior & levior retenta etiam frigiditate reddatur. Prolixior ejus hiſtoria Gallice & Latine annexa eſt Diſſertationi Phyſico-Medicæ D. D. Mich. Bernardi Valentini Profeſſoris Gieſſenſis, Naturæ Scrutatoris celeberrimi, *de Filtro Lapide*, reſpondente Joh. Georgio Freundenbergio Argent. editæ A. 1702.

Filum, νῆμα, quid ſignificet, notiſſimum eſt. Uſus ejus quoque eſt in operationibus chirurgicis varius ad ſuturas & deligationes. *Filum ſericum*, νῆμα σηρικὸν, nectendis arteriis & venis commodiſſimum eſſe ſcripſit Gal. *l.* 13. *meth. med. c.* 22. *in fin.* De variis *fili* ſpeciebus videatur Rhodius *de Acia p.* 194. ubi definitio *Fili* ex Non. Marcell. ſumpta, quod ſit ducta res quæque ad tenuitatem, habetur, quam ventilare non eſt mei inſtituti. Tropice *Filum Arſenicale* dicitur arſenicum ſublimatum, & *Filum* ex alumine plumoſo. Ruland.

Fimbria, πάραρμα, vocatur *reſegmentum indumentorum*, aut, quod ab indumentis detrahitur; qualia ob mollitiem continendis, aut conſtringendis deligationibus ſuperponuntur, unde & καταβλήματα vocantur. Hippocr. 3. *de iis, q. in med. f. t.* 8. Galen. *in com. ad h. l. & c.* 2. *de art. t.* 31.

Finis, τέλος, dicitur in genere id, in quo artifex, cum fecerit, acquieſcit, Galen. *l. ad Thraſybul. cap.* 16. Eſt igitur perfectio quædam, & bonum, *cap.* 13. Artis Medicæ *finis* omnium conſenſu eſt *Sanitas*, iſque eſt ultimus. Verum intermedius eſt *Medici officium*, hoc eſt facere & proſpicere omnia, quæ ad illum obtinendum ſunt neceſſaria. Eſtque geminum: Conſervare omnia, quæ ſunt ſecundum naturam; & Removere omnia, quæ ſunt præter naturam. Vide *Dogm. noſtr. in proleg. dogm.* 4. An vero in Natura omnia fiant propter finem, recte negavit C. Hoffm. *com. ad Galen. l. de U. P. n.* 666. *ſeq.* Interdum coincidit cum *Termino*, Gr. πέρας dicto.

Firex, i. e. *Oleum*. Rul. & Iohnſ.

Firfir, id eſt *color rubeus*. Iidem.

Firmamentum, eſt vox æquivoca. Vel enim ſumitur pro cælo naturali toto, a lunæ ſitu elementis proximo uſque ad extremam univerſi creati naturalis concavitatem, Ger. Dorn. *in tr. Phyſica geneſis, in Th. Chym. Vol. I. p.* 345. Hocque dicitur *Macrocoſmicum*. Vel huic Analogice æquiparatur *Firmamentum* hominis, ſeu *Microcoſmi*; de quo Parac. paſſim in ſcriptis ſuis, præſertim vero *Paramiri, tr.* 3. *c.* 1. 2. 3. *&c.* Vel ſignificat idem quod *fulcimentum*. Gr. ἔρεισμα, ςήριγμα, Galen. *l.* 3. *de iis, qu. in med. f. t.* 36. Vide *Ereiſma*. Hinc & *Firmamentum* dicitur ἐςηριγμένον, 4. *aph.* 30. Vel *Firmamentum* notat *Lazurium*. Rul. & Iohnſ.

Fir-

Firmitas, *Firmus*, ἀσφάλεια, ἀσφαλὴς, βεβαιότης, βέβαιος. Vide *Aſphalia*, *Bebæos*, *Conſtans*. *Firmitas*, particularum eſt illarum quies. Jac. le Mort *Chym. Medico Phyſ. cap.* 10. Opponitur *Fluiditati*.

Firniſium mineralium vocat *Antimonium* Parac. *de morb. metall. foſſorum*, *l.* 1. *c.* 7.

Fiſarum, id eſt *Confectio Salis Ammoniaci*. Rul. & Ionhſ.

Fiſſiculatio & verbum *Fiſſiculo* ſumitur pro Anatomicis diſſectionibus in corpore humano ejuſque partibus inſtitutis, a D. Jacobo Menſelio Medico Pariſienſi *in epiſt. ad Joh. Pecquetum Meſſi Aureæ Anatomicæ Sibold. Hemſterruſii annexa p.* 343. & 353.

Fiſſura, ῥαγὴ, eſt ſpecies ſolutionis continui potiſſimum in oſſibus, quando ſecundum longitudinem franguntur; quamvis & de naturalibus rimis & poris uſurpetur ab Hippoc. *l. de nat. puer. I.* 18. De *Fiſſura* in hepate vide ſupra *Diaſphage*. Vide *Rhagas*.

Fiſtula, σύριγξ, proprie notat inſtrumentum aliquod concavum, oblongum, inſtar arundinis excavatum, qualia ſunt Tibiæ Muſicæ, Gal. *c.* 2. *in progn. Hipp. t.* 64. Ita Siphunculus, quo aliquid loco cuidam infunditur, & in ſpecie, per quem clyſteres injiciuntur, *Fiſtula* dicitur, Rhod. *ad Scrib. n.* 39. Linden. *Ex. IV.* §. 101. & noviſſime Henr. a Deventer D. *in Lum. Nov. obſtetricant. c.* 26. Ita & *Fiſtula Cocleariformis* pro uvula relaxata deſcripta apud Scultet. conſpicitur *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. IX. fig.* 7. Dicitur Latine etiam *Syringa*, qualem *tentativam* exhibet idem *Tab. XVII. fig.* 7. Translatum vero vocabulum etiam (1) ad partes quaſdam naturales, v. g. Penis, aut potius meatus in pene intermedius vocatur *Fiſtula urinaria*: uno verbo, *Urethra*; & penis ipſe nervus *fiſtuloſus*, *l.* 6. *de L. Aff. cap.* 6. Aſpera arteria dicitur *fiſtula* pulmonis, Hippocr. 2. *de morb. XLIIX.* 2. & Vena portæ in hepate, *lib. de nat. mul. XLVI.* 2. Foramen, per quod medulla ſpinalis per vertebras omnes tranſit, nonnullis vocatur *Fiſtula ſacra*, teſte Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 14. *p.* 733. (2) ad morboſam conſtitutionem, & ſignificat ſinum anguſtum, oblongum, & calloſum, Galen. *l. de tum. p. n. c.* 5. pertinet ad abſceſſus, quorum materia, ſive ſanies, ſibi ſinum parat in partibus mollioribus, unde Hipp. dicitur συρίγγῶσθαι, ἐκσυριγγῶσθαι, ἀποσυριγγῶσθαι, Hipp. 2. *progn. I.* 64. *Coac. t.* 395. Junge totum libell. de *Fiſtulis*. Plura de his in Chirurgiæ Scriptoribus, Paræo, Aquapendente, Hildano, Barbette, & aliis. Species ſunt *Fiſtula lacrymalis*, *Fiſtula ani*. *Fiſtularum* conformationis cauſſam in ſalem referre conatur Paracelſ. *Paramir. l.* 2. *c.* 5. Deſcriptio generalis hæc dari poteſt: *Fiſtula* eſt ulcus cum uno, vel pluribus cuniculis callo magis, vel minus obductis, ſine inſigni dolore, proveniens a materiæ putridæ portionibus retentis, ſalinis, coagulativis, & carnoſas partes indurantibus.

Fixatio, *Fixio*, Græce dici poſſet πῆξις, παγίωσις, teminus eſt technicus Chymicorum, denotans ſpeciem *Coagulationis*. Eſtque rei volatilis & fugacis ad permanendum in igne firmatio, & aſſuefactio, ut non amplius fugiat. Comparatur imprimis rei fixæ additione, Rolfink. *Chymic. l.* 2. *c.* 4. Jac. le Mort. *Chym. Medico-Phyſ. cap.* 5. Morb. *Coll. Chym. Leid. c.* 369. Wedel. *Pharmac. Acroam. lib.* 1. *ſect.* 4. *cap.* 7. Quæ figuntur, dicuntur *Fixa*. Per quæ vero fit *fixatio*, vocantur *Fixatoria*. Item *Figentia*. *Fixa* cum cibis aſſumpta fieri volatilia, vult Helmont. *de Lithiaſ. c.* 3. *n.* 24. De *fixatione* vide plura *in Th. Chym. Vol. IV.* quæ loca quæras in Indice.

Flabellum, ῥιπίδιον, inſtrumentum ad refrigerandam faciem uſitatum. Unde & ῥιπίζω, *ventilo*, ſignificat. Utrumque legitur apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 136. Gallicum *Eventail*.

Flagellatio, *Flagellum*, μαςίγιον, quid proprie ſignificet, notum eſt. Tropice dicitur quoque de morbis, Parac. *Paramir. Tract. V. c.* 2. &c. Ita Lues Gallica vocatur *flagellum* ſcortatorum, Foreſt. *lib.* 32. *Obſerv.* 2. *in Schol.* Quod *flagellatione* languens Venus excitari poſſit, vide Dieter. *num.* 100. Veteres quoque uſos *flagellis* ad curandam maciem corporis, & id operis feciſſe ferulis parvis levibus modice illitis, quæ gracilibus partibus incuterentur, donec modice intumeſcerent, e Gal. *l.* 14. *M. M. c.* 16. notavit Laur. Bellin. *tr. de ſang. miſſ. inter Opuſcula p.* 183.

Flamma, *Flammula*, φλὸξ, φλογίον, φλογμὸς, proprie de igne dicitur. Eſt enim ignis genus Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 2. *fin.* & fit aere, vel aereo in ignem mutato, *l.* 3. *de Temp. c.* 1. *Flammæ* acidum quoddam ineſſe demonſtravit Fr. Hoffmannus *Clav. ad Schroder. p.* 226. 232. 244. Helmont. deſcripſit per accenſam fuliginem, *tr. Complexion. atque mixtion. Elemental. figment. n.* 7. & per exhalationem pinguem, *tr. Formar. Ortus n.* 28. Hujuſmodi *flammæ* generationem e puteo, item e ventriculo & inteſtinis, qua vivorum, qua mortuorum, per obſervationes confirmatam vide *in Ephemerid.*

Nat. Curioſ. Ann. I. Obſerv. 33. & 77. tranſlatione vero vocabulum *Flamma* a Medicis accipitur vel de calore nativo vitali, qui propterea βιολύχνιον dicitur. Vide *Biolychnion. Calidum*. Jung. Willis. *part. I. de An. brutor. c.* 2. *ſeqq.* Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 6. Vel de calore præternaturali corporis & partium ejus, Hippocr. *l. de veter. med. XXXII.* 9. *l. de capit. vuln. XXII.* 1. *l.* 1. *de morb. mul. LX.* 2.

Flammabilitas, idem ſignificat quod *inflammabilitas*. Illud legitur apud D. Joh. de Muralto *in ſuo Vade mecum Anatomico Exerc. I. in annexo* 10. *p.* 28.

Flatuarii (qui nobis Chymici) Conſtantino Imperatori. Marcellus Donat. *Dilucidar. in Flav. Vopiſcum*.

(Π) *Flatulentia*, vide *Flatus*: *Flatum* ex primis viis per ſuperiora aut inferiora frequens rejectio borborygmis ſtipata. Sauvag. Sag. Ructus crepituſque impeditus cum abdominis intumeſcentia. Lin. Vog.

Flatus, φῦσα, φῦση, item πνεῦμα, *flatuoſus ſpiritus*, in genere ſignificat congeriem halituum, vel vaporum, veluti quadam membrana incluſorum. Specialiter vero a Medicis accipitur de hujuſmodi congerie halituum in corpore humano genita, præſertim in ventriculo, inteſtinis, hypocondriis, utero, veſica, &c. Horum generationem quamvis plurimi veterum & recentiorum deducere auſi ſint, v. gr. Hpp. integro *l. de flat.* Gal. *l.* 3. *de ſympt. cauſſ. c.* 2. Jung. ex recentioribus Helmont. de *flatibus*. Dieter. *Iatr. n.* 912. & alii plures. Videantur & Notæ noſtræ ad Ieſſen. *judic. de ſang. V. S. miſſo, p.* 193. *ſeqq.* tamen vix clarius hæc doctrina apud ullum alium reperietur, quam apud Willis. *Pharm. Ration. P.* 1. *ſect.* 3. *c.* 1. Lindenus non male cruditatis ſobolem dixit, *Ex. VII.* §. 45. De *flatibus* e pene erumpentibus vid. *An. II. Ephemer. Nat. Cur. Obſ.* 46. Vide etiam ſupra *Crepitus*. *Flatulentus* Gr. dicitur φυσώδης. *Flatulenta* affectio dicitur *morbus Hypocondriacus*. *Flatus furioſus* qui dicatur, vide ſupra *Ambulo*.

Flavus, ξανθός, *Luteus*, nomen coloris a rubore igneo ad albedinem declinantis. Galen. *c.* 2. *de R. V. I. A. t.* 22. intenſioris tamen, quam ὠχρός, pallidus color. *Flavedinem* excrementorum non ex bilis tinctura, ſed ex propriæ putrefactionis vitio oboriri, vult Helmont. *tr. Scholar. Hum. paſſ. decept. c.* 5. *n.* 15. ſed videtur committere fallaciam oppoſitorum; ſiquidem bilis excrementitiæ admixtio, ut & ſucci pancreatici, promovet illam putrefactionem portionum ab aſſumptis chylificatis fæculentarum & terreſtrium. Vide *Xanthos*.

Flemen, quaſi *Flegmen*, Gr. κλέδμα dici poſſet τοῦ ποδὸς, ſignificat tumorem pedis circa talos. *Flemina* dicuntur, quum labore viæ ſanguis defluit circa talos & tumorem facit. Aliter Flavius Caper: *Flemina* ſunt, ubi abundant crura ſanguine. *Flemina*, cum in manibus vel pedibus calloſi ſulci ſunt, Dieter. *n.* 465. Keuchen. *ad Q. Seren. p.* 280.

Flereſin, *Flerecin*, idem eſt quod Arthritis, ſicut legitur apud Stephan. Blancardum *de ſcorbuto c.* 20.

Fletus, κλαυθμός, lamentatio, pertinet inter cauſas ſanitatis, & morborum procatarcticas. Vide *Dacryon*. *Clauthmerizo*.

Flexio, κάμπη, vide *Campe*. Unde & καμπύλον, & καμπυλότης apud Hippocr. legitur, *Incurvatum*, ſeu flexum, & *Incurvatio*. Vide *Campylon*.

Floccus, κροκὶς, vide *Crocidizo*. *Floccus* notat lanuginem, aut teneros fructus, Rhod. *ad Scribon. n.* 154. Non eſt ſemper ſignum lethale, in febribus acutis *floccos* evellere, *Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obſ.* 269.

Floridus, ἀνθηρὸς, vide *Anthera*. Hipp. 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 7.

Flos, ἄνθος, vide *Anthos*. Quibus addi poſſunt quoad chymicam ſignificationem deſcriptiones. *Flos* eſt bolus per ſublimationem extractus. Ex centro & imis partibus elevandus & producendus eſt, ut in ſummitate forma ſicca coagulet. *Flos* ſpirituoſa rei ſubſtantia eſt. *Turbith* vero magis terrea. *Flores* in Chymia ſunt ſubtiliores partes corporis per ſublimationem a craſſioribus ſub forma ſicca ſeparatæ, Schr. *l.* 2. *c.* 60. ubi ſimul Catalogum *Florum* Chymicorum invenies. Deſcriptiones quoque eorum leguntur in Iunken. *Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 116. *ſeqq.* De vocab. *Flos* homonymia & Chymica acceptione legito etiam Rolfink. *Chym. l.* 5. *ſect.* 4. *c.* 1. *ſeqq.* *Flos æris*, i. e. *Viride æris*. *Flos Cheiri*, id eſt *Auri eſſentia*. *Flos virginitatis* vocatur ille ſanguis, qui in primo coitu a mulieribus poſt deflorationem funditur: vel ipſa membranula, *Hymen* dicta. Barthol. *l.* 1. *An. c.* 31.

Fluctuatio, κλύδων, vide *Clydon*. Meminit & Foreſt. *l.* 20. *Obſ.* 4. *in Schol. Fluctuatio* corporis navigantium promovet digeſtionem. Helmont. *tr. Blas human. n.* 36.

Fluiditas, *Fluidus*, quid ſignificet, ex aliis Lexicis notum. Scilicet dicitur de omni eo, quod

quod mobilitate facili præditum eſt. Refertur autem hodieque inter differentias eſſentiales primigenias corporum compoſitorum. Dividitur *Fluidum* ſimilare in Æthereum ſive ſpirituoſum, quod in continuo motu conſiſtit, eſtque ſubtiliſſimum; & in Aqueum, craſſiorem conſiſtentiam habens. *Fluidum* Diſſimilare & compoſitum etiam duplex ſtatuitur: aliud Ramoſum, cujus textura libere a ſe moveri poteſt vehiculo ſpirituoſo interno adjuta. Tenui enim materiæ innatantes globulos ſuper & juxta ſe invicem poſitos microſcopio conſpicuos ramoſorum figura exhibet. Aliud *Fluidum* viſcoſum, in quo præpollet materia aquea, aerea craſſior, ut & ſalina, quemadmodum prolixius de his differuit Jacobus le Mort *in Pharmac. Medico-Phyſica.* Nimirum eo hodieque perventum eſt, ut quilibet ſibi licentiam ſumat fingendi nova Artis principia Phyſica e ſuo cerebro, ut non male quis cerebrina principia dicere poſſet.

Fluor, *Fluxio*, *Fluxus*, ῥεῦμα, ῥόος, ῥοῦς, ῥύσις, varias habet apud Medicos ſignificationes. Accipitur enim aliquando late pro omni defluxione, & ita convenit cum vocibus *Catarrhyſis*, *Catarrhus*, de quibus *ſupra*. Hippocr. ſpecies varias recenſet *l. de Glandulis fere toto*. Aliquando ſtricte & cum additione, v. gr. *Fluxus* ventris, cum ſemper & aſſidue humida dejiciuntur excrementa ſine teneſmo & lienteria, Gal. *c.* 2. *in* 1. *Epid. t.* 36. Jung. Keuchen. *ad Q. Seren. p.* 202. *Fluxus hepaticus*, ἡπατικὸς, in quo ob imbecillitatem hepatis ab intemperie frigida inductam alvi ſedimenta, aquæ, in qua nuper mactata caro abluta eſt, redduntur ſimillima, Gal. *l.* 5. *de Loc. Aff. c.* 7. Sylvius negat, ſe unquam hunc affectum vidiſſe, exiſtimat vero cauſam ejus in copioſo ſero ſanguini admixto, & vaſa ſimul relaxante conſiſtere, *l.* 1. *Prax. Med. c.* 13. §. 24. P. Barbette putat, eſſe ſpeciem *fluxus* hæmorrhoidalis, *Pr. l.* 4. *cap.* 6. Aliquando ſtrictiſſime cum & ſine additione de *Fluxu muliebri*, Hippocr. *l. de nat. mulier. XV.* 11. *XLV.* 1. *LXXXIV. ſeqq.* Cujus variæ ſunt ratione coloris excretorum ſpecies: *Fluor albus*, cujus deſcriptionem & cauſam vide infra in *Gonorrhœa*: *Ruber*, ſive *Cruentus*, & hic vel coincidit cum menſtruo, καταμηνίοις, *l.* 2. *de morb. mul. LIX.* 5. (eſt alias *in fin. l. de loc. in homine*) *LXI.* 6. *LXIII. ſeqq.* vel diverſus, & ita cauſſa eadem cum aliis ſanguinis profuſionibus, ſolutio continui venarum uteri ob copiam, vel acrimoniam ſanguinis. *Crocei fluoris* hiſtoriam vide *Ephem. Nat. Cur. A. III. Obſerv.* 115. Aliquando accipitur pro *Defluvio capillorum*, Keuchen. *ad Q. Seren. p.* 117. ἡ ῥύσις τῶν τειχῶν. Trallian. *l.* 1. *c.* 2. Denique *Fluores* dicuntur lapides ex fodinis, ſimiles gemmis ipſis, ſed minus duri. Metallici vocant *fluores*. Siquidem ignis calore, ut glacies ſole, liqueſcunt & fluunt. *Fluores* ſunt quaſi contrarii metallis iſtis mediis, ſeu remotis, qua in ſpiritus & aerem reſolvuntur. Theophraſtus ipſos ſi noviſſet, ἐκ συῤῥοῆς vocaſſet, quod fluxu in terra fierent. Sed videtur, ignotos omnino fuiſſe veteribus. Sunt variæ ſpecies a colorum & formæ, vel figuræ differentia deſumptæ, quas prolixe collegit Ruland. *in Lexic. p.* 217. *ſeqq.*

Fluta, idem quod *Muræna*. Vide infra ſuo loco *lit. M.*

Focale, σφαραγεῖον, ἀσφαραγεῖον, σκεπαστήριον λάρυγγος, dicebatur veteribus faſcia, vel ligaculum, quo adverſus aeris injurias fauces muniebant, ex Quintiliano *Inſtit. Or. l.* 5. *c.* 5. Rhod. *ad Scribon. n.* 80. Hodie Germanis receptiſſimum eſt.

Focha, quid proprie ſit, non licet certo determinare. Interpretes Avicennæ Coſtæus & Magius expoſuerunt, quod ſit potus factus ex hordeo, idem ex paſſulis. Avic. *de removend. nocum. in uſu rerum non natur. tr.* 5. *c.* 18. alibi tamen *Focham* etiam tribuit potui aromatico, qui facit ad coitum, *l.* 1. *ſum.* 1. *tr.* 6.

Focile majus & *minus*, dicuntur duo oſſa cubiti, quorum alterum majus, alias *Radius*, alterum minus *Cercis* vocatur. Vide *Brachium*, *Cubitus*. Barthol. etiam Tibiæ geminis oſſibus attribuit. Vide *Libell.* 4. *Anat. c.* 20. 21.

Focus, ἑστία. Per translationem *Focus morbi* v. gr. *febris*, dicitur ea corporis pars, quæ prima ſolida in ſubſtantia immodice fuerit calefacta, quæ Cor, vel Jecur, vel Ventriculus ſtatuitur, Gal. *l. de maraſmo c.* 7. Aut aliter: *Focus febris* dicitur particula, quam vel obſtructio, vel putredo, vel inflammatio obſederit, *l.* 11. *meth. med. cap.* 20. Jung. Petr. Mich. de Calderia *Tom. I. Oper. p.* 118. *ſeqq.* In Anatomicis quoque metaphorica occurrit ſignificatio, quando Lobus hepatis primus dicebatur olim *Locus*, ex vana perſuaſione, illam partem facere ad coctionem, quemadmodum ſecundus *Menſa* dictus fuit, quod alimenta membrorum in ipſum apponi credebantur, tertius *Culter*, quartus *Auriga*, ceu ad diſtributionem alimentorum facientes, de quibus nominibus legi poterit Theoph. Protoſpatarius *lib.* 2. *de H. C. F. cap.* 11. Vocabulum Græcum ἑστία etiam eſt nomen Emplaſtri alicujus nobilis apud veteres, quod ſic di-

ctum eſt, quia ex Græci nominis literarum calculo, quæ in ἑςία continentur, indicatur, ipſum Drachmis DXVI. conſtare. Refertur ad Necepſonem Regem. Conducit omni vulnerum generi. Deſcriptio ejus habetur apud Aet. *l.* 15.

Fodina, μέζαλλον, in genere idem ſignificat, quod *fovea*, vel cuniculus ſubterraneus. Specialiter vero notat ea loca ſubterranea, e quibus metalla eruuntur. Hinc *Aurifodina* &c. Tropice in aure cavitas illa anfractuoſa, Labyrinthus dicta, vocatur etiam *Fodina*. Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 6.

Fœcundus, *Fœcunditas*, ἐπίτεκνος, vide *Epitecnos*.

Fœmina, *Fœmella*, γυνὴ, γύναξ, θῆλυ, nomen ſexus muliebris proprium. Lind. per ſimplex *e fœmina* ſcribit, *Ex. X.* §. 200. 164. *XIII.* §. 542. *&c.* Sumitur late & ſtricte. Late complectitur puellas, virgines, viduas & conjuges, & ſaltem differentiam ſexus indicat. Stricte ſignificat mulierem, quæ vel in conjugio vixit, vel adhuc vivit. Ejus officia vide ap. Galen. *l.* 3. *de cauſ. pulſ. c.* 2. Eſt imperfectior mare, C. Hoffm. *ad Gal. de U. P. n.* 980. *ſeqq.*

Fœminitas, *Fœminans*, vide *Maſculinitas*.

Fœtabulum idem ſignificat, quod *Abſceſſus cum folliculo*. Quod nomen excogitavit M. Aurel. Severin. *l. de Abſceſſibus anomalis*, commodius illud ſtatuens, quam germen, ſiquidem in animante tales abſceſſus gignuntur. Germinis autem vox ad Vegetabilia potius ſpectat, *d. l. c.* 3. *fin. & ſeqq.*

Fœtatio, *Fœtificatio*, idem quod *Imprægnatio*, γονοποιία, κύησις, Galen. *l. de ſeptimeſtri part. in princ. & l. an omnes particulæ animalis, quod fœtatur, fiant ſimul*: quamvis neutrum in Græco habeatur Codice.

Fœtidus, *Fœtor*, δυσώδης, δυσωδία, vide *Dyſodes*. Exempla graviſſimi *fœtoris* in hominibus vivis vide *Ann. II. Ephem. N. Cur. Obſ.* 191. *Fœtens* quoque habetur Lapis Philoſoph. *in Th. Chym. Vol. IV. p.* 745.

Fœtiſare, barbarum verbum, id eſt *gignere*, producere. Legit *in Theatr. Chym. Vol. V. p.* 454.

Fœtus, κύημα, proprie vocatur *conceptus* in utero ex ſemine factus, quando viſcerum, cordis, jecoris, cerebri indiſtincta adhuc & informia adſunt rudimenta, & ita carnea apparet ſubſtantia, non vero amplius ſeminalis, quam alias Hippocr. genituram, γόνον, appellat, Gal. *l.* 1. *de ſem. c.* 9. *Fœtus* duplex: Maſculus & Fœmininus. Varias *fœtus* humani figuras ratione magnitudinis & temporis a conceptione diverſi delineatas videre licet in D. Gothofr. Bidloo *Tab. Anatom. LVII. & LXII.* & ſelectorum e diverſæ magnitudinis *fœtibus* paratorum Icones *Tabb. C. CI. & CII.* De nutritione *fœtus* in utero elegantem tractatum ſcripſit Claudius de Courvee. Vide *Conceptus*. Junge Barthol. *l.* 1. *An. cap.* 28. *Fœtus* a Ger. Dorne deſcribitur, quod ſit mixtum ex utriuſque parentis ſubſtantia productum ad ſui perfectionem. *Art. Alchymiſt. l.* 3. *c.* 15. *fin. Fœtus* Spagyricus vocatur illa medicina catholica Spagyricorum. Id. *in Philoſ. Chemica Th. Chym. Vol. I.*

Foliata terra vocatur *Sulphur* perfecte mundatum, purificatum, & dealbatum. *Th. Ch. Vol. IV. p.* 720. Hodieque etiam *Sal Tartari Eſſentiale* & Chymicorum *Arcanum Terræ foliatæ Tartari* titulo inſignitur, magnopere laudibus extollitur, eſtque nihil aliud, quam Tartarus regeneratus, cujus deſcriptionem vide apud Rolfink. *Chymic. l.* 5. *ſ.* 1. *art.* 1. *c.* 14. D. Ludovic. *Pharmac. Diſſert. I. p.* 392. ad quem locum junge Etmulleri *Annotationes in ſuis operibus*. Morley *Collect. Chym. cap.* 467. Iunken. *Corp. Pharmac. ſect. III. c.* 18. *p.* 82. aliiſque in Chymicorum monumentis præſertim MSS.

Foliatum, φυλλίατον, nomen unguenti pretioſi, quo divites ſolum utebantur Romæ ad ſtomachum & caput. Dictum etiam *Spicatum*, σπικάτον, Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. *l.* 8. *c.* 1. *& l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 12. nec non alibi.

Folium, φύλλον, hujus ſignificatio propria & nota pertinet ad Botanicos, qua lata, qua ſtricta pro *Malabathro*, Rhod. *ad Scribon. n.* 170. Improprie *Folia daturæ* dicuntur, quaſi *folia* aurea. In Anatomicis quoque lacunam illam triangularem, ubi concurſus eſt ſuturæ ſagittalis & coronalis in infantibus, membranaceum *folium* vocari, ſcribit Blaſ. *Med. Un. p. m.* 106. Anatomico-Pathologice *folium* quoque dicitur Columella laxata apud Arnoldum de Villanova *Breviarii l.* 2. *c.* 2. allegante Walthero *in ſylva Medica p. m.* 372.

Follis, *Folliculus*, φυσητὴρ. Ab Anatomicis ſumitur pro Veſicula, κύςιγξ dicta, ut *Folliculus* fellis. Vide *Ciſtis*. Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 15. Botanicis & Pharmaceuticis *folliculus* dicitur theca tenuis, quæ granum vel ſemen continet involutum. Schr. *d. l.* Ita in Chirurgico-Pathologicis *folliculus* vocatur exterior ſuperficies membranam mentiens, quæ continet materiam abſceſſuum anomalorum, ſive cum *folliculo* dictorum, quales ſunt Steatoma, Atheroma, Meliceris. De quibus ſuo loco.

Fom,

Fom, i. e. *ſonus*, vel *vox*. Rul.

Fomentum, πιεία, θέρμασμα, dicitur omne id, quod quovis modo foris applicatum corpus calefacit actu, ut ſpongia aqua calida imbuta, & ſimilia, Gal. *l.* 2. *de R. V. I. A. t.* 2. *ſeqq.* *Fomenta* pertinent ad *Epithemata*. Vide *Antid.* Weker. *Gen. l.* 1. *c.* 20. P. Morell. *l.* 2. *ſect.* 1. *c.* 3. Dicitur & *Fotus*, *Fomentatio*. Harum noxam attingit Sylv. *l.* 1. *Pr. M. c.* 15. §. 23. Vide *Pyria*. Alias egregie *fomentorum* differentias & ſpecies enumeravit Celſus *l.* 2. *c.* 17. & in certas claſſes redegit Wilh. Pantinus *in annot. ad h. l. p.* 271.

Fomes, ἔναυσμα, ζώπυρον, quid proprie ſignificet, notum. Nimirum ignis ſuſcitabulum. *Fomites* præſentaneos parandi modum docet Libav. *S. A. Chym. l.* 6. *c.* 1. *l.* 1. Per metaphoram ita dicitur cauſſa interna, vel antecedens, qua morbus fovetur & continuatur. Jul. Alex. *Annot. in Gal. l.* 1. *Art. Cur. ad Glauc. c.* 4. *p.* 601.

Fons, πηγὴ, quid proprie ſignificet, non eſt hujus loci, niſi quatenus aqua fontana inter res non naturales quoque refertur. De *fontium* varietate diſſeruit Helmont. *tr. Supplem. de Spadanis fontibus*, *n.* 1. *ſeqq.* Impropria & tropica ſignificatio frequentior eſt in foro Medico. Hipp. vocavit ſanguinem, bilem, pituitam, & aquam quatuor *fontes* corporis, *l.* 4. *de morb. X.* 17. *XI.* 1. Ita *Fontes Signorum* appellantur eæ res, vel circumſtantiæ, e quibus ſigna ſanitatis & morborum deſumuntur, *Dogm. noſtr. Part.* 3. *c.* 1. *dogm.* 7. Materia quoque præſidiorum Medicorum triplex *Fontium* nomine venit apud Inſtitutioniſtas: *Fons Diæteticus*, *Pharmaceuticus*, *Chirurgicus*, Rolf. *O. ad M. Med. Spec. l.* 4. *ſect.* 1. *c.* 3. Anatomicis pars illa quæ in infantibus recens natis membranoſa reperitur ad commiſſuram coronalem & ſagittalem, quæque progreſſu temporis in os, ſed tenuius induratur, *Fons pulſans* vel pulſatilis, aliis *Fontana* & *Fontanella* dicitur. C. Hoffm. *ad Gal. de U. P. n.* 574. Barthol. *libell.* 4. *de oſſib. c.* 6. Joh. van Horne *Microc.* §. 42. D. D. Hoffmann. *in Diſſ. ad h. l. p.* 177. quamvis & in adulto obſervatas fuiſſe *Fontanellas* ex Friderico Lachmund notaverit Bonet. *Med. Septentr. l.* 1. *ſect. III. c.* 5. & 6. *p.* 45. Chymicis Mercurius *fons Chymiæ* indigitatur. Nic. Flamellus *annot. in Dionyſ. Zachariæ opuſcul. Theatr. Chymic. Vol. I. & IV. p.* 721. 725. Libav. *Apoc. Hermet. Part. prior. c.* 5. *Fons Philoſophorum* eſt Balneum Maris, vel Mariæ. Rul. & Iohnſ.

Fontale acetoſum, idem quod *Acidulæ*. Parac. *l. de Tartar. morb. c.* 16.

Fonticulus, *Fontanella*, eſt nomen remedii chirurgici, nihilque aliud ſignificat, quam ulcuſculum in aliqua corporis parte, plerumque vero in brachio ad muſculum deltoidem, in pede vel ſupra, vel infra genu, ſive ferro ignito, ſive cauterio potentiali paratum, ad blande & leniter educendos vitioſos humores ſuperfluos. Et vero *Fonticulorum* uſus in variis morbis, imo in omnibus ferme corporis noſtri affectionibus, a defluxione dependentibus in quacunque intemperie *Fontanellæ* conveniunt, teſte Dieter. *n.* 744. Jung. *Eph. N. C. A. III. Obſ.* 156. & 214. Plura apud Bartholin. *Syntagm. de Cauteriis*, Glandorpium *in Gazophylacio Fonticul. & Seton.* D. Schorerum *tract. German. de fonticul.* & ex noviſſimis Reimund Reſtaurant. tractatum, dictum Hippocr. de *Inuſtionibus* ſive *Fonticulis*, cujus etiam mentio fit *in Act. Erud. Lipſ.* 1683. Jungatur *Epiſtola* D. Joh. Lud. Hannemanni *ad G. Barthol. in Act. Hafn. Vol. III. Obſ.* 12. *p.* 21. *ſeq.* Quinam impugnaverint Auctores, lege apud Rolfink. *O. ac M. Med. Sp. l.* 4 *part.* 2. *c.* 5. *ſeqq.* Vide ſupra *Cauterium*. *Fonticulorum* naturalium hiſtoriam vide *in Ephem. N. Cur. Ann. II. Obſ.* 257. Alteram *Fontanellæ* ſignificationem vide p. a. in *Fons*.

Foramen, τρῆμα, dicitur locus quidam apertus, *forando* veluti factus, Galen. *l. de cauſſ. morb. c.* 11. Lind. *Ex. V.* §. 37. *Foratio*, τρῆσμα, dicitur Gal. *ibid.* *Foramen cæcum* quid ſit in Anatomicis, vide ſupra *Cæcus*. *Foratio* idem eſt ac *Perforatio*, ſive *Trepanatio*, qua utimur in fracturis capitis, cum uſque ad cerebri membranas calvariam dividimus, Gal. *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 2. ubi Gr. ἀνάτρησιν vocavit. *Foraminulentum* os dicitur quoque *Cribriforme*, ſive *Ethmoides*.

Forbicina (rectius fortaſſis Forficina, aut Forcipina) eſt nomen inſecti ſive vermis auricularis vulgo dicti, quia Germani & Belgæ credunt, quod in aures irrepat, ut cerebrum offendat. Ita vocatur a cauda bifurcata ad inſtar forficis, vel forcipis. Deſcribitur ab Ul. Aldrovando *de Inſectis l.* 5. *c.* 8. *p.* 570. *ed. Bon.*

Forceps, πυράγρα, (ita dicta, quod ignita teneri poſſint) καρκῖνος, eſt nomen inſtrumenti chirurgici ferrei, variæ formæ, quo aliquid apprehenditur, eximitur, aut effringitur. Ita *forceps* dentium, ὀδοντάγρα. Vide *Dentiducum*. Dicitur & *Dentarpaga*. *Forcipes* pro calculo eximendo, Paræus *l.* 16. *Chirurg. c.* 42. *Forceps* ocu-

ocularis, Hildan. *cent.* 1. *Obſerv.* 2. *Forceps* pro extrahenda mola, *Cent.* 2. *Obſerv.* 52. pro abſciſſione mammarum, *Obſ.* 79. pro apprehendendo vaſe ſanguineo ad conſtringendum laqueo, *l. de gangr. & ſphacelo cap.* 19. *Forceps* parva *in Ciſta milit. cl.* 19. Confunditur cum *Forfice* & *Forpice*. Vide Rhod. *ad Scribon. n.* 53. Vide *Forfex*. *Forcipum* delineationem quære in Aquapendent. Paræi, Hildani *Operibus* & in Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tabulis*, quæ loca monſtrabit Index primus.

Forfex, ψαλὶς, τμὶς, eſt inſtrumentum chirurgicum ferreum, vel ex chalybe paratum, bifidum, vel biſulcum, quo aliquid reſecatur, Rhod. *d. l.* quamvis ibidem confundatur cum *forcipe*, quod & Rul. fecit, deſcribens: *Forfex* eſt inſtrumentum oblongum & biceps, quod manibus facile comprimi & dilatari poteſt, igni imponendis dirigendiſque prunis atque vaſis aptum. Mentio fit *forficum* apud Oribas. *de machinam. c.* 5. *Forfices* etiam dicuntur, quibus pili reſecantur, diverſæ tamen a novaculis, quia bifidæ. Hildan. *Ciſt. mil. cl.* 19. Junge Sculteti *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XII. fig.* 4. *Tab. XVII. f.* 4. & *Tab. XX. fig.* 1.

Foris, *foras*, ἔξω, vide *Exo*.

Forma, εἶδος, ἰδέα, μορφὴ, eſt æquivocæ ſignificationis. vel enim ſignificat internam & ſubſtantialem naturam & principium activum corporis naturalis, in homine, animalibus, & vegetabilibus, Gal. *quod anim. mor. temper. corp. ſeq. c.* 3. *l.* 2. *de ſem. c.* 1. vel denotat externam ſpeciem & pulchritudinem, *Orat. ſuaſ. ad artes c.* 5. *ſeq.* Unde ἀειδὴς, *deformis*, & εὐειδὴς, *formoſus*, Diet. *n.* 9. Juxta priorem ſignificationem opponitur *materiæ*, & ſpeciem conſtituit, unde & ſubſtantiæ modus vocatur, Linden. *Exerc. X.* §. 19. Verius mihi videtur ſcripſiſſe Fr. Hoffmann. *in Clav. ad Schroder. lib.* 1. *cap.* 11. *pag.* 16. A *formarum* ſpecificarum in ſeminibus, aut his analogis deliteſcentium diverſitate ex aqua producuntur diverſa vegetabilium, terrarum, mineralium, ſalium, liquorum, lapidum, animalium genera, & per ſpecies exſurgunt. Ab his *formis* ſpecificis dependent virtutes medicamentoſæ, quæ ſunt veluti *formæ* ſubordinatæ, uti vocat Idem *ad l.* 1. *c.* 36. *p.* 38. Helmont. rurſus aliter de *formarum* eſſentiali ratione docuit, uti videre eſt *in tr. Formarum ortus*. Egregie quoque de *forma* rerum naturalium intrinſeca ſcripſit Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. I. ſ.* 1. *c.* 1. *p.* 3. *ſeq.*

Formatio, σχηματισμὸς, plerumque ponitur pro externa *figuratione* v. gr. *formare* pilulas, globulos, paſtillos, apud Scribon. Vide *in Lex. Rhod.* Sumitur tamen & pro *generatione*, v. g. *Formatio* fœtus paſſim legitur.

Formatrix virtus, δύναμις πλαςικὴ, vide *Dynamis*. A Galeno deſcribitur, quod ſit ea, quæ jacto in uterum ſemine, ſive in terram, ſtatis temporibus univerſas & ſingulas conflat partes ejus, quod gignitur, quæ eſt optima & ſumma ars, quæ omnia alicujus gratia molitur ſic, ut nihil otioſum ſit, aut ſupervacaneum, *lib. de nat. fac. cap.* 6. Vocatur ibidem δύναμις γεννητικὴ, *facultas generatrix*. Eſt ipſa anima vegetativa. Lang. *lib.* 1. *ep.* 14.

Formatus, epitheton eſt Muſculorum proprie dictorum, ad differentiam Non-formatorum ſive informium, non inepte excogitatam a D. D. Bohnio *Circul. Anat. Phyſ. Prog. XXIX. p.* 452. per illos intelligens partes carneo-tendineas omnes, quas dudum Anatomici uno ore Muſculorum nomine dignas judicarunt; per hos vero carneo-fibroſas congeries, v. g. tunicas præſertim medias, ventriculi, inteſtinorum &c.

Formica, μύρμηξ, eſt nomen inſecti mira providentia dotati, cujus deſcriptionem prolixam & uſum in Medicina vide apud Aldrov. *l.* 5. *de Inſect. cap.* 1. Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 103. Fr. Hoffmann. *in clav. ad h. l.* Jungantur obſervationes communicatæ a D. Edmundo King, Societatis Regiæ Anglicanæ Socio apud Henric. Oldenurg. *in Act. Philoſoph. Ann.* 1666. *Formicas* ex melle & pane ſecalitio generari, docet Helmont. *tr. poteſtas medic. n.* 37. *Formica* quoque dicitur *Verrucæ* ſpecies, quæ Gr. μυρμηκία, verruca formicaria vocatur, tumens & calloſa, colore nigricans, baſi lata, & cute ſeſſili, in exciſione dolores afferens, morſiunculis *formicæ* ſimillimos, a quo etiam nomen accepit, Foreſt. *l.* 23. *Obſ.* 9. Meminit illarum Hippocr. *lib. de humid. uſu* VIII. 11. Dolor ille etiam μυρμηκιασμὸς, μυρμήκασις, *formicatio* vocatur, Galen. *l.* 3. *de fac. parab.* Foeſ. *Oec. p.* 420. Dieter. *n.* 38. *Formicæ*, verrucalia apoſtemata vel porralia, ſeſſiles verrucæ *formicantes*, *formicationes*, *myrmeciæ*. Ruland. & Iohnſ. *Lex.* vel clarius: Formicæ quoque vocantur exiliſſimorum vaſculorum ſanguineorum varicoſæ intumeſcentiæ ſubtiliſſimæ cum in ano, tum in glande penis, quæ vix abſque venereo inquinamento naſcuntur, notante DD. Sthalio *in Diſſert. de motu hæmorrhoidali c.* 4. *p.* 13. *Formica* etiam non ſolum de *Verrucis*, quæ *Myrmeciæ* dicuntur, accipitur; verum & notat *Herpetem Miliarem*, docente Ingraſſ. *comm. ad Avic. de tum. p. n. p.* 181. *ſeqq.*

For-

Formicans, μυρμηκίζων, eſt epitheton *pulſus* inæqualis, & omnium minimi, apud Gal. *formicarum* motui ſimilis, eſtque nullus alius, quam vermiculans imminutus, a ſumma paupertate flammæ vitalis & cordis ſyſtole imbecilla dependens, *l. de Pulſ. ad Tyron. c.* 8. & *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 26. 27.

Formix, idem quod *Noli me tangere*, ſive *Herpes eſthiomenos*, alias *Lupus* dictus. Walther. *Sylv. Med. p.* 654.

Formula, eſt terminus technicus, diciturque de medicamentorum, qua ſimplicium, qua compoſitorum, conſtitutione, cum quoad conſiſtentiam, tum quoad deſcriptionem. *Formularum* differentias vide apud Schrod. *l.* 1. *c.* 32. *Formula urina* Paracelſo dicitur urina rubra, clara, de qua *in lib. de Urinis & Scholiis* paſſim legere eſt.

Fornax, καμίνος, quid ſignificet, omnibus notum eſt. Dicitur & *Furnus*. *Fornacum* & *Furnorum* Medicorum hiſtoriam & differentias vide apud Schrod. *l.* 1. *c.* 20. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l. p.* 29. Theodor. ab Hoghelande, *l. de Alchem. diffic.*

Fornix, καμάρα, item ψαλις, vide *Camera*. Quid ſit *fornix cerebri*, vide apud Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 6.

Forpex, vide *Forſex*.

Fortificans, idem quod *Confortans*, *Corroborans*. Helmont. *de febrib. c.* 8. *n.* 14.

Fortuitus, τυχαῖος, dicitur de iis, quæ ſine humano conſilio, vel caſu, vel natura eveniunt, Galen. *l. de ſubfig. Empir. c.* 2. *Fortuitam* curationem merito improbat Libav. *tract. Artis Med. Hippocr. & Herm. typus Tom. III. Oper. p.* 119. Vide *Fortuna*.

Fortuna, τύχη, opponitur Arti & Naturæ, Gal. *lib.* 11. *de U. P. c.* 7. Veriſſime exiſtimavit Helmontius, omnes omnium *fortunas*, tam proſperas, quam adverſas, concernere diſpoſitionem divinam, non autem inclinationem, multoque minus ab aſtris dependere, *tr. Aſtra neceſſitant, non inclin. n.* 41. An *fortuna* aliquid poſſit in arte medica & medico, diſceptatur. Negare videtur Hippocr. *l. de loc. in hom. LVIII.* & ex eo Mercurial. *l.* 2. *Var. L. c.* 12. Enimvero diſtinguendum eſt inter *fortunam* temerariam, ſive paganam, & chriſtianam, cumque ſcientia, prudentia, & vera pietate conjunctam. Hæc omnino requiritur in medico. Vide de hac re plura apud Rolf. *Chymiæ l.* 1. *c.* 4.

Fortunatus, εὐτυχής, idem quod *Felix*. Vide *Eutychia*.

Foſſa, σκάμμα, præter vulgarem ſignificationem Anatomicis dicitur interior cavitas, & *rima magna* pudendi muliebris, quæ apparet diductis labiis, quæ & *Foſſa navicularis* dicitur. Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 32.

Foſſicius, idem quod *Foſſilis*, ὀρυκτός. Dicitur de eo, quod e terra effodi ſolet, eſtque epithet. *Salis* apud Scribon. L. *n.* 59. 60. Dioſc. *l.* 5. *c.* 126. Vocatur alias *Montanus*, Rhod. *in not. ad h. l.* Offic. *Sal. gemmæ*, Schrod. *l.* 3. *c.* 22.

Foſſio, σκαφή, σκαπάνη, refertur a Gal. inter exercitia corporis validiora *l.* 2. *de ſan. tuend.* 8. *c.* & 9. a verbo σκάπτω, *fodio*. Hinc *foſſores* dicuntur, qui mineram metallorum e terris eruunt. Gr. σκαπτῆρες.

Foſſula, βόθριον, ita vocatur affectus oculi apud Capivaccium, *Pract. l.* 1. *c.* 33. Vide *Bothrion*.

Fotus, vide *Fomentum*.

Fovea, βόθρος, præter receptam ſignificationem etiam ab Anatomicis accipitur pro *pudendo* & *ſinu muliebri*. Rolf. *de part. genit. part.* 2. *c.* 32. Vide *Foſſa*. *Foveola*, βόθριον: vide *Bothrion*. In ſpecie *Foveola*, βόθριον, eſt parvum ulcus, & cavum in nigro oculi, Gal. *def. med.* In Therapeuticis *Fovea* J. C. Claudino dicitur Vaporarium vel Sudatorium particulare minus, in quod unum vel duo tantum crura inſeri poſſunt ad ſudandum, & hac ratione differt a Stupha, quæ totum corpus vel plura hominum corpora recipere poteſt. *Appendic. ad libros de Ingreſſu ad infirmos ſect. I. p. m.* 391.

Fraces, σέμφυλα τῶν ἐλαιῶν, dicuntur carnes olivarum expreſſæ, unde *Amurca*, ſive fæces in oleo, Plin. *l.* 15. *c.* 15. *c.* 16. Lind. *Ex. X.* §. 199. Hinc *Fracedo* deſcendunt & *Fracidus* odor, de quibus vide Helmont. *tr. Blas meteoron. n.* 12. & *tr. Tumulus Peſtis*, §. *Fermentum peſtis*, ubi fermentationem & exhalationem putidam & fœtidam ſignificat.

Fractura, κλάσις, κλάσμα, item ἄγμα, κάταγμα, paſſim apud Hippocratem lib. περὶ ἀγμῶν, & Galen. *in comm.* eſt ſpecies ſolutæ unitatis in partibus duris, oſſibus & cartilaginibus durioribus, proveniens ab externo violenter continuitatem diſſolvente. Ejus differentias vide in Chirurgiæ Scriptoribus, præſertim Hieron. Fabr. ab Aquapend. *Pentateuchi l.* 4. *c.* 1. Sennert. *M. Pr. lib.* 5. *part.* 5. *per totum*. P. Barbette *Chirurgiæ part.* 1. *c.* 3. & alios. Dicitur & *Fractio*, Dieter. *num.* 437. De *fracturis* gravidarum curatu difficilibus vide *Ephem. N. Cur. Ann. I. Obſ.* 25.

Frænator eſt epitheton muſculorum quorundam diverſis motibus capitis ſuper primam & ſecundam cervicis vertebram inſervientium, noviſſime inventorum a Dn. Duprè Chirurgo Pariſienſi in Xenodochio Hotel-Dieu, quemadmodum legere eſt *in Act. Erudit. Lipſ. de A. 1699. in Septembr. p. 397. ſeqq.* Gal. vocantur *Rengorgeurs*, cui Græcum reſponderet χαλινωτήριον.

Frænum, vide *Frenum*.

* *Fraga*, χάμαρα, herba notiſſima, quæ fructum gignit guſtu gratiſſimum. Medici vocant fraga etiam eſcreſcentias quaſdam denſiores, ſphæricas, globoſas, capitatas, granoſas, tenui pediculo cuti podicis adhæreſcentes. Hæc fraga a cauſa venerea frequentiſſime obſervata fuerunt, & præſertim in iis, qui præpoſteram venerem paſſi ſunt.

Fragiformis eſt epitheton trium nævorum in capite Helwigii occurrentium, de qua obſervatione legatur Bonet. *Medic. Septentr. l. 1. ſect.* 1. c. 8. *p.* 11.

Fragilis, κραυρὸς, dicitur de ſicco, quod facile in minores particulas diſſolvi poteſt, Gal. *l. de Simpl. Fac. c.* 11. *& lib. de bon. & mal. ſucc. c.* 10. Hinc *fragilitas*, κραυρότης. *Ibid.* De *Fragilitate*, vel *Friabilitate* metallorum lege Jacobum le Mort *Metallurg. contract. p. m.* 271. eſtque nihil aliud, quam ineptitudo ad ſuſtinendum malleum. Opponitur *Malleabilitati*, de quo *infra*.

Fragmen, *Fragmentum*, ἄγμα, κάζαγμα, vel idem eſt quod Fractura: vel particulas quaſdam a toto ſolido corpore ſeparatas ſignificat. Ita *fragmina* calculi dicuntur ſabulum & ranula. Scrib. Larg. *n.* 152. Vide *Lex.* Rhodii.

(Π) *Framboeſia*, Excreſcentiæ fungoſæ mori vel rubi idæi inſtar, ſæpius cum ulceribus. Sauvag.

Fraternitas, ἀδελφιξία, item *Fratratio*. Vide *Adelphixia*. Peculiaris quoque eſt Spagyricorum quorundam *Fraternitas*, de qua vide judicium Libavii *integro tract. de Philoſophia Harmonica* &c. *Fratres Lombardorum*, vel *Salernitanorum* dicuntur partus monſtroſi, verminoſi. *Ephem. N. Cur. An. I. Obſerv.* 1. Frater quoque vocatur & *fratris uterini* Lapis Philoſoph. *Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 727. & *Frater Mercurii* dicitur *Sol*, vel Aurum, *p.* 725.

Fraus, ἀπάτη, idem quod dolus, impoſtura, deceptio. De *fraudibus* Pharmacopæorum nonnullorum legatur elegans libellus inſcriptus: *Declaratio Fraudum & Errorum apud Pharmacopæos commiſſorum* Liſſeti Benancii *cum Dialogo* Joh. Anton. Lodeti ejuſdem argumenti a celeberrimo quondam Bartholino latinitate donatus.

Frena, dentium alveoli apud Atium Cletum *de morbis ſtrangulator. c.* 3.

Frenans medicamentum, χαλιναγωγὸν, dicitur Fernelio, quod ferocientes humores, turgentes & quoquoverſum impulſos coercet atque compeſcit, *Therap. l.* 5. *c.* 2. Idem quod *Domans*.

Frengo, σαρκάζω, ſignificat proprie ſupremis labris, vel etiam dentibus aliquid evello, uti faciunt bruta ἀμφυδόντα, utrinque dentata. Hipp. *l. de artic. t.* 28. Gal. *in comm.* Adde Foeſ. *Oec. p.* 558. Improprie ſignificat *ſubſannare* morſis labris & irridere. Unde *ſarcaſmus* ſive *ſubſannatio* vocatur in Rhetoricis.

Frenum, *Frænum*, κυνοδέσμιον, dicitur vinculum illud, quo præputium glandi penis adhæret. Alii *Canem* vocant. Rolf. *de part. gen. P.* 1. *c.* 3. Barthol. *l.* 1. An. *c.* 24. *Frenum* etiam vocatur in fœminis anguſtia tenuis ſinus pudoris externi, labia arctius jungens uteri ſinus colli ex parte obtendens, quæ aliquam notam virginitatis præbet in virum nondum expertis. Lin. *Phyſiol. Med. l.* 2. *c.* 7. *art.* 15. *pag.* 318. Vide etiam *Calinos*.

Frequens, πυκνὸς, idem quod *Creber*. Vide *Creber*. *Frequentia* ſpecialiter dicitur Ger. Dorneo *in Philoſ. Speculativa capitul.* 5. concepti circa veritatis amorem perſeverantia.

Freſum, ἔρεγμα, *a frendo*. Vide *Eregmos*.

Friabilis, ψαθυρὸς, *Friabilitas*, ψαθυρότης, dicitur de eo corpore, quod eſt inter humidum & ſiccum medium, & facile in minimas particulas poteſt diſſolvi, Galen. *de bon. & mal. ſucc. cap.* 10. Ita caro *friabilis* mulli legitur *l.* 3. *de Al. fac. cap.* 27. Dicitur & ψαφερὸς, vide *Pſapheros*, item θραυςὸς, vide *Thrauſtos*.

Fricatio, *Frictio*, τρῖψις, ἀνάτριψις, vide *Anatripſis*. Duplex eſt: *ſicca* & *humida*. Illa eſt, quando corpus univerſum, vel membrum ejus ſolis manibus, vel linteo, nullo admixto humido, aut pingui corpore *fricatur*. Eadem & chirothecis aliquando perficitur, διὰ χειρίδων, Rhod. *ad Scribon. n.* 180. Hæc vero dicitur, quæ fit per aquæ & olei admixtionem. Alias *frictio* in genere duobus modis uſurpatur: uno quidem, pro omni motu, qui extrinſecus tam ſanis, quam ægris adhibetur ad cutem, quovis tempore: altero vero, vel eſt pars exercitationis, vel potius, ut ait Gal. exercitationi ſubſervit. Differentiæ ſex *frictionum* numerantur. *Mollis*, *Dura*, & inter eas *media*, *Multa*, *Pauca*, & in eo genere *mediocris*. *Dura* ligandi, *mollis* ſolvendi, *multa* minuendi, *mediocris* carnem

carnem generandi vim habet, Galen. *l.* 2. *de ſan. tuend. c.* 3. & in ſpecie de *frictione* cum oleo, *l.* 2. *de Sim. Fac. c.* 18. & alibi. Vide Rolfink. *O. & M. Med. l.* 4. *ſ.* 10 *part.* 1. *c.* 1.

Frigefactio, Frigefaciens, Frigiditas, Frigus, Frigidus, ψυχρότης, ψυχρὸς, ψύξις, ψύγμα. Terminorum ſignificatio nota eſt. Opus eſt diſtinctione. Vide infra *Frigefaciens*.

(Π) *Frigeraria*, eſt febris continuæ genus, quæ decurrit ad XVII. XXI. XXX. diem; incrementum habet longius humoraria, ingruit cum pulſu irritationis, pulſu & reſpiratione auctis, viribus artuum multum minutis, notabili frigore ſæpe & rigore, unde *frigeraria*; lingua eſt ſordida, excreta omnia fœtida, a ſtatu naturali multum diſtantia: hæc eſt febris proprie putrida ſecundum Sag.

Frigidarium, vocabatur ahenum in balneis veterum, frigidam continens aquam, quemadmodum reliqua duo, *Caldarium* calidam, & *Tepidarium* tepidam continentia, Fumanell. *de Baln. mox a princ.*

Frigidum etiam accipi poteſt, prout ſupra de *Calido* diximus, ſubſtantialiter, & accidentaliter. Subſtantialiter dicitur de aqua, nive, glacie, aut aliis, quæ deſtituuntur principio calido ſubſtantiali. Hinc Helmontius recte dixit, *Frigus* non eſt principium vitale, ſed extinctionis, *tr. Progymnaſm. Meteor. n.* 25. Imo etiam homines, quibus calor, vel flamma vitalis eſt imbecillior ſecundum vel p. n. dicuntur *frigidi*. Ita fœminæ reſpectu virorum dicuntur *frigidæ*. Impotentes quoque ad Venerem vocantur *frigidi*. C. Hoffmann. *V. L. l.* 4. *c.* 43. Accidentaliter, vel qualitative iterum dupliciter ſumitur: efficienter, & effective, ſive ut efficiens, & effectus. Ad illum reſpectum pertinent.

Frigefaciens, Refrigerans, Frigefactio, & conſiſtit in actuali, vel potentiali ſufflaminatione, oppreſſione, vel extinctione caloris & flammæ vitalis. Remedia *refrigerantia* Hippoc. dicuntur ψύγματα, *l.* 2. *de morb. XVI.* 15. 18. *XIX.* 9. *lib. de nat. mul. XII.* 19. *lib.* 2. *d' morb. mul. XXXIIX.* 8. Hæc virtus conſiſtere hodieque creditur in particulis acidis nitro-tartareis, rigidis, quæ coagulum inducere poſſunt aliis corporibus, illaque a motu nimio cohibere, ita ut in ſtatum aliqualem quietis reducantur, verbis Jac. le Mort *Pharm. Medic. Phyſ. c.* 8. Effectus reſpectu *frigidum* dicitur, & quidem in ſtatu ſec. naturam, quando caloris vitalis exceſſus eſt correctus. Uſitatius vero in ſtatu præternaturali & frequentius occurrit. Ita extrema membra *frigida* ψύξις χαρστηείων, 7. *aph.* 1. 26. *frigiditas* pedum, 4. *de R. V. I. A. t.* 39.

Frigus paroxyſmos febriles quoſdam præcedens, præſertim in intermittentibus, dependens a portionum ſucci nutritii aceſcentia, ſuccum quoque nervoſum corrumpente. Will. *de febr. c.* 3. *ſeqq.* Sylvius ex acido ſucco pancreatico lympha & pituita deducit, *Pr. M. l.* 1. *c.* 27. §. 23. Dicitur hoc etiam Græc. χειμὼν. Vide *Cheimon*. Alias quidam volunt, quod *frigor* dicatur *frigus* febrile; *frigus* vero illud, quod hyemis proprium eſt. Illud vocatur & *frigdor*, ut eſt apud Schneider. *de Catarrho l.* 1. *ſect.* 1. *c.* 2. *circa finem*. *Frigus* etiam aliquando ſumi pro catarrho & affectu capitis a vitioſis humoribus dependente, monſtrat Keuchen. *ad Seren. p.* 122.

Fringilla, nomen aviculæ notiſſimæ, quæ etiam vulgo *Vinco rubeus* dicitur. Uſus ejus eſt in cibis. Alias deſcriptionem vide in Aldrov. *l.* 18. *Ornith. c.* 6.

Frixus, Frictus, φρυκτὸς, φρυγόμενος, τηγάμενος, τετηγανισμένος, τηγανιςὸς, dicitur de iis, quæ in ſartagine torrentur, vel *friguntur*. Unde & panis τηγανίτις, in ſartagine *frixus*. Omnia *frixa* ſiccius dare alimentum & flatulentia carere, docet Galen. *l.* 1. *de Al. Fac. cap.* 22. *lib.* 3. *cap.* 2. Confirmat Linden. *Exerc. V.* §. 105. *Fricta reſina*, vel *frixa*, quæ κατ' ἐξοχὼν Græc. φρυκνὴ dicitur, notat *Colophoniam*, ad differentiam liquidæ, ſive humidæ. Ita vero vocatur, quia torretur, aut uritur, uti docet Dioſcor. *l.* 1. *c.* 93. Subſtitui poteſt Terebinthina, teſte Galen. *l.* 6. *meth. med. & alibi*. Vid. Foeſ. *Oec. p.* 668. Scribon. aliquoties meminit *n.* 203. *ſeqq.* Vid. Rhod. *in not. ad primum n.* 203.

Frondis, φυλλὰς, θαλλὸς, item *Frundis*, pro *Frons*, notat ramuſculum arboris, vel fruticis folioſum, ut *Delphica*, vel *Perſica frondis*, Keuch. *ad Seren. p.* 134. 210.

Frons, Frondis, idem quod *Frondis*. *Frons, frontis* vero Gr. μέτωπον, dicitur pars capitis anterior depilis, ſupra oculos ſita, & ad tempora uſque protenſa. *Frons* corrugata, contracta, dicitur Hippocr. μετώπȣ συναγωγὴ, *Coac. t.* 213. Sudor *frontis*, μετωπιδαῖος ἱδρὼς, *l.* 2. *de morb. mul. LVI.* 6. Vena in *fronte*, 5. *aph.* 68. vide Dieter. *n.* 546. *Frontis* deſcriptionem vide apud Barthol. *lib.* 3. *Anat. c.* 7.

Frontale, προμετωπίδιον, nomen medicamenti externi, vel topici, quod *fronti* applicatur. In ſpecie vero ſignificat topicum refrigerans & hypnoticum ex cephalicis frigidis contuſis ſacculo lineo quatuor, vel quinque digitos lato exce-

 ptis,

ptis, vel etiam idem quod ἀνακόλλημα. Vide *Anacollema*. Deſcriptionem lege apud Morell. *de form. remed. l.* 2. *ſ.* 2. *c.* 1. Meminit & Foreſt. *l.* 7. *Obſ.* 23. *&* *in Schol.*

Fronto, μετωπίας, Polluci dicitur, cui frons ampla & lata. Differt a *Cilone*, cui frons prominens. Lind. *Ex. XI.* §. 38.

Fructus, καρπὸς, in genere ſignificat omne id, quod plantæ ultimo proferunt, adeoque & ſemina, vel grana complectitur, Gal. *c.* 1. *de nat. hum. t.* 15. In ſpecie tamen id nominis ſibi reſervant *fructus* majores, pyra, poma, pruna, nuces, & his ſimilia, Schroder. *l.* 1. *c.* 12. ubi catalogum officinalium *fructuum* invenies. Dividuntur in fugaces & ſolidiores, qui reponi poſſunt. De utrorumque facultatibus vide paſſim apud Galen. præſertim *l. de atten. vict. rat. c.* 10. Dividuntur & in maturos, vel immaturos. Tropice *fructus* terre etiam vocantur metalla, quatenus ex ſua matre, aqua, in aliam matrem ſubintrant, nempe terram, in qua perficitur arborum ſuarum operatio, radicibus in aqua defixis. Ger. Dorneus *de general. mineral. c.* 3. *&* 4. *Fructus* etiam metaphorice omne commodum ſignificat.

Frugalitas, ἀπέλεια, σωφροσύνη, notat mediocritatem in aſſumendis cibis, & *temperantiam*. Hæc apud priſcos tanta fuit, ut ad victum nihil opſonii deeſſe exiſtimaverint, modo ne deſſet olus, verbis Scaligeri apud Lind. *Ex. XVI.* §. 160.

Fruges, in genere idem quod *Fructus*. In ſpecie tamen denotat duo genera: *Frumenta* & *Legumina*. Claud. Deodat. *l.* 1. *Panth. Hyg. c.* 27. Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 8. C. Hoffm. *Inſtit. l.* 5. *c.* 4.

Fruitio, ἀπόλαυσις, vide *Apolauſis*.

Frumentum, Gr. σῖτος, ſignificat omnia granorum genera, ex quibus panis conficitur. Idem quod *Fruges*. Hinc *Frumentacea* guſtamenta, σιτηρὰ γεύματα, Hippocr. 1. *de R. V. I. A. t.* 18. Jung. Gal. *in comm.* De *frumentorum* conſervatione, morbis &c. vide *Ephem. N. Cur. An. II. Obſerv.* 112. Quod puellæ cuidam in Norwegia *frumentum* ex oculis & alia ſtillaverint, quemadmodum e Thoma Barthol. notavit Bonet. *Med. Septentr. l.* 1. *ſect.* 22. *c.* 53. *p.* 254. fides ſit penes Auctores.

Fuca, φυκὶς, *Phycis* etiam Lat. eſt nomen piſcis ſaxatilis bonæ carnis, & grati ſaporis, cujus meminit Galen. *l.* 3. *Alim. Fac. c.* 30. *& l. de atten. vict. rat. c.* 8. Ejus vero deſcriptionem uſumque in cibis & Medicina pete ex Aldrovan. *l.* 1. *de Piſc. c.* 8.

Fucatus, idem tropice, quod palliativus. Ita *fucata* elephantiaſis curatio eorum ægrorum, qui nullo remedio in integrum reſtitui poſſunt, traditur & legitur apud Julian. Palmarium *de morbis contagioſ. l. de Elephantiaſ. c.* 7.

Fucus, φῦκος, eſt homonymum. Vel enim ſignificat *Inſectum* quoddam veſpis, vel apibus ſimile, cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. *l.* 1. *de Inſect. c.* 5. Vel ſignificat colorem, vel *pigmentum* & ornatum peregrinum, quo *fucamus* faciem, quod pertinet ad *Coſmeticam*; quorum *fucorum* exempla vide apud Foreſt. *l.* 31. *per totum*; aut capillos, Keuchen. *ad Q. Seren. p.* 100. Græc. χρῶμα. Hinc & herba marina, ſpecies *Algæ*, unde tinctura quædam deſumitur, φῦκος, *fucus*, dicitur, C. Hoffm. *l.* 2. *V. L. c.* 28. 29.

Fuga, φυγὴ, refertur inter affectus animi, & opponitur cupiditati, eſtque paſſio animi conſiſtens in depreſſione ſpirituum, & malum abſens e longinquo adſpiciens, de quo affectu vide Willis. *An. Brut. Part. II. c.* 9.

Fugax, ὡραῖος, idem quod *Horarius*, eſt epitheton fructuum quorundam, qui naſcuntur eo tempore, quod Horam vocant. Eſt autem *Hora* Græcis id anni tempus, in cujus medio Caniculam exoriri contingit. Dicuntur vero *fugaces*, quod recentes ad reponendum ſint inepti, v. gr. Cucurbitæ, Mora, Pepones, Melopepones, &c. de his vide plura apud Gal. *l.* 2. *de Al. Fac. c.* 2. Abſceſſus *fugaces* dicuntur M. A. Severino, qui de loco uno leviter in alium transferuntur. *l. de Abſceſſ. Critic. c.* 14. *p. m.* 25.

Fugile, vel excrementum auris denotat, & ita cum *Cerumine* coincidit. Ad cujus ſimilitudinem etiam ſordes flavæ in urina apparentes *Fugilis* nomine veniunt apud Paracelſum, cerebrique & aurium dolores ſignificant, *in Schol. ad lib.* 2. *de Urin. cap.* 1. Vel Apoſtema circa aures notat, quod *Parotis* vocatur. Rul. & Iohnſ. Walth. *Sylv. Med. p.* 1210. Paracelſ. & *Fugilativum* vocat *l.* 2. *de Tartar. tr.* 2. *c.* 5. Apud Foreſtum dicitur *Fugilla*, & in genere idem eſt quod Bubo, i. e. Apoſtema glandulosum. In ſpecie vero *Parotis* ſive tumor glandularum ſub ipſis auribus ita vocatur. *Obſ. Chirurg. l.* 3. *Obſ.* 7. *Schol.*

Fugitivus, addito *Servus*, vocatur Chymicis Mercurius, ideo quod, etſi putent ſe probe eum ligaſſe, nihilominus effugiat. Vide *Servus*.

Fulcimen, *Fulcimentum*, ἔρεισμα, στήριγμα, vide *Ereiſma*. D. Henr. a Deventer *fulcimenti*

ti κατ' ἐξοχὴν nomine inſignivit in ſella parturientium perforata aſſeris poſterioris partem ſuperiorem, cui parturiens dorſo lumbiſque incumbit & acclinata quieſcit. *Lum. Nov. pro Obſtetr. c. 26. p. 90.*

Fulica, λῦφα, ἐρωδιὸς, juxta Ciceron. eſt nomen avis aquaticæ, cujus deſcriptionem & uſum in cibis & Medicina vide apud Aldrov. *l. 19. Ornith. c.* 13. Meminit & Jul. Alex. *Salubr. l.* 13. *c.* 4.

Fuligo, λιγνὺς, eſt terreæ materiæ ad plenum peruſtæ exhalatio, & differt a *fumo*, qui eſt exhalatio a ſemiuſta & humida materia proveniens, Galen. *adverſ. Lyc. c. 2. fin. Fuligo* vapor terreſtris, *Fumus* mixtio quædam ex terreſtri & aquea ſubſtantia, *lib.* 8. *meth. med. c.* 5. *fin.* De ejus natura & facultatibus medicamentoſis vide Gal. *l. 7. de Sim. Fac. h. t.* Schrod. *lib.* 4. *cl.* 2. *n.* 384. Fr. Hoffm. *in Clav. p.* 584. *ſeq. Fuliginem* e fumo provenire vult Junken *Chym. Exp. Cur. P. I. ſect.* 3. *c.* 11. *p. m.* 242. Dioſcor. *fuliginem* prædicat e vitrariis officinis, cujus vis medica eſt adſtringere & erodere, *l.* 5. *c.* 182. (de *fuligine thuris* & alia ex mirrha, reſina & ſtyrace, *vid. eund. l.* 1. *c.* 84. 85.) Rul. & Iohnſ. *in Lexic.* Per ſimilitudinem *fuligo* quoque vocatur excrementum terreum oleoſi ſanguinis, quod illi in flammulam vitalem, quem Spiritum vocamus, accenſo & deflagrato ſupereſt, Linden. *Ex. XV.* §. 125. D. D. Hoffmann. *in Diſſert. Anat. ad Horne Microc. p.* 152. *fuliginem* excrementum aqueum vapidum, ſalis & ſulphuris ſpirituoſi parte maxima orbatum pronunciavit. Eſtque vel naturalis, vel præternaturalis, quando excedit. Hæc evacuari debet per poros cutis. Lind. *Ex. XIII.* 400. *ſeq.* A purgantibus vero augetur, §. 374. Retentæ vero *fuligines* valde nocent, *Ex. XV.* 132. Inde oritur magna λιγνυώδης, *fuliginoſa*, nigra, Hippocr. *lib. 3. Epid. ægr.* 12. *poſt. ſtat. peſtil. & l. 6. Epid. ſ.* 5. *t.* 14. Saliva *fuliginoſa* & ſputum, *l.* 2. *de Morb. L.* 2. *Coac. t.* 390. Jung. Foeſ. *pag.* 384. 385. Hanc de *Fuliginibus* ſententiam præſertim per exſpirationem a natura propellendis, adeo abſurdam dixit Charltonus, ut Heraclito riſum excutere poſſet, *Oecon. An. Ex. IIX.* §. 14. an vero ſatis probaverit, merito adhuc dubitatur. *Fuligo metallorum* proprie dicitur *Arſenicum*, ſæpe etiam *Mercurius*. Rul. Iohnſ. Helmont. paulo aliter de *fuliginis* natura docuit, ſtatuens, omnem *fuliginem* partim eſſe ſal volatile concreti præſervatum ab inflammatione propter aquæ evolantis commixtionem, partim eſſe oleum, quod evolandi celeritate combuſtionem præterfugit, *tr. Complex. atque Miſt. Element. figm. n.* 33. *Fuligines ſanguinis* non eſſe cauſſam Eſthmatis, aut Tuſſis, vult Idem *tr. Aſthma & Tuſſis n.* 54. *ſeqq.* De ſpiritu *fuliginis* vide Schrod. *d. l.* & Hoffmann. Willis. *Pharm. Rat. Part. I. ſect.* 5. *c.* 2.

Fulmen, κεραυνὸς, quid proprie ſignificet, Phyſicorum eſt docere: nimirum ignis in nubibus accenſus, & cum fragore, quem *Tonitru* vocant, disjectus, in nitroſis, ſulphureis & aliis particulis, quales ad pulveris pyrii conſtitutionem concurrere ſolent, conſiſtens. Vide plura apud Joh. Marc. Marci *Philoſ. vet. reſt. Part. II. ſect.* 5. *ſubſ.* 1. & *Ephem. N. Cur. Ann. II. Obſ.* 27. *Fulmen* Chymicis dicuntur flores cupellati argenti in ipſius cum plumbo repurgatione. Unde *fulminare* metalla idem eſt ac repurgare, potiſſimum quæ perfecta dicuntur. Vide *Tonitru*.

Fulminatio, (an non Gr. κεραύνωσις dici poſſet?) eſt gradatio metallica cum excoctione ad purum in cineritio, cujus perfectio veluti effulgente indicatur ſplendore. Inde etiam nomen operi eſt, quod *Coruſcatio* veluti in fulmine apparente fulgure fiat. Nam poſtquam aſſumptæ ſegregatæque ſunt alienitates (veluti fluores adjecti, plumbum mineralia conjuncta) nubecula quædam ſulphurea obequitat per ſuperficiem, unde poſtea purpureus elucet ſplendor, quem *fulgur*, vel *fulmen*, aut etiam florem nuncupare ſolent, qui cum diſparet, relictus Regulus refrigeratur. Ruland. & Iohnſ. De *lapide fulminari*, Auro *fulminante*, vide *Ceraunios*, *Ceraunochryſos*. De muſco clavellato & ſimilibus herbis *fulminantibus Ephem. N. Cur. A. I. Obſ.* 97. *in Schol.*

Fulvus, κιῤῥὸς, vide *Cirrhos*.

Fumans eſt apud Chymicos epitheton cujuſdam Spiritus, cujus duo habentur proceſſus; unus quidem eſt Mercurialis & Jovialis, qui & *Fumitorium* perpetuum vocatur, organis reſpirationis valde noxius, nihilominus Steph. Blancardus uſum aliquem externum aſſignat, nimirum ſi tophis gallicis illinitur, *in ſuo vernaculo tractatu de Venere obſeſſa & examinata, p.* 192.

Fumaria corporis majora, Arteria & ſtomachus, Cælius Aurel. *Chronic. l.* 1. *c.* 1.

Fumigatio, Gr. καπνισμὸς, ἀποκαπνισμὸς, ὑποκαπνισμὸς, Chymicis eſt per fumum acrem corrodentemque calcinatio. Rul. & Iohnſ. Vel *Fumigatio* dicitur ſpecies ſolutionis Chymicæ & ad calcinationes pertinet, quando metallum, vel materia ſolvenda, per vaporem vel fumum adſcen-

ſcendentem e particulis ſalinis cujuſcumque notæ ſuperficie tenus corroditur, & temporis tractu in pulverem redigitur. Jac. le Mort. *Chymic. Medico-Phyſ. c. 3. p.* 20. Ita & Calcinatio philoſophica vulgo dicta Cornu Cervi eſt nihil aliud, quam *Fumigatio*. Morley *Coll. Chym. Leid. c.* 141. Alias *fumigata* dicuntur καπνιςὰ, ut ſunt carnes, piſces &c. Parac. *l. 2. de Tartar. tract.* 1. *c.* 1. Apud Medicos vero *fumigatio*, ἀποκαπνισμὸς, dicitur, quando rei alicujus nidor ſuffitæ per infundibulum imbibitur, vel per arundinem fumus hauſtus excipitur, uti fit cum Nicotiana, vel Tabaco. Dioſcor. *l. 3. c.* 126. Plin. *l. 26. H. N. c.* 6. Vocatur & *Fumigium* Foreſt.

Fumitorium, cum epitheto *perpetuum*, vocatur Spiritus fumans prior. Vide *Fumans*.

Fumus, καπνὸς, quid ſit, & qualis exhalatio, vide *Fuligo*. *Fumus* proprie eſt id, quod ex rebus, cum cremantur, exhalat, Lind. *Exerc. XV.* §. 124. 128. In nobis eſt idem quod fuligo. Paracelſ. omnem *fumum* exiſtimat eſſe de narcotico anodyno cum ſtupefactione innata, *l.* 10. *Paragr.* §. 2. Spagyricis & Metallurgis *Fumus albus* eſt Mercurius. *Fumus citrinus* eſt Sulphur. *Rubeus* eſt Auripigmentum. *Fumus viroſus*, vel virus eſt aura illa, vel vapor venenoſus, qui aliquando oritur cum periculo vitæ in metallifodinis, vulgo *Schmaden*.

Funambulo, χοινοβάτης, vocatur hiſtrio quidam, qui agilitate membrorum mira præditus graditur, ſaltat ſuper funem, ſuſpendens ſe variis modis: Exempla rariora vide apud 2. Alex. *l. 6. Salubr. c.* 4. & Lang. *l. 1. ep.* 10. Σχοινοβατίη, *funambulatio*, Foeſ. *n.* 609.

Functio, ἐνέργεια, idem quod *Actio*, de quo ſupra *ſuo loco*. Adde Barthol. *in proœm. Anat.* & Willis. *An. Brut. P. I. c.* 4.

Funda, σφενδόνη, Medicis eſt nomen *faſciæ*, vel *Mitellæ*, vel deligationis certæ, naſo, jugulo, labio inferiori applicandæ, Gal. *de faſciis*. Hipp. 1. *de art. t.* 74. Foeſ. *p.* 604.

Fundalia, vocavit Lullius *Feculas*, ſive *Gerſas*, teſte Libav. *Alchym. Pharmac. c.* 21. Vide *Fecula*.

Fundamentum, βάσις, vide *Baſis*.

Fundo, vide *Fuſio*.

Fundulus, κωβιὸς, vide *Cobites*. *Fundula* etiam dicitur alia piſciculi ſpecies, quæ alias *Capito* dicitur, aut *Gobio capitatus*. Aldrov. *l. 5. c.* 27.

Fundus, πυθμὴν, dicitur de inferiore parte ventriculi, Galen. *l. 5. de L. A. c.* 6. Item de inferiore parte teſtium, uti ex Polluce notavit Fallop. *in Obſ. Anat. T. 1. p.* 418. Πυθμενόθεν, *funditus*, pro omnino, prorſus, legitur apud Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 42. Adde Foeſ. *p.* 543. *Fundus urinæ*, idem quod *ſedimentum*, Parac. *de Urin. judic. l. 1. tr. 1. c. 3. & alibi*.

Funeſtus, θανάσιμος, θανατώδης, idem quod *Lethalis*, dicitur de eventu morbi ad mortem terminante, & quidem dupliciter, vel ſimpliciter & neceſſario, vel magna ex parte, Gal. 5. *aph.* 2. & 3. Vide Dieter. *Iatr. n.* 385. Lind. *Ex. XII.* §. 27.

Fungus, μύκης, diverſimode accipitur. Aut enim notat excreſcentiam terræ, vel excrementum terræ quoddam variæ formæ & figuræ, ſuntque hujuſmodi *Fungi* rudimenta plantarum: *Eph. N. C. A. II. Obſ.* 54. quorum tres ſpecies recenſentur: Eſculenti, Officinales, & Venenoſi *fungi*, de quibus vide Botanicos, præſertim Cluſium de *fungis*. Officinalium Catalogum lege apud Schroder. *l. 2. c.* 13. Tales *fungos* terreſtres dicit Helmont. eſſe *Leſſas terræ* pelle obductas, ſive fumum tranſcorticem, *tr. Imago ferm. impregn. n.* 31. *Fungus* minimus dicitur *Fungillus Mithridaticus*, *Eph. N. Cur. A. III. Obſ.* 34. Inter omnia eſculenta *fungi* peſſimi ſunt cibi, Galen. *l. de bon. & mal. ſucc. c. 4. & de puer. epil.* Aut ſignificat *Fungus* excreſcentiam quandam in partibus ulceratis ex humore nutritio corrupto natam, veluti tuberoſam eminentiam, cujus meminit Hippocr. *lib. 2. de morb. XLIIX.* 10. Clarius vero apud Galen. *l. 1. de L. Aff. c. 1. & c. 3. in 3. Epid. t.* 49. Horum plures obſervationes quære in Hildan. *Cent. 1. Obſ.* 15. *Cent. 2. Obſ.* 35. 36. *Cent. 3. Obſ. 1. l. de Ich. & Melicer. c.* 23.

Funiculus, cum epitheto *umbilicalis* dicitur congeries vaſorum umbilicalium fœtus cum ſuo involucro, cujus miram contorſionem obſervavit & delineavit D. Ruyſchius *in Centur. Obſerv. Anat. Chirurg. Obſ. XI.* Ejus naturalis deſcriptio videatur apud Anatomicos, & inter noviſſimos apud D. D. M. Hoffmann. *Id. Machin. hum. ſect.* 13. §. 11. *Conf.* Barthol. *lib. 1. Anat. c.* 37.

Funis, σχοῖνος, σχοινίον, quid ſit, non indiget declaratione. Pertinet inter inſtrumenta Chirurgis neceſſaria, uti patet ex Hipp. 4. *de artic. t.* 63. Arabes venam Medianam vocaſſe *Funem brachii*, teſtatur Joh. Zecchius *lect. 11. in ſect. 1. Aph. Hipp. p. m.* 109.

Furcula, idem quod *Clavicula*. Avic. *l. 4. fen. 5. tr. 1. c.* 8. Vide ſupra *Clavicula*. *Furcilla* etiam idem eſt quod *Bulimus*, quæ ſignificatio, uti minus eſt obvia, ita paſſim ignorata. Lind. *Ex. XIII.* §. 58.

Fur-

Furfur, πίτυρον, proprie ſignificat pelliculam ſive corticem, quæ a frumento inter molendum abſcedit. In qua ſignificatione apud Hipp. & Gal. aliquoties occurrit, v. g. Hipp. *l.* 7. *Epid. XXXIII.* 8. *l.* 2. *de diæta XI.* 19. Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 8. *& alibi*, ubi *furfurum* facultatem detergentem ad gargariſmata laudat. Quæ fino & frequenter Clyſterum decoctis addere ſolent Galli, uti patet ex Philiberti Guybert. *Medecin Charitable*, *idiomate Gallico expreſſa*, *in principio*. Ab hujuſmodi *furfuribus* panis dicitur πιτυείας, *furfuraceus*, ubi *furfur* a farina non eſt ſeparatus, qui & αὐτόπυρος συγχομιςὸς, vocatur Gal. 1. *c.* 2. & omne *furfureum* πτυρῶδες habere vim deterſoriam dicitur *c.* 12. ab eorum ſimilitudine etiam πίτυρα, *furfures*, dicuntur particulæ excrementorum cum urina prodeuntes, Hipp. 2. *de Nat. hum. t.* 21. unde & πιτυρώδης ὑπόςασις, *furfureum* ſedimentum, & urina *furfurea* vocatur *Coac. t.* 581. *com.* 2. *Progn. tex.* 28. *lib.* 7. *aph.* 44. Vide Dier. *n.* 684. *Furfuroſi* quoque vocantur, quibus aſſidue ſquamulæ, veluti *furfures* in ſcabie gignuntur, quæ & pectendo, aut ſcalpendo decidunt. Unde & affectus πίτυρα, *furfures*, aut πιτυείασις, *furfuratio* vocatur, quæ *Porrigo* dicitur, Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 6. Seren. *de re medica c.* 3. ubi & *Farrea nubes* appellatur, Keuchen. *in not. p.* 94. Cauſſa ejus conſiſtit in portionibus ſiccioribus ſalinis, & ad ſcabiem ſiccam referri poteſt. *Furfuriſca* etiam vocatur ille morbus. Vitalis *de Furno Medicin. c.* 69. *p. m.* 74.

Furioſus, μανιακὸς, vide p. p. *Furor*. Porro eſt etiam epitheton *Flatus*, de quo vide ſupra *Ambulo*.

Furnus, idem quod *Fornax*, vide ſupra. Rolfink. expreſſe ſcripſit, pari paſſu ambulare, *Chym. l.* 2. *c.* 17. *Furnus* eſt locus, capſa, & velut officina Vulcania ignis coercendi, regendi, recteque adminiſtrandi gratia excogitata. Rul. Plura legantur apud D. D. Wedel. *Pharm. in A. F. R. l.* 1. *ſ.* 5. *c.* 2. Joh. Franc. Vigani *Medull. Chymiæ circa fin. de Furnis & Vaſis*. Morley *Coll. Chym. Leid. c.* 196. *ſeqq.* Iunken *Chym. Exp. Cur. P. I. ſ.* 1. *c.* 2. *p.* 30. *ſeqq.*

Furo, ἰκτὶς, idem quod *Viverra*, ſive *Muſtela Sylveſtris*. Vide *Ictis*.

Furor, μανία, eſt ſpecies vehementioris delirii abſque febre, cujus accuratam deſcriptionem invenire licet in Willis. *An. Brut. part. II. c.* 12. Vide ſupra *Delirium*. Junge Dieter. *n.* 512. 518. Ejus ſpecies eſt *Furor* ἐρωτικὸς, *amatorius*. Helmont. negat *furorem* eſſe mentis affectum, aut animam rationalem lædi, *tr. Format. ortus n.* 79. *& tr. Imago mentis n.* 6. Qui tali affectu laborant, vocantur *furioſi*, μανιακοὶ, μαινόμενοι. Vide *Mania*.

Furunculus, δοθιὴν, vide *Dothien*.

Fuſaneus, χυτὸς, ρυάς, dicitur de piſcibus, qui gregatim ſimul natant, & fuſim retibus capiuntur. Aldrov. ex Ariſtotele *l.* 2. *de Piſc. c.* 18. *& l.* 3. *c.* 18. Quando vero de morbis dicitur, eſt Gr. σποραδικὸς, vide *Sporadicus*, & opponitur Endemiis, vel Epidemiis. Gal. *in def. Med.*

Fuſcus, φαιὸς, πελὸς, eſt nomen coloris inter nigrum & candidum medii, magis tamen ad nigrum vergentis, Gal. *c.* 3. *in* 3. *Epid. t.* 3. Dicitur *umbroſus*, σκιαρὸς, σκιώδης. Hinc quædam medicamenta Galen. dicuntur φαιὰ, *fuſca*, Gal. *l.* 6. *de C. M. S. G. c.* 8. 10. *Fuſcedo faciei* legitur apud Foreſt. *l.* 31. *Obſerv.* 3. *in Schol. Fuſcedo linguæ* vulgo dicitur *Angina*, teſte Lang. *l.* 1. *ep.* 4.

Fuſio, χύσις, terminus eſt Chymicus, exprimens in genere liquationis ſpeciem per ignem. Unde & *fuſio* & ſolutio per ignem pari paſſu ambulant. *Tract. de Alchemia* incerti Auctoris *c.* 32. *in Volum. Chym. III.* Uſitatius vero *Fuſio* de metallorum & mineralium liquatione dicitur, *Liquefactio* de pinguibus & concretis, notante Iunken *Corp. Pharmaceut. ſect.* 1. *c.* 2. *n.* 4. *p.* 9. *& c.* 4. *n.* 2. *p.* 18. Jungatur & Wedel. *Pharmac. Acroam. l.* 1. *ſect.* 4. *c.* 2. *p.* 145. *ſeqq.*

Fuſtigatio quid ſignificet, ex aliis Lexicis peti & haberi poteſt, nimirum plagas baculo vel fuſte inflictas. An vero fuſtigatio, nec non tortura, remedii loco eſſe poſſit podagricis, quæſtionem movet P. Ammann. *Irenic. p.* 174. reſpondens eſſe quidem liberrimæ voluntatis, ſed remedium ignominioſum.

Fuſtis piſtillaris, ξύλον ὑπεραιεῖδὲς, inter inſtrumenta refertur ad articulos reponendos ab Hippocr. 4. *de artic. t.* 57.

Fyada, id eſt *Mercurius*, *Fumus albus*. Rul. & Iohnſ.

G.

GRæcum Γ apud Medicos Græcos *unciam* notat, Rhod. *ad Scribon. num.* 71. Vide textum Græcum Galen. *in libris de compoſ. Medic. & facile parabilibus*, item *de pond. & menſ.*

Gabal, vide *Cabales*.

Gaballa, *Gaballia*, vide *Cabala*.

Gabirea, γαβιρέα, ſpecies eſt Myrrhæ pinguiſſi-

guiſſima læto & pingui ſolo naſcens, quæ copioſam ſudat Stacten, teſte Dioſc. *l.* 1. *c.* 77. Gorr.

Gabricu, terminus eſt Spagyricus, denotans Maritum *Philoſophicum*, i. e. *Sulphur Philoſophorum*, cujus fœmina dicitur *Beya*, i. e. Aqua Mercurialis, *Th. Chym. Vol. III. p.* 675. *& Vol. IV. p.* 736.

Gados, γάδος, idem quod *Galeus*; de quo infra *ſuo loco*. Vide Linden. *Ex. XI.* §. 24. *ſeqq.*

Gæa, γαῖα. *Terra*. Vide *Ge*.

Gæodes, γαιώδης, vel appellative, vel proprie accipitur. In illa ſignificatione idem eſt quod *Terreſtris*, *Terrenus*, a γαῖα, *terra*. Vide *Ge*. Hac vero ſignificatione notat lapidem de genere *Aetitarum*, etiamſi Dioſcorid. ſeparatim de utroque differat *l.* 5. *c.* 161. 169. Terram in ſe complectitur, utplurimum quidem candidam, ſed aliquando pallidam, aliquando luteam, ſolaque figura a *Belenite* differt. Hic enim inſtar ſagittæ oblongus eſt, *Gæodes* vero rotundus. Muſcus, qui ei adhæreſcit, olet violam. Hic lapis adſtringit, ſiccat, caligines oculorum diſcutit, & illitus ex aqua teſtium mammarumque inflammationes ſedat. Hæc ex Dioſcor. *d. l.* Gorræus.

Gagates, γαγάτης, eſt ſpecies lapidis minus pretioſi, ita dicta a fluvio *Gagas* in Lycia, vel ſecundum alios in Cilicia, ex liquido bitumine, vel ex ſucco pingui & bituminoſo concreti, qui igni admotus ardet & bituminis odorem reddit. Perperam a nonnullis confunditur cum Succino. De hujus differentiis & uſu medico vide Galen. *l.* 9. *de S.* Fac. *l.* 9. *de C.* M. *S. L. c.* 2. Scribon. *n.* 225. Rhod. *in Not. ad h. l.* Dioſcor. *lib.* 5. *c.* 146. Lang. *l.* 1. *ep.* 75. Chioccum *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *p.* 355. *ſeq.* Schroder. *l.* 3. *c.* 33. Hoffm. *in clav. ad h. l.* Rulandus cum ſuccino confudiſſe videtur.

Gaietanus, γαϊτανὸς, eſt epitheton vinculorum ex materia ægre putreſcibili factorum, cujus meminit Galen. *lib.* 13. *meth. med. cap.* 22. *ad fin.* Jul. vero Alexandrinus opinatur, ſignificari hoc nomine fides chordaſque ex animalium nervis eductas concinnataſque, quæ vulgo *Gavetæ* dicuntur, & materia eſt corrumpi aut putreſcere non admodum facilis, *in notis ad h. l.*

Gala, γάλα, *Lac* ſignificat. Eſt vocabulum valde æquivocum. Proprie & uſitatiſſime ita dicitur liquor ille candicans, calidus, dulcis, tenuis ad mammas & ubera collectus, & ſuctione, vel preſſione externa papillarum infantibus & brutis noviter excluſis pro nutrimento elicitus & excretus. De hujus materia ingens Medicorum veterum & recentiorum diſſenſus, dum alii ſanguinem & quidem menſtruum *Lactis* materiam ſtatuerunt, inter quos eſt ipſe Hippoc. quamvis non penitus expreſſe ſcriptum reliquerit, tamen facile colligi poſſe videtur *ex* 5. *aphor.* 39. Gal. vero διαῤῥήδην aſſeruit *l. de V. S. adv. Eraſiſtratum c.* 5. unam eſſe ἐσίαν vel eſſentiam *lactis* & menſtruorum, & amborum communes fontes, nempe venas. Quos principes ſecutus fuit poſtmodo totus pene Doctorum Medicorum chorus. Alii tamen pauciores receſſerunt ab illa recepta ſententia, & Chylum pro *Lactis* materia ſubſtituerunt, inter quos primus nobis videtur Proſper Martianus *in præfat. ad Hipp. libr. de Nat. Pueri p.* 42. 43. quamvis ſanguinem ex parte adhuc admiſerit. Hunc ſecuti & alii ex recentioribus ſolum chylum urgentes, de quibus videatur Bartholin. *Anat. l.* 2. *c.* 1. Proſtant & noviſſime habitæ *Exercitationes Academicæ* de hoc argumento in Lyceo Altdorffino & alibi habitæ. Egregie etiam ventilavit opiniones de materia ſanguinis ſecundum recentiorum phænomena Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. I. ſ.* 2. *c.* 2. *p.* 93. *ſeqq.* Solus Hier. Barbatus ſerum *lactis* materiam pronunciavit, illud a ſanguine ſeparari & in *lac* aſſimilari judicans. Verum rectiſſime Barthol. *d. l.* de hac hypotheſi ſcripſit: *Recte*, *ſed non ſolum*. Pinguius enim *lac* chylum requirit: q. d. ſi ſolum ſerum *lactis* eſſet materia, unde provenirent butyroſæ & pingues ejus portiones quandoque ſat copioſæ? Inter Alimenta vero optimi ſucci & laudabilis cum coctionis, tum diſtributionis, principatum obtinere veriſſime docuit Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 15. & cum eo plures alii. Jungatur Dieter. *n.* 165. Quo alimenti reſpectu triplex potiſſimum præter humanum nobis in uſu eſſe *Bubulum*, *Caprillum*, *Ovillum*, novimus ex C. Hoffmann. *Inſtit. Med. l.* 5. *c.* 19. §. 1. & aliis. Verum quoad uſum medicamentoſum addi debent *Equinum* & *Aſininum*. *Lac* virtutibus medicamentoſis egregiis humectandi, refrigerandi, mitigandi pollere, etiam ex Galen. & aliis conſtat. Vid. Linden. *Ex. XVI.* §. 78. Hinc uſus & internus & externus eſſe ſolet. Ad artificioſas lactis præparationes pertinet *lac* πεπυρωμένον, quod & διαχοχλάκιον vocatum fuit, quando igniti ſilices in illo fuerunt extincti, idem *d. l.* §. 82. Γάλα σεσεισμένον, *lac* quaſſum nihil aliud eſt, quam *lac* ebutyratum & portione ſua butyroſa per agitationem & conquaſſationem privatum, Id. §. 108.

§. 108. *ſeqq.* Improprie & tropice *lac* quoque terminus eſt Pharmaceuticus, & tribuitur diverſis medicamentorum ſimplicium & compoſitorum formulis, v. g. Emulſionibus. Schroder. *l.* 2. *c.* 14. ſuccis herbarum expreſſis, Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 8. *c.* 6. v. g. Papaveris, Scribon. *n.* 22. Peucedani, *n.* 166. 170. (vid. Rhod. *in not. ad hæc loca*) *Lac* Papaveris, i. e. *Opium*, Ruland. Ita & aliæ præparationes hoc nomine veniunt. *Lac* Sulphuris, perlarum: *Lac* Virginis. De quibus videantur Diſpenſatoria, Schroderus, Libav. & alii. Cæterum *Lac Virginis* quoque vocatur mixtura e lixivio acri ſmegmatopœorum & olei viridis ſambuci, Chr. Meretti *ad Neri A. Vitr.* p. 327. e noviſſimis Iunk. *Lex. Ch. Ph. P. l. p.* 125. 126. Denique in Lapidis Philoſophici labore Mercurius, ſive materia ad album redacta, *Lac Philoſophorum*, item *Lac virginis* vocatur, quæ & ſuccus Lunariæ dicitur Ruland. Ger. Dorneus *Philoſ. Chemica*. *Lacte*, pro *Lac* veteres quoque poſuiſſe, teſtatur Rhod. *ad Scribon. n.* 22. *Lactes* quid ſint, vide infra *Lactes*.

(Π) *Galactia*, Lactis effluxus. Lin.

(Π) *Galactirrhoea*, v. *Galactia*.

Galactina, γαλάκτινα, vide *Lacticina*.

Galactites, γαλακτίτης, dicitur lapis ex ſaxo calcario naſcens, ſicut & *Melitites*, μελιτίτης, cui & in reliquis notis valde ſimilis eſt, cinereo colore, qui cum coti atteritur, ſuccum reddit lacteum & dulcem, ex quo nomen ſuum accepit. Singulis fere annis capit incrementum, quo fit, ut aliquando magnitudine pueri caput exæquet. Caloris aliquid habet atque abſtergit, ad oculorum fluxiones & ulcera inungitur. Oportet autem in aqua tritum pyxide plumbea recondere, propter vim glutini, quod obhæret. Idem mulieres lacte copioſo implet, ſi tritus poſt balneum cum aqua aut vino dulci bibatur. Hæc Gorræus. De hoc lapide legatur Gal. *l.* 9. *de Sim. Fac.* §. *Hæmatites*. Dioſcor. *l.* 5. *cap.* 150. Ægin. *l.* 7. *c.* 3. *lit. L.* Chiocchus *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *p.* 277. 399.

Galactodes, γαλακτώδης, duplicem habet ſignificationem: (1) notat *tepidum* in modum lactis recentis, quod neque calidum, neque frigidum eſt. Dicitur & *Egelidum*. Ita dicitur de vino, Hipp. *l.* 7. *Epid. L.* 7. de aqua Aet. *l.* 3. *Tetrabil.* 1. *c.* 170. ubi frigidæ opponitur. Et apud Galen. *l.* 7. *meth. med.* ἐδέσματα γαλακτώδη vocantur edulia *tepida*: (2) ſignificat colorem *lacteum*, & ita dicitur de excrementis *lacteum* colorem obtinentibus. Hippocr. *l.* 3. *Epid. ægr.* 13. *poſt ſtat. peſt. de urina*. Gorræus.

Galactophoros, γαλακτοφόρος, i. e. *Lactiferus*. Epitheton canalium, vel vaſorum, aut chylum ad mammas recta pro materia Lactis deferentium, quos omnino adeſſe nonnulli ſibi perſuaſum habent, vel potius ductus illi & tubuli, qui e glanduloſa mammarum ſubſtantia ad papillam, veluti ad centrum colliniant, de quibus tubulis legi poterit Bartholin. *l.* 2. *Anat. cap.* 1. *p.* 332. Dicitur & communiter *Lacteus*, de quo vocabulo paulo inferius.

Galactopoeetica, γαλακτοποιητικὴ, ſcil. facultas, dicitur aptitudo illa in mammis, lac vel e chylo, vel ex ſanguinea maſſa, conficiendi.

Galactopoſia, γαλακτοποσία, dicitur curatio morborum quorundam, v. g. arthritidis, phthiſeos, per potum lactis. Chr. Benettus *in Theat. Tabid. Exerc.* 26. Th. Bonet. *Anat. Pract. l.* 14. *ſect.* 1. *Obſ.* 32. §. 5. *p.* 1440.

Galactopotes, γαλακτοπότης, i. e. *Lactipotor*. Pollux.

Galarias, γαλαρίας, idem quod *Callarias*, nomen piſcis, qui & *Aſellus* dicitur. Lind. *Ex. XI.* §. 28.

Galaricides, vel *Galaractis* lapis, idem quod Galactites. Albert. & Anshelm. Boetius de Boot. *hiſtor. gemm. & lapid. p.* 559. *ſeqq.*

Galaturæ, dicuntur mucilagines ſemin. cydonior. aut pſyllii factæ per aquas, v. g. cancrorum, aut ſpermat. ranar. in affectibus oculorum efficaces. Meminit hujus vocabuli D. Ludov. *Pharmac. diſſ.* 1. *p.* 415.

Galax, γάλαξ, idem quod γλαῦξ, vide *Glaux*.

Galaxa, *Galacia*, terminus Paracelſicus. Dicitur eſſe ſpina ignis, *l.* 2. *de Gallicis puſtulis, ulceribus &c. cap.* 5. Alias communiter notat lineam illam albam in cælo, quam Cic. *Circulum lacteum* quoque vocavit, Gr. γαλαξίας, κύκλος, eſtque nihil aliud, quam congeries minutiſſimarum ſtellarum fixarum, ſive nebuloſarum ſtellarum. Vid. Dn. Sturm. & Paracelſ. *Fragment. de Anat. oculor.* item *l.* 1. *de morbis metallifoſſor. tr.* 2. *c.* 1. *& in fragmentis huc pertinentibus*. Idem Poroſitates in cranio hoc nomine inſignivit, *l.* 1. *de Podagricis*. Charlton. quoque vias & diſtributionem chyli *Galaxæ* nomine exornavit, *Ex.* 3. *Oec. Animal.*

Galaxias, γαλαξίας, eſt etiam nomen lapidis, qui alias μόροχθος, vel μέροξος, item λευκογραφὶς, vocatur, quem Gal. cum Galactite confundit, *l.* 9. *de Sim Fac.* §. *Schiſtus*. Dioſcorides vero ſeparavit, *l.* 5. *c.* 150. & 152.

Galbanetum Paracelſo dicitur balſamus, qui penetrat venas & ligamenta, cujus deſcriptiones vide *l.* 2. *de Tartaro tr.* 1. *c.* 6. *& in explicatione*. Iohnſonus vero *Galbanetum* deſcribit, quod ſit liquor ex *Galbano* de Terebinthina dilutus. *Lexic. Chym. lib.* 2. Ejus deſcriptio habetur apud Schrod. *l.* 4. *claſſ.* 2. *p.* 196. quam etiam C. Etmullerus ſuo calculo comprobavit. Junge Jac. le Mort *Pharm. Chym. Phyſ.* & ex hoc Morley *Coll. Chym. Leid. c.* 200. Significat & *felem*, de quo animali vide ſupra *Felis*.

* *Galbanetum Hartmani*, medicamentum ex Galb. p. 1. Sp. Tereb. p. 11. ab Hartmano inventum. Sennertus addit Ol. Ir. Lavend. ℥. 1. Eſt autem ad membra paralytica inſigne remedium. V. Pharmac. Batean.

Galbanum, γάλβανον, χαλβάνη, vocatur gummi quoddam plantæ ferulaceæ Syriacæ, quæ *Metopium* dicitur, intenſe flavum, inflammabile, vim habens calefaciendi, reſolvendi, Gal. *l.* 8. *de Sim. Fac.* Dioſcorid. *l.* 3. *c.* 97. Schroder. *lib.* 4. *cl.* 2. *n.* 385. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Rhod. *ad Scribon. num.* 81. In ſpecie quomodo ſignum præbeat fœcunditatis, lege apud Lang. *l.* 1. *ep.* 49. Galbani Crocati deſcriptio & uſus videatur apud Mynſicht. *in armamentar. Chym.*

Galbeum, & in plur. *Galbei*, vel *Galbei*, κόσμια, κόσμοι, dicuntur *Armillæ*, quæ & ornatus, & juvandæ valetudinis cauſſa uſurpantur, uti demonſtravit ex Sueton. *in vita Galbæ c.* 3. Heuch. *in not. ad Seren. p.* 272.

Galbula, num. plur. nuces Cupreſſi. Fal. *c.* 21.

Galbulus, *Galgulus*, *Galbula*, *Galgula*, eſt nomen avis, quæ alias *Picus nidum ſuſpendens*, item *Chlorion*, Græc. χλωρίων, κελεός, κολεός dicitur, cujus deſcriptionem & uſum in Medicina vide apud Aldrov. *l.* 12. *Ornithol. c.* 39. Alia quoque avicula lutea *Galgulæ* nomine venit, quæ alias *Girlus mas* appellatur, apud eundem *lib.* 18. *Ornithol. c.* 21. cujus hodieque uſus in cibo notiſſimus. Keuchen. vocat *Galgalum Hianticillum*, *proleg. ad Q. Seren. p.* 53. Dicitur & *Charadrius*, de cujus vi adverſus icterum occulta vide Lang. *l.* 2. *ep.* 36.

(Π) *Galbulus*, dicitur & de deformitate illius, cui flavedo corporis congenita. Vog.

Gale, γαλῆ, γαλέη, *Muſtela*, eſt nomen animalculi quadrupedis, vivipari, digitati, cujus ſpecies, differentias, deſcriptionem, uſumque in cibis & Medicina vid. apud Aldrov. *l.* 2. *de Quadr. digit. vivip. cap.* 15. 16. Anatomiam Muſtelæ ſuccincte propoſuit Joh. de Muralto *in vade mecum Anatomico Exerc. III. ſub finem p.* 108. Sed & piſcis notiſſimus *Muſtela* vocatur, qui Græc. σαῦρος, Lat. *Gobius fluviatilis* dicitur, Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 84. Deſcriptionem & uſum lege in Aldrov. *l.* 5. *de Piſc. c.* 7. de uſu cineris *muſtelæ* combuſtæ quadrupedis vide apud Gal. *l.* 11. *de S. Fac.* & Ægin. *l.* 7.

Galea, κράνος, γαλέα, quid proprie ſignificet, non ſpectat ad Medicum. Improprie & per metaphoram ita dicitur *Amnios* membrana. Vide *Amnios*. Barthol. *lib.* 1. *Anat. c.* 36. Eſt & nomen faſciæ, ſive deligationis in capite factæ apud Gal. *de faſciis*, *n.* 29. Piſcis etiam, qui & *Aſellus* vocatur, *Galea* & *Galeus* vocatur, Lind. *Exerc. XI.* §. 54. *Galea*, dicitur quoque *Capitis Dolor*. Valeſc. *de Tarant. Phil. Pharm. l.* 1. *c.* 7.

Galeanthropia, γαλεανθρωπία, dicitur ſpecies delirii melancholici ſimilis lycanthropiæ, aut cynanthropiæ, cum homines arbitrantur, ſe factos eſſe feles, eorumque mores æmulantur, a γαλῆ vel γαλέη, felis. Laur. Bellin. *de Urin. & Pulſib. in Opuſcul. ſuis Medicis p.* 513.

Galena, *Galene*, γαλήνη, æquivocum eſt. Vel enim idem ſignificat quod *Molybdæna*, μολυβδαίνα, quæ eſt vel nativa, vel factitia. Illa eſt minera plumbi, vel potius plumbi & argenti ſimul. Plin. *l.* 34. *cap.* 8. Rhod. *ad Scribon. n.* 220. Latine *Plumbago* dicitur. Rul. & Iohnſ. *in Lex. Chym. l.* 2. Hæc eſt ſpecies *lithargyrii*, videlicet recrementum illud, quod in purificatione argenti, vel auri per plumbum fornacis folio concretum adhæret & peruſtum. Schrød. *l.* 3. *c.* 19. Chiocc. *in Muſ. Calocol. ſect.* 3. *p.* 397. Ejus virtus ſimilis eſt lithargyrii, videlicet ſiccare & refrigerare, Gal. *l.* 9. *de Sim. Fac.* Deinde γαλήνη, fuit olim primum nomen Theriacæ, quæ ſic ab Andromacho & aliis, qui anteibant, appellabatur, ſi videlicet viperæ carnes nondum admixtas haberet. Eſt autem ita dicta γαλήνη, quia corporibus tanquam aliqua morborum tempeſtate vexatis tranquillitatem & veluti ſerenitatem inducit, Galen. *l. de Theriaca ad Pamphilian.* Gorr. Libav. *Alchym. Pharmac. c.* 14.

Galenion, γαλήνιον, nomen eſt Malagmatis anodyni, cujus compoſitionem habet P. Æginet. *l.* 7. *c.* 18.

Galenus. Nomen alterius Artis Medicæ poſt Hippocratem Principis, prænomine *Claudius*, & a patria cognomine *Pergamenus* dicti. Cujus ſingularem induſtriam in amplificanda arte Hippocratica ſcriptis quidem quamplurimis & prolixioribus per omnes Medicinæ partes, licet Helmontius & multi ex Neotericis hodieque adhuc

adhuc vel ſubſannare vel aſperioribus verbis perſtringere non erubeſcant, rectius tamen illi nobis facere videntur, qui gloriam illius ſartam tectamque cupiunt. Quamvis enim prolixitate nimia moleſtus eſſe videatur, neque ad vera hodierna principia ipſi tum temporis ignota non quadrent hujus ſcripta, multa tamen in illis continentur lectu pariter & notatu utilia. Quid? quod ſine dubio haud pauci temere de illo judicent, veluti cæcus de coloribus, cum vel ob ignorantiam Græcæ linguæ, vel ob pretii, quo opera Auctoris illius veneunt, magnitudinem nunquam viderint, aut legerint, ſaltem aliorum judicio ſeſe mancipantes. Qui vero nimium *Galeni* ſcriptis tribuunt, & omnia pro oraculo habent, illi jure merito *Galenici*, vel *Galeniſtæ*, & eorum Medicina *Galenica* appellatur.

Galeonymos, γαλεώνυμος, idem quod *Galeus*. Gal. *l. 3. de Al. Fac. c.* 31.

Galeria, vide *Alauda*.

Galeus, γαλεὸς, Lat. *Muſtelus*, dicitur genus quoddam piſcium carne dura præditorum, Gal. *lib. 3. de Al. Fac. cap.* 31. Suntque ejus variæ rurſus ſpecies, de quibus erudite differit Lind. *Ex. XI.* §. 56. *ſeqq.* Dorioni idem eſſe *Galeum* cum *Aſino* & *Gado* piſce, teſtatur Idem, §. 26. Prolixiorem deſcriptionem *Galeorum*, vel *Muſtelorum* & uſum vide apud Aldrov. *lib. 3. de Piſc. c.* 31. 32. 33.

Galexias, γαλεξίας, etiam γαλαξίας, dicitur piſcis e Muſtelorum genere, ſed delicatior, & molliori carne præditus, propterea apud Romanos magni æſtimatus. Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 31.

Galgalus, *Galgula*, *Galgulus*, vide *Galbulus*.

Galiancones, γαλιάγκωνες, dicuntur Hippocrati, qui ob capitis humeri in alam prolapſum brachium juſto brevius & gracilius habent, partes vero circa cubitum tumentiores, muſtelæque cubito præditi ſunt, quos ideo *Muſtelaneos* quidam vocant, alii ſimpliciter *Ancos*. Hujus mali vero duplex a Galen. aſſignatur cauſſa: vel quando adhuc in utero humeri luxantur, vel quando poſt ortum adhuc tenera ætate juxta humeri caput in intimis partibus alteque ſuppurationes oriuntur, ſive ſecentur, ſive urantur, ſive per ſe pus aperiatur, ut ab eo ſcriptum. Meminit aliquoties eorum Hipp. 1. *de artic. t.* 59. 60 *&* *l.* 3. *t.* 88. *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 18. Vide Gal. *comment. ad illa loca.* Adde Foeſ. *Oecon. p.* 132. Foreſt. *l.* 9. *Chirurg. Obſ.* 4. *in Schol.*

* *Galiopſis*, γαλίοψις, frutex urticæ ſimilis, urtica mortua etiam dicta, de qua Botan.

Galias, γαλίας, nomen piſcis minoris, quam *Galeus*. Dicitur & *Aſellus*, *Catellus*. Linden. *Ex. XI.* §. 28. Vide Aldrov. *d. l. c.* 34.

Galla, κηκὶς, duplicem habet ſignificationem, unam ad Botanicos pertinentem, quando notat excrementum quercuum globoſum, interdum ſolidum, interdum perforatum: alteram, quando ſumitur pro atro & aſpero vino, docente Keuchen. *ad Seren. p.* 98.

Gallatura, vocatur portio illa albuminis in ovo paulo denſior & craſſior, quam vernacule *den bogel* appellant, & creditur eſſe ſignum fœcunditatis ad pulli generationem. Legitur apud Euſtach. Rudium *Pract. lib.* 1. *c.* 20. citante Sennerto *Med. Pract. l.* 5. *P.* 3. *ſ.* 2. *cap.* 23.

Galleridas, γαλλερίδας, idem, quod *Aſinus piſcis*. Linden. *Ex. XI.* §. 24. 28. 35. 41. Jul. Alex. *l.* 14. *ſalubr. c.* 9.

Gallia, & Algalia odoramentum unde Gallia Alephagina, Moſchata. Pet. Caſtellus, de Hyæna odorifera.

Gallicula, σανδάλιον, eſt ſpecies calceamenti, de quo egregie differit Rhod. *ad Scribon. num.* 161.

Gallicus, epitheton vel venti intermedii inter Eurum & Boream, magis tamen ad Septentrionem accedentis, vulgo *Nord Nord Eſt*. Rul. *in Lex.* vel morbi graviſſimi, ita ut mirum ſit, Italos & Gallos hodieque pene pudorem omnem exuiſſe, ut morbum hunc vilipendant, ceu minime ſordidum & obſcœnum, cum ſit totius corporis virulenta & contagioſa cachexia, uti recte vocavit Iohnſton. *Syntagm. Noſocomic. ſpec. l.* 6. *Tit.* 1. Dicitur alias *Lues Venerea*, *Morbus Gallicus*, *Hiſpanicus*, *Italicus*, *Neapolitanus*, *Syphilis*, *Pudendagra*, *Variola magna*, Senn. *Med. Pr. l.* 6. *P.* 4. *c.* 11. Fernelio dignum ſcortatorum flagellum. Quamvis vero de hoc affectu, ejus natura, cauſſis, & curatione integra in publicum prodierint Volumina, inter quæ ſub titulo *Aphrodiſiaci* ingens proſtat Volumen compilatum, & ab Aloyſio Luiſino Utinenſi collectum & editum, præter Practicorum aliorum ſcripta, a quibus hoc argumentum pertractatum eſt; vix tamen ac ne vix quidem adhuc de vera & accurata hujus morbi indole, cauſſis, & generatione certos nos eſſe licet, ob indeterminabilem ſymptomatum in diverſis individuis varietatem. Nihilominus addere libet deſcriptionem ex hodiernis Artis principiis erutam: *Morbus Gallicus* eſt intemperies cum materia univerſalis, ſive totius cor-

poris maligna, lenta, per varios affectus particulares & ſymptomata, tumores, ulcera, exanthemata, nodos, gummata, atrophiam, dolorem nocturnum in ſcapulis & artubus, virium proſtrationem, gonorrhæam & alia ſeſe exerens, ortaque ab intricata heterogenea ſanguinis, ſucci nutritii, & nervoſi corruptione, congelatione, coagulatione, lenta putredine, per fermentationem inordinatam ſeſe multiplicante & continuante. Junge, ſi placet, Iunken *Chym. Exp. Cur. P. II. ſ.* 1. *c.* 22. *p.* 739. *ſeqq.*

Gallina, vide *Gallus*.

Gallinago, σκολόπαξ, *ruſtica pernix*, *Scolopax*, *Ruſticula*, dicitur avis longiori roſtro prædita, vulgo *Sneppa* dicta, inter delicias & dapes nobiliores pertinens, cujus deſcriptionem & diverſas ſpecies cum uſu in cibis & Medicina vide apud Aldrov. *l.* 20. *c.* 51. *ſeq.* Claud. Deod. *Panthei Hygiaſt. l.* 1. *c.* 37. *p. m.* 368.

Gallinula, nomen eſt generale avis aquaticæ, varias ſpecies ſub ſe comprehendens, quarum deſcriptionem & uſum alimentarium vide apud Aldrov. *d. l. c.* 32. *ſeqq.*

Gallopavo, (an *Meleagris?*) *Gallus Indicus*, *Pavo Indicus*, item *Calecutenſis*, cum Gallina ſunt volatilia hodieque notiſſima, quorum deſcriptionem & uſum in cibis vide apud Aldrovand. *l.* 13. *Ornithol. cap.* 4. Cl. Deodat. *l. d. p.* 359.

Gallos, γάλλος, idem quod *Eunuchus*, ἀπόκοπος, *Caſtratus*, cui exſecta ſunt virilia, *Spado*. Foeſ. *Oecon. p.* 132. Eſt & nomen *Dropacis* apud P. Ægin. *l.* 7. *c.* 19. & Aetium *l.* 3. *c.* 180. citante Gorræo.

Gallus, ἀλέκτωρ, ἀλεκτρυών, *Gallina*, ἀλεκτορίς, ἀλεκτρύαινα, ſignificat animal pennatum domeſticum, biceps, notiſſimum, criſtatum, utriuſque ſexus. Prima eſt inter aves pulveratrices dictas. Mas vocatur cum additione *Gallus gallinaceus*. *Caſtratus* vero *Capo*, vel *Capus* appellatur. Horum omnium prolixam deſcriptionem & uſum in cibis ac Medicina ampliſſimum invenies præter Galen. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 31. 33. in Aldrov. *l.* 14. *Ornith. c.* 1. *ſeqq.* Jung. Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 55. Frid. Hoffmann. *in clav. ad h. l.* Deodat. *d. l.* De *Gallis gallinaceis* cornutis vide *Ephem. Nat. Cur. An. I. Obſerv.* 30. *Gallus & Gallina* refertur inter nomina Lapidis Phil. *Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 727.

Galreda, eſt ſpecies *Gelatinæ*, nimirum ſuccus inſpiſſatus, viſcoſus, lucidus, fitque plerumque ex decoctis partibus animalium cartilaginoſis, v. g. ex pedibus vituli, porcellorum &c. Schroder. *lib.* 1. *cap.* 3. *lit. G. Galredam* quoque pro mucagine accipi excrementitia, patet ex Paracelſ. *lib.* 2. *de morb. Metallifoſſor. tract.* 2. *c.* 3.

Galtihenum, *Galithenum*, terminus Paracelſicus ſatis obſcurus, quo tamen indicare videtur virtutem illam occultam curæ Caduci, quæ debet induci in eſſentiam Mumiæ, *tr. Berthonea l.* 1. *c.* 15.

Gamaheu, *Gamahæi*, *Gamathei*, ſunt lapides, quibus vires ſupernæ & conſtellationes imprimuntur, mirandis characteribus, imaginibus & figuris inſigniti, quales aliquando natura fabrefactos videre contingit e montibus erutos, quandoque ſecundum ripas aquarum. Ruland. & Iohnſon. *in Lexic.* Vide Paracelſum, *Philoſ. ſagac. l.* 1. *c.* 4. Dicuntur alias *Taliſmanica*.

Gamandra, vide *Gamboidea*.

Gamboidea ſcil. *Gutta*, epitheton Gummi, quod alias communiter dicitur *Gummi Gotte*, item *Gummi ad Podagram*, de cujus hiſtoria & viribus vide Rolfink. *tr. de Purgant. ſect.* 13. *art.* 8. *p.* 417. *ſeqq.* Vocatur & *Succus Indicus Purgans*. Item *Gummi Gamandræ*, de quo etiam integrum ſcripſit libellum Mich. Reudenius Medicus quondam Nariſcorum Curienſis. Jung. Schroder. ſub tit. *Ghitta Iemau. l.* 4. *cl.* 4. *p.* 255. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* D. Ludov. *Pharm. Diſſ. I. p.* 144. Vide infra *Ghitta Iemau.*

Gammaros, vide *Cancer*.

Gammaut Italis dicitur *ſcalpellus falcatus*, quo apoſtemata commode aperiuntur, in parte gibba retuſus, in cava acutus. Scult. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XIV. fig.* 5.

Gamphele, γαμφηλή, idem quod γένυς, *Maxilla*. Vide *Genys*. Gorr.

Gampſonyx, vel *Gampſonychos*, γαμψῶνυξ, γαμψώνυχος, i. e. *aduncos ungues habens*. Epitheton animalium rapacium, ut ſunt leones, lupi &c. C. Hoffmann. *ad Gal. Libb. de U. P. n.* 138. * Porro unguium curvatio eſt etiam morbus quidam, ſeu ſymptoma non raro ſiphiliticis accidens, ut & olim leproſos ſequens.

Gampſos, γαμψός, *incurvum*, inflexum, aduncum ſignificat. Gal. *in exegeſ. voc. Hipp.* Foeſ. *Oec. p.* 133. Lind. *Ex. XI.* §. 68.

Gangamon, γαγγαμὼν, ſic a pleriſque appellatum eſt *Omentum*, quia propter varium venarum & arteriarum contextum reti piſcatorio, quod Græce γάγγαμον dicitur, ſimile videatur. Aliis autem, qui circa umbilicum cernitur, quaſi nervorum quidam contextus γαγγαμὼν, vocatur. Gorr.

Gan-

Gangitis, γαγγίτις, idem quod *Gagates*, de quo ſuperius. Gorr.

Ganglion, γάγγλιον, dicitur nervi nodoſa & renitens contractio, nullo præter naturam colore, doloris expers, proveniens a ſucci nervoſi propter ordinem fibrarum per cauſſam externam, plagam videlicet, vel nimiam compreſſionem nervorum turbatum concretione & nervi conſequente induratione, Galen. *in def. med. & com.* 2. *de artic. t.* 56. ubi quidem Hipp. ipſe in contextu vocat γαγγλιώδεα. His fere notis deprehenditur. Tumor eſt pravus, non in profundo, ſed ſub cute ſaltem deliteſcens, inæqualis in compreſſione ad latera recedens. In multis corporis partibus occurrere poteſt, ſed in manibus & pedibus frequenter, rarius in cubito & capite oritur. Gorr. Foreſt. *l.* 26. *Obſ.* 8. penis *Ganglion* notavit. De *Gangliis* in artubus vide *Ephem. N. Cur. Ann. III. Obſ.* 326. *Ganglii* in Carpo paulo ante partum plane evaneſcentis & poſt partum in priſtinum locum redeuntis obſervationem vide *in Act. Hafn. Vol. I. Obſ.* 56. *p.* 110. *Ganglia* quoque vocari corpora olivaria vel potius oliviformia, Gallice *les corps olivaires*, legitur in Anonymi libello Gallico: *Eſſais d' Anatomie*, *Diſcours* 4. *des nerfs*.

Gangræna, γάγγραινα, Medicis vocatur partis alicujus ob inflammationis, qua conflictatur, magnitudinem, incipiens mortificatio & corruptio, Gal. *l.* 2. *ad Glauc. cap.* 9. Cum enim pars omnino emortua eſt, σφάκελος, *Sphacelus*, h. e. *Sideratio* nominatur, quæ eſt *Gangrænæ* terminus, *Gangræna* vero eſt ad Sphacelum via. Foeſ. *Oec. p.* 130. Dieter. *n.* 807. Dicitur & *Ignis S. Marcelli*, *Antonii*, *&c.* Gal. *in def. Med.* paulo aliter deſcripſit: *Gangræna* eſt mutatio coloris a ſtatu naturali in alienum, & mortificatio membri cum vel ſine ulcere. Cauſſa eſt ſanguinis & ſucci nutritii νέκρωσις, ſive corruptio totalis cum flammæ vitalis extinctione & continuatione abolita conjuncta. Plura de *Gangræna* vide apud Practicos, præſertim Hildan. *integro tractatu de Gangræna & Sphacelo*. *Gangræna* quoque quibuſdam vocatur avis quædam, quæ *Merops* alias dicitur, teſte Aldrov. *l.* 12. *Ornitholog. c.* 45.

Ganymedes, Chymicis dicitur *Sulphur album* & verus *Ganymedes p.* 203. Fabri Panchymici, quia in cælum rapitur & extollitur, ſeu ſublimatur, Iohnſ. *in Lex. l.* 2.

Gargale, *Gargalos*, *Gargaliſmos*, γαργάλη, γάργαλος, γαργαλισμὸς, *titillationem*, *irritationem*, *pruritum* quoque ſignificat. Erotianus *in Onomaſtic. Hipp.*

Gargareon, γαργαρίων, *Gurgulio*. Vide *Columella*. Et præterea notandum, gargareonem dici a gargaliſmo ſive titillatione, quæ in trachea arteria fit, teſte Erotiano.

Gargariſma, *Gargariſmus*, γαργάρισμα, γαργαρισμὸς, accipitur quandoque late pro omni *Collutione oris*, quæ alias διάκλυσμα dicitur, de quo ſupra. Proprie vero eſt hujus ſaltem ſpecies, diciturque ita medicamentum liquidum, affectibus oris, gingivarum, faucium, laryngis, aliquando & capitis dicatum, *gargariſando*, ut vocant, fauces colluens, ſine deglutitione. P. Morell. *de remed. formul. l.* 2. *ſect.* 2. *c.* 5. Weker: *Antidotar. gen. l.* 1. *c.* 17. *Special. l.* 2. *ſect.* 10. Schr. *l.* 2. *c.* 61.

Garip, i. e. aliquid aliud, *Th. Chym. Vol. IV. p.* 370.

Garon, γάρον, etiam maſcul. γάρος, *Garum* dicitur liquamen ex piſcibus ſale conditis, aut maceratis paratum, ita dictum a *Garo* piſce, quem tamen ſe ignorare fatetur Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 39. Qualis veterum ratio componendi & parandi *Garum* fuerit, etiam incertum eſt. Vide Jul. Alexandr. *l.* 15. *Salubr. c.* 9. & *l.* 18. *c.* 16. Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 53. Linden. *Ex. IX.* §. 69. *Garo* tribuitur vis alvum laxandi, Gal. *l.* 2. *de Al. Fac. c.* 22. ſi ante alios cibos ſumatur. Alias facultas ejus eſt calida & ſicca, unde ad ulcera putreſcentia quidam uſi ſunt. Nonnulli & dyſentericis injecerunt, *l.* 11. *de Sym. Fac. in fin.* Species *Gari* ſunt ἱσπάνιον γάρος, *Hiſpanum*, ὀξύπορον, *oxyporum*, *nigrum*, & *Sociorum* dictum, Gal. *l.* 3. *C. M. S. L. c.* 1. αἱμάτιον, *cruentum*, Lind. *d. l.* Foeſ. *Oec. p.* 133.

Garrulus, nomen eſt avis ad picas pertinentis, unde & *Pica marina* dicitur, circa Argentoratum urbem abundantis, cujus deſcriptionem & uſum in cibo vide apud Aldrov. *Ornithol. l.* 12. *c.* 15. Quid *Garruli* ſint Bohemici, vide ſupra in *Ampelis*. Alias *Garrulus* & *garrulitas* & ἀδολέσχος, ἀδολεσχία, quale notet vitium in Medico quoque improbandum, non eſt hujus loci. De hoc Galen. *l.* 3. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 4.

Garſella, animal moſchum producens. Mercur. *de comp. med. l.* 1. *c.* 15.

Garum ex inteſtinis, & oxelo, Sennert. *med. pract. l.* 3. *prax.* 1. §. 2. *c.* 1.

Gas, nomen eſt Helmontianum, in genere denotans *ſpiritum non coagulabilem*, qualis e fermentante vino, itemque ruber ille, qui Chry-

ſulca

ſulca operante eructatur. Specialiter vero de variis ſubjectis prædicatum diverſas quoque obtinet ſignificationes, v. g. *Gas vitale* eſt ſpiritus vitæ noſtræ, lumen & balſamus præſervans a corruptione &c. *tr. Complex. atque Mixtion. figm. n.* 42. *Gas pingue ſulphureum*, quod enecat homines, præſertim in criptis & fodinis: *Gas ſylveſtre*; ad quam ſignificationem quoque reſpexit G. Thomſon *in Explicatione Terminor. Artis præmiſſa Acui Magneticæ*, dicens, quod Gas ſit ſilveſtris & inviſibilis ſpiritus, qui coerceri & concludi non poteſt ſine noxa ejus, in quo continetur, exurgens ex fermentatione concurrentium quorundam corporum, quæ quaſi eructant aut expellunt inimicam hanc materiam. *Gas ventoſum*, quod eſt Aer: *Gas ſiccum*, quando eſt ſublimatum: *Gas cereviſiæ*, i. e. exhalans ſpiritus e doliis, vel lacubus, quando fermentatur, *t. de flatib.* 3. 4. *ſeqq. Gas ſalium* eſt aqua, item *uvæ* &c. *d. l. Complex. &c. n.* 37. 38.

Gaſar, i. e *lomus*. Ruland.

Gaſſela, vel *Gazella*, idem quod *Capra Sylveſtris Africana*, vel *Dorcas*. Vide *Rupicapra*.

Gaſter, γαςὴρ, *Venter*, accipitur late & ſtricte. Late ſignificat totum abdomen, ſive eam corporis regionem, quæ ſepto tranſverſo, hypochondriis & pube circumſcribitur. Gal. *l.* 4. *de Uſ. Part. c.* 9. *princ.* Junge C. Hoffm. *comm. in h. l. n.* 210. Specialiter vero & communiori uſu γαςὴρ notat *ventriculum*, cibi ſcil. & potus receptaculum, officinam illam chylificantem, cujus deſcriptionem vide apud Anatomicos, Barthol. *l.* 1. *Anat. cap.* 9. Willis. *Pharmac. rat. Part.* 1. *ſect.* 1. *c.* 2. Ita ſumitur apud Hipp. *lib.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 7. Hinc γαςρὸς ἔκφυσις, i. e. *ventriculi* appendix, vocatur *inteſtinum duodenum*, Galen. *l.* 2. *de temper. c.* 6. Aliquando totam alvum inferiorem, id eſt *ventriculum cum inteſtinis* notat, *lib.* 4. *Epid. I.* 19. Sæpe vero accipitur pro *utero*, Hipp. 5. *aph.* 30. 31. 34. 37. 38. 51. 52. 55. 60. 61. & 7. *aph.* 27. Junge Dieter. *n.* 157. Adde Lind. *Ex. XI.* §. 109. 110. 122. *ſeqq. Ex. XIII.* §. 94. Γαςὴρ quoque dicta fuit Rapa apud Lacedæmonios, ut ſcribit Athenæus, *Gorræus*.

Gaſteranax, eſt vocabulum noviſſime effictum a Dolæo, quo exprimere voluit facultatem veterum nutritivam, ſive animæ vegetativam ſpecialem, in ventriculo & inteſtinis ſedem habentem, præſidem chylificationis, diſtributionis, & excrementorum ſecretionis, & ſi quæ ſunt aliæ ſubordinatæ functiones. Vocatur eidem etiam *Brithnimalia* (de quo vocab. ſupra *ſuo loco*). De utroque videatur D. Auctor *Encyclopæd. l.* 3. & loca ſpecialia quærantur in Indice. Qua neceſſitate & utilitate talia fingantur nomina, judicare nolumus.

Gaſtrica vaſa, Vena & Arteria, nec non *Gaſtroepiploica*, quæ in Anatomicis dicantur, quære in Bartholin. *Anatom. libell.* 1. & 2. & *loca in Indice*.

Gaſtrimargos, γαςείμαργος, *intemperantem*, qui ventre inſanit, *comedonem* ſignificat, apud Heſychium. Lind. *Ex. XI.* §. 126.

Gaſtrinum, id eſt *cinis clavellatus*. Rul. & Iohnſ.

(Π) *Gaſtrocele*, Hernia ventriculi; cujus ſignum eſt tumor inter cartilaginem xiphoidem & umbilicum poſt paſtum auctus, dolore ſtomachi vomitibuſque ſtipatus.

Gaſtrocnemia & *Gaſtrocnemion*, γαςροκνημία, γαςροκνήμιον, ſignificat *Suram*, eſtque poſterior carnoſæ tibiæ pars, ſeu tibiæ venter, ſiquidem extuberat, propter muſculorum eam tibiæ ſedem occupantium craſſitiem, ut anterior pars tibiæ carnis expers dicitur *Anticnemium*, ἀντικνήμιον, Hipp. 4. *de art. t.* 10. *l.* 2. *de iis, q. in med. f. t.* 16. Galen. *l.* 1. *de muſculor. anatom. c.* 32. *l.* 2. *Anat. adminiſtr. cap.* 4. *l.* 3. *de U. P. c.* 10. & *l.* 16. *c.* 8. Hinc & *Muſculi Gaſtrocnemii* vocantur, qui ſuram conſtituunt. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 13.

(Π) *Gaſtrodynia*, notabilis & durans in regione ventriculi dolor ſine ſyncope & pyrexia. Sag.

Gaſtroraphia, γαςροῤῥαφία, ſignificat *Abdominis ſuturam*, cujus operationis chirurgicæ meminit Gal. *lib.* 5. *Anat. admin. c.* 6. & Scribon. *n.* 206. Jung. Rhod. *in not. ad h. l.* Hanc deſcripſit ex Petro Pigræo Chirurgo Regio Iobus a Meekren *in Obſerv. Medico-Chirurg. c.* 48. *p.* 212. *ſeqq.*

Gaudium, χαρὰ, εὐθυμία, εὐφροσύνη, eſt inter affectus animi etiam quandoque vehementiores, eſtque jucunda commotio animæ de fruitione boni, quod impreſſiones cerebri ei repræſentarunt, ut ſuum, ſibi impenſe gratulantis, dum ſpiritus e cerebro in cor & ſanguinem copioſe motu interdum placido, interdum vehementiori effuſi efficiunt, ut hic celeriori motu circuletur. Charlton. *Exerc. VIII. Pathol.* §. 29. *Gaudium nimium* aliquando morborum & mortis cauſſa exiſtit. Gal. *l.* 2. *de cauſſ. Symptom. c.* 5. Foreſt. *l.* 17. *Obſ.* 8. *Schol.* Roll. *Obſ. ac M. Med. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 106. Differentiam inter Gaudium & Iram docuit Jul. Alex. *l.* 22. *Salubr. c.* 4. Diſcrimen inter *Lætitiam & Gaudium*

dium a Rolfink. propoſitum non obſervatur. De pulſu *lætitiæ & lætorum* vide Gal. *l.* 4. *de cauſſ. pulſ. c.* 3.

Gaveta, vide *Gaietanus*.

Gauſos, γαῦσος, & γαυσὸς, *gibboſum*, obſtipum, incurvum ſignificat. Dicitur de femore apud Hipp. 2. *de fractur. t.* 69. & 4. *de art. t.* 61.

Gazel, *Gazella*, idem quod *Capra*. Indica Gazella eſt capra moſchi. Vide *Moſchus*.

Ge, γῆ, γαῖα, i. e. *Terra*. Significatio ejus triplex: Phyſica, Medica, Spagyrica. Phyſice accipitur, vel ſimilariter pro Elemento ſicciſſimo & frigido, vel diſſimilariter & mixte pro globo *terræ* ſive *Tellure* alia corpora naturalia comprehendente, quæ conſideratio e Phyſicis petenda, cum non ſit hujus loci. Medice ſignificat glebam & portionem *Terræ* virtute medicamentoſa varia pro diverſitate regionum, mineralium, aliarumque circumſtantiarum, cujus varias ſpecies earumque hiſtoriam & catalogum, uſum & præparationis modos vide apud Schroder. *l.* 3. *c.* 2. Frider. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Legi quoque poterit, cui ad manus fuerit Rul. *in Lex.* Quid? quod ſpecies *terrarum*, vel omnes, vel præcipuas ſigillatim & unamquamque in litera una initiali explicatam *in hoc Lexico* repertnrus ſis? Apud Hipp. mentio fit γῆς κεραμικῆς, i. e. *argillæ* σμηκτίδος, vel σμηκτικῆς, *detergendi vim habentis*, χαλκιτίδος, ἐρετριάδος, *Eretriæ*, quarum expoſitio etiam haberi poteſt in propriis ſuis literis initialibus. Ad Spagyricam vel Chymicam ſignificationem pertinet, 1. quatenus conſtituit corporum ſubſtantiam & reliquarum fluidarum & mobilium retardat motum. Sunt enim particulæ terreſtres fluidarum & mobilium ſolida & quieta receptacula, in quibus medium quendam adſciſcunt ſtatum fixo-volatilem. 2. quatenus a nonnullis *Terra* inter cauſſas efficientes principales operationum Chymicarum refertur, v. g. quando in deſtillatione Salis, Nitris additur argilla, bolus, Rolf. *Chym. l.* 2. *c.* 13.

Gebulum, i. e. *reparandium*. Coagulare idem. Rul. *in Lex.*

Gechyton, γήχυτον, ſignificat externam terræ partem, mollem ac minime lapidoſam, apud Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Gorr.

Gegoneo, *Gegoniſco*, γεγωνέω, γεγωνίσκω, ſignificat *vociferor*, alta voce, & muſculorum omnium expirationi inſervientium contentione exclamo. Jul. Alexandr. *annot. in Gal. l.* 2. *de motu muſcul. c.* 9.

Gegyiomenos, γεγυιόμενος, ſignificat *enervatum*, & viribus exſolutum, a γυιόω; *membra frango*, enervo. Deſcendit a nomine γυῖον, *membrum*. Hippocr. 3. *R. V. I. Ac. t.* 59. Galen. *in comm. ad h. l.*

Geiſon, γεῖσον, & γεῖσσον, item γείσσωμα, per metaphoram dicitur pars, quæ in ſuperciliis prominet, veluti imbricamentum quoddam aliorſum humores derivans. Proprie *grundam* vel *ſuggrundium* notat, h. e. tecti partem prominentem, qua ſtillicidia arcentur a parietibus. Gorr.

Gelaſinos, γελασινὸς, epitheton dentium quatuor mediorum & anteriorum, qui per riſum patent. Vocantur alias *Inciſores*, τομεῖς. An & cavum illud, quod in media bucca per riſum apparet, *Gelaſinus* Martiali dicitur? Gorræus.

(Π) *Gelaſmus*, involuntarius riſus, ſub quo animus non gaudio, ſed dolore atque iracundia plerumque effertur. Vog.

Gelatina, γαλακτινὴ, teſte Jul. Alexand. *V.* 19. *ſalubr. c.* 16. eſt terminus Pharmaceuticus, denotatque ſuccum inſpiſſatum puriorem, cum ſaccharo in ſcatulas effuſum & congelatum. Harum hiſtoriam vide apud Schrod. *l.* 2. *c.* 62. & Rolf. *d. l.* Parari ſolet quoque a coquis e decoctis pedum vitulinorum, ſuillorum, vervecinorum, cujus modum tradit Jul. Alex. *d. l.*

Gelatio, πῆξις, *Gelatum*, idem quod *Congelatio*, *Congelatum*. Legitur apud Scrib. *n.* 179. 180. Vide *Congelatio*. *Gelatus* quoque dicitur Anton. Benivenio æger Catoche vel Catalepſi laborans, quando in paroxyſmo memoria amiſſa eodem habitu corporis, quo deprehenſus, permanet, patentibus oculis & inconnivis, nil loquens, nil cognoſcens, nil audiens, donec remittente paroxyſmo ad ſe redeat. *In Obſervat. rarior. medicin.* apud Rembert. Dodonæum *c.* 102. *p. m.* 194.

Gelbum, *Gelſum*, nomen *Marchaſitæ* in Ungaria, vel potius *Pyritis* ſæpe argento prægnantis, Lib. *S. A. Ch. l.* 2. *c.* 24. *Gelbum* vel *Geldum* quoque dicitur Lapis Phil. *Th. Ch. Volum. IV. p.* 727.

Gelidus, ψυχρὸς, idem quod *Frigidus*. Et *Gelu*, idem quod *Frigus*.

Gelion, idem quod *Folium*, φύλλον. Rul. *in Lexic.*

Gelos, γέλως, *Riſus*, eſt motus ex contractione labiorum & expiratione interciſa ſonora hilaritatem declarans, Gorr. Pertinet ad affectus animi, qui cum voluptate conjuncti ſunt, & quidem vehementiori, Charlton. *Ex. IIX. Pathol.* §. 24. In ſtatu p. n. *Riſus* eſt ſpecies convulſionis, vel ſpaſmi convulſivi, qualis oritur ex

ex uſu herbæ Sardoniæ, ſive *Alpii riſus* dicti, item ex abúſu Croci, aut a præcordiorum inflammatione. Vide Senn. *M. Pr. l. 6. p. 7. c.* 11. De vocab. γέλως vide quoque Dieterich. *n.* 158. Talia pharmaca riſum p. n. moventia vocari poſſunt γελωτοποιὰ, Libav. *Syn. A. Ch. l.* 8. *c.* 7.

Gemelli, δίδυμοι, idem quod *Gemini*. Vide *Didymi*. *Gemellos* quoque oculos vocavit Paracelſus *in Fragm. Anatomiæ Oculor.*

Gemma, λίθος, diverſimode accipitur. 1. Generaliter pro omni Lapide pretioſo, quorum ſingulorum mentio fit in ſuis locis & literis initialibus. In hac ſignificatione occurrit apud Schroder. *l.* 3. *c.* 5. Chiocc. *in Muſ. Calceolar. ſect.* 3. & alios. De *Gemmarum* ſive lapidum pretioſorum generationis modo vide *Th. Chym. p.* 427. 2. Specialiter pro *unione*, ſive *margarita*, quales reperiuntur in certis concharum, quæ propterea margaritiferæ vocantur, generibus: de quibus vide Aldrovand. *l.* 3. *de Teſtac. cap.* 41. *ſeqq.* De utriſque valde adhuc controvertitur, an recte in uſum Medicum veniant, an ſecus. De qua controverſia vide Fr. Hoffm. *in Clav. ad d. Schroder. loc.* Helmontius *Gemmarum* in genere originem tribuit aquæ, quæ continet Ideam ſeminalem & mineralem, *tr. de Lithiaſi c.* 1. *n.* 7. 8. Idem negare quoque videtur, *Gemmas*, quæ lapideam habent duritiem, quicquam agere, aut pati in nos, aut a nobis, *de febrib. cap.* 15. *n.* 15. 3. De variis tincturis *Gemmarum* artificialium vide Morley *Coll. Chym. Leid. c.* 202. An & *Sal Gemmæ*, nec non Pulvis Mynſichti ex illo paratus, & *Gemma vitæ* ab eodem appellatus, *Armam. Medico-Chym. ſect.* 1. *p. m.* 28. abuſiva ſaltem hujus vocabuli fruuntur ſignificatione?

Gemonis, γεμωνὶς, idem quod *Aetites*, lapidis nomen, ſic dictum, quoniam quaſi prægnans ſit, id quod etiam *Aetitæ* proprium eſt, Gorr. a γέμω, plenus ſum.

Gemurſa, nomen morbi apud priſcos inter digitos pedum naſcentis, hodieque penitus obliteratum, teſte Plinio *l.* 26. *cap.* 1. & ex hoc Lang. *l.* 2. *epiſt.* 13.

Gena, γένυς, dicitur ea faciei pars, quæ inter naſum & aures ſita eſt, quæ bene coloratis & ingenuis pudore ſuffuſis rubet. Vocatur & *Mala*, Gal. *Introduct. c.* 10. Imo γένυς, *Gena*, ſignificat *Maxillam* tam ſuperiorem, quam inferiorem. Additur autem ad diſtinctionem ἡ ἄνω ϗ ἡ κάτω. Dicitur & alio nomine γνάθος, ſed ambigua pariter ſignificatione. Vocatur ἡ ἄνω γένυς, *Maxilla ſuperior*, pars faciei fronti proxime ſubjecta, auris utrinque ab imo & gingivis terminata. Non unico oſſe, ſed pluribus ſolidis, duris, & levibus conſtat. Ἡ κάτω γένυς, *Maxilla inferior*, dicitur faciei pars infima & mobilis, dentes inferiores continens. Conſtat oſſe non ſimplici, ut plerique putant, ſed gemino, ſicuti Hippocr. & Galeno viſum eſt, quorum diſtinctio medio in mento eſt, ubi ſutura apparet, in pueris quidem evidenter, in adultioribus autem paulo obſcurius, quæ etiam in provectis tamen coctura fatiſcit. Aliter namque ea duo oſſa ſeparari vix poſſunt, adeo inter ſe τῇ συμφύσει coaluerunt. Hæc Caſtell. Gorr. Accuratam *Genæ* utriuſque deſcriptionem vide *in ſcriptis Anatomicis*, præſertim Barthol. *libell.* 4 *Anatom. c.* 9.

Geneias, γενειὰς, *lanugo prima*, qua genæ inveſtiuntur. Sic dicitur & faſciæ genus, ſive circuitus, qui ſub mento circumagitur, ut habetur apud Gal. *de faſciis*. Gorr.

Geneion, γένειον, i. e. *Mentum*, dicitur pars genæ, vel maxillæ inferioris in acumen tendens. Ruffo quoque dicitur ἀνθερεὼν, de quo ſupra, vide *Anthereon*. Ab aliis ὀξύγενυς, vocatur, teſte Polluce. Hæc in parte duo oſſa genæ inferioris συμφύσει conjunguntur, de qua junctura p. a. dictum. Vocab. γένειον legitur apud Hippocr. *in Epiſt.* vel potius *in Epiſt. Democriti ad Hippocr. de nat. hum. n.* 31.

Gener, vocatur Lapis Phil. *in Th. Ch. Vol. IV. p.* 727.

Generalis, γενικὸς, κοινὸς, idem quod *Univerſalis*, ὁ καθόλου, Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 6. dicitur de præceptionibus Medicis præmittendis, antequam ad exercitium artis circa particularia, vel ſingularia deveniamus, paſſim apud Galen.

Generatio, γένεσις, in genere dicitur via ex imperfecto ad actum perfectum, Galen. *lib. an omnes particulæ fiant ſimul. in princ.* Proprie *Generatio* eſt ortus rerum naturalium ex ſemine, i. e. quo principia rerum, quæ proxime in ſemine exiſtunt, ex præexiſtente materia parantur, ac ſubinde fotu matricis in actum ſecundum, ſpeciem ſuam emergunt. Partes itaque *generationis* ſunt tum ſeminis præparatio, tum ejuſdem emerſio. Et hic modus oriendi proprius eſt nativis primariis, videlicet vegetabilibus & animalibus, horumque membris genuinis. Schroder. *l.* 1. *cap.* 4. Quo & collimat Helmont. ita deſcribens, quod *Generatio* nihil dicat aliud, quam fluxum ſeminis ad perfectionem, maturitatem, proprietatem, explicationem occultorum, & conſummationem ordinum ad ſuos fines, *tr. Ignotus Hoſpes morbus num.* 38. Divi-

Dividi ſolet in *Univocam* & *Æquivocam*. Verum hanc diviſionem non ſolum improbavit C. Hoffmann. *l.* 1. *de gen. hom. c.* 1. *lit. D.* ſed & Fr. Hoffm. *in Clav. ad d. Schrod. loc.* In ſpecie de *Generatione* animalium & hominis plurima vide in libris Phyſiologicis & Anatomicis præſertim recentioribus; ſiquidem nobis nec licet, nec libet, omnia huc referre. Improprie etiam dicitur *Generatio* productio Excrementorum aut vitioſarum portionum, v. gr. Puris, Hippocr. 2. *aph.* 47. Accommodatum quoque *Generationis* nomen chymicis operationibus, & in genere deſcribitur, quod ſit ex occultatione manifeſti mox occulti manifeſtatio, quod qua ratione intelligendum ſit, vide apud Rolf. *Chymiæ l.* 2. *cap.* 5.

Generoſus, idem quod *vehemens*, potens, *efficax*. Dici ſolet vel de vino, quod Græc. πολυφόρον, item καρωτικόν, vocatur, Linden. *Ex. X.* §. 111. *ſeqq.* vel de remediis, præſertim univerſalibus, venæ ſectione & purgatione. De *V. S.* vide *Not. noſtras ad Ieſſen. tr. de Iud. Sang. V. S. miſſo p.* 31. *ſeqq.*

Geneſis, γένεσις, vide *Generatio*.

Genethliacus, γενεθλιακός, jam olim dicebatur de quibuſdam μάντεσι, ſive vatibus, uti patet ex Gal. *c.* 1. *de R. V. I. A. t.* 16.

Genioglaſſi, vocantur muſculi linguæ proprii, quos Riolanus *Myloglaſſos* appellat, apud Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 12. *p.* 546. *&* 549. Alii vero qui ad os hyoides pertinere exiſtimant, vocant *Geni hyoideos*.

Genitalis, γεννητικός, dicitur cum de membris & partibus organicis utriuſque ſexus generationi inſervientibus, quæ alias αἰδοῖα, *Pudenda* vocantur, Rolf. *hoc tit. part.* 1. *c.* 2. tum de meatu, quem paraſtatam varicoſum vocant, qui maxima via eſt, quæ genituram a teſtibus hauſtam ad colis radicem defert, Galen. *l.* 1. *de ſem. c.* 15. tum etiam de ſemine ipſo, qui *Genitalis* humor appellari ſolet a Medicis. Vide *Genitura*. Mediante humore dicitur etiam de *ſpiritu*, qui cauſſa generationis exiſtit & ex animali vitalique ſpiritu compoſitus eſſe videtur; ſeminalis craſſioris materiæ veluti amiculo incluſus, de quo etiam erudite diſſeruit D. D. Hoffman. Iun. *in Diſſ. Anat. ad Joh. van Horne Microc. p.* 176. 179.

Genitura, γονή, γόνος, duplicem habet ſignificationem. Vel enim plerumque notat *ſemen*, & quidem genitale, ſive fœcundum, aut utero jam injectum, Gal. *l.* 1. *de ſem. c.* 9. quamvis hæc differentia inter γονὴν καὶ σπέρμα non ſemper obſervetur, imo rariſſime, cum & ipſe Hippoc. pro ſemine poſuerit, uti patet ex 6. *aph.* 2. Vel ſignificat ipſas *partes genitales* utriuſque ſexus, ex Hippocr. *l. de Humid. uſu VI.* 2. 3. Jun. Profp. Martian. *in Annot. ad h. l. p.* 129. Dieter. *n.* 167. Foeſ. *Oec. pag.* 140. *ſeqq.*

Genius, δαίμων, vide *Dæmon*. Plura circa vocis *Genius* variam ſignificationem vide apud Caſp. Rejes *p.* 89.

Genos, γένος, *genus*, proprie, non eſt terminus Medicus, ſed Logicus. Hinc etiam in foro medico varias obtinet ſignificationes. Interdum differenter *genus* pro ſpecie, differentia, formaque dicitur. Gorræus, Rhod. in *Lex.* Interdum contradiſtinguitur ab illis. Interdum etiam notat ſtirpem vel familiam aliquam certam, Gal. 5. *aph.* 59. Tria *genera generaliſſima* vocat Triſmegiſtus Mineralia, Vegetabilia, & Animalia, in Phyſica, *Vol. I. Theatr. Chymici*.

* *Gentiana*, Italis herba notiſſima, qua olim adverſus tertianas, quartanaſque veteres uſi ſunt feliciori ſucceſſu, quam noſtri ejus vice China Chinarum utentes. Cum enim hæ febres plerumque a mucagine ſpiſſa ventriculi parietibus adhærente proveniant, præſtantius remedium inveniri non poteſt, quam ex planta, quæ ſubtili quodam ac volatili oleo abundat, ut in Gentiana obſervarunt Chymici.

Gentilitius, epitheton morborum a parentibus in liberos propagatorum, & ita idem ſignificans quod *Hæreditarius*. Dicitur & *Parentalis*. Rolfink. *Ord. & M. M. Sp. l.* 3. *ſ.* 2. *c.* 28. 35. & ex hoc D. D. Joh. Zeller. Medicus Charitopolitanus. *Diſp. Inaug. de Affect. Hæreditar. theor.* 1. §. 2.

Genu, γόνυ, eſt femoris & tibiæ dearticulatio & artificioſiſſima connexio, in qua ſinus eſt quidam prominens, alterius caput excipiens, quod anteriori parte, quo firmius fieret, *rotula*, ſive *patella* munivit, quam μύλην & ἐπιγονατίδα vocant, quæ prohibet, ne femur curvatis, aut per declivia currentibus loco excidat & dilabatur, Gal. *l. de oſſib. c.* 21. *ſeqq. & l. Introd. c.* 10. Eſt autem ea dearticulatio omnium expeditiſſima, juſtiſſimaque, ut ſcripſit Hippocr. 4. *de art. t.* 66. præterea firmiſſima magnoque naturæ artificio comparata, ut quæ in ea epiphyſes & cavitates ita conſtruxit & fabricata eſt, ut neque laxior ſit epiphyſeon in cavitates ingreſſus, neque etiam adſtrictior. Continentur autem & firmantur extrinſecus ſuperciliis quibuſdam ipſorum oſſium & lineamentis, aliis quidem in profundo poſitis, aliis autem in circuitu totam dearticulationem comprehendentibus. Hæc Gorr. & Caſtell. Jungatur & Dieter. *n.* 168.

Genugra, terminus Paracelſicus pro *Gonagra*, denotans ſpeciem Arthritidis in genu.

Genuinus, ὀψίγονος, vide *Opſigonos*.

Genys, γένυς, vide *Gena*.

Geodes, γεώδης, nomen lapidis a terra, quam intra ſe comprehendit, ita dicti, ejuſdem cum *oſtracite* virtutis, ſiccatoriæ & adſtrictoriæ. Gal. *l. 9. de S. Fac.* §. *de Oſtracite*, & P. Ægin. *l. 7. c. 3.* §. *Lithi*. Affinis habetur Aetiti, eſtque fortaſſis hic immaturus adhuc.

Geonomus, γεωνόμος, legitur apud Paracelſ. *lib. 3. de Tartar. tr. 2. cap. 3.* & videtur idem eſſe quod *Geomantes*, id eſt vates ex aſtris terræ.

Geopilyſia, γεοπιλυσία, eſt ſeparatio per dilutionem. Rulandus quidem *in ſuo Lexico* nominis hujus Græci meminit in deſcriptione *Separationis per dilutionem*, verum in nullo Græco Auctore invenire potui, neque in Lexico Græco-Latino. Vide *Separatio*.

Geræteros, γεραίτερος, natu major, *ſenior*. Uſurpatur ab Hippocr. de iis, non qui ſimpliciter ſenes ſunt, ſed in collatione & comparatione ad eos, qui trigeſimum annum exceſſerunt. Qui enim ab ea ætate ad ſenectam uſque annis excedunt, hi per comparationem *ſeniores* ab eo appellantur, Gorr. & Foeſ. Occurrit apud Hippocr. *2. prognoſt. t. 69.* ubi opponitur τοῖς νεωτέροις, junioribus. Vide *Comm.* Gal. *ad h. l.*

Gerandryon, γεράνδρυον, dicitur vetus quæcunque arbor. Gorr.

Geranion, γεράνιον, 1. nomen eſt herbæ, cujus variæ ſunt ſpecies, quæ ſpectant ad Botanicos. 2. eſt nomen emplaſtri, ſic dicti, quod præter cætera gruis pennas uſtas recipiat. Tribuitur Polleti. Deſcriptio ejus habetur apud Aetium. Hæc Gorræus.

Geranis, γερανὶς, nomen faſciæ vel vinculi ad humerum excidentem, vel jugulum fractum ab Hippocrate, vel, ut aliis placet, a Perigene inventi, Gal. *lib. de faſciis n. 74.* Meminit & Æginet. *l. 6. c. 99.*

Gerarat, dicuntur animalcula venenata, ſicut ſcorpiones, habentia corpus gibboſum & caudas acutas, de quorum veneno calido, ejus læſione & cura vide Avic. *l. 4. ſec. 6. tr. 5. c. 4.*

Geras, γῆρας, *ſenectus*, *ſenium*, vocatur illa ætas, quæ habetur utplurimum frigida & ſicca, quando homo jam eſt in deſcenſu, hoc eſt quando humores vitales, præſertim ſanguis & ſpiritus animalis, defectionem naturalem patiuntur ſpirituaſcentiæ & activitatis, unde corpus ejuſque membra organica, digeſtio, motus fluidorum progreſſivus & reliqua corporis animique munia paulatim elanguеſcunt, donec ſanguis neque laudabili chylo reparatus, neque debita filtratione depuratus, in dies magis magiſque vappeſcit, & tandem mors naturalis ſponte ſua furtim obrepit. Cumque certe œtatum cum anni temporibus ſit correſponſio, *ſenectus* reſpondet hyemi, quia ſicut ſol tempore hyemis, velut alto axe deſcendit, & ſaltem oblique radiis ſuis terram petit; ita quoque calor vitalis refractis plane viribus partes ſolidas afficit. Dividi quoque ſolet *Senectus* in tres claſſes, *crudam*, *mediam*, & *decrepitam*. Plura vide apud Dieter. *n. 161.* Qui in *ſenectute* ſunt conſtituti, dicuntur Græcis γέροντες, item πρεσβύται; *ſenes* de quibus legendum *n. 160.* De proverbio: γέροντες δὶς παῖδες, *Senes* bis pueri, vide Lang. *l. 1. ep. 55.* & *Chiliad.* Eraſmi. Γῆρας ἐκ νόσου, *ſenectus* ex morbo, dicitur marcoris ſpecies, vel febris μαρασμώδης, *tabida*. Galen. *l. 2. de præſag. ex pulſ. c. 4.* & *l. de marcore c. 5.* Vide Foeſ. *Oecon. p. 135.* & C. Hoffm. *comm. in Gal. de U. P. n. 697.* Sumitur etiam pro *Exuvio ſerpentum*, Gr. alias λεβηρὶς dicto. Galen. *in Exeg.* & *l. 3. de C. M. S. L. c. 1.* Erot. *in Onom.* De *Senecta ſerpentum* vide Lib. *Tom. II. Op. p. 152. ſeqq.*

Germanus, æquivocum eſt vocabulum. Vel enim appellativam habet ſignificationem, & reſpondet Græco ἀδελφὸς, aut ἠδελφισμένος, ſiquidem omnia, quæ ſimilia congruentiaque exiſtunt, atque, ut quiſpiam dixerit, genere juncta cognataque ſunt, conſuevit Hippocr. vocare ἠδελφισμένα, h. e. *germana* teſte Galen. *2. de R. V. I. A. t. 33.* Vide *Adelphixia*. De *Germanulis* ſive cadaveribus exſiccatis fere tripedalibus in Inſulis *Canariis* & Fortunatis repertis lege Helmont. *tr. Demonſtratur Theſi. n. 82.*

Germen, βλαςὸς, βλάςημα, proprie arborum κυήματα vel κύματα, primas eruptiones denotat, de quibus Galen. *l. 2. de Al. Fac. c. 60.*

Germinatio, præter propriam ſignificationem Phyſicis & Botanicis relictam, qua notat additionem novellarum partium in plantis, teſte Andr. Cæſalpino *l. 2. de Plant. c. 3.* & *4.* Spagyricis quoque dicitur quædam peculiaris tranſmumutatio metallorum, præſertim argenti quando mediante aqua forti, Mercurio, parvaque quantitate argenti ſuper prunarum igne mediocriter valido in vitro progerminant rami argentei, de qua germinatione videantur ex relatione Olai Borrichii *Acta Philoſoph.* Oldenburg. *Ann. 1668. M. Septembr.* & *Novembr.*

Gerocomice, γηροκομικὴ, dicitur ea Medicinæ pars, quæ ſenum regimen tradit, iiſdemque con-

convenientem vitæ ac victus rationem præſcribit, Gal. *l.* 5. *de ſan. tu. c.* 4. *& de ſubfig. Empir. c.* 4. Lang. *l.* 1. *ep.* 79. Incertum vero videtur, an ad ὑγιεινὴν, an ad θεραπευτικὴν pertineat, cum ſenum corpus neutrum eſſe videatur, & ſenectus non exacta plane ſanitas, ſed vel morbi & ſanitatis affectio quædam media, vel omnino ejus generis non eſt, quæ firma, conſtanſque ſit, quam ἕξιν appellant, ſed potius fallax & incerta, quæ καζὰ σχέσιν dicitur. Plures tamen eam ſalubris Medicinæ partem eſſe ſtatuunt. Hæc Gorr. & Caſtell. & quidem recte. Nam & ſenum ſanitas eſt ſanitas, licet infirmior, & inconſtantior, quam aliarum ætatum. Hinc & nos inter methodos ſanitatis tuendæ particulares referre non dubitavimus, *Dogmat. Med. Gen. P. IV. c.* 2. *d.* 5. *p.* 475.

Geron, γέρων, vide *Presbyter*.

Gerſa, i. e. *Ceruſſa*. Rul. *in Lex.* Sumitur & pro *Fecula*. Vide ſupra *Fecula*.

Gerula, Paracelſo dicitur monſtroſa planta, vel degeneratio ex tranſplantata Paſtinaca, *lib.* 3. *de puſtulis Gallicis, ulceribus &c. c.* 4.

Geryon, γηρύων, nomen monſtri vel Centauri tricorporis, quem Hercules dicitur confeciſſe. Tribuitur per metaphoram *Mercurio* a Libav. *Synt. A. Ch. l.* 7. *c.* 15.

Geſor, id eſt *Galbanum*. Rul. *in Lex.*

Geſtatio, φορὰ, quid in genere ſignificet, notum eſt, nimirum oneris alicujus portationem. Unde Gal. dixit *l.* 12. *de U. P. cap.* 13. quod *geſtatum*, βαςαζόμενον, minus eſſe oporteat *geſtante*, βαςάζοντι. Stricte vero *Geſtatio* Medicis dicitur nihil aliud, quam geniti in utero infantis ad partum uſque permanſio atque mora, totum id complectens tempus, quod a genito intus infante ad ejus excluſionem intereſt. Dieterich. *num.* 486. *p.* 661.

* *Geſtatio*, vox latina, quam Græci αἰώραν vocant, vectationem etiam ſignificat, eſtque exercitamenti genus, quo non ſolum ſani, & valetudinarii, ſed etiam morbo detenti olim utebantur. Multa autem erant inſtrumenta ad geſtationem, ſeu vectationem accommodata. *Vehicula*, quorum multa genera apud majores noſtros erant, Lectica, *ſella*, ſeu ſcamnum, Lectus penſilis, cuna, ſi mavis. De utilitate Geſtationis in quamplurimis morbis Galenus, Celſus, Trallianus, Aetius, Antyllus, Cæl. Aurel., Avicenna, Priſcianus, Theodorus, Plutarch., Aretæus. Diffident autem Auctores inter ſe, quænam geſtationis ſpecies in aliquo morbo magis conveniat. Qua de re conſulatur Hier. Mercurial. in lib. de *Art. Gymnaſt. cap.* 9. 10. 11., qui unus inſtar omnium loco opportune legi poteſt. Silendum non eſt, nonnullos equitationem etiam inter geſtationis ſpecies repoſuiſſe, ut Aetius, Amidenus, & alii, verum quia Celſus l. 2. c. 15. ubi geſtationis ſpecies numeravit, ne verbum quidem de equitatione facere voluit, quaſi alienam a geſtatione judicaverit, tum quia Galenus *l.* 2. *de tu. val* expreſſe declaravit geſtationem, & equitationem diverſas eſſe; idcirco nos equitationem aliud exercitationis genus naturæ, & effectus valde diſſimilis judicabimus.

Geuma, γεῦμα, Hippocrati dicitur id, quod guſtatur, h. e. cibus, *edulium*, *lib.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 59. *l.* 2. *ſ.* 3. *n.* 31. *l.* 3. *ægr.* 6. Foeſ. *Oec. p.* 135.

Geuſis, γεῦσις, *guſtus*. Vide infra *Guſtus*.

Ghitta Iemou, nomen exoticum purgantis ſimplicis vehementioris, & haud dubie venenoſi, quod alias *Gummi Gotte*, *Gummi ad podagram*, *Gutta Cambodia*, aliiſque nominibus appellari ſolet. Plura de hoc purgante vide apud Schrod. *l.* 4. *cl.* 4. *n.* 445. Fr. Hoffmann. *in clav. ad h. l.* Rolfink. *tr. de purgant. ſect.* 13. *art.* 8. Nos experientia docuit, ejus uſum non adeo ſecurum eſſe, uti quidam Auctores eundem commendant.

Gialappa, *Gialapium*, item *Jalappa*, & hoc nomen eſt purgantis electivi vulgo dicti, mitioris tamen & propter majorem ſecuritatem hodieque frequentiſſimi uſus, cujus deſcriptionem prolixam pete ſis e Schroder. *l.* 4. *cl.* 13. *n.* 427. Fr. Hoffmann. *in clav. ad loc.* Rolfink. *d. l. ſ.* 2. *art.* 3.

Gibar, id eſt *medicina metallica*. Rul. & Iohnſ.

Gibberoſitas, *Gibboſitas*, *Gibber*, *Gibbus*, κύφωσις, κυφὸς. Vide *Cyphoſis*.

Gibum, id eſt, *Caſeus*. Rul. & Iohnſ.

Gich, *Gepſin*, i. e. *Gypſum*. Iidem.

Giffæ, idem ſunt, quod *Fugillæ*, h. e. humores pone aures. Bayrus *in Enchirid. Practic. l.* 4. *c.* 10. *p.* 118. Vide *Fugile*.

Gigarton, γίγαρτον, ſignificat nucleum vel granum acinorum uvæ, virtutis ſiccantis in ſecundo, & refrigerantis in primo. Æginet. *t.* 7. *c.* 3. Meminit & Linden. *Ex. X.* §. 192. ubi docet, Latinis *vinacium* quoque vocari. Vocantur illi nuclei etiam Latine *Arillæ*, quamvis nomen hoc non in omnibus Lexicis occurrat. Ex *arillis* paſſularum induſtria Chymicorum elicere audet Spiritum acidulum, item oleum Empyreumaticum, imo ſunt, qui Sal volatile ex

ex iis paraſſe jactitant. Verum cui bono hæc ſuperflua curioſitas?

Gigas, γίγας, dicitur de hominibus præter leges naturæ proceris & elatis. Rul. & Johnſ. cujus cauſſam peculiarem inveſtigare quidem conatus eſt Parac. ſed magis obſcuravit, quam declaravit. De vocab. *Gigas* vide etiam Caſp. a Reies *q.* 25. *n.* 8.

Gigeriæ, ſignificat τὰ ἔντερα, σπλάγχνα ἢ ἀκρῶα (vel ἀκραῖα) inteſtina viſcera, & extremas partes gallinarum, uti exponit Heſychius, teſte Keuchen. *not. ad Q. Seren. p.* 261. Non. Marcell. & Nic. Perottus expoſuerunt per inteſtina gallinarum, & quæ cum iis coquuntur.

Gilla, vel *Grillus*, eſt vitriolum ſua ſponte reſolutum in aquam. Nonnulli putant, a natura talem exhiberi liquorem. Sunt, qui hoc nomine Salis Armoniaci aquam appellant. Purgat ventriculum, Rul. & Iohnſ. Meminit Parac. *de viribus membror. l.* 2. *c.* 4. *Gilla* eſt *Sal Vitrioli* ſolutum emeticum, inquit Frid. Hoffm. *in clav. ad Schr. l.* 1. *c.* 3. *p.* 4. *Gilla Theophraſti* eſt Vitriolum album, aqua ſolutum, filtratum, iterum inſpiſſatum & ſiccatum. Iunken. *Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 125. ubi merito ejus uſum improbavit, quod & nos experti ſumus in defectu commodioris Emetici ſemel jam olim præſcribentes, non tamen in tanta doſi, quam dictus Auctor poſuit, ubi quidem effectum præſtitit aliquoties, verum poſtea per aliquot dies ſaporem induxit ſtomacho & ori cuperoſum, ut perſona quæ aſſumpſerat, omnes cibos faſtidiverit, & difficulter ab eo faſtidio liberata fuerit.

Gilvus, *Helvus*, κιῤῥὸς, medium inter album & rufum ſignificat colorem. Dicitur & *Melinus*, *Citrinus*. Rul. & Iohnſ. Jul. Alex. *not. ad Gal. l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 4. Vide *Cirrhos*, *Dichromos*.

Gingiber, pro *Zingiber*, nomen aromatis notiſſimi, de quo in Botanicis. Vid. Rhod. *in not. ad Scribon. n.* 165.

Gingibrachium & *Gingipedium*, idem quod *Scorbutus*, qui ita dictus a quodam Regenero Snoy, multæ eruditionis & exercitatæ praxis Medico, a gingivis, brachiis & pedibus corrupto ſanguine infectis. Foreſt. *l.* 20. *Obſ.* 11. *in Schol.* Denominatio quidem craſſa & pingui Minerva facta, judicio Sal. Alberti apud Senn. *de Scrobut. cap.* 1. Vide infra *Scorbutus*.

Gingivæ, τὰ οὖλα, carnes ſunt, quæ ſunt circa dentes, Gal. *l.* 9. *de U. P. c.* 15. ubi primumque locellis ſuis vel alveolis emergunt, *l.* 5. *de C. M. S. L. c.* 8. quarum connexio χαλινὸς dicitur. In iis dentes nuper natorum latent, & veluti in præſepiolis conditi ſunt, & ut ſiccioribus adſtrictioribuſque continentur, ita redundante humiditate laxioribus decidunt. Nervos habent a tertio pari, ut & dentes, per quos ſentiunt & dolent, ſæpeque in iis dolor eſt, qui in dente putatur eſſe. Hæc Caſtell. Vid. *Ulon.* Jung. Dieter. *n.* 632. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 12.

Ginglymos, γίγγλυμος, vocab. translatum ad ſpeciem *Diarthroſeos*, ſive *Dearticulationis*, qua oſſa ſeſe invicem ingredientia conjunguntur, ut vertebræ inter ſe, ac cubitus humeruſque colligantur, Galen. *de oſſib. in proœm.* ita ut unius caput in alterius cavitatem condatur, & viciſſim hujus caput in illius ſinum excipiatur; qui tamen *in exegeſi Hipp.* videtur γίγγλυμον, qui cardo januæ eſt, & γίγγλυμα, quod huc pertinet, diſtinguere, Ab hac articulationis ſpecie *Humeri orbita*, γιγγλυμοειδὴς dicitur Veſal. *l.* 1. *de H. C. F. cap.* 23. Eſt enim hæc διάρθρωσις pleriſque oſtiorum cardinibus ſimilis, in quibus ferramenti utriuſque (quod proprie a Græcis γίγγλυμος appellatur) tum ejus quod parieti infixum eſt, tum alterius, quod oſtio adhæret, pectines mutuo implexu ſeſe ſubeunt. Quæ quidem compoſitionis ratio non videtur ἀπὸ τῆς ῥαφῆς, a *ſutura*, valde differre. In quibus vero oſtiis clavus craſſior parieti affixus oſtii verticillum ſubit, non γίγγλυμος, ſed verius γόμφωσις dicitur. Hæc Gor. & Caſtellus. Adde Bartholin. *libello IV. Anat. c.* 1. *p.* 693. *edit. ult.*

Ginſeng, nomen Sinicæ radicis, Japonibus *Niſi* dictæ, hominis divaricatis cruribus præditi figuram referentis, cui hodieque majus encomium tribuitur, quam Thee, quippe virtute ſpiritus vitales excitandi & calorem corporis ſuavem largiendi pollenti, tametſi in duodecima unciæ vix parte ſumptæ & in B. M. coctæ; de qua plura legantur apud P. Ammann. *Irenic. p.* 268. *ſeqq.* ubi oſtendit non eſſe Mandragoræ, ſed potius Dauci Iavanici ſpeciem.

Gir, *Gith*, i. e. *Calx viva*. Rul.

Girgies, i. e. *albi lapides fluminis*. Idem.

Girmer, i. e. *Tartarum*. Id. & Iohnſ.

Giſiſim, i. e. *Gummi*. Iidem.

Git, *Gith*, diverſimode ſumitur. Vel enim idem eſt quod *Gir*, Rul. vel ſignificat herbam *Nigella*, ſive *Melanthium* dictam; vel *Piper*, teſte Rhod. *ad Scribon. n.* 69.

Gitenon, i. e. *ſatum commune*. Rul.

Glabrities, *Glaber*, μαδαρότης, μαδαρὸς. Vide *Calvities*, *Madaros*.

Gla-

Glacies, *Glacialis*, κρύσαλλος, κρυσάλλινος. Vide *Cryſtallus*. *Cryſtallinus*. De *Glacie Mercuriali* vide Libav. *Apocal. Herm. P. I. c.* 9. *Glaciale lepræ* venenum deſcribit Helmont. *de Lithiaſ. c.* 9. *n.* 22. De *Glacie* & *Coagulatione* ſcripſiſſe tractatum Dan. Battoli, patet *ex Act. Lipſ. A.* 1682.

* *Glactophagus*, γλακτοφάγος, lacte victitans ut infantes. Dicuntur etiam glactophagi ii, quibus Medici ob aliquem morbum diætam lacteam, victum ſcilicet ex ſolo lacte paratum, præcipiunt.

Gladiator, μονομάχος, qui cum altero certamen ſubit gladio. Horum vulneratorum curam olim Galeno fuiſſe demandatam ob peritiam Anatomicam ſcripſit *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 2. Cibus illorum frequens fuerunt fabæ, *l.* 1. *de Al. Fac. c.* 19. De hoc vocabulo vide & Rhod. Scrib. *n.* 101.

Gladius, μάχαιρα, ξίφος, σπάθη, quid ſignificet, notum eſt. Optimus qualis eſſe debeat, docet Galen. *l.* 1. *de U. P. c.* 11. *Gladiolus*, μαχαίριον, refertur inter inſtrumenta chirurgica, quo in excidendo utuntur Medici. Dicitur & *Cultellus*. Legitur apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XCVI. t.* 22. *l. de Medico V.* 2. Alibi uſurpat vocabul. μαχαιρὶς, *l.* 2. *de Morb. XLV.* 21. *Gladiolus* cum addito ὀξυμελὴς, quod Galenus interpretatur φλεβότομον, venæ ſectorium; alibi autem cum epitheto ςηθοειδὴς, uſurpatur, de ſcalpello utrinque acuto ad perforandum pectus vel locum intercoſtalem, in abſceſſu pulmonum vel empyemate, uti deſcripſit Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. II. fig.* 1. dicens ab Hipp. etiam *Spatham* vocari, de quo tamen dubitamus, cum nec Foeſius notaverit *in Oecon.* neque nos locum invenire potuerimus. De *Gladio Delphico* vide C. Hoffm. *com. ad Galen. U. P. n.* 248. *Gladius*, ξιφίας, eſt nomen piſcis marini, de quo videatur Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. cap.* 21. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 1. *p.* 81.

Glagos, γλάγος, idem quod γάλα, *Lac*. Hinc γλαγόεις, *lacteus*. Lind. *Ex. XI.* §. 33.

Glama, *Gleme*, γλάμα, γλύμη, *ſordes oculorum*, lippitudo, pro λήμη. Unde γλαμυροὶ ὀφθαλμοὶ, *glamioſi* aut *gramioſi* oculi dicuntur, ſordidi ac humidi, pituita laborantes, Hppocr. *l.* 2. *de morb. mul. IX.* 6. *XII.* 5. Vide Foeſ. *Oec. p.* 136. Keuchen. *Not. ad Seren. p.* 241.

Glandium, vide *Thymus*.

Glandoſum corpus Veſalio dicuntur *Proſtata*, *l.* 5. *de H. C. F. c.* 13. *p.* 645. *ſeqq.* Fallopius vero vocavit *glandoſum adſiſtens* in *Inſtit. Anat.* Vide *Proſtata*.

Glandula, ἀδὴν, corpus quoddam carniforme eſt, laxum & fungoſum, quod utique velut cunei quidam vaſorum diviſionibus incubantes, fulcimentum ipſis ſuggerunt, ut a nullo violento caſu afficiantur, Galen. *l.* 4. *de U. P. c.* 20. Sunt autem proprie ſic dictæ *Glandulæ*, quas Græci ἀδένες vocant, imbecilliores corporis partes, ad quas valentiores corporis partes ſupervacua ſibi tum quantitate, tum qualitate, & præſertim ad eas, quæ rariores natura ſunt, tranſmittunt, quippe valentius eſt arteriarum, venarum, nervorum, muſculorum robur, imbecillius autem, aut prorſus nullum corporum, quæ *Glandularum* ſunt naturæ, *l.* 13. *meth. med. c.* 5. *in princ.* Hæc Caſtellus de *Glandulis* in genere. Videatur & Hipp. *l. de Glandulis*, & Galen. *l. de Al. Fac. c.* 6. Verum earum deſcriptio, differentia & uſus hodieque accuratior habetur ap. Th. Warthon. *integro Adenographiæ libello*. Nic. Stenon. *de Muſculis & Glandulis*. Quibus jungatur Illuſtris & Excellentiſſimi Dn. Frid. Ferdin. Illumeri a Wartenberg. Phil. & Med. D. S. Cæſ. Majeſt. Archiatri, & in inclyto Viennenſi Athenæo profeſſ. Pub. *Adenographiæ Exercitatio*, ſuccincte eſſentiam & naturam *Glandularum* in genere & ſpecie comprehendens. Ex his libet hanc adjicere deſcriptionem: *Glandula* eſt parenchyma ſpermaticum, molle, friabile, & ſpongioſum, una communi membrana univerſim & frequenter pluribus privatis fruſtulatim coagmentatis incluſum, ex materia ſpermatica fabricatum, vaſis omnis generis ſtipatum, partim depurationi, partim ſecretioni, partim etiam elaborationi inſerviens. E recentioribus D. Bernardus Conor Medicus Regius Anglus *in Epiſtol. de Secretione animati p.* 7. rejiciens illorum deſcriptionem, qui crediderunt, Glandulas nihil aliud eſſe, quam venas, arterias, nervos & alia vaſcula in nodum complicata, aliam ſubſtituit, quod *Glandula* ſit membranula cava foraminulis pertuſa, arteria, vena, nervo & excretorio vaſculo ſtipata. Dividuntur trifariam *Glandulæ*: 1. in *Conglobatas* & *Conglomeratas*: 2. in perpetuas & adventitias: 3. in exteriores & interiores. De uſu *glandularum* alimentario vide Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 6. *Glandularum* potiorum deſcriptiones reperies quoque ſub propriis nominibus, ſub literis eorum initialibus. *Glanduloſa corpora*, ἀδενώδη σώματα, olim diſtinxerunt a *Glandulis*, teſte Gal. *l.* 14. *meth. med. cap.* 11. laxitate & raritate majori. Verum hodieque illa diſtinctio non amplius obſervatur, teſte laudatiſſ. D. Ilmero *d. l.*

d. l. th. 3. *Glandula* quoque Arabib. dicitur apoſtema ſcirrhoſum, ſicut Nux avellana, aut etiam paulo minus, multoties ſuper volam manus, interdum ſuper frontem, in principio dum comprimitur, diſſolvitur, aliquando vero redit in priſtinam formam. Avicen. *l.* 4. *fen.* 3. *tr.* 2. *c.* 6. & 7. Videtur autem *Ganglion* intelligere. Ita & *Glandula Guidoni* eſt Tumor glandi ſimilis, mollis, ſolus, mobilis, ſine radicibus, a circumjectis partibus ſeparatus, maxime in emunctoriis & juncturis proveniens, Blancard. *in Lex.*

Glanduloſocarneus, Græce dici poſſet, ἀδενοσαρκώδης, vel ἀδενόσαρκος, quamvis fortaſſis in nullo Græco Auctore vetere reperiatur, eſt epitheton excreſcentiarum quarundam, quas in veſica obſervavit D. Ruyſchius *in Cent. I. Obſerv. LXXIIX. p. m.* 99.

Glanis, γλάνις, nomen eſt piſcis marini & fluviatilis, cujus deſcriptionem & uſum in cibis vide apud Aldrovand. *l.* 5. *de Piſc. c.* 5. Habetur a nonnullis ſimilis *Siluro*: Idem.

Glans, βάλανος, æquivocum eſt vocabulum: 1. notat fructum arboris, *Quercus* dictæ. 2. cum additione *Myrepſica* ſive *Unguentaria* eſt fructus arboris exoticæ Myricæ, de quo Gal. *l.* 6. *de Simpl. Fac.* quæ duæ ſignificationes ad Botanicos pertinent, Lang. *l.* 1. *ep.* 66. 3. *Glans* dicitur extrema totius colis, ſive membri virilis pars, cujus cutis, quæ eam veſtit, *Præputium*, πόσθη, dicitur, Gal. *l.* 5. *Meth. M. c.* 15. Rolfink. *de part. genit. Part.* 1. *c.* 51. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 24. Porro 4. *Glans* idem eſt, quod *Suppoſitorium*, ceu medicamentum topicum anodicatum, oblongum duos, tres quatuorve digitos tranſverſos, figura tereti & rotunda, candelæ inſtar, olim glandis forma ad alvum ſollicitandam maxime, & ad alios ani affectus comparatum, P. Morell. *l.* 2. *ſ.* 2. *c.* 13. *de form. remed.* Weker. *Antidot. Gener. lib.* 1. *c.* 49. *Spec. ſ.* 44. Schroder. *l.* 2. *c.* 83. In hac ſignificatione *Glans*, βάλανος, occurrit apud Hipp. 4. *de R. V. A. t.* 85. & *l.* 3. *de morb. XV.* 20. Gal. *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 3. Aliquando & pro Peſſo ſumitur, Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. CXIIX.* 2. 5. 14. *CXIX.* 13. *CXX.* 9. *Peſſaria* minora βαλανίδες, ſive *glandes* parvæ eidem dicuntur *lib.* 2. *de morb. mul. XLV.* 6. Tandem 5. accipi pro ſtrumis, & ſcrophulis, quas Græci *Naphthas* vocant, patet ex Lang. *lib.* 3. *ep.* 4. *in fin.*

Glarealis, idem quod *ſabuloſus*, Gr. ψαμμώδης, a *glarea*, ſive arena. *Aquæ glarealis*, in vulnere meminit Helmont. *de Lithiaſ. cap.* 6. *n.* 20.

Glaſſa, eſt genus *vernicis* ſiccioris. Rul. & Iohnſ.

Glaucos, γλαυκὸς, *glaucus*, eſt nomen coloris mixti ex viridi & albo. Dicitur *Cæſius*. Differt omnino a fuſco, uti recte demonſtrat Lib. *Defenſ. Syntagm. contra Scheunemann. not.* 48. *Tom.* 3. *p.* 95. 96. Γλαυκὸς, quoque Hippocrati vocatur, qui cæſiis eſt oculis, *l.* 2. *Epid. ſ.* 6. *n.* 7. Uſurpatur & de urina, οὖρον γλαυκὸν, quæ eſt cornu pellucido ſimilis, media inter lacteam & charopam, apud Actuar. *l.* 1. *c.* 8. teſte Gorræo *in definit.* *Glaucus* quoque veteribus fuit nomen piſcis majoris pelagii, ſive marini, cujus deſcriptionem uſumque in cibis & Medicina tradidit Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. c.* 16.

Glaucoſis, *Glaucoma*, γλαύκωσις, γλαύκωμα, accipitur late & ſtricte. Late, pro omni coloris naturalis in oculo mutatione in præternaturalem & glaucum. Stricte, pro humoris cryſtallini colore in *glaucum* mutato, proveniens ab illius humoris nimia ſiccitate & concretione. Differt a *ſuffuſione*, ἀπὸ τοῦ ὑποχύματος, quod in hoc affectu peccet extranei humoris, & aliunde affluentis concretio: in illo ipſius humoris cryſtallini condenſatio & reſiccatio. Vid. Dieter. *n.* 163. Foeſ. *Oecon. d. l.* C. Hoffmann. *comm. in Galen. de U. P. n.* 731. Aliquando tamen color ille eſt abſque manifeſta læſione viſus, & tales homines dicuntur γλαυκῶπες, unde & Minerva γλαυκῶπις dicta, cæſios oculos habens.

Glaux, γλαὺξ, vide *Noctua*.

Gleba, βῶλος, vide *Bolus*.

Glechonites, γληχωνίτης, ſcil. οἶνος, nomen vini medicati ex *Pulegio*, quod Græc. γλήχων dicitur, parati. Dioſcor. *l.* 5. *c.* 62.

Glene, γλήνη, proprie & primario *oculi* cavitatem & *pupillam* ſignificat. Per translationem quoque ita dicitur oſſium cavitas, & ſinus leviter depreſſus, ac obſcurus, ac leviter ſinuoſa cavitas, & obſcure deſidens, in quam os inſeritur, quemadmodum contra profundior cavitas, & altius deſcendens κοτύλη, h. e. *Acetabulum*, vocatur, Gal. *l. de oſſib. proœm.* & *c.* 2. *de fract. t.* 52. Hippocr. vero γλήνην vocat χώραν γληνοειδῆ, i. e. *ſinum pupillæ oculi ad inſtar leviter depreſſum*, 4. *de artic. t.* 64. Jung. Foeſ. *pag.* 136. Hinc primæ cervis vertebræ ſinus in inferiori regione leviter tantum cavi γληνοειδεῖς appellati ſunt. Valleſ. *l.* 1. *de H. C. F. c.* 15.

Glenoides, γληνοειδὴς, vide *Glene*.

Gleucinon, γλεύκινον, epitheton Unguenti cujuſdam, Lat. *Muſteum*, a γλεῦκος, *muſtum*. Meminit illius Galen. *l.* 7. *de C. M. P. G. cap.* 14. ubi

ubi varias compoſitiones tradit. Simpliciorem compoſitionem proponit Dioſc. *l.* 1. *c.* 67. Inter acopa refertur & relaxantia a Galen. Emollit, calefacit, horroribus, & nervorum vulvæque vitiis auxiliatur. Dioſc. Gorr.

Gleucos, γλεῦκος, *Muſtum* ſignificat, eſtque ſuccus uvarum recens expreſſus, crudus, flatuoſus, unum hoc in ſe boni continens, quod alvum laxet; quod niſi contingat, tanto magis noxium corpori evadit, Hippocr. *l.* 2. *de diæt.* *XXIII.* 1. *Muſtum* duplex habetur: *Lixivium*, Gr. πρόχυμα, item οἶνος πρότροπος, πρόδρομος, h. e. ſponte defluens, antequam calcentur uvæ, alterum *vulgare*, quod vi expreſſum eſt, quam vim vel pes, vel prælum præſtet, Græce στραπτικὸς οἶνος, Linden. *Ex.* *X.* §. 174. *ſeqq.* ubi plura de *muſto* reperies. Idem Auctor etiam erudite demonſtrat τὸ γλεῦκος aliquando ſignificare vinum dulce, generoſum, valde inebrians, & caput aggravans, quod de *muſto* alias dici nequit. Unde & γλευκίσας olim dictus fuit, qui tali vino dulci nimium utebatur, §. 252.

Gleuxis, γλεῦξις, vel γλῦξις, dicitur vinum, quod multum *hepſematis*, i. e. ſapæ, aut defruti admixtum ſibi habet. Lind. *d. l.* §. 62.

Glis, ἔλειος, γίλειος, μυοξὸς, vel μυοξίας, dicitur muris ſpecies, eſtque animal quadrupes ſomnolentum, ita ut dormiendo pingueſcat. Cujus deſcriptionem, uſumque in cibis & Medicina prolixe tradidit Ul. Aldr. *l.* 2. *de Quadr. dig. vivipar. c.* 29. De ſymptomatibus ex eſu pulvere *glirium* edulcorato obortis videantur *Ephem. N. Cur. An. III. Obſ.* 40. *Glis montanus* idem eſt, quod *Mus Alpinus*, ſive *Marmota*, aut *Murmentum*.

Gliſchraſma, γλίσχρασμα, idem quod γλισχρότης, *lentor*, viſcoſitas. Hipp. 1. *de R. V. I. A. t.* 18.

Gliſchrocholos, γλισχρόχολος, dicitur de excrementis glutinoſis, & ſimul bilioſis. Hippocr. *l.* 4. *Epid. XXIIX.* 4. quamvis γλισχροχροα alii legerint, verum inepte, ſiquidem glutinoſitas non de colore dici poterit. Vide Erot. *p.* 33.

Gliſchrodes, γλισχρώδης, idem quod γλισχρὸς.

Gliſchros, γλισχρὸς, *lentum*, viſcoſum, glutinoſum ſignificat. Per metaphoram uſurpavit Hippocr. de febribus *l.* 4. *Epid. XXII.* 15. Hinc verbum λισχραίνειν, *viſcoſum reddere* ſignificat, & προσγλισχραίνειν *magis viſcoſum* reddere, quod legitur apud eundem 3. *de R. V. I. A. t.* 26. Ita & καταγλισχραίνειν, *d. l. t.* 10. Diet. *n.* 671.

Gliſco, αὔξω, ἐπιτείνομαι, idem eſt quod *augeſco*, paulatim vires ſumendo & intendendo. Proprie de incremento ignis dici videtur. Per translationem vero eleganter etiam de flamma vitali, de calore febrili, & de vomitibus morboſis accipi poteſt & aſſolet. Febris dicitur *gliſcere*, quæ de paroxyſmo in paroxyſmum ingraveſcit. Linden. *Ex. XV.* §. 94. 95.

Gliſomarco, eſt *Creta candida*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Globus, *Globulus*, σφαῖρα, σφαίειον, quid ſignificet, notum eſt, & partim hujus non eſt loci. Reliqua vide infra voc. *Pila*, *Pilula*, & ſupra voc. *Catapoſis*. Referuntur & *Globi* ad inſtrumenta chirurgica; ita *Globi* & *Globuli* uterini adverſus procidentiam deſcribuntur apud Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XXII. fig.* 8. In Anatomicis *Globulus Naſi* vel *Orbiculus* dicitur pars naſi inferior cartilaginea & mobilis. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 11. *p.* 527. *Globulos* etiam vocavit prominentias illas rotundas & veſiculares, quæ inter alias cuſpidatas ungues & ungulæ dictas, aliquando etiam bicipites conſpiciuntur in peculiari lunguæ involucro, & delineatas exhibet Gothofr. Bidloo *Tab. Anatom. XIII. fig.* 2. 3. 4. Alias *Globoſæ particulæ* hodieque etiam referuntur inter principia materiæ corporum naturalium præſertim liquidorum, de quibus videantur *Obſervationes Microſcopicæ* An. Leewenhoek, quarum mentio fit *in Act. Erud. Lipſ.* 1682. Ita Caſp. Bartholinus Th. filius gloriatur ſe vidiſſe beneficio microſcopii globulos in ſanguine exiſtentes, de quo legatur *in Act. Hafn. Vol. III. Obſ.* 3. *Hermannus Boerhaav. omnia noſtri corporis fluida ex globulis conſtare docet, ac ſanguinis quidem globulum unum rubrum occupare centeſimam partem centeſimæ partis pollicis geometrici, hoc eſt ſi 10000. talæ globuli juxta ſe invicem ponerentur, unum pollicem geometricum æquare: unius autem globuli ſeri pellucidi, ſive lymphæ primi generis diametrum ſextuplo minorem eſſe diametro globuli rubri ſanguinei: ut Leewenoekius etiam demonſtravit.

Glœos, γλοιὸς, *ſtrigmentum*, ita dicuntur ſordes, quæ in balneis, aut palæſtra ab hominum cute deradebantur, multi quondam in Medicina uſus. Calefaciunt enim modice, emolliunt, & diſcutiunt, Dioſcor. *l.* 1. *c.* 34. *ſeqq.* ubi ῥύποι dicuntur, Ægin. *l.* 7. *c.* 3. *t. Glœos*. Inde deſcendit γλοιώδης, *ſtrigmentoſus*, h. e. ſtrigmenti modo craſſus & viſcidus. Dicitur de excrementis apud Hippocr. *l.* 7. *Epid. II.* 27. quamvis in Edit. noviſſ. Linden. legatur ἰλυώδεες, *viſcoſæ*. Alia exemplaria habent γλυώδεες, Foeſ. *Oecon. p.* 137. Et verbum γλοιάζειν, quod ſignificat convenientes oculos verſare, exponente Gal. *in exeg. Dict. Hippocr.*

Glo-

Glomer, id eſt *rotundum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Inde *Glomeratus*, & verbum *Glomerari*, quod de nubibus uſurpat Q. Seren. *c.* 3. Vid. not. Keuchen. *pag.* 99. Subſtantivum quoque habetur *Glomus*, Gr. ςρόμβος. Scrib. *n.* 142. Adde Rhod. *in not.*

Glomus, ςρόμβος, quid ſignificet, p. a. dictum. In foro medico *Glomus piloſus* deſcriptus & depictus legitur in D. Ruyſchii *Obſervat. Anatom. Chirurg. Obſ. XVIII.*

Gloria, δόξα, vide *Doxa*. *Gloria* Medicorum Deus ſit, & huic cedant, Lind. *Ex. III.* §. 16. Qui vero magis *gloriæ* ſtudioſus eſt, quam veritatis, ſuccumbit, ut amator puellarum, Gal. 2. *de iis*, *q. in med. f. t.* 1.

Gloſſa, *Glotta*, γλῶσσα, γλῶττα, *Lingua*, dicitur pars illa carnoſa, laxa & fungoſa, præcipuum ſermonis & guſtus inſtrumentum; cujus Anatomicam deſcriptionem vide apud Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 13. & alios Anatomicos, præſertim Malpighium & Fracaſſatum *hoc tit.* Gothofr. Bidloo *Tab. Anat. XIII.* linguæ ſpecificum involucrum egregie delineatum exhibet. Haud raro etiam accipitur tropice de voce & ſermone, v. g. γλῶσσα ἀσαφὴς, *lingua* obſcura. Hipp. *l.* 7. *Epid. XII.* 13. *XIII.* 19. ἀκρατὴς, incontinens, 7. *aphoriſm.* 40. *&c.* Vide Foeſ. *Oec. pag.* 138. Dieter. *n.* 164. Γλῶττα ἄκρη *lingua* ſumma vocatur ſummum *linguæ* cacumen, *Coac. t.* 230. Vide *Lingua*.

(Π) *Gloſſagra*, linguæ dolor rheumaticus. Vog.

* *Gloſſalgia*, γλωσσαλγία, linguæ dolor: etiam ejuſdem inflammatio, quia inflammata dolet.

Gloſſocatochos, γλωσσοκάτοχος, dicitur inſtrumentum illud chirurgicum, quo lingua deprimitur, P. Ægin. *l.* 6. *c.* 30.

(Π) *Gloſſocele*, linguæ violenta, acuta extruſio. Vog.

(Π) *Gloſſocoma*, linguæ violenta, acuta revulſio. Vog.

Gloſſocomon, *Gloſſocomion*, γλωσσόκομον, γλωσσοκόμιον, vel κομεῖον, nomen eſt Atticum, ut ſcribit Galenus, & proprie ſignificat arculam, in qua homines recondunt res pretioſas, & quam multi iter facientes portant. Eſt autem oblonga & anguſta. Ab ejus ſimilitudine Medici Hippocrate poſteriores machinam quandam chirurgicam fracto femori, vel cruri, ubi callus circumdatur, accommodatam γλωσσοκόμον appellarunt. Eſt autem machina cava, oblonga, & ad femoris proportionem arcta, ſuperna parte trochleas utrinque ſingulas habens ad latera ſitas, & inferna parte tranſverſum axem, ad quem alligati laquei contrarium nixum toti membro gemina tenſione efficiunt, uti depictam exhibet Gorr. *in defin.* quamvis hodieque non amplius ſit in uſu, ſed minori apparatu arcula, aut theca cruribus reponendis idonea adhibeatur, quæ etiam hoc nomine jure venire poteſt. Meminit hujus Inſtrumenti Galen. *l.* 7. *de U. P. c.* 14. *&* 2. *de fract. t.* 64. Jung. C. Hoffm. *comm. ad LL. de U. P. n.* 479. Foeſ. *pag.* 137. De hoc inſtrumento vide & Fabr. Hildan. *Cent.* 5. *Obſerv.* 86. quamvis nomen hoc non uſurparit; nec non Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXV. fig.* 4. *&* *T. XLIX. fig.* 4.

Gloſſomanes, γλωσσομανὴς, dicitur is, qui maternæ linguæ amore veſano captus mavult non intelligi in converſatione civili, quam peregrinis in ſermone vocibus uti, quantumvis receptis. Lind. *Ex. X.* §. 208.

Gloſſopetræ dicuntur linguæ ſerpentum in inſula Melitea ſive Maltha repertæ, quarum, quemadmodum & oculorum luteorum, ſingularem vim alexipharmacam intus & foris applicatam nonnulli indubitatæ veritatis exiſtimant. Vide Frid. Hoffm. *in Clav. ad Schrod. l.* 3. *c.* 2. *p.* 130. *ſeq.* Plura de *Gloſſopetris* vide apud Chiocc. *Muſ. Calceol. ſ.* 3. *p.* 417. 418. Annumerat quoque Idem lapidibus fulmineis *d. l. p.* 310. *ſeq.* Sunt vero corpora triangularia, quorum alia foſſilia, alia marina ſtatuuntur. D. Etmullerus de his crediſſe videtur, quod ſint dentes ex piſce Carcharia mortuo excidentes, in mari Mediterraneo ad inſulam Malthæ appellentes ſpeluncis inſinuando, induratione lapidis ſpeciem acquirentes, *in annotat. ad D. D. Ludovic. Giſſ. I. Pharmaceutic.*

Glottis, γλωττὶς, Anatomicis proprie dicitur illa rimula modulandæ voci accommoda, quam efformant cartilagines duæ arytænoides cum muſculis ad anguſtationem & dilatationem illius rimulæ deſtinatis. Videantur Anatomici, præſertim Bauhin. *lib.* 3. *cap.* 94. *ſeq.* C. Hoffm. *in Gal. de U. P. n.* 473. Aquapend. *de Larynge vocis Organ. c.* 2.

(Π) *Glus*, urinæ viſcoſæ micturitio. Lin.

Gluta, dicitur vis tenacis picis & efficaciæ. Rul. & Iohnſ.

Glutæus, γλουταῖος, epitheton muſculorum nates conſtituentium, & femur extendentium, quorum deſcriptionem vide in Anatomicis, præſertim Barthol. *Anat. l.* 4. *c.* 11. *p.* 579.

Gluten, κόλλα, *Glutinum*, in genere omne id ſignificat, quo duo corpora ſicca firmiter uniuntur. Variat vero pro corporum uniendorum diverſitate. Vulgare gluten dicitur ξυλοκόλλα, ζαυροκόλλα, item κόλλα τεκτονικὴ, *gluten fabrile*, Gal.

Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. c.* 7. Item *Gluten* vel *Synovia* eſt pars corporis nobiliſſima, ſubtilis, pura, alba, perſpicua, ſal reſolutum dulce & humor naturalis, ſeu liquor in omnibus juncturis membrorum inſtar albuminis ovorum, in qua perſpicua materia ſi generetur Tartarus ob ſal reſolutum, quod habet in ſe quandoque coagulatum, oritur inde podagra, cujus etiam locum & verum domicilium eſſe aſſerit Rul. & Iohn. *in Lex.* De hoc legi etiam poteſt Paracelſ. paſſim in ſcriptis, præſertim *l.* 1. *de Tartaro tract.* 4. *cap.* 2. Spiritus quoque vocatur *Gluten* animæ & corporis ad Hartmann. *Diſp. Chymico Medica IV. Gluten de aquatico* vocatur prima ranarum materia ſive cryſtallina ranarum mucilago, vulgo Sperma ranarum dicta, Helmont. *tr. Formarum ortus n.* 57. Fr. Hoffmann. *in Clav. l.* 1. *c.* 2. *p.* 3. *Gluten Spagyricum Aquilæ* eſt vera Aqua Mercurialis, Libav. *Apoc. Hermet. part. poſt. Tom. II. Oper. p.* 351.

Glutia, γλȣτία, i. e. parvæ *nates Cerebri*, dicuntur duæ eminentiæ Cerebri oblongo-rotundæ, quarum concurſum hominum conjunctis inter ſe femoribus & natibus rectiſſime comparaveris, quibus & aliæ duæ minores conjunguntur, *Didymia* ſive *Teſtes* cerebri dictæ. Quarum omnium veram deſcriptionem & uſum reperire licet in Anatomicis, præſertim Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 6. & Th. Willis. *Anat. Cerbr. c.* 14.

Glutinatio, κόλλησις, vide *Conglutinatio*.

Glutinatorius, κολλητικὸς, vide *Colleticus*.

Glutinoſus, κολλώδης, vide *Colla*.

Glutos, γλȣτὸς, *Nates*, i. e. muſculoſa illa caro in ſumma femoris parte prominens, quæ ſedentibus pulvini vicem præbet. Hippocr. 2. *de fract. t.* 44. γλȣτὸς quoque dicitur proceſſus alter cervicis oſſis femoris gibboſus & exterior, quem & τροχαντῆρα μέγαν appellant, dictus vel a ſimilitudine, quam habet cum natibus, vel quod muſculi, quibus *nates* conſtant, ei præcipue inſerantur. Gal. *l. de Oſſib. c.* 21. Gorr. & Caſtellus. Muſculi *nates* conſtituentes vocantur *Glutæi*. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 11. *p.* 579. Vide *Nates*.

Gluttupatens, epitheton ventriculi, vel ſtomachi apud Q. Serenum, quod Keuchen. ita declaravit: id eſt, in quam crebris *gluttis* ſaliva, ſive decocta degluttiuntur & abſorbentur. *Gluttire* proprie eſt ſalivam ſorbere, quod fit per intervalla in gargarizantibus, *in not. p.* 149.

Glycaſma, γλύκασμα, γλυκασμὸς, ſignificare conjectatur Lind. vinum dulce ex muſto paratum. *Exerc. X.* §. 15.

Glycea, potio dulcis. Janus Cornarius *cap.* 22.

Glycychimos, γλυκύχυμος, dicitur de iis, quæ dulcem habent ſuccum. Galen. *l.* 2. *de Sim. Fac.*

Glycypicros, γλυκύπικρος, *dulcamarus*, præter ſignificationem Botanicam, qua ſpeciem Solani notat, ſignificat ſaporis genus ex melle & abſinthio mixtis oriundum, de quo Gal. *l.* 3. *de S. Fac. c.* 16. ubi etiam occurrit, quod Poetæ amorem γλυκύπικρον vocarint, ob effectum, quem producit, diverſum.

Glycys, *Glycytes*, γλυκὺς, γλυκύτης, vide *Dulcis*, *Dulcedo*, *Paſſum*. Γλυκέα quoque vocari fella κατ' ἀντίφρασιν h. e. dulcia; cum ſint amariſſima, ſcripſit Cæl. Aurel. *Tard. paſſ. l.* 3. *c.* 1. *p. m.* 394.

Glypho, γλύφω, *ſcalpere*, ſculpere ſignificat. Dicitur de phreniticis pilos evellentibus, vel *ſcalpentibus*. Hippocr. *l.* 3. *Epid. ægr.* 15. *poſt ſtat. peſtil.*

Glyxis, γλύξις, vide *Gleuxis*.

Gnathos, γνάθος, ambigue accipitur. Interdum idem eſt, ac *Gena*, γένυς, & patet ex *l.* 5. *Epid. XXVI.* 10. notante Galen. *l.* 2. *de art. t.* 19. Interdum ſtrictius ſignificat Maxillam & *Buccam*, ſeu eam partem, quæ ſub mala eſt, vel gena, totumque illud ſpatium, quod ab aure ad aurem porrigitur. Hipp. 4. *aph.* 31. *&* 6. *aph.* 19. Dieter. *n.* 165. Interdum ſumitur pro ea tantum maxillæ parte, qua lateſcit & articulatur. Hipp. 2. *de artic. t.* 19. Interdum pro integris oſſibus maxillæ, quibus dentes infiguntur, *l.* 5. *Epid. VII.* 7. *XII.* 1. 3. *XXXV.* 14. Adde Foeſ. *p.* 138. *ſeq.* Vide *Maxilla*.

Gneſios, γνήσιος, idem quod *legitimus*, genuinus. Dicitur frequenter de morbis, qui præſtitutam ſibi formam & ideam non excedunt. Hipp. etiam de ſudoribus uſus eſt 4. *de R. V. I. A. t.* 10.

Gnidius, κνίδιος, ab inſula *Gnido*, κνίδος, ſub Zona temperata, ſita in mari Ægeo, Gal. 4. *aph.* 14. Epitheton ſententiarum Medicarum ibidem conſcriptarum de victu acutorum, quarum meminit Hipp. ſtatim in princ. *de R. V. I. A.* Jung. Gal. *in comm. ad priores textus illos*. Eſt & epitheton grani alicujus purgantis, quod *Coccum gnidium* vocatur, Gal. *l.* 7. *de S. F.* eſtque fructus *Laureolæ*, de quo vide Bota-

nicos, & Schrod. *l.* 4. *cl.* 3. *n. n.* 429. cum Rolfink. *tr. de purg. ſect.* 9. *art.* 2. qui ſaltem ſub *Mezerei* nomine expoſuit.

Gnieſt eſt ſaxi ſpecies, Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Gnome, γνώμη, eſt æquivocum. Interdum apud Hippocratem notat *mentem*, & eſt idem quod διάνοια, νȣ̃ς, *animus*, v. g. 2. *aphor.* 6. 5. *aphoriſm.* 16. & 1. *de iis, q. in med. f. t.* 3. *l.* 6. *Epid. ſect.* 8. *n.* 5. 41. 74. & paſſim alibi. Vide Dieter. *n.* 166. Lind. *Ex. XV.* §. 40. Deinde etiam ſignificat *ſententiam* aliquam determinatam, & ab opinione diſtinctam. Vide Galen. *in comm. ad d. l. de iis, q. in medic. f.*

Gnomi dicuntur homunciones, vel ſpiritus corporei ſub terra viventes, alias *Pygmæi*, cubitali vix altitudine. Ruland. & Iohnſ. Meminit & Paracelſus, v. g. *Tract.* 2. *de peſtilit. c.* 1. *in fragment. ad T. IV. & alibi.*

Gnomologia, γνωμολογία, dicitur ſententiarum elocutio, cum quis ſententias loquitur & oracula; aut *ſententioſus ſermo*, qualis a Medico elegante requiritur. Hippocr. *l. de dec. ornat. V.* 13. Jung. Lind. Ex. II. §. 28.

Gnorimos, γνώειμος, communiter ſignificat cognitum, *notum*. Hippocr. vero ſpecialiter uſurpavit de infantibus, qui communi & uſitato tempore partus excluduntur, h. e. nonimeſtribus, *l. de Septimeſt. part. V.* 15.

Gnyx, γνὺξ, i. e. *genuflexo*, aut in genua, μετὰ τὸ γόνυ. Cui etiam reſpondet ὀκλὰξ, *geniculatim*. Galen. *l.* 3. *de U. P. c.* 15. Adde C. Hoffm. *in comm. ad h. l. n.* 166.

Gobeira, *Meſpila*, *Agabor*, i. e. *Pulvis*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Gobio, *Gobius*, κώβιος, item, χλαρίς. Rondel. *l.* 5. *de Piſcib. c.* 16. eſt nomen piſcis, cujus multæ ſunt differentiæ, quocirca nihil mirum, ſi diverſi Auctores diverſa de his ſcripſerint, & rerum ipſarum diſtinctio difficilior inde facta fuerit. Videatur Rondeler. *d. l. & cap. ſeqq.* & Aldrovand. *l.* 1. *de Piſc. c.* 20. Apud Galenum aliquoties *Gobionum* mentio fit. Semper vero inter cibos meliores & boni ſucci referuntur, *lib.* 3. *de bon. & mal. ſucc. cibis cap.* 9. Schroder. *Muſtelam* quoque *fluviatilem* appellat *Gobium fluviatilem*, Gr. σαῦρον, *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 48.

Gomorrinus epitheton ſeminis & conjunctionis impuræ generativæ apud Paracelſum, quando fœtus producitur partim brutalis, partim humano ſimilis.

Gomphiaſis, γομφίασις, γομφιασμὸς, vocabulum Dioſcoridi, uti videtur, proprium, *l.* 2. *c.* 63. denotans morbum dentium, & quidem molarium; in ſpecie vero eorundem mobilitatem. Hinc non abſque ratione C. Hoffm. manu ſua addidit loco illi Dioſcoridis potius ἀγομφίασιν dici debere, aut ἀγόμφωσιν, quia γόμφωσις dentibus fere molaribus propria conjunctio, vel inſertio eſt. Vide & Annot. Joh. Anton. Serraceni *ad d. Dioſcor. loc. Vacillatio* vero dentium illorum, ſive mobilitas oritur a ſuperfluo ſeroſi humoris corrupti per ductus ſalivales affluxu & collectione, gingivarumque relaxatione & corruptione: quare quid ſcorbuticis familiare eſſe, patet ex Willis. *de ſcorbut. c.* 3. §. 9.

Gomphios, γόμφιος, & in plurali γόμφιοι dicuntur *dentes morales*, ſive *clavales*, quod clavorum modo genis infigantur. Unde & γόμφωσις dentium fere propria. Sunt vero dentes aſperi, ampli, lati, molendis atterendiſque cibis deſtinati, a caninis ad extremam uſque mandibulam pluribus radicibus infixi. Dicuntur alias & μύλαι, vel μύλοι, h. e. *Molales*, quia molis uſu & aſperitate quodammodo ſimiles ſunt. Ultimi ſive extremi eorum vocantur σωφρονιςῆρες, qui omnium noviſſimi oriuntur, quaſi *dentes ſapientiæ*, item *Genuini*. Gorræus.

Gomphos, γόμφος, vide *Clavus*.

Gomphoſis, γόμφωσις, ſpecies συναρθρώσεως, ſive *Coarticulationis*, cum ad inſtar clavi os oſſi infigitur, vel cum os unum alteri penitus eſt infixum, ita ut ne tantillum quidem (veluti dentes ſuis alveolis) moveantur. Galen. *l. de oſſibus procem.* Per γόμφωσιν quoque juncta quædam oſſa dici poſſunt in Carpo, Metacarpo, Tarſo, Pede, & aliis quibuſdam partibus. Synarthroſes enarthroſi & arthrodiæ ſimiles, ſola motuum magnitudine ab ea differentes. Gorr. & Caſtell. Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 1. Latine *Clavatio* dicitur D. D. Hoffm. Jun. *ad Microcoſm.* Horne *Diſſert. An. p.* 27.

Gonagra, γονάγρα, eſt ſpecies arthritidis, quando cauſſa ſolutionis continui dolorifica genua occupat. Vide *Arthritis*. Paracelſo paſſim dicitur *Genugra*.

Gonchotos, γογχωτὸς, idem, quod γλωχινωτὸς, *ſulcatus*. Uſurpatur de telis ab Æginet. *l.* 6. *c.* 88.

Gone, γονὴ, vide *Genitura*. Aliquando etiam pro matre poni, ex Heſychio demonſtravit Lind. *Ex. IIX.* §. 26.

Gongrona, γογγρώνη, in genere notat omnem tumorem nervoſorum corporum cum duritie ro-

rotundiorem, a rotundis in arborum truncis tuberculis fungoſis, & eminentiis (quas γόγγρυς Græci vocant) nominatum; uti ita ſumitur in Hippocr. *l. 6. Epid. ſ. 3. t.* 24. Gal. *in comm.* Cauſſa in ſucco nutritio aut nervoſo congelativo conſiſtit. Specialiter vero tumorem in collo, qui βρογχοκήλη, *Bronchocele* dicitur, ſignificat. Vide *Bronchocele*. *Gongrona*, γογγρώνη, dicitur tumor quidam, eſtque Bronchoceles ſpecies ſive Strumæ, rotundior gutturis eminentia, cum duritie, quales in quibuſdam arboribus appendices ſunt, quas *Gongros*, vocat Ingraſſ. *ad Avicen. de Tum. p. n. p.* 371.

Gongylion, vel *Gongylidion*, γογγύλιον, γογγυλίδιον, ſignificat *pillulam parvam*, idem quod καταπότιον. Erotian. *Onomaſt. p.* 33. *f.* Galen. *in Exeg.* a γογγυλὶς, quod *rapam* ſignificat, Hipp. *l. de intern. affect. XLIII.* 33.

Gongyzo, γογγύζω, ſignificat *murmuro*. Quod ipſum verbum fictum eſt ad imitationem ſoni, quem murmurantes ita proferunt, ut loqui audias; verum quod dicant, non intelligas. Lin. *Ex. X.* §. 37.

Gonimos, γόνιμος, eſt πολύσημον in Medicina, proprie & primo ſignificat *fœcundum*, ad generationem idoneum. Ita uſurpatur de ætate ab Hippocr. *lib.* 1. *de diæt. XIIX.* 14. Deinde idem eſt quod *vitalis*, βιώσιμος alias dictum, & dicitur de fœtu, vel infante in utero. Hippocr. *d. l. XIX.* 9. *l. de ſuperfœtat. II.* 20. *III.* 1. *IIX.* 3. Vel etiam accipitur pro *genuino* & germano fœtu, non adoptivo, ὁ οὐκ εἰσποιητός, Foeſ. *Oec. p.* 140. Denique cum de tempore, die, menſe, vel anno prædicatur, ſignificat *impar*, criticum, quia tempus impar fere criticum exiſtit, & aliquid commodi gignit. Hipp. *l.* 2. *Epid. ſ. V.* 27. 30. *ſect. VI.* 8. 11. 18. 20. Huic opponitur ἄγονος, dies vel menſis *par*, *ibid.* 19. 24. Erotian. *p.* 32. *A. B.*

Gonioſis, γωνίωσις, dicitur ab Archigene ſpecies pulſus decurtati, ſive flexus in pulſu decurtato, quem in alto repræſentat, non autem circuli figuram. Fuit hujuſmodi pulſus ob imbecillitatem flammæ vitalis, quæ attollere onus nequeat. Galen. *l.* 2. *de præſag. ex pulſ. c.* 11. Gorr.

Gonoides, γονοειδὴς, *genituræ ſimilis*, dicitur de recrementis alvi & urinæ albis, viſcidis, craſſis. Hipp. *l.* 1. *prorrhet. ſ.* 2. *t.* 60. *Coac. t.* 186. 233. 362. 580. *l.* 1. *Epid. ægr.* 1. *lib.* 2. *Epid. ſ. III.* 94. *l.* 3. *Epid. ægr.* 3. & 4. *l.* 6. *Epid. ſect.* 2. *t.* 28. *l.* 7. *Epid. XV.* 44. Vide & Erotian. *d. l.* C. Foeſ. *Oecon. p.* 141.

Gonorrhœa, γονόρροια, generali quidem ſignificatione dicitur omnis involuntaria ſeminis excretio, ſive intento pudendo, ſive citra hujus tenſionem. Sed quæ proprie *Gonorrhœa* dicitur, eſt, auctore Galen. *6. de L. Aff. c. 6.* perpetua ſeminis excretio ſine pudendi tenſione. Quæ vero intento pudendo fit, propter convulſionem accidit, inque ea duo morbi conjunguntur, videlicet Priapiſmus & *Gonorrhœa*. Gorr. & Caſtell. De triplici *Gonorrhœæ* differentia vide & Lang. *l.* 2. *ep.* 5. Eſt utrique ſexui communis, & cum noctu plerumque contingat, ὀνειρωγμός vel ἐξονειρωγμός, *Pollutio nocturna* vocatur, de quo affectu vide Linden. *Ex. XV. per totum*. Nobis libet hanc annectere deſcriptionem: *Gonorrhœa* eſt præternaturalis, involuntaria & intempeſtiva materiæ ſeminalis, vel veræ, vel vitioſæ, vel materiæ cujuſdam excrementitiæ & corruptæ excretio e genitalibus, cum corporis macie, oculis concavis, inderdum & magna virium proſtratione, proveniens e partium ſeminis aſſervationi dicatarum intemperie, laxitate aut ſoluta continuitate, per varias cauſſas externas oborta & excitata.

Gonos, γόνος, idem quod γονὴ, vide *Genitura*.

Goni, γόνυ, vide *Genu*.

Gonyalgia, γονυαλγία, i. e. *Dolor genu occupans*, & idem fere quod *Gonagra*, legiturque apud Joh. Stephan. *Conſil. Med. Dec.* 4. *conſ.* 9. *p.* 336. *operum ed. Venet.*

Gorgonias, γοργονίας, dicitur a quibuſdam *Corallium*, propterea quod quamprimum, ubi ex alto in aerem profertur, ſolet lapideſcere, a Gorgonibus filiabus Phorci, præſertim Meduſa, cujus crines in ſerpentes mutatos qui aſpexit, in ſaxum converſus eſt, imo & virgulæ in litore lectæ, quas Perſeus in litore ſubjecerat, induruerunt, nomenque *Corallium* adeptæ ſunt, uti fabulantur Poetæ, præſertim Ovid. *l.* 4. *Metamorph. fab.* 16. 17. *ſeqq.*

Goſel, id eſt, *animal cornutum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Goſſipium, γοσσίπιον, idem, quod *Bombax*, Cotonum. Vide *Bombax*.

Goſſum, idem quod *Botium Gulæ*. Vide *Bronchocele*. For. *l.* 3. *Chir. Obſ.* 13. *in Schol.*

Gotte, vide *Gamboidea*. *Ghitta Jemou*.

Gracilis, ἰσχνὸς, *Gracilitas*, ἰσχνότης, item ἰσχνασμὸς, idem fere eſt, quod λεπτὸ, *tenuis*, & λεπτότης, *tenuitas*, niſi quod hæc differentia intercedere videatur, quod *Gracilitas* plus ſapiat aliquid præternaturale, & maciem in-

cludat, quam tenuitas, quamvis nec hoc diſſimulandum, quod utrumque indifferenter & de ſtatu naturali & præternaturali aliquando accipiatur ab Auctoribus. C. Roſ. Lentilius *Graciles* deſcripſit, qui non habent carnes multas, ſed ſufficientes tamen ob conſtitutionem calidam & ſiccam. *Miſcell. Medico-Pract. P. III. p.* 191. Prædicatur vero de variis rebus: v. g. de toto corpore ejuſque partibus. Hippocr. 4. *aph. 6.* 2. *de fract. t.* 57. de faucibus, 2. *ſ.* 1. *prorrh. tex.* 54. & *ſect.* 3. *tex.* 12. *Coac. t.* 262. 265. de mammis, 5. *aph.* 37. 38. 53. de muſculis. In ſpecie *Gracilis Muſculus* dicitur quartus tibiam flectens apud Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 11. *p.* 582. de reſpiratione *l.* 4. *Epid. XIIX.* 10. de pulſu Gal. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 5. de linteis & faſciis 2. *de fract. t.* 72. de tumoribus ſubſidentibus & detumeſcentibus *d. l. t.* 73. de doloribus *Coac. t.* 491. Verbum quoque ἰσχναίνειν, *gracileſcere*, legitur 5. *aph.* 25. 55. & *humid. uſu X.* 14. & 2. *de fract. t.* 72. Plura vide apud Foeſ. *Oec. p.* 289. Dieter. *n.* 411. 412. Lind. *Ex. XV.* §. 7. 22. 23. *ſeqq.*

Graculus, *Gracculus*, κολοιὸς, κορακίας, primario nomen avis eſt, cujus variæ dantur ſpecies, de quibus earumque uſu in cibis & Medicina vide Aldrov. *l.* 12. *Ornithol. c.* 6. *ſeqq.* Deinde *Graculus* piſcis marinus eſt, qui Græc. κορακῖνος vocatur. Vide *Coracinas*.

Gradatio, Gr. dici poſſet κλίμαξ, dicitur metallorum in gradu affectionum exaltatio, qua pondus, color & conſtantia potiſſimum ad gradum excellentem perducitur. Neque enim in ſubſtantiam per ſe transfigurandam vim habet, ſed duntaxat qualitates, vel quantitates in gradu ex occulto in manifeſtum producit, nihil mutata ſpecie priori, veluti ſi natura dedit Aurum album, *Gradatio* id rubificat; ſi volatile, figit; ſi impurum, purificat &c. Rul. & Iohnſ. *in Lexico*. Gerard. Dorneus *tr. de tranſmut.* quatuordecim *gradationes* recenſet *c.* 21. quæ tamen omnes vel per aquas fortes, vel per olea, vel per liquores fiunt. Paracelſ. *de tranſmut. metall. in princip.*

Gradus, Galeno Gr. dicitur τάξις; in Medicina denotat determinationem ordinatam exceſſus alicujus in qualitatibus medicamentorum in comparatione & reſpectu ad temperatiſſimum, ſive de τὸ σύμμετρον. Galen. *l.* 3. *de Sim. Fac. c.* 13. & *l.* 1. *de C. M. P. G. cap.* 2. De *graduum* vero inventione quæ noſtra ſit ſententia, vide *in Dogm. Med. Gen. P. VI. c.* 2. *dogm.* 7. *p.* 703. *ſeqq.* Chymici alios *gradus* rerum tradunt, vide Iohnſ. *in Lex* ex Paracelſ. *l.* 2. *Garamir. c. 6.* Helmontius partim alios commentus eſt, & quidem Chymicos reſpectu ignis quindecim; *tr. Calor efficienter non digerit num.* 33. *ſeqq.* *Gradus* quoque applicantur in Phyſiologicis & Pathologicis caloris in ſanguine diverſæ virtuti exceſſivæ vel deficienti. Hinc recte ſcripſit P. M. de Calderia, *gradum* non poſſe ſimul eſſe naturalem & violentum. *Tom. I. Oper. p.* 24.

Græca, γραῖα, γραῦς, Moſchion. *de morb. mul. c.* 19. ſignificat 1. anum ſive *vetulam*. 2. *pelliculam* illam, quæ lacti, aut *pulticulæ* refrigeratæ inducitur concreſcens. 3. *cutem rugoſam* circa umbilicum, ſenectutis indicium, qualem vetulæ habent. Dicitur & γραῦς. Gorræus.

Grallæ ſunt inſtrumenta lignea ambulatoria, quibus utuntur claudicantes, aut plane pedum uſu deſtituti ad ambulandum, vulgo *ſtelgen*.

Gramia, idem quod *Glama*, λήμη, *ſordes oculorum*. Paſſim legitur in Practicis, præſertim apud Plemp. *Ophthalmogr. l.* 5. *c.* 3. vide *Glama*.

Graminulæ vocantur ranunculi, nondum omnibus pedibus inſtructi, uti refert ex Athanaſio Kerchero Oligerus Jacobæus *de Ranis & Lacertis cap.* 1. *p.* 15.

Gramma, γράμμα, primo ſignificat *Literam*, *Scriptum*. Vide *Litera*. Deinde notat *Scrupulum*, ſcripulum, vel *ſcriptulum*, quod eſt vigeſima quarta pars unciæ, Gal. *lib. de pond. & menſ. c.* 2. Ita vero dicebatur ponderis id genus, quod uncia in tot partes divideretur, quot eſſent apud Græcos literæ, quæ illi γράμματα vocant. Ejus nota apud Latinos fuit inverſum ℈. Hodieque ſignatur ℈.

Gramme, γραμμὴ, *Lineam* ſignificat. In Anatomicis circulus pupillam ambiens, *Iris* vocatus, dicitur quoque γραμμὴ κυκλοτερὴς, *linea circularis*. Gorr. Vide *Linea*.

Grana, vide *Migrana*.

Granatriſtum Paracelſo idem eſt, quod *Anthrax* ſive *Carbunculus*. *Chirurgiæ l.* 5. *tr.* 1. *c.* 5.

Granatus inter lapides pretioſos refertur, eſtque gemma pellucida ex flavedine rubens, ignis inſtar, miniique nativi, vel factitii colorem fere referens. Eſt ſpecies *Carbunculi*. Nomen obtinet a *pomo Granato*, cujus granorum colorem æmulatur. Dividuntur *Granati* in Orientales & Occidentales. Inter hos Bohemici reliquos antecellunt. De virtutibus harum gemmarum

rum vid. Schroder. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 2. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Fr. Hoffmann. *in Clav. ad Schroder. d. l.* De monte *Granatorum* in Bohemia lege *Ann. II. Ephem. Nat. Cur. Obſ.* 78. Paracelſus abuſive quoque accepit vocab. *Granatus*, omnibus Elementis attribuens & ſcribens: *Granatus* aqueus coagulatur: igneus carbonizatur: terreus herbatur: aereus nubeſcatur. Sic hominis ſanguiſatur. *in Fragm. Medic. ad Tom. I. referendis.* Tartari quoque ſpeciem quandam eſſe formam *Granatam* ſtatuit, *fragm. ad Tom. III. referendis.* *Granatum pomum* a Barbaris appellari cartilaginem mucronatam ſcribit Fallop. *in Expoſ. de Oſſib. Tom. I. Oper. p. m.* 518. *ſeqq.*

Granda eſt nomen Lapidis Philoſ. *in Th. Ch. Vol. IV. p.* 727.

Grandebalæ vocantur Hadr. Junio *pili ſubalares*, quorum uſus eſt, ne partes illæ, quæ citiſſime & maxime ſudant, a frequentioribus & valentioribus brachii motibus atterantur, Gaſp. Bauhin. *Anat. l.* 2. *cap.* 2.

Grando, χάλαζα, vide *Chalaza*. Paracelſ. quoque abuſive potiones calculoſas & tartareas congelatas in ventriculo, renibus, aut veſica, hoc nomine indigitat, dicens: *Grando* eſt granum generatum a liquida per ſalem. Ita *grandines Tartari*, *l.* 1. *Tract.* 1. *cap.* 1. *in explicat. & fragm. Grandinoſumos* idem eſt, quod *os Cubiforme* ſive *Teſſeræ*, Bartholin. *libell.* 4. *Anat. c.* 21. *p.* 753.

Granula dicitur Chymicis *puſula*, ſive pulvis puſillus *granulando* concinnatus. Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 4. *c.* 3. *ſeqq.* ubi *granula* metallorum in ſpecie quoque exponit.

Granulatio, eſt in *granula* comminutio. Ei ſervit fuſio. Eſt enim propria metallorum, & perficitur variis modis. Vide Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Granum, κόκκος, χόνδρος, vide *Cocos*, *Chondros*. *Granum illi* eſt ſemen Indici. Eſt & nomen ponderis, quorum 20. vel 24 ſcrupulum, vel ſcrupulum conſtituunt: Gr. σιτάριον, Galen. *de ponder. & menſur. c.* 3. Intelligi autem debent *grana* hordei, vel piperis integra & perfecta. *Granum* frumenti dicitur Lapis Philoſ. *in Th. Chym. Volum. IV. p.* 719. *Granum incombuſtibile metallorum* eſt radicale eorum humidum, & quaſi ſemen quoddam ſolis & lunæ, quod natura iis inſevit, ut data occaſione in ſolem & lunam excoquerentur per naturam longo tempore, & per artem brevi, *p.* 729.

Graphicon, γραφικὸν, κατ᾽ ἐξοχὴν dicitur *atramentum ſcriptorium*, Galen. 4. *de C. M. S. L. c.* 8. Adde Lind. *Ex. V.* §. 26.

Graphioides, γραφιοειδὴς, idem quod βελονοειδὴς, ἢ ςυλοειδὴς, id eſt, acui vel ſtylo ſimilis. Eſtque epitheton proceſſus tenuis oblongi in oſſe petroſo. Bartholin. *libell.* 4. *Anatom. cap.* 6. Vide *Acus*. Eodem quoque nomine venit *cubiti proceſſus*, quem e directo parvi digiti porrectum a *Graphii*, ſeu ſtyli modo Græci Anatomici ſic vocant. Galen. *l.* 1. *de admin. Anat. cap.* 10.

Graphiſcos, γραφίσκος, nomen ferramenti chirurgici cum epitheto διοκλέος, *Dioclis*, ab auctore, qui inter priſcos Medicos maximus habitus eſt. Fuit vero inſtrumentum telis e corpore extrahendis accommodatum, conſtans ex lamina ferrea, vel ænea ab altero capite duos utrinque deorſum converſos uncos habente, ab altero duplicata lateribus leniterque extrema in eam partem inclinata, quæ ſinuata eſt, inſuper ibi etiam parte, quæ perforata eſt. Hæc juxta telum tranſverſa demittitur, deinde ubi ad imum mucronem ventum eſt, paulum torquetur, ut telum foramine ſuo excipiat. Cum in cavo mucro eſt, illico duo digiti ſubjecti partis alterius uncis ſimul & ferramentum illud extrahunt & telum. Celſus *l.* 7. *c.* 5.

Grappa, morbus apud Solen. *ſ.* 5. *Con.* 15.

Graſſa, i. e. *Atticar*, vel *Borax*. Ruland. & Iohnſ.

Graſtis, γράςις, dicitur a quibuſdam *hordeacea farrago*, quanquam & multi non indocte *ſemiaridum fœnum* interpretantur. Reperitur & κράςις. Gorr.

Gravativus, βαρὺς, idem quod *Gravis*. Vide *Baros*, *Dolor*. Epitheton doloris, quando cauſſa pondere, vel mole ſaltem moleſta in partibus nervoſis ſolutionem continui tentat.

Gravedo, idem quod *Gravitas*, βάρος, vide *Baros*. *Carebaria*. Deinde ſignificat ſpeciem Catarrhi, quæ dicitur *Coryza*. Vide *Coryza*. *Catarrhus*. Rhod. *in Lex. Scribon.*

(II) *Gravedo*, frontis dolor preſſorius a Lin. appellatur.

Graveolens, *Graveolentia*, δυσώδης, δυσωδία, vide *Dyſodes*. Galen. *l.* 4. *de Sim. Fac. c.* 22. *Graveolentia* in Ileo mortis ſignum. Lind. *Ex. IV.* §. 86.

Gravida, ἡ κύουσα, Heſch. κυχάς, ἡ ἐν γάςρι ἔχουσα, Hipp. *ſect.* 5. *aphoriſm.* 29. *ſeqq. plur.* dicitur fœmina, quæ concepit & in utero gerit. *Cyeſis*, *Conceptio* &c.

Gravis, *Gravitas*, βαρὺς, βαρύτης, vide *Baros*.

ros. Quibus addi poteſt, quod etiam morbus *magnus* vocetur *gravis*, vel propter excellentiam partis, vel propter vehementiam ſymptomatum, vel propter malignitatem. Alias *gravitas* in genere notat moleſtiam inſignem ex præſentia rei obortam. Ita *gravitas* ventris, corporis, apud Scrib. *n.* 50. 173. 188. *&c.* Vide *Lex. Scribon.* Rhodii. Huc pertinet & verbum *Gravari*, id eſt premi. Keüch. *in not. ad Seren.*

Graus, γρᾶυς, vide *Græa*. Gal. *l.* 4. *de ſan. tu. c.* 4. Legitur apud Hippocr. *l. de Sterilib. XXII.* 2. & apud Gal. *comm.* 2. *in prognoſt. Hipp. t.* 35.

Gravus, *Marmor*, *Porphyrites*, marmor porphyreticus, rubeus, ad modum Purpuræ, cujus uſus eſt in ſpontaneis rerum ſolutionibus. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Greſſura, πληχὰς, πλιχὰς vocatur locus inter duo crura medius, quo videlicet in diductione feminum, greſſuum viciſſitudines deambulando efficiuntur. Locus eſt medius inter anum & pudenda, cujus media pars περίναιον, *Interfemineum* vocatur, eo quod duobus feminibus interjacet. Legitur apud Hipp. 2. *de fract. t.* 70. 3. *de artic. t.* 90. Adde Gal. *com. ad hæc loca & in* 4. *de artic.* 45. Jung. Foeſ. *in Oecon. p.* 515.

Greſſus, βάδισις, idem quod *Ambulatio*. Gal. *l.* 3. *de U. P. c.* 2. Eſt igitur *Greſſus* motionis ſpecies, quando animal transferendo univerſam ſuam molem pedibus ab uno ad alium locum tranſit. Joh. Alphonſus Borellus *de motu animal. Part. I. c.* 1. *in princip.*

Griphomenos, γριφόμενος, implicatus, revolutus, *irretitus*, a *rete* piſcatorio γρίφος, aliis γρίπος dicto. Uſurpatur de doloribus circa præcordia implicatis. Hipp. 1. *prorrh. c.* 3. *t.* 8. Vide Galen. *comm. ad h. l.* C. Hoffmann. *in Notis* ἀνεκδότοις notavit, alios γρηπώμενα, quoſdam γριπώμενα, alios γριφώμενα, legere. Vide *p.* 142. & Gorr. *in def.* γρῖφος etiam quæſtionem ænigmaticam tropice ſignificat. Lang. *l.* 1. *p.* 27. *& l.* 3. *ep.* 6.

Groſſus, *a um*, terminus barbarus, ſed tamen in Pharmaceuticis & Chymicis uſitatus, ſignificans *Craſſum*. Legitur & *in Th. Chym. Vol. IV. p.* 770. Apud Avicenn. diſcrimen habetur inter *Groſſum* & *Viſcoſum*, quod illud indigeat diſſolutione, hoc inciſione & attenuatione, & ita differant, ut lutum a glutino. *l.* 1. *fen.* 4. *doctr.* 5. *c.* 24.

Gruma eſt *Tartarus vini*. Rul. *in Lex.*

Grumus, θρόμβος, eſt liquidæ rei in unam maſſam concretæ & coagulatæ fruſtum. Ad lac & ſanguinem translata vox eſt Medicis, imprimis Hipp. frequenter de ſanguine uſus eſt concreto, 4. *aph.* 8. *Coac. t.* 123. *l.* 5. *Epid. V.* 6. Idem tamen etiam de excrementis uſurpavit, v. g. bilis *grumo l.* 2. *de morb. LXXIII.* 2. de urinis *grumoſis aph.* 69. *& Coac. t.* 597. de vomitu *grumoſo t.* 636. Hujuſmodi concretio dicitur Latin. *Grumeſcentia*, Gr. θρόμβωσις, Gal. *c.* 2. *de fract. t.* 16. Jung. Dieter. *Iatr. n.* 395. Hæc *Grumeſcentia* in ſanguine eſt indicium & effectus acidi peccantis. Chymicis *Grumus* dicitur ſpecies puſulæ, ſive pulveris craſſioris ex ſuccorum conſiſtentium congerie coacervatus, qualis fit in dilutis & lixiviis, in quibus cryſtallinorum granorum minuta congeries coagulando exiſtit. Ita cum muria coquitur, fit *grumus* ſalis. Libav. *Synt. A. Ch. l.* 4. *c.* 3.

Grus, γέρανος, æquivocum eſt. Proprie notat animal volucre magnum, cujus deſcriptionem prolixam uſumque in cibis & Medicina vide apud Aldrovand. *l.* 20. *Ornitholog. c.* 5. Adde Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 56. Deinde ſignificat piſcis marini ſpeciem *Gladio* piſci congenerem, uti patet ex Æliano *l.* 15. *H. An. c.* 9. Tandem & machinam ſive inſtrumentum quoddam notat, quod & *Ciconiam*, *Geranium* vocatur.

Grygallus, γρυκόκκυξ, major & minor, vocantur aves montanæ in Helvetiæ montibus repertæ, ſummæ bonitatis carnem habentes, notante J. J. Wagnero *Hiſtor. Helvet. Curioſ. ſect. IV. Artic.* 2. *p.* 199. Jung. Aldrovand. *Ornitholog. l.* 13. *c.* 8. *&* 9. *ed. Bon. p.* 69. *ſeqq.*

Gryllus, γρύλλος, proprie dicitur Inſectum alatum vaginipenne, ſcarabæis potius, quam cicadis ſimile, focorum terrarumque acidarum incola, ſtridulo ſuo cantu ſedulum, cujus deſcriptionem ulteriorem cum uſu in Medicina vide in Aldrovand. *l.* 4. *de Inſect. c.* 2. Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 104. Muſteiam marinam Italis quoque *Gryllum* dici, auctor eſt idem Aldrov. *d. l. Gryllus* vel *Grylla* vocatur quoque *Vitriolum*, teſte Ger. Dornæo *de Geneal. mineral. c.* 16. Rul. *in Lex.* vocab. *Gilla*.

Crypalopex, γρυπαλώπηξ, cognomen quidem Satyri cujuſdam apud Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 8. *t.* 52. qui ex nimio ſeminis profluvio, vel gonorrhœa diurna & nocturna in tabem lethalem incidit. Potuit tamen fortaſſis ita fuiſſe appellatus, quod lumbis fuerit incurvis & dorſo inflexo, ex tabe dorſali. Ἀλώπεκες enim dicuntur

mu-

muſculi dorſi inferiores ad lumbos ſiti, Foeſ. *Oec. p.* 143.

Gryphius, vide *Pes*.

Gryphus vocatur *Lapis Philoſophicus in Th. Chym. Vol. p.* 727.

Grypoſis, γρύπωσις, generaliter dicitur *incurvatio*, aut inflexio; & reſtringitur ad *unguium aduncationem* e Cæl. Aurelian. *l.* 2. *acut. cap.* 32. quemadmodum & verbum γρυποῦσθαι de unguibus uſurpatur apud Hippocr. 2. *progn. t.* 60. *Coac. t.* 402. Foeſ. *p.* 112.

Gryps, γρυπὶς, γρὺψ, nomen avis peregrinæ, unde adhuc dubitatur, an in rerum natura detur? Legi poterit Aldrov. *l.* 10. *Ornithol. c.* 1.

Guaiacum, *Guajacan*, *Lignum ſanctum*, Gr. ἁγιόξυλον, eſt Lignum arboris cujuſdam exoticæ ex India allatum, cujus virtutes in lue Venerea curanda omnia reliqua ſimplicia alias commendata, antecellunt. Fertur, Reges Caſtiliæ & Portugalliæ Fernandium, Johannem Henricum, & Emanuelem primum ex Auſtralis Oceani insulis ad nos attuliſſe. Lang. *l.* 1. *ep.* 63. Lignum & Cortex ſolent in uſum vocari. Plura vide apud Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 161. Fr. Hoffm. *in clav. ad h. l.* Claudin. *append. lib. de ingreſſ. ad infirm. tit. de remediis generoſioribus ſect.* 3. De extractione *gummi Guajacini*, Libav. *Alchym. Pharmaceut. c.* 20.

Guaſſem vocantur *Stigmata*, ſive Maculæ nigricantes, de quarum cura vide Avic. *l.* 4. *fen.* 7. *tr.* 2. *c.* 7.

Guavil, id eſt *Stellio*, ſpecies Lacertæ marinæ. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Gula, οἰσόφαγος, λαιμὸς, vide *Lœmos*, olim & στόμαχος dicta. Veteres ita nominabant eam partem, quæ inter fauces & os ventriculi ſuperius intermedia eſt. Ariſtoteles vero & qui poſt ejus ſeculum ſcripſerunt, *ſtomachum*, quod nos *gulam* appellamus, vocarunt. Via eſt eorum, quæ cum devorantur, tum vomitione rejiciuntur, Gal. *l.* 5. *de l. Aff. c.* 5. Hippocr. meminit & deſcripſit *libell. de Anatomia, vel Reſectione II.* 13. Pleniorem juxta partes deſcriptionem vide apud Anatomicos & inter hos Bartholin. *lib.* 2. *Anat. cap.* 12. Willis. *Pharm. Rat. P.* 1. *ſ.* 1. *c.* 2. Lang. exiſtimat, *Gulam* quoque vocari φάρυγγα, quæ tamen vox in genere *fauces*, & principium *œſophagi* & laryngis potius ſignificat, *l.* 2. *ep.* 43.

Gula, *Guloſus*, γαστρίμαργος, dicitur, qui *gulæ* nimium indulget. Vide *Gaſtrimargos*. *Gulo* eſt quoque nomen animalis voraciſſimi, in Sueсia notiſſimi. Helmon. *tr. de magnetic. vuln. cur. n.* 165. Aldr. *l.* 1. *de Quadr. digit. vivip. cap.* 11. Hiſtoriam quoque illius animalis *Gulo* vernacule *Vielfras* dicti breviter ſcripſit Apollon. Menabenus Medicus Inſubris *in tractatu de Alce*.

Guma, *Gumma*, eſt vocab. æquivocum. Vel enim eſt idem quod *Mercurius*, *argentum vivum*. *Guma gumi* oleum, ſulphuris coagulum. *Guma* paradiſi, Auripigmentum. *Guma* cupri eſt ſtillicidium Veneris. Ruland. & Iohnſ. *in Lex. Gumma Philoſophicum* vocatur fermentum illud compositum ex Mercurio & materia prima metallorum oleo facta inceratione conjunctis. Dorn. *tr. de Artificio ſupernatur. c.* 14. *in Th. Ch. Vol. I.* & plura *Tom. IV. p.* 77. 719. *ſeqq.* Quære *in Indice* plura, *Vol. V. p.* 15. *Gumma* quoque notat tumorem, vel tuberculum durius, plerumque indolens, in lue Venerea perioſtio adhærens, a materia viſcida congelata & corrupta ſucci nervoſi, aut potius lymphæ obortum, de quo affectu vide Aquapend. *tr. de operat. Chirurg. tit. de Gummatibus*. Meminit & Helmont. *tr. Tumulus peſtis*. §. *Præparata ſedes*.

Gummi, κόμμι, dicitur & *Gummis*, *Commis* in fœmin. Rhod. *in Lex. Scrib.* & *in not. ad Scribon. n.* 72. in genere ita dicitur lacryma congelata concretaque, ſive liquor concretus in truncis arborum ipſam producentium, velut reſina quoque in multis viſitur, quæ reſinam proferre poſſunt. Cæterum quod Emplaſticæ ſit potentiæ, constat, Gal. *l.* 7. *de Sim. Fac.* §. *Gommi*. *Gummi* ſimpliciter dictum ſignificat *Arabicum*, Rhod. *ad Scrib. n.* 21. *Gummata* vel ſunt *Naturalia*, vel *Artificialia*. De utriſque vide Schrod. *l.* 2. *c.* 21. Naturalium reſolutionem ſuccincte tradidit Iunken. *Chym. Exp. Cur. P.* 1. *ſ.* 3. *c.* 7. *p.* 206. Artificialium extractio proponitur & a Libav. *Alchym. Pharmaceut. cap.* 20. Nec Chymici deſtituuntur *Gummatibus*. Ita *Gummi* legitur Joviale apud Schrod. *lib.* 3. *c.* 14. *Gummi* cryſtallinum Mercurii *tr. Ignis naturæ c.* 35. *Gummi* Benedictum in Magiſterio Lapidis Philoſophorum. Idem *Tom. II. Oper. p.* 351. *Gummi ad Podagram*, *Gummi Gamandræ*, &c. Vide ſupra *Gamboidea*. *Ghitta Jemou*.

Gummi Reſinæ, vocantur concretæ arborum lacrymæ in oleo promptius, attamen & in aqua, licet difficulter ſolubiles. Schrod. *lib.* 2. *c.* 20.

Gummoſitas, idem quod *Guma*, vel *Gumma*. Foreſt. *lib.* 32. *Obſ.* 19. *in Schol.*

Gunal-

Gunalges, γυναλγὴς, dicitur Hippocr. qui genuum dolore confliĉtatur, *lib. 6. Epid. ſect.* 4. *t.* 13.

Gurgulio, γαργαρεὼν, vide *Columella*. *Gurguliones* quoque vocantur inſecta ſive vermiculi in farina, uvis Corinthiacis atque paſſis geniti. Legitur hæc vox *in Act. Philoſoph.* Oldenburg. *Ann.* 1668. *M. Jun.* quamvis alias *Curculiones* dicantur. Vide *Curculio*.

Guſtabilis, γευςὸς, dicitur de qualitatibus ad guſtum pertinentibus. Galen. *lib.* 2. *de L. Aff. cap.* 8.

Guſtus, γεῦσις, item *Guſtatus*. Hujus vocabuli homonymiam jam olim indicavit Galen. *l. de odor. inſtrum. cap.* 1. *in princ.* Non ſolum earum rerum ſenſum, quæ in *guſtatum* cadunt, ſed etiam vim guſtandi *guſtum* appellant. Nimirum *guſtus*, γεῦσις, active ſumpto vocabulo denotat ſpeciem ſenſuum externorum quandam tactui plane ſimilem: cujus organum ſenſorium omnium Doctorum conſenſu *Lingua* habetur, cui aliquatenus ſubobſcure tamen palatum & ſuperior gulæ pars ſubſerviunt. Quænam vero proprie pars linguæ primarium ſit inſtrumentum, in eo nondum conveniunt. Varias ſententias collegit Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 13. e quibus veroſimillima videtur Malpighii & Fracaſſati ſententia, papillas nerveas linguæ ſtatuentium, *in Exercitat. h. t.* quam & confirmavit D. Car. Reygerus *in not. ad Jac. Rul. de Betlebad Gloſſoſtomographiam*, *Ann. III. Ephemer. N Cur. pag.* 569. Alias de hujus ſenſus natura egregie quoque & accurate ſcripſit Th. Willis. *Ann. Brut. Part. I. c.* 12. Helmontius alium *guſtum* linguæ & alium ſtomachi eſſe ſcripſit *tr. Poteſtas medicam.* §. 27. Paſſiva ſignificatione *Guſtus* idem eſt quod *Sapor*, de quo ſuo loco. Ita ſumpſerunt vocab. Scrib. Larg. *n.* 190. *ſeq.* Adde Rhod. *in Lex. Scrib.* Paracelſ. *in Fragm. Med. & alibi*.

Gutta, ςαγὼν, ςάγμα, æquivocum eſt. Proprie notat particulam minimam, ſive ſtillam materiæ liquidæ, & ita refertur inter minimas menſuras Pharmaceuticas; qua ratione ingredi ſolent liquores Chymici nonnulli efficaciſſimi, v. g. olea quædam & ſpiritus, aut Sales liquidi. *Gutta* quoque vocatur *Ros*, *Th. Chym. Vol. VI. p.* 753. *Gutta* etiam ſumitur pro Embrocha ſive *Stillicidio*. Fallop. *de Therm. aq. & met. c.* 13. *Tom. I. p. m.* 279. Tropice vocab. *Gutta* de quibuſdam morbis dici ſolet, v. gr. *Apoplexia* ita dicta fuit, quia creditum a nonnullis ſanguinis *guttam* e capite ad cor delabi, idque ſuffocare. Dieter. *num.* 85. Parac. *Paragr. l.* 1. §. 7. *Gutta ſerena* vocatur affectus quidam oculorum, ubi viſus eſt abolitus propter nervorum opticorum anguſtiam, nihilque vitii in oculis animadvertitur, niſi quod pupilla nigrior & amplior apparet. *Gutta roſacea* dicitur quoque rubedo in facie, ſimilis illi, quæ tinctura eſt lepræ incipientis. Rul. & Johnſ. cujus cauſſa ſunt portiones lixivioſæ ſanguinis coagulatæ & ſtagnantes ſub cute. Foreſt. *l.* 2. *Chirurg. Obſ.* 9. *in Schol.* & alii Practici.

* *Gutta Anglicana*, eſt ſpiritus quidam ex ſerico deſtillatus, cujus mira vis cernitur in ſideratis, ſeu attonitis. V. Pharmac. Capelli.

Guttalis, rectius *Gutturniformis*, ἀρυταινοειδὴς, dicitur Cartilago apud Barthol. *l.* 2. *Anat. lib.* 11. *p.* 443.

Guttatim contabeſcere ſignificat lente conſumi, Lind. *Ex. IX.* §. 52. Sudor ςάγδην, fluens, id eſt *guttatim*, eſt modulus exercitationum. Hipp. 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 8.

Gutteo, id eſt, *gumma*, quæ eſt marinum. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Gutteta eſt epitheton Pulveris de Gutteta dicti, cujus ex officinis Monſpelienſibus deſcriptionem exhibet L. Riverius *Prax. Med. l.* 1. *c.* 8. & novissime laudibus extollit Georg. Baglivus *Med. Rom. L.* 1. *Prax. Med. cap.* 9. *tit. de Dolore in genere*, *convulſione & motibus convulſivis p. m.* 78. contra dolores capitis pertinaciſſimos & fere ad maniam accedentes. An fortaſſis a voce Gallica *Goutte*, quæ inter alias ſignificationes etiam convulſionem ſive ſpaſmum denotat?

Guttur, λάρυγξ, vide *Arteria aſpera*. *Larynx*.

Gutturnium, ἀρυταίνα, *Gutturniformis*. Vide *Arytænoides*.

Gutturoſus, ἐξεχέβρογχος, vide *Exechebronchos*.

Guttus dicebatur vas guttatim oleum fundens, quo poſt lavationem in balneo utebantur. Fumanell. *de baln. mox a princ.*

* *Gyalon*, γύαλον, cavitas, vola. V. *Thenar*.

Gyion, γυῖον, Hipp. ſignificat vel *totum corpus*, uti patet ex *l. de intern. affect. XI.* 13. *XXXV.* 6. *XXXVI. l.* 7. vel *membra majora*, juxta Erotianum. Junge Foeſ. *Oec. pag.* 143. Scribitur & abſque ι. ſolo υ.

Gyioo, γυιόω, ſignificat membra frango, *enervo*, dicitur de corporis & membrorum imbecillitate. Frequenti in uſu apud Hippocr. 3. *de R. V. I. A. t.* 33. *&c.* Vide *Gegyiomenus*.

Gym-

Gymnaſion, γυμνάσιον, non ſolum locum ſignificat *Palæſtra* quoque dictum, ubi ſe exercebant athletæ & alii, uti vult Dieterich. *n.* 169. ſed & ipſum *Exercitium* vel *Exercitationem*, uti patet ex Hipp. *l. 6. Epid. ſ.* 1. *t. 6. & ſ. 3. t.* 8. *ſec. Galen.* Foeſ. *d. l.* Jul. Alex. *l. 6. Salubr. c.* 1. Vide *Exercitatio*.

Gymnaſtes, γυμναστὴς, dicebatur olim is, qui exercitationibus publicis, & loco, ubi fiebant, præerat. Callebat enim omnia exercitationum genera, & earum uſum & modum noverat. Gorr. *in def.* Lang. 1. *ep.* 51.

Gymnaſtica, γυμναστικὴ, dicitur pars Methodi ὑγιεινῆς, ſanitatem exercitatione conſervans, de qua paſſim videatur Galen. *in libris de ſan. tu.* Sed eſt & alia ars athletis propria, ſed magis vitioſa, quia plerunque extra naturæ limites progreditur, & qui eam callent, vocantur γυμναστικοὶ, *athletæ*, quorum corporis habitus videtur quidem ſumme bonus, ſed revera periculoſiſſimus ex Hipp. 1. *aph.* 3.

Gymnocrithon, γυμνόκριθον, quaſi *Hordeum nudum*. Latine *Scandella*. Cereale ſemen in Cappadocia proveniens, ut ſcribit Oribaſ. *l.* 1. *Collect. Med. c.* 1. forte id hordeum, quod decorticatum naſcitur, & quod vulgo hordeum mundatum appellatur. Gorr. Meminit Galen. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 13. & Jul. Alex. *l.* 8. *Salubr. c. 6.* ut & *in not. ad Gal. d. l.* item *in not. ad l. 6. de Sim. Fac. c. de Ægilope*, ubi γυμνοκριθὴ legitur.

Gymnos, γυμνὸς, vide *Nudus*.

Gymnoſpermos, γυμνόσπερμος, vide *Angioſpermos*.

Ginæceia, γυναικεῖα, *muliebres purgationes* ſanguinis ſignificat, cum menſtruas, Hippocr. *l. 6. Epid. ſ.* 1. *t.* 7. *ſec. Gal. & ſ.* 8. *t.* 55. 56. Dicitur etiam καταμήνια, ἐμμήνια; vide *Menſtruum*: tum partus purgationes 5. *aph.* 28. (ubi utræque intelligi poſſunt) *Coac. t.* 513. 518. 522. 548. Junge Foeſ. *d. l.* Diet. *n.* 170. Vide *Lochia*.

Gynæceum, γυναικεῖον, interdum idem eſt, quod γυναικωνῖτις, *mulierum conclave*, cujus meminit Galen. *l.* 1. *meth. med. c.* 2. Unde & olim Gynæceorum præfectas obſtetrices plerunque fuiſſe, demonſtrare conatur Rhodius *ad Scribon. n.* 122. Interdum vero γυναικεῖον, a quibuſdam dicitur *Stibium* ſive *Antimonium*, quod eo mulieres decoris cauſſa cilia illinerent. Gorræus.

Gynæcomanes, γυναικομανὴς, muliebris mammæ & ſubjectæ additæque mammis pinguedinis auctio eſt præter naturam. Galen. *in def.* muliebrium *mammarum nimium incrementum*. Caſtell. & Gorr. Cauſſa haud dubie in copia ſucci nutritii chyloſi exceſſiva conſiſtit.

Gynæcomaſtos, γυναικόμαστος, dicitur tumor mamillarum in viris p. n. adeo ut mammis mulierum ſimiles fiant. Eſt morbus auctæ magnitudinis. Gal. *in defin.* Ingraſſ. *com. ad Avic. de Tum. p. n. p.* 375.

Gynæcomyſtax, γυναικομύσταξ, i. e. *Barba muliebris*, & ita dicitur pubes ſupra pudenda muliebria erumpens, quando pubeſcunt. Rolfink. *de part. genital.* Part. *II. c.* 34.

Gynanthropos, γυνάνθρωπος, dicitur homo ex hermaphroditorum genere, qui fœminini ſexus genitale recte conformatum habet, virile non item; quemadmodum Androgynus vocatur maſculinum ſexum recte conformatum habens, uti e Domino de Val Riolanum notaſſe *de Hermaphroditis c.* 12. refert P. Zacchias *Quæſt. Medico-Legal. l. 7. Tit. I. quæſt.* 8. *n. 6.*

Gyne, γυνὴ, *mulierem* ſignificat, eſtque nomen, quod ambitu ſuo tam conjugem fœminam, quam ſejugem complectitur, quamvis rarius de virgine uſurpetur. Dieter. *n.* 171. Lind. *Ex. IIX.* §. 25. *ſeq.*

Gyps, γὺψ, vide *Vultur*.

Gypſos, *Gypſum*, γύψος, ita dicitur, quod ex lapidibus toſtis & ambuſtis exprimitur. Cognata calci res eſt, ſed non eſt ita calidum. Differunt, quod calx deſtincta humore aliquo acquirit calorem; *Gypſum* non accenditur. Duo ſunt potiſſimum ejus genera: Unum *nativum*, ſeu foſſile e terra, ſummitate potiſſimum illius, eſtque ſimile fere nitro, latis venis: Alterum *factitium* ex lapide albo, ſimile alabaſtro, cujus tamen varia ſunt genera pro diverſitate locorum Rul. & Iohnſ. De virtute Medica *Gypſi* lege Gal. *l. 9. de S. Fac. h. t.* Dioſcor. *l.* 4. *c.* 134. Ægin. *l.* 7. *c.* 3. In ſpecie vinum conſervare, teſtatur I. Alex. *l.* 17. *c. 6. Salubr.* Hinc *Gypſata vina* accepta venenis omnibus contraria eſſe ſcripſit Ardoyn. *l. de venen. p.* 34. Nocet vero intus ſumptum Senn. *Med. Pr. l. 6. part. 6. c.* 2.

Gyrinus dicitur apud Plin. rana recens nata adhuc quoad formam imperfecta, nigra, oculo ſaltem & cauda inſignis *l. 9. H. N. c.* 51. teſte Aldrov. *l* 3. *de Piſc. c.* 61. Verum contra Plinium animadvertit Oliger. Jacobæus *de Ran. & Lacert. c. 7. p.* 5. *ſeqq.* per autopſiam perſuaſus, quod macula ſaltem nigra in ovulis racematim cohærentibus conſpiciatur a ranis fœmi-

mi-

minis excretis, quæ macula progreſſu temporis in *gyrinum* permutetur; & fortaſſis ſi Etymologiæ aliquid tribuendum, nomen γύρινος ἀγύρος orbis deſcendens, competeret ipſi maculæ vel globulo nigro cum primo ranarum rudimento in ovulis obſervato.

Gyris, γῦρις, id eſt *pollen* ex farina, qui amylo virtute ſua reſpondet. Ægin. *l.* 7. *c.* 3. *h. t.* Gal. *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 3. Moſchion. *de morb. mul. c.* 136. Gorr.

Gyrofalco, *Girfalco*, nomen avis rapacis ad *falcones* pertinentis, cujus deſcriptionem & uſum vide apud Aldrov. *l.* 7. *Ornithol. c.* 3.

FINIS TOMI PRIMI.

NO!

NOI RIFORMATORI

DELLO STUDIO DI PADOVA.

COncediamo Licenza a *Giuſeppe Fenzo* Stampator di *Venezia* di poter riſtampare il Libro intitolato *Lexicon Medicum Græco-Latinum Bartholomæi Caſtelli*. *Tom. I. & II.* oſſervando gli ordini ſoliti in materia di Stampe, e preſentando le Copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Dat. li 3. Marzo 1795.

(*Agoſtin Barbarigo Rif.*
(*Paolo Bembo Rif.*
(

Regiſtrato in Libro a Carte 401. al Num. 28.

Marcantonio Sanfermo Seg.

CATALOGUS
QUORUNDAM LIBRORUM
VENETIIS RECENS EDITORUM.

Elementi di Chimica del *Cav. Gio. Antonio Chaptal*, *P. P. Professore di Chimica a Montpellier*, *Ispettore Onorario delle Miniere del Regno di Francia*, *e Socio delle più illustri Accademie d' Europa*; tradotti dal Francese dal *D. dalla Porta*, con Preliminari e con Note. Prima Edizione. 8. t. 5. Venezia, 1792. vale L. 24: - -

Compendio della Nuova Dottrina Medica, e Confutazione del Sistema dello Spasmo del *D. Cullen*; Opera di *Giovanni Brown D. M.* tradotta dall' Inglese dal *D. Rasori*, con un Discorso e con Note. Prima Edizione. 8. t. 2. Venezia, 1793. L. 5: - -

Trattato delle Malattie più comuni ai Bambini dalla loro nascita sino alla pubertà, con un Saggio sull' Allattamento de' medesimi; Opera di *Giorgio Armstrong D. M.* tradotta dall'Inglese e accresciuta di molte Note comunicate dal *D. Brugnatelli*, di una Memoria sull' Idrocefalo interno del *D. Odier*, e di varie altre Memorie coronate dalla *R. Società di Medicina di Parigi* sopra diversi argomenti relativi a questo soggetto. Prima Edizione. 8. Venezia, 1793. L. 3: - -

Osservazioni Pratiche intorno alle Malattie Veneree di *Francesco Swediaur D.M.* tradotte dalla terza Edizione Inglese dall' Autore corretta, aumentata ed arricchita della Descrizione di una nuova Malattia Venerea che ultimamente apparve nel Canadà; di una Farmacopea Sifilitica ad uso de' giovani Pratici; e di una breve Rivista critica del *Trattato sulle Malattie Veneree* recentemente pubblicato dal *D. Hunter*. Prima Edizione. 8. t. 2. Venezia, 1794. L. 5: - -

Filosofia Chimica, o Verità fondamentali della Chimica moderna disposte in un nuovo ordine dal *Prof. Fourcroy*; e tradotte dal Francese. Prima Edizione. 8. Venezia, 1794. L. 2: 10.

Epitome de Curandis Hominum Morbis, Praelectionibus Academicis dicata, Auctore *Joan. Petro Frank*, *in Ticinensi Universitate Therapiae Spec. et Clinices P.P. et O. Professore*, *et clarissimarum Europae Academiarum Socio*. Prima Editio. 8. t. 5. Venetiis, 1794. L. 24: - -

Prime Linee di Chirurgia di *Vincenzo Malacarne*, *P. P. Professore di Chirurgia nell' Università di Padova*, *Chirurgo Pensionario di S. M. Sarda*, *e Socio di varie illustri Accademie d' Europa*. Prima Edizione. 8. Venezia, 1794. L. 6: - -

Ricordi d' Anatomia Traumatica composti ad uso de' giovani Chirurghi Militari di Terra e di Mare dal sudd. *Prof. Malacarne ec. ec.* Prima Edizione magnifica, con 9. Figure in rame. 4. Venezia. 1794. L. 8: - -

Aphorismi Medico-Politici centum *Alexandri Knips Macoppe*, *olim celeberrimi in Patavina Universitate Praticae Medicinae P. P. Professoris etc. etc.* Prima Editio. 8. Venetiis, 1795. L. 1: 10.

Ricerche sullo stato della Medicina secondo i principj della Filosofia induttiva, con un' Appendice contenente varj casi pratici con riflessioni; Opera del Dr. Jones tradotta dall' Inglese, e arricchita di Note dal Dr. Frank. *Quest' Opera è un Commento della Nuova Dottrina Medica del Dr. Brown*. Prima Edizione. 8. t. 2. fig. Venezia, 1795. L. 6: - -

LEXICON MEDICUM GRÆCO-LATINUM BARTHOLOMÆI CASTELLI

NOVISSIME

RETRACTATUM ET AUCTUM

AB HIERONYMO FIORATI

ET ALIIS CELEBER. PATAVINIS SCRIPTORIBUS.

TOMUS SECUNDUS.

VENETIIS,
M. DCC. XCV.

TYPIS MODESTI FENTII.
SUPERIORUM PERMISSU.

LEXICON MEDICUM.

H.

Habena, τελαμὼν ad inſtrumenta chirurgica refertur, & ſignificat ſpeciem vinculi, quo vulnerum labia contrahuntur, & vices ſuturæ ſuſtinet. Legitur apud Galen. 2. *de iis, q. in med. f. t.* 8.

Habeo, ἔχω, vide *Echo*.

Habilis, id eſt diſpoſitus, commodus. Ita Corpus *habiliſſimum* quadratum vocatur, neque gracile, neque obeſum. Celſus *l.* 2. *c.* 1. Jung. Pantin. *not. ad h. l.*

Habitatio, οἴκησις, locum, in quo commorari & vivere ſolemus, ſignificat, id eſt *domicilium*. Pertinet inter ζα ἔξωθεν, quæ etiam conſideranda ſunt in Medicina, ex Galen. *cap.* 1. *aph.* 1.

Habitudo, κατάστασις, vide *Cataſtaſis*, *Conſtitutionem* corporis vel bonam, vel malam ſignificat. Gal. *l. de opt. corp. conſtit. & l. de opt. habitu*.

Habitus, ἕξις, variis gaudet ſignificationibus, etiam in foro medico. In genere notat *conſtitutionem*, vel habitudinem corporis, aut alterius alicujus rei conſtantem & perennantem ſive firmam, cui opponitur διάθεσις, *Diſpoſitio*. Gal. *ad Traſibtl. c.* 12. *& l. de opt. habitu in princ.* quæ διάθεσις etiam vocatur χέσις, de quo *ſuo loco*. Deinde ſignificat corporis & partium conſtitutionem ſive habitudinem, ſtructuram & compoſitionem, qua ratione dicitur corpus eſſe *habitus* denſi, rari, ſolidi, compacti, laxi. Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 31. *&* 40. Gal. *in comm.* Eſt vero corporis *habitus* duplex: *Bonus*, Græc. εὐεξία, & *malus*, καχεξία. Vide *Euexia*, *Cachexia*. *Habitus*, ἕξις, etiam ſumitur pro membrorum vinctorum *habitu* & figura, ſive conſtitutione poſt deligationis tempus, & huic θέσις, poſitio, ſitus opponitur, Hipp. 3. *de iis, q. in med. f. t.* 21. Galen. *in comm. ad h. l.* Adde Foeſ. *Oecon. p.* 218.

Hades, ᾅδης, *infernus*, vide *Orcus*.

Hadid, id eſt *ferrum*. Rul. & Iohnſon. *in Lex.*

Hadros, ἁδρὸς, ſignificat *uberem*, largum, abundantem; & dicitur de homine bene nutrito, craſſo, adulto. Hipp. *l. de genitur. IV.* 9. de pulſu largo, Galen. *def. med.* cui opponitur ἰσχνὸς, gracilis; de diæta vel victu largiore & pleniore, 1. *aph.* 5. *&* 7. de purgatione fortiori, 4. *aph.* 9. Jung. Dieter. *n.* 7. & C. Hoffm. *com. in Gal. de U. P. n.* 855. *ſeqq.*

Hæcceitas, Scoto dicitur *quinta eſſentia* Chymicorum, ſive eſſentia ſpecifica, principium vitale activum, cujus virtute medicamenta operantur. Libav. *tr. de igne naturæ, c.* 25. *fin.*

* *Hælideum Electuarium*, quo Hælideus hujus Auctor ſputa ſanguinis incantamenti ad inſtar ſuppreſſa vidiſſe teſtatus eſt. Conſtat vero ex ſtipticis, puta bolo armeno, ſanguine draconis, & ſeminibus hyoſciami, quibus irritationes & ſpirituum impetus ſedandi facultas ineſſe creditur. Verum, ut alibi oſtendimus, omnes ejus partes ſunt homini infenſiſſimæ.

Hæma, αἷμα, Græcis vocatur *Sanguis*, liquor ille vitalis, & naturæ noſtræ familiariſſimus, de cujus origine, generatione, motu circulari, fermentatione, uſu & examine, quoad ſtatum ſecundum & præter naturam, paſſim in ſcriptis veterum & recentiorum Medicorum quamplurima leguntur. Apud illos, imprimis Hipp. Gal. & Avic. nunc *ſanguis* ſumitur pro omni in venis concluſo ſucco, h. e. maſſa liquida e quatuor humoribus, pituita, utraque bile, flava & atra, & *ſanguine* ſtricte dicto conſtante; nunc ſtricte pro quarta ejus parte reliquis tribus e directo oppoſita. Enimvero cum illa opinio jam dudum propter varias abſurditates, quibus ſcatet, obſoleverit, præſtat recentiorum ſcripta conſulere, præſertim Thomæ Willis. *Exerc. de Febribus cap.* 1. *&* 2. *ſeqq.* Gualt. Charlton. *Exerc. Oecon. Anim. IV. V.* D. D. Maur. Hoffmanni *Synopſ. & Prudent. Med.* Notas noſtras *in Jeſſenii Judicium de Sang. V. S. miſſo*, & alios plures, quamvis nec in his omnibus cuncta applauſum mereri, Adraſtea cogat fateri, præſertim quando ſtatuitur, univerſam Medicinam dependere ex *ſanguinis* ſec. & p. n. cognitione, qua hypotheſi & morborum externorum plerorumque cognitio & curatio e foro Medicinæ excludi, & internorum quoque plurium a ſucco nervoſo, ſpiritibus, flatibus, quin & excrementis immediate dependentium tractatio magis obſcurari, quam illuſtrari videtur. Nobis hac vice ſufficit, ex veris principiis & neotericorum monumentis hanc annectere deſcriptionem *ſanguinis* Phyſiologicam: *Sanguis* eſt humor vitalis, ſive ſubſtan-

tia in brutis & homine fluida, e particulis diverſis activis & paſſivis conſtans, rubicunda, primum in conceptu ex colliquamento ſeminali producta, & ſucceſſive virtute flammæ, ſive ſpiritus vitalis multiplicata, & ex chylo quotidie accedente continuata, & ita cum ad individui conſervationem, tum ad ſpeciei propagationem deſtinata. Tropice & abuſive quoque vocabulum *ſanguis* dicitur de vegetabilibus & mineralibus. Dornæus *de transmut. metallor.* c. 17. Ita *Sanguis Draconis* Arabibus Medicis eſt ſuccus Anchuſæ. Fallop. *de Metall. S. foſſil.* c. 35. *Tom. I. p.* 343. *Sanguis Satyrii* (vitioſe Satyrionis) eſt liquor ſanguineo colore ex radicibus Satyrii cum pane piſtis, & longa digeſtione quaſi in oleum ſanguineum liqueſcentibus. Iohnſon. *in Lex. Sanguis Antimonii* legitur apud Libav. *Synt. Chym. l.* 8. *c.* 22. *Sanguis viri rufi* eſt Sulphur marcaſitæ. Libav. *de igne natur.* c. 20. & *Apocal. Hermet. part. prior.* c. 15. Iohnſ.

(Π) *Hæmalopia*, viſus dimidiatus. Vog.

Hæmalops, αἱμάλωψ, proprie dicitur cruenta *ſuffuſio in oculis* ex plaga, ictu, effuſo nimirum ſub locum læſum ſanguine oborta, Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8. & *l. de fac. parabil.* Unde & Archigenes dicebat, *Hæmalopa* idem eſſe malum cum *Hypoſphagmate*, atque etiam in omni alia parte contingere poſſe, præterquam in oculo. Dicitur autem αἱμάλωψ αἱμαίνωπι. In latiori vero ſignificatione ſumpſit Hipp. pro omni ſanguine concreto, & veluti ſugillato, *l. de natur. puer. IV.* 20. 29. *XV.* 6. *Coac. t.* 553. Dioſcor. *l.* 2. *c.* 95. ubi αἱμαλωπὶς legitur. Jung. Foeſ. *Oecon. p.* 10.

Hæmaſſo, αἱλάσσω, ſignificat *ſanguinare*, cruentare, ſanguinem profundere. Legitur de gingivis apud Nonum *de M. P. C. cap.* 113. & 114. αἱμασσόμενα οὖλα, i. e. *cruore ſuffuſo* gingivæ. Dicitur & ἐξαιμάσσω. Linden. *Ex. XIII.* §. 463.

(Π) *Hæmataporia*, macies ſeu cachexia ex inopia ſanguinis. Sag.

(Π) *Hæmatemeſis*, ſanguinis rejectio ex æſophago cum vomitorio conatu. Sauvag.

Hæmateros, αἱματηρὸς, id eſt *ſanguineus*. Dicitur alias καθαιμος, vel ἔναιμος. Linden. *d. l.* §. 449. Ita δυσεντερία αἱματηρὰ vocatur, quando ſanguis evacuatur per inteſtina abſque exulceratione, Galen. *c.* 5. *aph.* 65. *Sanguinea* Chymicis quoque dicitur *Nitrum*. Rul. & Iohnſ.

Hæmatia, *Hæmation*, αἱματιὰ, αἱμάτιον, eſt epitheton *Gari* ſive liquaminis cujuſdam ſubrubicundi, ex inteſtinis piſcium, cæteriſque, quæ abjicienda eſſent, ſale maceratis parati; Lat. dicitur *Sanguiculum*. Lind. *Ex. IX.* §. 69.

Hæmaticos, αἱματικὸς, *ſanguineus*, dicitur de partibus, quæ ex ſanguine primum credebantur conſtitutæ, Linden. *Exerc. XIII.* §. 446. Vide *Sanguineus*.

Hæmatinos, αἱμάτινος, *ſanguineus*, dicitur de iis, quæ a ſanguine ſunt colorata, tanquam a cauſſa. Lind. *d. l.* §. 447.

Hæmatites, αἱματίτης, nomen eſt lapidis, vel glebæ duriuſculæ & mediæ naturæ inter terram, lapidem, & metallum, ita dictæ, vel quod colore ſanguinem æmuletur, vel quod ſanguinem ſiſtendi vim obtineat. De cujus ſpeciebus & uſu vid. Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* Schrod. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 9. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Andr. Chiocchus *in Muſ. Calceolar. ſect.* 3. *pag.* 269. *ſeqq.* 403. Arab. *Sedeneg*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Patac. negat quoque eſſe lapidem, ſed potius lutum coagulatum, *l. de morb. Tartareis c.* 4. *Hæmatites* quoque vocatur Lapis Philoſ. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 727.

Hæmatitinos, αἱματίτινος, Epitheton Collyrii cujuſdam apud Gal. *d. l.* quod ex lapide Hæmatite paratur. Alias & *Tartarus Hæmatitinus* legitur apud Parac. *d. l.* qui facilius reſolvitur quia inſtar lapidis non induruit.

Hæmatitis, αἱματῖτις, *ſanguinaria*, eſt epitheton venarum ſanguinem vehentium. Hipp. *l. de morb. ſacr. XVI.* 28. qualis ſi intumuerit, vocatur φονδυλώδης αἱματῖτις, *l. de Hæmorrhoid. III.* 12. ubi & ſimpliciter κονδύλωσις appellatur.

Hæmatocele, αἱματοκήλη, & in ſpecie αἱματόμφαλος dicitur ſpecies *Herniæ* juxta Ingraſſiam, quæ a ſanguineis portionibus occluſis oritur. *Comm. in Avic. de Tum. p. n. p. m.* 254.

Hæmatochyſis, αἱματόχυσις, *effuſionem* vel *profuſionem* ſanguinis præcipue ſpontaneam, qua criticam qua ſymptomaticam, ſignificare videtur, ita idem eſt quod *Hæmorrhagia*. Legitur vero aliquoties apud Th. Willis. præſertim *in Pharm. Rat. P. II. Sect. III. c.* 1.

Hæmatodes, αἱματώδης, *ſanguineus*, cruentus, idem, quod αἱματηρός.

(Π) *Hæmatopedeſis*, ſudor ſanguineus; ſanguinis tenuis e cutis poris eruptio. Vog.

Hæmatophlœboeſtaſis, αἱματοφλοιβοίστασις, dicitur *ſanguinis* ſuo impetu exundantis ac *intumeſcentis ſuppreſſio*, Gal. *in exeg. dict. Hipp.* quaſi dic. αἵματος φλεβῶν στάσις. De hujus vocis varia ſcriptione vid. Foeſ. *p.* 11. De affectu vero ipſo junge Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *ſect.* 1. *Obſ.* 1. *Schol. p.* 2.

Hæ-

* *Hæmatopota*, αἱματοπότης, ſanguipota, aut hirudo: aut quodvis animal ſanguinem bibens.

Hæmatoſis, αἱμάτωσις, *ſanguificationem* ſignificat, cujus rationem pete ex deſcriptione ſanguinis. Vide *Hæma*. Junge Auctores ibid. citatos.

(Π) *Hæmaturia*, ſanguinis fluidivi rubri per vias urinarias emiſſio. Sauvag.

(Π) *Hæmeropatos*, papulæ rutilæ crura obſidentes, extra lectum illico apparentes, importune prurientes, in lecto evaneſcentes, diuturnæ. Sag.

Hæmocerchnos, αἱμόκερχνος, exponitur bifariam ab Interpretibus. Vel enim dicitur de ſanguine excreto per os cum ſtridore quodam in faucibus, Gal. *in exeg. voc. Hipp.* vel de excretis cruentis, ſive ſanguine perfuſis, ſed ſiccis; κέρχνος enim & ſtridorem & Atticis ſiccum ſignificat: Erotian. *p.* 12. Conf. Galen. *in Lex. Hipp.*

* *Hæmode*, αἱμώδης, ſanguinolentus, ſanguine permixtus; Gal. item ſanguineus, ſanguine præditus.

* *Hæmonia ſyca*, αἱμώνια σῦκα, ficuum genus in Paro inſula ita dictum ob ruborem. Athen.

Hæmodia, αἱμωδία, eſt affectus, qui dentes gingivaſque infeſtare ſolet, cum quiſpiam & auſteros & acidos cibos ingeſſerit, adeoque dentium quidam quaſi ſtupor cum dolore conjunctus inde ſequitur, cui portulacam manducatam mederi experientia probat, Gal. *l.* 2. *de L. A. c.* 6. Legitur & apud Hipp. *l.* 2. *prorrhet. XXXV.* 11. *l.* 2. *de morb. XVI.* 7. Verbum quoque αἱμωδᾶν ipſi in uſu fuit, i. e. dentes obſtupeſcere, *l. de Humor. IV.* 6. *l.* 2. *de morb. LIII.* 7. *LXXI.* 11. *l. de int. aff. VII.* 14. Sunt & qui τῆς αἱμωδίας nomine omnem ſimpliciter dentium dolorem intelligunt.

* *Hæmodorum*, αἱμόδωρον, genus herbæ, quæ cumino, & fœno græco innaſcitur, Theophr. Hiſt. Pl. l. 8. cap. 8. ubi numerantur morbi, peſteſque aliarum herbarum, quas ipſa ſuo complexu necat; ut aparine, cuminum.

Hæmophobus, αἱμοφόβος, i. e. *ſanguinem mittendi timidus*. Galen. *l.* 9. *de meth. med. cap.* 5. *circa fin.*

(Π) *Hæmoptoe*, vide *Hæmoptyſis*.

Hæmoptyicus, αἱμοπτυικὸς, is eſt, qui ſanguinem ſputo per os ejicit, Galen. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 4. ſive vomendo, ſive tuſſiendo, ſive ſcreando, ſive ſimpliciter expuendo, *l.* 4. *d. L. A. c.* 4.

Hæmoptyſis, αἱμόπτυσις, dicitur ſymptoma retinendi excreti, h. e. ſanguinis per os ejectio, ἀναγωγὴ τοῦ αἵματος, Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. cap.* 4. Aliquando eſt ſymptoma peſtis aereæ. Parac. *tr.* 2. *de peſtil. c.* 1. *de curat.* Obſervationem *Hæmoptyſeos* ſine tuſſi, vide *in Ephem. N. Cur. Ann. II. Obſ.* 45. Quod *Hæmoptyſis* non ſemper periculum Phthiſeos conjunctum habeat, teſtatur Obſervatio D. Joh. Henr. Brechtfeld *in Act. Hafn. Vol. I. Obſ.* 105. *p.* 196. cui plane ſimilem (exceptis periodis, quæ in noſtro ſubjecto non fuerunt ſtatæ, ſed incertæ) in quodam Studioſo ὁμωνύμῳ & nos notavimus, feliciterque curavimus. Perperam ſcribitur aut pronunciatur *Hæmoptoſis* & *Hæmoptoicus*.

Hæmorrhagia, αἱμοῤῥαγία, generaliter ſignificat *ſanguinis profluvium copioſum*, largum, quacunque ex parte effundatur; ἀπὸ τοῦ ῥαγῆναι. Vide Dieter. *Iatr. num.* 20. 21. Huc pertinet locus 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 9. *&* 4. *aph.* 27. ubi verbum αἱμοῤῥαγεῖν legitur. Specialiter dicitur de ea, *quæ per nares fit*, ſanguinis perfuſione. Ita accipitur paſſim apud Hippoc. 1. *prorrhet. com.* 3. *t.* 37. *ſeqq. pluribus*, & paſſim *in Epidemiis*. Vide Foeſ. *p.* 12. Eſt vero αἱμοῤῥαγία alia critica, & cum ſanitatis commodo, alia ſymptomatica & noxia. Cauſſa omnis conſiſtit in aliqua ſolutionis continui ſpecie, ſive ἀναστόμωσις, ſive διαπήδησις, ſive διάβρωσις fuerit, de quibus ſingulis in ſuis locis. Dicitur & ἀναστόμωσις, Hippocr. *Coac. t.* 632. Unde & αἱμοῤῥοικὸς ſanguinis eruptionem efficiens 5. *aph.* 24. quamvis & Gal. αἱμοῤῥαγικὸς legerit, Diet. *n.* 22.

(Π) *Hæmorrhoidalis*, febris ephemera, dolor ſpinæ, hæmorroides, aut ſaltem varices dolentes, circa quartum diem erumpentes, quo febris finitur. Vog.

Hæmorrhois, αἱμοῤῥοῒς, ſtrictiori & frequentiori uſu Medicis ſignificat *profluvium ſanguinis ex venis, quæ ſunt in ano*. Hippoc. *l.* 3. *aph.* 30. *l.* 6. *aph.* 12. 21. *& alibi*. Interdum vero ſaltem tumorem illarum venarum abſque ſanguinis eruptione denotat, quem paulo ſuperius αἱματίτιδα κονδυλώδη, ἢ κονδύλωσιν vocari notavimus. Latinis appellantur *Hæmorrhoides cœcæ*, ad differentiam fluentium, quæ *apertæ* vocantur. Aliquando & ipſæ venæ in ano *Hæmorrhoidum* nomine veniunt, quæ alias *Venæ hæmorrhoidales* vocantur Anatomicis, & de his vide Barthol. *libell.* 1. *Anat. c.* 4. Profluvium *Hæmorroidum* eſt vel criticum & ſalutare, quod & hyperbolice Germanis vocatur *aurea vena*, *die guldne Uder*; vel ſymptomaticum & periculo-

culoſum. Plura de hoc argumento lege apud Diet. *n.* 23. De *Hæmorrhoidibus* morboſis integrum libellum ſcripſit Hippoc. *h. tit.* Plane abuſive vocavit *Hæmorrhoides* narium excreſcentias carneas p. n. in naribus Valeſcus de Taranta, easque duplices vel albas, molles & doloris expertes, vel duras, rubras & fuſcas conſtituens. Philon. *Pharmaceut. l.* 2. *c.* 56. *in principio.*

Hæmorrhoſcopia, αἱμοῤῥοσκοπία, h. e. *ſanguinis effluxi inſpectio* & contemplatio; qui terminus inepte fictus legitur ap. Helmont. *tract. Scholar. Humoriſt. Paſſ. Decept. c.* 1. *n.* 51.

Hæmorrhus, αἱμόῤῥυς contracte pro αἱμόῤῥοος, primo eſt epitheton vaſorum ampliorum & inſignium, quæ aperta magnam ſanguinis copiam profundunt. Hipp. 2. *de fractur. t.* 24. *l. de Venis X.* 1. 2. 3. *XIIX.* 5. *l. de Hæmorrhoid. IV.* 8. *l. de Affection. XXX.* 9. 10. *l.* 1. *de morb. III.* 4. *VII.* 21. *&c.* Vide Foeſ. *d. l.* Deinde eſt nomen ſerpentis venenoſi, qui & Lucano *Hæmorrhois* in fœmin. dicitur, cujus morſu multus ſanguis prorumpit. P. Æginet. *lib.* 5. *cap.* 16. Foreſt. *l.* 30. *Obſerv. in Schol.* Hujus ſerpentis deſcriptionem vero prolixius tradit Aldrovand. *de Dracon. & ſerpent. l.* 1. *c.* 5.

Hæmoſtaſia, αἱμοςασία, ſignificat ſanguinis ſtagnationem & motum a copia impeditum, & legitur apud Theophil. Bierling. *in Theſauro Medico-Pract. p.* 1107. quamvis in nullo alio auctore Græco reperire licuerit.

Hæreditarius, vide *Hereditarius*.

Hæreſis, αἵρεσις, *ſectam* ſignificat, h. e. peculiarem aliquam in arte, vel ſcientia præceptorum & fundamentorum rationem. Ita in Medicina tres potiſſimum Sectas occurrere docuit Galen. *lib. de opt. ſecta c.* 7. & alibi, *Dogmaticam*, *Empiricam & Methodicam*. Neque hodie ars Medica deſtituitur *ſectis* & *ſectariis*, quamvis facile ad illas tres referri poſſint, v. g. *Chymica* & *Helmontiana* ad Empiricam, & *Compendiaria* Medicina ad Methodicam. Enimvero conſultius eſt, non ſe addicere uni *ſectæ*. Nam ambitio unius *ſectæ* indelebile malum eſt, Galen. *l.* 1. *de fac. natur. c.* 17. & uni *ſectæ* addicti facile mentiri ſolent, *l.* 3. *de L. Aff. c.* 2.

Hager, *Hagiar*, Arab. i. e. *Armenius lapis*, de quo ſupra *ſuo loco*.

Hagioxylon, ἁγιόξυλον, vide *Guajacum*.

Hal, dicitur *Sal*. Rul. & Iohnſ.

Halation, ἁλάτιον, dicitur medicamentum ex *ſale* confectum, purgandi vim habens. Conſtat utplurimum magna ſalis portione cum purgantibus, ſcammonio, lathyridibus, epithymo, ut & aliis tenuium partium ſimplicibus, cujus formulam tradit Ægineta *lib.* 7. *c.* 5. Uſus eſt cum cibis, ſicut ſalis, aut mane etiam aliquo liquore dilutus jejunis certa menſura exhiberi poteſt. Gorræus.

Halchemia, vocatur Artificium vel ratio ſalem fuſilem præparandi, περὶ τ' ἅλα χέειν. Libav. *Alchym. Pharmac. c.* 6.

Halcyonion, ἀλκυόνιον, eſt ſpuma maris concreta admixtis ſordibus tenuiſſimis. Ita dicitur ab *Halcyonibus* avibus, quæ ex ſpuma innatantes nidos effingunt. De quibus avibus, ut & *Halcyonio* vide prolixe Aldrov. *lib.* 20. *Ornithol. c.* 60. Schroder. *lib.* 5. *cl.* 2. *n.* 44. Quinque genera *Halcyonis* refert Dioſc. *l.* 5. *c.* 136. & ex hoc Ruland. & Iohnſ. *in Lex.* Theophraſtus *Halcyonium* pumicem eſſe ſcribit. Hodieque *Halcyonia* minus ſunt uſitata, unde nolumus eſſe prolixiores.

Halec, *Halex*, *Alec*, μαινὶς, vide *Harengus*.

Halelæon, ἁλέλαιον, dicitur *oleum ſali mixtum*, & ſal ex oleo diligenter tritus, quo in laxis articulorum doloribus utitur Galen. *l. de facil. parabil. c.* 23. ceu remedio confirmandis articulis idoneo, annotante Foeſio *Oecon. p.* 27. Hoc nomine etiam exornavit Ol. Borrichius ſuccum ſulphureum rubei coloris inflammabil m una cum cubicis ſalinis cryſtallis per proceſſum deſtillatorium aquæ nivalis, vel pluvialis productum, de quo proceſſu legatur laud. Auctor in Hermetica & Ægyptiorum ſapientia vindicata contra Conring. *l.* 2. *c.* 7.

Hales. ἅλης, ἀλὴς, ſignificat *confertum*, coacervatum, *cumulatum*. Frequenter occurrit apud Hippocr. præſertim neutrum ἁλές, v. gr. *l.* 1. *de morb. X.* 50. *XII.* 2. *XXX.* 24. *l.* 2. *II.* 10. *IX.* 2. *l.* 4. *XXV.* 14. *Coac. t.* 300. & in plurimis aliis locis, quæ collegit Foeſ. *pag.* 28. Hinc deſcendit verbum ἁλίζομαι, quod *colligi*, coacervari ſignificat, & non minus Hippocr. uſitatum, v. gr. *Coac. t.* 339. & alibi ſæpiſſime, & adverb. ἅλις ſatis, cumulate.

Haliæetus, ἁλιαίετος, nomen volucris rapacis. Lat. *Aquila marina*, Accipiter marinus, qui circa mare, & in littoribus & oris piſcibus & aquatilibus inſidiatur, cujus deſcriptionem, uſumque in cibo & Medicina vide apud Aldrov. *l.* 2. *Ornithol. c.* 3.

Halica, pro *Alica*, χόνδρος, vide *Alica*. Occurrit cum aſpiratione apud Scribon. Mercurialem, & alios.

Halices dicuntur pandiculationes poſt ſomnum. Avic. *l.* 1. *Fen.* 3. *doctr.* 2. *c.* 13.

Ha-

Halieuticon, nomen Emplaſtri, quod duplex habetur apud Aetium *l.* 15. *cap. de Emplaſtr. diſcuſſoriis & attractoriis*. Gorr.

Halimar, id eſt *Cuprum*. Rul. & Iohnſ.

Halinitron, ἁλίνιτρον, id eſt *ſalnitrum*. Fr. Hoffmann. *in clav. ad Schrod. p.* 3. Gorrœus deſcripſit, quod ſit ſucci concreti ſpecies, acris, ſalſi, ſubamari, rari, tenuis, levis, & aerei, qui facile in pulverem ſolvi poteſt, & ignem concipere, & in ignem mutari. Ubique fere *ſalpetrum* vocatur. Abſtergit, & vires non valde a *nitro* diſſidentes poſſidet, etiamſi ab amaro & vero illo Nitro multum differat. Hæc Gorr. Libavius vero ex Paracelſo duplex *Halinitrum* ſtatuit, unum *animale* ex lotiis hominum & beſtiarum in terra natum, inque ea coagulatum in corpus: alterum *minerale*, quod *Petræum*, ſive *Salem petræ* nominat. Plura de *Halinitro* vide apud illum *Apocal. Herm. part. pr. c.* 17. Modum purificandi tradit *Synt. Arc. Ch. l.* 7. *c.* 32. & 4. Vide *Nitrum*.

Haliſcomæ, ἁλίσκομαι, *capior*, teneor. Dicitur de iis, qui lentis morbis & chronicis infeſtantur. Hippocr. 5. *aph.* 70. Gal. *in comm.* Dieter. *n.* 41.

Halitus, ἀτμὸς. *Halituoſus*, ἀτμώδης. *Halitus* idem eſt, quod *Vapor*, eſtque humor attenuatus deſcribente Gal. *l.* 1. *de ſympt. cauſſ. cap.* 6. *Halituoſus ſpiritus*, ἀτμῶδες πνεῦμα, idem quod *Flatus*, 3. *de ſympt. cauſſ. c.* 3. & *l.* 14. *meth. med. c.* 7. Vide *Flatus*. Sumitur & aliquando latius, comprehendens & exhalationem humidam, quæ vapor, & ſiccam, quæ *Fumus* vocatur, Gal. *c.* 3. *de humor. t.* 13. Vide quoque *Exhalatio*, *Vapor*. Alimenta *halituoſa* dicuntur, quæcunque per cutem foras exhalare apta ſunt. Gal. *l.* 8. *meth. med. c.* 2. Vocantur alios *Diaphoretica*.

Halle, ἅλλη, i. e. *ſaltus*. Dicitur de ſanguine a circumferentia & partibus externis ad interiora recurrente in horrore & tremore. Hippocr. *l. de flatib. XI.* 7. Foeſ. *Oec. p.* 30.

Hallereon, *Halereon*, juxta Hermetem vera *Aquila* eſt. Parac. *Scholiis in l. de grad. & compoſ. l.* 4. *c.* 6. Iohnſ. *Lex. Chym.*

Hallucinatio, παρόρασις, vide *Paroraſis*.

Halma, ἅλμα, idem quod ἅλλη, *ſaltum* ſignificat. Vocatur & Gr. πήδημα. Et Heſychius ſcribit, ἅλμα vocari primam fœtus in utero agitationem & commotionem. Foeſ. *p.* 32.

Halme, ἅλμη, ſignificat *Muriam*, quæ eſt nihil aliud, quam aqua ſalſa, in qua res condiuntur, ut melius conſerventur. Ab ἅλμη, *muria*, vocantur olivæ ἁλμώδεις, i. e. *muria conditæ*, ſicut κολυμβάδεις, eæ dicuntur, quæ ſuo oleo innatant, quamvis Græci hos terminos haud raro confundant, uti videtur feciſſe P. Ægin. *l.* 1. *c.* 81. Vide *Muria*.

Halmyrax, ἁλμύραξ, eſt *Nitri ſpecies*, quæ ſua ſponte ex terra effloreſcit, & extra terram reperitur vel in convallibus, & campis, vel in lacubus. Et per æſtatem caneſcunt convalles apud Medos, ut Plinius ſcribit *l.* 31. *N. H. c.* 10. Sic autem dicitur partim ex ſapore, quem habet ſubſalſum, partim ex eo, quod e terra erumpit. Gorr.

Halmyris, ἁλμυρὶς, in genere notat *ſalſuginem*, Hippocr. *l. de humid. uſu VII.* 8. In ſpecie nomen *Braſſicæ* eſt, teſte Gorræo.

Halmyrodes, ἁλμυρώδης, *ſalſuginoſus*. Eſt epitheton quarundam febrium apud Hippocr. 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 29. quæ tangentibus pruritum quendam excitant, perinde atque a ſale & aliis corporibus ſalſis. Unde & cutis δέρμα ἁλμυρῶδες vocatur *ibid. ſ.* 6. *t.* 12. Excretio quoque *ſalſuginoſa* cum alvi perturbatione occurrit *Coac. t.* 641. Aliquando legitur ἁλμῶδες, quod idem eſt ac ἁλμυρῶδες, *l. de humid. uſ. XI.* 8. & *l.* 7. *Epid. XIV.* 9.

Halo proprie dicitur circulus ille candicans circa ſolem aere vaporibus nebuloſis referto apparens, uti conſtat ex Meteorologicis. Unde translatum nomen ab Anatomicis, Area rubra utrinque papillum mammarum ambiens Halo quoque vocatur. Apud Bartholinum dicitur *Areola l.* 2. *Anat. c.* 1. *p.* 326.

Haloſachne, ἁλοσάχνη, pro ἁλὸς ἄχνη, *ſalis ſpuma*, quæ eſt ſpumoſi maris lanugo, ſive ramentum in exilibus petris inventum, ut ſcribit Dioſcorides *l.* 5. *c.* 127. eſtque nativi ſalis ſpecies ad mare geniti ex ſpuma maris exſiccata. Virtus quoque ſalina, de qua Gal. *lib.* 11. *de S. Fac. fere in fine*.

Haloſanthos, ἁλοσάνθος, pro ἁλὸς ἄνθος, Galen. *d. l. ſalis flos*, quid proprie ſit, non ſatis certum eſſe ſcribit Gorr. Dioſcorid. docet *d. l. c.* 129. ex flumine Nilo defluere, & lacubus quibuſdam innatare; crocei coloris, & odoris ingratioris. Georg. vero Agricola hunc non *florem ſalis*, ſed *florem maris* eſſe docet, quamvis *florem ſalis* non deſcribat.

Hals, ἅλς, *Sal*, quamvis, quid vulgo ſignificet, etiam pueris notum eſſe videatur; in foro tamen medico valde æquivocum, obſcurum, & intricatum eſt nomen, ita ut, ſi omnes de *Salis* ſignificatione opiniones vellemus proponere, integro tractatu opus eſſet & volumine. Vulgaris acceptio *Salis* eſt de corpore quodam mine-

minerali, in aqua ſolubili ac denuo in ſalinam cryſtallinamque formam coagulabili. Et ita *Sal* duplex eſt: *naturalis* & *artificialis*. Illius ſpecies primariæ ſunt, *Sal* commune, Gemmæ, Nitrum, (hæc vocat *ſalia muriatica naturalia* Jac. le Mort *Chym. Med. Phyſ. c.* 13. *p.* 130.) Alumen, Ammoniacum, Vitriolum, quorum hiſtoriam, uſum, præparandi modos, & alia vide apud Schroder. *l.* 3. *c.* 20. Frid. Hoffmann. *clav. ad h. l.* & *in hoc Lexico* ſuis ſub literis initialibus. *Artificialium* materia triplex eſt, *vegetabilis*, *animalis*, & *mineralis*, quorum ſalium tantus eſt numerus, ut non liceat omnes recenſere. Videatur Schroder. *l.* 2. *c.* 79. Hoffmann. *in Clav.* Rolf. *Chym. lib.* 5. *ſect.* 1. *per tot.* Libav. & alios Practicos. In ſpecie de *Sale Auri* placet judicium Blancardi, quod ſit potius particulæ *Salis* quam auri. Præparatio videatur in ejus *Chymia vernacula c.* 5. §. 16. *Sal Panis* apud Meſuen *fol.* 78. vocatur *Sal* culinarius ad cibos, quemadmodum vulgo panes vocant ſaccharum in formas fuſum. Dividuntur *Salia* artificialia in *eſſentialia* & *cineritia*: item in *volatilia* vel *fixa*. *Sal eſſentiale* quid ſit, vide *Eſſentiale*. Chymicis vero & recentioribus Philoſophis *Sal* accipitur pro ſimpliciori corpore & principio corporum naturalium *u*niverſali & eſſentiali, ſine cujus præſentia corpus conſiſtere, & perfecte mixtum corpus dici nequit. De qua ſignificatione legatur Willis. *Ex. de ferment. cap.* 2. & Joh. Joach. Becher. *in Oedip. Chym. Tit. II.* §. 1. 2. *ſeqq.* A *ſalini* illius principii bona conſtitutione ſanitas, corruptione morbi deduci ſolent. Medicamentorum vires pleræque *ſalino* principio acceptæ referuntur. Impugnare tamen univerſalitatem hujus opinionis non dubitavit Fr. Hoffmann. *in Clav.* negans, ad omnium corporum naturalium conſtitutionem *ſalem* tanquam principium concurrere, quia multa dantur *ſalis* expertia, *l.* 1. *cap.* 11. *&* *l.* 2. *cap.* 79. Atque hæc pro inſtituti ratione hoc loco ſufficere poſſunt.

Halter, ἁλτὴρ, maſſam ſignificat plumbeam, lapideam, aut ex alia materia metallica, aut ſimiliter graviori factam, qua utebantur olim palæſtritæ in exercendis corporibus, teſte Gal. *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 11. *l.* 5. *c.* 3. *l.* 6. *c.* 14. Hujuſmodi jactus *halterum* Gr. dicitur ἁλτηροβολία, apud Oribaſ. Foeſ. *p.* 33. Meminit & hujus exercitii, vel ludi Jul. Alexand. *l.* 6. *Salubr. c.* 10. ἁλτῆρες quoque alias vocantur *palangæ* vel *perticæ illæ*, ſive haſtilia, quibus funambuli utuntur ad firmius æquilibrium, aut tranſilientes, forſan ad majorem vim ſaltus.

Hamalgama, ἀμάλγημα, pro *Amalgama*, i. e. calcinatio per Mercurium. Libav. *tr. de Igne natur. c.* 30.

Hamartema, *Hamartia*, *Hamartolia*, *Hamartas*, ἁμάρτημα, ἁμαρτία, ἁμαρτωλία, ἁμαρτὰς, *errorem*, erratum, delictum in foro medico ſignificat apud Hippocr. Vide *Erratum*, *Error*. Adde Foeſ. *p.* 36.

* *Hamamelis*, ἁμαμηλὶς, genus quoddam piri, meſpili, aut ficus, ex eo quod cum malo floreat. Euſt. ex Hipp. & Pauſ.

Hamia, pro *Amia*, nomen piſcis duræ carnis. Gal. *l.* 3. *de M. fac. c.* 31. Vide *Amia*.

Hamma, ἅμμα, dicitur *Nodus*, vinculum & nexus, qui in faſciarum connexione & colligatione effici ſolet. Hippocr. *de iis*, *quæ in medic. ſ. t.* 7. 8. 9. *ſeqq.* ubi vid. *comm.* Galeni. Vide *Nodus*.

Hammonitrum vitioſe pro *Ammonitrum*. Vide *Fritta*.

Hamulus, ἄγκιςρον, *Hamus*, inſtrumentum chirurgicum, quo aliquid apprehenditur, aut elevatur. Ita pro nervis elevandis *hamuli* meminit Galen. *l.* 8. *admin. Anat. c.* 4. Hildan. *Hamulum* pro mola extrahenda exhibet *Cent.* 2. *Obſ.* 52. Plura vide in Chirurgiæ ſcriptoribus, in ſpecie apud Scultet. *in Armam. Chirurg. Part. I. Tab. VIII. fig.* 9. *T. XV. f.* 5. *T. XXXI. f.* 8. *T. XXXIV. f.* 3. *Hamus* quoque nomen faſciæ eſt apud Galen. *de faſciis n.* 91. Qui plura de Hami notatione, differentiis, uſu legere deſiderat, adeat, ſi placet, Rhodium *in diſſert. de Acia c.* 11. *p.* 148. *ſeqq.*

Hapalos, ἁπαλὸς, *mollis*, mitis, lenis, ſignificat. Ita ἁπαλὸν φάρμακον, *molle* medicamentum dicitur, quale ex ovi luteo & roſaceo cerato confici poteſt, & oculorum inflammationibus adhibetur. Item ἁπαλὸν κολλύριον, *lene* & mite collyrium. Gorr. Hinc verbum ἁπαλύνω, *emollio*, lenio, quod aliquoties occurrit apud Hippocr. *l. de Humid. Uſ. I.* 17. *IIX.* 11. *Mochlic. XXI.* 11. 3. *de artic. t.* 63. Lingua ἁπαλυνομένη, i. e. *mollis* reddita per affluxum humidum. *Coac. t.* 232. Subſtantivum ἁπαλυσμὸς, *emollitio* occurrit 3. *de artic. t.* 64.

Haphe, ἁφὴ, idem quod ἅψις. Vide *Hapſis*.

Haplotomia, ἁπλοτομία, dicitur *ſimplex ſectio*, pertinetque ad Chirurgiam. Gal. *Introduct. c.* 18.

Haplus, ἁπλῦς, *ſimplex* ſignificat. Uſurpatur de linteis Hippocr. *d. l. t.* 14. Significat & *Similare*, Gal. *l.* 1. *de nat. fac. c.* 6. Tropice de animi *ſimplicitate*. *l. de vet. med. XXII.* 18.

Hapſicoros, ἁψίκορος, vocatur, qui ſimulatque

que dapes vel libavit, veluti ſatiatus prorſus ſtatim abſtinet. Latine *Tædulus*. Linden. *Ex. XIV.* §. 63.

Hapſis, ἅψις, item ἁφὴ, diverſa ſignificat, juxta verbi ἅπτω, & ἅπτομαι variam ſignificationem. 1. notat *Tactum*, qui eſt ſenſus externus ampliſſimus, conſiſtens in perceptione objecti tangibilis beneficio fibrarum nervearum ſpirituum animalium copia refertarum facta, per nervorum ductus ad commune ſenſorium propagata. De quo plura apud Willis. *de Anim. Brutor. Part. I. c.* 11. Deinde ſignificat *connexionem*, & fere idem quod ἅμμα. Tertio *læſionem* ſignificat; hinc Hipp. de *mentis alienatione* uſurpat, ἅψις φρενῶν. 3. *de R. V. I. A. t.* 41. *l.* 1. *de morb. mul. LXXXIIX.* 24. Vide Foeſ. *p.* 87.

Hapſus, glonium ſtupatum, filamentorum, aut lanæ ſignificat, quibus Chirurgi utuntur. Hildan. *de ciſta militari*.

Hapto, *Haptomæ*, ἅπτω, ἅπτομαι, *tango*, *necto*, lædo, ſignificat. Vide Hapſis. Ψώμμος ſignificat & *accendo*. Linden. *Ex. XI.* §. 171.

Harena, idem quod *Arena*. Vide *Arena*.

Harenchus, *Harengus*, *Harenga*, μαινὶς, nomen piſcis notiſſimi in cibo & medicina uſitati, cujus deſcriptionem & uſum vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. cap.* 10. Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 80. qui *Halecam* vocat, quod tamen improbat Aldrov.

Harma, *Harmation*, ἅρμα, ἁρμάτιον, nomen collyrii τραχωματικοῦ, quod efficax eſt ad aſperitatem palpebrarum, cujus deſcriptio habetur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 16. & Scrib. *n.* 28. Ita vero dicitur, quaſi *Quadriga* i. e. currus cum quatuor equis, quo Ptolemæus rex uſus eſſe dicitur. Rhod. *ad h. Scribon. loc.*

Harmodia, ἁρμόδια, adverbium pro ἁρμοδίως, ſignificat *congrue*, apte, apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XXXVII.* 11. ubi tamen apud Lind. ἄλλως legitur, Foeſ. *p.* 94.

Harmonia, ἁρμονία, in genere *concordantiam*, concentum ſignificat, ſive *concinnitatem*. In ſpecie vero ἁρμονία eſt ſpecies συναρθρώσεως, qua inter ſe oſſa apte committuntur & concinne junguntur, ut in capite. Sunt autem maxillæ ſuperioris oſſa, ad hæc narium & quædam capitis oſſa ad hunc modum inter ſe juncta, Gal. *l. de oſſib. in proœm.* Differt a ſutura, quod in hac ſint extremitates oſſium veluti ſerratæ, in *Harmonia* vero per lineam ſimplicem combinentur. Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 1. Ita omnes fere epiphyſes connectuntur. *Harmonia* etiam medicamenti nomen eſt in catapotia coacti, & perutilis ad ſiſtendas fluxiones ſive deſtillationes, apud Galen. *lib.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2. *in fin.* Eſt etiam medicamentum ἀνώδυνον βηχικὸν, h. e. ad tuſſim comparatum, doloris expers, cujus deſcriptio eſt apud Aetium *l.* 8. Eſt quoque emplaſtri nomen apud eundem. Ad generalem *Harmoniæ* ſignificationem pertinet locus elegans apud Langium *l.* 1. *ep.* 41. ubi per *harmoniam* in qualitatum proportione & membrorum corporis compaginis unitate conſiſtentem contemperatam fieri voluptatem, per ſolutam vero dolorem excitari, ex Socrate docuit. De *Harmonia* Macrocoſmi & Microcoſmi vide Paracelſ. *in paragran. & alibi*.

Harmos, ἁρμὸς, dicitur Polluci ſpatium illud, quod eſt inter dentes, ſeu *caro* inter dentes media. Gorræus.

Harmozomæ, ἁρμόζομαι, ſignificat apte compingor, coaptor, firmor, fulcior, apud Hippoc. 2. *de iis, q. in med. f. t.* 6. *& c.* 3. *c.* 26. Galen. 2. *de fract. t.* 36.

Harpa, *Harpyia*, ἁρπυία, nomen monſtroſi & verminoſi partus uteri, ex crebro fructuum, oleorum, aliorumque ciborum mali ſucci eſu geniti. *Ephem. N. Cur. An. I. Obſ.* 1. Vocantur *Lombardorum fratres*. Eſt & nomen monſtroſæ volucris apud Aldrov. *lib.* 10. *Ornithol. c.* 2. quæ tamen pleraque figmenta videntur Poetica.

Harpax, ἅρπαξ, vulgo ſignificat *rapax*, epitheton ferarum quarundam volatilium & terreſtrium. A quibuſdam vero ita vocatur *Succinum*, quod affrictu calefactum paleas & res alias leves ad ſe trahat, & retineat. Gorr. *Harpax*, mixtura ex calce, & ſulphure vivis, Holler. *inſtitut. Chirurg. l.* 3. *c.* 5.

Harundo, κάλαμος, pro *Arundo*. Ejus ſignificatio propria pertinet ad Botanicos. Tropice *Harundines* vocavit Helmont. venas, arterias, inteſtina, & canales omnes, *tr. Tumulus Peſtis* §. *Imaginat. Peſtis requiſita &c.*

* *Harveus*, Anglus Medicus regius, & in Collegio Medicorum Londinenſi Anatomes, & Chirurgiæ profeſſor, qui peculiarem exercitationem anatomicam de motu Cordis, & Sanguinis in animalibus ſcripſit. Circuitionis Sanguinis inventor, atque auctor extitiſſe creditur. Verum compertum eſt, eum perpetuam hanc ſanguinis in orbem revolutionem non inveniſſe, ſed inventam jam majori in lumine collocaſſe. Nam & Michael Serveta parvam, ut ajunt, circuitionem ſanguinis invenit, teſte Lemer. & Carol. Gianella P.P. Patav. in ſuo *tract. de medic. præſervat.* Et Paulus Sarpius venarum valvulas primus omnium oſtendit, ſine quarum notitia mo-

motus ſanguinis in orbem explicari & intelligi nequaquam poteſt. Conſul. Gaſſend. pag. 137. & M. Antonius Fuſcarenus N. V., quia in ſua eloquentiæ, & ſucci plena *Litteratorum Venetorum Hiſtoria* lib. 3. pag. 308. nodum expedit.

Haſacium, id eſt *Sal Ammoniacum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Haſtellæ vocantur *Plagulæ*, vel *Aſſerculi*, qui adhiberi ſolent in deligatione fracturarum ad firmitatem membri, Avicen. *l.* 4. *fen.* 5. *tr.* 1. *c.* 7. 8. Vide *Ferula.*

Hauſtus, Gr. ῥόφημα dici poſſet, dicitur quantitas certa potus, quantum videlicet uno ſpiritu aliquis ebibere poteſt. Refertur inter doſes medicamentorum liquidorum, purgantium & alterantium. Hinc uſus obtinuit, ut *Hauſtus* nominemus, quæ uno veluti *hauſtu* ſorberi queunt. Lind. *Ex. XIII.* §. 356.

* *Head mould-ſhot*, ex Joan. Allen. ſyn. univ. medic. conſtat, hoc nomine venire affectum quendam infantulis jugiter connatum, in quo oſſium cranii margines ad ſuturas, maxime coronalem, alii ſuper alios obvolvuntur, unde meningium fibræ tenduntur, & diſtrahuntur, nec non cerebrum ipſum comprimitur, & infantes convulſionibus non raro corripiuntur.

Hebdomada, *Hebdomas*, ἑβδομὰς, ſignificat tempus ſeptem dierum naturalium. Dicitur & *Septimana*. Quod temporis ſpatium quomodo in criſibus numerari debeat, doceat Gal. *comm. de humor. t.* 20.

Hebe, ἥβη, tria notat hæc vox: 1. *Lanuginem* pudendorum, ſive pilos ſupra pudendorum regionem erumpentes. 2. *locum*, ubi iſta lanugo ſuccreſcit: & 3. *ætatem*, qua incipit creſcere, quæ Lat. *Pubertas* dicitur, nec certo definiri tempore poteſt. Dieter. *num.* 371. Jung. Galen. *cap.* 3. *aphor.* 27. 28. & *lib.* 5. *aph.* 7.

Hebes, *Hebetudo*, ἀμβλὺς, ἀμβλωπία, vide *Amauroſis*, *Amblyopia.*

Hecatombe, ἑκατόμβη, nomen collyrii vel medicamenti ophthalmici ad cicatrices craſſas apud P. Æginet. *l.* 7. *c.* 16.

Hecatondrachmon, ἑκατόνδραχμα, ſcilicet ἔμπλαςρος, nomen emplaſtri viridis apud Galen. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 2.

Hecteus, ἑκτεὺς, dicitur menſura Attica ſex, aut octo chœnices capiens, & *ſexta pars medimni*. Meminit Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. XXIV.* 21. Adde Foeſ. *p.* 193.

Hectica febris, ἑκτικὸς πυρετὸς, ſæpe ſimpliciter *Hectica*, duplicem habet ſignificationem. Primum ſic dicitur omnis *febris ſolutu difficilis*, qualiſcumque fuerit; & ita opponitur τῷ χετικῷ, h. e. *febri ſolutu facili*. C. Hoffmann. *de febrib. c.* 12. & 29. Deinde, ſpecialiter magis dicitur *Hectica febris*, quæ diariæ & putridæ opponitur, diciturque juxta nonnullos *Hectica*, quod in *habitu corporis*, ἕξιν appellant, h. e. in partibus ſolidis, tanquam in ſubjecto conſiſtat. Eſt enim *Hectica* febris calor p. n. in ſolidis partibus ipſius cordis accenſus. Caſtell. & Gorr. Verum Sennert. hanc denominationis rationem improbat, *tr. de febrib. l.* 3. *c.* 1. & Piens *tr. de febribus in ſpecie c.* 4. *p.* 45. 46. Nobis naturam hujus febris optime deſcripſiſſe videtur ex recentioribus Thomas Willis., quando inter ſymptomaticas retulit, & *lentam* vocavit, & cauſſam ejus in mala ſanguinis diatheſi, videlicet nimis ſalſa & acri, ideoque circulationi & nutritioni minus apta, poſuit. Hinc vel obſtructiones pulmonis & viſcerum, vel ulcera ſequi docuit, *c.* 11. *de febribus*. Ex quibus hanc libet ſubjicere deſcriptionem: *Febris Hectica* eſt intemperies calida & ſicca totius corporis cum variis ſymptomatibus, præſertim vero caloris externi in extremis partibus poſt paſtum exacerbatione, corporis macie, ſudore nocturno, & aliis conjuncta, proveniens a ſanguinis acrioris & ſalſi effervéſcentia p. n. lente continuata. Apud Paracelſ. ſæpe barbare dicitur Febris *Ethica* pro *Hectica*. *Paramir. & alibi.*

Hecticus pulſus, ἑκτικὸς σφυγμὸς, Galeno dicitur, qui non magnopere variat, ſed manet in perpetuum ſibi ſimilis, nec ſolvitur unquam, quod totus corporis habitus morbum induat in ejuſmodi hecticis febribus, *l. de pulſ. ad Tyron. c.* 8. Eſtque ſpecies inæqualis pulſus confinis formicanti, qui Græcis μυρμηκίζων dicitur, ſed eo adhuc minor. Phthiſi, Empyemati & Febri Hecticæ proprius eſt. Galen. *lib.* 3. *de præſag. ex pulſ. c.* 4. ubi etiam *ſtabilem* dici poſſe ſcribit. Gr. μόνιμοι ἀνωμαλίαι σφυγμῶ.

Hecticus ſpiritus, ἑκτικὸν πνεῦμα, dicitur tertia ſpecies inſiti ſpiritus, Gr. ἐμφύτυ, qui lapides continet, contradiſtinctus a reliquis duobus, *Naturali*, qui animantia & ſtirpes nutrit, & *Animali*, qui ſentiendi omniſque motus facultatem animantibus exhibet. *Hecticus* in toto corpore ſedem ſuam habere creditur, Gal. *l. Introduction. c.* 13. Verum tota doctrina de ſpiritibus inſitis non caret abſurditate, teſte C. Hoffmann. *Inſtit. l.* 2. *c.* 150. §. 10. *ſeqq.*

Hecuſios, ἑκούσιος, idem quod καθ' ὁρμὴν. Vide *Voluntarius.*

* *Hedera*, κισσὸς, duo diverſi generis plantæ hederæ nomine veniunt. Altera muris, arboribuſ-

ribuſque adhæret omnibus nota, altera vero humi ſerpit folio rotundo inſtar violæ, & ſliptica virtute commendatur.

Hederaceus, ἑλικοειδὴς, *Hederarius*, epitheton vaſorum præparantium arteriæ & venæ, ad teſtes utrinque excurrentium inter ſe intricato plexu conjunctarum, unde & *Plexus pampiniformis*, *Capreolaris*, κισσοειδὴς vocatur, Galen. *l.* 1. *de ſem. c.* 12.

Hedone, ἡδονὴ, *Voluptas*, quid ſignificet, notum eſt; eſtque perceptio animæ ſenſitivæ extrema, in qua omnes reliqui affectus acquieſcunt. Conſiſtit vero in grata & concinna ſpirituum per objecta ſenſoria facta alteratione, expanſione, agitatione & motu, uti prolixius eam deſcribere auſus eſt Th. Willis. *An. Brut. P. I. cap.* 9. Add. Charlton. *Ex. IIX. Patholog.* §. 21. & 22. Vide *Voluptas*.

Hedos, ἕδος, vide *Sedile*.

Hedra, ἕδρα, æquivocum nomen eſt. Vel enim ſignificat *podicem*, ſive anum, ἀρχὸν, δακτύλιον, vide *Anus*; vel etiam excretionem ipſam alvi, Lind. *Ex. IV.* §. 99. Hippocr. *l.* 5. *Epid. XXIV.* 12. & *l.* 7. *XIIX.* 15. Unde & vernacule *Sedis* nomine venire ſolet. Vide Lind. *Ex. IV.* §. 99. vel denotat *ſedem* & baſin, ut in abſceſſibus & ſinubus ſubjectam abſcedenti corpori partem. Hippoc. 2. *de iis, q. in medic. f. t.* 27. Et *in Mochlico XXIII.* 6. locum proprium & ſedem partis congruam notat. Ἕδρη quoque Hippocr. dicitur oſſis fracturæ ſpecies, ita ut teli veſtigium maneat oſſe diſciſſo, &, qua inſederit, appareat. Dicitur alias διακοπὴ *l. de cap. vulner. XIV.* 6. 7. & *XVI.* 12. Galen. *c.* 2. *de artic. t.* 9. Jung. Foeſ. *pag.* 180.

Hedræos, ἑδραῖος, ſignificat *ſedentarius*, ſeſſilis. Epitheton ſomni ſeſſim facti apud Hippoc. *l.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 15.

Hedricos, ἑδρικὸς, epitheton remediorum ad podicis, vel ſedis affectus, ad Ægin. *lib.* 3. *cap.* 59. ex quo allegavit Foreſt. *l.* 23. *Obſ.* 9. *in Schol.*

Hedychroon, ἡδύχροον, eſt Magma per paſtillos digeſtum multis aromatibus conſtans. Primum ab Andromacho inventum & deſcriptum proditur. Deſcriptio habetur apud Gal. *l.* 1. *de Antidot. c.* 10. & *de Theriac. ad Piſon. c.* 13. P. Æginet. *l.* 7. *c.* 11.

Hedynthos, ἡδυωπὸς, *ſuaveolens*, ſive odoribus, vel aromatibus ſuaviter imbutum ſignificat. Legitur apud Hippoc. *l. de morb. mul. LXXXIV.* 7. & *l. de Steril. XI.* 26.

Hedys, ἡδὺς, ſignificat *ſuavis*, jucundus, gratus. Hippocr. vero ſumit ſtrictius de condimento aromatico, *l.* 2. *de morb. mul. XLVII.* 21. & *LXXXIV.* 3. ut ita idem ſit cum τῷ ἡδυντὸς. Foeſ. *Oec. pag.* 261. Vide *Jucundus*.

Hedyſma, ἥδυσμα, in genere ſignificat *condimentum* omne, alteri gratiam & ſuavitatem concilians. In qua ſignificatione Galen. *l.* 3. *de alim. fac. c.* 11. pinguedinem quoque & adipem carnium ἡδύσματα eſſe dixit. Cibis enim ſuavitatem potius conciliant, quam in alimentum convertantur. Strictiori vero ſignificatione ἡδύσματα vocantur illa, quibus ſuavis odor unguentis conciliatur. Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXI.* 2. Rhod. *ad Scribon. n.* 122. Erant autem potius liquida, & plerumque, uti patet ex Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 2. *in fin.* fere ad differentiam τῶν συμμάτων, quæ corpus & conſiſtentiam dabant unguentis; utriſque tamen eadem odoris gratia, uti patet ex Plin. 13. *H. N. cap.* 1. Jung. Lind. *Ex. X.* §. 77.

Hegemonicos, ἡγεμονικὸς, *principalis*, primarius: epitheton facultatum animalium quarundam, quales ſunt rationatrix, imaginatrix, & recordatrix. Gal. *l. de diff. ſympt. c.* 3. ἡγεμονικοῦ ſedes eſt in cerebro. C. Hoffm. *comm. in Gal. de U. P. n.* 550.

Heileos, εἰλεὸς, idem quod εἰλεὸς, vide *Eileos*.

Heileſis, εἵλησις, idem quod ἥλη vel ἕλη, eſtque *ſolis ardor*, ſplendor, & æſtus. Gal. *l. quod anim. mor. ſeq. temp. corp. c.* 9.

Heilipus, εἰλίπους, quaſi *flexipes*. Epitheton bonum apud Hipp. 1. *de art. t.* 28.

Hel, id eſt *mel*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex. Chym.*

Helcoma, ἕλκωμα, *exulceratio*, idem quod ἕλκωσις, ἕλκος. Occurrit apud Hipp. *l.* 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 47. Vide *Helcos*.

Helcos, ἕλκος, Latine *Ulcus* vel *Hulcus*. Accipitur late & ſtricte. In illa ſignificatione notat omnem ſolutionem continui in partibus carnoſis & mollibus factam. Hinc Hippocr. ἕλκεα carnis vitia & calamitates dicuntur *l. de Medico IX.* 11. & ita ſæpe confunditur cum vulnere, 2. *prorrhet. XIX.* 10. *XXXII.* 12. *XXIII.* 1. *l.* 5. *Epid. XIV.* 7. *l.* 4. *de morb. XXV.* 1. Imo generaliſſime omnes morbos ἕλκος vocare non eſt veritus Hippocr. 3. *de fract. t.* 4. Stricte vero *Ulcus*, ἕλκος, ea dicitur ſolutionis continui ſpecies in partibus mollibus, quæ cum deperditione ſubſtantiæ ab eroſione facta eſt. Vid. *Dogm. noſtr. Part. II. c.* 5. *dogm.* 4. *p.* 137. *ſeq.* & jungantur Chirurgiæ ſcriptores.

Helcoſis, ἕλκωσις, idem quod ἕλκος, *exulceratio*.

Helčticos, ἑλκτικὸς, *attrahens*, attractivus. Dicitur de facultate miniſtra & de medicamentis. Vide *Attractio*, *Epiſpaſmos*.

Helcydrion, ἑλκύδριον, i. e. *ulcuſculum* aut puſtula ulceroſa, Galen. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 9. & P. Ægin. *l.* 3. *c.* 3. Foeſ. *p.* 200.

Helcyſma, ἕλκυσμα, vocatur *argenti ſcoria*, quia uncino e catinis eximitur, iiſdem fere viribus pollens, quibus μολύβδαινα. Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* Dioſcor. *l.* 5. *c.* 101. Æginet. *l.* 7. *c.* 3.

Helcyſter, ἑλκυστὴρ, dicitur Hippocr. inſtrumentum ferreum, fœtui extrahendo accommodatum. *Tractor*, vel attractorius dici poſſet. Eſtque *uncus* quidam *ferreus*, qui fœtui mortuo infixus ex utero extrahit, ἐμβρυουλκὸς, de quo vocab. ſupra. Illud occurrit *l.* 1. *de morb. mul.* XCVI. 6. Alibi vocavit ὄνυχα, *Unguem*, *l. de ſuperfœt. V.* 1.

Heliacum, ἡλιακὸν, eſt epitheton τῦ κύφεως, quod alias κῦφι μέγα vocatur, rebus 36. conſtans. Ejus compoſitio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 22. Vide *Cyphi*.

Helicia, ἡλικία, vide *Ætas*.

Heliocaes, ἡλιοκαές, eſt nomen compoſiti medicamenti aridi, quod vel maximas carnis excreſcentias uſque ad penitiora adurit. Deſcriptio legitur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 13.

Helios, ἥλιος, vide *Sol*.

Helioſis, ἡλίωσις, *Inſolatio*, h. e. corporis in ſole apricatio. Remedium veteribus Medicis ad multos corporis affectus, Hydropen, Iſchiadem, Nephritin, Paralyſin &c. uſitatum. Gorr. & Foeſ. *p.* 261.

Heliotropium, ἡλιοτρόπιον, eſt proprie nomen diverſis plantis attributum, v. gr. Cichorio, Flori Solis &c. quod pertinet ad Botanicos. Verum hoc nomine quoque appellatur Gemma quædam, quæ naſcitur in Æthiopia, Africa, Cypro, porracei coloris, ſmaragdo ſimilis, ſanguineis tamen diſtincta eſt guttis. *Heliotropium* vero dicunt, quia dejecta in vas aquæ fulgorem ſolis accedentem percuſſu, ſanguineo mutat, maxime Æthiopica. Hanc valere contra venena & fluxus ſanguinis, vide Plin. *l.* 37. *c.* 10. Hæc Rul. & Iohnſ. Vid. & Andr. Chiocchus *in Muſc. Calceol. ſect.* 3. *pag.* 219.

Heliſſomenos, ἑλισσόμενος, eſt epitheton doloris Iliaci vehementioris, qui facit, ut inteſtinum verti videatur, ut eleganter Celſus *l.* 4. *c.* 14. Videtur autem verti, quod torminibus & tumultuantibus undis urgeri videtur. Linden. *Ex. VII.* §. 5.

Helitis, ἑλῖτις, dicitur *ſquama æris*, ſic dicta quaſi *clavaris*, quæ principem in deſiccando locum obtinet. Gal. *ib.* 9. *de S. Fac.* Dioſcor. *lib.* 5. §. 89. Gorr.

Helix, ἕλιξ, vocatur ambitus auris exterior, qui & *Capreolus* dicitur ob tortuoſitatem. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 9. Lind. *Med. Phyſiol. lib.* 2. *c.* 11. §. 4. Alias ἕλιξ etiam idem eſt, quod ειλίπες, *flexilis* pedibus, eſtque epitheton boum, teſte Foeſ. *Oec. p.* 199. Occurrit apud Hipp. 1. *de art. t.* 28.

Helle, id eſt *Viſcus*. Rul. & Iohnſ. *in Lex. Chym.*

Helleboros, ἑλλέβορος, ſæpe etiam ſine adſpiratione ἐλλέβορος, ſignificat *Veratrum*, eſtque nomen plantæ duplicis, quarum una *Album* Veratrum, altera *Nigrum*, ſive *Helleborus albus & Niger* vocatur. Pertinet inter purgantia fortiora & deleteria utrumque. Plura quoque de utroque vide non ſolum in ſcriptis Botanicis, verum etiam apud Dieter. *Iatr. n.* 274. Foeſ. *Oec. p.* 201. Rolfink. *de purgant. ſect.* 7. *art.* 1. Purgatio facta per *Helleborum* vocatur Hipp. ἑλλεβορισμὸς, de quo integrum vide ejus tractatum.

Helleſpontia, ἑλλησποντία, nomen Emplaſtri, cujus duplex legitur deſcriptio, una quidem Andromacho Auctore, altera Hera apud Galen. *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 10. 11.

Helminthagogum, ἑλμινθαγωγὸν, dicitur medicamentum *vermes expellens*.

Helminthes, ἕλμινθες, interdum etiam ſine aſpiratione ἕλμινθες, *Lumbrici* dicuntur, in genere *vermes* in corpore humano geniti, quorum tria genera notiora numerantur: 1. *Teretes* rotundi, ἕλμινθες, στρογγύλαι, qui in inteſtinis tenuibus plerumque conſiſtunt, & aliquando ventriculum ſubeunt, ita ut interdum per os rejiciantur, quibuſdam e naribus egrediantur. Frequentes ſunt pueris & puberibus. 2. *Lati*, ἕλμινθες πλατεῖαι, aliquando κειρία, item ταινίαι, *faſciæ*. Vocantur & *Cucurbitini* ob figuræ cum ſemine cucurbitæ ſimilitudinem. Longitudine hi adeo interdum excedunt, ut ego quoque excretum aliquem notaverim longitudine quinque circiter ulnarum Norimbergenſium. Plin. *l.* 11. *H. N. cap.* 33. tradit, tricenum pedum tænias ventris aliquando viſas, interdum plurium. Hi per tota inteſtina extenduntur, quibus arctiſſime cohærent. De *lumbrico lato* noviſſime diſcurſum edidit Eduard. Tyſon, Medicus Long. Anglus, uti conſtat *ex Act. Erud. Angl.* 1684. 3. ἀσκαρίδες, *Aſcharides*, teretes & tenues lumbrici, & vermiculi, qui in extremo inteſtino ple-

plerunque inveniuntur, infantibus & pueris maxime familiares; hiſce nomen aſcaridum unice tribuit Galenus *in exegeſ.* Plura circa *vermium* in homine natorum deſcriptionem vide apud Ulyſſ. Aldrov. *l.* 6. *de Inſect. cap.* 2. ut & in Practicis. Pertinent vero *Lumbrici*, ἕλμινθες, ad excreta, vel excernenda toto genere præter naturam, licet eorum generatio a ſucco non plane excrementitio, ſed crudo & vitalibus portionibus ſcatente, dependeat. Paſſim quoque leguntur Obſervationes *vermium* in aliis corporis partibus genitorum, v. gr. in Pericardio, Sylv. *lib.* 1. *Prax. cap.* 35. §. 22. in Renibus *l.* 1. *c.* 55. §. 54. Ita quoque aliæ adhuc dantur *vermium* differentiæ, a forma, figura, magnitudine, de quibus conſulantur Obſervationum & Hiſtoriarum Medicarum ſcriptores. Vide *Lumbricus*.

Helneſed, id eſt *Corallus*. Rul. & Iohnſ.

Helodes, ἑλώδης, quæ & τυφώδης. Epitheton *febris humidæ*, cum a prima ſtatim die ægrotantes ſudant, ſudoreque ipſo aut nihil, aut certe parum levantur. E contra ſicca ac ſcabra viſitur lingua, duraque tanquam corium cutis, plurimuſque adeſt in corpore ſqualor, Galen. *adverſ. Lycum cap.* 2. Jung. C. Hoffmann. *de febrib. c.* 54. Haud dubie eſt ſpecies febris ardentis colliquativæ a ſanguinis ichoroſi efferveſcentia & accenſione dependentis. An huc pertinet *Anglicus ſudor*, ſive febris ſudatoria? Vide ſupra *Anglicus ſudor*.

Helos, ἕλος, vide *Limne*.

Helos, ἧλος, vide *Clavus*.

Heloſis, ἥλωσις, vocatur palpebrarum inverſio, & in utroque oculi muſculo convulſio, qui affectus & κάμπυλον vocatur. Vide *Campylon*. Galen. *lib.* 10. *de U. P. cap.* 9. Verum C. Hoffmann. *in comm. ad h. l. num.* 747. vitium ſubeſſe, & potius appellandum eſſe ἴλλωσιν, ab ἰλλαίνειν, ex Foeſio docet. Vide *Illoſis*.

Helotis dicitur nonnullis *Plica Polonica*, ſive cirrus capillorum, teſte Sennert. *Med. Pract. l.* 5. *part.* 3. *ſ.* 2. *c.* 9. vide etiam *Diſp. Med. Baſilienſ. Decad. IV. diſp.* 7. & infra *Plica*.

(Π) *Hemerolopia*, viſus noctu abolitus. Vog.

Hemera, ἡμέρα, vide *Dies*.

Hemeralops, ἡμεράλωψ, dicitur de affectu oculorum, oppoſito τῷ νυκτάλωψ, & haud dubie notat illum morbum, quando aliquis interdiu ſaltem videt, noctu vero, vel veſperi nihil videre poteſt. Meminit Galen. *in Introduct. c.* 15. *in princ.* ſed *in ſeqq.* non expoſuit. Subſtant. ἡμεραλωπία.

Hemereſios, ἡμερήσιος, *diurnus*, ſive unius diei. Vel etiam de eo, quod *interdiu* fit, dicitur, & opponitur τῷ νύκτωρ, *nocturno*. Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XXIII.* 4.

Hemerocœtos, *Hemerocœtis*, & ἡμερόκοιτος, ἡμεροκοῖτις, nomen piſcis, qui & οὐρανοσκόπος, & καλλιώνυμος vocatur, de quo ſupra in *Callionymus*. Vide C. Hoffmann. *in comm. ad Galen. de U. P. n.* 129.

Hemiandros, ἡμίανδρος, id eſt *Semimas*, vel ſemivir, ita dicitur Hermaphroditus apud Lucianum.

Hemianthropos, ἡμιάνθρωπος, q. d. *Semihomo*, idem quod *Maniacus*, apud Joh. Stephanum *Decad.* 1. *Conſil.* 1. *in Operib. p.* 297.

Hemiceraunios, ἡμικεραύνιος, faſciæ nomen ad dorſi & pectoris deligationem, refertur a Gal. *de faſciis n.* 95. ſub nomine Apollonii Junioris. Gorræus.

Hemichoon, ἡμίχοον, id eſt *dimidiatus congius*. Eſt nomen menſuræ, quod legitur apud Hipp. *l. de int. affect. XLV.* 9.

Hemicongion, ἡμικόγγιον, vide *Semicongius*.

Hemycotylion, ἡμικοτύλιον, vide *Quartus*.

Hemicrania, ἡμικρανία, alias & ἑτεροκρανία, eſt ſpecies doloris capitis circa dimidiam capitis partem, aliquando dextram, aliquando ſiniſtram, modo in latere, modo in ſyncipite, modo in vertice, modo in occipite, quæ varietas hauddubie dependet a mala quadam prædiſpoſitione partis affectæ, de qua legatur Willis. *P. II. An. Brutor. c.* 1. Ex quo etiam cauſſa illius doloris peti poteſt. Jungantur huc ea, quæ ſupra tradidimus ad vocab. *Cephalæa*, *Cephalalgia*. Ἡμικρανικὰ φάρμακα vocantur medicamenta *Topica*, curandis *hemicraniis* convenientia. Gorr. & Caſtell. Singularem *Hemicraniæ* curationem vide *in Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obſ.* 184.

Hemidolichos, ἡμιδόλιχος, id eſt *dimidiatus dolichi curſus*, qui juxta Scaliger. in Addendis eſt ter repetitus δίαυλος De quo vide C. Hoffmann. *comm. in Gal. de U. P. n.* 481. Pertinet ad motum corporis. Vide ſupra *Diaulos*, & *Dolichos*.

Hemidrachmon, ἡμίδραχμον, *pondus drachmæ dimidiæ*. Gorræus.

Hemiecton, *Hemiecteon*, ἡμίεκτον, ἡμιέκτεον, quaſi *ſemiſextam* menſuram ſignificat dimidiati ſextarii quatuor chœnices capientem, eſtque pars duodecima Medimni Attici. Galen. *de ponder. & menſ. cap.* 5. Ægin. *l.* 7. *c.* 26. *fin.* conf. *Erotianus*. Apud Hipp. vero *l. de Steril. lib. XIIX.* 14. 15. videtur potius ſignificare ſellam pro ſuffitu immittendo mulieri. Aut etiam ollam ſignificare poteſt, quatuor chœnices capien-

pientem, cui veluti ſellæ inſidere debet mulier ad capiendum ſuffitum diductis cruribus, notante Foeſ. *Oec. p.* 262.

Hemimoerion, ἡμιμοίειον, exponit Erotian. *in Onomaſtic. p. m.* 51. per dimidium drachmæ, & ita idem eſſet, quod ἡμίδραχμον. Alias ἡμιμοεῖον dimidiam partem ſignificat Polluci, *l.* 6. *c.* 36. Foeſ. *d. l.*

Hemina, ἡμίνα, κοτύλη, eſt nomen menſuræ & ponderis, cujus tamen magna eſt differentia pro locorum & rerum menſurandarum diverſitate. Ita alia eſt *Hemina* Attica, alia Italica, alia Epheſia, Alexandrina alia, & hujuſmodi. Porro ſi *Hemina* oleum accipiat, minus pendet, quam ſi eadem vino impleatur, ac vino etiam ponderoſius mel invenitur, verbis Jul. Alexand. *comm. in Galen. l.* 4. *de tuend. ſan. & lib.* 1. *de C. M. P. G. c.* 15. *Tom. II. oper. pag.* 409. 410. 747. 748. Vide *Acetabulum*. Refertur & *Hemina* inter menſuras aridorum, & continet cyathos octo. Gal. *de ponder. & menſur. c.* 5. Ægin. *l.* 7. *in fin.*

Hemiobolion, *Hemiobolon*, ἡμιοβόλιον, ἡμιωβόλιον, ἡμιόβολον, pondus eſt *dimidii oboli*, ſive duodecima pars drachmæ. Drachma enim ſex obolos habet, Gorr. Erunt ergo circiter quinque grana. Gal. *l. de pond. & menſ.*

Hemiolium, ἡμιόλιον, eſt *pondus drachmarum duodecim*, Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. cap.* 5. Significat alias *ſeſquialterum*, ſive totum cum dimidio. Lat. *Seſquiuncia*, *Seſcuncia*.

Hemionis, ἡμιονίς, id eſt *muli ſtercus*. Hip. *l. de nat. mul. LXXXV.* 4. *& lib.* 2. *de morb. mul. LXXI.* 5. Lind. legit ἡμίονυ. ὀνίδα.

Hemiopon, ἡμίοπον, exponit Galen. per *dimidium*, ἥμισυ, *in exeg. voc. Hipp.* Foeſ. *p.* 262.

Hemipeptos, ἡμίπεπτος, vide *Semicoctus*.

Hemiplegia, *Hemiplexia*, ἡμιπληγία, ἢ ἡμιπληξία, idem quod παραπληγία, παραπληξία, eſt plerumque in alterutro latere corporis immobilitas, ſenſuſque privatio, quam etiam *Apoplexiam* vocat Hippocrat. *cap.* 2. 1. *prorrhet. t.* 50. Differt igitur ab *Apoplexia*, ut a toto pars differt: quamvis differentia hæc potius cum *Paralyſi* locum habeat. In Apoplexia enim & mente & corpore reſolutos & attonitos eſſe conſtat; in Paralyſi, quemadmodum & in *Paraplegia*, aut *Hemiplegia*, mente ſanos eſſe notamus ægrotos. Galen. *defin. Med.* Vide *Apoplexia*, *Paralyſis*.

Hemirhombion, ἡμιρόμβιον, vide *Hemitomon*.

Hemirypos, ἡμίρυπος, *ſemiſuccidus*. Dicitur de lana, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXIV.* 10.

Hemiſy, ἥμισυ, id eſt *Dimidium*, in Officinis exprimitur vocabulo *Semis*. Vide *Dimidium*.

Hemitomon, ἡμίτομον, *dimidiatum* & ſemiſectum dicitur. Eſtque nomen alicujus deligationis, quæ alias ἡμιρόμβιον, ſive *ſemirhombus* dicitur, & ad eoſdem pene uſus, ad quos *rhombus*, adhibetur. Meminit Hipp. 2. *de iis, q. in med. f. t.* 2. Gal. *in com. ad h. l.* Foeſ. *d. l.* & conf. Erotianus.

(Π) *Hemitritæa*, vide *Hemitritæos*, febris continens cum tertiana & quotidiana. Lin.

Hemitritæos, ἡμιτριταῖος, quaſi *Semitertiana*, quamvis hoc Latinum nomen, ceu ineptum, improbet Keuchen. *ad Seren. p.* 274. Legitur apud Hipp. 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 23. *ſ.* 2. *t.* 16. *ſ.* 3. *t.* 2. *&* 5. Quemadmodum vero nomen hoc febris quandam graviſſimam ſpeciem denotare, unanimis Medicorum eſt conſenſus; ita e contrario tantus inter eos eſt diſſenſus, qualis ſit febris, & quæ ejus natura, ut nec hodieque certo conſtare poſſit. Spiegel. *integrum tractatum de Semitertiana* ſcripſit. Videatur & Sennert. *de febrib. l.* 2. *c.* 21. C. Hoffm. *de febrib. c.* 51. Ex recentioribus Willis. & Sylvius plane omiſerunt. Franc. Piens eam dari, aut peculiarem ſpeciem conſtituere διαῤῥήδην negavit, *tract. ſpec. de febr. c.* 13. Ut noſtram, ſalvo aliorum judicio, addamus ſententiam, ſtatuimus, non quidem neceſſarium eſſe, ut hæc febris ſpecies aſſeratur, cum implicite ſub malignis & implicatis comprehendatur. Quod ſi tamen placuerit peculiariter illam determinare, poſſet deſcribi, quod ſit febris compoſita, maligna, putrida, participans in quibuſdam de tertiana, proveniens a ſanguinis bilioſi cum ſeroſis & crudis portionibus permixti fermentatione præternaturali ad diſſolutionem malignam, vel putredinem vergente. Qui poſſunt, meliora in medium proferant.

Hemitybion, ἡμιτύβιον, dicitur eſſe indumentum lineum utrinque fimbricatum, & pro ſudario, aut peplo ſumitur. Legitur apud Hipp. *l.* 2. *de morb. LII.* 33. *&* 2. *de artic. t.* 46. Vide Foeſ. *p.* 263.

Hemiuncion, ἡμιούγκιον, vide *Semuncia*.

Hemixeſton, ἡμίξεστον, idem quod ἡ κοτύλη, *Acetabulum*, quia ξέστης capit duas κοτύλας. Gorr.

Henoſis, ἕνωσις, vide *Unio*, *Unitio*.

Henricus rubeus, eſt Vitriolum ad rubedinem calcinatum. Rul. & Iohnſ.

Heolos, ἕωλος, *heſternus*, pridianus, item *vetus*. Uſurpatur apud Hipp. de pane biſcocto, *l. de int. aff. XXI.* 8. & intelligendum de

de tempore præterito, ſive propius illud ab hodierno, ſive longius abſit. Linden. *Ex. XVI.* §. 148.

Hepar, ἧπαρ, *Jecur*, dicitur viſcus illud maximum abdominis, ſitum in dextro hypochondrio, cujus hiſtoriam vide apud Anatomicos, præſertim Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 14. accuratius adhuc delineatum apud Gothofr. Bidloo *Tab. Anatom. XXXIIX.* Circa hujus uſum maxima inter veteres & recentiores eſt diſſenſio, quorum illi principatum tribuerunt, & ſanguificationis organum conſtituerunt, & venarum omnium principium. Hi vero de hoc principatu illum dejecerunt, & ſaltem uſum colatorium bilis eidem attribuerunt; quamvis hodieque denuo veterum opinionem ab orco revocare auſus ſit D. D. Joh. Jac. Waldſchmid, Prof. P. Marpurgenſis, in quadam Diſputatione, in qua ſanguificationem in *hepate* fieri διαῤῥήδην defendere auſus eſt. An vero ſat firmis rationibus, alii videant. Mihi ſane non videtur. Poſt illam nuperrime D. D. Georg. Ern. Staahl *in ſua accurata & lectu digna Diſſertatione de Sanguificatione c.* 4. hepati ſanguificationis prærogativam per venas Meſaraicas chylum recipiendo vindicare non eſt veritus: verum an hypotheſis illa de chyli in venas Meſaraicas ingreſſu ſatis ſit confirmata, non eſt noſtrarum partium jam ventilare. Ejus ſubſtantiam eſſe glanduloſam, Malpighius *in Exerc. de Hepate* demonſtrare conatus eſt. Aliquando *Hepatis* magnitudinem nimium quantum excedere, patet ex Obſervationibus apud Schenkium, Hemſterhuſium, & alios; addi poterit & hæc noſtra Obſervatio *hepatis* in gallo gallinaceo unius anni reperti tantæ magnitudinis, ut diſcum ſtanneum vulgarem tegeret, & quindecim unciarum pondus haberet. Similis legitur *in Act. Hafn. Vol. I. Obſ.* 92. *p.* 180. *ſeq.* In utero quoque maſſa illa carnoſa, quæ alias *Placentæ* nomine venit, *Hepar uterinum* vocari, conſtat ex Anatomicis ſcriptis. Vide *Placenta*. In meditullio lapidum ad ædificia erutorum haud raro reperitur maſſa quædam friabilis, veluti ſuccus concretus, inſigni virtute ſiccante prædita, quam vulgus *Hepar lapidum* vocat. Vide *Ephem. Nat. Cur. An. II. Obſerv.* 63. Sæpe etiam legitur vocabulum *Epar* abſque aſpiratione. *Hepar* quoque eſt nomen Lapidis Philoſ. *Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 727. A Chymicis etiam *Hepar* cum additione Antimonii, vocatur ob colorem obſcure rubeſcentem Maſſa illa Antimonii, quæ alias *Crocus Metallorum* dicitur. Vide *Crocus*.

(Π) *Hepatalgia*, moleſta ſenſatio gravativa, tenſiva, aut alia quævis in regione hepatis, ſine pyrexia acuta. Sauvag.

Hepatarius, idem quod *Hepaticus*. Linden. *Ex. IX.* §. 60.

Hepateros, ἡπατηρὸς, *hepaticus*, ſive jecorarius. Eſt epitheton dyſenteriæ cujuſdam, quando aquoſus ſanguis excernitur, ei aquæ perſimilis, in qua caro recens mactata lota ſit, Gorr. Vocatur alias *Fluxus*, ſcil. alvi *hepaticus*. Hunc P. Barbette negavit *Prax. l.* 4. *c.* 6. Sylvius quoque nunquam ſe obſervaſſe ſcripſit, *l.* 1. *P. M. c.* 13. §. 24. Vide *Fluor.*

(Π) *Hepatica*, jecinoris dolor hypocondrii dextri. Lin.

Hepaticus, ἡπατικὸς, generaliter dici poteſt de omni illo, quod ad hepar ſive jecur pertinet. Ita vena *hepatica*, alias jecoraria, arteria *hepatica*, ductus biliarii *hepatici*, medicamenta *hepatica* vocantur. In ſtatu quoque præternaturali late vocari poſſunt *Hepatici* omnes, qui morbo quodam hepatis laborant. Veteres tamen ita appellarunt eos, qui inflammatione hepatis laborarunt, quemadmodum pleuriticos, phreniticos, a parte affecta inflammata vocare ſolent. Ita & Hippocr. videtur accepiſſe *Coac. t.* 446. *ſeq.* monentes Foeſ. *in Oecon. p.* 263. Hinc & inflammatio ipſa ἡπατῖτις, dicta fuit. Verum recentiores vocabula *Hepatitis* & *Hepaticus* uſurparunt de affectu Hepatis citra inflammationem, quando imbecillitas Hepatis peccat, ut ſecretionis officio non rite fungatur, cum vel ſine tumore & duritie. Hinc cachexia aut fluxus *hepaticus* alvi oritur. Gal. *l. de differ. ſympt. c.* 5. & *l.* 3. *de ſympt. cauſſ. c.* 2. *l.* 5. *de L. A. c.* 7. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 6. Linden. *Sel. Med. Ex. IX.* §. 6. *ſeqq. pluribus*. *Hepaticum rubrum* vocatur medicamentum e Cryſtallis Tartari cum Tinctura ſantali rubri nutritis & imbibitis paratum, uti ſcribit D. D. Wedel. *Pharm. Acroam. l.* 1. *ſect.* 1. *c.* 5. *p.* 25. *fin.*

(Π) *Hepatirrhœa*, alvi fluxus ſeroſo-cruentus, nec ater, nec torminoſus. Vog.

Hepatitis, ἡπατῖτις, inflammatio hepatis. Vide *Hepaticus*. Dicitur etiam de vena apud Hipp. *l. de Ven. XIV.* 9. *XV.* 5. *alibique*. Lind. *Ex. XIII.* §. 419. Verum vanam non eſſe hanc appellationem venæ in brachio vel manu, patet ex circulationis invento, & ex anatomica inſpectione, qua conſtat, venam illam nihil de *Hepatis* ſubſtantia participare.

(Π) *Hepatizon*, maculæ griſeæ, ſubaſperæ, prurientes. Lin.

(Π) *Hepatocele*, hernia ad hepate facta, ventralis, umbilicalis congenita. Vog.

Hepa-

Hepatus, ἥπατος, λεβίας, nomen piſcis, cujus deſcriptionem, uſumque in cibo & Medicina vide apud Aldrovand. *l.* 1. *de Piſc. c.* 12. Meminit & Jul. Alex. inter mediæ conſtitutionis piſces, & *Citharis* jungit, *l.* 14. *Salubr. c.* 8.

Hephæſtias, ἡφαιςίας, nomen emplaſtri ad inducendam cicatricem optimi. Parabatur ex teſta, ea maxime, quæ in fornacibus uſta eſſet, eo quod deſiccandi, abſtergendique vim majorem haberet.

Hephæſtos, ἥφαιςος, vide *Vulcanus*.

Hephthotes. ἑφθότης, generaliter *coctionem*, elixationem ſignificat. Specialiter dicitur de excoctione corporis, & colliquatione, apud Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 55. quod Gal. *in comm.* per νωθρότητα τοῦ σώματος, tarditatem corporis, exponit. Sic ἑφθοὶ dicuntur, qui febricitantes ob nimiam humiditatem corpus exſolutum acquirunt, *l.* 4. *Epid. IIX.* 6. Foeſ. *p.* 254. *ſeq.*

Hepſana, ἕψανα, dicuntur *cocta* alimenta, elixa cum jure. Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. X.* 9.

Hepſema, ἕψημα, vide *Defrutum*.

Heptamenos, ἑπτάμηνος, vide *Septimeſtris*.

Heptapharmacum, ἑπταφάρμακον, medicamentum laxans, ſuppurans, carnemque gignens, ſic dictum a numero ingredientium ſeptenario, ut ſunt ceruſſa, ſpuma argenti, cera, pix, colophonia, adeps taurinus, thus, ut habetur apud Aet. *l.* 15. *c.* 22. Gorr.

Heptapleuros, ἑπτάπλευρος, i. e. *ſeptem coſtas habens*. Fuit olim epitheton Ligurum apud Pollucem, teſte Veſalio *l.* 1. *de H. C. F. c.* 16. quamvis ordinarie omnibus hominibus competat, ſi coſtas ſpurias a legitimis ſeparaveris.

Heracleios, ἡράκλειος, i. e. *Herculeus*. Epitheton *Epilepſiæ*, quæ *Herculeus morbus*, ἡρακλείη νόσος, dicta fuit, Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XVII.* 6. vel quia ſolus Hercules ex heroibus hoc morbo laboravit; vel propter magnitudinem & vehementiam morbi, & expugnandi difficultatem, uti voluit Gal. *c.* 6. *in* 6. *Epid. t.* 7. cum quo conſentit Ariſtoteles apud Erotianum, qui etiam addit maniam ita nominari, qua ſolus heros olim correptus fuit. *Magnes* quoque vocatur *lapis Heraclius*, Gal. *l.* 6. *de U. P. c.* 15. *& l.* 6. *de L. Aff. c.* 5. Vide *Magnes*. Item Lapis Lydius. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 353.

Herba, βοτάνη, dupliciter accipitur. Interdum late pro integra planta; interdum ſtricte, videl. in Officinis Pharmaceuticis, ubi *herbæ* idem fere ſunt, quod folia, & diſtinguuntur a floribus, Schr. *l.* 2. *c.* 11. De *Herba Oſſifraga* vide *Eph. Cur. An. I. Obſ.* 38. *Herba* quoque dicitur Lapis Phil. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 727.

Herba inguinalis ad tumores commendata, Aſter atticus, Dodon. *in hiſtor. plantarum*.

Herba inguinalis. Ital. al. Bubonium Taberneon. vulgo aſter atticus. Maſſar. *de peſte l.* 2.

Herba ſalutaris, id eſt ſpina alba. Marcell. Burdigalenſ. *c.* 23.

Herba Sancti Fiaci, Verrucaria. Holler. *l.* 1. *c.* 43.

Herba S. Innocentii, Poligonum majus. Daret. *Enarrat. in Holler. l.* 1. *c.* 58.

Herba Sancti Pauli, aliis herba paralytica. Vulgo Primula Veris.

Herba Viperaria, Scorzonera. Bauhin.

Herba vitri, id eſt Parietaria. Matth. de *Grad. c.* 36. *in* 9. Rhaſis.

Herba Ungarica, Aleæa, Anonym. Sylv. *de med. compoſitione l.* 2. *c.* 34.

Herbarius, βοτανικὸς, dicitur apud Gal. *l.* 1. *de Antidot. c.* 2. qui herbas & plantas colligit, & vendit ad uſum Medicum. Hodieque etiam Herbarum Scriptores *Botanici* ſive *Herbarii* vocari ſolent.

Herbeus, ὠχρὸς, nomen coloris, quem vulgo *olivaſtrum* vocant. Eſtque *pallor luteus*, *luror buxeus*, color Ictericis proprius. Lind. *Ex. IX.* §. 18.

Herbivorus, ποηφάγος, epitheton animalium ad differentiam σαρκοφάγων, *carnivororum* brutorum, quorum hæc robuſtiora & magis ferocia ſunt illis. Hæc etiam pedes habent multifidos: illa vero ungulas ſolidas, ἁπλὰς, aut bifidas, χηλὰς, Gal. *l.* 3. *de U. P. c.* 2. *princ.*

Hercules, ἡρακλῆς, nomen proprium Herois fortiſſimi apud Gentiles, diciturque fuiſſe Jovis & Alcmenæ filius. A quo *Herculeus morbus* h. e. Epilepſia, nomen ſuum juxta nonnullos accepit, uti p. 2. dictum. Cujus ratio gemina dari ſolet; vel quod *Hercules* hoc morbo laboraverit, & coturnicis ope ab hoc liberatus fuerit; vel quod per comparationem, ſicut *Hercules* invictus fuit habitus, ita & hic morbus inveteratus nulla Medicorum ope ſuperetur. Vincent. Alſar. a Cruce *de Epilepſ. l.* 1. *lect.* 1. *fol. mihi* 3. 6. De hoc *Hercule* refert Athenæus ex Epicharmo, quod aures non minus, quam quadrupeda; movere potuerit, notante C. Hoffm. *comm. in Gal. de U. P. n.* 1110. Per translationem nomen hoc quoque tribuitur quibuſdam validioribus medicamentis. Ita ἡρακλῆς, *Herculeſ*, fuit nomen collyrii fiſtularis, quod ægilopas radici-

dici-

dicitus tollere credebatur. Apud Aet. *l.* 14. *c.* 55. & alius medicamenti ſiccantis, carnemque, quæ ſupercreſcit, exedentis, quod recipit ſquamæ æris, miſyos, chalcitidis uſtæ, atramenti ſutorii, aluminis uſti æquas portiones. Nomen fuit ἡρακλέως ξηρὸν, i. e. *Herculis ſiccum*, ſive ſiccans, uti ex eodem notavit Gorræus. Inter Chymica celebre eſt catharticum, & emeticum, quod dicitur *Hercules Bovii*, de quo vide Schrod. *l.* 3. *c.* 15. & Willis. *Pharm. Rat. Part. I. ſ.* 2. *c.* 2.

Hereditarius, σύμφυτος, ξυγγενὴς, alii cum diphthongo ſcribunt. *Hereditatis* legitur apud Grems *Arbor. integr. & ruinoſ. l.* 2. *c.* 4. §. 10. Latine idem quod *Connatus*. Epitheton morborum, quorum cauſſa cum parentum ſemine in liberos aut poſteros translata eſt, quaſi tranſplantatione facta, quales ſunt Phthiſis, Arthritis, Lithiaſis &c. Charlton. *Ex. III. Pathol.* §. 7. Caſp. a Rejes *Camp. Elyſ. q.* 54. *n.* 17. Parac. *Paramir. l.* 2. *c.* 7. De *hereditariorum* morborum natura, cauſſis, & differentiis ex profeſſo ſcripſit Dermutius de Meara tractatum *Pathologia Hereditaria* inſcriptum, & a filio Edmundo de Meara editum & annexum *Examini ſuo de Febrib.* Egregiam quoque induſtriam impendit in conſcribenda diſquiſitione Inaugurali *de Morbis Hereditariis* D. D. Joannes Zellerus, non ita pridem Profeſſor Publ. in Illuſtri Tubigenſi Studiorum Univerſitate conſtitutus. Rolfink. etiam vocavit *Parentales*. Vide *Parentalis*.

Hereos, ſpecies amoris imaginarii apud Parac. in pollutione nocturna, *l.* 3. *de orig. morb. inviſibil.*

Herma, *Hermaſma*, ἕρμα, ἕρμασμα, *fulcimentum*, idem quod ϛήειγμα, ab ἑμάζω, item ἑρματίζω, *fulcio*. Dicitur & ἕρεισμα. Vide *Ereiſma*. Legitur & apud Hippocr. ἑρμασμὸς. 3. *de fract. t.* 22.

Hermaphroditus, ἑρμαφρόδιτος, dicitur, cui vitioſa eſt genitalium conformatio, ita ut utriuſque ſexus pudenda adſint, vel adeſſe videantur. Hinc & hujuſmodi homines vocantur ἀνδρόγυνοι. Plura de *Hermaphroditis* videantur apud Caſp. Rejes *Camp. Elyſ. q.* 38. per totum, ubi ſimul tractat; An dentur *Hermaphroditi*, qui utriuſque ſexus perfecta habent genitalia: quod negaſſe videtur Gal. *l.* 2. *de ſem. c.* 3. *in fine*. Addantur & Obſervationes aliæ, v. gr. *Ephem. N. Cur. An. II. Obſ.* 203. 253. & *An. III. Obſ.* 168. Hiſtoria ſingulariſſimi *Hermaphroditi* utriuſque ſexus membra genitalia ſimul referentis habetur in Oldenburg. *Actis Philoſoph. Ann.* 1667. *M. Febr.* Quid Paracelſus per *Hermaphroditica experimenta* & medicamenta velit, Lector ipſe arioletur ex *l.* 4. *Paramir. de orig. morbor. matric.* De *Hermaphrodito* Spagyrico vide *in Th. Chym. Vol. V. p.* 804.

Hermes, ἑρμῆς, nomen proprium, & notat 1. *Mercurium*, deorum nuncium. 2. Philoſophum in Ægypto clariſſimum, qui *Triſmegiſtus* appellatus fuit, teſte Suida. Huic tribuitur peculiaris Philoſophia Spagyrica paucis ænigmaticis dicteriis, ſub titulo *Tabula Smaragdina Hermetis* comprehenſa, de qua videatur *Th. Chym. Vol. I.* ſub titulo *Phyſica Triſmegiſti*, cum notis Gerardi Dornæi.

Hermeſia quoque vocatur *Chymia Hermetica* apud Libav. *tr. de Igne Natur.*

Hermeticus, vide *Hermes*.

Hermolaos, ἑρμόλαος, nomen collyrii τῶ ϛαλτικῶ, hoc eſt, reprimentis ſiſtentiſque fluxiones. Eſtque duplex: unus magnus, alter parvus, apud Aetium & ex hoc Gorr.

Hernia, κήλη, *Ramex*, *ruptura*, dicitur item *crepatura*, eſt in genere tumor p. n. umbilici, inguinum, ſcroti, obortus ex relaxatione, aut ruptura peritonæi, ſubſtantiam aliquam corporis, vel omentum, vel inteſtina, aut aliam materiam carnoſam, flatulentam, ſcirrhoſam, ſeroſam admittente & continente. Ejus quoad ſubjectum & cauſas variæ ſunt differentiæ, v. g. *Enterocele*, *Omphalocele*, *Hydrocele*, *Sarcocele* &c. de quibus omnibus & ſingulis propriis in locis & literis initialibus.

Herodius, idem quod *Chryſaetos*, aut *Hieroſalco*, h. e. Aquilæ ſpecies maxima, & veluti heros inter aquilas. Aldrov. *l.* 2. *Ornithol. c.* 2.

Heroïon, *Heroon*, ἡρώϊον ἡρῷον, h. e. monumentum, ſive fanum heroi extructum. Legitur apud Hipp. *in* 6. *Epid. t.* 35.

Heros, ἥρως, quid proprie ſignificet, notum eſt, nec hujus eſt loci ulterius exponere. Obiter ſaltem notari poteſt, Paracelſum ſpiritum ſalis vocaſſe *Heroem coagulationis*, *l. de morb. Tartar. c.* 9.

Herpes, ἕρπης, eſt tumor eryſipelaceus, puſtuloſus, ſive cum exulceratione, proveniens a portionibus ichoroſis, & lixivioſis ſanguinis, in habitu corporis ſubſiſtentibus, corrodentibus, ſive exulcerantibus, aut etiam ulterius depaſcentibus. Ejus duplex habetur ſpecies: *Miliaris*, κεγχρίας, & *Eſthiomenos*, ſive exedens. Vide ſupra *Cenchrias* & *Eſthiomenos*, quorum ille benignioris eſt indolis, hic malignioris. De utroque vide Gal. *l. de art. cur. ad Glauc. c.* 1. In ſpecie ἐσθιομένε meminit & Hip-

Hippocr. 5. *aph.* 22. Plura ex Practicis & Chirurgiæ Scriptoribus petantur, v. gr. Hieron. Fabr. ab Aquapend. *l.* 1. *Pentateuch. Chir. c.* 20. Hildan. *cent.* 1. *Obſ.* 99. Senn. *Med. Pr. l.* 5. *part.* 1. *c.* 1. Latine *Serpigo* quibuſdam dicitur. Caſtell.

Herpeton, ἑρπετὸν, ἑρπηστικον, idem quod *Herpes*, vocatur ulcus ſerpiginoſum, *puſtulæ ſerpiginoſæ*, apud Hipp. *l.* 2. *Epid. ſ.* 3. *n.* 58. & *Coac. q.* 628. ἑρπεζὰ quoque *reptilia*, vocari pediculos capitis & reliqui corporis, ſcribit Gorr. *in defin.* Alias & feles, mures &c. *reptilibus* annumeravit Gal. *l.* 6. *de Anat. adm. cap.* 4.

Herpſis, ἕρψις, ἑρπυσμὸς, vide *Reptatio*.

Heſmic, i. e. quarta pars libræ. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Heſtia, ἑςία, i. e. *Focus*. Vide *Focus*; cui adde, quod cor dicatur ἑςία τῆς φύσεως, *focus* naturæ. C. Hoffmann. *com. in Gal. de U. P. n.* 179. 311. Ε῾ςρα, quoque nomen eſt emplaſtri apud veteres nobilis, cujus deſcriptio habetur apud Aet. *l.* 15. ita dictum, quod ex Græci nominis literarum calculo indicetur, conſtare 516. drachmis. Refertur ad Nicepſonem Regem. Gorræus.

Heſychia, ἡσυχία, h. e. *Quies*, eſtque res non naturalis motui oppoſita, & ita indifferens cauſa procatarctica ad ſanitatem & morbum, quatenus vel moderata & opportuna, vel immoderata & importuna fuerit. De noxis *quietis* vitioſæ vide Charlton. *Ex. VII.* §. 3. Ἡσυχὴς, *quietus*, ſumitur etiam pro moderato, ſive non moleſto. Uſurpatur de tuſſi leviori, Hipp. *l.* 4. *Epid. XIIX.* 19. Vide etiam de hoc vocab. Dieter. *num.* 381.

Heterocrania, ἑτεροκρανία, idem quod *Hemicrania*. Gal. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 3.

Heterogeneus, ἀνομοιομερὴς, vel idem eſt quod *Diſſimilaris*, vide *Anomœomeres*: vel etiam hodieque uſurpatur ad exprimendam naturam, & indolem alicujus rei naturæ noſtri corporis, humorum & ſpirituum adverſam & pugnantem, v. g. quando ſanguis portionibus vitioſis excrementitiis ſcatet, dicitur ſanguis *heterogeneus* apud recentiores. Helmont. *tr. Scol. Humoriſt. paſſ. decept. c.* 1. *n.* 15.

Heterorrhopos, ἑτερόῤῥοπος, dicitur de eo, quod in alteram partem vergit, hoc eſt *ambiguum*, v. g. de tumoribus Hipp. *Epid. ſ.* 1. *t.* 10. 13. *l.* 2. *Epid. ſ. II.* 60. 79. Et ægri dicuntur ἑτεῤῥοπέες, quando in illis inſignis mutatio notatur vel ad ſalutem, vel ad mortem, 4. *de R. V. I. A. t.* 56. Vide Foeſ. *p.* 245.

Heterorrhythmos, ἑτερόῤῥυθμος, eſt epitheton & ſpecies pulſus ἀῤῥύθμου, quando aliquis alterius ætatis habet pulſum. Galen. *in defin. Medic.*

Hetoemocopia, ἑτοιμοκοπία, dicitur Hipp. inanis labor, aut *prompta elatio*, nugacitas, vel loquacitas, *in Præcept. IX.* 31.

Heureſis, εὕρεσις, vidè *Inventio*.

Hexagium, ἑξάγιον, ponderis nomen eſt, quo utitur Actuarius in aurea antidoto Alexandri. Pendet autem quatuor ſcrupula. Latini *Sextulam* appellant. Gorræus. At Jul. Alexandr. pendere ſcribit drachmam unam cum dimidia, *Annot. in Gal. l. de fac. parab. Tom. II. Oper. p.* 857.

Hexapharmacon, ἑξαφάρμακον, nomen emplaſtri ad perniones exulceratos, cujus deſcriptio habetur e ſex ingredientibus apud Æginet. *l.* 3. *c.* 79.

Hexis, ἕξις, vide *Habitus*.

Hians, vide *Chaſco*, *Ecplexis*, *Channa*, *Seſeros*.

Hianticilla, vide *Galbulus*.

Hiatula, χήμη, vide *Chama*.

Hiatus, χασμὸς, vide *Chaſme*.

Hiceſia, ἱκεσία, ἱκέσιος, nomen emplaſtri veterum utiliſſimi ad ſtrumas, abſceſſus, lienem & articulos, cujus meminit Galen. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 14. & deſcripſit Æginet. *l.* 7. *cap.* 17. Perperam Latine ſcribitur *Iceſii* emplaſtrum.

Hicneomenos, *Hicneuomenos*, ἱκνεόμενος, ἱκνευόμενος, *competens*, conveniens, opportunus. Dicitur de tempore apud Hipp. 3. *de fract. t.* 63. Foeſ. *p.* 279.

Hidroa, ἵδρωα, ἱδρῶα, *ſudamina*, ſunt puſtularum genus exillioſis & acribus ſalinis humoribus cutem lancinantibus obortarum, præſertim æſtatis tempore ex ſudoribus provenientium & vexantium. Unde *papulas ſudorales*, aut *ſudoroſas* non inepte quis diceret cum Diet. *Iatr. num.* 401. Meminit harum Hippocr. 3. *aph.* 21.

Hidronoſos, ἱδρωνόσος, ſignificat febrem, in qua plurimus ſudor p. n. prodit, quæ alias Sudor Anglicus dicitur. Blancard. *in Lex.*

Hidros, ἱδρὼς, Lat. *Sudor*, eſt excrementum humidum tertiæ concoctionis per cutis poros in aquæ ſpeciem erumpens, cujus materia eſt humor tenuis de ſero & lympha participans, ejuſdem cum urina & lachrymis generis, in hoc ſaltem ab illa differens, quod *ſudor* cum violentia quadam naturæ ſecernatur & excernatur, quemadmodum & *Lachryma*, *Urina* vero magis ſpontaneo motu ſecedat. De *ſudoris*

ris cauſſis & differentiis vid. Baricellum *integr. tract. de Hydronoſa Natura*. Dieter. *n.* 402. In genere ſufficiat, *Sudorem* alium eſſe bonum & ſalutarem, alium noxium & malum. Ad bonum pertinet ſpontaneus criticus, & artificialis; ad malum vero ſpectat *Sudor* nimius, deficiens, paucus, depravatus; quorum utriuſque claſſis deſcriptiones egregie tradidit D. Rotenbeccius *in binis Exercitationibus*. De *ſudore* prorſus nigro inſtar atramenti ſalutari & excreto legatur ſingularis obſervatio D. Olai Borrichii *in Act. Hafn. Vol. I. Obſerv.* 70. *p.* 155. *Sudor* Rulando dicitur Aqua permanens. *Sudor hermaphroditici ſalis*, i. e. liquor vel ſpiritus halinitri. Libav. *Apoc. Hermet. Part. pr. c.* 11. Quid ſit *Sudor Mercurii* Spagyricus, vide apud eund. *in Procem. Part. poſt. Apoc. Herm. T. II. Oper. p.* 330. 331.

Hidroticos, ἱδρωτικὸς, vide *Sudoriferus*.

Hidrotopoeos, ἱδρωτοποιὸς, ſignificat *Sudorificum*, vel Sudoriferum. Ita medicamenta vocantur ἱδρωτοποιὰ, *ſudorem moventia*, apud Nonum *l. d. M. P. C. c.* 109.

Hidrynomæ, & *Hidryomæ*, ἱδρύνομαι, ἱδρύομαι, ſignificat proprie *firma ſede collocor*, *firmor*, Frequens Hipp. v. g. 4. *aph.* 11. 1. *prorrh. ſ.* 1. *t.* 36. *Coac. t.* 315. *l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 1. De utero in ſuam ſedem collocato *lib.* 2. *de morb. mulier. XXXVII.* 2. In ſpecie de urinæ ſedimento uſurpatur *Coac. t.* 575. & aliquoties *in Epidem.* Vid. Foeſ. *p.* 277. de venis perpetuo motis *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 16. de tuſſi, *l.* 4. *Epid. XII.* 23. Per translationem etiam de mente tranquilla & firma prædicatur 1. *prorrhet. ſect.* 1. *t.* 20. *l.* 3. *Epid. ægr.* 15. *p. ſt. peſt.*

Hidus, id eſt *flos æris*, Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Hieracion, ἱεράκιον, nomen eſt plantæ, de qua vide Botanicos. Porro ita quoque vocatur collyrium ad obſcurum viſum & ſcabras affectiones, apud Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. hauddubie ab Hierace Auctore ita dictum. Gorr.

Hieracites, ἱερακίτης, nomen lapidis, vel, ut Plinius vult, Gemmæ, vernacule *Lapis accipitrum*, ita dictus a colore *Hieracis*, id eſt *accipitri* ſimilis, de quo videatur G. Agric. *lib.* 5. *foſſil. pag. m.* 263. Aldrov. *lib.* 3. *Ornithol.* §. *Denominata*. Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Aphroſelinus*, & Ægineta *l.* 7. *c.* 3. §. *Lithi*. Laudant ad ſiſtendas hæmorrhoides.

(Π) *Hieranoſos*, agitatio corporis vel artuum convulſiva, continua, chronica cum integritate ſenſuum. Vog.

Hieraticum, ἱερατικὸν, epitheton 1. ſuffitus, ſive κῦφι ſacrificulorum, quod Dii gentilium adolebant. Gorræus 2. Malagmatis Aſclepiadæ *Pontificium* inſcripti, ſtomachicis, hepaticis, & ad viſcerum dolores. Galen. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 5.

Hierax, ἱέραξ, vide *Accipiter*.

Hieroglyphica, ἱερογλυφικὰ, dicuntur de Characteribus ab Hermete Triſmegiſto aliiſque excogitatis. Vid. Shenk.

(Π) *Hieropyr*, vid. Ignis ſacer. Eryſipelas cum eminentibus ardentibus puſtulis. Zoſter dicitur, ſi abdominis cutem occupat. Vog.

Hieros, ἱερὸς, h. e. *ſacer*. Primum eſt epitheton cum *oſſis*, vide *Os*. Ut & vaſorum ad illud os excurrentium v. gr. *Arteria* & *Vena Sacra*: Porro Muſculi: ita *Sacer Dorſi muſculus* vocatur, qui ab oſſis ſacri parte poſteriori ad ultimam dorſi vertebram deſinit, & deſcribitur a Bartholin. *Anatom. l.* 4. *c.* 7. Bidloo *Anat. Tab. XXX.* tum morbi, v. g. *Comitialis*, qui alias *Epilepſia* vocatur ob magnitudinem & vehementiam ſymptomatum, Hippoc. *l. de morbo ſacro*; item *Eryſipelatis*, quod *Sacer ignis* dicitur, maligni. Siquidem veteres Græci omnia vocarunt ἱερὰ, quæ fuerunt horrenda & magna, Keuchen. *ad Samonic. p.* 246. 285. Deinde eſt nomen medicamenti etiam Latinis *Hiera* dicti, cujus variæ proſtant apud Auctores & in Diſpenſatoriis formulæ. Famoſiores ſunt *Hiera* Picra, quæ & Galeni, nec non Andromachi, *Hiera* diacolocynthidos, quæ & Antiochi, *Hiera* Logadii, *Hiera* Ruffi, *Hiera* Archigenis, Themiſonis, Antipatri, Juſti &c. Gorræus. Harum deſcriptiones vide apud Ægin. *l.* 7. *c.* 8.

Hilaris, *Hilaritas*, ἱλαρὸς, ἱλαρότης, dicitur de animi lætitia, eſtque idem quod *Gaudium*, vide *Gaudium*. Theriacam quoque ἱλαρὴν, *Hilarem*, appellatam fuiſſe patet ex Gal. *l. de Theriac. ad Piſon. c.* 6.

(Π) *Himantoſis*, uvulæ ſolito major longitudo & gracilitas. Vog.

Himas, ἱμὰς, proprie *corrigiam*, lorum ſignificat. Vide *Lorum*. Per ſimilitudinem vero ita vocatur Gurgulionis vel *Uvulæ*, ſive columellæ *laxitas*, quando longior graciliorque evadit. Differre dicitur a *Cionide*, quod in hac Gurgulio non extenuatus eſt, ſed craſſitiem ex fluxione ſolito majorem adeptus eſſe videtur. In illo vero affectu & gracileſcit & ſecundum craſſitiem imminuitur. Aet. *lib.* 8. *cap.* 43. Dicitur & ἱμάντωσις. Gorr. Vocatur & Latinis hic affectus *Lorum*, quia loro ſimilis gurgulio propendet. Nic. Piſo *de M. C. & C. l.* 2. *c.* 1.

Himeros, ἵμερος, notat cupidinem & *deſiderium*,

rium, præſertim *amatorium*, vel venereum, uti demonſtrat Foeſ. ex Homero *Iliad.* γ. & ξ. *Oecon. pag.* 281. Deſcendit a verbo ἱμείρομαι & ἱμείρεσθαι, quod frequens apud Hipp. ſignificans appeto, deſidero, *virilem amorem concupiſco*, *l. de morb. mul. X.* 13. (quamvis apud Linden. ἀείρεται pro ἱμείρεται ſcriptum ſit, an mendoſe?) *XIV.* 7. *XXVI.* 32. *XXXIIX.* 14. *cap.* 4.

Hinnulus, νεβρὸς, *pullum cervinum* notat, cujus coagulum ingreditur Antidotum apud Gal. *l.* 2. *de Antidot. c.* 10. Sumitur vero aliquando latius pro fœtu aliorum animalium; præcipue tamen cervi, capreæ, damæ fœtus ita vocantur. Rhod. *ad Scrib. n.* 13. ubi plura de coagulo *hinnulei* reperies.

Hippace, ἱππάκη, dicitur *caſeus equinus*, Hipp. *l. de A. L. & Aq. XLIV.* 14. Dioſc. *l.* 2. *c.* 50. quamvis ibidem etiam moneat, nonnullos coagulum equinum ita vocaſſe, quos imitatus Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 21. Plura de *Hippace* vide apud Mercurial. *l.* 2. *U. L. cap.* 26. Saracen. *not. ad loc. Dioſcor.* cit. Foeſ. *Oec. pag.* 283. Lind. triplicem ſignificationem vocabulo huic attribuit, quod not. 1. Caſeum, 2. Oxygala, & 3. Equile, ſive cubile equorum. *Ex. XVI.* §. 121. *uſque ad* 130.

Hippanthropos, ἱππάνθρωπος, idem quod *Centaurus*, monſtrum illud fictitium Poetarum. C. Hoffmann. *comm. in Galen. de U. P. n.* 122. Vocatur & *Hippocentaurus*.

Hippobinos, ἱππόβινος, i. e. inſtar equorum valde *libidinoſus*, qui inexplebiliter Venerea ſectatur, Lat. *Laſtaurus*, validæ & præfervidæ libidinis homo. Gaſp. a Rejes *C. El. Q.* 44. *n.* 24.

Hippocampus, ἱππόκαμπος, eſt inſectum animal marinum, cujus deſcriptionem, venenum, & uſum in medicina vide apud Aldrov. *lib.* 7. *de Inſect. c.* 16. Meminit *Hippocampi* uſti contra Alopecias, Galen. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 1. Ægin. *l.* 7. *c.* 3. Alias legitur & in fœminino *Hippocampe*. *Campe*, κάμπη, ſignificat *Erucam*. Unde Hippocampen demonſtravit reperiri in locis maritimis, præſertim Venetiis, cujus facies eſt equi, dorſum vel cauda erucæ, P. Amman. *Irenic. p.* 189. Per tranſlationem *Hippocampos* vocavit proceſſus ventriculorum cerebri ſuperiorum, ſive anteriorum Arantius, notante C. Hoffmann. *comm. in Gal. de U. P. n.* 559. 643. & Linden. *Medic. Phyſiol. l.* 2. *c.* 8. §. 134.

Hippocrates, Ἱπποκράτης, nomen proprium Medicorum aliquot antiquorum, præſertim vero illius *Artis Medicæ principis Coi*, qui & *Magnus* dictus fuit, de quo plura apud Galen. & alios. Hunc fuiſſe tritavum Ariſtotelis Philoſophi pro indubitato habet Joh. Jac. Baſſus *l.* 1. *de Hippocr. & Galen. decret. cap.* 1. *pag m.* 3. Hujus præſertim ſententiæ & aphoriſmi tantam invenerunt fidem, ut canonis inſtar habeantur. A Principe hoc vera Ars Medica, quæ *Dogmatica* & *Rationalis* vocari ſolet, dicitur quoque *Hippocratica*. Quamvis vero *Hippocrates* merito dux artis & omnis boni auctor laudetur, & ſi quæ ſunt alia encomia; laus tamen illa non ſine grano ſalis intelligenda. Hinc recte Galen. *l.* 9. *M. Med. c.* 8. cum Trajano Imper. comparans ſcripſit, omnem ad medicationem viam aperuiſſe, ſed ita ut cura & diligentia opus ſit ad abſolutionem. Vid. C. Hoffmann. *ad Gal. de U. P. n.* 35. 36. & alios.

Hippocraticus, ἱπποκρατικὸς, non modo dicitur de doctrina Medica, verum etiam in ſpecie de *vino*, alias *ſaccato* dicto, οἴνῳ σεσακκισμένῳ, σακκίας, quando nimirum ſaccis indita ſunt aromata, & poſt colaturam ſaccharum additum. Vide Linden. *Ex. X.* §. 222. 223. ubi & *Lachrymam Sponſæ* appellari ſcripſit. Vocatur alias *Claretum*, de quo ſuperius ſuo loco. *Hippocratica facies* quæ dicatur, vide ſupra in *Facies*. *Hippocraticum ſcamnum* quid ſit, vide ſupra *Bathron*.

Hippogloſſus, ἱππόγλωσσος, eſt nomen piſcis, & quidem *Soleæ majoris*, Aldrov. *l.* 2. *de piſc. cap.* 34. Vide *Solea*.

Hippolithus, ἱππόλιθος, dicitur *lapis*, vel calculus in ventriculo, aut inteſtinis equorum nonnullorum repertus, qui uti lapidi Bezoar occidentali figura & laminea ſtructura non abſimilis eſt, ita & viribus eundem æmulari ſtatuitur. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 21. Jung. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l. p.* 661. Hujuſmodi lapidem magnitudine pomi pendentem largiter dimidiam libram pond. civ. ex liberalitate Viri Nobiliſſ. & Spectatiſſ. Dn. Wilh. Graſſelii, Civis & Mercatoris primarii Norimbergenſis ego quoque poſſideo, qualem alium & ipſe laudatus Vir ejuſdem magnitudinis aſſervat. De tali lapide equino in inteſtinis genito diſſeruit etiam D. D. Wedelius & ex hoc Bonetus notavit *Med. Sept. l.* 3. *ſect.* 26. *c.* 37. *p.* 788. Depictos etiam illos exhibet Philipp. Jacob. Sachs. a Lewenſtein *in ſua Gammarologia c.* 14. *p.* 302.

Hippomanes, ἱππομανὲς, ambiguum valde eſt vocabulum. Vel enim ſignificat fruticem, alias *Cynocrambe* aut *Apocynum* dictam, ideo quod equos in furorem concitet, ſi eo veſcantur. Theocrit. *Idyll.* 2. Vel ſuccum e Tithymalo ex-

expreſſum. Theophr. *l. 9. H. Pl. c.* 15. quamvis alii *Hippophaes* legant: Vel notat ſuccum extillantem ex equarum genitalibus, dum equiunt, Ariſtot. *l. 6. H. A. cap.* 18. Vel id, quod pullis equarum adhæret in fronte, *d. l. c.* 22. Quidam pro ſecundina equarum accipiunt. Meminit *Hippomanis Equarum* D. Ludovic. *Diſſert. Pharm. l. p.* 516. Nonnulli habere virtutem conciliandi amorem, vel partum promovendi fabulantur.

Hippone, ἱππώνη, nomen eſt malagmatis, cujus Philagrius auctor perhibetur. Deſcriptio habetur apud Aet. *lib.* 12. notante Gorræo.

Hippopotamus, ἱπποπόταμος, i. e. *Equus fluviatilis*, eſt animal ferum, quadrupes, exoticum, cujus deſcriptionem & uſum varium prolixe exhibet Aldrov. *l. 1. de quadr. digit. vivipar. c.* 12. In ſpecie corii hujus feræ uſti uſum monſtrat Gal. *l. de Theriac. ad Piſon. c.* 9. Teſticuli aridi potu oblati contra morſus ſerpentum, Æginet. *l. 7. c.* 3. Quod *Hippopotamus* obeſus & plethoricus venam ſibi vulneret arundine, & plagam lino obducat, ex Plinio refert Rolfink. *O. ac. M. Med. Spec. l.* 4. *ſ.* 1. *c.* 4.

Hippos, ἵππος, vide *Equus*.

Hippoſis, ἵππωσις, mendoſe pro ἴπωσις, *preſſio*, de quo ſuo loco. Mendam hanc inculcavit Foeſ. *p.* 186. & C. Hoffmann. *in ἀνεκδότοις notis ad Gal. com. 3. de artic. t.* 49.

Hipposorchis, ἱππόσορχις, haud dubie denotat pulverem teſticulorum equinorum in deſcriptione Pulveris ad Dyſtaſiam *in Diſpenſator. Auguſt. cl.* 9. cum ad normam vocum Græcarum aliarum compoſitarum melius exprimi potuiſſet per *Hipporchis*, ἱππόρχις.

Hippuris, ἵππουρις, primum nomen eſt plantæ, quæ *Equiſetum* dicitur. Deinde apud Hippocr. *l. 7. Epid. LVIII.* 12. videtur omnino indicare morbum quendam ex continua equitatione, ſive quædam fluxio fuerit ad inguina & partes genitales, ſive imbecillitas, ſive attritus, ſive alius id genus affectus, notante Foeſ. *Oecon. p.* 286.

Hippuros, ἵππουρος, nomen piſcis, qui & ἀρνευτὴς, item *Urinator* vocatur, cujus deſcriptio habetur apud Aldrov. *lib. 3. de piſc. c.* 17.

Hira, circa hujus vocabuli orthographiam & ſignificationem ambigunt & diſcrepant Auctores. Veteres libri legunt *Chira*. Alii *Hilla*. Quidam reſtringunt ad *Inteſtinum Jejunum* νῆστις dictum: quidam ad omnia inteſtina. Linden. vero adhuc latius ad omnia *Interanea* abdominis τὰ ἔντερα extendit, quæ ſententia & nobis placet. Gr. dici poteſt τὸ ἐγκοίλιον. Lind. *Ex. IX.* §. 53. 57. &c. Dieter. *Iatr. n.* 783.

Hirbellum legitur apud Paracelſum, quod deliros reddat homines, ſed quid ſignificet non conſtat, *tr. de Surditate*.

Hircus, τράγος, æquivoca ſunt vocabula. Proprie notant animal quadrupes notiſſimum, quod & *Caper* dicitur, de quo ſupra in *Capra*. Ejus carnem peſſimam dixit Galen. *l. 3. de Al. fac. cap.* 2. & *l. de atten. vict. cap.* 8. Sanguis *hirci* habetur pro ſingulari remedio adverſus pleuritidem, & alios morbos malignos, inſignique vi pollet ſanguinem concretum diſſolvendi; de cujus præparatione præter Diſpenſatoria Norimb. & Auguſtan. nec non Schroder. *l. 5. cl. 1. n.* 9. videatur & Helmont. *tr. Pylorus Rector, n.* 73. *ſeqq.* Propter fœtorem huic bruto familiarem & ſalacitatem vocab. τράγος, *hircus*, ad diverſos quoque affectus hominum translatum obſervatur. Ita intumeſcentia teſtium tempore pubertatis in adoleſcentibus cum mutatione vocis in graviorem hoc nomine τράγος venit, quod patet ex *l. 6. Epid. ſ. 4. t.* 27. & Galen. *lib. 14. de U. P. cap.* 7. Unde & verbum τραγᾷν & τραγίζειν, *hircire*, in ea ſignificatione accipitur, Hipp. *l. 6. Epid. ſ. 3. t.* 25. & Gal. *l. 2. de Sem. c.* 5. Olidus quoque ille fœtor proprie ſub alis incubans, ex quo τραγομάσχαλοι dicuntur, *hircus*, τράγος, appellatur, & illi juvenes ad virilitatem accedentes *Hircoſi* aut *Hirquitalli* dicuntur. Foeſ. *p.* 621. Lang. *l. 2. ep.* 6. τράγος etiam edulii genus eſt, quod ex zea parabatur aut ex olyra, Gal. *c. 1. de R. V. I. A. t.* 18. in vite, cum fructu carens frondium luxuria laborat, & fructuum inopiam foliorum ubertate compenſat, vitium vocatur τράγος, ex Ariſtot. *l. 5. de Gen. an. cap.* 18. Theophraſt. *l. 5. de cauſſ. plant. c.* 10. 13. Tandem Anatomici τράγον, *hircum*, appellant eminentiam illam auribus tempora verſus adnatam tegminis inſtar, quæ irruentia in aurem vel excipit, vel prohibet, quia hac in parte pili creſcunt. Barthol. *l. 3. Anat. c.* 9. Linden. *Med. Phyſiol. l. 2. c.* 11. §. 4.

Hirquus, vide *Angulus*.

(II) *Hirſuties*, præternaturalis pilorum in parte aliqua generatio. Vog.

Hirſutus, *Hirtus*, *Hirtitas*, idem quod *Piloſus*, & *Piloſitas*. Vide *Daſys*.

Hirudo, perperam per y apud P. M. de Calderia & alios βδέλλα, *ſanguiſuga*, inſectum eſt paluſtre, inſtar lumbrici oblongum, ſanguinem ex

ex hominibus & equis exugere valens, cujus deſcriptionem, uſum in arte Medica & noxam venenoſam cum remediis vide apud Aldrov. *l. 7. de inſectis c.* 11. *&* 12. Adde Schrod. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 105. Obiter hic notetur, ingenioſiſſimum alias Lindenum lapſum eſſe, quod crediderit, *hirudines* elicere non niſi tenuem ſanguinem, *Ex. XIII.* §. 409. Siquidem hoc manifeſte repugnat experientiæ, cum & nos obſervaverimus, quod elicuerint etiam craſſum, fibroſum & fœculentum ſanguinem. Jungatur obſervatio & diſcurſus de *hirudinibus* lectu dignus D. I. Val. Wilii Medici quondam Regii Dani Caſtrenſis *in Act. Hafn. Vol. III. Obſ.* 73. vid. *Bdella*.

Hirundo, χελιδὼν, æquivocum eſt, diverſa ſignificans, (1) animal volatile, ſive avem diverſæ ſpeciei, cujus deſcriptionem uſumque in Medicina vide apud Aldrovand. *l.* 17. *Ornitholog. c. 6. ſeq.* Schroder. *d. l. cl.* 2. *n.* 55. (2) notat piſcem marinum volantem, Venetis *Lucerna* dictum, quem etiam deſcripſit Aldrov. *l.* 2. *de piſcib. cap.* 3. (3) ſignificat etiam ſpeciem ſerpentis *hirundinis* colorem obtinentis, cujus longitudo circiter cubiti unius, & interficit hominem ante bihorium, Avicenn. *l.* 4. *fen. 6. tract.* 3. *c.* 21. (4) χελιδὼν, *hirundo*, vocatur cavum illud, quod fit in flexura brachii humani & flexura ungulæ equinæ, Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 73. *& Ex. XIII. Sel. Med.* §. 414. (5) Ex Suida quoque conſtat, hoc nomine venire *pudendum muliebre*, & mirum, Rolfinkium hac in re valde curioſum non dejeciſſe appellationibus genitalium muliebrium *in O. ac M. de Part. generat.* dicatis. Tandem Aurelianus *l.* 1. *c.* 4. teſtatur, *equorum impetiginem*, h. e. ſquamulas anteriorum crurum ſub armorum partibus in ipſis animalibus natas vocari *hirundines*, χελιδόνες. Vide Aldrov. *l. prius citat.*

Hiſcuria, vitioſe ponitur pro *Iſchuria*, & occurrit apud P. M. de Calderia *Tom. III. Oper. p.* 221. *ſeqq.*

Hiſmat, id eſt *ſpuma argenti*. Ruland. & Iohnſ.

Hiſpanicum viride, id eſt *Hiſpalenſis*, h. e. *viride æris*. Iidem. Alias *Hiſpanicum* quoque epitheton *vini* generoſi a loco natali ita dictum.

Hiſpiditas, in genere idem quod *Hirſuties* vel *Hirtitas*, δασύτης. Specialiter vero juxta Aetium *l.* 7. *c.* 66. duos ſignificat affectus, vel *relaxationem genarum*, quæ Græcis φαλάγγωσις dicitur, ob nimium humorum ſuperfluorum affluxum; vel pilorum in genis ſuborientem depravatam propaginem, ita ut intro vergentes pungant tunicas, & oculorum defluxus provocent. Græce vocatur δυστειχίασις. Vide ſupra *Dyſtœchiaſis*, Foreſt. *lib.* 11. *Obſ.* 46. *in Schol.*

Hiſtamenos, ἱστάμενος, *conſiſtens*, ab ἵστημι, *conſiſto*, ſto. Uſurpatur non ſolum de ætate, quæ ad ſummum vigorem pervenit annorum circiter 40. uſque ad 50. ſed etiam de tumoribus, qui ad ſummum pervenerunt, quibus opponuntur οἰδήματα καταπαυόμενα, *remittentes*, 2. *prognoſt. t.* 3.

Hiſtoria, ἱστορία, eſt oratio, vel enarratio eorum, quæ viſu perſpecta, Gal. *l. de ſubfig. Empir. cap.* 10. vel eſt enarratio eorum, quæ ſæpius iiſdem de rebus experta ſunt, *l. de optima ſecta paſſim*. Clarius fortaſſis ita deſcribi poterit: Quod ſit oratio, vel enarratio de aliqua re, vel perſona ſingulari ſecundum omnes circumventa. Convenit cum *Caſu Medico*, vel Obſervatione Medica. Vide *Caſus*. Hujuſmodi *hiſtorias* quamplures reperire libet *in Theatro Galenico* Mundellæ, & alibi, præſertim etiam apud Caſp. a Rejes *in Indice Campi Elyſii Quæſtionum*. Placet quoque deſcriptio *Hiſtoriæ* a B. Caſp. Hoffmanno relicta *l. 6. U. L. c.* 26. *Hiſtoria* eſt vera ac ſeria rerum geſtarum narratio. Tales *Hiſtoriæ* ægrotorum ſunt veluti cynoſura ad quemvis morbum in quocunque homine cognoſcendum facilius, prænoſcendum certius, curandum denique tutius, ſi ſanabilis, ſin minus, palliandum jucundius, ſi abſtinere curatione non licet, veriſſime ſcripſit Linden. *Ex. IV.* §. 1.

Hiſtricus, ἱστρικός, denominativum a provincia *Hiſtria*, ſive Iſtria Illyrico contermina, & dicitur de oleo *Hiſtrico*, quod optimum, ubi majori opus eſt adſtrictione, Galen. *l.* 11. *meth. med. c.* 16. Adde Jul. Alex. *notas ad h. l.*

Hizo, ἵζω, ſignificat *ſubſideo*, deſideo. Dicitur de naſo, quando os palati deceſſit. Hippocr. *l.* 4. *Epid. IX.* 2. *& l.* 6. *ſ.* 1. *t.* 4.

Hoclax, *Hoclaſti*, ὀκλὰξ, ὀκλαστὶ, *flexis genibus*, ab ὀκλάζω, labaſco. Gal. *l.* 1. *de U. P. c.* 14. Vide *Gnyx*.

Hodoeporia, ὁδοιπορία, vide *Iter*.

Hodos, ὁδὸς, vide *Via*.

Hœdus, ἔριφος, vide *Eriphos*, *Capra*. Adde Galen. *l. 6. de L. A. c.* 6. Mercur. *l.* 1. *U. L. c.* 25.

Holcas, ὁλκὰς, apud Hippoc. ſignificat *navim onerariam*, *l. de flatib. V.* 4.

Holce, ὁλκὴ, duo ſignificat: 1. *attractionem*, ab ἕλκω, *traho*, Hippocrat. *l.* 1. *de morb. mul. LXXXII.*

LXXXII. 18. Deinde eſt nomen ponderis, eſtque idem quod *Drachma*. Gal. *l. de ponder. & menſur.* ut & *in l.* 2. *de Antidot.* Gorr. *in defin.*

Holcimos, ὁλκιμος, dicitur de eo, quod trahitur & ducitur, & in varias partes ſequax eſt, nec divellitur, ſed continuum manet, veluti quæ lenta ſunt, tenacia & glutinoſa, Gal. *c.* 2. *de artic. t.* 45. ubi Hippocrat. verbis legitur εὐόλκιμον. Dicitur & de hepate tumore affecto, *l.* 2. *de L. Aff. c.* 8. Lat. *Tractorius*.

Holera, antiq. pro *Cholera*. Keuch. *not. ad Seren. p.* 152. Aliquando & pro plurali *Olera*. Idem *p.* 173.

Holippæ, dicuntur placentulæ tenuiſſimæ inſtar laminæ paratæ ex maſſa farinacea tenui & ſaccharo, & ferventi ferro duplicato & figurato affuſæ & igni admotæ, pro Bellario, quamvis & *Purgantes* olim paratæ in Diſpenſatoriis extent.

Holmiſcos, ὁλμισκος, vide *Mortariolum*.

Holmos, ὅλμος, vide *Mortarium*, ὅλμος etiam dicitur *Truncus corporis*, exceptis artibus. Fallop. *Expoſ. de Oſſib. Tom. I. Oper. p.* 521.

Holophlyctides, ὁλοφλυκτίδες, idem quod φλυκτίδες, ſive φλυκταίναι, *puſtulæ*. Galen. *in exeg. voc. Hippocr.* & Erot. *in Onomaſt. p.* 85. quamvis ſine aſpiratione ibid. legatur, ſicut & in Gorræo.

Holos, ὅλος, vide *Totus*.

Holoſcheres, ὁλοσχερὴς, ſignificat *integer*. Uſurpatur ab Hippocrat. de ſanguine omnes ſuas portiones integrales complexo, *l. de Alim. V.* 7.

Holothurion, ὁλοθούριον, quid proprie ſit incertum eſt, an animal, an vero planta, ut ita ad zoophyta referendum videatur, de quo videatur Ul. Aldrov. *l.* 4. *de Zoophitis c.* 4. libuit tamen hic facere mentionem, quia Jac. Bontius *in obſervationibus ſelectis Medicinæ Indorum annexis Obſerv. VII.* ſcribit, potum nimium ex oryza & holothuriis paratum *Arac dictum* occaſionem dediſſe morbis chronicis implicitis graviſſimis in uno ſubjecto, unde & potum maledictum vocare non dubitavit.

Holotonicos, ὁλοτονικὸς, dicitur de convulſione univerſali, quæ Tetanus eſt, quando totum corpus riget. Schenk. *in obſ.*

Holſebon, item *Helſebou*, id eſt *Sal commune* præparatum. Rul. & Iohnſ.

Homalos, ὁμαλὸς, ſignificat *æquabilis*, juſtus, unde conjungitur cum τῷ δίκαιος, apud Hipp. 3. *de fract. t.* 31. Legitur & *l.* 4. *Epid. XX.* Verbum etiam ὁμαλύνω, h. e. *explano*, ad æqualitatem redigo, occurrit *l. de Hæmorrhoid. IV.* 2. Vide Foeſ. *Oec. p.* 452.

Homarteo, ὁμαρτέω, id eſt *ſequor*. Hippocr. *l.* 2. *de morb. LIX.* 8.

Homerda, dicitur *Stercus humanum*, ſive excrementum alvinum in inteſtinis, præſertim craſſioribus congregatum. Bal. *Med. Univ. Part. Hygiein. lib.* 1. *ſ.* 2. *p. m.* 5. & *l.* 5. *ſ.* 2. *ſubſect.* 4. *p.* 10.

Homilia, ὁμιλία, triplicem habere dicitur ſignificationem apud Hippocr. Primo ſignificat *converſationem* & colloquium cum aliis, *l. de Medico t.* 31. Deinde *connexionem* & cohæſionem partium & præcipue oſſium inter ſe, 1. *de artic. t.* 5. ubi verbum ὁμιλέω legitur: & denique *exercitationem*, *d. l. t.* 36. An fortaſſis *collegiandi rationem* hac voce innuere voluit Cous?

Homo, ἄνθρωπος, quid ſignificet omnibus eſt notiſſimum. Dicitur, ita appellari ab *humo*, quia e terra creatus. Parac. *Philoſ. ſag. l.* 1. *cap.* 8. Vocatur etiam *Microcoſmus*, cujus tamen nominis rationem Paracelſici nimium extendunt. Hic eſt ſubjectum ſanitatis & morborum, atque ita totius Medicinæ, vide *Dogm. Noſtr. pag.* 5.

Homochroea, ὁμόχροια, *æquabilitas ſuperficiei*, & lævor habitus exterioris in corpore, vel parte ejus dicitur, Hippocr. *l. de cap. vuln. II.* 1. ubi Linden. per ſimilitudinem coloris interpretatus eſt, quod tamen non videtur cum ſcopo textus quadrare. Neque etiam neceſſe eſt propter etymologiam illam expoſitionem apprehendere, cum χρὼς & habitum corporis, & corpus ipſum ſignificet. Idem *l.* 1. *de fract. t.* 9. Vide Foeſ. *p.* 254. Fallop. *in Hippocrat. de vulner. cap.* 6. *Tom. I. pag.* 549.

Homoeomeres, ὁμοιομερὴς, *ſimilaris*. Dicitur de partibus, quæ in ſimiles dividi poſſunt particulas, hoc eſt, omnes earum particulæ & ſibi mutuo & toti ſimiles habentur. Vide *Dogmat. noſtr. pag.* 29. 37. Opponitur *Diſſimilari*, non vero Organico, quia & *Similares* Medicis ſunt organicæ, *d. l.* Vide *Diſſimilaris*.

Homoetropos, ὁμοιότροπος, *conformis*, dicitur de medicamentis, quæ inter ſe conveniunt, & optime miſceri poſſunt. Hippocr. 2. *de R. V. I. A. t.* 11.

Homethnia, ὁμοεθνίη, dicitur gentilitas, *cognatio*, & partium inter ſe *conſenſio*, qua altera alteri etiam affectum communicat, & quadam inter ſe conſenſione conſpirat, Hippocr. *l. de Loc. in hom. III.* 7. & *l.* 2. *de morb. mul. LIIX.* 17. Foeſ. *pag.* 453.

Homogenes, ὁμογενὴς, opponitur τῷ ἑτερογενὴς. Eſtque vel idem, quod *ſimilaris*, ὁμοιομερὴς, vel

vel dicitur de omni eo, quod ſemper unam eandemque indolem & naturam retinet. Ita quoque febris dicitur ὁμογενής, qualis eſt continua æqualis, Gorr. Dicitur & Latine *Homogeneus*.

Homolinon, Hippocr. linum crudum quid ſit & quomodo fiat, res incognita fere omnibus, Mercur. *l.* 3. *c.* 23. *de Comp. medicam.* Foeſ. *in definit. medicis* omiſit. Linimentum potius ex flavo & impolito filo textum. Salmaſ. *in Solin. p.* 766.

Homologeo, ὁμολογέω, accipitur ab Hippocr. pro *conſentio*, congruo, v. gr. 2. *de iis*, *q. in med. f. t.* 16. & 2. *prorrhet. XLIV.* 8.

Homonopagia, dicitur Arculano Dolor capitis, notante Heurnio *de morb. capit. in ſing. partib. c.* 9.

Homophylos, ὁμόφυλος, *Congener* ſignificat, ejuſdem generis, gentis, & ordinis cognatum. Hippocr. *ſ.* 1. *de nat. hum. t.* 10. Huic opponitur τὸ ἀλλόφυλον, *peregrinum*, alienum, exoticum, *l. de A. L. & Aq. XXXIII.* 3. Coincidit ergo ὁμόφυλον cum ὁμοειδνία.

Homoplatæ, vide *Omoplata*.

Homoruſia, eſt nomen Medicamenti, quod confert ad debilitatem hepatis, lienis, & eorum duritiem deobſtruit, urinam provocat, & calculum frangit. Deſcribitur ab Avic. *l.* 5. *ſum.* 1. *tr.* 1.

Homoryſmia, *Homoryſmos*, ὁμορυσμία, ὁμορυσμὸς, ſimilitudo ſpeciei, figuræ, ſimilis, vel ejuſdem ſpeciei, aut figuræ. Ῥυσμὸς enim notat χῆμα καὶ τύπον. Legitur apud Hippocr. *l. de Diſſectione I.* 3. *II.* 1. 6. *III.* 6. 19. Jung. Foeſ. *p.* 454.

Homotechnos, ὁμότεχνος, dicitur ejuſdem artis ſocius & *Collega*, qui probe artem, quam profitetur, callet. Hipp. *l. de præcept. VI.* 9. in quo Medicus Naturæ ipſius dicitur *Collega* & ſocius. Linden. *Ex. XIII.* §. 525.

Homotonos, ὁμότονος, *æqualis*, æqualem tenorem ſervans. Poteſt generaliter de omni morbo dici, qui eundem tenorem perpetuo ſervat. Specialiter tamen uſurpat Galen. de febribus continuis, quæ alias dicuntur ἀκμαστικαὶ, quæ ab initio uſque ad finem æquales perdurant, ad differentiam ἐπακμαστικῶν & παρακμαστικῶν, de quibus vide *Anabaſis* & *Epacmaſticos*. Gorræus *in defin.*

Honor, τιμὴ, quid ſignificet, notum eſt. Capilli quoque dicuntur *Honor capitis* a Q. Sereno, id eſt, ornatus, κόσμος. Vide Keuchen. *in not. p.* 118.

Hople, ὁπλὴ, *Ungulam* ſignificat, quales habent animalia breviora, Galen. *lib.* 3. *de U. P. cap.* 2.

Hoplitodromos, ὁπλιτοδρόμος, dicebatur ille olim, qui curſum vehementiorem (qui ad exercitia corporis vehementiora pertinet) armatus iniit; alii enim inermes hoc fecerunt. C. Hoffmann. *com. in Gal. de U. P. num.* 480.

Hoplomachicus, ὁπλομαχικὸς, epitheton motuum armata manu factorum. Galen. *l.* 2. *de ſan. tu. cap.* 11.

Hoplomochlion, ὁπλομόχλιον, nomen inſtrumenti chirurgici univerſalis, toti corpori humano adaptandi & applicandi, quod delineatum exhibet Aquapendens *in figuris æneis Operibus Chirurgicis annexis*.

Hora, ὥρα, variis modis accipitur. (1) generaliter pro omni anni tempore, Hippocr. 1. *aph.* 2. 3. *aph.* 1. 3. 4. & *alibi ſæpius*. (2) Græci ὥραν vocarunt illud anni tempus, quod eſt ſub medio caniculæ, in quo fructus matureſcere contingit. Unde & fructus maturi ὡραῖοι vocantur. Galen. *l.* 2. *de Al. fac. cap.* 2. *princ.* & *cap.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 19. (3) ſignificat particulam diei, quarum viginti quatuor integrum diem naturalem complent. Qua ſignificatione videtur accepiſſe Hippocr. 4. *aph.* 30. & 5. *aph.* 5. *l.* 5. *de tu. ſan. cap.* 4. Quæ acceptio vocis *Hora* etiam apud Latinos uſitatiſſima eſt. Vide Foeſ. *pag.* 693. Dieter. *num.* 946.

Horæos, ὡραῖος, generaliter *tempeſtivum* ſignificat, quod debito tempore fit & opportune, Aurelian. *l.* 3. *de tard. paſſ. cap.* 8. præcipue vero Hippocr. 3. *aph.* 8. *l.* & *l.* 2. *Epid. ſ.* 1. *n.* 20. Strictius vero dicitur de fructibus tempore æſtivo maturis. Vide p. a. *Hora*. Aqua etiam quædam dicitur ὡραῖος, *c.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 19. Strictiſſime quoque τὰ ὡραῖα ſignificat *menſes fœminarum tempeſtivos*, ſive fluxum menſtruum opportunum, Hippoc. *l. de ſuperfœt. XXIV.* 1. Vide Foeſ. *d. l.* Dieter. *n.* 947.

Horarius, ὡραῖος, vide *Horæus*.

Horcos, ὡραῖος. Vide *Juramentum*.

Hordeatum vocatur medicamentum liquidum internum ex hordeo ad crepaturam coctum paratum, vulgo decoctum hordei ſimplex dictum, quamvis & alia v. gr. ſemina frigida majora & minora, amygdalæ etiam addi poſſint. Schenk. *Synt. comp. & præſcr. med. p.* 116. 135. *ſeqq.*

Hordeum, *Ordeum*, κριθὴ, vide *Crithe*.

Hordeolum, vide *Crithe*.

Horeon, ὡρέον, *inveteratum* ſignificat, ab ὥρος, *tempus*. Erotian. *p.* 124. *b.* quamvis Galen. *in exeg. voc. Hipp.* ſine aſpiratione legat, & per curam gerens exponat.

Horion,

Horion, ὅριον, *terminus*, finis alicujus rei dicitur. Erotian. per confinium περιορισμὸν exponit, *Onom. p.* 82. *d.* Occurrit apud Hippoc. *l.* 6. *Epid. ſ.* 6. *t.* 17. *&* 4. *de artic. t.* 35. 36. 2. *de iis, p. in med. ſ. t.* 31.

Horiſmo, ὁρισμὸς, eſt *definitio* & artis præceptum ſententia quadam comprehenſum. Hippocr. *l. de præcept.* X. 6.

Horizon, ὁρίζων, proprie eſt terminus Mathematicus, cujus deſcriptionem vide in Clariſſ. Sturmii *Tab. Aſtronomicis Part. Gen. Tabul. I.* Pulvis Præcipitati ruberrimi, quod Paracelſo *Arcani Corallini* nomine venit poſt affuſionem ſpiritus vini rectificatiſſimi & hujus abſtractionem relictus. Vide Morley *Coll. Ch. Leid. c.* 266. *proceſſ.* 5. *&* 10. *Ens Horizontis* vocatur etiam Electrum minerale immaturum apud Iunken *Ch. Exp. Cur. P. II. ſ.* 1. *c.* 7. *p.* 549.

Horme, ὁρμὴ, dicitur *impetus*, & appetitus naturalis, quo ad id, quod ſenſu percepimus, movemur. Opponitur τῇ προαιρέσει, ἢ βουλήσει. Gal. *l.* 2. *prognoſt. t.* 6.

Hormon, ὁρμῶν, *impetum faciens*, vide *Enormon*.

Hornus, *Hornotius*, σητάνιος, ἢ σιτάνιος, id eſt *hoc anno productus*, dicitur de frumento, & in ſpecie de tritici quodam genere, & ejus farina, apud Hippocr. 2. *de artic. t.* 43. Galen. *in comm. ad h. l.* item Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. II.* 5. *V.* 18. *LXIX.* 3. *&* 4. *de R. V. I. A. t. ult.* Dioſcor. *lib.* 2. *c.* 103. ubi per jota ſcriptum eſt σιτάνιον, quemadmodum & in Hippoc. 4. *de R. V. I. A. t.* 112. *& l.* 2. *de morb. XX.* 15. Vocatur alias τρίμηνος, πυρὸς, τριμηνιαῖος, Dioſcor. *d. l.* Theophraſt. *l.* 8. *c.* 4. *Hiſt. plant.* Plura vide apud Foeſ. *p.* 563. 564.

Horos, ὦρος, idem quod ὥρα, *Tempus*, *Annus*. Legitur apud Hippoc. *in lib. ſpur. de ſept. partu*, *n.* 16. Inde ὡρόγραφοι, *temporum Scriptores*. Erot. *dict. loc.*

Horridus, φρικώδης, *Horrificus*, dicitur de eo, quod vel ab horrore dependet, vel horrorem comitem habet. Ita cutis aſpera, inæqualis inſtar cutis anſerinæ (uti vulgo appellatur) dicitur φρικώδης, Hippocr. 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 29. φρικώδης παροξυσμὸς, paroxyſmus *horridus* dicitur in febre, quæ cum horrore incipit, qualis eſſe dicitur ſemitertianæ legitimæ paroxyſmus. Unde & ipſa febris φρικώδης πυρετὸς vocatur, id eſt *horrida*, Galen. *l.* 2. *de diff. febr. cap.* 9. *&* 1. *in* 1. *Epid. t.* 23. quamvis Hippocrati etiam febres ita dicantur, quæ ſubinde inhorreſcunt, *Coac. t.* 12. 13. Vide Foeſ. *p.* 667.

Horror, φρίκη, eſt motus quidam convulſivus cutis & cuticulæ, & coactus, minor quam in rigore, & major quam in frigore, proveniens ab aeris frigidiſſimi injuria vellicante habitum corporis & cuticulam; vel a portionibus acrioribus, acidis, nitroſis, in ſucco nervoſo & nutritio, aut in lympha, & ſero ſanguinis hærentibus, partes nervoſas, & fibras cutaneas pungentibus, & ad motum leviorem convulſivum irritantibus. Vide Willis. *de febr. c.* 3. & Fr. Sylv. *Pr. Med. l.* 1. *c.* 30. §. 73. Meminit Hipp. φρίκης ſive *horroris* aliquoties, v. gr. 5. *aph.* 61. 7. *aph.* 4. *Coac. t.* 8. 16. 584. Eſt & φρίκη ἀκατάστατος, i. e. *horror inconſtans*, quando non ſervat eandem indolem in febribus inconſtantibus. Vide Foeſ. *d. l.* Dieter. *n.* 910.

* *Horſe-ſhoe*, *head*, eſt effectus in quo cranii ſuturæ ſunt nimis patentes, & ſpatia dehiſcentia inter oſſium margines intercedunt, quæ hiulca quandoque non, niſi annis aliquot ſupplentur. Signum eſt frequenter imbecillitatis, ac brevis vitæ. V. Allen. Synopſ. univ. medic. art. 1563.

Hortus, κῆπος, quid proprie ſignificet, notiſſimum eſt. De *hortis* rarioribus quibuſdam legantur *Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obſ.* 31. Metaphorice *Hortus* dicitur *genitale membrum in ſexu muliebri*, Rolfink. *Oec. ac M. de part. gen. inſerv. P. II. c.* 33.

Hucha, nomen piſcis inter *Lucium* & *Truttam*, ſeu Trottam medii, proximioris tamen *Truttis*, & forma & carnis qualitatibus. Aldrov. *lib.* 5. *de piſc. cap.* 137. ubi *Truttam fluviatilem alteram* vocat, & Jul. Alex. *l.* 15. *Salubr. c.* 5.

Hulcus, ἕλκος, pro *Ulcus*, vide *Helcos*.

Humanus, æquivocum eſt vocabulum. Vel enim dicitur de eo, quod ad hominem ſpectat, v. gr. *humana* caro, *humanum* corpus, &c. Græce ἀνθρώπινος. Vel ad mores & converſationem pertinet; eſtque idem quod *comis*, φιλάνθρωπος, & *humanitas*, φιλανθρωπία. Talis omnino decet Medicum, utpote quæ lucri, & gloriæ eſt parens. Lind. *Ex. II.* §. 32.

Humectatio, ὕγρανσις, ὑγρασμὸς, Hippocr. 1. *de hum. III.* 14. idem quod *Madefactio*, ab ὑγραίνω, *humecto*, quod occurrit 7. *aph.* 70. *Humectatio* duplex eſt: interna, quæ fit cibis & medicamentis; & Externa, vel ſuperficialis, quæ fit balneis, infuſionibus. Huc pertinet καταιόνησις. Vide *Cataeoneſis*. Remedia *Humectantia*, ὑγραίνοντα, ἢ ὑγραντικὰ, ſunt duplicia, actu vel poteſtate talia. De *humectante* virtute remediorum vide *Dogm. noſ. P. VI. c.* 2. *dogm.* 9. *p.* 710. *Humidum* effective hodieque omne id dicitur, in quo præppollet aqua cum

cum pauciſſimo ſpiritu & terra, & ita quamcumque materiam reddere potis eſt aquoſam, ubi aliis occurrit corporibus, ſi in motum redigatur, verbis Jac. le Mort *Pharm. Med. Phyſ. c.* 8. *p.* 29.

Humerarius, ὠμιαῖος, dicitur de eo, quod ad humerum pertinet: Ita *Vena humeraria* eſt, quæ obliquius a clavicula ſenſim recedens ſe porrigit ad *Humerum*, Galen. *l. de venar. & arter. diſſ. cap.* 6. *l.* 3. *de Anat. admin. cap.* 5. *c.* 1. *de artic. t.* 53. Barthol. *libell.* 1. *Anat. cap.* 7. Vocata quoque fuit ab Antiquis *Cephalica*, quia in capitis affectibus ſecari ſolita, ſed ſuperſtitioſe. Huic venæ reſpondet Arteria *Humeraria*, ſive *Humeralis*. Barthol. *libell.* 2. *c.* 2.

Humerus, ὦμος, totum illud ita dicitur, quod apparet in ea dearticulatione, qua ſuperior *humeri* pars, quæ *Epomis* & *Superhumeralis* dicitur, ad collum vergit, & a poſteriori parte os *Scapulæ*; ab inferiori autem quod, dum totum brachium attollitur, manifeſtum fit, & *Ala* nuncupatur, Gal. *c.* 1. *de artic. t.* 4. Alias *Humerus* quoque dicitur de parte prima brachii, quæ unico oſſe conſtat, quæ alias *Brachium κατ' ἐξοχὴν* dicitur. Barth. *libell.* 4. *Anat. c.* 20. Linden. *Ex. XIII.* §. 412. Plura de diverſis *humeri* ſignificationibus vide apud eund. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 64. *ſeqq.*

Humidus, ὑγρὸς, ſumitur 1. vel ſubſtantive vel adjective. Subſtantive idem eſt quod *humor* vel *humiditas*, de quo poſtea. Adjective, vel ut efficiens, vel ut effectus conſideratur. Efficientis reſpectu coincidit cum τῷ *humectans*, de quo vide *humectatio*. Effectus vero reſpectu *humidum* dicitur, quod *humectum* eſt, aut humorem in ſe continet.

Humilis, *humilitas*, ταπεινὸς, ταπείνωσις, καταστολὴ, dicitur vel de animæ virtute & proprietate, qualis eſſe debeat in Medico, vide apud Linden. *Ex. II.* §. 23. *ſeq.* vel de re corporea: Muſculus oculum deorſum verſus malas trahens vocatur *humilis*, item *Deprimens*. Barthol. *l.* 3. *Anat. cap.* 9. *p.* 513. Ita Pulſus *humilis* ταπεινὸς Galeno dicitur, qui alto eſt oppoſitus, quando arteria non in altum extenditur, Galen. *lib. de pulſ. ad tyron. c.* 2. Tumores quoque cum compeſcuntur, ut ſubſideant, eleganter Græcos per ταπεινῶσαι, *humiliare*, exprimere, teſtis eſt Dieter. 604. *in fin.*

Humor, *humiditas*, ὑγρότης, ὑγρασία, ὑγρηδὼν, τὸ ὑγρὸν, latiſſime denotat omnem fluidam, & humectare aptam natam ſubſtantiam vel materiam, comprehendens etiam ſuccos. Reſtringitur tamen interdum a Medicis, ita ut *humor* & *Succus* idem non ſint. *Humor* enim *humiditas* quædam eſt, quæ in corpore animantis eſt; *Succus humiditas*, quæ in fructibus, quibus veſcimur, continetur & ex medicamentis vegetabilibus exprimitur, Galen. *c.* 1. *de humor.* Hæc Caſteil. Verum nondum ſufficiunt. In foro Medico *humores* appellantur ζα ἰσχόμενα, vel ἐνισχόμενα, *contenta*, quæ in aliis receptaculis continentur. Suntque vel naturales, vel præternaturales. Illi rurſus duplices: Utiles & Vitales, inter quos *ſanguis* principatum jure merito tenet. Inutiles ſive excrementitii, qui ex neceſſitate miſtionis, & ob longiorem moram in corpore gignuntur; de quibus omnibus paſſim *in Inſtitutionibus*, ut & *Dogmatibus noſtris*. Præternaturales plerumque ex excrementitiis vitiatis fiunt. Excrementitios Hippocrat. plerumque vocavit ὑγρασίαν, ὑγρηδόνα, ὑγρότητα, uti patet *ex* 3. *aph.* 24. 31. *aph.* 56. *lib.* 1. *de morb. mul. XXXII.* 4. 13. *XXXIII.* 5. De quatuor *humoribus* commentitiis in ſanguine jam ante dictum eſt. Vide *Hema*. *Humores* quoque oculorum, præſertim cryſtallinus & vitreus, minus accurate hoc nomine indigitantur, cum potius ſint partes ſolidæ, nec humectare aptæ, Lind. Ex. *XV.* §. 67. *Humor aqueus*, ſive *elementaris* vocatur, quo tanquam viſco terræ corporum partes junctæ cohærent, eſtque rerum omnium concretarum communis, & univerſum inanimorum, ſive lapidum, ſive metallorum, genus hoc ipſo glutinatum ſuſtinetur, Ewaldus Vogelius *de lapid. phyſici condition. c.* 4. *Tom. III. Theatr. Chym. p.* 589. *ſeq. Humor vitæ*, dicitur, omnia viventia, ne areſcant, ſuſtentans, fomentum & pabulum calidi naturalis, alias *radicalis humor*. Rul. & Iohnſ. *Humor radicalis Metallorum* ſtatuitur a Spagyricis *Argentum vivum*. Georg. Ripleus *in Axiom. Philoſoph. Tom. II. Theatr. Chym. p.* 124.

(Π) *Humoraria*, febris quæ cognoſcitur a pulſu irritationis incremento ſucceſſiva uſque ad IV. V. VII. vel IX. diem, duratione morbi uſque ad VII. IX. XI. vel XIV. diem, notabili debilitate artuum, vehementibus ſymptomatibus, & humorum augmento, aut vitio, unde naſcitur. Sag.

Humoriſtæ, terminus Helmontianus, quo ſcoptice appellat Galenicæ ſectæ Doctores Medicos, præſertim qui quatuor in ſanguine ſtatuunt, & electivam virtutem educendi diverſos humores credunt & defendunt; quod vocabulum paſſim in ſcriptis ejus occurrit.

Hunc, *Hucci*, id eſt *Jupiter*, *Stannum*. Rul. & Iohnſ.

Huſ-

Huſſo, *Huſo*, Plinio *Mario*, nomen piſcis grandioris cetacei, ita ut aliquando quadringentas libras penderet, oſſibus, excepto capite & ſquamis carentis, Danubio fluvio fere proprii, cujus deſcriptionem & uſum in cibo & Medicina prolixe videre licet in Aldrov. *l.* 4. *de piſcib. cap.* 11. ſuccinctius apud Jul. Alex. *l.* 15. *Salubr. c.* 1. & Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 81.

Hyacinthus, ὑάκινθος, nomen eſt plantæ aut floris, quod pertinet ad Botanicos. Deinde ita dicitur gemma, vel lapis pretioſus, pellucidus, ex flavedine rubens, igniſque flammam imitans, quoad vires cordiales & alexipharmacas in frequenti uſu, cujus duæ dantur ſpecies: *Orientalis*, qui pretioſior, & *Europæus* in confinibus Sileſiæ & Bohemiæ. Variat etiam colore. Plura vide apud Schroder. *l.* 3. *c.* 5. *n.* 3. Fr. Hoffm. *in clav. ad h. l.* Rul. & Iohnſ.

Hyæna, ὕαινα, nomen animalis, ſed quale veteres intellexerint, non conſtat. Alii enim inter quadrupeda referunt, & vel ſpeciem *lupi*, vel ſpeciem *felis*, vel *zibethi* conſtituunt; alii inter piſces grandiores referunt marinos, & vel *Glaridem*, vel *Centrinen*, vel *Caprum* conſtituunt. Vide Caſp. a Rejes *Camp. El. q.* 57. *n.* 17. Rhod. ab Scrib. *n.* 38. Gal. *l. de Theriac. ad Piſon. c.* 9. ſed inter ophthalmica præſtantiſſima refert. De corio, vel pelle *Hiænæ* vide Scrib. *n.* 172. cum notis Rhodii *ad h. l.* In oculis *hyænæ* lapides *Hyænias* propterea dictos & quidem in vaſis inveniri, & ſi credimus, linguæ hominis ſubditos futura prædicere, fabulatur Plin. *l.* 37. *H. N. c.* 10.

Hyalodes, *Hialoides*, ὑαλώδης, ὑαλοειδής, *vitreus*, *vitri ſpeciem referens*, vel etiam conſiſtentia. Primo dicitur de *humore oculi*, qui ambit cryſtallinum poſteriori parte, ita ut diametrum ejus non excedat. Eſt inſtar vitri fuſi, vel ad ignem liquefacti. De cujus ſtructura & uſu vide in Anatom. præſertim Gal. *l.* 10. *de U. P. c.* 1. Linden. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 10. §. 48. *ſeqq.* Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 8. Deinde prædicatur de excrementis. v. g. de *Urina vitrea*, Hippocr. *Coac. t.* 150. 158. De *pituita vitrea*, quæ alias vocatur Praxagoræ, ὑαλώδης χυμὸς, *humor vitreus*, & facit urinam γονοειδῆ, genituræ ſimilem. Gal. *cap.* 2. *num.* 6. *Epid. t.* 37. *l.* 1. *de præſag. ex pulſ. c.* 4. Foeſ. *Oec. p.* 630.

Hyalos, ὕαλος, dicitur *vitrum* h. e. materia quædam dura, pellucida, ex ſale cinereo, & arenis, ſive materia ſabuloſa, vi ignis fortiſſimi liquatis parata, quod artificium dicitur *Vitrificatio*, de qua lege Willis. *de ferment. c.* 12. Propter convenientiam quandam *Vitrum* quoque dicitur de quibuſdam operibus Chymicis ex Antimonio, Mercurio, Minio, Stanno paratis, de quibus vide Willis. *d. l.* Rolf. *Chym. l.* 5. *ſ.* 12. Schrod. *l.* 3. *c.* 17. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* & alios. *Vitrum* quoque lunæ ſive argenti deſcriptum legitur in Steph. Blancardi *Chymia vernacula c.* 6. §. 16. & e calce Lunæ cum chryſocolla & igne liquatis paratur.

Hyanche, ὑάγχη, vocatur ſpecies anginæ ſpuriæ, quando cum humore ex utraque colli parte deglutitio & reſpiratio impeditur, quod in ſuum collis contingit ſæpius. Cæl. Aurel. *de morb. l.* 3. *c.* 1. *p. m.* 160.

Hyarith, i. e. *Luna*. Rul. & Iohnſ.

Hybernus, χειμερινὸς, χειμέριος, vide *Cheimon*, *Hyems*.

Hyboma, ὕβωμα, idem quod κύφωσις, *Gibboſitas*. Vide *Cyphoſis*, & ὑβὸς, idem quod κυφὸς. Galen. *6. aph.* 46. quamvis alibi ὕβωμα dixerit omnem vertebrarum everſionem p. n. ſignificare, 3. *de artic. t.* 53.

Hydaleos, *Hydatænon*, *Hydatænomenos*, ὑδαλέος, ὑδαταίνον, ὑδαζαινόμενος, ſignificat *Aquoſus*, vel *Aqueſcens*. Occurrit apud Hipp. *l.* 2. *prorrh. II.* 18. *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 7. *l.* 2. *Epid. ſ. III.* 74. Vide Foeſ. *p.* 651.

Hydarthros, ὕδαρθρος, vide *Meliceria*.

Hydatænomeni, ὑδαταινόμενοι, dicuntur ap. Hipp. qui prompti ſunt ad hydropem, aut qui tenuem & aqueum natura ſanguinem habent, quaſi *Aqueſcentes* dixeris, *l.* 2. *Epid. ſ. II.* 74. Jung. Foeſ. *in not. ad h. l.*

Hydatinon, ὑδάτινον, nomen collyrii, ſive medicamenti ocularii, quod ex aqua pluvia conficiebatur, velut *Aqueum* dixeris, Gal. *com.* 4. *in 6. Epid. t.* 19.

Hydatis, ὑδατίς, *Aquula*, eſt puſtula palpebrarum, vel pinguedinis ſuperiori palpebræ ſubſtratæ incrementum, propter quam oculi fluxione p. n. tentantur. Galen. *def.* Æginet. *l.* 6. *c.* 14. *Aquula* eſt pinguis quædam materia palpebræ cuti p. n. ſubſtrata. Galen. *l.* 14. *meth. med. c.* 9. C. Hoffm. *comm. in Gal. de U. P. n.* 740. Alias *Hydatides* vocantur Medicis quævis alia tubercula vel tumores veſiculares aqueam materiam vel lympham continentes, quales etiam in Aſciticis repertas fuiſſe paſſim ex obſervationibus conſtat. Speciatim etiam Placentam uterinam fere totam Hydatidibus refertam, imo pene in Hydatides degeneraſſe, obſervavit & delineavit D. Ruyſchius *in centur. Anatom. Chir. Obſervat. XXXIII.*

Hydatiſmos, ὑδατισμὸς, vocatur ſonus conclu-

ſi & colliſi humoris, in externis vomicis & abſceſſibus. Aurelian. *l.* 5. *Tard. paſſ. c.* 8. allegante Foeſ. *p.* 631.

Hydatocholos, ὑδατόχολος, dicitur de excrementis *aquoſis ſimul & biliofis*, ſive dejectionibus *perliquidis bilioſis*, quamvis alii legant ὑδατόχλοα, *pallide vireſcentia*. Hipp. *Coac. t.* 67. 134. 608. 1. *prorrh. ſ.* 2. *t.* 49. 3. *in* 1. *Epid. t.* 27. & 3. *in* 1. *Epid.* 4. 73. Adde Foeſ. *p.* 632.

Hydatodes, *Hydatoides*, ὑδατώδης, ὑδατοειδὴς *aquoſus*, *aqueus*, aquæ formam referens, ratione coloris, vel conſiſtentiæ. Ita *vinum aquoſum*, ὀλιγοφόρος οἶνος, vocatur ὑδατώδης, quod multa aqua dilutum eſt, Galen. *l.* 5. *de ſan. tu. c.* 12. Cui opponitur οἰνώδης, vinoſum, *l.* 7. *meth. med. c.* 6. *Humor* quoque *oculi* dicitur ὑδατοειδὴς, vel ὑδατώδης, *Aqueus*, cryſtallinum anteriori parte circumdans, & vitreum complectens, de quo vide Linden. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 10. §. 41. *ſeqq.* Barth. *l.* 3. *Anat. c.* 8. ubi negat, eſſe partem animatam, ſed ſolum excrementum. Vide ſupra *Aqueus humor*. *Urina* quoque *aquæ ſimilis*, ὑδατῶδες οὖρον appellatur, *Coac. t.* 576. Hydropici denique dicuntur ὑδατώδεες, præſertim, qui *Anaſarca* laborant, veluti aqua intercute ſuffuſi, *l.* 6. *Epid. ſ.* 7. *num.* 62.

Hyderæno, ὑδεραίνω, ſignificat *hydrope laboro*, Hippocr. *l. de nat. mul. II.* 8. Vocatur alias ὑδερῶμαι, *l.* 1. *de morb. LXXXVI.* 7. h. e. aquoſus fio; item ἐξυδερῶμαι, 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 11.

Hyderos, ὕδερος, generaliter idem eſt quod *Hy*ciem *Hydrops*. Gorr. Apud Gal. tamen potius *dropis*, quæ *Anaſarca*, aut *Leucophlegmatia* alias vocatur, ſignificare, patet exaliquot locis, ubi ægros illos vocat ὑδερικοὺς, *l.* 3. *de ſymptom. cauſſ. c.* 5. *l.* 11. *de S. Fac.* §. *Caro &c. Diabete* quoque dicitur ὕδερος πρὸς ἀμίδα, *Hydrops ad matulam*. Vide *Diabetes*.

Hydnon, ὕδνον, *tuber terræ*, radicibus & bulbis annumerandum, de quibus Galen. *l.* 2. *de Al. Fac. c.* 68. & *l.* 8. *de S. Med. fac.* §. *Hydnon*.

Hydor, ὕδωρ, *Aqua*. Vide ſupra *Aqua*.

Hydra, ὕδρα, nomen ſerpentis maxime venenati, in cujus tamen hiſtoria multa fabuloſa coincidunt, quæ vide apud Aldrov. *l.* 2. *de ſerp. & drac. c.* 4.

Hydragogia, ὑδραγωγία, Latine *Aquæductus*, ſignificat per metaphoram a ſimilitudine *aquæ ductuum* ſanguinis motum localem per venas, Gal. *in Timæo Platon.* Magis proprie poſſet hoc vocabulum tribui *Lymphæ ductibus*, ſive vaſis Lymphaticis.

Hydragogos, ὑδραγωγὸς, Hippocr. dicitur de hydropico ex nimia aquæ ingurgitatione facto, *l.* 7. *Epid. LIIX.* 11. Alias medicamenta ὑδραγωγὰ vocantur, quæ aquam Hydropicorum evacuant, *l. de atr. bile c.* 6. Lang. *l.* 2. *ep.* 18. In ſpecie duo *Hydragoga*, *minus* & *majus*, deſcribuntur apud Fernel. *Therap. l.* 7. *tit. de purg. compoſ.*

Hydralme, ὑδράλμη, *aquam ſalſam* ſignificat; vel ſtricte, *marinam*. Legitur apud Moſchion. *de morb. c.* 66.

Hydrargyros, ὑδράργυρος, ἄργυρον χυτὸν, *Argentum vivum*, *Mercurius* Chymicorum, ubi ſtatim circa nomina dubium obortum ex collatione locorum, Dioſcor. *l.* 5. *c.* 110. & Plinii *l.* 33. *c.* 8. An nomina hæc *Argentum vivum* & *Hydrargyros* unum idemque ſignificent? quod negavit Mercurialis, ſtatuens, poſterius nomen ſaltem competere factitio, prius vero nativo, *l.* 2. *Var. lect. c.* 14. Saracenus vero *in not. ad Dioſc. l. cit.* vanam ac falſam hanc eſſe ſubtilitatem cenſet, cum nec Græci, nec Latini diſcrimen hoc obſervaverint, cui & nos ſubſcribimus. Eſt autem *Hydrargyros*, vel metallum ſui generis, uti vocat C. Hoffmann. *Paralip. Off. c.* 86. & Gorræus quoque per metallum deſcribit: vel minerale metallis finitimum, aut liquor mineralis ſeu metallicus volatilis, metallis & præſertim auro avidiſſime adhærens, Schroder. *l.* 3. *c.* 14. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* vel eſt aqua viſcoſa in viſceribus terræ ſubtilis ſubſtantiæ, albæ terræ per calorem temperatiſſimum unica totali unione perque minima, quouſque humidum fuerit temperamentum a ſicco & ſiccum ab humido æqualiter, Rul. & Ionhſ. *in Lex.* Duplex eſſe *Argentum vivum*, Nativum & Artificiale, & quæ circa utriuſque naturam, variam præparationem chymicam, uſum, noxam notanda occurrunt, petantur paſſim ex Rei Medicæ ſcriptoribus, non modo jam citatis, verum etiam aliis, qua antiquioribus, qua recentioribus. Meminit & Gal. *l.* 6. *de S. Fac.* §. *Hydrargyros*, quamvis ibidem aperte faſſus ſit, ſe deſtituere propria experientia quoad uſum & noxam. Verum poſterioribus temporibus per experientiam innotuit, quod etiam Hydrargyri uſus internus innoxius fuerit, quo pertinent obſervationes apud Rhodium *Cent. III. Obſ.* 85. Interea non ſequitur inde, quod ſimpliciter & univerſaliter *Hydrargyrus* ſit innoxius, quum potius in ejus uſu cauto valde opus eſſe nullum eſt dubium. Cæterum Spagyrici ulterius progreſſi ſunt, & extenderunt terminos hos ad principium materiale omnium metallorum; imo juxta nonnullos, omnium corpo-

po-

porum naturalium. Ita Ruland. *in Lex.* Vide & *Tom. I. Theatr. Chym.*

Hydrelæon, ὑδρέλαιον, dicitur compoſitio ex *aqua* & *oleo*, cujus tamen miſturæ incerta & multiplex ratio eſt. Refrigerare creditur, ideoque adhibetur a Gal. ad dolores capitis ex febre & ciendis vomitibus convenit, ſi tepida detur, *l.* 2. *de S. F. c.* 25. Meminit & *l.* 5. *c.* 9. *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 5. *& alibi*.

Hydrelos, ὑδρηλὸς, vocatur *aquoſus*, humidus, idem quod ὑδροπώδης. Legitur apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. II.* 3.

Hydrenterocele, ὑδρεντεροκήλη, Herniæ ſpecies eſt compoſita, quando videlicet una cum inteſtino aquoſus humor in ſcrotum deſcendit. Gal. *in defin.* Gorr. Caſtell.

Hydria, *Hydrion*, ὑδρία, ὑδρίον, nomina ſunt vaſorum aquariorum, quorum illud majus, hoc minus habetur. Lat. *Urna*, *Urnula*. *Situlus* autem diminutivum legitur apud Hipp. *de humor. V.* 8. Foeſ. *d. l.* Gorr.

(Π) *Hydroa*, exanthemata granis milii magnitudine & forma ſimilia ſubito exorta, phlyctænoidea, fugacia, abſque abſthenia, pyrexia, & prægreſſa oppreſſione præcordiorum miliaria multis habita. Sag.

Hydrocardia, ὑδροκαρδία, nomen fictum ab Hildano *Cent. I. Obſ.* 43. ſignificans tumorem ſeroſum, ſanioſum, & purulentum pericardii circa ſolutionem continui in ipſo corde.

Hydrocele, ὑδροκήλη, ſpecies *Herniæ*, quæ *Aquoſa* dicitur, pertinens ad tumores ſeroſos vel aquoſos particulares, item ad hydropes particulares, proveniens a collectione ſeri, vel lymphiæ in ſcroto, vel alii herniæ familiari ſubjecto. De hujus curatione vide H. Fab. Aquapend. 1. *Pentateuch. c.* 27. *& tr. de oper. Chirurg.* Hildan. *Cent.* 4. *Obſ.* 65. 66. Barbette *Chirurg. P. II. l.* 1. *c.* 6.

Hydrocephalon, ὑδροκέφαλον, occurrit & maſculinum Latinum & Græcum Hydrocephalus, ὑδροκέφαλος, & *in Lex. veteri Græco* fœmininum ὑδροκεφαλή. Gorr. eſt tumor capitis aquoſus, ſive *Hydrops capitis*. Colligitur enim aliquando tanta copia humoris, ut eo caput ſupra modum intumeſcat. Is utplurimum aquoſus eſt, aliquando tamen fœculentus aut ſanguine dilutus, qui aut inter cutem & pericranium, aut inter cranium & pericranium, aut inter cranium & cerebri membranas coacervatur, quibus quartam differentiam loci addidere veteres, teſte Aetio, inter cerebri ſubſtantiam & ejus membranas, ſed quæ nullam recipiat curationem. Plerumque cauſſam agnoſcit violentam ſolutionem continui, ex plaga, contuſione. Hinc & puerulis maxime familiaris, quando ab obſtetrice in puerperio caput illorum rudius contrectatur & comprimitur. Gorr. de hujus affectus cognitione & curatione vid. Aquapend. *in Chirurg. operat. b.* 1. Hildan. *Cent.* 3. *Obſ.* 17. *ſeqq. Cent.* 4. *Obſ.* 10. *Cent.* 5. *Obſ.* 3. Foreſt. *l.* 3. *Chirur. Obſ.* 5. M. Aur. Severin. *l. d. noviſſ. abſceſſ. c* 9. §. 1. Barbette *Chirurg. d. l. & P. III. l.* 2. *c.* 1. Bonet. *Medic. Septentrion. Collatit. l.* 1. *ſect.* 2. *c.* 6. *p.* 23. *ſeqq. Eph. Nat. Curioſ. Dec.* 1. *Ann.* 1. *Obſ.* 47.

Hydrociſtis, Hydrops ſaccatus pleuræ, peritonæi, aut viſceris abdominalis. Vog.

Hydrogaron, ὑδρόγαρον, id eſt *Garum aquoſum*, ſive aqua dilutum, quod minus calefacit, quam Garum ſimplex. Aetius etiam habet *l.* 3. *c.* 84. deſcriptionem ὑδρογάρου καθαρτικοῦ ſive purgantis, Gorræus.

Hydroleum, eſt barbarum vocab. apud Frid. Hoffmann. *in Clav. p.* 4.

Hydromeli, ὑδρόμελι, dicitur *Aqua mulſa*, aqua melle mixta, *Melicratum*, *Mulſum*. Cujus variæ occurrunt præparandi differentiæ apud Columellam *l.* 12. *cap.* 12. Palladium, & alios, ex recentioribus Claud. Deodat. *Panth. Hyg. I.* 2. *c.* 1. §. *Mel.* Dieter. *n.* 530. Penotum *tr. c. med. Chymic. T. I. Theatr. Chymic. Med. Germanorum*. Rhod. *ad Scribon. n.* 66.

Hydromelon, ὑδρόμηλον, *Hydromalum*, eſt nomen potionis ſic dicta a malis cotoneis, *cydoniis*, cujus componendi ratio variat, quemadmodum legi poteſt apud Dioſcor. *l.* 5. *c.* 30. P. Æginet. *l.* 7. *c.* 15. Aetium, Oribaſ. & alios, notante Gorræo. Eſt ſpecies ὑδρομέλιτος, Lind. *Exerc. X.* §. 160.

(Π) *Hydrometra*, Hypogaſtrii in mulieribus paulatim creſcens tumor, uteri figuram referens, preſſui cedens fluctuanſve, citra iſchuriam & graviditatem. Cull.

Hydromphalon, ὑδρόμφαλον, eſt ſpecies *Herniæ aquoſæ*, in umbilico obortæ, quando humor aqueus lentus ſub tunica ibidem congeritur & continetur. Gal. *defin.* Curatio non differt ab aliis *Hydroceles* ſpeciebus.

Hydronomus, idem quod *Hydromanta*, Paracelſ. *l.* 2. *de Tartar. Tract. c.* 3.

(Π) *Hydropedeſis*, ſudor immodicus. Vog. V. Eſphidroſis.

Hydrophobia, ὑδροφοβία, id eſt *Aquæ metus*, & ὑδροφόβος, *aquam timens*. Eſt Symptoma *rabiei*, ceu delirii a morſu canis rabidi aut aliorum ſimilium brutorum rabidorum oborti, quemadmodum & nos effectum hunc ex morſu

lupi

lupi rabioſi crudeliſſimo notavimus. Sumitur etiam vocabulum pro ipſa *Rabie*, ut eſt apud Senn. & alios Practicos. Ægri tales aquam & omnia fluida reformidant, alii quidem ſtatim, alii ſerius, & demum quadrageſimo die. De hoc affectu vide Hildan. *Cent.* 1. *Obſ.* 86.

(Π) *Hydrophtalmia*, Tumor totius oculi cum aliquo dolore, adeo ut is palpebris operiri non poſſit. Vog.

Hydrophylacium, ὑδροφυλάκιον, dicitur de communibus aquarum receptaculis pro conſtituendis fluviis aut lacubus deſtinatis, qualia in Helvetiæ Alpibus dari notavit J. J. Wagnerus *Hiſtor. Helvet. Curioſ. ſect. II. art.* 10. *p.* 41. *ſeqq.*

Hydrophyſocele, ὑδροφυσοκήλη, vel ὑδροπνευματοκήλη, i. e. *Hernia* cauſſam mixtam ex aquoſo humore & flatu ſupponens. Paræus *Chir. l.* 7. *c.* 14.

Hydropiodes, ὑδρωπώδης, ſumitur interdum pro ipſo *Hydrope*, *Coac. t.* 304. 424. 458. Interdum pro ægro *Hydropico*, *t.* 453. *ſeqq.* 461. Vid. Foeſ. *p.* 633.

Hydropneumoſarca, dicitur humor vel abſceſſus a mixta materia, aquoſa, flatulenta, & carnoſa productus. Meminit M. A. Sever. *l. de nov. obſ. ab. abſceſſ. c.* 4.

Hydropoeides, ὑδρωποειδής, dicitur de aquoſo, *aqueo* excremento, qualia in hydrope laborantibus viſuntur. Coincidit cum ὑδατώδης. Occurrit aliquoties apud Hippocr. *l.* 4. *de morb. XXIII.* 23. *l.* 1. *de morb. mul. XLVI.* 3. *LXXXVII.* 16. ubi pro hydropica accipitur *l.* 2. *IX.* 4. *l. de intern. aff. XIII.* 5.

Hydropota, ὑδροπότης, id eſt *potator aquæ*, qui alio potu præter aquam frui nequit, de quali Hydropico facto & per uſum vini curato legatur Obſervatio Helwigii apud Bonet. *Med. Septentr. lib.* 3. *ſ.* 23. *cap.* 22. *pag.* 717. Alias & *Hydropota* vocatur, qui multos cyathos aquæ ingurgitans, & publico ſpectaculo iterum vitra, vel cyathos implevit diverſiſſimis liquoribus, vino rubro, albo, aqua roſarum, qualem deſcripſit Italum Petrum de Manfredo dictum D. I. N. Binninger *Cent. I. Obſerv. Med.* 4. *p.* 4. *ſeqq.*

Hydrops, ὕδρωψ, eſt nomen affectus gravioris generale, tumorem vel abdominis & crurum, vel totius corporis denotans. Dividi poteſt in *Humidum* & *Siccum*. Humidi *Hydropis* duæ ſunt ſpecies: *Aſcites* & *Anaſarca*, ſive *Leucophlegmatica*: Siccus, qui ex flatibus tantum ortus eſt, *Tympanites*. De ſingulis ſuis locis & literis initialibus. Dicitur & ὕδερος, *Aqua intercus*, Dieter. *num.* 857. *Hydrops ad matulam* vocatur *Diabetes*. Porro vocab. ὕδρωψ accipitur pro ipſo ſero & ichore, Hippoc. *l.* 4. *de morb. l.* 17. *IX.* 1. *XXV.* 34. *item l.* 2. *de morb. XVI.* 10. Junge Foeſ. *d. l.*

(Π) *Hydrops-ſcroti*, V. Idrocele. Tumor tunicæ ſcroti celluloſæ aquoſus. Vog.

Hydropyretos, ὑδροπύρετος, idem quod *Febris ſudatoria* maligna, colliquativæ ſpecies; Foreſt. *Obſ.* 1. *Schol.*

(Π) *Hydrorachitis*, Tumor ſupra vertebras lumborum mollis, exiguus, hiantibus vertebris. Cull. de hoc morbo S. Morgagni de ſed. & cauſ. C. XXII. 9. & ſeqq. Sauvag. huic morbo nomen Morgag. addicit.

Hydroroſaton, ὑδροροσάτων, dicebatur olim *potio ex roſis facta*, cujus deſcriptio habetur apud Æginet. *lib.* 7. *cap.* 15. Aliter vero Oribaſius, qui aquæ fontanæ libras 60. coqui, donec ferveat, poſtea indere roſarum foliorum exemptis unguibus libras 10. & occluſo vaſe coquere, donec perfecte cocta ſint, tandem defæcatis roſis mel ſeorſim coctum & defæcatum decocto roſarum addere juſſit, ad libras 30. Omnium delicatiſſime componi præcepit Actuarius, coquendo aquæ Lib. x. cum ſacchari Lib. v. donec ſpiſſa evadant, & tandem addendo ſucci roſar. libram unam. Sic febribus apprime utile eſſe ſcribit, notante Gorræo. Hæc formula videtur reſpondere Syrupo roſarum ſimplici dilutiori, ſive Julapio.

Hydrorrhodinon, ὑδρορρόδινον, dicitur *aqua cum oleo roſaceo* mixta. Sumpta refrigerat, cietque vomitum. Dabatur a Galeno iis, qui venena hauſerant, ſi poſt vomitum ventriculus videbatur uri, notante Gorr.

Hydroſaccharum, ὑδροσάκχαρον, *aqua ſaccharata*. Reſpondet *Hydromeliti* ſive mulſo dilutiori. Poteſt etiam dici de Decocto aliquo ſaccharo condito. Legitur apud Foreſt. *l.* 32. *Obſ.* 9. & apud Jerem. Mart. *Obſ.* 93. apud Velſch. *in Sylloge*.

Hydroſarca dicitur tumor vel abſceſſus quidam a materia mixta, ex aqua & carne productus. Legitur apud M. A. Severin. *lib. de nov. obſ. abſceſſ. c.* 4.

(Π) *Hydrothorax*, Cachexia cum dyſpnœa ex effuſione aquæ intra pectus, ſtrepitum concuſſione intus facientis. V. Hydrops pectoris.

Hydroticus, ὑδρωτικός, idem quod ὑδραγωγός, i. e. *aquoſas ſuperfluitates evacuans.* Ita Libav. *l.* 8. *Synt. Arc. Chym. cap.* 19. vocat Spiritum Tartari inſigne *Hydroticum*. Calx *hydrotica* ex ſtimmi ſive Antimonio legitur apud eund. *in defenſ.* 1. *Syntagm. contra Scheunem. c.* 8. Pertinent huc Pilulæ *hydroticæ D. Cneulini.*

Hy-

Hydrus, ὕδρος, vocatur ſerpens aquaticus, valde venenoſus, qui alias Latine *Natrix* appellatur, cujus deſcriptio habetur apud Aldrov. *Hiſt. Serp. & Drac. l.* 1. *c.* 17. Jung. Æginet. *l.* 5. *c.* 17.

Hyems, χειμὼν, dicitur tempus anni frigidum, quod interdum humidum, interdum vero ſiccum eſſe ſolet, cujus conſtitutionem, morbos, victus rationem, vide apud Dieter. *n.* 920. *Hyemem* apud veteres conſtituebant Vergiliæ occidentes, ſicut orientes æſtatem. Lind. *Ex. XI.* §. 196.

Hygeidion, ὑγείδιον, nomen eſt collyrii, quod ad Ammonium Auctorem quidam referunt. Deſcriptio habetur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 16. Commendatur etiam ad τὰς ὑποπύας.

Hygiæno, ὑγιαίνω, ſignificat *ſanus ſum*, valeo, quod tamen de proſpera & adverſa valetudine accipitur ab Hippocr. 6. *aph.* 2. Adde Dieter. *n.* 849.

Hygiea, *Hygeia*, ὑγίεια, ὑγεία, dicitur *ſanitas*, *valetudo proſpera* corporis, inter bona corporis præſtantiſſimum, ultimus & ſummus artis Medicæ finis ac ſcopus, quem ſemper intendere debet, licet non ſemper in ipſius viribus ſit eundem aſſequi. Eſt vero generaliter *ſanitas* nihil aliud, quam diſpoſitio, facultas & aptitudo agendi naturalis corporis ejuſque membrorum, conſiſtens in bona temperie, legitima conformatione, & convenienti unitate, vel connexione (quæ ſunt tres ſpecies & eſſentiales ſanitatis differentiæ) debita principii vitalis animati in humoribus & ſpiritibus ſedem ſuam obtinentibus præſentia & facta appropriatione potiſſimum dependens. Plura petantur ex inſtitutionibus Phyſiologicis, & cui noſtræ placuerint Hypotheſes, videat *Dogmata Noſtra Med. Gen. P. I. cap.* 2. *& ſeqq.* Cum vero individua hominum non uno eodemque modo ſeſe habeant, *ſanitas* quoque in omnibus una eademque non eſt, ſed in aliis *perfectior*, in aliis *imperfectior*, quæ *latitudo ſanitatis*, πλάτος τῆς ὑγιείας, vocatur, de qua ſuo loco. *Sanus* dicitur ὑγιὴς, ὑγιεινος, Dieter. *n.* 850. 851. *Sanitas* quoque ad animum transfertur, quæ tamen ſignificatio Medico ſaltem eſt ſecundaria, quia mediante corporis ſanitate mentem quoque ſanam adjuvat. Per tropum & fortaſſis hyperbolice vocab. ὑγιεία tribuitur medicamento, & quidem emplaſtro cephalico, quod & *Panaceam* & *Trium fratrum* vocant. Facit ad nomas & omnia ulcera maligna. Valet etiam ad plurima, & ejus deſcriptio habetur in Aetio *l.* 13. *c. de Emplaſtr. Cephal.* notante Gorræo & Caſtello. Vide etiam *Sanitas*.

Hygieinos, ὑγιεινὸς, idem quod ὑγιὴς, *ſanus*, ſalubris, ſanabilis.

Hygiene, ὑγιεινὴ, vocatur *methodi medicinalis pars* prior, quæ tractat modum *ſanitatem conſervandi* in ſanis per certas indicationes & congrua media, quemadmodum poſterior appellatur θεραπευτικὴ, *curativa*, quæ monſtrat modum ſanitatem recuperandi in ægris per certas indicationes & congrua remedia. Vide *Dogm. Med. Gen. Part. IV.* & alios Inſtitutioniſtas. *Salubre* corpus apud Medicos dicitur tripliciter, ut ſubjectum, ut cauſſa, ut ſignum. Gal. *in art. Med.*

Hygieros, ὑγιηρὸς, idem quod ὑγιεινός, *ſanus*, ſalubris. Legitur in Hippocr. de ſemine, *de A. L. & Aq. XXXVII.* 1. *& lib. de morbo ſacro*, *V.* 9. Opponitur τῷ νοσερῷ, morboſo.

Hygra, emplaſtra liquida, ut xeria arida. Joan. Ruellius *in nomenclatura rei veterinariæ*.

Hygraſia, ὑγρασία, vide *Humor*.

Hygredon, ὑγρεδὼν, vide *Humor*.

Hygremplaſtra, ὑγρέμπλαστρα, vocantur *liquida Emplaſtra*, quæ opponuntur ξηρείοις, xeriis, ſive ſiccis, & legitur hæc vox apud Plin. *l. XXXIV. H. N. c.* 15.

Hygroblepharicus, ὑγροβλεφαρικὸς, epitheton ductuum ſeu oſtiolorum novorum in utriuſque palpebræ extrema ora ſive interna parte repertorum, quos Borrichius *Hygrophthalmicos* vocat, de quibus vide Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 8. *p.* 512.

Hygrocirſocele, ὑγροκιρσοκήλη, ſignificat herniæ ſpeciem compoſitam ex *aquoſa* & *varicoſa*, quando & circa venas ad teſtes excurrentes varicoſæ tricæ oriuntur, & humor copioſus in ſcroto ſimul colligitur. Gal. *in def. Caſtell.*

Hygrocollyrium, ὑγροκολλύριον, vocatur *collyrium liquidum* ex humidis medicamentis magna ex parte conſtans. Vide *Collyrium*. Æginet. *l.* 3. *c.* 22.

Hygrometrum, ὑγρόμετρον, proprie eſt machina curioſa phyſico mathematica, qua humiditatis gradus diverſi menſurari aut ponderari ſolent *Hygroſcopii* etiam nomine veniens, cujus aliquot exempla exhibet Cl. Sturmius in *Collegio Curioſo Tentam. XIV.* Verum non inepte nomen hoc etiam tribuitur a Celeb. Wedelio conſtitutioni partium ex vulnere fractura læſarum & jam curatarum debiliori, in quibus diverſus aeris humidioris ſtatus longe ferme certius ac artificiali machina percipitur, unde etiam cutim vivum Thermometrum & *Hygrometrum* appellare non dubitavit, *Phyſiolog. c.* 4. *p.* 70. *c.* 7. *p.* 162. *& cap.* 11. *p.* 402.

Hygro-

Hygromyron, ὑγρόμυρον, nomen unguenti *humidi* odorati, cujus deſcriptio, notante Gorræo, habetur apud Aet. *l.* 16. *c.* 114.

Hygrophobia, ὑγροφοβία, idem quod *Hydrophobia*, ita vero dicta, quia non ſolum aquæ, ſed cujuſvis liquoris metus a cane rabido morſos infeſtat. Rhod. *ad Scrib. Larg. n.* 171.

Hygrophthalmicus, ὑγροφθαλμικὸς, vide *Hygroblepharicus*.

Hygros, ὑγρὸς, vide *Humidus*. In Fœminino ὑγρὰ olim κατ' ἐξοχὴν vocabatur *reſina liquida*, cui opponebatur φρυκτὴ, *frixa*, Gal. *l.* 6. *Meth. med. c.* 2. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 2. Dioſc. *l.* 1. *c.* 92. *ſeq. Hygra* quoque tribuitur medicamentis ophthalmicis, eſtque idem quod ὑγροκολλύριον, de quibus videatur Scrib. *n.* 37. 38. & Rhod. *in not.*

Hyle, ὕλη, ſignificat *materiam*, & quicquid ſub artis Medicæ præcepta cadit, eaque omnia, quibus cum in ægris, tum in ſanis utimur, recte *Materia Medica* dicitur, ὕλαι τῆς τέχνης, Gal. *com.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 19. Aliquoties etiam Latino idiomate occurrit in Petr. Aponenſ. *Conciliat. Controverſ.* imprimis *diff.* 16. ὕλη quoque dicitur *Sylva* & materia in ſylvis cædua, unde ὑλοτόμος, *lignátor*, qui in ſylvis ligna cædit. *Hyle* Paracelſo etiam *materiam* ſignificare videtur *de morb. foſſorum lib.* 2. *c.* 2. *Theatr. Chym. T. II. p.* 145. In ſpecie quoque Lapis Philoſophicus *Hyle* vocatur, Rob. Vallenſis *de verit. Alchemiæ T. I. Theatr. Chym. p.* 26.

Hylomaneo, ὑλυμανέω, idem quod καθυλομανέω, frondibus luxurio, vide ſupra *Cathylomaneo*.

Hylonomos, ὑλόνομος, epitheton ferarum in ſylvis victum quæritantium, Hippocr. *l.* 2. *de diæt. XX.* 2. ubi junguntur ζῶα ἀγρόνομα, in *agris viventia*.

Hymen, ὑμὴν, in genere ſignificat *membranam*, & coincidit cum vocabulis χιτὼν, & μῆνιγξ, quamvis & differentiam aliquam docuerit Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 4. Eſt autem *membrana* in genere pars ſimilaris, lata, plana, alba & dilatabilis, ex portionibus colliquamenti ſeminalis viſcidis & humidis producta, Barth. *d. l.* ubi plura de hac materia. In ſpecie *Hymen*, ὑμὴν, vocatur *Clauſtrum virginitatis*, *Eugium*, & ſiquæ ſunt alia nomina, quæ videantur apud Caſp. Rejes *Camp. El. q.* 39. *n.* 11. A quibuſdam quæſtio movetur; An revera talis membrana in medio perforata in ſinu virginum muliebri detur: & an non potius caruncularum 4. myrtiformium cohæſio per membranulas pro hymene ſit habenda. De hoc dubio videatur Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 31. Caſp. a Rejes *d. l.* negativam defendit, item Joh. van. Horne *Microc.* §. 69. D. D. Hoffmann. *Diff. An. ad h. l. p.* 286. 288. Tunica quoque interior fœtum involvens Amnios dicta ὑμὴν vocatur apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 42.

Hymenodes, ὑμενώδης, *membranoſus*, pelliculoſus. Dicitur de ſanguine valde fibroſo & pituitoſo, Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. XXI.* 2. *XXXIV.* 8. *XXV.* 1. *XLV.* 14. *LXXXIII.* 4. explicatur per ὑμένων ἀνάπλεων, plenus pelliculis. Uſurpatur de urina *membranacea*, *Coac. t.* 83. & 582.

Hyoides, ὑοειδὲς, rectius ὑψιλοειδὲς, a figura literæ Græcæ υ. cum ὑοειδὲς potius figuram, aut formam ſuis referens ſignificet, recte monente C. Hoffmann. *com. in Gal. de U. P. n.* 494. Dicitur os bicorne pluribus oſſiculis contextum, ad radicem linguæ ſitum, ut ſit firmamentum linguæ & laryngis muſculorum. Junge Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 12. Vocatur & *Lambdoides* ab inverſa litera Græca Λ, item *Os gutturis*, *gulæ*. Gal. *l. de muſcul. diſſect. c.* 13. Appellatur & *Pharyngethron*, *l. de vocal. diſſect. c.* 6.

Hyophthalmos, ὑόφθαλμος, i. e. *Suis oculo ſimilis*, præter Botanicam ſignificationem, qua Aſteri Attico tribuitur, dicitur quoque de gemma quadam ex ſpeciebus τῶν ἀχατῶν, ſic dicta, quod intus ſuillum oculum repræſentet. Gorræus.

* *Hyoſcyamus*, quibuſdam ἀδάειας. Salmaſ. in Solin. Eſt herba frequentiſſima in Italia, quæ ſulphure atque oleo cum tenui, tum craſſo diviſibilitatis, rarefactionis, atque expanſionis capaci abundat: ideoque ad lethargum inducendum vim habet: Dementare etiam obſervatum eſt.

Hyothyroides dicuntur Muſculi rimam Laryngis dilatantes, quorum deſcriptio videatur apud Barth. *l.* 2. *Anat. c.* 11. *p.* 459. & alios.

Hypacticos, ὑπακτικὸς, vocatur facultas medicamenti *alvum ſubducens*, & ita idem eſt cum ὑπήλατος, de quo nomine p. p. Prius legitur apud Gal. *l.* 5. *S. F. c.* 2.

Hypacuo, ὑπακούω, ſignificat *obtempero*, cedo. Uſurpatur ab Hipp. de morbo, aut materia morbifica remediis cedente, v. g. *l.* 2. *prorrh. XLIII.* 2. *l.* 4. *Epid. XXV.* 6. *l.* 7. *XXII.* 7. Jung. Foeſ. *p.* 634

(Π) *Hypærephеſes*, appetitus erronei. Cull.

Hypæthros, ὕπαιθρος, ſignificat *locum ſub dio*, deſignatum ob deambulationem, quæ loca Græci & περιδρομίδας, appellarunt, in quæ per hye-

hyemem ſereno cælo ex xyſto athletæ prodeuntes exercebantur. Lang. *l.* 1. *ep.* 51. εὐνὴ ὕπαιθρος, cubile *ſub dio*, legitur apud Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 50.

Hypago, ὑπάγω, *ſubduco*, proprie ſignificat; ſed in foro Medico tropice dicitur de alvo fluida κοιλὶη ὑπάγουσα. Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 13. Vide *Subductio*.

Hypaleiptron, ὑπάλειπτρον, inſtrumentum vocatur illitorium, ſive *Specillum*, quo ad illinendum utimur, vulgo *Spatha*. Hippocr. 1. *de artic. t.* 45. *l.* 2. *de morb. mul. L.* 9. ubi generaliter pro *Specillo* ſumi videtur. Alibi vero vocavit ὑπαλειπτειδα μήλην, *l. de ſuperfœt. XIII.* 1. Jung. Erotian. *in Onomaſt. pag.* 56. *a.* qui ὑπάλιπτον legit, quod reprobat Foeſ. *Oecon. p.* 635.

Hypaleipton, ὑπάλειπτον, vocatur medicamentum, quod illini poteſt, vulgo *Linimentum*. Hipp. *l. de Ulcer. XIV.* 3.

Hypalgeo, ὑπαλγέω, non ſimpliciter doleo, ſignificat, ſed *ſubdoleo*, vel profundum, vel clandeſtinum dolorem in aliqua parte denotans Ita de corde uſurpavit Hipp. *l.* 3. *Epid. ſect.* 2. *ægrot.* 12.

Hypanconion, ὑπαγκώνιον, dicitur *pulvillus, qui cubito ſubjicitur*, quaſi *ſubcubitalis*, quemadmodum ὑπαυχένιον, qui cervici ſupponitur. Gal. *c.* 2. *de fract. t.* 64.

Hypantheros, ὑπανθηρός, id eſt *ſubfloridus*, ſive aliquatenus floridus. De ſputo ſubcruento & ſubrubro uſurpavit Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ. II.* 21.

Hypaphonos, ὑπάφωνος, vocab. rariſſimi uſus, ſignificans vel *ſubabſurdus*, non conſentaneus, h. e. intempeſtivus, importunus; vel *horrendus*, quemadmodum Lind. verſio reddidit. Hipp. *Coac. t.* 321. Alii legunt ὑπόδεον. Vide Holleri *Comm. ad h. l.*

Hypar, ὕπαρ, dicitur de eo, quod viſu cognoſcitur. Pertinet ad proverbialem locutionem ὕπαρ καὶ ὄναρ, h. e. *vigilans* & *ſomnians*, quo uſus Hipp. *in Leg. III.* 7. 8.

Hypauchenion, ὑπαυχένιον, vocatur *pulvillus, qui cervici ſupponitur*, Gal. 2. *de fract. t.* 64.

Hypeccauma, ὑπέκκαυμα, *fomitem*, fomentum proprie ſignificat. Tropice vero & alimenta ſic dicuntur, qui veluti ligna igni, calido nativo pabulum ſubminiſtrant. Hipp. 1. *aph.* 14. Jung. Dieter. *num.* 359.

Hypeclyomæ, ὑπεκλύομαι, ſignificat *paulatim exſolvor*, aut ſubinde debilis fio, deinde vero rurſus ingraveſco. Dicitur de palpitationibus. Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XLI.* 5.

Hypelæon, ὑπέλαιον, *olei fex* ſeu *ſordes*.

Hypelatos, ὑπήλατος, *dejectorius*, dicitur de medicamentis alvum ſubducentibus; eſtque idem, quod καθαρτικός. Legitur apud Hippocr. *l.* 4. *de morb. XXX.* 16. & 2. *de R. V. I. A. c.* 11.

Hypenantioſis ſubcontrarietatem ſignificat, ſive mutuam repugnantiam. Hipp. 2. *aph.* 22. Jung. Dieter. *n.* 860. Ita indicata dicuntur indicantibus ὑπεναντία, *ſubcontraria*, Lind. *Ex. IV.* §. 19. Nota propoſ. ὑπό, quæ limitare videtur contrarietatem.

Hypene, ὑπήνη, *barbam* ſignificat *ſub mento*, ſive pilos a mento pendulos. Linden. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 13. §. 50. quamvis Gorræus notaverit, etiam labrum ſuperius vocari ὑπήνην, quod & Veſalius affirmat *l.* 2. *de H. C. F. cap.* 13.

Hypenemios, ὑπηνέμιος, *ſubventaneus*: quaſi a vento productus. Epitheton ovorum ſterilium, ſeu irritorum, quæ gallina abſque congreſſu cum gallo concipit & excludit. Dicuntur & *ova Zephyria*, a vento zephyro, quod illum ad horum ovorum generationem aliquid facere creditum fuerit. Aldrovand. *l.* 14. *Ornithol. cap.* 1.

Hyperæoreomæ, ὑπεραιωρέομαι, ſignificat *elevo*, attollor. Hipp. 2. *de fract. t.* 52.

(Π) *Hyperartetiſcus*, cui membrum aliquod ſuperfluum. Vog.

Hyperbolicus, ὑπερβολικός, id eſt *Exceſſivus*, dicitur de figura corporis, quoties quatuor membra, Græce κῶλα, id eſt *crura* ac *manus*, aut ſumme extenduntur, aut immodice inflectuntur, ipſa item ſpina, cujus partes vertebræ quoque in cervice exiſtunt, cum plus nimium incurvatur, aut extenditur, Gal. *cap.* 1. *in progn. t.* 13.

Hypercatharſis, ὑπερκάθαρσις, quaſi *ſuperpurgatio*, h. e. immodica aut nimia purgatio, ex operatione violentioris medicamenti colliquantis, urentis, ſtimulantis, Hipp. 5. *aph.* 4. *Coac. t.* 564. Jung. Dieter. *n.* 861. Talem ex uſu Mercurialium obortam obſervavit D. Mollenbroccius *Eph. N. Cur. Ann. I. Obſ.* 54. Plures Auctores de *Superpurgatione* vide apud Walther. *Med. p.* 764. *ſeq.* Qualis pœna ſit irroganda, qui ex imprudentia vel inſcitia *hypercathraſin* effecit, videatur in P. Ammanni *Irenic. p.* 183. *ſeqq.*

Hypercoryphoſis, ὑπερκορύφωσις, ſignificat *eminentiam*, vel protuberantiam. Latine *apex* dicitur *ſummitas*, *vertex*. Ita *lobi* pulmonum vocantur ab Hipp. ὑπερκορυφώσιες, *l. de Diſſection. t.* 7. & Hepatis, *ibid II.* 3.

Hypercriſis, ὑπέρκρισις, ſignificat *judicationem*, ſive *criſin* morbi *exceſſivam* & acerbio-

ren, quando natura materiæ morbificæ multitudine onerata evacuationem molitur nimiam, cum periculo graviori conjunctam. Galen. *c.* 3. *prognoſt. t.* 1. Dicitur & ὑπερέκκρισις, *ſuperexcretio*, *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 3. *in pr.*

Hyperemeo, ὑπερεμέω, *ſuperevomo* ſignificat. Uſurpavit vero Hippocr. de venis ſanguinem redundantem effundentibus, *l.* 2. *de morb. XVII.* 2. *XIIX.* 1. Vide *Supervomitus*.

Hypereon, ὑπερέων, exponit Erot. *Onom. p.* 117. per *commutans*.

* *Hyperemeſis*, ὑπερέμεσις, nimia violenta vomitio, qualis in cholera-morbo obſervatur.

Hypereſia, ὑπηρεσία, *miniſterium*, officium ſignificat. Uſus vero aliquoties Moſchion. *de morb. mul. c.* 89. 91. *&c.* de uſu partium corporis, ſive functione organica.

Hyperetes, ὑπηρέτης, vide *Miniſter*.

Hyperetria, ὑπηρέτρια, i. e. *Miniſtra*. Vocantur hoc nomine fœminæ obſtetrici in partu ſuppetias venientes, quarum ad minimum tres requirit Moſchion. *d. l. c.* 51.

* *Hypericon*, ὑπέρικον, herba Italis notiſſima, ex qua ad vulnera, ulcera, uſtiones, contuſiones ſanandas admirandum oleum paratur. Decoctum etiam in multis Pectoris morbis plurimum valere obſervatum eſt.

Hyperineſis, ὑπερίνησις, idem quod ὑπερκάθαρσις, *nimiam evacuationem* ſignificat. Ἴνησις enim vacuationem notat. Unde & ὑπέρινος, & ὑπερινώμενος dicitur *immodice vacuatus*. Hippocr. *l. de loc. in hom. LXI.* 12. *in principio*; *l.* 2. *de morb. mul. l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 32. Galen. *l. de ſang. miſſ. adverſ. Eraſiſtratum*, *c.* 7. Junge Foeſ. p. 636. Conf. Gal. *exeg.*

Hyperoa, ὑπερῷα, dicitur *pars oris ſuperior*, eſtque modice concava, foraminulis pertuſa, per quæ a cerebro pituita, ſive mucus deſcendit. Dicitur & *palatum*, item *baſis cerebri*, oſſe ſphenoide firmata. Gr. τὸ κατὰ τὴν ὑπερῴαν ἐςὺν, Galen. *c.* 1. *in* 6. *Epid. t.* 3. *&* 4. Caſtell. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 12.

Hyperoche, ὑπεροχὴ dicitur *præſtantia*, excellentia, quæ decet Medicum, & *Divina* vocatur ab Hipp. *l. de dec. ornat. V.* 17. Hanc egregie expoſuit Lindenus, appellans *ſublimitatem heroicam*, *Exerc. II.* §. 36. *ſeqq.*

Hyperorao, ὑπεροράω, proprie ſignificat *prætervideo*, quod prohibuit Hipp. in Medico 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 25. & mirum, Foeſ. *in Oecon.* non expoſuiſſe hoc verbum emphaticum, quo indicatur, Medicum non debere temere & πεισκέπτως, *inconſiderate* quicquam aggredi, aut ſuſcipere. Linden. *Ex. XII.* §. 34. *XIII.* §. 6.

Hyperos, ὕπερος, *piſtillum* ſignificat, Hippocr. 2. *de fractur. t.* 41. Idem quod κερκίς. Vide *Cercis*.

(Π) *Hyperoſtoſis*, tumor totius oſſis. Vog.

Hyperphero, ὑπερφέρω, ſignificat *emineo*, exto. Hipp. *l.* 7. *Epid. XLI.* 14. quamvis in edit. Lind. legatur ὑπεφέρετο, fortaſſis mendoſe, pro ὑπερεφέρετο. Foeſ. *d. l.*

Hyperphyes, ὑπερφυής, ſupra naturam, & indolem alicujus rei excedens. Uſurpatur de ægritudine, Græce κακοπαθείη, dicta, eaque graviſſima, *l. de vet. med. XIX.* 5. Latine *Immenſus* reddi poteſt.

Hyperſarcoſis, ὑπερσάρκωσις. Vide *Excreſcentia*. Hinc & ulcus, quod habet *carnem excreſcentem*, vocatur ὑπέρσαρκον, Gal. *l.* 2. *Meth. Med. c.* 2. *& l.* 3. *c.* 6.

Hypertoneo, ὑπερτονέω, ſignificat ſupero, *ſuperemineo*. Gal. *in Exeg. dict. Hipp.*

Hyperydros, ὑπέρυδρος, ſignificat nimis aquoſus, aqua collecta diſtentus, Hippocr. *l. de affect.* 12. quamvis mendoſe legatur in Lind. ὑπέρυθρον.

Hyperythros, ὑπέρυθρος, ſignificat *ſubrubrum*. Legitur apud Hipp. 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 70. *& l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 29. Lind. vocavit *rubrum dilutum*. *Ex. V.* §. 57.

Hypexodos, ὑπέξοδος, dicitur *alvi ſeceſſus*, alvi fluxus. Hipp. *l.* 2. *prorrh. XXXII.* 3.

Hypezocos, ὑπεζωκὼς, *ſuccingens*. Dicitur de membranis, quæ aliis partibus ſunt *ſuccinctæ*, v. g. Pleura coſtas *ſuccingit*. Ab his differunt διαφράττοντες, *diſtinguentes*, ut ſunt, Diaphragma, Mediaſtinum, Gal. *l.* 5. *Anat. adm. c.* 8. *& l.* 7. *c.* 2.

Hyphæmos, vide *Subcruentus*.

Hyphe, *Hyphos*, ὕφη, ὕφος, vide *Tela*.

Hyphegeſis, ὑφήγησις, eſt *præitio* & *deductio* quædam. Sic dicitur Hippocr. via, quæ reliquæ puerperii purgationi ſternitur, per illa, quæ primum cum fœtu eruperunt, *l. de nat. puer. XII.* 7.

Hyphydros, ὕφυδρος, idem quod *Hydropicus*. Hipp. *l.* 2. *prorrhet. II.* 12.

Hypnelos, ὑπνηλὸς, *ſomnolentus*, vide *Somnolentia*.

(Π) *Hyphobataſis*, vide *Hypnobates*.

Hypnobates, ὑπνοβάτης, *Somnambulo*. Vide *Noctambulo*.

Hypnodes, ὑπνώδης. Vide *Somnolentus*, *Somnolentia*.

Hypnologica, ὑπνολογική, vocatur a Lindeno pars tertia Diæteticæ ſomni & vigiliæ ſalubrem uſum tractans *in Manuductione ad Medicinam*

a D.

a D. D. G. Chr. Schelhammero *in part. poſter. introduct. Conring. edita p. 92.*

Hypnopoeos, ὑπνοποιός, idem quod ὑπνωτικός, *ſomnum efficiens*. Legitur apud Dioſcorid. *l.* 1. *c.* 1. Vide *Hypnoticus*.

Hypnos, ὑπνός, *ſomnus*, quid ſignificet, notum eſt. Pertinet inter res non naturales, ceu cauſſas indifferentes ſanitatis & morborum, cujus eſſentia conſiſtit in quiete & vacatione actionum ſenſitivarum potiſſimum & locomotivarum, dependens a ſpirituum animalium illis functionibus deſtinatorum materiali præſentia, vel etiam activitate debita deficiente. Dividitur in *ſomnum* naturalem & præternaturalem. Plura de *ſomni* natura & differentiis legi poſſunt apud Th. Willis. *Tr. de An. Brut. P. I. c. 16. Dogm. noſtra Med. Gen. P. V. c. 4. d. 2. p. 621. ſeqq.* & in ſpecie de præternaturali, Charlton. *Ex. Pathol. VII.* §. 4. Jungatur etiam, ſi placet, Dieter. *n. 863.* Lind. *Ex. VII.* §. *39. ſeqq. XVI.* §. 230. Helmontii ſententia de *ſomno* videri poteſt *tr. Jus Duumviratus n. 14. ſeqq.*

Hypnoterion, ὑπνωτήριον, nomen eſt Epithematis Hepatici apud Aetium de cura ſplenis indurati, teſte Gorræo *in defin.*

Hypnoticus, ὑπνωτικός, dicitur de eo, quod ſomnum conciliat, idem quod ὑπνοποιός, Latine *ſomnifer*, aut *ſomnificus*. Ita vinum ſomniferum vocatur, Dioſcor. *l.* 5. *c.* 11. Medicamenta ὑπνωτικά ſunt, quæ ſomnum faciunt. Coincidunt cum *Narcoticis*, niſi quod hæc violentiora ſaltem ſomnifera denotent, Gal. *l.* 5. *de S. Fac. c. 19.* Vocantur & *Colica*, *l. 7. de C. M. L. c.* 5.

Hypo, ὑπό, præpoſitio, ſignificans *ſub*, quod tamen in vocabulis compoſitis accipiendum eſt non ſolum ratione loci inferioris, ſed etiam ſæpe exponendum de modo remiſſiori & leviori, quod ex ſubſeqq. nonnullis vocabulis innoteſcet, & rectiſſime animadverterunt C. Hoffmannus *in Comm. ad Galen. de U. Part. n.* 1062. & Lind. *XII.* §. 69. imo Gal. ipſe *cap.* 3. *in* 1. *prorrhet. t.* 3.

Hypobæno, ὑποβαίνω, ſignificat *ſubeo*, h. e. ſubjicior, veluti fundamentum ſupponor. Occurrit apud Hipp. *in Mochlic. XI.* 11. ubi etiam opponitur τῷ ἀποβαίνειν. Foeſ. *p.* 637.

Hypoblepo, ὑποβλέπω, ſignificat *leviter ſuſpicio*, & uſurpatur de illis, qui per ſomnum apertis quodammodo ſunt oculis, quod languentium & extreme affectarum virium, aut nimiæ reſiccationis eſt indicium. Hipp. *Coac. t.* 64. Vide *Hypophaſis*.

Hypoborborizo, ὑποβορβορίζω, ſignificat aliquod murmur ſentio, *ſubmurmuro*. Hippocr. *Coac. t.* 62.

Hypobrychios, ὑποβρύχιος, ſignificat *ſubmerſus*, latens, in profundo deliteſcens. Uſurpatur vel de partibus corporis, v. gr. venis, Hippocr. *l. de venis XIII.* 5. vel de febre deliteſcente, *l.* 1. *Epid. ſ.* 3. *t.* 10. Adde Foeſ. *d. l.*

Hypocapniſma, ὑποκάπνισμα, ὑποκαπνισμός, i. e. *Suffumigatio*. Vide *Suffimentum*. Legitur apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 54.

Hypocarodes, ὑποκαρώδης, Lindenus vertit *Subſoporatus*, qui quodammodo caro vel ſopore gravi detinetur. Legitur apud Hippocr. *prorrhet. ſect.* 3. *t.* 62. *Coac. t.* 259. & ὑπερκαρώδεις *l.* 3. *Epid. ægrot.* 4. *vel ſect.* 2. *t.* 1. Vide Foeſ. *Oecon. p.* 310.

Hypocatharſis, ὑποκάθαρσις, ſignificat *levem per alvum purgationem*, & ita opponitur ὑπερκαθάρσει, quamvis non poſſit negari, quandoque etiam ſimpliciter ſumi pro omni inferioris alvi purgatione, Hipp. *l. de ulcer. IV.* 6. Confer ad Gal. *l.* 4. *meth. med. c.* 6.

Hypocauſtum, ὑπόκαυστον, proprie ſignificat *balnearium*, vel *vaporarium*, quod ſub ſuo pavimento habet fornacem, qua mediante calefacit. Confer ad Lang. *l.* 1. *ep.* 50. Rhod. *ad Scribon. n.* 60. quomodo Henric. a Deventer *Hypocauſtum* acceperit, videatur *in ſuis obſervation. obſtetrical. cap. XXVI. p.* 93. Nimirum pertinet ad ſellam parturientium. Hodieque tamen ſumitur pro omni conclavi, quod mediante fornace calefieri poteſt, vulgo *Stube*. Jul. Alex. *l.* 28. *ſalubr. c.* 8. cujus uſum an Itali, Galli, & qui eos ſectantur, prægnantibus ſatis rationibus improbent, dubito.

Hypocephalæon, ὑποκεφάλαιον, *pulvinum*, aut *pulvinar capiti ſupponendum* ſignificat. Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XCIV.* 10.

Hypocerchaleon, ὑποκερχαλέον, ſignificat *aſperitatem* quandam *ſtridulam* in faucibus & aſpera arteria. Hipp. *l.* 7. *Epid. XI.* 7.

Hypoceros, ὑπόκηρος, *impurus*, interitui & morti obnoxius, idem quod ἐπίκηρος, quod ἀκηράτῳ, *puro*, ſincero opponitur, ſignificat, *de morb. ſacr. IV.* 54.

Hypochaſco, ὑποχάσκω, proprie ſignificat *ore ſubhianti ſum*, & aliquantulum aperto, uti ſolent illi, qui mente aliquo acriter contendunt, & tota cogitatione ac oculis eam in rem defiguntur. Hinc & ſignificat *ſuſpicor*, ſuſpecto, animadverto, Hipp. *l.* 4. *Epid. XXVII.* 14.

Hypocheirios, ὑποχείριος, ſignificat ægrum, qui medico tractandum ſe ſubmittit. Hipp. *l. de Medico, I.* 34.

Hypocheomenos, ὑποχεόμενος, i. e. *ſuffuſus*, ſive ſuffuſione in oculo laborans. Gal. *l. 6. de tu. ſan. c. 9. in fine.*

Hypochloromelas, ὑποχλωρόμελας, dicitur, qui ex pallido aliquantulum nigricat, *ſubpallide nigricans*, ex-miſta humorum, melancholici & bilioſi in ſanguine abundantium diſpoſitione originem ducens. Occurrit apud Hippocr. *l. 6. Epid. ſ. 3. t.* 21. Vide Gal. *in comm. ad h. l.*

Hypochloros, ὑπόχλωρος, ſignificat *ex virore* aliquantulum *palleſcens*, Hippocr. *d. l.* Lat. *Subviridis*.

Hypocholos, ὑπόχολος, *ſubbilioſus*. Dicitur de colore, eſtque ſignum corporis extenuati, Hippocr. *l. 6. Epid. ſ. 3. t.* 29. Gal. *in comm. ad h. l.*

Hypochondriacus, ὑποχονδριακὸς, dicitur & de morbis, & de ægrotis. Inter morbos antecellit nomine quidem notiſſima *affectio hypochondriaca*, ὑποχονδριακὸν πάθημα, alias *flatulenta affectio*, *Mirachialis* Arab. dicta, & ſi melancholia conjuncta fuerit, *Melancholia Hypochondriaca* appellata. Qualis autem fere morbus ſit, nondum adeo perſpectum. Eſt enim tanta congeries ſymptomatum diverſorum, ut quædam plane contrariari invicem videantur. Hinc & apud veteres plerumque accuſatur ἀντιπραξία viſcerum, h. e. adverſæ functiones. Hujus morbi deſcriptionem ex vulgari veterum & quorundam recentiorum opinione vide paſſim in practicorum ſcriptis, præſertim Sennert. *lib. 3. Med. Pr. Part. V. ſect. I. per totum* & de *melancholia hypochondriaca lib. 1. P. II. c.* 12. Malach. Geigerum, Joh. Freitag. & P. Zacchiam integris tractatibus de hoc morbo. Junge Dieter. *d. l.* Caſp. a Rejes *C. El. quæſt.* 73. *n.* 17. *& ſeqq.* alioſque plures. Nonnulli recentiorum hunc affectum aliter deſcribunt. Ita Thom. Willis inter ſpaſmodicos affectus refert, & ita morbis cerebri annumerat *in Patholog. Cerebri c.* 11. Nath. Highmorus vero morbum ventriculi eſſe ſtatuit *in Epiſtola de Hyſterica* & *Hypochondriaca paſſione*. Mihi ſalvo aliorum judicio hanc addere libet deſcriptionem: *Affectio Hypochondriaca* eſt morbus valde complicatus & compoſitus ex diverſis ſpeciebus, præſertim vero ex intemperie varia partium primariarum corporis & obſtructionibus viſcerum, glandularum, vaſorumque in hypocondriis, congeriem plurimorum graviſſimorumque quandoque ſymptomatum, præſertim actionum naturalium, vitalium, & animalium læſarum, cum copioſa flatulentia, murmure, ructibus acidis, ſputatione continuata, alvi ſiccitate, urina tenui, quandoque valde lixivioſa & tincta, interdum & cum delirio melancholico conjunctam habens & proveniens a mixta & inter ſe pugnante fermenti in ventriculo, ſanguinis & ſucci nervoſi impuritate heterogenea, ad malignitatem lentam, & putredinem magis minuſve vergente. In concreto pro ægrotis morbo jam deſcripto correptis paſſim ſumi legimus. Ita *in Ephem. N. Cur. Ann. I. Obſ.* 63. 80. *Ann. II. Obſ.* 66. *&c.*

(Π) *Hypochondriaſis*, vide *Hypochondriacus*.

Hypochondrion, ὑποχόνδριον, quaſi *Subcartilagium*, alias Celſo *præcordia*, quamvis minus congrue. Ita vero dicitur ea pars corporis, quæ ſub coſtis ſpuriis & ilia uſque utrinque protenditur, non ſolum muſculos, ſed & interna viſcera comprehendens, Foeſ. *p.* 645. Dividitur in dextrum & ſiniſtrum, quamvis *Hypochondrium* ſimpliciter & κατ' ἐξοχὴν poſitum Hipp. pro dextro ſumpſerit, propter prærogativam, teſte Gal. *c. 2. in 3. Epid. hiſt.* 2. uti Linden. notavit *Ex. IV.* §. 84. Adde Diet. *n.* 874.

Hypochorema, ὑποχώρημα, ὑποχώρησις. Vide *Dejectio*. Dieter. *n.* 874. Linden. *Ex. XIII.* Rhod. §. 244. *ſeqq.* 255.

Hypochros, *ſubpallidus*, ſubflavus, Hippocr. *l. 6. Epid. ſ. 3. t.* 21. C. Hoffm. C. *de U. P. n.* 1062.

Hypochyma, *Hypochyſis*, ὑπόχυμα, ὑπόχυσις, Latine *ſuffuſio*. Vide *Cataracta*. Quomodo differat a *glaucomate*, vide in *Glaucoma*. *ad Scribon. n.* 38.

Hypochytos, ὑπόχυτος, epitheton vini, eſtque idem quod διάχυτος οἶνος, de quo ſupra in *Diachytos*.

Hypocoelon, ὑπόκοιλον, dicitur pars cavitati oculorum, quæ κοῖλον dicitur, ſubjecta. Latine *Subcavum*, Gorr. Lind. *Med. Phyſ. l. 2. c.* 10. §. 85.

Hypocophoſis, ὑποκώφωσις, Latine *ſubſurditas*, *ſurdaſtritas*, ſi licet fingere, idem quod βαρυκοΐα, *obauditio*, difficultas auditus. Vide *Cophoſis*. Foreſt. *l.* 12. *Obſ.* 12. *Schol.*

Hypocranium vocatur abſceſſus ſuppuratio inter cranium & craſſam ſive duram cerebri meningem, & prolixius una cum Vomica Hipocrania deſcribitur ab Arnoldo Bootio *in Obſerv. Med. de Aff. omiſſis c.* I. *&* II.

Hypocrinomæ ὑποκρίνομαι, Hipp. idem eſt, quod ἀποκρίνομαι, *reſpondeo*, indico. Hipp. *l.* 7. *Epid. XV.* 29. *l. 2. de fract. t.* 11. 64. 68. Foeſ. *p.* 639.

Hypoderis, *Hypodermis*, ὑποδερὶς, ὑποδερμὶς, idem ſignificat, quod ἐπιδερὶς, id eſt cuticulam, quæ obtegit clitoridem inſtar præputii ex Heſy-

Heſychio & Ruffo Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *art.* 15. §. 142. *p.* 320. vide *Epideris.*

Hypodeſis, ὑπόδεσις, dicitur *ſubligatio*, eſtque faſcia, quæ ante injectas plagulas applicatur, Hippocr. 2. *de iis, quæ in medic. t.* 24. & Galen. *in comm. ad hunc locum.*

Hypodeſmis, ὑποδεσμὶς, idem quod ὑπόδεσις, *ſubligatio*, ſive faſcia ante plagulas adhibita. Hippocr. *d. l. ſ.* 3. *t.* 3. Gal. *in comm.* Opponitur τῷ ἐπιδέσμῳ, de quo ſupra, *Epideſmos.* Hipp. *d. l. t.* 39.

Hypodexis, ὑπόδεξις, vocatur *ſuſceptio*, vel exceptio familiaris, idem quod ὑποδοχὴ. Legitur apud Hipp. *l. de dec. orn. XI.* 19.

Hypodyſcolos, ὑποδύσκολος, id eſt *paulùlum gravior*. Uſurpatur de ſigno. Hippocr. *Coc. t.* 189. & notat *aliquanto malignum.*

Hypodyſphoros, ὑποδύσφορος, ſignificat *ſubmoleſtus*, aliquantulum implacidus & corporis incontinentia jactatus. Hippocr. 1. *prorrhet. ſ.* 1. *t.* 4.

Hypogaſtrion, ὑπογάστριον, vide *Abdomen*, *Etron.* Eſt ima pars imi ventris, quæ ab umbilico ad pubem & pudenda porrigitur, Hippocr. 4. *aph.* 80. Latine *Sumen.*

(Π) *Hypogaſtrocele*, hernia inteſtini ventralis. Vog.

Hypogloſſis, *Hypogloſſium*, ὑπογλωσσὶς, ὑπογλώσσιον, item ὑπογλωττὶς, phyſiologicam & pathologicam habet ſignificationem. Secundum illam ὑπογλωσσὶς dicitur inferior pars linguæ, maxillæ adhærens, ubi affectus, Rana dictus, oriri ſolet. Lind. *l.* 2. *Med. Phyſ. c.* 13. §. 73. in qua ſignificatione quoque accipi videtur apud Hippocr. *l.* 2. *de morb. XI.* 3. Unde & affectus dictus ὑπογλώσσιος βάτραχος, *rana ſub lingua* vocatur Aetio *Tetrabil.* 2. *l.* 4. *c.* 49. Ab hac quoque ſignificatione contigit, ut medicamenta quædam Arteriaca dicta ſint ὑπολωττίδες, id eſt *ſublingualia*, *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 1. Scribon. *n.* 110. Vocantur & a Critone *Hypogloſſida*, Foreſt. *l.* 15. *Obſ.* 32. *Schol. fine.* De his vide & I. Dan. Horſtii *Diſpenſ. Pharm. Part. I. c.* 20. *p. LXXXIIX.* Pathologice vero ſignificat ὑπογλωσσὶς tuberculum ſub lingua, ſive partem inferiorem linguæ intumeſcentem. Hippocr. *l.* 2. *de morb. XXXI.* 1.

Hypoglutis, ὑπογλουτὶς, dicitur Anatomicis *carnoſa* ea *pars*, quæ *ſub natibus* deorſum femur verſus pertendit. Gorr.

Hypogyon, ὑπόγυον, ἢ ὑπογύιον, ſignificat id quod eſt præ manibus, vel *quod inſtat*, Hipp. *l.* 7. *Epid. XXIIX.* 13. 26. *XXIX.* 2. ubi Linden. vertit per morti propinquus; quod tamen textus ipſe non videtur exigere.

Hypolambano, ὑπολαμβάνω, ſignificat 1. *deprehendo*, Hipp. *l. de Medico VIII.* 2. deinde *ſuſcipio*, *ſubeo*, Hipp. *l.* 1. *de morb. XI.* 14. Ita ὑπολαβὸν ῥῖγος, rigor ſenſim *ſubiens*, vel invadens legitur, *l.* 5. *Epid. X.* 22.

Hypolampſis, ὑπόλαμψις, ſignificat aliquem *obſcurum fulgorem*, qualis obſervatur in tumore Hydropico. Hipp. *l.* 4. *Epid. XX.* 1.

Hypolaparos, ὑπολάπαρος, aliquantulum *mollis ſubvacuus* ſignificat, & uſurpatur ab Hipp. de hypocondriorum molli extenſione, *l.* 1. *Epid. ægr.* 2. *l.* 3. *ægr.* 3. & *l.* 4. *XXVI.* 1. Foeſ. *p.* 639.

Hypoleibomæ, ὑπολείβομαι, idem quod ὑποστάζω, *aliquantum deſtillo*, defluo. Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. LI.* 2. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.*

Hypombros, ὕπομβρος, ſignificat vel *ſubtus madidus*, & dicitur de oſſe ὑποπύῳ, ſubpurulento, Gal. *d. l.* & Erotian. *Onom. p.* 117. *c.* vel poteſt etiam ſignificare *leviter madidum*.

Hypomia, ὑπωμία, dicitur de eo, quod ſuperiori humeri parti ſubjacet, aut ipſi humero, Gal. *d. l.*

Hypomnema, ὑπόμνημα, vocatur *Commentarius*, recenſio & domeſtica adverſaria eorum, quæ memoriæ cauſſa ſibi quiſque ex lectione Auctorum collegit, & ſeorſim connotavit, Libav. *Apoc. Herm. Part. I. in proœm.* C. Hoffm. *in comm. ad Gal. U. P. n.* 869.

Hypomyſaros, ὑπομύσαρος, hoc eſt *ſubolidus*, ſubfœtidus, aliquantum graveolens. Hippoc. de excrementis uſurpavit.

Hypomyxon, ὑπόμυξον, vocatur articulus muco obductus, *mucoſus*. Hippoc. 1. *de art.* 30.

Hyponoema, ὑπονόημα, ſignificat *animo conceptam opinionem*, vel *ſuſpicionem*. Hippoc. *l.* 2. *prorrhet. IV.* 2.

Hyponomos, ὑπονόμος, dicitur de *ulcere ſubtus depaſcente*, & cuniculoſo. Græci enim ὑπονόμους vocant locos & canales ſubterraneos, opertas foſſas & cloacas. Gorr.

Hyponos, ὕπονος, ἢ ὑπόνισκος, dicitur *aſellus ſuppoſitus*, ſive *ſuccula ſuppoſita*, qua fit extenſio ad ſuperiora. Pertinet ad Chirurgiam veterum, Hippocr. *in Mochlic. XXII.* 1. ubi Linden. legit ὑπόσονος.

Hypopelios, ὑποπέλιος, vide *Sublividus*.

Hypoperiſpſychon, ὑποπεριψύχων, vocatur, qui in exteriori habitu vel *ambitu corporis levi frigore tentatur*, Hipp. 1. *prorrh. ſ.* 2. *t.* 49. & *Coac. t.* 134.

Hypophacodes, ὑποφακώδης, lentis colorem referens, vel *lenticolor*, Hippocr. *l.* 2. *Epid. t.* 75. qualem colorem habent plerumque lienoſi. Foeſ. *p.* 643.

Hypo-

Hypophaſia, ὑποφασία, illum oculorum motum ſignificat, quo vel per vices vix ipſi oculi apparent, vel lucem oblique & tenuem intromittunt.

Hypophaſis, ὑπόφασις, dicitur *ſuſpectio*, vel *ſubapparitio*, quando inter dormiendum album in oculo ſubapparet, Hippocr. 1. *Progn.* *t.* 11. verbo ὑποφαίνομαι, *ſubappareo*, quod in eadem ſignificatione legitur 4. *aph.* 52. Jungatur Diet. *num.*873. Tales homines vocantur alias ὑποβλέποντες, *Coac.* *t.* 64. Vide *Hypoblepo*.

Hypophaulos, ὑπόφαυλος, *aliquantum vitioſus* & pravus. Uſurpatur de victu vulgari & mediocri. Hippoc. 1. *de fract.* *t.* 45.

Hypophero, ὑποφέρω, geminam apud Hippocr. obtinuit ſignificationem: unam, quando denotat *ſuffero*, *tolero*, *l.* 2. *Epid.* *ſ.* 2. *t* 35. *&* *l.* 1. *de morb. mul.* C. 37. alteram, qua ſignificat *labaſco*, labor, titubo, *l.* *de intern. aff.* XXXIX. 11. Vide Foeſ. *p.* 644.

Hypophora, ὑποφορά, vocatur Galeno *ulcus dehiſcens*, hoc eſt profundum, fiſtuloſum, quod ex defectu repletionem exigit, *l.* *Introduct.* *c.* 3. *&* *l.* 6. *de C. M. P. G.* *c.* 2. *princ.* Nonnulli tamen ὑποφορὰν de *alvi dejectione* dici arbitrantur, teſte Foeſ. *d.* *l.* & apparet ex Hipp. *Coac.* *t.* 302.

Hypophthalmion, ὑποφθάλμιον, vocatur pars oculis ſubjacens, quæ in cachecticis, & hydropicis intumeſcere ſolet. Occurrit apud Hippoc. *Coac.* *t.* 139. *l.* 1. *de morb. mul.* XXV. 7. 2. *l.* III. 3. IX, 3. Idem fere ſignificat, quod ὑπόκοιλον, de quo ſupra. Foeſ. *d.* *l.* Eſt & ὑποφθάλμιον, idem quod ὑπώπιον, de quo p. p. Foreſt. *l.* 11. *Obſ.* 8. *Schol.*

Hypophtheiromenos, ὑποφθειρόμενος, dicitur longo tempore contabeſcens, ſive *leviter ſubtabeſcens*, apud Hippocr. *l.* 1. *Epid.* *ſ.* 1. *t.* 17. quamvis potius legendum videatur ὑποφερομένων, h. e. *perferentium*, notante Foeſ. *ad* *h.* *l.* *&* *in Oec.* *d.* *l.*

Hypophyſis, ὑπόφυσις, vide *Subortus*.

Hypopicros, ὑπόπικρος, *ſubamarus*. Gal. *l.* 7. *de S. Fac.* §. *Crambe agreſtis*.

Hypopion, ὑπώπιον, vocatur *Sugillatio* ſub oculis, quando ſanguis ſub cutem effunditur, ex ſolutione venarum continuitatis, & ita ſub cute effloreſcit. Eſtque ex τῶν ἐκχυμωμάτων, Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L.* *cap.* 1. *in princ.* Non vero confundendus hic affectus cum ὑποπύῳ, de quo poſtea. Vide Foreſt. *lib.* 11. *Obſervat.* 8. *Schol.*

Hypopleurios, ὑποπλεύριος, idem quod πλευρά, *Pleura*, membrana coſtas & latera thoracis ſuccingens. Gorr.

Hypopſapharos, ὑπόψαφαρος, *ſubaſper*, ſive aliquantum aſper. Galen. *in exeg. voc. Hippocr.* Gorr.

Hypopſathyros, ὑπόψαθυρος, ſignificat *aliquantum friabilis*. Quod vero Hippocr. de excrementis alvi uſus ſit, mirum, quod in expoſitione ita ſeſe torqueant Interpretes, cum textus mihi ſatis videatur perſpicuus, qui eſt 1. *prorrhet.* *ſ.* 3. *t.* 24. ubi alterum epitheton ὑγρὰ, declarat prius, ſcil. intelligenda eſſe excrementa, quamvis craſſis portionibus ſcatentia, propter admixtas humidas tamen portiones copioſiores minus cohærentia, ſed diſſolubilia. Jung. Galen. *in comm.* Foeſ. *Oec.* *pag.* 646.

Hypopſopheo, ὑποψοφέω, *ſtrepitum edo*, aut facio, v. gr. inter potandum, Hippocr. *Coac.* *t.* 62.

Hypopſychomæ, ὑποψύχομαι, ſignificat *leviter* refrigero. Gorr.

Hypoptychtheis, ὑποπτυχθεὶς, *corrugatus*, complicatus in ſinus & rugas ſignificat. Hippocr. *l.* *de nat. mul.* VII. 1. *&* *l.* 2. *de morb. mul.* XI. 10.

Hypopyon, ὑπόπυον, dicitur *ſuppuratio* in genere. In ſpecie vero de pure in oculis congregato quoque uſurpatur, & quidem ſub cornea oculi tunica, quod inflammationis conſequens interdum eſſe ſolet. Galen. *lib.* 14. *M. Med.* *c.* 19. Gorr. *in def.*

Hypopyrrhos, ὑπόπυῤῥος, vide *Subrufus*.

Hyporinion, ὑποῤῥίνιον, partes ſub naſo dicuntur & *Myſtax*. Hippocr. 4. *de R. V. I. A.* *t.* 62.

Hyporiſma, vide *Emboriſma*.

Hyporrhyſis, ὑπόῤῥυσις, defluxio, vel *ſubfluxio* dicitur Hippocr. quando vel humores, vel etiam pars ſolida ſenſim deorſum labitur, 1. *de iis*, *q. in med. f.* *t.* 19. Idem quod καταῤῥυσις. Foeſ. *p.* 640.

Hypoſapros, ὑπόσαπρος, *ſubputris*, fere idem quod *putris*, quia opponitur τῷ καθαρῷ, *puro*. Hippoc. *l. de int. aff.* I. 17. Legitur & 2. *Progn.* *t.* 42.

(ⁿ) *Hypoſarca*, Abdominis nodoſa intumeſcentia. Lin.

Hypoſarcidios, *Hypoſarca*, ὑποσαρκίδιος, ὑποσάρκα, idem quod *Anaſarca*, ſpecies Hydropis, totum corpus infeſtantis. Vide *Anaſarca*. Hippocr. 4. *de R. V. I. A.* *t.* 111. *&* *lib.* 1. *de morb.* III. 8. Parac. vocatur *Hypoſarca*, idem *Undimia*, cujus naturam deduxit ex elemento aquæ mucilaginoſo & congelato, *l.* 4. *Paragraphor.* *cap.* 1. 2. *ſeqq.* & in Scholiis *ad h. l.* ſcripſit, *Undimiam* nihil aliud eſſe, quam alumen reſolutum, ſecunda ſpecies aluminis qua intu-

intumeſcunt raſtetæ manuum ac pedum & tota facies.

Hypoſeiſmos, ὑποσεισμὸς, vide *Succuſſatio*.

Hypoſpadiæos, *Hypoſpadias*, ὑποσπαδιαῖα, ὑποσπαδίας, dicitur, cui glans non recta, ſed ſub vinculo vel freno illo, quod κύων, canis, ſive κυνοδέσμιον vocatur, (vide *Canis*) perforata eſt. Hinc qui ſic affecti ſunt, urinam anterius reddere nequeunt, niſi pudendum ad pubem reflectant. Ægin. *l.* 6. *c.* 74. Gorræus. At Gal. *l.* 15. *de U. P. c.* 3. ὑποσπαδιαίους, eſſe dicit, quibus ob vinculum, quod ad finem virgæ habent, meatus ſeminalis eſt contortus, & ita ob læſa genitalia ſteriles ſunt, non quod ſemen fœcundum non habeant, ſed quod in virgæ flexibus hærens ferri prorſus nequeat recta in uterum, quam rem curatio ipſa comprobat: vinculo enim obſciſſo generant. Vide C. Hoffmann. *Comm. ad h. l. num.* 1061. *ſeqq.* I. Alex. *not. ad Galen. d. l.* Verum *Hypoſpadiæos* dari penitus negat P. Ammann. *Irenic. p.* 147.

Hypoſpathiſmos, ὑποσπαθισμὸς, dicitur inciſio tribus diviſionibus facta, ſupra frontem ad pericranium uſque, nec tamen tribus illis lineis, vel ſectionibus frontem inciſiſſe ſatis eſt, ſed ſubjicienda etiam eſt ſpatha, unde ſectioni huic inditum nomen fuit, & per ſubditas partes tranſmittenda, totumque id ſpatium uſque ad pericranium, quemadmodum prolixius modum illum docet Æginet. *l.* 6. *c.* 5.

Hypoſphagma, ὑπόσφαγμα, idem quod ἀπόσφαγμα, proprie dicitur ſanguis, qui colligitur ex jugulato animali vaſculo exceptus, & in cibum varia conditura paratur. Hinc & foramen, quod jugulo infligitur, dicitur ὑποσφάξ, vel ὑποσφάγιον, Caſp. Hoffmann. *ad Gal. U. P. n.* 1114. Unde & in ſpecie tholi vel atramenti ſepiæ ſedimentum ὑπόσφαγμα vocatur, Galen. *in Exeg. voc. Hippoc.* Linden. *Ex. V.* §. 27. Pathologice tamen uſus obtinuit, ut *Hypoſphagma* ſignificet *ſuffuſionem cruoris*, & *ſugillationem* in oculi tunica adnata, ex plaga illata, & ſolutione continui vaſculorum per illam excurrentium. Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8. Ægin. *l.* 3. *c.* 22. ubi & *venarum commercii divortium* appellatur. Eorum, qui ſic affecti ſunt, proprium ſymptoma eſt, quod quæcunque videant, rubra eſſe putent. Vide *Hæmalops*. Obiter non poſſumus diſſimulare, quod non videamus, quid obſtet, quominus omnis *ſugillatio* hoc nomine ὑποσφάγματος venire poſſit, cum ſit una eademque ratio generationis.

Hypoſplenos, ὑπόσπληνος, dicitur, qui aliquantulum lienoſus, & tumore lienis laborat, *Subſplenicus*, Hippocr. *l.* 2. *Epid. II.* 16. *l.* 3. *ægr.* 6. *poſt ſtat. peſtil. l.* 1. *XIII.* 6.

(Π) *Hypoſtaphyle*, eſt procidentia ſeu elongatio uvulæ relaxatæ, inflammatæ, ulceratæ, incraſſatæ, attenuatæ, vel bicornis. Sag.

Hypoſtaſis, ὑπόστασις, Latinis *ſedimentum*, vocatur craſſior urinæ portio, & contentum in urina reſidens, quamvis & *nubecula* mediam regionem occupans, aut *enæorema*, ſive *ſuſpenſum*, ſub *hypoſtaſis* nomine comprehendatur. Variat vero *hypoſtaſis* in ſanis & ægris; de qua varietate legatur Willis. *Ex. de Urin. c.* 3. & 5. Multas quoque ὑποστάσεως differentias præternaturales collegit Foeſ. *p.* 641. *ſeqq.* quarum tamen explicationes pleræque ſingulis ſuis literis initialibus *in hoc Lexico* invenientur. Fallitur vero Paracelſus, quod *Hypoſtaſim* urinæ ſcribat eſſe excrementum renum. *Paramir. lib.* 3. *tract.* 4. cum in ſanis nihil aliud ſit, quam congeries filamentorum ſucci nutritii ſuperflua, uti Willis hoc rectiſſime docuit. Interdum & ὑπίστασις ſignificat *retentionem*, ſubſiſtentiam & ſuppreſſionem excernendi alicujus, v. gr. Hipp. 2. *de artic. t.* 59. 2. *prorrhet. X.* 8. *Coac. t.* 109. aut *ſuppoſitionem* partis ſolidæ, vel corporis alius durioris. 3. *de artic. t.* 92 *Mochlic. XV.* 4. & ita idem eſt, quod ὑπόταςις, de quo p. p.

Hypoſtathme, ὑποςάθμη, ſignificat craſſius ſedimentum in liquoribus, quale eſt amurca in oleo, fex in vino & cereviſia, ſedimentum craſſum in urina, quod alias ὑπόςασις dicitur & ὑποςαθμίς. Suidæ. Legitur apud Dioſcorid. *de ſedimento urinæ l.* 2. *c.* 99.

Hypoſtellomæ, ὑποςέλλομαι, ſignificat *ſubtraho*, demo, evito, caveo, refugio. Hippocr. 1. *aph.* 11. 4. *aph.* 6. 7. 8. Dieter. *n.* 870.

Hypoſtema, ὑπόςημα, idem quod ὑπίςαςις, *ſedimentum* in urina, ab Hipp. *l. de criſib. I.* 8. *VI.* 1. 2. *VII.* 4.

Hypoſtrophe, ὑποστροφὴ, geminam obtinet ſignificationem. Vel enim notat *converſionem* corporis, quando æger ſeſe convertit, Hippoc. *l.* 7. *Epid. XLI.* 17. *XLII.* 32. *l.* 4. *de artic. t.* 14. Vel idem ſignificat, quod ὑποτροπὴ, de quo poſtea, vide *Hypotrope*, id eſt *Recidiva*. Hinc ὑποςροφώδεα, dicuntur, quæ recidivas facere ſolent. Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ. III.* 72. *l.* 4. *XIIX.* 20. *l.* 6. *ſ.* 2. *t.* 22. Foeſ. *pag.* 643.

Hypoſyrizo, ὑποσυρίζω, ſignificat aliquem exiguum ſibilum edo, quaſi *ſubſibilo*. Hippocr. *l.* 7. *Ep. XV.* 5. *XXI* 6.

Hypotaſis, ὑπόταςις, dicitur Latin. *Suppoſitio*, *Subtentio* alicujus, ut alteri ſit veluti fundamen-

damentum, Hippocr. 2. *de fract. t. 66.* a verbo ὑποτείνω, *ſubtendo*, ſuppono, quod legitur 3. *de artic. t.* 50. *l. de ulcer. IIX.* 3. Hinc & ὑποτεταμένον ξύλον, lignum *ſuppoſitum* dicitur, *t.* 49. & de oſſe ſuræ, 1. *de fract. t.* 18. Adde Foeſ. *d. l.*

Hypothenar, ὑποθέναρ, id eſt, *ſubvola*, pars ea manus eſt, quæ opponitur volæ manus, & Gr. θέναρ dicitur, Galen. *l. Introduct. cap.* 10. quamvis Linden. dubitet, quid proprie denotet, cum alii montem lunæ, ſive quod inter carpum & minimum digitum interjacet; alii omnes monticulos ſub ſingulis digitis ab indice ad minimum denotare exiſtiment. *Med. Phyſiol. l.* 2. *cap.* 14. §. 85. Muſculus quoque adducens pollicem alter dicitur *Hypothenar*. Riolano, apud Barthol. *lib.* 4. *Anat. c.* 12. *p.* 577.

Hypotheſis, ὑπόθεσις, ſignificat *ſuppoſitum*, aut principium aliquod in arte, vel ſcientia loco fundamenti conſtitutum. In qua ſignificatione etiam accepit Hippocr. *de vet. medic. II.* 13. 15. *XXII.* 1. *XXV.* 13. Lat. *Opinio*.

Hypotheton, ὑπόθετον, dicitur medicamentum, quo ano h. e. extremo inteſtini recti immittitur, ſive ſub forma glandis, ſive paſtilli, ſive turundæ id fiat. Latinis dicitur *Suppoſitorium*. Græcum vocabulum legitur apud P. Æginetam *l.* 7. *c.* 12. *fin.* & Rolfink. *O. & M. Spec. Comm. l.* 7. *ſect.* 1. *cap.* 28. Vide *Glans*, *Suppoſitorium*.

Hypotinagmos, ὑποτιναγμὸς, idem quod ὑποσεισμὸς, vide *Succuſſatio*.

Hypotrimma, ὑπότριμμα, eſt edulii genus, ex variis rebus leviter tritis & contuſis conſtans, quod etiam τρίμμα, ſeu *Intritum* dici poteſt. Linden. *Ex. X.* §. 78. Legitur apud Hippocr. *l.* 2. *de diæta XXXIV.* 8. *l.* 3. *XXV.* 10.

Hypotrope, ὑποτροπὴ, item ὑποστροφὴ, dicitur *morbi reverſio*, reciprocatio, & uſitatius *Recidiva*, quando ſcil. prioris morbi cauſſa non perfecte remota, aut ablata, ob ejus novam collectionem morbus, qui ad ſenſum videbatur extinctus, evidenter repetit, & recurrit. Dicitur & ὑποτροπιασμὸς, Hippocr. 4. *aph.* 56. a verbo ὑποτροπιάζω, *revertor*, *d. l. aph.* 61. *l. de intern. aff. l.* 87. *III.* 5. 7. Jung. Dieter. *n.* 871. 872.

Hypotrygos, ὑπότρυγος, h. e. *aliquantulum fœculentus*, Hippoc. *l.* 4. *Epid. XIV.* 10.

Hypoxeros, ὑπόξηρος, *ſubaridus*, aliquantum ſiccus ſignificat. Nec video, quomodo expoſitio Galeni ad hoc epitheton quadret, quando explicavit per ζαπεινότερον, ὑπόκοιλον, cum textus Hippocratici talem expoſitionem non exigant. Legitur vero *lib.* 1. *de fract. t.* 38. *l.* 4. *de art. t.* 61. *Mochlic. XV.* 2. *lib. de Helleboriſmo* 12. *l.* 6. *Epid. ſ. VIII. t.* 49. *l.* 7. *Epid. XIII.* 18. *Coac. t.* 369. 378.

Hypozoma, ὑπόζωμα, h. e. *membrana ſuccingens*, v. g. Diaphragma.

Hypozyguma, ὑποζυγῦμαι, ſignificat *ſubjugor*. Diciturque de *oſſe jugali*, quod ζύγωμα Græc. dicitur, ubi os a maxilla ſuperiori procedens cum eo oſſe, quod ſub aurem annexum eſt, *ſubjugatur*. Hipp. 2. *de artic. t.* 5. Inde ὑποζύγιον, *jumentum*, dicitur de animalibus quadrupedibus, quæ ad labores rurales jugo connectuntur, v. gr. Boves. Galen. 1. *aph.* 15.

Hypſiloides, ὑψιλοειδὴς, pro *Ypſiloides*. Vide *Hyoides*.

Hypſophonos, ὑψίφωνος, dicitur, qui clara voce aut ſonora præditus eſt, *l.* 1. *Epid. ſ. II. t.* 78.

Hyptiaſmos, ὑπτιασμὸς, duplicem habet ſignificationem. Vel enim notat *ſupinum decubitum*, ſive *reſupinationem*, Hipp. 2. *de fractur. t.* 22. Adde Gal. *Comm. ad* ♄. *l.* qualis decubitus ſuper ventrem utplurimum in morbis malum habetur ſignum. Avic. *l.* 4. *fen.* 2. *tr.* 1. *c.* 42. Vel ſignificat *ventriculi everſionem*, cum nauſeabundus cibum faſtidit & rejicit, Galen. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 3. ubi vomitum ex genere τῶν ὑπτιασμῶν, *ſupinitatum* eſſe ſcripſit. Vid. Foeſ. *pag.* 647. Jul. Alex. *l.* 7. *Sal. c.* 7. Sumitur & ſynonymice pro *ſingultu*, conjungiturque cum λυγμῷ apud Solenandr. *ſect.* 1. *conſil.* 16. & ex hoc notante Theoph. Boneto *Anatom. Pract. l.* 3. *ſect.* 5. *Obſ.* 1. *p.* 755. quamvis in mea editione Solenandri ἀντιασμὸς legatur, quod vitioſum eſſe e Lexicis patet.

Hypulos, ὕπουλος; dicitur de ulcere, ſub cujus cicatrice delitescit ſanies, *ulcus ſub cicatrice latens*. Hipp. *l. de Medico IX.* 4.

Hypurgeo, ὑπουργέω, ſignificat *ſubſervio*, officium adminiſtro, vel ſuppetias alteri eo. Hippocr. *l. de Arte I.* 10. *V.* 10. *X.* 7. *lib.* 3. *de morb. XIIX.* 63. *l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 2.

Hypurgia, ὑπουργία, recte dicitur *officium Medici* ſive miniſterium aut *adminiſtratio*, reſpectu ſcilicet naturæ, cui primo debentur etiam in ſanitatis negotio. Uſus Hippocr. *l. de dec. ornat. IX.* 17. *X.* 9. *XI.* 14. *XII.* 3.

Hys, ὗς, vide *Porcus*.

Hyſma, ὕσμα, *pluviam* ſignificat, Hippocr. *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 6. Junge Foeſ. *d. l.*

Hyſtera, ὑστέρα, ἡ ὑστέρη, vocatur *Uterus*, ea pars corporis in hypogaſtrio ſita, in qua fit conceptio, & ad humani generis propagationem neceſſario attributa. Appellatur & *matrix*, item

item *vulva*, quamvis hoc vocab. potius de exteriori pudendo muliebri ſumi ſoleat. *Uteri* deſcriptionem pleniorem vide in Anatomicis ſcriptis, præſertim Barthol. *l* 1 *Anat c* 28. 29. 30. Rolfink. *Oec. ac Meth. part. genital. P.II. cap* 11. *ſeqq.* Vanum antiquorum eſt commentum, *uterum* eſſe viſcus adeo animatum, ut ſit velut animal quoddam in animali, uti ſcripſit Aretæus *lib.* 2. *Acut. cap.* 11. quam opinionem etiam hodieque obſtetrices & aliæ mulieres ſciolæ non patiuntur ſibi eripi. Hunc omnium muliebrium morborum cauſſam dixit Hippocr. *in princ. lib.* 2. *de morb. mul.* quod alias *libr. de locis in homine* annexum eſt. Intelligi vel efficientem, vel materialem, ſive ſubjectum. *Uterum* e ſede ſua prolapſum & corpore prominentem aliis fruſtra tentatis remediis feliciter & abſque vitæ periculo amputatum fuiſſe a Michaele Angelo Rota, Medico Veneto, & Anton. Molinetto Anatomico Patavino teſtatur Henr. a Moinichen *Obſerv. Med.* 4. annexa Cultro Lyſeri *Anatom. p. m.* 200.

Hyſteralges, ὑςεραλγὴς, dicitur de eo, *quod uteri dolorem excitat*, & uſurpatur in ſpecie de aceto. Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 39.

(π) *Hyſteralgia*, uteri dolor. Lin. dolor in regione uteri ſine parturitionis niſu & phlegmaſia notabili. Sag.

Hyſterergia, ὑςερεργία, Roſ. Lentilio, qui nomen hoc licentioſe finxit, ſignificat actionem Naturæ, quam præcedente cura cum intenderet, poſt longius plerumque temporis ſpatium producit, vel Medicus illius ſubſecuturæ in ſolatium ægrorum morbo chronico correptorum ſpem facit, etſi quandoque falſam, & prolixius de hac *hyſterergia* differit *in Miſcell. Medico-Pract. Part. II p.* 474. *ſeqq.*

(π) *Hyſteria*, V. Hyſtericus.

Hyſtericus, ὑςερικὸς, *Uterinus*. Generaliter dicitur de omnibus morbis *uterinis*, & de ægris, quæ illis morbis correptæ ſunt, Dieter. *n.* 879. Specialiter vero & uſitatius accipitur de *ſuffocatione uteri* & *ſtrangulatione*, Græce πνὶξ ὑςερικὴ dicta, cujus morbi natura quamvis ſit intricatiſſima, mihi tamen videtur præ aliis illum explicaſſe Willis *in Patholog. Cerebri c.* 10. Inque hoc ſolum hallucinatum eſſe, quod in affectionibus *hyſtericis* uterum falſo accuſari ſcripſerit, cum tamen in ſeqq. expreſſe fateatur, quandoque hunc affectum ab uteri culpa dependere. Poterit vero affectus ille hoc modo deſcribi: *Suffocatio uterina* eſt congeries quamplurimorum ſymptomatum, præprimis actionum animalium & vitalium diverſimode & graviſſime læſarum, proveniens a concurſu morborum diverſorum, cerebri, cordis, & uteri, propter ſucci nervoſi & ſanguinis impuritatem, & motum inordinatum, per effluvia exploſiva, aut etiam congelativa ex retentis vitioſis portionibus ſeminalibus, aut ſanguineis menſtrui collecta inductum, genitorum. Jungatur & Barbetr. *Pr. Med. lib.* 4 *c.* 9. De ſymptomatum farragine lege etiam Dieter. *d. l.* Caſp. a Rejes *C. El. Q.* 46. & 79. Fœminæ quoque *ſuffocatione uteri* laborantes vocantur ὑςερικαὶ. Hippocr. 1. *prorrhet. ſ.* 3. *t.* 27. *Coac. t.* 349. 554. Medicamenta quoque contra morbos uterinos vocari *Hyſterica*, patet ex Diſpenſatoriis, Libav. Schr. Fr. Hoffm. & aliis. E noviſſimis etiam Iunken in ea eſſe ſententia legitur, *ſuffocationem uterinam* & alios *uteri* morbos vulgo creditos exceptis vitiis ſanguinis menſtrui eſſe potius lieni & vitiatis ſanguini ſpiritibuſque animalibus adſcribendos, *Chym. Exp. Cur. Part. II. ſect.* 1. *c.* 21. *p. m.* 730. *ſeqq.* Enimvero nobis videtur, hos & alios ſuffragantes committere fallaciam oppoſitorum.

(π) *Hyſteritis*, Inflammatio uteri. Cull. V. Metritis.

(π) *Hyſterocele*, Hernia uteri ventralis, vel inguinalis.

(π) *Hyſteroloxia*, Obliquitas uteri. Sauvag.

Hyſteron, ὕςερον, vocatur *Secundaria*, eſtque idem quod τὸ δευτέριον. Vide *Deuterion.* Uſurpatur & in plur. num. τὰ ὕςερα. Galen. 5. *aph.* 35.

(π) *Hyſteroptoſis*, Uteri, vel vaginæ procidentia. Sauvag.

(π) *Hyſterophiſe*, Tumor hypogaſtrii ab utero flatu diſtento V. Phiſometra.

Hyſterotomotocia, ὑςεροτομοτοκία, dicitur *Partus Cæſareus* ſive Cæſar. Vide *Cæſar*, & ὑςεροτομία ſectionem ipſius uteri in genere ſignificat.

Hyſtris, ὕςριξ, nomen eſt animalis, cujus duæ conſtituuntur ſpecies, terreſtris alia, alia marina. Vocatur & *Porcus ſpinoſus*. Hujus deſcriptionem & uſum in cibo & Medicina tradit Aldrovand. *lib.* 2. *de quadr. dig. vivipar. c.* 38. Vivum quoque Ann. 1684. Norimbergæ & hic Altdorfi ſpectare licuit ex India allatum, ſi fides habenda ejus poſſeſſori, corpore nigricante, & aculeis elegantibus variegatis ex albo & nigro colore conſtans. Vocavit autem *Sayda*, & confirmavit, quod potu plane abſtineret.

I.

JAcens, κατακείμενος, dicitur proprie de corporis, aut membri ſitu, vel poſitu, cum ceſſatione actionum, muſculis & tendinibus propriarum, Galen. *l.* 2. *de muſcul. c.* 7. Qua ratione & καθίζειν huc pertinet, vide apud C. Hoffmann. *Comm. Gal. de U. P. n.* 123. Aures *jacentes* vocantur, quæ nondum ſubriguntur, Scribon. Larg. *num.* 13. Tropice Natura *jacens* Helmontio dicitur, quando morbus in gradum ſurrexit, & naturæ nupſit intime, h. e. quando cauſa morbifica ſupprimere conatur vires vitales, ſive flammam vitalem, *tr. Natura Contr. neſcia*, *n.* 45.

Iacinthus, pro *Hyacinthus*. Vide ſupra. Lan. *l.* 3. *ep.* 1. *c.* 6.

Jactatio, ἀλύκη, ῥιπζασμός, Vide *Alice*. Dicitur & *Jactare*, Gr. σαλεύειν, quod fere idem eſt, ac divergere, Hipp. 3. *de artic. t.* 95. Alias *jactatio* quoque ſignificat *gloriationem*, vel laudem propriam. Hinc & Gal. a nonnullis *Jactator* dictus fuit teſte Ant. Muſ. Braſſavolo *in indic. ad Gal. libros*.

* *Jaculatio*, ῥίψις, quo nomine apud Platonem quandoque omnis ſive lapidis, ſive jaculi, ſivo alicujus alterius projectio venit: nihilominus duas præcipuas illius ſpecies effeciſſe videtur 8. de legi. dial. alteram τοξικὴν, alteram ἀκόντισμα vocans, quarum duarum Apollinem, atque Æſculapium præſides extitiſſe tradit Galenus: nos cum Mercuriali primam ſagittationem, ſecundam jaculationem cunctos fere latinos ſecuti nuncupabimus. Quod medico ſcire non inutile eſt, hoc erat exercitationis genus, quo aut ſagittarii ſolis brachiis ſe movebant, aut jaculatores in jactu brachia contorquebant, extendebantque. Et præterea dorſum, nec non femora pedibus immotis flectebant, quemadmodum temporibus noſtris, quos pali jaculatores appellant factitare videmus. Utrique tamen in hujuſmodi exercitationibus non paucis viribus indigebant: unde non ſine ratione Hippocr. l. de A. L. A. multos ex Scythis præ impotentia humiditatis humerum, neque arcum intendere neque telum contorquere potuiſſe tradidit. Porro medicinæ gymnaſticam jaculationes, atque ſagittationes pro ſanitatis adminiculis in uſu habuiſſe, licet apud Auctores raro ſcriptum inveniatur, inde tamen conjicere poſſumus, quod Antiqui, referente Galeno eoſdem medicinæ & ſagittationis, jaculationiſve Deos Apollinem nempe, & Æſculapium, ut modo dixi, effecerunt.

Jaculus, ἀκοντίας, nomen ſerpentis venenoſiſſimi, cujus deſcriptionem, venenum, & uſum in Medicina tradidit Aldrov. *Hiſt. ſerp. & drac. l.* 1. *c.* 13.

Iænomæ, ἰαίνομαι, ſignificat *refocillor*, tranſlatione facta a plantis, & herbis, quæ pluvia aut rore perfuſæ reficiuntur, & veluti exhilarantur. Uſus Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XCV.* 4. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 276. Lindenus vero prorſus contrariam tribuere conatur huic verbo ἰαίνεσθαι ſignificationem, videlicet quod denotet *deficere*, ſolvi, fatiſcere, & fere idem eſſe quod καρδιώττειν. *Ex. XIII.* §. 140. 141. Proprie alias ſignificat *fervefio*, calefio, uti patet ex Henric. Stephani *Theſauro Græco Latino. T. V. p.* 1065.

Jalappa, *Jalapium*, vide *Gialappa*.

Ialemos, ἰάλεμος, *frigidus*, nullius pretii. Dicitur de Medico inepto, qui nullam medendi rationem ſequitur, ab *Ialemo*, Calliopes filio, qui in carmine fuit ineptiſſimus; unde proverbium: *Ialemo frigidior*. Uſus Gal. *l. de præcognit. ad Poſthum. c.* 3. Jung. Eraſm. *Adag. Ch. II. cent.* 10. *prov.* 86.

Iamblichi ſales, ἰαμβλιχοῦ ἅλες, dicitur genus ſalis ex multis rerum generibus compoſiti, cui vis maxima humores crudos concoquendi. Compoſitionis vero hujus inventor fuit *Iamblichus*.

Janitor, πύλωρος, vide *Pylorus*.

Janitrix, vide *Portæ Vena*.

Janua, θύρα, quid ſit, notum eſt. Uſus Hipp. ad repoſitionem articulorum, uti patet ex 1. *de art. t.* 23.

Iaomæ, ἰάομαι, ſignificat *ſano*, medeor, curo, Hipp. 2. *aphor.* 22. *&* 6. *aphor.* 12. Ab hoc verbo & *Ars Medica* & *Medicus* nomina ſua acceperunt. Dieter. *n.* 399. de quibus p. p.

Japonica Vernix dicitur parata ex Gummi Laccæ ſpiritu vini rectificatiſſimo diſſoluto. Morley *Coll. Chym. Leid. c.* 508.

Iaſpis, ἴασπις, gemma dicitur, ſeu lapis pretioſus, opacus, ſed multorum generum. Dioſcor. *l.* 5. *c.* 160. ſeptem numerat. Plin. vero *l.* 37. *c.* 9. plures recenſet, quæ omnia collegit & excerpſit Rul. *in Lex.* Plura de *Iaſpidis* differentiis vide apud Chiocc. *in Muſ. Calceolar. ſect.* 3. *p.* 253. *ſeq.* ubi etiam de virtutibus hujus lapidis diſſerit. De viridis *Iaſpidis* facultate peculiari adverſus ſtomachi everſionem legatur Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Iaſpis viridis*. Langius vero exiſtimat, per *Iaſpidem viridem* intellexiſſe Galen. *Smaragdum*, *l.* 2. *ep.* 49. De ſingulari virtute ſanguinem ſiſtendi vide Hildan.

Cent.

Cent. 3. *Obſ.* 2. Quod *Iaſpis* carioſus fiat, teſtatur *Obſerv. in Eph. Nat. Cur. Ann. I. Obſ.* 154.

Iatraleiptes, ἰατραλείπτης, vocatur *Medicus unguentarius*, vel *reunctor*, qui unguentis & perfrictionibus corporis morbos curat. Talis fuit Diotas, teſte Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 5. Et hujuſmodi curandi ratio dicta eſt ἰατραλειπτικὴ, primum inſtituta a Prodico, Selymbriæ nato, Æſculapii diſcipulo, uti narrat Plinius *lib.* 29. *H. N. cap.* 1.

Iatreon, ἰατρεῖον, Ion. ἰητρεῖον, Hippocrati dicitur *Officina Medici*, vel Medica, in qua, quæ ad Chirurgiam pertinent, potiſſimum tractantur, & locus, in quo Chirurgia exercetur. Hipp. *l.* 1. *de iis, q. in Medicatr. f. t.* 5. *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 16. Latine *Medicatrina*. Confer & ad Linden. *Ex. X.* 2. 128.

Iatrice, ἰατρικὴ, ſcilicet τέχνη, id eſt, *Ars Medica*, Dieter. *n.* 399. Vide *Ars*. Ita vocavit Hipp. *l. de flatib. III.* 1. Latine etiam *Medicina* communiter vocatur, quamvis hoc vocabulum etiam pro remedio haud raro ſumatur. De definitione & diviſione, aliiſque præliminaribus ad *Medicinam* ſpectantibus videantur paſſim Inſtitutioniſtæ, & inter hos Sennert. Caſp. Hofmann. nec non noſtra Dogmata Medicinæ Generalia *in Præliminaribus*. Jungatur & Linden. *Medic. Phyſiolog. lib.* 1. ſeu Introductionem ad *Medicinam* comprehendens.

Iatrochymicus, ἰατροχυμικὸς, quaſi *Medicus Chymicus*, ponitur pro *Chymiatro*, Libav. *tr. de igne Natur. c.* 33. Ita & *Iatrochymia* legitur apud Jacob. le Mort *Chymiæ Medico-Phyſ. c.* 1. *p.* 2. & *Iatrochemia* in Joh. Conrad. Parchuſen *Pyroſophia*, ad differentiam Metallurgiæ, quemadmodum conſtat *ex Actis Eruditor. Lipſ. de Anno* 1698. *M. Decemb. p.* 559. *ſeq.*

Iatrophyſicus, ἰατροφυσικὸς, eſt epitheton ſcriptorum quorundam Medicis & Phyſicis utilium; & legitur de quibuſdam a Marco Florentinio editis *in Act. Erud. Lipſ. An.* 1702. *M. Dec. p.* 514. v. g. de canicularibus diebus, de polypo epidemico cordis &c.

Iatros, ἰατρὸς, vocatur *Medicus*; quo nomine non ſolum venit is, qui morbos curat, quæ quidem ſignificatio vocis ſtricta & propria eſt; ſed uſu quoque receptum eſt, ut & qui ſanitatem conſervat, ἰατρὸς appelletur, qui alias ὑγιεινὸς vocari ſolet. Plura de Medici perſona, officio, proprietatibus, ornatu, vide apud Hipp. *l. de Medico, de decenti ornatu*, Dieter. *d. l.* Lind. *Ex. I. II. & III.* C. Hoffm. *Orat.* 2. *Iſag. de Officio Medici*.

Ibex, ἴξαλος αἴξ, dicitur *Capra ſylveſtris*, cujus deſcriptionem & uſum in Medicina tradit Aldrov. *l.* 1. *de Quadrup. biſulc. c.* 13. Nonnullis appellatur *Capricornus*.

Ibis, ἶβις, nomen avis Ægyptiæ, ciconiæ valde ſimilis, ad aquas, præſertim Nilum fluvium, degentis, cujus ulterior deſcriptio cum uſu in cibo & Medicina habetur in Aldrov. *l.* 20. *Ornithol. c.* 3. Qua ratione avis hæc aquam marinam, aut Nili pleno gutture abſorbeat, & in anum roſtro intruſo eructet, atque ita clyſteris uſum docuerit, legi poteſt apud Lang. *l.* 2. *ep.* 2.

Icelos, ἴκελος, idem quod ὅμοιος, *æqualis*, *ſimilis*, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXIIX.* 3. & *l.* 2. *XXV.* 27. *l.* 3. *Epid. ſ.* 3. *l.* 23. *l.* 1. *de R. V. I. A. t.* 35. Nonnulli cum aſpiratione legunt ἵκελος.

Iceſion, vide *Hiceſion*.

Ichneumon, ἰχνεύμων, nomen animalis quadrupedis amphibii, quod alias *Lutra Ægypti* vocatur, cujus deſcriptionem, uſumque in cibo & Medicina tradit Aldrov. *l.* 2. *de Quadr. digit. vivip. c.* 14. Meminit & Galen. referens inter pugnacia animalia, & cum aliis concertantia, *l.* 5. *de decr. Hip. & Plat. c.* 5. *Ichneumonem* utriuſque ſexus genitalia habere, teſtatur ex Æliano Caſp. a Rejes C. *Elyſ. q.* 48. *n.* 5.

Ichnos, ἴχνος, dicitur ima pedis pars, quæ *veſtigium* etiam Latinis dicitur, item *ſolea*, cutis illa pedis dura, craſſa, & calloſa, Galen. *c.* 2. *de fractur. t.* 10. unde & *Veſtigium* pro ipſo *Pedio* ponitur, Veſal. *l.* 1. *de H. c. F. c.* 33. quamvis & Hippocr. uſurpet de *ſolea* artificiali, ex pelle non admodum dura parata, 4. *de artic. t.* 9. Jung. Foeſ. *p.* 292.

Ichor, ἰχὼρ, vocabulum valde πολύσημον eſt, ita, ut tam late pateat, quam late vocabul. ὑγρὸν, ἢ ὑγρότης, *humidum*, aut *humiditas*. Variam hanc & nimis amplam ſignificationem veluti in faſciculum collegit C. Hoffmann. *ſpec. tract. de Ichoribus*. Relictis vero aliis ſignificationibus, illas ſaltem, quæ ad hominem & forum Medicum ſpectant, paucis exponere libet. Accipitur interdum ἰχὼρ in ſtatu naturali, & Phyſiologice pro *ſero ſanguinis*, ὀῤῥῷ, ceu vehiculo, h. e. portionibus aquoſis, Galen. *l.* 2. *de Element. c.* 2. *in* 6. *Epid. t.* 38. Interdum Pathologice & in ſtatu p. n; & quidem duplici modo: uno, quando in ſanguine ſaltem copia excedit, dicitur *ichor mitis*, πρᾶος, unde fit αἷμα ὑδατῶδες, ſanguis aquoſus: altero, quando præter copiam etiam qualitate acri, ſalſa & mordaci magis minuſve peccat, & vocatu *Ichor acris*, Platoni ἄγριος. Hinc red-

redditur αἷμα ἰχορωειδὲς, aut ἰχωρῶδες ſanguis *ſeroſus*, quæ ſignificatio videtur uſitatior eſſe, Galen. *d. l.* Vide Mercurial. *l.* 4. *V. L. c.* 12. Caſpar Hoffmann. *d. l.* Foeſ. *p.* 292. *ſeqq. Sanies* quoque ſive tenius excrementum ex ulceribus effluens ἰχὼρ vocatur Celſo *l.* 5. *c.* 26. Specialiſſime etiam liquor ille ex vulneribus articulorum, & nervoſarum partium cum dolore graviſſimiſque aliis ſymptomatibus *Ichor* appellatur, qui alias *Meliceria* dicitur Hildano *tr. de Ichore & Meliceria*. Vide ſupra *Hydarthros*. Tandem & *Ichoris* vocabulum tribuitur liquoribus ex aliis corporibus deſtillantibus. Ita ſuccus ex jecinore aſſato hircino extillans ἰχὼρ vocatur Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8. *fin.* Latine *Cruor* dici poſſet, & Aetius cochlearum magnarum terreſtrium deſtillantem ſuccum ἰχῶρα vocavit, teſte Foeſ. *d. l.*

Ichoroides, ἰχωροειδὴς, vide *Ichor*.

Ichthya, ἰχθύη, vel ἰχθύα, ſignificat juxta Erotianum *in Onomaſt. p.* 54. d. *limaturam*, *ſcobem*, aut ramentum, idem quod ῥίνωμα, ἢ πείσμα. Alias *ſquatinæ marinæ pellem* ſignificare dixit Galen. *in exeg. voc. Hipp.* Locus eſt apud Hipp. de exſectione fœtus, *l.* 4. *Unguis* quoque *ferreus*, vel *uncus*, qui ad fœtus extractionem uſurpatur, vel ex ſquamarum piſcis vel ab hami piſcatorii ſimilitudine ἰχθύα vocatur, teſte Galen. *d. l.* Foeſ. *d. l.* Gorr. Vocatur alias ὄνυξ. Vide *Onyx*.

Ichthyelæum, ἰχθυέλαιον, i. e. *Oleum ex piſcibus*. Joh. Laurent. *Amalth. Onom. p.* 436.

Ichthyema, ἰχθύημα, proprie vocatur *ſquama* piſcium. Tropice vero tribuitur vocab. hoc ſcobi, *ramentis*, & limaturis, & corticum præſegminibus apud Hipp. *l. de ulcer.* X. 1. 2. *XIII.* 7. 8.

Ichthyocolla, ἰχθυοκόλλα, & nomen piſcis eſt cetacei, oſſibus & ſpinis carentis, cujus deſcriptio & uſus in cibo & Medicina habetur apud Aldrov. *lib.* 5. *de Piſc. c.* 4. Deinde ita dicitur *glutinum*, vel ex illo piſce, vel alio glutinoſo, qui *Morua* ſive *Molva* dicitur (Aldrov. *l.* 3. *c.* 6.) paratum; de cujus uſu in Medicina videatur Dioſcor. *l.* 3. *c.* 102. Ægin. *l.* 7. *c.* 3. Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 81. Ad vinorum defæcationem etiam adhiberi, & pro illo uſu per aliquot ſeptimanas opus habere maceratione, ſcripſit Jac. le Mort. *Pharmac. Med. Phyſ. c.* 10. *p. m.* 80.

Ichthyophagus, ἰχθυοφάγος, qui piſcium eſu delectatur. Legitur apud Foreſt. *l.* 10. *Obſerv.* 10. *Schol.*

Ichthys, ἰχθὺς, id eſt *Piſcis*. Referuntur *piſces* inter alimenta humidiora, præſertim recentes. Dividuntur in marinos, fluviatiles, lacuſtres. De quibus omnibus vide Aldrov. *Tom. de Piſcib.* C. Hoffmann. *Inſtit. Med. lib.* 5. *cap.* 22. & alios.

Icmaleos, ἰκμαλέος, dicitur ſatis humidus, *humectus*, Hippocr. *l. de nat. puer. XXVI.* 5. 11. *l. de genitura VI.* 2. *VII.* 4. *l.* 1. *de morb. mul. III.* 6. 10. *XVI.* 9.

Icon, εἰκών, vide *Imago*.

Ictar, ἴκταρ, idem ſignificare Atticis, quod ἐγγὺς, i. eſt *prope*, ſcribit Galen. *in Expoſitione voc. Hippocr.* quod vero apud Hippocr. *l.* 11. *de morb. mulier.* vox hæc pudendum muliebre ſignificet, ſicut Foeſ. locum invenire non potuit, ſic nos etiam fruſtra inquiſivimus. Interea videatur Foeſii judicium de hoc vocabulo *Oeconom. p.* 279.

Icterias vocatur gemma aliti lurido ſimilis, ideo exiſtimatur valere contra regium morbum. Eſt & alia eodem genere liquidior, tertia folio viridi ſimilis, latior prioribus, pene ſine pondere, venis luridis. Quartum genus in eodem colore nigris venis deſcendentibus. Plin. *l.* 37. *H. N. c.* 10.

(Π) *Ictericodes*. Auriginoſa febris, quæ cutem colore flavo inquinat citra hepatis inflammationem. Vog.

Ictericus, ἰκτερώδης, vide *Icterus*.

Icteritia, idem quod *Icterus*. *Icteritia rubra* vocatur etiam eryſipelas, apud Walther. *Sylv. Med. p.* 572. 779. Alba, idem quod chloroſis, ſive morbus virginum, *d. l.*

Icterus, ἴκτερος, alias *Morbus Regius*, *Arquatus*, *Aurigo*, eſt affectus p. n. & inter ſymptomata tertiæ claſſis, videlicet qualitatum mutatarum referendus. Eſt enim in toto ambitu corporis externo coloris nativi in flavum permutatio, proveniens a bilis flavæ retentæ diffuſione facta, obſtructiones vaſorum & organorum bilis ſegregationi dicatorum, & intemperiem viſcerum bilioſam præſupponente. Dicitur & *Icteritia*. Plura qui de hujus morbi natura, differentiis, ſymptomatibus, & curatione ſcire deſiderat, ille conſultat Practicos, quorum ſcrinia compilare non eſt noſtri inſtituti. Quod attinet generalia, legatur Dieter. *n.* 403. Paracelſus *Icteritiæ* naturam deducit e triplici ſale in unum commixto, videlicet e vitriolo puro, ſale myſeo, & liquore ſulphuris reſoluti, *l. de Icteritiis c.* 1. Helmontius cauſam *Icteri* collocat in fermento p. n. ventriculi virulento, quod pylorum ſi male affectat, ut digeſtiva, ſimulque diſtributiva alienentur, *tr. Schol. Hum. paſſ.*

paſſ. decept. c. 5. Potiſſima diviſio *Icteri* eſt in *Flavum* & *Nigrum*. Ille etiam intelligitur per *Icterum* ſimpliciter dictum. *Niger* dicitur a colore cutis lurido, propter bilem corruptam, putreſcentem, & proportionibus acidis atrabiliariis infectam. Imprimis vero obſtructiones pancreatis & lienis hic peccant, ſymptomatiſque hujus auctores fiunt. Confer *ad Ephem. N. Cur. Ann. I. Obſ.* 87. Qui *Ictero* flavo corripiuntur, vocantur Hippocrati ἰκτεριώδεες, aut ἰκτερώδεες, *Icterici*, 5. *aph. 62.* ita oculi quoque *auriginoſi* hoc nomine veniunt *Coac. t.* 338. *l.* 2. *de morb. mul. LXIV.* 12. Color *auriginoſus* corporis, *l. de nat. mul. XV.* 7. *l.* 2. *de morb. mul. XIV.* 7. *XV.* 8. Vide Foeſ. *p.* 280. *Icterus* quoque vocatur avis, *Galbula* alias dicta, de qua ſupra, vide *Galbulus*.

Ictis, ἰκτὶς, æquivocum eſt. Vel enim idem, quod ἰκτῖνος, & ſignificat avem rapacem, *milvum*, cujus deſcriptio cum uſu in cibo & medicina videatur apud Aldrov. *l.* 5. *Ornith. c.* 15. Gal. *l. de Ther. ad Piſ. c. 9.* Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 58. Vel denotat animal quadrupes, quod Latine *viverra*, *furo*, & *muſtella ſylveſtris* vocatur, cujus hiſtoriam tradit idem *l. de Quadr. dig. vivipar. c.* 16. Jung. Foreſt. *l.* 19. *Obſ.* 15. *in Schol.* vocatur & Putorius & a Scaligero catus fœtens, notante J. J. Wagnero *in Hiſtor. Helvet Curioſ. ſect.* 4. *artic.* 2. *pag.* 182.

Ictus, πληγὴ, vel dicitur de motu arteriæ in pulſu, qui *Diaſtole* arteriarum vocatur, Galen. *de pulſ. ad tyr. c.* 4. *&* *l.* 4. *de dignoſ. pulſ. c.* 1. vel uſurpatur de læſione quadam violenta extrinſecus corpori illata, Hipp. 7. *aph.* 14. Ita *ictus* calami, Galen. *l.* 3. *de fac. parab. c.* 100. *Ictus* aranearum, ſcorpionum, vocantur πληγαὶ, Æginet. *l.* 5. *c.* 7. *ſeqq.* & alibi. Uſurpatur & ſæpe adjective *ictus*, pro *percuſſus*, πληκτὸς, Dieter. *n.* 85. Foreſt. *Chirurg. Obſ. l. 6. O.* 22.

Idam, id eſt *pulmentum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Idea, ἰδέα, aliquando & εἰδέα, idem ſignificat, quod εἶδος, & accipitur cum pro integra alicujus rei natura, ita *Idea morbi* idem, quod *natura morbi*. Gal. 3. *de criſ. c.* 4. tum de externa ſaltem forma, figuratione, conformatione. *l.* 2. *de Uſu Part. c.* 17. *in princ.* Vide J. Alex. *annot. in l.* 2. *Galen. de cauſſ. Sympt. c.* 2.

Idiocraſia, ἰδιοκρασία, idem quod ἰδιοσυγκρασία. Legatur in Jul. Alex. *Indice Tom. I.* Vide *Idioſyncraſia*.

Idiognomon, ἰδιογνώμων, dicitur Hipp. *pertinax*, & in opinione concepta permanens, Hipp. *l. de A. L. & Aq. LVI.* 6. quibus conjunguntur αὐθάδεες, ſibi nimis placentes, *LIIX.* 4.

Idiopatheia, ἰδιοπάθεια, *proprius affectus*, qui & πρωτοπάθεια, i. e. *primarius affectus*, qui ab alio morbo non dependet, vocatur. Hinc opponitur συμπάθεια, vel δευτεροπάθεια, *morbus per conſenſum*, a priori dependens, Galen. *l.* 1. *de L. Aff. c.* 3. Jul. Alex. *in Not. ad h. l.* quamvis Rolf. arbitratus ſit, πρωτοπάθειαν, & ἰδιοπάθειαν, item δευτεροπάθειαν & συμπάθειαν non eſſe prorſus ſynonyma, ſed & ἰδιοπάθειαν eſſe δευτεροπάθειαν *Ord. ac Meth. Med. Special. comm. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 4.

Idioſyncraſia, ἰδιοσυγκρασία, i. e. *corporum proprietas* & convenientia, & cujuslibet peculiaris temperatura, Galen. *l.* 3. *meth. med. c.* 2. & Jul. Alex. *Not. ad ill. loc.* Hanc ineffabilem, ſive exactiſſima ſcientia comprehenſibilem recte dixit idem Gal. *d. l. c.* 7. *& l.* 1. *ad Clav. c.* 1. Inexplicabilis ſingularis temperamenti ratio Philoſophis & Medicis ἰδιότης ἄῤῥητος, Rhod. *in Not. ad Scrib. ſub fin.* Poterit vero hoc vocabulum exponi de ſpecifica proprietate, quæ adhuc facilius comprehenſibilis, & de individuali, ſive ſingulari, quæ omnino certo determinari & deſcribi nequit. Hujus exempla vide paſſim, v. g. Rolf. *d. l. l.* 4. *ſ.* 2. *c.* 5. Ephem. N. Cur. *Ann. II. Obſ.* 10. 11. 71. 205. *ſeq.* Caſp. Rejes *q.* 84. *num.* 7. 8.

Idiota, ἰδιώτης, duplicem habet ſignificationem: (1) ſignificat *hominem privatum*, qui nullum munus publicum obit, neque oppido aut genti preæſt. Græce ἰδιοπραγέων quoque dicitur. Occurrit apud Hipp. *l. de ſal. diæt. t.* 1. Adde Gal. *comm. ad h. l.* & Foeſ. *p.* 277. Deinde (2) ſignificat rudem, *plebejum*, rei alicujus ignarum, Gal. *l. de S. F. c.* 19. *& c.* 3. *in* 1. *prorrh. t.* 32. C. Hoffmann. C. *in Gal. de U. P. n.* 506. Specialiter vero *Idiotæ* vocantur Medici imperiti, qui contemptores ſunt verarum artim, etſi falſarum peritiſſimi ſunt profeſſores.

Idiotropha, ἰδιότροφα, dicuntur animalia, quæ ſui generis cibis utuntur. *Diction. Græco-Lat.* Budæi aliorumque.

Idiotropia, ἰδιοτροπία, idem ſignificat, quod ἰδιοκρασία, vel ἰδιοσυγκρασία, vide *Idioſyncraſia*. Legitur apud Franc. Bonamicum *l.* 4. *de Aliment. c.* 33. *p.* 576. *& c.* 34. *p.* 579. h. e. propria & individualis indoles temperamenti & natura.

Idnoo, ἰδνόω, ſignificat *incurvo*, inflecto, intor-

torqueo. Uſurpatur ab Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. III.* 2. *XXII.* 2. Hinc compoſitum πειδυεμαι, obtorqueor, *circumſideo*, quod legitur *d. l. LX.* 3. Jung. Foeſ. *d. l.*

Idos, ἴδος, idem quod ἱδρὼς, *ſudor*. Legitur apud Hippocr. *Coac. t.* 106. quamvis Linden. ἰλέων ſcripſerit, volvulus, ſed Holler. magis probat ἰδέων, *com. in l.* 3. *Coac. t.* 31. *p.* 164. Unde & verbum ἰδίειν, *ſudare*, quod occurrit *l.* 1. *de morb. mul. LXVI.* 12.

Idroagira, id eſt *aqua alkali*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Jecoraria, vide *Hepaticus*.

Jecoroſus, idem quod *Hepaticus*. Linden. *Ex. IX.* §. 7.

Jectigatio, μαλμὸς, fere idem quod *palpitatio*, vocatur motus quidam tremulus, inordinatus convulſivus, ſive ſpaſmodicus, vel totius corporis, vel cordis, ſive partis alterius, proveniens a ſucco nervoſo, vel ſpiritu animali in fibris nervoſiſque aliis partibus per halitus acidos, nitroſos, agitaio & irritato.

Jecur, ἧπαρ, vide *Hepar*.

Jejunium, νηςεία, dicitur *abſtinentia* a cibo & potu. Hanc ſenes facilius ferunt, Hippocr. 1. *aph.* 13. Vide Dieter. *n.* 571. Vide *Abſtinentia*.

Jejunus, νῆςις, dicitur, qui cibum non aſſumpſit, item qui priora alimenta jam concoxit, Scrib. *n.* 78. 109. 111. ut ita corpus ſit vacuum. Hinc & inteſtinum inter tenuia ordine ſecundum *Jejunum* appellatur, quod ſemper vacuum & inane reperiatur, Gal. *l.* 6. *de adm. An. cap.* 9. *l* 5. *de U. P. c.* 3. Barthol. vero limitavit per utplurimum, *l.* 1. *An. c.* 10.

Jentaculum, ἀκρατισμὸς, vocatur aſſumptio alimenti circa horas matutinas. Hoc conceſſum & utile eſſe aſſuetis, docet Rolfink. *Obſ. ac M. Med. Sp. l.* 3. *c.* 57. Imprimis vero pueris hoc neceſſarium eſſe, patet ex Mercuriali *l.* 4. *V. L. c.* 17. Vide *Acratiſmos*, & Lind. *Ex. IX.* §. *66. 67.*

Ietreon, ἰητρεῖον, vide *Iatreum*.

Iffides, id eſt *Ceruſſa*, vel *cinis plumbi*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Igde, ἴγδη, *pilam* ſignificat, in qua condimenta permiſcentur & contunduntur. Legitur apud Hippocr. *in notis ad l.* 1. *de morb. mul. III.* 3.

Ignavia, ἀργία, νωθρότης, idem quod *pigritia*, quid ſignificet, notum eſt. Opponitur corporis *agilitati*, & ad labores promptitudini. Quod ſi præternaturalis fuerit, & a cauſſa interna, oritur ab humoribus lentis, frigidis, minuſque ſpirituoſis, Galen. *com.* 1. *in* 1. *prorrh. t.* 13. Quod ſanitati corporis noceat, vide ſupra *Argos*. Quod menti officiat, vide apud Linden. *Ex. I.* §. 39.

Ignis, πῦρ, eſt vocabulum πολυώνυμον, & latiſſimæ ſignificationis. In genere ſignificat id, quod est inter omnia, quæ ſub ſenſus cadunt, calidiſſimum, Galen. *l.* 1. *de temper. c.* 9. & alibi, quod Helmont. negavit, eſſe ſubſtantiam. Quemadmodum Helwigius aliique negarunt eſſe elementum, ſed eſſe productum ex elementis vel ſale naturæ per motum p. n. & violentum, quamvis alii rurſus illam impugnaverint opinionem, quod Phyſicis dirimendum relinquimus. Non incongrue dividitur *ignis* in *actualem* & *potentialem*. Ille eſt vel cæleſtis aut ſolaris, vel terreſtris & vulgaris. Hic eſt motus particularum de loco in locum mediantibus particulis moventibus præparatus. Ex ſpecialibus ſignificationibus receptiſſima, quando ſignificat *ignem* urentem ſive focarium, vel coquinarium, qua flammantem, qua candentem, per quem *prunæ* intelliguntur. Vocatur & *artificialis*, cujus uſus adeo multiplex eſt in Medicinæ partibus, diætetica, pharmaceutica, & chirurgica, ut inſtituti noſtri ratio non permittat, illos uſus ſpeciatim adducere. Videantur Schroder. item Diſpenſatoria. Libav. *Theatr. Chym.* Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 12. Fr. Hoffmann. negavit, *ignem* eſſe univerſalem omnium corporum mixtorum analyſtam, *Clav. Schroder. l.* 1. *c.* 11. Quoad uſum chirurgicum *Ignis* nomine apud Hippocr. 8. *aph.* 6. non ſolum venit *ignis* ipſe, aut quod *ignem*, vel *igneam* qualitatem actu habet, ut *ignitum* ferramentum, lignum, fungus, radix, ſulphur, *ignita* aqua, oleum, butyrum, ferventia; ſed etiam quæ poteſtatem cauſticam, ſive urentem obtinent, ut cauſticum medicamentum, quale eſt cauterium potentiale vulgo nominatum, oleum cauſticum, quale eſt vitrioli, aqua cauſtica, aqua ſeparationis nominata, capitellum, & cætera pyrotica. Liebaut. *in Schol. ad dictum aphoriſmum*. Dieter. *n.* 744. Deinde per *Ignem* intelligitur vel principium aliquod calidum corporum naturalium ſimpliciſſimum, alias *ignis* elementaris, item *ignis* Naturæ vel naturalis dictum, Schroder. *l.* 1. *c.* 5. Caſp. Hoffmann. *comm. de Uſ. Part. n.* 305. Vocatur alias & *ſulphur*, ſive illud calidum actu, ſive poteſtate inſit. Huc pertinet *ignis vitrioli*, ſive *ſulphur Veneris*, apud Helmont. *tract. Lithiaſ. cap.* 8. Huc quoque referre libet *ignem ſubterraneum*, cujus beneficio ferveſiunt aquæ thermales, de quibus Lang. *l.* 2. *ep.* 52. Vel ſpecialiter accipitur de

prin-

principio vitali animatorum, quod alias *calidum nativum*, *flamma vitalis*, *biolychnium*, *Spiritus vitalis*, appellari ſolet, de quibus terminis ſupra dictum eſt, Lind. *Ex. XII.* §. 140. *XIV.* §. 48. De *igne* ex corporibus hominum etiam cum ſcintillis emanante vide Caſp. a Rejes *C. El. q.* 35. Pathologice vocab. *ignis* & Græcum πῦρ, diverſis morbis tribuitur, v. g. *Febri*, præſertim *ardenti*, Hippocr. frequentiſſime *in Epid. de Glandul. & l. de morbis*, quæ loca adduxit Foeſ. *in Oecon. p.* 545. Confirmat Keuch. *ad Seren. not. p.* 268. vel *Eryſipelati*. Vide *Eryſipelas*. Vel *Herpeti* fero, qui *Zona*, alias *Ignis Perſicus* vocatur, Rhod. *ad Scribon. pag.* 122. Keuch. *ad Seren. p.* 246. *ſeqq.* Vel *impetigini*, quæ *ignis volaticus*, *volagrius*, *ſylvaticus* dicitur Fallop. *de Ulcer. c.* 15. *Tom. I. p.* 615. Plura de diverſis *ignis* ſignificationibus legantur & apud Beker. *in Oedipo Chym. Tit.* 4. §. 2.

Ignitio, πύρωσις dicitur *calcinatio*, corpora *ignis* violentia in calcem reducens. Eſtque duplex: *combuſtio* & *reverberatio*. Rul. & Iohnſ. De quibus nominibus *ſuis locis*.

Ignivorus, πυροφάγος, vide *Pyrophagos*.

Ignorantia, ἄγνοια, & in ægrotis & in Medicis peſſimum eſt malum. Illud fatetur Hipp. 1. *prorrh. ſ.* 2. *t.* 30. Junge Galen. *Comm. ad hunc locum*. Hoc Galen. *lib.* 13. *meth. med. c.* 14. *fin.* ubi Græce vocatur ἀμαθία, Lang. *l.* 1. *ep.* 2. Helmontius quadruplicem non inepte numerat *ignorantiam Medicam*, nimirum *inſcitiam* cauſſarum, modi fiendi, remedii & coaptationis, *de Lithiaſ. c.* 5. *n.* 4. Præſtat autem fateri *ignorantiam*, quam falſa operoſe docere, C. Hoffmann. *in Gal. de U. P. n.* 530.

Ignys & *Ignye*, ἰγνὺς & ἰγνύη, dicitur *Poples*, poſterior pars genu. Hippocr. *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 6. Linden. *Phyſiol. Med. l.* 2. *c.* 12. §. 116.

Ile, idem quod κενεὼν, item *Ilia*. Vide *Ceneon*, *Ilia*.

Ilech, *Ylech*, eſt terminus Paracelſicus, & videtur idem notare, quod principium & primum aliquod. Ruland. & Iohnſ.

Ileidos eſt aer elementalis, heoa pheresbios, (ἕωα φερέσβιος, h. e. *aurora*, vel *diluculum*, *vitam afferens*) *Cælum*. In homine vero eſt ſpiritus, qui tranſit per omnia membra. Ruland. & Iohnſ.

Ileum, εἰλεὸν, vide *Eileum*.

Ileus, εἰλεός, vide *Eileos*.

Ilia vocantur cavitates laterales hypogaſtrii, quæ & λαγόνες & κενεῶνες vocantur, item Ile. Barthol. *libell.* 1. *Anat. cap.* 1. Hinc & *Oſſium innominatorum*, quod conſtat ex tribus *oſſibus*, *ilium*, *pubis*, & *iſchio*, per cartilagines junctis, primum *os ilium* ideo dicitur, quia cavitatem illam continet, & inteſtinum *ileum* recipit. Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 16.

Iliaca paſſio. Vide *Eileos*. *Iliaca vaſa*, venæ & arteriæ, videantur in Anatomicis. *Iliacus* muſculus dicitur flectens femur ſecundus apud Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 11. *p.* 579.

Iliadus, *Iliadum*, *Iliaſter*, *Ileides*, (ſcribuntur etiam per y) ſunt figmenta Paracelſica, magis rem obſcurantia, quam declarantia, cum non uno eodemque modo ſemper accipiantur. *Iliaſter* in genere dicitur occulta naturæ virtus, ex qua res omnes habent incrementum, aluntur, multiplicantur, & vegetantur, de quo legatur Paracelſ. *de meteoricis generation.* Varie autem ſumitur vel de elementis, vel de homine. In elementis potentia ſive virtus eſt naturæ vegetativa, eaque quadruplex juxta numerum elementorum. Vocatur *Chaos*. *Iliadus* quoque dicitur ſpiritus mineralis, quem omne elementum in ſe habet, & qui facit omnes morbos. *Iliadus* etiam facit criſin. Ex *iliado* omnes ægritudines veniunt; & in *Iliado* omnes res, omnia ſimplicia conſiſtunt, & alia ſanitatem dant, alia ægritudines. Hæc ex Paracelſ. *l.* 2. *de Tartar.*

Ilingos, ἴλιγγος, dicitur *tenebricoſa vertigo*, qua omnia circumagi videntur. Præcedit plerumque epilepſiam, vel apoplexiam, Hippocr. 3. *aphor.* 17. 23. 31. idem quod σκοτόδινος, Dieter. *n.* 405. Vide *Dinos*. Hinc febres cum *vertigine* vocantur ἰλιγγώδεες πυρετοὶ, Hippocr. *Coac. t.* 106. id eſt *vertiginoſæ*, Foeſ. *Oec. p.* 280.

Iliſcus, dicitur Avicennæ *amor inſanus*, ſive delirium ex nimio amore, notante Foreſto *lib.* 10. *Obſ.* 26. *in Scholiis*.

Ilium, vide *Ilia*.

Illæno, ἰλλαίνω ſignificat *oculos contorqueo*, diſtorqueo, & uſurpatur aliquoties ab Hippocr. v. g. *l.* 3. *Epid. ægr.* 3. & 11. *l.* 4. *Epid. IV.* 18. *Coac. t.* 218. *fin. lib.* 3. *de morb. XIII.* 4. Unde & affectus ille oculorum eidem vocatur ἴλλωσις, *oculorum perverſio*, ſive diſtortio, 1. *prorrhet. ſect. t.* 35. (quamvis a quibuſdam ἴλλωσις ibidem legatur, quam tamen lectionem improbavit merito Caſp. Hoffmann. in ἀνεκδότοις ad *h. l.*) *Coac. t.* 314. Dicuntur etiam alias ἰλλωδὴν ὄμματα *oculi contorti*, perverſi, *l.* 1. *de morb. mul. LXX.* 12. Jung. Foeſ. *d. l.* Idem eſt quod *Strabiſmus*, eſtque motus convulſivus muſculorum oculos moventium, Gal. *l.* 2. *de*

de ſympt. cauſſ. cap. 2. Derivatur ab ἴλλος, id eſt oculus.

Illambonis collyrium, ἰλλάμβωνος κολλύριον, eſt nomen medicamenti ad oculorum ulcera, cujus deſcriptionem vide apud Æginet. *l.* 3. *c.* 2. & *l.* 7. *c.* 16.

Illecebra, ἰλλεκέβρα, nomen herbæ, quæ *ſempervivum minus*, ſive *vermicularis* vocatur. Meminit Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. Junge Rhod. *ad Scribon. n.* 153.

Illegitimus, νόθος, idem quod *ſpurius*, *nothus*, epitheton coſtarum cartilaginearum quatuor ultimarum, quæ ad ſternum ſive pectoris os non pertingunt, Galen. 5. *Anat. adm. c.* 1. & *l.* 8. *c.* 1. Vide *Coſta*. Dicitur & de morbis, qui propter cauſam morbificam mixtam non ſemper eandem ſervant indolem, ſed variant, ut febres ſpuriæ. His opponuntur morbi γνήσιοι, *legitimi*. Vide ſupra *Gneſios*.

Illigatio, ἐπίδεσμος, ἐπίδεσις, vide *Epideſmos*, *Epideſis*.

* *Illinentia*, ſunt olea expreſſa quæcumque ſive extrinſecus, ſive intrinſecus applicata; quæ cum aqua non permiſcentur, hinc ejus fluxum per canales impediunt, ut apparet in charta oleo illita. V. Boerhaav.

Illiſio, ἔνθλασις, dicitur ſpecies *contuſionis*, quando cavitas aliqua forinſecus apparet, quam rei colliſæ percuſſor impreſſerit, Galen. *l. de diff. morb. c.* 11.

Illitio, καταχάρισις, διάχρισις, ἐπίχρισις, idem quod *inunctio*, quando vel digitis, vel penna linimenta, vel olea, vel unguenta corporis ſuperficiei applicantur. Paſſim hujus vocabuli fit mentio apud Græcos & Latinos Medicos. Æginet. *l.* 7. *c.* 9. *in princ.*

Illos, ἴλλος, ſignificat *oculum*. Ἰλλὸς vero dicitur, qui oculos perverſos habet, *ſtrabo*. Legitur apud Gal. *c.* 3. *in* 3. *Epid. t.* 32.

Illeſis, ἴλλωσις, vide *Illeno*.

Illota lana, ἔριον οἰσυπηρὸν, vide *Erion*. Dicitur alias *ſuccida*, Keuchen. *ad Seren. p.* 114. *ſeqq.* *Illoti* piſces dicuntur, qui odorem & ſaporem ſquamarum cœnoſum referunt ex ſordibus aquarum ſtagnantium. Celſus vocat piſces viroſos, *l.* 2. *c.* 21. Jung. Rhod. *ad. Scrib. n.* 186. & *in Lex.*

Illotio, ἀλουσία, *abſtinentia* a *balneis* & lavacris, Gal. 2. *aph.* 50.

Illuminatio, φωτισμὸς, φώτισμα, proprie dicitur de ſplendore, qui a corpore lucido provenit. Tropice de intellectus humani exaltatione & perfectione quoque uſurpatur. *Illuminans* etiam dicitur de medicamento viſum acuente: ita Tinctura Dolæi *Illuminans* deſcripta legitur in D. de Spina *Lex. Pharmac. pag.* 976.

Illutatio, vel *Illutamentum*, eſt remedium externum ſive topicum, quando membrum aliquod corporis vel in balneo, vel poſt illud luto illinitur, &, ſi exſiccatum fuerit, immutatur, novumque inducitur ad calefaciendum, ſiccandum & diſcutiendum. Gal. vocavit χρίσιν σὺν τῷ πηλῷ. *l.* 9. *de S. F.* Eſtque duplex: Naturalis, quæ fit luto in fundo aquarum medicatarum reperto. Artificialis, quæ ex variis paratur. Huc pertinet Ceroma veterum athletarum. Lege de his Andr. Bacc. *de Therm. l.* 2. *c.* 16. *p. m.* 115. *ſeqq.*

Ilys, ἰλὺς, dicitur *fæx vini*. Legitur apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XCI.* 22. Inde derivativum, ἰλυώδης, fæculentus, *limoſus*, quod dicitur de urinæ ſedimento, Hipp. 1 *prorrhet. ſ.* 3. *t.* 64. *Coac. t.* 578. 582. de alvi eſcrementis, *Coac. t.* 523. Vide *Limus*.

Imaginatio, φαντασία, διανόημα, eſt actus vel functio animæ, qua brutorum, qua hominum, (in quibus tamen major eſt excellentia ob regimen intellectus, qui imaginationi præſidet) quæ beneficio ſpirituum animalium ſpecies ſenſibiles primo tantum ſenſuum organis impreſſa, & exinde ſpirituum irradiatione citiſſime introrſum tradita recipit, adeoque res quaſcunque ſingulares & corporeas juxta exteriores apparentias apprehendit, componit, aut dividit, & veluti enuntiationes concipit &, ſecum format. Quia tamen contingit, ut ſenſus ſæpe fallantur, hinc accidit, ut *imaginatio* erronea ſub ſpeciebus apparentibus fiat, non ſemper ſub veris; quemadmodum hanc imaginandi vim egregie & accurate tradidit & expoſuit, εἴ τις ἄλλος, Th. Will. *de An. Brutor. P.* 1. *c.* 7. Licet vero *Imaginatio* actio ſit animæ, quatenus tamen anima percipit, ſe agere, paſſionem quoque conjunctam eſſe rectiſſime collegit Charlton. *Ex. IIX. Pathol.* §. 8. Poteſt dividi ratione diverſorum ſubjectorum in ſanam vel naturalem, & ægram, ſive præternaturalem. Utriuſque quanta ſit potentia, teſtantur variorum effectuum inde dependentium obſervationes; non ſolum circa formationem fœtus, de quo argumento integrum tractatum ſcripſit Th. Fienus, & impreſſionem variorum nævorum & ſtigmatum, de quo videatur Caſp. a Rejes *Camp. Elyſ. quæſt.* 50. imo integrorum morborum, Hildan. *Cent.* 6 *O.* 65. 66. Junge *Act. Haſn. Vol. II. Obſ.* 1. *p.* 1. ſed in proprium ſubjectum & corpus; uti patet ex *Ephemer. N. C.*

An.

An. II. Obſ. 137. 138. *An. IV. Obſ.* 45. *&c.* Rul. & Iohnſ. *Prava imaginatio* recte refertur inter cauſſas morborum procatarcticas a Rolf. *O. & M. Med. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 110. De earum vero curatione legatur Idem *d. l. l.* 14. *ſ.* 3. *c.* 17. 18. Hinc melancholici ſunt & recte dicuntur *Phantaſtæ*. Dieter. *Iatr. p.* 776.

Imago, εἰκὼν, *Icon*, quid ſignificet, notum eſt. Accipitur vel de re quadam corporea, alterius corporis formam & figuram repræſentante. Vel de incorporea *effigie* alicujus rei ab anima concepta, & ita eſt effectus *imaginationis*, unde & tales *imagines* φαντάσματα dicuntur Galen. *L.* 1. *Aff. c.* 2.

Imbecillis, idem quod *infirmus*, *debilis*, Gr. ἀσθενὴς, ἄῤῥωστος, vide *Arrhoſtos*, *Aſthenes*, *Debilis*.

Imber, ὄμβρος, interdum late pro *pluvia*, interdum ſtricte pro pluvia larga accipitur. *Imber* temporarius quis ſit, vide apud Gal. 4. *in* 6. *Epid. t.* 19. Omnes *imbres* alkalizatos eſſe docet Paracelſus, quia veniunt ex igne, *l.* 1. *de Tartar. tract.* 5. *c.* 2.. *in Schol.*

Imbibitio, Græce dici poſſet ἔμποσις, quamvis non ſit in uſu; Chymicis vocatur ablutio, quando liquor corporis adjunctus elevatur, & exitum non inveniens in corpus recidit, idque crebris humectationibus tantiſper abluit, donec cum illo puro coagulatus amplius adſcendere nequit, ſed totus fixus manet. Hæc operatio tota philoſophica eſt, nec ad vulgares ſeſe dimittit. Rul. & Iohnſ. *Imbibitio*, *deſtillatio*, & *cohobatio* Philoſophica eſt Spiritus deſcenſus in corpus id abluens. Vid. *Th. Chym.* Hic labor quoque *Rectificatio* vocatur. Beker. *Oedip. Chym. Tit.* 7. §. 4. Jungatur & de *imbibitione* Spagyrica *Th. Chym. Vol. VI. p.* 186. 274. Paracelſus refert ad deſtillationem, *de Natura rerum* l. 7. Libav. duplicem *imbibitionis* modum tradit *Alchym. Pharmaceut. cap.* 32. *Tom. II. Op. p.* 204. 205. Denotat vero *Imbibitio* aliquando quamcunque imprægnationem alicujus corporis factam humore aliquo. Et in hac ſignificatione Paracelſ. pluviam *imbibitionem* eſſe docet *d. l. l.* 2. *in princ.* [I]*mbibitio* quoque eſt, cum ad Arcani Tartari præparationem ſal Tartari aceto deſtillato tamdiu imprægnatur nova affuſione, donec ebrium ſal acidum ſpiritum rurſum emittat per alembicum, Rolf. *Ch. l.* 2. *c.* 2. Vocatur & *Nutritio*. Vide [I]*nceratio*.

Imbricatus, accipitur pro *ſquamoſus*, tribuitur lapidi *Ophiti* a D. Ludovic. *Pharmac. Diſſert. I. p.* 321.

Imitatio, μίμησις, Galeno dicitur, quando Medicus in unoquoque morbo conatur evacuare tales humores, quales novit prodeſſe in ſpontaneis dejectionibus, 4. *aph.* 2. Verum non ſolum in evacuationibus *imitari* debet naturam, ſed & in aliis officiis particularibus, quia in genere verum eſt, quod Medicus ſit naturæ ὑπηρέτης miniſter, *imitator*. Galen. *comm.* 2. *in* 2. *Epid. t.* 51.

Immaturitas, *Immaturus*, ἀωρία, ἄωρος, dicitur proprie de alimenti intrinſeci cruda diſpoſitione, quemadmodum e contrario *maturitas* eſt alimenti intrinſeci perfecta coctio. Et primo dicitur de fructibus. Non vero plane idem eſt *immaturitas* cum cruditate. Etenim infans & reliqua ſenſibilia in prima ætate recte dici poſſunt cruda, non tamen recte dicuntur *immatura*, cum in ſe ſint *matura*, & nutriantur coquendo alimentum, quod aſſumunt de novo forinſecus accedens, non intrinſece incluſum. P. M. de Calderia *Tom. I. Obſ. p.* 494. Vide *Maturus*.

Immenſiloquentia, ἀπεραντολογία, idem quod *Garrulitas*. Galen. *l.* 3. *de Hippocr. & Plat. decr. c.* 4.

Immerſio, Chymicis dicitur ſpecies calcinationis humidæ, quando res calcinanda ſali fluido *immergitur*, ſive illud arte chymica in fluorem redactum ſit, ſive mediante aqua diſſolutum ſit. Jacob. le Mort. *Chym. Medico-Phyſ. c.* 3.

Immerſivus, ἐμβαπτὸς, tribuitur a Chymicis ſpeciei *corroſionis*, quando corpora aliis rebus *immerſa* in calcem rediguntur. Eſtque *Humida & Sicca*. Rul. & Iohnſ.

Immerſus, epitheton muſculi inter ſcapulam & coſtas latentis, qui & *ſubſcapularis* propterea dicitur, brachium introrſum circumagens. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 2. *p.* 563.

Immictio, ἐνούρησις, vide *Enureo*.

Imminens, ἐνιστάμενος, quamvis Græca vox potius *inſtar* ſignificet. Videtur autem *imminens* ab *inſtante* in eo differre, quod *imminens* magis ad futurum ſpectet: *inſtans* cum præſenti magis conveniat. *Imminens* morbus dicitur, qui nondum actu ſecundo infeſtat; ſed qui metuitur mox futurus. *Imminentes* epiphoræ leguntur apud Scrib. *n.* 206.

Imminutio, μινύθησις, μείωσις, opponitur τῇ αὐξήσει, *augmento*, & quid ſignificet, notum eſt. Gal. *l.* 2. *de diff. reſp. c.* 4. Hinc & Hippocr. uſurpat de carnium *imminutionibus*, 3. *de artic. t.* 103. *in & Mochlic. X.* 9. *XII.* 9. *XIV.* 8. de columellæ extenuatione, *lib.* 2. *Epid. II.* 34. de ſpiritu, *l. de Humor. IV.* 54. Significat & *ſe-*

& *ſenectutem*, in qua vires diminutæ ſunt, *l. 6. Epid. ſ. VIII. 29. vel* 46. juxta Linden. Verbo quoque *μινύθειν* & *μινυθῆναι* frequentiſſime uſus eſt Hippocr. pro *imminui*, quæ loca quamplurima videantur apud Foeſ. *Oec. p.* 415. *ſeqq.*

Immobilitas, ἀκινησία, vide *Acineſia*.

Immoderantia, *Immoderatio*, ἀμετρία, vide *Ametria*. *Immodicum* omne damnatur, Galen. *de parv. pil. exercit. c.* 3.

Immorans, ἐλιννύων, dicitur Hippocr. de eo, quod nihil omnino operatur, ſed prorſus quieſcit, 3. *de iis, q. in med. ſ. t.* 20. Galen. *in comm.* Vide *Elynnio*.

Immortalis, ἄφθαρτος, *Immortalitas*, ἀθανασία, non competit corporibus genitis, Galen. *l.* 1. *de ſan. tu. c.* 12.

* *Immutantia*, Boerhaavio ſunt medicamenta, quorum ope particularum fluidum componentium figuræ ita mutantur, ut inde magis minuſve ad pungendum evadant aptæ.

Immundities, idem eſt quod Impuritas, ſordes, tam interna, quam externa, ſæpius legitur apud Hartmannum *in ſcriptis ſuis*.

Immutatio, idem quod *mutatio*, μεταλλαγὴ, vide *Metabole*. *Immutatio* etiam dicitur quædam operatio chymica, qua accidentia quædam circa aliquod corpus immutantur, v. gr. cum ſalia per deliquium ſolvuntur in olea. Vel cum liquida fiunt ſolida, & vice verſa. Vel cum volatilia fiunt fixa & contra. Vel denique cum ſalia aut terræ vitrificantur, Morley *Proleg. Collect. Chym. Leidenſ. cap.* 3. *fin.*

Impactus, ἐσφηνωμένος, a σφηνῦμαι, *infarcior*, *intrudor*. Dicitur de materia partibus ſolidis fortiter inhærente. Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. cap.* 1.

Impar, ἄνισος, περισσὸς, ἢ περιττὸς, dicitur de *diebus criticis*, non quod revera *impares* eſſe debeant ratione arithmetica, qui videlicet nequeunt dividi in duos pares numeros, nam hoc modo 14, 20, 34, 40. &c. a diebus criticis excluderentur, ſed quia vere critici in rationem ſeptenarii incidunt, &c. ex ſeptenariis coaleſcunt, Dieterich. *n.* 680. Galen. dies *impares* marem, pares vero fœminam referre ſcripſit, *l.* 3. *de dieb. Crit.* Vide *Criticus dies*. Quod vero olim *impari numero* in exhibendis medicamentis vel virtus, vel felicitas operandi tributa fuerit, hodieque adhuc apud nonnullos fidem inveniat, a ſuperſtitioſa veterum Medicina hoc eſſe recte judicavit Keuchen. *ad Seren. in Not. p.* 93.

Impaſtatio, vide *Incorporatio*.

Imperfectus, ἀτελὴς, *Imperfectio*, ἀτέλεια, quid ſignificet, notum eſt. Accipitur vero vel ſimpliciter, vel relative. In illa Galen. *lib. Thraſib. c.* 11. quando ſcripſit: Nos nullo *imperfecto* indigemus: in hac, quando fœminæ dicuntur *imperfectæ*, reſpectu maſculorum, cum tamen *imperfectio* illarum ſit earundem perfectio, C. Hoffmann. *C. in Gal. de U. P. n.* 982. Ita *Mercurius* dicitur metallum *imperfectum*, Parac. *de morb. metalliſoſſor. lib.* 3. *cap.* 2. 3. cum tamen ſibi propriam habeat perfectionem. Ita cum aliis quibuſdam mineralibus comparatum eſt.

Imperforatus, ἄτρητος, vide *Atretos*.

Imperitia, ἀπειρία, idem quod *Ignorantia*. Hanc in Medico malum eſſe theſaurum, recte dixit Hipp. *in Lege fin.* Junge Caſp a Rejes *C. Elyſ. q.* 20. *n.* 7. *ſeqq. Imperitiæ* medelam Philoſophiam dixit Linden. *Ex. II.* §. 29. Vide *Aperion*.

Imperium, ἀρχὴ, ἀνακυρίωσις, competit etiam Medicis. Licet enim ſint naturæ miniſtri, ægris tamen debent *imperare*. Quale vero *imperium* illorum eſſe debeat, egregie docuit Linden. *d. l.* §. 23.

Impetigo, λειχὴν, dicitur ſumma cutis aſperitas cum multa prurigine, ſquamis & furfuribus. Galen. *deſ. med.* Hippocr. refert inter lepras, *l.* 2. *prorrhet. XIX.* 1. *& lib. de Affect. XXXV.* 4. Dicitur & Latine *Lichen*, *Volatica*, *Mentagra*, idem *Impetix*. Paucis eſt ſpecies ſcabiei ſiccæ pruriginoſæ, cum ſubſequentibus ſquamis, & furfuribus, proveniens a portionibus ſalinis vitioſis ſiccioribus, corroſivis, ad ambitum corporis protuſis, unde corporis interiora per hujuſmodi cutis vitia expurgantur, Galen. 3. *aph.* 20. Dividitur a Celſo, qui papulam vocat, judice Platino *in not. ad h. l.* & Foeſio *in Oec.* in *majorem* & *minorem*, *l.* 5. *c.* 28. ab aliis in *mitiorem*, quæ abſque inſigni malignitate infeſtat; & *feram*, quæ magis ad lepram accedit, & maligna eſt. Hujus ſpecies quoque eſt *mentagra*, quando non ſquamis tantum, ſed fœdo cutis furfure totus primum vultus; deinde vero & collum pectuſque & manus occupat, oculis tantum immunibus. Fuit vero novus morbus & ante Tiberii principatum penitus incognitus. Nec vero iis tantum notis feritas ejus conſtabat, ſed quod admodum contagioſus eſſet, ſoloque oſculo, vel contactu non humilem aut mediam plebem, ſed proceres ſolos invaderet. Plura de *Impetiginis* appellationibus & curatione vide apud Foeſ. *Oec. p.* 379. Ephem. *N. C. Ann. III. Obſ.* 286. Dieterich. *n.* 495. Scribon. *n.* 249. Rhod. *in Lexic.* Keuchen.

ad Seren. p. 128. 129. *Impetigines* quoque vel *lichenes* vocantur ſquamulæ anteriorum crurum in equis ſub armorum partibus in ipſis animalibus natæ, quas etiam χελιδόνας, i. e. *hirundines*, vocant. (Vide *Hirundo*.) Dioſcorides *callos* vocat & in Epilepſia commendat, *l.* 2. *cap.* 45. Foeſ. *d. l.* Paracelſ. vocavit *verrucas equorum*, & commendavit ad ſuffocationem matricis, *tract.* 1. *de morb. ament. c.* 4.

Impetus, ὁρμὴ, vide *Horme*. Cur *impetuoſa* fuga cordis dicatur καρδιωγμὸς, vide Linden. *Ex. XIII.* §. 137. *Impetus* vocantur, qui non ſunt in noſtra poteſtate, animæ ſenſitivæ primi conceptus adhuc inordinati, nondumque mentis imperio luſtrati. Helmont. *tr. Sedes animæ n.* 16. *Impetus* quandoque ſumitur pro paroxyſmo morborum. Scribon. *n.* 99. 160. *Impetus* quoque ſumitur pro *Impetigo*. Keuchen. *d. l.*

Impinguatio, πάχυνσις, (an & πίανσις?) idem quod *pinguefactio*. Dicitur, quando corpus, vel ejus membrum aliquod, artificioſo modo redditur grandius, vel craſſius, vel magis obeſum frictionibus, rubificatione, dropace, vel etiam operationibus chirurgicis, de qua ejuſque noxis legatur Avic. *l.* 4. *fen.* 7. *tr.* 4. *c.* 4. & 5. quamvis deſcriptio juſto ſtrictior ſit, cum & alimenta & medicamenta alimentoſa inter media *impinguationis* includenda veniant. De qua vide Foreſt. *l.* 31. *c.* 10. *Schol. Impinguificatio* ſulphuris legitur apud Paracelſ. *in fragmentis de morbo, Galen.* & videtur intelligere imbibitionem.

Implaciditas, ἄσιν, idem quod *moleſtia*. Vide *Aſe*. Legitur aliquoties apud P. M. de Calderia *Tom. II. Oper. p.* 63. *D.*

Impletio, πλήρωσις, idem quod *repletio*, de quo vocab. infra *ſuo loco*. Opponitur *vacuationi*, quæ Gr. κένωσις dicitur.

Implicatus, *Implicitus*, ἐμπεπλεγμένος, idem, quod *complicatus*. Vide *Complexio*. Ita morbi *implicati* dicuntur, quando multæ partes ſimul affectæ ſunt: Nam poteſt idem homo ſimul laborare ex thorace, ex capite, ventre, jecinore &c. Caſtell. In ſpecie *implicitæ* febres vocantur, quando plures febres eodem tempore detinent & evidenter diſtinguuntur, ſuntque duum generum: vel enim ſunt ejuſdem ſpeciei, ut duæ tertianæ &c; vel diverſæ ſpeciei, v. gr. ex tertiana intermittente & quotidiana continua, quæ proprio nomine hemitritæus, h. e. ſemitertiana, item horrida appellatur. Laur. Bellin. *in Opuſc. Medic. de febrib. p. m.* 252. *ſeqq. Implicitæ* quoque vocantur Medicinæ partes, quia omnes adeo connexæ ſunt, ut ex toto ſeparari non poſſint, ſed ex eo nomen trahant, a quo plurimum petunt. Celſus *l.* 5. *procem.* Scrib. *n.* 200. Rhod. *in not. ad h. l.*

Impluvium, idem eſt quod irrigatio, vel embrocha, vel embrochatio. Extat apud Petr. Morellum in *Methodo præſcribendi formulas*, *l.* 2. *ſect.* 1. *c.* 6.

Importunitas, ἀκαιρία, *Importunus*, ἄκαιρος, idem quod *intempeſtivus*. Hoc valde noxium eſſe in Medicina, inde patet, quod Hippocr. dixerit καιρὸν ὀξὺν, *occaſionem* ſive opportunitatem eſſe valde celerem, 1. *aph.* 1. Ἄκαιρος legitur apud Hipp. *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 26. *l.* 3. *ſ.* 3. *t.* 66. & 4. *de R. V. l. A. t.* 115.

Impoſitio, ἐπίθεσις, vel notat actum illum, quo medicamentum topicum parti corporis applicatur forinſecus; & ita ſumitur a Scribon. *n.* 11. 53. 80. *&c.* vide Rhod. *in Lex.* Vel *denominationem* alicujus rei: unde & *impoſitores* vocari conſtat ex Latina verſione Galeni *in indice* Braſſavoli. Gr. vocantur ὀνομάζοντες ἢ θέμενοι τὴν προσηγορίαν. Gal. 6. *aph.* 1.

Impoſſibilis, ἀδύνατος, interdum idem quod *invalidus*, Dieter. *Iatr. num.* 8. Interdum vero ſumitur pro eo, quod fieri vel plane non, vel rariſſime poteſt. Hipp. 5. *aph.* 60. & 1. *prognoſt. t.* 3. *Impoſſibile* enim raros caſus non excludit apud Hipp. demonſtrante hoc C. Rejes *A. El. q.* 79. *n.* 6.

Impotentia, ἀδυναμία, vide *Adynamia*. Sumitur & ſæpe ſtrictiſſime pro *Sterilitate virili*, Hildan. *Cent.* 5. *Obſ.* 40. *Cent.* 6. *Obſ.* 59. 60. Paracelſ. *Tract.* 4. *de Peſtil. cap.* 2. & *de morb. ex Tartaro Tract.* 1. *c.* 2. Ephem. N. Cur. *Ann. III. Obſ.* 71. & 78. De cauſſis *impotentiæ* virilis & in organis mulierum videantur quæſtiones *in Irenic.* D. B. Ammanni *pag.* 131. *ſeqq.* 152. *ſeqq.*

Imprægnatio proprie idem eſt quod *Graviditatio*, Græc. dici poſſet κύησις, ἐγκύησις, vel ἐγκυμοσύνη, notatque nihil aliud, quam fœcundum congreſſum maris cum fœmina, ita ut hæc concipiat ex illo coitu fœtum. *Imprægnatio* nihil aliud eſt, quam conceptio & embryonis generatio, dicit Foreſt. *l.* 28. *Obſ.* 59. & ita ſumit ex parte mulieris paſſive.

Impranſus, ἀνάριστος, vocatur, qui prandio abſtinet. Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 27. Vide *Anariſteſis*.

Impreſſio, Gr. προσβολή, quid proprie ſignificet, notum eſt. Videlicet & active & paſſive accipi poteſt. Active notat actum quendam violentum extrinſecum, quando vel caſu, vel arte corpori aliquid cum violentia applicatur, ut cogatur loco cedere, vel locum relinquere,

G 2 v. gr.

v. gr. quando Chirurgus in luxatione aut fracturis oſſa prominentia vi quadam *imprimit* in locum priſtinum, dicitur *impreſſio*. Paſſive vero quoque accipitur pro illius violentæ actionis paſſione. Ita Hildan. *impreſſionem* cranii pro cranio *impreſſo* poſuit, *Cent.* 5. *Obſerv.* 95. *ex* 3.

Impreſſura idem videtur eſſe, quod *impreſſio*, & M. A. Severinus uſus pro inſigni & contumaci inquinatione morboſa vel infectione, qualis occurrit in lue Venerea, *l. de noviſſ. abſceſſ. c.* 23.

Impuber, *impubes*, *impubis*, ἄνηβος, proprie dicitur, cui nondum pili in pube ſive loco hypogaſtrii proruperunt, & ita nondum ad adultam ætatem pervenit, Gal. *l.* 8. *de S. F.* §. *Hyacinthus*. Uſurpatur non ſolum de maſculis, ſed etiam de femellis. Helmont. *tr. Retenta*, dicit, *impuberes* etiam non raro concepiſſe.

Impulſio, ὦσις ὤθησις, ἔπωσις, ſignificat motum factum violentum a movente tangente, ita ut, quod movetur, non relinquat. Rolfink. *Ord. & M. Med. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 28. Ita cor ſanguinem in arteriæ magnæ principium *impellit*, qui ſucceſſive reliquum jam præientem promovet eodem pulſu. Aliquando & ὦσις *inclinationem* jam ex violentia impulſionis factam ſignificat, Hipp. 3. *aph.* 26. Vide Dieter. *n.* 948. Hodieque hypotheſis de *impulſione* adeo applauſum invenit, ut primum ſibi vendicaverit locum inter motus naturales, hinc & Joh. Marc. Marci *Othoſophiam*, ſive Philoſophiam *impulſus univerſalis* conſcribere non dubitavit, cujus etiam mentio fit *in Act. Erud. Lipſ.* 1683.

Impurgatus, ἀκάθαρτος, vide *Acatharſia*.

Impurus, ἀκάθαρτος, idem quod *impurgatus*. Opponitur τῷ καθαρῷ, *puro*. Vide *Catharos*. In omni corpore mixto *purum & impurum* conjuncta eſſe, docet Paracelſ. *l. de morb. Tartar. cap.* 3. ubi & duplex *impurum* ſtatuit, *coagulatum*, quod *Tartarum* appellat, & *reſolutum*. Patet vero ex aliis quoque locis, *impurum* Paracelſo idem eſſe, quod *excrementum*. *Impurum alkali* eſt ejus ſpuma, quæ aufertur in repurgatione poſt exſtructionem. *Impurum Tartari* eſt ipſius Alkali. Ruland. & Iohnſ. in *Lex.*

Imputreſcibilis, ἄσηπτος, dicitur, quando calidum & humidum moderate ſeſe habent. Galen. *lib.* 9. *meth. med. cap.* 5. Vide & *Aſapes*.

Imus, κατώτατος, idem quod *infimus*. Dicitur vel de tertia corporis regione ſive cavitate, quæ *Abdomen* & *imus venter* vocatur; vide *Abdomen*: vel de infima parte abdominis, quæ umbilicum ac pudenda interjacet, ita ut in hæc tria totum abdomen dividatur, in hypochondria, locum umbilicalem, & imum ventrem. Gal. 2. *aph.* 35. Aut ſicuti Anatomici faciunt in quatuor: epigaſtrium, hypocondria, regionem umbilicalem, & hypogaſtrium. Vide Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 1. Vide & *Etron*. *Cato*. *Hypogaſtrion*.

In, quemadmodum alibi, & in Medicina duplicem potiſſimum, aut etiam rriplicem habet ſignificationem. Vel enim privative aut negative accipitur, & ita exprimitur apud Græcos per vocalem α ςερητικὴν, h. e. privativam, v. g. *incurabilis*, ἀνίατος, *inappetentia*, ἀνορεξία, ubi ν ſaltem euphoniæ gratia interpoſitum eſt. Vel notat *in* ad locum, & ita auget ſignificationem vocabuli. Exprimitur vero per Græcam præpoſitionem εἰς, vel ἐπὶ, v. gr. *Inſultus*, εἰσβολὴ, *inductio*, εἰσαγωγὴ, *inuſtio*, ἐπίκαυμα, &c. Vel denotat actualem præſentiam, & exprimitur per præpoſitionem ἐν, vel σὺν, v. g. *Innatus*, ἔγγονος, *innatans* materia in urinis, ἐναιώρημα &c.

Inaceſco, idem quod *aceſco*, ὀξύνομαι, vel ἐποξύνομαι. Legitur apud Scribon. *n.* 104. de iis, quibus aſſumpta in ventriculo p. n. aceſcunt & corrumpuntur.

Inæqualis, *inæqualitas*, ἄνισις, ἀνόμοιος, ἀνώμαλος, ἀνωμαλία, opponitur *Æquali*. Vide *Æqualis*. *Anomalos*.

Inalienatus, idem quod *Sincerus*, purus, γνήσιος. Legitur apud Scrib. *n.* 204. Vide Rhod. *in Lex.*

Inambulatio, idem quod *ambulatio*, & quidem modica, περιμάτησις. Gal. *l.* 7. *meth. med. c.* 11.

Inanimatus, ἄψυχος, opponitur *animato*, diciturque de omnibus, ubi non eſt vitalitas.

Inanis, κενὸς, κενεὸς, vide *Cenos*. *Ceneon*.

Inanitio, κένωσις, vide *Cenoſis*.

Inappetentia, ἀνορεξία, vide *Anorexia*.

Inareſco, idem quod *Exſiccor*, & quidem cum adhæſione in vaſe. Ita *inareſcere* mortario collyria ſcripſit Scribon. *n.* 22.

Incaleſco, idem quod *Caleſco*. Vide *Caleſcens*.

Incantatio, *Incantamentum*, ἐπωδὴ, vide *Epode*.

Incarceratus quid proprie ſignificet, ex aliis Dictionariis conſtat. Placuit vero D. D. Joh. Lud. Apinio Profeſſ. P. in Univ. Altdorff. celeberrimo & Archiatro Sereniſſ. Principis Palatini Solisbacenſ. τῷ ναῦ ἐν ἁγίοις, haud ineleganter hoc epitheton in forum transferre Medicum, & tribuere Herniæ cuidam inteſtinali, quam obſervavit in viro quodam, qui per plures

res annos potuit digitis & manu inteſtina e ſcroto intra abdomen facile ſæpiuſque reponere, & ad tempus retinere; in ſenectute vero ætatis anno circiter 70. per laxatam jam ante peritonæi proceſſuum viam in ſcrotum denuo ruentia inteſtina, ſolito plus intumeſcentia, & remeare neſcia, Herniam *incarceratam* conſtituerunt non ſine periculo Iliaci morbi, quemadmodum laudatus Auctor *in Collegio privato Chirurgico* Auditoribus ſuis hanc obſervationem fideliter communicavit.

Incarnans, *Incarnativus*, σαρκωτικός, nomen eſt remediorum carnis generationem in ulceribus promoventium. Dicuntur & Latine *Sarcotica*. Nam quamvis carnis generatio naturæ opus videatur, juvatur tamen illa medicamentis, quæ modice calefaciunt, moderate detergent & purgant, nimium ſiccant, nulloque modo adſtringunt. Videantur & *Dogm. noſtra Med. Gen. P. VI.* 2. *dogm.* 9. *pag.* 613. Catalogum *Incarnativorum* vide apud Senn. Ionſton. Morellum, Tilemannum, Rolf. & alios. *Incarnativam* vim ſolum eſſe ex Mercurio, vult Paracelſ. *l. de tribus primis eſſentiis c.* 7. Urina *incarnativa* eidem vocatur, quæ poſt uſum Terebinthinæ, Maſtichis, Thuris, Mumiæ &c. redditur, & vim habet ſarcoticam, *l.* 1. *de Tartar. Tr.* 3. *c.* 1. *Incarnativum* univerſale *Balſamus Mumiæ* eidem habetur, & poſt hunc *Spiritus Auri*, *l.* 2. *de Peſte c.* 4. Rul. & Iohnſ. *Incarnativa* deſcripſerunt, quod ſint medicamenta Chirurgorum vulneribus cutem obducentia, vel carnes concludentia. Interna *carnem generantia* ad alimenta potius ſpectant.

Incendium, πυρκαϊά, καῦσις, quid proprie ſignificet, notiſſimum. In hac propria ſignificatione ſumitur a Galeno *comm.* 3. *in* 1. *Epid. t.* 1. *& l. de præſag. ex inſomniis in princ.* Tralatitie etiam accipitur hodieque de paroxyſmo febrili, vel ardore vehementiori febrili, qui *incendium febrile*, φλόγωσις, *incenſio* vocatur, uti paſſim apud Willis., Pienſ. & alios obſervare licet.

Incenſio, καῦσις, φλόγωσις, idem fere quod *Incendium*. *Incenſiones* quoque vocare Hippocr. *Inflammationes*, & calidos tumores, notavit Gal. 3. *de iis*, *q. in med. f. t.* 30.

Incenſivus, idem quod καυστικός. Vide *Cauſticos*.

Inceratio, ἐγκήρωσις, eſt mixtio humoris cum re ſicca per combibitionem lentam ad conſiſtentiam ceræ remolitæ. Alias etiam *Imbibitio*, de qua ſupra; quæ fit per irrigationem, re ſicca potante humidam. Nec alia *Nutritio* eſt Medicorum, qua Sarcocolla, Lithargyrus, & alia paulatim ſucco quodam potantur, & ad uſum evadunt commoda. Ruland. & Iohnſ. *Incerationis* Spagyricæ in Lapidis Philoſophici opere aliquoties etiam mentio fit *in Theatr. Chym. Vol. III.*

Incerniculum, vide *Infundibulum*.

Inceſſus, βάδισις, idem quod *Ambulatio*. Vide *Ambulatio*. *Badiſis*.

Incidens, τμητικός, eſt ſpecies facultatis medicamentoſæ, quæ conſiſtit in partibus ſalinis tenuioribus, faciliſque extractionis & actuationis. Coincidunt cum attenuantibus, λεπτυντικοῖς; vide *Attenuantia*. Jung. Gal. *l. de atten. victu. cap.* 3. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. *fin. & lib.* 6. *de S. F.* §. *Amygdala*. Propter eandem vim ſalinam *incidentia* quoque aliquando ſtimulant ad expulſionem. Quod enim vim habet *incidendi*, habet & *incitandi*. Lind. *Ex. V.* §. 117.

Incidens, pen. brevi, ἐμπίπτων, vide *Empipto*. *Incidere* etiam abſolute ponitur pro *incidere* in malum vel morbum. Scribon. *num.* 172. notante Rhod. *in Lexic. Dies incidentes*, περιεμπίπτοντες ἡμέραι, Galeno dicuntur, in quibus imperfectæ ſolent fieri criſes, ut ſunt tertia, quinta, ſexta, nona. 3. *progn. t.* 1.

Incineratio, τέφρωσις, eſt ignitio, corpora vehementiori igne in cineres convertens. *Incinerantur* autem vegetabilia & animalia. Mineralia vero (Chymico more loquendo) proprie non in cineres, ſed calcem redigi dicuntur Rul. & Iohnſ. Vel *incineratio* eſt operatio, qua ſuo humido ingenito res ignis violentia ſpoliata in cineres redigitur, ita ut nulla arte priſtinum ejus corpus ſit reparabile. Fr. Hoffm. *Clav. Schr. l.* 3. *c.* 9. §. 22. Differt a *calcinatione*, ut genus & ſpecies. Omnis quidem *incineratio* eſt calcinatio; ſed non vice verſa. Id. *l.* 2. *cap.* 43. §. 75. *Incinerationem* præcipue locum habere in vegetabilibus & animalibus, cum ſalia parantur fixa, docet Rolf. *Ch. l.* 2. *c.* 3. Dicitur & *Cineratio*, *Cineſactio*.

Incipio, ἄρχομαι, dicitur de morborum principio, Hippocr. 1. *aphor.* 12. *a.* 4. *a.* 22. 2. *aph.* 19. Vide Diet. *num.* 110. Vide & infra *Principium*.

Inciſio, ἐγκοπή, vide *Encope*. Quibus ſaltem hoc addi debet, quod vocab. *Inciſio* non ſemper accipiatur in malam partem pro ſolutione continuitatis morboſa, ſed etiam in bonam pro operatione chirurgica, vel anatomica. Frequentiſſime in uſu eſt phraſis: *Inciſio* venæ, nervi. De *inciſionis* modo in calculo veſicæ, vide Fabr. Hildan. *l. de lithotomia. c.* 12.

Inciſor, τομεύς. Epitheton dentium quatuor ante-

anteriorum in utraque maxilla. Vide *Dens*.

Inciſorium, τομεῖον, dicitur tabula, in qua fit ſectio, vel inciſio. Braſſavol. *in Indic. Galenico*.

Incitatio, ὁρμὴ, vide *Horme*.

Inclinatio, ἔγκλισις, κλίσις, ῥοπὴ, vel accipitur proprie, quando corpus, vel vas aliquod oblique vertitur, & idem eſt quod *reclinatio*, ἀνάκλισις, quæ ſignificatio per ſe nota: vel metaphorice & tralatitie, (quod Medicis frequentiori in uſu) & quidem aut de humorum in hanc vel illam partem conatu vel *propenſione*, & dicuntur humores ῥέπειν. Hippoc. 1. *aph.* 21. Jung. Dieter. *n.* 751. aut de totius humanæ naturæ vi & propenſione ad aliquid, Rul. *in Lex.* ita tamen, ut nondum adſit coactio aut violentia, & in hoc differt ab *impreſſione* vel *prædeſtinatione*. Vide *Impreſſio*. *Inclinatio* igitur in Phyſiologicis commode uſurpatur ad exprimendam ſpirituum vim in appetendo bonum, quando moventur ad extra: e contrario in inappetentia defectus illius ſpirituum motus obſervatur, ut plane non moveri videantur. In homine vero exiſtimo hanc vim movendi ſpiritus ab ipſa mente ejuſque propriis facultatibus intellectu & voluntate primario dependere. De hac *inclinatione* plura apud Paracelſ. occurrunt.

Incoctus, *Incoctio*, propter duplicem particulæ *In* acceptionem, *privativam* & *intenſivam*, duplicem etiam & plane contrariam obtinet ſignificationem. Juxta priorem dicitur Gr. ἄπεπτος, ἀπέψαλος, & ἀπεψία, vide ſupra *Apeptos*, & *Apepſia*; & reſpondet *crudo*, *cruditati*; vide etiam *Cruditas*. Gal. *l. de conſtit. art. med. c.* 15. Denotat vero rem vel plane non coctam, vel inſufficienter coctam, ſive fiat per coctionem naturalem, ſive artificialem. Juxta poſteriorem vero *Incoctum* ſignificat, quod probe coctum eſt, vernacule *eingetocht*. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.* Unde & *Incoctilia* dicuntur vaſa Plin. *l.* 34. *c.* 17. quando album *incoquitur* æris operibus Gallorum invento. Meminit & Libav. *Synt. Arc. Ch. l.* 7. *c.* 24.

Incœnatus, ἄδειπνος, *Incœnis*, Plauto dicitur, qui cœna abſtinet. Scribon. *n.* 140. Rhod. *in Lex.*

Incommodus, δύσχρηστος, vide *Dyſchreſtos*.

Incomprehenſibilitas, ἀκαταληψία, idem quod *Incertitudo*. Vide *Acatalepſia*. Galen. *de opt. dic. gen.*

Incompreſſa annotatio. Dunc. Lid. *de febr.* libera caloris invaſio ſine paroxyſmi ſigno. Senn. *de feb. l.* 3. *c.* 2.

Inconſtans, *Inconſtantia*, ἀκατάστατος, ἀκαταστασία, vide *Acataſtatos*.

Inconſuetus, ἀσυνήθης, idem quod *Inſuetus*, *Inſolitus*. Vide *Aſynethes*.

Incontinens, *Incontinentia*, ἀκρατὴς, ἀκρασία, ἀκράτεια. Vide *Acraſia*, *Acratia*. Frequenter dicitur de *Incontinentia Urinæ*, quæ JCto urinam facere dicitur *l.* 14. §. 4. *ff. de ædil. edict.* Jungatur P. Ammann. *irenic. p.* 255.

Incorporatio, Gr. dici poſſet ἐνσωμάτωσις, eſt ſpecies mixtionis vel commixtionis, qua ſtatim humida cum ſiccis in unum corpus per formam maſſæ contemperantur. Rul. & Iohnſ. *in Lexic.*

Incorruptibilis, ἄφθαρτος, vide *Aphthartos*.

Incorruptus, ἄψαυστος, ἄφθαρτος, quid generaliter ſignificet, notum eſt; nimirum purum, ſincerum, quod non eſt vitiatum. Ita Scrib. de ſe teſtatur curam habuiſſe, ut *incorruptas* compoſitiones medicamentorum acquireret, *num.* 38. Specialiter vero accipitur de Virgine vera, illibata, quæ virum nondum paſſa. Caſp. Rejes *Camp. El. Q.* 41.

Incraſſans, *Incraſſativus*, παχυντικὸς, epitheton medicamentorum quorundam, quæ Galenus frigida poteſtate & craſſarum partium eſſe ſtatuit, *l.* 5. *de S. Fac. c.* 20. Confer *ad Dogm. noſtra P. VI. c.* 2. *p.* 712. Talia medicamenta vocantur & Græcis abſtractive παχυσμοὶ. Foeſ. *Oec. p.* 490.

Incrementum, αὔξησις, ἐπακμὴ, idem quod *Augmentum*, vel *Augmentatio*, de quibus *ſupra*.

Increſcens, ἐπακμαστικὸς, vide *Epacmaſticos*.

Incruſtatio, ἐσχάρωσις, κονίασις, πλάκωσις, diverſam obtinet ſignificationem, pro varietate ſubjecti, de quo dicitur. In chirurgicis notat cruſtæ generationem; vide *Cruſta*. Vel ſignificat *illitionem* quandam & imbuitionem ſive liquoris, ſive picis, aromatum, &c. vaſis interioribus factam, de qua videatur Rhod. *ad Scribon. n.* 135. *& in Lex.*

Incuba, id eſt *Sponſa Solis*. Rul. in Lex.

Incubus, *Incubo*, ἐφιάλτης, vide *Ephialtes*.

Incubus eſt nocturna paſſio, illudens fallenſque mulieres in ſomno, ac ſi rem cum aliquo commiſcerent. Rul. & Iohnſ.

Incurabilis, ἀνίατος, ἀνήκεστος, ἀθεράπευτος, idem quod *inſanabilis*, dicitur vel de morbis; & dicuntur illi, qui vel ſimpliciter nullam, vel rariſſime & difficulter admittunt curationem, Libav. *Tom.* III. *Oper. p.* 123. Quomodo vero differant a *Lethalibus*, vide *in Dogm. noſtr. Med. Gen. P.* II *cap.* 5. *d.* 12 *p.* 166. *ſeq.* Jungatur Nic. Turell. *Method. prædictionis p.m.* 444. Vel de partibus corporis ipſis, quarum generalem ſcopum Gal. eſſe dicit, a corpore reſcindere *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 2. ſed fallitur,

nam

nam dantur partes *incurabili* affectu laborantes, quas tamen non expedit reſcindere; ut ſunt humores quidam fungoſi, quædam ſtrumæ, & ſimiles excreſcentiæ &c. Vide *Inſanabilis*.

Incurioſus, *Incurius*, ἀμελὴς, dicitur, qui cogitationibus non indulget nimis, aut curis, homo levioris animi. De *Incuriis* notavit Helm. eos raro caneſcere *de Lith. c. 9. a.* 55. E contra imaginando caneſcunt pili. *tr. Imago mentis n.* 40.

Incurſus dicitur D. Laur. Bellin. Prof. Piſano arteriarum motus extrorſum, ſive dilatatio, qua digitos prementis ferit, & κατ' ἐξοχὴν *Pulſus* vocatur. Opponitur *ſubductui*, de quo infra. In Operis nuperrime editi *Membro* II. de *Pulſibus p.* 72.

Incurvatio, κύρτωσις, vide *Cyrtoſis*. Peculiarem ſpinæ dorſalis *incurvationem* lege apud Hildan. *C. 6. Obſ.* 74. Penis *incurvatio* legitur apud Blaſ. *Med. Univ. p.* 334. Poteſt etiam vocabulum hoc in bonam partem ſumi pro operatione chirurgica, quamvis uſitatius *Inflexio* fortaſſis vocetur.

Incus, ἄκμον, hujus vocabuli propria ſignificatio ſpectat ad fabros metallorum &c. in qua etiam uſus Gal. explicando pulſus dicroti naturam, *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 17. Tropica vero ſignificatione uſurpatur ab Anatomicis, dum oſſiculum aliquod in aure interna *Incus* dicitur, quemadmodum & reliqua *Malleus* & *Stapes*, quibus additum legitur quartum a Sylvio inventum *Orbiculare*, Lindano *Cochleare* dictum, de quibus videatur Barthol. *Anat. libell.* IV. *c.* 7.

Indarion, ἰνδάριον, nomen Collyrii, cujus deſcriptio habetur apud Aet. *lib.* 7. citante Gorr.

Index, apud Latinos in Medicina duplici gaudet ſignificatione: 1. dicitur de *digito* proximo a pollice, qui & λιχανὸς & δεικτικὸς Græcis dicitur, Galen. *Introduct. c.* 10. Vide *Dactylos*. 2. uſurpatur de diebus qui futuram criſim prænunciant & veluti indicant, & Gr. dicitur ἐπίδηλος. Vide *Epidelos*.

Indicans, δεικτικὸν, ἐνδεικτικὸν, in Medicina non ſolum ſignificat id, quod nocet, uti quidem plerique terminum hunc cum Gal. *de methodo medendi* intellexerunt, ſed debet applicari utrique methodo conſervandi & medendi. Eſtque nihil aliud, quam res ſecundum, vel præter naturam, monſtrans aliquid agendum eſſe Medico. Dividitur in *primarium* vel *eſſentiale*, quod nihil aliud eſt, quam cauſſa vel ſanitatis, vel morbi, & *ſecundarium*, quod conſtituunt accidentia utriuſque, & alia attributa cauſſarum, vel ſubjecti. Plura petantur e *Dogmat. noſtris M. Gen. P.* IV. *c.* 1. *ſeqq. Indicans* quoque vel *Indicativum* idem eſt quod *ſignificans* vel *ſignificativum*, & uſurpatur de ſignis Gr. δηλωτικὸν, Gal. *l. Ars med. c.* 2. & 3. Vide *Deloo*.

Indicatio, ἔνδειξις, vide *Endeixis*.

Indicator muſculus vocatur Riolano digitum extendens. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 9.

Indicatum, Gr. ἔνδειγμα, (quamvis communiter *indicium* ſignificet) opponitur *Indicanti*, & ad utramque methodum referri debet, nihilque aliud eſt, quam res juvans, ſive auxilium a Medico applicandum, cum pro conſervanda, tum pro recuperanda valetudine. Vide *Dogm. Noſtr. d. l.*

Indicium, idem quod *Signum*, σημεῖον. Vide *Semeion*. *Signum*.

Indicon, ἰνδικὸν. Vel ſignificat ſpeciem piperis, uti plerique exponunt loca Hippocr. *l. de nat. mul.* XXIX. 112. *l.* 1. *de morb. mul.* CXIX. 12. *l.* 2. XLVII. 14. LXV. LXXXIV. 8. Jung. Foeſ. *Oecon. p.* 281. *ſeqq.* Vel lignum, quod vel ipſum *Guajacum* aut *Sanctum*, aut ei prorſus ſimile habetur, de quo videatur ex Menardo Foreſt. *l.* 32. *Obſ.* 7. *in Schol.* Vide *Guajacum* Vel ſignificat materiam coloris cujuſdam, præſertim cærulei, cujus duæ differentiæ a Dioſcoride *l.* 5. *c.* 107. aſſignantur: *Nativum Indicum*, quod tanquam ſpuma arundinibus *Indiæ* adnaſcitur. Hoc ſibi inexploratæ inventionis fuiſſe ſcripſit Plin. *l.* 35. *c.* 6. Vocatur ab *Ægineta Melan Indicum*, de quo etiam vide Fallop. *de Metall. ſ. Foſſil. c.* 34. *Tom.* I. *p.* 339. *Factitium alterum*, quod offerunt infectoriæ officinæ ſive tinctorum, & adhæret, vel innatat æreis cortinis, quam detractam artifices exſiccant. Optimum eſt, quod cæruleum præbet colorem. Refertur inter medicamenta leviter adſtringentia, & quæ ulcera purgant. Dioſc. *d. l.* Gorr. Alii verum ſuccum herbæ dicunt, qua nunc tinguntur panni, & vocatur *Glaſtum*, vulgo *Maid*. Rul. & Iohnſ. Roſ. vero Lentilius *in Miſcell. Medico-Practic. Part.* I. *p.* 204. & *Part.* II. *p.* 480. *ſeqq.* ſcribit: Indigo eſſe ſuccum inſpiſſatum vel maſſam cæruleum colorem exhibentem, & colore hoc alia tingentem e planta quadam peregrina. Tribuit illi maſſæ vim antiſcorbuticam. Vel dicitur de *lapide Indico*, qui ejuſdem cum *Hieracite* virtutis eſt, ſanguinem ſiſtentis, teſte Gal. *l.* 9. *de ſimpl. fac.* Ægin. *l.* 7. *c.* 3. Vel *eſt* nomen *Balſami*, quod & *Peruvianum* dicitur, de quo videatur Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 475. & Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.*

In-

Indifferens, ἀδιάφορος, epitheton eſt rerum non naturalium medio modo ſeſe habentium, quarum uſus ad ſanitatem, & abuſus ad morbos facere ſolet. Vide *Dogm. noſtra P. I. c. 6. d. 2. p.* 72. *Indifferenter* vivere idem eſt, ac abſque regimine & cautione vivere, genio ſuo indulgere. Scribon. *n.* 122.

Indigentia. ἔνδεια, idem quod *Defectus*. Vide *Endeia*, *Defectus*.

Indigeſtio, *Indigeſtus*, ἄπεπτος, ὠμός, idem quod *incoctio*, *incoctus*, *cruditas*, de quibus ſuis locis. Poteſt dici de alimentis, humoribus, & excrementis, quemadmodum de *coctione* dictum eſt.

Indignatio, ἀγανάκτησις, eſt ſpecies iræ occultæ & intrinſecæ, cujus character eſſe ſolet σαρκάζειν, i. e. *frendere*, ſive labia fortiter comprimere, Gal. 1. *de art. t.* 28.

Indignatorius muſculus dicitur is, qui oculum ad parvum angulum in latus abducit. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 8. *p.* 513.

Indigo, vide *Indicon*.

Indolentia, ἀνωδυνία, vide *Anodynia*.

Indormio, ἐπικοιμάομαι, idem quod *obdormio*, vel quando alicui affectioni ſomnus ſupervenit. Hipp. 5. *aph.* 27. Dieter. *n.* 316.

Inductio, ἐπαγωγή, a Latinis proprie ſumitur pro *inunctione* & *illitione*. Ita emplaſtra in alutam, linteum *induci* dicuntur. Accipitur etiam pro *impoſitione* in partem corporis affectam. *Inducere* fronti, pedibus &c. Vide Rhodii *in Lexic.* Scribon. & Keuchen. *in not. ad Seren. p.* 90.

Indulgentia, χάρις, idem quod *gratia*, Rolf. *O. ac M. Med. Sp. l.* 14. *ſ.* 1. *cap.* 28. Vide *Charis*. De *indulgentia* parentum noxia lege Linden. *Ex. I.* §. 28. 29.

Indurans, σκληρωῶν, σκληροτικός, dicitur de quibuſdam medicamentis, quæ ſunt frigidæ naturæ vel temperamenti, cum defectu caloris & fermentabilitatis, Gal. *l.* 5. *de S. Fac. c.* 10.

Induratus, idem quod *Duratus*, σκληρυνθεὶς, vide *Duratus*. *Indurata* σκληρύσμοι, σκληρύσματα, vocantur & σκιρρώμενα, Galen. *l.* 5. *de S. F. c.* 7. Vide ſupra *Duritia*.

Indus, ἰνδός, idem quod *Indicus*. Patronymicum a regione *India*, eſtque epitheton quorundam medicamentorum. Ita Pilulæ Indæ Haly vocantur validæ purgantes, quarum deſcriptio habetur in Diſpenſatoriis, & meminit etiam Foreſt. *d. l.* item *Emplaſtrum Indum* Tharſei Chirurgi, apud Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 13.

Induſium, χιτωνίσκος, ſtricte ſignificat linteum vel lineum indumentum, quod nudo corpori induimus. Talia in ægris mutare nonnulli diſſuadent, alii commendant; de qua controverſia legatur Rolf. *Ord. ac M. Med. Sp. l.* 14. *ſ.* 2. *c.* 3. & Caſp. Rejes *C. El. quæſt.* 82. *n.* 10. 11. *Induſium* etiam in fœtu fœminino vocatur *Tunica Amnios* corpuſculo obvoluta & una in partu excluſa. Valleſ. *l.* 5. *de H. C. F. c.* 17.

Inebrio, μεθύσκω, h. e. ebrium facio. Eſt autem nihil aliud *inebriare*, quam caput ferire, deliria progignere, κεφαλὴν πληροῦν καὶ παραφροσύνην ἐργάζεσθαι, uti vivis coloribus deſcripſit Galen. *c.* 3. *de R. V. I. A. t.* 1. *ſeqq.* An liceat per menſem ſemel *inebriari* ſanitatis cauſſa, rectiſſime quæſtionem negative ſolvit Lentil. *d. l. P. II. p.* 675. Quare rectiſſime ſcripſit Linden. Turpe eſt, *inebriari* nocte; turpius, die; turpiſſimum, mane. *Ex. X.* §. 395. Quid? quod Paracelſ. odorem *inebriativum* cauſſam caduci ſeu epilepſiæ ſtatuerit? *tract. h. tit.*

Inedia, ἀσιτία, eſt abſtinentia a cibo & potu. Poteſt etiam vocari ὀλιγοσιτία. Nam vel totalis, vel partialis *abſtinentia* comprehenditur hoc vocabulo. Pertinet inter Res Medicas non naturales, quamvis Galen. *l. de V. S. adv. Eraſiſtratum cap.* 9. e numero rerum exiſtentium excludat, ſcil. Phyſicarum. Favere poteſt ſanitati promovendæ, & morbis gignendis, Rolfink. *O. ac M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 72. & *l.* 18. *ſ.* 1. *c.* 5. & 6. Extremam *inediam* ſeptem dierum ὡς τὸ πολὺ judicat Linden. *Ex.* XIII. §. 238. *ſeqq.* V. D. Velſchium *Ephem. N. Cur. A.* III. *Obſ.* 35.

Ineptus, *ineptitudo*, ἀνεπιτήδειος, ἀνεπιτηδειότης, in genere ſignificat naturalem *impotentiam*, vel ἀδυναμίαν. Sub ſe vero multa comprehendit. Hinc rectiſſime Linden. ſcripſit *ineptum*, quod eſt alienum a re, a perſona, cauſſa, loco, tempore, modo, *Ex.* XI. §. 123. Gr. dicitur ἀργόν. Et *ineptus riſus* Melancholicorum prorius vocatur a Seren. *cap. de ſplene curando*. Vid. Keuchen. *in Not. p.* 178. Gr. ἄκαιρος, *intempeſtivus*.

Inertia, in genere idem quod *ignavia*. Proprie tamen *imperitiam* in aliqua arte ſignificat, Græce ἀτεχνίη. Vide *Imperitia*. Hanc recte temeritatis nutricem & matrem vocavit Hippocr. *in Leg.* III. 14. * [Significat etiam impotentiam ad motum. Sic inertia particularum ſolida vel fluida noſtri corporis componentium, ſignificat, eas difficile, & lente moveri. Hoc ſenſu paſſim apud recentiſſimos Auctores Med. accipitur.

Ineſis, *inethmos*, ἴνησις, ἰνηθμός, idem quod κένωσις, *vacuationem* ſignificat, a verbo ἰνέω, *va-*

vacuo, quod legitur apud Hippocr. *l. de L. A. XXXIIX.* 11. *l.* 1. *de morb. mul. LXXXII.* 17. quemadmodum & ἰνυθμὸς legitur apud eundem *l. de Loc. in hom. XXX.* 13. *XLIV. 6. XLV.* §. 8. *L.* 14. Junge Foeſ. *p.* 282. Erotian. *Onom.* ἴνησις κάθαρσις λέγεσθαι in ὑπερεναμένος.

Inexercitatus, ἀγύμναστος, idem qui *otioſus*, *piger*, qui corporis quieti nimis vacat. Galen. *l.* 2. *de ſympt. cauſſ. c.* 2.

Inexpertus, idem qui *imperitus*, ἄπειρος.

Infans, apud Latinos lata gaudet ſignificatione. Complectitur enim & fœtum humanum in utero bimeſtrem, trimeſtrem, &c. & Græce vocatur Hippocr. νήπιον, 4. *aph.* 1. & 3. *Epid. ſ.* 2. *t.* 7. & 8. ubi vide Galen. *comm. ad h. l.* Adde Dieter. *num.* 570. C. Rejes *C. El. q.* 55. Communiter tamen ſumitur de recens natis uſque ad illud tempus, donec incipiant ſermone uti. Hæc enim videtur vocis derivatio a non fando. Et Græc. dicitur παιδίον, quamvis hoc vocabulum Dieter. ad primum ſeptennium uſque extendat *num.* 643. De ſanitate tuenda infantum conſule Gal. *l.* 7. *de ſan. tu. c.* 7. *ſeqq.* Spagyricorum *infans*, qui dicatur vid. Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 7. *c.* 8. & *Alchymia Pharmaceut. c.* 7.

Infarcatus, ſubſtantive & adjective, ἔμφραξις, ἔμφρακτος. Vide *Emphraſis*, *Emphracticos*, *Emphragma*.

Infectio, Medicis uſitatius vocabulum, convenit cum *contagio*, & denotat μίασμα maligunm & venenatum, de quo ſupra. Vide *Contagium*. *Infectum corpus* legitur apud Scribon. *n.* 185. De differentia inter *infectionem* peſtis & *infectionem* Medicam cui placet legere, videat Parac. *l.* 1. *de peſte c.* 1. Materia *infectionis* dicitur & inquinamentum, inquinabulum, impreſſura apud Severin. *l. de nov. obſ. abſceſſ. c.* 22. & alibi.

Infelix lignum ſambucum vocant, Laur. *l.* 27.

Inferior, vide *Cato*.

Infernus, ᾅδης, vide *Orcus*.

Infervefacio, h. e. in aliquo vaſe fervefacio. Aliquoties legitur apud Scrib. *n.* 39. 53. 153. 271. Item *Infervefco*, *num.* 37. 188. &c. Vide *Lex.* Rhodii *Scribonian*.

Infeſto, ἐνοχλέω, vide *Enochleo*. *Infeſtare* dicitur, quod aliquem vel adoritur vehementi impetu, velut feſtinans in perniciem ejus, vel opprimit mole turbationum. Lind. *Exerc. XVI.* §. 45.

* *Infibulatio*, ἀγκτηρίασμὸς, Lat. *infibulare*, nihil aliud erat, niſi fibulæ per præputium trajectio. Cujus rationem Celſus L. VII. cap. 15. docet. Infibulare autem adoleſcentes olim conſueverunt interdum vocis, interdum valetudinis cauſa, præſertim vero ut ſervarentur a coitu immunes. Erat autem fibula circulus æneus, quo item hiſtriones, cui generi hominum potiſſimum vocalitas neceſſaria eſt, utebantur antiquiſſimis temporibus.

Infidus, ἄπιστος, dicitur de ſignis *incertis*, Gal. 2. *aph.* 27.

Infimus, vide *Imus*.

Infinitus, ἄπειρος, idem quod *Immenſus*, epitheton doloris apud Scribonium *n.* 190. 194. Rhod. *in Lex.*

Infirmarius, νοσοκόμος, vocatur *infirmorum curator*, quemadmodum & locus, ubi infirmi curabantur, *Infirmarium* & *Infirmatorium* dicitur, teſte Dieterich. *num.* 655. *ferme circa fin.*

Infirmitas, *Infirmus*, ἀῤῥωστία, ἀσθένεια, ἀσθενής, ἄῤῥωστος. Vide *Arrhoſtia*, *Aſtheneia*. Nullum hominem fuiſſe, qui omnes partes corporis ſimul *infirmas* habuerit, aſſerit Gal. *l.* 2. *de L. Aff. cap.* 7. Omnibus morbis obnoxia *infirmitas* dicitur Lind. *Ex. XIII.* §. 366.

Infixus, καζαπεπαρμένος, a καζαπείρω, tranſfigo. Dicitur de feſtucis & aliis, quæ membris *infigi* poſſunt, & opus habent extractione, vel manu, vel medicamento, Galen. *l.* 1. *de fac. Nat. c.* 14. Dolor *infixus*, ὀδύνη, ἐρείδουσα, deſcribitur a Galen. *l.* 2. *de ſympt. cauſſ. cap.* 5. *circa fin.*

Inflammatio, φλεγμονή, φλόγωσις, accipitur late & ſtricte: late ſignificat omnem immoderatam caliditatem, etiam momentaneam, abſque tumore, quæ alias φλόγωσις dicitur, qualis etiam in ſcorbuticis frequens eſſe ſolet. Vide *Phlogoſis*. Stricte vero ſignificat tumorem vehementer calidum p. n. in partibus carnoſis & ſanguineis, cum rubore & dolore, provenientem a ſanguinis fervidioris & impetuoſius affluentis, meatuumque minorum ordinem turbantis collectione & ſtagnatione. Græce dicitur φλεγλονή. Nulla *inflammatio* magna eſt abſque febri. Dividitur in internarum & externarum partium *inflammationem*. Illæ ſunt plerumque eryſipelaceæ, & facile malignitatem contrahunt. Diſtinctio quoque frequens in *legitimam*, quæ a ſanguine ſincero copia ſolum peccante oritur; & *ſpuriam*, quæ a ſanguine heterogeneo, vel bilioſo, vel ſeroſo, vel crudo provenit. Plura videantur apud Dieter. *n.* 905. Linden. *Ex. IV.* §. 23. *ſeqq. multis*. *Ex. XVI.* §. 46. *ſeqq.* ut & *in Chirurgicis* Aquapendentis, Hildani, Barbette, aliorumque *ſcriptis*.

Inflatio, ἐμφύσημα, ἐμπνευμάτωσις, vide *Emphyſema*, *Empneumatoſis*.

Inflativa Medicina, vel materia Medica di-

citur, in cujus ſubſtantia dominatur groſſa humiditas extranea, in quam cum egerit caliditas, generatur inde ventoſitas, quæ non diſſolvitur. Tales ſunt Phaſeoli, &c. Avic. *Libr. de virib. cord. tract.* 2. *c.* 1.

Inflexio, καμπὴ, idem quod *flexio*. Vide *Campe*, *Flexio*.

Influens, epitheton caloris nativi vitalis ad differentiam inſiti vel innati, & intelligitur ille calor, qui mediante ſanguine a corde diſtributo corpori ejuſque membris communicatur & influit, uti præter alios expoſuit etiam Pompejus Caimus *de Calid. innat. c.* 5.

Influentia, ἐπιῤῥοὴ, idem quod *influxus*, atque dicitur non ſolum de humorum motu in aliquam partem; ita ſanguinis *influxus* omnis fit a corde per arterias, Lind. *Ex. IX.* §. 47. ſed etiam de virtute quadam occulta a corporibus cæleſtibus, vel ſideribus deſcendente, & ſeſe inſinuante, a qua varios effectus dependere nonnulli ſtatuunt. Verum alii hunc aſtrorum in inferiora *influxum* commentitium, falſum, & propterea rejiciendum cenſent; inter quos eſt Lind. *Ex. XI.* §. 187. Fr. Hoffmann. *in Clavi ad d. Schr. loc.* & inter Phyſicos Dn. Sturmius *in art. Spec. Coſmicæ Scientiæ*, qui, excepto ſole & luna, reliquis aſtris ſive fixis, ſive planetis nullam concedit *influentiam*. Nobis placet ἐπέχειν. Legatur & de hac controverſia Caſp. Rejes *Camp. El. q.* 34. *n.* 24. *ſeqq.*

Influxus, vide *Influentia*.

Infœcundus, ἄγονος, idem quod *Sterilis*. Vide *Sterilitas*.

Infra, κάτω, vide *Cato*.

Infraſpinatus, epitheton muſculi ſcapulæ partem externam & gibbam totam tegentis, qui creditur brachium ad exteriora agere retrorſum, Barthol. *l.* 4. *An. c.* 2. *p.* 563. Dicitur & *Supraſcapularis inferior*, ad differentiam ſupraſcapularis ſuperioris, qui & ſupraſpinatus appellatur, de quo *ſuo loco*.

Infrigidans Galeni, alias ceratum roſatum, Maſſ. *de febr. c.* 28.

Infrigidatio, *Infrigidans*, idem quod *Refrigeratio*, *Frigefactio*, καζάψυξις, ψύξις, ψύγμα. Vide *Catapſyxis*, *Frigefactio*, *Frigefaciens*.

Infundibulum, χοάνη, vide *Choana*. *Infundibulum* eſt vas metallicum, oblongum, cum manubrio, interius excavatum, liquata metalla recipiens, & in virgas vel baculos conformans, Ruland. & Iohnſ. *in Lex. Infundibulum* argenteum pro cibo & potu deſcripſit cum applicatione Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. X. fig.* 11. & *Tab. XXXII. fig.* 8. In Anatomicis *Infundibulum* quoque vocatur ſinus renum medius, ad quem materia urinæ colligitur: alias *Pelvis*, item *incerniculum* appellatum. Veſling. *Syntagm. Anatom. cap.* 5.

Infuſio, *Infuſum*, ἔγχυτον, ἔγχυμα, vide *Enchyton*, *Enchyma*. Accipitur duplici modo. Late & ſtricte, & rurſus concrete & abſtractive. In lata ſignificatione concreta complectitur omnia medicamenta intus vel foris applicanda, quæ citra coctionem certo tempore in liquore macerantur, ſive poſtea ſequatur coctio, ſive non, de quibus vide Weker. *Antidot. gen. lib.* 1. *c.* 15. Blaſ. *Medic. Gener. P. II. l.* 7. *ſ.* 2. *ſubſect.* 4. *c.* 1. & alii. Deſcribi poſſunt *Infuſa*, quod ſint extracta liquida corporum ſolidorum utplurimum præſenti uſui dicata. In lata abſtracta ſignificatione denotat modum *infuſionis* parandæ legitimum, qui videri poteſt apud Weker. *d. l. lib.* 3. *c.* 12. Fr. Hoffmann. *in Clav. Schr. l.* 2. *c.* 63. Blaſ. *d. l. &c.* Stricte accipitur in concreto vel pro *Infuſione* laxativa, vel purgante. Schroder. *l.* 2. *c.* 63. Anonym. *Sylv. Med. cap.* 9. Vel pro *Clyſteribus*, Lind. *Ex. XIII.* §. 362. *ſeqq.* In abſtracto *Infuſio* modum non ſolum ſignificat dictorum *Infuſorum*, qui in citatis Auctoribus & locis videri poteſt; ſed etiam adhuc alium peculiarem & novum, quo liquor medicamentoſus in venam corporis apertam infunditur, unde & *ars infuſoria* & *clyſmatica nova* audit, hujuſque meminit aliquoties Rolfink. *O. & M. Med. Sp. l.* 8. *ſ.* 2. *c.* 30 *l.* 11. *ſ.* 3. *c.* 11. *l.* 11. *l.* 14. *ſ.* 1. *c.* 30. *Ephem. Nat. Curioſ. Ann. I. Obſ.* 149. Joh. Dan. Major. *Invent. Med. I.* Etmuller. *Diſſ. de Chir. infuſoria*, quæ tamen curandi ratio hodieque fere rurſus exoleſcit.

Ingenitus, idem quod *Innatus*, ἔμφυτος, vide *Emphytos*. Inter curas ægritudinum æruginoſarum, ſive Luis Venereæ, quas Paracelſus proponit *l.* 7. *de morb. Gallico c.* 11. ſexta eidem vocatur *cura ingenita*, quæ pertinet ad verrucas, & fungoſas excreſcentias, exoſtoſes.

Ingenium, Græcis idem quod *Natura*, φύσις. Nam pro varietate naturarum variant & *ingenia*, Gal. *l. de cogn. & cur. an. morb. c.* 7. Linden. *Ex. I.* §. 14.

Ingeſenda, προσφερόμενα, idem quod *aſſumenda* per os, h. e. alimenta. Et *ingeſtio* idem notat, quod *aſſumptio per os*. Vide 3. *de R.V. I. A. t.* 22.

Ingluvies, ἀκολασία τῆς διαίτης, ἀπληςία, idem quod *victus intemperantia*, inſatiabilitas, Gal. 6. *aph.* 28. Cauſſa eſt plurimorum morbo-

borum a cruditatibus dependentium : ita ut morbi & ægritudinum pericula e culinis exeant, Caſp. Rejes *C. El. q.* 25. *n.* 16. & *q.* 88 *n.* 280. Helmont. matrem vocat trium peccatorum ſanguinis, abundantiæ, ſtagnationis & heterogeneitatis, *tract. Retenta*. *Ingluvies* quoque vocatur ventriculus ille membranaceus in volatilibus, vernacule *Struma* dictus, in quo recipiuntur alimenta per os ingeſta. Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 9.

Ingravidatio, idem quod *Impragnatio*. *Ingravidationis* factæ abſque immiſſione membri virilis obſervationem vide *in Ephemeridibus N. An. III. Obſervatione* 273. Vide *Imprægnatio*.

Ingredientia, vocantur medicamenta ſimplicia, interdum & compoſita, quæ in formula remedii compoſiti, quam *receptam* vulgo vocamus, præſcribuntur.

Ingreſſio, *Ingreſſus*, βάδισις, late idem eſt, quod *ambulatio*, quæ fit, quando alterutrum crus per vices & firmatur & movetur, Hipp. 3. *de artic. t.* 73. Vide *Ambulatio*. Stricte accipitur de acceſſu Medici ad ægros. Ita Claudin. egregium libellum ſcripſit *de Ingreſſu ad infirmos*. Tropice ſumitur de cauſſa Ilei, quando dicitur eſſe *Ingreſſus* inteſtinorum mutuus. Linden. *Ex. IV.* 44. id eſt inſinuatio, duplicatura. *Ingreſſio* Spagyrica eſt nutritio, conjunctio, ſubmerſio. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 751. 764.

Inguen, βουβών, vide *Bubo*.

Inhabitatio, ἐνοίκησις, Phyſiologice tropico tamen ſignificatu dicitur a recentioribus quibuſdam unio animæ rationalis cum corpore organico; mediante ſpiritu animali ſubtiliſſimo per totum corpus noſtrum expanſo, cui anima veluti lumen inhabitat.

Inhibitio, ἐπίσχεσις, idem quod *cohibitio*, ſuppreſſio. *Epiſcheſis*.

Inhumatio, vocatur digeſtionis vel putrefactionis ſpecies, quæ fit ſub fimo equino, aut abſcondendo in terram. Rul. *in Lex.* Vide & *Th. Chym. Vol. VI. p.* 563.

Injaculatio, eſt terminus Helmontianus, notatque acerbum ſtomachi dolorem ſpaſmodicum, in quo motus quoque corporis aufertur, & affectus Tetano ſimilis videtur, quem Belgæ ruſtici *Geſchot* vocant, tanquam a ſagis immiſſa, *tr. Jus Duumviratus n.* 20. *Injaculata* quoque vocantur, quæ *Injecta*, Vide *Injectio*.

Injectio, accipitur diverſimode. Communiter pro infuſione facta in aliquam cavitatem. Et ita idem eſt, quod *Enema*, ἔνεμα, *clyſter*. Ita *Injectiones* penis, uteri, Schroder. *l.* 2. *c.* 41. Foreſt. *l.* 26. *Obſ.* 2. Vide *Clyſter*. *Injectio* in nates, Scrib. *n.* 10. 46. Vel pro faſciæ applicatione ſive *Faſciatione*, Galen. *de faſciis*. Quid Græcis εἰσβολὴ ſignificet, vide ſupra *Eisbole*.

Inimicus, πολέμιος, idem quod *adverſus*. Nimium omne dicitur naturæ *inimicum*, Hippocr. 2. *aph.* 51. Vide Dieter. *num.* 703. *Inimicitia mutua* nihil aliud eſt, quam *Antipathia*, de qua ſupra lit. *A*.

Inion, ἰνίον, id eſt *occiput*, quod eſt poſtica capitis pars, ita dicta ἀπὸ τῶν ἰνῶν, quod ob copiam tendinum fibroſa & nervoſa eſt. Terminatur ſutura lambdoide. Alii poſteriorem cervicis partem eſſe volunt. Meminit Hipp. 3. *aph.* 26. Adde Dieter. *n.* 496. Foeſ. *Oec. p.* 283. Barthol. *l.* 3. *Anat. in procem.* deſcripſit, quod ſit pars capitis poſterior ab initio ſuturæ lambdoidis ad primam cervicis vertebram. Jung. Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 8. §. 17. Hoc occipitium ad præſervandum ab epilepſia Florentiæ omnibus pene infantibus poſtquam menſem jam egerunt, fuiſſe inuſtum, teſtatur inter alios Jacob. Truncon. *de cuſtod. pueror. ſan. tr.* 4. *c.* 13. *p. m.* 201. *ſeq.* Ab occipite vocantur etiam *Nervi occipitales*, a Gothofr. Bidloo, quos delineatos exhibet *Tab.* IX. *fig.* 2. & 3.

Initiatus, *Initiatio*, τελεστὴς τελεστή, dicitur de ſolemnitate quadam feſtivali præſertim in Gentilium feſtis Eleyſiniis, de qua legatur C. Hoffmann. *Com. ad Gal. LL. V. P. n.* 482. *ſeqq.* Transfertur vero ſæpe ad alias ſolemnitates. Ita Medici *initiatio* fit mediante Jurejurando. Linden. *Exerc.* III. §. 23.

Initium, ἀρχή, idem quod *Principium*, de quo infra in *Pr.* *Initia* quoque vocantur extrema in filo aut faſcia, Gal. 2. *de iis, q. in medic. f. l.* 8. *Initia* corporum omnium naturalium duo ſtatuit Helmont. Elementum aquæ quod eſt *initium* ex quo, & fermentum, ſive *initium* ſeminale per quod, id eſt diſpoſitivum. *tr. Cauſſæ & Initia Naturalium n.* 23. In opere Lapidis Philoſophici ſpagyrico *initium* eſt corruptio, finis vero generatio. Ger. Dorneus *tr. Artific. ſupernat. c.* 7. *Initiatrix*, προκαταρκτική, id eſt *Cauſa procatarctica*, Gal. *l.* 6. *de L. A. c.* 4.

Injucundus, ἀηδής, vide *Aedes*.

Injuria, ἀδικία, quid ſignificet proprie, notum eſt. Talem ſæpius Medicus perpeti cogitur ab ægris & adſtantibus; & omnino præſtat generoſo contemptu vindicare. Accipitur vero haud raro *Injuria* pro mala affectione, v. g.

v. g. *Injuria* aeris, *Injuria* oculorum, dentium. Rhod. *in Lex. Scrib.*

Innato, ἐφίςαμαι, vide *Ephiſtamæ*.

Innaturalia, vel *Supernaturalia*, corpora ſunt ea, quæ concipiuntur animo duntaxat. Inde factum, ut quandoque loquatur quis: mihi videre videor hominem præ oculis, qui tamen plus ducentis milliaribus abeſt, vel aliquando vita functus eſt ante viginti annos. Iohnſ. *in Lex.* Summa, ſunt *Entia rationis*.

Innatus, ἔμφυτος, vide *Emphytos*, idem quod *Nativus*.

Innominatus, ἀνώνυμος, dicitur de omni eo, quod laborat ἀπορείᾳ τοῦ οἰκείου ὀνόματος, defectu proprii nominis. Ita oſſa *Innominata* vocantur, quæ oſſi ſacro adjacent ad latus, quorum tria numerantur, & quodlibet nomen habet proprium, conjunctim vero ſumpta carent nomine proprio. Ita & *Cartilago Cricoides*, vulgo *innominata* vocabatur, quia antiquis abſque nomine, baſis eſt reliquarum cartilaginum. Gal. *l. de vocal. inſtr. diſſ. c.* 4. Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 11. *Innominatus* quoque *morbus* in ſpecie hic dicebatur, qui medio loco inter lethargum & phrenitin collocatur, in quo ægri connivent oculis, ſomnolenti ſtertunt &c. Hal. *l. de pulſ. ad tyron. c.* 11. Vide *Coma vigil.*

Innovatio, νεωτεροποιΐα, idem quod *novatio*, a verbo νεωτεροποιέω, *innovo*, novum quid molior, quo uſus Hippocr. 1. *aph.* 20. Abſit vero a Medico omnis vitioſa *novatio*, quamvis lucroſa, qua augere & protrahere ſolent morbos eorumque curationem lucripetæ, ut inde burſæ ære graviores fiant. Dieter. *n.* 569. Profecto res hæc non caret periculo, & lædit conſcientiam; Chirurgaſtris tamen noſtris non adeo infrequens.

Innuens, ἐπινευκὸς, vide *Epineucos*.

* *Inoculatio* Variolarum, eſt Variolas ope Chirurgiæ arceſſere, ut ii, qui nondum hoc morbo correpti ſunt, corripi autem debeant, felicius, & ſine periculo evadant. Hæc autem erat Chirurgia a Conſtantinopolitanis ad nos nuper profecta. Primum quidem puris guttas quinque, vel ſex inter maturandum ab adoleſcente variolis diſcretis laborante extrahebant, quod parva phiala vel pyxide incluſum loco operationi aſſignato deportabant, ubi omnibus ad inoculandum præparatis vulnuſcula duo infligebant, unum in brachio, alterum in crure lateris oppoſiti, tum pus prædictum penicillis applicabant, & ligaturis firmabant. Non opus eſt autem, ut inciſiones cutem prætergrediantur, neque grano hordei longiores ſint: penicilli poſt hor. 24. removendi ſunt, & ulcera empl. Diachil. vel foliis braſſicæ operienda, & in poſterum ſemel vel bis in die pro ratione quantitatis puris ibidem ſcatentis detergenda, & medicanda. Hoc facto ſenſim morbus producetur, & ſymptomata mitia ſequentur. Utrum autem hoc facere liceat, noſtri morum magiſtri multis rationibus ducti ambigunt. Vide Allen. Synopſ. univ. med. pract. art. 158.

Inoculatio, ἐνοφθαλμωμὸς, inoculationem vocavit Charltonus mutuæ conjunctionis nervorum vagiparis cum aliis ſpeciem, *Oecon. Anim. Exerc.* X. §. 18.

Inopinus, *Inopinabilis*, παράλογος, & adv. παραλόγως, *inopinato*, dicitur de accidentibus & eventibus, ſive ſec. ſive præter naturam, quæ morbis ſuperveniunt & mutationem aliquam inferunt, quibus minus fidendum eſſe docet Hippocr. 2. *aph.* 27. Junge Dieter. *num.* 660.

Inoſculatio, ἀναςόμωσις, dicitur mutua vaſorum diverſi, vel etiam unius generis connexio. Latine etiam Anaſtomoſis uſurpatur, & utraque legitur apud D. Bohn. *Circ. Anat. Prog.* VI. *p. m.* 107.

Inordinatus, ἄτακτος, ἄτυκος, vide *Ataxia*.

Impinguedo porci, coſta herba in phthiſi ſingularis. Joach. Camerar. *Hort. med.* 13.

Inquietatio, *Inquietudo*, *Inquies*, ἀλύκη, ἀλυσμός, vide *Alyce*. Gal. *c.* 2. *in* 1. *prorrhet. t.* 27.

Inquiſitio, ζήτησις, item *indagatio*, *inveſtigatio*. Hæc ſi in ulla alia, certe in Medicina ſumme neceſſaria eſt, præſertim cum non omnia ſenſui & intellectui ſint manifeſte obvia, ut non indigeant *inquiſitione* ex Galen. *l. de opt. dic. gen. fere circa fin.* Neque etiam tanti putare oportet Auctores, vel auctoritatem, quamvis de publico meritiſſimorum, cujus reverentia abſterreamur ab *inquiſitione veri* atque *utilis*. *Veri* quidem propter utilitatem: *utilis* vero propter ſanitatem. Quo plenior enim & certior eſt noſtra de rebus cognitio, tanto majore ipſis cum fiducia atque ſecuritate utimur, verbis elegantiſſimis Lind. *Ev.* XI. §. 6.

Inſalubris, νοσερὸς, νοσώδης, idem quod *morboſus*, *æger*, *ægrotus*. Applicatur vero diverſimode omnibus rebus p. naturaliter ſeſe habentibus, ſubjecto, cauſſis, accidentibus, ſignis, uti patet ex Galen. *Art. Medic. c.* 3. 4. 5. *ſeqq.* Junge Oddi de Oddis *Commentar. ad Gal. h. loc.*

Inſanabilis, ἀνίατος, idem quod *incurabilis*. Vide paulo ſuperius. Quibus addi poteſt, quod

inſa-

inſanabilitatis eſſentia in hoc conſiſtat, quando videlicet morbus ſuperavit vim corporis, verbis Hipp. 4. *de R. V.* I. *A. t.* 22. allegante Lind. *Ex. XII.* §. 64.

Inſania, παραφροσύνη, idem quod *delirium*, *inſipientia*, *dementia*, *mania*. Vide *Delirium*. Nomen *inſaniæ* mentis ſignificat ægrotationem, & morbum, i. e. *inſanitatem*, & ægrotum animum, quam appellarunt *inſaniam*, verbis Ciceron. 3. *Tuſcul.* 4. citante Dieter. *n.* 653. Paracelſus ſtrictiorem commentus eſt *inſaniæ* acceptionem, diſtinguens inter *lunaticos*, qui delirant ex motu & influxu *lunæ*; *inſanos*, qui hæreditarium malum & a prima nativitate contraxerunt; *veſanos*, qui per venenata alimenta infecti in delirium incidunt; *melancholicos*, qui ex intrinſeca vitioſa humorum & ſpirituum diſpoſitione corripiuntur mentis alienatione; & *obſeſſos*, qui a diabolicis inſultibus infeſtati delirant, *de morb. Amentium Tract.* 1. *c.* 5. *Inſaniæ* labem communicari poſſe in poſteros, confirmat quoque Helmont. *tract. de Conceptis*.

Inſatiabilitas, ἀπληςία, vide *Apleſtia*.

Inſcitia, ἄγνοια, ἀμαθία, ἀνεπιςημοσύνη, idem quod *ignorantia*, (quamvis Galen. inter ἀνεπιςημοσύνην, & ἄγνοιαν, aliquod diſcrimen ſtatuat *l.* 7. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 2. quod huc non pertinet) quid ſignificet, notum eſt. Extremus gradus *inſcitiæ* eſt, quando quis ea, quæ in vulgus nota ſunt, ignorat, judice Gal. *c.* 3. *in* 6. *Epid. t.* 28.

Inſectilis, ἄτομος, vide *Atomus*.

Inſectum, ἔντομον, (particula *in* poſitive, non privative ſumpta) eſt nomen animalis plerumque exanguis, imperfectioris aliis, variis inciſuris aut annulis præditi, & commiſſuris inſigniti, cujus ſpecies multifariæ habentur, quas deſcriptas videre licet in Ul. Aldrov. *integr. Tom.* 3. *de Inſectis*. Jungatur e noviſſimo Joh. Schwammerdamii *Hiſtoria inſectorum generalis*, cujus etiam fit mentio *in Actis Erudit. Lipſ.* 1685. *Inſecta* etiam diviſa vivere, & cur? demonſtravit Caſp. Rejes *C. El. q.* 31. *n.* 3. *ſeqq.* Aere nutriri, teſtatur Obſervatio *in Eph. Nat. cur. An.* I. *Obſ.* 120.

Inſenſibilis, duplicem obtinet ſignificationem. Vel enim Græce vocatur ἄδηλος, i. e. *occultus*, minus evidens; vide *Adelos*: vel notat ſtupidum, & ſenſationis expers, & Gr. dicitur ἀναίσθητος. Vide *Stupor*.

Inſeparabilis, ἀχώριςος, vide *Achoriſtos*.

Inſertio, σύμφυσις, ἔνωσις, in Anatomicis denotat conjunctionem arctam & inſinuationem vaſorum, fibrarum, membranarum in aliam partem. Unde & ſeptem oculorum tunicæ *inſertiones* vocantur Gal. *l.* 10. *de U. P. c.* 2.

Inſeſſio, ἐνέδρα, vide *Enedre*. Sumitur & apud Latinos pro *vaporario* & balnei ſpecie, & Gr. dicitur ἐγκάθισμα, de quo Morell. *l.* 2. *formul. rem. ſ.* 1. *c.* 4. Vide *Encathiſma*.

Inſidentia, ἐπίςασις, dicitur, quod *inſidet*, aut ſupernatat urinæ; cui opponitur ὑπόςασις, *ſubſidentia*. Vide *Epiſtaſis*. Dieter. 324.

Inſidians, λοχῶν, epitheton morborum clandeſtinorum ſeu clam cum vehementia infeſtantium, quod tamen ceu ineptum improbavit Gal. *c.* 1. *in* 3. *Ep. t.* 8. Verum an ſatis firma ratione, alii videant.

* *Inſignia Bacchantium*, Turnerus vocat morbum apud Dammonias, & Belgas maxime familiarem, & fere endemium ob pravam bibendi conſuetudinem. Signa autem hujuſce affectionis ſunt guttulæ quædam parvæ, rubicundæ per totam faciem & præcipue naſum hinc inde ſparſæ. Tres gradus a quibuſdam numerantur, *rubedo ſimplex*, *rubedo puſtuloſa*, & *rubedo ulceroſa*. Facies, & naſus aliquando in molem prodigioſam ſupercreſcunt, ut mihi quoque Patavii in egregiis potatoribus obſervare contigit. Idem Turnerus refert, cuidam ex his potatoribus tali morbo ſumme affecto ſanguinem per ipſam cutem variis in locis exilire conſueviſſe, & ubertim confluere. De ratione curandi hunc morbum V. Allen. Synopſ. univ. med. pract. art. 1146.

Inſipidus, ἄποιος, vide *Apoeos*. *Inſipida* magis nutrire, quam acria & amara, docet Gal. *l.* 2. *de Al. fac. c.* 64.

Inſipientia, idem quod *Deſipientia*, *Dementia*, *inſania*, Gr. παραφροσύνη. Legitur apud Hildan. *Centur. Ep.* 41. *inſipientia* a purgantis fortioris uſu inducta. Alias *inſipientia* quandoque pro affectata ignorantia accipitur, & Gr. ἀνεπιςημοσύνη dicitur. Vide *Inſcitia*.

Inſolatus, εἱληθερής, i. e. *a ſole calefactus*, Gal. *l.* 8. *meth. med. c.* 2. Vide *Elietheres*.

Inſolens, ἀσυνήθης, idem quod *inſuetus*, *inſolitus*. Vide *Aſynethes*.

Inſomnia. Pacuv. Vigilia, Chariſ. *de differentiis vocum*.

Inſomnis, ἄγρυπνος, i. e. qui *vigilat* intempeſtive & p. n. Ita tumultus, canes latrantes, & nuncii triſtes reddunt homines *inſomnes*. Gal. *de Art. med. conſtit. c.* 18. Vide *Vigiliæ*.

Inſomnitas idem eſſe videtur, quod *Pervigilium*, h. e. ſomni privatio, ceu in omnibus diſpoſitionibus malum. Avic. *l.* 1. *ſan.* 2. *doctr.* 2. *c.* 13. Apud D. D. Wedel. *Patholog. ſect.* 3. *c.* 7. *p.* 556. legitur *inſomneitas*.

In-

Inſomnium, ἐνύπνιον, vide *Enypnion*.

Inſpectio, εἰσόρασις, ἐπίσκεψις, proprie ſignificat attentam alicujus rei conſiderationem beneficio viſus factam, quæ Medico ad accuratam cognitionem neceſſaria eſt & utilis. Hinc & ægros, & alia circa ægrum contingentia probe inſpiciat. *Inſpectio Urinæ* eſt phraſis notiſſima. *Inſpectionem ventris* non purgare ab infanticidii ſuſpicione ſcribit P. Ammann. *Irenic.* p. 122.

Inſpecturio, ὀψείω, i. e. paratus ſum ad inſpiciendum, quemadmodum & *Confirmaturio*, ἰσχυσείω, i. e. paratus ſum ad confirmandum. Gal. 1. *de art. t.* 3.

Inſpiratio, εἰσπνοὴ, vide *Eiſpnoe*.

Inſpiſſatio, πύκνωσις, *ſpiſſatio*, idem quod *condenſatio*. Eſt enim humidi per partium ſubtiliſſimarum exhalationem & conſumptionem condenſatio, cui opponitur *ſubtiliatio*, vel *attenuatio*. Vide *Condenſatio*.

Inſtabilis, ἀβέβαιος, ἀκατάστατος, idem quod *inconſtans*. Vide *Abebæos*, *Acataſtatos*.

Inſtauratio, ἀνάθρεψις, vide *Anathrepſis*, idem quod *reſtauratio* corporis, iterata nutritio & refectio.

Inſtillatio, ἐνστάλαξις, ἐμβροχὴ, ἐπιβροχὴ, vide *Embregma*, *Embrocha*.

Inſtinctus, vocatur hodieque cum epitheto *Naturalis* principium movendi intrinſecum brutis potiſſimum proprium, cujus virtute motus in eorum corporibus & certi & quandoque determinati, & ſenſus omnes perficiuntur, ita ut in quibuſdam animæ rationalis vim quodammodo æmulari, præſertim in ſenſibus internis, videatur. An vero ſit ſubſtantia & qualis, an ipſi ſpiritus animales, an ab his aliquid ſeparatum, aut an ſolum ſit proprietas quædam coeſſentialis, nondum ſatis eſt a Phyſiologis expeditum, neque hujus loci, ut prolixius inquiramus. Quomodo Græce dici debeat, an ὁρμὴ, vel ἐνθουσιασμὸς, ventilare etiam nolumus, quamvis fortaſſis poſterius ſatis quadraret, ſecundum ſignificatum proprium, niſi alia ſignificatio huc non pertinens jam eſſet uſitatior.

Inſtita, idem quod *Faſcia*, σπάργανον, Scribon. *n.* 47. 133. Rhod. *in Not. ad h. l.* Inde & *Lumbricus latus inſtita* dictus eſt, teſte eodem *ad n.* 140.

Inſtitor, πωλητὴς, κάπηλος, πώλης, i. e. *venditor*. Hinc *unguentorum inſtitor*, pigmentarius, μυροπώλης, dictus fuit. Scrib. *n.* 22. Rhod. *ad h. l.*

Inſtitutio, παιδεία, παίδευσις, διδασκαλία, id eſt doctrina, informatio. Hæc alia eſſe debet apud tyrones, vel qui introducuntur, & alia apud eos, qui perfecte omnia edocentur, Galen. *l. de propr. libr. c.* 5. Quid alias in genere valeat *inſtitutio*, docet Lind. *Ex. I.* §. 21. 24.

Inſtrumentum, ὄργανον, organum, vocabulum plurimi etiam uſus in arte medica. Generaliter ſignificat rem omnem actioni certæ & uſui vel operationi dicatam. In Phyſiologicis *inſtrumentum* vocatur pars corporis, quæ perfectam edere actionem aut uſum perfectum præſtare poteſt. Dicitur alias pars *inſtrumentalis*, ſive *organica*. Debent vero omnes partes corporis etiam ſimpliciores a Medico conſiderari, ut *inſtrumenta* vel *inſtrumentales*, quemadmodum oſtendimus *in Dogmat. noſtr. P.* 1. *c.* 2. *d.* 6. *pag.* 26. Recte vero dividuntur in *inſtrumenta* prima & ſecunda, quorum illa cenſentur, quæ ex ſimilaribus partibus ſimplicis alicujus functionis ſunt conſtituta; quæcunque vero rurſus ex his componuntur, etſi uni totius *inſtrumenti* actui quam maxime inſerviant, tamen inter ſecunda numerantur. Ita muſculus, vena, arteria inter prima *inſtrumenta numerantur*; Digitus vero inter ſecunda, atque hoc magis pes, & pede magis crus, Gal. *l. de diff. morb. c.* 3. *&* 4. Morbi hujuſmodi partium, quando vel naturalis illarum conformatio permutatur vel numerus non ſervatur, vel magnitudo conveniens tollitur, vel naturalis poſitus deficit, vocantur *morbi inſtrumentales*, *d. l. c.* 6. Vide *Dogm. noſt. P. II. c.* 4. *p.* 123. *ſeqq. Inſtrumenta communia* vel publica, ὄργανα κοινὰ, appellantur venæ, arteriæ, nervi, quæ & ἀγγεῖα dicuntur C. Hoffm. *com. in Gal. de U. P. n.* 1096. *Cerebrum* vocatur ὄργανον ἐπιδηλώσεως, id eſt *inſtrumentum* ubi ſenſus ſe produnt. Idem *n.* 523. *Manus* Galeno dicitur & Ariſtoteli ὄργανον πρὸ ὀργάνων, *inſtrumentum inſtrumentorum*, *lib. de U. P. c.* 4. *& l.* 4. *de part. an. c.* 10. Jung. Hoffm. *d. l. n.* 25. *&* 113. Circa materiam medicam triplicem occurrunt quamplurima *inſtrumenta*. Circa Diæteticam ſunt omnia illa, quæ ad rem *coquinariam* pertinent, in vulgus nota. *Inſtrumentorum Pharmaceuticorum* Catalogum exhibet Schroder. *Med. Pharmac. Chym. l.* 1. *c.* 19. *Chymica* tradit Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 15. *ſeqq.* Beker. *in Oedip. Chym. Tit.* 7. §. 2. Libav. *Tom. II. Oper. p.* 131. *Chirurgica* recenſet Hildan. *in Ciſta militari* & ſparſim *in obſervationibus*; nec non plurima apud Hippocrat. Galen. Aquapendentem, Paræum, Scultetum, &c. occurrunt, quorum nomina propria hoc quoque in Lexico ſub

lite-

literis ſuis initialibus exponuntur. *Ignis* quoque vocatur κατ' ἐξοχὴν inſtrumentum Chemiſtarum.

Inſuavis, ἀηδὴς, idem quod *Injucundus*, de quo p. a. Vide Galen. *l.* 4. *de Med. fac. c.* 16.

Inſuetus, ἀσυνήθης, idem quod *Inconſuetus*. Vide *Aſynetes*.

Inſufflatio, ἐμφύσησις, ἐμφύσημα, dicitur, quando medicamentum per canalem ad partem aliquam impellitur flatu vel oris ſpiritu, v. g. in nares ad curationem polypi, Galen. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 3. & in os ad uvulæ morbos, *l.* 6. *c.* 3.

Inſultus, εἰσβολὴ, dicitur primum paroxyſmi tempus. Vocatur & ἐπισημασία, Galen. *l. de morbi tempor. c.* 6. Vide *Eiſbole*, *Epiſemaſia*.

Inſuperabilis, ἀνυπέρβλητος, vide *Aniperbletos*.

Inſuperabilis, ἀνεπύητος, dicitur de tumore, vel abſceſſu, qui propter frigiditatem non vergit ad ſuppurationem. Legitur apud Hippoc. 5. *aph.* 20. Junge Dieter. *n.* 64.

Integraſtrum, terminus Paracelſicus, quo innuere videtur, conjunctionem illam cruciatim, vel decuſſatim factam nervorum utriuſque oculi opticorum, ita quidem, ut ipſorum ſubſtantia totaliter confundatur ordinarie. Cui *unioni* etiam hodieque nonnulli hunc uſum tribuunt, quod ideo ſit a natura inſtituta, ne ſpecies viſibiles geminentur. Enimvero non rem acu tangunt, ſiquidem & ſpecies audibiles non geminantur, nec tamen nervi auditorii combinati occurrunt. Quid? quod Veſalius, Aquapendens, & alii obſervarint, nervos quoque opticos toto dictu divuſos manſiſſe. Paracelſ. *fragm. de Anatom. Ocul.* Bartholin. *Anat. libell.* 3. *c.* 2.

Integritas, *Integer*, ἀκεραιότης, ἀφθορία, ἀκέραιος, ἀκμαῖος, accipitur in Medicina pro *ſanitate* corporis *perfecta*, & actionum vigore illæſo. Opponitur igitur læſioni. Occurrit paſſim *in ſcriptis Medicis*.

Integumentum, ἐγκάλυμμα, σκέπασμα, προβολὴ, quid communiter ſignificet, aliunde notum eſt. Ab Anatomicis vero integumenta vocantur corporis communia, cuticula, cutis, & juxta nonnullos etiam Panniculus carnoſus, quem tamen in hominibus dari nonnulli negant. Quidam etiam inter cuticulam & cutem ſtatuunt tunicam reticularem & mucoſam retiformi in oculo ſimilem, de quibus omnibus legi poterit ſuccincta & accurata deſcriptio D. D. Joh. Maurit. Hoffmanni in Idea Machinæ Human. *Exercit.* 1. *ſect.* 2. ubi & *velamenta* vocantur. Ita Gothofr. Bidloo *integumentum* totum corpus inveſtiens peculiariter delineatum exhibet *in ſuis Tabb. Anatomicis Tab. IV.* membranæ muſculorum communis nomine indigitatum.

Intellectus, vocabulum hoc diverſimode accipi ſolet; ſubſtantialiter, & ita idem eſt quod *mens*, *anima rationalis*, Gr. νοῦς. Vide *Animus*. Vel accipitur de *actu intelligendi*, & vocatur quoque *intelligentia*, Gr. νόησις, σύνεσις.

Intemperantia. Et hujus vocabuli ſignificatio variat. Plerumque denotat exceſſum in victu. Gr. dicitur ἀκρασία, (vide *Acraſia*) ἀκολασία, πλησμονὴ, ἀπληστία. Hæc morborum promus condus, ſicuti contra *temperantia* ſanitatis penu dicitur. Propterea & illa mater, vel nutrix, quemadmodum hæc contra noverca Medicorum habetur. Junge Dieter. *Iatr. n.* 696. Caſp. Rejes *C. El. q.* 88. *n.* 123. Vel accipitur pro *intemperie*, Gr. δυσκρασία dicta, quæ & a Latinis *intemperatura*, *intemperamentum* vocatur, quemadmodum *ex Theatro* Mundellæ & *aliis Indicibus* Galeni conſtare poteſt. Vide *Dyſcraſia*. Et homines dicuntur *Intemperati* ſecundum geminam illam ſignificationem. Vel ἀκόλαστοι, ἀκρατεῖς, vel δύσκρατοι.

Intemperies, δυσκρασία, vide *Dyſcraſia*.

Intentio, homonymon etiam eſt vocabulum. Vel enim materialiter & corporaliter accipitur pro *tenſione*, *extenſione*. Gr. τάσις, ἔκτασις, Latine & *intenſio* vocatur. Cujus ſunt ſpecies, ἔκτασις, ἀνάτασις, & κατάτασις, vide *Catataſis*. *Ectaſis*. Vel de animi comprehenſione & conceptu, & ita idem ſignificat quod *indicatio*, ἔνδειξις, ſcopus. Vide *Endeixis*.

Intepeſco, χλιαίνομαι, idem quod *Tepeſco*, h. e. paululum calefio. Vide *Chliæneſtæ*.

Interaneus, ἔντερος, idem quod *internus*. Ita apud Scrib. legitur *interanea* vomica, *num.* 69. Rhod. *in not. ad h. l.* Stricte vero *Interanea* idem ſunt, quod viſcera abdominis, *Hiræ*, τὰ ἔντερα, τὰ ὀπίσθια. Vide *Entera*, *Hira*. Lind. *Ex. IX.* §. 57. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Interbaſtare, pharmacop. interſuere, a Græco ἐπιπάσσειν. Janus Cornar. *rei medicæ enumerat.*

Intercalaris, ἐμβόλιμος, dicitur de menſe, vel die, qui interſeritur ab Aſtronomis, Gal. *c.* 1. *in l. Epid. t.* 1. Poſſet tamen etiam de tempore aliquo, quod in morbis periodicis intercedere quandoque ſolet, accipi, ſi luberet. Et ſubſtantivum *intercalatio* ſignificat additionem dierum aut menſium pro totius anni ſolaris aut magni complemento. Augen. *l.* 1. *de hom. partu c.* 4.

Intercapedo, τὸ μεταξὺ, idem quod *interſtitium*, *intervallum*. Dieter. *n.* 524.

Inter-

Interceptio, ἀπόληψις, vide *Apolepſis*. Accipitur & pro remedii genere, vel modo, quando nimirum humorum & præcipue ſanguinis motus intercipitur. Gr. διάληψις. Unde & medicamenta *intercipienta*, διαληπτικὰ, vocantur, quæ ſunt e numero repellentium, ſaltem loco applicationis ab illis differentia. Siquidem non fit in ipſa parte affecta, ſed in vicinis, ubi humor defluit. Vocantur alias *Defenſiva*. Rolfink. *O. & M. Med. Sp. l.* 4. *ſ.* 4. *ſ.* 1. *c.* 15. *intercipientes* membranæ, διαφράττοντες, vocantur ſeptum tranſverſum, mediaſtinum. Vide *Hypezocos*.

Intercidens, παρεμπίπτων. Vide *Empipto*, idem quod *interveniens*. *Intercidens* pulſus dicitur, cum inter duos ictus, qui ordine proprio inferuntur, ictus medius intercurrit. Gal. *in def.* Quomodo hic a Dicroto differat, ego non video.

Interciſio, διακοπὴ, idem quod *Diſſectio*. Vide *Diacope*.

Intercluſus, eſt epitheton curæ cujuſdam peculiaris, quæ requiritur in quibuſdam ſymptomatibus morbi Gallici gravioribus, v. g. ubi ſal corroſivum malignum peccat, & maculas nigras excitat, aut ungues digitorum in manibus pedibuſque corrumpit, ut decidant &c. Parac. *l.* 7. *de orig. & cura morbi Gall. c.* 11.

Intercoſtalis, μεσοπλεύριος, epitheton muſculorum, qui coſtis veris interjacent, ſuntque duplices: Interni & Externi. De quorum ſtructura, fibris & uſu vid. Gal. *l.* 8. *Anat. adm. c.* 3. & 6. *l.* 7. *de Uſ. Part. c.* 20. Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 2. *p.* 334. & vaſorum, arteriæ & venæ, de quibus etiam in Anatomicis.

Intercurrens, παρεμπίπτων, idem quod *intercidens*. Epitheton pulſus, Galen. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 12. Eſt etiam apud recentiores epitheton febrium quarundam continuarum, quæ contradiſtinguuntur *ſtationariis*, quando non a particulari anni conſtitutione dependent, ſed indifferenter cum ſtationariis aut ſecum invicem commiſcentur, jam parcius, jam inclementius ſævientes & depopulantes, uti deſcripſit eas Th. Sydenham, *Obſerv. Med. de Morb. acut. ſect.* 6. *c.* 1. *p. m.* 409. De Stationariis vide infra *ſuo loco*.

Intercus, ſcil. *Aqua*, vide *Hydrops*.

Interdentium, vocatur intervallum inter dentes ejuſdem ordinis. Lind. *Ex. XI.* §. 72.

Interdigitium, dicuntur Plinio calli, vel verrucæ inter digitos, præſertim pedum, obortæ. C. Plin. Secund. *Medicinæ l.* 2. *c.* 56.

Interfœmineum, πεῖνεον, πεῖνεον, vocatur Hippocrati media illa pars, quæ interjacet inter pudendum & anum, quod duobus feminibus ſit interpoſita. Hipp. 4. *aph.* 80. 7. *aph.* 39. 2. *de fract. t.* 43. & 4. *de artic. t.* 45. (Junge Galen. *in comm. ad hæc loca*) *lib.* 1. *de morb. mul. Cl.* 34. Adde Foeſ. *p.* 497. Dieter. *n.* 675.

Interitus, φθορὰ, quid ſignificet, notum. In animalibus & hominibus æquipollet *morti*. Alias omne genitum corpus ſecum habet & generationis & *interitus* ſui cauſſas. Gal. *l.* 1. *de ſan. tu. c.* 5. præcipuam *interitus* cauſſam vocat *fluorem*, i. e. deperditionem portionum quarundam, quæ opus habent reſtauratione, Jul. Alex. *l.* 2. *Salubr. c.* 10.

Interlunius, epitheton eſt epilepſiæ, quam interlunium morbum vocari ſcribit Hartmann. *Diſp. Chymico-Medica XV. de Epilepſ.* §. 2. quia *interlunio* nati hoc morbo potiſſimum corripi creduntur.

Intermiſſio, Gr. διάλειψις, vide *Dialeipo*.

Intermittens, διαλείπων, vide *Dialeipo*. Pulſus *intermittens* qui dicatur, vide Galen. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 12. ſcilicet, quando manifeſta quædam mora in rhythmo obſervatur p. n. ob flammæ vitalis defectum. Non eſt tamen ſemper lethale ſignum, teſte experientia in ſenibus & aliis.

Internodium, σκυτάλις, φάλαγξ, dicitur de oſſibus digitorum mutuo ſibi colligatis & articulatis, & ordine ſibi ſuccedentibus, Gal *l.* 1. *Anat. adm. c.* 5. *l. de oſſ. c.* 19. ab acie, Gr. φάλαγξ, aut turma equitum, quæ σκυτάλη appellatur. Alias Græci iis oſſibus peculiaria nomina tribuerunt. Prima metacarpo proxima dicuntur προκόνδυλοι, media κόνδυλοι, & poſtrema μετακόνδυλοι. Caſtell. Alias & φάλαγξ vocatur articulus, quo magnus digitus oſſi Carpi propinquo dearticulatur. Gal. *l.* 2. *de U. P. c.* 9. Sunt etiam, qui *Phalangis* nomine Metacarpi oſſa comprehendunt, ordine etiam eodem, velut in acie, conſtituta, quo oſſa digitorum. Idem.

Interoſſei, dicuntur muſculi digitos in manibus & pedibus abducentes. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 9. *p.* 575. & *c.* 14. *p.* 583.

Interpaſſare, Medicis eſt ſacculum medicum trajectis ordine filis ita firmare, ut contenta æqualiter ubique diſtribuantur, neque conglomentur, Ioh. Micræl. *Lex. Philoſ. col.* 640.

Interpellatus morbus Paracelſo dicitur vagus, varius, qui nunc hoc, nunc alio modo paroxyſmat, (i. e. exacerbatur) & non habet certum paroxyſmum, *l.* 2. *de Tart. tr.* 1. *c.* 2. & *in Expoſ.*

Interpolatus, uſurpatur a Paracelſo pro *intercala-*

calari, ſive intervenienti, & dicitur de diebus extra paroxyſmum febrilem, ſive ἀπυρεξία, *Schol. ad l.* 2. *de Tartaro tr.* 2. *c.* 1.

Interſcapulum, Bartholin. vocari ſtatuit ipſam ſpinam ſcapulæ, ſive proceſſum illum in gibba parte illius occurrentem, quæ ῥάχις, & Ruffo ὑπεροχὴ ὠμοπλατῶν, *eminentia ſcapularum*, Hipp. *in Mochlico* τὸ ἀνώμαλον τῆς ὠμοπλάτης, i. e. *irregulare ſcapulæ* vocatur, *libell.* 4. *Anat. c.* 19. Verum Lind. ſaltem *foſſulæ longæ* utrinque illius ſpinæ nomen hoc tribuit *Medic. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 51.

Interſectio, διακοπὴ, idem quod *interciſio*. Vide *Diacope*.

Interſeptum, κίων, vide *Columna*.

Interſtinctus, eſt epitheton variolarum, quæ alias etiam *Diſcretæ* & *Diſtinctæ* vocantur apud Thom. Sydenham. *Obſerv. de morb. acut. ſect. III. c.* 2. ad differentiam confluentium.

Interſtitium, διάστημα, generaliter idem quod *intervallum*. Vide *Diaſtaſis*. In ſpecie vero notat ſpatium duodecim horarum, in quo febris terminatur, Gal. *l.* 2. *de criſ. c.* 9. *Interſtitium ciliare* vocatur quoque circumſtantia uveæ tunicæ oculi, ubi duplicata membrana ejus ſe reflexit ad humorem cryſtallinum, diciturque communiter *ligamentum ciliare*. Plempius vocat *nexum ſtamineum*, & ſunt tenuia quædam filamenta ex uvea producta, referentia lineas nigras palpebrarum pilis ſimiles, cryſtallinum humorem cingentes, qui horum ope nectitur vicinis partibus, & cum uvea mobili quoque movetur. Barthol. *l.* 3. *Anat. cap.* 8. C. Hoff. *in comm. ad Gal. de U. P. n.* 711.

Intertrigo, παράτριμμα, ſignificat cutaneum vitium, ex ſolutione continui cuticulæ primo per attritionem violentam facta, conſequenter & a cauſſa interna, ſalſis ſcil. particulis ſeroſis tenuioribus ſive ichoreſcentibus oborta. Convenire videtur vel cum *Sudaminibus*, vel cum *impetigine*. Scribon. *n.* 22.

Intervallum, διάλειμμα, vide *Dialeimma*. Quamvis non ſolum de febrilis paroxyſmi remiſſione & ceſſatione, verum etiam de aliorum morborum periodicorum exacerbationibus ceſſantibus uſurpari poſſit & ſoleat. Vide Scribon. *n.* 99. 100. *Intervallum* quoque vocatur morula illa, quæ in pulſu contingit, ſi qua eſt, poſt ſubſidentiam arteriarum, antequam ab impulſu cordis denuo diſtendantur, Galen. *de pulſ. ad Tyron. c.* 4.

Inteſtina terræ trita, terreni vermes, Dioſcor. *l.* 2. *cap.* 22.

Inteſtinum, ἔντερον, vide *Enteron*.

Intortus, ἐπεστραμμένος, vel idem ſignificat quod *contortus*, συνεστραμμένος: vel præpoſitio *in* auget ſignificationem, ut notet violentam inſertionem, vel intruſionem, v. g. *Intortum linteum* Scribon. *n.* 43. *Intorta* papyrus, Celſ. *l.* 5. *c.* 28.

Intoxicatio, eſt idem quod *infectio*, quamvis Paracelſ. reſtrinxerit *intoxicationem* ad externam venenationem apoſtematum, vulnerum, uti videre licet *l.* 1. *de Peſte c.* 1. & 2.

Intricatus, ἐμπλεκόμενος, vel ἐπιπλεκόμενος. In Anatomicis eſt epitheton muſculi in aure externa ſiti, qui & *Bicaudalis* vel *Tricaudalis* vocatur ob varietatem. Vide *Bicaudalis*.

Intritum, ἔντριτον, ἔντριμμα, ὑπότριμμα, ſignificat cibum, qui interitur & infricatur, ſive cibus in mortario ſubactus, recentioribus Medicis *contuſus* dictus. Rhod. *in Lex. Scrib. Intritum* ſpecialiter quoque vocatur panis in cereviſia, quod & febricitantibus concedi poteſt ex mente Rolfinkii. Verum cum vino & ſaccharo ad refectiva merito refertur. *Ord. ac M. M. Sp. l.* 14 *ſ.* 1. *c.* 25. ubi βλῆμα Græce appellat, quod tamen teſte Athenæo panem *intritum*, ſed calidum ſignificat. Henr. Steph. *in Theſauro*. Alias ἔντριμμα, ex Polluce ſignificat quoque *fucum*, qui vultui infricatur.

Introceſſio, idem quod *impreſſio*, de quo vocabulo p. a. Illo nomine uſus eſt Scultet. *Arm. Chirurg. Part. II. Obſ.* 9. & 20.

Introſuſceptio, vel *Intuſſuſceptio*, vocatur ingreſſus p. n. portionis inteſtini in proximam, ſive reduplicatio inteſtini inſtar digiti in chirotheca intus retracti & reduplicati, quæ cauſſa ilei lethalis habetur a Boneto *Sepulchreti vel Anat. Pract. l.* 3. *ſect.* 14. *Obſ.* 20. *p.* 910. 911. Vocatur & *Subingreſſus*.

Intumeſcentia, οἶδος, οἴδημα, idem quod *Tumor*. Vide *Tumor*. *Oncos*.

Invado, ἐμπίπτω, vide *Empipto*. Uſurpatur de actu ipſo ſecundo læſionis a morbis provenientis, qui & *invaſio* vocatur *morbi*. Alias *invaſio* etiam dicitur *incubus*, Gr. ἐκβολή. Dolæus *Encyclopæd. l.* 1. *c.* 13. §. 1. *pag.* 197. *a.*

Invaleſco, ἐπισχύω, ἰσχύω, intenſivam obtinet ſignificationem, & notat *robur*, *vires acquiro*, recupero. Hippocr. 2. *aph.* 8. Junge Dieter. *n.* 415. Sed ſubſtantivum *invaleſcentia* accipitur privative, idemque eſt, quod *invaletudo*, Gr. ἀρρώστημα, ἀρρωστία, *infirmitas*. Vide *Arrhoſtia*. Ita & adjectivum *invalidus* idem quod *debilis*, *infirmus*, *impotens*, Gr. ἀσθενὴς, ἄρρωστος, ἀδύνατος. Et ita privativam obtinet ſignificationem.

Inventio, εὕρεσις, dicitur conſecutio rerum Medicarum, ſive in mente ſolum, ſive etiam realis. Non enim ſolum remedia *inveniuntur*, ſed & cauſſæ ſanitatis & morborum debent per ratiocinationem legitimam *inveniri* prius rite inveſtigatæ. Eſt autem *inventio* duplex: *Dogmatica* una, quæ etiam ſano ſenſu Methodica appellari poteſt, quia methodo & via quadam ordinata procedit. Dicitur & *Logica*, vel *rationalis*. Altera *fortuita*, caſualis, quæ *empirica* nominatur, qua res temere & incidenter reperiuntur. Gal. *l.* 1. *Meth. med. cap.* 4. *& l.* 1. *t.* 1. *Inventio* hæc fortuita in Anatomicis haud ſolet eſſe infrequens, dum multa ab aliud agentibus inventa ſunt, fatente etiam C. Hoffmanno *in Gal. de U. P. n.* 413. *Inventoribus* olim divini honores fuerunt decreti, teſte Lang. *l.* 2. *ep.* 3.

Inverecundus, ἀναίσχυντος. *Inverecundum* os vocatur ab Anatomicis os frontis, Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 6. *p.* 706. Dicitur alias Os puppis.

Inverſio, ἐπιστροφή, vide *Epiſtrophe*. *Palpebrarum inverſiones* propriis nominibus vocantur ἐκτρόπιον, & λαγοφθάλμιον. Vide *Ectropion*, *Lagophthalmion*. Jung. Scrib. *n.* 36. 37. Rhod. *in Lex. Scrib.*

Invertens dicitur hodie virtus vel facultas medicamentorum, quando peccans materia ejuſque qualitas per portiones medicamentoſas in contrarium permutatur; tenuis incraſſatur, craſſa attenuatur, acris mitigatur, acida obtunditur aut dulceſcit, quemadmodum paſſim in Practicis ſcriptoribus recentioribus obſervare licet.

Inveſtigatio, ζήτησις, idem quod *inquiſitio*, vide ſuperius. Eſt medium ordinarium inventionis, quam præcedere ſolet.

Inveteratus, παλαιός, χρόνιος, dicitur de morbis, qui altas jam radices egerunt; & diſtinguuntur a morbis recentibus. Non plane vero *inveterati* morbi iidem ſunt cum *chronicis*, aut longis. Omnis quidem *inveteratus* eſt etiam longus, ſive μακροχρόνιος, ſed non vice verſa, cum longi ab initio etiam fuerint recentes. *Inveteratum*, παλαιός, etiam uſurpatur de remediis. Gal. *l.* 5. *de S. Fac. c.* 9. *ad fin.* Verbum *inveteraſcere* legitur apud Scrib. *n.* 250. Junge Rhod *in Lex.*

Invictum, ἀνίκητον, nomen Emplaſtri. Vide *Aniceton*.

Invidia, φθόνος, eſt affectus animi, & ſpecies *triſtitiæ*, cum quis ex alienis bonis triſtitia afficitur. Eſt vero peſſima ſpecies triſtitiæ, Galen. *l. de cogn. & cur. an. morb. c.* 7. Eſt cauſſa morborum, præſertim languoris, & atrophiæ. Jung. Charlton. *Ex. VIII.* §. 30. Rolfink. *O. ac M. Med. Sp. l.* 2. *ſect.* 3. *c.* 107. Vocatur etiam *Livor*. Jul. Alex. *l.* 22. *Sal. c.*

In virtute, i. e. in diluto, Capril. *de febr. putrid. l.* 2.

Inviſcatio oculi, idem quod λήμη, γλήμη, *glamiæ*, eſt quædam viſcoſitas palpebram vel cum pupilla jungens, ſive in ejus albedine, ſive nigredine, vel utroque palpebras ſimul jungens, qualis fit propter vulnera in oculis. Galen. *l. de ocul. c.* 9. Eſt autem liber ſpurius.

Inviſibilis, ἀόρατος, quid ſignificet, notum eſt. Hominis *inviſibilia* ſunt commentum Paracelſicum & Crollianum, de quibus vide Libav. *T. IV. Oper. p.* 19.

Inunctio, χρῖσις, ἄλειψις, ἄλειμμα, μυρισμός, idem quod *illitus*, vel *illitio*. Vide *illitio*. Sumitur vel pro ipſa actione, vel etiam pro materia, quæ illinitur. Ægin. *l.* 7. *c.* 20. Dicitur *unguentum*, Adeps &c. De cura morbi Gallici per *inunctionem* cum Hydrargyro vel Mercurio vide Hildan. *Cent.* 5. *Obſ.* 92. *ſeqq.* Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 6. *ſ.* 3. *c.* 2. *ſeqq.*

Invocalis, ἄφωνος, vide *Aphonia*.

Involucrum, εἴλυμα, dicitur de membranis partem aliquam inveſtientibus. Ita Perioſtion eſt *involucrum* oſſium. Gal. *in def.* Pericardion vocatur *involucrum* cordis.

Involuntarius, ἀέκων, vel ἄκων, idem quod *invitus*. Dicitur de eo, quod nobis inſciis & præter voluntatem noſtram accidit, v. g. mictio vel urina *involuntaria*; idem quod *incontinentia urinæ*.

Involutus, εἰλούμενος, vide *Eilumenos*. Eſt & idem quod *ileon*, epitheton inteſtini tertii tenuis, vide *Eileon*. Inſtrumenta quoque aliquando *involvi* ſolent, v. g. Auriſcalpium lana *involutum* legitur apud Scribon. *n.* 230. & Manus linteo *involutæ p.* 180.

Inuſtio, ἔγκαυσις, σύγκαυσις, vide *Encauſis*. Accipitur vel Pathologice de intemperie nimis calida partis alicujus, vel inflammatione; vel chirurgice de operatione, quæ cauterium actuale vocatur. Vide *Cauterium*.

Inuſtoria, Græcis Cauteria, Didac. Merin. *de morb. internis*, *l.* 3. *c.* 5.

Inutilis, δύσχρηστος, ἀσύμφορος, vide *Dyſchreſtus*. Linden. *Inutile* deſcripſit, quod alienum eſt ab utilitate communi, & quod noxam nocere & damnum dare atque perniciem poteſt. Linden. *Ex. III.* §. 284.

Iobolos, ἰοβόλος, eſt epitheton belluarum virulentarum, quæ venenum ejaculantur. Legitur apud Nonum *de M. P. C. cap.* 260.

Io-

Iodes, ἰώδης, id eſt *æruginoſus*, ab ἰός, *ærugo*. Epitheton excrementitiæ bilis p. n. Vide *Bilis*. Unde vomitus *æruginoſi* oriuntur, ἔμετοι ἰώδεις, quorum aliquoties meminit Hip. 1. *prorrhet. ſ.* 1. *t.* 10. *Coac. t.* 169. *l.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 54. *& alibi in Epid.* Jung. Foeſ. *p.* 294. Cauſſam vero talis vomitus pete e Sylvii *l.* 1. *Pr. Med. c.* 30. §. 112. Significat & *cœruleum* colorem, *violaceum*, in qua ſignificatione uſus Dioſcorides *l.* 5. *c.* 171. ab ἴον, *viola*. Poteſt etiam ſignificare æruginoſum, venenoſum, ab ἰός, quod æruginem, ſagittam & venenum denotat. Vide *Ios*.

Ionia, ζὰ ἰόντα, dicuntur Hipp. prodeuntes dejectiones & excretiones, quæ videlicet per univerſum morbum aut ſaltem longo illius intervallo exeunt. Hipp. 4. *aph.* 2. & 21. Gal. *in comm.* a verbo ἰέναι, *ire*, exire. Dieter. *n.* 417.

Ionthos, ἴονθος, Latine *Varus* dicitur, tumor exiguus & inflammatorius plerumque in faciei cute, ex portionibus ſanguinis accenſi craſſioribus collectis & ſtagnantibus, obortus, Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. cap.* 3. Non eſt pruriginoſus, neque ad ſcalpendum invitat. Æginet. *l.* 3. *c.* 25. duplices conſtituit *varos*: alios nondum induratos; alios vero in callum degenerantes. Aetius ſcribit, *varum* etiam ἄκνην vocari, quamvis hoc vocab. non occurrat *in Lex.* Gorr. tamen putat, varos ἄκνας dici, quod non pruriant. Foeſ. p. 17. Conveniunt *vari* cum *furunculis*. * Eſt etiam lanugo, primi pili, quaſi ab ἄνθος, quia flos juventæ. V. Henr. Steph. Lexic. Cl. Lentilius diſcrimen facit inter *Ionthos* & *Varos*, ſcribens, quod illi pruriant, hi vero non; deinde & *Ionthas* in genere fœminino vocavit, qua auctoritate an propria an aliena utrumque nitatur, non eſt mearum partium ventilare. Interea legatur laud. Auctoris *Miſcell. Medico-Practic. Part. II. p.* 559.

Ios, ἰός, vide *Ærugo*. Rul. dicit *ios*, id eſt *Venenum*.

Ioſacchar, ἰοσάκχαρ, id eſt *ſaccharum violaceum* apud Actuarium. Gorræus.

* *Ipecuacanna* herba, cujus radix ex Braſilia non ita pridem ad nos advecta, ad emeſim blande & tuto promovendam mirifice valet. Plurimi hujuſce plantæ hiſtoriam tradiderunt, præſertim Piſo Hiſt. nat. Braſil. l. 4. c. 53. ſec. edit., Junker., conſp. therap. pag. 35. Tournefort, *Traité de la materie Medicale*, Tom. I. pag. 438. Lemerius, Pometus in Diction. De viribus, & uſu hujus radicis conſuli poteſt Helvetius *Traité des maladies* &c. Tom. 2. pag. 271. De Chimica hujus Analyſi a Clariſſim. Boulduc inſtituta confer. *Acta* Reg. Par. ann. 1700. *Hiſtoire*, *pag. Memoires*, pag. 1. & 97. nec non ann. 1701. *Memoir.* pag. 149. edit. in 12o.

Iotaciſmus vocatur a Lentilio vitium linguæ, quando vocabula vel certas literas enunciare nequit. Pertinet ad *Balbos* vel Blæſos. Legitur cum Lambdaciſmi deſcriptione *in d. l. P. II. p.* 647. *ſeqq.*

Ipnos, ἶπνος, idem quod καμῖνος, *Furnus*, φοῦρνος. Hippocr. *l.* 2. *de morb. XLIV.* 17. ἰπνῷ legitur. Hinc panes ἰπνῖται, furnacei, ſive in furno cocti dicuntur, *l.* 2. *de diæta XI.* 3. Vide Foeſ. *p.* 285.

Ipoterion, ἰπωτήριον, nomen medicamenti, quaſi Latine *Expreſſorium* dicti, ab Heraclide inventi apud Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 7. ubi perperam ἰππωτήριον legitur, notante C. Hoffmann. in ἀνεκδότοις, notis ad *h. l.*

Ira, *iracundia*, ὀργὴ, ὀργιλότης, θυμὸς, ὀξυθυμία, inter affectus animi facile notiſſimus, frequentiſſimus, vehementiſſimus habetur, cujus impetum nihil ab inſania & furore differre ſcripſit Galen. *l. de cognoſc. & curand. anim. morb. c.* 4. & 5. unde & vulgo *Furor brevis* dicitur. Hujus vero affectus formalis ratio adeo intricata eſt, ut difficile, imo pene impoſſibile ſit, generaliter & ſimul accurate deſcribere. Maxima vero ſpirituum & ſanguinis perturbatio concurrit, quod patet ex characteribus & ſinis *iratorum*, dum mox pallent, mox rubore ſuffunduntur, frons corrugatur, labrum diducitur, dentes ſtrident &c. Operam tamen in exponendo hoc affectu egregiam impenderunt Charlton. *Ex. IIX. Path.* §. 27. Willis. *de An. Brut. P. I. c.* 9. Jungatur Rol. *O. ac M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 103. Fabr. Hild. *Cent. Epiſt.* 1. Sunt vero potiſſimum duæ ſpecies *iræ*, quarum una celeris eſt, & ὀξύθυμοι Hippocrati dicitur, Latin. *Excandeſcentia*, & homines ὀξύθυμοι Hippocr. *l. de int. affect. t.* 68. *l.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 4. *ſ.* 5. *t.* 18. *l.* 1. *de diæt. XXXVII.* 5. altera gravior longoque tempore preſſa Gr. θυμὸς, ὀργιλότης, Lat. *Iracundia* & qui illam habent, θυμώδεις Hippocr. vocantur, & ὀργίλοι Vide Foeſ. *Oec. p.* 457. Eſt vero *ira* non ſolum cauſſa morborum procatarctica, ita ut mors quoque inſecuta ſit illius vehementiam, contra auctoritatem Gal. qui negavit, quendam ex ira mortuum eſſe, *l.* 2. *de ſympt. cauſſ. cap.* 5. uti patet ex Gaſp. Rejes C. *El. q.* 50. & 79; verum etiam aliquando cauſſa ſanitatis, & remedium eſſe poteſt, ſi levior, moderatiorque

fuerit. Hinc Hippocr. ſuaſit *l.* 2. *Epid. ſ.* 2. *n.* 26. Jung. C. Hoffmann. *l.* 5. *c.* 39. §. 6.

* *Iringes*, ἴριγγες, arteriæ, quaſi αἴριγγες, quia in aſpera arteria aer agitur. Si Græcum eſt ἴριγξ, velim ab ἐρεῖν, loqui: arteriæ enim vi loquimur.

Iris, ἶρις, vocabulum eſt πολύσημον. In Phyſicis notat illum multicolorem *arcum cæleſtem*, ſive Meteoron illud aereum, de cujus generatione nondum plane conveniunt recentiores Philoſophi. In Medicina *iris* ſignificationem habet 1. Botanicam, quæ etiam non eſt hujus loci; 2. Anatomicam, & notat circulum & *coronam in oculo* mediam, ubi inter ſe committuntur tunicæ univerſæ, Gal. *l.* 14. *meth. med. c.* 19. *l.* 10. *de U. P. cap.* 2. *&* 3. Hoffmann. *in comm. ad Gal. n.* 727. Barthol. *l.* 3. *An. c.* 8. Inditum ei fuit nomen ab arcus cæleſtis ſimilitudine. Hujus partes, quæ pupillæ proxime ſunt, nigræ, πυραί, dicuntur; circulus vero, qui candido proximus, ἅλως, Gorr. & Caſtell. Linden. *Med. Phyſ. ſ.* 2, *c.* 10. §. 20., 3. Pharmaceuticam, & eſt *iris* nomen paſtilli, croco, myrrha & alumine conſtantis, ut refert Aetius ex Herodot. *lib.* 5. *c.* 129. notante Gorræo. Eſt etiam gemmæ nomen, cryſtallique ſpecies, & ſecundum nonnullos *radix cryſtalli*, plerumque ſexangula, quæ expoſita ſolis radiis, per rimam, aut aliter ſubeuntibus, angulorum repercuſſu, arcus cæleſtis ſpeciem in proximis parietibus imprimit. Sed & in ipſa ſe arcus illius imaginem habere videtur in uno, aut altero ſui angulo, ſi luci obverſa conſpiciatur, Plin. *l.* 37. *cap.* 9. Rul. *in Lex.* & Iohn. Chioccus *in Muſ. Calceol. ſ.* 3. *pag.* 200. Tandem 4. Spagyricam habet ſignificationem in magiſterio Lapidis Philoſophici, Libav. *Apoc. Hermet. P. Poſter Tom. II. Oper. p.* 407.

Iros, εἶρος. Aliquos appellare hoc nomine tumoris quaſi ſcirrhoſi in ſplene ſpeciem; alios vero malam totius corporis affectionem, notat Erotianus, & quoad poſterius convenire videtur Ingraſſias *de tumoribus contra naturam pag.* 14. quando Irionem cum eryſipelate eundem facit. Sed falli omnes docet Erotianus, & εἶρος febris ſpeciem eſſe Hippocrati monet.

Irregularis, ἀνώμαλος, vide *Anomalia*, *Regularis*.

Irreptio, εἰσβολή, vide *Eisbole*.

Irrigatio, ἐμβροχή, vide *Embregma*.

Irritatio, *irritamentum*, ἐρεθισμός, vide *Erethiſmos*. *Irritatio* humorum quoque vocatur ὀργασμός, eſtque diſpoſitio ad excretionem, Galen. *c.* 2. *in* 6. *Epid. t.* 9.

Irroratio, Gr. dici poſſet δροσισμός, vel ἐπιδροσισμός, eſt ſpecies *Irrigationis*, & ſuperficiaria alicujus rei, Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 5.

Is, ἴς, ἰνός, *fibram* ſignificat. Vide *Fibra*.

Iſada, Hiſpanis & Luſitanis vocatur *Lapis Nephriticus*. *Ephem. N. Cur. An. III. Obſ.* 30. de quo vide infra *Nephriticus*.

Iſagoge, εἰσαγωγή, Latine *introductio*, ſignificat breviſſimam tractationem alicujus rei, ſive ſcriptum, quo prima artis alicujus rudimenta & elementa traduntur. Dicuntur & Latine *Præcognita*. Vel eſt Natura rei, quæ definitione & diviſione abſolvitur, ut illius cognitione Lector ad aditum ſubeundum in ſeq. tractatione præparetur. Ita inter ſcripta Galeni refertur libellus *Iſagoge*, vel *Medicus*, vocatus. Et qui talia præcognita addiſcere cupiunt, vocantur εἰσαγόμενοι, id eſt *Tyrones*, *lib. de pulſ. ad tyrones*. Vide Fr. Hoffm. *in Clav. ad Schr. l.* 1. *c.* 1.

Iſale, ἰσάλη, vide *Ixale*.

Iſatodes, ἰσατώδης, id eſt *Glaſteus*, ab *Iſatis*, *Glaſtum*, herba tinctoribus uſitatiſſima Epitheton bilis excrementitiæ colore cæſio glaſtum æmulantis, & occurrit apud Hipp. *l.* 4. *Epid. XXV.* 17. Galen. *l. de atr. bile c.* 2. Eſt vero bilis ſpecies peſſima, ob aciditatem acerrimam mordaciſſima, extremamque inter omnia bilis genera malignitatem obtinens, Foeſ. *pag.* 187. Nobis potius videtur, atræ bilis & ſucci pancreatici, quam liquoris bilioſi corruptio habenda eſſe.

Iſcha, ἴσχα, vocatur corpus fungoſum, quercubus & corylis adhærens, quo uſi ſunt veteres, tanquam cauſtico actuali, loco ferri imponentes ventri & regioni ſtomachi. Verum barbaris ſolum receptum fuit hoc remedium, P. Ægin. *l.* 6. *c.* 49. An coincidit cum nonnullorum recentiorum invento cauterio actuali per fungum *Moxa* dictum inſtituto, de quo infra *lit. M.* quædam notanda?

Iſchæmon, ἴσχαιμον, dicitur medicamentum *ſanguinem ſiſtens*, paulo diverſum ἀπὸ τοῦ ἐναίμου hoc enim non modo ſanguinem ſupprimit, ſed & inflammationem arcet; illud vero rationem habet tantum ſiſtendi ſanguinem, & quidem per cauſtica, & cruſtam inducentia ſimplicia ingredientia, uti patet ex eorundem formulis, ap. Galen. *l.* 5. *de C. M. P. G. cap.* 14. Gorr. Caſt.

Iſchaleos, ἰσχαλέος, idem quod ἰσχνός, λεπτός, *tenuis*, Galen. *in expoſ. voc. Hipp.* Foeſ. *p.* 288.

Iſ-

Iſchias, *iſchiadicus*, ἰσχιάς, ἰσχιαδικὸς, dupliciter accipitur: Phyſiologice, & Pathologice. Illo modo epitheton eſt *venæ curialis* geminæ, quarum una *Iſchias major*, altera *minor* vocatur, Bartholin. *libell.* 1. *Anat. c.* 9. Hoc vero reſpectu notat morbum *Coxæ*, ſive dolorem *Coxendicis*, eſtque ſpecies *arthritidis*, arciculum coxæ occupantis, adeo ut dolor ad poplitem & ſuram conſequatur. Meminit Hipp. 3. *aph.* 22. *l.* 2. *prorrhet. XLV.* 1. *ſeqq l. de affect. XXX.* 1. *ſeqq. l. de int. affect. LIV.* 1. *ſeqq. &c.* Ægri tales vocantur *iſchiadici*, Gal. *l.* 10. *de C. M. S. L. cap.* 2. Vide *Arthritis*; *Coxa*. Jung. Foeſ. *d. l.* Dieter. *n.* 409. Morbus hic vocatur & *paſſio iſchiadica* Helmont. *tr. Jus Dominatus*, *n.* 20. & corrupte ab aliis *Sciatica*. *Tabes coxaria* vocatur ἰσχιαδικὴ φθίσις, cum ex abſceſſu, aut rheumate in coxendicem, crus & coxa emaciatur & contabeſcit. Hipp. *Coac. t.* 144. *l. de Glandul. X.* 8. 9.

(Π) *Iſchiatocele*, tumor ab inteſtino per hiatum intra ligamenta ſacro-iſchiatica elapſo.

(Π) *Iſchiocele*. V. *Iſchiatocele*.

Iſchion, ἰσχίον, vide *Coxa*.

Iſchnæno, ἰσχναίνω, ſignificat *attenuo*, minuo, & uſurpatur ab Hippocrat. 5. *aph.* 25. & 55. Dieter. *n.* 411.

Iſchnophonia, *iſchnophonos*, ἰσχνοφωνία, ἰσχνόφωνος, primario ſignificat *tenuitatem*, vel exilitatem *vocis*, in qua ſignificatione videtur ſumi ab Hippocr. 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 78. notante Galen. *in comm. ad. h. l.* Uſitatior tamen ſignificatio videtur eſſe, quando ſumitur pro *linguæ hæſitantia*, & de illis, qui inter loquendum titubant, Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ. V.* 4. 5. 6. *l.* 2. *prorrhet. XVI.* 21. explicante ita Foeſ. *p.* 298. quamvis in edit. Lind. per *gracilem vocem* expoſitum legatur.

Iſchnos, ἰσχνὸς, *tenuis*, idem quod λεπτὸς, *attenuatus*. Accipitur plerumque de exceſſiva, & p. naturali tenuitate paſſim ab Hippocrate, notante Foeſ. *p.* 289. Dieter. *n.* 412. Unde & ἰσχνότης *maciem*, ſive macilentiam corporis ſignificat, Linden. *Ex. XIII.* §. 197. *XIV.* §. 22. 24. Vide *Gracilis*.

(Π) *Iſchnotis*, exceſſiva corporis gracilitas. Vog.

Iſchomenos, ἰσχόμενος, vide *Contentus*.

Iſchon, ἴσχον, vide *Continens*.

Iſchuria, ἰσχουρία, *urinæ* vocatur *ſuppreſſio* & *retentio*, p. n. ſymptoma abolitæ, vel imminutæ actionis, idemque grave admodum & periculoſum, præſertim in nephritide, notante For. *l.* 24. *Obſ.* 26. Plerumque ſequi ſolet calculum veſicæ: ſed quod tantum ſit ſymptoma calculi, uti videtur ſtatuere Linden. *Ex. XII.* §. 102. 111. 113. hoc nimis ſtricte dictum arbitror, cum & grumus ſanguinis idem facere poſſit, uti & nos olim in cive quodam per longum temporis ſpatium mictione cruenta laborante, & tandem *iſchuria* lethali ex grumoſitate ſanguinis correpto notavimus. Nec videmus, quid obeſt, quo minus *iſchuria* dicenda ſit illud quoque ſymptoma, cum urina in veſicam omnino non venit, ob renum etiam morbos eorum actionem ſecretoriam lædentes, quamvis improbare voluerit Galen. *l.* 3. *de ſympt. cauſſ. cap.* 2. Eſt enim generale vocabulum ἰσχουρία, quod notat *retentionem urinæ* a diverſis morbis vel renum, vel veſicæ dependentem. Conſentit nobiſcum D. Segerus *in Ephem Nat. Cur. A. II. Obſerv.* 23. & Illuſtr. Dn. D. Illmer a Wartenberg, Archiater Cæſareus, & Profeſſor Viennenſis, *in iiſdem Eph. A. III. Obſ.* 39. An & deſidia veſicæ arguenda erit? quam cauſſam *Iſchuriæ* raræ ex obſervatione M. Georgii Hannæi Profeſſ. Orthiniani legere licet *in Act. Haſ. Vol. III. Obſ.* 8.

Iſchio, ἰσχύω, hoc eſt *robuſtus fio*, vires recupero. Hipp. 2. *aphor.* 8. Dieter. *n.* 415.

Iſchyreſis, ἰσχύρησι, ſignificat *aſſertionem*, affirmationem. Hippocr. *in Præcept. II.* 15. *III.* 7. a verbo ἰσχυρίζω, *affirmo*, confirmo, 1. 1. *de artic. t.* 5. Foeſ. *pag.* 291.

Iſchyros, ἰσχυρὸς, id eſt *robuſtus*, *validus*. Dicitur de hominibus & morbis, & opponitur τῷ ἀσθενεῖ, debili, *infirmo*. Occurrit paſſim apud Hipp. præſertim in aphoriſmis, quos allegavit Dieter. *n.* 413. Foeſ. *d. l.* Deſcendit ab ἰσχὺς, quod *vigorem*, *robur*, vires ſignificat.

Iſchyterios, ἰσχυτήριος, idem quod ἰσχυρὸς, *fortis*, validus. Hippoc. *l. de loc. in hom. XXXII.* 4.

Iſennyuſa, ἰσεννύουσα, dicitur de ætate æqualibus, apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. IV.* 10. ubi ἰσενύουσαι legitur. Foeſ. *p.* 287.

Iſicos, ἰσικὸς, *ſicium*, eſt edulii genus, ex carne diligenter intrita, & minutiſſime inciſa, quod nunc per ſe, nunc reticulo, aut omento circumdatum, aliis etiam junctis rebus & aromatibus aliquando in ſartagine cum adipe, aut oleo, butyrove frigebatur, uti ex Apicio *l.* 2. *cap.* 1. docet Gorræus. *Iſicium* vocatur quaſi *inſicium* ab inſectione. Meminit τῶ ἰσικῶ. Al. Trallianus *l.* 7. *c.* 1. & *l.* 11. *c.* 1. Videatur & Mercurial. *l.* 1. *L. V. c.* 2.

Iſir, idem quod *Ixir*, vel *Elixir*. *Th. Ch. Vol. IV. p.* 502.

Iſis, ἶσις, nomen Emplaſtri ad cruenta vulnera efficacis, præſertim capitis, ad glutinandum, carnem inducendam, purgandum, & multos alios uſus, cujus duæ formulæ occurrunt, *Hermonis*, quod & *Epigoni* vocatur, & *Glyconis* viride, de quibus videatur Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. cap.* 18. *l.* 5. *cap.* 2. & 3. Scribon. Larg. *n.* 26. & Ægin. *l.* 7. *cap.* 17. Et mirum, quod Caſtell. & Gorræus triplex conſtituerint, diſtinguentes inter Hermonis & Epigoni Emplaſtra, cum tamen Gal. expreſſe ſcripſerit *d. l. cap.* 2. Alias *Iſis* nomen etiam fuit Deæ Gentilium, quam coluerunt, quod morborum medicamenta reperiſſet, eaque per ſomnium ægrotis ſuggeſſiſſet, Lang. *l.* 2. *ep.* 3.

Iſochronos, ἰσόχρονος, paritatem vel *æqualitatem temporis obſervans*, idem quod ἰσόδρομος, æqualiter currens. Dicitur de pulſuum motibus æqualibus apud Galen. *l.* 2. *de dign. pulſ. c.* 1.

Iſochryſon, ἰσόχρυσον, hoc eſt *Auro compar*, epitheton collyrii ad multas oculorum affectiones, videl. corroſos angulos, ſcabras affectiones, inveteratas lippitudines, aſpritudines, ficoſas eminentias, cicatrices & callos, cujus deſcriptio habetur apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. *fere ad finem*. Vocatur quoque *Iſochryſum* compoſitio quædam Chymica ex æqualibus Reguli per Martem ex antimonio parati, & Argenti vivi ſublimati partibus, cujus meminit Libav. *Tract. Chym. de Igne Natur. c.* 35. & *Apoc. Herm. Part. prior. c.* 9.

Iſocrates, ἰσοκρατὴς, epitheton *vini*, quod *pari aquæ quantitate mixtum* eſt. Hipp. *l.* 2. *de morb. XXXIIX.* 6.

Iſodromos, ἰσόδρομος, idem quod ἰσόχρονος, vide *Iſochronos*.

Iſomoeria, ἰσομοιρία, dicitur *partium omnium æqualitas*, & æqualibus poteſtas, Hipp. *l. de A. L. & Aq. XXXI.* 9.

Iſorrhopos, ἰσόῤῥοπος, Latine dicitur *æquilibris*, æquis momentis ac ponderibus libratus, *æquivalens*, in neutram partem vergens. Uſurpatur ab Hippocr. de partibus corporis, v. gr. 2. *de fract. t.* 67. & 3. *de art.* 22. Ubi Gal. *in comm.* ſcribit, accurate loquendo ἰσόῤῥοπον μόριον vocari eam partem, quæ ſimilima eſt cylindro. Enimvero non video rationem nec auctoritatem hujus ſignificationis. Occurrit & adverbium ἰσοῤῥόπως, 3. *de art. t.* 24. ubi & ἑτερόῤῥοπος opponitur, *inæqualis*. Jungatur Foeſ. *p.* 287.

Iſos, ἶσος, *æqualis*. Vide *Æquale*. Adde Dieter. *n.* 407.

Iſoſthathmos, ἰσόςαθμος, epitheton medicamenti cujuſdam Becchici, apud Aet. *l.* 8. Gorræus.

Iſoſthenes, ἰσοσθενὴς, nomen eſt differentiæ motus muſculorum apud Galen. *l.* 1. *de motu muſculor. c.* 9. & opponitur ibi ἀνισοσθενὴς. Illud Latine redditur per *æquali robore pollens*, hoc per *inæquali robore pollens*, quando nimirum comparatio inter muſculos ejuſdem partis antagoniſtas inſtituitur.

Iſotheos, ἰσόθεος, Collyria quædam ita vocantur apud Aetium *l.* 1. Ægin. *l.* 7. *c.* 16. Confectio ad tuſſim quædam appellatur ἰσόθεος. Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 3. alia contra Colicam, *d. l.* 9. *c.* 4. Unguentum Iſchiadicum, Aet. *l.* 12. *c.* 5. notante Gorræo.

Iſpida, ἀλκυών, nomen avis parvæ, pulchræ, pennarum venuſtate clariſſimæ, *Alcyonis* ſpecies, cujus deſcriptio & uſus videatur apud Aldrov. *Ornithol. l.* 20. *c.* 61.

Iſthmion, *Iſthmos*, ἰσθμιον, ἰσθμὸς, vocatur ea pars corporis, quæ os & gulam interjacet, ſive communis gulæ & gutturi, per quam ea, quæ comeduntur & bibuntur, tranſeunt, per translationem propter loci anguſtiam ita dicta. Unde & *tonſillæ* inflammatæ παρίσθμια appellantur, Hipp. 3. *aph.* 26. Dieter. *n.* 657. Hac ratione ἰσθμὸς & φάρυγξ idem erunt, hoc eſt, quæ inter ſtomachum & laryngem interjacet, latitudo & capacitas, Latine *Fauces* dicta, quamvis Gal. φάρυγγα dicat, corpus eſſe *iſthmum* ambiens, *l. de muſc. diſſect. c.* 15.

Italicum, ἰταλικον, nomen Emplaſtri ἐμμότυ, quod vim habet purgandi ulcera ſordida, & carnem inducendi, cujus deſcriptio habetur ab Ægin. *l.* 7. *c.* 17. Ejus uſus meminit & *l.* 4. *cap.* 40. Balſamus quoque quidam compoſitus nervorum affectibus ſummopere conducens *Italicus* cognominatur, cujus deſcriptio extat in Jacob. le Mort *Pharm. Med. Phyſ. c.* 29. *p.* 213.

Iter, ὁδοιποεία, quid ſignificet, notum eſt. Conſideratur vero & in Medicina, tanquam cauſſa ſanitatis & morborum. Hinc Hippocr. *l. de ſal. diæt. t.* 9. docet, quo tempore anni, & quomodo *iter* faciendum ſit; & Gal. inter morbos *iter* agentium in frigore ſummo refert convulſionem, *l. de diff. morb. c.* 5. item putredinem ex *itinere* laborioſo, propter variam aeris mutationem, *l.* 11. *meth. med. c.* 4. & alibi.

Ithagenes, ἰθαγενὴς, *genuinus*, legitimus, proprie uſurpatur de conceptu vero, ad differentiam molæ, aut alterius falſi conceptus, Hippocrat. *l. de ſterilib. XX.* 2. *l.* 1. *de morb. mul. XCVII.* 3. Junge Foeſium, *Oec. p.* 278. *ſeqq.*

Ithy-

Ithycybos, ἰθύκυβος, *ex recto gibboſus*, & uſurpatur de ſpina, cum ex recto in gibbum elevatur. Hippocr. 3. *de art t.* 44.

Ithylordos, ἰθυλορδος, oppoſitum eſt prioris, & dicitur de incurvato, & *in directum repando*, in ſpecie de ſpina introrſum. Hipp. *d l. t.* 42.

Ithyoria, ἰθυωρία, idem quod εὐθυωρία. Vide *Euthyoria*, *Rectitudo*, rectus proceſſus. Uſurpatur ab Hippocr. *l.* 1. *de fract t.* 9. 10. *&* 3. *t.* 31.

Ithys, ἰθύς, idem quod εὐθύς, *rectus*, directus. Vide *Euthys*.

Ithyſcolios, ἰθυσκόλιος, notat compoſitam recurvationem, ἐκ τοῦ ἰθυκύβου, vel ἰθυλόρδου, quando & in poſteriorem & anteriorem partem fit incurvatio; & uſurpatur etiam de ſpina, Hippocrat. *d. l. t.* 42. & Galen *in comm. ad d l. t.* 48. C. Hoffmann reddidit Lat. *Rectïcurvus*, *in comm. ad Galen. de U. P. n.* 922.

Ithytriches, ἰθύτριχες, dicuntur, qui *rectos habent capillos*, Hippocrat. *l.* 6. *Epid. VII.* 28. quibus *criſpi* opponuntur *capilli*, Gr. οὖλοι vel οὐλότριχες, Ariſtot. *in Alex. in probl. dict.*

Itinerarium, ὁδοιπορικὸν, vocatur in Chirurgicis inſtrumentum ex tenui argento, vel orichalco paratum, quo via ad exactam loci, in quo, & per quem inciſio ad extrahendum calculum veſicæ facienda eſt, notitiam monſtratur, cujus delineationem & uſum exhibet Hildan. *l. de lithotomia veſicæ*, *c.* 14. 15. Hujus delineationem exhibet etiam Scultetus *Arm. Chir. Part. I. Tab. XVII. fig.* 6.

Itis, ῖτις, terminatio eſt propria inflammationum, ſive potius nominum inflammationes nunquam non ſignificantium, v. gr. *Phrenitis*, *Pleuritis*, *Nephritis*, &c. teſte Linden. *Ex. XVI.* §. 11.

* *Itria*, ἴτρια ζά, ima pars ventris, ab ἦτρον, V. Lexic Scapul. & Steph.

Itrion, ἴτριον, late & ſtricte acceptum fuiſſe vocabulum, conſtare poterit ex Auctoribus diverſis. In genere notat *placentarum* non fermentatarum genus, Latinis *Libum* dictum, Lang. *l.* 1. *ep.* 56. ſub ſe comprehendens duas ſpecies: præſtantiorem unam, quæ ῥύημα, & viliorem, quæ λάγανον dicitur, Gal. *l.* 1. *de Al. facultat. c.* 4 Foeſius explicat ἴτρια per *dulciaria liba*, aut bellaria, vel panes dulciarios ex ſaccharo, nucibus, pineis, amygdalis, aut etiam ſeminibus papaveris, & ſeſami confectos, quales hodie *Marzipanes* vocantur, corrupta forte ex μάζα voce, *Oeconom. p* 292. De *Itriis* etiam legatur Mercur. *l.* 1. *U. L. c.* 11. Lang. *l.* 3. *ep.* 4. J. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 10.

Iva vocatur Rul. & Iohnſ. Medicina, propter membra contracta, v. gr. *Iva arthetica*, *Iva potabilis*. In Lex.

Jucunditas, *Jucundus*, ἥδυσμα, ἦδος, etiam ἦδος, ἡδύς, quid ſignificet, notum eſt. Vide etiam *Hedys*. Refertur alias inter generales conditiones, ad methodum medendi ſpectantes, ex Galen. *l.* 14. *meth. med. c.* 13 Quomodo tamen hæc conditio aliquando limitationem admittat, vide *in Dogm. noſtris P. IV. c.* 3. *dogm.* 10. *p.* 512. *ſeqq.* Adde & C. Hoffmann. *Orat. Iſag.* 2. *p.* 114 *ſeqq.*

Judaicus, *Judæus*, ἰουδαϊκὸς, ἰουδαῖος. Eſt epitheton lapidis, qui in Palæſtina Syriæ reperitur, unde & *Syriacus* vocatur, eſtque glandis effigie candidus, ſcita admodum configuratione, a cujus obtuſiori parte ad acutiorem procedunt eminenter lineæ, æqualiter inter ſe diſtantes, quaſi de induſtria detornatæ. Vis eidem tribuitur inſignis comminuendi calculum, & cum urina expellendi, Gal. *l.* 9 *de S. F.* §. *Judaicus*. Ægin. *l.* 7. *c.* 3. Hinc etiam ab effectu τηκόλιθος atque θρύπτος dictus fuit; a ſimilitudine vero φοινικίτης appellatur, Gorræus. Commendat ejus quoque virtutem Paracelſ. *l. de morb. Tartareis c.* 18. *&* 20. in ſpecie oleum ex lap. Judaico, *l. de morbis ex Tartaro*, *tr.* 2. *c.* 1. Videatur & Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 10. Deinde eſt epitheton *Emplaſtri*, cujus geminæ habentur deſcriptiones: una apud Celſ. *lib.* 5. *c.* 19 quod dicit fracto capiti accommodatum eſſe: altera apud Aetium *l.* 15. quod repurgans carnemque gignens habetur, notante Gorræo.

Judicatio, *Judicium*, *Judex*, *Judicatorius*, κρίσις, κριτής, κρίσιμος, vide *Criſis*, *Criſimos*.

(Π) *Judicatoria*, febris quæ ingruit ſubito cum frigore, calore, capitis dolore &c. pulſu aliquando critico aut evacuationibus criticis: vires artuum parum ſunt minutæ, vires contra vitales multum auctæ, criticæ; abſolvitur quatuor diebus. Sag.

Jugale, *Jugamentum*, ζύγωμα, os dicitur, quod temporis muſculo præpoſitum tranſverſam in medio ſuturam habet, cujus poſterior pars cum capitis oſſe, quod juxta aures eſt, anterior cum parte ſupercilii extrema ad parvum oculi angulum continuatur. Gal. *l. de oſſib. c.* 2. duplex ad utramque aurem, ſuper foramina, per quæ facultas audiendi eſt, emergit, *l. Introduct. c.* 11. *&* *com.* 2. *de art. t.* 14. Vide & Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 6.

Jugalis dicitur ſutura cranii, quæ alias *ſagittalis* vocatur, quaſi ſuturam oſſa ſyncipitis conjun-

jungentem diceres. Nominatur & *Virgata*. Vide *Virgata*. *Jugalis* etiam dicitur ſutura in oſſe jugali occurrens, & proceſſum primum cum primo maxillæ ſuperioris conjungens. Blaſ. *Med. Un. p* 105.

Jugularis, σφαγίτις, φλέψ, vocatur *vena* utrinque ad colli latera in *jugulo* aſcendens. Dividiturque in *internas* & *externas*, de quibus Barthol. *libell.* 1 *c.* 6. Meminit Galen. *c.* 2. *de R. V. I. A. t.* 10. *& l. de ven. & art. diſſect. c.* 7. Hippocr. vocavit σφαγὰς τῦ τραχήλυ, *l. de glandul. II.* 19. Earum venarum ſectionem valde periculoſam eſſe, teſtatur Hildan. *Cent.* 4. *Obſ.* 2. Nihilominus tamen aliquando inſtitui poſſe, docet Idem *d l. Obſ.* 14.

Jugulatus, ἀποσφαζόμενος, dicitur de animalibus, quæ interimuntur præciſo jugulo, & venis jugularibus, Hippoc. 1. *de nat. hum. t.* 31. Sumitur tamen aliquando verbum *jugulari* latius pro occidere, *interficere*, uti patet ex Scrib. *n.* 84.

Jugulum, σφαγή, proprie ſignificat cavum illud, ſive ſcrobiculum, quo diſparantur κλεῖδες, ſive *Claviculæ*; in qua ſignificatione legitur apud Gal. *l.* 13. *de Uſ. P. c.* 11. notante C. Hoffmann. *in comm. num.* 104 Auctores tamen Latini frequentiſſime uſurparunt vocab *Jugulum* pro ipſis *Claviculis*. Vide *Clavicula*. Unde paſſim in Gal. Latina verſione, Foreſto, & aliis de *Jugulo* fracto, incurvato, fiſtuloſo &c. legitur. Ita & Barthol. teſtatur, Celſum vocaſſe *Jugula*, *libell.* 4. *c.* 19. *in princ.* Alias *Jugulum* vocatur quoque primum os ſterni, amplius & craſſius pugionis referens nodum, teſte eodem, *d. l.* 18.

Juleb, *Julapium*, *Julepus*, ζυλάπιον, alias ἰολάβιον, dicitur medicamentum liquidum & potulentum ab Arabibus inventum, ex aquis vel ſuccis liquidis, cum ſaccharo, vel ſyrupo aliquo paratum, cum vel ſine concurrente coctione; de quo medicamenti genere legi poſſunt Morell. *in med. præſcr. form. l.* 1. *ſ.* 1. *c.* 2. Schroder. *l.* 2. *cap.* 64. Schenk. *in Syntagm. comp. & præſcr. medic. Part. ſpec. cl.* 2. *ſ.* 5. *c.* 2. Rolfink. *Obſ. & M. Med. Sp. l* 8. *ſect.* 2. *cap.* 20. *Julepus* vel *Syrupus Chymicus* paratur, ſi extractioni diminutæ additur ſaccharum purum, & coquitur ad perfectionem, filtratur, vel clarificatur. Libav. *Alchim. Pharm. c.* 24.

Julia, rectius *Julis*, ἰυλὶς, nomen piſcis, quem inter ſaxatiles refert Galen. *lib.* 3. *de Al. Fac. cap.* 28. Jul. Alex. *l.* 14. *Scal. c.* 3. Hujus piſciculi deſcriptionem, uſumque in cibo & Medicina vide apud Aldrov. *l.* 1. *de Piſc. c.* 7.

Julos, *Julus*, ἴυλος, æquivocum eſt vocabulum. 1. Ita dicitur, quod in corylo, ut & alno, juglande, quercu, veluti prælongus vermis ſingulari pediculo dependet; quæ ſignificatio ad Botanicos ſpectat. 2. ἴυλοι dicuntur exortus pilorum circa tempora, ut & lanugines primæ in mento erumpentes, ex Ruffo. Gorr. 3. eſt nomen Inſecti multipedis rotundi, ad differentiam *Scolopendræ*, ad lumbricos terreſtres pertinentis, cujus deſcriptionem & uſum tradit Aldrovand. *l.* 5. *de Inſect. c.* 14. *&* 15. Denique piſcis quidam hoc nomine quoque venit os ſceleratiſſimi veneni refertum habens, uti teſtatur ex Æliano dictus Aldrov. *l. de Piſc. c.* 7.

Jumentum, ὑποζύγιον, vide *Hypozygion*.

Jumniſum, *Jumnizum*, id eſt *Fermentum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Juncata, vocatur edulium quoddam lactarii operis, quod junceæ fiſcellæ incluſo lacte fiat, æſtivis fervoribus expeditum valde. Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 7. *Meth. med. c.* 4.

Junctura, διάρθρωσις, vide *Diarthroſis*. Hinc & arthritidis ſubjectum proprie habentur *Juncturæ*. συμβολαὶ, id eſt, conjunctiones articulorum; & propterea etiam *Juncturarum* dolor a quibuſdam vocatur. Foreſt. *l. de Arthritide paſſim in Schol.*

Juno, tropice denotat *Aerem*. *Theatr. Chym. Vol. V. p.* 261. 334.

Jupiter, Ζεὺς. Vel ſumitur, ſpagyrice, & denotat *ſtannum*. Rul. & Iohnſ. Vel etiam ab Hermeticis ſumitur pro *aere*, vel *vento*, uti videre eſt in Phyſica Triſmegiſti, ut *& Philoſophia Chemica* Ger. Dornæi. Vide *Theatr. Chym. Vol. I. in Indice*. Tropice *Jupiter* etiam *vitam* denotat. *Th. Chym. Vol. V. p.* 261.

Jus, apud Latinos æquivocum eſt. Vel enim ſignificat Statutum Politicum & Legale, Gr. δίκη, θέμις, quæ ſignificatio huc non pertinet. Vel notat liquorem eſculentum eorum, quæ cocta ſunt, cum vel ſine condimentis. Dicitur Gr. ζωμὸς, Lat. *Brodium*, *Juſculum*. De *jure albo* veterum videtur Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 30. *& l.* 4. *de ſan. tu. cap.* 10. Linden. *Ex. X.* §. 66. *ſeq.* Lang. *l.* 1. *ep.* 58. Plura de *Juſculis* variis Jul. Alex. *l.* 19. *Sal. c.* 15. Rolfink. *Ord. ac M. Med. Sp. l.* 14. *ſ.* 1. *c.* 10. *ſeq.* Imprimis vero tabidis corporibus *Jus conſumptum* ſive analepticum commendari ſolet, de cujus præparatione vide dictos Auctores, Jul. Alexandr. & Rol. & Claud. Deodat. *Panthei Hygiaſtic. l.* 2. *c.* 5.

c. 5. *p.* 59. ubi *Jus congelatum* & *Gelatinam conſummatam* vocat.

Juſſa, id eſt *Lapis gypſius*. Rul. & Iohnſ.

Juſtus, *Juſtitia*, δίκαιος, δικαιοσύνη, vide *Dicaon*.

Juvans, ὠφέλιον, ὠφελῆσαν, idem quod *auxilium*, *remedium*, *indicatum Medicum*, de quibus ſupra ſuis locis. *Juvans* dicitur, quo auxiliamur naturæ, h. e. vires ejus augemus excitando aut confirmando, donec expulerit hoſtem morbum, & amicam ſanitatem recuperarit. Lind. *Ex. IIX.* §. 64. 65.

Juvencus, δάμαλις, dicitur de bobus, vel vitulis ad ſecundum annum pervenientibus, quorum caro ſatis commoda ad nutritionem. Vocantur & *Junices*. De iis vide Jul. Alex. *l.* 11. *Sal. c.* 9.

Juvenis, *Juventus*, νέος, νεάνισκος, μειράκιον, idem quod *Adoleſcens*, *Adoleſcentia*. Quam vero ætatis determinationem proprie comprehendat, inter ſe diſcrepant Auctores, de quo diſſenſu Dieter. *num.* 563. 565. Nobis videtur late & ſtricte poſſe accipi, quatenus vel includit adultos, vel non. Nec multum refert, modo acceſſerit dextra expoſitio. *Juvenis* quandoque ſtricte diſtinguitur ab *adoleſcentia*, & eam ſuperat, ita ut incipiat inter ſeniores numerari. Lind. *Ex. XV.* §. 105.

Juxtangina, κυνάγχη, ita vocarunt Latini Interpretes ſpeciem *anginæ*, quæ κυνάγχη Gr. dicitur, vel potius παρακυνάγχη, uti patet ex Gal. 1. *aph.* 12. Vide *Angina*.

Ixale, ἰξάλη, aliis ἰσάλλη, ſignificat *pellem capræ* non ſectæ. Nam ἴξαλος ſignificat caprum ſalacem, quamvis Gal. etiam alterius animalis *pellem* ſignificare ſtatuat, Hippocr. 3. *de fract.* *t.* 25. Gal. *in comm.* Erotian. *p.* 55. F. Foeſ. *Oec. p.* 28?. Latine *Petulca*.

Ixia, ἰξία, idem quod κιρσὸς, *varix*, vide *Varix*; quamvis ſint, qui diſcrimen eſſe putent inter κιρσὸν & ἰξίαν, illam vocem de omni varice in quacunque corporis parte accipientes; hanc vero ad eas modo, quæ in cruribus habentur, reſtringentes. Sed diſcrimen nullum cenſendum eſt. Gorr. Caſtell. Legitur vocabul. ἰξία apud Hippocr. *l.* 7. *Epid. LIIX.* 12. *Ixia* etiam vocatur ſuccus plantæ, quæ *Chamelæon* albus ſive *Carlina* vocatur, vel viſcum radici illius herbæ adhærens, quemadmodum & ipſa planta *Ixia* & *Ixine* dicitur. Dioſc. *l.* 3. *c.* 10. Scrib. *n.* 192. & Rhod. *ad h. l.* For. *l.* 30. *Obſ.* 10. *in Schol.* Helm. *tr. Pharm. & Diſp. mod.* I. 12. *& Tumul. peſtis in fin.*

Ixir, vide *Xir*.

Ixis, ἴξις, uſitatiſſimum Hippocrati vocabulum, *rectitudinem*, vel rectam viam ſignificans, & ita idem quod ἰθυωρία. Vide *Euthyoria*. Loca ex Hipp. legantur apud Foeſ. *p.* 284. Propria κατ' ἴξιν ſignificatio dimenſi per longitudinem corporis *rectitudo* ex dextra vel ſiniſtra parte eſt. Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 2. *ad Glauc. cap.* 2.

Ixodes, ἰξῶδες, *viſcoſum* ſignificat, ab ἰξός, *viſcum*, & pro glutinoſo medicamenti lentore ſumitur apud Hippocr. *l. de ulcer.* IX. 5.

Ixos, ἰξὸς, vocatur *viſcum*, quod nomen & plantæ arboribus, quercui, pyro, corylo, abieti &c. adnaſcenti, & ſucco concreto glutinoſo tribuitur, & paratur ex acinis contuſis, & in aqua decoctis. Sunt, qui commanducando eum efficiunt. Optimum eſt recens, intus porraceum, extra fulvum, quod aſperi nihil, aut furfuroſi conceperit. Emollit, diſcutit, extrahit. Gorr. Vide *Viſcum*. Dicitur & de paſta frumentacea viſcoſa, Gal. *l.* 2. *de L. A. c.* 8.

Ixys, *Irye*, ἰξύς, ἰξύη, *Ilia*, vel *lumbi* dicuntur, magis tamen poſterius, quam prius, uti patet ex text. Hippoc. 2. *de fract. t.* 70. *l. de nat. mul. II.* 12. *V.* 3. *VI.* 3. *VII.* 4. *IX.* 3. *XI.* 5. *XIII.* 5. *XIV.* 1. & ſæpius alibi, quæ loca videantur apud Foeſ. *pag.* 285. Vide *Lumbus*, Erotianus ἰξὺν & ὀσφὺν pro συνωνύμοις vendidat; Galenus autem *in exeg. Hippoc.* quod inter lumbos & iſchium eſt medium ἰξύαν appellat in ἰξύας.

Iynx, ἴυγξ, avis quædam vocatur, quæ Lat. *torquilla*, quod reliquis corporis partibus nihil agentibus ſolam cervicem contorqueat. Hujus deſcriptionem & uſum in cibo & Medicina vide in Aldr. *l.* 12. *Ornith. c.* 42. & de *Iyngi* congenere *cap.* 43. De uſu illius Lang. *l.* 2. *ep.* 59. quamvis in eo non conveniat cum Aldrov. quod cum illa avicula mugiente inter cannas in piſcinis confundat.

K.

Græca vocabula ab hac litera quæ incipiunt, vide in litera C. expoſita.

KAawy, potus Indicus ex tritico Indico, *Mays* dicto, paratus.

Kabnos, id eſt *fumus*, Rul. & Iohnſ. Fortaſſis mendum eſt, & legendum *Kapnos*.

Kachimia, *Cakymia*, id eſt *Gachimia*. Vide *Cachimia*. Rul. & Iohnſ. Parac. *Chirurg. lib.* 3. *de puſtul. & exulcerat.* Galen. *cap.* 6. ubi dicit, Margaſitam eſſe Extractum *Kakimiæ*.

Kaib, id eſt *lac acidum*, coagulatum. Rul. & Iohnſ.

Kal, id eſt Sal de torrente. Iidem.

Kald, id eſt *acetum*. Iidem.

Kali, id eſt *cinis clavellatus*. Hinc *Alkali*. Vide ſupra *Kali*. Arabice *Uſnen*. Rhaſis vero ſcribit, *Kali* eſſe alumen asfur. Rul. De *Kali* videatur & C. Meretti *Not. in Artem Vitrar. Ant. Neri p. m.* 283. *ſeqq.*

Kamar, vel *Camar*, id eſt *Argentum*. Rul. & Iohnſ.

Kamir, id eſt *fermentum*. Iid.

Kanfor, id eſt *Stannum*. Iid.

Kaprili, id eſt *Sulphur*. Iid.

Kar, eſt *gemma lucens*, ſicut ignis. Iid.

Karabe, id eſt *gumma*, ſicut ſafforata, notat *Succinum*. Vide *Carabe*. Paracelſ. etiam *Aſphaltum nigrum* vocat *Karabe*, *in prælect. Chirurg. de vulner. c.* 12.

Karabitus, vocatur Arab. *Phrenitis*, quia alienatio mentis concurrit, quæ etiam hoc nomine indigitatur. Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 1. *Schol.*

Karena, eſt vigeſima quarta pars minutiſſimæ guttæ, Paracelſ. *l.* 6. *de grad. & compoſ. c.* 7.

Kaſam, id eſt *ferrum*. Rul. & Iohnſ.

Katimia, idem quod *Cadmia*, *lapis Calaminaris*, Tutia. Rul. & Iohnſ. Vide *Cadmia*, *Calaminaris*.

Kayl, eſt *lac acetoſum*. Rul. & Iohnſ.

Kayſir, id eſt *ſpuma maris*, proprie *pumex*. Iid.

Kazdir, *Kaſdir*, *Kacir*, *Kaſizeros*, id eſt *Stannum*. Rul.

Kenkel vocatur animal ad Tyriam tincturam utile, *in Th. Ch. Vol. V. p.* 12.

Kenne eſt lapis, qui in oculo cervi generatur, contra venena valens uti Bezoar. Vid. Ludov. Dulcis *de gemm. & lapid.* An fortaſſis idem cum Lacryma Cervi? de qua vide in *Dacryon*.

Kermes, vide *Chermes*.

Kerſudrus, nomen ſerpentis, qui alias *Cherſydros*, *Hydrus* appellatur. Aldrov. *Hiſt. Serpent. & drac. l.* 1. *c.* 17.

Kibric diverſa ſignificat. Rul. deſcribit, quod ſit Mercurii & aliarum rerum fuſilium vel liquabilium parens, & prima materia, ex qua fit Mercurius. Ipſe Lapis quoque ita vocatur *in Lex.* Cui fere conſentit Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 7. *c.* 34.

Kibrith, id eſt *Sulphur*. Rul.

Kibrius, *Kebric*, id eſt, *Arſenicum*. Iohnſ.

Kidibengi vocantur illi qui *Bengi* ex ſemine & foliis cannabis paratum ad Veneris ſtimulum devorant, ex Olearii *Itiner. Ephem. Nat. Cur. A. II. Obſ.* 69.

Kiſes, Sal e rivo, vel fluvio. Rul.

Kiſt, id eſt *grana quindecim*. Paracelſ. *Paragraph. l.* 7. *c.* 1. §. 4. *in append.*

Kobaltum, vide *Cobaltum*.

Kolerus dicitur *ulcus ſiccum*, Paracelſ. *Gener. Vermium & Apoſtemat. Tab.* 8.

Kolto, *Koltus*, Polonis vocatur *Plica Polonica*. Eph. N. Cur. *A. II. Obſ.* 52. *in Schol.*

Koma, *Komartos*, id eſt *Calx viva*. Rul. & Iohnſ.

Kophi, thymiama Diis apponendum. 2. medicamentum coquens, pectori inhærentia, & jecoris frigiditatem corrigens. Anonym. *Sylv. Medicam. Compoſ. c.* 12. *l.* 1.

Kuhul eſt minera plumbea, *plumbum Philoſophorum*. Rul. *Th. Chym. Vol. V. p.* 14. Meminit & alibi ſæpius hujus vocabuli.

Kumen eſt *coadunatio*.

Kuria, vel *Kymia*, vel *Kymus*, dicitur *Maſſa*: Unde *Alkymia*. Rul. & Johnſ.

Kutubuth vocatur apud Arabes *Melancholiæ* ſpecies, quæ *errabunda* dicitur, & plerunque menſe Februario ægros infeſtare ſolet, quando nullo in loco quieſcere poſſunt, ſed hinc inde continuo vagantur, neſcientes tamen, quo vadant. Ita dicta eſt ab animali, quod in aquarum ſtagnantium ſuperficie hinc inde perpetuo curſitat. Hujus cauſſa noſtro judicio ponenda in ſpirituum animalium partim materiali fuliginoſitate & atrabiliaria acetoſitate, partim inordinata agitatione & mobilitate propter ſanguinis vernalem efferveſcentiam inchoantem oborta. Meminit hujus melancholiæ & nominis Arabici Sennert. *Med. Pract. l.* 1. *part.* 2. *cap.* 14. Alias inſectum illud paluſtre Tipulæ vel Tipullæ nomine venit, uti colligere licet ex Aldrovand. *l.* 7. *de Inſect. c.* 1. Vocatur & ibidem *Pulex Aquaticus*, tantæque eſt velocitatis, & levitatis, ut rariſſime quieſcat, & nunquam ſubſidat.

Kymenna, id eſt *ampulla*. Iid.

Kymia, vide *Kuria*. Vocatur etiam *Kymia Cucurbita*, e qua fit deſtillatio. Rul.

Kymit elevatum, Cinabrium album ſublimatum. Iidem.

Kymolea dicitur lutum illud, quod ſub cote colligitur, alias *Chymolea*. Rul. & Iohnſ.

Kymus, vice *Kumen*. *Kymum* vel *Kyminum*, id eſt, *coadunatio*. Rul.

Kyra, id eſt *Opopanax*. Rul. & Iohnſ.

Kyram, eſt *Nix*. Iidem.

L.

(Π) L*Abarium*. Dentes vacillantes in ſuis alveolis. Lin.

Labdanum, vide *Ladanum*. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *num.* 388.

Labe, λαβὴ, idem quod λῆψις, communiter *apprehenſionem*, acceptionem ſignificat, a λαμβάνω, accipio. Apud Hippoc. ſpecialiter ſumitur pro ἐπισημασία, h. e. prima febrium *acceſſione*, præcipue periodicarum. Galen. *in exeg. voc. Hippoc.* quamvis frequentius λῆψις vocabulo uſus Hippocr. *l. de morb. XIII.* 17. *l.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 20. *l.* 5. *Epid XXXII.* 14. *l.* 7. *XLVII.* 5. *XLVIII.* 1. Vide Foeſ. *Oec. p.* 371. Gorr. *in def.* & verbum *Lambano*.

Labeo, χειλὼν, dicitur, qui prominentibus eſt labris. Uſurpatur de hominibus & piſcibus. Vocantur & *Brochi*; aliis *Bronci*. Vide Linden. *Ex. XI.* §. 37. *ſeqq.*

Labes, σπῖλος, vide *Macula*.

Labi, verbum ὀλισθαίνειν, πίπτειν, vide *Lapſus*, *Oliſthæno*.

Labis, λαβὶς, vocatur *forceps*, aut *volſella*, qua aliquid apprehenditur, & extrahitur. Hippoc. *l. de ſterilib. XXVI.* 13. Galen. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 3. Vide *Acanthabolos*.

Labium, *Labrum*, χεῖλος; proprie vocatur oris extremitas muſculoſa ipſum claudens & aperiens. Dicitur *Oris margo*. Diviſio eſt in *ſuperius* & *inferius*, quorum illud *labrum*, hoc *labium* dici rariſſime fuit obſervatum, Galen. *l.* 11. *de Uſ. Part. c.* 16. Dieter. *num.* 919. Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 13. §. 44. Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 11. Quod in *labiis* prominet, πρόχειλον, & προχειλίδιον appellatur, Lind. *d. l.* §. 45. Per ſimilitudinem etiam *Labia* vocantur extremitates duæ pudendi muliebris, inter quas rima externa eſt conſtituta, & ſunt corpora oblonga mollia, atque peculiarem ſubſtantiam habentia, qualis nulla alia eſt in toto corpore, Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 35. *fin.* Gr. κρημνοὶ, dicuntur, item Erotiano χεῖλη, Linden. *d. l. c.* 7. §. 139. Ita quoque extremitates vulnerum ulcerumque vocantur *labia*, κρημνοὶ. Vide *Cremnos*. Proceſſus oſſium, qui ἀποφύσεις appellantur, *labra oſſis* dici, quia inſtar *labrorum* prominent, conſtat ex Barthol. *libell.* 4. *c.* 1. *in fin. Labium Leporinum* quid ſit, vide *Leporinus* & *Lagocheilos*. *Labrum* quoque vocatur vas ad balneum, vel in alium quoque uſum deſtinatum; unde *Labra* vinaria, olearia, leguntur in Lexicis.

Labor, πόνος, μόχθος, bifariam accipitur: 1. de *Exercitatione* corporis ſeria & vehementiori, unde & moleſtia quædam, aut laſſitudo comitatur. 2. de moleſtia doloroſa ægrotorum, imo de ægritudine ipſa. Hinc uſitatiſſima phraſis, morbo aliquo *laborare*; item *laborantes*, h. e. ægroti. Vide Galen. 5. *in* 6. *Epid. t.* 10. Foeſ. *Oec. pag.* 532. Dieter. *num.* 711. Linden. *Ex. XIII.* §. 102. *ſeqq.* Rhod. *in Lexic. Scrib.* In ſpecie operationes vel ἐγχειρήσεις Chymicæ vocantur *labores Chymici*. Libav. *tr. de Igne naturæ cap.* 50.

Laboratorium, ἐργαστήριον, hodieque Chymicis notiſſimus terminus, qui ſignificat locum deſtinatum operationibus chymicis, ſive *domum chymicam*, cujus ingenioſa & accurata conſtitutio maximum poteſt ad exercitium artis hujus afferre momentum. Rolfink. *Chymiæ l.* 2. *c.* 16. Per *Laboratorium Naturæ* videtur Paracelſ. intelligere *mundum*, præcipue loca ſubterranea, in quibus nunquam otiatur, *l. de morb. Tartareis c.* 14.

Labrax, λάβραξ, vide *Lupus*, nomen piſcis pelagii. Galen. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 26. Linden. *Ex. XI.* §. 96. 98.

Labriſulcium, χειλοκάκη, vide *Cheilocace*.

Labrum, idem quod *Labium*. Vide p. a. *Labium*.

Labyrinthus, λαβύρινθος, ſignificat proprie locum variis ambagibus & anfractibus viarum inflexum. In Anatomicis vero ob ſimilitudinem in aure interna meatus anfractuoſi quoque vocantur *Labyrintbus*, diſtincti tamen a cochlea, cujus anfractus in gyrum poſiti ſunt. Vide Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 6. Scripſit etiam Parac. tractatum, quem inſcripſit *Labyrinthus* Medicorum errantium, in quo more ſuo gravius invehitur in Doctores Galenicos, & ſimul peculiaria fundamenta Empirica addiſcendi Medicinam tradit & proponit, tanta tamen cum obſcuritate in pleriſque occurrens, ut Bœotica ænigmata legiſſe videaris.

Lac, γάλα, vide *Gala*.

Lacaphthon, λάκαφθον, quid ſit, incertum eſt, nec etiam ſæpe a Medicis uſurpatur. Meminit ejus Ægineta *l.* 7. *c.* 22. in Cypheos magni compoſitione, ubi ſimul exponit per corticem piceæ aut alterius cujuſdam arboris. Ruellius vero exiſtimat, eſſe *naſcaphthum* ſive *narcarphthum*, aromatis genus, quod ex India deportabatur, ſuffimentis optimum, notante Gorræo.

Lacca, λάκκα, vocabulum eſſe Arabicum, credit Garzias 1. *arom.* 8. ſignificans humorem

 ad

ad mellis craſſitudinem coctum, & ita idem cum *Looch*, *Luc*, denotans. Quid vero hoc vocabulo ſpecialiter indicetur, variæ ſunt Medicorum opiniones. In hoc tamen omnes conveniunt, quod *Lacca* duplex ſit: *naturalis*, & *artificialis*. De utraque vide C. Hoffm. *Officinal. l.* 2. *cap.* 119. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 387. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Jac. le Mort. *in Chym. Medico-Phyſ.* Vide Morley *Collect. Ch. Leid. cap.* 492. ubi *Lacca Magiſterium vegetabilium* vocatur. De *Naturali* Chioccum *Muſ. Calceol. ſ.* 5. *p.* 630. de artificiali Libav. *Synt. A. Ch. l.* 6. *c.* 3. *Lacca Florentina* vel e pannis Scarlati tinctura infectis, vel e cocco ipſo conficitur, *d. l.*

Laccos, λάκκος, vide *Lacus*.

(Π) *Laceratura*, Vulnus fibrarum cutiſque laceratione factum. Lin.

Lacerta, *Lacertus*, σαῦρα, σαῦρος, primo nomen eſt animalis quadrupedis digitati ovipari, (uti vulgo creditur, quamvis ſint ex recentioribus, qui viviparas *lacertas* obſervaſſe ſe teſtentur) cujus deſcriptionem, differentias, & uſum in Medicina videre licet apud Aldrov. *l.* 2. *de Quadr. digit. ovipar. cap.* 5. *ſeqq.* Adde Schroder. *l.* 4. *claſſ.* 4. *n.* 106. qui tamen hallucinatus eſt, quando per inſectum deſcribere non eſt veritus. Fr. Hoffman. *in Clav. ad h. l.* De *lacertis* in hominum corporibus genitis, nec non vomitu rejectis, vide Caſp. Rejes *C. El. q.* 30. *Eph. Cur. An. III. Obſ.* 311. Deinde *Lacertus* etiam tribuitur quibuſdam piſcibus, v. gr. *Coliæ*, *Sauro*, *Scombro*, uti patet ex Aldr. *l.* 2. *de Piſc. c.* 53. *ſeqq. Lacertus* porro vocatur caro muſculoſa ſine oſſibus. Ruland. & ita idem quod *Muſculus*. Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 5. Gr. μῦς. Spagyricis *Lacerta rubra* vocatur *Vitriolum Hungaricum Colcothar*. Rul. & Iohnſ. Libav. *in Apoc. Herm. P. prior. c.* 2. Et *Lacerta rubra* ſecretior quædam præcipitati Mercurialis præparatio, *d. l. c.* 4. *Lacerta viridis* dicitur, quando ſolutioni additur paululum Cupri. Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 266. Vide *Saura*.

Lachanon, λάχανον, vide *Olus*.

Lachlachatum eſt nomen medicamenti ſtomachici, cujus deſcriptio habetur apud Avic. *l.* 5. *ſum.* 2. *tract.* 6.

* *Lachne*, λάχνη, lanugo, ſpuma maris.

Laconicum, λακωνικόν, vide *Balneum*. Fuit olim pars prima balnei apud antiquos, & ſola fere ex toto balneo nobis ſupereſt, teſtudo ſcil. illa thermarum, quæ igne concalefacta, vaporem ſiccum continet, a quo ſudor in corporibus movetur. Gr. ὑπόκαυςον, & πυριατήριον ξηρὸν & θόλος ξηρὸς vocatur. Gorr. Adde Weker. *Antidot. gen. l.* 1. *cap.* 23. De antiqua *Laconici* ſtructura vide Rhod. *ad Scrib. n.* 60. *pag.* 103. *ſeqq.* A Cicerone & Celſo *Aſſa* dictum fuit.

Laconiſmus, λακωνισμὸς, dicitur brevitas loquendi & ſcribendi cum aliquo receſſu veteribus olim recepta, & in hoc ſcribendi genere excelluit Hippocrates, licet non ſit diſſimulandum, quod ſæpe cum obſcuritate ſit conjuncta hæc loquendi & ſcribendi ratio. Legatur Theodor. Ianſ. ab Almelov. *Invent. Novantiq. p.* 50. 145. 178. 179.

Lacryma, δάκρυον, vide *Dacryon*.

Lacrymale punctum, vide *Punctum*.

Lactans, θηλονὴ, θηλάςεια, θηλωτὶς, *nutrix* vel mater, quæ lac e mammis ſugendum præbet, a θηλάζω, quod verbum active pro *lacto*, & paſſive pro *ſugo*, vel *lactor* accipitur, uti patet ex Lexicographis, & de pueris *lactentibus*, vel ſugentibus, a Galeno uſurpatur, 5. *in* 6. *Epid. t.* 37.

Lactarium edulium, τὸ διὰ γάλακτος ἔδεσμα, Gal. *l. de bon. & mal. ſucc. c.* 13. Dicitur & γαλακτικὸν ἔδεσμα. Item τὰ γαλάκτινα, *Lacticinia*, hoc eſt, edulia varia ex lacte parata. Talia propter lentorem bolarem Tartarum gignere vult Parac. *Param. l.* 3. *tr.* 1.

(Π) *Lactea*, Febris ephemera aliquot diebus a partu incidens. Vog.

Lactes. Hujus vocabuli non eadem eſt apud veteres & recentiores ſignificatio. Illi enim vel uſurparunt pro inteſtinis tenuibus: vel pro ſucco, quem perſimilem lacti piſcium, muſculorum ventriculis cernimus, quemque genitalem ſuccum, vel rorem, appellare poſſumus; imo debemus: vel pro meſenterio, omento, pancreate, pro glandulis meſenterii. Aliis quoque thymum, corpus illud glanduloſum ad jugulum ſitum, Lactes dici & in vitulis ad eſum expeti ſcribit Bartholin. *Anatom. l.* 2. *c.* 4. *p.* 384. Recentiores vero optime nomen hoc tribuiſſe videntur *venis lacteis* vel *chyliferis* per meſenterium diffuſis, quemadmodum hanc appellationem & varietatem ſignificationum egregie expoſuit Caſp. Aſellius *tr. de Lactibus*, ſive *Venis lacteis*, & præſertim *c.* 1. & 10. Confirmavit Barthol. *libell.* 1. *c.* 3.

Lacteus, γαλάκτινος, γαλακτικὸς, variis humoribus etiam excrementitiis tribuitur. *Chylus* dicitur *lacteus ſuccus*. Talis ſuccus *lacteus* chyloſus ſæpe etiam e ſecta vena obſervatus fuit effluens, præſertim ſi aliquot horis poſt aſſumptum cibum venæ ſectio fuit inſtituta. Vide

Act. Philoſ. Oldenb. *Menſ. Nov. Dec. & Jan. An. 1666.* Et apud Parac. ſæpe occurrit *Lactea urina tr. de urin. judiciis l. 1. c. 1. ſeqq.* eſtque ab alcola, ſive tartaro reſoluto. Tribuitur & venis chyliferis, & lactiferis, de quibus ſupra dictum. Vide *Galactophorus*. Dicitur quoque de *linea alba* in cælo, quæ *Galaxia* appellatur. Vide *Galaxia*. *Febres* puerperarum quædam vocantur *lacteæ*, quod plerumque ab & cum lactis in mammis proventu excitetur ebullitio ſanguinis & intemperies febrilis, de quibus vide Willis. *c. 16. de febrib.* *Lactea cura* vocatur, quæ inſtituitur per copioſum & continuum lactis uſum in cibo & potu, & valde commendatur a plurimis in arthritide, notante Boneto *Mercur. Compital. l. 1. p.* 35.

Lactica, eſt epitheton febris Typhoidis alias dictæ, quæ ab Arabibus *lactica* dicta fuit, teſte Lang. *l. 2. ep.* 41.

Lacticinia, γαλάκτινα, dicuntur edulia e lacte parata, quæ in morboſa diſpoſitione facile corruptibilia ſunt, & tribus vel quatuor partibus diverſis imbuta, caſeo, ſevo, butyro, parte nitroſa, quæ corrupta ægros vario modo excruciare poſſunt. P. M. de Calderia *Tom.* 2. *Oper. p.* 203. *B.* Hoc nomine alias quoque veniunt *glandulæ faucium*, quæ *animellæ* dicuntur. Veſal. *l. 7. de H. C. F. cap.* 5.

Lactiſma, λάκτισμα, id eſt ictus calce inflictus. Et λακτιστής, calcitrator. Lex. Gr.

Lactipotor, γαλακτοπότης, qui lactis potu capitur, Pollux. Dicitur & *lactibibus* aut *lactibulus*, Meibom. *de Cereviſia cap.* 2. Item *Lactibibax*, Bernh. Herlinus *in Conſilio Sanitatis vernaculo p.* 132. 133.

Lactumen, idem eſt quod *Achores*, ſive *cruſta lactea*, Walth. *Sylv. med. p.* 14. *Lactumina* dicitur *cruſta Lactea*, apud Heurn. *de morb. c.* 7. Welſch. *Cent. I. Obſerv. & Cur.* 23.

Lacuna, idem quod *Choana*, *Infundibulum*. Vide *Choana*.

Lacune, id eſt *Terra ſigillata*. Ruland. & Iohnſ.

Ladanon, λάδανον, dicitur & *Labdanum*, (perperam vero confunditur cum vocabulo *Laudanum*, de quo inferius dicendum,) eſtque ſuccus pinguis & roſcidus fruticis, *Ciſtus Ledon* dicti, foliis adhæreſcens. Cogitur facile in maſſam non abſimilem pilularum, colore opaco cinereo, inflammabile, ſuaveolens in ſuffitu, de quo videatur Dioſcor. *l.* 1. *c.* 1. 128. C. Hoffmann. *Offic. l. 2. c.* 120. Schröd. *l. 4. cl. 2. n.* 388. Fr. Hoffmann. *in Clavi ad h. l.* Laudat & Gal. aliquoties in ſcriptis ſuis virtutem *ladani*, præſertim *lib. 2. de C. M. P. G. c.* 2. ubi dicit, & emolliendi & repellendi virtutem ſimul habere. Abuſive vero *ladanum* ſumitur de ſordibus barbæ hircorum adhærentibus, *l. 1. de C. M. S. L. cap. 1. in fin.*

Lælaps, λαίλαψ, dicitur *ventus procelloſus*, procella, turbo, præſertim ſi multam & largam pluviam conjunctam habeat. Hinc cælum dicitur procelloſum & nimboſum, ὀρανὸς λαιλαπώδης, Hipp. 1. *Epid. ſ. 2. t. 4. &* 5. ὕδωρ λαιλαπῶδες, aqua procelloſa, nimboſa, quæ damnatur, *l. 6. Epid. ſ. 4. t.* 19. Jung. Foeſ. *p.* 373. Gorr. *in def.*

Læmos, λαιμὸς, ſignificat *gulam*, & eam præcipue œſophagi partem, quæ in cibis devorandis voluptatis ſenſum percipit, ut indicat Galen. 3. *de R. V. I. A. t.* 11. Occurrit alias vocabulum hoc in Hippocr. *l. de Corde II.* 5. & *l. 2. Epid. ſ. VI.* 14. & latine redditur *Guttur.*

Læſio, βλάβη, vide *Blabe*. Eſt vero proprius limes rerum præter naturam in Medicina dictarum, quarum quædam *lædunt*, quædam *læduntur*, quædam *læſionem* comitantur. Ubi per *læſionem* intelligendum nihil aliud, quam quando partis alicujus opus vel functio incommodatur, & vitiatur. Dicitur alias *Affectio*, διάθεσις præter naturam. *Læſiones* externas communi nomine τρώματα, *vulnera* vocatas fuiſſe, teſtatur, Gal. 2. *de artic. t.* 18. quamvis in Græco habeatur κοινοπλύμαζα, quod vocabulum mutandum eſſe in κοινῶς τρώματα, volunt Interpretes.

Lætificans, Græce dici poſſet εὐφραντικὸς, epitheton eſt quorundam medicamentorum & confectionum ſanguini & ſpiritibus activitatem & ſpirituoſitatem conciliantium, quæ proſunt in melancholia & virium vitalium animaliumque languore. Talia occurrunt in Diſpenſatoriis Norimbergenſi & Auguſtano; quorum unum eſt Rhaſis, alterum Nicolai Præpoſiti. Formulas quoque ſimiles exhibet Langius *l. 3. ep. 1. c. 6. &* 7.

Lætitia, χαρὰ, vide *Gaudium*.

Lævigatio, λείωσις, eſt actio, qua id, quod inæquale & aſperum fuit, redditur æquabile, planum & *læve*. Uſurpatur a Galeno de cibis, qui dentibus *lævigantur*, Gal. *l. 11. de U. P. c.* 8. Chymicis *Lævigatio*, ſeu *Alcooliſmus* eſt calcinatio, quæ rem pulverando in *Alcool* adducit. Et eſt hic reductio quorundam per glutinationem, quorundam per fuſionem, aut fulminationem. Rul. & Iohnſ.

Lævis, *Lævitas*, *Lævor*, λεῖος, λειότης, λείωμα, dicitur de rebus diverſis, quæ ad contactum nullam habent inæqualitatem, ſed æquabilia

ſunt & plana. Opponitur *aſpero* & *aſperitati*. Uſurpatur partim de corpore & ejus membris: ita arteria pulmonalis, olim vena arterioſa dicta, ad differentiam aſperæ arteriæ dicitur *Arteria lævis*, Gal. *l.* 7. *de U. P. c.* 9. & apud Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 29. *cutis* totius *lævitas* legitur, & opponitur τῷ φριχώδει, horridæ cutis aſperitati. Uſurpatur quoque de alimentis; ita viſcoſitas ptiſanæ hordeaceæ *lævis* probatur 1. *de R. V. I. A. t.* 18. Item de ſedimento urinæ, 2. *progn. t.* 72. Eſt etiam præternaturalis *lævitas* v. g. inteſtinorum. Vide *Leienteria*. Chymicis quoque *lævor* vocatur, Gr. λείωμα, pulvis impalpabilis exquiſitiſſimæ *lævitatis*. Alias *Lævor* ponitur aliquando pro *livor*, & *lævidus* pro *lividus*, uti docet Keuchen. *Not. ad Seren. p.* 127.

Laganizo, λαγανίζω, ſignificat remitto, *lenifio*. Uſurpatur ab Hipp. de vento, qui opponitur vehementius ſpiranti, *l. de morb. ſacro XV.* 10. quamvis mihi cum Foeſ. videatur mendoſa lectio, & potius legendum eſſe λαγγάζει, aut λαγαρίζει, *laxus* fit, & ſegnior; quia verbum λαγανίζω neque in theſauro Henr. Stephani, neque Scapula, fortaſſis nec in aliis occurrit. Vide Foeſ. *p.* 371.

Laganon, λάγανον, *placentæ* genus eſt, & ſpecies *Itriorum*, vilior, craſſique ſucci, & tarde commeantis, utpote ex ſimilagine parata. Gal. *l.* 1. *de Al. facult. c.* 4. Jul. Alex. *in Not. ad h. l.* Vide *Itrion*.

Lagaros, λαγαρός, vocatur *laxus*, *mollis*, non diſtentus. Dicitur comparative de dextro cordis ventriculo, Hippocrat. *de corde IV.* 10. Junge Linden. *Ex. V.* §. 41.

Lagneia, *Lagneuma*, λαγνεία, λάγνευμα, ſignificat rem, vel *coitum Venereum*, concubitum cum emiſſione ſeminis. Frequenti in uſu apud Hipp. v. g. *l. de nat. puer. XIIX.* 10. *XXII.* 8. *XLIV.* 1. *l. de Genitura II.* 16. 21. *l.* 2. *de diæta XXXVI.* 6. *l. de int. affect. XXXV.* 23. *L.* 30. (ubi λάγνευμα ſemen ipſum in coitu emiſſum ſignificat) *l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 23. Verbum quoque λαγνεύω, *coeo*, rem Veneream exerceo, non infrequens eidem dictis in locis, præſertim *l. de Genit.* Vide Foeſ. *p.* 371. Mercurial. *l.* 1. *V. L. c.* 17. & *l.* 2. *c.* 15.

Lagocheilos, λαγόχειλος, dicitur, qui *leporina* habet *labia*, Galen. *l. Introduct. cap.* 3. & *in defin.* Id vitii aliquando naturaliter provenit, aliquando a cauſſa præter naturam, ut uſtione, cicatrice, ſutura latiore & male facta, interdum etiam ſenectute. Idem ſi inferiori palpebræ contingat, ἐκτρόπιον appellatur. Hæc Caſtellus. De curatione *labiorum leporinorum* videatur Aquapend. *in operat. Chirurg.* §. *quomodo curta labia reſarciantur*. Senn. *lib.* 2. *M. Pr. P.* 1. *c.* 4.

Lagon, λαγών, idem quod κενεών, *Ilia*. Vide *Ceneon*. *Ilia*. Legitur apud Hipp. *l. de int. aff. XXIIX.* 6.

(Π) *Lagophtalmia*, vide *Lagophtalmos*.

Lagophtalmos, λαγόφθαλμος, id eſt *Leporinus oculus*, cum ſuperior palpebra adeo retrahitur, ut oculum, dum clauditur, totum non tegat; eſtque affectus in partibus inſtrumentalibus non magnitudine, ſed defectu peccans, cujuſmodi omnia mutila & curta, ſicut in labris, ſic & in oculis cernitur. Gal. *dd. ll.* Gorræus & Caſtellus. Tale vitium Altdorffi contigit in fœmina ex intumeſcentia ſeroſa palpebræ ſuperioris, degenerante in putredinem & totalem corruptionem, qua ſublata, ex negligentia Chirurgi palpebra brevior relicta fuit, ut oculo aperto dormire neceſſe habuerit. De hoc affectu videatur & Paræus *Chir. l.* 9. *c.* 23. & *l.* 16. *c.* 6.

Lagopus, λαγώπους, λαγωΐς, λαγωΐνη, præter ſignificationem Botanicam eſt nomen *perdicis albæ*, quæ & *Perdix Alpina*, vel Alpeſtris dicitur, cujus deſcriptionem cum uſu in cibo & Medicina tradit Aldrov. *l.* 13. *Ornithol. c.* 21. Dicitur & *Gallina nivalis* & deſcribitur a Joh. Jac. Wagner. *Hiſtor. Helvet. Curioſ. ſect. IV. Artic.* 2. *p.* 200.

(Π) *Lagoſtoma*, labium ſuperius oris fixum. Lin.

Lalia, λαλιά, *loquelam*, *locutionem* ſignificat. Ægyptiis anima rationalis vel animus dicebatur ἑτέρα λαλιά, *alter ſermo*, notante C. Hoffmann. *com. ad Gal. l. de U. P. n.* 26. 816. Vide *Locutio*.

* *Lama*, πέταλον, cum loquimur de iis quæ e veſica excernuntur, lamæ ſunt partes a veſica avulſæ parvarum laminarum ſimilitudine. V. Gal. *de L. A. l.* 6. *c.* 3. ubi lamarum excretionem per urinarium vas inter certiſſima indicia affectæ veſicæ refert, caruncularum autem, renum laborantium ſignum pathognomonicum conſtituit.

Lamac, id eſt *Gummi Arabicum*. Rul. & Iohnſ.

Lamare, & *Lamare lampe*, id eſt *Sulphur*. Iidem.

Lambano, λαμβάνω, communiter ſignificat *accipio*, *ſumo*, v. g. cibum *capere*, Hipp. 2. *aph.* 8. in utero *concipere* 5. *aph.* 59. Peculiariter

riter vero etiam dicitur de morbis invadentibus homines, & ſignificat *Corripio*, Infeſto, v. gr. *Cauſus*. Hipp. *l.* 1. *de morb. XXVII.* 1. 2. 3. & paſſivum λαμβάνεσθαι, *corripi* morbo denotat, 5. *aph.* 30. 55. 6. *aph.* 17. 31. *& alibi.* Vide Dieter. *n.* 492.

Lambdaciſmus eſt vitium linguæ ad balbos & blæſos pertinens, quando præſertim loco conſonantis literæ *vau* caninæ *lambda* enunciant. Vide *Iotaciſmus*.

Lambdoeides, λαμβδοειδὴς, dicitur de eo, quod figuram literæ Græcæ Λ repræſentat. Communiter epitheton eſt *ſuturæ* poſterioris in capite, qua occiput incipit, transverſæ, Gal. *l. de oſſib. c.* 1. *& l. de nervor. diſſect. cap.* 7. Barthol. *libell.* 4. *c.* 5. de hac ſutura ſcribit Galen. *dicto* de oſſibus *loco*, illam, aliquando deeſſe, ubi prominentia occipitis nulla eſt. Deinde etiam *Os Hyoides* ad baſin linguæ vocatur *Lambdoides* a Gal. *de muſcul. diſſect. c.* 13. *& d. l. de nerv. diſſect. c.* 10. Vide *Hyoides*. Tandem ab Actuario quoque *venæ cavæ deſcendentis diviſio*, qua in duo crura abit paulo ſupra initium oſſis ſacri λαμβδοειδὴς appellatur, a figuræ ſimilitudine, quam Gal. literæ V comparat *l. de An. venar. c.* 8. Verum Caſp. Hoffmann. *in notis MSS.* vitioſum hoc eſſe, expreſſe ſtatuit, propterea cum Reviſoribus & Cornario corrigendum eſſe monet in Λ.

Lambitivum, idem quod *Linctus*, vel *Looch*, *Eclegma*, Vide *Eclectos*.

Lamentatio, κλαυθμὸς, idem quod *Fletus*. Vide *Fletus*.

Lamia, λαμία, ςρύγξ, λαιςριγὰν, ſignificat ſpectrum nocturnum. Vid. Keuchen. *in not. ad Seren. p.* 387. *ſeqq.*

Lamina, ἔλασμα, ἐλασμὸ, πέζαλον, communiter ab Anatomicis tribuitur variis inſtrumentis ad ſecanda corpora accommodatis, cujuſmodi ſunt Scalpella, Spathomelæ, Amphiſmelæ, Specilla, &c. Gal. *l.* 6. *admin. Anat. c.* 10. Verum adhuc latius ſe extendit hujus ſignificatio ad alias metallicas extenſiones, ſive bracteas, etiamſi non ad ſectionis uſum faciant. Ita *Lamina* plumbea legitur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 3. §. *Molybdos*. Vide ſupra *Bractea*. Ita Hildan. meminit *Laminæ* ferreæ pro depreſſione gibbi, *Sent.* 5. *Obſ.* 67.

Lamneia, λάμνεια, *laminam* ſignificat. Moſchion. *de morb. mul. c.* 138.

* *Lampata*, creditur eſſe radix ſmilacis cujuſdam aſperæ a Chinenſibus, ſive Sinenſibus hoc Lampatæ nomine appellatæ, unde delata nomen Chinæ habuit. Vide *China*.

Lampe, λάμπη, λαμπὴ, ſignificat vel *ſpumam*, & ita idem eſt quod ἀφρὸς; vel ſignificat id, quod in aceto ſupernatat vino adulterato, item pingue quiddam glutinoſum, quod olivis muria conditis ſupernatat. Erotianus *in Onomaſt. p.* 70. *d.* Sunt & λάμπαι *bullæ* quædam in urinæ ſuperficie innatantes diaphanæ. Actuar. *l.* 1. *c.* 18. *de urinis*. Hinc ἐρυθὲν λαμπῶδες, urina ſpumea & limpida legitur apud Hipp. 1. *prorrhet. ſ.* 2. *t.* 60. *& Coac. t.* 186. Jung. Foeſ. *p.* 373.

Lamperos, λαμπηρὸς, idem quod λαμπρὸς. Vide *Splendor*. Galenus etiam *in exeg.* interpretatur ſpumoſum, quod ſpuma luceat.

Lampetra, ἀλαβὴς, nomen piſcis e ſerpentino genere, cujus deſcriptionem cum uſu in cibis exhibet Aldrov. *l.* 4. *de Piſc. c.* 13. Lind. exiſtimat, eſſe βδέλλαν, Strabonis, *Ex. XI.* §. 58. cui videtur aſſentiri Chioccus *Muſ. Calceol. ſ.* 3. *p.* 426. *ſeqq.* Vide J. J. Wagner *Hiſtor. Helvet. Curioſ. ſect. IV. Art.* 3. *p.* 213. *ſeq.*

Lampodes, λαμπώδης, vide *Lampe*.

Lamprophonos, λαμπρόφωνος dicitur, qui vocem edit magnam, ſonoram ac quaſi ſplendidam, monente Joh. Bapt. Perſona *Comm. in Galen. l. quod anim. mor. ſeq. temp. p. m.* 287.

Lampros, λαμπρος, h. e. lucidus, *ſplendidus*. Specialiter vero Hipp. λαμπροὶ dicuntur *vegeti*, incolumes, & colore bene habito præditi, *l. de A. L. & Ap. LV.* 13. Vide *Splendor*.

Lampter, λαμπτὴρ, dicitur *lucerna*, laterna, aut *Pharus*, qui in turribus ſuſpenditur, ut navigantibus præluceat. Legitur apud Hipp. *l. de int. aff. XXIX.* 21.

Lampyris, λαμπυρὶς, idem quod *Cicindela*. Vide ſupra in *Ci.*

Lana, ἔριον, vide *Errion*, *Erion*. De *lanarum* generatione & differentiis legi poteſt Aldrovand. *l.* 1. *de Quadrup. biſulcis c.* 8. *Lanæ* uſus, præſertim vero *ſuccidæ*, illotæ, ſordidæ, quæ ἔριον οἰσυπηρὸν, item *Oeſypus*, οἴσυπος, dicitur, olim fuit frequentiſſimus, uti patet ex Hipp. & Gal. Scribon. (vide *Lex. Scrib.* Rhodii) Keuchen. *ad Seren. p.* 114. 225. C. Hoffm. *l.* 2. *V. L. c.* 14. Vide *Oeſype*.

Lanarius, eſt nomen *Accipitris* vel *Falconis*. Vide Aldrov. *l.* 5. *Ornithol. c.* 11.

Lancetta, eſt cultellus chirurgicus rectus utrinque acie ſumma præditus ad venæ ſectionem & abſceſſus aperiendos hodieque uſitatiſſimus, & notiſſimus.

Languor, ἄφεσις, nihil aliud eſt, quam corporis, aut membrorum ejus veluti *diſſolutio*, & remiſſio, cum non aliter ac reſolutis ſive

para-

paralyticis diſſoluta appareant, Gal. 3. *in* 3. *Epid. t.* 37. videlicet ob deficientem flammæ vitalis & ſucci nervoſi ſpirituaſcentiam & activitatem. Dicitur & *debilitas*, *infirmitas* corporis. Vide *Aſtheneia*, *Blechros*.

Lanius, idem quod *Lanarius*, nomen *Accipitris*. Aldrov. *d. l. & c.* 12.

Lans, id eſt *Argentum mortuum*. Rul. & Iohnſ.

Lanugo, χνόος, χνῦς, vide *Chnus*. In Phyſiologia ſunt filamenta tenella cuticulæ extimæ inſtar *lanæ* adnaſcentia. Schroder. *l.* 1. *c.* 2.

Lanx, πλάστιγξ ζυγός, ſignificat *trutinam*, qua res ponderantur, vel potius duo vaſcula ampla in trutina, quibus res ponderandæ imponuntur. *Lanx* quoque dicuntur *Amygdalæ amaræ*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Laonica, vocatur curatio arthritidis, quæ non fit purgantibus, & evacuantibus univerſalibus, ceu fruſtraneis partim, partimque magis noxiis, ſed quæ fit topicis evacuantibus e parte affecta, dum materia eſt adhuc mobilis, cum ante ſtatum, tum in ipſo ſtatu, quemadmodum hunc terminum expoſuit Hieron. Sachetas Ælianus Medicus Brixienſis *in Relatione de Podagricis & Arthritic. morb. c.* 10. *p. m.* 53.

Laos, id eſt *Stannum*. Rul. & Iohnſon.

Lapacticos, λαπακτικός, h. e. *alvum evacuans*, idem quod ὑπακτικός vel ὑπήλατος. Legitur apud Gal. *l. V. S. F. c.* 2.

Lapara, λαπάρα, λαπάρη, idem quod κενεών, laterum cavitas, ea corporis pars, quæ eſt inter coſtas ſpurias & oſſa, quæ ad ilia pertinent. Galen. *l.* 2. *de fractur. t.* 71. Idem quod λαγών. Vide *Ilia*. *Ceneon*. Lind. *Ex. VII.* §. 6. Erotianus idem dicit quod πλευρά.

(Π) *Laparocele*, tumor herinioſus, ventralis ſeu abdominalis in quocumque loco abdominis aliis herniis non dicato. Sag.

Laparos, λαπαρός, id eſt *mollis*, *vacuus*. Unde & ὑπολάπαρον, *ſubvacuum*, & *ſubmolle*, ſignificat, Gal. *l.* 3. *diff. reſp. cap.* 12. Lind. *d. l.* §. 4. A verbo λαπάσσω, vel λαπάττω, *emollio*, *evacuo*, Hipp. *progn. t.* 2. Gal. *in comm. Coac. t.* 204. *l.* 4. *Epid.* XX. 2. Vide Foeſ. *p.* 374. ubi plurima loca invenies.

Lapatto, λαπάττω, vide *Laparos*.

Lape, λάπη, *pituitam tenuem* ſignificat Hippocr. quæ ore rejicitur & ſalivationis comes eſt, *l.* 2. *de morb. XV.* 9. *LIII.* 6. *LXIV.* 5. *LXX.* 7. *l. de int. aff. VII.* 12. *XIII.* 12. *& alibi ſæpius*. Foeſ. *p.* 375.

Lapideſcens, λιθώδης, λίθινος, idem fere quod *Lapideus*, niſi quod illud vocabulum magis exprimit paſſionem illam mutationis in naturam ſaxeam, quam antea nondum habuit. Quale vero ſit proprie illud principium *lapidificum*, an ſuccus, an ſpiritus, vel aliud quid, pertinet proprie ad Phyſicos. Videatur etiam Chioccus *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *p.* 305. *ſeqq.* Tale vero principium quandoque in ſanguine ejuſque ſero contineri præternaturaliter, colligere eſt ex generatione Calculi. Vide *Calculus*.

Lapideus, λιθοειδής, vide *Lithoeides*.

Lapidillus, vocatur cochlear chirurgicum, quo calculus poſt inciſionem extrahitur. Blaſius *Med. Univ. p.* 73. *&* 341.

Lapillatio, terminus Paracelſicus, indicans lapideſcentiam ſive generationem calculi *Fragm. Medicis ad Tom. III. referendis l.* 1. *de Tartar. c.* 8.

Lapis, *Lapillus*, λίθος, λιθίδιον, λιθάριον, λιθίς, quadrupliciter potiſſimum accipitur. (1) Phyſice de corporibus mixtis inanimantis duris, cujus innumeræ ſpecies, & differentiæ occurrunt, de quibus videantur rerum Phyſicarum ſcriptores varii. In hac ſignificatione ſumpſit Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* quando ex ſponte naſcentibus corporibus eſſe ſcripſit a terra vulgo dicta diverſis. (2) Pathologice pro *Calculo* renum veſicæ & in aliis quandoque partibus genito, diciturque Gr. λιθίασις. Vide *Calculus*. (3) Pharmaceutice, quando vel ex Phyſicis *lapidibus* multæ ſpecies tranſumptæ leguntur in uſum Medicum, dividunturque in pretioſos, qui *Gemmæ* quoque vocantur: vide *Gemma*: & minus pretioſos; quorum plures apud Galen. *d. l.* & alibi allegatos reperies. Vel quando lege artis Pharmaceuticæ præparantur *Lapides*, ut ſunt, *Medicamentoſus*, vel *Salutis*, *Corroſivus* & alii, de quibus vide Schroder. *l.* 2. *c.* 65. Jung. Fr. Hoffmann. *in Clavi*, & deſcriptiones eorum videantur in Lunken. *Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 127. *ſeq.* (4) Spagyrice, ubi potiſſimum in omnium illorum ore reſonat *Lapis Philoſophorum*, qui dicitur Medicina univerſalis. Denique (5) ſumitur etiam ſæpe abuſive & æquivoce de diverſis rebus vocabulum *Lapis*, v. g. *Lapides* Carpionum, Percarum, Cancrorum vocantur quædam corpuſcula in capitibus illorum piſcium & aquatilium reperta, duritiem pene lapideam obtinentia, revera tamen non ſunt *lapides*. Ita in Chymia *Lapis* vocatur omnis res fixa, quæ non evaporat. *Lapis Adiz* eſt ſal Armoniacum. *Lapis animalis*, id eſt, ſanguis humanus. *Lapis*, ex quo conflatur plumbum nigrum, minera plumbi. *Lapis non lapis*, h. e. efficacia, non ſubſtantia dicitur

tur *Elixir*. *Lapis rebis* vel teſtudinem, vel capillos hominis cholerici, aut ſanguinei denotat. *Lapis calcis*, id eſt, ſcoria ferri, vel batitura æris. *Lapis occultus benedictus*, id eſt, ovum. *Lapis aureus*, h. e. urina. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Lapſus æquivocum eſt. Proprie ſignificat idem quod *caſus*, Græce πτῶσις καζάπτωσις. Vide *Caſus*. Hujuſmodi *Lapſum* ex alto innoxium vide *Ephem. Nat. Cur. Ann. III. Obſerv.* 71. Tropice *Lapſus* etiam pro *errore* ſumitur, ἁμάρτημα. Vide *Erratum*. *Lapſus* demotivus eſt repentina morte facta correptio, periculoſior apoplectico. Rul. & Iohnſ.

Lapto, λάπτω, ſignificat lambendo bibo, *ſorbeo*. Legitur apud Hipp. *l. de corde LV.* 1.

Laqueus, βρόχος, παχετός, *laquei* conſideratio quoque inter cauſſas morbificas, præſertim vocis privationis ſpectat ex Galen. *l.* 1. *de L. Aff. cap.* 6. Pathologice quid dicatur *Laqueus Gutturis*, vide infra *Tonſillæ*.

Lar, ἑςία, idem quod *Focus*, *Calor*, *Ignis*. Vide *Focus*. Uſurpatur de flamma vitali & calido nativo. Charlton. *Oecon. anim. Ex.* 1. §. 4. *&* *VI.* §. 2. Vel Pathologice de foco febrili. Gal. *l. de marcore c.* 7.

Larbaſon, dicitur Plinio *l.* 33. *H. N. c.* 6. *Stimmi* vel *Stibium* ſive *Antimonium*, quod Henn. Scheunemannus ruditer corrupit in *Tarbaſon*, ita ut Libav. eum propterea acriter perſtrinxerit, *Tom. III. Oper. p.* 25. *ſeqq.* 73. *ſeqq.*

Largus, ἁδρός, πολύς, vide *Hadros*, idem quod *Copioſus*, v. g. *Larga* Venæſectio, *Larga* excretio, *Largus* humor. Rhod. *in Lex. Scrib.*

Laridum, materia quædam tumorum, a laridi ſimilitudine ſic dicta. Fallop. *de tum. p. n. cap.* 3.

Larva, μορμώ, μορμών, idem quod *Lamia*, *Lemures*. Harum mater vel avia dicebatur eſſe *Mania*. Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 20. *in Schol.*

Larus, λάρος, dicitur avis palmipes, piſcivora, clamoſa, cujus deſcriptionem, ſpecies, & uſum in Medicina tradidit Aldrov. *lib.* 19. *Ornithol. c.* 4. *ſeqq.* Lind. vocat *Larum* avium perniciſſimam in volando & irruendo in piſces ſummo natantes mari. *Ex. V.* §. 42.

Laryngotomia, λαρυγγοτομία, operatio chirurgica eſt, qua in ſummo ſuffocationis & anginæ periculo aſperæ arteriæ fit inciſio. Periculoſum profecto & valde anceps remedium. De qua operatione vide Aquapend. *tr. de oper. Chirur.* tit. *de perforatione aſperæ arteriæ in angina*. M. Aurel. Sever. *Chir. efficac. P. II. c.* 40. *p.* 102. *ſeqq.* Vide *Bronchotomia*.

Larynx, λάρυγξ, dicitur ſuperior aſperæ arteriæ pars & caput faucibus continuum, Lat. *Guttur*, Gal. 4. *aph.* 34. Eſt igitur præcipuum vocis inſtrumentum, ex cartilaginibus, muſculis, nervis, & ſubſtrata membrana conſtans, *l. de voc. inſtr. diſſ. c.* 2. Ejus pleniorem hiſtoriam deſcriptam vide in Anatomicis libris, præſertim Bartholin. *l.* 2. *Anat. c.* 11.

Laſanon, λάσανον, vel *Chytropum*, ſignificat ollarum ſubſtentaculum, vel ollam culinariam, aut matellam, vas exonerandæ alvo idoneum. Apud Hippoc. ſumitur pro ſella, in qua puerpera deſidere debet, *l. de ſuperfœtat. V.* 7. Jung. Foeſ. *pag.* 476. * Item poſteriorem partem femoris, quia δασύ, denſum.

Laſcivus, λαγνός, ἀσελγής, epitheton eſt *Choreæ S. Viti* apud Paracelſ. Vide *Chorea*.

Laſion, λάσιον, ſignificat σινδόνην, *ſindonem*, aut ὀθόνιον, *linteum*, & propterea hirſutum, *villoſum*. Erot. *p.* 72. *b.* Occurrit vero apud Hipp. *l.* 2. *prorrhet. XII.* 7. Foeſ. *d. l.*

Laſſitudo, κόπος, vide *Copos*.

Laſtaurocacabus, id eſt operoſa olla, prodigorum lebes, Hiſpanorum olla putrida. Joſ. Laurent. *Amalth. Onom. p.* 476.

Laſtaurus vocatur, qui inexplebili amore venereo debacchatur. Caſp. Rejes *C. Elyſ. q.* 44. *n.* 24.

Laſur, Paracelſo dicitur Extractum tranſplantatum ex Argento, *l.* 3. *de Gallicis puſtulis*, *aliiſque ſymptomatibus c.* 6.

Later, πλίνθος, κέραμος, idem quod *Tegula*, h. e. lapis fictilis, ex arena, calce, & luto paratus, cujus uſus in Medicina nobilis, quatenus ex illo fit *Oleum Philoſophorum*, ſive *de Lateribus* dictum, aut *Lateritium*, cujus deſcriptio legitur in Diſpenſatoriis.

Lateralis Morbus, πλευρῖτις, vide *Pleuritis*.

Latera lictro, id eſt *Argentum vivum*. Rul. & Iohnſ.

Laterium, *lixivium*, item *capitellum*. Iidem.

Lathra, *Lathræos*, λάθρα, λαθραίως, adverbium Hippocrati familiare, denotans *clam*, latenter, ex improviſo, 1. *prorrh. ſect.* 3. *t.* 36. ubi quidem Gal. *in comm.* per ἐξαίφνης, ſubito, expoſuit. Verum rectiſſime animadvertit Foeſ. *p.* 372. non ſatis hoc probaſſe *Coac. t.* 139. 374. *&* *t.* 580.

Latibulum dicitur Theod. Craanen. *in capp. de febrib.* fomitem vel mineram febrilem latentem in aliquo corporis membro, quæ ſanguineæ maſſæ communicata excitat ebullitionem febrilem & paroxyſmos.

Latica dicitur quædam *Febris quotidiana conti-*

tinua, ſive Phlegmatica, quando nulla ſigna apparent apyrexiæ ,, Joh. Stephan. *in Avic. l.* 4. *ſen.* 1. *c.* 50. *pag.* 274. Sunt tamen, qui diſtinguunt, & ſpuriam ſaltem quotidianam continuam dici *laticam* credunt, ut Mercatus. An vero dicatur a *latendo*, quod careat inverſionibus manifeſtis, nolumus certo affirmare, quamvis ita velit de Calderia, qui prolixius de *febre Latica* diſſeruit *Tom. I. Oper. p.* 284. *ſeqq.*

Latio, φορὰ, idem quod *Motus Localis*, mutatio, quæ fit in loco, Gal. *l.* 1. *de nat. fac. c.* 2. *l.* 1. *meth. med. c.* 6. *&* *l.* 2. *cap.* 3. Vocatur & *motus animalis*, *voluntarius*, quem Charltonus ita plenius deſcripſit, quod ſit ordinata & ex appetitus dictamine inſtituta corporis animalis, vel alicujus membri particularis de loco in locum translatio. *Ex. XI. Oec. Animal.* §. 4. in qua etiam *motum* muſculorum nervoſe expoſuit. Videantur & Willis. *Anat. Cerebri cap.* 19. & Anonymi tractatus ibid. annexus *de ratione motus muſculor.* item Milliet Dechales P. Jeſuit. *de motu locali & elaterio*, cujus mentio fit *in Act. Erud. Lipſ. An.* 1683.

Latitudo, πλάτος, proprie notat affectionem corporis, quæ conſiſtit in dimenſione, ad differentiam longitudinis & profunditatis. Vide *Latus*. Per translationem tamen ſæpe applicatur etiam rebus incorporeis, præſertim vero in foro medico frequenter uſurpatur de *ſanitate imperfectiori*, aut non omnibus numeris exacta. Vide *Hygieia*. Gal. *l.* 1. *de ſan. tu. c.* 4. Junge *Dogm. noſtra Med. Gen. P.* 1. *c.* 4. *d.* 3. *p.* 51. *ſeqq.* Ad *latitudinem ſanitatis* quoque pertinet corpus alias *Neutrum* dictum, ſive *Status* corporis *Neuter*, οὐδέτερον Græci vocarunt, qui duplex eſt: *Decidentiæ*, & *Reconvaleſcentiæ*. Imprimis vero ille ad *latitudinem ſanitatis* pertinet. Vide rurſus *Dogm. in prælim. d.* 7. *p.* 8. *&* 9. Et quia ſub ſanitatis genere comprehenduntur *Temperamenta* corporis partium, de illis quoque ſæpe dici ſolet, quod magna ſit eorum *latitudo*. C. Hoffm. *Inſt. Med. l.* 3. *c.* 4. §. 5. *& alibi*. Sumitur & aliquando pro *Dilatione*, Gr. εὐρύτης dicta, Lat. *Ampliatio*. Jul. Alex. *not. in Gal. de diff. morb. cap.* 4. *p.* 279. *Tom. II. Oper.*

Laton, eſt aurichalcum, ſive cuprum aureo colore tinctum lapide calaminari, Libav. *Synt. A. Ch. l.* 7. *c.* 24. Spagyricis Philoſophis *Laton* vocatur vel *Latona terra virgo*, Libav. *Alchym. Pharmaceut. c.* 31. item *tr. Ignis Naturæ*, *c.* 20.

Latro, λῃστὴς, idem quod *Prædo*, *Prædator*, quamvis vero proprie ad forum medicum non ſpectet, cum tamen aliquoties eorum mentio fiat in ſcriptis Medicis, libuit inſerere. Langius recenſet *latronis* truculentiam ex eſu ſanguinis vel cruoris humani fuiſſe adauctam, *l.* 1. *ep.* 71. Foreſtus ex Benivenio adduxit obſervationem *latronis* ſuſpenſi, cujus cor pilis fuit refertum, *l.* 17. *Obſ.* 1. *in Schol.*

Latus, adjectivum, & ſubſtantivum eſt nomen. Adjectivum Gr. dicitur πλατὺς, εὐρὺς, cui opponitur *anguſtum*, στενόν. Dicitur de muſculo, μυῶδις πλάτυσμα, dicto, qui ſub cute in collo habetur, cujus deſcriptionem vide apud Gal. *l. de muſc. diſſect. cap.* 1. De *Muſculo latiſſimo*, qui totum fere dorſum cum ſuo ſocio tegit, & *Aniſcalptor* quoque vocatur, vide Barthol. *l.* 4. *c.* 2. *Latus pulſus* Galen. qui in latitudine arteriæ, vel dilatatione major eſt naturali, *l. de pulſ. ad tyron. cap.* 2. *Puſtulæ latæ* dicuntur, quæ non in altum prominent, Hipp. 6. *aphor.* 9. Jung. Dieter. *n.* 687. Subſtantivum Græc. vocatur πλευρὰ, πλευρὸν; de cujus vocabuli æquivoca ſignificatione infra vide *Pleura*. Numerantur vero duo *latera*, dextrum & ſiniſtrum; & in genere de dimidia totius corporis parte, altera dextra, ſiniſtra altera ſumitur. Strictius vero uſurpatur de medii ventris regione *laterali*, utraque diſtincta a parte antica, quæ *Sternon*, & poſtica, quæ *Dorſum* vocatur, Barthol. *l.* 2. *Anat. in princ. Laterum* dolor dicitur Hippocrat. ad differentiam Pleuritidis, quando dolor eſt abſque febre & inflammatione, πλευρᾶς πόνος. Hippocr. 3. *aph.* 23. 5. *aphor.* 65. 6. *aph.* 5. Vide Dieter. *num.* 689.

Lavacrum, λουτρόν, idem quod *Balneum*. Sal nitroſus fuſilis vocatur *lavacrum* quoddam minerale venarum metallicarum, & ſemimetallorum, imo & metallorum ipſorum, quod ſciunt etiam aurifabri & probatores metallici. Libav. *Defenſ. Syntagm. contra Scheunemann. I. c.* 9. *T. III. oper. p.* 22.

Lavatio, idem quod *lotio*, λουτρόν. Utrumque idem ſignificat, quod *Balneum*. Gal. *l.* 8. *meth. med. cap.* 2.

Laucania, λαυκανία, item λευκανία, poetice guttur, vel *gulam* & œſophagum ſignificat. Sunt, qui pro *mento* etiam accipiunt. Gorr. in λευκανία. Deſcendit a λαύω, fruor, capio.

Laudanum, nomen medicamenti encomiaſticum, quaſi *laudatum medicamentum*. De *laudano opiato* videantur præter Diſpenſatoria & Paracelſi ſcripta Rolfink. *d. l.* Schroder. *lib.* 4. *cl.* 2. *n.* 314. Libav. *d. l.* Tutiſſimum eſſe & ſaluberrimum medicamentum ad omnis generis dolores, verbis Bern. Penotti *de medic. Chymicis in Vol. I. Theatr. Chymic. pag.* 65. cum gra-

grano, quod dicitur, ſalis eſt intelligendum. *Laudanum Mercuriale Paracelſi* dicitur medicamentum e Mercurio paratum. Deſcriptio quædam extat in Morl. *Coll. Chym. Leid. c.* 276.

Laudinæ dicuntur Petro Poterio pilulæ, quas orium ingreditur, *Pharmaceut. Spagyr. lib.* 3. *ſect.* 5. *de Pilulis*.

Lavipedium, vide *Pediluvium*.

Laurax, vide *Labrax*.

Lautus, quid proprie ſignificet, videatur in Lexicis variis. Græc. λαμπρὸς, aut λελεμένος, quaſi *Lotus*. *Lautiſſima vina* apud priſcos fuiſſe vina myrrha condita, teſtis eſt Lind. *Ex. X.* §. 138.

Laxa Chimolea Paracelſo vocatur medicamentum purgans, præcipue in morbo Gallico commendatum, eſtque pulvis de floribus minerarum ſalinarum, *l.* 2. *de morbo Gallico c.* 4. Iohnſon. ita deſcribit: *Laxa Chimolea* eſt ſal adnaſcens lapidibus, quale eſt Anatron, aut Uſnea lapidea.

Laxatio, χάλασις, *Laxans*, *Laxativus*, χαλαςικὸς, vide *Chalaſticos*. *Chalao*. Hodieque autem frequentiſſime ſumitur terminus hic de virtute leniter evacuante, & quidem per inferiora. Conveniunt igitur talia *laxantia* cum ἐκκοπρωτικοῖς, κατωτεςικοῖς, ὑπηλάτοις, de quibus vide ſuis literis *Eccoprizo*, *Catotericos*, *Hypelatos*. Iohnſ. etiam ad vomitoria extendit, deſcribens: *Laxativa* ſunt medicamina ſurſum atque deorſum expurgantia. Verum minus accurante minuſque uſitate. Abuſive quoque tribuitur Mercurio vitæ, qui *Laxativum minerale* dicitur apud Schroder. *l.* 3. *c.* 15. cum in minima doſi vim purgandi poſſideat. Ita quoque in veterum ſcriptis contingit, ut fortiora purgantia pro *Laxativis* poſuerint. In Pathologicis accipitur de partium mollium extenſione præternaturali in longum. Ita Uvulæ *laxatio* legitur apud Blaſ. *Med. Univ. pag.* 302.

Laxus, λαγαρὸς, χαλαρὸς, vide *Lagaros*. *Chalaros*. Idem fere quod *Mollis*, & opponitur *Stricto*, vel *Duro*.

S. Lazari morbus, Elephantiaſis. Tagaul. *Inſtit. Chir. l.* 1. *c.* 2.

S. Lazari malum, i. e. *Lepra*. Foreſt. *l.* 29. *Obſ.* 26.

Lazomæ, λάζομαι, verbum poeticum, pro λαμβάνω, ſignificat *prehendo*, *corripio*. Diciturque frequentiſſime de morbis infeſtantibus, Hippocrat. *lib. de Loc. in hom. I.* 4. *XXV.* 5. 7. *XLIIX.* 8. *l.* 2. *de morb. XX.* 3. & *lib. de nat. mul.* & *de morb. mul.* ſæpius, quæ loca collegit Foeſ. *Oec. p.* 372.

Lazuli lapis, λίθος κύανος, hoc eſt *Cæruleus*, eſt lapis opacus, Sapphiri colore, aut florum *Cyani*, aureis punctulis exornatus, Armeno durior. Vide *Armenius*. Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 11. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *p.* 228. *ſ.* 4. *p.* 467. *ſeqq.*

Lazurius, idem quod *Cæruleus*. *Lazurius color* in lepra peſſimum habetur ſignum apud Paracelſ. *Paragraph. l.* 6. *c.* 1. §. 2. & *c.* 2. §. 3. & *in Scholiis ad illa loca*. Apparet autem ille color in frigore, ubi in nigrorem vertitur. *Lazurium argenti*, vel *pulvis Lazurinus* nihil aliud eſt, quam *Crocus Lunæ*, de quo vide Libav. *Synt. A. Ch. l.* 5. *c.* 21.

Leæna, λέαινα, nomen animalis quadrupedis digitati fœmininum, cujus mas vocatur *Leo*. Vide *Leo*. Λέαινα quoque emplaſtri nomen, quod in *leænæ* modum malum penitus extirpare creditur, applicatum iſchiadicis & hemicranicis, teſte Aet. *t.* 11. & ex hoc Gorræo. *Leænas* vulgo vocari nivium *Labenas*, vide *Labena*.

Leberis, λεβηρὶς, ſignificat *exuvias*, ſive ſenium ſerpentum. Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. CIIX.* 26. & *l.* 2. *LXIIX.* 6. Vide *Exuviæ*. *Geras*.

Lebes, λέβης, id eſt *olla*, *trulla*, vas, in quod aliquid infunditur ad coquendum, vel aſſervandum. Pertinet ad inſtrumenta Diætetica, Pharmaceutica. Ventriculum egregie comparatum cum magno *lebete*, cui plures ignis foci adjacent, lege apud Galen. *lib.* 3. *de fac. nat. cap.* 7.

Lebias, λεβίας, vide *Hepatus*.

Lecane, λεκάνη, *pelvim*, *Catinum* ſignificat. Legitur apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 89.

Lecheneon, ληχνεῖον, vide *Lenos*.

Lechia vocatur piſcis generoſus magnitudine atque colore medius inter Thunnum & Umbram, quam alii Centrinam fuiſſe arbitrantur. Jovius vero exiſtimat Annam veterum eſſe, *lib. de Piſcib. cap.* 7. Judicium de hoc diſſenſu U. Aldrovandi videatur *l.* 3. *de Piſcib. cap.* 20. *p.* 327.

Lecho, λεχῶ, ſtricte *puerperam* ſignificat, & ita legitur apud Moſchion. *d. l c.* 61.

Leciſcion, λεκίσκιον, vocatur *acetabulum parvum*, legiturque bis apud Hippoc. 4. *de R. V. I. A. t.* 123.

Lecithos, λέκιθος, eſt genus leguminis, vel piſum, vel piſo congener denotans. Significat etiam ſæpius *lomentum*, vel *farina lentium*, cum & ſine additione φακῶν. Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. LXXXI.* 11. & *l.* 2. *LXIX.* 2. & *in notis l.* 1. *additis VII.* 8. ubi per υ ſcribitur, quemadmodum & apud Gal. *l. de bon. & mal. ſucc.*

Succ. cap. 5. Significat & *ovi luteum* ſive vitellum, uti patet ex Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXIV.* 2. Hinc λεκιθώδης ὑπόστασις, vocatur ſedimentum urinæ, ovi luteum aut lentium farinam referens, *l.* 4. *Epid. VI.* 11. & pus λεκιθοειδὲς ovi lutei ſpeciem referens, *lib.* 2. *de morb. XLV.* 35. Adde Foeſ. *p.* 379. Jul. Alex. *l.* 8. *Salubr. cap.* 9. de omni polline, & farina leguminum molitorum expoſuit λέκιθον, haud dubie ex Gal. *d. l.*

* *Lectiminges* dicuntur, qui involuntario urinæ profluvio laborant, ut infantibus, & ſenibus plerumque contingit. Cauſa hujus morbi eſt reſolutio ſphincteris veſicæ a paralyſi contuſione præcipue orta. V. Allen. Synopſ. univ. med. pract. art. 765.

Lecra dicitur pars fornacis vitrariæ, in qua vitra ſenſim deferveſcunt, Chr. Meretti *in Not. ad Ant. Neri Art. Vitrar. in appendice p.* 435.

Lectio, ἀνάγνωσις, vide *Anagnoſis*. Aſſiduam & iteratam aliquoties *lectionem* laudat Galen. 3. *de artic. t.* 40. Refertur quoque *lectio* inter exercitationes vocis, ἀναφωνήσεις, ſanitati corporis proficuas, utpote, quæ humores redundantes excernit, Æginet. *l.* 1. *cap.* 19. & Celſus quoque aliquoties inter remedia curativa morborum refert.

* *Lectipenſiles*, quos Aſclepiades unus ex medicinæ principibus excogitavit duabus rationibus (ut viſum eſt Plinio) tum ut blando eorum jactatu ſomnos alliceret, tum ut morbos extenuaret, quibus rationibus adducti poſteriores in curandis ægris eorum uſum frequentiorem reddiderunt, quamquam gravis auctor Corn. Celſus l. 3. 12. exercitationem hanc tantummodo adminiſtrandam alioquin judicavit ubi neque navis, neque lecticæ, neque ſellæ copia datur, licet poſtea in apoplexia cum æger ſurgit, ipſum lecti motu concutiendum præcepiſſe inveniatur. Verum Autyllus, Aetius, atque Cælius etiam ſi nihil aliud deficiat pro multis affectionibus debellandis, lectis penſilibus infirmos exerceri voluerunt. Porro lectulos, quos primus Aſclepiades, ut modo dixi, invenit, cum Mercuriali opinor eos fuiſſe lectos quoſdam parvos modo ex lignis, modo ex ære, modo ex argento conſtructos, qui quatuor angulis funibus ad cubilium laquearia alligabantur, ita ut a terra ſublati aliquantulum quaſi in aere pendere viderentur. Quinam vero fuerit lectus fulcra mobilia juxta angulares pedes habens, de quo Orib. l. 6. Collect. & Aetius l. 3. c. 6. non plane conſtat: ſicut neque locus ille Celſi intelligi poteſt, ubi ait *uni lecti pedi funiculum ſubjiciendum eſſe*, atque *lectum huc & illuc impellendum*. Genuæ erat certe uſus penſilium lectulorum.

Lectiſternium, id eſt apparatus lectorum, qui varii eſſe convenit pro diverſis morbis, uti recte notavit P. Lentilius *Part. III. Miſcell. Medico-Pract. ad pag.* 29. quamvis in illa nihil de hoc legatur, ſed in Indice poſuit ad vocem *Lectus*.

Lectualis vocatur morbus, qui ægrotantem lecto affigit & diu detinet. Ita Spartianus *in Hadriano*: *Peragratis*, inquit, *ſane omnibus partibus, capite nudo & in ſummis plerumque imbribus atque frigoribus, in morbum incidit lectualem*. Ipſos etiam, qui longis ac lentis laborabant languoribus, *lectuales* Latine dictos, Græce κλινικὸν, ἢ κλινοπετέας, notavit Salmaſ. *ad loc. cit.*

Lectus, κλίνη, (vide *Cline*) quid ſit notum eſt, nimirum locus ille & inſtrumentum ad recumbendum & dormiendum paratum. Pertinet igitur ad res non naturales Diætæ. Delectus *lectorum* aliquando neceſſarius apud ægrotos, uti patet ex Gal. ſcriptis, quando febricitantibus & quibus nervi per tranſverſum vulnerati ſunt, molliores lectos præcipit. De *lectorum* alias in quibuſdam locis noxia præparatione legi etiam poterit Hippocr. Guarinonius *de cauſſis ſanitatem deſtruentibus*. *Lectos pendulos* uſurpare Indos in promontorio Jamaico, legitur *in Actis Philoſophicis* Oldenburgii *Anno* 1668. *M. Jun.*

Leffa, id eſt herbarum deſtinatio. Rul. & Iohnſon.

Leffas, eſt occultus & bulliens terræ vapor, per quem plantæ creſcunt, Rul. & Ionſon. ex Paracelſ. *Philoſ. ad Athenienſ. l.* 3. *text.* 3. *Leffas* eſt ſuccus terræ recens in radicem, tanquam culinam, vegetabilis, tractus. Helmont. *expoſitione aliquot verbor.* Vide Helmont. *tr. Elementa n.* 13. *& tr. Imago fermenti impraegnat. num.* 31. *ſeqq.*

Legna, λέγνα, neutr. plur. vocantur proprie extremitates veſtimentorum, ſive oræ. Per tranſlationem vero dicitur de extremitatibus pudendi muliebris, ſive matricis. Legitur apud Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. XXXIIX.* 15. Vide Foeſ. *p.* 177. *ſeqq.* C. Hoffm. *Com. ad Gal. de U. P. n.* 964.

Legumen, ὄσπριον, idem quod δημήτριον, ſive *Cereale ſemen*. Vide *Cerealis*.

Leibos, λεῖβος, & in fœmin. λείβη, id eſt *liquida*, Galen. *c.* 3. *de iis, q. in med. f. t.* 14. Verum mendum ſubeſt in Græco textu, & quia

quia inuſitatum eſſe adjectivum λεῖβη, ex aliis Lexicis conſtat, corrigendum eſſe, & ſubſtituendum vel λιβρὴ, vel λιβηρὴ, exiſtimant Foeſ. *in not. ad h. l.* & Caſp. Hoffmann. *in M. S. & nondum editis notis ad hunc Gal. loc.*

Leichen, λειχὴν, relicta Botanica ſignificatione, vide ſupra *Impetigo*. Dicitur & *Lichen*.

Leinteria, *Lienteria*, λειεντερία, q. d. *Lævitas inteſtinorum*, λειότης τῶν ἐντέρων, eſt affectus vel idem, vel maxime cognatus *Cœliacæ paſſioni*. C. Hoffmann. *Apolog. pro Galen. l.* 3. *c.* 182. C. Dieter. *num.* 493. Vide *Cœliaca*.

Leiobatos, λειόβατος, vide *Leviraia*.

Leiopodes, λειόποδες, vocantur *Planci*, *Plauti*, vel *Ploti*, quibus pedum medium ab interiori parte non eſt cavum, ſed planum, quaſi tabella, quæ planca dicitur, Galen. 3. *de artic. t.* 92. ad quem locum vide egregiam correctionem Caſp. Hoffmann. *l.* 3. *Apolog. pro Gal. c.* 100. Pertinet ad morbos malæ conformationis. Idem *Com. in Galen. l. de U. P. num.* 137. Adde Alex. *annot. in Gal. l. de diff. morb. c.* 7.

Leios, λεῖος, vide *Lævis*: λειότης, *Lævitas*.

Leiphæmos, λείφαιμος, dicitur, qui *ſanguinis defectu laborat*, quod malum ſequitur ἄχροια: vide *Achroi*. Sumitur vero etiam pro vitio depravati ſanguinis, uti conſtare videtur ex Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. XII.* 20. *XVII.* 11. ubi jungitur cum σπληνώδης, lienoſa, quæ diſpoſitio lienis vitioſa præſupponit ſanguinis flatulentiam & impuritatem. Notetur quoque, non eſſe confundendum τὸ λείφαιμον cum ἐξαίμῳ, vel ἀναίμῳ, exſangui, ubi vera privatio totalis ſanguinis peccat. Λείφαιμοι ſunt, *qui ſanguine deficiunt*, hoc eſt deſeruntur ſanguine, non in totum, ſed ad ſenſum, Linden. *Ex. XIII.* §. 455. *ſeqq.* Junge *Ex. IV.* noſtram *de remoris purgationis* §. 19.

Leipodermos, λειπόδερμος, in genere ſignificat defectum cutis, vel cuticulæ. Sumitur vero ſtrictius de eo, cui præputium deeſt ex morbo, vel ſectione. Latine *Apella*. Vide ſupra *Apella*. Junge C. Hoffmann. *d. l. n.* 824.

Leipopſychia, λειποψυχία, idem quod λειποθυμία, id eſt *animæ* vel *animi deliquium*. Superfluum enim mihi videtur, diſcrimen ponere inter hæc duo vocabula, ex Galen. *l.* 12. *meth. med. c.* 5. Poſterius vocabulum eſt uſitatius. Deficientibus viribus vitalibus, deficient & animales, cum ſpiritus vitales ſint quoque materia animalium. Conſentit Dieter. *n.* 494. Vide *Eclyſis*. Hujus gradus fortior dicitur *Syncope*, de qua infra *ſuo loco*. Utriuſque vocabuli & λειποψυχίας, & λειποθυμίας mentio fit apud Hippocr. illius quidem 2. *de R. V. I. A. t.* 44. hujus 1. *aph.* 2. 5. Conr. Vict. Schneider. *libr. de nova graviſſimorum trium morborum curatione cap.* 6. præter neceſſitatem & utilitatem de *Lipothymia* & *Lipopſychia* tractans & pro ſynonymis agnoſcens, nihilominus inconſtans deprehenditur, dum *Lipothymiam* ſymptoma facultatis vitalis, *Lipopſychiam* facultatis animalis eſſe ſtatuit, quamvis abſque probata ſatis ratione. Sufficit hoc notaſſe ad verum diſcrimen ab apoplexia retinendum, quod utrumque vocabulum haberi debeat, & primario abolitum vel prorſus vel valde imminutum ſanguinis e corde motum progreſſivum denotet, cui conſequenter ſenſuum & motus localis defectus ſupervenit: In apoplexia inverſo ſeſe habet modo teſte experientia.

Leipothymia, *lipothymia*, λειποθυμία, vide p. a. *Lipopſychia*.

Leipyrias, λειπυρίας, eſt epitheton febris valde malignæ continuæ, cum inflammatione viſcerum interiorum eryſipelacea conjunctæ, ubi interna veluti uruntur, extrema, ζὰ ἄκρα, frigent, Galen. *com.* 4. *aph.* 48. *c.* 2. *prognoſt. c.* 4. *cap.* 1. *prorrh. t.* 7. & *c.* 3. *t.* 61. *l. de inæq. intemper. c.* 8. Vocatur & λειπυεία & λειπυριάδης πυρετὸς & ζὰ λειπυρικὰ. Scribitur & λειπυείη. Meminit hujus febris Hipp. aliquoties, v. g. *l.* 2. *de morb. XVI.* 12. *XLIX.* 14. *de helleboriſmo* 54. *l. de Criſib. IV.* 4. 6. 8. Ut plurimum eſt lethalis, quia ſanguinis diſpoſitio maligna putrida ad νέκρωσιν vergit. Mirum vero, quod Sylvius hanc febrem non obſervaverit, uti ſcribit *l.* 1. *Pr. c.* 29. §. 31. Verum notandum, non eſſe peculiarem ſpeciem febris, ſed eſſe ſaltem *ardentem*, ſive *Cauſum* valde malignum & exitialem. Junge Lind. *Ex. VIII.* §. 47.

Lelygiſmenos, λελυγισμένος, i. e. *contortus*, inflexus, a λυγίζω, *contorqueo*, quod a λύγος, *vitex*, vimen, derivatur. Uſurpat de nervis *contortis* Hipp. *in Mochlico VII.* 3.

Leme, λήμη, idem quod γλάμα, vel γλήμη, ſordes oculorum. Vide *Glama*. Vocatur & *Pituita glutinoſior oculorum*, Scribon. item *Lappa*. Fr. Valleſ. *in febr. cap.* 2. notante Rhod. *in Lex. Scribon. p.* 424. Ad *lemas* referri poterit *lacryma Cervi* Bezoartica. Vide *Dacryon*.

Lemma, Græce dupliciter ſcribitur, per ε & η. Λέμμα ſignificat idem quod λέπος, *corticem*, ſive id, quod decorticando removetur, Hip-

Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul.* *X.* 8. Gr. dicitur etiam ἡ ἐπιδερματίς. Erotianus & Foeſ. *p.*390. Λῆμμα vero ſignificat *propoſitionem ſcientificam* per ſe credibilem, quam vocare conſuevit Ariſtoteles axioma, poſtulatum, ſumptionem, Galen. *c.* 2. *de R. V. I. A. t.* 20. Propoſitionem, quæ concludendi gratia aſſumitur, in Logicis *Præmiſſa*, *lib* 2. *de Hippocr. & Pl. decr. cap.* 2. *l.* 1. *S. Fac. cap.* 12. & 13. *lib.* 1. *meth. mec. c.* 5.

Lemmaticos, λημματικὸς, dicitur Hippocr. qui occaſionem prudenter & accommodate arripit, & pertinet ad τὸ πρέπον, ſive εὐσχημοσύνην Medici, *l. de dec. orn.* II. 27.

Lemnia, λημνία, epitheton *Terræ* medicatæ, quæ colligitur in inſula *Lemno*. Eſt terra ſpiſſa, levis, pinguis, rubricæ colore, adſtringentis virtutis. De hac videatur Galen. *l.* 9. *de Simpl. Fac.* §. *de Terra Samia.* An hodieque ad nos deferatur vera *terra Lemnia*, dubitatur. Gorræus eo videtur inclinare, cum illa, quæ a veteribus de hac ſcripta ſunt, cum noſtra convenire exiſtimet. Negat vero Schroder. *l.* 3. *cap.* 2. & *Turcicas* eſſe ſcribit, quarum tamen illa, quæ cineritii coloris Conſtantinopoli advehitur, pro *Lemnia* uſurpari poterit, utpote præſtantiſſima reliquarum. Videatur Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* De ſignatura veterum & *Dianæ ſigillo*, quod creditur fuiſſe capræ effigies, vide Dioſcor. *l.* 5. *c.* 113.

Lemniſcus, λημνίσκος, Lat. *Turunda*, linamentum vocatur in longitudinem implicitum & oblongum, quod vulneri inditur, auctore Celſo *l.* 5. *cap.* 26. Ægin. *l.* 6. *c.* 34. & 73. Mercurial. *l.* 3. *V. L. c.* 9. *in fine.* Vide *Licinium*. Lemniſcos in ſpecie quoque dici peſſos vel peſſaria in uterum vel matricem immiſſa aut turundas, ſcribit Balduin. Rouſſet. *de partu Cæſar. ſect. VI. c.* 3. & 4. atque ex hoc Schenk. *l.* 4. *Med. Obſ.* 299.

Lempnias, eſt *Terra ſigillata*. *Lempnias Calcis* eſt batitura æris. *Lempnias lempnia* eſt Auripigmentum. Ruland. & Iohnſon. ſcribit *lempinas*, & *lempina*.

Lemures, idem quod *Larvæ*, *lamiæ*. Vide ſupra. *Lemures* ſunt ſpiritus elementi aeris. Ethnici intellexerunt Manes defunctorum. Rul. *Lemures* quoque in hominibus eſſe, finxit Paracelſ. *Tract.* 2. *de Peſtilit. c.* 1.

Leniens, *lenis*, *lenitivus*. Generaliter idem ſignificat quod *Mitis*, Gr. ἤπιος, πρᾶος. Vide *Epios*. Rhod. *in Lex. Scrib. p.*402. Dieter. *n.* 717. Sed uſitatior eſt ſignificatio ſtricta, quando accipitur pro *laxante*, vel *laxativo*. Gr ἐκκοπρωτικὸς, ὑπήλατος. Arab. vocantur *Medicinæ Benedictæ*. Rolf. *O. ac M. Med. Gen. l.* 5. *ſ.* 1. *c.* 6. Idem quoque referri a nonnullis teſtatur inter cauſſas morborum. *d. l. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 92.

Lenos, ληνὸς, diverſas habet in Medicina ſignificationes. Apud Hippocr. notat *alveos*, aut loculos quoſdam, h. e. cavitates excavatas, aut conceptacula quædam *in Mochlic.* XXIII. 8. Junge Foeſ. *pag.* 383. Vel ſignificat *Torcular.* Linden. *Ex.* *X.* §. 192. Unde *calcare torcular* Gr. vocatur ληνοπατεῖν, idem quod τραπεῖν, *d. l.* §. 181. Hinc translata ab Herophilo ad concurſum trium duplicaturarum duræ meningis ſub calvaria, quem *Torcular* Græc. ληνὸν vocavit, teſte Galen. *l.* 9. *Anat. adm. c.*1. Et in hujus obſtructione cauſſam apoplexiæ poſuit Nynmannus, teſte etiam Bartholin. *l.* 3. *Anat. cap.* 2. Dicitur & ληχνεῖον, Galen. *introduct. cap.* 11.

Lens, *lendis*, φθείρ, κόνις, inſectum dicitur, & ſoboles pediculorum, ſive *Pediculus* adhuc *tenellus*, *ova pediculorum* vulgus appellat. Meminit Galen. *l.* 7. *de S. Fac.* §. *Cedrus & Hedera.* Pertinet etiam ad cauſas *Phthiriaſeos*, ſive morbi *pedicularis*. De his vide Aldrov. *de Inſectis l.* 5. *c.* 4.

Lens, *lentis*, φακὸς, leguminum ſpecies quædam notiſſima eſt, de cujus uſu in cibo & Medicina frequentiſſima fit mentio apud Hippocr. *in lib. de morb. mul.* & Gal. paſſim *in ſcriptis ſuis*, quæ loca compilare non eſt noſtri inſtituti. Φακὸς etiam aliquando ſignificat *vas Medicum*, forte ad fotus faciendos accommodatum, Foeſ. *p.* 650. Tandem & in Anatomicis *Lens* vocatur cryſtallina Humor in oculo cryſtallinus, ſicut videre eſt apud D. Goth. Bidloo *Anatom. Tab. XI. fig.* 20. 23. 24.

(Π) *Lenta*, febris protrahenda ultra ſeptimanas tres. Lin. Febris quotidiana in morbo longo. Vog.

Lenticula, vel idem eſt, quod *Lens*, φακῆ, φακὸς: vel ſignificat *Lentiginem*, de quo vocab. p. p.: vel denotat peculiarem ſpeciem febris malignæ contagioſæ, qualis eſt *Petechialis*, cum maculis efflorescentibus, *lentis* magnitudinem referentibus, unde & *lenticularis* dicitur, de qua vide Lang. *lib.* 2. *ep.* 15. & Foreſt. *lib.* 6. *Obſ.* 35. *cum Schol.* *Lenticulares Glandulæ* ſunt glandulæ inteſtinales in craſſis inteſtinis, cæco, colo, & recto reperiundæ, quarum ſingulæ ſeorſim exiſtunt, nec in plexus colliguntur, lentis magnitudinem æquant, & ex foramine, quo ſingu-

ſingulæ manifeſto pollent, humorem viſcoſum excernunt pro ſcybalis liquandis & alvo lubricanda. De his vid. D. D. Peierus *in Exercit. de Glandulis inteſtinalibus*.

Lentigo, φακὸς, *Lenticula*, eſt affectus cutaneus, præſertim faciei, ſuntque maculæ lentes colore & magnitudine referentes, quibus in fœminis præcipue facies, manus, brachia, & pectus, ceu aeri, & ſolis radiis expoſitæ partes, conſperguntur ſine dolore & moleſtia, obortæ a portionibus acido fuliginoſis, propter coagulationem ſubſiſtentibus in cuticula. De his vid. Foreſt. *l.* 5. *Chirurg. Obſer.* 4. *cum Schol.* & Senn. *Pr. l.* 5. *p.* 3. *ſ.* 1. *cap.* 3. Meminit & Keuchen. *ad Seren. pag.* 126.

Lentor, *lentus*, γλισχρότης, γλισχρὸς, περίγλισχρὸς, vide *Gliſchraſma*, *Gliſchros*. *Lentum olivum* apud Seren. c. 1. eſt oleum roſaceum, ſive rhodæleon, notante Keuchen. *ad h. l. p.* 92. Eſt ergo *lentor* qualitas tactilis, quæ opponitur *friabili*, diciturque de iis corporibus, quorum partes adeo velut conglutinatæ cohæreſcunt ſibi invicem, ut nec flexa frangantur, nec preſſa deſiliant. Weker. *Ant. Gen. l.* 4. *c.* 5.

Leo, λέων, vocabulum eſt multæ ſignificationis. Verum libet ſaltem in foro medico uſitatas proponere. (1) Significat animal quadrupes digitatum, ferum, & inter feras facile princeps: hujus fœmina vocatur *Leæna*, λέαινα. Utriuſque deſcriptionem cum uſu tradidit Aldrovand. *l.* 1. *de Quadr. digit. vivip. cap.* 1. (2) *Leo* vocatur inſectum quoddam, quod formicis inſidiatur. Hinc μυρμηκολέων, ſeu *leo formicarius* appellatur; eſtque vel ex formicarum majorum, vel ex erucarum genere. Idem *l.* 5. *de Inſectis cap.* 1. *p. m.* 523. (3) *Leo* quoque eſt ex Cruſtaceorum, & in ſpecie *Aſtacorum* genere, qui & *Elephantus* vocatur, cujus deſcriptionem tradit Idem *lib.* 2 *de Cruſtatis*, *c.* 4. (4) *Serpentis* quoque genus oblongum & maculoſum, alias *Cenchriten* dictum, *leonis* nomine venire, patet ex Nicandro *in Theriaca*, & Aldrov. *l.* 1. *hiſt. Serp. & drac. cap.* 12. (5) *Leo*, λέων, etiam dicitur morbus quidam, qui & λεοντίασις vocatur, eſtque ſpecies Lepræ, quæ *Elephantiaſis* alias nominatur. Vide *Elephantiaſis*. Tandem (6) *Leo* Spagyricis myſticum eſt vocabulum. Vid. Libav. *Synt. Arc. Ch. lib.* 5. *cap.* 12. *Leo viridis* eſt *Æs Hermetis*, *Mercurius auri*, item *Vitriolum*, aliis *Antimonium*, opinione quorundam ipſum *Aurum*. Ita quoque vocatur *Auripigmentum*, Theatr. Chym. *Vol. V. pag.* 79. *Leo citrinus foliatus*, alias *Auripigmentum* vocatur, Ruland. & Iohnſ. *Leo* quoque ſimpliciter *Aurum* dicitur.

Leontiaſis, λεοντίασις, dicitur & λεόντιον, apud Aet. & Aretæum, teſte Gorræo; idem, quod *Elephantiaſis*. Vide *Elephas*. Vocatur & Latine *Leonina lepra*. Foreſt. *l* 4. *Chirur. Obſ.* 7. *Schol.*

Lepas, λεπὰς, vocatur *Concha petris adhæreſcens*. Galen. *in Exeg. voc. Hipp.* Gorr. Foeſ. *p.* 380.

Lephanteus, *lephante*, eſt prima Tartari ſpecies, vel bolus, media inter lapidem & lutum, ſcindique poteſt. Rul. & Iohnſ. ex Parac. *l.* 1. *de Tartar. Tr.* 1. *c.* 1. *& Tr.* 3. *c.* 3. ut & *in Fragment. ad hæc loca*.

Lepidoeides, λεπιδοειδὴς, *ſquamoſus*, vel potius ſquamarum ſpeciem referens, dicitur de *ſuturis* & *conglutinationibus* juxta aures, ſuntque duæ lineæ in cranio, utrinque ſingulæ a recta ſutura ſagittali æque diſtantes, per capitis longitudinem a poſteriore in priorem partem ſuper aures feruntur, quæ in oſſibus ad ſquamæ ſimilitudinem ſtructis habentur, quæ fiunt duobus oſſibus inter ſe cohærentibus, non per ſuturam quidem, ſicut *Coronalis* & *Lambdoidea*, ſed paulatim ſyncipitis os inſtar ſquamæ attenuatum deſcendit, atque in id os, quod infra ab auribus adſcendit, ſubintrat. Galen. *l. de oſſib. cap.* 1. ubi & *ſquamoſæ agglutinationes*, προσκολλήματα λεπιδοειδῆ, item *ſuturæ juxta aures*, ῥαφαὶ κατὰ ζὰ ὦτα, ut *l.* 9. *de U. P. c.* 18. vocantur. Aliis vero *Mendoſæ* & *Temporales* dicuntur. Caſtell. Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 5.

Lepidoſarcoma, λεπιδοσάρκωμα, id eſt *Tumor ſquamiformis carnoſus*, dicitur a M. A. Severino abſceſſus rarior in ore repertus carneus, globoſus initio, mox ligulæ craſſioris modo ad guttur reflexus, poſt cujus diſſectionem oſſeæ propemodum ſquamæ prodierunt in conſpectum nullo ordine diſpoſitæ. Plura legantur de hoc *l. de nov. obſerv. abſceſſ. c.* 18.

Lepis, λεπὶς, id eſt, *ſquama*. Hipp. 4. *aph.* 81. Junge Dieter. *n.* 486. Stricte vero accipitur de *ſquama æris*, *l.* 1. *de morb mul. LXXXIIX.* 30. 4. *de R. V. I. A. t.* 123. Dioſcor. *l.* 5. *cap.* 89. Scribon. *num.* 133. Significat & *corticem*, putamen, aut tunicam. Unde λέπω, *decortico*, & ſubſtantivum λέπος, quod idem cum λεπὶς, quod nonnulli exprimunt per λοπὸς, *lib.* 1. *Epid. l.* 49. Dicitur & λέπισμα, Erotian. *in Onomaſt. p.* 70. Foeſ. *d. l. Lepi ferri* ſunt *ſquama ferri*. *Lepos calcis* eſt *pulvis æris*. Rul. & Iohnſ.

Leporinus, vide *Lagophthalmos*. *Leporina labia* dicuntur ea, quæ ob vitioſam conformationem

tionem non cohærent. Vocantur etiam *Roſtra leporina*, de quibus vide Sennert. *Med. Pract. l.* 2. *part.* 1. *cap.* 4. Græce homines hoc morbo laborantes dici poſſunt λαγόχειλοι. Vide *Lagocheilos*. *Roſtrum leporinum* dicitur fruſtulum carneum intra rimam labii *leporini* extremitati naſi adnatum, de quo legatur Hiſtoria Dan. Ludovici notata a Theoph. Bonet. *Med. Septen. l.* 11. *ſect.* 1. *c.* 1. *p.* 315.

Lepra, λέπρα, eſt cutis mutatio in habitum præternaturalem, cum aſperitate, pruritu, & doloribus, nonnunquam & ſquamis decidentibus; interdum ſecus, pluresque corporis partes depaſcuntur. Gal. *in def. Lepra* & *Pſora*, ſive *ſcabies*, ſunt valde congeneres affectus & affines, ita ut non aliud *Pſora* ſit, quam mitior *Lepra*. Eſt enim *pſora* quædam ad *lepram* quaſi via, ut *lepra* ad *elephantiaſin*, ſi magis humor malignior evadat, & morbus diutius protrahatur. Uterque affectus pruritum habet inſeparabilem, ſed in *lepra* tantus eſt, ut etiam æger vehementiſſime ſcalpendo nullo modo juvetur, ſed potius omnis generis ulcera & phlegmonas accerſat, quod cutem exaſperet, & ſubjectam ei carnem multo, quam in *pſora*, profundius depaſcatur. Unde & *ſquamulas* procreat, quales in *pſora* non generantur, quæ furfuracea tantum corpora ex ſe remittit, ut quæ a minori gignatur intemperie, & humore minus craſſo, terreſtri, aſſato, & maligno. Dicitur *lepra* ab his ſquamulis, quaſi λεπυρά, id eſt *ſquamoſa*. Ab Avicenna dicitur *Albaras nigra*, & *impetigo excorticativa*, quod cutis in cortices quaſi ſquamaſque reſolvatur. *Lepram* hanc Celſus vocat *Impetiginem*, non eam quidem, quæ λειχὴν Græce appellatur, de qua ſuperius, ſed quam ipſe declarat *l.* 5. *cap.* 28. & in quatuor ſpecies diſtinguit, quæ a ſuperiori impetigine plurimum diſtant. Ejus cauſa humor eſt melancholicus multus, viſcoſus, craſſus, ſed tamen acris, & immotus ſub cute & ſubjecta carne latens; ſenſumque eum doloris excitans, qui pruritus dicitur. Hæc Caſtell. & Gorr. Jung. Dieter. *n.* 497. Notetur ea, quæ hactenus deſcripta ſunt, intelligenda eſſe de *lepra Græcorum*, non vero de *lepra Arabum*, quæ eſt ipſa *Elephantiaſis*, de qua *ſuo loco*. Doctrinæ gratia hæc addi poterit definitio. *Lepra* eſt ſcabies vel totius corporis, vel certæ partis ſicca, furfuracea, ſquamoſa, vehementiſſime pruriginoſa, cum multis aliis ſymptomatibus ſtipata, proveniens a ſanguinei liquoris impuritate ſalina, fixa, coagulativa, & lenta putredine totali, vel partiali. Non inepta eſſent, modo magis perſpicua, quæ de *Lepræ* generatione, ſignis, examine tradidit Parac. *Paragraph. lib.* 6. *c.* 1. *ſeqq.* Nec a vero etiam abludere videtur, quando ad Luem Veneream referre non dubitat, *in Chirurgia Magna l.* 3. *c.* 3. quamvis Helmontius taxaverit Paracelſum, quoad cauſſam & ſigna, ſtatuens, *lepræ* cauſſam eſſe quoddam venenum cruentum anodynum, glaciale, ac propemodum mortificans, horrendo ac fœtido contagio communicabile, ac emanans. Vide *tr. de Lithiaſ. c.* 9. *num.* 18. *ſeqq. plur.* Rolfink. a ſale reverberato luxuriante deduxit *O. ac M. Med. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 11. An *lepra* Judæorum alia fuerit a *lepra* Græcorum & Arabum? legatur Caſp. Rejes *C. El. q.* 60.

Lepricos, λεπρικὸς, dicitur de facultate corroſiva ſcabiem fœdam excitante, & cutim exulcerante, Galen. *lib.* 11. *de S. Fac.* §. *Salamandra*.

Leprynomæ, λεπρυνόμαι, duo ſignificat præternaturalia: *Exaſperari*, & *Albeſcere*. Utrumque ſumptum ἀπὸ τῆς λέπρας, quod, qui lepra laborent, utrumque perpetiantur. Hinc & ἡ λέπρα generali ſignificatione dicitur *Albedo*, quæ in corporibus eſt præternaturalis, uti *in Theriacis* Græcus Nicandri interpretes annotavit. Gorr. *in def.*

Lepſis, λῆψις, idem quod λαβὴ, vide *Labe*.

Leptomeres, λεπτομερὴς, λεπτομερεία, dicitur id quod tenuium eſt partium, & Aſclepiadi ita dicebatur ſpiritus, docente Cœl. Aurelian. *l.* 1. *Acut. c.* 12. *p.* 39. & *l.* 3. *Tard. paſſ. cap.* 4. *pag.* 418.

(Π) *Leptophonia*, vitium vocis nimium fragilis. Vog.

Leptophonos, λεπτόφωνος, idem quod ἰσχνόφωνος, dicitur is, qui eſt tenui vel *exili voce* præditus, Galen. 2. *in* 1. *Epid. t.* 78. Vide *Iſchnophonos*.

Leptos, λεπτὸς, *tenuis*, gracilis, idem quod ἰσχνὸς, λεπτότης, *Tenuitas*. Vide *Iſchnos*, *Gracilis*. Uſurpatur ab Hippocr. ſæpe de victu *tenui*, 1. *aph.* 4. 5. 7. 8. 10. & *alibi*. Vide Dieter. *num.* 498. Item de medicamentis in *tenues* partes comminutis aut tritis, *lib.* 1. *de morb. mul.* CI. 40. 47. de ſucco *tenui* & liquido, *l.* 2. *de morb.* XXII. 18. *l.* 3. XI. 16. De linteo raro ac *tenui*, *lib. de ſuperfœt.* XX. 8. XXIII. 4. de urina *tenui* & aquea abſque ſedimentis craſſioribus, 7. *aphor.* 32. & comparative, 4. *aph.* 60. Λεπτοὶ quoque dicuntur *ingenioſi*, acres, I. *de A. L. & Aq.* LIIX. 8. Jung. Foeſ. *pag.* 382. In Anatomicis epitheton *Tenuis* tribuitur membranæ ſecundæ cerebri ſubſtantiam imme-

immediate inveſtienti & anfractibus ejus ſeſe inſinuanti, *Tenuis Meninx* dicta ab Arabibus *Pia Mater*, cujus accuratam delineationem exhibet D. Goth. Bidloo *Anat. Tab. IX. fig.* 5. Linden. λεπτόν, *tenue*, dupliciter accipi ſcripſit: *proprie*, & *improprie*. Proprie de conſiſtentia, & modo ſubſtantiæ cujuſque materiali: improprie, de viribus rei, & impotentia. Ita vinum *tenue* οἶνος λεπτὸς dicitur, quod eſt infirmum, ὀλιγοφόρος, *Ex. XVI.* §. 213. 214. *ſeqq.*

Leptoſphæros, λεπτόσφαιρος, i. e. *tenuis orbis.* Gal. *l.* 3. *de fac. parab.*

Leptynon, λεπτύνων, *attenuans*. Vide ſupra. *Attenuans.* Λεπτυντικὸς, Idem.

Leptyſmos, λεπτυσμὸς, *Extenuatio*. Vide *Attenuatio*.

Lepus, λαγωὸς, λαγὼς, eſt nomen æquivocum. Primario ſignificat animal quadrupes velociſſimum, digitatum, viviparum, cujus deſcriptionem, uſumque in cibo & Medicina vide in Aldrov. *lib.* 2. *de Quadr. dig. vivipar. c.*23. Galen. paſſim *in Lib. de Med. Fac. & Comp. Med. ſ. Loc.* uti patet ex Indicibus. Schroder. *lib.* 1. *cl.* 1. *num.* 24. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Dieter. *Iatr. p.* 824. Singularis quoque *Leporis* Anatome deſcripta legitur *in Act. Haf. Vol. I. Obſ.* 136. *pag.* 278. *ſeqq.* Deinde etiam ſignificat animal molle, marinum, omnium venenoſiſſimum, *Lepus marinus* dictum, cujus hiſtoriam & facultatem venenoſam deſcribit Aldrov. *l.* 1. *de Mollibus c.* 7. Meminit & Lind. *Ex. XI.* §. 106. Veneni proprietas in hoc conſiſtit, quod pulmonem maxime afficiat, contra quod remedium tradidit Gal. *lib.* 2. *de antidot. cap.* 7. Utriuſque etiam meminit Wolf. Waldung. *in ſua Lagographia.*

Lepyrion, λεπύριον, duo ſignificat: 1. *ovi putamen*, & externam teſtam, Hippoc. *l. de nat. pu. IV.* 24. *XLI.* 23. Deinde *corticem* etiam in plantis. *ibidem XXIII.* 17.

Leros, λῆρος, ſignificat *delirium mitius*, aut levem deſipientiam, & ita idem quod παραφροσύνη, & verbum ληρῆσαι, παραληρῆσαι, idem quod παρακόψαι, παραφρονῆσαι: Gorr. & Foeſ. *Oecon. pag.* 384. Vide *Delirium*.

Leſche, *Leſchema*, λέσχη, λέσχημα, ſignificat *nugas*, nugacem *confabulationem*, Hippocrat. *in Epiſt. ad Damagetum n.* 345. Hinc verbum λεσχηνεύω, λεσχηνεύομαι, otioſe & *nugaciter confabulor*, quo uſus Hippoc. *l. dec. orn. VII.* 8. *l.* 1. *de morb. XIV.* 11. *lib.* 2. *prorrhet. X.* 11. Foeſ. *p.* 381. *ſeqq.*

Leſeolus Paracelſo dicitur Sal ſumme diaphanum, quod curat Icterum. Hinc & Icteritia *Leſeoli morbus* vocatur. Eſt enim in *Leſeolo* diaphaneitas ſalis maxima, quæ magis, quam ſuſus Lopazius tingit & fixat. Et quia Icteritia eſt Sal in flavo colore diaphanum, ideo ſuo ſimili pelli debet, *l. de trib. principiis*, *c.* 7. & ex hoc Iohnſ. *in Lex.*

Leta, eſt *color rubens*. Rul. & Iohnſ.

Lethalis, θανάσιμος, θανατώδης, vide *Funeſtus*.

Lethargus, λήθαργος, ληθαργία, morbus eſt *Phrenitidi* plane contrarius, ſiquidem in eo inexpugnabilis dormiendi neceſſitas adeſt, perinde ut perennes vigiliæ phreneticos infeſtant. Latine dicitur *Veternus*. Dici quoque poſſet vi nominis Græci *Deſidia obllivioſa*, Dieter. *num.* 501. Signa ergo pathognomonica ſunt *Torpor* & *Oblivio*. Deſcribi commode poterit ex recentiorum hypotheſibus: *Lethargus* eſt nimia ſenſus communis reliquorumque internorum imminutio & depravatio, præſertim ad ſomnum intenſa proclivitas, & deſiderium cum oblivione, febrem plerumque malignam acutam conjunctam habens, cum urinæ valde turbidæ excretione, proveniens a ſeroſa colluvie, vel copia, vel qualitate maligna, in cerebri ſubſtantiam & anfractus irruente, ſpirituum activitatem profligante, temperamentum cerebri vitale opprimente. Hunc morbum egregie, ſi quis alius, expoſuit Willis. de *Anima Brutor. P. II. c.* 3. De hoc morbo vide Hipp. *l.* 2. *de morbis LXIII. l.* 3. *V. Coac. t.* 139. Morbus plerumque lethalis aut ſumme periculoſus habetur.

Lethe, λήθη, ſignificat *oblivionem*. Eſtque privatio memoriæ, ſive *memoria abolita*. Quæ præternaturalis eſt, cauſſam agnoſcit ſpirituum animalium in cerebro activitatem deficientem, vel a rebus non naturalibus vitioſis vel a morbis obortam, Galen. *l.* 2. *de ſympt. cauſ. c.* 7. Ita obſtinatam *oblivionem* ex retentione menſium obortam obſervavit D. Ol. Borrich. *Act. Hafn. Vol. II. Obſ.* 78. *pag.* 195. *Oblivisci* nihil aliud eſt, quam impreſſiones rerum, etiam obſcuras & ſuperficiarias non conſervare, id quod fit ob metum, ebrietatem, aut aliquid aliud ejuſdem generis, *l.* 2. *de motu muſc. c.* 7. *Oblivionem* in febribus ardentibus malam pronunciavit Hippoc. 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 37.

Levamen, ῥαστώνη, κούφισμα, κουφισμός, proprie dicitur de mole & pondere. Transfertur ad morbos, quorum aliqualis remiſſio & reconvaleſcentia quædam ægrorum dicitur *Levamen*, *Allevatio*. Eſtque vel fida & vera, vel fallax & apparens, quæ recidivam præcedere ſolet, Galen. 3. *prognoſt. t.* 22. Quæ non cum ratione levant, iis non eſt fidendum, 2. *aphor.* 27. Jungatur Dieter. *num.* 473. Vide *Cuphos*. Alias *Leva-*

Levare etiam uſurpatur pro *elevare*, extollere. Vide Rhod. *in Lex. Scribon. pag.* 402.

Levator vocatur muſculus ſcapulam elevans, qui & *Patientiæ Muſculus* dicitur, quia elevat ſcapulam, quibus res ex voto non ſuccedunt. Hujus plenior deſcriptio videatur inter alios apud Bartholin. *l.* 4. *nat. cap.* 3. *p.* 564.

Leucania, λευκανία, vide *Leucania*.

Leuce, λεύκη, Latine *Alba Vitiligo*, eſt ſpecies *Lepræ*, & fœdæ ſcabiei, cutis, carniſque ſubjectæ albedo p. n. Gal. *in defin.* & *l.* 2. *meth. med.* 2. & *l.* 1. *de C. M. L. c.* 1. Dicitur & *Lepra alba*. Avicen. *Albara alba.* Differt vero a *Lepra*, quod ſit ſine ulla aſpredine, & cutem habeat lenem. Cauſſa hujus ex cauſſa *Lepræ* deſumenda.

Leuciſcos, λεύκισκος, eſt nomen piſcis ad *Mugiles* pertinentis, qui latine *Albicula* vel *Alburnus* dici poſſet, cujus meminit Galen. *lib.* 3. *de Al. Fac. cap.* 25. Ejus hiſtoriam & uſum tradit Aldrovand. *l.* 5. *de Piſc. c.* 22. 23. Jungatur & Linden. *Ex. XI.* §. 41.

Leucochrus, λευκόχρυς, ſcil. οἶνος, eſt ſpecies *vini ſalſi*, ex paſſis prius uvis, mox calcatis, & aqua marina maceratis, deinde in album muſtum conjectis compoſiti. Gorræus.

Leucographis, λευκογραφίς, lapis dicitur in Ægypto naſcens, qui cum ſubviridis appareat, tamen ea, ſi ad cotem affricetur, aut aſperius pallium, locum dealbat. Eo etiam lintea illuſtriora redduntur. Gorræus *ex Aetio*.

Leucoma, λεύκωμα, *oculorum albugo*. Vide *Albugo*.

Leuconotus, λευκόνοτος, vide *Caurus*.

Leucophæon, λευκόφαιον, vocatur *glutinum auri*, quod ligno inducitur. Compoſitum eſt ex Sinopidis Ponticæ ſelibra, ſilis lucidi pondo decem, & melini Græcienſis duobus mixtis, tritiſque una per duodecim dies. Gorræus. Alias λευκοφαῖος dicitur *color mixtus ex albo & nigro*, C. Hoffm. *l.* 2. *U. L. c.* 10.

Leucophagium, λευκοφάγιον, vocatur medicamentum internum, quod fit ex amygdalis aq. roſar. maceratis, carne caponis, vel perdicis elixa contuſa, & per ſetaceum trajecta. Uſus eſt in phthiſi, Mœb. *Synopſ. Epit. Inſtit. ultima & in Epit. l.* 5 *ſ.* 3. *p.* 2. *c.* 31.

Leucophagon, λευκόφαγον, dicitur *ferculum Hiſpanicum* apud Foreſt. *l.* 17. *Obſ.* 15.

Leucophlegmatia, λευκοφλεγματία, idem, quod *Anaſarca*, *Hydropis* ſpecies. Vide *Anaſarca*, *Hydrops*.

Leucophyllon, λευκόφυλλον, eſt ſpecies *Unguenti ſicci*, cujus uſus præcipuus ad collum & axillas eſt, quo illis odor gratus concilietur. Deſcriptio habetur apud Aetium. Gorræus.

Leucoporon, λευκόπορον, idem quod λευκόφαιον, de quo p. a. Gorr.

Leucopyron, λευκόπυρον, eſt nomen *Malagmatis* apud Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 7. Alias λευκόπυρος dicitur *color mixtus ex albo & fulvo*, qualis eſt tritici maturi & ceraſorum duracinorum. C. Hoffmann. *l.* 2. *V. L. c.* 10.

Leucorrhoea, λευκόρροια, id eſt *Fluor albus*, ſive Gonorrhœa muliebris. Hoc vocabulo uſus D. Georg. Ericus Thill *in Diſſert. Inaug. de Fluore albo c.* 3. *in fin.* Legitur etiam apud Bonetum *Anatom. Practic. l. III. ſect.* 36. *Obſ.* 1. §. 2. *& alibi*: an etiam in aliis Auctoribus occurrat, non licuit inquirere. Interim ſat aptum eſſe hoc compoſitum vocabulum, omnino ſtatuimus.

(n.) *Leucorrhois* pituitæ ſinceræ & cruentæ ex alvo excretio teneſmodes periodica. Vog.

Leucos, λευκός, vide *Albus*.

Leviathan Penis dicitur *Priapus Ceti*, qui in fluore albo & dyſenteria a quibuſdam commendatur. Legitur hoc nomen apud D. Ludov. *Pharmac. Diſſ. I. p.* 314.

Leviraia, λειόβατος, i. e. *Raja lævis*. Vide *Batos*. Aldrovand. *l.* 3. *de Piſc. c.* 49. Meminit Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 36.

Levis, κοῦφος, *Levitas*, κουφότης, vide *Cuphos*. *Leve* recte in Medicina deſcribitur, quod pondus habet exiguum, etiamſi mole ſit magnum, amplum. Weker *Ant. Gen. l.* 4. *c.* 5. In Chymicis *levia* faciunt ſolutiones variæ, quando ex fixo fit volatile, ex ſpiſſo ſubtile, & quando corporeum in ſpiritum reſolvitur. Libav. *Synt. A. Ch. lib.* 6. *c.* 10. *Leve* etiam aliquando de viribus medicamentorum dicitur, & ſignificat debile, mite, Scribon. *n.* 19. 27. 237. Junge Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 402. Ponitur tandem *Levis* pro *Lævi*, aut *Levigatio*, Rhodius *ibid.*

Lex, νόμος, licet proprie non ſit terminus Medicus, Hippocr. tamen tranſumpſit e foro Politico in Medicum conſcribens opuſculum, *Lex*, νόμος, indigitatum. Uſurpavit etiam aliquoties Galen. v. g. *legem* non eſſe latam tranſcribentibus 7. *aph.* 64. nec contradicentibus, *l. contra Julian. c.* 1. *princ.* Κατὰ νόμον, *ſecundum legem*, opponitur apud Hippocr. τῷ κατὰ φύσιν, *ſecundum naturam*, *ſ.* 1. *de nat. hum.* 8. Vide C. Hoffman. *comm. in Gal. de U. P. num.* 826. De neceſſitate *legum* adverſus pſeudo-Medicos vide C. Rejes *C. El. Q.* 21. *num.* 16.

Lexipharmacon, ληξιφάρμακον, idem ſignificat, quod

quod *Antidotus*. Vide *Antidotus*. Gal. *t.* 2. *de Antidot. c.* 6.

Lexipyretos, ληξιπύρετος, pro ἀλεξιπύρετος, ἀπὸ τῦ λήγειν τὰς πυρετὰς, quod febres finiat. Vide *Febrifuga*.

Lexis, λέξις, vide *Dictum*.

Libades, λιβάδες, ſignificat loca foſſarum eminentiora, & præterea herboſa, aquoſaque, Galen. *l.* 2. *de Al. Fac. cap.* 40. Alias λιβὰς ſignificat quoque ſcaturiginem, *guttam*, in Lexicis.

Libanion, λιβάνιον, eſt nomen *Collyrii* a *Thure*, quod recipit, ita dicti, quod refertur inter lenia & morſu carentia, de quo videatur Ægineta *l.* 3. *cap.* 22. & *lib.* 7. *cap.* 16. Improbat hanc appellationem Gorræus. Vide *Libyanon*.

Libanotos, λιβανωτὸς, Latin. *Thus*, *Olibanum*, ab arbore Arabiæ cognomine proveniens. Dicitur & *Libanos*, λίβανος, quod alias arboris ipſius nomen. Eſt duplex: *Maſculum*, ςαγονίας, quod granis rotundis colligitur inſtar teſtium. Alterum ὀροβίας, granis minoribus exiſtens. *Micæ thuris* concuſſu eliſæ vocantur *Manna Thuris*. Meminit Hippocr. aliquoties *Thuris*, præſertim *l. de ſuperfœtat. XX.* 5. 7. *l.* 1. *de morb. mul. CI.* 25. *lib.* 2. *LXXVI.* 4. Vide Foeſ. *p.* 384. Schr. *l.* 4. *cl.* 2. *num.* 309. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Lignum *Thuris* arboris deſcriptio Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 5. *p.* 474.

Libella, ζύγαινα, Lat. *Zygæna*, nomen piſcis cetacei, duræ carnis, inſuavis & mucoſæ, cujus meminit Gal. *lib.* 3. *de Al. fac. cap.* 31. Deſcripſit vero Aldrovand. *l.* 3. *de Piſc. cap.* 43. Alias *Libella* idem quod *Libra*, vel *Trutina parva*. *Libellæ probatoriæ* mentionem facit Libav. *Synt. A. Chym. lib.* 1. *cap.* 21.

Liber, ſubſt. βίβλος, βιβλίον, *Libellus*, quid notet, pueris in trivio notum eſt. Obſervetur ſaltem ad hoc vocabulum, quod licet *libri* ſint ſubſidia memoriæ, rivi ſcientiarum, quorum lectione doctrina alitur, augetur, perficitur, Medici tamen cavere ſibi debeant, ne ſint veluti nautæ ex *libris*, juxta proverbium Galeni: Turpe eſt Medicis, niſi in *libris* non ſapere. Conſilium ſæpe procul a *libris* capiendum eſt in arena, dum occaſio adeſt.

Liber, adjectivum, ἐλεύθερος, dicitur, cui permiſſum eſt, ſuo arbitrio vivere. Linden. *Ex. XIII.* §. 549. *Libertas*, ἐλευθερία, vera quæ ſit, docet Gal. *l. de cogn. & cur. anim. morb. c.* 10. *Libertas* vera Medici hæc eſt, ſancte & caſte vitam artemque inſtituere. Linden. *Ex. III.* §. 29.

Liberalis, ἐλευθέριος, idem ſignificat, quod *Liber*, Ingenuus, 2. *aph.* 54. Junge Dieter. *num.* 271. Alias *Liberalitas* Græce dicitur ἀφιλαργυρίη, & refertur inter virtutes Medici ab Hipp. *l. de dec. orn. V.* 4. quam egregie expoſuit Lind. *Exerc. II.* §. 19. 20.

Libertas, vide *Liber*.

Libido, ἀσέλγεια, ἀκολασία, ſtricte ſignificat deſiderium in venerem, idemque eſt, quod *Laſcivia*, *Salacitas*. Accipitur tamen aliquando pro ἐπιθυμία, ſive *Cupiditate*, notante Rhodio *in Fex. Scribon.*, v. g. *Libido* inteſtini; *Libido* urinæ. Imo etiam pro *prurigine* morbo. Q. Seren. *c.* 6. Keuchen. *in not. p.* 113.

Libos, λίβος, idem quod λιβὰς, dicitur oculorum quoddam inſtillamentum, quod oculis inſtillatur. Gal. *in exeg. Hippoc.*

Libra, λίτρα, eſt nomen ponderis uſitatiſſimum, verum multifariam quondam acceptum, ita ut nonnulli *minam*, *libram*, & *pondo* pro ſynonymis habuerint, notante Jul. Alex. *not. in Gal.* 1. *de C. M. P. G. c.* 15. Communiter tamen *Fibra* ſignificavit pondus & menſuram unciarum duodecim, ſive drachmarum nonaginta ſex, uti conſtat ex Gal. *l. de pond. & menſ. cap.* 1. & 2. quæ ſignificatio hodieque adhuc recepta in Officinis Pharmaceuticis.

Libros, λιβρὸς, id eſt *tenebroſus*, obſcurus & *niger*, uti exponit Erotian. *in Onomaſt. p.* 71. E.

Libum, ἴτριον, ψαιςὴ, μάζα, vide *Itrion*; & qui talia vendiderunt, *Libarii* dicti ſunt. Mercurial. *l.* 1. *V. L. c.* 11.

Libyanon, λιβυανὸν, epitheton quorundam *Collyriorum* ἀδήκτων, ſive mordacitatis expertium, quæque longiori tempore affectæ partis vitiatum humorem conſumunt, quorum varias formulas vide apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. & Aet. *l.* 7. Appellantur & *Cygni*, κύκνοι, a colore albo, quod in iis prævaleat Amylum & Terra Samia. Perperam vero apud Æginetam inſcribuntur λιβάνια, animadvertente Gorræo *in def.* Vide *Libanion*.

Lichanos, λιχανὸς, vocatur digitus, ordine ſecundus, *Index* Latinis, a λείχω, lingo, quoniam ad lingendum plerumque ſumitur: vel ἀπὸ τῦ λίαν χαίνειν, valde hiando, quia inter pollicem & indicem magnus eſt hiatus. Occurrit apud Hippoc. *lib.* 5. *Epid. XXVIII.* 16. *l.* 7. *XX.* 4. *l.* 1. *de morb. mul. XCVI.* 24. & 1. *de iis q. in medic. ſ. t.* 20. Vide Foeſ. *p.* 387. Junge ſupra *Index*. *Dactylos*.

Lichas, λιχὰς, vocatur *Polluci* menſura interſtitii inter pollicem & indicem, & ita fuit apud Græcos menſuræ ſpecies, qua rerum in-

 ter-

tervalla metiebantur, continens duos palmos cum dimidio, ſive decem digitos, intellige tranſverſos. Gorr.

Lichen, λειχὴν, vide *Leichen*. *Impetigo*.

Licinia, Latine vocantur *Linamenta*, vel ex panni lintei fruſtulis, vel ex ſtuppis bene pexis parata, quæ vulneribus & ulceribus induntur. Gr. μοτοὶ, vel etiam λημνίσκοι. Latine etiam *Tentæ* vocantur. Vide *Lemniſcos*. Foreſt. *l.* 6. *Chyrurg. Obſerv.* 14. *Schol.* Parac. *Paragraph. l.* 3. *c.* 4. §. 1.

Liculmen, λικοῦλμεν, vocari credidit Langius ſalſum piſcium liquorem colatum, ſive *Garum*, *l.* 1. *ep.* 59. Verum lapſum fuiſſe una cum aliis cæteris doctiſſimis viris, patet ex Linden. *Ex. V.* §. 77. qui λικουάμεν legendum eſſe demonſtrat. Nam *Liquamen* idem quod *Garum* eſt.

Lien, σπλὴν; Latine etiam *Splen*, viſcus eſt in corpore humano, ad ſiniſtram ventriculo accumbens, quod Hippoc. humano pedis veſtigio aſſimilare ſcripſit, *de diſſectione III.* 5. 6. Cujus hiſtoriam tradiderunt Anatomici, & inter hos Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 16. & D. Goth. Bidloo *Anat. Tab. XXXVI. fig.* 3. 4. 5. 6. Quis verus *lienis* uſus, aut quæ ejus functio ſit, varias veterum & recentiorum opiniones hic producere nec loci anguſtia, nec inſtituti noſtri ratio permittit, cumque etiam ſagaciſſimi moderni naturæ ſcrutatores ingenue fateantur, rem omnem circa *lienis* uſum niti meris conjecturis, nobis hactenus placuit & adhuc placet ἐπέχειν cuivis permittentibus libertatem hujus vel illius amplectendi opinionem, quæ ipſi veroſimilior videtur. Interim legi merentur de hoc argumento Marcell. Malpighii *Exercitatio de viſcerum ſtructura hoc tit.* D. Bohn. *Circ. Anat. Phyſ. Progymn. XIIX.* D. Wedel. *Phyſiolog. cap.* 10. *p.* 298. *ſeqq.* & D. D. Joh. Maur. Hoffmann. *Notæ in Microſcom. Horne p.* 164. *ſeqq. in noviſſime edita Idea Medicinæ Humanæ ſect. IIX.* An lien e brutis præſertim canibus non ſolum, ſed ex ſanguine, abſque vitæ periculo exſcindi queat, in medio relinquimus, cum noſtræ manus ſint oculatæ, credunt, quod vident, interea aliorum auctoritati nihil derogaturi. Variis etiam morbis obnoxius eſt *Lien*, & ægroti, qui illis morbis laborant, σπληνικοὶ, *Lienoſi*, σπληνώδεις, vocantur Græcis, præſertim qui obſtructione & tumore lienis laborant. *Magni Lienes* σπλῆνες dicuntur, Hippocr. 3. *aph.* 22. Vide Gal. *comm.* Dieter. *num.* 783. Varias de *Liene* obſervationes, ratione magnitudinis, exectionis &c. vide paſſim in ſcriptis Medicis, præſertim Schenkium, Ephemerides Nat. Curioſorum, & alios, quorum Indices inſpiciantur.

Lienteria, λειεντερία, vide *Leienteria*. *Cœliaca*.

Ligamentum, σύνδεσμος, dicitur pars corporis ſimpliciter exſanguis, alba, ſolida, cavitatis expers, cartilagine mollior, durior vero nervis & membranis, corporis partes, præſertim oſſa, funiculi inſtar mutuo colligans, muniens, Galen. *l.* 1. *de motu muſcul. cap.* 1. Horum hiſtoriam lege in Barthol. *libell.* 4. *An. cap.* 3. Junge D. D. Hoffmanni *Diſſert. An. ad l. c.* Horne *Microc. p.* 26. 27. Apud Hippoc. aliquando νεῦρον, h. e. *nervum*, abuſive dici monſtravit Dieter. *Iatr. num.* 568. In ſpecie nomen hoc quoque tribuitur *Freno* ſub lingua, quod *ligamentum ſublinguale* etiam vocatur, de cujus ſectione periculoſa vide ſupra *Ancyloglosſum*. *Ligamentum ciliare* quid dicatur, vide *Cilia*.

Ligatio, *Ligatura*, æquivocum eſt. Accipitur enim vel chirurgice, & ita idem eſt quod *Deligatio*, Gr. ἐπίδεσις: vide *Epideſis*, *Deligatio*. Ita *Ligatio* nervorum legitur *in Scribon. n.* 255. *Ligatio vaſorum* ad ſanguinis profuſionem præcavendam apud Hildan. *de gangr. & ſphacel. c.* 19. De *Ligaturis* vide & Rolfink. *O. & M. Med. Sp. l.* 4. *ſect.* 10. *c.* 4. Vel Pathologice & Gr. ἀγκύλη, vel ἀγκύλωσις. Vide *Ancyle*.

Ligatura aurea, quando pars continens ita coarctatur, ne partes contentæ amplius prolabi poſſint. Varand. *de Indicat.* 1. *c.* 11.

Lignum, ξύλον, quid ſignificet, omnibus notum eſt. Eſt vero *Lignorum* uſus in Medicina multifarius, potiſſimum triplex: Diæteticus ſive Coquinarius & Culinaris, quando comburuntur, ubi quidem ligna arida præ aliis eligenda, Gr. ἄκαπνα dicta, Gal. *l.* 4. *de ſan. tu. c.* 6. Contra *ligna* viridia cauſſa ſunt virium exſolutionis, 2. *aph.* 41. Deinde Pharmaceuticus, dum quædam *ligna* ad uſum internum adhibentur, quorum hiſtoriam vide apud Schrod. *l.* 2. *c.* 14. Et inter illa *Lignum Guajacum* vel *Sanctum* principatum obtinet: vide *Guajacum*. *Nephriticum*, vide infra lit. *N.* Denique Chirurgicus, quatenus ad inſtrumenta Chirurgica pertinet, v. gr. de *ligni* cujuſdam pro repoſitione articuli apparatu vide Hippocr. 1. *de art. t.* 19. Galen. *in comm.* Ad *ligna* rariora pertinet *Lignum Zibethum olens* in *Ephem. Nat. Cur. Ann. I. Obſ.* 97. Item *lignum foſſile*, de quo integer tractatus proſtat Franciſci Stelluti *in Ann. III. de Ephem. ad finem*. *Lignum Magicum* vocat Paracelſ. *Arcana Herbarum*, tr. *Labyr. Medic. cap.* 9.

Li-

Lignyodes, λιγνυώδης, *Lignys*, λιγνὸς, *fuliginoſus*, *fuligo*. Vide *Fuligo*. Erotiano γλῶσσα λιγνυώδης eſt μέλαινα καὶ τοφρώδυη: rationem autem nominis exponit pluribus in γλῶσσα λιγνυώδης.

Ligula, item *Lingula*, homonymon eſt vocabulum. In Anatomicis ſumitur pro *Clavicula*; vide *Clavicula*: aut pro *Glottide*; vide *Glottis*. In Pharmaceutica notat menſuram aliquam cochleari majorem continentem ſemiunciam exceptis duobus ſcrupulis. Scribon. *num.* 111. 144. 220. Rhod. *in not. ad h. l. p.* 217. In *Diſſert. de Pond. & Menſ.* ſcribit continere drachmas tres ℈ j. Alias quoque denotat vinculi ſpeciem; v. g. calceorum vincula dicuntur *Ligulæ*. Scribon. *n.* 208.

Ligurinus, nomen aviculæ, quæ & *Spinus*, Gr. σπίνος, ἀκανθὶς, dicitur: cujus hiſtoriam & uſum vide in Aldrov. *l.* 18. *Ornithol. c.* 4.

Ligyſma, λίγυσμα, vocatur *contorſio junctura*, ita tamen, ne ſit perfecta luxatio. Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. cap.* 19. Jul. Alexandr. *in not. ad h. l. p.* 754.

Lili, terminus eſt Paracelſicus, denotans vel ſubjectum tincturæ, quod & *Leo ruber*, vel *rubeus* vocatur: vel ipſam *tincturam*. Eſt vero illud ſubjectum vel *Electrum minerale*, vel ipſum *Antimonium*, uti colligere licet ex tr. Helmontii inſcripto *Arcana Paracelſ.* nec non *tr. Catarrhi deliram.* §. 43. & *Pharmac. ac Diſp. mod. num.* 49. item ex Libav. *tr. de Igne naturæ Tom. II. Oper. pag.* 63. 64. 68. *ſeq.*

Lilium, præter Botanicam ſignificationem a Paracelſicis accipitur pro *Lili*, ſive Tinctura. *Lilium* eſt *Mercurius* & flores illius *Lili*, de pellicano in tinctura Philoſophorum. Eſt quinta eſſentia Sulphuris: Sulphur fixum. Rul. & Iohnſ.

Limaceſteros, rectius *Leimaceſteros*, λειμακέστερος, exponitur ab Erotiano *in Onomaſt. pag.* 71. *d.* per *herbidior*, prati virorem referens. Dicitur de locis paluſtribus & arboribus conſitis apud Hipp. *l. de A. L. & Aq.* XXXIV. 11.

Limacodes, λιμακώδης, eſt poſitivum, ſignificans *locum* udum, humidum & *herbaceum*. Scribitur & λειμακώδης, Hipp. *l. de A. L. & Aq. XLI I.* 3. *LV.* 6. Jung. Foeſ. *p.* 386.

Limanchia, λιμαγχία, dicitur ſumma inedia & *omnimoda abſtinentia*, cum quis fame cruciatur aut ſtrangulatur. Idem quod λιμοκτονία. Unde λιμαγχικοὶ, λιμαγχεόμενοι, dicuntur, qui *nimia inedia cruciantur*. Hippocr. 2. *prorrhet. VII.* 9. *l.* 2. *Epid. ſ. I.* 66. Item λελιμαγχημένοι, 1. *de art. t.* 30. & verbum λιμαγχονέειν, *inediam ferre extremam*, 4. *de art. t.* 64. Foeſ. *p.* 385.

Limatio, *limatura*, ῥίνημα. *Limatio* quoque vocatur operatio chirurgica, quæ in dentibus præprimis exercetur, ſi aſperiores fuerint aut promineant, quamvis & aliis oſſium fragmentis vel aſperitatibus lævigandis inſervire poſſit. *Limas* appropriatas pro dentibus exhibet Ambr. Paræus *l.* 16. *Chir. c.* 26.

Limax, vide *Cochlea*.

Limen, οὐδὸς, vide *Udos*.

Limitatio, διορισμὸς, idem quod *determinatio*, vel reſtrictio alicujus rei vel ſermonis. Hæc omnino in Medicina ſæpiſſime neceſſaria eſt propter varietatem circumſtantiarum in ſingularibus, vel individuis, uti teſtatur Galen. *l.* 1. *de Al. fac.* 1. & *l.* 3. *meth. med. c.* 3. Vide *Diaſtole*.

Limne, λίμνη, vide *Lacus*.

Limnothalaſſa, λιμνοθάλασσα, vocatur *ſtagnum maritimum*, Gal. *l.* 3. *de Al. fac. cap.* 25. ubi ſcil. fluvius magnus ſtagnum efficit, quod mari conjungitur. *Ibid.*

Limocratumenos, λιμοκρατούμενος, dicitur *ſervus*, vel mancipium *famis*, ſive eſuriei. Idem quod λιμαγχεόμενος, Linden. *Ex. XII.* §. 29.

Limoctonia, λιμοκτονία, idem quod λιμαγχία, vide *Limanchia*. Legitur apud Hippocr. *l.* 3. *de diæta XV.* 16. & 4. *de R. V.* I. *A. t.* 61. Verbum quoque λιμοκτονέω frequenti eidem fuit in uſu, *d. l. t.* 116. *l. de fiſtulis II.* 20. *lib.* 1. *de morb. mul. XXVII.* 15. *l.* 7. *Epid. LIII.* 1. Jung. Foeſ. *p.* 386.

Limos, λιμὸς, *Fames*. Vide ſupra *Fames*.

Limotto, λιμώττω, *eſurio*. Vide *Fames*.

Limus, ἰλὺς, vide *Ilys*. Ita ſanguinis *limus*, idem quod *Fex*, Gal. 4. *aph.* 21. Vocatur & *Cœnum*, βόρβορος, Dieter. *n.* 157.

Linamentarius, ἔμμοτος, vide *Emmotos*.

Linamentum, μοτὸς, μοτὸν, dicitur *linteum carptum*, vel *vulnerarium*, quod vulneribus & ulceribus inditur. Sunt vero variæ ſpecies *linamentorum*, quorum alii quinque, alii ſex numerant, aut plures, v. g. στρεπτὸς, *tortile*, ἐλλυχνωτὸς, *ex ellychniis factus*, ξυστὸς, *raſile*, vel raſura linamentorum, τιλτὸν, *concerptum* (hæc duo vulgo *Carpia*, Gall. *Charpie*, vernacule etiam Chirurgis noſtris *carpei* dicuntur) πριαπισκωτὸς, ad *priapi* ſive mentulæ *formam factum*, λεμνίσκος, *oblongum*, σφηνίσκος, ad *cunei parvi* formam paratum; de quibus ſuis etiam in literis. Junge Foeſ *p.* 417. Curatio per *linamenta* ἔμμοτος vocatur: vide *Emmotos*; item *μότωσις*, *uſus linamentorum*, 2. *de artic. t.* 58.

t. 58. Alias & Græcum vocab. μοτὸς aliquando ſignificat *cannulam*, vel penicillum, v. g. ſtanneum, qui μοτὸς κασσιτέρινος, Hipp. *l.* 2. *de morb. XLV.* 32. *LVI.* 21. *LVII.* 21.

Linaria, nomen aviculæ ad *Cardueles* pertinentis, de qua ſcribitur, quod morbo comitiali laboret; nihilominus hodieque uſu venit ad cibos. Ejus hiſtoriam vide apud Aldrov. *l.* 18. *Ornithol. c.* 8. 9. *Linaria* eſt quoque nomen herbæ alicujus, de qua vide in Botanicis ſcriptoribus.

Linctus, ἔκλειγμα, idem quod *Looch*. Vide *Eclectos*, *Eclegma*.

Linea, γραμμή, vide *Gramme*. In Anatomicis occurrit potiſſimum *linea alba*, quæ & *Galaxis* dicitur, eſtque concurſus tendinum muſculorum abdominis, de qua apud *Bartholin. l.* 1. *Anat. c.* 6. Ad Pathologicam ſignificationem pertinent obſervationes *linearum rubicundarum* exterius occurrentium in cute ex interna inflammatione lienis *in Ephem. N. Cur. Ann. III. Obſ.* 215. Ad Semioticam referri poſſunt *lineæ* in manibus & fronte, quas *Chiromantæ* & *Metoſcopi* explicare ſolent, a Bartholino *lineæ fatales* dictæ, *l.* 3. *Anat. c.* 7. quarum ſignificationi multum tribuit Paracelſus *l. de morb. Podagric.* §. *Chiromantia*, conferendo cum *lineis* plantarum. Verum nobis vana imaginatio & phantaſma potius videtur, quam realis quædam certitudo ſignificativa.

Lingua, γλῶσσα, γλῶττα, vide *Gloſſa*.

Lingula, idem quod *ligula*. Vide *Ligula*.

Linimentum, ἄλειφα, ἄλειμμα, late dicitur id, quod illinitur, ſive inungitur, & ita comprehendit *olea* & *unguenta*, *adipes*. Vide *Aleipha*. Interdum tamen in ſtrictiori ſignificatione accipitur pro medicamento externo liquido conſiſtentia craſſiori quam *oleum*, liquidiori quam *unguentum*, cujus baſis oleum eſt, de quo videatur Weker. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 35. *Spec. l.* 2. *ſ.* 27. Morell. *l.* 2. *de form. remed. ſect.* 1. *c.* 8. Schroder. *l.* 2. *cap.* 87. Vocatur & *litus*. Horum uſus plerumque commodior eſſe videtur, quam unguentorum.

Linteum, *linteamen*, ὀθόνη, ὀθόνιον, panniculus lineus, cujus uſus varius in Chirurgia; unde varia in promptu eſſe debent, præcepto Hipp. 2. *de iis, quæ in med. f. t.* 26. Comprehendit ſub ſe μοτά, *linteamina* vulneraria, *faſcias* & *ſplenia*, de quibus etiam in ſuis literis. Vide & Rhod. *Lex. Scribon.* Confer. & ad Hildan. *Ciſtam militarem claſſ.* 20.

Linum, λίνον, quid proprie ſignificet, quære in Botanicis. Translatum vero etiam ad lapidem Amiantum, vel Asbeſton, aut Caryſtium vivum, qui & *linum incombuſtibile* dicitur, teſte Lang. *l.* 1. *ep.* 66. Junge Mercurial. *l.* 2. *V. L.* 27.

Lipa, λίπα, idem quod ἔλαιον, *oleum* ſignificat. Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. LVIII.* 13. *l.* 2. *XXV.* 12. *XL.* 9. *XLI.* 2. *XLII.* 11. Hinc verbum λιπαίνω, *inungo*, idem *l.* 1. *de morb. mul. LVIII.* 11. Et adjectivum λιπαρὸς, *pinguis*, quo uſus de excrementis alvi, *l.* 3. *Epid. ſect.* 3. *t.* 70. de urina, 7. *aphor.* 35. λιπαρότης, *pinguedo* urinis ſupernatans, 2. *progn. t.* 36. Medicamenta quoque vel *Emplaſtra* topica *lenia* quædam vocantur λιπαρὰ, Scribon. *n.* 220. 222. Rhod. *in not. p.* 200. & *in Lex.* q. d. *Pingues compoſitiones*.

Liparis, λιπαρὶς, nomen *piſcis* cujuſdam adeo pinguis, ut nihil aliud eſſe videatur, quam pinguedo, cujus hiſtoriam tradit Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. c.* 11. Lapis quoque quidam *liparis* dicitur Plinio *l.* 32. *c.* 12. qui ſuffitus omnes beſtias evocare creditur.

Lipodermus, vide *Leipodermos*.

Lipopſychia, vide *Leipopſychia*.

Liporrhinos, λιπόῤῥινος, epitheton *Salamandræ* apud Nicandr. *in Alexipharm.* ita dictæ, vel quod tenuem ejus corporis pelliculam lentus ac viſcoſus humor exſudet, cujus frigore ignem extinguere olim creditum fuit. Lang. *l.* 2. *ep.* 66.

Lipos, λίπος, idem quod *lipa*, de quo paulo ante. Occurrit paſſim *in Lexicis*.

Lipothymia, vide *Leipopſychia*, *Leipothymia*.

Lippa, pro *Leme*, vel *Gleme*, i. e. ſordes oculorum: vide *Leme*, *Gleme*. Rhod. *in Lex. Scribon. p.* 424.

Lippitudo, ὀφθαλμία, vide *Ophthalmia*.

Lipurgia, λιπεργία, id eſt, *operis defectus*, quando, quod ſperabatur & in expectatione erat, non ſuccedit. In ſpecie uſurpavit Gal. *de male curatis morbis externis*, *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 19. Verbum quidem non adeo uſquequaque uſitatum, ſed quod tamen multorum uſitatiſſimorum analogiam retineat, Jul. Alexandr. *in not. ad h. l.* Sane hodieque non infrequens apud noſtros Chirurgaſtros ob imperitiam.

Liquabilis, τηκτὸς, idem quod *liqueſcens*, dicitur de medicamentis, tum quæ virtute ignis colliquantur, tum quæ ex humidis quibuſdam, velut aqua, aceto, vino conſtant. Igne liqueſcit Propolis, Cera, Reſina, Ladanum, Sevum, Galbanum: Aceto ſolo *liqueſcunt* citra ignem Ammoniacum, Sagapenum,

num, Opopanax &c. Gal. *l.* 3. *de C. M. P. G. in princ.* Aquæ maxime *liquabiles* vocantur ὕδατα τηκτότατα, quæ ſunt optimæ & opponuntur duris, σκληροῖς καὶ ἀτεράμνοις, *l. de A. L. & Aq. XVI.* 1. 2.

Liquamen, idem quod *Laron*, *Garum*. Vide *Liculmen*. Alias & *liquamen* ſignificat pinguedinem igne liquatam & coquinario uſui pro condiendis epulis reſervatam. Gabr. Hamelberg. *ad Apuleji de medic. herbar. c.* 89. *n.* 12. *p. m.* 251.

Liquamumia, id eſt *Adeps humanus*. Ruland. & Iohnſ.

Liquatio, τῆξις, accipi poteſt late, & ſtricte. Late pro omni diſſolutione materiæ alicujus in fluidiorem conſiſtentiam, ſive fiat igne, ſive liquore aliquo diſſolvente, quod poſterius dicitur etiam *Maceratio*. Stricte vero idem eſt quod *Fuſio*, quæ ſola ignis, aut caloris ſolaris virtute perficitur, Weker. *Antid. Gen. l.* 3. *c.* 14. Rulandus latius deſcripſit: *Liquatio* eſt, cum, quod in unum coaluerit, ſolvitur aliquando, ut jam poſſit fluere. *Liquatum* eſt, quod conſiſtentiam diffluentem inſtar undoſorum accepit. *Liquatio* eſt vel Fuſio, aut Deliquium. Vocatur & *liquefactio*, quæ eſt corporis mineralis vi ignis majoris reſolutio.

Liquefactio, *liquefactivum*, vide p. a. *Colliquatio*, *Liquatio*. *Liquefactivum* primum vocatur *Aqua elementaris*: qualis vero ſit, vide apud Libav. *Apoc. Herm. P. pr. c.* 11. *Liquefactio*. Vide *Liquatio*.

Liquidambra, quaſi *liquida ambra*, ob odoris ſuavitatem, eſt reſina oleaginoſa effluens ex arbore quadam procera, Indis *Ococol.* & *Ocoſolt* dicta, vide Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 389. Chiocc. *in Muſ. Calceol. ſ. V. p.* 626. *ſeq.*

Liquidus, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat *fluidum* & ita idem eſt, quod ὑγρὸς, vide *Hygros Humidus*. Vel notat *Manifeſtum*, & ita Gr. dicitur ἐναργὴς, φανερὸς, vide *Enarges*. Galen. *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 4.

Liquor, ὑγρὸν ὑγρότης, in genere idem quod *Humor*. Vide *Humor*. Scribon. *n.* 84. Rhod. *in Lex. Scr. Liquor* Phyſice dicitur, cum particulæ mixti corporis inter ſe invicem fluunt, ſitum indeſinenter mutantes. D. de Cordemoy *Diſſ. Phyſ. I. pag. m.* 3. In Pharmaceuticis diverſimode accipitur. Wekerus *liquorem* a *ſucco* diſtinguit, hunc appellans, qui contuſione & quaſſatione exprimitur; illum vero, qui inciſa, vel ſcarificata, aut terebrata plantæ alicujus parte extillat, ſive emanat. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 9. *Sp. l.* 1. *ſ.* 16. Schrod. vero *liquores* vocat humores per deliquium aut ſimiliter paratos, eorumque catalogum recenſet *l.* 2. *c.* 66. Junge Fr. Hoffm. *in Clavi ad h. l.* Ita & Chymici *liquorem* deſcribunt, quod ſit magiſterium potabile per quandam in arte Chymica tranſmutationem, & imitationem naturalis ejus, qua ex terra fit aqua, ex terra materia reſoluta concinnatum. Vel *liquor* eſt humor deliquio ſolubilium corporum factus. Libav. *Synt. Arc. Chym. l.* 3. *c.* 1. *& ſeqq.* ubi plura de hoc argumento videbis. Rul. quoque & Iohnſ. varias *liquoris* deſcriptiones & ſignificationes notarunt, v. g. *Liquor aquilegius*, id eſt *vinum deſtillatum*. *Liquor herbarum* fit ex herbis cum tota ſubſtantia contuſis, & in vitro concluſis, & in balneo maris aliquot diebus coctis, ſucco collato per pannum calore cinerum, mellis ſpiſſitudinem acquirit. *Liquor eſſentialis*, qui a membris interioribus extrahitur & in carnem ſanguinemque tranſmutatur. *Liquor Mercurii* eſt balſamus rerum omnium, in quo conſiſtit vis ſanationis. Talis Mercurius valde potens eſt, in Terreniabim & Noſtoch. *Liquor ſalis* eſt balſamus naturæ, quo ſuſtentatur corpus, ne putreſcat. *Liquor* & multarum rerum *oleum* eſt, cum adjectione ejus rei, cujus eſt. Ita *liquor Terebinthinæ* eſt ejus oleum. *Liquor mumiæ de gummi*, eſt oleum gummi. Hæc Rul. Varias *liquorum Chymicorum*, v. gr. *Liquoris* Corn. C. ſuccinati, *liquoris* Nitri Fixi, Silicum, Styptici, Talci, Tartari, vide in Iunken. *Lexico Chym. Pharm. P. I. p.* 127. *ſeqq.*

Lira, ἄυλαξ, proprie ſignificat foſſam rectam, quæ contra ægros tuendos ducitur, & in quam uligo terræ decurrit, ex Nonio C. Hoffmann. *comm. ad Galen. de U. P. n.* 677. Linden. *Ex. XII.* §. 169. Hinc *Delirare* tropice dicitur, h. e. de recto tramite rationis recedere.

Lirium, λίειον. Lilium exponit Galenus τὸ κρινὸν, Foeſius legi amat λείριον: quidquid ſit, monet Galenus & oleum ita appellari, quod aliis etiam λίεινον ſcribitur, & alias idem ſit quod κρίνινον, σούσιον, καὶ ἀνθινον, pro quo ultimo reponit Foeſ. ἀνθινὸν vel ἀνήθινον.

Lite, λιτὴ, nomen emplaſtri viridis, quod ex ærugine, cera, & reſina conficitur. Galen. *l.* 2. *de C. M. P. G. cap.* 2.

Lithagogus, λιθαγωγὸς, eſt epitheton remediorum calculum pellentium, quamvis rectius de inſtrumentis chirurgicis, quibus calculus veſicæ eximi ſolet, dicatur.

Lithantrax, λιθάνθραξ, vocatur *carbo foſſilis*, ſive e terra erutus, Lang. *lib.* 1. *ep.* 53. Rul.

Rul. & Iohnſ. ita deſcripſerunt: *Lithanthrax*, *lapideus Carbo*, ſpecies eſt *Gagatis*. Eſt enim nihil aliud, quam induratum & excoctum ſub terra bitumen calore. Sunt autem duplices tales *carbones*: alii leves & rari, ut aquæ nonnunquam innatent, propter terræ excoctionem, Theophraſto λεῶδεις dicti; alii graves, qui dicuntur λιθώδεις, Schrodero vocatur *Carbo petræ*, *l.* 3. *Pharmac. c.* 33. ubi negat ſe aliquid ſcire de uſu hujus medico; aſt D. Theodor. de Mayerne *Prax. Med. Part. I. c.* 18. *p. m.* 135. egregium & minime fallens præbere remedium contra dolorem dentium *lithanthraces* ſcribit, ubi etiam olei inde deſtillati deſcriptio legitur. Vide *Bitumen*.

Lithargyros, λιθάργυρος, *lithargirium*, id eſt *Argenti ſpuma*: ita dicitur medicamentum metallicum non ſponte quidem naſcens, ſed in ſecundis fornacibus emergens, dum plumbum, vel ejus arena ab argento, aut auro ſecernitur. Gorr. Dioſcorides triplicem differentiam conſtituit: unam ex arena, quæ μολυβδῖτις dicitur: alteram ex mixtura plumbi & argenti, vel quod colorem candidum obtineat, quæ ἀργυρεῖτις vocatur; vide *Argyritis*: & tertiam, vel quod ex auro prodierit, vel quod fulvo colore conſtet, χρυσῖτις dictam, *l.* 5. *cap.* 102. Verum Schroderius duas ſaltem poſteriores communiter ſtatui ſcripſit, ubi ſimul uſum & vires expoſuit, *l.* 3. *c.* 19. *n.* 3. Vide Fr. Hoffmann. *in Clavi*. De differentia inter *Lithargyrium Auri* & *Argenti* legi quoque poterit Jac. le Mort. *Coll. Chym. Leid. cap.* 175. Rulandus plures ſpecies numeravit.

Lithiaſis, λιθίασις, id eſt *calculi morbus*; vide *Calculus*: unde & verbum λιθιᾶν, *calculo laborare*, in uſum venit Hippocr. *Coac. t.* 472. Jung. Foeſ. *p.* 385. Dieterich. *n.* 503. Linden. *Ex. XVI.* 7. 12. *ſeqq.* Porro dicitur & λιθίασις oculi morbus in exteriori palpebrarum parte, in qua alba quædam & craſſa callis, aut lapillis ſimilia apparent oculum pungentia. Galen. *Iſagog. c.* 16. Cauſſa eſt ſuccus nutritius vitioſus, coagulatus & induratus.

Lithocolla, λιθοκόλλα, dicitur *glutinum*, quo lapides inter ſe coagmentantur, paratum ex marmore, lapide Pario, & taurino glutine. Uſurpatur ad pilos palpebrarum incommodos replicandos. Dioſcor. *l.* 5. *c.* 164. Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Lithocolum, quid ſignificet, nondum conſtat. Meminit hujus nominis Georg. Thomſon *in Acus Magneticæ præfatione*, promittens tractatum Latinum, in quo monſtrabitur *lithocoli* modus, ceu tentamen inauditum. Mihi videtur compoſitum e Græco, λίθος, lapis, & Latino *Colum*, ita ut denotare videatur modum calculum e renibus vel veſica colandi & ſecernendi.

Lithoeides, λιθοειδὴς, *petroſum*, ſive petræ ſimile. Epitheton oſſis temporum, quod & *lapidoſum*, *ſaxeum*, Galen. *l.* 9. *de U. P. cap.* 10. quod utrinque ad aures poſitum petræ ſpeciem referens lambdoidis ſuturæ finibus terminatur, in quo ineſt proceſſus columnæ ſimilis, ϛυλοειδὴς, βελενοειδὴς, γραφιοειδὴς, ſub quo auditorius meatus continetur, *l. de oſſib. c.* 1. Barthol. *libell.* 3. *cap.* 6. ubi oſſa temporum appellat.

Litholabon, λιθόλαβον, vocatur inſtrumentum ferreum, quo calculus extrahitur, quorum varias formas, hamulos, cochlearia, ſpecilla, uncos &c. vide in Aquapend. *de operat. Chirurg.* & Hildan. *l. de Lithotom. c.* 14. Meminit hujus vocabuli Gal. *Introduct. n.* 18.

Lithonthrypticos, λιθωνθρυπτικὸς, id eſt *calculos frangens*, ſaxifragus. Epitheton eſt medicamentorum ſimplicium & compoſitorum virtutem habentium calculum renum vel veſicæ atterendi & comminuendi, Gal. *l.* 5. *de Sym. Fac. c.* 2. a λίθος & θρύπτω, frango, quamvis neque hoc vitioſe ſcriptum ſit, quando communiter *lithontripticon*, aut *lithonthripticon* legitur a τρίβω, tero. Unde & in officinis *Species lithontribon* occurrunt.

Lithopædion, λιθοπαιδίον, id eſt *infans lapideus*, vel in lapideam duritiem concretus, cujus variæ proſtant obſervationes apud Augenium, Schenkium, Licetum, & alios, quorum etiam meminit Caſp. Rejes *C. El. q.* 34. *n.* 23. Junge Sennert. *M. Pr. l.* 4. *P.* 2. *ſ.* 4. *c.* 8.

Lithos, λίθος, id eſt *lapis*. Vide *Lapis*.

Lithotomia, *lithotomos*, λιθοτομία, λιθοτόμος illud notat operationem chirurgicam, & artificium ſectione calculum removendi e corpore; hoc vero artificem ipſum, ſive Chirurgum. De hoc artificio vide Paræum, Aquapendentem, Hildanum, ec.

Litim id eſt, *filum* aliquoties complicatum, & omnino tractatum. Rul & Iohnſ.

Litos, λιτὸς, *lite*, λιτὴ, ſignificat ſimplex, tenue, minime operoſum aut elaboratum. Ita compoſitiones *Diamoron* & *Diacodion* vocantur λιταὶ, apud Galen. *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 3. & *l.* 1. *c.* 2. Junge Foeſ. *Oec. p.* 387.

Litra, λίτρα, vide *Libra*.

Litron, λίτρον, idem quod νίτρον, vide *Nitrum*. Keuch. *ad Seren. p.* 97.

Litteriſtum, eſt nomen febris certæ, & remedii.

medii contra illam apud Paracelſ. *in Theoric. figuris Univerſal. morbor. Tab.* 9.

Littus, *littoralis*, αἰγιαλὸς, αἰγιάλιος, αἰγιαλίτης, quid ſignificet, ex aliis Lexicis notum eſt. De piſcibus *littoralibus*, teſtatur Galen. *l. de bon. & mal. ſucc. c.* 3. eſſe mediæ facultatis inter tenuis & craſſi ſucci cibos.

* *Litus*, κατάχρισις, inunctio, quæ ex materia pingui, chyloſa, medulloſa, compacta corpori fit. Vide *Illitio*.

Lividus, πελιδνὸς, dicitur color inter plane nigrum & rubrum, aut aliquem alium ex floridis medius. Fit autem talis color vel ex ipſis floridis in nigrum abeuntibus, vel ex nigro in album cedente, ut apparet in ſuppurationibus, in quibus, quod nigrum erat, *liveſcere* incipit, & ex *livido* ad colorem ignis tendere, & paulatim candidius fieri, proxime accedit ad fuſcum. Contrahitur in corporibus vivis a ſanguinis & caloris nativi defectu. Frigus enim *lividum* & nigrum colorem inducit. Deſignat & aliquando humorem prava qualitate præditum, veluti viridis, uti ruber ſanguinis copiam. Græcum vocab. legitur apud Hippocr. 1. *progn. t.* 22. 2. *progn. t.* 8. 9. Aliquando etiam legitur πέλιος, vel πελιός, 1. *progn. t.* 7. 10. 12. *Lividus* quoque eſt epitheton Muſculi ad femoris internum latus tendine ſuo inſertus. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 11. *p.* 580.

Livor, vocatur πελίωμα, apud Hippocr. *Coac. t.* 409. *l.* 6. *Epid. ſect. VIII.* 63. Jung. Foeſ. *p.* 491. Dieter. *n.* 666. *Livor* etiam haud raro ſumitur pro *Invidia*, quæ bonis alienis angitur, & per colorem lividum ſe prodit. Vide *Invidia*. Jul. Alex. *l.* 22. *Salubr. c.* 3.

Lixivium, κονία, vide *Conia*. Junge Rhod. in *Lex. Scrib. Lixivioſum Sal* eſt ſpecies *Salis Alcali*.

Lixivum, Oleum ſponte fluens, non tortivum, ita & muſtum. Jo. Ruell. *in nomencl. rei veter.*

Lixus, id eſt *coctus*, idem fere quod *Elixus*, ἑψητός. *Lixa* caro apud exercitum, vel *Elixa*, vulgus. J. Fr. Mirand. *lib.* 2. *de auro, c. 6. T. II. Theat. Ch. p.* 338.

Lobellus, eſt diminutivum Lobii, quo uſus eſt D. G. Bidloo, proceſſus quatuor cerebri *lobellos* vocans *Anat. Tab. IX. fig. I.*

Lobeomæ, λωβέομαι, pro λοβάομαι, ſignificat *dedecore afficior*, ludificor, aut damno afficior. Hipp. 2. *de artic. t.* 39.

Lobos, *lobus*, λοβός, gemina gaudet ſignificatione. Una eſt Botanica, quando ſignificat *ſiliquas*, vel legumina ſiliquoſa, quæ & *Dolichi*, *Phaſeoli* vocantur, Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 28. *l.* 2. *c.* 1. *l. de atten. vict. c.* 7. Hinc ἔλλοβα *ſiliquoſa* ſemina vocantur, *ibid.* Altera eſt Anatomica, quando dicitur vel de *extremitatibus aurium carnoſis*, ſive auriculæ externa extremitate, Ariſt. 1. *de hiſt. an. c.* 11. Linden. *Medic. Phyſiol. l.* 2. *c.* 11. §. 3. vel de *extremitatibus hepatis & pulmonis*, quibus illud ventriculum, hoc vero cor comprehendit & complectitur, inſtar *ſiliquæ*, Gal. *l.* 4. *de U. P. c.* 8. C. Hoffm. per ἀποχάσεις, alas & adnaſcentias expoſuit, *in com. ad Gal. de U. P. n.* 209. Ad Botanicam ſignificationem quoque pertinet, quando *lobi* dicuntur candidæ illæ particulæ in roſarum foliis, quibus calici adhærent infixa, alias *Ungues* dictæ, quæ etiam reſecantur. Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. Jul. Alexandr. *annot. ad h. l. p.* 812.

Localis, τοπικός, epitheton 1. motus animalis, de quo vide *latio motus*. 2. Medicamentorum, ubi late & ſtricte accipitur. Late pro medicamentis certæ parti corporis, vel membro affecto deſtinatis. Gal. *l.* 13. *M. M. c.* 22. Ita Gal. libros decem conſcripſit de medicamentis *localibus*, ſive κατὰ τόπους, ſecundum loca, id eſt, partes affectas diſtributis. Stricte vero pro medicamentis partibus externis deſtinatis ſumitur, quæ & *Topica* dicuntur. Foreſt. *lib.* 6. *Chirurg. Obſ.* 36. *Schol. Localis* Anatomia Paracelſ. dicitur ea, quæ adhibetur circa partes, ad differentiam *Anatomiæ Materialis*, quæ concernit humores & ſpiritus, & horum principia, Sulphur, Sal, Mercurium. *Paramir. l.* 1. *de origin. morb. ex trib. ſubſt. cap.* 6. *Localis* membrana appellatur Meninx cerebri tenuis, ſive pia mater, utpote cerebri locus proximus. Theoph. Protoſpatarius *l.* 4. *de H. C. F. c.* 5 *p. m.* 188.

Loch, idem, quod *linctus*. Dicitur & *lcoch*. Vide *Eclectos*. *Linctus*.

Lochia, λόχεια, λόχια, dicuntur omnia, quæ a puerpera poſt excluſum fœtum & ſecundinas exeunt, alias *Purgamenta* dicta. Hinc & Hipp. frequenter λοχείου κάθαρσις, *puerperii purgatio* nominatur *lib.* 1. *de morb. mul.* ſæpiſſime, quæ loca collegit Foeſ. *Oec. p.* 389. & Erotianus purgationem, quæ fit poſt partum, deſcribit. Sunt autem revera τὰ καταμήνια, ſive ſanguinis menſtrui retenti tempore conceptionis reliquiæ, a quibus ſola ratione differunt, quod hæc ante partum, illa poſt partum ſic appellentur, Gal. *l. de atra bile, cap.* 8. Lang. *l.* 2. *ep.* 8. Horum retentio cauſſa variorum morborum & ſymptomatum. Hildan. *Cent.* 5. *Obſ.* 42. *ſeqq.*

(Π) *Lochirrhæa*, eſt lochiorum alborum nimius fluxus puerperam debilitans. Sag.

Loculamentum dicitur *ſeminum involucrum*, quod veluti parva capſula illa includit. Schroder. *l.* 1. *cap.* 2. Græce dici poſſet λοβίον, vel λοβός.

Locus, τόπος, non Phyſice, ſed Medice accepto vocabulo ſignificat *membrum* vel *partem corporis*, ſecundum vel præter naturam affectam. Ita Hipp. libellum de *locis in homine*, Galen. libros ſex de *locis affectis* conſcripſerunt, quos & alii imitati ſunt. Inter recentiores C. Hoffmann. de *locis affectis* libellum edidit. Uſus eſt & hoc vocabulo Hippocr. in aliis ſcriptis, v. gr. 1. *aph.* 21. ubi χωρία in Græco habetur, 2. *aph.* 46. Dieter. *n.* 835. 938. *lib. de flatib. IV.* 1. 2. & 4. *de R. V. I. A. t.* 27. Junge Foeſ. *pag.* 620. Specialiter *locus* & *loci* uſurpantur de *partibus generationi inſervientibus in ſexu muliebri*, uti patet ex Scribon. *n.* 156. Junge Rhod. *in not. p.* 230. Seren. Sammonic. *c.* 37. Vide Keuchen. *in not. p.* 237. Bartholin. *l.* 1. *Anat. cap.* 28. Alias in Macrocoſmo *locus* quoque idem quod *Regio*, vel *pars regionis*. Vide *Chora*. *Locus Pharmaceuticus* eſt vel natalis medicamentorum, vel progreſſionis, vel præparationis, vel aſſervationis, Schroder. *l.* 1. *c.* 13. 22. 28. *Loci Chymici* dicuntur *Fornaces* & *Vaſa*. *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 206. In ſpecie in artificio Lapidis Philoſophici *locus ſeminis* vocatur *Ovum vitreum*, id eſt Vaſculum ad ovi figuram conflatum. *Vol. IV. p.* 403.

Locuſta, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat inſectum alatum, & non alatum diverſæ ſpeciei & formæ, quarum *locuſtarum* hiſtoriam, noxam, & uſum prolixe expoſuit Aldrov. *l.* 4. *de Inſect. c.* 1. *ſeqq.* Huc pertinent Obſervationes de *locuſtarum* copia peſtem præcedente, Foreſt. *l.* 6. *Obſ.* 9. *Schol.* Lang. 1. *ep.* 81. Gr. dicitur ἀκρίς, κώρνωψ, πάρνωψ. Rul. deſcripſit: *Locuſta* eſt inſectum infirmis pennis alatum, ab uredine locorum dicta ἀκρίς, μάζαξ &c. Vel ſignificat animalis marini cruſtati genus, quod alias κάραβος vocatur, cujus deſcriptionem & uſum in cibis & Medicina tradidit Aldrov. *l.* 2. *de Cruſtatis cap.* 2. Aliam tamen *locuſtæ marinæ* effigiem exhibet C. Hoffmann. *comm. in Galen. de U. P. n.* 434. *Locuſtæ Sambuci* ſunt germina illa laxantia, vel potius purgantia. *Paragrani Tract.* 3. *de Alchimia*. *Locuſtæ* quoque ab eodem vocantur extremitates membrorum, *l. de ulcerib. & apoſtem. cap.* 3. & *cap.* 35. *Locuſtæ menſtrui* dicuntur eſſe in mammillis, *d. l.* Remedium quoque aliquod ſpecificum contra paralyſin & morbos ſpaſmodicos bilioſos Idem appellavit *locuſtas Martis*. De *Apocryphis ad vulnera.*

Locutio, *Loquela*, λαλιά, διάλεξις, idem quod *Sermo*. Vide *Lalia*. *Locutio* actio linguæ dicitur, Gal. *l.* 1. *meth. med c.* 6. *in princ.* De *loquela* amiſſa a variolis & reſtituta vide Hildan. *Centur.* 6. *Obſ.* 14. Vide *Sermo*.

Loemodes, λοιμώδης, id eſt *peſtilens*. Epitheton vel morbi, & ita idem, quod Peſtis λοιμός, Dieter. *iatr. p.* 850. vel febrium, quæ *febres peſtilentes* ab ipſa peſte in hoc differunt, (quamvis ſæpiſſime confundantur,) quod *in febribus peſtilentibus* manifeſte adhuc fermentatio ſanguinis vitioſa concurrat, quemadmodum hoc egregie demonſtravit Willis. *d. l. cap.* 14. Non igitur accurate ſcripſit Gorræus, quod *febris peſtilens* nihil aliud ſit, quam ipſa peſtilentia.

Lœmos, λοιμὸν, *Peſtem*, *Peſtilentiam*, ſignificat, morbum epidemicum, maligniſſimum, & omnium pernicioſiſſimum, cujus deſcriptionem generalem vix dare licet, propter ſummam varietatem ſymptomatum, & latentem cauſarum indolem & diſpoſitionem. Quatenus a febre peſtilente diſtinguitur, ita memoriæ & doctrinæ gratia deſcribi poterit: *Peſtis* eſt intemperies univerſalis, toto genere maligna, contagioſiſſima, epidemica, cum omnis generis graviſſimorum ſymptomatum congerie, præſentiſſimoque vitæ diſcrimine, proveniens a maſſæ ſanguineæ & liquoris animalis per contagioſum quoddam & deleterium miaſma ſubita corruptione, congelatione, coagulatione, fixatione, putrefactione, & interdum totali mortificatione. Plura videantur de hoc morbo apud Practicos, quorum innumera proſtant ſcripta. Nobis libet allegare ex recentioribus Th. Willis, *de febrib. c.* 12. 13. Gr. dicitur etiam λοιμὴν, quod vocab. Hippocr. tranſtulit ad juvenilem imperitiam in arte medica, vocans *juvenilem peſtilentiam*, in *Præc. X.* 4. Foeſ. *p.* 288.

Lœmotomia, λοιμοτομία, hoc eſt *exciſio peſtis*, refert inter πειρατήεια ἀνήκιςα Georg. Thomſon *in præfat.*

Logaporum oleum eſt oleum e Lacertis paratum, cujus meminit Oliger Jacobæus *Obſerv. de Ranis ac Lacertis c.* 4. *p.* 136. & deſcriptio extat apud Scultet. *Armament. Chirurg. P. II. Obſ. XXXIX. vel in edit. Amſtelodam. Obſerv. XXXI.*

Logas, λογάς, vocatur *album oculi*, quod & alio nomine σφενδόνη & κυκλώπιον appellatur. Gorr.

Logiatros, λογίατρος, dicitur *Medicus ineptus* in obeundis operibus, Gal. 1. *in* 3. *Epid. t.* 29. *Verbotenus Medicus*, qui ea neſcit, quæ nemo e vulgo ignorat, *l.* 8. *meth. med. cap.* 6. *in fin.*

In

in artis operibus non verſatus, *cap.* 2. *de nat. hum. t.* 16. Sermone Medicus, Lind. *Ex. XIV.* §. 16.

Logicus, λογικός, id eſt *rationalis*. *Logicus* vel *Logica* dicitur de ſecta certa Medicinæ & ejus cultoribus; ubi quidem Gal. ſibimetipſi non conſentit. Interdum enim *Logicum*, *Methodicum* & *Dogmaticum* pro uno eodemque habet, *l.* 3. *meth. med. c.* 1. Interdum vero diſtinguit, & *Logicos* ſaltem convenire ſtatuit cum *Dogmaticis*, *de ſubfig. Empir. c.* 1. & 2. quæ acceptio etiam accuratior habenda & ab aliis quoque approbata. Gorr. Vide *Dogma*. Ita vero dicuntur *Logici Medici*, qui ratione & experientia nixi artem exercent feliciter *Logicæ* alias *quæſtiones* Gal. dicuntur λογικαὶ ζητήσεις, quæ uſum artis tranſcendunt, *l.* 3. *de L. A. c.* 1. minus neceſſariæ; utpote ad curationem inutiles, non tamen omnino ſpernendæ, J. Alex. *not. ad Gal. l.* 14. *meth. med. c.* 19. *p.* 562.

Logiſmos, λογισμὸς, idem quod λόγος, i. e. *ratiocinatio*, ſive actus ſecundus animæ rationalis in homine; de quo legi poterit Willis. *tr. An. Brut. P.* 1. *c.* 7. Λογισμὸς, *ratiocinatio*, ab Hipp. deſcribitur, quod ſit memoria componens ea, quæ per ſenſum ſunt percepta, *Præcept. I.* 8. Apud eundem cauſſæ abditæ dicuntur κατὰ λογισμὸς, quæ ſola *ratiocinatione* inveſtigantur & deprehenduntur, 4. *de R. V. I. A. t.* 55. Gal. *in c. ad h. l.* Ita & κατὰ λόγον facere ſignificat, quando Medicus ex certa rerum notitia depromptæ indicationi innixus præſtat & applicat agenda, ex Hipp. 2. *aph.* 52. Lind. *Ex. VII.* §. 31. Λογισμοὶ etiam in ægris dicuntur *ratiocinationes*, vel mentis agitationes, quæ animo obverſantur, ſed turbatæ, *ſ.* 1. *Epid. ægr.* 8. Junge Foeſ. *p.* 388.

Logodiarrhœa, λογοδιάρροια, *profluvium ſermonis*, per elegantiſſimam Metaphoram, & opponitur τῇ βραχυλογίᾳ, *brevitati ſermonis*. Illa laborat Galenus, hanc calluit Hipp. judice Lind. *Ex. XVI.* §. 240.

Logos, λόγος, *Ratio*, *ſermo*. Vide *Logiſmos*, *Lalia*. Junge Dieter. *n.* 507.

Logoſophia, λογοσοφία, id eſt commentitia & *imaginaria ſapientia*, de qua conqueritur idem hiſce temporibus, opponens τῇ σοφολογίᾳ veterum *Ex. VII.* §. 1.

Loligo, *Lolius*, τευθὸς τευθίς, nomen animalis marini ſive pelagii mollis, utriuſque ſexus. *Majoris* & *minoris* deſcriptionem cum uſu vide prolixe apud Aldrov. *l.* 1. *de mollib. c.* 6. Meminit & Lind. *Ex. V.* §. 39.

Lolius, τευθὸς, vide *Loligo*.

Lomentum, ἐρεγμὸς, idem quod *farina fabarum*, præſertim Ægyptiarum. Scrib. *n.* 159. Rhod. *in Not. ad h. l. p.* 232. & *in Lex. Scribon.* Foreſt. *l.* 26. *Obſ.* 7. *in Schol. l.* 27. *Obſ.* 8. *in Schol.*

Longaon, *longanon*, dicitur *Inteſtinum rectum*. Caſtell. Parac. *l.* 2. *de Tart. Tr.* 1. *c.* 4. *in Expl.* Barthol. *l.* 1. *An. c.* 11.

Longævus, πολυχρόνιος, μακροχρόνιος, quid ſignificet, notum eſt. Dicitur enim de temporis multitudine, vel longitudine ratione ætatis. *Longævitatis* cauſſa conſiſtit in temperamento humido & moderate calido. Gal. *l.* 6. *de ſan. tu. c.* 3. *circa fin.* Exempla *longævitatis* recentiora vide *in Eph. Nat. Cur. A. III. Obſ.* 163. De *longævitate* in antiquiſſimis temporibus diſſerit Lang. *l.* 1. *ep.* 79. De *longævitate* ad annos CXX. protrahenda librum ſcriptum Thom. Philologus, quo etiam collimavit Claud. Deodatus *in Pantheo ſuo Hygiaſtico*.

Longurius dicitur Ambr. Paræo, fruſtum ferreum, quod ignitum æſtuario inditur, *l.* 15. *Chirurg. c.* 13. Vide ſupra *Æſtuarium*.

Longus, μακρὸς, *longitudo*, μακρότης, μῆκος, fere ſæpius in Medicina de tempore, quam de corporis continua quantitate & menſura uſurpari ſolet. Ita *Medicina* dicitur ars *longa*, 1. *aph.* 1. *Morbi longitudo* legitur 2. *aph.* 28. 4. *aph.* 36. 51. *Coac. t.* 67. Junge Dieter. *n.* 511. 550. *Longus pulſus* videtur differentia eſſe imaginaria apud Galen. *de pulſ. ad tyron. c.* 2. Sutura ſagittalis vocatur Gal. κατὰ μῆκος εὐθεῖα, ſecundum *longitudinem* recta, aliquoties *l. de oſſib. c.* 1. quam inepte Caſtellus *longitudinalem* vocavit. Muſculi etiam diverſi in corpore humano epitheto hoc cognominantur ab Anatomicis, v. g. *longus* Capitis, Dorſi, Cubiti, *longiſſimus* Dorſi, de quibus vide inter alios Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 5. 6. 7. 8.

* *Looch*, ſunt quædam medicamenta, quæ in officinis proſtant, ad lambitiva cibi ut oportet, facienda. Rariſſimus tamen eſt eorundem uſus. Niſi enim recenter illa fiant, rancida evadunt, & ſtimulando tuſſim, difficultatem reſpirationis adaugent.

Lopa denotat ſquamam, vel ſcoriam metalli alicujus, & legitur in deſcriptione alicujus fortius adſtringentis medicamenti: *lopa* ferri apud Albin. Botton. *de morb. mul. l.* 1. *c.* 54. An fortaſſis coincidit cum vocab. *loppa*, de quo paulo poſt. Deſumptum etiam videtur a Græco λέπος, vel λοπός, de quibus ſuo loco.

Lophadia, *lophia*, λοφαδία, λοφία, vocatur prima dorſi vertebra, quæ & αὐχένια. Gorr.

in def. Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 33.

Lophao, λωφάω, ſignificat *remiſſionem*, laxamentum *capio*, quieſco, ceſſo. Uſurpatur de morbis remittentibus apud Hippocr. *l. de int. aff.* LII. 14. *l. de affect.* XXX. 6. *l.* 2. *de morb. mul.* XI. 37. *l.* 4. *de R. V. I. A. t.* 39. Deſumpta eſt metaphora a jumentis, quando jugum de cervice removetur. *Cervix* enim λόφος vocatur. Junge Foeſ. *p.* 392. Cur vero *o μικρὸν* in *ω μέγα* mutatum ſit, Criticis inquirendum relinquimus.

Lophos, λόφος, vide *Criſta*.

Lopimos, λόπιμος, dicitur de fructibus caſtanearum, glandium & ſimilibus, ideo, *quod poſſint decorticari*. Λοπίζω enim *decortico* ſignificat. Idem quod λεπίζω, & λόπισμα, *putamen*. Gal. *l.* 2. *de Al. fac. c.* 38.

Lopos, λοπὸς, idem, quod λέπος, *corticem* ſignificat. Apud Hipp vero ita vocatur *corii pars durior* & denſior. Tergus, teſte Gal. 2. *de art. t.* 28. 47. *Mochlic.* I. 2. Denotat quoque apud eundem *ſquamam*, *l.* 2. *Epid. ſect.* I. 49 Vide Foeſ. *p.* 388.

Loppa, terminus Spagyricus ad cæmentationis artificium pertinens, eſtque nihil aliud, quam maſſa illa metallica, quæ reſultat e calcinatione cæmentatoria, ſive cum regulo, ſive abſque illo. Vide *Th. Chym. Vol.* L. 9. 548. *ſeqq.*

Loquacitas, μακρολογία, idem quod *Garrulitas*. Meminit Gal. *l.* 2. *de diff. reſp. c.* 11. ubi idem eſt, quod λογοδιάρροια.

Loquela, λαλιά, vide *Locutio*.

Lora, δευτέρια, θάμνα, *Thamna*, vinum ſecundarium, & viliſſimum pro familia, indignum vini nomine, paratum ex acinorum folliculis expreſſis in dolia conjectis, quibus aqua affunditur. Lind. *Exerc.* X §. 183. 196. 200. Vide *Deuteria*. Vocatur & diminutive *Loriola*.

Lorcha eſt tota locuſtarum dulcedo uſque ad centrum ſubſtantiæ, id eſt germinnm arboreorum, ſive extremitatum. Paracelſ. *de melle c.* 2. Rul. & Iohnſ.

Lordos, λορδὸς, *lordoſis*, λόρδωσις, λόρδωμα, dicitur de ſpinæ dorſalis vitio, quando in partem anteriorem inclinat, aut recurvatur. Latine *Repandum* dicitur, *Recurvatio*. Frequenter occurrit in Hipp. 2. *de fract. t.* 62. 3. *de art. t.* 8 45. 51. 52. *Moclich* XXII. 10 Gal. *com.* 4. *aph.* 35. & 3. *de art. t.* 2. Plura loca vide in Foeſ. *Oecon. p.* 388. Pertinent vel ad morbos in ſitu vitiato, vel etiam in figura vitiata. Hunc affectum non in ipſo dorſo, verum in baſi ultima dorſi quærendum eſſe exiſtimat D. Wedel. *Patholog. dogm. ſect.* 1. *c.* 5. *p.* 51. 52. & centrum gravitatis corporis eſſe vitiatum ob vitium circa diametrum & baſin molis totius ſtatuit.

Lorica vocatur Chymicis maſſa tenax, nec nimis dura ex vitro, fragmentis crucibulorum pulveriſatis & cum luto figulino mixtis & aqua calida, quæ inducitur retortis aliiſque vaſis, ut muniantur, Morley *Collect. Chymic Leidenſ. cap.* 229. Modus hic muniendi ibidem dicitur *loricatio*.

Lorinde eſt aquarum commotio cum concentus reſonantia, mutationis indicium, ut alterationis in firmamento. Per Metaphoram Parac. *Lorinde Matricis* vocatur Epilepſia uterina, vel *convulſivus uteri motus*, *ibid.*

Lorrhet Paracelſo dici Spiritum Terebinthinæ legitur apud Beguinum *in Tyrocin. Chym.* ubi etiam ejus deſcriptio habetur, *l.* 2. *c.* 4.

Lorum, ἱμὰς, vide *Himas*. Pertinet etiam ad materiam chirurgicam. Ita Petr. Caſtellus *lorum urinarium* adhibuit, palmi longitudine, e corio rubro Turcico tenuiſſime ſecto atque humectato, deinde circumvoluto tabellula impoſita rotundum factum, teſte Rhod. *ad Scribon. num.* 180. *p.* 267. Imo & inter Pharmaceutica. Nam *d. l.* mentio fit *lori vomitorii*, quod fuit corrigia a coriariis nautea herba tractata, quæ in os demiſſa tetro ſapore vomitum ciebat. An vero per *Nauteam herbam* Bryonia alba, vel nigra, intelligi debeat, vide pluribus *ibidem in d. Notis* Rhodii.

Lorus, i. e. *Mercurius*. Rul. & Iohnſ.

Lot, i. e. *urina*. Iidem.

Lotio, λουτρὸν, idem quod *lavatio*. Vide *lavatio*. *Balneum*. Particulares *lotiones* ſunt capitis, manuum ac pedum, quæ etiam diverſimode ad valetudinem tuendam faciunt & commendantur. *Lotio* quoque tribuitur pani, unde *lotus panis*, i. e. liquore imbutus & madefactus, de quo vide Mercurial. *l.* 6. *V. L. c.* 17. Sylvatic. *controv.* 6. citante Moræo *ad Schol. Salernit. p.* 298 *Lotio* medicamentis etiam competit, quæ *lavantur*, ſi foris re aliqua ſunt contaminata. Weker. *Ant. Gen. l.* 3. *c.* 30. Unde *lota medicamenta* vocantur, præſertim metallica; quæ dicuntur πλυθέντα vel πεπλυμένα, Gal *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 1.

Lotium, οὖρον, vide *Urina*.

Lotura, πλῦμα, vide *Plyma*.

(N) *Loxarthrus*, eſt oſſium articulatorum ſitus relativus in alienum conſtanter mutatus. ſeu obliquitas reſpectiva perſiſtens citra exanthrema & ſpaſmum. Sag.

Loxia,

Loxia, λοξία, nomen avis, quæ & *Curviroſtra* vocatur, cujus deſcriptionem & uſum exhibet Aldrov. *l.* 12. *Ornithol. c.* 47. Sunt etiam, qui aquam, e qua potavit *Loxia*, item ſtercus, contra epilepſiam hodieque commendant.

Loxos, λοξὸς, ſignificat *obliquum*, & in ſpecie medium eſt inter rectum & tranſverſum. Galen. uſus eſt de frictionibus, *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 3. λοξότης, obliquitas, dicitur de ſepto tranverſo. Gal. *l.* 1. *de mot. muſc. cap.* 8.

Lozonga, idem quod *Morſulus*, nomen formæ medicamentorum. Vide *Morſulus*. Schroder. *l.* 1. *c.* 3.

Luban, *luben*, idem quod *Olibanum*. Vide *Thus*. Rul.

* *Lubricantia*, ἐκκοπρωτικὰ, ſunt medicamenta quæ parietes inteſtinorum lubricos, ſeu læves faciunt, ut quæ in iis continentur, fæces facile excernantur.

Lubricitas, ὄλισθος, *Lubricans*, ὀλισθαίνων, *Lubricus*, ὀλισθηρὸς, dicitur de alimentis & medicamentis, ob humiditatem materialem facile tranſeuntibus, & virtutem laxandi, vel ſolvendi habentibus, Galen. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 1. Ita ptiſana dicitur ὀλισθηροτάτη, i. e. *lubriciſſima*, Hipp. 1. *de D. V. I. A. t.* 29. 30. & de oxymelite, quod *lubricitatem* facit in faucibus, *ibid. ſ.* 3. *t.* 26. Alias ὄλισθος, ὀλίσθημα, *luxationem* articulorum quoque ſignificat, quando ſede ſua prolabuntur, & ὀλισθαίνειν, *luxari*, excidere ſuo loco, apud Hipp. 1. *de artic. t.* 1. 2. *de fract. t.* 39. *&* *ſ.* 3. *t.* 51. Gal. *in comm. ad hos textus*, & *in Defin. Hipp. in Mochlic.* X. 1. 10. Differt ἀπὸ τῦ διακινήματος, quod hoc ſignificet aliqualem *emotionem* oſſis articuli; illud vero luxationem & integram elapſionem. Vide *Diacinema*. Junge Foeſ. *p.* 451. *Cura Lubrica* Paracelſo dicitur ea, quæ competit ulceribus, puſtulis, variolis, in quibus prædominatur excrementum lubricum, *l.* 5. *de curat. morb. Gall. c.* 1.

Lucanus, idem quod *Scarabæus cornutus*, *Scarabelaphus*, Gr. κάραβος, Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *num.* 114. Vide *Carabos*.

Lucidus, διαφανὴς, idem quod *pellucidus*, *tranſparens*. Vide *Diaphanes*. *Lucida urina* Paracelſo dicitur ad manum diaphana, verum non procul, vel in diſtans, *l.* 2. *de urin. judic. c.* 2. *& alibi*.

Lucius, λύκος, λύκιος, nomen piſcis, quaſi *Lupius* dicti, fluviatilis, voraciſſimi, ita ut pernicies piſcium in piſcinis & prædator vocetur a Jul. Alex. *l.* 14. *Sol. c.* 5. cujus hiſtoriam, uſumque in cibis & Medicina atque vires vide apud Aldrov. *l.* 5. *de Piſc. cap.* 39. Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 82. Jul. Alex. *d. l.* Lind. *Ex. XI.* §. 88. *ſeqq. multis*. Rolfink. *O. & M. Med. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 63. *& l.* 14. *ſ.* 1. *c.* 12. *Lucillus* diminutivum eſt *Lucii*.

Lucta, πάλαισμα, πάλη, *certamen*, præſertim inter duos ſignificat, & pertinet ad exercitia corporis fortiora; conſiſtens in premendo potiſſimum, & retinendo, vel continendo, Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 2. *de ſan. tu. T. II. p.* 392. *Ars luctatoria*, παλαιςρικὴ, cujus ſpecies eſt καβαλλικὴ, ad Gymnaſticam refertur, *ad Thraſybul. c.* 45. Per translationem quoque *lucta* vocatur motus inteſtinus portionum activarum & paſſivarum in fermentatione, quemadmodum deſcribitur a Willis. *de ferment. c.* 2. Kergero & aliis. *Luctæ* quoque nomine haud raro venit conatus flammæ vitalis, ſive caloris nativi adverſus cauſſam vel materiam morbificam, qui conatus potiſſimum in ſtatu vel vigore morborum, præſertim acutorum, animadvertitur.

Luctuoſus, κλαυθμώδης, vide *Clauthmerizo*. 6. *aph.* 54. Dieter. *n.* 566.

Lucubratio, ἡ πρὸς φῶς διαπόνησις, ſignificat proprie laborem vel antelucanum, vel nocturnum. Unde *lucubrationes* in *diurnas* & *nocturnas* diſtinguuntur, quarum hæ vitandæ, ceu noxiæ; illæ quoque ſi nimiæ fuerint, intermittendæ, Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 111. *& l.* 14. *ſ.* 3. *c.* 20. Dieter. *Iatr. p.* 87. *ſeq.* Alias *lucubrationes* quoque ponuntur pro ſcriptis Gr. πραγματείαι dictis, Galen. 2. *in l.* 3. *Epid. t.* 4.

Lucumoriana dormitio dicitur Somnus præternaturalis per aliquot dies durans, denominatione deſumpta a fabuloſa *lucumorianæ* gentis hiemati one inter mucum & nives per ſemeſtre circiter durante, de quo ſomno p. n. videantur obſervationes apud Bonet. *Med. Septentr. l.* 1. *ſect.* 11. *c.* 1. *p.* 96. *ſeqq.*

Ludus, παίγμα, παιγνίον, quid ſignificat, jam jam ante conſtat. Pertinet in foro medico ad exercitia corporis, cum animi recreatione conjuncta. Vide *Dogmat. Noſtra Med. Gen. P. V. cap.* 5. *d.* 5. *pag.* 637. *ſeq.* Aliquando *ludere* ſtrictius ſumitur pro operam veneri dare, ἀφροδισιάζειν, teſte Linden. *Ex. VI.* §. 48. *Ludus Paracelſo*, Helmontioque dicitur lapis peculiaris & arcanum contra calculum remedium, ita dictus a forma tali, teſſeræ vel cubi, quâ ſemper reperitur erutus. Legatur Paracelſi *de morbis ex Tartaro Tract.* 2. *c.* 1. Helmont. *de Lithiaſi c.* 7. *n.* 21. *ſeqq.* quamvis hic *d. l.* §. 23. hoc nomen etiam tribuatur ſpeciei Cal-

carii lapidis, ad littora Scheldæ fluvii reperibilis, *Theatr. Chym. Vol. VI. p.* 454. Ruland. & Iohnſ. reſtrinxerunt ad lapidem humanum e veſica exciſum, *in Lex.* Bekerus ad omne ſedimentum tartareum, quod in urina ſubſidet & matulæ adhæreſcit, applicat, ejuſque uſum & facultates Medicas explicat. *Microcoſm. Medic. l.* 1. *c.* 6. *p. m.* 109. *ſeqq.*

Lues, aliquando accipitur latiſſime pro omnis generis *morbo*. Gr. πάθος, νόσημα. Interdum reſtringitur ad *morbos contagioſos* peſtilentes, & ita reſpondet Græco λοιμός. Aliquando vero ſtrictiſſime dicitur de *Morbo Gallico*, qui *Lues Gallica*, *Venerea* plerumque appellatur. Vide *Gallicus*. Græcis ignotus affectus. Poſſet autem haud inepte dici νόσημα ἀφροδισιασικὸν, vel ἀφροδίσιον. Dieter. *Iatr. p.* 274. *ſeqq.*

(II) *Lumbago*, dolor lumborum corporis erectionem impediens. Sauvag. Species rheumatiſmi apud Linnæum, qui in genere rheumatiſmum definit: cutis & muſculorum dolor.

Lumbalis, vel *Lumbaris*, *Arteria* & *Vena* dicitur Anatomicis, quæ ad regionem lumborum excurrit, Bartholin. *libell. I. Anat. c.* 8. *p.* 642. & *libell.* 2. *c.* 5. *p.* 656.

Lumbricales, Muſculi vocantur *Adducentes digitos* in manibus & pedibus, & opponuntur *Interoſſeis*. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 9. *p.* 577. & *c.* 14. *p.* 538.

Lumbricus, σκώληξ, idem quod *Vermis*. Vide *Helminthes*. *Lumbrici nitri*, inteſtina fimi, σκώληκες, a lubricitate dicti, vermes ſunt in fimo, vel terra reperti. Rul. & Iohnſ. vocantur *Lumbrici terreſtres*, item ἔντερα τῆς γῆς, *inteſtina terræ*, quorum uſus ſingularis in morbis nervoſarum partium commendatur. Schrod. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 108. Fr. Hoffmann. *in Clavi ad h. l.* alioſque. Meminit & Hippocr. *vermium ſtercorariorum*, qui σκώληκες κοπρίωνες vocantur, iiſque ſiccatis utitur ad uterum purulentum, *l. de ſuperfœtat. XIII.* 5. *Lumbrici* quoque in aquis putridis reperiuntur. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Lumbus, ὀσφὺς, ὀξύς, proprie dicitur pars totius ſpinæ infra dorſum quinque vertebris omnium craſſiſſimis, maximiſque compacta, inter dorſum & os ſacrum mediis; eſtque ea regio corporis, qua homines cinguntur. Meminit aliquoties Hipp. 3. *aph.* 13. 4. *aph.* 11. 5. *aph.* 69. *Lumbago* ὀσφύος ἄλγημα vocatur. Dieter. *num.* 630. Foeſ. *Oec. p.* 465. Linden. *Ex. VI.* §. 70. *ſeqq.* *Lumbi* libidinis ſedes quoque vocantur, teſte Keuchen. *not. ad Sammonic. p.* 183. Apri *lumbus* inter delicias eſculentas relatus. Mercur. *l.* 2. *V. L. c.* 22. De hoc nomine *lumbus* verſus ænigmaticos cum eorum expoſitione ad plumbum directa vide apud Libav. *Alchym. Pharmaceut. c.* 26.

Lumen, φῶς, αὐγή, quid ſit, ex Phyſicis conſtat. Vocatur & quandoque *Lux*. Refertur in ſpecie ad media in Chirurgia neceſſaria, & dividitur in duas ſpecies; *Naturale* & *Artificiale*, Hipp. 1. *de iis*, *q. in medic. f. t.* 8. Gal. *in comm. ad h. l.* *Theatr. Chym.* De *lumine* apud Spagyricos, vide *Theatr. Ch.*

Luminaris lapis dicitur Marcaſita, Pyrites. Vide *Marcaſita*.

Luna, σελήνη, proprie ſignificat Aſtrum reſpectu viſus noſtri magnum, inter Planetas infimum, & globo terreſtri proximum, de cujus ſingulari efficacia & regimine in inferiora prolixe diſſeruit Gal. *l.* 3. *de dieb. critic. c.* 2. *ſeq.* quod etiam non negavit Cl. Dn. Sturmius *in Scient. Coſmica P. Spec. Tab.* 3. cerebrum afficere, confirmare videtur *Epilepſia*, quæ propterea *morbus Lunaris*, & ægri illa correpti *Lunatici*, σεληνιακοί, aut σεληνιαζόμενοι vocantur, quod Epileptici ad mutationes *Lunares* acrioribus corripiantur paroxyſmis, teſte Dieter. *n.* 319. *p.* 453. De *Lunæ* viribus quoque vide Caſp. Rejes *Camp. El. q.* 75. Ab hac propria ſignificatione contigit, ut & ipſi dies appellati fuerint *Lunæ*, calculo facto a novilunio, ceu prima luna, ſeq. dies *ſecunda Luna*, & ſic deinceps. Ita apud Scrib. *n.* 12. legitur, *a prima Luna ad triceſimam*, i. e. per triginta dies, ad quem locum vide Rhod. *notas p.* 43. Chymicis vero & Spagyricis *Luna* ſignificat *Argentum*. Vide *Argentum*. *Luna compacta* eſt *argentum* fixum, vel aurum album, Rul. & Iohnſon. De *Luna hydragoga* Angeli Salæ, & ejus præparatione facillima vide in Morley *Coll. Chym. c.* 236. Boylei Luna Hydragoga deſcripta legitur in Iuncken. *Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 133. & *Lunæ Muſicæ p.* 134. Interdum quoque *Luna* myſtice vocatur *Marcaſita argentea* & eſſentia Biſmuthi, Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 14. *Mercurius* quoque *Philoſophorum Luna* dicitur, *cap.* 27. *alibique*.

Lunætria Hermeticis dicitur *Febris Hecticæ* ſpecies, quæ inter Lunæ periodum eſt curabilis. Dolæus *Encyclopæd. Med. l.* 4. *c.* 4. §. 5.

Lunaria, nomen eſt æquivocum. 1. Significat plantam, cujus deſcriptio apud rei herbariæ ſcriptores videatur. 2. Chymice notat aquam mercurialem, acetum philoſophorum, mercurium mineralem, aquam corroſivam, ſputum Lunæ, uti legitur in Anonymi tractatu

vernaculo de Boriza. *Boriza* enim Rabbi ſola impoſitum idem eſt, quod *Lunaria*.

Lunificus dicitur Spagyricis *Mercurius*, cum ad lapidem *argentificum* adhibetur. Libav. *Apoc. Herm. P. poſter. T. II. Oper. p.* 346. 347.

Luo, λύω, i. e. lavo. Vide *Lotio*.

Lupia vocatur tumor durus, glandulofus, qui alias *Glandula* Avicennæ, item *Nodus* vocatur, *Ganglio* valde ſimilis, haud dubie eandem cauſam cum ſcirrho obtinens; de quo affectu vid. Foreſt. *Chirurg. l.* 3. *Obſ.* 8. *Schol.* Jungatur M. A. Severin. *l. de abſceſſ. anom. c.* 14. ſpecialiter de *lupia palpebrarum*, *l.* 11. *Pract. Obſ.* 41. *Schol. in fin.* Jung. Walther. *Sylv. med. p.* 938. *Lupia* dicitur tumor in palpebrarum parte interna, & habetur pro ſpecie Nodi, & videtur nihil aliud eſſe, quam Grando, ſive Chalazion. Apud Guidonem vero Lupia dicitur tumor mollis & rotundus in juncturis & locis ſiccis, notante Ingraſſia *com. ad Avic. de Tum. p. n. p.* 367.

Lupinus, θέρμος, præter Botanicam ſignificationem etiam Medicis ſignificat ſpeciem ponderis, quamvis inter Auctores non conveniat; Sennert. per drachmam dimidiam expoſuit. Vid. *Inſtit. l.* 5. *part.* 3. *ſect.* 1. *c.* 3. qui ſumma induſtria & ſcito ordine ponderum nomina explicavit.

Lupus, λύκος, eſt vocabulum valde æquivocum. (1) Significat animal digitatum quadrupes, ferum, rapax, ovium hoſtis aliarumque pecudum, cujus hiſtoriam, & uſum medicum, ut & diverſas ſpecies *luporum*, vide ap. Aldrov. *l.* 1. *de Quadr. dig. vivip. cap.* 6. *ſeqq.* Junge Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 25. (2) *Lupus* nomen eſt piſcis marini, qui & Gr. λάβραξ, a voracitate, dicitur, cujus deſcriptionem, cum uſu in cibis & Medicina, tradit Idem *l.* 4. *de Piſc.* 2. (3) *Lupus* eſt phalangii vel aranei ſpecies, quæ muſcas perdit, eiſque paſcitur, corpus habens latum & volubile, partes circa collum inciſas, & tres oris eminentias, ex Aetio, Aldrov. *de Inſectis*, *l.* 5. *c.* 12. Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 12. *in Schol.* (4) Denique *Lupus* ſignificat ulcus malignum cancroſum, partes inferiores, præſertim crura infeſtans, celerrime proximas carnes depaſcens, & exedens, inſtar *lupi* famelici; eſtque e genere *phagadenarum*. Foreſt. *Chirurg. Obſ. l.* 3. *Obſ.* 7. *in Schol.* Dieter. *Iatr. p.* 387. (5) Tropice *Lupus* etiam vocatur *Antimonium*, quia in purificatione Auri cum Antimonio facta hoc per ſulphur ſuum rodens abſorbet & imbibit omnia heterogenea, tam metallica, quam non metallica, uti hoc norunt ipſi etiam Aurifabri.

Lurco, λίχνος, idem quod *Guloſus*, capacis gulæ homo, qui cum aviditate devorat, edit ſine fame, bibit ſine ſiti, ſuper crudo cibo crudum inædificat, & ita ſanitatem deſtruit. Dieter. *p.* 1006. Lind. *Ex. XI.* §. 128. Hinc & Clemens Alexandr. ſcribit, *Lurcones* nihil aliud eſſe, quam buccam & maxillam, teſte P. M. de Calderia *Tom. II. Oper. p.* 149. *B.*

Luridus, ὠχρὸς, & *Luror*, τὸ ὠχρὸν, colorem mixtum ex pallido & luteo ſignificat, vel ex candido & flavo, cujus deſcriptionem vide apud Gal. 2. *de R. V. I. A. t.* 22. Junge Foeſ. *Oeconom. pag.* 664. *Luror buxeus* dicitur Apulejo apud Lind. *Ex. IX.* §. 18.

Lus dicitur oſſiculum quoddam oſſi ſacro inferius ſubnexum. Legatur D. Daſſov. Prof. Witteberg. *tr. de Reſurrect. mortuor. cap.* 3. *p.* 26. *ſeqq.*

Luſcinia, ἀηδὼν, item *Philomela*, nomen aviculæ canoræ nobiliſſimæ, cujus hiſtoriam, uſumque in cibis, Medicina, & deliciis, prolixe deſcripſit Aldrov. *l.* 18. *Ornithol. c.* 2.

Luſcioſus, μύωψ, *Luſcioſitas*, μυωπία, dicitur de vitio oculorum, quando quis non niſi oculis propius admota videt, eademque prope oculis contingit & limis ſemicluſiſque aſpicit, etiamſi parva ſint; remota vero, quamvis magna videre non poteſt. Eſtque vitium ab imbecillitate congenita ſpirituum viſivorum, eamque ob cauſam incurabile. Differt a *Nyctalope*, νυκτάλωψ Græce, quippe qui non natura, ſed ex morbo talis evaſit. Caſtell. Gorr.

Luſtramentum, nihil aliud quam purgans, notante D. P. Ammann. *in Irenic. p.* 186. *ad l.* 3. §. 3. *Cornel. de ſicar. & venefic.*

Luſtum, dicitur pinguedo, *Cremor*, vel *Flos Lactis*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Lutatio eſt *oblinitio luto* facta in operationibus Pharmaceuticis & Chymicis neceſſaria. Vide *Lutum*. Fr. Hoffm. *in Clav. ad Schr. l.* 1. *c.* 14. *Lutatio* etiam vocatur nidificatio hirundinum. *Lutamentum* etiam inter remedia Topica ad varios morbos refertur ab Andr. Baccio *de Thermis & l.* 2. *cap.* 2. *cap.* 16. *p.* 115. uti & *Illutamentum* vocat. Differt a saburratione vel arenatione, de qua vide *Illutatio* & *Arenatio*.

Lutea, nomen aviculæ, quæ & *Cirlus* vocatur, cujus deſcriptionem cum uſu vide in Aldrov. *l.* 18. *Ornith. c.* 21.

Luteus, ξανθὸς, idem quod *Flavus*, colorem ſignificat rufum dilutiorem, qualis eſt vitello

tello ovi, propterea ovi *luteum* dicto. Vid. Rhod. *ad Scribon. n.* 215. Vide *Flavus*.

Lutigradus, item *luticalcus*, πηλοπάτης, aut πηλοβάτης, epitheton calceorum, vel ſoccorum, quibus commode per lutum tranſire licet. Hipp. 5. *de artic. t.* 13. Gal. *in comm.*

Lutra, ἐνυδρὺς, vel ἔνυδρις, animal dicitur quadrupes, *Caſtori* ſimile, quod nunc in terra, nunc in aquis degit. Ariſt. *l.* 8. *H. A. c.* 5. cujus deſcriptionem uſumque in cibo & Medicina tradit Aldrov. *l.* 2. *de Quadr. dig. vivip. c.* 13.

Lutron, λȣτρὸν, vide *Balneum*. Latine *Lavacrum*. Junge Diet. *n.* 508. Eſt etiam nomen medicamenti ophthalmici, quod ad Hermiam auctorem refertur, apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Lutum, πηλὸς, alias idem quod *cœnum* ſignificat. Apud Fallopium legitur in maſculino, *Lutus*, *l. de Therm. & aq. metall. c.* 16. Ita I. Cæſ. Claudin. *in appendice ad tract. de ingreſſu ad infirmos Sect.* 1. *p. m.* 393. *ſeqq. Luta medicata* deſcripſit per lutum, qui in fundo aquarum ferinarum ſ. metallicarum ſubſidet, ubi etiam eorum facultates & uſum tradidit. Porro in Medicina ſumitur pro certa materia & maſſa, ad oblinendum & obturandum vaſa figulina, vitrea & alia; & conficitur vel ex farina & aqua, vel ex calce viva & albumine ovorum, vel ex ſcobe martis, farina laterum cum oleo lini &c. Fr. Hoffm. antea *cit. loco*. Jungatur Rolfink. *Chymiæ l.* 2. *c.* 21. videatur & Iunken. *Lex. Chym. Pharm. P. I. p.* 135. *ſeq.* Per tranſlationem etiam dicitur de quibuſdam terris, v. g. *lutum ſigillatum* eſt *Terra ſigillata*, *lutum Armenicum* eſt *bolus*, &c. Rul. & Iohnſ. Ita quoque de excrementitiis craſſioribus humorum, v. g. *lutum Tartari* vocatur mucilago Tartarea, in urina notanda, Paracelſ. *in Fragm. Medic. ad Tom. III. referendis*. Hinc *lutoſa urina*, *lutoſus Tartarus*. *Ibid.* De *luto Hermali* & ejus uſu vide Falliop. *d. l.*

Lux, φῶς, vel idem quod *lumen*, vel hujus efficiens. Nam indifferenter ſumitur. *Lux*, ſi non omnis, certe potiſſima in Sole eſt, ceu *luminari* magno, quod præeſt diei, Lind. *Ex. XI.* §. 117.

Luxatio, ἔκπτωμα, ἐξάρθρωσις, ὄλισθος, ὀλίσθημα, dicitur oſſium articulatorum e propria ſede emotio, excidentia abſque fractura. Gal. *l. de fract.* 1. Vide *Ecptoma*, *Exarthroma*. Eſt morbus in ſitu, a cauſſa plerumque externa violenter agente proveniens. Videantur & ſcripta Chirurgica.

(II) *Luxatura*, vide *Luxatio*.

Luxuria, *luxus*, ſubſtant. *Luxuries*, ἀσέλγεια, ἀκράτεια, denotat omnem *intemperantiam* in cibo, potu, re geniali, ut & in aliis rebus non naturalibus; nec opus habet ulteriori declaratione. Alias etiam de excreſcentia carnis dicitur, quod ſit caro *luxurians*; & Blaſius Gingivarum *luxuriem* vocavit earum intumeſcentiam, *Med. Univ. p.* 301.

Luxus, adject. pro *luxatus*, ponitur apud Scrib. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.*

Luz, nomen oſſis, de quo tamen non certo conſtat, an de vertebra aliqua dorſi dicatur? an vero de oſſiculo aliquo pedis? *Eph. N. C. An. II. Obſ.* 53. *in Schol.*

Lycanthropia, λυκανθρωπία, item λυκάων κυνανθρωπία. Arabice *Catrab*, *Cutubut*, Latine *Lupina*, vel *Canina inſania* dicitur, juxta pleroſque Medicos ſpecies quædam *Melancholiæ*, qua ægri noctu domo egreſſi, urbem circumeunt, quadrupedum more incedentes, lupos imitantur ululantes, donec dies illuceſcat, defunctorum monumenta quæritant, adaperiunt, cadaverum fruſta arripientes, fugiuntque die vivos homines, nocte inſequentes mortuos. Sunt autem eorum notæ: facies pallida, oculi ſicci & cavi, viſus hebes, lingua ſicciſſima, ſaliva in ore nulla, ſitis immodica, tibiæ perpetuo exulceratæ, propter frequentes caſus. Nonnulli etiam ut canes mordent, ex quo arbitror, morbum ipſum κυνανθρωπίαν vocatum fuiſſe veteribus. Hæc Caſtellus & Gorræus ex Aetio & Ægineta, *l.* 3. *c.* 16. Jung. Diet. *p.* 756. Cauſſa igitur hujus affectus ex deſcriptione *Melancholiæ* petenda erit, de qua infra ſuo loco. Quamvis vero dari hujuſmodi *Melancholicæ inſaniæ Lupinæ* ſpeciem, quam Gal. *l.* 3. *de fac. parab. n.* 233. λυκοκεφαλίαν, dolorem capitis lupinum appellaſſe videtur, nolimus inficiari; eſt tamen ſine dubio rariſſima. Frequentius vero ſumitur vocabulum hoc de imaginaria hominum in *lupos* converſione, qua hoc malo affecti ſe lupinam formam habere exiſtimant, Sennert. *l.* 2. *Inſtit. Med. part.* 3. *ſect.* 1. *c.* 7. & *Med. Pr. l.* 1. *part.* 2. *c.* 16.

Lycaon, λυκάων, idem quod λυκανθρωπία, Gorr. Ægin. *d. l.*

Lychnion, λυχνίον, nomen eſt medicamenti ad inunctionem oculorum, apud Gal. *l.* 4. *C. M. S. L. c.* 7.

Lychnomachæra, λυχνομάχαιρα, inſtrumentum dicitur, quod manubrio ſuo lychnum gerere poteſt, acie vero uſum cultri præbere. Caſp. Hoffmann. *comm. in Galen. LL. de U. P. n.* 248. *ſeq.*

Ly-

Lycium, λύκιον, dicitur ſuccus concretus, extractus ex arbore quadam ejuſdem nominis, Ericæ vel Tamariſci ſimili; cujus modum extrahendi deſcripſit Dioſcor. *l.* 1. *c.* 132. Weker. *Ant. Sp. l.* 1. *ſ.* 16. Meminit hujus aliquoties Gal. *l.* 7. *de S. Fac.* §. *h. tit. l.* 2. *de Antidot. c.* 15. ubi duplex conſtituit: *Pataricum* & *Indicum*, quod melius, *l.* 3. *C. M. S. L. c.* 1. ubi *Lycii ſpuma* legitur.

Lycoides, λυκοειδὴς, *lupo ſimilis*, dicitur affectus quidam, qui quibuſdam evenit, qui ſemen diutius præter naturam retinuerunt, quod veneni naturam induens in venis & arteriis, dum nequivit ejici, anginoſam generat affectionem in faucibus, & quandam quaſi ſuffocationem. Unde & *Lupus*, item *Strangulator*, vocatur. Caſtell. ex libro quodam ſpurio inter Galenicos relato *de ſpermate*.

Lycos, λῦκος, vide *Lupus*.

Lydius lapis, λύδιος λίθος, *Coticula*, *Lapis Heracleus*, χρυσίτις βάσανος, dicitur lapis, qui reperitur in flumine Tmolo, & alibi, cui aurum & argentum attritum colore examinatur. Hinc *judex auri* dicitur. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *p.* 353. *ſeqq.*

Lygiſmos, λυγισμὸς, dicitur *artuum contortio*, luxatio, confractio, a verbo λυγίζω, quod idem eſt ac στρέφω, κάμπτω, *torqueo*, flecto. Legitur apud Dioſc. *l.* 4. *c.* 107.

Lygmos, *lynx*, λυγμὸς, λύγξ, Latine *Singultus*. Communiter ſtatuitur, eſſe motum convulſivum ventriculi, quo conatur aliquid tunicis impactum quantitate, vel qualitate moleſtum expellere, Gal. *c.* 5. *aph.* 4. *c.* 6. *aph.* 39. *c.* 7. *aph.* 3. & *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 69. Quamvis vero nullum ſit dubium, *Singultum* eſſe motum convulſivum, merito tamen circa ſubjectum adhuc dubitari poteſt. Ita Fr. de le Boe Sylvius διαῤῥήδην negavit, ventriculi affectum eſſe, quin potius Diaphragmatis *l.* 1. *Pr. Med cap.* 23. §. 9. *ſeqq.* quæ ſententia & nobis verior videtur. Dolæus pro ſubjecto conjunxit ventriculum ſive ſtomachum ſecundum fibrillas ſuas & nervos, & tunicam cum diaphragmate communem. *Encyclopæd. l.* 3. *c.* 2. §. 2. *p.* 392. Quare talis deſcriptio inſtitui poterit: *Singultus* eſt motus convulſivus interpolatus diaphragmatis, in conſenſum trahens ventriculum & vicinas partes, proveniens ab humoribus, vel vaporibus, vel copia, vel qualitate acri peccantibus, & ad membranaceum diaphragmatis centrum, vel medium penetrantibus, ipſumque pungendo, vel rodendo, vel aggravando ad convulſivum illum motum irritantibus. Meminit aliquoties Hipp. hujus affectus in aphoriſmis, 6. *aph.* 13. 39. 7. *aph.* 3. 10. 17. Junge Dieter. *n.* 509. Placet nobis alias ingenua confeſſio Th. Sydenham *in Obſ. de morb. acut. ſect.* 1. *c.* 4. *pag.* 70. ſcribentis: Ingenue fateor, me mihimetipſi de *Singultus* cauſſa diſquirenti ſatisfacere non poſſe. *Singultuoſi* dicuntur, qui diu & frequenter ſingultiunt, Gr. λυγγώδεες, Hipp. *Coac. t.* 45. & *febres ſingultuoſæ*, πυρετοὶ λυγγώδεες, ἢ λυγμώδεες, quas frequens comitatur *ſingultus*, 4. *de R. V. I. A. t.* 69. 2. *de fract. t.* 23. *Mochlic. XVII.* 7. Jung. Foeſ. *p.* 390. Obſervatio *ſingultus* periodici admiranda extat *in Act. Haſn. Vol. I. Obſ.* 73.

Lyma, λῦμα, ſignificat *purgamentum*, ſordes, quæ vel abluendo deponuntur, vel etiam e ventre rejiciuntur. Occurrit apud Hipp. *l. de Gland. VIII.* 4. Erotian. *Onom. p.* 72. C.

Lyme, λύμη, ſignificat *noxam*, exitium. Quo vocabulo crebro uſus Hipp. 1. *de fract. t.* 13. *ſ.* 2. *t.* 22. Hinc verbum λυμαίνομαι, *noxam infero*, offendo, quod legitur 1. *de art. t.* 62. *ſ.* 3. *t.* 103. *l. de Epilepſ. XIII.* 13. Foeſ. *Oec. p.* 392.

Lympha, proprie notat *aquam fluentem*, ſive fluentum, Græc. νᾶμα. Hodieque vero vocabulum hoc in medicum translatum uſum frequentiſſimum; quamvis qualem humorem proprie ſignificet, non adeo planum ſit & explicitum. Hoc tamen elici poterit ex recentiorum ſcriptis, quod *Lympha* ſit liquor aqueus quidam, vel una cum ſanguine fluens, & ita idem quod ὀῤῥὸς, ſerum ſanguinis; vel una cum ſpiritibus animalibus in nervis moveatur, & ita liquoris nervoſi nomine venire poſſet; vel peculiaris quidam liquor in Glandulis conglobatis ſive elaboratus, ſive ſegregatus, & per peculiaria quoque vaſa *Lymphatica*, vel *Lymphæ ductus*, dicta fluens, quamvis & hæc ex Sylvii ſententia partim ex ſanguinis parte tenuiore, partim ex ſpiritibus animalibus fiat. Paucis: quia humores illi utiles, & ad vitam, nutritionem, ſenſum & motum ſunt ἠδεχφισμένοι, etiam vocab. *Lymphæ* diverſimode ſumi poterit. Videatur Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 14. *libell.* 1. *c.* 35. *in appendic.* 3. Charlton. *Oecon. Anim. Ex. IX. Sylv. Med. Pr. l.* 1. *c.* 49. *ſeqq.* Hemſterhuſ. *Meſſ. aurea*, & plures alii. Et ex noviſſimis D. D. Bohn. *Circul. Anat. Phyſiol. Prog. XIII.* D. Wedel. *Phyſiolog. c. II.* & alibi, quæ loca videantur in Indice D. D. Hoffmann. *in Not. ad Microcoſm. Horne p.* 114. *ſeq.* D. Chr. Gunther. Schelhammer. *Diſſert. Epiſtol. de Lymphæ ortu &c.* & plures alii. Ex conſtitutione præternaturali, ſive ratione quantitatis, quali-

tatis, motus & loci, varii oriuntur morbi, haud inepte *Lymphatici* dicendi. Unde jamdudum Serenus Sammonicus *Hydropem* vocavit *Lymphaticum Errorem*, ſpecialiter *Anaſarcam cap.* 28. Vide Keuchen. *in not. ad h: l. p.* 193.

Lymphæ ductus, *Lymphaticus*. Vide *Lympha.*

Lynceus, λυγκεῦς, Collyrii nomen, callos & cicatricem oculorum exterentis, viſumque exacuentis. Deſcriptio ejus habetur apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. Ægin. *l.* 7. *c.* 16. ex quo Galeni deſcriptio emendari debet. *Lyncei* quoque dicuntur homines admiranda viſus acie præditi, quales in Islandia eſſe, ex Borrichio refert Bonet. *Med. Septentr. l.* 1. *ſ.* 21. *cap.* 44. *p.* 250. *ſeq.* Fides ſit penes Auctores.

Lyngurion, λιγκύειον, item *Lyncurius*. Nonnulli plane idem ſignificari volunt, quod ſuccinum ἤλεκτρον. Multi tamen ex Arabibus videntur a ſuccino diſtinxiſſe. Quam ſententiam & Rulandus defendit, negans eſſe electrum, ſed potius eſſe *lapidem Lyncis*, qui fit ex urina lupi cervarii, ſive *Lyncis*, in ſylvis & montibus coagulata; & quidem e maſculorum urina ſulvum & igneum, e fœminarum candidum & languidiorem. Egeritur autem terra, quia beſtia hæc operit ſuam urinam, quod eam invideat uſui hominum, aut pudoris innati cauſſa; ſicuti videmus, alia animalia facere lupos, canes, catoſque, ex qua generatur calore *Lyncurius*, teſte Plin. *lib.* 37. *c.* 2. & 3. *l.* 8. *c.* 38. Et hoc voluit Rul. confirmare aliquo phænomeno, quod obſervaverit, in exitu veſicæ ſylveſtris porci, apri ſcil. nonnunquam etiam porci domeſtici caſtrati, reperiri lapidem coagulatum ex urina calore animalis, flavum & ſubpallidum, nonnunquam magnitudine fabæ, qui præſentiſſimum eſt remedium contra calculum veſicæ, quod per experientiam edoctus. Cur ergo urinæ *lyncis*, imo aliorum animalium, non coagulantur calore nativo & terræ? Verum Schroder. & Hoffmann. hoc, ceu fabuloſum, rejiciunt. Vide *Belenites*.

Lyngodes, λυγγώδης, *Singultuoſus*. Vide *Lygmos*.

Lynx, λύγξ, genit. λυγγὸς, ſignificat *Singultum*. Quod ſi vero in genit. λυγκὸς habuerit, denotat *Lupum cervarium*, animal quadrupes, ferum, maculis in pelle eleganter pictum, viſu acutiſſimo præditum, cujus deſcriptionem & uſum exhibet Aldrov. *lib.* 1. *de Quadr. digit. vivipar. c.* 3. Jung. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *num.* 26.

Lyo, λύω, *ſolvo*. Vide *Lyſis*.

Lype, λύπη, proprie ſignificat *triſtitiam*, vel *mœrorem*, *mœſtitiam*, & ita ægritudinem animi, ſive animi pathema & affectum, quando fit quaſi contractio animæ adverſans rationi, Linden. *Ex. XIII.* §. 110. *ſeqq.* Pertinet inter res non naturales, & cauſſas morborum procatarcticas, quatenus refrigerat; h. e. calorem vitalem debilitat. Opponitur vero λύπη, *triſtitia voluptati*, ſive τῇ ἡδονῇ, & eſt languor quidam animæ ingratus, ex opinione mali præſentis exortus, & quo ipſa commovetur ad ſe quaſi contrahendum, ut illud effugiat. Hinc ſpiritus intro revocantur, & ſanguis non ſatis agitatus lento motu cor pertranſit. Plures *Triſtitiæ* effectus & characteres vide apud Charlton. *Ex. VIII. Pathol.* §. 30. Willis. *An. Brut. P.* 1. *c.* 8. Jung. Rolfink. *Obſ. ac M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 105. & *de remediis l.* 14. *ſ.* 3. *c.* 11. Aliquando tamen etiam late ſumitur vocab. λύπη pro *Dolore* etiam corporis, & moleſtia, quæ alias ſtricte πόνος dici ſolet. Linden. *d. l.* §. 112.

Lypiria, vel *Lipyria*, vitioſe paſſim occurrit in ſcriptoribus Medicis pro Lipirias. Vide *Leipyrias*.

Lypros, λυπρὸς, dicitur de terra arida, gracili, ſicca, & ſolo ſterili. Gal. *in exeg. Dict. Hipp.* Sic & apud Theophraſt. arbores τὰ δένδρα dicuntur λυπρὰ, i. e. *triſtes*, ſteriles, quaſi λυπηρά. Foeſ. *p.* 392.

Lyra, λύρα, ſignificat inſtrumentum muſicum olim honeſtum, & in conviviis receptiſſimum, uti patet ex Gal. *l.* 1. *meth. med. cap.* 1. Deinde eſt nomen *piſcis marini*, rubri, capite magno oſſeo, cujus duæ habentur ſpecies, quarum hiſtoriam cum uſu lege in Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 7. Dicitur & *Gallus marinus*.

Lyſia, λύσια, idem forte, quod λύσις, ſolutio, ſed ſpeciatim Galen. *in exeg.* tribuitur ſolutioni, qua artus a ſe invicem ſoluti ſunt.

Lyſigyia, λυσιγύια, *membrorum diſſolutio* dicitur Hippoc. *l. de Loc. in hom. XXVIII.* 11.

Lyſiponion, λυσιπόνιον, eſt nomen medicamenti Acopi cujuſdam, cujus deſcriptio apud Ægin. *l.* 7. *c.* 19.

Lyſis, λύσις, dicitur *ſolutio*, a verbo λύω, *ſolvo*, reſolvo. Diverſis gaudet ſignificationibus pro varietate ſubjectorum, de quibus dicitur, v. g. de omni morborum remotione, Hippoc. *6. aph.* 21. *7. aph.* 29. ſive a natura contingat, ſive ab arte. Lind. *Ex. VII.* §. 60. Diet. *num.* 510. Vel opponitur Criſi, & ita eſt *Lenta morbi ceſſatio*, Gal. *l.* 1. *de Criſ. c.* 1. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 3. *ſ.* 2. *c.* 4. 6. Dogm. noſtr. Gen. *P.* 3. *c.* 6. *d.* 12. 442. *ſeq.* Vel ſignificat *evacuationem alvi* præſertim apud Latinos,

nos, ubi alvi ſolutio frequentiſſime occurrit. Vel dicitur de *frictione*, quatenus rarefacit, laxat, & ſolvit membranaceas partes, Hipp. 3. *de iis*, *q. in med. ſ. t.* 25. Gal. *l.* 2. *de ſan. tu. cap.* 3. Vel de vinculorum ſolutione, Hippocr. *ſ.* 1. *de fract. t.* 44. Vel de *fluxu menſium*, *l. de octimeſtri partu V.* 13. 15. Præternaturaliter ſumitur de *nervoſarum partium diſſolutione*, ceu cauſſa luxationis, Hippocr. *in Mochlic. XXIV.* 20. quamvis in Linden. νύσις legatur. Exponit quoque Gal. *in exeg. voc. Hippoc.* λύσιας, per intervalla, quibus articuli invicem disjunguntur & diſſolvuntur. Vide Foeſ. *pag.* 391. Vide *Solutio*.

Lyſiſomateo, λυσισωματέω, ſignificat *exoluto eſſe corpore & languido*. Hippocr. *lib.* 5. *Epid. XXXI.* 1. *l.* 7. *XLIV.* 1.

Lyſiteles, λυσιτελὴς, dicitur de remedio, quod perfecte tollit morbum. Linden. *Ex.XIII.* §. 541.

Lyſſa, λύσσα, λύττα, proprie dicitur *Rabies canum*, ſive furor ille, in quem diebus canicularibus maxime feruntur canes omnium animalium ferme ſoli, Galen. *l.* 6. *de L. A. c.*4. Verum lupos etiam eodem furore corripi experientia ante aliquot annos hic loci in diverſis exemplis nos docuit. Transfertur tamen ad hominum delirium furioſum, quando ex rabidi canis, vel lupi morſu mente alienantur, & graviter delirant, cum ſubſequente hydrophobia. Quale vero hoc miaſma ſit venenatum, non certo determinare licet. Videtur tamen conſiſtere in aciditate lenta ſalina vitioſa, & valde heterogenea. Vide *Hydrophobia*. De morſu canis rabidi ejuſque curatione ſcripſit quondam Opuſculum *Floridum* dictum Aſcanius Mancinellus Aglonenſis: verum acu rem, quod dicitur, haud tetigiſſe nobis videtur. Nonnulli exiſtimant, *vermiculum* quoque ſub canum lingua genitum vocari λύσσαν, λύτταν, ceu cauſſam *rabiei*. Verum Caſp. Rejes hunc vermem dari negat. Vide Aldrov. *de Inſect. l.* 6. *cap.* 3. Caſp. Rejes *C. El. q.* 62. *n.* 1.

Lyſſodectos, λυσσόδηκτος, a *cane rabido morſus* dicitur, idem qui ὑδροφόβος, Galen. *lib.* 1. *de C. M. P. G. cap.* 16. Jul. Alex. *not. ad h. l.*

Lyterios, λυτήριος, epitheton ſignorum, quæ magni, & vehementis morbi ſolutionem ſolent præcedere, eamque ſignificant. Galen. *l.* 1. *de dieb. crit. c.* 1.

Lythron, λύθρον, dicitur *pulvis ſudore & ſanguine permixtus*, ſive *ſanguis pulverulentus*. In ſpecie Hippoc. uſus de uterini ſanguinis inquinamentis, vel purgamentis, *in Epiſt. ad Damagetum num.* 285.

Lyzo, λύζω, id eſt *ſingultio*, vel corpus agito & jactito, *anxius ſum*. Hippoc. *l.* 3. *de morb. X.* 8. *XV.* 11. *p.* 36.

M.

M, μ. m. litera eſt characteriſtica in præſcribendis formulis remediorum, notans *Manipulum*. Vide *Manipulus*.

Macedonicus, μακεδονικὸς, eſt epitheton medicamenti, in ſpecie emplaſtri, cujus deſcriptio habetur apud Aetium, ut & Ægin. *l.* 7. *c.* 17. Jul. Alex. *Not. ad Gal. lib.* 5. *meth. c.* 15. Plane ſimile eſt *Tetrapharmaco* dicto, quod ſolo thure ſaltem ſuperat, Gal. *lib.* 13. *meth. med. c.* 5. Meminit & *l.* 2. *ad Glauc. c.* 2.

Macer, μάκερ, ſubſtantiv. denotat omnium conſenſu aromaticum corticem, quemadmodum Dioſcor. *l.* 1. *c.* 110. Galen. *l.* 7. *de S. F.* §. *Macer* deſcripſerunt. Num vero idem ſit, quod *Macis*, circa hoc non conveniunt Auctores. Plerique tamen duo diverſa eſſe exiſtimant, ita ut *Macer* ſignificet corticem craſſiorem alicujus arboris Indicæ, ejuſdem nominis, juxta Plin. *lib.* 12. *H. N. c.* 8. *Macis* vero ſit amiculum nucis moſchatæ, hodieque uſitatiſſimum & notiſſimum. Ita ſentiunt Matthiolus *in Dioſc.* Cluſius, a Coſta, Schroder. & alii, verum Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 22. & *not. ad Gal. l. de S. F.* negat, diverſa eſſe *Macerem* & *Macim*, cujus rationes & argumenta nec nobis videntur plane de nihilo eſſe. Verum cum hæc ad Botanica pertineant, litem non faciemus noſtram.

Macer, adjectiv. idem quod *Macilentus*; *Gracilis*, ἰσχνὸς. Vide *Iſchnos*, *Gracilis*.

Maceratio, τῆξις, idem quod *Liquefactio* ſolidorum mediante aqua facta. Vide *Liquatio*. Rhod. *in Lexic. Scribon. Maceratio vegetabilium* quam diverſa tempora exigat, ſuccincte propoſuit Jacob. le Mort *in ſua Chymia Medico-Phyſica*, & ex eo Morlæus *in Coll. Chym. Leid. cap.* 494.

Macha, id eſt *vermiculus volans*. Rul. & Iohnſ. *in Lexic.* Paracelſus vocat *Scarabæum*. *Schol. in lib.* 2. *Paragraph. cap. de vermibus*.

Macherion, *Macheris*, μαχαίριον, μαχαιρὶς, *Gladiolus*, inſtrumentum chirurgicum: vide *Gladius*. *Machæria* quoque vocantur oſſicula, vel nuclei Perſicorum, Galen. *lib.* 5. *de C. M. S. L. cap.* 9.

Machal, id eſt *fixum*. Rul. & Iohnſ.

Machaon, μαχάων, nomen proprium Medici Gentilium, qui habitus eſt filius Æſculapii, & frater Podalirii. Ab eodem ſine dubio appellationem accepit collyrium illud, quod vocatur *Aſclepias Machaonis*, cujus deſcriptio habetur apud Scribon. Larg. *num.* 26. Jung. Rhod. *in not. ad h. l.* Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. cap.* 7. Aliquando tamen & appellative ſumitur *Machaon* pro Medico perfecto, unde *Ars Machaonia* pro *Medica* ſæpiſſime ponitur.

Machina, μηχανή, μηχάνημα, ſignificat in Medicina generaliter omnia inſtrumenta chirurgica grandiora, præſertim ad repoſitionem luxatorum oſſium & articulorum neceſſaria. Unde Oribaſius integrum tractatum ſcripſit de *Machinamentis*. Ita *Machina* Vitruvii *tractoria* deſcribitur a Sculteto *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIII. fig. I.* Specialiter vero de *ſcamno Hippocratico* intelligitur. Galen. *lib.* 4. *de artic. t.* 49. *ſeqq.* Vide *Bathron.*

Machis dicuntur Paracelſo omnes Scarabæi & Inſecta, quæ non ex ſtercoribus generantur. *Paragraphor. l.* 2. §. 5.

Macies, ἰσχνότης, *Macilentus*, ἰσχνὸς, idem quod *Gracilitas*, ſive corporis p. n. extenuatio. Vide *Gracilis*, *Iſchnos*.

Macrauchen, μακραύχην, vocatur *longo collo præditus*. Non vero confundi debet cum τῷ κρατεραύχενι, robuſtum validumve collum habente, Galen. 1. *in* 6. *Epid. t.* 3.

Macrocephalos, μακροκέφαλος, Latine *Capito*, qui magnum habet caput. Eſtque affectio endemia quibuſdam populis Aſiæ, *Macrocephalis* dictis apud Hippocr. *l. de A. L. & Aq. XXXV.* 3.

Macrocoſmos, μακρόκοσμος, id eſt *mundus major*, *mundus univerſus*, quem Phyſici exponunt. Vide *Mundus*. Homo ex hujus comparatione *Microcoſmus* vocatur. *Macrocoſmica*, in genere dicuntur, quæ extra hominem ſunt in mundo magno, ſuntque vel ſimplicia, vel mixta, hæcque vel imperfecte, vel perfecte talia. Libav. *in Art. Medicæ Hippocr. & Hermeticæ Typo T. III. Oper. p.* 148. *ſeqq.* Schroderus reſtringit ad *Mineralia*; unde & doctrina Mineralium vocavit *Macrocoſmologiam l.* 3. *ſect.* 1. *c.* 1. Jung. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* *Macrocoſmi Spiritus*, ſive Sal volatile quid dicatur, videatur apud Jacob le Mort & in Morley *Collect. Chym. Leid. cap.* 242.

Macrophyſocephalus, μακροφυσοκέφαλος, dicitur, qui capite craſſiore, quam par eſt, & flatuoſo ex tali morbi genere præditus eſt, apud Ambr. Paræum *l.* 23. *Chirurg. c.* 26. quamvis vitioſe *Macrophiſcocephalus* ibi extet.

(Π) *Macropnœa*, reſpiratio per longa intervalla contingens. Vog.

Macropnus, μακρόπνους, dicitur *longe*, vel prolixe *ſpirans* & per longa intervalla. Hippocrat. *l.* 2. *Epid. ſ. III.* 69. & *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 10. Affectus ille vocatur μακρόπνοια, *longa reſpiratio*. Vide ſupra Galen. *l.* 3. *de diffic. reſpir. c.* 10. Junge Foeſ. *Oec. p.* 394.

Macros, μακρὸς, *Longus*, μακρότης, *Longitudo*. Vide ſupra lit. *L.*

Macroſceles, μακροσκελὴς, i. e. *crura longa habens*, cui opponitur βραχυσκελὴς, *cruribus brevibus præditus*. Meminit ex Ariſt. *lib.* 4. *de part. an. cap.* 12. C. Hoffm. *com. in LL. de U. P. num.* 519.

Macula, ἐξάνθημα, σπίλος, κηλὶς, in Medicina ſignificat efflorefcentiam cutaneam, ſive colorem cuticulæ mutatum per varia interſtitia. Vide *Exanthema*. Hujuſmodi *maculæ* vel ſunt *peſtilentes*; vide *Peſtilentia*: vel *hepaticæ*, quæ ſanguinis ichoreſcentiam cum aliqua coagulatione præſupponunt: vel *volaticæ*, infantibus familiares ſimilem cauſam agnoſcentes, ex fermenteſcentia ichoris ſanguinei. *Maculas* quotannis recurrentes in æſtate curatas vide *Ephem. Nat. Cur. An. II. Obſ.* 249. De volaticis *Ann. III. Obſ.* 4. *Maculæ* quoque vocantur *Nævi materni*, item character morboſus quilibet fœtui communicatus: v. g. *Macula Amentiæ* legitur apud Helm. *tr. Demens Idæa*, *n.* 46. Gr. μίασμα. *Macula oculi*, idem quod cataracta, ſuffuſio, Ruland. & Iohnſ. Poſſet etiam de albugine, aut nubecula intelligi. Vocantur etiam in ſtatu ſanitatis *maculæ* illæ nubeculæ albæ in unguibus ſæpe conſpicuæ, quæ vernacule *Flores unguium* appellantur.

Madaros, μαδαρὸς, *Glaber*, μαδαρότης μάδησις, *glabrities*, capillorum defluvium, a verbo μαδᾷν, quod eſt nimio humore diffluere, madere, madidum eſſe. Videatur *Calvities*. Specialiter quoque μαδάρωσις, idem quod μίλφωσις, h. e. pilorum in palpebris defluvium. Jul. Alex *Not. in Gal. l.* 11. *de S. F. in princ.* & *in l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 4. Tribuitur vero ulceribus quoque valde humidis & ſordidis, Hippocr. *de Humor. VIII.* 3. & 6. *aph.* 4. ubi compoſ. περιμάδαρος occurrit, quæ ulcera Erotianus exponit ἀνώμαλα ὡς ἄτακτα, irregularia & depreſſa, in ἕλκεα περιμάδαρα. Jung. Dieter. *num.* 674. Improprie, & plane inſolenter dicitur quoque de ſedimentis urinæ quibuſdam, quæ *glabra* vocantur, h. e. non cohærentia, ſed diſſipata, ſive disjuncta, Hippocr. *l.* 7. *Epid. XLI.* 6.

(Π) *Ma-*

(Π) *Madaroſis*. Vide *Madaros*.

Madefactio, ὕγρανσις, idem eſt quod *Humectatio*. *Madefactibilia* Fallopio dicuntur, quæ humiditatem extrinſecus admittunt uſque ad profundum ſubſtantiæ, ut lana, ſpongia, quæ habent latos poros multos ac profundos. *Tr. de ſimpl. med. c.* 7. *T. II. Oper. p.* 9.

Madelcon, μάδελκον, vocatur hoc nomine a quibuſdam *Bdellium*, teſte Dioſcorid. *l.* 1. *c.* 80. Legitur & μάδελκον.

Madic, id eſt *lac poſt butyrum*. Rul. & Iohnſ.

Madiſterion, μαδιστήριον, inſtrumentum, quo glabra redditur cutis, vel id, quo cutis redditur depilis & lævis: Græci alio nomine τριχολαβίδα ἢ τριχολάβιον, a pilorum prehenſione, Latini *Vulſellam*, aut *Volſellam*, ab evulſione vocant. Gorr.

Mador, πλάδος, idem quod ſuperflua vel adſcititia humiditas. Vide *Plados*. *Madida* quoque antiquis dicta fuerunt *cocta*. *Madere* enim priſcis fuit *coqui*, notante Rhod. *ad Scrib. n.* 41. Per coctionem enim res *madeſcunt*, & teneræ fiunt. In qua ſignificatione etiam ſumpſit Helmont. negans *madida*, i. e. *decocta*, exſiccare humores, *tr. Aſthma & Tuſſis*, *n.* 75. In ſtatu præternaturali *ſudor*, qui in ſyncope & virium exſolutione, ſive calidus, ſive frigidus, emergit, non ſudor, ſed proprie *mador* appellatur, notante Foreſt. *l.* 7. *Obſ.* 27. *in Scholiis* ex Fernelio *Pathol. l.* 4. *c.* 14. *fin.*

Mæa, μαῖα, vide *Obſtetrix*.

Mæna, *Mænis*, μαινίς, nominatur piſcis quidam littoralis fœcundiſſimus, olim uſitatiſſimus ad garum parandum, cujus deſcriptionem, & uſum in cibis atque Medicina vide in Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 39. De capitis *Mænidum* uſu medico Gal. *lib.* 11. *de S. Fac.* Meminit & Jul. Alexand. hujus piſciculi, & commendat ægrotis elixarum *mænarum* uſum, *l.* 14. *Salubr. c.* 10.

Mæus vocatur avis riſum & cachinnum humanum ad miraculum imitans, quales binas Imperatorem Rudolphum e Turcia accepiſſe ſcribit Hartmann. *de ſignatur. inter. rer.* quamvis hoc nomen, quod propter diphthongum æ Græcum eſſe videtur, *in Ornithologia* Aldrovandi non occurrat.

Magale, *Magalium* genus eſt: Quidquid fit ex mineralibus, quod ex oleitate conſiſtere poteſt, proinde pars quælibet corporis non purgando, ſed mundando curatur. Iohnſon. *in Lex. Ch. l.* 2. *p.* 50.

Magdalia, *Magdaleon*, μαγδαλιά. Offa erat *Magdalia* in maſſam quandam compacta, quales canibus offerebantur pro cibo. Ea figura hodie quoque *Cerata* & *Catapotia*, quum compacta congeſtaque in unum *magdaleones* ſuos (ita enim vocant) redigunt Officinæ. Jul. Alex. *not. in Galen. l.* 5. *C. M. P. G. c.* 10. Rhod. *ad Scrib. n.* 201. Vocantur & *Cylindri*, κύλινδροι.

Mageiros, μάγειρος, *Mageiricos*, μαγειρικός, *Coquus* & *Coquinarius*, pertinent ad partem Diæteticam. Vide *Coquus*.

* *Magi*, μάγοις, erant quidam arrogantes, (ut Hippoc. *de morb. ſacr. n.* 11. refert) qui ſe expiationibus, & incantationibus morbum ſacrum expellere venditabant.

* *Magicus*, epith. electuarii ex *ſemine Daturæ Opio*, *polline* Cannabis Perſicæ, aliiſque rebus confecto, de quo Kæmpfer *Amœnit. Exot. Faſc.* 3. *Obſ.* 15. *ſect.* 3. *pag.* 659. ſe mira admodum experientia didiciſſe narrat.

Magia, μαγία. Hujus vocabuli tantus irrepſit abuſus in Medicina, ut vix poſſibile ſit, ſeſe commode extricare. Olim *Magia* ſignificavit inſignem & occultam Ægyptiorum ſapientiam in divinis, aſtralibus, & rebus naturalibus, nec non medendi ratione, quam callentes *Magi* dicebantur, quemadmodum Indi *Brachmanas*, Galli veteres *Druidas*, &c. Poſtea vero vocabulum *magiæ* attributum quoque Dæmoniacæ *negromantiæ*; uti prolixe videre licet apud Lang. *l.* 2. *ep.* 46.

Magis, μαγίς, in genere ſignificat *maſſam* quandam & *offam*, aut molem quandam manum complentem. Idem fere, quod μάγμα. Gal. *in exeg. Dict. Hipp.* Lang. *l.* 1. *ep.* 59. Specialiter Hippoc. uſurpat de maſſa & offa ex aliorum nucleis, caſeo acri, & polenta ſimul tritis & commixtis parata, veluti pulte. Legitur *l.* 2. *de morb. mul. XXIIX.* 49. *& l. de Steril. XXII.* 13. Significat quoque *mactram* ad panificium conficiendum, teſte Polluce *l.* 6. *&* 7. *c.* 10. *& l.* 10. *c.* 24. citante Foeſ. *Oec. p.* 393.

Magiſter, διδάσκαλος, idem quod *Artifex*, *Doctor* in arte Medica. Unde & Hippocrat. ſummus artis Medicæ *Magiſter* apud viros doctos fuit. Ita in metallifodinis *Magiſter* ſal conficiens, ferrum concoquens, dicitur a Ruland. *in Lexic.*

Magiſterium terminus eſt technicus, Pharmaceutico-Chymicus; ſed valde æquivocus. Derivatio a *magis* aut μαγεύειν, a Rolfink. eſt ficta. Immediate a *magiſter* deſcendit, de quo p. a. & ita notat peculiare *artificium* circa præpara-

parationem medicamentorum. Dicitur vel de pulveribus ſolutione ac præcipitatione paratis: vel de reſinis & extractis reſinoſis, unde *magiſterium vegetabilium* etiam *lacca* vocatur. Vide *Lacca*. Vel in Spagyrica de *magiſterio* Lapidis Philoſophorum. Legatur de omnibus his Schroder. *l.* 1. *c.* 3. *l.* 2. *cap.* 67. *&* *l.* 3. Vocabulum hoc magis adhuc ad *artificioſam* præparationem & exaltationem extendit Rulandus, & ex hoc Iohnſon. Vid.

Magiſtralis nomen eſt differentiæ medicamentorum, præſertim compoſitorum, quæ in rem præſentem a Medicis ordinantur, nec antea in officinis venalia extant, unde & Blaſius non male *Extemporanea* vocavit, *Medic. Univerſ. pag. m.* 78. Jung. *Dogmata noſtra Med. Gen. P. VI. c.* 4. *d.* 6. *p.* 753. *ſeq.*

Magma, μάγμα, late & ſtricte ſumitur. Late ſignificat omne *unguentum* ſpiſſum, & pauco liquore ſubactum, ut non diffluat. Sic μάγμα ἡδύχροον ab Andromacho dictum eſt. Vide *Hedycroon*. Stricte notat *Unguenti* recrementum, vel *fæcem*, quæ expreſſa reliqua liquidiori materia relinquitur. Gorr. Caſtell. Rhod. *in Lex. Scribon.* Galenus tamen adhuc ſtrictius uſurpavit, *magma* vocans *myrobalanorum fæcem. l.* 7. *de C. M. P. G. cap.* 7.

Magnanimus, μεγαλόψυχος, dicitur, cujus animi robur validum eſt, & propterea affectus non adeo vehementes habet, ut ita neque ob mœſtitiam, neque aliam perturbationem mœſtitia graviorem ſuccumbat. Gal. *l.* 5. *de L. A. c.* 1. *fin.*

Magnes, *magnitis*, μαγνῖτις, idem quod *Herculeus* vel *Heraclejus lapis*; vide *Heracleus*: *lapis nauticus*, quia ejus uſus permagnus in navigationibus. In India reperiſſe paſtorem *Magnes* dictum ſcribit Iſidor. *de Origin. l. XVI. c.* 4. e quo notavit Th. Janſ. Almelov. *R. I. On. p.* 44. Eſt lapis, qui ferrum vel alium magnetem ad ſe trahit, ac plagas mundi oſtendit. Reperitur circa ferri fodinas. Olim Æthiopicus fuit optimus; hodieque etiam in Germania aliiſque locis haberi poteſt. Hujus hiſtoriam & vires vide apud Dioſcor. *l.* 5. *c.* 148. Gal. *l.* 9. *de S. F.* Schrod. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 13. Fr. Hoffm. *ad h. l.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 3. *p.* 259. *ſeqq. l.* 37. *c.* 10. Imprimis *magneti* cum *Hæmatite* magnam eſſe cognationem, docent Plinius, Rul. & alii. Hujus virtutem attractricem ferri plerique Phyſici occultam ſtatuerunt. Hipp. quoque meminit τῆς μαγνησίης λίθου *Magneſii lapidis*, ad purgandam pituitam, *l. de int. aff.* XXXIII. 12. Alias nomen *Magnetis*, ob virtutem attrahentem, tribui ſolet aliis quoque corporibus. Ita Parac. Montem *magnetem*, & Aſtrum *magnetem* vocat, *l. de meteoris c.* 9. Prolixius de *Magnetibus cæleſtibus & aereis* differuit Rob. Boyle in ſcripto *h. tit. magnes* etiam dicitur *Mercurius*. Rul. *in Lexic. Magnes arſenicalis* dicitur lapis artificialis, qui loco periapti in peſte de collo ſuſpenditur. Schroder. *l.* 2. *c.* 65. Vis illa attrahens propterea etiam dici ſolet *Virtus magnetica*, vel *Magnetiſmus*. Videatur integer Helmontii *tract. de Magnetica vuln. curat.* Deſcriptio *magnetis Arſenicalis* videatur in Morley *Coll. Chym. Leidenſ. cap.* 77. ex Marggravio, & Iunken. *Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 145.

Magneſia communiter eſt *marcaſita*. Sed ex arte dicitur *ſtannum liquatum*, in quod injectus Mercurius aura permiſcetur in fragilem ſubſtantiam & maſſam albam. Eſt etiam *Argenti cum Mercurio mixtura*, & fuſile metallum valde, ut cera, liquabile, miræ admodum albedinis, quod *magneſia* dicitur *Philoſophorum*. Dicitur & *materia Lapidis Philoſophorum*. *Magneſia* quoque eſt *Teſtudo*, vel *Sulphur*. Rul. & Iohnſ. *Antimonium* etiam vocatur *Magneſia Saturni*. Schroder. *l.* 3. *c.* 17.

Magneticus, epitheton medicamentorum, & præſertim quorundam emplaſtrorum, non ſolum in propria ſignificatione, quia magnes in ſubſtantia eorum compoſitionem ingreditur, qualia ſine dubio fuerunt, quæ adhibita in utroque cultrivoro, Boruſſo & Bohemo, Dieter. *Iatr. n.* 468. ſed & in tropica ſignificatione, quando vi attractoria occulta inſtar magnetis operari creduntur; talia ſunt emplaſtr. *Magneticum* apud Schrod. *l.* 2. *c.* 53. & aliud magis ἀπόειϛον D. Cnœfelii e ſuccino & buſone ſicco paratum, cujus deſcriptio habetur apud Iunken. *Med. Chym. P. II. ſ.* 1. *c.* 5. *p.* 520. *ſeqq.*

Magnetinus, epitheton Tartari, & eſt lapis in homine duriſſimus & ſpongioſus, Ruland. & Iohn. ex Paracel. *l.* 1. *de Tartar. &* *in fragm.*

Magnitudo, τὸ μέγεθος, *magnus*, μέγας, quid ſignificent, notum eſt. Lege Dieter. *num.* 521. 522. De variis quoque dicitur & prædicatur rebus medicis naturalibus, & præternaturalibus, v. gr. Arteria *magna*, *magnus* pulſus, febris *magna*, morbus *magnus*. Specialiter & Epilepſia *magnus* morbus dictus fuit Hipp. *6. Epid. ſ. VI. t.* 7. Quis morbus dicatur *magnus*, vide *in Dogm. Noſtr. P. II. c.* 6. *d.* 7. *p.* 152. *ſeqq.* Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 3. *ſ.* 2. *c.* 10.

Magos, μάγος, vide *Magia*. Eſt & nomen *emplaſtri*, quod nonnulli etiam ἱεραϛίαδα nuncupa-

pa-

parunt, cujus uſus egregius ad ſinus & fiſtulas conglutinandas & reſiccandas, nec non ad hydropicos & aquoſam herniam laudatur. Deſcriptio habetur apud Aet. *lib.* 10. *cap.* 25. citante Gorr. Vide *Hephæſtias*.

Magra, id eſt *Terra rubra*, item *Carneolus*. Rul. & Iohnſ.

Maia, *mæa*, μαῖα, vocatur *cancrorum marinorum maximus*, cujus hiſtoriam & uſum lege in Aldrov. *l.* 2. *de Cruſtat. c.* 18. Deſcripſit & Chioccus *Muſ. Calceol. ſ.* 1. *p.* 89. *b.*

Mala, γνάθος, γένυς, vide *Gena*, *Gnathos*. Iunge Gal. 2. *de art. t.* 3. & 17.

Malabathrum, μαλάβαθρον, primario nomen eſt *folii Indici*, de quo diſſentiunt, an paludoſis innatet aquis, an vero ſit folium arboris cujuſdam Indicæ. Videatur Rhod. *ad Scrib. n.* 170. *p.* 254. C. Hoffmann. *Offic. l.* 2. *cap.* 138. Chiocc. *Muſ. Calc. p.* 546. *ſeqq.* Nonnulli ſcribunt *malobathrum*. Secundario vero ſignificat *unguentum malabathrinum*, *odoratum*, cujus meminit Gal. *lib.* 7. *de C. M. P. G. cap.* 13. *fin.* Jungantur allegati Auctores.

Malaceuneo, μαλακευνέω, *molliter cubo*, placide dormio. Hipp. *l.* 3. *de diæt. XXV.* 30. *l. de Inſomniis VI.* 12. *XV.* 10. quamvis alia exemplaria aliter legant. Vide Foeſ. *p.* 394.

Malachites, μαλαχίτης, alii *molochites*, cum tamen a malvæ colore, quæ Græc. μαλάχη dicitur, denominationem obtinuerit, dicitur lapis minus pretioſus vel gemma non translucens, ſpiſſius virens, quam ſmaragdus, nebuloſa tota & opaca, quaſi pinguedine aſperſa, valere credita contra omnia infantium pericula, ſingulari virtute, cujus ulteriorem deſcriptionem & uſum vide apud Plin. *l.* 37. *c.* 8. Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 3. *p.* 218. *ſeqq.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Malacia, μαλακία, κίττα, vide *Pica*.

Malacion, λαλάκιον, dicitur *piſcis ſquamas non habens*, ut Polypus, Lolligo, Sepia, Urtica. Aldrovandus vocat *mollia*, ſed hanc appellationem ex Scaligero improbat Lind. *Ex. V.* §. 4. & ſubſtituit *molluſca*, quod nomen vero minus uſitatum. Credita quidem a veteribus hæc eſſe ſine ſanguine & viſceribus. Vid. Gal. *exeg.*

Malacodermos, μαλακόδερμος, epitheton animalium mollem cutem habentium, ad differentiam ὀςρακοδέρμων, Teſtaceorum. Hoffm. *comm. ad Gal. LL. de U. P. n.* 534.

Malacos, μαλακὸς, *mollis*, item μαλθακὸς, *mollities*, μαλακία, μαλθακία. Horum nominum ſignificatio nota. Opponitur duro, vel duritiei. Deſcribitur alias *molle*, quod ad contactum cedit, non tamen migrat. Vel *molle* eſt, quod cedit, nec tamen loco migrat. Gorr. Alii aliter: quod medium inter durum & liquidum facile cedit, ſi premitur, non tamen ambit organon tangentis, ut cera, lutum. Cl. Dn. Sturm. *in Phyſ. novantiq. Compend. P. I. c.* 3. Prædicatur de variis, de cute, de pulſu, Galen. *de diff. pulſ. de piſcibus*. Vide *Malacion*. *Vina mollia* vocantur, quæ ſunt ſuavia, lenia, delicata, & opponuntur auſteris, generoſis, duris. Lind. *Ex. XVI.* §. 216. & *X.* §. 11. *Molle* etiam aliquando pro *Humido* uſurpatur, Hipp. *l. de ſal. diæt. t.* 7. de morbis remiſſioribus 1. *aph.* 7. Dieter. *n.* 515. de ulceribus recentibus, Scrib. *n.* 201. Qualis vero morbus ſpecialis ſit *mollities* apud Cæl. Aurelian. legatur Mercurial. *l.* 3. *V. L. c.* 14.

Malacoſarcos, μαλακόσαρκος, dicitur qui *habitu corporis molliori præditus* eſt. Gal. *l.* 9. *de S. F.* §. *Terra Samia*.

(Π) *Malacoſteon*, oſſium mollities. Vog.

Malacoſtraca, μαλακόςρακα, vocantur *Cruſtata*, *Cruſtacea*. Vide *Cruſtæ* Gal. *l.* 2. *Temp. c.* 6. & alibi.

Malacticos, μαλακτικὸς, vide *Emolliens*.

Malactos, μαλακτος, dicitur de *mollificabili*, ſive quod molle fieri poteſt, v. gr. quæ ſunt terra concreta, beneficio liquoris fiunt μαλακζά. Gorr. *in def.*

Malagma, μάλαγμα, idem quod *cataplaſma*, quamvis adhuc ſtrictiorem habeat ſignificationem, dum ſaltem cataplaſmata vim emolliendi habentia denotat, Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 1. Dieter. *n.* 514. Gorr. Rhod. *ad Scrib. n.* 82. *Malagma mnaſæi* quale ſit medicamentum topicum, & e quibus conſtet, videatur apud Oribaſium *Tom.* 3. *Oper. nimirum l.* 4. *Euporiſtor. de locor. affector. curatione c.* 123. *p.* 247. Chymicis *malagma* vocatur maſſa ex auro & argento, cum emendato argento vivo, & exprimitur in corio pars argenti vivi, quæ perfluit, & qui relictus eſt globus, bis ſalibus chryſocolla addita obvolvitur teſtaceo in vaſe, & poſtea ignis gradibus diverſis liquatur. *Th. Ch. Vol. IV. p.* 390. *ſeqq.* item *p.* 400. *ſeqq.*

Malandria, eſt equorum morbi cujuſdam nomen, Gall. *Malandre*, nimirum fiſſura, vel ulcera rimoſa ſub poplite equorum, vernacule *die mauken*. Dicitur vero etiam de hominibus, eſtque ſpecies Elephantiaſis vel Lepræ, unde tali morbo laborantes Empirico Marcello *c.* 19. *p.* 130. vocantur *malandrioſi*.

Malaſſo, μαλάσσω, *emollio*, mollio dicitur & μαλθάσσω. Latine etiam *malaxare* uſurpatur.

tur. Utitur & Hipp. de remiſſione morborum *Coac. t.* 386. Foeſ. *d. l.*

Malaxatus, *malaxatio*, μαλακτός, μάλαξις, Vide *Malact s*, *Emollitio*.

Malaziſſatue, dicitur, cui genitalia maſculina intus recluſa continentur. Alias *Emaſculatus*, vel *mulieratus*, C. Rejes *C. El. q.* 57. *n.* 12.

Maleficium, *maleficus*, κακεργία, κακοῦργος, κακοτέχνης, idem quod *Veneficium*, *Veneficus*; pertinent inter cauſſas morborum occultas. Vide C. Rejes *C. El. q.* 28. & *q.* 97. *num.* 12. *ſeqq.* Meminit & Galenus 6. *in* 6. *Epid. t.* 5. Quid Maleficium ſagittarium ſit, videatur in P. Ammann. *Irenic. p.* 211.

Maler, Arab. id eſt, *Sal*. Rul. & Iohnſ.

Maleros, μαλερός, idem quod μαλός, *exitioſus*, pravus, in ſpecie acris, tabificus, cauſticus, & corruptivus mollium corporum. Lind. *Ex. XIII.* §. 269.

Malevolentia, ἐπιχαιρεκακία, vide *Epichærecacia*.

Malicorium, σίδιον, hoc eſt *Mali granati corium*, ſive aſperum putamen mali Punici exterius, uti vocatur a Scribon. *n.* 234. Rhod. *in not. ad h. l.* adſtringendi, ſpiſſandique vi pollet inſigni, Dioſcor. *l.* 1. *c.* 153. Schroder *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 160.

Malignitas, *malignus*, κακοήθεια, κακοήθης, opponitur *Benigno*, de quo ſupra lit. *B.* ubi ſimul *malignitas* deſcribitur. Vide & *Cacoethes*. Dieter. deſcripſit de morbis, qui non facile curationem admittunt, *Iatr. n.* 427. Ita & Linden. *Ex. XIII.* §. 268. *malignum* dixit, qui malitiæ opus peragit. Verum hæc ſunt nimis generalia. Imo dantur morbi etiam incurabiles, qui tamen proprie loquendo non recte dicuntur *maligni*. *Malignitas* igitur proprie dicta eſt ſoboles latentis cacochymiæ peſſimæ, Linden. *Ex. VIII.* §. 57. & conſiſtit in peculiari humorum & liquorum ſpirituoſorum corruptione & diſſolutione, ſive putredine conjuncta cum nimia vitalium & animalium virium proſtratione; ſive corruptio illa a contagio, ſive ab intrinſeca cauſſa proveniat. Jung. *Exerc. noſtr. III. de Remor. purg.* §. 11. 12. Loca Hipp. ubi vocabulo κακοήθης uſus, vide apud Foeſ. *p.* 301.

(Π) *Malis*, Tumores ſæpius purulenti, vel ulcera, cum inſectis vermiformibus paſſim enata. Sauvag.

Malitia, κακία, idem quod *Vitioſitas*, proprie dicitur de moribus pravis hominum. Hanc *malitiam* rectiſſime Paracelſ. inter cauſſas peſtis refert *in Fragm. med. ad T.* 3. *referendis Malitiæ* ſemen in nobis eſſe docet Galen. *lib. quod animi mor. ſeq. temp. corp.*

Malleabilitas, ἐλατὸν, dicitur Spagyricis naturalis, vel artificialis diſpoſitio metallorum, ut malleo tractari poſſint, & opponitur fragilitati, vel friabilitati illorum.

Malleolus, πέρας, nonnullis idem quod *Talus*, σφυρὸν, quamvis hanc confuſionem improbet C. Hoffmann. *comm. ad Gal. LL. de U. P. n.* 165. Dicitur de extremitatibus Tibiæ & Fibulæ inferioribus verſus talum, quæ *malleoli* dicuntur, Gal. *l. de oſſib. c.* 22. Barbari Cavillas, quaſi clavillas, a clavæ nodis, Lind. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 14. §. 121. Dividuntur in *Interiorem* & *Exteriorem*. Barthol. *Anat. libell.* 4. *cap.* 21. Ab his *malleolis* appellata fuit σφυρῖτις φλέψ, *vena malleoli*, quæ in ſuppreſſione menſium aliiſque uteri affectibus olim commendata fuit, vulgo *Saphena* dicta. Gor. & alii. Vide *Saphena*.

Malleus, σφῦρα. In Anatomia ob ſimilitudinem quandam *malleus* dicitur oſſiculum illud, quod in aure interna adhæret proceſſu ſuo tympani membranæ pertinaciter, & caput ejus incudi articulatur. Barthol. *d. l. c.* 7.

Malos, vide *Maleros*.

Malta, *maltum*, βύνη, vide *Byne*.

Maltha, *malthe*, μάλθη, ceram ſignificat, præſertim molliorem. Galen. *in dict. Hippocr.* & Gorr.

Malthacodes, μαλθακώδης, epitheton medicamentorum topicorum mollientium, cum oleo paratorum, quorum meminit Hippocr. *lib. de ulcer. XII.* 16. *XII.* 1. eorum uſum vero prohibet in ulceribus Galen. *l.* 4. *de C. M. P. G.* & 1. *fin.* ubi *mollicina* vocantur Latine, h. e. *medicamenta generis oleoſi*.

Malthacos, μαλθακός, idem quod μαλακός, *mollis*. Vide *Malacos*.

Malthacticos, μαλθακτικός, idem quod μαλακτικός, *Emolliens*.

Malthaxis, μάλθαξις, idem quod μάλαξις, *Emollitio*.

Maltheorum, id eſt *ſal gemmæ*. Ruland. & Iohnſon.

Malthodes, μαλθώδης, idem quod μαλθακώδης, vel μαλακτικός, *Emolliens*. Galen. *in exeg. Dict. Hippocr.*

Malvaſia, dicitur vinum generoſum, ſive *paſſum Creticum*, quod paratur in Candia. Jul. Alexan. vocat *malviſium*, item *marviſium*, & exiſtimat, idem eſſe cum *Arviſio* e Chio inſula, *not. in l.* 12. Galen. *meth. med. c.* 4. & *l. de bon. & mal. ſucc. c.* 12.

Malum, ſubſtantivum, Gr. μῆλον, fructuum arboreorum nomen eſt, quorum diverſa genera vide

vide in Botanicis. Dicitur etiam Latinis *Pomum*. Deinde etiam ſumitur pro *morbo*, vel re præter naturam, Gr. κακὸν, μαλόν. In ſpecie *anxietas* cordis habetur pro *malo* maximo, Linden. *Ex. XIII.* §. 128. *Mala* etiam venuſte dicuntur ipſæ *partes affectæ*, Keuch. *ad Sammonic. pag.* 121. Ita Chirurgi in ſpecie vocant *malum mortuum* ſpeciem *lepræ* vel *ſcabiei* graviſſimæ, ita dictam, quia corpus nigrum & quaſi mortificatum apparet, cum livore ac nigredine, puſtulis cruſtoſis, nigris, fœdis, ſine ſanie, ſenſu ac dolore, in coxis præſertim & tibiis, cujus cauſſa haud dubie in ſanguinis & ſucci nutritii ſumma corruptione & νεκρώσει conſiſtit. Vid. Senn. *M. Pr. Pr. l.* 5 *p.* 1. *cap.* 27. *ad fin.* Stricte *malum*, μῆλον, vocatur *Procidentia oculi*, ſi palpebras exceſſerit. Nic. Piſ. *de M C & C. l.* 1. *c.* 33. Vide *Melon*. *Malum* in adjectivo, Gr. κακὸν, πονηρόν, frequentiſſime ponitur, pro ſigno *malo*, apud Hippocrat *in aphor. Coac. prædict. aliiſque textibus*. Jung. Dieter. *n.* 428. & 710.

Mamma, μαζὸς, μαςὸς, μαθὸς, τιτθὸς, eſt gemina carnoſa & glanduloſa in pectore ad utrumque latus eminentia ſive protuberantia ſemicircularis, in cujus medio *Papilla*, Gr. θηλὴ, extuberat, quam ambit *circulus* quidam ſubniger, qui φῶς dicitur, gignendi lactis vim a natura habens, Galen. *l.* 1. *de ſan. tu. cap.* 7. & alibi. Verum glanduloſa illa ſubſtantia admodum varia eſt. Viris namque utpote calidioribus & ſiccioribus pene nulla, quemadmodum & valde puellis; juvenculis compactior, & duriuſcula; vetulis flaccida. Quibuſdam fœmellis grandiores ſunt *mammæ*, propterea *mammoſæ*, μεγαλόμαζοι dictæ. *Mammarum* accuratam ſtructuram, hiſtoriam & uſum vide apud Anatomicos, præſertim Barthol. *l.* 2. *Anat. cap.* 1. Junge Dieter. n. 520. & alios. Rariores obſervationes de *mammis* vide *in Ephem. Nat. Cur. A. II. Obſ.* 72. & *in Annotat.* C. Rejes C. *El. q.* 39. & 47. Vide infra *Trimammia*.

Mammaria Vaſa, hoc eſt arteriæ & venæ dicuntur, quæ ad mammas excurrunt, & ab Anatomicis deſcribuntur.

Mammilla, idem quod *mamma*. *Mammillaris*. Vide *Maſtoides*.

Manati, nomen *Piſcis Cetacei* Indorum, quaſi manibus inſtructi, qui & bos vel vacca marina dicitur, cujus hiſtoriam & uſum vide apud Aldrov. *l.* 1. *de Cetaceis c.* 11. Schroder. *l.* 5 *cl.* 3. *n.* 77. Huic piſci ingentem eſſe affectum amicum erga homines, atteſtatur C. Rejes *C. El. q.* 45. *n.* 3.

Manbrux, id eſt *Argentum*. Rul. & Iohnſ.

Mancitas, *mancus*, κύλλωσις, κυλλὸς, vide *Cyllos*. Sumitur tamen latius quoque de quocunque defectu alicujus membri organici, & ita idem ſignificat, quod *mutilus*. Græc. πηρός. Pertinet ad morbos in numero deficiente. Vide *Peros*.

Mandibula, idem quod *maxilla*, γένυς γνάθος, vide *Genu*. *Mandibularum liquor*, id eſt oleum ex *mandibulis*, Ruland. & Iohnſ. *mandibularii* muſculi, Græc. μασσητῆρες, qui ſint, vide infra *Maſſeter*.

Manducatio, Latinis aliquando late accipitur pro *Eſu* vel *Comeſtura*. Strictius vero idem eſt, quod *maſticatio*, μάσησις, quæ efficitur, cum dentibus molaribus ſubjectum cibum ſolidiorem confringimus & conterimus. Unde & *muſculi mandatorii*, μασσητῆρες, quorum illa actio eſt propria, appellantur, Hippocr. 2. *de artic. cap.* 6. De *manducatione* dicitur, quod ea, quæ dentibus carent, mandere non poſſint. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Mane, πρωῒ, ἕωθεν, ſtricte ſignificat illud diei tempus, dum poſt noctem præteritam dies ſequitur clarus, ſive quando lux matura & plena eſt. Verum Medicis *mane* ſuam latitudinem habet, nempe quadrantem diei. Linden. *Ex. XVI.* §. 132.

Mango, ἀνδραποδοκάπηλος, *mancipiorum venditor* olim dicebatur. His aliquoties Galenus etiam hanc functionem attribuit, quod illinitionem, picationem, & levem verberationem contra atrophiam corporis, & ad ſordes detergendas in cute præſtiterint, *lib.* 1. *de Al. fac. cap.* 19. *l.* 14. *meth. med. cap.* 16. 1. *de R. V. I. A. t.* 18. Artificium quoque illud cum remediis vocavit *manganciam*, μαγγανείαν, *l.* 6. *de S. F. in princ.* inter viliores & abjectas referens artes. Jung. Mercurial. *l.* 2. *V. L. c.* 1.

Manheb, id eſt *ſcoria*. Rul. & Iohnſ.

Mania, μανία, *inſania*, furor Latin. dicitur. Vide *Furor*, *Delirium*, *Inſania*. Aliquando etiam μανία vocatur omne deſiderium atque ſtudium cujuſcunque rei. Linden. *Ex. X.* §. 208.

Manica, χεῖρις, proprie ſignificat veſtimenti genus, quod manibus induitur. Quibus etiam progymnaſtas uſos eſſe ad frictionem, patet ex Gal. *l.* 3. *de ſan. tu. cap.* 4. Dicitur & Latin. *Chirotheca*, *manus involucrum*, *Manitium*, Rhod. *ad Scribon. n.* 16. *p.* 55. Pertinet & ad chirurgica inſtrumenta, v. gr. in amputatione membrorum, de qua *manica* legatur Hildanus *l. de gangr. & ſphac. c.* 19. Per translationem

vero etiam vocab. tributum Coli cujuſdam ſpeciei, quæ *manica Hippocratis* in Officinis dicitur. Fuit vero ex junceis vel ſparteis fiſcellis paratum, Rhod. *ad Scribon. num.* 271. Hodieque vero ex lana paratur oblonge ad pyramidis figuram, notante Weker. *Antid. Gen. l.* 3. *cap.* 38. Fornax etiam in Metallurgia, in qua æs ſeparatura lapidibus & aliis, dicitur *manica*, Fallop. *de metall. foſſil. c.* 16. *Tom. I. p.* 313.

Manifeſtus, φανερὸς, δῆλος, vide *Deloo.* Ægritudines, earumque cauſſæ dicuntur *manifeſtæ*, quæ vel in ſenſus incurrunt, vel facile per ſigna & ratiocinationem indagantur & cognoſcuntur, quibus opponuntur *morbi occulti*, cum horum cauſſis latentibus.

Maniodes, μανιώδης, idem quod μανικὸς, epitheton delirii vehementioris propter atræ bilis malignitatem furorem comitem habentis. Gal. *comm.* 1. *in l.* 1. *prorrh. t.* 10. Caſtell.

Manipulus, ἅμαλλα, χειροβόλον, ſignificat menſuram uſitatiſſimam ad herbas & folia, eſtque quantitas, quam manus tota complecti poteſt, atque unciæ dimidiæ fere reſpondere creditur, Morell. *Proleg. de form. remed.* quamvis hoc falſum eſſe examen per bilancem teſtabitur. Indicatur litera characteriſtica M. in Receptis. Gal. meminit δέσμης χειροπληθοῦς, *faſciculi manipularis l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 13.

Manna, μάννα, æquivocum eſt. I. Notat melleum ſuccum concretum, eſtque idem, quod *Aeromeli*, *Droſomeli*, mel aereum, roſcidum. Eſtque mellis ſpecies non ignota veteribus, Dioſcoridi, Galeno, Plinio, ſed mellis nomina comprehenſa, ne quis ab Arabibus, (quibus *Tereniabin* vel *Terniabin* dicitur) primum cognitam proditamque putet. Vide Galen. locum *l.* 3. *de Al. fac. c.* 39. Eſt vero ros aereus, condenſatus, qui ex aere horis antelucanis tempore vergiliarum in ſummo æſtu decidit in folia arborum, plantas & campos, ſub forma granorum majorum, vel minorum, virtutem habens alvum blande movendi, aſperitatemque faucium leniendi. Ejus hiſtoriam vide prolixius apud Schroder. *l.* 4. *cl.* 4. *n.* 446. Fr. Hoffmann. *in clav. ad. h. l.* Rolfink. *de purgant. ſect.* 9. *art.* 1. Lang. etiam exiſtimat, dici *Sacchar.*, vel *Sal Indorum l.* 2. *ep.* 31. *Salivam* quoque *ſiderum* Rul. & Iohnſ. vocant. Doctiſſimus Rhodius duplicem *mannam* conſtituit, unam, quæ in foliis arborum reperitur & colligitur, Venetis *manna di foglio* dicta, propter pretium uſu rara, non tamen virtute præ altera præſtantior: Alteram quæ in caudice invenitur. De priore vero laudatus Auctor exiſtimat & auctoritate Caſauboni & Salmaſii nixus, illam eſſe Aeromeli, imo fortaſſis utramque, quod ſuo loco merito relinquo. II. Tribuitur *Thuris micis* concuſſu eliſis, quæ vocantur *manna Thuris*, Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 4. *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 2. *l.* 13. *m. m. c.* 5. alibi vero *Succuſſio* & *Pollen*, ὑπόσεισμα nuncupatur, 2. *de artic. t.* 47. vide *Libanotos*; quamvis Dioſcor. *l.* 1. *c.* 83. & 84. *mannam Thuris* a *polline* manifeſte diſtinguat. Vide Rhod. *ad Scribon. n.* 203. III. Chymici vocab. *Manna* aliis quoque remediis per translationem attribuerunt. Ita legitur *magna magnetis* apud Libav. *t.* 8. *S. A. Ch. c.* 11. *manna Guajacina*, id eſt, *Extractum. Alchym. Pharm. c.* 20. & ita aliis quoque *Extractis* applicari poteſt: *manna Cœleſtis*, Quercet. *Pharm. reſtit. c.* 26. Schrod. *lib.* 2. *c.* 40. *magna Solaris* ſive *Unicornu Solare*, Idem *l.* 3. *c.* 9. *manna Martis d. l. c.* 11. *Saturni*, *c.* 14. *Mercurii*, ſive ☿ *dulcis ſolaris cap.* 15. Extenditur quoque ad omnem dulcedinem ex re qualibet extractam, teſte Rul. & Iohnſ. *manna vomitoriorum*, ſive *Sal Vitrioli*, Rolfink. *Chym. lib.* 5. *ſect.* 1. *art.* 4. *c.* 3. Μαννώδες apud Hipp. dicitur medicamentum ex thuris polline aut ejus granis & micis concuſſu eliſis, adſtringens; ſiccans & digerens. Legitur *l.* 7. *Epidem.* Vide Foeſ. *Oec. p.* 396.

Mannus, μάννος, βυῤῥίχος, idem quod *Hinnulus*, pullus equinus. Keuch. *ad Samon. p.* 253.

Manſchlacht, eſt nomen morbi, cujus deſcriptionem cum curatione edidit Ant. Deuſingius *peculiari libello*; quemadmodum legitur in D. D. Merclini *Lindeno renovato p.* 64.

Manſio, μονὴ, a verbo μένω, *maneo*, quid ſignificet, notum eſt. Sumitur etiam pro *quiete* partium muſculoſarum a ſua functione, Galen. *l. de rig. trem. & palpit. alibique.* Dieter. *n.* 534.

Manſorius, idem quod *manducatorius*, μασσητὴρ, vide *Maſſeter.*

Mantice, μαντικὴ, ſtricte vocabatur olim *ars vaticinandi ex avibus*, ſive *augurium*, οἰωνιστικὴ. Et hujuſmodi vates μάντεις dicebantur, vel οἰωνισταὶ, ex Hipp. 1. *de R. V. I. A. t.* 16. Sed poſtmodo latius ſignificatio extenſa ad alias quoque artes, aliquid prædicentes, præſertim ad partem Medicinæ prognoſticam, teſte Galen. *in com. ad h. l. Oec. p.* 397.

Mantichora, μαντίχωρα, vocatur animal in India reperibile, quod triplicem habet dentium ſeriem, teſte Ariſtot. *l.* 2. *H. A. c.* 1. & ex

hoc

hoc Fallop. *Expoſ. de Oſſib. c. 16. Tom. I. p.* 503.

Mantis, μάντις, i. e. *Vates*, *Augur*. Vide *Mantice*.

Manuarius, ἐγχειρητικὸς, de arte chirurgica & Chirurgis dicitur. Gal. *ad Thraſybul.*

Manubrium, λαβὴ, κώπη, pertinet ad inſtrumenta chirurgica, eſtque ea pars, quæ manu apprehenditur, & tenetur. Dicitur & *Anſa*. Oribaſ. *de Machinam.*

Manucodiata, nomen avis Indicæ; cujus proprium eſt, ut pedibus careat. Unde & ἄπους dici poteſt. Jul. Alex. *not. in Gal. lib. 6. de C. M. S. L. c.* 1. Dicitur & *Avis Paradiſi*. Hujus hiſtoriam cum variis ſpeciebus, & uſu, vide in Aldrov. *l.* 12. *Ornithol. c.* 21. *ſeqq.*

Manus, χεὶρ, quid notet, pueris etiam notum eſt. Eſt organon utiliſſimum, unde & Ariſtoteli ὄργανον πρὸ ὀργάνων, inſtrumentum inſtrumentorum dicta fuit, *l. 4. de P. An. cap.* 10. & Galen. Libros *de Uſ. Part.* propterea a *manus* expoſitione ordiri non dubitavit. Accipitur vero *manus* bifariam: 1. pro toto illo, quod a ſcapulis dependet, & dividitur in *Brachium*, ſive *Humerum*, *Cubitum*, ſive *Ulnam*, & *manum ſummam*. 2. pro *manu extrema*, quæ etiam diſtinguitur in tres partes: *Carpum*, ſeu *Brachiale*, *Metacarpum*, ſive *Poſtbrachiale*, & *Digitos*. De ſingulis his vocabulis vide in Literis propriis initialibus. Alias *manus* Hiſtoriam Anatomicam, præter Gal. & alios, lege apud Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 1. Per catachreſin etiam tribuitur *Rotulis Officinalibus* ſaccharatis cum & ſine margaritis, quæ vulgo vocantur *Manus ſimplices* & *perlatæ*, de quibus vid. Diſpenſatoria. Ita le Mort hyperbolice Emplaſtrum aliquod vocavit *Manus Dei*, cujus deſcriptio extat in D.D. de Spina *Man. Ph. Ch. p.* 409. *Manum* factitiam chirurgicam ex ferro parandam exhibet delineatam Paræus *Chirurg. l.* 12. *c.* 12. *Manus* mortui hominis contactu, vel frictione tollere ſtrumas, verrucas, & alios tumores, hodieque plures calculo ſuo comprobant Medici celeberrimi. Jung. *Acta Philoſoph.* Oldenburgii *Ann.* 1666. *M. Majo*.

Manutigium, Gr. χειραψία, dici fricationem oculorum turbatorum manu factam, ſcribit Cæl. Aurel. *l.* 1. *Tard. paſſ. c.* 4. *p. m.* 287.

Maraſmos, μαρασμὸς, Lat. *Marcor.*, item *Maraſmus*, dicitur corporis nimia *tabes*, ex ſiccitate nimia oborta. Eſt igitur Atrophiæ gradus ſummus. Cauſſa *marcoris* vera eſt defectus ſucci nutritii nimius, qui oriri poteſt vel citra febrem ob ſanguinis impuritatem ſalinam, feroſam, purulentam; vel cum febre, ob ſanguinis effervéſcentis colliquationem. Febris Hæcticæ ſummus gradus vocatur *Maraſmodes*, μαρασμώδης, de qua vide Sylv. *l.* 1. *P. M. c.* 32. Dantur etiam gradus & ſpecies *maraſmi*, dum alius eſt quaſi ſecundum naturam, uti Senilis, alius præter naturam; & quidem alius περιφρυγὴς, *comburens*, alius συγκοπώδης, cum animi deliquio conjunctus, Foeſ. *p.* 397. Extreme *conſummatus maraſmus* eſt, quando omnes corporis partes ſolidæ ſimul macreſcunt, ita ut totus homo nihil aliud eſſe videatur, quam oſſa & cutis; in ventre nulla inteſtina ineſſe credas, contracta præcordia, collapſa tempora, atque cava &c. Caſtell. Plura videantur in Gal. *l. de marcore*, & alibi, quærantur *in Theatro* Mundellæ. In Latina verſione etiam occurrit *maraſmatus*, h. e. qui *maraſmo* laborat.

Maraſſo, μαράσσω, *ſtrepo*, Erotian. *Onom. p.* 75. *F.*

Marathrum, Fœniculum. Dodon.

Marcaſita, eſt materia metallica immatura tot ſpecierum, quot ſolidorum metallorum, ut aurea, argentea; ſtannea, ferrea, plumbea, & cuprea, quæ poſtrema pyrites & lapis luminis vocatur, pyrſotocus, lapis ærarius, rubeo ſcatens ſulphure, & ſcintillas ex chalybe multas excutiens. *Marcaſita plumbea* eſt *Antimonium*. *Marcaſita alba*, i. e. *Biſmuthum*; Rul. & Iohnſ. Schrod. vero ita deſcripſit: *Marcaſita* περίπτωμα metallicum in generatione metalli, ex portione aliqua ad generationem metalli inepta productum; inque corpus minerale albicans, durum, ac fragile mutatum, *l. 3. cap.* 18. ubi etiam præparationes, uſum & vires explicat. Jung. Fr. Hoffmann. *in Clav.* Vide & Libav. *S. A. Ch. l.* 2. *c.* 24. Scribitur & aliquando *marchaſita*, *margaſita*, *marckaſita*. Vide etiam ſupra *Biſmuthum*. Nonnulli reſtringunt, inter quos etiam D. D. Etmullerus fuit, dicentes Marcaſitam eſſe in radice ſua minerale venereo-argenteum nondum perfecte maturatum & arſenicali ſubſtantia imprægnatum, atque hac ratione validum venenum. Merito igitur medicamenta Chymica ad internos uſus, quæ hodierni artifices e *marcaſita* promittunt, pro ſuſpectis habenda cum D. Ludovici *Diſſ. I. Pharm. pag.* 753. De *marcaſitarum* multifaria natura videatur & Rob. Boyle, *tr. de poroſ. corp. ſolid. p.* 89.

Marcellium, μαρκέλλιον, nomen medicamenti ad perniones apud Æginetam *l.* 3. *c.* 79. Legitur in Indice *Marcellius thronus*, ſed in allegato loco non occurrit.

Marched, id eſt *Lythargyrium*. Ruland. Iohnſ.

Marciaton, μαρκίατον, nomen eſt malagmatis, vel linimenti, ad articulorum dolores & reſolutiones comparati, apud Ægin. *l.* 7. *c.* 18. Occurrit & hodieque deſcriptio *Unguenti Marciati* in Diſpenſatoriis.

Marcor, *Marcidus*, μαρασμός, vide *Maraſmos*.

Mare, θάλασσα, πέλαγος, quid vulgo ſignificet, ex aliis quoque Lexicis & Dictionariis conſtat. Vocatur a Paracelſo *mater aquarum*, Paramir. *l.* 4. Appellatur & *Lacryma Saturni*, & quintum elementum, eſtque nihil aliud, quam Sal diſſolutus, *Th. Chym. Vol. VI. pag.* 122. *ſeqq.* Ejus conſideratio varia in Medicina eſt, v. g. *Aquæ marinæ*, cujus multiplex uſus eſt ad morbos, teſte Hipp. *de humid. uſu VII.* 1. *ſeqq.* Dioſc. *l.* 5. *c.* 19. Scribon. *n.* 43. 160. *cum not. Rhodii p.* 86. Mercurial. *l.* 2. *V. L. c.* 26. *fin.* In ſpecie *mare* ad curationem dementiæ facere, vult Helmont. *tr. Dem.* Id. *num.* 47. Deinde *Loca maritima* faciunt ad diſpoſitiones latentes morboſas, præſertim Scorbutum, Senn. & alii *h. tit.*

Marga, eſt portio quædam pinguis, & quaſi medulla in ſaxis nonnullis, dum franguntur, reperta, unde & *Medulla ſaxorum* dici ſolet. Vim habet ſiccandi, Schroder. *l.* 3. *c.* 2. *num.* 5. Ejus varias ſpecies recenſet Ruland. *in Lex.* Pertinet ad Bolos, ſive Terras ſigillatas.

Margarita, μάργαρον, μαργαρίτης λίθος, alias *Perla*, *Unio*, dicitur de gemmis, & lapidibus pretioſis rotundis, vel ad rotunditatem vergentibus, in conchis nonnullis (quæ propterea *margaritiferæ*, & *matres perlarum* dicuntur) repertis. Diſtinguuntur in *orientales*, & *occidentales*, quarum illæ his nobiliores cenſentur. Tribuitur illis unanimiter inſignis virtus cordialis, & corroborans balſamum vitalem, quam hiſtoriam cum uſu vide apud Schroder. *l.* 3. *c.* 7. & Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Eph. N. C. *An. II. Obſerv.* 228. Aldrov. *l.* 2. *de Teſtac. c.* 4. 42. Earum tamen virtutem cordialem ſpecificam & aliis excellentiorem non ſine ratione impugnavit etiam Iunken. *Chymic. Exp. Cur. Part. I. Sect.* 4. *c.* 8. *pag.* 315. *ſeqq.* quamvis omnis vis medica denegari illis haud poſſit ob particulas ſubtiles alcalinas terreas acido-volatili impraegnatas. Vide *Perla*.

Margos, μάργος, ſignificat *inſanum*. Unde γαστριμάργοι dicuntur, qui ventre inſaniunt. Lind. *Ex. XI.* §. 126.

Marile, μαρίλη, dicitur pulvis carbonum, ſive eorum ramentum, præſertim prunarum accenſarum, hoc eſt *favilla*, ſive igniculus, & fomes ſub cineribus latens. Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. XXIV.* 28. Plenius exponit Erotianus.

Maris, μάρις, vocatur menſura decem Choeum Atticorum, vel librarum 83. cum unciis quatuor. Lind. *Ex. X.* §. 227.

Mariſca, vide *Ficus*.

Maritus, ἀκοίτης, γαμέτης. Quemadmodum vocabuli *conjugium* ſignificatio parabolica ſeu tropica ſaltem ad Chymiam translata; ita & vocis *Maritus*. Denotat enim in negotio Lapidis Philoſophici *Sulphur*, cujus mulier, vel uxor eſt *Mercurius*, qui a ſuo conjuge facili negotio impraegnatur. *Th. Ch. Vol. IV. p.* 179. Vide *Conjugatio*.

Marmaryge, μαρμαρυγή, vocatur ſplendor oculis obverſans, incertus, & diſcurrens *lucis ſplendor*, aut *fulgor*, ante oculos coruſcans. Legitur apud Hippocr. *ſ.* 3. *Progn. t.* 33. *lib. Ep. XXV.* 8. 15. *in Epiſt. ad Philopœmenem, num.* 21. Hinc & oculi vocantur ὄμματα μαρμαρυγώδεα, *ſplendore coruſcantes*, *ſ.* 2. *de R. V. I. A. t.* 45. item ὀφθαλμὸς μαρμαρυγώδης, *l. de L. I. Hum. XXIII.* 8. Objectum etiam ſplendidum oculis obverſans dicitur μαρμαρυγῶδές τι, 2. *prorrh. XLI.* 3.

Marmelada, terminus eſt Pharmaceuticus, denotans ſpeciem *Gelatinæ Cydoniorum*, quæ ſimplicis, qua compoſitæ, & aromatibus conditæ, variis coloribus exornatæ, Schroder. *l.* 2. *c.* 62. *in fin.* Compoſitarum formulas plures vide in Hadr. a Mynſicht. *Armam. Medico-Chymic. Sect.* 12.

Marmor, μάρμαρος, lapis dicitur inſigniter purus, & admodum durus, & ad ſplendorem ſuſcipiendum, ſi poliatur, ita aptus, ut ſtatuæ & columnæ nitentes inde ſculpi poſſint. Suntque ejus genera varia, quæ prolixe recenſet Rul. *in Lex.* Verum cum non omnia ad uſum ſpectent medicum, ſufficit eorum meminiſſe, quæ in Medicina locum invenerunt; ut ſunt, *Marmor candidum*, ſive *Alabaſtrites*, *Rubrum*, *Nigrum*, ſive *Lapis Lydius*, *Variegatum*, ut *Porphyrites*, *Ophites*, de quibus ſingulis ſigillatim ſub literis ſuis initialibus. Jung. Schrod. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 14.

Marmorata vocantur excrementa aurium, *Cerumina* dicta, Græc. κυψελίδες, Charltonus *Exerc. Pathol. IX.* §. 18. Notavit hoc etiam olim Foeſ. *ad Hipp. l.* 6. *Ep. ſ.* 6. *t.* 18. Poſſet denominationis ſimilitudo peti, quod Varro *l.* 3. *de R. R. marmoratum* dixerit pro eo, quod e marmore, luto & calce factum.

Marmoreus Tartarus vocatur lapis in homine duriſſimus, ut marmor, Rul. & Iohnſon. *Marmoraſei veneni*, quod adeo ingentis & repen-

pentinæ fuit efficaciæ, ut ſolo tritici grani pondere momento hominem necaret, meminit C. Rejes *C. El. q. 64. n.* 2.

Marmota vocatur *Mus Alpinus*, cujus deſcriptionem, cum uſu in cibis & Medicina tradidit Aldrov. *de Quadr. dig. vivip. l.* 2. *c.* 34.

Marcoſtinum, epitheton *Extracti*, vel Maſſæ *pilularum* D. Mindereri, a *Maro* & *Coſto* ita dictarum, quas *peculiari tractatu* Aloedarium dicto laudavit. Vid. *Diſpenſat. & Animadverſ.* D. Zwolferi. Approbat Hildan. *Cent.6. Obſ.*29.

Marogus vocatur Paracelſo ſomniferum & narcoticum quoddam fortiſſimum, ita ut aliquis ſuſtinere poſſet graviſſimam torturam. *Philoſoph. Tract.* 5. *in fine*.

Mars, ἄρης, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat *Planetam*, qui habetur ſumme calidus atque ſiccus. Hinc & homines cholerici, ſive biliosi *Martiales* dicuntur, & morbi quoque *Martiales*, ubi biliosus ſanguis potiſſimum peccat. Hinc & a Paracelſo Bilis vocatur *Mars*, *Paramir. Tr.* 3. *c.* 7. & *Paragran. de Aſtronomia*. Vel idem eſt quod *Ferrum*, *Chalybs*. Vide *Ferrum*. Rul. *Theatr. Chymic.* Libav. *aliique*.

Marſippon, *Marſypion*, μαρσίππον, μαρσίπιον, dicitur *marſupium*, vel *ſacculus*, quo aliqua pars fovetur, aut tegitur. Legitur apud Hippocr. *l. de fiſtul. VII.* 2. Gal. *c.* 6 *in* 6. *Epid. t.* 5. Dicitur & μάρσυπος. Foeſ. p. 398. *Marſupiale Americanum* quale ſit animal, exoticum, quod Aldrovando *Semivulpa*, & *Vulpi-Simia* vocatur, e Virginia Londinum translatum deſcripſiſſe ejuſque Anatomen accuratam exhibuiſſe D. Eduardum Tyſon Collegii Medici & Societatis Regiæ Socium legitur *in Actis Erud. Lipſ. A.* 1698. *M. Septembr. p.* 407. *ſeqq.*

Marſum, *Marſicum*, μάρσος, epitheton vini, quod colligitur in Marſia, regiuncula Italiæ, ultra Picenum, Samnites verſus. Cenſetur autem valde auſterum & acerbum. Gorr. Scrib. propterea ad adſtringendum in gingivis laxis, & dentium vacillatione commendavit, *n.* 57. Jung. Rhod. *not. ad h. l. pag.* 100. Videatur & Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 1. & *l.* 1. *de Antidot. cap.* 3.

Martach, vel *Martath*, eſt *Lithargyrium*. Rul. & Iohnſon.

Martagon eſt nomen plantæ, *Lilium montanum* dictæ, de qua videantur Botanici; quæ etiam vernacule *radicis aureæ* nomine venit. Hinc Chymici tranſtulerunt ad materiam Lapidis Philoſophici, quam *Martagon* appellarunt, uti patet ex *Th. Chym. Vol. I. p.* 512.

Martech, *Mardech*, eſt nomen Argenti vivi, ex Cambar ſublimati, *cum album* eſt factum. Vocatur & *Plumbum ex Ebmich*, *Magneſia*, *Æs album*. Th. Chym. *Vol.IV. p.*728. Fallop. ſcribit eſſe *Lithargyrium*. *l. de Metall. & Foſ. cap* 27. *Tom. I. p.* 328.

Martes, nomen eſt animalis quadrupedis, digitati, vivipari, cujus deſcriptio cum uſu habetur apud Aldrov. *l.* 2. *de Quadr. dig. vivip. cap.* 18.

* *Martialia*, medicamenta ſunt ex Marte, ſeu quod idem eſt, ex ferro, aut chalybe parata, quorum uſus in quamplurimis morbis mira præſtat.

Martianum pomum apud Sueton. *in Domitiano* eſt Aurantium. Ian. Cornar. in Galen. *de comp. med. l.* 2. *c.* 1.

Martius dicitur 1. menſis, in quo æquinoctium vernum eſſe ſolet. 2. de confectione gratiſſima polytropha, quæ *Martius Panis*, *marcipanis*, *maſſapanis* etiam vocatur, Jul. Alex. *l.*20. *Sal. c.* 16. Morell. *de form. rem. l.* 1. *ſ.* 3. *c.* 3.

Marucholeum metallum, idem. Rul. & Iohnſ.

Mas, *maſculus*, ἄῤῥην, vel ἄρσην, nomen ſexus, differentiam denotans, cui opponitur θῆλυ, *fœmina*. Ratio differentiæ potiſſimum in hoc conſiſtit, quod *mas* in alio gignat, fœmina in ſe ipſa. Eſt etiam *maſculus* plerumque calidior, ſanguinis plenior & ſolidior fœmina, Hippocr. 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 46. Galen. *in comm.* Quod vero *mares* ordinate in dextera uteri regione concipiantur, nondum eſt certo demonſtratum. Uſurpatur alias nomen quoque hoc de plantis apud Theophraſtum. A Spagyricis in negotio Lapidis Philoſophici interdum Mercurio tribuitur hoc epitheton.

Maſca, Longobardis idem quod *Strix*. Keuchen. *not. ad Sammon. p.* 289.

Maſchale, μασχάλη, vide *Ala*, *Axilla*, μασχαλιαῖος, *Axillaris*, epitheton venæ. Gorr.

Maſchaliſter, μασχαλιςὴρ, ſic vocatur a quibusdam *ſecunda vertebra dorſi*, quæ τῇ λοφίᾳ ſubeſt, Gorr. Confirmat Lind. *Med. Phyſ. l.*2. *c.* 14. §. 33.

Maſculinitas, apud Avicenn. dicitur conceptio maſculæ prolis, & talis fœmina *maſculinans*, vel *maſculinitans*: quemadmodum *fœminitas* vocatur conceptio ſobolis fœmininæ, & mulier *fœminans*, *l.* 3. *fen.* 21. *tr.* 1. *cap.* 12. *ſeqq.*

Maslach, medicamentum Turcis familiare, ex opio paratum, quod & Anfion vel Amphion vocatur, cujus drachmam unam, imo quandoque duas & tres innoxie devorant, cum ad

Ve-

Venerem, tum ad animoſitatem excitandam in prælium ituri, uti notavit ex aliis C. Rejes *C. El. q.* 43. *n.* 6. & *q.* 63. *n.* 3.

Maſſa, proprie idem quod *Maza*, μᾶζα, (quamvis & *Maſſa*, ἀμάσσω, miſceo, pinſo, deduci commode poſſit,) olim ſtrictius ſumebatur de mixta farina hordei cum humore aliquo, præſertim aqua & oleo, ceu cibo plebejo & vulgari, qui crudus cum defruto aut melle mandebatur, uti ſcribit Aetius. Meminit hujus cibi aliquoties Hippoc. *l. de rat. med. XIII.* 8. *XIII.* 3. *XIV.* 19. *l.* 2. *de diæt. VIII.* 8. *ſeqq. ſ.* 2. *de nat. hum. t.* 3. *de ſal. diæt. t.* 3. *lib. de int. aff. XLIV.* 20. *XLV.* 14. *l. de Cap. vul. XIX.* 6. *XX.* 6. *l.* 2. *Epid. ſ. V.* 39. *lib.* 5. *XII.* 4. *l.* 6. *ſect.* 3. *t.* 2. *lib.* 7. *XXXIII.* 12. & exponit plenius Erotianus, cum quo jung. Foeſ. *pag.* 393. Lind. *Ex. XVI.* §. 150. Hodieqve vero latius quoque accipitur pro omni mixto, quicquid in unum veluti cumulum denſatum ſpiſſumque cogitur, teſte Jul. Alex. *l.* 8. *Salubr. cap.* 9. Latine *Offa* dicitur. Imo nonnulli haud dubitarunt, de ipſo liquore ſanguinis in vaſis contento uſurpare, vocantes *maſſam ſanguineam*; quamvis alii ſint, qui hanc catachreſin improbent. *Maſſa* enim in genere Phyſice accepta eſt contradiſtinctum quid liquori, quando ſcil. particulæ alicujus corporis uncinis veluti inter ſe connexæ vel immotæ omnino ſunt, vel ſaltem parvo motu cientur, ut ſeparari non poſſint, uti haud male deſcripſit D. de Cordemoy *Diſſ. I. Phyſ. p. m.* 3. Μάζιον diminutivum eſt, & *mazam* vel *maſſam parvam* ſignificat. Legitur apud Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. CVI.* 10. *Maſſa* quoque carnea, idem quod *Excreſcentia*, legitur apud Hildan. *Cent. VI. Obſ.* 1. *Maſſa* Cumia, nitrum factum de plumbo, vel aqua nitri, qua vaſa terrea inducuntur. Matth. in Dioſcor. *lib.* 5. *c.* 46.

* *Maſſa corporea*, ſignificat corpus illud, cujus partes ſolidæ, hoc eſt ſine ulla vacui intercapedine, ita mutuo aliæ aliis adhærent, ut unum corpus ſolum ſine ullo vacui intermedio efficiatur, & eadem ubique ſubſtantia præditum. Num id Medico ſcire conducat, leg. Boerhaav. Inſt. M.

Maſſalioticon, (vitioſe *Maſſilioticon*) μασσαλιωτικὸν, nomen emplaſtri, ab Auctore *Demoſthene Maſſaliota*, quod commendatur ad carbunculos a Galen. *l.* 5. *de C. M. P. G. cap.* 15. Deſcribitur & ab Æginet. *l.* 7. *c.* 13.

Maſſalis, *Moſel*, *maſſarium*, *mater*, id eſt *Mercurius*. Rul. & Iohnſ.

Maſſeter, μασσητὴρ, i. e. *Manſorius*, *Manducatorius*. Epitheton muſculorum maxillam circumagentium bicipitum, & triangularium, quorum meminit Hippocr. 2. *de artic. t.* 6. Galen. *l.* 4. *Anat. adm. c.* 2. Deſcripſit eos Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 11. *p.* 535. Dicitur & *mandibularis*.

Maſſo, μάσσω, ſubigo, *pinſo*. Dicitur & μάττω. Compoſ. ἐκμάσσω etiam *exprimo* ſignificat. Hippocr. *l.* 2. *de morb. XIV.* 28. Significat μάσσω etiam *tango*, contrecto. Unde ἐσμασσάμενος, id eſt, intus contrectans, & manu explorans, legitur 3. *de artic.* 47. Vid. Gal. *in com.* Jung. Foeſ. *p.* 399.

Maſthles, *Maſthle*, μάσθλης, μάσθλη, ſignificat *corium*, *pellem*. Hipp. *l.* 2. *de morb. XVII.* 8.

Maſticatio, μάσησις, idem quod *manducatio*, videlicet cibi commanſio, ſive comminutio in ore facta, imprimis linguæ auxilio cibum in ore pro arbitrio noſtro, quo volumus, impellentis. Galen. *l.* 11. *de U. P. c.* 10. ubi τὸ μασσᾶσθαι vocat. Adde Jul. Alex. *in not. ad h. l.* *Maſticationis* neceſſitatem demonſtratam vide apud C. Hoffman. *Comm. ad Gal. LL. de U. P. n.* 793. & Helmont. *tr. victus ratio*, *n.* 21.

Maſticatorium, μάσημα, διαμάσημα, eſt ſpecies *Apophlegmatiſmi ſicci*, quæ dentibus *maſticatur*, de qua vide Schrod. *l.* 2. *c.* 68. Morell. *l.* 2. *de form. rem. ſ.* 2. *c.* 6. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 6. *ſ.* 4. *cap.* 3. *& ſeqq.* *Maſticatorium* uſum in aurium affectibus laudat Bartholin. *l.* 3. *An. c.* 9.

Maſtiche, μαστίχη, *reſina lentiſcina*, ῥητίνη σχινίνη, eſt gummi reſinoſum citrino-album, pellucidum, granulatum, bene olens, ex lentiſco arbore, præſertim in Chio Inſula extillans. De hujus facultatibus vide Gal. *l.* 7. *de S. Fac. h. tit.* Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *num.* 391. Fr. Hoffm. *in clav. ad h. l. pag.* 586. *ſeqq.* Rhod. *ad Scribon. num.* 60. Vocatur & *Lentiſci lacryma* Keuchen. *ad Sammonic. pag.* 127. Latine etiam uſurpatur *Maſtix*. In Officinis laudatur pro ſingulari ſtomachico *Aqua maſtichina*.

Maſtichelæon, μαστιχέλαιον, i. e. *Oleum Maſtichinum*, de quo Dioſcor. *l.* 1. *c.* 51.

Maſticot, eſt impropria cujuſmodi calx, præter Minium & Ceruſſam, ex Billichio, Iohnſ. *Lexic. Chym. I.* Helmont. dicit *Maſticot* vocari flavum colorem, quem ſtannum præbet pictoribus, *de lithiaſ. c.* 1. *n.* 9.

Maſtoides, μαστοειδὴς, *mammillaris*, vel potius *papilli- aut mamilli-formis*. Eſt 1. epitheton proceſſus, ſive *apophyſeos oſſis temporalis*, papillis mammarum, præſertim vaccinarum ſimilis; de quo vide Bartholin. *libell.* 4. *An cap.* 6. *p.* 711. unde per etiam Muſculorum caput fle-

ſtentium, quod in illum *mammillarem proceſſum* inſeritur, dicitur *Maſtoideum*. Id. *lib.* 4. *c.* 5. *p.* 567. Deinde tribuitur proceſſibus *nervorum olfactoriorum*, quos deſcripſit Idem, *libell.* 3. *c.* 2. *p.* 671. Dicuntur & a quibuſdam *Cornua uteri* proceſſus *mammillares* ob ſimilitudinem, quam habent cum mammis. Gorr.

Maſto, μαςὸς, vide *Mamma*.

(π) *Maſtodynia*, dolor mammarum. Vog. Sauvag. Cull. Linn. Sag.

Maſtrupatio, item *manſtrupatio*, vocatur illicita, & Chriſtiano homine indigna titillatio genitalium, & projectio ſeminis. Vocatur & *mollities*, de qua videatur Foreſt. *l.* 26. *Obſ.* 16. *in Schol.* & Tim. a Guldenklee *l.* 3. *caſ.* 49.

Maſucha, μασȣχᾶ, *maſuaphion*, μασυάφιον, nomina medicamenti ſynonima, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 23.

Mataliſta eſt nomen tertiæ ſpeciei Gialappæ ſive Jalapii, vel Mechoacannæ, quam Indi Matbaliztic nuncupant, de qua legi poteſt D.D. Wedelius *Amœn. Med. l.* 11. *ſect.* 1. *c.* 5. *pag.* 248.

Mathalitium, idem quod *Stragula*, ad dormiendum uſitata. Foreſt. *d. l. Obſerv.* 14. *in Schol.*

Mater, μήτηρ, vocabuli hujus ſignificatio propria notiſſima eſt, quando ſignificat fœminam, quæ enixa eſt prolem, eamque nutriit. Translatum tamen ad varias Medicinæ partes hoc vocabulum, v. gr. ad Botanicam, quando *Artemiſia* dicitur *mater herbarum*, Lobel. & Schroder. Ad Anatomiam, quando membranæ cerebrum inveſtientes, exterior quidem craſſior, vocatur *mater dura*: interior tenuis, & in anfractus ſubſtantiæ cerebri ſeſe inſinuans, appellatur *pia mater*. Bartholin. *l.* 3. *Anat. cap.* 2. Relationem hujus appellationis geminam veroſimilem vide in D. D. Hoffm. *Diſſ. Anat. ad l. van Horne Microcoſm*, *p.* 186. Ad Pharmaciam, dum *Concha margaritifera* vocatur *Mater Perlarum*. Vide *Concha margarita*, Schroder. *l.* 5. *cl.* 8. *num.* 73. Ad Chymiam & Spagyriam, dum *mater* dicitur *metallorum*, *Argentum vivum*. Ruland. & Iohnſ. Hinc & *Aqua mercurialis*, quæ omnia metalla in materiam primam reducit, vocatur *mater Aquæ vitæ*, Libav. *S. Ch. l.* 7. *c.* 8. & *Apoc. Hermet. Part. poſt. T. II. Oper. p.* 532. *Luna* quoque vocatur Chymicis *mater*, quemadmodum *Sol Pater*. Theatr. Chym. *Vol. I. pag.* 201. *Vol. IV. pag.* 719. 721. 733. 737.

Materia, ὕλη, vide *Hyle*. Dicitur & *materies*. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Materialiſta vocatur *mercator*, qui *materiam medicam*, præſertim ſimplicia, vendit. Fere idem quod *Seplaſiarius*. Dieter. *p.* 934.

Materiatura terminus eſt barbarus fictus a Gardiano in diviſione morborum receptus, dum morbos alios *materiaturæ*, alios ſtructuræ, alios utriuſque dixit, teſte Plempio *Fundam. medicinæ l.* 4. *cap.* 3. Haud dubie vero per morbos *materiaturæ* intellexit morbos intemperiei. Vid. *Dogmata noſtra Med. Gener. Part. II. cap.* 3. *dogm. I. in not.*

Mathedoram, id eſt Sal gemmæ. Rul. & Iohnſ.

Matorium eſt *Ammoniacum*, vel *Galbanum*. Iohnſon. *Lex. l.* 2.

Matos, μάτος, idem quod ζήτησις, *quæſtio*. Erotian. *Onom. pag.* 74. Galen. *in expoſ. voc. Hipp.*

Matracium ſignificat. Vas ad liquorem aliquem, vel aquam excipiendam utile. Willis. uſus eſt pro Matula, *in Exerc. de Urinis*. Beguino *matracium* etiam uſurpatur pro *Cucurbita*.

Matrimonium, συζυγία, idem quod *Conjugium*, *Connubium*. Vide ſupra *Conjugium*.

Matrix, μήτρη, proprie idem eſt quod ὑςέρα, *Uterus*. Vide *Hyſtera*. Chymicis *matrices omnium rerum* dicuntur *Elementa*. Rul. Iohnſ. Libav. *T. IV. oper. p.* 175. Partem quoque mediam ſtirpium poſt corticem & lignum tertiam *matricem* vocari, aliis vero cor, aliis medullam, ſcribit Joh. Coſtæus *de nat. ſtirp. l.* 1. *c.* 8. *p. m.* 40.

Matto, μάττω, μάττομαι, idem quod ζητέω, *quæro*, unde ἐσμάττεσθαι, *inquirere*, *inveſtigare* ſignificat, quo verbo aliquoties uſus Hippocr. 2. *de art. t.* 27. & 47. *l.* 1. *de morb. mul. XCVI.* 24. Ita & καταμάττεσθαι idem notat, *l. de int. aff. VII.* 26. *XXX.* 37. Iung. Foeſ. *pag.* 399. Alias & μάττειν pro μάσσειν ponitur, & ſignificat *pinſere*, miſcere. Lind. *Ex. XVI.* §. 149.

Matula, ἀμὶς, *matella*, ſignificat vas urinarium, in quod urina mittitur. Pro inſpectione urinæ debet eſſe vitreum & purum. Meminit Gal. *t. de diff. reſp. c.* 12.

Maturatio, πεπασμὸς, πέπανσις, proprie ſumitur de arborum fructibus, cum ex immaturitate maturitatem adepti ſunt. Per abuſionem vero de noſtris corporibus, cum humores excrementitii coacti fuerint. Erotian. *in Onom. p. m.* 87. *D.* Vide *notas* Euſtachii *ad h. l.* Differt a *coctione*, πέψει, quod hæc ſit alimentorum, illa vero ſuccis excrementitiis, aut vitioſis tribuatur. Eſt enim πέπανσις, cum materia noxia morbum efficiens devicta eſt, ac ſuperata vi natu-

naturæ, ut ad exeundum ſit habilis. Diet. *n.* 668. In hac ſignificatione ſæpe uſus Hipp. 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 27. *ſ.* 2. *t.* 44. 45. *l.* 6. *ſ.* 5. *t.* 6. Plura loca vide apud Foeſ. *pag.* 462 Medicamenta hujuſmodi *maturationem* promoventia vocantur *maturantia*, πεπαντικά, quo & in ſpecie *ſuppurantia*, ἐκπυΐσκοντα, pertinent, Gal. *c.* 2. *in* 6. *Epid. t.* 31. Hinc & Rul. *maturativa* hoc ſenſu deſcripſit. Apud Chymicos *maturatio* eſt exaltatio e rudi cruditate ad *maturum* & perfectum. Eſtque quadruplex: *Digeſtio* & *Circulatio*, *Fermentatio* & *Projectio*, de quibus ſingulis ſuis in locis. Rul. & Iohnſ. De *maturatione metallorum* & *Auro volatili* vide Theatr. Chymic. *Vol. IV. p.* 361.

Maturus, πέπων, dicitur de omnibus, quæ ex coctione ſuam perfectionem acquiſiverunt, v. g. de fructibus, de humoribus, de excrementis. Hipp. 1. *aph.* 22. Jung. Dieter. *d. l.* opponitur τῷ ὠμῷ, *crudo*, de quo ſupra.

Matutinus, ὄρθρος, dicitur de ea diei parte, quæ *mane* vocatur. Vide *Mane*. Reſpondet veri, & eſt calidum & humidum tempus. Mercur. *l.* 3. *L. V. c.* 1. ex Oribaſio. Comprehendit interdum & *antelucanas* horas, vel diluculum. Eo tempore corporis & ingenii vires vigere teſtatur una cum experientia quotidiana, Lang. *l.* 1. *ep.* 55.

Maxeinos, μάξεινος, *Maxinus*, nomen piſcis, qui & *Aſellus*, & *Gallerida* dicitur. Alii legunt μύξινος, Lind. *Ex. XI.* §. 34.

Maxilla, γνάθος, *mala*. Vide *Gena*, *Gnathos*.

Maza, μάζα, μάζιον, vide *Maſſa*.

Meatus, πόρος, terminus in Medicina uſitatiſſimus, notans viam, per quam humores, ſpiritus, excrementa, vapores, flatus, vel influunt, vel effluunt. Unde *Meatus* a Galen. quoque diviſi ſunt in *ſenſibiles*, & *inſenſibiles*, *apertos*, & *latentes*. Sub ſenſibilibus & apertis comprehenduntur & vaſa, canales, cavitates, & pori cutanei, qui κατ' ἐξοχὴν *in lib. de diff. febrium* alibique πόροι, *meatus*, vocantur, de quibus vide Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 2. Ita Herophilus *meatum*, ſive πόρον, ſimpliciter appellavit *nervum opticum*, qui a cerebro ad oculum pertinet, ſenſibilis ſpiritus viam, teſte Gal. *l.* 1. *de ſympt. cauſſ. c.* 2. *Meatus auditorius*, πόρος ἀκουστικός, vocatur, qui in oſſe petroſo eſt anfractuoſus. Galen. *lib.* 11. *de U. P. c.* 12. apud Bartholin. *meatus cochlearis*, *tortuoſus*, *cæcus*, *capreolaris*, dictus, *libell.* 4. *c.* 6. *Meatus genitalis* eſt, qui ſemen & genituram a teſtibus hauſtam ad penis radicem defert, & juxta radicem veſicæ varicoſus exiſtit, unde & *Varicoſus paraſtata* appellatur, Gal. *l.* 1. *de ſem. c.* 15. Barth. *l.* 1. *c.* 23. *Meatus Cyſticus* vocatur ductus a cervice veſicæ felleæ procedens, & in communem ductum choledochum deſinens, Id. *d. l. c.* 15. *Latentes* & *inſenſibiles* ſunt meatus parvi, & viſum fugientes, non ſolum partium ſuperficiem occupantes, ſed & per totam carnis, oſſium, cartilaginum, nervorum, ligamentorum, &c. ſubſtantiam diſſeminati, a quorum ordine vel per cauſſas externas, vel internas turbato, variæ ægritudines oriri poſſunt, ac ſolent. Gorr.

Mechane, μηχανή, vide *Machina*.

Mechanica, μηχανική, vocatur *Ars manuaria*, quæ alias *Opificium* dicitur. Linden. non veretur, præferre *Mechanicum* in ſua arte excellentem duodecadi Doctorum, qui præter inane nomen nil ſunt, *Ex. II.* §. 36. Paracelſus deſcribit *Mechanicam morborum*, quæ tractat, quomodo morbi fabricentur. Hæc *mechanica* vel *mechanico-organica* morborum generatio hodieque apud quoſdam tantum invenit applauſum, ut cauſſas omnium pene morborum in partibus ſolidis conſiſtere exiſtiment, imprimis vero hanc de *mechanica* morborum generatione hypotheſin D. D. Stahlius in ſuis lectu digniſſimis Diſſertationibus, præſertim vero *in Diſſert. de Motibus Humorum Spaſmoticis c.* 12. *p.* 44. *ſeqq.* declaravit, congeſtiones humorum & translationes ceu morborum internorum præcipuas cauſſas inde deducens.

Mechili Paracelſo dicuntur hominum quoddam genus monſtroſum, & quamvis non conſtare poſſit, quales ſint, annumerat *Gigantibus*, *Cyclopibus*, & *Loripedibus*, tr. *Philoſ. ad Athen. l.* 1. *text.* 24.

Mechoacanna, nomen purgantis radicis, quæ & *Bryonia Indica Oriental.* aut *Rhabarbarum album* vocatur, cujus hiſtoriam & vires prolixe deſcripſit Rolfink. *de purgant. ſect.* 2. *art.* 2. Schroder. *l.* 4. *cl.* 3. *n.* 428. Fr. Hoffm. *in clav. ad. h. l.* Gialappa vocatur *Mechoacanna nigra*.

Meconium, μηκώνιον, Latine *Papaverculum* a μήκων, quod *Papaver* ſignificat: Homonymon eſt. *Proprie* & quidem late notat ſuccum Papaveris concretum, & ita confunditur cum Opio, Gal. *l.* 3. *de S. Fac. cap.* 20. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 4. *l.* 4. *de Antid. c.* 7. Alii tamen accuratiores differentiam inter *Opium* & *Meconium* conſtituunt, illud dicentes *Lacrymam*, quæ ſtillat ex capitibus papaveris matureſcentibus, & leviter inciſis, hoc vero ſuccum

ex

ex capitibus & foliis, vel ex tota ſtirpe coctis vel expreſſis paratum & concretum, opio viliorem & ignaviorem. Dioſcor. *l*. 4. *c*. 65. Plin. *l*. 20. *c*. 18. Rhod. *ad Scribon. num*. 22. & 86. Schrod. *l*. 4. *cl*. 2. *n*. 314. Improprie, & propter aliquam coloris & conſiſtentiæ ſimilitudinem, dicitur de excremento, quod ex toto fœtus nutrimento in utero, in urinaculo congeri ſolitum, toto uteri geſtationis tempore. Gal. *l. An animal ſit id, quod in utero eſt*, *c*. 5. Verum potius eſt excrementum, quod in inteſtino cæco infantis, utpote grandiori, quam in adultis continetur.

Mecos, μῆκος, vide *Longitudo*.

Medea, μηδεία, nomen proprium Incantatricis, vel veneficæ, quæ uxor Jaſonis, quam Euripides introduxit *in Tragœd*. ejuſque meminit Gal. *l*. 3. *de Hip. & Pl. decr*. *c*. 3. Nomen medicamenti, quod parabatur ex ſulphure, & humido bitumine. Hoc illitum alio corpori, ſtatim accendit; ubi calor in id inciderat, uti ſcribit Gal. *l*. 3. *de Temper*. *c*. 2.

Medela, θεραπεία, ἴασις, idem quod *Curatio*, *Sanatio*. Vide *Cura*.

Medeni Paracelſo notat exulcerationem cutaneam, ſimilem furunculis, formicis &c. *l*. 5. *de exulcerationibus*, *aliiſque ſymptom*. Gal. *c*. 6. Unde & *Vena Medena* dicuntur ulcera in manibus & pedibus, quæ alias *Dracunculi* vocantur. Appellatur & *Vena Sanioſa*. Walth. *Sylv. Medic. p*. 1474. Apud Avic. deſcribitur, quod ſit affectus corporis externus, quando puſtula quædam in ambitu oritur, & poſtea fit veſicula, e qua egreditur aliquid rubrum ad nigredinem, declive, & poſtea non ceſſat prolongari, quaſi in veritate eſſet vermis. Unde & nonnulli exiſtimarunt, quod ſit animal, ita vocatum a loco *Medina*, ubi frequens fuit, Avic. *lib*. 4. *fen*. 3. *tr*. 4. *cap*. 21. Integrum etiam de hoc morbo tractatum conſcripſit G. H. Velſchius Medicus Auguſtanus.

Mediana vena vulgo dicitur vena illa ſub cubiti flexura, Avic. *Nigra, ramus Baſilicæ*, & plerumque ſecari poteſt abſque periculo, quia nullus ſubjacet nervus nec arteria. Bartholin. *libell*. 1. *An*. *c*. 7. *p*. 642.

Medianum, *Mediaſtinum*, Latinis Anatomicis vocatur duplicata membrana thoracis cavitatem, & pulmones in duas partes veluti diſpeſcens. Eſtque revera *duplicata pleura*, quæ pleura ſub coſtis dicitur ὑμὴν ὑπεζωκὼς, membrana *ſuccingens*. Mediaſtinum vero ὑμὴν διαφράττων, *interſepiens*, Gal. *l*. 6. *de U. P*. *c*. 3. Barthol. *l*. 2. *Anat*. *cap*. 4. *Medianum* etiam de *Meſenterio* dictum fuiſſe, licet colligere ex Veſal. *l*. 5. *de H. C. F. c*. 6. *in princip*. Ita & *Septum* illud *Cerebri* pellucidum, quod intercedit ventriculum ejus dextrum & ſiniſtrum, anteriores vulgo dictos, vocatur *Mediaſtinum cerebri* Barthol. *l*. 3. *An*. *c*. 6. *p*. 492. *Medianum* quoque vocatur trabs tranſverſa grandior, quæ ab una domus parte ad alteram protenditur, & alias trabes minores ſuſtinet. Gr. μεσόδμη. Hippoc. 4. *de art*. *t*. 43. Gal. *in comm. ad h. l*. Foeſ. *p*. 408. Vide *Meſodme*.

(П) *Mediaſtina*, Mediaſtini inflammatio. Vog. Cull.

Medica herba, fœnum Burgundicum. Joan. Ruellius *in nomenclatura rei veterin*.

Medicamentum, φάρμακον, eſt valde πολύσημον. Interdum nimis late ſumitur pro omni eo, quod noſtram naturam alterare poteſt, Galen. *l*. 1. *de S. Fac*. *cap*. 1. & ita venena quoque φάρμακα, *medicamenta*, dicuntur. Nimis ſtricte accipitur, quando ſignificat purgans cum per ſuperiora, tum per inferiora, v. gr. apud Hippocr. *lib*. 7. *Epidem*. *VIII*. 2. Intermedia ſignificatio receptiſſima eſt, quando idem notat, quod *Remedium*, *Auxilium*, *Indicatum Medicum*; & ita *Medicamentum* eſt, quo homines conſervantur, aut curantur. Ubi quidem generalius omnis apparatus, & materia, quæ humanam naturam, quaqua ratione diſpoſitionem ejus mutando, conſervare apta nata eſt; & ita *Alimenta* quoque complectitur, uti patet ex loco Hippoc. 3. *de purgant. in princ*. ſed acceptio hæc rarior eſt. Propria magis notio *medicamenti* ad illa ſolum ſpectat, quæ vim non alendi habent, ſed agendi in corpus & naturam, aut invitandi, aut irritandi in officium, quoties id ignavius obiit, uti eleganter ſcripſit Linden. *Ex*. *XII*. §. 39. *ſeqq*. Recte commendantur ex Herophilo, quod ſint *Divinum munus*. De definitione, diviſionibuſque diverſis vide paſſim apud Inſtitutioniſtas, &, ſi placet, *in Dogmat. noſtr*. *P*. *VI*. *cap*. 1. *ſeqq*. Jung. & Dieter. *n*. 886.

Medicaſter & *Medicaſtra* vocantur, qui artem Medicam, quam non recte callent, exercere non verentur.

Medicatrina, ἰατρεῖον, vide *Iatreion*.

Medicina, homonymon eſt. Vel enim idem ſignificat, quod *Medicamentum*, φάρμακον, de quo p. a. Vel ſumitur pro *arte Medica*, Græce ἰατρικὴ dicta. Vide *Iatrice*. Et ſcientia ſanandi, non nocendi, Scribon. *d. l*.

Medicinales dies vocantur in morbis acutis illi, qui nec critici ſunt; nec indices, & ita ad

ad applicanda & propinanda remedia, præſertim evacuantia, commodi. Alias & *Vacui* nonnullis appellantur.

Medicon, μηδικὸν, epitheton pharmaci deleterii, ſive venenati, eſtque idem, quod *Pharicum*, notante Rhod. *ad Scrib. n.* 195.

Medicus, ἰατρὸς, vide *Iatros*. *Medici* ſæpe etiam vocantur in plurali *Medentes*.

Medimnos, μέδιμνος, *medimnus*, nomen menſuræ aridorum Atticæ, ſed agricolis frequentior, quam Medicis, ob magnitudinem. Continet Chœmicas 48. hoc eſt 108. libras menſurales, ſeu modios 6. non medicos quidem, ſed georgicos. Ejus nota fuit ε/μ apud Græcos, Gorr. Meminit & Æginet. *lib.* 7. *de pond. & menſur. in fin. h. t. c.* 2. *& alibi*.

Mediocritas, *Mediocris*, μεσότης, μετριότης, τὸ μέτριον, σύμμετρον, eſt nihil aliud, quam modus & ratio temperandæ utrique extremitati, qua defectus, qua nimietatis viventis, quæ uti in omni re optima, ita quoque in ſanitatis negotio Medico maxime obſervanda, uti patet ex Galen. *l.* 5. *de ſan. tu. c.* 2. Jung. Dieter. *Iatr. num.* 545. *Mediocritas* eſt illud, quod unicuique naturæ, ætati & regioni convenit. Huic aſſueſieri debet quilibet, ut ſanus conſervetur.

Meditatio, μελέτη, μελεδώνη, μελεδὼν, idem quod *Cura*, *Exercitatio*. Dicitur & ἐπιμέλεια. Vide *Cura*. Græca vocabula paſſim occurrunt apud Hippocr. quæ loca collegit Foeſ. *in Oecon. p.* 404. 405. Spagyricis *meditatio* quæ dicatur, Vide *Th. Chym. Vol. I. p.* 399. *ſeqq.*

Meditullium, ἐγκάρδιον, vide *Encardion*.

Medius, μέσος, μέτριος, variis accipitur modis, prout de variis rebus prædicatur. In genere & communiter *Medium* illud dicitur, quod inter duo extrema eſt, ſive æqualiter & arithmetice, ſive proportionaliter & geometrice; in qua poſteriori ſignificatione idem eſt, quod σύμμετρον, *moderatum*, aut mediocre. Ad priorem vero ſignificationem pertinet, quando *Umbilicus* vocatur *Medium* ventris, imo totius hominis. Æqualiter enim diſtant partes extremæ omnes ab umbilico, Keuchen. *ad Sammon. p.* 188. Item *media figura membrorum*, quæ eſt inter pronam & ſupinam, aut quæ nec habet muſculum agentem, neque violenter patientem, Galen. *l.* 2. *de mot. muſc. c.* 3. *Medius digitus* quis ſit, vide *Dactylos*. Ita D. Gothofr. Bidloo *mediam* meningem inter cauſſam, quæ Dura mater dicitur, & tenuem, quæ Pia mater nuncupatur, dari ſtatuit ab aliis nondum deſcriptam, quam delineatam exhibet *Anat. T. VIII.* Analogice etiam aliis tribuitur, v. gr. *Vita media* dicitur ἐνέργεια animæ operationibus quidem ſuis, ſed non vitalibus inſtructæ, ad quas tamen ei regreſſus dari poteſt, de qua vita media prolixius diſſeruit Kerger. *de ferment. ſ.* 1. *c.* 6. *pag.* 48. *ſeqq.* Porro *medium* quoque idem ſignificat, quod ἀδιάφορον, *indifferens*: ita *Res non naturales* poſſunt dici *mediæ*, vel *medio* modo ſe habere ad ſanitatem & morbum. *Dogm. noſtr. P. I. c.* 6. *p.* 72. Quo pertinet ea quoque Notio, quando *Media* ponuntur pro inſtrumentis Medicis: ita res diætæ, medicamenta, & chirurgicæ operationes ſunt *media*, quibus Medicus utitur ad finem ſuum obtinendum, hoc eſt inſtrumenta, ſeu materiæ medicæ. *Media mineralia* Spagyricis quoque appellantur, quæ mediam obtinent naturam inter metalla & lapides, quando ſcil. liqueſcunt, ut metalla, non vero producuntur malleo, ſed diſſiliunt, ut lapides; quo pertinent omnes marcaſitæ, & plura alia, de quibus vide *d. l. p.* 204. 205.

Medo, idem quod *Mulſum*, vel *Aqua mulſa*. Vide *Hydromeli*.

Medulla, μυελὸς, de diverſis corporibus ac partibus dicitur: 1. de ſubſtantia pingui, albicante, ſenſus experte, in cavis oſſium contenta, de qua controverti ſolet: an humoribus, aut partibus ſolidis annumerari debeat? Galen. defendit, eſſe oſſium alimentum, *l.* 3. *de fac. nat. c.* 15. *& l.* 11. *de U. P. c.* 18. Junge *C. Hoffmann. in Comm. ad LL. de U. P. n.* 847. *ſeqq. & Inſtit. l.* 2. *c.* 131. Deinde de ipſa cerebri ſubſtantia, quæ vocatur a quibuſdam μυελὸς ἐγκεφαλίτης, *medulla cerebralis*, vel τοῦ ἐγκεφάλου, cerebri, Gal. *l.* 8. *de U. P. c.* 4. Vid. & Keuchen. *ad Sammonic. p.* 186. quamvis hodieque recentiores interiorem ſaltem ejus portionem duriorem, candidioremque, in qua ſiti ſunt ventriculi, vel ſinus, hoc nomine inſignire ſoleant, Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 3. ad differentiam exterioris partis, cinericii coloris, quæ *Cortex* appellatur. Porro & portio cerebri prolongata per vertebras colli, dorſi, & lumborum, uſque ad os ſacrum, etiam dicitur μυελὸς ῥαχίτης, *Medulla ſpinalis*. Galen. *lib.* 1. *de motu muſcul. c.* 1. Jung. Barthol. *libell.* 3. *Anat. c.* 3. Hipp. dicitur μυελὸς νωτιαῖος, *medulla dorſalis*, 5. *aph.* 18. Vide Diet. *n.* 556. Hujus accuratam Anatomen & artificioſam exemptionem e ſua theca, vel ſede oſſea tradidiſſe Blaſium, patet ex Henr. Oldenburgii *Actis Philoſoph. Anno* 1666. *M. Februario.* Alias voca-

vocabulum *Medullæ* etiam latius accipitur, dum per metaphoram ſolemus ita appellare, quod in omni re optimum eſt, uti demonſtravit Libav. *tr. de igne Nat. c.* 49. *Medullata cura* Paracelſo dicitur, quando morbi radices in *medulla* oſſium quoque infixæ ſunt, de qua videatur *l.* 7. *de morb. Gall. orig. cauſſ. & cur. cap.* 10. & *l.* 7. *c.* 2.

Megaleion, μεγαλεῖον, Latine *Magnale*; de quo ſupra. Alias μεγαλεῖον eſt quoque nomen unguenti, a *Megaleo* auctore, qui compoſuit, quod & *Mendeſium*, μενδήσιον, alio nomine a patria ipſius appellari, vult Galen. *l.*2. *de C.M.S. L. c.* 2. Verum Dioſcorid. diſtincta eſse unguenta *Megalcum*, & *Mendeſium*, docet *l.* 1. *c.*69. & 72. Jung. Hier. Mercur. *l.* 2. *V. L. c.* 19. Clem. Alexandr. maluit, *Megallium* appellari a *Megallo*, vel *Megallio*, Siculo inventore, Confer. *ad Saraceni Scholia in c. loc. Dioſcor.*

Magalocoelos, μεγαλόκοιλος, *ventricoſus*, idem quod προγάστωρ, *ventre prominulo præditus*, cui venter inferior cum inteſtinis juſto amplior eſt. Gal. *l.* 1. *de Al. Fac. c.* 1.

Megalophonos, μεγαλόφωνος, qui magnam edit vocem, aut *vociferatur*, ideo, quia lato eſt thorace, & calore nativo multo præditus. Hippoc. 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 24.

Megaloſplanchnos, μεγαλόσπλαγχνος, dicitur Hippocrati is, cui magna & elata in tumorem ſunt viſcera; & quidem præternaturaliter ob tumorem aliquem p. n. ſive ſcirrhum, ſive œdema, ſive inflammationem, Hippocr. 3. *R. V. I. A. t.* 9. & 12. Gal. *in comm. ad h. l.* Dicitur & vinum οἶνος μεγαλόσπλαγχνος, effective, hoc eſt viſcera in molem attollens, ſeu magna viſcera faciens, *d. l. t.* 2. Alioqui etiam in bonam partem ſumitur, ſignificans *generoſum*, cujus eximiæ ſunt corporis, animique virtutes Vide Foeſ. *p.* 400.

Megalotechnos, μεγαλότεχνος, idem quod *Mechanicus*. C. Hoffm. *C. in Galen. LL. de U. P. n.* 249.

Megas, Megethos, μέγας, μέγεθος, *Magnus*, *Magnitudo*. Vide *Magnitudo*.

Meio, οὐρέω, idem quod *Mingo*, h. e. urinam reddo. Vide *Mictio*.

Meioſis, μείωσις, Lat. *Imminutio*. Vel idem eſt, quod μινύθησις. Vide *Imminutio*. In qua ſignificatione uſurpat Hipp. *l.* 1. *de Diæt. XI.* 48. *XIX.* 12. *l.* 2. *Epid. ſ. l.* 67. Vel ſignificat tempus illud in morborum circuitu, in quo de febris magnitudine aliquid demitur. Foeſ. *p.* 402.

Meiracion, μειράκιον, *adoleſcens*, ſcil. qui ætatem agit ab anno 18. ad 25. notante Galen. *ad* 5. *aph.* 9. Uſus alias vocabula hoc Hippoc. 1. *aph.* 13. Vid. Diet. *n.* 525.

Meiuros, μείουρος, vide *Myuros*.

Mel, μέλι, quid ſit, notum eſt; videlicet ſuccus quidam dulcis, ex floribus variis ab apibus elicitus, in illis proprio mellifico fermento, & calore elaboratus, & iterum per os excretus, in alveariis artificioſiſſime cera ac propoli mixtus atque depoſitus, conſiſtentia neque nimis dilutus, neque nimis craſſus, odore ac ſapore jucundus, cum aliqua acrimonia. Cujus hiſtoriam, electionem, facultates, & præparandi modos vide paſſim in Auctoribus, videlicet Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 39. & alibi ſæpius, quæ loca inquiri poſſunt *in Theatro* Mundellæ. Dioſc. *lib.* 2. *c.* 101. *ſeqq.* Schrod. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 94. Aldrov. *l.* 1. *de Inſect. cap.*2. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad Schr. c. l.* Bruyerin. *de re cibar. l.* 10. *c.* 7. C. Hoffmann. *Inſt. l.* 5. *c.*14. aliiſque pluribus. Jung. Iunken. *Chymic. Exp. Cur. P.* 1. *ſ.* 2. *c.* 8. *p.* 132. *ſeqq.* Catalogum *Mellium Officinalium* vide apud D. Schroder. *l.* 2. *c.* 84. ut & in Diſpenſatoriis. *Mel Cedrinum* Hippoc. dicitur, quod ex Cedris roris modo defluit, & coriis ſuper terram extenſis, excuſſiſque arboribus in ollas & fictilia excipitur, *Melque roſcidum* vel *aereum* vocatur; eſtque vel ipſa *Manna*, vel huic affine. Legitur *l. de Ulcer. IX.* 3. *Mel Vitrioli* vocatur ejus *Oleum Saccharinum*, vel verum ejusdem *Sulphur*, cujus præparationem tradit Libav. *Alchym. Pharmac. c.* 28. *Mel arundinaceum Cannæ* idem eſt, quod *Saccharum*, de quo ſuo loco. *Mel Ponticum venenoſum*, vide *Ponticus*. *Mel Saturni* vocatur a Crollio Sal ſive Saccharum Saturni *in Baſil. Chym.* quod Hartmannus *Mollaginem* vocavit *Diſput. Chymiatr. XV. Coroll.* 11.

Melæna, μέλαινα, Lat. *Nigra*, a Maſc. μέλας, *niger*, κατ᾽ ἐξοχὴν morbum ſignificare ex atra bile ortum, vult Gal. *in expoſ. voc. Hippoc.* melæna radiy aſpalathi eſt ex genere aromaticarum, auctore Galeno *in exeg. Melæna*, fluidi atri per ſuperiora vel inferiora frequens rejectio. Sag.

Melanagoga, μελαναγωγά, vocantur medicamenta atram bilem evacuantia vulgo credita. Blaſ. *Med. Univ. p.* 61. 85. multique alii Auctores.

Melanchloros, μελάγχλωρος, epitheton a nigro, viridique colore deſumptum, duorum diverſorum medicamentorum: unius quidem *Trochiſcorum*, apud Ægin. *l.* 7. *c.* 12. *circa fin.* & alterius *Emplaſtri*, *d. l. c.* 17. ad nervorum vulnera, & cruentis apti.

Melancholia, μελαγχολία. In hujus vocabuli explicatione quemadmodum plerique omnes conſentiunt, duo præcipue denotare: 1. *Humorem* aliquem excrementitium, naturalem, & præternaturalem. 2. *Morbum*, ita in utriuſque determinatione graviſſimæ adhuc occurrunt tricæ & difficultates, ob ſententiarum & opinionum varietatem, quas omnes ventilare excederet inſtituti noſtri limites. Libet ſaltem ſuccincte utramque ſignificationem proponere. Quando *melancholia* humorem ſignificat, intellexerunt Veteres, Gal. & ejus ſectatores, humorem fæculentum, craſſum, frigidum, & ſiccum, *fæcem ſanguinis*, naturalem tamen & benignum, in liene collectum & ſecretum. Enimvero quia talis limus ſanguinis neque in hoc viſcere reperitur, neque etiam alia loca excretoria adſunt, per quæ eliminetur illud excrementum e corpore; nobis veroſimilius hactenus viſum fuit, per *melancholiam*, vel *melancholicum humorem* naturalem intelligere *ſuccum Pancreaticum*, ſive liquorem illum limpidum, in Pancreate glanduloſo vulgari collectum, & per peculiarem ductum, Pancreaticum, vel Virſungianum dictum, ad inteſtinum duodenum una cum bile delatum, unaque cum materia fæcum alvi excretum. De cujus origine *integram Exercitationem* conſcripſit Regn. de Græf. *h. tit.* quamvis quoad uſum illius liquoris nondum eidem aut aliis conſentiamus. Cui vero magis placuerit ſententia celeberrimi D. Wedelii ſtatuentis, Melancholiam eſſe acidum quid commune ſanguini & lymphæ, & utrumque ſedem & originem ſuam habere in liene, quemadmodum e phænomenis variis probare anniſus eſt *Phyſiolog. c. X. pag.* 301. *ſeqq.* ei non erimus adverſi, modo Cl. Auctor clarius expreſſiſſet, quid acidum illud ſit, an fluida, an vero ſolida ſubſtantia, neque ita ſub umbra delituiſſet. Per *melancholiam* vero *præternaturalem* intelligendus nobis videtur idem *Humor Pancreaticus* diverſimode corruptus, & præternaturaliter conſtitutus, ob ſanguinis vitioſam variam diatheſin, quam ſequi ſolet, præſertim vero, ſi acidior, & vitriolaceæ, aut penitus corroſivæ acidæ naturæ fuerit, ubi *Atræ Bilis* titulo inſigniri commode poterit, ex veterum hypoteſi. Vide ſupra *Bilis Atra*. Cui hæc non arriſerint, illi liberum eſto, certiora & meliora proferre, noſque paratos inveniet ad ſuffragium. In altera ſignificatione, qua *melancholia* morbum denotat, communis conſenſus eſt, quod intelligatur *Delirii* ſpecies cum triſtitia & metu, ſine cauſa evidente, oborta. Nec diſſenſus occurrit circa diviſionem in *Melancholiam Eſſentialem*, vel *Idiopathicam*, & *Conſenſualem*, ſive *Sympathicam*: quo pertinent *Melancholia Hypochondriaca*, *Uterina*, &c. Verum circa cauſarum internarum expoſitionem minime inter ſe conveniunt, ob antea dictam humoris *melancholici* ignorantiam. In hac diſcrepantia & obſcuritate nobis præ omnibus perplacet deſcriptio *melancholiæ* a Cl. Willis. propoſita, *tr. Anim. Brut. II. cap.* 11. ubi demonſtrat, mixtum eſſe morbum cerebri, & cordis, a ſpirituum animalium & vitalium vitio, ac inordinatione procedentem; ex qua hypotheſi hæc plenior definitio dari poterit: *Melancholia* eſt delirium, vel continuum, vel interruptum, abſque febre & furore, cum triſtitia & metu, profundis ſermonibus, abſurdis, & interdum deſperatis, actionibus etiam quandoque ineptis, ſibi, aliiſve noxiis, inſomniis terrificis, vigiliis, aliquando etiam cum inflatione hypochondriorum, ructibus, murmure, difficili reſpiratione, anxietate circa præcordia, tinnitu aurium, proveniens a ſpirituum animalium, & ſanguinis impuritate p. n. diverſimode acida, vel auſtera, aut acerba vitriolacea, intemperiem cordi & cerebro *melancholiam* cum obſtructionibus viſcerum referente. Hujus morbi tres gradus conſtituit & egregie explicavit p. a. laudatus Wedel. *Patholog. dogm ſect.* 3. *c.* 9. *p.* 596. *ſeqq.* Jungatur, ſi placet, Dieter. *num.* 526. Obſervationes varias apud Schenk. & alios Auctores reperies, quos allegatos videbis *in Eph. Nat. Cur. An. III. Obſerv.* 148. Adde C. Rejes *C. El. q.* 27. *n.* 21. *ſeqq.* & de Hypochondriaca, *q.* 73.

Melancholicus, μελαγχολικός, dicitur vel de late ſanis, temperamento melancholico præditis, vel de ægris. Deſcriptio vero temperamenti *melancholici* ſatis concinna videatur in DD. Stahlii *Diſſert. de Temperament. c.* 8. Ægri *melancholici* dicuntur, qui delirio taciturno magis quam furioſo correpti ſunt, & varias impreſſiones abſurdas fovent, illiſque ſæpe fortiter inhærent, quemadmodum p. a. de Melancholia p. n. plura dicta ſunt.

Melanchrus, μελάγχρυς, dicitur, qui nigro vel *atro colore præditus* eſt, aut qui ictero nigro laborat. Hippoc. *l.* 6. *Epid. ſ.*2. 36. quamvis nonnulli legant μελάγχλωρος, Foeſ. *p.* 402. Linden. *Ex. IV.* §. 82.

Melanderinos, μελανδέρινος, nomen piſcis, *Melanuro* ſimilis, quem *Sargum alterum* vocat Aldrovand. *lib.* 2. *de Piſc. cap.* 17. ubi ejus hiſtoriam vide. Meminit & J. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 10.

Melanorrhizon, μελανόρριζον, id eſt *nigram*

radices habens. In ſpecie de helleboro nigro dicitur. Gorr.

Melanotriches Hippocrati dicuntur, qui nigros habent capillos, *l. de A. L. & Aq. LV.* 9. & forſan alibi.

Melanpharmacon, μέλαν φάρμακον, certa medicamenti compoſitio eſt, quam Hippocrati tribuit Galenus *in exegeſi*. Foeſius atramentum eo nomine indicari autumat, cujus uſus in dignoſcendis oſſium rimis eſt, atque ejus mentio fit a Paulo Ægineta, & Celſ. Conf. Foeſius.

Melanpſithium, μελαμψίθιον, nomen vini paſſi, quod craſſum eſt, multi nutrimenti, uti notavit ex Dioſcor. *l.* 5. *c.* 9. Linden. *Ex. X.* §. 103.

Melanteria, μελαντηρία, ſuccus eſt in metallis concreſcens, coloris nigri, quamvis exſiccatus plerumque evadat cinereus. Valde adſtringit, ſimul tamen vim cauſticam obtinet, quemadmodum *Miſy*. Quidam *Atramentum metallicum* nominant. Dioſcor. *lib.* 5. *c.* 118. Galen. *l.* 9. *de S. Fac. h. tit.* Vocatur & *Creta ſutoria*, *Atramentum ſutorium*. Rhod. *in Lex. Scribon. pag.* 408. Datur & *friabilis melanteria*, teſte Chiocco, *Muſ. Calceol. ſect.* 4. *pag.* 475. Arabes *bitriam* dicunt. Alias *Melanterion* quoque eſt clavorum veterum ferreorum raſura. Idem.

Melanthelæon, μελανθέλαιον, id eſt *oleum* e *ſemine nigellæ expreſſum*. Dioſcor. *lib.* 1. *cap.* 46.

Melanuros, μελάνουρος, piſcis vocatur ſaxatilis, aut in arenoſis littoribus degens, cujus hiſtoriam & uſum in cibo & Medicina tradit Aldrov. *l.* 1. *de Piſc. c.* 13.

Melaones, *melones*, vermiculi nigri, qui contriti odorem bonum reddunt; menſe Majo in prato reperiuntur: item ſcarabæi viridis genus, luteo auri colore lucens. Rul. & Iohnſ.

Melas, μέλας, *niger*, *ater*. Ita vocatur ſpecies coloris obſcuriſſima & infirma, quæ ob id alium nullum recipit; contra quam alvus, cum ſit ſummus, cæteros admittit omnes, & ſe interim remittit. Lind. *Ex. XVI.* §. 209. Diet. *n.* 528. Reliqui ergo colores ſunt, medii, Gal. *l.* 1. *meth. med. c.* 7. Verum etiam μέλας, ſtricte accipitur 1. pro veratro, vel *helleboro nigro*, ap. Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 11. in fœminino μέλαινα pro atra bile, *lib.* 2. *de morb. LXX.* 2. In neutro μέλαν ponitur aliquando pro *Cinere Cyprio*, quo ad aculos utimur, Hippoc. *lib.* 2. *de morb. mul.* ubi tamen vitioſe legitur μελάνθιον. Aliquando pro *excrementis*, 4. *aph.* 25. 1. *prorrh. ſ.* 3. *t.* 35. 37. 38. Interdum additur certum ſubſtantivum, v. g. μέλαν φάρμακον, *nigrum medicamentum*, Hippocr. *l. de cap. vuln. XX.* 5. & in Spuriis *ad lib.* 1. *de morb. mul. II.* 8. Aut epitheton, v. g. γραφικὸν, ſcriptorium, & ita notat *atramentum*, Galen. & Æginet. paſſim, *Emplaſtrum* quoque vocatur μέλας, apud Aet. *l.* 14. quod alias proprio nomine ἴσια vocatur, vim habens anodynam, & ſiccantem. *Trochiſcorum* quoque nomen μέλας apud eundem legitur, citante Gorr. Vide etiam *Niger*, *Nigredo*.

(n) *Melaſictarus*, cutis color, niger vel atro-lividus, atro-fuliginoſus. Sauvag.

Melaſma, μέλασμα, vocatur ſpecies *ſugillati*, vel ἐκχυμώματος, quando nigreſcit, For. *l.* 5. *Chirurg. Obſ.* 9. *Schol.* Differt a *peliomate*, ubi pars ſaltem livet.

Melaſmos, μελασμὸς, *nigrities*, *nigredo*, effectus frigidi, Hippocr. 5. *aph.* 17. Vide *Niger*.

Melca, μέλκα, edulii quoddam genus fuit, apud Romanos, & ſine dubio ὀξυγάλακτος ſpecies refrigerantis & humectantis. Conſtantinus Cæſar. *lib.* 18. *de agricult.* citante Gorræo docet, *melcam* nihil aliud fuiſſe, quam lac repoſitum & reconditum in fictile novum, ferventi aceto prius perfuſum, atque imbutum. Inde vero ſecretionem ſeri a craſſiore lactis ſubſtantia fieri conſtat, quam per grumos concreſcere veroſimile eſt, eamque obſonii ſpeciem fieri, quæ Gallis *du lait caillé* dicitur, Gorr. Meminit Gal. *l.* 7. *meth. med. c.* 4. Iung. Jul. Alexandr. *in not. ad h. l.* Linden. *Ex. XVI.* §. 124. Keuchen. exiſtimat, μέλκαν idem eſſe, quod *Lac* ſimpliciter, *Not. ad Sammonic. p.* 159.

Mele, μήλη, vocatur *ſpecillum*, ſive inſtrumentum chirurgicum, cujus varius eſſe ſolet uſus. Hinc & variæ ſpecillorum formæ. Iis namque vulnera explorantur, aut aliquid latens deprehenditur, interdum aliquid extenditur, extrahitur, finditur, injicitur, immittitur, inſpergitur; hinc & pro vario munere & figura, varia quoque ſortitur nomina & epitheta, quæ recenſuit Galenus *in exeg.* Ita *Speculum uteri & ani* dilatans vocatur μήλη, Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. XVI.* 22. quod alias διαςολωτεὶς dici poſſet. Plura loca collegit Foeſ. *pag.* 312. *ſeqq.* Confer ad Aquapendentem, Paræum, Hildanum, Scultetum, & alios. Vide *Speculum*.

Meleagris, μελεάγρις, vel idem quod *Gallus Indicus*, aut *Gallopavo*, vel huic plane ſimilis, de quo ſupra. Vide Aldrov. *l.* 13. *Ornithol. cap.* 4.

Meleagrius, μελεάγειος, epitheton ignis ſulphurei, qualis eſt in ſpiritu, omnia intrinſece comburentis, ſine dubio deſumptum a fabula de *Meleagro* Ætoliæ Rege Oenei ex Althea conjuge

juge filio, cujus vitam, uti mater poſt partum extracto ſtipite, quem igni injecerant Parcæ cum vaticinio: O nunc, nate, erit æqua tibi cum ſtipite vita! protraxit; ita injecto tandem ex iræ furore eodem ſtipite in ignem, ideo quod audiviſſet de cæde fratrum, mortem acceleravit, ut internis flammis uri viſus fuerit, uti prolixius deſcripta legitur *in Cornucopiis* Nic. Perotti *ad Martial. p.* 718. 719. Uſus autem hoc epitheto D. D. Georg. Ern. Staahl. *in elegantiſſ. ſua Diſp. de Sanguificat. c.* 3.

Melech, i. e. *Sal*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Meledæno, μελεδαίνω, id eſt *curo*, curam habeo, ago, ſano. Hippocr. frequenter uſus, *l.* 2. *prorrhet. I.* 4. *IV.* 11. *l.* 1. *de morb. mul. XXXIII.* 1. μελεδαίνεσθαι, paſſive, *libr. de nat. pu. XIII.* 3. *l.* 1. *de morb. mul.* aliquoties. Vide Foeſ. *p.* 404. Erotianus.

Meledon, *Meledone*, μελεδὼν, μελεδώνη. Vide *Cura*. Loca, in quibus Hipp. uſus, vide apud Foeſ. *d. l.*

Meleios, μήλειος, id eſt *Melinus*. Epitheton *Aluminis*, ex *Melo* Inſula una Cycladum advecti, quod eſt Ægyptio proximum bonitate, Hipp. *l. de ulcer. VIII.* 4. *X.* 8. *l. de ſterilit. XIII.* 25. Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. ubi vitioſe legitur μηλεσίας, pro μηλείας, animadvertente Foeſ. *d. l.* & approbante C. Hoffmann. *in ἀνεκδότοις ad h. Gal. locum*.

Melete, μελέτη, idem quod μελεδὼν *cura*. Vide *Cura*. Loca ex Hippocr. vide apud Foeſ. *p.* 405.

Melga, eſt *Salamandra*. Iohnſ. *Lexic. Chym. lib.* 2.

Meli, μέλι, vide *Mel.*

Melias, μελιάς, idem quod *Melium*, ab Inſula *Melo*. Epitheton Aluminis. Gorr.

Melibocum, *melicœum*, id eſt *Caprum*. Rul. & Iohnſ.

Meliceria, μελικηρία, idem quod *Hydarthrus*, ita vocatur *Ichor* ille nervorum. Unde & ἰχὼρ Græce dicebatur, vide *Ichor*; quia plerique crediderunt, eſſe excrementum ſanioſum inutile, cum veroſimilius ſit liquor ipſe animalis ſpirituoſus, quod ſatis teſtantur graviſſima ſymptomata, hujus liquoris profuſionem comitantia, de quibus videatur Hildan. *tr. de Ichore & meliceria, cap.* 16. *ſeqq.* quamvis & hic Auctor pro materia vitioſa hunc liquorem habeat, & propterea affectum illum *Hydropem articulorum* vocarit, *cap.* 3. & 4. Paracelſo dicitur *Synovia*, de quo vocab. infra in *SY.* Sunt & hodieque Anatomici clariſſimi, negantes, liquorem illum naturaliter in nervis exiſtere & per illos diffundi, & eſſe potius lympham glandularum ſive portiones ſucci nutritii promanantes, quia, niſi fluxus ille mature compeſcatur, atrophiam vel tabem particularem membri poſt ſe trahit.

Meliceriola, id eſt *meliceris parva*. Legitur apud M. A. Severin. *l. de abſceſſ. anim. c.* 17. *p. m.* 25.

Meliceris, μελικηρὶς, abſceſſus nomen eſt cum folliculo, humoremque melli ſimilem continet, unde etiam nomen obtinuit, quemadmodum ἀθέρωμα a pulte, & ςεάτωμα a ſevo, vel adipe, dicta ſunt, quamvis Rhodius *melicerides* viridem dari per obſervationes demonſtraverit, *Cent. III. Obſ.* 75. Meminit Hippocr. *l.* 2. *prorrhet. XLVII.* 7. quamvis mihi adhuc dubium videatur, an abſceſſum intellexerit, an vero *Hydarthrum*: licet prius Interpretes exiſtimaverint. Hoc certum eſt, etiam *melicerida* abſceſſum a corrupta & collecta lympha nervea originem ſuam trahere poſſe, non obſtante, quod indolens ſit, cum materia jam ſeparata & ſpirituoſitate vitali deſtituta ſit. *Meliceris* quoque aliquando ſumitur pro κηρίον. Vide *Cerion*.

Melichroos, μελίχροος, μελίχρους, h. e. *melleum colorem referens*. Legitur apud Hippocr. *l. de Int. aff. XVII.* 13. *l.* 1. *de morb. mul. XCI.* 44. Vocatur alias κιῤῥὸς, *fulvus*.

Melichros, μελιχρὸς, *mellitus*, *dulcis*, *inſtar mellis*. Sæpe confunditur cum priori, notante Foeſ. *pag.* 406. Epitheton vini, *l. de affect. XL.* 7. pomorum dulcium, apud Scholiaſten Theocriti *Idyl.* 5. fabarum, Hipp. *l.* 7. *Epid. VI.* 10. *VIII.* 11.

Melicraton, μελίκρατον, idem quod *Hydromel*, *Aqua mulſa*, *mulſum*. Vide *Hydromeli*.

Meliedes, μελιηδὴς, idem quod μελιχρὸς, *melleum ſaporem & dulcorem habens*. Epitheton vini, *t.* 2. *de morb. XXII.* 19. *l. de L. Affect. L.* 1. & præter hanc ſignificationem addit Galenus *exeg.* quod vino & melle mixtum eſt. Aliis μελιτοειδὴς legitur, quod idem eſt, ac μελίχρους. Junge Lind. *Ex. X.* §. 50.

Melimelum, duplicem habet ſignificationem. Vel enim notat liquorem mulſei ſaporis, qui producitur ex peculiari conditura Cydoniorum cum melle, quam tradit Linden. *Ex. X.* §. 161. ex Columell. *l.* 12. §. 45. Vel ſignificat poma dulcia muſteo ſapore, vel melleo prædita, quæ alias Muſtea vocabantur. Linden. *ibid.*

Melinus, μήλινος, epitheton emplaſtrorum, quæ *melina* dicuntur, a μῆλον, malum, ſtricte Cydonium, cujus colorem æmulantur. De qui-

quibus plura apud Galen. *l.* 2. *de C. M. P. G. cap.* 6. *ſeqq.* legere eſt.

Melitea, vide *Pauladadum*.

Melitera, μελιτηρὰ, nomen eſt aridi medicamenti, cujus deſcriptio habetur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 13. & uſus monſtratur *l.* 4. *c.* 40.

Melitiſmos, μελιτισμὸς, dicitur *Linctus ex melle* in tuſſi & gravedine puerorum. Æginet. *l.* 7. *c.* 7.

Melitites, μελιτίτης, duo ſignificat: 1. *mulſum*, ſive ὀινόμελι, ex muſto factum, Dioſcor. *l.* 5. *c.* 15. Lind. *d. l.* §. 50. Deinde, & quidem uſitatius, *melitites* dicitur lapis hodieque plane incognitus, præcipue in Officinis. Dioſcorid. ſimilem eſſe ſcripſit *Galactiti*, & ejuſdem effectus, præterquam quod habeat dulciorem ſuccum, *l.* 5. *c.* 151. Jung. Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Hæmatites &c.* Ægin. *l.* 7. *c.* 3. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *p.* 275. *ſeqq.*

Melittoma, μελίττωμα, vocatur in genere *Confectio ex melle*. Æginet. *l.* 3. *c.* 61. Dioſc. *l.* 4. *c.* 64. Perperam vero nonnulli recentiorum ex ignorantia Græcæ linguæ exprimunt per *meletemata*, quod nomen potius meditationes, opera præmeditata ſignificat.

Mellago dicitur medicamentum conſiſtentiam, & ſaporem mellis habens. Parantur vero mellagines non ſolum ex vegetabilibus, ſed etiam e metallis & mineralibus. Schenk. *Synt. comp. & præſcr. med. p.* 320. Adulterinæ vero ſunt & impropriè ita dictæ, quæ cum melle parantur. Hæc enim potius Eclegmata & Linctus appellantur, Idem *d. l.* *Mellago Saturni* quid ſit, vide *Mel*.

Mel Liſodium, id eſt *plumbum uſtum*. Rul. & Iohnſ. *Lex.*

Melloſi ſunt *Lumbrici terræ*. Ionhſ. *Lexic. Chym. l.* 2.

Melochites, nomen lapidis in Comitatu Tirolenſi, qui alias *Lapis Armenus* vocatur, quod olim ex Armenia tantum ad nos translatus ſit. Schroder *l.* 3. *c.* 8. *n.* 4.

Melon, μῆλον, vocabulum eſt æquivocum. (1) ſignificat *Malum*, quod & *Pomum* dicitur. Vide ſupra *Malum*. (2) ſignificat *Ovem*, & idem eſt quod πρόβατον. Galen. *in exeg. Dict. Hipp.* Unde ζὰ μῆλεια ſunt *carnes ovillæ*, Hippoc. *l. de affect. XLVI.* 10. *l.* 2. *de morb. XLVI.* 43. *XLVIII.* 33. *LXVII.* 20. *&c.* Vide Foeſ. *pag.* 412. (3) μῆλον idem eſt, quod *Gena*, *mala*; pars faciei inter naſum & aurem ſub oculo leviter eminens, pilis nuda. Vide *Gena*, *Mala*. Sic dicta a *mali* ſimilitudine, ſive rubeum colorem, ſive rotunditatem ſpectamus. (4) Pollux auctor eſt, ξὰ μῆλα quoque vocari *tonſillas interiores* in intimo ore poſitas, ad radicem linguæ. Gorr. Caſt. (5) μῆλον ſignificat affectum tunicæ uveæ in oculo, quando ita egreditur, ut palpebræ minus prævaleant & pili palpebrarum pungentes, clauſis oculis dolorem inferant. Ita dicta, quod ita protuberet oculus, ut *malum* exertum referat. Caſtell. Latine *malum*. Foreſt. *l.* 11. *Obſerv.* 24. *in Schol.*

Meloplacus, μηλοπλακȣς, & Dimin. μηλοπλακȣ́ντιον, edulium & *placenta e malis cotoneis* in vino coctis, adjecto poſtea melle, pipere, aliiſque pro arbitrio Pharmacopœi. Galen. meminit *l.* 2. *de Al. Fac. c.* 23. Æginet. *l.* 7. *c.* 11. Gorr. Perperam vero contra Græcorum vocabula componendi morem a nonnullis *melaplacuntion* vocatur.

Melos, μέλος, Latine dicitur *membrum*, quod eſt pars organica, vel diſſimilaris magis, compoſita ex aliis partibus, v. g. brachium, pes,] oculus, &c. Hoffmann. *c. in Gal.* [*de U. P. n.* 9. Vide Membrum.

M*eloſis*, μήλωσις, dicitur exploratio chirurgica, ſpecillo facta, a verbo μελῶσαι. Nomen & verbum occurrit apud Hipp. *l. de capit. vulner. XI.* 2. 3. *l.* 1. *de morb. V.* 16. *ſ.* 3. *de fract. t.* 23. Foeſ. 414.

Melotis, μηλωτὴ, item μηλωτεὶς, late ſignificat *ſpecillum minus*, quod adhuc tenuius eſt, quam ἀμφίμωλον, Galen. *l.* 6. *An. adm. c.* 13. Stricte vero dicitur *ſpecillum auriculare*, quo utimur in aurium doloribus. Sub quo etiam *Auriſcalpium* comprehenditur. Idem *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. & *l.* 1. *C. M. P. G. c.* 10. ubi compoſitum dicitur ex μήλη, *ſpecillo*, & ȣ̃ς, auris.

Meluſi, id eſt *Mercurius*, *albach meſſalis*. Ruland.

Membrana, πῆνιγξ, ὑμὴν. Vide *Hymen*. *Membranacearum partium* Officinalium Catalogum vide apud Schroder. *l.* 2. *c.* 24. *Membranis ſtomachi*, ſive ventriculi peculiarem vim, & admirandam poteſtatem tribuit Helmont. *tr. Sedes Animæ*, *n.* 25. *Membrana urinaria* quæ D. Bidloo vocetur, videatur infra in voc. *Urinaria*.

Membrum, μέλος, vide *Melos*. Sumitur aliquando pro *parte corporis*, qua ſimpliciori, cujus particulæ videntur nomine & definitione communicare cum toto, ut Caro, Os, diciturque alias *Pars Similaris*; qua compoſita & *Diſſimilaris*, ſive *Organica*; de qua in *Melos*. Aliquando etiam ſtrictius accipitur pro *membro* ſaltem virili, ſive *mentula*.

Mem-

Membrum conformatum, organicum, Riol.

Memeſtomenos, μεμεςωμένος, id eſt *fartus*, impletus, confertus, idem quod μεςός. Linden. *Ex. X.* §. 251.

Memitha, ſpecies chelidoniæ. Rud. *lib.* 1. *c.* 26.

Memoratrix, vide *Memoria*.

Memoria, μνήμη, accipitur vel de facultate animæ memoratrice, quam Galen. μνημονευτικὸν τῆς ψυχῆς appellat, *l. de ſympt. diff. c.* 3. *fin.* Hæc etiam brutis perfectioribus competit, & conſiſtit in ſpirituum animalium puriorum & lucidorum motu circa corpora cerebri ſtriata, & ſpecierum ſenſu admiſſarum perceptione, uti egregie de hac differit Willis. *tr. Anim. Brut. P.* 1. *c.* 6. Et de hac loquitur Galen. *l.* 3. *de L. A. c.* 5. Vel ſumitur de actu ſecundo *memoriæ*, ſive *memoratione*. Unde idem dixit: *Memoria* rerum ſenſibilium longa opus habet conſuetudine, *l.* 1. *Anat. adm. cap.* 2. Eſtque nihil aliud, quam obſervatio & conſervatio eorum, quæ ſenſibus percipiuntur, *de ſubſig. Empir. c.* 3. Plura de *memoria* vide *in Ephem. N. C. Ann. III. ſub fin.* P. Lauremberg. *præloq. in mnemonicam Ciceronis*, *p.* 599. *ſeqq.* Bonet. *medic. Septentr. l.* 1. *ſect.* 9. *c.* 6. *p.* 90. *ſeqq.* Os *memoriæ* dicitur os occipitis, quod alias Baſilare vocatur. Barthol. *libell.* 5. *Anat. c.* 6. *p.* 710. Blaſ. *Med. Un. p.* 107.

Men, μὴν, *menſis*, nomen determinati temporis, ſive certus quidam numerus dierum, quos vel unaquæque regio, aut civitas ex proprio inſtituto obſervavit, & dicitur *menſis Civilis*; vel quos certus curſus Solis, aut Lunæ, ſive motus proprius conſtituit, & vocatur *menſis naturalis*, qui propterea geminus habetur: Unus *Solaris*, dum Sol unumquodque in zodiaco ſignum percurrit, cumque duodecim ſint, hinc totidem etiam *Menſes* in anno ſtatuuntur, qui tamen non æque inter ſe pares ſunt. *Lunaris* alter, & magis Medicus, quem conſtituit Lunæ motus ab una conjunctione cum Sole, ſive Novilunio ad alterum, id quod fit circiter undetriginta diebus cum dimidio, Gorr. Jungatur Rhod. *ad Scrib. n.* 12. & 13. Galen. *l.* 2. *de criſ. cap.* 2. Foreſt. *lib.* 28. *Obſ.* 59. *Schol. Menſis Philoſophicus* qui vocetur vid. *Th. Chym. Vol. II. p.* 828. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Sæpe etiam vocab. Latin. *menſis* ſumitur pro fluxu ſanguinis in fœminis *menſtruo*, ſive ſingulis periodis *menſium* Lunarium repetentem. Vide *Menſtruum*.

Menagogus, μηναγωγὸς, idem ſignificat, quod *Emmenagogus*, i. e. *menſes movens*, ita *vinum menagogum* Timæi de Guldenklee deſcriptum legitur *in Lex. Pharm. D. de Spina pag.* 1016.

Mendacium, ψεῦδος, quid ſit, notum eſt, falſitas nimirum in ſermone. Tropice *mendacia* etiam dicuntur maculæ illæ albæ in unguibus ſpectandæ, quemadmodum ſcribit Fallop. Vide *Macula*.

Mendeſion, μενδήσιον, Unguenti genus eſt, Ægypto peculiare, ita dictum a *Capro*, qui ea Ægypti parte ubi primum unguentum illud repertum eſt, colebatur, & μένδης vernaculo ſermone dicebatur. Dictum eſt & *Ægyptium unguentum*, item μετώπιον. Meminit Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. deſcripſerunt Dioſcor. *l.* 1. *c.* 72. Æginet. *l.* 7. *cap.* 18. Vide *Megaleion*. Mentionem fecit & vini *mendeſii* Hippocr. *lib. de init. aff. XIV.* 19. eſtque vinum album & molle Foeſ. *p.* 407.

Mendicus, πτωχὸς, quid ſignificet, extra forum Medicum etiam patet. De *mendicantium* vero vaframentis varia collegit lectuque digna Paræus *Chirurg. l.* 1. *c.* 18.

Mendoſus, νόθος, idem quod *Spurius*, *Illegitimus*, ut *mendoſæ Coſtæ*, ſive ſpuriæ. *Mendoſæ* ſuturæ, &c. Caſtel.

Menfrige, i. e. *maſtix*. Rul. & Iohnſ.

Meningophylax, μηνιγγοφύλαξ, q. d. *membranæ cuſtos*. Deſcribitur a Celſo *l.* 8. *c.* 3. quod ſit lamina ænea, firma, paulum reſima, ab exteriori parte levis, qua Chirurgi in vulneribus capitis utuntur, quoties excidendum os eſt attollendum, metuſque imminet, ne in ipſo opere cerebri membrana negligentius, & ultra, quam res expoſtulat, premendo lædatur, & contundatur, ex quo ſopores & graves inflammationes cum periculo mortis oriuntur. Meminit Gal. *l.* 4. *de L. A. c.* 2. *fere circa fin.* Ejus delineationem & modum applicandi tradit Scultetus *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig.* 10. & *Tab. XXIX. fig* 7. A Græcis μηνιγγοφύλακα quoque vocari membranam, quæ priorem cerebri ventriculum contegit, ſcribit Foreſt. *lib.* 10. *Obſ.* 9. *in Schol.* verum auctoritatem reperire hactenus non licuit.

Meninx, μήνιγξ, vide *Membrana*, *Hymen*. Quomodo vox *meninx* ſpeciatim membranis cerebrum involventibus ab Anatomicis attribuatur, vide *Craſſus*, *Medius*, *Tenuis*, *Leptos*.

Menis, μῆνις, idem quod ὀργὴ, *ira gravior*, h. e. diuturna injuriarum memoria, & cum vindictæ deſiderio reminiſcentia. Hinc μηνιᾷν dicitur de illis, qui implacabiles ſunt. Jul. Alex. *not. in Galen. l. de dign. & cur. aff. anim. prop. cap.* 5.

Meno,

Meno, μένω, i. e. *maneo*, unde μονή, *manſio*, μόνισμος, *permanens*, ſtabilis, Hippoc. 1. *aph.* 3. Dieter. *Iatr. num.* 534.

(Π) *Menorrhagia*, menſtruorum copioſior fluxus. Linn. Vog.

Menos, μένος, ſignificat *robur*, vim, vehementiam, idem quod ἰσχύς, vel δύναμις. Ita vini μένος legitur apud Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 41.

Mens, νοῦς, γνώμη, διάνοια, idem quod *Animus*. Dicitur κατ' ἐξοχὴν quoque de ſummo creatore. Galen. *l.* 17. *de U. P. c.* 1. Lang. *l. ep.* 14. Reliqua vide ſupra in *Animus* & *Gnome*.

Menſa, τράπεζα, quid ſignificet, pueri quoque norunt. Pertinet ad Inſtrumenta Diætetica pro cibatione peragenda: ad Pharmaceutica ad medicamenta ſuper illa præparanda: ad Chirurgica & Anatomica, pro utriuſque operationibus perficiendis. Accipitur etiam tropice haud raro pro ipſis alimentis, & cibandi ratione. Ita dicitur *menſa prima*, *ſecunda*, &c. *Menſæ* Italicæ & Siracuſanæ olim damnatæ a Platone, ceu nimium largæ & lautæ, teſte C. Hoffm. *C. in Gal. LL. de U. P. n.* 505. *Menſa* quoque τράπεζα, tropice dicitur pars ſuperior plana dentium maxillarium ſive molarium, quia veluti ſupra *menſam* collocantur cibi. Fallop. *Expoſ. de Oſſib. c.* 16. *Tom. I. p.* 504.

Menſis, μήν, vide *Meo*.

(Π) *Menſtrua*, Febris quæ viris circa fluxum hæmorroidalem, vel etiam citra illum, fœminis circa catamenia accidit. Vog.

Menſtruatio, Blaſio vocatur fluxus menſium naturalis in fœminis, *Med. Univ. p.* 10. & 452.

Menſtruum apud Latinos homonymum eſt in Medicina. Uſitatiſſima ſignificatio eſt, quando notat Excernendum vel Excrementum naturale ſanguinis in ſexu fœminino, ætate adulta, utplurimum per ſtata menſis Lunaris, ſive quatuor ſeptimanarum intervalla repetens. Græce καταμήνια, ἐμμήνια dictum, cujus cauſſam optime referre licebit in ſanguinis copiam turgeſcentem, ut natura non poſſit diutius retinere. An lunæ quoque influxus, & virtus quædam huc aliquid conferat, arduum eſt determinare. Siquidem non in omnibus idem tempus obſervatur excretionis, dum apud alias circa plenilunium, alias novilunium, alias vero circa quadraturas, imo apud quaſdam etiam diebus intercalaribus contingat. Sanguinem non ſucceſſive ad uterum colligi intra illud temporis ſpatium, ſed demum circa inſtans effluxus tempus eo moveri, ſatis teſtari videntur lumborum lateriſque dolores ex illo motu eo tempore oborti, Walæus *Ep.* 2. *de motu ſanguin.* *Menſtruus ſanguis* ſi corrumpitur, & diſpoſitionem præternaturalem acquirit, fit variorum graviſſimorum morborum auctor & cauſa, ut paſſim ex veterum & recentiorum Medicorum monumentis prolixe demonſtrari poſſet, niſi inſtituti ratio prohiberet. Altera ſignificatio eſt Chymica & Pharmaceutica, quando *menſtruum* vocatur *Liquor*, cujus beneficio *Extracta* fiunt, Schrod. *l.* 2. *c.* 57. Dividuntur in *Naturalia* & *Artificialia*, Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Plura vide in Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 14. De diviſione *menſtrui* in *vegetabile* & *minerale* videatur *Th. Chym. Vol. VI. pag.* 224. *ſeqq.* De *minerali* legatur etiam Beker. *in Oedip. Chym. Tit.* 5. §. 2. *Menſtruum Philoſophicum* habetur ſpiritus Aceti fortiſſimus, de quo legatur ex Jac. le Mort. *Collect. Chym. Leid. c.* 7. *Menſtruum Circulatum* eidem eſt Spiritus Nitri dulcificatus, *d. l. c.* 303. Egregie quoque & ſuccincte de Menſtrui Chymica ſignificatione & ejus ſpeciebus ſcripſit Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. I. ſ.* 1. *c.* 4. *p.* 53. *ſeqq.*

Menſura, μέτρον, accipitur 1. late pro omni determinata & congrua alicujus rei quantitate, quæ optima habetur, Gal. *l.* 1. *cogn. & cur. propr. anim. morb. cap.* 3. & ita quoque pro cibi menſura rebuſque ſolidis, quin & aliis rebus non naturalibus *l. de Conſuet. c.* 4. Deinde ſtricte ſignificat vaſculum quantitatis certæ ſiccæ, aut humidæ, *l. de pond. & menſ. c.* 1. h. e. cujus cavitate recipiente certa quantitas determinatur & judicatur. Æginet. *l.* 7. *c.* 26. Refer huc ea, quæ infra ad vocem *Pondo* e Diſſertatione Rhodii *de Acia* producta invenies.

Mentagra, μεντάγρα, idem quod *Impetigo*, *Lichen*. Vide ſupra *Impetigo*.

Mentalis eſt epitheton muſculi, qui plane membranaceus, & e medio menti ad labium inferius inſeritur. D. Bidloo *Anat. Tab. XII.*

Mentula, idem quod *Penis*, ſive *membrum virile*, de quo vocab. Rolfink. *de part. genit. B. I. cap.* 43. Idem tamen etiam tribuit *Clitoridi*, *d. l. P. II. c.* 42. De *mentula* e capite & occipitio propendente vide *Eph. Nat. Cur. A. III. O.* 42.

Mentulagra, Joſephus Grunbechius natione Germanus anno 1503. librum edidit, cui titulus *De mentulagra ſive morbo Gallico* (juxta alios *Regio*). Porro morbi regii nomine olim lepra Arabum deſignabatur, ut Joſeph. Aſtr l. 5. de morb. ven. oſtendit: cumque lepræ ſimi-

milem luem veneream Grunbechius animadvertiſſet, mirum non eſt, ſi novo huic morbo Regii nomen dederit.

Mentulagra, ſignificat morbum membri genitalis virilis, quando muſculi & nervi illud erigentes vel convulſi vel contracti ſunt, quales ægri *Spadones* proprie dicuntur, notante P. Ammann. *Irenic. p.* 146. Vide *Spado*.

Mentum, γένειον, vide *Geneion*. Dicitur omne id, quod labro inferiori longa & orbiculari figura ſubjacet. *Introd. c.* 19.

Mephitis, μεφῖτις, dicitur fœtor ex ſulphure accenſo, de quo Jul. Alex. *Not. in Gal. l.* 7. *de U. P. cap.* 8.

Merce, μισθὸς, quandoque etiam uſurpari ſolet pro *Soſtro & Honorario*, quod Medicis debetur pro opera præſtita; & illi quoque quandoque honeſta ratione exigere poſſunt ab ingratis & incivilibus. Rhod. *ad Scribon. n.* 271.

Mercurialis, epitheton eſt non ſolum rerum & medicamentorum, quæ ex Mercurio parantur; ſed etiam humoris melancholici, qui *Humor mercurialis* appellatur; & morborum inde promoventium, *morbi Mercuriales* dictorum. Blaſ. *Med. univ. pag.* 546. 360. 443. Imo & ſpiritus, ceu cauſſæ ſanitatis & morborum, cauſſæ *mercurialis* nomine exprimuntur. Significatio Botanica, quando herba quædam emolliens & in clyſteribus uſitata *mercurialis mas & fœmina* dicitur, non eſt hujus loci.

Mercurius, ἑρμῆς, vide *Hermes*. Præter illam ethnicam & aſtronomicam ſignificationem, terminus uſitatiſſimus eſt Chymicis & Spagiricis, quamvis ſub varia quoque ſignificatione. Vid. deſcriptiones Rulandi & Ionhſoni. Nonnulli ex recentioribus, inter quos & D. Etmullerus *Mercurium* Metallorum vocarunt *Mercurium* Corporum, nulli dubitantes, cum beneficio ſalium alcalinorum, qua fixorum, qua volatilium elici poſſe, eumque ſublimioribus inſervire. An vero liquidum illud corpus, & in quod metalla perfectiora redigi poſſunt per dicta ſalia, revera cum *Mercurio* conveniat; non eſt noſtri inſtituti dijudicare. Interea triplex ex illorum hypotheſibus reſultat *Mercurius*: Vulgaris, Corporum, & Philoſophicus. *Mercurialis Sæva* eſt aqua aluminum, in qua Mercurius generatur. Eſt enim ſal purgativum aurei coloris, quod in ſalinis cavernis reperitur, foſſoribus optime cognitum: utuntur hoc per os ad pneumoniam. Rul. *Mercurialia* medicamenta dicuntur, quæ *argentum vivum* recipiunt. Venena *mercurialia*, quæ indolem *mercurii* ſive *hydrargyri* imitantur, & ſimilia ſymptomata excitant. Vide *Hydrargyros*. Junge Iunken. *Ch. Exp. Cur. P.* 1. *ſ.* 1. *c.* 1. *p.* 27. 28. Idem Auctor etiam plurimas *Mercuriorum* Chymicas præparationes ex aliis recentioribus Chymicis collegit *in Lex. ſuo Chym. Pharm. Part.* 1. *p.* 146. *ſeqq.*

Merda, κόπρος, idem quod *Stercus*. Vide *Copros*.

Merdaſengi, id eſt de aduſto plumbo pulvis. Ruland. & Iohnſon. Fallop. putat eſſe Lythargyrium, *tr. de Metall. ſ. foſſil. cap.* 27. *Tom. I. p.* 328.

Merdivomus, κοπριήμετος, vide *Copriemetos*.

Merenda, πρόδειπνον τὸ μετ' ἄριστον φαγεῖν, eſt *cibus poſt meridiem ſumptus* pueris, & fortius laborantibus, & fortaſſis quibusdam morbo confectis reficiendarum virium gratia conceſſus, noxius & incontinentiæ ſignum, Mercur. *lib.* 4. *V. L. c.* 17. *fin.*

Mergen, *Baſſec*, id eſt *Corallus*. Ruland. & Iohnſ.

Mergus, αἴθυια, nomen avis aquaticæ, cujus variæ dantur ſpecies. Deſcriptionem & uſum in cibis & Medicina tradidit Aldrov. *lib.* 19. *Ornith. cap.* 49. Specialiter, quod *mergus* voraciſſima ſit avis & plurima concoquat, ob id ejus pellem cum plumis paratam a pellifice ſtomachoque applicatam vim concoctionis promovere, legitur & *in Theatr. Chym. Vol. V. p.* 400. *ſeqq.*

Mericos, μερικὸς, *partialis*, idem quod τοπικὸς, *Localis*. Epitheton medicamentorum *Localium*. Gorr.

Meridies, μεσημβρία, dicitur 1. *medium diei*, & opponitur mediæ nocti. Sumitur tamen aliquando cum inſigni latitudine. 2. ſignificat *medium cœli*, ſive illam plagam cœli, ſub qua Sol apparet in diei medio. Unde *meridionales* populi & regiones dicuntur, qui ſub *meridie*, hoc eſt ſub *meridiano* & *medio cœli*] habitant, Gal. *l.* 2. *de Temper. c.* 6.

Merimne, μέριμνα, vide *Cura*. Legitur hæc vox apud Hipp. *l.* 2. *de diæt. XXXIX.* 9. ubi ſimul effectus in corpus redundantes a cura proponuntur. Confer etiam apud Celſ. *l.* 1. *c.* 3. §. *De his, quæ extenuant corpus.*

Merlucius, ὀνίσκος, qſ. *Maris Lucius*, piſcis vocatur, qui alias *Aſellus ſaxatilis marinus* dicitur, interque piſces etiam febricitantibus quandoque conceſſos refertur a Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. cap.* 7. Laudatur & a Lang. *l.* 1. *ep.* 58. Vocatur & *Callarias*. Hiſtoriam & uſum vide prolixius apud Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. c.* 1. Adde Linden. *Ex. XI.* §. 14. & 133. 147. 205. 206.

(Π) *Merocele*, tumor ab inteſtino infra ligamentum Pupartii elapſo. Vog.

Merops, μέροψ, nomen avis, quæ & *meliſſophagus* dicitur ideo, quod apibus inſidietur, cujus hiſtoriam & uſum vide apud Aldrov. *lib.* 12. *Ornithol. c.* 45. Ejuſdem pietatem erga parentes etiam deprædicat Lang. *lib.* 1. *ep.* 63.

Meros, μέρος, Latine *Pars*, interdum & μόριον, generaliter dicitur id, quod totum eſſentialiter complet, atque integrat, vel in quod totum dividitur. Eſt enim vocabulum ex iis, quæ ad aliquid, ſive Relata dicuntur. Gorr. Quo ſuppoſito, facile liquet, quam graviter hallucinentur, qui in homine vivo, ceu ſubjecto Medicinæ, humores & ſpiritus e numero *Partium* excludere non verentur. Vid. Linden. *Ex. XV.* §. 68. *ſeqq.* Dogm. noſtr. *P. I. cap.* 2. *p.* 24. *ſeqq.* Item Linden. *Medic. Phyſiol. lib.* 2. *c.* 2. *ſeqq.* Alias & vocabulum *Pars* ad ipſam Medicinam refertur, dum quædam *Miniſtræ* & quædam *Principes* illius Artis *partes* conſtituuntur, uti paſſim in Compendiis & Inſtitutionibus Medicis videre licet. Vide *Pars*.

Meros, μηρός, vide *Femur*.

Merſor, vide *Urinator*.

Merula, κόσσυφος, κοττιφὸς, & nomen avis, & piſcis habetur. Avis hiſtoriam & uſum in cibis, & Medicina tradit Aldrov. *l.* 16. *Ornithol. cap.* 6. Laudat & Rolfink. *O. & M M. Sp. l.* 14. *ſ.* 1. *cap.* 14. Piſcis vero deſcriptionem cum uſu Aldrov. *l.* 1. *de Piſcib. cap.* 6. Meminit & Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 28. *l. de bon. & mal. ſucc. c.* 3. Jul. Alex *l.* 14. *Sal. c.* 3.

Merulus, αἰσάλων, vide *Æſalo*.

Merus, *meracus*, ἄκρατος, in genere dicitur de omni illo, quod homogeneum, ſincerum, nullaque alia re permixtum eſt. Strictius tamen ſæpe ſumitur de *vino* aqua non diluto, ſincero quod Hipp. 3. *de morb. XV.* 33. αὐτέτην οἶνον, vocat. Linden. *Ex. VII.* §. 24. Dieter. *n.* 33. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Merycifmos, μηρυκισμὸς, vide *Ruminans*. *Ruminatio*.

Meſaræon, *meſenterium*, μεσάραιον, μεσεντέριον, ſynonyma ſunt. Ita vero vocatur corpus membranoſum medium inter inteſtina ſitum habens, per quod varia vaſa, arteriæ & venæ *meſaraicæ* dictæ, venæ lacteæ, lymphatica vaſa, nervi quoque una cum multis glandulis feruntur, inteſtinis annexum; cujus pleniorem hiſtoriam vide apud Anatomicos, præſertim Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 12.

Meſera, id eſt *Tutia Alexandrina*. Rul. & Iohnſ.

Meſel, *moſel*, id eſt *Stannum*. Iid.

Meſemar, vide *Miſmar*.

Meſenterica, ſunt medicamenta, quæ meſenterii morbis occurrunt; ſuntque vel ſalina, vel ſaponacea, vel aromatica, vel ſtimulantia. Nomen ducitur a μεσάραιον, *Meſenterium*.

(Π) *Meſenteritis*, inflammatio meſenterii. Cull. Vog.

Meſenterion, vide *Meſaræon*.

Meſes, μέσης, nomen venti, qui eſt medius inter *Cæciam* & *Aparctiam*. Gal. *comm.* 3. *de humor. t.* 13.

Meſianum, μεσιανή, nomen Emplaſtri, quod alias ἀνίκητον dicebatur, Auctor ejus fuit Crito, & deſcribitur a Gal. *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 2. Vide *Anicetum*.

Meſire vocatur affectus quidam hepatis cum gravitate conjunctus, cujus ſigna ſunt tumor, inflammatio, mordicatio, denigratio linguæ. Avic. *l.* 3. *fen.* 14. *tr.* 2. *c.* 5.

Meſocolon, μεσόκωλον, generaliter ſignificare videtur apud Hippocrat. *membranam medianam* quandam, vel interſtitium, 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 7. Strictius vero dicitur de parte *meſenterii*, quæ inteſtina craſſa, præſertim colon, annectit in dextro & ſiniſtro latere, & parte infima recto inteſtino adhæret. Galen. *comm. ad d. l.* Gorr. Foeſ. *Oec. p.* 408. Barth. *l.* 1. *Anat. c.* 12.

Meſocranon, μεσόκρανον, idem quod κορυφὴ, *vertex*. Gorr.

Meſodme, μεσόδμη, dicitur *trabs grandior tranſverſa*. Lat. *medianum*, quæ ab una domus parte ad alteram tranſit, & alias minores trabes ſuſtinet. Hippocrat. 4. *de artic. t.* 43. Foeſ. *d. l.*

Meſogloſſi ſunt iidem Muſculi, qui alias dicuntur *Genioglοſſi*. Bartholin. *l.* 3. *Anat. cap.* 12. *p.* 549.

Meſomphalion, μεσομφάλιον, idem quod ὀμφαλὸς, *umbilicus*. Gorr.

Meſophrion, μεσόφρυον, dicitur Ruffo ea pars faciei, quæ inter ambo ſupercilia media eſt, ſupra naſum, ad frontis finem ſita, & quia depilis eſſe ſolet, Capella lepide vocavit *Glabellam*. Gorr. Dicitur alias etiam μετώπιον. Junge Keuchen. *ad Sammonic. p.* 130.

Meſopleurios, μεσοπλεύριος, epitheton *muſculorum intercoſtalium*, πλευρὸν enim coſtam ſignificat; quemadmodum & loca illa *Intercoſtalia* μεσοπλεύρια vocantur. Gal. *l.* 7. *de U. P. c.* 21. *& l. de muſcul. diſſect. c.* 13.

Meſopotamenon, μεσοποζάμενον, eſt ſpecies unguenti *Oenantharii*, h. e. ex vino & flore liliorum alborum parati, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 1. *c.* 21.

Meſos, μέσος, vide *Medius*.

Meſſis, ἄμητος πυραμητός, dicitur illud anni tempus, quo ruſtici ſegetem maturam metunt. Galen. *l.* 1. *de Antidot. c.* 18. *Meſſis* quoque ab eodem refertur inter Exercitationes corporis fortiores *lib.* 2. *de San. tu. cap.* 8. Alias vocab. *meſſis* allegorice quandoque accipitur pro maturitatis tempore, v. g. *meſſis mineralium*. Th. Chym. *Vol. I. p.* 572. & Sibold. Hemſterhuis edidit libellum, quem inſcripſit: *Meſſis Aurea Anatomica*.

Meſt, id eſt *lac acetoſum*. *Miſal*, *Moſal*. Rul. & Iohnſ.

Meſtor, μέςωρ, dicitur *Artifex peritus*. In ſpecie de Chirurgo uſurpatur ab Hipp. *l. Mochlic. XXII.* 8. Jung. Foeſ. *p.* 414.

Meſtos, μεςὸς, *plenus*, refertus. Hipp. 5. *aph.* 45. Dieter. *n.* 536. Idem quod μεμεςωμένος, Lind. *Ex. X.* §. 251.

Meta, καμπτὴρ, vide *Campter*.

Metabaſis, μετάβασις, dicitur *Tranſitus*, vel *tranſgreſſio* Medici ab una indicatione ad aliam, ab uno remedio ad aliud, quæ debet fieri cum prudentia, non temere, aut cum violentia, uti colligitur ex Hipp. 2. *aph.* 51. & 52. ubi verbum μεταβαίνω, *tranſeo*, legitur. Jung. Dieter. *n.* 538. Fere idem eſt quod μεταβολὴ, *mutatio*, niſi quod hæc latiorem habeat ſignificationem.

Metabolle, μεταβολὴ, idem quod μεταλλαγὴ, ſignificat *mutationem*. Dicitur vero in Medicina de omnis generis rebus, de anni temporibus, de victu, remediis, cauſſis morbificis &c. Vide Foeſ. *p.* 408. Dieter. *num.* 540. Ubi quidem in genere notandum, quod omnes magnæ & celeres *mutationes* ſint vitandæ, Gal. *comm.* 2. *de humor. t.* 29. 2. *de R. V. I. A. t.* 52. *Mutatio* a contrario in contrarium debet fieri per elementum intermedium. *Th. Ch. Vol. V. p.* 55. Quod vero *mutatur* de ſpecie in ſpeciem, debet reduci in primam materiam. *Ibid. pag.* 543. Criſis quoque dicitur *mutatio* repentina. De *mutatione* ſexus pro & contra quædam propoſuit Rolfink. *de part. genital. Part. I. cap.* 2. & 3. Vide *Tranſmutatio*.

Metacarpion, μετακάρπιον, *Metacarpus*, *Poſtbrachiale*, dicitur pars manus extremæ media inter digitos & carpum ſive brachiale, cujus interior pars dicitur *vola*, θέναρ ὑπόθεναρ, exterior *dorſum*, ὀπίσθεναρ. Alii tribuunt *metacarpo* quinque oſſa tertium os pollicis quoque annumerantes, alii vero quatuor. Nobis perinde erit. Vide Barthol. *Anat. lib.* 4. *cap.* 1. & *libell.* 5. *c.* 20.

Metaceraſma, μετακέρασμα, ſignificat *temperatam aqua mixturam*, eſt que idem quod κέρασμα, quando aqua frigida mutatur in temperatum & veluti lacteum teporem, Hippoc. 3. *de R. V. I. A. t.* 49. Galen. *comm. ad h. t.* Foeſ. 409.

Metachoreſis, μεταχώρησις, ſignificat ſeceſſionem materiæ morboſæ in aliam partem, atque ita idem eſt quod μετάςασις, de quo nomine p. p. Illud legitur apud Dieter. *Iatr. n.* 189. *p.* 879.

Metacheirixis μεταχείριξις, idem quod χείριξις, tractatio manuaria. Vide *Cheirixis*.

Metacinema, μετακίνημα, dicitur *dimotio* vel *tranſmotio*, uſurpaturque de pupillis, Hippocr. 1. *prorrhet. XXIIX.* 28. Verbum etiam μετακινέω, ſumitur pro *tranſmutare*, proprie *tranſmovere*, ſive loco movere, Hippocr. *l. de loc. in hom. LV.* 1. *ſeqq.* Lind. *Ex. XIII.* §. 329. *ſeqq.*

Metacondyli, μετακόνδυλοι, dicuntur, teſte Ruffo, poſtremi digitorum articuli unguibus proximi, quemadmodum medii κόνδυλοι, & primi metacarpio proximi προκόνδυλοι. Gorr.

Metagrammatiſmos, μεταγραμματισμὸς, *Tranſliteratio*, ſignificat permutationem veteris literaturæ in recentiorem. Gal. *comm.* 2. *de iis, q. in med. f. t.* 23.

Metalepticos, μεταληπτικὸς, i. e. *tranſumtivus* vel *tranſlativus*, & dicitur de motu quodam, quem natura muſculis quibusdam conciliavit, & ſimilis eſt motui ſive tenſionis ſpeciei illi, quæ a ſuperiori laqueo Gloſſocomii perficitur, Gal. *l.* 1. *de U. P. c.* 14. *l.* 6. *meth. med. c.* 5. *ad fin.*

Metallage, μεταλλαγὴ, idem quod μεταβολὴ. Vide *Metabole*. Jung. Dieter. *n.* 541.

Metallum, μέταλλον, proprie dicitur corpus perfecte mixtum ſubterraneum durum, ponderoſum, ductile, fuſile ex ſulphure & Mercurio, ſive aqua mercuriali conſtans. Plura de *metallorum* deſcriptione, generatione, principiis vide apud Cæſal. *de metall.* Georg. Agricol. *h. t.* Th. Chym. *Vol. I. & ſeqq. paſſim.* Schroder. *l.* 3. *c.* 11. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Beker. *in metallurgia*. Aldrovand. *in muſæo metallico*, &c. Numerantur ſex: Aurum, argentum, ferrum cum chalybe, ſtannum, cuprum, plumbum. Dantur & alia corpora, ſed imperfectiora, ut cachimia, electra, de quibus ſuis locis, quæ vocantur commode ζῶα μεταλλικὰ, *metallica*, Th. Chym. *Vol. I. pag.* 588. *ſeqq.* item Mineralia. Quæ Helmontii ſit de *metallis* ſententia, inquiratur in Indice Operum ſuorum. *Metallum currens* dicitur Mercurius vivus, Rul. & Iohnſ. Metallum ſtricte dictum vocatur Mixtura metallica ex cupro & ſtanno, vel plumbo, ut & pauca quantitate argenti, quod ponderoſius eſt *metallis* ſimplicibus ob denſitatem majorem, ſed

& pro-

& propterea fragilius, quia flecti nec reſilire nequit. Jac. le Mort. *Metallurg. contract. Chymiæ annexæ p.* 272.

Metallurgia vocatur pars Chymiæ inſerviens ſubterraneorum, metallorum & mineralium præparationi & depurationi ad uſum medicum neceſſariæ. Jac. le Mort. *Chym. Medico-Phyſ. c.* 3. *p.* 2.

Metallus ab Helmontio propria contra uſum Grammaticum auctoritate vocatur cum additione *primus* vel *maſculus*, Minerale quoddam ex Mercurio & Sulphure metallicis conſtans, & communiter credunt eſſe *cinnabarin nativam*. tr. Recepta Injecta, in appendice. A Paracelſo *Electri minoris immaturi* nomine venire ſcribit Junken *Chym. Experim. P.* 1. *l.* 5. *c.* 1.

Metamorphoſis, μεταμόρφωσις, vide *Tranſmutatio*. Alias vocabulum hoc Græcum ſumitur pro ſpecie generationis vel formationis animalium, quando vermis ex ovo naſcitur vel ex eruca ad perfectam magnitudinem aucta vel ex aurelia papilio, & opponitur τῇ ἐπιγενέσει, quando per partium additionem animalia nata adoleſcunt. De utraque legatur Guil. Harveus *de generat. animal. Exerc.* 45. quam tamen opinionem ſuſpectam reddit Oliger Jacobæus *de Ran. & Lacert. c.* 1. *p.* 10. *ſeqq.*

Metapedium, μεταπέδιον, idem quod *metatarſus*, cujus oſſa ſunt quinque, de quibus vide Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 21.

Metaphrenon, μετάφρενον, idem quod νῶτος, *Dorſum*. Vide ſupra lit. *D.*

Metaporopœia, aut *metaporopœeſis*, μεταποροποιΐα, μεταποροποίησις, eſt exiguorum meatuum corporis mutatio a ſtatu p. n. ad naturalem, & ita idem quod μετασύγκρισις, Gal. *l.* 4. *met. med. cap.* 4. Unde & curatio *metaſyncritica* a Methodicis appellata, quæ in inveteratis affectionibus adhibebatur, cum nihil profeciſſent reliqua auxilia, *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 2. Habent autem μετασυγκρίσεως facultatem præter medicamenta alia etiam plurima, ut varia geſtationum genera, deambulationes, vocis exercitia, unctiones, cucurbitæ, dropaces, inſolatus, frictiones, pſilothra, ſmegmata, ſinapiſmi, vomitus, vires reficiens victus, balnea, vinum, varius cibus, ut ſcribit Æginet. *lib.* 5. *c.* 3. *& l.* 3. *c.* 63. *&* 68. ubi Latine redditur *Recorporaticium*. Apud Dioſcor. etiam complectitur μετασυγκριτικὴ δύναμις virtutem ex alto evocandi, *l.* 4. *c.* 157. Jung. Foeſ. *p.* 409. Quid Oribaſius fermentum μετασυγκριτικόν vocaverit fermentum antiquum, videatur *l.* 1. *Synopſ. cap.* 11. allegante Velſchio *in Sylloge Obſ. ad Marc. Cumani Obſ. LI. p* 67.

Metaptoſis, μετάπτωσις, dicitur *permutatio alicujus morbi* in alium, priori ceſſante, fitque duplici modo, vel per διαδοχὴν, aut per *metaſtaſin*. *Diadoche* fit bonis ægri rebus, cum morbifica materia ad ignobiliorem partem, ſuperne deorſum, intus foras, & procul a morbi foco excluditur. *Metaſtaſis*, contrario ſe habet modo & periculoſa. Heurn. *l.* 2. *Inſt.* Diet. *num.* 543. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 3. *ſ.* 2. *cap.* 47. Verbum eſt μεταπίπτω, tranſeo, *permuto*, quo etiam Hippocrat. in eadem ſignificatione uſus, Hippoc. 1. *prorrh. ſect.* 1. *t.* 12. 27. *ſect.* 2. *t.* 8. 43.

Metarſios, μετάρσιος, *elevatus*, *ſublimis*. Uſurpatur de diverſis rebus. Facies *elevata* legitur in Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. III.* 2. Lectus *elatus*, vel *ſublimis*, *l.* 1. *de tit.* XCIII. 15. Reſpiratio *ſublimis*, *l.* 2. XXII. 2. Vid. Foeſ. *p.* 409.

Metas, id eſt *pondus*, mecal, mekal, Rul. & Iohnſ.

Metaſtaſis, μετάστασις, vide *Metaptoſis*. Sumitur & pro ſolutione morbi, 5. *aph.* 7. Dieter. *n.* 543.

Metaſyncheiſis, μετασύγχεισις, vide *Metaporopœia*.

Metatarſium, *metatarſus*, μετατάρσιον, vide *Metapedium*.

Metatheſis, μετάθεσις, *Tranſpoſitio* Lat. dicitur. Refertur a Rolfink. inter indicationes præſervatorias, quando cauſſa morbifica ſolida, quæ evacuari nequit, in alium locum, ubi minus nocere poteſt, *tranſponitur*, e. g. quando calculus veſicæ retro pellitur, aut cataracta in oculo acu deprimitur. *O. & M. M. Sp. l.* 4. *ſ.* 2. *c.* 14.

Metaxe, μετάξα, vocatur Actuario & Nicolao Myrepſio *Sericum*, & μετάξινον, *ſericeum*, ſicut ex illis notavit Scapula *in Lexico*. Occurrit etiam in Corpore Juris *l.* 39. *ff. de public. & veſtig.*

Metempſychoſis, μετεμψύχωσις, terminus Philoſophicus potius, quam Medicus, notans *tranſmigrationem animarum*, commentum Pythagoricum, & Platonicæ Philoſophiæ, de quo legatur Jul. Alex. *l.* 22. *Sal. cap.* 7. C. Hoffmann. *C. in Gal. LL. de U. P. n.* 18. 19.

(II) *Meteoriſmus*, vide *Meteoros*.

Meteoros, μετέωρος, proprie dicitur *pendulus*, *ſuſpenſus*, in ſublime elatus, ſublimis. Uſurpatur ſæpe ab Hipp. v. g. de hypochondriis elatis ſeu tumidis, 4. *aph.* 73. *&* 5. *aph.* 64. Tales etiam tumores vocantur μετεωρισμοὶ, quamvis & μετεωρισμοὶ apud eundem dicantur *ægrorum ſurrectiones*, dum exſurgendo ſeſe attollunt

tollunt & reſident, *ſect.* 2. *Progn. t.* 6. *& Coac. t.* 493. Porro μετέωρα quoque dicuntur πνεύματα καὶ ῥεύματα, humores & ſpiritus *ſublati* & *penduli*, qui non fixi, ſed ad fluxum & motum habiles atque diſpoſiti, 4. *de R. V. I. A. t.* 28. aut humores excernendi, *l. de vet. med.* XXXIV. 13. Partes quoque ſolidæ in aere veluti *ſuſpenſæ*, nec *ſuſtentatæ*, v. gr. cubitis, 1. *de fractur. t.* 52. Reſpiratio ſublimis, πνεῦμα μετέωρον, Hipp. aliquando dicta, ubi cum ſcapularum muſculis agitatis fit reſpiratio, Jul. Alex. *not. ad Gal. l.* 4. *de L. A. c.* 8 Dieter. *n.* 544. Dolores ſuſpenſi, ἀλγήματα μετέωρα, qui in ſuperficie corporis fiunt. Foeſ. *p.* 410. Tropice quoque antiquis μετέωρος dicebatur *animi pendulus*, qui dubius & anceps nihil certe ſtatuit. Galen. *cap.* 4 *de R. V. I. A. t.* 118. & *Res ipſæ incertæ*, μετέωρα πράγματα, quorum eventus expectatur, Foeſ. *d. l. p.* 411. μετεωρία quoque uſurpatur pro ἀβλεψία, *incogitantia*, quod Hipp. alibi ὑπεροράν, q. d. ſupervidere. C. Hoffmann. *in Gal. LL. de U. P. n.* 416. Alias in Phyſicis *meteora* vocantur phænomena in æthere vel aere diverſa, quorum alia ignita, alia aquea &c.

Meter, μήτηρ, vide *Mater*.

Metexeteros, μετεξέτεροι, Hippocr. dicitur *alius*, aliquis, quidam, 2. *de fract. t.* 18. 3. *de art. t.* 59. *ſ.* 3. *t.* 82. 93. *ſ.* 4. *t.* 26. Foeſ. *d. l.*

Methe, μέθη, vide *Ebrietas*. Verbum μεθύω, *inebrio*. Hippocr. 5. *aph.* 5. Dieter. *n.* 524.

Methemerinos, μεθημερινὸς, idem quod καθημερινὸς, epitheton febris *quotidianæ*, quæ ad integritatem non deſinit. Gorr.

Methodus, μέθοδος, æquivocum eſt in Medicina. 1. & primario ſic dicitur via & ratio, qua quid in arte inveſtigamus, & quæ probe ſunt inventa approbamus, retinemus, exequimur, quæ minus recte redarguimus. Galen. *l.* 1. *Meth. med. cap.* 4. Foeſ. *pag.* 401. Jungatur Celſ. Martinengus *de methodis*. Huc pertinet *methodus medicinalis*, quæ eſt pars Medicinæ princeps, monſtrans modum agendorum pro obtinenda ſanitate; & in ſpecie *methodus medendi*, quæ eſt brevis, certa & tuta via reducendi ægros ad ſanitatem priſtinam. Utriuſque *Conſervativæ* & *Curativæ methodi* carceres ſunt Indicationes, *Dogm. Med. Gen. P.* 4. *c.* 1. *ſeqq.* Lind. *Ex. IIX.* §. 61. Deinde abuſive aut ſaltem φαινομένως, ſignificat μέθοδος illam viam artis, qua ſaltem per paucas quaſdam communitates apparentes ad artis finem obtinendum nonnulli tendunt. Unde & hujuſmodi Medici *methodici* dicebantur, ut & ab Auctore *Theſſalo Theſſalici*, contra quos acriter pugnavit in ſcriptis ſuis Gal. Summa reprehenſionis hæc eſſe poterit, quod ſcripſerit, *methodicam hæreſin* omnia artis bona deſtruere, *l.* 2. *ad Glauc. c.* 2. Denique apud Hipp. quoque μέθοδος ſignificat *ſeceſſum*, digreſſionem, aut tranſmigrationem, *l. de ſeptimeſtri partu.* IV. 14.

Methypoſtroſis, μεθυπόστρωσις, Hippocrati *lecti ſubſtrationem* vel permutationem ſignificat, 2. *de fract. t.* 64.

Metopion, μετώπιον, nomen *unguenti*, eſtque idem quod *Mendeſium*, vel *Ægyptium*. Vide *Mendeſium*. Deſcriptionem vide apud Dioſc. *l.* 1. *c.* 71. Ægin. *l.* 7. *c.* 20. qui ita dictum putat a *Galbano*, cujus germen μέτωπον vocatur. Occurrit & apud Hipp. *l. de Loc. in hom.* XX. 6. quamvis Foeſ. exiſtimet, frequentius adhuc allegari *in l. de ſuperfœtat. & libr. de morb. mul.* ſub vocabulo μέτωπον, quod *dd. ll.* aliquoties occurrit, *Oec. p.* 411.

Metopon, μέτωπον, vide *Frons*. Hinc μετωπιαῖος, dicitur *ad frontem pertinens*, v. g. ſudor *frontis*, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul.* LVI. 6. & de faſcia *frontis*, Gal. *l. de faſciis c.* 5.

Metra, μήτρα, *Uterus*, *Matrix*, locus, in quo fit conceptio, dicitur. Vide *Hyſtera*, *Matrix*. Ita vero vocatur, quod ex ea veluti matre omnia animantia oriantur, vel quod matres efficiat, vel quod ſit menſura, μέτρον, temporis certi ad purgationes & partus. Μῆτραι etiam in plurali pro *ſecundinis* ponitur. Hipp. *l. de nat. mul.* XC. 1. quamvis Lind. ſcripſerit ὑστερέων. Et ſi Galeno fides eſt *in exegeſi Hipp.* μήτρη idem eſt quod ἐπιδιδυμὶς, quam definit, quod ſit varicoſus tumor teſti incumbens: ſed Foeſ. hoc loco legi mavult μήτρη, an recte, non eloquor.

Metrenchytes, μητρεγχύτης, vocatur inſtrumentum & ſypho, quo fit injectio liquoris medicati in uterum. Galen. *l.* 5. *meth. med. c.* Ejus delineationem vide apud Scultet. *Arm. Chirurg. Part.* I. *Tab.* XIII. *fig.* 2. & modum applicandi *T.* XLIII. *f.* 6. Hinc & illa medicamenta liquida vocantur μητρέγχυτα, Schr. *l.* 2. *c.* 45. Lang. *l.* 1. *ep.* 80. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 9. *ſ.* 6. *c.* 7.

Metretes, μετρητής, *metreta*, id eſt *Cadus*. Vide ſupra. Menſura maxima apud Atticos, capiens choas 12. aut libras 108. Gorr.

Metrios, μέτριος, *mediocris*, τὸ μέτριον, vel μετριότης, *mediocritas*. Vide ſupra. Hippocr. 2. *aph.* 3. & 4. Dieter. *n.* 545.

(π) *Metritis*, inflammatio Uteri. Sauvag. &c.

Metro-

Metrocelides, μητροκηλίδες, h. e. *Nævi materni*. Hanc Græcam vocem finxiſſe nobis videtur Caſp. Theoph. Bierlingius *in Theſibus Medico Practicis* p. 193. quia in nullo Lexico vel alio Auctore reperire licuit.

Metron, μέτρον, vide *Menſura*.

Metropolis, μητρόπολις. Tropice uſurpatur de cerebro, & de calore. Hipp. *l. de Carnib. ſ. de principiis*, IV. 11. 12.

Metroproptoſis, μητροπρόπτωσις, id eſt *procidentia uteri*. Vide *Procidentia*. Item Emplaſtrum μητροπροπτωτικὸν. Hujus deſcriptio legitur *in Pharmacopœa Collegii Londinenſ. p. m.* 394.

(II) *Metrorrhagia*, ſanguinis ex utero aut vagina fluxus morboſus nimius. Sag.

Metus, φόβος, Dieter. *n.* 906. idem quod *Timor*, Pavor, vocatur affectus quidam animi, cujus character in hoc conſiſtit, quod fiat animæ veluti contractio, & ſpiritus animales a ſuperficie corporis ſubito recedant, & a ſolitis functionum ſuarum muniis inhibeantur. *Metus* cum extremus eſt, degenerat in deſperationem. Willis. *tr. An. Br. P.* 1. *c.* 9. & Charlt. *Ex. IIX. Path.* §. 24. Refertur inter morbos infantum, ab Hipp. 3. *a.* 24. & inter cauſſas morborum a Rolf. *O. & MM. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 104. Remedia vero exhibet contra illum *l.* 14. *ſ.* 3. *c.* 10.

Mevium a Germanis vocari morbum Gallicum, auctor eſt Fallop. *de morb. Gall. c.* 2. *mevium* notare obſcœnum: verum quæ Germaniæ regio hoc termino utatur, nobis non conſtat.

Miaſma, μίασμα, *Inquinamentum*, idem quod *Contagium*, de quo ſupra lit. *C*.

Mica, ψίξ, ψιχίον, dicitur communiter minutiſſimum fruſtulum panis friati. Ita *mica panis albi* toſti ingreditur pulveres pepticos apud Craton. *in Conſiliis* aliquoties. *Mica* vero etiam prædicatur de ſabulo lucido, argenti vel auri colorem referente, vulgo *Argentum felium* dicto, *in Ephem. N. Cur. Ann. II. Obſ.* 78.

Micatio, στίλβη, στίλβωσις, idem eſt quod *fulgor*, *coruſcatio*, ſplendor. Hodieque tamen dicitur quoque de *ſanguinis undulatione*, & palpitatione aliqua, quæ oritur ex lucta portionum activarum & ſpirituoſarum cum craſſioribus & paſſivis. Vide Charlton. *Oec. Anim. Ex. V.* §. 16.

Micha, *Michach*, i. e. *Venus*, *Cuprum*. Rul. & Iohnſ.

Michleta, id eſt experta, nomen eſt Opiatæ cujuſdam, cujus deſcriptio habetur in Antidotario Nicolai apud Meſuen *Opium fol. m.* 386. & vi pollet adſtringente in alvi & ſanguinis fluxibus. Extat enim *in Diſpenſator. Auguſtano*.

Microcoſmus, μικρόκοσμος, vocatur *Homo* ad differentiam *macrocoſmi*, ceu mundi majoris. Quod epitheton valde arridet Paracelſicis & Spagyricis. Vid. Rul. & Iohnſ.

Micrologia, μικρολογία, Galen. vocatur inanis illa ſubtilitas vocabulorum, & eſt idem quod λεπτολογία, *argutiæ* inanes, *lib.* 2. *meth. med. circa fin.*

Microphthalmos, μικρόφθαλμος, dicitur, *qui parvis oculis præditus* eſt.

Microrchides, μικρόρχιδες, dicuntur, quibus teſticuli ſunt magnitudine ciceris aut fabæ, ſicut e Fideli *p.* 335. notavit P. Amm. *Irenic. p.* 136.

Microſcopium, μικροσκοπεῖον, vocatur *Conſpicillum*, ſive vitrum arte paratum, quo atomi viſibiles quaſi, & minutula etiam inſecta in molem coloſſeam tranſmutantur: cujus inventor creditur Franciſc. Fontana Neapolitanus. Hujus vitri ope quamplurima antea ignota inventa & detecta ſunt: unde integra Meſſis Obſervationum *microſcopicarum* occurrit *in Ephem. Nat. Cur. A. I. Obſ.* 13. & *A. II. Obſ.* 27.

Microſphyctos, μικρόσφυκτος, cui pulſus eſt parvus, vel debilis. Legitur apud Dioſcor. *l.* 5. *c.* 17. & allegavit Lind. *Ex. X.* §. 155.

Microſplanchnos, μικρόσπλαγχνος, vide *Parviviſcerus*.

Microtrapezos, μικροτράπεζος, dicitur, qui tenui menſa & victu utitur, & opponitur gulæ, vel cupediis dedito. Linden. *Ex. XVI.* §. 166.

Mictio, οὔρησις, Mictus, ſignificat excretionem urinæ, ab οὐρέω, *mingo*, *mejo*. Hippoc. 4. *aph.* 83. Dieter. *n.* 653. Foeſ. *p.* 469. eſtque vel ſecundum, vel præternaturalis. Ad hanc quoque pertinet *mictus ſanguinis* vel *mictio cruenta*, de qua in Practicis plura occurrunt; præſertim apud For. *l.* 24. *Obſ.* 6. *ſeqq.*

Micturiens, οὐρητιάων, vocatur, qui libenter urinam excernere conatur, unde & ſomnians ſe reddere urinam, ſtragula ſua permingit. Helmont. *tr. jus Duumvirat n.* 31.

Miſres, id eſt *Aſphaltum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Migrana, idem quod *Hemicrania*, morbus capitis, qui modo dextram, modo ſiniſtram ejus partem occupat, & ad ſuturam uſque protenditur, quæ doloris interſtitium eſt. Ita dicitur a *Grana*, quam vocem pro *capite* acceperunt antiqui. Keuchen. *Not. ad Sammon. p.* 92.

Mi-

Miles, στρατιώτης. Ad forum medicum quoque *milites* pertinent, dum eorum conditio miſerabilis ſæpiſſime eſt ob vivendi rationem, dum excubiis aliiſque negotiis *militaribus* interdiu noctuque defatigari coguntur, Galen. *l. de bon. & mal. ſucc. c.* 12. hinc variis morbis gravioribus ſunt obnoxii, v. g. Cataplexi ex nimio gelu, For. *lib.* 10. *Obſ.* 41. Febribus caſtrenſibus & morbo Hungarico, ubi quandoque plures imperitia Chirurgorum Empiricorum, quam vi morbi intereunt, Lang. *l.* 1. *in præfat.*

Mileſius, μιλήσιος, derivativum ἀπὸ μιλήτου, *Mileto* urbe Aſiæ, vel Cariæ celeberrimæ. Tribuitur vero epitheton *Lanæ Mileſiæ*, ceu molliſſimæ apud Hippoc. *l. de viſu II.* 2. & *l. de Sterilib. XI.* 28.

(Π) *Miliaria*, ſynochus cum anxietate frequenti, ſuſpirio, ſudore olido, & punctionibus cutis; in certo morbi die erumpunt papulæ rubræ exiguæ, diſcretæ per totam cutem, præter faciem, crebræ, quarum apices, poſt unum vel alterum diem, puſtulas minimas, albas, brevi manentes, oſtendunt. Cull.

(Π) *Miliaris*, vide *Miliaria*.

Miliarium dicitur vas altum & anguſtum in balneis ad aquas calefaciendas olim uſitatum. Rhod. *ad Scribon. n.* 60. C. Hoffmann. *c. ad Galen. LL. de U. P. n.* 280. Lang. *l.* 1. 1. *ep.* 50.

Miliolum, κεγχρίδιον, vocat Severinus tuberculum exterioris palpebræ magnitudine & duritie granulum parvum milii referens, quod prolixius deſcripſit *lib. de noviſſ. abſceſſ. cap.* 9. §. 5.

Milium, κέγχρος, refertur inter ſemina *Cerealia* a Gal. 1. *de R. V. I. A. t.* 18. Sed pauciſſimum præbet alimentum, eſtque magis medicamentum, quam alimentum, *l.* 7. *de S. Fac. h. tit. Miliacei panes* ſunt friabiles, aridi, incommodi ad nutritionem, *l.* 1. *de Al. Fac. c.* 15.

Millepedes, ὄνοι, vide *Aſellus*.

Milphæ, *milphoſis*, μίλφαι ἢ μίλφωσις, idem quod μαδάρωσις, defluvium pilorum e palpebris. Apud Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 5. *in princ.* legitur in maſculino εἰ μίλφοι, quod alibi reperire non licuit. Perperam vero & vitioſe Caſtellus quondam per *y* expreſſit *mylphæ*, quem tamen imitatus etiam Stephanus Blankardus *in Lexico Medico*, ſive ex negligentia, ſive ex ignorantia Græcæ Linguæ; quis vero etiam acceperit pro medicamentis adverſus defluvia capillorum, nobis non conſtat. Vide *Madaroſis*.

Miltos, μίλτος, dicitur Latine *Rubrica*, *minium*, inter terras refertur, vimque habet exſiccandi, detergendi, adſtringendi, &c. Meminit Hipp. *l. de ulcer. XIV.* 5. Duæ vero leguntur *Rubricæ* celebriores, quarum una vocatur μίλτος σινωπικὴ, ἢ σινωπὶς, *Rubrica ſinopica*, aut *minium ſinopicum*, Gal. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 7. Dioſcor. *l.* 5. *cap.* 111 Altera μίλτος λημνία, *Rubrica Lemnia*, Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* Eſt & *fabrilis*, ſive μίλτος τεκτονικὴ, quæ inferior eſt *Sinopica*, Dioſc. *d. l. c.* 112. Schroder. *l.* 3. *c.* 2. *in fin.* Rul. *in Lex.*

Milvus, ἰκτῖνος, vide *Ictis*. Eſt & nomen piſcis volantis, cujus hiſtoria cum uſu habetur in Aldrov. *lib.* 2. *de Piſc. cap.* 5. Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 1. *p.* 76.

Mimo, μιμὼ, idem quod πίθων, πίθηκος, *Simia*, animal quadrupes, digitatum, viviparum, ita dictum, quod hominis mores imitetur inſtar mimi. C. Hoffm. *C. ad Galen. LL. de U. P. n.* 168. *l.* 1. *V. L. c.* 25. *Simiæ* vero hiſtoriam & uſum vide apud Aldrov. *lib.* 2. *de Quadr. vivip. dig. c.* 5.

Mina, μνᾶ, nomen eſt ponderis certi, eſtque duplex. Una *mina Attica* & *Ægyptia*, quæ habent uncias ſexdecim, hoc eſt, drachmas 128. altera *Romana*, quæ uncias viginti continet, Gal. *l. de pond. & menſ. cap.* 3. Æginet. *tit. eod.* Plinius tamen *l.* 21. *H. N. cap. ult.* dicit: *minam* pendere drachmas centum. Quin etiam Fannius: *minam* vocitant, noſtrique *mnam* dixere Majores, centum hæ ſunt drachmæ, citante Caſtell. μνᾶ quoque ſignificare μυεία, id eſt *mille*, ait Heſychius, allegante C. Hoffm. *l.* 6. *U. L. c.* 7.

Minera proprie dicitur terra, ſive materia, ex qua mineralia & metallica maxime fiunt, ut *minera* ſalis, cupri, antimonii, Schroder. *l.* 1. *c.* 2. Rul. Per translationem quoque *minera* vocatur *materia morbifica*, v. g. *minera febris*, a recentioribus paſſim. *Minera Philoſophorum* vocatur *Lapis Philoſophicus albus operis minoris*, Libav. *S. A. Ch. l.* 5. *c.* 12. *Minera* tropice dicitur cauſſa, vel *materia morbifica* antecedens materialis, contradiſtincta vapori, & dividitur in animatam & inanimatam, indicatque in genere evacuationem, docente Capivaccio *in Compendio Methodi med. c.* 16. *ſeqq. p.* 294. *ſeqq.* Meminit & *in prolixiori Methodo medendi cap.* 16. *ſeqq. p m.* 266. In ſpecie de Incubi *minera* legatur idem *Pract. Med. l.* 1. *c.* 15. *p. m.* 515.

Mineralem duplicem habet ſignificationem, latam & ſtrictam: Late ſumitur pro omnibus illis corporibus naturalibus mixtis, quæ non comprehenduntur ſub vegetabilibus & animalibus, & dicuntur alias *res Macrocoſmicæ*; qua-

rum

rem expoſitionem ſub titulo *mineralogiæ* tradidit Schroder *lib.* 3. *per tot.* Junge Fr. Hoffman. *in Clav.* Stricte vero ſignificat eas res, quæ quidem participant quadantenus de metallis; ſed non ſunt perfecte talia: unde & *Semimetalla* a quibusdam dicuntur, Schrod. *d. l. cap.* 15. Junge Libav. *T. III. Oper.* Deficit autem ſemper aliqua ex proprietatibus metallorum. *Mineralium* originem a Sale petendam eſſe, quod Paracelſus ejuſque aſſeclæ univerſale vocarunt, docet Junken *Chymic. Exp. Cur. P. I. ſ.* 4. *in princ. p.* 245. *ſeqq.*

Minerva, ἀθήνη, nomen Deæ Gentilium, quæ & *Pallas* dicitur. Hanc e Jovis cerebro natam eſſe, fabuloſum dixit Gal. *l.* 3. *de Hipp. & Plat. dec. c.* 8. Eſt & nomen medicamenti alicujus externi Emplaſtri, quo uſum ſe ſcripſit Gal. *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 2.

Miniſter, ὑπηρέτης, vocatur, qui ægris officia præſtat. Dicuntur alias *aph.* 1. οἱ παρέοντες, quos exponit Galen. per τοὺς ὑπηρέτας, *in comm. ad h. l. & in c.* 2. *in 6. Epid. l.* 43.

Minium, μίλτος, vide *Miltos*. Significat *Rubricam*. Deinde dicuntur Saturnus, vel Plumbum per calcinationem reverberatoriam præcipitatum. Schrod. *l.* 3. *c.* 13. Fr. Hoffman. *in Clav. ad h. l.* Dicuntur & Crocus Saturni præcipitatus, Rul. & Iohn. Jung. Libav. *S. A. Ch. l.* 5. *cap.* 25. Verum dicitur & *Minium nativum*, quod ex lapide quodam argenteæ venæ permixto fieri & a *Cinnabari* differre docet Dioſc. *l.* 3. *cap.* 109. quod Græce ἄμμιον vocatur. Jung. Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 4. *p.* 464. Libav. *d. l.*

Minoratio dicitur levior quædam evacuatio & moderata, ſive per vomitum, quem veteres præmittere ſolebant in principiis morborum, etiam febrium. Gr. vocatur συρμαϊσμός, 2. *de art. t.* 51. quamvis mendoſe legatur συρμεισμὸς, notante Foeſ. *Oecon. p.* 601. Vide *Syrmæa*. De *minorativa evacuatione* plura lege apud Lang. *l.* 1. *ep.* 39. Foreſt. *l.* 29. *Obſerv.* 12. *Schol. & l.* 32. *Obſ.* 6. *Schol.* Integrum quoque *de Minoratione* tractatum olim ſcripſit Ludov. Panizza Venetiis excuſum. Medicamenta *Minorativa* ſunt eadem, quæ *Lenitiva*. Id. *l.* 10. *Obſerv.* 15. *Schol. & l.* 32. *Obſ.* 13. *Schol.*

Minuta, epitheton Febris Syncopalis acutiſſimæ, quæ ilicet pulſum & vires proſternit, uno aut altero paroxyſmo, adeo ut ad quartum diem perdurare non valeant. Joh. Stephan. *Paraphr. in Avic. lib.* 4. *fen.* 1. *cap.* 55. 2. 273.

Minutiæ, μινυτίαι, circa vocabula in Medicina quidem non ſemper ſunt attendendæ: vide *Micrologia*. Verum circa res ipſas, v. g. circa cauſſas morborum & uſum medicamentorum minime negligendæ, monente Jul. Alexandr. *not. in Gal. l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 2.

Minutio, μινύθησις, idem quod *Imminutio*. Vid. *Meioſis*. *Imminutio* ſumitur pro *Extenuatione*. 3. *de iis*, *q. in* med. *f. t.* 25.

Minya μινύα, vide *Rubrum*.

Minytheſis, μινύθυσις, idem quod μείωσις, *Imminutionem*, *Extenuationem* ſignificat, de quibus ſupra. Loca Hipp. ubi vocabulum hoc uſurpavit, vide apud Foeſ. *p.* 415.

Mirabilis, θαυμάσιος, epitheton hyperbolicum nonnullis medicamentis tributum, v. g. Aqua *mirabilis* Londinenſ. & Langii, quarum deſcriptiones videantur in D. David. Spina *Manuali p.* 85. & 90.

Mirach, Arab. idem quod *Abdomen*. Foreſt. *l.* 6. *Chir. Obſ.* 48. *Schol.* Bartholin. *l.* 1. *Anat. in proœm.* *Mirachia* vocatur morbus, vel dolor inteſtinalis, qui fit ab humoribus acutis & pungitivis, vel ab apoſtemate *mirach*, vel meſenterii. Valeſc. de Taranta Philon. *Pharm. l.* 4. *c.* 25.

Mirmidones Paracelſo videntur eſſe *deliramenta*, phantaſmata, *ineptæ ſpeculationes*, *tr. de Surditate* §. *Proceſſus*.

Miſadir, *mixadir*, id eſt *Sal Ammoniacum*. Rul. Iohnſ. *Miſadir* volatile eſt, quod volat ſuis alis & non percipitur. Ideoque dictum eſt aquila propter nimiam velocitatem. *Th. Chym. Vol. V. p.* 68.

Miſantropia, μισανθρωπία, hoc eſt *odium in homines*, ſive faſtidium converſationis humanæ. Ita vocatur a D.D. Wedelio ſecundus Melancholiæ gradus, quando μισάνθρωποι illi dicuntur, qui hominum alias amicorum & acceptorum præſentiam averſantur, unde eorum veſtigia evitant, in latebras refugiunt, nulla non re territi, nec lacrymantur, nec aliorum lacrymis commoventur. *Patolog. ſect. III. c.* 9. *p.* 597.

Miſerere mei, ἐλέησον, barbarum nomen, denotans morbum graviſſimum Ileon. Vide *Eileos*. Helm. *tr. de flatib. n.* 28. Lind. *Ex IIX.* §. 59.

Miſer, *miſeria*, τλήμων, τλημοσύνη, vel dicitur de ægro & morbo, vel etiam de aliis concurrentibus adverſitatibus.

Miſericordia, ἔλεος, inter effectus animi pertinet, quando alterius malo commovemur, & dolemus. Hæc non ſemper Medico, præſertim Chirurgo convenit, ſed potius expedit ſæpe auſteritatem adhibere in tollendis morbis, monente Dieter. *num.* 822. Alias rectiſſime urget Paracelſus in genere *miſericordiam* in Medico, quod

quod ægris prompte ſuppetias ire debeat, *de Caducis* §. 1. *in princ.*

Miſmar, vel *meſemar* dicitur *Nodus* rotundus albus, ſimilis capiti clavi, & accidit in digitis pedum ut plurimum a percuſſione & poſt exituras, hoc eſt eryſipelationes, inflammationes exulceratas, Avic. *l.* 4. *fen.* 3. *tr.* 2. *c.* 14.

Miſochymicus, μισοχυμικὸς, dicitur ab Hartmanno is, qui perſuaſum ſibi habet Chymiam non eſſe in Medicina neceſſariam, & ideo eam proſequitur *Diſp. Chymico Med. VIII.* ab Henr. Petræo *inauguraliter habita Tom. IV. oper. Hart. p.* 5152.

Miſoptochos, μισόπτωχος, i. e. *odio habens pauperes*. Epitheton *arthritidis*, quæ eſt Bacchi & Veneris filia, nonniſi rariſſime pauperes invadens & tenuiter viventes, docente C. Reies *C. El. q.* 88. *n.* 8. *ſeqq.*

Miſos, μῖσος, vide *Odium*.

Miſſadan, eſt *Argentum vivum*. Ruland. & Iohnſ.

Miſſeraſſi, id eſt *Gypſum*. Iid.

Miſſio, a verbo *mitto*, pro *emitto*, ſumitur frequentiſſime pro *evacuatione*, ſi jungatur cum ſanguine. *Sanguinis miſſio*. *Sanguis miſſus*. Ieſſen. *in pec. tract. h. tit.* & alii. Veteres quoque *Miſſionem* vocaſſe humorum excrementitiorum peccantium ſecretionem a natura factam ad hanc vel illam partem ſingularem quaſi deſtinato & electivo conſilio ſive Critico conatu, ſcripſit D. D. Staahl. *in Diſſert. de motu Humor. ſpaſmotic. c.* 10. *p.* 38. & eam fieri non tam pulſu, quam motu tonico ſpaſmotico partium ſolidarum concurrente plauſibiliter docuit.

Miſtio, *mixtio*, *mixtura*, *miſtura*, μῖξις, interdum etiam κρᾶσις late & ſtricte accipitur. Late pro omni accumulatione rerum diverſarum & ſimplicium. Ita diverſi pulveres, ſpecies & medicamenta ſimplicia ſolida dicuntur *miſceri*, ubi tamen nulla fit communicatio, aut tranſitio virtutis propriæ in alterum. Stricte vero ſignificat compoſitionem ſimplicium diverſorum cum unione, quemadmodum hoc ex Phyſicis conſtat. Jung. *Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 383. *ſeqq.* & *Volum. V. p.* 609. Ex hac unione oritur nova veluti qualitas & virtus compoſita, quæ temperamentum, κρᾶσις, vocatur. Vide *Craſis*. *Miſturæ* quoque vocantur certæ quædam formulæ remediorum compoſitorum, inter quas palmam fert *miſtura ſimplex*, ſive *Diaphoretica*, de qua in Diſpenſatoriis. Legatur Rolfink. *Chym. l.* 4. *ſ.* 4. *per tot.* Iohnſ. *in Lex. lib.* 2. *Miſcere* etiam aliquando poni pro *bibere*, vult Keuchen. *not. ad Sammon. p.* 129.

Mitella, ταινία, idem quod *Faſcia*, qualis adhibetur ad cubitum fractum. Hippocr. 1. *de artic. t.* 51.

Mitridatium, μιθριδάτειον, ita dicitur *Antidotus* a Mithridate Rege inventa & compoſita, qua ſe a venenis tutum ſervaſſe dicitur. Verum variæ ejus proſtant compoſitiones, de quibus apud Gal. *in lib. de Antidotis*, nec non *in Diſpenſatoriis*. Nobis videntur, ſalva aliorum auctoritate, quo grandiores, eo inconcinniores & ineptiores formulæ. Quænam ſimpliciſſima fuerit, tradit Plin. *l.* 23. *c.* 8. & ex hoc Keuchen. *not. ad Sammon. p.* 293.

Mitigatio, παρηγορία, πεῦνσις, idem quod *Lenitio*. *Mitigatoria* remedia, vel *mitigantia*, eadem cum *Anodynis*, Gr. παρηγορικὰ, quæ dolorem leniunt. Vide *Anodynos*. Quædam ſunt per ſe, quædam per accidens talia, Gal. *l.* 2. *de S. Fac. c.* 14. Dicuntur & λυσίπονα παυσίπονα. Ruland. & Iohnſ. *Mitigativum magnum* vocat Paracelſ. quod ex *Sedativis Quintis eſſentiis* parari debet, *lib.* 2. *de morb. ament. c.* 5. a verbo παρηγορέω, de quo vide Foeſ. *p.* 387. & Dieter. *n.* 656.

Mitulus, mendoſe pro *Mytulus*, vide infra.

Miva, eſt nomen medicamenti, quod vel idem cum Syrupo, vel idem valde ſimile. In Officinis occurrunt *Miva Cydonior. ſimplex* & *compoſ.* de quibus vide Diſpenſatoria.

Mixæthria, *Mixæthrion*, μιξαιθρία, μιξαίθριον, dicitur conſtitutio temporis ſerena intermixta cum pluviis, Hippoc. *l.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 4. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 416.

Mixopyos, μιξόπυος, *pure permixtus*. Dicitur de urina apud Hipp. *d. l. t.* 42.

Mixtio, *Mixtus*, *Mixtura*, vide *Miſtio*.

Mna, μνᾶ, idem quod *Mina*. vide p. a.

Mnaſæi pharmacon, μνασαίυ φάρμακον, emplaſtrum eſt ab auctore *Mnaſæa*, ſecundo ordine emolliens, cujus deſcriptio habetur apud Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 4. Paulo aliter Ægin. *l.* 7. *c.* 17. *Mnaſeas* autem fuit Methodicæ ſectæ auctor. Gal. *Introduct. c.* 4.

Mneme, *Mnemoneuticos*, μνήμη μνημονευτικὸς, vide *Memoria*. Mneme etiam eſt epitheton Balſami cujuſdam cephalici ex Schrodero (quamvis in illa editione, quæ mihi ad manus fuit, invenire haud potuerim) deſcriptio vero ejus ſatis prolixa videatur in D. Helf. Iunken. *Corp. Pharm. Part. l. p.* 164. & in D. David. de Spina *Man. Ph. Chym. p.* 173.

Mnemecephalicus, epitheton eſt Balſami cujuſdam deſtillati, ob miram & hyperbolicam virtu-

virtutem, quam ipſi tribuerunt perpetuam rerum memoriam pariendi, ita ut Carolum Ducem Burgundiæ, decem millibus florenorum ab Anglo quodam Doctore emiſſe, ſcripſerint. Deſcribitur a Sennerto *l.* 1. *Med. Pr. p.* 2. *c.* 5. & Schrodero *l.* 2. *c.* 41. qui nomen hoc illi impoſuit.

Mobilis, εὐκίνητος, vide *Eucinetos*. *Mobile perpetuum* Drebbelii Batavi quid fuerit, videatur apud Hartmannum *Diſp. Medico-Chym. III. Epithemate* 13.

Mochlia, μοχλία, μοχλεία, vocatur reductio oſſium a loco præternaturali ad naturalem, Gal. *in Def.* Derivatur a μοχλὸς, *vectis*; unde μόχλευσις dicitur *molitio per vectem*, Hippoc. 2. *de fract. t.* 50. & *ſ.* 3. *t.* 40. 47. 1. *de artic. t.* 21. & *ſ.* 4. *t.* 57. 58. Foeſ. *p.* 418. idem quod μόχλιον *parvam vectem* ſignificat. Ægin. *l.* 7. *c.* 107. De *Hoplomochlio*, vide ſupra lit. *H.* Hippoc. libellum chirurgicum quoque ſcripſit & inſcripſit μοχλικὸς, *Vectiarius*. Jung. Gal. *cap.* v. *in* 1. *Prorrhet. t.* 4.

Mochthos, μόχθος, idem quod πόνος, *Labor*, vide *Labor*, Adjectivum μοχθηρὸς, *laborioſus*, item *malus*, Hippoc. 2. *aph.* 27. Dieter. *n.* 555.

Moderatus, σύμμετρος, idem quod μέτριος, dicitur de omni eo, quod propriam ſuam naturam obtinet, quemadmodum *Immoderatus*, de omni, quod ſuam naturam relinquit. Gal. *l.* 2. *de dign. pulſ. c.* 2. *circa fin.*

Modiolus dicitur illa pars Trepani, quæ circa os perforandum eſt circumvolvenda, quam veteres Græci κυκλίσκον vocarunt, eſtque duplex; unus cum clavo in medio, & *Mas* dicitur; alter ſine clavo, *Fœmina*, cujus delineationem & modum applicandi vide in Scult. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig.* 3. 4. 5. & *T. XXVII. fig.* 6. Vide & *Cycliſcos*, *Terebella*, *Abaptiſton*.

Modius. μόδιος, menſura dicitur, continens ſexdecim ſextarios. Gorr. Gal. *l. de pond.* & *menſ. c.* 5. Vide *Symmetria*.

Modulatio ſignificat exercitium vocis, quo magis fortis percipitur & alta, unde & Græce ἀναφώνησις vocatur: vide ſupra *Anaphoneſis*. Additur vero epitheton *Agoniſtica modulatio*, quæ ab Ægineta deſcribitur, & prolixius a Petro Fabro *Agoniſticor. l.* 1. *c.* 2. & 15. *L. II. c.* 14. 15. 18. 32. *L. III. c.* 8. & 10. ſicut notavit Rhodius *in Diſſert. de Acia p.* 67.

Modus, τρόπος, vocabulum multiplicem & variam habens notionem, uti notavit Gal. 3. *in* 1. *Epid. t.* 1. & *alibi*. Uſitatiſſima ſignificatio illa eſt, quando notat *conditionem*, differentiam, *formam*, vel certam circumſcriptionem, indolem ac *rationem* alicujus rei. Huc pertinet recentiorum nonnullorum *Modus ſubſtantiæ*, qui nihil aliud eſt, quam certa ratio materiæ ex particularum componentium quantitate, figura atque poſitura reſultans. Linden. *Ex. XIII.* §. 333. Jung. Rolfink. *O. & M.M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 32. Ita τρίτος διαίτης, *victus ratio*, & τρόποι φαρμάκων medicamentorum *differentiæ* ac ſpecies dicuntur, Hippoc. 3. *de R. V. I. A. t.* 6. *l. de dec. orn. IIX. n.* 11. *lib.* 2. *Epid. ſ. III.* 40. quemadmodum & ratio applicandi dicitur *Modus utendi*, de quo vide Schroder. *l.* 1. *c.* 31. Imo ipſarum partium naturas diverſas vocat Idem τρόπους, *XIX.* 6. De morborum *differentiis* quoque frequentiſſime uſurpatur ab eodem, quæ loca collegit Foeſ. *in Oec. p.* 246. *ſeqq.* Porro ſumitur etiam pro animi *moribus*, *l.* 6. *Epid. ſ.* 6. *t.* 26. pro *habitu corporis*, *d. l. ſect.* 2. *t.* 18. Aliquando idem eſt quod menſura, notante Rhod. *ad Scrib. n.* 73.

Mœror, *Mœſtitia*, λύπη, δυσθυμίη, vide *Lype*. *Dyſthymia*.

Mogilalos, μογίλαλος, vocatur qui difficulter loquitur, ex aliquo vitio, vel mala affectione. Gorr. Coincidunt cum ἀγκυλογλώσσοις, *l.* 14. *Obſ.* 30. Obiter monendum, ex ignorantia & negligentia Græcæ linguæ perperam ſcripta legi apud P. Zacchiam vocabula, *Molalia*, *Molilagia*, *Molilalgia* pro *Mogilalia*. *Quæſt. Medico-Legal. l.* 2. *Tit.* 3. *q.* 9. *n.* 18. 19.

Mola, μύλη, dictio eſt valde æquivoca. Proprie quid ſignificet, ex aliis Dictionariis etiam pueris conſtat. Tropica in Medicina locum habet, & 1. dicitur de *Patella*, quæ os latum & rotundum toti genu ſuprapoſitum, Gr. μύλη, μυλακρὶς, ἐπιγονατὶς, vide *Epigonatis*. 2. de ipſis *dentibus molaribus*, qui etiam μύλαι, *Molæ* vocantur, Gal. *l. de oſſib. cap.* 5. & *l.* 9. *de U. P. c.* 15. 3. de ipſis *maxillis*, quæ alias & Molæ appellantur. Lind. *Ex. XI.* §. 148. 150. 4. *Mola*, μύλη, vocatur caro vel maſſa quædam informis, & inutilis in utero muliebri concepta. Hippoc. *l.* 1. *de morb. mul. XCVII.* 1. & *l.* 2. *h. t. LXII.* 1. *de Sterilib. XX.* 2. Reſpondere dicitur talis *moles* ovis ſubventaneis gallinarum, uti volunt Caſtell. & Gorr. Verum Gallinæ abſque coitu concipiunt talia ova: ſed mulieres citra viri congreſſum *molam* vix aut nunquam concipient. Rul. ita deſcripſit: *Mola matricis* eſt abortivum quid in matrice generatum, Jung. Parac. *de ulcer. c.* 58. Cauſſa hujus con-

conceptus vitioſi & abortivi haud dubie in ſeminis alterutrius, inprimis maſculini, deficiente activitate ponenda erit. Hiſtoriam naturalem *Molarum uteri* egregie quoque conſcripſit Joh. Bapt. de Lamzwerde *in peculiari tractatu h. tit.* Obſervationes varias vide in Practicis, nec non Hildano, *Ephem. Nat. Cur. & aliis*. In ſpecie de *Molis Volatilibus* in Dania haud infrequentibus legi poterunt *Acta Hafnienſ. Vol. I. Obſ. 26. pag. 56. ſeqq.* De *Mola* Philoſophica Langelotti vide *Eph. N. C. A. III. Obſ.* 59.

Molaris, μυλικὸς, 1. eſt epitheton dentium, qui latiores & craſſiores ſunt reliquis. Vide *Dens*, *Mola*. 2. eſt nomen *medicamenti compoſiti*, dentium dolores mitigantis, cujus variæ formulæ leguntur apud Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. c.* 9.

Moleculæ dicuntur hodiernis Philoſophis & Chymicis portiones corporis naturalis, & artificialis paulo craſſiores, quæ enaſcuntur ex combinatione atomorum vel homogenearum, vel diverſarum, uti paſſim in eorum ſcriptis videre eſt; præſertim legi meretur libellus Anonymi Gallicus *Eſſais d' Anatomie* inſcriptus, *Diſcours premier ſect.* 1. *in principio*.

Molendeſis dicitur Calor defectivus, cui opponitur vehementior, qui *Optesis* vocatur, *Th. Chym. Vol. V. p.* 433. Haud dubie debet idem eſſe cum μόλυνσις, de quo p. p. Vide *Molyſis*.

Moles corporis vox recentioribus Medicis uſu para, qua totam extenſionem corporis, quæ in quibuſdam locis perfectè ſolida, h. e. ſine ullo vacuo eſſe poteſt, in aliis vero vacua, ſignificant. Cui bono hoc Medicis ſcire præſtet, V. Boerhaav. de Vir. Med.

Moleſtia, *moleſtus*, δυσφορία, δύσφορος, vide *Dyſphoria*.

Molga, μίλγη, idem quod *Salamandra*. Vide infra *ſuo loco*.

Molibato, *calchum*, *æs plumbi*. Ruland. & Iohnſon.

Molitio, μόχλευσις, in ſpecie dicitur, quæ *vectibus* fit. Vide *Mochleia*.

Molitura, ἄλήθησις, ab ἀλέω, *molo*, ſignificat proprie ipſam *molendi* actionem, quæ fit in *molis*, eſtque ſpecies trituræ, quando grana rediguntur in farinam. Hinc & apud Scribon. leguntur *molita* faba, ervum *molitum*, piper &c. *n.* 158. *ſeqq.* Vide *Lex.* Rhod. *Scrib.* De *molitura* vide etiam Jul. Alex. *l.* 8. *Salubr. c.* 11. Chymice *molere* eſt *calcinare* metalla per hydrargyrum, eſtque idem quod *amalgama*. Libav. *tr. de Igne naturæ c.* 30. *Lomenta* quoque *auri & argenti* fiunt mediante *molitura*, *S. Arc. Chym. l.* 4. *c.* 10. & 11. Tropice *molere* quoque idem ſignificat, quod *coire*. Rolfink. *de Part. genit. P.* 1. *c.* 1.

Mollicinus, μαλθακώδης, epitheton medicamentorum, quæ connatam humiditatem habent, qualis eſt in pinguibus ſingulisque oleoſis medicamentis &c. Gal. *lib.* 4. *de C. M. P. G. cap.* 5.

Mollificatio, Latino-barbaris, ea paralyſeos ſpecies, quæ Medicis πάρεσις, quando humor undecunque regurgitans, non ruit ad nervorum principium, ſed muſculis, & tendinibus nervorum ſe tantum inſinuat. Thomas Reneſius *V. I. l.* 2. *cap.* 18. *Mollificatio* in ſpecie Ani vocatur, quando ſphincter ani reſolutus alvi fecibus invito etiam ægro tranſitum concedit, imo & procidentia ani accedit. Valeſc. de Taranta Philon. *Pharm. l.* 4. *c.* 32. *pag.* 312.

Mollis, μαλακὸς, μαλθακὸς, vide *Malacos*.

Mollitorius, μαλακτικὸς, idem quod *Emolliens*. Legitur apud For. *lib.* 3. *Chir. Obſerv.* 9. *Schol.*

Mollucea dicitur *Cancer*, cui amiſſa veteri cruſta nova ſubit tenera. Linden. *Ex. V.* §. 4.

Molluſcum, idem quod μαλάκιον, vide *Malacion*. Linden. *d. l.*

Moloch Chymiſtis vocatur Saturninus, ſive *plumbeus Catinus*, per quem in igne fervente argentum vivum trajicitur. Libav. *tr. de Igne natur. c.* 35. *Tom. II. Oper. pag.* 72.

Molochine, μολοχίνη, epitheton Emplaſtri cujuſdam viridis, apud Galen. *lib.* 2. *de C. M. P. G. cap.* 2. *fere ad fin.* à μολόχη, quod idem eſt, ac μαλάχη, & ſignificat *malvam*. Gorr.

Molochites, vide *Malachites*.

Molops, μώλωψ, proprie dicitur *vibex*, cutis ſugillata ex verberibus. Transfertur tamen etiam ad maculas rubras febrium quarundam malignarum, Foreſt. *lib.* 6. *Obſ.* 39. *Schol.* & *l.* 5. *Chirurg. Obſ.* 9. *in Schol. marg.*

Molumæ, μολῦμαι, idem quod μολέω, *procedo*, venio. Legitur apud Hippoc. *Coac. t.* 511. quamvis Foeſ. & Iohnſton. *in Annot. ad h. l.* de hac lectione dubitent.

Molybdæna, μολύβδαινα, *Plumbago*, idem quod Galena. Vide *Galena*. *Lithargyrium*.

Molybditis, μολυβδῖτις, epitheton alicujus *Lithargyrii*. Vide *Lithargyros*. Gorr.

Molybdochros, & *Molybdochrus*, μολυβδόχρως, μολυβδόχρους, dicitur *plumbeus colore*, uſurpaturque de iis, qui lineoſi ſunt, Lang. *l.* 1. *ep.* 11. Legitur & apud Dioſcor. *lib.* 5. *cap.* 100. de plumbaginis ſpecie pejori.

Molybdoeides, μολυβδοειδὴς, *Plumbarius*, epitheton *Lapidis* ſic dicti a *plumbi* ſimilitudine, viri-

viribus iiſdem prædici, quibus & plumbi ſcoria, ſive recrementum. Quid vero ſit, nemo veterum explicavit, Gorr. An fortaſſis ipſa minera Plumbi ita dicitur?

Molybdos, μολυβδὸς, *Plumbum*. Vocatur Metallum viliſſimum, conſtans ex multo mercurio, ſulphure indigeſto, ſale aluminoſo, ponderoſiſſimum, cujus hiſtoriam, præparandique varietatem ad uſum medicum vide apud Schrod. *l.* 3. *c.* 13. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Jung. & alios Auctores. Libav. Iunken. *Ch. Exp. Cur. Part. I. ſect.* 5. *c.* 3. *p.* 414. *ſeqq.* Apud Chymicos dicitur *Saturnus*, ſignoque ♄ notatur. Rolf. *in pec. diſput. h. t.* Hippocrat. quoque aliquoties meminit μολύβδου, *plumbi*, ad uſum externum in curatione polyporum, *l.* 2. *de morb. XXXIII.* 22. *XXXIV.* 9. 28. 34. *de ſterilit. XV.* 8. *alibique* Foeſ. *pag* 415.

Molynomæ, *Molyomæ*, μωλύνομαι, μωλύομαι, Hippocr. ſignificat ſenſim *diſpareo*, *evaneſco*, & uſurpatur de tumoribus, aut calore remittentibus & evaneſcentibus frequenter, v. gr. *l.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 38. quamvis in nonnullis legatur μελαινόμενα, aut μὴ λυόμενα, abſque ratione, animadvertente Foeſ. *l.* 2. *ſ. II.* 17. *l.* 6. *ſ.* 2. *t.* 46. *l.* 7. aliquoties. Vide Foeſ. *d. l. pag.* 423.

Molynſis, μόλυνσις, dicitur *imperfecta* & inſufficiens *Elixatio*, ex Ariſtot. *l.* 4. *Meteor. cap.* 3. quando ob defectum caloris, aut propter copiam humoris, in eo, quod coquitur, coctio perfecta fieri nequit. Gorr. Significat etiam *conſpurcationem*, inquinationem, in Lexicis Græcis. Unde & μωλύνη dicitur podex, ceu pars, quæ ſemetipſum conſpurcat.

Molyza, μόλυζα, vocatur vel *caput allii*, vel *allium* ſimplex caput habens, & non in plura diviſum, Galen. *in Expoſ. voc. Hippoc.* Occurrit ſæpius in Hippocrat. *in lib. de morb. mul. & de ſterilit.* quæ loca vide apud Foeſ. *d. l.*

* *Momentum*, quo vocabulo mechanici Medici utuntur, eſt vis corporum compoſita ex maſſa ducta in velocitatem. Hinc patet quid apud noſtros ſignificet momentum tum ſolidorum, tum fluidorum.

Momiſcus, μωμίσκος, dicitur Polluci, pars dentis molaris, quæ gingivæ adjacet. *Momiſci* etiam vocantur omnes dentes molares, apud Ingraſſ. *comm. in Gal. l. de Oſſib. pag.* 140.

Monæ, Paracelſo idem quod *Nates*, Scholiis in Libros de Urinis *in append. Tom. V.*

Monas, μονὰς, *Unitas*. Terminus Spagyricus & hieroglyphicus, dum ex uno ad unum omnia deducere conantur. Vide *Theatr. Chym. Vol. II. p.* 183. *ſeqq.* Vocatur & aliis *Cliſſus*, vel *Elixær*, quando extracti partes ex ſimplici iterum copulantur, quam operationem Philoſophi & Arcanorum Profeſſores *Unitatem ex Driade*, alii *circulum ex quadrato* dicunt. Libav. *Alch. Pharm. cap.* 27.

Monedula, nomen avis, Ariſtoteli λύκος, *Lupus*, dictæ, quæ eſt ſpecies *Granuli*, qui Gr. κολοιὸς in genere vocatur, cujus hiſtoriam vide in Aldrov. *l.* 12. *Ornith. c.* 9.

Moneres, μονήρης, proprie dicitur de navi, quæ uno remo conſtat. Tropice ſignificat *ſolitarium*, & conjungitur cum φιλερήμῳ, *deſerti amatore*, & tribuitur atrabiliariis, Hippocr. *Epiſt. ad Philopœmen.* 11. 12.

Monoceros, μονοκέρως, Lat. *Unicornis*, nomen animalis, & prominentiæ illius oſſeæ, quæ ex animali illo excreſcere creditur, & pro ſingulariſſimo Alexipharmaco habetur. Latine *Unicornu*. Verum quantis adhuc dubiis & ſcrupulis implicata ſit hæc de *unicornu* hiſtoria, legi poterit apud Aldrov. *l.* 1. *de Quadruped. cap.* 6. Caſp. Rejes *C. Elyſ. q.* 67. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *num.* 39. Medicamentum quoque Chymicum ex auro paratum, quod alios Manna ſolaris dicitur, appellatur *unicornu ſolare*, Schroder. *lib.* 3. *cap.* 9. Iohnſ. *lib.* 2. *Lexic. Chym.* qui & ex Mynſichfo *unicornu mineralis* facit mentionem.

Monocolon Paracelſ. videtur appellare *Inteſtinum cæcum*, *Paramir. lib.* 3. item *Monoculum*.

Monoculum, vide *Monocolon*. Alias *monoculi* dicuntur, quibus alter oculus, vel materialiter, vel ſaltem virtualiter deficit. Gr. μόνωπες, μονόφθαλμοι, μονόμματοι, Latine etiam & quidem rectius, *unioculi*, vel *unoculi*. Hor. diſtinctius videre minuta legitur apud C. Hoffm. *in Gal. de U. P. n.* 729.

Monoemeros, μονοήμερος, epitheton *Collyriorum*, quæ *unius diei* ſpatio ophthalmias curare poſſunt. Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* Circa illorum uſum tamen cautela opus eſt, ne adhibeantur, ubi plenitudo totius corporis peccat. Nam quia facultate frigida ſunt, obſtruunt, denſantque meatus, & ſi copia humoris in oculis fuerit, in cauſa ſunt plerunque, ut tunica κερατοειδὴς rumpatur. Gorr. Caſt.

Monomachia, μονομαχία, vide *Duellum*. *Monomachon* quoque vocatur *Inteſtinum cæcum* in ſpuriis Galeni *lib. de Compag. membr. ſive de nat. hum.*

Monomelon, μονόμηλον, eſt nomen *Collyrii* μονοημέρου, ita dicti, quod unica *ſpecilli*, Græc. μήλη vocati, inductione oculorum inflammationi me-

medeatur; cujus deſcriptio habetur in Aetio. Go ræus.

Mononycha, μονώνυχα, vide *Monycha*.

Monopagia, idem quod *Hemicrania*. Valeſc. de Tarant. *Philon*. *l*. 1. *c*. 7.

Monphagia, μονοφαγία, vocatur, quando quis ſolus comedit, mos Dynaſtis familiaris. Differt a μονοσιτία, C. Hoffmann. *ad Gal. LL. de U. P. num*. 506.

Monorchis, μόνορχις, qui unum habet teſticulum. Rolf. *de part. genital. Part*. 1. *cap*. 11. Interdum autem ad tempus pubertatis ſaltem ſunt μονόρχεις, poſtea vero prorumpit alter quoque teſticulus, qualis hiſtoria ab D. Brechtfeld obſervata legitur *in Act. Hafn. Vol. I. Obſ*. 106. *p*. 197.

Monoſitia, μονοσιτία, dicitur, quando quis ſemel tantum de die cibum capit, a verbo μονοσιτέω; idque de *cœna* intelligendum eſſe patet ex oppoſito ἀρισᾶν, *prandere*, *l. de veter. med*. XIIX. 4. 6. 12. 13. Meminit & Hippocr. illius verbi 2. *de R. V. I. A. t*. 20. *ſ*. 2. *t*. 22. 27. *l*. 3. *de diæt. III*. 2.

Monoxylon, μονόξυλον, vocatur *Navicula ex uno ligno*, vel arbore cavata, *parata*. Occurrit apud Hipp. *l. de A. L. & Aq. XXXXII*. 7.

Mons, ὄρος, hujus vocis ſignificatio ex aliis quoque Dictionariis nota eſt. Ad Medicinam tamen ſpectat ejus quoque conſideratio, cum propter ſubjectum, tum propter mediam medicam. Ita *montes*, niſi peculiaris peccent aeris contagio, gaudent aere puriori, & privilegium vitæ longioris præ ſe ferunt. Helm. Quod ſi tamen a Septentrione regioni adjacent, in his aquilonares venti perturbant, ac morbos faciunt, Hippocr. *l*. 2. *de diæt. II*. 11. 12. Jung. *l. de A. L. & Aq. LV*. 3. *ſeqq*. Sic & herbæ, animalia, & aves, quæ *montana* loca occupant, habentur pro ſalubrioribus ut plurimum, Gal. *in LL. de Al. fac. & de atten. victu*. Per metaphoram pars ſuperior externa pudendi muliebris vocatur *Mons Veneris*; Rolf. *de part. gen. P. II. cap*. 35. Ita protuberantiæ muſculoſæ in vola manus a Chiromantis vocantur *Montes*. Quid per *Montes Philoſophorum* Spagyricorum ſit intelligendum, lector hariolетur ipſe e *Th. Chym. Vol. VI. pag*. 550. Libav. ſcribit, *Montius* comparari *alembicos*, & ſuperiorem partem ſublimatorii. *Tom. II. Oper. pag*. 247.

Monſtratio, δεῖξις, idem quod *Demonſtratio*. Hæc ſi ocularis fuerit, interdum plus præſtat, quam præcepta, præſertim in chirurgicis, argumento Gal. *c*. 4. *de artic. t*. 47.

Monſtrum, τέρας, quid ſignificet, e Phyſicis petendum. Eſt enim nihil aliud, quam erratum naturæ, ſive effectus naturalis, a ſolita & recta diſpoſitione ſpecifica degenerans. Variorum *monſtrorum* obſervationes petantur ex earundem Scriptoribus, v. g. Schenkio, *Ephemerid. Nat. Curioſ*. C. Rejes. *C. El. q*. 45. *&c*.

Montanus, ὄρειος, vide *Mons*.

Monticola, ὀρειός, idem quod *Montanus*, dicitur de iis, quæ vel gignuntur, vel degunt in montibus, v. gr. Aves *monticolæ*. Galen. *l*. 4. *de ſan. tu. c*. 4.

Montifringilla, ὀρoσπίζης, nomen aviculæ montanæ, cujus hiſtoriam tradit Aldrovand. *lib*. 18. *Ornith. cap*. 7. Fere ſub finem autumni copioſiſſimæ capiuntur, & in menſa apponuntur.

Monycha, μώνυχα, contracte pro μονώνυχα, h. e. μόνον ὄνυχα, habentia, dicuntur animalia ſolidam ungulam unicam habentia, uti ſunt equi. Latine *Solipeda*, aut *ſolunguia*, ſive *ſolidunguia*. Hippocr. 1. *de artic. t*. 28. Galen. *in comm. ad h. l*. Foeſ. *p*. 423.

Mora, διατριβή, vide *Diatribe*. *Mora* illicita ignavorum eſt. Linden. *Ex. VI*. §. 15. *Mora* quoque dicitur id, quod Hippocr. Græc. vocat τρίβος, id eſt attritionem, hoc eſt callo obduratam partem, & longiori attritione, ſumiturque pro ipſo callo, 1. *de artic. t*. 21. Galen. *in comm. ad h. l*. Foeſ. *pag*. 822. Ita quoque accepiſſe videtur Paracelſ. quando *Moram* inter ſymptomata morbi Gallici retulit, conjungens Attritis, *l*. 5. *de ſympt. var. morb. Gallic. c*. 9.

Morbidus, *Morboſus*, νοσερὸς, νοσώδης, idem quod *Valetudinarius*, dicitur partim de eo, qui actu ægrotat, partim etiam de eo, qui ad morboſam diſpoſitionem inclinat. Vide Dieter. *num*. 575. 577.

Morbilli, nomen a recentioribus inventum, q. d. *Parvus morbus*, vel parva peſtis, ſignificat minutiſſimas puſtulas, cum maculis rubentibus, aut quandoque purpureis, aut liveſcentibus, obortas a ſanguinis portionibus tenuioribus, ichoreſcentibus, a prima nativitate deliteſcentibus, ſcatenti p. n. fermentatione cum aliquali coagulatione conjuncta. Quorum hiſtoriam ex recentioribus optime deſcripſit Willis. *de febr. c*. 15. Jung. Fr. Piens *h. t. Part. Sp. c*. 8. An veteribus fuerint cogniti *Morbilli*, non mihi videtur quæſtio tanti momenti, quanti olim habita. Quidni enim ſub nomine ἐκθυμάτων, vel ἐξανθημάτων? Pertinent inter morbos Epidemicos, malignos, infantibus familiares, quamvis nec adultos immunes eſſe experientia hoc ipſo tempore, quo hæc ſcripſi, teſtetur in vicinia. Rul. Dorn. Johnſ. confuſe deſcripſerunt. *Morbil-*

billi ſunt puſtulæ Venereæ: item puerorum albæ vari, ecthymata, pituitæ eruptiones, ecbraſmata.

(Π) *Morbilloſa*, vide *Morbilli*.

Morbus, νόσος, νȣ̃σος, νόσημα, terminus in Medicina adeo frequens, & notus, ut vix ac ne vix quidem ullus alius ſit frequentior. Generaliter ſignificat omne id, quicquid homini moleſtiam affert. Hippocr. *l. de flatib. II.* 8. quam etiam calculo ſuo comprobat Linden. *Ex. XV.* §. 79. 80. Specialiter vero & accuratius deſcribitur, quod ſit diſpoſitio p. n. ſive ſtatus p. n. corporis humani, & ejusdem partium, a quo actio primum læditur, Galen. *l. de diff. ſympt. c.* 1. *& l. de diff. morb. cap.* 7. quam definitionem expoſitam clarius reperies *in noſtris Dogm. Med. Gen. P. II. c.* 2. *dogm.* 1. 2 *ſeq. pag.* 110. *ſeqq.* Plura qui deſiderat de notione *Morbi*, videat Caſp. Hoffmann. Montani, aliorumque ſcripta, jungatque Dieter. *num.* 576. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 2. *c.* 3. *&* 9. Ita & *morborum* differentias eſſentiales, accidentales, & ſpeciales denominationes vide paſſim in ſcriptis Medicis, præſertim Sennert. & Iohnſton. *in Syntagm. Med. Pract.*

Mordax, *Mordicans*, *Mordicatio*, δακνὸς, δάκνειν, δῆξις, vide *Dacno*. *Mordax* vinum, idem quod *Picans*. Vide infra *Picans*.

Mordilapides, Græce dici poſſent δακνόλιθοι, vocantur piſciculi quidam, ſuntque ſpecies *Fundulorum*, ſed vilior. Meminit Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c. c.* 7.

Mores, ζα ἤθη, vide *Mos*.

Moretarium, idem quod *Mortarium*. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 411.

Moretus, *Moretum*, dicitur ſpecies Julepi, eſtque potionis genus ex aromaticis, aliiſque confortantibus commixtum, addito ad gratum ſaporem ſaccharo, vel ſyrupo. In ſpecie vero ita vocatur a *Moris*, vel *Diamoro* ingrediente. Schroder. *l.* 2. *c.* 64.

Morgagna, licet proprie non ſit terminus medicus, quia tamen inter admirandas res naturales pertinet, libuit inſerere; denotat autem mirabile quoddam phaſma ſpecularium obſervatum ab Athanaſ. Kirchero in littore maris Siculi, quod ulterius examinavit Joh. Marcus Marci *in Phil. Vet. Reſt. P. III. ſect.* 6. *ſubſect.* 3. *p.* 283. *ſeqq.*

Moria, μωεία, idem quod μώρωσις, vide *Fatuitas*.

Morion, μωείον, *Particula*. Sumitur tamen ſæpe pro *Parte* in genere. Vide *Meros*.

Mormyros, μορμύρος, vocatur piſcis quidam marinus, cujus hiſtoriam cum uſu in cibis exhibet Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. cap.* 19. Dicitur & μορμύλος.

Moro, *morus*, vocatur apoſtema carnis, ad ſimilitudinem mori. Rul. Dorn. & Iohnſ.

Moroſis, μώρωσις, *Moria*, μωεία, vide *Fatuitas*.

Moroſus, δυσάνιος, vide *Dyſanios*.

Moroxos, μόροξος, idem quod *Morochthus*, de quo p. a.

Morphæa, *Morphea*, ſpecies *Lepræ*, *Albaræ* non abſimilis, Dorn. Rul. & Iohnſon. Idem, quod *Alphus*. Vide ſupra lit. *A*. *Morphæa* differt a lepra, quod hæc ſit in carne, illa vero in cute. Foreſt. *l.* 5. *Obſ. Chir.* 2. *Schol.*

Morphe, μορφὴ, ſignificat *formam*, præſertim externam & accidentalem. Vide *Forma*.

Morphnos, μόρφνος, nomen avis, ad *Aquilas* pertinentis, quæ & *Anaticida*, *Clangos*, *Plangos*, dicitur, cujus hiſtoriam tradit Aldrov. *l.* 2. *Ornith. c.* 8. *&* 9.

(π) *Morphoea*, macula alba depreſſa lata. Lin.

Morpiones vocantur *Pediculi* illi *lati*, quos Itali *Piattole* appellant, ad pubem genitalium, aliquando & ſub axillis enati. Legitur apud Aldrovand. *de Inſect. lib.* 5. *cap.* 4. *p. m.* 544. & Rolf. *de Part. genital. Part. II. c.* 34. *p. m.* 185.

Mors, θάνατος, quid ſignificet, e Phyſicis conſtat. Nec male *mors* deſcribitur, quod ſit defectus vitæ, aut extinctio caloris nativi, Diet. *Iatr. n.* 384. Item omnimoda naturæ proſtratio, Galen. *l.* 3. *de criſ. c.* 5. Parac. vocat *mortem* ultimam materiam morbi. Eſtque duplex: lenta, & violenta. *Mors Chymiſtica* dicitur corruptio artificialis corporum inſensatorum. *Mortis naturalis* terminum prorogare, quod ſit in Medici poteſtate, rectiſſime negat C. Rejes *Camp. El. q.* 26. *n.* 4. *&* 6. Idem etiam docet, qua ratione Medicus *mortem* prædicere debeat. *q.* 11.

Morſellus, *morſulus*, terminus Pharmaceuticus, ſignificans genus medicamenti ſiccum ſaccharatum, quod & *Lozonga*, *Lozengia*, *Paſta Regia* vocatur, item *Tabula*, vel *Tabulatum*. Deſcriptionem pete ex Wexer. *Antidot. Gen. l.* 1. *c.* 42. P. Morell. *de form. remed. l.* 1. *ſect.* 3. *c.* 2. *ſeqq.* Schrod. *l.* 2. *c.* 69.

Morſus, *morſura*, Ardoyn. *l.* 5. *de Venen. c.* 1. *ſeqq.* δῆξις, δηγμὸς, δῆγμα, vide *Degmos*. Proprie ſignificat ſolutionem continui in partibus mollibus factam, per dentium impreſſionem. Huc pertinet *Morſus canis* rabidi, lupi, viperarum, quin & hominum. Metaphorice vero uſurpatur de omni dolore acerbiori. Rhod. *in Lexic. Scribon. p.* 411. *Morſiuncula* diminutivum eſt,

eſt, & ſumitur de dolore dentium infantili, Græce ὀδαξισμός. Dieter. *n.* 597.

(Π) *Morta*, febris diaria maligniſſima, funeſtiſſima, quam comitantur Phlyctenæ aliquot in abdomine ſive artubus, magnitudine avellanæ. Ling.

Mortalis dupliciter ſumitur: 1. ſubjective de omni corpore naturali vivo, quod etiam morti ſubjectum eſt. In ſpecie Homines κατ' ἐξοχὴν dicuntur *Mortales*, Gr. θνητοί. 2. ſignificative, & effective, Gr. θανατώδης, & ita idem eſt, quod *Lethalis*. Vide *Funeſtus*.

Mortariolum, ὅλμικος, dicitur de cavitatibus, quibus dentes ſunt infixi, Gr. βόθρια alias dictis, Lat. *Alveoli*, *Præſepiola*, *Mortalia*, Barthol. *libell.* 4. *Anat. cap.* 9. *Mortariolum* quoque eſt modiolus catillorum cinereorum formandorum, in lati circuli modum, vel pertuſi catini ex orichalco plerumque factus.

Mortarium, ὅλμος, inſtrumentum & vas Coquis, Pharmacopœis, Chirurgis uſitatum, in quo res cum pila vel piſtillo tunduntur, aut teruntur, Rhod. *ad Scribon. n.* 111. Alias Græcum ὅλμος, etiam truncum corporis, hoc eſt totum illud, quod eſt a cervice ad coxendicem, notat, in qua ſignificatione videtur uſurpaſſe Moſchion. *l. de morb. mul. cap.* 79. Interpres Alzaharavii *Mortarium* quoque vocavit os cribriforme, notante C. V. Schneid. *de Catarrh. l.* 1. *ſ.* 2. *c.* 1. *p.* 152.

Mortiferus, idem quod *Lethalis*, *Funeſtus*, νεκρώδης, θανατώδης. Ita *facies Hippocratica*, vocatur *Mortifera*. Gal. 1. *prognoſt. t.* 7. & 8.

Mortificatio, νέκρωσις, dicitur caloris nativi in corpore, vel parte aliqua extinctio, qualis contingit in ſphacelo poſt gangrænam. Dicitur & *Sideratio*. Vide Foreſt. *l.* 1. *Chirurg. Obſ.* 13. *Schol.*

Morum, Pathologica ſignificatione idem eſt, quod *Thymus*, vel ei ſimilis affectus, videlicet ruber, cruentuſque tumor, *Morum* fructum referens, in partibus genitalibus viri & fœminæ, poſt concubitum aut deambulationes, juxta nonnullus etiam in aliis corporis partibus mollioribus, v. gr. in facie & ſede obortus, Ingraſſ. *comm. ad Avicenn. de tum. p. n. p.* 264. Hoc vocabulum etiam tribuitur affectui cuidam palpebrarum, qui Arab. *Alchute* vocatur, Græc. πλαδαρότης, habeturque pro morbo in numero, cum ſit caro mollis interiori palpebræ adveniens, unde & ſanguis rubens, niger & viridis emanat, quemadmodum deſcripſit Joh. Stephan. *Paraph. ad Avic. lib.* 3. *fen.* 3. *c.* 19. *p.* 176. Vide *Pladarotes*.

Mos, ἦθος, τρόπος, accipitur vel de animi propritetatibus; ita Galen. libellum ſcripſit, quod animi *mores* ſequatur temperamentum corporis. Et hujuſmodi *mores* prope Medico ſunt obſervandi, Gal. *c.* 3. *in* 1. *Epid. tom.* 1. & *alibi*: Vel de *conſuetudine*, vide *Ethos*, Dieter. *num.* 238. Vel de *certo modo* alicujus rei. Ita Mos morbi dicitur ille modus, qui determinat, utrum morbus benignus, vel malignus ſit. Gal. *lib.* 1. *de criſ. c.* 3. Vel etiam comparativam habet ſignificationem, & ponitur pro *veluti*, v.g. *More* farinæ, emplaſtri, pultis, Scrib. *n.* 44. 189. 224. Rhod. *in Lexic.* *Mos* idem eſt, quod *mycra*. Ruland. & Iohnſon *in Lexic.*

Moſa dicitur edulium & pulmentum uſitatiſſimum in Germania ex farina triticea, vel zea paratum cum lacte, qua non ſolum ruſtici utuntur, ſed & pene omnes matres & nutrices infantes replent, & infarciunt, cum hypochondriorum tenſione & epilepſiæ periculo, rectiſſime animadvertente & reprobante Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 10. & *not. in Galen. l.* 1. *de Al. fac. c.* 5. *Moſa* alias Anglis dicitur fungi quoddam genus inſtar paludis, admodum adſtringens & pinguis, qui pro ceſpitibus comburendis laterum figura abſciſſis & ſole ſiccatis inſervit. Plura vide in Oldenburg. *Act. Philoſ. Anno* 1669. *M. Novembr.*

Moſch, vocabulum exoticum, quod denotare debet peculiaria *vaſa rorifera* ipſum ſ renum corpus ſubeuntia, quæ Bilſius primum e obſervaſſe gloriatus fuit, quamvis nemini adhuc demonſtraverit, nec alti ante & poſt illum obſervare eadem potuerint, teſte D. D. Bohnio *Exerc. Phyſiolog. XIII.* §. 5. & 6.

Moſchelinum, μοσχέλαιον, appellatur a Nicolao Alexandrino oleum quoddam compoſitum Aromaticum, & nervoſo generi maxime conveniens, quod etiam ingreditur Unguentum Aregon *in Diſpenſatoriis*. Ita vero dicitur a *Moſcho*, qui in magna quantitate reliquis ſpeciebus additur & baſin conſtituere videtur.

Moſchus, μόσχος, quam certum eſt, quod hoc nomine veniat certum quoddam genus odoramenti, ſive materia fragrantiſſima a quodam animali Indiæ proveniens; tam incertum eſt adhuc, quale illud ſit animal, & quomodo generetur in illo *Moſchus*, aut quomodo colligatur & præparetur. Quamplures ſunt, qui *Capram ſylveſtrem Moſchion*, μόσχιον, propterea dictam, ſive *Dorcadem Moſchi* dicant, eandem etiam depictam exhibent. Vid. Aldrov. *lib.* 1. *de Quadrup. biſulc. cap.* 19. 20. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſ.* 6. *t.* 661. Schrod. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 27.

Alii vero illud impugnant, inter quos non modo Amatus Luſitanus, verum etiam ex noviſſimis Fr. Hoffmannus *in Clav. ad d. Schr. loc.* ubi prolixe reperies *Moſchi* ortum & hiſtoriam, quæ omnia exſcribere non concedit anguſtia chartæ. In *Actis Philoſ.* Oldenburgii *Anno* 1666. *M. Jun.* ex Dn. Thevenotti Relationibus variorum itinerum curioſorum legitur, *Moſchum* nihil aliud eſſe, quam teſticulos animalis cervi ſimilis reperti in provincia Honan, eumque bonum & haud mixtum vendi in Nankin & Pekin. Alia de *Moſchi* origine & conſtitutione rurſus leguntur *in Act. Hafnienſ. Vol. I. Obſ.* 58. *p.* 116. Nobis libet hac in re dubia ἐπέχειν, cum deſtituamur propria experientia. Satis ſit nobis ſcire, quod ejus vis medica ſit inſignis in reficiendis ſpiritibus vitalibus & animalibus, quamvis etiam non careat omni noxa. Videatur præter dictos Auctores etiam Caſp. Rejes *C. El. q.* 48. Quæ *moſchum* redolent, dicuntur *moſchata*. Ita in officinis occurrunt *Trochiſci Galliæ Moſchatæ*, *Aliptæ Moſchatæ*. Inter vegetabilia ſimplicia *Geranium moſchatum*, *Scabioſa moſchata*, &c. Cur vero nux myriſtica, ſive nucleus interior nucis Indicæ Moſchata dicatur, non eſt hujus loci, de cujus uſu medico videatur inter alios Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. I. ſect.* 3. *cap.* 1. *p.* 162. Paracelſus quoque non fuit veritus, epitheton hoc tribuere morbis, unde *Colicam Moſchatam*, *Zibethinam* commentus eſt, *Paragrani*, *Tr.* 1. & 2. quamvis non ſatis explicet, quid velit per illam intellectum. Μόσχος, etiam *Vitulum* ſignificat, de quo infra.

Moſquitæ Luſitanis dicuntur ſudamina, ſive papulæ rubentes & aliquantum aſperæ, notante Bontio, *Meth. med. morbis externis in India cap.* 18.

Moſyllon, μόσυλλον, epitheton *Cinnamomi optimi*, cujus deſcriptionem vid. ap. Gal. *l. de Theriac. ad Piſon. c.* 12.

Motacilla, κίγκλος, vide *Cincleſis*. Adde Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 59.

Motos, μοτός, vide *Linamentum*.

Motus, κίνησις, vocabulum latiſſimæ ſignificationis. 1. Phyſiologice complectitur omnes functionum & mutationum ſpecies, *Generationem*, *Corruptionem*, *Augmentationem*, *Diminutionem*, *Alterationem*, & *Motum localem*, ad quem etiam pertinet *Motus Tonicus*, de quo videatur infra in *Tenor*. Hinc diviſio in *motus naturales*, *animales*, & *ſpontaneos* occurrit paſſim apud Galenum, & alios. Prædicatur & de partibus ſolidis & humoribus, & ſpiritibus. 2. Pathologice de morbis quoque dicitur *motus*, & pertinet ad differentias accidentales, de quo vide *Dogm. Med. Gen. P. II. c.* 6. *dogm.* 9. *p.* 157. *ſeqq.* Ita dantur & *motus animales* diverſimode præternaturales, v. g. Convulſivi, ſive Clonici, Tremor, Palpitatio, &c. *Motus* quoque corporis localis exceſſivus, violentus, aut deficiens pertinet inter cauſſas morbificas, noxam variam inferens, uti patet ex Charlton. *Ex. Pathol. VII.* Hildan. *Epid.* 92. Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 53. Ita quoque de humoribus ipſis ſæpe occurrit, quod *moveantur*, ſive *motus* humorum vitioſi dentur. Curative Hippoc. ſæpe uſurpavit τὸ κινέειν, *movere*, pro evacuatione aliqua inſigni in aphoriſmis & alibi. Vide Foeſ. *p.* 338. Dieter. *n.* 463. 464. In Pharmaceuticis, Chymicis dantur varii *motus artificiales*, quos omnes exponere non eſt noſtri inſtituti.

Moxa denotat medicamentum quoddam cauſticum actuale, potiſſimum in arthritide laudatum, quamvis Dolæus quoque in apoplexia, epilepſia, mania, aſthmate convulſivo commendaverit ejus uſum. Eſtque lanugo quædam leviſſima ſicciſſimaque ex contritione plantæ alicujus exſiccatæ, quæ vel Artemiſia noſtra eſt, vel ei conſimilis, parata. Unde eos valde decipi credit Dolæus, qui ex India allatam expetunt, ab illa, quæ ex Artemiſia paratur, plane nihil differentem, *l.* 2. *Encyclopæd. c.* 2. Videatur & *Hiſtoria Moxæ* a Michaele Bern. Valentino *ad D. D. Andr. Cleierum perſcripta.*

Mucago, vide *Mucilago*.

Mucharum, *mucarum*, vocabulum eſt barbarum, ſignificans vel *infuſionem roſarum* cum aqua fervente factam & aliquoties iteratam, vel infuſionem ejuſmodi cum ſaccharo in conſiſtentiam *ſyrupi* redactam & coctam. Eſtque duplex: *Perfectum & Imperfectum*. Ex *imperfecta*, qui ex duabus ſaltem infuſionibus conſtat, fit *Syrupus Roſarum ſimplex*. Ex perfecto, hoc eſt ex multis infuſionibus, fit *Syrupus roſatus ſolutivus ſimplex*, videlicet ſine additione aliorum ſimplicium Purgantium, v. gr. Rhabarb. Agarici &c. Hildan. *Cent.* 6. *Obſ.* 29. In Diſpenſatoriis occurrit deſcriptio *Muchari perfecti*. Lang. tradit *Mucharum compoſitum*, *l.* 3. *ep.* 1. *cap.* 4. Libavii conjectura ſaltem eſt ingenioſa, quod *muchara* videntur dicta ἀπὸ τῦ μυχῦ, quod ſignificat intimum locum, *penetrale*, & ἀρομαι τὸ ὕψῶ, quaſi ſit arcanum exaltatum frequentibus infuſionibus. *Alchym. Pharm. c.* 24. *fin.*

Mucilaginoſus quid ſignificet ex ſeq. vocabulo facile conſtabit, nimirum omne id, quod viſco-

coſam & glutinoſam obtinet conſiſtentiam. In ſpecie vero hodieque eſt epitheton quorundam glandularum intra ſpinæ vertebras ſitarum, de quarum uſu videantur *Acta Erudit. Lipſ. de A.* 1699.

Mucilago, item *Mucago*, vocatur liquor viſcoſus & glutinoſus. Eſtque triplex: naturalis, præternaturalis, & artificialis. Ad primam pertinet *liquor nutritius*, quemadmodum & Langius liquorem articulorum vocat *Mucilaginem*, *lib.* 1. *ep.* 3. item *Mucus inteſtinorum*, Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 10. Ad ſecundam *Mucilago Tartarea*, ex qua Tartarus in urinis generatur, de qua ſæpius Paracelſ. meminit *in Tract. de Urinis*, *& alibi*. Ad tertiam Extractæ *Mucilagines* ex ſeminibus, v. gr. Pſylii, Galen. *l.* 7. *de S. M. S. L. c.* 4. Cydoniorum &c.

Mucocarneus, dicitur *Abſceſſus* quidam, Gr. μυξοσάρκωμα, qui partim interne carneus, partim mucidus, h. e. e mucoſa materia concretus. Deſcribitur a M. Aur. Severin. *l. de noviſſ. obſerv. abſceſſ. c.* 3. Jung. Mart. Bogdan. *Obſ. Med.* 6. *cultro Lyſeri Anat. addita p.* 215.

Mucor, idem quod *mucus*, *mucoſus humor*, coincidit fere cum vocab. *Mucilago*, niſi quod *mucus* & *muci* accipi uſitatius ſoleat de excrementitio humore viſcido, qualis eſt, qui a capite deſtillat in coryza, gravedine, aliiſque catarrhis, Galen. *l.* 2. *de nat. fac.* 9. Gr. βλέννα, μύξα, vide *Blenna*. Jung. Diet. *Iatr. n.* 558.

Mucoſus, μυξώδης, ſpeciale eſt epitheton glandularum binarum novarum a Guilielmo Cowper Chirurgo Londinenſi repertarum in membro virili, quarum delineatio exhibetur in *Actis Eruditor. Lipſ. Anni* 1702. *M. Novemb. p.* 499. *ſeqq.*

Mucro, αἰχμή, τὸ ὀξύ, proprie ſignificat cuſpidem gladii, cultri, vel lanceæ. Tropice vero dicitur de acuta parte cordis, quæ tantum protenditur, quantum cordis magnitudo occupat ſpatii. Gal. *l.* 2. *de H. & Pl. dec. c.* 4. Gr. dicitur κορυφή.

Mucronatus, epitheton *Cartilaginis* in pectore, quæ & *Enſiformis*, Gr. ξιφοειδής dicitur. Vide *Cartilago enſiformis*.

Mucus, vide p. a. *Mucor*.

Mugil, κέφαλος, vide *Cephalos*.

Mugitus, μύκημα, dicitur vox & ſonus armentorum proprius. Verum Laur. Bellinus transferre non eſt veritus ad ſonum graviorem & protractum, quem ægri ſub initium apoplexiæ edunt, veluti ſuſpirium intenſius & per majorem copiam inſpirati aeris factum, *tract. de morb. cap. in Opuſc. Medicis p.* 441.

Mulæ dicuntur *puſtulæ*, ex frigore vel calore ortæ. Dorn. *in Diction.* Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Muliebris, *mulier*, γυναικεῖος, γυνή, vide *Gynæceia*, *Gyne*. Chymici *mulierem* vocant Mercurium, ſive argentum vivum, quemadmodum ſulphur maritum. *Th. Chym. Vol. IV. p.* 179. Libav. *Tom. II. oper. p.* 395.

Mullus, τρίγλη, vocatur piſcis marinus, vel potius littoralis, ſquamoſus, de quo Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 17. *item l.* 11. *de S. Fac.* §. *Draco marinus*. Jul. Al. *l.* 14. *Sal. c.* 6. Prolixiorem vero ejus hiſtoriam tradit Aldrov. *l. de Piſc. c.* 1.

Mulſa, *mulſum*, ὑδρόμελι, μελίκρατον, vide *Hydromeli*.

Multiparus, πολυτόκος, epitheton animalium multos fœtus gignentium. An fœmina etiam poſſit eſſe πολυτόκος, ventilavit P. Ammann. *in Irenico p.* 49. Eadem ſunt, quæ πολύσπερμα, ſive multo ſemine prædita. C. Hoff. *in Gal. de U. P. n.* 1044.

Multipedæ, πολύποδες, idem quod *millepedes*, inſecta, quæ alias *Aſelli* dicuntur, ὄνισκοι. Vide *Aſellus*.

Multiplicatio, πολλαπλασιασμὸς, præter vulgarem & generalem ſignificationem, qua res dicuntur vel corporaliter, vel virtualiter augeri & propagari, frequenter uſurpatur a Spagyricis, præſertim in negotio Lapidis Philoſophici. *Th. Chym. Vol. I. p.* 294.

Multitudo, πλῆθος, idem quod *Plenitudo*, *Plethora*. Vide infra *ſuo loco*.

Mulus, *mula*, ἡμίονος, ἀστράβη, vocatur animal quadrupes, quod communiter peperit equa ex aſini coitu; quamvis & ex aſina & equo, item ex onagro & equa generari poſſint. Hiſtoriam *muli* utriuſque ſexus prolixe tradit cum uſu Aldrov. *l.* 1. *de Quadrup. c.* 4. Uſum docet Schrod. *l.* 1. *cl.* 1. *n.* 28. *Mulam* recens ex equa natam alia mula gravidam recenſet ex Nieremberg. C. Rejes *C. El. q.* 36. *n.* 28. & ex hoc *Eph. N. C. A.* 1. *Obſ.* 36. Paracelſo *mulus* quoque ſignificat *morbum Gallicum*, *l.* 3. *Chirurg. magnæ*, *c.* 1.

Mumia vocabulum eſt Arabicum vel Perſicum, ſed hodieque variæ ſignificationis. Vel enim ſignificat *Piſſaphalthum*, aut liquamen quoddam in ſepulchris inventum, in quibus hominum cadavera aromatibus condita per multos annos ſervata fuerunt: vel ipſum cadaver humanum ita conditum, & ſub arena ſolis torrefactum. Imo non ſolum caro humana ſiccata, & con-

& condita, ſed & quævis alia occiſa vim ſanandi habens, ſic condita quæ & *Mumia patibuli* vocatur Schr. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 23. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* (qui rectiſſime judicavit, nos optima ratione poſſe carere hoc medicamento ſuſpecto & nauſeabundo) Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 6. *p.* 696. Rul. & Iohnſ. *l.* 2. Beker. *Microc. Med. l.* 2. *c.* 6. & noviſſime Dn. Wurfbain. *Diſp. de Medic. ex homine deſumptis*. Egregie quoque de *mumiæ* variis ſignificationibus & parandi modis diſſeruit Iunken. *Chym. Exp. Cur. P. I. ſect.* 2. *c.* 4. *p.* 116. *ſeqq.* Paracelſ. tamen & Helmontius (quos alii poſtea ſecuti ſunt) ad alia quoque tranſtulerunt hoc vocabulum. Ita *mumia medullæ*, vel de medullis, ſunt oſſium ipſæ medullæ. *Mumia elementorum* eſt balſamus elementorum externorum. *Mumia tranſmarina* dicitur *manna*. *Mumia verſa*, liquor *mumiæ*, Rul. & Iohnſ. *d. l. Mumia Satyrii* eſt medicamentum ex Satyrio paratum, cujus deſcriptionem tradidit Caſp. Rejes: *C. El. q.* 44. *n.* 10. De *Mumia Hermetica* Ch. Ad. Balduini *Inventum IX. in Hermete Ejuſdem curioſo* legatur. *Mumia* quoque dicitur halitus hominis ſani mane ore aqua bene mundato in phialam vitream fortiter inſpirando immiſſus, & per antiperiſtaſin frigoris in aquam ſolutus. Rolfink. *CH. I. A. F. R. l.* 3. *ſect.* 1. *art.* 1. *c.* 7.

Mumiſatio dicitur præſervatio cadaverum a putredine. Uſitatius vocatur *Balſamatio*, *Conditura*.

Mundatio, idem quod *Purificatio*, *Depuratio*, Græc. καθαιρισμός. Dicitur & Latin. *Mundificatio*. Eſt prima clavis in negotio Lapidis Phil. *Theatr. Chym. Vol. II. p.* 523. *Vol. III. p.* 430.

Mundificativus, καθαρτήειος, idem quod *Purificans*, *Depurans*. Uſurpatur de medicamentis, quæ & *detergentia* dicuntur, ſuntque vel interna, vel externa. Illa deſcribit Gal. *l. de oculis ſpurio*, *c.* 3. Hæc paſſim in chirurgicis reperiuntur. Vide *Detergens*. Lang. quoque Emplaſtrum *mundificativum* incarnans & conſolidans clare deſcripſit. *l.* 3. *ep.* 1. *c.* 12. Jung. Hildan. *Cent.* 4. *Obſerv.* 4. *Mundificativa* ſunt invalidam & putridam carnem a bona & viva ſeparantia & repurgantia, extorſoria, rhyptica, Dorn. *in Diction.* Rul. & Iohnſ. De *mundificativis ſpecificis* ſcripſit Paracelſ. *Archidox. l.* 7.

Mundus adjective & ſubſtantive ſumitur. In illa idem eſt ac *Purus*, Gr. καθαρός, κόσμιος, vide *Catharos*. In hac dicitur primario de univerſo orbe, cælo, & terra, Gr. κόσμος, qui & propterea *Macrocoſmos* dicitur. Vide *Coſmos*. Comparative de *Homine*, qui *Parvus mundus*, *microcoſmos* appellatur, vide ſuperius ſuo loco. Parac. *Paramir. l.* 4. Spagyrice, vide *Vol. IV. Th. Chym. Mundi* tria regna recenſet Schroder. *l.* 3. *in princ.*

Muræna, σμυραίνα, μυραίνα, piſcis dicitur oblongus, teres, & lubricus, carens ſquamis, ſimilis quodammodo anguillæ, cujus hiſtoriam cum uſu tradit Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. c.* 27. Meminit & Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 7. Dicitur & *Fluta* Columellæ, P. Jovius, *l. de Piſc. marin. lacuſtr. &c. c.* 31.

Murarium eſt epitheton *Nitri*. Vide *Nitrum*.

Murci dicebantur olim, quibus pollex fuit præciſus ad evitandum munus Martium vel bellicum, ſicut ex Ammiano notavit P. Ammann. *in Irenic. p.* 253.

Murex, πείβολος, κήριξ, e concharum aſperarum genere eſt, differens a purpura, cujus deſcriptionem & uſum proponit Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. cap.* 8. *& ſeqq.* Jung. *ad Scrib. n.* 104.

Muria, ἅλμη. Vide *Halme*, *Salſilago*, vel *Conditura* ſalſamentariæ jus, liquorve. De triplici ſpecie *muriæ* vide Lang. *l.* 1. *ep.* 59. *Muria* naturalis eſt aqua marina, vel illa, unde coquitur ſal noſtrum, ut fit Hallis Saxoniæ. De *muriæ* virtute alexiteria in peſte, ejuſque præparatione legatur Hildan. *C.* 2. *Obſ.* 34. Conferre quoque Iſchiadicis teſtatur Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 10. *c.* 14. Alia de viribus *muriæ* lege *in Th. Chym. Vol. I. p.* 578. De *muria acida*, Græc. ὀξάλμη, *ibid. p.* 608. De *muria dura*, Mercur. *lib.* 2. *V. L. c.* 26. Legitur aliquando & *muries*, Rhod. *in Lex. Scribon. Muria* quoque dicitur menſtruum fœtus, aqua fortis, Rul. & Iohnſ. Hodieque nonnulli ad declarandum qualitates ſalinas humorum p. n. etiam referunt *Acrimoniam Muriaticam*, quæ eſt ſali communi æmula in exceſſu, & corrigitur per alcalica, in ſpecie per calcem vivam.

Murmentum, idem quod *Glis*, vel *Mus montanus*, vel *Alpinus*, Rul. & Iohnſ. Vide *Marmota*.

Murmur, βορβορυγμός, vide *Borborygmos*.

Murrha dicitur *lapis Chalcedonius*, vel gemma, quæ præcipue in Carmania ex humore ſub terra ſolis æſtu concreto, velut Lyncurium coaleſcit, quæque non ſplendet, ſed purpureis & coruſcis in candore maculis verſicolor, veluti murena piſcis nitet. Inde *myrrhina*, vel *murrhea vaſa* parata, quæ vini ſaporem fove-

bant. Lang. *l.* 1. *ep.* 29. quamvis aliam de *murrhes vaſis* ſententiam habuerit C. Hoffm. *l.* 3. *V. L. c.* 29.

Murteum, pro *Myrteum*, ut & *murtus* pro *myrtus*. Scrib. *n.* 220. 223. Vide *Lex. Scrib.* Rhodii.

Mus, μῦς, animal quadrupes, digitatum, minus, notiſſimum, cujus variæ ſunt ſpecies, quarum deſcriptionem cum uſu medico vide apud Aldrovand. *l.* 2. *de Quadrup. dig. vivip. cap.* 30. *ſeqq.* Jung. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 29. Alia Græcum μῦς denotat quoque *Muſculum*, ſive *Lacertum*. Vide *Lacerta*, *Muſculus*, Dieter. *n.* 559. *Mus* pharaonis, ichneumon. Trinc. *de Curat. pract. l.* 9. *c.* 12.

Muſa, præter ſignificationem Dearum novem numeratarum hic alienam, eſt etiam nomen diverſarum compoſitionum medicarum a peritiſſimo Philoſopho *Muſa* ita dictarum; quarum una in ſpecie vocatur *Muſa ennea* contra omnes febres laudata *in Antidotario* Nicolai, *Operum Meſuæ fol.* 385. *b.*

Muſadi, *Sal Ammoniacum*. Rul.

Muſalogia, eſt titulus libri a Paracelſo ſcripti, cujus meminit *tr.* 2. *de Peſtilit. c.* 2.

Muſca, μυῖα, inſectum vocatur æſtatis tempore notiſſimum, cujus varia quidem ſunt genera, ad uſum vero medicum ſaltem genus vulgare recipitur. Deſcriptionem *Muſcarum* omnis generis cum uſu vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Inſectis c.* 1. Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 110. Jung. *Eph. N. C. A.* 1. *Obſ.* 13. *Muſca Hiſpanica* eſt *Cantharis*, de qua ſupra. De *Muſcis* venenatis lege C. Rejes *C. El. q.* 36.

Muſcerda, μυόχοδον, dicitur fimus murium, cujus uſus medicus eſt notiſſimus, v. gr. ad glandes pro alvo ſtimulanda. Vide *Mus*.

Muſcoſus, βρυώδης, βρυόεις, eſt epitheton quarundam glandularum conglobatarum apud Anatomicos recentiores ad differentiam conglomeratarum, quæ dicuntur *Vaſculoſæ*. Nukius *in Adenographia*; & ex hoc *Act. Erudit. Lipſ. A.* 1692. *M. Majo.*

Muſculoſa expanſio, vide *Myodes*.

Muſculus, μῦς, communiter in Medicina ſignificat partem corporis organicam ex carne & fibris nerveis intertextis conſtantem, cujus extremitas dicitur *Tendo*, medium vero carnoſum *Venter*. Ejus principium eſſe dicitur, in quod nervus pro affluxu ſpiritus animalis inſeritur. Eorum ſunt quam plurimi in corpore humano, quorum pleniorem deſcriptionem petere oportet e ſcriptis Anatomicis, ſpeciatim Bartholino, in genere quidem *l.* 1. *Anat. c.* 5. In ſpecie paſſim per totam Anatomiam, quæ loca inquiri poſſunt in indice. Jungatur & Anonym. Tract. *de motu muſculor. Anatomiæ Cerebri Williſii annex.* Item Charlton. *Ex. XI. Oec. Animal.* & Steno *tr. de Muſculis & Glandulis*. Legi etiam poſſunt, quæ D. G. Bidloo *in Part. V. Tabularum Anatomicarum a LXVI. ad LXXXVI.* excluſive tradidit deſcriptionem *muſculorum* veram & differentias proponens, elegantesque eorum figuras exhibens. *Muſculus* quoque ſumitur pro diminutivo muris. Teſtaceorum quoque ſpecies quædam vocatur *Muſculus*, Gr. μυςίκηνον, cujus hiſtoriam tradit Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. cap.* 70. *Muſculus* etiam in adjectivo ſenſu ſumitur ab Anatomicis, v. g. *Arteriæ muſculæ*, ſuperior & inferior. Bartholin. *libell.* 2. *Anat. c.* 5. *p.* 655. *ſeqq.* Venæ Muſculæ *libell.* 1. *c.* 9. *p.* 628.

Muſcus, βρύον, σπλάγχνον, φάκος, σφάκος, dicitur excrementum herbaceum, inſtar lanuginis corticibus arborum, vel oſſibus aeri expoſitis, adnaſcens. Dicitur & *Uſnea*. Interdum tamen certis etiam plantis attribuitur. Schroder. *l.* 1. *c.* 2. *Eph. N. C. A. II. Obſ.* 51. *in Schol.* De *muſcis* plantarum vel Botanicis, Gal. *l.* 6. *de S. F.* & laud. Schrod. *l.* 4. quæ loca quære *in Indice*. De nominibus *muſculorum* genericis C. Hoffmann. *l.* 2. *V. L. c.* 30. De *Muſci clavati* terreſtris, ſive Lycopodii viribus antepilepticis, vide *Ephem. N. C. A. III. Obſ.* 15. De ejus virtute contra plicam, & menſtrua ſiſtendi *A. II. Obſ.* 52. De *Uſnea cranii*, *d. l. Obſ.* 53.

Muſica, μουσική, quid ſignificet, aliunde quoque conſtat ex Dictionariis. Ars ſane nobilis, & indigens multa exercitatione, ad egregios concentus, vel vocales, vel inſtrumentales formandos. Apprime quoque utilis ad curationem morborum, quin ad ſanitatem conſervandam, de qua virtute legatur Lang. *l.* 3. *ep.* 6. Foreſt. *l.* 4. *Obſ.* 4. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 14. *ſ.* 3. *c.* 19. C. Rejes *C. El. q.* 28. *n.* 12. 13. *Muſica muta* olim dicebatur, quæ vultu, geſtibus manuum, pedumque, nutibus, & ſignis fiebat. Idem *q.* 7. *n.* 14. *Aurum Muſicum* quid dicatur & quomodo paretur e *Collect. Leid.* vid. apud Iunken. *in Lex. Ch. Ph. P. I. p.* 51. *Muſicum* etiam dicitur de auro factitio & ſpurio, quod paratur e ſtanno & ſale ammoniaco, & deſcriptio ex le Mort legitur in D. David. a Spina *Lexico Pharmaceutico-Chymico p.* 148.

Muſtella, γαλῆ, vide *Gale*.

Muſtellus, aut ſec. J. Alex. *l.* 14. *Salubr. c.* 9. *Muſtellus*, γαλεός, vide *Galeos*.

Mu-

Muſteus, γλεύκινος, vide *Gleucinos*.

Muſtum, γλεῦκος, vide *Gleucos*. Legitur & Gr. μοῦστον in Rhod. *Lexic. Scribon.*

Muſtus eſt *Calx alba urinæ*, veluti pinguedo. Dorn. *in Diction.* Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Muſula, *Muſſela*, *Muſſula*, Paracelſo dicitur Sciurus niger, de quo ſtatuit, morbum epilepticum provocare, *Paragr. l. 3. c. 3. §. & in Fragment. vel Scholiis ad h. l.* quamvis cum deſcriptione *Sciuri* ab Aldrovando tradita non quadret.

Mutatio, μεταβολὴ, μεταλλαγὴ, vide *Metabole*.

Mutilatio, *mutilum*, κολόβωμα, vide *Colóboma*. Pertinet ad morbos in numero deficiente. Gal. *Art. Med. c. 96. l. de diff. morb. c.* 8. Quamvis D. P. Amman. ſtatuat *Mutilata* dici non particulas perditas vel abſciſſas, ſed potius eas, quæ remanent, ac inſigne actionis impedimentum afferunt, *Ir. p.* 251. *ſeqq.*

(II) *Mutitas*, verba articulandi impotentia. Vog. Sauvag.

Mutulus, μύαξ, vide *Myax*.

Mutus, ἄφωνος, κωφὸς, dicitur voce carens, aut qui ſermonem proferre nequit. Vide *Aphonia*. Pertinet ad Actiones abolitas.

Myax, μύαξ, *Mitulus*, *Mutulus*, dicitur de *Conchis*, qua marinis, qua fluviatilibus communibus, quarum pleniorem deſcriptionem, nec non uſum in cibo & Medicina, tradidit Aldrov. *lib. 3. de Teſtac. c.* 71. Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 1. *p.* 48. Meminit & quoad uſum Gal. *l.* 11. *S. F. §. Caro viperæ, circa fin.* Æginet. *l.* 7. *c.* 3. *lit. M.* Inter noviſſimos Anatomiam *Mytuli* & ejus motum Mirandum expoſuit Anton. de Heide, cujus mentio fit *in Act. Erud. Lipſ.* 1684.

Myce, μύκη, idem quod μύσις, *præcluſio*, *conniventia*, occluſio, Gal. *in exeg. Dict. Hippocr.* a verbo μύω, *claudo*, occludo.

Myces, μύκης, vide *Fungus*.

Mychthiſmos, μυχθισμὸς, *Mychthodes*, μυχθώδης, ſignificat *ſuſpirium cum gemitu*, a verbo μύζω, quod notat, clauſis labris ſonum quendam edo, qualis eſt *gementium*. Legitur utrumque vocabulum apud Hippocrat. *Coac. t.* 519. 540.

Myconoides, μυκονοειδὲς ἕλκος. Ulcus κάθυγρον καὶ μυζῶδες, definit Erotianus: forſitan, quod muco plenum ſtridorem quaſi preſſum edit cum ſibilo, narium inſtar, qui ita dicitur.

Myteres, μυκτῆρες, vocantur *Nares*, proprie dicuntur partes concavæ naſi utrinque poſitæ, quæ meatum præbent ſpiritui & odoribus, & exitum concedunt excrementis mucoſis, Hipp. 5. *aph.* 49. Dieter. *n.* 557. Quamvis & in ſingulari μυκτὴρ *Naſum* ſignificet, Hipp. 1. *prorrhet. ſ.* 2. *t.* 6. *Coac. t.* 603. *Naſi* alias & *Narium* deſcriptionem videre licet ap. Anatomicos, in ſpecie Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 10. Ariſtoteli quoque *Proboſcis* Elephantorum vocatur μυκτὴρ, *Naſus*, teſte C. Hoffm. *c. in Galen. LL. de U. P. n.* 1126. Verbum μυκτηρίζω, etiam occurrit in Hippocr. *l.* 7. *Epid. LIIX.* 17. quod Foeſ. expoſuit per ſanguinem naribus effundere, *Oec. p.* 419. Verum Lind. reddidit in editione Hipp. per *excandeſcere* ira, quæ expoſitio mihi quoque veroſimilior videtur, cum nullam rationem videam, ob quam de hæmorrhagia narium explicari debeat. *Naſus* quoque Hipp. dicitur μυξωτὴρ, *l.* 2. *de morb. XIX.* 17.

Mydao, μυδάω, dicitur *ſuperfluo humore redundo*, marceſco. Uſurpatur de iis, quæ ex nimia uligine putriſica corrumpuntur, & liqueſcunt, v. g. de carne, Hipp. *l. de ulcer. VII.* 6. *& l. de c. vuln. XXII.* 2. de membrana cerebrum ambiente, *ibid. XXII.* 2. de ulceribus ipſis, *l.* 1. *de morb. mul. VI.* 12. Vid. Foeſ. *p.* 418.

Mydeſis, μύδησις, in genere ſignificat *corruptionem* partis, ex nimio humore & uligine, a μυδάω. In ſpecie vero dicitur de affectu palpebrarum, ubi humore ſuperfluo redundantes, & adipe tumentes, humorem aſſidue emittunt. Galen. *Introd. cap.* 15. Caſtell.

Mydon, μυδῶν, Polluci videtur ſignificare *carnem fungoſam* in ulcere fiſtuloſo, in quo ſinus ſunt mucoſi, oræ vero calloſæ. Foeſ. *d. l.*

Mydriaſis, μυδρίασις, idem quod πλατυκορία, *pupillæ dilatatio*, cum pupilla quidem nihil colore variat, dilatatur autem magis, quam natura poſcit, ut Iridis circulo fiat proxima, & viſioni noceat, Galen. *l.* 3. *meth. med. c.* 2. *& Introd. d. l.* Ægin. *lib.* 3. *cap.* 22. Videtur aliqua eſſe reſolutio pupillæ, ejuſque cauſſa nimius humorum influxus, ſive paulatim factus, ſive repente coacervatus, a quibus tunica, ἡ ῥαγοειδὴς diſtenditur, pupilla dilatatur, & acies ejus hebeſcit. Accidit pueris, &, qui nigros habent oculos, facile in hunc affectum incidunt. Gorr. & Caſtell.

Mydros, μύδρος, dicitur Hipp. *globulus*, lapillus, aut *fruſtulum ferri*, quod igneſcere debet, unde additur διάπυρος, *ignitus*. Pertinet ad cauteria actualia, *l.* 2. *de morb. mul. XXIX.* 9. Dicitur etiam de Aere *lib. de flatib. XII.* 8. Foeſ. *dict. loc.*

Myelos, μυελὸς, vide *Medulla*.

Mygale, μυγάλη, *Mus araneus*, ita dictus, quod ſit muris ſpecies, colore autem muſtelam referat, quæ Græc. γαλῆ dicitur, cujus morſus venenatus habetur, uti patet ex Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 12. Lang. *l.* 1. *ep.* 68. Pleniorem hiſtoriam *Muris aranei*, cum uſu & noxa, vide apud Aldrov. *l.* 2. *de Quadr. dig. vivip. c.* 33.

Myia, μυῖα, vide *Muſca*.

Mylacris, μυλακρὶς, idem, quod μύλη, *Mola*, h. e. *Patella*. Vide *Mola*, *Epigonatis*.

Myle, μύλη, vide *Mola*.

Mylicos, μυλικὸς, vide *Molaris*.

Mylites, μυλίτης, *molaris*. Epitheton *lapidis*, quo frumenta teruntur. Ejus uſus eſt in ſcirrhoſis ligamentorum & tendinum tumoribus, candefacti & extincti, uti patet ex Foreſt. *lib.* 10. *Obſ.* 114. *Schol.* & *l.* 4. *Chir. Obſ.* 4. *Schol.*

Mylohyoidei ſunt iidem linguæ muſculi, qui alias vocantur *Mylogloſſi*. Barth. *l.* 4. *Anat. c.* 11. *p.* 546.

Mylos, μύλος, nomen piſcis marini, cujus meminit Galen. *l.* 3. *Al. fac. c.* 31. Pertinet ad *Coracinos*, quos μύλλους dici teſtatur Aldrovand. Vide *Coracinus*. Significat & *ſcirrhum* in utero concretum. Erot. *p.* 44. f. Unde μυλοῦν, indurare. Jung. Moſch. *de morb. mul. cap.* 135. ubi cum mola *durities* jungitur. Gorr.

Myocephalon, μυοκέφαλον, hoc eſt *Muſcæ caput*, rectius *Murium caput*. Dicitur affectus oculi, eſtque exigua uveæ tunicæ porrectio in nigro oculi, muſcæ capiti ſimilis, per exulcerationem facta, Gal. *in def.* Eſt ſpecies procidentiæ oculi. Cum ulcera, quæ eroſa vel rupta cornea tunica accidunt, profunda evaſerint, portio uveæ excidit, quodque prolapſum eſt, nigrum aut cæruleum apparet: in circuitu vero circa fundum ejus partis, quæ procidit, labra eroſæ ruptæve corneæ candida apparent, eoque magis, ſi, quod prolapſum eſt, induruerit, & corneæ tunicæ labra callum contraxerint. Cæterum, prolabente uvea, pupilla omnino divellitur, adeo ut vel nullo modo appareat, vel alio prorſus ſitu & figura. Et his quidem notis τὸ μυοκέφαλον ἀπὸ τῆς φλυκταίνης, diſtinguitur. Caſtell. & Gorr. Jung. Æginet. *l.* 3. *c.* 22. Jul. Alexandr. *not. in Gal. l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

(Π) *Myocolitis*, muſculorum abdominalium inflammatio. Vog.

Myodes, μυώδης, *muſculoſus*, epitheton *muſculi Lati*, μυῶδες πλάτυσμα dicti apud Galen. *l. de muſc. diſſect. cap.* 7. eſtque ille, qui ſub cute in collo habetur. Eſt ſubſtantia tenuis, & fere membranoſa, faciem totam prope, & totum collum tegens atque movens. Huic originem dat membrana quædam nervoſa, toti noſtræ cuti ſubnata, hic ut in fronte & capitis parte aliqua carnoſior facta. Dicitur alias *Panniculus carnoſus*, aut *membrana carnoſa*, cujus accuratiorem deſcriptionem quære in Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 4.

Myologia, μυολογία, eſt doctrina de muſculis. Blanc. *in Lex.*

Myopiaſis, *Myops*, μυωπίασις, μύωψ, vide *Luſcioſus*.

(Π) *Myoſitis*, rheumatiſmus acutus ſeu inflammatio muſcularis. Cull.

Myotomia, μυοτομία, vocatur anatomica muſculorum diſſectio & demonſtratio, quo titulo uſus eſſe legitur Guilelm. Cowper Chirurgus Anglus *Supplementis Actor. Lipſienſ. Tom. II. ſect. XI. p.* 507.

Myracopon, μυράκοπον, epitheton medicamenti Topici, quod laſſitudines tollit, cum quodam odoris ſuavitate, Galen. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 12. Eſtque Acopo communi liquidius, & unguento craſſius. Recipit enim aut ceram, aut reſinam, aut aliquid ejuſmodi, quorum nullum in unguenta admittitur. Gorr. & Caſtell.

Myringa, *Myrinx*, Barbaris dicitur *Membrana Tympani*, in aure interna, cujus denſitas p. n. eſt cauſa ſurditatis, vel imminuti auditus. Capivacc. *Pract. l.* 1. *cap.* 50. *p. m.* 588. *ſeqq.* Bartholin. *l.* 3. *Anatom. cap.* 9. *p.* 525.

Myrinum, μυρίνης, ſcil. οἶνος, vinum. Item *myrrhinum*, *murrinum* dicebatur vinum, cui unguentum ſuperfuſum erat, de quo Lind. *Ex. X.* 162. *ſeqq.*

Myrmecia, μυρμήκια, μυρμηκιασμὸς, vide *Formica*.

Myrmecites, μυρμηκίτης, lapis dicitur *Formicarius*, vel repentis formicæ effigiem habens, uti κανθαρίας, ſcarabæorum; vel nigras habens eminentias, verrucis ſimiles, quas verrucas μυρμηκίας, vel μυρμήκια nominare ſolent. Plin. *l.* 37. *c.* 11. Aldrovand. *l.* 5. *de Inſect. c.* 1.

Myrmecium, μυρμηκίον, vocatur etiam cubile totum e foliis pinaſtri & abietis, ligni fruſtulis & arena paratum & congeſtum, formicas & earum ovula continens. Legitur apud Dan. Ludovici *Diſſ. I. Pharm. p. m.* 728. Jung. *Notæ* Etmulleri *ad h. l.*

Myrmecizon, μυρμηκίζων, vide *Formicans*.

Myrmex, μύρμηξ, vide *Formica*.

Myrobalanos, μυροβάλανος, q. d. *Glans unguentaria*. Eſt fructus prunorum exoticus, diverſi generis, inter purgantia pertinens. Quinque ejus ſpecies numerari ſolent, quarum deſcri-

ſcriptionem vide in Schrod. *l.* 4. *cl.* 3. *n.* 430. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* C. Hoffman. *Offic. lib.* 1. *c.* 24. Rolf. *de purgant. ſect.* 9. *Art.* 3. Differt. a *Glande*, vel *Nuce Unguentaria*. Jung. Rhod. *ad Scrib. num.* 261. Plura dari genera, quam quinque, vult Velſchius *Eph. N. Cur. A. III. Obſ.* 32.

Myron, μύρον, late ſumitur, & ſtricte. In illa ſignificatione comprehendit & *olea*, & *unguenta*, apud Hipp. uti patet ex collatione quorundam locorum, v. g. *l. de nat. mul. IIX.* 14. *& l.* 2. *de morb. mul. XXXI.* 15. *item l. de nat. mul. XXIX.* 124. *& lib.* 2. *de morb. mul. XLVII.* 22. *LXXXIV.* 4. Vide Foeſ. *pag.* Stricte vero ſignificat *Unguentum*, quod eſt forma medicamenti mediæ conſiſtentiæ, quo externæ corporis partes inunguntur, Gorr. Jungatur Weker. *Antidot. Gen. l.* 1. *c.* 36. *Spec. l.* 2. *ſ.* 28. Schrod. *l.* 2. *c.* 87. Morell. *de formul. remed. l.* 2. *ſ.* 1. *c.* 9. De differentia inter μύρον, χεῖσμα, & ἄλειμμα, videatur Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 7. *de S. F. c. de Lilio*.

Myropiſſoceron, μυροπισσόκηρον, eſt nomen medicamenti compoſiti ad alopecias, cujus meminit Soranus in compoſitione pharmaci, quam citat Gal. *l. de C. M. S. L. c.* 1. quamvis non videatur ſciviſſe ipſe Gal. quale fuerit medicamentum, ſcribens, ſe exiſtimare, picem fuiſſe, & ceram unguento quopiam, ut gleucino, laurino, nardino, lentiſcino, cedrino, eliquatam. Gorr.

Myropoles, μυροπώλης, vide *Pigmentarius*.

Myrrha, μύῤῥα, σμύρνα, antiquis etiam *Murrha*, dicitur Gummi, vel lacryma arboris Arabicæ, de qua Dioſcor. *l.* 1. *c.* 88. Jung. Schr. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 392. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 5. *p.* 634. Quæ deſtillata colligitur, dicitur ςακτὴ, *ſtacte*. *Myrrham* aliquando etiam poni pro *unguento*, docet C. Hoffm. *l.* 3. *V. L. c.* 4. confirmat Lind. *Ex. X.* §. 162. De *Myrrhato vino* videatur idem *d. l.* §. 140. *ſeqq.*

Myrſinaton, μυρσίνατον, nomen emplaſtri, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 17.

Myrſinelæon, i. e. *Oleum myrtinum*, de quo legatur Dioſc. *l.* 1. *c.* 48.

Myrſinithes, μυρσινίτης, idem quod *Myrrhinites*, id eſt vinum *myrrhatum*. Lind. *d. l.* §. 159.

Myrtidanon, μυρτίδανον, triplicem habet ſignificationem. Apud Dioſcorid. ſignificat aliquid Myrto adnaſcens, inæquale, & verrucoſum, ejuſdem coloris, quod perinde quaſi manus caudicem Myrti amplectitur, Dioſcor. *l.* 1. *c.* 156. Hoc Galen. vocat μυρτίδα, *l.* 7. *de S. F.* Apud Hippocr. ſignificat fructum, vel plantam, quam Perſæ Piper Indicum vocant, *l.* 2. *de morb. mul. LXXXIV.* 8. Apud Plin. *Myrtidanum vinum* dicitur ex Myrti ſylveſtris baccis confectum, *lib.* 14. *c.* 16. notante Foeſ. *p.* 421.

Myrtocheilides, μυρτοχειλίδες, dicuntur extremæ pudendi muliebris margines carnoſæ, quæ etiam πτερυγώματα, Alæ appellantur. Gorræus Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 7. §. 131.

Myrton, μύρτον, idem quod κλειτορὶς, *Clitoris*. Gorr. & Lind. *d. l.*

Myrus, μύρος, vocatur piſcis *Muræna mas*, Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. cap.* 7. Verum hoc impugnavit Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. c.* 37.

Mys, μῦς, vide *Mus*. *Muſculus*.

Myſattome, μυσάττομαι, id eſt *abominor*, *deteſtor*. Legitur apud Hippocr. *l.* 2. *de morb. XLVI.* 12. Fortaſſis deſcendit a μύσος, *ſcelus*, quod occurrit *lib. de morb. ſacro IV.* 59. Vide Foeſ. *p.* 422.

Myſis, μύσις, vide *Myce*.

Myſtax, μύςαξ, pars dicitur, quæ eſt ſupra labra & infra nares. Hinc & barba ibi exoriens, eodem nomine venit. Gorr. Caſtell. Barthol. *l.* 3. *An. c.* 11.

Myſterion, μυςήειον, in genere ſignificat *Arcanum*, ſcil. Medicum. Unde & Galen. vocat *Myſteriorum* libros, *l.* 7. *d. S. F. in princ.* In ſpecie μυςήειον vocabatur *Antidoti ſpecies*, quæ & τετραφάρμακον dicitur, *Theriaca diateſſaron*, quod ex quatuor rebus conſtet, cujus deſcriptio habetur apud Aet. *l.* 12. *cap.* 47. citante Gorræo & occurrit *in Diſp. Aug.* quam etiam Zwolferus præferre non dubitat ipſi Theriacæ Andromachi, *in Animadver.* Galenus quoque meminit *Confectionis Anodynæ* Antiphthiſicæ, quæ *Myſterium* dicta fuit, *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 5.

Myſtron, μύςρον, menſura eſt liquorum apud Atticos, tres drachmas ponderales capiens, ſive cochlearia duo cum dimidio, ſive χήμην unam & quartam ejus partem. Nota ejus fuit $\overset{υ}{μ}$. Gorr. *ex Galen.* & Ænin. *de pond. & menſur.*

Mytis, μύτις, vide *Mutis*. Dicitur & μυττὶς. Lind. *Ex. V.* §. 32.

Myttoton, μυττωτὸν, dicitur intritum, vel *pulmentum ex allio* & *nigra oliva* compoſitum, quod in cibo movet urinam, venarum orificia aperit, & hydropicis conducit, Dioſc. *l.* 2. *c.* 182. quamvis & alia admixta fuerint, cepa, porrum, acetum, caſeus, &c. Meminit Hipp. *l. de viſu III.* 9. *l.* 2. *Epid. VI.* 54. Jung. Foeſ. *p.* 422.

p. 422. Varias vocis apud diverſos ſignificationes indicat Erotianus.

Mytulus, μύαξ, vide *Myax*.

Myuros, μύουρος, i. e. *muris caudam* referens, vel ſoricis. Epitheton pulſus deficientis, quando ſecundus pulſus eſt paulo minor, & ſic deinceps, Gal. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 11. Vocatur & μείουρος, Linden. *Ex. XI.* §. 65. Ejus duplex differentia habetur: vel enim continuatur illa imminutio, donec prorſus aboleatur pulſus, & vocatur μύουρος ἐκλείπων; vel rurſus augeſcit, & redit ad aliquem vigorem, vel magnitudinem, vocaturque μύουρος παλινδρομῶν, recurrens. Gorr. Caſtell.

Mixa, μύξα, vide *Mucor*, *Mucus*. *Myxæ* vel *Myxaria* quoque vocantur *Sebeſten.* Schrod. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 315. Lang. *l.* 1. *ep.* 66. *ad fin.*

Myxinos, μύξινος, q. d. *Muco*. Eſt ſpecies *Mugilis* piſcis, Lind. *Ex. XI.* 8. 34. ita dictus, quod muco alatur, §. 43. Vide *Mugil.*

Myxorrhoos, μυξόῤῥοος, dicitur Hippocrati, cui mucus copioſus fluit, eſtque idem quod μυξώδης, uſurpatur de infantibus, qui multum ſalivæ vel muci excernunt, & propterea epilepſiæ minus obnoxios eſſe ſcribit *l. de morbo ſacro*.

Myxoſarcoma, μυξοσάρκωμα, vide *Mucocarneus*.

Myxoter, μυξωτὴρ, idem quod μυκτὴρ. Vide *Mycteres*.

Myzo, μύζω, Hipp. ſignificat *ſugo*, *libr. de Princip. vel Carnib. IIX.* 2. Jung. Linden. *Ex. XIII.* §. 85. 87. 89. Alias *occludo*, comprimo ſignificat. Vide *Myce. Suctio*.

N

N *n. v.* Latinum eſt ſignum Medicum in remediorum formulis, denotans *numerum*, v. g. bacc. laur. N. VI. &c.

Nabit pulvis ex ſaccharo cando, qui oculum confortat. Matt. *de Grad.*

Nacta Paracelſo dicitur *apoſtema pectoris*, in ſpecie mammarum in fœminis, quod oritur ex ſanguine menſtruo retento, lactiſque materiæ permixto. *Bertheoneæ l.* 3. *c.* 3. & *l. de apoſtem. & ulcerib. c.* 27. Rul. & Iohnſ.

Naducem Perſis dici *Molam*, ſcribit Avic. *l.* 3. *f.* 21. *tr.* 2. *c.* 18.

Nævus, etiam per ſimplex e, *Nevus*, Scrib. *n.* 228. Rhod. *in not. ad h. l. loc.* σπῖλος, σπίλωμα, idem quod *Macula*, *Labes*. Vide *Macula*. Gal. *l.* 8. *de S. Fac.* §. *Polygonatum*. Eph. N. C. *A. III. Obſ.* 38. Stricte dicitur de *Notis infantum* a matre gravida tempore geſtationis per imaginationem fortiorem impreſſis & communicatis, difficillime in infantibus, & rarius, in adultis nunquam curabilibus, de quibus legi poterit ex noviſſimis ſcriptoribus Bonet. *Med. Septentr. l.* 1. *ſ.* 1. *cap.* 8. & *ſ.* 26. *c.* 2. & 2. *p.* 307. *ſeqq.* Tales *nævi* infantibus duplices obſervantur, protuberantes & plani, figura varia & colore diverſo.

Naſda, *ſinapia*, eſt Petroleum, vel *Aſphaltum*, Rul. Iohnſ. vero legit *Naſda*.

Nagemulus, nomen piſcis, qui & *Schilus* vocatur, cujus deſcriptionem vide in Aldrov. *l.* 5. *de Piſc. cap.* 59.

Nanus, idem ſignificat, quod *pumilus*, qui juſtam magnitudinem non aſſequitur, quod natura ſeu principium vitale non evolvere valuit habitaculum ſuum, verbis D. Wedel. *Patholog. Dogm. ſect. III. c.* 4.

Naphtha, νάφθα, eſt bituminis Babylonii colamen, & flos coloris candidi, bitumine tenuior, & ignem ad ſe celerius e longinquo trahit. Ejus deſcriptionem, cum virtutibus medicis, lege apud Dioſcor. *l.* 1. *c.* 101. Verum Rul. prolixior eſt, diſtinguens *Naphtham* in *Naturalem*, & *Factitiam*. Illam eſſe docuit idem cum *Petroleo*: hanc vero eſſe colamen bituminis, quæ ſi alba fuerit, poſſe reſpondere *Petroleo*, at non tam bonam. Si nigra, poſſe eſſe veteribus *ſtercus dæmonum* dictum. Imo ex illo bituminis colamine indurato fieri poſſe *Gagaten* credit. Schroder. notat noſtratibus eſſe uſitatam, ſed *Petroleum* ejus loco uſurpari, *l.* 3. *c.* 32. Ita Sal *Naphthicus* vel *Napticus* dicitur apud Meſuen. *in Operib. fol. m.* 78. qui niger eſt, & odorem *naphthæ* habet, colligitur in lacu Aſphaltite, cum æſtuat, & vocatur Sodomenus, notante Andrea Marino & Manardo *ad illum locum*.

Napta, idem eſt quod *Naphtha*. Hinc Rul. dicit, *Naptha* eſt Gumma.

Napta alba, id eſt Petroleum album. Vel idem ſignificat, quod *Nata*. Vide *Nata*.

Nar, eſt *pyr*, πῦρ, *Ignis*. Rul. & Iohnſon. in *Lexic.*

Narbaſaphar, id eſt *flatus mineræ*, *Aurichalcum*. Iidem.

Narcaphthon, *Naſcaphthon*, νάρκαφθον, νάσκαφπον, inter aromata recenſetur, quæ ex India olim deportabantur, corticoſum natura, & putaminibus arboris Mori ſimile; nunc ſolo nomine nobis cognitum eſt. Jucundi odoris gratia ſufficitur. Gorr. Ægin. *l.* 7. *cap.* 3. ubi mendoſe in Lat. verſ. legitur *Noacanthon*, vel *Naca-*

Nacaphthon. In Græco enim νάσκαφθον occurrit. Thuris cortex quoque *Naſcaphthum* dicitur, apud Schroder. *lib.* 4. *cl.* 1. *n.* 344.

Narce, *Narcoſis*, νάρκη, νάρκωσις, Lat. *Torpor*, *Stupor*. Eſt proprie ſenſus, motuſque diminutus nervoſarum partium, *Hebetatio*. Frequens vocab. Hippocr. v. g. *l.* 5. *aphor.* 25. *l. de humid. uſu* X. 15. *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 6. *l.* 2. *de morb. mul.* XXXIV. 2. *& alibi*. Vide Foeſ. *Oec. p.* 424. Differt a paralyſi gradu, cum *Stupor* ſit ſaltem difficultas ſentiendi & movendi, & propria quædam in paralyſin diſpoſitio. Ant. Alvarez *part.* 1. *Conſil. & Epiſt. Medic. Conſil.* 1. *pag.* 108. Per translationem etiam de *animi torpore* dicitur, Hipp. 5. *aph.* 16. & ita coincidit cum ἀναισθησία, Dieter. *n.* 560. ſcilicet, quia etiam ſpiritus animales torpeant, Linden. *Ex. X.* §. 241. Νάρκη quoque vocatur *Torpedo*, piſcis cartilagineus, planus, cui inſignis ſtupefaciens facultas tribuitur, non ſine αὐξήσει hyperbolica. Ejus deſcriptionem, cum uſu in cibo & Medicina, vide apud Aldrov. *lib.* 3. *de Piſc. cap.* 45. Meminit & virtutis medicæ Galen. *lib.* 11. *S. Fac.* §. *Narce*.

Narcoticus, ναρκωτικὸς, id eſt *ſoporiferus*, torporiferus, obſtupefaciens. Coincidit cum Hypnotico. Dicitur de medicamentis, quæ refrigerando corpus, & obſtupefaciendo ſenſum dolorem acerbum obtundunt & mitigant, & ſi paulo liberalius ſumantur, etiam mortem afferunt. Rul. & Iohnſon. ita deſcripſerunt, quod ſint medicamenta ſoporifera, dolores auferentia, vel, ut minus torqueant, efficientia. Cautus igitur eorum debet eſſe uſus, ne, quem obdormire voles, poſtea excitare non poſſis, ex Celſi *l.* 3. *c.* 14. Linden. *Ex. XIII.* §. 322. *Narcoticos* morbos Paracelſus vocat urentes, qui nimio ardore ſenſum partium deſtruunt, & delirium inferunt, ut Angina, *l.* 2. *de Tart. tract.* 2. *cap.* 1. *in Annotat. & Fragment. ad h. l.*

Nardos, νάρδος, duplici modo accipitur. 1. Significat ipſam plantam, vel fruticem odoratum, cujus deſcriptio ſpectat ad Botanicos, a noſtro inſtituto aliena. 2. Oleum, vel unguentum Nardinum, uti patet ex Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 2. *l.* 3. *c.* 1. *in princ. & in medio*. Jung. Ægin. *lib.* 7. *c.* 18. qui ad Embolas refert. Confirmat & hanc ſignificationem Rhod. *ad Scrib. comp.* 1. Nardinum quoque dicitur abſolute de vino *Nardo* condito, Lind. *Ex. V.* §. 77. de Collyrio Æginet. *l.* 7. *c.* 16.

Nares, μυκτῆρες, vide *Mycteres*.

Nariſuſoria, Didac. Merinus *de morbis internis l.* 2. *c.* 4. medicamenta, quæ naribus infunduntur.

* *Naronianus morbus*. A *Narone* fluvio, & ei appoſita Civitas *Narone*, & circumpoſita non exigua regio apud Dalmatas nomen obtinuere. Hodie & Regio, & flumen *Narentæ* nomine nuncupatur. Infami per oras Illiricas morbo Regio hæc endemie laborat. Hinc factum eſt, ut doctiſſimus Vir Joſeph Pujati Publicus Primarius Medicinæ practicæ in Gymnaſ. Patavino Profeſſor hunc *Naroniani* nomine appellaret *de morb. Naroniano* tractatu, quem Feltriæ edidit anno 1747.

Narthex, νάρθηξ, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat plantam, quæ Lat. *Ferula* dicitur, de qua in Botanicis: vel inſtrumentum medicum e *ferula*. Etymolog. Vel eſt titulus quidam alicujus libri Græci Medici, teſte Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 13. Vocatur & *Narthecium*, ναρθήκιον, i. e. *promptuarium*.

Naſa, idem quod *Nata*. Paracelſ. Vide *Nata*.

Naſale, ἔῤῥινον, vide *Errhinon*.

Naſcale, idem quod *Preſſus*, Schrod. *l.* 1. *c.* 3. Accuratius vero deſcribitur a Morello, a *Peſſario* diſtinctum, quod ſit penicillus in nodi effigiem molliſſimus, ex cotonis vel lanæ flocculo, aut hapſo, qui inſuccatur vel ſucco idoneo, vel unguento convenienti, *libr.* 2. *de Form. remed. præſcr. ſect.* 2. *c.* 12.

Naſcitas, pronunciatio per naſum. Pichotus de *catarrho*.

Naſcor, φύομαι, i. e. ex alio fio, & producor; ita tamen, ut cum origine ſua ſit ejuſdem ſpeciei, Galen. *l.* 2. *Anat. adm. cap.* 11. Quomodo *Naſci* differat ab *Eſſe*, vide *Th. Chym. Vol. I. p.* 368.

Naſtos, ναςὸς, i. e. *confertus*, & *denſe plenus*, ac veluti preſſus, non ſecus ac amphoræ, quæ ad ſummum uſque plenæ ſunt, cui opponitur χαῦνος, καῖ μανὸς, *rarus*, laxus. Uſurpatur de mare in comparatione ad fœminam, Hipp. *l. de glandul. XI.* 11. de pulſu & pane, Gal. *l.* 4. *de dign. pulſ. c.* 2. Vid. Foeſ. *Oec. p.* 424.

Naſus, μυκτὴρ, μυξωτὴρ, ῥὶν, vide *Mycteres*. Odoratus eſt inſtrumentum. *Naſi deperditi* reſtitutionem chirurgicam primus publice tradidiſſe legitur Taliacotius, quam feliciſſime exercuiſſe Joh. Griffonium, Chirurgum Bruxellenſem, teſtatur Hildan. *Cent.* 3. *Obſ.* 31. *& Epiſt.* 62. Eſt & nomen piſcis cujuſdam, apud Aldrov. *l.* 5. *de Piſc. c.* 26.

Nata, *Natta*, *Naſa*, *Naſda*, *Napta*, unum

num idemque ſignificant, videlicet excreſcentiam magnam carnoſam, veluti caro natium, vel ancharum, diverſæ quidem magnitudinis, dolore carentem, ex Guidone, Foreſt. *l.* 3. *Chir. Obſ.* 7. *Schol.* Rul. & Iohnſon. ut & Dornæus deſcripſerunt *Naſdam*, vel *Nattam*, quod ſit gibbus. Parac. ſcripſit, quod ſit incrementum præternaturale, partibus diverſis corporis adnaſcens. Vocat etiam errorem naturæ: hinc tot ſpecies *Nattæ* conſtituit, quot partium ſolidarum ſunt differentiæ, v. g. *Carnoſam*, *Glanduloſam*, *Cartilagineam*, *Ligamentoſam*, &c. *l. de ulcerib. & apoſtem. c.* 12. *& alio libr. ejuſd. titul. cap.* 51. Deducit vero a ſucco nutricio illius partis aberrante, & collecto. M. A. Severinus *Nattam* vel *Naſdam* deſcripſit per tuberculum ex anomalis abſceſſibus unum, quod interdum ex graciliori baſi, veluti ex pedunculo ficus, propendet: putavit etiam ad melicerides potius, quam ad ſteatomata referri, *l. de anom. abſceſſ. cap.* 27. *& ult.*

Nataron, vel *Natron*, i. e. *Nitrum*. Rul. Ioh.

Natatio, κὸ ὑμβησις fortaſſis dici poſſet, ſumitur apud Gal. pro balneo in labris amplioribus, quæ δεξάμεναι, & κολυμβῆθραι vocantur. Vide *Dexamene*. Galen. *l.* 7. *meth. med. c.* 6. *& alibi*. *Natatus* vel *Natatio* proprie eſt motionis ſpecies, quando animalis tranſportatio de loco in locum efficitur in aqua, Joh. Alphonſ. Borellus *de motu animal. Part. I. c.* 1. *in princip.* Cor quoque *natare* dicitur vulgo, quando ad ventriculum ſeri influxus copioſior, & veluti fluctuatio ſentitur. Lind. *Ex. IV.* §. 71.

Nates, γλουτοί, πυγαί, vide *Glutos*. A ſimilitudine quadam prominentiæ duæ orbiculares cerebri, vel potius medullæ oblongatæ quoque vocantur *Nates*. Bartholin. *l.* 2. *Anat. cap.* 6. Willis. *Anat. cerebri c.* 14. A Veſalio in diminutivo *Natulæ* vocantur ad imitationem Græci nominis, γλουτία.

Natio, ἔθνος, idem quod *Populus*, *Gens*, *Regio*. Vide *Chora*. Pertinet ad circumſtantias cauſarum ſanitatis & morborum, uti recte docet Paracelſ. *l. de morb. Tartar. c.* 2.

Nativus, ἔμφυτος, vide *Emphytos*, *Calidum*. *Nativa* etiam medicamenta vocantur, quæ ſola natura ſuppeditat ad differentiam artificialium, Blaſ. *Med. Univ. p. m.* 53.

Natrix, ὄφις, ſpecies dicitur ſerpentis, cujus deſcriptio videatur in Aldr. *l.* 2. *Hiſt. ſerp. & drac. c.* 18.

Natta, vide *Nata*.

Natulæ, vide *Nates*.

Natura, *Phyſis*. Hujus vocabuli ſignificationem varie & apud Philoſophos & Medicos acceptam fuiſſe, jam olim Gal. obſervavit, & ſcripſit, 2. *aph.* 34. 2. *de R. V. I. A. t.* 34. *alibique*. Ne dicam de hodiernis Scriptoribus, in quibus adhuc plures ſignificationes occurrunt. Nobis nec libet, nec licet, omnes adducere omnium opiniones; ſed ſaltem ea perſequemur, quæ ad Medicinam pertinent, & cum hodiernis veris principiis concordant. Qui plura generaliora deſiderant, inquirere poſſunt *in Theatr. Galenico* Mundellæ, Foeſ. *Oec. p.* 670. Auguſtin. Donii *Tract. de Nat. hom.* Dieter. *n.* 913. Caſp. Rejes *C. El. q.* 25. ipſos etiam Phyſicos, qua veteres, qua recentiores. *Natura*, φύσις: Per Naturæ vocem intelligitur lex, norma & ordo motuum corporibus naturalibus a ſummo Creatore conceſſa, & ab hoc ceu primo motore unice dependens. Jungatur Gerhard Neufville *Synopſ. Univ. Med. in princip.* Ad hominem applicata vel eſſe debet *Anima Rationalis*, quæ juncta corpori, informat & exaltat illam *naturam*, quam habet cum aliis corporibus naturalibus communem, ſive mundanam; præſertim calorem, ſive flammam vitalem, &c. Vel accipitur *natura* ſubſtantialiter complexe pro ipſo corpore naturali, in qua ſignificatione de homine uſus Hippocr. quando ſcripſit *tract. de natura hominis*, & Galen. quando *naturæ* humanæ partes dixit eſſe ſpirituoſas, ſolidas, carnoſas, ſanguineas, &c. notante Jul. Alex. *not. in lib.* 11. *meth. med. c.* 1. Vel accidentaliter ſumitur, & iterum generaliter, & quaſi abſtracte, uti ſumpſiſſe videtur Helmont. deſcribens, quod *natura* ſit juſſus Dei, quo res id eſt, quod eſt, & agit, quod agere juſſa eſt, *tract. Phyſic. Ariſt. n.* 3. *& tr. Blas Hum. n.* 39. Vel complexe pro *temperamento* uniuſcujuſque corporis naturalis, quod in homine eſt facultas illa, vis & potentia agendi, reſultans ex præſentia, activitate, & appropriatione caloris vitalis, ſpiritus animalis cum humoribus & membris ſolidis. Vide ſupra *Craſis*. Eſtque effectus *naturæ* ſubſtantialiter & complexe conſideratæ. In qua ſignificatione dici poterit de viribus medicamentorum: imo abuſive de viribus morborum, uti notavit Dieter. *d. l.* & notat proprietatem accidentalem alicujus rei. Secundum hanc ſignificationem *natura hominis* dividitur in *communem*, quæ omnibus hominibus competit, ad differentiam *naturæ* brutorum, & aliorum corporum naturalium; & in *propriam*, quæ unicuique humano individuo eſt propria, Gr. ἰδιοσυγκρασία dicta. Vide *Idioſyncraſia*. Jung. Jul. Alex.

l. 1.

l. 1. *ad Glauc. c.* 1. Aliquando vocab. *Naturæ* ſignificat *Pudendum muliebre*, Bartholin. *lib.* 1. *Anat. c.* 32. Keuchen. *ad Seren. pag* 219. Quid Chymici per *Naturam* intelligant, quæratur *in VI. Voluminibus Theatri Chymici, Vol. I. p.* 196.

Naturalis, φυσικὸς, dicitur de omni eo, quod a *natura*, tanquam a cauſa efficiente, dependet, vel quod naturam in ſe habet. Et ita opponitur *artificiali*, τῷ τεχνικῷ proprie dicto. Prædicatur de diverſis rebus, v.g. de corpore, & ejus partibus; de facultatibus & actionibus. Interdum vero a Medicis ſignificatio illa reſtringitur ad eas *facultates* & *actiones*, quæ abdomini & ventri inferiori attribuuntur, ut ſunt, *nutritiva*, & *generativa*, *nutritio*, & *generatio*, cum ſubordinatis. Vide Inſtitutioniſtas, & in ſpecie *Dogm. noſtr. p.* 89. *Spiritum* quoque *naturalem* in hepate elaboratum Galen. cum ſuis affeclis ſtatuerunt, quem tamen recentiores merito rejecerunt. Interim nos hoc nomen ſubſtituere non dubitamus pro *nutritione fermentum ventriculi*, & pro *generatione ſpiritum genitalem*. Vid. *Dogm. noſtr. cap.* 64. *ſeqq.* & *Diſp. Naturale* quoque interdum ſignificat, quod *ſecundum naturam*, κατὰ φύσιν, id eſt *ſanum*, Dogm. *pag.* 16. *Naturalis* interdum pro conſueto, quibus conſuetudo altera natura. Dom. Leon. *art. med. l.* 4. *cap.* 10.

Natus, ἔγγονος, ἐγγενὴς, idem quod *filius*, Gal. *l.* 2. *de ſem. c.* 5. Hinc & νεογνὸς, recens *natus*, pro νεόγονος, Hippoc. 3. *aph.* 24. Jung. Diet. *n.* 564.

Naviformis, σκαφοειδὴς, epitheton eſt oſſis, in tarſo, quod & *naviculare* dicitur, a ſcaphæ vel cymbæ ſimilitudine, connectitur cum talo, & tribus oſſibus tarſi ſuperioribus. Bartholin. *libell.* 4. *An. c.* 21.

Navigatio, ναυτιλία. Conſideratur *navigatio* tanquam cauſa vomitus, ob motum corporis, corpus & humores hinc inde agitantem in nondum aſſuetis, uti patet ex Hippoc. 4. *aph.* 14. Jung. Dieter. *n.* 561. Cæterum de *navigantibus* obſervavit Helmont. quod duplo, imo triplo, & amplius edant plus, niſi ægrotent, minus vero excernant, quam dum in terra degunt, *tr. Blas human. n.* 36. *tr. Alim. Tartar. in ſontic. n.* 15. Quod *navigatio* a veteribus pro inſigni remedio in phthiſi, atrophia, hectica commendata fuerit, & quidem longa, ex Plinio, Corn. Celſo, Cælio Aureliano demonſtravit D. D. Staahl. *in Propemptico ad Diſp Inaug. Dn. Joh. Sam. Carl. Oringenſ. de Fundamentis Pathologiæ Practicis.* An vero hoc hodieque & in quibuſvis locis maritimis locum habeat, & ſecurum adeo habendum ſit remedium, ulteriori indigere adhuc ventilatione, ex variarum circumſtantiarum circa ſubjectum & cauſſas examinatione plane mihi perſuaſum habeo.

Nauſea, ναυσία, proprie *faſtidium* illud & conatum ad vomitum ſignificat navigantibus familiarem. Sumitur vero communiter pro omni ciborum faſtidio. Eſt ſymptoma ventriculi, ad actiones læſas mixtas ex imminuta & depravata pertinens, & poteſt deſcribi, quod ſit propenſio, vel conatus quidam ad vomitum irritus, cum anxietate circa præcordia, & ſalivatione oris, proveniens ab halitibus fermenti in ventriculo vitioſi acido-bilioſis, fibras vellicantibus, & ſpiritus animales inſufficienter ad exploſionem irritantibus. Vid. Sylv. *lib.* 2. *cap.* 9. §. 3. *& c.* 30. §. 86. Lekers ad Barbette *lib.* 4. *cap.* 2. *lit. a.*

Nauſioſis, ναυσίωσις, in genere idem ſignificat, quod ναυτία vel ναυσία, id eſt *Nauſea*. Hippocrati vero denotat peculiarem affectum vaſorum ſanguineorum ſive venarum, quando velut nauſeabundæ ſanguinem effundunt & evomunt, qui affectus & ἐκχύμωσις, vocatur, *lib.* 2. *de fract. t.* 24. Jung. Gal. *in comm. ad h. l.* Foeſ. *p.* 425. Vide ſupra *Ecchymoſis*.

Nautia, ναυτια, vide *Nauſea*.

Nautilia, ναυτιλία, vide *Navigatio*.

Nautilus, ναυτίλος, vel ναυτικὸς, eſt genus teſtacei animalis, cujus diverſæ ſunt ſpecies, quarum deſcriptionem vide apud Aldrovand. *l.* 3. *de Teſtac. cap.* 3. *&* 5. *Nautili* lapidei meminit Chiocc. *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *pag.* 415. *ſeqq.*

Naxia, ναξία, vide *Cos*, a *Naxo Inſula*.

Neanicos, νεανικὸς, proprie dicitur *juvenilis*. Apud Hippocr. vero idem eſſe videtur, quod *vehemens*, fortis, magnus, uti patet ex 1. *prorrh. ſ.* 1. *t.* 9. *& ſ.* 3. *t.* 42. *Coac. t.* 97, 226. 363. teſte Foeſ. *d. l.*

Neanis, νεᾶνις, puellam *juvenculam* ſignificat: Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. IIX.* 38.

Neaniſcos, νεανίσκος, vide *Juvenis*.

Neapolita, νεαπολίτης, Auctor quidam Medicus, a quo nomen accepit ſmegma quoddam *Neapolitæ* dictum, adverſus μιλφώσεις, ap. Ægin. *l.* 3. *c.* 22. Gorr.

Neapolitanus, epitheton *Morbi Gallici*, ita dicti ideo, quod primo homines paſſi dicantur hanc ægritudinem in Italia, dum Rex Gallorum *Neapolin* occupabat. For. *l.* 23. *Obſ.* 1. *Schol* Vide alios de hoc morbo Auctores.

Nearos, νεαρὸς, id eſt *recens*, cui opponitur

 vetus,

vetus, παλαιός. Uſurpatur de ſanguine Hippoc. *l.* 5. *aph.* 43. Junge Dieter. *n.* 562.

Neaſtron, terminus Paracelſicus, Vid. *Tab.* 9. *de Generat.*

Nebula, νέφος, νεφέλη, νεφέλιον, quid proprie ſignificet, ex Phyſicis notum eſt. Pertinet interdum inter cauſas morborum procatarcticas, præſertim ſi inquinata fuerit. Parac. *de morb. metallifoſ. l.* 1. *Tract.* 2. *cap.* 1. Per translationem in foro medico de diverſis rebus dicitur; 1. de vitio oculi, hoc eſt, ſuperficiaria *albedine tunicarum oculi* tenuiori. Nam ſi craſſior fuerit *Albugo*, λεύκωμα vocatur. Hæc *Nebula* vocatur *Albugo tenuis*, Senn. *l.* 1. *Med. Sp. p.* 3. *ſ.* 2. *cap.* 16. Vel eandem habet ſignificationem quam *Nubecula*, *Nubes*, de quo vocab. paulo inferius.

Nebulgen, eſt ſal ex humiditate nebulæ ſuper lapides in pratis decidentis, a calore Solis induratum. Paracelſ. *Scholiis in lib. de Grad. Compoſ.* Dorn. *in Dict. Ruland.* & Iohnſon. *in Lex.*

Necans, θανάσιμος, θανατώδης, idem quod *Lethalis.* Ita Cappadox apud Plaut. dixit. *Lien necat*, id eſt mori facit, magnitudine ſua, & doloris, exponente Linden. *Ex. IX.* §. 30.

Neceſſitas, ἀνάγκη, vide *Anance*: *Anancæos*, ἀναγκαῖος. *Neceſſitas* duplex eſt: & ex hypotheſi, quemadmodum & res *neceſſariæ* duplices ſunt. Vide Dieter. *n.* 53. Helmont. non inepte *neceſſitatem* ingeniorum & inventionum matrem vocavit, *tr. Nat. Contr. neſc. n.* 6. *Neceſſariæ res* alias dicuntur, quibus carere non poſſumus, *Th. Ch. Vol. I. pag.* 238. ſed illis ſive velimus, ſive nolimus, corpus noſtrum utitur, Galen. *ad Traſybul. cap.* 18. Hæ ſunt res ſex non naturales. Vide *Dogm. N. p.* 73. *ſeqq.*

Neceſſitudo, ἀνάγκη πρὸς φιλίαν, eſt peculiaris quædam *neceſſitas*, ſive tale jus, quo eorum, quos Deus, & ſua voluntas inſolubili religioſæ conjunctionis vinculo colligavit, atque innexuit ſibi invicem, cuilibet conceſſa eſt poteſtas ab altero petendi, exigendi cum amoris debita, tum propinquitatis officia, & beneficia charitatis, uti elegantiſſime deſcripſit Lind. *Ex. XV.* §. 89.

Necrocomica, ſunt prodigioſa præſagia, rei futuræ cujuſpiam prænuncia. Iohnſ. *in Lex.* ex Parac.

Necrolium, eſt remedium, quod mortem pellere, ac vitam conſervare poteſt, Dorn. *in Dict. Rul.* & Iohnſ. Unde & *Necroliæ artes* dicuntur, & qui eas callent, *Necrolii*, apud Parac. *l.* 5. *de vit. long. c.* 5.

Necroſis, νέκρωσις, vide *Mortificatio.*

Nectar, νέκταρ, vocabatur gentilibus *potus Deorum*, quemadmodum *Ambroſia*, eorundem cibus. Proprie vero *Nectar* dicitur vinum mulſum, ex muſto confectum, hoc modo: Muſtum, quouſque ad dimidias fere reſideat, excoquitur, & in decem ejus ſextarios unus Mellis Attici miſcetur, poſt in cadum transfunditur, gypſatoque vaſis ſpiraculo in umbra reconditur, ex Gorræo, qui ex Conſtantino Cæſare *lib.* 8. *de agricult.* deſumpſit. Verum inflationibus obnoxium eſſe perhibetur, & ſtomacho adverſum, daturque alvi ciendæ cauſa. Aliam vero & magis conditam aromatibus deſcriptionem tradidit Linden. *Ex. X.* §. 153. qui ex Feſto, *Nectar* idem, quod *Myrrhinum* vel *Murratum* vinum docuit. Laudavit quoque, quod ſit ſuaviſſima confectio, nec dubitandum, fuiſſe inter veterum lautitias §. 154. *Nectar* quoque peculiare propoſuit Paracelſ. *l.* 2. *de Tartar. tr.* 1. *c.* 2. ex liquoris Ficticellæ unciis tribus, & Rubedinis de Colcothar unciis duabus, cujus doſis drachma dimidia in vino bono, & commendat ad urinam promovendam. Videantur *Schol. & Fragm. ad h. l.* Iohnſ. ſcripſit: *Nectar* fit ex correcto & claro vino: correctum vinum rubrum eſt coagulatum: clarum eſt vinum album, *l.* 1. *Lex. Med & l.* 2. *Nectar* eſt confectio Albuminis ovorum. Sic etiam alii Medici recentiores inventa ſua remedia hoc nomine exornare non dubitarunt, v. g. Langius *Nectar* adſtringens ex Acoro adulterino. *Nectar* Catarrhorum Mynſ. e ligno Saſſaffras. *Nectar* ſuccoſum e Bryonia. Vid. Etmuller. *in Schrod. dilucid.* & loca quærantur *in Indice.*

Nectareus, *Nectarites*, νεκτάρεος, νεκταρίτης, epitheton (1) *vini*, apud Dioſcor. *l.* 5. *c.* 66. (2) *Antidoti*, apud Gal. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 7. quæ duo tamen ab *Helenio* potius ita dicta videntur eſſe, quod *Nectarion* Gr. dicitur a quibuſdam. (3) *Eclegmatis* Anodyni contra colicam, pleuritidem, & dyſpnœam, *l.* 9. *d. t. cap.* 4. ubi tamen *Helenium* non ingreditur, & ita ratione ſuavitatis ob mixturam vini generoſi & mellis ita dictum fuit. Cur vero (4) *Collyrium* Marci *Nectarium*, νεκτάρειον, ad lippitudinem & χημώσεις curandas faciens, vocatum fuerit, *l.* 4. *tit. eod. c.* 7. rationem nullam videmus.

Nedeon, quid Paracelſo ſignificet, nec Dornæus, nec alii ejus ſectatores explicarunt. Videtur vero denotare aliquam ſpecificam rei uniuſcujuſque naturalis proprietatem eſſentialem, vel virturem. Occurrit *lib.* 4. *Philoſoph. tr.* 2. *c.* 1.

Nedyia

Nedyia, νηδύϊα, vocantur ζα ἔντερα, *inteſtina*, viſcera abdominis. Gorr. & Foeſ.

Nedys, νηδὺς, ſignificat *ventrem inferiorem*, & in ſpecie ventriculum. Uſus aliquoties Hippoc. 4. *de R. V. I. A. t.* 4. *l. de A. L. & Aq.* XLVI. 13. *l. de Carnib. vel Principiis XII.* 19. *XIII.* 1. *l. de Arte XVII.* 3. *XXI.* 21. *lib. de Corde I.* 11. *l. de nat. mul. LX.* 2. Jung. Foeſ. 430. Legitur & apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 52.

Nedyuſa, νηδύῦσα, epitheton τῆς δίψας ſive *ſitis*, & ſignificat vehementem, *inexhauſtam*, veluti in viſcerum penetralibus alte infixam. Legitur *Coac. t.* 173. quamvis Interpretes adhuc ambigant circa lectionem hujus textus. Videatur Holler. *in Comm. ad Coac. Hippoc. p. m.* 413. Ionhſton. *p.* 136. Foeſius *d. l.*

Nefrendes, νωδοὶ, dicuntur in genere, qui *carent dentibus*: ita pueri quoque *nefrendes* ſunt, qui per ætatem adhuc dentibus frangere non poſſunt; & ſenex *nefrendis*, vel *nefrens*, qui dentibus caret. Vide Keuchen. *not. ad Seren. pag.* 96. Stricte tamen de porcellis plerunque dictum fuit, qui nondum fabas, & alia legumina dentibus frangere potuerunt, Jul. Alex. *Not. in Gal. l.* 1. *de Al. fac. c.* 12. Quæ derivatio veroſimilior eſt, quam illa Fulgentii Carthaginenſis, apud Aldrov. *lib.* 1. *de Quadr. biſcul. c.* 36. qui porcum caſtratum *nefrendem* dictum fuiſſe credidit, quaſi ſine νεφροῖς, id eſt ſine renibus. Etenim renibus non privantur caſtrati, ſed teſticulis.

Neiæra, νείαιρα, νειαίρη, vel oxytonos νειαιρὴ, dicitur *imus venter*. Legitur aliquoties apud Hippocr. *Coac. t.* 591. *lib. de nat. mul. IV.* 6. quamvis Linden. poſuerit ἐς τὴν αἴθριην, i. e. ſub dio. Verum Foeſ. legit τὴν νειαιρὴν, *l.* 1. *de morb. mul. LXXX.* 4. Junge Foeſ. *p.* 425. & ipſe Erotianus legit νίαιραι, quam γαστέρα interpretatur, alios vero colon, quod ſub κοιλίᾳ ſitum eſt, ita nominare dicit.

Neilion, νείλιον, nomen eſt malagmatis, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 18.

Nenemie, νηνεμίη, venti ceſſatio, *ſerenitas*, aeris tranquillitas dicitur. Foeſ. *Oec. p.* 431.

Nenufar, dicitur *Nymphæa*. Diet. *Iatr. p.* 90. *ad fin.*

Nenufareni, dicuntur ſpiritus, aerem inhabitantes. Dorn. Rul. & Iohnſ. *ex Paracel. Philoſ. ad Athenienſ. l.* 1. *text.* 13. ubi tamen *Neufareni* legitur.

Neochmos, νεοχμὸς, ſubſtantive, & adjective ſumitur, & donat vel *innovationem* vel *rem recenti motu innovatam*. Hippocr. *l. de morb. mul. XXIIX.* 24. & adverb. νεοχμῶς, *noviter*, *l.* 1. *h. tit. XXXII.* 6. Jung. Foeſ. *pag.* 426.

Neognos, νεόγνος, recens natus, vide *Natus*.

Neopotos, νεόποτος, dicitur, *qui recens potum* ſumpſit. Hippocr. 3. *de R. V. I. A. t.* 55.

Nerrhophetos, νεοῤῥόφητος, vocatur, qui *noviter ſorbitionem ſumpſit*. Hippoc. *d. l.*

Neos, νέος, duo ſignificat: *Novum* & *Juvenem*, Dieter *num.* 565. Vide *Juvenis*. A'νέος deſcendit adverbium νεωστὶ, *recens*, *noviter*, nuperrime, de quo videatur Linden. *Ex. XIII.* §. 287. *ſeqq.*

Necterìcos, νεωτερικὸς, *recentior*. Uſurpatur frequentiſſime de Scriptoribus & Auctoribus, ad differentiam veterum & antiquiorum, quod paſſim occurrit.

Neoteropoeeo, νεωτεροποιέω, id eſt *innovo*, novi quid molior. Quo verbo uſus Hippocr. 1. *aphor.* 20. *l. de Humor. III.* 83. quod alibi expreſſit per καινουργέω, *l. de vet. med. XXXIIX.* 2. *Paſſiv.* νεωτεροποιεῖσθαι legitur *l.* 2. *Epid. ſ. l.* 29. Vide Foeſ. *pag.* 430. Dieter. *num.* 569.

Nepa, idem quod *Cancer*. Keuchen. *ad Seren. p.* 136. quamvis Aldrov. potius *Scorpionem* denotare velit, *l.* 2. *de Cruſtat. c.* 16. *p.* 160. *h. &* 170. *h. ed. Bonon.*

Nepenthes, νηπενθὴς, potio olim vocabatur, quæ fecit obliviſci malorum, uti demonſtravit Linden. *Ex. X.* §. 144. Caſp. Rejes *C. El. q.* 2. *n.* 12. *& q.* 88. *n.* 13. per quam colloquium ſuave inter convivas fuiſſe intellectum quoque exiſtimavit Lang. *lib.* 1. *ep.* 56. quamvis alibi herbam aliquam, *Oenotheram* dictam, vino inditam ſtatuerit hunc effectum producere, *l.* 3. *ep.* 6. Chymici tamen tranſtulerunt vocabulum hoc ad *Compoſitionem* quandam *Opiatam*, cujus meminit Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 44. Beguin. *in Tyrocin.* Iohnſ. *in Lexic. l.* 2. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *pag.* 314. deſcriptio vero occurrit *in Diſpenſat. Norimberg. pag.* 186.

Nephele, νεφέλη, non modo vocatur *Nebula*, ſed & *Nubes*. Vide *Nubes*.

Nepheloides, νεφελοειδὴς, *nubiloſus*, epitheton urinæ, quæ multum albæ nubeculæ continet. Hipp. *de R. V. I. A. t.* 43.

(II) *Nephralgia*, dolor lumbi alterutrius ureteris ductum ſequens, cum nauſea, teſtis retractione in viris, cruris ſtupore in fœminis. Sauvag. Sag.

Nephridion, νεφρίδιον, dicitur *pinguedo renalis*, quæ renibus adjacet. Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. l.* 14. Foeſ. *p.* 425.

Nephriticos, νεφριτικὸς, duplicem potiſſimum habet ſignificationem: unam Pathologicam, alteram Pharmaceuticam. Juxta illam dicitur vel

de

de ipſo morbo, & ita coincidit cum *Nephritide*; vel de Ægris, ſive Calculo, ſive inflammatione, ſive alio affectu renum laborantibus, ap. Gal. paſſim, v. gr. *l. 6. de L. A. c. 2. & alibi;* vel de Excretionibus, 1. *Epid. ſ. 2. c.* 8. Juxta hanc in genere medicamenta renibus conferentia vocantur νεφριτικὰ, *Nephritica*, *Gal. l. 6. de tu. ſan. c.* 11. *lib.* 10. *de C. M. S. L. c.* 1. Iunken. *Chymic. Exp. Cur. Part. II. ſect.* 1. *c.* 18. *q. 679. ſeqq.* In ſpecie vero apud recentiores laudantur *Lapis Nephriticus*, & *Lignum Nephriticum*. De illo legatur Schroder. *lib.* 3. *c.* 5. *n.* 4. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Chiocc. *in Muſ. Calceol. ſect.* 3. *p.* 331. *ſeqq.* Confirmat & Rhodius hujus lapidis amuleticam virtutem contra calculum *Cent. III. Obſerv.* 30. De hoc Schroder. *lib.* 4. *cl.* 1. *num.* 228. Fr. Hoffmann. *ad h. l.* Chiocc. *d. l. ſ.* 5. *p.* 575.

Nephritis, νεφρῖτις, vocabulum valde æquivocum eſt. Phyſiologice ita dicta fuit *vertebra prima lumborum*, quæ & ἀσφαλτῖτις, Gorr. & Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 34. Pathologice vocabulum accipitur vel late pro *omni morbo renum*, ſive ſimilari, ſive organico, uti colligere eſt *ex 6. aph. l. 6. Epid. ſ.* 8. *t.* 4. Gal. *l. de affect. in renibus cogn. & cur. cap.* 2. Conſentiunt Foeſ. *p.* 430. Dieter. *n.* 566. Caſtell. & alii. Vel ſtricte & rurſus dupliciter: 1. pro *Renum Calculo*. Vide *Calculus*, Græc. λιθίασις. Ita accepit Helmont. quoque *tract. de Lithiaſi paſſim.* 2. pro *Inflammatione Renum*, quæ magis accurata & propria eſt ſignificatio, ad ſimilitudinem aliorum morborum Græce in ῖτις deſinentium. Vide *Itis*. Deſcribitur a Galen. *in Def. Med. Nephritis* eſt renum inflammatio cum vehementi dolore; cui interdum conjuncta eſt urinæ difficultas, cum fibroſis excretionibus aut arenoſis, aut modico ſanguine. Cauſa cum aliis inflammationibus eſt communis, videlicet ſanguis acrior & bilioſus, vel eryſipelaceus impeditus in tranſitu, ex arteriis emulgentibus, ad venas emulg. & ita ex ſtagnatione inflammans. Foreſt. *lib.* 24. *Obſer.* 1. *ſeqq. & alibi*. Vocatur & *Nephriſis* apud Helmont. *d. l.* Accipitur etiam adjectivum apud Hippocr. ubi legitur νεφρῖτις φθίσις, *tabes renalis*, *l. de int. aff. XVI.* 18.

Nephros, νεφρὸς, dicitur Latine *Ren*. Uſitatius pluraliter νεφροὶ, *renes*, Dieter. *num.* 567. Horum hiſtoriam vide in Anatomicis, ſpecialiter Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 17. Commentum Olhafii de *renum* vi σπερματοποιητικῇ, quod tamen aliquot Medici clariſſimi amplexi ſunt, refutatum legere licet apud Lind. *Medic. Phyſiol. l.* 2. *c.* 12. §. 142. *ſeqq. multis.* Barthol. vero *d. l.* adhuc fluctuare videtur. *Ren* quoque accipitur abuſive interdum pro *Teſticulo*, quo ſenſu ſumpſit Iohnſton. *Syntagm. Med. p. m.* 1017.

Nephrotomia, νεφροτομία, dicitur *ſectio renum*, de qua legi poterit apud Hippocr. *de int. aff. XV.* 19. Enimvero non ibi ſermo eſt de *ſectione* ipſorum *renum*, ſed de ſectione abſceſſus juxta renes. Impoſſibilis igitur potius habenda eſt *renum ſectio*, cum Boneto *Mercur. Compit. l.* 3. *p.* 43.

Nepion, νήπιον, vide *Infans*. Foeſ. *Oecon. p.* 431.

Nepones, vide *Barones*.

Nerita, νηρίτης, dicitur ſpecies teſtaceorum, & quidem *turbinatorum*, cujus deſcriptionem cum variis differentiis vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 26. *ſeqq.*

Neroniana, epitheton *Venæſectionis*, quando plures, quam una, tunduntur venæ, uno die. Hildan. *Cent.* 6. *Obſerv.* 92. ubi exemplis demonſtrat, hujuſmodi venæ ſectionem merito eſſe reprobandam.

Nervalia, *oſſa*, vide *Arcualis*.

Nervi reverſivi. Vulgo recurrentes. Trinc. *l.* 5. *c.* 1.

Nervinus, νεύειος, νευρώδης, *Nerveus*, *Nervoſus*. Sumitur vel Phyſiologice, pro partibus illis de nervorum natura participantibus, vel ad nervi naturam, ſimilitudinem accedentibus; ut ſunt *Fibræ*, *Ligamenta*, *Tunicæ*, &c. quæ propterea communi nomine appellantur *partes Nervoſæ* paſſim in Auctoribus. Ad primam ſignificationem referre libet nomen plantaginis, quod dicitur πολυνεύειος, *multinervia*, vel *nervalis*, Scrib. *n.* 12. Rhod. *ad h. l.* Vel Pharmaceutice tribuitur remediis, ad *Nervos* & *Nervoſas partes* utilibus. Ita in Diſpenſatoriis *Emplaſtrum Nervinum* legitur, ut & *Unguentum*; nec non Libav. *S. A. Ch. lib.* 8. *cap.* 8.

Nervus, νεῦρον, accipitur late & ſtricte. Late includit, præter *nervos* proprie dictos, etiam *Tendines* & *Ligamenta*, v. gr. Hippocr. *l. de Arthr. XIIX.* 2. *l. de Principiis*, *vel Carn. XI.* 3. *& alibi ſæpius*. Vide Foeſ. *p.* 427. Stricte dicitur de canalibus, ſpiritum animalem ad partes ſenſui & motui locali deſtinatas deferentibus, unde & inſtrumenta ſenſus & motus dicuntur, quorum hiſtoriam pete ex Anatomicis, in ſpecie Bartholin. *libell.* 3. *Anatom. per totum*. Willis. *Anat. Cerebri c.* 17. 19. *ſeqq.* & ex noviſſimis Vieuſſen *Neurologia* accurate con-

ſcripta. *Nervum* non eſſe organum executivum motûs voluntarii, (ſcil. quatenus eſt pars ſolida organica) ſed organum delativum imperii voluntatis, recte ſcripſit Helmont. *tr. Catarrhi delir. num.* 59. *& tr. de Lithiaſ. cap.* 9. *n.* 15. Quæ *nervorum* ſit ſtructura, & quæ conformatio ope microſcopii deprehenditur, vide apud Bonet. *Med. Septentr. l.* 1. *ſ.* 4. *cap.* 11.

Neſder, legitur apud Paracelſ. *l.* 1. *Philoſ. ad Athen. c.* 14. ſed quid ſignificet, non licet determinare.

Neſis, νῆσις, proprie ſignificat *accumulationem*, σώρευσις Gr. dictam, a νέω, *glomero*. Hinc νῆμα *filum glomeratum* notat. Per translationem vero dicitur de morbo ex humorum accumulatione facto, Hippocr. *l. de L. in hom. XXXII.* 1.

Neſteie, νηστεία, vide *Jejunium*. Νῆστις, vide *Jejunus*.

Netopon, νέτωπον, nomen eſt medicamenti cujuſdam odorati, & ex variis aromatibus mixti, propterea ſumptuoſi. Qualia erant muliercularum Romanarum Unguenta, Spicatum, Foliatum, Comagenum, & Suſinum, cujus Hippoc. paſſim meminit in libris *de nat. mul. & morb. mul.* de ſuperfœtatione, in affectibus uteri peſſariorum loco adhibendi, teſte Lang. *lib.* 1. *ep.* 67. Loca vero Hippocratis allegata vide ap. Foeſ. *Oec. pag.* 426. Sunt qui confundant cum *Metopio*. Vide *Metopion*. Alii Galbanum, alii oleum amygdalarum dulc. eſſe crediderunt. At Profp. Martianus omnes has opiniones ſuſpectas reddidit ex ipſis Hippocr. textibus, ſatius eſſe dicens, ingenue fateri ignorantiam, quam temere animos legentium velle decipere, *Annot. ad Hipp. l.* 1. *de morb. mul. pag.* 271.

Neurochondrodes, νευροχονδρώδες, dicitur *ligamenti genus* durum, *cartilagineum*, partim latum, partim rotundum. Medium quoddam corpus inter cartilaginem & ligamentum: hoc quidem durius, illa vero mollius. Ejuſmodi habentur in articulo pternæ cum aſtragalo, & vicinis partibus. Tale etiam in intimo ſinu coxendicis viſitur, valde quidem durum, quod principio tam latum eſt, ut pubis foramen etiam attingat, deinde paulatim contrahitur, rotundiuſque factum inſeritur in medium cruris caput. Hæc Gorræus. Legitur apud Gal. *l.* 2. *de Temp. c.* 3. In magnis etiam animalibus tale corpus νευροχονδρώδες reperiri, ſcribit Idem *l.* 6. *de U. P. c.* 19.

Neurologia, νευρολογία, i. e. *deſcriptio* accurata *nervorum*, qualem Th. Willis. *in ſua Anatom. cerebri*, aliique ex hodiernis Anatomicis exhibuerunt.

Neurometores, νευρομήτορες, vel νευρομήτραι, vocantur *Muſculi Pſoas*, uti ſcribit Fallop. *in Obſ. Anat.* quæ extant *Tom. I. Oper. p. m.* 390. Veſal. *l.* 2. *de H. C. F. c.* 38.

Neuron, νεῦρον, vide *Nervus*.

(Π) *Neuroſes*, ſenſus & motus læſi ſine pyrexia idiopatica & ſine morbo locali. Cull.

Neurotomia, νευροτομία, vel anatomicam nervorum ſectionem ſignificat, vel præternaturalem eorundem diſſectionem.

Neurotrotos, νευρότρωτος, qui *nervum vulneratum* habet, Gal. *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 21. Ita νευρότρωζα vocantur *nervorum vulnera*, *l.* 7. *S. Fac.* §. *Nuces Caryæ*.

Neuter, οὐδέτερος, dicitur de qualitate, vel facultate, qua corporis humani, qua medicamentorum indifferente, tripliciter, vel quando non participat de duobus externis: vel quando de ambobus: vel quando modo de uno, modo de altero participat, Gal. *l.* 1. *de S. Fac. c.* 21. *& l. Art. Med. c.* 6. An omnibus tribus ſubdiviſio applicari poſſit *Neutrius* in *Neutrum* ſemper: *Neutrum*, ut multum: & *Neutrum*, ut nunc, ventilavit, ſed abſque artis emolumento, Hier. Cardanus *in Contradicent. l.* 1. *tract.* 6. *contrad.* 6. *&* 7. In ſpecie de *ſtatu* corporis humani *Neutro* noſtram ſententiam vide *in Dogm. Med. Gen. in Prælimin. p.* 8. 9. *Neutralitas* quoque a Chymicis deſcribitur, quod *neutraliter* media diſpoſitio, vel mediocritas, in qua per modum medii ſeſe habituant actiones ſui ſubjecti ad conſervationem ſpeciei, ex Lullii *Theorica c.* 2. *in Vol. IV. Theatr. Chymic. p.* 4.

Neutha eſt pellicula vel oculis, vel auriculis infantum adnaſcens, ſive totam pueri faciem tegens in partu. Dorn. Rul. & Iohnſ. ex Paracelſ. *l.* 1. *Præparat. tr.* 4. *de Vitriol. Alb.* An fortaſſis Amnios?

Nevus, idem quod *Nævus*. Legitur *in Lexic* Scrib. Rhodii & alibi.

Nexis, νῆξις, vide *Natatio*.

Nexus, πλοκή, idem quod *Connexio*. Dicitur etiam de membranis fœtum involventibus, notante Keuchen. *ad Seren. p.* 223.

Nicarion, νικάριον, vocatur genus quoddam *Collyrii nardini*, ex lacte præparati, ad multa oculorum vitia perutilis, cujus deſcriptio habetur apud Aet. *l.* 7. *c. ult.* citante Gorræo.

Niccolus, nomen Gemmæ, ap. Chiocc. in *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *pag.* 212. cui tribuitur vis movendi affectus, & ſpiritus turbandi, co-

cogendique, adeo ut triſtitiam & audaciam excitet.

Nicodemus eſt nomen proprium, de quo e S. Literis *Job. III. & XIX.* conſtat. Cur vero Angli oleum quoddam *Oleum Nicodemi* vocaverint, cujus deſcriptio *in Pharmac. Colleg. Londin. p. m.* 333. habetur, me & fortaſſis plures alios latet.

Nicon, item *Ninon*, barbaris vocatum fuiſſe *Helleborum*, teſtatur C. Rejes *Camp. El. q.* 63. *num.* 45.

Nicotiana, vide *Tabacum*.

Nidor, κνίσσα, dicitur odor fœtens & redolens aduſtionem, Lind. *Ex. XIII.* §. 283. Vel eſt odor fumoſus pinguedinis, qualem dant toſtæ cornua capræ, Keuch. *ad Sammonic. pag.* 284. Qualem ſi accidat in ventriculo gigni, quod percipi poteſt ex ſaliva, ructu, vomitu, indicio eſt, pingue ciborum amburi, & tranſire in quid ſimile bili. Lind. *d. l.*

Niger, *Nigredo*, μέλας, μελασμός, vide *Melas*, *Melaſma*, *Melaſmos*. De *nigredine* Mercurii fixa lege Libav. *S. A. Ch. l.* 3. *c.* 15.

Nigromantia olim erat ars naturalium rerum in terra abſconditarum, ut minerarum & metallorum, &c. Poſtea malorum hominum nequitia in abuſum abiit, atque diabolica facta eſt. Rul. Dorn. *in Diction. Parac.*

Nihil, *nihilum*, οὐδέν, μηδέν, opponitur *Alicui*, ſive *materiæ*. Idem proprie, quod *Non Ens*. Etenim quod vere non eſt, *nihil* eſt: & contra: Quod *nihil* eſt, vere non eſt. *Th. Chym. Vol. I. p.* 240. *Nihil* vel *Nil album* quid ſit, vide *Pompholyx*.

Niliacum, νιλιακόν, epitheton *mellis*, idem notans, quod *Atticum*, vel *Himettium*, & principem tenet locum in Medicina, ex Dioſcor. Keuchen. *ad Sammon. p.* 158.

Nimbus, ὄμβρος, idem quod *Imber*: vide *Imber*. *Nimbos* ex tonitru fracedine decuſſos, fertiles teſtatur experientia, & cum hac Helm. *tr. Imago ferment. n.* 33.

Nimium, πολύ, idem quod *Multum*. Hoc naturæ inimicum dixit Hipp. 2. *aph.* 51. rationem addit Gal. *in comm. ad h. l.* quia deſtruit συμμετρίαν, & moderationem, atque diſſolvit compagem σύστασιν, animalis.

Niopon, νίωπον, oleum ex nucleis amaris preſſum, cujus modum ſimplicem exponit Erotianus: alias & oleum amygdalorum amarorum dicitur νίωπον.

Niphetos, νιφετός, dicitur *Nix*, confertim & cum impetu irruens, ſive *nives confertæ*, apud Hippocr. *l.* 4. *Epid. III.* 8. Jung. Foeſ. *p.* 432.

Niſus, σπιζίας, nomen *Accipitris minoris*, ſive *Fringillarii*, cujus hiſtoriam tradidit Aldrov. *l.* 5. *Ornith. c.* 2. *Niſus* quoque idem eſt, quod *Nixus*, i. e. *Conatus*.

Nitedula, λαμπυρίς, vide *Cincidela*.

Nitor, στίλβη, idem quod *Splendor*, *Fulgor*, λαμπρότης, eſt effectus luminis, teſte Lind. *Ex. XI.* §. 171.

Nitriales, ſunt res omnes adurentes, & in calcem redigentes, ut ſal petræ, vel nitrum, ſulphur &c. Dorn. & Iohnſ.

Nitrum, νίτρον, eſt ſpecies ſalis, ſive *ſal ſulphureum*, φλογιστόν, ſalſo amarum, ex terra pingui excoctum. Schroder. *l.* 3. *c.* 23. ubi integram *Nitri* hiſtoriam, vires, præparandi modos proponit. Jung. Fr. Hoffm. *in Cl. ad h. l.* Dicitur & λίτρον, ἀλίνιτρον, *Baurach*, *Cerberus Chymicus*, *Sal infernalis*, &c. Plura de *Nitro* vide apud Lang. *l.* 2. *ep.* 32. Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 40. Chiocc. *In Muſ. Calceol. ſect.* 2. *p.* 159. *ſeqq.* Th. Chym. *Vol. I p.* 636. *ſeqq.* Willis. *Ex. I. de ferment. c.* 10. Rolf. *Chym. l.* 5. *ſect.* 1. *art.* 3. Iunken *Chym. Exp. Cur. P. I. ſ. I. cap.* 2. *p.* 256. *ſeqq.* qui etiam plures *Nitri* Chymicas præparationes deſcriptas exhibet *in Lex. Ch. Ph. Part. I. p.* 164. *ſeqq.* An *Nitrum* hodiernum conveniat cum *Nitro* veterum, dubitatur. Ita ut genuinum veterum *Nitrum* vix hodie reperiri nonnulli ſibi perſuaſum habeant, niſi circa confinia Nili; quo loco ejuſdem ſtirias efflorescentes reperiri ſcribunt, coloris nunc rubeſcentis, nunc blande cæruleſcentis, unde & *Niliacum* vocat D. Ludov. *Pharm. Diſſ. I. p.* 423. Quod ſi vero locum Plinii *l.* 31. *c.* 30. conſideremus, nulla, aut certe exigua, apparebit differentia, Rhod. *ad Scrib. num.* 153. *Nitri rubri* meminit Hipp. *l. de nat. mul. XXIX.* 101. *l.* 1. *de morb. mul. CXX.* 19. ut & Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 8. Deſcribitur quoque *Nitrum*, quod ſit ſalſugo quædam ex urinarum congregationibus in ſal præparata: verum videtur juſto ſtrictior. *Nitrum Murarium* quod vocat laud. Ludovici *d. l.* eſt nihil aliud, quam *Aphronitrum*, ſive lanugo illa, quæ ex muris efflorescere conſpicitur, & dependet ejus origo a calce viva, qua muri ſunt conſtructi. *Nitrum* dicitur lapis ſalſus, i. e. ſulphur album. *Nitrum Alexandrinum*, id eſt, cinis clavellatus. *Nitron*, id eſt fex vitri. Rul. & Iohonſ.

Nix, χιών, quid ſit, & quale meteorum, Phyſicorum eſt docere. Pertinet vero ad forum medicum, quatenus vel pertinet inter cauſſas ſanitatis & morborum, vel ad uſum Diæteti-

cum

cum & Pharmaceuticum transfertur. Illud patet ex Hippocrat. 5. *aph.* 54. Junge Dieter. *n.* 923. J. Alex. *l.* 17. *Sal. c.* 12. & *alibi*: hoc ex Aldrov. *l.* 1. *de Inſect. c.* 2. ubi *p. m.* 150. mentionem facit *Nivis mulſæ*, h. e. cum melle mixtæ, quam veteres in æſtuoſis febribus obtulerunt, χιονόμελι dictam, non ex C. Rejes *C. El. q.* 74. *n.* 27. ubi eos appetitus & eximium embamma olim Magnatibus habitum legitur, ſine quo omnis ciborum apparatus ingratus fuit. *Nix fumans* dicitur *Calx viva*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 244.

Nixia vocabulum videtur eſſe ab ethnica ſuperſtitione deſumptum, reſpondens Lucinæ, & exprimens conatum naturæ in promovendo partu. Uſus illo D. Pechlinus *Obſerv. Medicar. l.* 1. *Obſ.* 33. Chymici nomen hoc etiam ad ſuos proceſſus tranſtulerunt: unde apud Schroder. *Pharm. l.* 3. *c.* 17. *Nix diaphoretica Antimonii* legitur, quam nihil aliud eſſe, quam correctum Sulphur auratum, aliis materia perlata dictum, D. Joh. Michaelis *ad h. l.* notavit.

Noas, *noac*, id eſt *æs* vel *cuprum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Nocaſit, id eſt *cribrum*, vel *vas perforatum*. Rul. & Iohnſ.

Nocens, βλάπτων, idem quod *Nocuus*, *Noxius*, βλαβερὸς, opponitur *Juvanti*. *Nocentia* eſſe vitanda, *Juvantia* vero amplectenda, pertinet ad Methodum medendi, Gal. *c.* 2. *de hum. t.* 1.

Nochat, *Nuchat*, id eſt *Venus*, *Æs*, *Nuchor*. Rul. & Iohnſ.

Nocheles, νωχελὴς, id eſt *tardus*, ſegnis, a νω privatio, & κέλλω, curro, celeriter moveo. Dicitur in ſpecie de ſecundinis tardantibus apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. CVIII.* 50.

Noctambulo, *noctambulus*, νυκτοβάτης, (rectius *Somnambulo*, ὑπνοβάτης, cum & ſani noctu ambulare poſſint & ſoleant) dicitur de eo, qui dormiens e lecto ſurgit & ambulat, imo varia vigilantium opera exercet. Ad quam claſſem morborum, vel ſymptomatum potius referri debeat hic affectus, non adeo planum eſt. Sennert. videtur ad *Coma vigil* referre, *Inſtit. Med. l.* 2. *ſect.* 1. *p.* 3. *c.* 7. & *ſect.* 2. *c.* 4. *Med. Pr. l.* 1. *p.* 2. *c.* 19. Verum mihi minus videtur veroſimile, cum *Comatoſi* minime ſint expediti ad opera vigilantium. Quin potius referri debet ad *Melancholiæ* ſpecies, vel conſtituet peculiarem ſpeciem Somni præternaturalis, videl. *depravatum ſomnum*; quo videtur inclinare Willis. *tr. An. Brut. P. I. c.* 16. Hujus affectus cauſa conſiſtit omnino in ſpirituum animalium quorundam irrequietorum excurſione. Meminit hujus affectus Lang. *l.* 2. *ep.* 45. C. Rejes *C. El. q.* 37. *n.* 48. *ſeqq.*

Noctidiale, νυχθήμερον, h. e. *ſpatium noctis & diei*, ſive viginti quatuor horarum. Galen. *de ſeptim. partu. t.* 1.

Noctiluca, idem quod *Cicindela*. De animalculo *noctuculente* Indico, *Cocujo* dicto, conſule *Theatr. Chymic. Vol. VI. pag.* 95. Vide *Cicindela*. De *Nocticula Aerea* & *Glaciali* vid. *Acta Erudit. Lipſienſ. An.* 1682. & ipſius inventoris illuſtris Rob. Boyle tractatus *h. tit.*

Noctiſurgium, idem eſt quod Somnambulatio, vel Noctambulatio, legitur apud Sennert. *Med. Pract. l.* 1. *Part. II. c.* 19.

Noctua, γλαὺξ, dicitur avis, noctu maxime videns, diurnam vero lucem non perferens, cujus prolixiorem deſcriptionem, cum uſu in cibis & Medicina tradidit Aldrov. *lib.* 8. *Ornithol. c.* 7. Jung. Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *num.* 60. Sanguinem *noctuæ* inter abſurda refert remedia contra orthopnœam, Gal. *l.* 10. *de S. F.* §. *Stercus anſerinum*. Ova *noctuæ* moderate elixa, & infantibus exhibita abſtemios reddere teſtatur Lang. *l.* 2. *ep.* 50.

Noctuini oculi vocantur, qui ſunt glauci, cæſii, Ital. *Occhi di gatto*, Ioſ. Laur. Am. *On. p.* 568.

Nocturnus, νύκτιος, νυκτερινὸς, dicitur de morbis, præſertim de Febribus, quarum paroxyſmi contingunt noctu, opponunturque *Diurnis*. P. M. de Calderia *Tom. I. Op. p.* 305.

Nodoſus dicitur de certa *Arthritidis* ſpecie, quando materia quædam tophacea & fex terreſtris articulis impacta & coagmentata efficit, ut diſtorqueantur, cutis tandem diſſiliat, &, pereunte motu, membrum incurvetur. Foreſt. *l.* 29. *Obſ.* 7. *in Schol.* Jac. Balde vocat *tertium gradum Podagræ*, qui eſt Perfectorum, *coagulatam Podagram* aſſuetudine dolendi nutrientium, *Part. I. Solat. Podagr. q.* 12.

Nodulus, vel ſignificat *parvum nodum*, & ita Græce dici poſſet ἁμμάτιον; vel uſitatius notat *ſacculum*, σακκίον, vel *marſupiolum*, cui induntur ſpecies, medicamenta ſimplicia & compoſita, pro vinis & cereviſia medicatis. Et ſynecdochice quoque ſæpe pro illis ipſis ſpeciebus vocabulum ponitur, uti ex Practicis libris paſſim conſtat. *Nodulus* quoque accipitur pro *globulo* rotundo, fabæ figuram referente, glandis vel ſuppoſitorii uſum obtinente. Weker. *Antidot. gen. l.* 1. *cap.* 49.

Nodus, ἅμμα, eſt vocabulum æquivocum apud Latinos Medicos. Primam ſignificationem

vide in *Hamma*. Altera acceptio eſt Phyſiologica & dicitur vel de *protuberantiis oſſium*, ſive capitibus circa articulos, Gr. κόνδυλος. Vide *Condylus*. Vel de membranis carnoſis & craſſioribus circa vaſa umbilicalia occurrentibus, e quorum *nodorum* numero & diſtantia de frequentia conceptus conjicere volunt obſtetrices, ſed abſque veriſimilitudine. De his vide Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 37. & C. Rejes C. *El. q.* 52. Tertia eſt Pathologica & ſignificat varii generis *Tumores*, ex materiæ vitioſæ coagulatione vel congelatione obortos in partibus externis, Helm. *tr. Blas hum. n.* 35. Ita tumorem in mala indolentem & in dies augmentum capientem *Nodum* vocavit D. Binninger *Obſerv. Med. Cent.* 1. *Obſ.* 32. *pag.* 34. Ita abſceſſus cum Folliculo, *Atheroma*, *Steatoma*, *Meliceris* dicuntur *Nodi*, Foreſt. *l.* 3. *Chir. Obſ.* 7. *Schol.* Indurationes Gallicas vocat *Nodos* Paracelſ. *in libris ſuis de morb. Gal. Nodi* articulorum ſunt tumores indurati, Dorn. Rul. & Iohnſ. *Nodos* etiam vocavit D. Pejerus illas inteſtini tenuis in ſe retractiones & ſitum mutatum, quales in uno ſubjecto quatuor vidit, ita ut portio triuncialis coarctata & retractata in vicinam partem delituerit, inſtar limacis in domuncula aut gladii in vagina, & nonniſi vi quadam extrahi potuerit, uti legere eſt in Pœonis & Pythagoræ *Exercit. Epiſtol. Anatomico-Medicis Ex. XVII. ep.* 2. Hanc veram cauſſam eſſe iliaci doloris nullum eſt dubium, ſed an ſemper & in omni ſubjecto, determinare non libet. *Nodus barbaricus*, σύνδεσμος βαρβαρικός, pertinet ad primam ſignificationem, eſtque vinculi genus quoddam, & *ligatura* ad dolores ſedandos, cujus meminit Gal. *l.* 2. *de L. Aff. c.* 2. Jung. Jul. Alex. *in Not. ad h. l.*

Noera, id eſt *coopertorium* vaſis deſtillatorii. Rul. & Iohnſ.

Noli me tangere vocatur ſpecies Herpetis excedentis cancroſi, ſive Phagedænæ (alii etiam ad *Lepram* referunt) ita dicta, quod vel tangentem inficiat, vel quia quanto plus tangitur, tanto magis creſcit, ac in pejus vergit. Eſtque tumor & exulceratio corroſiva in facie, circa os & naſum, & ſupra mentum, proveniens ab ichore acri, maligno & ſeptico ſubſiſtente. De hoc affectu vide Foreſt. *l.* 2. *Chirurg.* 9. *cum Schol.* Senner. *Med. Pr. l.* 5. *p.* 1. *c.* 10. Meminit & aliquoties in *ſcriptis* ſuis Paracelſ.

(Π) *Noma*, ulcus carnes integumentaque depaſcens, cicatricem inducens. Lin. Ulcus quod non afflictam tantum partem, ſed & vicinas exedit, & abſumit. Vog.

Nomas, νομάς, epitheton *columbarum*, quæ in montibus degunt, Gal. *l.* 10. *de S. F.* §. *Stercus Gallinac.*

Nome, νομὴ, dicitur *Ulcus depaſcens*, Lat. *Paſtio*, quod ſerpendo vicinas partes quoque corrumpit, Galen. *l.* 6. *C. M. S. L. c.* 4. & *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 13. Coincidit cum *Phagedæna*. Dicitur & Ulcus obambulans, ambulativum, Foreſt. *l.* 6. *Chir. Obſ.* 3. *Schol.* Alias νομὴ etiam *Pabulum* ſignificat.

Nomen, ὄνομα, quid ſignificet, & pueris notiſſimum eſt. Sæpe tamen late quoque ſumitur, comprehendens quandoque ipſa *verba*: v. g. quando Gal. ſcribit: Allaborandum, ut in Medicina ſemper *nominibus* maxime perſpicuis utamur, *l.* 2. *de diff. pulſ. c.* 2. Non excluſa eſſe ipſa quoque *verba*, nemo non intelligit. Quæ ſententia uti veriſſima, & notatu propterea digna, ita tacite refutat Helmontianam, Paracelſicam, & fere in genere Spagyricam Medicinam, plurimis novis, inuſitatis, obſcuris, & Bœoticorum ænigmatum ſimilibus nominibus refertiſſimam. Interim Medicis *nominum* inquiſitio omnino neceſſaria, C. Rejes C. *El. q.* 68. *n.* 1. 2. cum certis de cauſis impoſita eſſe minime dubium ſit, vel ut naturam, vel virtutem rei exprimant, Schroder. *l.* 1. *c.* 37. Symptomata plerumque eſſe ſimul *nomina* morborum, docet Lind. *Ex. III.* §. 43.

Nomos, νόμος, Latine *Lex*. Vide ſupra lit. *LE.*

Nomothetema, νομοθέτημα, proprie *legiſlatum* ſignificat. Hippocr. vero nomina vocavit naturæ νομοθετήματα, ob antea dictam rationem, quia certis de cauſis ſunt impoſita, veluti lege quadam, *l. de Arte III.* 5.

(Π) *Nonana*, febris erratica nono quoque die exacerbationem ducens. Cull.

Nonanus, ἐννατᾶιος, epitheton febris erraticæ, cujus meminit Hippocr. 1. *Ep. ſ.* 3. *t.* 17. quamvis eam dari, merito dubitet Galen. *in comm.* vel ob hanc quoque rationem, quia eſt erratica. Ergo nihil certi de illius periodo dici poterit.

Non ens, οὐδὲν, idem quod *Nihil*, cujus nullus conceptus, nulla ſcientia, cum non habeat ſui ſpeciem, ſub qua ſe repræſentet. Quænam ſint *non Entia Chymica*, lege apud Rolf. *Chymiæ l.* 6. *c.* 3. *ſeqq.* quamvis Bekerus & Langellotus eum refutare auſi ſint. Ille *in ſupplemento in Phyſicam ſubterraneam*; hic vero *in Epiſtola quadam ad Nat. Curioſos in Ephem. Nat. Cur. An. III. Obſerv.* 59.

Nora dicitur *Calx*, item *quodlibet ſal*, item *Nitrum*. Rul. & Iohnſ.

Noſe-

Noſeros, νοσερος, *Morbidus*, *valetudinarius*, qui in perpetua imbecillitate vivit. Legitur apud Hipp. 9. *aph.* 2. Junge Diet. *n.* 575.

Noſididach, id eſt *Artum*, vel *Artus*. Rul. & Iohnſ.

Noſocomion, νοσοκομεῖον, dicitur locus, in quo ægri curantur. Latine etiam *Valetudinarium* dici poſſet.

Noſocomos, νοσοκόμος, dicitur, *qui ægrotorum curam gerit*, Dieter. *Iatr. p.* 933. & propterea haud inepte Ionſton. *in ſuo Syntagmate Med. Pract.* partem tertiam vocavit νοσοκομικὴν, deſcribens, quod ſit pars Medicinæ practicæ ſpecialis, in qua de morbis & ſymptomatibus in ſpecie, eorumque cura agitur.

Noſodochium, νοσοδοχεῖον, idem quod *Noſocomion*, vulgo *Hoſpitale*; de quo lege Dieter. *Iatr. p.* 444.

Noſologia, νοσολογία, idem quod *Pathologia*.

Noſopoeeticos, νοσοποιητικὸς, dicitur Georg. Thomſono, quicquid morbi cauſſa exiſtit, *in Explicatione terminor. quorundam Artis Acui Magneticæ præmiſſa*.

Noſos, νόσος, νόσημα, vide *Morbus*.

* *Noſtalgia*, eſt peculiaris ille Helvetiis maxime familiaris affectus, quo apud exteros degentes tam impenſo patriæ deſiderio tenentur, ut ſi patrios lares non repetant, appetitus proſternatur, digeſtio lædatur, flatus, & ructus e cruditatibus gignatur, cardialgia accedat, & cum languore ipſum corpus emacietur. V. Hoffmann. *Med. ration. ſyſtem. tom.* 3.

Noſter, ἡμέτερος, dicitur Spagyricis de metallis Philoſophicis, v. g. *Aurum noſtrum* eſt *Elixir rubrum*, & *album* eſt *Argentum noſtrum*. Adjectum *Noſtri* facit diſcrimen inter vulgaria & Philoſophica, quorum illa ſunt confuſa cum elementis; hæc ab illis liberata, & ad aſtralem naturam perducta. Libav. *Apoc. Herm. P. Poſt. T. II. oper. p.* 412.

Noſtos, νόστος, dicitur *dulcedo* & ſuavitas ciborum. Unde νόστιμα, *dulcia*, & πολύνοστα, quæ multum ſuavitatis in ſe habent, quod vocab. legitur ap. Hipp. *l.* 2. *de diæta XXXII.* 10. Junge Foeſ. *Oec. p.* 435.

Nota ſæpe ſumitur pro *Macula*, *Nævo*.

Nothos, νόθος, vide *Illegitimus*.

Nothros, νωθρὸς, dicitur *torpidus*, torpeſcens, ſegnis, & νωθρότης *torpor*. Utrumque frequens apud Hipp. Ita *Auſter* dicitur νωθρὸς effective, 3. *aph.* 8. Junge Dieter. *n.* 581. Pulſus *tardus*, *Coac. t.* 139. ægri νωθροί, *languidi*, 1. *prorrh. ſ.* 3. *t.* 10. 25. Subſtantivum νωθρότης, 1. *prorrh. ſ.* 1. *t.* 13. *Coac. t.* 91. Dicitur & νωθροί, 1. *prorrh. ſ.* 3. *t.* 49. *Coac. t.* 208. Vide plura loca apud Foeſ. *d. l. p.* 436.

Notiæos, νωτιαῖος, *dorſalis*, a νῶτον, *dorſum*. Epitheton medullæ ſpinalis, quæ & μυελὸς ἐγκεφαλίτης vocatur, quia nihil eſt, quam *cerebrum* veluti prolongatum. Vide *Medulla*.

Notiodes, νοτιώδης, *humidus*, a νοτὸς, *humor*, humiditas, *mador*. Eſt epitheton febris cujuſdam, ap. Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 29. quæ recentioribus *Humoralis* dicitur, ſpecies malignæ & colliquativæ febris, quando corpus continuo madore evaporat, cum maximo languore, & virium proſtratione. Jung. C. Hoffmann. *de febr. c.* 54. & 58.

Notios, νότιος, vide *Auſter*.

Notis, νοτὶς, *humor*, *vapor* dicitur, Linden. *Ex. III.* §. 216. Vide *Notiodes*.

Noton, νῶτος, *Dorſum*, vide ſupra in *DO*.

Notos, νότος, vide *Auſter*.

Novacula, ξυρὸς, ξυρεῖον, a ξύω *rado*, inſtrumentum vocatur chirurgicum, quo pili deraduntur, cujus uſum nonnulli vere, vel ſimulate metuunt, notante Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 4. *circa fin.* Uſurpatur tamen interdum ad alias operationes chirurgicas. Ita *Novaculam* vocat cultrum ad abſcindenda membra Hildan. *in Ciſta militari pag.* 1042. *Operum ſuorum*. Sic etiam Scultetus ſingularem *Novaculam* deſcripſit, quam Græci *Scodeghino* vocarunt, & Rouſſetus ad fœtum Cæſareum uſurpavit. *Part. I. Tab. II. fig.* 2. & *Tab. XLII.* Alia etiam Magna deſcripta occurrit *Tab. XX. fig.* 5.

Novator, νεωτὴς, in bonam & malam partem ſumi poteſt. Secundum illam dicitur, ſive Philoſophus, ſive Medicus, qui doctrina, judicio, prudentia, mentis acie præſtans res novas invenit ad totius artis ſive ſcientiæ perfectionem utiles & neceſſarias. Qualis fuit Harvejus inventor circulationis ſanguinis, C. Aſellius venarum lactearum &c. Secundum hanc vero *Novator* eſt, qui ſolo vanæ gloriæ ſtudio præter neceſſitatem nova excogitat vel principia, vel terminos; & ſimilia &c. quo epitheto Helmont. non immerito a pleriſque appellari ſolet, quamvis & hodieque ſint, qui gloriolam vanam ſimiliter ſectentur. Plura de utraque ſignificatione vide apud Hor. Augen. *Tom. III. l.* 2. *c.* 4. *ſeqq. p.* 39. *ſeqq.*

Novilunium, νεοσεληνία, νεομηνία, olim dicebatur prima dies menſis, ſive *Calendæ*. Hodieque vero de conjunctione ſolis & lunæ accipi ſolet. Quod tempus Paracelſ. venenoſæ naturæ eſſe,

lædere cerebrum, nimis audacter ſcripſit contra experientiam, *tr.* 2. *de peſtil. circ. fin.* & *tr.* 3. *cap.* 2.

Nox, νὺξ, tempus illud notat, quo Sol infra Horizontem noſtrum ſeſe abſcondit. Hanc ægris plerumque eſſe graviorem, quam diem, non ſolum in criſibus, ſed & communiter, egregie declaravit Dieter. *n.* 580. ex Hippoc. 2. *aph.* 13. In ſpecie dolores Gallicos *noctu* exacerbari, ſcribunt omnes Practici, hunc morbum pertractantes, & ex his Foreſt. *l.* 32. *Obſerv.* 5. & 21. *in Schol.* Græc. νύκτως. Hippocr. 4. *aph.* 83. *Nocturnus*, νυκτερινὸς, dicitur de febre quadam quotidiana, quæ noctu accedit, Hippocr. 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 64. Galen. *in comm.* quamvis Hoffm. *in Not. MS.* monuerit, in aliis codicibus legi ἡμερινῶν, & rurſus in aliis ἀμφημερινῶν.

Noxa, βλάβη, idem quod *Damnum*, nocumentum. Vide *Blabe*. Verbum *Nocere* etiam pro *Lædere* ponitur. Keuch. *ad Sammon. pag.* 258.

Nuba duplicem habet ſignificationem. 1. Eſt ſpecies *Mannæ*, vel Terniabin, roſeo colore, qualis in Hibernia utplurimum cadit. Paracelſ. *Schol. in l.* 4. *de grand. & compoſ. c.* 4. Dorn. *in Diction.* Rul. & Iohnſ. 2. *Nuba* idem eſt, ac *Cuprum*. Iidem.

Nubes, *Nubecula*, νεφέλη, νεφέλιον. Medici tranſtulerunt ab aere ad urinas, in quibus materia illa immixta & ſuſpenſa *Nubis* vel *Nubeculæ* nomine appellatur, quæ alias & ἐναιώρημα dicitur. Vide *Enæorema*. Loca apud Hipp. ſunt 1. *prorrh. ſ.* 2. *t.* 29. 36. *Coac. t.* 577. 582. 584. Supereminentiæ quoque in alvi dejectionibus ſubpingues interdum pallidæ, interdum flavæ, aut alio colore infectæ, νεφέλαι vocantur Erotiano *Onom. p.* 76. *c. Nubes* etiam & *Nubecula* ſignificat vitium oculi, *Albugo*, *Pannus* quoque dictum, veluti *alba cicatrix* tenuior, in nigro oculi, exulcerationem ſuperficiariam comitatur. Hipp. 2. *prorrh. XXIIX.* 33. Ægin. *l.* 3. *c.* 22. Gal. *in def.* Hild. *Cent.* 4. *Obſ.* 23.

Nucha vocatur locus, ubi initium eſt ſpinalis medullæ. Sumitur & pro ipſo principio ſpinalis medullæ, quam partem cerebri vocat Paracelſ. *Paragraph. l.* 3. *c.* 2. §. 1. & ſedem Epilepſiæ ibi conſtituit.

Nucleus, πυρὴν, proprie ſignificat fructum arborum, ut *nuces*, vel mediam medulloſam, & interiorem partem nucum; vel etiam alia grana, v. g. grana mali punici dicuntur *nuclei* Hipp. *l. de Affect. XLIIX.* 11. 12. Dioſcor. *l.* 1. *c.* 151. Vel etiam oſſicula meſpilorum, palmularum, &c. Grana quoque thuris *nuclei* appellantur, Hippocr. *l. de ſuperfœt. XX.* 5. & baccæ ſambuci, *lib.* 2. *de morb. mul. XXIIX.* 38. Vide Foeſ. *pag.* 547. Metaphorice vero ob aliquam formæ ſimilitudinem tribuitur quoque ſpecillorum quorundam chirurgicorum parti alteri minori, in *nuclei* modum rotundæ, quam Chirurgi ad uſus diverſos adhibent. Propterea dicuntur *Specilla nucleata* διαπύρηνα, quæ Hip. φαλακρὰ, *calvata* vocavit, 1. *de artic. t.* 43. Gal. *in comm. ad h. l.*

Nudus, γυμνὸς, *Nuditas*, γυμνότης, quid ſignificent, non opus habent explicatione. *Nuditas* interdum eſt utilis, Hipp. *de ſal. diæt. t.* 13. interdum noxia. Ita nudis pedibus incedere, Veneri noxium. Caſp. Rejes *C. El. q.* 56. *n.* 2.

Nuhar, id eſt *Venus*, vel *Æs*, *Cuprum*, item *Naaz*. Rul. & Iohnſ.

Numen, δαίμων, ſumitur pro *Deo*, & ejus præſentia efficaci in rebus humanis, ſpecialiter etiam in rebus operibuſque Medicis, quam egregie inculcat Linden. *Ex. III.* §. 6. 7. 17.

Numenius, νουμήνιος, dicitur Avis roſtrata, alias & *Arquata* dicta, cujus hiſtoriam & uſum in cibis vide apud Aldrov. *lib.* 20. *Ornith. c.* 21.

Numerus, ἀριθμὸς. Hujus ſignificatio nota vulgo quoque eſt, & ad Arithmeticam ſpectat. Helmont. dicit, *Numerum* nihil aliud eſſe, quam unitatum connexionem, *tr. de Tempore n.* 22. Ejus uſus inſignis eſt quoque in Medicina, non quod peculiaris virtus ei inſit, quæ opinio merito refertur inter φλεδόνας, ſive nugas, Galen. *l.* 3. *de dieb. Critic. c.* 11. ſed ratio ejus habetur in diverſis partibus Medicinæ, v. g. in Pathologia pertinet ad differentias morborum eſſentiales: *Morbi in Numero* excedente, vel deficiente, Gal. *de diff. morb. c.* 4. & 8. Ac accidentales: an morbus ſit Unus & Solitarius: an plures, vel complicati? *Dogm. Med. Gen. p.* 149. In Semiologia, quando attenditur *numerus* ſymptomatum, vel ſignorum Criticorum, Indicum, & non Criticorum. In Methodo medendi *numerus* Indicationum. In Pharmaceuticis res pleræque *numero* menſurantur. *Numeri pares* vocantur *Fœminei*: *Impares Maſculini*, Th. Ch. *Vol. I. pag.* 465. *Numerus* Ternarius & ſeptenarius habentur pro myſticis, de illo vide *Th. Ch. Vol. I. in Phyſ. Triſmeg.* Keuch. *ad Sammon. p.* 222. 235. De *numeris* Philoſ. lege Libav. *T. II. Oper. p.* 337.

Nuncium Helmontio dicitur perceptio illa, ſive ſenſatio, & primus conceptus appetitus, aut affectuum, vel perturbationum, quale primum accidere putat in ſtomacho, *tr. Sedes Animæ*, *n.* 13. & *tr. Jus Duumvir. n.* 13.

Nundinatio, ἐμπόλησις, vel, ut aliis placet, ἀπεμπόλησις, (quamvis potius hoc vocabulum contrarium ſignificet, videl. intermiſſionem *nundinationis*) Medicis dicitur pactio cum ægris de ſoſtro, Linden. *Ex. II.* §. 30. *ſeqq.* Vide *Apempoleſis*.

Nus, νῦς, vide *Mens*, *Animus*.

Nuſcitioſus, idem quod *Luſcioſus*, vel *Luſcitioſus*, μύωψ, Foreſt. *lib.* 1. *Obſ.* 37. *Schol.* Vide *Luſcioſus*.

Nuſiadat, id eſt *Armoniacum*, Ruland. & Iohnſ. *in Lex.* qui *Nuſiadat* ſcripſit.

Nuſis, νεῦσις, *nutatio*, dicitur, quæ fit, quando caput flectimus. Poteſt tamen pro artuum flexione accipi, notante Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 1. *de mot. muſc. c.* 3.

Nuſtum Paracelſo dicitur partim in genere *pinguedo*, *flos lactis*, portio butyroſa ſupernatans, partim in ſpecie hujuſmodi *pinguedo in urina* ſupernatans, quæ interdum inſtar materiæ albicantis ſabuloſæ ſubſidet. Vide plura de *Nuſto l.* 2. *de Tartaro Tr.* 3. *c.* 3. *in comment. & fragm. ad h. l.*

Nutricatio, idem quod *Nutricio*, de qua p.p.

Nutricolum vocatur Paracelſo membrum, in quo ſeparatio, digeſtio, & expulſio ab elementatis factis concoquitur. *Schol. in l.* 1. *de urin. tr.* 2. *c.* 1.

Nutrimentum, τροφή, idem quod *Alimentum*, de quo vocab. vide ſupra in *AL.* & in genere vocatur, quicquid ſubſtantiam corporis noſtri conſervare, & augere, & in eandem converti poteſt, Galen. *l.* 1. *de S. F. c.* 1. *l.* 3. *de Temper. cap.* 2. Nec inepta deſcriptio Schroderi *lib.* 1. *c.* 17. *Nutrimentum* eſt materia humida, ſpirituoſa, quæ vi & facultate rei nutricandæ præparatur, ſubindeque alterata, mutata, determinata, membris incorporatur. Univerſalior enim eſt initio, & a natura rei nutricandæ diverſa, unde paulatim alteratur, inque naturam rei nutriendæ tranſplantatur. Verum Rul. & Iohnſ. deſcriptio, quod *Nutrimentum* ſit res transmutata in ventriculo per putrefactionem, accurata non eſt, & ſtrictior ſuo definito. *Nutrimentum* Lapidis Philoſophici quale ſit; vide Lib. *Oper. T. II. p.* 403. 405. 531. *ſeqq.* ſcil. *Mercurius Philoſophicus*.

Nutritio, θρέψις, item *Nutricatio*, in genere, vel eſt continue effluentis materiæ redintegratio. Unumquodque vero ea ipſa ſubſtantia, qua primum genitum eſt, ali etiam perpetuo conſuevit, Galen. *l.* 1. *de ſem. c.* 16. Vel eſt perfecta *Aſſimilatio l.* 3. *de Temper. cap.* 1. *in fin.* Ad generalem ſignificationem quoque pertinet deſcriptio apud Schrod. *l.* 2. *c.* 4. quæ ibi videatur. *Nutritionem* cum *Generatione* in hoc tertio convenire, quod loco deperditi ſubſtituatur nova materia congeneris priori, egregie demonſtravit Charlton. *Exerc. I. Oecon. anim.* §. 2. in qua Exercit. plura de *nutritione*. In ſpecie *Nutritio* corporis humani ita deſcribi poteſt: *Nutritio* eſt Actio Naturalis, qua intercedentibus variis alterationibus, ſubordinatis, & ſegregationibus, beneficio caloris vitalis, ſuccus nutricius partibus corporis univerſis ac ſingulis oblatus in ſubſtantiam nutriendi convertitur, & ita, quod antea deperditum eſt, reparatur. An vero ſuccus ille *nutricius* per arterias, an vero per nervos ad partes feratur, non eſt hujus loci dirimere. Eſt ergo *Nutritio* nihil aliud, quam ſingulis momentis renovata generatio. Charlton. *d. l.* Jungatur ex eleganti libello Rob. Boyle *de corpor. animalium poroſitate c.* 2. ubi ſuccincte *Nutritionem* pariter & accurate delineavit. Quid Chymicis vocetur *Nutritio*, videatur ſupra in vocab. *Imbibitio*, *Inceratio*. Adde Libav. *Tom. II. Oper. p.* 408. Weker. *Antid. Gen. l.* 3. *c.* 11.

Nutritorius, θρεπτήειος, θρεπτικὸς, dicitur de partibus ad *nutritionem* facientibus; quales non ſolum ſunt organa coctionis, ſed organa excrementorum ſecretionis, ex mente Galen. *l.* 5. *de U. P. cap.* 13. *in fin.* ubi vocantur ὄργανα τῆς τροφῆς. Vide C. Hoffm. *in comm. ad h. l. n.* 296.

Nutrix, τρέφεσα, proprie dicitur, quæ lactat infantem, θηλάζεσα παιδία, Galen. *l.* 1. *de ſan. tu. c.* 9. quæ qualis eſſe debeat, videatur *ibid.* ut & Jul. Alex. *l.* 27. *Sal. c.* 5. Dieter. *Iatr. p.* 935. ubi inter *Adſtantes* refertur. Ejus vitia recenſet Helmont. *tr. Nutritio ad vit. long.* Quid *Nutrix Chymica* ſit, vid. Libav. *Alchym. Pharmaceut. c.* 31.

Nux, κάρυον, in genere ſignificat fructum, qui exterius duriori cooperitur cortice, & intus latet nucleus, qui edendo eſt. Lang. *l.* 1. *ep.* 67. Stricte dicitur ſimpliciter de *Juglande*, Gal. *l.* 2. *de Al. fac. c.* 28. Pertinet ad Botanicam. *Nux* metaphorice vocatur *Capitis Doloris* ſpecies, quæ alias & *Galea* vocatur, eſtque totius σύντονος πόνος, hoc eſt æqualis undique dolor & moleſtia. Heurn. *de morbor. capit. c.* 5. *Nux Regia*, id eſt Juglans, Aſcan. Marin. *de morſ. Can. rab. cap.* 26.

Nychthemeron, νυχθήμερον, ſignificat ſpatium viginti quatuor horarum, diem & noctem comprehendens. Vide *Noctidiale*.

(Π) *Nyctalopia*, vide *Nyctalops*.

Ny-

Nyctalops, νυκτάλωψ, νυκταλωπία, præcipuo ſignificatu dicitur de iis, qui noctu melius vident, quam interdiu. Hipp. 2. *prorrhet. XLI.* Conſentit Gal. *in def. Medic. & in Iſagog. c.* 16. Hermont. *tr. Form. ort. n.* 51. 52. ut mirum ſit, nonnullos Interpretes contra etymologiam vocabuli & uſitatam acceptionem explicare de nocturna cæcitate, ſive *Luſcioſitate*, uti quidem Foeſ. fecit *pag.* 436. & Cummenus *in Eph. Nat. Cur. An. III. Obſerv.* 133. Vide *Luſcioſus*.

Nycterinos, νυκτερινὸς, *Nocturnus*, vide *Nox*.

Nycteris, νυκτερὶς, vide *Veſpertilio*.

Nycticorax, νυκτίκοραξ, Lat. *Corvus nocturnus*. An vero *accipiter nocturnus*, aut *bubo*, aut *ulula*, hoc nomine veniat, an in genere omnes nocturnæ aves rapaces ita vocentur, non eſt noſtrarum partium extricare. Vide Aldrov. *l.* 8. *Ornithol. c.* 1. Meminit ovi *Nycticoracis* Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8.

Nyctoeides, νυκτοειδὴς, dicitur, quod noctis ſpeciem habet, & ponitur pro *nigro*. Erotian. *Onom. p.* 77. de Gorr.

Nygma, νύγμα, idem quod νύσις, νύξις, *punctura*, quæ eſt ſolutio continui in parte molli carnoſa facta per inſtrumentum acutum & tenue, Galen. *l. de conſt. art. med. c.* 6. Eſt & remedii genus, quod *Punctio* dicitur, & adhibetur hydropicis, Gr. παρακέντησις dicta. Vide *Paracenteſis*.

Nygmaticos, νυγματικὸς, proprie *Punctorius* dicitur. Sed a Galeno ſumitur pro *Emplaſtro contra puncturas*, *l.* 7. *de C. M. P. G. cap.* 10. *in princ.* quemadmodum & hodieque Emplaſtr. *Stict.icum Crolli*, vernacule *Stih. Bflaſter* dici ſolet.

Nympha, νύμφη, æquiv[...]um eſt vocabulum. Quoad Anatomicam ſigni[...]ationem non conveniunt inter ſe Auctores. [G]alenum & alios ex antiquioribus partim pro *Clitoride*, partim pro *Hymene* accepiſſe, patet ex Gal. *l.* 15. *de U.P. c.* 3. C. Rejes C. *El. q.* 48. *n.* 16. & *q.* 57. *n.* 9. Recentiores vero ſpongioſas illas & molles membranas a clitoride ad medium orificii uteri ſeſe extendentes in quibuſdam ſubjectis amplas ſatis, & quandoque prominentes, in quibuſdam vix dignoſcendas, ſignificant, de quibus inſpiciendi paſſim recentiores Anatomici, & præcipue Regnerus de Graaf, qui ex inſtituto organa genitalia mulierum explicavit: Veteres vix diſtinxerunt, vel a clitoride, vel a genitalium labiis. *Nympham* quoque vocari foveolam menti in acutum monticulum terminati atque per illam veluti diviſi, ſcribit D. D. Hoffmann. *Id. Mach. Ham. Exerc. XIIX. ſ.* 28. §. 1. *Nymphæ* quoque vocantur *Vermiculi apum*, veſparum, crabronum, noviter ex ovulis prodeuntes, quemadmodum vermiculi fucorum. Aldrovand. *lib.* 1. *de Inſect. c.* 1. *p. m.* 57. 58.

Nymphæa, νυμφαία, primo nomen eſt herbæ paluſtris, vel aquaticæ, de qua quære in Botanicis. Porro *Nymphæam* quoque appellari vitium Clitoridis in magnitudine auctæ, quod *Caudatio*, vel Excreſcentia nymphæ vocatur, auctor eſt Rolf. *d. l. c.* 42.

Nymphes Paracelſo dicitur alius homunculus a *Nympha*, non aquaticus, ſed in terris occurrens, qui alias antiquo nomine *Sylphes*, item *Pygmeus* vocatur. *Fragment. libri Philoſophiæ de ſang. ultra mortem.*

Nymphidica, idem eſt Paracelſo, quod *Nympha*, id eſt ſpiritalis homunculus &c.

Nymphomania, νυμφομανία, idem quod *Furor uterinus*, Senn. *l.* 4. *Med. Pr. part.* 2. *ſect.* 3. *c.* 5. Hippocr. vero hanc libidinem furioſam vocavit οἰςρομανίαν, *in ep. ad Damag.* Poſſet etiam vocari *Hyſteromania*.

Nymphotomia, νυμφοτομία, i. e. *Nympharum ſectio*, dicitur operatio chyrurgica apud Æginet. *l.* 6. *c.* 70. qua Nymphæ excreſcentes, aut Clytoris, (quæ etiam nonnullis Nympha dicta fuit) prominens reſcinditur. Perperam igitur a Mercato vocabulum hoc pro Nymphomania ſumitur, animadvertente Sennert. *d. l.*

Nyſadir, idem quod *Nuſiadat*, id eſt *Sal Armoniacus*. Rul. & Iohnſ.

Nyſtagmos, νυςαγμὸς, dicitur *dormiendi cupiditas cum nictatione capitis*, Hipp. *l. de vet. med. XIX.* 10. *l.* 4. *de R. V. I. A. t.* 88. *lib.* 6. *Epid. ſect.* 4. *t.* 17. a verbo νυςάζειν, *nictando dormiturire*, quod legitur *l.* 7. [*Epid. XII.* 10. Jung. Foeſ. *p.* 436.

Nyx, νύξ, vide *Nox*.

Nyxis, νύξις, idem quod νύχμα, *punctura*. Vide *Nygma*.

O.

O Gr. ο μικρὸν καὶ ω μέγα, præter litteralem ſignificationem apud Chymicos, character eſt, denotans *Alumen*, de quo ſupra ſuo loco. Sic & tria minora ooo ſignificant *Oleum*.

Obambulatio, περίπατος, proprie dicitur de motu corporis locali mitiori, a verbo περιπατέω, qua ſignificatione legitur apud Gal. *l.* 1. *de Al. Fac. c.* 1. Tropice vero uſurpatur nomen

de

de cura & meditatione, quæ animæ eſt πειράπις, veluti *obambulatio*, Hipp. 6. *Epid. ſect.* 5. *t.* 11.

Obauditio, *Obauditus*, βαρυηκοΐα, vide *Baryecoia*, *Cophoſis*, *Surditas*.

Obcæcatio, item *Occæcatio*, ἐκτύφλωσις, τύφλωσις, Hipp. 6. *aph.* 56. Dieter. *n.* 847. Vide *Cæcitas*.

Obdormiſco, ἀφυπνόω, κειμάομαι, hoc eſt, dormiendi gratia cubo. Dieter. *n.* 326.

* *Obdormitio membrorum*, eſt affectio ex corpore, & dolore aliquo ſimul mixta, qualis a cauſa externa plerumque excitatur, compreſſione membri vel nervorum in eo, unde influxus ſpir. anim. inhibentur. V. Allen. *Synt. univ. med. Pr. art.* 356.

Obduco, ἐπειςάγω, πειςάγω, proprie aliquid alteri circumduco. Accipitur vero etiam pro *Bibere*, teſte Rhodio *ad Scribon. num.* 122. & Keuch. *ad Sammonic. p.* 194.

Obduro, πειασκληρύνω, dicitur de frigore cutem externam, vel habitum corporis ſuperficiarium conſtipante & *obdurante*. Hippoc. 5. *aph.* 20. *lib. de humid. uſu XI.* 15. Unde *obdurata tubercula*, πειάσκληρα φύματα vocantur *l.* 6. *Ep. ſ.* 1. *t.* 13. Vid. Foeſ. *Oec. pag.* 500. Dieter. *n.* 679.

Obedientia, ὑπακοὴ, πειθαρχία, idem quod *Obſequium*, cujus ſignificatio etiam pueris notiſſima. Requiritur vero etiam ab ægrotis, ſi ſaluti ſuæ conſulere cupiunt. De hac virtute vide Lind. *Ex. II.* §. 23.

Obelæa, ὀβελαία, epitheton *Suturæ*, ſive commiſſuræ *Rectæ* in cranio, quæ a media ſyncipitis ſutura ad mediam occipitis ſecundum longitudinem extenditur. Dicitur & ῥαβδοειδὴς ῥαφή. Latini *Rectam* aut *Sagittalem* vocant, Gal. *l.* 9. *de U. P. c.* 17. *l. de oſſib. c.* 1. Barth. *libell.* 4. *Anat. c.* 5.

Obelchera, id eſt *Cucurbita*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Obeſitas, πολυσαρκία, πάχος, παχυσμὸς, vide *Corpulentia*, *Craſſities*. Eſt diſpoſitio corporis, vel in latitudine ſanitatis, vel etiam p. n. pertinens ad auctam magnitudinem. Opponiturque *Gracilitati*, ἰσχνότητι. *Obeſitas* naturalis quomodo procuranda, docet Hal. *l.* 6. *de ſan. tu. cap.* 8. Foreſt. *l.* 31. *Obſer.* 11. *cum Schol.* Præternaturalis vero eſt cauſſa morborum acutorum, in ſpecie etiam ilei, Lind. *Ex. IV.* §. 28. quomodo tollenda, Hippocr. *de ſal. diæt. t.* 14. Galen. *l.* 14. *Meth. med. c.* 15. Lang. *l.* 1. *ep.* 65. ubi Laccæ veræ potus cum aceto extollitur, Helmont. *tr. Jus Duumviratus*, *n.* 59. & *Latex Humor. negl. n.* 44. De *Obeſitate*, quam inter tumores p. n. primum ponit, & πολυσωματίαν, παχυσωματίαν, πολυσαρκίαν, dici vult, videatur Ingraſſ. *comm. ad Avicenn. de Tum. p. n.* 78.

Obex, ἐμπόδιον, πρόβλημα, idem quod *Remora*, quæ adjicitur ad retinendum aliquid. Refertur inter partes Inſtrumentorum chirurgicorum, Oribaſ. *de Machinamentis*. Vide *Problema*.

Obfuſcatio, vel *Offuſcatio*, ἀμαύρωσις, obſcuritas viſus. Foreſt. *l.* 11. *Obſ.* 35. *in Schol.* Hildan. *Cent.* 1. *Obſ.* 27. Dieter. *Iatr. n.* 47. Vide *Amauroſis*.

Objectum, terminus potius Logicus, quam Medicus, ſignificans *materiam, circa quam* ſcientia vel ars verſatur. Ita *Objectum* Medicinæ ſunt res naturales, ſecundum naturales, & præternaturales, tum etiam nonnaturales. Aliquando tamen confunditur cum *Subjecto*, quod eſt materia, quæ agentis elaborationi ſubjicitur, ſive *Materia in qua* dicta. Schrod. *l.* 1. *c.* 36. *Objectum viſivum* vocatur corpus, quod per viſum cognoſcitur. Willis. *tr. An. Brut. P.* 1. *c.* 10. *Objecta* dicuntur movere ſenſus, Paracelſ. *tr. de partu hominis c.* 3. 4.

Obitus, idem quod *Mors*, θάνατος, vide *Mors*.

Oblæſio, πήρωσις, idem quod *Mutilatio*. Privatio quoque vel impedimentum functionis alicujus naturalis. Gal. *def. Medic.*

Oblatæ purgantes dicuntur medicamentum quoddam figuratum, ferme coincidens cum *Holippis*, paraturque ex farina tenuiſſima & ſaccharo, cum ſpeciebus purgantibus.

Oblatio, προσφορὰ, generaliter dicitur de omni remediorum applicatione. Reſtringitur vero ad cibi & potus aſſumptionem: quemadmodum & τὰ προσφερόμενα, *oblata*, late de omnibus remediis, ſtricte de cibo & potu expoſuit Galen. 3. *in* 3. *Epid. t.* 56. Προσφοραὶ leguntur, ſive *oblationes* apud Hippocr. 2. *aph.* 33. Jung. Foeſ. 537. Dieter. *n.* 733. Aliquando & *oblata* dicuntur προσφορήματα, apud Euripid. & προσοίσματα, Hippocr. *l. de L. l. Hom. LII.* 7. *LIII.* 1. *LIV.* 13.

Oblinitio, ἐπάλειψις, ἐπίχρισις, idem quod *Illinitio*. Legitur aliquoties apud Scrib. Confer ad *Lex. Scrib.* Rhod. Vide *Illitio*.

Obliquatio, σκολίωσις, vide *Obſtipatio*.

Obliqvitas, λοξότης, σκολιότης, *Obliquus*, generaliter opponitur rectitudini. Vide *Loxos*. Specialiter idem eſt, quod *obliquatio*. Vide & *Scolioſis*, *Scoliotes*. *Obliqui capitis Muſculi ſuperiores* & *inferiores* qui vocentur, vide in Anatomicis, & inter hos apud Bartholin. *l.* 4. *Anat.*

Anat. c. 5. *p.* 567. Item *Oblique aſcendentes* & *deſcendentes abdominis l.* 1. *c.* 6. *p.* 47. 54.

Oblivio, λήϑη, vide *Lethe*.

Oblongus, idem quod *Longus*. Vide ſupra μακρὸς, Vide *Longus*.

Obtumeſcentia, ἀφωνία, vide *Aphonia*.

Obolus, ὀβολος, nomen ponderis, continens octo æreos, & tres *oboli* faciunt drachmam dimidiam, Gal. *de pond. & menſ. c.* 3. *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 1.

Obritum, eſt *Cuprum*. Ital. *Bronzo* vocatum, metallum ex ære & ſtanno. Fallop.

Obrizum, eſt *purum aurum*, in ſpadiceum colorem arte calcinatum, aut pulveratum. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Sumitur etiam de auro puro naturaliter tali, *Th. Chym. Vol. II. p.* 342. *Vol. III. p.* 209.

Obſcœnus, αἰσχρὸς, idem quod *Turpis*, *impudens*, ἀναιδὴς, ἀναίσχυντος. Dicitur de partibus genitalibus, quamvis elegantius *Pudenda*, αἰδοῖα, vocentur, quorum denudatio *obſcœnitatem* implicat. Diet. *Iatr. n.* 4.

Obſcuritas, σκότος, proprie & improprie accipitur. Illo modo pro defectu luminis debiti, & ita v. g. *obſcuritas* viſus, ἀμαύρωσις, idem quod *Obfuſcatio*. Hoc modo dicitur de vitio quodam ſermonis, & dictionibus non perſpicuis. Gr. ἀσάφεια, Gal. *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 18. *& alibi*. Vide *Aſapheia*. Talem *obſcuritatem* affectare ſoliti ſunt veteres plerique. Helmontius quoque cum ſuis aſſeclis ejuſmodi *obſcuritatis* vitio laborat.

Obſequium, idem quod *Obedientia*, πειθαρχία, de quo paulo ſuperius.

Obſervatio, τήρησις, συμπαρατήρησις, vocabulum Empiricæ ſectæ proprium, ſignificans cognitionem rei alicujus ſenſuum fide comparatam. Unde & cum *Experientia* ſæpe confundebant, ut & cum *Memoria*. Vide Gal. *de opt. ſecta cap.* 2. *& in ſeqq. paſſim*. Secta quoque Empirica propterea vocabatur *Obſervatrix*, τηρητικὴ, & Empirici τηρητικοὶ, *Obſervatores* apud Gal. *de opt. ſect. ad tyr. c.* 1. *fin.* Hodieque utplurimum æquipollet *Hiſtoriæ Medicæ*, uti patet ex Foreſt. *& Eph. Nat. Cur.* aliorumque Auctorum *obſervationum* Libris. Utinam vero ſemper ex fide nobis darentur *obſervationum* Libri! Libet obſignare voto Linden. *Ex. XIII.* §. 8. De *obſervationum* neceſſitate & utilitate, & quidem ad priſcam *obſervandi* rationem eruditum conſcripſiſſe tractatum D. Georgium Baglivum, Medic. Roman. & Anatom. ibid. Profeſſorem, legitur *in Act. Erud. Lipſ. A.* 1698. *M. Januar. p.* 33. Vide *Caſus*, *Hiſtoria*.

Obſeſſus, δαιμονιακὸς, ἐνεργούμενος, dicitur, qui a Diabolo ſive Cacodæmone corporaliter affligitur. Vide *Energumeni*. An *Obſeſſi* naturalibus remediis curari poſſint, ventilavit Caſp. a Rejes *C. El. q.* 28.

Obſidianum, nomen vitri, vel *lapidis fuſorii*, qui & *Schmalthum* dicitur, de quo vide plura apud Plin. *l.* 36. *H. N. c.* 26. Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 21. Chiocc. *Muſ. Calceolar. ſ.* 3. *p.* 380. Translatum etiam ad *Vitrum Antimonii* a Libav. *d. loc. c.* 23.

Obſtetrix, μαῖα, μαιεύτρια, dicitur fœmina perita, quæ fœminis gravidis & parturientibus operam ſuam præſtat, qua ordinando remedia, qua manum admovendo. Egregiam quoque deſcriptionem tradidit jam olim Moſchion. *de morb. mul. c.* 1. Debet ergo perita eſſe Anatomiæ & corporis humani ſtructuræ. Verum quam ſæpe hoc fallat, teſtatur experientia; unde & apud Foreſt. legitur *l.* 19. *Obſ.* 14. quod *obſtetrix*, quæ diu artem obſtetricandi exercuerat, ſatis inſuper garrula, veſicam pro utero habuerit, nec diſcernere potuerit. Jungatur & C. Rejes *Cl. El. q.* 52. 53. Olim officium quoque *obſtetricum* opus maximum fuiſſe, explorare temperamenta, & conſtitutionem corporum, & locorum ſecretorum maris & fœminæ, ad fœcunditatem conjugii promovendam, & ſterilitatem evitandam, teſtantur ex Platon. Theæteto Galen. 5. *aph.* 62. Lang. *l.* 1. *ep.* 49. Dieter. *Iatr. p.* 75. Talis fuit prima, poſt legem ab Athenienſibus latam contra mulieres, ne Medicinam facerent, Agnodice, virgo & puella, de qua ex Igino hiſtoriam recenſet Hor. Augen. *l.* 1. *Epiſt.* & *conſ. Medicin. c.* 6. *Tom. I. Oper. p.* 331. De *obſtetricum* officio legantur etiam & veterum & recentiorum libri *de morb. mulier.* & alii, qui de *arte obſtetricandi* ſcripſerunt. Præſertim inter noviſſimos D. Henricus Deventer in ſuis Obſervationibus Chirurgicis, quas titulo *Luminis Novi pro Obſtetricantibus* edidit, officium *obſtetricum* & earum qualitates egregie deſcripſit, præſertim *c.* 1. *&* 2. imo per totum ferme tractatum. Hodieque adhuc excellit Franciſci Mauriceau Chirurgi Pariſienſis liber *De gravidarum & parturientium ſymptomatibus & cura*, vernacule proſtans, ut & Joh. Nic. Pfiſteri liber *de mulierum Natura & Morbis vernaculis*. An obſtetricum ſententia in gravidatione & caſibus aliis gravioribus ſufficiat, videatur in P. Ammanni *Irenico p.* 98. *ſeqq.* Pertinent huc lectu quoque digna, quæ occurrunt *in Act. Haſn. Vol. II. Obſ.* 22. *p.* 53. *ſeqq. Sella obſtetricalis* dici-

dicitur, quæ peculiariter uſurpatur in partu ad fœtus excluſionem commoda.

(π) *Obſtipatio*, dejectio fæcum nulla, vel ſolito rarior. Cull.

Obſtipitas, σκολίωσις, *Obſtipus*, σκολιὸς, γαυσὸς, dicitur generaliter de omni obliquitate, tortuoſitate & incurvatione. Ita & Hypochondriorum σκολιότης legitur apud Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 57. id eſt ἀνωμαλία, & inæqualitas. Uſitatius tamen de partium oſſearum tortuoſitate ſumitur: ita ſpinæ inæqualitas σκολίωσις, quæ alias *Gibbus* dicitur. De cruribus quoque *tortuoſis* legitur Græc. γαῦσος vel γαυσὸς, Hipp. 2. *de fract. t.* 69. 4. *de art. t.* 61. & 64. Jung. Foeſ. *Oec p.* 134. & 574. Pertinet ad morbos figuræ vitiatæ.

Obſtructio, ἔμφραξις, vide *Emphraxis*. Dicitur & *Obturatio*.

Obſtruens, στεγνωτικὸς, epitheton medicamentorum, quæ meatus & ora vaſorum occludunt, & ſenſibiles excretiones prohibent, quorum natura eſt craſſarum partium, terrea & expers acrimoniæ. Gorr. Opponuntur τοῖς ἀναστομωτικοῖς, *deobſtruentibus* & *aperientibus*. Vocantur illa quoque *Obturantia*.

Obſtupefaciens, ναρκωτικὸς, vide *Narcoticus*.

Obſtupefactio, νάρκη vel νάρκωσις, vide *Narce*.

Obſtupeſcentia, ἔκπληξις, vide *Ecplexis*.

Obſurdeſco, id eſt *Surdus fio*, κωφάομαι, dicitur de νεκρώσει virtutis acuſticæ ſive auditivæ, eſtque ſignum lethale in Ileo. Linden. *Ex. IV.* §. 79. *ſeqq.* Vide *Cophos*.

Obtenſio, περίτασις, a περιτείνω, *obtendo*, ſive circumtendo, quod legitur apud Hipp. 5. *aph.* 71. Dieter. *n.* 981.

Obtortus, γαῦσος, idem quod *Obſtipus*, de quo p. a.

Obturatio, ἔμφραξις, στέγνωσις, idem quod *Obſtructio*. *Obturatoria* vocantur illæ materiæ, quibus vaſa Chymica, vel Pharmaceutica *obturantur*, vel incruſtantur. Libav. *T. II. Oper. p.* 139. *Obturatores* Muſculi femoris foramen inter os pubis & iſchii implentes leguntur apud Barthol. *l.* 4. *An. c.* 11. *p.* 580.

Obtuſus, ἀμβλὺς, idem quod *Hebes*. Diet. *n.* 48. Proprie de ferro, metaphorice de oculis, nec non de animo dicitur.

Obviamitio, ἀπάντησις, vide *Apanteſis*.

Obvolutio, περιείλησις, idem quod *Circumvolutio*. Uſurpatur de faſciis, quæ membro alicui obvolvuntur. Gal. *de faſciis*.

Occaſio æquivocum eſt vocabulum. Vel enim reſpondet Gr. καιρὸς, & notat *opportunitatem temporis*, cujus inventio eſt principium curationis morborum, Foreſt. *lib.* 1. *Chirurg. Obſ.* 3. *Schol.* imo anima curationis, C. Rejes C. *El. q.* 24. *n.* 4. Vide *Cæros*. Vel reſpondet Græco πρόφασις, ἀφορμὴ, & ſignificat *cauſſam procatarcticam*, externam, evidentem, imo generalius omnem rei materiam, ex qua initium motus ad reliquas actiones prodit; Gal. *com.* 1. *in* 1. *Epid. t.* 10. *c.* 1. *in* 3. *Epid. t.* 15. & *cap.* 3. *in* 6. *Epid. t.* 18. & *c.* 2. *progn. t.* 66. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 539. Dieter. *n.* 736. Vide *Cauſſa*.

Occaſus, δύσις, communiter, & proprie dicitur de ſole & aſtris ſub Horizontem ſeſe abſcondentibus. Vide *Dyſis*. Per translationem vero quoque de *interitu* vel hominum dicitur, & ita reſpondet vocabulo *Mors*: vel morborum, & ita coincidit cum *ſolutione*, vel *curatione*. Spagyrici quoque in magiſterio Lapidis Philoſophici tranſtulerunt. Vid. Libav. *Tom. II. Op. p.* 414.

Occidens, δυσμὴ, δύσις, proprie dicitur de loco, ubi Sol occidit & ſeſe ſub terram abſcondit, viſui noſtro ſe ſubducens. Dicitur & *Occaſus*, *Occidentalis*, Gr. δυσμικὸς. Tropice Chymicis *Occidens* vocatur *Acetum*, item *Occidens ſtella*, id eſt *Sal Ammoniacus*. *Occidens*, *Mercurius*, Saturnus Hermaphroditus. Aqua viva, viſcoſa, &c. Rul. & Iohnſ.

Occido, ἀποκτείνω, idem quod *interimo*, neco, Galen. *l. de Ther. ad Piſ. c.* 8. Helmont. queritur de Arte Medica, quod hodieque liberum ſit *occidere*, ob imperitorum libertatem, *tr. Tumul. Peſtis*.

Occiput, ἰνίον, vide *Inion*. Dicitur & ὀπισθοκράνιον, Æginet. *l.* 6. *c.* 2.

Occiſio ſpiritus mundi, ſive aquæ vivæ & in ſal naturæ converſio, eſt ſecretum *Calcinationis* ſapientum. *Th. Chym. Vol. VI. p.* 186.

Occludens, κλεῖον, idem quod *Obſtruens*, *Condenſans*, opponitur *Aperienti*, Gal. *l.* 5. *de S. F. c.* 14.

Occluſio in ſpecie vocatur anguſtatio viarum ſimilis obſtructioni, modo ſit circa orificium ductus vel canalis, Blaſ. *Med. Univ: pag.* 27.

Occæcatio, τυφλότης, idem quod *Cæcitas*, active ſumpta. Vide ſupra ſuo loco. *Occæcati*, τυφλωθέντες, quidam celeriter Solem intuentes notantur a Galen. *l.* 19. *de U. P. c.* 3. *circa fin.*

Occultus, κρυπτὸς, dicitur vel ſubjective. Ita *Cancer occultus* differentiam exulcerati. Vide *Cryptos*. Vel cauſſaliter & effective, quando alicujus rei vel effectus cauſſa latet. Unde quondam Medici *Qualitates occultas* excogita-

runt, quarum operandi ratio intricatior eſt, præſertim a priori; quæ licet ſint, qui in totum negare audeant, noſtro tamen judicio omnino non videntur negandæ. Vide *Dogm. noſtra M. Gen. p. 699. ſeqq.* quas Helmont. fortaſſis non inepte ad Archeum referre conatur, *tr. Poteſtas Medicam. n. 33.* Quomodo Spagyrici manifeſta reddant occulta, & vice verſa; vide *Th. Chym. Vol. III. p.* 40. Item, Libav. *Tom. II. Oper. p.* 144. *& alibi ſæpius.*

Oceanus, ὠκεανός, quid ſignificet, ex aliis etiam Lexicis patere poteſt. *Oceanus* quoque vocatur ſolium vaſtum in balneis, & omnino locus alveuſque major ab amplitudine vocatus, & a lavantium quoque ſtrepitu, & marino quaſi æſtu, teſte Lampridio. Comparationem *Oceani* Macro- & Microcoſmici, h. e. analogum motum aquarum ex Oceano & ad *Oceanum*, ſic & ſanguinis ex Corde & ad Cor, *diſſertatione epiſtolica* propoſuit Philipp. Jac. Sachs a Lewenheim ad D. Thom. Barthol.

Ochema, ὄχημα, Latine *Vehiculum* vocatur Galen. portio humida, aquoſa, & tenuis cum chyli, tum ſanguinis, quia nec chymus, nec ſanguis venas tranſire poſſet abſque hujus adminiculo *l.* 4. *de U. P. c.* 5. Jung. C. Hoffm. *in comm. ad h. l.* Schenk. *de ſero ſang. c.* 3. Hodie *Lymphæ* quoque nomine venire videtur. Vide *Lympha*, *Vehiculum*.

Ochesis, ὄχησις, vide *Vectio*.

Ocheteumata, ὀχετεύματα, a quibuſdam vocantur *foramina narium*, quæ etiam θαλάμας aliqui appellant. Gorr. Lind. Ariſtoteli tribuit, & Theodorum per *meatus* Latine *expreſſiſſe* ſtatuit *l.* 2. *Med. Phyſiol. c.* 12. §. 9.

Ochetos, ὀχετός, generaliter ſignificat rivum, *meatum*, *viam*, ductum, canalem, per quem aliquid effluit, aut tranſit. Ab Hippocrate vero tribuitur diverſis rebus, v. g. viis circa urinam & alvum, 3. *de art. t.* 52. venis & arteriis, *d. l. t.* 59. exponente Gal. *in comm. ad hæc loca*: poris ſive ſpiraminibus cutaneis, *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 8. Jung. Foeſ. *Oec. p.* 474. Erotian. *Onom. p.* 84. *c.* Deſcendit a verbo ὀχετεύω, veho, *derivo*, tranſitum concedo; quod etiam legitur apud Hipp. *l. de Ven. XXV.* 12.

Ocheus, ὀχεύς, vocatur a quibuſdam *ſcrotum*, quod magis uſitato nomine ὀσχέον appellant Gorr. Rolfink. *de part. gener. inſerv. P. I. c.* 14.

Ochlos, ὄχλος, perturbationem, *moleſtiam*, negotium moleſtum ſignificat apud Hippocr. 3. *de art. t.* 27. & *l.* 4. *Epid. II.* 14. *l.* 6. *Ep. ſ. IV. t.* 12. Hinc ὀχληρός, ὀχλώδης, *moleſtus* dicitur 2. *de artic. t.* 59. Gal. *in com.* Erot. *On. p.* 83. C. Foeſ. *d. l.* Et verbum ὀχλέειν ſignificat *turbare*, perturbare. Foeſ. Significat & *Vulgus*, *Populum*. Vide infra.

Ochra, ὤχρα, terræ ſpecies eſt colore luteæ, a quo nomen habet. Duplex habetur: *nativa*, ſive foſſilis, olim ex Attica, hodieque ex Dacia & Hungaria: altera *factitia*, quæ ex plumbo aduſto fit, aceto extincto, pictoribus magis uſitata. *Ochræ* hiſtoriam & uſum vide pluribus apud Dioſc. *l.* 5. *c.* 108. Rul. *in Lex.* Schroder. *l.* 3. *c.* 2. *n.* 6. Fr. Hoffmann. *in Cl. ad h. l.* Libav. *S. A. Ch. l.* 6. *c.* 4. & *Alchym. Pharmac. c.* 10. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſ.* 2. *p.* 135. *ſeqq.*

Ochros, ὠχρός, colorem ſignificat luteum, *pallidum*, nempe ex candido & flavo permixtum, tanto candidiorem flavo, quanto flavum rubro. Gal. *c.* 2. *de R. V. I. A. t.* 22. Quod ſi adhuc plus albicet ὠχρόλευκος, *ex pallido albicans*, dicitur Hippocr. *l.* 7. *Epid.* notante Foeſ. *p.* 694. Linden. herbeum vocavit ὠχρόν, vulgo *olivaſtrum* dictum. *Ex. IX.* §. 18. Ὦχρος quoque pen. circumflexa notat leguminis genus, Lat. *Ervilia* aut *Cicera* dictum. Gorr. Jul. Alex. *com. in l.* 1. *de Al. fac. c.* 25. Vide *Pallidus*.

Ochroxanthos, ὀχρόξανθος, *ex pallido flavus* color. Legitur apud Galen. *lib.* 4. *de ſan. tu. cap.* 4.

Ochthodes, ὀχθώδης, verrucoſus, *prætumidus*, *calloſus*, toroſus. Dicitur de labiis ulcerum duris & prætumidis. Gal. *l.* 3. *Meth. Med. c.* 3. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 1. *ſeqq.* quin & ipſa ulcera ægre cicatricem ducentia ὀχθώδη vocantur, *Ibid.* Ὄχθοι quoque *tumores calloſi*, verrucoſi dicuntur, notante Henr. Steph. *in Theſaur.* & Scapula. Gorr.

Ocium, σχολή, ἀργία, refertur inter res non naturales, eſtque ſpecies *quietis*, cauſſa procatarctica ſanitatis & morborum. Gal. *com.* 2. *de nat. hum. t.* 1. Hildan. *de valet. tu.* Dogm. noſtr. M. Gen. *P. V. c.* 5. *dogm.* 5. *p.* 645. Charlt. *Ex. Pathol. VII.* §. 3.

Oclaſis, ὄκλασις, idem quod ὄκλασμα, *genuum flexio*, cum quis genibus flexis in crura ſubſidit. Hipp. 3. *de art. t.* 64. ab ὀκλάσαι, i. e. *genua flectere*. Erotian. *Onom. p.* 82. *d.* Jung. Foeſ. *p.* 449.

Oclax, ὀκλάξ, *geniculatim*, genibus flexis, curve, Galen. *l.* 3. *de U. P. c.* 15. C. Hoffm. *comm. ad h. l. num.* 166. Gorræus vero exponit per ipſam μύλην, molam, aut ἐπιγονατίδα, *in defin.*

Ocneo, ὀκνέω, ſignificat *cunctari*, pigrum, aut ſegnem eſſe. Unde compoſ. κατοκνέω, idem ſignificans, *non poſſum*. Erotian. *d. l.* Ὀκνηροὶ, idem.

idem quod ἀσθενεῖς *pigri*, *infirmi*, ſegnes. Hippocr. 2. *de R. V. I. A. t.* 22. Vide Foeſ. *pag.* 450.

Ocob, id eſt *Sal Armoniacum*, *Oboc*, *Obac*, *Ocab.* Rul. & Iohnſ.

Ocrea, ἀντικνήμιον, vide *Anticnemion*. *Ocreas Chirurgicas* pro varis & valgis curandis deſcriptas exhibet Paræus *Chirurg. l.* 22. *c.* 11.

Ocris, ὄκρις, vel ὀκρὶς, vocatur *eminentia*, aut prominentia *oblonga*. Hinc adjectiv. ὀκριοειδὴς, aut ὀκριόεις, *prominentiam oblongam habens*. Hippocr. 2. *de art. tr.* 42. Vid. Foeſ. *d. l.*

Octamenos, ὀκτάμηνος, *octimeſtris*. Dicitur de partu intempeſtivo, in cujus cauſſæ inquiſitione, propter quam fœtus non ſoleat eſſe vitalis, valde laborarunt Medici. Hippocr. integrum libellum *h. tit.* conſcripſit. Enimvero nobis res videtur valde ſuſpecta, quod pleræque mulieres tempus conceptionis ignorare ſoleant.

(Π) *Octana*, febris erratica octavo quoque die exacerbans.

Ocularis, ὀφθαλμικὸς, dicitur de omni eo, quod ad oculos pertinet, v. g. *Ocularis* virtus vel facultas, Galen. *l.* 17. *de S. F.* §. *Myrrha*, *ſive Smyrna*, &c. *Ocularia* medicamenta *l.* 4. *de C. M. S. L. cap.* 4. De *Ophthalmicis* medicamentis eleganter quoque ſcripſit e recentioribus Iunk. *Chym. Exp. Cur. Part. II. ſ.* 1. *c.* 8. *p.* 556. *ſeqq.* *Ocularis* Medicus *l.* 14. *M. Med. c.* 19. Rhod. *ad Scrib. n.* 3. 7. *Ocularis* quoque ægritudo dicitur a Dieter. ὀφθαλμία, *in Iatr. p.* 918. 920.

Oculiſta, ὀφθαλμίατρος, *Opthalmiater*, dicitur in ſpecie Medicus, qui in curandis oculorum affectibus peritia ſua excellit, qua per remedia Pharmaceutica, qua per Chirurgicas operationes, quamvis hodieque Empirici & Circumforanei hanc ſibi arrogent artem. Legitur utrumque apud Scultet. *Armam. Chirurg. Part. I. Tab. IIX. fig.* 4.

Oculus, ὀφθαλμὸς, ὄμμα, ſic dicitur inter ſenſuum externorum inſtrumenta plerorumque judicio nobiliſſimum, nimirum viſus totius pars organica, cujus ſumme artificioſam ſtructuram, celerrimam ſentiendi vim, ampliſſimam utilitatem merito Anatomici aliique admirati ſunt ſummopere & deprædicarunt: ſunt enim revera *Oculi* cuſtodes defenſoreſque corporis humani. In quorum anatomica deſcriptione etiam nulli pepercerunt operæ celeberrimi Anatomici, v. gr. Spigelius *de H. C. F. l.* 10. *c.* 9. Aquapendens *tr. de Oculo, viſus inſtrumento*, Plempius *in Ophthalmographia*. Barthol. *l.* 3. *de Anat. c.* 8. Willis. *Anim. Br. P.* 1. *cap.* 15. & plures alii. De *oculis* inſectorum videantur Obſervationes peculiares Abbatis de Catelan *in Ephemeridibus Eruditorum Pariſienſibus de Anno* 1680. *num.* 24. & 1681. *n.* 12. & 18. ut & *Acta Erudit. Lipſienſ. An.* 1682. Tribuitur & vocabulum hoc lapidi cuidam peregrino, vel gemmæ, quæ *oculus mundi* vocatur, de cujus poroſitate obſervata vide Boyle *tr. de corp. ſolid. poroſit. c.* 6. An fortaſſis idem cum Belloculo? de quo ſupra in *Belloculus*.

Odaxiſmos, ὀδαξισμὸς, generaliter ſignificat *pruritum mordacem*, a δάκνω, præpoſito o. *Morſiunculam* diceres voce Plautina, vel *Titillationem*. Hinc etiam de renibus ὀδαξωμένοις uſurpavit Dioſc. notante Dieter. *Iatr. num.* 597. Generaliter quoque videtur accepiſſe Helmont. *tr. Jus Duumvirat. num.* 61. & *tr. Retenta*. Uſitatius tamen accipitur ſtricte pro *pruritu gingivarum*, quem ſentiunt infantes tempore dentitionis, cum dentes eruptionem moliuntur & configunt gingivarum carnes. Hippoc. 3. *aph.* 25. Foeſ. *pag.* 443.

Odium, μῖσος, dicitur affectus animi oppoſitus *Amori*, conſiſtens in alienatione mentis & appetitus erga id, quod æſtimatur ut noxium, adeoque malum. Rolf. *Obſ. ac M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 106. Willis. *An. Br. P. I. c.* 9. Chariton. *Ex. IIX. Pathol.* §. 27. Eſt igitur inter cauſſas procatarcticas ſanitatis & morborum referendum *odium*. De *odio* etiam poſt mortem in cadaveribus duorum hominum durante, lege C. Rejes C. *El. q.* 53. §. 10.

Odmalea, ὀδμαλέα, Hipp. dicuntur *graviter olentia*, ſive fœtida *lib.* 1. *de morb. mul. VII.* 3. *XX.* 3. *XXI.* 18. Foeſ. *d. l.*

Odme, ὀδμὴ, idem quod ὀσμὴ, Lat. *Odor*, dicitur qualitas illa ſenſibilis, quæ ab alio corpore emanans naribus percipitur. Conſiſtit vero in effluviis ſulphureis & fumoſis emiſſis, quorum quædam ſuaveolentia, quædam fœtida & naturæ noſtræ ingrata habentur. Gal. *c.* 1. *de nat. hum. t.* 6. Schrod. *l* 1. *c.* 34. Galen. dicit, eſſe ſubſtantiam quandam, quæ nec ita tenuis eſt, ut aer, neque ita craſſa, ut humor, *l. de odoratus Inſtrum. c.* 2. *fin.* Jung. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſ.* 6. *p.* 649. *ſeqq.* C. Hoffm. *comm. in Gal. de U. P. num.* 562. *Odores* bonos citiſſime reficere vires vitales, docet ex Gal. Lang. *l.* 2. *ep.* 27. & Helmont. *tr. Imago Fermenti imprægnat. &c. n.* 16. *ſeqq.* *Odorem* ingratum cavere debet Medicus ad ægros acceſſurus, Gal. *c.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 9. *Odorem hircoſum* ſub axillis eſſe ſignum hominis devirginati, vult Caſp.

Rejes *in C. El. q.* 38. *n.* 9. *ſeqq. Odorum* ſuavitate offendi uterum, & cur, monſtrat idem *q.* 84. *num.* 1. *ſeqq.* Verum non eſt univerſale. Fœtoris correctio dicitur *Magiſterium Odoris*, de quo legatur Libav. *S. A. Ch. l.* 6. *c.* 7. & *Alchym. Pharmac. c.* 16. *Odor* quandoque ipſam rem *Odoratam*, vel *Aroma* notat. Rhod. *in Lex. Scrib.*

Odontagogos, ὀδονταγωγὸς, vocatur *forceps dentarius*, quo dentes extrahuntur. Talem plumbeum olim in templo Apollinis fuiſſe ſuſpenſum, teſtatur Foreſtus *l.* 14. *Obſ.* 7. *Schol.* quo ſignificatur, non eſſe tollendum dentem, niſi vacillet, ut plumbeo forcipe excludi poſſit, id eſt nulla vi. Utinam hoc & ægri, qui dolore dentium affliguntur, & circumforanei obſervarent, neque tam prompte ad evellendos dentes conſentirent. Vide *Dentagra*.

Odontalgia, ὀδονταλγία, id eſt *Dolor dentium*, Gal. *l.* 2. *meth. med. c.* 2. Eſt ſymptoma actionis læſæ & p. n. auctæ in dentium cavernulis & partibus fibroſis, proveniens a ſolutione continui ibidem per acidum reſolutum & fluorem paſſum facta. Qui dolor quandoque adeo vehemens eſſe ſolet, ut ægri violentas ſibi inferre cogitent manus. Remedia contra dolorem dentium vocantur ὀδονταλγικὰ a Rolfink. *Obſ. & M. M. Sp. l.* 7. *ſ.* 2. *c.* 9. Jungatur & Iunken. *Chymic. Exp. Cur. Part. II. ſ.* 1. *c.* 10. *p.* 567. *ſeqq.*

Odontagra, ὀδοντάγρα, vide *Dentagra*.

Odontiaſis, ὀδοντίασις, *Dentitio*, idem quod ὀδοντοφυΐα, vide *Dentitio*.

(Π) *Odontirrhoea*, ſanguinis ex alveolo dentis evulſi eruptio. Vog.

Odontoglyphon, ὀδοντόγλυφον, *dentiſcalpium*, quo ea, quæ dentibus inhærent, vel adhærent, eximuntur. Gorr.

Odontoides, ὀδοντοειδὴς, vide *Dens*.

Odontophyia, ὀδοντοφυΐα, idem quod ὀδοντίασις, vide *Dentitio*.

Odontotrimma, ὀδοντότριμμα, vide *Dentifricium*.

Odor, ὀδμὴ, ὀσμὴ, vide *Odme*.

Odorabilis, ὀσφρητὸς, dicitur de omni re, quæ exhalationes emittere poteſt vel ſuaveolentes, vel maleolentes. Galen. *l.* 1. *de ſympt. cauſſ. c.* 6. Dicuntur & *Odoratæ res*.

Odoramentum, idem quod res *Odorata*, ὀσφρητὸν, ἄρωμα. In Pharmaceuticis deſcribitur, quod ſit medicamentum tam ſimplex, quam compoſitum, quod citra ignis acceſſionem ſuo odore ſpiritus alterare, aut reficere poteſt. Weker. *Ant. Gen. l.* 1. *cap.* 52. Præſcribuntur partim ad voluptatem, partim ad ſanitatem. Morell. *de form. rem. l.* 2. *ſect.* 2. *c.* 10.

Odoratus, ὄσφρησις, idem quod *Olfactus*, vocatur ſenſus quidam externus, cujus inſtrumentum eſt Naſus cum ſuis partibus interioribus, præſertim proceſſibus mammillaribus, Bartholin. *libell.* 3. *Anat. c.* 2. Hunc ſenſum accurate deſcripſit Willis. *An. Br. P. I. c.* 13.

Odoriferum, ὀσφρητὸν, idem quod *Odoramentum*. Dieter. *n.* 112. Hinc & Rul. deſcripſit *odorifera* medicamenta, quæ odore ſuo ſanitatem inducunt, & morbos expellunt. *Specificum odoriferum* Paracelſo dicitur ea materia, quæ ſpecifice morbum expellit, *Archidox. l.* 7. Varietatem *odoriferorum*, quorum alia per ſe multa vel pauca effluvia fragrantia emittunt, alia, quæ magis incarcerata reſinoſis ſolidis partibus non niſi adhibita frictione, liquatione aut alia interveniente violenta tractatione odorem ſpirant, monſtravit Jac. le Mort. *Phar. Medico-Phyſ. c.* 24.

Odus, ὀδὸς, vide *Dens*.

Odyne, ὀδύνη, ὀδύνημα, vide *Dolor*. Dieter. *n.* 601. *ſeqq.* Lind. *Ex. XIII.* §. 121. *ſeqq.*

Oeceios, οἰκεῖος, vide *Domeſticus*.

Oeconomia, οἰκονομία, proprie *adminiſtrationem domeſticam* ſignificat. Hipp. tamen reſtrinxit ad ægrorum procurationem & diſpenſationem, *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 43. in qua adminiſtranda Medici diligentiam requirit Foeſ. *Oec. pag.* 446. Charlton. quoque Phyſiologicas ſuas Exercitationes nomine *Oeconomiæ animalis* exornavit.

Oedema, *Oedos*, οἴδημα, οἶδος, late & ſtricte ſumitur. Lata ſignificatio antiquis fuit frequens, qua vocabulo hoc omnes *tumores* p. n. venerunt, uti ipſe notavit Gal. *ad* 4. *aph.* 34. & 5. *aph.* 65. Jung. Foeſ. *p.* 444. Dieter. *n.* 604. Et ita idem eſt, quod ὄγκος παρὰ φύσιν. Stricta vero ſignificatio adhuc hodieque uſitatior, quando tumor frigidus, laxus, mollis, albicans, doloris expers, non renitens, a pituitoſo humore exortus, vocatur *Oedema*. Cujus talis deſcriptio dari poteſt: *Oedema* eſt tumor p. n. in toto corpore, vel certa aliqua parte, mollis, laxus, foveam poſt compreſſionem relinquens, ſine magno dolore, proveniens a portionum ſanguinis aquoſarum, vel lymphæ ſubſiſtentia & aliquali congelatione. *Oedema* totius corporis eſt *Anaſarca*, ſpecies Hydropis, de qua ſuo loco. Helmont. ad Laticem ſtagnantem refert, *tr. Ignot. Hydrops n.* 20.

Oedemoſarca, vocatur M. A. Severino abſceſſus uniformis quidam rarior & craſſior, mollitie œdemati, & duritie ad contactum obſervata

ſarcomati vel tumori carnoſo reſpondens, cujus obſervationem deſcripſit *l. de nov. obſ. abſceſſ. c.* 4. Similis etiam habetur apud Hildan. *Cent. IV. Obſ.* 59.

Oeeſis, οἴησις, id eſt *opinio*, opinatio, & Hippocr. dicitur ſpecioſa artis peritia, abſque tamen vera experientia, *l. de dec. ornat. IV.* 1.

Oenantharion, οἰνανθάριον, epitheton *Unguenti* alicujus, ob conditu'ram, quæ odoris & deliciarum gratia additur ex vino & flore liliorum, οἴνῳ καὶ ἄνθει κείνων, parata. Gorr. Duæ *Oenanthariorum* formulæ habentur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 21. Dicitur & οἰνάνθινον.

Oenarea, οἰναρέη, epitheton *cineris*, qui paratur ex *farmentis*, vel pampinis *vitis*, quæ vocantur οἴναρα, vel οἰνάρεδες. Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. LXXIV.* 21. *& LXXXIIX.* 8. Erotian. *p.* 85. *c.* Foeſ. *p.* 446.

Oenas, οἴνας, Lat. *Vinago*, dicitur ſpecies Columbæ montanæ, cujus hiſtoriam & uſum in cibis tradidit Aldrov. *l.* 15. *Ornithol. c.* 7.

Oenelæon, οἰνέλαιον, dicitur mixtura vino & oleo conſtans, cujus meminit Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 8. *l. de fac. parabil.* Jung. Alexandrin. *l.* 18. *Sal. cap.* 12. Gorr. Tali mixtura Chirurgi quondam uſi ſunt ad omnium capitis vulnerum curationem; verum hoc plane improbavit Joh. Baptiſt. Carcanus *de vuln. cap. ſerm.* 2. *lect.* 3. *p. m.* 71. *ſeqq. Oleum vini*, οἰνέλαιον, item οἰνόςαγμα, vocatur a Rolfink. Spiritus Vini, *in Chem. I. A. F. R. l.* 3. *ſect.* 2. *art. I. c.* 27. *ſeqq.* quod tamen reprobat Cl. Wedelius, *in Pharmac. Acroam. l.* 11. *ſect.* 3. *c.* 8. *p. m.* 353. ἀκύρως, ita dici ſtatuens, vel ideo, quod oleum cum ſpiritu vini nequeat permiſceri.

Oenodes, οἰνώδης, *vinoſus*, epitheton vini generoſi, quod multam admittit aquæ mixtionem. Dicitur & πολυφόρος, opponiturque ὀλιγοφόρῳ, tenui & aquoſo ὑδατώδει οἴνῳ, quod minima eget aquæ mixtione, in ſe ſatis aqueum. Galen. 3. *de R. V. I. A. t.* 20. Caſtell. Linden. *Ex. X.* §. 111.

Oeneuomæ, οἰνεύομαι, id eſt *bibo*, præſertim vinum, Erot. *Onom. p.* 83. *ſ.* Foeſ. *d. l.*

Oeneros, οἰνηρὸς, *vinoſus*. Uſurpat Hipp. de curatione chirurgica fracturarum, quando faſciæ & ſplenia imbuuntur & fracturæ vino perfunduntur, quæ vocatur οἰνηρὴ ἰητρείη. 3. *de fract. t.* 46. Foeſ. *d. l.*

Oenogala, οἰνόγαλα, dicitur potionis genus, quod ex *vino & lacte* mixtis parabatur. Cujus meminit Hippocr. *l.* 7. *Epid. XL.* 17. quamvis alii intelligant per *vinum lactei teporis*, ſive tepidum, veluti lac, quæ verſio etiam a Lindeno retenta fuit. Verum meo judicio minus congrua hæc eſt acceptio, ſi ἀκρίβειαν compoſitorum vocabulorum ſpectaveris. Foeſius *d. l.* Gorr.

Oenogaron, οἰνόγαρον, *garum vino mixtum*, garum vinoſum, apud Aet. *l.* 3. *c.* 85. citante Gorræo: vel *c.* 90. allegante Keuchen. *ad Seren. p.* 155.

Oenomeli, οἰνόμελι, *vinum mulſum*, dicitur & ſimpliciter *Mulſum*, nihilque aliud eſt, quam vinum melle conditum, deliciis magis, quam ſanitati deſtinatum; inflationibus enim obnoxium. Ejus varietatem parandi docet Dioſcor. *l.* 5. *c.* 16. Meminit & Lind. *Ex. X.* §. 160.

Oenophlygie, οἰνοφλυγίη, proprie *vinolentia*, ebrietas, vini nimius potus. Qua dictione uſus Hippocr. *lib. de intern. aff. XXXI.* 5. *XXXV.* 23. Qui vitio huic dediti ſunt, vocantur οἰνόφλυγες, *vinolenti*, ebrioſi. 2. *prorrhet. II.* 14. cujus emphaſin quoque declaravit Linden. *d. l.* §. 112. Junge Foeſ. *p.* 448. Vide *Ebrietas*.

Oenopola, οἰνοπώλης, *qui vina vendit*. Meminit Lind. *d. l.* §. 61.

Oenopos, οἰνωπὸς, epitheton coloris, q. d. *vinoſus*, qualis eſt uvarum matureſcentium, cum ex rubro nigricant & ſplendent, aut in purpuram & nigrum tranſitus fit. Meminit Hipp. *l.* 7. *Epid. III.* 22. *& l. de nat. mul. I.* 6. *l.* 2. *de morb. mul. IV.* 6. Jung. Foeſ. *d. l.*

Oenos, οἶνος, proprie dicitur *Vinum*, h. e. ſuccus uvarum maturarum per expreſſionem collectus, per fermentationem depuratus a fæcibus, atque in doliis vi proprii & nativi caloris perfecte coctus. De cujus natura, differentiis, virtutibus & noxa paſſim veteres & recentiores bene multa ſcripſerunt. Videatur Hippoc. *l.* 2. *de diæta*: Mundella *in Indice Oper. Gal.* Foeſ. *p.* 446. *ſeqq.* Dieter. *Iatr. num.* 606. Lind. *Ex. X.* Deodat. *Panth. Hygiaſt. l.* 2. *c.* 16. Moræus *in Schol. Salern. p. m.* 90. *ſeqq.* C. Hoffm. *l.* 5. *Inſtit. c.* 25. 26. Willis. *de ferment. cap.* 7. *& de febr. c.* 1. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 412. Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. I. ſect.* 3. *c.* 8. *p.* 207. *ſeqq.* Et quis omnes recenſeat? De *vinis* medicatis diverſis idem Schroder. *l.* 2. *cap.* 63. Morell. *l.* 1. *de form. remed. ſect.* 1. *c.* 6. Per quandam ſimilitudinem alii quoque Succi officinales expreſſi & depurati *Vina* dicuntur, v. g. Cydoniorum, Granatorum, Citri &c. Idem *d. l. cap.* 82. Nonnulli quoque ſpiritus e *vino* parati appellantur *Vina*, ut *Vinum alcaliſatum*, *Circulatum*, &c. Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *cap.* 25. *Vinum correctum* eſt Alcool vini. *Vinum effatum* eſt, quod herbarum vires attraxit, vel aliorum, quibus affuſum fuit. Dorn. *in Dict. Rul.* & Iohnſ. *in Lex.*

Oeno-

Oenoſtagma, οἰνόςαγμα, id eſt deſtillatum ex vino, idem quod *Spiritus vini*. Vide *Oenelæon*.

Oeoniſta, οἰωνιςὴς, *Augur*, & οἰωνιςικὴ, vide *Mantice*.

(Π) *Oeſophagiſmus*, ciborum deglutitorum in œſophago ſubſiſtentium remora dolorifica. Vog.

Oeſophagos, οἰσόφαγος, vide *Gula*. *Oeſophagæus Muſculus* dicitur ille, qui gulam ambit inſtar ſphincteris, de quo vide Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 12. *p.* 448.

Oeſtromania, οἰςρομανία, dicitur Hipp. *in epiſt. ad Damag.* furioſa libido ad Venerem, & ita idem eſt quod *Nymphomania*. Vide paulo ſuperius.

Oeſtrus, οἶςρος, proprie dicitur Inſectum notiſſimum, *Tabanus* Veteribus quoque dictum, aculeo duriori in ore armatum, quam cæteræ Muſcæ, cujus deſcriptionem tradidit Aldrov. *l.* 3. *de Inſect. cap.* 4. Per metaphoram quoque *Clitoris* vocatur *Oeſtrum Veneris*. Barthol. *l.* 1. *Anatom. cap.* 34. Imo omnis ſtimulus amatorius proverbialiter per *Oeſtrum* exprimitur. Hinc Galen. οἰςρῶδη ἐπιθυμίαν vocavit, cujus emphaſin notavit Caſp. Hoffm. *comm. ad Galen. l. de U. P. n.* 1007.

Oeſype, *Oeſypos*, οἰσύπη, οἴσυπος, proprie eſt ſordes & fimus lanæ circa nates ovium adhærens, uti patet ex Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXXIV.* 13. Erotian. *Onom. p.* 85. *c.* Poſtmodo vero etiam de ipſa *lana ſordida*, vel *ſuccida* uſurparunt vocabulum, teſte Dioſcor. *l.* 2. *cap.* 84. confirmante Gorræo & Foeſ. *Oec. pag.* 449. Quid per *Oeſypum Atticum* intelligi debeat apud Galen, *l.* 14. *meth. med. cap.* 7. ventilavit C. Hoffm. *l.* 2. *V. L. c.* 14. De *Lana ſuccida* legatur Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *num.* 30. Vide ſupra *Lana*.

Offa, μάζα, vide *Maſſa*.

Offenſa, *Offenſio*, duplicem habet ſignificationem. Vel enim idem eſt quod *Noxa*, *Damnum*, Gr. βλάβη, & *offendens*, βλάπτων, Galen. *c.* 1. *de R. V. I. A. t.* 13. Rhod. *in Lex. Scribon.* Vide *Blabe*. Vel reſpondet *Alliſioni*, & Gr. dicitur προσκοπὴ, vel πρόσκομμα, eſtque ea læſio, quando corpus percutitur, aut violenter afficitur ab alia re exterius obviante. Foreſt. *l.* 6. *Chirurg. Obſ.* 29. *Schol.* Ita & ſpiritus ſive aer in reſpiratione interruptus Hipp. dicitur πνεῦμα πρόσκοπτον, *ſpiritus offendens*, 4. *aph.* 68. Junge Dieter. *n.* 730.

Officina generaliter omnem locum ſignificat, ubi aliquid præparatur & elaboratur, Græc. ἐργαςήειον. In Medicina vero duæ potiſſimum *officinæ* habentur, quarum una eſt *Pharmaceutica*, diciturque locus ſeu *Apotheca*, in qua ſimplicia & compoſita medicamenta in quantitate & qualitate ſelectiſſima debent parari, vel parata inveniri cum inſtrumentis Pharmacopœticis. Fr. Hoffm. *Clav. ad Schr. l.* 2. *in princ.* Schroder. vero *d. l.* minus accurate deſcripſit, quod ſit Pars Pharmacologiæ, quæ ſeriem rerum medicamentoſarum ſecundum claſſes officinales deſcribit. Altera eſt *Chirurgica*, Græc. ἰατρεῖον Hipp. dicta. Vide *Iatreon*.

Officinalia vocantur medicamenta, qua ſimplicia, qua compoſita, quæ in Officinis Pharmaceuticis quotidie proſtant, & ita opponuntur *Magiſtralibus*. Vid. *Dogm. Med. Gen. P. VI. c.* 4. *d.* 6. *p.* 753. *ſeqq.*

Officium, δέον, καθῆκον, πρέπον, vide *Deon*. Vocatur id, quod alicui agendum incumbit. Ita *officium* hominis eſt, omni modo, arte, opera, facultatibus, devincire hominum inter homines ſocietatem. *Officium Medici* exoptatiſſimum procurare homini bonum, quo ſine nullum aliud gratum eſſe aut jucundum poteſt, hoc eſt ſanitatem, Linden. *Exerc. III.* §. 9. Speciale medentis vel curantis morbos eſt, ut cito, tuto & jucunde ſanet, *Ex. XVI.* §. 1. Tribuitur & *Officium* partibus corporis humani, & reſpondet Latino *Actio* vel *Uſus*, Gr. χρεία. C. Hoffm. *C. in Galen. LL. de U. P. n.* 8. Paracelſ. *Paramir. l.* 2.

Offion, idem quod *Opium*, *Eph. N. Cur. A. II. Obſ.* 69.

Offuſcatio, *Amauroſis*.

Oger, *Ogertinum*, *Ogertum*, Paracelſo idem quod *Ochra*, paſſim in ſcriptis. Verum more ſolito transfert & ad hominem, & *Oger microcoſmi*, item ad cauſſas morborum ſalinas: hinc *Ogertina* peſtis, pleureſis, icteritia paſſim legitur in ſcriptis, præſertim *in Fragm. ad LL. de Tartaro*.

Ois, οἶς, Latine *Ovis*, idem quod πρόβατον, eſt animal quadrupes, lanoſum, manſuetum, lupo inimicum, cujus mas *aries*, caſtratus *vervex*, fœmina ſtricte *ovis*, pullus *agnus* vocatur. Horum omnium hiſtoriam & uſum in cibo ac Medicina vide ap. Aldrov. *l.* 1. *de Quadrup. biſulc. c.* 8. prolixiſſime, ut & Schr. ſuccincte, *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 30.

Olca, mendoſe pro *Holca*, vel *Holce*, ὁλκὴ, id eſt *Drachma*. Vide *Holce*.

Oleaginoſus, ἐλαιώδης, dicitur de eo, quod pinguedinem inſtar olei in ſe continet, ut ſunt Amygdalæ, Nuces, & alia quædam ſemina. Hujuſmodi *oleaginoſa* cerebrum gravare, docet

Rol-

Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 14. *ſ.* 1. *c.* 23.

Oleamen, *Oleamentum*, λιπαρὰ, dicitur in genere omne linimentum mollius ex oleis paratum, Scrib. *n.* 222.

Olecranon, ὠλέκρανον, Gorr. etiam per *o*, ſed mendoſe, ſcripſit. Idem quod ἀγκών, *Ulna*, cubiti pars gibbera, unde & *Gibber* dicitur, ab Hippocr. *lib.* 7. *Epid. XXXII.* 6. Vide *Ancon*, *Cubitus*.

Oleitas, idem quod *Pinguedo*. *Oleitas* rerum in omnibus earum Sulphur eſt. Dorneus *in Diction.* Rul. & Iohnſ. *in Lexic.* Dicitur alias & *Olivitas*; cujus tres ſpecies recenſentur pro conditione triplici olivarum, apud C. Hoffman. *l.* 5. *V. L. c.* 3.

Olene, ὠλένη, ſic dicitur a quibuſdam *cubitus*, ſive os inter duos articulos ἀγκῶνα & καρπὸν medium, alio nomine πῆχυς appellatur, Gorr. Huic reſpondet Latinum *Ulna*. Barbaris *Focile majus*. Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *cap.* 14. §. 74. Bart. *libell.* 4. *Anat. c.* 20. Hinc ὠλέκρανον quaſi ὠλένης κράνος, *ulnæ* galea.

Oleo, ὄζω, quid ſignificet, notum eſt, videl. odorem emitto: eſt mediæ ſignificationis. Nam καλὸν ὄζειν & βαρὺ ὄζειν, dicitur *bene & male olere*. Dieter. *num.* 603. Galen. *l.* 4. *de S. F. cap.* 22.

Oleoſus, ἐλαιώδης, ἐλαιήεις, idem quod *Oleaginoſus*, pinguis. Gal. *l. 6. meth. med. c.* 6.

Olethrios, ὀλέθειος, *pernicioſus*, valde noxius. Hinc Galeni proverbium ἀεὶ ὀλέθρια τὰ δυσώδη, ſemper *pernicioſa* ſunt fœtida, *c.* 2. *in* 3. *Epid. t.* 9. Lang. *l.* 1. *ep.* 53.

Oleum, ἔλαιον, vide *Elæon*. Quibus addi poſſunt, quæ de *Oleis Chymicis* prolixe tradit Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *cap.* 17. *ſeqq.* & *Alchym. Pharmac. c.* 39. Quære etiam in Theatr. Chymici Indicibus. *Oleum ex lacte* dicitur *Butyrum* Græcis, teſte Lind. *Ex. XVI.* §. 119. Spiritus quoque rectificati præſertim a Chymicis *Olea* vocantur, v. gr. *Oleum* Vitrioli, Sulphuris, &c. ſeu ſalia fluida concentrata, a phlegmatis conſortio, quantum poſſibile, depurata, ita dicta ob craſſitiem & ponderoſitatem particularum. Quin & ſalia fixa per deliquium reſoluta, ut *oleum* Tartari per deliquium. Utraque ſignificatio *Olei* eſt impropria. Vid. Jacob. le Mort. *Chym. Medico-Phyſ. c.* 2. *p. m.* 12. 13. Variæ *Oleorum Chymicorum* e vegetabilibus & mineralibus præparationes deſcriptæ legantur in Iunken. *Lexic. Chymico Pharmac. P. I. p.* 168. *ſeqq.*

Olfactoriolum dicitur vaſculum muliebre, in quo odoramenta geſtantur. Vel myrotheca & pyxis perforata & ocellata, quæ odores ſuos & ſuaves halitus per foramina exſpirat. Rhod. *ad Scrib. n.* 104.

Olfactorius, ὀσφραντικὸς, idem quod *olfactilis*, dicitur de rebus odoratis, quæ odorem emittunt. Vide *Odorabilis*.

Olfactus, ὄσφρησις, idem quod *Odoratus*. Vide p. ſuperius.

Oligophorus, ὀλιγοφόρος, epitheton vini aquoſi. Vide *Oenodes*.

Oligopſychia, ὀλιγοψυχία, Lat. *Puſillanimitas*. Legitur apud Hippoc. *l.* 7. *Epid. XXVI.* 23. Ὀλιγοψυχοτέρη, i. e. *animi imminuti* natura mulierum dicitur, *l. de Virgin. morb. I.* 10.

Oligos, ὀλίγος, *paucis exiguus*; opponitur vel ἀδρῷ, pleno, vel πολλῷ, multo, vel etiam μακρῷ, longo. Vide Dieter. *614. ſeq.*

Oligotrophia, ὀλιγοτροφία, i. e. *parcior nutritio*. Gal. *l.* 3. *de ſan. tu. c.* 8.

Oliſthema, ὀλίσθημα, item ὄλισθος, *prolapſio*, dicitur integra *articuli elapſio*, vel luxatio perfecta, ad differentiam διακινήματος, quod parvam oſſis emotionem ſignificat, Hippocr. 3. *de fract. t.* 51. Gal. *com. ad h. l. & in def. Med.* a verbo ὀλισθαίνω, *prolabor*, quod legitur 2. *de fract. t.* 39. & 3. *h. t. t.* 91. & 4. *de art. t.* 1. quamvis *in Exegeſ. dict. Hipp.* Gal. poſuerit ὀλισθράζω. Alias ὄλισθος etiam ſignificat *lubricitatem*, uti patet ex Hippocr. 3. *de R. V. I. A. t.* 26. & ptiſana vocatur ὀλισθηρὴ, *lubrica*, *ſect.* 1. *h. t. t.* 29. Articulus quoque *lubricus*, ὀλισθηρὸς, legitur. 1. *de artic. t.* 29. Vide Foeſ. *p.* 451.

Oliva, ἐλαία, vocatur fructus, ex quo fit oleum. Gal. *l.* 2. *de S. F. c.* 7. *Olivarum* differentiam vide etiam apud Bruyerin. *de re cibar. l.* 11. *c.* 36. Potiſſima eſt, quod aliæ ſint *colymbades*, aliæ *druppæ*. De quibus vocabulis actum in ſuis literis initialibus.

Olivaris, *Oliviformis*, dicitur de Gangliis. Vide *Ganglion*.

Olivitas, idem quod *Oleitas*. Vide p. a.

Olla, χύτρα, vide *Chytra*. De modo *ollas* parandi vide Willis. *Ex. de ferm. c.* 12. Conſentit Helmont. *de Lithias. c.* 3. *n.* 6.

Olodes, ὀλώδης, pro θολώδης, *turbidus* niger, apud Hippoc. legi vult Gal. *in exeg. Dict. Hippocr.* ab ὀλὺς, atramentum ſepiæ. Gorr.

Olophlyctides, ὀλοφλυκτίδες, idem quod φλυκταίναι, *puſtulæ*, beſtiolis parvis ſimiles. Erot. *in Onom. p.* 85. *A. B.* quamvis in Hipp. loco *l.* 2. *de morb. mul. LXXXIIX.* 5. ſaltem φλυκτίδες legatur, i. e. *puſtulæ*.

Olor, κύκνος, vide *Cycnus*. Alias *Olor* veteribus poſitum legitur pro *Odor*, teſte Keuch. *ad Sammonic. p.* 115. & 143.

Olos,

Olos, ὀλὸς, pro θολὸς, (quod ſignificat *atramentum ſepiæ*) vult ſcribi Gal. *in Exeg. dict. Hippoc.* Verum Linden. improbat hanc lectionem, & ſuadet præſcribendum eſſe theta θολὸς, *Ex.* 5. §. 9.

Olus, λάχανον, refertur inter alimenta e plantis deſumpta, pauci nutrimenti, ita ut non vires tribuant, ſed mortem ſaltem prohibeant, a morte defendant, ſed robuſtam valetudinem non promoveant, Gal. *l.* 2. *de Al. fac. c.* 43. *ſeqq.* Linden. *Exerc. XVI.* §. 160. 169. Jung. C. Hoffmann. *l.* 5. *Inſt. c.* 10. Bruyerin. *de re cibar. l.* 8. *c.* 3. *ſeqq.* quamvis ſint, qui ſibi aliiſque perſuadere audent, plantas temperatas alimenta eſſe optima, ſuccum alibilem vitalem ſincerum promittentia, coctuque facilem. *Olus molle* dicitur pulmentarium *oleraceum*, cum ſubſtantia, tum effectu molle ac tenerum, quod ventrem ſubducit. Rhod. *ad Scribon. n.* 99.

Oly dicitur pinguedo metallorum ſupernatans menſtruo illa ſolventi. Rul. *in Lex.*

Olympiacos, ὀλυμπιακὸς, dicitur (1) *Collyrium* magna ſimplicium turba conſtans, uti deſcribit Ægineta *l.* 7. *c.* 6. & commendat in procidentia oculi & omnibus ulceribus, *l.* 3. *c.* 21. notante Gorræo. (2) *Olympicus ſpiritus* eſt aſtrum in homine, quod efficit, ut umbram de ſe præbeat, uti nugatur Paracelſ. *l.* 3. *de morb. inviſib.* e quo deſumpſerunt Dorneus, Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Olympos, ὄλυμπος, vocatur quoque modo dictum collyrium apud Æginet. teſte Gorræo. Alias idem eſt quod *Cælum*, de quo ſupra ſit. *C.*

Olynthos, ὄλυνθος, *ficum immaturam* ſignificat, ſive *Groſſum*. Aliquoties legitur apud Hippoc. *l. de nat. mul. X.* 19. *XVII.* 8. *XXIX.* 127. *& alibi*. Vide Foeſium *pag.* 452. Galen. *lib.* 8. *de S. Fac.* §. *Olynthi*.

Olyra, ὄλυρα, eſt ſpecies frumenti, de qua non conveniunt, an ſit ipſa *Zea*, an vero ejus ſpecies. Heſych. deſcripſit per ſpeciem ſeminis mediæ inter frumentum & hordeum naturæ, e Galen. *d. l.* Gorr. Latin. *Siligo* vocatur. Lang. *Zeam* refert. *l.* 1. *ep.* 56.

Omagra, ὠμάγρα, dici poteſt Arthritis humeri cum ſcapula articulationem infeſtans; Par. *l.* 17. *Chir. c.* 1.

Omaſum, Barthol. *Omaſus*, ἐχῖνος, dicitur venter peculiaris cancellatus in cornigeris & ruminantibus. Vide *Echinos*. Ariſtot. *l.* 2. *H. A. c.* 17. *l.* 3. *de P. A. cap.* 14. & Barthol. *lib.* 1. *An. cap.* 9.

Omelyſis, ὠμήλυσις, vocabulum eſt ambiguæ ſignificationis. Foeſ. *Oec. pag.* 692. *ſeqq.* exiſtimat, ſignificari proprie farinam hordeaceam crudam, ad differentiam polentæ, quæ torretur. In lata vero ſignificatione notare omnem farinam crudam. Et hanc ſententiam confirmare videntur loca Hippocratis, in quibus vocabulum ὠμήλυσις legitur, v. gr. *lib.* 2. *de morb. XXX.* 8. *l. de nat. mul. XXIII.* 4. *lib.* 1. *de morb. mul. XXX.* 9. *XXXII.* 5. *lib.* 2. *LXIX.* 5. *LXXVII.* 2. quos duos ſignificatus etiam adſignat Galenus *in exeg.* Langius vero deſcribit per puram hordei crudi farinam a furfuribus caſtratam, & ex ea in hydrelæo cum butyro diſſoluta Cataplaſma phlegmonum & ſinanchiæ ſuppurativum parari docet, *l.* 1. *ep.* 57. Et hanc opinionem confirmat auctoritate Galen. libris *de C. M. S. L.* aliquoties. Item *l. Introduct. cap.* 13. Alii v. gr. Abſyrtus dicunt eſſe mixtionem quandam ſeminis fœnu-græci, lini & hordei farinarum æquali pondere. Cæl. Aurel. *l.* 2. *c.* 24. *&* 37. interdum ſimplicis pollinis aut panis infuſi Cataplaſma; interdum pollines aqua ſolutos ſignificare docet. Jungatur & Augen. *Tom. I. Epiſt. & Conſ. Med. ep.* 6. *p.* 166. Scribitur & diviſim, ὠμὴ λύσις.

Omenta, cerebri membranæ ipſum ambientes, Merc. *l.* 1. *c.* 2.

(Π) *Omentitis*, *Omenti* inflammatio. Vogel. Cull.

Omentum, ἐπίπλοον, vide *Epiploon*.

Omicos, ὠμιαῖος, vide *Humerarius*.

Omma, ὄμμα, vide *Oculus*. Significat & *Viſum*. Dieter. *n.* 617. Foeſ. *p.* 453.

Omnis, πᾶς, ἅπας. Hujus vocabuli ſignificatio extra forum quoque medicum notiſſima. In memoriam vero revocat duo axiomata notatu digna; quorum primum eſt, *Omnia eſſe in omnibus*, vel *Omnia ab omnibus participare*, id quod Hippoc. quoque docuiſſe teſtatur Gal. *l.* 6. *de U. P. c.* 16. quo ſine dubio reſpexit ad locum Coi ſenis *l. de Alim. IV.* 24. ξύρροια μία, &c. *Confluxio una*, *Conſpiratio una*, *Conſentientia omnia*. Vide *Confluxio*. Vel etiam ad illum locum *l. de Loc. in Hom. III.* 6. Minima corporis pars *omnia* ea quæ habet maxima. Jung. C. Hoffmann. *ad Gal. LL. de U. P. num.* 401. Alterum eſt: *Omnia ab uno*, *& omnia ad unum*. Eſtque Canon Hieroglyphicus Chymicus, quo naturam & virtutem *Lapidis Philoſophici* exornare conantur Spagyrici.

Omocotyle, ὠμοκοτύλη, quid ſignificet, vide *Acetabulum*.

Omogeron, ὠμογέρον, dicitur, cui ſenectus eſt adhuc cruda vel viridis, ſive in primo ſenio conſtitutus, ad differentiam τῦ τυμβογέροντος.

ϖς, h. e. *venis capularis*: quemadmodum egregie expoſuit Dieterich. *Iatr. Hippocr. num.* 160. *pag.* 308.

Omolinon, ὠμόλινον, h. e. *linum crudum*, quo ad uſtionem faciendam utitur Hippocr. *l. de affect. XXX.* 13. *XXXII.* 9. vel in fiſtulis ani curandis, *l. de fiſtul. II.* 13. quem curandi modum Ægineta vocat ἀπόλίνωσις, l. 6. *c.* 78. Vel in lateris tuberculo poſt ſectionem & uſtionem *l. de int. aff. X.* 20. in hydrope *ibid. XXV.* 31. Plura loca vide, ſi placet, apud Foeſ. *Oecon. pag.* 692. Alias ὠμολινον quoque vocatur linteum illud, quod tondendorum humeris injiciunt tonſores, ne inquinetur veſtis capillorum ſegmentis. Lind. *Ex. V.* §. 109.

Omophagos, ὠμοφάγος, vide *Crudivorus*.

Omoplatæ, ὠμοπλάται, item πλάται, (quo & cum aſpiratione *Homoplatæ* quandoque leguntur) vocantur *Scapulæ*, vel *Scoptulæ*, Celſo *l.* 3. *c.* 22. *lib.* 8. *cap.* 1. quæ humeri articulum conſtituunt, ſuntque oſſa in utraque humeri regione duo in dorſo ſita admodum inæqualia, & omnibus ſuis partibus diſſimilia, foris gibba, intus ſima, quorum ulteriorem deſcriptionem petere licet ex Anatomicis, Gal. *l.* 13. *de U. P. c.* 10. C. Hoffmann. *comm. ad h. l.* Barthol. *libell.* 4. *c.* 19. *Anat.* Vide *Platæ*.

Omos, ὦμος, vide *Humerus*. Ea quoque pars uteri, quando poſt cervicis anguſtiam incipit in cavitatem majorem ampliari, Græcis ὦμος dicitur, Moſchion *de morb. mul. cap.* 6.

Omos, ὠμός, vide *Crudus*, *Cruditas*.

Omotarichos, ὠμοτάριχος, late ſignificat *ſalſamentum crudum*, quo carnes condiri ſolent, Gal. *l.* 5. *de C. M. S. L. c.* 1. Stricte vero dicitur de *Thynnorum ſalſamento*, ſive *carne Thynnorum ſale condita*, de cujus virtute videatur Dioſc. *l.* 2. *c.* 33.

Omotokeo, ὠμοτοκέω, i. e. *crudum* ſive immaturum *partum edo*. Hinc fœmina ὠμοτοκοῦσα, i. e. *abortivum fœtum pariens* dicitur, apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 155.

Omotribes, ὠμοτριβὴς, idem quod ὀμφάκινον, epitheton olei ex olivis immaturis expreſſi, q. d. *Oleum crudum*, h. e. acerbum. Refrigerat & adſtringit. Gal. *l.* 8. *M. M. c.* 3.

Omphacinon, ὀμφάκινον, vide *Omotribes*.

Omphacion, ὀμφάκιον, dicitur *ſuccus uvæ acerbæ*. In Officinis vocatur *Agreſta*. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 382. F. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Meminit & Hippocr. *Omphacii epulotici*, cujus uſus eſt ad vulnera & ulcera, *l. de Ulcer. IIX.* 5. *ſeqq.* Derivatur ab ὄμφαξ, quod ſignificat *uvam acerbam*.

Omphacis, ὀμφακὶς, vocatur cavum illud, ex quo glandes quernæ enaſcuntur, & coriarii utuntur. Ægin. *lib.* 3. *cap.* 42. Plinius *calicem glandium*, recentiores Medici *capulam* vocant.

Omphacites, ὀμφακίτης, epitheton *vini acerbi*, ex uvis nondum plane maturis parati, quale peculiariter in Lesbo factum legitur apud Dioſ. *l.* 5. *c.* 12.

Omphacitis, ὀμφακῖτις, epitheton Gallæ parvæ, tuberoſæ, ſolidæ, nullo foramine perviæ. Dioſcor. *l.* 1. *cap.* 146.

Omphacomeli, ὀμφακόμελι, potionis conditæ genus ex ſucco uvæ acerbæ & melle. Reſpondet *Syrupo de Agreſta*. Officin. Gorr. Vid. *Diſpenſatoria Auguſtan. & Norimberg.*

Omphalocele, ὀμφαλοκήλη, *Hernia umbilicalis*, eſt ſpecies herniæ, in qua vel omentum, vel inteſtina prolapſa protuberant, cum ſolutione continui & tumore regionis umbilicalis, vel umbilici prominentia, aut ſitu mutato. Dicitur ἐξόμφαλος etiam. Vide *Exomphalos*. Obſervationes vide apud Foreſt. *l.* 27. *Obſ.* 28. *ſeqq. cum Scholiis*. Jung. *Reſponſoriam Epiſtolam* Hild. *ad Doring. in oper. Hildan. p.* 900. item *Cent.* 3. *Obſ.* 63. *ſeqq.* Fabr. ab Aquapend. *de Chirurg. oper. cap. de Umbilici prominentia*. Quod vero apud quoſdam defectus umbilici in recens natis aliquoties cum aliqua prominentia obſervatur *Hernia umbilicalis* audiverit, merito improbavit Celebr. Ruyſchius *Cent.* 1. *Obſ. Anat. Chirurg.* 71. nihilominus ſi in regione illa, ubi umbilicus eſſe deberet, prominentia aliqua conſpicitur, fortaſſis *Exomphalos* ſano ſenſu dici poſſet.

Omphalodexios, ὀμφαλοδέξιος, inuſitatum hoc epitheton legitur apud Dieterich. *in Iatr. Hippoc. num.* 50. quod nonnulli Interpretes exiſtimaverint ſubſtitui debere in locum ἀμφιδέξιος 7. *aphor.* 43. ita ut ſenſus ſit: Fœmina non concipitur in dextro uteri latere, aut geſtatur. Verum eſt merum figmentum & prorſus inconveniens, quia caret omni auctoritate, deinde nulla ἀκρίβεια e nomine ὄμφαλος ad uterum demonſtrari poteſt.

Omphalomantia, ὀμφαλομαντία, vocatur a Caſ. a Rejes vaticinatio illa obſtetricum fabuloſa ex nodis vaſorum umbilicalium de numero prolis futuræ, *quæſt.* 52. *n.* 6.

Omphalos, ὀμφαλὸς, *Umbilicus*. Sumitur dupliciter pro *regione umbilicali* & media regione abdominis, cavitate quadam prædita, Dieter. *num.* 619. Deinde pro illo centro medio totius corporis, quod nihil aliud eſt, quam complexus & coalitio vaſorum *umbilicalium* cum uracho contortorum. Galen. *de diſſect. vulv. cap.* 10. Bar-

Barthol. *lib.* I. *Anat. cap.* 37. Vide *Umbilicus*.

Omphalotomos, ὀμφαλοτόμος, epitheton obſtetricis, quæ umbilicos infantibus recens natis præcidit. Legitur apud Hippoc. *l.* I. *de morb. mul.* LXXVI. 13. Vide Foeſ. *p.* 454.

Onager, ὄναγρος, dicitur *Aſinus ſylveſtris*, cujus hiſtoriam cum uſu in cibis & medicina tradidit Aldrov. *l.* I. *de Quadruped. c.* 3.

Oncos, ὄγκος, Latine dicitur *Tumor*, ſubintellige præter naturam. Hinc Galen. ſcripſit lib. περὶ ὄγκων παρὰ φύσιν. Deſcribitur, quod ſit diſtenſio in latum, longum, & profundum. Pertinet ad morborum compoſitorum ſpecies, ad eam claſſem referendas, a qua actionum læſio potiſſimum dependet. Aquapend. *Pentateuch. Chirurg. l.* 2. *c.* I. Vide *Oedos*.

Oncyllomæ, ὀγκύλλομαι, ſignificat *intumeſco* apud Hippoc. I. *prorrhet. ſ.* 3. *t.* 7. ubi quidem Galen. ὀγκουμένη poſuit; & propterea Bartholin. Euſtachius *in not. ad Erotian. pag.* 79. negavit, ſe reperiſſe ὀγκυλλωμένη. Enimvero & hoc verbum ὀγκύλλομαι uſitatum eſſe, patet ex Lexicographis aliis. Apud Atticos ſignificat tropice, magna & alta ſapere. Gorr.

Onda vocatur inventor omnium medicamentorum, præſertim vero ſimplicium. Paracelſ. *præfat. in libros Bertheoniæ*.

Oneicrocriticus, ὀνειροκριτικός, ſignificat eum, *qui de inſomniis judicium ferre poteſt. Divinator ex inſomniis* Theatr. Chym. *Vol. VI. p.* 81. Legitur apud Joh. Ant. Van-der Linden *in Manuductione ad Medicinam* a Schelhámmero edita & annexa Introductioni Conringianæ, *in Part. Poſt. p. m.* 84. *Oneirocriticam* refert ad partem Medicinæ Diagnoſticam, ex inſomniis etiam de morborum horumque cauſſarum cognitione utiliter judicantem. Dicitur & ὀνειρομάντης, & ὀνειρομαντία ſcientia ex inſomniis prædicendi in Bierlingii *Theſauro Medico pag.* 538.

(Π) *Oneirodynia*, inſomno imaginatio vehementior vel moleſta. Cull.

Oneirogmos, ὀνειρωγμός, *ſomnia Venerea & pollutionem nocturnam* ſignificat, quamvis hoc poſterius proprie ἐξονείρωσις dicatur. Vide *Exoneiroſis*. Deſcendit a verbo ὀνειρώττω, *ſomniis Venereis tentor*, & inter ſomniandum ſemen profundo. Hippoc. *l.* I. *de diæt.* XXXVI. 3. *l.* 2. *de morb. XLIX.* 10. *lib. de intern. aff. L.* 29. Verbum vero ἐξονειρώσσειν legitur *lib.* 2. *de diæt.* XXVI. 6. *l. de int. aff.* XLVI. 20. *l.* 4. *Epidem.* XXX. 3. Vide Foeſ. *p.* 454. *ſeqq.* Jung. Lang. *l.* 2. *ep.* 5. Lind. *Ex. XV.* §. 35. 40. *ſeqq.*

Oneirogonos, ὀνειρόγονος, ſignificat ſeminis in ſomno profluvium, notante Cœl. Aurel. *l.* I. *Tard. paſſ. cap.* 3. *p. m.* 262. & *cap. IV. pag.* 266.

Oneiromantes, *Oneiromantia*, ὀνειρομάντης, ὀνειρομαντία, quid ſignificet, vide p. a. in *Oneirocriticus*.

Oneiropoleo, ὀνειροπολέω, *ſomniare libidinem*, & videre inſomnium ſignificat, teſte Linden. ex *Suida*, *d. l.* §. 43. Fere idem, quod ὀνειρώσσω.

Onevomæ, ὀνεύομαι, ſignificat apud Hippocr. *per axem*, qui ὄνος, vel ὀνίσκος Gr. dicitur, *extendo*. Sunt, qui κατονεύεσθαι ſcribunt. Gorr.

Onis, ὄνις, dicitur *ſtercus aſininum*, vel fimus aſininus. Utitur ſæpe Hippocr. in tota muliebrium morborum tractatione & de natura muliebri, quæ loca videri poſſunt apud Foeſ. *Oec. q.* 455.

Oniſcos, ὀνίσκος, ὄνος, vide *Aſellus*.

Onocrotalus, Gr. πελεκάν, ὀνοκρόταλος, πελεκῖνος, vocatur avis palmipes, cujus hiſtoriam cum uſu in cibo & medicina in Aldrovand. *l.* 19. *Ornit. cap.* 2. Latine *Pelecanus*, de quo *infra*.

Onoma, ὄνομα, vide *Nomen*.

Onos, ὄνος, vide *Aſellus*.

Onus, βάρος, vide *Baros*. Sumitur etiam pro morbo, quia aggravat corpus. Linden. *Ex. XIII.* §. 379.

(Π) *Onychia*, inflammatio digiti lateralis ab ungue profundius in cutem demerſo. Vog.

Onyx, ὄνυξ, Latine *Unguis*, vocabulum eſt æquivocum. Proprie & Phyſiologice ita dicitur pars digitorum extima & lata, qua firmiores ad apprehenſionem redduntur, de quibus videantur Anatomici, & inter hos Bartholin. *l.* 4. *Anat. cap.* I. Injuriam illis faciunt, qui e numero partium excludunt. *Ungues* etiam vocavit prominentias illas in peculiari linguæ involucro cuſpidatas Goth. Bidloo *Anatom. Tab. XIII. fig.* 2. Pathologice notat duos diverſos affectus oculorum; primum excreſcentiam aliquam carneam, vel membranaceam albidam adnatam, quæ in *unguis* ſimilitudinem naſcentis vel creſcentis Lunæ cornibus reſpondens paulatim ſumit augmentum, Cœl. Aurelian. *l.* 2. *acut. c.* 32. Gr. dicitur πτερύγιον, vide *Pterygion*. De hoc affectu legatur Aquapend. *tr. de oper. Chir. c. h. tit.* Deinde ὄνυξ quoque vocatur collectio puris in nigro oculi, cum inflammatione, juxta iridem, ungui ſimilis. Gal. *in def. med.* Ægin. *l.* 3. *c.* 22. Vocatur & alias πύωσις. Chirurgice notat inſtrumentum ad extrahendum fœtum mortuum, quod alias *Hamus* vel *Uncus* dicitur, Gr. ἰχθύα, vide *Ichthya*. Legatur apud Hipp.

ὄνυξ, *l. de ſuperfœt. V.* 1. Tandem Pharmaceutice ſignificat vel Conchylii ſpeciem, quæ *Blatta Byzantia* dicitur. Vide *Blatta*. Vel Gemmam, quæ & ὀνυχίτης dicitur, quod illi ſit candor unguis humani, quamvis Ruland. varii coloris *Onyches* recenſeat *in Lexic.* Igneas, nigras, corneas &c. Prolixiorem hujus deſcriptionem vide apud Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 209. *ſeqq.* *Alabaſtrum* quoque ὄνυχα vocari, teſtantur Chiocc. *d. l.* & Schroder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 2. Vide *Alabaſtrites*. Quid Galen. intellectum voluerit per ὄνυχα aromaticum, *l.* 1 *C. M. S. L. c.* 1. *fere ad fin.* non licet certo determinare. *Unguis*, ὄνυξ, etiam Botanicis vocatur extremitas candicans illa in foliis florum roſarum, qua affixa ſunt calici dicti. Tabern. *l.* 3. *Hiſt. Stirp. c.* 100.

Ooeides, ὠοειδὴς, dicitur etiam *humor aqueus*, vel *albugineus in oculo*, qui & magis uſitato nomine ὑδατοειδὴς, vocatur. Gorr. Linden. *l.* 2. *Med. Phyſiol. c.* 10. §. 42.

Oogla, Lac ovis permixtum, Aet. & Ægin. *l.* 9. *c.* 5.

Oon, ὤον, Lat. *Ovum*, quid communiter ſignificet, notum eſt. Nimirum eſt peculiaris conceptus in animalibus, præſertim in volatilibus, e teſta (quæ & cortex & veſtis ovi vocatur, Keuch. *ad Sam. p.* 205.) membranis, albumine, & vitello conſtans. Inter *ova* gallinacea eſſe uſitatiſſima ad victum & medicinam, patet ex Galen. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 22. *l.* 11. *de S. F.* §. *Ovorum facultas*, & alibi C. Hoffman. *l.* 5. *Inſt. Med. c.* 21. Deodat. *Pand. Hyg. l.* 1. *c.* 39. Schrod. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 55. Fr. Hoffman. *in Clav. ad h. l.* Aldrov. *l.* 14. *Ornithol. cap.* 1. Iunken. *Chym. Exp. Cur. part. I. ſect.* 2. *c.* 6. *p.* 123. *ſeqq.* Verum Anatomici etiam hodierni extenderunt ad omnem conceptum a mare & fœmina proficiſcente, utriuſque pariter virtute præditam, ex qua uno unum fit animal, uti deſcripſit & prolixe expoſuit Harvejus *de gener. anim. Exerc.* 26. *Ovum* reſpondere mundo vult Paracelſ. *Paragr. tr.* 2. *de Aſtronom.* *Ovum aureum* vernacule vocatur Antidotus, vel *Electuarium de ovo*, cujus deſcriptio habetur *in Diſpenſatoriis*. *Uterum* quoque *Ovum* dici ab Epicuro vult Rolfink. *de part. gen. P. II. cap.* 11. De *Ovo* Crocodili, ut & Galli centenario, vide eund. *d. l. c.* 44. 45. Quære etiam *in Eph. Nat. Cur.* Vide *Ovum*.

Oonæ vocabantur quædam gentes ex argumento, quod avium ovis victitarent, ut eſt ap. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 12.

Opalus, *Opali*, dicitur Gemma pretioſa, cujus mater eſt India; color varius, utpote in qua carbunculi tenuior apparet ignis, & Amethyſti fulgens purpura, & Smaragdi virens mare. Magnitudo ejus nucis avellanæ. Propter eximiam gratiam vocarunt παιδέρωτα, & privatum genus *Sanginon* Indi dicunt. Rul. & Iohnſ. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *pag.* 207. 208. Lib. *S. A. Ch. lib.* 7. *c.* 21. *& T. III. Oper. pag.* 89. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 8. *ſ.* 2. *cap.* 11. De *Opalo* factitio & ratione effingendi illud vide *Acta Philoſoph.* Oldenburgii *Ann.* 1668. *menſ. Auguſt.*

Ope, ὀπὴ, ſignificat *foramen*, diciturque de *foraminibus* cranii, Gal. *l.* 9. *de U. P. c.* 1. Vide Caſp. Hoffm. *comm. in Gal. d. l. n.* 659. qui vertit per *feneſtram*.

Operatio, ἐργασία, idem eſt in genere, quod *Actio*, videlicet motio effectiva. Gal. *l.* 6. *de H. & Pl. dec. c.* 1. Vide *Actio*. Verum hodieque uſitatius dicitur de actionibus Medicis artificialibus, quales ſunt operationes chymicæ, pharmaceuticæ, chirurgicæ. Dicitur & Gr. ἐγχείρησις. Vide *Encheireſis*. De ipſis medicamentorum effectibus ſæpe quoque uſurpatur v. g. a Williſio, qui *Operationes medicinales*, earumque cauſſas ceu ſcitu neceſſarias commendat. *Ph. Rat. P. I. ſ.* 1. *c.* 1. & *Operationes Emeticas* deſcribit. *d. l. ſ.* 2. *c.* 1.

Operculum, πῶμα, dicitur id, quo aliquid tegitur aut occultatur. Ita *opercula* in machinamentis parantur, ut machinationes ſub ipſis occultentur, ne idiotis pateant. Oribaſ. *de machinam. c.* 5.

Operimentum, σκέπασμα, ἐπίβλημα, idem quod *Tegumentum*, dicitur, quod forinſecus imponitur defenſionis alicujus gratia; uti ſunt veſtimenta & ſimilia. Gal. *l.* 7. *de U. P. c.* 22.

Operimethiolim, eſt minerarum ſpiritus. Dorn. *in Diction. Paracelſ.* Ruland. & Iohnſ. *in Lexic.*

Opheleo, ὠφελέω, ſignificat *utilitatem affero*, juvo, *proſum*. Ejus contrarium βλάπτω, noceo, de quo ſupra vide *Blabe*. τὸ ὠφελεῖν, ſerio inculcat Hippoc. ut Medicus ſibi commendatam habeat ex aureo illo loco, ὠφελέειν καὶ μὴ βλάπτειν, *Prodeſſe*, aut non nocere, *ex lib.* 1. *Ep. ſ.* 2. *t.* 50. Vide Galen. *in comm. ad h. l.* & C. Hoffmann. *orat. Iſag. II. pag.* 124. *ſeq.* *Prodeſſe* eſt Medicorum Linden. *Ex. XIII.* § 343. *ſeqq.*

Ophiaſis, ὀφίασις, dicitur ſpecies *Calvitiei*, Lat. *Area*. Vide *Alopecia*, *Calvities*. Dicitur affectus capitis, quo capilli decidunt certis ſpatiis in ſerpentis ſimilitudinem, ſolaque figura

differt ab *Alopecia*. Gorr. Caſtell. Gal. *l.* 2. *M. M. c.* 2. *&* *l.* 14. *c.* 17.

Ophis, ὄφις, idem quod Lat. *Serpens*, nomen generale animalis reptilis venenati, cujus variæ dantur ſpecies & differentiæ, quas vide prolixe apud Aldrov. *in Hiſtor. ſerpent.* & *Dracon.* Spagyricis *Serpens* & *Baſiliſcus Sapientum* dicitur *Mercurius ſublimatus* ſummo ſtudio, *Th. Ch. Vol. III. p.* 400. Libav. *Tom. III. p.* 247. *Serpens ſpiritus caſtitatis*, id eſt *Mercurius*. Rul. & Iohnſ.

Ophites, ὀφίτης, Latine dixeris *Serpentinus*, ſcil. *lapis*, eſt *marmor* maculoſum, in modum ſerpentis, cujus tres ſpecies conſtituit Dioſcor. *l.* 6. *c.* 162. omnibuſque vim peculiarem contra capitis dolorem & ictus ſerpentum tribuit alligatis. Jung. Schröder. *l.* 3. *c.* 8. *n.* 14. Fr. Hoffmann. *in clav. ad h. l.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſect. III. pag.* 379. Meminit & Libav. *S. A. Ch. l.* 1. *c.* 14. An vero Gal. ὀφίτης, cujus virtutem deſcripſit *l.* 9. *de S. A. Fac.* inter lapides, de Marmoris ſpecie ſit intelligendus, dubitandum adhuc videtur, quia & ille in dubium vocat, an recte inter lapides numerari debeat, quod tamen de marmore minime dubitandum. Imo Schrod. *Ophiten* marmor inſtar porphyritis duriſſimum deſcripſerit.

Ophrys, ὀφρύς, Latine *Supercilium*, pars inferior frontis, quæ pilos habet, & veluti terminus hujus. Vel ſunt pili in frontis ſine ſupra oculos excipientes ea, quæ a capite defluunt, ne in oculos delabantur, uti deſcripſit Barthol. *l.* 3. *An. c.* 8. Geminum igitur ſecundum oculorum numerum occurrit. Meminit Græci vocabuli Hippoc. 4. *aph.* 49. *&* 7. *aph.* 73. Jung. Dieterich. *num.* 641. nec non Lind. *Med. Phyſiolog. l.* 2. *cap.* 10. §. 76. *Supercilia* quoque vocantur partes in oſſibus ad ſinuum orbem inſtar labiorum prominentes & ſimul profunditatem augentes, Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 2. *in fin.*

Ophthalmia, ὀφθαλμία, ſumitur late, & ſtricte. Late pro omni oculorum morbo, præſertim dolore. Stricte notat inflammationem oculi, vel potius tunicæ adnatæ in oculo cum rubore & dolore, aliquando ſine, aliquando cum lachrymarum profuſione, proveniens a ſanguinis ichoroſi efferveſcentis in venulis ſtagnatione & impedito refluxu. Celſo Latine vocatur *Lippitudo*. Meminit Hippoc. 3. *a.* 11. 16. *&* *a* 17. & alibi. Hujus ſpecies eſt ξηροφθαλμία, *Lippitudo ſicca*, quando nullæ lachrimæ effluunt. Vide Dieterich. *num.* 638. *& ſeq.* Foeſ. *Oec. pag.* 475. Hildan. *Cent.* 4. *O.* 14. *& Cent.* 5. *O.* 17. *ſeq.* alioſque plures Auctores.

Ophthalmiater, ὀφθαλμιάτρος, vide *Oculiſta*.

Ophthalmedulia, ὀφθαλμοδουλία, Latine ſignificat *miniſterium oculi*. Quo nomine inſignivit ſuum tractatum Germanicum Georgius Bartiſch, ſicut legitur *in Actis Erud. Lipſ. Ann.* 1700. *m. Majo p.* 233.

(π) *Ophthalmites*, inflammatio internarum oculi membranarum, & præcipue choroideæ, dolor in oculo fere intolerabilis cum febre, cephalalgia, vigilia, delirio. Vulgo *phlegmone* oculi dicitur. Vog.

(π) *Ophthalmorrhagia*, ſanguinis ex oculo ejuſve cantho, aut palpebris eruptio. Vog.

Ophtalmos, ὀφθαλμός, ὀφθαλμικός, *Ophthalmicus*, vide *Oculus*.

Opiatum ſumitur late, & ſtricte. Late pro omni confectione vel electuario, quod conſiſtentia reſpondet confectionibus veterum & antidotis, quæ opium recipiunt. Diciturque alias *Conditum*, vide ſupra *Conditum*. Schroder. *l.* 1. *c.* 3. Legitur & in fœminino *Opiata*, Foreſt. *lib.* 28. *Obſerv.* 58. Stricte pro confectione narcotica, quam ingreditur *Opium*. Ita ſumpſit Helmont. paſſim in ſcriptis ſuis, Weker. *Antid. Gen. lib.* 1. *c.* 30. Willis. *Pharm. Rat. P.* 1. *ſect.* 7. *c.* 1. *ſeqq. An. Brut. P.* 2. *c.* 3. *&* 8. Paracelſus quoque ob *Opiatis* ſtricte dictis febris quoddam genus vocavit *Opiaticum*, cum inſigni efferveſcentia ſanguinis conjunctum, ita ut *Opiatis* curetur. *Tab. IX. de generatione febrium.* Utramque ſignificationem explicavit Morell. *Form. rem. l.* 1. *ſ.* 2. *c.* 2.

Opinio, δόξα, ὑπόθεσις. Vide *Doxa*, *Hypotheſis*. Sumitur & pro imaginaria peritia, & dicitur Gr. οἴησις, vide *Oeſis*. Hujus ſpecioſæ ſcientiæ & fallacis fructus eſt, ut fluctues inter varia conſilia: nihil libere velis, nihil abſolute, nihil ſemper, hoc hodie ſpernas, cras appetas, imo ne hora tecum eſſe poſſis, verbis Linden. *Ex. I.* §. 16. Jung. *Ex. VI.* §. 8. Eſt quoque *opinio* via & ratio, qua pervenire nonnulli contendunt ad veram Philoſophiam. Hac nititur Philoſophia moderna Carteſiana & Spagyrica, de qua vide *Th. Chym. Vol. I. pag.* 195. *&* 243.

Opion, ὄπιον, *Opium*, dicitur ſuccus papaveris, quem alii Lac, vel Lachrymam vocarunt. Gal. *l.* 2. *de Antidot c.* 7. Gorr. de cujus hiſtoria vide Dioſcor. *l.* 4. *c.* 65. Interdum confunditur cum *Meconio*, vide *Meconium*. Interdum ſtrictius ſumitur pro ſucco vel lachryma ſtillante ex capitibus papaveris albi,

levi-

leviter inciſis. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *num.* 314. Fr. Hoffmann. *in clav. ad h. l.* Helmont. *tr. Pharmacop. ac Diſpenſ. n.* 12. Willis. ſupra *d. l.* Accuratius adhuc hodieque examinarunt D. D. Wedelius *in Opiologia*, & peculiariter ejus vim diaphoreticam demonſtravit B. D. Mich. Ettmullerus *in Exercit. h. tit.* Juncken. *Chym. Exp. Cur. Part. I. ſ.* 3. *cap.* 11. *pag.* 232. *ſeqq.*

Opiſmos, ὀπισμὸς, vocatur *Collectio Opii* apud Dioſcorid. *lib.* 4. *cap.* 63. & ex eo Plin. *lib.* 20. *H. N. cap.* 28. allegante Hartmanno tract. Pleshoven *de Opio Theor. IV. quæſt.* 1. Hanc Libavio ignotam fuiſſe ſcribit idem *d. l. Theor. VII. quæſt.* 3.

Opiſthobares, ὀπισθοβαρὲς, vocatur collyrium quoddam ad aſperitates palpebrarum efficax, cujus deſcriptio habetur ap. Aet. *l.* 7. ex Oribaſio. Quod alias etiam nominibus ῥαμάτινον ἢ ἄϋπνον, tradit appellari Gorr.

Opiſtocheimon, ὀπισθοχειμὼν, vocatur *extrema hyems*, aut frigus in extrema hyeme. Hipp. *l. de Humor. VII.* 12. *l.* 1. *Epid. ſ. II. t.* 4. Vide Foeſ. *p.* 458.

Opiſtocranion, ὀπισθοκράνιον, *Occiput* vel *Occipitium*. Æginet. *l.* 6. *c.* 2. Vide *Inion*.

Opiſthocyphoſis, ὀπισθοκύφωσις, ſpinæ dorſi in poſteriorem partem contorſio. Dicitur & ſimpliciter κύφωσις, de qua ſuo loco. Gorr.

Opiſthotonos, ὀπισθότονος, eſt ſpecies convulſionis, quando corpus in partem poſteriorem convellitur. Vide *Convulſio*. Ægri hoc morbo laborantes vocantur *Opiſthotonici*. Scribon. *num.* 170. Gal. *lib.* 7. *de C. M. P. G. cap.* 6. 14.

Opiter vocatur infans, cui mortuo patre avus eſt ſuperſtes; notante Roderic a Caſtro *l.* 4. *de nat. mul. c.* 2. *p. m.* 178.

Opium, ὄπιον, vide *Opion*.

Opobalſamum, ὀποβάλσαμον, vide *Balſamus*.

Opocalpaſon, *Opocarpaſon*, ὀποκάλπασον, ὀποκάρπασον, ſuccus arboris *Calpaſi*, Myrrhæ ſimilis, ſed venenatus, exitialis, & ſtrangulationem inducens, teſte Galen. *l.* 1. *de Antidot. c.* 11. & Lang. *lib.* 1. *ep.* 62. Chiocc. *Muſ. Calc ſect. V. pag.* 636.

Opodeltoch, nomen *Emplaſtri*, non ſolum vulnerarii, ſed & ad alios morbos externos, refertur ap. Parac. cujus paſſim in ſcriptis ſuis facit mentionem, præcipue in Chirurgicis, & quidem diverſis deſcriptionibus. Vide *l. de ulcer. & apoſtem. cap.* 1. & 33. *in Apocryphis de vulner. teſticul. & prælect. Chirurg. cap.* 3. Diſpenſatoriis vero hodieque receptis inſerta eſt deſcriptio *Emplaſtri Opodeltoch*. D. Mindereri, quæ videatur cum animadverſ. Zwolferi.

(Π) *Opodeocele*, tumor herniofus in ſummo femine adlatus, genitalium egrediens per ſinuoſitatem oſſis iſchii ſuperiorem, vaſis tranſmittendis dicatum; in fœminis prope alterum vulvæ labium viſitur. Sag.

Opopanax, ὀποπάναξ, *ſuccus Panacis Heraclii*. Ejus hiſtoriam & modum colligendi cum virtute Medica lege apud Dioſcor. *l.* 3. *c.* 53. Gal. *l.* 8. *S. Fac.* & *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 5. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 395. Fr. Hoffm. *clav. ad h. l.* Rhod. *ad Scribon. n.* 82.

Opopia, ὀπώπια, Hippocr. dicuntur *oculorum oſſa*, *l. de oſſium nat. V.* 6. Foeſ. *p.* 456.

Opopyron laudani eſt Paracelſi remedium, quo febris & ejus dilatatio pellitur. Dorn. *in Diction. Paracelſ.* Meminit vero Theophraſt. *l.* 2. *de vit. long. c.* 5. *Opopyra* dicitur ſuccus quaſi ignitus ab ὀπὸς, *ſuccus*, & πῦρ, *ignis*, & eſt nomen Confectionis contra morbos ſpaſmodicos & paralyticos in Antidotar. Nicolai *Operum Meſuæ fol. m.* 386. *ſeqq.* quam etiam commendavit Johannes Gadeſdenius Anglicus in *Roſaſica Angl.* in ſpaſmo & tortura oris *p.* 121. alibique. *Opopyra magna* ſanctis Coſmo & Damiano attributa legitur apud Hartmann. *de Opio Theor. IIX. quæſt.* 1.

Opore, ὀπώρη, duplicem obtinet ſignificationem. 1. Dicitur de certo anni tempore, videlicet *extrema æſtate*, ſive altera, vel etiam tertia æſtatis parte, ſecundum varias veterum diviſiones. Gal. *l.* 1. *de Antid. c.* 13. *comm.* 3. *de hum. t.* 19. *l. de cib. bon. & mal. ſucc. c.* 8. quod nonnulli deſcribunt a Canis ad Arcturi ortum ex Poetis, Rolfink. *Obſ. ac M. M Sp. in addendis, pag. m.* 150 Alii ad ipſum *Autumnum* referunt. 2. Significat ipſos *fructus* dicto tempore maturos, inter quos præcipue fuerunt *ficus* & *uvæ*. Interpretes quoque plerumque exponere ſolent per *Poma*. In hac ſignificatione legitur apud Hippocr. *l.* 5. *Epid. XV.* 4. *XXIII.* 4. & *l.* 7. *XL.* 16. *l. de int. aff. XXIIX.* 3. 9. *XLV.* 2. 18. Gal. *l.* 7. *M. Med. c.* 6. Jung. Jul. Alex. *in Annot. ad h. l.* Adde Mercur. *l.* 2. *V. L. cap.* 3. & 6.

Oporice, ὀπωρικὴ, nomen medicamenti eſt ex fructibus compoſiti. Fit ad dyſentericos, ſtomachique vitia in congio muſti albi lento vapore decoctis malis cotoneis quinque cum ſuis ſeminibus, Punicis totidem, ſorborum ſextario, & pari menſura ejus, quod Rhun Syriacon vocant, croci ſemuncia, coquitur uſque ad craſſitudinem mellis. Hæc ex Plinii *l.* 24. *H. N. c.* 14. *fin.* refert Gorr. Galen. vocavit διʼ ὀπωρῶν eandem fere deſcriptionem ponens, *l.* 8. *de C. M. S. L. cap.* 3.

Opor-

Oportet, χρὴ, δεῖ. Ejus ſignificatio ex Grammaticis nota. Vocabulum vero notatu digniſſimum & frequentiſſimum in Medicina, qua Medicis, qua ægris. Vid. Dieter. *num.* 177. ubi Medicorum *Oportet* explicat. Ægrorum *oportet* conſiſtit in obſequio erga Medicos & tolerantia. Vide *Obedientia*. Helmontius reſtrinxit ad *Neceſſarium*, quo vitæ mediæ qualitates remanent in tranſmutatis, & propterea vocavit *Magnum Oportet*; *tract. h. tit. n.* 10.

Opos, ὀπὸς, Latine *Succus*, præſertim Plantarum crudus, ſive expreſſus, ſive ſponte manans vocatur. Gal. *l.* 1. *de S. Fac. c.* 36. *fin.* Idem fere, quod χυλὸν vel χυμὸς, *l.* 6. *d. tit. c.* 1. & *l.* 9. *in procem.* ad quæ loca vide Jul. Alex. *in Annotat.* Stricte vero dicitur & κατ' ἐξοχὴν de Silphii vel Laſeris ſucco, ex Hippoc. *l.* 2. *de morb.* XXXIX. 12. 24. Aliquando tamen addidit ipſe σίλφιον, vide loca apud Foeſ. *pag.* 458. Quid ſit ὀπὸς Κυρηναϊκὸς, *ſuccus Cyrenaicus*, vide apud Rhod. *ad Scrib. num.* 67. Lang. *l.* 1. *ep.* 62. Vide *Succus*.

Oppango, ἐγχείμπτω, vide *Enchrimto*.

Oppidanus, ἀστεῖος, quid ſignificet, notum eſt. Vide infra *Ruſticanus*.

Oppilatio, ἔμφραξις, στέγνωσις, idem quod *Obſtructio*, & quidem arcta, notante Rhodio in *Lex. Scribon.* ex Barthii *l.* 40. *Adverſ. c.* 4. Helmont. *de Lithiaſ. c.* 6. *n.* 23. Hinc & *Oppilatus*, idem quod *Obſtruens*, *Obſtipans*, στεγνωτικὸς, diciturque de medicamentis. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Oppletio, idem quod *Repletio*, *Impletio*, πλήρωσις. Vide *Impletio*.

Opportunitas, καιρὸς εὐκαιρεία, vide *Cæros*.

Oppreſſio, θλίψις καταθλιψις, idem fere quod *Compreſſio*. Vide *Compreſſio*. Dicitur de cordis & præcordiorum anxietate in febribus ardentibus, a ſanguinis turgeſcentis, vel coagulativi impedito per pulmones & cor tranſitu. Foreſt. *l.* 7. *Obſ.* 21. *Schol.* & 30. *Scol.*

Oprimechiolum, Paracelſo dicitur omnis fumus ex ære, *l.* 2. *de Tart. tr.* 2. *cap.* 2. *in Not.* & *fragm. ad h. l.*

Opſarion, ὀψάριον, ſignificat *piſciculum*, de quo vocabulo vid. Linden. *Exerc.* XVI. §. 62. *ſeqq.* ὀψαρίδιον, *parvus piſciculus*. Lang. *l.* 1. *ep.* 59.

Opſigonos, ὀψίγονος, *ſero natus*. Epitheton *dentium molarium* noviſſimorum, qui jam adultis naſcuntur, κραντῆρες, καὶ σωφρονιστῆρες, etiam dictorum. Gorr. Vide *Cranter*.

Opſis, ὄψις, apud Hippocr. ſumitur pro ipſo *oculo*, uti patet ex *libello* περὶ ὄψιος, & *l.* 2. *prorrh.* XXIIX. 23. 27. 28. &c. vid. Foeſ. *p.* 374. Alias dicitur de ipſo ſenſu videndi, ſive *Viſu*, qui merito inter ſenſus quinque externos palmam ſibi vendicat, ob celerrimam perceptionem etiam ad loca maxime diſtantia pertingentem, & ſub ſpecie ſubtiliſſima comprehendentem, cujus deſcriptionem & modum vide in Phyſiologicis, præſertim etiam apud Willis. *An. Brut. P.* 1. item novam *Viſionis* Theoriam tradidit alias Regiæ Societ. Angl. Socius, Wilhelm. Briggs, uti patet ex *Act. Erudit. Lipſ.* 1683. Significat quoque apud Hippocr. ὄψις externam *faciem*, ſive formam totius corporis, v. gr. ægrorum, quæ varia habetur, 4. *de R. V. I. A. t.* 53. unde & oſtentationem notat, 4. *de artic. t.* 27. Lat. quoque *viſio* pro *apparentia* accipitur.

Opſmetallum, id eſt *Argentum vivum*. Rul. & Iohnſ.

Opſomanes, ὀψομανὴς, dicitur, qui aliquo cibi genere ad inſaniam uſque delectatur. Linden. *Ex.* XVI. §. 161.

Opſon, ὄψον, *Opſonium*, perperam *Obſonium*, generaliter denotat omne id, quod præter panem & vinum menſis imponi ſolitum eſt. Athenæus *l.* 7. reſtrinxit ad omnia igne cocta; ſed Jul. Alex. dari quoque multa cruda *obſonia* aſſeruit. Hodieque ſtrictior ſignificatio uſitatior videtur, qua dicuntur *Opſonia* illorum pleraque, quorum ratio conjunctas patitur cum alimento medicamenti vires. Plura vide apud d. Alex. *l.* 18. *Sal. cap.* 1. *ſeqq.* *Ars parandi rite Obſonia* vocatur *Obſonatrix*, Gr. ὀψαρτικὴ, eidem *d. l.* pertinet ad *Coquinariam*. Meminit τῶν ὄψων quoque Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul.* LXIII. 37. XCI. 13. 14. Jung. Foeſ. *Oec. pag.* 475.

Opteſis, ὄπτησις, vide *Aſſatio*. Hinc ὀπτὸς, *aſſus*. Rul. Calor excedens temperiem abuſtivam dicitur *Opteſis*, *Th. Ch. Vol. V. pag.* 433. Vide & *Vol. IV. pag.* 395.

Opticus, ὀπτικὸς, *Viſorius*, ſive ad *viſum* pertinens & conferens. Ita nervi *optici*, ſpiritus *optici*, ſive *viſorii*, paſſim apud Medicos veteres & recentiores leguntur. *Optica* quoque dicitur pars Mathematicæ ſcientiæ, unde ὀπτικοὶ λόγοι, ὀπτικαὶ ὑποθέσεις, leguntur apud C. Hoffm. C. *in Galen. de U. P. n.* 551. 757. *ſeqq.* *Optica* medicamenta vocantur, quæ oculis & viſui conferunt. *Opticarum* pilularum meminit Lang. *l.* 3. *ep.* 1. *c.* 8.

Opus, ἔργον, vide *Ergon*. *Opera Chymica* dicuntur vel labores, vel effectus, qui prodeunt ex laboribus. *Opus trium dierum* quid vocetur, vide in *Th. Ch. Vol. II. p.* 43. *Opus* mulierum & pue-

& puerorum *Vol. III. p.* 39. & *Vol. IV. p.* 818. & 894. *Opus* Veris, Æſtatis, Autumni, Hyemis, *p.* 13. 17. &c. *Vol. III.*

Ora, ὤρα, idem quod φροντὶς, vel μελέτη, *curam* ſignificat, Gal. *in expl. voc. Hippoc.* C. Hoffman. *comm. in Galen. de U. P. num.* 294. Unde ὠρέω, *curam gero.* Gal. *d. l.* Gorr. & Erotian. *Onom. p.* 124. *e.*

Ora, Lat. Græce dicitur ἐσχατιὰ, notat extremitatem unuſcujuſque rei. Ita *ora* ulceris, hoc eſt ejus extremitas, legitur apud Scribon. Larg. *num.* 240. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.*

Orale, id eſt *vas*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Oratio, λόγος, idem, quod *Sermo*, λαλιὰ, *Locutio*. Vide ſupra *Lalia*, *Locutio*. Eſt autem breviter compoſitio nominum (ſubintellige & verborum) Gal. *l. de ſoſphiſm. in verbo conting. c.* 3. *Oratio* animi ſenſum aperit & tantum non eſt animi interpres, *com.* 2. *de Humor. t.* 3. Hinc debet eſſe moderata, quæ dilucititatem efficit, *c.* 3. *de artic. t.* 55. cum *orationis* virtus ſit perſpicuitas, vitium vero obſcuritas, 4. *de R. V. I. A. t.* 18.

Orbiculare, epitheton eſt oſſiculi quarti auditus. Vide *Cochlear*.

Orbiculus, σφαιρίον, κυκλίδιον, æquivocum eſt, diverſiſque rebus tribuitur. Ita *Orbiculi* in machinis dicuntur, qui ſtruuntur ad trochlearum motionem, quæ per ſe ſunt immobiles & collocantur in medio earum, Oribaſ. *de machin. c.* 4. *Orbiculi* quoque idem ſunt, quod *Rotulæ* in Offic. Wecker. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 42. *Orbiculi* etiam vocantur particulæ catenarum. *Ephem. N. C. A. III. Obſ.* 141.

Orbis, σφαῖρα, κύκλος, etiam homonymon eſt vocabulum, variiſque rebus tribuitur. Vel enim notat figuram circularem, & ita idem eſt quod *circulus*, κύκλος. Vide *Circulus*. Qua de cauſſa etiam tribuitur non ſolum partibus corporis rotundis: ita *oculi* dicuntur *orbes*, teſte Keuchen. *in not. ad Samonic. p.* 231. ſed & totus *Mundus* dicitur *Orbis*, qui Græce κόσμος, vide *Coſmos*; & in ſpecie *Orbis terrarum*. Vel eſt etiam nomen piſcis marini, ob rotunditatem globoſam *Orbis* dicti, duriſſimi, cujus hiſtoria cum ſpeciebus & uſu traditur ab Aldrov. *l.* 4. *de Piſc. c.* 15. Et egregium *Orbis ſcutati* figuram exhibet Chiocc. *in Muſ. Calceol. ſ.* 1. *pag.* 90. 91.

Orbita, τροχία. In Anatomicis *Orbita oculi* frequenter occurrit, h. e. antrum ſive cavitas illa, e proceſſibus oſſis frontis ad canthos oculi protenſis & oſſe maxillæ ſuperioris illis conjuncto conſtans. De qua *Orbita* oculi ſingularem obſervationem habet D. Ruyſchius, quod vulnus penetrans *orbitam* oculi fuerit lethale propter ſuperioris partis in illa tenuitatem, *Cent. Anatom. Chirurg. Obſ. LIV.*

Orca, ὄρκη, nomen piſcis cetacei marini Delphino ſimilis apud Rondel. & Aldrov. *l.* 1. *de cetis c.* 6.

Orchea, ὄρχεα, idem quod ὄσχεος, h. e. *ſcrotum*. Galen. *in exp. voc. Hippocr.* ubi tamen quidam codices legunt ὄρχεος. Gorr. Nobis mendoſa hæc lectio videtur. Vide *Oſcheos*.

* *Orcheſtrica*, ὄρχησις, ſaltatoria, ſeu ſaltandi facultas, ſaltatio, quam licet ad theatra & ad ludos voluptatis gratia, nec non ob religionem in uſu fuiſſe conſtet, tamen & bono habitui comparando, & ſanitati conſervandæ, non parum conduxiſſe Galenus 2. de Diæt. *l.* 1. de cur. chr. c. p. teſtatur. Socratis etiam in convivio Xenophontis ſe ſaltatoriam tum ad valetudinem efficiendam, conſervandamque, tum ad corporis robur comparandum exercuiſſe palam profitetur. Quodnam autem ſaltationis genus hanc utilitatem præſtare poſſit, nos, ut ingenue fateamur, omnino latet. Neque enim ut cum Mercuriali hanc ſaltandi rationem petitis undique præſidiis intelligere conaremur, tamen nihil certi invenire & ſtatuere potuimus. Niſi forte antiquorum ſaltatio noſtrorum ſimilis ſit, quæ in choreis adhibetur. Hæc tamen quia immoderate & intempeſtive adhibita, potius bonæ valetudini nocet. Cavendum certe mulieribus utero gerentibus, ne ulla ſaltatione utantur, monet Hippoc. l. de nat. puer. exemplo Cantatricis mulieris, quæ hac ratione uteri fœtum abjecit.

Orchilus, ὀρχίλος, idem quod τροχίλος, nomen avis, alias *Regulus* dictæ, de qua *lit. RE.* Aldrov. *l.* 17 *Ornithol. c.* 1.

Orchis, ὄρχις, dicitur Lat. *Teſtis* vel *Teſticulus*, corpus glanduloſum, molle, album, teres, generationis pars organica. In plurali ὄρχεις, *teſticuli*. Loca, ubi Hippocr. uſus hoc vocabulo, vide apud Foeſ. *pag.* 464. Eorum vero accuratam deſcriptionem & uſum vide in ſcriptis Anatomicis, inter hos Bartholin. *lib.* 1. *cap.* 22. & adhuc curioſius delineatam *Teſtium* maſculorum ſtructuram exhibet D. Bidloo *Anat. Tabul. XLIII. XLVI.* & in ſexu fœminino Barthol. *d. l. c.* 26. Vide ſupra *Didymi*, & paulo inferius *Ovarium*.

Orchos, ὀρχὸς, idem quod ταρσὸς & ὄρχοι, a quibuſdam dicuntur extremi palpebrarum ambitus, unde excreſcunt cilia. At ὄρχοι, plantæ ordine poſitæ, ſive *Plantarum ordo*.

Orchotomus, ὀρχοτόμος, dicitur, qui teſticulos exſcindit, uno verbo *Caſtrator*, quamvis

& ad

& ad *Herniotomos* referatur. Vide *Caſtratio*.

Ordeum, κριθὴ, ponitur ſine aſpiratione pro *Hordeum* paſſim apud antiquos Auctores. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.* & *Indicem Galeni Frobenian.*

Ordinatus, τεταγμένος, epitheton *pulſus*, qui pari ſemper numero paribus partibus & ſtatis ictus ſuos ſervat periodis. Gal. *de pulſ. ad tyron. c. 6.*

Ordo, τάξις. Hujus vocabuli ſignificatio aliunde nota. Quemadmodum vero *Ordo* merito admirandus eſt in natura & rebus naturalibus, ita quoque Medicis in ſuis actionibus & ſermonibus curæ cordique eſſe debet, quamvis notaverit Gal. veteres orationis *ordinem* neglexiſſe, *c. 1. de fract. t. 1. & cap. 1. de iis, q. in med. f. t. 7.* Hodieque vero Doctores magis ſunt ſolliciti de *ordine* ſervando in tractanda & docenda Medicina. Hinc & Rolfink. non dubitavit, ſcripta ſua titulo *Ordinis ac Methodi* inſignire. Quantum in Chymicis ſitum ſit in obſervatione *ordinis*, paſſim inculcatur in eorum ſcriptis. Quare *in Indice Theatr. Chym. per Volumina I. IV. V. & VI.*

Orecticos, ὀρεκτικὸς, id eſt *appetitum excitans*, uſurpatur de medicamentis, de vino & aliis, apud Dioſcorid. *l. V. cap. 13. & alibi.*

Oreitypie, ὀρειτυπίη, *montanus labor*, unde ὀρείτυποι dicuntur, qui ex montibus ligna, lapides, & id genus alia in urbes deferunt. Occurrit apud Hippocr. *l. 6. Epid. ſ. 3. t. 17.* Vide Gal. *in comm. ad h. l.*

Oremone ſignificare morbum ex Amato Luſitano conſtat, *centur. IV. curat.* 71. & quidem deſperatum vel lethalem, ſed qualem, hariolari non licet, cum ignoretur, an vox ſit Hebræa, Arabica, an alia exotica.

Orexis, ὄρεξις, vide *Appetitus*. A Paracelſo & Helmontio *Orexis* ſumitur pro ardore *ſtomachi* paſſim in ſcriptis eorum, quæ loca quærantur *in Indicibus*. Nobis enim non licet omnia compilare, nec libet.

Organon, ὄργανον, vide *Inſtrumentum*.

Organopœtica, eſt ars bellicorum inſtrumentorum inventrix. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Orgao, *orgaſmos*, ὀργάω, ὀργασμὸς, Latine *Turgeo*, *Turgeſcentia*, *Turgentia*. Emphatica ſane vocabula apud Hippoc. quorum propria ſignificatio eſt, ardenter appetere coitum, & deſiderio libidinis incendi, ubi ſemen turgens excretionem ſuam deſiderat & urget. Quam ſignificationem poſtea tranſtulit Hippoc. & cum hoc ejuſdem diſcipuli ad humores excrementitios, ſuperfluos & præternaturales, qui in corpore, vel hinc inde agitati, vel efferveſcentes & p. n. fermentati, ſui excretionem poſtulant. Hinc pravus humorum motus & impetus cum ſtimulo excretionis dicitur *Orgaſmus*. Verbo uſus eſt Hippocr. 1. *aphor.* 22. & 4. *aphor.* 10. Vide Gal. *comm. ad hæc loca.* Adde Foeſ. *Oec. p.* 459. *ſeq.* Dieter. *num.* 624. Lind. *Ex. VII.* §. 48. Jul. Alexand. *Not. in Gal. l.* 11. *M. M. c.* 15. & *in l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 3. Exercit. noſtras *de Remoris purgat. Diſp. II.* §. 31. & *Diſp. V.* §. 27.

Orge, ὀργὴ, vide *Ira*.

Orgia, ὄργια, Hippocrati idem ſunt, quod μυστήρια, *arcana*, *myſteria*; uti patet *ex Lege illius in fine & in orat. Theſſali filii ad Athenienſ.* 144. Vid. Erotian. *Onom. p.* 85. *f.* & Foeſ. *p.* 460.

Orgilos, ὀργίλος, idem quod ὀξύθυμος, dicitur is, qui eſt *præcipitis iræ* & acerbæ, qui leviſſima de cauſſa in iracundiam acerbam fertur, ob rationis imbecillitatem. Legitur apud Hippoc. *l. 1. Epid. ſ. 2. t.* 78. Foeſ. *p.* 461. Jul. Alex. *lib. 3. Salubr. c.* 3.

Orichalcum, ὀρείχαλκον, ὀείχαλκον, ὀρείχαλκος. Vide *Aurichalcum*. Dicitur æs Cadmia foſſili tinctum, factitium. An tale unquam fuerit nativum & foſſile, certo non conſtat. Gorr. Libav. *Orichalcum* ex ære, cadmia fornacum, lapide calaminari & calaemo fieri, ſcripſit. *S. A. Ch. lib. 7. cap.* 24. ubi etiam ſtatuit *Nativum*, quod eſt æs citrinum in Funduribus inter Mexicum & Dariem Americæ fodinas repertum. *Orichalcum nobile* parari ex argento, cupro, lapide calaminari, addito ſæpius vitro vel etiam magneſia, docet idem *Tom. III. pag.* 204. *ſeq. Orichalcea fila* leguntur apud Rul. *in Lex.* Junge Jac. le Mort. *Metallurg. contract. p.* 271.

Oricia, epitheton Terebinthi, ab *Orico*, civitate Epiri, juxta quam naſcitur Terebinthus. Keuchen. *ad Sammon. p.* 214.

Oricilla, pro *Auricilla*, quemadmodum & *Ores* antique pro *Aures*.

Oricularis, *Oricularius*, pro *Auricularis*, dicitur de *Clyſtere*, de *Specillo*, apud Celſum, *l. 7. cap.* 26. & 30. *lib. 5. cap.* 28. & *lib. 6. cap.* 18. Rhod. *ad Scribon. num.* 38. Keuch. *d. l. pag.* 87.

Oriens, ἀνατέλλων, ἀνατολὴ, proprie dicitur de loco, vel plaga cœli, in qua ſol oritur & ſupra Horizontem aſcendit. Cui opponitur *Occidens*, quamvis Helmont. negaverit, contrarie opponi *tr. Natura contrar. neſc. num.* 38. *Oriens Microcoſmi* eſt in Pyloro, Paracelſ. *de Colica.*

Orificium, ϛόμα, fere idem quod *Os*, *oris*, notatque meatus extremitatem apertam. Ita duo *Orificia* in ventriculo dicuntur, unum *Stomachus*, alterum *Pylorus*, Barth. *l.* 3. *Ana. cap.* 9. Ita vaſorum naturalium, ut ſunt venæ, arteriæ, extremitates apertæ, dicuntur *orificia*, quemadmodum & Artificialium paſſim in ſcriptis Medici.

Originalis, *Originarius*, epitheton morborum, idem ſignificans quod Protopathicus, Idiopathicus, Eſſentialis, de quibus nominibus alibi. Uſurpavit vero aliquoties D. Richartus Morton *in ſua Phthiſiologia l.* 2. *c.* 1. 2. 6. 7. *&c.* de Phthiſi pulmonari a mala diſpoſitione pulmonum primo inſtanti dependente.

Origo, ἀρχή, idem quod *Initium*, *principium*. Vide *Initium*.

Oriolus, χλωρεύς, idem quod *Picus*, *nidum ſuſpendens*, cujus deſcriptio legitur in Aldrovand. *l.* 12. *Ornithol. c.* 39.

Orionius, id eſt *urinoſus*. Dicitur de ſpiritu urinæ, vel ſale urinæ. Unde *Orionium Zvvingeri* vocatur, quod eſt Tertius *Orionis* ſpiritus fixus, qui ex craſſiore ſalſioreque parte lotii evocatur. Libav. *S. A. Ch. lib.* 8. *cap.* 29.

Orix, ſitibundæ Ægyptiæ feræ nomen, quæ mœſta & quaſi ſupplex caniculæ ortum intuetur, & lachrymabunda illius æſtum deprecari videtur. Lang. *l.* 2. *ep.* 2.

Orizeum, idem quod *Aurum*. Hinc *Orizeum foliatum*, aurum in tenuiſſimas bracteas malleo cuſum. *Orizeum præcipitatum* eſt aurum in crocum ſuum redactum, adminiculo Croci Mercurii. Dorn. Rul. & Iohnſ. *Orizeus liquor*, Paracelſo dicitur liquor ex auro præcipitato paratus, cujus deſcriptio habetur *Paragraph. lib.* 11. §. 3. & meminit ejus aliquoties alibi in illis libris. *Orizeus color*, eſt flavedo in oculis aut urina, cujus etiam paſſim mentionem fecit idem.

Orms, id eſt *gallina*. Rul. & Iohnſ.

Ornamentum, κόσμος, dicitur de partium *pulchritudine*, quæ quandoque obſcuratur ab earum utilitate. Galen. *lib.* 11. *de U. P. cap.* 13.

Ornithias, ὀρνιθίας, nomen *venti Aquilonaris frigidi*, verno tempore ſpirantis, quando aves & hirundines rurſus adveniunt. Legitur apud Hippocrat. *lib.* 7. *Epid. LI.* 2. Foeſ. *pag.* 462.

Orobion, ὀρόβιον, ſignificare videtur *Ervi farinam* apud Hippocr. *lib.* 1. *de morb. mul. CXXIII.* 22. apud Erotianum eſt adjectivum, & redditum per *ruffum*, aut æquale orobo, ἧλον ὀρόβιον, verruca *ruffa* aut orobo ſimilis, *Onomaſt. pag.* 84. *d.*

Orobo eſt *vitrum metallinum*. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Oroboeides, ὀροβοειδής, *orobo ſimilis*, dicitur de ſedimentis urinæ fulvi coloris, quæ hepatis colliquationem indicant. Galen. *cap.* 5. *in* 6. *Epid. t.* 14. *&* 4. *aphor.* 76. Foeſ. *pag.* 463.

Orogamo eſt *Aurum*. Rul.

Oros, ὄρος, vide *Mons*. Dicitur & a quibuſdam τὸ πεδίον, h. e. pars tota pedis ſuperior, quem alii πολυοστέον appellant, i. e. multorum oſſium. Caſtell. Gorr.

Orphnodes, ὀρφνώδες, *tenebricoſus*, ab ὄρφνη, *tenebræ*. Legitur apud Hippocr. 3. *prognoſt. t.* 30. *&* 33. Gal. *c.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 4. Jung. Foeſ. *p.* 464. Erot. *p.* 79. *c.*

Orphus, ὄρφος, vel ὀρφός, vocatur piſcis quidam, ſive littoralis, ſive marinus, cujus deſcriptionem & uſum in cibis vide in Aldrov. *l.* 2. *de piſc. c.* 11.

Orrhagogon, ὀῤῥαγωγόν, h. e. *Seriducum*. Epitheton purgantium, quæ alias *Hydragoga* vocantur. Utrumque Græcum & Latinum legitur apud D. D. Wedel. *Am. Med. de Elaterio & Soldanella lib.* 11. *ſect.* 1. *cap.* 5. *pag.* 252.

Orrhodeo, ὀῤῥωδέω, ſignificat *metuo*, formido, & occurrit apud Hippocrat. *lib.* 2. *Prorrh. XX.* 4. *lib.* 2. *de fract. t.* 65. *& ſ.* 3. *t.* 17. *l.* 1. *de morb. XLII.* 1. *XCVI.* 24. Jung. Erot. *Onom. pag.* 83. *a. &* Foeſ. *Cec. p.* 463. *ſeqq.*

Orrhopiſſa, ὀῤῥόπισσα, quaſi ὀῤῥὸς πίσσης, eſt *picis liquidæ ſeroſum excrementum*, picis veluti ſerum. Hoc legitur apud Hippocr. *l. de Ulcer. IX.* 12. Vide Erotian. *p.* 82. *f.* Gorr. *in def.* Dicitur & πίσσανθος.

Orrhopygion, ὀῤῥοπύγιον, rectius ὀρσοπύγιον, ultima pars ſpinæ, qua vertebræ deſinunt. Manifeſtius in avibus, quam in homine. Gorr. Illud in præpinguibus & altilibus grandius redditum gulæ placuiſſe, & præſertim militum, teſtatur Bruyerin. *de re cibar. l.* 15. *c.* 18.

Orrhos, ὀῤῥός, Lat. *Serum*, i. e. aquoſa portio lactis & ſanguinis. De illo Hippocr. *l.* 4. *de Morb. XXV.* 28. *XXVI.* 9. de hoc Gal. *l.* 5. *de U. P. c.* 5. *& alibi*. *Serum* hoc ſanguinis uti per ſe eſt ὄχημα, ſive vehiculum; ita per accidens & ex longiori mora degenerans fit excrementitium & urinæ aliorumve liquidorum excrementorum materia. Plura de *Sero ſanguinis* vide in Schenkii *tract. h. tit.* item apud Willis. *de febrib. c.* 1. ubi & de *ſero lactis* egregie diſſeruit. *Serum* excrementitium etiam *Ichoris* nomine venit. Vide *Ichor*.

Orrhos, ὄῤῥος, in penult. acuto notata ſignificat vel oſſis ſacri extremum, ad caudum uſ-

que protenſum; quod & ὀρῥοπύγιον dicitur, teſte Gal. *exeg. Hipp.* vel *Perinæum*, ſive lineam ſubter penem medium ſcrotum interſecantem, & per ζάυρον ad anum uſque tendentem; quæ & τράμις dicitur ex Ruffo, Polluce, & Heſychio. Caſt. Foeſ. *p.* 463. ab orrhos etiam eſt ὀῤῥώδης, quod Gal. definit, quod ab orrho protenditur *exeg. Hipp.*

Orthochemiſta, idem quod verus in Chemia artifex. Georg. Thomſon. *in Explicatione quorundam terminorum Artis Acui ſuæ Magneticæ præmiſſa.*

Orthocolon, ὀρθόκωλον, quaſi *rectus articulus*, eſt articulationis vitium, quando ob durum aliquem tumorem muſculi partem inflectentes non ſequuntur, ſed articulus perpetuo tenditur, nec inflecti poteſt. Galen. ſcripſit ὀρθόκυλλον, 3. *de artic. t.* 100. Verum Foeſ. priorem lectionem approbat, quamvis C. Hoffmann. *in ſuis Notis* ἀνεκδότοις *ad h. l.* & poſteriorem lectionem non penitus rejiciat, cum videatur eſſe argutior compoſitio, ſi τῇ ὀρθότητι apponatur ad latus κ' κυλλότης.

Orthodoron, ὀρθόδωρον, menſura eſt apud Græcos, qua rerum intervalla metiuntur. Eſt autem totum id ſpatium, quod inter primam palmæ partem, καρπὸν Græci dicunt, & extremum medium digitum interjacet. Sic enim Pollux & Heſychius interpretantur. Continet autem digitos circiter undecim. Latine *rectus palmus* dici poteſt. Gorr.

Orthomethodus, ὀρθομέθοδος, vocatur G. Thomſon. *d. l.* via regia aperta ac brevis, ſive recta docendi, aut aliquid præſtandi ratio.

Orthopnœa, ὀρθόπνοια, quaſi *rectam ſpirationem* dixeris, eſt magna ſpirandi difficultas, ut non aliter ea fieri poſſit, quam recta cervice & thorace elato, quod etiam iis accidit, qui velociter cucurrerunt. Qui ſic affecti ſunt, dicuntur ὀρθοπνοϊκοὶ, quia decumbentibus ſuffocationis periculum ob anguſtationem aſperæ arteriæ imminet, vixque erecta cervice ſufficiunt, dorſo nulli rei innixo. Cauſſam hujus vide in *Aſthma*. Meminit Hippoc. *l.* 7. *Epid. VI.* 6. Junge Gal. *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 21. *& c.* 2. *in* 1. *Prorrh. t.* 54. Foeſ. *p.* 461. Qui inflammationem vel pulmonum, vel faucium quoque cauſſam agnoſcunt, confundunt Peripneumoniam, aut Anginam cum *Orthopnœa*.

Orthos, *Rectus*, opponitur *Curvo*. Ita Vena recta legitur apud Hipp. 5. *aph.* 68. Vide Dieter. *n.* 625. Vide *Rectus*.

Orthoſtaden, ὀρθοςάδην, adverbium apud Hipp. quod ſignificat in *erectum ſtando*, ſive more eorum, qui erecti ſtant: Et dicitur vel de exacte ſanis, qui ſtant, ambulant, ſuiſque negotiis præſentiam ſuam accommodant, Linden. *Ex. XIII.* §. 22., vel de leviter ægrotantibus, qui nondum decumbere coguntur: in qua ſignificatione ſumpſiſſe videtur Hipp. *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 10. *ſ.* 2. *t.* 12. 22. 41. *ſ.* 3. *t.* 65. 66. Vide Galen. *com. ad locum primum Hipp.* Verbum ὀρθοςατεῖν, *erecte ſtare*, occurrit *l.* 2. *Epid. ſ. II.* 93. Adverbium illud opponitur τοῖς κατακειμένοις, *decumbentibus* vel *Clinicis*, de quibus ſuo loco.

Ortus apud Latinos ambiguam obtinet ſignificationem. Vel enim dicitur de loco, ubi ſol & ſidera aſcendunt ſupra noſtrum Horizontem, & ita idem eſt quod *Oriens:* vel de motu ipſo ſolis & ſiderum, quando ſupra Horizontem aſcendunt, Gr. ἀνατολὴ, vel ἐπιπτολή. *Ex. XI.* §. 178. vel idem eſt, quod origo, initium, principium, *Generatio*, Gr. ἀρχὴ, γένεσις; de quibus etiam ſuis literis. Ita Helmont. tractatum inſcripſit *Formarum ortus*, quem nonnulli modernorum imitantur, & *Morborum ortum* dicunt pro generatione. In opere Lapidis Philoſophici *Ortus Solis Myſticus* dicitur, quando ex caligine & nigredine paulatim fit mutatio in albedinem. Libav. *Tom. II. Oper. p.* 142. 373.

Ortygometra, ὀρτυγόμητρα, q. d. *Coturnix grandior*, unde & vernacule *Rex Coturnicum* vocatur, nomen avis, cujus deſcriptio habetur apud Aldrov. *l.* 13. *Ornith. c.* 23.

Orvietanus, cognomen Agyrthæ, vel Circumforanei, alias *Hieronymus Ferrantes* dicti, qui inventione alicujus *Antidoti* ſingularis vel Electuarii Alexipharmaci claruit contra omnia venena. Is enim primus auſus fuit publico foro deglutire ignotum ſibi quodlibet toxicum, teſte Helmont. *tr. Tumul. peſtis* §. *Hippocr. redivivus*. Vide & Rhod. *ad Scribon. num.* 144. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 11. *ſ.* 2. *c.* 8. Deſcriptio Electuarii legitur apud Schrod. *l.* 2. *c.* 51.

Oruo, ὀρύω, id eſt *irruo*, impetum facio, irrumpo. Legitur apud Hipp. de menſibus ſurſum impetum facientibus, *lib.* 1. *de morb. mul. LXIX.* 5. vide Foeſ. *p.* 463.

Oryza, ὄρυζα, de genere frugum eſt, mediocriter alit, & vim quandam adſtringendi habet, qua ventrem modice ſiſtit. Vide Galen. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 17. *& l.* 8. *de S. Fac.* §. *Oryza*, *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 4.

Os, Genit. *Oris*, Gr. ςόμα, proprie duobus modis accipitur: primum de eo ſpatio, quantum diducta labra patent; deinde de toto illo ſpatio, quod dictis labris ad imas uſque fau-

ces.

ces interjacet, in quo dentes, palatum, lingua, gurgulio & tonſillæ duæ continentur, quarum omnium partium una tunica eſt, etiam naribus communis. Hæc Gorr. & Caſtell. Eſt prima nutrimenti ad ventriculum via, & vocis inſtrumentum. Aperitur & clauditur. Ejus deſcriptionem vide apud Barth. *l.* 3. *Anat. c.* 11. Et quid multis? Qui, quid ſit *ςόμα*, vel *os*, neſcit, *os* non habet, Dieter. *n.* 791. *Oris ſine lingua* perfecte loquentis deſcriptionem a Jacobo Roland. de Bellegad. Gallice, & a Carolo Reigero Latine translatam vide *in Eph. N. Cur. Ann. II. p.* 559. *ſeqq. Oris tartarus*, qui dentibus adhæret, vocatur Paracelſo, *Paramir. l.* 3. *tr.* 2. Porro vocabulum *oris* ſolet etiam transferri ad alia, & notat meatus vel cavitatis, vel vaſis initium & aditum, eſtque idem quod *orificium*; *oſtium*. Ita *os* ventriculi, vel ſtomachi apud Helmont. legitur *tr. Tum. Peſtis* §. *Proprietas peſtis*. *Os* uteri frequenter legitur apud Hipp. 5. *aph.* 46. *lib.* 1. *de morb. mul. LX.* 2. *l.* 2. *IX.* 17. Vide Foeſ. *p.* 588. Rolf. *de Part. Genit. P. II. c.* 43. Ita & in artificialibus dicitur *os* fornacis, *os* vitri, *os* ſpiritale, pro *orificio*. Rul.

Os, Gen. *Oſſis*, *ὀςέον*, *ὀςοῦν*, pars corporis organica duriſſima atque terreſtris naturæ, cujus hiſtoriam, differentias, catalogum, prolixius vide in ſcriptis Anatomicis Hippocr. *de oſſium natura*. Gal. de *Oſſibus*, ſpecialiter etiam apud Barthol. *libell.* 4. *Anat.* ubi integram *ὀςεολογίαν* propoſuit. Junge & Foeſ. *Oec. pag.* 464. *ſeqq.* Dieter. 629. Inter *Oſſa* unum peculiari nomine eminet, quod *ἱερὸν*, *ſacrum*, vocatur, quod ſit omnium in ſpina maximum. Antiqui enim magnum *ſacrum* vocarunt. A Galeno late & ſtricte ſumptum: Late, quatenus *os coccygis*; ſtricte pro ea ſaltem parte, quæ revera ſacra eſt, hoc eſt magna & lata, qua etiam cum *oſſe Ilio* per ſynarthroſin conjungitur. Hujus deſcriptionem ulterius vide apud Barthol. *d. l. c.* 15. *Oſſa* in genere ſunt totius corporis fundamenta, ſuſtentacula, & munimenta; quodque parietes & trabes in domibus, in tentoriis pali, in navibus carinæ præſtant, hoc in corporis humani fabrica *oſſium* præbet ſubſtantia, verbis Veſalii *in Anatom. Oſſa officinalia* lege apud Schroder. *l.* 2. *c.* 26. *Oſſa* quoque pro amuletis collo appendiſſe, teſtatur Keuch. *ad Samonic. p.* 274. *Oſſiculum* diminutivum eſt *os* parvulum, qualia ſunt *oſſicula* in meatu auditorio, *oſſiculum* in corde &c. *Oſſa* emolliendi modum docuit Dionyſ. Papinus Reg. Societ. Angl. Socius, & mentio fit *in Act. Erud. Lipſ.* 1682. De *oſſium* mollitie præternaturali & flexilitate legatur ſtupenda obſervatio a D. Daniele Prottennio Med. Helſing. notata *in Act. Hafn. Vol. III. Obſ.* 24.

Oſcealis, rectius *oſchealis* ab *oſchion*, dicitur *Hernia ſcroti*. Galeat. de S. Sophia *ad Rhaſ. l.* 9. *c.* 89. *fol. m.* 83. *b.*

Oſcedo, *ἄφθαι*, idem quod *Aphthæ*, vide ſupra lit. *A.* Keuchen. *d. l. p.* 142.

(Π) *Oſcheocele*, hernia ſcroti, vide *Oſcheon*.

Oſcheon, *ὄσχεον*, *ὄσχεος* & *ὄσχη*, *ſcrotum* ſignificat. Eſt *burſa* vel marſupium, teſtes continens, multis rugis præditum, in infima parte lineam habens ſecundum longitudinem excurrentem, quæ Sutura vocatur. Vide Barth. *l.* 1. *Anatom. c.* 21. Rolf. *de Part. gen. P.* 1. *c.* 14. Dicitur & *ſcortum*. Loca Hippocr. vide apud Foeſ. *pag.* 465. Inde dicta eſt *Oſcheocele*, *ὀσχεοκήλη*, *Hernia ſcroti*, in quæ ob rupturam, aut læſionem aliquam inteſtinum, aut omentum in ſcrotum delabitur. Linden. *Ex. IV.* §. 45. *ὄσχεαι* quoque dictos fuiſſe palmites vitium botris onuſtas, quas in feſto Sciradôs Palladis Athenienſium Ephebi detulerunt, teſtatur Lang. *l.* 1. *ep.* 58. Galeno *in exeg. ὄσχεον*, ſi vera eſt lectio, quam Foeſius ſollicitat, eſt flexuoſa & pampiniformis circa os uteri, eminentia, quæ alias *ἀμφίδιον* & *λίγνα* appellatur, ab *ὄσχος* vel *μόσχος*, palmes vel vitium malleolus.

(Π) *Oſcheophima*, cyſtis ſcroti variis fluidis turgens. Sag.

Oſcillatorius motus dicitur apud Borellum *de motu animal. part.* 2. qui in horologiis rotarum motum dirigit, regulat, ac contemperat æquitemporaneis itibus ac reditibus ſuis. Et talem quoque locum habere exiſtimat in ſanguine per aerem inſpiratum æqualibus portionibus illi commixtum, elaſticitate ſua ſpirituum motum regulantem & moderantem, quod tamen negare non dubitat celeberr. D. D. Bohn. *in Circulo Anatomico-Phyſ. Progymn. IV. p. m.* 68.

(Π) *Oſcitans*, febris cum perpetua oſcitatione. Vogel.

Oſcitatio, *χάσμη*, vide *Chaſme*.

Oſculum æquivocum eſt. Vel enim diminutivum eſt ab *ore*, Gr. *ςόμιον*. Ita *oſcula vaſorum*, id eſt extrema orificia arteriarum & venarum, ſæpe leguntur in ſcriptis Medicis. Vel ſignificat impreſſionem laborum in alterius vel os, vel frontem, vel aliam corporis partem. Dicitur & *baſium*, *ſuavium*, *φίλημα*, eſtque ſymbolum amoris. Tale *oſculum* fieri aliquando cauſſam contagii Venerei, ſive morbi Gallici, demonſtravit Foreſt. *l.* 32. *Obſ.* 9. *in Schol.* Ita mulierem Turcicam, e baſio, quod ſervo febre

Aa 2 ma-

maligna extincto amoris ſtimulo infixerat, morbum ſibi contraxiſſe cum ſummo vitæ periculo notavit, eamque curaſſe ſcripſit D. Vitus Riedlin. *Lin. Med. Ann.II. 1696. m. Jan. Obſ.* 25. *p.* 40.

Oſeus Paracelſo dicitur *Scrotum*, in quo teſticuli continentur; *lib. de Ulceribus cap.* 54. & paſſim alibi, *in libris de Tartaro. Fragment. ad h. l.* Haud dubie corruptum vocabulum a Græco ὄσχεος.

Oſis, ὦσις, dicitur *pulſio*, impulſio, *truſio*, idem quod ὄθησις. Uſurpatur ab Hippocr. de vertebræ propulſione introrſum facta, quæ fit cauſſa anginæ 3. *aph.* 26. & *l.* 2. *Epid.* Vide Dieter. *num.* 948. Sumitur etiam aliquando pro *expulſione*. Hinc nonnulli ὦσιν tribuerunt purgantibus, quod expellendo operentur, v. gr. Joubertus *in Paradoxis*, uti videre eſt *in Diſp. noſtra de Purgationis modo, ac viis ad alvum, addita Remoris Purgationis th.* 5. & 10. *ſeq.*

Oſme, ὀσμὴ, idem quod ὀδμὴ, vide *Odor*.

Oſoror, id eſt *Opium*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Oſphreſis, ὄσφρησις, vide *Odoratus*.

Oſphys, ὀσφὺς, vide *Lumbus*.

Oſprion, ὄσπριον, idem quod δημήτριον, *legumen*, *Cereale*. Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 92. Gal. *l.* 7. *M. M. c.* 6. Vide J. Alex. *in not. ad h. l.* Stricte tamen ὤσπριον ſignificare *fabam*, ceu primarium, inter legumina, ex Athenæo & Clemente Alexandrino notarunt Mercurial. *l.* 4. *V. L. c.* 5. Foeſ. *Oec. p.* 461.

Oſſa paralleli eſt univerſale medicamentum in podagra. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Oſſiculum, vide *Os*, Gen. *oſſis*.

Oſſificatio dicitur de partibus natura mollibus in duritiem oſſeam degenerantibus, qualem plane ſingularem obſervationem habet Ruyſch. *Cen. Anat. Chirurg. Obſer. LXIX.* de valvulis cordis oſſeis factis, & in totum coalitis, hinc etiam *oſſificationis* nomen ibi reperitur. Ita & ſeqq. obſervatione portio Venæ Portæ *oſſea facta* recenſetur & exhibetur *fig.* 58.

Oſſifraga, *Oſſifragus*, primum eſt nomen avis fere ad Aquilas pertinentis, ita dictæ, quod oſſa ex alto in rupes demiſſa frangat, Græc. φήνης, & φηνὴ, vocatur, cujus deſcriptio habetur cum uſu in Medicina apud Aldrovan. *l.* 2. *Ornithol. c.* 11. Deinde eſt nomen Lapidis, qui alias *Oſteocolla* appellatur. Vide hoc vocabulum paulo inferius.

Oſſiſana dicitur Lapis fabuloſus olim prope Spiram & Darmſtadium repertus, optimus in conglutinandis oſſibus ruptis vel fractis, uti ſcribit Crollius *de ſignatur. intern. rerum*, & ex hoc Hartmannus. An fortaſſis idem cum Oſteocolla ſive lapide oſſifrago, de quo p. p. vide *Oſteocolla*.

Oſſivorus eſt epitheton Tumoris alicujus peculiaris in femore obſervati apud Ruyſch. *Obſerv. Anat. Chir. Cent. I. Obſ.* 81. qui a mala oſſis conſtitutione præſertim per colliſionem aut graviorem lapſum dependente ortum ducit. Dicitur & ibidem *Spongioſus*. Vide *Spongoides*.

Oſtagra, ὀστάγρα, inſtrumentum Chirurgicum, quo oſſa vel attolluntur, vel deprimuntur, vel omnino loco moventur, Gorr. Galen. *l.* 6. *M. M. c.* 6.

Oſteocolla, ὀστεοκόλλα, dicitur lapis fixiſſimus, albo cinereove colore oſſis figuram referens. Dicitur *lapis oſſifragus*, quia celebratur ad oſſa cito glutinanda. Uſus internus & externus. Legatur Schr. *l.* 3. *c.* 8. *num.* 15. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Valde ejus virtutem commendat quoque Helmont. *tr. Confirmatur morb. ſed in an. ſenſit. n.* 17. *circa fin.* item *tr. Adit. præcluſ. ad condum. n.* 12. Videatur etiam de ejus viribus, uſu & abuſu Hildan. *Cent.* 1. *Obſ.* 90. 91. *Cent.* 3. *Obſ.* 90. *Cent.* 5. *Obſ.* 86. De cujus origine, loco & natura hiſtoriam tradidit Joh. Chriſtoph. Becmannus *in Epiſtola ad Henr. Oldenburgium*, quæ habetur in hujus *Actis Philoſ. Ann.* 1668. *Menſ. Septembr.*

Oſteocopos, *Oſtocopos*, ὀστεοκόπος, ὀστοκόπος, *laſſitudinis ſpecies* eſt, in qua partes, quæ in alto corpore ſunt poſitæ, ut muſculi circa oſſa poſiti & tendines oſſibus adhærentes ex nimio motu contuſionis, vel inflammationis ſenſum habet; unde ex penitiore ſenſu intimarum partium videtur, quod circa oſſa moleſtia & affectio hæreat. Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 2. Gal. *l.* 3. *de San. tu. c.* 5. *l.* 2. *de ſympt. cauſſ. c.* 5. Adde Foeſ. *p.* 464. Lang. *l.* 1. *ep.* 2. & *l.* 2. *ep.* 14. ubi oſtendit, eſſe ſymptoma ſingulare luis venereæ, id quod & Caſtellus notavit, Keuchen *ad Sammonic. p.* 268. ubi & *Hoſtocopos* in libro avito legi monuit. Scorbuti quoque ſymptoma eſſe docet experientia.

Oſteologia, ὀστεολογία, hoc eſt doctrina vel *tractatio de oſſibus*. Legitur apud D. Bidloo *P. VI. Anatomiæ*, in qua *a Tab. XXCVII. ad finem* oſſium figuræ accurate delineatæ conſpiciuntur.

Oſteon, *Oſtun*, ὀστέον, ὀστοῦν, vide *Os*.

* *Oſteoſarcoſis*, ὀστεοσάρκωσις, eſt lenta & tacita oſſium emollitio, qua cartilagineam imo etiam carneam naturam adipiſci videntur. Quamvis ab aliis cauſis hæc affectio oriri poſſit, tamen hanc a lue venerea frequentiſſime produci plu-

plurimi, & graviſſimi Auctores teſtantur, inter cæteros Joann. Fernel. de abd. rer. cauſ. *l.* 2. *c.* 9. Jacob. Holler. Obſer. 7. Dominic. Gagliardi Romæ Profeſſor. Anatomic. Anat. obſ. p. 2. Obſ. 3. Ludovic. Petit Chirur. Pariſ. *Maladies des os*, tom. 2. Cap. 17.

Oſtracitis, ὀςρακῖτις, ſpecies Cadmiæ factitiæ, quæ in fornacum locis humilioribus ex craſſa materia fit, & ſuperficie teſtam repræſentat. Gorr. Vide *Cadmia*.

Oſtracodermon, ὀςρακόδερμον, dicitur omne animal, cui pro cute teſta eſt, Galen. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 1. *&* *l.* 3. *c.* 33. Lat. *Teſtaceum*; aut cum Scaligero, *Teſticorium*. Lind. *Ex. V.* §. 41. *Teſtaceorum* omnium ſpecies deſcriptas eum uſu vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Exanguibus h. tit.*

Oſtracon, ὄςρακον, ſignificat *teſtam figulinam*, cujus uſus etiam eſt in Medicina, præſertim ad fotum. Hippocr. *lib.* 2. *de morb. XLIV.* 17. *l. de nat. mul. XXIV.* 193. 204. Hinc vaſa ὀςράκια ἢ ὀςράκινα, *teſtacea*, vel *figulina* vocantur Hipp. *d. l. CI.* 12. *l.* 2. *de morb. mul. LXXII.* 14. Vide & Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Oſtracon.*

Oſtrea, *Oſtreum*, ὄςρεον, (non ὄςρειον, quod idem eſt cum ὀςρακοδέρμῳ, ſive teſtaceo, Linden. *d. l.*) eſt ſpecies animalis teſtacei, eſtque *concha marina*, ex genere rotundarum. Harum uſus hodieque adhuc viget in menſis lautioribus. Olim in principio cœnæ fuiſſe adhibitas, teſtatur Mercurial. *l.* 4. *U. L. cap.* 11. Earum prolixiorem deſcriptionem cum uſu in cibis vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Exanguibus c.* 66. *ſeqq.* Schrod. *l.* 3. *cl.* 3. *n.* 85. Rolf. *Obſ. & M.M. Sp. l.* 14. *ſ.* 1. *c.* 14. *Oſtrei* Anatomen accuratam tradidit Willis. *tract. An. Brut. Part. I. cap.* 3. *Oſtreas* ſine capite vivere, ex Plinio notavit C. Rejes *C. El. q.* 31. *n.* 7.

Oſtrites, idem quod *Oſteocolla*, teſte Schrod. *alleg. ibidem loco.*

Oſtritium, *Oſtrutium*, nomen eſt herbæ, de qua videantur Botanici. *Oſtritii* vero *Mineralis* quoque meminit Parac. *l.* 8. *de cur. morb. Gall. c.* 1. in cura lubrica, quamvis non explicet, quid intelligat per illud.

Oſtun, ὀςῦν, idem quod ὀςέον, vide *Os*.

Ota, ὦτα, *Aures*. Sing. οὖς, *Auris*. Vide *Aures*.

Otalgia, ὠταλγία, generaliter dicitur omnis *Dolor aurium*; ſtricte vero is, qui in profundo meatus auditorii percipitur. Gal. *l.* 2. *M.M. c.* 2. *& c.* 3. *in prognoſt. t.* 13.

* *Otalgica* ſunt medicamenta, quæ aurium dolori leniendo tollendoque ſunt idonea ab ὠταλγία, dolor auris.

Oteile, ὠτειλὴ, apud Hippoc. ſignificat & *vulnus*, & *cicatricem*, notante Gal. Uſurpavit Hipp. 1. *de artic. t.* 44. 45. & 56. (vide Gal. *in comm. ad hæc loca*) *l. de cap. vuln. XIX.* 3. Adde Foeſ. *p.* 694. addit autem Galenus *in exeg. Hipp.* non tantum cicatricem notare, ſed etiam ulcera ἕλκη, dici ὠτειλάς.

Otenchytes, ὠτεγχύτης, *Sypho auricularis*, dicitur inſtrumentum Chirurgicum, vel *ſpecillum*, quo aliquid in aures infunditur. Celſus *ſtrigilem* vocat, *l.* 6. *cap.* 7. ubi Foeſ. mavult legi *ſtriglen*. Alias & *Clyſteres auriculares* vocantur ὠτεγχύται, Galen. *l.* 3. *de C. M. S. L. cap.* 1. Vide Foeſ. *p.* 693. Rhod. *ad Scribon. num.* 39. Sculter. *Arm. Chirurg. Part. I. T. XIII. fig.* 3.

Othani, eſt *Mercurius Philoſophorum*. Rul. *in Lexic.*

Othone, ὀθόνη, *linteum*, & ὀθόνιον, panniculum vel *faſciam e linteo factam* ſignificat; hoc legitur apud Theophraſt. *l.* 7. *Hiſt. plant. c.* 3. *circa finem*. Ὀθόνια pro vinculis vel faſciis uſurpavit Hippocr. *de fractur. ſect.* 1. *c.* 30. 31. exponente ita Palladio *in Scholiis ad h. l.* Jungatur ſi extra oleas vagari libet, B. D. Henr. Mulleri *Meditat. Paſſional.* 92.

Oticos, ὠτικὸς, dicitur de eo, quod ad aures pertinet, v. g. ὠτικὸς κλυςὴρ, Clyſter *auricularis*, ὠτικὸν φάρμακον, medicamentum *auriculare*, Gorræus. De Medicamentis *Oticis* egregie quoque differuit Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. II. ſect.* 1. *c.* 9. *p.* 560. *ſeqq.*

Otis, ὠτὶς, etiam apud Xenoph. per o, ὀτὶς, ſcribi, teſtatur Gal. Eſt nomen avis in Thracia & Macedonia frequentis, quæ alias *Gradipes & Avis tarda* vocatur, ejuſque deſcriptio cum uſu habetur in Aldrov. *l.* 13. *Ornithol. cap.* 12. Meminit & Hipp. vetando ejus uſum in Epilepſia, *l. de morb. ſacr. II.* 14. Jung. Erotian. *Onom. p.* 82. Foeſ. *Oecon. pag.* 694. De *Otidis* interaneis accurate deſcriptis legi etiam poterit in Pæonis & Pythagoræ *Exercit. Anatomico-Medicis Exerc.* 44. *epiſtola poſterior & prior Ex.* 45.

Otites, ὠτίτης, epitheton digiti proximi minimo, qui *Auricularis* dicitur Gorr.

(Π) *Otoplatos*, humiditatis olidæ retro aurem excretio. Vog.

(Π) *Otopuoſis*, puris ex aure effluxus. Catarrhus auris ſordidus. Vog.

(Π) *Otorrhoea*, ſanguinis ex aure effluxus. Sauvag. Linn.

Otorrhytos, ὠτόῤῥυτος, dicitur Hippocr. cui aures fluxione & deſtillatione tentantur *lib.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 3. Linden. vero legit ὠτόῤῥυπος a ῥύπος, ſordes. Utraque lectio convenit.

Otus,

Otus, ὦτος, avis dicitur noſtuæ ſimilis, pinnulas circa aures habens. Dicitur & *Aſio*. Deſcriptionem & uſum vide apud Aldrovand. *lib.* 8. *Ornithol. c.* 3. ex Ariſtotel. *l.* 8. *H. A. c.* 12.

Ova medica. Cucurbitæ ſtrictiores a forma ovali, Merc. *l.* 7. *c.* 2.

Ovarium, terminus eſt recens Anatomicus, ſignificans congeriem globulorum, vel veſicularum, liquorem ſeminalem continentium, in teſticulis muliebribus, hodieque a Kerkringio, Stenone & aliis inventorum, ita ut elixa etiam illa *ova* condenſentur ad vitelli ſimilitudinem. *Ovaria* cum *ovis* humanis egregie delineata conſpici quoque poſſunt in D. Bidloo *Anatom. Tabb. LIII. & LVII. fig.* 1. & 2. Nihilominus e noviſſimis viviparorum ex ovo generationem in dubium vocare auſus eſt Joh. Hieron. Sbaragli D. Bonon. *in peculiari tractatu De Viviparorum generatione Scepſis ſ. Dubia inſcripto*: negans eſſe vera ova, ſed ſolum veſiculas, neque conceptum in Tubis aut Ovario fieri. Enimvero num ipſius dubia tantum habeant ponderis ad aliorum Anatomicorum demonſtrationes ſenſuum fide confirmatas infringendas, valde adhuc dubitatur. Videatur D. D. Fr. Hoffm. *Ideæ Machin. Hum. ſect. XII.* §. 9. ubi etiam publicam diſſertationem promiſit. Nos litem hanc, cum præter noſtri inſtituti ſit rationem, non facimus noſtram. An vero ova illa contineant τὸ κύημα, ſive conceptum, & a ſemine maſculo fœcundentur, & actuentur; & an hoc in ipſa uteri cavitate, an vero in tubis, aut harum alterutra fiat? adhuc valde controverſum eſt; nec eſt hujus loci, nec inſtituti ventilare. Vide Barth. *l.* 1. *Anat. c.* 26.

Oviductus, idem quod *Tuba Fallopii*, canalis ab ovario ad uteri fundum excurrens, per quem τὸ κύημα, ſive ovulum tranſit in cavitatem uteri. Vid. *Tuba*.

Oviparum, ὠοτόκον, eſt epitheton animalis, quod ad propagandam ſpeciem ſuam ova gignit & excludit, ad differentiam *Viviparorum*, de quo vocab. vide infra ſuo loco, quamvis natura aliquando etiam extraordinarie aliquid præſtet: Imo ſecundum recentiorum opinionem ſano ſenſu omnia *Ovipara* etiam dici poſſe ſupra in voc. *Oon* indicavimus.

Ovis, οἶς, πρόβατον, vide *Ois*.

Ovum, ὠόν, Vide *Oon*. Quibus addi debet, quod *Ovum philoſophicum* quoque dicatur inſtrumentum ſublimatorium, pro ſublimatione Mercurii, cujus figura exhibetur in Frid. Hoffmann. *Clav. ad Schro. pag. m.* 317. ubi ſcripſit lapides etiam quoſdam in Haſſia repertos, minera Martiali ſcatentes, & aeri humido expoſitos in ſal Vitriolinum abeuntes, vocari *ova philoſophica*. *Ovum* dicitur etiam *cephalalgia*, vel *capitis dolor*. Valeſc. de Tar. Philon. *Pharmac. l.* 1. *c.* 7. ex Avicenna.

Oxalme, ὀξάλμη, *mixtura ex aceto & ſale parata*, cujus meminit Dioſcor. *l.* 5. *c.* 23. Gal. *l.* 14. *M. M. c.* 3. Vocatur & *Muria acida*, ejuſque deſcriptio & virtus legi poterit *in Th. Chym. Vol. I. p.* 608. ubi ridiculum, quod inter medicamenta Chymica referatur, cum quilibet Corydon parare poſſit hanc mixturam. Eſt conditura Braſſicæ, Foreſt. *l.* 4. *Chirurg. Obſ.* 3. *Schol.*

Oxelæon, ὀξέλαιον, dicitur *compoſitio ex aceto & oleo*, apud Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 7. & *l.* 2. *c.* 2. Vide Foreſt. *d. l.* 6. *Obſ.* 39. *Schol.* Sed & intrinſece ſumitur pro conditura quadam, *lib.* 2. *de Al. Fac. c.* 33. Jul. Alexand. *in comm. ad h. l.*

Oxines, ὀξίνης, vinum dicitur, quod coacuit aliquatenus, non tamen perfecte in acetum converſum eſt, Latine *Vappa*. Linden. *Exerc. X.* §. 150.

Oxos, ὄξος, vide *Acetum*. Significat & *vinum acidum*, notante C. Hoffm. *l.* 3. *V. L. c.* 9. & 10. Lind. *d. l.* §. 101.

Oxybaphon, ὀξύβαφον, idem quod *Acetabulum*, κοτύλη, nomen menſuræ. Vide *Acetabulum*, *Cotyle*. C. Hoffm. *d. l. l.* 1. *c.* 11.

Oxycholia, ὀξυχολία, ὀξύχολος, idem quod ὀξυθυμία, de quo p. p. vide *Oxythymia*.

Oxycraton, ὀξύκρατον, Latin. *Poſca*, eſt compoſitio ex aqua & aceto. Galen. *l.* 1. *de S. F. c.* 29. cujus miſcendi & componendi ratio pro varia intentione diverſa eſſe ſolet. Rhod. *ad Scrib. n.* 46.

Oxycroceum dicitur Emplaſtrum quoddam, cujus gemina deſcriptio habetur in Diſpenſatorio Auguſtano: una cum croco & aceto: altera ſine illo. De ejus uſu & abuſu vide Hildan. *Cent.* 4. *Obſer.* 99. 100. ubi etiam Emplaſtrum Diabolicum vocaſſe Vigonem, notavit.

Oxyderces, *Oxydorcicus*, ὀξυδερκής, ὀξυδορκικός, i. e. *viſus aciem promovens*. Dicitur de medicamentis, quæ oculos, nullo quidem ſenſibili affectu præditos, male tamen munere ſuo fungentes, corrigunt, & in integrum reſtituunt. Galen. 5. *de S. Fac. c.* 23. Pertinent ad Ophthalmica.

Oxygala, ὀξύγαλα, *lac acidum*, de quo legatur Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 16. Lind. *Ex. XVI.* §. 122. *ſeqq.*

Oxygaron, ὀξύγαρον, *garum acidum*, hoc eſt

garum cum aceto mixtum, ſpecies embammatis vel intinctus, obſonii loco, ad piſces olim adhibiti, quemadmodum *Oxelæogarum*, ὀξελαιόγαρον dictum fuit, quando una cum aceto & oleum admiſcebatur. Gorr. Jul. Alexand. *l.* 18. *Sal. c.* 16. *Oxygarum purgans* tradidit Aet. *l.* 3. *c.* 86.

Oxyglycy, ὀξυγλυκὺ, aut ὀξυγλυκὲς, eſt ſpecies ἀπομέλιτος, & dici poteſt *Mulſa acida*, vel *Acetum mulſum dulce*. Parabatur ex favis dulciſſimis aqua maceratis & decoctis. Gal. *c.* 2. *de fract. t.* 29. *& c.* 3. *t.* 49.

Oxylipes, ὀξυλιπὴς, epitheton panis, cui exiguum aceti affuſum eſt: *Panis acidus*. Ventrem ſiſtit. Meminit Gal. *l.* 8. *M. M. c.* 5. Vide Jul. *not. ad h. l.*

Oxymel, ὀξύμελι, *acetum mulſum*, vel accommodatius, *Mulſum acidum*, potio vetuſtiſſima certa ex aceto, melle, & aqua parata, ut quæ etiam ante Hippocratis tempora in ſanitatis uſum venerit. Dividitur in *ſimplex & compoſitum*. Deſcriptiones vide apud Hippoc. *l. de intern. aff. LI.* 45. Gal. *l.* 4. *de ſan. tu. c.* 6. 3. *de R. V. I. A. t.* 24. Dioſcor. *l.* 5. *c.* 22. Jul. Alexand. *l.* 26. *Sal. c.* 9. Vide & Diſpenſatoria Auguſt. & Norimberg. Inter compoſita celebriora ſunt *Scilliticum & Hellaboratum Juliani*. De quibus in dictis diſpenſatoriis.

Oxyngion, ὀξύγγιον, ſignificat *axungiam*, h. e. adipem ſuillum, nec eum quidem omnem, ſed proprie, qui ungendis rotarum axibus inſervierit. Illi enim tum ex rotarum circumactu, tum ex earum ferrugine nova quædam qualitas acceſſit, ob quam & inflationibus imponitur, & ſedis vitiis opitulatur plus, quam recens & ſincerus adeps. Gorr. Legitur apud Dioſc. *l.* 3. *c.* 10.

Oxynitron, ὀξύνιτρον, nomen eſt *Emplaſtri ruptorii*, cujus deſcriptio habetur apud Aet. *l.* 15. *c.* 17. allegante Gorræo.

Oxiopia, ὀξυωπία, *viſus*, & ὀξύωπος, *viſu acuto præditus*. Opponitur τῇ ἀμβλυωπίᾳ. De quo ſupra in *Amblyopia*. Occurrit vero illud apud Ariſtot. *l.* 4. *probl.* 3.

Oxyphlegmaſia, ὀξυφλεγμασία, dicitur *acuta & vehemens inflammatio* a nimium ſuccenſo acriorique ſanguine. Occurrit apud Hipp. *de morb. virg II.* 22.

Oxyphœnica, ὀξυφοίνικη, eſt epitheton Tamarindorum ab acido ſapore & colore rubro deſumptum, & legitur apud Schroder. *Pharmacop. Med. l.* 4. *cl.* 1. *p.* 251. Petr. Morel. de *Mater. Medic.*

Oxyphonia, ὀξυφωνία, *vox acuta*, qualis edi ſolet cum ejulatu & planctu. Legitur apud Hipp. *Coac. t.* 257.

Oxyporon, ὀξύπορον, ὀξυπόρειον, vocatur *medicamentum facile penetrans*, & permeans, vireſque exerens, qualia ſunt λεπτομερῆ, tenuium partium, ut ſalina, volatilia, ſpirituoſa. Huc pertinent & pleraque Chymica, ὀξυπόρειον καθαρτικὸν, purgans *facilis activitatis*, legitur apud Aetium *l.* 3. allegante Gorr.

Oxyregmia, ὀξυρεγμία, *acidus ructus*, cujus cauſſam vide ſupra in *Ereuxis*. Legitur aliquoties apud Hipp. v. g. 6. *aph.* 1. *&* 33. *l.* 2. *Epid. ſ. II.* 49. 50. *l.* 2. *de Diæt. XXIV.* 15. *XXV.* 11. *& alibi ſæpius*. Vide Foeſ. *p.* 457. Dieter. *n.* 620.

Oxyrinchus. Vide *Sturio*.

Oxyrrhodinon, ὀξυῤῥόδινον, vel etiam ὀξυρόδινον, in genere vocatur medicamentum ex aceto & oleo roſaceo paratum. Practici tamen magis uſurpant in ſtrictiori ſignificatione, pro ſpecie *Epithematis Cephalici*, ſive *Frontalis*, ex diverſis proportionibus aceti & olei roſacei mixtorum parata, quamvis & alia olea pro indicationum neceſſitate ſubſtitui poſſint, v. g. Nymphex, Violaceum &c. Vide Morel. *de Form. rem. l.* 2. *ſect.* 2. *c.* 2. Schroder. ſcribendum eſſe putat hoc modo: ὀξυῤῥόδυνον, ab ὀξὺς, ῥόδον, & ὀδύνη, quaſi medicamentum ex aceto, roſiſque factum ad dolorem leniendum. *l.* 1. *c.* 3. Verum prior lectio eſt uſitatior. De uſu *oxyrrhodinorum* lege etiam Rhod. *ad Scribon. compoſ.* 1.

Oxys, ὀξὺς, vide *Acutus*, *Acidum*.

Oxyſaccharum, ὀξυσάκχαρον, dicitur medicamentum liquidum ex *aceto & ſaccharo* paratum, quemadmodum p. a. dictum fuit *Oxymel* medicamentum ex *aceto & melle* compoſitum. Interdum enim ob certas & urgentes cauſſas ſaccharum pro melle accipitur, v. gr. in febribus, & in ſexu fœminino, in quo mellis uſus non omni tempore conveniens. Dantur etiam *oxyſacchara ſimplicia & compoſita* in officinis. Vide Diſpenſatoria. Meminit & Foreſt. *l.* 4. *Obſ.* 47. *in Schol. Oxyſaccharum vomitivum* ex Angelo Sala deſcribitur a Schroder. *l.* 2. *c.* 84. & commendatur a Caſp. Rejes *C. El. q.* 70. *num.* 9.

Oxyſal, terminus eſt Chymicus, cujus deſcriptio habetur apud Angel. Salam de præparatione Eſſentiarum. Paratur vero ex Sale Cardui bened. & Aceto deſtillato. Meminit & *Oxyſalis* D. Ludovic. *Pharm. Diſſ. I. p.* 51.

Oxytes, ὀξύτης, *Aciditas*, vide *Acidum*.

Oxythymia, *Oxythymos*, ὀξυθυμία, ὀξύθυμος, idem

idem quod ὀργίλος, dicitur de *præcipiti ira*, & ſubito excandeſcentibus. Vide *Orgilos*. Loca Hippocratica vide in Foeſ. *Oec. p.* 457.

Oxytocos, ὀξύτοκος, ſignificat *partum accelerans*. Occurrit apud Dioſcorid. *l. II. c.* 197. *& III. c.* 37.

Ozæna, ὄζαινα, dicitur *ulcus narium putridum* & tetri odoris halitum emittens, Gal. *l. defin. & l. 3. de C. M. S. L. cap.* 3. Deſcriptio ita poteſt perfici: *Ozæna* eſt exulceratio plerumque maligna interna, vel externa naſi, cum fœtore & profluvio ſaniei magis vel minus purulentæ, ſerpens cum vel ſine corruptione cartilaginearum & oſſearum naſi partium, proveniens ab affluxu & collectione ichoris ſanguinei vel lymphatici acrioris & corroſivi, partes ſolidas molliores depaſcentis. Sæpius ſymptoma eſſe luis Venereæ, teſtatur experientia, notaruntque Gorræus & Caſtellus. De hoc affectu legantur Foreſt. *l.* 13. *Obſ.* 4. & 5. River. *l.* 4. *Prax. c.* 1. Hildan. *Cent.* 2. *Obſ.* 22. *ſeqq.* Barbett. *Chirurg. P.* 2. *l.* 3. *c.* 7. *Ozæna* quoque nomen eſt piſcis, vel potius *Polypi*, qui & ὀσμόλη, vocatur, cujus deſcriptio habetur apud Aldrov. *l.* 1. *de Exang. qui eſt de mollib. cap.* 3.

Oze, ὄζη, vocatur Celſo *fœtor oris*, qualis ante febres cum frigore ſentitur, *l.* 3. *cap.* 11. Vide Rhod. *ad Scrib. n.* 40.

Ozeman, id eſt *album ovorum*. Ruland. & Iohnſ.

Ozo, id eſt *Arſenicum*. Iid.

Ozo, ὄζω, ſignificat *oleo*, & tribuitur bono & malo odori. Legitur apud Hipp. 5. *aph.* 11. Vide Diet. *n.* 603.

Ozos, vocatur *ramus arboris*, vel ejus, ὄζος, veluti brachium. Theophraſt. *l.* 5. *Hiſt. plant. c.* 2. unde ὀζοῦμαι *&* διοζοῦμαι, in ramos diſtribuor, *ramificor*, quod verbum uſurpavit Hippocr. teſte Gorræo, quamvis locum non addiderit. Sunt vero *l. de nat. puer. IX.* 2. *XV.* 7. 8. *XXVI.* 1.

P

P Litera apud Latinos eſt character, vel nota menſuræ certæ aridorum ſignificans *pugillum*, quemadmodum hoc patet ex Schrodero, Morello, & aliis Diſpenſatoriis. Apud Scribonium editione Rhodii denotat Pondo; de quo vocabulo infra *ſuo loco*. Græcum Π eſt character apud Hipp. *in lib.* 3. *Epid.* denotans vocabulum πιθανόν, probabile, ſub finem ægrotorum hiſtoriæ annexum; quamvis varia occurrat ſcriptura vel πι, vel ΠΙ. Vide Foeſ. *in Notis.*

Pabulum, τροφή, νομή, φορβή, proprie dicitur de paſcuo brutorum, & idem eſt quod *Alimentum*. A recentioribus tamen non inepte translatum pro declaranda continuatione caloris vitalis e ſanguine ad portiones hujus oleoſas & ſpirituoſas, quæ dicuntur illius *Pabulum*; uti patet ex ſcriptis Charltoni, Willis., aliorumque.

Paccianum, πακκιανόν, ſpecies *Collyrii* apud Aetium, *lib.* 7. citante Gorræo. Meminit & Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 3. ad quem locum vide *notas* Jul. Alex.

Pachetos, παχετός, Hipp. dicitur *Laqueus*, *l.* 2. *de morb. mul. II.* 16. vide ſupra *Laqueus.* Jung. Foeſ. *Oec. p.* 490.

Pachne, πάχνη, vide *Pruina*.

Pachos, *Pachytes*, πάχος, παχύτης, vide *Craſſities*.

Pachynticos, παχυντικός, vide *Incraſſans*.

Pædagogus, παιδαγωγός, proprie ſignificat eum, qui pueros informat & educat. Zeno tamen *Pædagogos* quoque eos vocavit, qui promti & idonei fuerunt ad corrigendum & increpandum proximum, licet vocati non fuerint, teſte Gal. *l. de cogn. & cur. an. morb. cap.* 3. *circa fin.*

Pædanchone, παιδαγχόνη, vocatur Anginæ ſpecies pueris familiaris, quæ & *Angina ſicca* vocatur, cujus lethalem hiſtoriam notavit M. Aurel. Severin. *tr. de Abſceſſ.* & ex hoc Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *ſect.* 23. *Obſ.* 4. *p.* 382.

Pædarthrocace, παιδαρθροκάκη, (perperam apud recentiores per ſimplex e *Pedarthrocace*, v. g. in Job. a Mekeren *a Blaſia editis Chirurg. Obſ. c.* 68. *fin.*) idem quod *Spina ventoſa*. Vide *Ventoſa*. Ratio nominis hæc eſt, quod affectus pueris ſit frequentior.

Pædeuſis, παίδευσις, idem quod παιδεία. Vide *Inſtitutio*. Legitur apud Hipp. *de Humor. II.* 12. Vide Foeſ. *p.* 476. Linden. *Ex. V.* §. 12. Eſt & παιδεία idem quod τρόπος, ἐπιστήμης, *modus certus ſcientiæ*, C. Hoffmann. *Com. ad Gal. LL. de U. P. n.* 373.

Pædia, παιδεία, idem quod παίγμα, παίγνιον, vide *Ludus*.

Pædicos, παιδικός, *puerilis*, dicitur de omni eo, quod pueris competit. Ita Ætas *puerilis*, morbus *puerilis*. Eſt & nomen Cataplaſmatis, quod & φαιόν dicitur apud Gal. *l.* 4. *C. M. S. L. c.* 7. Sumitur aliquando late, includens etiam infantum primam ætatem; aliquando ſtricte, excludens hanc. De morbis *infantilibus & puerilibus* ſuccincte etiam egit Iunken *Chym. Exp. Cur. P. II. ſ.* 1. *c.* 1. *&* 2. *p.* 963. *ſeqq.*

Pædion, παιδίον, vide *Infans*.

Pædoctiſæ, παιδοκτίσαι, idem quod παιδοποιῆσαι,

ποιῆσαι, hoc eſt, *liberos procreare*. Erotian. *Onom.* p. 85. *b.* Foeſ. *p.* 477.

Pædophlebotomia, *παιδοφλεβοτομία*, id eſt, *Venæſectio puerorum*. De qua magna olim fuit diſceptatio inter Alex. Maſſariam cum Galeno negantem, & Hor. Augenium illam approbantem, quemadmodum hanc litem deſcripſit Joh. Munſter. *h. tit.* Affirmativam defendit etiam Valer. Badilius Medicus Veronenſ. *tr. h. t.* Nobis vero magis arridet negativa.

Pædotriba, *παιδοτρίβης*, dicitur *Miniſter Gymnaſtæ*, quemadmodum coquus Medicis, qui debet etiam peritiam habere omnium exercitationum in palæſtra, ut pueros exercere poſſit, Gal. *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 9. 11. 12.

Pædotrophica, *παιδοτροφική*, a quibuſdam olim dicta fuit pars Medicinæ, tractans modum infantes & pueros educandi, & nutriendi, *lib. de part. art. med. inter ſpurios Galeni libros relato c.* 5.

Pæonia, *παιονία*, æquivocum eſt. Proprie nomen eſt plantæ commendatiſſimæ contra epilepſiam, de qua conſule Botanicos. Deinde eſt nomen *confectionis*, vel *Antidoti* apud veteres celeberrimæ contra tuſſim, deſtillationes, & thoracis pulmonumque affectus, apud Aet. *l.* 13. *c.* 102. citante Gorræo. Παιόνιον quoque vocatur *Catapotium Andreæ* ad morbos lienis, apud Gal. *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 2.

Pæpale, *παιπάλη*, pars dicitur farinæ tenuiſſima, flos ipſe polentæ, *pollen*. Gorr.

Pæs, *παῖς*, vide *Puer*.

Pæzo, *παίζω*, ſignificat *Ludo*. Aliquando vero ſtricte ſumitur pro *Venerem exerceo*, Linden. *Ex. VI.* §. 48.

Paganina eſt vox Italica, qua intelligitur primum infantum excrementum, in tenuiſſimum pulverem redactum, quod ad dies pluſculos exhibitum receptiſſimum eſt contra epilepſiam experimentum. Vid. P. Poterius *in Pharmacop. Spagyric. p.* 191. 192.

Pagrus, vel *Phagrus*, *πάγρος*, vel *φάγρος*, vocatur piſcis, q. d. *Vorax*, littoralis, cujus deſcriptio cum uſu in cibis occurrit apud Aldrov. *l.* 2. *de piſc. c.* 8. Meminit & Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 31.

Pagurus, *πάγουρος*, vocatur aquatile *ὀστρακόδερμον*, ſive cruſtatum, eſtque *Cancri* ſpecies, Ægin. *l.* 1. *c.* 91. cujus deſcriptio cum uſu habetur apud Aldr. *l.* 2. *de Exang. c.* 91. Habentur inter *Cancros* laudatiſſimi. J. Alex. *l.* 14. *Salubr. c.* 14. *Paguri lapidoſi* delineationem vide apud Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 430.

Palæos, *παλαιός*, *vetus*, *inveteratus*, priſcus. Opponitur novo, recenti. Legitur de morbis *inveteratis*, 5. *aphor.* 23. Jung. Dieter. *Iatr. n.* 644. *Veterem* Medicinam plerique recentiorum ceu inſufficientem, nec veris principiis nixam reprobant quidem aut derident, eam tamen rurſus commendare non dubitavit non ſine egregiis argumentis D. Georgius Baglivus Med. Rom. & Anatom. ibid. Prof. *L. de Praxi Medica ad priſcam medicinam obſervandi rationem revocanda*, ſicut patet *ex Act. Erud. Lipſ. A.* 1698. *menſ. Jan. p.* 33.

Palæſte, *παλαιστή*, dicitur *menſura quatuor digitorum*. Vocatur & alio nomine *δοχμή*. Vide ſupra *Dochme*. Legitur apud Hippoc. *l. de nat. mul. XXIX.* 149. 153. Jung. Foeſ. *p.* 477. Gorr. *in def.* Latine *Palmus*: Dodrans.

Palæſtra, *παλαίστρα*, dicitur locus exercitiorum corporis vehementiorum, præſertim athleticorum: unde & *Athletæ* dicti ſunt *παλαιστάί*, id eſt Luctatores, Lat. *Palæſtritæ*, Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 2. Junge & *l. de parv. pilæ exercitio*, *c.* 3. & 5.

Palatinæ Glandulæ, dicuntur Stenoni glandulæ conglomeratæ tonſillis continuatæ, de quibus vide Bartholin. *l.* 3. *An. c.* 12. *p.* 537.

Palatum, *ὑπερῷα*, vide *Hyperoa*.

Pale, *πάλη*, vel ſignificat *luctam*, ſive *certamen*, unde *Palæſtra*. Vel idem eſt quod *παιπάλη*, *tenuiſſima farina*, in qua ſignificatione ſæpius uſus Hippocrat. *l.* 1. *de morb. mul. LXXXIX.* 17. C. 44. *l.* 2. *II.* 6. *LXX.* 5. *l.* 2. *Epid. ſ. II.* 2. Confer. ad Foeſ. *p.* 477.

Palear, *κάλλαιον*, dicitur *barba galli gallinacei*, cujus meminit Gal. inter alimenta nullius vel uſus, vel noxæ, *l.* 3. *de Al. fac. c.* 21.

Palimbolos, *παλίμβολος*, alibi *παλίμβουλος*, vocatur *homo doloſus*, qui aliud loquitur, aliud ſentit, quique facile mutat ſententiam. Homo fluxa fide. Deinde quoque ita vocatur, *morbus vagus*, inconſtans, qui facile mutatur, fluctuat, & in diverſum trahitur aut fluctuat; aut qui ſpem levationis facit, ſed intus malignus eſt, Hipp. *l.* 6. *ſect.* 6. *Epid. t.* 15. Gal. *in Com. ad h. l.* Adde Foeſ. *p.* 478.

Palimpiſſa, *παλίμπισσα*, vocatur a quibuſdam *pix arida* vel ſicca, quaſi pix rurſus cocta, quia pix ſicca nihil aliud eſt, quam reſina bis cocta, Dioſc. *l.* 1. *c.* 97. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 397.

Palincotos, *παλίγκοτος*, epitheton morbi, qui *recrudeſcit*. Eſtque nota malignitatis, quia cauſa morbifica, ante quidem viſa, denuo movetur & inſurgit. Κότος enim doloris acerbitatem & exardeſcentiam ex ira ſignificat. Verbum *παλιγκοτεῖν* frequens apud Hippocr. 2. *de fract.*

fract. t. 38. 30. 31. *l.* 2. *de morb. mul. LVI.* 2. Occurrit & nomen παλιγκίτησις, & παλιγκοτία, *recrudeſcentia*, *offenſio*, apud eundem 3. *de fract. t.* 33. *l. de Loc. in Hom. LIII.* 7. Plura loca vid. ap. Foeſ. *p.* 477.

Palindromia, παλινδρομία, vocatur *Recurſus*, vel *reverſio*, regurgitatio p. n. humorum peccantium ad interiora, vel partes nobiliores. Legitur hoc nomen apud Hippocr. 2. *Prorrh. XIII.* 1. a verbo παλινδρομέω, *recurro*, *regurgito*, quo ſæpius uſus Hipp. *ſ.* 2. *progn. t.* 68. *ſ.* 3. *t.* 29. *Coac. t.* 143. *lib.* 1. *Epid. Sect.* 2. *t.* 35. Jungatur Foeſ. *Oecon. p.* 478. & Dn. Merclini Medici Norimbergenſis, Prodromus *Palindromiæ* lectu non indignus. Pulſus παλινδρομῶν μύουρος, recriprocus deficiens, Galen. *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 11.

Palingeneſia, παλιγγενεσία, id eſt *Regeneratio*, dicitur de plantarum aridarum revireſcentia beneficio alicujus aquæ Mercurialis, de qua vide *Theatr. Chym. Vol. VI. p.* 452. quam tamen ceu phantaſticam jure merito rejecit Fr. Hoffmann. *in Cl. Schr. l.* 5. *p.* 639. *ſeq.* & Rolfink. *Chym. l. ult.* De Quercetano narrant, illum habuiſſe ſubſtantiam quandam quaſi ſubtiliſſimi cineris facie, parva quantitate, incluſam phialis hermetice ſigillatis, quibus calorem lychni vel lampadis ſuppoſuit, terra illa excrevit in vitro ſub forma roſæ, vel etiam alius plantæ, e qua primitus confecta fuit; ſubmoto igne, rurſus collapſa fuit. Verum noſtro tempore non conſtat de hoc experimento. Vide *Regeneratio*.

Palynidryſis, παλινίδρυσις, q. d. *Rurſus ſubſidentia*, dicitur de humoribus prius elevatis, quando rurſus ſubſidunt, & in ſeſe velut redeunt. Legitur apud Hipp. *l. de Humor. II.* 8. opponiturque μετεωρισμῷ, *elevationi* præcedenti. Adde Foeſ. *d. l.*

Palinoptos, παλίνοπτος, exponitur a Galeno *in Exeg. dict. Hipp.* per *averſum a Sole*. Foeſ. *d. l.* q. d. *viſui rurſus expoſitum*.

Palirrhoea, παλίρροια, h. e. *retrogradus* humorum *fluxus* Aretæo dicitur, *l.* 2. *de morb. ac. cap.* 4. allegante Foeſ. *d. l.* v. g. in cholera morbo. Idem fere quod παλινδρομία.

Palla eſt nomen veſtimenti alicujus muliebris, quod Æſchylum inveniſſe ſcripſit Theod. Janſ. ab Almeloveen *R. I. On. p.* 56.

Pallax, πάλλαξ, vocatur lapis quidam factitius ex cœlo & terra lunæ, cum æquali pondere Solis, *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 487. quamvis nullibi alias hujus nominis ſignificationem hanc reperire potuerim. Significat vero communiter πάλλαξ, *adoleſcentem*, uti patet ex Lexicis. *Pallacia* ſignificat maſſam auri foſſilem grandiorem, apud Plin. *l.* 33. *H. N. c.* 4. & Joh. Agric. *l.* 8. *de nat. foſſil.*

Palliatio, *Palliativa cura*, vocatur Medicis, quando in morbis deſperatis & incurabilibus, præmiſſo prognoſtico eventus funeſti, quædam remedia mitigantia vel dolorem, vel alia ſymptomata urgentia, adhibentur, ut in cancris ulceratis, fiſtulis cancroſis, aliiſque. Vide Foreſt. *l.* 7. *Obſerv. Chir.* 16. *Schol. & Obſ.* 17. ubi & *Unguentum palliativum* legitur. Græce dici poſſet ἴασις ἐπιπόλαιος.

Pallidus, *Pallor*, ὠχρός, ὠχρότης, ὠχείομα, vide *Ochros*. Adde Jul. Alex. *not. ad Gal. l.* 1. *de Antidot. Tom. II. oper. pag.* 779. *Pallor* p. n. faciei & corporis habetur ſignum affecti hepatis & ſtomachi, interdum & renum. Scribon. *Comp.* 125. Lang. *l.* 2. *ep.* 51. Helmont. *tr. Sedes anim. n.* 32. Species quoque *Icteritiæ Pallida* vocatur a Paracelſo, quam deducit ex ſciſſo, mercurialibus liquoribus, & vitriolo albo, *l. de Icteritiis c.* 1.

Pallium, ἱμάτιον, quid ſignificet, etiam pueris in trivio notum eſt. Tropice tribuitur cum epitheto *Purpureum*, a Baſil. Valentino pulveri cuidam ſolari parato ex amalgamate Solis & Mercurii.

Palma æquivocum eſt vocabulum: (1) etenim ſignificat arborem, & ejus etiam fructus, Græc. φοῖνιξ, & fructus φοίνικες, qui alias *Dactyli* vocantur, de quibus vide Galen. *l.* 2. *de Al. fac. c.* 26. & conſulantur ulterius Botanici. (2) Denotat internam manus partem, quæ & *Vola* dicitur, & *Poſtbrachiale*, μετακάρπιον. Vide *Metacarpion*. *Palmaris Muſculus* dicitur, qui expanditur in volam manus, cuti firmiſſime adhærens, & reſpondet in pedibus *Plantari*. Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 9. *p.* 475.

Palmes, παλμός, Latine *Palpitatio*, item *Subſultio*, vocatur motus localis præter naturam, quando partes ſolidæ nobis invitis attolluntur, & demittuntur, Gal. *l. de trem. palpitat. &c.* 4. & 5. Inter ſpeciales *palpitationes* notabilior eſt Cordis *palpitatio*; & quemadmodum omnis membrorum *palpitatio* oritur a materia quadam vaporoſa & flatulenta agitata & tranſitum non habente, uti teſtatur Gal. *d. l.* ita & *cordis palpitatio* eſt motus ejus depravatus, præcipue in contractionis urgentia conſiſtens, interdum adeo vehemens, ut ab adſtantibus percipi queat ſonus percuſſionis coſtarum, cum proſtratione virium, animi deliquio, & reſpiratione læſa ſonituque aurium, prove-

proveniens a flatibus & vaporibus fibras cordis ſpaſmodice irritantibus, & convellentibus. Videatur Sylv. *Prax. Med. l.* 1. *c.* 35. Verum Willis. potius cauſam *palpitationis* cordis proximam accuſat obſtructionem & infarctionem vaſorum præſertim arterioſorum pulmonalis & magnæ, ſeu aortæ, vel ob ſanguinis non ſatis activi ſegnitiem, vel etiam ob ejuſdem nimium fervorem, uti videre eſt prolixius *in Pharm. Rat. P. I. S. c.* 3. Sunt quidem alii, qui dilatationem cordis magis peccare credunt, ſed teſtatur ἀυτοψία, Cor non tempore dilatationis coſtas ferire, ſed potius tempore conſtrictionis, in qua mucro ejus verſus coſtas attollitur. Helmontius cauſam refert ad Gas heterogeneum, vitale noſtrum Gas de natura ſalis balſamici exiſtens potentiſſime celerrimeque afficiens, *tract. Complex. atque Miſt. Elem. figm. n.* 42. 43. παλμώδεες δι' ὅλȣ vocantur Hipp. quibus *palpitationes* in toto corpore ſentiuntur, *Prorrh. ſect.* 1. *t.* 29. Dolores cum palpitatione occurrunt *d. l. t.* 35. Plura vide apud Foeſ. *d. l.*

Palpebra, βλέφαρον, vocatur externa oculi pars ſuperciliis ſubjacens, ſuperne inferneque interiores oculi tunicas contegens; atque una ſuperior, altera inferior vocatur, Gal. *l. introduct. c.* 19. Conſtat *palpebra* cute, membrana carnoſa, muſculis, tunica, tarſis, & ciliis, de quibus videantur Anatomici, & hos inter Bartholinus *l.* 3. *Anatom. c.* 8. De *palpebræ* ſuperioris cum oculo coalitione vide Hildan. *Cent.* 6. *Obſerv.* 7. vocantur & καλύμματα, hoc eſt *tegumenta oculorum*, vel *Coopercula*, notante Dieter. *n.* 155.

Palpitatio, παλμὸς, vide *Palmos*.

Palumbus, *Palumbis*, φάσσα, φάττα, vel φάξ, vocantur ſpecies quædam *Columbarum*, & quidem *Sylveſtris*, cujus plenior deſcriptio cum uſu in cibis & Medicina habetur apud Aldrov. *l.* 15. *Ornithol. c.* 5. Adde Gal. *l. de atten. vict. cap.* 8. *in fin.* Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 62. Dicitur etiam *Torquatus*. *Palumbarius accipiter* φασσοφόνος, dicitur qui *palumbis* inſidiatur, Gal. *l.* 11. *de U. P. c.* 18.

Palus apud Latinos æquivocum eſt. Vel enim maſculino genere denotat lignum acuta cuſpide, quod infigitur, item Vallus, & Græce dicitur σκόλοψ, Gal. 8. *de S. Fac.* §. *Pycnocomon*, & *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 2. Rul. *in Lex.* vel in fœminino notat aquam ſtagnantem facile corruptibilem, Græce λίμνη, Lat. *Lacus*, *ſtagnum*. Vide *Lacus*.

Palyno, παλύνω, ſignificat *aſpergo*, conſpergo, item ἐπιπαλύνω, *inſpergo*, Hipp. *l.* 1. *de morbis mul. CIV.* 8. Foeſ. *p.* 479.

Pammachos, πάμμαχος, *omnigenus*. Uſurpatur de infortunio ab Hipp. *in Præcept. X.* 4. Rectius exponitur, omnia tentans, vel *omnia impugnans*. Πάμμαχοι alias dicuntur in omni certaminum genere exercitati, notante Rhodio *ad Scrib. n.* 101.

Pampathes, παμπαθὲς, nomen emplaſtri compoſiti ex cinnabari ad tophos, aliosque tumores ſcirrhoſos, cujus deſcriptio habetur apud Æginet. *l.* 7. *cap.* 17. Ab Aetio quoque appellatur τυῤῥηνικόν, *Tyrrhenicum*, notante Gorræo.

Pamphilion, παμφίλιον, quaſi *omnibus gratum*, nomen eſt *Emplaſtri albi*, cujus deſcriptio habetur apud Galen. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 17. & *l.* 3. *c.* 14.

Pamphoros, πάμφορος, h. e. omnia ferens, ſive *omnium ferax*. Epitheton *Naturæ*, apud Hipp. *Coac. t.* 512.

Pampinus, ἕλιξ ἀμπέλȣ, Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. cap.* 1. & *alibi*, quid ſit, ad Botanicos ſpectat, videlicet criſpaturæ & flagella, quibus vitis adhæret palis, *pampini* vocantur. Hinc propter ſimilitudinem plexus vaſorum ſpermaticorum præparantium ante ingreſſum ad teſtes dicitur ab Anatomicis *Pampiniformis*, ſive *vaſa pampiniformia*, quæ & *pyramidalia* vocantur. Bartholin. *l.* 1. *An. c.* 21.

Panacea, πανάκεια, id eſt *univerſale remedium*, olim fuit nomen quarundam Compoſitionum medicamentoſarum apud Galen. v. g. Antidoti cujuſdam, *l.* 2. *de Antidot. c.* 1. ab Aphroda auctore acceptæ; item alia *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2. quæ & Stichus vocatur, eſtque Catapotium anodynon. Emplaſtra quoque quædam dicta fuerunt *Panaceæ*, v. g. Epuloticon Andromachi, *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 15. aliud Heræ, quod & *Sanitas* vocabatur. *l.* 5. *c.* 2. Verum quemadmodum tunc temporis nomen illud hyperbolice fuit acceptum, ita & hodieque adhuc a Spagyricis abuſive ſumitur, dum varias excogitarunt *Panaceas*, quæ tamen nihil minus ſunt, quam Panaceæ. Vide ſupra *Catholicus*. De *Panacea* Mercurii lege Schroder. *l.* 3. *c.* 15. Antimonii *c.* 17. Nitri, *c.* 23. Ita *Panacea* olim *Anwaldina* decantata fuit; & quæ ſunt aliæ. Enim vero licet nolimus litem hanc facere noſtram, an ex ſimplicibus natura ſua deleteriis, aut certe venenoſis, beneficio artis, poſſint præparari veræ *Panaceæ*, quod quidem nobis non videtur rationi, aut veritati conſentaneum; rectius tamen illi Medici ſtatuere videntur, qui negant dari *Panaceas*, inter quos etiam B. Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 13. *c.* 2.

& alibi. Sane ſi *Panaceæ* non includunt aliorum remediorum uſum, uti legitur *in Th. Chym. Vol. VI. p.* 637. non recte dicuntur *Panaceæ*. Judicium de *Panaceis* limitatum vide apud Dan. Ludovic. *in Diſſert. I. Pharmac. p.* 112. quod nota egregia illuſtravit B. Etmullerus. De *Panaceæ Solaris* Wildenganſii noxio uſu vide quoque *Ephem. N. Cur. A. III. obſerv.* 232. *Panacea* aurea Glauberi eſt Sulphur auratum Antimonii. Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 26. *Panaceæ Solaris* Cnofelli deſcriptio videatur in Iunk. *Lex. Ch. Ph. l.* 1. *p.* 112. Eſt & *Panacea* nomen Leviſtici, vel Centaurii majoris hyperbolicum, Gorræus.

Panalethes, πανaληθὴς, id eſt *univerſaliter verum*. Nomen Emplaſtri nigri inter Cephalica relati, apud Aet. *l.* 15. citante Gorræo.

Panaritium, Gr. παρονυχία, dicitur tumor calidus ulceroſus, ſumme doloroſus, accidens in ſummitate digitorum in latere unguis, & quandoque tam vehementer afficiens, ut vigilias & inquietudinem excitet, Foreſt. *lib.* 5. *Chir. Obſ.* 16. Lang. *l.* 2. *ep.* 42. Hildan. *Cent.* 1. *Obſ.* 97. Cauſam ejus proximam vulgo ſtatuunt vermiculum corrodentem, unde & vernacule *vermis digitorum* vocatur. Sed Lang. *d. l.* dubitat. Hoc certum eſt, materiam eſſe ichoroſam, acerrimam, corroſivam, & vel cum ſero ſanguinis, vel cum ſucco nervoſo ad partem affectam delatam. A Paracelſo, Dorneo, & aliis vocatur & *Pandalitium*, item *Paſſa*, Paracelſ. *l. de ulcer. & apoſtem. c.* 17. De hoc affectu legatur & P. Barbette Chirur. *Part. II. l.* 1. *c.* 15. vide *Paronychia*.

Panata, *Panatella*, nomen edulii in Italia uſitatiſſimi, ex pane triticeo vel ſimilagineo, interdum etiam additis ſeminibus melonum, cum ovo interdum admiſſo in aqua ad pultis conſiſtentiam cocti, Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 14. *ſect.* 1. *cap.* 11. Meminit & Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 4. *& alibi*. Scultetus parari ſcribit *Panatellam* ex mica panis ſimilaginei, jure carnis ſalito, & butyro recenti, *Arm. Chirurg. Part. II. Obſ.* 23.

Pancarpia, παγκαρπία, nomen placentæ cujuſdam in modum rotæ papyro involutæ, quo diutius duret. Apud Alexandrinos celebre fuit hoc placentæ genus, teſte Gorr.

Panchreſtos, πάγχρηστος, q. d. *ad omnia utilis*. Epitheton quorundam Collyriorum, v. g. apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. *in princ.* & apud Æginet. *l.* 2. *c.* 22.

Panchryſos, πάγχρυσος, id eſt *omnino aureum*. Nomen liquidi Collyrii, apud Ægin. *d. l.* Idem cum præcedenti.

Panchymagogum, παγχυμαγωγόν, eſt epitheton quorundam purgantium, quæ creduntur omnis generis vitioſos evacuare humores. Ita in diſpenſatoriis legitur *Extractum Panchymagogum* Crollii, quale etiam refert Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 10.

Pancoenos, πάγκοινος, idem quod ἐπιδήμιος. Vide *Epidemius*. Epitheton morborum contagioſorum publice per totam regionem vel plebem graſſantium. Vocantur & πανδήμιοι. Gorræus.

Pancratiaſta, παγκρατιαστὴς, idem, quod παλαιστὴς, *luctator*, *athleta*, pugil. in omni certaminum genere exercitatus. Vide *Pammachos*, *Palæſtra*. Diet. *n.* 11.

Pancration, παγκράτιον, non ſolum eſt nomen plantæ bulboſæ, de qua conſulantur Botanici: verum etiam eſt nomen certaminis duplicatum, *luctum & pugillatum* comprehendentis, cujus aliquoties meminit Gal. *l.* 2. *de ſan. tu.* & expoſuit J. Alexandr. *in not. ad h. l. T. II. Oper. p.* 392. Lucta in pulvere multo vocatur *Pancratium voluntarium*, teſte C. Hoffmann. *Comm. in Gal. LL. de U. P. n.* 812.

Pancreas, πάγκρεας, proprie & ἁπλῶς ita dictum eſt corpus glanduloſum, laxum, ſitum ſuum obtinens ſub poſteriori parte ventriculi hujuſque fundo, cujus accuratior deſcriptio & hiſtoria quæratur in Anatomicis, Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 13. Warthon. *Adenograph. c.* 13. Regner. de Graf. *de nat. & uſu ſucci pancreatici*. D. I. C. Brunner. *de Exprim. nov. circa Pancreas, & ejus vero uſu*. Celebris eſt hoc ſæculo hæc *Glandula* ob peculiarem ſuccum vel liquorem, qui in illo colligitur, & per ſingularem canalem ad inteſtinum duodenum defertur; unde *Liquor Pancreaticus* vocatur, quemadmodum & Vas illud *Ductus Pancreaticus*. Hunc geminum quoque inveniri duodeno inteſtino inſertum, patet ex Obſervatione *in Act. Hafn. Vol. II. Obſ.* 14. *p.* 32. De illius uſu extollendo valde operoſi fuerunt hactenus plurimi Medici, non contenti, quod ſuccus ille ſit excrementitius quidam arterioſi ſanguinis liquor; ſed quod ſit humor laudabilis ex ſanguine & ſpiritibus animalibus in ipſo præparatus; & quidem ſubacidus, qui denuo alimentis, vel chylo admiſcetur. Enimvero non eſt hujus loci hanc dirimere litem; quamvis nolim diſſimulare, Grafium cum ſuis ὁμοψήφοις ſpeculationes ſuas commentitias nondum ſat evidenter probaſſe, ut ita veroſimilius mihi videatur, liquorem illum *Pancreaticum* potius excrementum eſſe inutile, quam utilem aliquem humorem, denuo

denuo ſanguini adjungendum; licet nolim penitus negare, quod in ſegregando chylo utili a portionibus feculentis uſum inſignem præſtet, quando in inteſtino duodeno maſſæ chyloſæ tranſeunti permiſcetur. Succum illum *pancreaticum* in naturali ſtatu non eſſe acidum, nec cum bile effervefcere hodie Naturæ rimatores variis phænomenis egregie oſtenderunt & obſervarunt, inter quos eſt etiam Joh. de Muralto *in Vade mecum Anatomic. Ex. III.* §. *6. p. m.* 79. & ex obſervationibus celeberrimi Anatomici Du Verney, patet, quod in hiſtrice ductus *pancreaticus* duorum pedum diſtantia a biliaris ductus inſectione in pylorum facta in inteſtinum duodenum ingreſſus fuerit repertus, in Struthiocamelo vero trium pedum diſtantia, uti legitur *in Supplem. Act. Erud. Lipſ. Tom. II. ſect.* 4. *p.* 199. Dicitur & *Callicreas*. Cæterum eodem *Pancreatis* nomine mediam *Meſenterii Glandulam* Aſellius, & nonnulli ejus ſectatores indigitarunt, quam alias *Lactium* titulo inſigniverunt, & ita anſam dederunt, ut pro una eademque parte haberentur, recte animadvertente Graſio *d. l.* §. 17. Junge Barthol. *d. l. c.* 12. Warton. *d. l. c.* 8.

(II) *Pancreatica*, pancreatis inflammatio. Vog.

Pancrene, παγκρήνη, epitheton Pancreati tributum a D. Bernardo Swalbe peculiari libello *Pancreas pancrene* dicto, quo epitheto nihil aliud indicatur, quam quod pancreas ſit veluti (κρήνη enim fontem ſignificat) lymphaticus.

Pandaleon, *Pandaleum*, vocatur medicamentum ſolidum internum, tabulatum, Arabum inventum, pectori & pulmoni dicatum, ſuave, a morſulis & rotulis non niſi forma differens, fitque, quando materia medicamentoſa ſaccharo ſoluto ſuſcepta in pyxidem aliquam effunditur, ut inibi indureſcat, unde uſus tempore fruſtum aliquod cultro aut cochleari demitur. Schrod. *l.* 1. *cap.* 13. Morell. *de form. remed. l.* 1. *ſ.* 3. *c.* 2.

Pandalitium, idem quod *Panaricium*, de quo p. a.

Pandemios, πανδήμιος, vide *Pancœnos*, *Epidemios*.

Pandiculatio, σκορδίνημα, σκορδινισμός, dicitur motus quidam violentus tenſivus membrorum ſolidorum, a flatulenta materia ad fibras & nervoſas partes delata dependens. Affinis valde χάσμη, ſive *oſcitationi*; de qua ſupra, vide *Chaſme*. Hinc etiam *pandiculatio* cum *oſcitatione* coincidit. Fit quidem a natura, ſed coacta. Meminit aliquoties & Hipp. *l.* 2. *Epid. ſ. III.* 34. *l.* 4. *ſ.* 5. *t.* 4. *l.* 4. *de Superfœtat. IX.* 3. Vide Foeſ. *p.* 574.

Panicula, diminutivum *Pani*, vocatur & *Panula*. Rhod. *ad Scribon. n.* 82. & 263. item *in Lex. Scrib.* Vide *Panus*.

Panis, ἄρτος, quid vulgo ſignificet, omnibus etiam puerulis notum eſt. Ejus autem apud veteres & recentiores quoad materiam, fermentum, coquendi & condiendi rationem, tot occurrunt differentiæ & ſpecies, ut illas omnes hic recenſere, nimis prolixum foret. Legi poſſunt Foeſ. *Oec. p.* 95. *ſeqq.* Gorr. *def.* Mundell. *in Indice vel Theatr. Gal.* Bruyerin. *de re cibar. l.* 6. *per tot.* Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. cap.* 11. *ſeqq.* Moræus *in Schol. Salernit. c.* 17. *p. m.* 225. *ſeqq.* & 258. *ſeqq.* Deodat. *Panth. Hyg. l.* 2. *c.* 4. C. Hoffm. *l.* 5. *Inſt. c.* 6. §. 3. *ſeqq.* Merito inter edulia primas tenet, & ab omnibus expetitur. Siquidem rariſſima ſunt exempla, qui *panem* penitus abhorruerint, quorum unum legitur *in Ephem. N. Cur. A. II. Obſ.* 44. alterum *Obſ.* 207. ex Hildan. De panis uſu medico vide Schroder. *lib.* 4. *cl.* 1. *n.* 316. & Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l. Panis* repletionem eſſe peſſimam, paradoxon eſſe, & auctoritate carere, non male demonſtravit C. Rejes *C. El. q.* 85. *n.* 4. *ſeqq. Panis petrefacti* obſervationes vide apud Helmont. *tr. Nat. Contr. neſc. n.* 30. Theatr. Chymic. *Vol. IV. p.* 884. Chiocc. *Muſ. Calceol. p.* 411. 412. Vocabulum ἄρτος, ab Hipp. etiam acceptum legitur pro paſtillo vel maſſa quadam compacta ex qualibet materia & linteo incluſa calideque pro fomento utero applicata, *l. de nat. mul. XXIX.* 198. 203. *C. I.* 9. 10. *Panum* æreorum tres eſſe ſpecies, ſcripſit Iohnſ. *Lex. Chym. l.* 1. ubi & *Panes* ex Pyrite & Cadmia conflatos recenſet & *panem* argenteum, item *panes æris* fatiſcentes. *Panis* quoque idem eſt quod *Panus*, Gr. φῦμα, notante Keuch. *ad Samonic. p.* 245.

Panniculus, ῥάκος, ῥακίς, idem fere quod *linamentum*, denotat. Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 1. *l.* 3. *c.* 9. & *alibi*. Pertinet ad uſum Chirurgicum & Pharmaceuticum. Ab Anatomicis vero *panniculus* accipitur pro *membrana*, ut *panniculus carnoſus*. *Panniculi* cerebri &c.

Pannus, æquivocum eſt. Proprie ſignificat textile quoddam ex lanis ovium paratum. Gr. ῥάκος, ὕφασμα. *Tr. Tumul. peſtis* §. *Imaginantur Mineralia* &c. Tranſlatum etiam vocabulum *Pannus* ad uſum pharmaceuticum, hinc legitur *Pannus linteus crocatus* deſcriptus in Helt. Iunken. *Corp. Pharm. Part.* 1. *p.* 667. & Dav. de Spina *Lex. Pharm. p.* 676. Metaphorice denotat

1. affe-

1. affectum oculorum; eſtque materia viſcida craſſior, adhærens tunicis oculorum & viſum impediens, quem affectum nonnulli confundunt cum *Ungue oculorum*, Foreſt. *l.* 11. *Obſ.* 6. Arab. dicitur *Sebel.* 2. notat *maculam*, vel *nævum* in cute ſive ex lue Gallica, ſive ex alio morbo maligno dependentem, de quo legatur Parac. *l. de apoſtem. & ulcer. c.* 43. *& alibi*.

Pannychis, παννυχὶς, vide *Pernoctatio*.

Panochiæ vocantur a nonnullis bubones ſive tumores inguinum. Fallop. *de morb. Gallic. c.* 90. *Tom. I. oper. p.* 758.

Panonicolete, terminus Paracelſicus, qui legitur *l.* 3. *de morbo Gall. circa fin.* Cujus tamen ſignificatio mihi non conſtat, neque ex contextu patet.

(Π) *Panophobia*, imaginatio mali falſi in ſolitudine. Sauvag. & alii.

Panſelenos, πανσέληνος, vide *Plenilunium*.

Panſpermia, πανσπερμία, eſt commentum Anaxagoræ, qui ſtatuit omnium ſemina eſſe in omnibus, quod merito rejecit Libav. *T. IV. Op. p.* 16.

Pantagogus, παιζαγωγὸς, idem ſignificat, quod *Panthymagogos*, id eſt medicamentum omnes humores ſcil. vitioſos evacuans. Ita apud Mynſicht. extat *Syrupus Pantagogus*, *Armam. Medico-Chym. ſect. XVI.*

Pantheæ, Lecti penſiles Italis. Ant. Guainer. *com. de pleur. c.* 17.

Panthera, vide *Pardalis*, vel *Pardus*.

Pantices, idem quod *Inteſtina*, unde *panticin ri* eſt bibonum & collurconum more potum ingurgitare, & ita ventrem ſaburrare. Linden. *Ex. IX.* §. 56.

Pantodapos, παντοδαπὸς, varius, *omnigenus*. Uſurpatur ab Hipp. *de morbis* 2. *de nat. hum. t.* 4. & *lib.* 5. *Epid. XXXI.* 14. *de excrementis*. Foeſ. *p.* 479.

Pantolmios, παντόλμιος, eſt nomen hyperbolicum *Trochiſci*, qui excreſcentiam carneam citra roſionem ſupprimit; uti legitur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 12. An idem cum *Paſtillis Fauſtianis*, *l.* 4. *c.* 43. uti velle videtur Gorræus?

Panus, antiquis etiam *panis*, unde diminutiva *Panicula*, *panula*, Gr. φύγεθλον, Galeno etiam φῦμα ἄπεπτον, *tuberculum immaturum*, *c.* 3. *de artic. t.* 2. dicitur tuberculum inflammatorium, vel potius eryſipelaceum abſque ſuppuratione ad glandulas plerumque ſubcutaneas obortum, cum dolore inſigni urente & mordicante proveniens ab ichore ſanguineo acriori, ibidem ſtagnante. Gal. *l. de tum. p. n. c.* 15. *l.* 2. *de art. cur. ad Glauc. c.* 1. Celſ. *l.* 5. *c.* 18. Scribon. *n.* 263. Foreſt. *l.* 1. *Chirurg. Obſ.* 7. *cum Schol.* Barbette ad *Bubonem* refert *Chirurg. P. II. l.* 1. *c.* 11.

Panygron, πάνυγρον, epithetón eſt medicamenti alicujus topici liquidioris, cujus deſcriptio extat apud Oribaſium *Operum ſuorum Tom. III. l.* 4. *Euporiſtor. c.* 121. *p. m.* 247.

Papa, Paracelſo dicitur vermis, h. e. *Baſiliſcus*, qui quamdiu vivit, tamdiu erit peſtis expectanda, *l.* 2. *de Peſte cum addit. tract.* 1. *c. in fine*.

Paphlazo, παφλάζω, proprie ſignificat *æſtuo* & ferveo, & de maris æſtu dicitur; translatum vero hoc ab Hipp. ad ſermonem interruptum & veluti bullantem, quando inter loquendum *hæſitant*. Eo verbo uſus Hipp. *l.* 2. *Epid. ſ. V.* 7. *l. de Criſ.* X. 12. Jung. Foeſ. *p.* 490. Dicitur & φλάζω. Galen. *in exeg. dict. Hipp.*

Papilio, ψύχη, ἐσπιολὴ, σητοκοπὶς, inſectum eſt notiſſimum alatum, ſed multifarii generis, cujus hiſtoriam prolixam cum uſu tradidit Aldrov. *l.* 2. *de Inſect. c.* 1. *ſeqq.* Adde Lang. *l.* 1. *ep.* 14. & 50. *Bombyces* degenerare in *papiliones*, confirmat Helmont. *Tract. Demonſtratur Theſis n.* 94. Chymici quoque flores quoſdam papilionum nomine inſignire ſolent.

Papilla, θηλὴ, vide *Mamma*. Eſt extremum mammæ mulieris, quod ori infantis inditur, Gal. *l.* 15. *de U. P. c.* 7. Barthol. *l.* 2. *An. c.* 1. Tribuitur etiam hoc vocabulum Glandulis inteſtinalibus a Peiero *in ſuis Exercit. de dictis glandulis*. *Papilla* quoque eſt diminutivum a Papula apud Sammonic. *c.* 10.

Papillares proceſſus, vide *Maſtoides*, de nervis olfactoriis. Barthol. *ibidem d. l.*

Papula, ἔκθυμα, ἔκτεσμα, *tuberculum ulceroſum*, cutaneum, notat. Vide *Ecthyma*. Gal. *c.* 3. *in* 3. *Epid. t.* 51. Nobis videtur idem eſſe cum Puſtula. *Papula* acuta eſt *Furunculus*, δοθιὴν. Rhod. *ad Scrib. num.* 210.

Par, duplicem habet ſignificationem, 1. dicitur de diebus, qui Græce vocantur ἄρτιοι, ad differentiam τῶν περισσῶν, *imparium*: in illis olim crediderunt rariores & difficiliores fieri criſes, vide *Artios*, *Impar*. 2. notat binas unitates alicujus rei v. g. in formulis remediorum quando ſcribunt: Recip. baccarum lauri, fructuum jujub. aut ſebeſt. *paria* tria aut plura. *Sine pari* dicitur Emplaſtrum quoddam Londinenſium, cujus deſcriptio extat in D. D. de Spina *Manuali Ph. Chym. p.* 425. *ſeq.*

Para, παρὰ, id eſt *præter*, præpoſitio uſitatiſ-

tatiſſima in Medicina, cum ſimpliciter, tum in compoſitione. Plerumque vero accipitur in malam partem, ita ut ſignificet aliquem receſſum a ſtatu integritatis ſive bonæ diſpoſitionis, hac tamen limitatione, ut nihilominus reſiduum maneat *aliquid bonitatis*; ut hac ratione differentia eluceat inter *Præter* & *Contra*. Morbi omnes ſunt παρὰ φύσιν, *præter* naturam, eorumque cauſæ & effecta; Mors ſola, & quæ eam vel efficiunt, vel conſequuntur, ſunt *contra* naturam; ἐναντίον τῆς φύσεως, quamvis in latiore acceptione morbi quoque dicantur contra naturam; animadvertente Jul. Alex. *not. in Gal. de diff. morb. c.* 4. Alias & παρὰ ſignificat *ad* vel *juxta*, *in* 4. *aph.* 31. teſte Dieter. *n.* 648.

Parabilis, εὐπόριστος, vide *Euporia*.

Parablaſtano, παραβλαστάνω, ſignificat *progerminare* vel accreſcere, & quidem præter vel neceſſitatem, vel naturæ inſtitutum. Dicitur de palpebris apud Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 63.

Parabolicus, epitheton *Ignis Solaris*. Vide *Ignis*.

Paracelſus, nomen proprium Spagyricæ Medicinæ principis, qui alias nominatur *Philippus Aurelius*, vel *Aureolus Theophraſtus Paracelſus dictus Bombaſt. ab Hohenheim*: cujus vita legi poterit in Melchioris Adami *vitis Medicorum*. Scripta ejus plura, qua vernacula, qua latina, adhuc paſſim proſtant. Nobis non libet eſſe arbitris. Valde tamen ſuſpectum eſſe facile ex ſcriptis ipſius demonſtrari poſſet, ſi inſtituti concederet ratio. Gravius in eum invehitur C. Rejes *Camp. El. q.* 30. *n.* 8. Furti ſcriptorum & arcanorum quoque arguit Libavius *Tom. II. Op. p.* 103. & alibi paſſim ipſum incuſat.

Paracenteſis, παρακέντησις, Latine *Punctio*, *Compunctio*, vel rectius *Perforatio*, dicitur operatio Chirurgica, qua vel in Aſciticis abdomen cultello, vel acu perforatur ad evacuandam aquam collectam, cujus aliquoties meminit Hipp. *l. de Loc. in hom. XXXVI.* 17. *ſeqq. l. de affect. XXIII.* 25. *ſeqq. l. de intern. affect. XXV. XXVI. ſeqq. l.* 6. *aph.* 27. *l.* 6. *Epid. ſ.* 7. *n.* 62. licet vocabulum παρακεντήσεως in illis locis non occurrat. Modum operationis hujus ex recentioribus tradiderunt Aquapendens, *tr. de Oper. Chirurg. c. de perforatione abdominis in hydropicis*. Hilden. *Cent.* 1. *Obſ.* 47. *& ep.* 8. Barbette *Chir. Part.* 1. *c.* 14. Cautelam docuit & Dieter. *Iatr. p.* 1268. *ſeq.* Vel quando in ſuffuſione ſive cataracta laborantibus oculi tunica perforatur acu, & materia illa viſcida viſum intercipiens removetur, de qua Plin. *l.* 25. *cap.* 23. Cœl. Aurel. *l.* 1. *Tard. paſſ. c.* 5. allegante Foeſ. *p.* 480. Modum vide apud Aquapend. *d. l. cap. de ſuffuſ.* Hildanum *ep.* 67. Barbette *d. l. cap.* 16. Cæterum non video, quid obſtet, quo minus & aliæ *perforationes* Chirurgicæ, trepano vel terebra factæ, dicendæ ſint παρακεντήσεις, licet non fiant punctione ſimplici.

Paracindyneuo, παρακινδυνεύω, ſignificat *audacius periclitor*, propter emphaticam præpoſitionem παρὰ exprimentem aliquam tranſgreſſionem notante Linden. *Exeg. XIV.* §. 140.

Paracmaſticos, παρακμαστικός, *declinans*, vide *Acmaſtica*. Dicitur & de ætate, quæ jam vergit ad ſenium, & incipit ſecundum Galen. a 35. anno, duratque ad annum 49. quo ſcilicet ſenectus incipit. Gorr. & Caſtell.

Paracme, παρακμή, vide *Declinatio*.

Paracoe, παρακοή, *obauditio*, idem quod βαρυκοΐα, vide *Barycoia*, *Cophoſis*.

Paracolleticos, παρακολλητικός, idem quod κολλητικός, *Agglutinans*. Lang. *in Indic. epiſtol.*

Paracope, παρακοπή, late & ſtricte accipitur. In illa notat generaliter *delirium*, de quo ſupra lit. *D.* In qua etiam legitur *Coac. t.* 47. In hac *deſipientiam leviorem* & mentis emotionem in febris fervore, uti patet ex Hippocr. *6. aphor.* 26. Linden. omnes παρακόπτειν, dicit, qui per morbos *delirant*, *Ex. XII.* §. 162. 169. *ſeqq.* Vide & Dieter. *n.* 649.

Paracruſis, *Paracruſticos*, παράκρουσις, παρακρουστικός, etiam dicitur de *levi mentis emotione* & *delirio mitiori* in morbis. Frequens Hippoc. *l.* 1. *prorrh. t.* 99. 194. Plura loca vide apud Foeſ. *d. l.*

(Π) *Paracuſis*, auditus depravatus. Cull. & alii.

Paracynanche, παρακυνάγχη, vide *Angina*.

Paracypto, παρακύπτω, ſignificat *prono corpore ſeſe inclinare*, aut incurvare, ad aliquid inſpiciendum. Translatum ab Hippocr. ad inſertionem caulis alii loco ſpecilli in anum *l. de fiſtul. II.* 9. Vide Foeſ. *d. l.*

(Π) *Paracyſis*, graviditas a natura abhorrens, retardatione aut etiam ſitu fœtus extra uterum. Vog.

Paradeigma, παράδειγμα, vide *Exemplum*.

Paradoxologos, *Paradoxopœos*, παραδοξολόγος, παραδοξοποιός, qui aliena a recepta opinione & ſententia vel dicit, vel facit. Quod utrumque Epitheton ab aliis Medicis Galeno fuiſſe attributum, ipſe teſtatur *l.* 10. *M. M. c.* 4. *in fin.*

Paradoxon, παράδοξον, ſignificat *ſententiam* vel revera, vel ſaltem apparenter abſurdam, vel

vel *incredibilem*, a communi opinione recedentem.

Paraiteſis, παραίτησις, ſignificat *recuſationem*, ſubterfugium, indulgentiam, quæ ægro conceditur apud Hipp. *l. Præcept. in fin.*

(Π) *Paragloſſa*, linguæ intumeſcentia. Vog.

Paragoge, παραγωγὴ, *adductionem*, adaptationem ſignificat in ſpecie oſſium, apud Hippocr. *l. 2. de art. t.* 1. *Mochlic. IX.* 16. Oſſa quoque, quæ facilius adduci poſſunt, dicuntur παραγωγότερα, 2. *de art. t. 64.*

Paragranum, nomen libri alicujus Paracelſici, in quo fundamenta ſe propoſuiſſe Medicinæ aliis perſuadere conatur. Sed revera in pleriſque obſcurum per æque obſcurum.

Paragraphi, etiam eſt titulus ſcripti cujuſdam Paracelſici, Libros 14. *Paragraphorum* continens, in quibus morborum quorundam curationem tradidit.

Paralampſis, παράλαμψις, dicitur cicatrix nigro oculi reſplendens, quod aliquando craſſior ſit Ægide. Hippocr. 2. *prorrhet. XXIIX.* 35. Galen. *in Exeg. voc. Hippocr.* Foeſ. *Oecon. pag.* 481.

Paralego, παραλέγω, ſignificat Hipp. ſermone delirare, *aliena loqui* aut abſurda, quale quid & ebrioſis contingit. Hipp. 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 75. ad quem locum vide Gal. *Comment. & l.* 2. *de diff. reſp. c.* 10. *l.* 3. *c.* 11. Plura loca in Epid. vide apud Foeſ. *d. l.*

Paralereo, παραληρέω, *Paraleros*, παράληρος, *deliro*, delirus, idem quod παραφροσύνη, vide *Delirium*. Galen. quidem expoſuit per μικρὰν παραφροσύνην, *c. 3. in 3. Epid. t.* 34. Verum Hipp. in eodem libro Epid. ægroto ſexto expreſſe etiam ſcripſit πολλὰ παρελήρεσε multum *deliravit*, ita ut ſit verbum, *delirium* in genere exprimens. Foeſ. *dict. loc.*

Parallaxis, *Parallagma*, παράλλαξις, παράλλαγμα, dicitur partium ſolidarum, præſertim oſſium *alternatio*, emotio, & inter ſe facta perverſio, aut *immutatio*, ubi alia ſuper aliam effertur. Hipp. 2. *de fract. t.* 60. *l.* 3. *t.* 40. 46. 47. *l.* 5. *de art.* 72. *Mochlic. l.* 2. *XXIV.* de dentibus *l. 6. Epid. ſ.* 1. *t.* 3. de muſculis & nervis παράλλαγη, 2. *de artic. t.* 14. Metaphorice etiam de animo vel mente aberrante, & delirante 4. *de R. V. I. A. t.* 4. Vide Foeſ. *d. l.*

Parallelus, παράλληλος, terminus Mathematicus, ſignificans lineas imaginarias, ſub quibus & *Zonæ* comprehenduntur; quarum notitiam Medico quoque commendat Galen. *l.* 3. *aph.* 14. *Parallela* quoque vocatur Affectus malignus cutaneus, internam manuum ac pedum partem tantum obſidens, nec latius, quam ad latera & phalangem digitorum in manibus ſerpens, phtyriaſi, ſive furfuribus capitis ſimilis, ſed ſquamæ ſunt majores, & cuti ita adhærent, ut niſi unguibus divellantur, decidere nequeant. Eſtque ſymptoma Morbi Gallici. Plura de hoc affectu legantur apud Foreſt. *l.* 8. *Obſ.* 13. *Schol.*

Paralogos, παράλογος, vide *Inopinus*.

Paraloxænomæ, παραλοξαίνομαι, id eſt *obliquor*, in obliquum feror. Dicitur de utero Hipp. *l. de nat. mul. XXXIV.* 1. & *l.* 2. *de morb. mul. XXXVI.* 1.

Paralyſis, παράλυσις, item *Pareſis*, πάρεσις, eſt nervorum reſolutio, cum nervi & corporis partes ſenſus & motus expertes vel perfecte vel imperfecte fiunt, Galen. 1. *de Sympt. cauſ. c.* 5. Ab Hippocrate ſæpe confundi cum apoplexia, notavit Foeſ. ad vocem ἀποπληξία; quamvis Dieter. aliquam differentiam conatus ſit reddere, volens, ἀποπληξίαν dici totius corporis *reſolutionem*; παράλυσιν vero partis alicujus duntaxat, *Iatr. n.* 86. Plura de *Paralyſi* idem *p.* 211. *ſeq.* Enimvero ſi rem accurate velimus perpendere, non tam nervorum *reſolutio* dicenda paralyſis, quam *fibrarum* in muſculis & membranis, quæ ſunt partes nervoſæ, non ipſi nervi. Accuratior igitur ex recentioribus hæc notari poterit deſcriptio: *Paralyſis* eſt motus animalis & tactus in parte quadam corporis abolitio, vel imminutio vehemens, cum ejuſdem quandoque atrophia, pulſu debili, aliiſque ſymptomatibus, proveniens a partium nervoſarum relaxatione propter deficientem ſpirituum animalium præſentiam aut activitatem, ab intemperie materiali cerebri, vel obſtructione nervorum oborta. Legatur Willis., *An Brut. Part. II. c.* 9. Sylv. *Prax. Med l.* 2. *c.* 22. Videantur & alii Practici, qui de hoc affectu prolixe ſcripſerunt. Exempli de quodam, qui pro lubitu paralyticus fieri, & rurſus ſeſe curare pro lubitu potuit, quod ex Auguſtino allegavit C. Rejes *C. Elyſ. quæſt.* 50. *n.* 22. fides ſit penes auctorem. Affectus hic non male quidem vocatur ab Helmont. *pediſſequa Apoplexiæ tr. de Lithiaſ. c.* 9. Verum interdum etiam hujus eſſe prodromum, teſtis eſt experientia. Dicitur & παραπληγία, aut παραπληξία, uti recte notavit Galen. *cap.* 2. *in Epid. t.* 59. Vide Foeſ. *pag.* 483. Paracelſus ſpeciem Guttæ ſtatuit *Paragraph. lib.* 7. *cap.* 1. §. 1. cauſam refert Mercurium & Sulphur. *lib. de trib. primis eſſent. c.* 1.

Parameria, παραμήρια, dicuntur *internæ femoris partes*. Gorr. Lat. παραμήριον *ſemen* vocat Lind. *Med. Phyſiol.* 2. *c.* 14. §. 19.

Pa-

Paramesos, παράμεσος, digitus vocatur minimo proximus, *Medicus* a Latinis dictus, quod Medicinæ dicatus credatur. Gorr. Vulgo *Annularis* appellatur.

Paramethiemi, παραμεθίημι, *dimitto*, prætermitto, negligo. Hipp. *lib.* 1. *de morb. mul. XL.* 5. 8.

Paraminytheo, παραμινυθέω, ſignificat *imminuo*. Hipp. *d. l. XXXVII.* 5.

Paramirum, titulus ſcripti Paracelſici gemini, quorum unum agit de quinque entibus omnium morborum, Aſtrali, Venenato, Naturali, Spirituali, & Divino: Alterum explicat cauſas morborum ex Sulphure & Mercurio, & Tartaro, ex Matrice: item tractat de morbis inviſibilibus. Hæc *Paramirica ſcripta* primum occupant locum *in edit. Argentorat*. Huſeri.

Parampecho, παραμπέχω, & παραμπέχομαι, *obvelo*, obduco. Ἀμπεχόνη enim *velamentum*, tegumentum ſignificat. Hipp. *l. de morb. ſacr. II.* 5. adde Foeſ. *p.* 482.

Parandrumenos, παρανδρούμενος, *nubilis*. Poterit uſurpari de perſona & de tempore, ſive ætate: in qua ſignificatione uſus Hipp. *l. de Virg. morb. II.* 2.

Parangelia, παραγγελία, παράγγελμα, *præceptionem*, *præceptum* ſignificat, ſive comprehenſionem aphoriſticam & brevem, quæ facit vel ad inſtruendum Medicum, vel etiam ægrum, aut adſtantes. Ita Hippocr. libellum Præceptionum ad Medicum pertinentium conſcripſit. Meminit & talium παραγγελμάτων *l. de Medic. II.* 1. & eorum, quæ ad ægrum pertinent *l. de dec. orn. XII.* 2. Vide Foeſ. *p.* 480.

Paranoea, παράνοια, etiam ſignificat *Dementiam*, *Delirium*. Hipp. 2. *progn. t.* 20.

(Π) *Paranoja*, vide *Paranoea*.

Parapechyon, παραπήχυον, a quibuſdam dicitur brachii pars, quam proprio nomine κερκίδα appellant. Dicitur & παροπήχυον. Gorr. Latine *Radius* & *Focile majus* appellatur. Adde Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 74.

Parapempo, παραπέμπω, vide *Tranſmiſſio*.

Paraphao, παραφάω, ſignificat *leviter contingo* vel contrecto, manu ſenſim admota & veluti errante. Frequens Hippocr. *in lib. de nat. mul. VI.* 10. *l.* 1. *de morb. mul.* quæ loca vide apud Foeſ. *p.* 485. & differt a παραφράσσω, quod παραφοεῖν notat. vid. Gal. *Exeg.*

Paraphaſiæ, παραφάσιαι, ita dicta ſunt abſcondita in pudendo muliebri loca, quæ immiſſo digito contrectari licet, a verbo παραφάω, quod leviter contrectare eſt: vid. Galenus *in exegeſi Hipp.*

Paraphymoſis, παραφίμωσις, vitium τῇ φιμώσει contrarium, cum videlicet ea, quæ naturales meatus concludunt, opercula & tegumenta ita deducta ſunt, ut reduci nequeant. Proprie tamen dicitur *de præputio retrorſum adducto*, ut glandem tegere nequeat: quod malum ex nervi contractione maxime contingit. Fit ex immodica præputii ſiccitate. Ei contrarium vitium φίμωσις appellatur. Gal. *in def.* Gorr. & Caſtell. a φίμος, quod nexum ſummi orificii ſacculorum, cum toto illius ambitu in anguſtum collecto funiculo clauduntur & ligantur, ſignificat. Rolf. *de part. genit. P. I. c.* 50.

(Π) *Paraphonia*, vocem ſolitam edendi impotentiam. Sau. Cull.

Paraphora, παραφορά, etiam ſignificat *parvum delirium* apud Hipp. Gal. παράφοροι *leviter deliri* vocantur *l.* 1. *ſ.* 2. *prorrh. t.* 37. *l.* 2. *Epid. ſ.* 3. *n.* 11. Gal. *in comm. ad primum locum & in c.* 1. *ad l.* 3. *Epid. t.* 2. quamvis ex aliis quoque textibus pateat, ſignificare potius generaliter delirium & delirantes, uti patet ex *l.* 1. *ſ.* 1. *prorrh. t.* 3. *Coac. t.* 300. & Aretæus etiam *l.* 1. *de cur. acut. morb.* uſus eſt de phreniticorum delirio, quod ſane vehemens eſt. *Deligationes* quoque παράφοροι, dicuntur Hippocr. h. e. *errabundæ*, vitioſæ, 1. *de art. t.* 66. Jung. Foeſ. *pag.* 485.

(Π) *Paraphreneſis*, inflammatio diafragmatis. Vid. *Phrenitis*.

Paraphrenitis, παραφρενῖτις, vide *Phrenitis*.

Paraphroſyne, παραφροσύνη, vide *Delirium*.

Paraphyas, παραφυάς, dicitur id, quod adnaſcitur arbori, ſurculus, ſoboles, *germen*, *ramulus*. Idem eſt quod ἀποφυάς. Utrumque occurrit in Hipp. *l. de Venis XVII.* 6. *XXVI.* 6.

Paraphyſin, παράφυσιν, vide *Para*.

Paraplegia, *Paraplexia*, παραπληγία, παραπληξία, eſt *levior apoplexia* ad paralyſin magis accedens, vel quando alterutro ſaltem in corporis latere, aut certo membro, immobilitas & ſenſus privatio animadvertitur, Galen. *c.* 2. *in* 1. *Prorrhet. t.* 50. quamvis alii iterum diſcrimen fecerint inter παραπληγίαν & παραπληξίαν; illud ad particularem, hoc ad totalem *apoplexiam* referentes, notante Galen. *c.* 3. *in* 1. *Prorrh. t.* 26. *&* 4. *de R. V. I. A. t.* 27. *& alibi*. Vide *Apoplexia*, *Paralyſis*. Jung. Foeſ. *p.* 483. (Π) Debilitas ſenſus & motus in dimidio corporis tranſverſim ſumpti, ſeu partium inferiorum paralyſis. Lin.

Pararma, πάραρμα, *fimbriam* ſignificat, quales ob mollitiem continendis, aut conſtringendis deligationibus ſuperponuntur, ſuntque velut textu-

texturarum exordia. Legitur apud Gal. *cap.* 2. *de artic. t.* 32.

Pararrhythmos, παράῤῥυθμος, eſt epitheton pulſus incongrui ætati, vel naturæ alicujus ſubjecti; & ita ſpecies ἀῤῥύθμου. Galen. *in def.* Gorr.

Pararthrema, παράρθρεμα, idem quod διακίνημα, *parva luxatio*, per quam articulus leviter ſuo loco naturali receſſit. Gorr. Vide *Diacinema*. Lat. *Subluxatio*, *Prolapſus*, dici poteſt, For. *l.* 9. *Chirurg. Obſ.* 1. *in Schol.*

Paraſarchum, titulus quidam ſcripti Paracelſici, quod ſecundum habetur inter opera *Theophraſtica* dicta; in quo egit de ſummo Bono in æternitate, uti ſcripſit Valentinus de Retiis. Vid. *Tom. VI. Oper. Paracelſ. edit. Huſeri.*

Paraſcepaſtra, παρασκέπαστρα, dicitur vinculi ſimplicis genus, quo univerſum caput obvolvitur. Gal. *de faſciis n.* 5.

Paraſceve, παρασκευή, *apparatus*, *præparatio*, quæ & προπαρασκευὴν dicitur Hipp. 2. *de R.V. I. A. t.* 16. a verbo παρασκευάζεσθαι, inſtructum eſſe, paratum eſſe, quod legitur 3. *de fract. t.* 33. quid ſignificet, notum eſt. Dicitur vero active & paſſive, non ſolum de perſonis, Medico, ægro & adſtantibus, qui debent ſeſe *præparare* aut inſtructi eſſe ad præſtandum ea, quæ ſingulis competunt, *argumento I. aph. I.* ſed etiam de rebus medicis, morbo, vel potius cauſa aut materia morbifica, & remediis. *Præparatio* materiæ peccantis, ſive humorum vitioſorum, conſiſtit in diſpoſitione per artem facta ad ſecretionem ab utilibus & vitalibus humoribus, & excretionem per loca convenientia, quando craſſi humores redduntur fluxiles inciſione, tenues incraſſatione, lenti deterſione, mordaces attemperatione, verbis Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 5. *ſ.* 1. *c.* 5. cujus variæ *præparationis* meminit Gal. *l. quos purg. oport.* Jung. Sennert. *Inſtit. Med. l.* 5. *Part.* 2. *ſ.* 1. *c.* 1. *Media* vel medicamenta, quibus *præparatio* hæc producitur, vocantur *Præparantia*, Græc. παρασκευάζοντα, de quibus Sennert. *d. l. P.* 1. *ſ.* 1. *c.* 5. & Rolfink. *d. l.* 5. *ſ.* 2. *per tot.* Huc pertinent & *Exercitationes* corporis *præparatoriæ* dictæ a Galeno, Gr. καζασκευαστικαὶ *l.* 3. *de ſan. tu. cap.* 2. & *ſeqq.* quibus corpus & humorum ad ſecretionem & excretionem inutilium, & retentionem utilium diſponitur & *præparatur*. *Præparatio remediorum* eſt artificioſa elaboratio materiæ medicæ, ut commodius & citius effectum exercere poſſit. Harum *præparationum* ſpecies quamplurimas juxta ſeriem alphabeticam vide apud Schrod. *l.* 1. *c.* 14. Stricte dicta *præparata* in officinis vocantur ſimplicia quædam medicamenta, ſolida & duriora, in tenuiſſimum pulverem, accedente aqua aliqua convenienti, trita, & exſiccata: quorum Catalogum lege apud eund. *l.* 2. *c.* 76. Jung. Fr. Hoffm. *Clav. ad h. l.*

Paraſchides, παραχίδες, dicuntur *oſſium fragmenta*, aut fiſſorum oſſium ſegmenta, quæ ab his ſeparantur & abſcedunt, oſſis fiſſa. Hipp. 3. *de fract. t.* 2. adde Foeſ. *p.* 484.

Paraſeiſma, παράσεισμα, dicitur *concuſſio corporis*, & inter exercitationes refertur. Hipp. *l.* 2. *de Diæt. XLII.* 1.

Paraſitos, παράσιτος, æquivocum eſt. Vel enim dicitur de cibo omni, qui cum pane comeditur, ut eſt apud Athen. vel de homine *adulatore*, qui gulæ gratia alteri aſſentitur. Hujus egregiam deſcriptionem vide apud Lind. *Ex. XI.* §. 129. *ſeqq.* ubi ventris operarium, ad nutum manduconem, in ventre linguam habentem appellat.

Paraſphagis, παρασφαγὶς, vocatur *pars colli* jugulo proxima, ad claviculas ſita inter collum & pectus, Gorr. Dicitur & παρασφαγίον, teſte Caſp. Hoffmann. *c. in Gal. de U. P. num.* 1114.

Paraſtatæ, παραστάται, quaſi dic. Latin. *Adſtites*. Quam certum eſt de hoc vocabulo, quod denotet aliquam partem corporis generationi inſervientem, tam incertum adhuc, quænam harum hoc nomine venire proprie debeat ac poſſit. Apud Hippocr. παραστάζας, idem eſſe atque *Epididymes*, volunt interpretes, *lib. de Venis XXI.* 6. Vide Foeſ. *d. l.* Alii diſtinguunt inter παραστάτας κιρσοειδεῖς & ἀδενοειδεῖς, *variciformes* & *glanduliformes* ſive *glanduloſos*, illos dicentes meatus ſeminales ex vena & arteria implicatis conſtantes, & in unam veluti naturam confertis, ſemen foventes & perficientes, Gal. *in def.* vel *corpus varicoſum pyramidale*, incipiens paulo ſupra teſtem & in ſuperiorem hujus partem inſertum; hoc vero appellantes corpus glanduloſum meatui urinario ſuprapoſitum, vaſorum deferentium inſertionem excipiens, Gorr. Caſtell. Lang. *l.* 2. *ep.* 7. quod *corpus glanduloſum* tantum *Paraſtatarum* nomine expoſuit Rolf. *de part. genit. p.* 1. *cap.* 25. quamvis alii προστάτα appellant. Bartholin. vero *paraſtatas* vocavit principium vaſorum deferentium *lib.* 1. *Anat. c.* 23. Junge hic Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 7. §. 21. *ſeqq.*

Paraſtello, παραστέλλω, *curſum cohibeo*, ſiſto. Hipp. *l.* 5. *Epid. XXVII.* 2.

Paraſtremma, παράστρεμμα, dicitur *oris diſtortio*

tio convulſiva, & perverſio, qualis in *Spaſmo Cynico* contingit: vel cum faciei partes quoque aliæ, naſus, oculi, aut labia, contrahuntur aut diſtorquentur. Legitur apud Hippocr. *l. 2. prorrh. XLII. 7.* Confer ſimul ad Foeſ. *d. l.*

Paraſynanche, παρασυνάγχη, vide *Angina*.

Paraſyneſis, *Paraxyneſis*, παρασύνεσις, παραξύνεσις, dicitur ſententia vel *intelligentia erronea* & *hallucinatio* non quidem aperte falſa & ex ignorantia, ſed quæ probabilitatem aliquam habet & veroſimilitudinem. Legitur apud Hippocr. 1. *de artic. t. 36. 38. & ſ. 3. t. 71.* Vide & Galen. *in comm. ad h. loca & l. 9. de Hipp. & Pl. decr. cap. 5.* Latine & *Deceptio* dici poteſt. Foeſ. *d. l.*

Paraſyro, παρασύρω, in *tranſverſum traho*, tranſverſum ferio & in obliquum diſtraho. Dicitur de telis apud Hippocr. *l. de Cap. vuln. XIV. 1.*

Pardalis, *Pardus*, πάρδαλις, πάρδος, vocatur animal ferociſſimum, quadrupes, cujus hiſtoriam cum uſu fuſe tradidit Aldrov. *l. 1. de An. quadr. dig. vivip. c. 2.* *Pardalis* eſt quoque nomen Emplaſtri apud Aetium *l. 10. c. 12.*

Pareas, παρείας, nomen ſerpentis, qui in Syriæ locis reperitur, colore æris referens; alii vero nigricant; cujus venenum tantum ex morſu non eſt, ut enecet, ſed ſaltem inflammationem refert, notante Foreſt. *l. 30. Obſ. 2. Schol.* ex Aet. *l. 13. c. 31.*

Parecbole, παρεκβολή, idem quod ἐκλογή, *Excerptum*, Hiſtoria, Obſervatio. Hoffmann. *Comm. in Gal. de U. P. n. 2.*

Paredria, παρεδρία, *aſſeſſio*, h. e. aſſociatio affectionis, qua vehementia ejus innuitur apud Hipp. *l. præcept. VII. 6.*

Paregoricos, παρηγορικός, *mitigans*, leniens. Vide *Mitigatio*.

Pareia, παρειά, dicitur pars faciei, quæ ab oculis ad mentum uſque protenditur, Latin. *Gena* aut *Mala*. De quibus ſuo loco. Hinc παρειάς, vinculum, quod malas continet male affectas, teſte Gorræo ex Gal. *de faſciis n. 6.*

Paremptoſis, παρέμπτωσις, *Incidentia*, vide *Coincidentia*, adde Mercur. *l. 4. V. L. c. 13.*

Parencephalis, παρεγκεφαλίς, vide *Cerebellum*.

Parenchyma, παρέγχυμα, ab Eraſiſtrato dicta fuit propria cujuſque viſceris ſubſtantia, quæ inter vaſorum intercapedines recipitur, quia non vult appellari carnem. Ea enim ſolum Caro dicitur, quæ eſt in muſculis, Galen. *l. 2. de Temper. c. 3. Com. in Hipp. de nat. hum. in proœm. l. 7. Adm. Anat. c. 5. l. 6. de Hipp. & Plat. decr. c. 8.* J. Alex. *l. 12. Salub. c. 1.* Ita vero dictum ab eo, quia credidit, ſubſtantiam illam eſſe ſanguinem vaſis effuſum, & demum ita concretum, Gal. *l. 11. de S. Fac. in princ.* C. Hoffm. *Comm. in Gal. de U. P. n. 218.* Jul. Alex. *not. ad Gal. l. 8. de C. M. S. L. c. 6. & ad loc. de Hipp. & Plat. decr.* citatum, quam tamen opinionem Recentiores dubiam reddere, imo rejicere auſi ſunt, ſtatuentes, hepatis, lienis, pulmonis, renum ſubſtantiam, vel in totum, vel maximam partem eſſe glanduloſam, aut veſicalem, ut Malpighius *in Exercit. Epiſtolicis*, & Willis. *Pharm. Rat. part. II.*

Parentalis, idem quod *Hæreditarius*, epitheton morborum a parentibus ad liberos propagatorum. Rolfink. *Ord. ac M. Med. Sp. l. 3. ſect. 2. c. 28. & 35.* ubi & *Gentilitios* vocat, atque *Connatos*.

Parentheſis, παρένθεσις, terminus alias Grammaticus, vel Rhetoricus, a Paracelſo tamen translatus ad *Tractatus quinque Paramiri* præmiſſos libris quinque Paramiri, in quibus generaliter expoſuit Entia quintuplicia. Vide *Paramirum*. Hos tractatus appellavit *Parentheſin Medicam*. *Prologo 4.*

Pareon, παρεών, *præſens*, adſtans. Vel dicitur de perſonis, quæ ægro vel Medico ſuppetias ferunt, aut operam aliquam, vel miniſterium præſtant, Hipp. 1. *aph. 1.* Jung. Dieter. *n. 655.* *vel de* rebus ſec. & præter naturam hoc vel illud agendum indicantibus. Linden. *Ex. XIII. §. 336. ſeqq.*

Parergon, πάρεργον, ſignificat *opus ſecundarium* & præter intentionem & inſtitutum. Unde proverb. πάρεργον ἔργον ποιήσασθαι; præpoſtere aliquid agere, de quo vid. Gal. *cap. 1. de R. V. I. A. t. 3.*

Parerma, πάρερμα, ſignificat *Affulcimentum* & ſtabilimentum. Legitur apud Hippocr. 3. *de iis, quæ in medic. f. t. 10. & 30.* Vide Foeſ. *p. 487.*

Pareſis, πάρεσις, idem quod *Paralyſis*, de quo vocab. p. a.

Paretheo, παρηθέω, *percolo*, per colum tranſmitto. Legitur apud Hipp. *l. de dentit. II. 9.* ubi Foeſ. mendum ſubeſſe cenſuit, & pro παρηθῇ, παρηθεῖσθαι legit. Verum abſque ratione. Rectiſſime enim retinetur παρηθῇ activum præſentis temporis conjunctivi modi, uti contextus hoc manifeſte docet. Ergo quandoque & bonus dormitat Homerus.

Parexis, πάρεξις, vide *Exhibitio*.

Parexodos, παρέξοδος, ſignificat *apparatum ad peregrinationem* neceſſarium, qui ſimplicior & fru-

& frugalis eſſe debet Medico. Hipp. *l. de dec. orn. IIX.* 1.

Parietalia oſſa, vide *Arcualis*.

Pariſthmia, παρίσθμια, duplicem habet ſignificationem. Phyſiologice ita dicuntur *Glandulæ faucium*, quæ Lat. *Tonſillæ*, *Amygdalæ* quoque vocantur, quarum hiſtoriam vide in Anatomicis, præſertim Bartholin. *l.* 2. *c.* 11. Warthon. *Adenograph. cap.* 22. in qua ſignificatione legitur apud Hipp. *l. de Glandul. V.* 2. Pathologice vero παρίσθμια quoque vocantur *illarum glandularum morbi*, dum vel inflammantur, vel ob affluxum materiæ aqueæ & pituitoſæ intumeſcunt, vel etiam quando ob defectum humiditatis nimium reſiccantur, & ita deglutitionem quovis modo impediunt. Ita accipitur ab Hippoc. 3. *aph.* 26. Adde Foeſ. *p.* 488. Dieter. *n.* 657. Vide *Tonſillæ*.

Parla, pro *Perla*, hoc eſt *Margarita*, legitur *in Theatr. Chym. Vol.* 4. *p.* 192.

Parocheteuſis, παροχέτευσις, vide *Derivatio*. Hoc vocabulum legitur apud Hipp. *l. de Hum. t.* 24. Et verbum παροχετεύειν, *derivare*, *l.* 6. *Epid. ſ. II. t.* 7. Vide Foeſ. *Oec. p.* 489.

Parodontides, παροδοντίδες, vocantur quibuſdam *tubercula* quædam dolentia *juxta dentes* in gingivis, ut eſt apud Celſ. *l.* 6. *c.* 13. quo tamen loco quidam παρ/λίδες legendum cenſent; quod nomen hoc παροδοντίδες a nullo Græcorum uſurpatum obſervetur, Gorr. Enimvero non video, quid obſtet, quo minus & hoc retineri & in uſum vocari queat. Meminit. & Foreſt. *l.* 24. *Obſ.* 16. *Schol.*

Paroechomena, παροιχόμενα, vocantur *præcedentia*, præterita, apud Hippoc. 2. *de fract. t.* 58. Foeſ. *pag.* 488.

Paron, παρὸν, vide *Præſens*.

Paronychia, παρωνυχία, Latine *Reduvia*, item *Panaritium*, (de quo ſuperius) vocatur abſceſſus ad radices unguium natus. Meminit Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ. VI.* 52. Æginet. *l.* 3. *c.* 81. Eſt & nomen plantæ ab effectu, quod *paronychias* curet, dictæ, Galen. *l.* 8. *S. Fac.* §. *Paronychia*.

Paropiæ, παρώπιαι, dicuntur *anguli minores oculorum*, qui ad tempora ſpectant, Gorræus. Scholiaſtæ Nicandr. παρώπιαι vocantur, quia ad aures proclinantur. Linden. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 10. §. 88.

Paroptesis, παρόπτησις, ſignificat ſudoris provocationem in Laconico ſive balneo ſicco cum carbonibus ardentibus, ſive prunis; q. d. *Adaſſatio*. Videatur Cæl. Aurel. *l.* 1. *Tard. paſſ. c.* 1. *p. m.* 255.

Paroraſis, παρόρασις, vocatur imbecillitas aut pravitas quædam viſus, Galen. *l.* 1. *de ſympt. cauſ. cap.* 5. Fernelius vocavit *Hallucinationem*, deſcribens, quod fiat cornea tunica alieno colore infecta, ut ita objecta omnia tincta appareant. *Pathol. l.* 5. *c.* 5. Actionem quoque viſus depravatam *hallucinationem* vocavit Mich. Gavaſſet. *de reb. p. n. c.* 21. *p. m.* 43.

Parotis, παρωτὶς, generaliter ſignificat omnem abſceſſum & *tumorem glandulas ad aures occupantem* & infeſtantem, Ægin. *l.* 3. *c.* 23. Lind. *Ex. IV.* §. 87. quamvis Gal. reſtrinxerit ad tumorem dumtaxat inflammatorium in glandulis circa aures, *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 2. *& alibi*. Cauſa eadem, quæ aliorum tumorum vel inflammationum, videlicet materia ſanguinea, vel cruda vel ſeroſa acida, aut coagulativa ſtagnans in glandulis. Hippocrates ſæpiſſime appellat illos tumores, ζὰ παρὰ ζὰ ὦτα, aut παρῆς, aut παρ᾽ ὦτα, interdum addidit ἔπαρμα, cujus loca vide apud Foeſ. *p.* 484. *ſeq.* Quod vero ἔπαρμα ſimpliciter idem ſit, quod *Parotis*, uti voluit Caſtellus, erroneum eſt. Vide *Eparma*.

Paroxyſmus, παροξυσμὸς, *exacerbatio*, *acceſſio*, *invaſio* dicitur, eſtque tempus morbi vehementius, in quo cauſſa morbifica validiſſime vires ſuas exerit per ſymptomata graviora aut copioſiora, & quidem vel periodice, ut in febribus, qua intermittentibus, qua continuis ad intermittentium indolem ſeſe moventibus; vel abſque etiam periodo; ubi παροξυσμὸς coincidere videtur cum *ſtatu* vel vigore *morbi*: quemadmodum & verbum παροξύνεσθαι in hac ſignificatione aliquoties accepit Hippoc. *l.* 4. *Epid. XI.* 17. *XXIX.* 13. *l. de fiſtul. V.* 6. Vide Foeſ. *p.* 488. Dieter. *n.* 658. Aliquando etiam παροξυσμὸς pro *Criſi* ſumitur, quia hæc plerumque in *paroxyſmos* vel in ſtatum morbi incidere ſolet, uti notavit Foeſ. *Ex.* 2. *aph.* 13.

Pars, μέρος, vide *Meros*. *Pars cum parte* Chymicis dicitur maſſa ex auri & argenti æqualibus partibus cementata graduata, Rul. & Iohnſ. *in Lex. Pars* Sylveſtris, id eſt exterior. Dom. Leon. *art. med. l.* 2. §. 1. *cap.* 14. *Pars* notat ſimilarem, Locus diſſimilarem partem. Duret. ad Holler. *de morb. inter. l.* 1. *c.* 1.

Parthenos, παρθένος, proprie ſignificat *virginem*. Eſt vero *virgo* κατ᾽ ἀλήθειαν illa ſexus fœminini perſona, quæ congreſſum venereum non eſt experta, ſive quam vir non cognovit, Linden. *Ex. VIII.* §. 28. Et in hac ſignificatione legitur ab Hippocr. *l. de nat. mul. III.* 15. & *in lib. de Virgin. morbis*, qui morbi ſimpliciter παρθένιοι *ibid.* inſcribuntur, quo titulo ſpeciali-

ter quoque gaudet *chloroſis*, χλώρωσις, Lang. *lib.* 1. *ep.* 21. Plura vide infra ad vocabulum *Virgo*.

Particula, μοῖον, proprie quidem diminutivum eſt partis, ſed ſæpiſſime indifferenter ponitur pro parte, Galen. *l.* 2. *M. M. cap.* 8. *& alibi*.

Particularis, μερικὸς, κατὰ μέρος, opponitur *Univerſali*, diciturque vel de morbis, qui partem unam alteramve occupant, *Dogm. noſtr. Med. Gen. P. II. c.* 6. *d.* 3. *p.* 148. vel de remediis, quatenus *Catholicis* & Panaceis opponuntur, qualia legi poſſunt *in Theatr. Chymic. Vol. VI.* ubi quæras in Indice. *Tincturæ* quoque *Spagyricæ*, vel ad argentum, vel ad aurum vocantur *Particularia*. Libav. *Tom. I. Oper. p.* 150. *Tom. II. p.* 240.

Partitio, μερισμὸς, communiter idem quod *Diviſio*. Alias nomen quoque fuiſſe *Exercitii* cujuſdam, quod & *Præparatio* dictum fuit, teſtatur Gal. *l. ad Thraſibul. c.* 47. *circa fin.*

(Π) *Parturitio*, fœtus maturi enixus laborioſiſſimus. Linn.

Partus, τόκος, dicitur actio, qua fœtus excluditur ex utero, ita ut conatus reciprocus & connixus quidam concurrat matris parturientis, & fœtus excludendi in partu naturali, de quo lege Gal. *l.* 5. *aph.* 55. Harvejum *de gen. anim. additamento* 1. D. D. Maur Hoffm. *Inſt. Anat. Diſp.* 12. C. Rejes *q.* 45. *&* 90. & alios plures. De *partu* difficili vide ſupra in *Dyſtocia*. Aliquando *Partus* idem ſignificat, quod *Fœtus* apud Lang. Hildan. Helmont. & alios. Keuch. exiſtimat, *partum* dici de fœtu nondum edito, ſive embryone, *Not. ad Sammonic. p.* 224. ſed fallitur, cum exempla multa ſint in contrarium.

Parvivibulus, βραχυπότης, βραχύποτος, juxta Galen. *comm.* 3. *in* 3. *Epid. l.* 24. Vide ſupra *Brachypotæ*. Quia vero ibi omiſſa ſunt, quæ ad defenſionem illius vocabuli adverſus aliorum opiniones faciunt, libuit hic addere. Nimirum Interpretes nonnulli exiſtimantes hoc epitheton non competere phreniticis, ſtatuerunt legendum vel βραχυπόται, βραχυπόπται aut βραχυπτέμενοι, quemadmodum ex Gal. *com. ad h. l.* indicavit. Unde & Foeſ. partim *in not. ad h. l.* partim etiam *in Oecon.* ancipitis redditus eſt ſententiæ, C. Hoffm. vero *in Notis MS. ad Galeni locum* pro auctoritate ſeverius primam lectionem reprobans, poſteriorem amplectendam eſſe ſtatuit. Ex recentioribus Mart. Liſterus *Exerc. III. de morb. Chronic. p. m.* 122. ſcripſit per βραχυπότας ſive parvibibulos intelligi debere hydrophobos, quod parum bibant ob metum liquoris. Verum ſalva omnium eorum auctoritate, cum nullam ſonticam rationem videam recedendi a vulgari lectione, βραχυπόται, nomen omnino retinendum eſſe exiſtimo. Quod enim phrenitici aliquando etiam parum bibant, ratio ſatis manifeſta, quia propter delirium animus ſtimulum ad objecta neceſſaria non ſentit furore diſtractus; quemadmodum facile colligitur *ex Coac. text.* 98. Caſp. Hoffmanni ut & Foeſii commentum de ſuſpicacitate, quod phrenitici breviter ſuſpicaces ſint, eſt prorſus contra mentem & ſenſum Coi principis, cum potius ζηλοπόπται quam βραχυπόπται dici deberent, ob fervorem etiam ſpiritibus animalibus communicatum. Liſteri vero opinio (quæ etiam olim fuit Cælii Aurelian. *l.* 3. *acutor. c.* 15.) eſt prorſus a ſcopo aliena, cum ſint diverſiſſimi affectus Phrenitis & Hydrophobia quoad cauſas & quoad ſubjectum. Neque vero cuilibet alicui ſenſum alienum affingere erit integrum vel conceſſum.

Parviviſcerus, μικρόσπλαγχνος, dicitur, cui & parva & prava ſunt viſcera. Galen. 3. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 4.

Parulis, παρουλὶς, vocatur inflammatio gingivarum cum vel ſine ſubſequente ſuppuratione. Quod ſi excreverit caro luxurians, dicitur ἐπουλὶς. Ægin. *l.* 3. *c.* 26. *& l.* 6. *c.* 27. Rhod. *ad Scribon. n.* 61.

Parus, αἰγίθαλος, nomen aviculæ, cujus variæ dantur ſpecies, quarum deſcriptionem cum uſu in cibis & Medicina prolixe tradidit Aldrov. *l.* 17. *Ornith. c.* 12. *ſeqq.* Adde Schrod. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 63.

Parvus, μικρὸς, quid ſignificet, notum eſt ex aliis Lexicis. Dicitur de magnitudine minori, quemadmodum *Paucus* de numero exiguo, Lind. *Ex. VII.* §. 26. *Parvi morbi* opponuntur magnis. *Parvus Mundus* qui dicatur, vide *Microcoſmos*.

Parygron, πάρυγρον, dicitur medicamentum quoddam liquidum vel humidum, quod medetur particulæ parva adhuc phlegmone conflictanti, protinus huic impoſitum, ubi duritiem a dolore alienam pars affecta acquiſierit; quemadmodum etiam, ſi phlegmonoſo affectu omnino ſit libera, Gal. *l.* 1. *C. M. S. L. c.* 8. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 2. Caſtell. Gorr.

Paſcuum, νομὴ, idem quod *Pabulum* jumentorum & pecudum, cujus bonitas, aut pravitas multum facit ad lactis varietatem, notante Gal. *l.* 8. *de ſan. tu. c.* 7. *Paſcere* & *paſci* proprie brutorum eſt, quamvis & de homine aliquando uſurpari poſſit. Lind. *Ex. XII.* §. 155. 156.

Paſiphilos, πασίφιλος, nomen *Emplaſtri ſicci* cruſtam inducentis, quod conſtat ex æqualibus portionibus vitrioli, ſandarachæ, miſyos, & chalcitidis, ex Aetio Gorr. Latine ſignificat *omnibus carum*.

Paſma, πάσμα, vocatur medicamentum *inſperſile* in modum pulveris aut farinæ. Dicitur & διάπασμα, καζάπασμα. Vide *Catapaſma*. Gorr.

Paſpaletes, πασπαλέτης, i. e. *miliaceus*. Epithetom panis e milio confecti. Πάσπαλος enim *milium* ſignificat, idem quod κέγχρος. Gal. *in Ex. voc. Hipp.* Foeſ. *p.* 489.

Paſſa, ςαφὶς, ἀςαφὶς, epitheton *uvarum*, ita dictarum ſive a *pando*, ſive a *patior*. Vide Jul. Alex. *l.* 10. *Sal. c.* 14. Diminutivum uſitatius eſt *Paſſulæ*, quarum tres habentur differentiæ, *Zibebæ*, *Majores*, & *Minores*. Sunt vero Uvæ vi caloris vel ſolaris, vel clibani ſiccatæ, Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 360. Bruyerin. *de re cibar. l.* 11. *cap.* 41. *Paſſa* quoque Paracelſo idem eſt quod *Panaritium*, vel *Pandelitium*, de quo ſupra. Πασσαὶ quoque dicuntur Iridis partes nigræ, quæ oculi pupillæ proximæ ſunt. Gorr.

Paſſaliſcos, πασσάλισκος, vocatur *paxillus*, h. e. *parvus palus*. Πάσσαλος enim *palum* ſignificat. Legitur utrumque apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul.* LXXXII. 2. 6. Foeſ. *d. l.*

Paſſavanticus, eſt epitheton pulveris cujuſdam purgantis, cujus deſcriptio habetur apud Schroder. *l.* 2. *Pharm. c.* 77. Fortaſſis ita dictus videtur a πᾶ ἀναντικὸς, i. e. omnes humores expellens & evacuans.

Paſſer, æquivocum eſt apud Latinos. 1. enim eſt nomen avis, cujus variæ dantur ſpecies, inter quas vulgaris ſalaciſſima habetur avis; unde & cerebella ejus ad Venerem excitandam commendantur. Harum avicularum deſcriptionem & uſum in cibis & Medicina vide apud Aldrov. *l.* 15. *Ornithol. c.* 10. *ſeqq.* Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 64. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 1. & 8. & *Not. in Gal. l.* 7. *Meth. Med. c.* 6. ubi *Paſſeres* pro omnibus aviculis montanis accipiuntur. Græc. ςρυθὸς. *Paſſeris* guttur aceſcere valde notavit Helmont. adhuc puer. Et hinc eorum voracitatem deduxit, *tr. Imago fermenti impr. n.* 26. & *calor. effic. non dig. n.* 23. *Paſſeres* vivos deplumatos & glandulis circa aures, aut ſub axillis, aut ad inguina impoſitos allicere venenum peſtiferum, & poſtea mori; poſt mortem vero cremari aut humari debere, docet Paracelſ. *tract.* 1. *de Peſtilitate*. *Paſſer* eſt nomen piſcis, qui & *Rhombus* appellatur, cujus deſcriptio, differentiæ, & uſus in cibis legitur apud Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. cap.* 46. 47. Meminit & Jul. Alex. *l.* 14. *Salubr. c.* 8. Bruyerin. *l.* 19. *de re cib. c.* 20. Græc. dicitur ψῆττα.

Paſſio, πάθος, πάθημα, generale nomen eſt, omnem motum denotans, qui ab altero in alterum fit, ſive ſecundum, ſive præter naturam fiat. Hinc & ſenſus externi *Paſſiones* dicuntur Phyſicæ. Medicis tamen uſitatius accipitur de rebus præter naturam, & æquipollet vocabulis *Affectus*, *affectio*, de quo ſupra lit. *A.* Junge Foeſ. *Oec. pag.* 475. *ſeqq.* Dieter. *n.* 642. Lind. *Ex. XII.* §. 99. Helmontius quoque peculiarem tractatum inſcripſit: *Paſſiva Deceptio Scholarum Humoriſtarum*, in quo pugnat contra 4. humores olim receptos. *Paſſi quidem* Arabibus dictas eſſe *venas Carotidas*, ſive ſomniferas, docet C. Rejes *C. El. q.* 56. *n.* 17.

Paſſio bovina, vermis inter cutem, & carnem totius Corporis, Alſahar. *pract. Tract.* 31. §. 2. *cap.* 13.

Paſſula, vide *Paſſa*.

Paſſulatum, vocatur forma medicamenti ex pulpa paſſularum coctarum, & per ſetaceum trajectarum parati, pertinetque ad Electuaria. Purgantis meminit Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 12.

Paſſum, γλυκὺ, dicitur *Muſtum decoctum*, & quidem ex uva *paſſa*. De hoc potu & ejus differentiis, vide plura apud Linden. *Ex. X.* §. 91. *ſeqq.* Rhod. *in Lex. Scribon.* Tribuitur etiam aliis ibidem, v. g. Meconium, *paſſum*, Lac *paſſum*.

Paſta, πάςα, πάςη, vocatur edulium, vel juſculum farina mixtum, & ita quodammodo viſcidum. Heſychius exponit per edulium ex caſeo inſulſo, ſimilagine, & ſeſamo confectum. Eſt & pulmentum ex freſis leguminibus farina mixtum, Foeſ. *p.* 489. *Paſtæ regiæ* vocantur *Morſuli*, de quibus ſupra *lit. M.*

Paſtætum, ἀρτόκρεας, Lat. etiam *Artocreas*, eſt nomen edulii notum, quod paratur ex omnis generis alimentis coctioni deſtinatis peculiari paſta farinacea incluſis, & undequaque conſectis, ita ut illa paſta repræſentet ollam, vel cacabum, de quo plura legantur apud Jul. Alex. *l.* 19. *Sal. c.* 7.

Paſtillus, proprie idem quod *Trochiſcus*, τροχίσκος, item *Rotula*, (quamvis & hic differentiam aliquam obſervaverint recentiores, unde de *Rotulis* infra ſuo loco dicetur). & dicitur de forma quadam medicamenti ſicca ſolida ex pulveribus, variis liquoribus exceptis & in formam circularem redactis paratum, Gal. *ll.* 5. *de C. M. P. G. c.* 11. *l.* 1. *de Antidot. c.* 9.

c. 9. Vide Weker. *l.* 1. *Antid. Gen. c.* 43. *Spec. l.* 2. *ſect.* 40. Schroder. *l.* 2. *c.* 86. Morell. *de Form. Rem. l.* 1. *ſ.* 3. *c.* 6. Aliquando tamen & latius acceptum legitur vocabulum *Paſtillus*, de forma quoque oblonga, ita ut *Turundæ* & *Glandes* comprehendantur, notante Rhodio *ad Scribon. n.* 5. Blancard. etiam ad Pomum odoriferum, *Pomambra* dictum, retulit *in Lexic.* ſed qua auctoritate, non libuit inquirere.

Paſtinaca, æquivocum eſt, & vel plantam ſignificat, de qua ſignificatione conſulantur Botanici, vel animal aquatile venenoſum, ſive piſcem, & Græce dicitur τρυγὼν θαλάσσια, cujus hiſtoriam, veneni vim, & uſum in Medicina tradidit prolixe Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. c.* 46. Meminit & Gal. *l.* 5. *de C. M. P. G. cap.* 2. *in fin.* & Theatr. Chym. *Vol. V. p.* 394.

Paſtio, *Paſtus*, νομὴ, vide *Nome*. *Paſtus* alias idem eſt, quod ciborum aſſumptio.

Patella, μύλη, ἐπιγονατὶς, vide *Mola*. Alias idem quoque notat, quod *Patina*, de quo p. p. Rhod. *in Lex. Scribon.* Eſt & nomen Teſtacei univalvis, Gr. λεπὰς dicti, cujus hiſtoriam cum uſu vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 79.

Pater, πατὴρ, quid ſignificet proprie, notum eſt, videlicet marem, qui genuit prolem, quamvis Helmont. argutias agat, negando, *patrem* eſſe cauſſam efficientem filii, ſed ſaltem ſeminis, *tr. Cauſæ & initia natur. n.* 10. Chymici ænigmatice attribuerunt hoc vocabulum variis rebus, v. g. ſulphuri, ſoli, calcinationi. Ruland. *in Lex. Theatr. Chym. Vol.* 1. *pag.* 201.

Patetos, πατητὸς, proprie *Paſſus* Latine dicitur. Unde σαφυλαὶ πατηθεῖσαι, uvæ *paſſæ*, vocantur. Verum *Patetos* etiam vocatur ſpecies quædam *Palmæ*, teſte Rhod. *ad Scribon. plane ad finem*. Galen. *l. de cib. bon. & mal. ſucc. c.* 4.

Pathema, πάθημα, vide *Paſſio*.

Patheticus, παθητικὸς, eſt ſpeciale epitheton nervorum quarti paris intra cranium occurrentis, ideo quod totum in muſculum oculorum impenditur, & ita veroſimile eſt oculi motum juxta animi paſſiones & impetus movere. Willis. *Anat. cerebr. c.* 21. *fere ad fin.*

Pathognomonicus, παθογνωμονικὸς, epitheton ſignorum *Diagnoſticorum* ſingulis morbis propriorum & inſeparabilium, quamvis Linden. a recepta hac ſignificatione receſſerit præter neceſſitatem. Vide *Diagnoſis*. Raro datur ſignum unicum *Pathognomonicum*, ſed potius obſervanda *Pathognomonica ſyndrome*, id eſt concurſus ſymptomatum, affectuum p. n. index, Galen. *l.* 1. *de L. A. c.* 1.

Pathologia, παθολογία, vocatur ea Medicinæ pars miniſtra cognitioni inſerviens, quæ docet & exponit res præter naturam, (videlicet morbum, cauſam morbificam, & ſymptomata,) in homine occurrentes. Videantur Inſtitutioniſtæ paſſim, ut & *Dogmata noſtra Part. II. in princ.* Minus accurate & juſto ſtrictius noſtro judicio appellatur *Ætiologia*, αἰτιολογία.

Pathos, πάθος, vide *Paſſio*.

Patias, idem quod *ſquama æris*, vel metallica, Gr. λεπὶς. Rul. & Johnſ.

Patientia, ὑπομονὴ, idem quod *Tolerantia*, ægro adeo neceſſaria, ut ejus habeatur panoplia & unicum ſæpe remedium, quam egregie commendatam lege apud Dieter. *Iatr. p.* 841. Non tamen intelligenda Stoica illa, de qua *Ex. IIX.* §. 15. 15. Sed qualis in hominem & præſertim Chriſtianum cadit, qua dolores & cruciatus animoſe tolerat & ſuſtinet, hac ſpe firmus, ut, quando Deus voluerit, ſibi collaturus ſit ſanitatem. Propter hanc virtutem ægri quoque communiter & vernacule vocantur *Patientes*; quamvis haud raro ipſi etiam Medici debeant eſſe *Patientes* variis modis. *Patientia* Muſculus qui dicatur, vide ſupra in vocab. *Levator*.

Patina, λοπὰς, dicitur vas patulum, quo aliquid recipi poteſt; item etiam *olla*. λοπάδιον parva *patella* vocatur, Galen. *c.* 1. *de artic. t.* 19.

Pator, id eſt *hiatus*, χάσμα, ſinus apertus. Dicitur de narium cavitate aperta apud Scribon. *n.* 46. 47. Adde Rhod. *in Lex.*

Patos, πάτος, vocatur *ſordes*, hoc eſt ſudor, cum pulvere mixtus certantium & colluctantium in Palæſtris, qui & ῥύπος vocatur, Æginet *l.* 7. *c.* 3. §. *Rhypos*. Optimum eſſe mammillarum inflammationibus remedium, vult Oribaſius *l.* 2. *euporiſtor. c.* 1. *cit.* ῥύπος, *p. m.* 90.

Patrimonium, accipitur tropice etiam vulgo pro *Genitalibus* & *Teſticulis*, & ita legitur ap. D. Lodovici *harm. Diſſert. I. p.* 517.

Paturſa dicitur *Morbus Gallicus*, Fallop. *tr. h. t. c.* 2. & eſt idem quod Scabies Indica, eo quod ex India occidentali Hiſpanos tranſportaſſe credatur, quamvis hoc neget Helmont. *tractat. Tumul. Peſt.* §. *Peregrina lues nova*.

Pauciferus, ὀλιγοφόρος, vide *Oligophorus*. Opponitur τῷ οἰνώδει. Vide *Oenodes*.

Paucus, ὀλίγος, vide *Oligos*.

Paula, παῦλα, nomen Emplaſtri ad bubones & ſtru-

& ſtrumas efficacis, apud *Ægin. l. 7. c.* 17.

Pauladadum, vel *Pauladada*, eſt ſpecies Terræ ſigillatæ naſcentis in Italia, quam circumforanei, paſſim in illis provinciis venalem habent, Dorneus *in Diction.* Vocatur alias *Terra ſigillata Melitea* vel *S. Pauli*. Schrod. *l.* 3. *c.* 2. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.*

Paulatim, κατ' ὀλίγον, opponitur τῷ *repente* & *confertim*. Hipp. 2. *aph.* 81. Junge Galen. *comm.*

Pavo, παύω, ſignificat *Ceſſo*, vide *Pauſis*.

Pavo, *pavus*, ταώς, *avis Medica*, cujus deſcriptio cum uſu in cibis & Medicina habetur apud Aldrov. *lib.* 13. *Ornith. c.* 1. Meminit & Galen. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 19. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. cap.* 3. Add. Schroder. *lib.* 5. *cl.* 2. *n.* 65. Bruyerin. *l.* 15. *de re cib. c.* 29. Ejus Anatomen a Caſparo Bartholino Th. fil. obſervatam vide *in Act. Hafnienſ. Vol. II. Obſ.* 114. *pag.* 288. *Pavones* clamore præſagire mortem dominorum ſuorum, ſcribit Paracelſ. *in Fragm. Med.* In operatione Lapidis Philoſophici quid ænigmatice dicatur *Pavonis cauda*, vide *in Theatr. Chym. IV. p.* 355.

Pavor, φόβος, vel idem ſignificat, quod *Timor*, vide *Metus*, (vel ſaltem gradu majori a timore differt) & ita cum *terrore* coincidit. Vide Jul. Alex. *l.* 22. *Sal. c.* 3. Rolfink. *Obſ. & M. M. Sp. l.* 2. *ſect.* 3. *c.* 105. Sæpe cauſa efficiens Epilepſiæ, notante Helmont. *tr. A. ſede an. ad morb. n.* 15. Aliquando *Pavor* idem quod *ſcabies*, *prurigo*. Et *pavidum* idem quod *ſquamoſum*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 111.

Pauper, πένης, *Paupertas*, πενία, quid ſignificent, ex aliis notum eſt Lexicis. Dicitur de iis, qui deſtituuntur præprimis fortunæ bonis. Pertinet quoque conſideratio *Pauperum* ad Medicinam, quatenus vel ſunt ſubjectum ſanitatis, cum teſte Luciano ſæpe eorum conditio vivendi ſit optima & tranquilliſſima, quia graves morbi illos non facile invadunt, Dieter. *Iatr. p.* 179. Vel etiamſi aliquando ægrotent, quod Medici non debeant ſeſe ſubtrahere ab eorum curatione ad exemplum Hippocratis, notante Gal. *lib. quod opt. Medicus &c.* nec ſumptoſa, ſed euporiſta ordinare remedia. *lib.* 3. *de C. M. P. G. cap.* 2. Chymicos non debere eſſe *pauperes*, cum Ars hæc inimica ſit *pauperibus*, expreſſe docet Joh. Iſaac. *Oper. Miner. c.* 13. *in Theatr. Chym. Vol. III. p.* 313. Hinc haud dubie ortum proverbium Italicum: Non ti fidare all' Alchimiſta *povero*, e Medico ammalato.

Pauſis, παῦσις, dicitur *ceſſatio*, *remiſſio*, a παύω, *ceſſo*, remitto, vel ceſſare *facio*, ſedeo, uti patet ex 2. *aphor.* 2. & 4. *aph.* 15. Adde Diet. *n.* 661. Nomen vero παῦσις legitur apud Hipp. *l.* 7. *Epid. VII.* 7. Plura vide apud Foeſ. *p.* 489. *ſeq.*

Peccatum, ἁμαρτία, ἁμάρτημα, vide *Delictum*, *Erratum*, *Hamartia*.

Pechedeon, πηχέδεον, idem quod *Perineum*, Περίνεον, ſive πῦρος, hoc eſt interſtitium inter anum & ſcrotum. Erotian. *Onom. p.* 94. *b.* Foeſ. *p.* 505.

Pechyagra, πηχυάγρα, dici poteſt ex mente Paræi Arthritidis ſpecies cubitum occupantis, *l.* 16. *Chir. c.* 1.

Pechys, πῆχυς, vide *Cubitus*.

Pechytyrbe, πηχυτύρβη, epitheton *Scorbuti* apud Foreſt. *l.* 20. *Obſ.* 11. *in Schol.*

Pecten, κτεὶς, vide *Cteis*.

Pectinæus Riolano dicitur Muſculus ad oſſium pubis commiſſuram prope cartilaginem ortus, alias *Lividus* dictus, & videtur eſſe *pars Tricipitis*. Barthol. *l.* 4. *An. c.* 11. *p.* 580.

Pectinatio, κτενισμὸς, dicitur purgatio capitis & capillorum pectine facta, cujus utilitatem Medicam laudat Rolfink. *Obſ. & M. M. l.* 4. *Sect.* 10. *Part.* 3. *c.* 2.

Pectoralis, ϛηθικὸς, περιϛήθιος, dicitur Muſculus, qui totum fere pectus occupat. Bartholin. *l.* 4. *Anat. c.* 2. *pag.* 459. *Pectorale* pertinet ad veſtitum, quo pectus ab aeris injuria munitur.

Pectos, πηκτὸς, *concretus*, *congelatus*, vel condenſatus. Ita πηκτὸν γάλα, lac *concretum*. Gorr. vide *Concretio*.

Pectunculus, eſt nomen piſcium teſtaceorum navibus ex India orientali redeuntibus infinito numero adhærentium, quoad collum quidem potiſſimum avibus Barnules dictis aliquatenus ſimilium, qui tamen revera non tales ſunt, quemadmodum ex Anatomia utrorumque hoc pateſcit, docente hoc D. Carolo Leigh *in Hiſtoria Naturali Lancaſtriæ*, *Ceſtriæ*, & *Jugerum Darbiæ l.* 1. *c.* 10. Vid. *Act. Erudit. Lipſ. A.* 1801. *m. Novemb. pag.* 514.

Pectus, ϛῆθος, variis gaudet ſignificationibus. Communiter & late notat totam *anteriorem thoracis*, ſive medii ventris *partem*, in qua ſignificatione legitur apud Hipp. 3. *aphor.* 5. 23. & 5. *aphor.* 24. Stricte pro *Sterno* ſumitur, hoc eſt media pectoris parte jugulo ſubjecta, cui coſtæ annectuntur, Galen. *Introduct. c.* 10. ad quam ſignificationem referunt Interpp. locum Hipp. 1. *de artic. t.* 68. Porro & notare videtur ϛῆθος, ſive *pectus* ipſum *orificium ventri-*

tricuii, quod ſub cartilagine mucronata delite-ſcit, idque probari poteſt ex Hipp. *Coac. t.* 43. *lib.* 1. *Epid. ægr.* 14. *&* *lib.* 2. *ſ. VI.* 29. Tropica quoque ſignificatio habetur, quod πεδίον, ſive planta pedis ab Hippocr. vocatur σῆθος ποδὸς, *pectus pedis*, 3. *de artic. t.* 92. & vola manus, σῆθος χειρὸς, *pectus manus*, *l. de Venis XII.* 12. Vide Foeſ. *p.* 586. 587. Dieter. *n.* 789. *Muſculus pectoralis* qui dicatur, vide in Anatomicis & Bartholin. *l.* 4. *cap.* 2. *Anatom. Pectoralia medicamenta* vocantur quæ & *Thoracica* dicuntur, de quibus paſſim apud Practicos legi poterit.

Pedagra, eſt *Tartarus*. Ruland. & Iohnſon. *in Lex.*

Pedeſtris, πεζός, epitheton animalium, quæ pedibus incedunt, ad differentiam volatilium & natantium. Ita apud Gal. aliquoties homo deſcribitur animal *pedeſtre l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 5. *in fin. & alibi.*

Pedethmos, πηδηθμὸς, dicitur *ſaltus*, *pulſus* venarum, vel potius arteriarum apud Hipp. *l.* 7. *Epid. XXI.* 21. Foeſ. *n.* 504.

Pediaſimos, πεδιάσιμος, dicitur quaſi *campeſtris* ſpecies *Myrrhæ* præpinguis, qua expreſſa ſtacte emittitur. Gorr. *ex Dioſc. l.* 1. *c.* 77.

Pediculatio, idem quod *Phthiriaſis*, ſeu *morbus pedicularis*. Walther. *S. M. p.* 1255. Heurn. *de morb. c.* 6.

Pediculus, φθεὶρ, nomen notiſſimum inſecti morſu ſuo moleſti ſatis hominibus & brutis, quod ex ſuccorum pravorum copia generari docet Gal. *l.* 11. *de S. F. &c.* Caro viperæ. *Pediculorum* vero hiſtoriam cum uſu & noxa deſcriptam, vide apud Aldrov. *de Inſect. l.* 5. *c.* 4. Schrod. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 11. Devorare *pediculos* adverſus icterum, uti ſordidum, ita & vanum eſſe remedium, docuit experientia. *Morbus pedicularis*, Græce φθειρίασις, vocatur, eſtque plerumque comes ſcabiei humidæ, ex cujus materia acervatim pediculi generantur. Peculiaris vero ſpecies *morbi pedicularis* habetur, quando in palpebris, & ſub axillis, ut & in pube gignuntur cuti arctiſſime infixi pediculi plani & latiores, Italis *Piattole* dicti. De *pediculorum* morbo mirabili Ægyptiorum, vide C. Rejes *C. El. q.* 36. *Pediculi* quoque dicuntur ſummitates ſcoporum, quibus appendent acini. Græce πείσματα τέλματα. Lind. *Ex. X.* §. 192.

Pedion, πεδίον, dicitur *planta pedis*, inter tarſum & digitos ſita. Vocatur & πέλμα, *planum* pedis. Galen. *l.* 3. *de U. P. c.* 5. *& c.* 1. Caſp. Hoffmann. *in Comm. ad h. l. LL. de U. P. n.* 109. vocat *Metatarſum*. Barthol. vero *Pedium* dicit eſſe *Tarſum*, *libell.* 4. *An. c.* 21. Vocatur & πέζα.

Pediluvium, aliis *Lavipedium*, eſt ſpecies balnei particularis, nimirum demerſio pedum intra aquam, calidam vel frigidam, de cujus uſu, præſertim calido, videatur Laur. Bellin. *in Opuſc. Medic. tr. de ſanguinis miſſione, pag.* 15.

Peditus, πορδὴ, idem quod *Crepitus*. Vide ſupra lit. *CR.* Vide Helmont. *tract. de flatib. n.* 36. *&* 50.

Pedora vocatur *ſordes oculorum*, *aurium* & *pedum*. Keuch. *ad Sammon. p.* 241.

Pedunculus, idem quod *Pediculus*, φθεὶρ.

Peganelæon, πηγανέλαιον, h. e. *oleum rutaceum*, Non. *de P. M. C. c.* 29. *p. m.* 34.

Peganeron, πηγανηρὸν, vocatur *Emplaſtrum rutaceum*, cujus tres deſcriptiones habentur, una apud Ægin. *l.* 7. & duæ apud Aet. notante Gorr.

Pege, πηγὴ, ſignificat *fontem*. Alias πηγαὶ quoque vocantur *oculorum anguli minores*, qui ſunt ad naſum, quos etiam alio nomine ῥαντῆρες appellant. Gorr. Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 10. §. 88.

Pegernus, id eſt *peregrinus*, hoc eſt *Mercurius*. Rul. & Iohnſ.

Peina, πεῖνα, idem quod λιμὸς, *famem* ſignificat. Vide *Fames*, a verbo πεινάω, eſurio. Gal. *c.* 3. *in* 6. *Epid. t.* 28.

Peira, πεῖρα, idem quod ἐμπειρία, *Experientia*. Vide *Empeiria*.

Peithomenos, πειθόμενος, *obſequens*. Dicitur de odoribus in corporis uſum facile cedentibus & reficientibus. Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ. VIII. t.* 14.

Pelada, ſpecies *Capillorum defluvii*, præſertim e morbo Gallico provenientis. Foreſt. *l.* 8. *Obſ.* 2. *Schol.*

Pelagios, πελάγιος, idem quod θαλάσσιος, *marinus*. Epitheton piſcium, qui ad mare profundum ſecedunt, Galen. *lib.* 3. *de Al. Fac. c.* 26. 27.

Pelamys, πηλαμὺς, nomen piſcis pelagii non ſquamoſi, carnis duræ, interdum genericum, varias ſpecies comprehendens, interdum ſpeciale, pro illo piſce, qui e Ponto affertur, ſumptum, Gal. *d. l. c.* 31. Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. c.* 18. Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 9. *circa fin.* Huc pertinent & *Thunni*.

Pelarion, πηλάριον, vocatur *Collyrium quoddam* μονονήμερον, a πηλὸς, *lutum*, ita dictum ex ipſa compoſitionis forma, quaſi *lutoſum*. Unde & τρυγῶδες, *fæculentum*, vocatur. Deſcriptio habetur apud Aetium, notante Gorræo & Ægin.

gin. *l.* 7. *c.* 16. Eſt & apud eundem nomen Emplaſtri ex ſcoria argenti, alias διὰ ἐλκυσμάτων dicti *d. l. c.* 17.

Pelas, πέλας, *prope*, *proximus*. Hinc ſuperlativ. adverb. πελαςάτως, *proxime*, legitur apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XCI.* 56. Et verbum πελάζω, *appropinquo*, *d. l. LI.* 9.

Pelecanus, πελεκᾶν, æquivocum eſt. Proprie ſignificat avem, quæ alias *Onocrotalos* dicitur, de quo vocabulo ſupra in *ON.* Tropice primo notat inſtrumentum chirurgicum dentibus extrahendis deſtinatum, ob extremitatem incurvatam inſtar roſtri *Pelecani*; cujus deſcriptionem vide apud Paræum *l.* 16. *Chirurg. c.* 27. Chymiſtis deinde dicitur *Pelecanus* vas quoddam circulatorium a figura Pelecani roſtro pectus ſuum fodientis nuncupatum, amplo ventre ſenſim in anguſtius collum vergente, quod retortum & curvatum os rurſum in ventrem immittit.

Peliades, πηλιάδης, epitheton ſerpentis, cujus virus recenſet ex Aetio Foreſt. *l.* 30. *Obſerv. ult.*

Pelicida, id eſt *mel coctum*, *pelude*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Pelicos, πηλίκος, idem quod ποσὸς, *quantus*. Dicitur de quantitate morborum. Gal. *l.* 1. *de diff. morb. c.* 8.

Pelidnos, πελιδνὸς, vide *Lividus*.

Pelioma, πελίωμα, dicitur pars ſugillata livida, ad differentiam λελασματος. Foreſt. *l.* 5. *Chir. Obſ.* 9. *Schol.*

Pellacia, idem quod *Pica*, apud Lucret. notante C. Hoffmann. *lib.* 3. *Apolog. pro Galeno Part. II. c.* 59. ubi ſimul recte reprobat Maſſariam, qui Pelaptiam apud Lucretium legit. *lib.* 3. *Med. Pract. c.* 8.

Pellicula, idem quod *Membrana*, *Tunica*, χιτὼν, ὑμὴν. Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 2. *in princ.* Vide *Hymen*, *Membrana*.

Pellis, idem quod *Corium*, δέρμα, præprimis cutem animalium pilis, vel lana adhuc conſtantem ſignificat. Hinc *Pellis lanata*, apud Scribon. *n.* 80. *Pellis canina*, *n.* 161. *Pelles manicatæ*, χειρῖδες, alias *Manicia* dictæ, manus involucra ex *pellibus* facta leguntur. *Pellibus* animalium ſi quis uti velit, plurimum referre, an illa animalia ferro jugulata, an ſponte mortua ſint, recte ſcribit Mercurial. *l.* 1. *V. L. c.* 25.

Pellos, πέλλος, & πελλὶς, idem quod πέλιος, aut πελιδνὸς, *lividus*, ſubfulvus. Gorr. *in def.*

Pellucidus, διαφανὴς, vide *Diaphanes*.

Pelma, πέλμα, 1. ſignificat *plantam pedis*, & ita idem quod πέδιον, vide *Pedion*. 2. πέλμα vocatur *ſolea* ex corio, aut alia materia parata, plantis pedum applicanda. Hippocr. *in Mochl. XIIX.* 7. Alibi dicitur ἴχνος, 4. *de art. t.* 9. Vide *Ichnos*. Denique πέλματα vocantur *pediculi pomorum*. Lind. *Ex. X.* §. 192.

Pelobatis, πηλοβάτις, ἢ πηλοπάτις, vide *Lutigradus*.

Pelor, *Pelorogaſtor*, πέλωρ, πελωρογάςωρ, dicitur, cui *magnus* eſt *venter*, Lind. *Ex. XI.* §. 137. Πέλωρ aut πέλωρος magnum ſignificat.

Peloris, πελωρὶς, vocatur ſpecies Conchæ, vel *Chama major*, oſtreis, quæ in ſtagnis ac paludibus reperiuntur, fere ſimilis, cujus caro dura & multi alimenti, notante Rhodio *ad Scrib. n.* 104. Deſcripſit etiam Aldrovandus ſub nomine *Chamæ Peloridis*. *l.* 3. *Exang. c.* 63.

Peltalis, vide *Cartilago ſcutiformis*.

Pelvis, χόανα, πύελος, vide *Choana*, *Pyelos*. Præterea, quæ in prioribus editionibus omiſſa ſunt, merito addere operæ pretium eſt, quod quibuſdam Anatomicis & Chirurgis, imprimis e noviſſimis D. Henrico a Deventer *in ſuo Lumine Novo pro Obſtetricantibus*, *Pelvis* dicatur ſpatium illud totum, quod occupat uterus præſertim Gravidarum, & circumſcribitur oſſibus Ilium, Coxendicis, Pubis, & oſſe ſacro, quemadmodum accurate & prolixe deſcripſit *c. III. p. m.* 14. *ſeqq.* cujus ſpatii capacitas ſi recte ſe habuerit, ad partus facilitatem multum conferre, ita e contrario, ſi juſto anguſtior aut major, aut nimis plana fuerit, diverſa incommoda inde circa partum exoriri poſſe. Obſtetricibus ſcitu neceſſaria, ut pro data occaſione ſeſe accommodare rite queant, fideliter propoſuit *c. XXVII. p.* 111. *ſeqq.*

Pemma, πέμμα, vide *Cellaria*. Lang. *lib.* 1. *ep.* 56.

Pempelos, πέμπελος, dicitur *ſenex*, qui ad tertiam ſenectutis ætatem pervenit, videlicet decrepitam & propter infirmitatem omnibus rebus inutilem, ita dictus a Πέμπω, mitto, quaſi mox ad manes ablegandus. Gal. *l.* 5. *de ſan. tu. c.* 12. *fin.*

Pemphingodes, πεμφιγγώδης, epitheton certæ febris, quæ *flatulenta*, ſpirituoſa, inflata dicitur, in qua per cutem aereum effluvium exhalare ſentimus, Hippocr. *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 29. Galen. *in Com.* quamvis alii aliter explicent, dicentes, eam notare febrem, in qua propter ichoris maligni & fervidioris copiam puſtulæ ferventes, cum in ore, tum in habitu corporis erumpunt. Foeſ. *p.* 492. Gorr. Eſt ſpe-

cies febris ſynochi non putris vehementioris. Caſp. Rejes *C. El. q. 68. n. 7.* πέμφιγξ vocab. multæ ſignificationis eſſe, docuit Galen. *dict. loc.* *Pemphinx* dicitur etiam malum cum exanthematibus ſive puſtulis ſimilibus iis, qui a morſu cimicum aut urticarum percuſſione inducuntur &c. teſte Vit. Riedlin. *Obſ. Medic. Cent. I. Obſ. 46. p.* 107.

(Π.) *Pemphygus*, typhus contagioſa. Vide *Pemphingodes*.

Pemplos, πέμπλος, idem quod πέμπελος, *ſenex capularis*, decrepitus, Acheruntieus, P. Zacchias *Quæſt. Medico-Legal. l. 1. tit. 1. q. 9. n.* 24.

Pemptæos, πεμπταῖος, *quintanus*. Epitheton febris intermittentis, quinto quoque die acceſſionem repetentis. An detur nonnulli dubitant. Galen. negat, ſe vidiſſe *l. de typis vel circuitibus*. Gorræus vero teſtatur, ſe vidiſſe. Nobis videtur res valde incerta & dubia, ob facilem lapſum in obſervatione temporum. Caſp. Hoffmann. ad tertianam refert, in qua una dies eſt ſine acceſſione. *Apolog. pro Gal. l. 3. c.* 298.

Penes, πένης, vide *Pauper*.

Penetrans, περαιωτικὸς, διαπερατικὸς, ἐφεκτὸς, dicitur de virtute medicamentorum ad interiora tranſeunte. Gal. *l. 3. de C. M. P. G. c. 3.*

Penetratio, alias Chymicis idem eſt, ac *ſubmerſio*. Rul. & Iohnſ.

Penicillus, *Peniculus*, χερνίσκος, ῥάκος, quid ſignificet, ex aliis quoque Lexicis conſtat. Refertur ſaltem inter inſtrumenta quoque medica & præſertim chirurgica, quatenus læſis partibus induntur, aut applicantur. *Penicilla* idem, quod *Turundæ*. Lang. *l. 3. ep. 5.* Foreſt. *l. 6. Chirurg. Obſerv.* 14. *Schol.* Keuchen. *ad Sammon. p.* 252.

Penidium eſt epitheton *Sacchari* clarificati, purificati & in bacillos redacti: ejus parandi modum vide apud Schroder. *libr. 4. cl. 4. n.* 400.

Penis, καυλὸς, σῆμα, idem quod *Coles*, *membrum virile*. Vide *Coles*. Adde Rolf. *l. de part. genit. Part. I. c. 42. ſeqq. pluribus*. *Penis muliebris* vocatur *Clitoris*: vide *Clitoris*: *Glandula* quoque *pinealis* in cerebro a quibuſdam *Penis cerebri* vocatur, Barthol. *l. 3. Anat. c. 6.*

Penna, κάλαμος, vide *Calamos*, *Pteron*. *Pennarum* monſtroſam concretionem intus repertam in anſere, vide *in Ephem. N. Cur. A. II. O.* 80. *Pennam marinam* ex Plinio deſcriptam & delineatam vide apud Paræum *Chir. l. 4. c.* 21.

Penſilis, epitheton Verrucæ, quæ Græce ἀκροχορδὼν dicta. Vide *Acrochordon*.

Pentamyron, πεντάμυρον, nomen *Unguenti* cujuſdam, ita dicti a quinque rebus, quibus conſtat, puta ſtyrace, maſtiche, cera, opobalſamo, (Æginet. opopanace) & unguento nardino. Deſcribitur apud Aetium *l. 12. c. 44.* citante Gorr. & Æginet. *l. 7. c. 18.*

Pentapharmacon, πενταφάρμακον, proprie ſignificat medicamentum conſtans quinque rebus. Verum nomen hoc inditum quoque alimentis, quaſi uſum eſſe Imperatorem Adrianum & reperiſſe Ælium, fuiſſeque ſumen, pavonem, pernam, cruſtulatam & aprugnam, notavit Rhod. *ad Scribon. n.* 211. quemadmodum τετραφάρμακον fuit de ſumine, faſiano, perna & cruſtulo. *Ibid.*

Pentatheton, πεντάθετον, *Emplaſtri* nomen ad colliſa, vibices flagellorum & cutem excoriatam, Aetius *l. 15. c. 75.* Gorr.

Pentathlos, πένταθλος, vocabatur olim is, qui quinque generibus certaminum valebat. Dieter. *Iatr. p.* 103.

Penuria, idem quod *Indigentia*, *Paupertas*, ἀπορία.

Pepædeumenos, πεπαιδευμένος, proprie olim dicebatur puer inſtitutus in linguis & artibus. Caſp. Hoffmann. *Comm. in Galen. LL. de U. P. num. 9.* Communiter ſignificat omnem *Eruditum*.

Pepanſis, πέπανσις, idem quod πεπασμὸς, *Maturatio*.

Pepaſmos, πεπασμὸς, vide *Coctio*, *Maturatio*.

Pepegos, πεπηγὸς, *fixus*, immotus, *compactus*. Uſurpavit Hippocr. de corporibus, *lib. de ſal. diæt. & de oculis l. 1. ſect. 2. prorrh. t. 11.* Foeſ. *p.* 493.

Pepeiros, πέπειρος, *concoctus*, ad maturitatem perductus. Uſurpatur de morbis ab Hipp. *2. de R. V. I. A. t. 40. & 42.* de ſputo *l. 2. Epid. Sect. III.* 57.

Pepieſmenos, πεπιεσμένος, *preſſus*, hoc eſt vexatus. Dicitur de ægris ſiti oppreſſis ad potum interdictum. Hippocrat. *lib. 4. Epid. XXXI.* 4.

Pepon, πέπων, *coctum*, maturum ſignificat, a πέπτω. Vide Dieter. *n. 668.* Eſt etiam nomen fructus, de quo conſulantur Botanici.

Peponatos, πεπόνατος, *ſmegma* dicitur, ad faciei nigritiem conferens, cujus meminit Æginet. *l. 3. c. 25. & l. 7. c. 13.* Vide Gorr.

Pepſis, πέψις, vide *Coctio*.

Pepticos, πεπτικὸς, *Concoquens*. Dicitur cum de facultate naturali alimenta in ſubſtantiam nutritioni commodam permutante, quæ *Concoctrix* vocatur; tum de Medicamentis, qua *Stoma-*

machicis ventriculi officium promoventibus, qua *Maturantibus* & *Suppurationem* promoventibus. Gorr.

Pepyromenos, πεπυρωμένος, vide *Torrefactus*.

Peracutus, πάροξυς, vide *Acutus*, *Catoxys*.

Perambulans Paracelſo vocatur amans peregrinationum, & qui per itinera experientiam & firmam notitiam ſibi acquirit, & hoc recte a Medico perfecto requirit aliquoties in ſcriptis ſuis, v. g. *in Defenſ.* 4. *in prologo de herb. virtut. in Chirurgicis ſcriptis*.

Peras, πέρας, vide *Terminus*.

Perca, Græce πέρκη, περκίς, nomen piſcis & quidem duum generum. Alia enim eſt *Perca marina*, ceu major, cujus hiſtoriam cum uſu tradidit Aldrov. *l.* 1. *de Piſc. c.* 9. Meminit & Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 3. *fin.* Alia eſt *Perca fluviatilis* minor, cujus deſcriptionem cum uſu in cibis & Medicina, vide apud Aldrov. *l.* 5. *de Piſc. c.* 34. Jul. Alex. *l.* 15. *c.* 6. Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 86. Quid *Perca Auſonii* ſit, dubitat Lind. *Ex. XI.* §. 227. *ſeqq.*

Percipiolum, eſt Medicamentum ad morbum comprobatum. Dorn. *in Dict. Parac.*

Percnopteros, περκνόπτερος, vocatur *Aquilarum* ſpecies ob deformitatem omnium viliſſima, cujus hiſtoriam cum uſu tradidit Aldrov. *l.* 2. *Ornithol. c.* 10.

Percnos, περκνός, *nigrum* ſignificat apud Hipp. *l. de c. vuln. XXVI.* 2. exponente Erotiano & Foeſ. *p.* 502. Eſt etiam nomen aquilæ apud Aldrovand. *d. l.*

Percolatio, ἤθησις, idem quod *Colatio*, de quo ſupra in *CO.*

Perconſenſum, vide *Conſenſus*.

Percribratus, vide *Cribratorium*.

Perculſio, πλῆξις, a πλήττω, *Percutio*, idem quod *Percuſſio*. Accipitur proprie & tropice. Vide Dieter. *Iatr. p.* 198.

Percurro, præter communem ſignificationem, etiam denotat membrorum fotum & frictionem levem, teſte Keuch. *ad Sammon. p.* 112.

Percuſſio, πλῆξις, quid proprie ſignificet, notum eſt ex aliis quoque Lexicis. Spectat vero ad Medicos, vel ſub reſpectu cauſæ alicujus externæ violentæ: unde *Perculſi*, βλητοί, item πεπληγότες, vocantur, in quibus fibrarum in partibus membranoſis & muſculoſis continuitas quadantenus ſolvitur & turbatur; imo & oſſeis, dum percuſſio gibboſitatem inferens legitur apud For. *l.* 29. *Obſ.* 23. *in Schol.* De *percuſſione* temporum lethali legatur obſervatio apud Bonet. *Medic. Septentr. in l.* 1. *Sect.* 3. *cap.* 20. *p.* 56. Vel ſub reſpectu remedii chirurgici, quando v. gr. membra extenuata ad reſtaurationem ferulis *percutiuntur*. Gal. *l.* 14. *M. M. c.* 16.

Perdeſis, πέρδησις, idem quod πορδὴ, *Crepitus* ventris. Hipp. 2. *progn. t.* 24. & *Coac.* 495. Vide *Crepitus*.

Perdetum, Paracelſo vocantur *Siſari radices*, vel aliud raparum lutearum genus, *de ulc. & apoſtem. c.* 57.

Perditio, φθορά, vide *Abortus*, *Phthora*.

Perdix, πέρδιξ, περδίκη, nomen avis inter delicias ciborum relatæ ſalaciſſimæ, & vivaciſſimæ, cujus deſcriptio habetur cum uſu in cibis & Medicina apud Aldrov. *l.* 13. *Ornith. c.* 17. *ſeqq.* Jung. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 6. Bruyerin. *de re cibar. l.* 15. *c.* 32. Schrod. *l.* 5. *c. l.* 2. *n.* 66. *Perdicum ova* in cibo ſumpta pocula amatoria vocavit Kiramides apud C. Rejes *C. El. quæſt.* 29. *n.* 26.

Perdonium, vocatur Paracelſo *vinum medicatum* ex herbis, d. *l.* Dorn. *in Diction.*

Perduco præter vulgarem ſignificationem omnibus notam idem notat, quod *Ebibo*, notante Rhod. *ad Scribon. n.* 135. & Keuchen. *ad Sammonic. pag.* 104.

Perenda, vide *Zenda*.

Perennis ponitur aliquando pro *continuo*. Ita febris tertiana *perennis* legitur apud Joh. Steph. *in Paraph. ſuper Avic. lib.* 4. *fen. c.* 39. *p.* 268.

Pereo, ἀπόλλυμαι, dicitur de iis, qui proximi ſunt morti, & eunt in declivi umbræ mortis. Dieter. *n.* 83. Lind. *Ex. VI.* §. 53.

Pereterion, περητήριον, vocatur trepanum, vel *terebellum rectum & acutum*. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Jung. Foeſ. *p.* 494.

Perfectio, *Perfectus*, τελειότης, τέλειος, dicitur de unaquaque re, ſive ſecundum, ſive præter naturam, cui nihil deeſt virtutis, Gal. *l.* 5. *de Hipp. & Pl. decr. cap.* 5. *& l. de maraſm. c.* 4. *Perfectum minus & majus* a Spagyricis quid dicatur, vide *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 423. *ſeq.* 447.

Perflatus, διαπνοὴ, idem quod *Perſpiratio*. Vide *Diapnoe*.

Perforantes Muſculi dicuntur Anatomicis *digitos flectentes* tertio internodio inſerti per fiſſuram tendinum perforatorum. Dicuntur & *Profundi*, quia ſubſternuntur Perforatis. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 9. *p.* 577.

Perforati ſunt Muſculi digitos flectentes, qui ſecundo internodio inſeruntur, habentes in tendine rimam, ſive fiſſuram, Bartholin. *d. l. pag.* 576.

Perforatio, τρηματισμός, accipitur late, & ſtricte.

ſtricte. Late pro omni operatione chirurgica, qua diviſio fit in aliquam cavitatem inſignem. Vide *Paracenteſis*. Setaceum in nucha paratum vocatur *Perforatio*, Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 130. *Schol.* Imo & præternaturales oſſium eroſiones *perforatorum oſſium* nomine veniunt apud Hildan. *de ich. & mel. c.* 29. Stricte *Perforatio* dicitur apud Gal. σύντρησις; operatio chirurgica, vel anatomica, quæ in ſpatioſam thoracis & pulmonis ſedem penetrat, *l.* 7. *Anat. admin. c.* 14.

Perfrictio, περίψυξις, idem quod κατάψυξις, vide *Catapſyxis*. Dicitur & *Perfrigeratio*. Scrib. *n.* 57. 268. Legitur apud Anton. Muſam *l. de Veronica n.* 35. ubi Gabr. Humelbergius *com. ad h. l. p.* 36. explicat per algores & frigora.

Perfrigeratio, περίψυξις, κατάψυξις, vide *Perfrictio*.

Perfrigidum, περίψυχρον, dicitur *intenſe frigidum*, quod, velut gelu obriguit & immobile fit. Linden. *Ex. IIX.* §. 48.

Perfumator, idem quod *Unguentarius*, μυρεψός, μυροποιός. Rhod. *ad Scribon. num.* 66.

Perfuſio, κατάχυσις, vide *Catachyſis*.

(Π) *Periadynia*; ventriculi dolor. Vog.

Periæreſis, περιαίρεσις, vide *Præciſio*.

Periamma, *periapton*, περίαμμα, περίαπτον, vide *Amuleta*.

Periplepſis, περίβλεψις, *circumſpectionem* ſignificat, quales ſunt phreneticorum & delirantium inſtabiles oculorum intuitus. Occurrit apud Hippocrat. *lib.* 7. *Epid. X.* 20. Dicitur & ἔμβλεψις, *d. l. V.* 27. Vide Foeſ. *pag.* 494.

Peribole, περιβολή, duplici gaudet ſignificatione. Primum ſignificat *veſtitum* & cultum exteriorem corporis, Latine *Amictus* dictum, Hippocr. *l. de dec. orn. II.* 9. In qua ſignificatione & *Pericardion* Hippoc. dicitur περίβολος, quaſi *Amiculum*, *lib. de Corde IV.* 3. 16. & Thorax pulmonis, pulmo cordis, dicitur περίβολος, C. Hoffmann. *Comm. ad Galen. LL. de U. P. num.* 322. 338. Deinde περιβολή *vocatur morbificæ materiæ excretio* per *habitum*, ſive *ambitum* corporis, ſive per exanthemata, papulas, vel alia corporis cutanea vitia. Hippoc. *l.* 1. *Epid. ſect.* 2. *t.* 38. Quamvis nonnulli legant ἐκκρίσεως, *l.* 2. *Epidem. ſ.* 1. 51. Foeſ. *d. l.*

* *Peribroſis*, περίβρωσις, oculi ulcus in angulo oculi cum pruritu vix ferendo conjunctum. V. Allen. art. 1076. ſyn. univ. med. pr.

Pericaes, περικαής, dicitur, *qui circumcirca ardorem* in toto corpore *ſentit*, v. gr. in febribus ardentibus, Hippocr. 1. *prorrh. ſ.* 3. *t.* 10. *Coac. t.* 158. *l.* 6. *Epid. ſ.* 6. *t.* 29. Adde Foeſ. *pag.* 496. Dicitur & de utero plus æquo calido & ſicco, 5. *aphor.* 62. Adde Dieter. *num.* 672.

Perycalipto, περικαλύπτω, *circumtego*, undique obvolvo, Hippocrat. 5. *aphor.* 59. Dieter. *num.* 673.

Pericardion, περικάρδιον, vocatur *Cordis involucrum*, ſive ἀμφίεσμα, eſtque *membrana* ratione ſubſtantiæ, *tunica* ratione uſus, Gal. *l.* 7. *de An. adm. cap.* 2. Adde *lib.* 6. *de U. P. c.* 16. Dicitur & *Capſula Cordis*, *Theca*, *Domicilium*, in cujus medio cor eſt ſuſpenſum. Unde & eodem modo, quo cor ipſum, in quandam Coni ſpeciem & acutiem deſinit, oſſi pectoris annexum. Hujus hiſtoriam vide apud Barthol. *lib.* 2. *Anat. cap.* 5. *pag.* 349. *ſeqq. Liquor* in illo contentus unde ortum ſuum habeat, variæ variorum ſunt opiniones, quas etiam recenſet Barthol. *d. l.* cujus ſententiæ & nos ſubſcribimus. Jungatur & D. D. Hoffman. Jun. *Diſſert. Anat. in Horn. pag.* 122.

(Π) *Pericarditis*, inflammatio pericardii. Vog. Cull.

Pericarpium, περικάρπιον, vocatur id, quod fructum, vel ſemen ambit, eſtque in quibuſdam, v. g. pomis, pyris, & aliis edule; in aliis vero, v. g. nucibus, caſtaneis, non eſt edule. Jul. Alexand. *not. ad Gal. l.* 1. *de Antid. circa finem*. *Pericarpia* quoque vocari medicamenta Topica carpis manuum applicata, quæ alias *Epicarpia* dicuntur, (de quo vocabulo ſupra) patet ex interpretatione Latina Tentaminis Pathologici Rob. Boyle, *cap.* 4. *p. m.* 20.

Perichareia, περιχάρεια, dicitur *ſubitum & vehemens gaudium*, contrarium Ecplexiæ, quæ eſt ſubitus timor. Ex amborum affectuum occaſione, ſcimus, quoſdam interiiſſe. Galen. *l.* 12. *M. M. c.* 5. Vide *Chara*, *Gaudium*. Latinitati quoque donatum aliquoties uſurpavit Sanctorius *in ſua Statica Medicina*, præſertim *ſect. VII. Aph.* 1. 22. ſignificatque lætitiam, & opponitur Mœſtitiæ *Pericharia*.

Pericholos, περίχολος, dicitur vel *valde bilioſus*, vel *circumcirca bilioſus*. Uſurpari poteſt cum de homine, tum de excrementis. Hippoc. 1. *prorrh. ſ.* 2. *t.* 18. Gal. *in comment. ad h. l.* Foeſ. *pag.* 502.

Perichriſis, *Perichriſton*, περίχρισις, περίχριστον, dicitur medicamentum liquidius, quo pars affecta *circumliniri* debet. Dioſcor. *lib.* 1. *cap.* 97. & 131. Scribon. *num.* 29. Rhod. *in not. ad h. l.*

Peri-

Perichroos, *Perichrus*, περίχροος, contracte Περίχρυς, *valde coloratum*, vel *circumcirca coloratum* ſignificat, & ſumitur pro περίχολος. Gal. *d. l. ad Hippoc.*

Perichyda, περίχυδα, adverbium Hippocrati ſignificans, *humore circumfuſo*, aut undequaque affuſo, *lib. de Affect. XLV.* 15. Foeſ. *d. l.*

Perichyſis, περίχυσις, ſignificat *circumfuſionem* vel obfuſionem. Cel. D. D. Wedelius uſurpavit de tranſpiratione & de aere corpus noſtrum ambiente, cum *in Theoremat. Medic. Part. IV. ſect.* 2. *cap.* 12. tum *in Patholog. Dogm. ſect.* 2. *cap.* 9. *pag.* 294. An hoc fortaſſis ex propria fecit auctoritate, cum in nullo Lexico Græco reperire mihi licuerit, ut taceam ſignificationem hancce valde eſſe impropriam.

Periclaſis, περίκλασις, dicitur *fractura*, cum os in totum perfringitur, v. gr. quando ſupra cum tibia media perfringitur cum inſigni vulnere, nudatis oſſibus. Gal. *c.* 2. *de fract. t.* 9. Foeſ. *p.* 496.

Periclyden, περικλύδην, adverb. Hippocr. fere idem ſignificans, quod περίχυδα, hoc eſt *circumaffuſa aqua*, vel cum aliquid affuſa aqua undequaque abluitur, *l.* 1. *de Diæt. XXXVI.* 23.

Pericnemia, περικνήμια, dicuntur Hippocrat. vel *partes tibiam circumdantes*, vel ipſa *tibia*, Hippocr. *l.* 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 25. Quamvis alii ζα περὶ κνήμην legant, notante Foeſ. *d. l.*

Pericochlion, περικόχλιον, dicitur *machina Medica*, quæ Latin. *Cochlea fœmina* appellatur. Oribaſ. *de Machinam. c.* 4. *in princ.*

Pericope, περικοπὴ, proprie ſignificat *circumciſionem*, quando aliquid circumcirca diſſecatur. Metaphorice vero notat ſententiam aliquam ſuccinctam & limitatam, item *Delineationem* alicujus operis. C. Hoffm. *Comm. in Gal. LL. de U. P. n.* 316.

Pericranion, περικράνιον, dicitur *membrana cranio impoſita*, orta a dura matre per cranii ſuturas exeunte, Gal. *l.* 8. *de U. P. c.* 9. Barthol. *l.* 3. *Anatom. c.* 2. ubi diſtinguit a *Perioſtio cranii*, cum ſeparari poſſint a perito Anatomico. *Pericranium* egregie delineatum exhibet D. G. Bidloo *Anat. Tab.* 5.

Periculum, κίνδυνος, vide *Cyndinos*.

Peridromis, περιδρομὶς, vocabatur *locus deambulationis ſub dio*. Idem quod ὑπαίθρα. Lang. *l.* 1. *ep.* 51.

Peridromos, περίδρομος, dicitur a quibuſdam ἡ ςεφάνη, *corona*, hoc eſt extremus capillorum ambitus. Gorr.

Perieges, περιηγὴς, dicitur *circumactus*, rotundus; uſurpaturque de annulis cartilagineis aſperæ arteriæ, apud Hippoc. *l. de diſſection. l.* 4. Foeſ. *p.* 496.

Periepomæ, περιέπομαι, apud Hippocr. ſignificat *male tractor*, male afficior, exagitor, *l.* 2. *prorrhet. XXXI.* 13. Foeſ. *p.* 495.

Periergia, περιεργία, vocatur *ſuperflua curioſitas*, & labor ſupervacaneus, item apparatus *ſuperfluus*, Hippocr. *l. de dec. orn. I.* 3. *II.* 8. 12. Et adjectiv. περίεργος, *ſuperfluum*, ambitioſum, fruſtraneum ſignificat. Ita odor περίεργος, hoc eſt, affectatus. Legitur *in Præcept. IX.* 15. Vina περίεργα, & juſculum περίεργον, Caryca, Linden. *Ex. X.* §. 81. 82. Jung. Caſp. Hoffman. *in Gal. de U. P. num.* 247. Opponitur ἀπερίεργος, *minime curioſus*, quod legitur etiam apud Hippoc. *de dec. orn. II.* 19. Vide Foeſ. *d. l.*

Perieſtecos, περιεςηκὼς, dicitur Lat. *ſuperſtes*, & Hippocr. idem eſt quod *ſalutaris*. Uſurpaturque & de morbis & de ſignis. Hippocr. 2. *Progn. t.* 9. 60. 65. & *c.* 3. *t.* 23. *l.* 2. *Epid. ſ.* 3. *t.* 12. & *l.* 3. *ſ.* 3. *t.* 87. Gal. *in definit. Med.* Adde Foeſ. *d. l.*

Periginomæ, περιγίνομαι, hoc eſt *ſuperſtes ſum*, evado, morbo liberor, Hippocr. 7. *aph.* 44. 2. *Progn. t.* 9. *lib.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 66. *lib.* 5. *Epid. XXII.* 28. Aliquando etiam ſumitur pro *abundare*, ſuperfluum eſſe, *l. de octimeſtri partu III.* 14. Foeſ. *d.* Dieter. *n.* 670.

Periglischros, περίγλισχρος, ſignificat omni ex parte *glutinoſum*, lentum. Hippoc. 4. *aph.* 53. Adde Dieter. *n.* 671.

Perigraphe, περιγραφὴ, vocatur rudis *deſcriptio*, *delineatio*, Hippocr. *l. de dec. orn. II.* 2. Latine *Lineamentum*, item *Circumſtantia*. Foeſ. *d. l.* Ita περιγραφὰς vocari lineas albas & impreſſiones in abdominis Muſculo recto occurrentes, ſcribit Veſal. *lib.* 2. *de H. C. F. c.* 3.

Perilypos, περίλυπος, id eſt, *valde triſtis*, idem quod δύσθυμος, & λυπηρός. Legitur apud Hippocr. 2. *de R. V. I. A. t.* 44. Foeſ. *p.* 497.

Perimadaros, περιμάδαρος, vide *Madaros*.

Perin, πηρίν, alii πῆριν. A quibuſdam exponitur per teſticulum. Aliis ſignificat perinæum; aliis ἕδρα, ſedem. Erot. *Onom. pag.* 95. *e.* ubi πλεῦρα legitur. Gorr. Conf. Gal. *in exeg.*

(Π) *Perinœcele*, tumor hernioſus in perinæo. Sag.

Perinæon, *Perineon*, περίναιον, περίνεον, vide *Interfœmineum*.

Perinema, περίνημα, *Circumluitio*, a περινέω, *circumluo*. Idem quod περίκλυσμα. Foeſ. *d. l.*

Perineneucos, περινενευκὼς, vide *Epineneucos*.

Perinyctides, περινυκτίδες, idem quod ὑλοφλυκτίδες, *papulæ*, puſtulæ, tubercula papulis ſimilia. Erot. *On. p.* 85. *a.*

Perioche, περιοχὴ, præter alios ſignificatus, qui in aliis Lexicis occurrunt, notat opinionem, argumentum vel *conceptum* de aliqua re medica. Ita D. Car. Drelincurcius de Humano fœtu Syſtema ſuum *Periochis* primus exornavit, conceptus quoque appellans.

Periodeia, *Periodeuſis*, vide *Periodos* p. p.

Periodeutes, περιοδευτὴς, *Circuitor* olim dicebatur, qui ſanitatis reſtituendæ cauſa per urbes circumivit, & artem medicam exercuit. Hodie *Circumforaneus*, *Agyrta*, *Circulator*. Rhod. *ad Scribon. num.* 171.

Periodos, περίοδος, item περιοδεία, περιόδευσις, Latine *Circuitus*, apud nonnullos recentiores etiam occurrit *Periodicatio*. Omnes hi termini ſumuntur vel Phyſiologice, vel Pathologice. In illa ſignificatione notat ſanguinis Circulationem. Vide *Circulatio*. In hac dicitur morborum quorundam certa, vel incerta intervalla habentium ambitus quidam, & veluti circulus, cum ex iiſdem ad eadem per eundem ordinem feruntur, Gal. *c.* 1. *aphor.* 12. *l. de temp. morb. & alibi paſſim*. In definitionibus deſcripſit, quod ſit tempus ex intenſione & remiſſione conſtans. Unde *Periodus* dividi ſolet in παροξυσμὸς, & ἄνεσις, in *exacerbationem*, & *remiſſionem*. Caſtell. In febribus intermittentibus plerumque *Periodi* ſunt ſtatæ & ordinatæ. In aliis, v. gr. Epipleſia, Arthritide, non item. Junge Foeſ. *d. l.* Dieter. *num. 676.* Quomodo Paracelſus *Periodos* temporum & *periodicam digeſtionem* explicet, vide *l. de Tartar. tr.* 1. *c.* 3. *Periodus* etiam & Celſa, vel muſculus vitæ, pulſus in corpore diſcurrens. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Periodynia, περιωδυνία, ſignificat *vehementem* partis *dolorem* & veluti circumtenſum. Frequens Hippocrati vocabulum, v. g. de capitis dolore, *l. de affect. II.* 7. de auris dolore, *lib.* 2. *Epid. ſ. VI.* 46. quemadmodum & verbum περιοδυνέω, vel περιωδυνέω, 7. *aphor.* 52. & *lib.* 3. *de morb. I.* 19. *l.* 5. *Epidem. VI.* 5. & *alibi*. Vide Loca apud Foeſ. *p.* 502. Dieter. *n.* 677.

Periomphacodes, περιομφακώδης, *valde crudus*, circumcirca immaturus. Uſurpatur de tumore adhuc duro, & nondum ad ſuppurationem vel maturationem diſpoſito. Hippoc. *l.* 4. *XIX.* 23. Foeſ. 23. *pag.* 498.

Perioſis, περίωσις, i. e. *Circumpulſio*: vide ſupra *Circumpulſio*.

Perioſteos, περιοστέος, Latine *Perioſtium*. In genere vocatur membrana tenuis, quæ ſingulis oſſibus proxime adjacet, exquiſito ſenſu prædita. Habet vero ſpecialia nomina in quibuſdam partibus, v. gr. *Pericranion*, in cranio: ὑπεζωκὸς, ſub coſtis; de quibus ſuis locis. Oculi quoque tunica extrema ſeptima in ordine a Galeno numerata περιοστέυ, ἐπίφυσις dicitur, alias *Adnata tunica*, Gal. *l.* 19. *de U. P. c.* 2. & 3. *Perioſtium cranii* a *Pericranio* diſtinxit Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 2.

Peripatos, περίπατος, vide *Obambulatio*.

Periphereia, περιφέρεια, vide *Superficies*.

Periphimoſis, περιφίμωσις, vitium dicitur φιμώσει contrarium, cum videlicet ea, quæ meatus naturales occludunt, ita diducta ſunt, ut reduci nequeant. Proprie tamen dicitur de *præputio* ita *retrorſum adducto*, ut glandem rurſus tegere nequeat. Vide *Phimoſis*. Gorr.

Periphoraden, περιφοράδην, adverbium exprimens *circumductionem crurum* in ambulando; veluti boves faciunt, quod p. n. hominibus accidit, quibus femoris coxa excidit caput. Legitur apud Hippoc. *l. Mochlic. XI.* 10. Quamvis in edit. Linden. legatur περιστροφάδην, & 3. *de art. t.* 73. Vide Foeſ. *p.* 501.

Peripleo, περιπλέω, *circumfluo*, nimio humore diffluo. Uſurpatur de ligamentis humore ſuperfluo relaxatis, Hippoc. 1. *de fract. t.* 21.

Peripleumonia, περιπλευμονία, vide *Peripneumonia*.

Periplyſis, περίπλυσις, Latine dicitur *Proluvies* aut *Proluvium*. Uſurpatur vero in ſpecie de alvi *proluvio*, quando multis tenuibus & liquidis diffluit & veluti diluitur, 1. *prorrhet. c.* 1. *t.* 2. Adde Galen. *in Comment. ad h. l.*

Peripneumonia, περιπνευμονία, Ioh. περιπλευμονία, Lat. *Pulmonia*, vel *Pulmonaria*. Quibuſdam juxta vocis ἀκρίβειαν ſignificare videtur Inflammationem membranæ *Pulmonem* inveſtientis. Verum vocatur & a quibuſdam ſimpliciter πνευμονία. Eſt igitur *Peripneumonia* Inflammatio pulmonis quoque ſubſtantiæ cum febre acuta, ſpirandi difficultate, ſuffocationis periculo, ita ut erecti ſedere cogantur ægri, a ſanguinis ichoroſi & eryſipelacei refluxu per venam pulmonalem impedito, & inde oborta ſtagnatione & ſubſequente corruptione. Vide ex recentioribus de hoc affectu egregie tractantem Willis. *Pharmac. Rat. II. ſect. I. c.* 8. Singularem nos quoque in vicinia ante aliquot annos obſervavimus caſum in Illuſtriſſima quadam Perſona maſcula *Peripneumonia* totius pene pulmonis ſphaceloſa, & ita lethali correpta, haud dubie ob juſto parciorem ſanguinis vena ſecta evacuationem, cum fuerit in ætate virili, vegeta, corpulentiſſimæ conſtitutionis, & potui gene-

generoſioris vini diutius indulſiſſet. De hoc vocabulo vide Foeſ. *p.* 498. Dieter. *num.* 678. Confundi ſæpe cum *Pleuritide*, notavit etiam Paracelſ. *l.* 2. *de Tart. tract.* 2. *c.* 3.

Peripodien, περιποδίην, quod circulo ſub pedibus eſt & infra. Galen. *in Exeg. voc. Hippocr.* & Gorræus.

Peripomao, περιπωμάω, ſignificat apud Hippocr. *circumdo* alicui vaſi *velut operculum*, *lib.* 2. *de M. M. LXI.* 9.

Peripſyxis, περίψυξις, vide *Perfrictio*, *Catapſyxis*.

Periptoſis, περίπτωσις ſignificat *caſum*, vel *fortuitam occaſionem*; eſtque vox Empiricis propria, ſpecies una ſectæ Empiricæ, quando ex *occaſione fortuita* remedia deprompſerunt, notante Gal. *in Iſag. ad ſectas c.* 2. Uſus eſt vero & Hippoc. *l. de præcept. I.* 20. *III.* 1. Verbum περιπίπτω, *incido*, occurrit *l. de arte. XXIX. de vet. medic. VII.* 8. Vide Foeſ. *p.* 499. Alias quoque idem eſſe, quod παρέμπτωσιν, vult Caſtellus. Vide *Pareptoſis*.

Peripyema, περιπύημα, ſignificat *puris collectionem* circa partem aliquam factam; v. gr. circa dentes, *lib.* 4. *Epid. XXIIX.* 17. Lat. *Circumſuppuratio*.

Perirrhedes, περιῤῥηδὴς, dicitur in utramque partem reflexum aut pertractum, aut *utrinque recurvum*, apud Hippoc. *lib.* 1. *de artic. t.* 73. Alibi vero generalius pro in *utramque partem labile* ſignificare videtur, *lib.* 2. *de morb. mul. XLVII.* 7. Adde Foeſium *pag.* 499.

Perirrhepſis, περίῤῥεψις, dicitur *vinculi circumcirca declinatio*, cum in alteram partem vergit & declinat, id quod fit ex immoderata faſciarum copia. Legitur apud Hippocr. 3. *de iis*, *quæ in med. ſ. t.* 6. Adde Gal. *in Comm. ad h. l.*

Perirrhexis, περίῤῥηξις, ſignificat *abruptionem*, quæ circumcirca fit, cum oſſa corrupta & ſiderata, aut carnes emortuæ circumcirca abrumpuntur. Legitur apud Hippocr. 4. *de art. t.* 35. *&* *in Mochlic. XX.* 13. Vide Foeſ. *d. l.*

Perirrhoea, περίῤῥοια, dicitur Hippocrati *circumfluum humorum effluxus*, cum ex univerſo corporis ambitu humores in alveos & cavitates ad repurgationem veluti per emiſſaria quædam deponuntur, atque ita totum corpus ſuperfluis humoribus repurgatur, aliquando per alvum, aliquando per renes & veſicam, interdum per vomitum, aut alia effluvia corporis. Occurrit apud. Hippocr. *l.* 1. *Epid.* §. 2. t. 7. Vocatur & περίῤῥοος, *d. l. Epid. ægr.* 4. *lib.* 7. *Epid. XLI.* 10. *Coac. t.* 639. Adde Foeſ. *d. l. p.* 499. *&* 500.

Periſceles, περισκελὴς, ſignificat *durum*, *moleſtum*, irritans, mordicans. Uſurpatur ab Hippoc. vel de medicamentis mordacibus & moleſtis, *l. de Ulcer. II.* 7. *& l.* 2. *de morb. mul. LIIX.* 33. vel de doloribus, *l. de Criſib. XI.* 18. *Coac. t.* 294. quamvis communiter legatur diviſe περὶ σκέλεα, *circa crura*, notante Foeſ. *d. l.* de ardoribus cum magno ſqualore conjunctis Lind. *Ex. XI.* §. 189. Metaphorice de animo præduro & præfracta mente, quæ nec precibus nec verbis flecti poteſt, Foeſ. *d. l.*

Periſcleros, περίσκληρος, *circumcirca durum* ſignificat. Uſurpatur de tuberculis in ambitu duris ab Hippocr. *l.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 13. Adde Galen. *in Comment.* Verbum περισκληρύνω, obduro, occurrit 5. *aphor.* 20. & reperitur *l. de Hum. uſ. XI.* 15. Adde Dieter. *num.* 679.

Periſcyphiſmos, περισκυφισμός, ſectionis chirurgicæ genus eſt in ſyncipite ad calvariam uſque una tribuſve lineis, quemadmodum deſcribitur apud Æginet. *l.* 6. *c.* 7. & Aet. *l.* 7. *c.* 3. Quæ tamen operatio hodieque exolevit, notante Gorr.

Periſphalſis, περίσφαλσις, ſignificat generaliter *circumductionem*, circumactionem. In ſpecie vero ita vocatur modus leviſſimus reponendi articulum luxatum, circumducendo illum, donec in ſedem naturalem recidat, quod fit, ubi acetabula exiguum labrum habent, nec profundi ſinus ſunt, v. gr. humeri & coxæ capite, Galen. *c. t. de artic. t.* 7. Occurrit vero apud Hippocr. 2. *de artic. t.* 1. *& in Mochlic. IX.* 20. Alias vocatur & ἀμφίσφαλσι, 4. *de artic. t.* 67. Ægineta vocat περιστροφὴν & περιφέρησιν, *l.* 6. *c.* 118. Adde Foeſ. *pag.* 501.

Periſſos, περισσὸς, ſignificat *abundans*, ſuperfluum. Apud. Hippoc. vero ſumitur pro *Impari*. Vide *Impar.*

Periſſoſis, περίσσωσις, ſignificat *ſuperfluam abundantiam*, redundantiam, copiam & plenitudinem, Hippoc. *l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 17.

Periſtalticos, περισταλτικὸς, *circumpreſſorius*, coarctandi circumcirca vim habens. Vel uſurpatur de facultate miniſtra partium organicarum, v. gr. ventriculi, uteri, &c. alimenta & fœtum complectentium. Gorr. *in def.* Vel in ſpecie *motus inteſtinorum*, quo alimenta & excrementa promoventur, vocatur *periſtalticus*, & incipit a piloro, deſinitque ad inteſtinum rectum, eſtque inſtar lumbrici reptantis, qui in cholera quandoque p. n. invertitur, ut & ſurſum per os expellat. Lind. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 4. §. 85. 86. & Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 10.

Periſtaticos, περιστατικὸς, vide *Circumſtantia*. Uſur-

Uſurpatur etiam de vitæ genere afflicto & calamitoſo, quale eſt eorum, qui negotiis publicis detinentur, Gal. *in Hippocr. de ſal. diæt. t.* 1.

Periſtello, περιστέλλω, Hippocr. ſignificat *obvolvo*, obtego, circumcirca contego, 4. *de R. V. I. A. t.* 44. Ita uterus fœtum *obvolvit*, *lib.* 1. *de morb. mul. LI.* 13. Vide Foeſ. *d. l.*

Periſtole, περιστολή, idem quod περισταλτικὴ δύναμις, facultas & actio *circumpreſſoria*, quæ fere eadem cum *Retentrice*, Caſp. Hoffmann. *C. ad Gal. LL. de U. P. num.* 213. *ſeqq.* Ipſe *motus* quoque inteſtinorum *periſtalticus* vocatur περιστολή. Lind. *d. l. & Ex. IV.* §. 23.

Periſtoma vocatur a Pecquero *rugoſum* illud & ſpongioſum molliſſimæ ſubſtantiæ veluti *velamentum*. Bilſius *muſcum villoſum*, Bartholinus *cruſtam* quaſi *membranaceam*, *vermicularem cruſtam*; Grafius, qua obteguntur orificia vaſorum in inteſtinorum cavitatibus, & per quam vaporis ſpecies tranſit chylus ſubtilior, vocant. Lege de hoc *periſtomate* Barthol. *d. l. c.* 10. *p.* 81. An fortaſſis rectius περίστρωμα diceretur? Vide *Periſtroma*. Hanc materiam viſcidam interiora inteſtinorum inveſtientem quomodo examinaverit per microſcopium Levenhoek, & invenerit ingentem numerum vaſorum ſanguiferorum aliorumque, videri poterit *in Actis Erud. Lipſ. An.* 1686. *M. Jan. p.* 5. *ſeqq.*

Periſtrepho, περιστρέφω, *circumvolvo*, circumverto. Legitur apud Galen. 1. *prorrhet. c.* 3. *t.* 64. Vide Foeſ. *d. l.* Unde περιστροφή, *circumvolutio*, & ſpecialiter pro περισφάλσει, vide *Periſphalſis*.

Periſtroma, περίστρωμα, proprie ſignificat *Obvolucrum*, & communiter accipitur de ſtragulis, & aulæis, ex Athenæo *l.* 5. In Anatomicis etiam uſurpari poterit de tunicis viſcera inveſtientibus, item de Tunica inteſtinorum cruſtoſa, quam Pecquetus *Periſtoma* appellavit. Vide p. ſuperius.

Periſyſtole, περισυστολή, dicitur quies illa & morula inter ſyſtolen & diaſtolen, quam nonnulli negant, alii affirmant. Bartholin. in ſanis vix obſervabilem, in moribundis vero ſatis manifeſtam ſtatuit, *lib.* 2. *Anat. c.* 6. *pag.* 371.

Peritaſis, περίτασις, *Circumtenſio*, Lat. dicitur Hippocr. 1. *prorrh. ſ.* 3. *t.* 7. *Coac. t.* 617. *l.* 4. *Epid. XXI.* 20. *XXIX.* 6. Licet in quibuſdam locis περίστασις mendoſe legatur, animadvertente Foeſ. *d. l. pag.* 50. a verbo περιτείνω, *obtendo*, circumtendo; quod legitur 5. *aph.* 71. Adde Dieter. *n.* 981. Unde & περιτενής, *circumtentus*, rigidus ex extenſione deſcendit, quod occurrit 3. *de artic. t.* 47.

Periterion, περιτήριον, vide *Terebella*.

Peritexis, περίτηξις, *eliquationem* cum eroſione & morſione ſignificat, apud Hippocr. *Coac. t.* 481.

Peritia, idem quod *Eruditio*, ἐπιστήμη, ἐμπειρία: hæc requiritur in Medico, quia *peritiam* ars ſequitur, *imperitiam* vero aliquando fortuna. C. Rejes. *C. El. q.* 21. *n.* 8.

Peritonæum, περιτόναιον, ἢ περιτόνειον, aut *peritonæos membrana*, dicitur tegumentum abdominis proprium omnibus viſceribus infimæ corporis regionis inter ſeptum tranſverſum & crura ſitæ ſuperſtratum, Galen. *lib.* 6. *Anat. adm. c.* 4. & *l.* 4. *M. med. c.* 6. Arab. dicitur *Siphac.* Hujus deſcriptionem vide etiam apud Anatomicos recentiores, & hos inter Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 7. *Peritonæi vertex* vel *ſphæra*, σφαῖρα, vocatur illa portio, quæ muſculorum abdominis lato tendini telæ araneorum ſimilis fortiter adhæret. Galen. *d. l. Anat. adm.*

(II) *Peritonitis*, inflammatio peritonæi. Vog. Cull.

Perittoma, περίττωμα, vide *Excrementum*.

Perizoma, περίζωμα, idem quod *Cingulum*, inter inſtrumenta chirurgica pertinens. Ita Cingulum pro hernioſis vocatur *perizoma* ab Hildan. *Cent.* 6. *Obſ.* 73. Alias περίζωμα idem quoque ſignificat, quod διάφραγμα, Lat. *Cinctus*. Gorr.

Perla, idem quod *Margarita*, *Unio*. Vide *Margarita*. Inde *Perlatum Medicamentum* & Saccharum, aliaque dicuntur, quæ *margaritas* recipiunt. *Perlata materia* pro Hypochondriacis legatur apud Dan. Ludovici *Diſſ. I. Pharm. p.* 121. Pertinet inter Panaceas, hujuſque inventor habetur D. Crugnerus, crediturque a nonnullis elaborari ex lapide quodam odorem violaceum ſpirante, dum calefit. Fides ſit penes Auctorem. Verum Dan. Pruttenius Medicus Helſingorenſis, qui Steganographicam hujus arcani deſcriptionem Germanicam ingenioſe detexit, arbitratur eſſe nihil aliud, quam Magiſterium Antimonii Diaphoretici in albiſſimum tenuiſſimumque alcohol redactum, uti patet *ex Act. Haſn. Vol. III. Obſ.* 26. Pathologice *Perla* oculorum, idem quod Panus, & eſt macula directa, coram pupilla in centro. Joh. Anglic. *Roſ. Anglic. pag. m.* 167. *ſeqq.*

Permanentes, διαμένοντες, morbi dicuntur, qui ſubſiſtere poſſunt, ablata quamvis cauſſa, & opponuntur *ſucceſſivis*, Th. Roder. a Veiga *in Gal. l.* 1. *de L. A. p. m.* 200.

Permutatio, διαλλαγή, idem quod *Mutatio*, μεταβολή.

Perna, πέρνα, quid ſit, & ſignificet, etiam pueris in trivio notum eſt e Comenio. *Perna Plinii* vero eſt e *Concharum* ſpecie, cujus numeroſum circa Pontias inſulas proventum eſſe ſcribit dictus Auctor *lib.* 32. *cap.* 11. *fin.* ita dicta a ſimilitudine formæ, qua prioris, qua poſterioris coxæ porcinæ ſalinæ. Chiocc. *Muſ. Calc. ſect. I. pag.* 46.

Pernicioſus, ὀλέθριος, vide *Olethrios*. *Pernicioſi* dicuntur non ſolum ii, quibus deſperata res eſt, & quibus gravis metus, ſine certa tamen deſperatione, ex Celſo *l.* 5. *c.* 26. Linden. *Ex. IV.* §. 73. *Pernicioſæ* febres eædem ſunt, quæ *Malignæ*, P. M. de Calderia *Tom. I. Oper. pag.* 497. *ſeqq.*

Pernio, χείμεθλον, χίμεθλον, dicitur ſoluta continuitas aut fiſſura, vel intertrimentum manuum & pedum hyberno tempore a ſummis algoribus proveniens. Oritur vero frequentiſſime in talo, Galen. *l. de med. fac. parab. c.* 203. Caſtell. Gorr. C. Hoffm. χύμεθλον quoque ſcripſit e Suida, & e Galen. oſtendit, eſſe mortificationem a nive, *C. in Galen. LL. de U. P. num.* 136. Eſt *pernio* quoque cum exulceratione ulceribus foratur, tanquam ab igne combuſtus eſſet, notante Helm. *de Lithiaſ. cap.* 9. *num.* 26.

Pernoctatio, παννυχὶς, ita dicitur feſtum, quod per totam noctem celebratur. Galen. *c.* 4. *in* 6. *Epid. t.* 20.

Peroledus, terminus Paracelſicus & Helmontianus, denotans *aeris fundum*, vel circulum, vel terminum. Helmont. *tr. Gas Aquæ num.* 24. 25. Meminit & Paracelſ. *l. meteor. cap.* 5.

Perone, περόνη, vide *Fibula*. *Peroneus* Muſculus pedem antrorſum flectens qui dicatur, vide in Anatomicis, in ſpecie apud Bartholin. *l.* 4. *An. c.* 13. *pag.* 582. Conf. etiam Erotian. & Galenus *exeg.*

Peroſis, *Peros*, πήρωσις, πηρὸς, ſignificat *læſionem* membri in numero deficiente. Idem fere quod *Mutilatio*, & *Mutulus*. Quibus diſtinctionibus & præſertim verbo πηροῦσθαι ſæpe uſus Hippocr. *l. de genit. IIX.* 35. 36. 39. *IX.* 2. 4. 7. 8. 14. *&c.* Sumitur tamen & pro alia læſione organica crurum & artuum, uti videre eſt ex locis a Foeſ. adductis *pag.* 505.

Perpallidus, ἔξωχρος, & verbum *Perpalleſco*, dicitur, quando color pallidus per totum corpus diffuſus eſt. Linden. *Ex. IV.* §. 82.

Perperacutus, id eſt *Acutiſſimus*. Vide *Acutus*.

Perpeſſio Spagyricis dicitur metallorum tractatio per ignem, *in Theatr. Chymic. Vol. II. p.* 72.

Perpetuatio, dicitur apud Chymiſtas Fixationis ſpecies, quando volatile, aut valde mobile, ad ſtatum quietis reducitur. Morley *Proleg. II. Coll. Chym. Leid. c.* 2.

Perpetuo, idem quod *Semper*, διὰ παντὸς, ἀεί. Opponitur τῷ *Interdum*. Galen. *cap.* 4. *de R. V. I. A. t.* 4.

Perſeverantia, ἐπιμονὴ, idem quod *Duratio*. Dicitur de paroxyſmi continuatione, quæ eſt ſignum febris longioris & gravioris. Foreſt. *l.* 6. *Obſ.* 26. *Schol.*

Perſicus, περσικὸς, epitheton eſt patronymicum, vel fructuum quorundam autumnalium *Mala Perſica* dictorum, de quibus videantur Botanici. Vel additur *Igni*, & denotat morbum cauſticum & igneæ naturæ, eſtque vel plane idem cum *Anthrace*, ſive *Carbunculo*, vel valde ſimilis. Vide Senn. *M. Pr. l.* 5. *p.* 1. *c.* 13. Paracelſus aliquoties in angina ſive prunella, quoque *ignem*, vel calorem *Perſicum* eſſe, ſcripſit.

Perſiſtens, idem quod *Conſtans*, καθεςικῶς, dicitur morbus *conſtans*, qui iiſdem horis accedit & remittit, Gal. *l. de Typis c.* 3.

Perſpiratio, διαπνοὴ, vide *Diapnoe*.

Perſultatio, διαπήδησις, vide *Diapedeſis*.

Pertinacia, ἐπιμονὴ, ſumitur a Medicis pro *Perſeverantia*, *Duratione* continua. Eſtque interdum mala, interdum bona. *Pertinacia* cauſæ morbificæ uti mala eſt, morbi vehementiam gignens; ita *pertinacia* juvantis, ſive remedii bona eſt, & malum corporis ſæpe vincit, teſte Celſo *l.* 3. *c.* 12. allegante Linden. *Ex. XIII.* §. 386.

Perturbatio, apud Latinos æquivocum eſt in Medicina. Si de corpore dicitur & in ſpecie de alvo, Græce dicitur ταραχὴ apud Hippoc. 1. *aphor.* 2. item ζάραξις, ἐκζάραξις, de quibus vocabulis vide infra *Tarache*, *Taraxis*. Si vero de animo, tunc æquipollet Græco πάθος, & Latino vocabulo *Affectus animi*, Galen. 4. *de Hippocr. & Plat. decr. cap.* 4. Vide *Affectus*. Aliquando & *Perturbatio animi* pro *mentis emotione* & *delirio* ponitur.

Pertuſſis vocatur Tuſſis convulſiva infantum a Thom. Sydenham. *Obſerv. de morb. acut. ſect.* 4. *c.* 5. *p. m.* 302.

Perverſio, διαςροφὴ, διάςρεμμα, vide *Diaſtremma*.

Pervigilium, ἀγρυπνία, idem quod *Vigiliæ nimiæ* vel præternaturales, eſtque ſymptoma inſigne actionum ſenſitivarum læſarum, Galen. *l. de diff. ſympt. cap.* 3. oppoſitum *ſomnolentæ nimiæ*. Deſcribi poteſt, quod ſit ſenſuum externorum & commun. p. n. exercitium nimium

corporis extenuatione, languore, oculis ſqualidis, & aliquando delirii periculo, proveniens a continua agitatione ſpirituum animalium in cerebro elaboratorum, & expanſione cerebri intemperiem ſiccam cum vel ſine calore excedente ſupponente. De hoc affectu vide Willis. *An. Brut. P. Pathol. cap.* 5. *Pervigil.* legitur apud Linden. *Ex. XII.* §. 50.

Perula legitur apud Paracelſum, additum *Icteritiæ*, diciturque eſſe ſummum arcanum in *Ictero* Gallico, *l.* 7. *de puſtul. Gallic. ulcerib. &c. c.* 6. Alias *Perula* etiam pro *ſphærula* uſurpatum fuit, teſte Keuchen. *ad Sammon. p.* 168.

Perunctio, idem quod *unctio*, ἄλειψις, χεῖσις, διάχεισμα.

Perundis Paracelſo dicuntur, qui cum ſemine creſcunt, quemadmodum *Zenda*, qui ſine ſemine, *Tom. IIX. Oper. Fragm. Anatom.*

Peruvianus, epitheton *Balſami* nativi, quod & *Indicum* vocatur. Vide *Indicus*.

Peryſias, περυσίας, epitheton *vini anni ſuperioris*, ad diſtinctionem illius, qui dicitur αὐτίτης, quaſi αὐτοετίτης, *hujus anni*, a πέρυσι, quod ſignificat anno præterito. Unde περυσινὸς καρπός, fructus anni ſuperioris, apud Theophr. *H. Pl. l.* 3. *c.* 12. Vide Foeſ. *pag.* 503. Apud Gal. *in exeg. Dict. Hipp.* legitur contracte περσύας.

Pes, πȣ̃ς, quid ſignificet, notiſſimum eſt. A Medicis ſumitur late & ſtricte. Late pro toto illo, quod a naribus ad extremos pedis digitos continuatur, & comprehendit *femur*, *tibiam* & *parvum*, ſive extremum *pedum*, Stricte vero *pes* dicitur *pes minor*, ſive *extremus*, qui dividitur in pedium, metapedium, & digitos. Organon eſt ambulatorium, βαδιστικὸν, quemadmodum hoc prolixe deduxit Gal. *in LL. de* ι. *P.* Conſulantur & alii Anatomici, & inter hos Barthol. *l.* 4. *An. c.* 10. *ſeqq.* Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 102. *ſeqq. Pedis* hominis in lapidem converſi deſcriptionem tradit Chiocc. *Muſ. Calc. ſ. III. pag.* 417. *Pes Gryphius* dicitur inſtrumentum chirurgicum ad extrahendam molam apud Paræum, *Chir. lib.*22. *cap.* 35.

Peſſos, πεσσός, Latine *Peſſus*, *Peſſarium*, πεσσάριον, vocatur medicamentum Topicum ſinui pudoris, ſive pudendo muliebri indendum, figuram habens oblongam teretem, longitudine digiti & craſſitie, paratum vel ex ſacculo lineo oblongo lana concepta goſſypio res medicamentoſas uterinas excipientibus, vel incorporatum melle, ladano, galbano, cera, ſucco, in dictamque formam redactum., Weker. *Antid. Gen. lib.* 1. *cap.* 51. *Spec. l.* 2. *ſect.* 45. Morell. *de form. rem. l.* 2. *ſ.* 2. *c.* 12. Schroder. *l.* 2. *c.* 83. Πεσσὸς φθόειος, Hipp. dicitur *talus*, ſive *peſſus* vulvæ ſubditirius ad abortum promovendum, quem prohibet in jurejurando.

Peſticiæ, idem quod *Petechiæ*, h. e. Maculæ malignæ pediculares. Interdum & pro cunctis exanthematis ponitur. Ingraſſ. *comm. ad Avic. de Tum. p. n. p.* 195.

Peſtis, *Peſtilentia*, *Peſtilens*, *Peſtiferus*, λοιμός, λοιμώδης, vide *Læmos*, *Læmodes*.

Petalodes, πεταλώδης, epitheton urinæ, quæ habet hypoſtaſin ſimilem ſquamis piſcium vel foliis, aut lamellis, Hippocrat. 2. *prognoſt. t.* 28. Galen. *de Urin. cap.* 37. Meminit & Hippocr. 4. *aphor.* 76. *in Com. ad h. loc. Progn.* Foeſ. *pag.* 504.

* *Petaurum*, πέταυρον, machina quædam lignea, qua homines rotis quibuſdam in aerem jactabantur. Hanc exercitationem olim Medicina Gymnaſtica in uſum habuit. Non deſunt, qui putent jactationi illi eſſe valde ſimilem eam, quæ hodie apud multos pueros, & puellas efficitur aſſere funibus quatuor ad laquearia ſuſpenſo & ibi ſedentibus pueris, aut puellis veluti per aerem jactatis: ſicut nec prorſus abſonum eſt, raptorium illud machinamentum a Cælio Aurel. *macron ſparton* vocatum vel ipſummet petaurum, vel ſaltem non ei diſſimile fuiſſe. Paretra Brava.

Petechiæ, *Peticulæ*, vocatur quædam febris peſtilentis & epidemicæ ſpecies cum exanthematibus ſive maculis, pulicum ſimilibus morſui, cum aliis graviſſimis ſymptomatibus, plerumque lethalis, proveniens a ſanguinis per fermentum tenue coagulativum & putredinale inducta ichoreſcentia, coagulatione & diſſolutione ſive putredine. Vocatur alias *Febris Petechialis*, *Lenticularis*, *Pulicaris*. Vide *Lenticula*. Meminit J. Alexand. *Com. in Gal. l.* 4. *de tu. ſan. p.* 405. *in l. de bon. & mal. ſucc. c.* 1. *& in l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 2. De hac febre legatur Willis. *de febr. c.* 14. Rul. *de febre Hungarica*, aliique. Ma arias etiam *Peticulas* appellavit, *lib.* 5. *Pract. c.* 25. & *Peticulæ lues* legitur apud Fallop. *de morb. Gal. c.* 1. *Tom. I. Oper. p.* 613.

(Π) *Petechialis*, febris maligna in qua exanthemata apparent morſibus pulicum fere ſimilia, flaveſcentia, rubra vel livida. Vog.

Petia oculi dicitur ſanguis fluens de aliqua arteria, vel vena læſa, aut ſauciata. Gal. *l. ſpur. de oculis part.* 4. *cap.* 7. Conſtantin. *de oculis cap.* 12. & 17. Alias Pecia, Petia, fre-

quentiſſime uſurpatur a Medicis, v. gr. quando materia remedii alicujus præcipitur, ut in petia ligetur, ut antimonium, Mercurius &c. ubi petia ſignificat fruſtulum lintei vel etiam panni ſericei tenuioris. Ita & Diminutivum Petiola, Peciola pro linteolo ſumptum legitur. Plura de hoc vocabulo videantur in Gloſſario. Itali vocant *Pezzo*, fruſtum pedis menſura majus aut minus, Lat. Pedacium, de quibus nominibus videatur Octav. Ferrar. *in Origin. Ling. Ital. p.* 231.

Peticulæ, vide *Petechiæ*. Laur. Bellin. *de febr. in Oper. Med. p. m.* 264.

Petigo, *Petix*, idem quod *Impetigo*, *Lichen*. Rhod. *in Lex. Scrib. n.* 393.

Petiolus, ποδύλλιον, ποδίον, idem quod *Pediculus* fructuum, quo adhærent ramis, vel ſurculis. Sumitur tamen etiam de extremis pedibus animalium teneriorum, v. g. hædi, agni, Celſ. *l.* 2. *c.* 18.

Petra, πέτρα, *ſaxum*, idem fere quod *Lapis*, niſi quod *Petra* duriorem ſaltem lapidem ſignificare videatur ex uſu recepto. Ita *Petra Aſia*, pro Aſſio lapide apud Gorr. *Petra ſanguinaria* pro lapide *Hæmatite* ponitur apud Rul. & Iohnſon. *in Lex.* πετρῶδος dicitur de oſſe *petroſo* temporum, quod & ſaxeum, lapidoſum vocatur, de quo vide Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 6. item de piſcibus, qui alias Lat. *ſaxatiles* dicuntur. Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 28.

Petrefactio, vel *Petrificatio*, dicitur de corporibus in lapideam ſubſtantiam mutatis, *Eph. N. Cur. An. I. Obſ.* 14. De natura *Petrificationis* & origine corporum diſſertationem quoque ſcripſit Thom. Schirlæus Medicus Anglus. Videantur & *Acta Phyloſophica* Oldenburgii *A.* 1665. *M. Octobr. & Novembr.* 1666. item *Acta Hafn. Vol. I. Obſ.* 46. *p.* 83.

Petreleon, πετρέλαιον, *Petroleum*. Dicitur a quibuſdam *Bitumen liquidum*, Oleum *Petræ*, Axungia Macrocoſmi, eſtque liquamen pingue liquidum e ſaxis & petris effluens; album & rubrum in Italiæ quibuſdam provinciis, Mutinenſi & tractu Parmenſi. Schrod. *l.* 3. *c.* 32. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.*

Petrificatio, vide *Ancubitus*. Alias idem eſt quod *Petrefactio*.

Petroſum, λιθοειδὴς, vide *Lithoeides*.

Peucine, πευκίνη, epitheton *reſinæ*, quæ *picea* dicitur, a πεύκη, arbor *picea*, *larix*. Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 8. *de S. F. de Reſinis*.

Pexis, πῆξις, vide *Congelatio*, *Concretio*.

Peza, πέζα, apud Hipp. vel *malleolum pedis*, vel imam *plantam* ſignificat, *l.* 2. *de morb. mul. LIV.* 16. Lind. reddidit per pedum extremitatem. Vid. Foeſ. *p.* 409.

Phacellos, φάκελλος, vide *Faſciculus*.

Phacodes, φακώδης, *lenticolor*, *lentis colorem referens*, quales ſunt Lienoſi. Hipp. *l.* 3. *Epid. in fin. ſtat. peſt.* Unde & compoſ. ὑποφακώδεες, *lib.* 2. *Epid. I.* 76. hoc eſt, fere lentis colorem habentes.

Phacoïdes, φακοειδὴς, i. e. *lentis formam habens*, epitheton Humoris Cryſtallini in oculo, Veſal. *l.* 7. *de H. C. F. c.* 14.

Phacoptiſana, φακοπτισάνη, edulium dicitur ex lente & ptiſana compoſitum, ita tamen, ut plus lentis, quam ptiſanæ contineat, quod hæc magis intumeſcat, illa autem minimum. Legitur apud Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 18. & Jul. Al. *l.* 8. *Sal. c.* 8.

Phacos, φακὸς, vide *Lens*, *Lenticula*, *Lentigo*.

Phacoſis, φάκωσις, refertur inter affectus oculorum a Galen. *Introd. c.* 15. Vocatur alias *Nigra oculi macula*.

Phacotos, φακωτὸς, *Lenticulatus*, ſive *Lentis ſpeciem referens*, idem quod φακοειδής. Dicitur de diverſis rebus, v. gr. de vaſe vaporario, item de inſtrumento chirurgico, ſive ſcalpro in fracturis oſſium cranii. Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 6.

Phænomena, φαινόμενα, dicuntur omnia illa, quæ in corpore noſtro ſecundum, vel præter naturam obſervantur in ſenſus incurrentia, quibus poſtea aliqua ſententia ſtabiliri & confirmari poteſt. Quod epitheton hodieque in Phyſicis & Medicina frequentiſſimo eſt in uſu, & coincidit in multis cum Experimentis.

Phæos, φαιὸς, vide *Fuſcus*. Eſt & epitheton Collyrii a colore, Italis *Bruno* dicti, quod & παιδικὸν, hoc eſt *puerile*, vocatur ob levitatem. Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 6. Vide Rhod. *ad Scribon. n.* 23.

Phagedæna, φαγέδαινα, vocabulum eſt æquivocum valde. Vel enim aliquando ſumitur late pro omni ulcere, ſanas partes vicinas arrodente; & ita idem ſignificat, quod φάγος, item Ulcus Telephium, Chironium; vel ſtricte interdum pro ulcere tumido profundo, ſubjectam carnem & vicinas partes erodente. Loca Hippocratis & Galeni vide apud Foeſ. *p.* 648. *ſeq.* quod a ſale cauſtico dependere docuit Helm. *l. Schol. Hum. Paſſ. Dec. c.* 1. *n.* 31. Vel etiam nomen hoc tribuitur affectui ventriculi, quando immodico ciborum deſiderio tenetur, nec ſatiari poteſt. Et ita coincidit cum Bulimo, vel Appetentia Canina. Galen. *in def. Med. & c.* 3. *in l.* 6. *Epid. t.* 37.

Pha-

Phagos, φάγος, dicitur *vorax*, Comedo, edax. Lind. *Ex. XIII.* §. 159.

Phagras, vide *Pagrus*.

Phalacrocoras, φαλακροκόραξ, dicitur *Corvus aquaticus*, cujus deſcriptionem vide in Aldrov. *l.* 19. *Ornithol.* 56.

Phalacroſis, φαλάκρωσις, vide *Calvities*.

(Π) *Phalacrotis*, vide *Calvities*.

Phalæna, φάλαινα, Lat. *Balæna*, vide *Balæna*. Caſp. Hoffman. *Comm. in Gal. LL. de U. P. n.* 161.

Phalaia, barbarum eſt vocabulum, duplicem habens ſignificationem. Primum enim a Baſilio Valentino Spagyrico ita dicitur Medicamentum Catholicum, ſive *Univerſale*, & *Panacea* intra corpus ſumenda, eſtque nihil aliud, quam Mercurius Philoſophicus, de cujus encomio etiam legatur D. D. I. I. Iœpſerius *in Introduct. ad vitam long. Part. II. c.* 12. *p. m.* 406. 407. quemadmodum *Aſa* univerſale eſt remedium externum, *tr. de Magno myſterio mundi & illius medicina*. Deinde a Rolfink. ita vocatur *Tinctura Gialappæ*, veluti per tranſpoſitionem literarum *Ihalapa*, *tr. de purgant. ſ.* 2. *art.* 3. *c.* 15.

Phalangites, φαλαγγίτης, dicitur planta, quæ morſis ab araneis medetur. Gal. *l.* 8. *de S. F.* §. *h. t.*

Phalanghoſis, φαλάγγωσις, dicitur affectus, quo pilorum ſubnaſcentium duplex triplexve acies in ſuperiore, vel inferiore palpebra provenit, Gal. *Introd. c.* 15. Aetius vero ex Severo ſcribit, φαλάγγωσιν, eſſe relaxationem palpebrarum vel χάλασιν, cum extremitas intro vergit, ut pili non facile appareant, niſi quis diſtendat palpebras. Ægin. *l.* 6. *c.* 8. & 11. a διστιχίασει & τριχίασει in hoc diſtinguit, quod in his novi pili provenientes peccent afficientes bulbum oculi, in phalangoſi pili naturales oculum pungant intro vergentes. Caſtell. & Gorr.

Phalanx, φάλαγξ, proprie *aciem*, ſive agmen militum, ſignificat. Per translationem vero vocantur hoc nomine *articuli*, quibus digiti oſſi carpi propinquo dearticulantur. Gal. *l.* 2. *de U. P. cap.* 9. Græce σκυταλίδες φάλαγγες, a σκυτάλη, *turma equitum* ordine locata. Caſtell.

Phaleræ, φάλαρα, proprie vocantur *equeſtria ornamenta*. Per metaphoram vero ita quoque vocatur ſpecies deligationis, vel *faſciæ ad naſum* pertinentis. Gal. *de faſciis n.* 52.

Phaneros, φανερός, *manifeſtus*. Idem quod δῆλος. Vide Dieter. *n.* 885.

Phanion, φανίον, hoc eſt *Lampas*, vel *facula*. Nomen medicamenti duplicis compoſiti, unius *Neapolitæ* ad maximas epiphoras & doloris moleſtias: alterius *Serapicum* dicti, quorum deſcriptionem vide apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. cap.* 7.

Phanlec, id eſt *ferrum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Phantaſia, φαντασία, vide *Imaginatio*.

Phantaſma, φάντασμα, idem quod φαντασία. *Phantaſmata* quoque Paracelſo dicuntur *Spiritus* in locis deſertis & circa littora maris apparentes, qui terrefaciunt aliquando, & ſuam originem ducunt ſecundum illius opinionem ex imaginationibus hominum, quales vivi de, vel cum mortuis habent, Dorn. Rul. & Iohnſ. Vide Parac. *tr. de virtut. herbar. radic. tit. de Coralliis & de Hyperico*. *Phantaſma* quoque dicitur apparitio in ſomno. C. Rejes *C. El. q.* 37. *n.* 5.

Pharcidodes, φαρκιδώδης, *Rugoſus* Latine dicitur, φαρκὶς, *ruga*, quod idem eſt, ac ῥυτὶς, unde & ῥυτιδώδης. Foeſ. *Oec. p.* 650. Erot. *Onom. p.* 121. *f.*

Pharicon, φαρικόν, nomen eſſe veneni ſimplicis, & quidem vehementiſſimi, uti ab omnibus Medicis veteribus & novis ſtatuitur, ita incertum adhuc eſt, quid, & quale venenum hoc nomine veniat. Confer ad Rhod. *in Scrib. not. num.* 195. Adde Lang. *lib.* 1. *ep.* 68. Foreſt. *l.* 30. *Obſerv.* 10. *in Schol.* Meminerunt ex antiquis Dioſcor. Gal. Plinius, Nicander & alii, quorum loca vide in allegatis recentioribus.

Pharmaceia, φαρμακεία, ſumitur late & ſtricte. Late pro omni aſſumptione medicamenti: Stricte vero Hippocrati uſitatius pro purgatione. Dieter. *n.* 886. Foeſ. *p.* 650. Interdum etiam idem ſignificat, quod φαρμακευτική. In qua ſignificatione ſumitur a Jac. le Mort. *Pharmac. Med. Rhyſ. c.* 1.

Pharmaceutica, φαρμακευτική, vocatur pars miniſtra artis Medicæ, tradens deſcriptionem medicamentorum & rite adhibendi modum. Gorr. Vide paſſim Inſtitutioniſtas, & inter hos *Dogm. Medic. Gener. Part. VI. cap.* 1. *p.* 664. *ſeqq.*

Pharmacites, φαρμακῖτις, idem quod ἀμπελῖτις γῆ, nomen terræ duriuſculæ nigræ, piceæ, longos carbones referentis, aſſulatim ſciſſilis, æquabili ſplendore, quæ detrita accepto oleo ſtatim liqueſcit. Eſtque nihil aliud, quam bitumen foſſile, vel carbo foſſilis. Vide Dioſcor. *l.* 5. *c.* 181. Gorr.

Pharmacochymia, φαρμακοχυμία, dici poteſt illa pars Chymicæ artis, quæ tradit præparationes medicamentorum Chymicorum, ad diſcrimen partis Spagyricæ metallorum tranſmutationem docentis.

Phar-

Pharmacon, φάρμακον, vide *Medicamentum*. Præter hanc ſignificationem uſitatam, etiam idem quod βάμμα, vel βαφεῖον notat, hoc eſt *tincturam* vel *tinctum*, unde φαρμάσσω, *tingo*, Keuchen. *ad Sammon. p.* 252. Vocantur & φαρμακῶνες, *tincturæ*.

Pharmacopœus, φαρμακοποιός, dicitur *Artifex* callens modum rite præparandi medicamenta, qua ſimplicia, qua compoſita. Cujus perſonam & attributa ſuccincte & egregie deſcripſit Hoffmann. *in Clav. ad Schr. p.* 29. Eſt enim altera Medici manus, Dieter. *Iatr. p.* 934. Dicitur & *Pharmacopola*, *Apothecarius*, φαρμακοπώλης, quia vendit quoque medicamenta. Ars rite præparandi medicamenta vocatur quoque a Schrodero in princip. *Pharmacopœia*.

Pharmacopolium, φαρμακοπωλεῖον, idem quod *Apotheca*, de quo ſupra: *Officina*, in qua præparantur & venduntur medicamenta ſimplicia, & compoſita.

Pharmacopoſia, φαρμακοποσίη, dicitur vel in genere potio omnis medicamenti liquidi, vel in ſpecie purgantis. Hipp. *l.* 4. *aph.* 19. Gal. *c.* 7. *aph.* 25. Foeſ. *p.* 651. Dieter. *n.* 888.

Pharmacoſa medicamenta vocat Fallop. quæ aliquid veneni ſapiunt, a lata & abuſiva vocab. φάρμακον ſignificatione. *tr. de purg. ſimpl. c.* 2. *Tom. I. Op. p.* 131.

Pharmacotheca, φαρμακοθήκη, dicitur Ciſta, vel Capſa quædam multis loculis & cancellis inſtructa ad recipienda medicamenta ad uſum neceſſaria, qualem portatilem exhibet Rolf. Lentilius *in Miſcellan. Medico-Pract. Sect. III. p.* 145. vernacule dicitur *hautzapothek*.

Pharmacurgicus, φαρμακουργικός, eſt epitheton remediorum e Pharmacia deſumptorum, quod uſurpavit Harderus *in Apiario Obſ.* 75.

Pharmianum, φαρμιανὸν, nomen Malagmatis, apud Gal. *lib.* 7. *de C. M. P. G. cap.* 6. *fere ad finem*.

Pharyngethron, φαρύγγεθρον, apud Hippocr. fauces ſignificat, *l. de diſſect. ſtatim in princ.* & ita Gal. pro pharynge ſumpſit, *l. Introd.* Sed in *lib. de voc. inſtr. diſſ. cap.* 6. pro oſſe hyoide accipi volunt Gorr. & Caſtell. quamvis ſaltem ex Latina verſione hoc habuerint; dubitandum vero, an in Græco textu (qui deſideratur in Codicibus) explicatio illa occurrerit.

Pharyngotomia, φαρυγγοτομία, idem quod *Laryngotomia*, de quo ſupra.

Pharynx, φάρυγξ, vide *Fauces*.

Phaſcioo, φασκιόω, i. e. *ligo faſciis*. Legitur aliquoties apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 57. 62. 68. ubi & ſubſtantivum φασκία, i. e. *faſcia*, occurrit.

Phaſianus, φασιανός, vocatur avis quædam major & inter alimenta delicatoria relata, cujus deſcriptionem cum uſu in cibis & Medicina vide apud Aldrov. *l.* 13. *Ornith. c.* 5. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 5. Bruyerinum *de reb. cib. l.* 15. *c.* 39. Rolf. *Obſ. & M. M. Sp. l.* 14. *ſ.* 1. *c.* 15.

Phaſma, φάσμα, *apparitio*, idem quod φάντασμα. Lang. *l.* 2. *ep.* 35.

Phaſſa, φάσσα, vide *Palumbis*.

Phatnion, φάτνιον, idem quod βόθειον, *alveolum*, vel *præſepiolum* dentis ſignificat. Vide *Bothrion*. Caſtell.

Phavlos, φαῦλος duplicem habet ſignificationem: 1. idem notat quod ἁπλοῦς, *ſimplex*, *vilis*, vulgaris, v. g. Hipp. 1. *de fract. t.* 19. & *t.* 45. 4. *de art. t.* 35. Adde Gal. *Com.* deinde *vitioſum*, *pravum*, 2. *aph.* 32. Adde Foeſ. *n.* 652. Dieter. *n.* 890. Jul. Alex. *not. ad Gal. l.* 5. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 2.

Phauſinges, φαύσιγγες, dicuntur proprie in tibiis rubri ab igne ſurgentes circuli, & per abuſionem etiam reliqui. Alii maculas ab igne excitatas eſſe ſcribunt, Foeſ. *Oec. d. l.* Vocantur & φῶδες, vel φωΐδες. Conf. plenius explicantem vocem Erotianum, Galen. *exeg.* Polluc. & Heſych.

Phauſtianos, φαυστιανός, nomen *paſtilli* admodum acris & exedentis adverſus excreſcentias maximas carnoſas. Deſcriptum habetur apud Aet. *l.* 9. *c.* 49. citante Gor. & Æginet. *l.* 7. *c.* 12.

Phazala, morbus equis mare rubrum ingredientibus. Joan. Ruell. *Veter. Medic. l.* 11. *c.* 122. *p.* 114.

Phecle, φέκλη, vide *Fecla*.

Pherea, φέρεα, vocabulum inter Hippocratis voces obſcurum, & oblongas glanduloſorum corporum, quæ circa aures ſunt, eminentias ſignificans. Uſurpatur ab Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 14. Plura de hoc vocab. vide in Foeſ. *d. l.* & Gal. *exeg. Hipp.*

Phemos, φῆμος, dicitur medicamentum Martiano auctore contra dyſenteriam, apud Aet. *l.* 9. citante Gorr.

Phengites, φεγγίτης, nomen lapidis luminoſi, qui lumen acquirere & iterum expandere poteſt, cujus meminit Fr. Hoffm. *in Clav. ad Schrod. p. m.* 187.

Pheronymos, φερώνυμος, dicitur is, qui ob ſcientiam aliquam dignus eſt illo nomine, & opere ipſo hoc ipſum nomen meretur. Ita Medicus

dicitus φερώνυμος eſt, qui reapſe medetur ægris. Lind. *Ex. XIII.* §. 564.

Phiala, dicitur vas vitreum ex ventre in modum ſphæræ rotundo gracilem canalem in proceritatem emittens, cujus uſus frequens in coagulationibus & ſolutionibus. Rul. & Iohnſ. Rolfink. ita dictum eſſe ſcribit a ſimilitudine tegminis fœminei cephalici, quod Germ. *haube* vocatur. Chym. *I. A. F. R. l.* 2. *cap.* 18. Vulgo *Phiola* exprimitur.

Phibaleos, *Phibalios*, φιβάλεος, φιβάλιος, vel eſt *ſpecies* certa *ficuum*, Gal. *in Ex. voc. Hipp.* vel idem quod *Caricæ*, ſive ficus exſiccatæ, Foeſ. *d. l.*

Phibit, id eſt *rapax*, Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Philadynamos, φιλαδύναμος, in ſuperlativo φιλαδυναμώτατος, quod occurrit apud Hippoc. 3. *de R. V. I. A. t.* 40. & aquæ eſt epitheton, ſignificans eam, quæ vires facile frangit & debilitat. Foeſ. *d. l.*

Philagrianon, φιλαγριανὸν, nomen Malagmatis, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 18. Gorr.

Philalyſtes, φιλαλυςὴς, ſignificat Hippocr. illum, qui animo anxio eſſe ſolet & inquieto, unde & huc & illuc ſe jactat perturbatus. Latine per *Fugitivus* exprimitur, *l. Præcept. X.* 10. Foeſ. *d. l.*

Philantropos, φιλάνθρωπος, hoc eſt *amicus hominum*. Ita vocatur medicamentum compoſitum antinephriticum in Nicolai *Antidotario Op. Meſuæ fol.* 383. *b.* ubi commentator quidem Magiſter Platearius hallucinatus eſſe videtur, dum derivationem hujus nominis a Philiaſide, id eſt Filipendula herba diuretica, deducere non eſt veritus.

Philiatros, φιλίατρος, dicitur *Studioſus Medicinæ*, qui adhuc in primis verſatur diſciplinis & præceptis, quo intellectum ſuum exerceat, Galen. *lib.* 4. *de ſan. tu. cap.* 5. Eſt & nomen libri Damocratis, teſte Galen. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2.

Philippi Throchiſcus, φιλίππου τρόχισκος, adverſus dyſenteriam deſcribitur ab Ægin. *l.* 7. *c.* 12.

Philocotyle, φιλικοτύλη, nomen Emplaſtri, cujus deſcriptio legitur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 17. ubi tamen φιλοκοτύχη in textu legitur. Gorr. vero φιλοκοτύλη ſcripſit *in defin.*

Philocratis Emplaſtrum, φιλοκράτους ἔμπλαςρος, deſcribitur a Celſo *l.* 5. *c.* 19. allegante Gorr.

Philoenos, *nia*, φίλοινος, vide *Vinoſus*.

Philolagnos, φιλόλαγνος, vocatur *amans veneris*, *ſalax*, apud Hipp. *l.* 2. *de morb. XLIX.* 3. Latine etiam *Veneri deditus*.

Philolutros, φιλόλουτρος, *amans balnei*, qui balneo delectatur, Hippocr. 3. *de R. V. I. A. t.* 57. Dicitur & φιλολουτρέων, *d. l. t.* 60. Foeſ. *d. l.*

Philomedica eſt epitheton potionis in febribus ardentibus pro ſiti extinguenda, cujus meminerunt Treutnerus & Frondek in Elixir Arboris vitæ, deſcriptio extat *in Collection. Chymic. Leidenſ. c.* 332.

Philomela, vide *Luſcinia*. Adde Rol. *Obſ. & M. M. Sp. l.* 14. *ſ.* 1. *c.* 15.

Philonion, φιλώνιον, nomen medicamenti anodyni *Opiati* ab auctore *Philone* ita dicti, cujus variæ occurrunt deſcriptiones etiam in Diſpenſatoriis Norimbergenſi, Cordi, Auguſtano, & Londinenſi.

Philonis Collyrium, φίλωνος κολλύριον, deſcribitur a Celſo *l.* 6. *cap.* 6. citante Gorræo. Meminit *Philonis* Medici Galen. *lib.* 1. *meth. med. c.* 7.

Philonium, φιλώνιον, nomen Antidoti narcoticæ, cujus variæ deſcriptiones extant in Diſpenſatoriis Norico, Auguſtano, aliiſque. Non negligenda tamen Zwolferi animadverſio. Duo alia deſcripſit, calidum unum, alterum frigidum appellans Jac. le Mort. *Pharm. Med. Phyſ. c.* 23. *p.* 174.

Philoparabolos, φιλοπαράβολος, eſt epitheton curationis vehementioris & temerariæ, præſertim in phreniticis, Cœl. Aurel. *Acut. l.* 1. *c.* 15. *p. m.* 45. 49.

Philophyſicus, φιλοφυσικὸς, dicitur amans vel *ſtudioſus rerum naturalium*. Et ita dictum fuiſſe *Aſclepiadem*, teſtatur Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 5. *fere circa finem*.

Philoriſtia, φιλοριςια, vocatur Galeno nimium *ſtudium conficiendi definitiones*, atque hoc etiam in Medicina & Medicis reprobat, vocans morbum, *l.* 4. *de diff. pulſ. c.* 1. *& c.* 17. *in fin.*

Philoſophia, *Philoſophus*, φιλοσοφία, φιλόσοφος, *ſtudium* & *ſtudioſum ſapientiæ* ſecundum literam ſignificat. Proprie vero notat partim omnes illas diſciplinas, quæ rerum ſupernaturalium ætherearum, naturalium explicant eſſentiam, cauſas, & affectiones; & comprehenduntur titulo *Philoſophiæ Theoreticæ*, quæ continet *Metaphyſicam*, *Mathematicam*, *Aſtronomiam* & *Phyſicam*; partim has quoque diſciplinas, quæ hominis perfectionem & felicitatem in actionibus Moralibus, Civilibus vel Politicis, & Domeſticis ſive Oeconomicis acquirendam docent,

cent, & nomine veniunt *Philoſophiæ Practicæ*, quæ complectitur *Ethicam*, *Politicam* & *Oeconomicam*. Utramque *Philoſophiæ* partem ſcitu neceſſariam eſſe extra dubium eſt. Et haud dubie inculcare hoc voluerunt Hipp. egregio illo axiomate: ὁ ἰατρὸς φιλόσοφος ἰσόθεος, Medicus *Philoſophus* Deo æqualis; & Galen. *lib. quod optimus Medicus, optimus quoque ſit Philoſophus*. Jung. & Lind. *Ex. II.* §. 8. *ſeq.* quamvis fortaſſis Ethica & Phyſica præ reliquis maxime ſint neceſſariæ. Cæterum nomina *Philoſophiæ* & *Philoſophi* partim jactuoſe, partim abuſive ſibi attribuerunt Spagyrici, & præſertim Paracelſus cum ſuis ſectatoribus, dum in illius ſcriptis leguntur opuſcula inſcripta *Philoſophiæ Sagacis*, item *Philoſophiæ* ad *Athenienſes*. Plura quoque in Theatro Chymico inquiri poſſunt; qua Helmontius cum ſuis aſſeclis, qui ſe *Philoſophum per ignem* glorioſe appellare non eſt veritus. Hinc & uterque artificium illud Panaceæ & Catholici non dubitavit appellare *Lapidem Philoſophicum*. Vide *Lapis*. Noſtri non eſt inſtituti in hujus *Philoſophiæ* ventilatione prolixiorem impendere operam. *Philoſophus* etiam fuit nomen proprium, vel Medici, vel Chirurgi, apud Aetium *Tetr.* 4. *ſerm.* 3. *cap.* 24. ubi legitur φιλοσόφου ἔμπλαστρος, *Philoſophi Emplaſtrum* ad calcitratus & vulnera tumida, citante Gorr. *in def.* Plane quoque abuſiva acceptio verbi φιλοσοφεῖν eſt pro *coire*, aut venerem exercere, apud Lucian. allegante Rolfink. *de P. Genit. Part. I. c.* 1. *Oleum Philoſophorum* vocari Oleum de Lateribus, vel Laterinum, e Diſpenſatoriis aliiſque materiæ medicæ Scriptoribus conſtat.

Philotechnos, φιλότεχνος, *artium ſtudioſus*, qui omnes artes, unam nempe poſt aliam, addiſcere cupit, donec eruditorum choro inſeri dignus habeatur. Linden. *Ex. V.* §. 12. φιλοτεχνεῖν quoque eſt *artificioſe agere*, ut prudens artifex agit, apud Gal. notante C. Hoffmann. *C. in LL. de U. P. n.* 908.

Philotimia, φιλοτιμία, *ambitionem* cum invidia ſignificat. E verbum φιλοτιμεῖσθαι uſurpatur de illis, qui gloriam aucupantur ſtudio reprehendendi alterum & criminandi, Hippoc. *l. de Arte. l.* 10. Foeſ. *c.* 656.

Philtron, φίλτρων, proprie ſignificat *pharmacum* vel *poculum amatorium*; hoc eſt ad amorem conciliandum datum, non quidem naturalibus viribus hunc effectum præſtans, ſed virtute veneficii. Unde & ipſe Galen. gentilis licet, horum pharmacorum notitiam Medicis non competere ſcripſit, *l.* 10. *de S. Fac. mox a princip.* *Philtrorum* quoque nomine omnia alia veneficia, ceremoniæ, ligaturæ, veniunt. Videatur Senn. *l.* 1. *Pr. M. p.* 2. *c.* 10. & *l.* 6. *p.* 9. *c.* 5. Diet. *Iatr. p.* 735. Meminit & Lang. *l.* 1. *Epid.* 33. *Philtrum* quoque ab Anatomicis vocatur cavitas illa labii ſuperioris media valvulæ ſimilis, Latinis quibuſdam *Lacuna* dicta. Gorr. Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 11. *p.* 532.

Philypoſtrophos, φιλυπόστροφος, ſignificat omne id, quod morborum reverſionem & recidivam facere ſolet. Hipp. 1. *prorrh. c.* 3. *t.* 13. *Coac. t.* 348.

Phimoſis, φίμωσις, vide *Paraphimoſis*.

Phionitides, naturales dicuntur inimici, qui ſeſe mutuo perſequuntur ad mortem, ut ciconia ranas, felis mures, aranea bufones, &c. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Phlaſma, φλάσμα, pro θλάσμα, Ion. *Contuſio*, *Contuſum*, *colliſio*, quemadmodum & φλάω, pro θλάω, *contundo*. Vide *Contuſio*. Adde Foeſ. *p.* 656.

Phlauros, φλαῦρος, *vitioſum* ſignificat, ita ut ubique in malam ſignificationem acceptum apud Hipp. legatur 6. *aph.* 52. *ſ.* 2. *de R. V. I. A. t.* 50. *ſ.* 3. *t.* 33. *l.* 1. *Ep. ſ.* 2. *t.* 80. 3. *de fract. t.* 17. Vide Foeſ. *d. l.* Dieter. *n.* 899. Lind. vero exponit per non bonum, ſive *malum incipiens*. *Ex. IV.* §. 92.

Phlebion, φλεβίον, *Venula* dicitur. Diminutivum a φλέψ, de quo infra, Hipp. 4. *aph.* 79. Jung. Diet. *n.* 903.

Phlebodonodes, φλεβοδονώδης, vox habetur apud Hippocr. peregrina, nova, & adhuc valde dubia, cum alii legant φλεδονώδης. Occurrit vero 1. *prorrhet. ſ.* 3. *t.* 9. & *Coac. t.* 20. ubi vide Gal. *Com. ad loc. prim.* qui expoſuit per agitata & diſtenta vaſa ſanguinea propter magnum ſanguinis fervorem & efferveſcentiam febrilem. Verum C. Hoffm. *in notis* ἀνεκδότοις, *ad Gal. loc. cit.* exiſtimat legendum eſſe φλεδονώδεα, quod ſignificat ægros delirantes ſcil. in ſomniis. φλεδόνες enim ſunt *nugæ*, *ineptiæ*, & φλυαρίαι, quam vocem & Lind. retinuit, nobiſque etiam veroſimilior videtur. Quod vero in quibuſdam exemplaribus *MS.* etiam φλεγματώδεα legatur, nobis plane ad textum non quadrare videtur, quamvis Ionhſton. *ad d. Coac. text.* retinuerit. Plura vide apud Foeſ. *Oec. p.* 657. Erot. *On. p.* 118. & *ſ.* 119. *a.*

Phlebopalie, φλεβοπαλίη, Democrito dictus fuit arteriarum motus. Nam φλέψ generaliter venas & arterias complectitur. Verum Foeſ. *p.* 658. ad hunc locum Erotiani animadvertit potius legendum eſſe φλεβοσαλίαν, aut φλεβοσαλεῖαν,

λοίαν, quaſi *venarum agitationem* & fluctuationem. At vero non video tantum vitium, cum φλεβοπαλία facile per licentiam Græcam fingendi nova vocabula, & per derivationem a πάλλω, ſalio, vibro, excuſari & declarari poſſit; præſertim cum in ſtatu p. n. hujuſmodi arteriarum ſaltus evidentiſſime conſpiciatur in aneuryſmate, ubi non tam fluctuatio, quam vibratio & concuſſio arteriæ notari poteſt.

Phleborragia, φλεβοῤῥαγία, vocatur Hipp. ἡ ῥῆξις, τῶν φλεβῶν, *ruptio venarum*, *l. 4. de R. V. I. A. t.* 86. Gal. *in com. ad h. l.*

Phlebotomia, φλεβοτομία, communiter & uſitatiſſime Latine dicitur *venæ ſectio*, vel *ſanguinis emiſſio* per venam ſcalpello diviſam vel inciſam facta, Gal. *l.* 11. *M. M. c.* 1. Remedium chirurgicum notiſſimum & frequentiſſimi uſus, ſæpius etiam præter neceſſitatem, in primis præſervationis gratia. Refertur inter generoſa & univerſalia præſidia, valetque primario ad deplendam copiam, ſcil. turgentem & urgentem, ſecundario ad alia quoque in qualitate, aut motu ſanguinis vitia. Jung. Diet. *n.* 900. Jeſſenii Judicium de Sang. V. S. miſſ. *cum annot. noſtris*. Verum hoc remedium acerrime impugnare non fuit veritus Helm. *de febrib. cap.* 4. quamvis rationibus non adeo validis, uti quidem ſibi viſæ fuerunt, quas hoc loco examinare non concedit inſtituti ratio. Præter hanc receptam ſignificationem vox φλεβοτομία & verbum φλεβοτομεῖν ſumuntur, vel pro quavis *diviſione venarum* p. n. & violenta v. g. *l.* 4. *Ep. circa fin.* quamvis non videam, quid obſtet, quo minus de artificiali *Venæ ſectione* explicari debeat locus ille: vel pro multiplicatione venæ alicujus majoris in ramos plures & ſurculos, *l. de Venis XXVI.* 6. Vide Foeſ. *d. l.* Conf. Gal. *exeg.* qui de duplici ſignificatu agit.

Phlebotomus, φλεβότομος, vocatur *inſtrumentum chirurgicum*, quo fit *venæ ſectio*. Communiter duplex hactenus fuit receptum; unum, quod vernacule *Flitte* dicitur, & pulſu celeri per digitum facto venæ intruditur, quemadmodum in ſcarificationibus vulnuſcula infligi ſolent: alterum, quod hodieque receptius & fortaſſis commodius ſecuriuſque, Italis *Lancetta* dictum, quo vena pungitur cum levi inciſione. Debent vero hæc ſcalpella probe aſſervari, ne inquinentur, aut veneno inficiantur, unde graviſſima oborta eſſe mala ex Hiſtoriis conſtat.

Phledonodes, φληδονώδες, vide *Phlebodonodes*.

Phlegma, φλέγμα, *Pituita*, Latinis dicitur. Olim a veteribus inter humores quatuor naturales relata, humor frigidus & humidus in corpore exiſtens, hieme potiſſimum excedens, Gal. *c. de nat. hum. t.* 40. *& alibi*. Verum cum commentum hoc veterum hodieque exoleverit, per φλέγμα vel *pituitam* intelligitur humor crudus, aqueus, excrementitius, vel naturaliter, vel p. n. in corpore genitus & collectus. Quo pertinent *Mucus* narium, *Saliva*, *Phlegma ventriculi*, *& inteſtinorum*, Charlton. *Ex. Phyſiol. VI.* §. 6. *Sylv. l.* 2. *Pr. M. c.* 23. §. 213. *ſeqq.* quamvis ſignificatio hujus vocabuli Græci non reſpondeat cum ejus derivatione & etymologia, ſiquidem præ ſe fert etymon hoc φλέγμα *accenſionem*, utpote a φλέγειν deſcendens, quo ſignificatu etiam præter communem venire apud Hippocratem obſervat Galen. *exeg.* Vide Dieter. *n.* 904. In arte deſtillatrice & Chymia *Phlegma* dicitur liquor deſtillatus ſpirituoſo & inflammabili liquori contradiſtinctus. *Phlegma* eſt mera aqua inſipida, conſtans particulis levibus, glabris & flexibilibus, merum vehiculum & inſtrumentum omnis nutritionis & conjunctionis, & matrix, ceu recipiens ſpiritus & materiæ omnis ſubtilis, quamvis Chymicorum induſtria illam ab his ubique ſeparare & rejicere intendat. Jac. le Mort. *Chym. Medic. Phyſ. c.* 2. *c.* 16. Schroder. *l.* 1. *c.* 3.

Phlegmagogus, φλεγμαγωγὸς, epitheton purgantium quorundam medicamentorum, quæ pituitam educere per alvum creduntur, inter quæ Agaricus, Cnicus, Turbith, &c. referuntur. Vid. Lang. *l.* 2. *ep.* 18. Morell. *de materia medic. cl.* 2. *purgant.*

Phlegmaſia, φλεγμασία. vel idem quod φλεγμονὴ, *Inflammationem* ſignificat, vel febrem inflammationi alicui conjunctam. Gal. 1. *aph.* 7. Caſtell. Lind. *Ex. IV.* §. 17. 25. Legitur alias apud Hipp. 3. *de morb. XV.* 4.

(n) *Phlegmatia*, artuum inferiorum turgeſcentia mollis, non elaſtica, cuti concolor, indolens. Sauvag.

Phlegmatias, φλεγματίας, Hipp. idem eſt quod φλεγματικὸς aliis, ſive *Phlegmaticus*, aut *Pituitoſus*, ſcil. ex hypotheſi de quatuor humoribus, h. e. qui temperamento ex ſanguine crudo, frigido & humido præditus eſt, & Cholerico opponitur. Hipp. *de A. L. & Aq. LV.* 11.

Phlegmatorrhagia, φλεγματοῤῥαγία, dicitur affectus hæmorrhagiæ narium ſimilis, quando nares per aliquot dies ſola pituita tenui ſtillant, qualis obſervatio extat apud Henr. Salmuth. *Cent. I Obſ.* 37. & ex hoc Bonet. *in Anat. Pract. l.* 1. *ſ.* 17. *Obſ.* 10. *p.* 323. 324.

Plegmone, φλεγμονὴ, vide *Inflammatio*.

Phlegyros, φλεγυρὸς, *Ignitus*, veluti ardens, aut incenſus, Gal. *in Exeg. voc. Hippocr.* Foeſ. *p.* 661.

Phlemelia, φλεμελία, vel idem ſunt, quod κέδματα, de quo vide ſupra *Cedma*: vel latine *flemina* dicuntur, & vocantur tumores circa talos, qui labore viæ oboriuntur. Vide Keuchen. *ad Samon. p.* 280.

Phleps, φλέψ, Latine vocatur *Vena*. Utroque vocabulo Veteres comprehenderunt *arterias* & *venas* proprie dictas, teſte Gal. *c.* 6. *in* 6. *Epid. t.* 2. *&* *c.* 2. *de iis q. in med. f. t.* 28. Verum recentiores contra diſtinguere ſolent, per *venam* proprie intelligentes vas ſanguinem ad cor refluum continens. Et numerantur hodieque primariæ tres: *Vena pulmonalis*, per pulmonis parenchyma diffuſa, olim Arteria venoſa perperam dicta: *Vena Cava*, quæ per totum corpus ramos ſuos diſpergit: & *Vena Portæ*, quæ ſaltem per organa tertii, vel infimi ventris ſive abdominis diviſa eſt. De quibus videantur Anatomici, & in ſpecie Barthol. *libello* 1. *Anat. c.* 1. *ſeqq.* Proprium eſt *venarum* ſanguinearum, ut habeant *valvula* in pluribus locis, hoc eſt membranulas in interna cavitate venarum occurrentes, impedientes ſanguinis recurſum ad partes, admittentes vero profluxionem ad cor. Vide *Valvula*. Alias & *venæ* vocabulum aliis vaſis ſanguinem non vehentibus tribuitur, ut: *venæ Lacteæ*, *venæ Lymphaticæ*, verum minus proprie; rectius *vaſa* vocantur.

Phlia, φλιά, Latine *Poſtis*, & φλιαὶ, *poſtes*, ſive ligna, axes utrinque firmantia, aut firmamenta, quæ ſuculas utrinque diſpeſcunt & continent, uti expoſuit Gal. *c.* 4. *de artic. t.* 51. Pertinet ad inſtrumenta chirurgica. De hoc vocabulo plura vide apud Foeſ. *pag.* 661. Legitur & apud Hipp. 3. *de artic. t.* 49. *&* 4. *t.* 55.

Phlibo, φλίβω, idem quod θλίβω, *premo*, unde compoſ. ἐκφλίβω, *exprimo*, apud Hipp. *l. de Loc. in Hom. XV.* 5. 6. quamvis Linden. retinuerit ἐκθλίβω. Foeſ. *d. l.*

Phlogiao, φλογιάω, verbum Hipp. uſitatum, ſignificans *exardeſco*, inflammor, *l.* 2. *de morb. LXIV.* 8. *l. de morb. ſacr. XVI.* 38.

Phloginon, φλογινὸν, Latine *Flammeum*, epitheton Collyrii liquidi, vel illitionis, apud Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Phlogiſtos, φλογιςὸς, dicitur de omni eo, *quod flammam concipere poteſt*. In ſpecie de Sulphure Hipp. dixiſſe ſtatuit Helmont. *Tum. Peſt.* §. *Hipp. rediv.*

Phlogmos, φλογμὸς, vide *Flamma*.

Phlogodes, φλογώδης, ſignificat *flammeum*, incenſum. Uſurpatur de colore faciei inenſe rubente apud Hipp. 1. *prorrh. ſect.* 2. *t.* 33. *&* *Coac. t.* 7. *&* 624. Vide Foeſ. *p.* 662.

Phlogoides, φλογοειδὴς, *flammæ ſpeciem*, vel colorem repræſentans, vel potius a flamma excitatus rubor. Legitur apud Hipp. *l.* 3. *de morb. VII.* 14.

Phlogoſis, φλόγωσις, olim idem fuit, quod φλεγώνη. Sed hodieque ſignificat potius quamlibet *incenſionem* & fervorem, ſive φλογώδη, διάθεσιν, *diſpoſitionem flammeam* etiam abſque tumore, Foreſt. *l.* 1. *Chirurg. Obſ.* 4. *Schol.* Dieter. *n.* 905. Talis fervor quandoque ſubitaneus & momentaneus Scorbuticis ſolet eſſe familiaris, de quo apud Matth. Martin. *de Scorbuto* §. 261.

Phlotron, dicitur ſpecies fluxus ex coloſtro generati. Rul. & Iohnſ.

Phlus, φλῦς, φλόος, item φλεῦς, *lanuginem* ſignificat. Hipp. *l. de int. aff. XXXIIX.* 6. ubi *Cortex* Latine redditur. Vide Foeſ. *p.* 661. Adde Caſp. Hoffm. *Commen. ad Galen. LL. de U. P. n.* 431. Legitur & de cortice panis apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 65.

Phlyctænæ, φλυκταίναι, item φλυκτανίδες, ſunt *puſtulæ* in ſumma corporis planitie enaſcentes a tenui ſanie cuti ſubtenta, eamque ſua ſalina tenui acrimonia erodente & pungente. 2. *Progn. t.* 60. *l.* 2. *Epid. ſect. I.* 5. Dicuntur & φλυκτανίδια, *Coac. t.* 402. Inde φλυκταίνωσις, *puſtularum eruptio*, 3. *de fract. t.* 74. φλυκταινοειδὲς χρῶμα, color corporis puſtuloſus, vel corpus puſtuloſum, *l.* 2. *de morb. mul. IX.* 7. Vide Foeſ. *p.* 663.

Phlyctides, φλυκτίδες, idem quod *Phlyctænæ*. Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXIIX.* 5. Moſchion. *l. de morb. mul. c.* 121.

Phlydao, φλυδάω, id eſt *humector*, Hipp. *de morb. ſacr. XV.* 20. unde φλυδαρὸς, *humidus*. Galen. *in Exeg. voc. Hipp.*

Phlyſis, φλύσις, *eruptionem in cute* ſignificat ex humoris alicujus excrementitii abundantia. Gal. *d. l.* a verbo φλύζω, *ſcaturio*, erumpo, *l.* 2. *Epid.* Foeſ. *d. l.*

Phlyzacion, φλυζάκιον, *puſtulam* bullæ in modum erumpentem ſignificat, ab igne excitatam in cute, idem quod φλυκταίνα. Occurrit apud Hipp. *Coac. t.* 114. *&* 4. *de R. V. I. A. t.* 63. Foeſ. *d. l.*

Phoberos, φοβερὸς, ſumitur ab Hipp. active & paſſive: in illa ſignificatione notat *horrendum* ac metuendum, *Coac. t.* 416. in hac ſignifi-

gnificat *timidum*, perterritum, & de ægro dicitur *l. 6. Epid. ſ. VIII. t. 45.* Vide Foeſ. *p. 663.*

Phobetron, φόβητρον, *terriculamentum* ſignificat, quod metum injicit, Hipp. *l. de morb. ſacr.* quamvis in edit. Lind. non occurrat.

Phobos, φόβος, vide *Metus*. Diet. *n. 906.*

Phoca, φώκη, nomen piſcis *Cetacei*, vulgo *Vitulus marinus* dicti, cujus deſcriptio cum uſu in cibis & Medicina habetur apud Aldrov. *l. 1. de Cetis c. 10.* Meminit & Gal. *l. 3. de Al. fac. c. 31. & 37. L. 10. de S. Fac. §. Coagulum, & l. 1. de C. M. S. L. c. 2. in fin.*

Phocæna, φώκαινα, eſt item nomen piſcis *Cetacei*, qui alias *Turſio*, item *Porcus marinus* dicitur, ad *Delphinos* pertinens, cujus hiſtoriam cum uſu in cibis & Medicina vide apud Aldrov. *d. l. c. 8.* Ejus Anatomen vide *in Eph. N. Cur. A. III. Obſ. 20.*

Phodes, *Phoides*, φώδες, φωΐδες, idem quod φαύσιγγες. Vide ſupra *Phauſinges*. Legitur apud Hipp. *Coac. t. 318.*

Phœnicinos, φοινίκινος, Lat. *puniceus*, color dicitur rutilus, qui & *phœniceus* vocatur, & habet exuperantiam ruboris, qualis eſt color fructuum palmæ arboris non admodum ſole incoctorum. Elephantiaſis quoque vocatur νόσος φοινικίνη, *morbus Phœnicius*, vel quia in *Phœnicia* aliiſque orientalibus regionibus graſſatur, vel a colore rutilante. Hipp. *l. 2. Prorrhet. in fin.* Vide Foeſ. *p. 663.* Eſt & nomen Emplaſtri φοινίκινον, quod alias *Diachalcitis*, aut *Diapalma* in Diſpenſatoriis vocatur. Gorræus *in def.*

Phœnicites, φοινικίτης, lapis dicitur a figura, quam habet ſimilem fructui palmæ. Dioſcor. vocavit ἰουδαϊκὸν, *l. 5. c. 155.*

Phœnicopterus, φοινικόπτερος, nomen avis eſt, paſſim in antiquis Scriptoribus occurrens, ſed qualem proprie ſignificet, nondum expeditum eſt. Imprimis linguam ejus & cerebellum in deliciis fuiſſe ex Martiale & Lampridio conſtat. Legatur de hac Aldrovand. *l. 20. Ornithol. cap. 4.* Bruyerin. *de re cibar. l. 15. c. 45.* Meminit & Celſus inter medii valoris alimenta referens, *lib. 4. cap. 18.*

Phœnicuros, φοινίκουρος, vide *Ruticilla*.

Phœnigmus, φοινιγμὸς, Latine *Rubificatio*, *Rubefactio*, eſt ruboris per medicamenta in cute excitatio, cutis rubor. Pertinet huc *Dropax & Sinapiſmus*. Meminit Galen. *l. 7. meth. med. c. 4.* Ipſa medicamenta quoque vocantur φοινιγμοί. Rolfink. *O. & M. M. Sp. l. 4. ſ. 9. par. 2. c. unic.*

Phœnix, φοίνιξ, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat *Palmam* arborem, de qua ſuperius in *PA.* vel etiam aliam plantam arvenſem loliaceam. Gorr. Vel avem ſignificat: num veram, an fabuloſam, non eſt hujus loci dirimere. Legatur de hac Aldrov. *l. 12. Ornith. c. 28.* Vel eſt nomen Collyrii τραχωματικοῦ, apud Aetium Gal. *l. 4. de C. M. S. L. c. 7.* ubi *Phœnix Apollonii* vocatur. Vel Spagyricis dicitur *Phœnix* quinta ignis eſſentia, Ruland. & Iohnſon. Adde *Theatr. Ch. Vol. IV. p. 447. & Vol. V. p. 401.*

Phoitao, φοιτάω, apud Hippocr. ſignificat *prodire*, egredi. Dicitur de urina, *lib. 7. Epid. LV. 19.*

Pholcos, φολκὸς, dicitur Lat. *Strabo*, qui laborat *Strabiſmo*, ſive cui obliqua oculorum eſt acies. Vide *Strabiſmus*. Gorr.

Pholeter, φωλητὴρ, qui ſe abſcondit, *Latebricola*, qui libenter latitat, amans ſolitudinis, a φωλεὸς, *latibulum*, luſtrum. Hinc verbum φωλεύω, *occulto*, Linden. *Ex. XI. §. 155.* Pertinet ad Melancholiæ ſpecies.

Pholis, φολὶς, *ſquamam* ſignificat. Hinc φολὶς χαλκοῦ, *ſquama* æris. Hippocrat. *l. de Viſu III. 8.* Erot. *O. l. p. 120.* idem quod λεπὶς.

Phollicodes, φολλικώδης, ſignificat *fungoſum*, *laxum*. Legitur & φολλιδῶδες, quamvis fortaſſis mendoſe. Uſurpatur de tumoribus, & habitu corporis laxiori, *l. 4. Epid. XI. 4. XIX. 11.* Vide Foeſ. *p. 664.* Conf. omnino Erotianus.

Phonaſci, φωνασκοὶ, dicebantur olim ii, qui vocis exercitio magno utuntur, uti ſunt tragœdi, comœdi, præcones. Gorr. Foreſt. *lib. 15. Obſ. 32.*

Phone, φωνὴ, Latine *Vox* dicitur, eſtque effectus vocalium inſtrumentorum, quæ ſunt larinx, hoc eſt principium aſperæ arteriæ cum ſuis cartilaginibus & muſculis ad eas pertinentibus. Deſcribi poteſt, quod ſit ſonus animalis a glottide ex percuſſione expirati aeris ad animi conceptus explicandos productus. In homine *vox* illa eſt articulata, & dicitur *ſermo*, loquela, oratio, Græce λόγος. De *voce*, & inſtrumentis ad *vocem* pertinentibus, ſcripſerunt Gal. *de voc. inſtr. diſſect.* Aquapend. *de voce.* Adde Barth. *l. 2. Anat. cap. 11.* aliique. De *Vocum* differentiis vide etiam Foeſ. *pag. 672. ſeqq.*

Phonos, φόνος, communiter *cædem*, vel *homicidium* ſignificat, ut & ſanguinem cæde profuſum, aut cadaver: in qua poſteriori ſignificatione acceptum legitur apud Hippocr. *l. 2. de morb. LXXI. 9.* Jung. Linden. *Ex. XIV. §. 131.* Φονικώτατοι πυρετοὶ, febres maxime lethales leguntur, *l. de Criſib. IV. 5.* Foeſ. *pag. 664.*

Phora, φορὰ, vide *Latio*.

Phorbe, φορβὴ, *pabulum* ſignificat. Vide ſupra *Pabulum*. Legitur apud Hippocr. *l. de ſuperf. XIII.* 3. a verbo φέρβω, paſco. Foeſ. *p.* 665.

Phorganodes, φοργανώδης *laxum* & *apertum* ſignificat, diciturque de orificio uteri aperto & ad conceptum idoneo, Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. LVII.* 9. ubi ab aliis legitur φοραχιώδες. Vide Foeſ. *d. l.*

Phorimos, φόριμος, epitheton eſt Aluminis quod alias *Alumen Rochæ* in Offic. dicitur. Gorr.

Phorine, φορίνη, *cutem*, vel *corium*, ſignificat, diciturque de pelle ſuilla, apud Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 102.

Phoros, φορὸς, Lat. *ferax*, *fertilis*, dicitur, uſurpaturque de fœmina ad conceptionem prona. Hipp. *l.* 1. *morb. mul. XXI.* 20.

Phorticos, φορτικὸς, vocatur homo gravis, *moleſtus*, *odioſus*. Hipp. *l. de Medico I.* 29. Dicitur quoque de aliis rebus *oneroſis*. *d. l. III.* 2. *IV.* 9.

Phoryno, *Phoryſſo*, & *Phoryo*, φορύνω, φορύσσω, φυρύω, idem quod φύρω, φυράω, *ſubigo*, miſceo, macero. Legitur apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. C.* 5. & *l. de Sterilib. XI.* 36. Vide Foeſ. *d. l.*

Phos, φῶς, vide *Lumen*, *Lux*. Φῶς quoque dicitur circulus ſubniger, qui papillam ambit. Et Oribaſius ſcribit medium tranſverſariorum, quæ in Nilei machinamento ſunt, vocari φῶς, quod alias *Pinthium* appellatur. Gorræus.

Phoſphoros, φώσφορος, *Lucifer*. Eſt nomen *Collyrii*, quod alias *Diacrocu* dicitur, & deſcribitur a Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. & Ægin. *l.* 7. *c.* 16. vide *Diacrocu*. Proprie & in genere *Phoſphorus* illud vocatur corpus, quod interna & ſubſtantiali luce gaudet. Ita ſol potiori jure dici poteſt *Phoſphorus*, luminis & diei effector. Poſſidet in ſe lucem, & lumen generat per radios. Hermetici vero hoc nomine exornant corpus artificio paratum lucidum in ſe-ſe, luminoſum etiam, *Luminarem magnetem* dictum, luminis in aere tractorem & ad tempus aliquod conſervatorem. Dicitur & cum additione *Phoſphorus Smaragdinus*. Hujus naturam imitari dicitur *Lapis Bononienſis*, de quibus omnibus præter alios ex profeſſo ſcripſit Wittebergæ Dn. Georg. Gaſp. Kirchmeier, Prof. P. *tract. de Phoſphoro*, *natura Lucis & Igne*. Paſſim etiam in aliis Auctoribus ejus fit mentio. Ex noviſſimis Dn. Comierius Theol. & Mathemat. Pariſ. de *Phoſphoris* eorumque ſecreta præparatione tractatum ſcripſiſſe legitur *in. Act. Erud. Lipſ.* 1684. Vide etiam *Noctiluca*. Phoſphori præparationes varias deſcriptas exhibet etiam D. Junken *in Lex. ſuo Chym. Pharm. Part. I. p.* 183. *ſeqq.*

Phoxinus, φοξῖνος, nomen *piſciculi fluviatilis*, ad *Fundulos* & *Cobitas* pertinentis, cujus mentio fit apud Aldrov. *l.* 5. *de Piſc. c.* 10. & 32. Duæ enim ſpecies recenſentur: *levis* & *ſquamoſus*. Jul. Alex. *Mordilapides* vocat *l.* 15. *Sal. c.* 7.

Phoxos, φοξὸς, dicitur is, qui p. n. *acuminato* & faſtigiato eſt *capite*, ita ut utrinque depreſſæ appareant frontis eminentiæ, aut etiam occipitis, Gal. *l.* 1. *de Oſſib. c. l.* 9. *de Uſ. P. c.* 17. & *c.* 1. *in* 6. *Epid. t.* 3. Vide Foeſ. *p.* 664. Jul. Alex. *l.* 3. *Sal. c.* 4. C. Hoffm. *in Gal. de U. P. n.* 693. *ſeq.*

Phragmos, φραγμὸς, dicitur ab Anatomicis totus dentium ordo atque acies, Gorr. Lat. *Sepes*. Linden. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 13. §. 24.

Phraſium viride, id eſt *Flos æris*. Rul. & Iohnſ.

Phrazo, φράζω, Lat. *ſignifico*, denuncio, indico. Dicitur de ſignis futurum aliquod indicantibus, Hipp. 2. *aph.* 5. idem quod σημαίνω. Vide Dieter. *n.* 907.

Phrenes, φρένες, Lat. *Præcordia*. Hipp. & aliis antiquis Medicis vocabatur *Diafragma*, teſte Erotiano, de quo in lit. *DI.* Vide Diet. *n.* 928. Unde & venæ ad illud excurrentes dictæ ſunt *Venæ Phrenicæ*, Barthol. *libell.* 1. *c.* 5. Arteria *Phrenica*, *libell.* 2. *c.* 5. h. e. *Diaphragmatica*.

(Π) *Phreniſmus*, vide *Phrenitis*.

Phrenitis, φρενῖτις, φρενιτίασις, licet generali etymi ſignificatione omnem mentis emotionem videatur denotare, uſus tamen apud veteres & recentiores obtinuit, ut ſaltem vocabulum hoc acciperetur de delirio continuo cum febre acuta, & inflammatione interna cerebri & meningum ejus conjuncto. Galen. *c.* 1. *ad l.* 1. *prorrh. t.* 1. Hinc & Celſus *l.* 2. *c.* 1. *inſania febricitantium* vocavit. Poterit vero ita accuratius definiri: *Phrenitis* eſt delirium perpetuum vehementius cum febre acuta, pervigilio, furore, riſu, clamoribus, aliiſque vehementioribus ſymptomatibus, pro majori videlicet minorive cauſæ morbificæ benignitate, aut malignitate, proveniens ab inflammatione meningum cerebri per ſanguinis acrioris & ichoreſcentis effervescentiam immoderatam, & impetuoſiorem ejus affluxum, cum impedito refluxu & ſtagnatione oborta, ſpiritus quoque animales in ſubſtantia cerebri incendente & tumultuarie agitante. Quod ſi vero cerebrum

ejuſ-

ejuſque meninges per conſenſum ſaltem afficiantur, παραφρενῖτις, Latine etiam *Paraphrenitis* a plerisque dici ſolet; quamvis non ſemper obſervatum fuerit, uti patet ex Gal. *l.* 5. *de L. A. c.* 4. ubi agitur de *Phrenitide* ex inflammatione Diaphragmatis. Plura & accuratiora de hoc affectu videantur apud Willis. *tr. An. Br. P. II. c.* 10. A Latinis quoque introductum eſt vocabulum *Phreneſis*, quaſi ſit Græc. φρένησις. Videatur Dieter. *n.* 909.

(Π) *Phricaſmus*, eſt ſuccuſſio invita totius cutis, imo ſæpius totius corporis, frigorifera. Sag.

Phrice, φρίκη, vide *Horror*. Φρικώδεες πυρετοὶ, *febres horrificæ*, ſive cum horrore invadentes, *l.* 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 23. Foeſ. *pag.* 667. C. Rejes *C. El. q.* 68. *n.* 11. Vide *Querquera*.

(Π) *Phricodes*, vide *Phrice*.

Phroneſis, φρόνησις, proprie *prudentiam* ſignificat. Sumitur tamen ab Hippocr. pro ſentiendi virtute, vel *ſenſu*, potiſſimum tactus. Hippoc. *l. de morb. ſacr.* IIX. 12.

Phrontis, φροντὶς, vide *Cura*.

Phrycte, φρυκτὴ, Lat. *Fricta* ſimpliciter, & intelligitur *Reſina Colophonia*, ad differentiam liquidæ ſive *humidæ*, quæ ὑγρὰ dicitur. *Fricta* vero vocatur, quod torreatur, aut uratur, ut docet Dioſcor. *l.* 1. *c.* 93. Meminit vero φρυκτῆς Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 2. Adde Foeſ. *p.* 668.

Phryganon, φρύγανον, ſignificat *ſarmentum*, *virgultum aridum*, vel ſurculum exſuccum. Unde & *Cremia* dicuntur, quaſi ad cremandum apta. Occurrit apud Hipp. *lib.* 1. *de morb. mul.* XCIII. 11. 15. 16. Vide Foeſ. *p.* 967.

Phrygius, φρύγιος, vocatur Lapis quidam in Phrygia & Cappadocia occurrens, vel gleba pumicoſa, pallida, modice gravis, non ſolida, intercedentibus albis ſegmentis. Aliqui pro *Lyncurio* vendunt, alii pro *Belemnite*. Vim habet exſiccandi, adſtringendi, & cicatricem inducendi. Gorr. Meminit Gal. *l.* 6. *de San. tu. c.* 12. & *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Phrygius*. Dioſcor. *l.* 5. *c.* 141. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſ.* 3. *p.* 385. Crudum eſſe acerrimum, ignitum vero dare præſentaneum oculis remedium, ſcribitur *in Theatr. Chym. Vol. I. pag.* 87.

Phrynos, φρῦνος, vide *Rubeta*.

Phtharticos, φθαρτικὸς, idem quod δηλητήριος, *deleterius*, lethalis, φθοροποιὸς, diciturque de venenis *deleteriis*, eorumque facultatibus, Gal. *l.* 5. *de S. Fac. c.* 18. *in fin.* Cui opponitur ἀλεξιφάρμακος, Gorr.

Phtheinas, φθινὰς, dicitur de *morbo tabifico*, qui tabem excitat. Hippocr. *l. de Glandul.* XI. 1. idem, quod φθινώδης, de quo p. p.

Phtheiriaſis, φθειρίασις, *morbus pedicularis*. Vide *Pediculus*, *Phthiriaſis*.

Phthenxis, φθέγξις, Lat. *Loquela*, a φθέγγομαι, *loquor*. Nomen occurrit apud Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ. VI.* 11. Verbum 5. *aph.* 5. φθεγγώδης, διάθεσις, dicitur Hipp. *periculoſus affectus* multorum ſermonibus illuſtris, ſive clamoribus, aut ejulatu plenus, *l. Præception. VI.* 14. Adde Foeſ. *pag.* 653. Dier. *n.* 892.

Phthinodes, φθινώδης, *Tabidus* Lat. dicitur, a verbo φθίνω, *tabeſco*. Uſurpatur de ægris, & de morbis tabem conjunctam habentibus. Vide Foeſ. *p.* 654. Dieter. *n.* 895. *ſeq.*

Phthinoporon, φθινόπωρον, vide *Autumnus*. Dieter. *n.* 893.

(Π) *Phthiriaſis*, morbus pedicularis, in quo pediculi in variis corporis partibus copioſe emergunt. Sauvag. Vog. Sag.

Phthiſicus, φθισικὸς, idem quod φθινώδης, vide *Phthinodes*, *Phthiſis*.

Phthiſis, φθίσις, Latine *Tabes* dicitur, accipiturque communiter, vel late pro omni corporis, aut partis extenuatione, macritudine & conſumptione, & ita coincidit cum vocab. *Atrophia*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.* Vel proprie & ſtricte φθίσις vocatur corporis *tabes* & *conſumptio* colliquativa cum tuſſi, ſputo purulento aliiſque ſymptomatibus, proveniens ab ulcere pulmonum, vel etiam alterius viſceris nobilioris ſanguinei, ſanguinis diſpoſitionem ulceroſam & lixivioſam ſupponente. Legantur, præter veteres, ex recentioribus Willis. *Pharm. Rat. P. II. ſ.* 1. *c.* 6. Sylv. *Pr. Med. l.* 4. *tr.* 4. Chriſt. Benettus *Theat. Tabid.* Barbette *l.* 3. *Pr. M. c.* 2. Dicitur & φθόη. In cujus cauſa, ex acido præternaturali deducenda, hodieque nonnullos Doctores ſibimetipſis & aliis imponere, & ex falſa hypotheſi ægris acria & alcalica commendare, cum præſentiſſimo vitæ periculo, remedia, docuit experientia. Ægri hoc morbo correpti dicuntur *Phthiſici*. Φθίσις quoque dicitur pupillæ affectus, cum hæc anguſtior, hebetior & obſcurior rugoſiorque evaſit. Tunc autem majora, quam ſunt, apparent ea, quæ videntur, propter pupillæ anguſtiam. Cauſſa hujus mali denſatio, quam ſiccitas potius parit, quam aliud quid. Differt ἀπὸ τῆς ἀτροφίας, quod hæc oculi totius ſit, illa pupillæ tantum imminutio. Gorr.

Phthoe, φθόη, idem quod φθίσις. Dieter. *n.* 398. Legitur apud Hipp. 7. *aph.* 78.

Phthois, φθόϊς, *paſtillus*, *placenta* dicitur Græcis, contracte φθοῖς. Legitur apud Hipp. *in Spur. ad l.* 1. *de morb. mul.* III. 11. 26. 30. *l.* 2.

l. 2. *LXXXIIX.* 9. 10. Inde Diminutivum φθόϊσκος, *paſtillus*, *trochiſmus*, quod legitur *d. l.* . *l. XXX.* 8. *C.* 45. *&* *l.* 2. *LXXXVII.* 3. adde Foeſ. *p.* 655. *ſeq.*

Phthora, φθορὰ generaliter *corruptionem* ſignificat; Hippocrati vero idem quod ἀποφθορὰ *& abortum*, hoc eſt fœtus imperfecti ejectionem denotat. Vide *Abortus*.

Phthorios, φθόριος, dicitur de medicamentis abortum ſive φθορὰν promoventibus: alio nomine *Ecbolia*, ἐκβόλια, dicuntur. Gorræus, Caſtell.

Phthoropoeos, φθοροποιὸς, idem quod φθαρτικὸς, *deleterius*. Vide *Phthartices*. Adde Jul. Alex. *Not. in Gal. l.* 2. *de Antidot. p.* 738.

Phuſca, φοῦσκα, videtur reſpondere Latino *Poſca*, ſi Æginetæ deſcriptionem attendimus; ſiquidem ex aceto & aqua paratur. Ab Aetio tamen potus ita dicitur, in quo ebur aliquan diu maceratum ceræ inſtar emolleſcit, ut flexile in quodcunque opus tractetur, *l.* 3. *c.* 80. 81. citante Gorræo.

Phycis, *Phycen*, φυκὶς, φυκὴν, nomen *piſcis ſaxatilis*, de quo vide Aldrov. *l.* 1. *de Piſc. c.* 8. adde Lind. *Ex. V.* §. 36.

Phycotyche, φυκοτύχη, nomen eſt Emplaſtri, ad omnia ulcera, præſertim in ano vel ſede, commodi, apud Aetium, notante Gorræo.

Phygethlon, φύγεθλον, vide *Panus*.

Phylacterios, φυλακτήριος, olim dicebatur amuletorum & remediorum magicorum præbitor, teſte Keuchen. *in proleg. ad Sammonic. p.* 68.

Phyllon, φύλλον, vide *Golium*. Apud Hippoc. etiam ſtrictius accipi videtur pro herbis & foliis hortenſibus condimentariis, *l.* 2. *de morb. XXIX.* 8. XXX. 7. adde Foeſ. *p.* 668. Conf. omnino Gal. *exeg.*

Phyma, φῦμα, Lat. *Tuberculum*, generaliter dicitur omnis tumor p. n. erumpens, præſertim in exteriori ambitu corporis, vel alicujus partis a cauſa interna proveniens. Deducitur a φύσμαι, e terra naſcor. Comprehendit igitur abſceſſus, puſtulas, ulcera, &c. Vide Foeſ. *d. l.* & Dier. *n.* 912. Stricte vero glandularum inflammationes mox erumpentes & ad ſuppurationem tendentes ſignificat. Gal. *l.* 2. *de art. cur. ad Glauc. c.* 1. & Æginet. *l.* 3. *c.* 12.

Phynon, φῦνον, nomen eſt *Follyrii* apud Celſ. *l.* 6. *c.* 9. citante Gorr.

Phypella idem ſignificat quod Panus, nimirum tumor glandularum inflammatorius, uti ſcribit Hartmann. *in Prax. Chymiatric. Oper. in fol. p.* 89. cur vero nomen Germanicum *ohrezmang* addiderit, rationem quoque addere debuiſſet.

Phyrama, φύραμα, generaliter omnem *maſſam mixtam*, & ſubactam liquoreque maceratam, a φύρω, *miſceo*, quod idem eſt ac φορύνω, de quo ſupra. Præſertim vero *farina aqua macerata* & ſubacta in panificio φύραμα dicitur. Specialiter tamen hoc quoque nomine venit genus quoddam *Ammoniaci thymiamatis*, ita dictum, quod cum terra, arenis & calculis mixtum ſit. Gorræus.

Phyſa, *Phyſodes*, φῦσα ἢ φύση, φυσώδης, vide *Flatus*. Φῦσα ſignificat etiam apud Hippocr. follem, cujus uſum in volvuli curatione commendavit *l.* 3. *de Morb.* Vide Foeſ. *in not. ad illum locum n.* 27.

(Π) *Phyſconia*, tumor quandam abdominis partem potiſſimum occupans, paulatim creſcens, nec ſonorus, nec fluctuans. Sauvag. aliique.

Phyſema, φύσημα, φύσησις, præter communem ſignificationem, qua idem fere notat, quod φῦσα, *flatum*, inflationem, tumorem flatulentum, peculiariter quoque hoc vocabulum tribuitur *reſinæ piceæ*, quæ πιτυΐνη vocatur a Galen. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 12. *l.* 2. *c.* 3. *&* 10. *l.* 3. *c.* 4. *l.* 7. *c.* 3. Adde Jul. Alex. *in not. ad Gal. d. l.* 2. *c.* 3.

Phyſeter, φυσητὴρ, φυσσητὴρ, ſignificat *Follem*: vide *Follis*. Φυσητῆρες ὀστέινοι, oſſea ſufflatoria dicuntur apud Herodotum, quibus Scythæ uſi ſunt immittentes genitalibus equarum ad inflandos earum uteros, ut ea compreſſione ubera uberiorem præberent lactis copiam. Charlton. *Oecon. Anim. Ex. XIII.* §. 9.

Phyſica, φυσικὴ, quid ſignificet, ex Philoſophicis patet, videlicet eam ſcientiam, quæ corporis naturalis, eſſentiam, cauſas & affectiones explicat. Hinc & *Phyſicus* dicitur Philoſophus naturalis, Galen. *in pr. comm. ad Hippocr. de nat. hum.* qui nullum naturæ opus velit intactum relinquere *l.* 11. *de U. P. c.* 11. *princ.* Nihilominus uſus quoque obtinuit, ut & Medici vocentur *Phyſici*, quatenus omnia in naturæ utilitatem dirigere debent. Vide *Poliater*.

Phyſica remedia Octavio Horatio, quæ ſine manifeſta ratione proſunt, Scholiaſt. *ad marg. l.* 1. *c.* 27.

Phyſigra, φύσιγρα, vocatur *caulium exortus*, & maxime pars ejus concava. Galen. *in Exeg. voc. Hipp.* Erot. *On. p.* 108. *b.* Gorr.

Phyſinx, φῦσιγξ, *fiſtulam*, vel canalem concavum ſignificat, caulem cavum, vel *ſcapum*. Hipp. aliquoties uſus *l. de fiſtul. II.* 1, 2, 7. 8. vide Foeſ. *p.* 670.

Phyſiognomia, φυσιογνωμία, dicitur ars, quæ de-

de hominis natura judicat ex externo habitu corporis. Unde & illa ſigna, ex vultu & facie deſumpta, vocantur *Phyſiognomica*. Hanc artem integro volumine expoſuit Joh. Bapt. Porta *l. de humana Phyſiognomia*. Huic arti nimium attribuiſſe Paracelſum, paſſim ex illius ſcriptis conſtat, quemadmodum & Crollium *de ſignaturis*. Enim vero licet non penitus rejicienda videatur, quam & Galen. aliquoties commendavit, v. g. *l.* 2. *de Temp. c.* 6. *l.* 5. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 5. *l. quod an. mor. ſeq. temp. corp. c.* 7. in multis tamen quoque eſſe fallacem, experientia ſatis ſuperque hactenus docuit.

Phyſiologia, φυσιολογία, ἡ φυσιολογική, vel idem eſt quod Phyſica, vel ſpecialiter in Medicina ea dicitur pars miniſtra, quæ explicat tres res ſecundum naturam, puta ſanitatem, cauſas ejus, accidentia, in rebus naturalibus corporis humani fundatas. Videantur paſſim Inſtitutioniſtæ recentiores, & in ſpecie *Dogmata Noſtra Part. I. p. I. p.* 13. *ſeqq.*

Phyſis, φύσις, vide *Natura*.

(Π) *Phyſcocephalus*, tumor totius capitis tonſus, elaſticus, ſub digito crepitans, Sauvag.

Phyſocele, φυσοκήλη, idem quod *Pneumatocele*, de quo paulo inferius.

(Π) *Phyſometra*, tumor levis, elaſticus, in ipogaſtrio, figuram & ſedem uteri referens a flatu uterum diſtendente. Sauvag. Sag. Cull.

Phyſte, φύστη, dicitur *maſſa non ſubacta*, ſaltem nonnihil irrigata, nondum vero exacte intrita, aut non multum ſubacta. Linden. *Ex. XVI.* §. 153.

Phytane, φυτάνη, vocatur Hipp. *plantandi* vel ſerendi *tempus*. Galen. *in Expoſ. voc.*

Phyteuterion, φυτευτήριον, *plantarium*, vel ſurculorum in terram plantatorum congeriem ſignificat. Legitur apud Hippoc. *de nat. puer. XXIV.* 1. *XXV.* 2. 11. Foeſ. *p.* 671.

Phytice, φυτική, vocatur *anima vegetativa*, & quæ cum brutis nobis communis eſt. C. Hoffm. *Com. in Gal. de U. P. n.* 1144.

Phytologia, φυτολογία, Schrodero dicitur pars Pharmacologiæ, quæ agit de vegetabilibus & plantis, *l.* 4. *in princip.* φυτὸν enim *plantam* ſignificat.

Phytomineralia vocat Andr. Caſſius *de Auro cap. VI. pag.* 67. ſuccinum, corallia, ligna lapideſcentia, ex incongrua componendi voces licentia.

Phyximos, φύξιμος, quaſi φεύξιμος, *qui* effugi vel *vitari poteſt*. Uſurpatur ab Hippoc. de morbo benigno & ad ſalutem vergente, *l. de intern. aff. II.* 9. Sumitur & active de eo, quod mala fugare poteſt. Φύξιμος βωμός, *ara ſalutis*, vel *aſylum*, ad quod confugitur ſecuritatis gratia. Foeſ. *p.* 669.

Pia mater dicitur membrana tenuior, μήνιγξ, cerebrum immediate involvens, ad differentiam exterioris & craſſioris, quæ dura dicitur. Vide *Durus*, *Mater*.

Pialos, πίαλος, aut πιαλέος, *pinguis*. Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. XXV.* 11

Pianteria, πιαντήρια, dicuntur *edulia*, *quæ pinguefaciunt*, & obeſum reddunt corpus. Hippoc. *l. de L. I. hom. XL.* 2. a verbo πιαίνω, *pinguefacere*: quod legitur *l b.* 1. *de morb. mul. LXXVII.* 2. adde Foeſ. *p.* 506.

Piar, πῖαρ, *pingue*, vel *pinguedinem* ſignificat, idem quod πῖον, aut πιρόν. Legitur apud Hippocr. *l. de nat. puer. XXI.* 7. *XXXII.* 7. *l.* 2. *de morb. mul. LXXXV.* 14. *l. de Ulcer. XI.* 3. Foeſ. *dict. loc.*

Piattones, ex Italico idiomate in Latinum tranſlati vocantur pediculi inguinum, vel pubis, latiuſculi & plani, in cute hærentes, quemadmodum & aliquando ſub axillis, & oculorum ciliis. Legitur in Marcell. Cumani *Obſervationibus* apud I. H. Velſchium *in Sylloge Conſil. & Obſerv. Med. Cent. I. Obſ.* 80. *p. m.* 80. Vide *Pediculus*.

Pica, κίσσα, κίττα, æquivocum eſt. Primo ſignificat avem, e corvino vel cornicum genere, cujus hiſtoriam & varias ſpecies cum uſu vide apud Aldrov. *l.* 12. *Ornith. c.* 11. *ſeqq.* Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 68. Deinde eſt nomen morbi, qui & *Malacia*, μαλακία, item *Picatio*, κίττωσις, dicitur, eſtque appetitus depravatus & vitioſus rerum ad nutritionem ineptarum, aut certe incongruarum, vel quoad quantitatem, vel qualitatem, cum languore, anxietate & quandoque deliquio animi, proveniens a miaſmate quodam inexplicabili, fermentum ventriculi & nervoſas partes afficiente. Affectus fœminis, præſertim gravidis, familiaris. Rariſſime maſculos quoque infeſtat. Appetuntur vero varia, acida, acerba, acria, terra, teſtæ, creta, carbones, imo & aranei, panni veteres, putria coria, & alia a natura alias aliena & exoſa. Vide Dieter. *num.* 113. Eph. N. Cur. *A. II. Obſ.* 209. Rariſſima legitur *Picæ* ſpecies, qua mulier quædam in Anglia laborabat, excipiens ventum ore aperto e follibus inverſis propria manu motis impulſum, in Henr. Oldenburg. *Act. Philoſ. Ann.* 1667. *M. Novemb.* Viros pro gravidis uxoribus hoc affectu laboraſſe legitur *d. l. Obſ.* 215. C. Rejes

C. El.

C. *El. q.* 50. *n.* 5. Helmontius quidem ad uterum referre conatur, *l. de Magn. vuln. cur. num.* 162. ſed quomodo cauſa hæc in viros cadet, qui hoc quoque morbo laborant?

Picaciſmus, vide *Picatio*, *Dropax*.

Picans dicitur vinum, quod guſtui ſingularem ſuavitatem infert, & adumbrata velut imagine formam excellentem exprimit. Plerumque cum recenti & dulci conjungitur. Legitur aliquoties apud Bernardin. Cajum *de Aliment. cap.* 28. *pag.* 109. *ſeqq.* Dicitur & *Mordax*, Andr. Chiocc. *Quæſt. Philoſ. & Med. l.* 1. *q.* 4. *p. m.* 41.

Picatio homonymum eſt apud Latinos. Vel enim idem ſignificat, quod *Pica*, πίττωσις, Gal. *l.* 1. *de ſympt. cauſ. c.* 3. & 7. *Picaceus affectus* dicitur, Rejes *d. l.* Vel eſt nomen remedii, Gr. πίττωσις dicti, eſtque ſpecies dropacis. Vide *Dropax*. Dicitur & *Picaciſmus*. Schenk. *ſynt. comp. & præſcr. med. p.* 271. 274. *ſeq.* Unde & illi, qui adhibent πιττωταί, *picatores* vocantur, Galen. *l.* 7. *meth. med. cap.* 7. Adhibetur ad atrophiam tollendam *d. l. & lib.* 14. *cap.* 16. Ceratum διαπίσσης πισσηρὰν ſive *picatum*, vocat., *c.* 1. *de fract. t.* 21. Adde Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 4. *ſ.* 9. *p.* 2. *c. unic.*

Picerion, πικέριον, Hippocr. idem eſt quod βούτυρον, *butyrum*, Hippocr. *lib.* 1. *de morb. mul. LXXXIIX.* 28. *lib.* 2. *XII.* 31. *XIV.* 14. 16. Foeſ. *p.* 507. & Erotianus.

Picota dicitur ægritudo conſiſtens in puſtulis minoribus rubri coloris, vocatur & *Sarrampio*. Vital. *de Furno Medic. c.* 264. *fin.*

Picrocholos, πικρόχολος, Hippocr. dicitur *homo amara bile abundans*, 2. *de R. V. I. A. t.* 29. & alibi. Vide Foeſ. *d. l.* Transfertur vero etiam ad iracundos, qui iram gravem fovent, qui & πικροί, *amarulenti*, & ὀξύθυμοι, vocantur, Hippocrat. *d. l. t.* 44. Πικρόχολοι τὰ ἄνω ſunt illi apud Hippocr. qui in ſuperioribus partibus, puta in ventriculo, bilem coacervant, & quibus inediam moleſtiſſimam eſſe ſcripſit, *d. l. t.* 29. Gal. *in com. ad h. l.* Pro cachecticis vel qui mali habitus ſunt, uſurpari monet Erotianus, & picrocholos hinc iracundos eſſe & facile commoveri.

Picros, πικρός, vide *Amarus*, *Picrocholos*, *Hiera*. Aliquando etiam pro *acri* ſumitur. Ita πικρὸν piper dicitur, & πικρότης vini non ejus amaritudinem, ſed acrimoniam denotat. Linden. *Ex. X.* §. 116.

Pictonius, *Pictavienſis*, dicitur eſſe epitheton Riolani dolorum ſpuriorum Colicam æmulantium & potius peritonæum cæteraſque membranas abdominis partibus obtenſas obſidentium & excruciantium, Luc. Tozz. *Med. Pract. Part. II. p. m.* 11.

Picus, πελεκαν, ξυλοκόπος, δρυοκόπος, nomen avis, quæ arbores roſtro tundit & perforat, cujus hiſtoriam, ſpecies, & uſum in cibo tradit Aldr. *l.* 12. *Ornith. c.* 30.

Pieiros, πίειρος, ἡ πίειρα, *pinguis*. Legitur de facultate, Hippoc. *l. de nat. puer. XXIII.* 22. *XXXIII.* 2. 3.

Pieſma, πίεσμα, dicitur *retrimentum* quodlibet poſt expreſſionem relictum. Dicitur & ἐκπίεσμα, Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 2. *l.* 1. *c.* 8. *l.* 3. *c.* 1. *l.* 13. *M. M. c.* 15. Jul. Alex. *in not. ad h. l.* Vocatur alias & ἀπόθλιμμα. Adde Foeſ. *p.* 506.

Pieſter, πιεστήρ, πιεστήριον, vide *Prælum*.

Pieſtron, πίεστρον, vocatur *inſtrumentum chirurgicum*, quo uſus Hippoc. ad contundenda oſſa capitis in extrahendo fœtu mortuo. Latine *Preſſorium* aut *Contuſorium* redditur ab Interpretibus. Legitur *lib.* 1. *de morb. mul. XCVI.* 4. Dicitur alias ἐμβρυοθλάστης. Gal. *in Ex. voc. Hippoc.* Adde Foeſ. *pag.* 607. Vide *Embryothlaſtes*.

Pietas, εὐσέβεια, caput virtutum, & anima Medicinæ merito habetur. Linden. *Ex. II.* §. 17. Rectiſſime vero negavit Galen. veram *pietatem* conſiſtere in hecatombis ſacrificandis, aut aliis pretioſis ſuffumigiis; ſed in notitia propria & eruditione aliorum, quid ſit vera ſapientia, bonitas, &c. *l.* 3. *de U. P. c.* 10. Clarius expreſſit laud. Lind. *Ex. III.* §. 8. *Pietatis* exercitium conſiſtit cum in vero cultu Dei, tum in fideli executione muneris ſuſcepti. Et per hanc Medici ſe Deo gratos, hominibus charos, actiſque operibus proſperos, inclytos, opulentos, beatos reddunt, §. 3.

Pigmentarius, μυροπώλης, μυρεψός, *unguentorum inſtitor*, qui unguenta vendit, Rhod. *ad Scribon. n.* 22. *Pigmenta* enim inter medicamenta habentur.

Pigmentum, potio ex melle, vino, & pulvere calidarum rerum, cum adjurationibus propinata. Tagault. *l.* 1. *c.* 4.

Pigritia, *Piger*, ἀργία, ἀργός, vide *Ignavia*, *Argos*.

Pila, σφαῖρα, *globulum luſorium* notat ad corporis exercitia ludicra pertinens, de quo exercitio Galen. integrum conſcripſit libellum, de parvæ *pilæ* exercitio inſcriptum. In ſpecie & oculis conferre docet ex Galen. Linden. *Ex. VI.* §. 48. Rhod. *ad Scribon. num.* 74. vel Pharmaceutica, lapidea, fictilia, ænea, in quibus ſemina

mina & nuclei teruntur, aliaque diverſi generis ſubiguntur & miſcentur, quæ hodieque ſub mortariis comprehenduntur. Weker. *Ant. Gen. lib.* 3. *cap.* 49. *Plinius* aliquando pro *Pilula* uſurpari teſtatur Keuchen. *ad Sammon. p.* 121.

Pilabella, idem quod *Pelada*. Foreſt. *loc. ibidem citat.* Vide *Pilada*.

* *Pilamalleum* exercitationis genus non multis abhinc annis in Regno Neapolit. inventum, hodieque in univerſa fere Europa uſitatum, quod apud Italos *pilam* & *malleum* vocant, vulgo *giuoco dei Zucchetti*. In hoc primo brachia, & dorſum exercentur, cum malleis ligneis pilam ligneam longe pellere coguntur: demum ex ambulatione, quæ huic exercitationi perpetuo conjuncta eſt, ea commoda fere oriuntur, quæ ambulantes homines percipiunt, ut his rationibus licet antiquum non ſit, minime contemni mereatur: quamquam aliquis antiquos etiam hac exercitatioue non caruiſſe fortaſſe contendat, cum apud Avicennam inter cæteras exercitationes unum nominetur, quod virgis retortis dictis alſuleiam cum pila magna, aut parva lignea efficiebatur, quas conditiones apprime noſtro pilamalleo convenire unuſquiſque videt, niſi alias tacuerit Avicenna, quod ſuo tempore notiſſimæ eſſent.

Pilaris morbus, vide *Trichiaſis*.

Piletos, πιλητὸς, dicitur *ex lana*, *vel pilo coagmentatus*. Dicitur de amiculis, quæ vocantur πιληζὰ κτήματα, apud Gal. *l.* 1. *de U. P. c.* 13.

Pileus, πῖλος, πίλημα, *Pileolus*, πίλιον, quid ſit, notum eſt. Pertinent quoque ad Pharmaceutica *pilei delicati*, ἁπαλὰ πιλήματα. Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. Vide *Cucupha*. Anatomici quoque nomina *Pileus* & *Pileolus* tropice tribuerunt Tunicæ in fœtus capite repertæ, quæ etiam Galea, Vitta dicitur, unde & infantes ſic nati Galeati, Vittati nuncupantur, de qua legi merentur Car. Drelincurtii *Emendationes de Fœtuum pileolo*. Inter chirurgica quoque inſtrumenta refertur *Pileolus* argenteus (hodieque etiam ex ligno, cera alba efformatus) undique in vertice perforatus, qui exulceratis papillis nutricum applicari ſolet pro lactatione commodiori. Vid. Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XIII. fig.* 7.

Pilimictio, τριχίασις, vide *Trichiaſis*.

Pilopœeticos, πιλοποιητικὸς, dicitur de κονία, ſive *Lixivio*, quo *Coactores lanarii* utuntur, ad cogendas & parandas lanas. Foeſ. *p.* 508. Gorr. Rhod. *ad Scrib. num.* 230. C. Hoffmanni. *in Gal. de U. P. n.* 883.

Pilos, vide *Pileus*, *Pilopœoticos*.

Pilula, καταπότιον, σφαιρίον, Lat. etiam *Catapotium*, eſt medicamentum ſiccum globuli formam habens, quod deglutiri debet integrum ad fallendum amarum & ingratum ſaporem, juxta proverbium: *Pilulæ* & injuriæ non maſticandæ, ſed deglutiendæ ſunt. Sunt vero *purgantes* & *alterantes Pilulæ*: quarum catalogum & hiſtoriam vide in Pharmaceuticis, præſertim Weker. *Ant. Gen. lib.* 1. *c.* 44. *& Spec. lib.* 2. *ſ.* 38. Morell. *Form. rem. lib.* 1. *ſect.* 3. *c.* 5. Schroder. *lib.* 2. *c.* 73. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l. Diſpenſ. Norimb. & Auguſtan.* Sunt tamen quidam, qui *Catapotia* a *Pilulis* diſtinguunt, & illa de Bolis majoribus exponunt, teſte Rhod. *ad Scribon. num.* 87.

Pilum, idem quod *Piſtillum*. Vide *Pila*.

Pilus, θρὶξ, in caſibus obliquis, & plurali numero, per τ, τριχὸς, τρίχες, quid ſit, etiam pueris notum eſt. *Pili* alii ſunt congeniti, alii poſtgeniti. Dantur & *pili* præternaturales: vide *Trichiaſis*. *Pilorum* teſticulo muliebri & renibus innatorum diverſæ longitudinis e variis Auctoribus meminit Rhodius *Cent. III. Obſ.* Plura de *pilis* vide apud Barthol. *d. l.* adde Dieter. *num.* 394. Vide *Thrix*. *Pilorum* formam & figuram ope Microſcopii deprehenſam vide deſcriptam in Boneti *Medic. Septentr. l.* 1. *ſect.* 1. *c.* 1. *in princ.* & apud D. Goth. Bidloo *Anatom. Tab. IV. Fig.* 6. *ſeqq.*

Pimele, πιμελὴ, *Pinguedo*. Vide *Adeps*.

Pindo, h. e. *pilo tundo*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 185.

Pinealis Glandula, vide *Conarium*.

Pineatum, vocatur medicamentum, quod *nucleos pini* potiſſimum, vel inſtar baſis, recipit. Ita *Confectiones pineatæ* ſunt Morſuli vel Tabellæ ex *pineis nucleis* paratæ, & *Unguentum pineatum* deſcribitur a Foreſto, *l.* 2. *Chir. Obſ.* 9. *in Schol.*

Pinguedo, πιμελὴ, πίαρ, πίαρον, λίπος, vide *Adeps*. Adde Bartolin. *l.* 1. *Anat. c.* 3. quamvis dubii adhuc ſimus, an ſuffragium noſtrum tribuere debeamus, quod inter humores retulerit, & e partium ſolidarum claſſe removere auſus ſit. *Pinguedines Officinales*, quæ & *Axungiæ* dicuntur, vide apud Schroder. *lib.* 2. *c.* 31. *Pinguedo mineralis* quid ſit, vide *in Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 426. *Pinguedines* per alias *pinguedines* tolli patet ex ſmegmate, *Theatr. Chym. Vol. VI. pag.* 57. *Pinguedinoſa* dicuntur quævis *pinguia*, Ruland. & Iohnſon. *in Lex.*

Pinna, idem quod *Penna*, vel *Ala*, πτερύγιον, v. g. *Pinnæ* apum, aquilæ, vid. Rhod.

in Lex. Scribon. Ita *Pinnæ* naſi vocantur *Alæ* narium, Gal. *in def.* Barthol. *lib.* 3. *An. c.* 10. vide *Ala*. Auris quoque externæ pars ſuperior & latior nonnullis *Pinna*, aliis *Ala* vocatur. Id. *d. l. c.* 9. *p.* 522. *Pinna*, Gr. πίννα, eſt etiam ſpecies Oſtraceorum, vel Teſtaceorum, cujus deſcriptionem & uſum in cibis vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Exang. c.* 76. Junge Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 1. *p.* 46.

Pinnaculum, in Architectonicis ſignificat acumen fornicis. Unde Wedelius uvulam ita vocare non dubitavit *pinnaculum* fornicis gutturalis, uſumque tribuere moderandi tremulationem vocis. *Phyſiolog. Reform. c. XII. p. m.* 442.

Pinnoter, eſt ſpecies parvi Cancri, quem deſcripſit Paræus *Chir. l.* 24. *c.* 21.

(Π) *Pinnula*, excreſcentia corneæ tunicæ inhæreſcens. Vog.

Pinodes, πινώδης, *ſordidus*, idem quod οἰσυπηρός. Dicitur enim de lana ſuccida, ſive *ſordida*. Legitur apud Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. LXV.* 6. 7. Alias & πινόειν vocatur, *d. loc. LXVI.* 11. & *lib.* 2. *de morb. XIII.* 27. *XII. X.* 12. Derivatur a πίνος, quod idem ac ῥύπος, *ſordes*; ſignificat vero & *vinum hordeaceum*, aut quod e ſordibus vellerum elutis conficitur. Vide Foeſ. *p.* 50?. *ſeqq.*

Pion, πίον, ſignificat apud Hippocr. *pingue* & *dulce* cum in lacte, tum in ſanguine. Hippocrat. *l. de nat. puer. XXI.* 11. *lib.* 3. *de morb. XXV. l. de nat. mul. XXIX.* 104. *l.* 1. *de morb. mul. c.* 26. *l.* 6. *Epid. aliquoties*. Vide Foeſ. *d. l.* Πίον etiam *pinguem* denotat. Dieter. *n.* 685.

Piperinæ Thermæ in Helvetia, quarum deſcriptionem legere licet apud Hildan. *Oper. p.* 657. *ſeqq.*

Pipiſco, πιπίσκω, ſignificat *propino*, potui exhibeo. Hippoc. *l. de Loc. in hom. XXXIII.* 11. *XXXIV.* 2. *XXXIIX.* 9. 11. *&c.*

(Π) *Piptonichia*, unguis deſtructio & caſus. Vog.

Piſces beſtiales Bernar. Gordonius Belluæ marinæ *part.* 7. *c.* 14.

Piſcis, ἰχθύς, vide *Ichthys*, *Echeneis*.

Piſcis aſellus, vulgo Canis. Aquapen. *de form. fœtus c.* 3. *part.* 1.

Piſo, idem quod *Mortarium*, Keuchen. *ad Samon. p.* 185.

Piſolithus, πισόλιθος, legitur apud D. D. Wedelium inter lithontriptica, *Amœn. Med. lib.* 1. *ſect. III. c.* 9. *p.* 186. An fortaſſis intelliguntur *piſa lapidea*, quorum mentio fit apud Andr. Chioccum *in Muſæo Calceolar. ſect. III. p.* 410.

Piſſanthos, πίσσανθος, vide *Orrhopiſſe*. Lat. *Picis flos*.

Piſſaſphaltos, πισσάσφαλτος, *Piſſaphaltum* bituminis genus eſt, aut nativum, quod Epiri ad Apolloniam gignitur, ita dictum, vel quod naturaliter mixta ſit bitumini pix, ut ſcribit Plinius *l.* 24. *H. N. c.* 7. vel quod bitumen oleat, ut Dioſc. tradit, *l.* 1. *c.* 100. Aut factitium mixtum pici bitumen, quod pro Mumia venditant, ut eſt apud Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *num.* 396. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 23.

Piſſelæon, πισσέλαιον, dicitur *oleum picinum*, compoſitum eſt medicamentum ex pice & oleo mixtis, Galen. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 3. & *l.* 2. *c.* 1. Dioſcor. *l.* 1. *c.* 9. Verum aliis idem eſt, quod πίσσανθος, ſive *pix liquida*. Gorr. Schroder. *d. l.*

Piſſe, πίσση, Latine *Pix*. Eſt fluxus ex accenſis tædis, vel pars reſinoſa ex arboribus, per ſenectutem nimia pinguedine quaſi ſtrangulatis, de qua videatur Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *num.* 397. Πίσσα ἡδυντή, hoc eſt *pix condita aromatibus* & ſuaveolens, aliquoties legitur apud Hippocr. *l.* 1. *de morb. mul. LXIII.* 17. *CXXIII.* 17. 18. & *lib.* 2. *LXXXIV.* 7. Vide Foeſ. *p.* 510. Alias *pix* quoque πισσάριον vocatur, Galen. *lib.* 6. *de C. M. S. L. cap.* 3. qui in *exegeſi* ex aqua & aromate coqui aſſerit, ἡδυντὴν πίσσαν.

Piſſeros, πισσηρός, epitheton Cerati, quod ex cera, oleo roſato & pice arida componitur. Latine *Ceratum picatum*; item *Tetrapharmacum*, cujus aliquoties meminit Hippoc. *lib.* 2. *de morb. mulier. XXXIIX.* 14. *LVI.* 17. 3. *de fract. t.* 3. 23. & 2. *de artic. t.* 47. Adde Foeſ. *d. l.*

Piſſoceros, πισσόκηρος, vocatur *cruſta alveorum* & tectorium, ceræ veluti initium, eſtque ſecundum operis apum veluti fundamentum. Gorr.

Piſſoſis, πίσσωσις, vel πίττωσις, vide *Picatio*.

Piſtare, id eſt *contundere*. Rul.

Piſtatio dicitur quando materia quædam vaſi incluſa maſſa panis incruſtatur, & coquitur. Ita paratur oleum quoddam lumbricorum, quando hi aliquandiu putrefacti una cum vaſe vitreo illos continente maſſa panis incruſtantur, & coquuntur, ita in liquorem flavum craſſum & oleoſum faceſcunt, contra dolores arthriticos lancinantes externo uſu laudantum, ſi prius filtretur. D. Etmuller. ad D. Ludov. *Pharm. pag.* 422.

Piſtillum, ὕπεθος, & ὕπερον, *de artic. t.* 15. Vide *Hyperos*, *Cercis*.

Piſtos,

Piſtos, πιϛὸς, æquivocum eſt apud Græcos pro diverſa derivatione. Si a πείθω, & πίϛις, *fides*, deducitur, ſignificat *fidus*, fide dignus. Si vero a πίνω, *bibo*, idem eſt ac πότιμος, *potabilis*, & dicitur de medicamentis fluidis & potabilibus. Linden. *Ex. XIII.* §. 323.

Piſum, πίσον, inter legumina pertinet, & cum fabis habet cognationem. Galen. *lib.* 1. *de Al. fac. cap.* 22. Brujerin. *de re cibar. lib.* 7. *c.* 2.

Pithecoides, πιθηκοειδὴς, *ſimiæ formam habens*, dicitur de animalibus *ſimiæ* confinibus, quæ Gal. ad Anatomicas exercitationes elegit, ut & *ſimias* ipſas, *l. 6. An. adm. c.* 3.

Pitheros, πιθηρὸς, idem quod πίειρος, id eſt *pinguis*. Uſurpatur ab Hippoc. de terra *pingui*, *l. de A. L. & Aq. LVII.* 4.

Pithex, πίθηξ, Lat. *Simia*, dicitur animal quadrupes, homini maxime ſimile, cujus deſcriptionem tradidit cum uſu Aldr. *l.* 2. *de Quadr. de vivip. c.* 5.

Pittacium, πιττάκιον, proprie ſignificat tabulam e pice paratam, vel pice obductam. Attribuitur vero etiam panno medico, qui medicamento illitus affecto loco imponitur. Differt latitudine majori a ſplenio. Occurrit apud Celſ. *l.* 3. *c.* 10.

Pittoſis, πίττωσις, vide *Picatio*. Et πιττωτὰ medicamenta e *pice parata* vocantur, apud Galen. & Aet.

Pituita, φλέγμα, vide *Phlegma*.

Pituitaria Glandula dicitur, quæ excrementa cerebri & ventriculi per infundibulum excipit, deſcribitur paſſim ab Anatomicis, præſertim Bartholin. *Anat. l.* 3. *c.* 6. *p.* 487. Willis. *Anat. cerebr.* 12. *&c.*

(II) *Pituitaria*. Ita etiam appellatur a Noſologis mera pituitæ, loco ſtercoris, excretio diuturna, cum contabeſcentia. Vog.

Pityina, πιτυίνη, vide *Phyſema*.

Pitylisma, πιτύλισμα, dicitur *geſticulatio manuum*, unde & verbum πιτυλίζω, *manibus geſticulor*, quod refertur inter corporis exercitia a Galen. *lib.* 2. *de ſan. tu. cap.* 10. Deducitur a πίτυλος, quod proprie ſignificat ſtrepitum, vel ſonum aquæ remo percuſſæ. Foeſ. *pag* 510.

Pityocampe, πιτυοκάμπη, vide *Eruca*.

Pityriaſis, *Pityron*, *Pityrodes*, πιτυρίασις, πίτυρον, πιτυρώδης, vide *Furfur*.

Pix, πίσσα, vide *Piſſe*.

Placenta, μάσσα, vide *Maſſa*, *Maza*, æquivocum eſt apud Latinos. Vel enim denotat proprie varias eduliorum ſpecies, ſubactas ex caſeo, lacte, melle, farina, &c. de quibus Galen. *l. de bon. & mal. ſucc. c.* 4. Vel in Anatomicis *Placenta* appellatur rotunda illa maſſa, tempore graviditatis in utero occurrens, quæ infinitis acetabulis conſtat, & *Hepar uterinum* vocatur; cujus hiſtoriam vide apud Anatomicos, præſertim Bartholin. *lib.* 1. *cap.* 36. Harv. *de gen. anim. Addit.* 5. *Placentæ* quoque *roſaceæ* vocantur folia florum Roſarum per exſiccationem & comprehenſionem cohærentia, in Officinis venalia, pro Epithemate capitis. Legitur & in Morley *Coll. Chym. Leid. c.* 363.

Placentula eſt diminutivum vocabuli præcedentis. *Placentulas* poſt foetus excluſionem in utero relictas, ſub *pſeudomolarum* nomine a Ruyſchio obſervatas & delineatas vide ſis in *Centuria Obſervat. Anatom. Chirurg. Obſerv. XXIX.* quamvis & maſſa cruoris coagulati quoque *Pſeudomola* dici poſſit. *Obſervat. XXIX.*

Placitis, πλακῖτις, eſt ſpecies *Cadmiæ* factitiæ, in fornacibus cruſtarum modo concretæ. Gorr. Vide *Cadmia*.

Placus, πλακὸς, ἢ πλακόεις, vocatur *panis cruſtaceus*, placenta cruſtacea, ſiquidem Græcis πλάκες *cruſtæ* dicuntur. Jul. Alex. *lib.* 8. *Sal. cap.* 9.

Pladarotes, πλαδαρότης, *affectus palpebrarum* internæ partis, in qua molliuſcula corpora lævia maxime decolora oboriuntur. Galen. *l. Introd. cap.* 15. Vocatur & *Morum*, de quo vocab. ſupra.

Plados, πλάδος, dicitur omnis *humiditas ſuperflua*, quæ partem aliquam languidam & flaccidam reddit. Hippocr. *lib.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 11. adde Galen. *in comm.* 2. *de R. V. I. A. t.* 34. 3. *de fract. t.* 19. *& alibi*. Inde & verbum πλαδᾷν, *nimio humore diffluere*, *l. de A. L. & Aq. XXV.* 11. & Adjectivum πλαδαρὸς, *humidus*, mollis, *laxus* præ nimio humore, & de variis rebus dicitur: de carnibus, *l. de int. aff. XLIII.* 3. de ſputo, *lib.* 1. *de morb. muliebr. XXV.* 4. de dejectionibus, 3. *de R. V. I. A. t.* 7. de ulceribus, Caſtell. & Gorr. Aliquando & *inſipidum* ſignificat, præ nimia ſcil. humiditate, *l. de vet. med. XXIV.* 26. *XXVII.* 6. 11. 14. adde Foeſ. *pag.* 511. Erotianus deſcribit aduſtam, fatuam & humidam corporis diſpoſitionem, quæ carni non ſolidæ conveniat.

Plaga, πληγὴ, Latinum accipitur late pro *omni morbo*, & ſtricte pro morbo externo, & vi quadam inflicto.

Plagios, πλάγιος, *obliquum* & ad *latus aliquod reclinatum* ſignificat. Aliquoties legitur

de ſitu fœtus p. n. ad partum apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 146.

Plagulæ, σπλῆνες, σπλήνια, vocantur *Splenia*, h. e. panni lintei & pulvini, vel madefacti, vel compacti, vel cerato aliquo imbuti. Suntque firmamenta faſciarum, quæ ὑποδεσμίδες dicuntur, in fracturis, aut luxationibus, quæ os repoſitum & confirmatum continent, prohibentque inflammationem, Hippocr. 1. *de fract. t.* 22. & 3. *de iis, quæ in medic. f. t.* 11. *Splenia* quoque dicuntur *linteola oblonga*, ut & Emplaſtra magis, quam lata fronti impoſita & deligatione firmata ad mitigandum dolorem, aut alium quempiam uſum, Keuchen. *ad Sam. pag.* 89. 90. Legitur & in Græco σπληνίσκος, *l.* 2. *de morb. XIIX.* 12. Junge Foeſ. *Oec. pag.* 579. *ſeq.*

Plancus, λειόπους, vide *Lejopodes*.

Planetes, πλανήτης, *errabundus*, vagus, *erro*. Uſurpatur ab Hippocr. de morbis, & in ſpecie de febribrus nullum certum periodorum ordinem habentibus. 3. *aph.* 22. & *alibi*. Vide Foeſ. *pag.* 511. & Dieter. *num.* 686. Planetarum nomina a Chymicis quoque translata eſſe ad metalla, patet ex horum monumentis, v. gr. *Sol. auro* tributus. *Luna argento*, *Venus cupro* &c. de quibus ſingulis in ſuis locis & literis propriis.

Planipedes, λειόποδες, idem quod *Planci*, vide *Lejopodes*.

Planities, πεδίον, dicitur de ſolea, ſive *plantæ pedis*. Vide *Pedion*.

Planta apud Latinos homonymon eſt, vel enim reſpondet Græco φυτὸν; vide *Phyton*: vel Græco πεδίον; vide etiam ſuperius *Pedion*. *Planta noctis*. Arab. *Benath.* vocantur aſperitas, pruritus & puſtulæ parvæ, quæ plerumque in frigore noctis poſt deſudationem & obſtructionem pororum cutis ex ambiente frigore oriuntur, Avic. *lib.* 4. *fen.* 7. *tr.* 3. *cap.* 50. Jung. M. Aurel. Sever. *l. de epinyct. & roſeol. pag.* 130.

Plantaris Muſculus dicitur pedem extendens, reſpondetque *Palmari* in manu. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 13. *pag.* 582.

Plaſticus, πλαστικὸς, id eſt *formans*. Ita dicitur δύναμις πλαστικὴ, facultas, vel virtus formatrix ineſſe ſemini maſculo in generationis negotio; eſtque nihil aliud, quam anima vegetativa, ſive principium illud vitale activum, e motu intrinſeco & locali reſultans, ovuli fœminei corpuſculum fœcundans & ex illius materia corpuſculum cum ſuis membris & partibus efformans.

Platæ, πλάται, idem ſunt quod ὠμοπλάται, *ſcaptulæ*, *ſcopulæ*, & legitur ap. Hippocr. *l. de loc. in hom. XI.* 3. *ſeqq.* adde Foeſ. *pag.* 512. Vide *Omoplate*.

Platamon, πλαταμὼν, vocatur petra e mari prominens lubrica, levis. Galen. *in Ex. voc. Hippoc.* Foeſ. *d. l.*

Platea, Ariſt. πελεκάν, nomen avis fluviatilis roſtro cochlearis formam habente; vide *Pelecanus*. Lang. ejus induſtriam laudat *l.* 2. *ep.* 2.

Platiaſmos, πλατιασμὸς, Gorræo dicitur vitium oris: cum, eo nimium diducto, ſermo male promitur.

Platyophthalmon, πλατυόφθαλμον, cognomen *Antimonii*, ſive στίμμεως, ſed fœminæ, quod proprie στίβη dicitur. Nomen inditum, quod a mulieribus ad comparandam oculis gratiam uſurpatur. Gorr.

Platys, πλατὺς vide *Latus*. Πλατεῖαι quoque vocantur *Lumbrici lati*. Foreſt. *l.* 21. *Obſ.* 26. *in Schol.*

Platyſma, πλάτυσμα, non ſolum de *Lato muſculo* uſurpatur: vide *Latus*; verum etiam, quicquid in latum extenditur, hoc nomine venire poteſt. Ita in Chirurgicis *linteum latum*, cum emplaſtrum illitum eſt, πλάτυσμα appellatur: Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 14. Ita Actius *l.* 9. *c.* 48. *laminam ferream* vocat πλάτυσμα σιδήρου, notante Gorr.

Platyſternos, πλατύστερνος, dicitur *lato pectore præditus*. Legitur apud D. Peclinum *Obſ. Phyſico-Medic. l.* 1. *Obſ.* 16. 28. 32. An vero & in antiquioribus Græcis auctoribus occurrat, inquirere ob temporis anguſtiam haud licuit. Reſpondet igitur τῷ εὐρύστερνος, quod apud Heſiodum legitur.

Plautus, idem quod *Plancus*, h. e. pedes planos habens, λειόπους, Caſp. Hoffmann. *ad Gal. l. de U. P. n.* 137.

Plechas, πληχὰς, aliis & πλιχὰς, vide *Greſſura*.

Plectane, πλεκτάνη, *plicam*, *plexum*, & complicaturam ſignificat. Legitur apud Hippocr. *l. de Venis XXI.* 2. de venis capillaribus, aut ſurculis minoribus. Et verbum πλεκτανοῦσθαι, h. e. *inſtar cirrhorum diſpergi*, de venarum plexura intricata in hepate, *d. l. XXV.* 11. Πλεκτάναι quoque dicuntur Cornua uteri: vide *Ceræa*; & *Polypi brachia* & cirrhi, Lat. *flagella*, quibus adhæret. Vide *Polypus*. Foeſ. p. 512. Lind. per *amplexabula* reddidit. *Exerc. V.* §. 57. Commode etiam *Plicæ Polonicæ* πλεκτάνη applicari poſſet.

Plectrum, πλῆκτρον, dicitur *appendix oſſis* pe-

petroſi oblonga & acuta, quæ propterea *Belenoides*, & *Graphoides* vocatur, Gorr. Bartholin. *libell.* 4. *c.* 6. Linguam quoque, ut & Uvulam *plectri* nomine inſigniri; docet C. Hoffm. *Com.* in *Gal. de U. P. n.* 447.

Plege, πληγὴ, vide *Plaga*, *Ictus*.

Phlegma, πλέγμα, *plexus*, idem quod πλικτάνη. Ita paraſtatæ variciformes, ſive *corpora varicoſa*, vocantur πλέγμα δικτυοειδὲς, *plexus retiformis*. Lang. *l.* 2. *ep.* 7.

Pleias, πληϊὰς, πλειὰς, & pl. *Plejades*, ſidus ſeptem ſtellarum dicitur in Tauro, quod alias & *Virgiliæ* Latinis dicitur: quarum ſtellarum occaſus pro fine autumni ponitur, apud Hippocrat. 1. *Epid. ſ.* 1. *t.* 1. *& ſ.* 2. *t.* 2. Galen. *in comm.* Foeſ. *pag.* 514. Lind. *Ex. XI.* §. 186.

Plemmyra, *Plemmyris*, πλημμύρα, πλημμυρὶς proprie ſignificat maris *intumeſcentiam* ex æſtu, cum effluit inundans, & accedit. Per translationem vero de *omni humorum abundantia* & exceſſu uſurpatum ab Hippocr. 3. *de R. V. I. A. t.* 40. & Galen. *in comm. ad d. l. t.* 42. Verbum quoque πλημμυρέω, *inundo*, legitur, *l. de Sacr. Morb. XI.* 9. adde Foeſ. *p.* 514.

Plemne, πλήμνη, dicitur *rotæ modiolus*. Hippocr. 2. *de fract. t.* 41. 46. 48. (adde Gal. *in comm. ad h. l.*) ut & *in Mochlic. XXIII.* 6. Foeſ. *d. l.*

Plenilunium, πανσέληνος, dicitur, quando Luna Soli e diametro oppoſita in totum fulgida apparet, de cujus viribus differit Gal. *l.* 3. *de dieb. decr. c.* 3. *ſeqq.*

Plenitudo, πλῆθος, πληθώρα, vide *Plethora*.

Plenna, πλέννα, idem quod βλέννα, *mucus*, vide *Blenna*: hinc πλεννώδης, mucoſæ apud Gal. *exeg.*

Plenus, πλήρης, quid proprie ſignificet, notum eſt: opponitur enim *vacuo*, τῷ κενῷ. Per translationem vero etiam dicitur de pulſu, Gal. *l.* 3. *de diff. pulſ. c.* 6. *Plenum* etiam pro *forti*, & *plenius* pro *fortius* accipitur, Gr. ἁδροτέρως, 4. *aph.* 9. *Plena ſolutio* morbi vocatur *perfecta* ejus remiſſio, Lind. *Ex. VII. c.* 60.

Pleonaſmos, πλεονασμὸς, vocatur *exceſſus in diviſione*, vel enumeratione ſpecierum, & differentiarum, Foeſ. *pag.* 512. quamvis & *omnem redundantiam* ſignificet. Jul. Alexandr. *annot. in Galen. lib.* 2. *de Hippocrat. & Pl. decr. cap.* 5.

Pleonexia, πλεονεξία, vocatur *inſatiabilis avaritia*, Medico ſane indigna, de cujus vocabuli emphaſi vide Alex. *Annot. in Galen. l. de dign. & cur. anim. pathem. propr. cap.* 9. Vide *Apleſtia*.

Pleroſis, πλήρωσις, *repletionem* & *refectionem* ſignificat, a verbo πληροῦσθαι, quod utramque admittit ſignificationem. Hippoc. 2. *aphor.* 11. & 6. *a.* 39. Jung. Foeſ. *pag.* 514. Dieter. *num.* 694. 695.

Pleroticus, πληρωτικὸς, i. e. *replendi vim habens*. Legitur apud Dioſc. Convenit interdum cum Sarcotico.

Pleſmone, πλησμονὴ, *plenitudo*, *ſatietas*. Dicitur potiſſimum de ciborum abundantia, & opponitur *fami*. Hippoc. 2. *aphor.* 4. Significat & *repletionem*, & ita coincidit cum πληρώσει. 2. *aphor.* 22. Jung. Foeſ. *d. l.* Dieter. *num.* 696.

Pleſtinx, πλήστιγξ, idem quod νάρθηξ, *ferula*. Gal. *in expl. voc. Hipp.*

Plethora, *Plethos*, πληθώρα, πλῆθος. Lat. *Plenitudo*, *Multitudo*, *Copia*. Accipitur communiter in foro medico pro humorum omnium abundantia, quamvis minus accurate, cum hac ratione a cacochymia non recte poſſit diſtingui. *Plethora* igitur proprie *ſanguinis redundantiam* ſignificat. Lind. *Ex. IV. pag.* 19. Eſtque vel ſecundum naturam, vel præter naturam. Alia *legitima*, ubi ſanguis laudabilis redundat; alia *ſpuria*, in qua ſanguis cum impuritatibus mixtus excedit; hac tamen lege, ut copia ſanguinis prævaleat. Præternaturalis alia dicitur *quoad vaſa* talis; alia etiam *quoad vires* talis dicitur, quæ corporis functionibus incommodat. *Plethora urgens* & *turgens* vocatur, quæ ſolum indicat ſanguinis detractionem, vel emiſſionem. Plura vide in *Inſtitutionibus*, & *Dogm. Med. Gen. pag.* 181. *ſeqq.* Adjectivum *Plethoricus* quoque frequentiſſimo eſt in uſu.

Plethron, πλέθρον, *ſextam partem ſtadii* ſignificat. Unde verbum ἐκπλεθρίζειν, curſitare in tam brevi ſpatio prorſum retrorſumque in utramque partem ſine flexura: pertinetque inter motiones corporis. Gal. *lib.* 2. *de tu. ſan. cap.* 10.

Pleumao, πλευμάω, Ionice ſignificat *pulmonis vitio laboro*. Hipp. *l.* 2. *de morb. XLVI.* 2. vel potius ex pulmonis morbo *tabeſco*. Nam Πλεῦμος Gal. idem eſt, ac φθόη, *tabes*, *in Expl. Vocum Hippoc.* & πλευμώδης ſignificat *tabidum*. Foeſ. *p.* 512. *ſeq.*

(Π) *Pleurodyne*, pectoris, laterisque dolor pungitivus cum reſpirandi difficultate, citra phlegmaſiam acutam; eſt rheumatiſmi ſpecies pectus afficiens. Sag. Vog. aliique.

Pleuritis, πλευρῖτις, *morbus lateralis*, dicitur & Paracelſ. *Pleureſis*: late ſignificat omnem

mor-

morbum, & dolorem lateris alterius, vel utriusque, & qui tali laborant, *Pleuritici* appellantur. Strictior vero ſignificatio uſitatior eſt quando *Pleuritis* dicitur dolor lateris punctorius vehementiſſimus, cum tuſſi, febre acuta, ſputo, citius, vel tardius ſubſequente, proveniens ab inflammatione membranæ coſtas ſuccingentis, ob ſanguinis bilioſi efferveſcentis impeditum per venas ibidem refluxum oborta. Subjectum hujus morbi πλευρὰ, etiam πλευρὸν, *Pleura*, h. e. membrana ὑπεζωκὼς, coſtas ſuccingens vocatur. Alia eſt *legitima*, alia *ſpuria*. De hoc affectu plura vide in Practicorum ſcriptis. De vocabulo lege Foeſ. *Oec. pag.* 513. Dieter. *num.* 690.

(Π) *Pleuritica*, thoracis dolor lateralis punctorius. Lin.

Pleuron, *Pleura*, πλευρὸν, πλευρὰ, vocatur generaliter *Latus*: unde πλευρέων πόνοι, *morbi laterum*, 3. *aphor.* 5. & 23. 3. *aph.* 65. 6. *aphor.* 5. adde Dieter. *num.* 689. Vide *Latus*. Stricte vero ſignificant hæc vocabula vel ipſas *Coſtas*: vide *Coſta*; vel membranam intrinſecus thoracis cavitatem ſuccingentem, cujus deſcriptionem vide apud Barthol. *l.* 2. *Anat. cap.* 4.

Pleuropneumonia, πλευροπνευμονία, dicitur recentioribus quibusdam ſpecies complicata & compoſita ex *Pleuritide & Peripneumonia*, & accidit iis, quibus pulmones male affecti coſtis adhærent. Plura de hoc affectu vide apud Bonet. *Mercur. Compit. l.* 14. *p.* 558. 578. Legitur & apud eundem *Pleuroperipneumonia*, *Med. Septentr. Collat ad l.* 2. *ſect.* 10. *in Indic.* Et integram de hac diſſertationem conſcripſit Chriſt. Schroderus, quam inſeruit ſuæ *Medicinæ Septentrionali* Bonetus *lib.* 2. *ſect.* 10. *c.* 6. *p.* 378. *ſeqq.* Vocatur & inverſo nomine *Pneumopleuritis*, de quo p. p. Placuit etiam illud vocabulum apprime Dolæo *in Encyclopæd. l.* 2. *c.* 3. §. 1. *p.* 270. *ſeq.*

Plexus, πλέγμα, πλεκτάνη, πλάνη, tribuitur ab Anatomicis diverſis vaſorum ſanguineorum intricatis connexionibus, v. g. *Plexus Choroides* in cerebro. Vide *Choroides*. Barthol. *l.* 3. *An. c.* 6. Hunc negavit Helm. *tr. Jus Duumvirat. n.* 32. *Plexus Retiformis*, ſive *Rete mirabile*. Barthol. *d. l. in princ.* Vide *Dictyoides*. *Plexus capreolaris*, vel *Variciformis*, vaſorum ſpermaticorum, quæ & *Pyramidalia* dicuntur, Rolf. *de Part. genit. l.* 1. *c.* 35. Barthol. *l.* 1. *c.* 21. *Plexus glandiformes* tres nervorum. Id. *libello* 3. *c.* 2.

Plica, πλεκτάνη. *Plicatio*, *Plicatura* uſurpatur vel de vitio capillorum Polonis familiari; quando capilli ita in cirrhos contorquentur, ut extricari nullo modo poſſint. De quo affectu legatur Sennert. *Pr. Med. l.* 5. *p.* 3. *ſect.* 2. *c.* 9. Eph. Nat. Cur. *Ann. II. Obſerv.* 52. Bonet. *Med. Septentr. Collat. l.* 1. *ſect. IV. c.* 2. *p.* 2. *ſeq.* & in pube muliebri *Ann. III. Obſ.* 220. Mentio quoque fit literarum Abr. a Gehema ad Corn. Bontekoe de *Plica Polonica* in *Act. Erud. Lipſ.* 1683. vel dicitur de oſſium contorſione & comprehenſione citra fracturam: v. g. *Coſtarum plicatura*, Foreſt. *l.* 8. *Chir. Obſ. Plicatio* focilium brachii, *Obſ.* 18. *in Schol.* aliorum etiam oſſium tenellorum in pueris, *Obſ.* 9. *in Schol.*

(Π) *Plicatio*, vide *Plica*.

Plichas, πλίχας, vide *Plechas*.

Plinthion, πλινθίον, eſt genus machinamenti, auctore Nileo, ad ſimilitudinem tractoriorum quadratorum oblongorum. Figuram exhibet Gorr. ut & Scultet. *Armam. Chir. Part. I. Tab. XXIV. fig.* 5. modumque applicandi ſcalæ docet *Tab. XLIX. fig.* 1. Propter formæ quandam convenientiam faſciæ quoque genus quoddam vocatur *Plinthius laqueus*, qui & *quadruplex circulus* dicitur, Galen. *de faſc. n.* 13.

Plinthitis, πλινθῖτις, ſpecies dicitur *Aluminis*, teſte Aetio, quæ alio nomine πλακῖτις appellatur. Gorr.

Ploodes, πλοώδης, *fluctuans*, & veluti innatans. Dicitur apud Hipp. de Jugulo firmamento debito carente, 1. *de fract. t.* 69. Vide Foeſ. *in comm. ad h. l. Oec. p.* 515. Erotian. *p.* 94. *d.*

Pluma, idem quod *Penna*, & quidem levior, tenuior, πτίλον.

Plumaceolus, vide *Pulvillus*.

Plumaceus, epi heton eſt quorundam Magiſteriorum levitatem eorum exprimens, apud Zwolfer. *in appendic. ad Pharmac. Reg.*

Plumbago, μολύβδαινα, γαλήνη, vide *Molybdæna*, *Galæna*, *Lithargyrium*.

Plumbum, μόλυβδος, vide *Molybdos*.

Plumbum, Plin. *lib.* 25. *c.* 11. Vitium oculorum a ſimilitudine. Γλαύκωσις Humel. *in cap.* 31. *Q. Ser.*

Plumoſum dicitur ſpecies *Aluminis*, quæ & *Lapis Amiantus*, vel *Asbeſtos*: vide *Amiantos*. Paracelſus vero etiam ad ſalinas portiones in homine productas tranſtulit paſſim in ſcriptis ſuis de *Tartaro* & alibi.

Plutea vocatur Avic. reduplicatio, quam facit membrana craſſior, ſive meninx dura, aut dura mater, qualis eſt Sinus falciformis, *l.* 1. *fen.* 1. *doctr.* 5. *c.* 3.

Pluvia, ὕδωρ, ὄμβρος, quid ſignificet, ex Phyſicis, imo ex Lexicis trivialibus conſtat. Vide *Imber*. *Aquam pluvialem* eſſe limpidiſſimam ac tenuiſſimam, & magni etiam uſus, teſtatur Ægin. *l.* 1. *c.* 50. & præſertim Hipp. *de A. L. & Aq. XVII.* Schroder. *l.* 3. *c.* 3. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.*

Plyma, πλῦμα, *loturam* ſignificat, hoc eſt aquam, in qua aliquid elutum ſit. Legitur apud Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 123. *l.* 17. *Epid.* XXXIX. 22. Hinc πλυτὸν, *elotum*, aqua maceratum dicitur, 2. *de art. t.* 44. Foeſ. *p.* 515. Πλῦμα σιτὸς ἐπὶ πυρὶ eſſe *Cereviſiam* noſtram, vult Linden. *Ex. VI.* §. 9. quamvis locum Hippocrat. invenire non potuerim, neque etiam Foeſ. *in expoſ. vocabulorum* πλῦμα & σῖτος, allegaverit.

Pneuma, πνεῦμα, Latine *Spiritus*. Utrunque vocabulum valde æquivocum eſt, plura ſignificans. Græcum πνεῦμα, apud Hippocratem (1) denotat ſubſtantiam quandam aeream, tenuem, halituoſam vel vaporoſam, & ad conſtitutionem corporis noſtri eſſentialiter pertinentem; quæ Latine etiam *Spiritus* a plerisque dicitur *l. de Arte XVII.* 9. Junge Lind. *Exer.* XIII. §. 216. (2) Idem ſignificat, quod φῦσα, *Flatus*, *l. de Flatibus IV.* 7. *l.* 2. *Epid. ſ. III.* 62. (3) accipitur ſæpiſſime pro *Aere*, *d. l. V.* 3. & *vento*, *lib. de Sacr. morb. XI.* 7. *lib.* 6. *Epid. ſ. II. t.* 24. *ſect. VIII.* 20. 23. (4) ſumitur pro tota *Reſpiratione*, in aliquot locis; præſertim *ſ.* 1. *de R. V. I. A. t.* 32. *ſ.* 4. *t.* 34. *ſ.* 1. *Progn. t.* 24. Jung. Gal. *com. ad hæc loca*. (5) pro *difficili reſpiratione*, uti demonſtravit Gal. *de diffic. reſp. l.* 3. *c.* 12. Adde Foeſ. *pag.* 515. *ſeqq.* Dieter. *n.* 697. Ita & Latin. vocabulum *Spiritus* eaſdem admittit ſignificationes. Imprimis vero quando ſubſtantiam corporis eſſentialem denotat, triplex olim *Spiritus* a Galeno introductus fuit, *Naturalis*, *Vitalis*, *Animalis*; quomodo vero hodieque ad vera principia debeant intelligi & exponi, videatur in *Dogm. noſtris Med. Gen. P. I. c.* 5. *dogm.* 6. *p.* 63. *ſeqq.* & *Propylæo p.* 22. *ſeqq.* vide infra *Spiritus*. In Pharmaceuticis *Spiritus* notat ſubſtantiam tenuem, limpidam, vi ignis, ex mixto, per artem deſtillatoriam elevatam: quæ licet, atomis collectis, adſtantis aeris frigore, in liquorem condenſetur, nomen non mutat. Eliciuntur ex vegetabilibus, animalibus & mineralibus. Vide Rolf. *Chymic. l.* 3. *ſect.* 1. *artic.* 2. *per tot.* ut & *in Diſpenſatoriis*. Apud Spagyricos & Paracelſicos frequenti quoque in uſu eſt vocabulum *Spiritus*, diverſis ſub ſignificationibus. Vide *Theat. Chym. Vol. II. p.* 104.

Pneumatias, πνευματίας, idem quod πνευματώδης, de quo p. p.

Pneumaticos, πνευματικὸς, *ſpiritualis*, proprie dicitur. Verum quatenus πνεῦμα etiam *flatum* ſignificat apud Hippocr. πνευματικοὶ dicti fuere Medici quidam hoc cognomine, qui a flatu ſeu ſpiritu in corpora ſubeunte omnia vel ſecundum naturam ſe habere, vel in morbos incidere cenſebant. Fortaſſe Hipp. aut ſi quis alius auctor libelli *de Flatibus*, huic ſectæ occaſionem præbuit, cui ſeſe inter Medicos Athenæus & Archigenes imprimis addixerunt. Gorræus. Meminit horum Gal. *l.* 3. *de diff. pulſ. cap.* 1. & alibi. *Pneumatica* ſcientia dicitur, quæ exponit naturam aeris, præſertim ambientis corpora naturalia & atmoſphæram conſtituentis. Sam. Reyher. *in diſſert. de Aere c.* 1. *ſeqq.*

Pneumatocele, πνευματοκήλη, vocatur *Hernia flatulenta*, *ramex ventoſus*, quando a flatu fit diſtentio ſcroti, vel umbilici. Gorr. Caſtell. ex Ægin. *l.* 6. *c.* 64. Hujuſmodi obſervationes vide in Job a Meekren *Chirurg. Obſerv. poſthumis c.* 4. *pag.* 357. *edit. Lat.* Dicitur & *Phyſocele* apud Pareum *Chir. l.* 7. *c.* 14.

Pneumatodes, πνευματώδης, idem quod πνευματίας vocatur Hipp. 4. *aph.* 72. *flatibus diſtentus*, vel *anheloſus* & ſuſpirioſus ex flatuum diſtentione, teſte Gal. *l.* 3. *de diff. reſp. c.* 12. adde Foeſ. *p.* 520. Dieter. *n.* 698. Tales dicuntur etiam πνευματούμενοι, *c.* 3. *in* 1. *prorrh. t.* 72. & Gal. ἐμπεπνευματώμενοι, *d. l.*

Pneumatomphalos, πνευματόμφαλος, vocatur *Hernia umbilicalis flatulenta*, ſive a flatu diſtendente oborta. Gal. *in def.*

Pneumatoſis, πνευμάτωσις, vocatur *inflatio ventriculi*, ſive flatuum collectio in ventriculo: cujus generatio petatur ex deſcriptione Flatuum. Vide *Flatus*.

Pneumenos, πνεύμενος, dicitur Hippocr. *l.* 6. *Epid. ſ.* 4. *t.* 5. *anheloſus*, difficultate ſpirandi laborans, Foeſ. *in not. ad h. l.* & *Oecon. pag.* 521. Approbavit hanc expoſitionem Caſpar. Hoffman. *in notis MS. ad Galen.*

Pneumon, πνεύμων, Lat. *Pulmo*, vocatur viſcus thoracis, cor ambiens, molliſſimum & laxiſſimum, reſpirationis, ut & vocis inſtrumentum; cujus viſceris ſtructuram merito admirandam dixit Dieter. *num.* 699. de qua videantur Anatomici, & ex recentioribus Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 9. Jungatur Willis. *Pharm. Rat. P. II. ſect.* 1. *c.* 1. D. D. Bidloo, *Anat. Tab. XXIV. XXV.* In Pharmaceuticis *Pulmo vulpis* præ aliis in phthiſi maxime commendatur: uti patet ex Diſpenſatoriis. Vide etiam *Vulpes*. Inter Zoophy-

phyta marina refertur *Pulmo marinus*, Græc. πνεύμονες, cujus hiſtoriam cum uſu in Medicina tradidit Aldrov. *de Zoophytis l.* 4. *cap.* 3. Jung. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſ.* 1. *pag.* 86.

(Π) *Pneumonia*, eſt genus inflammationum pectoris interni ſecundum. Cull.

Pneumonicus, πνευμονικὸς, dicitur de medicamentis pulmoni deſtinatis; quorum hiſtoriam vide apud Rolfink. *Obſ. & M. Med. Sp. l.* 8. *ſect.* 1. *cap.* 1. *ſeqq. Pneumonica* etiam *Vena* a Sammichelio obſervata vocatur, quæ a vena cava in pulmonem inſeritur, quamvis ab aliis adhuc in dubium vocetur. Barthol. *libell.* 1. *An. c.* 5. *p.* 637.

Pneumopleuritis, πνευμοπλευρῖτις, idem quod *Pneuropneumonia*, (de quo vocab. paulo ſuperius) quamvis hoc poſterius convenientius judicaverit allegatus *ibid.* Schroder. *in ſua diſſertat.* Vide Bonet. *ibid. alleg. loco.*

Pneuſtiao, πνευςιάω, ſignificat apud Hippocr. *crebro ſpiro*, anhelo, frequentem ſpiritum duco, *l. de int. aff. XLVII.* 16. *l.* 7. *Epid. X.* 40.

Pnigalion, πνιγαλίων, idem quod ἐφιάλτης, id eſt *Incubus*, a ſuffocando ita dictus. Vide *Ephialtes.*

Pnigitis, πνιγῖτις, epitheton cujuſdam *Terræ*, quæ colore *Eretriæ* ſimilis, magis nigricans, cujus deſcriptionem tradunt Dioſcor. *l.* 5. *c.* 277. & Plin. *l.* 35. *c.* 16. Verum quæ ſit propre illa terra, nihilominus neſcitur, Rul. *in Lex.*

(Π) *Pnigma*, difficillima reſpiratio cum ſubitanea ſenſuum motuſque interceptione, ſtertore, pulſuque intermittente. Vocatur etiam catarrhus ſuffocativus. *Vog.*

Pnigmos, πνιγμὸς, idem quod πνῖξ, *ſtrangulatio*, *ſuffocatio*, 4. *aph.* 34. *de R. V. I. A. t.* 63. *Coac. t.* 61. Aliquando & πνίγμα legitur, *l.* 7. *Epid. XIII.* 2. *L.* 4. *LII.* 11. Foeſ. *p.* 521. Vide & *Apopnixis*, *Hyſtericus.*

Pnigos, πνῖγος, *æſtum pleniorem* & veluti ſuffocantem ſignificat. Legitur in Hipp. *l.* 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 6. *l.* 5. *XXXIII.* 11. Hinc πνιγώδης ſtrangulationem, vel *ſuffocationem inducens*, *l.* 1. *ſ.* 2. *prorrh. t.* 54. 55. *Coac. t.* 324. Adde Foeſ. *d. l.*

Pnix, πνῖξ, *ſuffocationem* in genere notat, Hipp. 4. *aph.* 34. Dieter. *n.* 700. & dicitur de *uteri ſuffocatione*, de qua vide ſupra *Hyſtericos.*

Poculum, ἔκπωμα, Galen. 1. *meth. med.* 1. quid ſignificet, notum eſt, videlicet vas ex varia materia præparatum, e quo potulenta, vel alimenta, vel medicamenta ebibuntur. Olim varie parata fuiſſe *pocula* medicata, ex ære, ex electro, h. e. auro, & quinta argenti parte, ex cornibus, ex lignis medicamentoſis, conſtare poterit ex Lang. *l.* 1. *ep.* 29. C, Rejes, *C. Elyſ. q.* 64. *n.* 15. Libav. *S. A. Ch. l.* 1. *c.* 16. & 18. *Pocula* triplicia conſtituit ab uſu Rolfink. videlicet *Neceſſitatis*, *Hilaritatis*, *Ebrietatis*, *Obſ. & M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 74. *Poculum amatorium* eſt *Philtrum*, de quo ſupra.

Podagra, ποδάγρα, eſt *Arthritis pedum*, proprie: vide *Arthritis*. Quamvis vulgo receptum ſit, vocabulo hoc abuti generaliter pro omni arthritide. Inde verbum ποδαγράω, *podagra laboro*, quod legitur apud Hippocr. 6. *aph.* 28. *ſeqq.* & adjectivum ποδαγρικὶς, *d. l. aph.* 49. 55. Jung. Diet. *n.* 701. ubi plura de hoc affectu lectu jucunda & utilia propoſuit. In ſcriptis etiam Helmontii, de *podagræ* origine e ſemine, & ſtomacho. *Podagræ* nonaginta ſpecies numeraſſe olim Æſculapium, patet ex Seren. *c.* 42. adde Keuchen. *in notis p.* 249. De *Podagra* noviſſime & ſcripſit Thom. Sydenham, uti patet *ex Act. Erud. Lypſ. A.* 1684. Tropice etiam *Podagra plantarum* dicuntur plantæ illæ aliis adnaſcentes, quales ſunt Cuſcuta, Epithymum, Viſcus, &c. Fallop. *de med. purg. ſimpl. c.* 24. *Tom. I. Oper. p. m.* 116.

(Π) *Podagrica*, febris continua ſynochos, cum dolentiſſimo dolore in pede. Vog.

Podeon, ποδεὼν, vocatur *extremum utris*, vel quod ex utre propendet, petiolus in utre pendulus, per quem liquor infunditur & effunditur. Legitur apud Hipp. *l. de Aff. XXII.* 10. adde Foeſ. *p.* 521.

Podex, ἀρχὸς, ἕδρα, idem quod *Anus*. Vide ſupra in *AN.*

Podoniptron, ποδόνιπτρον, vocatur vas, in quo pedes lavantur, quod legitur apud Suidam ex Ariſtophane vid. Lang. *l.* v. *ep.* 45.

Pœcillon, ποικίλλον, *varians*, ſive variis expoſitum affectionibus. Uſurpatur ab Hippocr. de hypochondriis, 1. *prorrhet. ſ.* 2. *t.* 60. *Coac. t.* 186. Foeſ. *d. l.* ποικίλος *varium* ſignificat; unde & *Acoptum* quoddam a veritate *Pœcillon*, ποικίλον dictum fuit apud Æginet. *l.* 7. *c.* 19.

Pœotes, ποιότης, vide *Qualitas.*

Pogon, πωγὼν, vide *Barba.*

Pola, *Polla*, pro *Pala* antiquos legiſſe, teſtatur Keuchen. *ad Sam. p.* 168.

Polemios, πολέμιος, *inimicus*, adverſarius, dicitur de Nimio, quod naturæ adverſatur. Hipp. 2. *aph.* 51. vide Dieter. *n.* 703.

Polenta, ἄλφιτον, vide *Alphiton*: adde Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 9.

Poliater, πολίατρος, vocatur *Medicus ordinarius*

rius

rius in arce aut oppido quodam juſſu & auctoritate Magiſtratus artem ſuam exercens. Dicitur & *Phyſicus Ordinarius*. Vide *Phyſicus*.

Polioſis, *Poliotes*, πολίωσις, πολιότης, vide *Canities*.

Pollen, γῦρις, *farina tritici tenuiſſima* dicitur, ſicut flos ſiliginis. Vide *Gyris*. Adde Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 9. Tribuitur tamen & aliquando aliis farinis tenuioribus: v. g. *Pollen Thuris* legitur apud Scrib. *n.* 46. Vide Rhod. *in Lex. Scrib.*

Pollex, ἀντίχειρ, vide *Anticheir*.

Pollinctura, νεκρεία, eſt *Balſamatio mortuorum*, de qua Andr. Rivinus integrum ſcripſit libellum. Vide *Conditura*.

Pollutio, ἐξονείρωσις, vide *Exoneiroſis*, *Gonorrhœa*.

Polos, πῶλος, vide *Pullus*.

Polphos, πόλφος, Latine dicitur *Bulbus*, v. g. ceparum, raphani &c. Alii cibum quendam ex pulte factum eſſe dicunt. Erotian. *Onomaſt. p.* 96. *b.*

Polus, πόλος, vocatur tota capitis rotunditas, quæ etiam *Teſta* dicitur. Keuchen. *ad Samon. p.* 92. Quid vero apud Aſtronomos *Polus* ſignificet, videatur in eorum ſcriptis.

Polyæmia, πολυαιμία, ſignificat *veram plethoram*, h. e. abundantiam & ubertatem. Fernel. *tr. Patholog. c.* 14.

Polyarchion, πολυάρχιον, nomen *Malagmatis* a *Polyarcho* auctore, cujus deſcriptiones habentur apud Gal. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 5. & *l.* 7. *de C. M. S. G. c.* 7. Ægin. *l.* 7. *c.* 18. Eſt etiam *Cataplaſmatis* nomen apud Aet. *l.* 9. *c.* 34. citante Gorr.

Polychreſtos, πολύχρηστος, *ad multa utilis*. Epitheton commendatitium medicamentorum illorum, quæ multis affectibus curandis conveniunt. Suntque eorum non modo genere, ſed & ſpecie diverſa, & contrariis quandoque viribus prædita. Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 1. quamvis interdum nomen hoc hyperbolice nonnullis attributum eſſe, videri alicui poſſet.

Polychronios, πολυχρόνιος, idem quod χρονικός: vide *Chronicus*. Adde Dieter. *n.* 706.

Polyclonos, πολύκλωνος, *ramoſus*. Gorr. Epitheton Artemiſiæ.

Polydactilos, πολυδάκτυλος, h. e. *qui juſto plures habet digitos*. Tale ſceleton *polydactylon* monſtroſum in manu dextra ſex, in ſiniſtra totidem & duplicem pollicem, in pede dextro octo, in ſiniſtro novem digitos habens, habetur in D. Ruyſchii *Muſæo Anatomico p.* 118. *ſeq.*

Polydipſia, appetitus majoris ſolito copiæ potulentorum. Cull.

Polyeidæ ſphragis, πολυειδὴς σφραγίς, nomen *Trochyſci* olim celebris ad ulcera diuturna, & contumacia; cujus deſcriptio habetur apud Gal. *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 11.

Polygalactos, πολυγάλακτος, *lacte abundans* dicitur, cui opponitur ἀγάλακτος, *lacte deficiens*. Erot. *Onom. p.* 19. *d.*

Polygraos, πολυγράος, idem quod πολυφάγος, *multivorax*, vorax. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Foeſ. *d. l.*

Polyguria, πολυγουρία, uſurpatur pro Diabete a Joh. Seidelio *in Diſſertat. Inaugur. hoc titulo inſcripta*, quæ extat *Decad. VI. ſelect. Diſp. Medicarum Baſileenſium n. II.* Enimvero videtur auctor proprio auſu nomen hoc finxiſſe, quamvis incongrue fortaſſis, cum nullibi in Lexicis neque in Medicis, qui de Diabete ſcripſerunt, invenire hactenus licuerit.

(II) *Polymeriſma*, partium ſupra numerum ordinarium exceſſus. Sag.

Polymorphos, πολύμορφος, *multiformis*. Ita in ſpecie a quibuſdam dictum *os cuneiforme*, ſive σφηνοειδές. Ita & *Os cubiforme* vocatur πολύμορφον, Barthol. *libel.* 5. *Anat. c.* 6. & 21. *p.* 718. 753.

Polynoſtos, πολύνοστος, vide *Noſtos*.

Polyoſteon, πολυόστεον, a quibuſdam dicta pars pedis ea, quæ multis oſſibus conſtat, & alio nomine πεδίον appellatur. Gorr.

Polypharmacos, πολυφάρμακος, idem quod πολύχρηστος, dicitur de medicamentorum facultatibus ad multa conducentibus. Galen. *l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 1. vel potius de *medicamentis compoſitis*.

Polyphoros, πολυφόρος, epitheton vini generoſi, idem ſignificans, quod οἰνώδης: vide *Oinodes*. Linden. *Ex. X.* §. 111.

Polypodes, πολύποδες, vide *Aſinus*. Dicuntur & *Millepedæ*.

Polypodites, πολυποδίτης, epitheton vini ex *Polypodio* facti: cujus deſcriptio habetur apud Aet. *l.* 3. *c.* 60. 61. citante Gorr.

Polypoſia, πολυποσία, ſignificat multam, vel *largam potionem*, non aquæ, ſed *vini*, apud Hipp. 7. *aph.* 7. adde Dieter. *n.* 704.

Polypus, πολύπους, Hipp. πώλυπος, æquivocum eſt. Generaliter notat omne animal, quod multos habet pedes. Unde & *Aſelli* ſive *Millepedæ* dicti πολύποδες, de quibus p. a. Proprie vero ita dicitur animal exangue, molle, marinum, ad *Sepias* pertinens; cujus hiſtoriam, cum uſu in cibo & Medicina, prolixe vide

apud Aldrov. *lib.* 1. *de Mollib. c.* 2. Chiocc. *in Muſ. Calc. ſ.* 1. *p.* 71. 72. Nimiæ ejus quantitatis meminit & Linden. *Ex. X.* §. 80. 81. Tropice vero & per translationem, ob aliquam figuræ ſimilitudinem, *Polypus* vocatur tumor quidam, p. n. in naſo conſiſtens, carneam veluti ſubſtantiam ſolidam habens, cum multis appendicibus, cujus meminit Hippocr. *l. de affect. VI.* 1. Galen. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 3. Æginet. *l.* 6. *c.* 25. Scribon. *n.* 31. Vide Rhod. *in Not. ad h. l.* Hildan. *ep.* 61. Nos quoque in utraque nare illuſtr s cujuſdam Perſonæ vidimus *Polypum* naſi, & feliciter opera Chirurgi manuaria, adhibitiſque debitis remediis, A. 1673. M. Octobri extraximus. *Polypus* vero ita accuratius deſcribi poterit: *Polypus* eſt excreſcentia carnea mollis, laxa, colore varia in naribus genita, interdum verſus palatum; interdum extrorſum vergens, pluribus appendicibus adhærens, proveniens a portionibus nutricii ſucci vitioſi luxuriantibus & propter ſolutionem aliquam continui in naribus præcedentem ſubſiſtentibus, & in maſſam carneam concreſcentibus. Sunt, qui & in corde tales *Polypos* obſervari aliquoties ſtatuerunt. Verum non immerito Kerkring. ſuſpectos reddidit, exiſtimans, eſſe ſolum ſanguinis poſt mortem congelati & coagulati portiones. *Eph. Nat. Cur. An. I. Obſ.* 31. *Polypum* in *rene* obſervavit Jac. Spohnius Lugduni Gallor. uti conſtat *ex Act. Erud. Lipſ.* 1684. Uteri *Polypum* carnoſum obſervavit D. Ruyſchius, & delineatum exhibuit *in Centur. Obſ. Anatomico Chirurg. Obſ. VI.*

Polyſarcia, πολυσαρκία, dicitur *Carnoſitas*, ſive excedens corpulentia. Jul. Alex. *Not. in Gal. l.* 14. *meth. med. c.* 15.

Polyſchedia, πολυχεδία, *multiplex diviſio*, & multifida ſectio vocatur: uſurpaturque de varietate præceptionum, apud Hipp. *de Præcept. X.* 17.

Polyſemos, πολύσημος, multa ſignificans, *inſignis*. Erot. *On. p.* 19. *d.* Opponitur τῷ ἄσημος, *nullius momenti*.

Polyſomatia, πολυσωματία, idem quod πολυσαρκία, de quo p. a. Vide *Obeſitas*.

Polyſpaſton, πολύσπαστον, dicitur *machinamentum* articulis reponendis accommodum; ita dictum, quod multis orbiculorum circuitionibus facilitatem præſtet. Refertur ad Archimedem auctorem, Gorr. Meminit & hujus vocabuli Caſp. Hoffm. *Com. in Gal. de U. P. n.* 479.

Polyſpermos, πολύσπερμος, *ſemine abundans*, fere idem quod πολυτόκος, *fœcundus*. Dicitur de animalibus, C. Hoffm. *d. l. num.* 1044.

Poma, πόμα, Latine *Potus*, *Potio* dicitur, ejuſque ſignificatio eſt nota. Pertinet ad alimenta fluida, quæ ſola infuſione & deglutitione abſumuntur. Dieter. *n.* 707. Linden. vocat *Cibum ſorbilem Ex. IIX.* §. 34. Gr. dicitur & ποτὸν, item πόσις. Dantur & *Potiones medicæ*, ſive Pharmaceuticæ, ſuntque medicamenta liquida, quæ bibuntur, atque ſola fere mixtione liquidorum conſtant, de quibus Schroder. *l.* 2. *c.* 74. Fr. Hoffmann. *in clav. ad h. l.* Morell. *de form. rem. l.* 1. *ſ.* 1. *cap.* 3. Suntque vel *Purgantes*, vel *Alterantes*. Confortantes commode quoque Alterantibus annumerari poſſunt.

Pomambra, quaſi *Pomum Ambræ*, dicitur *Odoramentum ſiccum*, paratum ex ſuaveolentibus rebus, & in formam *pomi* minoris, vel globuli redactum, cum, vel ſine Moſcho, Ambra & Zibetho: cujus deſcriptionem & formulas vide apud Schroder. *l.* 2. *cap.* 75. Fr. Hoffmann. *in clav. ad h. l.* Morel. *l.* 2. *de form. remed. ſect.* 2. *c.* 10. Weker. *Antidot. gen. l.* 1. *c.* 52. *& Spec. l.* 2. *ſ.* 48.

Pompholygeron, πομφολυγηρὸν, eſt nomen Emplaſtri, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 17. notante Gorræo.

Pompholyx, πόμφολυξ, duplicem habet ſignificationem, propriam & tralatitiam. Secundum illam denotat *Bullam*: de quo vocabulo vide ſupra, in *BU.* Secundum hanc notat medicamentum metallicum, quod in coctura æris ſurſum fertur, & in cameris parietibuſque fornacum, bullarum modo tumens, colligitur: cujus hiſtoriam & deſcriptionem lege apud Dioſcor. *l.* 5. *c.* 85. Gor. Schroder. *l.* 3. *c.* 19. *n.* 5. Fr. Hoffmann. *Cl. ad h. l.* Chiocc. *Muſ. Calceol. ſect.* 4. *p.* 461. Dicitur alias *Nil album*, item *Tutia* Arab. Differt a *Spodio*. Ruland. vocat *cinerem metallicum*. Hinc Ung. *Diapompholygos* in Officinis proſtat; de quo vide Diſpenſatoria.

Pomphos, πομφὸς, dicitur *eminentia cutis tumida*, ſimulque humore redundans & rubicunda. Hippoc. *l.* 2. *morb. LXVIII.* 10. quamvis Linden. ibidem πίλφοι poſuerit; & *lib.* 2. *de morb. mul. XI.* 5. Adde Foeſ. *Oec. pag.* 522. *ſeq.* Latine *Papula rubens*. Foreſt. *l.* 6. *Obſ.* 41. *Schol.*

Pomum, μῆλον, idem quod *Malum*; vide *Malum*. *Poma Heſperidum*, in arte Spagyrica, quæ dicantur, vide apud Libav. *Tom. III. p.* 231. *Pomum Adami* dicitur vulgo protuberantia illa in collo anterius conſpicua, quam facit cartilago Thyrioides; propter fabuloſam opinio-

opinionem in Adami faucibus pomi partem de vetita arbore ſubſtitiſſe & ad poſteros translatam fuiſſe. De *Pomo* imperiali fulgurante vide in Chriſtian. Adolphi Balduini *Hermete Curioſ. Invent. II.*

Pondo, *Pondus*, σαθμὸς, σαθμίον, ſignificat quantitatem rei alicujus gravitate determinatam; quemadmodum menſura vaſculi recipientis concavitate certa notatam. Dantur vero quamplurima, & pene infinita *Pondera*, pro regionum & conſuetudinum diverſitate. De quibus videatur inter antiquiores Galen. *l. de ponder. & menſur.* & Æginet. *tit. eodem*. De ratione *ponderum* & *menſurarum* in Corn. Celſo occurrentium *egregiam diſſertationem poſthumam* reliquit Joh.Rh d, in qua ſpecies ſingulorum & ſignaturas cum quantitate determinavit. *Pondus* ſæpe idem ſignificat, quod *onus*, Græc. βάρος, Vide *Baros*.

Poneros, πονηρὸς, *pravum*, vitioſum, malum ſignificat. De cujus vocabuli expoſitione vide plura apud Foeſ. *p.* 523. Dieter. *n.* 710. Lind. *Ex. XIII.* §. 267. *ſeqq.*

Ponos, πόνος, vide *Labor*.

Pons, γέφυρα, quid proprie ſignificet, ex aliis petendum eſt Lexicis. Varolius tranſtulit in Anatomiam, & hoc nomine inſignivit proceſſus quoſdam cerebelli globoſos, prope vermiformes: quorum deſcriptionem vide apud Barthol. *l. 3. Anat. c. 5. p.* 484.

Pontagium terminus eſt Paracelſicus, denotans rem mixtam, ſcil. pontici cum amaro, vel ſtypticum & ponticum; ſicuti in aceto, acacia, & ſimilibus. Paracelſ. *de Tartar. l. 2. tract. 1. c. 5. in not. & in Fragm. ad h. l.*

Ponticus, epitheton eſt ſaporis certi ſalini, reſpondentis aquæ marinæ: & denotat ſal cum fæculentia conjunctum, de qua *pontica* qualitate plura vide apud Paracelſ. *dict. l.* Meminit & Willis. *l. de febr. c. 6.* & applicat ſanguinis diſpoſitioni aceſcenti & fæculentæ. *Pontica vina* ſunt acida, fæculenta, tartarea. *Ponticus* eſt etiam epitheton Mellis, quod in Heraclia Ponti provenit. Hoc qui comederint vel biberint, iis eadem accident, quæ his, qui aconitum hauſerunt, ſicut ſcripſit Nonus. *de M. P. C. c.* 282.

Pontificium, ἱερατικὸν, vide *Hieraticum*.

Popanax, pro *Opopanax*, de quo ſupra in OP. Rul. & Iohnſ.

Poples, ἀγκύλη, ἰγνὺς, dicitur articuli illius, quo os magnum femoris articulatur oſſi tibiæ, pars interior, qua crus flectitur. Gal. *l. Introd. c.* 10. Vide *Ignys*.

Popliteus dicitur partim de Vaſis ſanguineis, vena & arteria crurali, quæ dicuntur Popliteæ: partim de muſculo tibiam adducente, qui vocatur *Popliteus*. Barthol. *libell. 1. An. c. 9. p.* 644. *libell. 2. c. 6. p.* 658. & *l. 4. c. 12. p.* 581.

Popularis, ἐνδήμιος, ἐπιδήμιος, vide *Endemius*, *Epidemius*, a δῆμος, *populus*.

Populeon, διὰ αἰγείρου, nomen *Unguenti*, in officinis notiſſimi, & ipſis ruſticis frequentiſſimi uſus, una cum Ung. Dialtheæ. Ita dictum eſt a gemmis Populi albæ arboris, quæ baſin conſtituunt. Vide Diſpenſatoria. Laudat etiam Lang. *l. 1. Ep.* 54. *Unguentum populeon*, cum æqua portione Electuarii purgantis mixtum, & plantis pedum inunctum, purgare corpus, vult Paracelſ. *in Conſil. Medicis.*

Porcellio, ὀυβαρὸς, idem quod *Aſellus*, *Millepeda*. Vide *Aſinus*. Lind. *Ex. XI.* §. 21.

Porcellus, *Porcus*, ὗς, χοιρὸς, idem quod *Sus*, Scropha, animal quadrupes notiſſimum, cujus hiſtoriam, cum uſu in cibo & Medicina, prolixe deſcriptam lege apud Aldrov. *lib. 1. de Quadrup. biſulc. c.* 36. Bruyerin. *de re cibar. l. 13. c. 1. & 2.* Tribuitur quoque nomen *Porci* & *Porcelli* piſcibus, v. g. *Delphino* & aliis, qui more porcorum roſtro terram fodere dicuntur. Aldrov. *l. 2. de Piſc. c.* 69. *Porcus* etiam, Gr. χοιρὸς, ponitur pro *pudendo muliebri*. Rolf. *de part. Genit. P. II. c.* 32.

Porcetra dicitur, juxta Pomponium, Sus, quæ ſemel peperit, atteſtante Ingraſſia, *Com. ad Avic. de Tum. p. n. p.* 240.

Porde, πορδὴ, vide *Crepitus*.

Poreiligon, id eſt *batitura ferri*. Ruland. & Iohnſ.

Poreireticum, vel mortarium æneum, aut orichalceum, vel radulam ſignificat. Rul.

Porocele, πωροκήλη, vocatur *hernia tophacea*, vel calloſa, in teſticulo, aut membrana erythroide concreſcens, inſignis, retinens, dura & inæqualis. Gal. *in def. Med. & Introd. c.* 18. Æginet. *l. 6. n.* 63. Gorr. *in def.*

Poromphalon, πωρόμφαλον, eſt concretio calli, vel tophi, in umbilico, Gal. *in def.*

Poropœia, ποροποιΐα, vocabulum eſt Methodicorum proprium, & ſignificat exiguorum meatuum, ſive pororum aperitionem, Galen. *l. 4. meth. med.* 4.

Poros, πόρος, vide *Meatus*. *Foramen* notat. Lind. *Ex. V.* §. 37.

Poros, πῶρος, vide *Callus*. *Tophus*.

Poroſitas, dicitur de corporibus meatus exiguos habentibus. Paſſim in ſcriptis Medicorum.

Poroticos, πωρωτικὸς, i. e. *Callum faciens*. Dicitur de medicamentis callum generantibus. Vocantur & τυλωτικὰ.

Porphyra, πορφύρα, Latine *Purpura* dicitur. Proprie ſignificat, inter turbinatas conchas, nobiliſſimam, ob ſuccum illum, ſive florem, qui etiam *Purpuræ* nomine venit, nobiliſſimum, & ad tingendum præſtantiſſimum: unde color pu pureus vocatur. De hujus Conchæ hiſtoria & uſu, qua medico, qua alio, vide Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac.* 5. Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 1. *p.* 41. *ſeqq.* *Purpuram filorum*, ſive *Purpuratum filatum*, inter remedia probatiſſima contra amentiam refert Paracelſ. *tract.* 2. *de morb. ament. c.* 5. De *purpura Græcorum ſcriptoria*, *Encauſtum* dicta, lege Libav. *S. A. Ch. l.* 6. *c.* 6. Tinctura illa *purpurea*, ſive color, vocatur eidem *Purpuriſſum*, *d. l. c.* 3. *in fin.* *Purpurina Arſenici* eſt compoſitio mercurialis rubra, cujus meminit idem *l.* 7 *c.* 26. Late ſæpe ſumi *Purpureum colorem* pro omni eleganti rubro, & ita cum *Phœniceo* confundi, teſtatur C. Hoffm. *l.* 4. *V. L. c.* 44. *Purpura* quoque præternaturalem habet ſignificationem, diciturque de maculis febrium peſtilentialium, *Petechiæ* dictis, Foreſt. *l.* 6. *Obſ.* 59. adde Schol. *Porphyra*, πορφύρα, quoque eſt nomen Emplaſtri, cruenta vulnera glutinantis, apud Aet. *l.* 15. *cap.* 12. citante Gorræo.

Porphyreticus, πορφυρητικὸς, eſt epitheton lapidis duriſſimi purpureum colorem ſuppeditantis, cujus duritiem vincere docuit Franciſcus del Tadda Florentinus, quemadmodum e Bulengero *de Pictura & Statuar. l.* 1. *c.* 7. notavit Th. I. ab Almeloveen *R. I. On. p.* 37.

Porphyrion, πορφυρίων, vocatur avis quædam circa fluvios degens, cærulea, longis cruribus, & roſtro purpureo prædita, cujus deſcriptionem, cum uſu in cibo, & aliis, vide apud Aldrov. *l.* 20. *Ornithol. c.* 28.

orraceus, πρασοειδὴς, *Traſinus*, dicitur de omni eo, quod colorem porri viridem refert, v. g. bilis *porracea*. Gal. *l.* 2. *de Temper. c.* 6. & *alibi*; *c.* 5. *in* 6. *Epid. t.* 1. 14. Excrementa alvi *porracea*, *c.* 2. *in Progn. t.* 23. Vomitus *porracei*, *d. l. t.* 39. Vide Foeſ. *p.* 526.

Porrifigi, Ital. nomen, idem ſignificans, quod *Ficus*, ſive tumores, in quos criſtæ neglectæ degenerant, Alex. Maſſarius *l.* 3. *P. M. c.* 24.

Porrigo, idem quod *Furfuratio*, vide *Furfur*.

Porrus, *Porrum*, Fallopio *de Tum. p. n. c.* 24. dicitur ſpecies *Verrucæ*, quæ habet quasdam radices ad extra, ad ſimilitudinem porrorum, & ita minutim fixa, Foreſt. *l.* 4. *Chir. Obſ.* 10. *in Schol.* Meminit & aliquoties Paracelſ. *in ſcript. Chirurg.* præſertim vero de ulcerib. &c. *c.* 61. vulgo *Oculus Gallinæ* Germ. dicitur. Adde Walth. *Sylv. Med. p.* 1513.

Porta, πύλη, vel etiam pluraliter *Portæ*, πύλαι, dicitur de hepatis parte ſima, ubi duæ parvæ ſunt protuberantiæ, quas *Portas* dixerunt, credentes, per eas omnem chylum pro ſanguificatione, in hepar deferri, verum hodieque fere exolevit hæc de chyli ad hepar tranſitu hypotheſis. Vena quoque ibidem exorta, & per viſcera abdominis diſperſa *Vena Portæ* propterea vocatur. Vide Linden. *lib.* 2. *Med. Phyſiol. c.* 5. §. 88. *ſeqq.* Barthol. *l.* 1. *cap.* 14. *Porta* quoque ſumitur pro vulva, Rolf. *de part. gen. P. II. c.* 33.

Portonarium, vocatur nonnullis primum inteſtinorum, quod alias *duodenum* dicitur, *l. de Anat. vivor. inter ſpurios Galen.* Verum nomen hoc potius competit orificio ventriculi dextro; ſiquidem reſpondet Græco πυλωρὸς, i. e. *Janitor*. In qua ſignificatione etiam ſumitur in Avicennæ ſcriptis Latine redditis *l.* 3. *fen.* 16. *tr.* 1. *c.* 1.

Porus, πόρος, id eſt *Meatus*. Vide *Meatus*.

Poſca, item *Puſca*, ὀξύκρατον, vide *Oxycraton*.

Poſis, πόσις. *Potio*. Vide *Poma*.

Poſitio, θέσις, vide *Situs*, *Theſis*. Dicitur & *Poſitura*.

Poſſet a poſſet, Poſſeticus liquor Anglis eſt Lac calidum coagulatum, ſerum cereviſiatum, eſtque potio Anglis uſitata valde *par raport à la Medecine*, ſ. pro vehiculo medicamenti, communicante mihi hanc expoſitionem Max. Reverendo & Excell. D. Chriſtoph. Wegleitero, S. Theologiæ Prof. P. celeberrimo, Anglicæ linguæ peritiſſimo.

Poſtapparens, ἐπιφαινόμενος, vide *Epiphœnomenos*.

Poſtbrachiale, μεζακάρπιον, vide *Metacarpion*.

Poſtcœnium, ἐπιδειπνον, hoc eſt *ſecundaria cœna*. Diet. *n.* 310.

Poſthe, πόσθη, Latin. *Præputium* vocatur, glandis in pene tegumentum: cujus extremitas Judæis & Turcis circumciditur. Bartholin. *l.* 1. *Anat. cap.* 24. *Præputium* cancro correptum a concubitu cum uxore menſtruata refert Rhodius *cent. III. Obſ.*

Poſthia, ποσθία, idem quod κριθὴ, *Hordeolum*. Vide *Crithe*.

Poſthumus, πόσθυμος, ὀψίγονος, dicitur, qui patre mortuo natus eſt, Theophil. *Paraphraſ. Pr. Inſtit. Jur. l.* 1. *tit.* 13. §. 4. *p. m.* 127. An

vero undecimo vel duodecimo menſe nati inter *poſthumos* referendi ſint, videatur Roder. a Caſtro *l. IV. de Nat. mul. c. 2. p. m.* 178. & P. Amman. *Irenic. p. 77. ſeqq.*

Poſtis, φλιὰ, vide *Phlia*.

Poſtpoſitio, τὸ ὑϛερίζειν, dicitur reditus paroxyſmi, in febribus intermittentibus, tardior: & opponitur *Anticipationi*: eſtque ſpecies ἐπιδόσεως, & ſignum, cæteris paribus, declinationis, vel remiſſionis morbi. Gal. *l. 1. de Criſ. c. 4.* Foreſt. l. 3. *Obſ. 26. Schol.* Ita & Menſtrua *poſtpoſita* Græc. ὑϛερητικὰ vocat P. M. de Caſderia, eo quod repetant per tardiora intervalla, quam ſtatui naturali hujus individui conveniat, & opponit *Anticipatis*, ſive Antevertentibus, *Tom. IV. Oper. p.* 208. *ſeqq.* Vide *Anticipans*.

Potabilis, πότιμος, ποτὸς, πόσιμος, dicitur de omni eo, quod per os hauriri debet. Rulan. & Iohnſ. *in Lex.* vel, quod poculis porrigitur, liquidum, Libav. *S. A. Ch. l. 2. c. 1. ſeqq.* ubi Magiſteria *Potabilium* deſcribuntur. *Potabilia* ad generationem Tartari facere, aliquoties ſcripſit Paracelſ. in ſcriptis ſuis. De *Auri potabilis* variis deſcriptionibus vide Schroder. *lib. 3. cap.* 8. Nos litem non facimus noſtram. Mars *potabilis* Morley, *in Collect. Chym. Leid. cap.* 256. Ferri potabilis Willis. deſcriptio legatur in Iunken. *Lex. Ch. Ph. P. I p.* 116.

Potaſch, etſi vernaculum, uſurpatur tamen a Latinis Auctoribus, ſignificat vero ſal lixivum per calcinationem extractum, vel ſal volatile habens affinitatem cum priori. G. Thomſon. *in explicatione terminorum Artis præmiſſa Acui Magneticæ*.

Potentia, *Poteſtas*, δύναμις, vide *Dynamis*.

Poterium, ποτήριον, nomen *Malagmatis* gemini abſorbentis humores hydropicorum, apud Galenum *lib. 9. de C. M. S. L. cap. 3. mox in prin.*

Potimos, πότιμος, vide *Potabilis*.

Potio, πόσις, πόμα, *Potus*. Vide *Poma*.

Potos, ποτὸς, adjective, idem quod πότιμος, *Potabilis*, de quo p. a. Subſtantive vero apud Hipp. *compotationem* & convivium *l. 1. Epid. ſ. 3. t. 19. & l. 5. XXX.* 20.

Pouſt dicitur Indis opii ſpecies vilior ex foliis & ſtolonibus papaveris excocta, docente Bontio *in cap.* 4. Garciæ ab Orto, allegante D. D. Heigelio Medico ordinario Ratisbonenſi *in Diſſert. ſua Inaugur. de Opio c.* 1.

Practica, πρακτικὴ, dicitur vel *Artis Medicæ exercitium*, vel Auctorum ſcripta, quæ continent deſcriptionem & modi & materiæ faciendi Medicinam, qua pro conſervanda, qua pro recuperanda ſanitate. Opponitur *Theoreticæ* Medicinæ, quæ tradit præcepta Artis & fundamenta, prius addiſcenda, antequam ad artis exercitium quis ſeſe accingere cupiat. *Practicus* quoque dicitur Medicus, qua curans, qua conſervans ſanitatem. *Theoreticus* vero proprie eſt Profeſſor, qui docet præcepta. Præſupponit igitur *Practica* ſtudium Theoreticum: nec bonus dici poterit *Practicus*, niſi prius fuerit bonus Theoreticus. Dogm. Med. Gen. *in prælimin. dogm.* 8. *p.* 9. 10. Dicitur ſæpe & *Praxis Medica*.

Præbium, idem quod Doſis, ſive quantitas medicamenti, quæ una vice offertur. Ita ſumitur a D. D. Wedelio *Opiolog. l. 1. ſect. 2. c. 9. p.* 75. quamvis legiſſe me quoque alibi meminerim, uſurpatum fuiſſe hoc nomen pro vehiculo alterius medicamenti.

Præcautrix, προφυλακτικὴ, vide *Præſervatio*.

Præcedens, προηγουμένη, idem quod *Antecedens*. Vide *Cauſa Proegumene*.

Præceptum, παραγγελία, vide *Parangelia*.

Præcipitantia dicuntur Medicamenta ſanguinis fervorem & motum inordinatum ſedantia, acidum corrigendo, & abſorbendo. Pertinent inter diaphoretica, de quibus ſupra ſuo loco dictum fuit. Os ſæpiæ *Præcipitans magnum* a nonnullis vocatum fuit. Lang. vero Pulverem compoſitum hoc epitheto exornavit.

Præcipitatio, dicitur operatio Chymica, ad σύγχυσιν, vel coagulationem pertinens; per quam ſoluta corpora in præceps aguntur & demittuntur. Sumitur vel generaliter, pro quavis ſolutorum ex menſtruis ſuis repercuſſione: eaque eſt cum *ſpontanea*, quando imprægnatum menſtruum, nullo addito alio motore, demittit calcem. Plura vide apud Libav. *l. 4. S. A. Ch. fere per totum. Alchym Pharmac. c. 36.* Rolfink. *Chym. l. 2. c. 4.* Fr. Hoffm. *in Clav. ad Schrod. p.* 93. 94. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Aliquando etiam Pathologice *Præcipitatio* accipitur pro *Procidentia*. Ita *Præcipitatio Matricis* legitur apud Valeſc. *de Tarant. l. 6. c. 11. Philon. Pharmacop. p g. m.* 668.

Præciſio, περιαίρεσις, rectius *circumciſio*, eſt operatio chirurgica, quæ adhibetur in alis, inguinibus, naribus, & ano. Gal. *Introduct. c.* 18.

Præcocia, πραικόκια, in ſpecie dicuntur fructus quidam, ſive ſpecies *malorum Armeniacorum*; ita dicta a maturitate, qua Perſica & Armeniaca alia antecellunt, ut & bonitate; de quibus Gal. *l. 2. de al. fac. c.* 20. Jul. Alex. *l. 10. Sal. c.* 6.

Præ-

Præcognitio, πρόγνωσις, idem quod *Prænotio*, dicitur pars Semiologiæ, qua conſtat Medico de futuro eventu, iu utroque ſtatu ſanitatis & morbi; quamvis communiter ſaltem de prænotione futuri eventus ægrorum acceperint Doctores. Fit vero per certa ſigna *prognoſtica*, προγνωςικὰ dicta, quæ in homine futuras res denunciant, qua ſecundum, qua præter naturam; nec ſunt alia realiter a *diagnoſticis*, ſed ſaltem modo conſiderandi diſtinguuntur. Plura vide apud Inſtitutioniſtas, inprimis vero in noſtris Dogmat. Med. Gen. *Part. III. c.* 1. *c.* 5. *&* 6. Paracelſ. etiam barbare vocat *Prognoſticationem*. Differt a *Prædictione*, πρόῤῥησις dicta, quando verbis vel ſcriptura indicatur id, quod ſcimus de futuro eventu; quæ non ſemper eſt adeo neceſſaria, uti *prænotio*. Ling. *Ex. XV.* §. 149.

Præcordia, φρένες, vide *Phrenes*. Galen. *l.* 6. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 9. A Celſo tamen latius accipi videtur pro *Hypochondriis*, aut pro eo, quod utrique hypocondrio interjacet, Bartholin. *l.* 1. *Anat. in proœm.* & Lind. *Ex.* 9. §. 35.

Præcurſores Paracelſo dicuntur accidentia & ſigna futuri, vel imminentis morbi. *l.* 2. *de Tartar. tract.* 2. *in Annotat.*

Præcuſtodia, προφύλαξις, idem quod *Præſervatio*.

Prædebilitati, προκαταδυνάσαντες, προεξαδυνατήσαντες, vide *Propaudeſantes*.

Prædicatio, πρόῤῥησις, προδιαγόρευσις, dicitur *prænotio* Medici, verbis vel ſcriptura patefacta. Vide *Prænotio*. Eſt quandoque neceſſaria ad conciliandam fiduciam ægri. Lind. *Ex. XV.* §. 4. *ſeqq.* Dieter. *n.* 719.

Prædivinatio, προθεσπία, idem quod *Divinatio*, *Prædictio*. Galen. *lib. de conſt. medic. cap.* 18.

Præfatio, προοίμιον, eſt operis vel ſcripti alicujus præparatorium, quandoque neceſſarium. Galen. *c.* 1. *prognoſt. t.* 1. Lind. *Ex. XV.* §. 10.

Præfocatio, πνὶξ, idem quod *Suffocatio*: & dicitur de uterina ſuffocatione. Vide *Hyſtericos*.

Præfurnium dicitur pars foci anterior, & exterior, per quam carbones injiciuntur. Legitur apud Chr. Meretti *Not. in Neri Art. vitr. præf. p.* 272.

Prægnans, κυμὰς, ἐγκύμων, idem quod *Gravida*, fœtum in utero gerens. Vide *Cymas*, *Encymon*, *Cyeſis*, *Gravida*.

Prægnatio, idem quod *Impraegnatio*: de quo ſupra, in *IM.* Legitur in *Theatr. Chym. Vol. III. pag.* 163.

Præhumecto, προϋγραίνω, Hipp. 4. *aph.* 13. Jung. Diet. *n.* 734.

Præincipiens, προκαταρκτικὴ, vide *Cauſa*, *Procatarcticos*.

Præludium, terminus Paracelſicus, denotans vaticinationem influxus, vel virtutis Aſtralis in homines: & meminit *Paramir. lib.* 2. *de orig. morb. cap.* 7. *& lib. de caduco matricis*, §. 4.

Prælum, item *Prelum*, πιεςὴρ, πιεςήριον, inſtrumentum, quo ſucci exprimuntur, in officinis quoque Pharmaceuticis uſitatum. *De prelo* pro muſto, vide Lind. *Ex. X.* §. 187.

Præmaceratio, i. e. *maceratio præmiſſa*. Legitur apud Rhod. *in Lexic. Scribon. & num.* 193.

Præmeditatio, προεξευκρίνησις, denotat diligens judicium, & ſingularem prudentiam Medico neceſſariam; non ſolum in recta applicatione remediorum, præſertim generoſorum & evacuantium, quæ uti magnifice prodeſſe, ita & apprime nocere poſſunt; ſed etiam in cognitione circa morbos inſtituenda. De qua virtute legatur Dieter. *n.* 722. Lind. *Ex. XII.* §. 59. Verbum προεξευκρινέω legitur apud Hipp. 1. *aphor.* 24.

Prænotio, πρόγνωσις, vide *Præcognitio*.

Præopinatio, προδόξασις, occurrit hoc vocabulum Græcum & Latinum apud Gal. *comm.* 1. *in Hipp. prognoſt. t.* 4. quamvis ipſe fateatur non eſſe in uſu. Significare vero debet incertam adhuc de morbo ejuſque eventu in animo prædicentis Medici præſenſionem.

Præparans dicitur partim de vaſis, venis & arteriis ad teſtes & epididymes excurrentibus, Spermaticis dictis, de quibus videantur Anatomici, v. g. Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 21. *p.* 202. *ſeqq.* partim de medicamentis. Vide *Paraſceve*.

Præparatio, *Præparatum*, *Præparans*, παρασκευὴ, ὑποπαράσκευη, vide *Paraſceve*.

Præpoſtere, πάρεργον, vide *Parergon*.

Præputium, πόσθη, vide *Poſthe*.

Præſagium, τὸ προλέγειν, πρόῤῥησις, idem quod *Prædictio*. Sumitur & pro ipſo ſigno prognoſtico. Hinc Ruland. Dorn. & Iohnſ. deſcripſerunt *Præſagium*, quod ſit præcedens aliquod notabile ſignum rei futuræ hiſtoriam, ex quo prophetia ſumitur quandoque.

Præſcientia, πρόγνωσις, idem quod *Præcognitio*, *Prænotio*.

Præſens, παρὼν, παρέων, quid communiter ſignificet, etiam pueri norunt. In Medicina οἱ παρέοντες, *præſentes*, qui ægris adſunt, iiſque adminiſtrant, ex Hipp. 2. *aph.* 1. Junge Dieter.

ter. *n.* 655. Deinde *τὰ παρόντα* dicuntur ſtatus homini *præſens*, ſive ſecundum, ſive præter naturam; cujus cognitio Medico neceſſaria, antequam de futuro eventu velit prænoſcere. Gal. *l*, 4. *de præſ. ex pulſ. c.* 11. *& alibi*. *Præſens auxilium* vel remedium dicitur, quod efficax eſt, & mox juvat. Et, *præſenti numine curare*, proverbialiter dicitur, derepente, & fere præter ſpem, medelam afferre. Keuchen. ad *Sammon. p.* 85.

Præſenſio, *πρόνοια*, *πρόγνωσις*, idem quod *Prænotio* Latinis Hippocrat. Interpretibus. Gal. *in com.* 1. *ad prognoſt. t.* 1. *& alibi*. Augen. *Tom. III. Epiſtol. & Conſ. Medic. l.* 3. *ep.* 9. *m.* 97.

Præſepiolum, *φατνίον*, vide *Phatnion*, *Bothrion*.

Præſervatio, *προφυλακή*, dicitur de ea Medici functione, qua prohibetur aliquid, ne fiat, & opponitur *curationi*, *τῇ θεραπείᾳ*, Galen. 2. *aph.* 22. Hinc *προφυλακτική*, pars Medicinæ *præſervatoria* vocatur, quæ a morbo *præſervat* *l.* 11. *meth. med. c.* 2. Eſt igitur pars *τῆς ὑγιεινῆς*: tuetur enim ſanitatem, & providet, humores lentos incidendo, craſſos attenuando, multos evacuando, calidos refrigerando, frigidos calefaciendo, mordaces contemperando, (ſcil. in latitudine ſanitatis,) ne morbum gignant. Gorr. Stante hoc principio, omnino hallucinati ſunt, & adhuc hallucinantur communiter Doctores, qua veteres, qua recentiores, quando *indicationem præſervatoriam* etiam in Methodum medendi intruſerunt, eamque cauſſæ remotiori oppoſuerunt, Gal. *Art. medic. cap.* 99. Videantur noſtra Dogmata *P. IV. c.* 3. *dogm.* 4. *p.* 484. *ſeqq.* Ita erravit quoque Lind. *Ex. XIII.* §. 342. quando *præſervationem* indicationem morbi fientis, ſeu, quod in idem recidit, cauſæ jam agere incipientis, eſſe dixit. Rectius vero Helmont. ſcribit: *Præſervatio* eſt futuri præcautio, *tr. de Lithiaſ. c.* 7. *n.* 21. *Præſervativa remedia* dicuntur, quæ vitam a ſuis inimicis & corruptionibus defendunt, Dorn. Rul. & Iohnſ. ſcil. prohibendo, ne infeſtent.

Præſidium, *βοήθημα*, idem quod *Auxilium*, *Remedium*, *Indicatum*. Occurrit paſſim apud Auctores Latinos veteres & recentiores.

Præſtigiæ, *Præſtigiatura*, *γοητεία*, *μαγγανεία*, eſt Diabolica medendi ratio, quæ omnino abeſſe debet: qualis eſt vetularum, ſagarum; quam & Gal. *l.* 6. *de S. Sac. in princ.* rejecit. Pſeudo Chymici quoque ſunt *præſtigiatores* & impoſtores: qualem Guibertum fuiſſe, ſcribit Libav. *T. III. Oper. p.* 233.

Præter, *παρά*, vide *Para*.

Præteritus, *προγεγονώς*, quid ſignificet, ex Grammatica conſtat. Præteritorum cognitio dicitur Gal. notitia cauſarum, quæ morbos inducunt, *l.* 4. *de præſ. ex pulſ. c.* 11. Enimvero nimis ſtricte accipit; cum & *præterita*, in ſtatu ſecundum naturam, Medico ſint obſervanda, in Methodo *ὑγιεινῇ*. *Signa præterita* docet pars Semiologiæ *ἀναμνηστική*, ſive *rememorativa*, ad diagnoſin pertinens.

Prætextus, *πρόφασις*, dicitur *cauſa evidens procatarctica*, & quidem Hipp. vera, quæ occaſionem præbet, & diſpoſitionem in corpore inducit, ſive inclinationem. Hipp. 2. *aph.* 41. & 3. *aph.* 12. aliquando tamen & cauſam fictam, vel ſimulatam notat. Gal. *c.* 2. *de fract. t.* 62. & 3. *t.* 46. Junge Foeſ. *pag.* 539. Dieter. *n.* 756.

Prævideo, idem ſignificat, quod Prænoſco, *Prædico*. In qua ſignificatione ſumpſit Celſ. Martinengus *tr. de providendis morborum eventibus*.

Pragma, *πρᾶγμα*, vocabulum, pro varia rerum, de quibus uſurpatur, natura, variis gaudet ſignificationibus. Ita omnem *ægri ſtatum*, & quæ in rem ejus peraguntur, denotat, *Prognoſt. ſ. t.* 2. Omnes res & negotia, *lib.* 1. *de morb. mul. XXXII.* 13. Significat etiam rem vel negotium, de quo impræſentiarum quæritur, & circa quod verſamur, inſtitutum, 2. *de R. V. I. A. t.* 40. *de Steril. XI.* 4. Plura vide apud Foeſ. *Oec. pag.* 525. *ſeq.*

Pramnios, *πράμνιος*, epitheton *vini nigri & auſteri* apud Hpp. *l.* 2. *de morb. mul. LXIX.* 1. & *LXXVI.* 8. Adde Foeſ. *p.* 526. Lind. *Ex. X.* §. 100. 106.

Prandium, *ἄριστον*, vide *Ariſton*. Plura vide apud Jul. Alex. & alios, qui de re cibaria ſcripſerunt.

Praſia, *πρασιά*, ſignificat *areolam in hortis*, torum quadrangularem, vel alterius figuræ, oleribus ſerendis dicatam. C. Hoffmann. *C. de U. P. n.* 677.

Praſinum viride, *flos æris*.

Praſinus, *πράσινος*, idem quod *Porraceus*. Vide in *PO*.

Praſis, Rul. dicitur *Creta viridis*. Idem fortaſſis, quod *Praſſius*.

Praſoides, *πρασοειδής*, vide *Porraceus*.

Praſſius, *πράσσιος*, nomen lapidis, vel gemmæ viridantis, vilioris turbæ, *Smaragdi Domus*, vel palatium dictæ, quia hic in illa, veluti incluſus, reperitur. Vide Chiocc. *Muſ. ſ. p.* 217.

Pra-

Pravus, φαῦλος, idem quod *Vitioſus*. Vide *Phaulos*, *Poneros*.

Praxis, πρᾶξις, proprie actionem, & quidem Medicam, hoc loco ſignificat. Sumitur vero communiter pro *Practica*, de quo vocab. paulo ſuperius.

Prays, πραΰς, Ion. πρηΰς, *mitis*, remiſſior. Dicitur de morbis minoribus, v. gr. febres πρηέες leguntur apud Hipp. *l.* 1. *Epid. ſ.* 2. *t.* 4. & *l.* 6. *ſ.* 1. *t.* 29. Suntque eæ, quæ non ſtipatæ ſunt vehementibus ſymptomatibus. Adde Foeſ. *pag.* 527. Fere idem ſignificat, quod εὐήθης, *benignus* vel *boni moris*. Comparativus πρηΰτερος, ſive πραΰτερος, legitur 4. *aph.* 17. Dieter. *n.* 717.

Preces, *Precatio*, προσευχὴ, αἴτησις, & hoc vocabulum merito ad Medicinam referimus; ſiquidem & *precibus*, & venerationi aſſiduæ locus eſſe debet apud Medicum, pro obtinenda Divina præſentia & providentia in rebus medicis, ad gloriam ejus nominis, ad honorem artis ab ipſa creatæ, & ad ſalutem denique, ejus opera utentis, ægri, verbis elegantiſſimis Lind. *Ex. III.* §. 6.

Prehenſio, κατάληψις, Sylvio dicitur pro *Catalepſis*, Dolæus *Encyclopæd. l.* 1. *c.* 7. §. 1. *p.* 95. Vide *Catalepſis*.

Premnon, πρέμνον, proprie *ſtirpem*, *ſtipitem* & truncum ſignificat. Polluci tamen *extremitatem albi in oculo* vocari πρέμνον, vult Gorr. *in def.*

Prenes, πρηνὴς, dicitur Hipp. quod *ad terram reclinat*. Galen. *in Exeg. voc. Hipp.* Gorr. Locus eſt apud Hippocr. 1. *de fract. t.* 3. Vide Foeſ. *p.* 527.

Presbyteros, πρεσβύτερος, comparativus eſt vocab. ſequentis, ſignificans *ſeniorem*. Verum non ſemper de ſenibus ſumitur, ſed ſæpe etiam reſpective applicatur aliis *ætate grandioribus*, quam prius fuerant. Ita fœtus *grandior* dicitur πρεσβύτερος, *aph.* 1. pueri *grandiores*, 3. *aph.* 26. adulti, *d. l. aphor.* 27. Vide Dieter. *n.* 315.

Presbytes, πρεσβύτης, *ſenex*, vel idem quod γέρων, *ſenex*, vel ſaltem gradu differens, ita ut πρεσβύται dicantur in primo ſenio conſtituti; γέροντες vero in extremo. Legitur apud Hipp. 2. *aph.* 39. & 3. *aph.* 31. Jungatur Foeſ. *Oec.* *p.* 517. & Dieter. *n.* 316.

(Π) *Presbytia*, oculi viſus remotus. Lin.

Preſis, *Preſma*, πρῆσις, πρῆσμα, Gal. exponit *in Exeg. dict. Hipp.* per ἐμφύσησιν, *inflationem*; & approbat Foeſ. *p.* 3. & 527. Enimvero non video, quomodo cum verbi origine quadret. Deſcendit enim a πρήθω, quod ſignificat *incendo*, *inflammo*; ut ita potius *inflammationem* ſignificare deberet; quæ etiam notatio tribuitur in Lexicis, niſi fortaſſis reſpexerit Galen. ad effectum, quod inflammatio, vel incenſio in cute etiam bullas & veſicas excitet.

Preſmuchum, *Preſmukis*, id eſt *Ceruſſa*. Rul. & Iohnſ.

Preſſorium, idem quod *Prælum*, *torcular*, pieſtron. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Preſſura, θλίψις, idem quod *Compreſſio*. Ita θλίψις ςομάχȣ, *preſſura* Stomachi, ſive *compreſſio*, legitur apud Gal. *de pulſ. ad tyrones*, a copia moleſta aſſumptorum alimentorum. *Preſſura gentium* dicitur Paracelſo, morbum quoque comprehendere Gallicum, *l.* 3. *Chirurg. magnæ t.* 4. *fin.* *Preſſus* etiam ſæpe ponitur pro impreſſus. Vide Rhod. *in Lexic. Scribon. p.* 427.

Preſter, πρηςὴρ, æquivocum eſt. Vel enim ſignificat partem oculi exteriorem, quæ per iram incenſa, tumenſque inflatur, ut auctor eſt Pollux, notante Gorræo. Vel eſt nomen ſerpentis venenoſi, cujus deſcriptio habetur apud Aldrov. *l. de Serp. & Dracon. c.* 8. Vocatur alias *Dipſas*, quod venenum ejus igneum intolerabilem ſitim excitet.

Pretioſus, τίμιος, ἔντιμος, a *Pretium*, τιμὴ, dicitur de materia medica, quæ vel ob raritatem, vel ob efficaciam ſingularem, carior habetur. Ita *Lapides pretioſi* vocantur Gemmæ, ad differentiam *minus pretioſorum*. Utrorumque Catalogum vide apud Schroder. *l.* 3. *c.* 4. *ſeq.*

Priapiſcos, πριάπισκος, vocatur *lignum* parvum *in medio ſcamno Hippocratico* inſertum, octo fere digitorum, magna ex parte rotundum. Vocatur & ςύλισκος, & σκαλμὸς. Gorr. *in definit.* Πριάπισκος quoque dicitur *linamentum*, in penis formam redactum, Peſſario reſpondens, vel *Turunda major*, apud Æginet. *l.* 3. *c.* 24. *circa fin.*

Priapiſmus, πριαπισμὸς, Lat. *Tentigo*, eſt auctio pudendi virilis, ſtabilis, in longitudinem ac orbem tumefacti, citra rei Venereæ appetentiam, Gal. *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 9. a flatuoſo ſpiritu *l.* 14. *meth. med. c.* 7. nullo præſente ſtimulo ad libidinem, aut deſiderio coitus; ut quibuſdam accidere conſuevit, ducta denominatione a *Priapo*. Nam hunc, ut cui ſuapte natura hujuſmodi coles eſſet, ita finxerunt, atque pictura deſcripſerunt homines *l.* 6. *de Loc. Aff. cap.* 6. Addit Aetius, dolores inde

de moveri, quales eſſe in tetano ſolent; quod inflatum diſtentumque pudendum, convulſionis modo, afficiatur. Scribit etiam, qui ſic laborant, cito perire inflatos, & frigidum ſudantes, niſi illico auxilium eis adferatur. Fit hic morbus a flatu vaporoſo, cavernoſum penis cavum diſtendente, &c. Hæc Gorr. & Caſtellus. Quibus libet addere paulo accuratiorem deſcriptionem: *Priapiſmus* eſt convulſio particularis, vel rigiditas convulſiva penis, abſque ſtimulo ad libidinem vel coitum, proveniens a ſpiritibus ſpuriis & flatuoſis, ſpongioſis nervoſi corporis meatus occupantibus & diſtendentibus. Vocatur & σατυρίασις, *Satyriaſis*, vel σατυριασμὸς, a *Satyris*, quibus etiam rigida genitalia tribuuntur: quamvis alii hoc nomen inexplebili coeundi cupiditati, penem excitanti, competere doceant. Habet & hoc vocabulum alias ſignificationes. Vide infra *Satyriaſis*. Vide etiam Dieter. *Iatr. p.* 1116.

Priapolithus, πριαπόλιθος, nomen lapidis a Petro Borello impoſiti, quales reperiuntur juxta urbem Caſtrenſem, ſubalbi, rotundi, oblongi. Exiſtimat dictus Auctor, vim habere forſan ob ſignaturam adverſus morbos genitalium & venereos. *Hiſt. & Obſ. Medico Phyſ. cent. III. Obſ.* 85.

Priapus, πρίαπος, non modo nomen eſt Deaſtri gentilium, magno mutone præditi; ſed & ipſe *Penis* hoc nomine indigitatur, Rolf. *de part. gen. P.* 1. *c.* 43. Eph. N. *An. III. Obſ.* 20. *Priapi cervini*, in pulverem redacti, meminit Libav. *S. A. Chym. l.* 4. *c.* 28.

Primitiæ vocantur aqua puerperii, quæ ordinarie ante fœtus excluſionem profunditur. Blaſ. *Med. Un. p.* 365. 460.

Primitivum, eſt idem quod *Procatarcticum*, diciturque de illa cauſſa remota προκαταρκτική.

Primogenius, *Primogenitus*, πρωτόγονος, ἀρχέγονος, dicitur vel de eo, quod origine primum eſt; ita calidum nativum dicitur ἀρχέγονον, Gal. *adv. Lycum. c.* 7. Ita filius natu primus dicitur *Primogenitus*. Vel idem eſt quod *ſimilaris*, ὁμοιομερής, *l. quod an. mor. ſeq. temp. corp. c.* 3. Vide *Homœomeres*.

Primores Dentes, i. e. anteriores, vocantur *Inciſorii*. Barthol. *libell.* 4. *c.* 13. *p.* 731.

Primus, πρῶτος, quid ſignificet, & pueris notum eſſe debet: quamvis diverſas quoque admittat ſignificationes; uti patet ex Gal. *l.* 2. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 8. Aliquando *primum* idem quod ſimplex, *l.* 3. *meth. med. c.* 10. Vel *Similare*, *de diff. morb. c.* 3. *Prima materia* Helmontio eſt Aqua, *tr. Latex humor. negl. n.* 45. De *prima materia* Lapidis Philoſophici vide *Th. Chym. Vol.* 12. *p.* 105. *Primæ* quid ſint, vide *Via*.

Princeps, ἀρχὸς, dicitur *inteſtinum rectum*, vide *Archos*. Gal. *de vulv. diſſect. c.* 1. *Principes* quoque dies vocantur perfecte Critici. Blancard. in Lex.

Principium, ἀρχὴ, idem quod *Initium*. Vide ſupra *IN.* In Medicina magna diſceptatio occurrit circa *principium* morbi, de quo non inter ſe conveniunt; verum recte diſtinctionem tradidit Dieter. docens, *Principium morbi* eſſe duplex. Aliud *indiviſibile*, & momentaneum, ſineque ulla latitudine, eſtque punctum temporis, in quo cœpit ægrotare homo. Alterum *cum latitudine*, quodque aliquot horarum, quandoque & dierum ſpatio pro morbi conditione, brevioris vel longioris, determinatur. *Iatr. n.* 109. 110. *Primum* rariſſime notari poteſt a Medicis: & optandum eſſet, ut de ſecundo ſaltem poſſent eſſe certiores. Nobis placuit, hanc dare deſcriptionem. *Principium morbi* eſt, quando morbus animadvertitur, per aliqua ſymptomata. *Dogm. Med. Gen. P. II. c.* 6. *d.* 10. *p.* 160. De *principiis corporum naturalium* hodieque vide Phyſicos & Chymicos. *Principia* quoque corporum, olim inſtrumentalia vocata, fuiſſe *Cerebrum*, *Cor*, *Hepar*, ſcripſit Jul. Alex. *not. ad Gal. l.* 6. *meth. med. c.* 2. vide *Initium*.

Prion, πρίων, vide *Serra*.

Prionodes, πριονώδης, *ſerratus*. Lind. *Ex. XI.* §. 67. item πριονοειδὴς, *ſerræ formam habens*, qualis dicitur oſſium commiſſura quædam apud Fallop. *in Obſ. Anatom. Tom. I. Oper. pag.* 361.

Priſcus, παλαιὸς, idem quod *Vetus*, antiquus: vide *Palæos*.

Priſis, πρίσις, proprie *ſerrationem*, ſive ſectionem ſerra factam ſignificat, a πρίω, *ſerra ſeco*. Improprie vero ſtridor dentium dicitur Hipp. πρίσις & πρίειν, 1. *Progno. t.* 21. Gal. *in comm. ad h. l.* Alias πρίσις quoque vocatur *terebratio*, vel perforatio, terebra aut trepano facta, *de vuln. c. IX.* 5. 6. ut & terebra vocatur πρίων, *d. l. XXIIX.* 9. quæ alias τρύπανον eidem quoque appellatur, *d. l. XXV.* 4. Vide Foeſ. *p.* 527.

Priſma, πρίσμα, vide *Scobs*.

Privatus, ἴδιος, dicitur Phyſiologice de *partibus*, quarum functio immediate & primo cedit in commodum partium publicarum. *Dogm. M. Gen. P. II. c.* 2. *d.* 9. *p.* 39. Patholog. de

Moribus, qui dicuntur σποράδες, σποραδικοί. Vide *Sporades*.

Proacmazo, προακμάζω, ſignificat exiſto in ætate ante vigorem, & denotat *adoleſcentiam*, vel *juventutem*, legiturque apud Hipp. *Coac. t.* 635. Vide Foeſ. *Oec. p.* 527.

Proereſis, προαίρεσις, eſt terminus proprie Philoſophicus; cujus ſignificatio ex Ethicis petenda. Ab Hipp. tribuitur lacrymis *voluntariis*, ſive quæ ſcientibus nobis, & volentibus profluunt, 4. *aph.* 52. quibus opponuntur lacrymæ *involuntariæ*, ἀπροαιρέτως, vel μὴ κατὰ προαίρεσιν fluentes, non ex dolore, aut ob mœſtitiam, ſed ratione morbi acuti. Vide Dieter. *n.* 718.

Proagogeia, *Proagogos*, προαγωγεία, προαγωγὸς, illud ſignificat omnem illegitimam, amoribusque licitis non conciliatam productionem maris ad fœminam, vel fœminæ ad marem: uno verbo, *Lenocinium*: hoc, ipſum productorem, vel *Lenonem*. Linden. *Ex. IX.* §. 22.

Proagoreuſis, προαγόρευσις, vel προδιαγόρευσις, *Prædictionem* ſignificat, 2. *aph.* 19. & προαγορεύων *prædicens*: 1. *Prognoſt. t.* 4. Junge Diet. *n.* 719. idem quod πρόῤῥησις.

Proapaudeſantes, προαπαυδήσαντες, iidem ſunt, qui προεξαδυνατήσαντες, h. e. *prædebilitati*, quorum vires a priori morbo ſunt nimis fractæ. Illud legitur 1. *prorrhet. ſ.* 1. *t.* 8. & προεξαδυνατήσαντες, *Coac. t.* 100. Jung. Erot. *Onom. p.* 86. *f.* & 87. *a. b.*

Proauxes, προαυξὴς, *provectior*, *adultior*, & qui paulo amplius increvit. De pueris legitur apud Hippocr. *de artic. t.* 4. adde Galen. *in comm. ad h. l.* Foeſ. *d. l.* Et προαύξησις dicitur *corporis aucta moles*, *l.* 2. *Epid. ſ. I.* 67. Lat. dicitur præproperum incrementum corporis.

Probatio, βάσανος, βασανισμὸς, vide *Baſaniſmos*.

Probaton, πρόβατον, idem quod οἶς, id eſt *Ovis*. Vide *Ovis*.

Problema, πρόβλημα, æquivocum eſt: proprie ſignificat objectaculum, vel *obicem*, quo aliquid retinetur, aut quod obtenditur. In qua ſignificatione legitur apud Hippocr. *l. de nat. mul. LXII.* 4. *l.* 1. *de morb. mul. XXXVI.* 3. Jung. Foeſ. *p.* 528. Improprie notat *quæſtionem dubiam*, ſive quæ in utramque partem ventilari poteſt. Horum tria genera Ariſtotelem ſtatuiſſe, quorum alia ſolutionem, alia ſupplicium, alia ſenſum poſtularunt, teſtatur Gal. *l.* 8. *de U. P. c.* 3. *in princ. Problematicum Ens* vocatur *Ratio*, ab Helmont. *tr. Venatio Scientiar. n.* 27.

Probole, προβολὴ, dicitur *prominentia* quædam, vel eminentia alicujus partis, Hippocr. 1. *de artic. t.* 27. & *l. de vuln. c. I.* 2. adde Foeſ. *d. l.*

Proboſcis, προβοσκὶς, προνομαία, dicitur pars oblonga, flexilis, in Elephante eo loco, ubi eſt naſus, & utitur ea loco manus. Gal. *l.* 17. *de U. P. c.* 2. Junge C. Hoffm. *in not. ad h. l. n.* 1126. Vide *Elephas*.

Probulevomenos, προβουλευόμενος, non ſolum dicitur *prænoſcens*; ſed etiam, qui præmeditate deliberat prius, aut perpendit. Hipp. 1. *Progn. t.* 4.

Procatarcticos, προκαταρκτικὸς, terminus receptiſſimus in Medicina, etiam Latina, & dicitur de Cauſſis. Verum interdum confundi cum προηγουμένη, patet ex Foeſio, & aliis. Latine dici poſſet *Præincipiens*. Proprie dicitur de *Cauſſis externis* & remotis, qua ſanitatis, qua morborum; & comprehendit non ſolum res non naturales, verum etiam omnia alia vel contingentia, vel etiam violenta, & fortuita, quæ anſam dare poſſunt ad ſanitatis, vel morbi generationem. Dicuntur & προκαταρχοντα αἴτια, aliis προφάσεις, *occaſiones* vocantur. Vide *Dogm. noſtra P. I. c.* 6. *p.* 71. *ſeq.* & *P. II. c.* 8. *p.* 213. *ſeqq.*

Procella, *Procelloſus*, λαῖλαψ, vide *Lælaps*.

Procephalos, προκέφαλος, idem quod μακροκέφαλος, Lat. *Capito*. Lind. *Ex. XI.* §. 38. vide *Capito*, *Macrocephalos*.

Proceritas, μακρότης, *Procerus*, μακρὸς, proprie dicitur de ſtatura hominis, quoad longitudinem, & quidem majorem.

Proceſſus eſt æquivocum apud Latinos. In Anatomicis notat *prominentiam oſſis continuam*; & ita partem illius oſſis, in quo protuberat, Gr. dicitur ἀπόφυσις. Vide *Apophyſis*. In Chymicis vero ſignificat *laborem* aliquem, vel *operationem Chymicam* integram, & e multis operationibus conſtantem. Ita *proceſſus* ad Lapidem Philoſophicum Paracelſi. *Th. Ch. Vol. I. p.* 232. *ſeqq.*

Procheilon, πρόχειλον, vide *Prolabia*.

Procheimaſis, προχείμασις, Plinio dicitur *præcedens tempeſtatum ſignificatio*, *l.* 18. *H. N. cap.* 25. *in princ.*

Procheiron, πρόχειρον, q. d. *ad manum promptum*. Epitheton ſpiritus, vel ſpirationis, idem ſignificans, quod μετέωρον, h. e. ſpirationem *expeditam*, *elatam*, ſublimem: & legitur apud Hipp. 1. *prorrh. ſ.* 1. *t.* 24. & *Coac. t.* 252. Vocatur & Spiritus πρὸς χεῖρα, id eſt *ad manum*, *l.* 7. *Epid. XII.* 15. Junge Foeſ. *p.* 519. Gorr.

Pro-

Prochoreſis, προχώρησις, *progreſſum* ad aliquid ſignificat, v. g. πρὸς ἄφοδον, ad alvi ſeceſſum, Hippocrat. 2. *de fract. t.* 64. a verbo προχωρέω, *progredior*, item commodus ſum, *accommodatus*: quod legitur *d. l. t.* 62. Foeſ. *p.* 540.

Prochyma, πρόχυμα, vocatur *muſtum*; quod ſponte, antequam uvæ calcentur, exſtillat. Dicitur & πρότροπος οἶνος, ἢ πρόδρομος, *Protropum*, aut *Prodromum*, ſcil. vinum. Linden. *Ex. X.* §. 176. 177.

Procidentia, πρόπτωσις, nomen eſt generale Pathologicum, denotans morbum in ſitu vitiato, quando pars quædam prolabitur extra ſuum locum genuinum. Ita *Procidentia oculi* πρόπτωσις vocatur, quando a cauſa quadam violenta, ictu, ſtrangulatione, &c. bulbus oculi ſede ſua dimovetur. Gal. *in def. Procidentia ani*, quando inteſtinum rectum extra ſedem prominet, cum inſigni dolore, proveniens a ſphincteris reſolutione, vel relaxatione, per cauſas vel internas, vel externas inducta. Vide Foreſt. *l.* 23. *Obſ.* 1. & 2. Aquapend. *in Oper. chirur. Procidentia uteri* eſt ejuſdem extra locum ſuum deſcenſus & prominentia; etiam a ligamentorum ſoluta unitate, aut paralyſi oborta, Iohnſton. *Syntagm. libr.* 5. *Noſocom. tit. II. c.* 2. *art.* 7. *p. m.* 1040. Bartholin. *l.* 1. *An. c.* 28.

Procleſis, πρόκλησις, dicitur Lat. *provocatio*, aut invitatio, ſenſuum ad externa revocatio. Legitur apud Hipp. *l. de Humid. Uſ. IX.* 7. quamvis Linden. προσκλήσιες legerit. Verum non eſt quoad ſignificationem magna inter utrumque vocabulum diverſitas. Πρόσκλησις proprie *advocationem* ſignificat, & legitur etiam *l. de dec. orn. XII.* 10. adde Foeſ. *p.* 530.

Procœlos, πρόκοιλος, idem quod προγάστωρ, *ventroſus*, cui venter tumidus prominet & extat altius. Linden. *Ex. XI.* §. 139. Vocantur a Galen. προγάστορες etiam μεγαλόκοιλοι, *l.* 1. *de Al. fac. c.* 1.

Procondylos, προκόνδυλος, dicitur *primus ſingulorum digitorum articulus*: quemadmodum medius κόνδυλος, & ultimus μετακόνδυλος appellatur. Caſtell. Gorr. Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 15. §. 91.

Proconia, προκώνια, vocabulum ancipitis ſignificationis. Apud Hippocr. jungitur cum ζα ἄλφιτα, & notat *farinas recentes*, tenues, ſive polentas: quas tamen Gal. ſpecialiter de hordeacea exponit, *in Exeg.* præter neceſſitatem; cum & de tritico uſurpaverit recenti Hippocr. *l. de nat. mul. LIV.* 3. Varinus per προκώνια intelligit *triticum melle inunctum*. Aliis eſt *hordeum confractum* & contuſum cum aromatibus, vide Foeſ. *d. l.* & 531.

Procreatio, idem quod *Generatio prolis*, γένεσις, παιδοποιΐα, uti paſſim ex Auctoribus conſtat. Ita & *procreatio metallorum* ex ſulphure & mercurio legitur, *Th. Chym. Vol. IV. p.* 825.

(Π) *Proctalgia*, dolor podicis citra teneſmum. Sauvag. aliique.

(Π) *Proctica*, dolor in podice. Linn. Vog.

(Π) *Proctitis*, inflammatio ani: febris adeſt cum ani dolore, & teneſmo. Linn. Cull.

(Π) *Proctorrhoea*, eſt fluxus humoris mucoſi, ſubalbi, flaveſcentis, quandoque ſtriis ſanguineis tincti, e vaſis hæmorrhoidalibus vel externis vel in recto inteſtino latitantibus. Sag.

Proctos, πρωκτός, idem quod ἀρχός, Latin. *anus*, *podex*, pars ea, per quam ventris excrementa exonerantur. Gorr. Vide *Anus*.

Proculus dicitur infans, qui patre peregre abſente editus eſt. Roder. a Caſtro *l.* 4. *de nat. mul. c.* 2. *p. m.* 178.

Prodeſſe, ὠφελέειν, vide *Opheleo*.

Prodigium, τέρας, idem quod *Portentum*, rem miraculoſam, vel admiratione dignam ſignificat. Paracelſ. *morbum Gallicum* inter alia nomina quoque appellavit *Prodigium ſceleris*, ob graviſſima & ſæpe prodigioſa ſymptomata, *l.* 3. *Chir. Progn. c.* 1.

Prodoxoſis, προδόξωσις, vide *Præopinatio*.

Prodromus, Πρόδρομος, in genere Lat. dicitur *Præcurrens*. Specialiter tribuitur vino, vel muxto. Vide *Prochyma*, *Prodromi*, Πρόδρομοι, quoque vocantur venti, qui ab initio Caniculárium, ſive Syrii exortus, ſpirantes ex ſeptentrionali plaga æſtum ſolis attemperant; quemadmodum *Eteſiæ* ad finem illorum dierum, Galen. *c.* 3. *de hum. t.* 13. & *c.* 3. *in* 3. *Epid. t.* 6. *Prodromus* etiam Pathologice dicitur affectus quidam p. n. alium morbum ſuperventurum indicans. Ita v. g. Vertigo aliquando *Prodromus* dicitur Apoplexiæ.

Productio apud Latinos ambiguæ eſt ſignificationis. Vel enim fere idem eſt, quod *procreatio*, *generatio*, alicujus rei, ſive ille actus, quo res aliqua fit, Græc. φύσις, ἔκφυσις. Dividitur hæc *productio* in nativam, & artificialem. Ad nativam pertinent *creatio*, *generatio*, *nutritio*. cum aliis hic concurrentibus actibus. *Productio artificialis* pertinet ad Pharmaceuticam. Vide Schroder. *l.* 1. *cap.* 4. *ſeqq.* Fr. Hoffm. *in Clav ad h. l.* Ad hanc primam ſignificationem etiam referri debet *morbi productio*, id eſt *generatio*.

Productum morboſum materiale requirit remedium, Helmont. *tr. Aditus præcluſ. n.* 2. *Productio* porro idem, quod *Prolongatio*, Gr. μάκρωσις. Ita *Producta hæmorrhoides*, id eſt prominentes, Scrib. *num.* 230. Rhod. *in Lexic. Scrib. Productio* & *Productor* idem, quod *Lenocinium*, & *Leno*. Vide *Proagogeia*.

Proecnitroo, προεκνιτρόω, ſignificat *prius nitro locum perfrico*. Legitur apud Dioſcorid. *l.* 5. *c.* 1. & in remediis Græcis Moſchionis *libro de morb. mul. additis c. ult.*

Proecregnymæ, προεκρήγνυμαι, *præerumpo*, ante tempus erumpo. Uſurpatur vel de anni tempore, v. g. hieme tempus conſuetum antevertente, apud Hipp. *l.* 1. *Epid. ſ. II. t.* 1. vel de morbis criticis, aut criſin mentientibus morbi mutationibus repentinis, *l. de Humor. VII.* 16. Vide Foeſ. *p.* 529.

Proegumene, προηγουμένη, epitheton cauſſæ, qua ſanitatis, qua morborum, internæ, ſed latentis. Latine dicitur *Antecedens*. Differt a proxima in particularibus, loco, & modo conſiderandi, in univerſali corporis conſtitutione, ſaltem σχέσει, ſive modo conſiderandi: ut & actus primus a ſecundo, juxta Philoſophos. Legantur noſtra Dogm. *P. I. c.* 5. *pag.* 57. *ſeqq.* Charlton. *Ex. IX. Patholog.* §. 8.

Proexadynateſantes, προεξαδυνατήσαντες, idem quod προαπαυδήσαντες, *prædebilitati*. Vide *Proapaudeſantes*.

Proexeucrineo, προεξευκρινέω, *præmeditor*, prius probe aliquid perpendo. Vide *Præmeditatio*.

Profeſſor, ἐξηγητὴς, διδάσκαλος, in Medicina vocatur, qui theoremata artis docet, & alios inſtruit, ut aliquando medicinam rite facere queant. Vide *Practica*. Tropice etiam *Profeſſor publicus* a Tachenio vocatur *Ignis* ob communem in Chymia uſum explicandi virtutem remediorum latitantem.

Proficio proprie eſt paſſivæ ſignificationis, & notat *Juvari*. Recte Linden. *Proficere* eſt ægrorum, *Prodeſſe* Medicorum. *Proficit* ille, quando in via ſalutis, ſive ſanitatis progreditur, ut ſentiat, ſe in dies plus pluſque ejus boni conſequi, ad quod votis omnibus contendit, *Ex. XII.* §. 382. *ſeqq. &* 543. *ſeqq.* Græce dicitur ὠφελέομαι. Sumitur tamen frequenter etiam active, pro *Confero*, *Proſum*, *Juvo*, ὠφελέω. Scribon. *n.* 125. *& alibi*. Vide *Lex. Scribon.* Rhodii. Ab activa ſignificatione Latinum *Proficuus*, χρήσιμος, ξύμφορος, πρόσφορος, id eſt *utilis*, uſum præſtans. Dieter. *n.* 590.

Profluvium accipitur late & ſtricte, cum & ſine additione materiæ effluentis. Generaliter reſpondet Gr. ῥύσις, ῥοῦς, vel ῥόος, ἐκροή. Vide *Fluor*, *Ecroe*. Stricte dicitur de *fluxu alvi*, Græc. διάῤῥοια: vide *Diarrhœa*: Sanguinis, vide *Hæmorrhagia*: Seminis, vide *Gonorrhœa*: Muliebris, vide *Fluor*, *Gonorrhœa*.

Profundus dicitur *Carpi muſculus*, qui alias *Perforans* vocatur, quia adhuc ſub perforato deliteſcit, de quibus vocabulis vide ſupra ſuo loco.

(Π) *Profuſio*, fluxus ſanguinis. Cull.

Progaſtor, προγάστωρ, vide *Procœlos*.

Progerminus Abſceſſus vocatur a M. A. Severino ille, qui a lenta, corrupta, aut ſi mavis ſemiputri pituita collecta gignitur, quaſi dicas ex terra humoris luxurie germinans tuber. Plura de his propoſuit *in l. de noviſſ. obſ. abſceſſ. cap.* 1.

Progloſſis, πρόγλωσσις, dicitur Anatomicis *pars linguæ anterior acuta*. Gor. Linden. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 13. §. 73.

Prognoſis, *Prognoſticus*, πρόγνωσις, vide *Præcognitio*.

Progreſſio, προχώρησις, vide *Prochoreſis*.

Progreſſivus, eſt epitheton hodieque non infrequens humoribus vitalibus præſertim applicatum ad eorum motum localem declarandum, quemadmodum e D. D. Staahlii ſcriptis hoc ſatis eluceſcit.

Prohibens, idem quod *Contraindicans*, ſive quod diſſentit ab altero indicante & ei repugnat, Mich. Gavaſſetius *de Indic. curat. c.* 11. *pag.* 71.

Projectio terminus eſt Chymicus, vel Spagyricus, diciturque hoc nomine facta, per Medicinam, ſuper re mutanda projectam, cum repentino ingreſſu, ex mutatione exaltatio.

Proiſtamæ, προΐσαμαι, *præſum*. Vide *Proſtaſis*.

Prolabia, πρόχειλα, προχειλίδια, dicuntur partes labiorum extremæ eminentes. Linden. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 13. §. 45. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 11.

Prolaccion, προλάκκιον, dicitur proprie de vaſis illis in vindemiis, in quibus fit vinum πρότροπον, ſive muſtum ſpontaneum citra calcationem profluens. Applicavit vero Ariſtoteles tribus ventris majoris in brutis ruminantibus appendicibus, videlicet Reticulo, Omaſo & Abomaſo, *l.* 3. *de Part. An. cap.* 14. notante C. Hoffm. *l.* 2. *Inſt. Med. c.* 3. §. 2.

Prolapſio, ἔκπτωσις, ὀλίσθημα, vide *Ecptoſis*, *Oliſthema*.

(Π) *Prolapſus*, vide *Prolapſio*. Viſcus nudum, relaxatum, elongatum, propendens ultra proprium locum. Lin.

Prolectatio, dicitur extractio per extenuationem partium ſubtilium, ita ut rarefacta, inclinatione ſuæ naturæ, a craſſioribus in diverſum ferantur, ibique conſiſtant. Vide Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Prolepticos, προληπτικὸς, vide *Anticipans*.

Proluvies, περίπλυσις, vide *Periplyſis*. Alias *Proluvium* ponitur pro *profluvio*. Keuchen. *ad Sammonic. p.* 25.

Promalacterion, προμαλακτήριον, prima vocatur domus, vel pars balnei, in qua corpora præmolliri ſolebant; teſte Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Chalchantes*. Jung. Jul. Alexandr. *not. ad Gal. l.* 19. *meth. med. c.* 10. Lang. *l.* 1. *ep.* 50.

Promanus, ἀντίχειρ, idem quod *Pollex*. Vide *Anticheir*.

Promeces, προμήκης, Latine *Oblongus*, non Prælongus, notante C. Hoffm. *in not. ad Gal. LL. de U. P. n.* 89. 934. 1177. 1181. In ſpecie dicitur de inſtrumentis chirurgicis, ſive ſcalpellis, extremitatem acutam & ita *oblongam* habentibus, ad oppoſitionem τῶν φαλακρῶν. Hip. *de artic. t.* 43. Gorr.

Prometheomæ, προμηθέομαι, idem quod προβαλλέω, ſignificat apud Hippoc. *Provideo*, prius *proſpicio* & perpendo. Uſurpatum aliquoties ab Hipp. 2. *de fract. t.* 71. 1. *de art. t.* 62. 63. *ſ.* 3. t. 49. *ſ.* 4. *t.* 36. *l.* 5. *de morb. mul. XCIV.* 8. & adjectivum προμηθὲς, *proviſum*, 1. *de R. V. I. A. t.* 24. Jung. Foeſ. *p.* 531.

Prometopis, *Prometopidion*, προμετωπὶς, προμετωπίδιον, dicitur cutis, quæ fronti prætenditur, in qua *rugæ* ῥυτίδες notantur. Gorr.

Promptitudo, εὐπορία, vide *Euporia*.

Promyllæno, προμυλλαίνω, ſignificat *productis labris os contraho*: apud Hippoc. *l. de vet. med. XXXIX.* 25. quamvis προσυλλῆναι ibid. legatur: rectius tamen Foeſ. e M. S. correxit, *Oec. p.* 531.

Promyſſo, προμύσσω, ſignificat *pecuniam extorqueo*, præmungo. Hipp. *l. Præcept. IV.* 16. Lind. reddidit per *Præconturbo*. Verum μύσσω ſignificat *emungere*, mucum e naribus elicere.

Pronatores vocantur Muſculi manus oppoſiti *Supinatoribus*, Barthol. *l.* 4. *An. c.* 8. *pag.* 574. Suntque radii Rotundus & Quadratus.

Pronervatio, ἀπονεύρωσις, idem quod *Tendo*. Vide *Aponeuroſis*.

Pronoea, πρόνοια, idem quod προγνωσις, *prænotio*, *præcognitio*, Hippocr. & Gal. *in princ. Prognoſt.* Significat & providentiam: vide infra.

Pronomæa, προνομαῖα, idem quod *Proboſcis*, de quo p. ſuperius.

Pronuba, προμνήστρια, dicitur fœmina, cujus ars conſiſtit in inſtituenda felici conjunctione maris & fœminæ, Gal. *l.* 5. *aph.* 59.

Pronus, πρηνὴς, dicitur de figura corporis, vel ſitu, quando in ventrem collocatur homo. Cui opponitur *ſupinus* ſitus, ὕπτιος, quando in dorſum reponitur, Gal. *c.* 4. *de artic. t.* 59. Vide etiam *Hyptiaſmos*.

Prooriſmos, προορισμὸς, *Prædeſtinatio*, *Præfinitio*. Hipp. *in præcept. III.* 6.

Prooſis, πρόωσις, *Propulſio*, & *Prooſtice*, προωστικὴ δύναμις, *propulſatrix* facultas dicitur, in genere eadem, quæ *Expultrix*, ἀποκριτικὴ in ſpecie vero dicitur de virtute uteri, quæ fœtum expellit. Galen. *l.* 3. *de fac. nat. c.* 3. Gorr.

Propagatio, διαδοχὴ, proprie dicitur de conſervatione humani generis per multiplicationem individuorum. Gal. 5. *aph.* 39. Dicitur vero etiam de metallorum multiplicatione apud Libav. *Tom. III. Oper. p.* 208.

Propendentia idem ſignificat, quod *Procidentia*, apud D. Fr. Ruyſchium *in Centur. Obſerv. An. Chirurg. Obſ. VII.* ubi ſimul raro exemplo demonſtravit, quod non ſolum vagina uteri prolabi & propendere ſoleat, ſed & ipſe uterus totus, quantus nec inverſus propenderit, quemadmodum & accurate delineatus ibidem conſpicitur.

Propendulus legitur ſpecialiter de Utero nimis demiſſo in abdomine, quod imprimis in fœminis ventroſis obſervatur apud D. Henr. a Deventer *Art. obſtetric. c. XLVI. p.* 201.

Propeponecos, προπεπονηκὼς, dicitur *ante morbum dolens* pars corporis, a προπονέω, ante doleo; Hipp. 4. *aph.* 33. adde Dieter. *n.* 723.

Propetes, προπετὴς, *prociduus*, proclivis, *propenſus*. Accipitur vel de corpore vel partibus illius labeſcentibus, & ad caſum pronis: v. g. Hipp. *ſ.* 1. *Prognoſt. t.* 15. *Coac. t.* 498. *l.* 4. *de morb. mul. XCIII.* 14. 1. *de artic. t.* 4. *ſ.* 3. *t.* 8. 24. *&c.* vel per translationem, de vitæ, linguæ & morum *præcipitantia*, *protervia* & temeritate, *l. de Medico l.* 20. *l.* 4. *Epid. XXV.* 2. Junge Foeſ. *p.* 532.

Prophanes, προφανὴς, dicitur *conſpicuus*, manifeſtus, apertus. Uſurpatur de uteri oſculis *hiantibus*, apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XXXII.* 12.

Prophaſis, πρόφασις, *Occaſio* Latine dicitur. Accipitur pro *cauſſa* evidente remota ſive *procatarctica*. Vide *Occaſio*. Lind. vero pro cauſſa antecedente, & corporis ad morbum inclinatione accepiſſe videtur, *Ex. IV.* §. 27.

Pro-

Prophylace, προφυλακὴ, προφύλαξις, προφυλακτικὴ, *Præſervatoria*. Vide *Præſervatio*.

Propolis, πρόπολις, dicitur craſſior apum materia, flava, odorata, ſtyracem referens, ceræ finitima, gluten in alveorum foribus repertum. Quidam *ceram ſacram* vocarunt, teſte Scrib. *n.* 82. De hujus virtutibus videatur Galen. *l.* 8. *de S. F.* §. *Propolis*. Dioſcorid. *l.* 2. *c.* 176. Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 94.

Propoma, πρόπομα, dicitur *potio ex vino & melle* concinnata; ita dicta, quod ante cibum biberetur. Æginet. *l.* 7. *c.* 15. Mercurial. *l.* 1. *V. L. c.* 7. Poterit tamen commode ad alios potus, & vina medicata, quæ ante cibum ſumuntur, extendi; notante Rhod. *in not. ad Scribon. n.* 135. Gr. quoque dicitur προποτισμὸς, uti patet ex Mercur. *d. l.*

Proportio, ἀναλογία, ἀναλογισμὸς, dicitur reſpectiva quædam convenientia vel in quantitate, vel in qualitate. Ita *proportio* perſonæ teſtatur de natura & indole hominis. Parac. *Philoſ. ſagac. l.* 1. *De proportione* materiæ & formæ lapidis Philoſophici vide *Th. Chym. Vol. I. p.* 520.

Propotiſmos, προποτισμὸς, q. d. *Præpotio*, proprie ſignificat medicamentum præparans, ante purgationem hauſtum, Jul. Alex. *in not. ad Galen. l.* 6. *de S. F. c.* 1. Dieter. *n.* 358. Late etiam coincidit cum vocab. πρόπομα: vide p. a.

Propreſſio eſt terminus D. D. Staahlio in ſuis ſcriptis familiaris, quo indicatur motus ſangui nis in venis, v. g. venæ portæ impeditioris ob lentorem & coacervati promotio per mechanicam partium ſolidarum irritationem.

Proprietas, ἰδιότης, *Proprius*, ἴδιος, vel dicitur de Facultatibus, viribus & *Temperamento*: Græce dicitur ἰδιοσυγκρασία: vide *Idioſyncraſia*. Vel de Morbis: vide *Idiopatheia*.

Proptoſis, πρόπτωσις, vide *Procidentia*, adde Rhod. *ad Scribon. n.* 21.

Propyuntes, προπυοῦντες, dicuntur *pus præmature colligentes* apud Hipp. *l.* 7. *Epid. LVIII.* 14. ita exponente Foeſ. *in Oec. p.* 532. verum apud Linden. verſio legitur, *Præpotens*.

Proræ, per metaphoram denotat in capite Occipitis locum, unde & Os illius Os *proræ*. & ſutura Lambdoidea, Sutura *proræ*, nuncupatur, Veſal. *l.* 1. *de H. C. F. in fin.* Barthol. *Anat. libell.* 4. *c.* 5. *p.* 702. & 710. Balſ. *Med. Univ. p.* 104.

Prorreſis, πρόῤῥησις, Lat. *Prædictio*. Πρόῤῥημα idem. Vide *Præcognitio*. Hujuſmodi ſententias conſcripſit in duobus libris *Prædictorum*, προῤῥητικῶν.

Proſagoge, προσαγωγὴ, non eſt ejuſdem ſignificationis. Proprie ſignificat *adductionem*, vel admotionem. Unde ἐκ προσαγωγῆς Hipp. notat *paulatim*, ſenſim accedendo, facto progreſſu, additione quadam aliquid fieri, v. g. 1. *de R. V. I. A. t.* 20. *ſect.* 2. *t.* 28. 1. *de fract. t.* 48. & *alibi ſæpius*: quæ loca vide apud Foeſ. *p.* 533. Strictius vero ſumpſit Hipp. vocab. προσαγωγὴ etiam *l.* 1. *de diæt. XXXII.* 18. de *exhibitione ciborum* & *l. de Inſomn. V.* 12. Verbum προσάγω etiam eandem habet ſignificationem diviſam; *exhibeo*, admoveo, & naturaliter *accedo*. 3. *aph.* 25. Junge Dieter. *n.* 724.

Proſaptomæ, προσάπτομαι, vide *Somatomacheo*.

Proſarma, πρόσαρμα, dicitur *alimentum*, cibarium, *quod offertur*, idem, quod προσφορὰ, πρόσθεσις. Hipp. *aphor.* 15. *l. de Humor. III.* 82. Jung. Foeſ. *p.* 534. Dieter. *n.* 725.

Proarſis, πρόαρσις; *oblationem* ipſam cibariorum ſignificat, idem quod προσφορὰ. Legitur apud Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 16. 18.

Proſarteſis, προσάρτησις, h. e. *Appenſio*, vocatur longiorum membranarum ad vicina loca applicatio, Gal. *in defin.* Unde & προσηρτημένα ſunt *appendices* & retinacula apud Hipp. 3. *de fract. t.* 29.

Proſarthroſis, προσάρθρωσις, *adarticulatio*, idem quod διάρθρωσις. Vide *Diarthroſis*. *Adarticulatio*.

Proſcephalæon, προσκεφάλαιον, dicitur *cervical*, pulvinus, qui capiti aut membro fracto ſupponitur, Hipp. 2. *de fract. t.* 63. *l.* 7. *Epid. X.* 9. *l.* 1. *de morb. mul. XCIV.* 7. ſed p. p. *ibid.* 10. ὑποκεφάλαιον quoque dicitur, *l. de Sterilib. XXVI.* 10. adde Foeſ. *p.* 536.

Proſcheira, πρὸς χεῖρα, *ad manum*. Vel idem eſt quod πρόχειρον, vide ſupra *Procheiron*: vel *ad contactum* ſignificat, uſitata phraſi Hipp. l. 3. *Epid. ægr.* 15. *p. ſt. peſt. l.* 6. *ſ.* 8. *t.* 41. Foeſ. *p.* 537.

Proſcleſis, πρόκλησις, *Advocatio*. Vide *Procleſis*.

Proſclyma, πρόσκλυσμα, vide *Aſperſio*. Gorræus.

Proſcollema, προσκόλλημα, *Agglutinamentum*. Vide *Agglutinatio*.

Proſcomma, *Proſcope*, πρόσκομμα, προσκοπὴ, vide *Offenſa*.

Proſcopton, προσκόπτον, id eſt *offendens*. Vide *Offenſa*.

Proſcriptio, idem quod *Retardatio*. Ruland. *in Lex.*

Proſcyreſis, προσκύρησις, proprie *appropinquationem* ſignificat. Hipp. vero ſumpſit de *au-*

cto-

ſoritate *Medica*, *l. Præcept. IX.* 14. Foeſ. *p.* 536.

Proſdechomæ, προσδέχομαι, Lat. *admitto*, item *expecto*. Hipp. 4. *de art. t.* 37. *Mochlic. XX.* 9. *&* 3. *aph.* 4. 5. 6. Vide Foeſ. *p.* 534. Dieter. *n* 727.

Proſeches, προσεχὴς, idem quod συνεχὴς, *continens*, epitheton cauſæ proximæ, quæ ſemper cum morbo præſens eſt. Vide *Continens*, Gorr. a verbo προσέχω, quod ſignificat *adhæreo*, *permaneo*. Hipp. *l.* 2. *prorrh. XVI.* 22. & pluribus aliis locis apud Foeſ. *d. l.* citatis.

Proſecon, προσῆκον, idem quod καθῆκον, *officium*, item *conveniens*, *idoneum* ſignificat, Hipp. 6. *aph.* 47. Adde Dieter. *n.* 728.

ProſeƐtio, προſεƐtor, ἀνατομὴ, ἀνατομικὸς. Vide *Anatome*. Barthol. *princ. Anatom. p.* 1.

Proſenes, προσηνὴς, ſignificat *mite*, benignum, placidum, Hipp. 1. *de R. V. I. A. t.* 18. & in compar. προσηνέστερον, 1. *de fract. t.* 32.

Proſeſtalmenos, προσεσταλμένος, vide *Proſtellomæ*.

Proſgeios, πρόσγειος, idem quod *Littoralis*, accola littoris. Epitheton piſcium, Linden. *Ex. V.* §. 58.

Proſiſcho, προσίσχω, *admoveo*, applico. Hipp. 3. *de artic. t.* 70. Vel eſt idem quod προσέχω, *permaneo*, duro. *l. de int. aff. LX.* 15. Vide Foeſ. *p.* 536.

Proſo, πρόσω, idem quod ἔμπροσθεν, *ante*, *anterius*. Uſitatiſſimum Hipp. *l.* 4. *Epid. IV.* 6. Sæpe etiam pro *ultra* ponitur, *d. l. XXII.* 16. & alibi vide Foeſ. *p* 537.

Proſodos, πρόσοδος, Hippocr. ſtricte ſignificat *congreſſum*, vel concubitum viri cum muliere. *l. 6. Epid. ſ.* 3. *t.* 26. Gal. *in comm. ad h. l.*

Proſoema, πρόσοιμα, idem quod πρόσαρμα, id quod offertur ad aſſumendum, Gorr.

Proſopon, πρόσωπον, vide *Facies*.

Proſopſema, προσόψημα, vocatur quicquid ad panem adhibetur comedendum. Alias & προσφάγιον. Linden. *Exerc. XVI.* §. 159. idem quod ὄψον.

ProſpeƐtio, πρόνοια, προβλεψις, vide *Prometheoma*.

Proſpegma, πρόσπηγμα, *concretio* dicitur, v. g. mucoſæ materiæ in ano, procidentiam ejus promovens. Hipp. 2. *prorrhet. XXXII.* 3.

ProſpeƐtocos, προσπεπτωκὼς, epitheton faſciarum adhæreſcentium, & ita membro veluti occurſantium, coactarum & adſtrictarum, Hipp. *l. de fract. t.* 40.

Proſphagion, προσφάγιον, idem quod προσόψημα, vide *Proſopſema*. In ſpecie pulticulam notare, aut potius juſculum, colligere licet ex Moſchion. *de morb. mul. c.* 55.

Proſpheromena, προσφερόμενα, dicuntur eæ res non naturales, *quæ aſſumuntur* intra corpus: Alimenta videlicet, & Aer. Gal. *l.* 10. *meth. med. c.* 7. Sæpe ſtrictius de alimentis tantum uſurpatur, & verbum προσφέρειν, & τὰ προσφερόμενα. Haud raro tamen & generaliter omnia præſidia & auxilia, etiam externa, quæ circa ægrum parantur, nomine veniunt τῶν προσφερομένων, cujuſmodi ſunt ligamenta, medicamenta, & lintea circa vulnus, cataplaſmata, Hipp. *de Medico III.* 9. *ſeqq.* Junge Foeſ. *d. l.* Lind. *Ex. XIII.* §. 291.

Proſphora, προσφορὰ, *oblationem*, & id quod offertur, ſignificat. Hoc etiam προσφόρημα, πρόσοισμα, dicitur, & coincidit cum τῷ προσφερομένῳ. Dieter. *n.* 733. Alias πρόσφορος idem quod πρόφορος, i. e. *utilis*, congruus. Linden. *d. l.* §. 295.

Proſphorema, προσφόρημα, idem quod προσφερόμενον, *oblatum*. Vide *Oblata*.

Proſphyſis, πρόσφυσις, vocatur *Annexio*, Connexio. Hipp. 3. *de art.* 3.

Proſpœeo, προσποιέω, *ſimulo*. Vide *Simulatio*.

Proſtaſis, πρόστασις, ſignificat *præſtantiam*, *dominium*, vel abundantiam, v. g. humorum excrementitiorum, Hipp. *l. 6. Epid. ſ.* 5. *t.* 16. & ita deſcendit a προΐστημι, vel προΐσταμαι, quod ſignificat *præeſſe*, dominari, antecellere, *l.* 5. *Epid. XVIII.* 5. quamvis ibi in malam partem accipiatur, de ſpirandi difficultate. Προστατεῖν vero etiam *dominari* ſignificat, & dicitur de Medico, dum morbo præeſt, *ſ. Præcept. X.* 8. Πρόστασις vero, quatenus deſcendit e προτείνω, extendo ad aliquid, dicitur de carnis *protenſione*, facta ad os, *l. de Loc. in hom. XXIII.* 5. Iung. Foeſ. *p.* 542. 636.

Proſtatæ, προστάται, vocantur binæ glandulæ ſitæ ad radicem penis, ſupra ſphincterem ejus, ad utrumque latus: quamvis Columbus *Paraſtatas* dixerit, Fallopius *Glandoſum aſſiſtens*; quarum glandularum hiſtoriam vide apud Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 23. Warthon. *Adenograph. c.* 30. & Junge *Exerc. XII. Anat.* Pæonis & Pythagoræ.

Proſtellomæ, προστέλλομαι, i. e. *graciieſco*, unde προσεσταλμένοι *graciles* & ſicciores dicuntur Hipp. *de ſal. diæt. l.* 6. *&* 16.

Proſternidion, προστερνίδιον, *pectorale* ſignificat, quemadmodum & προστηθίδιον. Vide *Pectoralis*.

Proſtethis, προστηθὶς, dicitur pars carnoſa, quæ in manuum & pedum cavitatibus, & inter digi-

digitos, naſcitur. In manu ςῆθος χειρὸς, in pede ςῆθος ποδὸς vocatur. Gorr. Caſtell.

Proſthemenos, προσθεμένος, vide *Proſtithemi*.

Proſtheſis, πρόσθεσις, *Appoſitio*. Vide *Additio*.

Proſtheta, πρόσθετα, in genere dicuntur omnia *medicamenta Topica* ſive externa, quæ apponuntur corpori & partibus ejus. In ſpecie vero apud Hipp. vocantur illa medicamenta, quæ utero vel inſinuantur, vel applicantur: *Subdititia*, vel *ſubdita*; quales ſunt peſſi, glandes, Gal. *c.* 3. *in l.* 1. *Epid. t.* 22. quorum ingentem Catalogum reperies apud eundem, *l. de nat. muliebr. & de morb. mul.* Dicuntur & προσθέματα, ibid. Vide Foeſ. *p.* 535.

Proſthion, πρόσθιον, *pudendum virile*, ſive penem, vel mentulam ſignificat; quamvis Foeſ. exiſtimet legendum eſſe πόσθιον, *l.* 5. *Ep. VII.* 19.

Proſtithemi, προστίθημι, ſignificat *appono*, offero, exhibeo, ſcil. alimenta, 1. *aph.* 12. cui opponitur τὸ ὑποςέλλεσθαι, *ſubtrahere*. Dieter. *n.* 732. Hinc πρόςεσις, *appoſitio*, additio. In ſpecie deinde ſignificat προστιθέναι, *ſubdere*, *ſupponere* in vel ad uterum, quod frequens apud Hipp. *in l. de nat. mul. & morb. mul.* alibique προσθεμένη, *ſuppoſita*. Vide Foeſ. *d. l.* Unde προσθετά, *ſubdititia*, p. a.

Proſtomion, προςόμιον, dicitur, quando ambo labia extremitatibus ſuis rubris invicem committuntur, & legitur in D.D. Hoffmanni *Idea Machinæ Hum. Ex. XIIX. ſect.* 28. §. 1.

Proſtratoria, καταβλητική, dicitur ſpecies artis *Gymnaſtica*, quæ alias *Luctatoria* dicitur, Gal. *ad Thraſibul. c.* 45.

Protarichevo, προταριχεύω, *præmacero*, vel prius exſicco, Lat. dicitur: ταριχεύειν enim *exſiccare* ſignificat. Dicitur de iis, qui corpus inedia exſiccant præpropere; quod Diatritarios feciſſe Galen. teſtatur. Legitur apud Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 18. Adde Foeſ. *p.* 538.

Protaſis, πρότασις, *protenſionem* ſignificat. Dicitur de ſpiratione protenſa, 4. *de R. V. I. A. t.* 21. Gal. *in comm. ad h. l.*

Proteus, προτεύς, nomen eſt Collyrii in principio ſuffuſionum efficacis ad omnem viſus hebetudinem, callos, & cicatrices. Æginet. *l.* 7. *c.* 16. Gorr.

Protheus dicitur *Mercurius*, qui ſe in omnes formas vertit, & denuo propriam recuperat, Iohnſ. *Lex. Chym. l.* 1.

Prothymia, προθυμία, *alacritas*, promptitudo, quemadmodum & adject. πρόθυμος, *alacris*, vegetus, Latine redditur, quod in comparat. occurrit apud Hippoc. 1. *aph.* 13. Jung. Dieter. *n.* 722. Verbum προθυμέομαι non modo ſignificat alacri eſſe animo, ſed & idem eſt quod προμηθέομαι, præmeditato conſilio & animo ſibi proponere. *Coac. t.* 47.

Protmeſis, πρότμησις, a quibuſdam dicitur *Umbilicus*, quod primum in infante reſecetur. Gorræus.

Protogala, πρωτόγαλα, vocatur *Lac*, quod ſtatim *a partu mulctum* eſt, quodque, cinere calido tepefactum, citra coagulum ſtatim concreſcit. Hoc veteres Comici πυελάςιν, in Aſia πυρίεφθον, appellabant, teſte Gal. & notante Gorr. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 16. J. Alex. *l.* 12. *Sal. c.* 9.

Protogonos, προτόγονος, vide *Primigenius*.

Protopatheia, πρωτοπάθεια, *primarius affectus*, vel morbus dicitur, quemadmodum *morbus per conſenſum* ſuperveniens, δευτεροπάθεια. Ille dicitur & ἰδιοπάθεια. Galen. *l.* 1. *de Loc. Aff. c.* 3. Vide *Idiopathia*.

Protopepticus, πρωτοπεπτικὸς, videtur haud ineptum epitheton fermenti in ventriculo chylificantis & alimenta digerentis, inque chymum permutantis, quod legiſſe meminimus in Andr. Buxbaum *Diſp. Inaug. de ventric. Inflatione in proœmio*.

Protoplaſtus, *primus homo* Paracelſo, *Com. XIIX. Oper.* ubi & *Protothoma* dicitur.

Protorrhytos, πρωτόρρυτος, dicitur *Reſina*, *quæ primum ſponte fluit*: unde & αὐτόρρυτος vocatur. Alias καπνέλαιον. Gorr.

Pretoſma, Paracelſo vocatur *prima mulier*. *d. l.*

Protoſtactos, προτόςακτος, epitheton *lixivii*, *quod primum extillat*, & in quod parandum calx ad cinerem quemcunque additur. Æginet. *l.* 7. *c.* 17. Gorræus.

Prototomi, προτότομοι, dicuntur caules braſſicæ teneriores, ſive *aſparagi*: ex Gal. *l.* 2. *de Al. Fac.* notante Gorr.

Protropon, πρότροπον, idem quod πρόδρομον, vel πρόχυμα. Vide *Prochyma*.

Protuberantia, ſumitur pro omni *eminentia* ſive naturali, ſive præternaturali. Ita *protuberantiæ oſſium* ſunt ἀποφύσεις: vide *Apophyſis*. *Protuberantiæ in cerebro* & cerebello leguntur variæ in Anatomicis. Vide Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 2. *m.* 3. *Protuberantiæ* p. n. dicuntur ἐξοχαί. Vide *Eminentia*.

Provectus, *Provectior*, προαυξής, vide *Proauxes*.

Providentia, πρόνοια, dicitur de *Divina virtute* gubernatrice & directrice omnium rerum. Gal.

Gal. *l. de fœt. format. c. 6.* Vel idem quod *præcognitio*; de quo vide *ſupra*.

Proulimateſis legitur apud Foreſt. *l.* 18. *Obſ.* 34. *in Schol.* & denotat vitium ventriculi in ſitu, quando extrinſecus prominet, cum tumore, eſtque incurabile malum. Verum alibi hoc vocabulum reperire non licuit. An fortaſſis mendum ſubeſt? An vero deducendum vocabulum a Græco & Poetico ὄλιμος, vel ὄλιος, ab ὄλλυμι, occurrit, Lat. *pernicioſus*, *noxius*, & ita legendum ſit προβλιμαθεσις, h. e. *præexiſtens pernicioſa poſitio*. Refert enim Auctor inter ventriculi vitia naturalia incurabilia.

Provocatorii Dies ſunt iidem, qui *Intercalares*, vel *intercidentes* dicuntur, qui inter criticos & indices numerantur, & in quibus etiam aliquando criſes imperfectæ fiunt. Blanc. *in Lex.*

Proxenos, πρόξενος, dicitur, qui peregrinos hoſpitio excipit, & hoſpitalitatis officium præſtat, Erot. *in Onom. pag.* 96. *d.* Foeſ. *Oecon. p.* 531.

Prudentia, φρόνησις. Generalior vocabuli ſignificatio ſpectat ad Philoſophos. *Prudentia Medica* eſt, quæ nititur recta ratione, comparaturque diſcendo & faciendo, eſtque neque tumida, neque timida. Recte dicitur oculus ſcientiæ, vel artis. Lind. *Ex. XIII.* §. 534. *Ex. XV.* §. 1. 2. Ita celeberrimus Medicus Italus modernus Georgius Baglivus in elegantiſſimo ſuo *de praxi Medica ad priſcam obſervandi rationem revocanda*, Tractatu *in præfat.* ſcripſit: Medicinam vel prudentiam eſſe vel prudentiæ ſpeciem, cui perficiendæ nihil æque conducat ac experientia, &c. quæ ſequuntur, cuncta legi merentur.

Prugræno, πρυγραίνω, pro προϋγραίνω, *Præhumecto* Latine dicitur, Hipp. 4. *aph.* 13. Idem, quod ὑγρὰ ποιεῖν: *Corpora fluida facere*, 2. *aph.* 9. Vide Dieter. *n.* 734.

Pruina, πάχνη, quid ſit, e Nomenclaturis & Phyſicis conſtat. Aquam *pruinæ* minus eſſe ſalutarem, docet Jul. Alex. *l.* 17. *Sal. c.* 12. *Pruina in urina* Paracelſo dicitur contentum urinæ ſabuloſum, quod & *Uſnea* vocatur, *l.* 1. *de urin. judic. tr.* 2. *c.* 2. *ut & in Schol. Pruinam* vocat Dorn. Rul. & Iohnſ. primam Tartari ſpeciem. *Pruinæ Chymicæ* ſunt *Sublimata*. Libav. *Alchym. Pharmac. c.* 1.

Pruna, ἄνθραξ, æquivocum eſt: 1. notat particulam torris, quæ differt a flamma, quod ejus materia ſit magis terrea, quam flamma. Gal. *l.* 3. *de Temp. c.* 1. Deinde Pathologice idem eſt, quod *Carbunculus*, *Ignis Perſicus*. Paracelſ. *l. de ulc. & apoſtem. c.* 32. Vide *Anthrax*, *Ignis Perſicus*.

Trunella Paracelſo idem eſt quod *Angina*, *lib.* 2. *de Tartar. tr.* 2. *cap.* 5. *ut & in fragm.* Vocatur & *Prunella alba*, Walth. *Sylv. med. p.* 810.

Prunus, idem quod *Pruna*, eſt ignis mortuus, rapiens membrum & vitam, natus ex incenſione trium primarum. Paracelſ. *Schol. l. de grad. & compoſ. c.* 6.

Pruritus, κνησμός, vide *Cneſmos*. In ſpecie *Prurigo*, *vel Pruritus* dolorificus *dentium* dicitur ὀδαξισμός, vide *Odaxyſmos*.

Pſæro, ψαίρω, apud Hippocr. ſignificat *leviter moveor*, agitor: & uſurpatur de utero poſt partum difficiliorem leviter moto: *l.* 2. *de morb. mul. XXXIIX.* 6. de pulſibus leviter ferientibus, *d. l. LXIII.* 8. adde Foeſ. *Oec. pag.* 688.

Pſæſta, ψαιστά, vocantur *liba*, placentæ, ex maza, oleo, & melle ſubactæ. Vide *Itrion. Libum*, ψαιστὸν, μάζα, legitur apud Hippocr. *l. de int. aff. XLIV.* 20. Vide Foeſ. *d. l.* conſ. Gal. *in exeg.*

Pſagdas, ψάγδας, dicitur ſpecies Unguenti cujuſdam. Galen. *in Ex. voc. Hippocr.* Conſ. Erotianus.

Pſalidoeides, ψαλιδοειδὴς, ſive ψαλοειδὴς, Lat. *Fornicatus*, dicitur de cerebri parte convexa. Vide *Camera*.

Pſammiſmos, ψαμμισμὸς, dicitur genus curationis, quod per *arenam* perficitur, cujus meminit Ægineta, in cura hydropis, *lib.* 7. *c.* 3. in ἄμμος, unde & ἀμμισμὸς appellari poſſet. Gorr.

Pſammodes, ψαμμώδης, id eſt *Arenoſus*, Sabuloſus. Hippocr. 4. *a.* 79. Vide *Arena*. Dieter. *num.* 939.

Pſammos, ψάμμος, vide *Arena*.

Pſapheros, ψαφερὸς, ψαφαρὸς, idem quod ψαθυρὸς, *friabilis*. Dicitur de excrementis ſiccis, *Coac. t.* 60. de urina turbida cum aſperitate, *t.* 583. de ſubſtantia glandularum ac cerebri, *l. de Glandul. I.* 3. *XII.* 2. adde Foeſ. *pag.* 689.

Pſaron, ψαρὸν, nomen medicamenti ſicci, acris & erodentis, ad carnis excreſcentias in ulceribus depaſcendas; cujus meminit Æginet. *l.* 4. *c.* 43. & deſcriptio habetur apud Aet. *l.* 14. *c.* 37. citante Gorræo.

Pſathyros, ψαθυρὸς, idem quod ψαφερὸς, *friabilis*. Vide *Hypopſathyros*.

Pſavo, ψαύω, duplicem habet ſignificationem, 1. *attingo*, & ita idem quod ἅπτομαι. Ita ψαυόμενον dicitur, quod *attingitur*, vel tangitur: Hippocr. 1. *de fract. t.* 17. *f.* 3. *t.* 63. 3. *de artic. t.* 47. deinde *vellico*, & ψαύομαι, *vellicor*,

licor, *lib.* 2. *de morb. mul. LVI.* 1. adde Foeſ. *pag.* 588.

Pſegma, ψῆγμα, ſic a nonnullis olim vocatum fuiſſe *æris florem*, Dioſcorides Auctor eſt, *l.* 5. *c.* 88. quaſi *ramentum* veterum clavorum. Gorr.

Pſelaphia, ψηλαφία, dicitur *palpatio*, *contrectatio*, quæ fit manibus, vel more cæcorum, vel inveſtigantium; nec video neceſſitatem, cur Interpretes reddiderint per frictionem, in loco Hippocrat. *de dec. orn. VII.* 17. cum commode propria ſignificatio *contrectationis* retineri poſſit; dum præcipit Hippocr. manuariam omnem operam, & inter eas quoque *contrectationem*, ſi quæ neceſſaria, procurandam eſſe μετὰ καταστολῆς, cum omni ſubmiſſione. Verbum ψηλαφᾶν ſignificat manibus palpare & *contrectare*, legiturque *l.* 3. *Epid. ſ.* 2. *t.* 86. Inde ψηλαφώδεες, ægri dicuntur, qui *manibus palpant* & contrectant, veſtigantium more, 1. *prorrh. ſ.* 3. *t.* 16. & *Coac. t.* 267.

(Π) *Pſelliſmus*, vide *Balbuties*.

Pſellotes, ψελλότης, vide *Balbuties*.

Pſephos, ψέφος, idem quod σκότος, id eſt *Tenebræ*, unde ψεφαρὸς ſignificat *caliginoſum*, nigricans. Galenus *in ex. Dict. Hippocr.* Foeſ. *pag.* 689.

Pſettaceus, ψῆττα, epitheton *piſcium planorum* duplicis generis, lævium & ſpinoſorum; quo pertinent *Paſſeres*, *Rhombi*, *Soleæ* &c. de quibus vide Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. cap.* 42. *ſeqq.* ubi vocantur *Pſittacei*.

Pſeudoaſthma, ψευδοάσθμα, vocatur aſthma ab abſceſſu, carunculis vel aliis cauſſis ſolidis originem ſuam trahens, Alex. Benedict. Veronenſ. *l.* 8. *c.* 33.

(Π) *Pſeudoblepſis*, viſus depravatus ita ut quæ non exiſtant homo ſe videre imaginatur, vel quæ exiſtunt aliter videt ac revera ſe habent. Cull.

Pſeudocadmia, vide *Anticadmia*.

Pſeudohydrops, legitur apud Zac. Luſit. *Prax. admir. l.* 2. *Obſ.* 80.

Pſeudolien rectius fortaſſis *Pſeudoſplen*, ψευδοσπλὴν, dicitur de glandulis lieni adſitis, & illi ſola magnitudine excepta, quoad ſubſtantiam & colorem ſimilibus, vaſcula quoque a ſpleneticis oriunda obtinentibus, quales obſervavit celeberrimus Ruyſchius *Cent.* 1. *Obſ.* 51.

Pſeudomedicus, Gr. dici poſſet ψευδίατρος, dicitur, qui Medicinam impoſturis ſuis defœdat. De iis legatur elegans Epiſtola Langii *l.* 1. *ep.* 1. *l.* 3. *ep. ult.* Caſp. Rejes C. *El. q.* 6. *n.* 4.

Pſeudomola, vide *Placentula*.

Pſeudophthiſis, ψευδόφθισις, hoc vocab. legitur *in Ephem. N. Cur. Ann. II. in Indic.* ſignificat vero tabem, quæ mentitur phthiſin.

Pſeudopolypus, ψευδοπόλυπος, dicitur excreſcentia membranacea & fungoſa in cerebro & utero genita abſque rubore, apud Bonetum M. *Septent. lib.* 1. *ſect.* 3. *cap.* 5. §. 3. *pag.* 60. Ita Kerkringium *pſeudopolypis* cordis, quos obſervavit, perſuaſum *Polypos* veros, inficiatum eſſe exiſtimavit & reprehendit D. Pechlin. *lib.* 11. *Obſ. Phyſ. Med. Obſ.* 1. *pag.* 202.

Pſida, cortex mali granati. Eucha. Rhod. *de partu c.* 12.

Pſiloma, ψίλωμα, ψίλωσις, *Nudationem*, *denudationem* ſignificat, v. gr. oſſis, 7. *aphor.* 19. *Epid. XXXV.* 1. *l.* 7. *XIX.* 1. Dicuntur & oſſa ἐψιλωμένα, *denudata*: 5. *aphor.* 22. ψιλὸς, *nudum* ſignificat. Tropice tribuitur aquæ puræ, vino non permixtæ, *l. de int. aff. XXXIIX.* 38. Jung. Foeſ. *d. l.* Dieter. *num.* 940.

Pſilothron, ψίλωθρον, vide *Depilatorium*.

Pſinkus, id eſt *Ceruſſa*. Rul. & Iohnſ. item *Pſincus* dicitur, *ibidem*.

Pſimmythion, *Pſimmithon*, ψιμμύθιον, vide *Ceruſſa*.

Pſittacion, ψιττάκιον, nomen *Emplaſtri* emollientis & diſcutientis, quod deſcribitur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 17. & Aet. *l.* 15. citante Gorræo. Eſt quoque nomen *Collyrii* apud Scribon. Larg. *num.* 27. Jung. Rhod. *in not. ad h. l.* ita dicti a caloris varietate. Meminit & Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Pſittacus, ψιττάκη, vel ψιττακὸν, item ϖαπαγὸς, nomen avis peregrinæ, & apud Indos frequentis: cujus deſcriptionem, cum ſpeciebus variis & uſibus, tradidit Aldrov. *l.* 11. *Ornith. c.* 1. *ſeqq.* & ejus anatomen D. Oliger. Jacobæus communicavit *Actis Hafnienſ. Volum. II. Obſerv.* 124. *pag.* 314.

Pſoæ, ψόαι, dicuntur & *Muſculi lumborum* & *Lumbi ipſi* apud Hippocr. uti notavit Foeſ. *d. l. ex* 2. *de nat. hum. t.* 9. *de Oſſ. nat.* vel juxta Linden. *de Venis XII.* 2. 3. 3. *de art. t.* 43. Legitur & ψύα, *d. l. XXV.* 9. & *lib. de ſacr. morb. VI.* 8. De *muſculis pſoas* vide Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 11.

Pſomiſma, ψώμισμα, vocatur Gal. *cibus, qui pueris offertur*, & ori inditur, *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 4. a verbo ψωμίζειν, *cibum in os indere*: quod aliquoties uſurpavit Hippocr. *lib.* 4. *de morb. XXVII.* 11. *l.* 1. *de morb. mul. LVI.* 12. *l.* 7. *Epid. III.* 21. a ψωμὸς, quod *bucam* notat. Rhod. *ad Scribon. num.* 202. adde Foeſ. *pag.* 690.

Pſo-

Pſophos, ψόφος, *ſtrepitum* ſignificat, & pavorem ex ſtrepitu: *Coac. t. 96. & 386.* Hinc ψοφώδεις dicuntur, *qui ſtrepitum facile ſentiunt*, & expaveſcunt: Galen. *c.* 1. *in* 1. *prorrhet. t.* adde Foeſ. *d. l.*

Pſora, ψῶρα, dicitur *Scabies*, cum aſperitate ſummæ cutis & pruritu, proveniens ab ichoroſo corrupto ſanguine, multis ſalinis, lixivioſis, & corroſivis particulis fixis ſcatente, cutimque & integumenta diſſolvente. Dicitur & ψωρίασις. Gal. *in def. med.*

(Π) *Pſoriaſis*, durities ſcroti cum intenſa prurigine, & interdum quoque exulceratione. Vog.

Pſorica, ψωρικὰ, dicuntur medicamenta, quæ contra *pſoras* & ſcabiem proſunt, & cutis aſperitatem emendant, & in ſpecie in palpebris; Galen. *lib.* 4. *de C. M. S. L. cap.* 3. *ſeqq.* Gorr. & Caſtel.

Pſorophthalmia, ψωροφθαλμία, dicitur oculi palpebrarum *ſcabies pruriginoſa*, Gal. *l. de fac. parab. c.* 10. Caſtell. Gorr.

Pſychagogica, ψυχαγωγικὰ, vocantur a Conr. V. Schneidero medicamenta illa, quibus Apoplexia & Syncope curantur, quatenus ſpiritus animales evocant, & ſenſus internos movent, *tract. de nova trium morb. curat. c.* 6. *in fin. p. m.* 105. quamvis fortaſſis ſine auctoritate, & contra receptam ſignificationem verbi ἄγειν in aliis compoſitis vocabulis, in quibus ſemper evacuationem & eductionem ſignificat, v. gr. Cholagoga, Phlegmagoga, ut ita vox *Pſychagoga*, vel *Pſycagogica*, notaret medicamenta animam educentia, h. e. *venena lethalia*.

Pſychologia, ψυχολογία, *doctrina de anima*. Barthol. *in proœm. Anat.* Hæc quomodo ad Medicinam pertineat, addiſcere licet ex Th. Willis. *erudito tract. de Anima Brutorum*.

Pſyche, ψυχὴ, vide *Anima*. *Pſychicos*, ψυχικὸς, vide *Animalis*.

Pſychomachia, ψυχομαχία, ſignificat conflictum, qui oritur ex affectibus animi vehementioribus, ut cogitationes quandoque tandiu inhibeantur, donec commotio illa ceſſaverit, nec ſemper mens illas paſſiones cito ſiſtere, nec in contrarium ad lubitum mutare poſſit. Meminit ejus Charlton. *Exercit. Patholog. IIX.* §. 18.

Pſychroluſia, ψυχρολουσία, *balneum frigidum* ſignificat, atque ita cum ſequente voce coincidit. Hæc vero legitur in Novis curioſis Hamburgenſibus *Remarques* dictis, *Anni* 1703. idem ergo quod *ſychroluthron*.

Pſychrolutron, ψυχρόλουτρον, *balneum aquæ frigidæ*, quod olim antiqui adſtruxerunt balneis æſtivis, ad corpus a ſudatione reficiendum, & natando exercendum, Lang. *l.* 1. *ep.* 50. Legitur & ψυχρολουσία apud Cæl. Aurel. *l.* 1. *Tard. paſſ. c.* 1. *p. m.* 259.

Pſychrophobos, ψυχροφόβος, dicitur, *qui timet aquæ frigidæ uſum*; Gal. *l.* 9. *meth. med. c.* 5. *circa fin.*

Pſychropoſia, ψυχροποσία, quod *frigidum potum* ſignificat, quemadmodum ex aliis quoque Lexicis Græco-Latinis conſtat. Quam noxius vero hic ſit potus, non modo pluribus ægris, verum etiam ſanis, quotidiana teſtatur experientia.

Pſychros, ψυχρὸς, ψυχρότης, vide *Frigidus*.

Pſycterios, *Pſycticos*, ψυκτήριος, ψυκτικὸς, vide *Frigefaciens*.

Pſydracia, ψυδράκια, dicuntur *papulæ*, vel *veſiculæ*, in capite obortæ, a tenui lympha, minus acri & calida, obortæ, unde a *Phlyctænis* in hoc differre docent Auctores, Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 9.

Pſygma, ψύγμα, dicitur *medicamentum refrigerans*. Hippoc. *l.* 2. *de morb. XVI.* 15. 18. *XIX.* 9. *l. de morb. mul. XXIIX.* 8.

Pſyllos, ψύλλος, vide *Pulex*.

Pſythios, ψύθιος, epitheton *vini dulcis*, apud Linden. *Ex. X.* §. 100. 101.

Pſyxis, ψύξις, *Refrigeratio*, *frigus*, frigiditas dicitur. Vide *Frigefactio*, alias ψυκτικὸν.

Ptarmos, πταρμὸς, Lat. *Sternutatio* dicitur; eſtque ſpecies motus convulſivi, quamvis non ſemper mere præternaturalis, violenti tamen; in quo, poſt aliquam inſpirationis inchoatæ ſuſpenſionem, vi magna, ſed interrupta, per nares & os, cum vehementi univerſi corporis concuſſione, & ſono quandoque magno, aer cum occurrentibus una vice expellitur, uti recte deſcripſit Sylvius *P. M. l.* 1. 23. §. 3. Irritatio vero fit in naribus ab aura, vel effluviis acribus, volatilibus & alkalicis; aliquando etiam a nimio ſplendore, nervoſas partes narium vellicantibus; quamvis modum afficiendi exacte nemo adhuc expreſſerit. Hinc C. Hofmann. vocavit opus mirabile *Sternutationem*; ut hactenus nemo vel Philoſophorum, vel Medicorum explicarit modum, quo fit. *l.* 6. *Inſt. c.* 36. §. 5. Jung. Dieter. *n.* 737. *Sternutationem* aliquando fuiſſe certum ſignum ebrietatis imminentis in quodam mercatore obſervavit D. D. Vit. Riedlin. *Linear. Medic. Anno* 1696. *M. April. Obſervat.* 23. *Ptarmica*, πταρμικὰ, *Sternutatoria* medicamenta dicuntur, Errhina, quæ ſter-

ſternutationem promovent, uſitatiſſima & notiſſima. Weker. *A. Gen. lib.* 1. *c.* 47.

Pterna, πτέρνη, Lat. *Calcis os*: vide *Calcaneus*.

Pteron, πτερὸν, vide *Avis*. *Volatilis*.

Pterygion, πτερύγιον, proprie *parvam alam* ſignificat. Unde alæ narium vocantur πτερύγια: vide *Ala*. Per translationem vero etiam ita vocatur *Unguis in oculo*; qui eſt morbus in numero aucto, & conſiſtit in membranacea quadam materia, duriuſcula, vel molli, adhærente tunicæ plerumque adnatæ, aliquando cum viſus abolitione, dum ad papillam uſque protenditur, & oritur a ſucci nutricio excrementitii affluxu ſuperfluo, ob læſionem aliquam in oculo prægreſſam. Vide *Onyx*, Legatur Aquapend. *de Oper. Chirurg. h. t.* Foreſt. *lib.* 11. *Obſerv.* 7. Riv. *l.* 2. *c.* 18. Πτερύγιον quoque vocari incrementum carnis p. n. in unguibus pedum, aut manuum, partem unguis operiens, auctor eſt Celſus *l.* 16. *c.* 18. notante Foeſ. *p.* 514.

Pterygodees, πτερυγώδεες, dicuntur ab Hippocrate μεταφορικῶς, qui protenſo collo ſunt, amplaque habent & elata pectora. Vide *Pteryx*.

Pterigoides, πτερυγοειδὴς, i. e. *Aliformis*. Vide *Alaris*.

Pterygoſtaphylini vocantur Muſculi exigui Uvulam ſuſpendentes, Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 1. *p.* 540.

Pteryx, πτέρυξ, Latine *Ala* dicitur, idem, quod μασχάλη, vide *Ala*. Hinc πτερυγώδεις, *alati*, vocantur, qui oblongo ſunt collo, & utplurimum lata & eminentia habent pectora, *lib.* 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 70. Galen. *in comm. ad h. l.* adde prolixius differentem Foeſ. *d. l.*

Ptiloſis, πτίλωσις, eſt *palpebrarum defluvium*: quando pili e palpebris excidunt, quod oritur ab acrimonia ichoroſa corroſiva, Galen. *defin. med.* & *in Iſagog. c.* 16. Ægineta vero *l.* 3. *c.* 21. per calloſitatem palpebrarum rubicundam deſcripſit. Verum πίλοι Gal. dicuntur, quibus periere ex ciliis pili, *l.* 14. *meth. med. c.* 18. *ſub fin.* & *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8.

Ptiſana, πτισάνη, πτισσάνη, proprie ſignificat *hordeum decorticatum* & mundatum, ſive piſtum; aliquando tamen & pro ſucco & juſculo ex illius modi hordeo parato ſumitur, Galen. *t.* 9. *de plac. Hippoc.* & *Plat. c.* 6. *Ptiſanæ* laudes non modo prolixe ſcripſit Hippocrat. *in l. de R. V. I. A.* quod ſit inter omnes ſorbitiones optima, omnibus frumentaceis eduliis anteferenda &c. verum etiam confirmavit hoc continua experientia uſque ad noſtra tempora. Jung. Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 8. Lang. *l.* 1. *ep.* 57. Bruyerin. *de re cibar. l.* 5. *c.* 10. Dividitur etiam *Ptiſana* in colatam & non colatam a P. M. de Calderia *Tom. I. Oper. pag.* 404. Alias *ptiſana* quoque dicitur cum additione πυρίνη, *triticea*, apud Hippocr. *l. de affect. XLII.* 7. & *l. de morb. mul. XCIII.* 24.

Ptoodes, πτοώδης, dicitur *timidus*, meticuloſus, *expaveſcens*. Hippoc. *l.* 6. *Epid. ſect.* 2. *t.* 38. a πτοία, quod vel *periculum*, vel *metum* nonnullis ſignificat. Foeſ. *Oecon. p.* 542.

Ptoſis, πτῶσις, generaliter ſignificat *caſum*, *Lapſum*. Vide *Lapſus*. In ſpecie vero idem ſignificat, quod φαλάγγωσις, vide *Phalangoſis*. Gorr. Caſtell.

Ptyalagogos, πτυαλάγωγος, dicitur de medicamentis *ſalivationem efficientibus*, quæ laudantur in morbis Chronicis, etiam febribus quartanis ex Tulpio a Boneto *Mercur. Compit. l.* 6. *p.* 207. *n.* 21.

Ptyaliſmos, πτυαλισμὸς, πτυελισμὸς, dicitur *crebra ſputatio*, vel oris ſalivatio; cum os continenter ſaliva redundat. Ortum habet a copioſo ſero & lympha glandularum, præſertim ſalivalium, & excedente, ductuſque ſalivales patentiores reddente. Vocabulo hoc frequentiſſime uſus Hippocr. paſſim in ſcriptis ſuis, quemadmodum & verbo πτυελίζειν: quæ loca, ſi expetuntur, reperire licet apud Foeſ. *d. l.*

Ptyas, πτυὰς, nomen ſerpentis, vel *Aſpidis*, quæ, perinde ac ſi ratione prædita fuiſſet, diſtantia emenſa, collum protendiſſe, & iter facientibus venenum inſpuiſſe, fertur. Gal. *l. de Theriac. ad Piſon. c.* 8. Meminit & Aldrov. *l.* 1. *hiſt. Serp. & Drac. c.* 4.

Ptyelon, πτύελον, Latine *Sputum*, dicitur, eſtque excrementum corporis naturale, quod per os rejicitur. Plenius ex recentioribus ita deſcribi poterit: *Sputum* eſt excrementum pituitoſum, a ſanguine, in cerebri membranas, per carotides & cervicales arterias, de lato ſegregatum, & in glandulas, circa baſin cerebri exiſtentes, collectum, indeque deſtillans, per palatum denuo excretum. Charlton. *Oec. Anim. Ex. VII.* §. 6. Jung. Ejuſdem *Exerc. Pathol. IX.* §. 13. Sæpe coincidit & confunditur cum *Saliva*, σίαλον dicta, de qua videatur p. inf. in *Saliva*. De *ſputi* differentiis præternaturalibus variis quæratur *in Theatro Galenico* Mundellæ, alibique, in Foeſio *p.* 543. qui Auctor ſtrictius videtur deſcripſiſſe *ſputum* per excrementum, quod tuſſiendo ore rejicitur. Neque enim in naturali conſtitutione tuſſis ad *ſputi* excretionem concurrit, Screatio quidem poteſt concedi

cedi

cedi, ſi inter *ſputum* & ſalivam hoc diſcrimen eſt, quod illud craſſius ſit, quam hæc, ſed tuſſis non ſemper. Circa nominis etymologiam & varias acceptiones conſulatur Dieter. *num.* 738.

Ptygma, πτύγμα, vocatur *panniculus complicatus*, ſive in ſinus convolutus, apud Cæl. Aurel. *l.* 1. *c.* 1. *Tard. paſſion.* & *l.* 2. *c.* 13. allegante Foeſio. Latine *Plagula*.

Ptyſma, πτύσμα, idem quod πτύελον, *ſputum*, quamvis Gal. *lib.* 1. *de criſ. c.* 5. πτύσμα diſtinxerit a πτυέλῳ: vide *Sputamen*; & πτύσις, idem quod πτυσμὸς, *exſpuitio*, vel *ſpuitio*. Loca apud Hipp. vide *d. l.* Latine *Screatio*.

Ptyſmagoge, πτυσμαγωγή, dicitur *evacuatio per ſputum*, & medicamenta ſalivam moventia πτυσμαγωγὰ dici poſſunt, quamvis Rolfink. illud acceperit de purgatione ſeroſitatum per alvum, de ſucco Iridis loquens *tract. de Purgant. Sect. IIX. Art.* 1. *c.* 5. *p.* 246.

Pubes, *pubertas*, ἥβη, vide *Hebe*.

Publicus, δημόσιος, πάγκοινος, πάνδημος. Uſurpatur Phyſiologice de *partibus* corporis, quæ dicuntur *publicæ*: quarum functio totius corporis ſaluti bonoque *publico* miniſtrat primario, ut organa ſanguificationis, chylificationis, &c. Vide *Dogm. noſtra M. Gen. P. I. c.* 2. *d.* 9. *p.* 28. vel de Morbis; vide *Cœnos*, *Endemos*, *Epidemios*, *&c.*

Pudenda, αἰδοῖα, dicitur de utriuſque ſexus membris genitalibus: vide *Ædœa*. Dieter. *num.* 14. *Pudenda* etiam vocantur Vaſa ſanguinea, quæ ad Genitalia excurrunt, Vena & Arteria. Bartholin. *libell.* 1. *c.* 8. *p.* 644. & *libell.* 2. *c.* 5. *p.* 658.

Pudendagra vocatur *Lues venerea*, vel morbus Gallicus, Augerio, notante Foreſto *lib.* 32. *Obſerv.* 1. *Schol.* & Caſpari Torellæ, Epiſcopo S. Juſtæ, Alexandri VI. Pontif. olim Medico in tractatu ſuo *de Pudendagra*, cum Dialogo & Conſiliis, quæ extant in Aloyſ. Luiſini *Aphrodiſiaco Volum. I. p. m.* 421. *ſeqq.*

Pudor, *Pudicitia*, αἰδὼς, αἰσχύνη, pertinet inter animi Pathemata, eſtque triſtitia quædam, ac animæ conſternatio, propter mali noſtri opinionem, ab aliis conceptam. Licet vero ſpiritus & anima ſenſitiva ſeſe contrahant, flamma tamen vitalis ſanguinem ſæpe exterius propellit, & genas rubore tingit, unde & *Pudoris ſedes* dicuntur *Genæ*; quemadmodum *Pudoris* naturam egregie expoſuit Willis. *de An. Brut. P. I. c.* 9. Quemadmodum jam eo quoque inclinavit Jul. Alex. *in not. ad Gal. l.* 2. *de cauſſ. ſympt. c.* 5. dicens: In *pudore* caloris, ſpirituumque, intro actorum, cum ſanguine, reciprocationis foras factæ, cauſſam eſſe rationis impulſum. Eſt alias affectus & Medicis competens, præſertim erga ſexum fœmininum, & ægris, ne videantur pudorem penitus devoraſſe. Linden. *Ex. II.* §. 21. *Dicitur & Verecundia*.

Puella dicitur Gr. θῆλυ, παιδίον, Galen. *l.* 1. *de ren. aff. cogn. & cur. c.* 2. παρθένος. Reſpondet ætatis ratione puero.

Puer, παῖς, *Puellus*, παιδίον, illud proprie dicitur de ſecunda annorum hebdomade; quemadmodum h[illegible] de prima. Diet. *n.* 643. *Puerilis*. παιδικὸς, vide *Pædicos*.

Puerpera, τοκὰς, παιδοτόκος, dicitur proprie, quæ enixa nuperrime eſt infantem; quamvis & aliquando accipiatur pro adhuc *prægnante*, uti colligere eſt ex verſione loci apud Hippocr. *de Sterilib. XIV.* 3. ubi τοκήεσσα, dicitur *puerpera*.

Pugil, ἀθλητὴς, idem quod *Athleta*, *Luctator*. Vide *Athleticus*.

Pugilatus, πυγμὴ, eſt ſpecies certaminis, & inter exercitia fortiora refertur, quod propulſando peragitur, & robore indiget. J. Alexand. *not. ad Galen. lib.* 2. *de ſan. tu. Tom. II. Oper. pag.* 392.

Pugillus, δρὰξ, δραχίον, nomen menſuræ ſiccæ, quantum ſcil. extremis digitis invicem junctis & adductis comprehendi poteſt, ſive omnibus, ſive tribus ſaltem, Sennert. *Inſt. l.* 5. *pag.* 3. *ſ.* 1. *c.* 3. Schenk. *de medic. compoſ. aliique &c. pag.* 66.

Pulbion, πύλβιον, idem quod ὑποκεφάλαιον, *pulvinar*. Erot. *On. p.* 193. *f.*

Pulchritudo, κάλλος, eſt *fructus ſanitatis*, quatenus bonam corporis conformationem cum laudabili temperie & continuatione integra ſequitur, Gal. *ad Thraſybul. c.* 14. *fin. Pulcher* etiam Gr. dicitur εὐειδὴς, h. e. *formoſus*, cui opponitur ἀειδὴς, deformis. Vid. Dieter. *num.* 9. *Pulchritudo* quoque ornat Medicum, nempe ut vel ſolo aſpectu Medici in ſpem valetudinis ægri erigantur. Linden. *S. M. Ex. I.* §. 10. *Pulchritudo* eſt ſcopus Naturæ ſecundarius, C. Hoffmann. *in Gall. LL. de U. P. n.* 768. verum amoris philtrum, C. Rejes. *C. El. q.* 29. §. 33. 34.

Pulex, ψύλλα, ψύλλος, nomen inſecti notiſſimi, & moleſtiſſimi, fœminis præſertim & canibus; cujus hiſtoriam vide apud Aldrovand. *lib.* 5. *de Inſect. c.* 6. Ejus ſtructuram admiratus Galen. *l.* 17. *de U. P. c.* 1. *fin.* Adde ea, quæ per microſcopium obſervata leguntur *in Eph. N. Cur. An. I. Obſervat.* 13. Alias & *Pſylli* Latine vocabantur, qui venenum e vulnere

nere labiis exugebant, cum quis a ſerpente morſus erat, notante Keuchen. *ad Sammon. pag.* 257. *ſeq.*

Pullus, πῶλος, νεοττὸς, quid ſignificet, notum eſt. In genere omnem ſobolem tenellam animalium quorumcunque; quamvis videatur frequentius dici de volatilibus, quam terreſtribus, aut aquatilibus. Imo ſimpliciter ſæpiſſime apud Auctores ponitur pro *pullo gallinaceo*.

Pulmentum, idem quod *Puls*. De quo p. infr.

Pulmo, πνεύμων, Iohn. πλεύμων. Vide *Pneumon*. *Pulmonaria* vena & arteria dicuntur a nonnullis arteria venoſa & vena arterioſa veteribus alias nuncupata, teſte Bart. *l.* 1. *Anat. c.* 7. *pag.* 404.

Pulmonia, idem quod *Peripneumonia*. Vide p. ſupr. Hoc vocabulo uſus eſt P. M. de Calderia, *Tom. III. pag.* 136. & Hor. Augen. *Tom. III. Ep. & Conſ. Medic. l.* 7. *c.* 7. *p. m.* 268.

Pulpa, σὰρξ, Theophr. *lib.* 1. *hiſt. pl. c.* 4. dicitur caro ſeu ſubſtantia ſucculenta, præſertim fructuum, inter corticem ac nucleum comprehenſa, v. g. pomorum, ceraſorum, paſſularum, prunorum, tamarindorum, &c. Schrod. *lib.* 1. *c.* 2.

Pulpezia, idem quod *Apoplexia*, *Sideratio*. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Pulx, *Pulmentum*, *Pultica*, ἔτνος, vide *Etnos*.

Pulſatio, σφύξις, σφυγμὸς, in genere omnem motum arteriarum notat, ob ſanguinis a corde impulſum, qua naturalem, qua præternaturalem, uti ex pluribus locis demonſtravit Foeſ. *pag.* 605. *ſeqq.* Jung. Dieter. *num.* 811. Hodieque tamen receptior videtur acceptio præternaturalis, ad differentiam *Pulſus*, σφυγμῦ, qui primario naturalem arteriarum diſtenſionem a ſanguinis motu factam denotat: Secundario & cum additione, etiam de præternaturali dicitur. De *pulſuum* differentiis præcipua ſaltem reperies in noſtris *Dogm. M. Gen. P. III. ſ.* 4. *p.* 361. *ſeqq.* Noviſſime quoque hoc argumentum erudite pertractavit D. Laur. Bellin. *in Operis Membr. II. de Pulſibus*.

Pulſatorius, σφυγματώδης, dicitur *dolor*, qui ob ſanguinis effervescentiam & motum vehementiorem in arteriis percipitur, & in aliis partibus membranaceis & nervoſis; eſtque magnarum inflammationum accidens, Gal. *l.* 2. *de Loc. Aff. c.* 7.

Pulſilogium vocatur inſtrumentum medicum, quo arteriarum motus & quies exploratur, cujus inventorem ſe eſſe gloriatur Sanctorius, ita ut centum & triginta tres æqualium motuum differentias illo inſtrumento exactiſſime dimetiri liceat, incipiendo ab obſervatione rariſſimi & procedendo ad creberrimum. De hoc plura legantur in d. Auctoris *Method. vitand. error. l.* 5. *c.* 7. *fol.* 109.

Pulſio, ὦσις, ὤθησις, vide *Oſis*. Refertur inter cauſas morbificas, vel potius modos cauſandi, aut afficiendi p. n. a Rolfink. *O. & M. M. Spec. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 28.

Pulſus, σφυγμὸς, vide *Pulſatio*. Communiter etiam motui cordis attribuitur, ſed accuratius arteriis. Nam cor non *pulſat* ab impetu ſanguinis influentis, ſed a conſtrictione & evacuatione repentina. De *Pulſifica virtute*, vel cordi, vel arteriis inſita, adhuc controvertitur inter Anatomicos; quam litem hujus loci non eſt expedire: quamvis non videamus urgentem rationem, quæ permoveat, ut illam *pulſificam* virtutem credamus, aut ſtatuamus.

Pultatio, idem quod *Atheroma*. Ingraſſ. *Com. in Avic. de Tum. p. n. p.* 83.

Pulveratio, *Pulveriſatio*, κονιόρτωσις, dicitur operatio Pharmaceutica (quamvis & in Diætetica uſum habeat) qua in pulverem contundendo, aut terendo, ſolida ſicca corpora rediguntur. Vide *Pulvis*.

Pulvillus, idem quod *Pulmaceolus*, ὑποκεφάλαιον, ὑπαυχένιον, vocatur *parvum pulvinar*, paratum vel ex pluma tenuiori, inter duo lintea munda ac mollia conſuta, vel ex ſtuppa cannabina diligenter pexa & mundata, vel ex lana, aut goſſypio; de quorum *pulvillorum* deſcriptione & uſu vide plura apud Foreſt. *lib.* 6. *Chir. Obſerv.* 13. *in Schol. & Obſerv.* 36. *in Schol.* Poſſunt etiam referri ad *Plagulas*. Sculter. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. LVI. p.* 144.

Pulvinar, *Pulvinum*, ὑποκεφάλαιον, προσκεφάλαιον, quid ſit, pueri quoque norunt ex Nomenclaturis. Vide *Hypocephalæon*, *Proſcephalæon*.

Pulvis, κόνις, vocatur ſpecies medicamenti ſicci in minutiſſimas particulas contundendo, vel terendo, redacti. Sunt vero *Pulveres* alii ſimplices, alii compoſiti; alterantes, vel purgantes, vel diaphoretici; de quibus plura vide apud Practicos, præſertim Weker. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 26. *Spec. l.* 2. *ſ.* 20. Morell. *de form. rem. l.* 1. *ſ.* 2. *c.* 7. Schroder. *lib.* 2. *c.* 77. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Libav. *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 5. *ſeqq.* & plures alios. *Pulvis pinguis*

guis dicitur Galeno, cui nec aſperum quicquam, nec acre ſubeſt, *lib.* 5. *de ſan. tu. c.* 3. *circa fin.* De *pulveribus Philoſophicis*, qua medicamentoſis, ex auro, argento, mercurio, qua aurificis, quære *in Th. Chym. Vol. I. pag.* 23. 609. *Vol. II. pag.* 46. *Vol. III. pag.* 170. 391. 410.

Pumex, κίσσηρις, eſt lapis poroſus, & innumeris foraminulis & cavernulis plenus, inſtar ſpongiæ. Ejus duæ ſunt ſpecies: *Niger*, vulgo lapis Balnearum, ad leviganda & purganda corpora aptus: & *Albus*, levis, tritu que facilis. De cujus viribus, præparatione, & uſu vide Galen. *l.* 8. *de S. F.* §. *Ciſſeris*. Dioſc. *lib.* 5. *c.* 125. Schroder. *lib.* 3. *c.* 8. *num.* 16. Fr. Hoffmann. *in Clav.* Rul. & Iohnſ. De *pumice* cremato, ignito, ejuſque viribus auri tincturam ſorbendi vide Libav. *Tom. II. Op. pag.* 147. *&* 302.

Pumilus, *Pumilio*, idem quod *Nanus*. Vide *Nanos*.

Punctatio, quæ alias ſutura per puncta appellatur, eſt ſutura de puncto in punctum. Rhodius *de acia p.* 131.

Puncticularis dicitur febris aliquando omnis maligna, aliquando ſtricte illa, quæ cum maculis & exanthematibus in habitu corporis eſt conjuncta, Petr. Mich. de Calderia *Tom. I. Oper. pag.* 569. *ſeqq.*

Punctio, νύγμα, νύξις, vide *Nygma*. Sæpe etiam ponitur pro *dolore punctorio*, qui a cauſſa interna, particulis acribus ſalinis, vel ulceroſis, vel corroſivis acidis, dependet, apud Paracelſ. paſſim *in ſcriptis*, *& aliis*.

Punctum, κέντρον, vocatur cum additione *Lacrymale*, foramen oſſi naſi inſculptum, cui appoſita eſt Caruncula lacrymalis, in oculi cantho majori. Barthol. *lib.* 3. *Anat. c.* 8. *Punctum* ſaliens dicitur primum cordis rudimentum & delineatio, in formatione fœtus, quando motus quidam pulſus obſervatur, ceu principium vitale.

Punctura, idem quod *Punctio*, νύγμα.

(Π) *Puorrhœa*, puris ſinceri ex alvo excretio. Vog.

(Π) *Puoturia*, mictio purulenta. Vogel.

Pupilla, κόρη, vide *Core*.

Puppis os vocatur *Os frontis*, vel ſyncipitis, & ſutura in illo oſſe, Sutura *puppis*. Veſal. *in Expoſ. termin. Anatomic. ad fin. lib.* 1. *de H. C. F.* Jung. Barthol. *Anat. libell. IV. c.* 5. *pag.* 702. Blaſ. *Med. Un. pag.* 104. ad differentiam ſcil. ſuturæ Lambdoideæ, quæ Sutura proprie vocatur.

Pupulæ vocantur communiter extremitates digitorum, quæ Arab. *Alanemel* vocantur. Andr. Bellunenſ. explicat. vocum Arabic. annexa operibus Avicennæ. *T. II. p.* 402.

Purgamenta dicuntur ſtricte excreta poſt partum ex utero, Græc. λόχεια, vide *Lochia*. Aliquando tamen pro *alvi ſordibus* accipi, docet Keuch. *ad Sammonic. pag.* 129. *Purgamentum* ſtellarum, qui dicatur, vide *Cælifolium*.

Purgans, καθαρτικὸν φάρμακον, late interdum, quamvis rarius, accipitur pro omni vacuante, qua interno, per alvum, vomitum, &c. qua externo: ut ita idem ſit, quod *purificans*: dum etiam ulcera curari dicuntur, impoſito *purgante*, καθαρτικῷ. Hippocr. 3. *de fract. t.* 3. adde Foeſ. *Oecon. pag.* 297. Interdum ſtricte & frequentiſſime pro *purgante* ſolum *per alvum*. Et in hac ſignificatione deſcribi poſſunt ac debent *purgantia*, quod ſint medicamenta, quæ virtute fermentativa, magis, vel minus vehementiori, vel colliquativa, humores excrementitios & vitioſos, ad ſegregationem a vitalibus & utilibus ad loca convenientia, præprimis ductum biliarium & pancreaticum, diſponunt, ſimulque irritando & vellicando fibras inteſtinorum, excretionem illorum recrementorum eo depoſitorum promovent. Dividuntur in *mitiora*, & *fortiora*; quibus nonnulli *intermedia* præter neceſſitatem adjiciunt. Catalogum utrorumque, & quid in cum *ſimplicium*, tum *compoſitorum*, paſſim reperies in Practicis. Elective humores *purgare*, aut vi magnetica allicere, commentum eſt. Plura de *purgantibus* qui deſiderat, legat præter Hippocr. Galen. & alios antiquiores, etiam ex recentioribus præprimis Schroder. *lib.* 4. *cl.* 3. cum Fr. Hoffmann. *Clav. ad h. l.* Rolfink. *Tr. de Purgantibus*. *O. ac M. M. Sp. l.* 5. *ſect.* 1. *per tot.* Linden. *Ex. XIII.* §. 349. *ſeqq.* Williſ. *Pharm. Rat. Part. I. ſ.* 3. *c.* 1. Pechlin. *tr. de Purg.* Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. II. ſect.* 1. *c.* 2. *pag.* 456. *ſeqq.* ut & noſtras Diſputationes *de Remoris purgationis*, *Diſp. II. &* appendicem de *purgationis modo ac viis al alvum*. An vero *Purgantia* in ſe ac ſua natura dentur adeo ſecura, ut nec putrefaciant, nec vitalia reſolvant, nihilque expellant foras, niſi quantum peccet, ideoque non aggravent, ſed ab onere ſaltem ſublevent, uti voluit Helmont. *tr. Poteſtas medicam.* §. 34. & Fr. Hoffmann. *d. l.* de eo valde adhuc dubitatur, ob naturam omnium *purgantium* naturæ noſtræ vel ad minimum quodammodo adverſam. Vide *allegatam noſtram Diſputationem*.

Pur-

Purgatio, κάθαρσις, φαρμακεία, aliquando latiſſime ſumitur pro omni evacuatione; ut ita idem quod κένωσις ſit: ſive a natura proveniat, ſive arte procuretur, quemadmodum hoc pluribus ex Hipp. & Gal. locis demonſtravit Foeſ. *p.* 296. 297. aliquando vero ſtricte, pro *Purgatione* artificiali, quæ per inferiora inſtituitur, & ita deſcribi poteſt: *Purgatio* eſt evacuatio humorum excrementitiorum *&* vitioſorum, e viis convenientibus, ductu biliario & pancreatico, ad inteſtina depoſitorum, mediante horum irritatione, & ad expulſionem ſtimulatione, virtute purgantium magis vel minus colliquativa facta. Videantur auctores p. a. allegati. *Purgatio* Chymicis quoque idem eſt, quod *Purificatio*: & fit ſeptem modis: *Deſtillatione*, *ſublimatione*, *ſolutione*, *lotione*, *uſtione*, *ſegregatione*, *colatione*. Rul. *in Lex.*

Purgatorium Paracelſo dicitur quilibet *morbus*, *Paramir. l.* 5. *c.* 2. *&* 3.

Purificatio, idem quod *Depuratio*, *Mundatio*. Gr. dici poſſet καθαρισμός. Vide *Depuratio*, *Purgatio*.

Purpura, πορφύρα, vide *Porphyra*.

Purulentia, idem quod *Suppuratio*, ἐκπύησις, vide *Empyema*.

Purulentus, ἔμπυος, πυώδης, idem quod *Suppuratus*. Vide *Empyema*.

Purus, καθαρός, vide *Catharos*, *Puritas*, καθαρότης.

Pus, πύον, dicitur materia quædam liquida præternaturalis & ſemiputris, in exulceratis partibus, e ſanguine extravaſato, & ſtagnante, mediante caloris intenſioris colliquatione putredinali remolliente particulas concretas, & tranſponente partes ſubtiles, producta. Quo & Hipp. reſpexiſſe videtur, ſcribens, *pus* fieri ex alterato, calefacto, & putrefacto ſanguine, in ulceribus *l. de Ulcer. II.* 10. & Galen. propterea ἡμιμοχθηρὰν μεταβολὴν, *ſemipravam*, mutationem, vocavit, 2. *aph.* 47. Hinc & Helmont. *pus* dixit, non eſſe excrementum ulceris, ſed cruoris in materiam noxiam & corruptam depravationem & degenerationem, *tr. Scrib. & ulcera Schol. n.* 17. 18. 19. quamvis alibi negaverit, *pus* eſſe partem cruoris, *tr. Schol. Humor. Paſſ. Decept. c.* 1. *n.* 42. ſcil. quando *pus* eſt factum, non amplius dici poteſt pars ſanguinis, ſcil. vitalis. Plura de *puris* generatione, cujus notæ bonitatis ſunt albedo, lævitas, æqualis conſiſtentia, & fœtoris abſentia, vide apud Foeſ. *p.* 544. Dieter. *num.* 743. Linden. *Ex. XIII.* §. 333. *Puris generatio* alias dicitur *Suppuratio*, & a Neotericis tribuitur Acido exuperanti.

Pus, πῦς, vide *Pes*.

Puſillatum, *Puſulatum* dicitur *Pulvis* non perfecte tenuiſſimus, ſed adhuc aſperitatem ſabuloſam & granula quædam continens. Libav. *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 3.

Puſta, eſt ſaniei digeſtio, a pure dicta. Paracelſ. *l.* 1. *de Tartar. tract.* 5. *c.* 1. *ut & in Fragm. ad h. l.* Dorn. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Puſtula, ἐξάνθημα, ἔκθυσμα, ἔκζεσμα, idem quod *Papula*, morbus dicitur in habitu corporis, ſoluta cutis, vel cuticulæ unitas, ſive parvulus tumor in exteriori cuticula, vel cute; Tuberculum &c. Vide *Exanthema*, *Ecthyſma*. *Phyma* &c.

Puſula, idem quod *Granula*; *pulvis puſillus*, grandulando concinnatus. Libav. *antea c. l.*

Putamen, idem quod *Cortex*, φλοιός, λέμμα, λέπος, *Cortex*, *Lepos*.

Puteus, φρέαρ, quid ſit, ex aliis Lexicis patet. Aquæ e *puteo*, calidiores tempore hyberno reliquis, Gal. *l.* 1. *de S. F. c.* 8. Flamma e *puteo*, ut & exhalationes malignæ, obſervatæ leguntur *in Eph. N. C. A.* 1. *Obſ.* 33.

Putor, idem quod *Fœtor*, δυσωδία, *Graveolentia*, dicitur de ore. Gal. *c.* 4. *in 6. Epid. t. 9. ad fin.*

Putorius eſt nomen *Muſtelæ ſylveſtris*, ex ore fœtidum halitum emittentis, cujus hiſtoria habetur in Aldrov. *l.* 2. *de Quadr. dig. vivip. c.* 17.

Putredo, *Putrilago*, σηπεδὼν, σῆψις, *Putris*, *Putridus*, σαπρός. Uſitatiſſimi quidem hi termini ſunt in Medicina, præſertim etiam doctrina de febribus: ſed in quo conſiſtat vere eſſentialis ratio *putredinis*, neſcio, an aliquis exacte, & ex aſſe deſcripſerit. Licet enim generalis deſcriptio, a Gal. & Ariſt. propoſita, non ſit rejicienda; quando *Putredo* dicitur totius corporeæ ſubſtantiæ mutatio ad corruptelam a calido externo, non tamen ſufficere videtur ad omnem difficultatem eximendam. Nos, ſalvo aliorum judicio, hanc dabimus deſcriptionem generalem: *Putredo* eſt corruptio corporis mixti naturalis, vel inchoata, vel conſummata, conſiſtens in diſſolutione principii formalis & ſpecifici a principio materiali, & conſequente deunione etiam diverſarum materialium particularum, antea exactiſſime per principium formale unitarum & mixtarum. Hæc vero deſcriptio dextre nunc applicanda erit diverſis corporibus mixtis; & alia obſervabitur *putredo* corporum liquidorum a *putredine* corporum ſiccorum

rum, horumque vel mollium, vel duriorum: alia animatorum, alia inanimatorum; alia incipiens, alia perfectior, alia conſummata. Jungatur Willis. *de ferm. c.* 8. *de febr. c.* 9. & Notæ noſtræ *ad Jeſſenii Judicium de Sang. V. S. miſſo pag.* 43. *ſeqq.* Kerger. *tr. de Ferment. ſ.* 2. *cap.* 9. Si quis meliora & certiora docuerit, ei cum gratiarum actione herbam porrigemus.

Putrefactio, σῆψις, idem quod *Putredo* active ſumpta. Hinc Dorn. Rul. & Iohnſon. deſcripſerunt, quod ſit mixti reſolutio per putredinem naturalem, cum partes, inter ſeſe commixtæ, reſeratis clauſtris internis, operante calore per humorem & reſolvente, diſcedunt. Eſt vero *Putrefactio* etiam via ad varias Pharmaceuticas operationes: unde artificioſa quoque datur *Putrefactio*. Dorn. Rul. Iohnſon. Werker. *Ant. Gen. l.* 3. *c.* 33.

Puxis, pro *Pyxis*. Scribon. *n.* 230.

Pycnos, πυκνός, vide *Creber*.

Pycnoſis, *Pycnoticos*, πύκνωσις, πυκνωτικός, vide *Condenſatio*.

Pycte, πυκτή, dicitur *lac coagulo concretum*, cui, dempto ſero, mel additum eſt. Ventrem ſubducit, maxime ſi ſerum adjectum fuerit. Gorr.

Pyelos, πύελος, id eſt *Pelvis*, Alveolus: vide *Choana*. Balneæ quoque minores, vel *alvei adſtrictiores*, πύελοι dicti fuerunt, Gal. *l.* 7. *meth. med. c.* 6. J. Alex. *not. ad h. l.*

Pygargus, πύγαργος, nomen valde æquivocum, notans vel *capram feram*, Aldrov. *lib.* 1. *de Quadr. biſulc. cap.* 13. vel *Ardeam*, vel uſitatius *Aquilæ* ſpeciem, cujus deſcriptionem tradidit Aldrov. *l.* 2. *Ornith. cap.* 5. Dicitur & metaphorice de homine delicato & ignavo, C. Hoffmann. *in not. ad Galen. LL. de U. P. num.* 229.

Pygmachos, πυγμάχος, dicebatur is, qui in certamine & lucta, & pugilatu exercebatur. Rhod. *ad Scribon. n.* 101.

Pygmæi, πυγμαῖοι, proprie dicuntur populi vel in India, vel in Groenlandia minimæ longitudinis, πυγμήν, hoc eſt menſuram cubiti ad digitos non ſuperantes, nihilominus pugnacis naturæ, ita ut cum gruibus certare fingerentur. An unquam tales fuerint in orbe populi, adhuc controvertitur, & varias opiniones ſcriptorum collectas legere licet apud Eraſm. Franciſc. P. *I. Horti Indici Orient. & Occid. pag.* 540. *ſeqq.* Deinde de quibuſvis *nanis*, vel *pumilionibus*, quales etiam artificioſa & longiori inunctione produci poſſe, opinatur Dobrzenzsky de Nigro Ponte, Medicus Regius Pragenſis, *in Ephem. Nat. Cur. A. I. Obſ.* 79. Eduardus Tyſon Medicus Anglus, Collegii Medici Societatis Regiæ ſocius, *Pygmæi* ſive hominis ſylveſtris Anatomen exactam cum ſimia cereopithecoque comparatam edidit, quæ *in Actis Eruditor. Lipſ. A.* 1700. *M. Novembr.* commendatur.

Pyla, πύλα, vide *Porta*.

Pylorus, πυλωρός, Lat. *Janitor*, vocatur *dextrum orificium ventriculi*; vulgo inferius dictum, anguſtius ſiniſtro, ſive ſtomacho; cujus uſus eſt, tranſmittere cibum in liquorem, ſive cremorem liquidum mutatum ad inteſtina tenuia: ſiquidem cum duodeno immediate continuatur. Plura vide in Anatomicis, & in ſpecie in Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 9. *Pyloro* peculiare regimen attribuit Helmontius in digeſtionis opere: uti patet ex tract. *Pylorus Rector*.

Pyodes, πυώδης, *Purulentus*: ita leguntur *purulentæ mictiones* apud Gal. *c.* 3. *in* 1. *prorrhet. t.* 20.

Pyon, πύον, vide *Pus*.

Pyopoeos, πυοποιός, vocatur *virtus pus faciendi*, & tribuitur pici aridæ vel ſiccæ apud Dioſcorid. *l.* 1. *c.* 82. *vel* 97. *ad Sarac.*

Pyorrhoum, πυόῤῥουν, hoc eſt purulentus, epitheton aurium, e quibus pus effluit, apud Nonum *de M. P. C. c.* 80.

Pyoſis, πύωσις, in genere ſignificat *ſuppurationem*. Specialiter vero idem eſt, quod ὄνυξ, vel ὑπόπυον, vide *Onyx*.

Pyr, πῦρ, vide *Ignis*.

Pyractoſis, πυράκτωσις, *Combuſtionem* ſignificat, Fuchs. *comm. in Gal. l.* 1. *de morb. diff. c.* 5. *p. m.* 24. *a.*

Piramidales Muſculi vocantur, qui quartum par muſculorum abdominis conſtituunt, & tendinibus rectorum incumbunt. Barthol. *l.* 1. *An. c.* 6. *p.* 55.

Pyramidalia vaſa dicuntur vaſa ſpermatica præparantia, quæ alias & *pampiniformia* vocantur. Vide *Pampinus*.

Pyrauſta, *Pyrauſtum*, πύραυστος, dicitur inſectum quoddam ad papiliones pertinens, quod, ignis flamma gaudens, ad lucernas advolat, & ſæpe ſeſe comburit, cujus hiſtoriam vide apud Aldrovand. *lib.* 1. *de Inſect. c.* 2. *Auri* quoque *Spiritus* vocatur *Pyrauſtum*, quod ignis ſit ipſius pabulum & alimentum, *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 35.

Pyren, πυρήν, vide *Nucleus*.

Pyrenoides, πυρηνοειδής, vocatur proceſſus ſecundæ vertebræ cervicis, qui alias *Dens* Hippoc vocatur: aliis *Tentiformis*, ὀδοντοειδής. Vide *Dens*.

Pyreterion, πυρητήειον, dicitur pars illa furni Chymici, quæ ignem continet.

Pyretologia, πυρετολογία, i. e. *doctrina*, vel tractatio de *Febribus*, hodieque magis magiſque exculta.

Pyretos; πυρετὸς, vide *Febris*. *Pyretion*, πυρέτιον, *febricula*.

Pyrgitæ, πυργῖται, *Turriti*, vocantur paſſerculi, qui in turribus altioribus nidificant. Gal. *l. 6. de ſan. tu. c.* 11. Laudantur in calculoſis, *l. de ren. morb. cur. c. 6.*

Pyria, πυρία, idem quod θέρμασμα. Lat. *Fomentum*. Legitur apud Hipp. 5. *aph.* 28. & 6. *aph.* 31. adde Foeſ. *p.* 547. Dieter. *n.* 747. Dicitur & πυρίαμα, Gorr. Vide *Fomentum*.

Pyriaſtes, πυριάςης, vide *Protogala*.

Pyriaterion, πυριατήειον, locus dicitur, ubi fit ſudatio, Laconicum, *Sudatorium*. Vide *Laconicum*. Pantin. *in not. ad Celſ. lib. 2. cap.* 17. *p.* 271.

Pyriatos, πυριατὸς, ſcil. κέραμος, i. e. *Later fervefactus*.

Pyricauſtos, πυρίκαυςος, vide *Ambuſta*.

Pyriephthos, πυρίεφθος, vide *Protogala*.

Pyriformis, epitheton primi e *Muſculis Quadrigeminis*, dictis femur abducentibus & circumagentibus, Bartholin. *lib.* 4. *Anat. cap.* 11. *pag.* 580.

Pyrimachus, vel *Pyromachus*, πυρόμαχος, vocatur veteribus *ſtibium*, vel *antimonium* coctum & in lapideam duritiem concretum, ideo quod igni repugnet, & in ardentes tantum fornaces conjectum fluat, J. Agricol. *l.* 10. *de nat. foſſil.* Ariſtotel. vocavit lapidem *Pyromachum l.* 4. *Meteorol. c.* 6. Ex recentioribus tamen ſunt, qui nomen hoc ad Cuprum cum ſulphure fuſum & in lapideam duritiem concretum reſtringunt.

Pyrine, πυρίνη, nomen *Emplaſtri* ad ſcirrhos & durities, apud Ægin. *l.* 7. *c.* 17. Gorr.

Pyriphleges, πυριφλεγὴς, homo dicitur febricitans, qui valde ex febre illa fervet ad contactum, id eſt, *igneo ardore flagrans*, Hipp. 4. *de R. V. I. A.* Dicitur & πυριφλεγέθης, *l.* 1. *de morb. mul. LXXXI.* 2.

Pyriſtinion, vide *Pyreterion*.

Pyrites, πυρίτης, vocatur lapis quaſi *ignarius*, *ſilex* e chalybe ſcintillas evocans alliſus. Ab aliis quoque dicitur *Lapis luminis*. De ejus uſu vide Gal. *l. 9. de S. Fac.* §. *Pyrites*, Dioſcor. *l.* 5. *c.* 143.

Pyrius, πύριος, dicitur *pulvis* ille *tormentarius*, qui pro ſclopis & tormentis bellicis explodendis uſurpatur, notiſſimus. Paratur ex nitro, ſulphure, & carbonibus: cujus modum parandi etiam ad Chymiam pertinere, vult Libav. *Synt. A. Ch. l.* 7. *c.* 31. Ejus vis ſclopetans, vel fulminans, poteſt etiam reprimi, & dicitur *Repreſſus*. Idem *l. 6. c. 9.*

Pyromantia, πυρομαντία, eſt ſcientia, vel ars ex igne præſaga. Vid. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Pyronomia, πυρονομία, eſt caloris ad ſuas operas adhibendi, ignisque regendi ſcientia. Et ita idem eſt, quod *Pyrotechnia*, de qua p. p. Rul. Verum Paracelſo *Pyronomus* dicitur, qui prognoſticat ex ignis elemento: & ita cum *Pyromantia* coincidit, *l.* 2. *de Tartar. Tract.* 2. *c.* 3. *in comm.* Ejuſdem ſententiæ eſt Iohnſ. *in Lex. Chym. l.* 2.

Pyrophagus, πυροφάγος, dicitur *Ignivorus*, qui vel peculiari artificio, vel præſtigiis ignem devorare audet, quales hodieque inter circumforaneos conſpiciuntur lucellum hinc captantes. Meminit & talis *Pyrophagi* Bonet. *Med. Sept. l.* 3. *ſ.* 1. *c.* 19. *pag.* 510.

Pyropus, πυρωπὸς, æquivocum eſt; 1. notat gemmam rubram, vulgo *Rubinus* dictam, alias *Carbunculus*. Vide *Carbunculus*. 2. ſignificat *æris Cyprii coronarii mixturam* cum auri quarta parte, in tenuem bracteam redactam, qua pyramidum ſummitates obducebantur. 3. *Electrum igneum* ex genere ſuccini, vel Philoſophorum tinctura, &c. Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 24. *Pyropi* auri diaphani deſcribuntur ab Hartmanno *Miſcell. Chymico-Med. Oper. in fol. Tom. VI. p.* 9.

Pyros, πυρὸς, ſignificat *Triticum*, frumentum notiſſimum & uſitatiſſimum in diætetica, ſive victu, & Medicina. Optimum habetur, quod denſum eſt, & ſubſtantiam habet adeo compactam, ut dentibus vix dividi queat. Vide Gal. *l.* 1. *de alim. fac. c.* 2. 3. *l. de atten. vict. cap.* 6. *lib.* 8. *de S. fac.* §. *Pyros*. Bruyerin. *de re cibar. l.* 5. *c.* 1. 2. *Triticum hornum*, vel hornotivum, id eſt hoc anno collectum, vocatur σηζάνιον, & commendatur ab Hippoc. 2. *de art. t.* 43. adde Gal. *comm. ad h. l.* quid ſint πυροὶ σκληροὶ, *dura tritica*, lege apud Linden. *Exer. XVI.* §. 143.

Pyroſis, πύρωσις, eſt ille *ardens ruber*, quo facies tota accenditur, præſertim illis, qui fervidis diebus faciunt iter. Linden. *Ex. XI.* §. 189.

Pyrotechnia, πυρωτεχνία, vocatur illa ars, quæ operatur in præparatione naturalium rerum, adminiculo ignis, tanquam potiſſimo medio & inſtrumento. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Ejus uſus maximus in Pharmaceuticis & Chymicis. Quam

Quam etiam laudavit Helmont. *de Lithiaſ. c. 5. n. 4.*

Pyroticos, πυρωτικὸς, idem quod καυςικὸς, *urendi vim habens*. Vide *Cauſticos*. *Pyrotica* Charneri deſcriptio videatur apud Hartmann. *d. l. p.* 56.

Pyrrhocorax, πυῤῥοκόραξ, quaſi *Corvus ruber*, nomen avis, ad *Graculos* pertinentis: cujus deſcriptio cum uſu habetur apud Aldrov. *l.* 12. *Ornithol. c.* 8.

Pyrrhos, πυῤῥὸς, Latine *Rufus*, notat colorem ignis colori ſimilem, & ad flavum maxime accedit. Foeſ. exiſtimat, eſſe Latine exprimendum per *Fulvum*, id eſt ex flavo palleſcentem, qualis eſt Orichalci. *Oec. p.* 548. ubi plura vide. Jul. Alex. vero dicit, πυῤῥὸν, eſſe colorem ſimilem æręi coloris, aut capillorum & barbæ illorum, qui propterea Ænobarbi dicuntur. Qui ſi palleſcat, *fulvum*, ξυῤῥὸν, faciet. Rufumque colorem notari in vinis Creticis & Malvaticis, *not. in Gal. lib.* 12. *meth. med. c.* 4. Gorr. dicit ad flavum accedere, ſed eo eſſe pallidiorem. Nobis placet Alexandrini expoſitio ad ſignificationem vocabuli propriam maxime accedens.

Pyrrhula, πυῤῥȣ́λη, vide *Rubicilla*.

Pythmen, πυθμὴν, vide *Fundus*.

Python, vel *Pythius Draco*, πύθων, dicitur ſerpens acuti viſus, oculis magnis, & triplici dentium ordine præditus; deſcriptio habetur apud Aldrov. *l.* 2. *hiſt. Drac. & Serp. c.* 3.

Pytia, πυτία, ita Gorræus (quamvis nobis mendoſe ſcriptum videatur, pro πητύα) vide *Coagulum*.

Pyulcon, πυȣλκὸν, dicitur inſtrumentum chirurgicum, quo pus, vel ſanies, e profundis & ſinubus extrahitur. Meminit aliquoties Galen. v. g. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 5. *l.* 5. *meth. med. c.* 8. *l.* 2. *ad Glauc. c.* 8. quale vero fuerit, non certo conſtat. Videtur tamen fuiſſe non diſſimile, aut forte idem cum eo, quod vocatur *Syringa*, vel *Fiſtula*, quo hodieque Chirurgi utuntur. Gorr. Caſtell.

Pyulcus, eſt cannula argentea, oblonga, vulneri proportione reſpondens, cujus extremitas, quæ intra vulnus admittitur, varie perforata, altera quæ extra ulcus manet, orbiculariter inveſtitur, ac dilatatur, ne vulnus intret. Euſtach. Rud. *de vulneribus l.* 1. *c.* 17.

(Π) *Pyuria*, purulentæ, albeſcentis, aut viſcido mucoſæ materiei mictio. Sauvag. Sag.

Pyxinon, πύξινον, q. *buxeum*, nomen *Collyrii*, apud Celſ. *l.* 6. *c.* 6. notante Gorr.

Pyxis, πύξις, proprie, & ſtricte, vaſculum, quo aliquid aſſervatur, e buxo paratum ſignificat: ſed hodieque communiter accipitur pro quovis, ex quacunque materia, parato vaſculo. *Pyxidem* unguentariam vocat Hildan. illam, qua inſtructi eſſe debent Chirurgi ad ægros accedentes, & quidem in ſex, vel plures claſſes diſtinctam: *in Ciſta Militar. pag.* 1041. *Pyxis* quoque eſt nomen unguenti acopi, cui præcipua vis eſt emolliendi. Valet ad omnes inflammationes. Ita vero dictum, quod commodiſſime in vaſe buxeo ſervetur. Ejus deſcriptio habetur apud Æginet. *l.* 7. *cap.* 19. & Aet. *l.* 15. Ab Anatomicis etiam amplam & profundam cavitatem in oſſe iſchii ſive coxendicis pro excipiendo oſſis femoris capite globoſo, alias *Acetabulum* dictam, vocari *Pyxidem*, ſcribit Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 16. *p.* 739. Os *Pyxidis* dicitur os occipitis, quod & os proræ, memoriæ appellatur. Id. *d. l. c.* 6. *p.* 710.

Q.

Q*Uadrageſimus*, τεσσαρακοςὸς, ſcil. dies, qui habetur pro principio morborum Chronicorum, *argumento* 4. *aph.* 36. Galen. *in comm. ad h. l.* quamvis alii ſint, qui adhuc Criticum eſſe concedunt, *ex* 5. *aph.* 15. *&* 7. *&* 6. *aph.* 49. ex mente Dieterichii *n.* 823. Verum utrumque verum eſſe poteſt: 1. quod poſterius allegati duo aphoriſmi loquantur non de die *quadrageſimo* in ſpecie, ſed intra *dies quadraginta*: ut ita *quadrageſimus* nihilominus excludatur a morborum acutorum termino, 2. non abſurdum nobis videtur, criſes quoque tribuere morbis chronicis, *ex.* 6. *aph.* 48. 7. *aph.* 29. *&c.*

Quadrangulum, τετράγωνον, Lat. *Tetragonum*, *ſecretum ſapientum*, ſive Spagyricum. Vide *in Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 609. & infra *Tetragonum*.

Quadrans, τεζαρτημόριον, dicitur *quarta pars libræ*, τέταρτον μέρος τῆς λίτρας, hoc eſt, unciæ tres. Gal. *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 5.

Quadrantal, idem quod *amphora*, ſextarios 48. continens, vel urnas duas. Fernel. *Therap. l.* 4. *c.* 6.

Quadratus, id eſt, *Temperate carnoſus*, εὔσαρκος, vide *Euſarcos*. Alias in propria magis ſignificatione propter figuram quadrilateram hoc epitheton tribuitur diverſis muſculis in corpore humano occurrentibus, v. g. muſculus labiis & buccis communis, quem Gal. cum aliis veteribus a cute non diſtinxit, ſub colli cute adeo arcte ſitus vocatur *Quadratus*. Bartholin. *l.* 3. *An. c.* 11. *pag.* 533. Ita in Dorſo per latum &

carnoſum vertebras flectens *Quadratum* dicitur, *l.* 4. *c.* 7. *p.* 568. Muſculus quoque Radii, qui manus eſt pronator, *d. l. c.* 8. *p.* 574. & quartus inter Quadrigeminos dictos femoris muſculos *Quadrati* appellantur, *d. l. c.* 11. *p.* 580.

Quadrigemini, vocantur muſculi femur abducentes & circumagentes, quorum primus *Pyriformis*, ultimus ſpecialiter *Quadratus* nominantur, reliqui nomine proprio carent. Bartholin. *d. l.*

Quadrilatera oſſa dicuntur, quæ quadratam habent figuram, licet lineis non exacte æqualibus conſtantem. Talia infirmiſſima eſſe ſcribit Fallop. *de Oſſib. cap.* 13. *Tom. I. Oper. p.* 495.

Quadrupes, vel *Quadrupedum*, τετράπυς, dicitur animal quatuor pedibus incedens. *Quadrupedum* tria genera ſumma conſtituuntur: *ſolidipeda*, *biſulca & digitata*: quamvis aliæ poſtea adhuc differentiæ dentur; dum alia vivipara, alia ovipara; quædam ruminantia, quædam non ruminantia; nonnulla cornuta, alia non cornuta obſervantur. Sunt & quædam feræ, quædam vero cicures beſtiæ, de quibus omnibus Aldrovand. prolixe ſatis tractavit *in diverſis voluminibus*.

Quæ ex quibus, ὅσα ἐξ ὅσων, phraſis Hippocratica, *lib.* 1. *Epid. ſect. III. t.* 1. qua indicatur morborum viciſſitudo, ſucceſſio & tranſmutatio, quæ Medico ſcitu neceſſaria eſt: cujus mutationis & ſucceſſionis quatuor præcipue ſpecies numerantur, *Epigeneſis*, *Metaptoſis*, *Metaſtaſis* & *Apoſtaſis*, ſive Abſceſſus. Hæc phraſis movit Stephan. Rodericum a Caſtro, ut elegantem libellum conſcripſerit hoc titulo *Quæ ex quibus*, de morborum viciſſitudinibus.

Quæſtio, ζήτημα, ζήτησις, idem quod *Problema*, quid ſit, notum eſt. *Quæſtiones Logicæ* dicuntur, quæ ad uſum artis nihil faciunt. Galen. *l.* 3. *L. A. c.* 1. Has tuto ignorare licet. Linden. *Ex. XIII.* §. 31. Qui delectantur hujuſmodi *quæſtionibus*, non inepte vocantur *Quæſtionarii*, qui adoleſcentibus aperiunt impudentiæ ludum. C. Hoffman. *c. in Gal. de U. P. n.* 374.

Qualitas, ποιότης, terminus eſt receptiſſimus in Medicina, & denotat aliquam proprietatem corporis naturalis, a ſubſtantia inſeparabilem. Conſiſtere enim videtur juxta recentiorum principia Philoſophica in particularum materialium minimarum peculiari diſpoſitione & contextu taliter, vel taliter modificato, unde corpus noſtrum quacunque ratione *quale* denominari poteſt. In Medicina ſufficit, *Qualitates* ita accepiſſe, quatenus ſunt proprietates corporum, fundatæ in tota ejus ſubſtantia, & ita in concreto non abſtractive, ſumptæ. Paucis: *Qualitates* idem ſunt, quod *Facultates*, ἰδιοσυγκρασίαι, Complexiones. Vide *Dynamis*. An *qualitates* dentur *occultæ*, diſputant adhuc inter ſe Doctores: vide *Occultus*. Chymici *qualitates* nitroſas, ſulphureas, mercuriales, aluminoſas &c. excogitarunt, fortaſſis ad uſum magis facientes, quam Philoſophorum commentitiæ, primæ, ſecundæ, &c.

Quandros dicitur lapis, ſeu gemma, quæ reperitur in cerebro vulturis, coloris candidi, & dicitur replere mammas lacte, & contra nocivos caſus valere. Rul. & Iohnſ. Aldrov. *l.* 3. *Ornithol. c.* 1. §. *Uſus in medicina*.

Quanli, id eſt *plumbum*. Rul. & Iohnſ.

Quantitas, ποσότης, ποσὸν, πηλίκον, quid ſignificet, e Logicis petendum. Duplicem eſſe, *Continuam* & *diſcretam*, Gal. quoque docuit, *de diff. morbor. c.* 8. *in fin.* Utriuſque conſideratio ſumme neceſſaria in ſubjecto Medicinæ, & objecto; ſive in homine omnibuſque rebus ſecundum, præter, & non naturalibus; quamvis non ex aſſe, aut accuratiſſime dici, aut determinari omnino queat, præſertim in remediis applicandis, Gal. *l.* 2. *meth. med. c.* 3. *& l. de Cur. rat. per S. M. c.* 12. *& l. de V. S. adv. Eraſiſtr. c.* 7. Opus eſt igitur artificioſa conjectura, peritia virium, vel facultatum, & frequenti exercitio, *c.* 2. *de R. V. I. A. t.* 37.

Quaquila, vel *Quiſquila*, idem quod *Coturnix*, Gr. ὄρτυξ, vel ὀρτύκη. Aldrov. *l.* 13. *Ornith. c.* 22.

Quars, petra fellis. Ruland. & Iohnſ. *in Lexic.*

Quartana, τεταρταῖος, eſt ſpecies febris primario intermittentis, quæ incluſive in diem quartum extenditur: ſive de quarto in quartum paroxyſmos ſuos repetit, cum interveniente intermiſſione; ſecundario etiam de continuata dicitur, ubi intermiſſio vera non eſt; interim ſingulis quatriduis exacerbatio major animadvertitur, τεταρταιοφυεῖς Gr. dicta. Illam intermittentem Hipp. dixit ſecuriſſimam, facillimam, & longiſſimam, *l.* 1. *Epid. ſ.* 13. *t.* 4. quod quidem verum eſſe, experientia confirmat, & conſenſus Doctorum; non tamen ſimpliciter, & abſque ulla exceptione; quandoquidem ejus cauſa conſiſtit in ſanguinis dyſcraſia melancholico ſeroſa, ſimulque vappeſcente, minuſque ſpirituoſa; quæ ſi altiores jam egerit radices, aut non rite conſideretur in curatione, facile tranſit in ſcorbuticam diſpoſitionem, & alios morbos chronicos graviores producit. Hinc rectiſſime

ſcripſit

ſcripſit Dieter. *Iatr. p.* 1192. Aſpera & duri ingenii eſt morbus *Quartana*, non huc & illuc fluctuans, ſed humoribus lentis agitatis, firmo progreſſu in corpus venit, totum illud concutiens & exagitans. Hinc & *Saturni filia* vocatur. Plura de hac febre vide apud eund. *d. l. n.* 826. Willis. *de febr. c.* 6. Sylv. *Pr. Med. l.* 1. *c.* 27. Piens *de Febr. Tract. ſpec. c.* 12. C. Rejes *C. El. q.* 71.

Quartarius, τέταρτον κοτύλης, quarta vel potius dimidia pars heminæ, eſt menſuræ nomen liquidorum, vini continens uncias quinque, olei uncias quatuor cum dimidia, mellis ſex cum drachmis ſex. Galen. *de pond. & menſur.* vel potius Dioſc. *in addit.*

Quartura, idem quod *Quartatio*, ſummum auri examen, hac via videlicet, ut argenti partes novem ad omnia auri commiſceantur, liquatione per ignem. Deinde aqua ſtygia, vel forti, reſolvantur ambo ſimul. Argentum totum in aquam confluit, auro ſolo ſubſidente, pulveris inſtar ſpadicei, nigricantiſque coloris. Rul. & Iohnſ.

Quartus, τέταρτος, dicitur de die morbi, præſertim febrilis, eſtque index ſeptimi, bonam criſin, vel malam, h. e. acriſian, oſtendens ex Hipp. 2. *aph.* 24. & 4. *aph.* 71. Dieter. *n.* 827. *Quartam* digeſtionem in ſiniſtro ſtomacho cordis finxit Helm. *Blas hum. n.* 21. Τέταρτον quoque ſignificare pondus unciarum quatuor cum dimidia, & ἡμικοτύλιον etiam vocari e Dioſcoride docuit Schenk. *Synt. comp. & præſc. med.* 67.

Quaſſatio, σεῖσις, idem quod *Concuſſio*, κατάσεισις. In ſpecie vocatur *Quaſſatio*, σεῖσις, quarta ſpecies luxationis vertebrarum, quando vertebræ in ſuo loco manent, ſed juncturæ, vel compages ſunt dimotæ, Gal. *c.* 3. *de art. t.* 2. Vide *Quatio*. *Quaſſatio* dicitur etiam ſolutio facta in tendinibus aut ligamentis, Arab. *Rabathe*. Andr. vero Bellunenſi *Adhæreth.* Avic. *Cancic. part.* 1. *tract.* 2.

Quaternarius, *Quaternio*, τετρὰς, vocatur periodus *quatuor* dierum, obſervanda Medicis in morbis acutis; quia vel ſolutio, vel ſignificatio aliqua futuræ ſolutionis in illo termino fieri ſolet. Gal. *l.* 3. *de dieb. decr. cap.* 1.

Quatio, σείω, idem quod *concutio*, h. e. violenter agito, impello. Dicitur vel proprie de materiali corporis manu facta concuſſione, v. g. quando ſuppurati *quatiuntur*, ut exploretur, quanam parte pus deliteſcat. Hipp. *l.* 2. *de Morb. XLV.* 11. & *l.* 3. *XXVI.* 30. *Coac. t.* 432. 499. Vel improprie & virtualiter, de rebus non naturalibus, quæ ſanguinem agitando corporis partes *concutiunt*, v. g. caput, *Coac. t.* 167. *l.* 1. *prorrh. ſ.* 3. *t.* 51. Jung. Foeſ. *p.* 561. Ita tuſſis dicitur *quatere* pulmonem, quamvis hoc ad propriam ſignificationem potius referat Dieter. *Iatr. p.* 281.

Quatrio, idem quod *Talus*, Gr. ἀςράγαλος, ita dicitur a quatuor lateribus. Bartholin. *libell.* 4. *de oſſib. cap.* 21.

Quebricum aliis dicitur eſſe *Arſenicum*, aliis *Sulphur*. Rul. *Quebrith*, *Quibrith*, *Sulphur*. Rul. & Iohnſ.

Quellem dicitur *terra originalis*, ſabulum, ad quod ligo nunquam penetrat. Helmont. *tr. Terra*, *num.* 4. 5. terra elementalis, futura baſis hominis. Idem *ibid.*

Quelles, id eſt *Elixir*. Th. Chym. *Vol. V. p.* 455.

Quercinus, *Quernus*, δρύινος, δρυώδης, quod vel in *quercu* occurrit, v. g. e *quercu* naſcitur. Ita *Viſcus quernus* vocatur, qui in officinis potiſſimum in uſu eſt, & a Paracelſo laudatur. Vide *Viſcus*.

Querquedula, κάσκαρος, nomen *Anatis ſylveſtris*, cujus varias ſpecies deſcripſit, cum uſu in cibis, Aldrov. *l.* 19. *Ornithol. cap.* 30. *ſeqq.*

Querquera, κάρκαρος, nomen eſt *febris*, quæ Gr. φρικώδης, *horrifica*, vocatur, ab horrore, & tremore, cum ſonitu. Mendoſe *zerzera* dicitur, animadvertente Keuchen. *ad Sammon. p.* 269. adde C. Rejes *C. El. q.* 68. *n.* 10. 11. Vide *Phricodes*.

Quianos, i. e. *Vena terræ*, *Cuperoſum*. Rul. Iohnſ.

Quid pro quo; id eſt, abſque judicio, vel conſenſu, vel præſcitu peritioris, vel præſcribere, vel præparare, vel offerre, vel applicare remedium. Hoc jure merito improbat & deteſtatur Paracelſus aliquoties in ſcriptis ſuis, & vocat *Librum Pæanorum*, i. e. rudium aſinorum.

Quies, ἡσυχία, vide *Heſychia*.

Quintana, πεμπταῖος, vide *Pempteos*.

Quinta, πέμπτος, vel πέμπτη, uſitatiſſimus terminus Chymicis, dum *Quintæ eſſentiæ* mentionem frequentiſſime faciunt. Vide *Eſſentia*.

Quiſquila, idem quod *Quaquila*, de quo p. a.

Quiſquilium, Croci granum, ſeu Kermes. Unde veſtis quiſquiliata. Blaſ. Bernard.

Quomodo, ἤπως, ὅπως, πῶς, qualitatem quandam rerum, quæ doctrina traduntur, ſignificat, Gal. *c.* 1. *de iis q. in med. ſ. t.* 6.

Quotidiana, ἀμφημερινὸς, καθημερινὸς, eſt ſpecies febris, quæ ſingulis diebus paroxyſmos ſuos

repe-

repetit, vel cum intermiſſione intercedente, ut *Quotidiana intermittens*, vel ſine intermiſſione, ut *Quotidiana continua*, Galen. 2. *de diff. febr. cap.* 7. Cauſſa vera hujus febris non eſt pituita excrementitia, ſed conſiſtit in ſanguine, portionibus crudioribus fermentativis ad turgeſcentiam uſque ſcatente, & celeriter quidem efferveſcente, ſed lentius deflagrante, ob ſomitem febrilem crudiorem & ligno viridi ſimilem. Jung. Willis. *de febr. cap.* 5. Pienſ. *tit. eod. tr. ſpec. cap.* 10.

R. Gr. P. ρ.

R Litera difficilis pronuntiationis; Dieter. *Iatr. p.* 1216.

Rabeboia, ſunt *radices Flammulæ majoris*, Rul. & Iohnſ. *in Lex.* apud Dorneum legitur *Rabeboja*, fortaſſis mendoſe.

Rabiel, *Robel*, id eſt *Sanguis Draconis*. Rul. & Iohnſ.

Rabies, λύσσα, vide *Lyſſa*.

Rabira, vel *Radira*, id eſt *Stannum*. Rul. & Iohnſ.

Rachammelca, terminus novus a D. Dolæo effectus & deſumptus ex Hebr. *Rechem*, quod uterum ſignificat, & *Melech*, quod *Regem*. Exprimere autem voluit principium generationis activum, ſive *ſpiritum plaſticum* uterinum, *Encyclopæd. lib.* 5. *c.* 1. §. 1. & 3. *p.* 760.

Rachi, vel *Racho*, id eſt *Mercurius*. Iid.

(Π) *Rachialgia*, dolor abdominalis & ſpinæ dorſi in brachiorum paraliſim aut convulſiones deſinens. Sauvag.

Rachitis, vide *Rhachitis*.

Rachi, id eſt *Sal Armoniacus*. *Raan*, vel *Ranu*. Iidem.

Radens, ξύων, ξυστικός, epitheton *Atræ bilis*, p. n. ſeſe habentis, & in corroſivam aciditatem degenerantis. Galen. *lib.* 2. *de nat. fac. cap.* 9.

Radicalis, idem quod *Innatus*, vel inſitus, ἔμφυτος, dictum olim de *Humore* quodam *inſito* cum ipſo ſemine, Gal. *ad Thraſib. c.* 19. Paracelſ. *lib.* 2. *de morbis metallifodin. c.* 5. Hoc ex recentioribus acerrime tanquam pro aris & focis defendit contra Helmont. D. Jac. Joſeph. Iœpſerius *Manuduct. ad vit. long. c.* 4. *p.* 18. *ſeqq.* *Radicales dies* quoque dicuntur perfecti Critici, qui & Principes vocantur. Blancard. *in Lex.*

Radicatio, ῥίζωσις, vocatur principium plantarum, quando incipiunt progerminare. Gal. *l.* 6. *de Hipp. & Plat. decr. c.* 3.

Radiciſeca priſcis temporibus dictus fuit Miniſter Medicorum colligendis medicamentis ſimplicibus deſtinatus.

Radiæi dicuntur *Muſculi* quidam *interni*, quidam *externi*, carpum flectentes & extendentes. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 11. *p.* 575.

Radius eſt vocabulum multæ ſignificationis. Proprie notat luminis ſolaris & lunaris expanſionem ad diſtans. Gr. ἀκτὶν, ἀκτὶς, de qua ſignificatione legantur Phyſici. Tralatitie vero in Anatomicis dicitur *Radius* os cubiti majus quod Græce κερκὶς appellatur: vide *Cercis*. In Spagyricis *Radii* quoque per ſimilitudinem attribuuntur Planetis mineralibus, præſertim *Soli* & *Lunæ*, h. e. *Auro* & *Argento*. Libav. *Tom. II. Oper. p.* 441. *item p.* 341. 342.

Radix, ῥίζα, etiam valde æquivocum eſt. Propria ſignificatio e Phyſicis & Botanicis nota, quarum uſus frequens eſt & in victu, & in Pharmaceuticis. Vide Jul. Alex. *l.* 9. *Sal. c.* 2. *ſeqq.* Bruver. *de re cibar. l.* 9. *c.* 1. *ſeqq.* C. Hoffm. *Inſt. Med. l.* 5. *c.* 11. Schrod. *l.* 2. *c.* 15. Speciatim ῥίζα Galeno *in exeg. Hipp.* eſt planta exilis, ſine caule, ſpina, & fructu trium foliorum ſupra terram prominentium, duorum digitorum magnitudine anchuſæ ſimilis eſt. *Radix* autem *alba* idem eſt quod dracontium, eodem auctore. *Radicula* vero ſumitur pro *Raphano*, apud Galen. *l.* 5. *S. Fac.* §. *Raphanis*, Gr. ῥαφανὶς. Per metaphoram vero *Radices* in Anatomicis dicuntur partium veluti principia, vel vera, vel etiam ex impoſitione hominum, pro principiis habita. Ita *radix vaſorum* habetur cor reſpectu arteriæ aortæ & venæ cavæ: quemadmodum, reſpectu venæ portæ, Galen. *l.* 5. *meth. med. c.* 3. *in fin.* Ita *Radices dentium* vocantur illæ portiones quæ infixæ ſunt alveolis; ſuntque vel ſimplices, ut primorum, ſed altius infiguntur & firmius; vel bifidæ, aut ternæ, ut molarium. Vide Barthol. *libell.* 4. *c.* 13. Quid vero Plautus per *Radices Cordis* intellexerit, in deſcriptione Lenonis Cappadocis, vide Expoſitionem Lind. *Ex. IX.* §. 50. Apud Chymicos *Radix Metallorum* vocatur *Antimonium*. Iohnſon. *l.* 2. *Lex.* De *radicibus mineralium in genere* vide *Th. Chym. Vol. I. p.* 571.

Radula, idem quod *Scalprum*. Paræus *Chir. l.* 9. *c.* 4.

Raia, βατὶς, βάτος, vide *Batos*.

Rainale, dicitur lapis, e quo inſecta nociva fiunt. Rul.

Ramag, id eſt *Cinis*. Rul. & Iohnſ.

Ramed, id eſt *Rhabarbarum*. Iohnſ. *l.* 2. *Lex. Ch.*

Ra-

Ramentum, ξύσμα, ῥίνημα, idem quod *Strigmentum*, in genere dicitur de omni eo, quod *radendo* deteritur & deſtringitur, ſive lima, ſive ſimili alio inſtrumento. In ſpecie vero *Ramenta* Hipp. vocantur particulæ membranaceæ interioris inteſtinorum, vel etiam veſicæ, ſuperficiei, deraſæ ab acriori & corroſiva materia excrementitia, v. g. in dyſenteria, 7. *aph.* 64. 3. *de R. V. I. A. t.* 32. Galen. *l.* 1. *de L. Aff. c.* 4. *com.* 4. *aph.* 26. & *alibi*. Vide Foeſ. *Oec. pag.* 441. *Ramenta ſtomachi* leguntur apud Scrib. *n.* 191. adde Lex. Rhodii. *Ramentum Elephantis* pro raſura eboris, & *Ramentum navis*, i. e. unguen raſum de navibus, Græc. ζώπισσα, leguntur apud Keuchen. *pag.* 162. & 206.

Ramex, κήλη, idem quod *Hernia*. Vide *Hernia*.

Ramigri, i. e. *Colophonia*. Rul.

Ramoſus hodieque a nonnullis refertur inter principia compoſitionum, deſcribiturque quod conſtet particulis globoſis craſſis terreſtribus, ſpiritui ſubtiliſſimo innatantibus, ſibique invicem cohærentibus, flexilibus & fluidis. Jacob. le Mort. *Pharm. Medico-Phyſ. c.* 3. *ſeqq.* Vide *Fluidus*.

Ramus, κλάδος, vide *Clados*.

Rana, βάτραχος, eſt æquivocum vocabulum. Propria, & recepta ſignificatione notat animal aquaticum, quadrupes, oviparum notiſſimum; cujus deſcriptionem, differentias, ut & uſum in cibis & Medicina, quære apud Aldrov. *l.* 1. *de Quadr. dig. ovipar. c.* 1. *ſeqq.* Schrod. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 87. Libav. *T. II. Op. pag.* 155. De harum generatione & ſucceſſiva conformatione legi quoque poterit Obſervatio Oligeri Jacobæi *in Act. Hafn. Vol. II. Obſ.* 39. *pag.* 109. *ſeqq.* *Ranas* per vomitum ab ancilla Altenburgenſi rejectas communicavit Th. Reineſ. *d. l. Obſ.* 40. *pag.* 110. Eſt etiam nomen piſcis cartilaginei, & dicitur *Rana* marina, ſive *piſcatrix*, cujus deſcriptionem & uſum tradidit Aldr. *l.* 3. *de Piſcib. c.* 64. *Ranæ* καλαμῖται vocantur *ranæ virides*, inter calamos aquaticos, & gramina morantes, & γύεινοι, e nubibus, vel cælo lapſæ, Keuchen. *ad Sammon. p.* 232. *Rana* quoque vel *Ranula* dicitur, in Pathologicis apoſtema quoddam ſub lingua, eſtque tumor, vel potius abſceſſus, cum folliculo, materiam meliceridi, aut muco ſimilem continens, oblongus, aut rotundus, ad frenum linguæ, & venas, propterea *Raninas* dictas, occurrens, aliquando & in lapidem, vel tophaceam duritiem concretus, cum impedimento ſermonis, proveniens à materiæ crudæ & excrementitiæ, cum ſanguine, vel etiam ſaliva, affluentis collectione, ſibi fixam ſedem cum concretione parante. De qua videantur Practici, præſertim Foreſt. *l.* 14. *Obſ.* 29. Senn. *M. Pr. l.* 1. *P.* 3. *ſ.* 5. *c.* 4. Paræus *l.* 7. *c.* 5. Aquapenden. *tr. de oper. Chirurg. h. tit.*

*Rancidi*tas, σαπρότης, dicitur ſpecies corruptionis putridæ, quæ competit rebus ſulphureis & oleoſis, pinguibus; quando aut fervore, aut vetuſtate, corrumpuntur: v. g. nuces *rancidæ*. Foreſt. *lib.* 30. *Obſ.* 10. *Schol.* Willis. *de ferment. c.* 6.

Rancula vocatur Joh. Anglico dolor erraticus in vulnere propter humorum affluxum ad locum vulneratum, eſtque cum pulſatione & tumore. Derivatio vero illius eſt plane ridicula, dum ſcripſit dici *Ranculam*, quaſi replens locum. *Roſ. Angl. p. m.* 1038.

Rangifer, dicitur animal quadrupes, cervi ſpeciem repræſentans, curſus celerrimi, in extremis Septentrionalibus regionibus, Suetia, Lapponia frequens, & ad labores uſitatum: cujus hiſtoriam vide apud Aldrov. *l.* 1. *de Quadr. biſulc. c.* 31. Meminit & Helmont. dicens, quod Rangifer extra ſuum clima non vivat, *tr. Nat. contr. neſcia, n.* 1. Horum animalium recens mactatorum ſanguinem calidum manu exceptum haurire incolas contra ſcorbutum excommunicatione D. Joh. Dieteri notavit, ſimulque rationem aliquam adjunxit Sennert *de Scorbut. c.* 7. Anatome vero *Rangiferi* a Nic. Stenone exhibita legitur deſcripta *in Act. Hafn. Vol. I. Obſ.* 135. *p.* 274. *ſeqq.*

Ranula, βατράχιον, vide *Rana*.

Rapax, ἅρπαξ, vide *Harpax*.

(H) *Raphania*, articulorum contractio ſpaſtica, cum agitatione convulſiva, dolore violentiſſimo periodico. Cull.

Raphanus, idem cum caule, ex Scholiaſte Ariſtoph. & Jul. Poll. *l.* 6. *c.* 8. Jacob. Conſtantinus *c.* 14. *Collectaneorum*.

Rapiens vitam eſt epitheton plantæ alicujus venenatæ, ſive *Laureola*, ſive *Chamelæa*, aut *Thymelæa* fuerit, quod Botanicis extricandum permittimus. Legitur apud Thabernamont. *lib. III. cap.* 93. quamvis deſcriptio Auctoris, vel etiam Bauhinii *in Pindre* cum illo frutice, qui hodieque vernacule *telle baltz* nuncupatur, non quadrare videatur. Vocatur & *d. l. Faciens viduas*.

Raptus, ſumitur pro *ſpaſmo* apud Cæl. Aurel. *l. III. Acut. c.* 7. *p. m.* 18.

Rareſaciens, ἀραιωτικός, epitheton medicamentorum,

torum, tenuium partium, & calidorum, virtute coincidentium cum *aperientibus* & *diaphoreticis*, utpote quod cutis ſpiracula referant, Galen. *l.* 1. *S. Fac. c.* 14. His opponuntur *condenſantia*, πυκνωτικά, de quibus ſuo loco.

Raritas, *Rarus*, σπανιότης, σπάνιος, ἀραιότης, ἀραιός, proprietas vel attributum corporum, quorum partes multis ſpatiis inanibus interceptæ ſunt: ſive quæ, ſpongiarum inſtar foraminibus pervia, Gal. *l.* 1. *S. Fac. c.* 13. *&* *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 5. His opponuntur *denſa* corpora, πυκνά. Alias & *raritas* eſt circumſtantia ad tempus pertinens, quando tardius aliquid iteratur aut redit. Ita *Rarus pulſus* dicitur, Gal. *lib. de pulſ. introduct. cap.* 4. Huic opponitur *Creber*.

Raſa, idem quod *Reſina*. Jul. Alex. *Annot. in Gal. l.* 1. *de C. M. P. G. c.* 12.

Raſa, vel *Raſtis*, hoc eſt *Stannum*. Rul. & Iohnſ.

Raſaheti, *Raſatagi*, *Ruſangi*, id eſt *Æs uſtum*. Iidem.

Raſcatio, idem quod *Screatus* vel Exſcreatio, quando v. g. ſanguis cum *raſcatione* ejicitur, hoc eſt ex gutture & adjacentibus membris uvulæ. Iſaac. *l.* 3. *Viatici c.* 8. *&* 9.

Raſceta, idem quod *Brachiale*, vel *Carpus*: vide *Carpus*. Dicitur & de pede, ſive nodo claviculæ pedis. Foreſt. *l.* 6. *Chirurg. Obſ.* 49. *Schol.* Dicitur & *Raſetta*. Barth. *libell.* 4. *c.* 20.

Raſorium, *Raſpatorium*, ξυστήρ, idem quod *Scalprum*. Vide infra *Scalpellum*, *Scalprum*,

Raſteta, idem quod *Raſcetta*. Paracelſ. *de Urin.*

Raſtol, id eſt *æs*. *Raſoes* idem. Ruland. & Iohnſ.

Raſtul, id eſt *Sal*. Iidem.

Raſura, ξύσμα, ξυσμός, ſumitur vel active, vel paſſive. Active idem quod *Raſio*, ξυσμός, ξύσις. Uſurpatur vero & in Pathologicis, de humoribus acrioribus, *radentibus* vel inteſtina, vel alias membranaceas partes, ventriculum, veſicam &c. qui humores ideo vocantur ξυστικοί, *raſorii*: & in Pharmaceuticis, dum parantur quædam ſimplicia per *raſionem*, vel limaturam, ut *Raſura* Cornu Cervi, Eboris, &c. Vel in Chirurgicis, quando lima, aut aliis inſtrumentis, fit oſſium *raſio* vel *abraſio*, aut quando capillorum fit *raſio* cultro. Paſſive idem eſt, quod *Ramentum*, *Strigmentum*, ξύσμα. Vide *Ramentum*.

Ratio, λόγος, λογισμός, vide *Logos*. Accipitur vel ſubſtantialiter pro *Animali rationali*, Mente, Animo humano. Vel effective pro *Ratiocinatione*. Vide *Logiſmos*. Vel pro *indicatione* ex methodo Medicinali deſumpto argumento 2. *aph.* 27. 42. *&* 3. *aphor.* 1. Vide Dieter. *n.* 507. Lind. *Ex. VII.* §. 31.

Rationalis, λογικός, vide *Logicos*.

Raucedo, *Raucitas*, βράγχος, vide *Branchos*. Adde illis Boneti *Sepulchret. lib.* 1. *ſect.* 22. *Obſ.* 18.

Raved, id eſt *Rhabarbarum*, Schrod. Vide p. inferius.

Raxach, id eſt *Gummi Ammoniacum*. Iohnſ. *Lex. Chym. l.* 2. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 369.

Realgar, Rul. Dorn. & Iohnſ. ſcripſerunt, quod ſit fumus mineralium, quicquid arſenicale eſt, aut orpimenti naturam habet. Vide Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 8. *Schol.*

Rebis, id eſt *excrementum alvi*. Paracelſ. *de hydrope*, *&* *l.* 3. *de morb. fodin. cap.* 4. *Rebis* etiam, id eſt *lapis Rebis*, *capilli*. Dorn. Rul. & Iohnſ. Meminit & Libav. *Tom. II. Oper. p.* 40. *&* 426. Quibuſdam recentioribus *Rebis* dicitur Mercurius Philoſophicus duplicatus, ſulphure Solari & Mercurio univerſali conſtans. Dicitur & *Azoth*.

Rebiſola, dicitur arcanum urinæ ad icteritiam, quæ ſi coquatur, ac deſpumetur optime, poſt triduum quieſcens, lapillos *rebiſoleos* edit. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lexic.* Paracelſ. etiam commendat ad morbos metallifodinarum, *l.* 3. *h. tit. c.* 11.

Rebolea, mumia. Rul.

Rebona, *ſtercus aduſtum*, *mumia*. Rul. Dorn. & Iohnſ.

Rebus, eſt ultima rerum materia. Iidem.

Recens, νεαρός, vide *Nearos*.

Recepta, *Receptum*, vocatur barbare *formula remedii*, vel medicamenti, quæ præſcribitur a Medico; vel quales deſcriptiones occurrunt jam in Diſpenſatoriis. Longas *Receptas* ſcribere magna ex parte, non videtur tam pertinere ad ſalutem ægri, quam fortaſſis ad vanam glorioſam & aucupationem excitandam; e Scherbii *Theſ. Med. Diſp. X.* §. 2.

Receptaculum, δοχεῖον, ἐκδοχεῖον, ἀποδοχεῖον, dicitur omne id, quo aliquid excipitur & colligitur. In ſpecie apud Anatomicos occurrit *Receptaculum Chyli*, a Pecqueto inventum, cujus hiſtoriam vide apud Bartholin. *l.* 1. *Anat. cap.* 12. In Chymicis *receptaculum* vocatur vas amplum & globoſum, deſtillantes humores recipiens.

Receptarii Medici Langio dicuntur qui a Pharmacopœis & Chymiſtis abſque ulla ratione integros *receptorum* faſciculos colligunt & reci-

recipiunt; quibus plauſtra onerare poſſent &c. Lang. *l.* 2. *ep.* 23.

Receſſus, ἀπόςασις, vide *Apoſtaſis*.

Reca, id eſt *marmor*. Rul. & Iohnſ.

Recidiva, ὑποστροφή, ὑποςροφή, vide *Hypotrope*.

Recipe, uſitatiſſima hodieque vox notata per abbreviaturam ℞, vel ℞ præmittitur formulis remediorum, quam prolixius ventilavit Schenk. *Synt. comp. & præf. med. p.* 83. 84. Reſpondet autem antiquo vocabulo *Sume*, quod integris literis expreſſum præmiſiſſe veteres ſuis formulis teſtatur idem *d. l.*

Recipiens, idem quod *Subjectum* morborum. Vide *Subjectum*. Vocatur & inſtrumentum, vel vas, in Deſtillatoria arte, quod excipit e deſtillatione materiam prolectam, *Recipiens*, eſtque uſitatiſſimum.

Reciprocatio, ἀνταπόδοσις, vide *Antapodoſis*.

Reciprocus, παλινδρομῶν, idem quod *Recurrens*, epitheton pulſus myuri vel deficientis. Vide *Myuros*.

Reclinatio, κατάκλισις, eſt motus muſculorum voluntarius, Gal. *l.* 1. *de mot. muſc. c.* 7. Vide *Cataclyſis*.

Recluſio, ἀναςόμωσις, morbus dicitur partium inſtrumentalium, ſive organicus, Galen. *l. de diff. ſympt. cap.* 6. Eſtque morbus in meatibus apertis, vel ampliatis. Vide *Anaſtomoſis*.

Recoctus dicitur Caſeus, qui fit ex ſero, vel lacte acetoſo, Arab. *Raib* dicto. Vocatur talis caſeus vernacule *Duarf.*, Arab. *Atachat.* Avic. *l.* 2. *tract.* 2. *c.* 127.

Recolatio, idem quod *Percolatio*, vel *iterata Colatio*. Scrib. *n.* 268. Vide *Colatio*.

Recolligo, ἀναψύχω, idem, quod *vires recupero*. Hipp. 2. *aph.* 43. Dieter. *n.* 63.

Recoquo, ἀφέψω, pro *Decoquo*, *Coquo*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 88.

Recordatio, ἀνάμνησις, ὑπόμνησις, eſt præteritarum rerum memoria, & ad actus animæ ſenſitivæ pertinet, conſiſtentes in impreſſione & ſpecierum ſenſibilium in ſpirituum animalium idea. Vide Willis. *de A. Br. P. I. c.* 6.

* *Recorporatio* vox ab Cælio Aurel. uſurpata, quam definit Galen. *de Simpl. med. Fac. l.* 5. *c.* 26. inquiens, *Recorporatio fit per ea quæ commutant alienam a natura meatuum conſtitutionem*, videlicet quæ meatus & poros vel nimis anguſtos dilatant, vel nimis amplos adſtringunt. Primi generis ſunt apud Methodicos aer calidus & lucidus, ſtragula mollia, collutiones oris aqua calida, vel oleo dulci, jejunium, vigiliæ, unctiones, cataplaſmata, fomenta emollientia, cucurbitulæ, ſcarific., venæ ſectio & ſimilia. Secundi generis ſunt aer frigidus, & obſcurus, ſtragula dura, collutiones oris aqua frigida cum aceto, acetum, vel poſca, fotus frigidi & ſicci, alimenta ſicca, ſomnus, quies & alia, de qua re V. Proſp. Alpin. de Medicin. Meth. Joann. Conrad. Amman. in not. ejuſdem Cælii Aurelian.

Recorporativus, μετασυγκριτικός, dicitur ſpecies curationis, cujus meminit etiam Cæl. Aurel. *l.* 11. *Tard. paſſ. c.* 2. *p.* 330. Vocatur alias μεταποροποιΐα, vide ſupra *Metaporopœia*.

Recreatio, ἀνάληψις, idem quod *Refectio*, & *Recreans*, idem quod *reficiens*. Augen. *T. III. Ep. Medic. p. m.* 366.

Recrementum, περίττωμα, idem quod *Excrementum*. Vide ſupra in *EX*. *Recrementa* mineralia vel metallica vide apud Rul. & Iohnſ. Dicuntur & *Scoriæ*, de quo vocab. infra *ſuo loco*.

Recrudeſcentia, *recrudeſcens*, παλιγκότησις, παλίγκοτος, vide *Palincotos*.

Rectificatio, nihil allud eſt, quam deſtillationum iteratio, vitreis (plerumque) organis facta, *Th. Chym. Vol. I. pag.* 211. Vel *rectificatio* deſtillationibus fere omnibus communis eſt, tum aquarum, tum ſpirituum vegetabilium, mineralium, animalium, tum oleorum. Eſt terminus artis, notatque purificationem aut *exaltationem* alicujus ſubſtantiæ &c. Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 2. Fere idem eſt cum *Cohobatione*.

Rectrix, ἡγεμονική, epitheton *animæ rationalis*. Vide *Hegemonicos*.

Rectus, ὀρθός, vide *Orthos*. *Rectum* quoque *inteſtinum* vocatur tertium craſſorum, & ultimum, quod ad anum uſque porrectum eſt, Gal. *l.* 6. *Anat. adm. cap.* 9. ad cujus extremitatem muſculus ſphincter eſt. Vocatur & *Princeps inteſtinum*, Gr. ἀρχός, de quo vide in Anatomicis, Bartholin. *l.* 1. *An. cap.* 11. Vide & *Longaon*. Recti muſculi abdominis dicuntur, qui rectis fibris a ſterno & coſtis ſpuriis protenduntur uſque ad regionem pubis & lineis albis tranſverſis ſignati obſervantur, *l.* 1. *Anat. c.* 5. *p.* 54.

Recurſio, *recurrens*, παλινδρομία, παλινδρομῶν, vide *Palindromia*. *Nervi recurrentes* vel *recurſivi* qui ſint, vide apud Bartholin. *libell.* 3. *An. c.* 2. Alias *recurſus* etiam accipitur pro repetitione paroxyſmorum, in qua ſignificatione uſus Laur. Bellinus *de febrib. propoſ.* 26. *Oper. ſuor. p. m.* 398.

Recurvus, *recurvatio*, λόρδωσις, idem quod *Curvus*, *Curvamen*: de quo ſupra in *CU*.

Recutiti, idem quod *Apellæ*, quibus præpu-

tii portio reſecta, & circumciſa eſt, Bartholin. *l.* 1. *An. cap.* 24. quamvis rectius generalior ſignificatio tribuatur a Paræo, *recutitos* dicente, quibus præputium brevius eſt, ut colis glandem operire non poſſit, ſive hoc vel naturæ vitio a prima conformatione, ſive caſu & reſectione contigerit. *Chir. l.* 16. *c.* 31. Quamvis P. Amman. per Recutitos & Recutitionem aliud quid intelligi ſatis plauſibiliter demonſtret, dicens, denotare artificium illud chirurgicum, quo defectus præputii vel reſecti vel natura denudatam habentium glandem reficiendi vel retrahendi præputium, de quo Corn. Celſ. *l.* 7. *c.* 25. Inſtrumentum vocatur σπαθιστὴρ, plura de hoc artificio legantur *in D. Ammanni Irenico p.* 247. *ſeqq.* & Joh. Rhodius *diſſert. de Acia c. VI. p.* 94. ſcribit, *Recutitos* dici notum eſt, quibus in glande cutis deeſt, quandoquidem ipſa nunquam integra vel ſponte vel arte renaſcitur.

Redargutio, ἔλεγχος, vide *Elenchos*.

Redivivus eſt epitheton Chemicis familiare, quando in proceſſibus minerale vel metallum, quod ſub alia forma delituit inviſibiliter, revera tamen adfuit, ſub naturali ſua forma producitur. Ita *Mercurius redivivus*, qui in Cinnabari inviſibilis latuit, admiſcendo tres partes calcis trituratæ & per retortam cogendo producitur, de quo modo & alio legatur Blancardus *Chemiæ c. XI.* §. 40.

Reduc, *redux*, eſt pulvis, quo calcinata metalla & mineralia liquantur, iterum in metallinum regulum redeuntia. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lexic.*

Reductio, ἀνάστασις, ἀναγωγὴ, ἔγερσις, quaſi *reſuſcitatio*. Vox eſt æquivoca, etiam in Chymicis. Ita dicitur corporis alicujus, in formam calcis, pulveris, aut liquoris redacti, priſtinæ formæ reſtitutio. In genere quoque *reductio* Paracelſo dicitur omnis mutatio in alium ſtatum: v. g. mutatio morbi in ſanitatem eidem vocatur *reductio*, *l. de renovatione & reſtauratione*, *in princ.*

Redundantia, πληθώρα, περισσότης, περίσσωσις, vide *Periſſoſis*.

Reduplicatio, ἀναδίπλωσις, ἐπαναδίπλωσις, vide *Anadiploſis*.

Reduvia, idem quod *Paronychia*, παρονυχία. Vide ſupra in *PA.* Dicitur & quibuſdam *redibia*, *redubiæ*. Keuchen. *ad Sammonic. p.* 241.

Refectio, ἀνάληψις, ἀνάθρεψις, vide *Analepſis*, *Anathrepſis*.

Refinatio, idem ſignificat in genere quod *Depuratio*. In ſpecie hoc nomine venit ars, qua ſaccharum e cannis extractum, ut candorem & duritiem acquirat, ab omnibus impuritatibus per lixivium e calce viva paratum liberatur, de qua legatur Angel. Sala *in Saccharologia cap.* 3. Caſp. Barlæus *de rebus geſtis Claſſis Naſſovicæ in Braſilia*, aliique, & ex his Eraſm. Franciſc. *Hort. Indic. Orient. & Occident. Part. I. p. m.* 267. *ſeqq.* Ita & Spagyricis metalla depurata dicuntur Reſinata, v. gr. Aurum, Argentum &c.

Reflexio, ανακάμψις, vel idem eſt quod *recurvatio*, vel dicitur de viſione, ubi ſpecies viſibiles in circulo *reflectuntur*, Paracelſ. *de Ant. ocul.* hæc dicitur uſitatius *refractio*.

Refractaria Vena, vide *Phleps*.

Refractio, ἀνάκαμψις, eſt vox *Optica*, idem quod *reflexio* ſignificans, C. Hoffmann. *ad Gal. LL. de U. P. n.* 83. Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 8. *ad fin.*

Refrictio, ἀνάτριψις, vide *Anatripſis*.

Refrigeratio, κατάψυξις, περίψυξις, vide *Catapſyxis*.

Refrigeratorium dicitur Chymicis omne illud vas, quod aquam frigidam comprehendit, qua mediante vapores in deſtillatione exaltati per refrigerationem condenſantur in aqueam ſubſtantiam, ſive roſtrum ſaltem alembici tranſeat, ſive ipſum ambiat alembicum, ſive alio modo adhibeatur: de quibus legantur ſcripta Chymicorum, quamvis & vas ligneum ſale communi plenum pro *refrigeratorio* exhibeat Joh. Franciſ. Vigani *in Medulla Chymiæ tabul.* 2. *fig.* 5. *f.*

Regale, commentum eſt, quo repurgatur aurum. Dorn. *in Dict. Paracelſ. Regale fœtidum menſtruum* Spagyricum dicitur aqua regia, quæ aurum ſolvit, cum Mercurio, & ſtella Antimonii. Libav. *Tom. II. Oper. p.* 231.

Regeneratio, παλιγγενεσία, vide *Palingeneſia*. *Regeneratio Philoſophica*, ſive Spagyrica. Vid. *Th. Chym. Vol. VI. pag.* 374. Plus quam ſatis encomiorum & titulorum, dummodo non eſſent bullæ inanes.

Regibus, λορδὸς, idem quod *repandus*, *recurvus*: vide *Lordos*. Occurrit hoc vocabulum in Braſavoli *Indice Galenico*.

Regimen, uſitatum eſt vocabulum in Medicina, ſignificans alicujus rei *ordinationem*, διάταξιν, ἐπιστασίαν. Ita victus *regimen* paſſim occurrit in Practicis. Sufficiat locus apud Foreſt. *lib.* 32. *Obſ.* 9. *Schol.* Paracelſ. *l.* 5. *Paramir.*

Regina, βασιλὶς, eſt nomen liquidæ ocularis compoſitionis, quæ *reparatrix*, ἀναληπτικὴ, vocatur apud Galen. *lib.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. *Regina* quoque, ænigmatico nomine, vocatur *Luna Philoſophorum*. Vide in *Th. Chym. I. p.* 531.

Regio,

Regio, χῶρα, vide *Chora*. *Regiones* quoque Anatomicis dicuntur certæ corporis & determinatæ portiones; uti videre eſt apud Bartholin. *in proœm. fin.* v. gr. *Regio* umbilicalis, *l.* 1. *in princ.*

Regionalis, ἐνδήμιος, dicitur de morbis certæ regioni familiaribus. Gal. *in princ. comm. in Libr. Epid.* Vide *Endemios*.

Regius, βασιλικός. Tribuitur & morbis, & medicamentis. *Morbus regius*, idem eſt quod *Icterus*. *Aqua Chryſulca*, ſive Aurum ſolvens, vocatur *Aqua Regia*, alias *Stygia*. Schroder. *l.* 3. *c.* 23. *in fin.*

Regnum, βασιλεία, translata hæc vox in Medicinam, notans certam claſſem rerum naturalium. Imprimis vero *tria regna* communiter traduntur: *vegetabilium rerum*, in quo *vinum* primum locum tenere creditur; *mineralium*, in quo *aurum*; & *animalium*, in quo *homo* primas ſibi vendicat. *Th. Chym. Vol. VI. pag.* 682.

Regula, κανών, vide *Canon*.

Regularis eſt epitheton Variolarum apud Thom. Sydenham. *in Obſerv. de morb. ac Sect. III. c.* 2. quando in illis contenta materia quoad colorem, conſiſtentiam, & alia accidentia nullam extraordinariam malignitatem præ ſe tulerunt, ſed apud omnes iis correptos eadem exhibuerunt φαινόμενα, ſive Diſcretæ ſive Confluentes fuerint. Illis opponuntur *Anomalæ* ſive *Irregulares*, de quibus *ſect.* 5. *c.* 4. quales ibidem nigræ Variolæ deſcriptæ leguntur, quæ intenſam redolebant putrefactionem.

Regulus, homonymon eſt in Medicina. 1. ſignificat aviculam, quæ & *Trochilus* Plinio dicitur, Gr. βασιλεύς, βασιλίσκος; cujus deſcriptionem cum uſu vide apud Aldrov. *l.* 17. *Ornithol. c.* 1. Deinde eſt terminus Chymicorum technicus, qui, in probatione aut fuſione alicujus mineræ, illud, quod manet in crucibuli fundo, vel cupula, *regem*, vel *regulum* appellant. Rolfink. *Chym. l.* 5. *ſ.* 11. *cap.* 1. Uſitatiſſimus eſt *regulus Antimonii*: ibid. Schroder. *l.* 3. *c.* 17. Libav. *S. A. Ch. l.* 3. *c.* 11. *&* *l.* 6. *cap.* 21. *item Tom. II. Oper. p.* 181. *ſeq.*

Rejectio, ἀναγωγή, ſæpe uſurpatur ſpecialiter pro excretione præternaturali, per os; ſive pro vomitu. Scrib. *n.* 180. 181. 183. Vide Rhod. *in not. ad n.* 183. & *in Lex. Scribon.* Vide etiam ſupra *Anagoge*.

Reincrudatio, barbaro hoc nomine uſus Ioh. de Muralto *in ſuo Vade mecum Anatomico Exerc. I. p.* 13. modum explicaturus, quo ſanguinis color rubicundus in album permutatur contra naturæ ordinem. Verum an adeo congrue nomen hoc fictum ſit, non immerito quis dubitaverit.

Reiteratio, idem quod *Iteratio* ſimpliciter, h. e. *Repetitio* alicujus laboris, vel rei. In Chymicis *reiteratio* eſt ſpecies exaltationis, Paracelſ. *Paragr. tr.* 3. *de Alchymia*.

Rel, *Rebus*, i. e. *lac acetoſum*. Rul. Iohnſ.

Relatio, terminus alias Logicus, translatus etiam in forum medicum, denotat reſpectum rei indicatæ ad rem indicatam, qui reſpectus alias communiter vocatur *Indicatio*. Anton. Alvarez. *Epiſt. & Conſil. Med. Part. I. p. m.* 241.

Relaxantia, χαλαστικά, vide *Chalaſticos*. *Relaxatum*, κεχαλασμένον, opponitur contento, συντεταμένῳ. Gal. *in 6. Epid. t.* 30.

Relaxatio, quid in genere ſignificet, nimirum materiæ prius conſtrictæ reſolutionem, notum eſt. Verum accipitur etiam pro *Ampliatione*. Ita Pylorum *relaxatum*, ut omnes digitos junctim compoſitos admitteret, ceu cauſam appetitus canini, notavit Ruyſchius *in Centur. Anat. Chirurg. Obſ. n. LXXIV.*

Reliquiæ, ζὰ ἐγκαταλιμπανόμενα. Hippocr. 2. *aph.* 12. Vide *Encatalimpano*.

Relolleum, eſt virtus ex complexione, ut in Hyperico, prima virtus eſt in calido & curativo: Accidentalis vero Cherionia & occulta, in eo, quod vermibus adverſetur atque corruptioni. Dorn. *in dict. Parac.* Rul.

Remedium, βοήθημα, idem quod *Auxilium*, *Indicatum*, *Juvans* ad ſanitatis conſervationem, qua ad ejuſdem recuperationem. Comprehendit ſub ſe res non naturales, non ſolum medicamenta, & chirurgicas operationes; verum etiam victum, & quæ ad Diætam pertinent. Linden. *Ex. VII.* §. 32. Eſtque de materia medica ſimul intelligendum hoc vocabulum, & de ejus formali ratione & virtute. Vide *Dogm. noſtr. G. P. IV. c.* 1. *d.* 4. *p.* 462. *ſeq.* imo & de dextro uſu. Quod enim hæc materia *remedium*, hoc *remedium* auxilium & vere exiſtant & recte dicantur, hoc totum habent ab uſu recto. Linden. *Ex. II.* §. 65. Conſentit Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 1. *de Al. fac. c.* 1. *Remedia* inveniuntur per duo inſtrumenta, quæ ſunt ratio, & experientia; eſtque hæc periculoſa & fallax, illa vero difficilis, h. e. non facilis cognitu. Gal. *in* 1. *aph.* 1. *Remedia* quoque *ſpiritualia*, h. e. quæ animi vigorem promovent, prodeſſe ad corporis ſanitatem, vide *in Th. Chym. Vol. V. p.* 458. Verbum *Remediare* aliquoties occurrit apud Scribon. Larg. *n.* 11. 14. 18. 27. *&c.* Vide Rhod. *Lex. Scribon.*

Remigatio, ἐρεσία vel εἰρεσία, pertinet inter exercitationes corporis fortiores, Galen. *l.* 2. *de ſan. tu.* & comprehendit motum mixtum. *l.* 1. *de Uſ. part. c.* 19.

Reminiſcentia, ἀνάμνησις, idem quod *Recordatio*. Vide *Anamneſis*, *Recordatio*.

Remiſſio, ἄνεσις, idem quod διάλειμμα, παρακμή, vide *Declinatio*, *Dialeimma*. *Remiſſus* etiam ſæpe pro *debili* ponitur, v. gr. *Remiſſus* pulſus, *remiſſus* paſtillus. *Remiſſa* aqua frigida, Rhod. *in Lex. Scribon.*

Remora, ἐχενηΐς, nomen piſcis marini, ſaxis adhærentis, qui, navibus adhærens, motum earum retardare poſſe creditur; cujus deſcriptio cum uſu videatur in Aldr. *l.* 3. *de Piſc. c.* 22. De *Echeneïde* Spagyricorum vide ſupra in *Echeneis*. Peculiare quoque inſtrumentum chirurgicum *Remoræ* nomine exornavit Hildanus a ſe inventum, *Cent. V. Obſ.* 86. e quo etiam deſcripſit Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XXIII. fig.* 3. *& T. XLVII. f.* 3.

Remotio, ἀφαίρεσις, idem quod *Ablatio*: vide *Aphæreſis*. *Remotionem* ſui indicant omnia, quæ ſunt præter naturam, uti docemur in Methodo medendi.

Ren, νεφρός, vide *Nefros*. *Renalis*, νεφριτικός, vide *Nephritis*, *Nephriticos*.

Renchus, nomen piſcis, in Bavaria frequentioris, quem a ſapore, carniſque bonitate, valde laudavit J. Alex. *l.* 15. *ſal. c.* 5. *fere ad fin.* In Aldrov. non occurrit hoc nomen.

Reniſus, *renitentia*, ἀντιτυπία, dicitur proprie de duritie, quæ reſiſtit ad contactum. Vide Linden. *Ex. VI.* §. 55. Hinc *renitens* duro jungitur, Gal. *ad* 5. *aph.* 67. *Renitentes* corporis diſpoſitiones ſunt, quæ non facile concedunt tranſitum miaſmati morboſo, ſive contagio; & difficulter læduntur, Galen. *l.* 1. *de diff. febr. c.* 4.

Renovatio, (Græce dicitur ἀνακαίνωσις ab ἀνακαινίζω) terminus eſt Paracelſicus, idem ſignificans, quod *Reſtauratio*; & accipitur de reductione mineralium, a ſtatu corruptionis ad integritatis ſtatum. Poſtea transfertur etiam ad reductionem corporis ægri in ſanitatem priſtinam, *l. Renovatione* & *Reſtauratione*.

Renunciatio, dicitur ſententia vel judicium Medici aut Chirurgi ad Magiſtratum datum, vel judicem de ægri vel vulnerati ſtatu, v. gr. de lethalitate vulneris, de contagio, de veneno propinato; de fœtus propulſione &c. Legatur inter tractatus Ambr. Paræi *de Renunciationibus* Chirurgiæ annexus, in quo & *Elogium* poſuit interdum pro *Renunciatione*. Videatur & Bonet. *Merc. Compit. l.* 15. *p.* 596.

Renutritio, ἀνάθρεψις, idem quod *refectio*. Vide *Anatrepſis*, *Analepſis*.

Renutus, dicitur Plinio motus capitis in partem poſteriorem, Fallop. *de oſſib. c.* 19. *Tom. I. Oper. pag.* 509. quemadmodum in partem anteriorem *Annuitio*, vel *Annutus*.

Repanditas, λόρδωσις, vide *Lordoſis*.

Repellens, ἀποκρουστικόν, vide *Apocruſticon*.

Repercutiens, ἀποκρουστικόν, idem quod *Repellens*. Galen. *l.* 5. *S. F. c.* 18. Ita & Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Ita & *Repercuſſio* deſcribitur per humoris in aliquam partem fluentis repulſionem a Leon. Botallo *de cur. vuln. ſclopet. cap.* 7. *p. m.* 17. deſcripſerunt; quod *Repercuſſiva* ſint medicamenta, fluxiones retrorſum agentia. *Repercuſſio* etiam in Chymicis coincidit cum *Præcipitatione*. Hinc *repercuſſa* vel *repercuſſiva* dicuntur, quæ fiunt per ſubſidentiam & præcipitationem ad fundum, Libav. *Tom. II. Oper. p.* 215. 216.

Repetentia, idem quod *repetitio*. Uſurpatur de acceſſionibus febrilibus, ſuntque vel Evidentes, vel Obſcuræ. P. M. de Calderia *Tom. I. Oper. p.* 424.

Repetitio, ἐπανάληψις, ἀνάληψις, vel dicitur de morbis, & eorum periodis, ac paroxyſmis, Gal. *l. de morb. tempor. cap.* 8. vel de præceptis Medicis, quorum *repetitio* maxime neceſſaria ac utilis eſt; eamque paſſim Gal. in ſcriptis ſuis inculcat, cujus loca afferre prolixius foret. Videatur *Theatr.* Mundellæ.

Repletio, πλήρωσις, πλησμονή. Sumitur & in malam, & in bonam partem. Vide *Pleroſis*, *Pleſmone*.

Repoſitio, ἐμβολή, vocatur operatio chirurgica, qua membrorum aliquod, quod loco ſuo naturali excidit, cum violentia, & artificioſe, in priſtinum locum reponitur, Galen. *c.* 2. *de fract. t.* 62. Vide *Emballo*. Quære etiam in Ind. operum Hildani, aliorumque Chirurgiæ *ſcriptorum*.

Repræſentatio, ἔμφασις, vide *Emphaſis*.

Repreſſio, ἐπίσχεσις, idem quod *ſuppreſſio*. Vide *Epiſcheſis*.

Reprimens, ἀποκρουστικός, vide *Apocruſticos*, idem quod *Repellens*.

Reptatio, *Reptatus*, *Reptus*, ἕρπον ἑρπηστόν, eſt ſpecies motus localis totius animalis, qui per terram continue eandem contingendo peragitur ipſique innitendo, qualis in ſerpente, anguilla, vermibus conſpicitur. Hier. Fabr. ab Aquapend. *l. de motu loc. animal. ſec. totum. h. tit. p. m.* 21.

Reptile, ἕρπον, ἑρπηνὸν, epitheton animalium, quæ humi gradiuntur. Vide *Herpeton*.

Repulſio, ἀπόκρουσις, ἄντωσις, *Repulſorius*, idem quod *Repellens*, ἀποκρουστικός. *Repultrix* facultas refertur inter miniſtras. Vide *Apocraſticos*. Dicitur vero *Repulſio*, quando humores in affluxu retunduntur, &, parte conſtricta, aditu quaſi prohibentur. Dieter. n. 46.

Repurgatio, ἀνακάθαρσις, ἐκκάθαρσις, *Repurgantia*, καθαρτικα, ἀνακαθαρτικά, dicitur vel de purgatione pororum cutaneorum, pro fuliginum & vaporum excluſione, Gal. *l.* 5. *de S. Fac. c.* 12. vel de purgatione per ſputum, 5. *aph.* 8. & 4. *de R. V. I. A. t.* 20. Vide *Anacatharſis*.

Requies, ἀνάπαυσις, communiter idem ſignificat, quod *Quies*. Vide *Heſichia*. Proprie vero dicitur vacatio ab exercitatione. Galen. *ad* 4. *aph.* 13. Adde Dieter. *n.* 59.

Res, vel Græce dicitur πράγμα, vel ſaltem exprimitur per neutrum τό, cum additione proprietatis alicujus ſpecificæ. Ita triplices occurrunt *Res* in Medicina. *Secundum naturam*, τὰ κατὰ φύσιν, & *Res præter naturam*, τὰ παρὰ φύσιν, & a recentioribus dictæ *Res non naturales*. Helmontius *rem* generaliter deſcripſit, quod ſit id in ſe, quod eſt, abſque reflexione ſui, ad aliquem humanæ rationis diſcurſum, inventionem, *Tract. Venatio ſcientiarum*, *n.* 15. *Res Macrocoſmicæ* ſunt, quæcunque extra familiam vegetabilium & animalium collocantur, ſive primariæ ſint, & macrocoſmi membra; ſive ſecundariæ, i. e. ex perittomate macrocoſmico productæ. Schroder. *l.* 3. *c.* 1. *Res naturales*, τὰ φυσικά, pertinent ad Tranſſumpta Medica; quatenus ad *res* triplices, antea dictas, diverſimode applicantur. Vide *Dogm. Med. Gen. p.* 13. *ſeqq.*

Reſectio, ἀνατομή, vide *Anatome*. Alias & *Reſecare* dicitur pro *Reprimere*, v. g. *Reſecare* dolores podagricos. Keuch. *in not. ad Sammon. p.* 250.

Reſidentia, ὑπόστασις, idem quod *Subſidentia* in Urinis. Vide *Hypoſtaſis*.

Reſimus, σιμός, vide *Simos*.

Reſina, ῥητίνη, eſt lacryma, vel liquor pinguis & oleaginoſus; cum ſponte ex arboribus profluens, tum interdum accedente vulneratione. Eſtque duplicis conſiſtentiæ, liquidiuſcula, & duriuſcula, quæ communiter etiam Gummatibus annumeratur. Catalogum vide apud Schroder. *l.* 2. *c.* 19. De virtutibus Gal. *l.* 8. *de S. F. h. tit.* Olim *Lentiſcina* fuit præſtantiſſima, Gorr. *Reſina* ſimpliciter ponitur pro vulgari pice flava & molliori, ſutoria dicta. Dorn. *Reſinas rariores* exoticas quaſdam deſcripſit Chioccus *Muſ. Calc. ſect.* 5. *p.* 624. *ſeqq.* Porro vocab. *Reſina* translatum etiam ad alia, v. gr. ad *Magiſteria* Scammonii & *Gialappæ*, quæ vocantur *Reſinæ*. Rolfink. *Chym. l.* 5. *ſect.* 2. *c.* 16. *de purgant. ſ.* 2. *art.* 3. *c.* 12. A Chymicis *Reſina terræ* dicitur *Sulphur*, *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 583. *fin. Reſina terræ potabilis* eſt *ſulphur ſublimatum* in liquorem, balſamum, vel oleum redactum. *Reſina auri* eſt crocus ex auro tractus. Dorn. Rul. & Iohnſ. Prorſus abuſive ſumpſit Paracelſus de materia Tartari glutinoſa, *l.* 1. *de Tartar. tr.* 4. *cap.* 2. *in Annot.*

Reſinatus, ῥητινωτός, epitheton eſt vinorum, quorum aliquoties meminit Celſ. *l.* 2. *c.* 24. *fin.* & *c.* 28. Dicuntur vero *Vina reſinata*, quia olim Muſta Italica, pice, vel reſina inſperſa condiebantur, ut odoris & ſaporis acumina iis accederent, de quo modo condiendi legatur Plin. *l.* 14. *H. N. c.* 19. 20.

Reſinocerum, ῥητινόκηρον, dicitur mixtura ex *reſina* cum *cera*, cujus differentia triplex legitur apud Gal. *l.* 6. *de C. M. P. G. c.* 2. *fere ad fin.*

Reſiſtentia, ἀντιπάθεια, eſt qualitas, vel potentia naturalis, ſecundum quam aliquid non patitur ab agente etiam implicito. Eſtque duplex perfecta & imperfecta. Plura de hoc vocabulo vide apud H. Augen. *Tom. I. Epiſt. & Conſ. Med. l.* 2. *ep.* 3. *p. m.* 52. & *Tom. II. l.* 4. *c.* 18. *p.* 498.

Reſolvens, διαφορητικός, epitheton medicamentorum Topicorum, quæ vim habent materiam textam & tenacem liquandi & attenuandi; de quibus Gal. *l.* 2. *ad Glauc. c.* 7. Suntque ſalinæ naturæ. Hinc & Helmont. vocat reſolutiva ſalia, lixivia & alkalia, quæ virtutibus ſeminalibus ſunt orbata, exceptis paucis, *tr. Poteſtas Medicam. n.* 31.

Reſolutio, æquivocum eſt apud Latinos. Vel enim accipitur Pathologice, & reſpondet Græco παράλυσις. Vide *Paralyſis*, *Lyſis*, *Dialyſis*. Vel ſumitur technice, Pharmaceutice, aut Chymice: & ita Gr. dici poſſet ἀνάλυσις, eſtque Coagulationis oppoſitum, deſcribitur, cum commixta violenter ſeparantur, adjecto reſolvente, & quamlibet mixturæ partem ſegregante. Eſtque idem quod *ſolutio* λύσις, item *Diſſolutio*, de quo ſupra ſuo loco. *Reſolutio* duplex proponitur *in Theatr. Chym. Vol. II. p.* 30. alia *totalis*, cum interitu totius; alia *partialis*, ubi quædam ſenſilia remanent, communia cum primæ, tum poſteriori jam diſſolutæ

lutæ materiæ. Ita & Baſil. Valentin. *in ſuo ult. Teſtamento l.* 1. *c.* 2. duplicem *reſolutionem* metallorum; unam, quæ fit a fuſoribus metallicis; alteram, quæ fit a Chymiſta. Iohnſon.

Reſolutivus tribuitur a modernis *Fermentationi*, quæ eſt motus efficientis in materia principiorum ejus ſingulorum ſegregativus, & opponitur *fermentationi combinatoriæ*, vel *combinativæ*, quæ & *confermentatio* vocatur, eſtque motus efficientis in materia principiorum ejus pro circumſcriptione loci, temporis & caloris conjunctivus. De utraque videatur Clar. Dn. Georgii Ern. Staahlii *Diſſert. de Sanguificatione c.* 3.

Reſonitus, idem quod *Contrafiſſura*. Paræus *Chir. l.* 9. *c.* 8.

Reſorberi, ἀναπίνεσθαι, ſumitur ab Hipp. pro *abſumi*, 2. *de art. t.* 51.

Reſpiratio, ἀναπνοή, dicitur actio vitalis, vel potius vitanimalis, conſtans ex *Inſpiratione* & *Exſpiratione*: de quibus partibus vide *Expnoe* & *Eiſpnoe*. Cæterum de *Reſpirationis* organis & uſu vide ex recentioribus Charlton. *Oec. An. Ex. IIX.* Th. Willis. *Pharmac. Rat. P. II. in princ.* Malach. Truſton. *h. tit.* & alios. An *reſpiratio* fœtui competat, ventilavit etiam Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 8. Uſus *reſpirationis* per ſe quod ſit ſanguinis accenſio, nobis adhuc eſt ſuſpectus.

Reſpuo, ἀναπτύω, ἀποπτύω, proprie dicitur ſputum ſurſum revoco, & ejicio, idem quod expuo. Metaphorice vero notat *reijcio*, averſor aliquid. Gal. *l.* 3. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 5.

Reſſella eſt terminus Paracelſicus, de quo non conſtat, quid ſignificet. Dicitur vero, quod ſit colorem auferens quid, quemadmodum *Aſſa* colorem promovens. Legitur *Paramir. l.* 4.

Reſtauratio, idem quod *Refectio*, ἀνάληψις, ἀνάτρεψις, q. *Renutritio*. Gal. *c.* 1. *de fract. t.* 48. Paracelſo idem eſt quod *Renovatio*. Vide p. ſup. *Renovatio*. Helmontio *reſtauratio* dicitur, inclinationis ſuſceptæ abtruncatio; & opponitur *Præſervationi*; quæ eſt futuri præcautio, per impedimentum materiæ diſponibilis, *tr. de Lithiaſ. c.* 7. *n.* 21.

Reſtinctio, ἀπόσβεσις, Chymicis dicitur gradatio, qua res candefactæ in liquore exaltante reſtinguuntur, atque ita ad nobilitatem perveniunt, in eo genere optimorum: hic enim eſt principalis primuſque finis inventæ *reſtinctionis*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* deſcendit a verbo ἀποσβέννυμι, *reſtinguo*, de quo apud Dieter. *n.* 88.

Reſtitutio, καταστάσις, καθίδρυσις, dicitur membri ſede ſua emoti in priſtinum locum repoſitio vel conſtitutio, vel collocatio. Gal. 3. *de fract. t.* 8. quamvis & latius ſæpe accipiatur pro additione deficientis, v. g. Lactis *reſtitutio*. Hildan. *cent.* 4. *Obſ.* 27. Naſi abſciſſi *reſtitutio*. Id. *cent.* 3. *Obſ.* 31. Imo pro curatione abſoluta ægri; quando æger *reſtitutus*, i. e. ad priſtinam ſanitatem reductus dicitur.

Reſudatio, dicitur laborioſa ægritudo faciens ægrum diu pati, eſtque accidens ſuperveniens hydropi, quando inflatio communicatur femori. Avic. *l.* 3. *fen.* 14. *tr.* 4. *fin.*

Reſumptio, ἀνάληψις, idem quod *Refectio*, ſive virium recuperatio. Dieter. *n.* 57.

Reſupinatio, ὑπτιασμός, vide *Hyptiaſmos*.

Reſurrectio, ἀνάστασις. Tropice *reſurrectio metallorum* dicitur immortificabilis *regeneratio*, mediumque, per quod ejuſmodi tincturæ promoventur ad ſui generationem, *Vol. I. p.* 524. *Theatr. Chym.*

Reſuſcitatio, eſt terminus Spagyricus, idem ſignificans, quod *Reſtauratio*, *Regeneratio*, *Renovatio*. Parac. *l.* 6. *de nat. rer. Reſuſcitationem* vegetabilium inter non entia Chymicorum retulit Rolfink. *Chym. l.* 6. *c.* 3. Eandem tamen exemplis defendere videtur Bartholin. *in Act. Hafn. Vol. I. Obſ.* 42. *p.* 78. 79. De *reſuſcitatione* Terræ virgineæ in proceſſu lapidis Philoſophici, vel Chryſopœia vide *Vol. VI. Th. Chym. pag.* 188.

Rete, δίκτυον, *reticulum*, κεκρύφαλος, diverſis attribuitur corporis partibus. Antiquis *rete* dictum fuit *Omentum*. Caſtell. In brutis quibuſdam, quæ quatuor habent ventres, ſecundus *reticulum* vocatur. Vide *Cecryphalos*. *Rete mirabile* vocatur plexus arteriolarum carotidum glandulam pituitariam in amb tu complectens. Vide *Dictyoides*.

Retentio, ἐπίσχεσις, vide *Epiſcheſis*. *Retentrix facultas*, καθεκτικὴ δύναμις, refertur inter quatuor miniſtras, & opponitur *attractrici*. Gal. *l.* 3. *de fac. nat. c.* 6.

Retentum dicitur, vel *retinendum*, id quod naturæ familiare eſt, & opponitur *excernendis*, vel *excretis*. Helmont. peculiarem librum inſcripſit *Retenta*; & intelligit, quæ vel forinſecus aſſumuntur, vel intus domeſtica naſcuntur, per internam inordinationem. Accipit vero præternaturaliter & Pathologice; cum tamen & *retenta* dentur *naturalia*, de quibus vide *noſtræ Dogm. P. I. c.* 9. *dog.* 3. *p.* 99.

Re-

Reticularis, *Retiformis*, *Retinus*, δικτυοειδὴς vide *Dictyoides*, *Rete*, *Reticulum*; κεκρύφαλος, Vide *Cecryphalos*.

Reticulum, vide p. a. *Rete*.

Retinaculum vocatur inſtrumentum chirurgicum, quo Herniotomi in caſtratione & herniæ ſcroti ſectione commode utuntur, ne inteſtina in ſcrotum prolabantur. Vid. Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XVII. fig.* 2. & modum applicandi *Tab. XXXIX. fig.* 2. 3. 4.

Retorta eſt vas globoſum, cujus collum paulatim a ventre procedit, ac ſenſim in oblongum canalem reflexum tranſit. Chymicis frequens; & ad deſtillationem mineralium ſpirituumque potiſſimum pertinet. Rul. Iohnſ. *in Lex.*

Retractio, *Retrahens*, ἀντίσπασις, ἀντισπαστικὸν, idem quod *Revulſio*, *Revellens*. Vide *Antiſpaſis*.

Retranſmutatio Paracelſo dicitur materiæ alicujus, v. g. Tartareæ, quæ prius liquor fuit, poſtea coagulatæ, vel induratæ, iterata permutatio in liquorem. *Paramir. l.* 3. *tract.* 5.

Retrimentum, ἀπόκειμα, accipitur de variis minutiis, quæ ſecedunt ex corporis alicujus ſiccioris & friabilis frequentiori tractatione & agitatione. Ita *Retrimenta fœni* vocantur, quæ vulgo flores fœni & ſemina appellantur, & pro uſu externo commendat D. Ludovic. *Diſſert. I. Pharm. p.* 615. 627. quamvis *retrimentum* etiam de aliis excrementis accipiatur.

Retroceſſio, idem quod *Revocatio*, Gr. ἐπανάκλησις, vide *Epanacleſis*.

Revellens, ἀντισπαστικὸς, vide *Antiſpaſis*. Gal. *l.* 6. *Epid. c.* 2. *l.* 32.

Reverberatio terminus eſt technicus in Chymia ſignificans ignitionem, qua corpora igne vivo repercutiente, & *reverberante* in calcem ſubtiliorem reducuntur. Et Ignis *Reverberatorius* dicitur, quando undique flamma vaſculum ambit. Iunken. *Chym. Exp. Cur. P.* 1. *ſ.* 1. *c.* 3. *p.* 51.

Reverſivus, ὑποστροφώδης, epitheton febris, apud Hipp. quæ non eſt acuta, ſed diuturna, & imperfectas habet ſolutiones, erroneaſque acceſſiones, Hipp. *l*, 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 21. Gal. *ad h. l. Reverſio* dicitur ὑποστροφὴ, idem quod *Recidiva*, vide *Hypoſtrophe*.

Revivificatio, idem quod *Reſuſcitatio*, Libav. *Tom. II. Op. p.* 231. Ita *Revivificatio Mercurii* proponitur e Jac. le Mort. in Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 281.

Reviviſcentia idem eſt, quod *Revivificatio*. Dicitur vero in ſpecie de ſanguinis languidioris per venas ad cor refluentis, in vena portæ recaleſcentia ex mente Charlton. *Oecon. Anim. Exerc. VII.* §. 25.

Revocatio, ἐπανάκλησις, vide *Epanacleſis*.

Revomo, ἐπανεμέω, i. e. vomitum repeto. Vide *Epanemeo*.

Revulſio, ἀντίσπασις, vide *Antiſpaſis*; idem, quod *Retractio*. Gal. *c.* 2. *n.* 6. *Epid. t.* 8.

Rex, βασιλεὺς. Tropice *Rex* dicitur Rulando Aqua ſpiritualis, vel ſpiritus in aqua. Lapis Philoſophicus vocatur *Rex Regum*, metalla inferiora in optimum aurum transformans, *Th. Chym. Vol. I. p.* 531. *Vol. III. pag.* 41. *Vol. IV. p.* 898. Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 8. & *Vol. II. Oper. p.* 345. 346. 394.

Rha, ῥᾶ, idem, quod *Rheum*, ῥῆον, κατ' ἐξοχὴν, ita vocatur *Rhaponticum* verum, apud Gal. Dioſc. Schrod. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 281. ab amne *Rha* dicto. Gorr.

Rhabarbarum, ῥῖον βαρβαρικὸν, notiſſimum inter purgantia mitiora, alias ad Botanicos pertinens; cujus ſecuritatem communiter quidem Medici laudibus extulerunt: videatur Rolfink. *de purgant. ſect.* 12. *artic.* 1. verum Linden. non immerito ſuſpectum reddere conatus eſt, *Sel. Med. Ex. XII.* §. 57. & 128.

Rhabdoides, ῥαβδοειδὴς, epitheton *ſuturæ rectæ* in cranio, quæ & *ſagittalis* dicitur. Vide *Obelæa*.

Rhabdos, ῥάβδος, vide *Virga*.

Rhachia, ῥαχία, Ionice ῥηχίη ῥήσσω, *frango*, rumpo, dicitur *inundatio*, vel *reſtagnatio maris*, aut potius crepido littoris petroſa, cui alliduntur fluctus. Transfertur ab Hippocr. ad *inundationes* humorum, & ſupernatantias in corpore. Gal. *in exeg. Dict. Hipp.*

Rhachis, ῥάχις, Latine *Spina*. Dieterich. *n.* 749. Diciturque vertebrarum omnium a cervice ad imos uſque lumbos ſtructura, erigendo recurvandoque corpori conveniens, cujus deſcriptionem vide in Anatomicis; in ſpecie apud Barthol. *libell.* 4. *An. cap.* 14. Per totius ſpinæ vertebrarum foramina media tranſit medullaris ſubſtantia, a cerebro continuata, quæ *Spinalis Medulla* vocatur. Vide *Medulla*, *Spina*.

Rhachiſagra, ῥαχισάγρα vocari poteſt ſpecies Arthritidis particularis ſpinam dorſi infeſtantis, Paræus *l.* 14. *Chir. c.* 1.

Rhachitæ, ῥαχῖται, vel ῥαχιαῖοι, vocantur *Muſculi Dorſales*, qui univerſis coſtarum commiſſuris in toto thorace ſuperinjecti ſunt, a poſteriore parte, nihil relinquentes, quod non contegant, ſed omnes coſtarum radices, & vertebrarum proceſſus, qui a lateribus ſunt, ad hæc, quod inter ipſas radices eſt, complectuntur,

tur, Hipp. 7. *aphor.* 36. Galen. *in comm.* & *l.* 4. *Anat. adm. cap.* 6. Bartolin. vocat *Spinatos*, *libr.* 4. *Anatom. c.* 6. 7.

Rhachitis, ῥαχῖτις morbus dicitur rarior, & Anglis quondam endemius in figura vitiata, quando caput, ſpina dorſi, coſtæ, tibiæ, aliaque oſſa, a debita ſua figura ſenſim alienantur: cujus eſſentiam & generationem erudite deſcripſit Gliſſon. integro libello de *Rhachitide*. add. Charlton. *Ex. Pathol. X.* §. 42. Proſecutus eſt quoque hujus affectus deſcriptionem Joh. Mayow, Medicus Oxonienſis, Anglus, Collegiatus, *tract. h. tit.* & noviſſime Dolæus *Enciclopæd. l.* 6. *c.* 13. *p.* 1028. *ſeqq.* cujus deſcriptio plenior eſt hæc: *Rhachitis* eſt affectus ex inæquali ſucci nutritii diſtributione obortus, ob cujus defectum, vel ſuperabundantiam partes aliæ nutrimento privatæ macreſcunt ac emaciantur, aliæ vero plus ſatis nutritæ ad molem juſto majorem augentur. Aqua *Rhachitica* Majow deſcripta videatur in D. de Spina *Manuali p.* 107.

Rhacos, ῥάκος, *lacerum linamentum* dicitur, quo utuntur Chirurgi in ulceribus & vulneribus, Hipp. *l.* 2. *de morb. XXXIV.* 26. Unde & cutis dicitur ῥακώδης, i. e. *lacerata* & eroſa, inſtar veſtis laceræ, quod contingit in abſceſſibus ſuppuratis, & ob timiditatem, vel imperitiam tardius apertis, Gal. *l.* 2. *ad Glau. com. c.* 8.

Rhacoſis, ῥάκωσις, i. e. *detritio*, vocatur *morbus ſcroti*, quando laxata ejus cutis, & excoriata eſt. Galen. *in defin.* Caſtel. Æginet. *l.* 6. *c.* 67.

Rhæboides, ῥαιβοειδής, vel ῥοιβοειδής, idem fere, quod ῥαιβὸς, *motus incurvatus*, Hippoc. 3. *de artic. t.* 38. quamvis ῥοβοειδής, ibidem extet; ſed recte G. Hoffm. in ἀνεκδότοις cenſet, legendum eſſe ῥοιβοειδής, aut ῥαιβοειδής.

Rhæbos, ῥαιβὸς, idem quod ῥοικὸς, καμπύλος, i. e. *incurvus*, obtortus. In ſpecie vero uſurpatur de morbo crurum, in figura vitiata, quando verſus interiorem partem incurvantur, quibus opponuntur *Blæſi*, Galen. *lib. de cauſſ. morbor. cap.* 7. Jung. C. Hoffm. *comm. ad. Gal. de U. P. n.* 146. & *l.* 3. *Inſt. Medic. c.* 59. §. 5. in quo loco Galeno contrariari videtur, Latine *Vari* vocantur, M. Aur. Sever. *l. de gibb. valg.* & *var. c.* 2.

Rhagadiæ vocantur Dorn. Rul. & Iohnſ. & deſcribuntur, quod ſint notæ, vel apoſtemata pudendorum, Paracelſ. etiam ad genua refert, *l.* 5. *Paragraphor. in fin.*

Rhagas, ῥαγὰς, Lat. *Fiſſura*, & in plur. ῥαγάδες, dicuntur ſolutiones continui partium molliorum, v. g. labiorum, manuum, item in ano; quæ proveniunt ab intemperie ſicca nimis & ſalſa, ſuccum nutritium ſalſum & ſicciorem ſupponente, Foreſt. *l.* 23. *Obſ.* 10. & *lib.* 14. *Obſ.* 1. Scribon. *n.* 223. Vide *Fiſſura*.

Rhage, ῥαγὴ, i. e. *Rima*, fiſſura. Vide *Fiſſura*.

Rhage, ῥάγες, dicuntur ſummitates digitorum, & pulpulæ interiores, quæ & κορυφαὶ, *vertices* & *acini* vocantur. Caſtell. & Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 14. §. 91.

Rhagium, ῥαγίον, eſt ſpecies *Phalangii* venenati, ita dicti a ſimilitudine acini uvæ nigræ, quaſi *Acinæum*, & os quidem juxta medium ventrem habens, pedes vero ex utraque parte quam breviſſimos, Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 12. in Aetio *l.* 13. *c.* 18.

Rhagoides, ῥαγοειδής, Latine *Uvea*, epitheton tunicæ oculi ab uvarum colore ita dictæ, ordine *Secundæ*, quæ & *Perforata* dicitur a ſtructura, alias & *Choroides*; cujus hiſtoriam, cum uſu vario, vide apud Linden. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 10. §. 23. *ſeqq.* Bartholin. *l.* 3. *Anat. c.* 8. & alios plures.

* *Rhaia*, ῥαῖα, ſanitas a ῥώω, roboro, vel ῥέα, facile. Nam ſanitas vel in virium robore, vel in quadam earumdem facilitate ſita eſt.

Rhaizo, ῥαΐζω, vel ῥηΐζω, Ionice, ſignificat *Levo*, *Allevo*. Hipp. 5. *aph.* 25. *l.* 2. *Epid. ſ. II.* 81. 132. *l.* 4. *XXIX.* 13. &c. adde Foeſ. *p.* 552. Dieter. *n.* 756.

Rhamma, ῥάμμα, vide *Acia*.

Rhanteres, ῥαντῆρες, a quibuſdam dicti *oculorum anguli interiores*, naſo proximi, & majores; qui & πηγαὶ vocantur, ceu *fontes* lacrymarum. Gorr. Linden. *d. l.* §. 88.

Rhaphanedon, ῥαφανηδὸν, epitheton *fracturæ raphini modo factæ*, quæ & καυληδὸν κάταγμα vocatur: quando ſecundum craſſitiem os frangitur transverſim, Ægin. *l.* 6. *c.* 89. Gorr.

Rhaphanelæon, ῥαφανέλαιον, i. e. *oleum Raphanium*, de quo legatur Dioſcor. *l.* 1. *c.* 45.

Rhaphe, ῥαφὴ, Latine *Sutura*, in foro medico aliquando neceſſariam conjunctionem labiorum, vel vulneris, acia factam ſignificat; a qua tamen, quantum fieri poteſt, Chirurgi cavere debent, ob dolorem, metum convulſionis, & facilem ex putredine fili diſſolutionem: in cujus locum applicantur, ubi licet, Emplaſtra glutinantia, vulgo *Deſſit Oſlaſter*. *Suturarum* chirurgicarum varias ſpecies, quales ſunt ſimplex, diviſa, interciſa, agglutinatoria, incarnativa, cum acu, ſine hac, curioſius expoſuit Ioh. Rhodius *in ſua ingenioſa diſſert. de Acia*. Impropriè ve-

vero *Sutura* dicitur ſpecies quædam συναρθρώσεως, vel junćturæ, aut commiſſuræ oſſium, conſutis rebus ſimilis, & ſerratæ, quales in capitis oſſibus obſervantur: dividunturque in *veras*, & *ſpurias*; quarum Hiſtoriam vide apud Bartholin. *libell.* 4. *Anat. cap.* 5. *Sutura* quoque dicitur inferior pars penis, in longitudinem vergens, Caſtell. Lind. *Med. Phyſ. l.* 2. *cap.* 7. §. 63.

Rhaphis, *Rhaphion*, ῥαφὶς, ῥαφίον, ſignificat *acum*, vel *aciculam*, ſuendi inſtrumentum, Hippocrat. *l.* 2. *de morb. LXIV.* 11. Foeſ. *p.* 541.

Rhaſtone, ῥαςώνη, dicitur *Levamen*, *Allevatio*, terminus Hippocr. familiaris: vide *Levamen*. Significat & *facilitatem* in curando, oppoſitam violentiæ, Medicoque commendat, *l. de Art. XX.* 3. adde Foeſ. *d. l.*

Rhebos, ῥεβὸς, idem quod ῥαιβὸς, vide *Rhæbos*.

Rhechia, ῥηχίη, Ion. pro ῥαχία, vide *Rachia*.

Rhege ῥαγή, pro ῥῆγμα, *Ruptura*, *ſciſſura*. Gal. *in ex. Dićt. Hipp.*

Rhegma, ῥῆγμα, Lat. *Ruptura* dicitur, eſtque ſpecies ſolutæ continuitatis partis mollioris, ex violento ićtu, vel caſu, abſque ſećtione aut punćtione fać̄ta, a nimia diſtenſione proveniens. Foeſ. *d. l.* Dieter. *num.* 753. Dogmat. noſtr. *P. II. c.* 5. *dog.* 6. *p.* 140. Peculiaris quoque ſignificatio ῥήγματος occurrit apud Hippocr. *lib.* 1. *de morb. XVI.* 2. eſtque ſpecies σπάσματος in carnibus, aut venis non ſuppuratæ, cum doloribus diuturnis. Lindenus quoque ῥήγματα, *ſugillata* aliquando ſignificare exiſtimat, præſertim in loco *l.* 3. *de morb. t. XIX.* 7. 8. vide *Ex XII.* §. 15. verum non videmus rationem ſufficientem; cum *ruptio* abſceſſuum interna intelligi poſſit, uti & Foeſ. expoſuit.

Rhegmatias, ῥηγματίας, vocatur is, cui abſceſſus intus rumpitur, aut in quo ruptura fać̄ta eſt, Hippocr. *l.* 1. *de morb. XXIX.* 8. *l.* 2. *XLI.* 8. ῥηγματία quoque in fœm. idem, quod ῥῆμα, ruptio; *d. l.* 51. 20. quamvis fortaſſis mendum ſit per omiſſum σ, ut ad ipſum ægrum referendum potius ſit, animadvertente Foeſ. *p.* 552. qui tamen etiam rurſus hallucinatur, quando loca *l. de A. L. & Aq. V.* 6. *& VI.* 5. abſtrać̄tive ῥηγματίας expoſuit, cum tamen contextus doceat, de ægris eſſe explicandum. Alibi æger talis vocatur & ῥηγματώδης, *l.* 7. *Epid. XVI.* 3. quamvis perperam in Græco legatur ῥευματώδης. Latine *Ruptura hians* dici poſſet.

Rhegmochaſmos, ῥεγμόχασμος, legitur apud Celſ. *l.* 4. *cap.* 4. ubi cauſas ſputi ſanguinis recenſet. Quia vero nemo alius videtur eam dićtionem uſurpaſſe, dubitat Gorr. num legendum ſit ῥῆγμα, χάσμα. Approbavit vero Foreſt. *l.* 16. *Obſerv.* 13. *Schol.* nec video, quid abſurditatis inferat, cum vaſis ſanguineis propria habeatur, quæ cum *ruptura* ſimul *hiant* quoad orificia.

Rhembe, ῥέμβη, idem quod πλάνη, *error*, aberratio, e verbo ῥέμβω, vagor, *erro*. Hipp. *l.* 7. *Epid. XII.* 9. ῥεμβώδεες πυρετοί vocantur *Aretæo l.* 2. *febres erraticæ*, vagabundæ, notante Foeſ. *d. l. p.* 551. Erotianus ῥεμβασειδέα exponit curva & ex parte cava & inflexa.

Rhenanum, epitheton *Vini* e fluvio *Rheno* dićti; quod hodieque refertur inter præſtantiora Germanica, ita ut ad extera quoque regna transferatur. Eſtque revera tenuium valde partium. Verum, ob illam ipſam tenuitatem, noxium ſtatuit arthriticis, & cavendum monet Foreſt. *l.* 29. *Obſ.* 1.

Rhenchos, ῥέγχος, ῥέγξις, dicitur Latine *ſtertor*, i. e. ſonus ex naribus editus, profunde dormientibus communis; & aliquando etiam apoplexiæ nota. Hippocr. *l.* 5 *Epid. XXXVI.* 14. *l.* 7. *XIII.* 14. 15. *XVI.* 15. *de R. V. I. A. t.* 34. a verbo ῥέγχω, *ſterto*, quo etiam frequenter uſus Hippoc. præſertim *6. aphor.* 51. & alibi. Vide Foeſ. *d. l.* Dieter. *num.* 750. Ejus modus fiendi, valde eſt abſtruſus, præſertim in felibus.

(Π) *Rhenophonia*, vox naſalis, quæ ex naribus haud ſimul editur. Vog.

Rheon, ῥέον, idem quod ῥᾶ. Vide *Rha*.

Rhepo, ῥέπω, verbum emphaticum, *vergo*, inclino. Uſurpatur de humoribus ad excretionem diſpoſitis. Hipp. 1. *aph.* 21. adde Dieter. *n.* 751. Linden. *Ex. XIII.* §. 402.

Rhetine, ῥητίνη, vide *Reſina*.

Rheuma, ῥεῦμα, Lat. *Fluxio*, vide *Fluor*.

(Π) *Rheumatica*, febris quotidiana continua rheumatiſmo junćta, in qua multus ſudor, interdum puſtulæ purulentæ apparent. Vog.

Rheumatismos, ῥευματισμός, aliquando accipitur late pro omni *Fluore* & *Fluxu*, & ita idem eſt quod ῥεῦμα: hodieque vero reſtringitur ad certum aliquem affećtum, quamvis nec inter illos de ejus vera eſſentia conſtet. Videatur River. *Prax. l.* 16. *c.* 13. & Chicotius *Epiſtol. & Diſſert. Medic.* 4. Nobis, ſalvo aliorum judicio, videtur *Rheumatiſmus*, in ſtrićta ſignificatione, notare affećtum mixtum ex *catarrho*, & *arthritide*. Et fortaſſis ita deſcribi poſſet; quod ſit dolor partium muſculoſarum, membranarum, glandularum, ut & perioſtiorum, cum febre quandoque erratica lenta, impotentia movendi, languore totius corporis, proveniens ab in-

intemperie humida p. n. ſeroſa, cum ſalinis vitioſis particulis, corporis, ſanguinis, & ſucci nervoſi cacochymiam ſeroſam quandoque & flatulentam præſupponente. Qui quartam Catarrhi ſpeciem vellet conſtituere, forte non adeo a vero aberraret. Vocatur & *Rheumaticus affectus*, ῥευματικὴ, διάθεσις, nec inepte etiam, ad hodierna principia, deſcripſit Galen. *l. de cur. rat. per V. S. c.* 8. *&* *l.* 2. *ad Glaucon. c.* 2. dum ad glandulas, excipiendis recrementis idoneas, protrudi noxios humores docuit. Qualem differentiam ratione materiæ, loci & modi inter *Rheumatiſmum* & Catarrhum propoſuerit D. D. Wedelius, videatur in ejuſdem *Patholog. Dogmat. ſect. II. c.* 10. *p.* 340. Verum laudatus Auctor ipſe fatetur mixtum ſæpe eſſe ſtatum, ut ita nullum certum diſcrimen inter utrumque morbum determinari queat.

Rhexis, ῥῆξις, idem quod ῥῆγμα, *Ruptionem*, vel *rupturam* ſignificat, præſertim venarum, Hippocr. 3. *aph.* 28. *&* 4. *aph.* 78. quamvis & de puris eruptione dicatur, 5. *aph.* 15. & de tuberculi ruptione, 7. *aph.* 8. Vide Foeſ. *p.* 551. & Dieter. *n.* 757.

Richnoſis, ῥίκνωσις, vocatur *cutis corrugatio* cum extenuatione & macie corporis: cui opponitur ἔκτασις, cutis diſtenſio, a repletione, Hippocr. *l. 6. Epid. ſ. III. t.* 29. Inde ῥικνώδεες, ſunt *rugoſi*: *ibid. t.* 26.

Rhicnos, ῥικνὸς, ῥῖγνὸς, *rugoſus*, Galen. *c.* 1. *Progn. t.* 12. *& in Exeg. voc. Hipp.*

Rhigos, ῥῖγος, Latine *Rigor*, dicitur perfrigeratio totius corporis, præſertim panniculi carnoſi, cum concuſſione ſpaſmodica, vel convulſiva, cujus cauſſam veteres ad pituitam vitream, vel aliam vitioſam phlegmatis diſpoſitionem retulerunt. Verum ejus cauſſa vera conſiſtit in ſucci nutritii & nervoſi, per particulas acidas tenuiores, vel etiam halitus ſaltem acidos, vitriolaceos, aut nitroſos, corruptione, dictas partium cutis & cuticulæ & panniculi carnoſi fibras vellicante & irritante. Videatur Willis. *de febr. cap.* 3. Quamvis enim ibidem de *rigore*, in febre tertiana paroxyſmum inchoante, loquatur; poterit tamen etiam cauſſa illa applicari ad aliam quoque occaſionalem aceſcentiam ſucci nutritii nimiam, ac præternaturalem, a cauſſis externis obortam. Videatur & de hoc vocabulo Dieter. *n.* 758. Foeſ. *d. l.* Significat alias *Rigor* inflexibilem duritiem & tenſionem nervorum, vel muſculorum. Keuc. *ad Sammon. p.* 149.

Rhin, ῥῖν, ῥῖνες, vide *Mycteres*, *Naſus*.

Rhinarion, ῥινάριον, nomen *Collyrii* σμηκτικοῦ, cujus meminit Ægin. *l.* 3. *c.* 22. Deſcriptio vero habetur *l.* 7. *c.* 16. Gorr.

Rhine, ῥίνη, vide *Squatina*.

Rhinema, ῥίνημα, ſignificat *Ramentum*, *Scobem*, quæ lima deteritur. Hipp. *l. de Ulcer. & l.* 1. *de morb. mul. CIX.* 2. & Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 3. Vide Foeſ. *p.* 534. & ſupra *Ramentum*.

Rhinenchyſia, ῥινεγχυσία, i. e. *infuſio in naſum*, vel nares. Et ῥινεγχύτης inſtrumentum, vel ſiphunculus, quo aliud in nares infunditur. Legitur apud Cœl. Aurelian. *de morb. Chron. l.* 2. *c.* 4. allegante Scapula, qui etiam ex Dioſcoride verbum ῥινεγχυτεῖσθαι, i. e. *infundi in nares*, adduxit.

Rhinion, ῥινίον, Collyrii nomen, apud Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. ſic dictum, quaſi *Limula*. Aliud ejuſdem nominis deſcribitur a Celſo, *l.* 6. *c.* 6. ad xerophthalmiam & oculos ſcabros. Gorr.

Rhinoceros, ῥινοκέρως, dicitur animal quadrupes, magnitudine taurum, forma aprum æmulans; cornu unicum in proboſcide gerens pyramidale, quod commendatur tanquam inſigne alexiterium adverſus venena, ut & morbum epilepticum. Hujus animalis deſcriptio prolixior cum uſu videatur apud Aldrov. *l.* 1. *de Quadr. biſulc. c.* 33. Add. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 32. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſ.* 6. *p.* 686. *ſeqq.* Meminit & Caſp. Rejes *C El. q.* 67. De ſpiritu e *Cornu Rhinocerontis* parato, hujuſque ſingulari effectu legatur Obſervatio D. Herm. Nic. Grimm. *in Act. Hafn. Vol. III. Obſ.* 89. Eſt & nomen Avis peregrinæ rarioris, & fortaſſis monſtroſæ, apud eundem *l.* 12. *Ornith. c.* 20. Piſcis quoque quidam hoc nomine appellatur, cujus ſaltem meminit in loco allegato priori. In hiſtoria vero Piſcium non deſcripſit Auctor.

Rhinoptes, ῥινόπτης, dicitur, qui per narium meatus patentes ex prægreſſo morbo circa angulum majorem oculi perſpicere & videre potuit, cujuſmodi obſervationis meminit Rungius *in Exerc. de Viſus ſymptom.* §. 68.

Rhinos, ῥινός, græca vox, apud Hippocratem, uti Erotianus interpretatur, cutim notat, cum quo & Homerus conſentit, qui idem & alio loco pro clypeo, ex pelle facto ſynonimice adhibet. Heſychius etiam per βύρσαν vel δέρμα explicat.

Rhipidion, ῥιπίδιον, vide *Flabellum*.

Rhiptaſmos, ῥιπτασμὸς, ſignificat *Jactationem corporis*, idem quod ἀλυσμὸς, ἀλύκη, vide *Alyce*. Legitur apud Hippocr. *l.* 3. *de morb. XVI.*

7. *ſ.* 3.

7. *ſ.* 3. *de R. V. I. A. t.* 4. *Coac. t.* 82. *l.* 4. *Epid. X.* 16. *l.* 5. *XIX.* 3. Deſcendit a verbo ῥιπτάζω, *jacto* membra: quo etiam aliquoties uſus Cous, 4. *de R. V. I. A. t.* 38. *l.* 2. *de morb. XVII.* 6. *LXVII.* 3. *l.* 3. *I.* 14. *&c.* Vide Foeſ. *d. l.* Eſt & verbum ſimplicius ῥίπτω, idem ſignificans, quod legitur *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 17.

Rhiza, ῥίζα, vide *Radix*.

Rhizagra, ῥιζάγρα, dicitur Græcis forceps pro radice poſt exemptum dentem relicta exprimenda, Celſ. *l.* 7. *c.* 12. Hujus delineationem roſtro corvino ſimilem exhibet Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. X. fig.* 5.

Rhizias, ῥιζίας, vocatur liquor ex radice inciſa collectus, & in ſpecie radice *Silphii*, ſuavi fragrans odore, Lang. *l.* 1. *ep.* 62.

Rhizoticus, ῥιζωτικὸς, epitheton Aceti apud Mynſicht. *Armam. Medico-Chym. ſect. XXIII.* ita dicti, quia e ſolis radicibus ingredientibus iceto ſalviato infuſis conſtat.

Rhizotomos, ῥιζοτόμος, dicitur proprie, qui radices ſcindit, *Radiciſeca*. Et ῥιζοτομία, *radicum ſectio*. Et ῥιζοτομικὴ vocatur ars miniſtra Pharmaceuticæ ſimplicium & compoſitorum medicamentorum repoſitionem monſtrans. J. Alex. *de Medicin. & Med. l.* 3. *p.* 139. Alias metaphorice hoc epitheton ῥιζοτόμος de ipſis remediis morbos radicitus tollentibus accipi etiam poteſt.

(Π) *Rhocmos*. Sonus ſtertoroſus intra fauces. *Vog.*

Rhodapſimthaton, ῥοδαψίνθατον, compoſitio eſt ex roſis conſtans. Deſcriptio multiplex habetur apud Aet. *tetrab.* 4. *ſerm.* 4. citante Gorræo.

Rhodelæon, ῥοδέλαιον, Lat. *Oleum roſatum*. Rolf. *Chym. l.* 3. *ſ.* 2. *art.* 1. *c.* 5. ubi deſtillati ſaltem meminit, quamvis & decoctum hoc nomine venire poſſit ac ſoleat.

Rhodiacon, ῥοδιακὸν, nomen *Emplaſtri* compoſiti ſecundum Aſclepiadem; cujus deſcriptio habetur apud Galen. 2. *de C. M. P. G. c.* 17. *fin.*

Rhodides, ῥοδίδες, dicuntur *Paſtilli roſacei*, deſcripti a Dioſcoride *l.* 1. *c.* 131.

Rhodinon, ῥόδινον, *Roſaceum*, ponitur ſæpe ſimpliciter, ſubintelligendo *Oleum*, Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. *& alibi*. Dicitur & ῥόσατον vel ῥόσατον, *Roſatum* Keuchen. *ad Sammon. p.* 226. at *Roſacea Gutta* quis ſit morbus, vide *Gutta*. Alias ἔλαιον ῥόδινον deſcribit Galenus, quod aromatibus non eſt infectum, *exeg. Hippocr.*

Rhodion, ῥόδιον, nomen eſt medicamenti ſicci ſub forma pulveris acris & corroſivi, cujus variæ de[illegible]ptiones habentur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 13. Aet. *l.* 14. [illegible] citante Gorræo. Uſum monſtrat Ægin. *l.* 4. *c.* 43. [illegible]

Rhodites, ῥοδίτης, epitheton *vini roſati*, ſeu roſis conditi, cujus parandi modum tradidit Dioſc. *l.* 5. *c.* 35.

Rhodomeli, ῥοδόμελι, *mel roſaceum*, quod ſimplex & purgatorium habetur in Officinis. Deſcriptiones videantur in Diſpenſatoriis.

Rhodomelon, ῥοδόμηλον, confectio dicitur ex roſis, & malis cydoniis parata: quia vero roſæ non eodem tempore cum cotoneis reperiuntur, oportet roſas cum melle ſuo tempore componere, & poſtea alio tempore, cum cotoneis compoſitionem abſolvere, addendo aquæ ſextarios quinque ad coquendum, ita ut ſucci cotoneorum ſit ſextarius, roſarum libræ tres, mellis ſextarii tres, notante Gorr.

Rhodon, ῥόδον, Latine *Roſa*, flos eſt notiſſimus, ſuaveolens utplurimum, cujus ſignificatio ad Botanicos pertinet. Ponitur & aliquando pro *Oleo roſaceo*, monſtrante Rhodio e Scribon. *n.* 194. & *in Lexic. Scribon. Roſa* quoque dicitur *Tartarum*, item *Eriſypelas*. Rul. & Iohnſ. *in Lex. Roſa capitis* quid ſit, vide *Roſa*. *Roſa mineralis* quale ſit medicamentum Chymicum ex Antimonio paratum, vide in Morley *Coll. Chym. Leid. c.* 55. *Roſa mineralis* Angelo Salæ dicitur Mercurius vitæ tinctus cum ſantalo & aliquo modo correctus, quem etiam laudat D. Joh. Michael. *in not. ad Schr. Pharmac. l. III. c.* 15.

Rhodoſaccharum, ῥοδοσάκχαρον, i. e. *Saccharum roſatum*, quod nomen vel *Conſervæ roſarum*, vel etiam *Tabulato* e ſucco roſarum, & ſaccharo parato tribui ſolet. De utroque vide Diſpenſatoria.

Rhodoſtacton, ῥοδόστακτον, idem quod ῥοδόμελι, *mel roſaceum*, uti patet ex deſcriptione apud Ægin. *l.* 7. *c.* 15.

Rhodoſtagma, ῥοδόσταγμα, vocatur *liquor ſtillatitius roſarum*. Lang. *l.* 1. *c.* 53.

Rhoeas, ῥοιὰς, vel ῥυὰς, eſt affectus oculorum, *Encanthidi* contrarius, conſiſtens in carunculæ lacrymalis nimia imminutione, in oculi majori angulo, Galen. *l. de diff. morb. c.* 9. *& in def med.* Cauſſa ejus materia depaſcens & exſiccans vel corroſiva eſt, & ita ſequitur fiſtulam lacrymalem, vel comitatur. Vide River. *lib.* 2. *Pr. M. c.* 16. Vocantur & oculi ita affecti ῥοιάδες, vel ῥυάδες ὀφθαλμοὶ, Aetio *tetrab.* 2. *l.* 3. *c.* 90. allegante Foeſ. *Oec. p.* 556.

Rhoecos, ῥοικὸς, idem quod ῥαιβὸς, vide *Rhæbos*.

Rhoezos, ῥοῖζος, vide *Strid*...
Rhogmatias, ..., idem quod ῥηγματ..., *Rhegmatias*.

Rhogme, ῥωγμή, idem quod ῥῆγμα, *Ruptura*. Specialiter tamen ita vocatur *oſſis ruptio*, vel fractio, per ſuperficiem recta, vel anguſta vel lata. Gal. *in Def.* Vel eſt diviſio cranii ſuperficiaria, vel profunda quidem, ſed eatenus, ut fractum os non loco moveatur, de qua Ægin. *l. 6. c.* 90. Caſt.

Rhegmos, ῥέγμος, *ſonus* eſt, & *ſtertor*, quem dormientes ſupini edunt. *Rhonchus* Latine dicitur, aut gutturis ſtridor, vel pectoris reſonans ſtridor, apud Aurelian. *l.* 2. *c.* 10. & 27. *Acut.* allegante Foeſ. *p.* 555. vide p. p. *Ronchos*.

Rhoicos, ῥοϊκὸς, *fluidus*, *fluxus*. Dicitur de corporibus ob multam humiditatem mollibus & fluidis. Hipp. *l. de A. L. & Aq. XLVII. 6.* 10.

Rhoidarion, ῥοιδάριον, dicitur medicamentum aridum; cujus præparandi modum vide apud Aet. *l.* 2. *c.* 68. allegante Gorræo.

Rhoites, ῥοΐτης, epitheton *vini e malis Punicis facti*, apud Dioſc. *l.* 5. *c.* 34. ῥόαι enim ſunt *mala Punica*. Unde & ῥοΐτην, *confectio* dicitur ex ſucci *malorum Punicorum* partibus tribus, & una mellis ad tertias decoctis parata: apud Ægin. *l.* 7. *c.* 15.

Rhombos, ῥόμβος, *Rhombus*, dicitur ſpecies deligationis chirurgicæ, figura *rhombum* referens, hoc eſt quadrangulum æquilaterum, ſed non rectangulum, aut etiam *Rhomboides*, quadrangulum, in quo duo ſemper latera oppoſita æqualia ſunt neque rectangulum. Hujus deligationis varias differentias tradidit Galen. *lib. de faſciis*. Meminit Hippocr. 2. *de iis, quæ in med. f. t.* 2. & ῥομβοειδέων, 2. *de art. t.* 40. Adde Foeſ. *dict. loc.* Rhomboides quoque ob aliquam figuræ ſimilitudinem dicitur Muſculus ſcapulam oblique ſurſum ad poſteriora trahens. Bartl. olim *l.* 4. *Anat. c.* 3. *p.* 564. Porro *Rhombus* eſt quoque nomen piſcis marini ad Paſſeres pertinentis, cujus deſcriptio, ſpecies, cum uſu in cibis & Medicina, videantur apud Aldrov. *l.* 2. *de piſc. c.* 48. Meminit & Jul. Alex. *l.* 14. *Salubr. c.* 7. Bruyer. *l.* 19. *de re cib. c.* 25. Chioc. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 424.

Rhomma, ῥῶμμα, idem quod ῥόφημα, *ſorbitio*. Vide *Rophema*.

Rhonchos, ῥόγχος, Latine etiam *Rhonchus*, idem quod ῥογμός, *Stertor*, eſt ſonus cum ſtrepitu, vel ſtridore intra fauces, & præſertim circa meatus narium, quando in fauces dehiſcunt; cujus tamen ſoni cauſam & generationem nemo Phyſicorum, quantum memini, exacte deſcripſit, imprimis, qui & in fœtibus obſervatur: a verbo ῥέγχω, *ſterto*, quod legitur 6. *aphor.* 51. Vide Dieter. *n.* 750. & ſupra, *Rhenchos*.

Rhonnymi, ῥώννυμι, i. e. *valeo*, *vigeo*, firmo, roboro, dicitur non ſolum de corporis, ſed & de mentis, vel animi vigore, Hipp. 2. *aph.* 33. Adde Diet. *n.* 765.

Rhoodes, ῥοώδης, idem quod ῥοϊκὸς, *fluidus*, fluxus. Dicitur de oculis præ fluxione continua humidis. Hipp. *l.* 1. *Epid. ſ. II. t. 6. & lib. 6. Epid. ſ.* 2. *t.* 32. de alvi fluxu, *d. loc. t.* 36. de mulieribus, *l. de vuln. cap.* Adde Erot. *p.* 97. *e. f.* Erotianus etiam oſſibus applicari per metaphoram monet & ῥοώδεα ὀστέα interpretatur a ſe invicem dimota.

Rhoos, ῥόος, contr. ῥοῦς Latine *Fluxio*, Fluxus. Vide *Fluor*.

Rhopaloſis, ῥοπάλωσις, pilorum eſt affectus, cum illi veluti in baculos coagmentati ſunt, ut ſejungi, & amplius creſcere nequeant. Gorr. concretio ſummorum pilorum indiviſibilis, veluti in baculos, Gal. *in def.* Videtur coincidere cum *Plica Polonica*.

Rhope, ῥοπὴ, idem ſignificat quod ὁρμὴ, *impetum* ſcil. & influxum fortiorem apud Gal. *de art. curat. ad Glaucon.* Ita quoque ſumpſit Th. Willis. de ſanguinis ſubito fluxu, *Pharmaceut. Ration. P. II. Sect. III. c.* 1.

Rhophema, ῥόφημα, Lat. *Sorbitio* dicitur, eſtque cibus humidior, vel multo liquore dilutus, ut modica valentioris cibi vis humore frangatur. Medium quaſi alimentum inter cibum & potum. Hipp. *l. de vet. medic. XI. 6.* 7. 8. Specialiter vero & eminenter hoc nomine venit apud eundem *Cremor ptiſanæ dilutus*, 3. *de R. V. I. A. t.* 35. Galen. *in comm. ad h. l. & c.* 4. *t.* 77. *alibique*. Vide Foeſ. *p.* 556. Dieter. *num.* 561. Legitur & ῥομμὴ, in quibuſdam locis, teſte Foeſ. *d. l.* quamvis hæc mutatio ο in υ facile contingere potuerit, etiam ex errore. *Sorbitiones attractoriæ* quæ ſint apud Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 18. vide *Epiſpaſticos*.

Rhopopola, ῥοποπώλης, vocatur *coemptor omnigenarum rerum*. Galen. *lib.* 3. *de C. M. P. G. cap.* 2.

Rhoptos, ῥωπτὸς, idem quod ῥοφητὸς *ſorbilis*, & ῥοπτὰ, *ſorbilia*, Gal. *in exeg. voc. Hipp.* Gorr. Foeſ. *p.* 555.

Rhoſaton, ῥόσατον, dicitur *confectio e roſis*, purgans vitioſum humorem, deſcripta apud Aet. *l.* 3. citante Gorræo.

Rho-

Rhoſcomenos, ῥωσκόμενος, dicitur, qui *bene valet*, & adv. ῥωσκομένως, *valenter*, apud Hipp. *l. de corde I. 6.* Foeſ. *p.* 557.

Rhox, ῥὼξ, idem quod ῥαγοειδὴς, ſic dicta *tunica uvea*, Gorr. Vide *Rhagoides*. *Papillam* quoque hoc nomine expreſſit Moſchion. *de morb. mul. c. 96.*

Rhus, ῥεῦς, idem quod ῥόος, vide *Fluor*.

Rhyas, ῥυὰς, idem quod ῥοιὰς, vide *Rhoeas*.

Rhybdon, ῥύβδον, *anchoram* ſignificat. Unde ῥυβδοειδέα τρόπον, i. e. *inſtar anchoræ* dicitur, apud Erot. *p. 98. b.*

Rhyema, ῥύημα, ſpecies dicitur librorum & *Itriorum* ex melle & ſimilagine parata, melior laganis, Gal. *c. 1. de nat. hum. t. 36. & l. 1. de Al. fac. c. 4.* Vide *Itrion.*

Rhyma, ῥῦμα, idem quod βοήθημα, *Remedium*, auxilium, præſidium. Gorr. Dieter. *n.* 762. a ῥύμη, *ſolvo*, libero.

Rhyme, ὁρμὴ, idem quod ῥύμμα, *impetum* in fluxu ſignificat, Hippoc. *l. de Medico V. 3.* idem quod ῥύσις.

Rhymma, ῥύμμα, dicitur *medicamentum abſterſorium*, corpori nitorem concilians, a verbo ῥύπτειν, *abſtergere*, Gorræus *in def.* Galenus *pulverem abſterſorium* vocat & in ſpecie cucumeri eſculento attribuit, *l. 8. de S. F. §. Sicyos.*

Rhyndace, ῥυνδάκη, vel ῥυνζάκη, nomen avis exoticæ ignotæ, *Manocodiatæ* ſimilis, Aldrovand. *l. 12. Ornith. c. 27.*

Rhynenchytes, ῥυνεγχύτης, dicitur inſtrumentum, per quod medicamenta naribus infundi queunt, apud Scribon. Larg. & Cœl. Aurelian. notante A. Tiraquell. *de Nobil. c. XXXI. §.* 275. *fol.* 233. *b.*

Rhyodes, ῥυώδης, idem quod ῥοώδης, *fluidus*. Hipp. 3. *de art. t.* 51.

Rhypodes, ῥυπώδης, epitheton medicamentorum, quæ a ſordium ſimilitudine quaſi *ſtrigmentoſa* appellantur. Galen. *l. 2. de C. M. P. G. c. 1.*

Rhypos, ῥύπος, Lat. *Sordes*, vocatur excrementum tertiæ coctionis, quod in ambitu corporis colligitur, quando portiunculæ craſſiores, in tranſpiratione inſenſibili retentæ ad cutem, vel etiam in induſiis & veſtimentis, adhærent & commaculant. Dicitur & γλοιὸς. Quin etiam in ulceribus, quemadmodum tenue excrementum *Ichor*, ſive *Sanies* appellatur; ita, quod craſſum eſt, *Sordes*, ex quo ulcus redditum *ſordidum*. Gal. *l. 3. meth. med. c. 3.* De *ſordium* facultatibus Medicis vide eund. *l. 8. de S. Fac. §. Rhypos*, ubi de *ſordibus* athletharum oleo inunctorum potiſſimum agit.

Rhypticos, ῥυπτικὸς, i. e. *Abſtergens*, *Abſterſorius*, *Detergens*, *Extergens*, epitheton medicamentorum, quæ vel in cute, vel in ſuperficie, vel in ulceribus, ſordes purgant & auferunt. Vide *Abluentia*. Gal. *l. 3. de S. Fac. c. 12. & l. 4. de C. M. S. L. c. 4. ad fin.*

Rhyſis, ῥύσις, *fluxus*, idem quod ῥόος, ſumitur interdum late pro omni *fluxu*, in qua ſignificatione etiam Methodici ſumpſerunt unam ex tribus communitatibus, dicentes ῥύσιν, ſive *fluxionem*, h. e. refractionem nimiam corporis, & retinendorum excretionem. Gorr. Interdum ſpecialiter pro *fluxu ſanguinis*, & ita idem quod *Hæmorragia*: vel de *fluxu ſeminis*, qui dicitur ῥύσις νυκτὸς, i. e. *Gonorrhœa*. Linden. *Ex. XV. §.* 56. vel de *alvi fluxu*, ῥύσις κοιλίης: Hipp. 2. *aph.* 14. *&* 3. *aph.* 16. vel *defluvio capillorum*: 5. *aphor.* 11. Interdum ſpecialiſſime de *Hæmorrhagia narium*: 3. *aph.* 27. 7. *aphor.* 9. *&c.* Vide Foeſ. *p.* 557. Dieter. *n.* 763.

Rhyſſemata, ῥυσσήματα, *rugæ & ſordes*, quæ in ſenili facie cernuntur. Gorr.

Rhythmus, ῥυθμὸς, dicitur proportio pulſuum; prioris cum ſubſequentibus. Gal. *l. 1. de diff. pulſ. c. 7.* ſive eſt comparatio pulſus prioris cum poſteriori ſecundum varias circumſtantias celeritatis, & magnitudinis ſimul conſideratas. Eſt igitur *Relatio pulſuum*. *Dogm. P. III. c. 4. d. 5. pau.* 370. Eſt vero ſuus cuique ætati, naturæ, anni tempori, ſexui &c. pulſuum *rhythmus*; quem qui ſervat, εὔρυθμος dicitur; qui non ſervat, ἄρρυθμος. Gorr. Caſtell.

Rhytidoſis, ῥυτίδωσις, dicitur *oculi tabes* & *corrugatio* imminutæ pupillæ, ob defectum affluentium ſpirituum & humorum. Galen. *l. 3. meth. med. c. 2. l. 20. de U. P. comm. c. 5. in c. 3. aph.* 16. Unde & ῥυτιδούμενοι ὀφθαλμοί, oculi *rugoſi*, vel *corrugati* dicuntur. *lib. 6. Epid. ſ. 1. t.* 26. Alias & ventres ῥυτιδώδεες, i. e. *rugoſi*, leguntur apud Hipp. 2. *prorrhet. XXXI.* 10. Vide Foeſ. *d. l.*

Rhytos, ῥυτὸς, duplicem habet ſignificationem ſecundum duplicem derivationem: 1. a ῥέω, *fluo*, ſignificat ῥυτός, *fluidus*: Ita ῥωάυζα, vocat ova ſorbilia, Moſchion. *l. de morb. mul. c.* 126. Et poculi quoddam genus ῥυτὸν dictum fuit cornibus ſimile, teſte Athenæo. 2. a ῥύω, traho, *tractus* ſignificat. Vide Lexica alia.

Ricinum, *Ricinus*, κρότων, vide *Croton*.

Rigatio, idem quod *Irrigatio*, ἐμβροχὴ, h. e. *Humectatio*, *Irroratio*, de quibus omnibus in ipſorum literis.

Ri-

Rigor, ῥῖγος, vide *Rhigos*.

Rillus vocatur inſtrumentum Chymicum, in quod metalla liquefacta infunduntur in formas oblongas. Dorn. Rul. Iohnſ.

Rima æquivocum eſt. In Anatomicis ſumitur de pudendi muliebris externo hiatu & fiſſura, quæ χίσμα Gr. dicitur: item *Rima magna* & grata, Barthol. *l.* 2. Anat. *c.* 32. Rolfink. *de part. genit. P. II. c.* 36. Pathologice vero idem eſt quod *Fiſſura* in manibus, pedibus, ano, &c. Vide *Rhagos*, *Fiſſura*.

Rimoſus affectus dicitur de fiſſuris, & rhagadibus, quales a lue Venerea in diverſis membris poſt aures, in lingua, labiis, mammis, genitalibus, manibus ac pedibus obſervantur, uti ſcribit M. A. Severin. *l. de noviſſ. abſc. c.* 23. §. 2.

Rimula in diminutivo tribuitur ab Anatomicis aperturæ illi inter duas cartilagines Arytænoideas occurrenti, quæ alias *Glottis* dicitur. Vide *Glottis*.

Rinar, id eſt *Limatura*. *Rion* idem. Rul. & Iohnſ.

Ringens, σεσηρὼς, vide *Seſeros*.

Riparius, ὀχθηρὸς, παραποτάμιος, epitheton animalium, præſertim volatilium, quæ in ripis aut littoribus degunt, & ex aquis victum ſibi quærunt, Aldrov. *l.* 6. *Ornithol.* §. *Genera & Differentiæ*. In ſpecie vero *Meropem* dictam fuiſſe *Riparium*, docet idem *lib.* 12. *cap.* 45.

Riſigallum, idem quod *Auripigmentum*. *l.* 3. *c.* 27.

Riſtorum, nomen alimenti nutritii comparati cum vitellis ovi, & propterea in febribus acutis improbati. Aliquoties legitur in Bernardini Caji *libr. de aliment. c.* 31. quamvis quid proprie ſit, non extet. An ab Italico *Riſtoro*, quod ſignificat fructum, utilitatem, reſtaurationem?

Riſus, γέλως, vide *Geles*.

(Π) *Riſus ſardonicus*, vide *Gelos*.

Rivvand, & *Riwandtzini*, ſunt Arabica nomina *Rhabarbarum* ſignificantia, quamvis aliquando in Latinitatem recepta, de quibus videatur Rolfink. *Tr. de Purg. ſect. XII. art.* 1. *c.* 1. *& ſect. XIV. art.* 4. *ſect.* 6.

Rivus, ὀχετὸς, vide *Ochetos*.

Roades Paracelſo dicitur *Medicus ineptus*, indoctus, *l. de Tartareis morbis*, *c.* 19.

Rob dicitur ſuccus inſpiſſatus. Iohnſ. Vel eſt nil aliud, quam Syrupus craſſior, e ſuccis fructuum cum ſaccharo ad conſiſtentiam craſſiorem coctione redactis paratus. Habentur vero in Officinis *Rob* ſimplicia & compoſita, quorum Catalogum vide apud Schrod. *l.* 2. *c.* 82. *&* 84. Weker. *A. Gen. l.* 1. *c.* 13. *fin.* ut & *in Diſpenſatoriis*.

Robes, id eſt *Acetum*. Rul. & Iohnſ. *Roſcod*, idem.

Roborans, vide *Confortans*.

Roboratio, ῥῶσις, idem quod *Confortatio*, *Confirmatio*, de quibus ſuo loco.

Robur, κράτος ἰσχὺς, ῥώμη, quid ſignificet, notum eſt. Corporis *robur* omne conſiſtit in mole ac ſoliditate debita, Lind. *Ex. XVI.* §. 214.

Robys, epitheton panis ex optimo tritico parati, & in clibano piſti, Lang. *l.* 1. *ep.* 56.

R*ochum*, epitheton *Aluminis*, & quidem, quod *Rupeum* vocatur. An a Gallico *Rac*, quod R*upem* ſignificat? Paracelſus ſimpliciter *Rochum* vocavit, *l.* 4. *Paragraph. c.* 1. §. 3. *& alibi*. In Officinis vocatur *Alumen Rochæ*. De hoc vide ſupra *Alumen*.

(Π) *Rodatio*, ciliorum decurtatio. Vog.

Ron, id eſt *libra Rotula*, idem, Ruland. & Iohnſ.

(Π) *Ronchus*, vide *Rochmos*.

Rondeſſa, dicitur *felis Americana* gryſea, quæ dicitur pullos toties, quoties placet, reponere rurſus in ventrem, & eximere. Fides ſit penes Auctores, *Eph. Nat. Cur. A. I. Obſ.* 109. *Schol.*

Roralis odor Avic. acetoſus & inſipidus. Mercur. *de comp. Med. l.* 1. *c.* 15.

R*oriferus* dicitur vel de venis lacteis, quemadmodum Biſio videtur rorem, ſaltem ſive lympham tranſire in venas lacteas, non chylum; vel de venis lymphaticis, quæ liquorem limpidum tenuem inſtar roris vehunt. Barthol. *Anat. libell.* 1. *p.* 613.

R*os*, δρόσος, propriam & impropriam habet ſignificationem. Illa pertinet ad Phyſicos; eſtque *vapor aqueus*, circa Horizontem, ab aere frigidiori in guttulas condenſatus, & graminibus terræve incumbens: de cujus virtutibus Medicis qua ſalutaribus, qua noxiis, paſſim tradiderunt quædam Auctores. R*os* eſt nihil aliud, quam ſudor veluti ſpirituoſus ſalinus hujus mundi, materia ſubtili imbutus, quemadmodum non inepte deſcripſit prolixius de hoc argumento differens Jac. le Mort. *Chym. Med. Phyſ. cap.* 9. *pag.* 89. 90. Helmontius inſignem efficaciam attribuit, præſertim R*ori Majali*, quod ſaltem ſaccharinum contineat, *tr. Arbor vitæ in Tumul. peſtis & alibi*. Schroderus *Aquam roris* omnes alias ſubtilitate & penetratione

tione anteceſſere ſcripſit, & conſtare liquore volatiliori ſaleque acriori, *l.* 3. *c.* 3. Hinc & noxa provenit, quod ſcabiem & pruritum inducat, J. Alex. *l.* 17. *Sal. c.* 13. Lang. *l.* 2. *ep.* 30. Helmont. *Rorem* non inepte vocat *vernam nubem*, non putidam, *tr. Progymnaſm. Meteor. n.* 23. Impropria ſignificatio varia eſt. Vel enim nomen hoc tribuitur plantis: ut *Ros ſolis*, quæ & *Rorella*, cui neſcio quam hodieque attribuunt vim antiphthiſicam, & tamen ſimul calidam & ſiccam eſſe, docent; item *frugis generi* in Stiria familiari, panico prorſus ſimili, ſed multo adhuc minori, imo grano omnium minimo ex juſculis uſitatiſſimo, teſte Alexandr. *l.* 8. *Sal. c.* 6. vel *portionibus ſucci nutritii*, mox partibus corporis noſtri appropriandis & aſſimilandis, jam per earum ſubſtantiam ſparſis, Gal. *l.* 7. *meth. med. c.* 6. *in princ.* Tandem ſpagyrice & ænigmatice *Ros* vocatur *Mercurius Philoſophorum*. Hodieque etiam Liquor quidam ſpirituoſus paratur, nomine *Ros Solis* veniens, quo exceſſive capiuntur loco ſpiritus vini vulgaris haurientes non ſine corporis nocumento.

Roſa, *Roſaceum*, *Roſata*, ῥόδον, ῥόδινον, vide *Rhodon*. *Roſa Capitis* Severino dicitur ulcus quoddam nullo antehac nomine donatum, e ſpina natum, rubore nobile, ambitu flexili circumductum, minime tamen ſuavi odore halans, ad declive caput, aut ſuper aurem ex parva puſtula, quæ abſceſſit, aut thymio maligno, aut parvo herpete profectum, cujus ulteriorem deſcriptionem & ferme incurabilitatem tradidit *l. de noviſſ. Obſ. abſc. c.* 12.

Roſalia Martiano dicitur eſſe nomen morbi cujuſdam pueris familiaris, ita ut variolarum inſtar nullus ipſum evitare poſſe credatur, atque ita Synonymon Morbillorum, quamvis Romanum vulgus alia exanthemata vel aſperitates quaſdam in cute, peticulaſve rubras granorum milii ad inſtar, Roſaliam vocaſſe idem ſcripſerit *Annotat. in Hipp. p.* 308.

Rosboth Arab. ſignificat mollitiem aliquam excreſcentem in parte dura, de cujus induratione & regimine æquationis ſcripſit Avic. *l.* 4. *fen.* 5. *tr.* 2. *c.* 13. & 14.

Roſea, i. e. *Eryſipelas*. Dorn. Ruland. & Iohnſ.

Roſeolæ, dicuntur puſtulæ rubræ ignitæ & eryſipelatis indolem referentes. Coincidunt cum *Morbillis*, Gal. *Rougeole*. Vide *Morbilli*. Dolæus *Encyclopæd. l.* 4. *c.* 6. §. 1. *p.* 778. De *Roſeolis ſaltantibus* prolixius quoque ſcripſit M. A. Severin. *Part. II. de Epinyctidib.* Vide *Saltans*.

Roſio, βρῶσις, διάβρωσις, idem quod *Corroſio*, Eroſio. Vide *Corroſio*.

Roſmadian, vide *Ros*.

Roſmarus, nomen beſtiæ marinæ veteribus forſan ignotæ, quæ *vacca marina* alias dicitur, falſo pro Hippopotamo habitæ, dentes firmiſſimos habenti, pretio, nitore, viribuſque cum ebore certantes deorſum e cranio prominentes; quale cranium dentibus adhuc integre armatum in Muſæo D. D. Majoris videre licet. Vide *Diſſert. de aurea Jovis catena* ſub præſidio Laud. D. Majoris habita *cap.* 8. §. 11.

Roſſania, vel *Roſſalia* idem quod *Roſeolæ*. Ingraff. *com. in Avic. de Tum. p. n. p.* 194.

Roſtriformis, κορακοειδής, vide *Coracoides*.

Roſtrum, ῥύγχος, ῥάμφος, quid proprie ſignificet, ad Phyſicos pertinet. Ejus ſubſtantiam pene cartilagineam eſſe, cute obductam, docet Jul. Al. *l.* 12. *Sal. c.* 1. *Roſtra* quoque vocantur partes anteriores quarundam forcipum chirurgicarum bifidæ, v. gr. *Roſtrum* Gruis rectum & curvum, pſittacinum, vulturis &c. de quibus vide Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XI. fig.* 1. 2. 3.

Rotatio, idem quod *Gyratio*.

Rotator, τροχαντὴρ, vide *Trochanteres*.

Rotila Paracelſo dicitur *Rubrica*, inde & *Tartara Rotilina* vocat, *lib. de morb. Tartar. c.* 4.

Rotula, τρόχισκος, homonymon eſt. 1. vel ſignificat idem quod *Patella*, *Mola*, Gr. μύλη, ἐπιγονατὶς, Gal. *l.* 3. *de U. P. c.* 15. Vide *Epigonatis*. 2. Vel notat certam formam medicamenti ſicci, quæ & *Paſtillus*, & *Orbiculus* vocatur; item *Tabella* e pulveribus, vel ſuccis, vel oleis deſtillatis cum ſaccharo mixtis, parati, & in figuram rotundam cum planitie ad baſin redacti, de qua videatur Schroder. *lib.* 2. *c.* 69. Morell. *de Medic. form. lib.* 1. *ſ.* 3. *c.* 3.

Rotumba dicitur vas ſimile cucurbitæ. Rul. *in Lex.*

Rotunditas, *Rotundus* dicitur de figura globoſa, vel circulari, & corpore talem figuram obtinente. Græc. κυκλοτερὴς dicitur & laudatur a Gal. *l.* 8. *de U. P. c.* 11. ubi & περιφερὴς vocatur. *Rotunditatem* oculorum prædicat quoque Paracelſ. *de Anatom. Oculor.* Muſculi quoque diverſi cognominantur *Rotundi*, v. gr. in Humero, quorum unus *Rotundus major*, alter *Rotundus minor*, vel *Tranſverſus brevior* appellatur, Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 2. *p.* 561. & Muſculus Radii primus eodem epitheto exornatur *d. l. c.* 8. *p.* 574.

Rub, idem quod *Rob*, i. e. ſuccus inſpiſſatus,

tus, Rul. *in Lex.* An per errorem fortaſſis typographicum?

Rubea Icteritia vocatur Paracelſo *Eryſipelas*, *l. de Icteritiis c.* 1. *ſeqq.*

Rubecula, ἐρύθακος, ἐρίθακος, nomen aviculæ minoris, ita dictæ a rubro pectore, cujus deſcriptionem cum uſu vide apud Aldrov. *l.* 17. *Ornith. c.* 30.

Rubefaciens, idem quod *Rubificans*, φοινίσσων, dicitur medicamentum ruborem in cute excitans, quo pertinent *Sinapiſmi*. Vide *Phœnigmos*.

Rubella dicitur eſſentia ſpiritualis, extrahens vi ſua ſolutoria tincturam e corporibus. Dorn. *in Diction. Paracelſ.* Meminit Parac. *l.* 2. *de vit. long. c.* 8.

Π) *Rubeola*, eruptio papularum in ſquamulas furfuraceas abeuntium. Præcedunt tuſſis ſicca, ſternutatio, lacrymatio, & febris catarrhalis. Sauvag.

Ruber, *Rubeus*, ἐρυθρὸς, vide *Erythros*, *Ereuthos*.

Rubeta, φρῦνος, φρύνη, dicitur Rana venenoſa, cujus hiſtoriam cum virtutibus medicis vide in Aldr. *l.* 1. *de Quadr. dig. ovip. cap.* 2. Huc pertinent *bufones*. Vide *Bufo*. Acopum ex *rubetis* proponit Galen. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 12.

Ruberta, βατὶς, nomen aviculæ, cujus deſcriptionem lege apud Aldrov. *l.* 17. *Ornitholog. c.* 29.

Rubicilla, πυῤῥούλη, idem quod *Pyrrhula*, nomen aviculæ, Ital. *Franguello montano*, & Bononienſibus *Stufflotto* dictæ, cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. *d. l. c.* 31.

Rubificans, *Rubicatio*, vide *Phœnigmos*.

Rubigo, ἰὸς, dicitur recrementum ex corruptione metallorum; in ſpecie Cupri dicitur *Ærugo*. Vide *Ærugo*. Dicitur & de recremento fructuum, ex rore noxio proveniente, Bonet. *Sepulchreti l.* 3. *ſect. X. Obſ.* 16. *Schol.* De *rubigine* frugum & fructuum ceu peſte vegetabilium inter recentiores accurate ſcripſit Bernardinus Ramazzinus Medicus Mutinenſis *in eleganti deſcriptione conſtitutionis anni p.* 35. ſicut extat *in Ephemer. Natur. Curioſ. Dec. II. Ann. IX.* Hinc *Rubigalia* feſta apud Gentiles emanaſſe & Deum *Rubigum* vel *Rubigium* ſibi finxiſſe patet ex Plinii *l. XX. H. N. c.* 29. *Rubigo* illa Gr. dicitur ἐρυσίβη. Plinius *Uredinem* vocavit *d. l. c.* 18.

Rubinus, πυρωπὸς, vide *Pyropus*, *Carbunculus*.

Rubor, *Rubedo*, vide *Ereuthos*, *Erythros*, *Pyrrhos*.

Rubrica, μίλτος, vide *Miltos*. Paracelſ. vocavit *Rotilam*. *Rubrica* etiam tribuitur Impetiginis ſpeciei ſecundæ, quando puſtulæ rubræ aſperæ apparent, uti vult Blancard. *in Lex.*

Ructus, ἔρευξις, ἐρυγὴ, ἐρυγμὸς, vide *Ereuxis*.

Rudicula, παθίδιον, dicitur lignum, quo medicamenta, liquida præſertim, permiſcentur & agitantur.

Ruffus, πυῤῥὸς, vide *Pyrrhos*.

Ruga, ῥυτὶς, ſignificat cutaneam plicam, unde ῥυτιδώδης, *rugoſus*. Vide *Rhytidoſis*. Item *Corrugatio*. Vocantur & ςολίδες καὶ ἀμαρυγαὶ, Keuchen. *ad Sam. p.* 128.

Rugitus, βρυχηθμὸς, proprie vox leonum eſt. Sumitur autem aliquando pro *murmure* in inteſtinis, & hypochondriis, Gr. βορβορυγμὸς dicto. Vide *Borborygmos*. Gal. *l.* 2. *de Antid. c.* 3.

Ruma, idem quod *Gula*, item exterior pars gutturis, quamvis Cœl. Aurel. *l.* 1. *Tard. paſſ. c.* 3. *p.* 263. 264. ἀνθερεῶνα Græcis dici ſcripſerit, de cujus vocis ſignificatione ſupra vid. *Anthereon*.

Ruminans, μηρυκάζων, dicitur de animalibus, cibum jam deglutitum revolventibus; unde & plures habent ventres reliquis, Galen. *l.* 6. *Anat. adm. c.* 3. (quamvis lepus & cuniculus etiam *ruminent*, unico ſaltem ventriculo donati, vide D. D. Hoffm. *Diſſ. Anat. in I. v. Horn. Microc. p.* 19. Barthol. *l.* 1. *An. c.* 9. *Ruminationem* ita deſcripſit, quod ſit cibi in ore repetita maſticatio, ad perfectiorem coctionem; unde alimentum optimum. Hominem cornutum generaſſe *ruminantem* filium, extat *in Eph. N. Cur. A. I. Obſ.* 30. *Schol.* *Ruminatio* Græce dicitur μηρυκισμὸς, & verbum *ruminare*, μηρυκίζειν, μηρυκάζειν, μηρύκειν. Rariſſime in hominibus obſervata fuit. Legatur vero de *Ruminatione* humana peculiaris Diſputatio Johannis Burgoweri *in Diſp. Medicis Baſileenſib. Decad. VII. diſp.* 3. Et peculiare exemplum juvenculæ cujuſdam apud Bonet. *Med. Septentr. l.* 3. *ſ.* 2. *c.* 13. *p.* 518.

(Π) *Ruminatio*, eſt cum cibus e ventriculo in os viciſſim maſticandus iterumque deglutiendus, citra voluntatem, impellitur. Vog.

Rupes, ἀπορρὼξ πέτρη, quid ſignificet, e Dictionariis conſtat. *Rupes* artificioſa e calculis humanis conſtans & parata e D. Ruyſchii *Theſauro Anatom.* T. excerpta legitur *in Act. Erud. Lipſ. A.* 1701. *M. Septemb. p.* 386. quamvis *in Muſæo Ruyſchiano Centuria obſervation. Anatom. Chirurg. annexo* invenire non potuerim.

Rupi-

Rupicapra, ἀίγαγρον, δορκάς, eſt ſpecies *Capræ ſylveſtris*, rupes montium, præſertim Alpium, colentis, cujus totam hiſtoriam cum uſu in cibis & Medicina tradidit Aldr. *l.* 1. *de Quadr. biſulc. c.* 11. Aliis *Caprea* dicitur, aliis *Dama*, quamvis Aldrov. *c.* 12. de *Dama* ſeorſim egerit; quemadmodum & Jul. Alexan. diſtinctas ſpecies eſſe docuit, *l.* 1. *Sal. c.* 10. Legatur & Schröder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 10. Dicitur & *Gaſſela*, de qua obſervationes Anatomicæ leguntur in Oldenburg. *Actis Philoſoph. An.* 1669. *M. Jul.*

Ruptile dicitur Fallopio, quod in plures partes dividi poteſt. Hujus *ruptibilitatis* cauſſa eſt pororum amplitudo & ordinatus ductus cum exſiccatione eorum, *tract. de ſimplic. medic. c.* 7. *Tom. II. Oper. p. m.* 9.

Ruptio, *Ruptura*, ῥῆγμα, ῥωγμή, vide *Rhegma*, *Rhogme*. Aliquando & ſpecialiter ſumitur pro *Hernia*. Parac.

Ruptorium, vocatur Chirurgis medicamentum cauſticum, quo interdum aperiri ſolent abſceſſus. Foreſt. *l.* 1. *Chirurg. Obſerv.* 2. *Schol.* Parari ſolent ex cinere ſarmentorum & calce viva, laudatque in ſphacelosis membris applicanda, Hildan. *de Gangr. & Sphac. c.* 16. *Ruptorium ſecretius* ex corticis recentis fraxini cineribus laudatur ex Jac. le Mort. *in Collect. Chym. Leidenſ. c.* 365.

Ruſma Tartarorum paratur ex melle, quod ad ſpiſſitudinem inſtar ſapæ incoctum & loco dropacis impoſitum cum violentia abrumpitur, Fr. Hoffm. *ad Schr. l.* 5. *cl.* 4. *p.* 702. Hoc utuntur etiam Turcicæ mulieres pro Pſilothro, ad tollendos pilos pudendorum, teſte Rolfink. *de part. genit. P. II. c.* 34. In *Actis* vero *Philoſophicis* Oldenburgii *Ruſma* ſpecies Terræ in Turcia repertæ, *Ann.* 1666. *M. Decembr.*

Ruſticanus, ἀγροῖκος, quid in genere ſignificet, jam ante notum eſt. In ſpecie vero tribuitur obſtetrici illi, quæ ruri & in pagis officio ſuo fungitur, ad differentiam obſtetricum *oppidanarum*, ab D. Henrico a Deventer *in Lumine Novo Obſtetricant. c. XXVI. p.* 84.

Ruſticula, vide *Gallinago*.

Ruſticus, γεωργός, ἀγροῖκος, dicitur in genere de omnibus, qui vitam ruri degunt. Eorum cutem denſam eſſe, teſtatur Gal. *de opt. ſect. t.* 26. nec facile podagrici fiunt, ob articulorum vigorem laboribus bene firmatum, & aquæ potum, Dieter. *Iatr. p.* 1026. Eorum vivacitatem longævam demonſtrat imprimis exemplum Thomæ Barre pauperis in Comitatu Angliæ Salopienſi *ruſtici*, qui ætatis annos 152. complevit cum novem circiter menſibus, in cujus poſt mortem corpore aperto repertas Obſervationes Anatomicas legere licet in antea laudati Henr. Oldenburgii *Act. Philoſ.* 1668. 1669. *M. Febr.*

Rutabulum eſt uncus, vel baculus ferreus, longus, & in altera parte cochlear, in altera radulam habens, docimaſticis operationibus inſerviens. Ruland. & Iohnſon. *in Lex.* Galenus Græce vocat μοχλόν, *l.* 1. *de Antid. c.* 15.

Ruteta, idem quod *Tarantula*, ſpecies Araneæ. Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 12. *Schol.*

Ruticilla, φοινίκουρος, nomen aviculæ, a cauda rubra ita dictæ, cujus hiſtoriam cum uſu vide apud Aldrov. *l.* 17. *Ornith. c.* 32.

Rutilus, eſt epitheton coloris, ad aureum flaveſcentis, Gr. Πυῤῥός; vide *Pyrrhos*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 103. Ita ſanguis dicitur *rutilus*, *p.* 165.

Rutrum, *Rutum*, idem quod *Bipalium*, μινύα, inſtrumentum ruſticum, pro comminuendis glebis paratum; cujus meminit Gal. *c.* 4. *de fract t.* 3. Rul. *in Lex.*

S.

S Græc. Σ. vel etiam C. utrumque characterem enim Græcis in uſu fuiſſe, docet e Caſaubono & aliis C. Hoffm. *Com. in Galen. LL. de U. P. n.* 384. *ſeq.* Alias Latinum S. eſt nota characteriſtica ponderis, vel menſuræ, denotans dimidium præcedentis, vel *Semis*. Rhod. *in Lexic. Scrib.* Senn. Morell. & Diſpenſatoria.

Sabacos, σαβακός, *putridum* ſignificat & purulentum, apud Hipp. *l.* 3. *de morb.* Jung. Foeſ. *p.* 557. Idem quod σαθρός, de quo inferius, vide *Sathros*.

Sabanon, σάβανον, dicitur in balneis *pannus*, aut velamentum, quo corpora, ad ſiccandos balnei madores circumdabantur. Heſychio, & Phavorino σάγανον, dictum, Keuchen. *in. not. ad Sammonic. p.* 112. *ſeq.*

Sabaudicos, epitheton pulveris, cujus deſcriptio extat in D. Iunken *Corp. Ph. P. II. p.* 207. & D. Spin. *Lex. Ph. p.* 779.

Sabinum, σαβῖνον, eſt epitheton, qua *vini* generoſi tenuium partium, & urinam moventis, qua *olei* tenuium partium, & relaxantis, apud Gal. *l.* 4. *de ſan. tu. cap.* 6. & *l.* 6. *meth. med. c.* 2. *ad fin.* & *alibi ſæpius* a loco natali.

Sabon, vel *Sabena*, dicitur *Sapo*, vel *Sixivium*, unde ſapo fieri ſolet. Rul. & Iohnſ. *in Lex. Chym.*

Sabulum, ψάμμος, ἄμμος, ψάμαθος, idem quod *Arena*, de quo ſupra. *Sabulum marinum* facere multum ad fœcunditatem terræ, legitur *in Ephem. Nat. Cur. A. II. Obſ.* 112. *Sabuloſa urina* eſt, in qua portiones Tartareæ, inſtar arenæ, vel fundum petunt, vel lateribus matulæ adhærent. *Sabuloſa arena* legitur apud Scribon. *n.* 144. & defendit illam lectionem a pleonaſmo Rhod. *in not. ad h. l. Sabulum Quellum* quid ſit, vide in lit *Q*.. In Metallurgia *Sabulum* dicuntur arenæ metallicæ, quando pilis, vel mortariis venæ contunduntur, Libav. *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 3.

Saburatio, idem quod *Arenatio*, de quo ſupra in *AR*.

Saccelizo, *Saccizo*, σακκελίζω, σακκίζω, ſignificat *Saccare*, i. e. per *ſaccum* colare.. Frequens apud Gal. teſte Gorræo. Hinc *vinum ſaccatum* legitur apud Keuch. *in not. ad Sammonic. p.* 110. & Scribcn *n.* 122. Jung. Rhod. *in not. ad. h. l.* Gr. οἶνος, σακκίας, vel δυλισμένος. Hinc & *Saccus vinarius* dictus eſt ὑλιςήρ, item σακκος, ibid. *Urina* quoque dicitur *humor* corporis *ſaccatus*, Keuchen. *dict. loc.* Uſurpatur etiam hoc verbum & verbale *ſaccellatio* de herbis aliisque ſimplicibus *ſacculo* vel *ſaccello* inditis & forinſecus applicatis, C. V. Schneider. *de catarrh. l. IV. ſect.* 11. *c.* 10.

Saccellum capitale pro *ſacculo* legitur in operibus Meſuæ *fol. m.* 1826.

Sacchar, *Saccharum*, σάκχαρ ἢ σάκχαρον, eſt ſuccus dulciſſimus, in arundinibus concretus, candidus, & ſalis modo, dentibus fragilis. Ex hodiernis nonnullorum principiis, particulis diverſis, præſertim viſcoſo-ramoſis & terreſtribus conſtans, aquoſæ enim mediante arte ſeparantur. Jung. Jac. le Mort. *Pharm. Med. Phyſ. c.* 24. *p.* 187. *ſeq.* Vocatur & quibuſdam *Mel arundinaceum*, vel *Calaminum*. De ejus parandi & coquendi ratione legi poterunt ſcriptores exoticarum rerum, &, inter hos, e recentiſſimis, qui collegit ex aliis, Eraſm. Franciſci, *in Hort. Indic. Orient. & Occid. Part. I. pag.* 261. *ſeqq. plurimis*. De ejus vero virtutibus legantur Dioſcor. *l.* 2. *c.* 104. Schroder. *l.* 4. *cl.* 4. *n.* 400. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Jul. Alex. *l.* 118. *Sal. c.* 14. Bruyerin. *de re cibar. lib.* 10. *c.* 8. Lang. *l.* 1. *ep.* 64.. *& l.* 2. *ep.* 32. Rolfink. *Obſ. & M. M. Sp. l.* 8. *ſ.* 1. *cap.* 1. *Saccharum Cendum*, rectius *Cantum*, κάντον, a κάνθος, id eſt *Angulus*, monente Linden. *Ex. X.* §. 16. dicitur depuratum & cryſtalliſatum, hoc eſt concretum in angulares cryſtallos. *Saccharum Tabarzet* Paracelſ. quid dicatur, vide *Tabarzet*. Alias & *Saccharum* a Chymicis tribuitur aliis arte paratis ſalibus, v. gr. *Saccharum Saturni*, ſive Sal Plumbi:. *Saccharum Aluminis*. Videantur ſcripta Chymicor. Schroder. *l.* 3. *c.* 13. *&* 24. *&c.*

Saccharinus dicitur de eo, quod dulcedinem *ſacchari* obtinet. Ita legitur *ſaliva ſaccharina* in peculiari obſervatione, quam notavit Bonet. *Med. Septentr. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 1. *p.* 319.

Saccitominum, dicitur Codronchio *vinum ſaccatum*, ſive ſacco percolatum, teſte Rhod. *d. l.*

Saccus, *Sacculus*, σάκκος, μάρσιππον, quid proprie ſignificet, etiam pueris in trivio notum eſt. *Saccorum* uſus varius in Medicina, ad receptionem, colationem, fotum, & alia. Videatur Gal. *c.* 6. *in l.* 6. *Epid. t.* 5. Weker. *A. G. l.* 1. *c.* 50. *l.* 4. *c.* 13. Morell. *de form. rem. l.* 2. *ſ* 1. *c.* 15. Schroder. *l.* 2. *cap.* 78. *Sacculi* pro vinis medicatis vocantur & *Noduli*: de quo vocab. in *N.* Transfertur & ad partes corporis, qua ſ. n. quæ p. n. per ſimilitudinem *ſacci* formam referentes. Ita apud Barthol. de *ſacculis* pinguibus a Malpighio obſervatis legi poterit *l.* 1. *Anat. c.* 3. *p.* 30. & de Diaphragmatis procidentia, inſtar *ſacci*, apud Bonetum *in Sepulchreto*, vel *Anat. Pract. l.* 4. *ſ.* 1. *Obſ.* 36. *Schol. p.* 1448. *Saccum* quoque vocatum a quibuſdam fuiſſe cœcum inteſtinum, notavit Caſtellus. Receptaculum etiam chyli commune, ad quod venæ lacteæ per Meſenterium diſperſæ tanquam ad centrum concurrunt, *Saccus lacteus* vocatur Hornio in Microcoſmo, teſte Bartholin. *lib.* 1. *An. c.* 12. *p.* 104. & Pericardium *Sacculus cordis*.

Sacer, ἱερὸς, vide *Hieros*.

Sacranus color, i. e. *Color purpureus*. Iohnſ. *Lex. Chym. l.* 2.

Sacres dicebantur iidem, qui *Nefrendes*, h. e. Porcelli decem circiter dierum, ad ſacrificia olim idonei. Lang. *l.* 1. *ep.* 61.

Sacrolumbus, nomen Muſculi inter proprios Thoracis poſticam partem occupantes ſiti, de cujus uſu non conveniunt Anatomici, Barthol. *lib.* 4. *An. c.* 4. *p.* 566.

Sactim eſt *Vitriolium*. Rul. *in Lex.*

Sadir, id eſt *Scoria*. Ruland. *in Lexic.* & Iohnſ.

Sæpæ dicuntur *puſtulæ magnæ*, ab erodendo dictæ, inde rectius σῆπαι, *ſepæ* fortaſſis ſcriberetur. Mentio fit earum apud. Foeſ. *l.* 6. *cap.* 40. *Schol.*

Saffatum eſt *ſpecies Salis*. Iohnſ. *in Lex.*

Saffus panis, Paracelſo dicitur *Panis S. Johannis*, medeturque orexi p. n. *in Scholiis ad libros de Tartaro pertinentibus*.

Saga, idem quod *Præſtigiatrix*.

Sagacitas, ἀγχίνοια, in genere dicitur bona quædam conjectura, & inveſtigatio, quæ cum recta ratione fit, Dieter. *Iatr. pag.* 55. Nec male Helmont. vocavit filiam judicii atque diſcurſus; *tr. Mentis complementum n.* 4. In Medico vero debet potiſſimum eſſe duplex; Altera eſt *vera ſagacia* (verbis Linden. *Ex. XIV.* §. 141.) quæ auxilium adinvenit ex certa notitia Indicantis, ſive ejus, quod curandum eſt, additione. Altera vero conſiſtit in *accurata præſagitione*, qua præ omnibus aliis excelluit & admirabilis fuit Hippocrates, teſte Linden. *Ex. XVI.* §. 163.

Sagadenon, σαγαδηνόν, nomen *Opobalſami*, a loco, in quo plurimum & optimum provenit, cunctis aliis melius, quod in Paleſtinæ prædiis colligitur, ut annotavit Gal. *l.* 1. *de Antidot. cap.* 4. & ex hoc Gorræus.

Sagani dicuntur Spiritus quatuor Elementorum, Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Paracelſus vero *Sagaras* vocat, *lib. Meteor. c.* 4.

Sagapenum, σαγάπηνον, ſuccus eſt ferulacei fruticis, naſcentis in Media. Laudatur translucidum foris, colore rufo, &, cum frangitur, intus candido, odore medio, inter Laſerpitii ſuccum & Galbanum, Gorr. Hujus hiſtoriam & uſum vide apud Galen. *l.* 8. *de S. Fac.* §. *h. tit.* Dioſcor. *l.* 3. *c.* 95. C. Hoffm. *l.* 1. *Offic. c.* 31. qui inter purgantia retulit, Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 401. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Rhod. *ad Scribon. n.* 69. Vocatur & *Serapinum*.

Sagda, vel *Sagdo*, gemma eſt coloris praſſii, ſecundum Albert. Solin. & Plin. *l.* 37. *cap.* 10. attrahit lignum, uti *Gagates* paleas, imo ita fortiter adhæret ligno, ut avelli non poſſit, niſi abſcindatur. Reperitur ad naves tabulis fortiter affixa. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Sagimenvitri, i. e. *Sal-vitri*, vel *Sal-alkali*. Rul. & Iohnſ.

Saginatio, σίτευα, σίτευσις, πάχυνσις, idem quod Paſtio brutorum, ſed cum craſſitie corporis. *Sagina* cochlearum olim fuit urtica, cum furfure, teſte Sammonic. *c.* 28. Vide Keuchen. *p.* 201.

Sagitta, βέλος, idem quod *Jaculum*, *Talum*, pertinet ad Medicinam, quatenus eſt cauſſa morborum externorum, v. g. vulnerum; & ſi veneno infectum fuerit, etiam malignorum internorum. Confer. ad Linden. *Sel. Med. Ex. IV.* §. 50. C. Rejes *Camp. El. q.* 63. *n.* 44. Ad Chirurgiam in ſpecie pertinet Extractio congrua *ſagittarum*; ad quod artificium opus eſſe cognitione Anatomica partium corporis humani, teſtatur Galen. *l.* 17. *de U. P. cap.* 2. *fin.* Jung. Foreſt. *l.* 6. *Chirurg. Obſ.* 9. ut & Paræus, aliique Chirurgi. Quid ſit *maleficium ſagittarium*, etſi proprie huc non pertinet, quia tamen a Medico mentio ejus facta, videatur D. P. Ammanni *Irenic. p.* 212.

Sagittalis, ὀβελιαῖος, vide *Obelæa*.

Sagzenea, nomen medicamenti, quod ex Avicenna commendatur ad Matricis ventoſitatem a Valeſco de Taranta *in Philon. Pharmac. l.* 5. *c.* 13. Eſt duplex: *Magna* & *minor*, & utraque valere dicitur contra affectiones frigidas ſtomachi, inteſtinorum, uteri. Deſcribuntur ab Avic. *l.* 5. *ſum.* 1. *tract.* 1.

Sahafatum, apud Avicenn. & Plin. *manantia capitis ulcera* nominantur; quæ Græci ἀχώρας, & κνέια, Haliabbas *tineam*, ſub quo & ficus & ψυδράκια, & ἐξανθήματα, collocavit, nominant. Caſtellus Walther. *in Sylva Medica* vocat *Sahaphati p.* 1328.

Sahara, idem quod *vigiliæ nimiæ p. n.* vel *Pervigilium*. Valeſc. de Tarant. *Philon. Pharm. l.* 1. *c.* 11. Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 35. *Schol.*

Saic eſt *argentum vivum*. Iohnſ. *l.* 1.

Saire, idem quod *Eſſere*, hoc eſt *puſtula livens*. Foreſt. *l.* 1. *Chir. Obſ.* 15. *Schol.*

Sakmunia Arabice *Scamonium* ſignificat, & a Rol. in Latinitatem receptum *tr. de Purgant. ſect. XIII. art.* 4. *c.* 1. & *ſect. XIV. art.* 4. *c.* 6.

Sal, ἅλς, vide *Hals*.

Salacitas, ἀφροδισιασμός, ἀσέλγεια, proprie ſignificat cupiditatem ad rem Veneream: idemque quod *Libido*. *Salax* dicitur ἀφροδισιαστικός, Galen. *l.* 2. *de Temp. cap.* 6. *Salacitatem* plerunque in ſexu maſculo comitatur *Priapiſmus*, vel *Satyriaſis*, de quibus ſuo loco. Unde & conjunxit Walther. *in Sylv. Medica*.

Sal alkali, idem quod *Alkali*: de quo ſupra.

Salamandra, σαλαμάνδρα, proprie nomen eſt animalis quadrupedis, e genere lacertarum: cujus hiſtoriam, cum uſu & noxa, prolixe tradidit Aldrov. *l.* 1. *de Quadr. dig. ovipar. c.* 8. (quamvis ſint, qui velint potius ad vivipara referre). Jung. Schroder. *lib.* 5. *cl.* 4. *n.* 133. Fr. Hoffm. *in clav. ad h. l.* Multa quoque ex variis Auctoribus de *Salamandræ* hiſtoria collegit Cl. Dn. Mollerus, Collega & Affinis noſter honorandus, *in pecul. diſquiſitione de Salamandra*, quam uti publice in hoc Lycæo cum applauſu defendit, ita eandem adauctam non ita pridem edidit Nob. & Exp. D. I. P. Wurfbain, Medicus Norimb. & S. R. I. Nat. Curioſ. Collegas Hermes II. dictus, Affinis & Fautor noſter

ſter colendus. Meminit hujus Animalis. Galen. *l.* 5. *de S. Fac. c. 6. & alibi*. Legatur & Lang. *l.* 2. *ep.* 4. Chiocc. *Muſ. Calc. ſect. 6. pag.* 676. Quod *Salamandra* nullis ſit obnoxia flammis, uti Serenus Sammonicus *in Med. metrica* tradidit, *c.* 8. & confirmatur *Th. Chym. Vol. V. p.* 400. id cum grano ſalis accipiendum. Reſiſtere quidem poteſt ad ſpatium igni, ſua nimia frigiditate; interim comburi quoque poſſe, teſtantur per experientiam varii Medici Veteres & Recentiores. Ex hac opinione, quod ignis vim eludat, *Salamandræ capilli* dicta ſunt filamenta, vel capillamenta lapidis Amianti, quæ & *linum Asbeſtinum*, ſive *incombuſtibile* vocantur, Lang. *l.* 1. *ep.* 66. *Salamandræ* coctæ innoxie devoratæ mentio fit *in Ephem. N. Cur. Cur. A. II. Obſ.* 206. Improprie, & ænigmatice a Spagyricis vocab. *Salamandræ* tribuitur *terræ rubræ*, vel *ſulphuri ſolis*; vel ſubſtantiæ per Mercurii ſublimationem purificatæ, quæ ad condenſationem vel fixationem pervenerit, ita ut in igne, more *Salamandræ*, perdurare poſſit. Aldrov. *d. l.* Quæ poſterior ſignificatio etiam legitur *in Th. Chym. Vol. VI. p.* 148.

Salamandri vocantur Paracelſo Spiritus ignem inhabitantes, vel ignei homines, Dorn. & Iohnſ. *Lex.* ex Paracelſ. *l.* 4. *de vit. long. c.* 6.

Saluppa, pro *Gialappa*, legitur apud Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 5. *p.* 584.

Salcaelæon, σαλκᾶ ἔλαιον, i. e. *Salcæ oleum*, quod fuit olei aromatici conditura pretioſa, apud Aetium, *l.* 1. *& ult.* citante Gorræo.

Saldatura dicitur *Stannum*, quo artifices utuntur ad ferruminandum & obtinendum vaſa, lucernas & ſimilia. Fallop. *de metall. ſ. foſſil. c.* 21. *Tom. I. Op. p.* 322.

Saldini, idem quod *Salamandri*, homines, quos influentia ignis ſuſtentat, & ex elemento ignis nutriuntur, uti fuit illa gentilis mulier, nomine *Ziſer*, quæ ſtatim, atque infirmabatur, ſeſe in ignem conjiciens, reficiebatur & convaleſcebat; in eo ſedens gaudenſque, tanquam in aliquo balneo. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Videtur tamen Paracelſ. aliquam diſtinctionem feciſſe inter *Saldinos* & *Salamandros*, *l.* 5. *de vit. long. cap.* 2. *in fin.*

Salebrot, vel *Sal lambrot*, h. e. *Sal acutum*. Rul. & Iohnſ.

Saleſur, i. e. *Crocus hortenſis*. Iidem.

Salevo, σαλεύω, id eſt *fluctuo*, in hanc & illam partem vergo, & vacillo. Dicitur ab Hipp. de his, quibus utrumque femur excidit, quique corpus in hanc & illam partem jactant & agitant, 3. *de artic. t.* 95. Improprie de animi incertitudine accipi ſolet. Vide Foeſ. *Oec. p.* 557. *ſeq.*

Salicium, eſt affectus quidam externus ad curam coſmeticam pertinens, quamvis, quid proprie ſit, non conſtet. Legitur vero apud Joh. Stephan. *Coſmet. Oper. p.* 462.

Salificatio vocatur, quando e corpore mixto mediante fermento particulæ ſalinæ colliguntur, ut coeant & concreſcant. Uſus hoc vocabulo Caſp. Cramer. *Colleg. Chymic. diſſert. I. c.* 4. §. 3. *p. m.* 13.

Salinacidum, ὀξάλμυρον, vel ἁλμυρὸν, dicitur de mixto ſapore ex ſalino & acido; cui opponitur ὀξύγλυκον, *Dulcacidum*, Keuchen. *ad Sam. p.* 126. *ſeq.*

Salinatores, & Salitores, qui funus condiebant. Pet. Bellonius *c.* 5. *de funere medicato*.

Salitura, ἅλεσις, vocatur ſpecies conditura, quæ fit ſale; de qua legatur Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 9. *&* Weker. *Ant. Gen. l.* 3. *c.* 20.

Saliva, σίαλος, σίλος, & in neutro σίαλον, σίελον, Dieterich. *n.* 738. communiter accipitur indiſcriminatim pro *ſputo*, de quo ſupra in *Ptyelon*. Proprie vero hoc nomine venit humor quidam tenuior aquoſus, vel lymphaticus albicans, in glandulis maxillaribus ſegregatus, & per ductus ſalivales ad glandulas oris anteriores delatus, & inde per intervalla profluens, pro diverſo modo conſiderandi, vel inter excreta, vel inter retenta referendus, ut guſtationi, maſticationi, deglutitioni, ſermoni, & in ventriculo fermentationi inſerviret; cujus ulteriorem hiſtoriam & uſum vide apud Warthon. *Adenogr. c.* 21. Stenon. *de Muſc. & Glandul.* Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 11. Bonetum *Anat. Pract. l.* 1. *ſ.* 21. *Obſ.* 16. *p.* 358. *ſeq. & l.* 4. *ſ.* 2. *Obſ.* 6. *p.* 1529. Helmont. negavit *ſalivam* a ſanguine ſequeſtrari, *tr. Latex Humor. num.* 24. 25. *Salivæ* virtutes medicas tradidit Galen. *l.* 10. *de Simpl. Fac.* §. *Sialos*. In ſpecie venenis & venenatis animalibus reſiſtere legitur apud Rhod. *ad. Scrib. p.* 164. C. Rejes *C. El. q.* 24. *n.* 10. Aliquando & cauſſam fieri contagii, recentiſſimæ Medicorum obſervationes confirmarunt. Porro Græcum vocab. σίαλος etiam denotare *pinguedinem* patet ex Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 83. unde & σιαλώδεα *pinguia* eidem ſignificant, *l. de Sterilib. IIX.* 28. Junge Foeſ. *Oec. p.* 564.

Salivalis, epitheton ſpeciale nonnullorum vaſorum lymphaticorum noviter ab Anatomicis inventorum, *Ductus Salivales* dictorum, unde etiam alius horum Ductus Warthonianus, alius

Steno-

Stenonianus &c. dicitur. Noviſſime publicavit D. Caſpar. Bartholin. Obſervationem de *Ductu Salivali* hactenus nondum deſcripto, Hafniæ, 1684.

Salivatio, σιελισμὸς, duplicem habet ſignificationem. Unam Pathologicam, qua notat ſymptoma excernendi p. n. aucti, quando ſaliva plus æquo per os excernitur, ob viarum laxitatem & copiam ſeroſitatum aquearum ad glandulas collectarum; de quo ſymptomate legatur Gal. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 4. & Ægin. *l.* 3. *c.* 17. Vide *Sialochoos*. Alteram Therapeuticam, qua ſignificat remedii genus, quando virtute alicujus medicamenti *ſalivæ* affluxus ad os promovetur. Inter quæ medicamenta propterea Pyrethrum *Herba ſalivaris* dicitur, teſte Rhodio *ad Scribon. p.* 39. Imprimis cura per ſalivationem inunctione Mercurii, in lue Gallica, a nonnullis laudari ſolet, quamvis periculo rem non carere monuerit Hildan. præſertim in Arthriticis, *Cent. IV. Obſ.* 82. & *C. V. O.* 92. Alias *Salivatio* quoque laudatur certiſſimum Plicæ remedium, *in Ephem. N. Cur. A. II. Obſ.* 52. *Schol.* De ejus cauſſa, & aliis mediis, vide & Libav. *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 25. & *Tom. II. Oper. p.* 162. ubi vitioſe per *y ſyaliſmus* ſcribitur.

Sallena ſpecies eſt *Salis petræ*. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex. Chym.*

Salmerinus, nomen piſcis, qui *Salmunculus fluviatilis* dici poſſet, ad differentiam *Salmonum*. Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 4. Aldrov. *l.* 8. *de Piſc.* c. 11. *Salmo* caret Græco nomine proprio. Dicitur piſcis marinus, juxta tamen fluviorum majorum oſtia ſæpenumero occurrens, utpote dulcibus gaudens etiam aquis, & in fluvios tranſiens; cujus hiſtoriam cum uſu vide apud Aldrov. *d. l.* 4. *de Piſc. c.* 1. Jul. Alex. *d. l. c.* 1. Rolfink. *Obſ.* & *M. M. Spec. l.* 14. *ſect. c.* 13. ejus laudes in cibis ſuſpectas reddidit ex Geſnero, ob craſſius & viſcoſius nutrimentum.

Salnitrum, idem quod *Nitrum*: de quo ſupra. C. Hoffmann. *C. in Gal. LI. de U. P. n.* 366.

Salome, σαλώμη, nomen *Emplaſtri melini*, apud Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 7.

Salpa, σάλπη, piſcis vocatur viliſſimus, lacuſtris & marinus, ſtercore & alga veſcens, unde & σκατοφάγος dicitur; cujus deſcriptio, cum uſu in cibis, habetur apud Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 21. (al. & *Sarpa* dicitur) Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 10. *fin.*

Salpetra, idem quod *Nitrum*, præſertim artis induſtria paratum. Lang. *l.* 2. *ep.* 32.

Salſamentum, τάριχος, vocatur omne id, quod ſale conditum eſt, proprie quidem piſcium, & præſertim *Thunnorum carnes ſale conditæ* & aſſervatæ; uti patet ex Hipp. *l. de int. aff. XXIIX.* 17. *XXXIII.* 24. 32. Plura loca e Gal. quoque vide apud Foeſ. *Oec. p.* 612. De *ſalſamentis* etiam plura lege apud Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 9. & 10.

Salſatura vocatur in opere Lapidis Philoſophici *Dealbatio*, in Theatr. Chym. *Vol.* 5. *p.* 206.

Salſedo, ἅλμη, proprie ſalſum ſaporem alicujus rei ſignificat. Græcum vero vocabulum plerumque de *Muria* accipitur. Vide *Halme*. *Salſedinem* cauſam diſpoſitionis ſanguineæ poſuit Paracelſ. *Paramir. tr.* 3. *c.* 10.

Salſedo mucrum eſt *ſal petræ*. Iohnſon. *Lex. l.* 1.

Salſugo, ἅλμη, id quod *Muria*, ſive liquor ſalſus, quo carnes, vel aliæ res condiuntur & aſſervantur. Vide *Halme*. Rhod. *in Lex. Scrib.* p. 412. Ita & homines *ſalſuginoſi* dicuntur, quorum in ſanguine ichor *ſalſuginoſus* peccat, quibus recte commendantur liquida moderate calida. P. M. de Calderia *Tom. II. Oper. p.* 49.

Salſus, ἁλμυρὸς, eſt ſpecies ſaporis, cujus natura ex ſale guſtato optime innoteſcit, Galen. *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 8. *Salſa* eſt *Argilla*, Iohnſon. *Lex. l.* 1. *Salſum* ſimpliciter, vel cum epitheto, *Græcum* olim dicebatur *vinum*, cui aqua marina admixta fuit, Lind. *Ex. X.* §. 63.

Sal ſalſum, quale & commune culinare eſt, materialiter conſtare ex acido quodam univerſali concentrato cum aqua alcalina, hodieque unanimiter docent & demonſtrare conantur Chymici. Dicitur & *Enixum*; cujus exemplum etiam datur Tartarus Vitriolatus.

Saltabri, idem quod *Sal alembrot*. Rul. *in Lex.*

Saltans, epitheton eſt *Roſeolarum*, quod *Saltantes* dicuntur, vid. *Roſeolæ*: cujus nominis ratio videatur in M. A. Severini *de Roſeolis ſaltantibus controverſ.* 1. & in nuperrime habita *Diſputatione Inaugurali de h. t.* Nobiliſſ. D. Henr. Frid. Baumanni Med. Doctorandi *cap.* 1.

Saltatio, χορεία, ὄρχησις, vide *Chorea*.

Saltus, παλμὸς, idem quod *Jectigatio*, *Palpitatio*. Vide *Palmos*. Alias & *Saltus* dicitur πήδησις, πήδημα, eſtque motus violentus pedum, quando totum corpus, mediante celeri pedum, vel amborum, vel alterutrius, elevatione violenta extollitur & promovetur. Hinc & *Sa-*

& *Saltici* dicebantur gymnaſtæ, qui *ſaltus* pernicitate certarunt. Dieter. *Iatr. p.* 103.

Salvatella vena eſt ramus venæ axillaris media, percurrens inter medium digitum manus, & auricularem, Gal. *l.* 3. *An. adm. c.* 5. & *l. de Anat. viv.* Arab. dicitur *Siele*, eſtque ſurculus rami externi venæ cephalicæ brachii per externam carpi ſuperficiem excurrens, & inter digitum annularem, & minimum pergens, Barthol. *libell. I. Anat. c.* 7. Controverſiam illam: Num ſectio hujus venæ peculiariter faciat contra Melancholiam, & affectus lienis, nec ne; in medio relinquemus, propter experientiam fallacem, & propterea judicium difficile. *Salvatellam* quoque dici cephalicam, inter pollicem & indicem ſitam, ex Mundino docet Barthol. *d. l. circa fin.*

Salubris, ὑγιεινὸς, idem quod *Sanus*, vel *Sanabilis*. Vide *Hygieinos*. Aliquando & effectivam habet ſignificationem, Gal. *l. de ſectis ad eos, qui introducuntur, c.* 1. *Salubria* ab antiquis dicta, quæ & præſentem ſanitatem conſervant, & collapſam redintegrant. Linden. *Ex. X.* §. 117. Jul. Alexandr. *not. ad Galen. l.* 2. *de Al. fac. c.* 70. *fin.*

Salus, ὑγεία, idem quod *Sanitas*. Vide *Hygieia*. Dicitur & Gr. σωτηρία, Gal. *l.* 11. *M. M. c.* 9. Ubi deſperata omnino *ſalus*, fruſtraneum foret exponere calomniis vulgi remedia, quæ multis fuere uſui. *Salus* dubia certa deſperatione potior. Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 4. *ſ.* 2. *c.* 32.

Salutaris, σωτήριος, idem quod *ſalubris*. Diet. *n.* 814. Morbus *ſalutaris* dicitur, qui poteſt curari. Hipp. 7. *aph.* 37.

Salz, *Sulz* vel *ſelenippum*, eſt *ſalſugo*, vel muria ſalis, ex ſale reſoluto, frigore, vel humiditate penuarii, vel cellæ vinariæ. Iohnſ. *in Lex.*

Samech, *Samach*, idem eſt Paracelſo, quod *Tartarus*, vel *Sal Tartari*, remedium omnium vulnerum. Dorn. Rul. & Iohnſ. Meminit vero Paracelſ. hujus vocabuli *Fragm. Med. ad Tom. III. referend. capit. de febb. hepatis & Archidox. l.* 9. §. *Remed. in vulnus*. Et Helmontius vocat *Arcanum Samech* in *Progymnaſma Meteori, n.* 26. Deſcriptio *Balſami Samech Paracelſi* vide in Morley *Collect. Chym. Leid. c.* 269.

Samen, i. e. *Hordeum*, vel *ordeum*. Rul. & Ioh.

Samies, terminus Paracelſicus obſcurus, denotans effectum aeris arcanum, quemadmodum effectus Terræ arcanus *Thronus* vocatur. *Philoſ. ad Athen. l.* 2. *text.* 13.

Samios, σάμιος, epitheton *Terræ argillaceæ*, a loco natali; cujus terræ duæ ſunt ſpecies: una, quæ ſimpliciter *Terra Samia* dicitur, altera vero quæ ἀςὴρ vocatur, cruſtacea, & cotis modo prætenſa, glutinoſior & magis emplaſtica. De *terræ Samiæ* virtutibus legatur Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* Dioſc. *l.* 5. *c.* 171. In hac terra invenitur & *lapis Samius*, λίθος σάμιος, candidus, ſubdurus, adſtringendi & refrigerandi virtute pollens. Hoc utuntur aurifices in poliendo auro, ut reſplendeat. Dioſc. *d. l. cap.* 173. Chiocc. *Muſ. Calceol. ſect.* 3. *pag.* 386. *ſeq.*

Sampſychinon, σαμψύχινον, epitheton *olei* & *Unguenti*, a planta *Sampſucho*, quæ *Amaracus*, & *Majorana* alias vocatur. Gorr.

Sanatio, ἴασις, θεραπεία, idem quod *Medela*, *Curatio*. Vide *Cura*.

Sanctus, ἅγιος, ἱερὸς, idem quod *Sacer*. Attribuitur communiter *ligno Guajaco*, quod propterea nonnulli ἁγιόξυλον, i. e. *Lignum Sanctum* vocarunt. Ita & Paracelſ. inter remedia contra amentiam refert *Appropriatum ſanctum*, *Oleum ſanctum*. *Tract. II. de morb. ament. c.* 4. *fin.*

Sandalion, σανδάλιον, nomen *laquei*, deſcripti ab Oribaſio, quam ipſe τῷ χιαςῷ laqueo implicat; ut videre datur *l. de laqueis*, allegante Gorræo.

Sandaraca, σανδαράκη, *Sandaracha*, æquivocum eſt. Primum ſignificat, juxta Gorræum, materiam duritie ceræ proximam, quam apes recondunt; eſtque, dum operantur, earum cibus, amari ſaporis; qui ſæpe invenitur in favorum inanitatibus ſepoſitus. Gigni dicitur rore verno. Dicitur alias *Cerinthus*, κήρινθος. Jung. Aldrov. *l. de Inſect. cap.* 1. *pag.* 83. *ed. Bonon.* Deinde Arabibus dicitur *Sandaracha* Gummi Juniperinum, ſive *Vernix*. Rul. Iohnſ. Schroder. *l.* 3. *c.* 27. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* qui merito nomen hoc improbat, & ab eo abſtinendum monet, imitatus Jul. Alex. *l.* 10. *Sal. c.* 10. Denique *Sandaracha* uſitatiſſime dicitur ſuccus quidam concretus terreus, quodammodo uſtus & friabilis, arſenicalem naturam & vires obtinens, in metallis fere iiſdem, ubi arſenicum, vel Auripigmentum occurrit, proveniens. Unde & *Arſenicum rubrum* vocatur. De cujus viribus Gal. *l.* 9. *de S. F.* Dioſc. *l.* 5. *c.* 112. Schrod. & Hoffm. *dd. ll.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſect. IV. p.* 473.

Sandyx, σάνδυξ, eſt *Ceruſſa uſta*, donec rufa, & ſimilis Sandaracæ evaſerit. Gorr. ex Dioſc. *l.* 5. *c.* 103. Facultatibus reſpondet *Ceruſſæ*, Gal. *d. l.* Emplaſtri *de Sandyce* deſcriptio

ptio videatur in D. de Spina *Man. Ph. Ch. pag.* 434.

Sandyx, *Terra rubra*: *Paulus Philoſophicus*: item *Auripigmentum rubrum*. Rul. & Iohnſ. Vocatur & *Syricon*. Vide infra *SY.*

Sanguiculum, αἱματιὰ, αἱμάτιον, vide *Hematia*.

Sanguificatio, αἱμάτωσις, vide *Hæmatoſis*, *Hæma*.

Sanguifluus, αἱμόρροος, vide *Hæmorrhus*.

Sanguiſuca, i. e. *filtrum*, colum. Ruland. Iohnſon.

Sanguinalis, αἱματίτης, epitheton *Lapidis*. Vide *Hæmatites*.

Sanguinarius, ἔναιμος, vide *Enæmos*.

Sanguineus, αἱματικός, vel dicitur de partibus, quæ primum credebantur conſtitutæ e ſanguine, Lind. *Ex. XIII.* §. 446. Vel in ſpecie, *dexter cordis ventriculus* ita dictus fuit, quia e vena cava, mediante auricula dextra, omnem refluum ſanguinem accipit, & iterum per arteriam pulmonalem in pulmonem diſtribuit; ad differentiam ſiniſtri, quem *ſpirituoſum* nominarunt, ex præconcepta opinione erronea, ſolum, aut maxima ex parte ſpiritum vitalem in illo produci, & per arteriam magnam in totum corpus diſtribui, Gal. *l. 6. de U. P. c. 7.* Vel dicitur de *abundantia Sanguinis* in corpore, qua ſec. qua p. nar. Vide *Plethora*. *Sanguinea* quoque Ruland. dicitur *Salnitrum*, *in Lex.*

Sanguiniolum vocatur Paracelſo in urina ſignum futuræ exulcerationis, & apoſtematis. *l. 1. de morb. ex Tart. tract. 5. c. 1.*

Sanguipurgium vocatur a quibuſdam ipſa *Febris benigna*, quia per talem efferveſcentiam ſanguis a portionibus fuliginoſis depuratur. Franc. Piens *de Febr. part. gen. c. 1. p. 4.*

Sanguis, αἷμα, vide *Hæma*,

Sanguiſuga, βδέλλα, idem quod *Hirudo*, de quo vide ſupra in *HI.*

Sanguiſugum quoque barbaris medendi magiſtris dictum fuiſſe affectum cordis, quando ſanguis in eo nimium cumulatus fuit, teſtatur Bonet. *Anat. Pract. l. 2. ſ. 1. Obſ. 91. Schol.*

Sanies, ἰχὼρ, vide *Ichor*. Helmont. dicit, eſſe productum ſeminum, vel radicum ulceris, *tr. Scabies & Ulcera Scholar. n. 17.*

Saniodes, σανιώδης, vel σανιδώδης, Gal. dicitur, cui thorax, tabulæ ritu, anguſtatus eſt, *l. 2. de Temp. c. 6.* Derivatur ἀπὸ τῆς σανίδος, quod *aſſerem*, ſive tabulam ſignificat. Obiter hic notandus error Scapulæ *in Lexic.* qui σανιδώδεις dici vult eos, quibus ſcapulæ inſtar alarum protuberant, quæ explicatio plane contraria eſt Galeno, & confundit ἀκρίβειαν vocabuli πτερυγώδης. Hoc enim uſurpatur de iis, quibus ſcapulæ inſtar alarum protuberant. Verum τοῖς σανιδώδεσι thorax cum ſcapulis compreſſus & coarctatus eſt.

Sanitas, *Sanus*, ὑγίεια, ὑγιεινὸς, ὑγιής, vide *Hygieia*. *Sanitas* triplex corporis & Mentis, *Jovis Virtus*; *Lunæ potentia*; *Solis Miraculum*: legatur *in Th. Chym. Vol. I. pag.* 454.

Sannion, σαννίον, denotat *caudam*, *membrum virile* παρὰ τῷ σαίνω, i. e. quatio. Rolf. *de Part. genit. P. 1. c. 43.*

Santerna dicitur ærugo ſcolecia, cum urina pueri refecta ad auri glutina; unde in chryſocollas recipitur, Libav. *S. A. Ch. l. 5. c. 23.*

Sapa, σίραιον, ἕψημα, eſt *muſtum coctum* ad tertias vel dimidias. Vide *Defrutum*. Adde Galen. *l. 7. de C. M. S. cap. 2.* Vocatur & *Apothermus*. Poteſt etiam ad omnes ſuccos per coctionem inſpiſſatos extendi, qui alias *Rob* dicuntur. Weker. *A. G. l. 1. c. 13.* Vide *Rob*. Legitur Græc. vocab. σίραιον etiam apud Hipp. *l. 1. de morb. mul. XCI.* 53. & apud Ægin. *l. 3. c. 28.* ubi decoctum caricarum ſignificat. Plura vide apud Linden. *Ex. X.* §. *39. ſeqq.* Foeſ. *p.* 567.

Saperda, σαπέρδη, nomen piſcis eſt, & pro opſonio ſumitur, apud Hippocr. *l. de int. aff. XXIIX.* 17. Foeſ. *p.* 558.

Saphada Paracelſo dicuntur *ſquamæ* pilis adhærentes, & parum rubentes, & idem ſunt in forma, ac *tinea*, niſi quod tineæ ſint albæ, *l. de ulcer. & apoſtem. c. 87.*

Saphena eſt nomen venæ, quæ deſuper ad partem cruris interiorem deſcendit, & deſcendendo occultatur, donec partem ſuper malleolum interiorem attingere incipiat. Caſtell. Dicitur alias σφυρῖτις φλέψ, *vena malleoli*, & deſcribitur a Barthol. *libell. 1. Anat. c. 9.* Vide *Malleolus*. An peculiarem habeat prærogativam in obſtructione menſium præ aliis venarum in pede ſectionibus, merito hodieque ex Anatomicis principiis dubitatur. Febris ex oppilatione *ſaphenæ* meminit Paracelſ. *l. 2. de Tartar. tr. 3. c. 4.*

Sapientia, σοφία, quid in genere ſignificet, ex aliis quoque Lexicis trivialibus notum eſt, de qua Linden. *Ex. II.* §. 8. *Sapientia Medica* in quo conſiſtat, docuit eleganter Idem *Ex. III.* §. 19. *ſeq.* Paracelſ. ſummum ac primnm librum totius Medicinæ vocavit *Sapientiam*, ut aliquis ſciat certo, non vero opinetur, *Labyrinth. Medic. c. 1. princ.* Græcum σοφία ipſam quoque *Artem* ſignificare, ſcripſit Erotian. *Onomaſt. pag.* 102. *Sapiens*, σοφὸς, recte dicitur, cui me-

moria

moria non ſolum eſt viva bibliotheca, ingenium perſpicaciſſimum, judicium ſolidum atque incorruptum; ſed etiam qui labore & exercitatione has Naturæ dotes extulit, & ad maturitatem plenam perduxit, Linden. *Exer. V.* §. 12. Vide *Philoſophia*. Quæ Paracelſiſtæ de *Sophia Adepta* jactitant, tanquam figmenta miſſa facimus. A Chirurgis plantæ quoque vulnerariæ vocantur *Sophia*, non ſolum *Conſolida aurea*, ſive a floribus, ſive a virtute ita dicta, Illiricis & Liburnis familiariſſima, cujus folium ſi ore maſticetur, labia contrahit, & ſi ſuper caulem adhuc exiſtens laceretur, per ſeipſam conſolidatur, nobiliſſima dulcedine pollet, ac balſamo, Dorn. Rul. & Iohnſ. ſed etiam alia *Thalictri ſpecies*, uti patet ex *Adverſariis* Lobelli, & *Pinace* Bauhini.

Sapo, σάπων, σμῆγμα, quid ſit, etiam tonſoribus & pueris notum eſt. Gallorum inventum eſſe, ſcripſit Gorræus ex Plinio; verum meminit & Galen. *ſapones*, & refert inter abſtergentia potentiſſima, *l.* 8. *M. M. c.* 4. *circa fin. & alibi*. Simpliciſſima compoſitio eſt ex ſebo, cinere, & ſale. Qui apud Venetos paratur, primas hodieque tenet. Sed proſtant & aliæ compoſitiones odoratorum *ſaponum*, de quibus Schroder. *l.* 2. *cap.* 80. ex antiquioribus Aet. *l.* 6. *c.* 54. Ægin. *l.* 7. *c.* 13. citante Gorræo. Ex recentioribus etiam de *Sapone* & ejus uſu Pharmaceutico Chymico ſcripſit Iunken. *Chymiæ Exp. Cur. Part.* 1. *ſect.* 2. *cap.* 10. *pag.* 143. *ſeqq. Sapo ſapientiæ* dicitur ſal *commune præparatum*, Dorn. Ruland. & Iohnſ. *Smegma* idem etiam eſt, quod *Sapo*.

Saponea eſt nomen medicamenti Arteriaci vel Bechici, quod paratur ex oleo amygd. dulc. & ſaccharo diſſoluto in aqua violar. Claudin. *de Ingreſſ. ad infirmos l. II. ſect.* 11. *c.* 17. *p. m.* 248.

Saponiformis eſt epitheton tributum primæ materiæ metallorum, quæ materia hermaphroditica dicitur ex ſulphure & ſale mixta, unde *Lixivium ſaponiforme* quoque audit. Adam Sigiſm. Scholz. in *Diſp. inaugur. de Marte ſalutifico ſect.* 1. *lit. B.*

Sapor, χυμὸς, dicitur qualitas illa, quæ guſtu percipitur; cujus plurimas eſſe differentias docuit Gal. *l.* 1. *de S. Fac. c.* 36. Enumeravit quoque illas Schroder. *lib.* 1. *c.* 34. Weker. *An. Gen. l.* 4. *c.* 4. Quod vero in his, & aliis *ſaporum* differentiis, & ortus morborum, & curationes, unice conſiſtant, uti ſcripſit Iohnſ. *Lex. Chym. l.* 2. auctoritate nixus Hipp. *lib. de vet. med. XXIV.* illud cum grano ſalis intelligendum arbitror, cum hæ *ſaporum* differentiæ ſaltem ſigna ſint diverſarum virtutum & facultatum medicamentoſarum, & morboſarum, non vero ipſæ cauſſæ efficientes; niſi velis per *ſaporem* ipſum Chymum, hoc eſt materiam *ſapidam*, intelligere cum Gal. *d. l.* Vide *Chymus*. D. D. Etmullerus fermenta morboſa diverſa *ſaporis* nomine indigitavit, v. gr. *Sapor* ſcorbuticus, *ſapor* pleuriticus &c. *in Medic. Theoria & praxi inſtructis Patholog. præceptis c.* 2. §. 19. D. D. Frid. Hoffmanno ſapor etiam accipitur καταχρηςικῶς pro Guſtu, *Fundament. medic. Patholog. c.* 6. §. 71. 72.

Sapphirus, σάπφειρος, *Sapphirus* gemma eſt pretioſa, cœrulei coloris, pellucida, & diaphana; cujus hiſtoria, vires, & uſus legantur apud Galen. *l.* 9. *de S. Fac. h. tit.* Dioſc. *l.* 5. *c.* 157. Lang. *l.* 2. *ep.* 49. Schrod. *l.* 3. *c.* 6. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſ. III. pag.* 223. *ſeqq.* Rul. & Iohnſ. *Sapphirum* ex cœlo Lunæ & hujus terra terræ Jovis permixta factum eſſe, legitur *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 487. paulo aliter, & clarius, *Vol. IV. p.* 189. *ſeq.*

Saprias, σαπρίας, nomen *vini generoſi* fragrantiſſimi, ipſo nectare nobilioris, quod & *Anthoſmias* alias vocatur. Linden. *Ex. X.* §. 129.

Sapros, σαπρὸς, *putridum*, & potiſſimum vetuſtate corruptum, ſignificat. Frequenter occurrit apud Hippocr. uti legere eſt apud Foeſ. *p.* 558.

Sapyrus, pro *Sappyrus*, legitur apud Keuchen. *ad Sammon. p.* 112.

* *Saracenicum*, epith. unguenti ab Arabibus ſeu Saracenis in uſu maximo recepti, cum lues venerea extirpanda eſſet. Ex argento vivo potiſſimum confectum erat. Formula hujus unguenti extat apud Guidon. de Cauliac. Chirur. magnæ tract. 6. Doctr. I. cap. 3. rubr. 1. 2. & 4.

Saraſſi, id eſt *Gypſa*. Rul. & Iohnſ.

Sarapus, σαράπυς, dicitur, *qui magnos, & propterea diſparatos habet pedes*. Foeſ. *pag.* 548. C. Hoffm. *C. ad Gal. de U. P. n.* 147. C. Hoffmann. vult, legendum vel ſcribendum eſſe σαρσπὺς, exponens de inferioribus ſive extremis pedibus, ita ut horum digiti introrſum flectantur, malleoli vero extantes ſint & prominuti, & conjectatur Latine tales homines dici *Scauros*, *Apolog. pro Gal. l.* 3. *c.* 101. *in exeg. Hipp.* ipſe Galenus deſcriptionem ſuppeditat, quod Saraphus ſit, qui divaricatos & diſtantes habet pedum digitos.

Saratellula, legitur apud Paracelſ. *in Fragm. Chirurg. de apoſtemat. p. m.* 657. de quo termino tamen non conſtat, quid notare debeat.

Sar-

Sarcazo, σαρκάζω, ſignificat *ſupremis labris aliquid avello*. Diciturque de animalibus utrinque dentatis, apud Hipp. 1. *de art. t.* 28. Adde Foeſ. *d. l.* Per translationem vero ſignificat etiam morſis labris *ſubſannare*, unde σαρκασμὸς amarulentæ irriſionis genus dicitur. *Ibid.*

Sarca, *Sayrſa*, *Sarra*, id eſt *Ferrum*. Rul. & Iohnſ.

Sarcion, σαρκίον, Lat. *Caruncula* dicitur. Hipp. 4. *aph.* 76. Dieter. *n.* 766. *Sarcion* quoque dicitur *lapis coloris rufi*. Iohnſ. *Lex. l.* 2.

Sarcites, σαρκίτης, idem quod *Anaſarca*, vel *Leucophlegmatia*, Hydropis ſpecies. Gorr. Cardan. *l.* 2. *tract.* 3. *contradict.* 21.

Sarcocele, σαρκοκήλη, id eſt *hernia carnoſa*, teſticulis induratis contingens, & ad ſcirrhos pertinet, Gal. *l.* 14. *meth. med. c.* 7. Ejus felicem exemtionem chirurgicam per diſſectionem inventa ſtructura vide *in Act. Hafn. Vol. I. Obſ.* 28. *p.* 59. *& Obſ.* 97. *p.* 188. in quo loco recte negat *Sarcocelen* medicamentis poſſe diſcuti, aut curari. Vide etiam de *Sarcocele* ab Oxycrato teſtibus & ſcroto perperam applicato producta nullo alio remedio, quam caſtratione curanda P. Ammann. *in Irenic. p.* 140.

Sarcocolla, σαρκοκόλλα, eſt lacryma arboris, in Perſide naſcentis, thuris pollini ſimilis, colore ſubrufo, amara guſtanti. De cujus natura & viribus legantur Gal. *l.* 8. *de S. Fac. h. tit.* Dioſcor. *l.* 3. *c.* 99. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 403. Fr. Hoffman. *in Clav. ad h. l.* Rol. *Obſ. M. M. Sp. l.* 5. *ſ.* 4. *c.* 11.

Sarcoepiplocele, id eſt *hernia carnoſa omentalis*, quando omentum in carneam ſubſtantiam accreſcit, & induratur; ſive circa umbilicum, ſive in ſcroto fiat. Legitur apud Galen. *Introduct. c.* 18.

Sarcoma, σάρκωμα, eſt carnis in naribus, aut aliis etiam partibus, p. n. accretio, Galen. *in def.* Differt a Polypo magnitudine & forma. Eſt quidem Polypus *Sarcoma*, ſed non contra. Polypus enim Polypi piſcis ſimilitudinem quodammodo habeat oportet: quod in *Sarcomate* non requiritur. Caſtell. Iohnſ. *l.* 2. *Lex.*

Sarcomphalon, σαρκόμφαλον, eſt incrementum carnis in umbilico mitis, vel malignæ. Galen. *in def.* Gorr. & Caſtell. Cauſſa ſolutio continui, & ſucci nutritii largior propterea affluxus, quemadmodum in aliis excreſcentiis contingit.

Sarcophagos, σαρκοφάγος, in genere *carnivorum* ſignificat. Linden. *Ex. XI.* §. 67. Eſt aliquando epitheton *Mortis* Poetis familiare. Aliquando uſurpatur pro *Cathæretico*, Specialiter vero epitheton hoc tribuitur *lapidi*, qui ἄσιος, *Aſius* alias appellatur: de quo ſuo loco in *Aſſius*.

Sarcophyia, σαρκοφυΐα, *excreſcentia carnea* dicitur Hippocr. 3. *de fract. t.* 45.

Sarcopyodes, σαρκοπυώδης, epitheton ſputi, quod eſt ad inſtar carnium purulentarum, & inſigne pulmonis ulcus indicat: uti in tabida muliere, apud Hipp. *l.* 4. *Epid. III.* 26. Vide Foeſ. *p.* 559.

Sarcoſis, σάρκωσις, in genere carnis generationem ſignificat. Sæpius tamen præternaturaliter, & idem eſt quod *Sarcoma*, Excreſcentia carnea. In ſpecie *Sarcoſis* in utero eſt carnis ibidem prognatæ & collectæ expullulatio; quam, ſi magna ſit, recidere convenit vellicatam ſcalpris: ſin parva, protinus tollere, Gal. *in def.* Videtur proinde nihil aliud eſſe, quam mola. Caſtell.

(Π) *Sarcoſtoſis*, carnea excreſcentia in oſſe. Macbrid.

Sarcothlaſis, *Sarcothlaſma*, σαρκόθλασις, καὶ σαρκόθλασμα, dicitur *caro contuſa*, cui plerumque ſupervenit ἐκχύμωμα ſive ſanguinis ſuffuſio ſub cute. Utrumque legitur in Nono *de M. P. C. c.* 252.

Sarcoticon, σαρκωτικὸν, dicitur *medicamentum carnis generationem promovens*; vel quod carne ulcus implet, Galen. *l.* 3. *M. M. c.* 2. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 4. Nam quamvis carnis generatio naturæ opus videatur, juvatur tamen illa medicamentis, quæ modice detergent, calefaciunt, & purgant, atque minimum ſiccant, nulloque modo adſtringunt. Caſtell. & Gorr. Catalogum vide paſſim apud Auctores materiam medicam proponentes. Speciatim D. D. Wedelium *Amœn. Medic. l.* 1. *Sect.* 2. *c.* 9. *p.* 108. P. Morellum *de mater. medic.* ſub tit. Sarcotica cum formulis Blaſii *p. m.* 470. *&c.*

Sarda, *Sardina*, σάρδα, σαρδίνη, homonymon eſt. Vel enim piſcis marini & lacuſtris nomen, cujus hiſtoriam cum uſu vide apud Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 37. Jul. Alexandr. *l.* 15. *Salubr. c.* 5. Vel eſt nomen lapidis, aut gemmæ, quæ & *lapis Sardus* vocatur, a *Sardibus*, ubi primum reperta: alias *Carneolus* quoque dicta, loturæ carnium ſimilis colore, & ſemiperſpicua: cujus deſcriptionem & vires vide apud Schroder. *l.* 3. *t.* 3. *n.* 7. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Chiocc. *in Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 238. *ſeqq.* Ruland. etiam multas hujus ſpecies recenſet *in Lex.*

(Π) *Sardiaſis*, ſeu ſpaſmus cynicus. Spaſmus muſculorum faciei & oris, quo in obliquum torquentur. Vog.

Sardonius, *Sardous*, σαρδάνιος, σαρδῶος, eſt epitheton *riſus p. n.* & convulſivi, ab *Herba Sardonia* ita dicti, quæ ſua malignitate hanc convulſionis ſpeciem producere creditur, & alias *Apium riſus* vocatur; de quo riſu differit Bartholin. *l.* 2. *An. cap.* 3. *pag.* 340. Junge Keuchen. *ad Sam. p.* 178. Vide *Gelos*. Attribuitur etiam interdum lapidi antea explicato, & vocatur *Sardonius*, vel *Sardous lapis*.

Sardonyx, σαρδόνυξ, gemma eſt, vel lapis pretioſus, ruber, pellucidus, habens ſpeciem unguis humani, impoſitus manibus in ſuperioribus partibus apparet Onyx, in altera parte Sarda. Rul. & Iohnſ. Chiocc. *d. l. p.* 241.

Sare, idem quod *Eſſere*. Blancard. *in Lex.*

Sarfar, id eſt *ferrum*. Rul. & Iohnſon. *in Lex.*

Sargos, σάργος, vocatur piſcis marinus littoralis, ad cibum maxime commodus; cujus deſcriptio cum uſu legatur in Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 16. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 10.

Sarmatica Lues, idem quod *Plica Polonica*. Luc. Lælius conſultat. de *Lue Sarmatica*. Vide *Plica*.

Sarmentum, φρύγανον, vide *Phryganon*. Plin. *l.* 23. *H. N. c.* 1. partes illas, in quibus acini fuere, *ſarmenta* vocavit, notante Rolfink. *Obſ. & M. M. Sp. l.* 10. *c.* 7.

Sarnicum, *Sacen* eſt *Draconis*. Iohnſon. *Lex. lib.* 1.

Saropus, σαρόπους, vide *Sarapus*.

Sarrampio, idem quod *Picota*. Vital. *de Furno c.* 264. *fin.* Vide *Picota*.

* *Sarſa-parilla*, radix hodie notiſſima, & in plurimis morbis, præſertim venereis maximi uſus. Cedit Guajaco, at China virtute multum ſuperior eſſe creditur; immo etiam Guajaco ipſi præſtare, quotieſcumque poſt adhibitas inunctiones mercuriales, vel adminiſtratum Guajaci decoctum ſuperſunt ulcera, rhagades circa anum, tophi, nodi, ganglia, potiſſimum vero dolores rheumatici fixi ſive vagi ab impura venere oriundi, ad quos ſpecifica exiſtimatur. Devehitur ex pluribus Americæ locis; præſertim ex Peruvia, Mexico, Braſilia, ubi ſponte, & ubertim dicitur adoleſcere in ſepibus. Conſtans opinio eſt radicem eſſe Plantæ quæ cum Smilace aſpera eadem ſit, vel Smilaci maxime affinis; inde factum ut ab Hiſpanis *Sarſa-parilla*, ſeu *carca-parilla* dicta ſit, hoc eſt *viticula rubo ſimilis*. Id enim nominis eſt Smilaci aſperæ apud Hiſpanos, ut auctor eſt Andreas Lacuna, nempe quod Smilax ſarmentis, foliis, labruſcis *viticulum*, ſpinis aculeiſque *rubum* referat; *Carca* enim *rubum*, *parilla* m viticulum ſignificat apud Hiſpanos. Huic opinioni favet & experientia. Conſtat enim radices Smilacis aſperæ noſtratis ut ſarſæ-parillæ forma proxime ſimiles ſunt, ſic virtute fere pares eſſe, ut teſtatur Fallopius in tract. de Morb. Gallic. *c.* 63.

Sartago, τήγανον, dicitur vas coquinarium, etiam Chirurgis neceſſarium, ad coquenda Unguenta & Emplaſtra. Hildan. *in Ciſt. mili. t.*

Sartorius Muſculus, vide *Faſcialis*.

Sarx, σάρξ, vide *Caro*.

* *Saſſafras*, lignum ex variis Americæ tractibus, ſed maxime ex Florida allatum. A Floridianis dicitur *Pabamvve*, Europæis vero *Saſſafras*; quod ſub cortice tenui foras cinereo, intus ſanguineo ex rufo albicat; lignoſum, leve, rarum eſt, ſaporis acris ſubdulcis, & aromatici odoriſque fragrantis, unde dici ſolet *lignum fœniculi*, ſeu *fœniculatum*. Ex hoc fit decoctum, extractum, maxime adverſus morbum Gallicum.

Sathe, σάθη, ſignificat *penem*, ſive membrum virile, teſte Rolfink. *O. & M. med. Sp. P.* 1. *c.* 43.

Sathros, σαθρός, *marcidus*, *lacerus*, putris. Legitur apud Hippocr. *l.* 1. *de diæt. XIII.* 18. 22.

Satietas, *Saturitas*, πλῆθος, πλησμονὴ, ſumitur plerumque in exceſſu p. n. Vide *Pleſmone*.

Satto, vel *ſaſſo*, σάττω, σάσσω, ſignificat *infarcio*, *fartim impleo*. Hippocr. *l.* 2. *de morb. XIV.* 27. *l.* 4. *VII.* 9. 10. *IIX.* 15. *IX.* 10. *X.* 12. *&c.* Adde Foeſ. *p.* 560.

Saturatus, *Saturitas*, idem quod *Satietas*, πλησμονὴ. Uſurpatur vero etiam haud ineleganter de ſufficiente humectatione, cum aliquo exceſſu. Scrib. *num.* 227. Adde Rhod. *in Lex. Scribon. p.* 438. Eſt etiam terminus Chymicus in eadem ſignificatione humectationis acceptus, quando v. g. Salia alcalia fixa cum ſpiritu Salis *ſaturari* dicuntur. Vide Dan. Ludov. *Pharmaciam*.

Saturnus, χρόνος, proprie ſignificat Deaſtrum gentilium, porro translatum inter ſidera. Quas res naturales influxu ſuo dirigere finxerint, lege apud Schroder. *l.* 1. *c.* 9. Chymici nomen hoc tribuerunt *Plumbo*: vide ſupra *Molybdos*. Adde Rul. & Iohnſ. & alios Chymiæ ſcriptores. *Saturnus* Philoſophorum etiam dicitur Antimonium. Schroder. *Pharm. Medico Chym. l. III. c.* 17. ad quem locum vide *Notas* D. Joh. Michaelis *noviſſime editas*.

Satyriace, σατυριακὴ, eſt nomen confectionis & Antidoti Venerem ſtimulantis, apud Ægin. *l.* 7. *c.* 11.

Satyriaſis, *Satyriaſmos*, σατυρίασις, σατυριασμὸς, ambiguæ adhuc ſignificationis vocabulum, propter Hippocr. 3. *aph.* 26. ubi inter puerorum nondum pubertatis terminum attingentium morbos refertur: in quo communis illa acceptio pro *Tentigine* membri virilis, ſive *Priapiſmo* (vide *Priapiſmus*) locum non videtur poſſe invenire. Licet enim ſæpius rigiditas penis illis etiam dormientibus eſſe ſoleat familiaris, minime tamen morbus dicenda, quia nihil offenſæ inde percipiunt. Hinc Interpretes de glandularum juxta aures tumoribus exponunt, Gal. *in Exeg. pag.* 560. Dieter. *n.* 767. quæ expoſitio nititur loco parallelo Hipp. *l.* 7. *Epid. LI.* 16.

Savich Arab. eſt *farina ſubtilis*. Valeſc. de Tarant. *Philon. Chirurg. c.* 6. *p.* 810.

Saunia olim fuit confectio lenis & ſuavis, inſtar maſſæ panis valde nutriens & reſtaurans; parata ex amygdalis dulcibus, ſaccharo ana lib. 1. amyli lib. ſſ. ol. amygd. dulc. ℥. i. ſſ. aq. Violar. q. ſ. F. Maſſa in formam quadrat. oblong. pondere ℥. i. Clement. Clementin. *Lucubrat. p. m.* 144.

Savonea, nomen confectionis Arteriacæ delicatæ contra tuſſim, apud Foreſt. *l.* 16. *Obſerv.* 4. *Schol.*

Saura, σαῦρα, vide *Lacerta*. Præter illas vero acceptiones ibidem adductas occurrit adhuc alia, apud Hippoc. 4. *de artic. t.* 64. ubi σαῦραι dicuntur *Vimineæ* quædam *texturæ*, ex palmis intextæ, aut digitorum integumenta, ſive digitalia, a *lacertarum* ſimilitudine *Lacertæ* dictæ, Foeſ. *p.* 560.

Saxatilis, πετραῖος, vide *Petra*.

Saxifragus, λιθονθρυπτικὸς, vide *LithonthryptICOS*. *Saxifraga* vel *Saxifragia*, omnia, quæ calculum, lapidem, vel arenam expellunt, denotat. *Saxifragium*, quivis lapis, qui tartarum in homine frangit, & diſſolvit, eſt. Rul. & Iohnſ.

Saxonicus eſt epitheton pulveris, cujus deſcriptio habetur in *Phar. Aug.* ut & *Sorp. Ph. D.* Iunken. alibique.

Saxum, πέτρα, idem quod *Lapis*, *Petra*; de quibus vocabulis *ſuo loco*.

Sbeſis, σβέσις, vide *Extinctio*.

Sbeſten, i. e. *Calx viva*. Rul. & Iohnſ.

Scaber, *Scabrities*, τραχὺς, τραχύτης, quamvis communiter in malam partem accipi ex Lexicis vulgaribus conſtet, ſignificantia *aſperitatem præternaturalem*; a recentioribus tamen hodieque nomina hæc in bonam quoque partem transferri legimus, ad exprimendum facultates quaſdam medicamentorum a figura dependentes, quando aſperitate ſua craſſiora attenuant, viſcoſaque divellunt, qualia ſunt Lapides pretioſi, Corallia, Limaturæ Martis, Solis, Lunæ, &c. Frequentiſſime occurrunt in *Lumine Rationali Medico*, & explicantur *in appendice Examinis* in Dan. Sennert. *l.* 5. *Inſtit. pag.* 8. 9.

Scabies, ψῶρα, vide *Pſora*. Pertinet ad ſolutiones continui partium ſolidarum, Gal. *lib.* 14. *M. M. c.* 17.

Scabrus Paracelſo videtur dici affectus aurium, conſiſtens vel in dolore, vel in aſperitate ali ua p. n. & meminit *Paragraph. l.* 12. §. 1. *l.* 13. §. 2.

Scacurcula, eſt *ſpiritus oſſis de Corde Cervi*. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Scala, κλίμαξ, quid ſit, pueri e Dictionariis norunt. Pertinet inter chirurgica inſtrumenta, ad repoſitionem articulorum, teſte Galen. *c.* 4. *de art. t.* 43. Talem *ſcalam* chirurgicam ſex gradibus conſtantem exhibet Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XXIX. fig.* 3. & modum utendi, *Tab. XLIX. fig.* 1. Metaphorice *ſcala* quoque vocatur curriculum vitæ humanæ per certas ætatum differentias, qualem *ſcalam* Dieter. propoſuit humani initii & incrementi, *in Iatreo*, *n.* 599. Ita in Metallurgia operationes tranſmutationis per *ſcalam* fieri legitur *in Th. Chym. Vol. I. pag.* 496. *ſeq.*

Scalenos, σκαληνὸς, ſignificat *obliquum*, & proprie ad Matheſin pertinet. Legitur vero & apud Hippocr. de vena quadam, quæ ad renes tendit, *l. de Reſectione ſive Anatome II.* 5. & canales *aliquos* σκαληνοειδεῖς, vocat, *ibid.* 8. Muſculi quoque in collo ſiti cognominantur in Anatomicis *Scaleni*, Barthol. *lib.* 4. *An. c.* 6. *pag.* 568.

Scalpellum, ξυςὴρ, κνηςὴρ, *Scalprum*, ξύςρα, dicuntur inſtrumenta chirurgica, quibus oſſa raduntur, vel alium etiam in uſum adhibentur. Illud legitur apud Hippoc. *de c. vuln. XIX.* 8. Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 6. *& alibi*: Hoc aliquoties apud Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. ubi pro *ſtrigili* ſumitur. Vide Foeſ. *pag.* 442. Hildan. *in Ciſta militari, alibique*. Vide *Cneſter*, *Smile*. *Scalprorum*, quæ & *Raſoria*, *Raſpatoria*, item *Radulæ* dicuntur, varias formas deſcriptas etiam exhibet Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. VI. fig.* 3. *ſeqq. ad* 10. Quære etiam *in Indic.*

Scalptus, *Scalptura*, κνησμὸς, vide *Cneſmos*, vo-

vocatur & ξυσμὸς, apud Hippoc. 3. *aphor.* 21. Adde Dieter. *num.* 595. *Scalpturam* prohibendam eſſe ægris ob pruritum, & quod peſſima & præter excoriationem humores alliciat & dolores graves excitet, docet Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. LVI. pag.* 149.

Scamma, σκάμμα, vocatur terminus, aut *limes deambulationis*, in arena, aut ſpatii, quod tranſiliunt, qui ſe ſaltu exercent, apud Cœl. Aurel. *lib.* 2. *Tard. paſſ. c.* 1. allegante Foeſ. *Oecon. p.* 568.

Scammonion, σκαμμώνιον, vocatur ſuccus purgans fortior, e planta *Scammonea*, σκαμμωνία, collectus; qui cum malo cotoneo præparatus & correctus vocatur δακρύδιον, quaſi *Lacrymula*, vulgo in Offic. *Diagrydium*. De hoc purgante vide plura apud Rolfink. *de purgant. ſect.* 13. *art.* 4. *per tot.* C. Hoffmann. *Offic. lib.* 1. *cap.* 14. Freitag. *Aur. Med. lib.* 2. *c.* 13. Schroder. *l.* 4. *cl.* 4. *num.* 463. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Solenander hujus uſum valde ſuſpectum habuit, inter *capita diaboli* vernacule dicta referens, *ſect. V. conſ.* 22. *pag.* 504. 505.

Scamnum, βάθρον, vide *Bathron*.

Scandella, γυμνόκριθον, vide *Gymnocrithon*.

Scanton, eſt *fœtor Urinæ*. Iohnſon. *Lexic. lib.* 1.

Scapellatum, id eſt *retectum*: dicitur de præputio retracto, qui affectus Græce φίμωσις vocatur. Marcell. Cuman. *Obſerv.* 74. apud. I. H. Velſchium *Syllog. Cur. & Obſerv. Med. Cent. I. pag.* 78.

Scapha, σκάφη, proprie *labrum balneatorium*, vel *ſolium*, vel *naviculam* ſignificat; & uſurpavit Hippoc. *l. de Steril. XXII.* 3. *libr.* 3. *de morb. XV.* 18. Sæpius Aurelianus, Trallianus, allegante Foeſ. *pag.* 569. Per translationem vero *Scapha* Anatomicis quoque dicitur ambitus auris interior, Helici oppoſitus, Barthol. *l.* 3. *An. c.* 9. Σκάφη vinculi quoque nomen eſt, quod adhibetur, ubi ſummum caput, & quod inter ipſum & frontem eſt, vincire convenit. Dicitur alio nomine *Tholus Diocleus*. Gal. *de Faſciis*.

Scaphion, σκαφίον, æquivocum eſt vocab. Vel enim *parvam ſcapham* ſignificat: & idem eſt, quod σκαφίδιον, Foeſ. *pag.* 570. vel *Ligonem*, quo terra foditur, Hippoc. 2. *de fract. t.* 3. Vel *Cranium* notat, Gorr. ex Ariſtophane, Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 8. §. 30. *Sel. Med. Ex. X.* §. 185.

Scaphis, σκαφὶς, dicitur *mulctra paſtoralis*, alveus, *ſcaphula*. quo vaſe paſtores utuntur in lacte reponendo. Significat & μάκτραν, ſive vas, in quo farina ſubigitur. Ab Hippoc. accipitur pro *menſura*, quæ alias *Concha* dicitur, *l.* 1. *de morb. mul. CXXIII.* 13. *CXXVI.* 4. 4. Adde Foeſ. *d. l.* Vide *Concha*.

Scaphoides, σκαφοειδὴς, epitheton Oſſis, Tali caput anterius & oblongum excipiens. Os *Naviculare* vel *Naviforme*, ita dictum a Scaphæ ſimilitudine, Gal. *de Oſſib. c.* 24. & *l.* 3. *de U. P. c.* 7. Barthol. *libel.* 4. *Anat. c.* 21.

Scapula, ὠμοπλάτη, vide *Omoplatæ*. Vena & arteria ſcapularis, interna & externa, quæ dicantur, videantur apud Bartholin. *libell.* 1. & 2. *p.* 640. & 652.

Scapus, στύλος, καυλὸς, idem quod *Caulis*, medium inter caput & radicem, Linden. *Ex. X.* §. 185.

Scarabæus, κάνθαρος, vide *Cantharus*.

Scarabelaphus, σκαραβέλαφος, vide *Cantharus*.

Scardamyſſo, σκαρδαμύσσω, ſignificat *Nicto*, oculis *conniveo*. Scribitur & καρδαμύσσω teſte Erotiano, *Onom. pag.* 56 Legitur σκαρδαμύσσειν apud Hippoc. *l. de int. aff. XLVI.* 16. *LI.* 14. *l. de dieb. judic. III.* 16. *Coac. t.* 77. *lib.* 6. *Epid. ſect.* 6. *t.* 2. Jung. Foeſ. *pag.* 569. *Nictantibus* opponuntur ἀσκαρδαμύκται. Vide *Aſcardamyctes*.

Scardula vocatur piſcis, qui & *Rama* dicitur, Cyprino ſimilis, longe vero ignobilior, ſtagnantibus aquis gaudens, fœdo mucore & luto victitans. Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 6. Adde Aldrov. *l.* 5. *de Piſc. cap.* 42. qui *Cyprinum latum* appellat.

Scarificatio, ἐγχάραξις, vide *Encharaxis*.

(π) *Scarlatæ*, Maculæ latiores ac rubicundiores quam morbilli, ſeu flavi, nodulis ornatæ in febre acuta. *Vog.*

Scarlatina Febris dicitur, quæ cum maculis conjuncta eſt inſtar morbillorum, utplur. tempore æſtivo frequentior, & infantibus præ cæteris familiaris, cujus pleniorem deſcriptionem tradidit Sydenham., *Obſerv. Med. de morb. ac. ſect.* 6. *c.* 2. *p. m.* 417. *ſeq.*

Scarus, σκάρος, piſcis vocatur ſaxatilis, ſquamoſus; cujus hiſtoria cum uſu videatur apud Aldrov. *l.* 1. *de piſc. c.* 2. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 3.

Scatea dicitur *ſecunda tartareæ urinæ ſpecies*, a fœtore nomine ſumpto; eſtque indicativa omnium ex Tartaro putrefactionum, ejusque ſignum, Iohnſ. *Lex. l.* 1. Vide Paracelſ. *l.* 6. *Paragr. c.* 2. §. 1. Et *in fragm. ad h. l.* docet talem urinam eſſe lepræ ſignum.

Scatula eſt vas ligneum vulgo notum, in quo aliquid aſſervatur. Ad medicamenta vero non debent ſumi e lignis reſinoſis paratæ, ne odore

odore ſuo reſinoſo confectiones inficiant. Hinc majoris adhuc ſecuritatis gratia muniri ſolent intus & foris charta alba, cœrulea, rubra, aut variegata. Schenk. *S. Comp. & Pr. M. pag.* 233.

Scaurus, vide *Sarapus*.

Scedaſticos, σκεδαςικὸς, epitheton *facultatis diſſipandi* tribuitur Ochræ apud Dioſcorid. *l.* 5. *c.* 62. vel 108. *ed. Sar.*

Sceilen Vena dicitur *Salvatella*, ramus inter medium & annularem. Avicenn. *l.* 1. *fen.* 1. *doctr.* 5. *c.* 4.

Sceletos, σκελετός, quaſi cadaver aridum & exſiccatum, eſtque oſſium corporis humani, aut brutorum etiam invicem cohærentium, univerſa compactio, Galen. *l. de Oſſib. cap.* 25. *in fine & lib.* 1. *Anat. adm. c.* 2. Dicitur & σκελετὸν communiter, Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 1. item, qui ſceleti inſtar macilenti ſunt, & tenuis corporis, σκελετοὺς dici, monet Erotianus.

Sceletyrbe, σκελετύρβη, rectius σκελοτύρβη, quaſi *crurum turbam* ac reſolutionem dicas, qua erectus homo ambulare nequit, ſed latus quandoque ſiniſtrum in dextrum, nonnunquam dextrum in ſiniſtrum circumfert, interdum quoque pedem non attollit, ſed attrahit, velut ii, qui magnos clivos adſcendunt, Galen. *in def.* Epitheton Scorbuti. Vide *Scorbutus*. Latine *Crurum enervatio*, Lang. *lib.* 1. *ep.* 42.

Sceliphros, σκελιφρὸς, id eſt, *aridus*, ſiccus, idem quod ξηρὸς. Occurrit apud Hippocr. *l. de int. aff. XLVI.* 11. *l. de art. t.* 28. *pag.* 571.

Scelos, σκέλος, *Crus*. Vide ſupra *Crus*.

Scelotyrbe, vide *Sceletyrbe*.

(Π) *Scelotyrbe*, Immanis, continua crurum contractio & obrigeſcentia, *Vog. Sag.* aliam definitionem hujus morbi profert, quæ ideæ choreæ Sancti Viti convenit.

Scempſis, σκῆμψις, idem quod ἐπόσκημψις, *decubitus*. Galen. *in ex. Dict. Hippoc.* In textu legitur σκῆψις, vide *Scepſis*.

Scenos, σκῆνος, apud Hippocr. *totum corpus* ſignificat, *l. de Reſect. I.* 15. *l. de Corde V.* 13. Foeſ. *d. l.*

Sceparnos, σκέπαρνος, aut σκέπαρνον, vide *Aſcia*.

Scepaſtra, σκεπάςρα, ſic dicitur faſciæ genus ad operiendum & deligandum caput, Lat. *Operculum*. Gal. *de Faſciis*. Gorr.

Scepe, *Scepaſma*, σκέπη, σκέπασμα, *tegumentum*, *velamentum* corporis ſignificat, inter cauſſas ſanitatis procatarcticas pertinens, pro aeris nos ambientis attemperatione. Legitur apud Hippocr. *lib.* 6. *Epid. ſ. VIII.* Galen. *lib.* 2. *de S. F. c.* 24. Quamvis etiam pro *tugurio* & *tecto* uſurpaſſe videatur, 4. *de R. V. I. A. t.* 44. Vide Rhod. *ad Scribon. in not. n.* 60. *pag.* 105.

Scepticus, σκεπτικὸς, dicitur in genere is, qui nihil ſciri poſſe ſtatuit, & in ſingulis rebus hæret, atque hæſitat. Quæ philoſophandi ratio etiam a Carteſio hodieque introducta videtur & olim *ſceptica Schola Medicorum*, a Galeno notata *l. an. ſang. in art. natur. cont. c.* 4. *fin. & l. de ſubfig. Emp. c.* 1.

Sceros, σκηρὸς, i. e. *laxum ſpongioſum*, quamvis Heſychius per σκληρὸν, expoſuerit. Erot. *Onom. p.* 103. *b.*

Scethros, σκεθρὸς, idem quod ἀκριβὴς, *accuratus*. Hinc σκεθροτέρη ἴησις, *accuratior, curatio*, apud Hippoc. 3. *de art. t.* 60. Gal. *c.* 1. *de fract. t.* 44. *p.* 570.

Scevaſtos, σκευαςὸς, i. e. *factitius*. Dicitur de *vino*, apud Dioſc. *l.* 5. *c.* 45. Adde Linden. *Ex. X.* §. 198.

Schaſis, σχάσις, æquivocum valde eſt nomen, & variæ ſignificationis, ob verbum, a quo derivatur, χάω vel σχάζω, quod diverſa etiam ſignificat, videlicet *ſcarifico*, *laxo*, *transfero*, vel tranſpono, inhibeo. Apud Hippocr. 2. *de art. t.* 14. exponit Galen. verb. χάσαι per ſubito e priori ſtatu in alium mutari. Interpretes vero Latini reddiderunt per *Decutitur*, & χάσιν per *decuſſionem*. Apud Galen. *in LL. Meth. med.* σχάσαι, eſt *ſcarificare*, ut & apud Ariſtot. *l.* 8. *H. A.* allegante Henr. Steph. *in Theſ.* Hinc & σχάσις apud Theophr. *l.* 4. *c.* 3. *Hiſtor. plantar. ſcarificationem* notat. Junge Foeſ. *p.* 607. *ſeq.*

Schaſteria, σχαςηρία, inſtrumentum notans funem, vel aliud quid, quo corpus aliquod vel intentum relaxatur, vel erectum demittitur: Galen. *com. ad d. Hipp. loc.* C. Hoffmann. in ἀνεκδότοις *Notis ad Galen.* negat, recte exponi σχαςηρία per funem, qui curſoribus prætenditur, ſed potius notare *trochleam*, ſive quodcunque *aliud organum*, quod prætentum funem ſuſtinet, &, quo moto, concidit funis. Σχαςήριον quoque ſcalpellum, vel *cultellum ſcarificatorium* ſignificare, e Lexicis aliis conſtat.

Schedia, σχεδία, idem quod βάθρον, *ſcamnum*. Hipp. vocatur & ξύλον. Oribaſ. *de machin. c.* 29. Gorr.

Schebendevigi, i. e. *Cannabis*, vel ſemen ejus. Rul. & Iohnſ.

Schema, σχῆμα, vide *Figura*. Adde Hipp. *l. de vet. Med. XXXIX.* 7.

Scherbet vel *Serbet Turcarum* paratur e ſuccis acidis berberum, ritium, citri, &c. cum ſac-

ſaccharo, quemadmodum docet Theodor. Mayerne *Prax. Med. Tom. I. p. m.* 204. ubi etiam exempla propoſuit. Vide & *Acta Erudit. Lipſ. A.* 1691. *m. Febr. p.* 61.

Scheſis, σχέσις, corporis *diſpoſitionem nondum confirmatam* ſignificat, quæ facile inducitur aut removetur; ad differentiam ἕξεως, quæ ſtabilis dicitur habitudo. Deinde etiam ſignificat *adventitiam* corporis *habitudinem*, Galen. *cap.* 1. *de artic. t.* 26. & *lib.* 3. *de cauſſ. Pulſ. cap.* 10. Σχέσις quoque interdum idem eſt quod ἐπίσχεσις, i. e. *retentio*, inhibitio. Hippocr. *lib.* 5. *Epid. XXIX.* Junge Foeſ. *p.* 608. Dieter. *num.* 812.

Schetæa, σχεταῖα, dicuntur quæ compeſcenda ſunt & *cohibenda*. Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul.* 812.

Scheticos, σχετικὸς, *diſpoſitivus*, epitheton febris, quin & aliorum morborum, qui non adeo altas radices egerunt, ſed faciliorem admittunt ſolutionem, ad differentiam τῶν ἑκτικῶν, ſive *habitualium*, qui difficilius diſcutiuntur. Gal. *lib.* 8. *M. M. c.* 1. C. Rejes *C. El. q.* 68. *n.* 12.

Schias, *Schion*, *Schiaticus*, pro *Iſchias*, *Iſchion*, *Iſchiaticus*, legitur apud Keuchen. *ad Sam. p.* 238.

Schidacedon, σχιδακηδὸν, ſpecies eſt *fracturæ per longitudinem oſſis*, non per *tranſverſum*, factæ, quæ καυληδὸν vocatur, Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 5.

Schindalmos, σχινδαλμὸς, *fiſſuram* ſignificat, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. XXV.* 17. citante Foeſ. *p.* 609. σχινδάλησις, *etiam fiſſionem aſſuloſam* ſignificat.

Schinelæon, σχινέλαιον, i. e. *oleum lentiſcinum*, Dioſcor. *l.* 1. *c.* 50. In remediis Moſchionis libro *de morb. mul.* annexis extat σχοινέλαιον, ſed videtur menda.

Schiſma, σχίσμα, i. e. *fiſſura*, *ſciſſura*, *rima*. Stricte de pudendo muliebri ponitur. Vide *Rima*.

Schiſtos, σχιςὸς, dicitur *lapis Hæmatitæ affinis*, pallidior tamen colore, & virtute infirmior, ſuapte natura fiſſilis & friabilis, de quo legatur Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* Dioſc. *l.* 5. *c.* 145. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 273. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Fr. Hoffmann. *in Clav. ad Schr. lib.* 3. *cap.* 8. *pag.* 179. *Alumen* quoque *Schiſton* vocari, teſtatur Lang. *l.* 1. *ep.* 32. *Lac* σχιςὸς vocatur, in quo lapides igniti fuerunt extincti: Galen. *l.* 10. *de S. Fac.* §. *Stercus caninum*: vel quando lacti ferventi acetum inſtillatur, *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 16.

Schoenobates, σχοινοβάτης, vide *Funambulo*.

Schoenotonos, σχοινότονος, epitheton ſellæ, ex junceo, vel ſparteo fune nexæ, & contextæ, Hipp. *l. de Sterilib. XVI.* 5.

Schole, σχολὴ, vide *Ocium*. Quid vero Latine *Schola* ſignificet, notum eſt: videlicet locum, in quo Diſciplinæ & artes docentur. Idem *Scholæ* veteres Medicæ Romæ fuiſſe dicuntur ac Eſquiliæ. Rhod. *ad Scribon. pag.* 15. *Scholæ Herophileæ* meminit ex Strabone idem *p.* 14. Accipitur etiam pro ipſa doctrina. Idem Parac. triplicem *Scholam* finxit, *Elementalem*, *Sideream*, & *Æternam*. *Philoſ. ſagac. t.* 1. Et Helmont. aliquoties invehitur in *Scholam* Galenicorum, ſive *Humoriſtarum*, i. e. in doctrinam & hypotheſes illorum.

Sciamachia, vel *Sciomachia*, σκιαμαχία, dicitur exercitatio manuum, vel brachiorum levior, quum vel celeriter manus aliquo pacto ventilamus, aut micamus, aut cum altero leviter conferimus colluctatione languidiore, citra vehementiam, aut roboris provocationem. Jul. Alex. *Sal. c.* 8. ex Galen. *l.* 2. *de San. tu. c.* 11. q. d. *Umbratilis pugna*, & meditatio potius pugnæ. Alexandr. *not. ad h. l.* Accipitur & tropice pro vano aliquo & leviori animorum diſſidio & colluctatione.

Sciatica, pro *Iſchias*, de quo affectu ſuo loco.

Sciaugeo, σκιαυγέω, Hipp. ſignificat *cæcutio*, eorum more, qui ex umbra aut tenebris prodeuntes ad lucis aſpectum caligant, *l. de int. aff. LI.* 12. & *l. de dieb. judic. III.* 13.

Sciden, i. e. *Ceruſſa*. Rul. *in Lex.*

Scidnamæ, σκίδναμαι, apud Hippocr. ſignificat *diſſipor*, Hippoc. *dictis locis*. Adde Foeſ. *p.* 572.

Scientia, ἐπιςήμη, in foro medico non obtinet ſtrictam ſignificationem; ſed ſufficit accipere pro *certa alicujus rei cognitione*. Ad quam acquirendam etiam in arte medica opus eſt, ut prius mens ab opinionibus purgetur, antequam vera ſcientia inducatur, Gal. *c.* 1. *de fract. t.* 6. In praxi quoque opus *ſcientiæ* eſt; non perturbari, nec tranſire ab iis, quæ recte viſa ſunt, etiamſi nondum appareat manifeſta utilitas ex his, quæ facta ſunt, *c.* 2. *in* 2. *aph.* 52.

Scimpodion, σκιμπόδιον, ſignificat *lectulum diſcubitorium*, in quo cervicem reclinare poſſumus, v. gr. tempore ſomni meridiani, ſi opus fuerit, C. Hoffmann. *Com. in Gal. de U. P. num.* 1150. Dicitur & σκίμπους, extat apud Moſchion. *de morb. mul. c. ult.* 163. Utrumque etiam ſignificare poteſt & ſolet ſcabellum, cui

cui non minus, quam dicto lectulo inſidere poſſumus.

Scincus, σκίγκος, vocatur animal, e genere lacertorum, quadrupes, cujus pleniorem deſcriptionem, cum uſu in Medicina, videſis apud Aldrov. *l.* 1. *de Quadr digit. ovipar. c.* 12. Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *n.* 115. Lang. *l.* 1. *ep.* 66. Nonnullis etiam vocatur *Crocodilus terreſtris*: ſed minus accurate ob parvitatem.

Scindapſus, σκινδαψός, nomen fictum a Gal. quemadmodum & *Blytri*, *l.* 1. *de diff. pulſ. c.*4. ad improbandam nimiam in nominibus eligendis curioſitatem. Vide C. Hoffmann. *Comm. de U. P. n.* 228. & 533.

Scintilla, σπινθὴρ, particula ignea dicitur, eſtque cauſſa horroris, ſi cutim nudam attigerit, Galen. *l.* 1. *De ſympt. cauſſ. c.* 5. *Scintillæ*, quæ interdum ex oculis erumpere videntur, non ſunt veræ igneæ particulæ, uti quidem Paracelſ. credidit *Paramir. tr.* 3. *c.* 9. ſed ſaltem eſt ab aeris illuminatione, vel ſpirituum animalium luciditate emanante. Vid. Plemp. *Ophthalmograph. lib.* 4. *problem.* 21. & Willis. *A. Br. P. I. c.* 15. Dicitur hæc *ſcintillarum* eruptio σπινθηρισμὸς, *ſcintillatio*, *coruſcatio*. *Scintilla* quoque Paracelſo ſignificat articulorum quandam reſolutionem, & impotentiam movendi, ceu ſymptoma luis Gallicæ, quæ *ſcintilla Veneris* propterea vocatur, *l.* 7. *de orig. cauſſ. & cur. morb. Gallic. c.* 10. *l.* 8. *c.* 2.

Sciodes, σκιώδης, *umbroſus*, caliginoſus, a σκιά, *umbra*, tribuitur autumno ab Hipp. *l.* 3. *Epid. ſ. III. t.* 3.

Scirona, eſt *Ros autumni*. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Scirrhoma, σκίῤῥωμα, refertur inter morbos externos, ſuram pedis infeſtantes, *d. l. c.* 16. *fin.* quamvis non deſcribat, qualis proprie affectus ſit.

Scirrhones vocari pediculos ſubcutaneos vix viſibiles, ſcribit Fallop. *l. de ulcer. c.* 23. *Tom. I. Oper. p. m.* 612. *ſeqq.*

Scirrhoſis, σκίῤῥωσις, dicitur Gal. *liveſcens & creſcens caro* ex vehementia diuturnæ inflammationis orta, *l. Introduct. c.* 15.

Scirrhus, σκίῤῥος, proprie eſt tumor durus, renitens, indolens, Galen. 4. *de R. V. I. A. t.* 21. *& alibi;* quamvis diſtinguant inter *ſcirrhum* legitimum, ſive exquiſitum, & non exquiſitum, quem vocant ὄγκον σκιῤῥώδη, Gal. *l.* 14. *M.M. c.* 6. Verum non ſemper illa diſtinctio obſervatur. Interea *Scirrhus exquiſitus* ita plenius deſcribi poterit, quod ſit tumor durus, renitens, indolens, in glandulis obortus, proveniens a ſucci lymphatici atrabiliaris acido auſteri & congelativi ſubſiſtentia & collectione. Ex hac definitione facile confici poteſt quoque deſcriptio *Scirrhi non exquiſiti*, addita particula fere indolens, & cauſſæ morbificæ limitatione, prout ſuccus ille glandularum vel de phlegmate, vel de aliis portionibus vitioſis ſalinis, acribus, minuſque congelativis, participat. Rariores obſervationes *Scirrhi veri* totius abdominis, & dimidii Pulmonis, invenies *in Ephem. N. Cur. A. II. Obſ.* 60. *& A. III. Obſ.* 262.

Sciſſile, σχιστόν, vide *Schiſtos*.

Sciſſio, communiter idem quod *ſectio*, τομή, de quo p. inferius. Dicitur tamen & σχίσις, *ſciſſio*, quæ competit lacti, quando fervido huic vel acetum, vel oxymel inſtillatur, ut fiat coagulatio, Galen. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 16.

Sciſſura, Paracelſo idem quod *Fiſſura*, σχίσις, *in Fragm. Medic. & alibi*. Vide *Fiſſura*.

Sciurus, σκίουρος, item ἵππουρος, vocatur animalculum quadrupes digitatum, viviparum, cauda præditum totum corpus obtegente, arborum amantiſſimum: cujus deſcriptionem, cum uſu in cibis & Medicina, vide apud Aldrov. *l.* 2. *de Quadr. dig. vivip. c.* 24. Junge Fr. Hoffmann. *Clav. ad Schr. l.* 5. *p.* 682. *ſeqq.* De cerebri *ſciuri* uſu contra vertiginem laudatiſſimo vide Achill. Graſſer. *Obſ. I.* apud Joh. H. Velſch. *in Syllog. Cur. & Obſ. Med. Cent. III. p.* 5. cujus etiam notam leges.

Scleria, σκληρεία, dicitur *palpebrarum interior durities*, Gal. *l. Introduct. c.* 15. Quamvis & in ſignificatione generali, qua omnem duritiem denotat, & ita idem eſt quod σκλήρωσις, accepiſſe videatur, dum addidit τῆς μήτρας, i. e. uteri, *l. de morb. mul. c.* 133.

Sclerocœtia, σκληροκοιτία, vocatur *decubitus in duro cubili* & ſtrato. Hippocr. *l.* 3. *de diæt. IV.* 1. & verbum σκληροκοιτέειν *l. de ſal. diæt. t.* 13.

Scleroma, σκλήρωμα, idem quod σκληρυσμός, ſtricte tamen dicitur de *duritie*, quæ in parte aliqua vulvæ oritur, & coincidit cum σκιῤῥώσει, Galen. *in defin.*

Sclerophthalmia, σκληροφθαλμία, dicitur *Lippitudo dura*, in qua oculus durior, ad motum pigrior, dolens, rubicundus redditur, palpebræque ſimiliter duriores ſicciore ſque redditæ, poſt ſomnum, aperiri facile non poſſunt, vel inverti, propter duritiem. Differt a ξηροφθαλμία, ſola magnitudine doloris, duritiei & ſiccitatis, quod hæc ſit illa ſatis imbecillior, Gorr. Caſtell. Cauſſa ſine dubio in portionum lymphaticarum ſan-

ſanguini admixtarum aciditate congelativa ponenda erit.

Scleros, σκληρὸς, vide *Durus*. Significat & *aridum*. Lind. *Ex. XVI.* §. 143.

Scleroſarcoma, σκληροσάρκωμα, eſt abſceſſus progerminus utplurimum in gingivis enatus, carneus, durus, interdum galli coronam vel criſtam, interdum oſtracodermi carnem referens. Differre ab Epulide vult M. Aurel. Severin. *l. de nov. obſ. abſceſſ. c.* 16. ubi plura de hoc affectu invenies.

Scleroſis, σκλήρωσις, id eſt *durities*. Vide *Scleria*.

Sclerotica vocatur tunica oculi, cujus pars anterior dicitur Cornea, de qua ſupra vide *Ceratoides*. Poſterior vero eſt denſa & opaca, duraque, Barthol. *lib.* 3. *Anat. cap.* 8. *pag.* 515. Significare etiam σκληρωτικὸς poteſt *Indurans*, a verbo σκληρόω, quamvis non ſit in uſu apud Græcos.

Sclerynticos, σκληρυντικὸς, vide *Indurans*.

Scleryſmos, σκληρυσμὸς, σκλήρυσμα, vide *Induratus*.

Sclirus, corrupte etiam pro *Sclerus* legitur, idem quod *Scirrhus* ſignificans, Walter. *Sylv. Med. p.* 1343.

(Π) *Sclopetoplaga*, eſt vulnus a glandibus, e bombardis, aut ſclopetis exploſis illatum. Sag.

Sclopetum, quid ſit, ex Lexicis aliis conſtare poteſt. Eſt ſingularis cauſſa vulnerum, in quibus curandis, præter alias indicationes commnnes aliis quoque vulneribus, reſpiciendum quoque ad empyreuma a pulvere pyrio, & ignito globulo inductum auferendum. Vide Sennert. *l.* 5. *Med. Pract. P.* 4. *c.* 20. & Fabr. Hildan. *tract. de Sclopetaria curatione*.

Scnips, σκνὶψ, item κνὶψ, dicitur *vermiculus*, qui exeunte vere naſcitur, cum germinare vites, earumque pars turgere incipit; unde germen, quod oculum vocant, exit. Galen. *lib.* 9. *de ſimp. Fac.* §. *Terra Samia*. Alii ad *formicas* hoc nomen applicant noſtrates minimas. Aldrovand. *l.* 5. *de Inſect. c.* 1. *p.* 526. *Ed. Bon.*

Scobs, πρίσμα, ξύσμα, idem quod *Ramentum*, *Raſura*: de quo ſuperius in *RA*. Ita *Scobs eborea* legitur apud Scrib. *num.* 16. Apud Celſ. legitur Scobis. *Scobs* ſtricte quoque notat *cinerem clavellatum*, h. e. *alkali*; item *ſcoriam cujuſque metalli*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* in qua ſignificatione etiam accipitur a Fr. Baſilio *teſtam. Ult. l.* 1. *c.* 20.

Scodeghino Italorum, vide *Novacula*.

Scodinema, σκοδίνημα, vel σκορδίνημα, idem quod καρηβαρία, Erotian. *Onom. p.* 99. *e*. Verum Gorr. & alii tribuunt hoc vocab. Græcum σκορδίνημα *Pandiculationi*, ſive diſtentioni membrorum cum oſcitatione. Vide *Pandiculatio*.

Scolecia, σκώληξ, epitheton *æruginis*, cujus duo ſunt genera: *Foſſilis*, & *factitia*. Dioſcor. *lib.* 5. *cap.* 92. Libav. *Synt. A. Ch. lib.* 5. *cap.* 23.

Scolecizon, σκωληκίζων, *vermiculans*, epitheton *Pulſus inæqualis*, in quo tota arteria non ſimul & ſemel videtur diſtendi, ſed ſucceſſive, ad inſtar vermium reptantium. Fere coincidit cum formicante & undoſo. Eſt autem ſignum debilioris flammæ vitalis, Gal. *de pulſ. ad Tyr. c.* 8. *&* *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 26. 27.

Scolecoides, σκωληκοειδὴς, i. e. *vermiformis*, ſcil. ἐπίφυσις, dicitur de quodam *proceſſu cerebri*. Eſtque corpus ex particulis quamplurimis, per membranas tenues connexis, varie denſeque compoſitum, quod a medio cerebri ventriculo ad poſtremum fertur. Galen. *l.* 9. *de Anat. adm. cap.* 5. *&* *l.* 8. *de U. P. c.* 14. Barthol. ad cerebellum refert, *l.* 3. *Anat. c.* 5.

Scolex, σκώληξ, *vermis*, idem quod *Lumbricus*. Vide ſupra *LU*. item *Helminthes*.

Scoliotes, σκολιότης, *Obliquitas*. Dicitur de Hypochondriis, apud Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 87. ubi Galen. *in comm.* exponit per ἀνωμαλίαν, i. e. inæqualitatem; σκωλίωσις quoque ſignificat *obſtipationem*, & dicitur in ſpecie de ſpinæ dorſi in latus perverſione. Gal. *c.* 3. *de art. t.* 2. quemadmodum & verbum σκολιοῦσθαι in hac ſignificatione uſurpavit Hippocrat. 3. *de art. t.* 48. Junge Foeſ. *p.* 574.

Scolopax, σκολόπαξ, vide *Gallinago*.

Scolopendra, σκολόπενδρα, nomen eſt animalis venenati, cujus tamen varia dantur genera. Alia enim *terreſtris*, alia *marina*: de quibus omnibus cum earum uſu vide apud Aldrov. *l.* 5. *de Inſect. c.* 15. *&* *l.* 7. *c.* 6. *l.* 1. *hiſt. Serp. & Drac. c.* 21. Dioſc. ſaltem *marinæ* meminit, *l.* 2. *c.* 16. Quam Gal. intellexerit *l.* 3. *de U. P. c.* 1. vide Rhod. *ad Scribon. num.* 140. *Scolopendris terreſtribus* lucem eſſe innatam, legitur *in Eph. N. Cur. A. I. Obſ.* 138.

Scolopomachærion, σκολοπομαχαίριον, dicitur *cultellus acutus*, in cuſpide paulum incurvatus, veluti roſtrum *Gallinaginis*, Gr. σκολόπαξ dictæ, ad paxilli formam accedens, ad uſum qua Anatomicum, qua Chirurgicum. De illo legitur apud Gal. *l.* 8. *de U. P. c.* 6. de hoc apud Ægin. *l.* 6. *c.* 74. & Foreſt. *l.* 4. *Chir. Obſerv.* 11. *Schol.* Hippocr. ſimpliciter vocavit μαχαίριον,

l. 1.

l. 1. *de morb. mul. XCVI.* 4. Jung. Foeſ. *d. l.* Delineationem exhibet Scultetus *Arm. Chir. P. I. Tab. XXIV. fig.* 1.

Scomber, *Scombrus*, σκόμβρος, vocatur piſcis, cujus hiſtoriam cum uſu in cibis legito apud Aldrov. *t.* 2. *de Piſc. c.* 53. Meminit & Lang. *l.* 1. *ep.* 59. quamvis non accurate quadret cum Aldrov. deſcriptione.

Scopos, σκοπός, *ſcopus*, latine denotat *metam*, *intentionem*, finem, ad quem tendit Medicus ſuis actionibus. Generalis *ſcopus* dicitur id, quod ſecundum naturam eſt .. Galen. *de oſſib. in princ.* Quomodo *Scopus* ab *Indicatione* differat, docet Jul. Alex. *not. ad Galen. l.* 11. *Meth. med. cap.* 8. quamvis non ſemper obſervetur.

Scops, σκὼψ, nomen avis, cujus deſcriptionem cum uſu vide apud Aldrov. *lib.* 8. *Ornith. c.* 4.

Scoptula, idem quod *Scapula*. Vide *Omoplatæ*.

Scopula, σοραύθειον, diminutivum eſt ſcoparum, & denotat cum epitheto *ſetacea* inſtrumentum, e ſetis compactis paratum, quo veſtes verri & purgari ſolent. Ejus tamen uſum in foro medico neceſſarium oſtendit D. Henr. a Deventer *in Lum. Nov. per obſtetric. c. XXVI. p.* 89. *ſeq.* & propterea injungit Obſtetricibus ut *ſcopulas ſetaceas* in promptu habeant, quibus infantis deliquium patientis plantas pedum fricent, ut experiantur, vivus ne ſit an mortuus.

Scorax, i. e. *Gummi olivæ*. Rul. & Iohnſ.

Scorbutus, *Scorbutum*, morbus dicitur olim Septentrionalibus ſaltem populis & maris Balthici accolis familiaris, & veluti endemius: hodieque vero adeo late ſeſe diffundens, ut tantum non epidemius pluribus aliis populis eſſe videatur. Deſcribitur, quod ſit congeries plurimorum ſymptomatum omnis generis, proveniens a morbo complicatiſſimo, intemperie lenta maligna, obſtructione viſcerum & vaſorum, ſolutione continui diverſa, per ſanguinis, ſucci nutritii & nervoſi, vel lymphæ glandularum multifariam corruptionem, ichoreſcentiam, vappeſcentiam, aciditatem, acrimoniam, ſtagnationem, coagulationem, & lentam putredinem oborto. Prolixiorem hujus definitionis declarationem habere poteris ex lectione quamplurium Auctorum recentiorum, qui de hoc affectu ingenium ſuum exercentes ſcripta in publicam ediderunt lucem; inter quos nominaſſe ſufficiat Sennertum, Eugaleuum, Brunnerum, Reuſnerum, Williſium, Charlton, &c. Jungatur & Barbette *Prax. l.* 4. *c.* 3. Hippocrati etiam cognitum fuiſſe, ſub nomine *magni Lienis*, & *Ilei hæmatitis*, nullum eſt dubium. Peculiaria & particularia quoque nomina ſunt *Stomacace* & *Scelotyrbe*, de quibus ſuis in locis, quæ ſynecdochice pro ipſo *Scorbuto* uſurpari poſſunt. Foreſt. *l. XX. Obſ.* 13.

Scordinema, σκορδίνημα, vide *Pandiculatio*.

Scordolaſer, i. e. Aſſa fœtida. Alex. Bened. *l.* 7. *c.* 13.

Scoria, σκωρία, proprie dicitur *ſordes metalli*, fæx, recrementum ejus. Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Scoria*. Dioſcor. *l.* 5. *c.* 94. 97. 101. *Scoriæ* argenti, plumbi, ferri virtutes explicat. Baſil. quoque *d. l. c.* 21. de *Scoria metallorum* tractavit. Helmont. *ſcoriam* vocavit ſtercus, ſive excrementum liquidum urinæ, *de Lith. c.* 4. *n.* 21. & *c.* 6. *num.* 16.

Scorith, id eſt *Sulphur*. Ruland. & Iohnſon. *in Lex.*

Scorpæna, *Scorpis*, σκορπὶς, nomen piſcis, a *Scorpio* diſtincti, cujus hiſtoriam cum uſu tradit Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 27.

Scorpiaca, σκορπιακή, epitheton eſt *Antidoti* cujuſdam, quæ ictibus ſcorpionum medetur, apud Gal. *l.* 2. *de Antidot. c.* 12.

Scorpio, & *us*, σκόρπιος, eſt æquivocum. Proprie notat inſectum animalculum, cancros fere imitans, ictu graviſſime nocens: cujus hiſtoriam cum noxa, uſu & antidotis vide apud Aldrov. *l.* 5. *de Inſect. c.* 11. Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *num.* 116. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Jung. Rhod. *ad Scribon. num.* 164. *Scorpiones* tales in cerebro genitos notavit Bonet. *in Anatom. Pract. l.* 1. *ſect.* 1. *Obſ.* 121. *pag.* 75. In ovis quoque coctis obſervatum *ſcorpionem* eſſe, legitur *in Eph. Nat. Cur. A. I. Obſerv.* 36. *Schol. in fin.* ſed fides ſit penes Auctorem. *Scorpionem* coctum innoxie comeſtum vide *in A. II. Obſerv.* 105. Deinde propter ictum ab aculeis malignum *Scorpius* quoque vocatur piſcis quidam, qui cum uſu deſcribitur ab Aldrovand. *lib.* 2. *de Piſc. cap.* 15. Chiocc *Muſ. Calc. ſ.* 1. *pag.* 63. Tropice Chymicis *Scorpius conſtrictus* dicitur ferrum præparatum. Rul. & Iohnſ.

Scorpiodectos, σκωρπιόδηκτος, id eſt *a ſcorpio morſus*. Dioſcor. *l.* 1. *c.* 4.

Scorpioplectos, σκορπιόπληκτος, idem ſignificat, ſcil. qui a ſcorpione læſus eſt, legitur apud Nonnum *D. M. P. C. c.* 268.

Scortum homonymon eſt. Vel enim idem quod *Meretrix*, quæ ad Medicinam non ſpectat ſignificatio. Vel idem eſt, quod *Scrotum*, ὄσχεον. Vide

Vide *Oſcheon*. De vocab. *Scortum* plura invenies apud Rolfink. *de Part. genit. P.* 1.*cap.*14.

Scorzonera a montibus Galliſiæ affertur. Scorzo animal venenoſum reptile, cujus morſu lethali homines demorſi hac herba liberantur, Incert. medic. Piſ. *ad Capivac. Prax. lib.* 6. *cap.* 37.

Scotodinos, σκοτόδινος, *tenebricoſa vertigo*, quando tenebræ obverſantur. Vide *Dinos*. Legitur apud Hippocrat. 4. *aphor.* 17. Jung. Dieter. *n.*777. σκοτοδινίη etiam dicitur *Coac. c.* 161.

Scotoma, σκότωμα, Parac. *Scotomia*, idem quod σκοτόδινος, *vertigo*. Vide *Dinos*.

Scotos, σκότος, ſignificat *Tenebras*, & in ſpecie *Caliginem oculorum*. Hippocr. *lib.* 5. *Epid. XII.* 6. & *XXI.* 13. quamvis etiam per *vertiginem tenebricoſam* exponi poſſit. Vide Foeſ. *pag.* 574.

Screatio ſumitur dupliciter, 1. pro actu *exſpuitionis*, Græc. ἀπόχρεμψις, πτύσις. Vide *Apochrempſis*. 2. pro materia, quæ ore ejicitur, Lat. *Sputum*, Gr. πτύελον dicta. Vide *Ptyelon*.

(Π) *Screatus*, faucis muci ſonora evacuatio. Lin.

Scriblita, πρακτή, eſt ſpecies placentæ vel Tractæ. *Trados Capyridia*.

Scriptio, *Scriptura*, *Scriptum*, γραφή, γράμμα. Vide *Litera*. Libet ſaltem annectere unum & alterum præceptum, de *ſcriptis* Medicis obſervandum. Ex Galen. Hippocratis & cæteris antiquorum *ſcriptis* nihil negligere oportet, *cap.* 2. *in l.* 6. *Ep. t.* 25. *Scripta* recentiorum examinanda a probatorum ſimul & eruditorum hominum Collegio, priuſquam in publicum, quæ bona ſunt, exponant, aut quæ mala ſunt, perdant, *l. contra Julian. c.* 1.

Scriptulus, idem quod *Scrupulus*, de quo p. p.

Scrobiculus cordis, ἀντικάρδιον, vide *Anticardium*.

Scropha, χοῖρος, χοιράς, idem quod *Sus fœmina*, ὗς, *porcus*. Vide *Porcus*. *Scrophula*, *Scrofula*, χοιράς, idem quod *Struma*, tumor glandularum in collo obortus. Vide *Struma*. *Scrophuloſa phthiſis* quid ſit, videatur in Richart. Morton. *Phthyſiologiæ l. III. c.* 1. *p. m.* 234. *ſeqq.*

Scrotum, vel *Scortum*, ὄσχεον, vide *Oſcheon*. *Scrotum Cordis* dici quoque *Pericardium* ſcribit Blancard. *in Lex.*

Scrupulus, *Scruptulus*, *Scriptulus*, γράμμα, vide *Gramma*.

Scuma, idem quod *ſquama*. Gr. λεπίς. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Scorbutum, idem quod *Scorbutus*, de quo ſuperius. Legitur apud Foreſt. *l. XX. Obſerv.* 12.

Scuta Tabeſi, id eſt *Teſtudo*. Ruland. & Iohnſ.

Scutiformis, θυροειδής, vide *Cartilago ſcutiformis*. *Scutum*.

Scutrum, *Scutriſcum*, idem quod *Cucuma*, χαλκεῖον, lebetis genus, vas, in quo aqua balnearum, vel oleum calefit. C. Hoffm. *Com. in Gal. LL. de U. l. n.* 280.

Scutum, ἀσπίς, θυρεός, πέλτη, proprie ſignificat inſtrumentum bellicum, quo corpus munitur ab invaſione hoſtili. Translatum partim ad Anatomica, ubi *Cartilago ſcutiformis* legitur. Vide *Cartilago*. Ita & *Patella* genu conſtituens vocatur *Scutum*, vel *Os ſcutiforme*, Barthol. *libell.* 4. *c.* 21. *p.*751. Partim ad Pharmaciam & Chirurgiam, in quibus *Scuta* vel dicuntur *Emplaſtra quædam*, v. gr. Cordialia, Stomachalia, plerumque ſindone obducta & vel collo appenſa, vel corpori alligata ligulis, Morell. *l.* 2. *de form. remed ſect.* 2. *c.* 11. Vel etiam alia munimenta; quale *ſcutum* cum ſucceſſu finxit & adhiberi juſſit, Hildanus in membri virilis nimia longitudine ad coitum inepta, *Centur. VI. Obſerv.* 61.

Scybala, σκύβαλα, vocantur *excrementa alvi ſicciora*, & quaſi in nucleum efformata, fere combuſta, non ſemper ab interno fervore phlegmonoſo, uti Galenus voluit 4. *de R. V. I. A. l.* 17. ſed etiam aliquando a longiori mora, & ſucci pancreatici nimia aciditate vitriolacea, defectuque excrementi bilioſi; uti in hypochondriacis & melancholicis quibuſdam obſervare licet. Jung. Galen. *c.* 1. *de R. V. I. A. t.* 32. Dicuntur & σπυραθώδη, *caprilla ſtercora*, in globulos veluti coacta. Vide Linden. *Ex. IV.* §. 36.

Scybelites, σκυβελίτης, nomen vini, vel potius *muſti*, quod ſua ſponte ex uvis paſſis extillat, utpote vinum ultro effundentibus, Aet. *lib.* 9. *c.* 24. Fuit e genere *Protroporum*, & a Galeno aliquoties laudatur. Vide Lind. *Ex. X.* §. 17.

Scylacion, σκυλάκιον, proprie *catulum*, vel potius *carnem catulinam* ſignificat, Hippocr. *lib.* 2. *de diæt. XVI.* 18. *l. de Steril. IIX.* 28. *l. de ſuperfœt. XVI.* 1. σκύλαξ, *catulus*. Vide Foeſ. *pag.* 575. Deinde σκυλάκιον vocatur *Collyrium quoddam*, a Galen. & Aetio deſcriptum, ſed diverſimode, notante Gorræo.

* *Scynion*, σκύνιον, ſumma palpebra, cilium.

Scyphus, κύαθος, idem quod *Cyathus*, poculi

culi genus, olim ligneus, teſte Lang. *l.* 1. *ep.* 29. Vide *Cyathus*. Cereorum *ſcyphorum* duodecim fit mentio apud Galen. *l. de opt. ſect. c.* 15. De experimentis *ſcyphorum* vitreorum per ſonum humanæ vocis ruptorum legatur ſagaciſſimi ſcrutatoris rerum naturalium, D. Dan. Georg. Morhofii *epiſtola ad D. Joh. Dan. Majorem*.

Scyros, σκῦρος, idem quod πῶρος, *Callus*. Vide *Callus*. Legitur apud Hippocrat. *lib.* 1. *de morb. mul.* XXXIV. 5. 6. 7. Adde Foeſ. *d. l.*

Scytalides, σκυζαλίδες, vocantur oſſicula digitorum ſingulorum terna, excepto *Pollice*, qui duo habet, mutuo inter ſe colligata & ordine ſuccedentia, veluti in acie, turma equitum, quæ σκυζάλη vocatur. Latine *Internodia*. Vide *Internodium*. Alias *Scytale*, σκυζάλη quoque appellatur ſerpentis ſpecies, cujus hiſtoriam & veneni naturam deſcripſit Aldrov. *l.* 1. *hiſt. Serp. & Dracon. c.* 9. *Scytalides* quoque dicebantur telorum ligneorum ſpecies, aliæ pedis, aliæ cubiti menſuram adæquantes, ut eſt apud Lang. *l.* 2. *ep.* 3.

Scytos, σκύτος, *Corium* ſignificat in genere, quamvis Galen. reſtrinxiſſe videatur ad capitis cutem, vel ea quæ ſunt inter cervicem & tendines, & obſervat Erotianus ex aliis non ſignificari ſolum hac voce corium inter colli nervos, ſed etiam apud alios medullam dorſi; & alios locum, qui eſt inter ſupercilium & frontem; alios ita dicere omnem capitis cutem.

Seb, i. e. *Aurum*, vel *Alumen*. *Sel* idem. Rul. & Iohnſ.

Sebaſton, σεβαςὸν, vide *Sebeſten*.

Sebel, Arab. idem quod *Pannus oculorum*. Dorn. Ruland. & Iohnſon. Foreſt. *l.* 11. *Obſ.* 5. *& in Schol.* Val. de Tarant. *Philon. Pharm. l.* 2. *cap.* 5. Vide *Pannus*. Diſcrimen inter *Sebel* & *Pterygion*, ſive *Unguem* oculi vide apud Nic. Piſ. *de Mo. Co. & Cu. l.* 1. *c.* 28.

Sebeſten, σεβαςὸν, dicuntur & *Mixa*, *Mixaria*, μύξα, μυξάεια, vide *Myxa*.

Sebum, *Sevum*, ςέαρ, dicitur oleoſa & pinguis ſubſtantia, adipe ſiccior, & magis concreta compactaque, ejuſdemque interim cum adipe generis, cum utrumque e ſanguinis & chyli oleoſis portionibus gignatur, niſi quod *Sevum* fragile uſquequaque ſit, nec ad ignem admotum tam facile liqueſcat, & cum refrixit, denuo concreſcat, ut ovis & capræ; Pinguedo autem liquidior ſit, minimeque apta durari, oleo longa vetuſtate incraſſato ſimilis, ut equi & ſuis. Caſtell. Servorum Officinalium Catalogum vide apud Schroder. *l.* 2. *c.* 34. Quod ςέαρ etiam fermentum ſignificet, aut farinam aqua ſubactam, in medio ceu dubium relinquimus.

Secale, σεκάλη, frumenti genus, nobis hodie quam optime notum, cum panis quotidianus ex eo parari ſoleat: vilior panis eſt triticeo, aut e Zea parato. Vocatur & *Suligo*, *Rogga*, item *Secla*.

Secaniabin, idem eſt quod Oxymel ſive Acetum mulſum, cujus variæ deſcriptiones videantur apud Meſuem in *Operibus fol. m.* 134. *b. ſeq.*

Seceſſus, *Seceſſio*, apud Latinos varias habet ſignificationes. Vel enim idem ſignificat, quod *Abſceſſus*, *Abſceſſio*, ἀπόςασις, Dieter. *n.* 93. Vel accipitur pro diſſolutione, ſive deunione diverſarum proportionum in aliquo mixto, Linden. *Ex. X.* §. 55. Vel ſtricte, pro actu excretionis alvi, & abitu ad locum, Gr. ἀφόδευσις, ἀπόπατος. Id. *Ex. XIII.* §. 251. de quibus omnibus vocabulis ſuis in locis.

Secha, Santonicum. Santes Ardonius *de Venenis l.* 8. *c.* 31.

Secla, idem quod *Secale*, Schroder. Vide *Secale*.

Secors, ἀκάρδιος, vide *Acardios*.

Secretio, etiam variæ ſignificationis vocabulum eſt apud Latinos. Vel enim pro Excretione ſumitur & dicitur ἔκκρισις, Diet. *n.* 249. 250. Gal. *l.* 6. *de L. A. cap.* 6. *& c.* 2. *in progn. l.* 37. Vide *Eccriſis*. Vel ſaltem notat disjunctionem, & idem eſt quod *Segregatio*, Gr. διάκρισις, & ita dicitur Secretio e numero dividentium eſſe, Gal. 1. *de ſympt. cauſſ. c.* 6. Vide *Diacriſis*. Quod vero Jul. Alexand. *Not. in Gal. l. quos purgare op. T. II. Oper. pag.* 584. ſtatuit, excretionem & ſecretionem fieri una eademque opera, mihi non videtur univerſaliter verum, ſed ſaltem κατά τι, quando omnis excretio præſupponit quidem ſecretionem; ſed non vice verſa. Poteſt enim materia quædam ſecerni, licet non excernatur: uti patet in abſceſſibus, & μεταςάσει materiæ peccantis. A recentioribus etiam nomen hoc ad Phyſiologiam transſumptum: unde Wilhelmus Cole & Bernardus Conor de *Secretione animali* ſcripta ediderunt, & alii in ſuis ſcriptis Phyſiologicis ſæpiſſime mentionem fecerunt *ſecretionis*, per illam intelligentes fluidæ materiæ vel utilis vel excrementitiæ naturalem in certis organis a maſſa ſanguinea ſepa-

rationem. Sunt vero partes huic functioni dicatæ potiſſimum Glandulæ qua majores, qua minores. Vide *Glandula*. De modo vero *ſecretionis* nondum inter ſe conveniunt Auctores: dum alii peculiaria fermenta in partibus ſupponunt; alii pororum diverſam ſtructuram organicam ratione figuræ, magnitudinis, &c. reſpectu habito ad figuram & magnitudinem molecularum fluidorum *ſecernendorum* urgent, quamvis forſan neutra opinio animo diſcendi cupido ſatisfaciat, quemadmodum laudatus D. Connor ad finem *Tentaminis* ſui *Epiſtolici de Secretione animali* ſatis aperte demonſtravit.

Secretum, idem quod *Arcanum*, de quo ſupra in *AR*.

Secta, αἵρεσις, vide *Hæreſis*.

Sectacroa, idem quod Flos ſectarum, & denotat Florem nucis moſchatæ. Dorn. *in Lex.*

Sectio, τομή, quod ſignificet diviſionem aliquam continui, per violentiam inſtrumenti dividentis & incidentis factam, notiſſimum eſt. Galen. 3. *de Anat. adm. cap.* 2. Occurrit vel inter cauſas ſolutæ unitatis, & ita Pathologice accipitur; vel inter Actiones Pharmaceuticas, Wecker. *Ant. Gen. l.* 3. *c.* 25. Vel inter chirurgicas operationes, Hippocr. *l.* 6. *Epid. c.* 6. *t.* 5. *&c.*

Secundiformis, χοροειδής, vide *Choroides*.

Secundinæ, δεύτερα, δεύτερια, ὕστερα, vide *Deuterion*.

Secundum naturam, κατὰ φύσιν, terminus eſt in Medicina uſitatus, & opponitur τῷ *Præter naturam*, παρὰ φύσιν. Quemadmodum igitur præter naturam quicquid eſt, ut affectus ſunt, a quibus functio læditur, aut cauſæ horum, aut ſymptomata, Galen. *l.* 4. *de præſ. expulſ. c.* 2. ita e contrario quicquid vel ſana diſpoſitio, vel cauſa ſanam diſpoſitionem producens, vel accidens aliquod, quod eandem comitatur & conſequitur, ſecundum naturam dici poteſt & debet. Vide *Dogm. Med. Gen. noſtra P.* 1. *c.* 1. *dogm.* 3. *p.* 16. Alias ſecundum rationem agere, in Medicina idem eſt ac ex Indicatione agere, Lind. *Ex. VII.* §. 31. Aliquando etiam pro juxta, poſt, prope. Vide Rhod. *in Lexic. Scribon.* & Linden. *Ex. IIX.* §. 39.

Secur, id eſt Aurum. Rul. & Iohnſ.

Securitas, *Securus*, ἀσφάλεια, ἀσφαλής, vide *Aſphaleia*. In curatione *Securitas*, ἀσφάλεια, duplex conſtitui poteſt: una ſimpliciter talis, altera ſecundum quid. Vide Rolf. *O. M. M. Sp.* 6. *ſ.* 3. *c.* 5.

Secus, pro Sexus, antiquis. Keuchen. *ad Sam. pag.* 289.

Sedaff, id eſt Concha marina. Rul. & Iohnſ.

Sedalia vaſa vocavit Th. Willis. venas hæmorrhoidales, ſeu hæmorrhoides. *Pharm. Rat. P. II. ſect.* 111. *c.* 1.

Sedatio, παῦσις, κατάπαυσις, vide *Pauſis*, *Catapavomæ*. Sedativa, παύοντα, medicamenta ſunt, ut mitigativa, dolorum quietem ægris adferentia, ſimul curativa & ſanativa, Dorn. *in dict. Paracelſ.* Rol. Iohnſ. ex Paracelſ. *de morb. ament. tract.* 2. *c.* 5. Dicuntur alias *Paregorica*, *Anodyna*.

Sedenegi, dicitur Lapis hæmatites; ut eſt apud Libav. *Apoc. Herm. Part. pr. c.* 2. *T. II. Oper. pag.* 232.

Sedentarius, quid ſignificet, ex aliis Lexicis jam conſtat. Specialiter vero hoc epitheton tribuitur ab Henrico a Deventer Belga Medico Doctore oſſis pubis acuminibus, quia illis inſidemus *in Arte obſtetricandi c.* 3. *& paſſim in ſeqq. aliis*.

Sedes, ἕδρα, vide *Hedra*.

Sede, i. e. Cinabrium. Rul. & Iohnſ.

Sedigitus dicitur, qui ſex in una manu habet digitos. Quo nomine appellatus fuit Volcatius Poeta, teſte C. Hoffm. *c. in Gal. de U. P. num.* 71.

Sedile, ἕδος, compages quædam lignea, vel alius materiæ arte facta, ad ſedendum parata. Specialiter ſedile Theſſalicum dictum commendat, Hippoc. 1. *de artic. t.* 22.

Sedimentum, ὑπόστασις, vide *Hypoſtaſis*.

Sedina, *Seden*, i.e. Sanguis Draconis. Rul. & Iohnſ.

Sedma, h. e. hæmatites: *Scedune*, idem. Rul. & Iohnſ.

Segax, i. e. Sanguis Draconis. Ruland. & Iohnſ.

Seges, λήϊον, dicitur vel de frugibus, vel de arvo, in quo fruges coluntur. Metaphorice quoque legitur *ſeges pilorum*, apud Sammonic. Vide Keuchen. *in not. ad eundem p.* 231.

Segith, Serneth. i. e. Vitriolum, *Sagith*. Rul. & Iohnſ.

Segnitia, *Segnis*, idem quod Pigritia, Ignavia, νωθρότης, νωθρός, vide *Nothros*, *Ignavia*.

Segregatio, ἀφορισμός, in genere etiam *Sequeſtratio* dicitur, eſtque ſolutio integri in membra diſlocata. Hic enim non confluunt reſoluta, ut colliquabilia; ſed quælibet pars ſecretim tenetur. Segregatio eſt Diſtractio, & Extractio.

tractio. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Dicitur etiam *Diſſolutio*, *Separatio*, διαχώρησις, quam primam partem operationis Chymicæ conſtituit Rolfink. *Chym. lib.* 2. *cap.* 2.

Seira, σειρά, σειρη, reſtis, funis, lorum aut habena dicitur, legitur apud Hippocr. 2. *de fract. t.* 3. Junge Foeſ. *p.* 561.

Seiriaſis, vide *Siriaſis*.

Seirios, σείριος, vide *Sirius*.

Seiſis, σεῖσις, σεισμός, *Concuſſio*, Lat. idem quod κατζάσεισις. Sumitur vel proprie, quando violento ictu corpus afficitur. Ita verbum σείω ſumpſit Hippocr. de purulentis, qui concuſſione indigent, ut exploretur, quanam parte pus deliteſcat, Hippocr. *lib.* 2. *de morb. XLV.* 11. *& liq.* 3. *XXVI.* 30. *Coac. t.* 432. Vel per translationem, pro humorum agitatione in partibus ſolidis. Ita arteriæ a ſanguine fervido pulſantes dicuntur caput concutere, *Coac. t.* 163. 167. Vel σεῖσις ſpecialiſſime vocatur conceſſio & quaſſatio vertebrarum, quod ſpinæ dorſalis vitium eſt, cum earum juncturæ & compages fuerint dimotæ, vertebræ autem ſuo loco manent. Galen. *cap.* 3. *de artic. l.* 2. Adde Foeſ. *d. l.* Dieter. *num.* 768. Vide *Succuſſatio*.

Selaa, idem quod Nodus, ſive Abſceſſus cum folliculo. Foreſt. *lib.* 3. *Chirurg. obſerv.* 7. *Schol.*

Selachos, σέλαχος, dicitur piſcium genus cartilagineum, cui cartilago cutis loco eſt, veluti ſquatina, paſtinaca, raga, Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 36. ubi ζῶα σέλαχια vocantur; σέλαχος vero legitur apud Hippocr. *l.* 2. *de morb. XLVI.* 46. *XLIIX.* 33. *LXXII.* 15. & alibi. Jung. Foeſ. *d. l.* Linden. *Ex. XXIII.* §. 174. *ſeqq.*

Selas, σέλας, exponitur Heſychio lux, fulgor, ſplendor, nitor, &c. Lind.

Selatus, *ſatir*, *ſaic ſolat*, i. e. Argentum vivum. Rul. & Iohnſ.

Seldonium alkali, quid Paracelſus proprie vocet, non conſtat. Hinc ſine dubio Dorn. *in Dictionario Paracelſ.* omiſit. Intelligit vero rem in liquore facile ſolubilem, & Tincturam emittentem; uti patet ex *Paragraph. l.* 3. *c.* 2. §. 4.

Seleniacon, σεληνιακόν, nomen eſt τῦ κύφεως, ſic dictum, quod Lunæ ſacratum & dicatum fuerit, quod 28. medicamentorum mixtura conſtat, quot diebus Luna curſum menſtruum peragit. Gorr. ex Aet. & Ægin. *l.* 7. *c.* 22. Vide *Ciphi*. Seleniacon quoque dicitur antiquis Amuletum contra Epilepſiam, quod puerorum collo appendebant. Keuch. *ad Sammon. pag.* 286.

Selenites, σεληνίτης, dicitur ſpecies lapidis ſpecularis candidiſſima, unde fiunt feneſtræ lignis lævigatis loco plumbi. Dicitur & *Aphroſelenus*, quia noctu inveniatur Lunæ imaginem reddere, Dioſc. *l.* 5. *c.* 159. Rul. Iohnſ. *in Lex.* De occultis ejus viribus differit Lang. *L.* 2. *ep.* 18. *&* 36. Vide & Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 3. *p.* 283. Fr. Hoffmann. *Clav. ad Schrod. p.* 186.

Seleucidæ, σελευκίδες, vocantur aviculæ in Aſia frequentes, quæ jugiter locuſtas edunt, eaſque celeriter excernunt, Gal. *l.* 6. *de Loc. Aff. c.* 3. Pro fabuloſis habet Aldrov. *l.* 10. *Ornith. c.* 5. Jul. Alex. ſaltem incognitas nobis ſtatuit, *comm. ad Gal. d. l.*

Selibra, ἡμισυλίτρας, dimidium libræ, h. e. unciæ ſex. Gal. *l.* 1. *de M. P. G. c.* 5.

(π) *Seline*, macula alba in ungue. Vog.

Selinites, σεληνίτης, epith. vini medicati ex ſemine apii, quod *Selinon* vocatur, parati. Dioſc. *l.* 5. *c.* 74. Gorr.

Selinuſia, σελινουσία, epitheton Terræ, haud dubie a loco, quæ cum Chia terra, inter optima refertur remedia, contra ambuſta. Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *de Samia Terra*.

Sella, ἕδος, ἕδρα, quid communiter ſignificet, pueris quoque notum eſt. In foro medico uſitatiores & frequentiores ſunt *Sellæ familiaricæ*, aut *familiares*, pro exoneranda alvo σελλάεια, ἀφεδρῶνες dictæ, unde *Adſellare* verbum, id eſt alvum deponere, Keuch. *ad Sam. p.* 197. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 440. Sella obſtetricalis, Foreſt. *l.* 28. *Obſ.* 73. ex Moſchione, aliiſque Gynæceorum ſcriptoribus. *Sella balnearis*, ſive *ſudatoria*, cujus figuram quoque exhibet Rhod. *ad Scribon. n.* 193. & Paræus *Chir. l.* 16. *c.* 38. In Anatomicis quatuor proceſſus interiores oſſis cuneiformis, ſive Sphœnoidis, vocantur *Sella Turcica*, aut *Sella ſphœnoides*, Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 8. *p.* 718. Hanc in pueris perforatam repertam teſtantur *Eph. N. Cur. A. I. Obſ.* 76.

Semafor, id eſt lucidum carici, *ſemar*, idem. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Semaſia, σημασία, idem quod ἐπισημασία, primum morbi inſultum & invaſionem ſignificat, quæ *Acceſſio* Lat. dicitur, Aret. *l.* 1. *acut. c.* 5. Foeſ. *p.* 562. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 345. Vide *Epiſemaſia*.

Sembella, idem quod Selibra. Legitur in Rhodii *diſſ. de pond. & menſ. p.* 40. ex Scribonio.

Semeion, σημεῖον, Lat. *Signum* dicitur, eſtque in genere id, quo cognito in alterius ignoti

ti notitiam pervenire poſſumus. Galenus *defin. med.* Signa dividuntur in *ſalubria*, *inſalubria*, & *neutra*; verum hæc ultima facile ad priora duo reduci poſſunt. Vide *Dogm. d. l. pag.* 300. *ſeqq.* Sufficit etiam conſtituiſſe duas claſſes ſignorum, *Diagnoſticorum* videlicet, & *Prognoſticorum*, cum Anamneſtica, ſive Rememorativa etiam, vel uſum Diagnoſticorum, vel Prognoſticorum habeant, *d. l. n.* 303. *ſeq.* Vide Diet. *Iatr. n.* 769. Signa cognitionis medicamentorum vide apud Schroder. *l.* 1. *c.* 34.

Semeioſis, σημείωσις, *ſignificatio*, *notatio*, aut *deſignatio* dicitur. Comprehendit ſub ſe Dignotionem & Prænotionem, de quibus ſuis locis: & pars Medicinæ doctrinam Signorum Diagnoſticorum & Prognoſticorum comprehendens, vocatur *Semeiotica*, σημειωτική, rectius *Semiologia*, σημειολογία, eſtque pars Medicinæ, ſignorum omnium differentias & vires expendens de quibus paſſim legantur *Inſtitutiones* & *Dogmata noſtra Med. Gen. Part. III. per totum*.

Semen, σπέρμα, in genere dicitur omne id, ex quo, tanquam ex vitali principio materiali, aliud corpus vitale gignitur & fit. Omne ſemen vita & forma eſt dotatum ſubſtantiali, Helm. *tr. Form. Ortus num.* 10. Sub qua ſignificatione omnia plantarum, & vegetabilium, & animalium ſemina comprehenduntur, e quorum numero Catalogum Officinalium vide apud Schrod. *l.* 2. *c.* 16. qui etiam *l.* 1. *c.* 11. hanc ſeminis genericam deſcriptionem tradidit: quod ſit materia humido ſpirituoſa in creaturam certam proxime, ac natura ſua emergere determinata. *Semen contra*, ſcilicet ſubintelligendo Vermes, vocatur a quibuſdam Semen Cynæ Offic. ſive Santonicum. Bonet. *Merc. Compit. l.* 19. *p.* 460. Alias frequentiſſime ſtrictiori in ſignificatu ſumitur de excremento utiliſſimo Hominis, maris & fœminæ, ad generationem & formationem fœtus humani neceſſario: unde & γονή, *genitura*, vocatur; licet alii differentiam aliquam urgeant. Vide *Genitura*. Jung. Diet. *n.* 781. An ſemen maris materialiter ad fœtus productionem concurrat, hodieque adhuc controvertitur. Negat Harvejus. Alii affirmant. Inſtituti ratio non concedit hic enodationem hujus dubii, nec aliorum. Semen muliebre an ſint Ovula, etiam expediant ulterius Anatomici. Chymicis quid ſit, vid. *Th. Chym. Vol. II. p.* 341. Semen veneris dicitur ſquama æris, Ruland. & Iohnſ. Sperma aquæ fortis, i. e. fæculentia ejus. Rul.

Sementis, varias habet ſignificationes, 1. notat ipſam *ſationem*, ſive *actionem ſerendi*, & Græc. dicitur σπορά. 2. denotat *ſegetem*, ſive illud, qood e ſemine progerminavit, Græc. σπόρος. 3. a Gal. ſumitur pro hiemis extremo anteriore, in quo ſatio fieri ſolet, Gr. σπορητός, *comm.* 1. *in l.* 1. *Epid. t.* 1.

Semicoctus, ἡμίπεπτος, dicitur de humoribus chyloſis, qui ventriculi calore & fermento alterationem acceperunt, ſed perfectionem debitam non adepti ſunt, Gal. *l.* 4. *de S. F. c.* 15. Ita quoque de ſanguine, aliiſque humoribus, etiam excrementitiis dici poterit, ſi nondum debitam coctionis ſuæ perfectionem acquiſiverunt.

Semicongius, ἡμικόγγιον, dimidium congii, eſt nomen menſuræ liquidorum, continens vini libras quinque, aquæ libras quatuor cum dimidia, mellis libras ſeptem & dimidiam. Galen. *de pond. & menſ.* e Dioſc.

Semicotyle, ἡμικοτύλιον, eſt dimidium cotylæ. Gal. *l.* 10. *de S. Fac.* §. *De ſanguine veſpertilionum*. Qualis vero ſit menſuræ aut ponderis determinatio, non conſtat; cum Acetabuli, vel cotyles quantitas variet apud Auctores. Vide *Acetabulum*.

Semicupium, ἐγκάθισμα, vide *Encathiſma*, *Inſeſſio*.

Semidalis, σεμιδαλίς, *ſimilago*, Lat. eſt farina ex tritico communi facta, ex qua panis confectus σεμιδαλίτης, ſimilagineus vocatur, eſtque paulo vilior ſiliginaeo, qui σιλιγνίτης dicitur, exque optimi & puriſſimi tritici farina conficitur. Gorr. e Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 2. Jung. Lind. *Ex. XIII.* §. 510. *ſeqq.* Lang. *l.* 1. *ep.* 56.

Semimares, idem quod *Caſtrati*, *Spadones*, *Eunuchi*. Rolf. *de part. genit. P. I. c.* 5.

Semimembranoſus, cognomen eſt Muſculi ſecundi Tibiam flectentis. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 12. *pag.* 580.

Semimetalla, idem quod Mineralia. Libav. *l.* 2. *S. Ar. Ch. c.* 24. & *l.* 5. *c.* 11. Talia ſunt Marcaſitæ, Stibium, Biſmuthum: *Tom. III. Operum p.* 20.

Seminatio vocatur Blaſio ſeminis e vaſis aſſervantibus & ejaculantibus in uterum immiſſio. *Med. Un. p.* 10. & 454.

Seminervoſus vocatur tertius Muſculus Tibiam flectens. Barthol. *d. l. p.* 581.

Semiobolus, ἡμιοβόλιον, vide *Hemiobolion*.

Semipeſtis, vocatur Febris Petechialis apud Ionſton. *Synt. Med. p. m.* 672.

Semirhomus, ἡμιρ΄μαιον, idem quod ἡμίτονον, vide *Hemitonon*.

Semis, ἥμισυ, Dimidium. Hemiſy.

Semiſextum, ἡμιέκτον, vide *Hemiecton*.

Semiſicilicus pondus eſt capiens ſcrupulos tres ſive

ſive drachmam unam. Rhod. *in diſſ. de pond. & menſ. p.* 41.

Semiſideratus, ἡμίπληκτος, vide *Hemiplegia.*

Semiſpeculum, vocatur inſtrumentum chirurgicum, ad dilatandum vulnus in collo veſicæ, & deſcribitur ab Hildan. *de Lithotom. c.* 16.

Semiſpinatus cognominatur Muſculus Thoracem erigens, Barthol. *d. l. c. 7. p.* 569.

Semitertiana, ἡμιτριταῖος, vide *Hemitritæos*.

Semiverberatorius, vocatur Ignis, qui fundum ſaltem vaſis ambit, & collum liberum relinquit. Jung. *Chym. Exp. Chir. P. I. ſect.* 1. *c.* 3. *p.* 51.

Semiuncia, ἡμιούγγιον, Semuncia, i. e. Uncia dimidia, ſive drachmæ quatuor. Vulgo dicitur Uncia ſemis. Legitur apud Galen. *l.* 2. *de C. M. G. c.* 10. *fin.* Jung. Rhodii *Lexic. Scrib. p.* 440.

Semotim veteres vocarunt Achores vel Tineam. Valeſc. de Tarant. *Phil. Ph. l.* 1. *c.* 2.

Semuncia, idem quod *Semiuncia*, de quo p. a. Legitur in Rhodii *Diſſert. de pond. & menſ. p.* 41.

Sena, vel *ſenna*, purgans inter vegetabilia etiam in vulgus notiſſimum, & frequentiſſimum: cujus integram hiſtoriam prolixe tradidit Rolfink. *Tr. de Purgant. ſect. XIII. art.* 5. Jung. Freytag. *Aur. Med. l.* 2. *cap.* 18. Schroder. *l.* 4. *cl.* 3. *num.* 436. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Accuſatur de flatulentia a Lind. *Ex. IV.* §. 13.

Sendanegum, Sendanegi, id eſt Hæmatites. Rul. & Iohnſ.

Senectus, γῆρας, Senex, γέρων, vide *Geras*. De ſenecta ſerpentum lege judicium Galen. *l. ad Pyſon. c.* 13.

Senilis, γεροντικὸς, dicitur de omni eo, quod ad ſenes pertinet; v. gr. Morbus ſenilis, ætas ſenilis &c. in ſpecie viſum ſenilem vocavit Blaſius morbum oculorum, quando aliquis admota objecta non recte videt, remota vero bene, *Medic. Univ. p.* 394

Senio maximus, dicitur Auctor vitæ longæ. Dorn. *in Dict. Parac.*

Senſibilis, αἰσθητὸς, dicitur de omni re, quæ in ſenſus incurrit. Gal. *l.* 3. *de dign. pulſ. c.* 1. Dicitur & *Senſilis*. Plura e Phyſicis petenda.

Senſificus, αἰσθητικὸς, dicitur de nervis ſenſuum externorum, qui ſpiritum animalem, ceu efficientem cauſſam inſtrumentalem, organis ſenſoriis advehunt. Gal. *l.* 7. *de Hipp. & Pl. dec.* 5.

Senſio, αἴσθησις, proprie dicitur de actu ſentiendi, qui conſiſtit in perceptione rei ſenſibilis, ſenſorium alterantis & afficientis. Ab Interpretibus Galeni Latinis *Senſio* quoque ponitur pro cognitione, Gr. γνῶσις dicta, *c.* 1. *Prog. t.* 3. Legitur & *Senſatio* in Auctoribus.

Senſitorium, idem quod *Senſorium* ſ. organon ſenſuum externorum. Aliquoties legitur in plurali apud Petr. Guiſſonium *in Diſſert. Epiſt. de libello Anonymo circa abbreviatum veræ Medicinæ genus*, ſive *de Tribus principiis Chymicis.* Cujus vero auctoritate nitatur, de eo non conſtat, cum in aliis Lexicis reperire non licuerit.

Senſorium, αἰσθητήριον, vocatur ſenſus alicujus inſtrumentum. Gal. *l. de odor. inſtr. c.* 5. Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 7. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 7. Dicitur & *ſenſitorium*. Idem *not. in Gal. l.* 7. *de U. P. c.* 8. πρῶτον αἰσθητήριον vocatur commune ſenſorium, quod ſenſibilium omnium ictus, a nervis cujuſque organi delatos, accipit, adeoque omnis ſenſionis perceptionem efficit, hocque rectius fortaſſis dicitur de corporibus cerebri ſtriatis; docente Willis. de *Anat. Cerebr. c.* 13. & ex hoc Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *ſ.* 15. *Obſ.* 1. *p.* 282. quam de Glandula pineali cum Carteſio hujusque aſſeclis.

Senſus, αἴσθησις, quid ſit, & quot, cum externi, tum interni, ex Phyſicis conſtare poteſt, ac debet. In Medicina enim conſiderantur, quatenus ſec. vel præter nat. ſeſe habent. Lectu digniſſima ſunt, quæ de ſenſibus externis & internis ſcripta reliquit Willis. *de Anim. Brutor. P.* 1.

Sententia, γνώμη, vide *Gnome*.

Separatio, διάκρισις, διαχώρησις, idem quod *Secretio*, *Segregatio*, de quibus p. a. De excrementorum ab humoribus utilibus ſeparatione læſa lege Gal. *l.* 3. *de ſympt. cauſſ. in fin.* Separativa virtus interna conſiſtit in caloris vitalis continuatione, ex fermentatione ſanguinis moderata, & æquali. Hæc enim ſi vel nimia fuerit, vel inſufficiens, non dimittit inutiles ab utilibus portionibus, ſed crudus manet ſanguis. Separatio artificialis potiſſimum duplex eſt: *Pharmaceutica*, quo & Chymicam referre libet, & *Chirurgica*. Ruland. & Iohnſ. Legatur & de diverſis ſeparationis artificioſæ ſpeciebus Lib. *T. II. Oper. p.* 427. *ſeqq.* Separatio Chirurgica, (quo & ſano ſenſu Anatomicam referre poſſumus) perficitur partim manu, partim inſtrumentis. Hinc ſeparatio quoque inter officia refertur chirurgicæ partis. Vide *Inſtit. & Dogm. noſtra. P. VII. c.* 1.

Separatorium, eſt vas tranſmittens, quodammodo uniforme, oblongum, orificio ad capacitatem auricularis digiti aperto, cui materia infunditur, & fundo in modum acus acuto ma-

te-

teriam rurſus emittendi gratia, præditum, cum annexis anſis duabus, liquoribus invicem ſeparandis accommodatum. Rul. & Iohnſ. Dicitur etiam Vitrum Hypoclepticum, ſi fides habenda Blancard. *in Lex.* Separatorium quoque vocatur inſtrumentum quoddam chirurgicum pro pericranio ſeparando apud Blaſ. *Med. Un. pag.* 73.

Sepedon, σηπεδὼν, vide *Putredo*. Sepedonodes, σηπεδονώδης, putredinoſus, qui ad putredinem eſt diſpoſitus, Galen. *l.* 8. *M. M. c.* 7. σηπεδονῶδες ἕλκος, ulcus putridum, legitur ad Foreſt. *Chir. Obſ. l.* 7. *obſ.* 3.

Sephiros, dicitur apoſtema durum & exſiccatum. Gr. idem quod σκλήρωσις, σκλήρωμα, ſcirrhus nothus. Foreſt. *l.* 3. *Chir. Obſ.* 2. *Schol.* Parac. *de ulc. & apoſtem. &c. c.* 49. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Sepia, σηπία, dicitur animal molle, exſangue, marinum, cujus prolixam hiſtoriam cum uſu in cibis & Medicina, ut & nocumento, vide in Aldrov. *l.* 1. *de Moll. cap.* 4. Schrod. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 88. Fr. Hoffm. *in clav. ad h. l.* in ſpecie de nocumento, quod volvulum excitet atramentum ſepiæ, teſtatur Aretæus, *l.* 2. *acut. c.* 6. quem locum integrum Exercitatione expoſuit egregie Lind. *Ex. V. Sel. M.*

Sepium, σήπιον, dicitur Os Sepiæ, pars firma ſub dorſo corporis, *d. l.* §. 42. σηπίδιον, diminutivum eſt, ſignificans *ſepiolam*, §. 84. Os illud ſepiæ interno uſu eſt inſigniter præcipitans, ita ut etiam ſuperet Oculos Cancri. Hinc a nonnullis Præcipitantis Magni nomine exornatum, quamvis externe Martialia & alia Mineralia illud vincant.

Seplaſiarus, idem quod Materialiſta, apud quem materia medica proſtat; a foro Capuæ, Seplaſia dicto, in quo unguentarii vendebant. Pertinet ad Pharmacopolas, quibus materiam vendunt. Referuntur etiam ad Myropolas. Vide Dieter. *Iatr. pag.* 934. Langius in numerum Medicaſtrorum referre non dubitat *l.* 3. *ep.* 6.

Seps, σὴψ, duplici gaudet ſignificatu: 1. ita dicitur ſerpentis ſpecies, quæ morſu putredinem infert: de quo ſerpente lege Aldrov. *l.* 1. *hiſtor. Serp. & Drac. c.* 6. 2. idem eſt, quod σηπεδών, putrefactio. Erot. *On. p.* 99. *f.*

Sepſis, σῆψις, vide *Putrefactio*.

Septamen, id eſt Serapinum. Iohnſ. *Lex. l.* 1. Verum in Rulando legitur *Septimen*.

Septana, ἑπταῖος, epitheton febris, ſeptem diebus periodum abſolvens. Verum dubito, an detur. Meminit Parac. *tr. de Venæſectione* §. *de Febribus*.

Septem, ἑπτά, numerale hoc vocabulum & criticum exponitur a Diet. *n.* 336. Numerus quoque Spagyricis emphaticus.

Septenarius, ἑπτὰς, ἑβδομαῖος. Numerus hic a pleriſque Veteribus & Recentioribus habitus fuit pro Critico & Climacterico; imo & Myſtico, ita ut non dubitaverint, ei vires quoque attribuere in Macrocoſmo & Microcoſmo. Verum magis ex præconcepta vana perſuaſione veluti per traducem multiplicata, quam ex rei veritate. Unde non dubitavit Rhodius appellare nugas, cum Gal. *l.* 3. *de dieb. decr. c.* 11. Vid. Rhod. *in not. ad Scrib. n.* 152. Adde Diet. *n.* 230. Keuchen. *ad Sam. p.* 222.

Septennium, ἑπταετία, periodus, vel ætas ſeptem annorum. De ſeptennio ſecundo vide Jul. Alex. *l.* 28. *Sal. c.* 1. 2. *ſeqq.*

Septentrio, *Septentrionalis*, ἄρκτος, ἀρκτικὸς, ἀρκτῷος, dicitur illa plaga cœli, quæ eſt ſub ſigno Urſæ majoris, & Polo Arctico dicta, frigidioris, imo frigidiſſimæ naturæ. Tropice Septentrio, vel Septentrionalis ventus Microcoſmi dicitur eſſe in ſpina dorſi, a Parac. *tr. de Colica*. Septentrio quoque vocatur Aqua fortis, Rul. & Iohnſ.

Septicos, σηπτικὸς, putrefaciens: dicitur de medicamentis, quæ tum eliquare, tum colliquare, ac potiſſimum carnem tenellam conſumere valent: quo pertinent & Cathæretica, ſive Corroſiva. Vide *Corroſio*. Gal. *l.* 7. *de S. Fac.* §. *Cedrus*. Sunt valde calida, & ſalinis lixivioſis partibus tenuioribus facillimæ actuationis prædita.

Septimana, ἑβδομὰς, vide *Hebdomada*.

Septimeſtris, ἑπτάμηνος, dicitur de fœtu humano, qui excluditur ſeptimo menſe, & habetur pro vitali & legitimo; de quo Hipp. integrum ſcripſit libellum, *hoc tit.* Jungatur Gal. *comm. ad hunc libellum* in Græco codice deſideratus. Videatur & C. Rejes C. *Elyſ. q.* 90. Enimvero, licet non negare velim, ſeptimeſtrem poſſe eſſe vitalem fœtum & partum; verum an ſit perfecte vitalis, aut an mulieres certo ſciant eſſe ſeptimeſtrem fœtum, de eo adhuc dubitatur. Hinc. P. Amman. *in Irenic. p.* 72. *ſeptimeſtrem* partum dari negavit ſcil. vitalem.

Septuagenarius, ἑβδομηκοντούτης, dicitur annos 70. natus. De his teſtatur Gal. quod aliquando ferant ſanguinis miſſionem. *l. de Cur. rat. per S. M. c.* 13. *fin.*

Septum tranſverſum, vide *Diaphragma*. Septum pellucidum quoque vocatur Fornacis in cerebro dicti pars inferior. Lyſer. *Cult. Anat. l.* 3.

l. 3. *c.* 6. *p.* 88. Septum Cordis dicitur paries ſiniſtri ventriculi a dextro ſecernens. D. D. Hoffm. *Diſſert. An. in Micr. Horn.* Quid *ſeptum penis* vocetur membranaceum, videatur apud Barthol. *An. l.* 1. *cap.* 24. G. Bidloo *Anatom. Tab. XLVIII. fig.* 5. *ſeqq.*

Sequeſtratio, idem quod *Separatio*, *Segregatio*, διάκρισις. Membra ſequeſtrationis vocat Parac. organa colatoria.

Serangodes, σηραγγώδης, antroſus, cavernoſus, rimoſus, idem fere quod συριγγώδης, fiſtuloſus. Legitur apud Hipp. *l. de Carn. IV.* 4. *IX.* 3. *XVI.* 3. *l. de Corde VI.* 1. *l. de vuln. c. II.* 3. Vide Foeſ. *p.* 562. *ſeq.* qui apud Galenum pro συριγγώδης legi συρυγγώδης vult.

Serapinus, i. e. gummi Arabicum. Rul. & Iohnſ.

Seropium, idem quod Sirupus. De quo paulo inf.

Serbet, vide *Scherbet.*

Serenitas, Serenus, εὐδία, εὔδιος, vide *Eudia.*

Serex, id eſt lac acetoſum. Ruland. & Iohnſ.

Sergeticum, σεργητικὸν, epitheton unguenti irini, apud Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 16.

Sericiacum, i. e. Arſenicum. Rul. & Iohnſ.

Sericum, σηρικὸν, æquivocum eſt: 1. apud Gal. ſignificat fructum aliquem, edulem quidem, nihil tamen vel ad ſanitatis conſervationem, vel ad morborum profligationem conferentem, *l.* 2. *de Al. fac. c.* 32. Deinde notat lanam illam, quam gignunt, & in globulum ovalem conglomerant, ſeſe una obvelantes vermes, Bombyces dicti. De quo ſerico vide ſupra *Bombyx.* Sericum crudum omittendum eſſe *in Chym. Med. Phyſ.* Vide Morley *Coll. Ch. Leid. c.* 221. Adde Helm. *de febr. c.* 8. *n.* 13. Denique Sericon idem eſt, ac Minium. Rul. & Iohnſ. Serica quoque dicuntur Gal. *Zizipha*, ſive Jujubes. Vide *Zizipha.* Serica Cauterica quæ dicantur Paræo, vide apud eund. *l.* 25. *c.* 32. *p.* 128.

Serides, σερίδες, vocantur olera eſculenta, apud Galen. *l. de atten. diæt. c.* 3. Alias σέρις eſt Cichorii vel Endiviæ genus, apud Dioſc.

Sermo, λόγος, λαλία, vide *Lalia*, *Locutio*, *Logos &c.* Aliqua tamen differentia legitur inter Vocem, Loquelam, & Sermonem; dum vox ad loquelam, loquela vero ad ſermonem pertinet. Sermo vero non eſt omne, quod proprie in ſenſum auditus cadit; neque id ſolum, quod ore emittitur: ſed ſolam hominum vocem, qua inter ſe colloquuntur, veteres appellabant, Gal. *comm.* 1. *de humor. t.* 24. *&* *c.* 3. *Epid. t.* 73. ubi Græce αὐδὴ vocatur. Imprimis vero in Medicina conſiderari debet non ſolum Sermo Medicorum ad ægros, de quo Galen. *c.* 4. *in lib.* 6. *Epid. t.* 9. ne ſit fatuus aut moleſtus, ſed gravis, utilis ægroque acceptus; ſed etiam Sermo ægrorum, ſiquidem & hinc præſentium notitiæ, & conſequentium divinationi poteſt adjumento eſſe, *c.* 3. *in l.* 1. *Epid. t.* 1. Junge Rolf. *Obſ. & M. M. Sp. l.* 3. *ſ.* 2. *c.* 14.

Seroſus, ὀρώδης, ὑδατώδης, idem fere quod aqueus, vel aquoſus, dicitur partim de ipſo aqueo ſanguinis vehiculo, Gal. *l.* 4. *de U. P. c.* 5. *& alibi:* partim de conſtitutione corporis & temperamento inde dependente, quod pro varietate caloris aut frigoris concurrentis ad Melancholicum vel Phlegmaticum pertinet, imo & ad Cholericum: partim etiam de ſuperfluo & excrementitio humore Cachexiam ſeroſam conſtituente, unde & Carol. Piſo elegantem librum conſcripſit *de Morbis a ſeroſa colluvie obortis.*

Serpens, ὄφις, vide *Ophis.*

Serpheta, eſt medicina lapidem liquefaciens. Dorn. Ruland. & Iohnſon. Meminit ejus Parac. *l.* 2. *de Tartar. tr.* 3. *c.* 5. *& in fragm. ad h. l.*

Serpigo, ἕρπης, vide *Herpes*, *Impetigo.* Nam utrique affectui tribuitur hoc vocabulum Impetigo. Vide Walth. *Sylv. M. p.* 1368. *&* Valeſc. de Tarant. *Phil. Chirurg. c.* 10.

Serra, πρίων, æquivocum eſt. Proprie notat inſtrumentum, & quidem in Medicina, chirurgicum, quo membra amputantur: habeturque duplex: *Magna*, qua artus gangrænoſi aut ſphaceloſi; & *Parva*, qua digiti manuum & pedum reſecari debent. Vide Hild. *de Gangr. & Sphacel. c.* 19. *& Ciſt. milit. claſſ.* 19. ut & alios Chirurgiæ ſcriptores, Aquap. Paræum, Scultetum, &c. Ob ſimilitudinem vero roſtri, quod capiti adnatum cum ſerra, Piſcis quoque quidam cetaceus Serra vocatur, Gr. πρίσις, perperam πρῆςις, cujus hiſtoriam vide in Aldrov. *de Cet. l.* 1. *c.* 5. Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 1. *p.* 82. *ſeq.* Serrulam verſatilem Sculteti videre licet deſcriptam in ejuſdem *Armam. Chir. Part. I. Tab. V. fig.* 1.

Serratus, πριωνώδης, cognomen eſt diverſorum Muſculorum, quorum alii Serrati majores, alii minores, alii poſtici appellantur, apud Barth. *l.* 4. *An. c.* 3. *&* 4. *p.* 563. 565. Serrata oſſium commiſſura quid ſit, vel oſſium compages, docet Veſal. *l.* 1. *de H. C. F. c.* 4. Vide *Prionodes.*

Servitus, δυλεία, dicitur de functionibus & uſibus partium miniſtrarum, eſtque duplex: *Præparatoria* & *Latoria*. Illa vocatur Utilitas: hæc retinet nomen. Declaratur exemplis; v. g. Cordi miniſtrat ſervitute præparatoria Pulmo; Latoria, Arteriæ, Venæ. Teſticulis miniſtrant præparatorie Vaſa ſpermatica præparantia: Latorie Penis & Vaſa deferentia. Avic. *l. 6. fen.* 1. *doct.* 5. *c.* 1.

Serum, ὀῤῥός, vide *Orrhos*. De ſeri ſtatu præternaturali plura quære in Indice Boneti, *Anat. Pract.*

Servus, δῦλος, per ſimilitudinem quomodo Æger vocetur *Morbi Servus*, oſtendit Lind. *Ex. XIII.* §. 549. *ſeq.* Chymici cum Hermete Mercurium vocant *ſervum fugitivum*. Rul. Libav. & alii. Vide *Fugitivus*.

Ses, σὴς, vide *Tinea*.

Seſamion, σησάμιον, vocatur placenta ex ſeſamo, melle, atque oleo parata. Vocatur & σησαμῦς, σήσαμον. Foeſ. *p.* 563. σησαμόεντα etiam dicuntur, quæ ex ſeſamo ſunt parata. Hipp. *l. de affect. XLIV.* 29.

Seſamoidea, σησαμοειδέα, dicuntur Oſſicula a ſeſami leguminis minuti ſpecie, cui forma & magnitudine reſpondent, & natura multis manuum & pedum articulis veluti auctarium appoſuit ſecuritatis gratia, Gal. *l.* 2. *de U. P. c.* 11. Jung. Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 22. *& ult.*

Seſcuncia, idem quod ſeſquiuncia, ἡμιόλιον, h. e. drachmæ duodecim. Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 8. Vide *Hemiolion*. Seſcuncia aliquoties legitur in Scrib. *n.* 50. 60. *&c.* Vide in Rhodii *Lex. Scrib.*

Seſeros, σεσηρὸς, h. e. labris valde diſtans, quod etiam divaricatum vocatur. Occurrit apud Hipp. 3. *de fract. t.* 43. μειδιήματα σεσηρότα dicuntur riſus effuſi, & labris diductis facti, *l. de Gland. IX.* 11. Adde Foeſ. *d. l. conf.* Gal. *exeg.*

Seſis, σῆσις, a verbo σήθω, *cribro*, *cerno*, ſignificat *cribrationem*, & ſæpius legitur apud P. Æginet. nomen & verbum.

Seſquialtera, dicitur ab Helmontio febris ſpuria, qualis eſt Hemitritæos, erratica &c. & eam deducit ex ſcoriæ & lotii deficiente ſecretione & excretione: *de febr. c.* 11. *n.* 14. Seſquialterum idem quod Hemiolium, de quo ſupra.

Seſquicyathus, eſt heminæ quadrans, vel ſextans cum uncia dimidia, Gal. *l.* 9. *c.* 6. *ad fin.* Celſus etiam meminit *l.* 5. *c.* 19. & Rhodius *in diſſert. de Pond. & Menſ.* æquivalere acetabulo ſtatuit.

Seſquihemina, i. e. Hemina, κότυλη, una cum dimidia, Gal. *d. l.*

Seſquilibra, i. e. libra una & dimidia. Scrib. *n.* 222.

Seſquiobolus, i. e. obolus unus cum dimidio, i. e. grana quindecim. Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1.

Seſquipedalia, βόεια, dicuntur verba ampulloſa, quæ grande quid ſonare videntur, cum audis, ceu inflata vento jactantiæ, cæterum inania rei & rationis. Lind. *Exerc. XIII.* §. 69. Hæc dedecent Medicum Hippocrate & Æſculapio dignum.

Seſquiplum, idem quod ſeſquipondus, ἡμιόλιον, & refertur ad præcedentem determinationem, i. e. integrum cum dimidio pondus. Gal. *l.* 1. *de Antid. c.* 9. *fin. & alibi.*

Seſquiſextarium, i. e. ſextarius unus cum dimidio. Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1.

Seſquiuncia, vide *Seſcuncia*.

Seſſitis, epitheton Verrucæ, quæ alias μυρμηκία, formica, vocatur. Vide *Formica*.

Seſtron, σῆςρον, idem quod κοσκῖνος, Cribrum, a σήθω, cribro. Vide *Coſcinos*, *Cribrum*. Lac σεσησμένον, *cribratum*, legitur apud Lind. *Ex. XVI.* §. 108.

Seta, τρίχος, proprie *pilum ſuillum* ſignificat. Dicitur tamen & de lanis, unde *pannus ſetaceus* τρίχινος vocatur. Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. n.* 4. *circa fin.*

Setaceum, vocatur operatio chirurgica, eſtque ſpecies fonticuli, vel cauterii, quod parari ſolet utplurimum in occipitio, tribus inſtrumentis, forcipe, acu, & *ſeta*, vel *ſetone*, cujus parandi modum vide apud Aquapend. *de oper. Chirurg. cap. hoc tit.* Hildan. *Cent. I. Obſ.* 40. Paræum *l.* 9. *c.* 24. qui *ſetonem* vocat, quemadmodum & Helm. *tr. Cauterium*, *n.* 22. Laur. Bellin. in Maſculino *ſetaceos* poſuit, deſcribens per fonticulos duplicis emiſſarii per majus & minus ſpatium ſub cute craſſiori filo ſerico aut ſimili tenui funiculo, *in Opuſc. Medic. tr. de ſang. miſſ. p. m.* 187.

Setanios, σητανιὸς, rectius quam σιτάνιος, *Hornus*, *homotinus*: epitheton tritici apud Hipp. Vide *Hornus*.

Sevatio, idem quod Steatoma, ſecundum Ingraſſ. *Comm. ad Avicenn. de Tum. p. n. p.* 84.

Seulo, i. e. *plumbum*. Rul. *in Lex.*

Sevum, idem quod *Sebum*: de quo ſuperius: Gr. ςέαρ.

Sexcupes, pediculus. Santes Ardoinus *de venenis l.* 8. *c.* 22.

(π) *Sextana*, febris erratica ſexto quoque die exacerbans. Vog.

Sex-

Sextans, ἕκτον τῆς λίτρας, ſeſta pars libræ, pendet uncias duas. *l.* 4. *de C. M. P. G. cap.* 14. vel drachmas ſexdecim, *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 1.

Sextarius, ξέστης, dicitur *menſura liquidis & aridis communis*: de qua tamen Gal. notat, apud Athenienſes olim non fuiſſe, poſtea vero etiam a Græcis receptam; ſed aliter, quam Romanos, ſumpſiſſe. Apud Romanos *ſextarius* unus libram unam, ſemiſſem, & ſextantem, ut ſimul juncta conſtituant uncias viginti, pendere dicitur. Athenienſes vero minorem paulo conſtituerunt menſuram, per *ſextarium*, videlicet libram cum ſemiſſe, h. e. uncias octodecim. Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. cap.* 1. Jung. Jul. Alex. *ad h. l.* Adhuc minor legitur ξέστης, *ſextarius*, qui pendet uncias tres, *l.* 6. *de C. M. P. G. cap.* 16. Rhodius *in not. ad Scribon.* diſtinxit in menſuralem & ponderalem: illum continere duas heminas; hunc vero tredecim uncias docens, *ad comp.* 127. 130. Idem Auctor *in Diſſ. de Ponder & Menſ.* ſextarium aridorum eſſe libram unam & dimidiam liquidorum: duarum Heminarum, Ponderalem Arabicum Drachmam ſemis, Italicum olei uncias 18. vini & aquæ uncias 20. mellis 27. Lind. *Sextarium* pendere vini uncias ſexdecim, totidemque ſcrupulos: Mellis uncias viginti quinque, ſcripſit. *Ex. X.* §. 156.

Sexunx, i. e. *pondus ſex unciarum*, h. e. *libra dimidia*, Semiſſis, Gal. *lib.* 1. *de C. M. P. L. c.* 8.

Sexus, γένος, φύσις, vocatur *differentia viri & fœminæ*: de qua Gal. *l.* 9. *de Hipp. & Pl. Decr. c.* 3. *alibi*. Diſcrimen hoc animalibus ſaltem perfectioribus competere, accuratiores Philoſophi & Medici ſtatuunt. Alii tamen etiam vegetabilibus quoque atribuere non dubitant; inter quos Schroder. *l.* 1. *c.* 35. & quidem realiter. Rejicitur hæc opinio *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 349. *Sexus* diſcrimen quomodo faciat morboſam diſpoſitionem, monſtrat Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 36. *Sexum* non poſſe mutari naturaliter, prolixe docuit C. Rejs *Camp. El. q.* 57.

Siagon, σιαγών, idem quod γένυς, γνάθος, *maxilla*, ita dicta, ὅτι σείεται περιαγομένη, quod circumacta moveatur. Gorr. Linden. *l.* 2. *Phyſiol. Med. c.* 13. §. 4. 5. Ariſt. *l.* 3. *H. A. c.* 7.

Siagonagra, σιαγονάγρα, dicitur arthritidis particularis ſpecies maxillæ articulum infeſtans. Paræus *Chirurg. l.* 17. *c.* 1.

Sialochoos, σιαλοχόος, vel σιαλοχέων, idem quod σιαλίζων, vocatur Hipp. qui multam ſalivam ore effundit, *l.* 2. *Epid. ſ. II.* 90. *lib.* 3. *de morb. X.* 13. *l.* 2. *de diæt. XVII.* 4. 6. Galen. *c.* 1. *in l.* 1. *prorrhet. t.* 3. Jung. Foeſ. *p.* 564. Lat. *Salivator* dici ſolet. Vide *Salivatio*.

Sialochos, σιάλοχος, ex interpretatione Erotiani Hippocrati talis eſt, apud quem abundat ſaliva acris οἱ σίαλον πικρὸν ἀθροίζοντες: differunt ergo hi a σιαλοχόοις, quod illi ex acrimonia σιαλόχων frequenter expuunt.

Sialos, σίαλος, σίαλον, vide *Saliva*.

Sibar, id eſt *Argentum vivum*: item *Stella eruta*, Dorn. Rul. & Iohnſ.

Sibare Avicennæ dicitur *ſpecies Phrenitidis*, quæ *ferina* dicitur. Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 1. *Schol.* Vel *Inflammatio Eryſipelacea*, aut potius *Gangrænoſa* cerebri & meningum. P. M. de Calderia *Tom. III. Oper. p.* 20. *ſeqq.*

Sibedata, id eſt *Hirundinaria*. Paracelſ. *l.* 2. *de Tart. tr.* 2. *c.* 2. Dorn. Ruland. & Iohnſ.

Sibetina, epitheton *Colicæ*, quæ & *Zibethina* dicitur. Parac. *Paragran. Tract.* 1. *&* 2.

Sibilus, συρισμός, συρίζειν, λεπτόν, eſt ſonus acutior, tenuior, qualis in Aſthmaticis obſervatur in inſpiratione, quia humores craſſi obſederunt fiſtulæ laryngis oſculnm, ita ut aer hanc viam anguſtatam tranſire non poſſit, ſed lateribus alliſus ſonum acutum edat. Dolæus *Encyclopæd. l.* 2. *c.* 2. §. 10. *p.* 258. Vide *Syrizo*, *Hipoſyrizo*. Tropice etiam *Uvulam* vocari *Sibilum* ſcribit Veſal. *l.* 6. *de H. C. F.* 26. *Sibilus* etiam accipitur pro ſono præternaturali in auribus percepto a flatu quodam, vel halitu in anfractibus organi auditorii agitato. Vide *Sonus*, *Tinnitus*.

Siccans, ξηραντικὸς, ξηραίνων, epitheton medicamentorum, quæ temperamenta corporum ad *ſicciorem* ſtatum permutant, Gal. *l.* 1. *de C. M. P. G. cap.* 6. Talis effectiva *ſiccitas* a terreſtreitate particularum dependet, cui humidæ particulæ involvuntur & excipiuntur, cui & leves ſalinæ particulæ intermixtæ ſunt. Dividuntur in mediocriter & valde *ſiccantia*, *l.* 3. *d. tit. c.* 6. Vide etiam Schroder. Senn. Morell. & alios, qui de materia medica ſcripſerunt.

Sicchaſia, σικχασία, vocatur *moleſtum faſtidium & ἀνορεξία* mulieribus gravidis familiaris. Adjectiv. σικχὸς in aliis Lexicis occurrit & exponitur a Suida per ἀνόρεκτος καὶ ἀσθενής, i. e. *inappetens & infirmus*. Subſtantivum vero legitur in Moſchion. *l. de morb. mul. c.* 28.

Siccitas, *Siccus*, ξηρότης, ξηρὸς, de qualitate dicitur elementari, inter primas vulgo relata, humidæ oppoſita, communi igni & terræ, & in-

ſe notiori, quam ut deſcriptione aliqua indigeat, aut ulterius explicari poſſit. Optima deſcriptio videtur, quæ per abſentiam humiditatis exprimitur. In foro medico variis tribuitur rebus ſecundum, non nat., & præternaturalibus. Ventres *ſicci* opponuntur humidis, 2. *aph.* 53. quo pertinet *ſicca* mulier, *l.* 4. *Epid. XIII.* 9. Temperamentum etiam *ſiccum* aliquoties legitur apud Gal. paſſim. Anni temporum *ſiccitates* Græc. dicuntur αὐχμοὶ, 3. *aph.* 16. *Siccus* hydrops, 4. *aph.* 11. i. e. Tympanites. Ophthalmiæ *ſiccæ*, 3. *aph.* 11. *Sicca* & valida frictio dicitur, quæ corpori foris adhibetur, nullo humido, aqua, vel oleo, foris circumfuſo, Galen. *l.* 2. *de S. Fac. c.* 25. Gr. dicitur ξηραλείφειν.

Sicelica, *Sicula*, σικελική, epitheton medicamenti contra colicos dolores, apud Gal. *l.* 9. *de C. M. S. L. c.* 5. *fere circa fin.*

Sicilicus, *Siclium*, σίκλιον, ponderis nomen, veterinariis uſitatum, pendens unciam dimidiam, ſive drachmas quatuor; uti patet ex Gal. *de pond. & menſur.* confirmante C. Hofmann. *in notis M. S. nondum editis*. At Rhod. *ad Scrib. Sicilicum* dicit, eſſe unciæ quartam partem, in qua ſunt ſcrupuli ſex, & pendet drachmas duas, *n.* 71. *p.* 133.

Sicua, σικύα, vide *Cucurbita*.

Sicyedon, σικυηδὸν, eſt ſpecies fracturæ, quæ & καυληδὸν & ῥαφανηδὸν dicitur, quando os totum per tranſverſum frangitur. Gorr.

Sicyone, σικυώνη, quatuor habet ſignificationes, juxta Galen. *in ex. Dict. Hipp.* Colocynthidis, *Cucurbitæ* pyro ſimilis, *Cucurbitæ Chirurgicæ*, & *Cucurbitæ* fundo carentis, ac metæ formam præ ſe ferentis. Foeſ. *Oec. p.* 565.

Sicyonion, σικυώνιον, nomen *Unguenti*, vel *Olei* compoſiti, cujus baſis eſt *Cucumis ſylveſtris*, apud Ægin. *l.* 7. *c.* 20.

Sideratio, vel *Syderatio*, æquivocum eſt. Vel enim idem ſignificat, quod *Apoplexia*, aut ſubita *Paralyſis*, quam ſignificationem approbat Lang. *l.* 1. *ep.* 25. & *l.* 2. *ep.* 53. Rhod. *ad Scribon. num.* 101. *p.* 168. Vel notat *mortificationem* alicujus membri, quæ alias *Sphacelus* vocatur, σφάκελος, de quo vocab. inferius, quam retinuit Caſtell. Vide *Mortificatio*, *Sphacelus*.

Sideros, σίδηρος, vide *Ferrum*.

Sidia, id eſt *Lima*, Rul. & Iohnſ. *Lex.*

Sidioides, σιδιοειδὴς, dicitur *color malicorum*, hoc eſt corticem mali Punici, Gr. σίδιον dictam, *repræſentans*, σίδη enim *malum punicum* ſignificat. Legitur aliquoties apud Hippocr. *l. de judic. dieb. VII.* 2. *l. de int. aff. XXXI.* 3. *XXXIV.* 7. *XXXIIX.* 4. *XLVIII.* 6. *lib.* 3. *de morb. XII.* 3. Jung. Foeſ. *d. l.* Keuchen. *ad Sam. p.* 271.

Sidus, *Sydus*, idem quod *ſtella*, ἄστρον, σείριον, *Sidera*, vocantur a ſiderando, quod eſt incendere.

Sief, id eſt *Collyrium*, medicamentum Ophthalmicum ſiccum. Vide *Collyrium*.

Siegones, σιγεόνς, idem quod σιαγόνες, *Maxillæ*. Vide *Siagon*.

Sieliſmos, σιελισμὸς, vel σιαλισμὸς, vide *Salivatio*, a verbo σιαλίζω, *multam ſalivam effundo*. Unde σιαλίζοντες iidem, qui σιαλοχόοι, de quo paulo ſuperius. Legitur vero apud Hipp. 1. *prorrh. ſect.* 3. *t.* 21.

Siſantis, id eſt *tetra argentina ſimphus*. Rul. & Iohnſ.

Sige, σιγὴ, *ſilentium*, *taciturnitatem* ſignificat: peſſimum ſignum in phreniticis & deliris. Hipp. 1. *prorrhet. c.* 2. *t.* 19. *Coac. t.* 65. Vide *Aphonia*. *Silentium* alias egregie diſtinxit Libav. *in Silentium Prudentiæ & Tolerantiæ*, *Tom. III. Oper. p.* 154.

Sigia, i. e. *Storax liquida*, vel hygra. Rul. & Iohnſ. Gal. *de ocul. c.* 3.

Sigillatio, cicatricis inductio. Fallop. *de re cor. c.* 2.

Sigillum, σφραγὶς, ita fuit dicta *Terra Lemnia ſigillata*; cujus modum præparandi & *ſigillandi* ſigno Dianæ deſcripſit Gal. *l.* 9. *de S. Fac.* quemadmodum & hodieque *Terra Turcica*, *Melitenſis S. Pauli*, *Sileſiaca Hersbruccenſis* aut *Veldenſis Norica*, certis *ſigillis* notari ſolent, de quibus vide Schroder. *l.* 3. *c.* 2. Fr. Hoffm. *Clav. ad h. l.* Caſp. Hoffm. *Paral. Offic. c.* 44. 45. Ita & *Trochiſci ſigillis* & aſteriſcis ſignare ſolent, præſertim viperini, in officinis Venetis. *Sigillum Hermeticum* dicitur, quo vitrum fuſum, & igne fuſorio liquatum occluditur; quamvis nonnulli maſſam aliquam ex ſuccino albo, vitro Veneto, Borace, æqualibus portionibus, ad hanc obturationem uſurpent. Rul. Olim vaſa cera & annulo ſignabantur a Medicis, Rhod. *ad Scrib. n.* 269. *p.* 331.

Sigmoides, σιγμοειδὴς, h. e. literam Græcam C. referens, non Σ. Vide C. Hoffm. *Comm. ad Gal. de U. P. n.* 385. Tribuitur variis corporis partibus. Ita dicitur Proceſſus ſcapularum, qui & *Ancyroides*, & *Coracoides* vocatur. Barth. *libell.* 4. *An. c.* 19. Deinde ſinus, ſeu *cavitas ſemicircularis* in *cubito* inter duas cubiti apophyſes comprehenſa, in quam brachii extremum trocheæ ſimile inſeritur, *d. l. c.* 20.

Porro

Porro *tres Valvulæ cordis* ad oſtium arteriæ pulmonalis in dextro ventriculo foras ſpectantes *ſigmoidæ* vocantur, Galen. *l.* 6. *de U. P. c.* 14. qui tunicas ſaltem appellavit, Barthol. *l.* 2. *c.* 7. *Cartilagines* quoque *aſperæ arteriæ* cum non ſint integre circulares, ſed parte poſteriori membranoſæ, & ita cartilaginea ſua ſubſtantia antiquum C referant, σιγμοειδῶς vocantur, *d. loc. c.* 10.

Signatio, *Signatura*, ἐπισφραγισμὸς, alia eſt *neceſſitatis*, quando vaſa obſignantur; aut ipſa medicamenta, ad evitandam vel exhalationem virium vel ſuſpicionem fraudis.

Significatio, ἐπισημασία, σημασία, vide *Semaſia*, *Semeioſis*.

Signum, σημεῖον, vide *Semeion*.

Silach, Arab. *Silac*, dicitur *craſſities palpebrarum*, Foreſt. *l. XI. Obſ.* 46. *Schol.* Alii ad πτίλωσιν, h. e. *defluvium capillorum* applicant, Iohann. Stephan. *Paraphr. in Avic. l.* 3. *fen.* 3. *c.* 3. *p.* 173.

Silex, κόχλαξ, vocatur genus lapidum, vel ſaxi duriſſimum, extrinſecus læve. Hujus ſpecies eſt *Pyrites*, de quo ſuperius. Alias plures recenſet Rul. *in Lex.* De *ſilicis* virtutibus & uſu vid. Schrod. *l.* 3. *cap.* 8. *n.* 18. & Fr. Hoffm. *in Clav.* Theatr. Chym. *Vol. VI. p.* 453. Quære & in Indice Helm.

Silicetus, idem quod *Marmoreus*, epitheton *Tartari*, in renibus, aut veſica, nimiopere indurati, apud Paracelſ. *l. de Tartareis morb. c.* 20. & 21.

Siligius, σιλίγνις, latine *Siligo*, dicitur puriſſima Tritici farina, e qua paratur *panis ſiligineus*, σιλιγνίτης, Galen. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 2. Lang. *l.* 1. *ep.* 56. Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 6. & *not. in Gal. d. l.* Lind. *Ex. XIII.* §. 510. *ſeqq.*

Silipit, id eſt *Æs*, *Cuprum*. Rul. *in Lex.*

Siliqua, κεράτιον, vide *Ceration*.

Silo homonymon eſt. Vel enim idem eſt quod *Simus*, σιμὸς, qui naſo eſt ſurſum verſus repando, Linden. *Ex. XI.* §. 39. Vel apud Chymicos idem eſt quod *Terra*. Dorn. Rulan. & Iohnſ. *in Lex.*

Silurus, σίλουρος, nomen piſcis, de quo tamen inter ſe diſſentiunt Auctores, dum alii *Sturionem* eſſe dicunt; in qua ſententia eſt Aldrov. *l.* 4. *de Piſc. c.* 9. alii cum *Glanide* confundunt, ut Geſnerus. Vide Aldrov. *l.* 5. *de Piſc. c.* 5. Meminit alias Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Halme*, *ad fin.* Jul. Alex. *l.* 5. *Sal. c.* 2.

Simia, πίθηξ, vide *Pithex*.

Simila, *ſimilago*, σεμίδαλις, vide *Semidalis*.

Similaris, ὁμοιομερὴς, ἁπλῶς, vide *Homœomeres*, *Haplus*. Perfectam *ſimilaritatem* dari nullam uſpiam ſtatuit celeberr. Leibnitius de Natura, ſicut legere eſt *in Act. Eruditor. Lipſ. Anno* 1698. *M. Septembr. pag.* 413.

Similatio, idem quod *Aſſimilatio*: de quo ſupra in *AS.* Gr. ὁμοίωσις.

Similis, *ſimilitudo*, ὅμοιος, ὁμοιότης, quid ſignificet, notum eſt: videlicet aliquam convenientiam rerum inter ſe diverſarum. Galenus *ſimile* duobus modis dici docet: uno quidem, quando eſt ἀπαράλλακτον, & nulla intercedit varietas; altero, quando ſecundum magis & minus ſaltem eſt convenientia, ἐν ᾧ μᾶλλον ἢ ἧττον, *cap.* 1. *de iis*, *q. in med. f. t.* 4. *fin.* *Similia ſimilibus* conſervari, eſt generaliſſimus ſcopus methodi Hygienes, de quo in *Hygiene*: limitationem ſuam tamen admittit, uti videre eſt *in Dogmat. noſtr. P. IV. c.* 2. *d.* 3. *p.* 468. *Similitudinem* formæ liberorum cum matre demonſtrare, quod mater etiam materiam conferat ad formationem fœtus, vult Jul. Alex. *not. in Galen. l.* 2. *de ſemin. c.* 1. Plura de *ſimilitudine* inter generans & generatum, inter parentes & liberos, vide C. Rejes *C. El. q.* 54. Quamvis vero *ſimilitudinis* obſervatio in Medicina inſignem multumque uſum habeat, probe tamen etiam obſervanda eſt cautela Hipp. quod *ſimilitudines* Medicis pariant errores & difficultates, *lib.* 6. *Epid. ſ. VIII.* 80. *vel t.* 49. quem locum notatu dignum bis citavit Linden. *Ex. XII.* §. 71. & *XIV.* §. 114. Fallax in multis eſt *ſimilitudo* plantarum cum partibus corporis humani, quæ tamen vires indicare creditur a Schroder. *l.* 1. *c.* 38.

Simiſſa, σιρά, rectius *Semiſſa*, id eſt ad dimidiam coctum. *Simiſſator*, vel *ſemiſſator*, qui ad dimidium coquit, Græc. σιρωτὴς, Linden. *Ex. X.* §. 52.

Simitas, *ſimus*, σιμότης, σιμὸς, duplicem habet ſignificationem: unam naturalem, in qua dicitur de Hepatis concava parte, ex qua prodit Vena portæ, cujus oppoſita pars *convexa* & *gibba* nuncupatur, Gal. *l.* 3. *de U. P. cap.* 13. Barthol. *l.* 1. *An. c.* 14. & *alibi*; alteram præternaturalem, quæ notat vitiatam figuram naſi, cum medius naſus ſubſidet, aut deprimitur, Galen. *comm.* 1. *in l.* 6. *Epid. t.* 4. Jung. Foeſ. *p.* 566. Alias & σιμὸν etiam de rebus non naturalibus uſurpatur, v. g. de *ferularum* chirurgicarum parte *retuſa*, & reſima, apud Hippoc. 3. *de iis*, *q. in med. f. t.* 11. Σιμὸν quoque dicitur *vinculi* quoddam genus, quod ad orbiculare plurimum inclinat, *d. l. comm.* 1. *t.* 2.

Simivulpa, πιθηκαλώπηξ, vel *Vulpiſima*, ἀλωπεκοπίθηξ, animal quadrupes digitatum, viviparum, peregrinum, *vulpis* & *ſimiæ* formam ex parte referens, cujus hiſtoriam & uſum in cibis vide apud Aldrov. *l.* 2. *de Quadrup. dig. vivip. cap.* 4.

Simmitium, id eſt *Ceruſſa*. Rul. & Iohnſ.

Simos, *ſimotes*, σιμὸς, σιμότης, vide *Simitas*.

Simotrachelos, σιμοτράχηλος, dicitur, *qui humeros attollens cervicem contrahit*, arrogantis & glorioſi inceſſum repræſentans. Idem eſt, quod βυσαύχην, Rob. Keuchen. *ad Seren. in Sammon. Medicin. metr. pag.* 150. Vide *Byſauchen*.

Simplex, ἁπλῆς, *ſimplicitas*, ἁπλότης, uſitati ſimus terminus in Medicina, de rebus naturalibus, præternaturalibus, & non naturalibus. Quando de partibus dicitur, idem eſt quod *Similaris*, vel *Homogeneus*. Quando de morbis, intelligitur ille, qui unam ſaltem partem affectam occupat: quamvis & febris *ſimplex* dicatur Galeno, quæ mitis eſt, & cum ſignis tutis cumprimis, qualis eſt Ephemera, *l.* 1. *de Criſ. c.* 16. Remedia *ſimplicia* dicuntur ad differentiam compoſitorum, quibus etiam communiter anteferuntur. Helmont. *tr. Pharmac. ac Diſp. n.* 5. quamvis experientia teſtetur, hoc univerſaliter verum non eſſe, ob frequentiſſimam in corpore humano heterogeneitatem valde mixtam & intricatam. Vide *Dogm. noſtra P. VI. c.* 4. *d.* 3. *pag.* 747. *ſeqq.* In genere vero *ſimplex* & natura & doctrina prius eſſe compoſito, recte dicitur a Gal. *l.* 1. *de diff. reſp. c.* 2. 3. *aph. & alibi.* Chymici tria *ſimplicia* materialia corporum naturalium ſtatuerunt, ceu principia, *vaporoſum*, *inflammabile*, *fixum*, *Th. Chym. Vol. I. pag.* 101. Aliis vero quinarius numerus placet: de qua ſententia alibi dictum.

Simulatio, προσποίησις, dicitur de iis, qui morbum *ſimulant*. Lege Galen. *libell. de iis, qui morbum ſimulant*. *Simulata* quoque *Meditatio* dicitur, quando cauſſa morbifica non perfecte removetur, ſed ſaltem movetur. Ita v. g. quando febris ſupprimitur, non depurato ſanguine ab inquinamentis ſuis, Linden. *Ex. XII.* §. 115.

Simus, vide *ſimitas*. *Simus* quoque dicitur Gilla. Rul.

Sina, idem quod *China*. De Medicina *ſinica* vide *Act. Lipſ.* 1682.

Sinapelæon, σιναπέλαιον, id eſt *Oleum ſinapinum*, de quo Dioſc. *l.* 1. *c.* 47.

Sinapiſis, id eſt *Bolus Armena*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Sinapiſmus, σιναπισμὸς, & de medicamento tenuium partium, acri & vehementer calido ex *ſinapi* compoſitum dicitur, Galen. *l.* 3. *de L. Aff. c.* 4. ubi ἐρεθεισμὸς διὰ νάπυος vocatur: & de ipſa operatione, quæ eſt ſpecies *Rubificationis*, vel *Phœnigmi*. Vide *Phœnigmus*. Hor. Augen. vocat *Sinapiſma*, *Tom. II. Epiſt. & Conſ. Med. l.* 3. *p.* 497. *ſeqq. quamvis* vitioſe per *y* legatur. In priori ſignificatione ſumitur a Schroder. *l.* 2. *c.* 44. in poſteriori *l.* 1. *c.* 3. Adde Weker. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 41. *Spec. l.* 2. *ſect.* 33. Morell. *l.* 2. *de form. remed. ſect.* 1. *c.* 14.

Sinapium vocatur *Embamma*, vel *Intinctus ex ſem. ſinapi* paratus; cujus meminit J. Alex. *l.* 20. *Sal. cap.* 15.

Sinaros, σιναρὸς, h. e. *Læſus*. Legitur apud Hipp. 3. *de fract. t.* 44. 2. *de artic. t.* 37. & *c.* 3. *t.* 70. *l.* 6. *Epid. ſ. VII.* 72. a vocab. σῖνος, quod *læſionem*, *noxam* ſignificat. Unde & contrarium ἀσινὴς, *illæſus*. Foeſ. *p.* 567.

Sincerus, γνήσιος, idem quod *Legitimus*. Vide *Gneſios*. Interdum etiam pro *puro* ſumitur. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.*

Sinciput, vel *ſynciput*, βρέγμα anterior capitis pars, ſupra frontem, capillis intecta, *l. Introduct. cap.* 10. Bartholin. *l.* 3. *Anat. procem.* Vide *Bregma*.

Sine pari, eſt epitheton Emplaſtri alicujus Londinenſium, de quo vide *PAR*. In Anatomicis quæ dicatur *Vena ſine pari*, vide ſupra in *Azygos*.

Singulare idem fere ſignificat, quod *Specificum*, eſtque epitheton Medicamenti, quod legitime adhibitum, *ſingulari* plane vi ac proprietate huic vel iſti affectui p. n. mederi dicitur. D. Velſchius *in Diſp. de ſingularibus*.

Singultus, λύγξ, λυγμὸς, vide *Lygmos*. *Singultuoſa febris* dicitur Practicis non illa, ubi aliquando *ſingultus* moleſtat, ſed quam fere per omnia tempora comitatur hic affectus, & cum febre exacerbatur, notante Petr. Mich. de Calderia *Tom. I. Oper. pag.* 423.

Siniſter, ἀριστερὸς, vide *Dexios*. Dieter. *n.* 104.

Sinomoros, σινόμωρος, dicitur *malignus*, *noxius*, pernicioſus. Legitur apud Hipp. 3. *de art. t.* 51. & 54. Jung. Foeſ. *d. l.*

Sinopis, σινωπὶς, ſpecies *Rubricæ* melior. Vide *Miltos*. Apud Rul. etiam *Sinopida* in nomin. dicitur.

Sinos, σίνος, *Noxam*, *offenſam* ſignificat, idem quod βλάβη. Frequenter legitur apud Hippocr. v. gr. 3. *de R. V. I. A. t.* 14. 2. *de fract. t.* 15. *l.* 5. *Epidem. XIV.* 3. *de vuln. cap. X.* 4. & *alibi*. Vide Foeſ. *p.* 566.

Sinus, κόλπος, vide *Colpos*.

Siphac, idem eſt quod *Peritonæum*. Foreſt. *l. 6. Chirurg. Obſ.* 48. *Schol.*

Siphilis, *Syphilis*, *Siphylis*, varia hujus vocis ſcriptura hauddubie inde contigit, quod hactenus de hujus nominis origine vera, Græca, aut Latina, nemini certi quid conſtiterit, neque Fracaſtorius, ceu Italus Medicus Veronenſis, qui in ſuis operibus peculiarem libellum metricum hoc nomine inſignivit luem Veneream ſive morbum Gallicum intelligens, ſollicitus fuerit vel de ejus vocis origine, vel orthographia accurata. Nobis tamen placeret, ſi licet ὀνοματοποιεῖν (quidni vero liceret, quod aliis haud vitio vertitur?) appellare morbum hunc *Siphlidem*, σιφλίδα, ac originem hujus deducere a Greco σιφλὸς, quod contracte idem eſt ac σιπαλὸς, *turpis*, deformis, ut ita deformitas hujus morbi eo clarius exprimeretur, quam corpori & animo infert, quemadmodum ideo recte cecinit dictus Auctor, *l.* 1. *de Siphylide fol.* 240. *ſub finem:*

Quippe lue hac naſcente putem ſimul omnia diras
Eumenidas ceciniſſe fera ac crudelia nobis:
Tartareos etiam barathro dira omnia ab imo
Exciviſſe lacus, &c.

Vide plura in *Syphilis*.

Siphita, *ſyphita*, nomen morbi apud Paracelſ. & diſtinguitur in pravam & ſtrictam. *Siphita prava* morbus eſt vulgo *Chorea S. Viti* dictus. *Siphita ſtricta* eſt morbus phantaſticus eorum, qui *noctu dormientes ambulant*. *Noctambulatio*. Dorn. Rul. Iohnſ. e Paracelſ. *de præparat. l.* 1. *Tract.* 4.

Sipyis, σιπυὶς, *pyxidem* ſignificat apud Hipp. *lib. de ſteril. XXII.* 15.

Sira, id eſt *Auripigmentum*. Rul. *in Lex.*

Siracoſtum, vel *Alſiracoſtum*, eſt nomen medicamenti Arabicum in febribus acutis laudati, apud Meſuen *in Operib. fol.* 112. *c.*

Siræum, σίραιον, quodvis decoctum dulce interpretatur Galenus, & Erotianus οἶνον σίραιον alios ἕψημα appellare ait, id eſt ſapa. Vide *Sapa*.

Sirenes, *Sirones*, dicuntur *puſtulæ manuum & pedum*, Walther. *in Sylv. Med. p.* 1373. Dorn. Rul. Iohnſ. *in Lex.* Lang. *l.* 2. *ep.* 42. Jungatur D. Etmulleri obſervatio de *Sironibus* in *Act. Erud. Lipſ.* 1682. *Sirenes*, σειρῆνες quoque dicuntur *monſtra marina*, partim piſcis, partim hominis formam, & quidem fœminæ, ſive virginis, repræſentantia; de quibus legantur *Eph. Nat. Cur. An. I. Obſ.* 23. ubi ἀνθρωπόμορφοι piſces vocantur, & Eraſm. Franciſc. *Horti Indic. Or. & Oec. Part. II. p.* 1412. *ſeqq. Syrenes*, perperam per *y* apud Dorn. Rul. & Iohnſ. deſcribuntur, quod ſint monſtra marina e nymphis nata.

Siriaſis, σιρίασις, item σειρίασις, eſt nomen *morbi infantilis*, videl. *inflammatio cerebri* & *membranarum*, quam conſequuntur ſincipitis & oculorum cavitas, febris ardens, pallor, totius corporis ſiccitas, & inappetentia. Derivatur a σιρὸς, quod foveam, in qua ſemina recondunt & aſſervant, ſignificat. Gorr. & Caſtell. Ita & in ſincipite, ubi ſutura ſagittalis & coronalis coeunt, membranacea illa portio, *folium* vulgo dicta, omnium poſtremo in oſſeam duritiem coaleſcens tum temporis ſubſidet, & foveam quaſi conſtituit, quod plerumque lethale habetur ſignum. Cauſſa eadem, quæ aliarum inflammationum, ſanguis videl. acrior fervidiorque circa membranas cerebri ſtagnans, malignitatis ichoroſæ ſalinæ haud dubie particeps. Vid. Senn. *Med. Pr. T. IV. th. de Infantilium morb. cur. P. II. c.* 7. *h. tit.*

Siricon de plumbo, id eſt *Cinis plumbi*. Ruland. & Iohnſ.

Siringa, id eſt *Calx*. Iidem.

Sirius, σείριος, proprie dicitur de ſidere, antiquis etiam famigerato, quod *Canicula* κύων, dicitur, cui ſingularem virtutem fervoris in diebus Canicularibus, quando cum Sole exoritur, attribuerunt. Unde & Hippocr. tempus illud ante *Canem*, ſub *Cane*, & poſt *Canem*, aliquoties inculcavit. Verum rectiſſime expedivit hanc opinionem, non aſtro huic, ſed Soli καῦμα illud adſcribens Linden. *Ex. XI.* §. 170. *ſeqq.* quamplurimis, & confirmavit ſuccincte calculo ſuo Cl. Dn. Sturmius, *Scient. Coſmic. Part. Spec. Tab. IX. in fin.*

Sirones, vide *Serenes*.

Sirotes, σιρωτὴς, vide *Simiſſa*.

Sirſen, Arab. rectius, quam *Birſen*, ſignificat apoſtema capitis calidum: eſtque idem, quod *Phrenitis*, Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 1. *Schol.*

Sirupus, *Syrupus*, *Syrapium*, σιράπιον, Actuario eſt medicamenti forma fluida, ex decocto, vel ſuccis, aut infuſione, conflata, ſaccharo aut melle dulcorata, atque in eam conſiſtentiam cocta, ne gutta in marmore defluat, ad alterandum, vel purgandum comparata, Morell. *l.* 1. *de form. rect. ſect.* 1. *c.* 4. Weker. *Antid. Gen. l.* 1. *c.* 13. *Spec. l.* 2. *ſect.* 2. Schroder. *l.* 2. *c.* 84. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Obiter ſcrupulum addere libet meum, quod nullam rationem videam, cur per *y* ſcribatur com-

communiter, præſertim quod Græcis ignota fuerit hæc medicamenti forma, nec origine ſua Græcum ſit vocabulum. Hinc & Eſt hii opinio, *Syrupum* quaſi συρία ὀπὸν, h. e. liquorem Syris uſitatum dici, magis commentitia & coacta, quam veritati conſona nobis videtur.

Sirza, idem quod *Eſchara*. Dorn. Ruland. Iohnſ.

Sitanion, σιζάνιον, vide *Setanios*, *Hornus*.

Sitiologice], σιτιολογικὴ, vocatur a Lindeno pars Diæteticæ ſecunda tractans alimentorum eſculentorum & potulentorum facultates & uſum *in Manuductione ad Medicin.* a D. Schelhammero edita *poſt Introduct. Coringian. p.* 92.

Sition, σιτίον, latam & ſtrictam habet ſignificationem. Late omnia *alimenta*, *eſculenta*, *& potulenta*, σιτίων nomine veniunt, Hipp. 2. *aphor.* 38. *l.* 6. *Epid. ſ.* 5. *t.* 20. Stricte *panes ex tritico* σιτία vocantur, 4. *de R. V. I. A. t.* 91. Vide Linden. *Ex. XIII.* §. 160. Dieter. *IX.* 173.

Sitis, δίψα, vide *Dipſa*.

Sitos, σῖτος, in genere *Cibum*, *Alimenta* ſignificat, ſtricte frumentum. Vide *Cibus*.

Sitoſpelton, σιτόσπελτον, ſic dicitur a quibuſdam *Feſtuca*, ſive *Ægilops*. Gorr.

Sitta, σίττα, nomen avis, & ſpecies *Pici*, cujus deſcriptionem vide in Aldrov. *l.* 12. *Ornith. c.* 38.

Situs æquivocum eſt apud Lat. Proprie reſpondet Græco θέσις, Lat. *Poſitus*: denotatque partis ſolidæ locum naturalem & poſitionem a Medico probe ex Anatomicis addiſcendam; quo vitiato, Morbi malæ Conformationis oriuntur qui dicuntur *Morbi in ſitu*. Multum etiam confert noviſſe *ſitum* partium ad curationem, Gal. *l. de art. med. conſt. c.* 17. In ſpecie *ſitus* uteri gravidarum recte cognitus, num recte vel prave ſeſe habeat, quantum uſum habeat in faciliori vel difficiliori partu ex profeſſo longa experientia edoctus oſtendit D. Henr. Deventer *in ſuo Lumine Novo pro obſtetricant.* præſertim *Cap. XXI. & ferme per totum librum*. Deinde *ſitus* ſignificat mucidam lanuginem, quæ ſuperficiei materiæ lentæ, pituitoſæ adnaſcitur ex corruptione. Linden. *Ex. X.* §. 45.

Smaltum, idem quod *Amauſum*. Vide ſupra in *AM*.

Smaragdinon, σμαράγδινον, nomen eſt *Emplaſtri*, cujus deſcriptio habetur apud Celſum, *l.* 5. *c.* 19. ita dictum ob ſummam *viriditatem*.

Smaragdus, σμάραγδος, dicitur lapis quidam pretioſus, vel gemma pellucida, amœno virore pulcherrima, & inter reliquas fragillima, cujus pleniorem deſcriptionem, ſpecies, vires & uſum vide apud Plin. *l.* 38. *c.* 5. Chioc. *Muſ. Calceol. Sect.* 3. *p.* 212. *ſeqq.* Schroder. *l.* 3. *c.* 3. *num.* 8. Fr. Hoffmann. *in Clav.* Ruland. & Iohnſon. Th. Chym. *Volum. V. pag.* 389. Lang. exiſtimat, Galenum per *jaſpidem viridem* intellexiſſe *Smaragdum*, *l.* 2. *ep.* 49. *Praſinam gemmam*, πράσινον λίθον, quoque vocari, teſtatur Keuch. *ad Sammon. p.* 277. *Smaragdum* fieri ex Cœlo Veneris, & ex terra Lunæ, legitur *in Theatr. Chym. Vol. I. pag.* 487. E liquore Veneris quoque deduxit Libav. *S. Arc. Ch. l.* 3. *c.* 8.

Smarageo, σμαραγέω, *ſtrepitum edo*, reſono. Legitur apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. XLIV.* 2. Foeſ. *p.* 576.

Smaris, σμαρὶς, piſcis dicitur ex *Mœnarum* genere, cujus deſcriptionem & uſum vide in Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 40.

Smectis, vel *Smectris*, σμηκτὶς, ἢ σμηκτρὶς, epitheton *Terræ Cimoliæ*, quod detergendi vim habeat, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXVII.* 11. *l. de fiſtul. II.* 10. adde Gal. *in expoſ. Dict. Hipp.* & Erot. *Onom. p.* 108. *a.* σμηκτικὸς enim ſignificat vim detergendi; & legitur apud Dioſcor. *l.* 1. *c.* 114. *cet. c.* 129. *ed. Sar.* de Ebeno ligno.

Smegma, σμῆγμα, vide *Sapo*.

Smele, σμήλη, fere idem quod *ſmegma*: Pulvis dicitur ſiccus, qui cuti non unctæ aſpergitur ad eam detergendam. Ejuſmodi facultatem habent nitrum, ſal mel, ſalis flos, cimolia, lomentum fabarum, furfur, pumex, &c. Gorr.

Smile, σμίλη, vocatur *ſcalpellum*, & eſt inſtrumentum chirurgicum, quod utrinque aciem habebat, & lineas utraſque ſecantes, utrinque curvas; ſed alteram concavam, alteram vero illi oppoſitam, gibbam. Cuſpis autem acuta erat. Diverſi generis erat: aliud magnum, aliud parvum, aliud mediocre, Gorr. Meminit hujus vocabuli Galen. *de fœt. form. cap.* 6. ubi Lat. Interpres addidit, eſſe cultrum ſutorium.

Similion, σμιλίον, nomen medicamenti acris ad rumpenda apoſtemata, apud Ægin. *l.* 3. *c.* 23. *l.* 4. *c.* 18. *l.* 7. *c.* 17. Scribitur & σμηλίον, non male forſitan, παρὰ τὸ σμῆσαι, a *detergendo*. Gorr.

Sminthios, σμίνθιος, epitheton *ſalis lacuſtris*; cujus meminit Gal. *l.* 11. *de S. Fac.* §. *Sales*.

Smiris, σμίρις, *Smyris*, σμύρις, apud Rul. eſt

eſt *lapis duriſſimus* & aſperrimus ; quo utuntur ſculptores annularii , & alii artifices , ad ſcindendum vitra , & alios lapides . Utilis habetur ad erodendum & urendum , ut & ad gingivas exulceratas, & dentifricia. Rul. Ægin. *l.* 7. *c.* 3. *in Lith.* ſ. *Lapides*. Dioſcorid. *l.* 5. *c.* 166.

Smodicon, σμωδικὸν, idem quod μωλωπικὸν, h. e. pharmacum ad *vibices* conveniens ; σμῶδιξ enim *vibicem* ſive livorem ex plaga denotat . Galen. *in exeg. voc. Hipp.* Foeſ. *p.* 576.

Smirna, σμύρνα, vide *Myrrha*.

Soboles, ἔγγονα, idem quod *Liberi*. Gal. *l.* 2. *de ſem c.* 5.

Sobrietas, νηφαλιότης, idem quod *Temperantia* , virtus præſcribens voluntaris imperio cibum potumque , prout ſatis eſt ad neceſſitatem , Medico commendata a Lind. *Ex. II.* §. 27. quin & aliis , ceu morborum noverca & omnium virtutis bonorum diſpenſatrix, Lang. 1. *ep.* 55. Opponitur *Ebrietati*. Utriuſque vocabuli ridiculam etymologiam vide ſis apud Dieter. *Iatr. n.* 524.

Soccus, ἀρβύλη, vide *Arbyle*.

Soda Arab. *Dolor Capitis* dicitur, vel *Cephalalgia*. Dieter. *Iatr. p.* 624. Vaſc. de Tarant. *Phil. harm. l.* 1. *c.* 7. *p.* 20. Walth. *in Sylv. Med. p.* 587.

Soda ſubethica vocatur *ſoporiferus capitis dolor*. Bonet. *in Anat. Pr. l.* 1. *ſect.* 3. *obſ.* 31. *p.* 139.

Sodoma dicitur cum epitheto *Gallorum Lues Venerea* a Paracelſo *l.* 3. *Chirurg. c.* 1.

Sol, ἥλιος, quæ propria ſit ſignificatio, pueri quoque e Nomenclaturis norunt. Cujus inſignem virtutem & efficaciam in corpora naturalia , in ipſum etiam hominem , præſertim vero in aerem nos ambientem , ſi quis vellet in dubium vocare, næ ille recte diceretur adverſus *Solem* loqui , & in manifeſtis dubitare , quod ſtupidi eſſe , vel ſi invertere conaretur manifeſta , ſtolidi proprium dixit Gal. *lib.* 1. *de mot. muſc. c.* 5. Imprimis vero auctor caloris dicendus, ejuſdemque in aere mutationis. Hinc *Sol* aeri præſidere, quemadmodum *Luna* aquis, dicitur, Helmont. *tr. Form. ort. num.* 94. Tropice *Sol* dicitur primum ignis in corpore humano inviſibilis, a Sole cœleſti influens, nativum ignem fovens in homine , Dorn. Rul. & Iohnſ. Imo quantum e Paracelſ. colligere licet, *Sol microcoſmi* eſt ipſe ignis, vel calor nativus, quem cauſſam etiam phthiſeos dixit *tr. de Tabe*, *&* *Paragraph. l.* 5. §. 2. Deinde *Sol* Chymicis dicitur *Aurum*; de quo paſſim in ſcriptis Chymicis . Vide *Aurum*. De *Sole* artificiali perpetuo mobili a Chr. Ad. Balduino invento , videatur Ejuſdem *Hermet. Curioſ. Inventum V.*

Soladini ſunt *ſpiritus corporei*, in igne degentes inviſibili , Dorn. *in Dict. Paracelſ.* ſupra *Soldini* dicti .

Solater, id eſt *Argentum vivum* . Rul. & Iohnſ. apud quem *Solatur* legitur .

Soldura dicitur *fæx ſalis* alkali, quod ad vitra alba ſumitur, Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 38.

Solea, βούγλωττον, Latine etiam *Bugloſſum*, dicitur piſcis planus marinus, ſquamoſus, *Paſſeribus* affinis , cujus hiſtoriam cum uſu in cibis, vide apud Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. cap.* 43. Meminit & Gal. *l.* 3. *de Al. fac. c.* 40. Jung. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 8. Bruyerin. *l.* 19. *de re cib. c.* 21.

Solelaſar, id eſt *Alkali*. Rul. & Iohnſ.

Solen, σωλὴν, æquivocum eſt . Primum notat *canalem* ad aquæductus , Lang. *lib.* 1. *ep.* 44. Deinde *Solen* dicitur *inſtrumentum chirurgicum* oblongum , intus cavum, in quod membrum fractum , crus, aut femur, imponitur & continetur . Hipp. *l.* 2. *de fract. t.* 64. 75. *&* *cap.* 3. *de iis*, *q. in medic. f. t.* 18. Gal *l.* 6. *M. M. c.* 5. Celſ. *l.* 8. *c.* 10. Ægin. *l.* 6. *cap.* 106. Denique *Solen* eſt ſpecies conchæ marinæ oblongæ , rotundæ, duum generum , maris , & fœminæ. Utriuſque deſcriptionem cum uſu vide apud Aldr. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 75. Chiocc. *Muſ. Calc. ſect.* 1. *p.* 47. 48.

Solenarium, σωληνάριον, inſtrumentum chirurgicum, canalis inſtar, quod ſupponitur membro virili, inſtar *Solenis*, legitur apud Gal. *l.* 14. *Meth. med. c.* 16.

Soleus dicitur muſculus pedis. Bart. *l.* 4. *c.* 13. *p.* 582.

Solicitudo, idem quod *Cura* , φροντὶς. Vide *Cura*. Gal. *l. de parv. pilæ exerc. c.* 3.

Solidus, στερεὸς, dicitur de *partibus corporis*, quæ conſiſtentiam certam, figuram, circumſcriptionemque habent, contradiſtinctæ ab humoribus & ſpiritibus, Gal. *l.* 1. *de nat. fac. c.* 8. Adde Dieter. *n.* 788. Hippocr. ἴσχοντα, continentia dicuntur. Has ſolas partium nomine dignari voluit Fernel. Sennert. & alii illorum aſſeclæ ; ſed abſque ratione prægnante . Vide *Meros*. Omnes *ſolidæ* partes ſunt etiam *Organicæ*. In genere *ſoliditas* corporum debetur ſolis particulis terreſtribus, quæ vinculi & carceris loco exiſtunt fluidis. Jac. le Mort. *Pharm. Med. Phyſ. c.* 5.

Solimembria, legitur Galeno latina , *c.* 1. *de art. t.* 46. ubi in Græco habetur ὁλομελὴν, denotat-

notatque *ſolidam* atque *integram* alicujus rei *naturam*, & in illo loco quidem, glandularum in ſpecie, quemadmodum & de illis uſurpavit Hipp. *l. de Glandul. in princip. ſtatim & IV.* 9. Generaliter vero de omnibus corporis membris, *l. de Alim. IV.* 25. ubi opponitur etiam κατὰ μέρος, *juxta partem*, ſive particulariter. Legitur & in Epiſt. Democriti *ad Hippocratem, circa finem*, in generali ſignificatione. Vi de Foeſ. *p.* 466. Quemadmodum vero quoad Græcum vocabulum res eſt expedita, ſi emphaſin etymi attendas, quod ſcilicet ὗλος pro ὅλος Ionice ſcribatur, & ſignificet *totum*, *ſanum*, integrum: μέλος vero *membrum* dicatur; & ita ὑλομελίη nihil aliud ſit, quam *integritas membrorum corporis*: ita e contrario non video, quid ſibi velit fictum illud latinum nomen *Solimembria*, quod merito inter barbara referri debet.

Solipeda, idem quod *ſolunguia*, μονόνυχα, μώνυχα, vide *Monycha*.

Solitarius, μονήτης, i. e. *amans ſolitudinem*. Vide *Moneres*.

Solitudo, μόνωσις, βίος μοναδικὸς, dicitur Melancholiæ pabulum, & ita vel inter cauſſas, vel ſigna morbi melancholici referenda. Dieter. *Iatr. p.* 771.

Solium, κολύμβηθρα, δεξαμένη, nihil aliud eſt, quam vas, in quo homines ſedentes lavantur: idem quod *Labrum*. Vide *Dexamene*. Weker. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 23. *Solium* quoque vocatur altera ſpecies vermium latorum, quæ capite formato conſtat, ad differentiam Tæniæ, quæ abſque formato capite & motu vivit. Videantur *Acta Erudit. Lipſ. An.* 1700. *M. Novembr. p.* 322. *ſeqq.* ubi depicta & deſcripta accurate exhibetur.

Soloma, idem eſt quod *Brumaſar*, & videtur ænigmatice denotare *Argentum*, vel *Lunam Chymicorum*. Vide *Th. Chym. Vol. IV. p.* 986.

Soleſquium, id eſt *ſulphur*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Solſtitium, Gr. τροπὴ, quæ duo nomina invicem videntur pugnare. Quando enim in Latino dicitur *Sol* veluti *ſtare*; in Græco exprimitur per *vertere*: utrumque recte. Cum enim duo ſint *ſolſtitia*, æſtivum & hyemale; & utrumque ita ſit comparatum, ut Sol tardius motu proprio videatur progredi dictæ ſunt Latinis *Solſtitia*: e contrario, quia in æſtivo Sol ſummam acceſſionem ad verticem noſtrum attingit, & paulo poſt ab illo rurſus recedit; ita & in hieme, cum remotiſſimus fuerit a vertice & mox ad illum rurſus aſcendere incipiat motu ſuo proprio, non inepte τροπαὶ, q. d. *Verſiones*, ſcil. motus Solis appellantur. De iis lege Ægin. *l.* 1. *c.* 100. Meminit & Hippocr. *de A. L. & Aq. XXX V. I. de diæt. X.* 9. *V.* 20.

Solvas Paracelſo dicitur materia quædam liquida, diſſolvens luctum, *de morb. ex Tartaro tract.* 1. *c.* 4.

Solutio, λύσις, homonymon eſt. Vide *Lyſis*. Quibus addi debent, quæ de *Solutione* artificiali Chymica leguntur apud Rul. & Iohnſ. *Solutio*, διάχυσις, eſt prior Chymicæ Practicæ pars, qua rerum coagulatarum compages ſolvitur & attenuatur. Hæc multis quidem diſtincta eſt ſpeciebus; ſed nomen apud artifices, in uſu diſciplinæ, de una familiarius & frequentius uſurpatur, quam de altera, & nonnunquam certa quædam ſpecies generis vocabulo ſolo deſignatur. *Solutio* eſt duplex: *Liquatio*, & *Segregatio*; vel *Calcinatio* & *Diſſolutio*. Quære etiam in *Theatri Chymici Indicibus*. Solutionem Chymicam triplicem conſtituit Morley, *Proleg. Chym. Leidenſ. c.* 3. *princ.* Accuratius de *Solutione* Chymica ſcripſiſſe videtur Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. I. ſect.* 1. *c.* 4. *p.* 53. *ſeqq. Solutio* Spagyrica, in opere Lapidis Philoſophici quæ dicatur, vide *Theatr. Chym. Vol. III. p.* 132. 430.

Solutivum, Latinis aliquando idem eſt, quod *Laxativum*, ſive *Purgans mitius*, apud Lang. & alios Auctores paſſim.

Soma, σῶμα, vide *Corpus*.

Somatomacheo, σωματομαχέω, idem quod προσάπτομαι, denotat athleticum corporis exercitium; quando toto corpore & amplexibus certarunt gymnaſtæ, Gal. *c. de ſalubr. diæt. t.* 14.

π) *Somnambuliſmus*, vide *Somnambulo*.

Somnambulo, ὑπνοβάτης, idem quod *Noctambulo*, de quo ſupra in *NO*. *Somnambulatio*, ὑπνοβάτησις, etiam legitur *in Lum. Ration. Medic. c.* 10. *p.* 90. *ſeq.* & commodius videtur nomen, quam *Noctambulatio*, cum propria experientia ſimus edocti, Theologum quendam celebrem olim ſomno meridiano indulgentem inter dormiendum ſurrexiſſe, prodeambulaſſe, cum conjuge locutum eſſe, a qua etiam rurſus ad ſellam, in qua dormiverat, reductus, paululum adhuc dormivit, evigilans deinde omnium plane fuit ignarus.

Somniferum, ὑπνωτικὸς, vide *Hypnoticos*. Laudatiſſimus inter omnia habetur Lindeno *Syrupus de Papavere*. *Ex. IIX.* §. 81. Jungatur Ol. Borrichii *diſſertatio de Somno & Somniferis*,

ris, *maxime Papavereis*, cujus etiam mentio fit *in Act. Lipſ.* 1682.

Somnium, ἐνύπνιον, vide *Enypnion.* Dicitur & *Inſomnium*.

Somnolentia, (an non licet Græce vocare ὑπνηλίτητα?) dicitur in ſomnum propenſio & inclinatio. *Somnolenti* ὑπνώδεις vel ὑπνηλοὶ appellantur.

Somnus, ὕπνος, vide *Hypnos*.

Somphos, σομφὸς, diverſis gaudet ſignificationibus, pro conditione earum rerum, de quibus prædicatur. Vel enim ſignificat *laxum*, ſpongioſum, Hipp. *l. de Loc. in hom. IV.* 6. vel *obſcurum* in voce, *l.* 2. *de morb. XXXIII.* 6. Vel colorem *fuſcum* & obſcurum, ut ſcribit Gaza, apud Foeſ. *Oecon. p.* 576. *ſeq.*

Sonath, Paracelſicus terminus, denotans remedium aliquod in apoſtematibus laudatum, in quo ineſt aliqua vis expulſiva, *l.* 2. *de vit. long. c.* 6.

Sonticus, idem quod *verus*, magnus, *ſacer*, ἀληθὴς, ἱερὸς. Dicitur de morbo, qui, quid agendum, agere non permittit. Keuch. *ad Sam. p.* 285.

Sonus, ἦχος, *Sonitus*, dicitur qualitas illa aeris, quæ auribus percipitur, ſive naturaliter, ſive præternaturaliter ſe habuerit. Sonorum differentiæ & ſpecies ſunt *Tinnitus*, *Sibilus*, *Sonus gravis* & *obtuſus*: Schr. *l.* 1. *c.* 34. De *ſono* & *magiſteriis* circa *ſonum* vide Libav. *S. A. Ch. l.* 6. *c.* 9. *Alchym. Pharmac. c.* 7. & ex recentioribus Georg. Morhofii tractatum: *Stentor* ὑαλοκλάστης, ſive *de Scypho vitreo per hum. vocis ſonum fracto*.

Soos, σόος, *impetum* ſignificat, inde σωστικὸν, *Impetuoſus*. Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 4. *de Hipp. & Pl. decr. c.* 5. Deſcendit a verbo σείω, quatio, agito. Alias σόος, *ſalvum*, ſanum notare, e Lexicis novimus Græco latinis.

Sophia, σοφία, vide *Sapientia*.

Sophiſtæ, σοφισταὶ, olim in bona ſignificatione dicebantur illi, qui ſolertia Politica, ac negotioſa prudentia excellebant: poſtea vero receptior facta ſignificatio mala, qua *Sophiſtæ* dicuntur, qui ſe ſapientes videri magis, quam eſſe ſtudent, pecuniarum, honoriſque gratia. Tales etiam inter Medicos reperiri quamplures, conqueritur Lind. *Ex. X.* §. 89. Quos Hippocrates alibi vocat σοφιζομένους, qui ſibi arrogant ſapientiam medicam, 1. *de fract. t.* 5. Junge Foeſ. *d. l. p* 577. Dorneus *in Diction. Parac.* ita deſcripſit: *Sophiſtæ* ſunt magiſtri noſtri, qui ſe præſumunt omnium ſapientiſſimos, omnia ſcire ac intelligere, nihil etiam ignorare; cum nihil ſit iſtorum Doctorum ſapientia, præter meram ſtultitiam, eloquentia, vel facultate linguæ potius, aſtu faſtuque palliatam, captioſiſque munitam ſyllogiſmis, quorum omnium ſi neges principia, mox ruit eorum Gigantum fabrica Nembrothica. *Sophiſtæ* ſunt, qui multum laborant, & parum proficiunt; quoniam nec definientes, nec diſtinguentes, omnia confundunt. Foreſt. *l.* 16. *Obſ.* 1. *Schol.* ex Jacchino. Jung. C. Rejes *C. El. q.* 49. *n.* 24. *Sophiſmata* dicuntur fallaces vel rationes, vel concluſiones. Gal. *l. de cujuſcunque animi morb. cogn. & cur. c.* 3. quamvis & in bona ſignificatione aliquando ſumatur, *Th. Chym. Vol. I. p.* 171.

Sophiſticatio virginum vocatur Alphonſo a Fontecha, quando partes genitales muliebres nimis laxatæ medicamentis aſtringentibus contrahuntur ad naturalem anguſtiam, quæ ars ſicut in caſu neceſſitatis non eſt rejicienda, ita merito inter malas mulierum vafrarum artes virginitatem ſimulantium refertur a Parac. *l.* 23. *Chirurg. c.* 42. Vide P. Amman. *in Paræneſi addiſcentes p.* 38. *Sophiſticum aurum* quid dicatur & quomodo fiat, vid. apud Iunken. *Lex. Chym. Pharm. P.* 1. *p.* 53.

Sophroneſteres, σωφρονιστῆρες, vocantur *dentes* intimi ac ultimi, in ſuperiori maxilla, ab utraque parte unus; qui in tertio vel quarto ſeptenario naſcuntur. Suntque ex genere Molarium, dicunturque *Dentes Sapientiæ*, vel *Sapientes*. Legitur apud Hipp. *l. de Carnib. XIV.* 4. Foeſ. *p.* 609.

Sopiens, idem quod *Mitigans*, ἀνώδυνος, vide *Anodynos*.

Sopio, antiquis vocabatur *Opium*, teſte Rhodio, *in Lex. Scribon. p.* 418.

Sopor, κάρος, κῶμα, vide *Caros*, *Coma*.

Soporariæ arteriæ, vel *Soporales*, καρώτιδες, vide *Carotides*.

Soporiferum, idem quod *Somniferum*, ὑπνωτικὸν.

Sora, idem quod *Eſſere*, de quo ſupra.

Sorbet, *Sorbetum*, eſt potio apud Ægyptios familiaris, parata ex Saccharo, ſucco Limonum, Moſcho, Ambra & aqua roſarum, de qua hoſpitibus ſuis offerunt poſt hauſtum poculum de potu Cafe, vel Cahue, uti extat in T. P. M. M. C. vernaculo tractatu *de potu Cafe*, *The & Chocalata*, *p.* 62.

Sorbitio, ῥόφημα, vide *Rophema*.

Sordes, ῥύπος, vide *Rhypos*.

Sordities, dicitur pus craſſum coagulatum album aut ad nigredinem proclive. Avic. *l.* 4. *fen.* 4. *tr.* 3. *c.* 1. *in princ.* Huic opponitur Pus tenue, quod dicitur *Virus*. *d. l.*

Sorex, idem quod *Mus*, μῦς, vel ſpecies muris, ore acuminato prædita. *Soricum* fibras dierum Lunæ numero reſpondere, legitur apud Lang. *l.* 2. *ep.* 18. Unde *Soricis* cauda dicitur pulſus, qui & *Myuros* vocatur. Vide *Myuros*.

Soritice, σωριτικὴ, *acervalis dubitatio* & intricatio, quæ multa indefinita, & nullis limitibus circumſcripta comprehendit. Legitur apud Gal. *l. de Marcor. c.* 4. De vocabulo *Soritice* vide Dieter. *p.* 842.

Sorni Spagyricis dicitur *Mars*, qui rubeus eſt experientia, aſpectu vero citrinus ſiccitate ſuperatus, quemadmodum Mars eſt, & ſuæ Tincturæ color, qua ſuum arcanum in ſua alvo occultum eſt dulci aqua extrahendum. Ita deſcribitur *in arcanis Sapientum ſuper libr. Turba Philoſophor. diſtinct.* 3. *Th. Chym. Vol. V. p.* 64. ubi etiam modus extrahendi *Tincturam Sorni* traditur.

Sororiari dicuntur Mammæ puellarum, quando intumeſcere incipiunt. An in maſculis pueris mamillarum protuberantiæ *fratrare* dicantur, Græc. ἀδελφίζειν, apud Hipp. ex Foeſii *Oeconomia* de loco non conſtat, quemadmodum & illa in puellis ſororiatio, ἀδελφιζις τῶν τιτθῶν commode appellatur. Vide Roſ. Lentil. *Miſc. Medico Pract. P. III. p.* 130.

Sortilegium, χρησμωδία, χρησμολογία; eſt præſagium ſpirituum: idem quod Divinatio, Magia. Paracelſ. *de arte præſaga Tract.* 1.

Sory, σῶρυ, *Sorus*, *Sori*, σῶρι, Ægin. eſt minerale, vel medicamentum metallicum, lapidoſum, odore tetro, colore nigro, cognationem habens cum *Chalcitide Melanteria* & *Miſy*, utpote in iiſdem metallis proveniens. Cujus hiſtoriam & vires vide apud Dioſcor. *l.* 5. *c.* 119. Gal. *l.* 4. *de S. F. c.* 7. *& alibi*. Schr. *l.* 3. *c.* 18. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Chioc. *Muſ. Calc. ſ.* 4. *p.* 475. Ruland. & Iohnſ. *in Lexic.* Ferr. Imperat. *Hiſt. Nat. l.* 13. *c.* 16. Rhod. *ad Scrib. n.* 51.

Soſtrati vinculum, vide *Vinculum*.

Soteira, σώτειρα, Latine *Servatrix*. Eſt nomen Antidoti, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 11.

Soterios, σωτήριος, vide *Salutaris*.

Sotirella cum epitheto *Parva* vocatur medicamentum compoſitum adverſus dolores dentium laudatum, cujus deſcriptio habetur *in Diſpenſ. Auguſt. & Londinenſ.* cujus tamen virtutem & efficaciam plane negat P. Amman. *in Irenic. p.* 44. dicens, plus eſſe in titulo, quam in pyxide.

Spacium, vel *Spatium*, χῶρα, vide *Chora*.

Spadon, σπάδων, primo idem eſt, quod ἐκτομίας, *Caſtratus*, *Eunuchus*. C. Hoffmann. *not. ad Gal. LL. de U. P. n.* 1062. Jul. Alex. *l.* 11. *Sal. c.* 6. *&c.* Vide *Caſtratus*. Cæterum vocis *Spado* ſignificationem accuratius declaravit P. Ammann. *in Irenic. p.* 136. 137. *&* 144. 145. dicens *Spadonem* proprie dici eum, cujus nervi, qui membrum genitale erigere debent, item muſculi acceleratores, convulſi vel contracti ſunt. Deinde idem ſignificat, quod σπάσμα vel σπασμὸς, *convulſio*. Erotiano enim eſt corporis convulſio. In qua ſignificatione legitur apud Hipp. de varice, quando in vena quædam fit convulſio, *l.* 1. *de morb. X.* 59. *XI.* 19. *XV.* 3. Jung. Foeſ. *p.* 577.

Spagiria, *Spagyrica*, idem quod *Chymia*, *Chemia*, vel *Alchymia*, σπαγειρία, Paracelſo dicitur Ars, quæ purum ab impuro ſegregare docet, ut rejectis fæcibus, virtus remanens operetur. Et *Spagyrus* dicitur, quicunque novit diſcernere verum a falſo, a bono ſequeſtrare malum, impurum a puro ſeparare, & abjicere binarium, ſervata unitate: Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Rolfink. exiſtimat, eſſe Græcum vocab. a σπᾶν & ἀγείρειν, *diſgregare* & *congregare*. Verum in Lexico non occurrit. Vide *Chym. l.* 1. *c.* 8. *fin.*

Spalax, σπάλαξ, vide *Talpa*.

Spana, σπάνη, & σπάνον, pro *Hiſpana*; epitheton *Picis*, apud Scrib. *n.* 256. Vid. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 443. Lang. *l.* 1. *ep.* 67. meminit ex Galeno *olei Spani*, vel *Hiſpani*, σπανὸν ἔλαιον.

Spandarapum pro *Sparadrapo* aliquoties legitur apud Schenk. *Syntagm. com. & præſcr. med. p.* 272. 275. 277. 284. ut non ſit veroſimile eſſe vitium typographicum.

Spanopogones, σπανοπώγωνες, dicuntur quaſi *Raribarbi* qui raram habent barbam, & quibus e mento pili excidunt. Gal. *l.* 3. *de fac. parab.* Adde Foeſ. *p.* 578.

Spara, eſt *vis mineralis*, *ex Ilech primæ ſubſtantiæ*, i.e. mineralibus majoribus, Dorn. Rul. Iohnſ. e Paracelſ. *l.* 4. *de Tart. tract.* 4. *c.* 1. *& in not. atque fragm.*

Sparadrapum, & *Sparadrapus*, dicitur Linteum Emplaſtro ad ignem fluenti immerſum, extenſum & refrigeratum. Vocatur & *Tela Emplaſtica*. Schroder. *l.* 1. *c.* 3. *Tela Gualteri* forſan ab Auctore. Jung. Morell. *de form. rem. l.* 2. *ſ.* 1. *c.* 12. Meminit & Foreſt. *l.* 6. *Obſ.* 56.

Sparagmos, σπαραγμὸς, idem quod σπασμὸς, *Convulſio*. Unde σπαραγμώδης, qui convulſione tentatur. Hipp. *l.* 7. *Epid. XIII.* 4. (quamvis

Lind. σπασμώδης poſuerit) a verbo σπαράσσω, *vellico*, dilacero, quod occurrit *in Coac. t.* 557. Foeſ. *d. l. Agitatio hellebori* ante uſum vocatur σπαραγμὸς ita docente Cœl. Aurelian. *l.* 1. *Tard. paſſ. c.* 4. *m.* 284.

Sparalium, i. e *Clyſter uterinus*, Paracelſ. *l. de ulcer. & apoſt. c.* 56. Dorn. Ruland. & Iohnſon. *in Lexic.*

Sparedia, vocatur Paracelſo ligatura, quæ albumine ovi illinitur, *in Apocryphis cap. de vuln. oſſium.*

Sparganon, σπάργανον, dicitur *faſcia*, qua infantes obvolvuntur, *cunæ* & *incunabula*. Hinc verbum σπαργανῶσθαι, i. e. *faſciis involvi*, quod legitur apud Hipp. 3. *de fract. t.* 76. Vide Foeſ. *d. l.*

Sparganoſis, σπαργάνωσις, eſt, dum ob lactis redundantiam mamillæ tumefactæ ſic diſtenduntur, ut copiam hanc vix ferre queant. Gal. *l.* 2. *ad Glauc. c.* 2. Vel eſt Tumor mammarum p. n. in lactantibus, a lactis ſtagnantis & collecti copia, continuitatem illarum cum dolore ſolvente; quemadmodum ſatis accurate hunc affectum deſcripſit & explicavit Dn. D. Joh. Paulus Wurfbain, *in Diſput. ſua Inaug. h. tit.* Jungatur & ex veteribus Valeſc. de Tarant. *Philon. Pharm. l.* 3. *c.* 15.

Spargao, σπαργάω, idem fere ſignificat, quod ὀργάω, *turgeo*; diciturque de humorum luxuriante & ferociente impetu ad excretionem. Legitur apud Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ. VI.* 40. In ſpecie de *Lactis turgentia* in mammis etiam expoſuit Heſychius, teſte Foeſ. *d. l.*

Sparus, σπάρος, nomen piſcis littoralis, Auratis non prorſus diſſimilis, cujus hiſtoriam & uſum in cibis quoque tradidit prolixe Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. cap.* 18. & Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 10. Bruyer. *de re cib. l.* 20. *c.* 5.

Spaſma, σπάσμα, vide *Convulſum*.

Spaſmodes, σπασμώδης, vide *Convulſivus*.

Spaſmodicus, ita hactenus communiter ſcriptum fuit, quamvis perperam, rectius *Spamoticus*.

Spaſmos, σπασμὸς, vide *Convulſio*.

Spaſmoticus, σπασμωτικὸς, quia hæc terminatio Græca in aliis ſemper per τ exprimitur, v. g. paralyticus, epilepticus, hypnoticus &c. Idem eſt quod convulſivus. Dicitur vel de motibus membrorum convulſivis, vel etiam de remediis contra convulſivos morbos, quæ & *Antiſpaſmotica* vocatur. Hanc ſcribendi per τ rationem etiam retinuit D. D. Frideric. Hoffmannus *in Fundamentis Medicinæ*. Qua vero licentia vel auctoritate D. Chriſt. Fran. Paulini tract. de anguilla *ſect.* 2. *c.* 1. §. 2. vocabulo *Spaſmaticus* pro convulſione correpto, nobis quidem non conſtat.

Spaſnia, vehemens in tuſſi muſculorum thoracis, veluti lancinatio. Mercurial. *in prælectionibus Piſanis*.

Spatha, σπάθη, valde eſt æquivocum. Significat interdum *gladium*, enſem. Aliquando ſignificat inſtrumentum, quo Pharmacopœi utuntur ad coquendum, miſcendum, detergendum, in cacabo, aut mortario. Materia earum vel ferrum, vel lignum, palmæ, quercus, rubi &c. Gorr. ex Gal. *lib.* 1. *C. M. P. G. c.* 4. Dicitur etiam alias *Rudicula*. Spathæ, σπάθαι, quoque vocantur *coſtarum oſſa*, vel coſtæ ipſæ, uti probavit Foeſ. *d. l.* ex Polluce & Ruff. Vel etiam *ſcapulam* ſignificat, apud Hipp. *l. de glandul. X.* 10. *Spathula* diminutivum eſt. Spathe, σπάθη, etiam dicitur operimentum Palmæ fructus exterius, Ægin. *l.* 7. *c.* 18. *in* §. *Gleucinum*. Chirurgicam ſignificationem vide in *Stethoides*.

Spateſter, σπαθιστὴρ, dicitur inſtrumentum attractorium, ad *Recutitionem* ſive præputii deficientis reſtaurationem adhibitum, P. Amman. *Irenic. p.* 250. vide & *Recutitus*. Jungatur & Celſ. *l.* 7. *c.* 25.

Spathomele, σπαθομήλη, *ſpecillum inſtar gladioli*, vel rudiculæ, chirurgicum, ad illinendum & ad alios uſus chirurgicos. Pertinet ad διμύρηνα, Meminit Gal. *c.* 2. *de artic. t.* 47. & *l.* 6. *An. adm. cap.* 10. Junge Rhod. *ad Scribon. n.* 26. J. Alex. *not. ad Gal. l. de C. M. P. G. c.* 4.

Spatile, σπατίλη, vocatur *liquida alvi excretio*. Legitur apud Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 22. Junge Foeſ. *p.* 578. Apud Erot. legitur σταζάλη.

Spatula, idem quod *Spathula*, de quo p. a. *Spatula* etiam ponitur pro *Scapula*, Marcell. Cuman. *Obſ. XLIII.* apud I. H. Velſch. *Syllab. Cur. & Obſ. Med. Cent. I. p.* 63.

Spaul, id eſt *ſanguis*. Rul. *in Lex.*

Specarium, σπεκάριον, idem quod *Lapis ſpecularis*, alias σεληνίτης dictus, J. Alex. *not. ad Gal. l.* 11. *de S.* §. *de Oſtreis*.

Species, εἶδος, vide *Eidos*. *Specialis*, εἰδικὸς. *Specialiora* ſub generalioribus comprehendi, ſcribit Gal. *c.* 2. *de R. V. I. A. t.* 53. Quomodo *ſpecies* & pars differant, lege apud eund. *l.* 6. *de Hipp. & Pl. dec. cap.* 1. Jul. Alex. *in not. ad h. l.* In Pharmaceuticis *Species* dicuntur *Pulveres compoſiti*: quarum deſcriptionem & Catalogum vide apud Weker. *Ant. Gen. l.* 1. *c.* 26. *Spec. l.* 2. *ſ.* 20. Schroder. *l.* 2. *cap.* 77. ut & *in Diſpenſatoriis*.

Specificus, non ſolum dicitur de medicamentis,

tis, & eorum virtutibus, a tota ſubſtantia, & forma intrinſeca eſſentiali, primario dependentibus; atque idem eſt, quod ἰδιοσυγκρασία, vide *Idioſyncraſia*: item *Occultus*: hinc Ruland. & Iohnſon. ita deſcripſerunt: quod *Specificum formale* ſit, quod ſpeciem per formales proprietates ſaltem refert; & licet materiales quoque virtutes concurrant, formales tamen excellunt, & illæ potiſſimum elaborando reſpiciuntur; tales ſunt *Ti ctura*, & *Oleum*. Verum etiam Paracelſ. non veritus eſt extendere ad ægritudines, eas appellando *Specificas*, quæ ſperma ſuum peculiare hab nt in corpore, *Paramir. l.* 2. *c.* 7. De *Specificis* vero medicamentis lege eundem *Archiodox. l.* 7. Imo & Medicorum ſectam quandam conſtituit, quos vocavit *Specificos*, qui alias *Experimentales*, & *Empirici* vocantur, *in Paramiro de* 5. *entib. morbor. prolog.* 3. Hujus vocabuli ſignificationem variim clarius explicatam vide, ſi placet, aut ad ma nus fuerit, in Theoduli Kempferi *Diſſert. de Medicamentis ſpecificis c.* 1. Dicuntur & nonnullis Singularia, de quo vocab. paulo ſuperius. Pertinent & huc *Appropriata*, de quo etiam ſupra *ſuo loco*.

Specillum, μήλη, vide *Mele*. Alias proprie *Specillum* dicitur *perſpicillum*, quo aliquid *ſpecimus*, id eſt videmus, ex Varrone, Rhod. *ad Scribon. n.* 10. in qua ſignificatione quo que legitur apud Bonet. *Anat. Tract. l.* 4. *Obſ.* 33. *append* 2. *p.* 341. *Specilla* quoque pro *Penicillis* & *Turundis* uſurpari, teſtatur Lang. *l.* 3. *ep.* 5.

Speclarium, σπεκλάριον, idem quod δίοπτρον, *Specillum*, *Perſpicillum*, per quod aliquid videmus accuratius. Dicitur & σφεκλάριον, *Sphe-clarium*. Vide Æginet. *l.* 7. *c.* 3. Keuchen. *ad Sammon. p.* 166.

Spectaculum, θέαμα, vocatur id quod viſu dignum habetur, aut viſu percipitur. Quod ſi tale horrendum fuerit, rigorem excitare aliquando, teſtatur Gal. *l. de rigor. c.* 7.

Spectrum, φάσμα, idem quod *Viſio*, quid ſignificet, ex aliis Lexicis conſtat. Paracelſ. *T. de Corollis* & *l.* 8. *de nat. rerum*.

Specularis, διαφανὴς, nomen lapidis, de quo vide ſupra in *Diaphanes*. *Specular* vel eſt *Lapis Lunæ*, vel *Approſelinum*, vel *Hypſum*. Ruland.

Speculatio, σκέμμα, θεώρημα, proprie quidem dicitur de eo, quod oculis contemplamur; verum frequentiſſima quoque eſt impropria acceptio, quando id quod animo volvimus, & revolvimus, *ſpeculatio* vocatur, Gal. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 6. *fere in princ.* Hanc *ſpeculationem* multum facere ad varietatem generationis, docet Paracelſ. *Tract.* 1. *de partu hom. c.* 2. *ſeqq. ut* & *alibi*.

Speculativus, θεωρητικὸς, dicitur etiam de Medicinæ parte illa, quæ in præceptis, ad praxin futuram proponendis, occupata eſt; non quod acquieſcat in contemplatione, ſed ſaltem comparative, ad ipſum Artis exercitium. D. D. Wedel. *Phyſiol. Med. ſect.* 1. *cap.* 10.

Speculia, Paracelſo dicitur *ſpecies Magiæ*. *L.* 1. *de vit. long. c.* 7. *fin.*

Speculum, κάτοπτρον, δίοπτρον, 1. ſignificat vitrum materia aliqua obductum, vel calybs etiam politus & lævigatus, in quo ſpecies viſivæ repræſentantur. De iis vide Libav. *l.* 1. *S. Ar. Chym. c.* 21. & 24. De *ſpeculi* talis uſu Chymico vide *Th. Chym. Vol. VI. p.* 484. *ſeqq.* 2. idem eſt quod *Specillum*; de quo p. a. Vide *Mele*. *Specula Chirurgica* varia cavitatem aliquam diſtendentia *Dilatatoria* dicta, v. g. *Speculum Ani*, *Uteri*, *Oris*, *Oculorum*, deſcripta occurrunt in Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I.* quæ quæri poſſunt in Indice Inſtrumentorum. In Anatomicis quoque Aranea Tunica oculi vocatur *Speculum*, Bartholin. *l.* 3. *An. c.* 8. *p.* 518. De *ſpeculo* uſtorio vel fuſorio, quod *Concavum metallicum ardens* dicitur, vide ſupra *Concavus*. 3. Improprie *Speculum*, cum adjectione, *Citrinum* appellatur *Arſenicum citrinum*. *Speculum album*, id eſt *Arſenicum deſcenſum*. *Speculum Indicum*, id eſt *Limatura ferri*. Rul. & Iohnſ. Arnold. quoque de Villanova ſcripſit tractatum, quem inſcripſit *Speculum Alchymiæ*; & videri poteſt *in Vol. IV. Teatr. Chymici*. *Speculum Ononidis* quid vocetur Hartmanno, videatur in ejuſdem *Miſcellaneis Chymico-Medicis*.

Specus, βάραθρον, ſignificat locum ſubterraneum, qui & *Spelunca* dicitur, quæ ſi graveolens fuerit, reſpirationem lædit, docente Gal. *l. de util. reſp. c.* 4.

Speira, σπεῖρα, Lat. *Spira*, funem in orbem convolutum, & contortum ſignificat. Hippocr. *l.* 2. *de morb. XXXIII.* 8. Jung. Foeſ. *pag.* 579. Translatum communiter ad quandam formam panis ſimilaginei, *Spira* dicti.

Speltrum, idem quod *Zinkum*, notante Rob. Boyle Latinitate donato *in tract. de Flammæ ponderabilitate*, *Experim. XI.*

Sperchnos, σπερχνὸς, apud Hippocr. frequens eſt, & ſignificat *vehemens*, *urgens*, *l. de nat. mul. XXX.* 16. *XLI.* 2. *l. de morb. mul. XXXV.* 13. & *ſæpius*, vide Foeſ. *d. l.*

Sperma, σπέρμα, vide *Semen*.

Sper-

Sperma ceti, dicitur medicamentum quoddam ſimplex, exoticum, quod e mari, cui ſupernatat inſtar pinguedinis, colligitur. De quo nondum indubitato conſtat, unde proveniat, quamvis omnino falſa & ridicula ſit opinio illorum, qui crediderunt, eſſe *ſemen balænarum*, ſive cetaceorum majorum; cujus hiſtoriam, vires, & uſum, vide apud Schroder. *l.* 3. *c.* 31. Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* B. D. Etmuller. *diſſertationem h. tit.*

Spermaticus, σπερματικὸς, q. d. *Seminalis*, dicitur in genere de partibus corporis omnibus, quæ, poſt factam conceptionem ex colliquamento ſeminali efformantur, & poſtea, mediante ſucci nutritii chyloſi additamento incrementum conſequuntur; ad differentiam partium *ſanguinearum*, quæ ex ipſo ſanguine fieri creduntur; quamvis non videatur veritati hoc conſentaneum, partes quaſdam ex ſanguine, qua tali, efformari: in ſpecie vero dicitur de certis corporis partibus generationi dicatis, v. gr. de *Arteriis & Venis ſpermaticis*, Meatibus ſive Poris *ſpermaticis*; de quibus legantur Anatomici.

Spermatocele, σπερματοκήλη, improprie dicitur Herniæ ſpecies, quando non ſemen, ſed vaſa ejaculatoria ſeminis corrugata prolabuntur in ſcrotum. Blancard. *in Lex.*

* *Spermatopoea* ſunt illa, quæ ſemen generant: porro *ſemen generans* eſt illud, quod hujus liquidi in teſtibus elaborationem promovet, ut Lac, fotus, & Balnea calida, omnia oleoſa ſcroto applicata; Specifica quædam a veteribus laudata, ut Anethum, Foeniculum, Eruca, Ciceres, Satyrion &c.

Spermoboleo, σπερμοβολέω, ſignificat *ejaculor ſemen*, excerno, & idem eſt quod διαχωρέω, ſicut docet Dieterich. *in Iatr. Hipp. num.* 204. licet de nullo Auctore conſtet, qui hoc verbum uſurpaverit.

Spermologeo, σπερμολογέω, dicitur de animalibus, quæ ad paſtum ſemina colligunt, iiſque veſcuntur. Hipp. *l.* 2. *de diæt. XVII.* 14. ubi volucres *ſeminileges* intelliguntur. Foeſ. *pag.* 579.

Sperniola, *Sperniolum* vocatur *ſemen ranarum*, vel eſt cruor, liquor, aut *Sperma ranarum*, viſcoſa, & mucilaginoſa materia in aquis concreta. Dorn. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.* Fr. Hoffm *in Clav. ad Schrod. pag.* 3. unde *Pulvis ſperniolæ compoſitus* Crollii, de quo *in Diſpenſator.*

Spes, ἐλπίς, vide *Elpis*.

Spetile dicitur id, quod eſt infra ſuis umbilicum proprii cujuſdam habitus, exos, ſicut notavit ex Feſto Pompejo Aldrovandus interedulia e carne ſuilla referens *l.* 1. *de Quadruped. biſulc. c.* 36. *p. m.* 951. *ed. Bonon.*

(П *Sphaceliſmus*, inflammatio encephali. Lin.

Sphacelos, σφάκελος, σφακελισμὸς, Latine etiam *Sideratio* vocatur. Accipitur late, & ſtricte. Late, pro omni corruptione, Galenus *in ex. Voc. Hipp.* Stricte, pro totali partium ſolidarum, qua mollium, qua durarum, νεκρώσει, & mortificatione; quando corruptione perfecta emoriuntur, ſenſu, motu, vitaque omni deſtitutæ, propter caloris vitalis extinctionem cum putredine lethali humorum conjunctam, cujus curatio aut nulla, aut in ſola amputatione quærenda. Vide Foeſ. *pag.* 603. Dieter. *n.* 807. Keuchen. *ad Sammon. p.* 247.

Sphacerus, σφάκερος, vox Hippocratica Galeno *in exeg.* adſcripta, quam alios σφάλερος ſcribere notat, ex quo Foeſius σφάκελος effingit; ſignificat dolorem capitis ex vulnere.

Sphadazo, σφαδάζω, ſignificat apud Hippocr. *moleſte & ægre ferre*, iraſci: deque eo effertur, qui in ſumma anxietate conſtitutus eſt, *l.* 1. *de morb. mul. LXIV.* 7. Junge Foeſ. *d. l.*

Sphæra, σφαῖρα, Lat. *Globus*, *Orbis*, de quibus vocabulis ſuo loco, Galen. caput vocavit σφαῖραν προμηκη, oblongam ſphæram, *lib.* 9. *do U. P. c.* 17. Jung. C. Hoffman. *in Com. ad h. l. n.* 691. Meminit & Hipp. *Sphærarum* chirurgicarum, ex aluta Ægyptia factarum, ad fracturas crurum utilium, 3. *de fract. t.* 29. Quid Paracelſus per *Sphæram ſuperiorem* & *inferiorem*, *externam* & *internam* intelligat, quære in illius *Param. Paragr. & aliis ſcriptis*. *Sphæra Solis & Lunæ*, vid. Rul.

Sphærion, σφαιρίον, idem quod *Globulus*, *Pilula*. Vide *Globulus*, *Catapotion*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 121. Hinc & σφαιρίτις dicitur *Cupreſſus*, quod globulos ferat. Galen. *l.* 1. *de C. M. S. L. cap.* 1. *Sphærulam* lucentem ore detentam deſcriptam vide in Chr. Ad. Balduini *Hermete Curioſo Invento IV.*

Sphæriſticos, σφαιριστικὸς, dicitur Galeno is, *qui pilæ exercitium docet*, & omnem pilæ motum callet, *l.* 2. *de ſan tu. c.* 11. unde & locus, ubi exercetur pilæ uſus, *Sphæriſterium* vocatur, J. Alex. *Not. ad Gal. l.* 3. *de tu. ſan.*

Sphæroides, σφαιροειδής, i. e. *globi*, *vel ſphæræ figuram* habens, ſed non prorſus exactam. C. Hoffm. *d. l. n.* 692.

Sphæromata, σφαιρώματα, dicuntur *protuberantiæ natium carnoſæ & globoſæ*. Gal. *l. Introd. c.* 10.

Sphage, σφαγὴ, vide *Jugulum*, *Anticardion*. Hip-

Hippocrates, etiam pro ipſis venis *jugularibus* ſumpſit, alias σφαγιτίδες dictis, *l. de Glandul. II.* 19.

Shagitis, σφαγίτις, vide *Jugularis*. Lang. *l.* 1. *ep.* 10.

Shaleros, σφαλερὸς, *Fallax*, Periculoſus, ex Hipp. 1. *aph.* 1. Vide Diet. *n.* 808.

Spheclarion, σφεκλάειον, vide *Speclarion*.

Sphecle, σφέκλη, vide *Fæx*.

Sphendone, σφενδόνη, vide *Funda*. Galenus *in Exeg. Hipp.* tres ſignificationes adducit: primam, qua fundam notat, & ſecundam propter ſimilitudinem, faſciam, quæ ad elotionem coli utilis eſt, forte ad prolapſum inteſtinum rectum repellendum; tertiam, qua eſt muliebre περίσφυρον ſive crurum cingulum ad fundæ formam accedens.

Sphenoides, σφηνοειδὲς, vide *Cuneiformis*.

Sphenopharyngeus, dicitur Muſculus lateribus Oeſophagi oblique implantatus, Bartholin. *l.* 2. *Anat. c.* 12. *p.* 448.

Sphenoſis, σφήνωσις, q. d. *Cuneatio*, id eſt *Cunei impulſio*, vel adactio ad findendum. Hipp. 3. *de fract. t.* 40.

Sphex, σφὴξ, vide *Veſpa*.

Spincter, σφιγκτὴρ, quaſi *Conſtrictor*, *Conſtrictorius*, dicitur de Muſculis meatum aliquem occludentibus, v. gr. *Muſculus Sphincter Ani*, ſive Inteſtini Recti, & *Veſicæ urinariæ*, Galen. *l.* 6. *An. adm. c.* 4. C. Hoffmann. *c. in Gal. de U. P. n.* 257. 297. Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 11. & 20.

Sphingonta, σφίγγοντα, medicamenta dicuntur *adſtringentia*, *obſtruentia*, & eadem cum ςυπτικοῖς, ςεγνωτικοῖς. Vide *Adſtringens*, *Obſtruens*. Gorr.

Sphinx, σφίγξ, nomen monſtri Thebani, quod *Oedipo* propoſuiſſe fingitur ænigmata, uti legere eſt apud Eraſm. *in Chiliad.* 2. *cent.* 3. *n.* 9. Unde Proverb. *Sphingis ænigmata*, id eſt ſcripta vel dicta obſcura, cujus proverbii meminit Gal. *c.* 3. *progn. t.* 37.

Sphinxis, σφίνξις, *conſtrictionem* aut *obturationem* notat, & aliquoties de matricis obſtructione legitur apud Moſch. *l. de morb. mul. c.* 124. 126. &c.

Sphodros, σφοδρὸς, i. e. *Vehemens*, præſertim de actione & motu vehementiori uſurpatur, v. g. de pulſu, Gal. *l.* 3. *de diff. pulſ. c.* 5. quamvis & de morbo dixerit, in ſpecie de dolore, Hippocr. 2. *aphor.* 46. Vide Foeſ. *pag.* 605. Dieter. *n.* 810. Significatio vocabuli Latini per ſe nota.

Sphongion, σφογγίον, nomen *Malagmatis* apud Ægin. *l.* 7. *c.* 18.

Sphragidonychargocometes, σφραγιδονυχαργοκομήτης, epitheton Medici ſuperbi, vel etiam Medicaſtri, cui annulatus ubique digitus prætentus, pretium ab exteriore cultu corporis, non interiore animi petens, uti ſolent nonnulli Circumforanei ſeſe exornare. Linden. Ex. II. §. 27.

Sphragis, σφραγὶς, Lat. *Sigillum*: de quo ſupra *Si*.

Sphrigao, σφριγάω, idem quod σπαργᾷν, *turgere* ſignificat, & legitur apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. XLVII.* 4. & *l. de ſterilib. XX.* 5. Obiter hic animadvertendum eſt in *C.* Hofman. qui in ἀνεκδότοις, ſive *MMSS. notis ad Gal. l.* 2. *de L. A. c.* 2. & 7. improbavit hoc verbum σφριγῶντες, & ſubſtituit σφριγγῶντες, cum tamen hoc non legatur in Scapula, aliiſque Dictionariis; illud vero omnino occurrat. Dicuntur vero *d. l. c.* 7. apud Gal. σφριγῶντες, *turgentes*, qui bene habito ſunt corpore, ſucciſque redundante, & quidem juvenes, non ſenes. Foeſ. *d. l.*

Sphygmos, σφυγμὸς, vide *Pulſus*.

Sphyra, σφυρά, σφυρίτις, vide *Malleus*, *Malleolus*.

Sphyrades, σφυράδες, dicuntur globuli, pro σπυράδες, Foeſ. *d. l.*

Sphyræna, σφυραίνα, vocatur Piſcis longus, tenuis, acuminato roſtro præditus, Latine *Sudis*, cujus deſcriptionem & uſum in cibis vide apud Aldrovand. *lib.* 1. *de Piſc. cap.* 21.

Spica, ςάχυς, quid ſignificet jam ante notum eſt, & ad Botanicam pertinet. Per tranſlationem etiam tributum hoc nomen ſpeciei deligationis utriuſque humeri, quæ *Spina duplex* Galeno dicitur. *l. de faſciis n.* 78.

Spicatum, σπικάτον, nomen olei vel unguenti pretioſi, roborantis viſcera & ventriculum, alias *Foliatum*, φολίατον, dictum apud Gal. *l.* 4. *de L. Aff. c.* 8. & *l.* 6. *de ſan. tu c.* 10. Vide *Foliatum*.

Spicillum, idem quod *Specillum*, μήλη, vide *Mele*.

Spiculum, σκόλοψ, idem quod *feſtuca*, pertinet inter cauſſas ſolutæ unitatis, & extractionem poſtulat. Gal. *l.* 6. *de S. Fac.* §. *Ariſtolochia*, *l.* 11. §. *Caro viperæ*, & *alibi*. Hodieque uſitatius hoc nomen eſſe ſolet, quo exprimuntur particulæ illæ ſalinæ, acidæ, acres, igneæ, quæ vim habent irritandi, lancinandi, diſſolvendi corpora nervoſa, fibroſa & ſenſu exquiſito prædita, v. gr. Mercurii *ſpicula* dicuntur ignea eſſe a celeberrimo **D. D. Wep**

ſero

ſero *in Hiſtoria Cicutæ aquat. c.* 11. *hiſt.* 3. *Schol.* 2. *p.* 305. *ſeq.*

Spilos, σπῖλος, idem quod κηλὶς, i. e. *Macula*, de quo ſupra lit. *M.*

Spina, *Spinalis*, ῥάχις, ῥαχίτης, vide *Rhachis*, *Medulla*, *Ventoſa*, *Bifida*. *Spina* quoque nuncupatur rumor quidam inflammatorius pungitivus a Franciſc. de Pedemontio apud Meſuen *fol.* 355. *b. Spinales* nervi vocantur illi, qui inter ſextam & ſeptimam cervicis, imo primam dorſi vertebram, e ſpinalis medullæ latere prodeunt, & muſculis cervicis ramos ſuos impertiunt, decimum par conſtituentes, apud D. Gothofr. Bidloo *Anat. Tab. IX.*

Spinati, vocantur Muſculi duo longi & ampli inter ſpinas totam cervicem occupantes. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 6. *p.* 568.

(Π) *Spinola*, tumor ſupra vertebras lumborum mollis, exiguus, vertebrarum proceſſibus dehiſcentibus. Lin.

Spipola, dicitur avicula, cujus varias ſpecies deſcriptas exhibet Aldrov. *Ornithol. l.* 17. *c.* 26.

Spiracula, διαπνοαὶ, πόροι, ſunt *meatus cutanei*, per quos inſenſibilis fit tranſpiratio, ut & ſudoris excluſio, Galen. *lib.* 7. *meth. med. c.* 5. Dicuntur & *ſpiramenta*. Vide *Meatus*.

Spiratio, ἀναπνοὴ, idem quod *Reſpiratio*. Vide *Anapnœe*.

Spirituificatio, πνευματώσις, legitur apud Ingraſſ. *com. ad Avic. de Tum. p. n.* 115. qui magnam licentiam ſibi ſumpſit fingendi novas voces Latinas, ad exprimendam Græcorum emphaſin.

Spiritus, πνεῦμα, vide *Pneuma*. Cæterum magna adhuc diſſenſio apud recentiores Phyſiologos reperitur, circa doctrinam de *Spiritibus*, dum alii nomen hoc κατ' ἐξοχὴν animæ humanæ tribuunt, animam vero brutis, ceu materiale quid. D. D. Sthaalius *in ſua Diſſertat. de Sanguificatione c.* 2. *in fin.* principium illud activum omnes actus organicos ſive corporeos perficiens eſſe ipſam animam rationalem, ſed abſque concurſu rationalitatis operantem, aut plures agnoſci debere animas in corpore humano exiſtimat. Verum nos quemlibet hic ſuo abundare ſenſu libenter permittimus, nec cenſoriam virgulam nobis tribuere cupimus.

Spiro, dicitur Baſilio Valentino inſtrumentum ad Magiſterium Lapidis Philoſophici neceſſarium, quo aer dirigitur *l.* 1. *Teſtamenti ultimi c.* 36.

Spiſſamentum, ςύμμα, vide *Stymma*.

Spiſſus, πυκνὸς, idem quod *Denſus*. Opponitur *Raro*, ἀραιὸς, vide *Creber*.

Spithama, σπιθαμὴ, menſura eſt, qua rerum intervalla metimur, eſtque trium palmorum, vel duodecim digitorum ſpatium, extenſis digitis minimo & pollice. Latinis etiam *Dodrans* dicitur, de quo ſupra in *DO*. Derivata ſunt σπιθαμαῖος, διπσίθαμος, τριπσίθαμος, quæ paſſim occurrunt apud Dioſcoridem, teſte Gorr.

Splanchna, σπλάγχνα, dicuntur interiora *Viſcera* præcipua, ut *Cor*, *Pulmo*, *Hepar* & *Lien*, ceu vitalitatis, vel ſanguinis purificationis præcipua organa. Legitur apud Hippocrat. 4. *aphor.* 66. & 2. *de R. V. I. A.* 24. Adde Foeſ. *p.* 589. Dieter. *n.* 782. J. Alex. *not. ad Gal. l.* 3. *Hipp. & Pl. dec. cap.* 4. σπλαγχνικὰ vocari medicamenta adverſus morbos viſcerum infimi ventris notavit e Dioſcor. Scapula. Ab hac eſt μεγαλόσπλαγχνον, quod Erotianus definit, cui propter ardorem tument viſcera. Ita *Splanchnica* medicamenta vocantur in genere appropriata certis corporum membris ab Emanuele Konig. *in Regno ſuo Vegetabili*, *c.* 48.

Splen, *Splenicos*, σπλὴν, σπληνικὸς, vide *Lien*.

(Π) *Splenalgia*, eſt dolor pertinax gravativus, tenſivus in regione lienis cum aliquali dyſpnœa, pulſu in inſpiratione intermittente, tumore & duritie ſine pyrexia. Sag.

Splendor, λαμπρότης, αὐγὴ, *Splendidus*, λαμπρὸς, quid hæc vocabula ſignificent, aliunde, & potiſſimum e Phyſicis jam conſtat. Nimii *ſplendores* inter cauſas morbificas doloris oculorum referuntur a Galen. *lib.* 1. *de ſympt. cauſ. cap.* 6. In Leonibus & Pardis, aliiſque quibuſdam animalibus *ſplendidos* eſſe oculos, αὐγοειδεῖς, & *ſplendorem* in pupilla noctu apparere, docet idem *l.* 7. *de H. & Pl. dec. c.* 4. *Splendentes urinas* quas vocet Hippoc. vide ſupra *Lampe*.

Splenectomia, σπληνεκτομία, id eſt *Lienis exciſio*. Meminit hujus vocabuli & modum illius exſectionis peculiari in tractatu ceu πεπρατήριον inauditum promiſit Georg. Thomſon in *præfat. Acus magnetica ad fin.* Hanc in brutis poſſibilem experientia hactenus docuit, an vero in homine fieri queat abſque præſente vitæ periculo, a pleriſque in dubium adhuc vocatur.

Spleneticus, idem quod σπληνικὸς, h. e. ad Lienem pertinens, quamvis σπληνικὸς magis dicatur de ſtatu p. n. lienis, ſpleneticus vero ſumatur de remediis, quæ *Splenetica* modernis dicuntur, de quorum materia conſuli poſſunt

poſſunt Materiæ Medicæ ſcriptores, nec inepte de iis differuit Iunken. *Chym. Exp. Cur. Part. II. ſect.* 1. *c.* 15. *p.* 641. *ſeqq.*

(Π) *Splenica*, lienis dolor. Lin.

Splenii dicuntur quidam Muſculi caput recta ad poſteriora trahentes, vertebris utrinque inſtrati. Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 5. *p.* 566. Vide etiam D. Bidloo *Anatom. Tab. XVI.*

Splenior, σπληνίον, vide *Plagula*.

Spleniſcos, σπληνίσκος, idem quod σπληνιον apud Hipp. *l.* 1. *de morbis. XIIX.* 12.

Splenitis, σπληνῖτις, Lat. *Lienaris*, vocatur Hippoc. venula *in manu ſiniſtra*, alias *Salvatella* dicta, quemadmodum eadem in dextra dicitur ἡπατῖτις, h. e. *Jecoraria l.* 1. *de morb. XXIII.* 18. 19. *XXV.* 6. Adde Lind. *Ex. III.* §. 519. Galenus vero hæc nomina σπληνῖτις & ἡπατῖτις attribuit *morbo Lienis & Hepatis*, præſertim eorum viſcerum *Tumori* & *Obſtructioni*, *lib. de diff. ſimp. c.* 5. *p. p. princip.* (Π) *Splenitis*: Ita etiam vocatur inflammatio lienis.

(Π) *Splenocele*, hernia a liene ventralis aut inguinalis. Vog.

Spodiacon, σποδιακὸν, τεφρικὸν, nomen *Collyrii tenuis*, a colore ita dicti, quaſi *Cinereum*, non vero a Spodio, cum hoc non ingrediatur illas compoſitiones. Morſu caret, & vim habet anodynam, ſive dolorem mitigandi. Ægin. *l.* 7. *c.* 16. Scribon. *num.* 23. Rhod. *in not. ad h. l.* Aet. *l.* 7. citante Gorræo.

Spodion, σποδίον, *Spodos*, σποδὸς, in genere *Cinerem* ſignificat. Communiter vero reſtringitur ad *Cinerem metallicum*, ſive recrementum metallorum uſtorum, cineris ſimilitudinem & nomen referens, unde & Latinis quibuſdam *Cinerula* nuncupatur. Quæ uti ex varia materia paratur, ita & apud Hippocr. diverſa ſortita eſt nomina, v. gr. σποδὸς κυπρίη, *Spodos Cypria*, *l. de Ulcer. X.* 1. *Illyrica*, ἰλλυρικὴ, *d. l.* 2. Χρυσῖτις ad Collyria adhibita, *cinis lithargyrii in Not. ad l.* 1. *de morb. mul. III.* 3. 7. 19. 20. Jung. Foeſ. *p.* 580. Eſt idem, vel minimum ſaltem differens a *Pompholige*, vel *Tutia*, teſte Schrod *l.* 3. *c.* 19. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Dicitur *Spodium Græcorum*, ad differentiam *Spodii Arabum*, quod eſt *radix Alcannæ* combuſta, Schr. *d. l.* Translatum etiam in Officinis Pharmaceuticis ad Calcinata. Ita, ut ibidem etiam legatur *Spodium* pro *Ebore calcinato*. Vide Diſpenſatoria.

Spodites, σποδίτης, *Cineritius*, epitheton panis apud Hippoc. teſte Galen. *in Expoſ. voc. Hippoc.* vel a colore ita dictus, vel quod ſub cineribus paretur, Foeſ. *Oec. p.* 580.

Spodos, σποδὸς, vide *Spodion*.

Spoliatorium, ἀποδυτήριον vel *Spoliarium*, idem quod *Apodyterium*, de quo ſupra. Legitur apud Ant. Fumanell. *libell. de Balneis in princ.*

Sponda, idem quod *Lectus*, in quo ægri decumbunt. Ita *ſpondam* aliquam delineatam exhibet Hildan. *Cent. V. Obſ.* 86.

Spondylolithos, σπονδυλόλιθος, dictum lapidum genus, ex Comitatu Tirolenſi, a forma, vertebras dorſales minorum animalium ſatis accurate repræſentante, ex obſervatione Velſchii, *in Eph. Nat. Cur. A. I. Obſerv.* 157.

Spondylos, σπόνδυλος, Latine *Vertebra*, quia per eas corpus varie vertitur. *Vertebræ*, σπόνδυλοι, dicuntur oſſa intus excavata, ſuperius & inferius plana, exterius variis proceſſibus donata, quorum in collo ſeptem, dorſo duodecim, lumbis quinque numerant Anatomici, quibus adjunctum eſt Os Coccygis. Plura de *vertebris* vide apud Anatomicos, & in ſpecie Barth. *libell.* 4. *c.* 14. De luxatione *vertebrarum* cervicis agit Hippocrat. 3. *aphor.* 26. Σπόνδυλος quoque ſtrictiſſime vocatur *ſecunda cervicis vertebra*, apud Hippocr. *lib.* 1. *ſect.* 2. *prorrh. t.* 55. *Coac. t.* 266. quæ alias proprio nomine *Dens* eidem dicitur. *l.* 2. *Epid. ſect. II.* 69. Vide Foeſ. *p.* 580.

Spongia, σπόγγος, eſt corpus marinum, rarum, laxatum, poroſum, imbibens & aſſervans aquam. Ruland. exiſtimat, eſſe Zoophyton, neque fruticem, ſed tertiam habere naturam, & illi commixtam eſſe naturam animalis, & plantæ. Dioſcorides duo genera conſtituit: *marem*, qui denſioribus foraminibus, & minoribus conſtat; & *fœminam*, foraminibus præditam majoribus & rotundis. Quidam addunt & *tertiam* ſpeciem, habentem intra ſe lapides duros, & plurimas cavernas. *Spongia* vocatur etiam a dicto Rulando *Fungus marinus*, ad differentiam *Terreſtris*, quam *Spongiam noſtram* appellavit, in pratis occurrentem, vulgo *Boviſta* dictam, quæ valde accedit ad naturam *Spongiæ marinæ*. De *ſpongiarum* marinarum viribus & uſu vide Galen. *l.* 11. *de S. Fac.* & alibi ſæpius. Dioſcor. *l.* 5. *c.* 138. *Spongia* quoque vocatur illa excreſcentia in frutice *Cynosbatos* dicta ſæpius occurens, Schroder. *lib.* 4. *cl.* 1. *num.* 122. nec non interior ſubſtantia cucurbitæ, aut colocyntidis, Hippocr. *lib. de ſteril. XI.* 35. Σπόγγος, quoque Hippocr. glandulæ faucium, quæ alias *Tonſillæ* Latinis vocantur, *lib.* 4. *Epid. III.* 14. 17. Jung. Foeſ. *d. l.*

Spon-

Spongioli vocantur *Boleti minores*, adulto vere e terra exeuntes, aliis boletis meliores. Jul. Alex. *l.* 9. *Sal. c.* 5.

Spongion, σπόγγιον, nomen eſt epithematis, ex caprillo ſtercore compoſiti, apud Ægin. *l.* 3. *c.* 48. vel malagmatis, *l.* 7. *c.* 18. ita vero dictum, quod *ſpongiæ* modo humorem hydropicorum imbibat. Gorr.

Spongoides, σπογγοειδής, i. e. *ſpongioſus*, ſive *ſpongiæ* inſtar poroſus. Dicitur de variis corporis partibus; quin & excrementis, v. gr. de pulmone, *l. de ven. XIX.* 8. de renibus, *d. l. VIII.* 10. de glandulis, *l. de gland. l.* 2. de Liene, *l.* 1. *de morb. mul. LXXXVII.* 5. de oſſibus naſi, quæ alias *Cribriformia* vocantur. Galen. *l.* 8. *de U. P. c.* 7. *in princ.* de alvi excrementis. Hippocr. *l.* 7. *Epid. XLVI.* 9. Vide Foeſ. *d. l.* Etiam de Tumoribus, unde Ruyſchius *Obſerv. Anat. Chirurg. Cent. I. obſ.* 81. binos Tumores in femore obortos miræ magnitudinis, unum quidem ſeptem quadrantes ulnæ, alterum unicum quadrantem æquantem per excellentiam *Spongioſos* dicere non dubitavit, quos & *Oſſivoros* vocari poſſe juxta Idiotiſmum Belgicum creditur. Speciatim autem dicitur inflammatio tonſillarum poſt febrim ardentem: alii vero etiam ita appellant in capite ſquamis obſita ulcera πτυρώδη ἕλκη, alii in capite orta inania œdemata, quæ intro exeſa ſunt, ita vocant. Vide Erotianum.

Spongos, σπόγγος, vide *Spongia*.

Spons proprie voluntatem ſignificat; unde adverb. *Sponte*, & derivativum *Spontaneus*, αὐτόματος. Lind. *Ex. XV.* §. 163.

Sponſus, quid proprie ſignificet, non eſt hujus loci, & in vulgus notum eſt. Chymicis vero *Sponſus* dicitur *Mercurius*, Ruland. & Iohnſon. quam inepte, alii judicent ex hoc, quod paſſim *Mercurius*, vel *Aqua Philoſophorum* ſit dicta *Uxor*, & *Sulphur* Philoſophorum *Maritus*, vel Mas. Vide *Maritus*.

Spontaneus, αὐτόματος, vide *Automatos*.

Spontum dicitur Rulando cinis aqua madefactus, qui fornaci inditur, quando aurum, vel argentum depuratur, *in Lex.*

Sporades, *Sporadici*, σποράδες, σποραδικοὶ, dicuntur morbi diſperſi, & ſparſim graſſantes, qui ſingulos ſeparatim corripiunt, abſque contagii ſuſpicione. Morbi ſunt vagantes & *privati*, & alius alium occupat. Opponuntur *Publicis*, qua *Endemiis*, qua *Epidemicis*, qui continenter multis hominibus uno eodemque in loco contingunt. Hippocr. *l.* 1. *de R. V. I. A. l.* 9. Gal. *in comm. ad h. l.* item *in def. med* deſcribuntur *ſporadici*, qui omni tempore, omnique loco exoriri poſſunt, & ſeparatim quemque invadunt. Junge Foeſ. *pag.* 580. *ſeq.* Lang. *l.* 2. *ep.* 13. *Sporades* quoque *venas* nonnullis Medicorum dictas fuiſſe propagines venæ cavæ trunci in totum crus ab interiore ipſius parte per inguina procurrentis, inordinatas ad cutem permeantes modicis intervallis diſperſas, notavit Gal. *l.* 3. *Anat. admin. c.* 12. *princ.* Caſtell.

Sporetos, σπορητός, dicitur prima pars hiemis, (aut fortaſſis etiam ultima autumni) Lat. *Sementis*. Vide ſupra *Se.* Gorr.

Sporos, σπόρος, idem quod σπέρμα, *ſemen* ſignificat, & quidem apud Hippocr. *ſemen genitale*, *lib.* 2. *de diæt. XXVII.* 11. Vide Foeſ. *d. l.*

Spude, σπουδὴ, *Diligentiam*, *ſtudium*, & curam ſeriam ſignificat. Hippocr. 2. *de fract. t.* 24. cum delirio juncta periculum auget, *6. aph.* 53. Junge Dieter. *n.* 786.

Spuitio, πτύσις, πτυσμὸς, idem quod *Screatio*. Vide *Ptyſma*.

Spuma, ἀφρὸς, quid ſignificet, notius eſt, quam ut opus ſit verbis. Cauſa eſt a conquaſſatione aquei; quaſſatio ab agitatione, Linden. *Exerc. VII.* §. 14. Vel, ut clarius conſtet, *ſpuma* in humoribus, qua utilibus, qua excrementitiis, eſt ſoboles effervеſcentiæ, & fermentationis præternaturalis. Hinc paſſim legitur apud Hippocr. ἀφρῶδες αἷμα, *ſanguis ſpumoſus*, 5. *aph.* 13. *Coac. t.* 450. quod ſanguis ἀφρίζει, vel ἀφρέει, *ſpumeſcat*, *l.* 2. *de morb. VI.* 10. De *ſpuma* ægrotantium, v. gr. ſtrangulatorum & diſſolutorum, lege 2. *aph* 43. & Galen. *comm. ad h. l.* Dieter. *num.* 141. epilepticorum, *l.* 1. *de morb. ſacr. IIX.* 17. 18. hyſtericarum mulierum, quæ dicuntur *ſpumare*, *l.* 2. *de morb. mul. XVI.* 4. *XLIV.* 7. Jungatur Foeſ. *Oec. p.* 113. Bonet. *Anat Pr. l.* 2. *ſ.* 12. *Obſ.* 5. *cum ſchol.* ἀφρώδεα διαχωρήματα, *ſpumantia excrementa*, leguntur, 5. *aphor.* 30. Adde Dieter. *n.* 142. *Coac. t.* 607. Scrib. *num.* 99. Porro *Spuma* quoque de aliis rebus dicitur, v. gr. *Spuma lupi* eſt nomen lapidis, de quo apud Agric. *lib.* 5. *de nat. foſſil.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 298. *Spuma argenti*, i. e. *Lithargiros*, vide ſupra in *LI. Spuma* Chymicis ſimpliciter notat *Cinerem*. *Spuma maris*, id eſt *Halcyonium*. *Spuma nitri*, i. e. *Aphronitrum*, *Burach*, Rul. & Iohnſ. *in Lex. Spuma duorum Draconum*, h. e. *Butyrum Antimonii*. Iohnſ. *l.* 2. *Lex.*

Spumeſcentia, ἀφρισμὸς (ἀφλοισμὸς videtur mihi ſuſpectum) uſurpatur a D. D. Wedelio de Bile, quando per vomitoriorum proprie dictorum particulas ſalinas ſulphureas volatiliores

funditur, ut *ſpumeſcat*, non modo in ventriculo, ſed etiam in proximo inteſtino ſtimulans fibras dictarum partium ad excretionem vel expulſionem. *Amœn. Med. l. II. ſect. V. c. 8. p. m.* 287. *ſeqq.*

Spurius, νόθος, vide *Illegitimus*.

Sputamen, πτύσμα, Galeno dicitur *ſputum*, cui alieni humoris aliquid eſt permixtum, ut bilis, ſanguinis, ſaniei, *l.* 1. *de criſ. c.* 5.

Sputum, πτύελον, vide *Ptyelon*. *Sputum Lunæ*, id eſt *Lithargyrium*. *Theatr. Chym. Vol. V. p.* 11. *Sputa maris*, i. e. *ſulphur*. *Sputum boletorum*, compoſita materia ex ſulphure & magneſia, vocatur & aurum ſpiſſum, aqua ſulphuris, quando in Mercurium mutata eſt. Rul. *in Lex.*

Spyras, *Spyrathos*, σπυρὰς, σπύραθος, ſignificat *globuloſa caprarum excrementa*. Hippocr. *l. de nat. mul. XXIX.* 25. 180. 182. Gal. *c.* 2. *in prorrh. t.* 6. σπυραθώδεα *excrementa* eadem, quæ σκύβαλα, Hippocr. 1. *prorrh. ſ.* 2. *t.* 6. *Coac. t.* 603. Vide *Scybala*.

Squalor, αὐχμὸς, *ſqualidus*, αὐχμηρὸς. Vide *Auchmos*.

Squalus, nomen piſcis, & ſpecies *Capitonis*, cujus deſcriptionem cum uſu vide apud Aldrov. *l.* 7. *de Piſc. c.* 17. Meminit & Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 6.

Squama, λεπὶς, vide *Lepis*. *Squamoſus*, λεπιδοειδὴς, vide *Lepidoeides*.

Squamiformis, λεπιδοειδὴς, vide *Lepidoſarcoma*.

Squatina, ῥίνη, piſcis dicitur inter cartilagineos relatus, cujus deſcriptionem cum uſu in cibis & Medicina vide apud Aldrov. *lib.* 3. *de Piſc. cap.* 66. Mentio fit & apud Galen. *l.* 3. *de Al. fac. cap.* 36. & Jul. Alexand. *l.* 14. *Sal. c.* 11. Bruyerin. *de re cib. l.* 21. *c.* 19.

Squatinoraja, ῥινόβατος, ſpecies mixta ex coitu *Squatinæ* & *Rajæ*, apud Aldrov. *d. l. c.* 67.

Squilla æquivocum eſt. Vel enim denotat radicem *bulboſam* marinam, amariſſimam, Græce σκίλλα. Unde *Acetum* & *Oxymel ſcilliticum* Offic. quæ ſignificatio ad Botanicos pertinet. Vel ſignificat animal cruſtaceum, Gr. καρὶς dictum. *Carides*.

Squillinum aziza, i. e. *fimus equinus*, Rul. & Iohnſon.

Squinanthia, barbaro vocabulo idem eſt, quod *Angina*, apoſtema colli. Dieter. *n.* 487. Dorn. & ibid.

Srint, morbi apud Hungaros familiaris nomen, quo omnis tumor in ore, gutture, vel ano inflammatorius indigitatur. *Eph. Nat. Cur. A. II. Obſ.* 28.

Stabilimentum, ἀποσήριγμα, idem quod *Fulcimentum*, ἔρμασμα, Hippoc. 3. *de iis q. in med. ſ. t.* 36. Vide *Fulcimentum*.

Stabilis, εὐςαθὴς, vide *Euſtathes*.

Stac, vel *Stoac*, id eſt *congelatio*, vel *coagulatio*, Rul. Apud Iohnſ. legitur *Stuc*.

Stacte, ςακτὴ, duplicem habet ſignificationem, 1. notat *Myrrham ſtillatitiam*, Arab. & Off. *Storax liquidus* dictam. Vide *Myrrha*. Linden. *Ex.* 10. §. 124. 137. 2. ſignificat *lixivium* per cineres *deſtillans*, κονία ςακτὴ, *quaſi ſtillatitium*, Gorr. Vide *Conia*. *Muria* quoque σταχτὴ legitur, in qua injecta ſtagnent, vel ſupernatent, ad garum conficiendum, citra inſolutionem, ſola decoctione, apud Lang. *lib.* 1. *ep.* 59.

Stacticon, *Stacton*, ςακτικὸν, στακτὸν, nomen *Collyrii* apud Scribon. Larg. *n.* 34. Ægin. *l.* 7. *c.* 16. Galeno vero & Aetio, ἄστακτον dictum. Vide Rhod. *not. ad Scrib. locum*.

Stadieus, σταδιεὺς, *Stadiodromos*, σταδιοδρόμος, dicitur, qui ſtadium percurrit, aut ſtadio certat, Galen. *in ex. voc. Hippocr.* Foeſ. *p.* 582. C. Hoffmann. *comm. in Gal. LL. de U. P. num.* 450. Diet. *Iatr. n.* 11.

Stæs, σταῖς, duplicem habet ſignificationem, notante Foeſ. *Oec. pag.* 582. Vel enim *farinam aqua maceratam*, & manibus ſubactam ſignificat, velut fit in panificio, vel interdum, στέαρ, ſive *pinguedinem*. Illam confirmat Jul. Alex. *not. in Galen. lib.* 4. *de ſan. tu. Tom. II. pag.* 406. Hanc ipſe Hippocr. *lib.* 1. *de morb. mul. CXX.* 24. Σταιτίτης placentæ genus dicebatur ex melle, ſeſamo & caſeo, apud Athenæum, *l.* 14. citante Foeſ. *dict. loc.*

Stagium idem ſignificat, quod Sextula, eſtque nomen ponderis ſcrupulos quatuor continentis. Jubert. Eiſthius *de formulis ſect.* 1. *c.* 2. *p. m.* 4.

Stagma, στάγμα, vocatur latex, ſive materia, quæ deſtillationi exponitur. Blancard.

Stagnatio, vide *Stagnum*.

Stagnea, apud Scribon. *num.* 230. pro *cacabo* & vaſis genere ponitur ſtanno obducto, Alias *Stagneum vas*, *Stagnatum*. Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 445. *Stagnea pyxis* legitur apud eund. Scrib. *n.* 30.

Stagnum, λίμνη, idem quod *Lacus*, de quo ſupra in *A.* Adde Galenum, *lib.* 3. *de Al. Fac. cap.* 25. Inde derivativum in Medicinam hodieque uſitatiſſime translatum *ſtagnatio*, id eſt humorum collectio, & ſubſiſtentia p. n. cujus cauſ-

cauſſa eſt influxus impeditior. Linden. *Ex. IV.* §. 23.

Stagionias, σταγονίας, epitheton *Thuris maſculi* electi, rotundi, & guttæ ſimillimi. Gorr.

Stalagmos, σταλαγμὸς, id eſt *deſtillatio a capite*, a verbo σταλάζω, quod idem ac στάζω, Gal. *in exp. voc. Hipp.* Foeſ. *d. l.* *Stalagma*, στάλαγμα, dicitur materia, quæ deſtillatione prodiit, Blancard. *in Lex.*

Staltica, σταλτικά, dicuntur medicamenta, quæ carnes vulneribus æquant, Caſtell. ex libell. ſpur. Galen. *de dynamid.* Verum generaliter idem ſignificant, quod Repellentia. Unde *Collyria ſtaltica* apud Ægin. *l.* 3. *c.* 22. Jung. Diet. *Iatr. n.* 408.

Stamen, id eſt filum. *Stamen album*, hoc eſt *filum crudum*, quod etiam leni evaporatione dolores mitigat. Scrib. *num.* 142. Rhod. *in not. ad h. l.*

Stamnos, στάμνος, dicitur *urna*, vel *urnula*, vas aquarium. Hippocrat. *lib.* 7. *Epid. XIV.* 8. quamvis & vas vinarium alibi ſignificet, notante Foeſ. *d. l.*

Staneare, pro *ſtagnare*, legitur apud Keuch. *ad Sam. p.* 163. *ſeq.*

Stannar, eſt mater metallorum, fumus occultus, ex quo metalla generantur. Dorn. e Paracelſ. *lib.* 3. *Philoſ. ad Athen. text.* 3. Rul. & Iohnſ.

Stannum, κασσίτερος, Attic. καττίτερος, item στάγγος, Keuchen. *ad Sammon. pag.* 164. eſt metallum molle, album, ſplendens, cum livore quodam conſtans, ex Mercurio quodam ignobiliori, ſed puriore, fugaciorique, & Sulphure minus maturo, indigeſto; cujus hiſtoriam, & uſum varium in Pharmaceuticis vide apud Schr. *l.* 3. *cap* 14. Fr. Hoffmann. *Clav. ad. h. l.* Baſ. Val. *Teſt. Ult. l* 2. *c.* 8. Rul. & Iohnſ. negare videntur, *Stannum verum* Arabum idem eſſe cum *Plumbo albo*, modo hanc opinionem etiam rationibus ſatis confirmaſſent. Galen. ſcribit, *Stannum* plumbo adulterari, *l.* 1. *de Antid. c.* 8. *Stannum* omnia metalla reddere friabilia, & fragilia, ſi admiſceatur, non modo Baſil. *d. l.* teſtatur, ſed & Helmont. *tr. Compl. atque Miſt. Elem. figm. num.* 20. Quin & ipſum frangit Adamantem, teſte eodem *de Lithiaſ. c.* 1. *n.* 9. *Stannum* Chymicis dicitur *Jupiter*, ob aliquam commentitiam comparationem cum Jove Macrocoſmico, & deſignatur Charactere ♃.

Stapes vocatur oſſiculum e tribus, vel quatuor, unum in meatu auditorio, ejuſque cavitate prima, ſeu concha. Hujus *Stapedis* primum inventorem fuiſſe Ingraſſiam, licet Columbus & Euſtachius ſibi inventionem tribuant, vult Bartholinus, de quo videatur *libell.* 4. *cap.* 7. *Anat.*

Staphis, σταφὶς, homonymon eſt, denotans 1. plantam, vel herbam *ſtaphiſagria* dictam, de qua ſignificatione conſulantur Botanici. 2. Uvam paſſam. Vide *Paſſa*.

Staphyle, σταφυλὴ, Latine *Uva* dicitur, ſignificans proprie fructum vitis viniferæ, ſive congeriem baccarum vitis. Per translationem vero in Phyſiologicis denotat partem aliquam in faucibus, quæ alias *Gargareon*, *Columella*, κίων, dicitur. Vide *Columella*. Pathologice vero denotat & morbos illius partis, præſertim inflammationem, Galen. *l. de tum. p. n. c.* 17. Reſtrinxit vero *lib.* 6. *de C. M. S. L. cap.* 3. At Hippocr. latius ſumpſit pro morbo uvulæ, *lib.* 2. *de morb. X.* 29. Adde Foeſ. *pag.* 583. *ſeq.* Nicol. Piſo ſtatuit nomen *Uvæ* rectius morbo Gurgulionis inflammatorio attribui, quando nimirum in rotunditatem creverit, feraturque deorſum; haudquaquam vero ipſi parti competere, *de Co. & Cur. morb. lib.* 2. *c.* 1. Vide *Uva*.

Staphylepartes, σταφυλεπάρτης, inſtrumentum dicitur chirurgicum, quo uvula laxior elevatur & attollitur, quod & σταφυλάγρα vocatur. Meminit hujus Ægin. *lib.* 3. *cap.* 26. citante Gorr. Foreſt. *lib.* 15. *Obſerv.* 4. vocat *Staphylepartum*.

Staphylis, σταφυλὶς, vocatur vaſculum illud, quo potus præbetur infantibus, & orificium habet papillam quodammodo repræſentans. Legitur apud Moſchion. *de morb. mul. cap.* 116. ubi & καττυναρίον vocatur.

Staphyloma, σταφύλωμα, dicitur oculi morbus, cum in ſumma tunica quiddam acino ſimile evenit, Galen. *t.* 2. *meth. med. c.* 2. Latine *Uvatio*, apud Foreſt. *lib.* 11. *Obſ.* 24. *Schol.* Duæ potiſſimum habentur ſpecies: una, quando eroſa, ruptave cornea oculi tunica, altera, quæ ei ſubjacet, ῥαγοειδὴς, *uvea* dicta, excidit ad eum modum, ut acinum *uvæ* repræſentet. Cum vero infra hunc modum excidit, μυοκέφαλον, cum ſuperat, μῆλον, vocatur Ægin. *l.* 3. *c.* 21. Jul. Alexand. *not. in Galen. lib.* 3. *de C. M. S. L. c.* 7. Altera ſpecies, quando ſine ruptione, aut eroſione cornea intumeſcit, ac prominet certa parte in modum *uvæ* acini. Id quod plerumque contingit ex defluxione, humoribus intra corneam coacervatis, tunicam laxantibus, incurvantibus, & extendentibus. His addidit tertiam ſpeciem Aet. *l.* 7. *c.* 34. ſcribens, aliquod σταφύλωμα fieri ex puſtula quadam inter ſtrias corneæ tunicæ ſatis profunde excita-

ta-

tata, quæ tunicam attollat, non tamen rumpat. Cauſæ hujus affectus variæ eſſe poſſunt, ſed, quæcunque ea fuerit, certum eſt, viſum *ſtaphylomate* omni aboleri. Gorræus. Caſtell.

(Π) *Staphyloſis*, vide *Staphyloma*.

Staraphaxat dicitur medicamentum ſiſtens, a ſtare faciendo dictum, ut creditur. Dorn. Ruland. & Iohnſ. At Paracelſus inter Characteres *Synoviam albam* ſiſtentes refert, *l.* 2. *de vit. long. c.* 14.

Staſimos, στάσιμος, *Stabilis*, & *Stabilitas*, στάσις, quid ſignificent, non opus eſt declaratione, cum per ſe notum ſit. Illud legitur apud Hippocr. *lib. de nat. mul. l.* 14. *l.* 2. *de morb. mul. II.* 19. *IV.* 3. *l.* 4. *de R. V. I. A. t.* 30. Hoc *d. l. t.* 27. Adde Foeſ. *pag.* 583. Στάσιμον etiam affectivam habere ſignificationem, denotans *vim ſiſtendi habens*, *ſtativum*, vult Linden. *Ex. V.* §. 507. στάσις humorum idem eſt, ac *ſtagnatio*, Rolf. *Obſ. & M. M. Spec. lib.* 2. *ſect.* 3. *c.* 27.

Staſis, στάσις, quid ſignificet communiter, notum eſt ex aliis Lexicis, nimirum, quando homo erecto corpore immotus pedibus ſuis innititur. Verum præter hanc ſignificationem hodieque vox hæc στάσις uſurpatur de humoribus in corpore alias fluentibus, quando hi præternaturaliter ſubſiſtant, atque ita idem eſt, ac *Stagnatio*, de quo vocabulo paulo ſuperius dictum eſt, vid. Rolfink. *Obſ. & M. M. Spec. Comm. l. II. ſect.* 3. *c.* 27. D. D. Sthaalius nomen Græcum etiam in Latino retinuit in egregia ſua Diſſertat *de Motibus humanis ſpaſmoticis c. IX. pag.* 33. *ſeqq. Staſin* deſcribens *ſanguinis* per meram paſſivam collectionem abſque reſpectu turgeſcentiæ concurrentis, vel non, quamvis utramque accurate declaraverit, & aliquando concurrere poſſe non inficias iverit. Alius v. D. Joachim Petr. Gaetke diſcrimen aliquod ſtatuit inter ſtagnationem humorum & στάσιν, illi concedens adhuc aliquem motum progreſſivum, verum tardiorem, & impeditiorem, huic vero penitus denegans *in Diſſert. Inaug. de Vena Portæ ſect. III. pag.* 34. an vero hoc diſcrimen ab aliis admittatur, valde dubitatur.

Stater, στατὴρ, nomen ponderis, *quatuor drachmas* pendentis. Unde & τετράδραχμον dicitur, Galen. *l. de pond. & menſ.* ex Cleopatra.

Statera, trutina, de ponderibus Bilanx.

Stachenſis, στάθλις, vel abſque aſpirata στάτλις, dicitur *inchoata aſſatio*, non perfecta; fitque a calore externo imbecilliori in rem aſſandam, quæ σταθλιτὸν vocatur, hoc eſt, quod *modice aſſatum* eſt. Gorr. Lat. *Toſtio*.

Stathmion, *Stathmidum*, σταθμίον, σταθμίδιον, ſignificat vel *pondus librale*, ex ære, aut ferro, aut plumbo conſtans, Galen. *c.* 2. *de fract. t.* 3. vel *pyxidem*, in qua aliquid aſſervatur, *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 2.

Staticon, στατικὸν, idem quod σταλτικὸν, dicitur de Collyriis, quæ inordinatum fluxus impetum ſiſtunt, Gorr. Vide *Stalticon*.

Statio, στάσις, eſt actio utriuſque cruris in terram firmati & ſimiliter protenſi, Galen. *l.* 15. *de U. P. c.* 8. Jung. C. Hoffmann. *in not. ad h. l. num.* 177.

Stationarius, epitheton *Febrium* quarundam *continuarum*, quæ a particulari, at nondum ſatis cognita hujus aut alterius anni conſtitutione pendent, ſingulæ ſuo ordine invaleſcunt, graſſantur admodum, & quaſi cæteris dominantur per continuam illam annorum ſeriem. His opponuntur Febres *intercurrentes*, de quibus ſupra ſuo loco. Utraſque deſcripſit Th. Sydenham *in Obſerv. Med. Morb. acut. ſect.* 6. *c.* 1. *p. m.* 408. 409.

Stativum, στατικὸν, idem quod *Stalticon*.

Statura, μέγεθος, proprie corporis magnitudinem ſignificat. Hanc etiam a Medico recte conſiderari, docet inter alios Juſ. Alexandr. *l.* 3. *Sal. cap.* 1. & 7. Dieter. *Iatr. p.* 413. & 762.

Status, eſt homonymon vocabulum. Vel enim idem ſignificat, quod *Conſtitutio*, Gr. κατάστασις. Vide *Cataſtaſis*. Vel notat *morbi vigorem*, & ſummam vehementiam. Gr. ἀκμὴ dictam. Vide *Acme*.

Staxis, στάξις, Hippocr. dicitur *ſtillatio ſanguinis* e naribus parva & inſufficiens; unde etiam damnatur *in text. prorrh. & Coac. l.* 1. *prorrhet. com.* 3. *t.* 56. 237. 405. Dicitur & ἀπόσταξις. Junge Foeſ. *p.* 582.

Stear, στέαρ, vide *Adeps*, *Sevum*. Præter hanc ſignificationem Foeſ. *Oec. p.* 585. exiſtimat etiam στέαρ notare *fermentum*, vel *farinam aqua ſubactam*, & conatur aliquot locis ex Hippocr. Dioſcor. & Galen. probare. Verum C. Hoffmann. *in MMSS. notis ad Gal. l.* 3. *de C. M. S. L. cap.* 1. *ad lin.* 20. *pag.* 196. *edit. Baſil. Græc.* audacter ſcripſit: Ubicunque στέαρ pro fermento aut paſta legitur, vitioſum eſſe; & ſubſtituendum eſſe σταῖς. Nos litem hanc Philologis dirimendam relinquimus. Ὑδωτὸν στέαρ interim definit Galenus coctum ex aqua & aromate, item omne aroma, & ſuavia ἡδύσμαζα.

(Π) *Steatites*, abdominis intumeſcentia pinguedinoſa graviditatem referens. Vog.

Steatocele, στεατοκήλη, *hernia* dicitur *ſcroti*, ſuccreſcente in eo quapiam *ſevo* ſimili materia. Gal. *l. introd. c.* 16.

Steatoma, στεάτωμα, vocatur *abſceſſus cum folliculo* dictus, in quo materia *ſevo* ſimilis incluſa continetur. Galen. *l. de Tum. p. n. c.* 5. Lang. *lib.* 3. *ep.* 4. *in princ.* Hildan. *Cent. VI. Obſerv.* 16. & *Cent. Epiſt.* 61. In libro *def. Med.* Galeno adſcribitur *Steatoma*, quod ſit pinguedinis augmentum præter naturam. Jung. Foeſ. *d. l.*

Steganopodes, στεγανόποδες, vocantur *planipedes*, apud C. Hoffm. *not. in Galen. LL. de U. P. n.* 519.

Stegnoſis, στέγνωσις, *Conſtipatio*, *Condenſatio*, *Obſtructio*. In genere ita dicitur Medicorum communitas quædam, quam ſequebantur, tanquam aliquam ex indicationibus, & per στέγνωσιν intelligebant, quando vacuationes corporis naturaliter ſuppreſſæ fuerunt. Gal. *de ſectis, ad eos, qui introd. c.* 6. Alibi tamen, videlicet *lib.* 3. *de ſan. tu. cap.* 10. *in princ.* reſtrinxit vocabulum hoc ad *obſtructionem* pororum cutis, cum per occultos meatus prohibetur tranſmitti, quod ſuperfluum eſt, excrementum fuliginoſum, quam denſitatem pororum & μύσιν, hoc eſt conniventiam vocant. Alias & Hippocr. στεγνότης de *alvi adſtrictione* uſurpatur, 4. *de R. V. I. A. t.* 91. *Alvus* quoque & veſica στεγνὴ, i. e. *adſtricta* legitur *l.* 1. *de morb. mul. LIX.* 17. Jung. Foeſ. *d. l.*

Stegnoticos, στεγνοτικὸς, vide *Adſtringens*.

Steilæos, στειλαιὸς, *manubrium*, aut *capulum* ſignificat apud Hippocr. 2. *de fract. t.* 3. *& l. de morb. mul. CXXVII.* 2. ubi στελεὸς *legitur*. Jung. Foeſ. *d. l.*

Steiroſis, στείρωσις, i. e. *Sterilitas*. Legitur apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 142. *p. m.* 39.

Stelechiæa, στελεχιαῖα, q. d. *Caudicalis*, ita dicitur Galen. *Vena portæ*, quod ſit aliarum venarum quaſi caudex, *lib.* 6. *Adm. Anat. c.* 8. *l.* 5. *de L. Aff. c.* 4. Lind. *Med. Phyſiol. l.* 2. *c.* 16. §. 203.

Stelenchis, στελεγχὶς, pro στεγχὶς, vide *Stlenchis*.

Stella, ἄστρον, idem quod *Sidus*. Ejus ſignificatio propria pertinet ad Aſtronomos. An *ſtellarum* quædam ſit efficacia & influxus in corpora quoque hominum, & ita cauſis ſanitatis & morborum annumerari debeant, non eſt hujus loci dirimere. Per translationem *Stella* dicitur *Marinum* aliquod *Zoophyton*, vel Inſectum, cujus plures dantur ſpecies, & de quibus prolixius egit Aldrov. *l.* 7. *Inſect. c.* 18. Vide *Aſter thalaſſios*. *Stella Antimonii* quid vocetur, vide apud Lib. *S. A. Ch. l.* 6. *c.* 21. *& Tom. II. Oper. p.* 72. 73. Rolfink. *Chym. l.* 5. *ſect. II. c.* 1. *&* 2. *Stella Occidens*, id eſt *Sal Ammoniacus*. *Stella terræ*, id eſt *Talcum*, Rul. & Iohnſ.

Stellio, ἀσκαλαβώτης, vide *Aſcalabotes*. Adde Rhod. *ad Scrib. n.* 164. *Stellio aduſta*, Rul. & Iohnſ. dicitur *Cinabrium*, *in Lex.*

Stema, στῆμα, dicitur *membrum virile*, & ejus præcipue prominens & pendula pars, cui opponitur ὑπόστημα, portio ejus, quæ non propendet, Ruff. *c.* 12. Lind. *Med. Phyſ. l.* 2. *c.* 7. §. 61. Gorr.

Stemphyla, στέμφυλα, dicuntur *vinacei*, vel *vinacea*, h. e. folliculi acinorum, corium, & cortex, Lind. *Ex. X.* §. 386. Galen. vero στέμφυλα dicuntur uvarum acinorum torculari expreſſorum ſolida recrementa, *l.* 2. *de Al. Fac. cap.* 9. quamvis & ibid. ad olivarum expreſſa recrementa, & βρύτια ad vinacea referat.

Stemphylites, στεμφυλίτης, Lat. *Lora*, δευτέρια, vide *Lora*, *Deuteria*, Galen. dicto loco. Στεμφυλίτιδες τρυγὲς dicuntur *vinaceorum* aqua maceratorum fæces, & recrementa. Hippocr. *l.* 2. *de diæt. XXIII.* 17. *lib.* 3. *de morb. XXX.* 9. Jung. Foeſ *pag.* 586.

Stenos, στενὸς, locum *anguſtum* ſignificat, apud. Hippocrat. 7. *aphor.* 51. Jung. Dieter. *num.* 787.

Stenoſtomos, στενόστομος, hoc eſt *anguſtum orificium habens*. Opponitur τῷ εὐρυστόμῳ. Vide *Bombylius*.

Stenothoraces, στενοθώρακες, vocantur diſpoſiti ad phthiſin, qui ſunt anguſto & breviori thorace, quia brevius eſt intervallum a claviculis uſque ad extremum ſterni, quam ſit hoc ad umbilicum aut ab umbilico ad pubem, Holler. *in not. ad IV. aph.* 8.

Stentorophonicus, στεντοροφωνικὸς, eſt epitheton tubi, per quem ad diſtans loqui poſſumus, qualis fuiſſe dicitur *Tuba ſtentorophonica* Alexandri Magni Kirchero depicta. Meminit D. Wedel. *Phyſiol. Reform. c. XI.*

Stenygrocboria, στενυγροχωρία, rectiſſime ab Erotiano exponitur per *anguſtiam loci*, in quo humiditas ineſt, vel ineſſe debet, *Onom. pag.* 100. *f.* & legitur apud Hippocr. 1. *de artic. t.* 66. quamvis nonnulli στενοχωρία legant, ad mentem Galeni, qui negat *in comm.* ὑγρὸν inſertum cum aſpiratione legendum eſſe, ſed eſſe ſaltem pleonaſmum Ionicum στενυγρὸν, pro στενὸν. Enimvero nobis nondum hoc perſuaderi patimur, ut credamus, non majorem deliteſcere ſub hac voce ἔμφασιν & ἀκρίβειαν, quando ipſum textum inſpicimus, ubi Hippocr. loquitur de mutili deligandi ratione clavicu-

viculam fractam, ſi lintea etiam traducantur per perinæum, ita ut ſplenia & lintea, in anguſtia loci illius, in quem & urinæ humiditas & alvi excrementa concurrunt, coacervantur, & moto ſaltem crure, vel pede relaxantur. Ita & verbum στενυγρῶσαι, quod legitur *lib. 6. Epid. ſ.* 2. *t.* 1. non ſaltem pro στενῶσαι poſitum eſt, i. e. *anguſtare*: ſed omnino ſimul reſpectus habetur ad ſcopum & uſum coarctationis, qui revera eſt impeditio affluxus humorum, quemadmodum e contra εὐρῦναι, *dilatare*, indicatur, ad humorum influxum neceſſarium promovendum. Jung. Foeſ. *p.* 586.

Stephane, στεφάνη, στέφανος, vide *Corona*.

Stephanicos, στεφανιαῖος, Latine *Coronarius*, de variis rebus dicitur, v. gr. *Sutura coronalis*, στεφανιαῖος, quæ in Cranio occurrit, anterior, Barthol. *libell* 4. *An. c.* 5. *Vena* & *Arteria coronaria*, quæ cor in orbem amplectuntur, *l.* 2. *cap.* 6. Dicitur quoque hoc nomine vinculi quoddam genus, quod *coronarum* modo inter frontem & verticem tendit, Galen. *l. de faſciis*. Gorr. Quod Emplaſtrum *Stephaniæum* Londinenſium dicatur, & e quibus conſtet, videatur *in Pharmacop. Coll. Londinenſ p. m.* 399. & ex hac in D. D. de Spina *Man. Ph. Ch. p.* 435.

Stera, barbare abjecto *υ*, pro ὑστέρα, *Uterus* quoque dicebatur, notante Rolfink. *de part. gen. l. II. c.* 11. *fin.* Ita & Dieter. *Iatr. n.* 876. notavit Medicos, qui ſeculo illatiniori ſcripſerunt, ſteram dixiſſe abjecto *υ*, quemadmodum Schias abjecto I pro Iſchias, quod & teſtimoniis comprobavit.

Stercumezeff, eſt *Lithargyrium*. *Stercorumeceff* legitur apud Rul. illud apud Iohnſ.

Stercus, κόπρος, idem quod *Merda*. Vide *Copros*.

Stereos, στερεός, vide *Solidus*.

Sterigma, στήριγμα, idem quod ἀποστήριγμα, *Firmamentum*, *munimentum*. Vide *Ereiſma*. *Firmamentum*. Deſcendit a verbo στηρίζω, *firmo*, quod aliquoties occurrit apud Hippocr. & quidem in ſignificatione neutro-paſſiva, v.gr. 4. *aphor.* 33. Jung. Dieter. *num.* 790. Item 4. *de R. V. I. A. t.* 69. *lib.* 6. *Epid. ſ. VII. aph.* 11. citante Foeſ. *p.* 587.

Sterilitas, ἀγονία, *Sterilis*, ἄγονος. Dicitur de utroque ſexu, eſtque abolita generatio, vel conceptio prolis, ob morbos varios partium generationi in utroque ſexu deſtinatarum. Dicitur & *Infœcunditas*. De *ſterilitatis* ſcrutinio vide Lang. *l.* 1. *ep.* 49. Keuch. *ad Sammon. p.* 218. Dieter. *in Iatr. p.* 526. 802.

Steriphnos, στεριφνός, legit Erotian. pro στρυφνός, Oa. *p.* 110. *e.* Vide *Stryphnos*.

Sternohyodes, vocatur Par Muſculorum Os Ypſiloides & ſimul linguam recta deorſum trahens, Barthol. *l.* 3. *Anat. c.* 12. *p.* 543.

Sternon, στέρνον, dicitur *Pectoris pars anterior oſſea*, & cartilaginea, cui coſtæ annexæ ſunt. Galen. *l.* 7. *Anat. adm. c.* 2. Barthol. *libell.* 4. *c.* 18.

Sternothyroides appellatur Par Muſculorum, quod Laryngem coarctat. Bartholin. *l.* 2. *An. c.* 11. *p.* 439.

Sternutamentum, vel idem eſt quod *Sternutatio*, uti paſſim *in Theatro* Mundell. & Latina verſione Gal. ſumitur, præſertim *l. de odor. inſtr. c.* 6. Jung. Rhod. *in Lex. Scribon.* Vel ſignificat medicamentum ſiccum ad ſternutationem excitandam, alias *Sternutatorium* dictum, Græc. πταρμικόν. Vide *Ptarmicon*, *Errhinon*.

Sternutatio, πταρμός, vide *Ptarmos*.

Stertor, ῥέγχος, ῥογμός, ῥόγχος, vide *Rhenchos*, *Rhogmos*. *Rhonchos*.

Stethos, στῆθος, vide *Pectus*.

Sthenaros, σθεναρός, dicitur *validus*, *fortis*, a σθένος, *Robur*. Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. XLIX.* 2.

Sthethenion, στηθύνιον, *Pectuſculum*. Media pars pectoris. Gorr.

Sthethoides, στηθοειδής, q. d. *Pectoroſus*. Epitheton ſcalpelli lati & ventroſi apud Hippocr. *l.* 2. *de morb. XLV.* 21. Foeſ. *d. l.* Ejus iconem & uſum deſcripſit Scultetus *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig. I.* Celſus *Spatham* vocavit.

Sthetodes, στητώδες, contracte pro στεατώδες, *Adipoſum*. Gal. *in Exeg. voc. Hipp.*

Stiæ, στίαι, dicuntur *calculi* vel *lapilli marini*, Gal. *in Exeg. voc. Hipp.*

Stibi, στίβι, idem quod *Stibium*, *ſtimmi*. Alias *Antimonium*, de quo ſupra in *AN*.

Stichos, στίχος, nomen *Confectionis Arteriacæ Platonis* e marrhubio, quæ & *Panacea* dicta apud Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2. *fin.*

Stigmata, στίγματα, dicuntur notæ in facie, aut alia quapiam corporis parte inflictæ, quales in manibus eorum, qui militiam exercent, notantur. Gorr. De *ſtigmatibus* vide etiam Rhod. *ad Scrib. n.* 231.

Stilboma, στίλβωμα, vocatur pigmentum, ſmegma, ad nitorem faciei commodum, & legitur apud Nonum *de M. P. O. c.* 106. quemadmodum & στίλβωτρος, nitorem vultus ſignificat apud Dioſcor. *l.* 1. *c.* 33.

Stil-

Stilbum, id eſt *Antimonium*. Rul. & Iohnſ. *l.* 2.

Stilla, *Stillatio*, στάξις, vide *Staxis*.

Stillaticus, idem quod *deſtillatus*. Epitheton liquorum per alembicum *deſtillatorum*. Lang. *l.* 1. *ep.* 53.

Stillicidium duplicem habet ſignificationem. Unam Pathologicam, & ita idem ſignificat, quod στραγγουρία. Vide infra *Stranguria*. Hildan. *Cent.* 6. *Obſ.* 54. Alteram Pharmaceuticam, quando denotat *inſtillationem* liquoris ſuper aliquam corporis partem, quæ alias *Embrochatio*, ἐμβροχὴ, *Irrigatio* vocatur. Vide *Embrocha*. De *ſtillicidiis* cordis ſcrobiculi, vide Rolf. *O. & M. M. Sp. l.* 9. *ſ.* 1. *c.* 10. Inſtrumenta ad *ſtillicidium* neceſſaria proponit Mercur. *T. IV. conſ.* 64.

Stimmi, στίμμι, idem quod στίβι, vide *Antimonium*.

Stimulans, κεντῶν, idem quod *Pungens*. Epitheton doloris cujuſdam Gal. 6. *aph.* 5. Alias & *ſtimulans & ſtimulus* dicitur de quibuſdam medicamentis activioribus, quæ lentis adduntur, ad accelerandam operationem ſive evacuativam, ſive alterativam. In genere de *ſtimulis* in Medicina obſervandis egregie diſſeruit D. Laur. Bellini, deſcribens, quod *ſtimulus* ſit motio quædam momenti majoris, cujus ſenſus proinde ad dolorem revocandus eſt, & ejus exercitatio ad ſpeciem majoris momenti productam in nervis ab aliquo impetu vehementiori urgente. In *Operib. nuperrime edit. Membr. III. de Sang. miſſione p.* 165. *ſeqq.* ubi plura de vi *ſtimulorum* legi poterunt. Et eſt noſtro etiam judicio valde accommodatum ad exprimendum cauſſæ morbificæ motum peculiarem, præſertim in doloribus, affectibus ſpaſmodicis & aliis ſimilibus.

Stipatio, idem quod *conſtipatio*, στύγνωσις, vide *Stegnoſis*.

Stiphros, στιφρὸς, pro στρυφνὸς, vide *Stryphnos*.

Stipte, *ſtipteria*, vitioſe pro *ſtypte*, *ſtypteria*, i. e. *Alumen*. Iohnſ. *in Lex.* Ita & *ſtiptica*, στύφοντα *ſtyptica*, leguntur apud J. Alex. *not. in Gal. l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1.

Stlengis, στλεγγὶς, Lat. *ſtrigil*, dicitur Gymnaſticum inſtrumentum, quo utebantur in balneis antiqui ad deſtringendum ſudorem. Dicitur & ξύστρα. Illud vero vocabulum legitur apud Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 51. quamvis στελεγγὶς occurrat, quod perinde eſt. De hoc vide infra *Xyſtra*.

Stochaſmos, στοχασμὸς, στοχαστικὸς, vide *Conjectura*. De στοχασμῷ Medici legi meretur D. D. Sthahlii *Propempticum ad Diſp. Inaug.* Dn. Ioh. Dan. Coll. Berolinenſ. *de Hæmorrhoidum internarum motu.*

Stoicheion, στοιχεῖον, vide *Elementum*.

Stolides, στολίδες, idem quod ῥυτίδες, vocantur *rugæ frontis*. Unde στολιδώδης, *rugoſus*, Gorr. e Gal. *expoſ. voc. Hipp.* Adde Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 9. *de S. Fac.* §. *de Lacte.* στολιδαδέστερον legitur in Hipp. 3. *de art. t.* 108.

Stoliditas, ἄνοια, παράνοια, idem quod *Dementia*, *Amentia*, *Stultitia*, de quibus *ſupra* ſuis locis dictum eſt.

Stolones, μόσχος, μόσχια, dicuntur *tenella germina*, & ſurculi propullulantes plantarum, quæ referuntur inter victum attenuantem. Gal. *de atten. vict. rat. c.* 3.

Stolos, στόλος; *prominentiam* ſignificat, & aliquoties legitur apud Ariſtot. *in libris de part. animal. v. g.* στόλος κέρκυ, *appendix* caudæ, item στόλος, ὀμφαλώδης, *appendix umbilicalis*, cujus ex eodem meminit D. Pechlin. *in noviſſ. Obſerv. Phyſico-Medic. l.* 1. *Obſ.* 19.

Stoma, στόμα, vide *Os*, *Orificium*.

Stomacace, στομακακία, idem quod *Scorbutus*, a ſymptomatibus oris & dentium læſiones complectentibus. Vide Lang. *l.* 1. *ep.* 42. *fere ad fin. & l.* 2. *ep.* 14. *fere a principio.* Jungantur & alii Auctores, qui de *Scorbuto* ex profeſſo ſcripſerunt. (II) *Stomacace*, proprie a Noſologis ſic vocatur fluxus ſanguinis e gingivis ſæpius fœtidis putridiſve.

Stomachicos, στομαχικὸς, duplicem præcipue habet in Medicina ſignificationem: unam *Pathologicam*, alteram *Pharmaceuticam*. Quoad illam *Stomachici*, στομαχικοὶ, dicuntur, qui morbo ventriculi & præcipue orificii ejuſdem ſiniſtri laborant, unde varia ſymptomata conſequiuntur, inappetentia, anxietas, ructus, vomitus &c. uti prolixe hanc acceptionem explicavit Galen. *l.* 8. *de C. M. S. L. c.* 2. *mox a principio.* Quoad hanc στομαχικὰ dicuntur *medicamenta*, quæ ventriculo & ejus orificio proſunt, & quidem ratione fermenti legitime vel vitioſe conſtituti, cum ab hoc dependere videatur totius hominis œconomia, qua ſana, qua ægra, cum in illo prima valetudinis utriuſque ſemina ac radices conſerantur, propagentur, adoleſcant, tandemque maturentur, quamvis nonnullis recentioribus hæc de fermento ventriculi hypotheſis commentitia videatur. Quorum Catalogum paſſim vide in materiæ medicæ ſcriptoribus, & inter hos etiam Rolfink. *Obſ. & M. M. Sp. libr.* 8. *ſect.* 1. *per totum.* Iunken. *Chym. Exp. Cur. P.* 11. *ſect.* 1. *c.* 13. *p.* 612. *ſeqq.*

Stomachus, ςόμαχος, vocab. eſt πολύσημον; potiſſimum vero quadrifariam acceptum reperitur: latiſſime, late, ſtricte, & ſtrictiſſime. In latiſſima ſignificatione *ſtomachus* dicebatur quodcunque collum anguſtum iſthmi inſtar alicui cavitati ſeu ventri præpoſitum, teſte Ariſt. *l.* 3. *de part. an. c.* 3. & ita etiam apud Hipp. *veſicæ cervix* & orificium dictum legitur ςόμαχος, *l. de A. L. & Aq. XXII.* 5. 7. *XXIII.* 4. *l.* 1. *de morb. mul. XVII.* 8. &c. item *Uteri cervix*, *l.* 1. *de morb. mul. XXXIV.* 3. *LX.* 3. *l.* 2. *XXIV.* 30. *LXXVI.* 3. *l. de Sterilib. aliquoties*, quæ loca apud Foeſ. *p.* 589. citata reperies. In lata communiter apud Latinos ſcriptores *Stomachus* pro *toto Ventriculo* ponitur. In qua ſignificatione & Helmont. ſumpſit *tract. Jus Duumviratus* ſæpius & alibi, & Sammon. *Med. metric. c.* 18. ubi *Stomachum* regem totius corporis eſſe dixit, ad quem locum vide Keuch. *in notis p.* 154. Stricte *Stomachus gulam* denotat, teſte Lang. *l.* 2. *ep.* 43. Strictiſſime vero *Stomachus* dicitur alterum extremum Œſophagi inſertum ventriculo, ſive *orificium ventriculi ſiniſtrum*, ſitum ſub cartilagine mucronata, quam ob id natura videtur comparaſſe, ut ipſius eſſet propugnaculum. Quod alias ob exquiſitiſſimum ſenſum Græcis καρδία quoque dictum fuit. Vide *Cardia*. De hoc orificio ejuſque ſtructura conſulantur Anatomicorum ſcripta, & hæc inter Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 9.

Stomachotrotus, ςομαχότρωτος, dicitur, *cui ſtomachus eſt vulneratus:* quemadmodum καρδιότρωτος, cui cor eſt vulneratum, de quo vocabulo ſupra. Talem in ſtomacho vulneratum militem, ita ut per vulnus aſſumpta prodierint, nihilominus feliciter curatum vidimus ante aliquot annos in Palatinatu ſuperiore.

Stomargus & Stymargus, ςόμαργος καὶ ςύμαργος, cognatæ forte voces ſunt, & diverſa ſcriptione turbatæ. Primum interpretatur Galenus, quod talem ſignificet, qui ſtulte loquitur, ex Dioſcoride, & ab aliis ſcribi monet ςυμαργος, quando nomen proprium eſt; poſteriorem dicit talem notare, qui in Venerem furore percitus eſt, ad quod indicandum Hippocrates plura adhibuit epitheta, ſicuti μυοχάνη, σαράπας, γρυαλώπηξ, metaphorico uſu. Conſ. Galenus *in exeg.* ſub utraque voce.

Stomaticos, ςοματικός, dicitur de medicamentis, quæ modice ſiccant, ſic vocata, quod in aſſiduo ſunt uſu, cujuſmodi ſunt, quod ex Moris conficitur, & quod ex Rubi fructu, aut ſucco corticis nucum juglandium viridis paratur. Gal. *l.* 5. *meth. med. c.* 20. *fin.* quamvis vera magis & propria ſignificationis ratio in hoc conſiſtat, quod talia medicamenta *ad affectus oris* & faucium adhiberi ſoleant & debeant, Hal. *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 1. ubi prolixum horum Catalogum invenies.

Stomoma, ςόμωμα, dicitur *ferrum purgatius*, ſive nativum, ſive igne ſæpius per liquefactionem depuratum, idem quod *Chalybs*, Rul. & Iohnſ. Meminit *ſquamarum ſtomomatos*, Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. & *lib.* 4. *de C. M. P. G. c.* 7. Helmont. *Paradox.* 4. *n.* 14.

Stomomanicon, ςομομανικὸν, vocari *muſculum latum*, ſive πλάτυσμα μυῶδες, vult C. Hoffm. *not. ad Gal. LL. de U. P. n.* 838. de quo muſculo vide ſupra *Latus*.

Stomoo, ςομόω, idem quod ἀναςομόω, hoc eſt *aperio*. Legitur apud Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 29. ſive *apertio* fiat a naturæ conatu, ſive ope medicamentorum ἀναςομωτικῶν, ſive ferri, aut ignis vi. Galen. *in comm. ad h. loc.* Jul. Alex. *not. ad Gal. l.* 2. *ad Glauc. cap.* 6. Foeſ. *Oec. p.* 590.

Stoparola, eſt nomen aviculæ e genere muſcicaparum, magnitudine *Motacillæ*, cujus deſcriptio habetur apud Aldrov. *l.* 17. *Ornithol. c.* 27.

Storax, ςόραξ, Styrax, duplex in officinis proſtat: Siccus & Liquidus. Ille dicitur etiam *Calamites*. Utriuſque hiſtoriam, vires & uſum, vide apud Galen. *lib.* 1. *de Antidot. c.* 14. *l.* 8. *S. F.* §. *Styrax*. Dioſcor. *l.* 1. *c.* 79. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 406. Fr. Hoffmann. *Clav. ad h. l.* Rhod. *ad Scrib. n.* 88. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 5. *p.* 583. 626. *ſeq.*

Strabiſmus, ςραβισμὸς, *Strabiliſmus*, dicitur muſculorum oculi non omnium, ſed aliquorum reſolutio, ob quam cauſſam vel ſurſum, vel in latera nuunt oculi, Gal. *in defin.* Idem, quod ἴλλωσις. Vide *Illano*. Haud raro ſequi Epilepſiam, teſtatur experientia, & confirmatur *in Eph. Nat. Cur. A. III. O.* 162. Apud Ægin. *l.* 3. *c.* 22. convulſio dicitur muſculorum oculos moventium, quod rectius & vero magis conſentaneum videtur.

Strangalides, ςραγγαλίδες, ſymptoma σπαργαρώσεως, dum ita vocantur *globuli & durities in mammis* a lacte concreto obortæ, ſi lactis proventus nulla parte decedat. Gorr. Nic. Piſ. *de M. C. & C. l.* 2. *c.* 10. *princ.*

Strangoidos, ςραγγοειδῶς, i. e. guttatim, inſtar *guttarum*. Hoc adverbium aliquoties legitur apud Moſchion. *l. de morb. mul. cap.* 125. *ſeqq.*

Strangulatio, πνὶξ, πνιγμὸς, vide *Pnix, Pnigmos, Pnigma*.

Stran-

Stranguria, στραγγουρία, *Stillicidium urinæ*, quando guttatim urina deſtillat, cum frequentiori & dolorifico ad excernendum ſtimulo. Cauſſa in aceſcentia ſeri, vellicativis inde emanantibus effluviis, parteſque nervoſas urethræ aut veſicæ irritantibus, & partim etiam convellentibus ſine dubio conſiſtit. De hoc vocabulo & affectu vide Hippocr. 3. *aphor.* 31. 6. *aph.* 44. 7. *aph.* 48. Galen. *in comm. ad primum & tertium Hipp. loc.* Foeſ. *d. l.* Dieter. *n.* 792. Linden. *Ex. VI.* §. 13. qui egregie hunc affectum veluti depinxit. Lang. *l.* 1. *ep.* 46. Helmont. *tr. Pleura furens*, *n.* 14. *Stranguria* veteribus interdum Gonorrhœam denotat, cujus Symptoma eſt. Proſper. Martianus *in Hipp.*

Stratificatio, vide *Stratum*.

Stratioticon, στρατιωτικὸν, ſive *Stratiotæ Collyrium*, commendatum adverſus duram & ſiccam lippitudinem. Acre eſt, & lacrymas provocat, ejuſque deſcriptio habetur apud Scrib. *n.* 33. Æginet. *l.* 3. *c.* 22. Jungatur Rhod. *in not. ad h. l.*

Stratum, communiter idem eſt quod *Lectus*, κοίτη, de quibus vocabulis ſupra. Vide *Cœte*, *Lectus*, Gal. *l. de marcor. c.* 5. At Pharmacopœis & Chymicis *ſtratum ſuper ſtratum* eſt phraſis uſitata, denotans alterno ordine factam poſitionem duarum diverſarum materiarum, uti fit in *cementatione* metallorum. Hanc phraſin etiam explicavit Rhodius *ad Scribon. n.* 60. e Palladio *l.* 12. *de re ruſtic.* dicente: Facere *ſtraturam* alterno ordine creſcentem. Dicitur alias & *Stratificatio*. Jac. le Mort. *Chym. Med. Phyſ. c.* 3. *p.* 20.

Screblos, στρεβλὸς, idem quod στραβὸς, hoc eſt, is, qui oculos habet perverſos & tortos, Hipp. *l.* 1. *Epid. ſect. VI.* 30. Latine *Strabo* dicitur Foeſ. *d. l.*

Stremma, στρέμμα, idem fere quod *Luxatio*, vel *Tortio partium* circa articulos nervoſarum, articulis illæſis. Meminit Hipp. 3. *de iis*, *q. in med. f. t.* 31. (Adde Galen. *comm. ad h. l.*) Foeſ. *d. l.* *Tortio* idem etiam eſt quod ſubluxatio, quando oſſa articulorum non prorſus excidunt. Joh. Coſtæus *in annot. Avic. l.* 4. *Canon. fen.* 5. *tr.* 1. *c.* 1.

Strepitoſus affectus dicitur Gr. ψοφῶδες πάθος, & eſt morbus flatulentus, in Alpibus Auſtriacis non infrequens, quando in collo, facie & brachiis oritur intumeſcentia ex flatuum diſtenſione, ut inſtar veſicæ ſuillæ ſiccæ non prorſus diſtentæ ſtrepitum edat ad contactum, & curatur fumo vel ſuffitu ex Myrti foliis parato, de quo legatur ex P. de Sorbait *Med. Septentr. l.* 2. *ſect.* 24. *c.* 3. *p.* 502.

Strepitus, ψόφος, vide *Pſophos*. De *ſtrepitu oſſium*, & effectu *ſtrepitoſo* legantur Obſervationes *in Eph. Nat. A. III. Obſ.* 271. 275.

Stria duplicem habet, potiſſimum ſignificationem in Medicina, (1) Anatomicam; ita Medullæ cerebri oblongatæ diſſectæ interior ſubſtantia exhibet lineas radioſas, quæ Malpighio fibrillæ vocantur. Williſius vero *Strias medullares* vocat, & *corpora ſtriata Anat. cerebr. c.* 1. & 13. & ſenſorii communis munus illis tribuit. (2) Chymicam, quando ſpiritus deſtillati præſertim Salis, Nitri &c. in recipiente exhibent lineas, & radios veluti emittunt coloratos, unde & *Spiritus ſtriati* dicuntur.

Stribiligo, idem quod ἔκθυμα, *efflorescentia* cutanea.

Strictor, σφιγκτὴρ, vide *Sphincter*. *Strictum* emplaſtrum exponit Rhod. *ad Scribon. compoſ.* 45. per *Denſum*, *in Lex. Scrib.*

Strictura, æquivocum eſt apud Latinos. Vel enim idem ſignificat, quod *Durities*, σκλήρωσις, σκλήρωμα. Ita in libris ſpuriis Galeni legitur de Bdellio, Opopanace, &c. quod *ſtricturas* emolliant & reſolvant, *Libr. de ſimpl. medic.* *Strictura* eſt ſpecies *ramenti*, Græce ξύσμα. Vocatur & *Batitura*, ab aliis etiam *Squama*, Libav. *n. A. Chym. l.* 4. *c.* 3. *Strictura Chalybis* leguntur *in Apocal. Hermet. Part. prior. c.* 20.

Stridor, τρίσις, eſt ſpecies ſoni, notior in ſe, quam ut verbis exprimi poſſit. *Stridor dentium* dicitur τρίσις, τρισμὸς, Hippocr. 1. *Progn. t.* 21. Vide *Priſis*. Alias *ſtridor* Græce quoque ῥοῖζος vocatur, quod vocabulum Poeticum magis, quam civile eſſe, judicavit Gal. *l.* 3. *de diff. pulſ. c.* 2. Unde & pulſus ῥοιζώδης, *Stridulus*, inter vehementes relatus ibidem, commentitius potius dicendus, quam verus.

Strigilis, στλεγγὶς, στελεγγὶς, vide *Stlengis*.

Strigmentum, γλοιὸς, vide *Gloeos*. Adde Lang. *l.* 1. *ep.* 51. Dicitur & ξύσμα, & Lat. *Strictura*.

Stringens, pro *Adſtringens*, ςυπτικὸς. *Stringere mammas* lacte turgentes quid ſit, apud Q. Serenum *cap.* 20. vide apud Keuch. *in not. p.* 159.

Strix, στρίγξ, proprie nomen avis nocturnæ, habentis nomen de ſono vocis ſtridulo, quæ vulgo *Amma* dicitur ab amando parvulos: de qua legatur Aldrov. *l.* 8. *Ornithol. c.* 8. Tranſlatum poſtea vocabulum ad *ſagas & lamias*, mulieres incantatrices & præſtigioſas, quæ *ſtriges* vocantur. Vide Keuchen. *ad Sammon. p.* 287. *ſeqq.* Harum patronum Paracelſum dixit Libav. *T. IV. p.* 24.

Strobile, στροβίλη, dicitur *linamentum intortum*, aut penicillum turbinis in modum implicitum & contortum, h. e. turbinatum linamentum apud Hipp. *de fiſtul. II. 6. 9.* 11. A qua figura & nuces pineæ στρόβιλοι dicuntur, & reſina pinea στροβιλίνη. Vide Jul. Alex. *not. in Gal. l.* 4. *de tu. ſan. Tom. II. Oper. p.* 410. *&* *p.* 755.

Strombites, στρομβίτης, dicitur lapis ſimilis cochleæ aquatili ex amplo in tenue turbinis inſtar deficiens in ſpiram a dextra tortus, qui ulterius deſcribitur ab Agric. *l.* 5. *de nat. foſſil.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 388. *&* 422.

Strombos, στρόμβος, nomen generale cochlearum marinarum, quæ Latine *Turbines* nuncupantur, aut στρομβώδη. *Cochleæ Turbinatæ*, quarum deſcriptionem prolixiorem lege appd Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 2. *& ſeqq.*

Stromne, στρομνή, idem quod στρῶμα, *ſtratum*, quo lectus ſolet inſterni. Extat apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 69.

Strongylos, στρογγύλος, *rotundum*, teres, ſive in formam rotundam & turbinatam contractum ſignificat. Dieterich. *num.* 793. Epitheton vermium, ἑλμίνθων, *teretium*. Ita granum illud, quod ineſt piperi Indico & *Myrtidanum* dicitur, ab Hipp. deſcribitur per στρογγύλον, *lib.* 2. *de morb. mul. LXXXIV.* 18. *& l.* 1. *c. CXX.* 12. Eſt quoque epitheton *ſpecilli*, quod alias σπαθομήλη vocatur, de quo ſuperius in *Spathomele*. Galen. *in Ex. Dict. Hipp.* Junge Foeſ. *p.* 591.

Strophomata, στροφώματα, vocantur *Vertebræ* in machinis artificialibus. Oribaſ. *de machin. cap.* 4.

Strophos, στρόφος, vocatur *Dolor inteſtinorum Torminalis*, *Tormina* plur. unde & *Torminoſi* vocantur, qui his doloribus frequenter vexantur. Dicitur & *dolor Strophoſus*. Eſt ſymptoma concomitans Iliacam & Colicam paſſionem. Hujuſmodi dolores & cruciatus interaneorum *Vermina* Feſto dicuntur. Plura de hoc vocabulo emphatico lege apud Foeſ. *d. l.* Dieter. *n.* 794. Lind. *Ex. VIII.* §. 42. *ſeq.* Dolor quoque vocatur *Verminatio*, Rhod. *ad Scribon. n.* 121.

Stroter, στρωτήρ, parva trabes, *trabecula*, lignum, canterius, qualis inter duas columnas alligatur ad humeri elapſum articulum reponendum. Hipp. 1. *de artic. t.* 20. Foeſ. *p.* 592.

Structura, κατασκευή, vide *Cataſceve*. De *ſtructura hominis* encomio lege Linden. *Ex. III.* §. 7.

Struma, χοίρας, idem quod *Scrophula*, eſtque tumor ſcirrhoſus glandularum vel in collo, vel ſub alis, aut inguinibus, proveniens a materiæ congelativæ nutritiæ collectione, ſtagnatione, & induratione. Ejus ſpecies eſt *Bronchocele*, quando *ſtruma* in collo naſcitur. Nec aberrabit, qui *herniam* teſtium carnoſam vel ſcirroſam ad ſtrumas refert. An vero abſceſſus tres cum folliculo *Atheroma*, *Steatoma*, *&* *Meliceris* ad *ſtrumas* recte referantur, quod Lang. *l.* 3. *ep.* 4. fecit, ut & Caſtellus, de eo adhuc dubito, quandoquidem in *ſtrumis* ipſæ glandulæ ſecundum totam ſubſtantiam indurantur, in illis abſceſſibus materia prorſus alia a parte, in qua generantur, notatur. Quod Helmont. negarit, Tartarum eſſe cauſam *ſtrumarum*, non videtur a veritate alienum, dummodo aliam quoque veriorem majori perſpicuitate propoſuiſſet. An *ſtrumæ* curari poſſint ſolo attactu Regum Angliæ & Galliæ, fides ſit penes Auctores. Legatur Dieter. *n.* 924.

Struthio, *Struthiocamelus*, ϛρουθός, στρουθοκάμηλος, nomen avis exoticæ maximæ, de qua referunt, quod ferrum devorare non ſolum, ſed & concoquere valeat, id quod & Lang. confirmat *l.* 1. *ep.* 12. & *Eph. Nat. Cur. A. III. Obſer.* 37. negat vero C. Rejes *C. El. q.* 58. *n.* 41. Cujus hiſtoriam, vires & uſum prolixius tradidit Aldrov. *l.* 9. *Ornith. c.* 2. Jung. Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 68. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.*

Stryphnos, στρυφνός, Latine *Acerbus* dicitur: & accipitur vel proprie, vel improprie. Proprie denotat qualitatem guſtatilem, quando res acerba linguam noſtram quaſi contrahit, deſiccat & in profunditatem exaſperat, ſicut pyra ſylveſtria, immatura, & ſimilia. Differt ab *Auſtero* ſola intentione, vel gradu majori, Galen. *l.* 1. *de S. F. c.* 37. Conſiſtit in portionibus terreſtribus, crudioribus adhuc, & ſalinis ſiccioribus mixtis prævalentibus, & ſpirituoſis, oleoſis, vel activis inſufficientibus, vel deficientibus. E Carteſianis principiis *Acerbi humores* deſcribuntur, quod conſtent particulis rectangulis ſtridenti & acutiori ſerræ aſſimilantibus. Dolæus *Encyclopæd. Med. l.* 1. *c.* 11. §. 11. *p.* 166. Medicamenta στρυφνὰ, *acerba*, opponuntur ſolutivis, quia valide adſtringunt, Gal. *l.* 8. *M. M. c.* 2. *Urinæ acerbæ*, ϛρυφνὰ οὖρα, leguntur apud Hipp. *l.* 7. *Epid. XV.* 19. & exponuntur, quod cineris ſpeciem referant, ita ut ſiccæ quaſi videantur, & haud dubie ſaporem quoque *acerbum* præbeant. Per translationem vero etiam prædicatur de corpore, ejuſque partibus ſolidis ſiccioribus & denſioribus,

ap. Hipp. v. g. ϛρυφναὶ mulieres, *l. de A. L. & Aq. VII.* 1. ubi ſteriles intelliguntur, i. e. ſiccæ, *acerbæ*, aridæ, *l. de nat. mul. I.* 5. ubi Lind. ϛρυφνότεραι poſuit, cerebrum ϛρυφνὸν, id eſt *adſtrictum*, ſiccum, *l. de morb. ſacr. XIII.* 3. oſſa στυφνὰ, i. e. *compacta*, *arida*, *l. de Carnib. IV.* 3. Jung. Foeſ. *p.* 592.

Studium, σπουδὴ, ἐπιτήδευμα, quid ſignificet, jam ante ex Lexicis notum eſt. *Studioſi* pertinent etiam ad ſubjectum Medicinæ, cum ratione valetudinis tuendæ, tum recuperandæ: quia *ſtudia* præ aliis laboribus corpus afficiunt & labefactant. Helmont. *tr. Jus Duumvirat. n.* 27. *de febr. c.* 13. *n.* 5. Rolf. *Obſ. & M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 111. Quæ igitur illis ſint obſervanda, vide apud Jul. Alex. *l.* 28. *Sal. c.* 3. Rolf. *d. t. l.* 14. *ſect.* 3. *c.* 20. Dieter. *Iatr. p.* 1040. *ſeqq.*

Stultitia, ἄνοια, παραφροσύνη, μώρωσις, idem quod *Amentia*, *Dementia*, de quibus vocabulis jam ſuo loco dictum eſt. Vide & *Delirium*. Quis vocetur *Stultus Hermeticus* ænigmatice in Lapidis Philoſophici negotio, legatur apud Libav. *T. II. Op. pag.* 330.

Stupefaciens, ναρκωτικὸς, vide *Narcoticus*.

Stupha, idem quod *Balneum Laconicum*, vel *Sudatorium*, dicitur & *Vaporarium*. Morell. *l.* 2. *ſ. cap.* 6. Laudatur & a Foreſt. *l.* 32. *Obſ.* 6. *Schol. & Obſ.* 13. *Schol.* vide *Balneum*.

(Π) *Stupiditas*, mentis imminuta & infirmata functio, ſeu quædam ignavia citra delirium & ſoporem. Vog.

Stupio, id eſt *Stannum*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Stupor, *ſtupiditas*, νάρκη, νάρκωσις, vide *Narce*. *Stupor dentium* poſt eſum immaturorum & acerborum proprie in homine dicitur αἱμωδία, Gal. *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 16. *Stupor mentis* eſt ipſa *Fatuitas*, Gr. μώρωσις, vide *Fatuitas*.

Stuppa, vel *Stupa*, στύπη, ἡ στύππη, στυπεῖον, vocatur particula diſtracta lini, aut cannabis, qua utuntur Chirurgi vel ad obturandum, vel etiam pro Epithematibus ad frontem, nucham, item in fracturis.

Sturio, nomen piſcis, nonnullis & *Oxyrinchus* ab acuto roſtro. Quamvis hoc nomen poſterius etiam tribuatur piſci cartilagineo Bos dicto, de quo ſupra in *BO.* Vide Aldrovandi locum ibi allegatum. De Græco nomine certo non conſtat. An γαλλαρίας? Neotericis tamen ξύριχι dici, vult Aldrov. Hujus deſcriptio legitur, cum uſu in cibis & Medicina, apud dictum Auctorem *l.* 4. *de Piſc. c.* 12. J. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 1. Bruyerin. *de re cibar. l.* 20. *c.* 22. Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 89. *Acipenſer* veterum nonnullis etiam dicitur.

Sturnus, ψὰρ, nomen avis notiſſimæ, quod cicuta veſcatur abſque noxa. Cujus hiſtoriam, cum uſu in cibo & Medicina, prolixe lege apud Aldrov. *l.* 16. *Ornith. c.* 19. J. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 8. Bruyer. *d. l. l.* 15. *c.* 72.

Stygia, epitheton Aquæ *cauſticæ*, ſive *corroſivæ*, & præſertim *Regiæ*, cujus deſcriptio habetur in Diſpenſatoriis, & apud Schroder. *lib.* 3. *cap.* 23. Jung. Libav. *l.* 7. *S. A. Ch. c.* 30.

Styliſcos, στυλισκος, vide *Priapiſcos*.

Styloceratohyoidei dicuntur Muſculi, qui aliis *Stylohyoidei* vocantur, & os Hyoides una cum Lingua ad latera movent. Barthol., *l.* 3. *An. c.* 12. *p.* 546.

Stylogloſſi vocantur Muſculi linguam retrorſum ducentes. *d. l. c.* 13. *p.* 549.

Styloides, στυλοειδὴς, vide *Graphioides*.

Stylopharyngei ſunt Muſculi gulam amplian-tes. Id. *l.* 2. *An. c.* 12. *p.* 449.

Stylos, στύλος, dicitur de diverſis inſtrumentis chirurgicis oblongis, plerumque teretibus & acuminatis, qua explicationi, qua intruſioni, aliiſque operationibus deſtinatis, de quibus quære *in Indice* Operum Hildani, ut & Sculteti *Arm. Chirurg. Indice primo*. *Stylus* etiam ad Pharmaciam translatus legitur, quando apud Mynſicht. *Armament. ſect. IX.* *Styli dentifricii* leguntur deſcripti.

(Π) *Stymatoſis*, hemorrhagia ſine urina, nulloque voluntatis arbitrio.

Stymmata, στύμματα, dicuntur *ſpiſſamenta*, quæ oleis adduntur vel odoris gratia, vel ut confecta diutius immunia permaneant, Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 2. Hinc & στύμματα ita vocabantur *unguenta ſpiſſiora*, ſolidiora, & corpus habentia, ſimulque odorata, vel ſuaveolentia. Differebant ἀπὸ τῶν ἡδυσμάτων, quod liquida eſſent hæc, illa vero ſolida, Caſtell. Gorr. Paulo aliter Lind. expoſuit, ſcribens, *Stymmata* vocari, quæ conſiſtentiam, ſeu corpus dant unguentis: *hedyſmata* vero ſuccos, quibus ea exciperent. *Ex. X.* §. 77. Schroderus ita deſcripſit: *Stymma eſt ſpiſſamentum* ſeu craſſamentum rerum, (florum, rerumque aliarum) quod remanet, dum in oleis maceratæ exprimuntur, *l.* 1. *c.* 3.

Stymphalides, dicuntur avium ſpecies quædam maxime feræ, quarum hiſtoriam vide apud Aldrov. *l.* 10. *Ornithol. c.* 3.

Styphelizo, στυφελίζω, ſignificat apud Hipp. *exagito*, vexo, aſperius tracto, 3. *de fract. t.* 33. Foeſ. *p.* 592.

Sty-

Styphon, στύφον, στύψις, vide *Adſtringens*.

Stypteria, στυπτηρία, vide *Alumen*.

Stypticon, στυπτικὸν, idem quod στύφον, *adſtringens*. Vide ſuo loco. Adde Dieter. *num.* 795.

Styrax, στύραξ, vide *Storax*.

Suavis, ἡδὺς, vide *Hedys*, *Jucundus*, quibus adde, quod *ſuavia* guſtu aliis inſuavibus ejuſdem licet bonitatis, ſint præferenda, utpote ventriculo gratiora. Galen. *lib.* 2. *de Al. Fac. c.* 26. Jul. Alex. *not. ad Gal. l.* 3. *h. tit. c.* 19.

Sub, ὑπὸ, vide *Hypo*.

Subactio, χείρωσις, dicitur tractatio rei cujuſdam manibus facta, & dicitur de mixtione & emollitione Emplaſtrorum, ceræ, & ſimilium maſſarum, manibus vel in mortario cum piſtillo facta, vide Rhod. *in Lexic. Scribon. pag.* 446. Verbum eſt *Subigo*, σειρόω, κατεργάζομαι.

Subalaris, idem quod *Axillaris* vena, vel *Baſilica*, aut *Mediana*. Caſtell. e Gal. *ſpur. l. de Anat. vivor.*

Subamarus, ὑπίπικρος, Gal. *l.* 7. *de S. Fac.* §. *Crambe agreſtis*, *& alibi*.

Subbilioſus, ὑπόχολος, vide *Hypocholos*.

Subbuteo, ὑποτριόρχης, vel γυποτριόρχης, nomen avis, *buteone* paulo minoris, cujus deſcriptio videatur apud Aldrov. *lib.* 5. *Ornith. c.* 8.

Subcartilagineum, ὑποχόνδριον, vide *Hypochondrion*.

Subcavum, ὑπόκοιλον, vide *Hypocœlon*.

Subcingens, ὑπεζωκὼς, vide *Hypezocos*.

Subclavium, κατακλεὶς, vide *Catacleis*. *Venæ* & *Arteriæ Subclaviæ* occurrunt in Anatomicis, in ſpecie apud Bartholin. *libell.* 1. *&* 2. *p.*638. *&* 652. præſertim *Vena ſubclavia* celebrata eſt propter inſertionem ductus lactei Thoracici pecquetiani, ut & Lymphatici peculiaris *d. libell.* 1. *c.* 6. Dicitur & Muſculus Thoracem dilatans *Subclavius*. Id. *l.* 4. *An. c.* 4. *p.* 565.

Subcruentus, ὕφαιμος, ſignificat colorem quodammodo ſanguinis colori reſpondentem, Hipp. 5. *aph.* 23. Dieter. vero exponit per ſanguine vel cruore perfuſum, *n.* 881.

Subcutaneus dicitur de omni illo, quod ſub cute locum ſuum obtinet, ſive naturale fuerit, ſive præternaturale. De *ſubcutaneis* abſceſſibus (ad quos etiam parotides referuntur) legatur M. A. Sever. *l. de nov. Obſerv. abſceſſ. c.* 15.

Subditum, πρόσθετον, vide *Proſtheta*.

Subductio, ὑπαγωγὴ, ὑποχώρησις, idem quod *Dejectio* per alvum, Galen. 2. *aph.* 18. In Chymicis quoque *Subductio* vocatur abſtractio, quæ fit per inferna; & eſt duplex: *Filtratio* & *Clepſydria*. Rul. & Iohnſ. de quibus ſuis in literis. Peculiarem *ſubductionis* ſignificationem tribuit D. Laur. Bellini, ita vocans arteriarum ſyſtolen, ſive motum introrſum, quando poſt dilatationem in priſtinam ſedem redeunt, & ita tangentis ſeſe *ſubducunt* manibus, in operis nuperrime editi *Membr. II. de Pulſ. p.* 72.

Subeth, Arab. idem quod *Carus*, vel *ſomnus p. n.* Foreſt. *l.* 7. *Obſ.* 7. *Schol.* Valeſc. de Tarant. *Philon. Pharm. l.* 1. *c.* 10. Walth. *Sylv. Med. p.* 376.

Subeth Sahara, *Coma vigil* denotat Arculano, apud For. *l.* 6. *Obſ.* 37. *& l.* 10. *Obſ.* 34. *Schol.* Walther. *d. l.*

Subfaſciatio, idem quod *Subligatio*, ὑποδεσμὶς, vide *Hypodeſmis*.

Subfrontalis eſt epitheton Suturæ Cranii Oſſis frontis partem internam mediam cum maxillæ ſuperioris oſſibus tranſverſo primum, mox obliquo verſus orbitam oculorum ductu conjungens. Blaſ. *Univ. Med. p.* 105.

Subhumeratio, κατωμισμὸς, vide *Catomiſmos*.

Subjectum, ὑποκείμενον, eſt potius terminus Philoſophicus, & denotat in Medicina *corpus humanum*, in quo ſanitas vel conſervari, vel reſtaurari debet. Eſtque duplex: *Mas*, & *Fœmina*. Dieter. *Iatr. p.* 42. De *ſubjecti* Medici natura, & attributis, vide paſſim Inſtitutioniſtas, ut & Dogmata noſtra Medicinæ Generalia, *in prælim. dogm.* 3. *p.* 5. *P. I. c.* 2. *p.* 18. *ſeqq. P. II. c.* 2. *p.* 114. *ſeqq.* Rolf. *Obſ. & M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 1. *ſeqq.*

Subintrantes febres dicuntur, quarum paroxyſmus poſterior invadit, antequam prior deſinat, Laur. Bellin. *de febrib. in Operib. Med. p. m.* 253.

Subjugale, ὑποζύγιον, idem quod *Jumentum*. Vide *Hypozygion*.

* *Subjugalis urina*. Urina qualis eſt, ea jumentorum. Hujuſmodi urinas denſas perturbataſque, & lixivias vocavit Hippoc. οὖρα θολερὰ, Græcum dic. Non tamen quælibet perturbata urina ſubjugalis dicenda, ſed quæ turbata permanet, & non ſubſidet: vide hiſtorias uxoris Philini, & uxoris Dromedæ in 1. Epid. Ægr. 4. & 2. Num, ut ſubjugales dicantur urinæ, turbidæ quoque mingi debent? Id videtur, non modo poſſe, ſed debere conjici ex hiſtoria uxoris Philini.

Subligaculum, idem quod Amiculum vel Semicinctia Gymnaſtarum, Rhod. *diſſ. de Acia p.* 85. vide *Amiculum*, *Semicinctia*.

Subli-

Subligamen, ὑπόδεσμος, idem, quod *ſubfaſciatio:* vide *Hypodeſmis*. *Subligaculum* in ſpecie vocat Hildan. illud, quod hernioſis applicatur, *Cent. 6. Obſ. 69.* Et ſimile mulieribus conveniens in procidentia uteri deſcriptum monſtrat Scult. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XLIII. fig. 9.*

Sublimamentum, ἐναιώρημα, vide *Enæorema*.

Sublimatio, *Sublimatum*, μετεωρισμὸς, ὕψωσις, ἔπαρσις, terminus eſt Chymicis uſitatus, ſed ambiguæ ſignificationis. Vel enim idem notat quod *Elevatio*, *Exaltatio*, quando res quædam per operationem artificialem exaltatur. Vel ſtricte *ſublimatio* appellatur ſicca elevatio, in qua partes ſiccæ, ſubtiliores, ſpirituoſæ, concretiles, a fundo elevantur, excitatæ in ſublime tolluntur, ibique conſiſtunt inſtar nubis pendentis, & capitello adhærent, in minimas atomos redactæ, Rolfink. *Chym. l. 2. c. 2.* Quæ hoc modo tractantur & præparantur, vocantur *ſublimata*, & hoc nomen tum aliis mineralibus & metallicis tribuitur, v. g. Flores quoque ſulphuris inter *ſublimata* pertinent; tum ſtricte de *Mercurio ſublimato* uſurpatur. Quære *ſublimata* varia in Libavii *Indice Tom. I.* De *ſublimatione* etiam plura invenire licet *in Theatr. Chymic. Vol. IV. p.* 525. 853. 855. *&c.* Obiter Paracelſus & *ſublimationis morboſæ*, vel morbiferæ microcoſmicæ, mentionem facit, *Paramir. l. 2. c. 3.* *Sublimatorium* vocatur locus, & inſtrumenta, quibus *ſublimatio* perficitur, Libav. *d. l.*

Sublimis, μετέωρος, vide *Meteoros*. De *ſublimatione Medica*, vide ſupra in *Hyperoche*. *Sublimis* Muſculus Carpi vocatur, qui alio nomine Perforatus dicitur, ad differentiam *Perforantis* infra illum ſiti, & propterea *Profundus* dicti. Barthol. *l. 4. An. c. 9. pag.* 575.

Sublimatorium, ὑπάλειπτρον, vide *Hypaleiptron*.

Sublingualis, ὑπογλώσσιος, epitheton eſt etiam Glandularum ad latera linguæ ſitarum, quarum deſcriptionem vide apud Barthol. *l. 3. Anat. c. 13. p.* 550.

Sublividus, ὑποπέλιος, *lividum colorem remiſſum* ſignificat, & legitur 4. *de artic. t. 64.*

Subluxatio, παράρθρημα, διακίνημα, vide *Pararthrema*, *Diacinema*.

Submerſus, καταδὺς, καταποντισθεὶς, dicitur, qui in aquam marinam projicitur, quod laudat tanquam remedium Helmont. in *tr. Demens Idea n.* 47. 48. *&c.* ob hanc rationem, quod experientia teſtetur, *ſubmerſos* vitam diutius ſervare, etſi ad ſenſum videantur plane mortui. *ibid. n.* 50. *&c.*

Submiſſio, diverſimode accipitur. Interdum pro *remiſſione*, ceu quarto morborum tempore, Gr. διάλειμμα, ἄνεσις dicto, Galen. *l. de morb. temp. c. 6.* Vide *Aneſis*, *Dialeimma*. Interdum pro arteriæ *ſubſidentia*, ſive *ſyſtole*, Græc. συστολή. Ægin. *l. 2. c.* 11. Vide *Syſtole*.

Subortus, ὑπέφυσις, dicitur ſpecies vel differentia quædam τῆς τειχιάσεως, ſive caſus pilorum in palpebris. Gal. *in def. med.*

Subpallidus, ὑπώχρος, vide *Hypochros*.

Subpurgatio, ὑποκάθαρσις, a verbo ὑποκαθαίρειν, ſubpurgare, quod ſignificat leni medicamento, aut leviter purgare, aut ea doſi, quæ dari in periculum nequeat. Linden. *Exerc.* 12. §. *69.*

Subruber, ὑπέρυθρος, vide *Hyperithros*.

Subrufus, ὑπόπυῤῥος, dicitur de urinæ igneo colore, diluto, & remiſſiore. Galen. *lib.* 1. *de Criſ. cap.* 12.

Subſcapularis, vide *Immerſus*.

Subſiccus, ὑπόξηρος, vide *Hypoxeros*.

Subſidentia, idem quod *Sedimentum*, ὑπόστασις, vide *Hypoſtaſis*. *Subſidere*, verbum, Græc. dicitur καθίστασθαι, de quo vide Linden. *Ex. XVI.* §. 137. Accipitur & pro *Conſidentia*, συνιζήσει. Charlton. *Exerc. X. Pathol.* §. 32.

Subſidium, idem quod *Auxilium*, βοήθημα, vide *Auxilium*, *Remedium*.

Subſolanus, idem quod *Eurus*, ventus dicitur, ab ortu æquinoctiali flans, & opponitur *Favonio*, ab occaſu æquinoctiali prodeunti. Gal. *c. 3. de Hum. c. 17.*

Subſpadones, ὑποσπαδιαῖον, vide *Hypoſpadiæos*.

Subſpleneticus, ὑπόσπληνος, vide *Hypoſplenos*. Extat Latina vox apud Proſp. Martian. *in annot. ad Hipp. p.* 149. *c.*

Subſtantia, οὐσία, vocabulorum Latini & Græci ſignificatio aliunde, vel e Logicis, Metaphyſicis, aut Phyſicis jam nota eſſe debet. In foro medico accipitur pro uniuſcujuſque rei perfectione eſſentiali, Gr. ὕπαρξις dicta, Galen. *l. 7. de Hippocr. & Pl. decr. c. 1.* Unde *a tota ſubſtantia* agere nihil aliud eſt, quam qualitate propria rerum ſubſtantiam vel eſſentiam neceſſario comitante operari. J. Alex. *not. in Gal. l. 5. de S. Fac. c.* 17. vel potius agere ex *toto*, ex omnibus qualitatibus primis, ſecundis, tertiis, una cum *ſubſtantia* conſideratis. Vide C. Hoffman. *Apol. pro Galen. l. 3. c. 42. a. e. & c. 46. b. c. alibique in ſcriptis paſſim*. Et hoc non ſolum de quibuſdam ſaltem medicamentis recte dicitur, ſed etiam de omnibus, imo & de alimentis, quamvis non adeo in eminentiori gradu. Nam omnia, quæ in corpus noſtrum aſſumun-

muntur, debent mutari in ejus *ſubſtantiam* : ergo etiam *a tota ſubſtantia* agere & pati debent. Coincidit hæc *tota ſubſtantia* cum ἰδιοσυγκρατία, de qua ſupra in *ID.*

Subſtillum, idem quod *Stillicidium ſanguinis* e naribus, Gr. στάξις, Heurn. *l. de morb. ocul. aur. &c. c.* 10. Foreſt. *l. 6. Obſ.* 48.

Subſtitutus, ἀντεμβαλλόμενος, dicitur de medicamentis, quæ in alterius locum ſurrogari queunt, de quibus Galenus integro libell. *de ſubſtitutis Medicis*, Æginet. *l.* 7. *cap.* 28. Dicuntur & Latine *Succedanea* in *Proleg. Iſagog. Diſpenſatorii Auguſt. cap.* 2. item apud Weker. *l.* 2. *A. G. c.* 11. ubi & *Quid pro Quo* vocatur. Jung. Diſpenſator. Univerſale I. D. Horſtii *in Inſtit. Pharmac. l.* 4. *c.* 15. *p.* 73.

Subſultio, idem quod *Palpitatio*, παλμὸς, vide *Palmos*.

Subſultus ſpaſmodicus vocatur affectio in febribus malignis, & ſcorbuticis familiaris, pertinens ad motus convulſivos, quando ægri artus, manus & pedes continere nequeunt, ſed coguntur ob materiæ elaſticæ in partibus nervoſis accretionem & copulam modo extendere, modo huc illucve agitare, varie transferre, imo interdum illorum œſtra curſu, ſaltu, aliiſve motibus, duriſque laboribus ſubigere, in febricitantibus vero ſpaſmi creberrimi minores obſerventur. Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *ſ.* 15. *Obſ.* 4. *p.* 257. *& l.* 2. *ſ.* 8. *Obſ.* 30. *Schol. p.* 668. Alias & *Subſultio* uſurpatur pro palpitatione muſculorum & cutis commotione in facie a flatulento craſſoque ſpiritu dependente apud Joh. Stephan. *Paraphr. in Avicen. l.* 3. *fen.* 2. *c.* 18. *p.* 154.

Subſurditas, βαρηβοΐα δυσηκοΐα, idem quod Obauditio, de quo ſupra. Extat apud Blaſ. *Med. Un. p.* 395.

Subtiliatio, λέπτυνσις, eſt terminus Chymicus, diciturque diſſolutio, partes ſubtiliores a craſſioribus ſeparans, & habetur duplex: μικροχρονικὴ, & μακροχρονικὴ. Illa eſt, quando corpora brevi temporis ſpatio diſſolvuntur. Eſtque iterum duplex: *Elevatio* vel *Deſcenſio*. Hæc dicitur, quæ tempore longiores res diſſolvit; eſtque *Exaltatio*, *&* *Digeſtio*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Rolf. *Chym. l.* 2. *c.* 2.

Subtraho, ὑποστέλλομαι, vide *Hypoſtellomæ*.

Sububeres, vocantur infantes, qui adhuc ſub uberibus matris vivunt, *Sugentes*. Quibus opponuntur *Exuberes*, ἀπογάλακτοι. Keuchen. *ad Samm. pag.* 206.

Subventaneus, ὑπηνέμιος, vide *Hypenemios*.

Subverſio, ἀνατροπὴ, vide *Anatrope*; quamvis Latinum non exacte reſpondeat Græco. Proprie etiam Gr. ὑποστροφὴ dicitur *ſubverſio*. Vide *Hypoſtrophe*. *Subverſio volvuloſa ſtomachi*, εἰλεώδης, τοῦ στομάχου ἀνατροπὴ, vocatur fortis & σύντονος, contentioſus vomitus, nam quemadmodum in Ileo ſubverſiones fiunt cum magna contentione & violentia, adeo ut ſtercus etiam evomant: ſic etiam alios vomitus violentiores concitatos quis appellare volvulos poſſet. Galen. *l.* 8. *de C. M. S. L. cap.* 3. Caſtell. Jung. Joh. Anglic. *Roſ. Angl. p. m.* 228.

Subviridis, ὑπόχλωρος, vide *Hypochloros*.

Subvola, ὑπόθεναρ, vide *Hypothenar*.

Succedaneus, idem quod *Subſtitutus*, de quo p. a. *Succedentia* ſigna vocantur Bellino, quæ aliis *Supervenientia*, ἐπιγενόμενα dicuntur, quæ una cum Antecedentibus & Conjunctis erudite collegit in Opere noviſſime edito, *de Urin. Pulſib. &c.*

Succenturiatus, vel *ſubcenturiatus* (Domin. de Marchett. *Anat. c.* 5.) epitheton eſt *Glandularum Renalium*, quas Caſſerius *Renes ſuccenturiatos* appellavit. Quorum hiſtoriam vide in Anatomic. præſertim Bartholin. *l.* 1. *Anat. cap.*

Succeſſio, *ſucceſſus* διαδοχὴ, proprie dicitur de motu locali poſteriori, priorem inſequente, Helm. *tr. tempore n.* 40. Deinde etiam accipitur pro *eventu* alicujus rei bono, & ita Græco reſpondet τύχη, ἐπιτύχημα.

Succeſſivus, eſt epitheton morborum, qui ſemper opus habent cauſſa continente, qua ceſſante ſtatim etiam ceſſant. Th. Rod. a Veiga *Oper. p. m.* 200. Opponuntur *Permanentibus*.

Succidus, οἰσυπηρὸς epitheton *Lanæ*, vide *Erion*, *Lana*, *Oeſypos*.

Succineus, idem quod *ſuccinatus*, dicitur de eo, quod e ſuccino conſtat. Ita totius Pruſſiæ fundum totum *ſuccineum* affirmare non dubitavit D. Phil. Jac. Hartmannus de Succino Pruſſico, uti legitur *in Act. Erud. Lipſ. An.* 1700. *M. Jul. p.* 333.

Succingens, *Succinctura*, vide *Hypezocos*, *Diaphragma*.

Succinum, ἤλεκτρον, vide *Electrum*. Chymici nomen *ſuccini* quoque dederunt Vitris e metallis & mineralibus paratis: v. gr. *Succinum* vel Vitrum Antimonii, Mercurii, Saturni. D. Joh. Michael *in Notis ad Schroder. Pharmac. l.* 3. ubi aliquoties occurrit.

Succolata, vide *Chocolata*.

Succotrina, dicitur ſpecies *Aloes*, ſucci illius purgantis amari, ita dicta, quaſi *ſucco citrina*, quod pulvis ejus coloris citrei ſit: vel

pro

pro *ſoccotrina*, ab Inſula *Soccotra*, ubi copioſe creſcit: eſtque puriſſima ſpecies. Schroder. *l* 4. *cl.* 3. *n.* 442.

Succubus, dicitur ſpiritus nocturnus mulieris, illudens inter dormiendum, ac ſi rem haberent Veneream, quemadmodum Maſculus ſpiritus vocatur *Incubus*. Dorn. Rul. & Iohnſ. e Parac. *lib.* 3. *de orig. morb. inviſib.* Cauſam ad ſolam imaginationem refert. Vide *Ephialtes.*

Succus, Gr. χυλὸς, χυμὸς, ὀπὸς, (vide *Chylus*, *Chymus*, *Opos*) quid communiter ſignificet, notius eſt, quam ut opus ſit explicatione. Nimirum idem eſt ac *Humor*, *Liquor*. Interdum tamen, & præſertim in Pharmaceuticis, ſtrictius ſumitur pro liquore in vegetabilibus potiſſimum contento, & artis beneficio diverſimode inde elicito & collecto. Tria vero vel quatuor in unoquoque *ſucco* concurrunt: *Materia aquea*, vel liquida, *propria* uniuſcujuſque *eſſentia* & *natura ſpecifica*, & tandem *portiones excrementitiæ*, quarum aliæ tenuiores in ſegregatione ſupernatant; aliæ craſſiores fundum petunt, *fæcum* nomine venientes. Vide Jul. Alex. *l.* 16. *Sal. c.* 3. Ad duo priora ſaltem reſpexiſſe videtur Ruland. deſcribens *ſuccum*, quod ſit eſſentia proxime e corpore conſiſtentia chyliformi extracta, quem, uti in aliis omnibus, ita & hic ſecutus eſt Iohnſonus. De *ſuccis Officinalibus* medicamentoſis, & eorum modo præparandi & colligendi, vario, videatur Weker. *A. G. l.* 8. *Spec. l.* 1. *ſect.* 15. 16. Schroder. *l.* 2. *c.* 17. *&* 82. item Diſpenſatoria varia, Auguſtan. Norimb. &c. Porro vocabulum *ſuccus* ab Anatomicis etiam translatum ad Liquorem *Nutritium*, *Nervoſum*, *Fermentativum*, in ventriculo, uti paſſim ex illorum ſcriptis obſervari poteſt. Stricte pro *Chylo & ſucco nutritio* accepit Linden. quando non modo *ſuccum* dixit partem eſſe meliorem chyli; verum etiam e Donato ad Terentium addidit, quod *ſuccus* ſit humor in corpore, quo abundant bene valentes. Et quod *ſuccus* proprie dicatur quaſi *ſugus*, quod eum ſibi ex alimentis quaſi membra ſugant, ut ſe repleant atque reficiant eo, *Ex. III.* §. 282. *Succum* pro *Lacte* accipi, teſtatur Keuchen. *ad Sammon. p.* 159. *Succus albus* Chymicis vocatur *Argentum vivum*. Rul. & Iohnſ.

Succuſſatio, vel *Succuſſio*, Gr. σεισμὸς, ὑποσεισμὸς, τιναγμὸς, ὑποτιναγμὸς, idem fere quod *Concuſſio*, quid ſignificet, aliunde notum eſt. Refertur vero a nonnullis inter remedia Apoplecticos in paroxyſmo revocandi. Enimvero non ſemper eſſe ſecurum notavit Foreſt. *l.* 10. *Obſ.* 14. *Concuſſionem* vocans. Profuiſſe autem *ſuccuſſationem* & ad inceſſum coactionem teſtatur Wepfer. *de Apoplex.* & ex hoc Bonet. *Mercur. Compit. l.* 1. *p.* 22.

Suctio, *ſuctus*, μύζησις, proprie dicitur de infantum e papillis matrum lactis expreſſione & extractione. Translatum poſtea ad naturam famis explicandam, quam etiam Galenus *ſuctionem* quandam eſſe, expreſſe dixit *lib.* 1. *de ſympt. cauſſ. c.* 7. quamvis fortaſſis ad trutinam veritatis examinata res illa non ita ſeſe habeat. Hinc Linden. ſaltem more vulgi *ſuctum* appellari famem ſcripſit. *Ex. XIII.* §. 93. *ſeqq.*

Sucula, proprie diminutivum eſt *ſuis*. Per translationem ita dicitur inſtrumentum chirurgicum, quod alias *Aſellus*, ὄνισκος, vocatur, Galen. 2. *de fract. t.* 49. *& c.* 3. *t.* 40. quamvis in Græco textu non occurrat.

Sudamina, ἱδρῶα, vide *Hidroa.*

Sudarium, σουδάριον, in N. T. dictum, vocatur *linteum*, quo abſtergitur ſudor. Helmont. affinxit virtutem magneticam naturalem certo *Sudario*, quo ſanavit ægros, *tr. de magnet. vuln. cur. n.* 46.

Sudatio, ἵδρωσις, proprie dicitur ipſa actio, qua ſudor per poros cutaneos excernitur. Communiter tamen cum *ſudore* confunditur.

* *Sudatoria* febris, erat morbus qui olim Angliam toties vaſtavit: nunc ſolo fere nomine notus. Omnino enim ceſſavit.

Sudor, ἱδρὼς, vide *Hidros.*

Sudoriferum, *ſudorificum*, ἱδρωτικὸν, διαφορητικὸν, vide *Diaphoreſis*. Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 6. *ſect.* 1. *c.* 1. *ſeqq. Sudorifica* vocavit Jul. Alex. *l.* 26. *ſal. c.* 11. *Sudorifici maximi* P. I. Fabri meminit Fr. Hoffmann. *in Clav. ad Schr. p.* 255. D. Henr. a Deventer Pilulas *ſudoriferas* per experientiam ceu univerſalem quandam medicinam magnopere extollit *Lum. Nov. Obſtetric. cap. XXVI. pag.* 204. *ſeqq.*

Sufferſuræ, vulgo vocantur Exanthemata, vel puſtulæ, quæ pueris ex calore ſolent evenire, interdum humidiores. For. *l.* 6. *Obſ.* 42. *Schol.*

Suffimentum, *ſuffitus*, θυμίαμα, θύμα, ὑποκάπνισμα, ὑποκαπνισμὸς, (quæ vocabula proprie dictam ſuffumigationem exprimunt, quando v. gr. puerperis talis ſub matrice paratur per ſuppoſitionem materiæ prunis injectæ) ἀποκαπνισμὸς, vocatur medicamentum ſimplex, vel compoſitum, quod prunis injectum & incenſum odorem ſuum fundit. Vocatur & *ſuffumigatio*. Horum deſcriptionem & catalogum vide apud Weker.

Weker. *Antid. Gen. l.* 1. *c.* 53. Morell. *l.* 2. *ſ.* 2. *c.* 9. (*&* *Spec. l.* 2. *ſect.* 49.) *Suffimentum* ab *Odoramento* differt, quod hoc etiam ſine igne odorem emittat. Hipp. *ſuffimentorum* paſſim etiam meminit 5. *aph.* 49. *&* *in libris de morb. mul.* quæ loca Foeſ. collegit. Jung. Diet. *n.* 396. *Suffimenta* a rebus fœtidis, ridiculis facta, dæmonem fugare creduntur non ſine rationibus, quas dedit Caſp. Rejes *C. El. q.* 28. *n.* 14.

* *Sufflaminatio*, motus ſanguinis, lymphæ, aliorumve fluidorum ſignificat, ſanguinem, lympham, aliave fluida vel tardius quam oporteat, moveri, vel motu fere privata, unde ſtaſes ſeu ſtagnationes frequentiſſime oriuntur.

Suffluxio, ὑπέῤῥυσις, vide *Hyporrhyſis*.

Suffo eſt *Panis porcinus*. Dorn. Ruland. & Iohnſon.

Suffocatio, idem quod *ſtrangulatio*, πνῖξ, πνιγμὸς, vide *Pnigmos*; *Pnix*.

Suffricare, i. e. *leniter fricare*, Rhod. *in Lex. Scribon.* Græce dici poſſet ὑποτρίβειν.

Suffumigatio, *ſuffumigium*, idem quod *ſuffimentum*, de quo p. a.

Suffuſio, ὑπόχυμα, vide *Hypochyma*. *Cataracta*. *Suffuſio auriginoſa* idem, quod *Icterus*. Dolæus *Encyclopæd. lib.* 3. *c.* 8. §. 1. *pag.* 475.

Sufuff dicuntur pulveres compoſiti, qui alias in Officinis *ſpecies* vocantur, Libav. *S. A. Chym. l.* 4. *cap.* 1. ex Sylvio *ſufuff æthereum* eſt figmentum Paracelſicum, cujus meminit *l.* 1. *Philoſ. ſagac.* §. *quid ſit Philoſophia adepta*.

Suggillatio, *ſuggillatum*, ἐκχύμωμα, ὑπόσφαγμα: vide *Ecchymoma*, *Hypoſphagma*. Hipp. 2. *de fract. t.* 30. *ſeqq.* aliquoties meminit ἐκχυμωμάτων.

Sugitivum dicitur medicamentum, quod abſumere valet ſeroſitates hydropicorum. Avic. *l.* 5. *ſum.* 2. *tr.* 6.

Sulfur, *ſulphur*, θεῖον, communiter vocatur ſuccus mineralis, vel pinguedo terræ, vitriolacea aciditate imprægnata, h. e. conſtans copia puri ſulphuris ingenti, modica ſalis acidi quantitate, & tantillo ſpiritus, aquæ & terræ, Schroder. *l.* 3. *c.* 28. Fr. Hoffmann. *in clav. ad h. loc.* Dividitur in *Nativum*, ſive *Foſſile*, & *Factitium*. Ad *nativum* pertinet illud, quod *globoſum* eſt, & ἄπυρον, Latine *Vivum* vocatur, optimumque habetur, Keuchen. *ad Samm. p.* 97. *Sulphuris* prolixiorem hiſtoriam, vires, uſum præparandi medicamenta ex eodem, modum, vide apud Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Theion.* Dioſc. *lib.* 5. *c.* 124. Schroder. *l.* 3. *c.* 28. Fr. Hoffmann. *Clav. ad h. l.* Ferr. Imper. *Hiſt. nat. l.* 15. *c.* 1. 2. 3. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 2. *p.* 169. *ſeqq.* Rul. & Iohnſon. *in Lex.* Rhod. *ad Scribon. n.* 78. Iunk. *Chym. Exper. Cur. Part. I. ſect.* 1. *cap.* 1. *pag.* 24. *ſeq.* *&* *ſect.* 4. *c.* 6. *pag.* 290. *Sulphur factitium* fieri e mineralibus, vel aliis quibuſcumque ramoſis, v. gr. ex oleo Vitrioli & Antimonio, item ex oleo Vitrioli & ol. Terebinthinæ, ſcribit Jac. le Mort. *Chym. Med. Phyſ. c.* 13. *p.* 153. Præter hanc ſignificationem Spagyricis & Chymicis *ſulphur* dicitur *Pars lapidis Philoſophorum*. Vide *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 700. Tribuitur etiam aliis mineralibus, v. g. *Sulphur rubeum*, i. e. *Arſenicum*, vel *Orpimentum*. *Sulphur vitriolatum* eſt *ſulphur* a vitrioli decoctione tractum per aquam communem, cui innatat. Rul. & Iohnſ.

Suma, i. e. *Tartarus*. Rul. *in Lex.*

Sumbi, id eſt *Acetoſus* *&* *crocus*, Rul. & Iohn. *in Lex.*

Sumen, ἦτρον, ὑπογάστριον, pars ima ventris. Vide *Etron*, *Hypogaſtrion*.

Summitas, *ſummus*, ἀκρότης, ἄκρος, vide *Acron*. *Summa operatio* ſiderum in homine, quæ fit noctu. Rul. *Summitates* etiam dicuntur herbarum cacumina, v. g. *ſummitates* Abſynthii, Centaurii minoris.

Sumptio, λῆμμα, vide *Lemma*.

Superbia, *ſuperbus*, quid ſignificet, aliunde notum eſt. Idem quod *Arrogantia*. Vitium morale, a quo etiam Medicus ſeſe cavere debet. *Superbus* alias eſt epitheton Muſculi oculum attollentis, Bartholin. *l.* 3. *An. c.* 8. *p.* 513.

Supercilium, ὀφρύς, vide *Ophrys*.

Supercompoſitiva, ἐπισυνθετικὴ, vocatur ſecta Medica, quam Agathinces Lacedæmonius invenisse dicitur: nonnulli vero ἑκτικὴν, *habitualem*, alii vero ἐκλεκτικὴν, *electivam* appellarunt. Gal. *in def. med.*

Superexcretio, ὑπέρκρισις, idem quod ὑπέρκρισι: vide *Hypercryſis*.

Superficies, ἐπιφάνεια, proprie dicitur, quod longitudinem tantum habet, Galen. *l.* 1. *M. M. c.* 4. eſtque idem quod περιφέρεια, *circumferentia* exterior corporis, quæ læſa conſtituit ſpeciem morborum organicorum, quæ dicuntur *Morbi in ſuperficie* vel *aſpera* vel *lævi*, Gal. *de diff. morb. c.* 7. Jung. Inſtitutioniſtæ, & inter hos *Dogm. noſtra Med. Gen. P. II. c.* 4. *cl.* 5. *pag.* 127. *ſeqq.* *Superficies* etiam dicitur *Album ovorum*. Rul.

Su-

Superfluitas, *ſuperfluus*, περίττωμα, περιττὸς, idem quod *Excernendum*, *Abundans*. Vide *Excrementum*. *Superflua materia* omnis vel eſt talis ratione quantitatis, vel qualitatis, Galen. *l. de cauſſ. morb. c.* 6. & indicat ſui remotionem.

Superfœtatio, ἐπικύησις, vide *Epicyema*.

Supergeminalis, vide *Epididymis*.

Supergenualis, ἐπιγονατὶς, vide *Patella*, *Epigonatis*, *Mola*.

Superhumeralis, ἐπωμὶς, vide *Epomis*.

Superimplaſtrare, i. e. emplaſtrum ſuperimponere, Joh. Dav. Ruland. *de Sterc. & Urin. p.* 60. Ad cancrum ſuccus ſtercoris vaccini in jure vel vino injiciatur, & fimus *ſuperimplaſtretur*. Ex Theſ. Pauper.

Superimprægnatio, idem quod *Superfœtatio*. Vide *Epicyema*.

Superiores partes, τὰ ἀνωτέρω, dicuntur in reſpectu ad *inferiores* τὰ κατωτέρω, & quidem vel ratione ſitus, vel etiam ratione vicinitatis cum corde. Gal. *l.* 3. *de dignot. pulſ. c.* 2.

Superligamen, ἐπίδεσμος, vide *Epideſmos*.

Superligula, ἐπίγλωττις, vide *Epiglottis*.

Supermonicum, i. e. *Ænigmaticum*. Dorn. *in Dict. Parac.*

Superna medicina, cum purum ab impuro, id eſt virus a ſubſtantia ſeparatur. Ruland. *in Lex.*

Supernatantia, terminus hodieque in Medicina uſitatus & emphaticus, denotans talem exceſſum vitioſitatum, qui urget excretionem. Quemadmodum enim non omnis abundantia ſive plethora ſanguinis ſtatim poſtulat ſui excretionem; ſed illa ſolum, quæ turget: ita nec omnis cacochymia indicat purgationem, ſed quæ *ſupernatat*. Legatur elegans libellus Anton. Ponce Santacrucii *de imped. magn. auxil. l.* 2. *c.* 4. & 5. Jung. etiam Caſp. Bravo *Reſolut. Medic.* aliique.

Superne, ἄνωθεν. Dicitur de partibus, quæ *ſuperne* deorſum feruntur, ad differentiam aliarum, quæ *inferne*, κάτωθεν, furſum feruntur, de quibus Gal. *l* 8. *de U. P. c.* 1.

Superpurgatio, ὑπερκάθαρσις, vide *Hypercatharſis*.

Superſcapularis, vide *Infraſpinatus*.

Superſtitio, δεισιδαιμονία, ſignificat in Medicina vanam & imaginariam virtutem occultam, quam quis aſſenſu ſuo & fiducia tribuit citra rationem naturalem alicui rei, ſive naturali, ſive factitiæ, quin & ipſis characteribus, verbis, ſignaturis, cum ad generationem morborum, tum ad eorundem curationem.

Supervacuatio, ὑπέρκρισις, vide *Hypercriſis*.

Supervacuus, idem quod *Superfluus*.

Superveniens, ἐπιγινόμενον, vide *Epigennema*.

Supervomitus, ὑπερέμετος, vide *Hyperemeo*. Adde Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *ſ.* 1. *Obſ.* 5. Hoc termino Latino uſus eſt M. Aurel. Severin ſtatuens a venarum *ſupervomitu* dependere quorundam abſceſſuum ſanguifluorum generationem & originem, *l. de noviſſ. abſceſſ. c.* 7.

Supinatores Muſculi ſunt duo ſuppoſiti *pronatoribus* manus. Bartholin. *l.* 4. *Anat. cap.* 8. *pag.* 574.

Supinus, ὕπτιος, *Supinitas*, ὑπτιασμὸς, vide *Hyptiaſmos*.

Suppaſcens, idem quod *Depaſcens*, Gr. ὑπόνομος, vide *Hyponomos*.

Suppedanea vocantur a D. D. Joh. Lud. Apino, Archiatro Soliſbacenſis & Polyatro Hersbruccenſi *in Hiſtorica febris Epidemicæ relatione*. 7. 39. *p.* 63. medicamenta topica plantis pedum applicanda; atque ita coincidit cum ſeq. vocabulo *Supplantalia*.

Supplantalia vocantur medicamenta externa, quæ plantis pedum ſupponuntur, v. g. Maſſa farinacea fermentata mixta cum ſinapi, ſale, ſapone, nitro, & aliis. Blancard. *in Lex.* quamvis in alio Auctore vocabulum illud nondum legerimus.

Suppoſitio, ὑπόθεσις, vide *Hypotheſis*. *Suppoſitum* etiam accipi poteſt pro ſubdito.

Suppoſitorium, idem quod *Glans*, βάλανος, vide *Glans*.

Suppreſſio, generaliter idem quod *Retentio*. ἐπίσχεσις. Vide *Epiſcheſis*. Communiter vero de *ſuppreſſione urinæ*, quæ *Iſchuria* alias dicitur, ἰσχουρία, & de *ſuppreſſione menſium* uſurpari ſolet.

Suppuratio, ἐκπύημα, idem quod *Purulentia*. Vide *Ecpyema*, *Empyema*.

(π) *Suppuratoia*, febris ſuperveniens partium internarum ſuppurationibus dum in ſuppurationem tranſeunt. Vog.

Suppuratus, ἔμπυος, vide *Empyos*.

Supraſpinatus, vide *Infraſpinatus*.

Sura, γαστροκνημία & γαστροκνήμιον, vide *Gaſtroenemia*. *Suralis Vena* & *Arteria* quæ dicatur Anatomicis, vide apud Bartholin. *libell.* 1. *p.* 645. & *libell.* 2. *c.* 6. *p.* 658.

Surditas, *Surdus*, κωφὸς, κωφότης, vide *Cophoſis*.

Surrectio, ἀνάστασις, eſt motus corporis cum elevatione, notior, quam ut multis opus ſit verbis.

Surrectorium vocatur inſtrumentum Chirurgicum manum pendulam ex læſione erigens & erectam ſervans apud Paræum *l.* 22. *Chir. c.* 10.

Surſum, ἄνω, vide *Ano*.

Sus, ὗς, idem quod *Porcus*. Vide ſupra in *PO.*

Suſceptio, ſpecialiter dicitur de inteſtini portione anguſtiore in aliam ampliorem portionem inſinuatione vel ingreſſu, ceu cauſa ſingulari Ilei, apud D. Ruyſch. *Cent.* 1. *Obſ. Anat. Chir. O.* 91. Vide etiam *Ingreſſus*.

Suſinum, σούσινον, epitheton unguenti, vel olei *liliacei*, h. e. ex liliis confecti, quod & κρίνινον, & αἰγύπτιον λευκὸν vocatur. Meminit hujus Hipp. *de nat. mul. XXIX.* 98. *LXIIX.* 4. *LXXX.* 2. Gal. *l.* 3. *de C. M. S. L. c.* 1. Junge Foeſ. *Oec. p.* 577. Keuchen. *not. ad Sammon. p.* 216.

Suſpendiculum, κρεμαστὴρ, vide *Cremaſteres*.

Suſpenſus, æquivocum eſt in Latino, dum vel dicitur de illis, qui pœnis capitalibus afficiuntur, & vel cruci affiguntur, vel hodieque de patibulo *ſuſpenduntur*. De poſterioribus differit Helmont. quod diſcontinuitas, id eſt ſeparatio luminis vitalis in arteriis facta, ſcilicet per conſtrictionem arteriarum jugularium faciat, ut uno momento in ſuſpenſis pereat facultas princeps cerebri, *tr. Blas hum. num.* 24. & *tr. Ignota actio regim. num.* 48. Gr. κρεμαστοὶ & κατακρεμασθέντες vocantur, vel dicitur de *contento in urinæ medio*, vel ſuperiori parte occurrente, & Gr. dicitur ἐναιώρημα; vide *Enaeorema*; vel idem eſt, quod *elatus*, μετέωρος; vide *Meteoros*. *Suſpenſores muſculi ſunt* κρεμαστῆρες; vide *Cremaſteres*.

Suſpicio, ὑποψία, dicitur mentis quædam comprehenſio tacita, ſuper alia re, vel alium hominem, in dubium vocans, quod ita ſeſe habeat, quemadmodum de iis dicitur. Hujus nullum eſſe ſolatium, dixit Galen. *libr. de diff. reſp. cap.* 11. *a princip. Suſpectus*, ὕποπτος, vocatur. Ita *medicamenta ſuſpecta* dicuntur, de quorum efficacia adhuc poteſt dubitari vel ratione ſecuritatis, vel etiam ratione perfectionis. Aliam quoque ſignificationem obtinet vocab. *Suſpectus*, quando ſumitur pro *Expectatus*, apud Scribon. *num.* 209. notante Rhodio *in Lexic.*

Suſpirium, *Suſpirioſus*, idem quod *Anhelitus*, *Anheloſus*, *Aſthma*, *Aſtmaticus*, ἆσθμα. Vide *Aſthma*, *Dyſpnœa*, *Orthopnœa* &c.

(Π) *Suſurrus*, ſoni non exiſtentis perceptio. Vog. Cull.

Sutor, σκυτοτόμος, ῥαπτὴς, opifex eſt calceos conficiens. De his Galen. ſcripſit, ut & de aliis opificibus illiberalibus, quod jam ſuo tempore auſi ſint, proprio artificio relicto, in artis Medicæ opera inſilire temere. Quare non mirum, ſi & hodieque tale quid contingat, quamvis in perniciem potius ſalutis humanæ, quam commodum, *lib.* 1. *M. M. c.* 1. *fere ad fin.*

Sutorium, *Atramentum*, χάλκανθος, vide *Vitriolum*.

Sutratar Paracelſo dicitur remedium aliquod ſplenicum, aut ex ſplene paratum, quod deſcripſit *l.* 2. *de virib. membr. c.* 8.

Sutura, ῥαφὴ, vide *Rhaphe*.

Syagros, σύαγρος, *Aper*, ſive *porcus ſilveſtris* vocatur. Lang. *l.* 1. *ep.* 61.

Syali, σύαλοι, vocantur *ſues vetulæ*, ultra perfectionis terminum progreſſæ, & ita ad alendum minus idoneæ, quin omnium peſſimæ, Gal. *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 102. Jul. Alex. *l.* 11. *Sal. c.* 5.

Syaliſmus, perperam & vitioſe legitur pro *ſialiſmus*, σιαλισμὸς, i. e. *Salivatio*. Vide *Salivatio*.

Sychnos, συχνὸς, idem quod πυκνὸς, *denſus*, confertus, cujus emphaſis conſiſtit in copia cum continuitate. Uſurpatur ab Hippocr. *l.* 5. *Epid. XIII.* 21. *VIII.* 21. *l.* 7. *Epid. XXXIIX.* 9. Jung. Erot. *Onom. p. m.* 98. *b.* ubi plura adhuc occurrunt loca ex Hipp. adducta. Foeſ. *Oec. p.* 602.

Syciæ Cucurbitulæ. Joh. Zechius *conſil. de lateris dolore p.* 76.

Sycion, σύκιον, dicitur *decoctum ſiccum* aridarum, ſive caricarum. Legitur apud Hipp. *l.* 2. *de morb. XXIIX.* 8. *XXX.* 7.

Sycites, συκίτης, epitheton *vini ex caricis*, aut ficubus maceratis parati, cujus meminit Galen. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 3. quamvis vitioſe legatur σικύτης. Dioſcoridi dicitur κατορχίτης, *Catorchites vinum*, *l.* 5. *c.* 41. Jung. Foeſ. *p.* 448.

Sycon, σῦκον, vide *Ficus*.

Sycoſis, σύκωσις, *Ficatio*, vide *Ficus*. (Π) Sic vocatur Vog. ulcus, in quo caro multa excreſcit.

Sycotos, συκωτὸς, vide *Ficatus*.

Syderatio, vide *Sideratio*.

Sydia, id eſt *Luna*. Rul. & Iohnſ.

Sydus, ſæpe legitur pro *Sidus*, quod idem eſt ac *Aſtrum*. Vide *Aſter*.

Syletum Paracelſo dicitur compoſita Medicina ex tribus ſalibus, Sale gemmæ, Colchotar, Sciſſo, cujus deſcriptio gemina legi poteſt de Tartaro, *l.* 2. *tract.* 2. *c.* 5.

Sylle-

Syllochia, συλλοχία, ſignificat *coacervationem*, collectionem, congregationem, & legitur apud Hipp. *l. de Octimeſtri part. IV.* 19. ubi συλλοχεία ſcribitur, quam tamen ſcriptionem vitioſam judicavit Foeſ. *p.* 594. Vide *Xyllogos*.

Syllogiſmus, συλλογισμὸς, quid ſit proprie, jam ex Logicis Medico conſtare debet. Cujus uſus adeo neceſſarius, ut non modo Gal. eum aliquoties inculcaverit, v. g. *lib.* 1. *de Elem. c.* 4. *l.* 2. *de S. Fac. c.* 16. ſed & J. Alex. negaverit cordate, Medicum eſſe poſſe verum Rationalem & Dogmaticum, qui non calluerit ratiocinandi demonſtrandique ſcientiam, h. e. Logicam, & *Syllogiſmorum* doctrinam, *not. ad h. Gal. locum*. Specialiter Hippocrati συλλογισμοὶ dicuntur *ratiocinationes* de morbis, & eorum remediis, item *conſultationes* & *diſputationes* de iiſdem, uti patet ex *l. de dec. ornat. IX.* 2. quod alibi κοινολογίαν vocavit; *l. Præcept. VII.* 4. aut ξύλλογον θεραπείης, *ibid.* X. 12. notante Foeſ. *pag.* 594. Imo ſi rem accuratius conſideremus, ipſe *Methodus* conſervandi & curandi, quæ fit per indicationes debitas, nihil aliud eſſe videtur, quam *Syllogiſmus Medicus Practicus*.

Sylo dicitur *totus mundus*. Dorn. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Sylphes vocantur *Pygmæi*, *Spiritus terræ*. Dorn. Ruland. & Iohnſ. e Paracelſ. *Philoſ. Tr.* 4.

Sylva, ὕλη, quid ſignificet, in trivio jam innotuit. Metaphorice dicitur de *capillorum congerie*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 108.

Sylvani, *Sylveſtres*, dicuntur Paracelſo *aerei homines*, aut *ſpiritus aerei*. *Sylveſtres* quoque homines vocantur nemora deſertaque loca ſylvarum inhabitantes, nobis ſtatura multo proceriores & robuſtiores, & loqui neſcii, &c. Dorn. Ruland. & Iohnſon. Flatus quoque hodie vocari ſpiritus *ſylveſtres*, patet ex Diſputationibus Medicis, quos Tachenius *peregrinos* nominavit.

Symar, id eſt *Viride Romanum*, vel *viride æris*. Rul. & Iohnſ.

Symbebecos, συμβεβηκὸς, vide *Accidens*.

Symbole, συμβολὴ, Attic. ξυμβολὴ, *Commiſſuram*, connexionem, & conjuncturam ſignificat, apud Hipp. *l.* 5. *Epid. III.* 1. & 4. *de art. t.* 64.

Symboliſmus, συμβολισμὸς, Chymicis quibusdam late vocantur *Conſenſus partium*.

Symbologica, συμβολογικὴ, dicitur pars Pathologiæ tertia, quæ morborum accidentia ſive ſigna recenſet a Joh. Ant. Lindeno *Manuduct. ad Medicinam* a Gunth. Schelhammer. *Introduct. Conring. annexa p.* 81. quamvis nominis hujus applicatio ad illam partem non ſit adeo manifeſta. Hinc D. D. Wedelio placuit vocare *Symptomatologiam* in *Pathologiæ Dogmat. proœmio p.* 3.

Symbolum, σύμβολον, etiam ſumitur pro *commercio* & *conſpiratione* diverſarum rerum & corporum ad unum effectum. Ita *ſymbolum Elementorum* deſcribitur *in Theatr. Chym. Vol. IV. p.* 119. ubi & *Retinaculum* elementorum vocatur. Alibi vero dicitur *Symbolizatio*, *Vol. II. p.* 96. *Symbolizare* quoque in malam partem legitur acceptum ab Helmont. *tr. Tumul. Peſtis*.

Symmetria, συμμετρεία, eſt temperies, vel *contemperatura*, ſeu debita convenientia, proportio & conſenſio inter ſe, cum ſimilarium partium, tum inſtrumentalium, in compoſitione, numero, magnitudine, & figura, (adde & connexione, vel unitate) Gal. *l.* 1. *de tuſan. c.* 1. Hujus vero harmoniæ & convenientiæ primaria cauſſa eſt humorum, & ex his ſanguinis & ſpiritus animalis mutuus conſenſus, & debita ad partes ſolidas diſtributio & reciprocatio, cujus beneficio vitale temperamentum his competit, ut functiones ſuas rite perficere & præſtare queant. Alias in genere & abſolute σύμμετρον eſt, quod nulli collatum medium eſt & *moderatum*, & omnis temperiei, cum activarum, tum paſſivarum qualitatum norma conſtituitur, Gal. *l.* 1. *de temp. c.* 6. An tale vero in rerum natura corpus detur, non immerito adhuc dubitatur. Non abſolute vero, ſed reſpective σύμμετρον vocatur quod collatum cum aliis facit, ut reliqua dicantur intemperata. Ita Galen. inter omnia animalia conſtituit σύμμετρον; & inter homines eum, qui εὔσαρκος, & quadratus vocatur, *d. l.* & ex hoc Caſtell. *Symmetron Individuale* nihil aliud eſt, quam ipſa ἰδιοσυγκρασία. *Symmetrum medicamentum* eſt, quod & ſimilis temperamenti eſt cum eo, cui admovetur, & medii temperamenti omnium primarum qualitatum, Gal. *l.* 5. *de Sympl. Fac. c.* 27. Junge & Jul. Alex. *not. ad Galen. de diff. morb. c.* 22. Vide *Moderatus*. Diet. *n.* 798.

Symmyo, συμμύω, vide *Conniveo*.

Symmyſta dicitur *Collega*, & uſurpatur de illis, qui eandem profitentur ſcientiam vel artem, v. g. *Symmyſta Philoſophiæ adeptæ*. Helmont. *de Lithiaſ. c.* 8. *n.* 6.

Symparataxis, συμπαράταξις, vocatur *naturæ conflictus cum morbo*, deſumpto vocabulo e re bellica, ubi acies inſtructæ & collocatæ confligantur. Uſurpatur vero ab Hipp. *de conflicta-*

flictatione inter morbum, naturam, & alimenta, *l. de vet. medic. XXXVII.* 24. Jung. Foeſ. *p.* 595.

Symparatereſis, συμπαρατήρεσις, dicitur *indicatio apparentium*, quæ non ex ſeipſis, verum ex aliis ſignis comprehenduntur. Vocabulum eſt Empiricorum proprium. Gorræus.

Sympaſcho, συμπάσχω, vide *Sympathia*.

Sympaſma, σύμπασμα, idem quod διάπασμα, καζάπασμα, h. e. id quod corpori inſpergitur. *Aſperſio*. Aurelian. *l.* 2. *acut. c.* 38. *&* *l.* 3. *tard. paſſ. c.* 7. *l.* 5. *c.* 2. notante Foeſ. *d. l.* Vide *Catapaſma*.

Sympatheticus, συμπαθητικός, in genere dici poteſt de omnibus rebus ſive naturalibus, ſive præternaturalibus, inter quas conſenſus vel compaſſio quædam, ſive *ſympathia* intercedit. Specialiter vero dicitur de medicamentis quibuſdam ſingularibus, quibus peculiaris quædam occulta virtus ad diſtans etiam ſeſe extendens, qualia ſunt *Unguentum armarium*, *Pulvis Sympatheticus Dygbæi*, &c. Quorum efficaciam Helmont. omnibus viribus conatus eſt a magiæ illicita ſuſpicione liberare. Ita & Dolæus *in Encyclopæd. Med. l.* 2. *c.* 4. §. 17. *p.* 313. 314. curas illas *ſympatheticas* defendere & cum Commenio approbare videtur. Enimvero quam frivolis hypotheſis illa nitatur argumentis & phænomenis, jam alibi publice a nobis fuit oſtenſum.

Sympathia, συμπάθεια, vide *Conſenſus*. Opponitur & τῇ ἰδιοπαθείᾳ & τῇ ἀντιπαθείᾳ. Quando illi opponitur, notat *Morbos per conſenſum* dictos, ad differentiam eorum, qui primario & per ſe oriuntur. Quando vero huic opponitur, ſignificat naturæ quandam convenientiam corporis naturalis cum altero. Ita & *Sympathia Microcoſmica* dicitur, quando quodlibet ſidus cum ſuo flore in terra *ſympathiam* habet. *Theatr. Chymic. Vol. V. p.* 379. Plura vide in Iohnſ. *Lex. l.* 1. Verum neque hoc diſſimulandum, multa concurrere figmenta in *Sympathiæ* & *Antipathiæ* exemplis ab Auctoribus adductis, quæ cum veritate non concordant. *Sympathiam* quoque morborum dari inter fratres & ſanguinis vinculo conjunctos, vult Th. Bartholin. uti patet *ex Act. Hafnienſ. Vol. II. Obſ.* 38. *p.* 105.

Sympepſis, σύμπεψις, idem quod πέψις, Lat. *Concoctio*. Vide *Coctio*. Legitur apud Galen. *c.* 3. *progn. t.* 23. ubi denotat eam naturæ *concoctionem*, qua craſſis & crudis humoribus & concoctu difficilibus providet per abſceſſum; calidioribus vero & tenuioribus per excretionem. Caſtell.

Sympexis, σύμπηξις, *Coagmentatio* vocatur. Legitur apud C. Hoffm. *not. ad Gal. LL. de U. P. n.* 650.

Symphlan, συμφλᾶν, ξυμφλᾶν, ſignificat *confringere*, collidere. Hipp. *l.* 5. *Epid. XXIIX.* 16.

Symphonia, *Symphonos*, συμφωνία, σύμφωνος, idem eſt ac *Harmonia*, *Conſenſus*. Specialiter vero σύμφωνος eſt nomen medicamenti ad tuſſim optimi, cujus meminit Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 2. *fin.* ubi & *Lexopyretos* vocatur, quia & febrem ſedat. Deſcribitur & ab Aet. *l.* 8. citante Gorræo.

Symphoraneuros, συμφοράνευρος, dicitur ex mente Foreſti paſſio illa, quando videlicet in acutis febribus tam gravis tremor fit, ut mentes etiam hebetentur, atque deprehenditur in ſtrictura, vel in fluxu hæmorrhoidum, vel ſanguinis fluxu, & hunc fluxum inhibere oportet, *l.* 7. *Obſ.* 17. *Schol.* Alias vocabulum hoc nuſpiam reperire licuit.

Symphyſis, σύμφυσις, ξύμφυσις, vide *Coaleſcentia*.

Symphiton, σύμφυτον, *connatum*, idem quod *Emphyton*. Vide *Connatus*.

Sympiazeſthæ, συμπιάζεσθαι, ſignificat *comprimi*: & legitur apud Hipp. *l.* 7. *Epid. XXXVI.* 7. Adde Foeſ. *p.* 594.

Sympleſiaſmos, συμπλησιασμός, Latine dici poteſt *Conjunctio*, appropinquatio, quo Græco vocabulo veteres modeſte appellarunt actionem generationis, vel officium procreandi liberos, ut eſt apud Rolfink. *de part. gen. P. I. c.* 1.

Sympnoea, σύμπνοια, ξύμπνοια, *Conſpiratio*. Vide *Confluxio*.

Symporſyno, συμπορσύνω, proprie ſignificat *cooperor*, concilio, una præparo, & diſpono ad aliquid, a verbo πορσύνω, quod eſt poeticum, & ſignificat *præparo*. Compoſitum vero legitur apud Hipp. 1. *de artic. t.* 73.

Symptoma, σύμπτωμα, vocabulum in Medicina notiſſimum, cujus variam ſignificationem ipſe Galenus optime expedivit, *l. de diff. ſympt. c.* 1. *&* 2. quod ſcil. & *late* & *ſtricte* accipiatur: *Late* omne id notans, quicquid præter naturam homini accidit, ſive morbus, ſive cauſſa morbifica, ſive ſuperveniens accidens p. n. fuerit. *Stricte* vero tertiam ſaltem ſpeciem rerum præter naturam, hoc eſt *Conſequens morborum* & cauſſarum ſignificat, exceptis cum morbis, tum cauſſis; & hoc ſenſu nihil aliud eſt, quam affectus præter naturam, qui morbum ſequitur, velut umbra corpus. Et hujus iterum tres numerari ſolent communiter differentiæ, vel ſpecies: *Actio læſa*, *Excretorum*

rum vitium & *Qualitatum externarum corruptio*. De quibus omnibus paſſim prolixe apud Inſtitutioniſtas videre eſt. Si placet, legantur, Dogmata noſtra *P. II. c.* 10. *& ſeqq.* Jung. Lind. *Ex. VI.* §. 62. *Ex. XIII.* §. 40. *ſeqq.* *Symptomata* uti ſunt effecta morborum, ita & indicia vel ſigna, *Ex. IX.* §. 12. Idem etiam ſano ſenſu *ſymptomata* ipſos eſſe morbos, ſtatuit, *Ex. IV.* §. 18. *XII.* §. 68. *XIII.* §. 20. Non inepte quoque Helmont. *ſymptomata* vocat fructus morborum, *tr. Ignot. Hoſp. Morb. p.* 73.

Symptoſis, σύμπτωσις, ξύμπτωσις, Latine *Collapſio* dicitur, & *Concidentia*; & uſurpatur vel de totius corporis imminutione & contabeſcentia, ubi opponitur διόγκωσις. Vide *Dioncoſis*. Gal. *l. de opt. ſect. c.* 28. In qua ſignificatione & Hipp. uſus, *de hum. III.* 52. vel de vaſorum *concidentia*. Hippocr. 1. *aphor.* 3. *l.* 2. *Epid. ſ. I.* 41. *l.* 4. *Epid. XXVII.* 5. vel de faciei *collapſu*, ibid. *XXI.* 20. de oculorum *collapſione*, ibid. *XXVII.* 10. de temporibus *collapſis*, *ſ.* 1. *Progn. t.* 7. Jung. Foeſ. *p.* 596. Vide & *Collapſus*.

Synacticos, συνακτικὸς, i. e. *vim contrahendi habens*. Fernel. *Therap. l.* 5. *c.* 2.

Synæſtheſis, συναίσθησις, q. d. *Conſenſio*, uſurpatur de ſenſu, quem æger ipſe percipit ex morbo, v. g. ex tenſione partis inflammatæ, Galen. *l.* 13. *M. M. c.* 1. Cerebrum quoque dicitur habere non αἴσθησιν, ſenſum, ſed συναίσθησιν. C. Hoffmann. *ad Galen. LL. de U. P. n.* 592. 594.

Synætion, συναίτιον, vide *Concauſſa*.

Synagelaſticos, συναγελαστικὸς, *non congregabilis*. Dicitur de piſcibus, qui ſegregatim degunt, non tantum inimici, ſed adeo etiam, ut ne ſuæ quidem ſpeciei parcant, ſed bellum faciant valentiores imbecillioribus, hoſque devorent. Lind. *Ex. XI.* §. 87.

Synagma, σύναγμα, *concretio*, materiæ, vel contenti alicujus in urina vocatur. Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 15. Vide Foeſ. *p.* 596.

Synagris, συναγρὶς, vocatur Piſcis, differens a *Synodonte*, fere adhuc ignotus, & deſcribitur ab Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 13.

Synallagma, συνάλλαγμα, *commercium*, contractus, commutatio proprie dici poſſet. Ita Medico cum ægrotis eſſe συναλλάγματα, dixit Hipp. *de Medico*, *I.* 33.

Synanaſtomoſis, συναναστόμωσις, hoc eſt *diverſorum vaſorum ſanguineorum connexio*, & legitur apud Oliger. Jacobæum *de Ran. & Lacert. c.* 3. *p.* 53.

Synanche, συνάγχη, vide *Angina*.

Synanchretheneæ, συνανδρωθῆναι, ſignificat *una cum virili ætate increſcere* & augeri, uſurpaturque de morbis, qui poſt pueritiam ad virilem ætatem uſque perdurant, v. g. Epilepſia. Hipp. *l.* 2. *prorrhet. XVI.* 1.

Synapto, συνάπτω, *contingo*, *pertingo*. *Hipp.* 2. *aph.* 25. Adde Dieter. *n.* 800.

Synarthroſis, συνάρθρωσις, vide *Abarticulatio*.

Synathroeſmos, συναθροισμὸς, proprie *Coacervationem*, Accumulationem, Congeſtionem ſignificat, ceu cauſſam tumorum. Quod vero D. D. Wedelius reſtrinxerit ad tumorum frigidorum generationem & fiendi modum, quemadmodum ῥευματισμὸν ad calidos, *Pathol. Dogm. Sect. II. c.* 10. *p.* 349. nulla apparet ſufficiens ratio, cum in neutro vocabulo Græco illius reſtrictionis emphaſis deliteſcat, verum abſque vitio συναθροισμὸς & de calidis inflammatoriis, ſicut etiam ῥευματισμὸς de frigidis lente licet obortis applicari & dici queat. Vide *Congeſtio*.

Syncampe, συγκαμπὴ, vocatur *flexura*, hoc eſt locus, ubi committitur Brachii pars inferior cum ſuperiore; & ad hanc inflectitur. Hippocr. *l. de Ven. XII.* 12. Lind. *Ex. XIII.* §. 414.

Syncatanaſiphagos, συγκαζασιφάγος, dicitur *ad nutum manducans*, hoc eſt coepulans aliis, & ſimul annuens dictis omnibus hoſpitis ſui, ſolius ventris cauſſa. Linden. *Ex. IX.* §. 103.

Syncauſis, σύγκαυσις. Lat. *Combuſtio* dicitur, & uſurpatur de excrementis per calorem internum febrilem veluti combuſtis, Gal. *cap.* 4. *de R. V. I. A. t.* 113. Linden. σύγκαυσιν per *tacitum incendium* vertit, & ad ſanguinem ipſum quoque retulit. *Ex. XIII.* §. 401.

Syncephalæoſis, συγκεφαλαίωσις, dicitur *connumeratio* vel collectio ſententiarum in mente facta, Gal. *c.* 1. *de iis*, *q. in medic. f. t.* 3.

Syncerus, ἄκρητος, ſcribitur aliquando pro *Sincerus*.

Synchondroſis, συγχόνδρωσις, vocatur ea unionis oſſium ſpecies, quæ fit interveniente quadam cartilagine. Gal. *l. de Oſſib. proœm.* Bartholin. *libell.* 4. *Anat. c.* 1. uti fit in oſſibus maxillæ inferioris, & pubis.

Synchriſmata, συγχείσματα, vocantur *Inunctiones* apud Ægin. *l.* 7. *c.* 19. Meminit & Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 16. *fere ad fin.* Jung. Rhod. *ad Scribon. n.* 175.

Synchiſis, σύγχυσις, in genere *Confuſio* vocatur. In qua ſignificatione uſus Hipp. *l.* 6. *Epid. ſect.* 3. *t.* 11. In ſpecie vero notat *oculi vitium confuſis* ſecum ejus *humoribus*: id quod accidit utplurimum ex vehementiori plaga, interdum ex

ex uveæ tunicæ inflammatione, ruptis vaſis, effuſoque eorundem humore. Inde pupilla diſcolor & turbida evadit, & principio quidem major cernitur, tandem vero contabeſcit, minorque re ipſa apparet. Gorr. & Caſtell. & Gal. *in defin. Medic.*

Synciput, vide *Sinciput*.

Syncleiſis, σύγκλεισις, *concluſio*, vel *occluſio* dicitur. Uſurpatur de venis, Hipp. *l. de morb. ſacr. XIIX.* 131. Adde Foeſ. *p.* 593.

Syncomiſtos, συγκομιςὸς, ξυγκομιςὸς, dicitur de *pane*, qui & αὐτόπυρος vocatur. Vide *Autopyros*. Galen. *in exeg.* interpretatur ſordidum, ita dictum, quod omnia commiſta ſunt, nulla ſecretione facta. Porro ζῶ συγκομιςὰ quoque appellantur in cibis, quæ ex toto ſunt collata, & cum ſucco, non ſicca, Hipp. *l.* 2. *de diæt. XXXIII.* 27. De pane vero uſurpavit, *l.* 3. *III.* 7. Vide & Foeſ. *d. l.*

(Π) *Syncopalis*, febris cui frequens lipothymia ſe intermiſcet. Vog.

Syncope, συγκοπὴ, vocatur *præceps virium lapſio*, Galen. *l.* 12. *M. M. cap.* 5. *ſolutio naturæ* vocatur ab Aurel. *l.* 2. *Acut. c.* 3. eſtque animi deliquium fortius & periculoſius, quam *Lipothymia*. Conſequuntur *ſyncopen* duo præcipue ſymptomata: *frigiditas totius corporis*, ob exſolutum calorem nativum, & *ſudor* frigidus, qui & *ſyncopticus* vocatur; Pulſus defectio, & ſenſus motuſque privatio concomitantur. Gorræus. Caſtell. Jung. Linden. *Ex. XIII.* §. 470. *ſeqq.*

Syncrimata, συγκείματα, *concretiones* dicuntur corporum ſimplicium & elementorum *confuſiones* & *concretiones*. Galen. *lib.* 5. *de S. Fac. c.* 25. item *animantium corpora*, quaſi ex atomorum corpuſculorum mixtura conflata, *lib. de diff. morb. c.* 5.

Syncriſis, σύγκρισις, *Concretio*, *Contemperatio*, proprie dicitur Galen. *lib. de marcor. c.* 4. idem quod *Mixtio*, a verbo συγκρίνεσθαι, *compingi*, *commiſceri*, quod legitur apud Hippocr. *lib.* 6. *Epid. ſ.* 1. *t.* 45. & Gal. *l.* 4. *M. M. c.* 4. ubi opponitur τῷ διακρίνεσθαι, *diſſolvi*. Chymicis quoque σύγκρισις, *concretio* vel *coagulatio*, eſt rei liquidæ ad ſolidam ſubſtantiam per humidi privationem redactio ſpontanea & violenta. De utraque vide Rolfink. *Chym. l.* 2. *c.* 4.

Syncritica, συγκριτικὰ, medicamenta, non dicuntur Methodicis Relaxantia medicamenta, (uti perperam & contra textum manifeſtum expoſuit Caſtellus & Blancardus) ſed potius illis oppoſita, Compingentia, *Coagmentantia*, Conjungentia. *l.* 3. *Anat. Adm. c.* 2. De *Syncriticis* integrum librum ſcripſiſſe Theſſalum, notavit Idem *l.* 1. *M. M. c.* 2.

Syncyria, συγκυρία, dicitur *caſus*, quod forte accidit, contingens, quod & συγκύρημα appellatur, Hipp. *l. de vet. med. XIIX.* 10. Verbum συγκυρεῖν quoque ſignificat *contingere*, evenire caſu, idem quod τυγχάνειν, & legitur *lib.* 1. *Epid. ſect.* 2. *t.* 68.

Syndeſis, σύνδεσις, ſignificat *colligationem*, *coarctationem*, connexionem. Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ.* 3. *t.* 1. Foeſ. *pag.* 597.

Syndeſmos, σύνδεσμος, vide *Ligamentum*.

Syndeſmoſis, συνδέσμωσις, Spigelio dicitur ea oſſium connexio, quæ alias συνδέρωσις vocatur, *l.* 1. *de H. C. F. c.* 3.

Syndiacriſis, συνδιάκρισις, dicitur a Dan. Ludov. *Diſſ.* 1. *Pharmac. pag. m.* 352. de illa operatione Chymica, quæ adhibetur in præpatione præcipitati Diaphoretici e Cinnabari Hartmanni per principiorum Cinnabaris ſeparationem & novam compoſitionem. Deſcriptio videatur apud Schroder. *l. III. Pharm. Med. Chym. cap.* 16. Jungantur *Notæ* D. Etmulleri *ad Ludov. locum*.

Syndidonæ, συνδιδόναι, apud Hipp. eſt *remittere*, laxare, 3. *de iis, q. in med. f. t.* 31. Gal. *in comm. ad hunc locum*.

Syndrome, συνδρομὴ, Latine *Concurſus* dicitur; & ab Empiricorum ſecta introducta hæc vox ad exprimendam congeriem, vel *concurſum* ſymptomatum. Hinc aliquoties Galenus deſcripſit, quod ſit ἄθροισμα, *acervatio*, cumulus, *collectio ſymptomatum*, v. gr. *comm.* 2. *in* 1. *prorrh. t.* 52. *c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 62. *l.* 62. *M. M. c.* 4. *& alibi*. Specialiter *ſyndrome plethorica* dicitur *concurſus ſymptomatum*, morbos *a plethora* obortos conſequentium, *l. de plenit. c.* 9. *& de cur. rat. per S. M. cap.* 9. Ita etiam dici poſſet *ſyndrome Cacochymica*, & in ſpecie *ſyndrome Cholerica*, *Phlegmatica*, &c. imo juxta Gorr. adhuc ſpecialiores excogitari poſſent *ſyndromæ*, v. gr. *ſyndrome pleuritica*, *epileptica*, &c. Quamvis vero ab Empiricis hic artis terminus dicatur inventus, non video tamen ſorticam rationem, cur Gal. illam *ſyndromen* adeo impugnaverit? cum potius omnino neceſſarium ſit, & Hippoc. & ipſius Galeni præceptis conforme, ut ſignorum & ſymptomatum conſideremus *concurſum*, nec uni ſaltem temere fidamus.

Syndyaſmos, συνδυασμὸς, conjunctionem proprie duorum ſignificat, *combinationem*. Sumitur vero ſpecialiter pro *coitu maris & fœminæ*, & conjunctione Venerea, apud Hippoc. *l.* 2. *de morb. mul. XL.* 13.

Syn-

Synecchymoo, συνεκχυμόω, ſignificat *Coeffundo*, una vel ſimul e vaſis effundo, hoc eſt naturam evacuantem una adjuvo. Gal. *c.* 2. *in l.* 6. *Epid. c.* 9. Jung. Foeſ. *p.* 597.

Syneches, συνεχής, *Continuus*, vide *Continuitas*.

SyneEticon, συνεκτικὸν, *Continens*. Epitheton cauſſæ proximæ, quæ alias & *Conjuncta*, & *Contentiva* dicitur, quæ ſemper cum morbo conjuncta manet. Vide *Continens Cauſſa*. Lang. *l.* 1. *ep.* 15.

Synedrevonta, συνεδρεύοντα, Lat. *Aſſidentia*. Vide *Aſſidens*.

Syneilemmenos, συνειλημμένος, *coarctatus* dicitur, qui adſtricta eſt alvo, Linden. *Ex. IV.* §. 99.

Synendeicnymena, συνενδεικνύμενα, vide *Coindicantia*.

Synenomena, συνηνωμένα, vocantur *Unita*, ſimul conjuncta, idem quod ζῶα συνοντα, Gal. *in ex. Dict. Hipp.* Foeſ. *p.* 599. Gorr.

Synereido, συνερείδω, ſignificat *conſero*, inter ſe collido. Uſurpatur de dentibus *conſertis*, Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LXXIX.* 2. *LXXXII.* 4. & de maxillis, *l.* 5. *Epid. XXIIX.* 24. Adde Foeſ. *p.* 495.

Synerephis, συνηρεφὴς, i. e. *obvolutum*, contentum, a verbo συνερεφέω, *inumbro*, obtego, Gal. *in ex. Dict. Hipp.* Foeſ. *p.* 599.

Synergaſma, συνέργασμα, *Cooperationem* ſignificat. In ſpecie Libav. *Synergaſmata Chymica* recenſet *Tom. II. Oper. p.* 131. dividens *Synergaſtica* in ἐνεργητικὰ, quæ efficaci vi prædita ſunt, & σκευαστικὰ, *præparatoria*. *Alchym. Phar. cap.* 3.

Synerxis, συνερξις, hoc eſt *Concluſio*, Copulatio. Idem, quod σύλληξις, Galen. *in ex. voc. Hipp.* Foeſ. *p.* 597.

Syneſtecos, συνεστηκὸς, ξυνεστηκὼς, *conſiſtens*, conſtans, compactus. Uſurpatur de excrementis alvi, *conſiſtentiam* ſuam cohærentem habentibus & coactis. Hippoc. *prognoſt. ſect.* 2. *t.* 13. *Coac. t.* 613. alibi vero συνιστάμενα διαχωρήματα vocantur, & opponuntur ὑγραινομένοις, *liquidioribus*, *Coac. t.* 613. Adde Foeſ. *dict. loc.*

Synethes, συνήθης, i. e. *Conſuetus*. Vide *Conſuetudo*.

Synidroſis, συνίδρωσις, vocatur *ſudatio* cum alio affectu *concurrens*, e Nono *de M. P. C. c.* 115. v. g. quando cum fœtore alarum jungitur.

Syniſtamenos, συνιστάμενος, *conſiſtens*, idem, quod συνεστηκὼς, Foeſ. *p.* 599.

Synizeſis, συνίζησις, id eſt *Conſidentia*. Vide ſupra in *CO*. Ita appellatur a Vog. cæcitas cum pupillæ coalitione.

Synneuroſis, συννεύρωσις, q. q. *Connervatio*, eſt ſpecies unitionis oſſium, interveniente aliquo tendine, vel ligamento παχηλῶς nervo dicto. Gal. *l. de oſſib. in procem.* Barthol. *libell.* 4. *Anat. c.* 1. uti fit in oſſe coxendicis cum femore. Spigelius vero ſubſtituit duas alias, συνδέσμωσιν & συντένωσιν.

Synneuſis, σύννευσις, uſurpatur hoc vocabulum a Gal. *lib. de trem. palpit. c.* 6. tribuiturque calori nativo, quando æqualibus & liberis tranſituum viis utitur, tempore & menſura motus in ſe inclinans, deinde iterum ſe explicans. Unde & Latine *Inclinatio*, & oppoſitum ἐξάπλωσις, *explicatio* caloris vocatur. Videtur autem intelligi per hæc duo vocabula ſanguinis veluti quies, in diaſtole cordis, & impulſus in ſyſtole.

Synnoma, σύννομα, proprie dicuntur *ſimul paſcentia*, vel iiſdem paſculis utentia, Gorr. quamvis alii per ζῶα συννέοντα, unita, explicent.

(Π) *Synocha*, febris, in qua calor plurimum auctus, pulſus frequens, validus, & durus, urina rubra, ſenſorii functiones parum turbatæ. Cull.

Synochos, σύνοχος, vide *Continens*.

(Π) *Synochus*, morbus contagioſus, febris ex ſynocha & typho compoſita, initio ſynocha, progreſſus & verſus finem typhus. Cull.

Synococke, συνοκωχή, Lat. *Commiſſura*, connexio, & cohærentia dicitur, legiturque apud Hipp. *l. de Venis X.* 8. Junge Foeſ. *p.* 599.

Synodon, συνόδων, vel συνοδοὺς, vide *Dentes*.

Synopſis, σύνοψις, i. e. *Compendium*, Galen. *lib. de nerv. diſſ. cap.* 7. Ita & librum ſcripſit titulo: *Synopſis de pulſibus*. Vide *Compendium*. Idem, quod ὑποτύπωσις.

Synovia, Paracelſicus terminus, ſed diverſimode ab eodem ſumptus, interdum Phyſiologice, interdum Pathologice. In illo ſenſu dicitur *Synovia*, nutrimentum partis ſuæ, (ſive ſuccus nutricius parti appropriandus) & conſervatio virtutis retentivæ, & motivæ virtutis ex viribus virtutis digeſtivæ. Ita liquor nutritius in articulis, vel potius nervis ad articulos excurrentibus, dicitur *Synovia*, gluten articulorum album; alias *Hydarthros*, *Meliceria*: vide *Meliceria*. Ita quoque *Synovia* in renibus, in cerebro, in hepate, corde, &c. ex mente Paracelſi habetur. In ſenſu vero Pathologico *Synovia* dicitur morbus articularis, vel etiam aliorum membrorum morbus, ubi ſuccus nutritius proprius corruptus in cauſa eſt. Vide *Paragr l.* 7. *c.* 1. & *tract. de podagra in princ.* ut &

alibi. Hildan. *de Ichor. & Melic. cap.* 3. Helmont. ut & Dorn. & Rul. vocat *Synoviam*, deſcribens, quod ſit mucilago quædam pellucida, ſpermati ſimilis, qualis vitulo mactato amputatis pedibus & tibiis extillat, inter ligamentorum capſulas, oſſiumque contactus effuſus liquor. *tr. Volup. viventium morbus, &c. num.* 15. 20.

Syntaſio, σύντασις, *Contentio*, vel *Tentio*, aut *Tenſis*, oppoſita eſt τῇ χαλάσει, *laxitati*, & contingit in cute & articulis, reſiccatis aut induratis, in cute vero potiſſimum, cum muſculi inter ipſam quovis modo augeſcunt, tum maxime ex carnis copia & abundantia, ut & in utre pleno aqua & tympania, quod Galenus in pluribus Methodi libris teſtatur. Gorr. & Caſtell. Hinc & συντατικὰ medicamenta dicuntur *tendentia* & *ſiccantia*; quæ opponuntur χαλαστικοῖς, *relaxantibus*. Gal. *l.* 4. *M. M. c.* 7.

Syntaxis, σύνταξις, Lat. *Coordinatio* dicitur, id eſt mutua compoſitio & connexio, Galen. *lib. de oſſib. in proœm.* Nam in ſpecie de oſſium naturali *coordinatione* uſurpatur, & vocatur & σύνθεσις, & ὁμιλία, Gorr.

Syntecmæromæ, συντεκμαίρωμαι, Latine *Conjicio*, *Conjecturam facio*, Hippocr. 1. *aphor.* 9. quamvis majorem emphaſin adhuc in ſe hoc verbum contineat, quam prolixius expoſuit Libautius *in Schol. ad h. aph.* Vide Diet. *n.* 803.

Syntenoſis, συντένωσις, eſt ſpecies *Syneuroſeos*, a Spigelio excogitata, quando duo oſſa per *tendinem* conjunguntur. Ita Oſſa Seſamoidea digitorum oſſibus nectuntur: Patella femori & tibiæ, *lib.* 1. *de H. C. F. c.* 3. Barth. *libell.* 4. *c.* 1.

Synteretice, συντηρητικὴ, i. e. *Conſervatoria*, ſcil. *methodus* eadem, quæ ὑγιεινή. Blancard. *in Lex.*

Syntexis, σύντηξις, συντηκτικὸς, vide *Colliquatio*.

Synthena, Paracelſo dicitur ſpecies epilepſiæ, vel caduci, aut apoplecticæ affectionis, cum doloribus in ſtomaco, torminibus, eſtque fere lethale ſymptoma, quod ſi unum paroxyſmum ſuſtinuerint ægri, & poſt illum evigilantes noſcant adſtantes, magis in paralyſin, quam in ſyncopen incidunt. *Paragr. l.* 3. *cap.* 1. §. 3.

Syntheſis, σύνθεσις, idem quod σύνταξις, *oſſium compoſitionem* & connexionem ſignificat: vide *Syntaxis*. Quamvis & alius morbus nec periculo nec facie diſſimilis Phthiſi hoc nomine veniat apud Plin. ſecund. *l.* 1. *de Medicina c.* 62. qui tamen ſolus inter tam multos ita ſcripſit. *Syntheſis* quoque dicitur medicamentum compoſitum a Q. Sereno *c.* 30. Vide Keuchen. *not. p.* 210.

Synthetiſmus, συνθετισμὸς, vocatur D. D. Bohnio in Chirurgicis *repoſitio fracturarum*: quatuor comprehendens operationes miniſtras, *Extenſionem*, *Coaptionem*, *Deligationem*, & *Repoſitionem*.

Synthetos, σύνθετος, *Compactus*, *Compoſitus*. In ſpecie vero Hipp. uſurpavit de excrementis durioribus & *compactis*, *Coac. t.* 110.

Syntimoreo, συντιμωρέω, *Coadjuvo*, Gal. *c.* 1. *de R. V. I. A. t.* 39. vide *Timoreo*.

Syntomos, σύντομος, *conciſus*, ſuccinctus, *velox*, & adverbium συντόμως, *brevi*, celeriter, quod legitur Hipp. 3. *aph.* 12. Vid. Dieter. *n.* 805. Nomen vero adject. occurrit *Coac. t.* 160. Jung. Foeſ. *p.* 600.

Syntonia, συντονία, *contentio*, robur & firmitas dicitur, Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 67. Galen. *in comm. ad h. l.* Σύντονος quod ſignificat *vehementem* dolorem, *Coac. t.* 160. Jung. Foeſ. *d. l.*

Syntrophos, σύντροφος, vide *Connutritus*.

Synuloticon, συνουλωτικὸν, idem quod ἐπουλωτικὸν, *cicatricem inducens*, Gal. *l.* 13. *M. M. c.* 6. Vide *Epuloticum*.

Synymenſis, συνυμένσις, Spigelio vocatur ſpecies Oſſium duorum conjunctionis, per aliquam *membranam*, qua ratione in recens natis oſſa ſyncipitis cum oſſe frontis junguntur, *l.* 1. *de H. C. F.* 15. Barthol. *libell.* 4. *c.* 1.

Syphar, idem quod *Exuviæ*, λεβηρὶς, Gaſp. Rejes *C. El.* q. 26. *n.* 1. Vide *Exuviæ*.

Syphilis, dicitur Fracaſtorio *lues Venerea*, vel *Morbus Gallicus*, unde & libros tres metricos ſuos de morbo hoc inſcripſit *Siphilidem*. Rationem hanc dedit C. Rejes, quod indicet nomen hoc quaſi concordiæ & amicitiæ Venereæ partum, *q.* 59. *num.* 1. quaſi dic. σὺν & φιλία. Alias placet nomen hoc originem ſuam accepiſſe a Poetarum commento fabuloſo, Piſtorem quendam hoc nomine appellatum, & primum hac lue inquinatum fuiſſe fingentium. Nicol. de Blegn. *Obſervat. in Lucem Vener. c.* 1. Meminit & hujus nominis Waltherus *in Sylv. Med. p.* 14. 28. Idem vult quoque Fallop. *tr. de morb. Gal. c.* 2. *Tom. I. Op. p.* 684. Hoc nomine quoque uſus M. A. Severin. *l. de noviſſ. abſceſſ. c.* 23. non inepte deſcribens in genere, quod ſit impreſſura prodiens ab inquinabulo impenſe putri craſſoque & a tota ſubſtantia expugnante temperamentum humanum, ad partes ſpermaticas primum ſpectante, mox alias etiam acris

acris fermenti facultate ac auræ virulentæ inſtar pervadente.

Syphon, idem quod *Fiſtula*, σύριγξ, *caunula*, pertinet ad inſtrumenta chirurgica, Hild. *in Ciſt. milit. claſſ.* 19. *Syphon rectus* dicitur ἀδιάτρητος, Gal. *l.* 5. *M. M. c.* 7.

Syrenæ, *Syrenes*, ſunt monſtra marina ex Nymphis nata, Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lexic.* Commentum Paracelſicum *in Paragram. & alibi.*

Syriacon, συριακὸν, epitheton *Unguenti*, quod *Commagenum* vel *Comagenum* vocatur. Vide *Comagenum*. *Lapis* quoque *Judaicus* dicitur *Syriacus*. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 298. *Ulcus Syriacum* quid ſit, vide *Tonſillæ*.

Syricon, συρικὸν, vel idem eſt quod *Sandyx*, i. e. *Ceruſſa uſta*, ſi credimus Aetio *lib.* 7. citante Gorræo & Ægineta *l.* 7. *c.* 3. vel eſt mixtum quid ex *Ceruſſa uſta*, & *Sinopide* juxta Plinium, æqualibus quidem portionibus, allegante eodem Gorræo. Vel eſt nomen *Collyrii* ἀδήκτου, & ἁπαλοῦ, apud Aet. *l.* 8. Gorræo.

(Π) *Syrigmus*, auditio imaginaria ſoni, cujus nullum eſt extra aures principium. Sauvag.

Syringa, idem quod *Syrinx*, σύριγξ, vide *Fiſtula*.

(Π) *Syringmos*, perceptio ſoni tintinnantis falſi. Lin.

Syringotomum, συριγγοτόμον, inſtrumentum dicitur recurvum, in acutum deſinens, inciſorium, cultellus ad fiſtulas incidendas comparatus, Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 4. Figuræ *Syringotomorum* videantur apud Aquapend. Sultet. aliosque Chirurgiæ Scriptores.

Syrinx, σύριγξ, vide *Fiſtula*.

Syrius, vocatur *Pulvis* purgans fortior, ex Scammonio præparatus, eſtque nihil aliud, quam hujus *Extractum*, ſive *Reſina* & *Magiſterium*. Schrod. *l.* 4. *cl.* 4. 468. Rolfink. *Chym. l.* 5. *ſ.* 2. *c.* 16. *ſeqq.*

Syrizo, συρίζω, ſignificat *ſibilum edo*, qualem edit ſputum viſcidum & craſſum in gutture, Hipp. *l.* 2. *de morb. XLVI.* 6. Legitur & ὑποσυρίζειν. Vide *Hypoſyrizo*, *Sibilus*.

Syrma, συρμα, idem quod ἀπόσυρμα, *abraſum*, deſquammatum, vide *Apoſyrma*. Leguntur vero σύρματα apud Hippocr. *lib.* 4. *Epid. XIX.* 24.

Syrmæa, συρμαία, nomen eſt plantæ alicujus, ſive *Raphanus* fuerit, ad vomitum concitandum idoneus, qui & *Sadicula* dicitur, ſive alia herba *Selino* ſimilis. Deinde etiam ita dicitur edulium quoddam ex adipe & melle, quod veluti præmium certaminis cujuſdam exhibebatur Lacedæmone, quod ejuſdem erat quoque nominis. Porro hoc nomine etiam vocabatur potio ex ſale & aqua purgationi idonea, Foeſ. *p.* 601. Ipſam etiam purgationem per alvum moderate factam apud Hipp. ſignificare notat Gal. *exeg.*

Syrmaiſmos, συρμαϊσμὸς, mendoſe συρμεσμὸς, *purgatio per vomitum* aut alvum minorativa, lenis, mitior. Hipp. 2. *de art. t.* 50. Gal. *in comm.* Lang. *l.* 2. *ep.* 48. *fin.* C. Hoffm. *com. Gal. LL. de U. P. n.* 277. Conf. Erotianus in ἀπὸ συρμαϊσμοῦ.

Syrones, vide *Syrenes*. Vocantur & *Pedecelli*. Arab. *Aſſoabat*.

Syrrhoea, *Syrrhun*, σύῤῥοια, σύῤῥουν, *Confluxile*, idem quod ξύῤῥοια, ξύῤῥουν, vide *Confluxile*, *Confluxio*.

Syrupus, ab Arabico Sirab, quod eſt potio. Joan. Henric. Hottingerus *de uſu linguæ Arab.* Vide *Sirupus*.

Syſſarcoſis, συσσάρκωσις, dicitur *conjunctio* oſſium, mediante carne, q. d. *Concarnatio*, ut in oſſe hyoide cum ſcapula. Ita caro gingivarum dura dentes oſſibus maxillarum connectit. Gal. *l. de oſſib. procem.* Barthol. *libell.* 4. *c.* 1. Gorr. Deinde & συσσάρκωσις dicitur ratio curandi vulnera præſertim capitis ad cranium pertingentia, ubi interſtitium non poteſt ſuppleri contractione labiorum, ſed opus eſt concretione carnis, vel *concarnatione*, de qua curandi ratione egit Gal. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 1. & Jul. Alex. *in not. ad h. l. T. II. Op. p.* 79. *fin.* & *p. ſeq.* Denique συσσάρκωσις Pathologice dicitur carnis intra vaſa & tunicas teſtium ſcroti p. n. generatio, unde *Hernia carnoſa*, vel σαρκοκήλη oritur. Ægin. *l.* 6. *c.* 63.

Syſtaſis, σύστασις, vide *Conſiſtentia*.

Syſtathmos, ἰσόσταθμος, idem quod ἰσόσταθμος, *ejuſdem ponderis*, Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Foeſ. *p* 602.

Syſtema, σύστημα, idem quod σύστασις, *collectio*, *conſtitutio*, coitio, J. Alex. *not. in Gal. l.* 4. *de L. A. c.* 9. In ſpecie ſumitur etiam pro ſedimentorum in urina *concretione*, Hipp. *lib.* 7. *Epid. XLI.* 7.

Syſtematicos, συστηματικὸς, epitheton *inæqualitatis* in pulſibus pluribus *collectivæ*, Galen. *lib.* 1. *de diff. pulſ. cap.* 30. Jul. Alex. *cit. loc.* Hujus ſunt tres, Διαλείπων, *intermittens*, παρεμπίπτων, *incidens*, μύουρος, *myurus*. Caſtell. Gorr.

Syſtole, συστολὴ, *conſtrictio*, *contractio*, proprie dicitur cordis motus, quo in anguſtum contrahitur, ut ſanguis e ventriculis cordis in arte-

arterias, qua pulmonalem dextro, qua portam ſiniſtro cohærentem, exprimatur. In qua contractione apex cordis verſus coſtas & ſterni regionem ſiniſtri lateris attollitur. Qui vero & Arteriis *ſyſtolen* attribuunt, illi minus accurati ſunt in vocum applicatione; ſiquidem proprie non contrahuntur, ſed ſaltem ſubmittunt; unde & a nonnullis *Submiſſio* appellatur, quando tempore diaſtoles cordis arteriæ a diſtenſione remittunt, & paululum conſidunt. Enimvero nunquam inaniuntur, aut revera contrahuntur, quemadmodum Cor coarctatur. Igitur vera *Syſtole* dicenda non erit; quemadmodum nec vera *Diaſtole* cordi attribui poterit, cum non vere diſtendatur, ſed ſaltem a contractionis motu ad priſtinam naturalem figuram & magnitudinem recurrat. Vide *Diaſtole*. Adde Bartholin. *lib.* 2. *An. cap.* 6. ut & alios Anatomicos.

Syſtremma, σύστρεμμα, idem quod συστροφή.

Syſtrophe, συστροφή, Latin. *Convolutio* dicenda eſſet, verum vocab. Græcum apud Hipp. denotat *Tuberculum*, *Duritiem*, humorum concretiones, & tumores, 3. *de artic. t.* 9. 16. *l. de humid. uſu XI.* 12. quamvis & generaliter uſus ſit de morborum collectionibus, *de R. V. I. A. t.*21. Quemadmodum & verbum συστρέφεσθαι de humorum collectione ſumitur, 5. *aph.* 50. *& alibi*. Junge Foeſ. *p.* 602. Diet. *n.* 806. Iohnſton *in Not. ad Coac. l.* 280. etiam ſcripſit, quod συστροφὴ apud Hipp. ſignificet & humorum collectionem, & eorundem concretionem tumoremque. Συστροφὴ etiam *Globus* vertitur a Lind. *Ex. V.* §. 50.

Syzeuxis, σύζευξις, idem quod συζυγία; id eſt *Conjugatio*.

Syzygia, συζυγία, vide *Conjugatio*.

T.

Ταῦ. De hac litera notavit Gal. quod conjuncta cum litera R, reddat difficiliorem ſæpe pronunciationem, ſi lingua non ſatis ſeſe ampliat, & prioribus dentibus innitatur. Gal. *c.* 6. *aph.* 32.

Tabaccum, *Tabacca*, proprie nomen eſt plantæ, quæ alias *Nicotiana*, *Pætum* vocatur, de qua conſulantur Botanici, & Schröder. *l.* 4. *cl.* 1. *p.* 229. Communiter vero accipitur vocabulum pro fumo ex accenſis illius herbæ foliis exſiccatis vel per ſe, vel cum aliis rebus permixtis, per tubulos varios ore attracto, hodieque notiſſimo & uſitatiſſimo, quamvis etiam quampluribus nocentiſſimo; quam noxam veriſſime non minus, quam ſevere inculcavit Linden. *Ex. IX.* §. 59. Inter mortis occaſiones & impedimenta retulit Helmont. ob hanc rationem, quod propter occultum virus late ſerpens, vires vitales proſternat, *tr. Mortis occaſiones*, & in ſpecie quod ejus uſus nimius Apoplexiæ initium afferat, ob ſulphur anodynum inebriativum, & ſi in gradu, numero, & quantitate exceſſerit, apoplecticum; *tr. de Lith. c.* 9. *n.* 76. 86. Impotentiam quoque generandi promovere, legitur *in Eph. Nat. Cur. A. III. Obſ.* 41. Ex uſu *fumi Tabaci* olfactum læſum fuiſſe, teſtatur obſervatio apud Boner. *Anat. Pract. l.* 1. *ſ.* 20. *Obſ.* 6. vomitum nimium lethalem obortum, *l.* 3. *ſ.* 8. *Obſ.* 63. *&c.* Sunt & nonnulli, qui maſticatione illius herbæ contortæ & exſiccatæ adeo capiuntur, ut ſine hac ſe vivere non poſſe exiſtiment. Habet vero inſignem vim apophlegmatizantem. Tribuitur porro vocabulum *Tabaci pulveribus Sternutatoriis*, vel *Ptarmicis*, haud dubie ob hanc cauſſam, quod pleraſque deſcriptiones & pulvis *Nicotianæ* ingrediatur, in quorum pulverum uſu etiam exceſſu a multis hodieque peccatur.

Tabaſir, Arabice eſt *Spodium*. Ruland. & Iohnſon.

Tabanus, μύωψ, οἶστρος, vide *Oeſtrus*.

Tabarzet, epitheton *ſacchari albiſſimi*, & depurati, quod ſæpius lixivio calcis vivæ deferbuit. Helmont. *tr. Pharmac. & Diſp. Modern. n.* 67. Legitur & in Arabic. vocab. antiq. expoſitione operibus Avicennæ addita.

Tabella, δέλτος, vide *Tabula*.

Tabergeta, id eſt *albificans*. Rul.

Taberna, οἴκημα, ἐργαστήριον, idem quod *Officina*, πωλητήριον. *Tabernam aromatariam* diu occluſam & poſt apertam cauſſam fuiſſe graviſſimæ peſtilentiæ teſtatur ex Fallopio Caſp. Rejes *C. El. q.* 65. *num.* 29.

Tabes, φθόη, φθίσις, vide *Atrophia*, *Phthiſis*. *Tabida febris*, μαρασμός, vide *Maraſmus*. Dicitur & *Tabitudo*. Augen. *Tom. III. p.* 142.

* *Tabiæ*, locus quidam erat infra Neapolim, & Veſuvium montem, qui teſte Strabone inter occidentem æſtivum, & meridiem, ſuaviſſimam, ſiccamque Africi auram excipiebat. Hæc aura Phthiſicis ſanandis apta putabatur. Hinc Galenus Phthiſicos ad Tabias mittebat, quemadmodum Celſus in Alexandriam, ubi aer eandem ſalubritatem obtinet.

Tabula, *Tabella*, homonymon eſt ap. Latinos. Vel enim notat aliquod inſtrumentum ligneum, aut lapideum, rotundum aut quadratum, cui aſſidemus, & reſpondet *menſæ*, in qua ſignificatione legitur apud Lang. *l.* 2. *ep.*

49. & Græc. dicitur τράπεζα, πίναξ. Vel aliud inſtrumentum latum, cui aliquid inſcribitur, aut inſculpitur, Gr. δέλτος, πίναξ. Ita veteres ægros remedia ſua, quibus ſani facti ſunt, *tabulis* inſcripſiſſe teſtatur e Plinio & Galeno C. Rejes *Camp. Elyſ. q.* 3. *num.* 9. Huc pertinet *Tabula Smaragdina Hermetis*, a Chymicis adeo ſummis laudibus decantata, quæ videri poteſt *Th. Chym. Vol. I. pag.* 362. Vel denotat inſtrumentum ferreum, aut etiam cupreum, cui aliquid infunditur, v. g. Rotulæ, Morſuli, Trochiſci. Ita *Tabula ferrea* eſt inſtrumentum ſcrobibus hemiſphæricis, ſeu acetabulis compunctum, ad excipiendum probationum effuſiones, Ruland. Tandem ſignificat *Tabulam confectionem ſaccharatam* plana forma paratam, quæ vulgo *Morſellus*, *Morſulus* dicitur, quamvis & *Rotulæ* hoc nomine comprehendantur. Weckr. *A. G. l.* 1. *cap.* 42. Morell. *lib.* 1. *ſ.* 3. *cap.* 4. Vide *Morſulus*, *Rotula &c.* Hujuſmodi Confectiones ſiccæ ut & *Trochiſci* recte dici poſſunt Electuaria ſolida, ſiquidem pulveres diverſi excipiuntur ramoſis viſcoſiſque corporibus, Jac. le Mort *Pharmaceut. Med. Phyſ. cap.* 24. *pag.* 279. 186.

Tabulatum, idem eſt quod *Confectio in Morſulis* aut *Rotulis*. Weker *d. l.* Vide *Tabula*.

Tabum eſt ſanies tenuis e malo ulcere exiens. Blanchard. *in Lex.* Quomodo *Tabum* a pure differat, egregie docuit D. D. Wedel. *Pathol. ſect. II. cap.* 13. *pag.* 421. docens, Tabum eſſe effectum putrilaginoſæ reſolutionis citra calorem vitalem concurrentem, & νέκρωσιν conjunctam habere; pus vero eſſe effectum reſolutionis maturativæ concurrente calore vitali nativo, ita ut pus ſit in parte gangrænoſa ſignum vitæ reſurgentis. Quod vero laudatus A. in maſculino poſuerit *Tabus*, me ratio fugit. Certe in meis Lexicis ſemper in neutro genere legitur. Nicol. Perottus *in Cornucop. ad Martialem pag.* 269. *Tabo* poſuit, dicens eſſe cruentum illud, quod tuſſi rejicitur, ſimul ſcribens in ablativo ſaltem *Tabo* apud Virgilium reperiri. Atque ita perinde fuerit, num *Tabus* vel *Tabum* in nominativo dici quis crediderit.

Tacamahaca dicitur gummi reſinoſum exoticum, e nova Hiſpania huc deveniens, cujus vires & uſus deſcribuntur a Schroder *lib.* 4. *cl.* 4. *n.* 407. Fr. Hoffman. *in Clav. ad h. l.* De *Tacamahaca liquida* lege *Eph. Nat. Cur. An. III. Obſ.* 296.

Taceros, aut ζακερός, i. e. liquefactus, *colliquatus*. Unde & *macilentum* a nimia *Colliquatione* ſignificat. In qua ſignificatione legitur apud Moſch. *de morb. mul. c.* 87.

Tachygloſſoteros, ζαχυγλωσσότερος, Hippocr. dicitur, qui *petulantiori linguæ incontinentia* & volubilitate præditus eſt, uti in ebriis obſervatur, *l.* 4. *Epid. XXV.* 2.

Tachys, ταχύς, vide *Celer*.

Tachythanatos, ταχυθάνατος, dicitur, qui *celeriter moritur*, vel potius, qui pronus eſt ad repentinam mortem. Minime tamen cum brevitate vitæ confundenda hæc diſpoſitio, ſed ſaltem exprimit mortis ſpeciem contrariam lentæ. Hippocr. 2. *aphor.* 44. Jung. Dieter. *n.* 817.

Taciturnitas, σιγή, idem quod *Silentium*, Vide *Sige*.

Tactilis, ἁπτός, dicitur ſpecies qualitatum in ſenſus incurrentium, ut ſunt, calor, frigus, humiditas, ſiccitas, aſperitas, lævitas. Galen. *l.* 1. *de Elem. c.* 9.

Tactus, ἁφή, ἅψις, ſubſtantivum eſt notiſſimum, vide *Hapſis*. Jung. Malpigh. *Exerc. de Tactus organo*. Barthol. *l.* 1. *An. c.* 2. Adjectivum *Tactus* ſumitur pro *Tractatus*, *Contrectatus*. Ita Epiphora medicamenta *tacta* legitur apud Scribon. *n.* 20. aqua calida *tactus*, *num.* 130. *Tangere* enim corpus eſt externis medicamentis perducere corpus, ſive tractare & fovere, Keuchen. *ad Sammon. pag.* 107. De *tactu ſalutari*, ſive curatione per *tactum*, vide *Struma*. Inter recentiores Doctores Medicos D. Henricus Deventer *in Lun. nov. pro Obſtreticant. c. XIII. & ſeqq. aliquot* nomen *tactus* & verbum *tangere* reſtrinxit ad prægnantes, deſcribens, quod *tangere* gravidam nihil aliud ſit, quam duos priores digitos alterutrius manus pinguedine, butyro vel oleo inunctos per muliebria in vaginam uteri intromittere, iiſque attingere os, ſive oſtium uteri (per quod interius intelligit) ad explorandam ipſius formam, undique idem contrectando, ut innoteſcat, quidnam ex *tactu* illo ſcire liceat.

Tæda, æquivocum eſt, & habet 1. ſignificationem Botanicam, qua notat *Pinus ſpeciem*, Gr. πεύκη. Vide Galen. *l.* 8. *de S. Fac.* Latine *Picea*. Deinde ſignificationem Pharmaceuticam, & notat paſtam quandam vel ad ſuffitum, vel ad ſupponendum utero paratam, Gr. δᾶς. Vide *Dæs*.

Tæniæ, ταινίαι, dicuntur *Lumbrici lati*, alias κειρίαι, πλατεῖαι, vide *Helmnithes*, *Lumbrici*. Gorr. Long. *l.* 2. *ep.* 42. Aldrov. *l.* 6. *de Inſect. c.* 2. Keuchen. *ad Sammon. pag.* 208. Refertur hoc nomen etiam ad diverſos piſces a diverſis Auctoribus, & quidem vel ad marinum, qui *Soleæ* ſpecies habetur in Aldrov. *l.* 1. *de Piſc. c.* 43. vel ab Ariſtotele ad piſciculum, qui deſcribitur ab eodem *lib.* 3. *cap.* 30. *Tænia* alias

pro-

proprie *vittam muliebrem* ſignificat, aut *faſciam*. Hinc & *Tænia ſulphurata* dicitur, qua vina conſervantur in doliis a Boneto *Anat. Pr. lib.* 1. *ſect.* 15. *Obſ.* 6. *in Schol.*

Tagenitis, ταγηνίτης, idem quod τηγανίτιν, vocatur panis quidam, vel potius *placenta ex ſolo oleo cum farina triticea* mixta, & in ſartagine ſuper ignem fumo expertem frixa, apud Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 3. Jung. J. Alex. *in not. ad h. Gal. loc.*

Taiacu, nomen *Apri Mexicani Moſchiferi*, cujus Anatomiam tradidit Edoardus Tyſon Medicus Londinenſis, & ejus mentio fit *in Actis Eruditorum Lipſienſibus A. C.* 1685. quod excerpta ſit *ex Philoſ. Tranſactionibus Anglicis menſis Novemb. Anno* 1683. *Num.* 183.

Tal, i. e. *lutum pavorum*, vel Alkali. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Talæporia, ταλαιπωρία, Hippocrati vocatur *labor immoderatus cum defatigatione*, unde opponitur huic ἀνάπαυσις, *quies*, *l. de nat. hum. ſ.* 2. *t.* 1. Galen. *in comm. ad h. t.* 2. *prorrhet. IX. aliquoties*, ubi & verbum ταλαιπωρέω, *laboro*, occurrit, *l. de int. aff. XXVII.* 2. *XXXVI.* 13. *XXXVI.* 11. *XXXVII.* 12. *ſect.* 3. *de art. t.* 194. Alias ταλαιπωρία, *miſeriam*, *egeſtatem* quoque ſignificat, 4. *de R. V. I. A. t.* 111. Jung. Foeſ. *Oecon. p.* 602.

Tale, id eſt, *vinum coctum*. Rul. & Iohnſ.

Talcum, *Talk*, eſt materia pellucida ſplendens, & clara, unionum ſimilitudine, tenuiſſimis foliis compacta, & ſciſſilis, cujus ſunt quatuor ſpecies: alba, flava, nigra, rubra, Dorn. Rul. & Iohnſ. Alii inter lapides referunt, quidam ſpeculari lapidi ſimilem dicunt, Schrod. *lib.* 3. *c.* 8. *num.* 20. Fr Hoffmann. *in Clav. ad hunc loc.* & vires, uſumque deſcripſerunt. In *Muſ. Calc. ſ.* 4. *pag.* 458. *ſeqq.* Maſcul. genere legitur *talcus* foſſilis. E recentioribus ita deſcribi poteſt: *Talcum rubrum* eſt fluor mercurialis metallicus rubedinem a Sulphure Auri participans. Hinc etiam nonnulli Chymici per aquam Regiam rubedinem extrahentes & ſolutionem denuo præcipitantes pulverem conficiunt, quem pro Croco Solis commendare non dubitant. Vide Dan. Ludov. *Diſſ. I. Pharm. pag.* 320. *ſeq.*

Talea, *Taleola*, ῥίζα, σκυτάλη, proprie dicitur *præſegmen lignorum*, particula ligni tabellata. Ita *talea fraxinea* apud Seren. *c.* 12. Junge Keuchen. *in not. ad h. l. p.* 130. Legatur & Rhod. *ad Scrib. num.* 122. Transfertur tamen etiam ad alias res ſciſſiles, v. gr. Cornu Cervi in *taleolas* diſſectum.

Talentum, τάλαντον, nomen ponderis majoris, pendentis ſexaginta minas. Quia vero *Mina* pondus variat in diverſis locis, (vide *Mina*) Jul. Alex. *not. ad Galen. lib.* 1. *de C. M. P. G. c.* 15. igitur & *talenti* pondus variare neceſſe eſt. *Talentum Atticum* pendere libras Romanas 62. & uncias ſex, vel Marcas Colonienſes 87. lotones 8. momenta 4. docet Linden. *Exerc. V.* §. 81.

Taliæ, vocantur *folliculi* ceparum, alii Keuchen. *ad Samm. p.* 133.

Talpa, σπάλαξ, ἀσπάλαξ, homonymon eſt; proprie dicitur mus terrenus, ſub terra fodiens, & quaſi ſerpens, acutiſſimi auditus, cruribus breviſſimis, cujus pleniorem deſcriptionem, cum uſu in Medicina, vide in Aldrovand. *l.* 2. *de Quadrup. dig. vivip. cap.* 16. Schroder. *lib.* 5. *cl.* 1. *num.* 25. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Eph. N. Cur. *A. II. Obſ.* 57. Metaphorice *Talpa* dicitur Tumor cutis capitis proprius, interdum albam materiam continens, & ſerpendo cuniculos, inſtar *talpæ*, ſub cute efficiens. Dicitur & *Teſtudo*. Aldrov. *d. l.* Caſtell. De hoc affectu legatur ex noviſſimis Bonet. *Medic. Septentr. lib.* 1. *ſ.* 1. *c.* 9. *p.* 13. *ſeqq.*

Talus, ἀστράγαλος, vide *Aſtragalus*.

Tamiſon, τάμισον, idem quod πυτία, *coagulum*. Vide ſupra in *CO*. Legitur apud Hippocr. *l. de morb. mul. LXX.* 8.

Tauge, ταγγὴ, apud Hippocr. *tumorem* putreſcentem ſignificat, *l.* 2. *Epiſt. ſect. I.* 49. Alias ταγγὴ & ταγγὸς, etiam *rancorem* notat, Unde ἔλαιον ταγγὸν *oleum rancidum* vocatur, Foeſ. *d. l.* Gorr.

Tangibilis, ἁπτὸς, idem quod *Tactilis*. Gal. *l.* 2. *de L. Aff. c.* 8.

Tapeinoſis, ταπείνωσις, *Humilitas*, vide *Humilis*.

Taphiuſius, vocatur quarta ſpecies lapidis Aetitis, a loco naturali *Taphiuſa*, juxta Leucadem, apud Plin. *lib.* 36. *H. N. c.* 21. quem lapidem nobis incognitum dixit Schroder. *lib.* 3. *c.* 8.

Taphneus, dicitur Paracelſo ſpecies terræ, ex qua illa producuntur, quæ non mutant ſuam naturam, reverberandi, calcinando, *de grad. & comp. cap.* 1. Vel *Taphneus* eſt medicina mundata, *Scholiis ad lib.* 7. *de grad. & comp. c.* 9.

Tarache, ταραχὴ, vide *Taraxis*.

Tarachodes, ταραχώδης, Lat. *Turbulentus*: Dicitur ab Hippocr. de iis, qui ſine ratione perturbant, quod eſt delirantis & male affectæ mentis indicium, *l.* 1. *prorrh. ſ.* 1. *cap.* 4. Vide Galen. *in comm. ad h. l.* Hinc & νοσήματα

ταραχώδεα, morbi *turbulenti*, *d. l. t.* 32. & in ſpecie febres ζαραχώδεες, *turbulentæ*, *Coac. t.* 550. ſomni ζαραχώδεες, *d. l.* 151. & γνῶμαι, ſententiæ mentis, *t.* 308. Junge Foeſ. *p. 611.*

Tarantiſmus vocatur morbus ille ſaltatorius, qui a morſu & veneno *Tarantulæ* inducitur. *Med. Septentr. lib.* 1. *ſect.* 16. *cap.* 1. *p.* 150.

Tarantula, nomen eſt phalangii, vel *Aranei* exotici, in Apulia & Perſia frequentioris, cujus morſus peculiaria ſymptomata convulſivorum motuum non ſolum excitat, veluti ſaltantium, verum etiam curationem peculiarem per Muſicum inſtrumentalem concentum poſtulat. Hujus deſcriptio accurata & depicta reperitur in *Itinerario* Ad. Olearii. Morbi vero Convulſivi a *Tarantulæ* morſu excitati ideam & curam deſcripſit Willis *Pathol. cerebri c.* 7.

Taraxis, ζάραξις, in genere idem quod ξαραχὴ, *Perturbatio*. Et hoc poſterius vocabulum legitur de alvi fluxu, Hippocr. 1. *aph.* 2. a verbo ταράσσω, turbo, *perturbo*, commoveo, agito, Diet. *n.* 815. In ſpecie vero τάραξις vocatur oculi vitium, cum oculus ex compreſſione, vel attritu, aut mora in fumo aut alia re offendente, conturbatus conſpicitur, Galen. *Iſag. cap.* 18. Ægin. *lib.* 3. *cap.* 22. eſtque inflammationis, vel ophtalmiæ initium, *cap.* 3. *in l.* 6. *Epid. t.* 3. Jung. Rhod. *ad Scrib. num.* 19.

Tarbaſon, vox ficta a Scheunemanno, notans *Stibium*, vel *Antimonium*, pro *Larbaſon*, quem propterea falſe perſtrinxit Libav. *in defenſ. contra illum p.* 28. *ſeqq.*

Tarda eſt nomen Avis, quæ & *Otis* dicitur. Vide *Otis*.

Tarditas, *Tardus*, βραδύτης, βραδὺς, quid ſignificet, notum eſt. Dicitur de pulſu, *l.* 1. *de diff. pulſ. c.* 7. *Tarditatem* in curatione ſæpe noxiam eſſe, patet ex Hippocr. 1. *aphor.* 3. Vide Diet. *n.* 161.

Tarſati, *Tarſe*, Barbar. idem, quod *Ecchymema*, ſive *Sugillatio* in oculo. Foreſt. *lib.* 11. *Obſervat.* 4. *Schol. lib. 6. Chirurg. Obſerv.* 45. *Schol.*

Targar, id eſt *Oleum juniperinum*. Rul. & Iohnſ.

Tarichos, τάριχος, vide *Salſamentum*. Inde προταριχεύειν. Vide *Protarichevo*.

Tarith, id eſt *Mercurius*, *Ruſcias* idem. Rul. & Iohnſ.

Tarſus, ταρσὸς, diverſis pollet ſignificationibus: inter quas receptiſſima eſt, quando *Tarſus* vocatur pars pedis anterior poſt calcem, plana ac lata, quæ inter talos eſt, & plantam, & carpo manus reſpondet, qui uti Celſo prima palma dicitur, ita & *Tarſus* prima planta, *l.* 8. *c.* 1. Galen. *l.* 3. *de U. P. c.* 8. *l. de Oſſib. c.* 24. e quatuor oſſiculis conſtare ſcribit, ſed Barthol. ſeptem attribuit, *libetl.* 4. *c.* 21. Deinde ταρσοὶ dicuntur *extremitates palpebrarum oculi*, e quibus pili emicant, quamvis alii ipſos *pilos* ταρσοὺς vocari potius exiſtiment, cum Ruffo. Gorr. Caſtell. Linden. *Med. Phyſ. l.* 2. *cap.* 10. §. 87. Ταρσὸς quoque dicitur omne id, quod *dilatatum* eſt; unde verbum τετάρσωνται, *dilatata ſunt*. Gal. *in exeg. voc. Hippocr.* Erot. *Onom. p.* 1:1. *d. c.* Hinc ταρσὸς, *expanſio alarum*, & pennarum productio proprie dicitur, nec non *remorum planities*: item vaſa, in quibus caſei exponuntur, ut eſt apud Suidam in ταρσὸς. *Tarſus* etiam dicitur marmoris duri & candidi ſpecies, quæ in Tuſcia & ſubter ac ſupra Florentiam, alibique in Italia naſcitur, & præbet elegantius vitrum, quam ulla alia arena. Anton. Neri *in Arte Vitrar. l.* 1. *cap.* 2. *p. m.* 8. & 9. & *c.* 8. *p.* 22.

Tartarhan, Scheunemanno notat *Tartari ſpiritum*, ſed inepte & barbare, judicio Libav. *in Defenſione Tom. III. p.* 19.

Tartarus, τάρταρος, proprie *Tartarus* dicitur terrea portio vini, coagulata in duritiem lapideam ad periphariam doliorum. Unde & Paracelſus, & alii *calculum vini*, vel lapidem lateribus vaſorum vinaceorum adhærentem vocarunt, quod quidem Fr. Hoffmann. *in clavi ad Schr.* improbat, ob hanc rationem, quod nullus lapis in aqua liqueſcat, hæc tamen de *Tartaro* ſcimus. Enimvero hæc ſubtilitas in Medicina non obſervatur, uti patet de *Lapide Corroſivo*, *Medicamentoſo*; & aliis, qui omnino etiam liquefiunt. De *Tartari vini* hiſtoria, viribus, & uſu, cum medicamentis inde paratis, legantur paſſim Rei Medicæ ſcriptores, præſertim Schroder. *lib.* 4. *cl.* 2. *num.* 408. Fr. Hoffmann *ad h. l.* Helmont. *Tartari*, & *Tartari vini hiſtoria*: Angel. Sala *in Tartarologia*. Rolfink. *Chym. l.* 5. *ſect.* 1. *art.* 1. *c.* 6. Freitag. *Aur. Med. lib.* 2. *c.* 10. Iunken. *Chymic. Exp. Cur. Part. I. ſect.* 3. *c.* 10. *p. m.* 215. *ſeqq.* aliiſque. Egregiam quoque deſcriptionem medicamentorum e Tartaro paratorum a D. Friderico Zobelio Archiatro Duc. Holſat. collectam edidit Dn. D. Vedelius Linden. *Tartari* hujus beneficio tribuit vim purgantem vino, ex Hippocrat. *lib.* 2., *de diæt. Ex. V.* §. 78. Ad ſimilitudinem *Tartari e vino* vocabulum hoc tribuitur etiam aliis ſalibus e vegetabilibus extractis Chymiæ opera, quæ ſalia *Tartaros eſſentiales* vocat Rolfink *d. l.* Ita & *Tartarum*

Phi-

Philoſophicum ex aqua pluviali a Cloſſæo paratum huc pertinet apud Schroder. *l. 3. c.* 3. Præter hanc Pharmaceuticam & Chymicam ſignificationem tranſtulerunt vocabulum *Tartari* ad Pathologicam; alii nimis extendentes ad omnem pene cauſam & materiam morbificam internam, ſicuti Paracelſus, qui integros libros de *Tartaro*, & de *Tartareis morbis* conſcripſit, accipiens pro omni alimentorum excremento, & vitioſa materia; quam latam acceptionem reprobavit Helmont. *tract. integro.* Inventio *Tartari* in morbis temeraria; quamvis, ſi cum aliis ſuis ſcriptis conferatur, non ſemper ſibi conſtet. Nos ſalvo aliorum judicio arbitramur, omnino *Tartari* ſignificationem Pathologicam congruam eſſe, ob egregiam comparationem vini cum ſanguine, ita ut & in ſanguine fæculentæ terreæ, & coagulativæ portiones aliquando colligantur, & peccent, quæ variorum morborum intemperiei materialis, qua Organicorum generationi favent.

Taſis, τάσις, vide *Tenſio.*

Taſſus, id eſt *Lumbricus.* Dorn. Ruland. & Iohnſ.

Taurocolla, ταυροκόλλα, vocatur *gluten* optimum, quod ex auribus taurorum & genitalibus paratur. Verum accipitur etiam generaliter pro *glutine.* Gal. *lib.* 5. *de C. M. P. G. cap.* 12. Ægin. *lib.* 7. *c.* 3. *lit. T.* Vide *Colla.*

Taurus, ταῦρος, homonymon eſt. Vel enim notat *Bovem Maſculum.* Vide *Bos.* Vel *Taurus* dicitur inferior penis pars, ejuſque ſutura in longitudinem vergens, uſque ad ſedem porrecta, Galen. *Introd. cap.* 10. Linden. *Med. Phyſ. lib.* 2. *cap.* 7. §. 63. Keuchen. vocavit *Suturam*, *not. ad Sammon. pag.* 136.

Taxatio, *Taxa*, vocatur valor medicamentorum, qua ſimplicium, qua compoſitorum, ſive pretium pecuniæ numerandum pro medicamentis, & legitur paſſim apud Wecker. *in Anat. Gen.* nec non *in Diſpenſatoriis Norimbergenſi & Auguſtano.* In hoc pretio conſtituendo & exigendo Pharmacopœi interdum conſcientiæ non adeo exactam habent rationem, teſte experientia. De qua re videatur D. Ludov. *Diſſert. II. Pharmaceutica.*

Taxis, τάξις, vide *Ordo.*

Taxus, Græce dicitur carere proprio nomine, quamvis Schroder. μῦλον poſuerit. Verum non video, quid obſtet, quo minus & τάξος vocari poſſit, ad imitationem aliorum e Latino ad Græcum translatorum. Animal dicitur quadrupes, digitatum, vel biſulcum, pedibus varians, dum aliud canum pedes imitatur, & *Taxus caninus*, aliud porcorum, & *Porcinus* dicitur; utriuſque hiſtoriam cum uſu in Medicina prolixe vide apud Aldrov. *l.* 2. *de Quadr. dig. vivip. cap.* 11. Jung. Schroder. *l.* 8. *cl.* 1. *num.* 36. De articulatione peculiari maxillæ in *Taxo* accurata mentio fit in *Eph. Nat. Cur. A. II. Obſerv.* 12. *Taxus* quoque nomen arboris, de qua videantur Botanici.

Techne, τέχνη, vide *Ars.*

Tecmarſis, τέκμαρσις, in genere dicitur *cognitio conjecturalis* per ſigna ſyllogiſtica. Galen. 1. *de R. V. I. A. t.* 3. *cap.* 2. In Medicina igitur τέκμαρσι vocatur conjecturalis cognitio, quæ ſub ſe comprehendit totam fere artem medicam, cognitionem, dignotionem, prænotionem, & curationem, ſiquidem omnes hæ partes conjectura artificiali nituntur, præſertim quoad reſpectum ad particularia, imo ſingularia ſubjecta. Nam præcepta & theoremata Artis univerſalia pleraque poſſunt eſſe demonſtrativa. Lege Foeſ. *exegeſ. Oec. p.* 613. Vide *Conjectura.*

Tecmerion, τεκμήριον, vocatur *ſignum determinatum* ſyllogiſticum, certis conjecturis nitens. Vide Foeſ. *d. l.* & Rolfink. *O. M. M. Sp. l.* 2. *ſ.* 1. *c.* 3.

Tecnopœia, τεκνοποιΐα, idem quod τεκνογονία, *Generatio ſobolis.* Rolfink. *de part. gen. P. I. cap.* 1.

Tecolithos, τηκόλιθος, vide *Judaicus.*

Tecomæ, τήκομαι, vide *Colliquatio.*

Teganiſtos, τηγανιστός, *in ſartagine frixus.* Vide *Frixus.* Lind. *Ex. V.* §. 99. Τηγανίτης, *panis frixus.* Vide *ibid.*

Tegula, κέραμος, vocatur vas aliquod ad tegendum deſtinatum. Rul.

Tegumentum, σκέπασμα, vide *Scepe.*

Teineſmos, τεινεσμός, Latine communiter *Teneſmus*, C. Hoffmann. *in Inſtit. l.* 3. *cap.* 150. urget, τινασμὸν, *Tinaſmum*, eſſe ſcribendum, quemadmodum & *in Apol. pro Galen. l.* 3. *cap.* 244. *lit. A.* ubi addidit rationem, quam ſi ſuo tempore vidiſſet Dieter. fortaſſis non improbaſſet novationem Hoffmanni, *Iatr. num.* 818. Deſcribi vero poteſt, miſſis aliorum deſcriptionibus, quod ſit aſſiduum fere per alvum excernendi deſiderium urgens, cum dolore, præcipue in extremo ano, cum excretione pauca, mucoſa, cruenta, aut purulenta, proveniens a reliquiis portionum acrium vitioſarum, intra inteſtinum rectum, & ad ſphincterem hærentibus & exulcerantibus. Comitatur plerumque dyſenteriam. Meminit Hippocr. 7. *aphor.* 27. Gal. *in comm. ad h. l.* Alias legi quoque poſſunt Foeſ. *pag.* 613. Foreſt. *l.* 22. *Obſ.* 40. *ſeqq. cum Schol.*

Schol. River. *l.* 10. *c.* 7. *Sylv. l.* 1. *prax. cap.* 13. §. 9. 27. 28.

Tela, ὕφη, ὕφος, quid ſignificet, ex aliis Dictionariis notum eſt. *Tela aranei* quem habeat uſum medicum, vide ſupra in *Aranea*. Tela etiam ſumitur pro linteo utrinque emplaſtrato, ſive *Sparadrappa*, de quo vocabulo ſupra. Legatur P. Morell. *in meth. præſcrib. formula l.* 11. *Sect. V. c.* 12. *p.* 248. *ed. Blaſian.*

Telamones, τελαμῶνες, dicuntur *lintea concerpta*, quæ vulneribus accommodantur, vel faſciolæ potius, quibus oblæſa membra deligari ſolent. Gorræus.

Teleios, τέλειος, vide *Perfectus*.

Teleo, τελέω, ſignificat *perficio*, *conſumo*. Uſurpatur crebro ab Hippocr. de *conſumptione* ciborum, *l. de Affect. XXVII.* 7. ubi tamen Linden. reddidit per *expetere*, *XLI.* 9. *XLII.* 4. Vide Foeſ. *p.* 614.

Telephium, τηλέφιον, idem quod *Chironium*, epitheton ulceris maligni, & difficulter curabilis, a *Telepho*, qui vulneratus ab Achille, unde tale ulcus malignum conſecutum. Dicitur & Ἀχίλλειον, teſte Keuchen. *ad Sammon. p.* 259. Vide *Chironicum*.

Teleutao, τελευτάω, non ſignificat apud Hippocr. *lib.* 7. *Epid.* 30. 5. *exitum nanciſci*, aut finire, uti Foeſ. expoſuit *d. l.*, ſed, ut Lindenus reddidit, ἐτελεύτησεν, h. e. *mortuus eſt*.

Tellinæ, τελλῖναι, dicuntur *Conchæ minores* marinæ & fluviatiles, quarum deſcriptionem, cum uſu in cibis & Medicina, vide apud Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 72. Meminit & Gal. *c. S. F.* §. *Tellinæ*.

Tellurica Philoſophia Paracelſo quæ ſit, non conſtat ex ipſius ſcriptis. Meminit vero *tr.* 1. *de Peſtilit. in princ. & l.* 2. *de Podagricis*, §. *Necromantia*.

Telma, τέλμα, dicitur vel ea pars pedis, qua terram contingimus, aut calcamus, vel ſolidum, denſum & durum, ac pilis etiam nudum, pedis veſtigium, Galen. *l. de muſc. diſſect. c.* 33. Alias in Lexicis aliis *locum cœnoſum* ſignificare legitur. Vide Foeſ. *d. l.*

Telmatodes, τελματώδης, dicitur de *locis uliginoſis*, *cœnoſis*, apud Hippocr. *de glandul. II.* 10. Vide iterum Foeſ. *d. l.*

Telon dicitur *ignis*, tanquam *telum*. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Telos, τέλος, *finis*, *perfectio*, terminus.

Telum, τέλος, idem quod *Jaculum*. Vide *Sagitta*. *Telum* quoque vocari *Pleuritidem*, patet ex Sereni *Medicina metrica c.* 23. ad quem locum vide *not.* Keuchen *p.* 171. 172.

Temachos, τέμαχος, *fruſtum ſectione ablatum* aut *tomaculum* ſignificat, ſed præcipue de *piſcium fruſtis* reſectis uſurpatur, Hippocr. *l. de affect. XXXIX.* 11. *de int. affect. XIII.* 35. *LII.* 26. Τεμάχιον Dimin. *fruſtulum piſcis* vocatur, Foeſ. d. l. Jul. Alexandrinus hallucinatus videtur, quando τεμάχη *ſalſamenta* ſignificare opinatus eſt, *not. in Gal. de puer. epil. c.* 4. & *l.* 15. *Sal. c.* 9.

Temeritas, idem quod *Audacia*, *Incogitantia*, προπέτεια, τόλμη, quæ Medico eſt vitanda in verbis & factis. De verbis vide locum Gal. *l.* 2. *de mot. muſc. c.* 5. & ſupra in *Propetes*. In factis præceptum legitur apud Hippocr. *l. de Arte XX.* 22. & *l.* 6. *Epid. ſ.* 2. *t.* 25. In ſpecie *Temeritas* eſt in morbis permittere, quod non poteſt conferre. P. M. de Calderia *Tom. I. Oper. p.* 414. *fin.*

Temperamentum, *Temperatura*, *Temperies*, κρᾶσις, vide *Craſis*.

Temperantia, σωφροσύνη, quid ſit ex Ethicis conſtare debet. Vocari Noverca Medicorum, quia præcavet a morborum inſultibus. Lang. commendavit, quod ſit dux omnium virtutum, & omnium virtutis bonorum diſpenſatrix, *lib.* 1. *epiſt.* 55.

Temperatus, σύμμετρος, vide *Symmetria*. *Temperatum* eſt omne, quod propriam naturam domat, frænatque aliam admittendo, uti eſt vinum aduſtum, vel aqua ardens. Dorn. Rul. Iohnſ.

Temperies, κρᾶσις, vide *Craſis*. *Temperamentum*.

Tempeſtas, ὥρα, χρόνος, κατάστασις, vide *Cataſtaſis*, *Hora*, *Chronos*. *Tempeſtas* etiam idem valet, quod ventus, ac cœli ratio, apud Celſ. *l.* 2. *cap.* 2. notante Fantino in *not. ad. h. l. pag.* 155.

Tempeſtivus, εὔκαιρος, idem quod *Opportunus*. Vide *Cæros*.

Templum, ναὸν, σηκὸς, quid ſit, pueris etiam notum eſt. Olim in *Templis* gentilium curationes Empiricas fuiſſe ſuſpenſas, unde Hippocr. primus collegiſſe dicitur, legimus paſſim in Medicorum monumentis. Metaphorice quoque vocatur ſpecies quædam faſciæ, vel deligationis *templum ſoſtrati*, alia *templum parvum Apollonii Tyrii*. Galen. *de faſc. num.* 79. 98.

Tempora, κρόταφοι, vide *Crotaphe*. Hinc *Temporales muſculi*, κροταφῖται, vide *Crotaphitæ*; & *Temporales ſuturæ*: vide *Lepidoeides*.

Temporarius, ὡραῖος, idem quod *Maturus*, *Bonus*. Vide *Horæos*.

Tempus, χρόνος, καιρὸς, & hujus vocabuli ſignificatio jam aliunde innotuit, aut innoteſcere debuit, præſertim e Phyſicis. Quæ vero in ſpecie *tempora morborum* dicantur, vide apud Galen. *l. de morb. tempor.* item *in Inſtitut. paſſim.* Suntque potiſſimum quatuor: *Principium*, *Augmentum*, *Status*, & *Declinatio*. De quibus ſingulis ſuo loco. *Tempus* quoque obſervandum in collectione medicamentorum ſimplicium rectiſſime urget Wekerus, & alii. Ita & in aſſumendis & retinendis remediis certo *tempore* opus eſſe per experientiam conſtat. Quod vero ad ſuperſtitioſam *temporum* obſervationem attinet, v. gr. mediæ noctis, aut ipſius momenti, quo ſol punctum ſæquinoctii, vel ſolſtitii alicujus ingreditur, vana ſunt talia, & nullius pretii.

Temulentia, idem quod *Ebrietas*, μέθη, vide *Ebrietas*. *Temulentus* etiam vocatur οἰνωθεὶς, Galen. *l.* 2. *de Temper. c.* 2.

Tenacitas, γλισχρότης, *Tenax*, γλισχρὸς, idem, quod *Lentus:* vide *Gliſchros*. *Tenacitas glutinis* eſt reſina mineralis, uti Reſina abietis, Terebinthina laricis. Dorn. Ruland. Iohnſ. *in Lex.*

Tenacula vocatur inſtrumentum chirurgicum, inſtar forcipis, quo aliquid tenetur, cujus varias delineationes vide apud Chirurgiæ Scriptores, in ſpecie apud Hildan. *Cent. I. Obſ.* 5. *&* *l. de Lithotom. Veſic. cap.* 16. 22. 26. & duas quoque diverſas, aliam cum, aliam ſine Terebello delineavit Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. XVI. fig.* 1. *&* 3. quamvis in Textu *Tenaculas* non appellavit, ſed ſaltem in Indice.

Tencha, vide *Tinca*. Schroder.

Tencta, τεγκτὰ, vocantur ea, quæ humore perfuſa eundem per meatus vel poros admittunt, humidiora indeque fiunt & molliora, ut lana, terra. His opponuntur ἄτεγκτα, quæ non admittunt intra ſe humorem; ut æs, ſal, nitrum, Gorr. a verbo τέγγειν, *madefacere*, humectare. Vide *Tenxis*.

Tendentia, τένοντα, dicuntur remedia, quæ cutim expandunt, & *diſtendunt*, & opponuntur χαλαστικοῖς, *relaxantibus*. Galen. *lib.* 5. *de S. F. cap.* 11.

Tendo, τένων, vocatur ἀπονεύρωσις, ſive *extremitas muſculorum* nervoſa, vel potius fibroſa & ligamentoſa, ita dicta, quod ejus actio præcipue in tenſione, vel contractione conſiſtat. Gal. 2. *de art. t.* 5. Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 5.

Tenebræ, σκότος, vide *Scotos*.

Teneo, ἴσχω, κατέχω, quid communiter ſignificet, notum eſt. Eſt vero in Medicina verbum emphaticum, præſertim in Pathologis, quam emphaſin notavit Lind. *Ex. XIII.* §. 21. 23. 29. ubi Morbus *tenere* dicitur hominem, quando tanta ejus eſt vehementia, ut non ſinat hominem intereſſe rebus ſuis, ſed lecto affigat, aut quando non facile abſiſtit affligere, ſed moras nectit. Et *teneri* dicuntur ægri a morbo, qui cum vehementia ægrotant, & longiori mora. Unde & apud Scribon. *tenere* pro *hærere*, *durare*, ſumitur. Vide Rhod. *in Lex. Scrib.*

Teneritudo, *Tener*, ἁπαλότης, ἁπαλὸς, i. e. *mollities* recens. *Tenerum ceratum*, i. e. liquidius, molle. Scribon. *n.* 175. *Tenera folia*, id eſt mollia, *n.* 137.

Teneſmus, τεινεσμὸς. Vide *Teineſmus*.

Tenon, τένον, vide *Tendo*, *Tendentia*.

Tenontagra, τενοντάγρα, dicitur ſpecies arthritidis, quando tendines majores occupat, v. gr. in nucha ligamenta illa tendinoſa. Legitur apud C. Aurel. *l. V. Tard. paſſ. c.* 2. *p. m.* 513.

Tenontotroti, τενοντότρωτοι, dicuntur, qui in tendinibus ſunt vulnerati. Galen. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 3.

Tenor, τόνος, *Tonus*, æquivocum eſt, Anatomicam, Phyſiologicam, & Pathologicam habens ſignificationem. Apud Hippocr. plurimis in locis accipi pro nervis, ſive a cerebro, ſive a ſpinali medulla proveniant, oſtendit Foeſ. *pag.* 619. Sufficiat unum addoxiſſe, *lib. de artic. t.* 47. *ſeq.* Hunc ſecutus Gal. non modo *in comm. ad text. dict. Hippocr.* ſed & *lib* 1. *de muſc. motu cap.* 1. Deinde *Tenor membrorum* quoque dicitur recta conſtitutio, ordo particularum in iis, & ſeries, vide Keuchen. *ad Sammon. pag.* 81. Pathologice vero τόνος *contentionem*, h. e. vim intendendi & contrahendi per genus nervoſum: *Coac. t.* 643. *ſeq.*

Tenſio, τάσις, διάτασις, idem quod *Diſtenſio*. Vide *Diataſis*, *Ectaſis*. Ita & τονώδης, διάθεσις, *tenſiva diſpoſitio*, quæ eſt ſignum plethoræ, Galen. *l. de multit. c.* 10. Τάσις vocatur, *l.* 4. *de L. A. c.* 3.

Tenſivus, τονώδης, epitheton doloris, qui provenit a flatibus vel ſpiritibus. Gal. *l.* 3. *de L. A. c.* 9.

Tenta, μοτὸς, λήμνισκος, idem quod *Licinium*, *Pennicillus*, *Turunda*: vide *Licinium*. Apud Paracelſ. vocatur *Tenta Magiſtralis*, *Paragraph. l.* 3. *c.* 4. §. 1. *Not. in fragment. ad h. l.* vocatur *Tentum Magiſtrale*.

Ten-

Tenthrenìodes, τενθρηνιώδης, *cavernoſus*, *antroſus*. Uſurpatur de pulmone ab Hippocrat. *lib. de reſect. l.* 10. a τενθρηνών, & τενθρηδών, quod ſignificat inſectum aculeatum veſpæ ſimile. Foeſ. *pag.*613. Alii legunt cum Corn. τεθρηνιώδης.

Tentigo, πειαπισμὸς, vide *Priapiſmus*.

Tentio, τάσις, idem quod *Tenſio*. Sumitur & in ſpecie pro *Teneſmo*. Gal. 8. *aph.* 27. ex interpretatione Leoniceni.

Tenuans, *Tenuatio*, idem quod *Attenuans*, *Attenuatio*, λεπτύνω, λεπτυσμὸς, vide *Attenuans*.

Tenuis, λεπτὸς, vide *Leptos*.

Tenxis, τέγξις, i. e. *humectatio*, madefactio, cui opponitur ξηρότης, *ſiccitas*. Legitur apud Hippocr. *lib.* 6. *Epid. ſ. VIII.* 36. *vel t.* 25. a verbo τέγγειν, *humectare*, quod occurrit *l. de ulcer. in princ. l. de cap. vuln. XX.* 5. *&c.* Jung. Foeſ. *pag.* 612. *ſeqq.*

Tephra, τέφρα, vide *Cinis*.

Tephricon, τεφρικὸ, idem quod σποδιακόν, vide *Spodiacon*.

Tephrion, τέφριον, *Collyrii* nomen, haud-dubie a colore cinereo, quod etiam κύθιον appellant. Deſcribitur ab Aet. *l.* 7. citante Gorræo, & aliter a Celſo *lib.* 6. *c.* 6. Meminit & Rhod. *Scribon. n.* 26.

Tepidarium, dicebatur Balnei pars apud veteres, in quo veſtes exuendo prius paululum ſudabant, Gr. ἀποδυτήριον. Celſ. *lib.* 1. *cap.* 4. Jung. Pantini *not. ad h. l.* vide & ſupra *Apoditerium*. Add. Ant. Fumanell. *libell. de Balneis in princ.*

Tepidus, χλιαρὸς, vide *Chliaros*.

Teragolinica, eſt *manu confecta*. Ruland. & Iohnſ. *l.* 3.

Teras, τέρας, vide *Monſtrum*.

Terebella, *Terebra*, τρύπανον, τέρετρον, vocatur inſtrumentum, quo oſſa forantur, non ſolum capitis, ſed & alia, v. g. thoracis. Unde variæ ejus ſunt differentiæ, v. g. recta & acuta *terebra*, quæ πριστήριον vocatur, Galen. *in Exeg. voc. Hippoc.* alia *ſerrata*, cava, & teres, quæ πρίων appellatur. Vide *Priſis*. Huc pertinet *Abaptiſton Trepanum*. Vide ſupra *Abaptiſtos*. Adde Aquapend. *in Chir. Operat.* ubi prolixius deſcribitur. Diverſarum *Terebrarum*, v. g. *Terebræ triformis* & *tripolois* in cranii vulneribus & juncturis uſitatæ: item *Trepani Abaptiſti*, nec non *Terebelli* Maggii pro globulis extrahendis delineationem cum modo utendi tradit Scultet. *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. II. fig.* 3. 4. 5. T. *III. fig.* 1. *&* 3. T. *XVI. f.* 6. T. *XXXVII. f.* 1. T. *XXIIX. fig.* 3. & 4. Huc pertinent *Tenacula* cum *Terebellio*; vide *Tenacula*. Iterum alia, quæ τρύπανον τρωγλοδυτικὸν Hippoc. vocatur, qua coſtæ perforantur, *l. de int. aff. XXV.* 19. Operatio ipſa dicitur *Terebratio*, Gr. τρύπησις, idem *Terebratus*, Rhod. *in Lex. Scribon. p.* 451. Hildan. *Cent. II. Obſerv.* 4. *ſeqq.* Bonet. *l.* 4. *Anat. Tract. ſ.* 3. *Obſerv.* 8. *pag.* 1583. *ſeqq.*

Terebinthina, τερμινθίνη, dicitur *Reſina* liquidiuſcula, balſamica, oleum craſſiuſculum referens, colore ex albo flaveſcens, ſapore paulo acris, conſiſtentia lenta, & tenax, proprie ex arbore *Terebintho*, vulgaris e *Larice* arbore collecta, cujus hiſtoriam & uſum medicum vide apud Dioſcor. *l.* 1. *c.* 91. Schrod. *lib.* 4. *cl.* 2. *num.* 398. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Viribus antecedit omnes alias reſinas. Rhod. *ad Scribon. num.* 262.

Terebotia, idem videtur eſſe, quod *Terebinthina*, apud Paracelſum, qui ſcribit, eſſe reſinam arboris ſuæ, differentem a Balſamo, *l.* 1. *de Tart. Tract.* 4. *c.* 2. *in expoſ.* nec non *in fragm. ad h. l.*

Terebra, vide *Terebella*.

Teredo, τερηδὼν, homonymon eſt. Vel enim ſignificat *vermem*, vel potius vermiculum, *ligna erodentem*, quem deſcriptum vide apud Aldrov. *de Inſect. l.* 6. *c.* 5. Uſum etiam monſtrat Schroder. *lib.* 5. *cl.* 6. *n.* 117. Vel τερηδὼν, *oſſis eroſio*, quæ alias Latine *Caries* vocatur. Vide ſupra *Caries*.

Terengibil, idem quod *Manna*, *Tereniabin*. Schroder. *l.* 4. *cl.* 4. *n.* 446.

Teres, ϛρογγύλος, κυλινδροειδὴς, dicitur de corporibus longis & rotundis. Eſtque epitheton *vermium*. Vide *Strongylos*, *Helminthes*. *Teres* quoque cognominatur Muſculus Radii, qui alias *Rotundus* dicitur. Vide ſupra *Rotundus*.

Tereſis, τήρησις, vide *Obſervatio*.

Teretron, τέρετρον, id eſt *Terebra*, πριστήριον, *Terebella*. Vide p. a.

Tergum, νῶτον, idem quod *Dorſum*. Vide *Noton*. *Dorſum* ſignificat poſteriores corporis partes, quæ collo ſubjacent, Galen. *Introd. c.* 10.

Tergus, λοπὸς, vide *Lopos*. Sumitur & in genere pro *corio*, Gr. σκῦτος. Vide *Corium*, *Scytos*.

Terma, τέρμα, vocatur *finis* & *terminus*, in palæſtra, meta, in qua ſubſiſtebant curſores, quemadmodum initium, βαλβὶς, *carcer* dictum fuit. C. Hoffmann. *Comm. in Gal. LL. de U.P. num.* 480.

Terminthos, τέρμινθος, eſt homonymon. Proprie denotat arborem, quæ Lat. *Terebinthus*, un-

unde reſina *Terebinthina* colligitur, quæ ſignificatio ſpectat ad Botanicos. Per metaphoram vero dicuntur τέρμινϑοι tumores, vel cutis eminentiæ plerumque in tibiis vel cruribus obortæ, colore ex nigro & viridi, rotundæ, fructui *Terebinthi* ſimiles. Legitur apud Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ. II.* 13. *l. de humor. XI.* 1. Explicarunt Gal. *in exeg. Dict. Hippocr.* item *com.* 3. *de Hum.* Ægin. *l.* 4. *c.* 24. Aet. *l.* 2. *tetrab.* 4. *c.* 63. Foeſ. *Oecon. pag.* 615. 616. M. Aurel. Severin. *l. de Epinyctid. P. II. controv.* 3. Aliquando & per Th. ſcribitur, v. gr. apud Lind. *in d. Hippocr. loc. de Humor.* Caſtel. Cauſſa horum tuberculorum nulla alia eſſe poterit, quam ſtagnatio portionum ſeroſarum putreſcentium, cum acerbitate aliqua atrabiliaria, & indurativa, unde haud inepte inter Symptomata Scorbuti, ut & Luis Venereæ referri poſſunt ac debent, licet in ſpecie Auctores de Scorbuto nullam feciſſe mentionem, quod mirum, notaverim. Arab. dicuntur *Albotin*, vel *Albotis*. Fallop. *lib. de morb. Gall. cap.* 5. *Tom. I. pag.* 686.

Terminus, πέρας, τέλος, quid ſignificet, notum eſt. Videlicet extremum, in quo aliquid deſinit. *Terminare*, τελεῦταν, legitur apud Galen. *cap.* 3. *de art. t.* 33. Morbi *terminari* dicuntur vel ad ſalutem, vel ad mortem. An *Terminus vitæ* a Deo præfixus Medicinæ uſum excludat, egregie ventilavit C. Rejes *C. El. q.* 18.

Terna, idem quod *Impetigo*, *Mentagra*. Fallop. *de Ulcer. cap.* 25. *Tom. I. Oper. p.* 615.

Ternarius, τριάς, numerus in Medicina etiam ad ſuperſtitionem uſque myſticus, ita ut non ſolum Hippocr. *tres* corporis noſtri ſubſtantias ſtatuerit, continentes, contentas, & impetum facientes; & poſteriores Medici *tres* res ſecundum & præter naturam conſtituerint; ſed & Chymici Paracelſum ſequentes, *tria* Principia excogitaverint: *Sulphur*, *Mercurium*, & *Salem*, vide *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 481. In uſu medicamentorum *ternarius* numerus obſervatus legitur apud Scribon. *n.* 58. 71. 159. Vide & Rhod. *ad eund. n.* 71. Cæterum quod *ternarius* numerus etiam in morbis, v. gr. febre tertiana, &. in conatibus naturæ criticis pro morborum ſolutione obſervetur, illud non fit propter aliquam myſticam & peculiarem numeri illius virtutem & efficaciam; ſed dependet unice a materiæ turgeſcentia intra illud temporis ſpatium collecta. Unde etiam ſæpe contingit, ut terminus ille, interveniente aliquo obſtaculo, vel anticipetur, vel prorogetur.

Terniabin, *Tereniabin*, vide *Manna*.

Ternio, *Ternus*, vide *Ternarius*.

Terpnos, τερπνός, ſignificat *gratum*, ſuave, *delectabile*. In ſpecie τερπνὸν nomen eſt medicamenti compoſiti, quod deſcribitur ab Aetio *l.* 6. *c.* 91. citante Gorræo.

Terra, γαῖα, γῆ, vide *Ge*.

Terreus, *Terrenus*, *Terreſtris*, γαιώδης, vide *Gæodes*.

Terricla, χάραξ, *ſudis*, *Redica*, ſic dicta, quod terreant hoſtes, aut beſtias ingreſſuras. Lind. *Ex. XI.* 75.

Terrificatio, legitur apud Caſp. Cramerum *Colleg. Chym. Diſſert. I. c.* 4. §. 3. quando nimirum in fermentationis actu portiones terreſtres coeunt & concreſcunt.

Terror, φόβος, affectus eſt, & animi perturbatio fortior, *timori* affinis, & ejus quaſi exceſſus. Pertinet inter res non naturales, & fit aliquando cauſſa morborum, præſertim lipothymiæ, epilepſiæ, imo & mortis, procatarctica; aliquando vero ſalutaris, & vice remedii prodeſt. Utrumque docuit Rolfink. *Obſ. & M.M. Sp. l.* 2. *ſ.* 3. *c.* 103. *& l.* 14. *ſ.* 3. *c.* 12. Jung. C. Hoffmann. *Inſt. Med. l.* 5. *c.* 39. §. 1. In ſpecie *terrorem* præcordia afficere, & omnem eſuriem tollere, vult Helmont. *tr. Jus Duumvir. n.* 25. Eſt etiam occaſio peſtis *Terror*. Idem in Tumulo peſtis.

Terſomæ, τέρσομαι, ſignificat apud Hipp. *ſiccor*, idem quod ξηραίνομαι, *l.* 1. *de morb. mul. XXIII.* 5.

* *Terthreia*, τερϑρεία, præſtigiæ, incantamentum. V. Clerc. Hiſt. med.

Terthron, τέρϑρον, proprie dicitur *artemo* & funis, quo utrinque velum trahitur, antennæ ſummum extremumque jugum, & ita ad rem nauticam pertinet. Ab Hipp. vero ſumitur vel pro *ſummo & extremo morbi* ex mente Foeſii; vel pro *ſoliditate* morbi, uti reddidit Lind. *in verſ. Lat.* Locus eſt *l.* 2. *de morb. mul. XVII.* 2. Jung. Foeſ. *p.* 615.

Tertiana, τεταρτaῖος, vocatur febris, quæ de tertio in tertium exacerbatur, eſtque vel *intermittens*, in qua integra dies intermedia eſt libera ab omni febrili efferveſcentia; vel *continua*, ubi quidem nulla intermiſſio, ſed continuus animadvertitur fervor, nihilominus ejus vehementia major de tertio in tertium ſentitur. Cauſſa utriuſque conſiſtit in ſanguinis bilioſi, hoc eſt ſulphureo-ſalinis portionibus ſcatentis efferveſcentia & fermentatione p. n. Intermittentis quidem, ob fermentum crudum extraneum ſucci nutritii corrupti accedentis. Continuæ vero, ob copiam ſulphurearum por-

tionum a cauſſa quadam externa ad accenſionem & agitationem irritatarum. Dividitur in *Legitimam*, & *Spuriam*. *Febris Tertianæ* utriuſque veram ideam deſcripſerunt, ex recentioribus, Willis. *de febribus c.* 4. Sylvius *Prax. Med. lib.* 1. *cap.* 30. 31. Piens *de febr. Tract. ſpec. c.* 6. & 11. quamvis non in omnibus conſentiant, quæ tamen fortaſſis facile conciliari poſſent. Non inconcinne etiam de hoc argumento ſcripſit nuperrime D. D. Dolæus *in Encycloped. l.* 4. Febrium in genere eſſentiam & rationem formalem in turbata ſanguinis mixtione conſiſtere ſtatuens, & poſtmodo ſingulis primariis ſpeciebus, ita etiam Tertianæ, applicans *c.* 8. Quales ſententias & hypotheſes poſt dictos auctores alii adhuc recentiores de hac febris ſpecie & reliquis foverint & propoſuerint, quos inter nobis arridet D.D. Chriſt. Gunth. Schelhammeri *Tract. de Febrium curatione*, non eſt noſtri inſtituti, nec loci ratio concedit, prolixius examinare. Jung. & D. D. Staahlius *in ſuis Diſſertationibus*.

Tertium Chymicis dicitur medium inter duo extrema, & eſt medium inter durum & molle, eſt quoque medium conjungendi Tincturas, & intelligitur *Sal*, quod merito dicitur medium inter corpus & ſpiritum, *Theatr. Chym. Vol. IV. pag.* 96. *ſeq.* Alias & Chymicis *Sal Tertium* eſt, quod *Salſum* dicitur & *Enixum* ex alcali & acido junctis reſultans. Vide *Enixum*, *Salſum*.

Tertius, τρίτος, quid ſignificet, jam ante conſtat. In Medicina uſitata eſt phraſis *ad tertias*, vel ad *duas tertias* decoquere, & vel indicatur decoctio tanta, ut reſidua maneat una tertia pars liquoris, vel, quod uſitatius videtur, ut una ſaltem tertia pars decoquendo conſumatur. Vide Rhod. *in Lex. Scrib. p.* 451.

Teſſa eſt vocabulum plane obſcurum noviſſime a D. Helwigio, quantum nobis quidem conſtat; in *Introitu ſuo in Phyſicam inauditam* in lucem productum; ſi juxta nonnullorum opinionem Arabica vox eſt, ſignificat *Occultavit*, *ſpoliavit*, privavit, &c. D.D. Matthias Scheſferus exiſtimat eſſe nomen Caballiſticum, cujus literæ ſingularem contineant ſenſum. Significare vero Sal Aſtrale, ſeu Aeris eſſentiam, & eſſe idem cum Mercurio, Chalybe, Fœmina, Aquila, Columba &c. *Epiſt. defenſor. introitus Helvvigian. pag.* 21. *ſeqq.*

Teſſaraconta, τεσσαράκοντα, *Quadraginta*. Vide *Quadrageſimus*.

Teſſares, *Teſſara*, τέσσαρες, τέσσαρα, vide *Quatuor*.

Teſta æquivocum eſt apud Latinos. 1. ſignificat *vas figulinum*: deinde & ob ſimilem duritiem *cruſtam* animalium *aquatilium*: utrumque dicitur Græc. ὄστρακον: vide *Oſtracon*. Unde & *Teſtacea animalia* vocatur ὀστρακόδερμα. Vide *Oſtracodermon*. Tertia *Teſta* dicitur *rotunditas capitis humani*, Keuchen. *ad Sammon. p.* 92. G. πόλος, κορυφή. Hinc & Paracelſus generaliter pro *globo* cœli & terræ ſumpſit, *l. de caduco matric.* Denique *Teſta* corporis humani *pellis* eſt. Dorn. Ruland. & Iohn. *in Lex.*

Teſtamentum, διαθήκη, terminus juridicus, proprie denotans *diſpoſitionem facultatum* ſuarum omnium, Gal. *lib. de cogn. & cur. omn. anim. peccat. c.* 5. Translatum vero a Spagyricis ad Hieroglyphica, vel myſtica, aut ænigmatica ſcripta potiſſimum de *Lapide Philoſophorum Th. Chym. Vol. I. p.* 783. & *Vol. IV. p.* 446. *ſeq.* Libav. *S. A. Ch. l.* 7. *c.* 2.

Teſticuli, *Teſtes*, ὄρχεις, δίδυμοι, vide *Didymi*, *Orcheis*, *Ovarium*.

Teſtimonium, μαρτύριον, quid ſignificet, notum eſt. Proprie alterius quoque affirmationem ejus, quod alius ſtatuerat. Hinc Galen. dicit alicubi, ex *teſtimonio* veritatem dogmatum æſtimari, *l. quod an. mot. ſeq. temp. corp.* 5. Sumitur vero ab Hippocr. etiam μαρτύριον, *teſtimonium*, pro ligno, 2. *de art. t.* 31. Galen. *in comm. ad h. l.*

Teſtudinatum, ἀέτωμα, vide *Aetoma*.

Teſtudo, æquivocum eſt, χελώνη, vide *Chelone*, *Camara*, *Talpa*. *Teſtudo* quoque dicitur *ſpuma maris*, item *Limax*, anacium album & rubeum. Rul. & Iohnſ.

Tetagmenos, τεταγμένος, vide *Ordinatus*.

Tetanos, τέτανος, accipitur aliquando late pro omni *Convulſione* & rigiditate corporis, vel membrorum. Proprie vero & ſtricte ita dicitur ſpecies *Convulſionis* graviſſima, quando totum corpus erectum & rigidum manet ſine motu, ſicut lignum, aut trabs, Dieter. *num.* 825. Vide *Convulſio*, Galen. 4. *aphor.* 57. De *Tetano* alias agitur apud Hippocr. *l.* 3. *de morb. XII.* 1. *ſeqq. l. de int. affect. LIX.* 1. *ſeqq. l. de dieb. V.* 1. *ſeqq.* Jung. Foeſ. *p.* 616.

Tetanothra, *Tetanomata*, τετάνωθρα, vel τετανώματα, vocantur medicamenta *erugatoria*, ſive quæ rugas emendat. Gorr.

Tetartæos, τεταρταῖος, vide *Quartana*.

Tetartemorion, τεταρτημόριον, vide *Quadrans*.

(Π) *Tetatorphyla*, eſt febris continua cum exacerbationibus quartanis, ſeu quartanæ typum ſervantibus. Sag.

Tetartos, τέταρτος, vide *Quartus*.

Te-

Thethalaſſomenos, τεθαλασσώμενος, idem quod θαλασσίτης, marinus. Epitheton *vini aqua marina mixti*, cui opponitur οἶνος ἀθάλασσος, cui non eſt admixta aqua marina. Illius meminit Gal. 4. *de R. V. I. A. t.* 4. *&* *l.* 4. *de ſan. tu. c.* 4. Hujus vero *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8. Vide Foeſ. *p.* 448.

Tethelos, τεθηλὸς, dicitur Hippocr. *mollis*, laxus. Uſurpatur de figuris, *l. de vet. med.* XXXIX. 16. rectius tamen *floridum* ſignificat, *ibid. XLI.* 9. a θάλλω, *floreo*. Vide Foeſ. *p.* 266.

Tethreniodes, τενθρηνιώδης, vide *Tenthreniodes*.

Tethyion, τεθυῖον, dicitur *Zoophyton rubrum*, cujus deſcriptionem pleniorem vide cum uſu in cibis & Medicina apud Aldrov. *de Zoophyt. l.* 4. *c.* 5. Chiocc. *Muſ. Calc. ſect. I. p.* 67.

Tetocyia, τετοκυῖα, Latine *Puerpera*, quæ jam peperit, Hipp. 5. *aphor.* 39. Iunge Dieter. *n.* 828.

Tetradrachmon, τετράδραχμον, *pondus quatuor drachmarum*, h. e. *uncia dimidia*, quæ & *Stater* dicitur, Galen. *de pond. & menſur.* Vide *Stater.*

Tetragnathus, τετράγναθος, ſpecies eſt juxta Aetium *Phalangii*, vel aranei, ſubalbida, pedes ſcabros habens, & juxta caput eminentias duas: unam rectam, alteram latam, ut exiſtimes, eum ora habere duo, maxillas quatuor, & lineam per os æqualem. Ejus venenum Scorpii veneno ſimile, Foreſt. *lib.* 30. *Obſerv.* 12. *Schol.*

Tetragonon, τετράγωνον, vide *Quadrangulum*. Τετράγωνον alias apud Hippocr. vocatur medicamentum, quod caput purgat, *l. de int. aff.* XLIIX. 14. & LII. 18. per quod nonnulli intelligunt vel ipſum Stibium, vel Cruſtas, quæ circa illud reperiuntur, Foeſ. *p.* 616. Rhod. *ad. Scribon. n.* 23.

Tetramos, τέτραμος, idem quod τρόμος, *Tremor*. Erot. *in Onom. p.* 113. *b.*

Tetramyron, τετράμυρον, i. e. *quatuor unguentis confectum*, vocatur *Acopum* linimentum, cujus deſcriptio & vires habentur apud Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. c.* 12.

Tetrao, τέτραξ, οὔραξ, nomen avis montanæ majoris, quæ Latinis *Urogallus* dicitur, cujus deſcriptio videatur cum uſu apud Aldrov. *l.* 13. *Ornithol. c.* 6. ubi ſimul demonſtrat, non eſſe eandem avem cum Otide.

Tetrapharmacon, τετραφάρμακον, in genere dicitur medicamentum compoſitum ex quatuor ſimplicibus. Tribuitur vero diverſis compoſitionibus, v. g. *Emplaſtro*, quod alias βασιλικὸν vocatur, Gal. *adv. Lyc. c.* 7. *I.* 1. *de S. Fac.* §. *Pinguedo*, *Stear.* Vide Rhod. *ad Scrib. n.* 211. & ſupra in *Baſilicum*. Dicitur & *Antidotus*: ita vocatur, quæ alias μυστήριον dicitur, & in officinis *Theriaca Diateſſaron*; vide *Myſterion*. Denique & nomen cibi cujusdam eſt *Tetrapharmacon* apud Spartianum in Adriano, conſtantis ex faſiano, ſumine, perna, & cruſtula, allegante Rhod. *d. l.* Meminit & Paracelſ. *Tetrapharmaci l. de Ictericiis cap.* 3. & videtur intellexiſſe Antidotum.

Tetrobolon, τετρόβωλον, *pondus quatuor obolorum*, h. e. ſcrupuli duo. *Gramma* enim in duos obolos dividitur. Gorr.

Tetroros, τέτρωρος, Latine *Quatrio*. Veſal. *l.* 1. *de H. C. F. c.* 33. dicitur ab Oribaſio & Ruffo *pars Aſtragali* vel tali ſuperior & surſum vergens. Gal. *de Oſſib. c.* 24. vel juxta Ingraſſiam *c* 23. cujus commentarium *vide pag.* 264. *ſeq.* quamvis & totus *aſtragalus* ita aliquando dicatur a quatuor lateribus, dextro, ſiniſtro, anteriore & poſteriore, Gorr.

Tettigometra, τεττιγόμητρα, dicitur fœtus e terra cadens, e quo exit cicada. Aldrovand. *de Inſect. lib.* 2. *c.* 13.

Tettix, τέττιξ, vide *Cicada*.

Teuchos, τεῦχος, duplicem apud Hipp. habet ſignificationem: 1. ita dicitur *totum corpus*, *l.* 6. *Epid. ſ. II. t.* 4. Gal. *in comm. ad h. l.* 2. notat *vaſculum*, *l. de ſterili. XII.* 25. 26. *l. de loc. in hom. II.* 6. *XXXVI.* 7. & plenius explicat Erotianus, quod ſit vas auditorium carne & nervo cinctum.

Teuthis, τευθὶς, vide *Loligo*.

Teutlophace, τευτλοφακῆ, nomen cibi alicujus conſtantis ex *beta* & *lente*, a τεῦτλον, *beta*, & φακῆ, *lens*. Id edulii genus Heraclidem Tarentinum non modo ſanis, ſed & ægrotantibus dediſſe ſcribit Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 18. *fin.* Gorr.

Textura, proprie ὕφανσις, ad opificium pertinet, quod *ars Textoria* dicitur, de qua & Gal. *l. ad Thraſybul. c.* 16. & 21. Per translationem vero Latine etiam uſurpatur *de organica ſtructura corporis*, & partium; & reſpondet Græco κατάστασις, κατασκευὴ, Gal. 2. *aph* 28. & *c. de R. V. I. A. t.* 47.

Th, θ. ϑ. Θ. ſignum eſt & nota *mortis*, θανάτου; apud Hipp. *in libris Epidem.* notante Gal. *com.* 1. *in l.* 3. *t.* 13. *& alibi*, quemadmodum Υ. ſignum ſanitatis, *ibid.*

Thacos, θᾶκος, *ſedile*, ſedes, idem quod θῶκος. Legitur apud Hippocr. *lib.* 7. *Epid. XXVI.* 22.

Thais, θαΐς, duo ſignificat: I. *Ceratum Coſmeticum*, quo faciei rubor conciliatur, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 3. *c.* 25. II.

Vinculi genus, quod capiti adhibetur, ubi ſummum caput & quod inter ipſum frontemque eſt, vincire convenit. Ejus tres ſpecies recenſet Gal. *l. de faſciis n.* 9. 10. 13.

Thalame, θαλάμη, dicitur *cubile*, & piſcium latibulum, *forulus*, penetrale. Legitur apud Hippocr. *de Arte XIX.* 9. Vide Foeſ. *Oec. p.* 265.

Thalamus, θάλαμος, præter vulgarem & propriam ſignificationem ex aliis Lexicis petendam, tropice Galenus vocavit *l. XVI. de U. P. c.* 3. locum illum, e quo nervi optici egrediuntur, quem locum Bartholin. *lib. III. Anatom. c.* 2. *p.* 672. magnas cerebri eminentias vocavit cum Riolano. D. G. Bidloo vero *Thalamos* opticos nominare non dubitavit, *Ant. Tab. IX. & X.*

Thalaſſeron, θαλασσηρὸν, dicitur *Collyrium Hermophili*, accmomodum ſuffuſionibus & hebetudini viſus, cujus deſcriptio habetur apud Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. cap.* 7. Æginet. *l.* 7. *cap.* 16.

Thalaſſites, θαλασσίτης, idem quod τεθαλασσωμένος, vide *Tethalaſſomenos*.

Thalaſſomeli, θαλασσόμελι, dicitur medicamentum compoſitum ex aqueis portionibus aquæ marinæ, mellis, & aquæ pluviæ defæcatis, & in picato vaſe per dies caniculares inſolutis, vim habens purgatoriam. Gorræus e Dioſc. *lib.* 5. *cap.* 20. Jung. Keuchen. *ad Sammonic. p.* 201.

Thaleros, θαλερὸς, i. e. *floridus*, a θάλλω, *floreo*, dicitur de ſpiritu vegeto magno & concitato, Galen. *c.* 2. *in* 1. *prorrhet. t.* 4. & 60. quamvis in textu Hipp. legatur θολερὸν, de quo infra in *Tholeros*. In *exegeſi* autem Hipp. θαλερὸν πνεῦμα exponit Galenus per calidum inſtar ſolis, atque derivat vocem a δέχεσθαι, calefacere.

Thallia, & *Thallos*, θαλλία, θαλλὸς, dicitur *germen* omne, ſed præcipue *olivæ*. Ægin. *l.* 3. *c.* 66. Gorræus. Rhodius expoſuit per *ramum olivæ*, ex quo diebus feſtis coronæ texebantur, *ad Scribon n.* 142.

Thalos, θάλπος, idem quod θερμότης, *Calor*, *æſtus*. Legitur apud Hippocr. 3. *aphor.* 1. & 5. a θάλπω, foveo, calefacio. Jung. Dieter. *n.* 383.

Thalpſis, θάλψις, *fotum*, *fomentum* ſignificat. Legitur apud Moſch. *l. de morb. mul. c.* 126.

Thames, *Thaminos*, θαμὴς, θαμινὸς, *frequens*, & adverb. θαμέως, *frequenter*. Sæpe occurrit apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. LIII* 4. *l. de fiſtul. III.* 1. *l. de ſuperfœt. X.* 11. & *alibi* notante Foeſ. *p.* 266. *ſeq.*

Thamna, θάμνα, idem quod *Lora*, vinum a vinaceis aqua maceratis factum. Vide *Lora*. Lind. *Ex. X.* §. 200.

Thanaſimos, *Thanatodes*, θανάσιμος, θανατώδης: vide *Lethalis*.

Thanatos, θάνατος, vide *Mors*.

Thaphneus eſt *medicina mundata & repurgata*. Dorn. Rural. & Iohnſ.

Thauma, θαῦμα, in genere *Miraculum* ſignificat. Vide *Miraculum*. Specialiter ſumitur pro *machinis* αὐτομάτοις, mechanicis, qualibus utuntur hiſtriones etiam in ludis. Tandem & pro ipſis *præſtigiis* accipitur C. Hoffmann. *comm. in Gali LL. de U. P. num.* 979.

Theca, θήκη, vocatur *Receptaculum*, in quo aliquid aſſervatur. Ita *Theca inſtrumentorum Chirurgicorum* deſcribitur ab Hildan. *in Ciſta militari Claſſ.* 19. ſine quali nunquam accedere debet ad ægros Chirurgus, quod laud. Auctor etiam ipſe obſervavit. Joh. Rhodius etiam ex Martiali probare conatur *Thecam* accipi pro Fibulæ ſpecie, pudendis non ſolum libidini, verum etiam verecundiæ conſulendo uſurpata. *Diſſert. de Acia p.* 88.

Thee eſt nomen plantæ Japonicæ & Chinenſis, hodieque etiam apud nos uſitatæ, & magnopere commendatæ, de cujus hiſtoria & uſu vide Schroder. *in Append. p.* 8. *ſeqq.* & Fr. Hoffmann. *in Clav. ad l.* 4. *ſ.* 1. *n.* 348. *ſeqq.* Licet, vero utilitas inſignis negari non debeat, attamen an non excedatur in encomio uſus hujus plantæ, ob novitatis pruritum; aliis judicandum relinquimus. Videatur & Cl. D. Pechlini Archiatri Cimbriæ Ducis *Dialogus inſcriptus Theophilus Bibaculus*, *ſive de Potu Theæ*, & multa aliorum neotericorum, qua Latina qua vernacula ſcripta. Mirandum etiam, quod licet variæ fallaciæ jam detectæ ſint circa illius herbæ collectionem, & adulterationem, nihilo minus ſint, qui ejus uſu non abſtineant.

Theetricos, θεητρικὸς, proprie *ſpectabilis* dicitur, h. e. *ad oſtentationem* & ſpectaculum *factus*. Uſurpatur ab Hippocr. de deſignationibus concinnis & ad oſtentationem ſaltem paratis, quæ nihil juvant, *lib. de Medico IV.* 8.

* *Theiformis decoctio*. Eſt ratio conficiendi decocti, qua potione The paramus. Hodie uſitatiſſimus hic decoquendi modus.

Theilopedon, θειλόπεδον, dicebatur *locus* ubi *inſolabantur* & exſiccabantur uvæ. Hinc θειλοπεδευθεῖσα σταφυλὴ *uva inſolita* dicitur. Linden. *Ex. X.* §. 92. Gorr. ſcripſit θηλόπεδον.

Theion, θεῖον, duabus gaudet ſignificationibus.

bus. Significat enim & *Divinum & Sulphur*, de quibus Latinis vocabulis jam dictum ſub ſuis literis initialibus. Vide *Divinum*, *Sulphur*.

Thele, θήλη: vide *Papilla*, *Mamma*.

Thelema: θέλημα, vide *Voluntas*.

Thelopedon, θηλόπεδον: vide *Voluntas*.

Themon, θημών, idem quod σωρὸς, vocatur *acervus & cumulus*, v. gr. frumenti, tritici, Gal. *in Ex. voc. Hipp.* Foeſ. *pag.* 266. Gorræus.

Thenar, θέναρ, accipitur late, ſtricte, & ſtrictiſſime. Late pro cavitate omni interiori manuum & pedum, quarum illa dicitur alias *Vola*, hæc vero *Planta*, ſuntque carnoſæ portiones ſub digitis manuum & pedum. Quod enim etiam de plantis *pedum* uſurpetur, patet ex Hippocr. *l.* 3. *de morb. mul. IX.* 19. Stricte pro *vola manus* tantum, ſive palma, h. e. parte manus interna eminente & carnoſa a digitis uſque ad carpum protenſa, qua percutere ſolemus, a θένειν percutere. Gal. *c.* 2. *de fract. tr.* 20. Strictiſſime θέναρ, dicitur Ruffo *ſpatium carnoſum inter pollicem & indicem*, ſub quo manus cavitas ſita eſt; ὑπόθεναρ vero, quod reliquis quatuor digitis ſubtenditur. Foeſ. *p.* 267. *ſeq.* Linden. *Med. Phyſiol. l.* 3. *c.* 14. §. 85. Muſculus etiam unus ex abducentibus pollicem vocatur θέναρ, Barthol. *l.* 4. *An. c.* 6. *p.* 579.

Theodoretos, θεοδώρητος, *Antidotus* vocatus, quæ alias διανάκαρδίων appellatur, ad frigidas capitis affectiones, cujus deſcriptio legitur apud Æginet. *l.* 1. *c.* 11. & Aet. *lib.* 13. citante Gorræo. Meminit & Foreſt. *l.* 2. *Obſ.* 12. *Schol.*

Theodoricon, epitheton eſt medicamentorum *in Antidotario Nicolai* apud Meſuen *in Operib. fol.* 393. *b. c. & f.* quorum unum dicitur *Theodoricon* Hyperichon, quaſi a Deo datum & expertum (uti in textu exponitur) & valde commendatur contra affectus capitis, hemicraniam, vertiginem &c. Alterum *Theodoricon* anacardinum ab Anacardiis ingredientibus, & pariter pro memoria corroboranda laudatum fuit.

Theodotia, θεοδότια, vocantur diverſa *Collyria*, ab Auctore *Tehodoto* inventa & excogitata, ad diverſas oculorum affectiones, quorum deſcriptiones habentur apud Aet. *l.* 7. allegante Gorræo & Ægin. *lib.* 7. *cap.* 16. Meminit & in genere Gal. *lib. Introduct. c.* 14. *circa fin.*

Theopemptos, θεόπεμπτος, h. e. *Deo miſſa*, ſcil. *Antidotus*. Quo epitheto exornata legitur *Tinctura* quædam *Antimonii*, cujus deſcriptio habetur apud Schroder. *lib.* 3. *c.* 17. quamvis neque hæc, neque reliquæ pompoſis ibidem & hyperbolicis titulis inſcriptæ magis aliquid habeant in receſſu, quam Tinctura vulgaris Antimonii, D. Ludovic. *Diſſert. I. Pharm. p.* 335.

Theophilion, θεοφίλιον, vocatur *Collyrium*, τραχωματικὸν, & deſcribitur apud Aet. *l.* 7. allegante Gorræo.

Theophraſtici, iidem, qui Paracelſiſtæ dicuntur, *Paracelſi ſectatores*. Vide *Paracelſus*.

Theorema, θεώρημα, idem in genere, quod ἀξίωμα, *ſententia*, aphoriſmus. Vide *Aphoriſmus*, *Speculatio*.

Theoretica, *Theorica*, θεωρικὴ, θεωρητικὴ, vide *Speculativa*, *Practica*.

Theoretos, θεωρητὸς, *Contemplabilis*, ſpectabilis, vel conſideratione & obſervatione dignus. Dicitur de diebus Medicis ſive Criticis, ſive Criſin antecedentibus, quales ſunt *Indices* ἐπίδηλοι. Hipp. 1. *aph.* 24. Galen. *in comm. ad h. l.* Dieter. *n.* 391.

Theoros, θεωρὸς, vocatur Hippocr. qui oraculorum conſulendorum cauſſa ad Deos mittebatur, notante Erotian. *Onom. p.* 53. *ſe.* Foeſ. *p.* 269.

Theos, θεὸς, Latine *DEUS*. Vide *Deus*, *Dii*.

Theræus, θηραῖος, epitheton certum vini alicujus, quod in Creta inſula naſcebatur, dulce, nigrum, craſſumque & citra adſtrictionem. Meminit ejusdem Galen. *de bon. & mal. ſucc. c.* 11. *& l.* 4. *de S. Fac.* 8. Jung. Gorræus.

Therapeia, θεραπεία, Lat. *Curatio*, *Medela*, *auxilium*. Hipp. 1. *aph.* 6. de quibus vocabulis vide ſuis in litteris. Complecti vero & curam veram, h. e. qua morbus revera profligatur; & palliativam, ubi ſaltem ejusdem vehementia mulcetur, teſtatur Gal. 6. *aph.* 38. & confirmat Lind. *Ex. XII.* §. 83. Adde Foeſ. *p.* 268. Deſcendit vero a verbo θεραπεύω, *curo*, medeor, miniſtro, quod legitur 6. *aph.* 37. Eſtque valde emphaticum verbum, exprimens illud axioma Hippocraticum. Medicum, dum *curat*, eſſe & debere eſſe ſaltem naturæ *miniſtrum*. Unde & θεραπεύοντες, Hipp. dicuntur *miniſtri*, qui ea, quæ ad curationem neceſſaria ſunt, adminiſtrant. 3. *de R. V. L. A. t.* 44. Adde Foeſ. *dict. loc.*

Therapeutice, θεραπευτικὴ, vocatur pars Medicinæ *Curatoria*, Methodus Medendi. Vide *Curatoria Methodus*.

Therenos, θηρῆνος, epitheton *vini Aſiatici dulcis* ſimul atque pallidi, uti ſcribit Galen. *l.* 5. *de ſan. tu. cap.* 5. Gorræus vero fortaſſis mendoſe θήεινος poſuit *in definit.*

The-

Theriaca, θηριακὰ, dicuntur medicamenta, quæ *ferarum morſibus* medentur, Gal. *c.* o. *in l. 6. Ep. t.* 5. *circa fin.* Duplicia vero ſtatuiſſe Nicandrum, docet Gorr. quorum alia animalium morſus præcavent, ſive illitu, ſive ſuffitu, ſive inſtratu; alia, quæ morſum jam inflictum curant, & innoxium reddunt. *Theriaca*, θηριακὴ, vocatur in ſpecie *Antidotus* efficaciſſima ad venena omnia, imprimis vero ad morſus viperarum, cum θηρίον viperam κατὰ ἐξοχὴν ſignificet. Vel etiam ita dicta eſt illa compoſitio, quæ *Andromachi* habetur, quod carnes viperarum recipiat. Translatum tamen vocabulum poſtea ad alias quoque *Antidotos*, quamvis non recipiant carnes viperarum, quales fuerunt Ælii Galli, Antiochi Philometoris, Euclidis, Zenonis &c. & hodieque adhuc *Theriaca Diateſſaron*, *in Offic.* De hujuſmodi compoſitionibus vide Gal. libros *de Antidotis*, de *Theriaca* ad Piſonem, & ad Pamphilianum. Junge Rhod. *ad Scrib. n.* 163. In ſpecie de *Theriaca Calceolaria* Chiocc. *in Muſ. ſ. VI. p.* 702. & v. g. Marantam de *Theriaca*, Sylvaticum, Bonfinium, Jul. Alex. *h. tit.* Videantur & Diſpenſatoria, Norimbergenſe, Anguſtanum, item Pharmacopœa Collegii Londinenſis &c. Chymici cum viderent fortaſſis intricatiſſimam ſimplicium & inconcinnam mixturam *Theriacarum*, præſertim Andromachi, conſulere voluerunt artificioſa extractione, hinc ortæ ſunt *Theriaca cœleſtis*, *Eſſentia* vel *Extractum Theriacæ* &c. de quibus videatur Schroder. *l.* 2. *c.* 57. *in Clav. ad h. l.* Iunken. *Chymic. Exp. Cur. Part. II. ſect.* 1. *c.* 5. *p.* 499. *ſeqq.* Iohnſonus quoque ſcribit *Lex. l.* 2. *Theriacarum* varia genera Chymica & Galenica inveniri *in Pharmacopœa Spagyrica* Mylii *p.* 359. *ſeqq.* Translatum porro *Theriacæ* vocabulum ad *medicamenta Mercurialia*, v. g. Sublimatum, Corallinum album &c. legitur; & quidem hyperbolice vocando *Theriacam Theriacarum*, apud Libav. *Apocalypſ. Hermet. part. prior. c. 6.* Verum ne permittant ſibi imponi ab hujuſmodi laudibus hyperbolicis Medici Juniores, cum uſus horum ſit ſuſpectus, imo periculi pleniſſimus. In Lapide quoque Philoſophorum & *Theriacam* & venenum latere, docetur *in Theatr. Chym. Vol. V. p.* 631. *ſeqq.* ubi tamen mendoſe ob ignorantiam Græcæ linguæ Spagyricis maxime familiarem *Thyriaca* legitur.

Therinos, θερινὸς, i. e. *æſtivus*. Ita θερινὴ ὥρα legitur, h. e. *æſtivum* tempus, apud Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* 1. θερινοὶ πυρετοὶ, febres *æſtivæ*, 2. *aph.* 25. Vide *Æſtas*. Dieter. *n.* 387. Vocatur & Collirium *Therinum*, i. e. *æſtivum*, *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7.

Theriodectos, θηριοδήκτος, hoc eſt *a feris morſus*. Dioſcorid. *l.* 1. *c.* 1.

Theriodes, θηριώδης, vide *Ferinus*.

Therioma, θηρίωμα, idem quod Hippocrat. θηρίον, ſignificat *ulcus teterrimum*, *ferinum & ſumme malignum*, cum ex ſe naſcens, tum alii morbo ſuperveniens, ut refert Celſus, colore lividum, nigrum, odore fœdum, multo mucoſo humore repletum, quod inflammatio, febris, prurigo & dolor comitatur, a quo ſanguis interdum fluit, ſerpit & exedit partes finitimas, atque ob id aliqui Herpetem exedentem nominant, *l.* 5. *c.* 28. Quamvis alii ſint, qui θηρίωμα ad *ſola pulmonum ulcera* maligna reſtrinxerint, teſte Gal. *c.* 2. *in 6. Epid. t.* 24. Ita & Heurn. phthiſin vult appellari θηρίωμα, *l. de morb. pect. c.* 7. Cauſſa indubitato in ſanguinis ichoreſcentia cauſtica & putrefactione conſiſtit. Θηρίον vero pro tali ulcere ſumi apud Hipp. patet ex *l. de Loc. in hom. XLI.* 1. Jung. Foeſ. *p.* 270. Erotian. *Onom. p.* 109. *a.* Gorr. Caſtell.

Therion, θηρίον, proprie ſignificat *beſtiam*, *ferum animal*; quemadmodum & ſimplex θὴρ. Vide *Fera*. Adde Lind. *Ex. XI.* §. 115. 119. In ſpecie etiam accipi pro *vermibus* & animalculis in inteſtinis natis, nonnulli Interpretes Hippocr. volunt, ita explicantes *Coac. text.* 285. 467. 468. & *l. 6. Epid. ſ. VII.* 55. Jung. Foeſ. *d. l.* Iohnſton vero duos textus poſteriores Coacos per ulcera ferina expoſuit, *in not. ad h. l.* ſiquidem p. 2. ad *Therioma* notavimus, credens Hipp. etiam *ulcera ſumme maligna* appellaſſe θηρία. Galenus *exegeſi Hipp.* duo hæc præcipue ſignificare apud Hippocratem monet, *vermes & ferina ulcera*, quæ oriri afferit, quando ichor diffluit & ſurſum deorſum partes putredine inficit: præterea vero etiam ipſam ad phthiſin habitudinem ita appellaſſe Hipp. docet.

Theriotome, θηριοτομὴ, idem quod ζωοτομὴ, vide *Zootome*.

Thermæ, θερμαὶ, proprie vocantur *Aquæ actu calidæ minerales ſponte natæ*, h. e. quas Natura e liberali ſinu terræ magna Dei benedictione affatim ſuppeditat ad ſanitatem, qua tuendam, qua recuperandam, quarum uſus non ſolum eſt externus ad lavandum, ſed etiam quandoque internus ad potum, Gal. *l. 6. de ſan. tu. c.* 9. Dieter. *n.* 508. Quænam vera cauſſa ſit fervoris nativi *Thermarum*, pertinet in-

ter intricatiſſima Naturæ occulta; licet plures fuerint, qui ingenia ſua in hac rimanda exacuerint, inter quos & Jul. Alex. *l.* 7. *Sal. c.* 4. Lang. *l.* 2. *ep.* 52. Nobis placet opinio Fr. Hoffm. *in Clav. ad Schr. l.* 3. *c.* 3. *p. m.* 145. non tam peculiari ſulphure accenſo, quam a continua lucta particularum inter ſe pugnantium dependere, ſtatuentis; quamvis duratio illa per ſecula annorum admiranda magis, quam rimanda ſit. Hiſtorias vero *Thermarum* cum uſu vero & abuſu plures propoſuerunt Auctores. Sufficiat allegaſſe Baccium de *Thermis*, Tabernamont. in libell. Germanic. dicto *Theſaurus aquarum*, vulgo *Maſſer*, *Schab.* Weker. *Antid. Spec. l.* 1. *ſect.* 3. Hildan. *de Thermis Leucenſibus & Pipernis*. Sommer. *de Carolin.* Rolfink. *O. & M. M. Spec. l.* 6. *ſ.* 2. *c.* 2. De *Thermis*, Helvetiæ, Joh. Jac. Wagnerus Hiſtor. Helvet. *Cur. ſect. III. art.* 7. *p.* 87. *ſeqq.* ut & de Balneis *art.* 9. *pag.* 106. *ſeqq.*

Thermantherion, θερμαντήριον, vocatur arula, vel foculus, qualibus in menſa ſolemus uti ad recalefaciendos cibos a diuturniori mora refrigeratos. C. Hoffm. *in Gal. LL. de U. P. n.* 210.

Thermanticos, θερμαντικὸς, vide *Calefaciens*.

Thermaſia, θερμασία, idem quod θερμότης, *Calor*. Legitur apud Hipp. 5. *aph.* 63.

Thermaſma, θέρμασμα, ſignificat *fotum*, qui adhibetur per calefacientia, v. g. in pleuritide. Hipp. 2. *de R. V. I. A. t.* 1. & 2. Deſcendit a verbo θερμαίνω, *calefacio*, & θερμαίνομαι, *calefio*, quod frequenter occurrit apud Hipp. notante Foeſ. *p.* 268. Dieter. *n.* 388.

Therme, θέρμη, *calorem* notat *exceſſivum*, intemperatum, apud Hipp. unde & Gorræus non veritus eſt per *febrem* exponere; quamvis nullam video neceſſitatem, ob quam omnis *calor excedens* ſtatim febris dici debeat. Legitur vocab. apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul. LXVII.* 4. in quo loco quidem *febrilem calorem* notare connexio docet, & *l.* 5. *Epid. XXXV.* 8. ad quem locum vide Lind. *Ex. IV.* §. 53.

Thermemeria, θερμημερία, dicitur *tepor diurnus*, qualis eſſe ſolet tempore verno, Hipp. 1. *de nat. hum. t.* 33. Jung. Foeſ. *p.* 269.

Thermocœlios, θερμοκοίλιος, vocatur Hipp. qui *intemperate calido præditus eſt ventriculo*. Legitur *l.* 6. *Epid. ſ. IV. t.* 25. Foeſ. *d. l.*

Thermole, θερμωλὴ, idem quod θέρμη, & *calorem exceſſivum* notat. Hipp. *l. de L. I. Hom. XXXI.* 13. *XXXIIX.* 5. *XLIX.* 7. *&c.* Erotianus vero ſolam febrem, nunquam calorem in communi dici ab Hippocrate aſſerit θερμωλήν.

Thermologiſta dicitur Georg. Thomſono in *Explicatione Terminorum Artis Acui Magneticæ præmiſſa* is, qui principaliter calidum tractat, neglectis proprietatibus eſſentialibus. Huic opponitur Pſychrologiſta, qui frigidum principaliter tractat. Utrumque adverſus Galenum ejuſque ſectatores excogitatum fuit.

Thermometrum, θερμόμετρον, eſt menſura caloris, tum cujuſvis, tum caloris humani naturalis per pulſum dijudicanda. Plura de *thermometris* variis videantur apud laudatiſſimum Dn. Sturmium *in Collegio Experimentali Curioſo ejuſque Auctario*, loca quærantur in Indice.

Thermopolium, θερμοπωλεῖον, vocatur *taberna*, ubi confectæ dulceſque potiones vendunt, quas calidas habere ſolitas ex Turnebo teſtatur Linden. *Ex. X.* §. 158. & hodieque potus Thee, & Caffe ita paſſim venales habentur.

Thermopoſia, θερμοποσία, hoc eſt, *Aquæ calidæ potus*, in quo ſenſu uſus eſt vocabulo D. Pechlin. *l.* 1. *Obſ. Phyſ. Med. Obſ.* 97. *p.* 178. contra Scorbutum etſi valde variantem commendans, qua ſimplicis, qua medicatæ *aquæ calidæ potum*.

Thermopragmaticus, θερμοπραγματικὸς, idem eſt quod Thermologiſta, apud Thomſon.

Thermos, θερμὸς, vide *Calidus*. Significat & *Lupinum*, ut eſt apud Gal. *l.* 6. *de S. Fac.* §. *Thermus*, quod pertinet ad Botanicos.

Thermoſcopium, θερμοσκοπεῖον, fere idem ſignificat, quod Thermometrum, de quo p. a. Legitur *in Act. Erud. Lipſ. A.* 1700. *M. Jul. p.* 316.

Thermoſpodia, θερμοσποδία, h. e. *calidus cinis*. Legitur apud Dioſcorid. *l.* 2. & 5. alibique.

Therolexes, θηρολέξης, idem quod ὀνοματοθήρας, *aucupator verborum* & dictionum, cujus omne ſtudium in vocularum obſervationibus & novationibus poſitum, Linden. *Ex. XVI.* §. 146.

Theros, θέρος, vide *Æſtas*.

Theſaurus, θησαυρὸς, quid proprie ſignificet, ex aliis Lexicis conſtare poteſt ac debet, videlicet *Divitias copioſas abſconditas*, vel occultas. Per translationem etiam aliis tribuitur. Ita Studium Veritatis & Philoſophiæ dicitur *theſaurus* pretioſiſſimus, *Theatr. Chym. Vol. I. p.* 238. Talis *Theſaurus* eſt in homine, non extra ipſum, *p.* 274.

Theſis, θέσις, ſignificat *Poſitionem* partium corporis naturalem; vide *Situs*: quamvis Galen. quoque velit, ſignificare *connexionem* cum proximis partibus, & reſpectum *com.* 2. *de fract. t.* 8. Alias *theſis* quoque *ſententiam* aliquam,

quam, quæ in arte etiam Medica fundamenti loco ponitur, ſignificare poteſt, uti ex Logicis patet.

Theſpiana, vel *Theſpeſiana*, θεσπιανὴ ἢ θεσπεσιανὴ, vocatur Confectio quædam Apollonii, cujus deſcriptio habetur apud Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 3. Gorr.

Theſſalicus, θεσσαλικὸς, idem quod *Methodicus*, ab auctore *Theſſalo*, qui ſectam Methodicam primus introduxit. Vide *Methodicus*. Fuit vero Theſſalus Trallianus, ſub Neronis principatu Medicus arrogantiſſimus, ita ut rabie quadam incitatus cuncta majorum placita & Medicorum ſententias delere conatus ſit, teſte Plinio *l.* 29. *H. N. c.* 1. nec veritus vocare ſeſe ἰατρονίκην, h. e. Medicorum victorem, nomenque hoc monumento ſuo in via Appia inſcribere, ſicut ſcribit Andr. Tiraquellus *de Nobilitate chart.* 108. *n.* 64. Alias *ſedile theſſalicum* legitur apud Hippocrat. 1. *de artic. t.* 22. & deſcribitur a Galen. *in comm. ad h. l.*

Theu cheir, θεῦ χεὶρ, i. e. *Manus Dei*. In genere Herophilum omnibus medicamentis attribuiſſe, ſi recte adhibita fuerint, patet ex Gal. *l.* 6. *de C. M. S. L. c.* 3. In ſpecie eſt nomen *Antidoti* ex hircino ſanguine præparatæ, quæ nephriticis, calculoſiſque præſenti remedio eſt, & deſcribitur ab Aetio *l.* 11. citante Gorræo. Vide *Manus*.

Thexis, θῆξις, vocatur *punctio per acum*, a θήγω, quod *acu transfigo* ſignificat. Hinc cura κατὰ θῆξιν vocatur chirurgica operatio, quando vulnera per ſuturam acu factam conjunguntur, cujus meminit Archigenes apud Galen. *l.* 2. *de C. M. S. L. c.* 2. Jung. Foeſ. *p.* 269.

Thlaſias, θλασίας, dicitur *Eunuchus* factus *per compreſſionem*, κατὰ θλάσιν teſtium, quem modum deſcripſit Ægin. *l.* 6. *c.* 68. *Thlaſiæ* dicuntur, quorum teſtes ſunt attriti, ſicut e *l.* 138. *de V. S.* notavit P. Aman. in *Irenic. p.* 136.

Thlaſis, θλάσις, θλάσμα, *contuſio*, *colliſio* violenta dicitur. Eſtque ſpecies ſolutionis continui, Galen. *l. de cauſſ. morb. c.* 11. Jung. Foeſ. *p.* 271. in *exegeſi* vero *Hippocr.* inſtrumentum Chirurgicum, quo fœtus extrahitur, alias ἐμβρυοθλάστην, vel πίεστρον dictum, ita appellari monet.

Thlibiæ, θλιβίαι, vocantur, quorum teſticuli ſunt colliſi (*Vvie in Klop. Hengſt*) P. Amman. *d. l.*

Thlipſis, θλίψις, vide *Compreſſio*.

Thocos, θῶκος, *ſedile*, *ſella*. Legitur apud Hipp. *l.* 7. *Epid. XLII.* 29. *& in Epiſt. ad Damagetum* de Democrito ſedente ſuper ſella lapidea, 29. Foeſ. *p.* 275.

Tholeros, θολερὸς, *turbidus*, turbatus, *turbulentus*, Lat. dicitur & uſurpatur de rebus diverſis, v. g. de ſpiritu, vel aere, Hipp. *l. de humor. III.* 18. *Coac. t.* 49. 186. 1. *prorrhet. c.* 2. *t.* 4. *&* 60. de urina, *l.* 1. *Epid. c.* 2. *t.* 31. *l.* 2. *ſ. III.* 91. de alvi excrementis, *ibid.* 99. de menſtruis, *l.* 1. *de morb. mul. XXIV.* 12. de ſputo, *ibid. LXIX.* 13. Vide Foeſ. *p.* 271.

Tholos, θόλος, æquivocum eſt. Primo ſignificat in genere *limum*, vel *lutum*; unde θολερὸς, *turbidus*: in ſpecie ſuccum illum *turbidum*, quem habent *polypi* ac *ſepiæ*, in peculiari mytide, quemque fundentes aquam turbant & collutulant. Hippocr. *l.* 2. *de morb. LXXI.* 5. Junge Lind. *Ex. V.* §. 8. Deinde etiam ita dicitur *faſciæ genus*, quod Calvariæ adhibentur. Gal. *de faſciis n.* 8. *Tholus* quoque, vel quibuſdam etiam *tholum*, dicebatur lucus Æſculapio ſacer, in quo ſacellum vel ædificium rotundum, ſex columnis ſuffultum, marmore candido incruſtatum erat, quod proprie *tholum* vocabant, ut legere eſt apud Lang. *l.* 2. *epiſt.* 2. & Caſp. Rejes C. *El. quæſt.* 3. *num.* 4.

Thorax, θώραξ, Medicis communiter vocatur totum illud corporis ſpatium, quod duodecim coſtis utrinque circumſcribitur; pertinet anteriore quidem parte ad pectorale os & ſeptum tranſverſum: declinat vero poſteriore ad ſpinam duodecim vertebris circumſcriptam, Gal. *l. de oſſib. c.* 13. *& l.* 6. *de U. P. c.* 2. Dieter. *num.* 397. Jungatur Lin. *Med. Phyſ.* 2. *c.* 6. §. 3. Barthol. *lib.* 2. *Anatom. in princ.* Dicitur & alias *Medius Venter*. Vaſa quoque ſanguinea, Venas & Arterias, quæ ad Thoracem excurrunt, vocari *thoracica*, patet ex Bartholin. aliiſque Anatomicis. Sic & Medicamenta affectibus pectoris dicata *thoracica* dici, e Practicis conſtat.

Thorexis, θώρηξις, Hipp. dicitur *vini*, præſertim meri & *generoſioris*, potus, 2. *aphor.* 21. Jung. Dieter. *n.* 398. Aliquando vero immoderatum vini potum & *inebriationem*, vel ebrietatem ſignificat apud eundem, *libr.* 2. *de morb. VI.* 16. *XXII.* 1. *XLIIX.* 41. *LI.* 28. Vide Foeſ. *p.* 275. quemadmodum & verbum θωρῆξαι, & θωρήσσεσθαι, *inebriari*, accipitur, *lib.* 2. *Epid. ſ. V.* 24. *lib.* 2. *prorrh. IIX.* 1. *l.* 4. *de morb. XXXI.* 14. Notetur, apud Linden. ſemper in medio ſaltem lota inveniri contra Lexicographorum, ut & Foeſii, ſcriptionem. Eleganter Erotianus primum comeſſationes quaſi dici οἰνοποίας, poſt θώρηξιν & nimium

ακροθωνῆξιν. Vide θωρῆξαι. Galenus per οἴνωσιν & μέθη explicat vinolentiam & ebrietatem *in exegeſi Hipp.*

Thoros, θορός, idem quod γόνος, *ſemen genitale*, genituram ſignificat, Hippocr. *libr.* 2. *de morb.* *XLIX.* 8. Galen. cum aliis hoc nomine ſemen actu ipſo excretum, vel excretionem ſeminis indicari voluit. Vide Foeſ. *p.* 272.

Thorybos, θόρυβος, *tumultus*, *perturbatio*, turbulenta commotio. Uſurpatur vel de humoribus, & in ſpecie ſanguine, eſtque idem quod ἄραδος: vide *Arados*. Vel de animo, ſive mentis *perturbatione*, deſipientia, in qua ſignificatione ſæpius ab Hippocr. ſumitur, v. g. 1. *Progn.* *t.* 38. quamvis Galen. *in comm.* de omni periculoſo ſtatu expoſuerit, *Coac.* *t.* 282. unde & *mens* θορυβώδης legitur, i. e. *perturbata*, *libr.* 2. *prorrh.* *XX.* 3. riſus θορυβώδης, *l.* 5. *Epid.* *XXXIV.* 2. Verbum θορυβέειν occurrit *in Epiſt. ad Philopœmenem num.* 16. *&* θορυβεῖσθαι, *perturbari*, *l.* 7. *Epid.* *XXI.* 28. Jung. Foeſ. *p.* 272. *ſeq.*

Thracius, θράκιος, epitheton *Lapidis graveolentis*, cujus meminit e Nicandro Galen. *l.* 9. *S. Fac.* §. *Gagates*. Caret uſu medico.

Thranos, θρᾶνος, *ſcabellum*, *ſella*, ſedes, idem quod δίφρος, Gal. *in Exeg. voc. Hipp.* Non vero video, cur Foeſ. Galenum legiſſe exiſtimet θράνον pro θᾶκον.

Thraſos, θράσος, *Thraſys*, θρασύς, *audaciam* & *ferociam*, nec non *audacem* & *ferocem* ſignificat & exprimit. Uſurpatur ab Hipp. de delirio & de oculis, *l.* 1. *de morb. mul.* *LXX.* 12. *l.* 1. *prorrh.* *ſ.* 2. *t.* 52. *Coac.* *t.* 85. 155. Jung. Foeſ. *p.* 273.

Thraſydeilos, θρασύδειλος, *audacem* & *timidum ſimul* ſignificat, ab Ariſtotele in Ethicis viro forti applicatum. Verum egregie etiam tribuitur Medico prudenti a D. Pechlino *l.* 1. *Obſ. Phyſ. Med.* *O.* 71. *p.* 193. ad præceptum Hippocratis ne ſit temerarius, neque etiam plane timidus, ſed mediocritatem inter utrumque extremum in praxi adhibeat & obſervet.

Thrauſma, θραῦσμα, vocatur ſpecies una *Ammoniaci*, quod in minutas glebas veluti in fruſta fractum eſt, & facile friatur. Gorr.

Thrauſtos, θραυστός, idem quod ψαθυρός, vide *Friabilis*.

Threpſis, θρέψις, vide *Nutritio*. *Facultas* etiam *nutritiva* vocatur δύναμις θρεπτική, eſtque ſpecies ſanitatis, ſingulis membris & toti corpori competens.

Thrincos, θριγκός, *ſepimentum*, vallum ſignificat, & uſurpatur ab Hipp. tropice de dentibus, *in Epiſtol.* citante Foeſ. *p.* 273.

Thriſſa, θρίσσα, vide *Aloſa*. Ita dictus piſcis, quod multis ſpinulis inſtar *ariſtarum* refertus ſit. Lind. *Ex.* *XI.* §. 228.

Thriſſein, θρίσσειν, exponitur ab Erotiano per *furere*, animo alienari, *Onom.* *p.* 53. *c.*

Thrix, θρίξ, vide *Pilus*. Præter hanc receptam ſignificationem Græcum vocabulum etiam ſignificare *partem hepatis ſuperiorem*, juxta quam fibræ inter ſe dividuntur, vult Galen. *in Exeg. voc. Hipp.* ſcribi vero monet Galenus & alias τρίξ, & in voce Ἔριξ idem adnotat: ſed nihil horum omnium invenit in lectione Hippocratis Foeſius, & hinc τῦ ἥπατος σύριγξ videtur ipſi orta eſſe in libro περὶ γυν. φυσ.

Thrombos, θρόμβος, *Thromboſis*, θρόμβωσις: vide *Grumus*, *Grumeſcentia*.

Thronos, θρόνος, eſt *excelſa ſedes*, aut in ſublimi poſita. Legitur apud Hipp. *l.* *de dec. orn.* *XI.* 4. ubi elatiorem decubitus ægrorum locum ſignificat. Θρόνοι μαρκέλλιοι, *Thronus Marcellus* quoque vocatur Trochiſcus, cujus deſcriptio habetur apud Ægin. *l.* 7. *c.* 12. & Aet. *l.* 9. citante Gorræo.

Throſco, θρώσκω, h. e. *ſalio*. Uſurpatur de Corde apud Hipp. *l.* *de Corde IX.* 6.

Thrymma, θρύμμα, *fragmentum*, *fruſtum*, v. g. ſcoriæ, Hippoc. *l.* 1. *de morb. mul.* *CI.* 4. 5. Jung. Foeſ. *p.* 274.

Thrypticos, θρυπτικός, vim *frangendi habens*. Hinc λίθων θρυπτικά medicamenta *calculos frangentia*, dicuntur, Gal. *l.* 5. *de S. F.* *c.* 2.

Thunnus, θύννος, item *Thynnus*, dicitur Piſcis marinus grandior non ſquamoſus, cujus caro quidem dura, variat tamen ratione ætatis, Gal. *l.* 3. *de Al. fac* *c.* 31. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal.* *c.* 9. Prolixius deſcribitur, cum uſu vario ab Aldrov. *l.* 3. *de Piſc.* *c.* 18. Bruyerin. *de re cibar.* *l.* 22. *c.* 5. ubi *Thimnus* vocatur. Meminit & Lang. *l.* 1. *ep.* 63.

Thureæ Glandulæ quæ dicantur, vide *Tolle*.

Thus, λιβανωτός, vide *Libanotos*.

Thya, θύα, θύη, vocatur *pila*, aut *mortarium*, apud Hipp. *l.* 1. *de morb. mul.* *LXXIII.* 19. *l.* 2. *LXVII.* 8. Galenus exponit per thyemata & aromata in *exeg. Hipp.*

Thyema, θύημα, aromata ad mentem Hippocratis dici thyemata docet Erotianus.

Thyites, θυίτης, nomen *Lapidis viridis Jaſpidi ſimilis* in Æthiopia, cujus deſcriptio cum uſu medico habetur apud eundem *l.* 5. *c.* 154. Gal. *lib.* 9. *S. F.* §. *Dioſcorides Thyites*. Rulandus hodieque nobis incognitum eſſe, exiſtimat. Aldrov. ad marmor ſerpentinum viride una

una macula ſignatum refert, *l.* 1. *hiſt. Serp.* & *Drac. c.* 1. *p.* 51. *a. ed. Bonon.*

Thylacos, θύλακος, θυλάκιον, i. e. *ſaccus*, *ſacculus*. Diminutivum uſurpatur de chorii portione protuberante cum liquore in conatibus partus in matricis cervice, quem digito rumpendum eſſe monet Moſchion. *de morb. mul. c.* 52.

Thyma, θῦμα, *puſtulam pruriginoſam* ab æſtu excitatam ſignificat, idem quod ἔκθυμα. Vide *Ecthyma*. Lind. *Ex. XI.* §. 189.

Thymallus, θύμαλλος, nomen piſcis fluviatilis, nobiliſſimi, cujus deſcriptio cum uſu in cibis & Medicina traditur ab Aldrov. *l.* 5. *de Piſc. c.* 14. Bruyer. *de re cib. l.* 22. *c.* 10. ubi & *thymus* dicitur.

Thymiama, θυμίαμα, vide *Suffimentum*, *Suffitus*.

Thymion, θύμιον, vocatur *verruca minor*, ſuper corpus eminens in cute, ut *Acrochordon*, tenuis, ſupra latior, ſubdura & in ſummo peraſpera. Idque ſummum colorem *thymi* repræſentat floris, a quo denominatur, habet magnitudinem fabæ Ægyptiæ. Modo unum, modo plura naſcuntur in palmis, talis & plantis pedum; peſſima ſunt in obſcœnis partibus, maxime, ubi ſanguinem fundunt. Cauſſa in ſalinis corruptis maligne & coagulativis portionibus ſucci nutritii ponenda videtur. Vide Foreſt. *l.* 4. *Chir. Obſ.* 10. *Schol.* Celſ. *l.* 5. *c.* 28. Foeſ. *Oec. p.* 274. Dieter. *n.* 299.

Thymoeides, θυμοειδὴς, *facultas iraſcibilis*, quæ cordi attributa motus animi in nobis gignit & animi perturbationes. Gorr.

Thymos, θύμος, *thymus*, dicitur *eminentia quædam carnoſa* & *verrucoſa*, modo rubens, modo alba, plurima ex parte indolens, *thymi* corymbos referens, nunc in glande, nunc in præputio creſcens. Ægin. *l.* 6. *c.* 58. & 71. Gal. *in def. med.* in ano & ſede fieri ſcripſit *l.* 14. *M. M. c.* 13. quin & Hipp. ipſe *de Alim. IV.* 10. Cauſſa eadem, quæ *thymii*. Differunt enim ſolum magnitudine. Suntque alii mites, qui exigui, ſcabri, candidi, dolore carentes, & hos ſecundum naturam vocaſſe arbitror Hipp. *d. l.* alii maligni, lividi, dolorifici, ampliores, ut in morbo Gallico. *Thymus* quoque vocatur glandula jugulo adnata inter diviſiones arteriarum & venarum ſubclavium thoracis ſumma parte; pars in vitulis eſui expetita ob mollitiem lacteam; cujus deſcriptionem vide apud Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 4. Hanc a Plauto vocari *Glandium* ſcribit Joh. Riolanus *Anthropogr. l.* 3. *c.* 15. De oſſe *tibiæ* ſponte elapſo & callo reſtituto legi poterit admirabilis Obſervatio *in Act. Hafn. Vol. III. Obſ.* 1. Warthonus & Charltonus glandulæ huic peculiarem uſum elaborationis ſucci nutritii attribuerunt. Ille in *Adenograph. c.* 16. hic *Oec. An. Ex. X.* §. 16. Enimvero nobis nondum videtur res indubitatæ veritatis, ob ineptitudinem nervorum ſuccum illum nutricium, ſi in glandula elaboraretur, ad cerebrum, ceu organon diſpenſationis, revehentium; ne dicam de aliis inconvenientiis hanc hypotheſin adhuc conſequentibus.

Thymos, θυμὸς, vide *Animus*, *Ira*. Θυμὸς etiam apud Hipp. ſignificat *inanem tuſſiendi cupiditatem*, in qua nihil excernitur, teſte Foeſ. *in Oeconom. Hipp. p.* 275.

Thynnus, θύννος, vide *Thunnus*.

Thyroarytænoidei vocantur Muſculi Laryngem exacte claudentes, ita ut iidem inflammati faciant Anginam lethalem, Bartholin. *l.* 2. *Anat. c.* 11. *p.* 422.

Thyroides, θυροειδὴς, vide *Cartilago ſcutiformis*. *Scutiformis* Glandulæ quoque binæ inferiori laryngis regioni adſtantes *thyroideæ* vocantur Warthono, *Adenograph. c.* 18. *p.* 107. Vide Barthol. *l.* 2. *Anat. c.* 11. *p.* 445.

Tibenum, τιβηνὸς, epitheton *vini* cujuſdam a loco natali *Tiba* ita dicti, cujus virtutem explicat Gal. *l. de bon.* & *mal. ſucc. c.* 11. & *l.* 1. *de Antid. c.* 3.

Tiberianum tormentum vocatur *Colica*, apud Lind. *Ex. IV.* §. 12.

Tibia, κνήμη, eſt tota cruris pars inter talum & genu in interiori parte ſita, cujus tibiæ pars anterior tenuis, & carnis expers *Ocrea* appellatur, Galen. *l. de oſſib. c.* 22. & *de art. t.* 28 & *alibi*. Gr. ἀντικνήμιον: poſterior carnoſa pars *Sura* γαστροκνήμιον dicitur, *l.* 16. *de U. P. c.* 8. Jung Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 21. Muſculi *tibiæ* affixi pedem flectentes vocantur *tibiæi antici* & *poſtici* Barthol. *l.* 4. *An. c.* 13. *p.* 581. De oſſe tibiæ ſponte elapſo & callo reſtituto legi poterit admirabilis obſervatio *ex Actis Hafn. Vol. III. Obſ. I.*

Tiburo vocatur piſcis quidam maximus, & truci aſpectu, vitam in mari Indico ducens, adeo inſigni corporis robore, ut hominem ictu dentis ſecet medium & devoret. Lapis ex ejus capite extractus utiliſſimus fertur nephriticis & urinæ difficultate laborantibus, Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 1. *p.* 104. Deſcribitur & a Rondelet. *lib.* 16. *de Piſc. c.* 26.

Tiburtinum, τιβουρτῖνος οἶνος, etiam nomen *vini*, a loco natali, cujus vires iterum Gal. propoſuit *dd. ll.*

Ticus, nomen piſcis marini, ad oſtia flumi-

num intrantis apud Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 1. quamvis neque apud Aldrov. neque apud Rondelet. ejus deſcriptio habeatur.

Ticto, τίκτω, ſignificat *pario*. Vide Foeſ. *p.* 618. *ſeq.* Dieter. *n.* 831.

Tiſacoum, h. e. *argentum vivum*. Ruland. *in Lex.*

Tiſatum, idem quod *Tin*, i. e. *Sulphur*. Rul. & Iohnſon.

Tigala, epitheton certum *Sacchari* Arabicum, de quo diſſeruit Jul. Alex. *lib.* 18. *Salmon. c.* 14.

Tigris, τίγρις, animal eſt ferum, quadrupes, crudele, homines devorans, cujus hiſtoriam cum uſu vide ſis apud Aldrov. *l.* 1. *de Quadr. dig. vivip. c.* 4.

Tilmata, τίλματα, *vulſa* dicuntur, & idem ſignificant, quod σπάσματα, fiuntque, cum muſculorum fibræ nimis diſtentæ rumpuntur. Gal. *c.* 3. *de iis, q. in med. f. t.* 30. quamvis in Græco legatur τίλειγζα. Verum ſubſtituerunt τίλματα Comes Montanus, Felicianus, Cornarius, Foeſ. notante C. Hoffmann. *in MMSS. not. ad h. l.* Τίλμα quoque vel τιλμάτιον vocatur *linamentum concerptum*. Hippocr. *l.* 3. *dec. orn. VII.* 21. Gal. *de C. M. S. L. c.* 2.

Tilmos, τιλμὸς, ſignificat *vellicationem*, evulſionem, vel proprie dictam, qualem exercent ſæpe deliri, & phrenitici, dum floccos legunt, aut pilos evellunt, vel improprie partium nervoſarum *lancinationem*, ab humorum acrium & corroſivorum ſubſiſtentia, Hipp. *l. de Hum. II.* 24. & *l.* 1. *Epid. ſect.* 3. *t.* 1. ad quem locum videatur Galenus *comm.* Jung. Foeſ. *p.* 618.

Tilton, τιλτὸν, *linamentum concerptum*. Gorr. Foeſ. *d. l.*

Time, τιμὴ vide *Honor*.

Timiditas, *timor*, idem quod *Metus*, Gr. φόβος δειλία Vide *Metus*.

Timidus, φοβερὸς, quid ſignificet, jam ante ex aliis Lexicis notum eſt. *Timidi* Muſculi qui vocentur Anatomicis, videatur apud D. Bidloo *Anat. Tab. IX.*

Timoreo, τιμωρέω, ab Hipp. ſumitur in valde bona ſignificatione, quatenus notat *opem ferre*, juvare, auxiliari, 1. *de R. V. I. A. t.* 31. & 39. unde & τιμωρεία, *auxilium*, adjumentum ſignificat, *ibid. t.* 41. Gal. *in com. ad hac loca*. Jung. Foeſ. *p.* 618.

Tin, id eſt *Sulphur*. Ruland. & Iohnſon. *in Lex.*

Tina vocatur Balneum magni juvamenti in dolore Colico, Avic. *l.* 3. *ſen.* 16. *tr.* 4. *c.* 10.

Tinca, *tincha*, de Græco vocabulo non certo conſtat, quamvis Schroder. addiderit σκόρπιος, eſt piſcis in ſtagnis & lacubus frequentior, quam in fluminibus, cujus hiſtoriam cum uſu in cibis & Medicina tradidit Aldrovand. *l.* 5. *de Piſc. c.* 45. Jung. Jul. Alex. *l.* 5. *Sal. c.* 7. Bruyer. *de re cib. l.* 22. *c.* 12. Schr. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 92.

Tincones vocantur *Bubones*, ſive tumores in inguinibus, Fallop. *de morb. Gallic. c.* 90. *Tom. I. Oper. p.* 738.

Tinctura, βαφὴ, terminus in Medicina hodieque uſitatiſſimus, ambiguæ tamen ſignificationis. Sumitur enim aliquando vel active, in qua deſcripſit Dorn. & Ruland. *Tinctura* dicitur, quod colore ſuo penetrat & tingit alia corpora, ut crocus in aquam injectus. Et hæc dicitur Galen. βαφὴ δευσυποιὰς, *tinctura ineluibiliter imbuens. l. de diffic. reſp. c.* 4. *in princ.* Vel paſſive, & ita in genere hoc nomine appellari ſolet *Extractum liquidum* coloratum, ſeu color a mixto ſeparatus. In ſpecie vero *tinctura* eſt portio aliqua ſubſtantiæ propriæ corporis, ex quo extrahitur, cum concentratione virtutis & coloris in centro ſedem habentis, differens a reliquis corporis partibus, idoneo menſtruo ſoluta & exaltata, eaque potiſſimum ad rubrum vergens, Rolfink. *Chym. lib.* 3. *ſ.* 3. *cap.* 1. Differt ab Extracto, quod in hoc menſtruum rurſus ſit ſeparatum. Harum *tincturarum* Catalogum vide apud laud. Rolf. *d. l. cap. ſeqq.* Schroder. *lib.* 2. *cap.* 85. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Diſpenſatoria Norimb. Auguſtan. Anglicum, & alia. De *tincturis mineralium*, & metallicis vide Libav. *S. A. Ch. l.* 8. *c.* 16. Schroder. & Gr. Hoffmann. Specialiſſime vero & Spagyrice accipitur *tinctura* active & paſſive pro arcano quodam Philoſophico ſpecifico. Vid. *Th. Ch.*

Tinea, σὴς, diverſis gaudet ſignificationibus: (1) notat inſectum, veſtes e lana & pellibus paratas rodens, de qua videatur Aldrov. *l.* 6. *de Inſect. c.* 7. (2) ſignificat ſcabiem cutaneam capitis Achoribus ſimilem, aliquando etiam maligniorem & ſicciorem; de qua legatur Heurn. *de Morb. capit. c.* 7. (3) Vermiculos quoque capillos rodentes & depaſcentes, *Tinea capillorum*; Sennert. *Pr. Med. l.* 5. *part.* 3. *ſect.* 2. *c.* 5.

Tineſmus, vel *Tinaſmus*, vel *Tenaſmus*, de quo ſupra.

Tinkar, id eſt *Borax*. Dorn. Ruland. & Iohnſ.

Tinnitus vocatur ſonus quidam præternaturalis, qui in auribus percipitur inſtar tintinnabuli. Vide *Sonus*, *Sibilus*.

Tin-

Tinnunculus, κίγχεις, idem quod *Cenchris*, nomen avis, cujus duo genera: Mas & fœmina. Deſcribitur ab Aldrovand. *lib.* 5. *Ornith. c.6.*

Tintinnabulum, vocatur *Uva*, ſive *Gargareon*, apud Veſal. *l.* 6. *H. C. F. c.* 6.

Tipſaria, id eſt *aqua hordei*, ex *Ptiſana*. Rul. & Iohnſ. vero ſcripſit *Tapſaria*.

Titacazenum, τιζακαζηνὸς οἶνος, epitheton vini *Aſiatici*, de quo legatur Gal. *l. de bon. & mal. ſucc. c.* 11. *l.* 1. *de Antid. c.* 3.

Titanos, τίτανος, Lat. *Calx*, aut *cinis lixivus* ex calce eliquatus. Erot. *Onom. p.* 110. Gal. *l.* 1. *de C. M. S. L. c.* 5. Adde Foeſ. *p.* 618. *Titanos* dicitur *calx* ex gypſo. Ruland. *in Lex.*

Titianos, τιτιανὸς, vocatur *peſſus* emolliens ad uterum. Deſcribitur ab Aetio, *l. poſtr. ad uterum ſcirrho induratum*, & Æginet. *lib.* 7. *c.* 24.

Titillares venæ dicuntur venæ circa Ilia ſitæ, quas in Gallia tundi, & propterea *Iliacas* vocari vel *Titillares*, dextram quidem in hepatis, ſiniſtram in lienis morbis, teſtatur P. M. Schlegelius *de ſaluberr. venarum ſecand. delectu* §. 22.

Titillatio, γαργάλη, γάργαλος, γαργαλισμὸς, vide *Gargale*, quid proprie ſit, ſenſu melius percipitur, quam ut verbis exprimi poſſit.

Titillicum, vocatur fovea vel cavitas illa ſub axilla, a titillatione, quæ facile ibi percipitur, Joh. Anglic. *Roſ. Angl. p.* 1060. In hanc foveam imponitur pila durior ad dislocati oſſis humeri repoſitionem.

Titthos, τιτθὸς, idem quod μαςός, vide *Mamma*.

Tmeticos, τμητικὸς, vide *Incidens*.

Tmolites, τμωλίτης, vinum celebratiſſimum fulvum, odoratum, ſimile prorſus *Falerno*, Gal. *l. de atten. diæt. c.* 12. *l. de bon. & mal. ſucc. cap.* 11.

Tocos, τόκος, vide *Partus*. Dieter. *n.* 834.

Tolerantia, eſt æquivocum apud Latinos. Vel enim reſpondet Græco εὐφορία, vide *Euphoria*; vel reſpondet alteri vocabulo ὑπομονὴ, vide *Patientia*.

Tolles, *toles*, *tolæ*, idem quod *Tonſillæ*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 151. Quod nomen fœminas ad ipſos abſceſſus glandularum in artubus tranſtuliſſe notavit M. Aurel. Severin. *in libr. de recondita abſceſſuum doctrina*, *tract. de pernionibus p. m.* 186. Vulgo *Glandulæ Thureæ* etiam vocantur, item *Tulei*, *ibidem*.

Tolme, τόλμη, *Audacia*, & τολμηρὸς, *audax*, dicitur, quæ ſi cum temeritate fuerit conjuncta, Medico vitanda, ex præcepto Hipp. *de arte XX.* 3. Vide *Temeritas*. Quod ſi debita confidentia nitatur, præcipitur ab eodem, imprimis ægris, 1. *Prognoſt. t.* 3. Jung. Foeſ. *p.* 618.

Tolutanus, epitheton a loco deſumptum Balſami cujuſdam nativi, de quo videatur Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 374. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.*

Tomaculum, ἄλλας, genus *farciminis*, quod deſcribitur inter alimenta a Jul. Alex. *l.* 19. *Salmon. cap.* 11.

Tome, τομὴ, vide *Sectio*. In ſpecie etiam pro *Venæſectione* vult Galen. *cap.* 2. *de nat. hum. t.*9.

Tomeion, *Tomeus*, τομεῖον, τομεὺς, vocatur *inſtrumentum inciſorium*, vel ſector, inciſor, Foeſ. *ex Heſych. p.* 619. τομεῖς quoque vocantur *Dentes Molares*. Vide *Inciſor*.

Tomentum, γνάφαλον, pertinet ad chirurgica inſtrumenta in deligationibus quandoque applicanda, Ægin. *l.* 7. *c.* 3. *Gnaphalion*. Adde Rhod. *ad Scribon. n.* 121.

Tomicos, τομικὸς, idem quod τομεὺς, dicitur de dentibus *Inciſoribus*. Caſtell. Gorr.

Tomotocia, τομοτοκία, idem quod ὑςεροτομία, quamvis ubi illud vocabulum occurrat, nobis haud conſtet. Reperitur tamen apud Scultetum *Arm. Chirurg. Part. I. Tab. XLII.*

Tonicos, τονικὸς, vel τονωτικὸς, vel dicitur de medicamentis, quæ extrinſecus illinuntur partibus nervoſis, ad robur illis conciliandum, Gal. *l.* 13. *M. M. c.* 22. vel hodieque latius de internis & externis ſpecificis, quæ tonum hujus vel illius partis in temperie, conformatione, poris, ita roborant, ut actioni deſtinatæ præeſſe melius queant, verbis D.D. Wedel. *Amœn. Med. l. I. ſect. III. c.* 1. *p.* 120. *ſeq.* vel uſurpatur de *motu muſculorum*, qui exercetur imprimis a corpore laborante *Tetano*, duabus contrariis virtutibus, muſculorum oppoſitorum inter ſe quaſi pugnantibus, *l.* 1. *de mot. muſc. c.* 8. & *l.* 2. *c.* 1. *not. ad Gal. loc. prior.*

Tonitru, βροντὴ, quid ſit, e Phyſicis conſtare debet. Refertur inter res non naturales, & ita ad cauſſas ſanitatis & morborum. In ſpecie mutationes aquarum etiam facere, patet ex Hipp. *l.* 6. *Epid.* 4. *l.* 19. ubi ὕδωρ βροντιαῖον, *aqua tonitrualis*, exponitur. Vide Galen. *in comm.* Inter cauſſas terroris & Epilepſiæ referenda, Gal. *de pu. epil.* Vide *Fulmen*. *Tonitruum* cauſſam in aeris fermentativo motu majori cum cohæſione & preſſione aliqua ſolidiorum particularum conſiſtere, plauſibiliter quidem ex phænomenis Chymicis deducere conatur Jac. le Mort. *Chym. Med. Phyſ. c.* 9. *p.* 91. verum an

ex aſſe ſatisfaciat omnino ſciendi cupido, dubitatur. Blancard.

Tonos, τόνος, homonymon eſt. Vel enim ſignificat *Nervum*, & quidem frequenter apud Hipp. *l. de Ven. XVI.* 1. *de artic. t.* 47. *l.* 2. *Epid. ſ. IV.* 4. *& alibi.* Vide Foeſ. *p.* 619. Vel tenorem *partium* & vigorem. Erotianus plenius deſcribit, quod ſit extenſum corpus in carne, uti venæ, nervi & ſimilia; aliqui ad nervos ſolos applicant; alii vero etiam ad membranas. Vide *Tenor.*

Tonſillæ, παρίσθμια, vide *Pariſthmia. Tonſillæ peſtilentes* vocatur Anginæ ſpecies peſtilens & lethalis, de qua obſervationem notavit ex Severini *tr. de Abſceſſibus* Bonet. *Anat. Pract. l.* 1. *ſect.* 23. *Obſ.* 3. *p.* 380. Dicitur *Ulcus Syriacum*, *Laqueus Gutturis*, *Carbunculus Gutturis peſtilens.*

Tonſor, κουρεύς, hodieque etiam refertur inter Chirurgos, quemadmodum & apud Gal. legitur, quod *Tonſor*, κουρεύς, Bithymenſis habuerit egregium Emplaſtrum ad ſplenicos, hydropicos, & iſchiadicos. *9. de C. M. S. L. c.* 3. Utinam vero *Tonſores* hodierni artem chirurgicam probe addiſcerent, & rite exercerent, neque temere irruerent in fines ipſius Medici, contra ſcientiam & conſcientiam.

Tonſura, κουρά, κουρὴ vide *Cura*. De *tonſura* ſtrictiori lege Rhod. *ad Scribon. n.* 10.

Topazius, *Topaſius*, τοπάζιον, *Apoc.* 21. gemma dicitur, vel lapis pretioſus, primum in Inſula Cyiti Arabiæ inventus, cujus deſcriptio cum viribus habetur apud Chiocc. *Muſ. Calceol. p.* 244. *ſeqq.* Confunditur cum *Cryſolitho*, ita ut veterum Chryſolithus ſit hodiernorum gemmariorum *topazius*, & viceverſa, Schroder. *l.* 4. *c.* 5. *Topazium* ex cœlo Martis & Solis terra conſtare, legitur *in Th. Chym. Vol. I. pag.* 487.

Tophus, *tofus*, πῶρος, vocatur materia dura, calculoſa, vel potius gypſea & calci ſimilis, qualis ſolet proprie ſubſidere ac accreſcere in æneis vaſis, in quibus aqua coquitur. Keuchen. *ad Sammon. p.* 139. *Tophorum* quoque nomine venit illa materia in articulis Arthriticorum quandoque concreta, Linden. *Ex. V.* §. 31. item materia concluſa in renbus & veſica concreta, de cujus generatione Gal. *c.* 1. *in l.* 6. *Epid. t.* 6. Ita & materia dentibus accreſcens *tophus* dicitur paſſim a Medicis. De *topho* ſub lingua concreto vide Obſervationem *in Eph. Nat. Cur. A. III. Obſ.* 43.

Topicos, τοπικὸς, vide *Localis*.

Topinaria, idem quod *talpa*, de quo vocab. ſupra. Vel plane ſimilem affectum ſignificat. Senn. *M. Pr. l.* 5. *p.* 1. *c.* 36.

Topos, τόπος, vide *Locus*.

Tormentilla. Radix hujus Plantæ egregium alexipharmacum eſt, cumque vim adſtringentem obtineat, dyſenteriæ optimum remedium eſt.

Torcular, ληνὸς, vide *Lenos*.

Tormentum, quoque vocatur morbus gravior dolorificus & acutus, quo nomine Colica *tormentum* dicitur acutum, Linden. *Ex. IV.* §. 12. Vide Celſum *l.* 7. *c.* 4. *&* 11. Scribon. *n.* 9. ubi pro dolore ſumitur, Rhod. *in Lex. Scribon.* Vel potius Ileus hoc nomine venire debet juxta Cœl. Aurelian. *lib.* 3. *Acut. morb. c.* 17. *p. m.* 210.

Tormina, στρόφος, vide *Strophos.* 5. *aph.* 41. Gal. *in comm. & alibi &c.* Dieter. *p. n.* 794.

Torna Solis vocatur ſpecies Tincturæ e Spina cervina ſive infectoria, ejuſque baccis perfecte maturis paratæ, cujus parandi modum e Parckinſon. *Theatr. Botanic.* deſcripſit Fr. Hoffm. *in Clav. ad Schr. l. IV. p. m.* 430. quamvis ſimul ibidem e Dodonæi *Pempt.* 1. referat Gallicum *Tourneſol* parari e ſucco Heliotropii Tricocci, & Ferrant. Imperatus *l. IV. Hiſt. Nat. c.* 45. e violis fieri ſcripſerit: Il Tornaſole è colore utile al calorimento purpureo di carte, fatto di viole ammaſſate &c. Ol. Wormius peculiarem rarioris *Tornæ Solis* ſpeciem, quam Bezettam, rubram vocat, e Cochinellæ granis parari *in Muſeo l. II. c.* 34. tradit.

Tornata urina vocatur, quando obſcuratur & obtenebratur, propter coagulationem; differt a conturbata, quæ adhuc eſt perſpicua. Job. Angl. *R. A. p.* 11.

Torneuma, τόρνευμα, *ramentum*, quod torno decutitur, ſcobes, idem quod ξύσμα. Ita accepit Dioſcor. de ramentis fraxini *l.* 1. *cap.* 109. & hodieque *Cornu cervi raſura torno* etiam fieri ſolet. De *tornatis* poculis medicis vide Keuchen. *ad Samm. p.* 172.

Toroſus, idem quod *Craſſus*, *Corpulentus*, παχύς, Dieter. *n.* 664.

Torpedo, νάρκη, vide *Narce*.

Torpor, νάρκη νάρκωσις, vide *Narce*.

Torques, vel *torquis*, idem quod *Catena*, ὁρμαθὸς, vel ὁρμάθιον. Talem *catenulam* ex jaſpide viridi applicavit cum ſucceſſu Galen. *l.* 9. *de S. Fac.* §. *Jaſpis viridis*.

Torquilla, ἴυγξ, vide *Iynx*.

Torrefactus, idem quod *toſtus*, πυρούμενος, πεπυρωμένος, adhibetur in quibusdam medicamentis. Ita Rhabarb. *toſtum* in dyſenteria laudatur, quamvis fortaſſis præter meritum. Caſtorei *torrefacti* in aurium affectibus meminit Galen. *de fac. parab.*

Torridus, κάτοπτος, accipitur etiam pro *torrefacto* vel *toſto*, Keuchen. *ad Sammon. pag.* 144. *torrida tabes* dicitur μαρασμώδης, quæ febrem ardentem ſequitur. Foreſt. *lib.* 4. *Obſerv.* 9. *Schol.*

Torſio, στρόφος, apud Paracelſum idem eſt quod *Cruciatus* ventris & inteſtinorum, *tormina*, Dolores vehementiores, *l.* 2. *de tartar. tr.* 1. *c.* 4. *& in Fragmentis*. *Torſio* etiam dicitur nervorum affectus & durities, quæ accidit a verberatione aut caſu, & quando premitur, ſentitur ſtupor. Avic. *l.* 4. *fen.* 4. *tr.* 4. *c.* 7.

Torta, dicitur Jul. Alexandr. idem quod *Artoceras*, ἀρτόκρεας, cujus varias ſpecies deſcripſit *l.* 20. *Sal. cap.* 14. Hodieque Confectiones Saccharatæ quædam ad ignem piſtæ hoc nomine etiam venire ſolent.

Tortio, στρέμμα, vide *Stremma*.

Tortualis Arabib. dicitur *facies* ægrotorum cadaveroſa, quæ alias *Hippocratica* nominari ſolet, notante Joh. Henr. Meibomio *in Diſp. Inaug. de Phthyſi*. §. 29. quam Cœl. Aurelian. *Mortuoſam* vocaſſe ibidem notavit.

Tortura, βασανισμὸς, communiter dicitur inquiſitio ſeverior delicti capitalis cum cruciatibus variis corporis. An ejuſmodi tortura poſſit eſſe loco remedii Podagricis, quæſtionem movet & ſolvit P. Amman. *Irenic. p.* 174. In Medicina ſumitur pro *ſpaſmo*, præſertim particulari, v. g. oris, faciei. Vales. de Tarant. *Philon. Pharm. l.* 1. *c.* 30. Foreſt. *lib.* 10. *Obſ.* 124. *cum Schol.* Paracelſ. *Paragraph. l.* 3. *c.* 1. §. 3. *Tortura Noctis* eidem eſt ſpecies *Nigromantiæ*, *Philoſ. ſagac. lib.* 1. §. *quid ſit Nigromantia &c.* Meminit & *torturæ noctis* Helmont. *tr. Catarrhi deliramenta*, *n.* 67. *& tr. Retenta*.

Torus, πρασιά, vide *Praſia*.

Toruſcula, i. e. gutta, ut *turuſcula* pini pro reſinæ gutta ex pino vel abiete, toto pro parte ſumpto. Dorn. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Toryne, τορύνη, vocatur inſtrumentum, quo aliquid in olla agitatur, aut teritur inter coquendum, ut ſunt *coclearia* lignea, *rudicula*, ſpathæ, unde verbum τορυνᾷν, τορυνεῖν, agitare, *rudicula terere*, quod legitur apud Hippocrat. *l. de int. aff. XLVII.* 26. Junge Foeſ. *pag.* 620.

Torynetum, τορύνητον, vocatur pulticula confecta. Cœl. Aurel. *l.* 1. *tardar. paſſ. cap.* 1. *pag m.* 246.

Toſtio, στάτευσις, vide στάθευσις, idem quod *torrefactio*. Convenit fere cum *Aſſatione*, de qua ſupra ſuo loco. Quædam medicamenta *toſtione* veluti coſtrantur. Ita Rhabarbarum *toſtione* ſpoliari creditur vi ſua laxativa, & ſquilla *toſtione* fraudari ſuo ſale volatili inciſivo. Chymici quoque mineras metallorum ignobiliorum exploraturi, cum ſalibus dum tentant mediante igne, nunquid metalli nobilioris contineant, laborem illud vocant *toſtionem*, uti patet ex Jac. le Mort. *in Metallurg. contract. Chymiæ annexa p.* 169.

Totus, ὅλος, quid ſignificet notum eſt. Opponitur Parti. Sumitur & aliquando pro *conferto*, accumulato, ἀθρόος, 7. *aph.* Gal. *in comm. tota ſubſtantia* agere quid ſit, vide *Subſtantia*. Alias in Chymicis *tota ſubſtantia* dupliciter accipitur. Libav. *Tom. II. Oper. pag.* 112.

Toxeuma, τόξευμα, idem quod βέλος, *Sagitta*, *telum*, *jaculum*. Legitur apud Hippocr. *l.* 5. *Epid. XX.* 1. Foeſ. *d. l.*

Toxicon, τοξικὸν, proprie dicitur *venenum deleterium*, quo ſagittæ tinctæ fuerunt. An ſpecies peculiaris fuerit, quæ hoc nomine venerit, dubium eſt. Accipitur etiam aliquando pro omni veneno lethali, etiam intra corpus ſumpto. Gorr. Keuch. *ad Sammon. pag.* 293. *ſeq.* Lang. *l.* 1. *ep.* 68. *l.* 2. *ep.* 20. *in fin.* Rhod. *ad Scribon. n.* 176. Τοξικὸν quoque quibusdam eſt Ladani ſpecies in Syria & Africa naſcentis. Idem.

Trabes, δοκὸς, *trabecula*, δοκὶς, vide *Docos*.

Trachea, τραχεῖα, vide arteria *aſpera*. Sæpe in Anatomicis occurrit *trachea*, ſine addito ſubſtantivo *Arteria*.

Trachelagra, τραχηλάγρα, vocatur ſpecies Arthritidis particularis cervicem ſive collum occupantis, Paræus *l.* 17. *Chir. c.* 1. Alias vocabulum hoc vel ex ingorantia Græcæ linguæ vel ex incuria mutavit in *trochleagrum* Jac. Iœpſerius *in Manuduct. ad vitam long. Part. III. c.* 1. *de Arithritid. p.* 434.

(Π) *Trachelophyma*, eſt tumor varius non purulentus, neque inflammatorius anticæ partis colli. Sag.

Trachelos, τράχηλος, vide *Cervix*, *Cholum*. Τράχηλοι quoque vocantur Cochleæ quædam de genere Purpurarum, uti videre eſt apud Keuchen. *ad Sammon. p.* 155.

Tracheotomia, τραχειοτομία, idem eſt quod *Bronchotomia*, quæ vocabula a recentioribus accuratiora habentur, quam Laryngotomia, ſiquidem inciſio non fit in laringe, ſed in trunco aſperæ arteriæ.

Trachoma, τράχωμα, vocatur *aſperitudo* palpebræ in parte interna. Provenit ſæpe ex mala

la curatione, propter longiorem uſum Collyriorum. Poteſt etiam excitari ob diuturniorem defluxionem humoris non mordacis. Coincidit cum δασύμματι. Vide *Daſymma*. Quamvis Aet. δάσυμμα inæqualitatem palpebræ ſuperficiariam exponat & cum rubore: τράχωμα vero majorem ſtatuat aſperitatem, ſeminum milii aut granorum ervi inſtar, cum dolore & gravitate. Tandem degenerat quandoque in σύκωσιν, & τύλωσιν, de quibus vocabulis ſuo loco. Vide *Sycoſis*, *Tiloſis*. Gorr. Caſtell.

Trachomaticon, τραχωματικὸν, vocatur medicamentum oculare, vel ophthalmicum, ſive *Collyrium*, quod detergit, tollendis oculorum aſperitatibus efficax. Gal. *lib.* 14. *M. M. c.* 16.

Trachſat, eſt *metallum in ſua minera adhuc exiſtens*. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Trachurus, τραχοῦρος, piſcis vocatur, qui perperam cum Sauro confunditur, cujus deſcriptio cum uſu in cibis videatur in Aldrov. *l.* 2. *de Piſc. c.* 52. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 9. Bruyerin. *l.* 19. *de re cib. cap.* 32. Galen. refert inter piſces duræ carnis, *l.* 3. *de Al. Fac. c.* 31.

Trachys, *trachytes*, τραχὺς, τραχύτης, vide *Aſper Aſperitas*.

Tractatio, *tractatus*, æquivocum eſt. Vel enim ſumitur pro opera manuaria, & Gr. dicitur χείριξις, vide *Cheiriſma*, *Cheirixis*. Vel *tractare* idem eſt quod palpare, & palpando, vel contrectando explorare, Græc. μάττεσθαι, vide *Matto*. Vel in ſpecie *tractare* idem eſt quod *fricare*, unde *tractatrix*, *fricatrix*, vocatur Keuchen. *ad Samm. p.* 91. Vel *tractatio*, *tractatus*, idem quod *Liber*, *Scriptum*, Elaboratio Auctoris de certa materia, uti paſſim hoc occurrit, Gr. ἐργασία.

Tractio, ἕλξις, ὁλκὴ, vide *Attractio*.

Tracton, τρακτὸν, dicitur de formis quibusdam in panificio, ita ut coincidat vel parum differat a ſpiris, ſcriblitis, placentis, quemadmodum e Lexico Græco-Latino Budæi patet, nec non ex Ul. Aldrovand. *l.* 1. *de Inſect. c.* 3. *p.* 159. *ed. Bonon.* Dicuntur & καπύεια vel καπυρίδια, Latine & *Capyridia*. *ibid.*

Tractos, τρακτὸς, tractatus dicitur de *Cera* ita tractata, ut alba evaſerit, Keuchen. *ad Samm. pag.* 101.

Traductio, vel ſumitur Pathologice & Gr. dicitur μετάςασις, vide *Metaſtaſis*. Vel Chirurgice, & Gr. dicitur μοχλεία, i. e. *traductio* oſſis ad naturalem ſitum. Gal. *in def. med.*

Tragacantha, τραγάκανθα, vocatur lacryma vel gummi mucaginoſum, quia in aqua ſolutum mucilaginem exhibet, pellucidum, album, ſubdulce, leve ac ſincerum, granulis plerumque fragmentiſve contortis conſtans, a radice plantæ ejusdem nominis, vel ſponte, vel vulnerata profluens, vim refrigerandi, humectandi, emolliendi, leniendi habens. De quo legatur Gal. *l.* 8. *S. Fac.* §. *tragachanta*. Schrod. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 410. Fr. Hoffman. *in Clav. ad h. l.* Dicitur & in neutro genere frequenter *tracanthum*. Rhod. *in Lex. Scribon.*

Tragaſius, τραγάσιος, epitheton *ſalis* ex *aquis* ſtagnantibus *tragaſiis*, non procul a *Sminthe* collecti, reſpondentiſque marino, cujus meminit Gal. *l.* 11. *de S. Fac.* §. *Sal.*

Tragea, *tragema*, τράγημα, olim idem fuit quod *Bellarium*, πέμμα, *menſa ſecunda*, vocabatur olim omne id, quod poſt cœnam, voluptatis inter bibendum excitandæ gratia, aſſumebatur. Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 34. Jul. Alex. *l.* 8. *Sal. c.* 9. Lang. *l.* 1. *ep.* 56. Hodieque vero uſitate ſignificat *tragea* pulverem aromaticum ſaccharo plerumque ad pondus omnium, imo etiam in majori quantitate conditum, ventriculi corroborandi, flatuſve diſcutiendi gratia uſurpandum. Weker. *A.G. l.* 1. *c.* 27. Schrod. *l.* 2. *c.* 77.

Tragelaphus, τραγέλαφος, qſ. *Hircicervus*, animal quadrupes hirco & cervo ſimile, cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. *l.* 1. *de Quadrup. biſulc. c.* 29.

Tragomaſchalos, τραγομάσχαλος, vide *Hircus*.

Tragos, τράγος, vide *Hircus*.

Tragum, *tragus*, τράγος, τράγος σιτώδης, eſt cibi frumentacei genus, quamvis non adeo certo conſtet, qualem proprie denotet. Meminit Plin. *l.* 18. *H. N. c.* 7. & 10. & Celſus inter boni ſucci cibos refert *lib.* 2. *c.* 20. ad quem locum notavit Pantinus *p.m.* 303. *Tragum* fieri ex Olyra generoſiſſima decorticata: Olyra vero vel eſt ipſa Zea, vel Zeæ aut Tritico optimo reſpondet, ut ita Tragum ſit idem quod Ptiſana, quæ alias ſtricte ex Hordeo parari dicitur. Convenire nobis videtur cum noſtro vernaculo *Orieb.* Jung. Bruyerin. *de re cibar. lib.* 5. *cap.* 16.

Trahens, idem quod *Attrahens*, ἑλκτικὸς, vide *Helcticos*, *Attractio*.

Tramis, τράμις, vocatur Ruffo *l.* 1. *de part. corp. hum. nominibus c.* 12. *linea* per medium genitalis ad anum uſque diſcurrens, quæ & ὄῤῥος appellatur. Erotian. *Onomaſt. p.* 111. *de* Foeſ. *p.* 622.

Tranquillitas, æquivocum eſt. Vel enim de corpore uſurpatur, & ita idem eſt quod

Quies,

Quies, ἡσυχία, vide *Heſychia*. Dieter. *n.*381. vel de aeris ſerenitate, & dicitur εὐδία, vide *Eudia*. Vel de mari, & dicitur γαλήνη. Vel etiam de animo quieto, & dicitur εὔνοια.

Tranſcenſio, μετάβασις, idem quod *tranſgreſſio*, *tranſitio*. Vide *Metabaſis*.

Tranſcolatio, idem quod *Colatio*. Gr. διυλισμὸς, Vide *Diyliſmos*.

Transformatio, μεταμόρφωσις, idem quod *transfiguratio*, vel *tranſmutatio*, de quo vocab. paulo inferius.

Transfuſio, quid in genere ſignificet, notum eſt, Gr. διάχυσις dici poteſt, vel potius μετάχυσις, i. e. liquoris ex uno vaſe in aliud fuſio. Specialiter ſumitur de ſingulari artificio tranſmittendi per certos canales vivum ſanguinem, vel animalis, vel hominis alterius in aliud animal, vel alium hominem; quæ operatio uti non ita pridem inventa fuit, ita mox exolevit: nec immerito ſuſpecta, minimeque in uſum vocanda nobis etiam videtur. Hujus artificii inventores primi dicuntur fuiſſe Angli, quamvis ob metum periculi circa vitam humanam & pœnarum legis, quæ ſtricte in illo regno obſervantur, experimentum hoc non aggreſſi ſint in hominibus, quod tamen Galli poſtea fecerunt. Videantur *Acta Philoſophica Societatis Regiæ Anglicæ* Oldenburgii de An. 1667. quamvis & in aliis locis (quæ in Indice dicti Auctoris haberi poſſunt) de hoc argumento lectu digna occurrant.

Tranſglutitio, καζάποσις, idem quod *Deglutitio*. Vide *Catapoſis*.

Tranſitus, μεζάβασις, vide *Metabaſis*.

Translatio, μεζαφορά, in Rhetoricis tropus eſt notiſſimus, quo etiam aliquando uſum eſſe Hippocr. teſtatur Gal. 3. *de fract. t.* 44. Alias vero docenti vitanda *translatio lib.* 3. *de diff. pulſ. c.* 7. Accipitur etiam pro *tranſmutatione*, Libav. T. *III. Oper. p* 193. *Translativus motus* Græc. dicitur μεταληπτικὴ κίνησις. Vide *Metalepticos*.

Tranſmiſſio, διαπομπή, παραπομπή, idem quod *Emiſſio*. Dicitur de ſemine effuſo, a verbo παραπέμπω, *tranſmitto*, quod hac in ſignificatione accipitur ab Hippocr. 5. *aph.* 63. Vide Diet. *n.* 651.

Tranſmutatio, μεταβολή, μεταλλαγή, μεταμόρφωσις, idem quod *Mutatio*. Vide *Metabole*. Hodieque terminus eſt receptiſſimus in Chymicis, quando ſumitur de artificio converſionis metallorum imperfectiorum in perfecta. De qua *tranſmutatione* evolvi poterunt varia ſcripta Spagyricorum antiqua & nova, v. g. Theatrum Chymicum, Paracelſus, Libavius & alii. Nobis placet candida ἐπίκρισις & dehortatio, Rolfink. *Chymiæ l.* 6. *c.* 13.

Tranſnaturalis, μεταφυσικὸς, alias *Supernaturalis*, dicitur de iis, quæ nulla ratione dependent effective a natura, neque etiam proprie præternaturalia dici poſſunt, quia non directe naturæ adverſantur aut eam lædunt: quamvis etiam *Morbi* quidam *tranſnaturales* appellentur, quorum cauſſæ aliunde, quam a natura petendæ, quales fortaſſis ſunt Morbi a faſcino, vel incantatione. Terminus hic occurrit apud Libav. *Tom. III. Oper. p.* 4.

Tranſparens, διαφανὴς, vide *Diaphanes*.

Tranſpiratio, διαπνοὴ, vide *Diapnoe*.

Tranſplantatio, μεταφυτεία, proprie dicitur plantæ alicujus de loco in alium locum plantatio, apud Theophr. *l.* 2. *hiſt. c.* 17. Quam Chymici *Tranſplantationem* naturalem vocent, videatur prolixius apud Senn. *de Conſenſ. & diſſ. Chymicor. c.* 12.

Tranſpoſitio, μεζάθεσις, idem quod *translocatio*. Vide *Metatheſis*. Sumitur & pro *tranſmutatione* metallorum *in Th. Chym. Vol. I. p.* 564.

Tranſſudatio, Gr. dici poſſet διΐδρωσις: in Chymicis vocatur, ſi in deſtillatione deſcenſoria eſſentia prolecta tranſſudat, guttatimque in receptaculum defertur, calore ſupra admoto. Focus enim ſupra eſt circa ergaſtulum, unde & igne circulari agi dicitur. ~~Furno~~ fit deſcenſorio. Balneo deſcenſorio, arena deſcenſoria, & ſimili arte. Rul. & Iohnſ.

Tranſſumtivus, μεταληπτικὸς, vide *Metalepticos*.

Tranſverſales, vocantur Muſculi duo in dorſo ſiti, cervicem extendentes & in poſteriora flectentes. Barthol. *l.* 4. *An. c.* 6. *p.* 568.

Tranſverſus, ἐγκάρσιος, vide *Encarſios*. *Tranſverſuria machinarum*, διαπήγματα, vide *Diapegmata*. *Tranſverſi* alias etiam cognominantur diverſi Muſculi v. g. Abdominis, Barthol. *l.* 1. *c.* 6. *p.* 56. Humeri *Tranſverſus brevior*, qui & Rotundus minor dicitur, *lib.* 4. *c.* 2. *p.* 651.

Tranſuo, dicitur de operatione chirurgica Galeno κατὰ θῆξιν dicta, vide *Thaxis*, quo verbo notatur integra perforatio acu & filo facta, quod Celſus vocat *l. V. c.* 26. corpus acu *tranſuere*. Rhodius *in Diſſ. de Acia c. XII. p.* 165.

Trapetos, τραπητὸς, epitheton vini primarii, quod uvis calcatis ſeu pede preſſis effluit; *Vinum preſſum* vocatur. Lind. *Ex. X.* §. 181.

Trapeza, τράπεζα, vide *Menſa*.

Trapezius, τραπέζιος, vide *Cucullaris*.

Traulos, τραυλὸς, τραυλότης, vide *Balbuties*. Dieter. *n.* 837.

(Π) *Traulotis*, vide *Balbuties*.

Trauma, τραῦμα, idem quod τρῶμα, vide *Vulnus*. Dieter. *n.* 838.

Traumaticos, τραυματικὸς, Lat. *Vulnerarius*. Dicitur de medicamentis, quæ alias κολλητικὰ, *glutinatoria*, item *conſolidativa* vocantur. Galeno etiam ἐναιμα, vi adſtrictoria prædita. Gorr. De decocto *Traumatico*, vel *Vulnerario* vide Hildan. *de Ichor. & Meliceria c.* 7. *Vulnerariorum* virtus medicamentoſa ex ſententia recentiorum videtur conſiſtere non in pura ſubſtantia volatili, neque in fixa, ſed in media quadam inter volatilem & fixam, & ita in ſale quodam Eſſentiali plus minus Tartareo Nitroſo; unde fit, ut partim polleant facultate ſordium deterſiva, partim conſolidativa.

Trechedeipnos, τρεχέδειπνος, vocatur *patinarum aſſectator*, h. e. qui ad convivia accurrit, etiam non vocatus. Linden. *Ex. XVI*, §. 226.

Trechyſma, τρήχυσμα, pro τράχυσμα, Ionic. *Aſpredinem* ſignificat, & idem eſt quod τράχωμα. Vide p. a. *Trachoma*. Legitur vero apud Hippocr. *l.* 2. *Epid. ſ. III.* 21. item τρηχυσμὸς, *exaſperatio* inteſtini 5. *de R. V. I. A. t.* 36.

Trema, τρῆμα, Latine *foramen* dicitur. Linden. *Ex. V.* §. 37. h. e. locus apertus *forando*. Gal. *l. de cauſſ. morb. c.* 11.

Tremor, τρόμος, eſt motus convulſivus, conſiſtens in impedita vel imbecilliori cauſſæ vel materiæ contractivæ, nihilominus indeſinenter urgentis, virtute. Cauſſa ejus non materia quædam craſſior, ſed tenuis eſſe poteſt, videlicet aura vel vapor quidam aciditate quadam volatili & ſubtili ſpiritus animales irritans, œſtri inſtar exercens, partes nervoſas vellicans, & ad contractionem, ſed inſufficientem, continue inſtigans. Species ejus ſunt *Tremor* Cordis, Oculorum, Labiorum, Artuum, aliquando & totius corporis, &c. Plura de *Tremore* legi poſſunt apud Gal. paſſim, imprimis *lib. de trem. & palpit. &c.* & apud Willis *Pharm. Rat. I. ſ.* 6. *c.* 3. ubi egregie *Tremoris* naturam expoſuit. Τρομώδης *tremulus* dicitur, & ſæpe uſurpatur apud Hippocr. de ægris, de febribus, manibus, &c. quæ loca videantur apud Foeſ. *Oec. p.* 623. Jung. & Dieter. *n.* 844.

Trepanum, τρύπανον, vide *Terebella*.

Trepidatio, partim de corpore dicitur, & ita idem eſt quod *Tremor*, τρόμος, partim de animo, & ita coincidit cum *Metu* ac *Pavore* vehementiori, cum animus conſternatus eſt, & abjectus, Jul. Alex. *l.* 22. *Sal. c.* 3. *Trepidum* morbum incurabilem dixit Paracelſ. *de morb. Ament. tr.* 2. *c.* 6.

Trepondo, i. e. tres *libræ*. Legitur apud Scribon. *n.* 165. 271. Rhod. *in Lex. Scrib.*

Triæna, τρίαινα, Lat. *Tridens*, vocatur inſtrumentum triplici acie dentata conſtans, unde τριαινοειδὲς καυτήριον, *tridentiforme cauterium*, actuale ſive ferrum ignitum, legitur apud Ægin. *l.* 6. *c.* 48.

Triangularis, dicitur in genere de omni corpore, quod figuram *Trianguli* repræſentat. Ita Muſculus Thoracis, vel potius Sterni proprius hoc venit nomine, Barthol. *l.* 4. *Anat. c.* 4. *p.* 566. & alius, quem in cubito ſe obſervaſſe ſcribit idem *d. l. c.* 8. *p.* 574. Ita & *Deloides Muſculus Triangularis* Humeralis appellatur, *d. l. c.* 2. *pag.* 560. Oſſiculum quoque inter ſututam lambdoideam & ſagittalem ſitum, Triangulare, aliis *Triquetrum* vocatur, ad Epilepſiam peculiari virtute conducere vana perſuaſione creditum, quamvis & præter hoc alia adhuc oſſicula *triangularia Cranii* in ſutura lambdoidea inventa ab Olao Wormio ſcripſerit idem Barthol. *libell.* 4. *c.* 5. *p.* 704.

Triangulus, τρίγωνος, *Trigonus*, quid ſit, ex Mathematicis cognoſci debet. Translatum vero vocabulum a Spagyricis myſtico ſenſu ad ſuas hypotheſes & commenta vide *Th. Chymic. Vol. IV. p.* 609. Alias apud Galenum quoque τρίγωνα medicamenta quædam narcotica ad torporem præſentem inducendum mitiora, ex ſeminibus compoſita, Gal. *l.* 12. *M. M. c.* 1. & in ſpecie *Paſtillus* quidam τρίγωνος vocatur, non ex numero ingredientium, cum quatuor ſint, ſed a figura triangulari, qua fingebatur: olim celebris ad ſiſtendos dolores. Deſcribitur diverſimode a Gal. *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 5. Ægin. *l.* 7. *c.* 12. ubi & *Diaſpermaton* vocatur, Gorr. Gaſt.

Triaquatuor, τριατέτταρα, non videtur eſſe nomen medicamenti compoſiti totius apud Galen. *l.* 5. *de C. M. P. G. c.* 13. uti voluit Jul. Alex. *not. ad h. l.* ſed potius nomen ponderis proxime præcedentis, videl. Terebinthinæ pondo ſeptuaginta quinque, (quod *triaquatuor* inſcribitur) quemadmodum & in eadem compoſitione pondo centum *Mina* vocatur.

Trias τριὰς, vide *Trinitas*.

Triatettara, τριατέτταρα, vide *Triaquatuor*.

Tribe, τριβὴ, Latin. *Exercitatio* dicitur, idem

idem quod ἄσκησις, vide *Exercitatio*. Hinc τριβικὴ experientia dicitur Galen. quaſi jam *trita*, quam ab experimentali diſciplina ductam ſoli artifices uſu exercent, Gal. *l. de ſubfig. empir. cap.* 2.

Tribos, τρίβος, proprie *viam tritam* & hominum calcatam veſtigiis ſemitam & callem ſignificat. Translative vero *pro loco*, uſu & conſuetudine *attrito* aut calloſo ſumitur, teſte Gal. *cap.* 1. *de artic. t.* 11. Legitur & *in Mochlico XXIV.* 21. item *in* 2. *de iis, q. in med. f. t.* 9. ubi videtur notare ipſam partem membri, qua vel inflexum, vel intentum, vel in latus moram faciens operatur, exponit Galen. *in comm.* quales ſunt plantæ pedum in ambulantibus, nates in ſedentibus, occiput in decumbentibus, Foeſ. *p.* 622.

Trica, πλόκαμος, ſignificat proprie implicatas connexiones in naſſis & retibus Gal. *in Timæo Plat. t.* 13. Uſurpatur & de omni intricata re, vel oratione.

Tricaudalis, epitheton muſculi in aure externa. Vide *Bicaudalis*.

Triceps eſt epitheton Muſculi triplici principio ab oſſe pubis & coxendicis ad femoris lineam aſperam inſerti. Barthol. *l.* 4. *Anat. cap.* 11. *p.* 579.

Triches, τρίχες, *Capilli*, *Pili*. Vide *Pilus*, *Capillus*.

Trichiaſis, τριχίασις, quemadmodum in genere certum eſt, hoc vocabulum ſignificare *Pilarem affectum*, vel *Pilare malum*; ita non ſtatim conſtat, quam ejus ſpeciem denotet. Dicitur enim τριχίασις morbus, quando cum craſſa urina veluti pili una exeunt, ex Hippoc. 4. *aph.* 76. qualia corpora a ſedimento craſſo & viſcoſo poſſunt concreſcere. Vide Linden. *Ex. XVI.* §. 20. *ſeqq.* Deinde *Trichiaſis* vocatur affectus palpebrarum, quando pili inutiles & pungentes iiſdem innaſcuntur, Galen. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 8. vide & *Phalangoſis*. Tandem τριχίασις quoque vocatur *mammarum dolor*, quem pilus aliquando movet in poculo forte hauſtus. Is autem non ſedatur, donec pilus, vel preſſus ſponte exeat, vel cum lacte exſugatur. Ludov. Bonaciolus *Muliebrium lib.* 1. & extat inter Gynæciorum ſcriptores *p. m.* 632. Id mali genus etiam τριχίαν vocant, Foeſ. *p.* 623. Gorræus, Caſtell. Erotianus ſimpliciter definit ἀπόστημα affectum vel abſceſſum in mammis.

Trichiſmos, τριχισμός, dicitur *fracturæ ſpecies tenuiſſima* & veluti pilaris, ita ut ſenſum fere effugiat, hinc etiam mortis aliquando cauſſa eſt, quia non ſe facile prodit, Ægin. *l.* 6. *cap.* 90. Gorr. Latine etiam *Capillatio* vocatur in latina editione Obſervationum Medico-Chirurgicarum Jobi a Mekren. *c.* 1. *p.* 15.

Trichologeo, τριχολογέω, *floccos lego*, vel vello. Signum phreniticorum perniciosum apud Hippocr. *l.* 3. *Epid. ægr.* 3. *poſt. ſtat. peſtil.* Foeſ. *d. l.*

(n) *Trichoma*, morbus contagioſus, in quo capilli ſolito craſſiores in cirrhos & funiculos inextricabiles implicantur. Cull.

Trychophyes, τριχοφυὲς, vocatur medicamentum *ad pilos generandos* faciens apud Nonum *de P. M. C. c.* 19. *p. m.* 13.

Trichoſis, τρίχωσις, idem quod τριχίασις, *affectus pilaris* palpebrarum. Hippocr. 4. *de R. V. I. A. t.* 123.

Trichoton, τριχωτὸν, vocatur pars ea capitis, quæ capillis tegitur, *Capillitium*. Gorr.

Tricongius, olim dicebatur, qui uno impetu epotavit *tres congios vini*, quemadmodum & *Bicongii*, qui duos epotare potuerunt congios. C. Hoffmann. *Not. ad Galen. LL. de U. P. n.* 222. Foreſt. *l.* 24. *Obſ.* 1. *Schol.*

Tricor, id eſt *Aurum*. Rul. *in Lex.*

Tricotylos, τρικότυλος, menſura dicitur *capiens tres heminas*, vel cotylas, Linden. *Ex. XVI.* §. 106. 107.

Tricuſpides, τριγλωχῖνες, vocantur membranulæ, vel valvulæ cordis ante oſtia venæ cavæ & venæ pulmonalis foris intus ſpectantes, quæ admittunt ſanguinem in cor. Galen. *l.* 6. *l.* 7. *de An. Admin. c.* 9. Bartholin. *l.* 2. *Anat. c.* 7. Latine etiam *Triſulcæ* appellantur.

Triduanus, *Triduum*, διάτριτος, vide *Diatritos*.

Triens, τρίτον τῆς λίτρας, i. e. *unciæ quatuor*, Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 14. De *Triente aurivoro* vide ex Plin. *l.* 34. *c.* 13. Libav. *S. A. Ch. lib.* 5. *c.* 5.

Trifertes, Paracelſo dicuntur ſpiritus ignem inhabitantes, Paracelſ. Philoſ. ad Athen. *l.* 2. *text.* 15. Dorn. Rul. & Johnſ. *in Lex.*

Trifurcatus, vide *Bifurcatus*.

Trigeminus partus ſive fœtus, vocatur, quando tres proles naſcuntur, quod naturali ordine factum fuiſſe aut fieri poſſe negat P. Amman. *Irenic. p.* 52. ſed portentoſum eſſe ſtatuit.

Trigle, τρίγλη, vide *Mulchus*.

Triglogines, τριγλωχῖνες, vide *Tricuſpides*.

Trigonos, τρίγωνος, vide *Triangulus*.

Trimammia, id eſt, tres habens Mamillas, quod vocabulum legitur *in Act. Haſn. Vol. III. Obſ.* 83.

Triobolon, τριώβολον, *pondus trium obolorum*, h. e.

h. e. *drachma dimidia*, idem quod ἡμίδραχμον. *Drachma* enim *ſex obolos* continet. Gorr.

Triomphyllon eſt nomen medicamenti compoſiti, ita dicti a recentibus rutæ foliis, & deſcriptum legitur in *Antidotario*, Nicolai *Oper. Meſuæ fol.* 193. *b.*

Triorchis, τριόρχις, proprie vocatur, qui *tribus teſticulis* præditus eſt; Rolfink. *de partigenit. P. I. c.* 11. Ob eandem rationem & ſpecies Accipitris vocatur *Triorchis*, τριόρχις, Lat. *Buteo*, cujus deſcriptionem vide apud Aldrov. *l.* 5. *Ornithol. c.* 7.

Tripes, *Tripus*, τρίπους, proprie dicitur inſtrumentum, tribus pedibus innitens, quo utimur ad vas aliud recipiendum, ut ignis ad calefaciendum ſupponi poſſit. Rul. Dicitur & de ſcamno, vel ſella *tres pedes* habente, qualis *tripes* fuit ante oſtium Speluncæ Apollinis Pythii, unde proverbium ortum: *Ex tripode dictum*. Eraſm. *Adag. Chil.* 1. *cent.* 7. *n.* 90.

Tripolis, τρίπολις, eſt terra coloris citrini intenſi, ſpecieſque videtur *Ochræ*. Uſus ejus nullus aut rarus in Medicina. Ad ſordes metallicorum præſertim orichalceorum vaſorum vulgo adhibetur. Schrod. *l.* 3. *c.* 2. *fin.*

Tripſis, τρῖψις: vide *Frictio*, *Anatripſis*, *Tritio*.

Tripudium, idem quod *Saltatio*, χορεία, *Chorea*. Pertinet ad Exercitationes corporis. Vide *Chorea*. *Tripudiorum* varia genera recenſuit Jul. Alex. *l.* 6. *Sal. cap.* 5.

Triquetrum, vide *Triangulare*.

Triſca, *Triſcha*, *Triſſia*, idem quod *Muſtela*, vocatur piſcis fluviatilis, maxime lubricus, cujus hepar in deliciis habetur. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 2. Vide *Muſtela*.

Triſmos, τρισμὸς, vel τριγμὸς, idem quod τρίσις, *Stridor*. Vide *Stridor*. Galenus *l.* 2. *de ſympt. cauſſ. c.* 2. Scribitur & per *Y*, ſed perperam. Deſcendit enim a verbo τρίζω, *ſtrideo*.

Triſpaſtrum, τρίσπαστρον, dictum fuit Machinamentum, quod excogitarunt Apellides & Archimedes Medici, & deſcribitur ab Oribaſ. *de machin. c.* 26.

Triſpermon, τρίσπερμον, *Cataplaſmatis* nomen eſt, ſic dictum a tribus ſeminibus, quibus componitur, cumino, baccis lauri, & apii ſemine. Valet contra Colicum dolorem. Gorr.

Triſtitia, idem quod *Mœror*, Græc. λύπη, vide *Lype*.

Triſto, Paracelſo dicitur ignis materialis, qui continetur in omnibus quatuor elementis, & operatur ad effectus cujuſque elementi proprios, *l.* 2. *Philoſ. Tract.* 1. *de Elemento Ignis c.* 1.

Triſulcæ, vide *Tricuſpides*, τριγλώχινες.

Tritæophyes, τριταιοφυής, dicitur *febris ad tertianæ naturam accedens*, non vero exacte typum tertianæ per omnia obſervans, ita ut omnes febres, quæ tertio die invadunt, poſſint in genere appellari τριταιοφυεῖς. Galenus *cap.* 2. *in l.* 6. *Epid. cap.* 23. Jung. Foeſ. *pag.* 622. C. Hoffmann. applicavit ad *continuas tertianæ* typum ratione exacerbationis obſervantes. *Apol. pro Gal. l.* 3. *c.* 311. *D. E. F.* quemadmodum & Linden. *Exerc. XV.* §. 15. 16. Eodem modo deſcripſit C. Rejes *C. El. q.* 68. *n.* 9. confer. omnino Erotianus.

Tritæos, τριταῖος, vide *Tertiana*.

Tritarii, idem quod *Diatritarii*. Vide *Diatrite*.

Triticum, πυρὸς, vide *Pyros*.

Tritio, *Tritura*, τρῖψις, vocatur modus redigendi corpora craſſiora ſicca in pulverem, & miſcendi diverſos pulveres in unum. Meminit Gal. *l.* 1. *de Al. Fac. c.* 12. Weker. *A. G. l.* 3. *c.* 26. Vocatur & *Tritus*, de cujus circa aurum uſu mirabili & inſtrumento artificioſo D. Langelotti ſive Mola Philoſophica, vide *Ephem. Nat. Cur. A. III. Obſ.* 59. *Tritio* Mineralium & Metallorum diuturnior faciliorem reddit Tincturarum extractionem. Jac. le Mort. *Chymic. Medic. Phyſic. in fine pag.* 260.

Tritoma, eſt inſtrumentum ad aures apud Albucaſim: ſi vero ſurditas adfuerit, fruſtra eſt omnis cura. Parac. *in Fragm. ad I. L. Paragraph. in l.* 13. & 14.

Tritones, vocantur *Homines marini* piſciformes, *in Eph. Nat. Cur. A. I. Obſ.* 23.

Tritorium, vulgo *infundibulum*, dicitur vas tranſmittens in ſuperficie latum, & paulatim acuatum, cum manubrio annexo formatum. Ruland. & Iohnſ. Parac. *de morb. ament. tr.* 2. *c.* 4.

Tritos, τρίτος, vide *Tertius*.

Tritura, τρῖψις, vide *Tritio*.

Trochanteres, τροχαντῆρες, Lat. *Rotatores*, vocantur *proceſſus duo* ſuperiores *oſſis femoris*, quorum unus major, alter minor & inferior habetur, Gal. *l. de oſſib. c.* 21. quamvis alibi *majorem* ſaltem τροχαντῆρα nominari ſcripſerit, *l.* 3. *Anat. admin. c.* 10. Vide & Barthol. *libell.* 4. *An. c.* 21. qui etiam ſaltem magnum hoc nomine indigitavit. Notetur, duos proceſſus eſſe diſtinctos ab oſſis femoris capite rotundo, quod acetabulo coxendicis inſinuatur, & quod Bartholin. proceſſibus annumeravit, atque ita tres numeravit.

Trochilodes, τροχιλώδης, vocatur *rotunda bra-*

chii regio, apud Gal. *l.* 2. *de U. P. c.* 15. Vide C. Hoffm. *in not. ad h. l. n.* 95.

Trochilus, κρόχιλος, vide *Regulus*. Verum & alia avis aquaticæ ſpecies hoc nomine indicatur, quæ deſcribitur ab Aldrov. *l.* 19. *Ornith. cap.* 65.

Trochiſcus, τρόχισκος, vide *Paſtillus*.

Trochites, τροχίτης, vocatur lapis quidam, forma ſimilis *trocho* illi, quo pueri luſitant, in gyrum agendo, in ſuperficie cinerei coloris; intus vero candidi, & ulterius deſcribitur a Chiocco *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 311.

Trochlea, τροχλία, proprie vocatur inſtrumentum aliquod mechanicum, quod in gyrum trahitur ad attrahendum laqueos, & quæ illis annexa ſunt. In qua ſignificatione legitur apud Gal. *l.* 3. *de artic. t.* 25. Oribaſ. *de machin. c.* 4. Per translationem quoque *trochlea* vocatur particula cartilaginea, per quam muſculi ſexti oculum oblique moventis, *trochlearis* propterea dicti, tendo tranſit, cujus deſcriptio habetur paſſim in anatomicis, & inter hos Barthol. *l.* 5. *An. cap.* 8.

Trocoides, τροχοειδής, epitheton eſt Articulationis, vel Commiſſuræ oſſium, quando unum axis more in alterum inſeritur, quod veluti rotæ rationem habet, uti in prima & ſecunda cervicis vertebra apparet. Latine poſſet *Axea Commiſſura* dici, Fallop. *in Obſ. Anatom. Tom. I. p.* 359.

Trochos, τροχός, dicitur apud Hipp. *curſus circularis*, & opponitur recto, qui δρόμος, curſus ſimpliciter vocatur, *l. de Inſomn. V.* 4. 10. *IX.* 6. *lib.* 2. *de diæt. XLI.* 15. *lib.* 3. *XXI.* 23. *XXIII.* 5. *XXV.* 21. Jung. Foeſ. *p.* 626. Significat & ludi puerilis materiam ligneam, de quo vide *Trochites*.

Troctos, τρωκτός, idem quod τρώξιμος, dicitur de illis, quæ *cruda comedi* poſſunt, ut ſunt raphanus, lactuca, bulbi &c. Illud legitur apud Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. XI.* 21. Hoc vero *l. de int. aff. XXXIII.* 36. *XXXVII.* 3. Vide Foeſ. *p.* 628.

Trogle, τρώγλη, vocatur proprie *fovea*, vel *caverna* eroſione facta, imo & inciſiones & fiſſuræ τρῶγλαι dicuntur. Apud Hipp. vero τρῶγλαι appellantur *meatus*, foramina & cavitates, quæ *in carne* inſunt, in quibus humidum continetur, *l. de Carn. vel princip. X.* 7. 8. Foeſ. *d. l.*

Troglodites, τρωγλοδύτης, vocatur ſpecies paſſeris, imo *paſſerculi*, cujus mirabilis virtus in expellendo calculo a veteribus deprædicata fuit, & deſcribitur ab Aldrov. *l.* 16. *Ornith. c.* 3. Meminit & hujus virtutis Lang. *l.* 2. *ep.* 58. *circa fin.* Th. Chym. *Vol. II. p.* 155.

Troglodytica, τρωγλοδυτική, vocatur *Myrrha* optima, a patria, videlicet *troglodytis*, Ægypti populis. Vocatur & τρωγλῖτις. Vide Rhod. *ad Scrib. n.* 90. Gorr.

Troma, τρῶμα, idem quod τραῦμα, vide *Vulnus*.

Tromos, τρόμος, vide *tremor*.

Tronus, & *Tronoſſa*, dicitur cœleſtis ros ex aere natus, omnium dulciſſima ſpecies Mannæ, denſa, tenax, & albiſſima præ cæteris, ex Mercurio regionis mediæ generata, & ſeparata prorſus ab omni ſulphure & ſale. Vere & æſtate decidit, maneque reperitur foliis arborum adhærens, ut alia Manna. Dorn. Rul. & Iohnſ. ex Parac. *l. de Caduco matricis* §. 2. *Fragm. ad libros Paragraph. l.* 9. *de ſignat. rer. natur. l. de Melle c.* 2. Elixir e *trono* meminit *in Archidox. l.* 8. *Elix. n.* 3.

Trope, τροπή, præter ſignificationem politicam, qua mutationem & fugam in genere denotare ex aliis Lexicis conſtat, uſurpatur etiam de Solſtitio æſtivo & hyberno, apud Theophraſt. *l.* 7. *Hiſt. plant. c.* 1. Ariſtotelem & alios, quamvis recentiores de anni mutationibus in genere uſurpaverint, v. g. Willis. *Pharm. Rat. Part. II. ſect. III. c.* 1.

Trophe, τροφή, vide *Alimentum*, *Nutrimentum*.

Trophema, τρόφημα, Lat. *Edulium*, Cibus. Hipp. *l. de fiſtul. III.* 7.

Trophes, τρόφης, h. e. *bene nutritus*, εὔτροφος, Gal. *in Ex. voc. Hipp.* quamvis Foeſ. velit τρόφις per iota, *Oec. p.* 525.

Trophiodes, τροφιώδης, ſignificat apud Hippocr. *craſſamentum aliquod compactum* urinæ innatans, enæorema quoddam globoſum & confertum, qualia in magna crudæ materiæ copia & maligna febrium complexione, magno interno incendio, vehementi naturæ exagitatione, flatuumque & vaporum copia obſervari ſolent. Legitur *l.* 7. *Epidem. LVII.* 14. 29. 34. *Coac. t.* 578. Uſurpatur etiam de *excrementis alvi compactioribus ibid. t.* 604. Eſt vero vox ratione derivationis inter obſcuras repoſita & inſolens, dum τρέφεσθαι debet πήγνυσθαι ſignificare. Vide Foeſ. *p.* 625.

Trophos, τροφός, nomen eſt medicamenti ἐμμότε, quod linteis illinitur ad replenda ulcera cava, & meminit ejus Æginet. *l.* 4. *c.* 40. *in fin.*

Tropicus morbus, Chronicus. Arculanus *c.* 68. *in* 9. Rhaſ.

Tropos, τρόπος, vide *Modus*.

Trotta,

Trotta, *troćta* Æliano. Aldrov. *Amion*, ἀμίων, vocat, eſt piſcis marinus, gaudens tamen etiam aquis dulcibus, cujus deſcriptio cum uſu in cibis videatur apud Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. c.* 20. Jul. Alex. *l.* 15. *Salubr. c.* 4. Bruyerin. *de re cib. l.* 22. *c.* 15.

Troximus, τρώξιμος, idem quod τρωκτὸς, vide *Troćtos.*

Trunculi, ἄκρα, dicuntur *extremæ brutorum partes*, v. g. pedes, caput, quia poſt mactationem truncantur a reliquo corpore. Legitur apud Celſ. *l.* 2. *c.* 20. & 22. ubi ad priorem locum vide Comment. Pantini, qui ſatis accurate expoſuit. Calculum ſuum addidit Rhod. *ad Scribon. in not. pag.* 6. Sunt tamen, qui mendoſam vocem hanc habuerunt, inter quos Cæſarius ad Celſum.

Truncus, στέλεχος, proprie dicitur ea arboris pars, quæ ex radice ſurgit, & poſtea in ramos dividitur. Sæpe etiam translatum ſumitur ad corpus humanum, excepto capite & artubus. Ita & arteria magna e cordis ſiniſtro ventriculo, & vena cava a dextro ventriculo excurrentes, vocantur *trunci* reſpectu ramorum, qui in partes corporis reliquas diſtribuuntur, Gal. *l.* 1. *de Hippocr. & Pl. decr. c.* 7. Barthol. *libell.* 1. *An. c.* 5. 8. *libell.* 2. *c.* 2. & 5.

Truphat, vocatur Paracelſo multa virtus minerarum, quæ metallum quodvis in ſuum eſſe prædeſtinatum cogit, *l.* 1. *Philoſ. ad Athen. text.* 9. Dorn. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Trutes, quid ſit in metallifodinis, videatur apud Baſil. Valent. *Teſtam. ult. l.* 1. *c.* 40.

Trutta, πυρῦς, nomen piſcis fluviatilis, inter delicias habiti, cujus deſcriptio cum uſu in cibis & Medicina, videatur apud Aldrov. *l.* 5. *de Piſc. c.* 12. Jul. Alex. *l.* 20. *Sal. c.* 11. qui cum *trotta*, vel *trocta* confundit, Schroder. *l.* 5. *cl.* 3. *n.* 93. ubi & *Aurata* χρύσοφρυς dicitur. De generatione *truttarum* diſſerit & Helmont. *tr. Demonſtratur Theſis n.* 80. *ſeqq.* Aurum in *truttis* fuiſſe repertum, legitur *in Th. Chym. Volum. I. pag.* 515.

Tryblion, τρυβλίον, vel ſignificat catinum, *ollulam*, in qua aliquid aſſervatur, vel in quam materia ad ſuffitum immittitur, Hipp. *l. Steril. XIIX.* 14. vel ſignificat certam menſuram, Latine *Heminam* dictam *l. de int. aff. I.* 51. *VII.* 36. *XIV.* 14. XLII. 36. *XLIV.* 14. *XLV.* 13. &c. Apud Gal. quoque *de pond. & menſ. c.* 4. *tryblium*, inter menſuras refertur, & habere dicitur uncias novem.

Trycho, τρύχω, emphaticum verbum apud Hipp. ſignificans *detero*, *conſumo*. Ita corpus dicitur *deteri*, *affligi*, conſumi a morbis, *l.* 2. *de morb. XXVI.* 24. *lib.* 3. *de diæt. XXIV.* 7. *l.* 1. *de morb. mul. XIV.* 10. 14. *XIX.* 8. *LXXXVII.* 36. *XCII.* 10. Et rurſus Medici debent τρύχειν, i. e. *retundere*, *proſternere*, morbos, *l. de morb. ſacr. XIIX.* 32. Jung. Foeſ. *p.* 627.

Trychos, τρύχος, ſignificat *pannum lacerum* & attritum, ῥάκος alias dictum. Hinc diminutivum τρύχιον *panniculum attritum* notat, idem quod ῥακίον. Quo aliquoties uſus Hipp. v. g. *l. de morb. mul. XXIII.* 3. *l.* 2. *LXXX.* 8. & *alibi*. Vide Foeſ. *p.* 628.

Tryge, τρύγη, *fruges cereales*. Unde τρυγαβόλιον *locus*, *in quo frumentum reconditur*. Foeſius *p.* 626.

Trygephanion, τρυγηφάνιον, *ſpecies tertia Loræ*, ſive vini ſecundarii, quod *Fecatum* Catonem appellaſſe, ſcripſit Linden. ex faecibus vini expreſſum. *Ex. X.* §. 199.

Trygodes, τρυγῶδες, vocatur ſpecies Collyriorum, τῶν μονοημέρων, & magna ex parte Acacia conſtat; Lat. *Fæculentum* dixeris, Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L.* Idem quod πηλάριον, vide *Pelarion*.

Trygon, τρύγων, vide *Turtur*.

Trypanon, τρύπανον, vide *Terebella*.

Tryphera, τρυφερὰ, vocantur in genere medicamenta, quæ Latine *Delicata* dici poſſent, & quidem vel ab effectu blando minuſve dolorifico, vel a ſaporis ſuavitate. Ratione prioris olim dictæ fuerunt *trypheræ duæ* apud Scribon. *n.* 230. ubi docet, curare hæmorrhoidas. Suntque medicamenta cauſtica, quæ tamen ſine dolore, & molliter exedunt & urunt; Gorræus. Ita & τρυφερὸν dicitur Collyrium, ἄδηκτον, quod nullam mordacitatem infert, Gal. *l.* 4. *de C. M. S. L. c.* 7. ad inuſtiones, puſtulas, χημώσεις laudatum. Ratione poſterioris olim *Paſtillus* vel *trochiſcus* ad hæmoptoicos utilis τρυφερὸν dictus fuit, teſte eodem *l.* 7. *de C. M. S. L. c.* 4. Ita & in Diſpenſatorio Auguſtano occurrunt quatuor compoſitiones Electuariorum, quorum unum purgans eſt, & *tryphera Perſica* dicitur. Reliqua tria vero inter Antidota & compoſitiones Theriacales referuntur, dicunturque *tryphera magna*, *minor*, & *Saracenica*. In Pharmacopœa quoque Londinenſi noviſſimæ duæ compoſitiones hujus nominis leguntur *p.* 272. *ſeqq.* An vero a ſuavitate ita dici mereantur, alii judicent.

Tryphonis Emplaſtrum, τρύφωνος ἔμπλαστρος, cujus tria genera deſcribuntur apud Scribon. unum *ſub viride*, ſecundum *nigrum*, quod & βάσι-

βασιλικὸν dicitur, & tertium viride, quod & *ἄχρουν* vocatur, *n.* 201. 203. 205. 220. Fuit vero *tryphon* Chirurgus. Vide Rhod. *in Lex. Scrib.*

Tryphos, *τρύφος*, ſignificat *fruſtum*, *fragmentum*, & legitur apud Hipp. de *fruſto* amphoræ candente, cui materia ad ſuffitum imponitur, *l.* 2. *de morb. mul. LXXVII.* 3.

Tryſmos, *τρυσμός*, & *τρύζω*, idem quod *τρισμός*, *τρίζω*; vide *triſmos*. Foeſ. *p.* 626.

Tryx, *τρύξ*: vide *Fecula*, *Fex*.

Tuba, *σάλπιγξ*, proprie inſtrumentum dicitur Muſicum, ſonorum, claſſicum, per inflationem aeris, cujus ſonus fortior refert inter cauſſas epilepſiæ externas, Foreſt. *lib.* 10. *Obſ.* 54. *in Schol.* unde & deteſtandos monet tales ſonos, *d. l. Obſ.* 4. *Schol.* Ab Anatomicis translatum hoc vocabulum *tuba* ad canales duos graciles nerveos & candidos, ab uteri fundo ad teſtes muliebres excurrentes, *tubæ Fallopii* dictas, hodieque ab Anatomicis pro ovi ductibus habitas, utpote ovulum a dictis teſtibus Ovarium potius dicendis per ſpiritum genitalem ſeminis maſculi fœcundatum prolapſurum unum, duo vel plura ſuſcipientes, beneficio fibrarum carnearum motricium circa ovarium repertarum, & per ligamenta uteri latiora ad tubarum fimbrias exporrectarum & ovario interveniente turgeſcentia genitali irritante ſeſe contrahentium & ovario propius adducentium, ut ovum excipere queant. Harum prolixiorem deſcriptionem vide ſis apud D. D. I. M. Hoffmann. *Not. ad Horn. Microcoſm.* §. 67. *p.* 281. egregie etiam eas delineavit D. Got. Bidloo *Anat. Tab. LIII.* de quibus vide Barthol. *l.* 1. *An. c.* 27. quas nonnulli hodieque pro adæquato conceptionis organo habere non dubitant. *Tubæ* quoque *aurifabrorum* exiguæ, *σαλπιγγὶς*, qua ignem inflando excitant, ad uſum anatomicum translatæ meminit Gal. *l.* 9. *An. adm. c.* 2. *fin.*

Tubel, idem quod *Squama æris*, vel metalli, Gr. *λεπίς*: vide *Lepis*, *Squama*. Rul. *in Lex.*

Tubelech, pro *Duelech*, legitur apud Paracelſ. *l. de Tartar. morb. c.* 4.

Tuber apud Latinos æquivocum eſt. 1. habet ſignificationem Botanicam, & Gr. dicitur *ὕδνον*, vide *Hydnon*. Talia lapidoſa deſcribuntur a Chiocc. *in Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 411. ita & Fungi, ſive *Boleti Cervini* vocantur *Tubera* a Schroder. *lib.* 4. *cl.* 2. 415. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad h. l.* Deinde etiam habet ſignificationem Pathologicam, quando *Tubera* vocantur *Tumores*, vel abſceſſus e corpore in rotundum erumpentes. Scribon. *n.* 82. Rhod. *in not. ad h. l.* Ita ſpecialiter a lue venerea oborti Tumores in capite molles, *Gummoſitates* alias dicti, vocantur *Tuberoſitates* a Foreſt. *l.* 32. *Obſ. in Schol.* Lang. *Tubera* vocavit, *l.* 1. *ep.* 42. Ita etiam diminutivum.

Tuberculum homonymon eſt, quod in Anatomicis tribuitur vel circulari fibroſitati Pylori inſtar muſculi Sphincteris, quam alii vocarunt *Tubercula* glanduloſa, teſte Bartnol. *l.* 1. *An. c.* 9. vel proceſſibus oſſium *ἀποφύσεις*, Græc. dictis, qui alicubi *tubercula* oſſium vocantur. Idem *libell.* 4. *c.* 1. *fin.* In Pathologicis *tubercula* Gr. dicuntur *φύματα*, vide *Phyma*. *Tubercula* antroſa, veter. bubones, quia in glandulis tanquam ſpecubus latent, Reimundus Vinarius *de peſte l.* 3.

Tubus, *tubulus*, *σύριγξ*, dicitur canalis quidam fiſtuloſus, ſive fiſtula, & quidem vel ſenſu proprio mechanico: in quo balneorum *tubuli* & *tubi* leguntur apud Rhod. *in not. ad Scrib. p.* 104. vel tralatitio, eoque vel Phyſiologico, quando *tubuli* vel *Siphunculi marini* deſcribuntur a Chiocco *in Muſ. Calc. ſ.* 1. *p.* 56. Ita & *tubuli lactei* vocantur canales ab ambitu mammarum ad papillarum veluti centrum coeuntes, Bartholin. *l.* 2. *An. c.* 1. *p.* 332. Ita D. Bidloo Aſperam arteriam vocat *tubum pulmonarem* & Bronchia ejus *tubulos*, videantur Ejus *Anatom. Tab. XXIV. fig.* 8. *& Tab. XXV.* per aliquot figuras; vel Pathologico, quando Fiſtulæ, vel ulcera fiſtuloſa vocantur *tubi*, vel *tubuli*, Gal. *l.* 2. *de C. M. P. G. c.* 22.

Tueri, *φυλάττειν*, *προφυλάττειν*, idem quod *Conſervare*. Hinc *Methodus tuendæ ſanitatis*, dicitur primaria Medicinæ pars, Græc. *ὑγιεινή*, vide *Hygiene*. Jung. Rhod. in *Lex. Scribon.*

Tumbaba, *Tumpabar*, id eſt *Sulphur vivum*, Rul. *in Lex.*

Tumbalum, idem quod *tubel*, id eſt *Squama metalli*. Rul. & Iohnſ.

Tumbil, id eſt *terra*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Tumefactio, *διόγκωσις*, vide *Dioncoſis*.

Tumor, *ὄγκος*, vide *Oncos*, *Oedos*. De *Tumoribus*, plane rebus alienis, *v. g.* pilis, lignis, teſtis, culicibus, repletis vide Caſp. Rejes *C. Elyſ. q.* 36.

Tumultus, *θόρυβος*, vide *Thorybos*. *Tumultus* & ſtrepitus nimii quantum noceant in doloribus capitis, notavit Hildan. *Cent.* 1. *Obſ.* 20.

Tunica, *χιτών*. Late idem ſignificat, quod *Membrana*, *μήνιγξ ὑμὴν*, uti vult Gal. *l.* 4. *de*

de U. P. c. 9. Omnino tamen aliquod diſcrimen inter hæc duo vocabula admittendum eſſe arbitror, dum *tunica* proprie ad uſum ſpectat in hoc conſiſtentem, quod aliud corpus tegat, operiat & involvat, & quaſi veſtiat, Dieterich. *num.* 922. *ex* 7. *aph.* 45. id quod de *Membrana*, qua tali neceſſario dici non poteſt, cujus idea conſiſtere videtur in homogeneitate, ſive ſimilari natura, & expanſione, ſive dilatatione, quamvis Bartholino aliud viſum fuerit, *l.* 1. *Anat. c.* 4. qui *tunicæ* vocabulum ad vaſa reſtrinxit, contra Auctorum uſitatam acceptionem. De *tunicis oculi* vide eund. *l.* 3. *c.* 8.

Tuphus, *tufus*, pro *typhos*, τύφος, vide *Typhos*. Keuchen. *ad Sam. p.* 140.

Turba, ὄχλος, vocatur hominum multitudo inordinata, Dieter. *num.* 294. Dicitur de rebus, *ibid.* *turba* etiam idem quod *Perturbatio*. *Turbn* quoque pro *turban* ponitur a Dorn. & Rul. de quo p. a. quamvis & hanc addiderint ſignificationem, quod *turba magna* dicatur aſtrorum firmamenti innumera multitudo. *Turba Philoſophorum* vocatur ſcriptum quoddam Spagyricum, quod occurrit *in principio Vol. V. Theat. Chymici.*

Turbatio, ταραχὴ, τάραξις, vide *Taraxis*, idem quod *Perturbatio*. Sumitur etiam ab Hippocr. pro *irritatione*, Galen. *c.* 1. *de Humor. t.* 16.

Turbedon, Arab. nomen purgantis, quod communiter *turbith* vocatur, de quo p. p.

Turbinatum, κωνάειον, κωνοειδὲς, vide *Conarion. Turbinata* quoque vocantur certa quædam *teſtacea*, v. g. *Buccinæ*, & alia, de quibus Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 1.

Turbith vocatur purgans quoddam exoticum, ſimplex, vegetabile, de quo uti certum eſt, eſſe radicem quandam, ita adhuc incertum eſt, cujus plantæ proprie radix ſit dicenda. Hujus purgantis deſcriptionem, & uſum medicum ſimplicem, & in compoſitionibus, vide apud Schroder. qui *turpethum* vocavit, *l.* 4. *cl.* 4. *num.* 440. F. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Rolf. *de purgant. ſ.* 14. *art.* 4. *per tot.* qui *turbedon* ſcripſit, Freitag. *Auror. Med. l.* 2. *c.* 30. Translata porro vox *turbith* & *turpethi* ad Chymiam, ubi *turbith* & *turpethum minerale* vel in genere dicitur coagulum ſpecificum fixum, quod abſtractis impuritatibus, & indomita volatilitate, ſegregatis in imo vaſorum conſiſtit, & paratur maxime ex mineralibus, quorum eſſentia & vis ſpecifica potiſſimum eſt in parte conſtante, aut ſaltem, ut uſibus artificioſis ſit accommodata, in hanc formam redigitur. Vel in ſpecie vocatur *Mercurius abſque corroſivo præcipitatus* in dulcedinem, Rul. & Iohnſ. *in Lex.* Hujus uſum noxium in affectibus hepatis & viſcerum abdominis notavit Hildan. *Cent.* 4. *Obſ.* 40. Plura de *turpethis mineralibus* vide apud Libav. *S. A. Ch. l. 6.* 19. In ſpecie de *Turpetho Antimonii*, *d. l. c.* 21. de *Turpetho Veneris*, *d. l.* 7. *c.* 15.

Turbo homonymon eſt. Vel enim denotat *ventum procelloſum*, qui Græc. λαίλαψ dicitur, vide *Lælaps;* vel *Conchyliorum* certa genera, quæ *Turbines* vocantur, & deſcribuntur ab Aldrov. *l.* 3. *de Teſtac. c.* 16. *ſeqq.* Græc. ϛρόμβοι vocantur, vide *Strombos*. Jung. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 1. *p.* 30. *ſeqq.* Differunt a *turbinatis*, quod *turbines* in longiorem & acutiorem verticem deficiant, quam hæc. Legitur & apud Aldrov. *Turben*.

Turbotus, idem quod *Rhombus*, de quo ſuperius ſua litera. *Muſ. Calc. ſ.* 3. *p.* 419.

Turbulentus, *turbidus*, ταραχώδης, idem quod *Perturbatus*. Vide *Tarachodes*. In ſpecie Urinæ *turbulentæ* dicuntur Hipp. οὖρα ἀνατεταραγμένα, returbatæ, *Coac. t.* 333.

Turchoſa, *turcois*, *turchois*, vocatur gemma, vel lapis pretioſus elegantiſſime cœruleus, de cujus compoſitione vide *Theatr. Chym. Vol. IV. pag.* 190. viribus admirandis, *Vol. V. pag.* 388.

Turdus, κίχλη, æquivocum eſt. Primum enim nomen eſt avium quarundam. Sunt enim certa genera, quæ *turdorum* nomine veniunt, quorum hiſtoriam, cum uſu in cibis & Medicina, vide apud Aldrov. *l.* 16. *Ornith. c.* 1. *ſeqq.* J. Alex. *l.* 13. *Salm. c.* 8. Bruyer. *l.* 15. *c.* 37. Deinde nomen eſt piſcis ſaxatilis, ſquamoſi, cujus etiam plures dantur ſpecies, & deſcriptæ leguntur apud Aldrov. *l.* 1. *de Piſc. c.* 3. Jul. Alex. *l.* 14. *Sal. c.* 3. Bruyer. *l.* 19. *c.* 7.

Turgentia, *turgeſcentia*, ὀργασμὸς: vide *Orgao*, *Orgaſmos*.

Turiones ſunt teneritates ſummitatum in arboribus, quæ ſingulis annis creſcunt. Schrod. *l.* 1. *c.* 2. *lit. T.*

Turpethum, vide *Turbith*.

Turpiloquium Gr. dici poſſet fortaſſis αἰσχρολογία, improborum vitium proprium. Nam improbi bulimia *turpiloquii*, imperiti pica vaniloquii laborant. Utrumque a Medicis ſit alienum, Lind. *Ex. II. p.* 29.

Turpis, *turpitudo*, ἀσχημοσύνη, proprie dicitur vitium oppoſitum formoſitati, εὐσχημοσύνη, ſive pulchritudini, Galen. *libr.* 11. *de U. P. cap.* 13. Dicitur etiam de moribus, affectibus, ſer-

ſermonibus, & actionibus humanis, & Gr. dicitur *αἶχος*, *αἰχρὸς*, *l. de cogn. & cur. an. morb. cap.* 7. *Turpitudines* Hartmannianas ſalſe perſtrictas a Libavio vide *Tom. IV. Oper. p.* 97.

Turreis eſt lapis, quem Bood. & experientia, mille teſtimoniis, in caſu a fractura oſſa deſilientia conſervare docent. Iohnſon. *Lex. lib.* 2.

Turriti, *πυργῖζαι*, vide *Pyrgitæ*.

Turſio, *φώκαινα*, vide *Phocæna*.

Turtas, *τύρζας*, vocatur panis, qui conſtat ex pinguibus palmulis, farina & aqua, & coquitur ſub cineribus, Erot. *On. p.* 27. *c.*

Turtur, *τρύγων*, æquivocum eſt. Primario ita dicitur *Columba* montana, vel ſylveſtris, de cujus hiſtoria & uſu in cibis atque Medicina, vide Aldrov. *l.* 15. *Ornith. c.* 6. Jul. Alex. *l.* 13. *Sal. c.* 7. Gal. *l. de atten. diæt. c.* 6. Bruyerin. *de re cib. l.* 15. *c.* 34. Schroder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 69. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* Deinde eſt etiam nomen piſcis, qui *Paſtinaca* alias *marina* vocatur. Vide *Paſtinaca*.

Turva, vocatur ceſpes bituminoſus, & gleba foſſilis, quæ accenſa facit, ut quotquot adſtant, aut ab eo illuſtrantur, colore appareant ſqualido & morticino, ut mirari id ſatis rerum harum ignari nequeant. Lind. *Ex. V.* §. 122.

Turunda, *μοτὸς*, refertur inter Apparatum Chirurgicum, eſtque nihil aliud, quam linamentum, quod vulneribus inditur, Lat. Penicillus quoque vocatur, Dieter. *n.* 280. Vide *Linamentum*, *Lemniſcus*, *Licinium*, *Motos*, *Penicillus*, &c. In ſpecie de uſu & abuſu *turundarum* in ſectione Calculi vide appendicem aliquot Epiſtolarum, apud Hildan. *Oper. p.* 762. *ſeqq.*

Tuſſedo, *βὴξ*, idem quod *tuſſis frequentior*, uti colligere licet ex 2. *progn. t.* 50. ubi interpres Gal. Latinus utitur vocabulo *tuſſedinis*, in Græco vero legitur *τῶν βηχῶν*.

Tuſſicularis, epitheton eorum, quæ tuſſim movere vel excitare poſſunt, apud Cœl. Aurel. *de Tard. paſſ. l.* 2. *c.* 13. idem fere quod *tuſſiculoſus*, *βηχώδης*, de quo p. p.

Tuſſis, *βὴξ*, a Galeno ita deſcripta legitur: Eſt vehementiſſima quædam efflatio, qua plurimus ſimul celerrimeque foras actus ſpiritus ſive aer attrahit propellitque una ſecum ſuo impetu, quæ vias ſuas obſtruunt, *l.* 2. *de ſympt. cauſſ. c.* 4. Cum enim externus aer in aſperam arteriam trahatur, quæ cartilagineæ duræque ſunt, nec contrahi circa id, quod continent, poſſunt, incitatum hunc excogitavit ſpiritus exitum, quem vocant *tuſſim*, quo ſpiritus ſibi ipſi violenter & cum impetu delatus vias expurgat, non aliter, quam tubos & fiſtulas expurgant harum opifices, *l.* 4. *de cauſſ. ſympt. cap.* 3. Quamvis autem a vero hæc non ſint aliena, recentiores tamen *tuſſis* naturam multo clarius & accuratius deſcripſerunt, inter quos cæteris palmam præripuiſſe videtur Willis. *Pharm. Rat. Part. II. ſ.* 1. *c.* 4. e quo talem deſcriptionem formare libet: *Tuſſis* eſt exſpiratio vehemens, crebrior, inæqualis, & ſonora, cum partium muſculoſarum exſpirationi potiſſimum deſtinatarum, thoracis, laryngis, lumbarium, & abdominis motu ſpaſmodico, facta cum vel ſine excretione alicujus materiæ excrementitiæ, a moleſti cujuſdam objecti, aut expulſionem e pulmonibus per Tracheæ ductus urgentis irritatione proveniens. Ex qua deſcriptione ſimul elucеſcit differentia inter *tuſſim humidam*, quæ cum exſcreatione materiæ; & *ſiccam*, qua nihil excernitur, cujus meminit Hippocr. 4. *aphor.* 54. Videatur & Dieter. *n.* 150. Sylv. *Pr. M. l.* 1. *c.* 22. *Tuſſiculoſus*, *βηχώδης*, dicitur, quod vocabulum legitur de Catarrhis, 3. *aph.* 31. Vide Dieter. *n.* 151.

Tutenag, nomen Metalli Indiæ Orientalis, Europæis incogniti; cujus meminit Rob. Boile in Experimentis de flammæ ponderabilitate, *Exper.* 12.

Tutia, vide *Pompholyx*. *Tutiæ* factitiæ conſtructio legatur *in Theatr. Chymic. V. II. p.* 519. De *tutiæ* præparatione *Vol. III. p.* 103.

Tutus, *ἀσφαλὴς*, *tuto*, *ἀσφαλῶς*, idem quod *Securitas*, *Aſphaleia*, *Securitas*, eſt primaria proprietas veræ curationis non ſolum chirurgicæ, ſed omnium etiam aliarum. Conſiſtit vero *tutum* hoc curationis in tribus, ut affectus percuretur, ut læſio nulla interveniat, ut ne redeat malum. Gal. *l.* 14. *M. M. c.* 13. Jung. C. Hoffmann. *Orat. Iſag. II. p.* 112. 121. *ſeqq.* Imo in omnibus actionibus *Caute & tuto*, Medicorum ſymbolum ſit, Dieter. *n.* 121. id quod meliori ratione fieri vix poterit, quam ſi generale præceptum Zenonis obſervetur: videlicet ſi ita agamus, tanquam paulo poſt pædagogis rationem redditurі. Gal. *de cogn. & cur. an. morb. c.* 3.

Tylli grana, in offic. german. nihil aliud quam Riſini minoris ſemen. Gregor. Hymman. *de Apoplex. Cap.* 39.

Tylodes, *τυλώδης*, *τυλοειδὴς*, Gorr. *Calloſus*. Vide *Callus*.

Tyloma, *τύλωμα*, *Tyloſis*, *τύλωσις*, *τύλος*, vide *Callus*.

Tymma, *τύμμα*, ſignificat *plagam*, ictum, per-

percuſſionem. Legitur apud Hipp. *l.* 7. *Epid.* *XX.* 14. ubi apud Linden. legitur *luxatio*, cujus verſionis rationem nullam video, cum τύμμα a τύπτω, verbero, derivetur. Vide Foeſ. *pag.* 628.

Tympanias, τυμπανίας, τυμπανίτης, vocatur ſpecies Hydropis ſicca, in qua flatus totam abdominis, interdum & thoracis regionem tumentem faciunt, Gal. 4. *de R. V. I. A. t.* 111. Vocatur & *Hydrops ſiccus*. Keuch. *ad Sam. p.* 191. Dicitur vero ſaltem abuſive & improprie Hydrops, quia nulla peccat aqua, ſed flatus, Helmont. *tr. Ignot. Hydrops*, *n.* 43. Conſentit Willis. *Ph. Rat. II. ſ.* 2. *cap.* 4. qui communem Doctorum opinionem de *flatibus*, ceu cauſſa *tympanitis*, deferens, novam excogitavit, & quidem ſatis plauſibilem, ex principiis Phyſiologicis & Anatomicis egregie declaratam, ſtatuens, non flatus, ſed ſpiritus animales ſpaſmodico motu agitatos, & in fibras partium & viſcerum abdominis membranaceorum adactos, obque ſucci nervoſi vitioſam diſpoſitionem in receſſu impeditos tantam ventris intumeſcentiam excitare; unde & ſeq. hujus affectus conſtruxit definitionem: *Tympanites* eſt tumor abdominis fixus, conſtans, durus, æquabilis, renitens, & a pulſatione ſonitum edens, a partium & viſcerum membranaceorum inflatione τετανώδει ortus, propter ſpiritus animales in fibras iſtas copia nimia adactos, ibidemque ſucci nervei obſtruentis vitio a receſſu impeditos, cui affectioni conſequenter flatuum in locis vacuis aggeſtio, velut complementum accedit. Paracelſus ſtatuit duplicem *tympanitem*, unum in *Inteſtinis*, alterum in *Matrice*, *lib.* 1. *de tartaro*, *Tr.* 2. *c.* 2. *in not.*

(π) *Tympanites*, vide *Tympanias*.

Tympanum, τύμπανον, proprie vocatur inſtrumentum Muſicum claſſicum, in quo corium fortiter expanſum ſupra concavum quoddam corpus, ſi percutiatur ligno, ſonum edit graviſſimum. Per translationem vero nomen hoc quoque attributum cum cavitati, ſeu *Conchæ*, aliis pelvi in oſſibus petroſis meatus auditorii, cui membrana quædam ſonoras ſpecies tranſmittens & oſſiculis firmate obtenſa eſt, tum ipſi *Membranæ*. Vide Barthol. *l.* 3. *An. c.* 9. & *libell.* 4. *c.* 6. Non eſſe primarium & ſimpliciter neceſſarium organon auditus illam membranam *tympani*, vult oſtendere Bonet. per Obſervationes *in Anat. Pract. I. ſ.* 19. *Obſerv.* 4. *p.* 344. *Tympanum* quoque vocatur rotunda machina dentata, Oribaſ. *de machin. c.* 4.

Typha, τύφη, vocatur *exile triticum*, & vilius, de quo plura apud Lang. *l.* 1. *ep.* 56. Foreſt. *l.* 4. *Chir. Obſ.* 3. *Schol.*

Typhlos, *typhlotes*, τυφλὸς, τυφλότης, τύφλωσις, vide *Cæcus*, *Cæcitas*. Dieter. *n.* 847.

Typhodes, τυφώδης, vide *Typhos*.

Typhomania, τυφομανία, vocatur mixtus affectus ex lethargo & phrenitide, *Lethargicum delirium*, Gal. *in def.* & *l. de comat. c.* 2. *c.* 1. *prorrhet. t.* 1. Cauſſa ergo complicata ex deſcriptione *Lethargi* & *Phrenitidis* petenda erit. Videatur Foeſ. *pag.* 629. Meminit & Bonet. *An. Pr. lib.* 1. *ſ.* 8. *Obſerv.* 6. *Schol.* P. M. de Calderia exponit per *Coma Vigil*, *Tom. III. p.* 33. quamvis vitioſe *tiphomania* ibidem ponatur.

Typhon, τύφων, *ventus* vocatur, qui denſa nube incluſus, præceps in terram eliſus pulverem ſoli turbine verrit, arbores evellit, & obvia quævis peſſundat. Lang. *l.* 1. *ep.* 19.

Typhos, *typhodes*, τύφος, τυφώδης, πυρετὸς, vocatur ſpecies quædam *febris ardentis*, prolixius deſcripta cum ſuis ſignis & ſymptomatibus apud Hippocr. *l. de int. aph. XLI. per totum*. Vide Foeſ. *p.* 629. Erotianus definit febrim, quæ lente oritur, & cum intenſione exiſtit. Latine redditur *Stupor attonitus*, cujus rationem ſufficientem non video. Conjuncta hæc febris plerumque cum eryſipelate alicujus viſceris interno, v. g. hepatis, C. Rejes *C. El. q.* 68. *n.* 4. Bonet. *d. l.*

Typus, τύπος, vocatur *forma*, ordo & modus *febrium*, ſecundum intentionem & remiſſionem, Galen. *l. de Typis l.* 1. *de Criſ. c.* 3. Vide Dieter. *n.* 676. Keuchen. *ad Sammon. p.* 140.

Tyrannis, τυραννὶς, vocatur *Antidotus*, apud Gal. *lib.* 2. *de Antidot. c.* 10.

Tyrbe, τυρβὴ, Lat. *turba*, *Turbatio*, idem quod ταραχή. Legitur apud Hipp. 3. *de fract. t.* 75. Foeſ. *d. l.*

Tyria apud Arabes & barbaram ſectantes Medicinam idem eſt ac *Ophiaſis*. *Tyri* enim voce omnes ſerpentes & potiſſimum Viperæ intelliguntur, Caſtell. Vide *Tyrannis*, *Tyria*, *lepra*. Foreſt. *l.* 4. *Chir. Obſ.* 7. *Schol.*

Tyriaſis, τυρίασις, idem quod *Satyriaſis*, h. e. *Lepra Arabum*, *Elephantiaſis*. Hildan. *Ep.* 24. Vide *Elephas*.

Tyrion, τύριον, vocatur Emplaſtrum, quod coctura colorem purpuræ *tyriæ* adipiſcitur, & deſcribitur ab Aet. *l.* 15. *c.* 12. citante Gorr.

Tyro, *tyrocinium*, εἰσαγόμενος, εἰσαγωγή. Illud dicitur de iis, qui noviter ad artem medicam acceſſerunt, ut addiſcant ejus præcepta. Hoc de compendioſa artis & præceptorum comprehenſione, Lat. *Introductio* quoque dicta. Ita Gal.

libell.

libe... *de pulſibus ad tyrones , ſive eos , qui introducuntur*, conſcripſit , &c. Contra *tyrocinii Chymici* ſcriptores invehitur Helmont. *de Lithiaſ. c. 5. n. 9. & c. 8. n. 9.*

Tyros, τυὸς, vide *Caſeus*. Unde & τύρωσις dicitur, quando lac comeſtum in *caſeoſam* materiam coagulatur, Ariſtot. *l.* 3. *H. A.* 120. vocat τύρωσιν *lactis in caſeum coagulationem*.

Tyrrhenicon, τυῤῥηνικὸν, nomen Emplaſtri, cujus ſunt immenſæ laudes apud Aet. *l.* 15. *c.* 14. allegante Gorræo. Propterea & παμπαθὲς dictum eſſe, idem teſtatur.

Tyrſis, τύρσις, idem quod πύργος, *turris*. Legitur apud Hipp. 3. *de artic. t.* 23. Gal. *in com.* Adde Foeſ. *p.* 029.

Tyrus, *thyrus*, utrumque mendoſe & ex craſſa ignorantia Græcæ linguæ pro ſerpente vel vipera *theriacam* ingrediente ſumitur a barbaris Auctoribus, unde *tyriaſis*, *tyria* lepra quoque appellationem adepta ſunt. Deberet enim *therion*, θηρίον, hoc eſt *beſtia*, ſcribi per *ty*.

V.

V*Acca*, ἡ βοῦς, dicitur bos fœmina. Vide *Bos*. De *vaccis citrinis Scheunemanni* per errorem in ſcripto adductis, & a Libavio acriter ſatis caſtigatis, vide *Tom. III. Oper.* Lib. *pag.*82. *Vacca marina* eſt nomen piſcis, qui & *Bos* dicitur. Vide ſupra *Bos*. An vero idem piſcis ſit, e quo lapis *Vaccæ marinæ* dictus eximitur, de quo legi poterit Obſervatio *in Act. Phyloſ.* Oldenburg. *Ann.* 1668. nolumus determinare, cum Aldrovand. nullam lapidis mentionem in deſcriptione Bovis vel *Vaccæ marinæ* fecerit.

Vacillatio, παραφορὰ, dicitur, cum de membris corporeis, quæ titubant, aut non ſunt fixa, v. g. *dentes vacillare* dicuntur: tum de mente, & ita inconſtantiam, vel leve *delirium* notat. Vide *Paraphora*.

Vacuatio, κένωσις, idem quod *Evacuatio*. Vide *Cænoſis*.

Vacuus, κενεὸς, κενὸς, vide *Cenos*. Ardua adhuc hodieque eſt inter Philoſophos diſputatio, an detur *vacuum* in rerum natura. Noſtri jam non eſt inſtituti, hanc controverſiam dirimere. In foro medico non ita ſtricte accipitur, ſed ſaltem pro ſpatio, in quo præter aerem nihil continetur, *dict. de diff. pulſ. loco*. *Vacuus pulſus* vero allegorice dicitur, qui arteriæ elevationem quaſi facit bulloſam, ut digitorum impreſſioni egreſſus per vacua occurrat. Verum ineptam eſſe appellationem docuit Gal. *d. l.*

(π) *Vaga*, febris erratica, quæ alio die poſt decimum, ſed haud fixo recurrit, de qua vide obſervationem apud Riverium Centuria tertia obſervat. 32.

Vagina, ἔλυτρον, tribuitur etiam aliis partibus ob ſimilitudinem. Ita *Capſula communis* in hepate Venæ portæ truncum involvens vocatur *Vagina Portæ*, Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 14. *p.* 136. Uteri collum dicitur *Vagina*, quia penem recipit inſtar vaginæ. *Id. l.* 1. *c.* 30. *p.* 280. Hanc duplicem in uno ſubjecto obſervavit *Cent.* 3. *Obſ.* 2. allegantibus *Ephem. Nat. Cur. A. I. Obſ.* 110.

Vaginalis, ἐλυτροειδὴς, vide *Elytroeides*. Glandulas *vaginales* invenerunt Joſephus de Verney & Caſp. Bartholinus, ſicut e Peieri *Exerc. p.* 97. notavit Th. Janſ. de Almelov. *R. I. On. p.*31.

Vagitus, βαβασμὸς, βάβαλις, vocantur *ejulatus* & ploratus *infantum*; qui ſi adhuc in utero fiat, merito habetur pro malo omine. Vide Guldenklee *l.* 4. *Caſ. Med.* 34. Ephem. Nat. Cur. *A.I. Obſ.* 62. & *A. III. Obſ.* 164. ubi quidem augurium illud fallax eſſe, oſtendere conatus eſt D. Segerus, quo & inclinare videtur Gualter. Nedham *Diſquiſ. de format. fœtus*, *c.* 3. *circa finem*, ſtatuens *vagitus* cauſſam naturalem conſiſtere in aere contento in conceptaculis, ſive membranis fœtum involventibus, adjungitque exemplum de Matronæ cujusdam filia, quæ *vagitum* in utero edidit, & vita nihilominus ſalubri fruitur. Hujus vero aeris producti cauſſam refert in liquorem ſpirituoſum, in membrana pro formatione fœtus neceſſarium, & exhalationum copiam producentem.

Valeo, *Valetudo*, eſt vocabulum μέσον, & ancipitis ſignificationis. Sumitur enim & in bonam, & in malam partem. In illa accipitur pro *Sanitate*, pro *Robore*, & *virtute*, Gr. ὑγιαίνω ἐῤῥωμαι, ὑγιεία, vide *Hygieia*, *Hygiano*, *Errhomæ*. Adde Lind. *Ex. IX.* §. 26. *XIII.* §. 491. *XV.* §. 108. qui ſemper de robore expoſuit. Quære etiam in Rhod. *Lex. Scribon. pag.* 455. In hac pro *morboſa diſpoſitione*; quamvis plerumque additum ſit adjectivum, adverſa, mala, ſiniſtra &c.

Valetudinarius, νοσώδης, ſemper in malam partem ſumitur de eo, qui morbis vivit ſemper obnoxius. Vide Dieter. *n.* 577. Tales vocari in militia *Cauſſarios* & *Sonticos*, docet Caſpar. Hoffm. *Apol. pro Gal. l.* 3. *c.* 10. *lit. M.* ſuntque, qui utuntur incerta fallacique valetudine, e Gal. *l.* 5. *de ſan. tuend. c.* 4.

Valgus, βλαισὸς, βλαισσὸς, vide *Blæſus*.

Validus, idem quod *Valens*, ἐῤῥωμένος, εὔτονος, *Ro-*

Robuſtus. Dicitur de corpore & membris robuſtis, quæ optime ad opera ſtrenua ſunt diſpoſita, Gal. 2. *de nat. hum. t.* 5. Alias & *validum* ſumitur pro *acido*. Scribon. *n.* 41. ubi Granata mala vocantur *valida*, quæ Itali *garbi* vocant. Vide Rhod. *in not. ad h. l.*

Valiga, idem eſſe quod Gialappa, aliis Rhabarbarum nigrum dictam infuſam in ſpiritu vini, vel quod melius, cum ſpiritu citri, & ſic bene percolatam adhiberi, interdum etiam pauco cum croco tingi, ſcribit Michael *in Apparatu Formul.* c. 2. Idem eſſe igitur videtur cum *Phalaja* Rolf. *tr. de purgant. ſect.* 2. *art.* 3. *c.* 15. niſi forſan error in orthographia deliteſcat.

Vallum, χάραξ, ἕρκος. Per metaphoram *vallum* quoque vocatur oculorum tegumentum, ſive *Supercilium*. Keuchen. *ad Sammon. p.* 230. Per ſimilitudinem quoque ſpecies *Faſciæ* hoc nomine venit, Galen. *de faſc. n.* 52.

Valrat, id eſt *folium*. *Ulcat*, idem. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Valva eſt quaſi parva janua, uti deſcribitur a Gal. *c.* 1. *de art. t.* 23.

Valvula vocatur in Anatomicis membranula quædam in vaſis quibuſdam a cavitatibus una ſaltem parte adhærens, in hunc finem parata, ut retrocedenti liquori poſſit reſiſtere, fluxum vero naturalem admittere. Talis occurrit ſatis magna in Inteſtino Colo & craſſo, de qua vide Barthol. *l.* 1. *An. c.* 11. *p.* 92. Hild. *Ep.* 88. 89. Aliquot in corde *l.* 2. *c.* 7. *p.* 402. *ſeqq.* & quamplurimæ in ramis venæ cavæ, *libell.* 1. *An. cap.* 2. ubi prolixiorem *Valvularum* deſcriptionem invenies.

Vanellus nomen eſt avis, quæ & *Capella*, αἴγωπος, item *Pavo agreſtis*, ζαὼς ἄγριος, dicitur, & deſcribitur cum uſu in cibis & Medicina ab Aldrov. *l.* 20. *Ornithol. c.* 63.

Vapor, ἀτμὸς, ἀτμὴ, ἀτμὶς, proprie dicitur humor in auram reſolutus, humor extenuatus, qualis per ſpiracula cutis naturaliter quotidie exhalat. Vide *Atmos*, *Exhalatio*, *Halitus*. Fumoſorum *vaporum* meminit Gal. *lib.* 8. *M. M. c.* 5. *fin.* Contra *vapores* craſſos, ceu cauſſas morborum hyſtericorum & convulſivorum, acerbius ſcripſit Helmont. negans, ſe unquam vidiſſe, tales dari *vapores* craſſos, & eſſe contradictionem in adjecto, *tr. Jus Duumviratus n.* 17. *tr. de Lithiaſ. c.* 9. *tr. Ignota Actio regiminis num.* 36. In Chymicis *vaporem* denotat. Libav. *Tom. II. Op. p.* 303. & 368. Alias non negandum, in nonnullis veteres hallucinatos eſſe in accuſandis *vaporibus* & eorum viis, quod tales e ventriculo adſcendant, & capitis dolorem excitent, uti recte hoc notavit Willis. *de febrib. c.* 10.

Vaporarium, ἀτμιστήριον, idem quod *Balneum Laconicum*, ſive *Sudatorium*. Vide *Balneum*. Quamvis & *Sella ſingularis perforata* vaporationi deſtinata hoc nomine veniat, docente Rhodio *ad Scrib. n.* 193.

Vaporatio dicitur *fermentatio* vel fotus, qui fit mediante vapore aquæ calidæ. Frequenter legitur apud Celſ. *l.* 7. *cap.* 7. 9. *l.* 8. *c.* 4. Vide rurſus Rhod. *Scribon. p.* 455.

Vappa, ὀξίνης, vide *Oxines*. Vinum vocatur omnibus portionibus ſpirituoſis privatum, quadantenus aceſcens. Hæc vini corruptio hodieque optime quoque applicari poteſt ad ſpeciem corruptionis ſanguinis, quando eſt in ſtatu defectionis, qualis eſt in ſanis poſt nimios labores, & in morboſa diſpoſitione quartana laborantium, cachecticorum, ſcorbuticorum. Vide *de febrib. c.* 2. 6. *&c.*

Vareni, idem quod *Vari*, ſymptoma ſcorbuticum, quod alias *Arthritis vaga* vocatur, conſiſtens in dolore vago, nervoſas partes circa articulos affligens, proveniens a liquoris nervoſi, vel lymphæ ſereſcentis acida acrimonia maligna, & ob tenuitatem facili mobilitate & vaporoſitate. De quo ſymptomate integros libellos ſcripſerunt Drauwiz & Mollenbroccius. Meminit hujus nominis Walther. *Sylv. Med. p.* 1464. Verum D. D. Joh. Michaelis vocabulum *Vareni* de alio affectu a Varis prorſus diſtincto expoſuit *in Praxi Chir. ſua Speciali Caſ. XIX.* nimirum de Flatu furioſo, cujus deſcriptio videatur ſupra in *Ambulo*.

(Π) *Varicella*, variolæ ſpuriæ: prægreſſa levi febricula apparent puſtulæ variolis ſimillimæ, quæ primo die erumpunt & ſuppurant, tertio die reſiccantur, & in ſquamulas decidunt, toto morbo intra ſeptem dies ad ſummum terminato. Vog.

Varicoſus, κιρσοειδὴς, dicitur de diverſis vaſorum plexibus circa partes genitales, præſertim virorum. Nam *vaſa præparantia pyramidalia* vocat *corpus varicoſum* Bartholin. *lib.* 1. *Anat. c.* 21. *p.* 207. & *vaſa deferentia* ejusque principium *Paraſtatas variciformes*, *d. l. c.* 23. *pag.* 223. Vide *Pyramidalia*, *Pampinus*, *Paraſtatæ*.

Varicula, i. e. *Varix parva*, vocantur a M. A. Severino intumeſcentes venulæ in adnata oculi tunica ab utri ſanguinis diſtenſione procreatæ, *l. de noviſſ. Obſ. abſceſſ. c.* 9. §. 6.

* *Variola magna*, *Variola craſſa*. Sic apud Gal-

Gallos lues venerea dicta fuit. V. Aſtruc. de *morb. ven. l.* 3. *ſecul.* XVI.

Variolæ, *Varioli*, terminus antiquis ignotus Pathologicus, denotans peculiare genus Exanthematum puſtuloſorum, cum febre conjunctorum, & ita deſcribi poſſunt ac debent: *Variolæ* ſunt puſtulæ, vel papulæ majores minoreſve, ab initio ſub forma macularum rubentium in toto corpore, aut plurimis ejus partibus erumpentes, cum febre acuta Epidemica, in augmento ſeſe elevantes, & ſub ſtatu materiam viſcidam quodammodo puri ſimilem continentes, interdum & aqueam, tandem in declinatione degenerantes in cruſtam, poſt exſiccationem decidentem, cum variis ſymptomatibus per diverſa totius morbi tempora variantibus & ſupervenientibus, genitæ a coagulativis crudioribus in peculiari fermento ſanguinis connato deliteſcentibus portionibus, per contagium virtuale, aut corporale excitatis, in corporis ſuperficie ſubſiſtentibus, & per fermentationem coagulativam prorumpentibus. Qui meliorem hac dare poterit hujus morbi deſcriptionem, ei minime erimus adverſi. Legatur Willis. *de febrib. cap.* 15. Piens *tit. eod. tract. ſpec. c.* 8. & alii Auctores, quos vide allegatos a Walthero *in Sylv. Med. pag.* 1466. *ſeqq.* E recentioribus adhuc non inepte quoque & ſuccincte deſcripſit Iunken. *Chymic. Exp. Cur. Part. II. ſect.* 2. *cap.* 2. *pag.* 797. *ſeq.* *Variolus* & *Variola* quoque dicitur piſcis alias *Trutta* & *Aurata* dictus, apud Schroder. *l.* 5. *cl.* 4. *num.* 93. Vide *Trutta*.

(II) *Varioloſa*, febris quæ variolas comitatur. Vog. Cull.

Varius, ποικίλος, ſumitur adjective, & ſubſtantive. Illa ſignificatio ex aliis Lexicis jam nota eſt. Subſtantive *varii* & *variæ* dicuntur, qui & quæ maculas & papulas in facie diſtinctas habere ſolent, notante Keuch. *ad Samm. p.* 125.

Varix, κιρσός, in genere ſignificat omnem *venam dilatatam*, Galen. *l. de tum. p. n. c.*16. Æginetæ ἀνεύρυσις φλεβὸς, *dilatatio venæ*, vocatur *l.* 6. *c.* 82. Proprie & accuratius deſcribi poteſt, quod *varix* ſit tumor p. n. mollis, inæqualis, nodoſus, indolens in ima ventris parte ſub umbilico, in ſcroto, circa teſticulos, & frequentius in cruribus, occurrens, proveniens a venarum ſubcutanearum propter ſanguinem fæculentum & ſeroſum ſubſiſtentem & collectum nimia diſtenſione & contortione. Vide D eter. *n.* 465. Foeſ. *p.* 338. *ſeqq.* Bartholinus in valvularum diſtenſionem cauſſam refert *libell.* 1. *cap.* 2. *pag.* 594. Plures Auctores de hoc affectu reperies apud Walther. *in Sylv. Med. pag.* 1464. *ſeqq.* Diminutivum *Varicula* vide p. a.

Varus, æquivocum eſt apud Latinos. Vel enim idem eſt quod *vareni*, & notat affectum *Arthriticum vagum ſcorbuticum*, in plurali *Vari* dictum, de quo p. a. Vel *varus* dicitur tumor exiguus, durus, plerumque in facie obortus, ut & in dorſo non infrequens. Græc. ἴονθος, vide *Ionthos*. Vel denique adjectivum *varus* notat vitium crurum in figura, oppoſitum *valgis*, & Gr. dicitur ῥαιβός. Vide *Rhæbos*.

Vas, ἀγγεῖον, ſumitur Phyſiologice, & Mechanice. In Phyſiologia *vaſa* vocantur canales omnes liquorem aliquem vehentes, & ita comprehenduntur hoc nomine *arteriæ* & *venæ*. Hinc paſſim leguntur *vaſa* ſpermatica, præparantia, deferentia, *vaſa* lactea, *vaſa* lymphatica, *vaſa* adipoſa, &c. Vide plura apud Bartholin *in Indice*. Diminutivum eſt *vaſculum*, v. gr. *Vaſcula buccarum*, hoc eſt glandularum in buccis. Leguntur apud eundem *l.* 3. *An. c.* 11. *p.* 536. ſudoris *vaſcula* in cuticula, *l.* 1. *c.*2. *pag.* 19. Κατ' ἐξοχὴν etiam *vas* ἀγγεῖον vocatur membrana fœtum involvens, Chorion dicta, apud Moſchion. *l. de morb. mul. c.* 36. 38. & ratio datur, quia fœtus in eo tanquam in vaſe convertitur. Mechanice vero *vaſa* & *vaſcula* dicuntur varia inſtrumenta intus cava, in quæ liquidæ præſertim materiæ (quamvis ſolidæ etiam indi ſoleant) recipiuntur, quorum uſus eſt in Diæteticis, præſertim re Coquinaria, Pharmaceutica, Chymicis, & Chirurgicis.

Vaſtus, idem quod *Magnus*, *Grandis*, μέγας. Dicitur de corporibus naturalibus, v. gr. Muſculi *vaſti*, Barthol. *l.* 4. *An. c.* 12. *p.* 581. Tumores *vaſti*, Dolores *vaſti*. Vide Rhod. *in Lex. Scribon.*

Vaſum, pro *vas*, legitur apud Scribon. *num.* 64. Vide *not.* Rhod. *ad h. l.*

Vata, οὔατα, ὦτα, Lat. *Aures*; in ſingul. οὖς, *auris*. Vide *Aures*. Sumitur & ab Hippoc. pro *inflammationibus aurium*, vel etiam aliis morbis gravioribus, *l.* 6. *Epid. ſ. VI.* 28.

Vates, *vaticinium*, μάντις, μαντεία, vide *Mantice*.

Vaticanus, nomen proprium collis non procul a Tiberi, quemadmodum ex aliis Lexicis conſtat. Cur vero hoc epitheton tributum fuerit Pilulis quibuſdam aromaticis ſimulque purgantibus *Pilulæ Vaticanæ Londinenſes* D. dictis, me quidem & forſan alios fugit. Deſcriptio vero habetur in D. D. de Spina *Lex. Pharm. pag.* 710.

Ubera, μαστοί, idem quod *Mammæ*; quamvis voca-

vocabulum *Ubera* alias brutis potius attribui ſoleat, quam fœminis. Vide *Mamma*, *Maſtos*.

Udor, ab *udus* vel *uvidus* dicitur de materiæ vaporoſæ humidæ per inſenſibilem transpirationem excretione e poris cutaneis ad differentiam ſudoris, ceu madoris manifeſti, vel humoris, apud Wedel. *Amœn. Med. l. II. ſect. II. c. 6. p.* 343.

Udos, ὀδός, Latine *Limen* dicitur, hoc eſt lignum, vel ſaxum in ima januæ parte, qua intratur. Legitur apud Hipp. 4. *de artic. t.* 64. Vide Foeſ. *p.* 466.

Vecti, ὀχησις, refertur inter motus corporis, & ita inter facienda, Gal. *l. de ſan. tu. c.* 15. Ejus vero ſignificatio pueris jam nota eſt e Dictionariis.

Vectis, μοχλὸς, vide *Mochlia*. Inde liber Hippocr. *Mochlicus*, q. d. *Vectiarius*. Refertur & inter inſtrumenta ad metallifodinas neceſſaria a Rul. *in Lex.* Diverſorum *vectium* Chirurgicorum deſcriptionem vide apud Scultet. *Arm. Chir. Part. I. Tab. III. fig.* 2. & 4. & *T. X. fig.* 6. *ſeqq.*

Vegetabile, φυτὸν, φυτικόν. Dicitur 1. de anima, vide *Pſyche*; deinde de *planti* & *herbis*, quæ generali nomine vocantur *vegetabilia*, unde pars Medicinæ illa tractans vocatur *Phytologia*, de qua etiam ſuperius ſuo loco. In hac ſignificatione deſcribuntur a Dorneo, Rulando, & Iohnſono *vegetabilia*, quod ſint viridantia radicem in terra defixam habentia, truncum & ramos in aere, ut ſunt herbæ, plantæ & arbores. Hæc omnia e ſola conſtare aqua vult Helmont. *tr. Complex. atque Mixtion. El. figm. n.* 12. 30. 32. Calculum ſuum addidit Becher. *in Metallurgia*. De *vegetabilibus* vide plura *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 205. 206. Eorum vis & potentia conſiſtere dicitur in ſpiritu vegetativo, & eſt proprie ignis naturæ, *Vol. II. pag.* 104. *ſeq. Vegetabilia* non ſufficere in Medicina, neque etiam carere omni noxa, ſcripſit Rolfink. *Chym. l.* 1. *c.* 1. De *lapide Philoſophico vegetabili*, vel ex *vegetabilibus* parando, vide *Th. Chym. Vol. III. p.* 53. *ſeqq.*

Vegetatio, nomen hodieque Phyſicis & Medicis frequentiorem in uſum vocatum, & in genere ita vocatur proprie actio illa naturalis, qua omnia corpora vere viventia gaudent, dum a primo ortu nutriuntur, & augmentantur, debitamque magnitudinem adepta in vigore proprio vitali conſervantur. Quæ functio naturalis ſub ſe comprehendit plures ſubordinatas actiones, rarefactionem, condenſationem, filtrationem, imbibitionem, concoctionem, aliaſque plures ſimiles. Quamvis vero hæc *vegetatio* primo plantis competat, propterea *vegetabilibus* dictis, hinc & eruditam ſcripſit Diſſertationem Kenel. Dygbæus *de Plantarum vegetatione*, a D. Olfredo Dappeto ex Anglico Latinitate donatam. Facile tamen & reliquis corporibus viventibus, puta animalibus & homini applicari etiam poterit, quin & ipſis mineralibus, atque metallis attribui, cum videamus & hæc non ſolum per appoſitionem, ſed etiam per ſucci appropriati intrinſecam mutationem in ſubſtantiam mineralem & metallicam gigni, augeri & conſervari.

Vegetativus, φυτικὸς, idem quod *vegetabilis*. Hanc virtutem quoque ineſſe metallis legitur *in Th. Ch. Vol. IV. p.* 158. nec fortaſſis abſque ratione, cum ſenſuum fide conſtet, non in quibuſvis fodinarum venis quodvis generari metallum, ſed in iis ineſſe principium quoddam ſpecificum determinatum. Verum hæc ad Phyſicam potius pertinent.

Vegetus, ἀκμάζων, dicitur partim de corpore, & Gr. εὔρωστος etiam vocatur, partim de animo; & qui *vegetus* animo eſt, Gr. dicitur πρόθυμος, quamvis hoc vocabulum de utroque accipiatur. Vide *Prothymia*.

Vehemens, σφοδρὸς, vide *Sphodros*. *Vehementia* morbi σφοδρότης, eadem eſt, quæ *magnitudo*. Gal. *l.* 1. *de criſ. c.* 3. *Vehemens* pulſus idem cum *Forti*.

Vehiculum, ὄχημα, vide *Ochema*. *Vehiculum* quoque in Pharmaceuticis dicitur liquor, in quo olea & arcana Chymica ad gratiorem guſtum, vel faciliorem exhibitionem ægris præbentur. Iohnſ. *in Lex. l.* 1.

Velamentum, σκέπασμα, idem quod *Tegumentum*. Vide *Scepaſma*. Tribuitur quoque illud nomen interiori inteſtinorum tunicæ, præſertim tenuium, quæ alias *Cruſta membranacea*, Pecqueto *Periſtoma* rugoſum, Bilſio *Muſcus villoſus* dicitur. Horne vero *velamentum bombycinum*, appellavit Barthol. *l.* 1. *An. c.* 10. *p.* 81.

Velle, ἐθέλειν, θέλειν, βούλεσθαι, apud Hipp. aliquando accipitur pro *Poſſe*, 3. *de artic. t.* 106. Add. Gal. *in comm. ad h. l.*

Vellicatio, τιλμὸς, vide *Tilmos*.

Vellus aureum, δέρας, vide *Deras*. *Vellus aureum* quoque fit ex rore collecto menſis Maji, ex tritico ante ortum Solis, cœlo ſereno, loco aperto expanſo linteo, & in diſcum eſpreſſo, inque vas fictile incluſo, Iohns. *Lex. Chym. lib.* 2.

Velocitas, *Velox*, τάχος, ταχὺς, idem quod *Celeritas*, *Celer*, de quibus ſuperius in *CE*.

Vena,

Vena, φλέψ, vide *Phleps*. *Vena medena*, vide *Menena*.

Venæ ſectio, φλεβοτομία, vide *Phlebotomia*.

Venatio, *Venator*, κυνηγία, κυνηγὸς, κυνηγέτης, quid ſignificet, aliunde notum eſt. Merito refertur inter exercitia, quæ & corpus fatigare, & animum delectare poſſunt, quo etiam potiſſimum utuntur Magnates: quamvis haud raro in exceſſu peccent. Meminit Galen. *de parv. pil. exercit. cap.* 1. Interdum metonymice *venatio* accipitur pro *carnibus ferarum*, notante Rhodio *ad Scrib. n.* 134. ex Sidonio Apollinar. *l.* 4. *ep. ad Induſtrium*. Ita apud Celſ. *lib.* 2. *c.* 18. *ſeqq.* aliquoties ſumitur.

Venefica, *veneficus*, *veneficium*, quid ſignificet, ex aliis Lex. jam notum eſſe debet. Vide Dieter. *pag.*977. Jung. Caſp. Rejes *C. El.* 95. *n.* 12 *ſeqq.* Sennert. *l.* 6. *M. Pract.* 9. *per totum*.

Venenum, φάρμακον, hujus quoque Latini vocabuli ſignificatio nota eſt, dum proprie & uſitate nunc ſignificat omne id, quod corpori noſtro quomodocunque communicatum illius univerſas, aut peculiares quasdam, eaſque principes ac vitæ ſumme neceſſarias functiones incomprehenſo modo atque ferocia indomita adoritur & lædit, ſpiritus & humores, præſertim ſanguinem & balſamum nervorum, corrumpit, coagulat, profligat, pervertit, & deinde partium quoque ſolidarum ſubſtantiæ corruptelam ocyus tardiuſve inducit, & ita in ſummum vitæ diſcrimen conjicit, Charlton. *Ex. X. Patholog.* §. 23. Willis. *de febrib. c.* 12. Dogm. noſtr. Medic. *Gen. P. II. c.* 8. *p.* 232. *ſeqq.* ubi & differentias *venenorum* legere licet. Alias etiam vocabulum *Veneni* fuiſſe μέσον, & indifferens, ita ut in bonam partem quoque ſumptum fuerit, patet *ex l.* 236. *ff. de V. S.* in quem locum & Theophilus Paraphraſtes Græcus ſcripſit: τῶν μέσων ἐςὶ τὸ ὄνομα τῦ φαρμάκυ. Qui *venenum* dicit, adjicere debet, utrum malum an bonum. Confirmat hoc Linden. *Ex. XIII.* §. 316. Paracelſus quidem ſtrictius ſumpſit, nihilominus tamen latius, quam propria ſignificatio admittit, dum omne id, quod naturæ noſtræ quoquomodo adverſum eſt, *venenum* appellavit, *Paramir. Tractat.* 2. *de Ente veneni*, *c.* 8. *& alibi*, quam ſententiam & Helmont. *in ſcriptis ſuis* videtur amplexus eſſe. Et ex recentioribus Richart. Mortonus in ſua pyretologia, quando omnium febrium etiam intermittentium cauſſam venenum eſſe ſtatuit ſpiritus animales immediate afficiens atque agitans. Jung. *Acta Erudit. Lipſ. A.* 1694. *m. April. p.* 150. *ſeq.* In Chymicis *Mercurius* quoque dicitur *venenum*, qui tamen & *Theriaca* & *fermentum* vocatur, Rul. *in Lex.* Junge *Th. Chym. Vol. I. p.* 711. *Vol. IV. p.* 891.

Vener, id eſt *Mercurius*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Venereus, ἀφροδισιακὸς, vel dicitur de hominibus *libidinoſis*, & ſalacioribus, vel etiam eſt epitheton morbi ex impuro coitu orti, qui alias & *Morbus Gallicus*, *Lues venerea* vocatur. Vide *Gallicus*. Uſurpatur etiam de ipſo actu conjunctionis maris & fœminæ, qui dicitur *Actus Venereus*. Exempla harum ſignificationum paſſim occurrunt apud Scriptores Medicos Latinos.

Veneticus, *venetus*, ἐνετὸς, denotat colorem glaucum, vel dilute cœruleum. Unde *oculi venetici* vocantur, qui ſuffuſione ſunt affecti, fiuntque tales duobus modis, vel propter aquam, ſi nimium fuerit coagulata, vel propter ſiccitatem, quam patitur cryſtallinus humor, Gal. *l. de ocul. part.* 4. *c.* 12. *Venetum* contentum in urina quid ſignificet, legatur apud Joh. Lummium *lib.* 3. *Medic. p. m.* 362.

Venoſa Arteria olim dicebatur vas illud ſanguinem e pulmone ad auriculam cordis ſiniſtram, & mediante hac ad ſiniſtrum ventriculum, revehens, ex falſa hypotheſi, quod e ſiniſtro cordis ſinu tantum arteriæ prodeant, quemadmodum e dextro ſolum venæ, cum tamen revera ex utroque diſtinctum par vaſorum, arteria & vena producantur, & revera *venoſa* illa *arteria* dicta ſit vena quoad ſtructuram organicam & uſum, neque pulſus, qui fortaſſis a nonnullis animadvertitur, arteriarum pulſui reſpondet. Vide Bartholin. *l.* 2. *An. c.* 7. *p.* 404. Rectius vero dicitur *Vena pulmonalis*.

Venter, κοιλία, multifariam accipitur. Late a recentioribus Anatomicis, quibus *Ventres* dicuntur inſignes cavitates, in quibus nobile aliquod continetur viſcus. Hinc totum corpus dividitur in tres *Ventres*, *Infimum*, qui vulgo *Abdomen* dicitur; *Medium*, *Thorax* dictum; & *Supremum* ſeu *Caput*. Vide inter alios Barthol. *Anat. procem. pag.* 8. 9. Paulo ſtrictius accepit Hippocr. quando vocab. κοιλίας aliquando uſus pro *thorace* & *abdomine*, excepto capite. Ita *l. de affect. VII.* 1. *ſeqq.* ubi morbos thoracis recenſet, item *l.* 2. *de morb. XLIV.* 15. *XLV.* 33. unde & ad differentiam Interpretum *Thorax*, ἡ ἄνω κοιλίη, venter ſuperior, & *abdomen*, κάτω κοιλία, eidem vocatur, 7. *aph.* 38. (Gal. *in comm. ad. h. l.*) *l.* 1. *de morb. X.* 2. 3. *XI.* t. 2. *&c.* Stricte vero accipitur frequentius *Ven-*

ter, κοιλία, pro *abdomine* ſive regione ſub diaphragmate uſque ad genitalia. Neque opus exemplis hoc demonſtrare, cum paſſim occurrant. Strictiſſime tandem pro *Ventriculo* de quo p. p. interdum & ſola *Inteſtina*, prætertim ubi Hippocr. ſermo eſt de ventris, vel alvi laxitate, aut adſtrictione, quæ affectiones magis ſpectant ad inteſtina, imprimis craſſa: unde & ſunt, qui *Colon inteſtinum* duntaxat *ventrem* inferiorem vocarunt, Gal. 4. *de R. V. I. A. t.* 112. *&* *com.* 7. *aph.* 38. In Græco & vocab. κοιλία pro *excremento alvi* acceptum legitur apud Hipp. *lib.* 4. *Epid. XIII.* 18. Jung. Foeſ. *p.* 434. *ſeqq.* Hoc etiam in Latino locum habere, vult Keuch. *ad Sammon. p.* 206. In Chymicis vide *Th. Chym. Vol. I. pag.* 201. 378.

Ventoſæ vocantur *Cucurbitæ*, abſque ſcarificatione appoſitæ. Unde & Italis *le Ventoſe* dicuntur. Foreſt. *lib.* 29. *Obſ.* 22. *Schol.* Eſt etiam *Ventoſa* epitheton morbi, qui Avic. *Spina ventoſa* vel *Spinæ ventoſitas*, vocatur, eſtque nihil aliud, quam carioſa oſſium affectio cum putrilagine conjuncta. De quo affectu maligno lege apud Avic. *l.*4.*fen.*4. tr. 4. *c.*9. Lang. *l.* 1. *ep.*42. Pandolfinum integro tract. de hoc affectu, *ſpinæ ventoſitate*, cum notis D. D. Merclini, Amici noſtri honorandi, elegantiſſimis edito. Imprimis vero integro etiam libro hunc affectum deſcripſit libro de *Pædarthrocace* M. A. Severinus. *Ventoſitas* alias ſæpe ponitur pro *Flatulentia*, ſive *Affectibus flatulentis*, φυσώδεσι. Unde & *apoſtemata ventoſa* dicuntur *tumores flatulenti*. Foreſt. *l.*3. *Chir. Obſ.* 3.

Ventralis diſpoſitio, κοιλιακὴ διάθεσις, vide *Cœliaca*.

Ventricoſus, *ventriculoſus*, vel dicitur qui magnum habet ventrem, μεγαλόκοιλος, vide *Megalocœlos*: vel qui laborat affectione Cœliaca. Rhod. *ad Scrib. n.* 95. Vide *Cœliaca*, *Ventriculatio*.

Ventriculatio, idem quod *ventriculoſa paſſio*, ἡ τῶν κοιλιακῶν διάθεσις. Legitur apud Aurelian. *l.* 3. *Acutor. cap.* 17. allegante Foeſ. *in Oec. pag.* 346. quamvis incertum ſit, qualis morbus hoc nomine veniat, propter variam ſignificationem vocabuli Græci κοιλίας. Unde & Celſus plane peculiarem attribuit acceptionem vel pro Tympanite, vel Colica flatulenta, *l.* 4. *c.* 15.

Ventriculus, κοιλία, proprie dicitur, in quem primum animalia cibum protrahunt, Gal. *l.* 6. *An. adm. cap.* 2. Dictus quaſi *parvus venter*, eſtque pars organica, in infimo ventre ſita, ſtatim ſub diaphragmate, Chylificationis officina. Ejus hiſtoriam paſſim vide in ſcriptis Anatomicis, præſertim inter hos Barthol. *l.* 1. *An. c.* 9. In brutis pennatis quidem duos eſſe, in ruminantibus quatuor, præter Ariſtotelem *in LL. de part. an. & alibi*. Videatur & Gal. *d. l. cap.*3. & Barthol. *d. l.* Translatum porro *ventriculi* vocab. ad alias cavitates, v. g. *Cordis* ſinum dextrum ampliorem, & ſiniſtrum anguſtiorem, qui vocantur *ventriculi*. Barthol. *l.* 2. *c.* 7. *p.* 398. *ſeq.* Ad *Cerebri* cavitates, quarum alii tres, alii duas, alii quatuor, Barthol. unam ſaltem, numerarunt, *l.* 3. *p.* 490. *ſeqq.*

Ventriloqui, ἐγγαστρίμυθοι, vocantur ariolatores & vates præſtigioſi, qui plebi perſuadentes imponunt, dæmonem aliquem ab ipſorum ventre voces emittere, ſpiritum ſcil. peculiari quadam arte intus attrahendo, quo ſit, ut voces videantur non ab ipſis edi, ſed ab alio intra ipſis latente, cum tamen ab ipſis ſaltem egredi videantur. Nam ſi id non advertas, putabis, ea a loco aliquo diſtanti proficiſci, *Ephem. N. Cur. A. I. Obſ.* 35. *p.* 20. Jung. Libav. *T. IV. Oper. p.* 27.

Ventus, ἄνεμος, quid ſit, ex Phyſicis notum eſſe debet. Quod vero *ventorum* cognitio, quam quiſque habeat naturam, proprietatem, & virtutem, Medico ſit neceſſaria, Hippoc. paſſim inculcavit in ſcriptis ſuis, *de Diæta*, *Aer. L. & Aq. in Aphoriſm.* & confirmarunt hoc plerique Interpretes, præſertim Diæt. *num.* 578. & Charlton. *Ex. Pathol.* v. §. 12. Apud Spagyricos *ventus* quoque de diverſis rebus dicitur. Quod & ipſe *Lapis Philoſophicus Ventus Hermetis* dicatur, legi poterit apud Libav. *Tom. II. Oper. p.* 428.

Venucula eſt *nomen Uvæ*, quæ alias *Apiana*, *Scirpula*, Sticula, Stacula, *Moſchatella*, vocatur, Lind. *Ex. X.* §. 99.

Venula, φλεβίον, diminutivum *venæ*, q. *Parva vena*. Sumitur ab Hipp. pro *Arteria*, *l.* 6. *Epid. ſ.* 6. *t.* 2. Jung. Gal. *in comm.*

Venus, ἀφροδίτης, æquivocum eſt. Tribuitur enim hoc nomen Planetæ circa Solem locum ſuum obtinenti, qui pro diverſo poſitu ante ortum ſolis *Lucifer*, poſt occaſum apparens *Heſperus* nominatur. Deinde ita vocatur Dea gentilium ex ſpuma maris nata credita, *Cupidinis* mater, *Cypris* vel *Cypria* dicta, omnis laſciviæ & ſalacitatis dux & regina. Hinc translata vox *veneris* a veteribus & recentioribus Medicis ad ipſam Generationem: ut *Venus* nihil aliud notet, quam congreſſionem maris & fœminæ, licitam & illicitam. Ita

inter alios Lind. de licita ſcripſit. *Venus* conceſſa hominibus eſt cum boni alicujus conſequendi gratia, tum mali averruncandi, *Ex. XV.* §. 27. Jung. Dieter. *n.* 140. Tandem & a Chymicis *Venus* vocatur *Cuprum*, ſive *æs*, de quo ſuo loco. Vid. *Ephemerid. Nat. Curioſ. Decad.* 3. *Ann. VIII.* *Veneris gradus* eſt mitis atque dulcis naturæ, viridis vitæ, Dorn. *in dict. Paracelſ.*

* *Venus vulgivaga*. Significat concubitum fœminæ ſanæ cum plurimis viris, qui ipſi quoque ſani ſint. Sunt qui putant hinc Luem veneream profectam eſſe. Sed ab Aſtruc. l. 1. c. 3. pluribus argumentis refelluntur.

Venuſtas, idem quod *Formoſitas*, *Pulchritudo*, κάλλος. Leporum eſu *venuſtatis* decorem in ſeptimum aut nonum diem prorogari, fabuloſum omnino videtur, Lang. *l.* 1. *ep.* 67.

Ver, ἔαρ, *Vernus*, ἐαρινός, vide *Ear*.

Veratrum, ἐλλέβορος, idem quod *Helleborus*, de quo ſopra in *HE*.

Verbera, πληγαὶ, quid ſint, pueri norunt, idem quod *Plagæ*, *Percuſſiones*. Pertinet inter cauſſas quandoque morborum, quandoque & inter remedia. De hoc teſtatur Rolf. quod Empiricus quidam maniacos & melancholicos ſolis flagris & *verberibus* curaverit, *O. & M. M. Sp. l.* 14. *c.* 17.

Verbum, λόγος, ῥῆμα. Ejus ſignificatio notior eſt, quam ut opus ſit *verbis*. An *verbis* quædam inſit virtus Medica, prolixe ventilavit C. Rejes *C. El. q.* 22.

Verdetum vocatur color viridis ex vapore forti aceti æneas laminas perfundentis. Vital. *de Furno c.* 267. *p. m.* 224.

Verecundia, αἰδὼς, αἰσχύνη, idem quod *Pudor*. Vide in *Pu*.

Veredarii, *vermes*, vide *Cutambuli*.

Veretrum, idem quod *Penis*, membrum virile, de quo vocabulo vide Rolf. *de part. genit. P. I. c.* 43.

Vergiliæ, πλειάς, πλειάδες, vide *Pleias*.

Vergo, ῥέπω, vide *Rhepo*.

Veritas, ἀλήθεια, eſt ens reale *verum*, uti recte vocavit Helmont. *tr. Venatio ſcient. n.* 27. Hanc etiam Medicum ſectari debere, docet Gal. *l. de Art. Med. conſt. c.* 7. *alibi* & *ſæpius*. Et quis contra *veritatem* hiſcere poteſt? Scrib. *n.* 84. & *veritas* favori anteferenda. Amicus Galenus, Hippocrates, amicus Ariſtoteles: magis amica *veritas*. *Verum Spagyricum*, vid. *Th. Chymic. Vol. V. p.* 410. Alias rectiſſime Rolfink. *veritatem* Medicam duplicem fecit: aliam *ad amuſſim talem*, quæ infallibilem infert certitudinem, & aliam, quæ *ut plurimum talis*. Ad primam pertinent nonnulla Theoremata Phyſiologica; ad hanc Prædictiones ſalutis & mortis. *O. & M. M. Sp. l.* 3. *ſ.* 2. *c.* 3.

Vermes, ἕλμινθες, idem quod *Lumbrici*. Vide *Helminthes*.

Vermicata, vocantur a nonnullis *Lentigines*, Fallop. *de Ulcer. c.* 23. *Tom. I. p.* 612.

Vermiculans, σκωληκίζων, vide *Scolecizon*.

Vermicularis, σκωληκοειδής, idem quod *vermiformis*. Vide *Scolecoeides*.

Vermiculum, id eſt *Elixir*, *Tinctura*. Rul. & Iohnſ. in quo *vermycilum* legitur.

Vermiformis, σκωληκοειδὴς, vide *Scolecoeides*. Dicitur & Vermis cerebri. Caſtell.

Vermilion, id eſt *Cinabrium*, vel *Minium*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Vermina, *verminatio*, *verminoſus*, ϛρόφος, ϛροφούμενος, vide *Strophos*. Alias *verminoſus* proprie dicitur de materia, in qua *vermes* generantur: Ita & ſanguis *verminoſus* hodieque paſſim legitur, in ſpecie in Boneti *Medic. Septentr. l.* 2. *ſect.* 21. *c.* 1. *p.* 493. Dicitur & ibidem *verminans*. Affectus etiam talis *verminatio* appellatur. Plura de hominibus *verminoſis* & *verminatione* continua legantur apud eundem *d. l.* 3. *ſect.* 16. *c.* 1. *ſeqq. p.* 626. *ſeq.*

Vernaculus, ἔνδημος, vide *Endemos*.

Vernice, id eſt *Vernix guttoſa ſicca*. Rul. & Iohnſ.

Verniſium, idem quod *Vernix*, *Sandaraca* alias vocatur, vel *Gummi Juniperinum*, & ita *Vernix ſiccus*, vel liquor ex hoc gummi paratus, eſtque *Vernix humidus*. Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *num.* 179. *Verniſium* vero legitur apud Helmont. *tr. de Lith. c.* 3. *num.* 7. De *vernicis* variis ſpeciebus vide Morley *Coll. Chym. Leid. cap.* 504. *ſeqq.* *Vernix* etiam vocatur maſſa balſamico-oleoſa e pulveribus aut gummi Copal cum oleo Terebinthinæ coctis parata, metallis laminatis obducenda, ut tranſpareant, ne color alteretur. Formulæ videantur etiam in Iunken *in Corpor. Art. Pharmaceut. ſect. III. c.* 4. *in fin. p.* 227.

Vernus, ἐαρινὸς, dicitur vel de ipſo tempore, & ita idem eſt quod *Ver*. Vide *Ear*. Vel de morbis, qui *vere* ſolent eſſe frequentiores, & *morbi verni*, ſive *vernales* vocantur, quorum Catalogum recenſet Hippocr. 3. *aphor.* 20. Jung. Dieter. *num.* 228.

Verres, vocatur *Sus mas*, quemadmodum & *Aper Verres ſylvaticus*. Lang. *l.* 1 *op.* 61. Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 3. & 34.

Verricularis, ἀμφιβληϛροειδὴς, *Amphibleſtroides*,

des, vocatur tunica oculi propria, quæ a cerebro ad oculos profecta humorem vitreum & cryſtallinum ambit, cujus tunicæ figura in latum diffuſi atque expanſi nervi *verriculo* ſimilis apparet. Vocatur & *Retina* vel *Retiformis*, quod reti etiam ſit ſimilis. Galen. negat eſſe veram tunicam, ſed potius cerebri portionem quandam exemptam, *l.* 10. *de U. P. cap.* 2. Confirmat hanc ſententiam ſuo calculo Barthol. *l.* 3. *An. cap.* 8. *p.* 518. ſtatuens, eſſe medullaris ſubſtantiæ mucum.

Verriſta, vocatur Paracelſo ſummum arcanum in Epilepſia, una cum *Granagranis*, *de caduco matricis* §. 8. Quid vero ſint, non explicat.

Verruca, Græcum nomen non occurrit generale. Sunt vero *verrucarum* ſpecies duæ: *Acrochordon*, ἀκροχορδὼν, & *Myrmecia*, μυρμηκία, de quibus vide ſuis in literis, Galen. *l.*12. *M.M. c.* 2. *Verrucoſa ulcera* vocantur dura, quæ alias ὀχθώδη, dicuntur. Vide *Ochthodes*.

Verſio, τροπὴ, *Chymica*, vocatur formarum manifeſtarum in occultas, & fit corruptione formæ ſpecificæ, generationeque generalioris formæ, videlicet Elementorum decompoſitorum in compoſita, & impurorum in pura converſione, *Th. Chym. Vol. I. p.* 199.

Verſus, ςίχος, ἔπος, μέτρον, Theriaca *verſibus* deſcripta hanc habere utilitatem dicitur, quod facilius memoriæ mandetur, nec a ſuo ordine perverti poſſit, Galen. *lib.* 1. *de Antidot. c.* 16. *princ. Q.* Serenus Sammonicus etiam ſuam Medicinam metrice, ſive *verſibus* conſcripſit. Ita & Scholæ Salernitanæ Medici; quamvis non ſuſtineant *verſus* illi regulas Poeticas.

Vertebra, σπόνδυλος, vide *Spondylos*. *Vertebratus Muſculus* dicitur, cujus utraque extremitas *vertebris* continua eſt, Barthol. *lib.* 4. *Anat. l.* 7. *pag.*569.

Vertex, κορυφὴ, vide *Coryphe*.

Vertibulum, ſignificat caput oſſis globoſum, quod alterius ſinui ad articulationem inſeritur, Hieron. Fab. Aquap. *de Oſſ. Dearticulat. part.* 2. *p.m.* 179.

Verticelli marini, σπόνδυλοι θαλάττιοι, vocantur *Zoophyta* tuberoſa, quæ & *Vertibula*, alias *Tethya* nuncupantur, de quibus vide Aldrov. *de Zoophyt. lib.* 4. *cap.* 5. *Verticillum* vel *Verticulum* etiam dicitur quodlibet Os Dorſi, i.e. *Vertebra*. Veſal. *l.* 1. *de H. C. F. c.* 3. *Verticillum* ani etiam dicitur M. Aurel. Severino tuberculum in extremo ano obſervatum, *verticillo*, quod mulieres fuſo adjungunt, ſimile, *l. de noviſſ. obſervatis abſceſſib.* §. 18. *p. m.* 55.

* *Verticillatus*. Epith. plantæ, cujus floſculi Caulem articulatim Verticilli in ſpeciem ambiunt, foliolis interſperſis, ut in Pulejo, & Marrubio cernitur. Eſt autem Verticillum inſtrumentum muliebre, quod fuſo vertendi gratia ſolet adhiberi.

Vertigo, δῖνος, σκοτόδινος, ἴλιγγος, vide *Dinos*.

Verto vocatur quarta pars libræ. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Vertumnus, vocatur inventum quoddam D. Chr. Ad. Balduini in *Hermete ſuo curioſo Invento* 3. delineatum.

Verva vocantur apud Scribon. *n.* 16. *armillæ*, amuleti loco geſtatæ, quamvis Rhod. legendum exiſtimet *Virias* aut *Variolas* eboreas, Gr. ψάλια & βραχιάλια dictas. Aut *Verucla* vel *Verucula*. *Not. ad h. l. p.* 55.

Verucla, vide *Verva*.

Vervex, id eſt *Aries caſtratus*. Schrod. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 30.

Verum, ἀληθὲς, vide *Veritas*.

Veſanus, *Veſania*, in genere, idem quod *Inſanus*, *Amens*, *Delirus*, *Furioſus*, παράφρων, παραφροσύνη, μανία &c. Ita *Amor veſanus* vocatur delirium ex nimio amore erga fœminam obortum, de quo Foreſt. *l.* 10 *Obſ.* 29. *cum Schol.* Paracelſus vero diſtinxit inter *veſanos* & *inſanos*. Hos deſcribens, quod ſint amentes a nativitate & hereditario malo; *Veſanos* vero, qui per victum aut medicamenta forinſecus advenientia, *de morb. am. Tract.* 1. *c.* 5.

Veſcor, idem quod *Edo*, *Comedo*.

Veſica, κύςις, vide *Cyſtis*. In Pharmaceuticis & Chymicis *Veſica* vocatur Vas metallicum ex cupro, in forma veſicæ, vel ovi, duorum aut trium pedum altitudinis, convenientiſque latitudinis, formatum, & circa faſtigium apertum, ut intra ſinum ſuum convenientem alembicum recipere poſſit, qui adeo cum orificio *veſicæ* quadrare debet, ut tam apte invicem concludatur, ne minimum inde exſpirare queat. Rul. & Iohnſ.

Veſicatio vocatur ſymptoma ſuperveniens combuſtioni ex aqua vel igne, de quo plura videantur apud Valeſc. de Taranta, *Philon. Chyrurg. c.* 22. & ex hoc Foreſt. *lib.* 2. *Chir. Oper. Obſ.* 17. *Schol.* Unde & effectus veſicatorii remedii *Veſicatio* dicitur Blaſio, *Med. Univ. p.* 44.

Veſicatorium vocatur *Cauterium* quoddam *potentiale*, & eſt ſpecies *Sinapiſmi* fortioris, quo ut plurimum virtute cantharidum, aut alterius medicamenti cauſtici veſicæ in cuticula excitantur. De his vide paſſim in Practicis. Deſcripſit

Schro-

Schroder. *l.* 1. *cap.* 44. *fin.* Morell. *de Form. Rem. l.* 2. §. 1. *c.* 14. Vocantur a Dioſcorid. διὰ κανθαρίδος ἔκδοσις, [*l.* 3. *c.* 63. a Rolfink. *Veſicantia*, quorum hiſtoriam tradidit *Obſ. & M. Sp. l.* 4. *ſ.* 7. *p.* 3. *cap. unic.*

Veſicula, κύστιγξ, diminutivum *veſicæ*. Frequenter uſurpatur de folliculo fellis. Vide *Cyſtis*.

Veſpa, σφήξ, ἀνίλυτρον, dicitur inſectum api ſimile, aculeatum, cujus hiſtoriam cum uſu & noxa recenſet Aldrov. *de Inſect. l.* 1. *c.* 6. Ex cadavere equino putreſcente generari, teſtatur Lang. *l.* 1. *ep.* 14. *Veſperum* puncturam quandoque eſſe periculoſiſſimam, confirmant *Obſerv.* Hild. *Cent.* 4. *O.* 78. *ſeqq.*

Veſpera, *Veſper*, ἑσπέρα, vide *Heſpera*.

Veſperna vocabatur quarta cibationis diurnæ pars, merendam ſequens, & legitur apud Franc. Bonamicum, *de Aliment. l.* 3. *c.* 40.

Veſpertilio, νυκτερίς, eſt animal bipes, alatum & volans, ſed non pennatum, muribus plerumque ſimile, viviparum, cujus hiſtoriam cum uſu tradidit Aldrovand. *l.* 9. *Ornith. c.* 1. Gelen. *l.* 10. *S. F.* §. *Sanguis nycteridos*.

Veſtigium, ἴχνος, vide *Ichnos*.

Veſtimentum, *Veſtis*, ἱμάτιον, εἷμα, ἐσθής, quid proprie ſignificet, aliunde conſtat. Metaphorice etiam tribuitur *telæ* aranearum & *teſtis*, Keuchen. *ad Sammon. pag.* 279. Abuſive vero, & valde incongrue ignis Divinus & Sal *veſtium* nomine veniunt, *in Theatr. Chym. Vol. I. p.* 16. *Veſtimentalis* liquor qui Mynſichto dicatur, vide *in ejus Armam. ſect.* 20.

Veterana vocatur a Gilberto *Morbillus*, uti ſcribit Foreſt. *l.* 6. *Obſ.* 44. *Schol. fin.*

Veteraſcens, παλαιούμενος, dicitur de pinguedinibus, quæ progreſſu temporis acrimoniam & rancorem acquirunt, Gal. *l.* 3. *de C. M. P. G. c.* 5. *circa fin.*

Veterinaria, κτηνιατρική, vocatur ars, quæ tractat curationem morborum in jumentis & pecudibus. *Veterinarius*, κτηνίατρος. Quamvis vero ratione finis & intentionis cum arte medica convenire videatur, ob ſubjecti tamen inſigne diſcrimen, quo homo nobiliſſima creaturarum magno intervallo antecedit bruta, ut & ob maximam differentiam inter eos, qui exercent *Veterinariam* & veram Medicinam, minime conjungendas eſſe, rectiſſime judicant ii, qui dignitati ſuæ melius conſulunt, contra Plempium *in Fund. Med. &* Bonetum *Anat. Pract. l.* 1. *ſ.* 13. *Obſervat.* 32. *Schol. p.* 272. Conſcripſit talem Medicinam Publ. Vegetius appellans *Mulo-Medicinam*, in quo ſcripto plura occurrunt vocabula Latino barbara, quæ etiam Lexico huic inſeri potuiſſent, v. g. Morbus ſubtercutaneus, farciminoſus. ſubrenalis, ſtrophoſi, epiſtomici, Appioſi, Pullaria &c. niſi nefas duxiſſemus, artem noſtram ἐπιφανεστάτην *veterinariis* terminis ſordidare.

Veternum, aqua intercus, Servio apud Hadrian. Jun. *nomenclat.*

Veternus, λήθαργος, *veternoſus*, ληθαργικός, vide *Lethargus*.

Vetus, παλαιός, vide *Palæos*.

Vexo, λυπέω. Sumitur in Medicina in malam partem, & ſignificat *moleſtiam affero*. Diciturque de morbis, uti explicavit emphaſin hujus verbi Linden. *Ex. XV.* §. 79. Rhod. quoque *vexari* explicat per *gravius affligi*, raptari huc & illuc, diſtrahi, *Lexic. Scribon. p.* 457. Cujus vero auctoritate *vexationem* pro cutis ſugillatione accipi ſcripſerit Blancard. *in Lexico*, nobis non conſtat, cum in nullo, qui ad manus fuerit, Auctore invenire potuerimus. Alias *vexatio* etiam ſumitur pro paroxyſmo doloris Arthritici a Joh. Thom. Minadoo, *l. de Arthritid. cap.* 33. *p. m.* 79. *ſeqq.*

Via, ὁδός, quid proprie ſignificet, non pertinet ad Medicinam. Nihilominus per translationem frequenti in uſu eſt vocabulum hoc, dum ſumitur pro *Ratione*, vel modo aliquid *tractandi* aut perficiendi. Ita accipitur a Galen. *c.* 3. *in* 6. *Epid. t.* 20. Ita *via* veritatis vocatur Philoſophia. Ita *via* ad ſanitatem eſt *via* rectiſſima ad Deum, Linden. *Ex. III.* §. 19. *Via* ſtomachi & Veneris vocatur *Oeſophagus*, apud Barthol. *lib.* 1. *An. c.* 12. *p.* 447. *Primæ viæ* dicuntur Oeſophagus, Ventriculus & Inteſtina cum appendicibus eorundem, in quibus non tantum purgantia & vomitoria, ſed & alia medicamenta intus aſſumpta virtutes ſuas exerunt, ut operationes ſuas poſtmodo determinate edere poſſint, Willis *Pharm. Rat. Part. I. ſect.* 1. *cap.* 2. Nonnulli etiam Vaſa Meſaraica inter *primas vias* referre non dubitant.

Vibices, μώλωπες, vide *Molops*.

Vibratio, κλόνος, eſt agitatio & motio corporis & membrorum involuntaria, ut conquieſcere non liceat, etiamſi ſtrenue renitaris, Gal. *l. de rem. c.* 6. Vide *Clonos*.

Vibriſſæ vocantur Pili in naribus, quas Blaſius Can ex errore *Vibriſcos* nominavit, *Med. Univ. in proleg. p.* 2. *& p.* 157. illud vero habetur apud Barthol. *Anatom. p.* 530.

Vicinatraha, aut *Vicinitractus*, reſpondet Græco ἐρυσίπελας, & illud Felicianus excogitavit, hoc Ingraſſias. Vide hujus Schol. *in Galen. de Tum. p. n. Schol.* 24.

Vi-

Victicellæ liquor, aut *viticellæ*, dicitur Paracelſo *genus vini*, & legitur *in Scholiis ad Libell. II. de Tartaro*.

Victus, δίαιτα, vide *Diæta*.

Vigeſimus, εἰκοςὴ, ſcil. ἡμέρα. Refertur ab Hippoc. 2. *aph.* 23. inter dies Criticos. Huncque fortiorem eſſe ſtatuit, quam *vigeſimum primum*, *l.* 3. *de dieb. Critic. c.* 9.

Vigilantia, *vigilia*, ἀγρυπνία, ἐγρήγορσις, opponitur ſomno, eſtque res non naturalis, & cauſſa ſanitatis morborumque procatarctica, conſiſtens in exercitio ſenſuum & motus, a ſpirituum animalium activitate expedita dependente. Jungatur Charlton. *Ex. VII. Pathol.* §. 4. & Dogm. noſtra *P. V. c.* 4. Dieter. *num.* 5. & ſupra vide *Egregorſis*.

Vigor, ἀκμὴ, vide *Acme*. Adde Linden. *Ex. XII.* §. 85. 86.

Villi, idem quod *Fibræ*, ἶνες, vide *Fibræ*. *Villi* a Laurent. Bellini in *præfat. Operis de Pulſ. Urin. &c.* reſtringuntur ad fibras muſculorum in tendinem coeuntes. *Villoſa cruſta* quid ſit apud Willis., vide ſupra *Cruſta*.

Viltrum Philoſophorum eſt *Alembicus*. Abſolute tamen poſitum eſt *manica lanea*, in modum Hippocraticæ, velut *lingula*, per quam liquores clarificantur, Dorn. Ruland. & Iohnſ. At communiter per F ſcribi ſolet in hac ſignificatione. *Filtrum*. Vide ſupra *Filtratio*.

Vinacei, vel *vinacea*, ςέμφυλα, vide *Stemphyla*.

Vinculum, δεσμὸς, vide *Deſmos*. *Vinculum Seſtrati* deſcripſit Galen. *de Faſciis n.* 81. & ex hoc Scultet. delineavit, *Arm. Chirurg. P. I. Tab. XXXV. fig.* 6.

Vindicta, ἀντιτιμώρησις, eſt acceſſorium iræ, non hujus eſſentia, Galen. *l.* 2. *de ſan. tu. c.* 9. Dicitur & *Ultio*.

Vinoſus, φίλοινος, *amans vini*, qui non expectare poteſt commodum tempus ad bibendum vinum, Linden. *Ex. XVI.* §. 224. *Vinoſus* liquor ſine vino quid ſit, vide *Liquor*.

Vinum, οἶνος, vide *Oenos*.

Violentus, βίαιος, ſignificatio hujus nota eſt, & dicitur de eo, quicquid a vi & impetu quodam dependet. Opponitur *ſpontaneo*, ἑκουσίῳ. *Violentam mortem* facere cadaver flaccidum, ſcribit Helmont. *de flat. n.* 14.

Vipera, ἔχις, ἔχιδνα, vide *Echidna*. De *Vino viperino* vide Libav. *T. II. Oper. p.* 168. *Viperæ caudiſonæ* Anatomiam ſcripſit Eduard. Tyſon. Medicus Londinenſ. ut patet *ex Act. Erudit. Lipſienſ. Anno* 1684.

Vir, ἀνὴρ, recte dixit Linden. eſſe nomen *Sexus*, *ætatis*, *ſtatus*, & *dignitatis*, *Ex. XIII.* §. 9. *ſeqq.* Prima ſignificatio frequentiſſima eſt, quo pertinet quæſtio illa: An *viri* poſſint in fœminas mutari, & vice verſa. Id quod affirmare videtur Lang. *l.* 1. *ep.* 70. Rectius tamen negat C. Rejes *C. El. q.* 57. *n.* 19. dicens, eſſe talia exempla vel pro fabulis & figmentis Poeticis habenda, vel utrumque ſexum habuiſſe uno præ altero ſupereminente. Ad primam ſignificationem pertinent & Derivata: *Virilis*, *virilitas*. Ita *virile membrum* vocatur *Penis*, *ad diſcrimen Pudendi muliebris*. *Virilitas*, ἀνδρεία, ἀῤῥενότης, opponitur θηλύτης, *fœmineæ naturæ*, Gal. *l.* 1. *de ſem. c.* 15. Altera ſignificatio eſt præ reliquis emphatica, magis denotans *marem mediæ ætatis*, qui neque juventæ calore, neque ſenectutis frigore infeſtatur, Celſ. *l.* 2. *cap.* 1. Et in hac ſignificatione ſumpſiſſe Hippocr. *l.* 5. *Epid. II.* 7. vult Linden. *d. l.* §. 15. In tertia *vir* idem eſt, quod *Maritus*, de quo ſuperius in *Mas*. Quarta Rhetoribus & JCtis magis, quam Medicis uſitata, & exprimit *vigorem corporis & animi*: unde proverbialis locutio, *Virum* ſe præſtare. Vide Linden. *Ex. III.* §. 28. *Vir* quoque dicitur in negotio Lapidis Philoſophici illud *metallum*, vel ejus metalli ſemen, quod jungitur *Argento vivo*, tanquam fœminæ. Libav. *T. II. Op. pag.* 142.

Virago, ἀντιάνειρα, epitheton olim *Amazonum*, vocatur fœmina quoad ſexum, quoad vires vero corporis & animi maſcula. Tales non eſſe facile obnoxias morbis hyſtericis & muliebribus, ſcripſit C. Rejes *C. El. q.* 46. *n.* 15.

Vires, ἰσχὺς, δύναμις, idem quod *Facultas*, *Virtus*, *vis*. Vel dicitur de ipſo corpore humano, & indicat ſui conſervationem, Galen. *l.* 9. *M. M. c.* 13. Suntque vel *Naturales*, ſub quibus & *vitales* comprehenduntur, & *Animales*, de quibus videatur Lind. *Ex. XV.* §. 40. *ſeqq.* vel dicitur de Medicamentis. De his vide Schrod. *l.* 1. *cap.* 30. & plures alios. Quære etiam in *Dynamis*.

Virga, ῥάβδος, proprie quid ſignificet, ex aliis jam conſtat Lexicis. Videlicet *bacillum*, præſertim arboris viridis, æqualem & longiuſculum. Tribuitur vero poſtmodo & aliis rebus, v. gr. Plantæ, quæ eſt ſpecies Conſolidæ, & dicitur *Virga aurea*, alias *Conſolida Sarracenica*. Deinde *bacillis*, qui applicantur in fracturis, apud Hippocratem *l.* 3. *de fract. t.* 29. Junge Galen. *in Comm. ad h. l.* Porro Membrum virile quoque in Anatomicis vocari *virgam* a Medicis, notiſſimum eſt ex antiquis & recentioribus Scriptoribus. Ita & Clitoris *virga muliebris* appel-

appellatur, Barthol. *l.* 1. *Anatom. c.* 34. *in princ.* Diminutivum Latinum eſt *virgula*, & ad propriam ſignificationem pertinet *virgula bifurcata, metallica*, vel *divinatoria*, qua indagantur diverſa metalla, & eorum venæ; de cujus virtutibus, præparandi & utendi modo, legi poterit Baſ. Valent. *in Teſtam. ultim. P. I.* ubi variarum meminit *virgularum*, *lucentis*, *candentis*, *ſaliæ*, *furcillæ*, *trepidantis*, *cadentis*, *obviæ*, *cap.* 22. *ſeqq. ad* 28. Theatr. Chym. *Vol. IV. p.* 242. 322. Libav. *T. III. pag.* 260. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad Schroder. l.* 4. *cl.* 1. *n.* 108. *p.* 454. *ſeqq.*

Virgata dicitur ſutura Cranii, quæ alias Sagittalis & Jugalis vocatur. Bartholin. *libell.* 4. *Anat. c.* 5. *p.* 705.

Virginitas, παρθενία, κορεία, quid ſignificet, jam ex aliis Lexicis conſtat. An vero infallibilia ſigna ejus haberi poſſint etiam per inſpectionem, ventilatam & deciſam hanc quæſtionem videſis apud P. Ammann. *Irenic. p.* 123. *ſeqq.*

Virgo, *virgineus*, παρθένος, παρθένιος, vide *Parthenos*. Spagyrice quoque *Virginis* nomen tribuitur *Mercurio*, Libav. *T. II. Oper. p.* 351. Et Aqua alba Mercurialis vocatur *virgo habens uber unicum*, Th. Chym. *Vol. III. p.* 22. *Virginale clauſtrum* vocatur *Hymen*, de quo vocabulo ſupra in *HY. Virginalis* adſtrictio Mercato dicitur Matricis poſt nimiam e partu diſtenſionem factam in priſtinam anguſtiam reductio, *l.* 5. *de Mul. affect. c.* 14. *p.* 65.

Virgultum, idem quod *Virga*. Hinc Dorn. deſcripſit *virgulta foſſorum*, quod ſint theſaurorum indices virgæ, *in Diction.* & haud dubie reſpexit Paracelſi locum, *lib.* 2. *Philoſoph. ſagac.* §.

Viriæ, *viriolæ*, idem quod *verviæ*, vel *veruclæ*. Vide *Verva*.

Viridellus eſt æquivocum. Tribuitur etiam Vitriolo ab Hartmann. *Prax. Chymiatr. Tom. I. Operum in Fol. pag.* 75. deinde morbo Epilepſiæ vel caduco a Paracelſo, quia Viridellus Vitriolum ſignificans, morbum hunc curat. *Paramir. lib.* 1. *cap.* 6.

Viridis, χλωρός, θλωρός, proprie vocatur *Color herbaceus* olerum, arborum, plantarum, Galen. *comm.* 2. *in l.* 6. *Epid. t.* 16. Hinc etiam per tranſlationem *viride* quoque dicitur, quod vitalem adhuc continet vigorem. Tribuitur vero etiam aliis rebus metallicis: ita *viride æris* vocatur *Ærugo*, de quo ſuperius in *Ærugo*. *Viriditas ſalis* eſt liquor, aut oleum ejus *viride*, Dorn. Ruland. & Iohnſon. *Viridis Leo* quid ſit, vide apud Libav. *Tom. II. p.* 278. *Viriditas æris* eſt ejuſdem perfectio, & magnis extollitur laudibus, *Th. Chym. Vol. IV. pag.* 535.

Virilitas, ἀῤῥενότης, ἀνδρεία, vide *Vir*.

Viroſus proprie dicitur id, in quo ineſt *virus*, id eſt *venenum*, maligna qualitas, deleteria. Aliquando tamen etiam de graveolenti, aut ſaporis teterrimi materia prædicatur, apud Scribon. *num.* 103. 163. 245. notante Rhod. *in Lex. p.* 448.

Virtus æquivocum eſt. Accipitur enim vel de potentiis naturalibus, & ita coincidit cum vocibus *Facultas*, *Vires*, *Potentia*, Græc. δύναμις, vide *Dynamis*: vel de habitu mentis per crebras actiones morales bonas acquiſito. De quibus virtutibus, præſertim moralibus, Galen. dixit, quod adeo connexæ ſint, ut qui unam habeat, habeat & reliquas, quaſi ex uno fune revinctæ, *l. quod opt. Medic. ſit optim. Phil. Gr.* ἀρετή.

Virulentus, idem quod *viroſus*, ἰοβόλος. Ægin. *l.* 5. *c.* 1.

Virus proprie dicitur *Humor fluens*. Hinc etiam uſurpatur pro *ſemine*, Gr. γόνος dicto a Sereno, *c.* 9. vide Keuch. *in not. pag.* 123. Enimvero uſitatior eſt acceptio in malam partem, qua idem ſignificat quod *venenum*, ſive malignam & deleteriam qualitatem. Ita & *Ichor* ex ulcere fluens maligno vocatur *virtus*, notante Foreſto, *l.* 7. *Chir. Obſ.* 2. *in Schol.* Et ita opponitur puri craſſo, quod dicitur *Sordities*. Vide *Sordities*.

Vis in genere eſt modus vovendi. Accipitur vero vel de modo naturali, & inde coincidit cum *viribus*, facultate, *virtute*. Ita *vis animi*, corporis, morbi, veneni, medicamenti, paſſim legitur. Junge Keuchen. *pag.* 117. vel de modo violento, extrinſeco, & inde coincidit cum *violentia*, diciturque Græce βία. Vide *violentus*.

Viſcaleus eſt viſcus ramoſus, arboribus innaſcens, ut viſcus quercinus, malorum, &c. Dorn. Iohnſ. *in Lexic.*

Viſcera, σπλάγχνα, vide *Splanchna*. Verum & in ſingulari *viſcus* in uſu eſſe, rectiſſime monuit Keuchen. *ad Seren. pag.* 251. Adde Dieter. *n.* 782.

Viſceroſus, μεγαλόσπλαγχνος dicitur, vide *Megaloſplanchos*.

Viſcidus, *viſcoſus*, γλισχρὸν, περίγλισχρος, idem quod *Lentus*, Tenax. Vide *Gliſchros*, *Perigliſchros*. *Viſcoſa* Philoſophorum aqua quid ſit, vide in *Th. Chym. Volum. I. p.* 529. *ſeq.* Libav. *T. II. Oper. p.* 142. Prolixius hæc principia proponuntur a Jacobo le Mort. *in Pharmac. Medico-Chymica cap.* 2. 3. *ſeqq.*

Viſcilago, Mucilago, Tagault. *l.* 5. *c.* 4.

Viſcum,

Viſcum, ἰξὶς, vide *Ixos.* Adde Galen. *lib.* 6. *de S. Fac.* §. *Ixos*. *Viſcus* quoque dicitur Pix decocta ex rimis vel locuſtis arborum. *Viſcus ſecundæ generationis* eſt cruor, qui deſcendit a ſalibus. Dorn. Rul. & Iohnſ. Apud *Libav.* *Viſcum* quoque vocatur *Mercurius*, vel liquor viſcoſus, ſive Aqua viſcoſa, *Gluten* quoque dicta, *S. A. Ch. l.* 3. *c.* 1. *circa fin.*

Viſcum Damaſcenum in Syria ex myxis viſcoſis paratur. Hieronym. Gabucinius *de lumbricis*, *c.* 24.

Viſcus apud veteres, quidquid inter cutem eſt, & oſſa; & quidquid ſub corio. Salmaſ. *in Solin.*

Viſibilis, ὁρατὸς, dicitur de qualitate externa, qualis eſt color. Galen. *lib.* 2. *de L. A. cap.* 8.

Viſio apud Latinos homonymon eſt. Vel enim idem eſt quod *viſus*, ὄψις. Vel ſignificat apparitionem, φάσμα, v. g. in ſomno. Vide *Opſis*.

Viſitatio, ἐπίσκεψις, vocatur *Medic. ad ægros ingreſſus*, cum cognoſcendi morbum, tum ordinandi & remedia præſcribendi gratia. Dicitur quoque de aliis *Inſpectionibus*, v. gr. Officinarum Pharmaceuticarum, in quibus omnibus Medicus prudentiam & peritiam ſuam demonſtrare debet. De *viſitatione* Obſtetricum pro cognoſcenda virginitate an admittatur de Jure, legatur Augen. *Tom. II. Epiſt. & Conſ. Med. pag. m.* 334. *ſeq.*

Viſorius, ὀπτικός, vide *Opticus*.

Viſus, idem quod *viſio*, ὄψις, vide *Opſis*.

Vita, βίος, ζωὴ, quid proprie ſit, magis ad Phyſicos, quam Medicos ſpectat. Quam varie vero poſſit ſumi & explicari *vitæ* vocabulum, videatur inter alios Kerger. *in tract. ſuo de ferm. J.* 1. *cap.* 3. & 5. Non minus late etiam ſumpſit Schroder. *Vitam eſſentialem* dicens rei uniuſcujuſque actum vel ἐντελέχειαν, *lib.* 1. *c.* 5. quod vero negat Fr. Hoffmann. in *Clav. ad h. loc. n.* 8. Nobis hæc deſcriptio haud incongrua videtur, quam e recentioribus tradidit D. Bernardus Conor Anglus Medicus Regius *in Tentamine Epiſtolari de Secretione animali ad D. Eduardum Southvvel*, ita ſcribens: Vita eſt mutuus partium ſolidarum in fluidas & fluidarum in ſolidas partes influxus & commercium. An vero Anima rationalis ſive ſpiritus cogitans a vita hominis ſecundum Auctoris opinionem ſeparandus ſit, aliorum doctiorum ulteriori ventilationi relinquimus, quamvis nobis non ita ſe habere videatur.

Vitalis, ζωτικὸς, dicitur partim de *Spiritu*, qui nullus alius eſt, quam *Calidum nativum*, *Flamma vitalis*; partim de Actionibus *vitalibus*, quæ Sanguini, & illi dicto principio *vitali* attribuuntur: ut ſunt *Reſpiratio*, & *Motus ſanguinis*, a corde in totum corpus, & ejuſdem e corpore ad cor refluxus, cum aliis connexis functionibus. Quo pertinet & *Temperamentum vitale*, Nutritio, &c. Vide *Calidum*, *Flamma*, *Temperamentum*, &c.

Vitellus, λήκυθος, vide *Lecythos*. *Vitellum poli*, id eſt *Alumen*. Ruland. *Vitellina bilis*, i. e. flava, ξανθή. Vide *Bilis*.

Vitiligo, ἀλφὸς, vide *Alphus*.

Vitiſaltus, idem quod *Chorea S. Viti*, C. Rejes *C. El. q.* 97. *n.* 3. vide *Chorea*. Paracelſ. vocat *vitiſtam*, ſive *Choream laſcivam*, *de morb. ament. Tr. c.* 3.

Vitium, in genere idem quod *Erratum*, *morbus*, ἁμάρτημα, νόσος. Alii vero diſtinguunt inter *vitium* & *morbum*: *vitium* dicentes perpetuum corporis impedimentum; *morbum* vero temporalem corporis imbecillitatem, *lib.* 101. *ff. de V. S.* ubi Theophilus Paraphraſtes in Græco *vitium* expreſſit per πάθος. Jung. Rhod. *ad Scrib. p.* 18. Verum illa diſtinctio raro obſervatur.

Vitreus, ὑαλώδη, ὑαλοειδὴς, vide *Hyalodes*.

Vitrificatio, Chymicis dicitur artificium parandi vitra vel ſuccina ex metallis & mineralibus, antimonio, ſtanno, ferro &c. Legitur paſſim in eorum ſcriptis; v. gr. apud D. Iunken. *Corp. art. Pharm. P. I. Sect. I. c. IV. p.* 19. &c.

Vitriolum, χάλκανθος, χάλκανθον, *Chalcanthum*, *Atramentum ſutorium*, item *Zeg*, eſt ſuccus mineralis concretus, iſque duplex: Nativum & factitium. Ratione coloris tres ſpecies recenſentur: *Cæruleum*, quale *Hungaricum*, quod & *Cyprium* vocatur; *viride*, quale Goslarienſe, & Suecicum. 3. *Album*, quod & λευκόιον. Hujus hiſtoriam, cum uſu, & variis ex eodem præparatis medicamentis, vide Schroder. *l.* 3. *c.* 26. Fr. Hoffmann. *in Clav. ad hunc locum*. Adde Rul. *Lex. Chym.* Atramentum ſutorium, Libav. *S. A. Ch. lib.* 8. *c.* 40. & *T. II. pag.* 173. Iunken. *Chym. Exper. Cur. Part.* 1. *ſect.* 4. *c.* 3. *p.* 270. *ſeqq. Vitriolum Chymicorum* factitium ex ſcoriis ferri legitur *ibid. Vitriola* quoque ex aliis parari poſſunt metallis, ut *Vitriolum Solis*, *Lunæ*, *Martis*, de quibus Libav. *d. Synt. loc. cap.* 41. Schroder. Rolfink. & alii conſuli poſſunt. Quod vero etiam laudes *vitrioli* ſint in quibuſdam hyperbolicæ, non eſt dubitandum. *Vitriolum liquefactum aut vitriolatum*, eſt *vitriolum* ex minera tractum & liquidum,

quidum, quod coagulari nequit amplius, vel a minera æris tractum *Chalcanthum*. *Vitriolum novum* eſt *vitriolum album*. *Romanum* dicitur, quod maxime viret, Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Vitrum, ὕαλος, vide *Hyalos*.

Vitta, proprie dicitur *Reticulum*, quod capitibus mulierum imponitur. Per translationem quoque portio *Amnii tunicæ*, quæ capiti infantis, quandoque adhæret, ſi fœmella fuerit, *vitta* vocatur, ſicuti in Maſculis Galea. Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 36. *p.* 303.

Vitulus, μόσχος, proprie dicitur *Vaccæ Proles*; unde *Bos juvenis* appellatur, Galen. *lib.* 11. *S. Fac.* §. *Medulla*. Inter carnes *vitulina* habetur pro delicatiori; Bruyerin. *lib.* 13. *de re cib. c.* 5. De uſu *vituli* medico lege Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 38. Per translationem, a ſimilitudine quadam deſumptam, piſcis quidam etiam vocatur *vitulus marinus*, qui alias *Phoca* appellatur. Vide *Phoca*.

Vivens, ζῶον, idem quod *Animatum*; quomodo a *non vivente* differat, docet Galen. *l. quod ſang. nat. in art. cont. c.* 8. videlicet non corporis mole, ſed facultate agendi.

Viverra, ἰκτὶς, idem quod *Muſtela ſylveſtris*. Vide *Ictis*. Adde Foreſt. *l.* 19. *Obſer.* 15. *Schol.*

Viviparum, ζωοτόκον, eſt epitheton animalium quandam differentiam exprimens, quando multiplicationem ſuæ ſpeciei productione novi animalis vivi ſibi ſimilis præſtant, ad differentiam Oviparorum, de quibus ſupra. Interea naturam aliquando extraordinarie quid præſtare, & ovipara quoque fieri *vivipara*, patet ex Obſervatione Mich. Lyſeri, de gallina *vivipara*, quæ ſex pullos conformatos uno partu excluſit, ſecuta matris propria morte, *in Obſervat. Cultro Luſeri Anat. additis Obſer. I. p.* 173.

Ulcus, ἕλκος, dicitur & *Hulcus*. Vide *Helcos*.

Ule, οὐλή, vide *Cicatrix*.

Ulna, πῆχυς, idem quod *Cubitus*; ὠλέκρανον. Vide *Cubitus*, *Olecranon*, *Focile*.

Ulomelia, οὐλομελία, vide *Solimembria*.

Ulon, οὖλον, Lat. *Gingivæ*, de quo vocabulo etiam ſupra in *GI*. Quod vero etiam τὰ οὖλα *inflammationes gingivarum* ſignificet apud Hippocr. *lib.* 2. *de morb. XI.* 4. vana eſt Foeſii imaginatio, & pugnat cum ipſo textu.

Ulophonos, οὐλοφόνος, idem quod *Ixia*, plana venenata, teſte Ægin. *l.* 5. *c.* 47.

Ulpha, *Lipſatura*, recrementum cotis. Rul. *in Lex.*

Ulrach, id eſt *Sanguis Draconis*. Rul. & Iohnſ.

Ultimus, ἔσχατος, idem quod *ſummus*, vel *extremus*. Vide *Eſchatos*. De *materia ultima* paſſim in Paramiro, & aliis ſcriptis ſuis, diſſerit Paracelſus, ſtatuens, eam eſſe Tartarum, Coagulationem, Putrefactionem, ut nihil certi exinde liceat colligere.

Ultio, ἀντιτιμώρησις, idem quod *vindicta*, de quo paulo ſuperius.

Ultramarinum vocatur Magiſterium quoddam e *Lapide Lazuli* paratum, pictoribus imprimis uſitatum, ſive pulvis impalpabilis eleganter ſecundum diverſos elegantiæ gradus cœruleus, cujus parandi modum e Zwolfero perſpicue propoſuit Iunken. *in Chymic. Exper. Cur. Part. I. ſect.* 4. *cap.* 9. *p. m.* 329. *ſeq.*

Ulula, αἰγωλιὸς, ἐλολυγών, eſt ſpecies *Noctuæ*, ejuſque deſcriptio, cum uſu medico, habetur in Aldrov. *l.* 8. *Ornith. c.* 6.

Umbellæ ſunt ſummitates plantarum ſinuoſæ, inſtar nidi avis formatæ, Schroder. *lib.* 1. *cap.* 2. Unde & plantæ *Umbelliferæ* vocantur.

Umbilicus, ὀμφαλος, vide *Omphalos*. Præter illam ſignificationem Anatomicam tribuitur quoque ob formæ ſimilitudinem aliis corporibus naturalibus, v. gr. (1) *Plantæ* cuidam, *Umbilicus Veneris* dictæ, de qua conſulantur Botanici: (2) *Cochleæ*, de qua legatur Aldrov. *lib.* 3. *de Teſtac. cap.* 35. 36. (3) *Lapidi* vel gemmæ marinæ, quæ *Umbilicus veneris* dicitur, coloris interdum rubri, interdum candidi, aut purpurei. Dicitur autem *Umbilicus veneris*, quia ab altero ejus latere, cum ſit plana, ab altero, quo elevatur duabus lineis (velut in domunculis cochlearum) ventrem rotundum, quaſi pomum & *umbilicum* puellæ formoſæ refert. Verum Germani magis reſpicientes ad formam ejus, quam refert a latere elevato, propemodum fabæ magnæ; deinde ad patriam, ubi reperitur, vocant vernacule *Fabam Maris*. Reperitur enim inter cochleas in littoribus. Dicitur conciliare gratiam puellis, & plurimum facere ad formam & amorem, deinde ad morbos puellarum. Hæc Rul. & Iohnſ.

Umbla, nomen piſcis lacuſtris, qui & a colore *Rubeculus* a nonnullis vocatur, cujus deſcriptio, cum uſu in cibis, videatur in Aldrovand. *lib.* 5. *de Piſc. cap.* 47.

Umbra, σκιὰ, æquivocum eſt. Propria ſignificatio nota, qua caliginem notat, quod ex denſitate corporea provenit luminis, radiorum Solis vel candelæ penetrationem non admittente. Hinc *umbroſus*, σκιαρὸς, σκιώδης, id eſt *caliginoſus*, vocatur *autumnus*, ap. Hippocr. *lib.* 3. *Epid. ſ.* 3. *t.* 3. Deinde *Umbra* vocatur piſcis

piſcis fluviatilis, & marinus, qui & *Sciæna*, σκίαινα, σκιαινὶς vocatur, quorum hic deſcribitur cum uſu in cibis ab Aldrov. *lib.* 1. *de Piſc. cap.* 17. Jul. Alex. *lib.* 20. *Sal. cap.* 4. Bruyer. *de re cib. lib.* 19. *cap.* 24. Ille vero apud Aldrov. *lib.* 5. *de Piſc. cap.* 15. Bruyer. *lib.* 22. *cap.* 16.

Umbragines dicuntur *Pygmæi*. Ruland. & Iohnſ.

Umbratiles, aut *Umbratilia corpora* tranſmutata, ſunt in hominum conſpectum ab aſtris & ſuis adſcendentibus occultis oblata, quæ non ſecus ac lemures apparent oculis. Rul. & Iohnſ.

Uncam, id eſt *Argentum vivum*. Rul.

Uncia, οὐγκία, nomen ponderis Romanum, ſed & a Græcis receptum, pendens drachmas octo, vel ſcrupulos vigintiquatuor. Dioſc. & Gal. *de pond. & menſur. &* ex his Gorræus. Eſt vero *uncia* duodecima portio libræ. Gal. *lib.* 3. *de C. M. P. G. c.* 3.

Uncinus, idem quod *Uncus*, ἄγκιστρον, *hamulum*, vel *hamum* ſignificat. Vide *Hamus*.

Unctio, χρῖσι, ἄλειψις, vide *Inunctio*.

Unctuarium, ἀλειπτήριον, dicitur locus & pars certa balnei temperati caloris, quod in ea homines ante & poſt ſudorem & lotionem pro diverſa corporis habitus ratione inungebantur. Lang. *l.* 1. *ep.* 50.

Unctuoſitas, λιπαρότης, quando ad contactum, vel guſtum pinguedo quædam externa percipitur. Gal. *lib.* 3. *de S. Fac. cap.* 36. in princ. *Unctuoſa* humiditas deſcribitur a Libav. hoc modo, quæ non quidem adhæret, ut *viſcoſa* ſeu glutinoſa, ſed tamen *unguine* prædita eſt, unde quaſi *uncta* & *unges* appellatur. Talis eſt aqua, quæ ex argento vivo ſublimato deſtillatur, ut videre eſt, cum Mercurium vitæ faciunt, qui liquor *unctuoſus* poteſt olei conſiſtentiam aſſumere, ut & in pulverem niveum præcipitari, &c. *T. II. Oper. pag.* 420. Alia *Unctuoſitas Mercurii* deſcripta legitur *in Th. Chym. V l. IV. pag* 426.

Uncus, ἄγκιστρον, idem quod *Hamus*; vide *Hamus*. *Uncos* pro calculo & fœtu extrahendo deſcripſerunt Aquapendens *in Iconibus ad Opera Chirurg.* & Scultet. *Arm. Chirurg. P. I. Tab. XVII. fig.* 9. & 10. & *T. XXII. f.* 1. Pertinet & *Unci* inter Machinas, Oribaſius *h. tit. cap.* 4.

Unda, idem quod *Aqua*, ὕδωρ, vide *Aqua*:

Undatio dicitur motus cordis præternaturalis, ubi quædam & lateralis inclinatio ſecundum ductum ventriculi dextri quaſi leviter ſeſe contorquentis fit, ſicut in equo potante, uti deſcripſit ex Harvæo Barthol. *l.* 2. *Anat. cap.* 6. *pag.* 371.

Undecimus, ἑνδέκατος, eſt dies index decimi quarti in Criſibus, Hippocr. 4. *aphor.* 24. Galen. *l.* 4. *de dieb. Crit. c.* 8.

Undæ, vel *Undenæ*, dicuntur Paracelſo homines aerei, terrenique ſpiritus, Dorn. *in Diction. Paracelſ.* 9. *de ſign. rer. nat.* qui Lemuribus aſſociavit.

Undimia vocatur Paracelſo *Tumor œdematoſus*, cujus materia eſt mucilaginoſum, congelatum, glutinoſum, ut clarum ovi. Conſtituit idem quatuor ſpecies: *Rocham*, *Sciſſam*, ex *Glacie*, vel *Nitro*. *Paragraphor. lib.* 4. *cap.* 1. per totum. Waltherus etiam ad *Œdemata* retulit. *Silv. Med. pag.* 1132.

Undoſus, id eſt fluctuans, κυματώδης, epitheton pulſus inæqualis, Gal. *de pulſib. ad tyron. c.* 8. vide *Cymatodes*. *Undoſa* quoque nonnullis vocantur quorumvis animalium excrementa, Dorn. Ruland. & Iohnſ. quamvis hic legat *Undoſa*, & fortaſſis rectius.

Ungaricus, *Hungaricus*, vocatur febris Epidemica maligna, plerunque cum nimio capitis dolore, delirio, aut angina periculoſiſſima invadens: aliquando cum petechiis ſive maculis pulicaribus, vide *Pethechiæ*. Ruland. integr. libellum ſcripſit *de morbo vel lue Hungarica*, quia *Hungaris* frequens eſſe ſolet. Jungatur Hildan. *Cent.* 6. *Obſerv.* 31. Libav. non inepte *Cauſum Hungaricum* vocavit *Tom. II. Oper.* 192. ubi lapidem prunellæ maxime commendavit.

Ungoſa, vide *Undoſus*.

Unguen, *Unguentum*, μύρον, vide *Myron*. Junge Keuchen. *ad Sammon. p.* 98. De *Unguento armario* Paracelſi vide veriſſimum judicium B. Rolfink. *Chym. l.* 5. *ſ.* 14. *c.* 5. *Unguentum croceum* dicitur *Elixir*. Rul. & Iohnſ.

Unguentarius, μυροποιὸς, μυρεψὸς, μυροπώλης, vide *Pigmentarius*. Jung. Rhod. *ad Scrib. n.* 66.

Unguis, ὄνυξ, vide *Onyx*.

* *Unguitiva*. Sic lues venerea appellatur a Rangono: quia inter præcipua ſimptomata, quæ morbum hunc ſuo tempore comitabantur, erat etiam caſus unguium.

Ungula, idem quod *Unguis*, ὄνυξ πτερύγιον. Alias de brutorum unguibus potiſſimum dicitur.

Unicornu, μονόκερως, vide *Monoceros*.

Unio, æquivocum eſt apud Latinos. Vel enim idem quod *Unitio*, *Unitas*, & Græc. dicitur ἕνωσις, pertinetque ad tertiam Sanitatis differentiam eſſentialem, vel ſpeciem, quæ & *Continuitas* vocatur, de qua ſupra in *CO*. Gr. etiam συνέχεια vocatur. Vel denotat *gemmam*, quæ alio nomine *Margarita* & *Perla* appellatur.

tur. Vide *Margarita*, *Perla*. Ad priorem quoque ſignificationem referri ſano ſenſu poteſt Spagyrica ſignificatio *Unionis naturæ*, de qua *in Theatr. Chym. Vol. IV. pag.* 120.

Unitas, vel idem quod *Unio*, *Unitio*, ἕνωσις: vel dicitur μονάς, & denotat *Unarium* numerum Spagyricum; vide *Monas*: quamvis proprie non ſit numerus, *Th. Chymic. Vol. I. p.* 388.

Univalvis, μονόθυρος, eſt epitheton quorundam teſtaceorum, quorum teſta in dorſis data ſaxis adhæret, ad differentiam *Bivalvium*. Ad priores pertinet Patella, λεπάς. Vide *Patella*.

Univerſalis, vel dicitur de morbis, & ita idem quod *Communis*, & Gr. κοινὸς πάγκοινος. Vide *Cœnos*. Vel de medicamentis, Gr. dicuntur καθολικά. Vide *Catholicus*.

Unquaſi eſt *Argentum vivum*. Dorn. Iohnſ.

Voarchadamia, dicitur *Metallorum Cabala*, eſtque ars ænigmatica. Vide *Th. Chym. Vol. II. pag.* 500. *ſeqq. pluribus*. Meminit & Libav. *T. II. Oper. p.* 122. nec non Morhof. *in epiſtola de tranſmutatione metallor. ad Langelottum*.

Vocabulum, ὄνομα, λέξις, idem quod *Nomen* generaliter ſumptum, *Dictio*, *vox*. *Vocabula* clara & perſpicua olim vocata fuiſſe a Rhetoribus *civilia*, docet Galen. *cap.* 3. *in l.* 3. *Epid. t.* 22. *Vocabulorum* abuſu artem non debere confundi, cum teſte Hippocr. ὀνόματα ſint νομοθετήματα, recte colligit Libav. *Tom. III. Op. pag.* 97.

Vocalis vel ſumitur Grammatice pro litera per ſe ſonata; & Græc. dicitur φωνῆεν, Gal. *l.* 1. *M. M. cap.* 3. vel dicitur de partibus corporis organicis ad vocis formationem pertinentibus. Græc. φωνητικός. Ita *Vocales nervos* ſe inveniſſe ſcribit idem quod φωνητικὰ νεῦρα vocavit *l.* 1. *de L. A. c.* 6.

Vociferatio, βοὴ, ἀναφώνησις, μεγαλοφωνία, idem quod *Clamor*. Vide *Clamor*, *Megalophonos*, *Anaphoneſis*.

Vola, θέναρ, vide *Thenar*.

Volans, idem quod *Volatilis*. Chymicis *Volans* idem quod *Unquaſi*, h. e. *Argentum vivum*. Dorn. Iohnſ. *in Lex.*

Volatica, λειχὴν, idem quod *Impetigo*, *Lichen*: vide *Impetigo*. Alias *Volaticam ſcorbuticam* vocavit D. J. L. Hartmannus dolorem vagum cum tumore, modo hanc, modo aliam partem invadentem, uti videre eſt *in Act. Haſ. Vol. II. Obſ.* 112. *p.* 277.

Volatilia, πτηνά, idem quod *Volucres*, ὄρνιθες, vide *Aves*. Adde Bruyer. *l.* 15. *de re cibar. per tot.* Inter volatilia perdices præ omnibus extollit Galen. *lib.* 8. *M. M. c.* 2. *Volatiles molæ* quid ſint, vide *Mola*. Alias in Chymicis *Volatile* dicitur in genere leviſſima quævis & facile ſurſum lata materia, ut cinis, pulvis, & ſimilia. Opponitur *Fixo*. Transfertur etiam vocabulum hoc *Volatilis* ad cauſſas morbificas, quatenus nonnullæ *Volatilem* habent naturam, & celeriter moventur, præ aliis fixioribus & magis impactis. De *volatilitate* acidi in ſalſo vide Helmont. *tr. Sextupl. dig. num.* 9.

Volatus, πτῆσις, πτῆσι, eſt motionis ſpecies quando animalis translatio fit de loco in locum per liberam & mediam aeris regionem. Joh. Alph. Borellus *de motu animal. P.* 1. *cap.* 1.

Volema dicuntur quædam *Poma*, vel *Pyra orbiculata*, fortaſſis ita dicta, quod *volam* manus impleant. Rhod. *ad Scrib. n.* 104. *p.* 174.

Volſella, λαβὶς, vide *Labis*.

Volva vocatur *integumentum*, ſive cortex pomorum, apud Scribon. & Rhod. p. a. *d. l.*

Volucris, πτηνὸς, ὄρνις, idem quod *Avis*.

Voluntarius, κατὰ προαίρεσιν, ἑκούσιος, dicitur de omni eo, quod eſt in noſtra poteſtate, ut fiat, vel non fiat. Ita *motus voluntarius* deſcribitur, quem, ſi libet, poſſum ſedare, aut, ſi nondum eſt, perfigere, Galen. *l.* 2. *de mot. muſc. c.* 5. Dicitur & ἑκούσιον, voluntarium. Ita *Lacrymæ voluntariæ*, δάκρυα ἑκούσια. Hipp. 4. *a.* 52. Junge Dieter. *n.* 718.

Voluntas, θέλημα, vocatur actio hominis propria, ab ipſa anima profluens, & directe dependens. Charlton. *Ex. Pathol. VIII.* §. 6. Williſio dicitur animæ rationalis aſſecla, ab intellectu procedens, eſtque ſpecies appetitus rationalis, quemadmodum appetitus ſenſitivus imaginationi cohæret, & animæ corporeæ manus procuratrix perhibetur, *de An. Brut. P.* 1. *c.* 7. Helmont. *Blaſ. hum. n.* 9. vocat *voluntatem* principium operativum motus, & primum movens.

Voluptas, ἡδονὴ, vide *Hedone*. *Voluptas* ſi licentius progreditur, & ſine modo, in detrimenta, pericula graviſſima, interitum ipſum ducit, recte docente Dieter. *n.* 545. *circa finem*. *Voluptas dolorifica* vocatur *pruritus* ab eodem *n.* 467.

Volvulus, εἰλεὸς, idem quod *Ileus*, *Chordapſus*. Vide *Eileos*.

Vomer, ὕνις, vel ὕννις, dicitur Oſſiculum ſextum Naſi in medio poſitum proxime attingens ſeptum narium, Jo. Van Horne *Microcoſm. p.* 9. Barthol. *libell.* 4. *cap.* 10. *p.* 721. *fin.* Jung. D. D. *Diſſ. Anat. ad Horn. d. l. p.* 33.

Vomica, idem quod *Apoſtema ſuppuratum*, *Abſceſſus* cum ſuppuratione, *Sinus*. Ita *vomicæ*

pulmonis legitur apud Lang. *l.* 2. *ep.* 40. Hinc & *vomici* dicuntur in adjectivo, qui pulmonum *vomica* laborant, Anton. Muſa *de vetonica n.* 8. Jung. *commentar.* Gabr. Humelbergii *ad h. loc. p. m.* 12.

Vomilium dicitur *Mercurius vitæ*, ab effectu, Libav. *S. A. Chym. l. 6. c.* 19. & *Aurum vitæ*, *cap.* 20. Extenditur vero etiam ad alia vomitoria, ita ut *vomilia* eadem ſint cum *vomitoriis*. *Tom. II. Op. p.* 168.

Vomitio, vide *Vomitus*.

Vomitoria, ἐμετικὰ, dicuntur medicamenta, quæ ſurſum per os purgant. Dicuntur & *vomitiva*, item *vomilia*. Catalogum horum & modum præparandi vide apud Rolfink. *O. & M. M. Sp. l.* 5. *ſect. per tot.* Willis. *Ph. Rat. P.* 1. *ſect.* 2. *cap.* 1. Quod vero Thomſon *in Epilog. Chym. Obſ.* 8. *p.* 4. nihil ad futuram ſalutem acquirendam magis conducere, nobis vult perſuadere, quam *Emeticum lene*, in principio oblatum, illud, niſi cum grano, quod dicitur, ſalis accipiatur, & ad quoſdam duntaxat morbos applicetur, ac quidem magna cum prudentia, hyperbolicum eſt Encomium, quamvis eidem quoque ſubſcripſerit Iunken. *Chym. Exp. Cur. Par. II. ſect.* 1. *cap.* 3. *p.* 475. *ſeq.* 1. magis univerſalia dicens *vomitoria* Purgantibus Catotericis.

Vomiturio, ἐμετιάω, id eſt *frequenter vomo*, Dieter. *n.* 278. Hinc & *vomituritio* dicitur continuus ad vomendum conatus abſque effectu, qualem lethalem fuiſſe, ex Velſchio refert Bonet. *Med. Septentr. lib.* 3. *ſect.* 4. *cap.* 2. *pag.* 526.

Vomitus, ἔμετος, item *vomitio*. Vide *Emetos*. *Vomitus* etiam in Antidotario Nicolai apud Meſuen *fol. m.* 394. ſumitur pro ipſo medicamento Vomitorio, unde deſcriptiones *vomitus* noſtri h. e. Nicolai & *vomitus* Patriarchæ ibidem leguntur.

Vopiſcus, dicitur alter e geminis, qui retentus in utero, altero interempto ab ortu naſceretur. Roder. a Caſtro *l.* 4. *de nat. mulier. c.* 2. *p. m.* 178.

Voracitas, ἀδδηφαγία, vide *Addephagia*.

Vox, apud Latinos æquivocum eſt. Vel enim idem eſt quod *Dictio*, *Vocabulum*, *Nomen*; vel Gr. dicitur φωνὴ, de qua ſignificatione vide ſupra *Phone*.

Upupa, ἔποψ, avis dicitur ſpuria, ſtercore humano gaudens, cujus deſcriptio cum uſu in Medicina habetur in Aldrov. *l.* 17. *Ornithol. cap.* 11. Schröder. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 70.

Urachos, οὐραχὸς, Latin. etiam *urachus*, item *urinaculum*. Gal. *l.* 15. *de U. P. c.* 5. *circa fin.* Dicitur vas aliquod, vel ligamentum, a veſicæ fundo exortum, intra vaſa umbilicalia excurrens, in tunicam Alantoidem deſinens, ubi urina colligitur; in hominibus vero ad umbilicum terminum ſuum habens. De hujus ſtructura legantur Anatomici, & inter hos Barth. *l.* 1. *An. c.* 37. *p.* 314.

Uræon, οὐραῖον, Gal. dicitur *extremitas oſſis*, in ſpecie *ſacri c.* 4. *de R. V. I. A. t.* 83.

Uragion, οὐράγιον, dicitur mucro, vel *apex cordis*, apud Hippocr. *l. de Cord. IV.* 12. ubi quidem Linden. habet οὐραγὸν. Eſt vero οὐραγὸς proprie extremi agminis inductor, veluti caudæ; & poteſt translatio admitti. Rectius tamen legitur οὐράγιον, quod vocabulum etiam calculo ſuo approbavit C. Hoffmann. *in Comm. ad Galen. LL. de Uſ. Part. n.* 336.

Uranæ, οὐρανὰι, idem quod οὐρητῆρες, de qua voce poſtea. Gorr.

Uranios, οὐράνιος, *Cœleſtis*. Sumitur tamen etiam pro *aereo* apud Hippocr. *l.* 1. *Epid. ſ.* 3. *t.* 1. Alias οὐράνιον etiam nomen eſt Collyrii ἀδήκτου, apud Ægin. *l* 7. *c.* 16. *Gorr.*

Uraniſcos, οὐρανίσκος, id eſt *parvum cœlum*, dictum fuit *Palatum*, pars oris ſuperior, a cœli ſimilitudine nomen accipiens, quod in cœli modum cameratum ſit. Unde & οὐρανὸς *Cœlum* quoque dictum, Gal. *in def.* Gorr. & Caſtell.

Uranos, οὐρανὸς, vide *Cœlum*.

Uranoſcopos, οὐρανοσκόπος, nomen piſcis, qui & καλλιώνυμος dicitur. Vide *Callionymos*.

Urceus eſt menſura liquidorum, in diverſis tamen locis diverſam quantitatem recipiens. In Pergamenſi agro continet uncias 12. aut 15. Vini. Fallop. *l. de Therm. aq. & metall. c.* 11. *Tom. I.*

Uredines vocantur vires metallorum, virtute Solis communicatæ, de quibus lege Baſil. *Teſt. ult. l.* 1. *c.* 16. Plinius *l.* 20. *H. N. c.* 18. Uredinem vocat Rubiginem frugum. Vide *Rubigo*. *Uredo* etiam dicitur dolor capitis graviſſimus ardenſque, cui ſanando folia Palmæ Chriſti applicata plurimum contulerunt ex obſervatione Doct. Stubles in *Act. Philoſ. Anglic. M. Jun.* 1668. excerpente Theoph. Boneto *Med. Septentrion. l.* 1. *Sect. V. c.* 22. *p.* 78.

(Π) *Uredo*, ita appellantur a Linneo ſudamina inæqualia, ruberrima, dilatabilla, pruriginoſa, fugacia, recidivantia, furfuraceo evaneſcentia, cum febri Hectica benigna brevi. Linn.

Urema, οὔρημα, idem quod οὖρον, *Urina*. Legitur apud Hippocrat. *de nat. hum. t.* 19. & 20.

Urens, id eſt *urendi vi præditus*, καυστικὸς, πυρωτικὸς. Vide *Cauſticos*.

Ureſis,

Ureſis, ὔρησις, vide *Mictio*. Adde *Coac. t.* 263. 348.

Ureteres, οὐρητῆρες, vocantur *meatus urinarii*, vel *canales oblongi*, teretes, a pelvi renum prodeuntes, & ad veſicam *urinariam* obliqua inſertione deſinentes, urinam a ſanguine in renibus ſegregatam tranſmittentes. Galen. *l.* 5. *de U. P. c.* 5. Batholin. *l.* 1. *An. c.* 19. *p.* 94. *ſeqq.*

Urethra, οὐρήθρα, *canalis urinarius*, ſive *fiſtula urinaria*, in maſculis per penem excurrens, urinæ reddendæ accommodatus. Legitur apud Hipp. 4. *aph.* 82. *aph.* 57. *l. de init. aff. XV.* 6. Gal. *l.* 1. *de L. A. c.* 1. Dieter. *n.* 634. Barth. *d. l. c.* 34. *p.* 238. *ſeqq.*

Ureticus, οὐρητικὸς, *urinam promovens*. Uſurpatur vel de meatibus & canalibus, qui vocantur οὐρητικοὶ πόροι, *meatus urinarii*, hoc eſt, *ureteres*. Vel de medicamentis, & ita idem ſignificat, quod *Diureticus*, Galen. *l.* 5. *de S. F. c.* 20. de quo ſupra in *DI.* Vel etiam de homine, qui *facile urinam reddit*, & quidem in ſuperlativo, apud Hippocr. οὐρητικώτατος, 4. *de R. V. I. A. t.* 111. Vel denique de Morbis, v. g. de Febre quadam ſymptomatica, quæ *Febris uretica* dicitur, comitem habens Diabeten, Dolæus *Encyclopæd. Medic. l.* 4. *cap.* 10. §. 1. 2. *ſeqq.*

Ureus, οὐρεὺς, Ion. pro ὀρεὺς, id eſt *mulus*, ἡμίονος. Erot. *Onom. p.* 80. *d.*

Urias, οὐρίας, *fiſtula urinaria*, quæ in cervice veſicæ fieri ſolet. Gorr.

Urina, οὖρον, dicitur excrementum ſeroſum in renibus, a ſanguine ſegregatum, per meatus urinarios ad veſicam translatum, & per urethram excretum. Dicitur & *Lotium*. Ejus conſideratio ſeſe extendit per plures Medicinæ partes, v. g. in Phyſiologia & Pathologia, tanquam cauſſa, vel conſequens ſanitatis, aut morborum. In Semiologia, ut ſignum Diagnoſticon & Prognoſticon ſec. vel p. n. In Pharmaceuticis tanquam remedium, de qua conſideratione legatur Schroder. *l.* 1. *c.* 35. *&* *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 23. Junge Fr. Hoffm. *in Clav. ad h. l.* vide & Foeſ. *pag.* 468. *ſeqq.* ubi plures *urinæ* p. n. ſeſe habentis differentias propoſuit, Dieter. *n.* 636. A Chymicis *urina* dicitur *Sal cruoris*, Theatr. Chym. *Vol. I. pag.* 578. vel: *urina* eſt Sal reſolutum generatum in hepate (in quo falluntur) per ſuum emunctorium, ut ſuperfluum excrementum ſalis a natura pulſum, Dorn. Ruland. & Iohnſon. *in Lex.* Quomodo *urina* generetur & ſecernatur, legi poterit Bartholin. *l.* 1. *Anat. c.* 17. *p.* 186. *Urinam* in ſua principia reſolutam, cum uſu diagnoſtico & prognoſtico, tradidit inter alios eleganter Willis. *Exerc. de urinis.* Et noviſſime Lauren. Bellini Profeſſ. Piſan. *in Operis Membr. I. de urinis.* Abuſive *urinæ* vox tribuitur aliis liquoribus, v. g. *Urina vini* eſt *acetum*, & uſurpatur pro hominis urina, vinum aſſidue bibentis, Dorn. Rul. & Iohnſ. In negotio lapidis Philoſophici *Aqua alba prima*, antequam corpus album in ea ſolvatur, nominatur *urina puellarum*; *&* *aqua rubea*, *urina virorum.* Utraque autem *urina infantum*, Theatr. Chym. *Vol. III. p.* 22. Nugæ!

Urinaculum, οὐραχὸς, vide *Urachus*.

Urinarius, οὐρητικὸς, vide *Ureteres*, *Ureticos*. Membranam *urinariam* fœtus corpuſculum ambientem mediam inter Chorion & Amnion ſitam fibrillis placentæ uterinæ adhærentem aliquoties delineatam exhibet quidem D. Gothofr. Bidloo *Anat. Tab. LV. ſeqq.* An vero fortaſſis Alantoides dicta aliorum huc referenda ſit, quo inclinare videtur D. P. Wedel. *Phyſiol. Reform. CXVI. pag.* 600. aut an ſuperflua ſit ſubtilitas cultri Anatomici, quemadmodum hoc nomine aliis Anatomicis ſuſpecta eſt, noſtrarum non eſt partium arbitrium facere.

Urinator, κολυμβητὴς, dicitur qui ſub aquis natare aut vivere poteſt. Vocatur & *Merſor in Act. Philoſoph.* Oldenburg. *An.* 1668. 69. *M. Januar.* De *urinatorum* reſpiratione vide Boneti *Anatom. Pr. l.* 2. *ſect.* 2. *Obſ.* 168. De *urinatoria campana* lege Cl. Sturmii *Colleg. Experim. Curioſ. Tentam. I.* ut & Bonetum *Med. Septentr. l.* 2. *ſect.* 17. *c.* 11. *p.* 444. Machinam quoque & Navem *urinatoriam* tradidit Borellus in *Opere poſthumo*, *parte altera*, vide *Acta Erud. Lipſ.* 683.

Urinoſus eſt epitheton ſalis alcalici volatilis, urinæ odorem ferme ſemper referentis, ad differentiam lixivioſi. Videantur paſſim recentiorum Chymicorum ſcripta.

Urna, οὔρνα, nomen menſuræ liquidorum majoris, ſed variantis, dum continet *dimidiam amphoram*, hoc eſt vini libras 40. olei libras 36. mellis libras 54. Galen. *l. de pond. & menſ. c.* 2. quamvis Soranus Epheſius ſcripſerit integram amphoram continere, & cum cado confuderit, docente Rhod. *ad Scribon. num.* 105. Alias *Urna* quoque vaſculum dictum fuit, in quo veteres gentiles defunctorum crematorum cineres aſſervarunt, ut videre eſt apud eundem *n.* 37. De *urna Chymicorum myſteriorum* Patavii reperta vide *Th. Chym. Vol. I. p.* 29.

Urocriſia, οὐροκρισία, vel οὐροσκοπία dici poteſt judicium de urina & de morbi indole ex urinæ inſpectione. Signa ex urina deſumpta appellare etiam licet οὐροκριτικά. Ita Johannes Rhenanus Medicus & Chymicus ſuam rationem

Chymiatricam exacte judicandi urinas e tribus principiis activis & uno paſſivo hactenus neglectis Aphoriſtice traditam inſcripſit *urocriterium* Chymiatricum.

Urogallus, idem quod *Tetrao*, τέτραξ, οὔραξ. Vide *Tetrao*.

Uromantes, οὐρομάντης, dicitur *ex urina Divinator*, ſumiturque plerumque in malam partem [de eo, qui ex ſolo urinarum judicio de eſſentia & cauſſa ægritudinis ob vile pretium perfricta fronte nugari non erubeſcit. Lang. *l.* 2. *ep.* 23. Alias οὐρομαντεία vera, quæ & οὐροσκοπία dicitur apud Helm. *de Lithiaſ. cap.* 3. *num.* 34. quomodo inſtitui debeat, docet præter Foreſt. *de fallac. urin. jud.* & alios ipſe Willis. *de urin. cap.* 6. In Helmontio perperam legitur *uronoſcopoia*, *uronomantia*.

Uron, οὖρον, vide *Urina*.

Uropygion, οὐροπύγιον, vide *Orrhopygion*.

(Π) *Urorrhoeas*, vitium in quo urina ex urethra in perinaeo exeſa effluit. Vog.

Uroſcopia, οὐροσκοπία, vide *Uromantes*.

Urſa, *urſus*, ἄρκτος, vocatur animal quadrupes ferum, lumbis robuſtiſſimis, capite imbecillo, laſcivum, ſomnolentum, cujus prolixiorem deſcriptionem, cum uſu in cibis & Medicina, vide apud Aldrovand. *l.* 1. *de Quadrup. digit. vivip. c.* 5. Adde Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 40. Anatomicas etiam circa ſtructuram obſervationes leges in Oldenburg. *Actis Philoſoph. An.* 1669. *M. Jul.* De *urſorum* ſectione digitorum extremorum in pedibus anterioribus legatur Caſparis Bartholini Phom. F. Obſervatio Anatomica *in Act. Hafn. Vol. III. Obſ.* 21. *pag.* 34. *ſeqq.* Eſt & nomen ſyderis duplicis, circa Septentrionalem polum occurrentis; qui *Polus* propterea *Arcticus* vocatur, quorum ſyderum alterum vocatur *urſa major*, a ruſticis noſtris *Currus* vel *Plauſtrum*, apud Galen. *urſa ſeptiſtella*, ἑπτάστερος, *l.* 3. *de dieb. Crit. c.* 11. dicta; alterum *urſa minor*.

Urtica, ἀκαλήφη, æquivocum eſt. Primo enim eſt nomen plantæ notiſſimæ, de qua vide Botanicos. Deinde ita dicitur *Zoophyton marinum*, ſive *plantanimal*, quod deſcribitur cum ſuis ſpeciebus, uſuque in cibis & Medicina, ab Aldrov. *l.* 4. *de Exang. c.* 1.

(Π) *Urticaria*, vide *Urticata*.

(Π) *Urticata*, ſynochos quotidiana continua mitior, in qua tubercula puncturis urticarum ſimilia, rubra, prominentia, fugacia, appar. Vog.

Urticatio, (fortaſſis Græc. ἀκαληφισμὸς dici poſſet) eſt operatio Chirurgica, qua membra corporis *urticis* recentibus percutiuntur, ad revocandum calorem. Ejus meminit ex Celſo *lib.* 3. *c.* 28. Rolfink. *Obſ. & M.M. Sp. l.* 4. *ſ.* 9. *p.* 2. *unic. in fin.*

Urumena, οὐρούμενα, dicuntur Hippocrate vel *ipſæ urinæ*, vel quæ cum *urina mejuntur*. Legitur *Coac. t.* 596. & *l.* 7. *Epid. XV.* 44. Foeſ. *p.* 467.

Urus vocatur βοῦς ἄγριος, *Bos ferus ſylveſtris*, cujus deſcriptio habetur apud Aldrov. *l.* 1. *de Quadr. biſulc. c.* 2.

Us, οὖς, *Auris*, Plur. ζά ὦτα, vel ζά οὔατα. Vide *Aures*.

Usfida eſt *Scoria auri*. Ruland. & Iohnſon. *in Lex.*

Uſia, οὐσία, vide *Eſſentia*, *Subſtantia*.

Uſnea, βρύον, generaliter Arabibus *Muſcum* ſignificat, Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 220. Fr. Hofmann. *in Clav. ad hunc locum.* Ephemer. N. Cur. *Ann. II. Obſ.* 51. *Schol.* Hodieque tamen reſtrictius accipitur de *Muſco* in *Cranio hominis* interempti, aerique expoſiti nato, quod ſpecificum habetur certiſſimum in omnibus hæmorrhagiis, a quacumque cauſſa ortis; de qua *uſnea* legatur Schrod. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 21. Fr. Hoffmann. *in Clav. pag.* 508. Ephem. N. C. *d. l.* Beker. *Microcoſm. Med. l.* 2. *c.* 5. Alias *uſnea* Paracelſo dicitur *Tartarus tenuiſſimus* & ſpongioſus, qualis generatur in hepate, ſtomacho, renibus, veſica, *l.* 1. *de Tartaro tract.* 1. *c.* 1. *item in fragm. ad h. l.*

Uſrub, vel *urſub*, eſt *Saturnus*. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Uſtio, καῦσις, dicitur operatio vel Pharmaceutica, vel Chirurgica. In illa medicamenta ſimplicia *comburuntur*, vel ut in cinerem redigantur, ut fit in ſalibus vegetabilium parandis; & huc pertinet *Incineratio*, vel ut exſiccentur, et in pulverem redigi poſſint, v. g. cornu Cervi &c. quæ *uſtio* fit vaſis & fornacibus figulinis. De hac *uſtione* vide Weker. *Antid. Gen. l.* 3. *c.* 19. *Uſtio* metallorum eadem eſt cum *Cæmentatione*, Theatr. Chym. *Vol. III. pag.* 470. Rolfink. vocat *Combuſtionem*, *Chym. l.* 2. *c.* 3. Hæc fit *cauterio* actuali, hoc eſt inſtrumento ignito, quo pars tangitur & uritur. Dicitur *Cauteriſato*, vide *Cauterium*, & Caſp. Rejes *C. El. q.* 56. *n.* 9. *ſeqq.* *Uſtio* quoque Pathologice ſumitur pro *uſto*, Græce καῦμα vel καζάκαυμα Lang. *l.* 2. *ep.* 4.

Uſtulatio dicitur, quando medicamenta tantum humoris non habentia, uti coqui poſſint, fruſtulatim inciſa laminis ferreis impoſita, aut tegulis torrentur, ut partes externæ exſiccentur. Eadem cum *Toſtione* aut *Torrefactione*, Weker. *d. l. c.* 18.

Uſtus, καυθεὶς κεκαυμένος, dicitur de medicamentis igne *calcinatis*. Unde & Libav. *im-*

perfecte calcinata vocat, *Tom. III. p.* 147. Talium *uſtorum* meminit paſſim Gal. *l.* 11. *Simpl. Fac. & alibi*; quamvis in nonnullis vis vera medicamentoſa hujuſmodi uſtione potius pereat, & ſaltem vis ſiccans & adſtringens inferatur.

Uſualia dicuntur medicamenta ad oppoſitionem Exoletorum, quæ adhuc in uſu ſunt, ſive ſimplicia fuerint, ſive compoſita. Coincidere igitur videntur cum *Officinalibus*. Vide *Dogm. noſt. ed. Gen. P. VI. c.* 4. *d.* 6. *p.* 753.

Uſurat, hoc eſt *Stannum.* Rul. *in Lex.*

Uſurpatio, χρῆσις, idem quod *utendi modus*, ſive medicamentorum adminiſtratio vel adhibitio, de qua Schroder. *l.* 1. *c.* 30. apud Weker. & alios etiam *uſus* dicitur.

Uſus, χρῆσις, χρεία, diverſam obtinet ſignificationem. Vel enim modum utendi denotat, & ita coincidit cum *uſurpatione*, vel idem eſt quod *Utilitas*, *Officium*, *Auxilium*, Efficacia alicujus vel Partis & Membri in corpore, vel medicamenti. Ita Galen. ſcripſit prolixos libros de *uſu partium*. Sunt tamen ex recentioribus, qui *uſum* reſtringentes ab actione partium diſcernant, deſcribentes, quod *uſus* ſit auxilium, quo partes minus præcipuæ conferant, ut pars præcipua functionem edat, Barthol. *in Anat. proœm. p.* 2.

Utenſilia. χρήσιμα, vocantur res ad varios uſus commodæ, vel utiles, apud Rhod. *ad Scrib.* Ita de *utenſilibus*, quæ ſecum afferat obſtetrix, ſive ruri ſive in urbe fuerit, ſcripſit Henr. Deventer Medicus *in Novo Lumine pro Obſtetricantibus c. XXVI. p.* 83.

Uteraria, minus uſitata apud Latinos dicitur, uſitatius *Hyſterica*, Græc. ὑστερικὴ, vide *Hyſtericus*. Alias & *Uterinus* in uſu eſt apud Latinos.

Uterus, ὑστέρα, idem quod *Matrix*, *Vulva.* Vide *Hyſtria. Uterus Spargyricus* eſt *Furus Athanor.* Theatr. Chym. *Vol I. p.* 503. *ſeq.*

Utilis, *utilitas*, χρειώδης, χρεία, idem quod *uſus*. Significatio horum vocabulorum aliunde nota eſt. Vide & *Opheleo.*

Utriculi. Aliquando pro capſulis, & loculamentis accipiuntur. Frequenter a Medicis Botanicis recentioribus pro ſacculis, ſeu vaſculis, in quibus ſuccus nutritius Plantarum deponitur.

Utriformis abſceſſus, idem quod *Oedemoſarca*, de quo vocab. vide ſupra *ſuo loco*. Legitur & hoc nomen apud eund. Severin. *cit. ibid. loc.*

Utris, ἀσκὸς, vide *Aſcos*. *Utriculus* etiam pro *utero* & Locis Muliebribus aliquando ſumitur, Barthol. *l.* 1. *An. c.* 28. *p.* 260. *Utricularii* dici quoque poſſunt in ſtatu p. n. ii, qui *Aſcite hydrope laborant*, Caſtell.

Uva, σταφυλὴ, vide *Staphyle*. Quibus addi debent, quod & *Inſectum* vel *Zoophyton* detur, dictum *uva marina*, apud Aldrov. *lib.* 1. *de Inſect. c.* 17. & *Uvina quercina* ſit, quæ veteribus fuit ignota concretitium quoddam in forma uvæ ad radices quercuum ſub terra tempore veris ex humore forſitan radicum ſuperfluo genitum, ſaporis omnino ſtyptici, colore foras purpureo, intus candido, & quaſi lactifero. In æſtate perit, & veluti fit lignea. Debet ergo tempore veris colligi, & ſiccari umbra, deinde pulveriſari. Quo pulvere nihil eſt præſentius in dyſenteria, & in omni fluxu ſanguinis, Ruland. & Iohnſ. *in Lex.*

Uvatio, σταφύλωμα, vide *Staphyloma*. Capivaccio dicitur *Uveatio l.* 1. *Pract. c.* 34.

Uva, *uniformis*, ῥαγοειδὴς, vide *Rhagoides.*

Vulcanus, ἥφαιστος, nomen Deaſtri gentilium. A Paracelſo, ejuſque aſſeclis translatum ad *Ignem*, qua *Naturalem*, qua *Artificialem*, imo & ad *Aſtralem.*

Vulgaris, idem quod *Communis*, κοινὸς, πάγκοινος, vide *Conos*, *Pancœcos*; item & *Epidemius*. Ita etiam Interpretes Hippocr. ejus libros *Epidemiorum* verterunt per libros de *morbis vulgaribus*. *Vulgares Medici* dicuntur, qui vulgi gratiam aucupantur, Galen. *lib. de præcogn. ad Poſthum. c.* 1. *princ. Vulgaris curandi ratio*, φαύλη, Hipp. dicta, opponitur *accuratæ*, *C.* 4. *de artic. n.* 35.

Vulgus, ὄχλος, id eſt *multitudo imperitorum hominnm*, Galen. *l.* 1. *de Elem. c.* 4. cujus nota eſt ſocordia in attendendo, indiligentia in obſervando, negligentia in memorando, ruditas denique in narrando, Lind. *Ex. XIII.* §. 5.

(Π) *Vulneraria*, febris gravior vulneri ſuperveniens. Vog.

Vulnerarius, τραυματικὸς, vide *Traumaticos.*

Vulnus, τραῦμα, τρῶμα, quamvis ſint, qui ex Galen. & aliis diſcrimen faciant inter hæc duo vocabula Græca, τρῶμα accipientes pro omni læſione gravi, a cauſſa externa violenta facta, *c.* 5. *in l.* 6. *Epid. t.* 12. *& alibi.* Vide Foeſ. *p.* 628. Magis tamen placet ſententia Dieterichii cum Heſychio pro Synonymis habentis, *Iatr. num.* 838. Ita & Latinum vocabul. *Vulnus* late & ſtricte accipitur. Late pro omni plaga externa, præſertim vero cum *Ulcere* ſæpe confonditur, & vice verſa, *c.* 3. *de iis, q. in med. f. t.* 30. Stricte *vulnus* dicitur ſolutio continui facta inſtrumento ſecante, vel pungente in parte carnoſa & membranacea, *Gal. l.* 3. *M. M. c.* 1. *& alibi.* Videantur Chirurgiæ ſcriptores.

Vulpanſer, χηναλώπηξ, dicitur Avis, vulpinis

nis moribus formam anſeris habens, quæ deſcribitur cum uſu in cibis & Medicina ab Aldrov. *l.* 19. *Ornith. c.* 19.

Vulpes, ἀλώπηξ, dicitur animal quadrupes, digitatum, viviparum, doloſum, vel aſtutum, naturæ caninæ quodammodo particeps, cujus prolixa deſcriptio habetur cum uſu in cibis, Medicina, & aliis, in Aldrov. *l.* 2. *de Quadr. dig. vivip. c.* 1. Jung. Schroder. *l.* 5. *cl.* 1. *n.* 41. In ejus cauda quoſdam pilos violaceum ſpirare odorem, teſtantur *Acta Hafnienſ. Vol. I. Obſ.* 58. *& Vol. III. Obſ.* 21. Diminutivum dicitur *vulpecula*. Porro nomen *vulpis* & *vulpeculæ*, *Græc.* ἀλώπηξ, tribuitur etiam piſci marino, qui & *Galeus vulpinus* vocatur, & deſcribitur ab Aldrov. *l.* 3. *de Piſc. c.* 39. *Vulpina Tuſſis* dicitur, quæ ex cauſſa ſalſa, acri, bilioſa in aſperam arteriam defluente excitatur, Joh. Steph. *Conſil. Med. Dec. III. Conſ. I. in Op. p.* 319.

Vulpiſimia, vide *Marrippon*.

Vulſio, *vulſum*, idem quod *Divulſio*, σπάσμα. Vide *Convulſum*.

Vultus, idem quod *Facies*, πρόσωπον, vide *Facies*.

Vulva, μήτρα, ὑστέρα, idem quod *Matrix*. Vide *Hyſtera*. Quamvis uſitatius ſaltem de externo *Pudendo muliebri* accipiatur, Rolfink. *de part. genit. Part. II. c.* 32. Conſentit Barthol. *l.* 1. *Anat. c.* 32. *p.* 287. Linden. *in Medic. Phyſiolog.* penitus omiſit propter obſcœnitatem, *l.* 2. *c.* 7. §. 136. *ſeqq.* Alii vero licentius talia fœda vocabula uſurpantes etiam ad cerebrum tranſtulerunt, non modo Nates, Teſtes, Penem demonſtrantes in illo, ſed & *vulvam* vocantes foveam aliquam inter eminentias oblongam, Bartholin. *l.* 3. *c.* 6. *p.* 494.

Vultur, γύψ, vocatur avis rapax acuto odore prædita, cujus variæ ſpecies habentur, quæ omnes in genere & ſigillatim prolixe deſcribuntur cum uſu ab Aldrov. *l.* 3. *Ornith. c.* 1. *ſeqq.* Jung. Schrod. *l.* 5. *cl.* 2. *n.* 71.

Uvula, γαργαρεών, κίων, σταφυλή, vide *Columella*.

Uxor, ἄκοιτις, γαμετή, quid ſignificet, notum eſt. De Myſtica Spagyricorum ſignificatione vide in *Fœmina*, *Maritus*.

Uzifir, id eſt *Cinnabaris*. Dorn. Rul. Vocatur & *Uſifur*. Th. Chym. *Vol. II. p.* 436. Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 8. *Schol.*

W.

W*Arnas*, id eſt *Acetum Philoſophicum*. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Wiſmat eſt leproſum, *non tractabile*, vel malleabile, rude *ſtannum*. Rul. & Iohnſ.

X.

X, ξ, quemadmodum Litera hæc apud Latinos numerum denarium ſignificat, ita aliquando etiam ponderis denarii notam eſſe teſtatur Rhod. *ad Scribon. num.* 32. *&* 141. Ita etiam Græca litera ξ, apud Græcos non ſolum numeri ſexageſimi nota, ſed etiam in nonnullis ſcriptis medicis uſurpatur pro charactere ponderis, nimirum *unciæ*, uti videre eſt in Sylva Medica *Anonymi* a C. Hoffm. edita & aliis.

Xanthos, ξανθός, generaliter ſignificat coloris ſpeciem, quæ *Flava* dicitur: vide ſupra *Flavus*. Specialiter ξανθὸν, vel ξανθὴ, eſt nomen medicamenti ξηρῦ vel aridi, aeris ad inducendam cruſtam, ſanguinemque ſiſtendum, cujus meminit Ægin. *l.* 4. *c.* 43. *&* 53. & deſcribitur *l.* 7. *c.* 13.

Xenexton, aliis *Zenexton*, *Xenechton*, vocatur Paracelſo, Helmontio & aliis horum aſſeclis *amuletum*, ſive *periapton*, h. e. præſervativum externum contra peſtem collo appenſum, ut argentum vivum avellanæ concluſum, & ſimilia. Dorn. Rul. Iohnſon. *in Lex.* & ex profeſſo Rolf. *Chym. lib.* 5. *ſect.* 14. *cap.* 2. Meminit & Libav. vocans *Xenechdon*, *Synt. A. Ch. lib.* 7. *cap.* 31. Jungatur Helm. *Tumul. peſtis. tit. Zenexton*. Meminit & *Zenexton*, *tr. Nat. Contr. neſc. n.* 45. & in ſpecie *Xenexton Sapphiri*, *tr. de Magn. vuln. Cur. n.* 37. *Succini*, *d. l. n.* 145.

Xenoprepes, ξενοπρεπὴς, vox eſt Hippocratica, quam Scapula penitus in Lexico ſuo omiſit. Duplicem vero videtur habere ſignificationem: primam, quando denotat *Jus Hoſpitii*, vel id, quod Hoſpitibus convenit, *l. Præcept. IV.* 17. Vel ſignificat remedium *peregrinum ignotum*, de cujus virtute non conſtat, 1. *de fract. t.* 6. Jung. Foeſ. *pag.* 437. Cur vero Erotianus verterit per *Mutatum eſt*, non video rationem, *Onom. p. m.* 78. *F.*

Xenos, ξένος, *Hoſpes*, Lat. *Peregrinus* dicitur. Uſurpatur ab Hippoc. in ſuperlativo de aeris inſpiratione, vel influxu *maxime peregrino*, ξενοζάτη, *de Nat. hum. com.* 2. *t.* 4. Foeſ. *d. l.*

Xeraleipho, ξηραλείφω, q. d. *ſicce inungo*; i. e. *ſicca frictione utor*, & opponitur τῷ χυτλοῦμαι, quod ſignificat cum oleo & aqua perfundor. Legitur apud Gal. *l.* 2. *de Sim. Fac. c.* 25. Vide etiam *Chytlon*.

Xeraphion, ξηράφιον, vocatur ſpecies aliqua ξηρῦ medicamenti adverſus capitis exanthemata utilis,

utilis, quod deſcribitur a Paulo *Æginet. l.* 3. *c.* 3.

Xeraſia, ξηρασία, in genere idem quod ξηρότης, *ſiccitas* vel *exſiccatio*. In ſpecie vero vocatur *vitium capillorum*, cum ſimiles lanugini apparent, perinde ac ſi pulvere conſperſi eſſent. Gal. *in def.* Species Alopeciæ videtur eſſe, quæ tia dicta ſit propter nutrimenti defectum & ariditatem cutis. Gorr.

Xerion, ξηρίον, vocatur *medicamentum aridum ſiccum*, quod in pulveris modum inſpergitur, undè & alio nomine κατάπασμα appellatur. Exempla habentur apud Æginet. *l.* 7. *c.* 13.

Xerocollyrion, ξηροκολλύριον, i. e. *Collyrium ſiccum*, vel aridum. Vide *Collyrium*.

Xerodes, ξηρώδης, in ſpecie dicitur, qui *areſcit*, *exſuccus eſt*, *c.* 3. *in* 1. *prorrhet. t.* 25. quamvis alii βηχώδεες, legant, notante C. Hofmann. *in not.* ἀνεκδότοις, *ad h. l.* alii χυλώδεες. Ita & Foeſ. dixit occurrere *in Coac. t.* 445. verum Linden. poſuit σνείζοντες, ex putredine difficulter ſpirantes. Alii legunt ξηρώσει, ut Jacotius & Iohnſon. i. e. ex *ſiccitate* difficulter ſpirantes. Verbum ξηραίνω ſignificat *exſicco*, *ſicco*, de quo videatur Dieterich. *num.* 584.

Xeromyron, ξηρόμυρον, h. e. *Unguentum ſiccum*. Eſt compoſitio odorifera, ſiccis aromatibus conſtans, ad ſuffitus, ad amuleta, ad exſiccationem fluxionis, contra hircoſum odorem corporis & axillarum, Gorr. *ex. Aet. l.* 6. *&* 16.

Zerophthalmia, ξηροφθαλμία, h. e. *Ophthalmia ſicca*, *ſicca Lippitudo*, Rhod. *in Lex. Scrib.* in qua oculi non fluunt, ſed rubent tantum, cujus cauſſa haud dubie in ſanguinis inflammantis ſicciori ſalina diſpoſitione p. n. ponenda eſt. Vide *Ophthalmia*. Quando differat a σκληροφθαλμία, vide *Sclerophthalmia*.

Xerotes, *Xeros*, ξηρότης, ξηρός, vide *Siccitas*. *Siccus*.

Xerotribia, ξηροτριβία, i. e. *ſicca frictio*. Legitur apud Gal. *l.* 8. *M. M. c.* 2. *in fin.*

Xeſtes, ξέστης, vide *Sextarius*.

Xiphia, ξιφίας, ξίφος, vide *Gladius*.

Xiphœides, ξιφοειδής, *Enſiformis*, epitheton *Cartilaginis* in ſterno, quæ & *Mucronata* dicitur. Vide *Cartilago enſiformis*.

Xir dicitur *Mercurius*, in omni diſpoſitione ſua. In Leone inceratus fit *Ixir* in terra: in fermento inceratus fit *Elixir*, *Th. Ch. Vol. V. pag.* 490.

(II) *Xiraſia*, vide *Xeraſia*.

Xiſinum, *Xiſium*, dicitur *Acetum*. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Xylaloe, ξυλαλόη, *Lignum Aloes*, quod alias *Agallochum* dicitur, de quo videatur Schrod. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 13. De peculiari *Xylaloe* Obſervationem Velſchii vide *in Eph. N. Cur. A. I. Obſ.* 151.

Xylarion, ξυλάριον, vel ξυλήριον, dicitur *Lignum parvum*, apud Hippocr. *l. de Steril. IIX.* 25. quamvis Linden. ξύλον ἐλείοισι poſuerit, quæ lectio mihi non videtur commoda. Alias *lignum parvum* eidem quoque vocatur ξυλήφιον, & occurrit *l. de Sterilib. XVII.* 3. 11. 13. 14.

Xylephion, ξυλήφιον, vide *Xylarion*.

Xyllambano, ξυλλαμβάνω, pro συλλαμβάνω, ſignificat *Concipio*, & legitur apud Hippoc. 5. *aph.* 46. Jung. Dieter. *n.* 586.

Xyllogos, ξύλλογος, pro σύλλογος, *Collectitius*. Uſurpatur de *Conſultandi* vel *Collegiandi ratione* ap. Hipp. *in Præcept. X.* 12.

Xylobalſamon, ξυλοβάλσαμον, dicitur *frutex*, vel *ſarmentum*, vel ſurculus *Balſami*. Amputabatur ab incolis & veniebat propterea, quod eo decocto in unguentis vice *Opobalſami* multi uterentur, etiamſi ex toto balſamo minima illi ineſſet odoris gratia, Gorr. ex Plin. *l.* 11. *H. N. c.* 25. Videatur & Rhod. *ad Scribon. num.* 110. Chiocc. *Muſ. Calc. ſ. V. p.* 559. Meminit & Fr. Hoffm. *in Clav. ad Schroder. p. m.* 419. Succedaneum *Xylobalſami* fuiſſe *Lignum Aloes*, teſtatur Jul. Alex. *not. ad Gal. l.* 1. *de Antid. p.* 777.

Xylocinnamomum, ξυλοκιννάμωμον, eſt *Lignum Cinnamomi* cortice ſuo multo ignobilius, ſiquidem in faſtidio eſt propter Organi, quod redolet, acrimoniam, Gorr. Meminit hujus Gal. *l. de Ther. ad Piſ. c.* 11. Dioſc. *l.* 1. *c.* 13. Scribon. *n.* 261. Rhod. *ad h. l.* Chiocc. *Muſ. Calc. ſ.* 8. *p.* 572.

Xylocolla, ξυλόκολλα, idem quod ζαυρόκολλα vel κόλλα ſimpliciter. Vide *Gluten*.

Xyloguaiacum, id eſt *Lignum Guajacum*, vel *ſanctum*, ἁγιόξυλον, ita legitur apud Paracelſ. *tr. de trib. eſſent. c.* 5.

Xylohebenum, *Lignum hebenum*, Paracelſ. *d. l.*

Xylon, ξύλον, vide *Lignum*. Vocatur etiam *Scamnum* Hipp. ξύλον, quod alias βάθρον dicitur, Gorr. Vide *Bathron*, *Scamnum*.

Xylophthoros, ξυλοφθόρος, vocatur inſectum, veluti in feſtucis deliteſcens mirabilis ſtructuræ, deſcriptum ab Aldrovand. *l.* 4. *de Inſect. c.* 11.

Xymbole, ξυμβολή, vide *Symbole*.

Xymmeri, ξύμμηροι, dicuntur femora *inter ſe juncta*, pro σύμμηροι, vel qui contractis ſunt femoribus. Hippocr. 4. *de art. t.* 61. Foeſ. *Oecon. p.* 438.

Xymmyo, ξυμμύω, pro συμμύω, vide *Conniveo*

Xymphateſis, ξυμπάθησις, pro συμπάθησις, idem quod συμπάθεια, *Conſenſus*, vel ſtrictius *Affectio per Conſenſus*. Vide *Sympatheia*, *Conſenſus*. Legitur vero apud Hippocr. *in Præcept. XIII.* 1.

Xymphero, ξυμφέρω, pro συμφέρω, vide *Conferens*, quod Græc. dicitur ξύμφορος, 1. *aphor.* 21.

Xymphyſis, ξύμφυσις, pro σύμφυσις, vide *Coaleſcentia*.

Xymptoſis, ξύμπτωσις, pro σύμπτωσις, vide *Symptoſis*.

Xyn, ξὺν, pro σὺν, præpoſitio nota ex Grammaticis Lat. *Cum*. Ad hanc notetur, quod compoſita ab illa præpoſitione, quæ hac litera X non occurrunt, ſint quærenda in *Syn*, & quæ in *S* non reperiuntur, hic occurrant, quia indifferenti in uſu eſt ξὺν & σὺν.

Xynagoges, ξυναγωγεὺς, *Adducens*. Dicitur de muſculis adſtrictoriis, qui alias σφιγκτῆρες vocantur; Hipp. *de Venis XXI.* 5. Foeſ. *p.* 448.

Xynalthaſſomæ, ξυναλθάσσομαι, *curor*, ſanor: ab ἀλθεῖν, *curare*, mederi. Legitur apud Hippocr. 2. *de fract. t.* 12.

Xynapothneſco, ξυναποθνήσκω, *commorior*. Uſurpatur de morbis uſque ad ſenium & mortem durantibus, Hippocr. 2. *aph.* 39. & 5. *aph.* 7. vide Dieter. *n.* 591. Idem quod ξυγκαταγηράσκω, *conſeneſco*, de quo p. p.

Xynarachnumæ, ξυναραχνοῦμαι, *tenuibus venulis intertexor*, vel obducor. Uſurpatur de uteri cervice, Hippocr. *l.* 2. *de morb. mul. LIV.* 3. Foeſ. *p.* 339. Verum Lind. legit ξυναρ ῥεῖται.

Xynauliſthenæ, ξυναυλισθῆναι, i. e. *congregari*, quaſi in unum ſtabulum revocari, Hipp. *l. de Præcept. II.* 28.

Xyncatageraſco, ξυγκαταγηράσκω, hoc eſt *conſeneſco*, idem fere quod ξυναποθνήσκω, *commorior*. Legitur apud Hipp. *l.* 3. *de morb. mul. IX.* 21. Dicitur alias ξυγγηράσκω, *l. de int. aff. XXIX.* 43. Jung. Hadrian. Spigel. *l. de lumbr. lato c.* 14. *p. m.* 40. 41.

Xyncecaumenos, ξυγκεκαυμένος, *Combuſtus*. Dicitur de excrementis *l.* 3. *Epid. ægr.* 2.

Xynchoria, ξυγχωρεία, *Conceſſionem*, indulgentiam ſignificat, quæ alias χάρις, τὸ ἐνδεχόμενον dicitur. Legitur apud Hipp. *Præc. XI.* 6.

Xyncleria, ξυγκληρεία, vocatur *Commercium*, vel conſenſus morborum, conſortium. Differt a συμπάθεια, quod hæc etiam dicatur de morbis conſequentibus: illa vero vox uſurpetur de eodem tempore concurrentibus apud Hipp. *l.* 6. *Epid. ſ. VII. n.* 40.

Xynereiſis, ξυνέρεισις, *Colliſionem* dentium. Hipp. *l.* 7. *Epid. XIII.* 4. Vide *Synereido*.

Xynexerchomæ, ξυνεξέρχομαι, ſignificat *una exeo*. Legitur in Hippocrat. 4. *aph.* 76. *Diet. num.* 592.

Xyngenes, ξυγγενὴς, vide *Connatus*.

Xyngeraſco, ξυνγηράσκω, vide *Xyncatageraſco*.

Xyniſthemi, ξυνίστημι, ſignificat Hipp. *denſare*, ſpiſſare, *cogere*. Vide *Syneſtecos*. Foeſ. *p.* 439.

Xynnoſeo, ξυννοσέω, una *ægroto*. Hippocr. 2. *aph.* 15. Dieter. *n.* 593.

Xynodos, ξύνοδος, *congreſſum*, *communicationem* per meatus ſignificat. Hipp. *l. de Glandul. X.* 16.

Xynomologeo, ξυνομολογέω, h. e. *conſentio*, conſpiro, convenio. Hippocr. *l.* 6. *Epid. ſ. VIII.* 84.

Xyntaſis, ξύντασις, pro σύντασις, vide *Syntaſis*.

Xynthalpo, ξυνθάλπω, h. e. *confoveo*, *concalefacio*. Dicitur de ventriculo cibos calefaciendo concoquente, Hipp. *de ſal. diæt.* 25.

Xyntitæno, ξυντιταίνω, idem quod ξυντείνω, *contendo*, *una diſtendo*. Vide *Syntaſis*. Legitur in Hipp. *l.* 2. *de morb. mul. l.* 10.

Xyrrhoea, ξύῤῥοια, vide *Confluxio*.

Xyſis, ξύσις, *Raſionem*, *Raſuram* ſignificat, vide *Raſura*. Legitur apud Hipp. 3. *de R. V. I. A. t.* 36.

Xyſma, ξύσμα, vide *Ramentum*, *Strigmentum*.

Xyſme, ξυσμή, ξυσμὸς, vide *Raſura*. Illud occurrit *l.* 2. *de morb. LII.* 21. Hoc ibid. *LVI.* 6. & *alibi*. Foeſ. *pag.* 441.

Xyſter, ξυστὴρ, dicitur *ſcalpellus raſorius*, quo os raditur ad dignoſcendum oſſis vitium, quod conſpectui non patet, Hippocr. *l. de cap. vuln. XIX.* 8. Gal. *l.* 6. *M. M. c.* 5. & 6. Deinde ξυστὴρ dicitur *Collyrium* contra aſperitates palpebrarum apud Ægin. *l.* 7. *c.* 16.

Xyſticos, ξυστικὸς, dicebatur *Athleta*, quia in *xyſto*, Gr. ὕπαιθρον, h. e. ambulatorio vel porticu ſub tecto tempore hyberno pugnabat, Dieterich. *Iatr. num.* 169. Meminit Gal. *l.* 7. *de C. M. P. G. cap.* 12.

Xyſtos, ξυστὸς, dicitur *lineamentum raſile*, materia linteolorum deraſa, Galen. *Introduct. cap.* 17. *Xyſtus* etiam dicta fuit porticus in palæſtra ampliſſima, in qua hyberno tempore athletæ exercebantur, *xyſtici* dicti. Lang. *l.* 1. *ep.* 58.

Xyſtra, ξύστρα, vide *Scalprum*, *Strigil*.

Xyſtrophylax, ξυστροφύλαξ, dicitur *theca ſtrigilis*, Rhod. *ad Scrib. n.* 36.

Lite-

Y.

Y. Litera hæc apud Hippocr. in Epid. notat ὑγίειαν, *ſanitatem*, quemadmodum ϑ ϑάνατον, *mortem*. Gal. *cap.* 2. *in* 3. *Epid. t.* 4.

Yarin, *Yaria*, i. eſt *flos æris*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Ycar, id eſt *Medicamentum*. Rul.

Ydrargyros, *Ydrocerum*, id eſt *Argentum vivum*. *Hydrargyros*. Rul. & Iohnſ.

Yelion, *Yalos*, id eſt *vitrum*, pro Græco ὕαλος, vide *Hyalos*. Rul. & Iohnſ.

Yerva, idem quod *Contrayerva*, radix Indica Bezoartica, vel Alexipharmaca contra malignum virus, Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 103.

Yettus eſt lapis ſanguinei coloris, durus & obſcurus & interdum vices lapidis Lydii ſubit. Vid. Ludovic. Dulcis.

Ygropiſſos, pro ὑγρόπισσος, i. e. *pix liquida*. Rul. & Iohnſ.

Ylech, vide *Ilech*.

Yleidus, *Yliadus*, vide *Iliadus*.

Yliaſter, *Yliaſtrum*, vide *Iliaſter*.

Yo, *Yos*, *bonus*. Rul. & Iohnſ.

Yomo, *Yos*, *Yn*, id eſt *viride æris*. Iidem.

Ypſilogloſſi, vide *Baſiogloſſi*.

Ypſiloides, rectius dicitur, quam *Hyoides*. Vide ſupra in *HY*. Unde *Muſculi ypſiloidei* dicuntur, qui alias Baſiogloſſi audiunt. Vide *Baſiogloſſi*.

* *Yraca*. Condimenti genus apud Indigenas Inſulæ Hiſpaniolæ.

Yrcus, (Ruland. & Iohnſ. *Yrius*,) eſt *Cuniculus magnus*, cujus ſanguine vitra molleſcere putantur, & ſilices, modo rebus diaphoreticis impaſtetur, Dorn. *Dict. Parac.* quod hirci ſanguini alias adſcribitur. Dicitur & ab aliis *Daſypus*, *Lagis*, λαγὶς, δασύπους, κύνικλος, Aldrov. *l.* 2. *de Quadr. dig. vivip. cap.* 24. Vide *Cuniculus*.

Yridis, vel *Yride*, id eſt *Auripigmentum*. Rul. & Iohnſ.

Yris, h. e. *ferrum*. Iid.

Yſambra, vocatur venenum toxicum Hiſpanum ex *helleboro* paratum, vel ipſe etiam *Helleborus*, qui & *Pedigambra* appellatur, Lang. *l.* 2. *ep.* 68.

Yſir, eſt *pulvis*, vel *Lapis Philoſophorum ſiccus* potandus cum aqua Mercurii: *Nigredo in fundo*, Rul. & Iohnſ.

Yſopus, *Yſopaica*, veteribus dicitur *Ars ſeparandi* in Spagyrica. Parac. *l. de reb. natur. c.* 7. *de Sulphure*. Rul.

Yſpar, idem quod *Yſir*. Rul.

Yxir, id eſt *bona medicina*. Ruland. & Iohnſon.

Z.

Z. Litera hæc olim quoque ponderis varii notam fuiſſe docet Rhod. *ad Scribon. n.* 145. ita ut quibuſdam ſignificavit *ſeſcunciam*, pleriſque octavam unciæ partem ſive *denarium*, h. e. *drachmam*, vel *ſemiſicilium*. Ex veteri quadam tabella ænea conſtat, *Duellam* ſignificaſſe, quæ tertiæ unciæ pars octonis ſcrupulis terminatur. Hæc ex Rhodio.

ZZ. duplex hæc litera apud veteres Medicos *Myrrham*, σμύρνην, notavit, uti obſervavit Hermol. Barbar. *l.* 1. *Corollarior*, propterea quod ζμύρνη perinde ac σμύρνη. Nunc tamen vulgo per duplex ZZ. omnes *Zingiber* vel *Zinziber* intelligunt, magno & periculoſo errore. Gorr.

Zaar, Arab. & Perſis *venenum* ſignificat. Hinc *Balzaar* pro Bezoar, dicitur *Dominus*, vel *Rex venenorum*, C. Rejes *C. El. q.* 67. *n.* 36.

Zaara vocatur Avicennæ Tigilia morboſa, teſte Capivaccio, *l.* 1. *Pract. c.* 20.

Zaccharum, pro *Saccharum*, legitur apud Foreſt. *l.* 16. *Obſ.* 21. & 55. *alibique*. Dicitur & *zuccarum*, Salmaſ. *de Manna & Saccharo*, quam lectionem *zuccari* etiam approbat D. Velſch. *in Notis ad Marcelli Cumani Obſ. CXXI. p.* 50. *in Sylloge*.

Zacynthius, ζακύνθιος, epitheton a loco datum *bitumini liquido* apud Gal. *l.* 4. *de C. M. P. G. c.* 13. in compoſitione Inda Tharſei.

Zadura, ζάδουρα, nomen barbarum eſt, ſed tamen a Græcis recentioribus receptum. Denotat *radicem exoticam* teretem colore Zingiberis ex India ad nos delatam, valet adverſus peſtilentiam. Gorr. An fortaſſis convenit cum *Contrayerva*?

Zaffaben, *putea*, *putta*. Rul. *in Lex.*

Zafframen, i. e. Crocus, ita enim Marinus Sanus, *l.* 1. *part.* 2. *c.* 6. æs, ſtannum ſeu ramum, zafframen, coralla, &c.

Zafran, *zaffran*, *Crocum* primum, deinde & *Ochram*, vel Ocram ſignificat. Rul. & Iohnſon. *id Lex.* vide & Libav. *S. A. Chym. l.* 5. *c.* 20. *in princ.*

Zahir vocatur Arab. fluxio ventris dyſenterica; quæ eſt ab inteſtino recto cum dolore extenſivo & abraſivo, Avicenn. *l.* 3. *fen.* 16. *tr.* 1. *c.* 2. *ſeqq.*

Zaibac, *zaibach*, *zaibar*, id eſt *Argentum vivum*, *Mercurius*, idem quod *Azoch* vel *Azoth*.

Dorn. Ruland. & Iohnſ. *in Lex.* Schroder. *l.* 3. *c.* 15.

Zaidir, h.e. *Venus*, aut *Viride æris*. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Zale, ζάλη, ſignificat turbinem, procellam. Legitur apud Moſchion. *de morb. mul. c.* 78.

Zamiæ vocantur Nuces Pinus arboris, quæ ſe jam diviſerunt, & niſi detrahantur, cæteras nondum plene maturas lædunt, notante Plin. *H. N. l.* 16. *c.* 26.

Zandik, *aqua foliata*. Ruland. & Iohnſ. *in Lexic.*

Zaocel, id eſt *Taxus*. Iid.

Zaphara, *zaffara*, vocatur materia mineralis ex *Biſmutho*, ad *Smaltha* vel *Amauſa* pertinens, quæ tingit vitrum cœruleo colore, unde & figuli utuntur ad tincturam cœruleam. Cæſalpin. lapidem dixit, alii terram. Chr. Merettus ſcribere non veritus: quid Zaffera ſit, apud nullum Auctorem invenio, & pauci mentionem ejus faciunt. *Not. ad Ant. Neri Art. Vitrar. l.* 1. *c.* 12. *p.* 317. An ergo Libavium non legit? Nonnulli *Lazurium ex Biſmutho* dixerunt. Vide Libav. *S. A. Ch. l.* 2. *c.* 24. *l.* 6. *c.* 4 & *l.* 7. *c.* 21.

Zaphirus pro *Sapphiro*, legitur in Franciſ. Indiæ dialogo *de febribus malignis*.

Zaras, i. e. *Aurum*. Rul. & Iohnſ.

Zaratham dicitur Tumor Mammarum durus, inæqualis, cum dolore moleſto, non quidem plane continuo, & ardore, ſimilis pene cancro, unde & *Cancer ſpurius* appellatur. Ejus cauſſa in ſanguine ichoroſo aduſto & acido quærenda. Plura de hoc affectu vide apud P. M. de Calderia *Tom. IV. p.* 228. *ſeqq.*

Zarda eſt morbus equorum, h. e. quædam æſtuatio ad modum ovi, vel major, vel minor, quæ tam in parte interiori, quam exteriori naſcitur in garectis. Ita Petrus de Creſcentiis *l.* 9. *de Agricult. c.* 10. & 35.

Zarfa, h. e. *Stannum*. Iid.

Zarneg, *zarnek*, *zarnich*, id eſt *Auripigmentum*. Iid.

Zatanea, id eſt, *Flos agni-caſti*. Dicitur & *zuccajar*. Iid.

Zauhiron, id eſt *Crocus orientalis*. Iid.

Zea, vel *Zeia*, ζεῖα, dicitur & *Spelta*, frumenti genus eſt tritico ſimillimum. Ex hac olim fiebat *Alica*, ſicut *Far* ex frumento, Gal. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 6. Jul. Alex. *in not. ad h. l.* Hic Auctor ſe ignoraſſe fatetur, quod ex *zea* panis fieret triticeo candidior, id vero edoctus ab Imperatore Ferdinando I. uti legere eſt *l.* 8. *Sol. c.* 6. Hodieque alicubi *zea* uſitatior ipſo etiam tritico pro pane ſimilagineo & placentis parandis. Galen. mediæ facultatis inter hordeum & triticum eſſe exiſtimat, *l.* 6. *de S. F.* §. *Zecha*. Legatur de hac Bruyer. *de re cib. l.* 5. *c.* 13. Deodatus, *Panth. Hyg. l.* 1. *c.* 27. *tit. Zea*.

Zebd, id eſt *Butyrum*. Ruland. & Iohnſon. *in Lex.*

Zebeb, hoc eſt *Stercus*. Dicitur & *Chara*. Iidem.

Zec, i. e. *Traganthum*, vel Tragacanthum. Rul. & Iohnſ.

Zedoaria eſt radix exotica vi alexiteria & anticolica ſingulari pollens, de qua Jacob. de Vitriaco *in Hiſtor. Hieroſol. cap.* 85. Sunt & aliæ arbores, ſcribit, quarum radices ſunt Zinziber, Galanga & *Zedoaria*, quæ vulgariter *Citovart* appellatur.

Zefr, i. e. *Pix*. Iid.

Zegi, i. e. *Vitriolum*. Dicitur & *zetus*, *zezi*. Iid.

Zeherech, *flos æris*. Dicitur & *Alkas*. Iid.

Zeia, ζεῖα, vide *Zea*.

Zeitrabra, i. e. *fuxile*. Rul. & Iohnſ.

Zelotum, eſt *Mercurius Lapideus*. Dorn. Rul.

Zelotypia, ζήλωσις, eſt affectus animi vehementior, & ita inter cauſſas morbificas referendus, quando conjugum alteruter alterum ſuſpectum habet de adulterio. Hanc cauſſam fieri poſſe dementiæ, ſingulari exemplo cujuſdam piſtoris, qui teſtes ſibi amputavit, ne uxor, quam fruſtra ſuſpectam habuit de adulterio, ſi conciperet, ex ſe concepiſſe indicare poſſet, docuit Martin. Akakia *in Galen. art. parv. p. m.* 189. Eadem de cauſa idem exemplum nuper renovatum vidimus Patavii.

Zelpha, vide *Zenda*.

Zema, ζέμα, id eſt Juſculum, Decoctum, Gallice *Bouillon* dicitur. Ita Apitius *l.* 8. *de re cul. cap.* 1. Et mittitur in *Zema*, quod eſt Decoctum, & *c.* 6. Et bullienti *Zeme*, quod eſt Decoctum, cum modico ſalis ſubmittetur. Legitur Gr. ζέμα apud Dioſcorid *l.* 7. *c.* 7.

Zemaſarum, i. e. *Cinabrium*, vel *Cynobrium*. Rul. & Iohnſ.

Zemech, h. e. *lapis Lazuli*. Iid.

Zenda, figmentum Paracelſicum, denotans generationes extraneas, & quæ creſcunt ſine ſemine, quemadmodum *Perenda*, vel *Perunda* aut *Pexundis*, monſtroſam generationem hominum, qui & cum ſemine creſcunt. In animalibus vero hujuſmodi Generatio & Anatomia Monſtroſa dicitur *zelpha*: Vide Auctoris fragmenta Anatomiæ. Uno verbo, Nugæ!

Zenexton, idem quod *Xenexton*, vide Lit. præced. *XE*.

Zenextor vocatur *Mercurius*, Paracelſ. *de Peſtilit. Tract. II.*

Zengifur, idem quod *Zemaſarum*, h. e. *Cinabaris*. Rul. & Iohnſ.

Zenicon, ζενικὸν, nomen *veneni* Celtis Gallis uſitati, *Venenum cervarium* dicti, tantæ & tam præſentis efficaciæ, ut quamprimum cervus, vel fera ſagitta hoc veneno tincta læſa conciderint, confeſtim accurrere venatores neceſſe habuerint, antequam virus penitus diſpergeretur, aut putreſceret, carneſque telo virulento ſauciatæ exciderint, ad ſpithami circa vulnus latitudinem. Hujus antidotum, vel antipharmacum eſſe dicitur *Folium quercus* vel *fagi*, aut folium *Coracinum*. Hæc ex Ariſtotele & aliis Lang. tradidit *libr. ep. 68.*

Zenith, proprie Mathematicis vocatur *punctum verticale*. Cui opponitur e directo *Nadir*. Improprie vero & plane ænigmatice translatum vocab. *Zenith* ad *Sanguinem menſtruum virginum* & quidem primum, C. Rejes *C. El. q.* 53. *n.* 11.

Zeon, ζέον, *fervens*, a ζέω, ferveo, *efferveſco*. Linden. *Ex. XIII.* §. 211.

Zeopyron, ζεόπυρον, vocatur *frumenti genus*, quod *medium* eſt *inter zeam* & *triticum*, & naſcitur in Bithynia. Meminit Galen. *l.* 1. *de Al. fac. c.* 13. Gorr.

Zephenum, *zephena*, Paracelſo dicitur omnis extremitas, vel foramen externum & peripheria, v. g. aurium, labiorum. Hæc ſi anguſtatur in rotunditatem aliquam præternaturalem, conſtituit primum ſignum lepræ, Paracelſ. *Paragraph. l.* 6. *c.* 1. §. 2. *& c.* 3. §. *unic. in not.* Non ergo penitus mentem percepiſſe videtur Paracelſi, Dorn. & ex hoc Iohnſ. quando in deſcriptione ſaltem ad circulos extremitatum labiorum in auribus reſtrinxerunt. Apud Rul. legitur *zephini* ſunt circuli extremitatum labiorum & aurium.

Zephyrus, ζέφυρος, vide *Favonius*. *Zephyrina ova* eadem, quæ ὑπηνέμια, ſive *ſubventanea*. Vide *Hypenemis*. Foreſt. *l.* 24. *Obſerv.* 3. ex Plin. *l.* 10. *c.* 60. Mola quoque dicitur *zephyrius fœtus* Hartmanno *Prax. Chymiat. Part. poſter. c.* 159. *p.* 700. *edit. Cardeluc.*

Zerci, h. e. *Vitriolum*. Rul. & Iohnſ.

Zericum, i. e. *Arſenicum*. Iid.

Zeriſari, h. e. *Aqua caſei*.

Zerna dicitur *Impetigo ulcerata*. Dor. Rul. & Iohnſ. Legitur & *zerma*, i. e. *Lepra* vel *Impetigo*, P. Zacchias. *Quæſt. Medico-Legal. l.* 2. *tit.* 3. *q.* 6. *n.* 13.

Zeros eſt nomen Gemmæ translucidæ & aliæ, quæ *Iris* dicitur, ſimilis, alba nigraque macula diſtinguente ipſum cryſtallum, Plin. *lib.* 37. *H. N. c.* 9. *ad fin.*

Zorta eſt nomen piſcis partim marini, partim fluviatilis, Geſnero propterea *Capito anadromus* dictus, quod e mari fluvium Albim ingrediatur, ibidemque etiam ſe multiplicet. Laudatur ab Aldrovando *l. IV. de Piſcib. c.* 7. *p.* 513. Meminit ejus etiam Timæus de Guldenklee inter piſces boni ſucci per C. exprimens *Certas. l. III. caſ.* 51.

Zerzera, pro *Querquera*, epitheton febris cujusdam. Vide *Querquera*.

Zeſtoluſia, ζεστολουσία, idem fere, quod ζεστὸν ὕδωρ ſignificat vel aquam ferventem, vel quia illa non uti poſſumus commode ad lavandum, notat *lotionem aquæ calidæ*, quatenus opponitur τῇ ψυχρολουσίᾳ, lotioni cum aqua frigida. Illud legitur apud Gal. *lib.* 3. *de ſan. tu. c.* 8. ubi Interpres Latin. male per ferventem aquam reddidit: quando enim hoc eſſet remedium laſſitudinis?

Zetæ dicta ſunt veteribus *vaporaria* & conclavia, quibus hypocauſtum ſuberat, in cujus pavimentum calida aut frigida pro temporis ratione aqua diffuſa, illius vapor per meatus & tubulos parieti incluſos *Zetas* calefaciebat aut refrigerabat. Lang. *l.* 1. *ep.* 50.

Zetæ vel *Zeteculæ* vocantur proprie calorum in balneis & ædibus conclavia, ubi lectuli eſſent ad delicias & amores. Andr. Bacc. *de Therm. l.* 7. *c.* 10. *p. m.* 470. ex Plinio.

Zetema, *Zeteſis*, ζήτημα, ζήτησις, vide *Quæſtio*.

Zeus vocatur piſcis, qui alias *Faber* vocatur, de quo ſupra in *Faber*. Legitur apud Plin. *l.* 9. *H. N. c.* 18. Heſych. Græce ζαιὸς vocavit, notante Aldrov. *l.* 1. *de Piſc. c.* 25.

Ziazaa eſt lapis a loco natali nomen habens, e tot coloribus mixtus, ut nullus verus appareat. Geſtantem litigioſum facere dicitur, ac in ſomno videre terribilia. Vid. Ludovic. Dulcis.

Zibach, idem quod *Zaibar*, h. e. *Argentum vivum*, vel *Mercurius*, Schroder. *l.* 3. *c.* 15.

Zibellina, epitheton *Muſtelæ*, quæ vulgo *Sobela*, vel *Zobela*, dici ſolet, cujus pellis inter pretioſas numeratur, magnæque habetur æſtimationis apud *Sarmatas*, & *Ruſſos*, ſive Moſcovitas. Deſcribitur ab Aldrov. *l.* 2. *de Quadrig. vivip. cap.* 19.

Zibethum, ζίβετον, dicitur excrementum fragrantiſſimum ex genitalibus cati cujusdam exotici

tici vel felis, *Civetta* dictæ, depromptum. Vide *Catus*.

Zibibiæ, vel *Zibebæ*, dicuntur uvæ paſſæ majores digitorum acinis propemodum ſimiles, unde & *Dactyli* dictæ, carnis multæ, ſucci pauciſſimi, *Damaſcenæ* quoque vocatæ. Jul. Alex. *l.* 10. *Sal. c.* 14. Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 360.

Zigir, ζίγιρ, epitheton Caſſiæ aromaticæ purpureæ nigricantis melioris notæ & odoris, apud Dioſcor. *lib.* 1. *c.* 7. quamvis alii legant *Gicir*, γίζιρ. Videantur Notæ Sarracen. *ad illum loc.*

Zimex, *Viride æris*. Rul. *in Lex.*

Zinaria Arab. eſt epitheton Bilis & vitioſæ & præternaturalis, quam alias *Æruginoſam* vocarunt antiqui Medici, acris & aduſta, apud Zacur. Luſitan. *Prax. admir. l.* 1. *Obſ.* 40.

Zindulus, nomen piſcis fluviatilis, quem valde commendat a carnis teneritudine & friabilitate Jul. Alex. *l.* 15. *Sal. c.* 5. *in fin.* Apud Aldrovand. vero nomen hoc non occurrit. An fortaſſe ſubeſt menda, ut legendum ſit *Fundulus?*

Zinetus, eſt ſpecies *Marcaſitæ*, quæ æmulatur æs, vel cuprum. Paracelſ. *Archidox. l.* 3.

Zingar, id eſt *viride æris*, vel *flos æris*. Rul. & Iohnſ.

Zingiber, vel *Zinziber*, ζίγγιβερ, vel ζιγγίβερι, Aroma vel radix Aromatica candicans, acris ſapore, & calidæ virtutis. Hodieque frequentiſſimo in uſu eſſe ſolet etiam ad Coquinariam. De hoc atomate vide Galen. *l.* 6. *de S. Fac. Alex. l.* 18. *Sal. c.* 19. Bruyeren. *de re cib. l.* 10. *c.* 10. ubi *Gingiber* appellat Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 367. Fr. Hoffmann. Clav. *ad h. l.* Paracelſ. ſtatuit *Zinziberi* ineſſe Sal ſtypticum *l. de trib. prim. eſſent. cap.* 2. Hinc & ſtyptica vocat *Zinziberata*, *lib.* 2. *de Tartaro, Tract.* 1. *c.* 5.

Zingites, alias *Zingrites*, ſecundum Albertum eſt lapis vitrei coloris, qui geſtatus in collo valet contra nyctalopiam, & ſanguinem ſiſtit, mentis alienationem repellit, & ſi teneatur ad lignum accenſum, extinguitur flamma ejus. Vid. Barthol. Anglicus *de genuin. rer. propriet. l.* 9. A Ludov. Dulci vocatur hic lapis *Zirites*. A pleriſque vero Phyſicis hic lapis pro fabuloſo habetur, quod & nobis præſertim quoad ejus virtutem ita videtur.

Ziniar, eſt *viride æris*, Dorn. Ruland. & Iohnſon. Jung. & Foreſt. *l.* 30. *Obſ.* 8. *Schol.* quamvis *Zimar* ibi legatur. Adde Libav. *S. A. Ch. l.* 4. *c.* 12. *l.* 5. *c.* 23. Dicitur Latine *Ærugo*.

Ziniat, eſt *fermentum*. Rul. & Iohnſ.

Zink, eſt *Zinkum*, *metallica marcaſita*, mixtura quædam naturalis ex quatuor metallis immaturis, *cuprea* potiſſimum apparens, Dorn. Ruland. & Iohnſon. Adde Libav. *S. A. Ch. l.* 2. *c.* 24. Paracelſus vocavit *Zinetum*. Eſt ſolubiliſſimum volatileque minerale, ita ut beneficio ignis facile totum in flores abeat, quemadmodum adjectione picis in Regulum. An vero flores illius, ideo quod non ſint corroſivi, ſed dulces, ſtatim ad internos uſus juxta unius vel alterius Alchemiſtæ opinionem vocandi ſint, valde dubitamus, libentius longo uſu comprobatis inhærentes remediis.

Zinzala, id eſt parva muſca, ſive culex. Videatur Agutio celebris Vocabuliſta. Inde *Zinzelarium*, i. e. conopeum ad parvas muſcas arcendas. Idem.

Zinziber, vide *Zingiber*.

Zinzifur, idem quod *Zengifur*, *Cinabrium*. Libav. *d. l.* 7. *c.* 25.

Zinzilla, idem quod *Zona* vel *Zoſter*. Vide infra *Zona*. Rhod. *ad Scribon. n.* 63. Helm. *de magn. vuln. cur. n.* 50.

Zirbus dicitur Arab. *Omentum*, de quo ſupra ſuo loco. Unde *Hernia Zirbalis* dicitur, quando omentum prolabitur in umbilicum, vel ſcrotum. Galeat. de J. Sophia ad Rhaſ. *l.* 9. *c.* 89. *fol. m.* 83. *b.*

Zizanion, ζιζάνιον idem quod *Lolium*, quæ ſignificatio ſpectat ad Botanicos. Paracelſ. vero etiam non eſt veritus *Zizania* attribuere Aſtris, vel Stellis, Cometas & alias Stellas novas ita appellans, *de Peſtilitate Tract.* 1. & 2.

Zizerium ponitur pro *Gigerium*, quo nomine Latini appellant Gallinarum inteſtina, & quæ cum iis coquuntur, Apitius *lib.* 5. *de re culin. cap.* 3. Jecinora & Zizeria pullorum in cacabum mittes.

Zizibi vel Zizibæ legitur apud Mart. Rul. *Cent. X. Curat. Empir. Obſ.* 79. an vero Jujubas velit intellectas, an paſſulas majores Zibebæ dictas, non adeo manifeſtum eſt, quamvis poſterius mihi veroſimilius videatur, ideo quod Jujubæ ſicciores ad nos perveniant, nec multum pulpæ præbeant.

Ziziphа, idem quod *Jujubæ*, ζίζιφα, fructus arboris *Ziziphi*, ſaporis dulcis, magnitudine olivas æmulantes, inter pectoralia medicamenta pertinentes, Lang. *l.* 1. *ep.* 66. Jul. Alex. *l.* 10. *Sal. c.* 8. Gal. Serica dictæ, vide ſupra *Sericum*. Schroder. *l.* 4. *cl.* 1. *n.* 178.

Zmilaces vocatur gemma, vel lapis marmori Proconneſio ſimilis in Euphrate fluvio repertus,

tus, colore medio glauco, uti deſcribitur apud Plin. *l.* 37. *c.* 10. *H. N.*

Zodiacus, ζωδιακὸς, quid ſit, ex Aſtronomia vel doctrina Sphærica diſcendum.

Zoe, ζωὴ, vide *Vita*.

Zoephilos ζωήφιλος, nomen *Arcani cujusdam* Chymici ex Antimonio a Quercetano excogitati ſatis pompoſum & jactabundum, modo effectus reſponderet, de quo vide Libav. *Tom. III. Oper. p.* 71. Enimvero cum ipſum Antimonium vix habeat aliquid vitale, dignum nomine, ita in reſpectu ad hominem, an illud, quod ipſum non habet, alteri poſſit ſubminiſtrare, alii judicent, glaucomate præconceptæ opinionis non occœcati. Vide etiam Schroder. *l.* 3. *c.* 17. ubi deſcripta quoque occurrit. Verum eadem eſt epicriſis de hac, quæ de aliis ſimilibus habetur apud D. Ludovici *Diſſert. I. Pharm. pag.* 335.

Zomopœus, ζωμοποιὸς, *qui callet jura eſculenta bona parare*, ut eſt apud Marcell. & Ruell.

Zomos ζωμὸς, vide *Jus*.

Zona, ζώνη, æquivocum eſt: (1) Phyſiologice ſignificat locum, vel regionem corporis ſcil. ſub coſtis, qua cingimur, ſive ad quam cingulum applicamus, Erot. *in Onom. p.* 50. & Foeſ. *p.* 259. 2) Pathologice *Zona* eſt *Herpetis ſpecies*, quæ occupat regionem illam mediam, ad quam homo cingi ſolet, unde & ab aliis *Circinius* appellatur; uſitatius vero ζωςὴρ vocatur, item *Zincilla*, vel *Zincillis*. Scrib. *n.* 63. Rhod. *not. ad h. l.* Ephem. N. Cur. *A. III. Obſ.* 4. Keuch. *ad Sammon. p.* 246. *ſeq.* Singulares quoque de hoc morbo obſervationes communicavit D. Joh. Henr. Brechtfeld. *Actis Hafnienſibus*. *Vol. I. Obſ.* 108. *p.* 198. *ſeq.* Jungatur & M. Aur. Sever. *l. de nov. obſ. abſceſſ. c.* 9. §. 10. (3) Mechanice notat *Cingulum*, item *Marſupium*, vel Peram cingulo annexam, qua uſi ſunt milites, & pecuniam aliaque neceſſaria recondiderunt. Huc pertinet Proverb. *Zonam perdidit*, h. e. pecuniam amiſit & perdidit. Vide C. Hoffmann. *comm. ad Gal. LL. de U. P. n.* 479. Et quia etiam novæ nuptæ *Zona* quadam, vel cingulo cinctæ olim fuerunt, (4) Allegorica hinc nata ſignificatio, qua *Zona* pro *Hymene* poſita, & phraſis Poetica *Zonam ſolvere*, i. e. virginem corrumpere, C. Rejes *C. El. q.* 39. *n.* 12. Ad artificiales alias quoque pertinent *Zonæ Chirurgicæ*, qualia *Cingula* ab Aquapendente & Hildano inventa exhibet Scultetus *Arm. Chirurg. P. I. Tab. XXII. fig.* 2. & *T. XXXVII. fig.* 6. 7. Denique (5) neque excludenda penitus e foro medico ſignificatio Aſtronomica, de qua meminit Galen. *in com. ad* 3. *aph.* 14.

Zonitis, ζωνῖτις, dicitur ſpecies *Cadmiæ*, quæ in fornacibus colligitur *Zenarum* ſimilis, Gorr.

Zonnetti ſunt *Gnomorum corpora* phantaſtica. Dorn. Rul. & Iohnſ.

Zoogonia, ζωογονία, i. e. *animalium perfectorum generatio* univoca, Galen. *de conſtitut. art. cap.* 13.

Zoologia, ζωολογία, vocatur Schroder. & Fr. Hoffm. *pars Pharmaceuticæ medicamenta ex animalibus deſumpta* recenſens. Videatur *l.* 5. *Pharm. ut & Clavis ad h. l.*

Zoomineralia vocantur ab Andr. Caſſio in *Cogitatis de Auro c. VI. p.* 67. margaritæ, conchylia & teſtacea omnia, quia de animalium & mineralium natura participare videntur. Verum vocabuli compoſitio inepta videtur.

Zoon, vide Ζῶον, *Animal*.

Zoophthalmos, ζωόφθαλμος, i. eſt. *oculi brutalis formam habens*. Epitheton Aizoi, ſive Semper-vivi majoris apud Plin. *l.* 25. *H. N. cap.* 13.

Zoophyton, ζωόφυτον, vocatur corpus naturale exangue, quod nec perfectam animalis, nec plantæ naturam, ſed mediam ex utroque & veluti tertiam habet, ἐπαμφοτερίζον φυτῷ καὶ ζώῳ, uti loquitur Ariſtot. Horum hiſtoriam & ſpecies vide integro libro apud Aldrov. *l.* 4. *de Exanguibus*. Chiocc. quoque attigit *Muſ. Calc. ſ.* 1. *pag.* 86. Helmontius lienem habere vitam *Zoophyti* vult *tr. Jus Duumvirat. n.* 5. *Plantanimal* dici poſſet.

Zooſophia, ζωοσοφία, apud Helmont. dicitur illa ſcientia de animalium ſingulorum natura & proprietatibus, quam habuerunt Parentes Protoplaſtæ, imprimis Adam, *tr. Nat. contr. neſc. num.* 7.

Zootome, ζωοτομὴ, vocatur diſſectio Animalium ſive *Anatomia Brutorum*, quo nomine inſignivit M. Aurel. Severinus librum Anatomicum comprehendentem ſtructuram animantium generalem; quando vocatur *Zootome Democritea*. Legitur & apud eundem *Theriotome*, θηριοτομή.

Zophos, ζόφος, tenebras & *caliginem*, vel obſcuritatem denotat, idem quod σκότος. Unde ζοφερὸς *caliginoſus*, obſcurus, quod legitur apud Hipp. 4. *de R. V. I. A. t.* & *l. de Virgin. morb. II.* 24. Item ζοφώδης, *obſcurus*, caliginoſus. Uſurpatur de Urina *Coac. t.* 581. vel ζοφοειδὴς quod dicitur de menſtruis *l.* 1. *de morb. mul.* notante Foeſ. quem tamen locum reperire

re non potuit; de viſu, *d. l. LIX.* 18. Adde Foeſ. *Oec. p.* 258.

Zopiſſa, ζώπισσα, vocatur *pix navalis*, cum cera a navibus maritimis jam *deraſa* vim diſſipandi habet ob vires ſalis marini. Dicitur & quibusdam ἀπόχυμα, Ægin. *l.* 7. *c.* 3. in Apochyma. Gorr. Schroder. *l.* 4. *cl.* 2. *n.* 396. Commendantur & Pilulæ ex illa coctæ in cacabo navalium paratæ a Marcell. Cuman. *Obſ. XXXIIX.* apud Velſch. *in Syllog. p. m.* 62.

Zopyreo, ζωπυρέω communiter ſignificat fomitem ignitum reddere, a ζώπυρον *ſuſcitabulum*, *fomes*. Verum majori cum emphaſi uſurpatur de ignitione vel *igneſcentia vitali*, uti expoſuit Lind *Ex. XIII.* §. 222.

Zopyros, ζώπυρος, vel ζωπύρειος, nomen eſt *Antidoti*, quam dicitur Zopyrus regi Ptolemæo compoſuiſſe atque *Ambroſiam* nominaſſe, ut ſcribit Celſus *lib.* 5. *c.* 23. ubi etiam deſcribitur & commendata legitur ad dolores Colicos, alvi inflationes, hydropem incipientem & venena. Jungatur & Galen. *lib.* 2. *de Antid. cap.* 8. & 16. & Æginet. *l.* 7. *cap.* 11. Alia vero deſcriptio *Antidoti Zopyri* reperitur apud Scrib. Lang. ad lethalia venena & ictum ſerpentum efficacis, *comp.* 169. Junge Rhod. *notas ad h. l.* & *in Lex. Scribon.*

Zoraba, id eſt *Vitriolum*. Rul. & Iohnſ.

Zoroniſios dicitur gemma vel lapis, qui in flumine Indo naſcitur, & magorum gemma eſſe narratur. Plin. *l.* 37. *H. N. c.* 10.

Zoroteron, ζωρότερον, i. e. *meracius*, cui nihil aliud admixtum eſt. Dicitur de cibo, & potu: de illo quidem apud Hippocr. *l. de nat. mul. LXIV.* 2. 3. quamvis Lind. tranſpoſuerit ad vinum. De hoc *l.* 1. *de morb. mul. LII.* 3. Legitur & ἀζωρότερον, *bene meracius*, *l. de exſectione fetus. II.* 4. Jung. Foeſ. *p.* 259. Ζωρὶς ſignificat *vinum mœrum*. Inde ζωροπότης *meribibus* vocatur ab Heſychio.

Zoſter, ζωστὴρ, idem quod *Zona*, in Pathologica ſignificatione. *Herpetis* ſpecies. Vide *Zona*.

Zoticos, ζωτικὸς, vide *Vitalis*. Zoticus eſt etiam epitheton medicamenti Chymici, quod vocatur *Mercurius Zoticus Calamelanos*, cujus deſcriptio habetur apud Hartmann. *in Miſcell. Medicis & Chymicis*.

Zub, Zubd, id eſt *Butyrum crudum*. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Zuccaiar, idem quod *Zatanea*. Flos *agnicaſti*. Iid.

Zuccarum, vide *Saccharum*.

Zuitter, vel *Zitter*; eſt *Marcaſita*. Dorn. Rul. & Iohnſ. *in Lex.*

Zulapium, ζουλάπιον, idem quod *Juleb*, *Julapium*. Vide *Juleb*.

Zygæna, ζύγαινα Gazæ *Libella*, nomen piſcis monſtroſo plane capite, cujus deſcriptio cum uſu habetur apud Aldrovand. *lib.* 3. *de Piſc. c.* 43.

Zygia, ζυγία, epitheton *reſinæ acernæ*, apud Æginet. *l.* 7. *c.* 18. in deſcriptione Malagmatis βασ.

Zygoma, ζύγωμα, id eſt *Os jugale*. Vide *Jugale*.

* *Zyme*, ζύμη, fermentum. V. *Fermentatio*.

Zymoma, ζύμωμα, idem quod ζύμη, *Fermentum*. Caſtell. & Gorr. quamvis accurate loquendo hæc duo vocabula differant, ut cauſſa & effectus. Ζύμη enim notat *fermentum*, quod aliam materiam fermentat. Ζύμωμα vero vocari debet illa ipſa materia & *maſſa fermentata*; vi verbi tranſitivi ζυμοῦμαι, *fermenteſco*, a quo derivatur.

Zymoſis, ζύμωσις vide *Fermentatio*, a verbo ζυμοῦσθαι, *fermentari*. Dicitur & de *tumore hepatis*, a flatibus veluti diſtenti, apud Hipp. *l.* 4. *Epid. III.* 24. Jung. Foeſ. *p.* 259.

Zynar, aliis *Zymas*, item *Zymſer*, id eſt *Viride æris*.

Zythogala ζυθόγαλα, ſignificat *liquorem e cereviſia & lacte mixtum* & ſine dubio coctum. Legitur apud Thom. Sydenham. *in Obſ. de morb. acut. p. m.* 39. & commendatur poſt vomitorium pro acrimonia obtundenda & torminibus præcavendis. Legitur & apud Joh. Pethet *Angl. Promptuar. Prax. Med. CXX. p. m.* 102.

Zythos, ζύθος, vide *Cereviſia*. Dicitur & in neutra *Zythum*. Jung. Gal. *l.* 6. *de S. F.* §. *Zythos*.

ΤΩΙ ΘΕΩΙ ΔΟΞΑ.

MAN-

MANTISSA
NOMENCLATURÆ MEDICÆ
HEXAGLOTTÆ

Vocabula Latina, Ordine Alphabetico, cum annexis Arabicis, Hebræis, Græcis, Gallicis & Italicis, proponentis.

CURA ET STUDIO

JACOBI PANCRATII BRUNONIS

Phil. & Med. D. hujuſque in Univerſ. Altdorph. Prof. Publ. & Lib. Imp. Reip. Norimb. Medici.

PRÆFATIO.

DE *hac Mantiſſa ſcias* , Mi Lector, *eam non eſſe editam alicujus oſtentationis gratia, dum non diſſimulem meam præſertim in Arabica ignorantiam, nec non in reliquis exteris linguis inſufficientem peritiam; verum annectendi anſam arripui ex* Serie addita præcipuarum vocum Arabicarum, *quibus Græcæ & Latinæ reſpondere debeant ad* Caſtelli Lexicon *ab* Adriano Ravenſteinio *curatum*, & Roterodami 1665. *editum, in qua nihil ineptius me legiſſe memini, quam illud, quod ſæpe in columna Arabicarum legantur Latina, aut Græca, v. g. ſtatim im prima* Abortus, Accidens, Aduſtiva, *& ita in reliquis omnibus. In columnis Græcarum etiam pure Latina, v. g.* Summitas, Emulgentes, Ocrea, Sura, *&c. ut ita nemini vitio verti poſſet, ſi ſtatueret, Editorem vel non intellexiſſe voces, vel plane perfunctorie & inconſiderate adjeciſſe. Igitur loco illius Seriei, ne hac in parte deficeret* Caſtellus renovatus, *præſertim cum librorum neceſſariorum mihi copia fuerit, in gratiam eorum, qui delectantur ſynonymis exoticis, quandoque etiam publicis eruditionis ſpeciminibus inſerendis*, Nomenclaturam *illam conſcribere placuit; in qua* Arabicas voces *deſumptas ſcias partim* e Syllabo Arabicorum nominum *Avicennæ editioni additorum, & ab* Andrea Bellunenſi *explicatorum, nec non Opuſculis inſigniorum Arabum*, Serapionis & Rhaſis, *Argentorati quondam typis excuſorum, partim e* Valentini Schindleri Lexico Pentaglotto, *ubi & latinis literis expreſſa pronunciatio plerunque appoſita legitur; quam retinui, haud ſollicitus, num recte ſeſe habeat, nec ne: præſertim cum alias pronunciationem maxime variam obſervari a linguæ hujus peritioribus intellexerim.* Hebræa *Synonyma e* Joh. Buxtorfii Lexico *& prædicto* Schindlero *collegi; Literam* Be h abſque puncto *per* bh *alios imitatus exprimens, quemadmodum &* Pe abſque puncto *per* ph *aut* f. Tau *per* T *aut* Th. Tſade *vel* Zade *per* Ts, Ds, *aut* Z, *imitatus hac in re* J. Megiſeri Lexicon Polyglotton. *Vocabula Gallica & Italica ſuppeditarunt mihi, præter* Philippi Gisberti Mèdecin Charitable & Ferrantis Imperati Hiſtoriam Naturalem, *Dictionaria in illis linguis hodieque uſitatior. Vale*, Mi Lector, *& ſi libet, his fruere; ſi uti nolueris, haud in malam partem conatus noſtros interpretare.*

A.

ABdomen, *Arabice* tenur, mirach. *Hebraice*, beten, gahon, kerebh. *Græce*, ἦτρον, γαστὴρ, ὑπήκοιλον. *Gallice*, ventre, bas-ventre, ventre, inférieur. La partie du ventre ſous le nombril. *Italice*, Baſſo ventre.

Ablactatio, *Ar.* nacal. *Hebr.* higgamel (*eſt Infinitivus.*) *Gr.* ἀπογαλακτισμὸς. *Gal.* ſévrement d'enfant, lors qu'on lui ôte la mamelle. *Ital.* slattazione, dislattazione.

Ablatio, *Arab.* zivil, tazvil. *Hebr.* zivil. *Gr.* ἀφαίρεσις. *Gal.* décharge. *Ital.* levazione, tor via.

Ablutio, *Arab.* igtiſel. *Hebr.* rachaz, rachza. *Gr.* ἀπόνιμμα, πλύσμα. *Gal.* lavament. *Ital.* lavamento.

Abortus, *Arab.* ſict, ſeſt. *Hebr.* nephol. *Gr.* ἄμβλωσις, ἀποφθορὰ, *Gal.* avortement. *Ital.* parto acerbo, diſperſione, ſconciamento.

Abſceſſus, *Arab.* dubellati, dubeller. *Hebr.* achaffat. *Gr.* ἀπόστημα, *Gal.* abcès, apoſtême. *Ital.* poſtema, apoſtemazza.

Accidens, *Arab.* varid, ica, vacaah. *Hebr.* irun, gediſcha, hovah, meara, keri. *Gr.* συμβεβηκός. *Gal.* accident. *Ital.* accidente.

Acerbum, *Arab.* hamid, mar, marir. *Hebr.* mar, (quamvis proprie arab, & gebr, amarum ſignificent) *Gr.* στρυφνὸν. *Gal.* âpre, revêche, aigre, comme du fruit non mûr. *Ital.* acerbo, aſpro.

Acetum, *Ar.* humida, chal, meſus. *Acetum ſcilliticum Arab. dicitur* choilolohaceb. *Hebr.* chamez. *Gr.* ὄξος. *Gal.* vinaigre. *Ital.* aceto.

Achlys. *Arab.* ketamon, adhasſue, adus, agildis. *Hebr. caret.* *Gr.* ἀχλὺς. *Gal.* & *Ital. deſunt.*

Achor, vel *Achores*, Plur. *Ar.* ameda, ſaaphati, ſagrum *vel* zagrum, ſirengi, ſehedie. *Hebr. deficit.* *Gr.* ἀχὼρ, ἀχῶρες. *Gal.* & *Ital. deficiunt.*

Aciditas, *acidus*, *Ar.* athaib, muchallal, chaiala, humuda, muhamid. *Hebr.* chamez. *Gr.* ὀξύτης, ὀξὺς. *Gal.* aigreur, aigre. *Ital.* agrezza, agro, aceroſo.

Acrochordon, *ſpecies verrucæ*. *Arab.* acruharad, aſorcan, aſrochon, aſrochoon (Ingraſſ.) *Hebr. Proprium nomen deficit: exprimi vero poteſt generali nomine* jabbeleth, *quod* verrucam *ſignificat*. *Gr.* ἀκροχορδὼν. *Gal.* verrue *dite* acrochordon. *Ital.* porro delle mani, acrocordone.

Actio, *Arab.* hetiſati, ketf, ſaal. *Hebr.* katef, maaſeh. *Gr.* ἐνέργεια. *Gal.* acte, action, beſogne. *Ital.* azione.

Acus, *Ar.* ibra, chiac. *Hebr.* magac. *Gr.* βελόνη. *Gal.* aiguille. *Ital.* ago. NB. acus, *qua oculus perforatur in ſuffuſione*, *Arab. dicitur* almuhe, alechidu.

Acutus, *Ar.* mahdud, chod, harif. *Hebr.* chadda, charif, ſchanun. *Gr.* ὀξὺς. *Gal.* aiguiſe, aigu, pointu. *Ital.* acuto, pontuto.

Adamas, *Arab.* diama, almas, almes. (*Si ſcribitur per* ſin *abſque tribus punctis ſuper hanc, monente Andr. Bellunenſi*) mis. *Hebr.* jachalom, ſchamir. *Gr.* ἀδάμας, *Gal.* diamant. *Ital.* diamante.

Additio, *Ar.* zieda. *Hebr.* toſephad, toſephdad. *Gr.* πρόσθεσις. *Gal.* addition, action d'ajouter. *Ital.* aggiunta, aggiunzione.

Adeps, *Arab.* ſaham, ſacham, gilla, vadaqe. *Hebr.* cheſel. *Gr.* στέαρ, πιμελὴ, ἀξούγγιον. *Gal.* graiſſe. *Ital.* graſſo, ſugna.

Adoleſcentia, *Adoleſcens*, *Arab.* hadathe, gulam, *Hebr.* naar, near, elem. *Gr.* μειράκιον. *Gal.* adoleſcence, jeuneſſe, jouvenceau, jeune homme. *Ital.* giovane creſcente.

Adſtringens, *Adſtrictio*, *Ar.* daic, daduc, daat. *Hebr.* zok, mazok. *Gr.* στῦφον, στύψις. *Gal.* aſtringent, étreinte. *Ital.* ſtringente, ſtrettura, virtù di ſtagnare il ſangue.

Aduſtio, *Ar.* auſume, alſicume. *Hebr.* charchur, mochdah. *Gr.* ἐπίκαυμα. *Gal.* brûlure. *Ital.* bruciamento.

Æger, *Ægrotus*, *Arab.* alcuttab, alil, alem, alaleme, i. e. *membra infirma*. *Hebr.* cheri, anuſch. *Gr.* νοσερὸς νοσώδης. *Gal.* malade. *Ital.* ammalato, infermo.

Ægilops, *Arab.* garabe, haſcilus, *Hebr. deficit*. *Gr.* αἰγίλωψ. *Ital.* egilope.

Ægritudo, *vide Morbus*.

Aer, *Arab.* hevah, naſim. *Hebr.* ſchachak, ripion. *Gr.* ἀὴρ, *Gal.* air. *Ital.* aere, aria.

Ærugo, *Ar.* zenziar, ziniar, & *in ſpecie ferri*, ſada alhadid. *Hebr.* nechuſtah, *Gr.* ἰὸς χαλκοῦ, *Gal.* rouillure de cuivre, de fer. *Ital.* ruggine di rame, di ferro.

Æs, *Cuprum*, *Ar.* ahas, achabruſe. *Hebr.* nechaſeth. *Gr.* χαλκός. *Gal.* cuivre, airain. *Ital.* rame.

Æs Aſtum, *Ar.* ruſaſtech, nucham mucharak. *Hebr. deficit*. *Gr.* χαλκὸς κεκαυμένος. *Gal.* cuivre brûlé. *Ital.* rame bruciato.

Æſtas. *Arab.* kaid. *Hebr.* kaiz, chom. *Gr.* θέρος. *Gal.* été. *Ital.* eſtate.

Æſtus, *Arab.* umed, hur. *Hebr.* chom, chari, ſeharetli. *Gr.* καῦμα. *Gal.* ardeur, ferveur, grande chaleur. *Ital.* calore eſtremo, ardore, fervore.

Ætas, *Arab.* ſan. *plural.* aſnan. *Hebr.* dor, che-

cheled. *Gr.* ἡλικία. *Gal.* âge. *Ital.* età.

Affectio, *Affectus*, *Arab.* adib. *Hebr.* haſchachah, *& in ſpecie Animi*, zeavah. *Gr.* πάθος. *Gal.* paſſion, diſpoſition, accident. *Ital.* affetto, affezione.

Agallochum, *Ar.* agalugen, agalugi. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀγάλλοχον. *Gal.* bois d'aloès. *Ital.* agalloco.

Agaricum, *Arab.* garichun. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀγαρικὸν. *Gal.* agaric. *Ital.* agarico.

Agitatio, *Arab.* tabſchir, dagdaga. *Hebr.* tirjah, zeadah. *Gr.* δίνησις. *Gal.* agitation, mouvement, branlement du corps. *Ital.* commozione, movimento.

Ala, *Axilla*, *Arab.* gienaha, ibt, ganah. *Hebr.* eber, abrah, azil. *Gr.* μασχάλη, πτέρυξ. *Gal.* aile, aiſſelle. *Ital.* ala, aſcella.

Alabaſtrum, *Ar.* karurah. *Hebr.* ſchetopha. *Gr.* ἀλάβαστρος. *Gal.* albâtre. *Ital.* alabaſtro.

Albugo, *Ar.* coloma (*Rhaſ.*) *Hebr. def.* *Gr.* λεύκωμα. *Gal.* tache blanche en l'œil. *Ital. non occurrit.*

Albumen, ſcil. *Ovi*, *Ar.* buini zenbach, rachich. *Hebr.* chalbaz. *Gr.* λευκόνοων. *Gal.* blanc d'œuf. *Ital.* albume, chiaro d'ovo.

Albus, *Albedo*, *Arab.* abiad, tabarzet, caldicum. *Hebr.* laban. *Gr.* λευκὸς λευκότης. *Gal.* blanc, blancheur. *Ital.* bianco, bianchezza.

Alembicus, *Ar.* alnabic, allutel, catara, *Hebr. deficit*. *Græc. non extat*. *Gal.* alembic. *Ital.* alembico.

Alimentum, *Ar.* cut, machal, mechel, rizq. *Hebr.* vchel, ~~mazon~~. *Gr.* τροφή. *Gal.* nourriture. *Ital.* nutrimento.

Aliptes, *Ar.* & *Hebr.* dahin. *Gr.* ἀλείπτης. *Gal.* celui qui oignoit les athletes. *Ital.* chi unge i lottatori.

Aloe, *Ar.* ſabat, ſaber. *Hebr.* ahaloth. *Gr.* ἀλόη. *Gal.* aloë. *Ital.* aloë.

Alopecia, *Ar.* altigiaris, tyria. *Hebr.* neſchirah. *Gr.* ἀλωπεκία, *al.* alopécie, chute des poils. *Ital.* alopecia, cadimento di peli.

Alphus, *Ar.* guada, grada, *Ingraſſ.* *Gr.* ἀλφός. *In reliquis Linguis non occurrit.*

Alteratio, *Ar.* tahvil. *Hebr.* hiſchtannuth. *Gr.* ἀλλοίωσις. *Gal.* altération. *Ital.* alterazione.

Altor, *Altrix*, *Ar.* razzaq. *Hebr.* Omeneth. *Gr.* τρόφιμος. *Gal.* nourriſſier, nourrice. *Ital.* nutritore, nutrice.

Altus, *Ar.* ſimmah. *Hebr.* gabhah, gebhah. *Gr.* ὑψηλὸς. *Gal.* haut, ſublime. *Ital.* alto.

Alumen, *Ar.* alume, altaleh, cales, ſeba. *Hebr.* alum, zaripha. *Gr.* στυπτηρία. *Gal.* alun. *Ital.* alume.

Amarus, *Amaritudo*, *Ar.* marr, marir. *Hebr.* mar, memer, meiroth. *Gr.* πικρὸς, πικρότης. *Gal.* amer, amertume. *Ital.* amaro, amaritudine.

Ambra, *Ar.* hanbar. *Hebr.* caphat. *Græcum non extat, niſi quis eam velit vocare* ἤλεκτρον. *Gal.* ambre. *Ital.* ambra.

Ambulatio, *Ar.* gaib, meſchia. *Hebr.* hica, helech, halicha. *Gr.* βάδισις, *Gal.* allée, promenade. *Ital.* ſpaſſeggiamento.

Ambuſtio, *Ar.* ahtarac. *Hebr.* jikedah, ſeréphah. *Gr.* πυρίκαυμα, πυρίκαυστος. *Gal.* brûlure, embraſement. *Ital.* ſcottatura, abbruciamento.

Amens, *Amentia*, *Arab.* humc, & *Adject.* ahmak. *Hebr.* ſchigganon, meſchuggah, *Gr.* ἄνοια, ἄνους. *Gal.* follie, fou, forcénement, forcené, ſot. *Ital.* pazzia, pazzo.

Ammoniacum, *Arab.* aſſach, uſach, turſic, alaſceum. *Hebr. non habetur*. *Gr.* ἀμμωνιακὸν. *Gal.* ammoniac. *Ital.* ammoniaco.

Amnios, *Ar.* abgas. *Hebr. deficit*. Gr. ἄμνιος. *Gal. & Ital.* amnios.

Amor, *Arab.* hub, hubba, iſchqua. *Hebr.* acheb, achabhah, jediduth, eod. *Gal.* amour. *Ital.* amore.

Amphora, *Ar.* fagdun. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀμφορα. *Gal.* un ſeau, un vaiſſeau à vin. *Ital.* anfora.

Amuletum, *Ar. non occurrit*. *Hebr.* kameah, nechaſchim (*plur.*) *Gr.* περίαπτον. *Gal.* preſervatif ou fermaillet qu'on pend au col. *Ital.* medaglia, che ſi porta al collo.

Amygdala, *fructus*, *Ar.* lauzi. *Hebr.* ſchekedim. *Gr.* ἀμύγδαλα. *Gal.* amande. *Ital.* mandorla.

Amygdalæ gulæ, ſeu *tonſillæ*, *Ar.* gavoni, geuze. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀντιάδες, παρίσθμια, *Gal.* glandes de la gueule. *Ital.* ghiande della bocca.

Amylum, *Arab.* neſaſtengi, clueſſe, neſa. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἄμυλον. *Gal.* amydon. *Ital.* amito.

Anaſarca, ſeu *leucophlegmatia*, *Ar.* halahami. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀνασάρκα, λευκοφλεγματία, *Gal.* anaſarc. *Ital.* anaſarca.

Anatomia, *anatomicus*, *Ar.* taſrich, bater. *Hebr.* chacmathannituah. *Gr.* ἀνατομία, ἀνατομικός. *Gal.* anatomie, anatomique. *Ital.* anatomia, anatomico.

Ancyloſis, *Ar.* alachad, alzemena. Hebr *deficit*. *Gr.* ἀγκύλωσις. *Gal. & Ital. deſunt.*

An-

Angina, *Ar.* dabh, ichtinac, canchuaraich. *Hebr.* ſchinuck, taſchnik, machanak. *Gr.* συνάγχη, κυνάγχη. *Gal.* ſquinancie. *Ital.* ſquinanzia.

Angor, *Ar.* medio, corba, chra, *Hebr.* zarah. *Fr.* ἀδημονία, ἀποεία. *Gal.* angoiſſe. *Ital.* angoſcia, anſietà.

Angulus, *anguli*, *Ar.* almachiu, almecheni. *Hebr.* ravioth, attick, attikim, akas. *Gr.* κανθός, κανθὸς. *Gal.* angle, coin, coins de l'œil. *Ital.* cantone, angolo.

Anguſtia, *Arab.* carb, akah, diſic, dica. *Hebr.* zeruvjah, zok, zokh, mazok, mezucah. *Gr.* στενοχωρία, *Gal.* détroit. *Ital.* anguſtia, ſtreitezza.

Anhelitus, *Ar.* ſetirat, nacata. *Hebr.* neſama, *Gr.* δύσπνοια. *Gal.* haleine, difficulté de reſpirer. *Ital.* reſpirazione con difficoltà.

Anima, *Ar.* naſima, nefes. *Hebr.* neſeſch, *& in ſpecie vegetativa*, hazomecht, *brutalis*, habachamit, *& ſapientiæ ſeu rationalis*, hachacmah, vel maskelet, *aut* haſakit. *Gr.* ψυχὴ, φυσικὴ, αἰσθητικὴ, λογικὴ. *Gal.* ame, *Ital.* anima.

Animal, *Ar.* haivan. *Hebr.* chajah. *Gr.* Ζῶον. *Gal.* animal, bête. *Ital.* animale.

Animalis facultas, *Ar.* alceſſenie, naſſani. *Gr.* δύναμις ψυχικὴ, αἰσθητικὴ καὶ κινητικὴ. *Gal.* faculté de ſentir, de ſe mouvoir. *Ital.* facoltà di ſentire, e moverſi.

Animus, *vide* Mens. *Arab.* dſamir, nafs, *Hebr.* ne eſch, levavh. *Gr.* νοῦς. *Gal.* cœur, courage. *Ital.* animo.

Annularis, *Ar.* & *Hebr.* *non extant*. *Gr.* κρικοειδὴς. *Gal.* fait en anneau. *Ital.* ſembiante d'anello.

Annulus, *Ar.* tabi. *Hebr.* tabbaath. *Gr.* δακτυλίδιον. *Gal.* anneau. *Ital.* anello.

Annus, *Ar.* ſanah, ohm. *Hebr.* jamim, ſchanah. *Gr.* ἔτος, ἐνιαυτὸς. *Gal.* an, année. *Ital.* anno.

Anthrax, *Ar.* althoni, thann, bathara, gamta. *Hebr.* reſch f. *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* antrach, charbon. *Ital.* carbone, carboncello.

Anticipatio, *Arab.* taqdim, taqdema. *Hebr.* hacdaman. *Gr.* τὸ προλαμβάνειν, πρόληψις. *Gal.* anticipation, prévention. *Ital.* anticipazione.

Antimonium. *Arab.* alenur, efferet, atemet, cohol, aitmad. *Serap.* *Hebr.* puk. *Gr.* στίβι, στίμμι. *Gal.* antimoine. *Ital.* antimonio.

Antipathia, *Ar.* muchalafa, ichtelef, hef, heſech, *Gr.* ἀντιπάθεια. *Gal.* antipathie. *Ital.* contrarietà, ripugnanza.

Anus, *podex*, *Arab.* dubar, charc. *Hebr.* parſchedonaſi. *Gr.* ἀρχὸς, *Gal.* trou du cul. *Ital.* culo.

Anus fœmina. *Arab.* khel, ſcheabh. *Hebr.* dſekenath. *Gr.* γραῦς. *Gal.* vieille femme. *Ital.* vecchia.

Aorta arteria, *Arab.* orichi. *Hebr.* ſchir jan *Græc.* ἀορτὴ. *Gal.* artere aorte. *Ital.* arteria grande, Aorta.

Aperiens, *Apertio*, *Ar.* fataha, *a verbo* fatah, fagar. *Heb.* pitahon, miphtach. *Gr.* ἀναστομωτικὸν, ἀναστόμωσις. *Gal.* qui ouvre, ouverture. *Ital.* apertura, aperiente.

Aphtha, *Ar.* alcola. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* ἄφθη *Gal.* enlevure dans la bouche.

Apoplexia, *Arab.* ſacrah, maſcut. *Hebr.* ſchetuk, baal, haſchituc. *Gr.* ἀποπληξία. *Gal.* apoplexie. *Ital.* apopleſſia, male detto il cadere della goccia.

Apoſtema, *Ar.* hacar, dubellati, alcosbat, alliatan, veram (*& plura alia*). *Hebr.* buah, bach, ſaſachat, chaburah, ſchechin. *Gr.* ἀπόστημα. *Gal.* apoſtême. *Ital.* poſtema.

Appendix, *Ar.* *deficit*. *Heb.* zan, zin. *Gr.* ἐπίφυσις. *Gal.* acceſſoire, dépendance. *Ital.* giunta.

Appetitus, *Arab.* temeni. *Hebr.* chemed, chemedah, teſchucah, taapvah. *Gr.* ὄρεξις. *Gal.* appétit, convoitiſe. *Ital.* appetito, brama.

Appoſitio, *vide* Additio.

Apprehenſio, *Arab.* achdah. *Plur.* achdet. *Hebr.* ſig, tiſſo. *Gr.* ἀντίληψις. *Gal.* appréhenſion. *Ital.* preſa per mano.

Appropriatio, *Ar.* *deficit*. *Hebr.* jichud. *Gr.* προσοικείωσις, *Gal.* appropriation. *Ital.* appropriazione.

Aqua, *Arab.* ma. *Hebr.* *maim*. *Gr.* ὕδωρ. *Gal.* eau. *Ital.* acqua.

Aquatile, *Arab.* mei. *Hebr.* *Pl.* memi. *Gr.* ἔνυδρον. *Gal.* aquatique, qui vit dans l'eau. *Ital.* acquatico.

Aqueus, *Aquoſus*, *Ar.* mai, mamavi. *Hebr.* memi. *Gr.* ὑδάτινος, *Gal.* plein d'eau. *Ital.* acquoſo.

Araneus, *Arab.* anchabuta, hanchebut, ratla, anquib, *Plur.* *Hebr.* habbaviſch, matvajaah, ſemamit. *Gr.* ἀράχνη. *Gal.* araignée. *Ital.* aragno.

Arcanum, *Secretum*, *Ar.* chaſi, chaſiat, ſirr, ſarra. *Hebr.* raz, ſod, lot, laot. *Gr.* ἀπόρρητον μυστήριον, *Gal.* ſecret. *Ital.* ſecreto.

Archiater, *Ar.* mudevi rais, *vel* mutequadim. *Hebr.* rabb, aſe, meaſſe. *Gr.* ἀρχιάτρος. *Gal.* premier médecin. *Ital.* archiatro, principe di medici.

Arc-

Ardor, *Ar.* hammi, vaed, taucad. *Hebr.* jecod, chari, charon. Gr. καῦμα *Gal.* ardeur, ferveur. *Ital.* ardore, caldo grande.

Area, *Ar.* tyria, bidad. *Hebr.* goren, iddar. *Gr.* ἰφίασις. *Gal.* chauvete. *Ital.* area.

Arena, *Ar.* horeb, ramal. *Hebr.* chol. *Gr.* ψάμμος, ἄμμος, *Gal.* ſable, gravier. *Ital.* arena, ſabbia.

Argentum, *Ar.* fada. *Hebr.* keſef, ſyma, *Syr.* *Gr.* ἄργυρος. *Gal.* argent. *Ital.* argento.

Argentum vivum, *hydrargyrum*, *Arab.* agricos, zibach, zevec. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* ὑδράργυρος. *Gal.* vif. argent. *Ital.* argento vivo.

Argilla, *Ar.* thin, tina. *Hebr.* chafaf, tinach, melet, chamar. *Gr.* ἄργιλος. *Gal.* argille. *Ital.* creta.

Ariditas, *aridura*, *Ar.* debul, ſonſmos, dimbelez, jubs, jubiſa. *Hebr.* jabeſch, jibbaſcha. *Gr.* ξηρότης. *Gal.* aridité, ſéchereſſe. *Ital.* aridità, ſecca, ſeccura.

Armenius lapis, *Ar.* hagiar, harmeni. *Hebr.* eben, cardu. *Gr.* λίθος ἀρμένιος, ἀρμενιακόν. *Gal.* pierre d'arménie. *Ital.* pietra armellina.

Armilla, *Ar.* *deficit*. *Hebr.* ezadah, zamid, mancatah, toteſeth. *Gr.* ψέλλιον. *Gal.* braſſelet. *Ital.* braccialetto, maniglio.

Aroma, *Ar.* alfegin, tanguebil, daria. *Hebr.* beſem, ſam. *Plur.* ſamim. *Gr.* ἄρωμα. *Gal.* épicerie, épice. *Ital.* ſpecieria.

Ars, *Ar.* choila, hicma, chuſſeban. *Hebr.* chacmach, cheſebbon. *Gr.* τέχνη. *Gal.* art. *Ital.* arte.

Arſenicum, *Ar.* zarnich. *Heb.* *deeſt.* *Gr.* ἀρσένικον. *Gal.* arſénic. *Ital.* arſenico.

Arteria, *Ar.* ſarjan. *Hebr.* ſchirgan, arkim. *Gr.* ἀρτηρία. *Gal.* artere. *Ital.* arteria.

Arteria aſpera, *Ar.* zumara, mazamar, haſc. *Hebr.* gargeret. *Gr.* ἀρτηρία τραχεῖα. *Gal.* artere du poumon, artere âpre. *Ital.* arteria aſpra, arteria del polmone.

Arthritis, *Ar.* vaga aluqued. *Hebr.* beebh, happerakin. *Gr.* ἀρθρῖτις, *Gal.* goutte. *Ital.* gotta del piede, della mano.

Articulus. *Ar.* ucde, uqued. *Pl.* ſenna, *Hebr.* ſcheri, ſcherejan. *Gr.* ἄρθρον. *Gal.* arteuil. *It.* articulo.

Artifex, *Ar.* hacim, muallim. *Hebr.* charaſch, choſchebh, ammon, amian, ſicli. *Gr.* τεχνίτης. *Gal.* artiſan, ouvrier. *Ital.* artefice.

Aſcia, *Ar.* *deficit*. *Hebr.* azad, mazad. *Gr.* ἀξίνη. *Gal.* coignée, hache, doloire. *Ital.* aſcia, pola.

Aſcite, *Ar.* cebli. *Hebr.* godi. *Gr.* ἀσκίτης. *Gal.* hydropiſie. *Ital.* idropiſia, aſcite.

Aſellus, *aſinus*, *Grab.* himar. *Hebr.* chamor, air. *Gr.* ὀνίσκος, ὄνος. *Gal.* âne, petit âne. *Ital.* aſino, aſinello.

Aſperſio, *Gr.* nazach, nadvah, raſchaſch. *Hebr.* havajah, reſchaſch. *Gr.* ῥαντισμός. *Gal.* aſperſion, arroſement. *Ital.* ſpargimento, ſbruſſamento.

Aſphaltum, *bitumen*, *Gr.* cheſer aliheud, caſra & caſra algud. *Hebr.* chamor, choſer. *Gr.* ἄσφαλτον. *Gal.* bithume dit aſphalte. *It.* aſfalto.

Aſſatio, *aſſum*, *Gr.* habab, harea, ſafid. *Hebr.* hibhubh, zali, zeli. *Gr.* ὄπτησις. *Gal.* rôtir, rôti, rôt. *Ital.* arroſtimento, arroſto.

Aſſimilatio, *Grab.* inſtimbere, tamtila, taqtib. *Hebr.* dimuon, macchel. *Gr.* ὁμοίωσις, *Gal.* ſimulation, reſſemblance. *Ital.* aſſimiglianza, aſſimigliamento.

Aſſius lapis, *Arab.* & *Hebr.* *deficit*. *Gr.* λίθος ἄσσιος. *Gal.* pierre aſſius. *Ital.* aſſia pietra.

Aſthma, *difficilis reſpiratio*, *Arab.* habar. *Hebr.* genichah. *Gr.* ἆσθμα. *Gal.* difficulté d'haleine, aſthme. *Ital.* reſpirazione con difficoltà.

Aſtragalus, *talus*, *Arab*, chahab. *Hebr.* karſol. *Gr.* ἀστράγαλος. *Gal.* talon. *Ital.* aſtragalo, talone.

Aſtrum, *ſtella*, *Arab.* nagam. *Hebr.* bocabh. *Pl.* bokevim. *Gr.* ἄστρον. *Gal.* aſtre, étoile. *It.* aſtro, ſegno celeſte.

Atheroma, *Gr.* & *Hebr.* *non occurrit*. *Gr.* ἀθέρωμα. *Gal.* athérome. *Ital.* ateroma.

Atomus, *Arab.* habba, munbata. *Hebr.* pirur. *Gr.* ἄτομος *Gal.* atome. *Ital.* atomo, coſa indiviſibile per eſſer troppo picciola.

Atramentum, *Arab.* ariegi, medad, ezegi, zagi, deja, devia, hibar. *Hebr.* dejo, charta, ſchigor. *Gr.* μελαντηρία. *Gal.* encre. *Ital.* inchioſtro, tinta.

Atrophia, vide Macies.

Attenuatio, *Arab.* kozra, hozar, taclib, tarcic. *Hebr.* muc, rakik. *Gr.* λέπτυνσις. *Gal.* diminution, amoindriſſement. *Ital.* ſminuità, attenuazione.

Attractio, *Arab.* garra. *Hebr.* gara, tipra. *Gr.* ἕλξις, ἑλκυσμός. *Gal.* attraction, attirement, & *adject.* attractif. *Ital.* maneggiamento.

Auctio, *Augmentum*, *Gr.* zieda, tacrir. *Hebr.* marbit. *Gr.* αὔξησις ἐπακμή. *Gal.* augmentation, accroiſſement. *Ital.* accreſcimento, aumento.

Auditus, *Gr.* ſamaf. *Hebr.* ſchemuah, miſchmah, haſchmaoth, *Gr.* ἀκοή. *Gal.* ouïe. *It.* udito.

Aura, *Gr. deficit*. *Hebr.* hebhel. *Gr.* πνεῦμα. *Gal.* vapeur, petit vent. *Ital.* venticello piacevole, aura.

Aures, *Gr.* ſama, alſamach. *Hebr.* ozen, ozuaim. *Pl. Gr.* ὦτα, οὔατα. *Sing.* οὖς. *Gal.* oreilles. *Ital.* orecchi.

Auripigmentum, *vide* arſenicum. *Gal.* orpiment.

Auriſcalpium, *Ar.* munacca aludnei. *Hebr. defic.* *Gr.* ὠτογλυφὶς. *Gal.* cure-oreille. *Ital.* ſtruzzicorecchie.

Aurum, *Ar.* deeb. *Hebr.* dſahab. *Gr.* χρυσὸς, *Gal.* or. *Ital.* oro.

Auxilium, *Ar.* jgatha; *Hebr.* jeſchah, ezer, ſia, ſuah. *Gr.* βοήθημα. *Gal.* ſecours, aide. *Ital.* ajuto.

Axilla, *vide* Ala.

Axungia, *vide* Adeps.

B.

B*Aculus*, *Ar.* ſabt, aza, uquis, *&c.* *Hebr.* choder, makkel, matteh, ſchefet, *&c.* *Gr.* βακτηρία, βάκτρον. *Gal.* bâton. *Ital.* baſtone, baſtoncello.

Balbuties, *balbus*, *Ar.* magbus (*adiect.*) *Hebr.* illeg, gamgum, megambem (*adject.*) *Gr.* Ψελλότης, ψελλός. *Gal.* béguayement, begue. *Ital.* balbuzzire, balbo.

Balneum, *Ar.* hammim, geſal. *Hebr.* abhta, chaz, rachza, meſoth. *Gr.* λοῦτρον. *Gal.* bain. *Ital.* bagno.

Balſamus, *Ar.* mochel, hanut. *Hebr.* panach. *Gr.* βάλσαμος. *Gal.* baume. *Ital.* balſamo.

Barba, *Ar.* dakan. *Hebr.* diacan. *Gr.* πώγων. Gal. barbe. *Ital.* barba.

Bdellium, *Ar.* mumdilimon, mudemada. *Hebr.* bedolah. *Gr.* βδέλλιον. *Gal.* bdellium, gomme bdellion. *Ital.* bdellio.

Bellaria, *Ar.* nuola. *Hebr.* kinnuach, ſegudah. *Gr.* τραγήματα. *Gal.* deſſert. *Ital.* conſezioni e frutti dopo paſto.

Benedictum, *Ar.* muba raca. *Hebr.* barak. *Gr.* εὐλογητὸν. *Gal.* bénit. *Ital.* benedetto.

Benignum, *Ar.* hanin, hannan, tib, taib. *Hebr.* baſim, tobh. *Gr.* εὐήθης. *Gal.* benin. *Ital.* benigno.

Benzoi, *Ar.* benzoi. *Hebr. non extat.* *Gr. deficit*. *Gal.* benjoin. *Ital.* benzoe.

Bezoar, *Ar.* bezard. *Hebr.* & *Gr. deficit*. *Gal.* bézoard. *Ital.* bezoar.

Bilioſus, *Ar.* zafravi. *Hebr. caret.* *Gr.* χολερικὸς. *Gal.* bilieux. *Ital.* collerico, colleroſo.

Bilis, *fel*, *Ar.* marra, merara, *Hebr.* merora. *Gr.* χολή. *Gal.* bile, fiel, colere. *Ital.* bile, colera.

Bilis flava & nigra, *Ar.* marra zafra & Seudi. *Ar.* merara. *Gr.* χολὴ ξανθὴ καὶ μέλαινα. *Gal.* bile jaûne & noira. *Ital.* bile gialla e nera.

Biſcoctum, *Ar.* tortellæ. *Hebr. deficit*. *Gr.* δύσεφθον. *Gal.* biſcuit. *Ital.* biſcotto.

Bittumen, *vide* Aſphaltum.

Blatta, *tinea*, *Ar.* egette, ſus. *Hebr.* ſas. *Gr.* σίφη. *Gal.* teigne. *Ital.* tarma.

Bolus, *Ar.* lezma, lacma, cuthaira. *Hebr.* patbag, pat. *Gr.* βῶλος. *Gal.* bouchée, morceau. *Ital.* boccone, bolo.

Bolus, *idem quod* Lutum, argilla. *Hinc*

Bolus armena. *Ar.* albin, alarmen. *Hebr.* timah, cardanum. *Gr.* βῶλος ἀρμένιος. *Gal.* bol d'armenie, *Ital.* bol armeno.

Bonum, *Ar.* tib, taib. *Hebr.* tobh. *Gr.* ἀγαθὸν. *Gal.* bon, bien. *Ital.* buono.

Borax, *Ar.* tincar, borraca, luzara, aldeheb. *Hebr. deficit*. *Gr.* χρυσοκόλλα. *Gal.* borax de Veniſe, boras. *Ital.* borace.

Brachium, *Ar.* hadab, hâdan, alſahad, ſaid, dara, dira. *Heb.* derah, ezeroah, hazadh. *Gr.* βραχίων. *Gal.* bras. *Ital.* braccio.

Bractea, *lamina*, *Ar.* varaca, zaſaha. *Hebr*, ziz, tas. *Gr.* ἐλασμὸς. *Gal.* feuille de métal. *Ital.* foglio di metallo.

Brevitas, *Brevis*, *Ar.* ichtiſar, muchtaſar, cazir, cazar. *Hebr.* cazer, cozer, cuz, *Gr.* βραχύτης, βραχύς. *Gal.* brièveté, bref. *Ital.* brevità, breve.

Brodium, *juſculum*, *Ar.* marac, marca. *Hebr.* vel *Chald.* retaf. *Gr.* ζωμός. *Gal.* brouet. *Ital.* brodo.

Bubo, tumor glandularum in inguine. *Ar.* burules, thaun, barachien, *Hebr. deficit*. *Gr.* βουβών. *Gal.* boſſe chancreuſe. *Ital.* tartufalo.

Bucca, *Ar.* ducam, ſadek. *Hebr.* peh. *Gr.* βοῦκκα. *Gal.* bouchée. *Ital.* boccone.

Bufo, *Ar.* naraqua, tallun, tauluna. *Hebr.* zabh. *Gr.* φρῦνος. *Gal.* crapaud. *Ital.* roſpo, ranocchio.

Bufonites, *Ar.* hagiar alnaraqua. *Heb. deficit*. *Gr.* μυοξονίτης λίθος. *Gal.* crapaudine. *Ital.* pietra che naſce nel roſpo.

Bulimus, *Fames nimia*, *Ar.* gui. *Hebr.* ulzana, caſan, raabh. *Gr.* βούλιμος, *Gal.* faim grande, inſatiable, *Ital.* gran ſame.

Bulla. *Ar.* malchabara. *Heb.* kezafah, abhabbuah. *Gr.* βοῦλλα. *Gal.* bulle, bouteille, bouillon ſur l'eau. *Ital.* bolla, gonfiatura ſopra l' acqua.

Bu-

Butyrum, *Ar.* zedb, ſeman. *Heb.* chemeah. Gr. βούτυρον. *Gal.* beurre. *Ital.* butirro.

C.

C*Abala*, *Ar.* & *Hebræum* eſt *vocabulum*, *ſignificans traditionem vel doctrinam per traditionem a majoribus acceptam*. Vide Schindler. Lexic. Pentaglott. *pag.* 1578. ſeq. *Gr. deficit*. *Gal.* cabale, cabaliſte. *Ital.* cabala, *quamvis fortaſſis verius dici poſſet* Gabbalia, *vel* gabbamento.

Cacabus, *Sartago*, *Ar.* Kadra. *Hebr.* cacab, machabath, marcheſeth, patur. *Gr.* κάκκαβος, *Gal.* chauderon. *Ital.* caldaja.

Cacatio, *Ar.* charia. *Heb.* chari. *Gr.* ἀφόδευσις. *Gal.* action de chier. *Ital.* cacazione, cacajuola.

Cachexia, *Ar.* thebegi, therel, terbel. *Heb.* nephican. *Gr.* καχεξία. *Gal.* cachexie. *Ital. deeſt*.

Cacochymia, *Ar.* chiltradi. *Heb.* laſchad rai, laſchad merah. *Gr.* κακοχυμία. *Gal.* cacochymie, mauvaiſe humeur. *Ital.* umore cattivo.

Cadaver, *Ar.* giſm, guttah. *Hebr.* nephelah, mappelah, pegar. *Gr.* νεκρόν, πεσὸν σῶμα. *Gal.* cadâvre. *Ital.* corpo morto.

Cadmia, *Ar.* climia, vaſara. *Heb. def.* *Gr.* καδμεία. *Gal.* & *Ital.* cadmia.

Calcaneus, *Ar.* chaa, achabalium, aldip, *Heb.* akkebh. *Gr.* πτέρνα. *Gal.* talon. *Ital.* calcagno.

Calceus, *Ar.* naala. *Hebr.* naal, maſan. *Gr.* ὑπόδημα. *Gal.* ſoulier. *Ital.* ſcarpa.

Calcinatio. *Ar. deeſt*. *Heb.* ſcherefahſid. *Gr.* τέφρωσις. *Gal.* calcination. *Ital.* calcinazione.

Calculus, lapis, *Ar.* dil, haſa al celia (*renum*) haſa alimethent (*veſicæ*) *Hebr.* chazaz. *Gr.* λιθίασις, λίθος. *Gal.* cravelle, pierre. *It.* pietra.

Calefactio, *calefaciens*, *Ar.* daſia, daſi, miſchan, ſuchanna, hammi. *Hebr.* michmmem, chom, habluth. *Gr.* θερμαίνων, θέρμανσις. *Gal.* chauffant, chauffement. *Ital.* riſcaldamento, riſcaldante.

Calidus, *Ar.* haar. *Hebr.* cham. *Gr.* θερμός. *Gal.* chaud. *Ital.* caldo.

Caligo, *Ar.* dalam, ateme. *Hebr.* ophel, aphela, araphel, habbira. *Gr.* Ζόφος. *Gal.* obſcurité, éblouiſſement. *Ital.* caligine.

Calix, *Ar.* cas, *plur.* cavas, acvas. *Hebr.* cos, aſchiſch. *Gr.* κύλιξ. *Gal.* calice, coupe, taſſe. *It.* calice, bicchiere.

Callus, *Ar.* desbot, desbet, alcheſtir. *Heb.* ſpiecha. *Gr.* τύλος, πῶρος. *Gal.* cal, durillon. *It.* callo, durezza delle mani, o piedi.

Calor, *caliditas*, *Ar.* harara, har, lehib. *Heb.* chamina, chom, ſcharaf, *Gr.* θερμότης. *Gal.* chaleur. *It.* caldo, calore.

Calvaria, *cranium*, *Ar.* gamgama, quahaf. *Heb.* gilgoleth, cadra, tekhhambach. *Gr.* κράνιον. *Gal.* crâne, tête. *It.* oſſo della teſta.

Calvities, *calvus*, *Ar.* charha, alcharha, azla, zala. *Heb.* kereah, gabachat, gibbeach. *Gr.* φαλακρότης, φαλακρός. *Gal.* chauveté, chauve. *It.* calvezza, calvo.

Calx, *Ar.* ſchearagi, ſehergi, mura, almora (*calx extincta*) *Serap. v. vult* al mura *ſignificare* calcem vivam. *Heb.* gir, ſchid. *Gr.* τίτανος, κονία. *Gal.* chaux. *It.* calcina, calce.

Camphora, *Ar.* dhafur, ariage, aleſek. *Heb.* cofer. *Gr.* κάφουρα. *Gal.* camphre. *It.* canfora.

Canalis, *Ar.* gedeguil, mugari. *Heb.* zinor, ſchiket, teaiah. *Gr.* σωλήν. *Gal.* canal. *It.* canale.

Cancer, morbus, *Ar.* ikila, *Heb.* ikul. *Gr.* καρκίνωμα. *Gal.* cancre, *It.* cancaro, canchero.

Cancer, animal, *Ar.* acrabb. *Heb. deeſt*. *Gr.* καρκῖνος. *Gal.* écreviſſe. *It.* cancro.

Canini, *Ar.* kelibiin. *Heb.* calibim. *Gr.* κυνικοί. *Gal.* de chien. *It.* canini.

Canis, *Ar.* kel. *Heb.* kelebh, nibhchads. *Gr.* κύων. *Gal.* chien, chienne. *It.* cane.

Canities, *canus*, *Ar.* ſchib, ſiboh. *Heb.* ſchebh, ſchabh. *Gr.* πολιά, πολιός. *Gal.* blanchiſſure des cheveux, chenu, gris, blanc. *It.* canutezza, bianco, canuto.

Cantharides, *Ar.* dararieh, daruch. *Heb.* caret. *Gr.* κανθαρίδες. *Gal.* cantharide. *Ital.* verme, cantarella.

Capillus, *Ar.* ſaar, ſhar, ſamaf. *Heb.* ſear, cenath, revuzoth (*plur.*) *Gr.* θρίξ, τρίχες. *Gal.* cheveu, (*plur.*) cheveux. *It.* capello.

Capra, *Ar.* as, ans, anſi, maas. *Heb.* eth. *Gr.* αἴξ. *Gal.* chevre. *It.* capra.

Capſa, *capſula*, *Ar.* oron. *Heb.* aron, arggas. Gr. κάψα, καψάκιον. *Gal.* coffre, caiſſe, caſſetin. *It.* caſſa, caſſetta.

Caput, *Ar.* ras. *Heb.* roſch, gulgoleth. *Gr.* κεφαλή. *Gal.* tête. *It.* teſta, capo.

Carbunculus, *gemma*, *Ar.* baric. *Heb.* barkeleth, puk, gemur. Gr. ἄνθραξ. *Gal.* eſcarboucle. *It.* carbonchio.

Carbunculus, morbus, *Ar.* dumel, demenuel, maſmar. *Heb.* ekkedah. *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* charboncle. *It.* carbonchio.

Cardiaca, *cardialgia*, *Ar.* naquia. *Heb.* ziſcha, delibba. *Gr.* καρδιακή, καρδιαλγία. *Gal.* cardialgie, mal de cœur. *It.* cardiaca, cardialgia.

Carica, *Ar.* dibal, armeniſi. *Heb.* debelah. *Gr.* ἰσχάδες. *Gal.* figues ſeches, figues de cabas. *It.* fichi ſecchi.

Caries, *Ar.* ſuſa. *Heb.* racabh, ſchabas. *Gr.* τερεδών, ἄγρως. *Gal.* pourriture d' os. *Ital.* caruolo, tarlo.

Carminativus, *Ar.* nafisch. *Heb. deficit.* *Gr.* ξαντικὸς, διαξαντικός. *Gal.* carminatif. *It.* ſcardaſſante, ſpinazzante.

Caro, *Ar.* giſm, laham. *Hebr.* baſar, ſcheer. Gr. σάρξ, κρέας, *Gal.* chair. *It.* carne.

Carotides, *Ar.* ſubteni. *Heb. deeſt.* *Gr.* καροτίδες. *Gal.* carotides. *It.* carotidi.

Carpus, *Ar.* alkef. *Heb.* raſech. *Gr.* χόνδρος, *Gal.* le poignet. *It.* bracciale, giuntura della mano.

Cartilago, *Ar.* gazruf, abadun, zudra. *Heb.* ſchagus, adilini, *Pl.* haſchechuſim. *Veſal. An. p.* 206. *Gr.* χόνδρος. *Gal.* cartilage. *It.* cartilagine.

Carus, *Ar.* ſubeth, masbat, (*æger habens carum.*) *Heb.* tarddemah. *Gr.* κάρος. *Gal.* lethargie. *It.* caro.

Caſeus, *Ar.* gieben, giaben, giabna, acad. *Heb.* gebinah, ſchephoth, cherizim (*pl.*) *Gr.* τυρός. *Gal.* fromage. *It.* formaggio.

Caſſia lignea, *Ar.* ſeleguai, ſalihacha, chajakſandar, caſchſchar, alſalichach, dakia. *Heb.* kidda, keziag. *Gr.* κασσία. *Gal.* caſſe. *It.* caſſia.

Caſtoreum, *Ar.* gien, dedeſtar, giendibiteſtar, gendbitaſter, hezalmar. *Heb. deeſt.* *Gr.* καστόρεον. *Gal.* caſtorée, *ou* caſtoreum. *It.* caſtorio.

Caſtratio, *caſtratus*, *Ar.* hikian, chaifi, mochz, mucappan. *Heb.* ſaris, meſoras, & *in plur.* ganchin, (*Caſtrati.*) *Gr.* ἀνευχισμός, ἄνευχος. *Gal.* châtr ment, châtré, eunuque. *It.* caſtramento, caſtrato.

Caſus, *lapſus*, *Ar.* alnattar, ſuccot, ſakita. *Hebr.* mot, mappalah, vel mappelah. *Gr.* πτῶσιν. *Gal.* ruine, chute. *It.* caduta, rovina.

Caſus, *id eſt contingens*, *item Hiſtoria*, *Ar.* ica. *Hebr.* kareh, keri, irion, airoth. *Græc.* συμβεβηκὸς, ἱστορία. *Gal.* cas. aventure. *It.* caſo, avvenimento.

Catarrhus, *Ar.* nazla. *Heb.* nezilah. *Gr.* κάταρρος. *Gal.* catarre, défluxion. *It.* catarro.

Catoche, *catalepſis*, *Ar.* ſachos, ſaccos. *Heb. deeſt.* *Gr.* κατοχὴ, κατάληψις. *Gal.* catalépſie. *It.* catalepſia.

Cauda, *Ar.* danab, deneb. *Heb.* dſauabh. *Gr.* οὐρά. *Gal.* queue. *It.* coda.

Cava vena, *Ar.* anguf. *Hebr.* hagabubh. Gr. κοίλη φλέψ. *Gal.* veine cave. *Ital.* vena cava.

Cavitas, *Ar.* guf, tagvif, chava, chavi, nacra. *Heb.* bavobh, chalit. *Gr.* κοιλότης, κοῖλον. *Gal.* creux, caverne. *Ital.* concavità, caverna.

Cauſa, *Ar.* ſebeb, *Pl.* asbib. *Heb.* ſibbah, ella, illa. Gr. αἰτία, αἴτιον. *Gal.* cauſe, raiſon. *It.* cauſa, cagione, ragione.

Cauſticum, *Ar.* kavi, muharic. *Heb.* micva. Gr. καυστικόν. *Gal.* cauſtique. *It.* cauſtico.

Cauſus, *id eſt febris ardens*, *Ar.* faricos, harca, hamia vel humi muharrica. *Heb.* charchur, kaddachat, dhalkelet, a *dhalac*, *accenſus fuit.* *D. D. Faſch. Diſp. Inaug. de Cauſo cap.* 1. *Græc.* καῦσος, *Gal.* fievre chaude. *It.* febbre ardente.

Cauterium, *Ar.* ki, mucaivi, (*Cauterizatus.*) *Heb.* charac. Gr. καυτήριον. *Gal.* cautere. *It.* cauterio.

Celeritas, *celer*, *Ar.* ziham, ichtelis, chiffa, chafif, *Heb.* mechera, cal, col, chiſch, chuſc. Gr. ταχύτης, ταχύς. *Gal.* légèreté, léger, promptitude, prompt, vîteſſe, vite. *It.* celerità, celere, preſtezza, preſto.

Cephalalgia, *Ar.* ſoda, vaga, alras, alchude. *Heb.* azabah, Gr. κεφαλαλγία. *Gal.* douleur de tête. *It.* cefalalgia, dolore del capo.

Cephalicum medic. *Ar.* alteſum. *Hebr. deeſt, vel* reaſcha, *aut* maraſcha uſurpari poteſt. Gr. κεφαλικόν. *Gal.* céphalique. *It.* cefalico.

Cera. *Ar.* mum, kir. *Heb.* donnag. *Gr.* κηρός. *Gal.* cire. *It.* cera.

Ceratum, vel *Cerotum*, *Ar.* teſt. *Heb. deeſt.* Gr. κηρωτὸν. *Gal.* cerot. *It.* cerato.

Cerebellum, *cerebrum*, *Ar.* damaga, dimaga, demag, much, michach. Gr. ἐγκεφαλὶς, ἐγκέφαλος. *Gal.* cervelle, cerveau. *It.* cervello picciolo, cervello.

Cereviſia, *Ar.* fuca, curmi, foca. *Heb. non extat.* *Gr.* ζῦθος. *Gal.* cervoiſe, biere. *It.* cervoſa, bevanda.

Ceruſſa, *Ar.* ſiddavi, cholcotar, anach, raſis afrelegi. *Heb.* puch. Gr. ψιμύθιον. *Gal.* ceruſe, fard. *It.* biacca.

Cervus, *Ar.* ail, *plur.* ailil, atud. *Heb.* ajal, Gr. ἔλαφος. *Gal.* cerf. *It.* cervo.

Chalybs, *Ar.* fuiad. *Heb.* nechaſcheth. *Gr.* χάλυψ. *Gal.* acier. *It.* acciajo.

Character, *Ar.* aja, nadar, riſam. *Heb.* ketem, cacca, navaſin (*plur.*). *Græc.* χαρακτήρ. *Gal.* caractere, ſigne, forme. *It.* carattere.

Charta, *Ar.* varaca, cagad, nagid, zhafa, *Heb.* megilla, gillajon, kelef. Gr. χάρτον, πάπυρος. *Gal.* carton, papier. *It.* carta.

Chirurgia, *Chirurgus*, *Arab.* gartachis. *Heb.* raphuat hajad chobeſch. Gr. χειρουργία, χειρουργός.

ος. *Gal.* chirurgie, chirurgien. *It.* chirurgia, chirurgo, chirurgico.

Cholera, *Gr.* zafra, zafravi. *Heb.* aromah. *Gr.* χολέρα. *Gal.* colere, colérique. *Ital.* collera, collerico.

Chorion, *Ar.* chabas. *Heb. deeſt.* *Græc.* χόριον. *Galli & Itali retinent Latinum.*

Choroides, *ſeu* retiformis, *Arab. deeſt.* *Hebr. dici poteſt* ſarag, reſcher. *Gr.* χοροειδής. *Gal.* fait en maniere de rézeau. *It.* fatto a modo di rete.

Chryſolithus, *Ar. non occurrit.* *Heb.* barcket, tharſchiſch. *Gr.* χρυσόλιθος. *Gal.* chryſolite. *Ital.* criſolito.

Chylus, *chylificatio*, *Ar. non occurrit.* *Hebr.* iccul. *Gr.* χυλὸς χύλωσις. *Gal.* chyle, chylification. *Ital.* chilo, chilificazione.

Chymoſis, *Ar.* guardenigo. *Hebr. caret.* *Gr.* χύμωσις. *Gal. & Ital. non occurrunt.*

Cibus, *cibarium*. *Ar.* Macal, makela, matam, dabhah, &c. *Heb.* okel, makeleth, bag, birjah, barut, berot, medſon, zijun, &c. *Gr.* σῖτος βρῶμα. *Gal.* viande. *Ital.* cibo.

Cicatrix, *Ar.* athara, garah, raſam. *Hebr.* reſem, ruſcham, ſamiah. *Gr.* οὐλή ὠτειλή. *Gal.* cicatrice. *Ital.* cicatrice.

Cilia, *Ar. deficit.* *Hebr.* keridſin. *Gr.* βλεφαρίδες, ὄφρυες. *Gal.* ſourcils. *Ital.* cigli ſopra l' occhio.

Cingulum, *Arab.* gabbid, algilala. *Heb.* azor, armeth, zerads, &c. *Gr.* ζώνη. *Gal.* ceinture. *It.* cingolo, cintura.

Cinis, *Arab.* kali, gobaa, ramed, chamad. *Hebr.* epher, deſchen, kitam. *Gr.* τέφρα, σποδός. *Gal.* cendre. *It.* cenere.

Cinnabaris, *Ar.* zenginſer, uzifur, ſedech. *Hebr.* ſchachar. *Gr.* κιννάβαρι. *Gal.* cinnabre. *Ital.* cinabrio.

Cinnamomum, *Ar.* durſini, paralſini. *Hebr.* darzin, (*& in ſtricta ſignif.*) keleſ. *Gr.* κιννάμωμον. *Gal.* cinnamome. *Ital.* cinnamomo, canella.

Circulatio, *gyratio*, *Ar.* dauran, tahlica. *Heb.* kaſef. *Græc.* κύκλωσις, *Gal.* circulation, circuit du ſang. *It.* giramento, ravvolgimento.

Circulus, *Arab.* halac, mazda. *Hebr.* chug, mechuga. *Græc.* κύκλος. *Gal.* cercle. *Ital.* cerchio.

Clamor, *Ar.* nida, zajah. *Heb.* dſaca, zevachah, ſchua, ſrhevah. *Gr.* βοή κλαγγή. *Gal.* clameur, cri. *It.* plauſo, grido.

Claudicatio, *claudus*. *Ar.* vuca, oroga, arag. *Heb.* piſſcagh, zela, zolah. *Gr.* χαλασμός, χωλός. *Gal.* boiteux, boitement, cloſhement, cloche-pied. *It.* zoppicamento, zoppo.

Clavicula, *Ar.* alchiab, althenduc, cabb. *Heb.* ſcechem. *Gr.* κλειδίον, κλεὶς. *Gal.* petite clef. *It.* chiavicina.

Clavus, *Arab.* meſemar, vatand, maſinar. *Heb.* racar. *Gr.* γόμφος, ἧλος. *Gal.* clou. *It.* chiodo.

Cloaca. *Ar.* mugari. *Heb.* bethgelalim. *Gr.* ἀπόπατος. *Gal.* latrine, retrait. *Ital.* neceſſario, cacatojo.

Clyſter, *Ar.* mahcana. *Heb. deficit.* *Gr.* κλυστήρ, ἔνεμα. *Gal.* cliſtere. *It.* criſtero.

Coagulatio, *coagulum*, *Arab.* acquid, alec, anthac, anſhaa, *Heb.* hepuah, kippaon. *Græc.* πῆξις, πητύα. *Gal.* caillée, figment, caillé. *It.* coagulazione, taglio.

Cochleare, *Ar.* maliaca, magraſa. *Heb.* bagizni. *Gr.* κοχλιάριον. δωίδυξ, *Gal.* cuillier. *It.* cocchiaro, cucchiajo.

Cæcitas, *cæcus*. *Ar.* avar, umi. *Heb.* iwaron, iwar, ſanver. *Gr.* τυφλότης, τυφλός. *Gal.* aveuglement, aveugle. *It.* cecità, cieco.

Cæleſtis. *Ar. non extat.* *Heb.* ſchemine. *Gr.* οὐράνιος. *Gal.* celeſte, du ciel. *It.* celeſte.

Cælum, *Ar.* elmaza. *Heb.* ſchammaim. *Gr.* οὐρανός. *Gal.* ciel. *It.* cielo.

Cæna. *Ar.* aſchi. *Heb.* achſchemu. *Gr.* δεῖπνον. *Gal.* ſouper. *It.* cena.

Coitus, *Ar. non extat.* *Heb.* miſchgal, miſchgala. *Gr.* συνουσία, ὀχεία. *Gal.* compagnie du mari & de la femme, action vénérienne. *It.* coito carnale.

Colica, *Ar.* vaga alchazira. haida. *Heb. deficit.* *Gr.* κωλική. *Gal.* colique. *It.* colica.

Collum, *Ar.* ank. caſa. *Heb.* garon, zawar. *Gr.* τράχηλος. *Gal.* col, cou. *It.* collo.

Collyrium, *Ar.* alcohol, alcoſol, ſchiuf, fief. *Heb.* retijah. *Gr.* κολλύριον. *Gal.* collyre, médicament pour les yeux. *It.* collirio.

Colon, *Ar.* chazira. *Heb. caret.* *Gr.* κῶλον. *Gal.* l' inteſtin, ou grand boyau. *It.* colo.

Color, *Ar.* cohol, laveu, zibag. *Heb.* zebhab. *Gr.* χρῶμα. *Gal.* couleur. *It.* colore.

Colum, *Ar.* zec, zucuc. *Heb.* ſanan. *Gr.* ἠθμός. *Gal.* couloir. *It.* colatojo.

Columella, *gurgulio*, *uvula*. *Ar.* halc. *Hebr. deficit.* *Gr.* σταφυλή. *Gal.* luette, *It.* colonnella, campanella, ugola.

Coma, *Ar.* ſubet, & *in ſpecie* coma vigil, ſubet aſhri. *Heb. deficit.* *Gr.* κῶμα. *Gal. generaliter omnis ſomnus p. n. dicitur* léthargie. *It.* ſonnolenza, ſonno profondo.

Commiſſura, *Ar.* ſeren, doren, tauliſ, taciil, rabta. *Heb* debec, chobereth, machberet, *Gr.* συναφ-

συναρμογή. *Gal.* jointure, conjonction. *It.* incaſtramento, giuntura.

Complexio, ſive diſpoſitio & natura. *Ar.* tabi, mizig. *Heb.* mezeg. *Gr.* κρᾶσις, συμπλοκή. *Gal.* complexion. *It.* compleſſione.

Compoſitio, *Ar.* taalif, nadm, taabia. *Heb.* muakah, tarkibah. *Gr.* σύνθεσις. *Gal.* compoſition. *It.* compoſizione.

Compoſitum, *Arab.* mundam, muallaf. *Hebr.* murcabh. *Græc.* σύνθετον. *Gal.* composé. *Ital.* compoſto.

Conceptio, *conceptus*. *Arab.* habila, hamh. *Heb.* heron, herajog, maadit, batna. *Gr.* κύησις, κύαμα. *Gal.* conception, conçu. *It.* concezione; concetto.

Condimentum, *Ar.* haut, tabch. *Hebr.* recach, chanat, miracher, rebhul. *Gr.* ἄρτυμα. *Gal.* confiture. *It.* conciatura.

Conditum, *Arab.* muraba. *Hebr.* memaddema. *Gr.* κονδῖτον. *Gal.* confit. *It.* condito.

Confectio, *Ar.* maagun. *Heb.* recach. *Gr.* ἥδυσμα, ἄρτυμα. *Gal.* confection, confiture. *It.* confezione.

Confortans, *Ar.* gabir, miſad. *Heb.* michajelan. *Gr.* κρατυντικὸν. *Gal.* confortatif. *It.* confortatorio.

Congelatio, *Arab.* agmid. *Heb.* achud. *Gr.* σύμπηξις. *Gal.* congélation, gèlement, gelure. *It.* gelamento.

Conglutinatio. *Ar.* tabcit, talzic. *Heb.* debhek. *Gr.* συγκόλλησις. *Gal.* colement, conglutination. *It.* legatura.

Conſolidatio, *Ar.* galc. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* ὁλοκλήρωσις. *Gal.* conſolidation. *Ital.* raſſodazione.

Conſuetudo, *conſuetus*, *Ar.* manhag, ada, (*adject.*) maſtaaved. *Heb.* ajada, davaſch, derec, chalaca. *Gr.* ἔθος, ἐθισμὸς, ἠθισμένος. *Gal.* coutume. *It.* conſuetudine.

Contagium, *Ar.* *non extat*. *Heb.* tumcah. *Gr.* ἀπόῤῥοια, μίασμα, συνάφεια. *Gal.* contagion, maladie contagieuſe. *It.* contagio.

Contentum, *Ar.* *deficit*. *Heb.* niclal. *Gr.* ἐχόμενον, *Gal.* content. *It.* contenuto.

Continuitas, *continuus*, *Ar.* tizul, (*adject.*) *Heb.* temida, tamid, mitdabek. *Gr.* συνέχεια, συνεχὴς. *Gal.* continuité, continu, continuel. *It.* continuità, continuo.

Contractio, *contractura*, *Ar.* achd, tafac, alzemena. *Heb.* kehah, kalut, *Gr.* συστολή. *Gal.* contraction, contract de nerfs, accourciſſement. *It.* incortazione, incortato.

Contuſio, *Ar.* rad, murad, ſadach. *Heb.* holem, mekicha. *Gr.* θλᾶσις, θλάσμα. *Gal.* contuſion, pilement. *It.* piſtamento.

Convulſio, *ſpaſmus*, *Ar.* chalda, (*adject.*) machlud, taſnag, & in ſpecie ſpaſmus cynicus, chadr. *Heb.* kephiah. *Gr.* σπασμός. *Gal.* convulſion, ſpaſme. *It.* ſpaſmo.

Cor, *Ar.* calb. *Heb.* lebabh, lebh, *Gr.* καρδία. *Gal.* cœur. *It.* cuore.

Corallium, *Ar.* baſad, beſed, beſd, breſilis, lulu, morgan, margi. *Heb.* ramoth. *Gr.* κοράλλιον, κόραλλος. *Gal.* corail. *It.* corallo.

Corium, *Ar.* geld, gelde. *Heb.* zarad, ſchalchi, callacha. *Gr.* δέρκος. *Gal.* cuir, peau. *It.* cojo, cuojo.

Cornu cervi, *Ar.* kurru alail. *Heb.* keren aial. *Gr.* ἐλαφρόκερας. *Gal.* corne de cerf, ramure. *It.* corno di cervo.

Corpulentus, *Ar.* galal, galil. *Heb.* gabh. *Gr.* παχὺς, μεγαλοσώματος. *Gal.* corpulent, charnu. *Subſt.* corpulence. *It.* corpulento, graſſo, corpulenza.

Correctio, *Ar.* *non extat*. *Heb.* tiraz, tiruz, ticcun, toccachat. *Gr.* ἐπανόρθωσις. *Gal.* correction, redreſſement. *It.* correzione.

Corroſio, *Ar.* takil, nachar, chaichaluf. *Heb.* pechereth. *Gr.* διάβρωσις. *Gal.* corroſion, corroſif. *It.* roduto, roſicazione.

Corruptio, *Ar.* tacharic, taſſed, fiſad, faſuda. *Heb.* chebhel, ſchachat, jaſchah. *Gr.* φθορά. *Gal.* corruption. *It.* corruzione.

Cortex, *Ar.* gieſt, cocior, kerfe, quiſchſchara. *Heb.* keliſah, ſchichaphah. *Gr.* λέπος, φλοιός. *Gal.* écorce, croûte. *It.* ſcorza.

Coryza, *Ar.* zachema, zukem, tarviha, tarcam. *Heb.* *caret*. *Gr.* κόρυζα. *Gal.* rhume, catarrhe, défluxion de cerveau. *It.* catarro, ſceſa d' umore cattivo.

Cos, *Ar.* meſen, hagar, almeſen. *Heb.* miſchachan. *Gr.* ἀκόνη. *Gal.* queux, pierre à aiguiſer. *It.* pietra d' aguzzare, cote.

Coſta, *Ar.* dala. *Heb.* zela. *Gr.* πλεύρα. *Gal.* côte. *It.* coſta.

Coxa, *coxendix*, *Ar.* iſare, alhaſegi, ſachad, ſak. *Heb.* ſchok, miphſaah. *Gr.* ἰχίον. *Gal.* cuiſſe, hanche. *It.* coſcia.

Cranium, *Ar.* gumgama, quahaf. *Heb.* gulgoleth. *Gr.* κράνιον. *Gal.* crâne, os de la tête. *It.* oſſo della teſta.

Craſſities, *craſſus*, *Ar.* gilad, chaſchan, *vel* ghaſchion, caſchuna, choſn. *Heb.* abh, abi, maebheh, gas, gaſud. *Gr.* παχύτης, παχὺς. *Gal.* épaiſſeur, groſſeur. *It.* groſſezza, groſſo.

Crepitus ventris, *Ar.* rihia. *Heb.* dſemorah. *Gr.* πορδή. *Gal.* pet. *It.* peto.

Creta, *Ar.* taſla, torab, tarab. *Heb.* *deficit*. Gr.

Gr. κιμώλια γῆ. Gal. de la craye. It. creta.

Cribrum, Ar. crib. Heb. rebharah, mibhar. Gr. κόσκινον. Gal. crible, tamis, bluteau. It. cribro, crivello.

Criſis, criticus, Ar. buchran, buchrani. Heb. gebhul. Gr. κρίσις, κριτικός. Gal. jugement, judicature, jugé, jour de criſe dans les maladies, It. giudizio, giudicatura, giudicante.

Crocus, Ar. zardach, zardagi, zafran. Heb. ſafra, ſaffran. Gr. κρόκος. Gal. ſafran. It. zaffarano.

Cruditas, crudus, Ar. nei, ſag. Heb. chai, na. Gr. ὠμότης, ὠμός. Gal. crudité, cru. It. crudezza, crudo.

Crura, Ar. acra, ragla, raglin. Pl. Heb. regel, raglim. Gr. σκέλη. Gal. jambes. It. ſtinchi, gambetti.

Cruſta, Ar. giſchi. Heb. karam, kelifa. Gr. ἐσχάρα. Gal. croûte. It. croſta, ſcorza.

Cryſtallus, Ar. gabiſch. Heb. gaviſch, kerah. Gr. κρύσταλλος. Gal. criſtal. It. criſtallo.

Cucupha, pileolus, Ar. gubbe, molota. Heb. peir, coba. Gr. πιλίδιον. Gal. coëffe, coife. It. cappello, cappelletto.

☞ Cucurbitula, Ar. oabel, akara, chaelie hagama, higema. Heb. carna, keſil. Gr. σικύα. Gal. ventouſe. It. ventoſa, zuccherta.

Cucurbita deſtillatoria, Ar. cara, charha, harabahah. Heb. deficit. Gr. σικύα. Gal. alembic. It. zucca.

Culter, Ar. chidmi, ſeken. Heb. ſakin, maakelet. Gr. μάχαιρα Gal. couteau. It. coltello, coltellino.

Cuneiformis, Ar. maſil alliziz. Heb. deficit. Gr. σφηνοειδής. Gal. fait en forme de coin. It. conforme a cugno.

Cuneus, Ar. liziz. Heb. aguda. Gr. σφὴν. Gal. coin. It. cugno, cogno.

Cura, ſollicitudo, Ar. hamam, hemm, himma, carb. Heb. belilult, caſchaſcha, iiza. Gr. μελέτη. Gal. cure, ſoin, ſouci. It. cura, penſiero, travaglio.

Cura, Curatio, Sanatio, Ar. tadvia, ileg, ſifa. Heb. gehab, iehabh, teruſa, riſoth, rephuah. Gr. θεραπεία, ἴασις. Gal. cure, guériſon. It. curazione.

Curtus, Ar. cazir. Heb. cazar, cazer. Gr. κολοβός. Gal. court, petit. It. corto.

Curvus, Curvitas, Ar. chava, chavi, inchine, munchani, mochni, tacicaa, mucaac. Heb. cores, ſchechnach. Gr. κάμπυλος, καμπυλότης. Gal. courbè, courbe, courbure. It. piegatura, incurvatura, piegato.

Cuſpis, Ar. malchas. Heb. ibhchah. Gr. αἰχμή. Gal. pointe. It. punta.

Cuticula, Ar. gulcida. Heb. deficit. Gr. ἐπιδερμίς. Gal. petite peau. Ital. pelle picciola, cuticella.

Cutis, Ar. geld, gelde, macala. Hebr. geled, or, Græc. δέρμα. Gal. peau. It. cotica, cotenna.

Cyatus, Ar. analaſat, keſat. Heb. kiſſeta. Gr. κύαθος. Gal. gobelet, coupe. It. bicchiere, gotto.

D.

Damnum, Ar. chiſarah. Heb. nedſek, raah, Gr. βλάβη, πῆμα. Gal. dommage, perte. It. danno.

Debilitas, Debilis, Arb. mashud, teſchut. Heb. choli, chelch, chalaſch. Gr. ἀσθένεια. Gal. débilité, foibleſſe, débile, foible. It. debolezza, debilità, debole.

Declinatio morbi, Ar. nacs, nekida, alruie, meſetet. Heb. ieridah. Gr. παρακμή. Gal. declin, déchet des maladies. amoindriſſement. It. declinazione.

Decoctio, Decoctum, Ar. tabcha, mathueh. Heb. nazid, tabhſchila, tufin. Gr. πέψις, ἕψημα. Gal. décoction. It. décozione, decotto.

Denigratio, Ar. ſavida ſevida. Heb. cadruth. Gr. μελασμός. Gal. noirciſſure, noirceur. It. annegramento.

Dens, Dentes, Ar. dars, plur. adras, & adaris, dars cudumi, in ſpecie dens inciſorius, ſive anterior. Heb. ſchen. plur. ſchinaim. Gr. ὀδών, ὀδόντες. Gal. dents. It. dente, plur. denti.

Denſitas, Denſus, Ar. ab, abia. Heb. abh, abhi, maabhah, aboth, gas. Gr. πυκνότης, πυκνός. Gal. gras, graſſe, épais, épaiſſeur. It. denſo, denſità.

Dentifricium, Ar. ſunun. Heb. deficit. Gr. ὀδοντότριμμα. Gal. poudre, ou autre choſe propre à frotter les dens. It. cura denti.

Dentiſcalpium, Ar. munacca. Heb. deficit. Gr. ὀδοντογλυφίς, Gal. cure-dent. It. cura denti, ſtuzzicadenti.

Dentitio, Ar. nubit, alamanan. Heb. deficit. Gr. ὀδαξισμός, ὀδοντίασις. Gal. la venue des dents. It. dentigazione.

Depilatio, Depilatorium, Ar. tamrit, mantuf, alſchar. Heb. carcha, mercur, Gr. ψίλωθρον. Gal. dépilatoire. It. pelamento rimedio.

Depreſſio, Ar. aſchaſad. Heb. ieſchach, ieſchaca, nimicat, ſchifla. Gr. ταπείνωσις. Gal. dépreſſion, preſſure. It. depreſſione.

De-

Deſpumatio, *Ar.* tazfia. *Heb. deficit*. *Gr.* ἀπαφρισμὸς. *Gal.* action d'écumer. *It.* deſpumazione.

Deſquammatio, *Ar.* taqſchira. *Heb. deeſt*. *Gr.* ἀπολέπισις. *Gal.* action d'écailler. *It.* ſcagliazione, ſcagliamento.

Deſtillatio, *Ar.* taqtir, hatla. *Heb.* tenciſa, noſet, delef. *Gr.* κατάλειψις. *Gal.* diſtillation. *It.* deſtillazione.

Deſtillatoria inſtrumenta, *Ar.* catara, catarat. *Heb.* keli hatenuſa. *Gr.* ὄργανα καταςαλακτικά. *Gal.* inſtrumens deſtillatoires *It.* inſtrumenti deſtillatorij.

Diæta, *Ar.* tadbir, vidi, ratab, tartib. *Heb.* nehagab. *Gr.* δίαιτα. *Gal.* diète, régime de vivre. *It.* dieta.

Diphragma, ſeptum tranſverſum, *Ar. deficit*. *Heb.* peder, dakim, dakin. *Gr.* διάφραγμα. *Gal.* diaphragme. *It.* diaframma.

Diarrhœa, *Ar.* guri bikai, darab, dabaren. *Hebr. deficit*. *Græc.* διάῤῥοια. *Gal.* flux de ventre. *It.* fluſſo di ventre.

Diaſtole, *Ar. non extat*. *Heb.* halpaſchtor. *Gr.* διαςολή. *Gal.* diaſtole. *It.* diaſtole.

Dies, *Ar.* iaom, nahar. *Heb.* iom. *Gr.* ἡμέρα *Gal.* jour. *It.* dì, giorno.

Digeſtio, *Ar.* hadma, ihdam, inhidam, andaga. *Heb.* icul. *Gr.* ἀνάδοσις. *Gal.* digeſtion. *It.* digeſtione.

Digeſtivus, *Digerens*, *Ar.* hadim. *Fœm.* hadima. *Heb.* mebaſchelet. *Gr.* ἀναδοτικός. *Gal.* digeſtif. *It.* digeſtivo.

Digitus, *Ar.* izba. *Heb.* ezebba, *pl.* hezbaoth. *Gr.* δάκτυλος. *Gal.* doigt. *It.* dito.

Disjunctio, *Ar.* baad, tabaid. *Heb.* machloketh. *Gr.* διάζευξις. *Gal.* ſéparation, disjonction. *It.* diſgiunzione, ſeparazione.

Dislocatio, *Ar.* fagdun, cholah, anchola, *Heb.* ſchemitah. *Gr.* ἐξάρθρωσις. *Gal.* dislocation. *It.* dislocazione, ſnodazione.

Diſſolutio, *Ar. deficit*. *Heb.* niſpah, mas, maia. *Gr.* διάλυσις. *Gal.* diſſolution. *It.* diſſoluzione.

Doctor, *Ar.* muedib, muhadi, faquch, alfachi. *Heb.* aluf, rabh. Gr. διδάσκαλος. *Gal.* docteur. *It.* dottore.

Dolor, *Ar.* vaga, alin, alem, anin, &c. *Heb.* chebel, chil, on, ezeb, keeb, macobh, zirim, (*plur.*) *Gr.* ὀδύνη, ἄλγος, ἄλγημα, *Gal.* douleur; *It.* dolore, doglia.

Dormitorium, *Ar.* marcad. *Heb.* beth madmeeah, miſchabh, cheder, aliiah. *Gr.* δωμάτιον. κοίτη. *Gal.* dortoir. *It.* dormitorio.

Dorſum, *Ar.* dahar, zulb. *Heb.* gev, gubh, ſchechem. *Græc.* νῶτος. *Gal.* dos. *Ital.* ſchiena.

Doſis. *Eſt Græcum vocabulum, per ſynecdochen dici poſſet*, *Ar.* cavas. *Heb.* cos. *Gr.* δόσις. *Gal.* & *It.* doſe.

Drachma, *Ar. deficit*. *Heb.* adaraon, darkemon, zuz. *Gr.* δραχμή. *Gal.* dragme. *It.* dragma, dramma.

Dropax, *Ar.* tanguia, thafal. *Heb. deficit*. *Gr.* δρόπαξ. *Gal.* dropax. *It.* dropace.

Dulcedo, *Dulcis*, *Ar.* gud, gaid, hulic, haliut, hali. *Heb.* matoc, motek arebh. *Gr.* γλυκότης; γλυκύς. *Gal.* douceur, doux. *It.* dolcezza, dolcitudine, dolce.

Dyſenteria, *Ar.* halfah, zachia, adereb. *Heb.* chadra, chali, meaim. *Gr.* δυσεντερία. *Gal.* dyſentérie. *Adj.* diſentérique. *It.* diſenteria.

Dyſpnoea, *Ar.* albehar, alrabu. *Heb. deficit*. *Gr.* δύσπνοια. *Gal.* aſthme, difficulté d'haleine. *It.* difficoltà di reſpirazione.

E.

ECſtaſis. *Ar.* tamanina, faza, ſubet, ſucos. *Heb. deficit*. *Gr.* ἔκστασις. *Gal.* & *Ital.* eſtaſi.

Ectropion. *Ar.* alſathere, xatrati. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐκτρόπιον. *Gal.* inverſion des paupières. *It.* riverſamento delle palpebre.

Effectus, *Ar. deficit*. *Heb.* maaſch, maaſiat, miphal, *Gr.* ἔργον, ἐνέργημα. *Gal.* effet. *It.* effetto.

Effervescentia, *Ebullitio*, *Ar.* taglia, galajen, rahs. *Heb.* diceul, nabhura, *Gr.* ζέσις. *Gal.* échauffement, bouillonnement. *It.* bollimento.

Efficacia, *Ar.* inquiham. *Heb.* coah, tebha. *Gr.* δύναμις, ἐνέργεια. *Gal.* efficace, vertu. *It.* forza, efficacia.

Effluvium, *Ar.* miibacchor. *Heb. non occurrit*. *Gr.* ἀπόῤῥοια. *Gal.* écoulement. *It.* ſcolamento, eſalazione.

Effuſio, *Ar.* herq, ihtiraq, zabb, inzabib. *Heb.* ſchefek, eſched, meſchad. *Gr.* ἔκχυσις. *Gal.* effuſion. *It.* ſpargimento.

Electrum, *Ar.* haut, carabe. *Heb. deficit*. *Gr.* ἤλεκτρον. *Gal.* ambre. *It.* elettro.

Electuarium, *Ar.* alguarized, looh, laaca, maagun. *Heb. deficit*. *Gr.* ἔκλειγμα. *Gal.* électuaire. *It.* elettuario.

Elementum, *Ar.* uſtaaſis, reean, (*plur.*) arcan. *Heb.* ieſod, (*plur.*) ieſodoth, *Gr.* στοιχεῖον. *Gal.* élément. *It.* elemento.

Elephantiaſis, *Ar.* hali alphil, dialphil. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐλεφαντίασις. *Gal.* lepre, ladrerie, *It.* lepra, elefantia.

Elixa

Elixatio, *Ar.* rahs. *Heb.* biſchul, baſchel. *Gr.* ὄψησις. *Gal.* action de bouillir. *It.* aleſſamento, leſſatura.

Elixir. *Ar.* elixir, alexir. *Heb. deficit*. *Gr. non habetur*. *Gal.* élixir. *It.* eliſſire.

Embamma, *Ar.* dars, darſa, tadris. *Heb. deficit*. *Gr.* ἔμβαμμα. *Gal.* ſauſſe, ſaupiquet. *It.* ſalſa, ſaporetto, guazzetto.

Embrocha, *Embrocatio*, *Ar.* natula, tantil, non hilec. *Heb. deeſt*. *Gr.* ἐμβροχή. *Gal.* découlement goutte à goutte. *It.* gocciamento.

Emolliens, *Emollitio*, *Ar.* tartib, marattab. *Heb. deeſt*. *Gr.* μαλακτικός, μάλαξις. *Gal.* amolliſſant, amolliſſement. *It.* mitigante, mitigazione.

Empirica, *Empiricus*, *Ar.* tagariba, mugarrab. *Heb. deeſt*. *Gr.* ἐμπειρία, ἐμπειρικός. *Gal.* expérience, empirique. *It.* eſperimento, empirico. Vide *Experientia*.

Emplaſtrum, *Ar.* maran, dichen, malzam, admaca. *Heb.* tealah, tachboſchet, *Gr.* ἔμπλαστρος. *Gal.* emplâtre. *It.* empiaſtro.

Empiema, *Ar.* taquia. *Heb. deeſt*. *Gr.* ἐμπύημα. *Gal.* apoſtéme intérieure. *It.* poſtema intrinſeco.

Enterocele, *Ar.* odora alama. *Heb. deeſt*. *Gr.* ἐντεροκήλη. *Gal.* rompure ou hernie inteſtinale. *It.* rottura, crepatura inteſtinale.

Epiala Febris, *Ar. & Heb. non occurrunt*. *Gr.* ἠπίαλος. *Gal.* épiale. *It.* epiala.

Epicauma, *Ar.* alficume, aufume. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐπίκαυμα. *Gal.* embraſement. *It.* bruciamento.

Epidemius, *Ar.* & *Heb. non occurrit*. *Græc.* ἐπιδήμιος. *Gal.* épidemique, maladie populaire. *It.* epidemico.

Epiglottis, *Ar.* galſamac, changiar. *Heb.* labhtebah, ſchifiucobah. *Gr.* ἐπιγλωττίς. *Gal.* épiglotte, luette, *It.* epiglottide.

Epilepſia, *Ar.* nocta, zara, *adject.* mazru. *Heb.* caſia, tiſul, choli hannuſel. *Gr.* ἐπιληψία. *Gal.* épilepſie, mal caduc, haut mal, *It.* mal caduco.

Epithema, *Ar.* lahale, atlia. *Heb.* retiah, *Gr.* ἐπίθεμα. *Gal.* épithéme. *It.* impoſto.

Erratum, *Error*. *Ar.* talaf, chata, chatia. *Heb.* miſge, chete. *Gr.* ἁμάρτημα. *Gal.* erreur, faute, abus. *It.* errore.

Errhinum. *Ar.* alniſuchat, alshauthat. *Gr.* ἔρρινον. *Gal.* errine. *It.* errino.

Eructatio, *Ar.* geben, gaſa. *Heb. deficit*. *Græc.* ἐρυγή. *Gal.* rot, action de roter. *It.* rotto, rottura.

Eryſipelas, *Ar.* maſere, meſſiere, gedem, hamra. *Heb. non occurrit*, *Gr.* ἐρυσίπελας. *Gal.* feu S. Antoine, ſeu volant, ſeu ſacré. *It.* Fuoco di S. Antonio.

Eſſentia, *Ar.* ſchai, ſchiath, aſchia. *Heb.* tuſchiah, hajut, ezem. *Gr.* οὐσία. *Gal.* eſſence. *It.* eſſenza.

Evacuatio, *Ar.* chala, iſtifrig. *Heb.* buc, buca, mebuca, characa. *Gr.* κένωσις. *Gal.* évacuation, vuidange. *It.* evacuazione.

Evaporatio, *Ar.* buchar. *Heb. deficit*. *Græc.* ἐκθυμίασις. *Gal.* évaporation. *It.* evaporazione.

Euexia, *Ar.* tabi, tibh. *Heb. deeſt*. *Gr.* εὐεξία. *Gal.* bon état du corps, corps de bonne complexion. *It.* buona coſtituzione, buon abito.

Euphorbium, *Ar.* farbum. *Heb. deficit*. *Gr.* εὐφόρβιον. *Gal.* euphorbe. *It.* euforbio.

Evulſio, *Ar.* cala. *Heb.* maſſach, gazit. *Gr.* ἔκσπασις. *Gal.* évulſion, arrachement. *It.* eſtirpazione.

Excrementum, *Ar.* codora, codora ageſed. *Heb.* galal, gelel, zeh, tſeah, zeſiah, pereſch. *Gr.* περίττωμα. *Gal.* excrément, ordure du corps. *It.* eſcremento.

Exhalatio, *Ar.* buchar. *Heb.* hebel, kitor. *Gr.* ἀναθυμίασις, ἐκθυμίασις. *Gal.* exhalaiſon, exhalation. *It.* eſalazione.

Experientia, *Experimentum*, *Ar.* tagrib, tagariba, burhan, garaba. *Heb.* niſa, niſajon. *Gr.* πεῖρα, ἐμπειρία. *Gal.* expérience, épreuve. *It.* eſperienza, eſperimento, prova.

Exſanguis, *Ar.* naquis aldem. *Heb.* chaſardam. *Gr.* ἔναιμος, λείφαιμος. *Gal.* ſans ſang, qui n'a point de ſang. *It.* eſangue.

Exſiccans, *Ar.* mujabbis, manſchat. *Heb.* iabeſch. *Gr.* ξηραντικός. *Gal.* ſéchant, qui fait ſécher. *It.* ſeccante.

Exſiccatio, *Ar.* iubiſa, iubs, debul, niſchaf. *Heb.* ieboſchet. *Gal.* sèchement, sèche, sècheresse. *It.* ſecca, ſeccaggine.

Exſpiratio, *Ar. deficit*. *Heb.* mappech., geriah. *Gr.* ἐκπνοή. *Gal.* exhalaiſon, haleine. *It.* eſpirazione.

Exſpuitio, *Ar.* badſacoh, buſac, antiſath. *Heb.* rekikah, *Gr.* πτύσις. *Gal.* crachement. *It.* ſputamento.

Extenuatio, *Extenuatus*, *Ar.* ambaſati, debul, tazhul, (*adject.*) mazhul, taqzif. *Heb. deficit*, *Gr.* λέπτυνσις. *Gal.* exténuation, amoindriſſement, exténué. *It.* eſtenuazione, eſtenuato, indebolito.

Extinctio, *Extinctus*, *Ar.* intifa, itfa, mutfi. *Heb.* kibhu, kabhe. *Gr.* σβέσις, σβεννύμενος. *Gal.* éteignement, éteint. *It.* eſtinzione, eſtinto.

Extractio, *Ar.* achragg, inticad. *Heb. deficit*, *Gr.* ἐξολκή. *Gal.* extraction. *It.* eſtrazione.

Extra-

Extractum, *Ar.* chaluz, charrag. *Heb. deficit.* Gr. ἐξελχθὲν. *Gal.* extrait. *It.* eſtratto.

Exulceratio, *Exulceratus*, *Ar.* naquia, munqui, tacra. *Heb. deficit.* Gr. ἕλκωσις. *Gal.* exulcération, bleſſure, entamure de peau. *It.* impiagatura.

F.

F*Acultas*, *Potentia*, *Ar.* taca, cudra. *Heb.* el, iecolet, coach, harſchaah. G. δυύαμις. *Gal.* faculté, puiſſance, pouvoir, ſorce. *Ital.* poſſanza, ſacoltà.

Fames, *Ar.* goi. *Heb.* caſan, raabh, réabon, ſacſa. Gr. λιμὸς. *Gal.* famine, faim. *It.* fame.

Far, *Ar.* catnia. *Heb. deeſt.* Gr. χόνδρος, ζεία. *Gal.* épautre. *It.* farro.

Farina, *Polenta*, *Ar.* daccic, & daccac, camh. *Heb.* kemach, ſolet, calit, pericach. Gr. ἄλδυρον, ἄλφιτον. *Gal.* farine. *It.* farina.

Faſcia, *Ar.* laſaſa, faiga. *Heb.* chitul, chetulah, miſgereth. Gr. δεσμὸς, σπάργανον. *Gal.* bande, bandelette. *It.* faſcia, banda.

Faſcinatio, *Faſcinum*, *Ar.* ſihr, ſahara. *Hebr.* chashaph, lachaſch, lathas, roten. Gr. βασκανία, βάσκανον. *Gal.* enchantement, forcéſerie. *It.* ſtregaria, ſtregamento.

Faſtidium, *Ar.* bogba, beſchem, melel. *Hebr.* goal, tſara, daraon, gat. Gr. ναυτία, βδέλυγμα. *Gal.* dégoût. *It.* faſtidio.

Fauces, *Ar.* halch, halchu, ſahaſati, natqu, *Heb.* loa, chulcus, cheth. Gr. φάρυγξ. *Gal.* gorge. *It.* fauci, canna della gola.

Favilla, *Ar.* ramad. *Hebr.* piach, kidod, zick. Gr. αἰθάβη. *Gal.* flameche, cendre chaude. *It.* favilla.

Favus, *Morbus & apum opificium*. *Ar.* shud, ſahaſati, ſirengi. *Heb.* ſuf, nofet. Gr. κηρίον. *Gal.* rayon de miel. *It.* favo.

Febris, *& eminenter ardens*. *Ar.* humi, humia. *Heb.* dalleket, chaſchur, caddachat. *Syr.* eſcheta. Gr. πυρετὸς. *Gal.* fièvre. *Ital.* febbre, febbretta.

Femur, *Ar.* pachad. *Heb.* jarch. Gr. μηρὸς. *Gal.* cuiſſe. *It.* parte fuor della coſcia.

Fermentatio, *Ar.* chamar. *Heb.* bezeket, chumzach. Gr. ζύμωσις. *Gal.* fermentation. *It.* levitare, fermentazione.

Fermentum, *Ar.* chamir, chlamita. *Heb.* ſeor. Gr. ζύμη. *Gal.* levain. *It.* levito, lievito.

Fervor, *Fervidus*, *Ar.* taglia gali. *Heb.* diceul, retach, ratach. Gr. καῦμα, ζέσις, θερμὸς. *Gal.* ferveur, ſort ardent. *It.* ſervore, bollente, ſervente.

Fex, *Fecula*, *Ar.* dar, dardi, theſal, taluch. *Heb.* ſchemer. Gr. τρυξ. ὑποςάθμη. *Gal.* lie, ſondrille. *It.* feccia.

Fibra, *Fibræ*, *Ar.* arac, *pl.* uruc. *Heb.* pethillim, maphthilim. Gr. ἴς. *pl.* ἶνες. *Gal. pl.* petits filets des nerfs. *It. pl.* Fili dei nervi, o nervoſi.

Fibula, *Ar.* bizim, *plur.* abzam, cabal, *plur.* arbal. *Heb.* chach, cahat, cane hagaton. Gr. περόνη. *Gal.* bouele, *ou* agraffe, in *Anat.* os de la jambe. *It.* fibbia, fibula,

Ficus, *Morbus*, *Ar.* albir. *Heb. deficit.* Gr. σύκωσις, σῦκον. *Gal.* fic. *It.* fico.

Firmitas, *Firmus*, *Ar.* amanach, baki, damam, adman, zahid, vataca, &c. *Heb.* amana, emuna, næeman, chezac, jazuc, &c. Gr. βεβαιότης, βέβαιος. *Gal.* ſermeté, ſerme. *It.* ſermezza, ſermo.

Fiſſura, *Ar.* filla, zada. *Heb.* bedec, chagava, ſcheſa, arods, ſchac, ſchaca. Gr. σχίσις. σχίζα. *Gal.* fente, crevaſſe. *It.* feſſura.

Fiſtula, *Ar.* zumara, mazamar, macalachar. *Heb.* necaſa, anbub, calil. Gr. σύριγξ. *Gal.* fiſtule. *It.* fiſtola.

Fixatio, *Fixus*, *Ar.* irtichaz, marchaz. *Heb.* kebhiah. Gr. πῆξις, πηκτὸς. *Gal.* fixation, fixe. *It.* fiſſazione, fiſſo.

Flamma, *Ar.* lahib, lahlaha, lama, marig, ſab. *Heb.* laabh, lehabhab, laebhet, labhat, maſſaah. Gr. φλοξ. *Gal.* flamme. *It.* fiamma.

Flatus, *Ar.* naſcha, naſima, roh, rih, riah. *Heb.* ruach, neſama, nephicha, neſchibat. Gr. φύσα, πνεῦμα. *Gal.* ſouffle. *It.* fiato.

Fletus, *Ar.* buki. *Heb.* beki, bekah, demah. Gr. κλαυθμὸς *Gal.* pleur, action de pleurer. *It.* pianto.

Flos, *Flores*, *Ar.* zahar, *plur.* ahzar, (zar atuhas. *Flos æris.*) *Heb.* nizanim, perach, ziz. Gr. ἄνθος. *plur.* ἄνθεα. *Gal.* fleur, fleurs. *It.* fiore, fiori.

Fluctuatio, *Fluctus*, *Ar.* haul, haule, ahuel, (*plur.*) mauga, tamuig. *Heb.* gal, miſchbar. Gr. κλυδὼν, κύμανσις. *Gal.* flot, vague, flottement, agitation. *It.* fluttuazione, ondeggiamento.

Fluor, *Fluxus*, *Ar.* guri, (*v. g.* guridem, *ſanguinis*, bikai *cum vomitu.*) dob, dabaren, ſilan, ſil. *Heb.* helek, dabh, zobh, zirma, gar. Gr. ῥοῦς, ῥεῦμα. *Gal.* fluxion, coulement. *It.* fluſſo.

Fœtor, *Fœtidus*, *Ar.* nachar, natan, nutana, natin, mantin. *Heb.* neelab, baeſch, boeſch, zemora, mac. Gr. δυσωδία, δυσώδης. *Gal.* puanteur, puant. *It.* ſetore, ſetido.

Fœtus, *Ar. deficit.* *Heb.* ill, olel, ſchagav, ſche-

ſcheger, ober. *Gr.* τόκος, γονή. *Gal.* fruit & portée d' une femme. *It.* parto.

Fomes, *Ar.* loeſcha. *Heb.* ſchual. *Gr.* ζώπυρον, *Gal.* drapeau du fuſil, allumette. *It.* eſca.

Forceps, *Ar.* culib. *Heb.* machtah, malcacha, zebhat. *Gr.* πυράγρα, σμίλη. *Gal.* tenaille, pincette. *It.* tenaglia.

Forfex, *Ar.* machagad, michad. *Heb.* miſparab, meliachab. *Gr.* ψαλίς, τομίς. *Gal.* ciſeau. *It.* forfice.

Forma, *Ar.* zora, ſebeb alzori, nava. *Heb.* zura, toar, marconet. *Gr.* μορφή, εἶδος. *Gal.* forme. *It.* forma.

Formatio, *Ar.* gabla. *Heb.* jezira. *Gr.* πλάσις. *Gal.* formation. *It.* formazione, facimento.

Fornax, *Ar.* atun, forn. *Heb.* tanur, macben, atun, kibſchan. *Gr.* κάμινος. *Gal.* fournaiſe. *It.* fornace, forno.

Fractura, *Ar.* caſar, caſra. *Heb.* tenua, ſchebher, miſchbar, maſchber, pegima, pagma. *Gr.* κλῶμα, ἄγμα, κάταγμα. *Gal.* fraction, fracture, rupture. *It.* rottura.

Frigiditas, *Frigus*, *Frigidus*, *Ar.* tabid, huruda, barid, gumid, gemeda, gumuda, (*adj.*) gimid. *Heb.* cor, cara, car, kerir, dſinna. *Gr.* ψύχος, ψυχρός. *Gal.* froidure, froid. *Ital.* ſteddo.

Frons, *Ar.* gebhe. *Heb.* metſach. *Gr.* μέτωπον. *Gal.* front. *It.* fronte.

Frontela, *Ar. deficit*. *Heb.* mitſcha. *Gr.* ὑπερμετώπιον. *Gal.* fronteau. *It.* frontale.

Fructus, *Ar.* fuache. *Heb.* peri, nibh, tenubha. *Gr.* καρπός. *Gal.* fruit. *It.* frutto.

Fuligo, *Ar.* vaſara, dachan, dochen, aſech. *Heb.* icrum. *Gr.* λιγνύς, αἰθάλη, καπνία. *Gal.* ſuye. *It.* fuliggine.

Fumus, *Ar.* dachan, buchar. *Heb.* achan kitor, calit. *Gr.* καπνός. *Gal.* fumée. *It.* fumo.

Fungus, morbus, *Ar.* fatar, fatera, futurati, muqh, hatar, acar. *Heb. deficit*. *Gr.* μύκης. *Gal.* champignon, potiron. *It.* fongo.

Furor, *Mania*, *Ar.* gienun, gin, (magnun, *adject.* maniacus) gadab. *Heb.* zahaph, hebrah, charon, &c. *Gr.* μανία. *Gal.* fureur, furie, follie. *It.* furore, furia.

Furunculus, *Dothien*, *Ar.* dumel, *plur.* aldemenul, demamil. *Heb.* tali. *Gr.* δοθιὴν. *Gal.* froncle, clou. *It.* adronaccio.

Furfures, *Furfuratio*, *Pityriaſis*, *Ar.* nocale, nacalè, alebreati, hucha, hucala, cuſear, haziz. *Heb.* mappal, netec, moz, peſole, dſarid. *Gr.* πίτυρον, πιτυρίασις. *Gal.* ſon, bran de farine. *Ital.* *Morb.* petites ordures blanches ſur la tête. cruſca, ſemola.

Fuſio, *Liquatio*, *Ar.* ihtiraq, herq. *Heb.* muzaket, muzak, neſec, maſſeca, haduc, hindica. *Gr.* χύσις. *Gal.* fuſion, fonderie, action de fondre. *It.* liquefazione, fuſione.

G.

G*Agates*, *Ar.* zabaga, gagathi. *Heb. deficit.* *Gr.* γαγάτης, γαγγίτης. *Gal.* gagat. *Ital.* gagate.

Galactites, *Ar.* alazar almeres, hagiar lebenic, *vel* lebeni. *Heb. deficit*. *Gr.* γαλακτίτης. *Gal.* pierre blanche comme lait. *Ital.* galattite.

Galbanum, *Ar.* chenechalbebi, halcherina, barzard, bezard, beliataligma, hazad, &c. *Hebr.* chelbenach. *Gr.* χαλβάνη, σταγωνίτης. *Gal.* galbanon. *It.* galbano.

Galea, *Ar. deficit*. *Heb.* michbaah, cobah, culas, maclas, caſſida. *Gr.* κράνος, κόρυς, τρυφάλεια. *Gal.* heaume, caſque. *It.* celata, elmo.

Ganglion, *Ar.* & *Heb. deficit*. *Gr.* γάγγλιον. *Gal.* & *It. retinetur* ganglion, ganglio.

Gangræna, *Ar.* ganaga. *Heb. deficit.* *Gr.* γάγγραινα. *Gal.* gangrène, chair morte par ulcere & inflammation. *It.* carne morta di una piaga.

Gargariſmus, *Ar.* & *Hebr. deficiunt*. *Græc.* γαργαρισμός. *Gal.* gargariſme. *It.* gargarizzamento.

Garum, *Ar.* muri, ſcenem, marc almalah. *Heb. deficit*. *Gr.* γάρον. *Gal.* ſaumure de poiſſons. *It.* ſalamoja.

Gaudium, *Ar.* farch, farcha. *Heb.* ſimſach, ſaſon, cheduah, alizath. *Gr.* χαρά, χάρμα. *Gal.* oye. *It.* allegrezza.

Gemma, *Lapis Pretioſus*, *Margarita*, *Arab.* gauhara. *pl.* gauhar, gavahir, jaauta, *pl.* jacut. *Gr.* μαργαρίτης. *Gal.* pierre précieuſe. *It.* gemma.

Gena, *Mala*, *Maxilla*, *Ar.* ilgene, chad, lahia. *Heb.* lechi, laſa, pag. *Gr.* γένυς, γνάθος. *Gal.* joue. *It.* guancia.

Generatio, *Ar.* naſal, gil, dahar, tavaruth, con, tacoin. *Heb.* dor, moledet, chavijah, toleda. *Gr.* γένεσις. *Gal.* genération. *It.* generazione.

Genitalia, *Pudenda*, *Ar.* zuhub, (*ſing.* zubb, *pro utroque ſexu*) aurat, (*per antiphraſin*) ducura. *Heb.* ervah, mebuſchim, pot, *Gr.* αἰδοῖα. *Gal.* parties génitoires, honteuſes. *It.* parti naturali, genitali.

Genu, *Ar.* rocba, *pl.* rocab, rocbatini. *Heb.* herec, arcubbah. *Gr.* γόνυ. *Gal.* genou. *Ital.* ginocchio.

Gialappa, *Jalappa*, *Ar.* & *Heb. deficit.* *Gr.* γιάλαππα. *Gal.* jalap. *It.* jalappa.

Gibboſitas, *gibbus*, *gibboſus*, *Ar.* hadube, habdubi, muhaddab. *Heb.* gabh, gibben, dadh ſcher. *Gr.* κύρτωσις, κύφωσις, κυφός, κυρτός. *Gal.* boſſe, boſſu, *It.* gobbo.

Gingivæ, *Ar.* alderari, algemur, latach. *Heb.* chincaim. *Gr.* οὖλον, οὖλα. *Gal.* gencive. *It.* gengiva.

Glabrities, *glaber*, *Ar.* halh, haloa. *Heb.* chilec, chalac, ſcheiuth. *Gr.* φαλακρότης, φαλακρός, ψιλός, *Gal.* pelure, pelé. *It.* pelamento, ſpelamento, pelato, ſpelato.

Glandula, *glans*, *Ar.* geuze, *pl.* geux, ſala, bolota. *Heb. deficit.* *Gr.* ἀδὴν, βάλανος. *Gal.* gland, petite glande. *It.* ghianda, ghianda picciola.

Glans penis, *Ar. deficit.* *Heb.* roſch hagevijah. *Gr.* βάλανος, κύσταρος. *Gal.* tête de la queue, *It.* capezzolo della coda.

Glarea, *glarealis*, *Ar.* mahgara, muhagar. *Heb. deficit.* *Gr.* ψηφίς, ψάμμος, ψηφίδω, νήμπλεως, ψαμμώδης. *Gal.* gravier, gravois, plein de gravois. *It.* ghiaja, ghiajoſo.

Glaucoma, *Ar.* zarca. *Heb. deficit.* *Græc.* γλαύκωμα. *Gal.* aveuglement, tache en l'œil. *Ital.* accecamento.

Gluten, *Arab.* dabac, dabc, halc, ilc, giri. *Hebr.* debhec. *Gr.* κόλλα. *Gal.* colle, glu, *Ital.* colla.

Gonagra, *Arab.* vaga al rocba, alm, arocbatin. *Hebr.* chebel haberec. *Gr.* γόναγρα. *Gal.* la goutte au genou. *Ital.* gotta del ginocchio.

Gonorrœa, *Ar.* aludi, almeracha, *Hebr.* zebha, zob, mikkerehlajelab. *Gr.* γονόῤῥοια. *Gal.* gonorhée, fluz de ſemence. *Ital.* gonorrea.

Goſſypium, *Ar.* cotin. *Hebr.* zemer. *Gr.* γοσσύπιον, ἐριόξυλον. *Gal.* cotton. *Ital.* cottone, bambagia.

Granum, *Arab.* zara, habbat. *Heb.* gargar, peret. *Gr.* κόκκος. *Gal.* grain. *Ital.* grano.

Graveolentia, *graveolens*, *Ar. caret.* *Hebr.* bavoſch, beoſch, tſachanah, namac, *Gr.* δυσωδία, δυσώδης. *Gal.* mauvaiſe odeur. *Ital.* puzza, cattivo odore.

Gravida, *Ar. deeſt.* *Hebr.* harah, battana, meadjah, *Gr.* ἐγκύμων, *Gal.* femme groſſe, enceinte. *Ital.* gravida.

Grumus, *grumeſcentia*. *Arab.* gerf, *Pl.* agraf. *Hebr.* regebh, guſch. *Gr.* θρόμβος, θρόμβωσις. *Gal.* caillée, caillé. *Ital.* condenſato.

Guajacum, *Ar.* & *Hebr. deficiunt.* *Ind.* guajacan. *Gr.* ἁγιόξυλον. *Gal.* bois de gayac, bois ſaint. *Ital.* guajaco, legno ſanto.

Gula, *œſophagus*, *Arab.* meri, anhar. *Hebr.* loach, biliah. *Gr.* οἰσόφαγος. *Gal.* gueule, goſier, *Ital.* gola.

Gummi, *Ar.* zamach, ſamag. *Heb.* dſamag. *Gr.* κόμμι. *Gal.* gomme. *Ital.* gomma.

Gummi Arabicum, *Ar.* ſamag, alarabi. *Heb.* althartuc. *Gr.* κόμμι ἀραβικόν. *Gal.* gomme arabique. *It.* gomma arabica.

Gutturnium, *Ar. deficit.* *Hebr.* miſchcabh. *Gr.* ἀρύταινα, πρόχοος *Gal.* goutteron. *Ital.* bacilo, bacile.

Gypſum, *Arab.* gies, gips, gipſin, tali. *Hebr. deficit.* *Gr.* γύψος, *Gal.* gips. plâtre. *It.* geſſo.

H.

HÆmatites, *Ar.* ſedenegi, ſedine. *Hebr. caret.* *Gr.* αἱματίτης. *Gal.* hématite, pierre ſanguinaire. *Ital.* ematite

Hæmoptyſis, *Ar.* nafth aldam, mazaf aldam. *Hebr.* roc dam. Gr. αἱμόπτυσις. *Gal.* crachement de ſang. *Ital.* ſputo di ſangue.

Hæmorrhagia, *Ar.* guri dem nazalaldem. *Heb.* dabh, vel zobhdam, *Gr.* αἱμοῤῥαγία. *Gal.* flux de ſang. *Ital.* fluſſo di ſangue.

Hæmorroides, *Ar. deeſt.* *Hebr.* apholim, techorim. *Gr.* αἱμοῤῥοΐδες. *Gal.* hémorrhoides. *It.* emorroide.

Halitus, *Ar.* naſima, habba. *Heb.* neſchama. Gr. πνεῦμα, ἀτμός, ἐκπνοή. *Gal.* haleine. *Ital.* alito, ſpirito.

Hebetudo viſus, *Ar.* alſedar, atabalbazar. *Hebr. deeſt.* Gr. ἀμβλυωπία. *Gal.* foibleſſe, débilité de vue, vue troublée. *It.* debilità del viſo.

Hectica, *Ar.* hami aldac, meſelet, mucalif. *Hebr.* hadacia. *Gr.* ἑκτική. *Gal.* fievre hectique. *Ital.* etica, etica febbre.

Hepar, *jecur*, *Ar.* kebd, bebib. *Heb.* gabed. Gr. ἧπαρ. *Gal.* foye. *Ital.* fegato.

Hepaticus, *Ar.* makbud, alorſingen, ſiagemalſce. *Heb. deeſt*, Gr. ἡπατικός. *Gal.* hépatique, mal de foye. *Ital.* fegatoſo, mal di fegato.

Hermaphroditus, *Ar.* chunte. *Hebr. deeſt*. Gr. ἑρμαφρόδιτος, ἀνδρόγυνος. *Gal.* hermafrodite, garçon fille, qui eſt mâle & femelle. *Ital.* ermafrodito.

Hernia, *ramex*, *Ar.* luſe, buri, odra, adar, naſch, *Hebr. deficit.* Gr. κήλη. *Gal.* rupture, hernie, crevre. *Ital.* crepatura, rottura, ernia.

Herpes, *Ar.* alchaichaluf, in *ſpecie* exedena. *Hebr.* jecul, etiam *exedens*. *Gr.* ἕρπης, & quidem ἐσθιόμενος, & ἕρπης κεγχρείας, i. d. *miliaris*. *Gal.* herpete, louq des allemans, & dartre. *Ital.* erpete, lupo.

Hirudo, *ſanguiſuga*, *Ar.* alag, aleca. *Hebr.* alucah. Gr. βδέλλα. *Gal.* ſangſue. *Ital.* ſanguettola, ſanguiſuga.

Homo,

Homo, *Arab.* & *Hebr.* adam. *Gr.* ἄνθρωπος. *Gal.* homme. *Ital.* uomo.

Horror, *Ar.* takim, azugub, palazur. *Hebr.* charadab. *Gr.* φρίκη. *Gal.* effrayement, frayeur. *Ital.* orrore.

Humectatio, *Ar.* bal, abtal. *Hebr.* tartibh, ratbot. *Gr.* ὕγρανσις, ὑγρασμός. *Gal.* humectaction, mouillure, moiteur. *Ital.* bagnamento, umidità.

Humerus, *Arab.* ketf, mancab. *Heb.* kteph, ſoebhet. *Gr.* ὦμος. *Gal.* épaule. *Ital.* ſpalla, omero.

Humor, *humidus*, *Arab.* chilt, nadvah. (*plur.* nadvit,) munedi, (*adject.*) rutuba, tatab. *Hebr.* leach, lechah, leſchad teria, ratobh. *Gr.* ὑγρασία, ὑγρος, ἰκμάς. *Gal.* humeur, humide. *Ital.* umore, umido.

Hyacinthus, *Ar.* jacuta, *quod etiam* gemmam *in genere ſignificat*. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* ὑάκινθος. *Gal.* hyacinte. *Ital.* giacinto.

Hydatis, *aqüula*, *Ar.* ſarnac, ſchernac, aximath. *Hebr.* *deeſt.* *Gr.* ὑδατίς. *Gal.* bourgeon, *ou* ampulle d'eau. *Ital.* acqueta, broſſola piena d' acqua.

Hydrops, *hydropicus*, *Ar.* jarcan, muallal, baliarcan, haben, naſch albatan, (*adject.*) manſuch. *Hebr.* nodi, ſchiccu. *Græc.* ὕδρωψ, ὑδρωπικός. *Gal.* hydropiſie, hydropique. *Ital.* idropiſia, idropico.

Hyems, *Ar.* ſchiti, ſchetva. *Heb.* kon. *Ar.* χειμών. *Gal.* hyver. *Ital.* inverno.

Hypochondria, *Ar.* meſemen. *Heb.* comeſch. *Græc.* ὑποχόνδεια. *Galen.* hypochondres. *Ital.* ipocondri.

Hypochondriacus, *Ar.* feraſif. *Hebr.* chamuſch. *Græc.* ὑποχονδειακός. *Gal.* hypocondriaque. *It.* *deficit*. (*Poſſet tamen uſurpari* ipocondriaco, *ad imitationem* ipocrita, i. e. *Hypocrita*).

I.

J*Aſpis*, *Ar.* hagar, jaſpe, iaſchep. *Heb.* *deeſt.* *Gr.* ἴασπις. *Gal.* jaſpe. *Ital.* pietra jaſpe, Jaſpide.

Icterus, *icteritia*, *Ar.* jarcan. *Hebr.* jeracon. *Græc.* ἴκτερος. *Gal.* jauniſſe. *Ital.* itterizia.

Ictus, *percuſſio*, *Ar.* galdah. *Hebr.* paam, makkeh, maccab. *Gr.* πλῆξις, πληγή. *Gal.* coup, frappement, action de frapper. *Ital.* colpo, percoſſa, ferita.

Jejunum, epitheton inteſtini, *Arab.* alſain, dſain. *Hebr.* *deficit*. *Græc.* νῆστις, *Gal.* jeûn. *It.* digiuno.

Ilia, *Ar.* hazarti. *Hebr.* keſalim, daphe. *Gr.* λαγῶνες. *Gal.* flancs. *Ital.* fianchi.

Iliaca, *ileus*, *Ar.* vaga almaa. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* εἰλεός, εἰλιακή. *Gal.* iliaque paſſion. *Ital.* iliaca.

Impetigo, *lichen*, *Ar.* cuba, ſcere, uſag, haziza. *Hebr.* chazaz, chaziz, jallephet. *Gr.* λειχήν. *Gal.* galle, gratelle, feu volage. *Ital.* volatica.

Impregnatio, *Ar.* haml. *Heb.* *deeſt.* *Gr.* ἐγκυμόσυνη. *Gal.* engroſſement des femelles. *Ital.* ingravidazione, impregnazione.

Impuritas, *impurus*, *Ar.* chaceſa. *Heb.* tumca, tame, tinuſa, tanuf. *Gr.* ἀκαθαρσία, ἀκάθαρτος. *Gal.* ordure, ſaleté, ſale. *Ital.* ſporchezza, ſporco.

Inciſio, *Ar.* lacht. *Hebr.* ſeret, ſareta. *Gr.* τομή, διακοπή. *Gal.* inciſion. *Ital.* taglio, tagliatura.

Incraſſans, *incraſſatio*, *Ar.* tegill. *Hebr.* maebheh. *Gr.* παχυντικόν, παχυσμός. *Gal.* épaiſſement. *verb.* épaiſſir. *It.* ingroſſamento, ingroſſante.

Incubus, *ephialtes*, *Ar.* gatum, chanic, kibus, kabus, alantiſac, altatum, alcatum, &c. *Hebr.* kabuds. *Gr.* ἐφιάλτης. *Gal.* coche-mare. *Ital.* incubo, incubito.

Inedia, *Ar.* goi. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* νηστεία. *Gal.* faute de boire & de manger. *Ital.* aſtinenza, dieta.

Infantia, *infans*, *Ar.* toſula, toſolia, tifli. *Heb.* jancuth, jeleth, naar, elam, taph, pirchak. *Gr.* βρέφος. *Gal.* enfance, enfant. *Ital.* fanciullezza, fanciullo, bambino.

Inflammatio, *Ar.* tahab, acaſus. *Heb.* gargur, beherah. *Gr.* φλεγμονή. *Gal.* inflammation, embraſement. *Ital.* infiammazione.

Inflatio, *Ar.* naſch. *Heb.* *deeſt.* *Gr.* ἐμφύσημα. *Gal.* inflation, enflure. *Ital.* enfiatura, enfiazione, gonfiamento.

Influxus, *Ar.* mazhaca. *Hebr.* *deficit*. ἀπόῤῥοια, *Gal.* influence. *Ital.* influſſo.

Infuſio, *infuſum*, *Ar.* naca, naka, muntaca, zabb. *Hebr.* jetſica, muzak. *Gr.* ἔγχυσις, ἔγχυτον. *Gal.* infuſion, infus. *Ital.* infuſione, infuſo.

Ingenium, *Ar.* gil, hadaca, chiel. *Hebr.* ſechel, haskel, binad. *Gr.* νοῦς, διάνοια, εὐφυΐα, *Gal.* naturel. *Ital.* ingegno.

Ingredientia, *Arab.* dachila. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* ἰσερχόμενα. *Gal.* entrans, ingrédiens. *Ital.* entranti.

Inguen, *Ar.* haleb. *pl.* halebetein, arbut, arbitin. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* βουβῶνες. *Gal.* aine. *Ital.* inguinaglia.

Inquietudo, *Ar.* *deficit*. *Hebr.* reſcha. *Græc.* ἀλυσμος, ἄση. *Gal.* inquiétude. *It.* inquietudine.

Inſania, *inſanus*, *Arab.* belech, ebleh, vaſuſo, vaſus. *Hebr.* ſchiggagon, maſchugga. *Gr.* ἄνοια, μανία, μωρὸς, ἐμμανὴς. *Gal.* furie, rage, inſenſé, hors de ſens. *Ital.* pazzia, pazzo.

Inſipidus, *inſipiditas*, *Ar.* zehema. biletib, maſich, miſcha (*ſubſt.*) *Hebr.* cheſil, nabal, evil. *Gr.* ἄποιος, ἀποιότης. *Gal.* qui n' a point de ſaveur. *Ital.* ſenza ſapore.

Inſpiratio, *Ar.* tauſas, habba, *plur.*, hubub, *Heb. deficit*. *Gr.* ἐμπνοή. *Gal.* inſpiration. *It.* inſpirazione.

Inſpiſſatio, *Ar.* tacatf, mucattif, (*adject.*) *Hebr. deficit*. *Gr.* πύκνωσις. *Gal.* épaiſſiſſement. *Ital.* iſpeſſimento.

Inſtrumentum, *Ar.* alach, *& in ſpecie Chirurgicum* gamedui. *Heb.* keli. *Gr.* ὄργανον. *Gal.* inſtrument. *Ital.* inſtrumento.

Intellectus, *Ar.* binah, aql. *Hebr.* ſechel, haskel. *Gr.* διάνοια. *Gal.* intellect, entendement. *Ital.* intelligenza; intendimento.

Intemperies, *Ar.* infrat. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἀκρατία. *Gal.* immodération, intempérance. *It.* immoderazione.

Inteſtinum, *Ar.* batan, *pl.* bavatin, dachil, mazran, *plur.* mazarin. *Heb.* kerebh, *plur.* kerabhim. *Gr.* ἔντερον, ἔντερα. *Gal.* entrailles, inteſtins. *It.* entraglie, interiori.

Inunctio, *Ar.* tamarich. *Heb. deficit*. *Gr.* χεῖσμα, χεῖσις, ἄλειμμα. *Gal.* onction. *It.* unzione, unguento.

Irrigatio, *Ar. deficit*. *Heb.* zarzif, ri, ſchiku. *Gr.* ἐμβροχὴ, ἀρδεία. *Gal.* arroſement. *It.* adacquamento, inacquamento.

Irritatio, *Ar.* magadbah. *Heb.* regaz, ragza, argzot, naatſa, neatſa. *Gr.* ἐρεθισμὸς. *Gal.* irritation. *It.* irritazione.

Iſchiatica, *Iſchias*, *Ar.* itq aluiſa. *Heb.* beebh, jajerek, gid hannaſeh. *Gr.* ἰσχιὰς, ἰσχιαδικὸς νόσος. *Gal.* goutte ſciatique. *Ital.* ſciatica.

Iſchion, vide *Coxa*, *Ar.* neſaa. *Heb.* naſch, jerek. *Gr.* ἰσχίον. *Gal.* cuiſſe, hanche. *It.* coſcia, anca.

Iſchuria, *Ar.* zeiba albeule, achia alhiraca, ihtibes albeule, ihtecin albeule &c. *Heb.* achjut haſchtana, azira haſchenim. *Gr.* ἰσχουρία. *Gal.* iſchurie. *It.* iſcuria.

Jugularis vena, *Ar.* guidem. *Heb. deficit*. *Gr.* σφαγῖτις φλέψ. *Gal.* veine de la gorge. *It.* vena del gozzo, della gola.

Jugulum, *Ar.* lebe. *Heb.* zippor. *Gr.* αὐχὴν, κλεὶς, δειρή. *Gal.* goſier, gorge. *It.* gola, gozzo della gola.

Julep, *Ar.* julep. *Heb. deficit*. *Gr.* ἰούλεπος. *Gal.* julep. *It.* giulebbo.

Jumentum, *Jumenta*, *Ar.* behime, *pl.* beheim. *Heb.* beir, cudna. *Gr.* κτῆνος. *Gal.* bête ſervant a tirer, ou à labourer. *It.* beſtiame, beſtia da ſoma, giumenta.

Jus, *Juſculum*, *Ar.* marac, mana, *fœm.* *Heb.* marac, rathaph. *Gr.* ζωμίδιον. *Gal.* bouillon, potage. *It.* brodo.

L.

Labium, *Labrum*, *Ar.* ſupha. *Heb.* ſaphah. *Gr.* χεῖλος. *Gal.* levre, lippe. *It.* labbro.

Labor, *Ar.* chidma, chotob. *Hebr.* torach. *Gr.* πόνος, μόχθος. *Gal.* labour, travail. *Ital.* fatica.

Laboratorium, *officina*, *Ar.* dar, zinaa, hanut. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐργαστήριον. *Gal.* ouvroir d' un apoticaire. *Ital.* bottega.

Lac, *Ar.* leben, lahan. *Heb.* calaph. *Gr.* γάλα. *Gal.* lait. *Ital.* latte.

Lac coagulatum, *Acetoſum*, *Ar.* raib, rab, maſt, meſt, machid. *Heb. deficit*. *Gr.* ὀξύγαλα, γάλα πεπηγός. *Gal.* lait aigre, lait caillé, caillebotė. *It.* latte acetoſo, agro.

Lacca, *Ar.* luch, ancaſal. *Heb. deficit*. *Gr.* κάγκαμον. *Gal.* lacque. *It.* lacca.

Lacryma, *Ar.* dama. *Heb.* dama, dima. *Gr.* δάκρυον. *Gal.* larme. *It.* lagrima.

Lactans, *Ar.* mardaa. *Heb.* meneket. *Gr.* γαλακτίζουσα. *Gal.* allaitant. *It.* lattante.

Lacteus, *Ar.* mulabban labani. *Heb. deficit*. *Gr.* γαλακτικὸς, γαλακτώδης. *Gal.* blanc comme lait, de lait. *It.* di latte.

Ladanum, *Ar.* laden, leden. *Heb. deficit*. *Gr.* λάδανον. *Gal.* ladanum. *It.* ladano.

Laſio, *Ar.* garha, mod. *Heb.* nezek, chebhel, chathal, nega. *Gr.* βλάβη. *Gal.* bleſſure. *Ital.* offeſa, nocumento.

Lamina, *vide* Bractea.

Lana, *Ar.* ſuf, zuf, in *ſpecie* lana ſuccida, zuf hile mavil. *Heb.* tſemer. *Gr.* ἔριον. *Gal.* laine. *It.* lana.

Languor, *Ar.* ſacam. *Heb.* ajephut. *Gr.* ἀσθένεια. *Gal.* langueur. *It.* languore, languidezza.

Lapis, *Ar.* hagiar, hagar, alazar. *Heb.* ebhen, chatlaz, keph. *Gr.* λίθος. *Gal.* pierre. *It.* pietra.

Lapis Lazuli, *Ar.* ſcerbac, lazuard, lazivard. *Heb. deeſt*. *Gr.* κύανος. *Gal.* pierre lazuli. *It.* pietra lazuli.

Laqueus, *Ar.* arva, habel, machnaca. *Hebr.* chebhel, mokeſch, pach. *Gr.* βρόχος, παγίς. *Gal.* laqs. *Ital.* laccio.

Lardum, *Ar.* ſadif; alchanzir, ſemen. *Heb. deeſt*. *Gr.* ὕειον στέαρ ἢ λίπος. *Gal.* lard. *It.* lardo.

Larynx,

Larynx, *Ar.* natq. *Heb. deeſt.* *Gr.* λάρυγξ. *Gal.* gorge. *It.* gozzo della gola.

Laſſitudo, *Ar.* ajcch, vaga. *Heb.* jaga, jagia. *Gr.* κόπος: *Gal.* laſſitude. *It.* ſtanchezza.

Latus, *Subſtant*, *Ar.* gunb. *plur.* agnab, det, *plur.* devet. *Heb.* jarcah, ketef, peah, tſad, tſela, &c. *Gr.* πλεῦρον. *Gal.* côté. *Ital.* lato, fianco.

Leniens, *Laxativum*, *Ar.* melin. *Heb.* marpa. Gr. ἐκκοπρωτικὸν, ὑπήλατον. *Gal.* laxatif. *It.* ſolutivo del ventre.

Lentigo, *Ar.* alhadeſiab, namaſcha. *Heb. deficit*. *Gr.* φάκος. *Gal.* lentille, tache rouſſeâtre au viſage. *It.* lentigine.

Lepra, *Leproſus*, *Ar.* baraz, abraz, gedem, magdum, garaba, mugarrab. *Heb.* tſaraat, tſara, miſpach, Gr. λέπρα. *Gal.* lepre, ladrerie. *Ital.* lepra, mal di S. Lazzaro.

Lethargus, *Ar.* nuſien (*adject.*) munſi. *Heb. deficit*. *Gr.* λήθαργος. *Gal.* léthargie. *Ital.* letargo.

Libido, *Ar.* zin, techavil. *Heb.* zenuth, agbah. *Gr.* λαγνεία ἱερὴ. *Gal.* volupté déſordonnée, paillardiſe. *It.* libidine, voglia sfrenata, luſſuria.

Libra, *Ar.* muaſin, miſin, mizin, ratal. *Heb.* mane, tecal. *Gr.* λίτρα. *Gal.* livre, poids. *It.* libra.

Lien, *ſplen*, *Ar.* tahal. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* σπλήν. *Gal.* rate. *It.* milza.

Lienteria, *Ar.* zalik almazarin. *Hebr.* chalaclacoth, chálek hameaim. *Gr.* λειεντερία. *Gal.* flux de ventre. *Ital.* lienteria.

Ligamentum, *Ligatura*, *Ar.* hacab, aſar. *Heb.* eſur, abhac, moſar, ketar. *Gr.* σύνδεσμος, δεσμός. *Gal.* lien, liaiſon, ligature. *Ital.* legamento, legatura, legame.

Limatura, *ſcobs*, *Ar.* baruda, bural. *Hebr.* neſoret. *Gr.* ῥίνημα. *Gal.* limure, limaille, ſciure. *It.* limatura.

Lingua, *Arab.* liſin, liſna. *Hebr.* laſchon. *Gr.* γλῶσσα, vel γλῶττα. *Gal.* langue. *Ital.* lingua.

Linimentum, *Ar.* latuch, atlia. *Heb.* miſchchach. Gr. ἄλειμμα. *Gal.* liniment. *Ital.* unguento.

Lipothymia, *animi deliquium*, *Syncope*, *Ar.* iſtifrag. *Heb. deficit*. *Gr.* λειποθυμία. *Gal.* pamoiſon, évanouiſſement, défaillance de cœur. *It.* mancamento di cuore, eccliſſe, difetto.

Lippitudo, *ophthalmia*, *Ar.* umuſcha, ramad, guardenegi. *Heb. deficit*. *Gr.* ὀφθαλμία, λήμη. *Gal.* chaſſie, débilité de vue, mal des yeux. *It.* lippitudine.

Liquefactio, *Liquatio*, *Ar.* tadiih, adiba, dubiaa, hetebet. *Hebr.* mas, maſa, temes. *Gr.* τῆξις. *Gal.* fonderie, liquation. *It.* liquefazione.

Liquidambra, *Storax liquida*, *Ar.* miha ſaila. *Hebr. deeſt*. *Gr.* στόραξ. *Gal.* ſtyrax liquide, liquidambar. *It.* liquidambra.

Lithargyrium, *Ar.* merdaſengi. *Hebr.* martech, badil. Gr. λιθαργύριον. *Gal.* litharge d'or, *ou* d'argent. *It.* litargirio.

Lubricitas, *Lubricus*, *Ar.* zalac, zalic, muzalic, mulaſa, amals, mamlaſa. *Hebr.* chilek, cheleca, chalac. *Gr.* γλισχρότης γλισχρός. *Gal.* grillant, gliſſade, gliſſement, gliſſant. *Ital.* lubrico, lubricità, ſdrucciolamento, ſdrucciolоſo, ſbricciolоſo.

Lucta, *Luctatio*, *Ar.* inzira, munzara, *Heb.* naphtulah. Gr. πάλη. *Gal.* lutte, luttement, *It.* lotta, combattimento.

Lumbago, *Ar.* vaga alchatin. *Hebr.* chebel hachalazim. Gr. ὀσφύος ἄλγημα. *Gal.* douleur de reins. *Ital.* dolore di lombi.

Lumbi, *Ar.* chatim, caavin. *Hebr.* chalazim, matenaim. Gr. ὀσφύες. *Gal.* reins. *Ital.* lombi.

Lumbrici, *vermes*, *Ar.* caratin, ſuſſara. *Hebr.* barza, barzim. *Gr.* ἕλμινθες. *Gal.* vers. *Ital.* vermini.

Luſcioſus, *Luſcus*, *Ar.* ahval, avar. *Hebr.* over. *Gr.* μύωψ. *Gal.* qui a la vue courte. *It.* loſco, di corta viſta.

Luxatio, *Ar.* algaacnu, alheven, feqq, faeea. *Heb.* nacal, nafeh. Gr. ἐξάρθρωσις, ὀλίσθημα, *Gal.* dislocation de membre. *Ital.* ſnodazione, ſnodato.

M

MAceratio, *Ar.* bal, abtlal, dars, darſa, tadris. *Hebr.* miſchrah. Gr. ὕγρανσις. *Gal.* amoliſſement. *Ital.* macerazione.

Macies, *Macilentus*, *Ar.* hazal, tazhil, mazhul, tacdif. *Heb.* caſchah, razah, razi, dalla, eal, patran, patranot. *Gr.* ἰσχνότης, ἰσχνός. *Gal.* maigreur, maigre. *Ital.* macilenza, magrezza, magro.

Macis, *Ar.* basbaſe, besbeſi, taliſafar. *Hebr. deficit*. Gr. μάκιρ. *Gal.* macis, fleur de muſcade. *Ital.* macis.

Magnes, *Ar.* hagar, almes, magnatis. *Hebr. deficit*. Gr. μαγνήτης. *Gal.* aimant. *Ital.* calamita.

Malleolus, Anat. *Ar. deficit*. Heb. carſol. Gr. σφυρίον. *Gal.* martelet. *Ital.* martellino.

Malleus, *Ar.* matraca, daſar. *Hebr.* halmuth, arzob, mappets, pattiſch, mepiz, &c. Gr. σφῦρα. *Gal.* maillet, marteau. *Ital.* martello.

Mam-

Mamma, *mamilla*, *Ar.* muche, *plur.* muchit, thad. *plur.* thadi. *Heb.* dad, ſchad, bizzi. *Gr.* θήλη, μαζὸς, μαςὸς. *Gal.* mamelle, têton. *Ital.* tetta, poppa, poccia, mamma, zinna.

Mancus, *mutilus*, *Arab.* mabtul, mucallam, *Heb.* paſchig, calut. *Gr.* πηρὸς. *Gal.* manchot. *Ital.* mancino.

Mandibula, *Maxilla*, *Ar.* chud, *plur.* chudud, lehia, pak, *plur.* pakin. *Heb.* lechi, pak. *Gr.* γνάθος, γένυς. *Gal.* mâchoire. *Ital.* maſcella.

Manipulus, *Ar.* bachat, chazam, chuzma, chuzem, galla. *Hebr.* glem, alumna, amir, tſachat, comets. *Gr.* χειρόβολον, ἄμαλλα. *Gal.* javelle, poignée. *Ital.* manipolo.

Manna, *Ar.* man, terniabin. *Heb.* man. *Gr.* μάννα. *Gal.* manne de calabre. *Ital.* manna.

Marcaſita, *Arab.* marcaſita, alruſenai. *Heb.* *deficit*. *Gr.* μαρκασίτη. *Gal.* marcaſite. *Ital.* marcheſita.

Marcor, *marcidus*, *Ar.* indibel, madbul, nachar, indebul, madhul. *Hebr.* kemat, kemit. *Gr.* μαρασμὸς, μαρασμώδης. *Gal.* maigreur, maigre. *It.* magrezza, magro.

Margarita, *Ar.* gauhara, *plur.* gavahir, darra, jacut. *Heb.* peninim, marganit. *Gr.* μαργαρίτης. *Gal.* perle. *It.* perla.

Maſſa, *Ar.* gabla, agn, agne. *Heb.* barek, molem, muſch, kikkar. *Gr.* μάζα. *Gal.* maſſe. *It.* maſſa.

Maſticatio, *Ar.* magd. *Heb.* leiſah. *Gr.* μάσησις. *Gal.* maſtication. *It.* maſticazione.

Maſtix, *maſtiche*, *Ar.* maſtiche. *Heb.* lot, lut. *Gr.* μαστίχη. *Gal.* maſtic. *It.* maſtice.

Materia, gabla, madad, mida. *Heb.* chomer. *Gr.* ὕλη. *Gal.* matiere. *It.* materia.

Matrix, *uterus*, *Ar.* zifac, cis, ruham. *Heb.* rechem, maſchper, em, harah. *Gr.* μήτρα. *Gal.* matrice. *It.* matrice.

Maturatio, *Ar.* alandaga. *Heb.* biſchul. *Gr.* πεπασμὸς. *Gal.* maturation. *It.* maturezza.

Meatus, *Ar.* bartac, magarl, manſad. *Heb.* nacabh, rachat. *Gr.* πόρος. *Gal.* veine, paſſage, iſſue. *It.* meato, poro.

Mechoacanna, *Ar.* mechoacan. *Heb.* *deficit*. *Gr.* μηχοακάννη. *Gal.* méchoacan. *It.* mecoacanna.

Mediaſtinum, *Ar.* *deficit*. *Heb.* rakim. *Gr.* μεσάυλιον. *Gal.* médiaſtin. *It.* mediaſtino.

Medicamentum, *remedium*, *Ar.* devi, *pl.* advia. *Heb.* aruca. *Gr.* φάρμακον. *Gal.* médicament, médecine. *It.* medicamento.

Medicina, *Ar.* tadvia, tab. *Heb.* aſut, aſia, ſchipha, rephuah. *Gr.* ἴασις, ἰατρική. *Gal.* médecine. *It.* medicina.

Medicus, *Ar.* mudevi, tabib, *pl.* atibbe alſachi, ſaſi. *Heb.* aſe, meaſſe, ropheh, ſchaphi. *Gr.* ἰατρὸς *Gal.* médecin. *It.* medico.

Medium, *Ar.* haſa, vaſat, tavaſit, naziſ. *Heb.* tavec, chazi, mecheza, kerebeth. *Gr.* μέσον. *Gal.* milieu, moyen. *It.* mezzo.

Medulla, *Ar.* moch, much. *Heb.* moach. *Gr.* μυελός. *Gal.* moëlle. *It.* midolla.

Mel, *Ar.* aſel, karatan, alces. *Syr.* *Hebr.* debhaſch. *Gr.* μέλι. *Gal.* miel. *It.* mele.

Melancholia, *Melancholicus*, *Ar.* ſevid, ſeudi, *adject.* ſeudavi. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* μελαγχολία. μελαγχολικὸς. *Gal.* mélancholie, mélancholique. *It.* maninconia, malinconia, malinconico.

Membrana, *Ar.* race. *Heb.* keleph. *Gr.* ὑμήν. *Gal.* membrane, petite peau. *It.* membrana.

Membrum, *Ar.* ucde, quatra. *Heb.* hadam, netach. *Gr.* μέλος. *Gal.* membre. *Ital.* membro.

Memoria, *Ar.* dihen, dihn, hifd, iſtihem. *Heb.* zicron, zicaron, *Gr.* μνήμη. *Gal.* mémoire. *Ital.* memoria.

Menſtruum, *Ar.* hayda, niz. *Hebr.* nidda, vaſat, ſautha, richuc, ſubhan. *Gr.* ἐμμήνια, καταμήνια. *Gal.* menſtrue, fleurs ou mois des femmes. *Ital.* menſtruo, fluſſo di ſangue delle donne.

Menſura, *Ar.* kil, maſah, *Heb.* medad, midda, madon, ſaſſeah, meſurah. *Gr.* μέτρον. *Gal.* meſure. *Ital.* miſura.

Mentagra, *Ar.* haziza ſal lahia. *Heb.* hazaz. *Gr.* μεντάγρα. *Gal.* dartre. *It.* volatica.

Mentum, *Ar.* dacan, lahiah. *Heb.* lechi, ſapham. *Gr.* γένειον. *Gal.* menton. *It.* mento, barboccio.

Mercurius, vide *Argentum vivum*, *Ar.* cattabh. *Heb.* cocabh. *Gr.* ἑρμῆς. *Gal.* mercure. *Ital.* mercurio.

Meridies, *Ar.* vaſit, al nabar. *Heb.* tzahoraim. *Græc.* μεσημβρία. *Gal.* midi. *Ital.* mezzodì.

Meſenterium, *Ar.* marhard, maraad. *Hebr.* ſebhacat. *Gr.* μεσεντέριον. *Gal.* méſentere. *It.* meſenterio.

Metacarpus, *Ar.* alſelanaut. *Hebr.* maſrech caph hajad. *Gr.* μετακάρπιον, στῆθος χειρὸς. *Gal.* dos de la main. *It.* doſſo della mano.

Minium, *Ar.* afrengi. *Heb.* *deficit*. *Gr.* μίλτος. *Gal.* vermillon. *Ital.* minio.

Morbilli, *Ar.* alureſchin, haſaſin, algidra, alhasba, Foreſt. *l.* 6. *Obſ.* 41. *Schol.* *Heb.* chaza-

zabim. Gr. ἐξανθήμαζα, ἐρυθρά. Gal. rougeole. It. roſſettoli.

Morbus, *Ar.* dil, caaba, marad, *pl.* amrad. *Heb.* chali, machalat, carah, caran, &c. *Gr.* νόσος, νόσημα. *Gal.* maladie. *It.* malattia, male, morbo.

Mors, *Ar.* mant, mita, fani. *Heb.* mavet, mut, met, &c. *Gr.* θάνατος. *Gal.* mort. *Ital.* morte.

Morſuli, *Ar.* lezmit. *Heb.* & *Gr.* *deficit*. *Gal.* morceaux, tablettes. *It.* tavoletti.

Morſus, *Ar.* maldug, leyma, naſchab, had, hadah, maad. *Heb.* neſchek. *Gr.* δῆξις, δῆγμα. *Gal.* morſure. *It.* morſo.

Mortarium, *Ar.* haven, maharas, caſan. *Heb.* metocah, maſteſch, aſitah. *Gr.* ὅλμος, ἴγδη. *Gal.* mortier. *It.* mortaro.

Moſchus, *Ar.* moſch, mech. *Hebr.* boſem, beſem, beſam. *Gr.* μόσχος. *Gal.* muſc. *It.* muſchio.

Mucilago, *Ar.* lahab. *Heb.* rir. *Ar.* μύξα. *Gal.* mucilagine.

Mucor, *Ar.* chamg, afin, afuna. *Heb.* ipuſch. *Gr.* ἱδρώς, αὐχμός. *Gal.* moiſiſſure. *It.* muffa.

Mucronatus, *Ar.* alchangiri. *Heb.* exem bedelli rachaibh. *Gr.* ξιφοειδής. *Gal.* aigu ou en forme d'épée. *It.* acuto come una ſpada.

Mucus, *Ar.* maihta, moq. *Heb.* uija, rir. *Gr.* μύξα. *Gal.* morve, excrément ſortant du nez. *It.* moccólo.

Mulier, *mulieris*, *Ar.* niſivi, niſi. *Hebr.* iſcha. *Gr.* γυνή, γυναικεῖος. *Gal.* femme, de femme. *It.* femina, donna, di femina.

Mulſum, *Ar.* antabad. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ὑδρόμελι, aliis οἰνόμελι. *Gal.* vin miellé. *It.* acqua melata, vino melato.

Mumia, *Ar.* mumiai. *Heb.* & *Gr.* *deficiunt*. *Gal.* momie, mumie. *It.* mumia.

Muria, *Ar.* muri, marc almalah. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ἅλμη. *Gal.* ſaumure. *It.* muria, ſalamora.

Muſculus, *Ar.* mulch. *plur.* amlach, adlah. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* μῦς. *Gal.* muſcle. *It.* muſcolo.

Muſtum, *Ar.* moſtar, aſara. *Heb.* tiroſch, aſis, *Gr.* γλεῦκος. *Gal.* moût. *It.* moſto.

Mutatio, *Ar.* abdil, tabdil. *Heb.* chaliphah. *Gr.* μεταβολή, μεταλλαγή. *Gal.* changement, *It.* mutamento, mutazione.

Myrobalani, *Ar.* dulegi, bendelehi. *Heb.* *deficit*. *Gr.* μυροβάλανοι. *Gal.* myrobalans. *Ital.* mirabolani.

Myrrha, *Ar.* mura, mor. *Heb.* mor. *Gr.* σμύρνα. *Gal.* mirrhe. *It.* mirra.

Myſtax, *Ar.* *dici poteſt* dacan. *Heb.* ſapam. *Gr.* μύσταξ προπωγώνιον. *Gal.* mouſtache. *It.* baſette, barbocci.

N.

N*Aphtha*, *Ar.* naft. *Heb.* *deficit*. *Gr.* νάφθα. *Gal.* naphthe. *It.* bitume.

Narcoticum, *ſtupefaciens*, *Ar.* michdar. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ναρκωτικόν. *Gal.* narcotique. *Ital.* narcotico.

Naſus, *nares*, *Ar.* mancbar. *pl.* mancharin. *Heb.* aph, negirim, ch tem. *Gr.* ῥίν, ῥῖνες. *Gal.* nez, narines. *It.* naſo, narice.

Nates, *Ar.* aijatin, liatin, maciada. *Heb.* chet, iggabhot. *Gr.* γλουτοί. *Gal.* feſſes. *Ital.* natiche.

Natura, *Ar.* geuhar, tabi, gariza. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* φύσις. *Gal.* nature. *It.* natura.

Naturalis, *Ar.* tabai, garizi, *Heb.* *deeſt*. *Gr.* φυσικός. *Gal.* naturel. *It.* naturale.

Nauſea, *Ar.* zara, chobal, beſchem, cudd, tachmach. *Heb.* zara, mazor, balchem, deraon. *Gr.* ναυτία. *Gal.* envie de vomir, dégoût. *It.* nauſea, inclinazione al vomito.

Nephritis, *Ar.* vaga alkelitin. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* νεφρῖτις. *Gal.* mal *ou* douleur des reins. *It.* dolore di reni, nefritide.

Nervus, *Ar.* vatar. *Pl.* autar, atſab. *Heb.* etſeb, metar, *plur.* metarim, gid. *Gr.* νεῦρον. *Gal.* nerf. *It.* nervo.

Neutrum, *neuter*, *Ar.* lazmum. *Heb.* *deficit*. *Gr.* οὐδέτερος. *Gal.* ni l'un ni l'autre. *It.* neutrale, nè l'uno, nè l'altro.

Nitrum, *Ar.* baurach, malh, barud. *Heb.* nether. *Gr.* νίτρον, λίτρον. *Gal.* nitre, ſalpêtre. *It.* ſalnitro, ſalpietra.

Novacula, *Ar.* ſifra. *Heb.* maſpar, taar, morah, izmel. *Græc.* ξυρός. *Gal.* raſoir. *Ital.* raſojo.

Nox, *Ar.* leile. *Heb.* lail. *Gr.* νύξ. *Gal.* nuit. *It.* notte.

Nutritio, *Ar.* tagdia. *Heb.* tarbia, amenah, amanah. *Gr.* θρέψις. *Gal.* nourriture. *It.* nutrimento.

Nutrix, *Ar.* nena, rabbaja, mardaa. *Heb.* omeneth, meneketh. *Gr.* θηλάστεια, τιτθή. *Gal.* nourrice. *It.* nutrice, balia.

Nyctalopia, *Arab.* giſiha, algihar, alchar, *Heb.* *deficit*. *Gr.* νυκταλωπία. *Gal.* & *Ital.* *deficiunt*.

Obſi-

O.

OBeſitas, *obeſus*, *Ar.* bari, gilad, galid. *Heb.* abah, abhih, maabheh, taphaſch. *Gr.* πιότης. *Gal.* graiſſe, gras, ronge. *It.* graſſezza, graſſo.

Obſtipitas, *obſtipus*, *Ar.* mudellibiras. *Heb.* *deeſt.* *Gr.* καζάσυψις. *Gal.* courbure, courbe, qui a la tête de travers, le cou tors. *It.* ſtorto di collo.

Obſtructio, *oppilatio*, *Ar.* ſchidda, tacah. *Heb.* *deficit.* *Gr.* ἔμφραξις. *Gal.* bouchement, obſtruction, opilation. *Ital.* oppilazione.

Occiput, *Ar.* alchafa, cnamudue. *Heb.* oreph, os occipitis, ezemhaoreth. *Gr.* ἴνιον. *Gal.* Le derriere de la tête. *It.* occipizio.

Oculus, *Arab.* bizar, *plur.* abzar, ajin. *Heb.* aijn. *Gr.* ὀφθαλμός. *Gal.* œil, *plur.* yeux. *It.* occhio.

Odor, *Ar.* buhar, tib, facha, raiha. *Hebr.* reah, zeker. *Gr.* ὀσμή. *Gal.* odeur. *Ital.* odore.

Odoramentum, *Ar.* atara, ſchemumat. *Heb.* baſam, beſem. *Gr.* ὄσφρημα. *Gal.* odeur, parſum. *It.* odoramento.

Odoratus, *olfactus*, *Ar.* ſcham. *Hebr.* reah. *Gr.* ὄσφρησις. *Gal.* odorat. *It.* odorato.

Oedema, *Ar.* undimia, trehel. *Heb.* *deeſt.* *Gr.* οἴδημα. *Gal.* enflure phlégmatique. *Ital.* enfiatura flemmatica.

Oleum, *Ar.* dun, den. *Heb.* jizher, ſchemen, meſcha. *Gr.* ἔλαιον. *Gal.* huile. *Ital.* olio.

Omentum, *Ar.* zirbus, zorab. *Heb.* chelebh, mecaſſe. *Gr.* ἐπίπλοον. *Gal.* coiffe qui couvre les inteſtins. *It.* zirbo.

Ophthalmia, *Arab.* afluen, guardenigi, ramac. *Heb.* kezira. *Gr.* ὀφθαλμία. *Gal.* maladie des yeux. *It.* lippitudine.

Opium, *Arab.* offien, afiun, marcad. *Heb.* ofi. *Græc.* ὄπιον, μηκώνειον. *Gal.* ſuc de pavot. *It.* opio.

Opobalſamum, *Ar.* *deficit.* *Heb.* zeri, zarah. *Gr.* ὀποβάλσαμον. *Gal.* opobalſame, ſuc du baume. *It.* opobalſamo.

Orificium, *os*, *oris*, *Ar.* ducm, ducam, fe, *Heb.* phe, phi, pum, adi. *Gr.* στόμα. *Gal.* orifice, embouchure, bouche. *It.* bocca.

Orificium ventriculi, *Arab.* ducam almiede. *Heb.* pe hagagon, pum habetem. *Gr.* στόμα τῆς κοιλίας, *eſtque duplex*, στόμαχος, & πυλῶρος. *Gal.* orifice de l'eſtomat. *It.* bocca dello ſtomaco.

Os, *oſſis*, *Arab.* anamel, anemel, adam. *Heb.* gerem, etſem. *Gr.* ὀστέον. *Gal.* os. *It.* oſſo.

Os ſacrum, *Ar.* hadam alhagiazi, alhavis. *Heb.* *deficit.* *Gr.* ὀστέον, ἱερόν. *Gal.* os ſacré, ſaint. *It.* oſſo ſacro.

Ovum, *Ar.* beid, baid, *plur.* alde. *Heb.* betſa, betſim. *Gr.* ὠόν. *Gal.* œuf. *It.* ovo.

Oxymel, *Ar.* ſcheniabin. *Heb.* *deficit.* *Græc.* ὀξύμελι. *Gal.* oxymel. *It.* oſſimele.

P.

PAlatum, *Ar.* chanq, halc, natque. *Hebr.* chek, malcochaim, magier. *Gr.* ὑπερῷον. *Gal.* palais de la bouche. *Ital.* palato della bocca.

Palindromia, *Ar.* & *Heb.* *deficiunt.* *Gr.* παλινδρομία. *Gal.* palindromie. *It.* palindromia, ritorno degli umori.

Pallor, *pallidus*, *Ar.* bilaleun, nihula, nahil. *Heb.* jeracon. *Gr.* ὠχρός. *Gal.* pâleur, pâle. *It.* pallidezza, pallido.

Palpebræ, *Arab.* agfin. *Heb.* aphaphaim, ichemuroth. *Gr.* βλέφαρα. *Gal.* paupieres. *It.* palpebre.

Palpitatio, *Ar.* alucbe, ichtelig. *Heb.* *deficit.* *Gr.* παλμός. *Gal.* palpitation, treſſaillement du cœur. *It.* palpitazione.

Panaritium, *reduvia*, *Ar.* dahaſas, dagga, abuhalac. *Heb.* *deficit.* *Gr.* παρονυχία. *Gal.* panaris. *It.* panereccio.

Pancreas, *Arab.* pancharas, encharas. *Hebr.* totereth. *Gr.* πάγκρεας. *Gal.* pancréas. *It.* pancreate.

Pandiculatio, *Ar.* *deficit.* *Heb.* gichuk. *Gr.* σκορδινισμός. *Gal.* baillement, lors qu'on étend les bras & tout le corps. *It.* diſtirarſi, diſtenderſi.

Papilla, *Ar.* muchaicha, dharah. *Hebr.* pitmu, patmar. *Gr.* θήλη. *Gal.* bout de la mamelle. *Ital.* cappezzolo della poccia, mammella.

Paracenteſis, *perforatio*, *Arab.* bat, bata, tucbah. *Hebr.* tucbah. *Gr.* παρακέντησις. *Gal.* paracentéſie. *It.* paracenteſi, forazione con la trivella, sbucazione.

Paralyſis, *Ar.* butlan, lacvach, lacua, alzamene. *Heb.* palig, pilug. *Gr.* παράλυσις, πάρεσις, *Gal.* paralyſie. *It.* paraliſia.

Parotis, *Ar.* vaga albadani, fugille. *Heb.* *deficit.* *Gr.* παρῶτις. *Gal.* apoſtême qui vient aux oreilles. *It.* poſtema dietro l'orecchia.

Pa-

Paroxyſmus, *Ar.* neuba. *Heb.* onah. *Gr.* παροξυσμὸς. *Gal.* accès de maladie, paroxiſme. *It.* paroſſiſmo, accreſcimento, eſacerbazione.

Pars, *Ar.* gihe. *Heb.* chelc, chelca. *Gr.* μέρος, μοεῖον. *Gal.* part. *It.* parte.

Partus, *Ar.* tavalid, mavlad, muchuzah, nafas. *Heb.* ledah. *Gr.* τόκος. *Gal.* enfantement. *It.* parto.

Paſſio, *Ar.* alm, infial. *Heb.* hiphaalut, chaſchaſch. *Gr.* πάθος, πάθημα. *Gal.* paſſion. *It.* paſſione.

Paſſule, *Ar.* zibib. *Heb. deficit*. *Gr.* σαφίδες. *Gal.* paſſules. *It.* uva paſſa, zibibo.

Paſtillus, *trochiſcus*, *Ar.* areſſatu, caraz. *Heb. deficit*. *Gr.* τροχίσκος. *Gal.* trochiſque. *It.* paſtella, paſtillo.

Patella, *Arab.* alraſaſe, alresfatu, raſga, radaſah. *Heb.* heyu au maghen habarcuba. *Gr.* μύλη. *Gal.* palette du genou. *It.* patella.

Pectus, *Ar.* zadar, alcas. *Heb.* chadi, chadio, chazech, naah, jenaah. *Gr.* στῆθος. *Gal.* poitrine. *It.* petto.

Pellis, *cutis*, *Ar.* giela, ge'de, geld, chebi, quiſchſchara. *Heb.* gelad, or, dac, doc, &c. *Gr.* δέρμα. *Gal.* peau. *It.* pelle.

Penis, *membrum virile*, *Ar.* dacar, deneb. *Hebr.* gid, ammah, ſchapheca, zanah. *Græc.* κέρκος. *Gal.* verge de l'homme. *It.* coda, cazzo.

Peripneumonia, *Ar.* det alriah, itrif, ſoſati, birſen, ghajana. *Heb. deficit*. *Gr.* περιπνευμονία. *Gal.* péripneumonie, inflammation des poumons. *It.* peripneumonia.

Peritonæum, *Ar.* ſiphac, berbetinem, beriterou. *Heb. deeſt*. *Gr.* περιτόναιον. *Gal.* péritonée. *It.* peritonèo.

Pes, *pedes*, *Ar.* kiarach, kadam, ragla raglin, ſak, ſakin. *Heb.* regel, peamim. *Gr.* ποῦς, πόδες. *Gal.* pied, pieds. *It.* piede, piedi.

Peſſus, *peſſarium*, *Ar. deficit*. *Heb.* cophal, manul, abbar. *Gr.* τετραπτυχωτὸς. *Gal.* peſſaire. *It.* chiaviſtello, peſſario.

Peſtis, *peſtilentia*, *Ar.* barathien, alencatan, itrama, vabi, maut, mita. *Heb.* deber, mevet, negaph, kereph, katoph. *Gr.* λοιμός. *Gal.* peſte. *It.* peſte, peſtilenza.

Peſtilens, *Ar.* vabij, maſmam, muſaſſida. *Heb.* dibri. *Gal.* λοιμώδης. *Gal.* peſtilentieux. *It.* peſtilente.

Petechiæ, *Ar.* aluteſchin. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐξανθήματα, λοιμάδεα. *Gal.* macules peſtilentielles. *It.* petecchie, macchie peſtilenziali.

Petroleum, *Ar.* naſth. *Heb. deficit*. *Gr.* πετρέλαιον. *Gal.* huile de pierre. *It.* petroglio.

Phagedæna, *Ar.* ikila. *Heb.* icul. *Gr.* φαγέδαινα. *Gal.* ſorte d'ulcere, farſin. *It.* fagedena.

Pharmacopœom, *pharmacopolium*, *Ar.* maagena, maagin. *Heb. deficit*. *Gr.* φαρμακοπώλειον. *Gal.* boutique d'apoticaire. *It.* bottega di ſpeciale.

Pharmacopola, *Ar.* aggin. *Heb. deficit*. *Gr.* φαρμακοπώλης. *Gal.* apoticaire. *It.* ſpeciale.

Philtrum, *Ar.* ſihr, ſahara. *Heb. deeſt*. *Gr.* φίλτρον. *Gal.* philtre, poiſon pour faire aimer, breuvage d'amour. *It.* veleno per farſi amare.

Phlebotomia, *venæ ſectio*, *Ar.* bazag, fazd. *Heb.* hecazah. *Gr.* φλεβοτομία. *Gal.* ſaignée. *It.* ſanguigna.

Phlebotomus, *Ar.* mibazag, fazzad. *Hebr.* kizai. *Gr.* φλεβότομος. *Gal.* lancette. *It.* lancetta.

Phlegma, *pituita*, *Ar.* cham. *Heb.* lebhanah. *Græc.* φλέγμα. *Gal.* phlegme. *It.* flemma.

Phlegmagogum, *Ar.* & *Heb. deficit*. *Gr.* φλεγμαγωγόν. *Gal.* plegmagogue. *It.* flemmagogo.

Phœnigmus, *Arab.* ahmar. *Hebr. deficit*. *Græc.* φοινιγμός. *Gal.* faire rouge. *It.* fare roſſo.

Phrenitis, *Ar.* birſen, ſirſen, carabit us. *Heb. deficit*. *Gr.* φρενῖτις. *Gal.* phrénéſie. *It.* freneſia.

Phthiriaſis, *morbus pedicularis*, *Ar.* camla, mucammal, kimlin. *Heb. deficit*. *Gr.* φθειρίασις. *Gal.* maladie pédiculaire. *It.* pidocchioſità.

Phthiſis, *phthiſicus*. *Ar.* zell, mazlul, ſall, maſſul, illat aſſel, alil aſſel. *Heb.* tſimuc, ſchachaph. *Gr.* φθίσις. *Gal.* phthiſie, ulcération des poumons. *It.* tiſichezza, tiſico.

Pia mater, *Ar.* maſchimi. *Heb. deficit*. *Gr.* ὑμὴν λεπτός. *Gal.* membrane mince du cerveau. *It.* pia madre.

Pilulæ, *Ar.* habbat. *Heb. deficit*. *Gr.* καταπότια. *Gal.* pilules. *It.* pillole.

Pilus, *Ar.* vabra, ſaar. *Heb.* ſaar, ſcarah, ſchear. *Gr.* θρὶξ. *Gal.* poil. *It.* pelo.

Pinguedo, *pinguis*, *Ar.* gilla, gallil, daſuma, daſem, vadaq, muvadaq. *Heb.* deſchen, daſchen, cheſebh, ſchemen, ſchamea, duhen, dahen. *Gr.* λίπος, λιπαρότης, λιπαρὸς. *Gal.* graiſſe, gras. *It.* graſſezza, graſſo.

Piſtillum, *Ar.* marcaba, mudacca, jed, almaharas, gras. *Heb.* madoc. *Gr.* ὕπερος, ὕπερον. *Gal.* pilon de mortier. *It.* piſtello da mortajo.

Pituita, vide *Phlegma*.

Pix, *Ar.* char, chir, zeſt, alkitran, chutrut. *Heb.* zephet, copher. *Gr.* πίσσα. *Gal.* poix. *It.* pece.

Placenta, *Ar.* caach. *Heb.* chalah, ugah, uggah, geritſah, lebhibah. *Gr.* πλακοῦς. *Gal.* gâteau, torte. *It.* focaccia, torta.

Planta, *Ar.* benat, nebat, gars, nulita, nacla. *Heb.* bannat, natah, ſchetilim, *pl.* *Gr.* φυτὸν. *Gal.* plante. *It.* pianta.

Planta pedis, *Ar.* alſelament. *Heb.* caph, maſrek haregel. *Gr.* πέλμα, πεδίον. *Gal.* plante du pied. *It.* pianta del piede.

Plenitudo, *plenus*, *Ar.* imbtili, mali. *Heb.* melo, male. *Gr.* πλῆθος, πληθῶρα. *Gal.* plénitude, plein. *It.* pienezza, pieno.

Pleuritis, *pleuriticus*, *Ar.* birſen ſoſati, vaga algenb, hubivaga algenb, ſchafzaa. *Heb.* ghebel, hazad. *Gr.* πλευρῖτις, πλευριτικός. *Gal.* pleuréſie. *It.* puntura di fianchi.

Plica, *Ar.* farda, taja, tachbil, alſchaar. *Heb.* *deficit*. *Gr.* πλοκή. *Gal.* pli, pliement, pliſſure. *It.* piega, creſpa.

Plumbum uſtum, *Ar.* merdeſengi. *Heb.* *deficit*. *Gr.* μόλυβδος, κεκαυμένος. *Gal.* plomb brûlé. *It.* piombo bruciato.

Podagra, vide etiam *Arthritis*, *Ar.* ſalaa. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ποδάγρα. *Gal.* goutte aux pieds. *It.* podagra, gotta.

Pollex, *Ar.* buhan, *Heb.* bohen, alion, gudal, zecapha, ezebba hagam. *Gr.* ἀντίχειρ. *Gal.* pouce. *It.* dito groſſo, pollice.

Pollutio, *nocturna*. *Ar.* heis ihtelem. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ἐξονείρωσις. *Gal.* flux de ſemence de nuit. *It.* fluſſo di ſeme notturno.

Polypus, *Ar.* alarhab, arbiam, caſsanum arnaban. *Heb.* *deficit*. *Gr.* πολύπους. *Gal.* polpe, poupe, polype. *Ital.* polipo del naſo.

Pondus, *Ar.* alſacrugia, vazan, mizin, tecal, ticle. *Heb.* miſchgal, netel, maoch, maſah, *Gr.* σταθμός, βάρος. *Gal.* poids, peſanteur. *It.* peſo.

Poples, *Ar.* rocba, rocube. *Heb.* berek, arcuba. *Gr.* ἰγνύς, κώληψ. *Gal.* jarret. *It.* garetto, piegatura della gamba.

Porphyrites, *lapis*, *Ar.* rachama, ahmar. *Heb.* bahat. *Gr.* πορφυρίτης. *Gal.* marbre rouge, ou rougeâtre. *It.* porfido.

Potus, *Ar.* tardia, ſecu. *Heb.* ſchihkni. *Gr.* πόμα. *Gal.* boire, boiſſon. *Ital.* coſa da bere.

Præfocatio matricis, *Ar.* comac, ichtinac alraham, machnaca alzifac. *Heb.* machanac harechem, *Gr.* πνῖξ ὑστερική. *Gal.* ſuffocation de la matrice. *It.* ſoffocamento della matrice.

Præputium, *Ar.* arla, calfa. *Heb.* arelatah, merachak. *Gr.* πόσθη. *Gal.* prépuce, bout de la peau du membre viril. *It.* punta della pelle del membro virile, prepuzio.

Præſervatio, *Ar.* charaz, tichraz, ahtiras. *Heb.* *deficit*. *Gr.* προφυλακή. *Gal.* préſervation. *It.* preſervazione.

Priapiſmus, *ſatyriaſis*, *Ar.* ſeriſmus, therſinus, ſamus. *Heb.* *deficit*. *Gr.* πριαπισμός, σατυρίασις. *Gal.* priapiſme, ſatyriaſie. *It.* priapiſmo, ſatiriaſi.

Prognoſticum, *Ar.* hiſeb, cahin, ichan, nubuah. *Heb.* nebuah. *Gr.* προγνωστικόν. *Gal.* pronoſtic, prédiction. *It.* pronoſtico.

Pruritus, *Ar.* ſare, hacc, hacac, ukil. *Heb.* *deficit*. *Gr.* κνησμός. *Gal.* démangeaiſon. *Ital.* pizzicore, voglia di grattarſi.

Ptiſana hordei, *Ar.* kiſch, akeſcen, diſchiſchmin, ſcheir. *Heb.* geſire, ſcheorim. *Gr.* πτισάνη. *Gal.* priſane, *ou* tiſane d' orge. *It.* tiſana, ſugo d' orzo colla ſcorza.

Pubes, *os pubis*, *Ar.* rachaha, zub. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* ἥβη, ὀστέον ἥβης. *Gal.* poil, qui vient aux parties honteuſes. *It.* lanugine, e peli delle parti vergognoſe.

Pudenda, *Ar.* zubub, aurat. *Heb.* mebuſohim, erevah, bachatin. *Gr.* αἰδοῖα. *Gal.* parties honteuſes. *It.* parti vergognoſe.

Pudor, *verecundia*, *Ar.* tahſar, chiſchma. *Hebr.* hoſcha, boſchet, boſchna, baſchena, tſenua. *Gr.* αἰδώς. *Gal.* honte. *Ital.* vergogna.

Puerpera, *Ar.* veleda. *Heb.* joida. *Gr.* λέχω. *Gal.* accouchée. *It.* donna di parto, puerpera.

Pulmo, *Ar.* rihe, ria, kich. *Heb.* *deficit*. *Gr.* πνεύμων. *Gal.* poumon. *It.* polmone.

Puls, *pulmentum*, *Ar.* idim, hariſia, tabich, ſahina, *Heb.* nazid. *Gr.* χεῖμνος, ἀθάρα. *Gal.* fait de farine, bouillie. *It.* pulte, mineſtra.

Pulſus, *Ar.* nahad, naſd. *Heb.* paam, dephek. *Gr.* σφυγμός. *Gal.* poulx. *It.* battimento.

Pulvis, *Ar.* ſuſſuf, ugitur, darira, gobar &c. *Heb.* avak, aphar, guſch, ſchahat. *Gr.* κόνις. *Gal.* poudre, pouſſiere. *It.* polvere.

Pumex, *Ar.* chaiſur, ſanec, hagaralhamin. *Hebr.* *deeſt*. *Græc.* κισσηρίς. *Gal.* pierre-ponce. *It.* pomice.

Pupilla, *Ar.* hadac alain. *Heb.* bavah, charuds, gilgul, iſchon. *Gr.* κόρη. *Gal.* prunelle de l' œil. *It.* pupilla dell' occhio.

Purgans, *Ar.* munaqui. *Heb.* *deficit*. *Gr.* καθαρτικόν. *Gal.* purgeant, médicament qui purge. *It.* medicamento purgante.

Purgatio, *Ar.* mushil. *Heb.* tohar, kenniſcha.

niſcha. *Gr.* κάθαρσις. *Gal.* purgation. *Ital.* purgazione.

Purificatio, *Ar.* tathir, tanquia. *Heb.* bar. *Gr.* καθαροποίησις. *Gal.* purification. *Ital.* purificazione.

Purpura, *Ar.* iſtabac. *Heb.* argaman, margeman. *Græc.* πορφύρα. *Gal.* pourpre. *It.* porpora.

Pus, *Ar.* midda, ſadid. *Heb.* magla. *Græc.* πύον. *Gal.* boue, ordure. *It.* marcia, lordura.

Puſtula, *papula*, *Ar.* bothor, ſahafati, balchiati. *Heb.* ſaphahat, bohac, cathita, *Gr.* φλυκτίς, φλύκταινα. *Gal.* puſtule, ampoule. *It.* broſſola.

Putredo, *Ar.* tacrich, afuna, taafin. *Heb.* racath, ricathon. *Gr.* σηπεδών. *Gal.* pourriture. *It.* putredine.

Putrefactio, *Ar.* thamg, taafin. *Heb.* ibhuſch. *Gr.* κατάσηψις. *Gal.* putréfaction. *It.* putrefazione.

Pyxis, *Ar.* ſcatipha. *Heb.* ichuſphan. *Græc.* πύξις. *Gal.* boitre, caſſette. *Ital.* buſſetta, boſſoletta.

Q.

QUartana febris, *Arab.* rabba. *Heb.* rebiah. *Gr.* τεταρταῖος πυρετός. *Gal.* fièvre quarte. *Ital.* quartana.

Quies, *Arab.* hudna, razane, ſucum, taſſchal. *Heb.* dam, manoah, ſchabbaton, ſcheket. *Gr.* ἡσυχία. *Gal.* repos. *It.* quiete, ripoſo.

Quotidiana febris, *Ar.* Humi aljaum, jaum, antar telphos. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ἀμφημερινός πυρετός. *Gal.* fièvre qui prend tous les jours. *It.* quotidiana, cotidiana.

R.

RAbies, *Ar.* rialcalbe. *Hebr.* *deficit*. *Græc.* λύσσα, λύττα. *Gal.* rage. *It.* rabbia.

Radix, *Ar.* baragen, aſis. *Heb.* ſchereſch, icar. *Gr.* ῥίζα. *Gal.* racine. *It.* radice.

Rana, *Ar.* dafra, alchaeul. *Heb.* zab, maſcar. *Gr.* βάτραχος. *Gal.* grenouille. *It.* ranocchio, rana.

Rancidus, *Ar.* mutarrac. *Hebr.* *deficit*. *Gr.* σαπρός. *Gal.* ranci, chanſi. *It.* rancio, rancido.

Raſura, *Ar.* guraga, neſare, halſa. *Hebr.* garera, taſporeth. *Græc.* ξυσμός. *Gal.* raclure. *Ital.* raſura.

Raucedo, *raucus*, *Ar.* tabahboh, mubabhah. *Heb.* bichah. *Gr.* βράγχος, βραγχώδης. *Gal.* enrouement, enroué, rauque. *It.* rancità, rauco.

Recidiva, *Arab.* & *Heb.* *deſunt*. *Græc.* ὑποστροφή. *Gal.* récidive, rechute de maladie. *It.* recidiva.

Remedium, *Ar.* devi, *plur.* advia, tab, on, un, muana. *Hebr.* rephuah, aruc, aſut aſu, asjah. *Gr.* βοήθημα, ἄκος. *Gal.* remède. *It.* rimedio. Vide etiam *Auxilium*, *Medicina*.

Renes, *Ar.* kulie, kelit, kelitin. *Heb.* kelajoth, tuchot. *Gr.* νεφροί. *Gal.* reins, rognons. *It.* reni, rognoni.

Reſpiratio, *Ar.* raha, iſtirah. *Heb.* revach. *Gr.* ἀναπνοή. *Gal.* reſpiration. *Ital.* reſpirazione.

Reſtauratio, *reſtitutio*, *Ar.* giemar, chileſa, radd, radda. *Heb.* ſchubhah, reſcubhah. *Gr.* ἀνασκευασμός. *Gal.* reſtauration, reſtitution. *It.* reſtaurazione, riſtoro, reſtituzione.

Rete, *reticulum*, *Ar.* nasba, ſacheh, medſiad, ſataca, thorab, tharb, zirbus. *Hebr.* reſcheth, micmar, macmor, madſud, mokeſch, leked, malcodath, cherem, naſchubh, &c. *Gr.* δίκτυον. *Gal.* rets, filets. *Ital.* rete, reticello.

Retiformis, *Ar.* reſcheth. *Heb.* *deficit*. *Gr.* δικτυοειδής, χοροειδής. *Gal.* fait en façon de rets. *It.* retiforme.

Rhabarbarum, *Ar.* raveno, ravedſeni. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* ῥαβάρβαρον. *Gal.* rhubarbe. *Ital.* rabarbaro.

Rheumatiſmus. Vide *Deſtillatio*. *Ar*, & *Heb.* *deeſt*. *Gr.* ῥευματισμός. *Gal.* rhume. *Ital*, fluſſione, catarro.

Rubinus. *Ar.* jacuta hamar. *Heb.* jahar, cadcod, ſamcan. *Gr.* ἄνθραξ. *Gal.* rubi, rubis. *It.* rubino.

Rubrica, *Ar.* magra. *Hebr.* migra, ſammanim. *Gr.* μίλτος, σινωπίς. *Gal.* terre rouge. *It.* rubrica, terra roſſa.

Rugæ, *Ar.* abagdan, tacmiſch, *plur.* tacmiſcha, curiſcha, curiſch. *Heb.* kematim. *Gr.* ῥυτίδες. *Gal.* rides, plis. *It.* rughe, falde.

Ruptura, *Ar.* ſecha, tahzima, mahzam, chazaq, tachariq. *Hebr.* bedek, temacah, peretes. *Gr.* ῥῆγμα. *Gal.* rupture. *It.* ruttura.

S.

SAccharum, *Arab.* ſucchar, tabarzet. *Hebr.* *deficit*. *Græc.* σάκχαρον. *Gal.* ſucre. *Ital.* zuccaro.

Sal, *Ar.* garab, ſaſaf, melah, melech. *Heb.* melach. *Gr.* ἅλς. *Gal.* ſel. *It.* ſale.

Salacitas, *ſalax*, *Ar.* liab, laib. *Heb.* ho-

 gebh.

gebh. *Gr.* λαγνεία, λαγνός. *Gal.* paillardiſe, paillard. *It.* ſalacità, ſalace.

Saliva, *Ar.* lahab, bezac, aiſac. *Heb.* rur, roe. *Gr.* σίελος. *Gal.* ſalive. *It.* ſaliva.

Salſedo, *Ar.* almuri, barachia, ſcenem. *Heb.* melichud. *Gr.* ἁλμυρότης. *Gal.* gout du ſel, liqueur ſalée. *It.* ſalatura.

Salſus, *Ar.* mumallah. *Heb.* maloch. *Gr.* ἁλμυρός. *Gal.* ſalé. *It.* ſalato, ſalſo.

Saltur, *Ar.* quafza. *Heb.* dilug, raph ruph. *Gr.* πήδησις. *Gal.* ſaut. *It.* ſalto.

Salus, *ſanitas*, *Ar.* mochliz, afia, ziha. *Hebr.* jeſchah, teſchuah, aſd, asjon. *Græc.* σωτηρία. *Gal.* ſalut, ſanté. *It.* ſalute, ſanità.

Sandaracha, *Arab.* ſandarac, zarnic. *Hebr. deficit*. *Græc.* σανδαράχη. *Gal.* ſandarac. *Ital.* ſandraca.

Sanguis, *Ar.* dem. *Heb.* dam. *Gr.* αἷμα. *Gal.* ſang. *It.* ſangue.

Sanus, *Ar.* beri, aſia, zhahah, cawi. *Heb.* aſi, chalum &c. *Gr.* ὑγιής, ὑγιεινός. *Gal.* ſain. *It.* ſano.

Sapa, *Ar.* ſchulila alaſal, tille. *Hebr. deficit*. *Gr.* ἕψημα, σίραιον. *Gal.* vin cuit. *Ital.* vino cotto.

Sapo, *ſmegma*, *Ar.* ſabun. *Heb.* bor, borith, ahala. *Gr.* σάπων, σμῆγμα. *Gal.* ſavon. *It.* ſapone.

Sarcocolla, *Ar.* azarot, anzarut. *Heb. deeſt*. *Gr.* σαρκοκόλλα. *Gal.* ſarcocolle. *It.* ſarcocolla.

Scabies, *Ar.* garab, *in ſpecie* exulcerata, alkenebi, ſerap. *Hebr.* garab, jalephteh, miſpacgath. *Gr.* ψῶρα. *Gal.* galle, rogne. *Ital.* rogna, ſcabbia.

Scalpellum, *Ar.* mubazag, ſiſra. *Heb.* taar, darban. *Gr.* μαχαιρίδιον. *Gal.* canif, petit burin. *It.* ſcalpello.

Scalprum, *Ar.* magrad. *Heb.* cherebh, tſipporen. *Gr.* ξυστήρ. *Gal.* burin, racloir. *Ital.* raſparola; ſcarpello.

Scammonium, *Arab.* mahmuda. *Heb. deeſt*. *Gr.* σκαμμώνιον. *Gal.* ſcammonée. *Ital.* ſcammonea.

Scapulæ, *Ar.* katf, *plur.* actaf. *Heb.* koteph, *plur.* kephot, ketephim. *Gr.* ὠμοπλάται. *Gal.* palerons, derrière des épaules. *Ital.* pallette.

Scarificatio, *Ar.* ſchatrad. *Heb.* garda, rabhda. *Gr.* χασμός. *Gal.* ſcarification. *It.* fare i tagli o picchi.

Scirrhus, *Ar.* ſephiros, ſutratiz. *Heb. deficit*. *G.* σκιρρός. *Gal.* enflure dure. *Ital.* ſcirro, durezza ſenza dolore.

Scorbutus, *Ar.* & *Heb. ignotus*. *Gr.* σκορβοῦτος. *Gal.* ſcorbut. *It.* ſcorbuto.

Scoria, *Ar.* tubel, chabt, chabat. *Heb.* ſig. *Gr.* σκωρία. *Gal.* écume & ordure des métaux. *It.* ſchiuma di metallo.

Scorpius, *ſcorpio*, *Ar.* & *Hebr.* acrab. *Gr.* σκόρπιος. *Gal.* ſcorpion. *It.* ſcorpione.

Scrupulus, *Arab.* bachila, garmia, kermet. *Heb.* tſur. *Græc.* γραμμή. *Gal.* ſcrupule. *Ital.* ſcrupolo.

Sectio, *Ar.* bat, bata, ſazl. *Heb.* bether, chetek, chaticah, natuah, perek. *Gr.* τομή. *Gal.* coupure, taillure. *Ital.* ſegamento, intacco di taglia.

Secundinæ, *Ar.* chalas, abras, maſchima, furſus. *Heb.* ſchiljah. *Gr.* δευτερεῖα, ὕστερα. *Gal.* arrière-faix. *It.* pelli de' fanciulli.

Sedes, *Ar.* maglas, arſch. *Hebr.* moſchab. *Gr.* ἕδρα. *Gal.* ſiége, ſelle. *It.* ſedia.

Sedimentum, *Ar.* & *Hebr.* raſubh, miſchcah. *Gr.* ὑπόστασις. *Gal.* affaiſſement ou ordure d'urine. *It.* ſedimento.

Semen, *Ar.* dariah, zara, naſal. *Hebr.* zerah, zarah, mizrah. *Gr.* σπέρμα. *Gal.* ſemence. *It.* ſeme, ſemenza.

Senſus, *Ar.* halm, his. *Hebr.* regath, tuam. *Gr.* αἴσθησις. *Gal.* ſens, ſentiment. *Ital.* ſenſo.

Sericum, *Ar.* harir, ſadut. *Heb.* meſchi. *Gr.* σηρικός. *Gal.* ſoie. *It.* ſeta, ermoſino.

Serpens, *Ar.* haja, athai. *Heb.* nachaſch, tanin, zochel. *Gr.* ὄφις. *Gal.* ſerpent. *It.* ſerpente.

Serum, *Ar.* maſal, magra. *Hebr. deficit*. *Gr.* ὀῤῥός. *Gal.* lait clair, petit lait. *Ital.* ſiero di latte.

Seſamoidea oſſa, *Ar.* alſemſemanie. *Heb.* helтheſaminiath. *Gr.* σησαμοειδῆ ὀστέα. *Gal.* & *It. deficiunt*, & *Latina retinentur*.

Siccitas, *ſiccus*, *Ar.* baal, geſef, geſaf, jubs, jubiſa; jabis. *Heb.* chorebh; charebg, zachzachoth, zajon. *Gr.* ξηρότης, ξηρός. *Gal.* ſécheresse, ſec. *It.* ſiccità, ſecco.

Signum, *Ar.* aja, bend, nadar. *Heb.* oth, tav. *Gr.* σημεῖον. *Gal.* ſigne. *It.* ſegno.

Silex, *Ar.* ſerax, ſerachs, hagar alzenet. *Hebr.* chalamiſh. *Gr.* πυρίτης. *Gal.* caillou. *It.* ſelce.

Siligo, *ſimilago*, *Arab.* bertaman, aſeleth, ſamid. *Heb.* ſalet. *Gr.* σεμίδαλις. *Gal.* ſorte de froment, fleur de farine. *Ital.* amito, amido.

Simitas, *ſimus*, *Arab deficit*. *Heb.* charum. *Græc.* σιμότης, σιμός. *Gal.* camus, camard. *It.* ſchiacciato naſo.

Singu-

Singultus, *Ar.* ſaah, ſavaq. *Heb.* anakah. *Gr.* λύγξ, λυγμὸς *Gal.* hoquet, ſanglot. *It.* ſingulto, ſinghiozzo.

Sitis, *Ar.* raman, atſch, atſchi, taatiſch, ach. *Heb.* dſama, dſimmaon, tſima, tſichvan. *Græc.* δίψα. *Gal.* ſoif. *It.* ſete.

Situs, *Ar. deficit*. *Heb.* matſabh, matſucah. *Gr.* θέσις. *Gal.* ſituation. *It.* ſito, ſituazione, poſto.

Smaragdus, *Ar.* zmarad, feruzegi. *Heb.* barket, barcath, nopek, pizdba, cachali, jarcan. *Gr.* σμάραγδος. *Gal.* émeraude. *It.* ſmeraldo.

Smiris, *Ar.* meſu, hagar ſumbidig, ſumbedegi. *Heb. deficit*. *Gr.* σμύρις. *Gal.* émeril. *It.* ſmeriglio.

Solutio continui, *Ar.* chadeſſan. *Heb.* peruk. Gr. λύσις τῆς συνεχείας. *Gal.* ſolution de continuité. *It.* ſoluzione di continuità.

Solutio ventris, *Ar.* darab, ashal. *Heb. deficit*. Gr. ὑποχώρησις. *Gal.* flux de ventre. *Ital.* fluſſo di ventre.

Somniferum, *Ar.* almaneumat. (*plur.*) *Heb. deficit*. *Gr.* ὑπνωτικὸν. *Gal.* qui fait dormir. *It.* che fa dormire. Vide *Narcoticum*.

Sopor, *Ar. deficit*. *Heb.* tarddemah. *Gr.* κῶμα. *Gal.* ſommeil. *It.* ſonno.

Sorbitio, *Ar.* tagria, haſchua. *Heb.* bela. *Græc.* ῥόφημα. *Gal.* action d'humer, d'avaler. *It.* ſorbimento.

Specillum, *Ar.* tarſuſa, munefid, targis. *Heb. deficit*. Gr. μηλωτὶς, μήλη. *Gal.* éprouvette de chirurgien, touche chirurgique. *It.* taſta per curar piaghe.

Sphacelus, *Ar.* aſchachilos. *Heb. deficit*. *Gr.* σφάκελος. *Gal.* ſphacèle. *It.* sfacello.

Spina dorſi, *Ar.* ſeuche, ſimonia. *Heb.* ethem, ſchedarah. *Gr.* ῥάχις. *Gal.* épine du dos. *Ital.* ſpina del doſſo.

Spodium, *Ar.* tabaſir. *Heb. deficit*. *Gr.* σπόδιον, σποδὸς. *Gal.* & *It.* ſpodium, ſpodio.

Spongia, *Ar.* ſeſengi, asſengi alchar, gafiſa. *Heb.* ekebbah. *Gr.* σπόγγος. *Gal.* éponge. *It.* ſpugna.

Spuma, *Ar.* coſſore, zabd, zebed. *Heb.* chelcah, ketſeph. *Gr.* ἀφρὸς. *Gal.* écume. *Ital.* ſchiuma, ſpuma.

Sputum, *Ar.* buſac, naſth. *Heb.* roc, racuc, rir. *Gr.* πτύελον, πτύσμα. *Gal.* crachat. *It.* ſputo.

Squama, *Ar.* quiſchſchara. *Hebr.* kaskeſchet, keliph. *Gr.* λεπὶς. *Gal.* écaille. *It.* ſcaglia.

Staphyloma, *Ar.* muſaragi, ſacaruli, debani, &c. *Heb. deficit*. *Gr.* σταφύλωμα. *Gal.* maladie de la luette. *It.* ſtafiloma.

Stercus, *Ar.* bhar, zabel, char, cara, tabraz, haſa, &c. *Heb.* aſchpoth, dabh, domen, tſeah, pereſch, &c. *Gr.* κόπρος. *Gal.* bourbier, merde, fange. *It.* lordura, ſterco.

Sterilitas, *Ar.* godabb, aquam, aquima. *Heb.* acar, acara. *Gr.* ἀγονία, ἄγονος, ἀτεκνία, ἄτεκνος. *Gal.* ſtérilité, ſtérile. *It.* ſterilità, ſterile.

Sternum, *Ar.* caſſi. *Heb.* ezem hehace. *Gr.* στέρνον, στῆθος. *Gal.* os de la poitrine. *It.* cartilagine del petto.

Sternutatio, *Ar.* nachara, utas, utſa, taatis. *Heb.* abiſchach. *Gr.* πταρμὸς. *Gal.* éternuement. *It.* ſtarnuto.

Sternutatorium, *Ar.* mutattis. *Heb. deeſt*. *Gr.* πταρμικὸν. *Gal.* qui fait éternuer. *It.* che fa ſtarnutare.

Stigma, *Ar.* alguaſſem, garha, chatta. *Gr.* στίγμα. *Gal.* ſigne, marque d'une playe. *It.* ſegno, bollatura.

Stilla, *ſtillicidium*, *Ar. deficit*. *Heb.* deleph, tiph, tipha. *Gr.* στάξις, στάλαγμα. *Gal.* goutte, gouttiere. *It.* gocciolatojo.

Stomachus, *Ar.* batan, fuad, geuf. *Heb.* beten, maſas. *Gr.* στόμαχος. *Gal.* eſtomac. *It.* ſtomaco.

Storax. *Ar.* miah, micha, lebeni, miah ſielle. (*liquida.*) *Heb*, *deeſt*. *Gr.* στύραξ. *Gal.* ſtyrax. *It.* ſtirace.

Strabiſmus, *ſtrabo*, *Ar.* aſtarac. *Heb. deeſt*. Gr. στραβισμὸς, στραβών. *Gal.* bigle, louche. *It.* loſco, guercio.

Strangulatio, *Ar.* itſa, intiſa, chanaa, ſchanuk, taſchnik. *Heb.* machanac, ſchanuk, chenek. *Gr.* στραγγαλισμὸς, ἄγχη. *Gal.* étranglement. *It.* ſtrangolazione.

Stranguria, *Ar. deficit*. *Heb.* hataphah, haſchetem. *Gr.* στραγγουρία. *Gal.* difficulté d'uriner. *It.* difficoltà d'orinare.

Struma, *Ar.* chanzira. *Heb. deficit*. Gr. βρογχοκήλη, χοιράς. *Gal.* écrouelle. *It.* ſcroffola, gonfiazione della gola.

Stupa, Ar. *deficit*. *Heb.* neoreth. *G.* στυππεῖον. *Gal.* étoupe de lin ou de chanvre. *It.* ſtoppa di lino o di canape.

Stupor, *Ar.* chauf, chaufa, chadr. *Heb.* ſchamah, meſchammah, timmahon. *Gr.* νάρκη. *Gal.* ſtupidité, étonnement. *It.* ſtupidità.

Succinum, Ar. [illegible] ambar, karabe. *Heb. deficit*. *Gr.* ἤλεκτ[illegible] *Gal.* ambre. *It.* ſuccino.

Succus, [illegible] rob, hali[illegible] *Heb.*

Heb. aſis, leſehad. *Gr.* χυμὸς, χυλὸς, ὀπὸς. *Gal.* ſuc. *It.* ſuco, ſugo.

Suctio, *Ar.* rida, tardia. *Heb.* janicut, henicah. *Gr.* μύζησις. *Gal.* ſuccement. *It.* ſucchiamento.

Sudamina, *Ar.* nazef. *Geb.* *deficit*. *Græc.* ἱδρῶα. *Gal.* échaubouillures. *It.* broggie da ſudore.

Sudor, *Ar.* arac, harc. *Heb.* jezah, zehah. *Gr.* ἱδρώς. *Gal.* ſueur. *It.* ſudore.

Suffimentum, *ſuffitus*, *Ar.* buchar. *Heb.* azcarah, ketorah, mictar, mictereth. *Gr.* θυμίαμα. *Gal.* parfum. *It.* profumo.

Suffuſio, *cataracta*, *Ar.* anuſmuma, gubiſch, umuſcha. *Heb.* teballul. *Gr.* ὑπόχυμα. *Gal.* cataracte en l'œil. *It.* cataratta.

Sugillatio, *Ar.* tardid, alfac. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ἐκχύμωμα. *Gal.* tache noire, *ou* meurtriſſure. *It.* lividura.

Sulphur, *Ar.* kabric, quibrit, cribtit, albaphat. *Ser.* *Heb.* gapherit. *Gr.* θεῖον. *Gal.* ſuphre. *It.* zolfo, zolfore.

Supercilium, *Ar.* geſn, *plur.* agfin, hagib, *plur.* hagivib. *Heb.* gabh. *Gr.* ὀφρῦς. *Gal.* ſourcil. *It.* ciglio.

Suppoſitorium, *glans*, *Ar.* bumula. *Heb.* *deficit*. *Gr.* βάλανος. *Gal.* ſuppoſitoire. *It.* ghianda.

Suppuratio, *Ar.* dubeleri, dubelati, taquia. *Heb.* miſpach, miſchpachat. *Gr.* ὑποπυασμὸς, ἐμπύημα. *Gal.* ſuppuration. *It.* poſtema.

Sura, *Ar.* *deficit*. *Heb.* cabak. *Gr.* γαςροκνήμιον. *Gal.* gras de la jambe. *It.* polpa della gamba.

Surditas, *ſurdus*, *Ar.* guacce, zumuma, zuzamum, azam. *Heb.* chereſch. *Gr.* κωφότης, κωφός. *Gal.* ſurdité, ſourd. *It.* ſordità, ſordo.

Sutura, *Ar.* chajata, chaita, machut. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ῥαφή. *Gal.* ſuture, couture. *It.* cucitura.

Symmetria, *Ar.* adorem. *Heb.* *deficit*. *Gr.* συμμετρία. *Gal.* ſymmétrie. *It.* concordanza.

Sympathia. *Ar.* hanna, nod. *Heb.* ſchaphaca. *Gr.* συμπάθεια. *Gal.* ſympathie. *Ital.* compaſſione.

Synciput, *Ar.* iſce, iaſuc. *Heb.* *deficit*. *Gr.* βρέγμα. *Gal.* devant de la tête. *It.* parte dinanzi della teſta.

T.

T*Abes*, *Ar.* ebdul, impedul. *Heb.* daabhach, daabhon. *Gr.* φθίσις. *Gal.* maladie par laquelle on devient ſec & étique. *It.* tabe.

Tactus, *Ar.* tamis, gas, lams. *Hebr.* miſchſchuſch. *Gr.* ἁφή. *Gal.* attouchement. *It.* tatto, toccamento.

Talus, *Ar.* chahab, alſechi. *Heb.* karlſol, arcom. *Gr.* ἀστράγαλος. *Gal.* talon. *It.* calcagno.

Tamarindi, *Ar.* tamarindi. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* φοινικοβάλανοι. *Gal.* tamarins. *It.* tamarindi.

Tarſus, *Ar.* & *Heb.* raſegh. *Gr.* ταρσός. *Gal.* talon. *It.* tarſo.

Tartarus, *tartarum*, *Ar.* & *Heb.* *non occurrunt*. *Gr.* ζάτπαρον. *Gal.* tartre, pepins qui ſont au mare du vin. *It.* tartaro.

Telephium, *ulcus*, *Ar.* balchie. *Heb.* icnl, *Gr.* τηλέφιον. *Gal.* ulcere corroſif. *It.* piaga, teleſia maligna.

Temperamentum, *temperies*, *Ar.* mizig. *Hebr.* mezeg. *Gr.* κρᾶσις. *Gal.* tempérament, température. *It.* temperamento.

Tenaſmus, *teneſmus*, *Ar.* & *Hebr.* *non occurrunt*. *Gr.* τεινασμὸς, τενασμὸς. *Gal.* téneſme. *It.* teneſmos.

Terebellæ, *trepanum*, *Ar.* barrina, marzalla. *Heb.* makkebheth. *Græc.* τρύπανον. *Gal.* trepan, tariere. *It.* trapano, trivellino, trivella.

Terebinthina, *Ar.* chalambat, ucalambat, halchalambat, albotin, &c. *Hebr.* *deeſt*. *Gr.* ῥητίνη τερεβινθίνη, λαρικίνη. *Gal.* térébentine, tormentine. *It.* terebintina.

Terra ſigillata, *Ar.* tin machtun. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* γῆ σφραγῖτις. *Gal.* terre ſigillée. *Ital.* terra ſigillata.

Tertiana febris, *Ar.* humi mutelit, neub. *Heb.* *deficit*. *Gr.* τριταῖος πυρετός. *Gal.* fièvre tièrce. *It.* febbre terzana.

Teſta, *Ar.* chazuf, fachar. *Heb.* chereſch, kelif. *Gr.* ὄστρακον. *Gal.* coquille, coque. *It.* conca, guſcio.

Teſtaceum, *Ar.* camfeties, gaugiel, guadam. *Heb.* *deficit*. *Gr.* ὀστρακόδερμον. *Gal.* poiſſon à coquille, ou à écailles, moule. *Ital.* peſce con guſcio.

Teſticulus, *teſtes*, *Ar.* chazi, furethun, baid, madcar, *plur.* madakir. *Heb.* eſchek, pechadim. *Gr.* ὄρχις, ὄρχεις. *Gal.* couillon, teſticules. *It.* teſticoli, coglioni.

Tetanus, vide *Spaſmus*, *Ar.* cuzez, cuzem. *Heb.* *deeſt*. *Gr.* τέτανος. *Gal.* tétane. *It.* tetano.

Theriaca, *Ar.* *deficit*. *Heb.* tſori. *Gr.* θηριακή. *Gal.* thériaque. *It.* teriaca.

Thermæ, *Ar.* hammat, hammiah, machararah. *Heb.* dimſin, mukim, udna. *Gr.* θερμαί. *Gal.* thermes, bains chauds, étuves. *Ital.* ſtufa, bagno.

Thrombus, *Ar.* dam gamid, alca. *Heb.* dam hacaphah. *Gr.* θρόμβος. *Gal.* ſang caillé. *Ital.* ſangue grumoſo.

Thy-

Thymus, morbus, *Ar.* haſce. *Heb. deficit*. *Gr.* θυμὸς. *Gal.* thym. *It.* timo.

Tibia, *Ar.* zumara. *Heb.* chaill, ſchok. *NB. Metaphorice debent ad Anatomiam applicari*. Cane hagadol. *Gr.* κνήμη. *Gal.* l' os de la jambe. *It.* oſſo della gamba, tibia.

Tinctura, *Ar.* chadab, zibag, zabgah. *Heb.* zobah. *Gr.* βαφή. *Gal.* teinture. *It.* tintura.

Tinea, morbus, *Ar.* alarde, ſahafat, ſagrum. *Heb. deeſt*. *Gr.* ἀχώρ. *Gal.* teigne. *It.* tigna.

Tinnitus, *Ar.* ten. *Heb.* tſalil. *Gr.* ἦχος. *Gal.* tintement. *It.* riſonanza nell' orecchie.

Titillatio, *Ar.* dagdaga, tacalus. *Heb. deficit*. *Gr.* γαργαλισμὸς. *Gal.* chatouillement. *Ital.* movimento, ſolletico.

Tonſillæ. *Ar.* gavoni, genze. *Heb. deeſt*. *Gr.* παρίσθμια, ἀντιάδες. *Gal.* glandes. *It.* ſtrangoglioni, ghiandole.

Topaſius, *Ar.* iacura. *Heb. deeſt*. *Gr.* τοπάζιος. *Gal.* topace. *It.* topazio.

Tophus, *Ar.* hagar muramal. *Heb. deeſt*. *Gr.* πῶρος. *Gal.* tuf, tufeau. *It.* callo, tofo.

Topicum medicamentum, *Ar.* devi barrani. *Heb. deeſt*. *Gr.* τοπικὸν. *Gal.* remède extérieur. *It.* topico.

Tormina, *Ar.* vaga. *Heb. deeſt*. *Gr.* στρόφος. *Gal.* trenchée de ventre. *Ital.* tormento di ventre.

Toxicum venenum, *Ar.* tuſom, zachari. *Heb. deficit*. *Gr.* τοξικὸν. *Gal.* poiſon, venin fort prompt. *It.* toſſico.

Tractio, *Ar.* garra. *Heb. deficit*. *Gr.* ἑλκὴ, ἑλκυσμὸς. *Gal.* tirade, tirement, trainement. *It.* tratto, tiramento.

Trochiſcus, *Ar.* acraz, *plur.* *Heb. deeſt*. *Gr.* τροχίσκος. *Gal.* trochiſque. *It. non occurrit*.

Truncus, *Ar. deficit*. *Heb.* ſcheled, gezah. *Gr.* στέλεχος. *Gal.* tronc. *It.* tronco.

Tuberculum, *Arab.* eſech. *Heb.* ſcheth. *Gr.* φῦμα, ὄγκος. *Gal.* enflure, boſſe. *Ital.* gonfiatura.

Tumor, *Ar.* naſch, intafach. *Heb.* ſcheeth, ſaon. *Gr.* ὄγκος, παρὰ φύσιν. *Gal.* enflure, tumeur. *It.* gonfiatura.

Turcois, *turceſius*, *Ar.* feruca, ſarzegi. *Heb. deficit*. *Gr.* κυάνεος. *Gal.* turquoiſe. *It.* turchina gemma.

Tuſſis, *Ar.* tabahboth, ſaal. *Heb.* ſcheol. *Gr.* βὴξ. *Gal.* toux. *It.* toſſe.

Tutia, *Ar.* ſuccudus, tutia. *Heb. deficit*. *Gr.* πομφόλυξ. *Gal.* tuthie. *Ital.* tuzia.

Tympanites, *Ar.* zachi. *Heb. deficit*. *Gr.* τυμπανίτης. *Gal.* tympanite. *Ital.* timpanitide.

V.

V*Acuatio*, *Ar.* chala, *Heb.* characah. *Gr.* κένωσις. *Gal.* vacuation. *It.* evacuazione.

Vacuitas, *vacuus*, *Ar.* chava, chavi, parge. *Heb.* bahah, bohu. *Gr.* κενότης, κενὸς. *Gal.* cacuité, vuide. *It.* vacuità, vacuo.

Vagina, *Ar. deficit*. *Heb.* taar, nedhen, nadan. *Gr.* κολεός. *Gal.* vagin, fourreau. *It.* vagina, guaina, fodero.

Vapor, *Ar.* buchar. *Heb.* ed, itia, neſchiim. *Gr.* ἀτμίς. *Gal.* vapeur, exhalaiſon. *It.* vapore.

Variola, *varioli*, *Ar.* botor, gadri, hamica, alhumere. *Heb. deficit*. *Gr.* ἐξανθήματα. *Gal.* petite vérole. *It.* vajuoli.

Varix, *Ar.* dovali. *Heb.* kiljah, delijah. *Gr.* κιρσὸς. *Gal.* veine pleine de ſang épais ou ſang mélancolique. *It.* varice.

Vas, *vaſculum*. *Arab.* ana, mia, mata, abarich. *Heb.* keli, man. *Græc.* ἀγγεῖον. *Gal.* vaſe, vaiſſeau, vaiſſelle. *It.* vaſo mendel.

Ubera, *Ar.* muchit. *Heb.* daddim. *Gr.* μαστοὶ, οὖθαρ. *Gal.* mammelle, têtons d'une bête. *It.* poccie, mamelle.

Vena, *Ar.* magari aldem, varid. *Heb.* varid. *Gr.* φλέψ. *Gal.* veine. *It.* vena.

Veneficium, *veneficus*, *venefica*, *Ar.* ſint, ſahara, ſahir, ſabara. *Heb. deficit*. *Gr.* φαρμάκωσις, φαρμακεύς, φαρμακεία, φαρμακεύτρια. *Gal.* empoiſonnement, empoiſonneur. *It.* incanto, incantatore, incantatrice.

Venenum, *Ar.* tſadid. *Hebr.* chema, eres. *Gr.* φάρμακον δηλητήριον. *Gal.* venin, poiſon. *It.* veleno.

Venereus, *Ar.* laib. *Heb. deficit*. *Gr.* ἀφροδισιαστικὸς. *Gal.* vénérien. *It.* venereo.

Venter, *ventriculus*, *Ar.* kars, kers, cres, krephs, miada, chuanas, batan, kenifa. *Heb.* beten, chuba. *Gr.* κοιλία, γαστήρ. *Gal.* ventre. *Ital.* ventre.

Ventus, *Ar.* havah. *Heb.* ruah, ſuphah. *Gr.* ἄνεμος. *Gal.* vent. *It.* vento.

Venus, *Ar.* algol. *Heb.* abjonah, nogach. *Gr.* ἀφροδίτη. *Gal.* vénus, paillardiſe. *It.* venere.

Vermes, *Ar.* duaida, *plur.* duaidit. *Hebr.* rechefch, taccak, toalim. *Gr.* ἕλμινθες, σκώληκες. *Gal.* vers, vermine. *It.* vermini.

Verruca, *Ar.* cgalam, atnal, kalim, luteeſula, borruca. *Heb.* iabbeleth. *Gr.* ἀκροχόρδων, μυρμηκία. *Gal.* verrue. *It.* verruca.

Vertebra, *vertebræ*, *Ar.* charaz, charza. *Heb.* chamukim, choljoth. *Gr.* σπόνδυλος, σπόνδυλοι. *Gal.* vertebre. *It.* oſſi della ſchiena.

Ver-

Vertex, *Ar.* alema, alchema, hic. *Heb.* kadcov, roſch. *Gr.* κορυφή. *Gal.* ſommet de la tête. *It.* ſommità della teſta.

Vertigo, *Ar.* ſedere, duar. *Heb.* ſibub haroſch. *Gr.* δῖνος, ἴλιγγος, σκοτόδινος. *Gal.* vertige, tournement de tête. *It.* ſtornimento di teſta, vertigine.

Veſica, *Arab.* metene, calla, mabuela, (*in ſpecie veſicam urinæ ſignificat*, a beule, *Urina*) ziphac. *Heb.* zephec, murcah. *Gr.* κύστις. *Gal.* veſſie. *It.* veſica.

Veſica fellis, *Ar.* kis almarra. *Hebr.* kis hamara. *Gr.* κύστις χοληδόχος. *Gal.* veſſie du fiel. *It.* veſica del fiele.

Veſicatio, *veſicatorium*, *Ar.* tanaſu. *Heb. deficit*. *Gr.* καυστικόν, ἐσχαρωτικόν. *Gal.* véſicatoire. *It.* veſicatorio.

Vigilia, *Ar.* zaara. *Heb.* ſchaharah. *Gr.* ἀγρυπνία. *Gal.* veille. *It.* vegghia.

Vipera, *Ar.* alſahai. *Heb.* tſchoah, epheah. *Gr.* ἔχις, ἔχιδνα. *Gal.* vipére. *It.* vipera.

Vires, *Ar. deficit*. *Heb.* on, chail, toaphot. *Gr.* σθένος, δύναμις, ἰσχύς. *Gal.* vertu, forces. *It.* forze.

Viride æris, *Ar.* zimar, ziniar, zar alnhas. *Heb. deficit*. *Gr.* χαλκοῦ ἄνθος. *Gal.* coupe roſe, rouille d'airain, verdet. *It.* verde di rame.

Viſcera, *Ar.* dachil, achſæ, ama. *Heb.* meaim, gava. *Gr.* σπλάγχνα. *Gal.* entrailles. *It.* viſcere, budelle.

Viſus, *Ar.* bazar, mandar. *Heb.* rai, rei, rauth, mare. *Gr.* ὅρασις, βλέψις, ὄψις. *Gal.* vue. *It.* viſta.

Vita, *Ar.* haja. *Heb.* chaijm. *Gr.* ζωή, βίος. *Gal.* vie. *It.* vita.

Vitellus, *Ar.* muchalhaiz, ſas. *Heb.* chalamuth. *Gr.* λέκυθος, χλωρόν τοῦ ᾠοῦ. *Gal.* jaûne, moyen d'œuf. *It.* torlo, roſſo d'uovo.

Vitiligo, *Ar.* baras. *Heb. deeſt*. *Gr.* ἀλφός. (vide *Alphus*) *Gal.* tache blanche ſur le corps. *It.* macchie bianche.

Vitriolum, *Arab.* chalcant, zag, zegi, colcothar. *Heb. deficit*. *Gr.* χάλκανθος. *Gal.* vitriolo coupe roſe. *It.* vitriolo.

Ulcus, *Ar.* garha, acar, hacul. *Heb.* mazor, chabbura, nega, ſchechin. *Gr.* ἕλκος. *Gal.* ulcere. *It.* ulcera, piaga.

Umbilicus, *Ar.* tanbur, ſarrha. *Heb.* boar, tabur, ſchor, ſcharar. *Gr.* ὀμφαλός. *Gal.* nombril. *It.* ombelico.

Uncia, *Ar.* ſacros, ſatil, avac, vacia. *Gr.* οὐγγία, οὐγκία. *Gal.* once. *It.* oncia.

Uncus, *Ar.* vav, mazlag, machtaf, zannara. *Heb.* vav, choach, mazileg. *Gr.* ἀγκιστρον. *Gal.* croc, crochet. *It.* uncino, rampino.

Unguentum, *Ar.* duhen, leden. *Heb.* miſchcha, rocach, rikuach, ſchemen. *Gr.* ἄλειφα, ἄλειμμα. *Gal.* ouguent. *It.* onto, unguento.

Unguis, *Ar.* calcateron, daſar, taſar, taſra. *Heb.* taſar, tſipporen. *Gr.* ὄνυξ. *Gal.* ongle. *It.* unghia.

Unicornu, *Ar.* diſon, vahid alcara, alchercheden. *Heb.* reem, rem, karash. *Gr.* μονόκερως. *Gal.* licorne, unicorne. *It.* licorno, unicorno.

Vola, *Ar.* achmas. *Heb.* caph, exeph, choven, ſchaal. *Gr.* θέναρ, κοῖλον χειρὸς καὶ ποδός. *Gal.* paume de la main. *It.* palma.

Volatilia, *Ar. deeſt*. *Heb.* oph. *Gr.* πτηνά. *Gal.* volaille. *It.* volatili.

Vomitorium, *Ar.* & *Heb. non extat*. *Gr.* ἐμετικόν. *Gal.* vomitoire, vomitif. *It.* vomitorio.

Vomitus, *Ar.* cudd, cadf, cai, ki. *Heb.* ki, ke, pacta. *Gr.* ἔμετος. *Gal.* vomiſſement. *It.* vomito.

Ureteres, *urethra*, *Ar.* haloen. *Heb. deficit*. *Gr.* οὐρητῆρες. *Gal.* canal de l'urine. *It.* canale dell'orina.

Urina, *Ar.* baul, beule, gau, hiraca. *Heb.* ſchain, *plur.* ſchenim. *Gr.* οὖρον. *Gal.* urine, piſſat. *It.* orina, piſcio.

Uſtio, *Ar.* vaed, taucad. *Heb.* kui, kevajah, ſerephah. *Gr.* καῦσις. *Gal.* brûlure, brûlement. *It.* bruciamento.

Vulnus, Ar. garah, guazi, darb, darba. *Heb.* mazor, mecha, machaz, makkeh. *Gr.* τραῦμα, τρῶμα. *Gal.* playe. *It.* piaga, ferita.

Z.

Z*ingiber*, *zinziber*, *gingiber*, Ar. zingibil, lengibel. *Heb. deficit*. *Gr.* ζιγγίβερι, γιγγίβερι. *Gal.* gingembre. *It.* gengiovo, gengevero.

Zona, Ar. tahzim, mantaca. *Heb.* abneth, zon, ponda, kumer. *Gr.* ζώνη. *Gal.* zône, ceinture. *It.* zona, cintola.

F I N I S.